7
H9 L
28

Digitized by Google

Digitized by Google

α 1–5

Digitized by Google

PRAXIS IVDICIARIA CAMILLI CAPVCII DE IVDICIIS IN GENERE.

Digitized by Google

CAMILLI CAPVCII
I. C. AESINI
IN ROMANA CVRIA
CAVSARVM PATRONI.
PRAXIS
IVDICIARIA
TAM IN PROPHANIS,
QVAM IN BENEFICIALIBVS
IVDICIORVM TELAM PRÆSCRIBENS.

IN TRES PARTES DISTINCTA.

Cum Indice locupletiſsimo Concluſionum, Materiarum, Rerum, & Verborum, quæ in toto Opere continentur.

Omnibus Iudicibus, tam Ciuilibus, quam Criminalibus, alijſque in foro verſantibus apprimè neceſſaria.

Collegij Romani S. Mariæ Montis...

ROMAE,
Ex Typis Iacobi Dragondelli. MDCLVII.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Digitized by Google

EMINENTISSIMO PRINCIPI
D. D. FLAVIO
CARD. CHISIO

CAMILLVS CAPVCIVS.

SISTO pauca hæc Iuris prudentiæ documenta tibi, EMINENTISSIME PRINCEPS, qui Iuris prudentiam omnem, quam ego longa temporis ſerie in Romana Curia verſatus, ac in ſupremo Sacri Palatij Auditorio cauſas tuendo, aſſequi vix potui, breui ætatis compendio, non tàm hauſiſti, quam moribus tuis expreſsiſti. Nec mirum ſi ad Purpuratæ Dignitatis apicem euectus, vel Iura Populis tradis, vel à Populis exigis; quando tui ſeueriſsimus cenſor, tibi leges imponis, memor imperanti cęteris, ſibi ipſi imperandum. Si tamen in Ius peccare liuentibus oculis, & male arguat non nemo, quod cum Iuris ſit ſuum vnicuique tribuere, tu non ſuum, cui-

que modo æqua Iuſtitiæ lance diſtribuis, ſed de tuo promens Erario; Theſauros efficis alienos: laudabilis certè culpa, quæ beneficientiam in Populos deriuans, non mœtum extorquet ab animis, quem leges inducere conſueuerunt; ſed beneuolentiæ teſſeras, & amoris argumenta. Huius imaginem in gentilitijs montibus conijcere licet, quorum ſicut dos non ignobilis, vt cœli beneficia, quæ precipiùs vertice Sydera ſuſpicientes, in ſe ſe corriuat, in ſubiectam planitiem prodigo deuoluunt; ſic quos Vaticano è cœlo à Vicaria Numinis poteſtate, ſponte, venientes excipis fauores, in ſubditos omnes largè diſpenſas, edoctus ſolam auaritiem cupiditatum, quæ nutrix eſt liberalitatis, & parens, in Principe comendandam. Quarè te PRINCEPS EMINENTISSIME viridi, & vigenti ætatæ, tàm maturè, hoc eſt legum normam cæteris præeuntè, nullum hæc Iuris præcepta, aut felicius, aut perennius ſortiri potuere Patrocinium, quam tuum; ſi enim à Syderibus aſtrorum contemplatores, hominum ſalutem ſolent auſpicari; Mihi certè perennis felicitas, tuo è ſydere auguranda: Quippè, quod non fortunæ micat ſplendoribus, hoc eſt mutabilibus; ſed virtutis radijs, nunquàm ſcilicet perituris; Dat ſiquidem fortuna claritatem, Virtus facit. Vale.

IMPRIMATVR;

Si videbitur Reuerendiſs. Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici Ordinis Prædicatorum.

M. A. Oddus Viceſgerens.

OPVS ad me tranſmiſſum à Reuerendiſſimo Patre Raymundo Capiſucco Sacri Palatij Apoſtolici Magiſtro, cuius titulus eſt. *Camilli Capucij I.C. Æſini Praxis Iudiciaria, tam in Prophanis, quam in beneficialibus Iudiciorum telam præſcribens in tres partes diſtincta*. Vidi, & perlegi, nihilque in eo offendi, quod Catholicæ Sacroſanctæ fidei, vel bonis moribus aduerſetur, & cum ſit opus Doctiſſimi, & Excellentiſſimi I.C. dignum, iuſtum cenſeo, vt quam primum ad publicum bonum, & ſtudioſorum ſolamen, & maxime practicantium commodum in lumine publico ponatur. In quorum fidem &c. hac die 10. Septembris 1655.

Ita eſt Paulus Rubeus I.C. Romanus.

IMPRIMATVR;

Fr. Raymundus Capiſuccus Ordin. Prædicatorum Sacri Apoſtolici Palatij Magiſt.

Digitized by Google

AD LECTOREM.

QVAE nupèr Iuniorum impulſu foro expoſueram aditamenta, Lectores humaniſſimi, quoniam comperi humanirèr à vobis excepta; addiderunt animum, vt alia quæ adhuc collegeram in medium libentiſsimè adducam; Si iucundi fuerint labores mei, vtimini ſorte veſtra; ſin minus, conſilium, quo pergratam vobis rem fore exiſtimabam, comprobate. Amico enim ex animo, quæ proueniunt, Amore, ac beneuolentia iudice, facilè excuſationem, niſi etiam laudem demerentur.

AD D. CAMILLVM CAPVCIVM

PRAXIS IVDICIARIAE AVCTOREM.

COMES ANTONIVS LVNARDVS.

EPIGRAMMA.

SAnguineos fraudum, ſcelerumque exoſa Penates
Aſtræa in ſuperas euolat vſque plagas.
Scilicet in ferrum ruit implacabile vulgus;
Vertere fas æquum eſt; iura fouere ſcelus;
En iterùm antiquum de ferro cuditur aurum,
Et puro currunt aurea ſæcla pede.
Nàm dùm Iura doces, Sontes, & plectere pænæ
Eximere Inſontes, fulmine ſecla nouas
Impauidum cernam innocuum, trepidumque nocentem
Nam tua ſunt terror, ſunt documenta fauor.
Sanat Achillea, atque eadem ferit haſta, tuuſque
Sontibus eſt Calamus plaga, probiſque ſalus.
Et ſi vincla reis deſint, pars maxima pænæ eſt,
Quam ſceleri inducunt, hæc documenta, Timor.

De

De Ciuitate AEsina Patria
D. CAPVCII AVCTORIS

ANTONIVS CARCARASIVS.

Epigramma.

PRISCA, quod à priſco nomen contraxeris Aeſeu
Inter Picenas ſis numeranda prior.
Baccus ouat; ridetquæ Ceres; Pomona vireſcit
Æſis perpetuæ dum famulantur aquæ.
Circumfuſus ager Caſtrorum, ſeruit, honorat;
Et quaſi tè Dominam noſcere poſſe Iuuat.
Sunt hæc magna quidem; ſed fas eſt creſcere: poſt hac
Capuci è calamo gloria maior erit.

AD D. CAMILLVM
CAPVCIVM

ANTONIVS CARCARASIVS.

Epigramma.

TER volui Capuce tuam percurrere praxim
Et nihil inueni, quod ſine laude foret.
Illa docet iuris teneros, ea paſcit adultos;
Et mihi, ne taceam, profuit illa ſeni.
Fama tui noſtram repleuit nominis Vrbem
Crede mihi, poſthac, arbiter artis eris.

INDEX

INDEX
OMNIVM MATERIARVM
QVAE IN TOTO OPERE RECENSENTVR.

Per Titulos deinde per Articulos diſtinctum.

PARS PRIMA.

De Iudicijs in genere, CAP. I.

IVdicij partes, quæ ſint, Artic. I.

De Iudice, & eius Iuriſdictione Cap. II.

Quotuplex ſit Iuriſdictio Artic. 1. n. 1
De diuerſis Rom. Cur. Tribu. Art. 2. n. 10
De A.C. Artic. 3. n. 18
De S. Rotæ Romanæ Auditorio Artic. 4. n. 53
De Gubernatore Vrbis Artic. 5. n. 127
De Camerario, & Cam. Apoſtolica Art. 6. n. 146
De alijs inferioribus Rom. Cur. Trib. Ar. 7. n. 150
De Iuriſdictione S. Rotæ, & Iudicum Delegatorũ Artic. 8. n. 156
De iuriſdictione Iud. ordin. Artic. 9. n. 164
Quo tempore debeat conſtare de iuriſdictione, & quomodo probetur Artic. 10. n. 177.
Iuriſdictio quomodo, & quando perpetuetur, Artic. 11. n. 196
De preuentione cauſarum Artic. 12. n. 206
Qua citatio perpetuationẽ inducat, Ar. 13. n. 215
De nullitate defectu iuriſdictionis, Art. 14. n. 221
De Iuriſdictione in Clericos, Artic. 15. n. 257
De Iuriſdictione in Laicos, & cauſis mixti fori, Artic. 16. n. 329.
De Iuriſdictione in exemptos, Artic. 17. n. 348.
De Iuriſdictione in delinquentes Ar. 18. n. 359
De exceptione fori declinatoria, Ar. 19. n. 395
An nullitas defectu iuriſdictionis impediat executionem, Art. 20. n. 400
Iuriſdictio, quando prorogetur, Ar. 21. n. 416.
Iuriſdictio, quomodo prorogetur, Art. 22. n. 443.

De Actore, Cap. III.

De incumbentia Actoris foro, quem debet ſequi, alimentis filiatione, & executione, Ar. 1. n. 1
De conſtituto, penſione, locatione, fructibus decurrendis, & electione Peritorum, Art. 2. n. 30
De Indebito, Dote, ceſſione, delegatione, & obligatione fili familias. Artic. 3. n. 84
De aſſociatione, fideiuſſore, potioritate, fide librorũ, & alijs, probationibus Art. 4. n. 99
De productione iurium, pacto redimendi primo acquirente, & Domino directo Artic. 5. n. 126
De creditore anteriore, & poſteriore, euictione, & lucro ſocietatis, Ar. 6. n. 139.

De Reo Cap. IV.

Quis ſit Reus, de apprehenſo in Curia, De contumace, cedente, vel recedente à Curia, Ar. 1. n. 1
De hærede, appretiatione bonorum, implemento, delegatione, & preſcriptione, Art. 2. n. 26
De exceptione citationis, ſimulationis, & identitatis. Artic. 3. n. 71

De Col-

De Colluſione, liberatione, & diſpoſitione legis Quintus mutius, Art.4.n.87
De liberatione, inquilinatu & Alexandrina. Ar.5 num.9
De aliis exceptionibus, quibus Reus vtitur in iudicio. Art.6.n.105

De Procuratore, & mandato, Cap. V.

Qnalis debeat eſſe Procurator, Art.1.n.1
Qui poſſint ſtare in iudicio, Art.2.n.16
De Procnratore, in cauſa criminali, Art.3.n,24
Quando de mandato procura in Cinilibus doceatur, Art.4.n.52
Qnando ſit exibendum mandatum in beneficialibus, Art.5.n.71
Quis poſſit Procnratorem conſtituere, Ar.6.n,86
Quis poſſit conſtitui Procurator, Ar.7.n.114
De inducenda conſtitutione, & acceptatione mandati, Artic.8.n.139
Mandatum, quæ comprehendat, Art.9.n.170
Mandatum quando finiatur, ſeu reuocetur, Artic.10.n.232
De nullitate ex defectu mandati, Art.11.n.277
Alia de Procuratore in genere, Art.12.n.305
Qnas regulas debeat obſernare procnrator in formando commiſſiones, Art.13.n.326
Qnas regnlas debebit obſernare Procnrator in bene ſcribendo, & informando Art.14.n.360

De Citatione, & Inhibitione Cap. VI.

Qnis poſſit exequi citationes, Art.1.n.1.
Quomodo ſit exequenda citatio, Art.2.n.10
De pluribns ſpeciebus citationum, & modo eas exeqnendi, Artic. 3.n.19
De relatione nuncij ſuper executione citationis, Art.4.n.81
An allegatio citationis oretenus ſuffragetur. Art.5 num. 102
An mortuo principal, poſſit procedi contra Procuratorem. Art.6. n.116
Qnibus caſibus detur citatio per contradictas, Art. 7.n.124
De nullitate defectu citationis, & quomodo, & quando ſanetur, Art. 8.n.132
De citatione, & Inhibitione, & cui & á quo, & contra quos, poſſint concedi, & exequi, Art.9 num.150

De citatione per diligentias, Cap. VII.

Quid ſint diligentiæ, & qnomodo fiant, Art.1. num.1
Quibus caſibus permittantur diligentiæ, & quomodo debeat probari reperibilitas, Artic.2. n.11.

De citatione per contradictas Cap. VIII.

De formulis contradictarum, Art.1.n.1.
An contradictæ ſint permiſſæ tempore Sedis Vacãtis S.Pontificis, Art.2,n.15

De citationibus per edicta in Curia, & extra, Cap. IX.

Quando dentur edicta in Curia. art.1.n.1
Quomodo, & quando A.C. & alij Indices Rom. Cnria poſſint procedere per edicta extra Curiã, & quomodo exequantur, Art.2.n.8
Monitorium per edictum, qnomodo ſit formandum, Art.3.n.26

De terminorum obſeruatione. Cap. X.

Qnomodo ſit procedendnm in conſtructione proceſſus, Art.1.n.1
De terminis in cauſis prophanis, & ſpiritualibus Art. 2.n.12
De terminis in cauſis beneficialibns. Artic, 3. num. 15.
De terminis in cauſis executiuis, nullitatum, & miſerabilium perſonarum, Art.4.n.22
De proceſſu ſummario, Art.5.n.42
De terminis ſeruandis in dinerſis iudicijs, Art.6 n.55
De iuramento calumniæ, Art.7.n.60
Coram qnibus, & qua die termini ſint ſeruandi, Art.8.n.82
De reiteratione terminorum, Art.9.n.88

De petitorio, & poſſeſſorio, Cap. XI.

Quando poſſit procedi in poſſeſſorio, & quando in petitorio, vel poſſit vtrumque vnica ſententia terminari, Art.1. n.1.
Qnomodo tractetur petitorium, & poſſeſſorium in cauſa ſpolij, & quoties, & quomodo ſuſpendi poſſit, Art.2 n,14
An ſuſpenſo petitorio, poſſit ad illud rediri, non expedito poſſeſſorio, & quomodo recedatur, Art.3 num. 38
Quid debeat facere, & probare ſpoliatus ad obtinendam reintegrationem, tam in beneficialibus, qnam iu prophanis, Art.4.n.50
Quid ſi reus negauerit poſſidere, Ar,5.n.79
De viribns conſtitutionis Ægidianæ in appellatione. Art.6.n.87
Quot ſententiæ requirantur in poſſeſſorio, antequam detur audientia in petitorio, tam in prophanis, quam beneficialibns, Art.7.n.96
An Iudices Delegati lata ſententia in poſſeſſorio, poſſint cognoſcere de petitorio, Art.8.n.101
Quare ſit inuenta ſuſpenſio petitorij, & quando ad mittatur, Art.9.n.111
Quid ſit poſſeſſorium, Art.10.n.120

Quale ſit petitorium, & quando detur actio, Ar.11 num.132
Quando detur cumulatio petitorii, & poſſeſſorii, Art.12.n.138
Quomodo denegetur cumulatio petitorii, & poſſeſſorii, Artic.13.n.159

PARS II.

De probationibus, Cap. I.

Quotuplex ſit probatio, Art.1.n.1
De Admiſſione Articulorum, Art.2.n.4
De probationibus per ſcripturas, Art.3 num.26
De probationibus per teſtes in Curia, Artic.4. nu.61
De examine teſtium, extra Curiam, Artic.5 n.185
De publicatione teſtium, art.6.n.249
De dilationibus ad probandum, Art.7.n.298

De poſitionibus, Cap. II.

Quomodo proponantur, & de earum formula, & proceſſu, Ar.1.n.1
Quomodo, & quando, ſit reſpondendum poſitionibus, Art.2.n,12
In quo caſu poſitiones ſint permiſſæ, Art.3.n.21
Quomodo Poſitiones producantur, & pronuncientur, Art.4.n.26
Quibus in caſibus detur, vel denegetur, reſponſio Poſitionibus, Art.5.n.41
Qualis poſſit eſſe reſponſio poſitionibus, & de clauſulis preſeruatiuis Art. 6 num.74

De Remiſſoria, Cap. III.

Quomodo, & quibus caſibus detur, vel denegetur remiſſoria, Art.1.n.1
De exequenda Remiſſoria, in partibus Art.2.n.44
Quid faciẽdũ finito termino, & proceſſu remiſſoriæ, Art.3.n.163
Aliæ obſeruationes faciendæ in Remiſſoria, Art.4 num.172

De Immemorabili, Cap. IV.

Quomodo probetur Immemorabilis, Art.1.n.1
Quid ſit immemorabilis, & de eius viribus, Artic.2.n.3
Quale tempus requiratur pro immemorabili, Artic.3.n.14

De Notarijs, & fide inſtrumentorum. Cap. V.

De qualitate notariorum, Art.1.n.1
De officio, & poteſtate notarii, Art.2.n.5
De pœnis, quas Notarij incurrunt, Art.3,n.42
De fide notarij, Art.4.n.50
De ſcriptura publica, & priuata, Art.5.n.77.
De officijs Rom. Cur. & extra, in ſtatu Pontificio, Art.6.nu.144
De Prothonotarijs Apoſtolicis, Art.7.n.182
De Archiuio, & eius authoritate, Art.8.n.194
De munere Subſtitutorum, Art.9.n.241
De extractione Iurium, Art.10.n.262.

De Compulſoria, Cap. VI.

Quomodo, *& quibus in caſibus compulſoria detur, vel denegetur, art.1.n.1*
Inſtructio pro exequenda compulſoria, ar.2. n,33

De exceptionibus impedientibus actionem Cap. VII.

De exceptionum differentia, & de dilatoriis, Artic.1.n.1
De exceptionibus peremptoriis, Art.2.n.4
De exceptionibus Anomalis, Art.3.n.7

De ſententia, Cap. VIII.

Quid agendum ſit poſt factas probationes, Ar.1. num. 1
Quæ ſunt aduertenda pro ſententiæ validitate, Art.2.n.7
Quid Iudex debeat obſeruare, Art.3. n.55
De ſententia diffinitiua, Art.4.n.145
De ſententia ſuper parte eorum, quæ fuerunt petita, Art.5.n.193
De his, quæ debet, vel non continere ſententia, Art,6,n.206
De ſententia in gradu appellationis, Artic. 7. num.223
An, & quando debeat fieri condemnatio expenſarum, Art.8.n.276
Quæ ſint Iudici fugienda, Art.9.n.307
An Iudex lata ſententia poſſit ſe ingerere, Art.10 n. 326

De ſequeſtro, Cap. IX.

Quo caſu concedatur ſequeſtrum in genere, Art.1 nu, 1.
Quibus caſibus ſequeſtrum in beneficialibus concedatur, Art.2.n, 10
Quibus in caſibus impediatur, Artic. 3.n. 25
De deputatione ſequeſtratarii, & eius facultate, Art.4, num.35
In ſequeſtro extra terminos Clem. 1. de ſequeſt. poſſeſſione, quomodo procedatur, Art, 5, nu. 42
De requiſitis pro obtinendo ſequeſtro, Artic. 6 nu. 60

Quo-

Quomodo concedatur, & practicetur coram A.C. Artic.7.n.72
Quando iu ſequeſtro detur appellatio, Artic. 8 num. 98
Ex quibus oriatur ſuſpicio fugæ, & dilapidationis, & detur, vel negetur ſequeſtrum in prophanis, Art.9,n,110
Quando reuocetur per praſtationem cautionis, Ar.10. nu. 167
Quomodo procedatur in beneficialibus, Art.11. n.188
Quomodo procedatur in prophanis, Art.12.num. 200.
Quomodo probetur idoneitas fideiuſſoris, Art. 13.n.211
De Arreſto, & modo illud obtinendi, Artic. 14 num. 222

PARS III.

De Appellationibus, Cap. I.

Quid ſit appellatio, & ad quid proſit, Art.1. num. 1
Quis poſſit appellare, Art.2.n.10
Ad quem ſit appellandum, Art.3,n,48
Quomodo ſit appellandum, Art.4.n.90
Infra quæ tempora ſit appellandum, Art.5,num. 242
Quibus caſibus liceat appellare, vel non, Art.6,n. 332
Quomodo Iudex cenſeatur appellationi defferre, Art.7,n.619
Quid operetur, quibuſque proſit appellatio, Art.8 num. 656
Quomodo, & quando renuncietur appellationi, Art.9.nu.681

De Signatura, Cap. II.

De poteſtate Signaturæ Iuſtitiæ, Ar.1.n.1
A quo, & quomodo Signatura reguletur, & de eius legibus, Art.2.n.20
De ordine ſeruãdo circa cauſarũ deciſionem, Art. 3.n.43

De Commiſſionibus. Cap. III.

De Commiſſionum differentia, Art.1.n.1
De formulis commiſſionum, Art,2.n.49
De modo incapſandi Commiſſiones, & aliis formulis, Art.3.n.96
De variis reſcriptis Signaturæ, & eorum virtute Art.4.n.196

De Attentatis, Cap. IV.

De attentatis pendente appellatione, Artic. 1. num, 1
Quomodo, & quando lis inducatur, Artic. 2. num. 20
Quibus caſibus inducantur, & reuocentur attentata, Art, 3.n.45
Quibus caſibus non reuocentur attentata, Art.4 nu. 65
An quo ad tertium dentur attentata, Artic. 5. num. 122
An in ſpolio, & ex non iure detur reuocatio attentatorum, Art.6.n,133
In quo differant remedia attentatorum, & recuperandæ, Art.7.n.140
An continuans poſſeſſionem dicatur attentare, Art.8.n.149
An detur attentatum aduerſus clauſulã appellatione remota, Art.9,n.154
An acquirens nouum Ius lite pendente dicatur attentare, Art.10.n.165
De Commiſſione reuocationis attentatorum impetranda, Art.11.n.189
Quo iudicio attentata reuocentur. Art.12.n.198
An remedium attentatorum ſit magis priuilegiatum remedio recuperandæ, Art.13.n.219
Quæ attentata cauſent, vel non, Art.14.n.232
De attentatis pendente recurſu ad Signaturam, Art.15.n.238
De attentatis in ſpretum inhibitionis, Artic.16 num. 240
Quando detur ſequeſtrum, vel renuncietur attentatis, Art.17.n.271
An, & quo tempore ſit reproducenda Inhibitio, Art.18.nu.279
In criminalibus, quando dicatur lis pendere, Art.19.n.294
De penis, & excuſatione attentantium, Art. 20 num.307
De attentatis poſt ſuſpicionem Iudicis, & alij caſibus, Art.21.n.324

De fatalibus, Cap. V.

Quo tempore labantur fatalia, Art.1.n.1
Quæ cauſa excuſent à lapſu fatalium, Artic. 2 num.7
In quo differant præfixio Iuris, & Hominis, Art.3.n.28
Quid debeat facere appellans in Curia ad fugiẽdum lapſum fatalium. Art.4.n.35
Quale tempus dicatur fatale, & quando incipiat currere, Art.5.n.48
De differentia impedimentorum ad effectum fatalium, Art.6.n.57

Qui-

Quibus caſibus fatalia non currant, Art.7.n.64
De prorogatione fatalium, Art.8-n.77
Quid faciendum, quando fatalia lapſa ſunt, Ar.9 nu. 99

De re iudicata, & executionibus. Cap. VI.

Quæ exceptiones in genere executionem impediũt, Art. 1.num.1.
Quando ſententia tranſeat in iudicatum, Art. 2 num.12
Quando ſententia non tranſeat in iudicatum, art.3.num. 34
Quando, & quomodo exequatur ſententia, Art.4 num.62
De commiſſione executoriali, & eius viribus, Art. 5.nu. 74
Ad quem ſpectet executio ſententiæ, Art.6.n.84
Quomodo reguletur executio poſt literas executoriales, Art.7.n.112
Quomodo, & quando concedantur Cenſuræ, Art.8 num. 127
Cui ſit committenda executio, Art.9.n.147
An, & quando coram executore ſit neceſſaria citatio, Art.10.n.152
An contra hæredes fiat executio, Art.11.n.174
Quomodo procedatur contra fideiuſſorem, Art.12 num. 177
Quis poſſit eſſe exequtor, Art,13. n.203
Quo tempore fiat executio, & de exceptionibus contra eam Art.14.n.207
Quomodo, & quando Tertius impediat executionem, Art.15.n.256

De Compenſationibus, Cap. VII.

Quando ſit locus compenſationi Art.1. n.1
Quotuplex ſit compenſatio, Art.2.n.16
An, & quando compenſatio admittatur in vltimis voluntatibus, Art.3.n.29
Quo tempore ſit opponenda, & concedenda compẽſatio, Art,4. nu. 69
De viribus exceptionis compenſationis, Artic, 5 nu. 87
Quibus caſibus eius oppoſitio impediat executionem. Art.6.n.95
An exceptio compenſationis valeat in delegatione, Art.7,n,129
Contra, quod debitum poſſit opponi compenſatio, Art.8.n,153
An ſemel reiecta compenſatio iterum poſſit opponi, Art.9,n.161

De Executorialibus. Cap. III.

Executoriales, quomodo, & quando concedantur, Art.1.n.1
De vſu, & executione executorialiũ, Art.2.n.7
De effectu executorialium, Art.3.n.20
An Executor illarum vigore poſſit procedere, Art.4.n.40
Quomodo, & quando earum vigore procedetur ad Cenſuras, & interdictum, Art.5.n,49

De Declaratoria, Cap. IX

Quomodo detur declaratoria vigore obligationis Cameralis, Art.1.n.1
Quomodo, & quando detur declaratoria ob non paritionem literis executorialibus, Art.2.n.16
Quomodo detur, & diſputetur dubium ſuper declaratoria, Art-3.n.23
De pluribus aliis Caſibus, in quibus detur declaratoria, Art.4.n.42
De Iudice Cenſurarum, & earum differentia, Art.5,n.56
An, & quando à declaratoria detur appellatio, Art.6.nu.67
De aggrauatoria, & reaggrauatoria Art.7.n.69
De recurſibus ad Iudices Laicos, & quomodo probentur, Art.8. n.72
Quomodo, & quando detur abſolutio, Art.9.n.88

De reſtitutione in integrum, Cap. X.

Quale ſit remedium reſtitutionis in integrum, Art.1.n,1
Quibus, & quot modis petatur reſtitutio in integrum, Art.2.n.15
Quibus ex cauſis reſtitutio in integrum concedatur, Art.3.n,54
Quomodo detur reſtitutio in prophanis, Ar.4.n.81
An, & quando reſtitutio impediat executionem, Art.5.n.100
De termini præfixione ad docendum de cauſis reſtitutionis. Artic. 6. num. 106.
Quid ſit probandum in cauſa reſtitutionis, Art.7 num.117
Quando detur reſtitutio aduerſus præſcriptionem, Artic.8.n.128
Quando aduerſus ſententiam admittatur reſtitutio Art.9. n.139
De aliis cauſis reſtitutionis in integrum, Artic. 10 num.144

De fructibus, & litis expenſis, Cap. IX.

Cuius expenſis ſit inſtruendum Iudicium, Art, 1 num. 1.
Quot, & quibus caſibus debeantur expenſæ poſt Iudicium terminatum, Art.2.n,23
Quomodo ſit facienda expenſarum, liquidatio. Art.3, n.32
Quis præſumatur expenſas feciſſe, Art.4.n.41
De expenſis contumacialibus, Art.5.n.55
De expenſis debitis officio Iudicis, Art.6.n.60
De expenſis ratione temeritatis, Art.7.n.72
Quibus caſibus fiat omiſſio condemnationis, expenſarum, Art.8.n.83

Qui-

Quibus caſibus fiat condemnatio expenſarum, etiã ſi adſit iuſta cauſa litis, Art.9.n.121

An, & quando cedens liti excuſetur ab expenſis, Art.10.n.140

De pœnis temere litigantium, Art.11.n.168

Ad quæ damna teneantur temere litigantes, Ar.12 n.184

An appellatione expenſarum veniant damna, Art.13.n.199

Quænam ſint ſigna temeritatis, Art.14.n.205

An iuramentum calumniæ poſſit remitti, Art.15 num. 211

An omiſſio condemnationis liberet victum ab expenſis, Art.16.n.227

Quando ab exceſſiua taxatione expenſarum detur appellatio, Art.17.n.261

Ad quem Iudicem ſpectet liquidatio expenſarum Art.18.n.274

Quem ſtilum ſeruet Rota in condemnatione expenſarum, Art.19 n.281

Quibus in caſibus fiat, vel non condemnatio expenſarum, Art.20.303

Quando Actori ſubminiſtrentur litis expenſæ per Reum, Art.21,n.335

Quæ expenſæ pro attentatis reficiantur, Artic.22 num. 342

De expenſis, quæ debentur iure actionis, Artic.23 num, 386

De fructuum diſtinctione, Art.24. n.414

Fructus Ciuiles in caſu reſignationis, ad quem ſpectent, Art.25.n.418

De fructibus naturalibus, & induſtrialibus, quomodo, & quando debeantur occaſione contractus Art.26.n.440

De fructibus debitis occaſione iudicii particularis, Art.27.n.468

An fructus debeantur ab eo, qui errauit in Iure, Art,28. n.481

Quomodo, & quando inducatur bona, vel mala fides, Art.29.n.517

Quomodo ſit facienda fructuum liquidatio, Ar.30 n. 530

Quis poſſit eſſe Iudex liquidationis, & cui debeat adiudicare, & à quo veniant fructus reſtituendi, Art.31.n.586

Quale tempus, & valor fructuum attendatur, Art.32.n.605

Quo caſu Camera fructus percipiat, vel beneficio dimittat, Art.33.n.618

Plures caſus, quibus applicantur fructus Rei, Art.34.n.631

Quando, & qui fructus debeantur in iudicio manutentionis, Art.35.n.669

De caſu quo Iudex omittit condemnare ad fructus, & de fructibus, qui percipi potuerunt. Art.36.n.679

Annus fructuũ quomodo reguletur. Ar.47.n.703

Quando à condemnatione fructuum detur appellatio, Art.38.n.712

Ad quem ſpectent fructus ante aditam hæreditatem, Art.39.n.719

De nullitate, Cap. XII.

Quis poſſit dicere de nullitate, Art.1.n.1

Coràm quo nullitas poſſit allegari, Art.2.n.20

Quomodo nullitas deducatur, Art.3.n.51

Sub qua forma committatur cauſa nullitatis.Ar. 4.n.130

Quomodo nullitates ſanentur, Art.5.n 189

Quomodo poſſit nullitatibus renuntiari, Artic. 6 n. 253

De Alternatiua Cap.Odoardus & Cap. peruenit. Cap. XIII.

De priuilegio paupertatis, Art.1.n.1

De beneficio Quinquennalis dilationis, & quando maior pars creditorum minori partiualeat præiudicare, Ar.2.n.10

De Ceſſione bonorum, Art.3.n.28

De facultatibus Viſitatorũ Carcerum, Art.4.n.49

Quale beneficium afferat Capitulum Odoardus, & cap.peruenit, Art.5.n.69

De formula Iudicii in Capitulo Odoardus. Art.6 n.127

De Septuagenaria. Cap. XIV.

Quibus, & quando concedatur ſeptuagenaria, Art.1.n.1

An ſeptuagenaria concedatur contra loca pia. Art.2.n.32

PRAXIS

PRAXIS IVDICIARIAE CAMILLI CAPVCII I. C. AESINI

Et in ROMANA Curia Cauſarum Patroni

PARS PRIMA

De Iudicijs in genere.

Iudicij partes, quæ ſint. Cap. I.

1 *Iudicij diuiſio.*
2 *Iudicij partes.*
3 *Iudicij principium, medium, & finis.*

EX communi Practicorum
1 ſententia, Iudicium † ita
ſolet diſtingui, vt aliud ſit
ordinarium, aliud ſumma-
rium, & aliud executiuum
2 † Eius partes tres aſſignan-
tur, Iudex, Actor, & Reus,
3 & in eo † inſtituendo conſideratur princi-
pium, medium, & finis: ſcilicet pro principio
Libellus, ſeu petitio, monitorium, vel com-
miſſio; pro medio citationes tam ordinato-
riæ, quam probatoriæ, necnon probationes
exceptiones, replicationes, & duplicationes;
pro fine verò ſententia interlocutoria, vel
diffinitiua, res iudicata, eiuſque executio.

Atque idcirco, vt ſuo ordine procedamus incipiemus à Iudice, tanquam à nobiliori. eiuſque Iuriſdictionem pro Cauſarum diuerſitate perquiremus; dein ad reliquas Iudicij partes deueniemus.

De Iudice, & eius Iuriſdictione. Cap. II.

Quotuplex ſit Iuriſdictio. Artic. I.

1 *Iuriſdictio eſt fundamentum iudicij.*
2 *Iuriſdictio alia voluntaria, alia conuentionalis, alia ordinaria, ſiue contentioſa.*
3 *Iuriſdictio ordinaria à quo tribuatur.*
4 *Iuriſdictio quando, & quomodo poſſit acquiri ex conſuetudine.*
5 *Iuriſdictio delegata, quænam dicatur.*
6 *Iuriſdictio delegata, vel ordinaria, quomodo cognoſcatur.*
7 *Iuriſdictio ordinaria an reperiatur in Curia extra Papam.*
8 *Iudices ordinarij ſunt multi in Curia Romana.*
9 *Signatura quid obſeruet committendo cauſas iudicibus Curiæ.*

IVDEX ante omnia debet conſiderare,
quam habeat iuriſdictionem, quia hæc
1 eſt baſis, & fundamentum iudicij, † vt
per *Bald. in rubr. C. ſi à non compet. Iud.*
& ideo antequam iudicium inchoetur, debet
de illa Iudex inquirere, *cap. cum in iure extra
de offic. delegat. Vant. de nullit. tractat. de nul-*

lMate ex defect. iuriſdictionis, in princ. num.9.

Eſt igitur iuriſdictio multiplex: volunta-
2 ria, vt in adoptione, † & manumiſſione, *§.1. inſtitut. quib. ex cauſ. manumit. non licet, Vbert. de citat. cap.4. num.26. tom.1. fol.111. & cap.11. nu.39. fol.491. tom.2.* contentionalis, vt arbitrorum, *toto tit. ff. & C. de arbitr.*

Et ordinaria, ſiue contentioſa, quæ à le-
3 ge, Principe, Vniuerſitate † legitima præſcriptione, vel conſuetudine tribuitur, *gloſ. ordin. & DD. in l. & quia, & in l. more maiorum, ff. de iuriſdict. omn. Iud. cap. dilecti, vbi gloſ. in verb. conſuetudinem extrau. de arbitr. gloſ. & Geminian. per text. in cap.1. §. non ſic de offic. ordinar. in 6. & Vbert. de citat. dicto num.26. & dict. cap.11. num.47. & num.55.*

4 Quomodo † autem, & quando iuriſdictio poſſit acquiri ex conſuetudine, videndus eſt *Fel. in c. ex parte Decani n.2. extrau. de reſcrip.*

Delegata eſt, quæ recipitur ex delegatio-
5 ne Superioris, † vel propriam habentis, *l.1. §. fin. ff. de offic. eius cui mand. eſt iuriſd. gloſ. in dict. l. & quia, Marant. in ſuo ſpeculo in quinta principali diſt. in princ.* vbi tractat quomodo
6 cognoſcatur † ordinaria, & delegata, *Veſtr. lib.3. cap.3. fol.33. cum ſequenti.*

Et quamuis ſit opinio, quod in Curia nullus habet iuriſdictionem ordinariã præ-
7 ter † Papam, *vt Archidiac. in cap. experientia 11. quæſt.1.* & volunt omnes præallegati; in effectu tamen, & ſecundum vſum cõmunem Curiæ, cui in hoc ſtandum eſt; *vt notat Imol. in Clement. Auditor de reſcript.* multi ſunt Iu-
8 dices † ordinarij, qui abſque commiſſione procedunt, vt Gubernator Vrbis, Auditor Cameræ, & Vicarius Papæ, quorum iuriſdictiones à primæua erectione fuerunt ad certas cauſas, & perſonas reſtrictæ, *vt in extrauag. Iul. II. de reform. Tribunal. Vrbis conſtitut.28. in Bull. nouo tom.1 fol.387. Veſtr. lib.2. cap. de Guber. Vrb. de Audit. cur. cauſ. Cameræ, & de Vicario Papæ.* Signatura in committen-
9 do cauſas † alicui eorum conſiderat facultates illis à Papa attributas.

De Vicario, & diuerſis Rom. Cur. Tribunalibus.

Artic. II.

10 *Iudices Laici Curiæ an, & qui, quaſque Clericorum cauſas cognoſcant.*
Magiſtri viarum an Clericorum cauſas cognoſcant, ibidem.
11 *Gubernator Vrbis in cauſis mercedum, an cognoſcat inter Clericos.*
12 *Conſulatus Vrbis plures cognoſcunt inter Clericos.*
13 *Iudices Curiæ Ripæ, & Ripettæ, an cognoſcant inter Clericos.*
14 *Vicarius Papæ, quas cauſas cognoſcat actiuè, & paſſiuè.*
Amplius, etſi agatur vigore obligationis Cameralis, ibidem.
15 *Archipresbyteri Baſilicarum, quam iuriſdictionem habuerint, & habeant.*
16 *Iuriſdictio Præſidum Graſciæ, & Annonæ, & Theſaurariæ.*
17 *Iudices Capitolini, quam iuriſdictionem habeãt, & priuilegia.*

SVnt etiam in Romana Curia plures alij
10 Iudices Laici, qui auctoritate ordinaria † cognoſcunt cauſas contra Clericos, & de re Eccleſiaſtica, vt puta DD. Magiſtri † viarum cognoſcunt circa fabricas, & vias inter quaſcunque perſonas quacunque dignitate fulgentes, vt videri poterit in facultatibus ipſis ſignanter attributis in notiſſima *Bulla Gregorij XIV. conſt.22. fol.292. in Bull. nou. to.2.*

Illuſtriſſimus D. Gubernator quoque in cauſis mercedum trahit quaſcunque perſo-
11 nas Eccleſiaſticas † ex ſpeciali priuilegio ſibi conceſſo à *Pio V. conſt. 34. pag.38. in Bullario nouo tom.2.*

12 Sunt adhuc plures Cõſulatus † qui habent eorum ſtatuta confirmata in forma ſpecifica in eorum exercitio trahendi etiam Clericos vt puta Ferrarij, Fabrilignarij, & huiuſmodi, vt de eorum Statutis mihi oculariter conſtitit, qui habent iuriſdictionem ordinariam in rebus ſpectantibus ad eorum artes. Idem dicendum de Curia Ripæ, & Ripettæ,
13 † quæ circa merces ſubiectas habet eandem iuriſdictionem, *vt per conſtitut.25. Pij IV. in Bull. nou. tom.2. fol.45. & conſtitut.42. fol.45. eodem tom.2.*

De iuriſdictione Curiæ de Sabellis, & Turris Nonæ nõ eſt opus diſſerere, quia redactæ ſunt ad nihilum, quamuis aliquales cauſæ adhuc in illis cognoſcantur, parui tamen momenti.

Eminentiſſimus verò Vicarius Vrbis ha-
14 bet authoritatem † cognoſcendi cauſas Viduarum, Pupillorum, & miſerabilium perſonarum actiuè, & paſſiuè, etiam quod agatur vigore obligationis Cameralis, Apoſtatarum, Monaſteriorum, Iudæorum, Clericorum Vrbis, Religioſorum vtriuſque ſexus, Confraternitatum Laicorum, Hoſpitalium; contra eos, qui feſtiuis diebus vetita exercent; contra blaſfematores, & periuros, & matrimoniorum actiuè, & paſſiuè; & priuatiuè, quo ad alios cognoſcit cauſas alienationum bonorum Eccleſiaſticorũ; habet iuriſdictionem inter Hebræos priuatiuam; inter Chriſtianos vero, & Hebræos, ſi præuenit, *ex conſtit. Pij IV. conſtit.3. par.3. in Bull. nouo tom.2. Pij V. conſtit.18. Pauli II. conſt.1. Pauli III. conſtit.36. pag.552. Iul. III. conſtit.2. fol.527. tom.1. & Pauli V. conſt.71. pag.197. tom.3.* Quibus adde iuriſdictionem eidem demandatam

demandatam ſuper Hoſpitale Sancti Spiritus in Saxia, *per conſtit. 118. Clem. VIII. de qua in d. Bull. nouo tom. 3. fol. 123. & per conſtit. 22. Pauli V. de qua in eodem Bull. fol. 150. eodem tom. 3.*

15 Eandem iuriſdictionem exercebant † antea Emiuentiſſimi Archipresbyteri contra quoſcunque actiuè, & paſſiuè, ſed ſuperuenit *conſtitutio Vrbani VIII.* qui dictam facultatem reſtrinxit, prout videri poterit *in Appendice ad Bullarium conſtit. 48. alias 158. in Bullario nouo tom. 3.*

Iuriſdictio Illuſtriſſimorum Præſidũ Gra-
16 ſciæ, † & Annonæ, & Theſaurarij Vrbis, eſt ſatis de per ſe nota *ex conſtitutionibus Gregorij XV. conſtit. 35. fol. 130. Pauli V. conſtit. 70. fol. 191. tom. 3. & conſtit. 100. Sixti V. fol. 508. tom. 2.*

Iuriſdictio Fori Capitolini eſt ampliſſima niſi agatur vigore obligationis Cameralis,
17 † quando agitur inter Romanos, & Incolas; quia illi ſi non adſit priuilegium Cameralis obligationis, poſſunt declinare quemcunque forũ, & reaſſumere cauſas à quibuſcunque Iudicibus, vt de ampliſſima iſta iuriſdictione apparet *ex conſtitut. Iulij II. edita anno 1512. 5. Kalendas Aprilis, & Breui emanato 15. eiuſdem menſis, & anni, ex conſtit. Leonis X. publicata 14. Kalend. Aprilis eiuſdem anni, ex alia Pauli III. edita 10. Kalen. Septemb. 1535 quas habemus impreſſas poſt Galganettũ ad ſtatutum Vrbis, & in Bullario nouo.* Et plura alia videntur in *reformatione ſan. mem. Pauli V. tit. de Capitolio, & eius officialibus impreſſa in Bullario nouo,* quibus addi poteſt *conſtitut. 34. Pij IV. fol. 37. tom. 2. & conſtit. 61. Gregorij XIII. fol. 330. in Bullario nouo to. 2.*

In quibus cauſis raro, vel nunquam reſcribitur à Signatura, quia obſeruatur ſtatutum à quo non receditur, niſi propter grauitatem cauſarum Papa cenſeat eſſe recedendũ, & Senator procedit, etiam in criminalibus inter Romanos, & quandoque etiam diſtrictuales.

De Auditore Cameræ.
Artic. III.

18 *Auditor Cameræ non habet iuriſdictionem in beneficialibus.*
19 *Contraueniens inhibitiones A. C. in beneficialibus non committit attentata.*
20 *A. C. eſt executor Litterarum Apoſtolicarum cumulatiuè cum alijs. & num. 21.*
22 *A. C. eſt executor obligationis Cameralis priuatiuè.*
23 *Limitatur niſi agatur de præuentione cum foro Capitolino.*
24 *Limita etiam, quando talis obligatio dependet à cauſis pendentibus coram alijs.*
25 *A. C. quas alias facultates habeat.*
26 *A. C. qualiter procedat inter Mercatores, & cũ Notarijs ſui Tribunalis.*
27 *Monitorium an requiratur, quando A. C. procedit inter Mercatores.*
28 *Cauſæ ſummariè, ſimpliciter, de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ac manu Regia, & abſque terminorum ſeruatione, important viã executiuam.*
29 *Forus non poteſt eligi, niſi ab habente priuilegium* l. vnicæ, C. quando Imper.
30 *Cauſæ in prima inſtantia ſunt remittendæ ad partes.*
31 *Limita ſi Iudex de partibus per biennium ſit negligens.*
32 *Capitolinæ cauſæ omnes habent locum in iudicibus ordinarijs tantum.*
33 *Declara, & in materijs contentioſis, & extra Curiam. & num. 34.*
Inſtantia in Curia Romana eſt perpetua. ibid.
35 *Aud. Cam. non eſt Iudex competens in prima inſtantia.*
36 *Et quid ſi contractus ſit factus in Vrbe, ſeu ibidem deſtinata ſolutio.*
37 *Actorum transportatio an ſit neceſſaria, ſi cauſa iam ventilata committatur in Rota, cum facultatibus A. C. prout in prima.*
38 *Et quid ſi fuit commiſſa cum dictis facultatibus in gradu appellationis.*
39 *Clauſula, cum facultatibus A. C. non facit quod Rota non cognoſcat, vt Iudex appellationis.*
40 *Actorum tranſportatio, quando ſit neceſſaria. & num. 41.*
42 *Acta, quænam debeant tranſportari, remiſſiuè. & num. 43.*
44 *A. C. eſt Iudex executor omnium ſententiarum in Curia, & extra latarum.*
45 *Acta quænam debeant tranſportari pro executione ſententiarum coram A. C.*
46 *A. C. an exequatur mandatum Curiæ Capitolinæ.*
47 *A. C. pro executione ſententiarum relaxat cenſuras.*
48 *A. C. eſt Iudex omnium appellationum, exceptis beneficialibus.*
49 *Vicarius Vrbis an extendat obligationem Cameralem in eius executione.*
50 *Iudex competens dicitur ille, qui ex communi errore talis habetur.*
51 *Iudex delegatus poſt ſententiam amittit iuriſdictionem.*
52 *Cauſa facta curialis ſemper eſt talis, & innouatum in partibus dicitur attentatum.*

18 Iuriſdictio Auditoris Cameræ † non datur in cauſa beneficiali, *Ludouiſ. deciſ. 118. num. 4. vbi adden. num. 7.* vbi quod etiamſi agatur in ſolo poſſeſſorio.

Quod eſt adeo verum, vt ſi contraueniatur
19 illius inhibitioni in cauſa ſimili, † non poſſit

poſſit dari de attentatis, *Rot. deciſ.42. de ap-
pellat. in nouis , Achill. deciſ. 24. de appellat.
Lancellottus de attent. lit. pen. in præfat.n.103.
& 324. fol. mihi 57. Penia deciſ.685. num.7.*
Eſt tamen executor quarumcunque Litte-
rarum Apoſtolicarum,etiam vbi non eſt da-
20 tus † Iudex : ſed hoc cumulatiue, vt in eius
21 facultatibus † impreſſis penes *Saluſt. Tiber.
in fine,& pro hac opinione, eſt Penia deciſ.241.
num.1. & deciſ.479. num.1. & 3.*
Si vero agitur vigore obligationis Came-
22 ralis,† ipſe habet iuriſdictionem priuatiuam
23 quo ad omnes Iudices, dummodo † non
agatur de præuentione Capitolij,vt habetur
in reformatione Sanctiſſimi, *tit.de A.C.* de
quo teſtatur *Rota deciſ.3. nu.15.& deciſ.134.
num.2. apud Peniam .*
Limitatur tamen, quãdo Cameralis obli-
24 gatio dependet à cauſa,† quæ pendet coram
alijs Iudicibus pro tempore introductis, *Pe-
nia deciſ.134. num.4.*
25 Aliæ facultates ampliſſimæ † leguntur in
*conſtitut. penes Saluſtium Tiberium in conſtitu-
tione 28. Pauli V.*
Inter Mercatores, & inter Notarios ſui
26 Fori † agitur etiam coram A.C. in iudicio
ſummarie & ſimpliciter, & de plano , & ſine
ſtrepitu , & figura iudicij, ſola facti veritate
inſpecta , ac manu regia , & abſque aliqua
terminorum ſeruatione , ſic iubente *conſtitu-
tione Gregorij XIV.*
Multi dubitarunt,an in caſu prædicto in-
ter Mercatores debeat præcedere monito-
27 tium.† Ego vero in Praxi ſequendo conſiliũ
DD.Ioannis Baptiſtæ Cioſani,adhuc in Ro-
mana Curia patrociuantis mei amantiſſimi,
& Illuſtriſſimi ac Reuerendiſſimi D. Hono-
rati de Honoratis primi Epiſcopi Ciuitatis
Vrbaniæ, ſub quorum tutela ſeptennium fui
ſollicitator, nunquam fui vſus monitorio
formali,ſed aliquali petitione, non ſine mo-
tiuo rationis , quia clauſulæ præcitatæ im-
portant viam executiuam , vnde tali benefi-
cio non videtur renunciandum.
Quod vero importent viam executiuam
28 † eſt famigerata *deciſ. in Romana affictus fer-
reriæ 25. Iunij 1649. coram R.P.D. meo Mel-
tio, poſt Labyrint. creditorum fol.32.*
Si autem eſſet incipiendum aliquod in-
29 terdictum , vel iudicium ſummarium, † vel
ordinarium , vel etiam executiuum , & non
adeſſet obligatio Cameralis , nec quaranti-
gia, vtique agenti denegaretur electio Fori,
niſi eſſet ex priuilegiatis priuilegio *l.vnica ,
C.quando Imperator inter Pupillum, & Viduã,*
30 quia † in omnibus alijs caſibus in prima in-
ſtantia omne iudicium eſt cognoſcendum
in partibus corã ſuo ordinario , *iuxta diſpo-
ſitionem Sacri Concilij Tridentini notiſſimo
cap.20. cauſæ omnes , de reform. ſeſſ.24.*

Bene verum eſt,quod ſi Iudex de partibus
31 eſt negligens† in expediendo per biennium,
cauſa deuoluitur ad A. C. vigore *dicti capi-
tuli , cauſæ omnes .*
Sed aduertendum eſt, quod negligentia
debet prouenire à Iudice , vt reſoluit *Rota
deciſ.223. num.1. par.2. recent. & in Aquila-
na bonorum 17.Iunij 1624. coram bon. memor.
Remboldo apud Poſt. de manut. deciſ.11.*
Et ſecundum dictam deciſionem diſpoſi-
32 tio dicti capituli,† habet locum ſolum in iu-
dicibus ordinarijs, non autem in ſpecialiter
33 delegatis : in materijs contentioſis, † non
autem in gratioſis, & extra Romanam,
34 non autem † in ipſa Romana Curia , in qua
inſtantia eſt perpetua , *Vrbeuetana Prioratus
16. Martij 1646. coram R. P. D. meo Bichio
in folio.*
Si vero in prima inſtantia iudicium ſimile
35 prædictis incipiendum eſſet coram † A. C.
inter Forenſes,hoc pariter denegaretur,quia
A. C. non eſt Iudex competens in prima in-
ſtantia, *Rota in Spoletana Prædij 9. Decem-
bris 1619. coram clar. mem. Card. Pamphilio
tom.2. par.4. recent.*
Et ideo debet tales cauſas ad partes re-
36 mittere , niſi tamen contractus † eſſet factus
in Vrbe, vel in eadem fuiſſet deſtinata ſolu-
tio , *Rota in Nucernina affictus 4. Maij 1648.
coram R.P.D.Veroſpio in folio .*
Quid vero ſi cauſa fuiſſet incepta coram
A.C. vel in aliquo Tribunali, & per diſcor-
37 diam partium, vel alio modo poſtea † com-
mitteretur in Rota, cum facultatibus A.C.?
Tunc ſi inſtituitur nouum iudicium,& peti-
tur procedi, prout in prima,non eſt neceſſa-
ria tranſportatio actorum . Si vero veniret
caſus quo , qui habuit contra ſe decretum
38 appellaſſet, & tranſierit cauſa ad Rotam, †
appellatus vero ex hoc videns cauſam pro-
telari, faciat committere cauſam cum dictis
facultatibus , tunc onus tranſportandi acta
videtur ſpectare ad appellantem. Sed diſtin-
39 gue,aut cauſa eſt deuoluta † per viam appel-
lationis,& tunc coram Iudice appellationis
non poteſt procedi prout in prima , niſi
tranſportatis actis. Aut iudicium intentatur
de nouo , non introducto iudicio in gradu
appellationis , & tunc non eſt neceſſaria di-
cta tranſportatio, caſus eſt in *Romana Socie-
tatis affictus 27. Martij 1647. coram R. P. D.
Arguelles in folio.*
Vbi habetur etiam, quod clauſula , cum
40 facultatibus A. C. non facit , † quod Rota
non cognoſcat tanquam Iudex appellatio-
nis, & quod acta non debeant tranſportari.
Verum an tranſportatio actorũ ſit vel nẽ
41 † neceſſaria in præfatis, ex decreto Congre-
gationis Concilij , *dicitur in eadem deciſione,
§. nec difficultatem , coram R.P.D. Arguelles .*
Veri-

Veritas autem eſt, quod ex dicta deciſio-
42 ne videtur clare colligi, † quod actorum
43 tranſportatio ſit omnino neceſſaria. † Qua-
lia autem debeant tranſportari, licet ibi di-
catur, quod ſufficiunt illa, quæ releuant,
tamen colligitur, quod ſint omnia neceſſa-
ria ad hoc, vt poſſit cognoſci, an ſit idem
iudicium, vel diuerſum.
44 Dicunt præterea, quod A.C. eſt Iudex † exe-
cutor quarumcunque ſententiarum in Cu-
45 ria, & extra latarum, † adeo vt tranſporta-
tis ijs, quæ ſunt neceſſaria ad iuſtitiam man-
datorum, & decretorũ de partibus vel extra
eius Tribunal latorum, ipſe ſolet dare exe-
cutionẽ ad formam eius facultatum ſupe-
rius enunciatarum.

Adeo vt ſi obtineretur mandatum in Cu-
46 ria Capitolina, † vbi prohibentur cenſuræ in
executionẽ obligationis Cameralis, ſi pro-
47 duceretur mandatum coram A. C. † & illud
iuſtificabitur coram eodem, poterit in ſubſi-
dium procedi, etiam ad cenſuras: ſeruatis
tamen terminis, de quibus infra dicam, quã-
do verba habebo de declaratoria, & cenſu-
ris: idemque poterit ſeruari ſi petitur exe-
qui decretum de partibus vigore obligatio-
nis Cameralis.

Eſt etiam Iudex quarumcunque appella-
48 tionum, dummodo † non agatur de cauſa
beneficiali, vt ex eiſdem facultatibus.
49 Quando vero † agendum erit coram Vi-
cario pro executione obligationis Camera-
lis inter perſonas dicto Foro ſubiectas, ſer-
uabuntur omnes termini ſeruari ſoliti co-
ram A. C. excepto, quod ibi non fit decre-
tum extenſionis obligationis Cameralis,
nec minus decernitur mandatum niſi infra
tres, ſed vnico termino dicitur decerni, &
relaxari.

Si vero daretur caſus, quo aliquis habe-
50 retur pro Iudice ordinario, † & non eſſet ta-
lis, exerceret tamen iuriſdictionem, an eius
ſententiæ ſubſtineantur, vel potius dicantur
nullæ ex defectu iuriſdictionis?

Erit dicendum, quod ſic, quia error eſt
publicus, & communis error facit Ius, *ex
l. Barbarius Philippus, ff. de offic. Prætoris.*
51 Iudex autem delegatus † ſtatim lata ſen-
tentia ceſſat habere iuriſdictionem, *Rota in
dicta Aquilana bonorum 17. Iunij 1624. coram
bon. mem. Remboldo apud Poſt. deciſ. 11.*
52 Eſt etiam aduertendum, quod cauſa † ſe-
mel facta curialis ſemper remanet curialis,
& ſi quid poſtea innouatur in partibus, re-
uocatur tanquam attentatum, *Rota in Ia-
nuen. attentatorum 2. Decembris 1650. coram
R.P.D. Cerro in folio.*

De Sacra Rota Romana Auditorio.
Artic. IV.

53 *Rota Romana Tribunal quale ſit; & qui eli-
gantur in Auditores.*
54 *Auditorum Rotæ priuilegia, quænam ſint. &
num. 116.*
55 *Iudex cauſæ quis dicatur inter Auditores Rotæ.
& num. 73.*
56 *Auditores Rotæ non votant in cauſis familiariũ,
& conſanguineorum ad ſecundum gradum.*
57 *Rota non remittit cauſas ad Cancellariam, ſine
expreſſa licentia Papæ.*
58 *Auditores Rotæ non pronunciant ſine voto coau-
ditorum, niſi partes conſentiant.*
59 *Amplia idem etiam in quocunque decreto præ-
iudiciali.*
60 *Terminus pro ſeruato, quantum duret in Rota.*
61 *Commiſſio vnica ſufficit in Rota pro terminan-
da cauſa.*
62 *Auditores Rotæ dant partibus copias deciſionum
& ſunt incorruptibiles. & num. 63.*
64 *Item ſtudent, ne quid fiat contra ius, contra ſti-
lum, & deciſiones antiquas.*
65 *Item ſequuntur aliquando æquitatem de voto
coauditorum.*
66 *Auditores Rotæ quas nullitates attendant, & an
cognoſcant cauſas criminales. & num. 67.*
68 *Auditores Rotæ quibus diebus ſedeant. & nu. 69.*
69 *Rota Vrbana, & Martiniana, quæ ſit, & quan-
do fiat. & num. 70.*
71 *Cauſæ in Rota, quomodo proponantur, & quali-
ter vota præbeantur. & num. 72.*
74 *Terminorum reiteratio, quare ſeruetur in Ro-
ta. & num. 85.*
75 *Rota cognoſcit ſimul articulum grauaminis, &
negotium principale.*
76 *Rota fatalia prorogat, & de nouo concedit.*
77 *Rota quomodo procedat, quando ſententia eſt
nulla.*
78 *Rota decernit ſequeſtra, præuia diſputatione
dubij.*
79 *Decanatus Rotæ cuinam detur in caſu obitus
Decani.*
80 *Auditoratus Rotæ vacat per obitum, vel per
promotionem Auditoris.*
81 *Rota non admittit ad patrocinia niſi probos, &
examinatos ab ipſa.*
82 *Rota inuehitur contra vtentes verbis iniurioſis.*
83 *Curiales quomodo examinẽtur à Rota, & exem-
plar approbationis. & num. 84.*
86 *Rota loquente omnia Tribunalia obmuteſcunt.*
87 *Sententia lata contra deciſiones an valeat.*
88 *Rota cognoſcit ſolum cauſas valoris 500. ſcu-
torum, & ſupra.*
89 *Cauſæ beneficiales omnes dicuntur Rotales.*
90 *Rota an exequatur ſententias aliorum Tribuna-
lium.*
91 *Et qualiter exequatur rem iudicatam alterius
Tribunalis.*

92 *Audi-*

Digitized by Google

92 *Auditores Rotæ in procedendo dicuntur Iudices ordinarij, in ſententiando delegati.*
93 *Poſſunt conferre beneficia loco Papæ, & confirmare electionem loco ordinarij.*
94 *Iudicant de bono, & æquo; nec reuelant ſecreta diſputationum. & num.95.*
96 *Bonum ius dicitur ſtare pro eo, qui habet deciſionem.*
97 *Deciſio vltima attenditur ex duabus contrarijs.*
98 *Deciſio ſemper eſt ſequenda in dubio, & quare.*
99 *Sententiæ Rotales comprehendunt omnia, quæ continentur in deciſionibus.*
100 *Rota an det ſequeſtrum contra habentem ſententiam fauorabilem.*
101 *Rota non dat expeditionem ſine noua diſputatione poſt decennium.*
102 *Rota dat executoriales poſt tres conformes in cauſis de partibus.*
103 *Rota concedit etiam ad partes mandatum executiuum. & num.106.*
104 *Executoriales intimatæ in partibus reproducuntur in Rota; & ſeruantur quattuor termini ad docendum de paritione. & num.113.*
105 *Executoriales prædictæ quare reproducantur.*
107 *Executoriales litteræ contra latitantem qualiter ſufficienter intimentur.*
108 *Latitatio quomodo probetur; & qualis ſit via ſecurior. & num.109.*
110 *Præſentatio executorialium, vel inhibitionis an ſufficiat facta per procuratorem. & nu.111.*
112 *Defectus citationis ſanatur per ſcientiam illius.*
114 *Rota reuerenter recipit reſolutiones Congregationis Concilij. & num.115.*
117 *A.C. non exequitur mandata aliorum, niſi guſtato de meritis.*
118 *Sententia alterius Tribunalis non reuocatur in Rota, ſi cauſa fuit commiſſa prout in prima; nec tranſportantur acta prioris inſtantiæ. & num.122.*
119 *A.C. procedit etiam ipſe prout in prima, ſine obligatione Camerali, ſed debet exprimi priuilegium* l.vnicæ.
120 *Rota procedit prout in prima, vigore clauſulæ quam, & quas. & num.122.*
121 *Dubia ſuper damnis, quæ dependent à negotio principali, non diſputantur in Rota.*
123 *Clauſula quam, & quas comprehendit cauſas motas, & mouendas. & num.125.*
124 *Rota vigore clauſulæ quam, & quas relaxat mandatum, etiamſi cauſa ſit commiſſa cum clauſula, ſi quid exequendum.*
126 *Contractus ſi ſit factus in Vrbe, & non alibi deſtinata ſolutio, an poſſit agi in curia, & coram quibus Iudicibus, & qualiter.*

53 QVale ſit Sacrum Tribunal Rotæ Romanæ, dignoſcetur potiſſimum † ex innata qualitate Illuſtriſſimorum, & Reuerendiſſimorum Auditorum, qui vt mandat *ſan. mem. Martinus V. conſtitut. 3. §.14. pag. 240. in Bullario nouo tom. 1.* eligantur ab vniuerſis mundi Partibus, inter omnes Doctorum primarios; Et non ſufficit quod Auditor ſit vtriuſque Iuris Doctor celeber, nec quod poſt doctoratū per triennium publicè legerit, ſed requiritur, quod ſit cōmendatus de vitæ, ac morum honeſtetate, alijſque virtutibus; nec ſatis eſt, hoc niſi admittatur etiam præuia rigoroſa inquiſitione, & niſi publicè ſubſtinuerit coram Collegio Eminentiſſimorum Cardinalium, & alijs Illuſtriſſimis Coauditoribus, & Conſiſtorialibus Aduocatis, ac omnibus Prælatis, & vno verbo coram vniuerſa Curia Romana diſputationes publicas, & demum alias ſecretas coram Iluſtriſſimis DD. Coauditoribus, adeo vt per neceſſe dicantur inſigniſſimi.

Et propter continuos labores Apoſtolica
54 † Sedes illos fecit immunes à recitatione horarum, horis communiter deſtinatis, & contentatur, quod recitenr horis anticipatis, vel poſticipatis, & impartita eſt indulgentiam ſtationum Vrbis, eorum propriam Capellam viſitantibus Domi, vt in *conſtitut. fel. record. Clementis VII. conſtit. 13. §.7. & 8. pag. 485. dicto Bullario nou. tom. 1.* Gaudent etiam omnibus priuilegijs, & gratijs Illuſtriſſimorum Referendariorum, & habent alia priuilegia, de quibus in *conſtitutione 12. Pauli III. pag. 525. dicto tom. 1.*

In caſu quo inter eaſdem perſonas fuerit
55 commiſſa cauſa † ſuper eadem re diuerſis Auditoribus, ille erit Index, cui primo præſentata fuerit commiſſio, ita *Martinus V. Sanctiſſimus Pontifex conſtitut. 5. §.4. fol. 243. d. tom. 1. & Bonifac. VIII. conſtit. 13. fol. 340. in Bullar. nou. tom. 1.*

Nullus ſe ingerit in dandis votis in cauſis
56 familiarium ſuorum, † neque in cauſis conſanguineorum vſque ad ſecundum gradum: ſic diſpoſuit *ſan. mem. Paul. V. conſtitut. 71. de Auditor. Rotæ §.15. fol. 196. in Bullario nou. tom. 3.*

57 Cauſas ad Cancellariam † pro ſola partiū importunitate nunquam remittunt, niſi de expreſſa licentia Papæ, iuſtis de cauſis deductis, & approbatis in plena Rota, ex diſpoſitis à Sanctiſſimo Papa *Pio IV. conſt. 44. §. 15. fol. 44. in Bullar. nouo tom. 2.*

Nunquam pronunciant diffinitiuam ſen-
58 tētiam, nec minus † interlocutoriam habentem vim diffinitiuæ, niſi cauſa in Rota propoſita, & habitis votis Coauditorum; poſſunt tamen id facere de expreſſo Partium conſenſu in actis præſtito: idemque dicatur
59 in alijs † quibuſcunque præiudicialibus decretis ex dictæ *coſtitutionis* §.4.

Proſeruato in dicto Tribunali durat toto
60 anno per quindecim dies, † in vltima vero audientia ante ferias durat per menſem.

Con-

Contenti ſunt etiam vnica commiſſione
61 ab initio † vſque ad finem cauſæ ad inſtar
ordinariorum, & ideo vigore eiuſdem com-
miſſionis poſſunt præfigere terminū ad do-
cendum de attentatis, de nullitatibus, & de
cauſis reſtitutionis in integrum, & ad expe-
ditionem cauſæ deuenire, decernere remiſ-
ſorias, dilationes concedere, & liquidatio-
nes fructuū ad partes delegare ex vi eiuſdem
conſtitutionis §.2.
62 Dant copias deciſionum Partibus † pe-
tentibus vigore dictæ *conſtitutionis* §. 8. ſunt
incorruptibiles in ingerendo ſe in diſputa-
63 tione cauſarum † erga Amicos, Procurato-
res, & Aduocatos; Et ſtudent ſummopere
64 ne quid fiat contra ius, † contra ſtilum, &
65 contra deciſiones antiquas. Bene verum †
eſt, quod maxima ratione ducti, & non ſine
votis omnium aut duarum illorum partium
qnandocunque æquitatem amplectuntur ad
maximam litigantium vtilitatem, ſic moni-
ti ab eadem *conſtitutione à* §.10. *vſque* ad 13.
Non attendunt alias nullitates, quàm Iu-
66 riſdictionis, citationis, † & mandati, cauſas
67 criminales nullo modo † cognoſcere volnnt,
ſed illas relinquunt Iudicibus ordinarijs, ſic
ſuadente eadem *conſtitutione* §.16.
Sedent noſtris temporibus bis tantum in
68 hebdomada, vtputa † die Lunæ, & die Ve-
neris, & ſi aliqua iſtarum dies eſt impedita,
loco illius ſedent die Mercurij.
69 Quando † autem impediti reperiuntur
omnes iſti dies, fit Rota in die Iouis, vel in
die Sabbati, ſi dies Iouis eſt feriata, & voca-
tur Martiniana à nomine Pontificis, qui ta-
lem prouiſionem demandauit, vt in *conſti-
tutione Martini V. conſtit.*5. §.31. *fol.*244. *in
dict. Bullar. nou. tom.*1.
Semel in anno fit etiam in vigilia venera-
bilis ſemper ſolemnitatis Sanctiſſimi Corpo-
70 ris † D.N. Ieſu Chriſti, ex iuſſu *ſan. mem. Vr-
bani VIII.* & ab eo nuncupatur Vrbana,
credo factum ne Patres, qui ex debito inter-
uenire debent tantæ ſolemnitati; à ſtudijs
cauſarum decidendarum diſtrahantur.
Modus proponendi cauſas fuit inductus
71 à *fel. recordatione Ioanne* † *XXII. conſtit.*14.
§.9. *fol.*178. *in Bullar. nou. tom.* 1. vbi quod
prior proponit Illuſtriſſimus Decanus, &
deinde alij ſecundum gradum receptionis
ipſorum.
72 Vota quoque qnatuor † Correſponſalium
quiſque recipit iuxta ordinem, illaque ſe-
creta retinet, & ex eis deciſionem extendit,
illamque poſtea partibus vt ſupra cōmuni-
cat iuxta ſtilum: de his loquitur *dicta conſti-
tutio* 14. *Ioannis XXII.*
Innocentius quoqne Octauus edidit *con-
ſtitut.*13. *fol.*340. *in Bull. nou. tom.*1. † quæ
Rotæ Auditorum prænentionem declarat.

74 Concedit reiterationem terminorū † ſub-
ſtantialium nulliter, vel inculcate ſeruato-
rum, ad euitandas nullitates, & finem litibus
celerius imponendum.
75 Procedunt quoque ſemel ſuper † articulo
grauaminis, & negocio principali inſimul,
omiſſo articulo appellationis.
76 Fatalia in cauſis † prorogant, & de nouo
concedunt.
77 Et ſi prima, vel ſecunda ſententia † dete-
gitur nulla ex inordinato proceſſu, vel ex
eo, quia non fuit præſtitum iuramentum
ſuper perrhoreſcentia, dummodo illud præ-
ſtetur poſtea quandocunque in quacunque
parte iudicij, ſolent confirmare, vel infirma-
re, refectis tamen expenſis.
78 Sequeſtra ſolent † decernere præuia diſpu-
tatione.
79 Quando autem contingit obitus † Decà-
ni, talis Decanatus confertur antiquiori Au-
ditori præſenti in Curia, vel abſenti ex cau-
ſa Reipublicæ, ſic diſponit *fel. recor. Pius IV.
conſtit.*61. *fol.*67. *in Bullar. nou. tom.*2.
80 Auditoratus verò nunquā ſolet † vacare
aliter quam per obitum Auditoris, vel per
eius promotionem ad Eccleſiam Cathedra-
lem in *conſt.*6. §.1. *Innocentij VIII. pag.*335.
*in Bullar. nou. tom.*1.
81 Non admittit ad ſcribendū, † & patroci-
nandum alios Procuratores, niſi illos qui in
litteratura, experientia, & ſtilo Curiæ exa-
minati; & qui habita debita informatione
de moribus, fidelitate, & honeſta vita re-
perti fuerint idonei & per ſacrum Tribunal
per eius patentes litteras admiſſi, ex vi *con-
ſtitutionis* 5. *fel. recor. Martini V.* §.14. *fol.*143.
*in d. Bullar. nou. tom.*1. vbi etiam idem Pon-
82 tifex acriter inuehit † contra Procuratores
vtentes iniurijs, contumelioſis verbis, & ma-
lo modo loquendi, formidabiles pœnas illis
comminando, vt ipſis punitis, cæteri à ſi-
milibus arceantur.
83 Formula vero dictarum litterarum † legi-
tur compoſita in ſimplicitate cordis, iſtæque
concednntur præuio rigoroſo & improuiſo
examine, in quo interueniunt Reuerendiſſi-
mus Sacræ Rotæ Decanus, & quandoque cū
aliquo eius Collega, & vlterius duo, vel tres
Primarij Procuratores de Collegio Curialiū.
84 Tenor dictarū litterarum † eſt huiuſmodi
Die Veneris 15. Februarij 1636. fuit appro-
batus D. Egidius Bonifacius. Ioannes Bapti-
ſta Coccinus Rotæ Decanus. Locus ſigilli
eiuſdem D. Decani.
Videtur etiam in eadem *conſtitutione* §.19.
85 20. † *& ſeqq.* modus ſeruandi terminos ſub-
ſtantiales, & procedendi in cauſis in eodem
Tribunali.
Clarum eſt etiam, quod hoc Tribunal eſt
86 † adeo eximium, vt eo loquente cætera Tri-
bunalia

Digitized by Google

bunalia obmuteſcant, vt nos certiores facit Mandoſ.de commiſſ. tit.de monit. quaſt.27.nu.6.
Et quod ſententiæ latæ contra deciſiones
87 † illius nihil valent, Gabriel.concluſ.7. nu.22. de ſent.& Maſcard. concluſ.474. num.2.
88 Et non cognoſcit cauſas inferioris † valoris ſcutorum quingentorum, Marcheſ. de commiſſ. par.1. cap.5. fol.54. num. 93. & dicit idem Innocentius conſtitut.8. §.3. dict. fol.340. in dicto Bullar. nou. Tom.1.
89 Sunt etiam Rotales omnes cauſæ † beneficiales, Marcheſ.de commiſſ. auocat. cauſ.cap.1. n.6. & ratio eſt, quia ſunt inæſtimabilis valoris, Lancell.de attentat.lit.pend.in præf.nu.323.
Sententias vero aliorum Tribunalium,
90 † nunquam exequitur Rota, niſi cognito de meritis, & iuſtitia illarum, Guidopap. deciſione 215. & 368. & Rota deciſ.165. par.1. in nou. Boccacc. de cenſib. par. 2. num.174. præcipuè quando agitur de ſententia de partibus, Mohedan. deciſ.318. Put. deciſ.294.lib.1. Rot. in Salamantina cenſurarum 28. Nouembris 1594. coram Cardinali Seraphino deciſione 1098.
Et quando agitur de executione rei iu-
91 dicatæ alterius Tribunalis † non requirit tranſportationem actorũ, dummodo exhibeantur iura, in quibus fundatur iuſtitia ſententiæ; Rota Eugubina pradij 11. Febr. 1650. coram R. P. D. Cerro, in folio.
Et quia dicti Domini Auditores habent iuriſdictionem ordinariam, gloſ. in Clement.
92 Auditor † de reſcript. Caſſador. deciſ.5. eodem tit. Caputaquen. deciſion.287. de reſcript. in 6. Vant.de nullit. ex defectu iuriſdictionis delegat. num.6.& licet in ſententiando illam habeant delegatam, tamen dicuntur Iudices ordinarij in procedendo, Mohedan. deciſ.7. num.2. de teſtibus.
93 Et poſſunt conferre beneficia † litigioſa d. Clement. Auditor. de reſcript. vbi Innocent. num.5. & 18. Zabarell. poſt gloſ. d. Clement. num. 14. verb. poterit de reſcript. & Vitalin. num.15. Poſſunt confirmare electionem factam loco ordinarij, Vitalin. vbi ſupra nu.46. & Zabarell. num. 12. & ligant manus ordinariorum, qui pendente lite in Rota non poſſunt prouidere, Vitalin. ibidem num.29.
Procedunt, & iudicant etiam de bono,
94 † & æquo rigore Iuris omiſſo, Auignonen.deciſ.34.num.4. eorumque deciſiones ſunt magnæ authoritatis, Maſcard. dict. concluſ.484. nu.4. Lancellott. de attentat. poſt inhibit. limit. num. 2, Rot. deciſion. 12. num.2. par.2. diuerſ. adeoque cuſtodiunt ſilentiũ de diſputatio-
95 nibus habitis in Rota, † & eiuſdem reſolutionibus, & cauſis, quare ita reſolutum ante publicatas deciſiones, vt ſit impoſſibile ab eis quicquã ſcire, vigore conſt. Vrbani VIII. vltima in Appendice Bullarij noui.

96 Et ille, qui habet deciſionem pro ſe, † dicitur habere bonum ius ex parte ſua, & conſtare de eius bono iure, Rota in Venetiarum pecuniaria 17.Iunij 1605. coram bon.mem. Penia, apud Fenzon. deciſ.10. circa princip. & in Romana ſocietatis 22. Iunij 1611. coram ſan. mem. Innocentio X. in folio.
Si vero contingat duas adeſſe deciſiones
97 † contrarias, vltima eſt ſeruanda, Maſcard. concluſ.484. in fin.
Et in rebus dubijs dictæ deciſiones ab
98 alijs † Iudicibus ſemper ſequendæ ſunt, Honded. conſ.66. num.50. lib. 2. quia (vt inquit Vant. tit. ex defect. iuriſdict.ordinar. num.17.) tales deciſiones tanquam ab vberrimo fonte Iuris vtriuſque emanatæ vbique gentium, tanquam ſtellæ in firmamento coruſcant, ſuntque præcipuum iuſtitiæ iubar, ac totius Romanæ Curiæ ſplendor.
99 Et ſententiæ Rotales cõprehendunt † omnia, de quibus fuit diſpoſitum in deciſionibus antea emanatis, vt eſt caſus in Meleuitana antianitatis 4. Iulij 1646. coram R. P. D. meo Verospio, in folio.
100 An autem in Rota in beneficialibus † detur ſequeſtrum contra habentem ſententiam fauorabilem, eſt deciſio in Meleuitana commenda de Vaours 13. Maij 1650. coram R.P.D. meo Cerro, in folio.
Si vero partes ſint negligentes in expe-
101 diendo cauſas per decennium, † & poſtea petunt executionem, de ſtilo Rotæ eſt, quod cauſa nõ expediatur niſi reuideatur deciſio: eſt caſus in vna Nullius, ſeu Burgen. iuris viſitandi 14.Iunij 1647. coram R.P.D.Rojas, inter volantes.
102 Poſt tres conformes in cauſis † de partibus, & vltra montes, ſolent dari litteræ executoriales, vt in cauſa Tarraconen. primitiarum 24. Ianuarij 1639. coram Reuerendiſſimo
103 D. Dunozetto Decano, † inter volantes, ſed non ideo ſi cõcedit mandatum executiuum poteſt dari de nullitate mandati, ſi illud relaxatur extra Statum, vt dicitur in d. deciſ. in fin. adducendo pro iſta opinione, Ludouiſ. deciſ.43.
104 Quando autem † conceduntur dictæ executoriales extra Statũ vigore trium conformium, non poteſt illarum vigore capi aliqua poſſeſſio; ſed poſtquam fuerunt executæ, debent reproduci in Rota ad effectũ ſeruandi quatuor terminos ad docendum de paritione primo pro prima, ſecundo pro ſecunda, tertio pro tertia, & quarto pro quarta, ad effectum obtinendi declaratorias, quia ſecus poſſet dari de attentatis, Rota in eadem Tarraconen. primitiarum 16.Nouembris 1639 coram Reuerendiſſ. D. meo Dunozetto Decano.
105 Et ratio eſt, quia tales litteræ † habent ſolum vim monitorij, vt quid ſoluat, vel aliquid

quid

Digitized by Google

quid faciat, ſed non continent præciſam comminationem: quod non eſt dicendum de mandato executiuo, quod præciſe compellit ad ſoluendum illico per bonorū ablationem, eorumque ſubhaſtationem, & deliberationem; illis vero non extantibus, per capturam ipſius debitoris.

106 Et licet, vt diximus, non ſoleat concedi † mandatum executiuum, neque pro expenſis ſed loco illius fuerint datæ aliquando executoriales, vt in caſu *deciſionis 596. num. 3. verſ. vltra quod, par. 3. recent.* non ideo Rota vt ſupra male facit, vel nulliter procedit, ſi dat mandatum executiuum loco executorialium, *Ludouiſ. dicta deciſion. 43. cui in dicta Tarraconen. primitiarum 16. Nouembris additur Caſſad. deciſ. 6. num. 11. verſ. niſi loco executorialium.*

107 Nec quando pars doloſe latitat † eſt neceſſe, quod dictæ litteræ intimentur perſonaliter: quia ex cauſa talis doli ſufficit intimatio illarum facta alicui ex affinibus, ac domi intimandi, & per edictum ad valuas Eccleſiarum.

108 Latitatio † doloſa, & malitioſa probatur ex diligentijs Nuncij, ſeu Apparitoris in Patria latitantis, & in domibus proprijs ipſius, & affinium, vt eſt caſus in *Pampilonen. decimarum de Veraſtegui 12. Iunij 1649. coram bon. mem. Arguelles.*

109 Securior via eſt intimatio † perſonaliter executa, vt in cauſa *Tarraconen. primitiarum 26. Iunij 1645. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano, pariter inter volantes.*

110 Si autem non præſentetur † à Curſore, Mandatario, vel Nuncio, nil releuat, quia ſatis eſt, quod præſentetur à Procuratore

111 obtinentis coram Notario & teſtibus. † Et adducitur ratio, quia tota vis citationis cōſiſtit in notitia, & certa ſcientia citati. Et

112 ratio rationis eſt, † quia ſi conſtat citatum habuiſſe ſcientiam citationis, ſanatur omnis defectus, & arctatur citatus perinde, ac ſi citatio fuiſſet legitime executa. Rota in *Cæſaraguſtana diſtributionum, ſeu attentatorum 25. Maij 1646. coram R. P. D. meo Cerro, in folio.*

113 Et de huiuſmodi ſtilo, quod † executoriales reproducantur in Rota, licet Iudicibus delegatis in illis detur facultas declarandi, & denunciandi, & quod hoc ſupremum Tribunal tantum procedat ad vlteriorem executionem, præter *Veſtr. lib. 8. cap. vltimo, num. 16. dicit Rota in Tridentina matrimonij 11. Martij 1650. coram R. P. D. meo Albergato, inter volantes*; fuerat etiam antea dictum hoc idem *in Vicen. prioratus coram fel. record. Innocentio X.* tunc eiuſdem Auditore, quæ eſt impreſſa *poſt ſecundum volum. conſ. Farinace. deciſ. 283. num. 1. & 2.*

114 Ita reuerenter DD. Auditores ſuſcipiunt † reſolutiones Sacri Concilij Tridentini, quo ipſi cōtra omnes ſemper vtuntur in facti cōtingentia, vt profiteatur ſtatim illis acquieſcere, vt teſtatur eadem Rota in *Vicen. iuriſdictionis 2. Maij 1650. coram R. P. D. meo Cerro, & alibi paſſim inter volantes.*

Taleſque reſolutiones obſeruat etiamſi

115 contra illas præceſſerit † aliqua diffinitiua in iudicio contentioſo, vt in cauſa *Acernen. Vicarij 3. Martij 1650. coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Octobono, in folio.*

116 Vt vero congerantur paucis † reliqua priuilegia huius ſupremi Tribunalis, conſulen. de materia *conſtitut. 35. 54. 55. 57. & 58. Pij IV. fol. 38. 54. 55. 60. & 114. in Bull. non. tom. 2. conſtitut. 96. Gregorij XIII. fol. 362. eodem tomo, conſtit. 3. & 5. Martini V. fol. 239. & 242. a. Bull. nou. tom. 1. conſtit. 2. Sixti IV. fol. 302.* vbi reducitur ad numerum duodecim, *conſtit. 6. & 13. Innocentij VIII. fol. 335. & 340. tom. 1. conſtit. 3. Leonis X. fol. 404. & conſtit. 13. Clementis VII. fol. 484. conſtit. 12. Pauli III. fol. 124. tom. 1. conſtitut. 44. fol. 45. tom. 2. & ad conſtitut. 61. fol. 67. Pij IV. quæ loquitur de Decano, tom. 2.*

117 Et non ſolum Rota, ſed etiam A. C. † eſt renitens in exequendo mandata aliorum Tribunalium, niſi guſtato de meritis, & iuſtitia illorum, vt in *Romana domus 17. Martij 1649. coram R. P. D. meo Bichio, inter volantes; & in Lucana vnionis 27. Aprilis 1648. coram R. P. D. Ghiſlerio, in folio*, & dixerat ante Rota *in Romana locationis domus 14. Aprilis 1614. coram bon. mem. Cardinali Veroſpio, in manuſcriptis.*

Et ſi in Rota proceditur prout in prima,

118 non eſt opus reuocare † ſententiam latam extra eam; præſertim, quando cauſa fuit cōmiſſa prout in prima, & fuit factus nouus proceſſus, & nec eſt opus hoc caſu tranſportare acta prioris inſtantiæ, vt in *Marſicen. iuriſdictionis 18. Februarij 1647. coram eodem R. P. D. meo Bichio, inter volantes.*

A. C. quoque procedit prout in prima,

119 ſine obligatione † Camerali, ſed tali caſu debet exprimi in monitorio priuilegium *l. vnica, C. quando Imperator, vt in Spoletana prædij 9. Nouembris 1619. coram ſan. mem. Innocentio X.*

Replico, quod Rota procedit prout in

120 prima, vigore clauſulæ; quam, & quas, † quatenus non fuit exaduerſo aliquid oppoſitum.

Nec ibi diſputantur dubia ſuper damnis,

121 & intereſſe, quando diſputatio ſimilis † dependet à negotio principali, in quo illa videntur ineſſe, vt in *Romana ſubhaſtationis 7. Iunij 1651. coram dict. R. P. D. meo Bichio, inter volantes.*

122 Et vigore dictæ clauſulæ † poteſt pronun-
ciare prout in prima, abſque eo quod reuo-
cetur ſententia lata extra Rotam, dum præ-
cipuè prima ſententia non fuit lata contra
iura in Rota deducta, vt in *Melenitana com-
mendæ de Vaours 4. Febr. 1650. coram R.P.D.
meo Cerro, inter volantes.*

Et comprehendit omnes cauſas motas, &
123 monēdas,† vt in *Romana Palatij 4. May 1648
coram eodem, in folio.*

Vigore etiam dictæ clauſulæ ſi A. C. rela-
124 xat mandatum † vigore obligationis Came-
ralis, & ſi fuit commiſſa cauſa à Signatura
cum clauſula, ſi quid exequendum, Rota
vigore dictæ clauſulæ in cōmiſſione præſen-
tata contentæ ſolet relaxare mandatum exe-
cutiuum, vt in *Anconitana manna 21. Iunij
1649. coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali
Corrado, inter manuſcriptas.*

Si quis etiam cœpit iudicium in Saluiano
125 pro immiſſione † ad aliquod prædium, &
deinde fuit commiſſa cauſa in Rota, ſi petit
immiſſionem ad alia bona, & in commiſſio-
ne adeſt dicta clauſula, poteſt obtinere, quia
illa comprehendit lites motas, & mouendas,
& eſt ac ſi ab initio omne ius, etiam quo
ad alia bona, fuiſſet deductum, vt in *Medio-
lanen. Cenſus 22. Iunij 1646. coram R. P. D.
meo Meltio, inter volantes*, & idem firmat *Ro-
mana fideicommiſſi, ſeu attentatorum 11. Febr.
& 17. Martij 1647. coram R.P.D. Arguelles,
inter manuſcriptas.*

Et ſi contractus eſt ſtipulatus in Vrbe, vel
non eſt alibi deſtinata ſolutio, poterit Reus,
126 etiam Forenſis, in Curia † conueniri, vel co-
ram A.C. vel etiam in Rota præuia commiſ-
ſione cum facultatibus A. C. vt eſt caſus de
A. C. in *Nucerina affictus 4. May 1648. co-
ram R.P.D. Vereſpio, in folio.*

De Gubernatore Vrbis.
Artic. V.

127 *Gubernator Vrbis habet conſpicuam iuriſdictio-
nem in ciuilibus, & criminalibus.*
128 *Gubernator Vrbis, quæ delicta cognoſcat, & con-
tra quos procedat. vſque ad num. 142.*
143 *Vicarius Vrbis, & A. C. in quibus cauſis co-
gnoſcant iuxta præuentionem cū Gubernatore.*
144 *Vicarius Vrbis procedit contra ſollicitantes in
confeſſione.*
145 *Sacræ Conſultæ Tribunal ſedet bis in hebdo-
mada.*
*Tribunal prædictum quomodo ſit formatum, &
qualiter decidat cauſas. ibidem.*

GVbernator quoque Vrbis præter ſupe-
rius dicta habet in Vrbe iuriſdictionem
127 † coſpicuam, in ciuilibus quidem limitatam
vt ſupra, ſed in criminalibus amplam, vt in
*conſtitut. 8. Leonis X. fol. 409. in Bullar. nou.
tom. 1. conſtit. 1. Pij IV. fol. 1. tom. 2. conſt. 34.
eiuſdem fol. 33. & conſt. 56. eiuſdem fol. 60. tom.
eadem, in conſtit. 107. Pij V. fol. 326. conſtit. 4.
Gregorij XIII. fol. 279. in conſtit. 72. Sixti V.
fol. 459. tom. 2. & conſtit. 71. Pauli V. fol. 149.
tom. 3. & conſtitut. 93. Vrban. VIII. fol. 104.
tom. 4.* quodque habeat cum alijs Iudicibus
in criminalibus cumulatiuam, declarat *Gre-
gorius XIII. conſtitut. 61. fol. 330. dicto tom. 2.*
idemque dicit *conſt. 93. Vrbani VIII. fol. 104.
tom. 4.*

Proceditque ſuper omnibus delictis in
128 Vrbe, & diſtrictu commiſſis, † videlicet con-
tra Aſſaſſinos, Homicidas, & Banditos, &
contra deferentes Arma prohibita, puta Ar-
chibugiettos, Cultellos, & ſimilia; non ſo-
lum vigore bannimentorum generalium,
quæ iuxta tempus renouantur, verum etiam
vigore *conſtitutionis 27. Pij IV. de qua in Bull.
nou. tom. 2. fol. 29. conſtit. 49. fol. 40. conſt. 52.
fol. 50*, vigore *conſtitutionis 9. 10. 24. 40. 138.
& 145. Pij V. in eodem Bullario, & tom. con-
ſtit. 65. Gregorij XIII. fol. 336. innouat. per
Sixtum V. conſtit. 6. fol. 374. tom. 2. & per Cle-
ment. VIII. conſtit. 37. fol. 38. tom. 3.*

Procedit contra Notarios criminales, ſui
129 Tribunalis propalantes † depoſitiones Reo-
rum in ſecretis Carceribus detentorum, vi-
gore *cooſtitutionis 67. Pij V. de qua in dicto
Bullar. nou. tom. 2. fol. 199.*

Contra Tonſores, & Fabricatores Mone-
tæ, vigore *conſtitutionis 111. eiuſdem Pontifi-
130 cis, de qua † in eodem Bullar. & tom. fol. 237.*
Contra fraudolentos decoctores, vigore *con-
ſtitutionis 152. eiuſdem Papæ, de qua in eadem
tomo fol. 238.*

Contra Scribentes aduiſos ſecretos, & Li-
bellos famoſos, vigore *conſtitut. 147. fol. 269.
131 † eiuſdem Pontificis, & conſt. 4. Gregorij XIII.
fol. 274. tom. 2.*

Itidem contra Duellantes, vigore *conſti-
tutionis 78. eiuſdem Gregorij XIII. fol. 347. &
132 conſtit. 11. † Clementis VIII. fol. 10. tom. 3.*

Contra Exules, & alios in Vrbe, & diſtri-
ctu commorantes, qui animalia, & alia
133 bona in Statu † Eccleſiaſtico diripiunt, ad-
ducunt, recipiunt, vel permutant, vigore
*conſtitutionis 98. Gregorij XIII. fol. 364. eodem
tom. innouat. in conſtitut. 6. Sixti V. de qua in
eodem tom. fol. 374.*

Vlterius cōtra ſe recipientes in locis fran-
chis, & franchitiam acclamantes, vigore
134 *conſtitut. 12. eiuſdem Papæ, † de qua fol. 282.
tom. 2.* Præterea procedit contra quærentes,
135 ſine cauſa, temerariam † thori ſeparationem
vigore *conſtitut. 46. Sixti V. fol. 421. tom. 2.*

Item contra armatos, qui inſimul conue-
136 niunt, & faciunt † caualcatas, vigore *conſti-
tutionis 75. eiuſdem Sixti V. fol. 468. tom. 2.*

Vlte-

Vlterius contra procurantes abortus, vi-
137 gore *conſtitut.* 87. *eiuſdem*, † *de qua fol.*487. *tom.*2. quæ poſtea fuit in aliquibus moderata per *Greg.XIV.conſt.*8.*fol.*532.*tom.eodem.*

Contra maleficos, & Aſtrologos exercen-
138 tes artem iudicialem aſtrologiæ, † & diuinationis, vigore *conſtitut.*1. *Innocentij VIII. fol.*330. *tom.*1. *conſtitut.*17. *Sixti V. fol.* 388. *tom.*2.*&* *conſtitut.*113. *Vrbani VIII. fol.*318. *tom.*3.

Contra inceſtuoſos, & tales inceſtus procurantes, vigore *conſtitutionis* 54. *Sixti V.*
139 † *de qua fol.*333. *tom.*2.

Contra ſodomitas, vigore *conſtitut.* 72.
140 † *Pij V. fol.*202.*tom.*2. Contra committentes,
141 & exercentes cambia † illicita, vigore *conſtitut.*118. *Pij V. fol.*246. *tom.*2.

Tandem contra offendentes, vel partem, vel procuratores, vel ſollicitatores ex cau-
142 ſa litium, † vigore *conſtit.*81. *Gregorij XIII. fol.*349. *tom.*2. *&* *conſtit.*63. *Pauli V. fol.*184. *tom.*3. & ſub rigore ſeruat diſpoſita *in conſtitut.*11. *Alexandri VI. fol.*352. *tom.*2.

Declara tamen, quod pro eiſdem delictis
143 procedit etiam iuxta præuentionem † Auditor Cameræ, qui extendit vires ſuas in toto Statu Eccleſiaſtico, & quatenus res agatur cum Clericis, etiam extra Statum Eccleſiaſticũ, attenta prærogatiua, propter quam eſt executor Litterarum Apoſtolicarum.

Sed contra ſollicitantes in confeſſione,
144 tanquam loci ordinarius procedit † Vicarius Papæ in Curia, vigore *conſtitutionis* 34. *Gregorij XIII. fol.*318. *tom.*2. ſed tutius dices, quod debeat procedere contra illos Sanctiſſimum, & Terribile Inquiſitionis Tribunal.

Tribunal quoque, ſeu Congregatio nun-
145 cupata Sacra Conſulta, † in qua bis in hebdomada conueniunt plures ſeniores, & prudentiores Sacri Collegij Purpuratorum, die ſcilicet Martis, & die Veneris, vitæ necíſque cauſas proceſſatorum de criminibus in Statu Eccleſiaſtico mediate, & immediate ſubiecto patratis, cum ſumma amplaque poteſtate cognoſcit, ex vi *conſtit.*74. *Sixti V. de qua in Bullario nouo tom.*2. *fol.*467. vtiturque in propoſitione, & relatione cauſarum Ponentibus, Prælatis ſagacioribus, & magis practicis, qui eligi poſſint, experientia inſignibus, habetque deputatum Secretarium, pariter Sanctitatis Suæ Referendarium, & cõmenſalem, qui reſolutiones, & præcepta Conſultantium pandit, & communicat in Curia ad oſtiũ ſecretariæ, litteraſque ſignatas ab Eminentiſſimo Præfecto Congregationis tranſmittit extra Curiam, cui, vel quibus res expoſtulat tranſmittendas, & alia prout occaſio, & munus requiſitum pro bono Reipublicæ explet; huius Congregatio-

nis poſt necem, & extirpationem plurium ex facinoroſioribus ſtatus Eccleſiaſtici, *Ampliator fuit Clemens VIII. vt in eius conſtitut.*15. *fol.*13. *in Bullar. nouo tom.*3.

De Camerario, & Camera Apoſtolica.
Artic. VI.

146 *Cardinalis Camerarius, quam iuriſdictionem habeat.*
147 *Magiſtri viarum, quam iuriſdictionem habeant.*
148 *Camera Apoſtolica, quot habeat Prælatos, & quot olim fuerint. & num.* 149.

Cardinalis Camerarius, etiam præter iuriſdictionem habet ſuum Tribunal,
146 † & præter iuriſdictionẽ in Bancherios Hebræorum ius dicit, vt etiam dicam infra titulo, de iuriſdictione inter Cameram, & particulares, & inter aliquo modo Cameræ ſubiectos, puta officiales, ipſoſque particulares in prima inſtantia, & cognoſcit in ſecunda cauſas in gradu recurſus à decretis DD. Conſeruatorum Vrbis, eiuſque iuriſdictio legitur fundata in *conſtitut. Vrbani VI. fol.*221.*tom.*1. *conſtitut.*41. *fol.*558. *Pauli III. conſtit.*3. *fol.*567. *Iul. III fol.*567. *tom.*1. *conſtitut.*20. 26. 102. *&* 104. *Pij IV. fol.* 23. 28. 118. *&* 129. *tom.*2. *conſtit.*65. *Clement. VIII. fol.*65. *tom.*3. quibus etiam adduntur facultates eidem traditæ à Gregorio Decimotertio ſuper iure congrui, & materijs illius, vt ex *conſtitut.*22. *fol.*292. *tom.*2. An autem eius iuriſdictio Sede Vacante conquieſcat, videbitur infra *tit. de contradictis.*

147 Et in hoc aduertendũ, quod † etiam magiſtri viarum, vigore huius conſtitutionis habent propriũ Tribunal, quod fuiſſe etiam antiquiſſimum, docet *conſtitut.*9. *Martini V. fol.*246. *conſtit.*20. *Sixti IV. fol.*324. *conſt.*19. *Leonis X. fol.*422. *tom.*1. *conſtitut.*102. *Pij IV. fol.*118. & ab eorum ſententijs committitur appellatio ad viarum Præſidem Clericum Cameræ Deputatum.

Camera vero conſtat inter cætera duode-
148 cim Clericis, & eorum † iuriſdictio dicitur ordinaria, tanquam delegatio reperiatur facta in certo genere cauſarum, & præcipuè in concernentibus aliquale Cameræ intereſſe, vel ex quo Camera principaliter agit, vel excipit, vel ex quo alteram partium defendere tenetur.

Numerus ipſorum ab initio ſeptem non
149 excedebat, vt legitur † apud Eugeniũ Quartum *conſt.*13. *fol.*263. *tom.*1. fuit vero auctus ad duodecim à Leone Decimo *conſtitut.* 24. *fol.* 435. *tom.* 1. & eorum authoritas legitur apud Caliſtum Tertium *conſt tut.*1. *fol.* 284. *Sixtum V. conſt.*1. *fol.*301. *Innocentium VIII. conſtit.*4. *fol.*333. *Iulium II. conſtitut.*7. *&* 9.

*fol.*359.*Leonem X. conſtitut.*24.*fol.*435.*Paulum III. conſt.*9.*fol.*521.*tom.*1.*& Sixtum V. conſtitut.*100.*fol.*508. *tom.*2.

De alijs inferioribus Curiæ Tribunalibus.
Artic. VII.

150 *Protomedicus Vrbis, quam habeat iuriſdictionem.*
151 *Domus Pia, quod Tribunal habeat.*
152 *Aromatariorum Tribunal quod ſit.*
153 *Sacra Viſita Carceratorum, quam habeat facultatem.*
154 *Procurator Fiſci, & Commiſſarius Cameræ, quam habeant facultatem, & officium.*
155 *Iudex Burgi quis ſit, & quam iuriſdictionem habeat.*

SVnt etiam in Vrbe alia diuerſa Tribuna-
lia, ita vt etiam Medici non contenti
150 † ius dicere, & exercere contra infirmos, vo-
luerint etiam Tribunal erigere, vt videtur
apud *Gregorium XIII. conſtitut.* 40. *fol.*307.
*tom.*2. *Clementem VIII. conſtit.* 120. *fol.*124.
*tom.*3. Sed miror tantos Pontifices inclinaſſe
in concedendo Iudicaturam, & Tribunal ijs,
qui de facto, vt aiebat inſignis Aduocatus
Michael Aguilò Tarraconenſis, nihil vltra
didicerunt, quam amicos, beneuolos, & bene
ipſis facientes necare, quique diligentiores
ſunt in expediendo infirmos, quam cauſas.

Domus etiam Pia nuncupata, vulgo *delle*
151 *malmaritate*, † habet ſpeciale Tribunal, vt de
hoc eſt *conſtitutio* 52. *Gregorij XIII. fol.* 318.
*tom.*2.

Nec ſunt prætereundi Aromatarij, quo-
152 niam & ipſi ius dicunt, † habentque pro-
pria ſtatuta; & quia lites habuerant cum
Medicis, & concordiam inierunt, talis con-
cordia reperitur confirmata à Gregorio De-
cimotertio prima Iulij 1585. & pro eis edi-
dit etiam conſtitutionem Clemens Octauus
tertio Kalendas Ianuarj 1596. & vltimo loco
datum fuit in ipſorum fauorem ſpeciale
Chirographum ab Vrbano Octauo 9. Kalen-
das Auguſti 1628. quæ conſeruantur apud
Notarium eorundem Aromatariorum.

De ſacra Viſita Carceratorum, tam in Ci-
153 uilibus, quam † in Criminalibus eleganter
ſcripſit Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Pa-
ter D. Ioannes Baptiſta Scannarolus iam no-
ſtræ Curiæ excellentiſſimus Patronus, mihi
enim ſatis erit indicaſſe *conſtitut.*44. *fol.*560.
*Pauli III. conſtit.*3. *Iulij III. fol.*379. *tom.*1.
*& conſtit.*68. *Pauli V. fol.*199. *tom.*4. vbi tota
huiuſmodi materia continetur.

Quia vero, tam reſpectu intereſſe Came-
154 ræ, quam reſpectu intereſſe † Fiſci, ſunt de-
putati pro vtriuſque defenſione Procurator
Fiſcalis, & Commiſſarius Cameræ, quam
authoritatem habeant, adeundæ ſunt *conſti-
tut.*20. *Clementis VII. conſtit.* 44. *Sixti V. &
conſt.*71. *ſuper reform. Tribun. Vrb. Pauli V.*
155 In Tribunali Curiæ Burgi † Sancti Petri
nuncupato, ſolet præfici vir integritate, &
doctrina vtplurimum conſpicuus.

Huiuſque iuriſdictio tam in ciuilibus,
quam in criminalibus, vitæ etiam, & necis eſt
ordinaria, & ab eius ſententijs appellatur
ad A. C. vel Gubernatorem Vrbis.

De Iuriſdictione Rotæ, & Iudicum Delegatorum.
Artic. VIII.

156 *Auditores Rotæ, quam iuriſdictionem habeant in pronunciando, & procedendo.*
157 *Commiſſiones directæ Auditoribus Rotæ, dicuntur potius diſtributiones.*
158 *Auditores Rotæ non poſſunt procedere ante præſentationem commiſſionis.*
159 *Commiſſio vnica ſufficit in cauſis Rotalibus vſque ad finem.*
160 *Cauſæ beneficiales, & ſpirituales committuntur in Rota in omni inſtantia.*
Cauſæ aliæ, quænam cõmittantur in Rota. ibid.
161 *Cauſæ leuiores in ſecunda inſtantia committuntur Referendarijs.*
162 *Vicarij Foranei dicuntur Iudices ordinarij delegati ad vniuerſitatem cauſarum.*
163 *Commiſſio directa A.C. ſeu alteri Iudici ordinario in id, quod ſpectat ad ſuam iuriſdictionem excitat, ſed non delegat.*

SAcræ Rotæ Auditores in procedendo ha-
156 bent iuriſdictionem † ordinariam, in ſen-
tentiando verò delegatam, *gloſ. in Clement.
Auditor, vbi Doctores de reſcript. Veſtr. lib.*2.
*cap. de Capellan. Summ. Pont. fol.*43. *& lib.*3.
cap. Iud. 5. *par. conſtare*; *fol.* 56. *Staphil. de
litteris iuſt. cap.*1. *fol.*267.
157 Ideo commiſſiones, quæ Auditori † diri-
guntur, dicuntur potius diſtributiones, quã
commiſſiones cauſarum, *Rot. deciſ.*13. *de offic.*
158 *delegat. in nouis*, † licet non poſſint ante
præſentationem in ea procedere, *Gomes d.
compend. fol.* 158. *col.* 1. & vt dixi, in cauſis
159 Rotalibus vnica † commiſſio ſufficit, cuius
vigore poſſunt Auditores omnia facere
vſque ad conſummationem totius cauſæ.

Committuntur vt ſupra dixi, in Rota om-
160 nes cauſæ beneficiales vndecunque ſint, † &
ſpirituales in quacunque inſtantia ad Curiã
confluentes, profanæ, & omnes præterquam
inter Romanos, dummodo aſcendant ad va-
lorem quingentorũ; & denique cauſæ omnes
graues in Curia terminandæ in quacunque
inſtantia, ſi orator id petat, niſi ex diſpoſi-
tione, vel priuilegio Papæ in aliqua inſtan-
tia,

tia, ſpecialiter earum cognitio ſpectet ad
alium Iudicem.
161 Cauſæ vero leues ſub ſumma † ſcutorum
quingentorum committuntur in ſecunda
inſtantia, Prælatis Referendarijs Romanæ
Curiæ aſſiſtentibus, exceptis cauſis Capitoli-
nis, iſtique procedunt, vt Iudices delegati,
de quibus loquitur *conſtit. 59. Pij IV. & con-
ſtitut. 41. Sixti V.*
Alij ſunt Delegati ad vniuerſitatem cau-
162 ſarum, de quibus non eſt facta mentio † ſu-
pra, & iſti ſunt Vicarij Foranei Epiſcopo-
rum, qui ſunt quaſi ordinarij in Territorio,
ſibi attributo: & ad quæ reſtringatur eorum
facultas, dicit *Franc. in cap. cum cauſam n. 20.
extra de appell.*
Omnes ergo prędicti Iudices exceptis Au-
163 ditoribus Rotæ, & Referendarijs † dicuntur
habere iuriſdictionem ordinariam in Curia,
eiſque præcipuè Gubernatori, A.C. & Vica-
rio, vt diximus, indifferenter cauſæ, tanquam
ordinarijs committuntur, & circa commiſ-
ſionem cauſarum aduertendum eſt.

De Iuriſdictione Iudicis ordinarij.
Artic. IX.

164 *Commiſſio vt ſupra, non alterat. & num. 165.*
166 *Limita ſi iuriſdictio exceditur; puta vt proce-
datur appellatione remota.*
167 *Commiſſio delegato in cauſa ſpectante ad ordina-
rium facit cauſam commiſſariam.*
*Iudex ordinarius non poteſt cognoſcere cauſam
delegatam, ceſſante delegato. ibidem.*
168 *Iuriſdictiones diſtinguuntur à ſumma, & cauſa-
rum qualitate.*
169 *Cauſæ mercedum ſpectant ad Gubernatorem.*
170 *Cauſæ in forma Cameræ ſpectant ad A.C.*
171 *Cauſæ miſerabilium perſonarum, & Viduarum
ſpectant ad Vicarium.*
172 *Iuriſdictio acquiſita ratione qualitatis debet ex-
primi in libello, vel commiſſione. & n. 173.*
174 *Petitio, & non verificatio attenditur in commiſ-
ſione cauſarum.*
175 *Iuriſdictio diſtinguitur à quantitate petita, non
autem debita.*
176 *Cumulatio ſummarum, an fiat ad diſtinguendam
iuriſdictionem.*
*Proceſſus factus ratione dubietatis ſummæ, an
ſuſtineatur. ibidem.*

QVando committitur aliquid Iudici or-
164 dinario, quod aliàs ad eius † iuriſdi-
ctionem ſpectet, dicitur excitari
eius iuriſdictio, *vt in reformatione. Pauli V.
tit. de A. C. §. in cauſis*, nec propterea effici-
165 tur † Delegatus, niſi in reſcripto aliquid cõ-
tineatur, quod alteret eius iuriſdictionem,
vt ſi detur facultas procedendi appellatione
166 remota, † tunc enim efficitur Delegatus,
*cap. licet in corrigendis, vbi gloſ. & DD. ex
tra de offic. ordinar. Franc. in cap. Paſtoralis,
in princip. num. 9. extra de appell. & dicta re-
format. §. ſequenti.*
Et ſi committatur Delegato cauſa, quæ
167 ad Iudicem ordinarium † ſpectaret, mortuo
delegato, vel quouis modo eius iuriſdictio-
ne expirata, non poteſt ordinarius in ea ſe
intromittere, *Franc. in cap. vt debitus in fine
extra de appell.*
Similiter, quia qualitates cauſarum, &
168 ſummæ diſtinguunt † iuriſdictiones, præſer-
tim inter Iudices minores, ac etiam inter
169 maiores, vtputa cauſæ † mercedum Guber-
natori, vt dicta reformatione; obligationis
170 in forma † Cameræ A.C. vt ibibem; Vidua-
171 rum, & miſerabilium perſonarum, † Vica-
rio Papæ, vt *conſtit. 1. Paul. II. conſtitut. 36.
Paul. III. conſtit. 2. Iul. III. conſtit. 18. Pij V.*
Notandum eſt, quod quando ratione
172 alicuius qualitatis acquiritur † alicui iuriſ-
173 dictio ad hoc, vt ei committatur † cauſa,
ſemper debet in Libello, & Commiſſione,
qualitas illa exprimi: nec refert quod poſtea
non verificetur in totum, ad hoc, vt ille re-
174 maneat † Iudex; inſpicitur enim petitio
non verificatio, & ſic quotidie vidi practi-
cari à Signatura Iuſtitiæ, & ab Eminentiſſi-
mo D. meo Cardinali Sacchetto.
175 Eadem ratione, ſi quantitas † diſtinguat
iuriſdictionem, attenditur quantitas petita,
non autem debita *l. pen. in fine, ff. de iuriſd.
omn. Iud. Afflict. deciſ. 297. vbi addentes.*
Aduertendum eſt tamen, quod ad impe-
diendam iuriſdictionem, non fit cumulatio
176 ſummarum; imò ſi ab initio ſumma ſit in-
certa, & deinde in proceſſu conſtet eam ex-
cedere iuriſdictionem Iudicis, ſuſtinetur pro-
ceſſus ratione incertitudinis, & dubietatis,
quæ fuit à principio, *Vant. d. cap. quib. mod.
null. ſan. poſſ. num. 76.*

Quo tempore debeat conſtare de iuriſdictione, & quomodo probetur.
Artic. X.

177 *Iudices ordinarij, & delegati valde differunt.*
178 *Iudex ordinarius qualiter, & quando acquirat
iuriſdictionem.*
179 *Iudex delegatus, & adiunctus, quando dicantur
acquiſiuiſſe iuriſdictionem. & nu. 180. 181.*
182 *Amplia, etſi aliunde ſciant factam eſſe delega-
tionem, vel adiunctionem.*
183 *Proceſſus factus non præſentata commiſſione an
valeat, ſi poſtea præſentetur.*
184 *Iudex ordinarius an præueniat cognoſcendo an-
tequam alteri præſentetur commiſſio.*
185 *Præſentatio commiſſionis, & non expeditio, atten-
ditur.*

186 *Impe-*

Digitized by Google

186 *Impedimentum præſentationis commiſſionis, in cuius damnum ſit.*

187 *Non præſentatio commiſſionis, vel reſcripti, an ſit opponenda, vel non. & num.188.*

189 *Poſſeſſio iuriſdictionis, an acquiratur per vnicum actum.*

190 *Commiſſio præſentata, regiſtratur pœnes acta, & quare.*

191 *Et quid ſi perderetur; & an poſſet probari per teſtes. & num.192.*

193 *Cardinali aſſerenti habere iuriſdictionem, & delegato, & cui, an credatur.*

194 *Iuriſdictio an poſſit probari, etiam præſumptiuè.*

195 *Sententia antiqua præſumitur lata cum iuriſdictione.*

COncludo igitur, quod in principio de-
177 bet conſtare de iuriſdictione, licet †
in hoc valde differant Iudex ordinarius, &
delegatus: nam ordinario, cum ei acquira-
178 tur † iuriſdictio, eo ipſo, quod eſt talis, ſuffi-
cit a principio iuriſdictionem ſuam, ac ſe
eſſe talem ſemel oſtendere, & notificare,
Guidopap. deciſ.322. prout quotidie videmus
in praxi, & diximus ſupra.

Delegatus vero, niſi ſit delegatus ad vni-
179 uerſitatem cauſarum, † & adiunctus, debet
ſemper in quacunque cauſa docere de iuriſ-
dictione, ideo ipſi non acquiritur actu iu-
180 riſdictio, † niſi poſt præſentatam commiſ-
ſionem, *cap. vt noſtrum, cap. ſuper eo 2. extra de appell. gloſ. in Clem. 1. verb. receptis de Procurat. Staphil. cap.21. fol.340. Vbert. de cit. cap.10. nu.350. fol.365. to:2. & cap.15. nu.246. fol.699. tom.3.* & niſi poſt citatam partem
181 ad dicendum contra † commiſſionem, quia
aliàs commiſſio non tribuit iuriſdictionem,
Caſſador. deciſ.7. de appell. & Vbert. vbi ſupra num.353. fol.366. & num.438. fol.393. & in tract. de mod. & rat. citand. part.3. §. in actis
182 *præſentatā fol.* 100. & hoc † procedit quam-
uis ſciuerint aliunde delegationē, vel adiun-
ctionem; quodque commiſſio fuerit expedi-
ta, & ſi procedunt, proceſſus eſt ipſo iure
nullus, *Franc. in cap. ſuper eo num.9. vſque ad nu.15. & in cap. vt debitus num.41. extra de appell.*

Nec proceſſus validantur per præſentatio-
183 nem commiſſionis, † quia non retrotrahitur,
Guidopap. deciſ.286. de quo vide etiam *gloſ. Bald. Salicet. & alios in l.1. C. qui pro ſuo.*

Eadem ratione ſi Iudex ordinarius incœ-
184 pit cognoſcere aliquā † cauſam priuſquam
commiſſio cauſæ præſentetur delegato, dici-
tur præueniſſe, quamuis commiſſio eſſet ex-
pedita antequam cauſa introduceretur co-
185 ram ordinario, quia attenditur † præſenta-
tio commiſſionis, non expeditio, ad acqui-
rendam iuriſdictionem, imputetque ſibi im-
petrans, qui antea non præſentauit; neque
ei ſuffragatur impedimentum, dummodo
186 † non proceſſiſſet ex facto, & culpa aduer-
ſarij, quia tunc ſecus diceremus, *cap. vt debitus, vbi Franc. num.3. extra de appell.*

187 Et licet † aliqui voluerint, quod procedat
dummodo pars opponat de non præſenta-
tione reſcripti, ſecus ſi conſentiat, vel ſal-
tem non opponat de non præſentatione,
quia tunc ſuſtineretur proceſſus, *Bal. in l. nequicquam, §. vbi decretum, in fin. ff. de offic. proconſ.*

Huiuſmodi tamen limitatio non videtur
188 recepta, vt per *Franc. in d. cap. ſuper eo n.13. & Guidopap. d. deciſ.286.* Poſſeſſio vero iuriſdi-
189 ctionis alio non poſſidente, † vel ſi poſſideat
patiente, & tolerante, acquiritur per vnicum
actum iuriſdictionalem, *Vant. dict. cap. quib. mod. null. ſanar. poſſ. num.40.*

Præſentata vero commiſſione debet pe-
190 nes acta regiſtrari: quāuis enim poſtea per-
datur originale, vel abradatur, vel alteretur,
& dubitetur propterea de validitate proceſ-
ſus ex defectu iuriſdictionis, dummodo regi-
ſtratio ſit auctorizata per Iudicem, totaque
commiſſio reperiatur regiſtrata, vel habeat
principium, & finem cum clauſulis neceſſa-
rijs, & ſubſtantialibus, & pars fuit citata,
quicquid dicat *D. Gratioſus Vbertus in ſuo tract. tit. de citat. cap.16. numer.73. fol.787.*
ſufficit; ſuſtinebiturque proceſſus; imò ſi
191 fuiſſet † data copia parti, quæ nihil oppo-
ſuiſſet, & originale perderetur; poſſet pars
cogi ad præſentandam copiam habitam,
quæ denuo regiſtrata fidem faciet, *Felin. in cap. cum in iure num.8. extra de offic. deleg.*

192 Poterit etiam eo caſu † probari per teſtes,
deponentes de tenore commiſſionis, & eius
amiſſione, *gloſ. & Abb. in cap. cum olim extra de priuil. Vant. de nullit. ex defectu iuriſdict. dicto num.20. & 29.*

Quod ſi delegatus eſſet de maioribus Iu-
193 dicibus, ac de Eminentiſſimis, vtputa † Car-
dinalis, tunc crederetur illi aſſerenti ſe ha-
buiſſe iuriſdictionem, *Vant. dict. cap. quib. mod. nullit. ſanar. poſſ. num.43.*

Præſumptiuè quoque probari poſſet, vt ſi
probaretur delegatum publicè notorieque
194 † ſciente, & patiente delegante, vel eo, qui
delegare potetat proceſſiſſe, & tuliſſe ſen-
tentiam, & hoc ſiue in totum negetur iu-
riſdictio, ſiue impugnetur, tanquam inuali-
da, *Vant. dict. num.43.*

Si etiam eſſemus in ſententia antiqua,
195 præſumitur præceſſiſſe iuriſdictio, † niſi ex
ſcripturis productis defectus ipſe probare-
tur, *Felin. in cap. ſicut. num.32. & ſeq. extra de ſent. & re iudic.*

Iuriſdict.o quomodo, & quando perpetuetur.
Artic. XI.

196 *Iuriſdictio, vt perpetuetur, quid ſaltem requiratur. & num. 198. & 199.*
197 *Et quid in habentibus iuriſdictionem voluntariam.*
200 *Inquiſitio ſine citatione non dat præuentionem in criminalibus.*
201 *Iuriſdictio perpetuata quo ad vnũ, an ſit etiam quo ad alios inter plures Iudices.*
202 *Iuriſdictio quando dicatur perpetuata, remiſſiuè. & an perpetuetur in non expreſſis.*
203 *Iuriſdictio à quibus perpetuetur per decretum citationis, à quibus non,*
204 *Perpetuatio iuriſdictionis, quo ad actorem qualiter fiat; & quoad reum quomodo. & nu. 205.*

196 VT perpetuetur iuriſdictio acquiſita quomodocunque, requiritur † ſaltem decretum citationis, *Biſign. deciſ. 1. de offic. delegat. Rot. deciſ. 9. de dol. & cont. in antiq. Caſſador. deciſ. 5. de reſcript. Felin. poſt alios, in cap. gratum, & in cap. relatum extra de offic. delegat.*

Præterquam in habentibus iuriſdictionẽ
197 voluntariam, vt in arbitris, ad † quorum iuriſdictionẽ perpetuandam requiritur conteſtatio litis, *l. ſi conuenerit, ff. de iuriſdict. omn. Iud. Cardin. in Clem. Procuratorem nu. 3. de Procur.*

Et quamuis dubium ſit, an per alium actũ
198 poſitiuum ante † citationem, puta ſubdelegationem cauſæ, & ſimiles, perpetuetur iuriſdictio, vt tenuit *Gemin. poſt gloſ. in cap. cum plures, num. 11. & 14. in cap. quamuis, & in cap. ſi à ſubdelegato, de offic. deleg. in 6.*

Receptior tamen opinio eſt, quod requi-
199 ritur † ſaltem decretum citationis, vt notat *Boer. in dict. cap. gratum, & cap. relatum.*

Neque in criminalibus inquiſitio dat præ-
200 uentionem, niſi adſit † citatio, *Bald. in l. 1. col. 8. C. de confeſſ. Boſſ. in ſua praxi, tit. de For. compet. num. 193. & late Guazzin. in ſuo tract. tom. 1. num. 3. & 4. fol. 20.* & ſi ſint plures In-
201 dices † in eadem cauſa, perpetuata iuriſdictione quo ad vnum, cenſetur, etiam perpetuata, quo ad alios *dict. cap. cum plures, vbi Gemin. num. 11. & 14.*

Perpetuata autem nunquam dicitur, quo
202 ad ea, quæ non fuerunt expreſſa, † niſi in connexis, vel niſi actus per quem inducitur perpetuatio reſpiciat tam expreſſam, quam non expreſſam, & in certis alijs caſibus, quos recenſet *Felin. in cap. Paſtoralis, §. quoniam, num. 2. extra de reſcript.*

Limita primam concluſionem de decreto
203 citationis ad perpetuandam † iuriſdictionẽ, vt procedat in Iudice ordinario, vel delegato à Principe, quia in delegato ab inferiore non ſufficit decretum citationis, ſed requiritur alius actus, *Put. deciſ. 2. de officio delegat.*

Perpetuatio iuriſdictionis inducitur eo-
204 dem modo, etiam quo ad † illum, ad cuius inſtantiam citatio decernitur, vel ſit alius actus, quamuis non deuenerit ad notitiam
205 citati; Quò † ad aduerſarium verò non perpetuatur iuriſdictio, niſi executa citatione, *Clement. 2. vt lit. pend. Roman. conſ. 330. circa princ. Felin. in dict. cap. gratum, num. 5. Caſſador. deciſ. 1. de reſcript.*

De Præuentione cauſarum.
Artic. XII.

206 *Iudicum duorum actoris, & rei, quis potior dicatur.*
207 *Iudex ille, quo ad partes experitur, qui prior citauit.*
208 *Citatio attenditur, ſi concurrat citatio, & captura, etiam in Rota.*
209 *Præſentatio ſemper attenditur in Rota ad effectum præuentionis.*
210 *Auditores Rotæ de conſenſu coauditorum procedunt poſt præſentatam commiſſionem.*
211 *Declara, quod conſenſus prædictus, non eſt opus quod ſit expreſſus.*
212 *Auditores Rotæ, an poſſint cauſam inter ſe ipſos remittere, ſi dubitetur de iuriſdictione.*
213 *Iuriſdictio ſi ſit dubia inter Auditorem Rotæ, & Iudicem extra Rotam, quid fiat.*
214 *Citatio qualis eſſe debeat ad effectum terminandi iuriſdictionem, & inſtantia, & actus.*

206 IDeo ſi duo † Iudices, alter per actorem, alter per reum in eadem cauſa impetrentur, cum debeat ab vno cauſa auocari, & alteri qui præuenit committi, vt dictum fuit ſupra, ille dicetur præueniſſe, qui in executione citationis præuenit, quamuis poſt alium eam decreuerit; licet enim decretum arctet actorem, non tamen arctat reum ad comparendum coram eo, *Biſign. dicta deciſ. 1. de offic. delegat. Rota dicta deciſ. 9. de dol. & contumac. in antiq. Vbert. de citat. d. cap. 10. num. 353. fol. 366.*

Inſpicimuſque ſemper circa præuentionẽ, quo ad partes executionem citationis, *Fe-*
207 *lin. in d. cap. gratum, num. 5.* † Et hoc procedit in omnibus cauſis tam in Rota, quam extra Rotam, & in partibus pendentibus, etiam criminalibus.

Quinimo ſi concurrant citatio, & captu-
208 ra, quo ad præuentionem attenditur † citatio, vt late per *Marian. in cap. propoſuiſti, col. 7. verſ. 8. quaro, extra de For. compet.* licet in multis locis contrarium obſeruetur, vt per *Boſſ. in ſua praxi, tit. de For. compet. nu. 99. & Guazzin. vbi ſupra to. 1. n. 13. & 14. fol. 21.*

in

Digitized by Google

In Rota autem ſola præſentatio commiſ-
209 ſionis † attendirur, vt diccbam, & abſque
decreto citationis datur præuentio, *Rot. de-*
ciſ.1. de conſtit. in antiq. deciſ.6. de reſcript. &
habetur in dicta extrauaganti *Innoc. VIII.*
de facult. Auditor. Rotæ; quam vocant Inno-
centianam; poſſuntque tunc Auditores de
210 conſenſu Coauditorum, † vt dixi, procedere,
vt cauetur *in dict. extrauaganti, & dicit Vbert.*
de citat. dict. cap.10. num.353. fol.366.

Et quia non requiritur expreſſus conſen-
211 ſus, † ſed ſufficit etiam tacitus, qui ſemper
interuenire præſumitur, niſi expreſſe contra-
dicatur, de ſtilo nunquam iſte conſenſus re-
quiritur, ſed abſque illo proceditur ad vlte-
riora, *Caſſador: dict. deciſ.5. de reſcript.*

Si etiam dubium ſit de iuriſdictione inter
212 ipſos, poſſunt cauſas † inter ipſos remittere,
valentque proceſſus, *Rot. deciſ.13. de offic. de-*
legat. in nou.

Et ſi quæſtio præuentionis ſit inter Audi-
213 tores Rotæ, & alium Iudicem † in Curia,
attendimus citationem, vel alium actum po-
ſitiuum, vt dictum fuit. *Caſſador. dict. deciſ.5.*
Veſtr. lib. 3. cap. de præuent inter Iud. fol. 57.
& Gratioſus Vbert. vbi ſupra.

Citatio autem debet eſſe legitima, ac du-
214 rare inſtantia, in qua emanauit, † quia ad
inducendũ perpetuitatem iuriſdictionis, non
ſufficit aliquis actus, qui non ſit legitimus,
cap. pen. extra de for. comp. gloſ. fin. in cap. cum
plures de offic. deleg. in 6. Put. deciſ. 2. de offic.
deleg. Rom. conſ.412. & ſingul. 146. Boſſ. in di-
cto tit. de for. comp. num.105. Vbert. de citat.
cap.13. num.14. fol.244. tom.3.

Quæ citatio perpetuationem inducat.
Artic. XIII.

215 *Iuriſdictio an perpetuetur, ſi citatio ab initio valida, male poſtea ſit executa.*
216 *Actus nullus non eſt conſiderabilis.*
217 *Iuriſdictio an perpetuetur, ſi citatus ſponte comparuit, vel aliunde notitiam habuit.*
218 *Præuentio non attenditur, ſi adeſt Iudex cum priuatiuâ iuriſdictione.*
219 *Iuriſdictio perpetuatur, ſi ab initio ſubſiſtit, ſecus ſi eſt nulla. & num.220.*
Iudex ſe competentem pronunciare nequit, ſi eſt nulla iuriſdictio. ibidem.
Proceſſus an ſuſtineatur, quando fuit nulla iuriſdictio ab initio.

QVinimo ſi citatio fuiſſet valida à prin-
215 cipio, & male eſſet executa, † adhuc
non perpetuatur iuriſdictio, *Franc.*
in cap. vt debitus, nu.1. verſ.3. concluſio extra
216 *de appell. & Vbert. vbi ſupra.* Actus † enim
quouis modo nullus, non habetur in conſi-
deratione, neque aliquem operatur effectũ,
de quo vide latiſſimè *Felin.* plura in propo-
ſito cumulantem, *in cap. ex tenore num.2. ex-*
tra de reſcript.

217 Limita tamen prædictam † concluſionem,
ſi citatus aliunde notitiam habuiſſet, vel
ſponte comparuiſſet: quia tunc non obſtan-
te nullitate citationis inducitur perpetuatio
iuriſdictionis, *Felin. in cap. gratum, num.4.*
extra de offic. deleg. Vbert. d. tract. d. cap. 13.
nu.134. fol.265. quam materiam etiam late
tractat *Marian. in cap. propoſuiſti extra de for.*
compet. Boſſ. remiſſiuè dict. num.105. & Guaz-
zin. d. tract. ad defenſ. tom.1. fol.20. & ſeqq.

Non ſemper tamen attenditur præuentio
218 multoties enim cauſa † ſpectat ad alium Iu-
dicem, etiam præuentum, eique committe-
tur: vt ſi aliquis ſit Iudex in certis cauſis pri-
uatiuè quo ad alios, ſicut A. C. in obliga-
tionibus Cameralibus, Gubernator in cauſis
mercedum, & ſimiles: vel quando non pro-
cedit regula *l. vbi cœptum, ff. de Iudic.* quam
refert *Felin. in cap. ex tenore, extra de reſcript.*
num.15. & ſeq. & in cap. propoſuiſti, extra de
for. comp. vbi dantur rationes, & exempla:

Hæc procedunt de plano, quando iuriſdi-
219 ctio ſubſiſtit à principio: at ſi † ſit nulla, vel
Iudex ea omninò careat, partes neque taci-
220 tè, neque expreſsè eam prorogare, aut † va-
lidare poſſunt, nec Iudex eo caſu per pro-
ceſſum ad vlteriora, etiam parte non oppo-
nente, pronunciat ſe eſſe Iudicem competen-
tem; ſed proceſſus ſemper eſt nullus, præter-
quam in certis caſibus, vt per *Gemin. in c.1.*
num.12. & in cap. diſpendia, in princip. de re-
ſcript. in 6.

De nullitate, iuriſdictionis defectu.
Artic. XIV.

221 *Iuriſdictio tam ordinaria, quam delegata, poteſt eſſe nulla multis modis.*
222 *Iuriſdictio eſt nulla ratione incapacitatis perſonæ Iudicis.*
223 *Incapacitas Iudicis prouenit à natura, lege, & moribus, cum exemplis.*
224 *Defectus Iudicis alij ſunt impeditiui, alij irritant proceſſum, & ſemper poſſunt opponi.*
Defectus Iudicis prouenientes à lege, non irritant proceſſum, niſi parte opponente. ibidem.
225 *Limita tamen in quinque caſibus remiſſiue.*
226 *Excommunicatio poteſt ſemper opponi.*
227 *Proceſſus an valeat, ſi delegatus tempore impetrata commiſſionis ſit excommunicatus.*
228 *Publicè excommunicatus, quinam dicatur.*
229 *Criminoſus nemo reputatur ante ſententiam declaratoriam.*
230 *Auditores Rotæ, & Iudices ordinarij excommunicati an validè procedant.*
231 *Declara ratione poteſtatis officij.*

232 *In-*

232 *Iuriſdictio poteſt eſſe nulla, etiam ratione reſcripti, & quando.*

233 *Commiſſiones ſtrictè interpretantur, licet extendantur ad ea, quæ veniunt conſequenter.*

234 *Cauſa ſimpliciter commiſſa cenſetur tam de ciuili, quam criminali.*

235 *Amplia, & tam in petitorio, quam in poſſeſſorio. Cauſa dotis an cenſeatur commiſſa cum cauſa matrimoniali. ibidem.*

236 *Cauſa damnorum, dicitur commiſſa cum cauſa ſpolij.*

237 *Verba*, cognoſcat, & iuſtitiam faciat, *quid operentur in extenſione Signaturæ.*

238 *Reſcriptum ad lites, non dat iuriſdictionem, niſi quo ad nominatos.*

239 *Proceſſus an ſuſtineatur, etiam contra non nominatum in reſcripto. & num.* 240.

241 *Reſcripta, licet late interpretanda non ſe extendunt contra, vel præter mentem reſcribentis.*

242 *Iuriſdictio ratione cauſæ, non eſt aliquando prorogabilis.*

243 *Amplia etiam ratione perſonæ.*

244 *Papa pro delicto proprio à nullo mortalium iudicari poteſt.*

245 *Papa nec volens poſſet in criminalibus ſe ſupponere iudicio alicuius.*

246 *Imperatores, Reges, & alij Principes, Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi iudicantur à ſolo Papa.*

247 *Epiſcopi iudicantur à ſolo Papa.*

248 *Monachi, & alij Regulares ſubſunt eorum Superioribus. & num.* 249.

250 *Et an ſubſint ordinarijs, vel poſſint ſe ſubijcere. & num.* 251.

252 *Familiares Cardinalium olim erant exempti, & ad ipſos Cardinales remittebantur.*

253 *Cardinales olim habebant priuatos carceres; hodie ſecus. & num.* 254.

255 *Hebræi de iure cõmuni in criminalibus ſubſunt foro ſeculari.*

256 *Milites de conſuetudine plectuntur ab eorum Ducibus.*

POteſt etiam iuriſdictio tam ordinaria, quam delegata eſſe nulla multis modis,
221 vt refert *Vant. de nullit. cap. de modo, & ord. Iud. proceſſus, n. 2. & in cap. de nullit. ex defect. iuriſdict. ord. & in cap. de nullit. ex defectu iuriſdict. delegat.* ad quem ſemper eſt recurrendum in materia.

222 Reſultat igitur primo ratione † incapacitatis perſonæ Iudicis, quæ multipliciter contingere poteſt, vtputa:

Natura, quia eſt mutus, ſurdus, furioſus,
223 impubes. Lege etiam, quia † eſt infamis, excommunicatus, bannitus, Hæreticus, Iudæus, & ſimiles, *Vant. dict. cap. de modo Iud. proceſſ. num.* 3. vel quia non ſit qualificatus iuxta formam *cap. ſtatutum, de reſcript. in 6.* & in alijs caſibus recenſitis à *gloſ. in cap. ſi à ſubdelegato, in verb. alijs caſibus, de offic. deleg. in 6.*

Differunt tamen dicti defectus in eorum
224 ſubſtantia. Aliqui enim defectus † impeditiui poteſtatis iudicandi proueniunt à Iure naturali, vt quia Iudex eſt pupillus, mutus, furioſus; & iſti irritant abſolutè proceſſum, & poſſunt ſemper opponi. Aliqui verò proueniunt propter crimen; & iſti non irritant proceſſum, niſi de eis pars opponat, & ſequatur ſẽtentia declaratoria, *Felin. in cap. ſcis citatus, extra de reſcript.*

Fallit id, quod dicitur de Iudicibus crimi-
225 noſis, in quinque caſibus † relatis per *Felin. ibid. num.* 3. inter quos eſt
226 Excommunicatio, quæ irritat † proceſſum, & poteſt ſemper opponi. Imò ſi Iudex delegatus tempore impetrationis Commiſſio-
227 nis, ſit excommunicatus, † quamuis tempore præſentationis reperiatur abſolutus, proceſſus, & commiſſio ſunt nulli; non enim reualidantur, dummodo fuerit publicè excommunicatus, *gloſ. & DD. in cap. dilectus, 2. extra de præben. Gemin. in cap. 1. num. 5. de reſcript. in 6. Felin. in cap. cum dilectus, num. 2. extra de accuſat.*

Dicitur autem publicè excommunicatus
228 ſecuta † denunciatione, vel declaratoria, *c. ad probandum, vbi DD. extra de re iudic. Decian. conſ.* 822. quia nemo debet reputari crimino-
229 ſus † niſi poſt ſententiam declaratoriam; geſtaque per eum ante, ratione publici officij, tenent propter communem errorem, *Vant. in cap. quib. mod. nullitas ſanari poſſ. t, num.* 55.

Secus eſt in Auditoribus Rotæ, & in Iudi-
230 cibus ordinarijs, quorum † proceſſus tenent quamuis ſint excommunicati, *Gemin. d. c. primo, num. 5. Rot. deciſ. 2. de Iudic. in antiq.* ſi enim Iudex ordinarius hæreticus, excommunica-
231 tus, vel aliàs inhabilis, proceſſus facti † per ipſum tenent, non eſt tribuendum eius vitæ merito, ſed officij poteſtati, *Vant. eodem cap. num.* 41.

Ratione etiam reſcripti iuriſdictio poteſt
232 eſſe † nulla, vt quando eſt auocatorium, & ſubreptitium; ac denique in omnibus caſibus, in quibus commiſſio eſt nulla Ipſo Iure, aut ope exceptionis; vel ſi non tribuat iuriſdictionẽ inter illas perſonas, inter quas proceditur, aut iuriſdictio detur ſub conditione, & Iudex procedat ante eius euentum, *Vbert. de mod. & rat. citan. par. 3. formul. 1. §. ſed quando, & ſeqq. fol.* 100.

Commiſſiones tamen debent latè inter-
233 pretari, quantum fieri poſſit, † *Innoc. in c. ſuper litteris, extra de reſcript.* extendunturque ad ea, quæ etiam veniunt in conſequentiam, vel ſunt connexa: ideò vltra ibi dicta ſi cauſa
234 committitur † ſimpliciter, cenſetur commiſſa tàm ciuiliter, quàm criminaliter, tàm petito-

235 rium, † quàm poſſeſſorium. Et ſi committi-
tur cauſa matrimonialis, cenſetur etiam cō-
miſſa cauſa dotis, licèt contrarium videa-
tur ſenſiſſe *Staphil. de litteris gratiæ, cap.19.*
236 *fol.158. vſque ad med.* ſi committitur † cau-
ſa ſpolij, cenſetur etiam commiſſa cauſa
damnorum datorum in expoliando; & ſi in
237 extenſione † Signaturæ non adſunt verba,
decidat, vel terminet, dummodo adſint
illa verba, cog noſcat, & iuſtitiam faciat, po-
terit pronunciare, *Vant. quib. mod. null. ſan.
poſſ. num.66.*

Vnde licet reſcriptū ad lites non tribuat
238 iuriſdictionem † niſi contra nominatos in
eo, neque cōtra alios ſit prorogabile, *cap.P.
& G. extra de offic.deleg.* Si tamen procedere-
239 tur † contra aliquem non nominatum, qui
tamen veniret in cōſequentiam primæ litis,
ratione connexitatis ſuſtineretur proceſſus,
240 vt ſi committatur cauſa † cum B. ille vero
nominet in Auctorem C. valebit proceſſus
contra C. *Afflict. deciſ. 227. Vbert. de citat.
cap.9. nu.228. vſque ad num.239.tom.1. & de
mod. & rat. cit. par.3. form.1. fol.98. in princ.*

241 Nota tamen, quod licet reſcripta † ſint la-
tè interpretanda, non tamen ſe extendunt
ad ea, quæ ſunt contra, vel præter mentem
committentis, *Staphil. cap.19. fol.331. nu.5.
Buratt. deciſ.226. nu.6. & 10. & Vbert. de mod.
& rat. cit. par.3. §. & quamuis, fol.98.*

Ratione autem cauſæ, vt ſi ſit ſpecialiter
242 Principi reſeruata, † quo caſu non poteſt
inferior ſe intromittere, neque eius iuriſdi-
ctio eſt prorogabilis per partes, nec per ſta-
tutum, nec per pactum ei tribui poſſet, *Vant.
cap. de nullit. ex defect. iuriſd. ord. num.99.*

Ratione perſonæ rei conuenti, ſiue ciui-
243 liter, ſiue criminaliter † agatur, quod etiam
multipliciter contingere poteſt.

Primo propter paritatem, vel inferiori-
244 tatem Iudicis; par enim in parem † non
habet imperium, & multo minus inferior:
ideo Papa pro delicto proprio à nullo iudi-
cari poteſt, cum ipſe omnes iudicet, & à
nullo mortalium iudicetur, etiamſi delicta
eſſent notoria, ipſeque incorrigibilis, ita vt
ſcandalum in Eccleſia oriretur.

Neque poteſt Papa, etiam volens, ſe ſub-
245 mittere in criminalibus iudicio Imperato-
ris, vel alicuius ſecularis, neque Concilij ge-
neralis, vt ab eis iudicetur, niſi deuiaret à
Fide Catholica, quo caſu Concilium genera-
le eum iudicare poſſet, *iuxta cap. ſi Papa, vbi
Card. Alex. 40. diſtinct. & Guazzin. ad defen-
ſam, tom.1. cap.39. num.4. fol.93.* Secus au-
tem in ciuilibus, *Dec. poſt alios in l. eſt rece-
ptum, ff. de iuriſd. omn. Iud. Clar. in ſua praxi,
quæſt.35.*

Imperator vero, Reges, & alij Principes
246 non recognoſcentes † ſuperiorem, Cardina-
les, Patriarchæ, Archiepiſcopi in grauibus,
& notorijs delictis à ſolo Papa iudicari de-
bent, *Clar. dicta quæſt.35. & Guazzin. d. tract.
in d. defenſ. 1. cap.39. ferè per tot. dict. fol.93.*
247 Hodie idem eſt, etiam † in Epiſcopis, *ex di-
ſpoſitione Concilij Tridentini ſeſſ.24. cap.5.*

Propter priuilegium generale, Monachi,
248 quoque, & alij Regulares, † in criminalibus
ſubſunt eorum Abbatibus, & Superioribus,
qui habent ſuper eis ordinariā authoritatē,
& poſſunt eos capere, detinere, & punire,
Cald. conſ.20. de Regular. & Guazzin. d. tract.
249 *tom.1. cap.39. fol.94.* quod etiam † ſeruatur
de conſuetudine, præſertim in concernenti-
bus obſeruantiam regulæ; quamuis multi
250 voluerint, quod Epiſcopus tanquam Iudex
ordinarius, etiam non expectata negligen-
tia Abbatis, poſſit contra eos procedere,
Clar. dict. quæſt.35. verſ. quæro qui ſit Iudex;
251 in alijs vero, † neque volentes ſine conſenſu
Papæ poſſunt in illum conſentire, ſi ſunt ex
immediate ſubiectis Sedi Apoſtolicæ, *Rot. in
Gandauen. exemptionis 10. May 1647. coram
R. P. D. Celſo.*

252 Familiares Cardinalium † in criminali-
bus antea erant exempti à quocunque Iudi-
253 ce, & remittebantur puniendi ad ipſos †
Cardinales, quapropter ipſis erat permiſſū
tenere carcerem priuatum, *Card. in Clem. ne
Romani, in 7. quæſt. de elect. Clar. d. quæſt.35.*
254 *verſ. excipiuntur,* † *& Guazzin. ibidem.* Hoc
tamen noſtris ſaltem temporibus, nunquam
in Curia, nec vidimus, nec audiuimus pra-
cticatum; cum iſti Eminentiſſimi ita caſtè,
& ſanctè viuere dignoſcantur, vt familiares
incorrigibiles, quantumuis pro ſeruitio ido-
neos, & vtiles ab eorum ſeruitio expellant
potius, quam illos cum aliorum ſcandalo,
& murmuratione continuare permittant:
hocque meo tempore vidi ſæpius practica-
tum, ne dum à Senioribus Purpuratorum,
verum etiam à Iunioribus, etiam Sanctiſſi-
mo Proximiorum.

Iudæi de iure communi in criminalibus,
255 ſunt fori ſecularis, non autem Eccleſiaſtici,
*Clem.1. de Iud. iuncta gloſ. in verſ. principibus,
Io. de Anan. in rubr. ext. eodem tit. & alij, per
Guazzin. loco citato, nu.31. fol.99.* Scholares
ſubſunt Epiſcopo, ac Rectori, vel Epiſcopo,
& Gubernatori, prout de conſuetudine ſer-
uari dicit *Clar. loco allegato.*

Milites de conſuetudine in omnibus de-
256 lictis puniuntur † ab eorum Ducibus, *Boer.
in tract. de cuſt. clauſ. nu.29. & Clarus vbi ſu-
pra, Guazzin. vbi ſupra num.3. dict. fol.95.* &
ego durante Sede Vacante ſanctæ memoriæ
Vrbani Octaui, dum eſſem Caprarolæ, pro-
prijs oculis vidi [illegible]s milites propter delictū,
& inobedient[illegible]n, *Archibugiorum ictibus de-
functos per [illegible]entiam Gaufridy*, non obſtan-

te

te præſentia Octauij Clari Ducis Parmæ, qui tunc in tali loco Principatum præſentialiter retinebat.

De iuriſdictione in Clericos.
Artic. XV.

257 *Clerici non poſſunt Laici Iudicis iuriſdictionem prorogare.*
258 *Clericus etiam nolens, & dicat ſe Laicum, poteſt ab Eccleſiaſtico abſtrahi è manibus ſecnlaris.*
259 *Amplia magis in criminalibus, cum priuileginm ſit à iure diuino.*
260 *Clericus nec tacitè, nec expreſſe poteſt priuilegio fori renunciare.*
261 *Clericus citatus corã Laico, non tenetur cõparere.*
262 *Clericus à Laico non poteſt mulctari, tanqnam contumax.*
263 *Amplia etiam in Clerico illegitimo; & in cauſa reconuentionis.*
264 *Amplia etiamſi Clerici, & Laici ſimul conuenirentur in omni cauſa.*
265 *Magis dignus trahit ad ſe minus dignnm.*
266 *Cauſa cognoſcetur ab Eccleſiaſtico, ſi magis dignus eſt Clericus.*
267 *Clauſula, omneſque alios, in commiſſione poſita, an comprehendat Clericos. vſque ad nu. 271.*
272 *Clanſula, pro indiuiſo, ponitur, quando Laicus trahitur propter Clericum.*
273 *Laicus an trahatnr propter Clericum, ex obſeruantia praxis.*
274 *Clericus, & Laicus ſimul inquiſiti à quibus cognoſcantur.*
275 *Clericus coniugatns, niſi ſit bigamus, cui ſubſit.*
276 *Habitus Clericalis, quis dici debeat.*
277 *Dubium an cauſa ſit ſpiritualis, ſpectat ad Eccleſiaſticum.*
278 *Captus à Laico ſi dicat ſe Clericum, quid agendum ſit. & num. 279.*
280 *Cognitio an habitus ſit clericalis, & an quis ſit excommunicatns, ad qnem ſpectet. & nu. 281. & 282.*
283 *Clericus delinquens in officio Principis ſecularis punitur ab Eccleſiaſtico.*
284 *Clericus in fraudem delicti ordinatus, an poſſit pœna pecuniaria à Laico puniri.*
285 *Declara, qnando dicatur adeſſe talis fraus.*
286 *Familiares Epiſcoporum cognoſcnntur ab Eccleſiaſtico.*
287 *Familiares Clericorum à quibus cognoſcantur.*
288 *Clericus fideiuſſor pro Laico, à quo Iudice cognoſcatur.*
289 *Laicus fideiuſſor Clerici coram quo conueniatur. & num. 290.*
291 *Clericus offendens maieſtatem Iudicis ſecularis, à quo cognoſcatur.*
292 *Clericus ſuccedens Laico, à quo cognoſcatur.*
293 *Locus Pius, quis dicatur.*
294 *Clericus quando conueniatur coram ſeculari. vſque ad num. 298.*
299 *Clericus comparens, tanquam defenſor neceſſarius Laici, coram Laico conuenitur.*
300 *Et quid ſeruetur de præſenti à Signatura.*
301 *Curiales, qnod priuilegium habeant. & n. 302.*
303 *Clericus coram quo conueniatur, tanquam hæres defuncti. & num. 304.*
305 *Laicus an ſit Iudex in feudis datis Eccleſiæ à ſeculari.*
306 *Clericus an iudicetur à Laico ex priuilegio, & conſuetndine.*
307 *Clericus depoſitarius deputatus à Laico, an poſſit ab eodem cogi.*
308 *Clericus incorrigibilis, an poſſit puniri à Laico. & num. 309.*
310 *Clericus incorrigibilis, quis dicatur. & n. 314.*
311 *Habitus clericalis an præbeat priuilegium fori, pro quocunque crimine. & num. 312.*
313 *Clericus aſſaſſinns non incedens in habitu, à quo puniatur. & num. 316. 317. 318.*
315 *Clericns depoſitus perſeuerans in excommunicatione, à quo poſſit puniri.*
319 *Clericus ſi ſit in ſacris, qualiter procedendũ ſit.*
320 *Clerici ioculatores, hiſtriones, vel ſcurræ, à quibus puniantur.*
321 *Iudex Laicns à Papa delegatus, cognoſcit cauſam Clerici.*
322 *Et quid in cauſa tribntornm.*
323 *Laicus, qui dedit ſe, & ſua bona alicui Monaſterio, à quo iudicetur.*
324 *Laicus an procedat in cauſa ſpolij beneficialis; & quomodo intelligatnr. & num. 325.*
326 *A.C. in beneficialibus non eſt competens, etiam in poſſeſſorio.*
327 *Clericus conneniens coram Laico, an poſſit coram eodem reconueniri. & num. 328.*

Clerici non poſſunt prorogare iuriſdi-
257 dictionem Laici, quia † priuilegium
eſt conceſſum ordini: non Clerico, *cap. ſi diligenti, & cap. ſignificaſti, ext. de for. comp. Rot. deciſ. 10. de conſuetnd. in antiqnis, & Galleſ. de oblig. Cameral. quæſt. 8. vbi adden. fol. 65. & ſequenti. Marant. in ſuo ſpeculo, 11. diſtinct. in princip.* Imò ſi Clericus conueniatur coram
258 Iudice ſeculari criminaliter, quamuis † dicat ſe eſſe Laicum, Iudex Eccleſiaſticus poteſt etiam eum nolentem abſtrahere à Iudice ſeculari, & Iudicem tanquam ſacrilegum excommunicare, *Gemin. in cap. ſi Iudex. nu. 6. de ſent. excomm. in 6. & Guazzin. defenſ. 20. cap. 8. & 9. fol. 299. & fol. 300.*

Quod procedit multo magis in criminali-
259 bus; Eſt enim priuilegium † eis conceſſum à Iure diuino, *cap. Sacerdotibus 11. quæſt. 1. cap. 2. & cap. cum non ab homine, vbi Abb. num. 2. extra de Iudic.* etiam dato, quod Papa conceſſiſſet priuilegium cognoſcendi, *Felin. in cap. 2. extra de maiorit. & obedien.*

In tantum, vt Clerici non poſſint tacitè
260 vel expreſsè, huic † priuilegio renunciare, ne-

neque id cõſuetudine induci poteſt, *cap. Clerici, extra de Iud. Clar. in ſua praxi, quæſt.36. in princ. & Guazzin. ibidem*.
Et ſi citentur coram Laico, non tenentur
261 comparere, & exceptiones † Clericatus pro-
ponere, *Felin. in cap. veniens in fin. extra de*
accuſ. & Guazzin. ibidem; neque poſſunt vti
262 contumaces † multari, vel in expenſis con-
demnari, & ſi multentur, vel carcerentur,
quandocunque conſtat eos eſſe Clericos, de-
bent relaxari, & multa reuocari, *Dec. con-*
ſil. 241. Gram. vot. 18. Guidopap. deciſ. 139.
Clar. in d. verſ. eſt autem,
Procedunt etiam prædicta, quamuis Cle-
263 ricus ſit illegitimus, *Gram. deciſ.81.* & † in
cauſa reconuentionis. *Imola, Dec. & alij in*
cap. at ſi Clerici extra de Iud. Clar. d.quæſt.36.
verſ. ex hoc quidem,
Ampliatur primo hæc concluſio, vt pro-
264 cedat etiam in cauſis, in quibus † Clerici, &
Laici ſimul conueniuntur, ſiue ciuiliter, ſiue
265 criminaliter agatur, quia cũ Clericus, † tan-
quam dignior trahat ad ſe Laicũ, *cap. quod*
in dubijs extra de conſecr. Eccleſ. cauſa debet
266 cognoſci † per Iudicem Eccleſiaſticum, *Bar-*
tol. in l. præcipimus, §. eodem obſeruando, C. de
appell. Staphil. fol. 302.
Hinc eſt, quod ſi committitur cauſa con-
287 tra † N. Laicum, omneſque alios ſua inte-
reſſe putantes, ac in decreto, prout fieri ſo-
let quotidie, cum huiuſmodi clauſula non
cõprehendat maiores, vel digniores expreſ-
ſis, non poteſt vigore illius commiſſionis
procedi contra Clericos, quamuis prædictus
N. ab eis cauſam habeat, dummodo de cõ-
petentia excipiatur, *cap. ſedes, extra de re-*
ſcript. Clem. non poteſt, de Procur. Rot. deciſ.8.
de reſcript. in nou.
Intelligenda eſt tamen concluſio prædi-
268 cta de Laicis, & Clericis, † ſimul conuen-
tis, quando ſimul conueniuntur vti ſinguli;
269 ſecus ſi conueniantur vti vniuerſi, † vtputa
ſi eſſet Collegium, vel Vniuerſitas; Nam
tunc ſi maior pars eſt Laicorum, reputan-
tur omnes vt Laici, & conueniuntur coram
270 Iudice Laico: ſi vero † maior pars eſt Cleri-
corum, cõueniuntur coram Iudice Eccleſia-
ſtico, *Felin. in cap.1. extra de præſcript. Ma-*
rant. in ſuo ſpeculo, 10. diſtinctin. num. 23. &
de hoc loquitur *Rota in Mediolanen. bonorum*
18. Martij 1648. §. tandem non obſtat, coram
R. P. D. meo Bichio, inter volantes,
Intelligendum eſt etiam ampliationem
regulæ procedere in cauſis indiuiſibilibus.
271 † quia quando cauſa eſt diuiſibilis, Laicus,
& Clericus eſſent ſeparatim conueniendi,
quilibet coram ſuo Iudice, *Maran. d. nu. 23.*
272 Ideo quando† committitur cauſa, in qua
Laicus trahatur propter Clericum ad Iudi-
cem Eccleſiaſticum, debet in commiſſione
addi clauſula, quod cauſa ſit pro indiuiſo,
ad hoc vt clarè eliciatur ex lectura commiſ-
ſionis: Quicquid tamen ſit de Iure fauore
273 † Clericorum, hoc non ſeruatur in praxi,
præcipuè in criminalibus: nam ſi Clericus, &
Laicus inquirantur de delicto per eos ſimul
274 cõmiſſo, Iudex Eccleſiaſticus † procedit con-
tra Clericum; Laicus vero contra Laicum.
Capic. deciſ.123. Clar. quæſt.36. verſ. euenit,
& Guazzin. loco cit. tom. 1. defenſ. 1. cap.11.
num.17. fol.25,
Secundo ampliatur concluſio, etiam in
275 Clerico coniugato, tam in ciuilibus, † quam
in criminalibus, dummodo nõ ſit bigamus,
& incedat in habitu, & tonſura, *cap. vnic.*
vbi Gemin. de Cler. coniug. in 6. Abſtineatque
à negociationibus Laicorum.
Quis vero dicatur in propoſito habitus
276 Clericalis, ſtatur conſuetudini, † *Clar. dict.*
quæſt.36. verſ. quæro; an Clericus coniugatus,
vſque ad verſ. hoc autem, vbi latè tractat an,
& quando Clericus coniugatus poſſit puniri
per Iudicem Laicum, diſtinguendo multos
caſus, & *Guazzin. vbi ſupra, cap.3. fol.12.*
Tertio ampliatur, etiamſi dubitetur ra-
277 tione perſonæ, an cauſa ſpectet † ad Iudi-
cem Eccleſiaſticum: quãdo enim dubitatur
an cauſa ſit ſpiritualis, huiuſmodi cognitio
pertinet ad Iudicem Eccleſiaſticum; *l. omni*
nouat. C. de Sacroſanct. Eccleſ. cap. ſi Iudex Lai-
cus, de ſent. excomm. in 6. Ideo ſi delinquens
278 † captus à Iudice Laico aſſerat ſe eſſe Cleri-
cum, ſitque notorium, vel fama publica
eum eſſe talem, aut capiatur in habitu Cle-
ricali, dummodo prius ſe pro Laico non
gereret, debet ſtatim remitti ad Iudicem Ec-
cleſiaſticum; ſi vero dubitatur, an ſit Cleri-
cus, cognitio ſpectat ad Iudicem Eccleſiaſti-
cum, vocato Iudice ſeculari, vel parte inte-
reſſata, *dict. cap. ſi Iudex, vbi Gemin. in dict.*
cap. vnic. in fin. de Cler. coniug. in 6. Boſſ. in
dicto tit. de for. compet. num.51. & Guazzin.
locis citatis, fol.299. & ſeq.
279 Debet tamen interim remanere † in car-
ceribus Iudicis Laici, *Rip. in cap. decernimus,*
num.4. extra de re iud.
Si vero oriatur quæſtio ſuper habitu an
280 ſit Clericalis, cognitio † ſpectat ad Iudicem
Eccleſiaſticum ſecundũ *Guidopap. deciſ. 138.*
Clar. d. quæſt.36. verſ. dixi Clericum, in fine,
& vide d. Guazzin. in d. fol.12,
Proceduntque hæc de Iure, licet multis in
281 locis obſeruetur, quod cognitio † an ſit Cle-
ricus, fiat coram Iudice ſeculari, coram quo
debent produci Inſtrumenta, vel alia Iura
probantia Clericatum, vt teſtatur *Clar. dicta*
quæſt.36. verſ. realiter autem.
Poſſetque hæc obſeruantia ex eo coadin-
282 uari, quod in ſimili videmus, † quoniam ſi
opponitur coram Iudice ſeculari exceptio
excom-

excommunicationis: ſi enim dubitatur, an
quis ſit excommunicatus, hoc poteſt cognoſci à Iudice ſeculari: ſi vero de excommunicationis validitate:, ſpectat ad Iudicem Eccleſiaſticum, *Gemin. in cap. 1. ſi quis 2. nu. 15. de except. in 6.*

283 Quarto, ſi Clericus fuiſſet admiſſus † per Principem ad aliquod officium ſeculare, in quo deliquiſſet, non propterea poſſet puniri per Iudicem ſecularem, licet, vt plurimum hæc non ſeruentur, *Clar. dict. quæſt. 36. verſ. quæro, pone.*

Quinto, etiamſi delinquens fuiſſet Cleri-
284 cali charactere inſignitus † poſt commiſſum delictum, dummodo id non fecerit in fraudem; ſi enim in fraudem ſuſcepiſſet Clericatum, poſſet pœna pecuniaria puniri per Iudicem Laicum, ſecundum *Imol. c nſ. 119. Vivi. in lib. comm. opin. in verb. ord. Eccleſiaſt. Boſſ. dict. tit. de pœn. num. 35. & ita intelligitur*
285 *Aufrer. ſeu Capell. Toloſ. deciſ. 373.* † præſumiturque in fraudem feciſſe, qui prius fuerat de crimine delatus, diffamatus, aut condemnatus, *Clar. dict. quæſt. 36. verſ. ſæpenumero.*

Sexto, non ſolum in Clericis, ſed etiam in
286 Laicis familiaribus Epiſcoporum, † qui debent remitti ad Iudicem Eccleſiaſticum, *cap. fin. extra de offic. Archid. Abb. in cap. 2. de for. compet. Guazzin. tom. 1. num. 24. fol. 303.*
287 Familiares vero, † & famuli aliorum Clericorum non gaudent priuilegio fori, licet multi contrarium aſſeruerint, *Capic. dec. 12. num. 2. Clar. quæſt. 35. verſ. quæro, nunquid.*

Septimo, etiamſi Clericus eſſet fideiuſſor
288 Laici de eum repræſentando, † non enim propterea Iudex ſecularis poteſt contra eum procedere, *Marian. in cap. 1. extra de for.*
289 *competen.* Licet ſecus ſit † in Laico fideiuſſore Clerici, nam quãuis regulariter exceptio
290 competens principali competat † fideiuſſori, hoc tamen fallit in exceptione ob priuilegium perſonale, propter quod principalis conueniri non poſſet, *l. ſi reus, ff. de Iud. ſoll. l. ſed ſi reſtituatur, §. 1. ff. de Iud. Roman. ſingul. 633. Afflict. deciſion. 206. Boſſ. in tit. de carce. ſid. committ. num. 52.*

Octauo, etiam quod Clerici coram Iudice Laico deliquiſſent, eiuſque maieſtatem
291 offendiſſent. † Hinc eſt, quod licet quilibet Iudex poſſit punire teſtem deponentem falſum coram ſe; *l. nullum, C. de teſt.* ſi tamen falſum Clericus deponat coram Iudice Laico, non poteſt per eum de falſo puniri, ſed debet remitti ad Iudicem Eccleſiaſticum, vt notant communiter *Doct. in cap. dilectus filius, extra de pæn. & in cap. 2. de crimi. falſ. Afflict. deciſ. 230. & deciſ. 219. Felin. in cap. verum, extra de for. compet. Clar. quæſt. 38. verſ. ſed quæro, & ſequitur. Vant. de nullit. in cap. de* ...

null. iuriſdict. ord. num. 50. non ſic eſt in Laico falſum deponente coram Iudice Eccleſiaſtico, poteſt enim per vtrunque puniri, vt dicemus infra in materia mixti fori.

292 Nono, etiamſi Clericus † ſuccedat Laico, vt *Rot. in Biſuntina Cenſus 8. Iunij 1646. coram Eminentiſſimo D. Card. Corrado:* Et quod dicitur de Clerico habet locum in loco Pio, qui ſeculari non ſubeſt. Quiſnam autem
293 dicatur † locus Pius, dicit *deciſ. Mediolanen. bonorum 18. Martij 1648. coram R. P. D. Bichio, & Meleuitana bonorum 10. Febr. 1651. coram R. P. D. Meltio.* Vbi de Hoſpitali, cum diſtinctione, ſi regulatur à Laicis, vel à Clericis.

Limitatur principalis concluſio de Cleri-
294 cis non cõueniendis † coram Iudice Laico. Primo ex *decretis Concil. Trid.* vt non procedat quo ad ſimplices Clericos, niſi incedant in habitu, & tonſura, & actu deſeruiant alicui Eccleſiæ, aut verſentur in Seminario Clericorum, aliquaue Schola, vel Vniuerſitate Epiſcopi, quaſi ad maiores ordines acceſſuri. Clerici † autem bigami non gau-
295
296 dent p iuilegio fori, neque † alij coniugati, niſi ſcilicet incedant in habitu, & tonſura, atque deſeruiant alicui Eccleſiæ de mandato Epiſcopi, vt cauet *Concil. Trident. ſeſſ. 23. cap. 6.*
297 Secundo, limitatur † in quinque caſibus relatis per *gloſ. in cap. Principes 23. quæſt. 5. Imol. in Clem. ne Romani, de elect.*

Tertio, quando Clericus comparet, non
298 vti principalis, ſed vti acceſſorius, † vel neceſſarius defenſor pro Laico conuento; quia tunc ipſe quoque debet coram Iudice ſecu-
299 lari comparere. † Ideo Signatura antiqua, quãdo Laicus cõueniebatur ſuper re empta, & Clericus nominatus venditor ab emptore volebat in ſe iudicium ſuſcipere, tanquam defenſor, petebat cauſam auocari à Iudice ſeculari, & eam committi Eccleſiaſtico, fuit aliàs ſolita reſoluere, quod Clericus accederet ad Iudicem Laicum, etiam quod vellet totum iudicium in ſe aſſumere, iuxta notata per *gloſ. Bartol. & Bald. in l. 1. C. vbi in rem act. Bartol. in l. ſolutione, ff. de ſolut. Abb. in cap. quoniam frequenter, ext. vt lit. non conteſt. in cap. fin. extra de empt. & vendit, Angel. in l. non ſolum, §. quod vulgus, ff. de vſufr. Aretin. in §. actiones Inſtit. de act.* licet ibi dicat contrarium ſeruari. *Ancar. in cap. ea, quæ, de reg. Iur. in 6. & in cap. 1. de Cleric. coniug. in 6. & conſ. 33. & Soccin. de communi, conſ. 91. nu. 14. volum. 3.*

Signatura tamen moderna contrarium
300 ſeruat, † ex eo, quod in caſu ſimili, vt reſtatus eſt in plena audientia Eminentiſſimus D. meus Iulius Card. Sacchettus, ſan. mem. Vrbanus Octauus, in quadam ſua Signatura,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ra, habita de anno 1647. declarauit talem Clericum trahete Laicum ad Iudicem Eccleſiaſticum, etiam in caſu fortiori, quia Eccleſia ſucceſſerat Laico, & Laicus iam diu litigauerat coram Laico, & nihilominus non obſtante cauſæ inſtructione coram eo, fuit ita reſolutū, & propterea ſemper poſtea fuit auocata cauſa à ſeculari, & commiſſa Eccleſiaſtico. & hoc etiam videtur ſenſiſſe Rota *moderna in Bituntina cenſus 5. Iulij 1649 coram bon. mem. Arguelles, in folio.*

Proceditque dicta tertia limitatio in om-
301 nibus præcedentibus † priuilegium fori, vt in curialibus vigore Eugenianæ. Tenentur enim comparere coram Iudice, coram quo intentatur Iudicium contra poſſeſſores bonorum, de quorum euictione tractatur *Boer.*
302 *deciſ.69.* Licet contrarium † ſit in praxi ob fauorem Curiæ Romanæ, vt vidi ſæpiſſimè practicatum,

303 Quarto, limitatur de Iure, quando † Clericus conuenitur, tanquam hæres ex perſona defuncti, pro eo, pro quo fuerat carceratus defunctus, debet enim finiri lis coram Iudice, coram quo defunctus conuentus fuerat, *l. hæres abſens*, vbi *Caſtrenſ. & alij, ff. de Iud.* tunc enim de Iure non prodeſt priuilegium perſonæ, vel domicilij: hoc tamen, vt dixi hodie ex mente dicti SS. Vrbani Octaui, non procedit, cum contrarium vt ſupra declarauerit, & poſtea ſeruatum fuerit.

Sublimita dictam limitationem in caſu,
304 quo quis conueniatur † ex perſona propria, licet ex cauſa proueniente à defuncto, & propria legata, & fideicommiſſa, quia tunc gaudet priuilegio fori, *Galleſ. dict. tract. dict. quæſt. 8. vbi addend. fol. 60. & ſequenti*, vbi tractat, quando hæres repertus extra locum domicilij poſſit vti hæres conueniri.

Quinto, ſi natura cauſæ contrarium ſua-
305 deat, vt ſi agatur de re † Feudali conceſſa Eccleſiæ in Feudum à Principe ſeculari, debet enim tractari coram D. Feudi, *cap. Romana, §. debet, vbi gloſ. & Gemin. de appell. in 6. Gemin. in cap. vni. §. & cum iuxta, nu. 6. de Cler. coniug. eodem lib. 6.*

Sexto, etiam quando ex priuilegio, & cō-
306 ſuetudine approbata, † Clericus coram Laico conueniri poteſt, vt in cauſis appellationum in quibuſdam partibus ſeruatur, *dicto §. debent iuncta, gloſ. & Gemin.*

Septimo, adhuc ſi Clericus ſit depoſita-
307 rius alicuius rei de mandato † Iudicis ſecularis, poteſt enim tali caſu cogi ad reſtitutionem depoſiti ab eodem Iudice, non per modum Iudicij, ſed executiuè in conſequentiam officij ſuſcepti, ſi credimus *Bald. & Iaſ. in l. ſi fideiuſſ. §. ſi ſatiſdatur, ff. qui ſatiſd. cogant. Afflict. deciſ. 24. num. 3.*

Octauo, ſi Clericus vere ſit incorrigibilis,
308 poteſt per Iudicem Laicum puniri, † præcipuè ſi id Eccleſiaſticus facere non potuit, ſi fidem habemus *Aretin. in cap. cum non ab homine, num. 39. extra de Iud.* liceatque de Iure requiratur declaratoria ſuper dicta incorrigibilitate, vt inquit *Felin. ibidem num. 10.*
309 id tamen † non ſeruatur, ſufficitque de facto, quod ſit talis, ſecundum *Clar. dict. quæſt. 36. verſ. ſucceſſiuè quæro.*

Habetur autem pro incorrigibili Cleri-
310 cus, qui poſt trinam † monitionem non incedit in habitu, & tonſura, *cap. contingit 2. extra de ſent. excommun. Imol. in cap. fin. num. 7. extra de vit. & honeſt. Cleric.* vel etiam poſt vnicam generalem factam in Sinodo, cum talis habeat vim trinæ monitionis, *Oſtien. in cap. 1. extra, ne Clerici, vel Monach.* Eſt enim
311 maximè priuilegiatus habitus, quo ad † priuilegium fori, in tantum, vt Clericus incedens in habitu, non poſſit ex cauſa cuiuſuis enormiſſimi criminis, etiam reiterati, etiam ſi in eis perſeueret, etiam in crimine læſæ maieſtatis, per Iudicem Laicum puniri. *Boſſ. d. tit. de for. compet. num. 134. Clar. quæſt. 36. verſ. quæro nunquid.*

312 Hoc tamen procedit de Iure, † ſed de facto contrarium audiui ſeruatum in pluribus Regnis, præcipuè tempore belli propter crimen rebellionis.

Aſſaſſinus Clericus quoque, ſi non incedit
313 in habitu, & ter non fuit † monitus, an ratione enormitatis criminis poſſit puniri per Laicum, dubitant maximè Doctores, & communis videtur, quòd non: contraria tamen oppinio magis practicatur vt inquit *Clar. in dict. quæſt. 36. verſ. quæro modo*, vbi infinita adducit.

In multis tamen locis non ſeruatur id
314 quod diximus † de monitione ad inducendam incorrigibilitatem, ſed ſufficit, quod non incedat in habitu ad hoc, vt per Iudicem Laicum puniri poſſit, ſecundum *Clar. dict. quæſt. 36. verſ. hac autem, & ſeq.*

Idem erit in Clerico in habitu incedente,
315 qui tamen † fuerit depoſitus, excommunicatus, anathematizatus, & perſeueret in ſua contumacia, *Abb. in dict. cap. cum non ab homine.*

Nono, limitatur in Clerico aſſaſſino, qui
316 poteſt etiam non † degradatus à Iudice Laico puniri, *cap. 1. vbi Gemin. de homicid. in 6.* Licet de Iure debeat præcedere declaratoria Iudicis Eccleſiaſtici, illum eſſe aſſaſſinum;
317 In praxi † tamen non ſeruari, neque requiri in hoc incorrigibilitatem, ſicut in alijs delictis, teuet *Clar. dicta quæſt. 36. verſ. ſed quæro.* In alijs vero delictis, etiam grauiſſimis, ſecus
318 dicendū eſt, dummodo † incedat in habitu.

Decimo, limitatur in Clerico degradato,
319 *cap. 2. de pæn. in 6.* Clericus † enim in ſacris ordi-

ordinibus conſtitutus non poteſt rationi cu-
iuſuis criminis, excepto aſſaſſinio, per Iu-
dicem Laicum puniri, niſi prius ſit à Iudice
Eccleſiaſtico degradatus, *Clar. in d. quæſt. 36.
verſ. ſcias autem.*

Vndecimo, limitatur in Clerico iocula-
320 tore, hiſtrione, vel ſcurra, † *cap. 1. de vit. &
boneſt. Clericorum.*

321 Duodecimo, ſi Iudex Laicus † ſit delega-
tus à Papa, *gloſ. in cap. 2. extra de Iud.*

Decimotertio, limitatur ratione tributo-
322 rum; in ea enim cauſa Iudex Laicus † habet
in Clericos iuriſdictionem, ſecundum *gloſ. in
cap. Principes 23. quæſt. 5. & cap. conuenit 29.
quæſt. 8. Boſſ. in ſua praxi, tit. de for. compet.
nu. 6. & 12. cum ſeqq. & Marant. in ſuo ſpecu-
lo 11. diſtinct. §. 34. num. 1.* ſed contrarium
tenuit Rota in *Brunduſina gabellæ 13. Febr.*
1604. *cora bon. mem. Penia*, ſi deſint requiſi-
ta, de quibus in ea.

Decimoquarto, limitatur in Laico, qui
323 dedit ſe, & ſua bona alicui † monaſterio, vel
loco religioſo, non mutato habitu, quia po-
teſt per Iudicem Laicum puniri, *Aufrer. ſeu
Capell. Toloſ. deciſ. 8. Clar. quæſt. 35. verſ. ſed
pone.*

Decimoquinto, limitatur in cauſa ſpolij
324 beneficialis, non per modum † ordinariæ co-
gnitionis, ſed extraiudicialis defenſionis,
Afflict. deciſ. 24. & 85. Sed caute in hoc agen-
dum puto, & pro hac reſolutione recurren-
dum ad *Pen. deciſ. 377. in Oſcen. Canonicatus
1. Decembris* 1595. vbi *& penes Afflict.* deci-
325 ditur; quando Iudex ſecularis † poſſit ſe
intromittere inter Clericos, ſaltem in poſſeſ-
ſorio, vt apud *Afflict. deciſ. 2.* præcipuè in
326 additione, & de A. C. qui non † habet iu-
riſdictionem in beneficialibus, an poſſit co-
gnoſcere cauſas in poſſeſſorio, dicit *Ludouiſ.
deciſ. 118. vbi addent.*

Decimoſexto, limita in cauſa reconuen-
327 tionis: ſi enim Clericus conueniat † Laicum
coram Iudice ſeculari, poteſt coram eodem
reconueniri, maximè ſtante cònſuetudine,
328 vt per *Afflict. deciſ. 173.* † præterquam in
quatuor caſibus relatis per *Felin. in cap. at ſi
Clerici, ext. de Iud.* neque poteſt tunc Cleri-
cus in præiudicium reconuentionis renun-
ciare proceſſui incepto, *dicta deciſ. 173. eiuſ-
dem Afflicti.*

De iuriſdictione in Laicum, & cauſis mixti fori

Artic. XVI.

329 *Laicus per Laicum pro legato pio, an poſſit co-
ram Eccleſiaſtico conueniri.*
330 *Et an proceſſus ſit nullus, niſi cauſa de ſui na-
tura ſpectet ad Eccleſiaſticum.*
331 *Iudex Eccleſiaſticus, & ſecularis ſæpè procedunt
in cauſa mixti fori. & num. 332. 333.*
334 *Adulterium, concubinatus, ſodomia, ſacrilegiũ,
ſortilegium, blaſphemia, & falſitas commiſſa
coram Laico, ſunt delicta mixti fori. vſque
ad num. 339.*
340 *Falſarius punitur à Laico, & ab Eccleſiaſtico.
Delictum Laici in Eccleſiaſticum ſpectat ad Iu-
dicem Eccleſiaſticum. ibid. & num. 342.*
341 *Abſolutus ab vno foro, an poſſit ab alio puniri
in delictis mixti fori. & num. 344.
Declara prout etiam à nu. 343. vſque ad n. 346.*
347 *Iudex Eccleſiaſticus an debeat vti cenſuris, vel
carcere, & in quibus delictis.*

LAicus vice verſa, Laicum coram Iudice
329 Eccleſiaſtico, etiam pro legato † pio
conuenire non poteſt *Aufrer. alias Capell. To-
loſa deciſ. 214.* & ſi conueniatur proceſſus erit
330 nullus, † tanquam factus à Iudice incompe-
tenti, niſi cauſa de ſui natura ſpectet ad forũ
Eccleſiaſticum, vt diximus ſupra, & *gloſ. in
cap. fin. de reſcript. in 6. & gloſ. & Doctor. in
cap. licet, extra de for. compet.*

In multis tamen caſibus tam Iudex Eccle-
331 ſiaſticus, quam ſecularis † procedere poteſt,
& dicuntur mixti fori, præcipuè in crimina-
libus, vt eſt crimen vſurariæ prauitatis, quã-
332 do agitur † criminaliter; ciuiliter vero ſi
oritur quæſtio Iuris, an contractus ſit vſura-
rius, & principaliter de hoc cognoſcendum,
tunc cognitio ſpectat ad Iudicem Eccleſia-
333 ſticum. At ſi † incidenter per modum ex-
ceptionis opponatur contractum eſſe vſura-
rium, vel mandari reſtitui vſuras iam ſolu-
tas, poteſt etiam coram Laico, *Couarru. lib. 3.
variar. reſolut. cap. 3. Clar. plenè quæſt. 37.*

Adulterium pariter eſt mixti fori, quoad
334 pœnam, *Abb. in cap. intelleximus*, † *extra de
adult. Alciat. in cap. 1. extra de offic. ordin.* niſi
agatur de ſeparatione thori, quia tunc ſo-
lus Iudex Eccleſiaſticus eſt competens, *Dec.
conſil. 212. Guazzin. vbi ſupra tom. 1. fol. 26.
num. 7.*

335 Concubinatus, † & ſodomia, idem *Abb.
in cap. cum ſit generale, extra de for. comp. Clar.
dicta quæſt. 37. & Guazzin. ibidem num. 9.*

Dic idem de ſacrilegio, & ſortilegio, vt
336 refert *Clar. d. quæſt 37.* † *& in §. hæreſis, verſ.
ſucceſſiuè quæro, & Guazzin. ibidem num. 10.*
337 & 11. *fol. 26. & 27.* Licet de † crimine ſacrile-
gij multis in locis Iudices Eccleſiaſtici non
cognoſcant, vt dicit *Clar. ibidem*; præter-
338 quam † in percutiente Clericum, cuius co-
gnitio, tanquam mixti fori ſpectat ad Eccle-
ſiaſticum.

339 Idem † dicendum de blaſphemia, ſecundũ
*Guazzin. ibid. num. 5. & Clar. in cap. blaſphe-
mia, verſ. hoc crimen.*

340 Falſitas † etiã Laici coram Iudice Eccle-

ſiaſtico falſum deponentis poteſt per vtrunque Iudicem puniri, & attenditur præuen-
341 tio cauſæ, quamuis Iudex ſecularis † falſarium punierit, non propterea impeditur Eccleſiaſticus, quin ipſe quoque poſſit pœna canonica eundem mulctare, per *Afflict. deciſ.219.* Licet ſecus ſit in Clerico, vt ſupra.
342 Laici delictum † in Eccleſia non eſt mixti fori, ſed ſpectat ad Eccleſiaſticum, *Bartol. in l.ſi cui, §.cum ſacrilegium, ff. de accuſ. Clar. quæſt.38. verſ. vide etiam.*

Et nota, quod in delictis mixti fori, quam-
343 uis reus fuerit † abſolutus ab vno ex Iudicibus, puta Eccleſiaſtico, poterit nihilominus pro eodem delicto puniri à Iudice ſeculari,
344 neque abſolutoria nata ab vno † foro facit rem iudicatam in altero, *Bald.conſ.260.vol.3* Imò ſi fuit punitus ab vno, poteſt per alterum grauius puniri denuo, *Felin. cap. de his, num.10. extra de accuſ. Aleiat. cap.1.nu.128. extra de offic. ord.* Licet ſecus ſit in punito à
345 Iudice † Laico, quia iterum puniri non poſſet ab Eccleſiaſtico, ſicuti etiam ab eodemmet Iudice non poſſet puniri bis, ſemel enim
346 punitus † non eſt iterū puniendus, niſi interuenerit fraus ex parte Iudicis; quo caſu ſiue ſit minus punitus, ſiue ſit abſolutus, poteſt denuo puniri, *Bald. conſ.34. in fin. volum.1. Clar. quæſt.14. verſ. ſed hic occurrit, & cum ſequenti, latiſſimè Boſſ. in tit. de for. compet. num. 79. & ſeq.* Et de materia videndus eſt *Guazzin. tom.1. cap.11. num.35. fol.27.*

An autem Iudex Eccleſiaſticus debeat vti
347 carceratione, & ſimilibus, † vel potius cenſuris, magna eſt Doctorum controuerſia, & magis communis videtur eſſe via cenſurarum: ſed in hoc videtur ſtandum conſuetudini Laicorum, *Clar. dict. quæſt.37. in fine, & Guazzin. vbi ſupra.*

De iuriſdictione in exemptos.
Artic. XVII.

348 *Iuriſdictio aliquando eſt nulla propter priuilegium perſonale.*
349 *Iudices Conſeruatores, quam habeant iuriſdictionem.*
350 *Et an impediant iuriſdictionem, & quando. & num.351. 352.*
353 *Conſeruatoria non conceditur vltra quinquennium.*
354 *Iudex Conſeruator, ſi allegatur ſuſpectus, quid agendum eſt.*
355 *Exempti non habentes Conſeruatorem an conueniantur coram ordinario. & num.356.*
357 *Exempti quinam dicantur, & qui ſubſint ordinario. & num.358.*

348 PRopter priuilegium quoque particulare perſonæ, iuriſdictio † eſt nulla, ideo exemptus à iuriſdictione alicuius, coram illo conueniri non poteſt: quare ſi Clericus eximitur à iuriſdictione ordinarij, eique cōcedatur, vt non poſſit conueniri niſi coram certo Iudice, qui Conſeruator appellatur, proceſſus factus contra eum coram alio Iudice in cauſis comprehenſis in Conſeruato-
349 ria erit nullus. De his † Conſeruatoribus, quam iuriſdictionē habeant, in quibus cauſis eam exercere poſſint, qui deputari valeant, & in quo differant à Iudicibus delegatis, videndus eſt *text. & gloſ. in cap. fin. de offic. deleg. in 6. & in cap. de priuil. eodem lib.*

Hodie vero Conſeruatoriæ cum quibuſ-
350 uis † clauſulis conceſſæ Clericis non impediunt, ſic mandante Concilio Tridentino:
351 quia Ordinarij † in cauſis ciuilibus, & criminalibus, & mixti fori, pro iure quomodolibet, ceſſo in cauſis mercedum, aut miſerabilium perſonarum, contra exemptos procedere, & inquirere, ipſique accuſari, & conueniri coram ipſis valent, neminem autem coram Conſeruatore trahere poſſunt: & licet
352 Conſeruatoria comprehendat † etiam familiares, duo tantum conſeruati ſumptibus viuentes comprehenduntur. De iſtis autem Conſeruatorijs quomodo concedantur, dicit *conſtitut.9. Gregorij XV. in Bullar. nou. tom.3. fol.288.*

Quomodocunque autem concedatur, per
353 quinquennium, & † non vltra durat; quo elapſo ſtatim expirat. Et ſi ſuper iuriſdictione inter Ordinarium, & Conſeruatorem
354 quæſtio † oriatur, vel Conſeruator allegetur ſuſpectus, debent eligi arbitri, Cōſeruatorq; interim procedere nequit, exceptis Conſeruatorijs Vniuerſitatum, & Hoſpitalium, hoſpitalitatem actu exercentium, quæ hodie etiam tantum valent, quantum ſonant, vt cauetur in *Concil. Trid. ſeſſ.14. cap.5. & dicta conſtit.9. Gregorij XV. fel. record.*

Similiter Clerici ſeculares, vel regulares
355 exempti, ſi Conſeruatorem † non habeant poſſunt coram Ordinarijs, tanquam Apoſtolicæ Sedis Delegatis conueniri.
356 Si vero habent Conſeruatores, † præmiſſa ſeruantur *Concil. Trid. ſeſſ.7. cap.14. & dict. conſtit.9. Gregor. XV.* quam edidit ſuper forma eligendi iſtos Conſeruatores, & declarat eorundem authoritatem.

Exempti etiam ratione Protonotariatus,
357 Acolitatus, Capellaniæ † Regiæ, vel oblati Monaſterijs, ſeruientes Collegijs, & Militijs, niſi profeſſionem emiſerint, & intra eorum ſepta viuant, de quo Ordinarijs conſtare debet, ſubſunt in omnibus & per omnia, non obſtante exemptione, iuriſdictioni Ordina-
358 riorum, *Concilium Trident. ſeſſ. 24. cap.11.* Quomodo vero Ordinarij poſſint contra Canonicos, & alios de Capitulo in Cathedralibus,

dralibus, & Collegiatis Eccleſijs in cauſis
criminalibus, non obſtantibus priuilegijs,
conſuetudinibus, & exemptionibus proce-
dere, videnda eſt *ſeſſ.25. cap.6. de reſorm.*

De Iuriſdictione in delinquentes.
Artic. XVIII.

359 *Epiſcopus an poſſit procedere contra Clericum forenſem.*
360 *Forenſis ſortitur forum ratione domicilij, vel ratione delicti. & num.361.*
362 *Iudex procedit contra Forenſem, qui falſum coram ſe depoſuit.*
363 *Forenſis poteſt puniri ſecundum ſtatuta loci delicti. & num.364.*
365 *Iudex originis, & domicilij an teneatur remittere reum ad Iudicem delicti. & nu.366. 367.*
368 *Remiſſio rei an fiat pro leuibus delictis, etiamſi agatur ciuiliter.*
369 *Curia Romana, nunquam remittit reum, ſed vt patria communis cognoſcit.*
370 *Reus de pluribus inquiſitus coram diuerſis Iudicibus, an remittatur de vno ad alium.*
371 *Abſolutus à Iudice delicti, an poſſit moleſtari à Iudice originis.*
372 *Condemnatus à duobus, an ſoluens pœnam vni, teneatur etiam alteri.*
373 *Gratia obtenta in loco delicti, an ſuffragetur in loco originis.*
374 *Et quid in foro Pœnitentiariæ.*
375 *Confeſſio an ſit facienda proprio Sacerdoti.*
376 *Delictum an poſſit puniri vbi cœptum fuit, & iuxta quas leges. & num.377. 378.*
379 *Iudex originis, & domicilij qualiter procedant ſiue in ciuili, ſiue in criminali. & n.380. 381.*
382 *Vagabundus punitur vbicunque reperitur, & quis dicatur talis. & num.383.*
384 *Vagabundus quo iure puniatur, & quomodo. & num.385.*
386 *Fur repertus cum re furtiua poteſt vbique puniri.*
387 *Delinquens in vno loco, quando poſſit in alio puniri; & quando ſit locus remiſſioni. & numer.388. 389.*
Iudicium vnũ, quando faciat aliud ceſſare. ibid.
390 *Nullitas iuriſdictionis poteſt oriri ratione perſonarum, loci, & temporis. & num.391. 392.*
393 *Iuriſdictio delegantis, & delegati poteſt eſſe nulla, remiſſiuè.*
394 *Competentia, vel incompetentia Iudicis, quomodo cognoſcatur.*

EPiſcopi quoque ratione cuiuſcunque
359 priuilegij contra Clericos aliàs ſibi †
nonſubditos, ſine interuentu Ordinarij loci,
dummodo reſideat, vel perſonæ ab eo, de-
putandæ, procedere nõ poſſunt. Cum etiam
360 reus ſortiatur forum ratione † originis; do-
micilij, & delicti, concurrantque multoties
Iudices in hoc, prętendentes quilibet ratione
aliqua ex prædictis reum ſibi ſubeſſe, poſſitq;
conſequenter ex hoc nullitas iuriſdictionis
361 ſuccedere. Ideo ſciendum eſt, † quod delin-
quens, ratione delicti ſortitur forum illius
Iudicis, in cuius iuriſdictione delinquit,
poteſtque reum punire, quamuis aliàs non
ſit illi ſubiectus ratione origiuis, vel do-
micilij, *l.1. vbi gloſ. & Doctores, C. vbi de
crimin. agi oportet. Scribentes in l. ſolent. ff. de
cuſtod. & exhibit. reor. cap. fin. vbi gloſ. extra de
for. compet.* & hac ratione Iudex poteſt pu-
362 nire teſtem falſum coram ſe † deponentem,
etiam ſibi aliàs non ſubditum aliqua ratio-
ne, vt diximus ſupra, & tradit *Clar. quæſt.38.
verſ. ſed quæro, & Guazzin. fol. 66. num. 11.
tom.1. fol.68. num.4. tom.2.*

Ampliatur iſta concluſio, primo, vt etiam
363 Forenſis delinquens † poſſit puniri ſecundũ
ſtatuta loci delicti, etiam quod delictum re-
ſultet ex prohibitione, ſtatuto, vel conſtitu-
tione illius loci, etiam quod de Iure com-
muni non ſit delictum: datur exemplum
364 † in extractione fruméti, in delatione armo-
rum, & in ſimilibus; tribuitur enim, tunc,
vt plurimum arbitrio Iudicis, qui habita
ratione perſonæ, & ſcientiæ, vel ignorantiæ
prohibitionis, pœnam ordiuariam minuere
poteſt, *Clar. quæſt.85. verſ. ſecundus caſus,* &
vide *Guazzin. tom.1. fol.66. num.19.*

Secundo ampliatur, vt Iudex domicilij,
365 & originis reum tradere, † quotieſcunque
fuerit requiſitus, & ad Iudicem delicti re-
mittere debet, *Cepol. conſ. crimin.58. Curtius
Iun. in l. hæres abſens, ff. de Iudic.* Fitque hu-
366 iuſmodi remiſſio, † quamuis Iudex remit-
tens non habeat facultatem procedendi ſu-
per illo delicto; ſufficit enim quod Iudex
cui fit remiſſio, poſſit procedere, licet *Boſſ.
tit. de for. comp. nu.52.* contrarium tenuerit.
367 Hoc tamen ſeruatur, † dummodo fiat remiſ-
ſio inter ſubditos eiuſdem Principis; in Iu-
dicibus enim diuerſorum, non fiunt remiſ-
ſiones, niſi adſint confœderationes, vel capi-
tula hoc diſponentia, *Cepol. d. conſ. 58. Co-
uarun. pract. quæſt. cap.11.* vbi latiſſimè hanc
materiam tractat, *Clar. quæſt.38. verſ. eſt au-
tem. & Guazzin. tom.1. fol.29. num.1. & de-
fenſ.34. cap.3. num.1. & ſequenti*; & quomo-
do fiat, vide ibidem *fol.46. num.83.*

Non fit etiã remiſſio pro leuibus delictis,
368 neque ſi agitur ciuiliter pro crimine, † etiã
grauiſſimo *Abb. in cap. fin. num.15. extra de
for. compet. Conar. d. cap.11. Ducn. regul.278.
Aufrer. Toloſan. deciſ.319.*

Curia quoque Romana, numquam remit-
369 tit, quia eſt communis † Patria, & ibi qui-
libet poteſt conueniri, & puniri, *Oldrad. con-
ſil.124. in fin. Clar. quæſt.38. verſ. ſcias tamen.*

Tertio ampliatur, vt reus quamuis ſit in-

370 quiſitus, de pluribus † delictis à diuerſis Iudicibus, finito proceſſu per vnum debeat remitti ad Iudicem delicti puniendum pro eo, *Boſſ. in tit. de for. compet. num.*58.

Quarto ampliatur, quod ſi reus fuit abſo-
371 lutus per Iudicem loci † delicti, non poterit per Iudicem loci originis, aut domicilij de
372 Iure moleſtari; ſimiliter ſi † fuit per vtrunque Iudicem in contumaciam condemnatus, ſoluta pœna in loco delicti, non poteſt amplius in loco originis moleſtari, licèt de conſuetudine hoc non ſeruetur in Iudicibus diuerſorum Principum, quia vterque Iudex poteſt condemnare, *Aret. in cap. de his nu.*20. *extra de accuſ. Clar. quæſt.*57. *verſ. ſcias etiam*, & deſuper videndus *Guazzin. in defenſ.* 35. *cap.*11. *defenſ.*2. *cap.*7. *& tom.*1. *fol.*119. *n.*57.

Gratia autem obtẽta in loco delicti nun-
373 quam ſuffragatur † in loco originis, *Clar. ibid. verſ. habet etiam*.

374 Limitatur † hæc concluſio primo, vt non
375 procedat in foro pœnitentiali; † peccans enim extra locum originis, vel domicilij tenetur omnino peccata de Iure confiteri proprio Sacerdoti, nec ſortitur forum alibi ratione delicti, *gloſ. in cap. placuit* 16. *quæſt.*1. *Couar. practicar. qq. dict. cap.*11. *nu.*3. *verſ.*1. *Duen. regul.* 378. *in princip. Guazzin. tom.* 1. *fol.*66. *num.*15.

Limita ſecundo, vt procedat in delicto
376 conſummato, nec ſufficit, † quod ſit inchoatum. Hinc eſt, quod mandans in vno territorio committi maleficium in alio territorio, debet puniri per Iudicem territorij, in quo fuit delictum inchoatum, *Abb. in cap. fin. nu.*27. *extra de for. comp. Clar. d. quæſt.*38.
377 *verſ. item quæro*; † licet ibidem aſſerat aliàs fuiſſe ſeruatum contrarium, & mandantem punitum in loco originis, & domicilij, vbi præceſſerat mandatum. *Guazzin. to.*1. *fol.*37. *num.*7.

Limitatur tertio, vt non propterea impe-
378 diatur Iudex originis, & domicilij, quin poſſit procedere, diuerſimode tamen: in cauſis
379 enim ciuilibus Iudex † originis poteſt procedere, dummodo conuentus ibi reperiatur, aliàs ſecus: Iudex vero domicilij, etiam contra abſentem, *Bart. in l. aſſumptio*, §.1. *ff. ad municipal. Alex. in l. cum quædam puella nu.*5. *de iuriſdict. omn. Iud.*

In criminalibus verò reus poteſt puniri,
380 etiamſi ſit † abſens, per Iudicem originis, & domicilij; etiamſi procedatur ex officio, *Cagnol. in dict. l. fin. num.*153. *Clar. quæſt.*39. *Boſſ. in tit. de for. compet. num.*182.

Quinimo etiam Iudex loci, in quo delin-
381 quens aſſiduè conuerſatur, † ſaltem per decennium, eum punire poteſt, *Boſſ. dict. tit. de for. comp. num.*72. licet hoc non obſeruetur *Clar. d. quæſt.*39. *verſ. quæro, nunquid*.

Limitatur quarto in vagabundo, qui vbi-
382 cunque reperiatur poteſt ibidem puniri, † *gloſ. fin. in l.*1. *C. vbi de crim. Bart. in l. hæres abſens*, §. *proinde, ff. de Iud.*

383 Dicuntur vagabundi, † qui in aliquo loco domicilium certum non habet, vt ſunt banniti, ſi nullibi habent certam habitationem, *Clar. latè dict. verſ. quæro, nunquid*, *& Guazzin. tom.*1. *fol.*177. *num.*25.

An autem tunc Iudex in puniendo debeat
384 ſeruare Ius commune, † ſtatuta loci delicti, originis, vel domicilij, vide eundem *Clar. quæſt.*85. *& Guazzin. tom.*1. *fol.*66. *num.*15.

385 Quinto declaratur † ſupradicta concluſio, quod quamuis Iudex propter incompetentiam, quouis reſpectu non poſſit punire delinquentem, poteſt nihilominus pœnam aliorum delictorum, pro quibus contra eum procedere poteſt, aggrauare, *Clar. d. quæſt.*49. *in fin. & in* §. *furtum, verſ. ſed pone*.

Limitatur ſexto, in fure reperto cum re-
386 furtiua, qui poteſt vbique † puniri, *Bartol. in l. ſi Dominum, num.*2. *ff. de furtis*. Licetque forſan communis opinio Doctorum, ſit contra Bartolum, opinio tamen Bartoli ſeruatur. *Clar. quæſt.*38. *verſ. cum ſuis, & Guazzin. tom.*1. *fol.*36. *num.*1. *& ſequenti*.

Latè de huiuſmodi materia, quando in-
387 quiſitus, vel condemnatus in vno loco † de iure poſſit inquiri, vel condemnari in alio;
388 Quando † vnum Iudicium faciat ceſſare aliud; An & quando remiſſioni locus ſit, vide *Boſſ. d. tit. de for. compet. num.*79. *cum ſeq. & Guazzin. locis citatis*.

Ex quibus cauſis quis ſortiatur forum in
389 omni materia tam † ciuili, quam criminali, vide *Marian. in rubr. extra de for. compet.* vbi enumerat 119. cauſas, & vide *Guazzin. to.*1. *fol.*66. *num.*15. *& defenſ.*1. *cap.*27.

Ratione perſonarum poteſt etiam aliun-
390 de oriri nullitas, vt quia † legitimam perſonam ſtandi in Iudicio non habeant: de quibus dicemus infra, in *cap. ſequenti de Procuratore, & mandato*.

391 Ratione † etiam loci nullitas oritur, vt quia extra territorium.

392 Ratione † vero temporis, vt quia tempore incongruo, vel poſt expiratam iuriſdictionem Ius dicatur.

393 Delegantis, & Delegati iuriſdictio ordinaria, ac delegata poteſt eſſe nulla, vt latè per *Vant.* ad quem eſt recurrendum, *in cap. de mod. & ord. vid. proc. & in cap. de null. ex defect. iuriſdict. ord. ac in cap. nullit. ex defect. iuriſdict. deleg.*

394 Ad cognoſcendam † etiam cõpetentiam, vel incompetentiam Iudicis, eſt recurrendũ ad quinque conſiderationes, de quibus per *Boſſ. in dict. tit. de for. compet. in princ.*

De

De exceptione fori declinatoria.

Artic. XIX.

395 *Exceptio nullitatis defectu iuriſdictionis dicitur perſonalis.*
396 *Exceptio declinatoria competens principali, an competat fideiuſſori.*
397 *Laicus fideiuſſor Clerici an poſſit conueniri coram Laico.*
398 *Contumax non opponit declinatoriam fori. & num. 399.*

395 QVomodocunque ergo inſurgat nullitas ex defectu iuriſdictionis, † opponaturque exceptio declinatoria fori aduertendum eſt, quod huiuſmodi exceptio eſt perſonalis, non autem realis, neque tranſit in ſingularem ſucceſſorem, ſicut etiam non tranſit contra ipſum, *Bartol. in l. ſi tertius, §. ſi quis, ff. de aqua pluu. arcen. Bald. & Angel. in l. ſi quis rem. ff. de Procur. Afflict. decif. 74.* Hac ratione † exceptio declinatoria
396 competens principali non competit fideiuſ-
397 ſori, *l. ſi reus, ff. iud. ſol.* Ideo † Laicus fideiuſſor Clerici poterit conueniri coram Iudice ſeculari, non obſtante quod principalis coram illo conueniri non poſſit, *Bald. in l. 1. in fin. C. de priuil. dot. Afflict. deciſ. 206. Boſſ. in tit. de carc. fideiuſſ. committ. num. 52.*
398 Contumax etiam † non poteſt opponere exceptionem declinatoriam fori, quamuis deinde comparendo contumaciam purgauerit, dummodo priuilegio fori renunciare poſſit: illi enim qui priuilegio fori ex-
399 preſſe renunciare † nequeunt, vt ſunt Clerici, neque etiam per contumaciam tale priuilegium amittunt, *Afflictus deciſ. 133.* & dicemus inferius, vbi tractabimus, quomodo inducatur conſenſus in iuriſdictionem.

An nullitas defectu iuriſdictionis impediat executionem.

Artic. XX.

400 *Nullitas iuriſdictionis eſt maior omnibus; & ſemper poteſt opponi, & ampliatur; & limitatur multipliciter. & vſque ad num. 414.*
415 *Proceſſus tenet ſi Iudex non eſt penitus incapax iuriſdictionis.*

400 NVllitas † ergo defectu iuriſdictionis dicitur maior alijs omnibus nullitatibus, quæ in Iudicio opponi poſſint, ita quod
401 licet nullitas † aliqua ad impediendam executionem trium ſententiarum conformium
402 allegari non poſſit, *Clem. † vt calumnys de re iud.* Hæc tamen poterit opponi, *gloſ. fin. in Clem. vnic. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. Vbert.* Praxis Camilli Capucij. *de citat. cap. 11. num. 62. fol. 495. tom. 2. Rot. deciſ. 333. n. 2. par. 4. recent.* niſi fuerit conſenſu partium validata, *Rot. deciſ. 9. nu. 4. dict. par. 4. recent.*

403 Iſta concluſio ampliatur † primo, etiam quod ſtatutum, reſcriptum, vel conſtitutio diſponant nullam exceptionem, vel nullitatem poſſe admitti, etiam aduerſus tres conformes, *Card. in d. Clem. vnic. Felin. in cap. paſtoralis, nu. 11. extra de reſcript. Staphil. cap. 4. fol. 380. num. 11. Vant. de nullit. cap. de null. ex defect. iuriſd. ord. in princip.*

Secundo, etiam quod ſtatutum diſponat
404 † non poſſe reclamari, appellari, recurſus haberi, aut aliquid dici contra ſententiam, vel pars iuraſſet nõ dicere de nullitate: quia poterit nihilominus ſaltem per viam exceptionis, huiuſmodi nullitatem opponere, *Franc. in cap. dilecto num. 167. extra de appell. Vant. cap. quis poſſit dicere de nullit. num. 37.*

405 Tertio ampliatur, quod Iudex etiã † parte non vocata, vel abſente, huiuſmodi nullitatem reuocare poteſt, *Abb. in cap. cauſam, quæ, extra de reſcript. Felin. in cap. olim, extra de re iud. Vant. cap. de null. ex defect. iuriſd. ord. num. 5.*

Quarto, quod quamuis per Principem ſanentur omnes nullitates cum clauſulis,
406 † quãtumuis prægnantibus, hæc tamen nunquam cenſetur ſanata, *Staphil. dict. fol. 380. num. 11. Gomeſ. in dicto compend. fol. 167.*

Ratio autem potiſſima præmiſſorum ea
407 eſt, quia ſtatuentes, & † ius dicentes habent ſemper pro conſtanti, quod adſit iuriſdictio cum de ea in primis, & ante omnia conſtare debeat, *cap. cum in iure, extra de offic. deleg.*
408 Et cum dicimus † ſententiam non poſſe dici nullam, præſupponimus, quod ſit ſententia, & ſic quod adſit iuriſdictio, vt in ſupradictis, & notat *Staphil. dicto fol. 380. num. 11. & ſeq. Vant. d. cap. quis poſſ. dic. de null, num. 38*
409 Ideo, † licet aliæ nullitates ſoleant aliquando per Signaturam ſanari, hæc tamen nunquam omnino ſanatur propter defectum ſolemnitatis, & conſenſus, qui coram alieno Iudice interuenire non potuit, *Abb. in cap. ſignificaſti num. 22. extra de for. compet. Staphil. d. cap. 4. fol. 374. Gomeſ. dicto fol. 167. Vant. d. cap. de null. ex defect. iuriſdict. eodem nu. 6.*
410 Et ad probandum † huiuſmodi nullitatem, ſufficit ſimplex negatio per productionem actorum, in quibus non cenſetur Iudicem habuiſſe iuriſdictionem; vel per teſtes litteratos, & fide dignos, qui interuenerint proceſſui, deponentes talia neceſſaria facta non fuiſſe, *Vant. multos cumulans, cap. à quo, & à quibus nullit. prob. poſſ. num. 12. vſque ad num. 21.*

Limitatur tamen ſupradicta concluſio,
411 primo vt nõ procedat in nullitate † calumniosè

nioſè propoſita, ſed in notoria, & euidenti,
& ita loquuntur ouines Doctores ſupra ci-
tati, ſi bene videantur, & in ſpecie, *Vant. d.*
412 *cap. ex defect. iuriſd.* † *ord. nu.* 5. repelliturque
proponens calumnioſè huiuſmodi nullita-
tem, vt ſi quis vellet impugnare iuriſdictio-
nem patentem, & notoriam alicuius Iudicis:
413 Ideo † ad excludendam huiuſmodi nullita-
tem, ſatis erit probare, Iudicem tunc fuiſſe
in poſſeſſione ius dicendi, & pro tali habi-
414 tum, *Rot. deciſ.* 129. *nu.* 1. *par.* 4. *recent.* † Se-
cundo, quando non eſt totalis defectus iu-
riſdictionis, ſi enim eſt probabilis, & ſcien-
ter prorogetur, tollitur omnis nullitas, *gloſ.
in l. cui, in verb. patientia, C. qui pro ſua iuriſd.
Bartol. in l.* 1. *ff. de Iud. Staphil. dicto fol.* 380.
Rota dicta deciſ. 9. *par.* 4. *recent.*

Et ſi Iudex non eſt penitus incapax iu-
415 riſdictionis, licet patiatur † defectum impe-
ditiuum ſuæ poteſtatis, ſententia lata per
ipſum tenet, quando à principio non fuit
oppoſitum, *Felin. poſt alios in cap. ſuſcitatus,
extra de reſcript. Vant. in cap. quib. mod. null.
ſan. poſſ. num.* 54.

Iuriſdictio quomodo prorogetur.
Artic. XXI.

416 *Iuriſdictio qualibet an poſſit tacitè, vel expreſsè impugnari.*
417 *Iuriſdictio an poſſit impugnari ab eo, qui ſemel conſenſit.*
418 *Et quid ſi Iudex declarauit ſe competentem.*
419 *Iudex bene eſt, quod ſe declaret competentem, ſi dubitatur de iuriſdictione.*
420 *Contra contumacem, & contra comparentem, qua diſtinctione agatur.*
421 *Iuriſdictio an poſſit prorogari à parte, abſque conſenſu proprij Iudicis.*
422 *Limitatur tamen in Clerico.*
423 *Iudex incompetens an fiat competens in cauſa reconuentionis.*
424 *Limitatur tamen pluribus modis. vſque ad numer.* 435. *& ſeqq.*
441 *Iudex ordinarius prorogata iuriſdictione, an poſſit denuo cognoſcere de nullitate. & num* 442.

ET pro intelligentia materiæ conſenſus
416 in iuriſdictionem eiuſque † proroga-
tionis, ſciendũ eſt, quod iuriſdictio cuiuſuis
Iudicis Ordinarij, & Delegati in ciuilibus,
& criminalibus prorogari poteſt, non ſolum
expreſſe, ſed etiam tacite, *Bart. Caſtren. Curt.
Iun. Cagnol. & alij Doctores communiter in l.* 1.
ff. de Iudic. quando autem expreſſe, vel tacite
fiat, dicemus infra.

Ampliatur concluſio primo, quod qui ſe-
417 mel conſenſit † in iuriſdictionem, non poteſt
amplius eam impugnare, *Vant. d. cap. quib.
mod. nullit. ſan. poſſ. num.* 36. præcipuè ſi Iu-
418 dex † incompetens pronunciauit ſe compe-
tentem, & pars ab huiuſmodi ſententia non
appellauit, tunc enim quamuis iuriſdictio
eſſet aliàs elidibilis, nõ poteſt amplius de ea
dubitari, nec opponi, quamuis prorogatio,
& conſenſus fiant per errorem, vt infra di-
cam in quarta limitatione.

Ideo notandum eſt pro regula in hac ma-
419 teria, bonum eſſe, quod † quando dubitatur
de iuriſdictione, Iudex pronunciet ſe compe-
tentem, *Felin. in cap. ſi duobus, nu.* 8. *extra de
appell. Vant. d. cap. quib. mod. null. ſan. poſſ. n.* 8.
poteſt enim cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio,
vt aſſerit remiſſiuè *Franc. in cap. ad audien-
tiam num.* 2. *extra de appell.*

Sed ſi agitur contra cõparentem, ſatis eſt,
420 quod procedat ad vlteriora, † ſecus ſi cõtra
contumacem, *Rota in Ceruien. bonorũ* 29. *Mar-
tij* 1647. *coram R.P.D. Ghislerio, in manuſcri-
ptis*; vbi etiam, quod Iudex, qui reponit à
decreto moderationis, dicitur velle proce-
dere in negocio principali, & declarare ſe
competentem.

Ampliatur ſecundo, vt pars poſſit iuriſdi-
421 ctionem Iudicis aliàs incompetentis † pro-
rogare, etiam abſque proprij Iudicis con-
ſenſu, quamuis de eiuſdem Iudicis præiudi-
cio agatur, vt quia eſſet recepturus ſportu-
las, *Bartol. & alij in l.* 1. *§. & poſt operis, ff. de
non. oper. nunciat. Capic. deciſ.* 9. *in princip. &
num.* 11.

Niſi eſſet Clericus, qui alterius iuriſdictio-
422 nem ſine licentia ſui Epiſcopi prorogare
non poteſt, *Bart. & alij in d. §. & poſt operis,
Gemin. in cap.* 1. *de for. compet. in* 6. *Abb. &
alij in cap. ſignificaſti, extra eodem tit.*

Ampliatur tertio, in cauſa reconuentio-
423 nis, in qua Iudex aliàs incompetens † ſem-
per efficitur competens, vt in notatis in *l.* 1.
ff. de Iud. Afflict. deciſ. 27.
424 Limitatur tamen pluribus modis: † & pri-
mo, vt non procedat, quando Iudex fundi-
tus careret iuriſdictione, vel penitus eſſet
incapax iuriſdictionis: cum enim loquimur
425 de prorogatione, & † conſenſu, præſuppo-
426 nimus iuriſdictionem adeſſe: vt † ſi loqua-
mur de ordinario, ſi ſit furioſus, mutus, ſur-
dus, impubes, &c. vel nunquam habuerit
iuriſdictionem in cauſis ſimilibus, vt ſi Iu-
dex ciuilis pronunciaret in criminalibus;
ſimiliter ſi Iudex ſecularis procedat contra
Clericum, qui eius iuriſdictionem nullo mo-
do prorogare poteſt, vt dixi ſupra; quod vi-
deri poterit in delegato, ſi nunquam ei cau-
ſa commiſſa fuerit, vt *Doct. in l.* 1. *ff. de Iud.
Abb. in cap. ſi diligenti, num.* 14. *extra de for.
compet. Imol. in cap. P. & G. num.* 48. *extra de
offic. deleg. Vant. dict. cap. quib. mod. null. ſan.
poſſ. num.* 14. *Clar. quæſt.* 42.

Item limitatur ſecundo, vt procedat in

præ-

427 præiudicium partis prorogantis, † non au-
tem Reipublicæ, vel Iudicis, ad quem huiuſ-
modi cognitio aliàs ſpectaret, *Abb. Imol.*
& Clar. ibidem. Ideo multi voluerunt, quod
ſubditus non poſſit abſque Domini conſen-
428 ſu † prorogare iuriſdictionem alterius Iudi-
cis non ſubditi Domino ſuo, de quo vide
latè *Capic. dicta deciſ.9. num.2.*
429 Item limitatur tertio, † quando proroga-
tio fit per perſonam inhabilem, vt per mi-
norem, qui iuriſdictionem Iudicis incompe-
tentis etiam ſuo iuramento prorogare non
poteſt, cum non habeat perſonam legiti-
mam ſtandi in iudicio abſque Tutore: niſi
huiuſmodi prorogatio ſit omnino vtilis,
Felin. in dict. cap. P. & G. num.10. extra de
offic. deleg.
Procurator vero an, & quando poſſit iu-
430 riſdictionem † Iudicis incompetentis proro-
gare, vide infra in capitulo *de Procuratore*,
& mandato in particulari; Mandatum ad
quæ ſe extendat.
Item limitatur quarto, quãdo pars igno-
431 raret incompetentiam † Iudicis, non poteſt
enim conſentire, quando errat, cum nihil ſit
magis contrarium conſenſui, quam error,
l. ſi per errorem, ff. de iuriſd. omn. Iud. gloſ. in
l. vn. verbo patientiam, C. qui pro ſua iuriſdict.
Stapbil. d. cap. 4. fol. 380. & eſtr. lib. 5. cap. de
reiter. terminorum, fol. 123. niſi Iudex pro-
432 nunciaſſet ſe eſſe † Iudicem competentem,
quia tunc ſi non appellatur, firmatur iuriſdi-
ctio non obſtante errore, *Bartol. in l.2. ff. ſi*
quis in ius vocat, & in duobus alijs caſibus
quos refert *Felin. in dicto cap. P. & G. nu.13.*
Item limitatur quinto, in cauſis reſerua-
433 tis Principi, in his enim iuriſdictio † alte-
rius Iudicis prorogari non poteſt, *cap. per*
venerabilem, §. inſuper, extra, qui filij ſint legi-
timi, Alex. & Iaſ. in d. §. & poſt operis, Capic.
434 *dicta deciſ.9. num.13.* Vel ſi iuriſdictio † talis
Iudicis eſſet taliter reſtricta, quod nullo mo-
do poſſet in huiuſmodi cauſa ſe intromitte-
re, tunc enim iuriſdictio etiam de conſenſu
partium prorogari nõ poteſt, quia eſſet po-
tius nouam iuriſdictionem dare, quàm da-
tam prorogare, *Capic. ibidem num.15.*
Item limitatur ſexto illud, quod diximus
435 quãdo Iudex pronunciat † ſe competentem,
vt procedat, ſi expreſſe ſuper hoc interlo-
quatur, non autem quando tacitè per pro-
ceſſum ad vlteriora; non enim habet ean-
dem vim, *Felin. in cap. ſuborta, extra de re iud.*
& in cap. ſuper litteris, extra de reſcript. Marſil.
in l. ſi quis, num.99. ff. de quæſtio.
Ideo ſi Iudex procedendo contra contu-
436 macem pronunciet, vt dixi, expreſsè † ſe
competentem, & ſententia tranſeat in iudi-
catum, licet contumax non dicatur conſen-
437 tire † in iuriſdictionem, nec eam prorogare
Innoc. in cap. in notoria, extra de eo, qui furt. ord.
ſuſcep. Franc. in cap. ſi duobus, num. 14. extra
de appell. non poterit tamen amplius dicere
438 † de nullitate iuriſdictionis: ſecus ſi tacitè,
& per proceſſum ad vlteriora, quia tunc poſ-
ſet eam ſemper opponere, *Franc. in d. cap. ſi*
439 *duobus num.19.* Similiter per proceſſum † ad
vlteriora, Iudex nunquam pronunciat ſe Iu-
dicem competentem, niſi prius fuerit oppo-
ſitum de incompetentia, poteritque ſemper
opponi, *Franc. in dicto cap. ſi duobus, num.16.*
vbi late tractat, an, & quando Iudex incom-
petens pronunciando ſe competentem con-
tra præſentem, vel contumacem, firmet ſuam
iuriſdictionem.
440 Item ſeptimo limitatur, & declaratur †
huiuſmodi materia, quod iuriſdictio quæ
prorogatur, non alteratur, nec mutatur, ſed
ſolummodo ampliatur: quæ quidem amplia-
441 tio † non alterat ſuam naturam, ſed rema-
net talis, qualis erat prima. Ideo Iudex or-
dinarius, cuius iuriſdictio fuit prorogata,
poterit denuo de nullitate cognoſcere, cum
per ſententiam eius iuriſdictio non expiret,
Guidopap. deciſ.462. quod procedit ſi non
442 † detulit appellationi, quia ſi detulit expi-
rat iuriſdictio, & non poteſt ſe amplius in-
tromittere, *Rota in Eugubina prædij 14. Iu-*
nij 1649. coram R. P. D. meo Cerro, inter vo-
lantes.

Iuriſdictio quomodo prorogetur.
Artic. XXII.

443 *Differentia quæ ſit, quando Iudex ſe declarat competentem tacitè, vel expreſsè; & quando tunc poſſit dari de nullitate.*
444 *Conſenſus in iuriſdictionem an poſſit fieri tacitè, & expreſsè.*
445 *Producens mandatum procuræ, an dicatur conſentire.*
446 *Tacitus cõſenſus in iuriſdictionem, per quos actus induci poſſit.*
447 *Præſtans cautionem de ſtando iuri, an dicatur conſentire in iuriſdictionem.*
448 *Et quid ſi petatur copia libelli. & num.449.*
450 *Et quid ſi dicens citra conſenſum, alios actus faciat non repetita proteſtatione. & num.451.*
452 *Patientia ſola an ſufficiat ad inducendum conſenſum in iuriſdictionem. & num.453.*
454 *Actus facti præſente parte, & non contradicente, an inducant prorogationem iuriſdictionis.*
455 *Limitatur tamen prout num.456.*
457 *Contumax comparens, etiam in ſecunda inſtantia an poſſit allegare defectum iuriſdictionis.*
458 *Et quid ſi oppoſitio facta redderet ipſo iure iudicium nullum.*
459 *Exceptiones declinatoriæ, quando poſſint in prima, vel ſecunda inſtantia opponi.*
460 *Iudex an allegetur ſuſpectus abſque ſpeciali mandato.*

461 *Et*

Digitized by Google

461 *Et quid in curia, ſi mandatum ſuperueniat antè ſententiam.*

462 *Et extra curiam, an, & quando fieri debeat Iudicis recuſatio.*

PRorogatio autem iuriſdictionis, & con-
443 ſenſus in illam, poteſt non † ſolum fieri
expreſſe, ſed etiam tacite, per *Bartol. in l. 1.
ff. de Iud.* quem omnes ſequuntur, niſi ſimus
in caſu, in quo ex iuris diſpoſitione requi-
ratur expreſſus, quia tunc tacitus non ſuffi-
ceret, *Rota deciſ. 15. de offic. deleg. in nou.*

Inducíturque tacitus conſenſus per actum
444 poſitiuum factum coram † Iudice, qui citrà
iuriſdictionem explicari non poſſit, vt ſer-
uatio alicuius termini, productio iurium, vel
ſimiles, *Caſſad. deciſ. 3. de reſcript.* & de Procu-
445 ratore citato ad docendum de mandato †
alias videndum &c. quod ſi producit man-
datum abſque proteſtatione, dicatur conſen-
tire, dixit *Rota in dict. Ceruien. bonorum co-
ram Ghiſlerio*, ſi enim talis actus non ſona-
446 ret † in agere, ſed in pati, non prorogaret iu-
riſdictionem *Rota in Auenionen. attentatorum
10. Iunij 1648. coram R. P. D. meo Celſo, in-
ter volantes.*

447 Ideo preſtando cautionem † de ſtando iuri,
& iudicatum ſoluendo, quis non dicitur
cōſentire in iuriſdictionem, *Bart. in l. vir bo-
nus, ff. iudic. ſoluen. Imol. in l. quidam conſule-
bant, ff. de re iud. Afflict. deciſ. 133.*

Similiter per petitionem copiæ libelli, aut
conſtitutionem Procuratoris ad comparen-
448 dum coram † Iudice, non inducitur tacitus
conſenſus, poſſuntque nihilominus proponi
exceptiones declinatoriæ fori *Felin. in cap. in-
ter monaſterium numer. 9. 11. & per totam, extra
de ſent. & de re iud.* vbi latè declarat quomo-
449 do proponens exceptiones † dilatorias dica-
tur in Iudicem conſentire, hi enim actus poſ-
ſunt ſine iuriſdictione expediri.

450 In tantum autem ſufficit † actus poſitiuus
ad inducendum huiuſmodi conſenſum in iu-
riſdictione, quamuis illum faciens proteſte-
tur ſe non intendere propterea, neque per
quemlibet alium actum faciendū conſentire
in iuriſdictionem, velleque huiuſmodi prote-
ſtationem habere ſemper pro repetita: ſi ni-
451 hilominus faciat † alium actum, aliàs ſuffi-
cientem, non repetita proteſtatione, induci-
tur per illum actum conſenſus in iuriſdictio-
nem, iuxta notata *per Alex. Iaſ. & alios commu-
niter in l. non ſolum, §. morte, ff. de nou. oper. nunc.
& per Abb. & alios in cap. ſollicitudinem extra
de appell. Put. deciſ. 43. de Iud.*

452 Patientia verò † ſola non ſufficit ad indu-
453 cendum huiuſmodi conſenſum: licet † enim
regulariter in iudicio taciturnitas habeatur
pro conſenſu, etiam in præiudicialibus *l. cum
extendimus, §. fin. ff. de fideiuſſ. Bart. in l. ſi duo
Patroni, §. idem Iulianus ff. de iur. iur. gloſ. &
Gemin. in cap. 2. de accuſ. in 6. Felin. in cap. cum
in iure, extra de offic. deleg. Vant. dict. cap. quibus
mod. nullit ſanari poſſit num. 61.* in ſimili *Galleſ.
in tract. de oblig. Camer. quæſt. 20. num. 12. vbi
adden. fol. 127. & ſeq.*

454 Valent etiam actus † in iuriſdictione par-
te præſente, & non contradicente facti, ac ſi
conſenſiſſet, *Felin. in dict. cap. cum in Iure
num. 9.*

In pluribus tamen regula ceſſat, & ideo
455 permittens † ſe citari, non propterea dicitur
conſentire *Caſſad. dict. deciſ. 3. de reſcript.* ſi-
456 cut † etiam diximus de contumace, qui per
non comparitionem non dicitur in iuriſdi-
ctionem conſentire, *Franc. & alij in cap. ad
petitionem extra de accuſ.*

457 Aduertendum tamen † eſt, quod contu-
max ſi deinde compareat, non poteſt etiam
in ſecunda inſtantia allegare exceptiones
declinatorias, per quas reddatur iudicium
nullum, ſed tenetur proſequi eam in ſtatu, &
terminis in quibus reperitur, *gloſ. in cap. 1. in
verb. abſentia, vbi Doct. de elect. in 6.* niſi eſ-
458 ſet † talis, quæ redderet iudicium ipſo iure
nullum, *Innoc. in cap. fin. extra de dilat. Franc.
in cap. cum ceſſante numer. 19. extra de appellat.*
459 vbi *vſque ad num.* 30. latè † tractat, quando
huiuſmodi exceptiones declinatoriæ omiſ-
ſæ poſſint per Comparentem in prima, vel
ſecunda inſtantia opponi. Circa præmiſſa ad
prorogandam iuriſdictionem de re ad rem,
de perſona ad perſonam, de loco ad locum,
an requiratur expreſſus conſenſus, vel ſuffi-
ciat tacitus. & quando huiuſmodi proroga-
tio fieri poſſit, vide *Felin. in cap. cum olim in
princ. & ibi in additione, extra de offic. deleg. in
cap. cæterum in princ. extra de Iud. Marant. in
ſuo ſpeculo 12. diſtinct. per totam. Vant. dict. cap.
quibus mod. null. ſan. poſſ. num. 76.*

Adhuc eſt aduertendum, quod hodie ſi Iu-
dex eſt ſuſpectus, & non placet, vti talis non
460 allegatur † in actis, vel ſi allegatur, requiri-
tur quod ſit ſpecialiter conſtitutus, quia hoc
eſt declaratio animi principalis requirens
ſpeciale mandatum, *vt fuit deciſum in Roma-
na hæreditatis de Scarſellis 17. Nouembris 1645.
coram Reuerendiſſimo P. D. Dunozetto.* In Cu-
461 ria † autem in Iudicibus Commiſſarijs, ſi al-
legantur ſuſpecti à Procuratore nomine prin-
cipalis, etiam ſine mandato, dummodo ante
litis conteſtationem, attenditur, quando po-
ſtea etiam in termino citationis ad ſenten-
tiam producitur mandatum ſpeciale ad id
faciendum; propter abundantiam Prælato-
rum hic exiſtentium cognitæ probitatis, &
ſemper Eminentiſſimus Præfectus hoc caſu
ſolet dare alterius ſubrogationem in termi-
nis, in quibus cauſa reperitur; ſicque vidi
pluries practicare, & expertus ſum per acta
D. Ma-

Digitized by Google

D. Maximi Righæ Notarij Archiuiorum, & in ſpecie ſic voluit dictus Eminentiſſimus D. meus Iulius Cardinalis Sacchettus, in cauſa inter Petrum Paulum de Trontis, & quaſdam mulieres de Abbatijs, quæ allegauerant ſuſpectum R. P. D. Ferentillum, cauſaque fuit commiſſa R. P. D. meo Camillo Ghino; & hanc etiam eſſe praxim teſtatus eſt idem Eminentiſſimus in plena audientia.

Hoc autem non practicatur alibi, quam
462 in Curia, quia de cætero recuſatio Iudicis tanquam exceptio dilatoria, non attenditur de iure, niſi ante litis conteſtationem, *vt in Placent. ſeu Abulen. Decimarum 12. Decembris 1650. coram R.P.D. meo Celſo, in manuſcriptis.*

Prout nec attenditur ſi pars compareret coram eodem Iudice, dicta recuſatione minime repetita; vel ſi appellaret, non interpoſita appellatione ab vlteriori proceſſu, vt dicam infra.

De Actore.

Cap. III.

De incumbentia actoris, foro, quem debet ſequi, alimentis, filiatione, & executione.

Artic. I.

1 *Actor de quo debeat docere.*
2 *Reus quid agere debeat.*
3 *Procurator debet videre ante omnia ſcripturas, & documenta, quæ producturus eſt.*
4 *Actor debet probare ſuam intentionem.*
5 *Actor ſequitur forum rei.*
Forus quis dicatur. ibidem.
6 *Actor poteſt eligere domicilium, quando reus plura habet domicilia.*
7 *Actor conueniens reum extra ſuum forum, aliquãdo amittit actionem.*
8 *Pupillus, Viduæ, & miſerabiles perſonæ habent electionem fori.*
9 *Actor cum citatione ad dicendum contra, debet inſtruere reum, vt poſſit deliberare, an velit liti cedere.*
10 *Actor debet reum extraiudicialiter monere, antequam illum ad Iudicium vocet.*
11 *Actor mouens iudicium contra Monaſterium, debet capitulariter citare Monachos.*
12 *Iudicium poteſt incipi ab articulis.*
13 *Actor ante omnia debet adimplere pro parte ſua, quod debet.*
14 *Actor in actione reali debet probare dominium, vel quaſi ex parte ſua.*
Reus verò debet probare poſſeſſionem, vel detentationem. ibidem.
15 *Seruientes in curia non dicuntur contrahere domicilium.*
16 *Statutum laicorum non habet authoritatem ſuper hæreditate Clerici.*
17 *Agens pro Laudemio, quid facere debeat.*
18 *Petens alimenta tenetur probare paupertatem, & bonum ius.*
19 *Paupertas probari debet per teſtes, & qualiter deponentes.*
20 *Modus probandi paupertatem.*
21 *Alimenta non admittunt compenſationem, nec retentionem pro alio credito.*
22 *Alimenta futura dicuntur illa, quæ debentur poſt motam litem.*
23 *Alimenta præſtita non repetuntur ab eo, cui fuerunt data, etiam quod ſuccumbat in negotio principali.*
24 *Filiatio qualiter ſit probanda in præiudicium tertij.*
25 *Filiatio legitima, & naturalis quomodo probãda. Fides baptiſmatis, & nominatio Patris, iunctis adminiculis probat filiationem.*
26 *Petens alimenta officio Iudicis, ſi habet aliundè viuere, non obtinebit.*
27 *Actor habens inſtrumentum, in quo fuerit promiſſum aliquid, quod dependeat à mera voluntate obligati, poteſt contra illum agere ad factũ.*
28 *Et idem dicitur quãdo quis eſt obligatus ad factũ.*
29 *Socius, qui adminiſtrauit effectus ſocietatis, poteſt ea durante conueniri, vt reddat rationem.*

ACTOR ante omnia docere debet,
1 qui † nam ſit, & quo nomine, an tanquam principalis à nullo dependens, ſiue tanquam ceſſionatius dependens ab alio, vel vti legatarius, vel tanquam hæres, aut quouis alio titulo agat: eſt enim vtiliſſimum, hoc docere in principio cuiuſcunque Iudicij, quia pertinet principaliter ad ſubſtantiam ipſius: In vno
2 quoque enim iudicio de perſona, † & de re agitur. Deinde fundabit intentionem ſuam ſecundum ea, quæ dicta ſunt, & fuerunt ſuperius conſiderata. Qui ergo acturus eſt ne-
3 gociũ pro † ſuo cliente, debebit videre ante omnia ſcripturas, & documenta, quæ producturus eſt, omniaque bene conſiderare, & ſummariolum ſibi de omnibus facere: quia
4 eſt certum, † quod Actor debet in primis fundare ſuam intentionem; aliàs enim reus abſoluetur, præcipuè poſt terminum datum ad probandum, *Tomat. deciſ. 174. & 178.* & idem eueniet ſi iura actoris ſunt obſcura, dubia, & intricata, idem *deciſ. 174.* vt ad propoſitum facit *deciſio in Toletana decimarum, de Capilla 14. Decembris 1648. coram R.P.D. Veroſpio, inter volantes.*
5 Actor etiam † debet ſequi forum rei, *Tomat. deciſ. 216.* ſiue agat reali, ſiue perſonali actione, *ibid.* qui forus erit, vbi haber domicilium ipſe reus, vel vbi ſita eſt res, de qua tractatur, aut vbi contractus fuit celebratus, vt

vt præter conſiderata *tit. de iuriſd.* aduertit *Veſtr. in ſua praxi lib. 3. capite 6. in principio.*

6 Fallit tamen, ſi haberet plura † domicilia: quia tunc Actor forum poteſt eligere, *Maranta in repetit. l. ſi Actor, nu. 33. de Procurat.* vbi ſublimitatur, ſi iſte Iudex non eſſet ſuſpectus de iure ſpeciali.

7 Eſtque cauendum, quod † ſi Actor conueniret reum extra ſuum forum, de iure aliquando fuit dictum amittere actionem, *prout in l. criminali, C. de iur. omn. Iud.*

8 Limitandum eſt etiam, † vt ſuperius tetigi, in Pupillis, Vidua, Cæco, Claudo, miſerabilibus perſonis, & illis omnibus, qui perhorreſcunt nó poſſe iuſtitiæ aſſequi complementum, iſti enim habent electionem fori, *l. vnica, C. quando Imperator inter Pupill. & Viduam.*

9 Debet etiam Actor, cum † citatione ad dicendum contra, & iuribus productis inſtruere reum, ad hoc, vt poſſit deliberare, an velit liti cedere, *l. 1. ff. de edend.*

10 Et antequam illum † in iudicium vocet, debet ex vrbanitate monere extraiudicialiter, *l. quidem, ff. de ſeruit. vrban. præd.* Si vero concludenter non probat, reus abſoluitur, *Rota deciſ. 3. de appell. in nou. Tomat. dicta deciſ. 174. & 274.*

11 Quando iudicium mouet † contra Monaſterium, debet capitulariter citare Monachos, *Rot. in Nucerina affictus 4. Maij 1648 coram R.P.D. Verospio, in folio.*

12 Quando agitur in cauſa † cum clauſula ſine ſtrepitu, & figura iudicij, poteſt incipere iudicium ab articulis, *Bertach. ver. clauſula, verſ. ſine figura.*

13 Actor, vt poſſit audiri, † debet ante omnia adimplere pro parte ſua, faciendo quod debet, *l. ædiles etiã, §. ordinem, ff. de ædilit. edict.*

14 In actione reali † debet probare ex parte ſua dominium, vel quaſi: ex parte verò rei debet probare poſſeſſionem, vel detentationem, *Rota in Romana domus 20. Nouembris 1624. coram. bo. me. Remboldo, in manuſcriptis.*

15 Dixi ſupra de foro rei; † & ideo eſt ſciendum, quod ſeruientes in Curia, non dicuntur contrahere domicilium, *Rota in Firmana codicillorum 1. Iulij 1644. coram R.P.D. Ghiſlerio, in folio.*

16 Qui agit ad hæreditatẽ † Clerici vigore ſtatuti Laicorum, repellitur, quia ſtatutum Laicorũ non habet authoritatem ſuper hæreditate Clerici, vt in *Rauenaten. hæreditatis 5. Iulij 1648. coram Eminentiſſimo Cardinali Otthobono, inter volantes.*

17 Qui agit pro Laudemio, † quid poſſit exigere, & in quo caſu, & quomodo; eſt caſus in *Ceruien. bonorum 18. Iunij 1649. coram eodem Card. Otthobono, poſt Labyr. credit. fol. 172.*

18 Petens alimenta, duo tenetur † probare, paupertatem ſcilicet, & bonum ius. Pau-

19 pertas autem probatur per teſtes, † qui dicant talem pauperem eſſe, & non habere bona, cum adiectiua, quod ſi haberet, minus eſſe non poſſet, quin ipſi ſcirent, *Rota in Romana de Catalanis 1. Iulij 1648. corã d. D. Card. Otthobono, in fol.* & hunc modum probandi

20 paupertatem, † dat etiam *Rota in Toletana matrimonij 1. Februarij 1649. coram Eminentiſſ. Card. Corrado Epiſcopo meo, & Sanctiſſimi Datario, inter impreſſ. tom. 2. par. 4. recent. deciſ. 532.*

21 Et quoniam ſumus in † alimentis, ſciendum eſt, quod non admittunt compenſationem, nec retentionem pro alio credito,

22 † ſi ſunt futura: & dicuntur futura illa, quæ debentur poſt motam litem, *Rota in Ianuen. ſeparationis thori 29. Aprilis 1624. coram R.P.D. Remboldo, inter manuſcript.*

23 Et quæ fuerunt præſtita, † non repetuntur ab eo, cui fuerunt data, etiam quod alitus ſuccumbat in negocio principali, vt dixit *Rota in eadem deciſione coram R.P.D. Remboldo.*

24 Et quando contingit † probandam eſſe filiationem ab actore, ſi ſit in præiudicium tertij, indiget efficaci probatione, nec ſufficit ſimilitudo, & effigies, nec quod fuerit agnitus pro ſuo, *Rota Farfen. bonorum 23. Ianuarij 1647. coram Eminentiſſ. Card. Corrado, in manuſcript.*

25 Si autem eſt probanda † filiatio legitima, & naturalis, eſt recurrendum ad Rotam in *Fanen. ſeu Senogallien. bonorũ 26. Iunij 1648. coram R.P.D. Meltio, in folio;* vbi adducitur inter cætera nominatio Patris, & fides baptiſmatis, quæ iunctis ad miniculis probat filiationem; & idem dicitur in *Ianuen. profeſſionis 28. Iunij 1645. coram eodem, pariter in folio.*

26 In caſu, quo alimenta † petantur officio Iudicis, ſi petens habet aliàs vnde viuat, non obtinebit *Rota in Poſnanien. Abbatiæ 5. Iunij 1649. coram R. P. D. meo Celſo, inter volantes.*

27 Actor quoque habens Inſtrumentum, † in quo fuit promiſſum aliquid, quod dependeat à mera voluntate obligati, poteſt contra illum petere mandatum ad factum.

28 Idemque erit, † quando quis eſt obligatus ad factum ex legis diſpoſitione, quia ſiue promiſerit, ſiue non, tunc etiam poteſt contra illum concedi mandatum ad factum.

29 Datur exemplum in ſocio, † qui adminiſtrauit effectus ſocietatis, vbi etiam, quod ſocius, durante ſocietate, poteſt conueniri, vt reddat rationem, ad hoc *eſt pulcra deciſio in Romana ſocietatis affictus 3. Iunij 1647. coram R.P.D. Arguelles, apud Merl. de pigno. dec. 148.*

De

De conſtituto, penſione, locatione, fructibus decurrendis & electione peritorum.

Artic. II.

30 *Executio intelligitur pro indiuiſo, quando ſit vigore mandati obtenti in vim obligationis Cameralis, & contra quos.*

31 *Adiudicatio pignoris nunquam ſit creditori niſi præuia æſtimatione.*

32 *Subhaſtatio, licet non poſſit fieri, niſi præſente pecunia, ſuſtinetur tamen per accollationem debitorum.*

33 *Mandatum non executum ſi ſit exceſſiuum, reducitur ad ſummam debitam, & pro illa ſuſtinetur.*

34 *Obligatio Cameralis non dicitur vulnerata per reuocationẽ executionis ratione exceſſiuitatis:*

35 *Differentia quænam ſit inter petitionem aſſociationis, vigore clauſulæ conſtituti, & vigore facultatis capiendi poſſeſſionem propria authoritate.*

36 *Clauſula conſtituti operatur reſpectu vniuerſi, non obſtante incertitudine loci, & quotæ.*

37 *Proceſſus neceſſarius pro exigenda penſione, quomodo formetur, remiſſiue.*

38 *Penſio, quando exigi non potuit ab antiquo poſſeſſore, poterit exigi, factis tamen diligentijs, à moderno.*

39 *Fructus à die litis vſque ad obitum prouiſi debentur hæredibus prouiſi, etiamſi obtinuerit ſuprogationẽ gratioſam, quia iſta non tollit ius.*

40 *Locator exigens à ſubconductore non liberat conductorem.*

41 *Conductor, qui non reſtituit rem ſibi locatam, dicitur reconduxiſſe, & tenetur ad nouas penſiones.*

42 *Probationes quomodo faciendæ, quando agitur inter vocatos, & in concurſu.*

43 *Poſſeſſor præſumitur fructus percepiſſe.*

44 *Poſſeſſor an præſumatur in prædijs vrbanis fructus percepiſſe.*

45 *Fructus ſi debeantur, vt genus, debentur etiam ſi ſit lapſum triennium, quo præſumuntur durare, remiſſiue.*

46 *Mulier agens pro reſtitutione dotis non impeditur ex eo, quod amiſerit bona mariti.*

47 *Mulier non poteſt agere vigore ſtatuti, quod dat contra tertium viam executiuam, ſi dictus tertius ſit Clericus.*

48 *Mulier ſi pro reſtitutione ſuæ dotis ageret contra bona fideicõmiſſo ſubiecta, eſt quæſtio ad quem ſpectet probare adeſſe, vel non adeſſe bona libera.*

49 *Fructus dotales non petiti à marito, ſi non debentur iure actionis, cenſentur remiſſi.*

50 *Mulier prætendens alimenta, debet probare paupertatem, & oſtendere diligentias dotem recuperandi.*

51 *Interpellatio, quando mulieri ſit neceſſaria, vt poſſit petere fructus dotales.*

52 *Dos conſiſtens in ſtabilibus reſtituitur ſtatim; ſi in immobilibus, & pecunia, poſt annum.*

53 *Mulier pro ſe allegans confeſſionem mariti factam in teſtamento reuocato, non auditur.*

54 *Maritus tenetur reddere rationem fructuum extradotalium, & illos reſtituere mulieri agenti, & probata adminiſtratione fructus liquidantur coniecturis.*

55 *Mulier eiecta à viro poteſt prætendere fructus ad rationem ſtatuti Vrbis.*

56 *Fructus non amplius debentur, ſi ceſſet titulus dotis, imò ſoluti repetuntur non obſtante quacunque conuentione.*

57 *Creditores accollati an poſſint recta via agere cõtra debitorem accollantem.*

58 *Actor habens Inſtrumentum cum pactis executiuis tantum, quas actiones habeat vſque ad ſatisfactionem.*

59 *Executio debet iuſtificari ex eiſdem actis.*

60 *Executio vigore pactorum executiuorum, datur contra quemcũque fundi cenſuati poſſeſſorem.*

61 *Actio pro fructibus decurſis, & in futurum decurrendis ad effectum, vt ſoluantur veniente die, conceditur.*

62 *Actio contra debitorem debitoris datur executiuè, quando debitor tali debitori etiam tenetur executiuè.*

63 *Electio Peritorum non datur quando plures ſubſunt modi probandi, ſed ſunt apprehendendæ aliæ probationes.*

64 *Libri quo in loco debeant exhiberi electis Peritis, & quid ſi aſportandi ſint extra Curiam.*

65 *Relationi Peritorum regulariter ſtandum eſt.*

66 *Appellatio à tertij Periti, vel aliorum relatione debet fieri intra decem dies.*

67 *Peritus electus ad calculandum, non poteſt aſſumere partes Iudicis.*

68 *Periti aliquando eliguntur pro faciliori inſtructione animi Iudicis.*

69 *Actor exhibens teſtamentum factum coram Parocho, vel Confeſſario, licet non ſit Parochus cum præſentia duorum teſtium, poteſt obtinere immiſſionem.*

70 *Præſumptio legis,* Quintus Mutius, *non operatur, nec pro, nec contra tertium.*

71 *Modus cogendi Vniuerſitatem ad ſoluendum.*

72 *Actor agens vigore Inſtrumenti Cameralis, & petens cambia decurſa, quid docere debeat, vt obtineat.*

73 *Debitor cambiorum ſi aſſumpſiſſet in ſe onus pecunias exercendi, & diligentias debitas procurandi, ad quid teneretur.*

74 *Debitor cambiorum ſi doceret feciſſe diligentias, & non reperiſſe, qui pecunias ad cambium reciperet, non tenetur ad fructus.*

75 *Reus abſoluitur à petitis quotieſcunque ſumma, de qua agitur, prouenit ex ludo prohibito.*

76 *Litteræ cambij à Mercatore acceptatæ, procedunt executiuè, & qualiter.*

Digitized by Google

77 *Litteræ cambij expoſcunt celerrimã executionem.*

78 *Litteræ cambij acceptatæ ſupra proteſto,&c. habent etiã celerrimam executionem, & quare.*

79 *Litteræ cambij non admittunt compenſationem, dummodo earum acceptatio ſit poſterior credito, cum quo prætenditur compenſatio.*

80 *Actor agens contra filiumfamil. quid docere debeat, vt obtinere poſſit. & num.81.*

82 *Mulier contrahens cum minore, vel è conuerſo, an indigeat ſolemnitatibus.*

83 *Minor tractans de damno euitãdo an habeat priuilegia potiora muliere tractante de lucro captando.*

30 VIgore obligationis † Cameralis obtento mandato, eius vigore fit quandoque executio pro indiuiſo; puta ſi res poſſideatur à debitore, & ab alio pro indiuiſo, tunc executatur pars debitoris, *Rota in Romana Cenſuum 26. Martij 1629. coram bo.mem. Cardinali Virili, in manuſcript.*

31 Aduertendum eſt etiã, quod facta † executione ad inſtantiam creditoris, nunquam fit illi pignoris adiudicatio, niſi præuia æſtimatione, *Rota in Romana Cenſus 21. Maij 1627. coram bon. mem. Card. Vbaldo, in folio.*

32 Et licet ſubhaſtatio † non poſſit fieri, niſi præſente pecunia, ſuſtinetur tamen per accollationem debitorum, *Rota in Romana domus 9. Decembris 1624. coram R.P.D. Remboldo, inter volantes.*

33 Mandatum verò † non executum, ſi ſit exceſſiuum, reducitur ad ſummam debitam, & pro illa ſuſtinetur, *Rota in Romana Cambij 23. Ianuarij 1651. coram R.P.D. meo Rojas, in folio*, ſed executum de rigore Iuris reuocatur in totũ, ſi eſt conſummata ſignanter executio per ſubhaſtationem, & deliberationem, *Tomat. deciſ. 272.*

34 Et ſi contingit reuocari † executionem, non ideò dicitur vulnerata obligatio Cameralis, *Aceſina pecuniaria 27. Iunij 1647. coram R.P.D. Peutingerio, in manuſcrip.*

35 Si vero agitur vigore † Inſtrumenti, in quo adſit clauſula conſtituti, & facultas capiendi poſſeſſionem propria authoritate, fit differentia magna inter petitionem aſſociationis vigore clauſulæ conſtituti, & vigore dictæ facultatis capiendi poſſeſſionem: ſed dubium tollitur, ſi petitur vigore dictæ facultatis; iſtam diſtinctionem ponit *Rota in Romana cenſus 22. Maij. 1648. coram R.P.D. Ghiſlerio, in Labyrinth. creditor. fol. 90.*

36 Operatur etiam clauſula † conſtituti reſpectu vniuerſi, non obſtante incertitudine loci, & quotæ, *Rota in Vrbeuetana Prædij 27. Iunij 1642. coram R.P.D. Caſillo, in manuſcrip.*

37 Proceſſum neceſſarium † ad exigendam penſionem, decet agentem, *Rota in cauſa Acerrarum penſionis 14. Ianuarij 1647. coram R.P.D. Ghiſlerio, in folio.*

38 Si verò quis non potuit illam exigere † ab aliquo poſſeſſore, quod poterit agere, & obtinere à moderno titulari factis diligentijs, & quo modo debeat agi, dicit *Rota in Conchen. penſionis 21. Maij 1649. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Corrado, inter volantes.*

39 Scimus etiam ad propoſitum, † quod fructus à die litis, vſque ad obitum prouiſi, debentur hæredibus prouiſi, etiamſi reus obtinuerit ſubrogationem gratioſam, quia iſta non tollit ius, *Rota in Barchinonen. fructuum Vicariæ 14. Februarij, 1648. coram dicto Eminentiſſimo D. Cardinali Corrado, in manuſcript.*

40 An habens locationem, † ſi agit contra
ſubconductorem, cenſeatur liberare condu-
ctorem? Dices, videtur quod non; quia lo-
cator exigens à ſubconductore, non liberat
conductorem.
Quid ſi non reſtituit rem ſibi locatam?
41 dicitur reconduxiſſe, † & tenetur ad nouas
penſiones, *Rota in Romana affictus Ferreriæ 25.*
Iunij 1649. coram R.P.D. Meltio, in folio.

42 Quo modo autem ſint faciendæ † probationes, ſi agitur inter vocatos, & in concurſu inter ipſos, *eſt caſus in Bononien. Fideicommiſſi de Amorinis 18. Maij 1648. coram R.P.D. Meltio, inter volantes.*

43 Et ſi oritur diſputatio, † quis præſumatur
fructus percipiſſe? regulariter erit reſpon-
dendum fuiſſe perceptos à poſſeſſore. Sed li-
44 mitabitur reſponſio in † Prædijs vrbanis,
quæ niſi dicantur locata, & fructus fuiſſe per-
ceptos à poſſeſſore, ceſſat talis præſumptio,
Rota in Verulana Beneficij 1. Iulij 1644. coram
R.P.D. meo Meltio, in manuſcript.

45 Si autem agitur ad fructus, † & illi debeantur, vt genus, ſciendũ eſt, quod debentur etiam quod ſit lapſum triennium, quo præſumitur durare. An autem requiratur interpellatio, videnda eſt *Rota in Gadicen. fructuum 4. Iulij 1646. coram dicto R.P.D. meo Meltio, in folio*; aliàs enim ſi deberẽtur, vt fructus, quia præſumerentur conſumpti, deberetur æſtimatio ipſorum, *Tomat. deciſ. 273.*

46 Si mulier agit pro reſtitutione dotis, non impeditur ex eo, quod amouerit bona mariti, *Rota in Romana dotis 23. Maij 1646. coram Eminentiſs. D. Cardinali meo Ottobono, inter impreſ. à Merlin. de pignor. deciſ. 120.*

47 Et ſi vellet agere vigore Statuti, quod daret contra tertium viam executiuam, non ideò poſſet agere contra Clericum, *Rota in Valentina Rectoris 3. Decembris 1646. coram R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

48 Si etiam ageret pro reſtitutione † dotis, contra bona fideicomiſſo ſubiecta, ad quem ſpectet probare adeſſe, vel non adeſſe bona libera, *eſt caſus in Romana Cenſus 22. Maij 1648 coram eodem, in folio.*

Digitized by Google

49 Et fructus dotales non petiti à marito, ſi non debentur, iure actionis non dantur, quia cenſentur remiſſi, *Rota in Romana fructuum dotis 16. Ianuarij 1626. coram dicto bon. mem. Remboldo, in folio.*

50 Quando mulier prætendit alimenta, debet probare paupertatem, & oſtendere diligentias recuperandi dotem, *Rota in Aſculana Spolij 5. Martij 1638. coram bon. mem. Merlino, in manuſcript.*

51 Quando ſit neceſſaria mulieri † interpellatio, vt poſſit petere fructus dotales, dicit *Rota in Tuſculana Saluiani 25. May 1648. coram R. P. D. Veroſpio, inter volantes.*

52 Et ſi dos conſiſtit in ſtabilibus, reſtituitur ſtatim; ſi in mobilibus, & pecunia, poſt annum, *Rota in Interamnen. dotis 20. May 1622. coram bon. mem. Nauarro, in folio.*

53 Si mulier pro ſe allegaret confeſſionē † mariti factam in teſtamento reuocato, non obtineret, *Rota in Romana benedictinis 1. Iuly 1647 coram R. P. D. Arguelles, in manuſcript.*

54 Si ageret † contra maritum, qui adminiſtrauit bona extradotalia, tunc maritus teneretur reddere rationem, & fructus reſtituere, & probata ipſius adminiſtratione fructus liquidantur coniecturis, *Rota in Bononien. pecuniaria 10. Ianuarij 1650. coram d. D. Cardinali meo Ottbobono, inter volantes.*

55 Eiecta, in Vrbe à † viro poteſt prætendere fructus ad rationem Statuti Vrbis, per aliud Statutum decernens alimenta, *Rota in Romana fructuum dotis 13. Nouembris 1624. coram bon. mem. Remboldo, apud Gilian. ad ſtatut. Peruſin. deciſ. 72.*

56 Quando ceſſat titulus dotis, † non debentur amplius fructus, & ſoluti repetuntur, non obſtante quacunque conuentione, *Rota in Romana crediti dotalis 13. Martij 1645. coram R. P. D. meo Veroſpio, apud Merlin. de pignor. deciſ. 94.*

57 Si agere vellent creditores accollati † recta via contra debitorem accollantem, vtique poſſent, licet adſit magna controuerſia. De hac pulchra materia eleganter digeſta tractat *Rota in Leodien. pecuniaria 28. May 1647. coram R. P. D. meo Bichio, in manuſcript.*

58 Qui habet inſtrumentum † cum pactis executiuis, licet careat obligatione camerali, vel quarātigia, agit executiuè, & datur ei captura perſonæ debitoris, ac etiam poſt factam executionem ſuper vna re, poteſt ad alias trāſire, & ſic facere, & variare, donec ei ſit integrè ſatisfactum, *Rota in Bituntina cenſus 5. Iulij 1649. coram d. R. P. D. Bichio, inter volantes.*

59 Cauendum eſt tamen, quod executio † debet iuſtificari ex eiſdem actis, vt in *Romana teſtamenti, ſeu attentatorum 19. Iunij 1647. coram R. P. D. Bichio, in fol.* & ſi eſt facta poteſt ex nouiter deductis impediri, *Tomat. deciſ. 251.*

60 Et quod executio vigore dicti pacti, detur contra quemcunque fundi cenſuati poſſeſſorem, vt ſoluat de fructibus fundi, dicit *Rota in Melenitana Cenſus 12. Iunij 1645. & prima Iulij 1648. coram R. P. D. Ghislerio, in fol.*

61 Scimus etiam, quod poteſt agi † pro fructibus non decurſis, & in futurum decurrendis, ad effectum, vt ſoluantur veniente die, *Rota in Romana Saluiani 28. Martij 1648. coram d. R. P. D. Ghislerio in fol.* & agitur etiam con-
62 tra † debitorem debitoris, *Rota in Romana domorū de Regardis 28. Ianuarij 1650. coram Reuerendiſsimo D. meo Dunozetto, in manuſ.* & proceditur executiuè, quando debitor tenetur tali debitori executiuè, *Rota in Romana pecuniaria 15. Iunij 1626. coram R. P. D. Remboldo, in folio.*

63 Veniente caſu, quod plures † ſubſint modi probationes faciendi, tunc nunquam deuenitur ad electionem peritorum, ſed ſunt apprehendendæ aliæ probationes, *Rota in Ferrarien. Penſionis 12. Martij 1647. coram R. P. D. Ghislerio, inter manuſcript.*

64 Et quando talis electio datur, † debent ante omnia exhiberi libri in loco Iudicij. Si verò libri debent aſportari ex aliquo loco extra Curiam, tunc qui petit illorum exhibitionem, debet ſe obligare de periculo, & expenſis, *Rota in eadem Ferrarien. penſionis 7. Februarij 1648. coram eodem, inter vagantes.*

65 Relationi verò tertij periti † regulariter ſtandum eſt, *Rota in Eugubina pretij 11. Februarij 1650. coram. R. P. D. Cerro, inter volantes.*

66 Et ſi appellatur ab eius, † vel aliorum relatione, debet fieri intra decem dies, *Rota in Forolinien. bonorum 10. Iunij 1622. coram bon. mem. Merlino, in manuſcript.*

67 Quando autem eſt electus † ad calculandum, non poteſt aſſumere partes Iudicis, *Rota in Romana, ſeu Spoletana redditionis rationis 31. Ianuarij 1650. coram D. meo Card. Ottbobono, inter manuſcript.*

68 Aliquando periti † eliguntur pro faciliori inſtructione animi Iudicis, & habetur exēplum in *Romana pecuniaria 5. Ian. 1648. coram D. Cardinali Corrado, in manuſcript.*

69 Actor quoque, qui exhibet † teſtamentum factum coram Parocho, cum præſentia duorum teſtium, obtinebit immiſſionem. Idem ſi coram confeſſario, qui non ſit Parochus, *Rota in Firmana codicillorum 25. May 1648. coram d. D. Cardinali Ottbobono, in manuſ. in confirmatione aliarum deciſionum factarum, coram R. P. D. Ghislerio 28. Iunij, & 13. Febr. 1648. in folio.*

70 Et quando habet creditor † obligationem cameralem, & agit contra bona mariti alicuius fœminæ, & vellet exequi contra bona ex-

tra dotem à muliere poſſeſſa, ſub prætextu, quod ſpectent ad virum, ex præſumptione *legis, Quintus Mutius*, nõ poterit obtinere, quia iſta præſumptio non operatur nec pro, nec contra tertium, *Rota in Romana Saluiati* 25. *Ianuarij* 1646. *coram R.P.D. Veroſpio in manuſ.*

71 Veniente caſu, † quo quis eſſet creditor alicuius Vniuerſitatis, modus illam cogendi ad ſoluendum creditori, datur à *Rota in Romana Notariatus* 31. *Iun. coram bon. mem. Pironano, & in Anconitana florum penes Poſtium, deciſ.* 276. & in *Romana Collecta* 5. *Iul.* 1632. *coram Eminentiſs. bon. mem. Card. Veroſpio, apud Poſt. de ſubhaſt. deciſ.* 117.

72 Quando peterentur cambia decurſa, † niſi doceretur de ſpacijs neceſſarijs, *dell'andata, e del ritorno*, non obtineretur, *Rota in Romana pecuniaria* 28. *Iunij* 1649. *coram R. P. D. meo Meltio, inter volantes.*

73 Benè verum eſt, quod ſi debitor aſſumpſiſſet in ſe onus pecunias ſuper cambijs exercere, & diligentias debitas procurare, tunc ipſe teneretur ad fructus, ſi non vti cambia; ſaltem loco damnorum, & intereſſe. Sed limitaretur,
74 quando ipſe doceret † feciſſe omnes diligentias, & non reperiſſe, qui pecunias ad cambium reciperet, vt eſt caſus in *Romana pecuniaria* 5. *Iun.* 1648. *coram Eminentiſſimo D. meo Corrado, &* 28. *Iun.* 1649. *coram R. P. D. Meltio, in manuſcript.*

75 Vigore apocæ obligationis, † ſeu inſtrumenti, pro ſumma proueniente ex victoria in ludo prohibito, non dabitur mandatum, & reus abſoluetur à petitis, *Rota in Romana pecuniaria* 22. *Maij* 1626. *coram bon. mem. Remboldo, in folio.*

76 Vigore autem litterarum cambij à mercatore acceptarum corã A.C. proceditur adeò rigoroſe, vt conculcentur termini ad dicendũ contra iura, ad recognoſcendum manum, & ad ſoluendum, & obtineatur decretum per totam audientiam, *vt dicam tit. de cambijs.*

77 Et merito, quia expoſcunt † celerrimam executionem: licet Rota dixerit habere tantum vim inſtrumenti publici, & executionem paratam, *Rota in Romana litterarum cambij* 19. *Iun.* 1647. *coram D. meo D. Cardinali Otthobono, inter impreſſ. apud Merlin. de pign. deciſ.* 149.

78 Quando fuerunt acceptatæ, † *ſopra preteſto*, habent eandem executionem, quia dicta proteſtatio non minuit obligationem, ſed ſolum declarat animum acceptantis, intendẽtis quidem ſoluere, ſed animo ſe reualendi contra ſcribentem, & repetendi ab illo, non autem acceptandi debitorem ſibi aſſignatum pro regreſſu, iuxta receptam conſuetudinem mercatorum, de qua in *dicta deciſione Romana litterarum cambij, coram d. D. meo Cardinali Otthobono.*

79 Quod ſi acceptans litteras cambij, † opponeret compenſationem, actor obtinebit non obſtante dicta oppoſitione, quando obligatio, & acceptatio litterarum eſt poſterior credito, cum quo prætendit compenſare, vt dicitur in *dict. deciſ. coram D. Cardinali Otthobono.*

80 Veniente caſu, † quo litigaretur cũ filiofamilias, cui datæ ſunt pecuniæ ad ſocietatẽ officij, vel in alio contractu, ſine dubio ad inſtar filiorum familias Romanæ Ciuitatis (intelligendo tamen de non amantibus iuſtum, & honeſtum) opponetur ſtatim ſtatutum Vrbis prohibens contractus cum ſimilibus: propterea niſi aderit inſtrumentum, in quo cum iuramento ipſe enunciauerit ſe emancipatum, & haberi, & reputari publicè pro patrefamilias, & de per ſe negociari, & niſi adiungantur aliundè probationes, & ex quibus motus oſtẽdat actor habuiſſe iuſtam cauſam credendi dictæ aſſertioni, difficillimè
81 obtinebit. † Hæc dico, quia expertus ſum hoc in Camera Apoſtolica, coram Eminentiſſimo D. meo Imperiali, tunc dictæ Cameræ Apoſtolicæ Clerico, deinde Vrbis Gubernatore, & hodie Ampliſſimo Cardinali, in cauſa amici mei; & vidi quod malum eſt cum filijsfamilias negociari: vici tandem in acerrima pugna, ponendo in practicam *Romanam Societatis officij* 10. *Aprilis* 1644. *coram R.P.D. Peutingerio, apud Zach. deciſ.* 185.

82 Obſeruatur etiam in praxi, † in caſu, quo aliquis minor vellet in Vrbe contrahere, & contraheret cum muliere, an indigeat ſolemnitatibus ſtatuti Vrbis, vel potius ſolemnitatibus ſtatuti originarij, vel etiam ſine talibus ſolemnitatibus cõtrahere poſſit cum muliere? ad quod dicit elegans, & pulcra deciſio *in cauſa Romana, ſeu Peruſina cenſus* 23. *Iunij* 1645. *coram R. P. D. meo Bichio, in manuſcript.*

83 Vbi etiam dicitur, † quis dicatur habere potiora priuilegia: An qui tractat de damno euitando; vel qui tractat de lucro captando?

De indebito, dote, ceſsione, delegatione, & obligatione filijfamilias.

Artic. III.

84 *Iudicium repetitionis indebiti requirit voluntatem ſoluentis.*
85 *Reſtitutio dotis reſpectu iocalium, quomodo procedere debeat.*
86 *Creditor acceptans ordinem a ſuo debitore, an illum liberet.*
87 *Delegatio quid requirat.*
88 *Delegans ex quibus, & quando dicatur liberatus.*
89 *Ceſſio ſimplex non operatur ſolutionem donec cum effectu ſequatur ſolutio.*
90 *Nouatio quando dicatur inducta.*

Digitized by Google

91 *Creditum ceſſum cum clauſula, talia qualia, &c. ſi non eſt exigibile, non dat actionem contra cedentem, & quare.*

92 *Promittens ſoluere creditori creditoris, ſi adhuc habet pecunias in manibus, & ſuperueniat creditor anterior, tunc talis anterior poteſt euincere tales pecunias non ſolutas.*

93 *Merces tranſmiſſæ cum ſigno ordinantis defuncti, an prius debeantur tranſmittenti, vel creditoribus ordinantis.*

94 *Mandatum vigore obligationis Cameralis obtentum, quod non ſit vndequaque iuſtificatum, ſi non eſt executum poteſt ex nouiter coadiuuari.*

95 *Poſſeſſio quomodo, & quando ex nouiter deductis reuocetur.*

96 *Reus ſi promiſit dare nouum fideiuſſorem, & interim illo non dato moriatur ille, ſub cuius periculo ſocietas poſita erat, non diſdicta ſocietate, vel non ratificata, quæritur, an ſit indicandum pro, vel contra lucrum.*

97 *Dominus herbarum in conſignatione pretij Boum, pro quorum alimonia credidit, debet à Iudice præferri omnibus alijs, etiam anterioribus.*

98 *Filiusfamilias, qui ſe obligauit vna cum Patre, & eius contemplatione, liberatur, quo ad perſonam, & bona acquiſita, poſtquam factus eſt ſui Iuris, & quomodo.*

IN indicio repititionis indebiti eſt aduer-
84 tendum, † an qui ſoluit, ſoluerit ſponte, vel coacte, & obſeruare circunſtantias ſolutionis, quia Rota facit differẽtiam ad iſtum effectum ſuper huiuſmodi ſolemnitatibus, & ſuper modo ſoluendi, vt dicit *deciſio facta in Firmana pecuniaria 14. Iunij 1647. coram R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

85 Veniente caſu reſtitutionis dotis per obitũ mariti, quomodo debeat procedi reſpectu iocalium, quæ debeant reſtitui hæredibus mariti. An data contemplatione ſolius viri, vel aliàs? *eſt elegans deciſ. in Piſauren. iocalium 22. Iunij 1648. & 28. Iunij 1649. coram R.P.D. Arguelles, inter vagantes.*

86 Qui debet conſequi aliquam † pecuniarum ſummam ab aliquo, & debitor dat creditori ordinem directum alicui, vt ei ſoluatur, poterit vti tali ordine ad probandum ſuum creditum, nec ideo dicetur liberaſſe ſuum debitorem, ſed acceptaſſe talem ordinem, ſeu litteras, ſeu debitorem, ad faciliorem exactionem, *Rota in Romana litterarum cambij 27. Nouembris 1648. coram R.P.D. meo Celſo, inter volantes.*

87 Delegatio enim ex hoc non cenſetur † inducta, cum ad illam inducendam requiratur, quod qui ordinat ſit debitor eius, ad cuius fauorem ordinatur; quod ſit præſens, & debitor, & promittens ille, cui ordinatur: & quod ſit præſens, & acceptans creditor, ad cuius fauorem fit delegatio: ex hoc enim dicitur liberatus delegans, *Tomat. de-*
88 *ciſ. 206.* & ſi delegatus † fiat poſtea non ſoluendo, hoc currit ad damnum ipſius creditoris, ad cuius fauorem fuit facta delegatio, *vt dicit Surdus deciſ. 23. à princip. vſque ad numer. 26. Eſt etiam de hoc deciſio Veneta litterarum cambij 23. Maij 1583. coram Gipſio impreſſa penes Marcheſ. de commiſſ. par. 1. fol. 873. & in Romana pecuniaria 4. Feb. 1611. coram Cardinali Caualerio, apud Fenzon. deciſ. 164. in Bononien. litterarum cambij 19. Iunij 1647. coram R.P.D. meo Veroſpio, apud Merlin. de pign. deciſ. 150. & poſt Labyrint. creditor. fol. 19.*

89 Eſtque aduertendum, quod † ſimplex ceſſio non operatur liberationem, donec cum effectu ſequatur ſolutio. *Tomatus deciſ. 137.* nec ex ea extinguitur obligatio cedentis, cum ſonet potius in ſimplex mandatum de
90 exigendo: quæ autem † dicatur vera, & ad quem ſpectet periculum, dicit *idem ibidem.* Et in huiuſmodi, quando dicatur inducta nouatio, *eſt Rota in Bononien. litterarum cambij 8. Aprilis 1648. coram d. D. meo Veroſpio, inter volantes.*

91 Si autem aliquis ceſſiſſet † alicui creditum, & iura, cum clauſula, talia, qualia: Si illud non eſt exigibile, aut euincatur poſt facto, non poteſt rediri contra cedentem: quia dicetur iactus retis, & aleæ; *Rota in Romana cambior. 26. Martij 1640. coram R.P.D. meo Cerro, & in Romana Depoſiti 24. Aprilis 1648. coram Eminentiſſ. D. meo Card. Otthobono, inter vagantes.*

92 Sed ſi creditũ eſt exigibile, † & qui promiſit ſoluere creditori creditoris, adhuc habet pecunias in manibus, & ſuperueniat creditor anterior; tunc talis anterior, non obſtante dicta delegatione, poteſt euincere dictas pecunias non ſolutas: Hoc ego pluries practicaui coram Illuſtriſſ. Baranzono, ex dicta *deciſione Surdi.*

93 Si Mercator ordinauerit † alteri, vt tranſmittat ſibi aliquas merces, & illæ fuerint tranſmiſſæ cum ſigno ordinantis; interim verò ordinans decedat, vel foro cedat, vel etiam tranſmittentem pœniteat, & nolit amplius conſignare: An dominium talium rerum fuerit quæſitum ordinanti, ita vt eius creditores poſſint aliquid ſuper illis prætendere, vel potius præferatur tranſmittens, eſt, caſus apud *Peniam deciſ. 6.*

94 Quando actor vigore obligationis † Cameralis, vel quarantigiæ, obtinuit mandatum, quod non ſit vndequaque iuſtificatum, tunc ſi non eſt executum, poteſt ex nouiter coadiuuari, *Rota in Ceruien. bonorũ 29. Martij 1647. coram R.P.D. Ghiſlerio, in folio.*

95 Non ita, ſi fuit data poſſeſſio à Iudice, quia ex nouiter non reuocatur; ſed id debet

peti

Digitized by Google

peti ex eiſdem actis. Benè verum eſt, quod ſi deduceretur aliquid de nouo ad coadiuuandas antiquas probationes, tunc reuocaretur poſſeſſio, *Rota in Vrgellen. Canonicatus 27. Nouembris 1634. coram bon. mem. Pirouano, in folio.*

96 Et ſi aget vigore Inſtrumenti † ſocietatis officij, in qua reus promiſit dare nouum fideiuſſorem, & interim eo non dato mortuus eſt ille, ſub cuius periculo ſocietas poſita erat non diſdicta ſocietate, vel non ratificata: an ſit iudicandum pro, vel contra lucrum. *Eſt pulcra deciſio in Romana ſocietatis officij 14. Ianuarij & 13. Martij 1648. prima coram D. meo Card. Ottbobono, ſecunda coram R. P. D. meo Bichio, inter volantes.*

97 Si agant plures † pro conſignatione pretij Bubalarum, vel Boum, inter quos ſit dominus herbarum, qui illas pro eorum alimonia dedit, & cum effectu credidit: Iudex tunc prefert dominum herbarum omnibus, etiam anterioribus, *Rota in Romana potioritatis 22. Maij 1619. coram bon. mem. Remboldo, inter vagantes.*

98 Si verò agatur contra † filiumfamilias, qui ſe obligauit vna cum Patre, & contemplatione Patris: talis filius liberabitur quoad perſonam, & bona acquiſita, poſtquam factus eſt ſui iuris, *Rota in Anconitana pecuniaria 1. Iulij 1627. coram d. bo. me. Remboldo, in folio:* Non autem quo ad bona, quæ habebat tempore obligationis, *Tomatus deciſion. 218.* & ſi abſtinet ſe ab hæreditate paterna, tenetur tantum in quantum facere poteſt, *idem Tomat. dicta deciſ. 218.*

De aſſociatione fideiuſſore, potioritate, & fide librorum, & alijs probationibus.

Artic. IV.

99 *Reſtitutio dotis fit pro rata eiuſdẽ dotis receptæ.*
100 *Actor, qui habet pro ſe reſeruationem dominij, & poſſeſſionis, poteſt obtinere mandatum de aſſociando, etiam quod ſit hæres, contra tertios poſſeſſores, non tamen poſſet ſi vellet procedere actione perſonali, & executiuè. & numer. 101.*
102 *Libri publici Ciuitatis probant valorem bonorũ.*
103 *Libri particularium probant valorem fructuum à retinente acceptorum.*
104 *Inſtrumentum centum annorum, vel octuaginta, vel ſeptuaginta, non indiget recognitione, ſed creditur ſubſcriptioni Notarij.*
105 *Conſilium prohibet, quem cedere libros nomine fictitio, & tollit illorum fidem.*
106 *Liber Communitatis probat exemptionem illorũ, qui in eo ſcripti non reperiuntur inter alios onera ſoluentes.*
107 *Liber defuncti facit magnam præſumptionem, quia nemo præſumitur immemor ſuæ ſalutis.*
108 *Libri Montis Pietatis, & Depoſitaria probant pro tertio, & contra tertium.*
109 *Libri à Mercatore, tunc probant, quando continent data, & recepta.*
110 *Libri à Mercatore pro memoria retenti non probant, nec obligant, nec indicant ſolutionem.*
111 *Liber, qui nuncupatur Vacchetta, non probat regulariter.*
112 *Liber priuati regulariter non probat fauore ſcribentis, niſi ſit adminiculatus.*
113 *Liber priuati poteſt adminiculari, ſi detur mors ipſius ſcribentis, & qualitas, & integritas eiuſdem, & illius bona fama.*
114 *Liber priuati, quomodo, & quando probet contra tertium. & num. 115. 116.*
117 *Pauper non præſumitur per quinquenniũ differre exactionem, præcipuè ſi talis pauper ſit fœmina.*
118 *Inuentarium probat contra ſcribentem, & id conficientem, & eius hæredes.*
119 *Probatio non excludit probationem, remiſſiuè.*
220 *Materia probanda, quando eſt difficilis probationis, ſupplent coniecturæ.*
121 *Archiuiatio non eſt neceſſaria, quando conſtat de legalitate Notarij, & legalitas præſumitur lapſu centum annorum.*
122 *Probationes multæ, licet nulliter factæ, coniunguntur ad perfectam probationem, propter earum multiplicitatem.*
123 *Inſpectio ocularis, & viſitatio loci ſuperat omne genus probationum.*
124 *Nomen nudum nullum Ius præbet.*
125 *Emens pro perſona nominanda, ſibi quærit, donec nominet, & quando nominat, hypotheca tranſit ad nominatum, perinde ac ſi ab initio emiſſet.*

99 ET ſi pulſatur aliquis † pro reſtitutione dotis: tunc ille condemnabitur tantum pro rata dotis receptæ: nec tenebitur ad nõ receptam, *Rota in Bononien. de Manzolis 12. Maij 1622. coram eodem, inter manuſcriptas.*

100 Actor hæres vigore reſeruationis dominij & poſſeſſionis in fauorẽ ſui auctoris, obtinet ſibi mandatum de aſſociando, *in Romana vineæ 29. Aprilis 1648. coram R. P. D. Meltio, inter vagantes.*

101 Qui vellet procedere actione † perſonali, & executiuè contra tertium, non poſſet, *vt in Romana hæreditatis, de Gratianis 11. Decembris 1648. coram eod. in manuſcript.*

102 Si eſſet facienda † probatio valoris bonorum, eſt recurrendum ad publicos libros Ciuitatis, ſi retinentur, quia illi probant valorem illorum.

103 Prout etiam libri particularium † probant valorẽ fructuum à retinente perceptorum, *vt in Bononien. fideicommiſſi, de Rubeis 11. Martij 1646. coram Reuerendiſſ. D. meo Dunozetto, inter volantes.*

104 Qui producit Inſtrumentum † centum annorum, vel octuaginta, vel ſeptuaginta,

non

non indiget recognitione, & creditur ſubſcriptioni Notarij.

105 Et ſi vtantur probatione deſumpta † ex libris hiſtoricorum, eſt aduertendum, quod ſi tales hiſtorici ſuppreſſerunt eorum nomen non probant, quia ſacrum Concilium prohibet, quem edere libros nomine fictitio, & tollit illorum fidem, præcipuè ſi in aliquo conuincatur de mendacio.

106 Liber quoque Communitatis, † probat exemptionem eorum, qui non reperiuntur in eo ſcripti inter alios ſoluentes onera, vt *in Auximana ſepultura deCimis,28.Maij 1646. coram R.P.D. Arguelles, in manuſcript.*

107 Liber autem Defuncti, † facit magnam præſumptionem, quia nemo præſumitur immemor ſalutis æternæ, *vt in Romana reintegrationis15. Iunij 1648. coram R.P.D.Meltio, in folio*: ſed libri Montis Pietatis, † & De-

108 poſitariæ, probant etiam pro tertio, & contra tertium, *vt in Romana, ſeu Meleuitana pecuniaria 1.Iulij 1649. coram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

109 Et libri Mercatorum, † tunc probant, quando continent data, & accepta, ex qua cauſa, & nomine, & qua die.

110 Libri, qui à mercatore retinentur † pro memoria, non probant, nec obligant, nec indicant ſolutionem, *vt in Bononien. manutentionis 15. Iulij 1650. coram R.P. D. Meltio, in folio*, vbi etiam habetur quod liber

111 qui nuncupatur † Vacchetta, non probat, ideo, ſi eſſet facienda liquidatio ex eis non bene fieret, licet cum ſit difficilis probationis, remittatur arbitrio Iudicis, qui ſolet ſe regulare à ſolito, habito reſpectu temporis præcedentis, & ſubſequentis, & tenet mediam viam, vt habetur in *eadem deciſione.*

112 Nec liber priuati regulariter † probat fauore ſcribentis, niſi ſit adminiculatus, *Tomat. deciſ.215.*

113 Pro adminicuio ſolet dari † mors ſcribentis, & qualitas, & integritas eiuſdem, cum illius bona fama.

114 Pro alio, ſi partitæ in illo adſcriptæ † iuſtificentur aliunde, tunc probaret etiam

115 contra tertium, & hoc procedit † etiamſi in aliqua parte non iuſtificentur.

116 Et fortius, ſi concurrat paupertas † eius, qui debebat à tali ſcribente exigere, *vt in Romana penſionis Palatij 22.Iunij 1648. coram R.P.D. Meltio, inter vagantes.*

117 Vbi etiam habetur, quod pauper † non præſumitur per quinquennium differre exactionem; præcipuè, ſi talis pauper eſt fœmina.

118 Inuentarium quoque † probat contra ſcribentem, & eum conficientem, eiuſque hæredes, *vt in Romana reſidui dotis 15. Iunij 1648. coram R.P.D. Cerro, in folio.*

119 Nec terrorem dabit probatio † contraria, quia probatio non excludit probationem, vt *in Hiſpalen.decimarum 26.Iun.1647. coram Eminentiſſimo D. meo Corrado, apud P. Dianam, par. 9.fol. 395.* & neque ſi mate-

120 ria ſit difficilis probationis, † quia id ſupletur coniecturis: & ſi aderit Inſtrumentum

121 antiquum, vel ſcriptura, ſciendum, † quod Archiuiatio non eſt neceſſaria, quando conſtat de legalitate Notarij, legalitas vero præſumitur lapſu centum annorum, *vt in dicta Auximana ſepultura de Cimis 14.Martij 1646. coram Reuerendiſſimo Dunozetto, in folio.*

122 Multæ etiam probationes licet † nulliter factæ, coniunguntur ad perfectam probationem, propter earum multiplicitatem, *vt in Marſicen. Iuriſdictionis, 18. Febr.1647.coram R.P.D. Bichio, in folio.*

Sed ocularis inſpectio, & viſitatio loci ſu-

123 perat omne genus † probationum, *vt in Romana executionis laudi 14.Iunij 1647. coram R.P.D. Arguelles, inter manuſcript.*

Si quis habet nudum nomen, non poteſt

124 agere, quia nudum nomen nullum Ius† præbet: & qui emit pro perſona nominanda

125 quærit ſibi donec nominet: † & quando nominat, hypotheca tranſit ad nominatũ, ac ſi ab initio ille emiſſet, *vt in Romana fructuum Cenſus 14. Iunij 1647. coram R. P. D. Meltio, inter volantes.*

De productione iurium, pacto redimendi, primo acquirente, & domino directo.

Artic. V.

126 *Iura producta ſine partis citatione ad dicendum contra, non attenduntur.*

127 *Productio, quando ſemel eſt facta, non eſt opus iterum citare partem ad dicendum contra, ſed poteſt citari ad ſoluendos nouos terminos.*

128 *Emens cum pacto ſoluendi pretium anterioribus ſi non ſoluit non poteſt agere de euictione, nec liberatur ex ſolutione facta poſterioribus.*

129 *Habens facultatem capiendi poſſeſſionem propria authoritate, adeundo Iudicem facilius obtinebit mandatum de aſſociando.*

130 *Agens in Iudicio Saluiani, ſi fiat oblatio debiti, non obtinebit: ſed nec tenetur cauere pecunias recipiendo.*

Creditor dicitur eſſe in damno, quando tenetur cauere. ibidem.

131 *Scriptura ſigillo munita fortius probat, quia illud dicitur confirmatio eorum, quæ in illa continentur.*

132 *Signum Notarij non eſt opus recognoſcere, quando in ſcriptura reperitur ſigillum, quia ſufficit id recognoſcere vna cum legalitate, vt fides adhibeatur.*

133 *Debitor pagarum decurſarum, quando eſt in mora,*

ra, poteſt conueniri pro toto credito.

134 *Leſio dicitur inducta ex tertia parte,& etiam ex dimidia iuſti precij.*

135 *Primus acquirens ex titulo oneroſo poteſt excludere quos vult, & de ſic acquiſitis diſponere.*

136 *Dominus directus attento pacto renouandi,quibus actionibus conueniri poteſt.*

137 *Promittens donare poteſt cogi ad faciendum Inſtrumentum.*

138 *Agens contra aliquem, vt ſe in dominum recognoſcat, quid teneatur probare.*

ADuertere etiam debet Actor, quod Iu-
126 ra † producta ſine partis citatione ad dicendum contra, non attenduntur, & ideò procuret non omittere talem citationem, ſic enim monet *deciſio Romana pecuniaria* 28. *Iunij 1649. coram R.P.D. Arguelles in man.ſ.* Et vt ſupra dixi, quando productio ſemel eſt
127 facta, † non eſt opus iterum citare partem ad dicendum contra, ſed poteſt citari ad ſoluendum nouos terminos, *vt in citata Romana fructuum dotis10. Iunij 1648. coram R. P. D. Rojas, inter vagantes.*

128 Qui emit fundum cum pacto ſoluendi precium anterioribus, & illud non ſoluit, non poteſt agere de euictione, ſi fundus euincitur ab anteriori; quia debebat dictis anterioribus ſatisfacere iuxta ſuam promiſſionem,& ex ſolutione facta poſterioribus,non liberatur, *vt in Maceraten. Saluiani* 11. *Martij 1647.coram Eminentiſſimo D.Cardinali Corrado, apud Merlin.de pignor. deciſ.144.*

Qui habet pro ſe facultatem capiēdi poſ-
129 ſeſſionem propria auctoritate, † ſi adit Iudicem, facilius obtinebit mandatum de aſſociando, vt *in Romana Cenſus 17.Martij 1649. coram Reuerendiſſ. Dunozetto, inter volantes.*

Qui agit in iudicio Saluiani, & fiat obla-
130 tio debiti,non obtinebit: recipiens† autem non erit obligatus præſtare aliquam cautionem in recipiendo pecunias, quia Ius offerendi,vt ſupra,non permittitur,quando primus creditor eſſet in damno,& in damno diceretur ſi teneretur cauere,*vt in ſupra allegata Ciuitatis Caſtelli Saluiani 1. Iulij 1647. coram R.P.D.Bichio, in manuſcript.*

Scriptura, quæ producitur, ſi habet ſigil-
131 lum,† fortiùs probat, quia illud dicitur confirmatio eorum, quæ in illa continentur, *vt in Vladiſlauien. manutentionis 5.Iunij 1648.coram R.P.D.Ghislerio, inter manuſcript.*

Et tali caſu non eſt opus recognoſcere
132 ſignum Notarij, † ſed ſufficit recognoſcere ſigillum,& legalitatem, vt fides illi adhibeatur, *vt in Ampurien.ſeu Ciuitaten.Archipresbyteratus 26. Nouembris 1649.coram R.P.D.Bichio, inter volantes.*

Agitur etiam ad totum creditum, quan-
133 do debitor eſt in mora † pagarum decurſarum, per pactum quod deficiente in vna teneatur ad duas, & in duabus ad tres, & in tribus ad totam ſummam, *vt in citata Ariminen. manutentionis 1.Iulij 1647. coram R.P.D. Ghislerio, in folio.*

134 Si quis ageret pro læſione ex eo quod prædium paruo pretio vendidit,ſi adeſt pactum redimendi,ex tali pacto dicitur diminutum pretium in ſexta parte,quando non eſt abſolutum, & indefinite conceptum, ſed reſtrictum ad certum tempus; læſio enim dicitur inducta ex tertia parte,vel etiam ex dimidia iuſti pretij,*vt in Romana reſciſſionis tranſactionis 29.Maij 1648. coram Eminentiſſimo D.Cardinali Corrado, in manuſcr. & in Romana ſimulationis contractus 29.dicti menſis Maij eiuſdem anni, coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto, inter volantes.*

Et quia primus acquirens ex titulo one-
135 roſo poteſt excludere quos vult, † & de ſic acquiſitis diſponere, non ſecùs ac de ſuis patrimonialibus,in præiudicium quorumlibet comprehenſorum, etiamſi agatur de emphyteuſi, ex pacto, & prouidentia, & poteſt de eis in teſtamento diſponere,eadem ratione in ſui, & comprehenſorum præiudicium poterit illa obligare, & ideo tunc poterit creditor in illis ſibi ſatisfacere durante inueſtitura, *Rota in Ceſenaten. emphyteuſis 23.Ianuarij 1651.coram R.P.D.meo Albergato, inter manuſcript.*

Stante etiam pacto, quod dominus dire-
136 ctus debeat facere † renouationem de tanto in tanto tempore, poterit talis dominus cōueniri actione perſonali, etiam ad factum, ad faciendam talem renouationem, vt dicitur in *eadem deciſione.*

Qui etiam promiſit donare,poteſt cogi ad
137 faciendū Inſtrumentum,† & ſi promiſit ſimpliciter, non poteſt apponere aliquam conditionem, ſed tenetur eam puram, & liberam facere, præſertim ſi talis promiſſio fuit facta contemplatione certi matrimonij, *vt in Romana donationis de Caſtellanis 17. Iunij 1630. coram bon. mem. Coccino, non impreſſa.*

Qui autem agit contra aliquem, vt ſe in
138 dominū recognoſcat, † quid teneatur probare, *videbitur in Peruſina emphyteuſis 21.Iunij 1641. coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto, inter vagantes.*

De creditore anteriore, & poſteriore, euictione, & lucro ſocietatis.

Artic. VI.

139 *Creditor anterior, de quo informatus eſt Tutor, qui ſoluit poſterioribus, poteſt cogi agere pro ſolutione contra eundem, vt ſibi ſoluat.*

140 *Creditor poſterior ſi occultet bona debitoris, vel illa*

Digitized by Google

illa dilapidet, & de hoc adſit timor, an poſſit agi pro aſſecuratione.

141 *Creditor poſterior ſi fuit diligens, non ſolum in exigendo, ſed etiam in conſumendo pecunias, non poteſt ab anterioribus pulſari, niſi adſit obligatio in forma depoſiti.*

142 *Creditor pauper ſolet eſſe diligens in exigendo.*

143 *Creditor non tenetur recipere diuiſas ſolutiones.*

144 *Dotans non tenetur de euictione rei datæ in dotem, niſi talis euictio fuerit promiſſa in ſpecie.*

145 *Dos promiſſa in qualitate reinueſtienda ex partium conuentione non dicitur conſiſtere in quantitate, ſed in inueſtimento.*

146 *Damna, & intereſſe ſuccedunt loco promiſſionis factæ, ſi non adſit proteſtatio opportuna.*

147 *Fideiuſſio non eſt de ſubſtantia ſocietatis officij, ideo petens lucrum ob non datum fideiuſſorem non obtinet.*

148 *Præſeruatio illa ſine præiudicio fideiuſſionis, quid operetur.*

149 *Materia ſocietatis officij fuſè digeſta.*

150 *Non adimplens pro parte ſua, etiam ſine interpellatione non lucratur ſocietatem.*

151 *Promittens duo, vnum adimplens non liberatur.*

152 *Creditor, ſi recepit fructus, dicitur ſibi præiudicaſſe durante illorum tempore.*

153 *Ceſſionarius ad quas teneatur diligentias pro credito ſibi ceſſo cum promiſſione exigibilitatis.*

Executor vnus ſufficit, qui perquirat, & referat non inueniſſe bona, ſuper quibus poſſit facere executionem. ibidem.

Creditor non tenetur diſcutere bona à tertijs poſſeſſa, & litibus intricata.

154 *Ceſſionarius poteſt citare cedentem ad indicandũ bona debitoris ceſſi, ſuper quibus poſſit exequi mandatum, aliàs ad ſoluendum pecunias receptas.*

155 *Diligentia pro ſcriptura reperienda.*

ET creditor anterior, de quo informa-
139 tur eſt Tutor, † qui ſoluit poſteriori-
bus, poteſt agere pro ſolutione contra eundem, vt ſibi ſoluat.

Si etiam adſit timor, quod creditor poſte-
140 rior occultet bona debitoris, † vel illa dilapidet, poteſt agi pro aſſecuratione, docto de credito, & iurato de tali metu.

Sed ſi poſterior fuit diligens, non ſolum
141 in exigendo, † ſed etiam in conſumendo pecunias, non poteſt pulſari ab anterioribus, vt reſtituat, niſi ſe obligauerit reſtituere anterioribus, & in forma depoſiti; præſertim, quando eſt æque priuilegiatus, vt agentes: de his, *Romana reſidui dotis 15. Iunij 1648. coram R.P.D. Cerro, inter volantes.*

Et ſi agit creditor pauper, faciliter repel-
142 litur, quia ſimiles creditores † ſolent eſſe diligentes in exigendo, *vt in Romana vinea de Granuela 26. Iunij 1648. coram Eminentiſſimo D. Corrado, inter vagantes.*

Sique debitor vellet ſoluere creditori pau-
143 latim, non audiretur, † quia creditor non tenetur recipere diuiſas ſolutiones, *vt in Maceraten. redditionis rationis 5. Iunij 1648. coram R.P.D. Meltio, non impreſſa.*

Quando autem quis dotauit, non tenetur
144 de euictione rei datæ in dotem, † niſi talis euictio fuerit in ſpecie ab illo promiſſa, vel dotans ſit in mala fide.

Et ſi dos fuit promiſſa in qualitate reinue-
145 ſtienda ex partium conuentione, † non dicitur conſiſtere in quantitate, ſed in inueſtimento, *vt in Camerinen. dotis Eccleſiæ 22. Iunij 1650. coram dict. R.P.D. Meltio, in folio.*

Loco promiſſionis factæ, ſi ille non pro-
146 teſtatur, † ſuccedunt damna, & intereſſe, *vt in Romana cenſus 16. Decembris 1647. coram R.P.D. Bichio, inter vagantes.*

Si autem adſit differentia, quoad lucrum
147 ſocietatis officij, ex quo † quis prætendit lucrum, & non dedit promiſſum fideiuſſorem: dicemus cõtra creditorem eſſe iudicandum, quia fideiuſſio non eſt de ſubſtantia ſocietatis, non obſtante quod in quietantijs fructuum adſit proteſtatio, quod recipiantur ſine præiudicio dictæ fideiuſſionis: Præ-
148 ſeruatio † enim facit ſolum, vt fideiuſſio poſſit peti, non autem quod impediat lucrum ſocietatis, quia aliàs nunquam daretur caſus tali lucro, & ſi non adeſſet talis præſeruatiua, diceretur remiſſa fideiuſſio: & quoad
149 hoc legitur materia optime tractata, *in Romana ſocietatis officij 13. Martij 1648. coram R.P.D. meo Bichio, inter vagantes.*

In alia etiam Romana ſocietatis officij 14. Ianuarij 1648. coram Eminentiſſimo D. Cardinali
150 *Otthobono*, dicitur, quod † qui non adimplet pro parte ſua, etiam ſine interpellatione, non lucratur ſocietatem, etiam quod fuerit promiſſum in primo Inſtrumento, & non in ſecundo; dummodo fuerit dictum, citra nouationem; & ſufficit defectus ſimplicis implementi, etiamſi fuerint ſoluti fructus a tertio; vt ſi fuerunt duo promiſſa, non ſufficit
151 vnum adimplere. † Quando autem creditor recipit fructus, dicitur ſibi præiudicaſſe durante illorum tempore, & eo durante ſocietas ſuperlucratur, non obſtante dicto non implemento.

Sed ſi venerit caſus, in quo aliquis ceſſe-
152 rit alteri creditum, † cum promiſſione exigibilitatis, ad quas diligentias tenebitur ceſſionarius? *dixit Rota*, quod obtento mandato cõtra debitorem ceſſum, poterit ſi vult proſequi diligentias mediante vno executore, vel duobus; ſed ſufficit etiam vnus, qui perquirat, & referat non inuenire bona, in quibus poſſit facere executionem, *vt in Romana lucri dotis 1. Aprilis 1650. coram R.P.D.*
153 *Albergato. in folio*, vbi etiam dicitur, † quod

non tenetur creditor diſcutere bona à ter-
tijs poſſeſſa, & litibus intricata; & poterit
154 etiam citati cedens † ad indicandum bona
debitoris ceſſi, ſuper quibus poſſit exequi
mandatum, aliàs ad ſoluendum pecunias re-
ceptas pro credito ceſſo, *vt in vna Bononien.
litterarum camby 17. Nouembris 1648. coram
R.P.D.Celſo, inter volantes.*

Diligenriæ autem pro reperienda ſcriptu-
155 ra, vel titulo ab aliquo † præſumptiue alle-
gato, fiunt per duos deputatos à Iudice, &
aliter factæ non releuant, *vt vult Rota in vna
Ampurien. ſeu Ciuitaten. Archipresbyteratus
26.Nouembris 1649. coram R.P.D.Bichio, non
impreſſa*. & de libris Datariæ, *dixit Rota in
Burgen. Beneficiorum 26. Iuny 1651. coram
R.P.D. Celſo, inter Vagantes*; & bone dicun-
tur quando nullus remanet locus, qui non
fuerit perquiſitus, *Tomat. deciſ.220.*

De Reo.

Cap.IV.

Quis ſit reus, de apprehenſo in Curia, de contumace, cedente, vel recedente à Curia.

Artic. I.

1 *Reus quis dicatur.*
2 *Reus Romæ apprehenſus an poſſit ibidē conueniri.*
3 *Reus conuentus abſoluitur ex non iure actoris, & ex defectu probationum eiuſdem. & nu.4.*
5 *Citatus in partibus an, & quando poſſit accedens ad Vrbem contra actorem per contradictas agere.*
6 *Reus contumax an audiatur examinatis teſtibus abſque interrogatorÿs.*
7 *Contumax perſonaliter citatus, poſt tempora ad appellandum non auditur.*
8 *Proceſſus per contradictas, datur in beneficialibus mortuo reo in qualibet parte Iudicÿ.*
9 *Limita hoc non procedere in cauſis profanis.*
10 *Reus in ſua exceptione eſt actor, & illam concludenter probare debet.*
11 *Iudex magis fauet reo, quam actori.*
12 *Reus ſi pendente iudicio ciuili accuſet actorem, quid agendum.*
13 *Confideiuſſor ſoluens totum debitum an indigeat integra iurium reportatione, & poſſit agere cōtra correum.*
14 *Examen teſtium pro reo excipiente admittitur, ſi articuli ſint releuantes.*
15 *Et quid ſi ex pluribus articulis tantum aliqui eſſent releuantes.*
16 *Remiſſoria de ſtilo Rotæ in re graui negatur, ſed teſtes Romam accedunt.*
17 *Remiſſoria quando in genere ſit concedenda.*
18 *Teſtes quomodo debeant deponere ſuper immobili.*
19 *Articuli releuantes, vel calumnioſi, aut inueriſimiles qui dicantur.*
20 *Compulſoria ſpecialis negatur: niſi conſtet de exiſtentia ſcripturæ compulſandæ.*
21 *Remiſſoria, aut compulſoria, quando concedatur.*
22 *Remiſſoria non eſt petenda in vltimis audientÿs.*
23 *Remiſſoria an poſſit obtineri poſt rem iudicatam.*
24 *Præſcriptio non currit contra ignorantem.*
25 *Tutor conuentus ad reddendam rationem pupillo quid facere debeat, remiſſiue.*

1 QVis dicatur Reus, *dixit* † *gloſſa in §.1.
verb. & ſtipulandi, inſtit. de duobus reis.
& l. cum is, qui, ff. de fideiuſſor.*
Ideo etiam hoc aſſumptum deſero; ſatis
enim mihi erit aliqua de ipſo circa praxim
aſſerere.

2 Si igitur reus apprehenditur Romæ, †
dummodo non venerit ratione deuotionis,
ſeu vt cito aliquo, & vrgenti negocio ſe
expediat, poterit Romæ conueniri in Iudi-
cio, etiam quod nulla adſit obligatio Ca-
meralis, *hoc dicitur apud Veſtrium ſeruari in
Praxi libro 4.cap.1.*

3 Quando autem † conuentus fuerit, poteſt
abſolui in duobus caſibus: Primo ex non
4 iure † actoris. *Caſſad.deciſ.2. de ſent.& re iud.
Tomat. deciſ.123.* quod *vt ibid.* procedit tam
in profanis, quam in beneficialibus. Secun-
do, quando actor non probat ſuam inten-
tionem, *l.1.C.de rei vendicatione, & dicit text.
in cap. inter dilectos de fide inſtrumentor. Tomat.
deciſ.178. & 249. & 274. tom.2.*

Inſuper, quando fuit citatus in partibus
5 in vim citationis † decretæ, accedens ad Vr-
bem, poteſt contra actorem ab Vrbe rece-
dētem, nullo Procuratore dimiſſo, tanquam
contumacem, abſque alia citatione de par-
tibus per audientiam contradictarum pro-
cedere: & huiuſmodi proceſſus eſt perducen-
dus vſque ad ſententiam diffinitiuam inclu-
ſiuè, *Rota deciſ.402. in nouis. Et ſic docet Ve-
ſtrius in ſua Praxi lib.4. cap.4. num.1.*

Si vero non comparuiſſet, & contra ipſum
fuiſſent interim examinati teſtes ſine inter-
6 rogatorijs, † auditur, ſi vult teſtes repetere
ſuper ſuis interrogatorijs; expenſis tamen
ipſius rei, *vt apud Veſtrium dicto lib. 4. cap.4.
numer.9.*

Et ſi perſonaliter citatus fuerit contumax
7 & ſuperueniat poſt tempora † ad appellan-
dum, non auditur, ſi appellat via ordina-
ria, ſed debet petere via extraordinaria re-
ſtitutionem in integrum, & reficere expen-
ſas, *vt idem Veſtrius lib.4. dict. cap.4. num.9.*
apud quem videantur etiam declarationes,
& limitationes.

Si autem moriatur in quacunque parte
8 Iudicij, & cauſa ſit beneficialis, † ſolet pro-
cedi per contradictas contra omnes ſua

inte-

Digitized by Google

intereſſe putantes, non ſolum ad effectum adiudicandi beneficium, vel relaxandi fructus, vt accidit multis vicibus ſequeſtratos, *Rota deciſ. 144. in nou.* Verum etiam ad effectũ abſolutoriæ: nec eſt neceſſe in huiuſmodi proceſſu citare Procuratorem Defuncti, etiamſi eſſet effectus Dominus litis, *Veſtrius ibidem dicto cap. 4. num. 12. & 37.*

Hoc tamen non debet practicari in cauſa
9 profana, quia tunc citatur † procurator Dominus litis effectus, *vt annuit dictus Veſtrius loco citato, & dicam infrà.*

10 Quando reus excipit, in ſua † exceptione dicitur Actor; & debet audiri, *Tomat. deciſ. 200.* ſed illam concludenter tenetur probare, præcipuè quando actor ſuam intentionem concludenter probauit; *Rota in Toletana decimarum de Capilla 14. Decembris 1648. coram R.P.D. Veroſpio, in folio.*

Semper tamen potius Iudex fauebit Reo,
11 quam Actori: quia † Actor habet poteſtatem agendi, quando vult; quod eſt ſecus in Reo, *l. purè §. fin. ff. de except. dol.* & dixit *Rota in Aretina penſionis 20. Februarij 1598. coram bon. mem. Litta, in folio.*

Quid antem ſit faciendum, & quomodò
12 procedendum, & an ſit † inhibendus Iudex criminalis, ſi reus conuentus pendente iudicio ciuili accenſet Actorem? *Eſt pulcra deciſio in cauſa Romana hæreditatis 27. Aprilis 1644. coram R.P.D. Meltio in folio.*

13 Et ſi duo rei conueniuntur † ad ſoluendum, & non ſunt principales debitores, ſed confideiuſſores, ſi alter illorum ſoluit, non eſt neceſſe quod pro ſua rata reportet iuriũ ceſſionẽ; quia eſſet ineſſicax, ſatis enim erit, quod illam reportet quoad ratam tangentem confideiuſſorem, cumque eius vigore poteſt conuenire, *Rota apud Ludouiſium deciſ. 190. num. 1. & 3.*

Quando verò reus excipit, & vult facere
14 ſuas probationes, & † indiget aliquando examine teſtium, tunc eſt aduertendum, quod ſi articuli ſunt releuantes, admittitur examen; ſecus verò, reijcitur non obſtante ſtilo ſolito allegari, quod in Curia nunquam denegatur: hoc deſumitur ex *Romana dotis, & Saluiani 20. Decembris 1630. coram R. P. D. Occippo deciſ. 415. par. 5. recent. & in Romana reſciſſionis concordiæ 14. Martij 1650. coram R.P.D. meo Cerro, in folio.*

15 Et ſi aderunt † plures articuli, ex quibus aliqui ſint releuantes, tunc examen conceditur tantũ quoad illos, reſecatis calumnioſis, & impertinentibus, ſic enim ſeruauit *Rota in Valentina Parrochialis 23. Ianuarij 1647 coram R.P.D. meo Cerro, non impreſſa.*

Quando autem dubitatur, & agitur de
16 cauſa graui, & ardua, † de ſtilo Rotæ non datur remiſſoria, ſed teſtes debent accedere ad Curiam, *vt teſtatur eadem Rota in cauſa Tullen. nullitatis matrimonij 18. Martij 1647. coram R.P.D. Ghislerio, inter manuſcript.*

Quando autem in genere ſit concedenda,
17 vel deneganda remiſſoria, poterit haberi *à D. Gratioſo Vberto, in eius tractatu de citationibus cap. 13. à num. 361. vſque ad num. 633.* & nos dicemus *infra tit. de remiſſoria.*

Et ſi quis indiget probatione immemo-
18 rabilis, † quomodo teſtes debeant deponere; videbitur *in Nazarena ſeù Montis Viridis beneficij 16. Februarij 1648. coram Illuſtriſſimo D. Dunozetto Decano, in folio,* vbi etiam di-
19 gnoſcetur qui nam dicantur † articuli releuantes, qui nam calumnioſi, & qui inueriſimiles, & dicam etiam *infra tit. de immemorabili.*

Si verò indiget compulſoria ſpeciali, il-
20 lam non obtinebit, niſi † conſtito de exiſtentia ſcripturæ compulſandæ, *Rota in Anconitana Manus 31. Iunij 1647. coram Eminentiſſimo D. Corrado, inter volantes,* & dicam pariter *infra tit. de compulſoria.*

Et quando, aut remiſſoria, aut compulſo-
21 ria conceditur, tunc † dirigitur, vbi ſunt teſtes, & ſcripturæ reperiuntur, & diriguntur alicui conſtituto in dignitate eccleſiaſtica, *cap. ſtatutum de reſcript. in 6. Clem. & ſi principalis eod. tit.* nec talis locus poteſt allegari ſuſpectus ſub aſſerto intereſſe alicuius de Magiſtratu, quando ibidem adeſt copia Iudicum, Procuratorum, & Aduocatorum, vt firmat *Rota in Meleuitana nullitatis profeſſionis 1. Iunij 1650. coram R.P.D. meo Rojas, in folio,* & dicam pariter plenius infra.

Cauendum eſt etiam, quod ſi quis indige-
22 ret remiſſoria, non debet expectare † vltimas audientias, illamque in dictis vltimis audiẽtijs petere, quia Rota, quæ odit calumnias, ſolet in tali caſu illam denegare, *vt in Ariminen. pecuniaria 16. Iun. 1624. coram bon. mem. Remboldo, in folio.* Si tamen eam petes alio tẽpore, & articuli erunt releuantes, illam obti-
23 nebis, etiam poſt rem † iudicatam, *Rota in Meleuitana Domus 11. Martij 1648. coram Eminentiſsimo D. meo Otthobono in folio, & in Toletana decimarum 16. Martij 1648. coram R.P.D. Cerro, non impreſſa.*

Et ſi reus excipit de præſcriptione; debe-
24 bit † animaduertere, quod illa non currit contra ignorantem, *Rota in Beneuentana domus 13. Decembris 1648. coram d. Eminentiſſimo D. Otthobono, in folio.*

Tutor etiam conuentus ad reddendam
25 rationem legitimam pupillo, † quid debeat facere, docetur *à Rota in Licien. adminiſtrationis 25. Februarij 1647. coram d. Eminentiſſimo D. meo Cardinali Otthobono, in folio.*

De hærede, appretiatione bonorum, implemento, delegatione, & præſcriptione.

Artic. II.

26 *Tutor datiuus datur, ſi alter ex cauſa publici muneris excuſatur.*
27 *Hæres non implens mandata teſtatoris, an, & in quas pœnas incurrat.*
28 *Hæres ſi conueniatur de proprio, an teneatur.*
29 *Executio an retardetur ex ſimplici oppoſitione fideicommiſſi.*
30 *Hæres non beneficiatus, non poteſt facere detractiones.*
31 *Hæres fraudolenter, omittens aliquid deſcribere in inuentario, ad quid teneatur.*
32 *Reus poſſidens, abſoluitur ex non iure ſui contrarij.*
33 *Exceptio rei non liberè iuſtificata, an pariat reſciſſionem contractus.*
34 *Exceptio non integræ tranſportationis actorum, tollitur per exhibitionem iurium iuſtificantium rem iudicatam.*
35 *Executio cauſæ ad curiam deuolutæ, non poteſt per appellationem remitti ad partes.*
36 *Reus quando cogatur ad edendum ſcripturas, vel iura, & liberetur cum cautione iuratoria.*
37 *A.C. moderatur inhibitionem ex ſe elapſo biennio poſt appellationem.*
38 *Detractio legitimæ debitæ grauato, quomodo reguletur.*
39 *Obligatus repræſentare, non repræſentans tempore conuento, an admittatur ad purgationem moræ.*
40 *Opponens cautionem de ſtando iuri, an poſſit cogi ab alio iudice, quàm expreſſo in cautione.*
41 *Filius nomine patris, an poſſit conueniri ad ſoluendum de bonis per ipſum poſſeſsis.*
42 *Compenſatio an, & quando ſit permiſſa etiam in executione ſententiæ.*
43 *Emptor non data cautione de euictione, habet electionem precium deponendi.*
44 *Venditor an poſsit cogere emptorem ſoluere precium, non data cautione euictionis.*
45 *Obligatio ex cauſa neceſſaria, ſuſtinetur etiam deficientibus ſolemnitatibus.*
46 *Fructus cenſus an debeantur, ſi deſtruitur fundus.*
47 *Exceptio rei non liberæ debet opponi ante relaxationem mandati.*
48 *Liberatio correi cum dictionibus perſonalibus trahitur ad perſonam, & non ad bona.*
49 *Filius obligatus à Patre ad aliquod exercitium, an poſsit talem obligationem reuocare.*
50 *Peritus adhibitus tanquam teſtis debet validè examinari iuxta ſtilum teſtium.*
51 *Valor verus domorum, ex quibus inſpectis habeatur.*
52 *Reus paſſus confiſcationem, an teneatur ad debita antea contracta, ſi diues fiet.*
53 *Exceptio in continenti probata impedit immiſſionem, & interdictum adipiſcendæ.*
54 *Exceptio in continenti probata, dicitur per tranſactionem, quæ impedit litis ingreſſum.*
55 *Tranſactio dicitur ſi ſit ſuper lite mota, vel mouenda.*
56 *Concordia facta ab hærede fideicommiſſario, an noceat alijs ſucceſsiuè vocatis.*
57 *Matrimonium promiſſum, & poſtea præſente Parocho non conſentiente contractum, an valeat.*
58 *Reus diligenter excipiat, & proteſtationem ſuam in quolibet actu repetat.*
59 *Reus conuentus ex pacto faciendi duas ſolutiones, relicta prima, an poſsit purgare moram primæ ſolutionis, & liberetur excipiens non adueniſſe diem alterius ſolutionis.*
60 *Creditor poſt obtentam ſententiam pro ſe, poteſt facere liquidationem.*
61 *Editio ſcripturarum, qualiter obtineatur, tam à Reo, quam ab Actore vtendi coram Iudice.*
62 *Obligatus in forma Cameræ, cum clauſula, & ad omne mandatum, rectè conuenitur executiuè.*
Exceptio non implementi, non tollitur per implementum non durabile, & non perpetuum. ibid.
63 *Exceptio delegationis non ſaluat reum, niſi illa iuſtificetur in quacunque ſui parte.*
64 *Ceſſionarius quando dicatur feciſſe debitas diligentias, ſi ceſſum fuit nomen debitoris.*
65 *Reus eligens domicilium, & actus faciens non ſonantes in agere, non conſentit in iuriſdictionem.*
66 *Præſcriptio opponitur contra actorem quando, ſi adeſt congruus temporis lapſus.*
67 *Reſtitutio in integrum, eſt medela præſcriptionis, & datur ex probabili ignorantia.*
68 *Præſcriptio non completa cum defuncto, an currat contra minorem, vel pupillum hæredem.*
69 *Concordia, ſi impugnetur propter cauſa falſitatem, ſuſtinetur donec fuerit reuocata per tres conformes.*
70 *Sententia lata ſecunda die, an ſuſtineatur, ſi citatio fuerit facta pro prima, & in antea.*

26 QVando autem ſe excuſat ratione publici muneris, † tunc datur datiuus, *Romana Tutelæ 5. Maij 1632. coram bon. mem. Pirouano, in folio.*

27 Hæres quoq; niſi dolo deſierit implere mãdata teſtatoris, † non cadit à cõmodo hæreditatis, nec incidit in pœnam iniunctam à teſtatore caducitatis, *Rota in Romana hæreditatis 18. Martij 1650. coram R.P.D.* Rojas, *non impreſſa.*

28 Et ſi conueniatur, de proprio † condemnabitur ſine dubio, niſi doceat de adhibitione hæreditatis cum beneficio legis, & inuentarij, & doceat de inuentario confecto infra nonaginta dies; *caſus eſt in Nepeſina pecuniaria 27. Aprilis 1646. coram R.P.D. Veroſpio, in folio.*

29 Nec executionem retardabit ex ſimplici † oppoſitione fideicommiſſi, non probata iden-

Identitate bonorum; nec ex alia friuola ex-
ceptione; quia executio cœpta debet termi-
nari, vt finis tandem litibus imponatur, *Ro-*
ta in Anconitana dotis 30. Maij 1650. coram
R. P. D. meo Verospio, non impreſſa.

30 Inſuper ſi non eſt beneficiatus, † neque po-
terit facere detractiones, *Rota in Bonon. fidei-*
commiſſi de Pancaldis 31. Iunij 1649. coram
R. P. D. meo Peutingerio, in folio, vbi etiam di-
citur, ad quem ſpectet probare alienationes
ſufficere, vel non ſufficere pro detractio-
nibus.

Et quando fraudolenter omittit aliquid
31 deſcribere in † inuentario, non perdit be-
neficium legis, ſed tantum condemnatur ad
duplum, *Rota in Romana legatorum 28. Iu-*
nij 1641. coram bon. mem. Pirouano, non im-
preſſa.

Reus etiam, ſi poſſidet, abſoluitur ex non
32 Iure ſui contrarij; † vt dixit *Rota in Abulen.*
penſionis 14. Iunij 1647. coram R. P. D. meo
Cerro, in folio, & dixi ſupra in principio.

Exceptio rei non liberæ iuſtificata; parit
33 reſciſſionem contractus, † adeò vt, reus non
teneatur ad precium, ſed actor teneatur re-
cipere quod credidit, vel tradidit, *Rota in Eu-*
gubina prædij 14. Iunij 1649. coram R. P. D. Cer-
ro, non impreſſa.

34 Si reus opponat de non † integra trāſpor-
tatione actorum in executione rei iudicatæ;
tunc actor ſatis eſt, quod doceat exhibuiſſe
Iura, in quibus fundatur iuſtitia rei iudica-
tæ, *Rota in dicta Eugubina prædij 14. Februa-*
rij 1650. coram eodem, in impreſſis.

Et quando cauſa eſt deſerta, non poteſt
35 reus, ſi cauſa deuoluta fuit † ad Curiam Ro-
manam per appellationem, petere, quod exe-
cutio remittatur ad partes, ſed talis execu-
tio ſemper remanet coram Iudice ad quem,
Rota in Lucerien. attentatorum 26. Iunij 1648.
coram R. P. D. Cerro, inter volantes.

Vlterius veniente caſu, quod reus pulſetur
36 ad edendum ſcripturas, † & Iura, quando
poſſit cogi, & quādo liberetur cum cautio-
ne iuratoria, ſe non habere, nec dolo deſijſ-
ſe habere, *eſt elegantiſsima deciſio in Romana*
fideicommiſsi de Strotijs 3. Iunij 1647. coram
R. P. D. Cerro, inter volantes.

Poſtquam reus appellauit ad A.C. & paſ-
37 ſus eſt biennium † elabi, tunc A.C. abſque
alia commiſſione moderatur inhibitionem,
ſtante deſertione cauſæ, *Rota in Caietana bo-*
norum 3. Decembris 1646. coram dicto R.P.D.
Cerro, in folio.

Si verò opponat de quantitate legitimæ
38 debitæ grauato, † quomodo detractio regu-
letur, fuit deciſū *in Romana reſciſſionis tranſa-*
ctionis 29. Maij 1648. coram Eminentiſsimo
D. meo Cardinali Corrado, inter volantes.

Si autem obligatus repræſentare pulſare-
39 tur ad repræſentandum, † niſi repræſentabit
tempore conuento, admittetur ad purgatio-
nem moræ, niſi executio fuerit perfecta, vel à
lege per dominij tranſlationem, vel ab ho-
mine per rei traditionem, *Romana fideiuſſio-*
nis de repræſentando 3. Iulij 1627. coram bon.
mem. Coccino apud Fenſon. deciſ. 42.

Opponens cautionem de ſtando Iuri, re-
40 ſtrictam ad certum iudicem, † non poteſt
cogi coram alio Iudice, quam in cautione
expreſſo, *Rota in Bononien. de Formagliarijs 19.*
Ianuarij 1618. coram dicto R. P. D. Remboldo,
non impreſſa.

Si autem conueniatur filius nomine Pa-
41 tris, vt ſoluat † de bonis per ipſum poſſeſſis;
niſi ille probabit bona aliunde habuiſſe,
quam à Patre, illa præſumuntur paterne,
& à Patre habuiſſe, *Rota in Peruſina fideicom-*
miſſi de Gratianis 5. Maij 1635. coram eodem,
inter vagantes.

Compenſatio quoque eſt permiſſa etiam
42 in executione † ſententiæ, ſed creditum cō-
penſandum, debet eſſe liquidum, vel quod
in continenti poſſit liquidari, *Rota in Roma-*
na compenſationis 21. 25. Maij 1628. coram eo-
dem, inter volantes.

43 Emptor etiam, ſi venditor † non dedit
cautionem de euictione, habet electionem,
vel precium deponere, vel illud inueſtire, vel
etiam penes ſe retinere: Si verò retinet, te-
nebitur ad fructus recompenſatiuos, *Rota in*
Romana Palatij 14. Aprilis 1625. coram eo-
dem, in manuſcript.

Nec venditor poteſt cogi per emptorem
44 ad ſoluendum precium, niſi † data dicta cau-
tione de euictione, *Rota in Romana pecunia-*
ria 15. Iulij 1626. coram eodem R.P.D. Rem-
boldo, in folio.

Quando verò dicatur de nullitate obliga-
45 tionis † defectu ſolemnitatum, ſi talis obli-
gatio eſt ex cauſa neceſſaria, obligatio ſuſti-
netur, *Rota in Spoletana dotis 4. Febr. 1636.*
coram eodem, non impreſſa.

Et ſi obijceretur deſtructio fundi, & quod
46 ideo † fructus cenſus amplius non debean-
tur, ſi ſupereſt pars fundi, vel bonorum, illa
præſumitur ſufficiens pro illorum ſolutione;
& dicenti contrarium incumbit onus pro-
bandi, & ſic cenſus ſuſtinetur ſuper tali por-
tione, *Rota in Romana cenſus 10. Iunij 1642.*
coram R. P. D. meo Cerro, inter volantes.

Si vlteriùs detur oppoſitio rei non liberæ,
47 eſt aduertendum, † quod iſta exceptio debet
opponi ante relaxationem mandati, *Rota in*
Romana Vinea 28. Iunij 1625. coram bon. mem.
Pirouano.

Et ſi opponatur, quod liberaſti debito-
48 rē correū, & in liberatione adſunt † dictio-
nes perſonales, diceris non liberaſſe bona,
ſed perſonam, *Rota in Reatina cenſus 17. Fe-*
brua-

Digitized by Google

bruarij 1642. coram R.P.D. Cornelio, in folio.
Si vero Pater obligauit filiũ ad aliquod
49 exercitium, talis † obligatio nõ poterit reiji-
ci, *Rota in Romana mercedis 5. Iunij 1621. co-
ram bon. mem. Remboldo, non impreſſa.*
Si agetur de probando valore domus, &
50 actor vti velit † Peritis, tanquam teſtibus;
tunc reus poterit opponere, quod talis Pe-
ritus debet valide, & iuxta ſtilum exami-
nari tanquam teſtis; & ad hoc, vt dignoſca-
tur verus domorum valor, non ſufficiet
51 ſola æſtimatio † cementorum; ſed etiam
habētur in conſideratione fructus, & penſio,
quæ inde percipitur: *eſt caſus in Romana do-
mus 24. Nouembris 1642. coram Reuerendiſſimo
D. Dunozetto, inter vagantes*: Poterit etiam
videri *Rota in Interamnen. læſionis bonorum
21. Febr. 1609. coram bon. mem. Pirouano, non
impreſſa.*
Si reus conuentus, fuiſſet paſſus confiſca-
52 tionem † omnium bonorũ, non teneretur ad
debita antea contracta, etiam quod deue-
niret ad meliorem fortunam, *Ferrarien. pe-
cuniaria 27. Ianuarij 1627. coram dicto bonæ
memor. Pirouano, in folio; & in Florentina pe-
cuniaria 18. Februar. 1636. coram bon. mem.
M.olino.*
Exceptio in continenti probata à reo, im-
53 pedit † immiſſionem, & interdictũ adipi-
ſcendæ, *Bononien. fideicommiſſi de Manzolis
15. Martij 1630. coram bon. mem. Coccino, de-
ciſ. 760. par. 5. recent.* & impedit executionem
etiam ex nouis, ſi probatio eſt concludens, &
per monumenta publica, *Tomat. deciſ. 251.*
Dicitur autẽ incontinenti probata per in-
ſtrumenta publica, vt per Tomatũ, *vbi ſupra*,
54 & per tranſactionẽ, quæ † impedit litis ingreſ-
ſum, *vt Rota in Romana donationis 9. Decem-
bris 1650. coram R.P.D. Rojas, in manuſcript.*
Et vt dicatur tranſactio, ſatis eſt, quod
55 ſit † ſuper lite mota, vel quæ timetur moue-
ri; magnumque lucrum dicitur fieri eo ipſo,
quo quis recedit à lite, *dicta Romana donatio-
nis coram dicto R.P.D. Rojas.*
Facta etiam tranſactio ab vno ex hæredi-
56 bus † fideicommiſſarijs, nocet alijs ſucceſſi-
ue vocatis, etiamſi non ſint hæredes tranſi-
gentis, *ibidem coram dicto R.P.D. Rojas.*
In caſu etiam, quo quis promiſit matri-
57 monium conſummare † cum aliqua, & cum
illa poſtea etiam contraxerit per verba de
præſenti, vis, volo, præſente Parocho; ſed
Parochus noluerit conſentire, & aufugerit;
attamen matrimonium eſt validum, & pro-
miſſor conuentus ad obſeruantiam tenetur
obſeruare, *Rota in Neapolitana matrimonij
1. Iulij 1650. coram R.P.D. Rojas, & 13. Mar-
tij 1651. coram Eminentiſſ. Card. Corrado, inter
volantes.*
58 Nec prætermitto, quod reus † debet eſſe,
etiam diligens in opponendo omnes exce-
ptiones, quas habet: & erit memor, ad hoc
vt afficiat eius proteſtatio, quod illa debet
repeti in quolibet actu, *Rota in Maceraten.
prædij 19. Ianuarij 1624. coram R.P.D. Rem-
boldo, in folio.*
Ille verò, qui non renunciauit purgatio-
59 ni moræ, etiam † de Iure Canonico, ſi con-
ueniatur vigore pacti, quod deficiẽte ex vna
teneatur ad duas, admittitur ad purgatio-
nem moræ, & opponere poteſt non veniſſe
diem ſolutionis, & ſatisfaciendo de eo quod
vſque ad diem Iudicij effluxit, liberatur, *vt
in Ariminen. manutentionis 1. Iulij 1647. coram
R.P.D. Ghiſlerio, in folio.*
Si autem non opponit de non facta liqui-
60 datione, † creditor, qui obtinuit ſententiam
pro ſe ſatis eſt, quod poſt eam faciat ſuam
liquidationem: & in hoc etiam eſt aduer-
tendũ, quod ſi fructus erunt à reo cõſumpti,
non poteſt agere ad executionem, ſed debet
agere via ordinaria; ſecus autem, quando
non ſunt conſumpti, *vt in Romana bonorum
1. Iulij 1644. coram eodem, non impreſſa.*
Et ſi reus actori, vel è contra, petit edi-
61 tionem † ſcripturarum, quibus vult vti co-
ram Iudice, non obtinebit, niſi facta decla-
ratione velle vti pro, & contra, *vt in Ferra-
rien. penſionis 12. Martij 1647. coram eodem,
non impreſſa.*
Obligatus cum clauſula in forma depoſi-
62 ti, & ad † omne mandatum, non recte con-
uenitur via executiua; ſi depoſitum eſt con-
feſſionatũ, *Tomat. deciſ. 296.* ſed ſi adeſt obli-
gatio Cameralis, bene conuenitur, quia
tunc pecuniæ præſumitur exſtare; & ſi poſtea
Signatura committet cauſam cum clauſula,
ſi quid exequendum, non vulnerat obliga-
tionem Cameralem, *vt in Romana pecuniaria
7. Mart. 1649. coram R.P.D. Celſo, inter
volantes.*
Opponitur etiam exaduerſo exceptio nõ
implementi, nec implementum dicitur ſuffi-
cere, niſi illud ſit durabile, & perpetuum,
*vt in Ferrarien. tranſactionis 28. Ianuarij 1650.
coram eodem, inter vagantes.*
Nec exceptio delegationis ſaluat reum,
63 ſi illa † non iuſtificetur in quacunque ſui
parte; vtputa, quia ceſſit, & promiſit nomen
ceſſum debitoris verum, reale, & exigibile.
Quando verò delegatio eſt facta cum ſuis re-
quiſitis, transfert omne periculum in eum,
cui fuit facta delegatio. & in praxi vidi,
64 quod quando † fuit ceſſum nomen debito-
ris, vt ceſſionarius dicatur feciſſe debitas di-
ligentias, ſatis eſt, quod citauerit cedentẽ ad
indicandum bona debitoris, deſuper quibus
poſſit fieri executio, aliàs ſoluendum de-
bitum ceſſum, & pro eo videndum decerni,
& relaxari mandatum, iuxta praxim proceſ-
ſus

Digitized by Google

ſus infra indicati, *vt in dicta Bononien. litte-*
rarum cambij 27. Nouemb. 1648. coram eodem
R.P.D. Celſo, in folio.

Reus quoque, qui eligit domicilium, &
65 facit † actus, qui non ſonant in agere, ſed
in pati, non dicitur cōſentire in iuriſdictio-
nem, *vt in Auenionen. attentatorum 10. Iunij*
1648. coram eodem, in folio.

Contra actorem opponitur præſcriptio,
66 quando adeſt † congruus temporis lapſus:
ſed eſt aduertendum, quod tot ſunt præſcri-
ptiones, quot ſunt anni, in annuis præſtatio-
nibus, *vt in Gerunden. portionũ 25. Iunij 1649.*
coram R.P.D. Celſo, in manuſcript.

Reſtitutio in integrum verò eſt medela
67 contra præſcriptionem, † & datur, quando
adeſt probabilis ignorantia in prẹſcribente,
quæ ignorantia talis eſſe debet, vt non ad-
mittat notam negligentiæ, *vt in Sulmonen.*
beneficij 10. Martij 1649. coram eodem, in folio.

68 Sed ſi non eſt † impleta cũ defuncto, non
currit contra minorem, nec contra pupil-
lum hæredem, & ad præſcriptionem ſufficit
titulus putatiuus, & habilis ad præſcriben-
dum, *vt in Meleuitana Antianitatis 14. Decem-*
bris 1648. coram Reuerendiſſimo Dunozetto,
inter vagantes.

Concordia ſi impugnetur, propter cauſæ
69 falſitatem, † ſuſtinetur donec fuerit reuo-
cata per tres conformes: ſuſtinetur autem
ex cauſa probabili, quæ excludat calumniã;
vt in Bononien. de Toſtinis 31. Maij 1649. co-
ram eodem R.P.D. Cerro, non impreſſa.

Si autem fuerit lata ſententia cum cita-
70 tione pro prima die, † & deinde in antea-
tum continuatione, deſeruit non ſolum pro
prima die iuridica, ſed etiam pro ſecunda,
& tertia ſequenti audientia, quando id ſer-
uatur de ſtilo loci, qui dicitur probatus per
fidem Curialium, *vt in Caietana bonorum ter-*
tia Septembris 1646. coram eodem, in folio.

De exceptione, citationis, ſimulationis
eiſdem citatis.

Artic. III.

71 *Liberatio à moleſtijs non datur agenti, niſi conſtet*
de lite.
72 *Et quid ſi agatur vigore contractus ſimulati.*
Simulatio, vt dicatur probata, requiritur cauſa
ſimulandi. ibidem.
73 *Simulatio excluditur ab inueriſimilitudine, nec*
ſufficit ſanguinis coniunctio.
74 *Simulatio dicitur probata ex iniuſtitia pretij.*
75 *Clauſula* in circa *non facit conſiderabilem ſum-*
mam.
76 *Conuentus ad ſoluendum, ſi oſtendit factam de-*
ſcriptionem in libris de ordine ſuo, ſub credito
agentis, dicitur probare ſolutionem.
77 *Et quid niſi adeſſet legitima cauſa.*
78 *Conditio, & modus differunt, ſi reus opponat de-*
fectum implementi conditionis.
79 *Mulier tuetur ſua iura allegãdo nullitatem obli-*
gationis.
80 *Debitor docens de trina ſolutione liberatur.*
81 *Obligatio non valet, facto inſtrumento à Cura-*
tore ſine præſentia minoris, & ſolemnitatibus.
82 *Debitor an liberetur ex acceptilatione.*
83 *Hæredes mariti ſi agunt pro reſtitutione donato-*
rum à marito, qualiter procedendum.
84 *Donata à conſanguineis mariti, vel vxoris, ad*
quos ſpectent.
85 *Identitas mercium Mercatori venditarum, quo-*
modo probetur.
86 *Dominium quomodo probetur.*

Liberatio à moleſtijs non datur agenti,
71 niſi conſtet † de lite, *vt in Bononien. præ-*
dij 21. Iunij 1649. coram Eminentiſſimo Cor r
do, non impreſſa.

Si agatur vigore contractus ſimulati, non
72 obtinetur: † & ſimulatio vt dicatur proba-
ta, requirit cauſam ſimulandi, & talis cau-
ſa debet eſſe probabilis, inueriſimilitudo
enim illam excludit, nec ſufficit coniunctio
73 ſanguinis. Quando autem † contractus di-
catur ſimulatus, & quomodo probetur, *vi-*
dendus eſt caſus in Romana vineæ de Granuela
29. Iunij 1648. coram eodem, in folio.

Sed quod dicatur probata ex iniuſtitia
74 precij, † *dicitur in Romana ſimulationis contra-*
ctus 29. Iunij 1648. coram Reuerendiſſ. D. Du-
nozetto, non impreſſa.

Sciendum eſt etiam, quod clauſula in cir-
75 ca, non facit conſiderabilem † ſummam ba-
iocchorum duodecim, *vt in Romana Domo-*
rum de Incoronatis 18. Martij 1650. coram eo-
dem, in folio.

Conuentus etiam ad ſoluendum, ſi oſten-
76 dat, quod fuit † facta deſcriptio in libris de
ordine ſuo, ſub credito agentis, dicitur pro-
bare ſolutionem, quia talis deſcriptio, ha-
77 bet eandem vim: ſecus ſi † non adeſt legiti-
ma cauſa, cum titulo habili ad transferen-
dum dominium; deficere autem cauſam, &
titulum, tunc poteſt dici, quando non legi-
tur eius expreſſio, & tunc recurritur ad cau-
ſam de proximo expreſſam, *vt in Romana*
pecuniaria 11. Iunij 1649. coram eodem Emi-
nentiſſimo Corrado, inter volantes.

Si reus opponat deficientiam implemen-
78 ti cōditionis; aduerte, quod † inter modum,
& conditionem eſt magna differentia, quia
conditio debet impleri ante exequutionem;
modus verò ſufficit quod impleatur poſt eã,
vt in Romana Salniani 23. Ianuarij 1643. coram
eodem, in folio.

Mulier quoque tuetur ſua iura, allegan-
79 do † nullitatem obligationis vltra dimi-
diam

diam ſuæ dotis, ſed pro dimidia illius dici-
tur valida obligatio, *vt dicitur in eadem deciſ.*
Et debitor, qui docet de trina ſolutione
80 liberatur † à præteritis paghis, *vt in dicta Romana cenſus 16. Decembris 1647. coram R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*
Si autem agitur vigore Inſtrumenti facti
81 à Curatore † ſine præſentia minoris, & ſine debitis ſolemnitatibus, non vallet obligatio. Et ſi debitor credit ſe liberatum ex ac-
82 collatione † eſt aduertendum, quod accollare non eſt extinguere, & quod ideo non dicitur liberatus, *vt in Romana domus 4.Maij 1648. coram eodem, in folio.*
Quando verò hæredes mariti agunt con-
83 tra Viduam pro reſtitutione † donatorum à marito, debet pro rea procedi cũ diſtinctione: quod veſtes feſtiuæ, & iocalia non cenſentur donata; ſecùs autem illa, quæ ſunt deſtinata ad vſum quotidianum: & quod donata à conſanguineis viri, ſpectant ad hæ-
84 redes; † donata verò à conſanguineis vxoris, ſpectant ad vxorem; *vt in Piſauren. iocalium 22.Iunij 1648.coram bon.mem. Arguelles, apud P.Dianam par.9. fol.*410.quam deciſionem erudititiſſimam qui videbit, multum delectabitur; tam ratione obiecti, quam explicationis lepidiſſimi Auditoris.
Quid autem ſit dicendum, ſi eſſet proban-
85 da identitas † mercium alicui Mercatori venditarum, ſi ille tractu temporis decoctus euadat? Dic, quod probatur ex qualitate earundem, iuncta vicinitate tranſmiſſionis, & venditionis illarum; & quando non conſtat recipientem habuiſſe aliunde aliàs merces ſimiles, *vt in Meleuitana mercium 22.Maij 1648. coram eodem, in folio.*
Et ſi reus neſcit quomodo probatur do-
86 minium, videat † *Rotam in Romana ſeparationis bonorum 20.Aprilis 1646.coram R.P.D. Veroſpio, non impreſſa.*

De colluſione, liberatione, & diſpoſitione legis, Quintus Mutius.

Artic. IV.

87 *Colluſio repellit agentem.*
88 *Solutio partis debiti probat creditum contra opponentem de veritate illius.*
89 *Actor poteſt citare reum, etſi reus fuerit proteſtatus, quod citetur procurator.*
90 *Citatus vti hæres, non contradicens, & poſſidens bona hæreditaria, dicitur hæres.*
91 *Mulier, cui à Marito fuerunt data bona in reſtitutionem dotis, non poteſt executiuè conueniri.*
92 *Filius obligatus à Patre ad aliquod exercitium, non poteſt ſe eximere ab illo.*
93 *Mulier cum filijs à marito vſufructuaria inſtituta, debet eſſe contenta alimentis.*
94 *Donatio cauſa mortis quando transfundatur in donationem inter viuos.*
95 *Reus poteſt contra actorem periurium opponere.*
96 *Amplia etiam non obſtante nullitate contractus.*

87 Colluſio † quoque repellit agentem; ſed quando dicatur inducta, & commiſſa, videnda eſt *Rot. in Ceruien. ſeu Ianuen. pecuniaria 1.Iuly 1648. coram R.P.D.Rojas, inter volantes.*
Qui etiam vult opponere de veritate cre-
88 diti, ſi doceatur ipſum ſoluiſſe † partem debiti, dicitur approbare creditum, *vt in Ro-*
89 *mana fructuum dotis 10.Iunij 1648. † coram eodem.* Et ſi reus proteſtatur, quod citari debeat eius procurator, actor tamen poteſt citare ipſum reum, non obſtante dicta proteſtatione, *vt in Romana Caſalis 23.Martij 1635. coram Reuerendiſſ. Dunozetto, inter volantes.*
Si autem citatur vti hæres, & non contra-
90 dicit, & eſt in † poſſeſſione bonorum hæreditariorum, dicitur hæres, *vt dicitur in eadem deciſione.*
Repeto, quod mulier, cui à marito in re-
91 ſtitutionem † dotis fuerunt data bona, non poteſt executiuè conueniri ab illius creditoribus, ſi ante dictam dationem nõ fuerant relaxata mandata, *vt in Romana cambij de Molaria 26.Febr.1625. coram bon.mem. Manzanedo, in folio.*
Filius etiam obligatus à Patre ad aliquod
92 exercitium, † non poteſt ſe eximere à dicta obligatione, *vt in Romana mercedis 9. Iunij 1621. coram eodem, deciſ.296. tom. 2. part.4. recent.*
Mulier etiam, quæ fuit inſtituta vſufru-
93 ctuaria à marito vna cum filijs, debet eſſe contenta alimentis, iuxta conſuetudinem Bulgari; ad quod *videnda eſt Romana vſusfructus 18.Iunij 1615. coram bon.mem. Cardinali Panzirolo, inter vagantes.*
Et qui vult videre caſum, in quo donatio
94 cauſa mortis † transfundatur in donationẽ inter viuos, *videat Anconitanam prædij 19.Iunij 1634. & 24.Ianuarij 1635.coram bon.mem. Merlino.*
Reus etiam poteſt opponere periurium
95 contra actorem, quia † ſemper repellitur periurus à limine iudicij, non obſtante nul-
96 litate contractus; & qui eſt periurus, † debet prius obtinere abſolutionem ab ipſo, & deinde à iuramento, *vt in Romana nullitatis obligationis 22.Iuly 1604. coram bon. mem. Otthembergo, apud Picum ad ſtatut. Vrb. deciſion.54.*

De

De liberatione, Inquilinatu, & Alexandrina.

Artic. V.

97 *Reus opponens liberationem ſibi à creditore factam, non auditur.*
98 *Bona empta ab vxore abſente viro, an præſumantur de pecunijs viri.*
99 *Et quid ſi empta fuerint præſente viro.*
100 *Hebræus an tueatur conſuetudine, & iure inquilinatus.*
101 *Inquilinus vigore Bullæ Iuris congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari.*
102 *Donatio inter virum, & vxorem regulariter eſt nulla.*
103 *Præſcriptio ſtatutaria Vrbis*, cap. 158. *in qua actione locum habeat.*
104 *Pœna Bullæ Alexandrinæ, quando dicatur habere locum.*

SEd ſi opponit liberationem ſibi factam à
97 creditore, auditur, † & exemptatur, quo
ad perſonam, non autem quo ad bona;
& idem dicetur de Abundanzerijs alicuius
Ciuitatis, quia finito eorum officio, dicuntur
liberati ab obligatione inita durante tali
officio, quo ad perſonam tantum, ſed non
quo ad bona, *vt in Reatina cenſus 17. Februarij 1642. coram R.P.D. Cornelio, in manuſcrip.*
Si verò creditores mariti agunt contra
98 bona empta † ab vxore, tunc ſi dicta bona
non fuerunt empta à muliere abſente viro;
emptio præſumitur facta de pecunijs ipſius
viri, ex præſumptione *legis*, *Quintus Mutius*
99 *ſecus autem* ſi emptio † fuit facta præſente
viro, *vt in Romana fideicommiſſi de Goris 23. Maij 1583. coram bon. mem. Bubalo, in folio.*
ſed in Romana fideicomiſſi de Marianis 27. Iunij 1650. coram R.P.D. Rojas, inter volantes;
fuit dictum quod vxor propter ſuſpicionem
turpis quæſtus non præſumitur habere aliquid,
vltra dotem, etiam fauore tertij.
Hebræus quoque ſi conueniatur ad euacuandam
100 domum † in Ghetto, per ipſum
habitatam, tuetur conſuetudine, & iure Inquilinatus,
& non poteſt expelli; quinimò
tale ius habet tranſitum ad hæredes, & ſucceſſores
eius, *vt in Romana domus 25. Maij 1615. coram bon. mem. Cardinali Veroſpio, inter vagantes.*
101 Sed Inquilinus vigore Bullæ Iuris † congrui
expellitur à ſucceſſore ſingulari, qui nõ
tenetur ſtare locationi, abſque eo, quod talis
ſucceſſor teneatur ad damna, & intereſſe,
vt in Romana retractus 15. Maij 1589. coram Mantica deciſ. 63. apud eundem, & deciſ. 229. part. 4. diuerſ. & deciſ. 11. par. 3. recent.
102 Donatio etiam inter † virum, & vxorem
reppellitur, ſed limitatur quando iuramento
fuit confirmata, vel morte roboratur, *vt*
Praxis Camilli Capucij.
Bononien. de Boſijs 22. Aprilis 1611. coram bon. mem. Cardinali Sacrato, inter vagantes.
Sciendum eſt etiam, quod præſcriptio ſta-
103 tutaria Vrbis *cap. 158.* † habet ſolum locum
in actione perſonali, non autem in reali, *vt in Tridentina fideicommiſſi 30. Iulij 1616. coram bon. mem. Manzanedo, non impreſſa.*
Quid autem ſi opponatur incurſus Bul-
104 læ Alexandrinæ? † Dicendum eſt, quod,
vt incurratur pœna dictæ conſtitutionis,
primo requiritur dolus: ſecundo quod fuerit
illata iniuria verbis, vel facto, ex cauſa
litis; nec ſufficit quælibet rixa, *vt in Romana incurſus Alexandrinæ 10. Nouembris 1581. coram bon. mem. Blanchetto*, quæ eſt impreſſa *apud Farin. poſt primum volum. conſil. & apud Marcheſan. de commiſſ. par. 1. fol. 1296.*

De alijs exceptionibus, quibus reus vtitur in iudicio.

Artic. VI.

105 *Seruus antiquitus non poterat agere.*
106 *Pupillus non poteſt per ſe ipſum agere.*
107 *Minor vigintiquinque annorum non poteſt agere ſine Curatore.*
108 *Prodigus, ſurdus, furioſus, mutus, fatuus, mente captus, non agunt ſine Curatore.*
109 *Interdictus alienare non agit.*
110 *Vir, & vxor ad inuicem actiones famoſas non poſſunt proponere.*
111 *Filiusfamilias non poteſt agere, ſine conſenſu Patris.*
Limita, vt ibidem.
112 *Pater poterit cogi ad præſtandum conſenſum filio ad agendum.*
113 *Bannitus repellitur ab agendo.*
Declara, vt ibidem.
114 *Spolium repellit agentem.*
115 *Exceptio excommunicationis, & hæreſis repellit actorem.*
116 *Ingreſſi Monaſterium, & Deo dicati repelluntur ab agendo.*
Ideo ſemper agit monaſterium ex perſona ipſius. ibidem.
117 *Fideiuſſor quando poſſit agere contra principalem debitorem.*
118 *Fideiuſſor in foro Capitolino agit executiue pro liberatione à fideiuſſione, ſecùs autem alibi, quia debet agi ordinarie.*
119 *Qui præpoſterat ordinem in agendo, repellitur.*
Exemplum in eo, qui adhuc non permittitur hæres. ibidem.
120 *Agens ante tempus repellitur, & quis dicatur ante tempus agere.*
121 *Limita, vt ibidem.*
122 *Item repellitur, qui venit contra factum proprium, vel allegat propriam turpitudinem.*
123 *Compenſatio, quando repellat agentem.*
Declara, vt ibidem.

124 *Dimiſſio furti,& iniuriarum,an repellat agentẽ.*
125 *Negans poſſidere , an repellat eundem .*
126 *Declaratur concluſio prædicta .*
107 *Feriæ, quando impediant agere .*
128 *Excuſſio principalis debitoris , quando ſit neceſſaria .*
129 *Solutio poſt litis conteſtationem,quãdo impediat.*
130 *Confeſſio debiti, & ſuſceptio termini,an repellat agentem .*
131 *Terminus Iudicialis coram quo , & quomodo admittatur .*

REus in ſumma Actorem multis modis
105 poteſt repellere , puta † antiquitus , ſi agebat ſeruus, *l. ſeruus , ff. de iudic. l. ſeruitutem, ff. de regul. Iur.*

106 Si eſt pupillus , qui non niſi † per Tutorem agere poteſt , *l. 1. C. qui legit. perſonam ſtan. in Iudic. & l.clarum , C.de auth. præſt.*

Si ſit minor vigintiquinque annorum ,
107 † ſine Curatoris authoritate, niſi Iudex pro eo ſententiam proferat, *l.non & minus, ff. de Procur. l. acta, §. contra minorem, ff. de re iud.*

108 Si ſit prodigus , † cui bonis interdictum eſt, ſurdus,furioſus,mutus,fatuus,mente captus; quia neque iſti ſine Curatore agere poſſunt, *l. dabimus , in fine, ff. de priuil. credit. & l.fin, C. ad l. Iuliam maieſt.*

109 Impedit vlterius eum, † cui Prætor bona alienare interdixit , *l.vt Prætor,§.quid,ſit antem, ff.de iure delib.*

110 Si vir, & vxor ad inuicem, † inter ſe moueant matrimonio conſtante famoſas actiones, *l.diuortij , C.rerum amotarum .*

111 Reijciet quoque filiumfamilias † agentem ſine Patris conſenſu , *l. ſin. C. de bonis , quæ liber.* niſi hoc eueniat Patre abſente, vel ſit turpis perſona , vel demens , vel fatuus , *l.cum filiusfamil. ff.de reb. credit. ſi cert. petat.*

112 Sed eſt † aduertendum , quod Pater poteſt compelli à Iudice,vt conſentiat, *l.huiuſmodi: §.fin. ff.de legat.*

113 Banniros quoque reus † repellet , *l. certa forma , C. de iur. Fiſc. lib.* 10. quod fallit in bannitis à Præſide Prouinciæ , & à Ciuitate, qui ſolum exploduntur à ſtaturario Præſidio. *Bart, in l.iuris, qui, ff.de teſtament.*

114 Spolium quoque , quamuis prædo † ſit , qui excipit, repellit agentem, *l.dominum, C.de rei vendic. cap.grauis de reſtit.ſpoliat.& cap.antiquitus,cap.omnes leges,& cap.nullus* 1.*quæſt.*1

115 Proponens quoque exceprionem † excõmunicationis,vel hæreſis,quæ in quacunque parte Iudicij opponi poſſunt , *cap. exceptionum de exceptionibus, Clemen. vnic. de except. cap. omnis Chriſtianus* 11.*quæſt.*2. *cap. ſi quis à Catholica Eccleſia* 24.*quæſt.*4.

116 Monaſterium quoque ingreſſi, & Deo dicati repelluntur ab actione , *cap. non dicatis* 12. *quæſt.* 2. *& cap. de præſentium* 16. *quæſt.* 1. *l.Deo nobis , C. de Epiſcop. & Cleric. auth. ingreſſi, C. de Sacroſanct. Eccleſ.* & ideo ſemper agit Monaſterium, vel Conuentus ex perſona talis ingreſſi , & Deo dicati .

117 Fideiuſſor etiam arcetur , niſi † debitor pro quo fideiuſſit,cœperit bona dilapidare, tunc enim poſſet agere ; quod & eueniet , ſi fuit conuentum , vt prius poſſit conueniri , vel ſi ceſſet ſoluere , vnde oriatur periculum fideiuſſori. His enim caſibus fideiuſſor aget, vt liberetur à fideiuſſione , *l. indebitas , ff. de*
118 *cond. indebit. Bart. in l.ſi quis,† mandati , ff. de negoc.geſt.* Et iudicio quidem ordinario, niſi eſſemus in Vrbe , & foro Capitolino , vbi adeſt *Statutum ordinatorium lib.* 1. *cap.* 157. cuius vigore poteſt agi executiue , vt fideiuſſor liberetur , etiamſi non fuerit condemnatus .

119 Præpoſtero quoque ordine † ſi quis agit , repellitur ab agendo ; vtputa, ſi hæres antequam hæres eſſe permittatur , agat iudicio familiæ erciſcundæ , aut pro diuiſione , *l.* 1. *ff. fam. erciſcund. & l.fundi, ff. de except.*

120 Nec ante tempus agi permittetur in caſibus, de quibus *in l.niſi finita, l.ſi Tutor, §.fin. ff.de tutel. l. ſoluatur, §.fin. ff.quib.mod. pignor. l.1.§.interdũ,ff.ſi pars hæreditat. petat. & l.ſed ſi reſtit. §.fin. de Iud.* & creditores agentes ante diem repellentur regulariter, *l.ſine,ff.quando dies legat.cedit.l.itẽ quia cõuentiones, ff.de pact.*

121 Quod fallit vbi debitor flectat † ad inopiam , vel vergat in deterius , *l. in omnibus , ff. de iudic. l.ſi creditores, ff.de priuil. credit.*

Vel niſi agatur de annuis preſtationibus, vt reus conuentus ante diem, ſoluat veniente die , vt dicam infra .

122 Qui etiam contra factum proprium † veniunt , repellentur à reo, *l. venditor, ff. commun. prædiorum* , prout qui propriam turpitudinem detegunt , & allegant, *cap. inter dilectos, de donat. l.tranſactum, C.de tranſact.*

123 Compenſatio quoque repellit † agentem, ſi eſt liquidum id , quod petitur compenſari, vel ſtatim poteſt liquidari ſi factum propoſitum compenſationem admittit , *l. fin. C.de tranſact. & l.viro, ff. ſolut. matrim.*

124 Repellet quoque reus agentem † poſtquã ille dimiſit actionem furti, vel iniuriarum per pactionem , tranſactionem, vel diſſimulationem, *l.eum qui nocentem, ff.de iniurijs, l.ſi tibi decem, §.quidam, ff. de pact.*

123 Negans etiam reus poſſidere rem,† quam actor vendicare intendit, explodit regulariter agentem , ſi præcipue aſſignat alium poſſeſſorem , *l. qui petitorio , ff. de rei vendic.* Declara tamen, quod ſi negans conuincitur de mendacio , poſſeſſionem amittit, & partes petitoris officio Iudicis cogitur ſubire , *l.fin. C.de rei vendic.l.quoties,§.1.ff.ſi ex noxali cauſa agatur .*

Digitized by Google

127 Feriæ quoque repellent eundem, niſi adſit periculum, quod res ſit peritura momento, *l.1. C. de feryſ, & l. ſolet etiam, ff. de feryſ, & dilationibus.*

128 Niſi adſit obligatio † Cameralis, vel quarantigia, & clauſula in ſolidum, obſtet cõuentio fideiuſſoris, mandatoris, pignorum poſſeſſionis, non excuſſo principali debitore, *auth. ſed hodie, C. de act. & obligat.*

129 Idem faciet ſolutio facta † poſt litis conteſtationem, propter quam reus condemnari non poteſt ad expenſas, quia obligatio eſt perempta per ſolutionem, §. *fin. inſtit. de perpet. & tempor. actio, & quib. mod. tollitur oblig. in princ.*

130 Quod & fiet, ſi reus † debitum fateatur, & inducias petat ad ſoluendum; quatuor menſium, quod de iure facere poteſt, *cap. ad conſultationem, de re iud. l. ſi debitori, l. debitoribus, ff. de iudic.* Hoc tamen tempus in Vrbe ex ſtatuto fuit redactum ad decem dies, & de ſtilo A. C. ad triginta, quod & indicat

131 *reformatio Tribunalium † Pauli V. conſtit. 71. tit. de A.C.* & ideo multi poſt lapſos decem dies obtentos in alijs Tribunalibus confugiunt ad A.C. ad ſuſcipiendum tempus triginta dierum, & hic terminus ſolet obſeruari ſaltem pro alijs viginti diebus, & quandoque etiam pro triginta, iuxta arbitrium Locumtenentium.

De Procuratore, & mandato.

Cap. V.

Qualis debeat eſſe Procurator.
Artic. I.

1 *Cliens debet facere electionẽ boni Procuratoris.*
2 *Inſulſi litigantes eligunt togatos inexpertos, & qui togam aliquando ſumpſeruut propter neceſſitatem.*
3 *Multi credunt à toga, & ventris tumore prærogatiuas accipere.*
4 *Litigatores prædicti ſe ipſos offendunt, & Curiam, quæ ſemper abundauit hominibus egregiis. & num. 5.*
6 *Et deficiunt in proprio ſalutari, quia in electione non ſe commendant Deo.*
7 *Omnes addiſcant, incipere à Cælo, à quo prouenit omne bonum.*
8 *Implorentque iuuamen animarum Purgatorij.*
9 *Idem faciant patroni, ne incidant in certi generis litigatores.*
10 *Patroni ſtudeant ſemper ante omnia partes ad concordiam vnire.*
11 *Et bene audiant Clientem, & de qualitatibus cauſæ eum interrogent.*
12 *Procuratori melius eſt videre proceſſus, quam ſtudere digeſtis.*
13 *Pro ſeruitio litigantium debet fieri Congregatio pro directione cauſarum.*
14 *Quando ſit legitimanda perſona Procuratoris.*
15 *Quilibet an præſumatur habilis ad comparendum in Iudicio.*

ACturus de Procuratore, præmittendum cenſeo pro litigantiũ vtilitate, facien-
1 dam eſſe ſecundum cauſarum pondus † electionem boni patroni, & non infimæ claſſis, quorum numerus non exiguus reperitur in Curia.

Nec litigare volentem decipiant inſulſi litigatores, qui egentes patrono pro defen-
2 ſa † eorum cauſæ, non quæſiuerunt rogare bonos, & idoneos, ſed ex accidenti elegerunt ſibi togatum, qui cauſas dicere edoctus fuit, vel à propria neceſſitate in longis carceribus, vel in latebris propter creditorum rigorem, vel fuerunt eiecti ab aliquo exercitio ex propria culpa: quoniam iſti non ſunt cauſarum patroni; ſed cauſidici, qui diſſipatis ſubſtantijs, exercitio, & libertate patriæ, carentes antiquo victu, ſe foris
3 immiſcent, & quia † credunt à toga prærogatiuas accipere, confiſi in ventris tumore, vt dicit Martialis; vt poſſint melius fallere ſumunt togam: Nil vltra facientes, vt dicit Prudentius, niſi in omni foro canina voce latrare.

Iſti (inquam) litigatores, ſicut ſeipſos
4 offenderunt, eligendo † non idoneos, quorum opera cauſam perdiderunt; ita ignari
5 offendunt Curiam noſtram, quæ † ſemper habuit diligentiſſimos, doctiſſimos, & præclariſſimos in omni virtutum genere viros:
6 & dicendum eſt, † quod iſti tales ex occulto Dei iudicio defecerunt in proprio ſalutari, quia in electione non ſe ſe Deo Opt. Max. Sanctiſſimæque Genitrici Mariæ, & Sancto Iuoni Patrono noſtræ Curiæ commendarunt.

7 Addiſcere ergo debent omnes, primitùs à Cælo, à quo prouenit omne bonum, incipere, implorentque humili corde Iuuamen Miſerandarum Animarum Purgatorij; iſtæ
8 enim † adiutæ Miſſarum ſuffragijs (quibus ſæpiùs vti debemus, ad benè eligendum) à pœnis purgantibus liberatæ, grati animi ſigno Adiutrices erunt apud Cœleſtes, vt non ſolum probum Patronum, & Deum timentem eligamus, verùm etiam quatenus Iuſtitia aſſiſtat, fauorabilem cauſæ finem impetrare valeamus.

Quod, & faciant etiam ipſi Patroni, ne
9 incidant in certum genus † litigatorum, qui ſæpius cum eorum cauillationibus, & ingenioſis inuentionibus, ita alliciunt, vt ipſi

Procuratores proprium decus perdere vi-
deantur, ſtudeantque ſummoperè ſemper
10 quando ſe præbet occaſio, † partes ad con-
cordiam vnire, amare bonum, & æquum,
& reiectis ſubterfugijs, & tergiuerſationi-
bus, ſe in integritate manutenere conſpicua,
S. Thom. 2. 2. quæſt. 31. art. 2.

Studeantque ante omnia benè audire
11 Clientem, † & eundem de qualitatibus cau-
ſæ, & de difficultatibus, quæ ex diſcurſu eli-
ciuntur, interrogare; deindeque optimè vi-
dere ſcripturas, & proceſſus: quia *vt conſi-*
12 *derat Simon de Pretis conſ.* 51. melius † eſt vi-
dere proceſſus, quam ſtudere Digeſtis; & ſi li-
tigatoris vires ſuppetunt antequàm Iudi-
cium, litemque incipiant, conſulere aliquem
13 ex ſenioribus, & excellentioribus † Aduo-
catis, & cum eo aliquam inire congregatio-
nem, præuio aliquali omniũ hinc inde diffi-
cultatum diſcurſu in ſcriptis redacto. Hinc
enim, & directionem cauſæ, & finem in
quantũ poterit, feliciorem valebit expectare.

Nec eos terreat ab initio cognitio mali
Iuris in beneficialibus, neque propterea rei-
ciant cauſas: quia in huiuſmodi litigando
Ius acquiritur; hoc tamen in profanis non
eſt verum, quia iniuſtam cauſam in his de-
fendere, rubori peccatum ſuccedit, vt dicit
Gomes in compendio ſignaturæ, *col. 2. & 3.*
& quidem peccatum mortale, & obligatur
patronus reſtitutioni, *cap. 2. de offic. deleg.*

Igitur poſtquam firmata eſt iuriſdictio,
14 per neceſſe antequam † fiat proceſſus, eſt legi-
timanda perſona Procuratoris, *vt dicit cap. 1.*
extra de accuſat. cap. in noſtra, extra de Procur.

Et quamuis quilibet præſumatur habilis
ad comparendum in Iudicio, niſi expreſſe
15 prohibitus † reperiatur, *inſtit. de his per quos*
agi poſſ. in princ. vbi Aretin. cap. 1. de Procur.
in 6. Vant. de nullit. ex defect. mand. in princip.

Qui poſſint ſtare in iudicio.

Artic. II.

16 *Multi non habent perſonam legitimam ſtandi in*
iudicio.
17 *Confeſſio facta à pupillo in delictis an valeat. &*
num. 18.
19 *Tutor ad lites in beneficialibus, & ſpiritualibus*
minori debet per Iudicem dari.
20 *Cauſæ in Curia, vt plurimum tractantur per*
Procuratores.
21 *Citatus ad comparendum perſonaliter, ſiue cau-*
ſa ſit ciuilis, ſiue criminalis, qualiter intel-
ligi debeat.
22 *Citatus ſi cauſa eſt criminalis, non auditur per*
Procuratorem.
23 *Declara, ſi venit imponenda pœna corporis affli-*
ctiua.

Multi tamen non habent perſonam le-
16 gitimã ſtandi in Iudicio; † vt infans,
furioſus, prodigus, mutus, minor, mona-
chus, bannitus, excommunicatus, filiusfa-
milias, niſi patri quærat, & ſimiles, ſi ſoli
compareant; de quibus *apud Vant. dicto cap.*
num. 6. vſque ad num. 58.

Et quod diximus de minore, procedit nõ
17 ſolum in ciuilibus, verum † etiam in crimi-
nalibus, non enim valet confeſſio delicti per
ipſum facta, niſi ei detur Curator, imò eſt
ipſo iure nulla, *l. clarum, C. de author. præſt.*
Roland. conſ. 31. numer. 1. Guazzin. defenſ. 32.
cap. 32. num. 3. & ſeq.

Licet in praxi non ſeruetur, ſufficitque
18 quod ſit maior quatuordecim † annorum,
ad hoc, vt confeſſio delicti per ipſum com-
miſſi ſuſtineatur, vt teſtatur *Boſſ. in ſua praxi*
tit. de confeſſ. n. 69. Clar. in ſua praxi quæſt. 50.
in princip. & dicemus infra, *in cap. de nullit.*
ad quod videndus eſt etiam *Guazzinus de-*
fenſ. 31. cap. 32. num. 3.

Similiter in beneficialibus, & ſpirituali-
19 bus, maior quatuordecim poteſt in Iudicio
validè comparere; minori verò quatuorde-
cim debet per Iudicem dari Tutor ad lites,
cap. fin. de Iud. in 6.

Quia verò in Curia, cauſæ vt plurimum
20 tractantur per Procuratores, † aduerten-
dum eſt primo, an in huiuſmodi cauſa poſ-
ſit vnus pro alio interuenire.

Citatus enim ad comparendum perſona-
liter, ſiue cauſa ſit ciuilis, ſiue ſit crimina-
lis, eſt procedendum cum diſtinctione: quia
21 in cauſa † ciuili intelligitur, vel per ſe, vel
per Procuratorem, *vt inquit D. Gratioſus de*
citat. cap. 11. nu. 149. fol. 521. Si autem cauſa
22 eſt † criminalis, non auditur per Procura-
torem, vt videri poterit *apud dict. D. Gratio-*
ſum Vbertum eod. tract. dict. cap. 11. nu. 151.
23 *fol. 521.* cum declaratione, quod † hoc pro-
cedit, quatenus venit imponenda pœna cor-
poris afflictiua; ſecùs in pœna relegationis,
vel priuationis officij, aut de intereſſe ciui-
li, *vt fol. 522.*

De Procuratore in cauſa criminali.

Artic. III.

24 *In criminalibus Procuratores non admittuntur,*
ſed rei debent perſonaliter comparere.
25 *Declara, nè Iudicium reddatur eluſorium.*
26 *Banniti, & homicidæ, & vbi datur pœna corpo-*
ris afflictiua, non audiuntur per Procurato-
rem. & num. 27.
28 *Declara, ſiue agatur de crimine publico, ſiue de-*
licto priuato.
29 *Amplia etiamſi reus fuerit pro alio delicto con-*
demnatus.

30 *De-*

30 *Declara, quod procedit quamuis deueniatur ad ſententiam diffinitiuam.*
31 *Item & ſi pœna corporalis poſſit redimi pecunia.*
32 *Item etiam quod pœna ſit arbitraria Principi.*
33 *Accuſator an audiatur per Procuratorem in criminalibus. & num. 34. & 35.*
36 *Proceſſus eſt nullus, ſi admittitur Procurator in caſib us in quibus non debet admitti.*
37 *Limita, quando proceditur contra mortuum.*
38 *Limita etiam in delictis, pro quibus non erit imponenda pœna corporis afflictiua.*
39 *Neque refert, quod in euentum non ſolutionis pecuniariæ imponatur pœna corporalis.*
40 *Idem ſi imponatur pœna priuationis.*
41 *Similiter ſi pœna ſit arbitraria Iudici.*
42 *Limita tertio, quando Procurator comparet non vt abſentes defendat, ſed eorum cauſam abſentiæ proponat.*
43 *Procurator proponens ſuſpiciones loci, ad quem citatur inquiſitus, an admittatur.*
44 *Et quid in exceptionibus notorijs tangentibus delictum. & num. 45.*
46 *Procurator quando admittatur pro inquiſitis de homicidio, vno ex illis liberato.*
47 *Procurator in ſtatu Eccleſiaſtico non auditur in exceptione tangente delictum.*
48 *Procurator in proceſſu carcerati poteſt omnes actus iudiciales facere, præterquam reſpondere interrogationibus Iudicis.*
49 *Quando allegatur nullitas non tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnatoriæ.*
50 *Quæ dicuntur de Procuratore, an habeant etiam locum in accuſatore.*
51 *Procurator quando admittatur in criminali.*

IN criminalibus enim practicatur, quod
24 Procuratores non admittuntur, † ſed rei
debent perſonaliter comparere, *per l. penult.
§. ad crimen. ff. de public. Iud. l. ſeruum quoque,
§. publici, ff. de Procur. cap. veritas, extra de
accuſat. Rot. deciſ. 15. de Procur. in nou.*
Hoc autem fit ne Iudicium reddatur elu-
25 ſorium, in euentum, † in quem feratur ſen-
tentia condemnatoria, *Alberi. in d. §. publi-
cè, vt etiam cauetur in conſtitut. 24. ſan. mem.
Iulij II. in Bull. nou. tom. 1. fol. 481. & Pij IV.
la 52. in Bullar. nou. tom. 2. ac Pij V. conſt. 40.*
26 diſponentes, † quod banniti, & homicidæ,
& vbi datur pœna corporis afflictiua, non
audiantur, de quo eſt etiam videndus *Guaz-
zin. defenſ. 12. numer. 55. fol. 238. tom. 1.* Sed
27 quando citatur ad perſonaliter comparen-
dum, debet exprimi facultas, & cauſa,
Vbert. d. cap. 11. num. 158. & num. 524. vbi,
quod ita practicatur in noſtra Romana
Curia.
28 Ampliatur, quod hoc † procedit, ſiue
agatur de crimine publico, ſiue delicto pri-
uato, *Doct. in d. §. ad crimen, & in d. cap. ve-
niens, Clar. in dicta praxi quæſt. 32. in princip.*
ſi enim non comparet, poteſt capi, *Vbert. vbi
ſupra num. 157. fol. 524.*
29 Ampliatur ſecundo, etiamſi Reus † fuerit
pro alio delicto condemnatus; ſibi enim
imputare debet, quod hoc proueniat ex
propria culpa, *Boſſ. vbi ſupra tit. de citatio-
ne num. 36. Clar. dicta quæſt. 32. verſ. tu ſcis.*
30 Tertio procedit, quamuis deueniatur ad
ſententiam diffinitiuam contra abſentem,
vigore ſtatutorum vbique vigentium, quod
contumaces habeantur pro confeſſis, & cō-
uictis. & hæc eſt magis communis opinio,
ſeruaturque in praxi; vt teſtatur *Clar. in di-
cta quæſt. 30. verſ. hæc autem concluſio*; licet,
vt dicit idem *Clar. & Vant. de nullit. ex defect.
mandati num. 177.* ipſi contrarium tenuerint.
31 Quarto, etiamſi pœna corporalis † poſſit
redimi pecunia, nam quo ad hunc effectum
habetur pro mere corporali.
32 Quinto, etiam quod pœna ſit † arbitraria
Principi, quia poteſt eam declarare eſſe
corporis afflictiuam, *Clar. d. quæſt. 32. verſ.
dies eſt, & ſequenti.*
33 Sexto, idem obſeruari debet non † ſolum
in reo, ſed etiam in accuſatore; licet de
cōſuetudine Procuratores admittantur pro
34 accuſatore: † ſi tamen accuſator eſſet inqui-
ſitus de aliquo delicto, pro quo poſſit pro-
cedi ex officio, *Clar. ibidem, verſ. penultimo,*
35 (licet multos contrarium † tenuiſſe dicat
Vant. d. cap. 10. num. 177.) à quo non poteſt
ſe defendere per Procuratorem, non admit-
teretur, etiam per Procuratorem ad accu-
ſandum, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. quæro, nunquid.*
36 Tandem ampliatur, in tantum † vera eſſe,
quæ ſupra diximus de non admittendo Pro-
curatorem, quod ſi admittatur in caſibus,
in quibus non debet admitti, proceſſus ſit
nullus, præcipue ſi agatur de delicto, pro
quo poſſit procedi ex officio, *Clar. ibidem,
verſ. penult.* licet multos cōtrarium tenuiſſe
dicat *Vant. d. cap. 10. num. 177.*
37 Limitatur, primo ſupradicta † concluſio,
quando proceditur contra mortuum, in ca-
ſibus, in quibus procedi poteſt, vt in crimi-
ne hæreſis, læſæ maieſtatis, repetundarum,
peculatus, & homicidij, ſeu ipſius ob con-
ticentiam patrati ſceleris, de quibus per
Clar. dict. prax. quæſt. 51. verſ. ſunt tamen: in
his enim caſibus admittitur Procurator,
Clar. d. quæſt. 32. verſ. debes ſcire.
38 Limitatur ſecūdo in delictis, † pro quibus
non erit imponenda pœna corporis afflicti-
ua, vtpute pecuniaria, vel alia, à relegatio-
39 ne incluſiuè infra. Neque refert, † quod in
euentum non ſolutionis pecuniariæ, impo-
natur pœna corporalis, dummodo reus ſit
ſoluendo, vel idoneè caueat, quamuis gra-
ue ſit delictum, vt conſideratum eſt ſupra,
ex opinione D. Gratioſi.

Idem

Digitized by Google

40 Idem eſt ſi imponatur pœna priuationis,
vel depoſitionis ab ordine; ſimiliter ſi pœ-
41 na eſt † arbitraria Iudici, dummodo, tale
arbitrium non ſoleat extendi ad pęnas cor-
poris afflictiuas; quia in his caſibus ceſſat
illa ratio, quod Iudicium poſſit reddi elu-
ſorium, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. ex hac autem
ratione, cum ſeq.*

Tertio limitatur, quando Procurator cō-
42 pareret, non vt abſentes defendat, † ſed vt
eorum cauſam abſentiæ proponat; quo caſu
quilibet, etiam ſine mandato, tanquam
vnus de populo auditur, *Clar. ibidem, verſ.
hæc autem concluſio in fin.*

Quarto, quando Procurator propoſuit ſu-
43 ſpiciones loci, ad quem † citatur inquiſitus;
vel exceptiones dilatorias, declinatorias, &
alias, quæ ante litis conteſtationem opponi
poſſunt; dummodo non concernant delictū,
quia poſtea non auditur in exceptionibus
44 tangētibus delictū, † niſi ſint nototiæ, vtputa
ſi producatur bannū occiſi, qui potuerit oc-
cidi, ad defendendum inquiſitum de illo ho-
micidio, & hoc notorie cōſtat: ſecus in alia
45 aliqua † extrinſeca probatione: tunc enim
Procurator non admittitur. Eadem ratio-
ne, quando ex pluribus inquiſitis de homi-
cidio, ſi vnus ſe conſtituat, & liberetur, tan-
quam quod licuerit illum occidere, reliqui
46 debent audiri per Procuratorem, *Clar. dict.
quæſt. 32. verſ. prædicta autem concluſio, vſque
ad verſ. quæro, an in cauſa nullitatis.*

In ſtatu tamen Eccleſiaſtico non audire-
tur Procurator, in quauis exceptione, etiam
47 notoria, † tangente delictum, *vt in conſt. 14.
Iulij II. & 52. Pij IV. in Bullar. nou. tom. 1.
fol. 481. & tom. 2. fol. 50. & Pij V. conſtit. 40.
fol. 171. eodem 2. tomo.*

48 Quinto, in proceſſu Carcerati, qui † po-
teſt omnes actus iudiciales facere, præter-
quam reſpondere interrogationibus Iudi-
cis. Eſtque aduertendum, quod licet quili-
bet tanquam defenſor, etiam ſine mandato
admitti ſoleat, bonum tamen eſt, quod ha-
beat mandatum, aliàs enim non præiudicat
reo in actibus per eum factis.

49 Sexto, quando allegatur nullitas, † neque
tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnato-
riæ, licet de conſuetudine contrarium ſer-
uetur, neque hoc caſu Procurator admitti-
tur, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. quæro, an in cauſa.*

50 Omnia autem, quæ diximus † de Procu-
ratore, habere etiam locum in accuſatore,
dicit *Clar. in d. praxi quæſt. 33.* vbi videndum
51 eſt etiam late, in materia, quando Procu-
rator admittatur in criminali, *in cap. memi-
nimus, extra de accuſ.*

Quando de mandato procura in ciuilibus doceatur.

Artic. IV.

52 *Procurator ſi cauſa patiatur, quem per eum au-
diri, debet producere mandatum legitimum.*
53 *Quando admittatur cum promiſſione de rato.*
54 *Coniunctus pro coniuncto auditur.*
55 *Coniuncti qui dicantur.*
56 *Limita in requirentibus ſpeciale mandatum.*
57 *Limita ſecundo, quando principalis habet Tuto-
rem, Curatorem, vel Procuratorem.*
58 *Limita tertio, ſi gerit contra voluntatem prin-
cipalis.*
*Limita etiamſi vellet preferri magis coniuncto.
ibidem.*
59 *Proceſſus an ſuſtineatur ſi aliquis cōpareat, tan-
quam Procurator, & non ſit.*
60 *Quilibet admittitur tanquam defenſor pro abſen-
te, cum cautione de iudicatum ſoluendo.*
61 *Procurator non docens de mandato poteſt compel-
li ad cauendum de rato.*
62 *Limita in quatuor caſibus, & quibus.*
63 *Mandatum in Procuratore ad ſolutionem reci-
piendam, debet in ſpecie probari.*
64 *Et an ſufficeret ſi in Inſtrumento quietationis di-
ceretur, talis Procurator. & num. 65.*
66 *Procuratori ſi totus tenor mandati eſſet de verbo
ad verbum in alio Inſtrumento inſertus, an
crederetur.*
67 *Cautio de rato ſufficit, quandiù dubitatur de
mandato.*
68 *Mandatum an ſufficiat præſumptum, vel requi-
ratur expreſſum per Inſtrumentum. & nu-
mer. 69.*
70 *Mandatum præſumptum reſultat ex impenſa
vnius ducati.*

52 SI igitur natura cauſæ † patiatur, quem
audiri per Procuratorem, prout eſt re-
gula in cauſis ciuilibus, debet Procurator
comparens, ſi cauſa ſit profana, producere
mandatum legitimum, vel ſaltem cauere de
53 rato. Et quando † cum tali promiſſione
admittatur, *vide Rot. in Romana cambij 9. Iu-
nij 1649. coram R. P. D. Arguelles.* Coniun-
54 ctus etiam pro coniuncto, † auditur cum
tali cautione de rato, *l. ſed, & hic, ff. de Pro-
cur. & cap. qui generaliter, eodem tit. in 6. Fe-
lin. in cap. nonnulli, §. ſunt & alij numer. 59.*
55 vbi declarat, qui dicantur in propoſito cō-
iuncti, *de reſcriptis*, præterquam in infraſcri-
ptis caſibus.

56 Primo in requirentibus † ſpeciale man-
datum, *Felin. in cap. coram, extra de offic. de-
leg.* vbi ſeptem modis iſta limitatio ſublimi-
tatur.

57 Secundo, quando † principalis haberet
Tutorem, Curatorem, vel Procuratorem.

58 Tertio, ſi gerit contra † voluntatem prin-
cipalis.

Quar-

Quarto; ſi vellet præferri magis coniuncto, vt late per *Felin. in dict. cap. coram, extra de offic. deleg.*

59 Si tamen aliquis comparet † tanquam Procurator, & non ſit, non ſuſtinetur poſtea proceſſus, tanquam factus à coniuncta perſona, etiam cum dicta cautione, *Vant. d. cap. de nullit. ex defect. man. num.* 81. Qui-

60 libet etiam admittitur,† tanquam defenſor, pro abſente cum cautione de iudicatum ſoluẽdo, *l. ſolutionis, ff. de ſolut. & Vant. vbi ſupra.*

61 Quid autem ſi aſſ. Procurator compareat neque doceat de mandato? poteſt Iudex, ne in vanum laboret, compellere ipſum ad cauendum de rato, hæc enim eſt medela Procuratoris, de cuius mandato dubitatur, *l. 1. C. de procur. gloſ. in cap. coram, & in d. cap. 1.* & hoc ſemper procedit.

62 Præterquam in quatuor † caſibus: Primo ſi per cautionem non eſſet plene conſultum aduerſario: Secundo ſi eſſemus in mandato publico, & in delegatione. Tertio in ſolutione recipienda; Quarto ſi Dominus eſt præſens; In his enim caſibus, non ſufficit

63 cautio, *Felin. in d. cap. coram*. Sed † debet in ſpecie in Procuratore ad ſolutionẽ recipiendam probari mandatum, per Inſtrumentum

64 publicum, † neque ſufficeret, ſi in Inſtrumento quietationis, vel venditionis diceretur, talis procurator, de cuius mandato conſtat manu talis Notarij, niſi mandatum originale oſtenderetur, *Ludouiſ. deciſ. 275. num. 5.*

65 vbi quod faceret adminiculum, & † quod ſufficeret talis enunciatio iunctis adminiculis; dicit idem *Ludouiſ. deciſ. 111. num. 2. vbi addend. nu. 7.* Si tamen totus tenor mandati

66 eſſet † de verbo ad verbũ in alio Inſtrumento inſertus, crederetur, *vt per Boer. deciſ. 281.* Notaque quod in quouis caſu, quo admit-

67 tatur aſſ. Procurator cum cautione, † hæc cautio ſufficit, quandiu dubitatur de mandato, ſed ſi opponatur defectus mandati, non ſufficit amplius, *Vant. d. cap. num. 64.*

68 An autem ſufficiat præſumptum, † vel requiratur expreſſum per Inſtrumentum? eſt maxima Doctorum controuerſia: Rota ta-

69 men ſequendo æquiorem †opinionem admittit præſumptum reſultans ex productione Iurium, *vt in Parmen. manutentionis 4. Februarij 1647. coram R. P. D. Arguelles, & in Romana cambij 9. Iunij 1649. coram eodem.* vbi diſcuſſis opinionibus dicit; quod poteſt etiam probari per teſtes, & facto principalis acta reualidari: Idemque dicitur *in Farfen. bonorum 27. Nouembris 1648. coram R. P. D. Cerro, in folio.* Admittit etiam ea-

70 dem Rota,† quod mandatum præſumptum reſultet ex impenſa vnius ducati, *vt in Romana ſubhaſtationis de Alexijs 15. Febr. 1647. coram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

Quando ſit exhibendum mandatum in beneficialibus.

Artic. V.

71 *In beneficialibus, & ſpiritualibus, nemo auditur abſque mandato.*

72 *Citatio eſt decernenda ad inſtantiam Procuratoris in beneficialibus.*

73 *In ſpiritualibus non habetur ratio affinitatis, quo ad mandatum.*

74 *Coniunctus qualiter audiretur, ſi per edictum procederetur ad priuationem beneficij.*

75 *Iudicium quando incipitur ad inſtantiam non Procuratoris.*

76 *Commiſſio, qua præfigitur terminus ad docendũ de mandato, quando detur.*

77 *Iudex in quibuſcunque cauſis poteſt compellere Procuratorem ad docendum de mandato legitimo;*

78 *Alias procederetur contra principalem tanquam contumacem.*

79 *Nec requiritur alia monitio Procuratoris.*

80 *Si Iudex non repellit Procuratorem illegitimum, quid debeat pars proteſtari.*

Et quid ſi Iudex procedat non obſtãte dicta proteſtatione. ibidem.

81 *Et an detur appellatio.*

82 *Et quid ſi interſit parti non appellare.*

83 *Proceſſus an ſit nullus, ſi Procurator ſit ſubſtitutus, nec doceat de legitima ſubſtitutione, ſi opponatur per aduerſarium.*

84 *Mandatum Procuratoris, & mandatum Iudicis delegati concordantur in pluribus quo ad reſcriptum.*

85 *Mandatum legitimum, vt dicatur, quale eſſe debeat.*

71 IN beneficialibus vero, & ſpiritualibus, nemo audiri debet, † abſque mandato, *Rota deciſ. 6. de Procur. in nou. Caſſad. deciſ. 6.*

72 *vt lit. pend.* Nec ad alicuius † præterquam Procuratoris inſtantiam decernenda eſſet citatio, quia in ſpiritualibus non habetur ra-

73 tio † affinitatis, *Egid. concluſ. 681.* alia vero ſunt videnda apud *Veſtr. lib. 3. cap. 4. fol. 58.*

74 Niſi procederetur per edictum † ad priuatione beneficij, quia tunc coniunctus priuandi, tanquam defenſor, cum cautione de rato audiretur, *Rot. deciſ. 35. de Procur. in nou.*

75 At ſi forte ad inſtantiam non Procuratoris incipitur iudicium, prout quotidie fit, etiam in beneficialibus, quia nemo præſumitur Procurator, & eius acta nomine alterius non tenent, niſi doceatur de mandato, *vt in Vrbenetana bonorum 2. Martij 1648. coram R. P. D. Meltio*: Ideo ſolet concedi ad-

76 uerſario † commiſſio, quod præfigatur terminus ad docendum de legitimo mandato: quo elapſo, Iudex pronunciet nullã iuriſdi-

ctionem

diam ſuæ dotis, ſed pro dimidia illius dici-
tur valida obligatio, *vt dicitur in eadem deciſ.*

Et debitor, qui docet de trina ſolutione
80 liberatur † à præteritis paghis, *vt in dicta*
Romana cenſus 16. Decembris 1647. coram
R.P.D. meo Bichio, inter volantes.

Si autem agitur vigore Inſtrumenti facti
81 à Curatore † ſine præſentia minoris, & ſine
debitis ſolemnitatibus, non vallet obliga-
tio. Et ſi debitor credit ſe liberatum ex ac-
82 collatione † eſt aduertendum, quod accol-
lare non eſt extinguere, & quod ideo non
dicitur liberatus, *vt in Romana domus 4. Maij*
1648. coram eodem, in folio.

Quando verò hæredes mariti agunt con-
83 tra Viduam pro reſtitutione † donatorum à
marito, debet pro rea procedi cũ diſtinctio-
ne: quod veſtes feſtiuæ, & iocalia non cen-
ſentur donata; ſecùs autem illa, quæ ſunt
deſtinata ad vſum quotidianum: & quod do-
nata à conſanguineis viri, ſpectant ad hæ-
84 redes; † donata verò à conſanguineis vxo-
ris, ſpectant ad vxorem; *vt in Piſauren. ioca-*
lium 22. Iunij 1648. coram bon. mem. Arguelles,
apud P. Dianam par. 9. fol. 410. quam deciſio-
nem eruditiſſimam qui videbit, multum de-
lectabitur; tam ratione obiecti, quam expli-
cationis lepidiſſimi Auditoris.

Quid autem ſit dicendum, ſi eſſet proban-
85 da identitas † mercium alicui Mercatori
venditarum, ſi ille tractu temporis decoctus
euadat? Dic, quod probatur ex qualitate
earundem, iuncta vicinitate tranſmiſſionis,
& venditionis illarum; & quando non con-
ſtat recipientem habuiſſe aliunde aliàs mer-
ces ſimiles, *vt in Meleuitana mercium 22. Maij*
1648. coram eodem, in folio,

Et ſi reus neſcit quomodò probatur do-
86 minium, videat † *Rotam in Romana ſepara-*
tionis bonorum 20. Aprilis 1646. coram R.P.D.
Veroſpio, non impreſſa.

De colluſione, liberatione, & diſpoſitione legis, Quintus Mutius.

Artic. IV.

87 *Colluſio repellit agentem.*
88 *Solutio partis debiti probat creditum contra oppo-*
nentem de veritate illius.
89 *Actor poteſt citare reum, etſi reus fuerit pro-*
teſtatus, quod citetur procurator.
90 *Citatus vti hæres, non contradicens, & poſſidens*
bona hæreditaria, dicitur hæres.
91 *Mulier, cui à Marito fuerunt data bona in reſti-*
tutionem dotis, non poteſt executiuè conueniri.
92 *Filius obligatus à Patre ad aliquod exercitium,*
non poteſt ſe eximere ab illo.
93 *Mulier cum filijs à marito vſufructuaria inſti-*
tuta, debet eſſe contenta alimentis.
94 *Donatio cauſa mortis quando transfundatur in*
donationem inter viuos.
95 *Reus poteſt contra actorem periurium opponere.*
96 *Amplia etiam non obſtante nullitate contractus.*

87 Colluſio † quoque repellit agentem; ſed
quando dicatur inducta, & commiſſa,
videnda eſt *Rot. in Cervien. ſeu Ianuen. pecu-*
niaria 1. Iulij 1648. coram R.P.D. Rojas, inter
volantes.

Qui etiam vult opponere de veritate cre-
88 diti, ſi doceatur ipſum ſoluiſſe † partem de-
biti, dicitur approbare creditum, *vt in Ro-*
89 *mana fructuum dotis 10. Iunij 1648.* † *coram*
eodem. Et ſi reus proteſtatur, quod citari de-
beat eius procurator, actor tamen poteſt ci-
tare ipſum reum, non obſtante dicta prote-
ſtatione, *vt in Romana Caſalis 23. Martij 1635*
coram Reuerendiſſ. Dunozetto, inter volantes.

Si autem citatur vti hæres, & non contra-
90 dicit, & eſt in † poſſeſſione bonorum hære-
ditariorum, dicitur hęres, vt dicitur in *eadem*
deciſione.

Repeto, quod mulier, cui à marito in re-
91 ſtitutionem † dotis fuerunt data bona, non
poteſt executiuè conueniri ab illius credi-
toribus, ſi ante dictam dationem nõ fuerant
relaxata mandata, *vt in Romana cambij de*
Molaria 26. Febr. 1625. coram bon. mem. Mun-
zanedo, in folio.

Filius etiam obligatus à Patre ad aliquod
92 exercitium, † non poteſt ſe eximere à dicta
obligatione, *vt in Romana mercedis 9. Iunij*
1621. coram eodem, deciſ. 296. tom. 2. part. 4.
recent.

Mulier etiam, quæ fuit inſtituta vſufru-
93 ctuaria à marito vna cum filijs, debet eſſe
contenta alimentis, iuxta conſuetudinem
Bulgari; ad quod *videnda eſt Romana vſusfru-*
ctus 18. Iunij 1615. coram bon. mem. Cardinali
Panzirolo, inter vagantes.

Et qui vult videre caſum, in quo donatio
94 cauſa mortis † transfundatur in donationẽ
inter viuos, *videat Anconitanam prædij 19. Iu-*
nij 1634. & 24. Ianuarij 1635. coram bon. mem.
Merlino.

Reus etiam poteſt opponere periurium
95 contra actorem, quia † ſemper repellitur
periurus à limine iudicij, non obſtante nul-
96 litate contractus; & qui eſt periurus, † de-
bet prius obtinere abſolutionem ab ipſo, &
deinde à iuramento, *vt in Romana nullitatis*
obligationis 22. Iulij 1604. coram bon. mem.
Otthembergo, apud Picum ad ſtatut. Vrb. de-
ciſion. 54.

De

De liberatione, Inquilinatu, & Alexandrina.

Artic. V.

97 *Reus opponens liberationem ſibi à creditore factam, non auditur.*
98 *Bona empta ab vxore abſente viro, an præſumantur de pecunijs viri.*
99 *Et quid ſi empta fuerint præſente viro.*
100 *Hebræus an tueatur conſuetudine, & iure inquilinatus.*
101 *Inquilinus vigore Bullæ Iuris congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari.*
102 *Donatio inter virum, & vxorem regulariter eſt nulla.*
103 *Præſcriptio ſtatutaria Vrbis, cap. 158. in qua actione locum habeat.*
104 *Pœna Bullæ Alexandrinæ, quando dicatur habere locum.*

SEd ſi opponit liberationem ſibi factam à
97 creditore, auditur, † & exemptatur, quo
ad perſonam, non autem quo ad bona;
& idem dicetur de Abundanzerijs alicuius
Ciuitatis, quia finito eorum officio, dicuntur liberati ab obligatione inita durante tali officio, quo ad perſonam tantum, ſed non quo ad bona, *vt in Reatina cenſus 17. Februarij 1642. coram R.P.D. Cornelio, in manuſcrip.*
Si verò creditores mariti agunt contra
98 bona empta † ab vxore, tunc ſi dicta bona
non fuerunt empta à muliere abſente viro,
emptio præſumitur facta de pecunijs ipſius
viri, ex præſumptione *legis, Quintus Mutius*
99 *fecit*; ſecus autem ſi emptio † fuit facta præſente
viro, *vt in Romana fideicommiſſi de Goris 23. Maij 1583. coram bon. mem. Bubalo, in folio.* ſed in *Romana fideicomiſſi de Marianis 27. Iunij 1650. coram R.P.D. Rojas, inter volantes*; fuit dictum quod vxor propter ſuſpicionem turpis quæſtus non præſumitur habere aliquid, vltra dotem, etiam fauore tertij.
Hebræus quoque ſi conueniatur ad euacuandam
100 euandam domum † in Ghetto, per ipſum
habitatam, tuetur conſuetudine, & iure Inquilinatus, & non poteſt expelli; quinimò tale ius habet tranſitum ad hæredes, & ſucceſſores eius, *vt in Romana domus 25. Maij 1615. coram bon. mem. Cardinali Veroſpio, inter vagantes.*
101 Sed Inquilinus vigore Bullæ Iuris † congrui
expellitur à ſucceſſore ſingulari, qui nō tenetur ſtare locationi, abſque eo, quod talis ſucceſſor teneatur ad damna, & intereſſe, *vt in Romana retractus 15. Maij 1589. coram Mantica deciſ. 63. apud eundem, & deciſ. 229. part. 4. diuerſ. & deciſ. 11. par. 3. recent.*
102 Donatio etiam inter † virum, & vxorem
reppellitur, ſed limitatur quando iuramento fuit confirmata, vel morte roboratur, *vt* Praxis Camilli Capucij.
Bononien. de Boſijs 22. Aprilis 1611. coram bon. mem. Cardinali Sacrato, inter vagantes.
Sciendum eſt etiam, quod præſcriptio ſta-
103 tutaria Vrbis *cap. 158.* † habet ſolum locum
in actione perſonali, non autem in reali, *vt in Tridentina fideicommiſſi 30. Iulij 1616. coram bon. mem. Manzanedo, non impreſſa.*
Quid autem ſi opponatur incurſus Bul-
104 læ Alexandrinæ? † Dicendum eſt, quod,
vt incurratur pœna dictæ conſtitutionis, primo requiritur dolus: ſecundo quod fuerit illata iniuria verbis, vel facto, ex cauſa litis; nec ſufficit quælibet rixa, *vt in Romana incurſus Alexandrinæ 10. Nouembris 1581. coram bon. mem. Blanchetto*, quæ eſt impreſſa *apud Farin. poſt primum volum. conſil. & apud Marcheſan. de commiſſ. par. 1. fol. 1296.*

De alijs exceptionibus, quibus reus vtitur in iudicio.

Artic. VI.

105 *Seruus antiquitus non poterat agere.*
106 *Pupillus non poteſt per ſe ipſum agere.*
107 *Minor vigintiquinque annorum non poteſt agere ſine Curatore.*
108 *Prodigus, ſurdus, furioſus, mutus, fatuus, mente captus, non agunt ſine Curatore.*
109 *Interdictus alienare non agit.*
110 *Vir, & vxor ad inuicem actiones famoſas non poſſunt proponere.*
111 *Filiusfamilias non poteſt agere, ſine conſenſu Patris.*
Limita, vt ibidem.
112 *Pater poterit cogi ad præſtandum conſenſum filio ad agendum.*
113 *Bannitus repellitur ab agendo.*
Declara, vt ibidem.
114 *Spolium repellit agentem.*
115 *Exceptio excommunicationis, & hæreſis repellit actorem.*
116 *Ingreſſi Monaſterium, & Deo dicati repelluntur ab agendo.*
Ideo ſemper agit monaſterium ex perſona ipſius. ibidem.
117 *Fideiuſſor quando poſſit agere contra principalem debitorem.*
118 *Fideiuſſor in foro Capitolino agit executiue pro liberatione à fideiuſſione, ſecùs autem alibi, quia debet agi ordinarie.*
119 *Qui præpoſterat ordinem in agendo, repellitur.*
Exemplum in eo, qui adhuc non permittitur hæres. ibidem.
120 *Agens ante tempus repellitur, & quis dicatur ante tempus agere.*
121 *Limita, vt ibidem.*
122 *Item repellitur, qui venit contra factum proprium, vel allegat propriam turpitudinem.*
123 *Compenſatio, quando repellat agentem.*
Declara, vt ibidem.

124 *Dimiſſio furti,& iniuriarum,an repellat agentē.*
125 *Negans poſſidere, an repellat eundem.*
126 *Declaratur concluſio prædicta.*
107 *Feriæ, quando impediant agere.*
128 *Excuſſio principalis debitoris, quando ſit neceſſaria.*
129 *Solutio poſt litis conteſtationem,quādo impediat.*
130 *Confeſſio debiti, & ſuſceptio termini,an repellat agentem.*
131 *Terminus Iudicialis coram quo, & quomodo admittatur.*

REus in ſumma Actorem multis modis
105 poteſt repellere, puta † antiquitus, ſi
agebat ſeruus, *l. ſeruus, ff. de indic. l. ſeruitutem, ff. de regul. Iur.*

106 Si eſt pupillus, qui non niſi † per Turorem agere poteſt, *l. 1. C. qui legit. perſonam ſtan. in Iudic. & l.clarum, C.de auth. præſt.*

Si ſit minor vigintiquinque annorum,
107 † ſine Curatoris authoritate, niſi Iudex pro eo ſententiam proferat, *l.non & minus, ff. de Procur. l. acta, §. contra minorem, ff. de re iud.*

108 Si ſit prodigus, † cui bonis interdictum eſt, ſurdus,furioſus,mutus,fatuus,mente captus; quia neque iſti ſine Curatore agere poſſunt, *l. dabimus, in fine, ff. de priuil. credit. & l.fin. C. ad l. Iuliam maieſt.*

109 Impedit vlterius eum, † cui Prætor bona alienare interdixit, *l.vt Prætor,§.quid,ſit autem, ff.de iure delib.*

110 Si vir, & vxor ad inuicem, † inter ſe moueant matrimonio conſtante famoſas actiones, *l.diuortij, C.rerum amotarum.*

111 Reijciet quoque filiumfamilias † agentem ſine Patris conſenſu, *l. fin. C. de bonis, quæ liber.* niſi hoc eueniat Patre abſente, vel ſit turpis perſona, vel demens, vel fatuus, *l.cum filiusfamilias,ff.de reb. credit. ſi cert. petat.*

112 Sed eſt † aduertendum, quod Pater poteſt compelli à Iudice,vt conſentiat, *l.huiuſmodi §.fin. ff.de legat.*

113 Bannitos quoque reus † repellet, *l. certa forma, C. de iur. Fiſc. lib.* 10. quod fallit in bannitis à Præſide Prouinciæ, & à Ciuitate, qui ſolum exploduntur à ſtatutario Præſidio. *Bart. in l.iuris, qui, ff. de teſtament.*

114 Spolium quoque, quamuis prædo † ſit, qui excipit, repellit agentem, *l.donum, C.de rei vendic. cap.granis de reſtit.ſpoliat.& cap.antiquitus,cap.omnes leges,& cap.nullus 1.quæſt.1*

115 Proponens quoque exceptionem † excōmunicationis,vel hæreſis,quæ in quacunque parte Iudicij opponi poſſunt, *cap. exceptionum de exceptionibus, Clemen. vnic. de except. cap. omnis Chriſtianus 11.quæſt.2. cap. ſi quis à Catholica Eccleſia 24.quæſt.4.*

116 Monaſterium quoque ingreſſi, & Deo dicati repelluntur ab actione, *cap. non dicatis 12. quæſt. 2. & cap. de præſumtium 16. quæſt. 1. l.Deo nobis, C. de Epiſcop.& Cleric. auth. ingreſſi, C. de Sacroſanct. Eccleſ.* & ideo ſemper agit Monaſterium, vel Conuentus ex perſona talis ingreſſi, & Deo dicati.

117 Fideiuſſor etiam arcetur, niſi † debitor pro quo fideiuſſit,cœperit bona dilapidare, tunc enim poſſet agere; quod & eueniet, ſi fuit conuentum, vt prius poſſit conueniri, vel ſi ceſſet ſoluere, vnde oriatur periculum fideiuſſori. His enim caſibus fideiuſſor aget, vt liberetur à fideiuſſione, *l. indebitas, ff. de*
118 *cond. indebit. Bart. in l.ſi quis † mandati, ff. de*
negoc.geſt. Et iudicio quidem ordinario, niſi eſſemus in Vrbe, & foro Capitolino, vbi adeſt *Statutum ordinatorium lib. 1. cap.* 157. cuius vigore poteſt agi executiue, vt fideiuſſor liberetur, etiamſi non fuerit condemnatus.

119 Præpoſtero quoque ordine † ſi quis agit, repellitur ab agendo; vtputa, ſi hæres antequam hæres eſſe permittatur, agat iudicio familiæ erciſcundæ, aut pro diuiſione, *l. 1. ff. fam. erciſcund. & l.fundi, ff. de except.*

120 Nec ante tempus agi permittetur in caſibus, de quibus *in l.niſi finita, l.ſi Tutor, §.fin. ff.de tutel. l. ſoluatur, §.fin. ff.quib.mod. pignor. l.1.§.interdū,ff.ſi pars hæreditat. petat. & l.ſed ſi reſtit. §.fin. de Iud.* & creditores agentes ante diem repellentur regulariter, *l.ſine,ff.quando dies legat.cedit.l.itē quia cōuentiones, ff.de pact.*

121 Quod fallit vbi debitor flectat † ad inopiam, vel vergat in deterius, *l. in omnibus, ff. de indic. l.ſi creditores, ff.de priuil. credit.*

Vel niſi agatur de annuis preſtationibus, vt reus conuentus ante diem, ſoluat veniente die, vt dicam infra.

122 Qui etiam contra factum proprium † veniant, repellentur à reo, *l. venditor, ff. commun. prædiorum,* prout qui propriam turpitudinem detegunt, & allegant, *cap. inter dilectos, de donat. l.tranſactum, C.de tranſact.*

123 Compenſatio quoque repellit † agentem, ſi eſt liquidum id, quod petitur compenſari, vel ſtatim poteſt liquidari ſi factum propoſitum compenſationem admittit, *l. fin. C.de tranſact. & l.viro, ff. ſolut. matrim.*

124 Repellet quoque reus agentem † poſtquā ille dimiſit actionem furti, vel iniuriarum per pactionem, tranſactionem, vel diſſimulationem, *l.eum qui nocentem, ff.de iniurijs, l.ſi tibi decem, §.quod ſi m, ff. de pact.*

125 Negans etiam reus poſſidere rem,† quam actor vendicare intendit, explodit regulariter agentem, ſi præcipue aſſignat alium poſſeſſorem, *l. qui petitorio, ff. de rei vendic.* Declara tamen, quod ſi negans conuincitur de mendacio, poſſeſſionem amittit, & partes petitoris officio Iudicis cogitur ſubire, *l.fin. C.de rei vendic.l.quoties,§.1 ff.ſi ex noxali cauſa agatur.*

127 Feriæ

127 Feriæ quoque repellent eundem, niſi adſit periculum, quod res ſit peritura momento, *l. 1. C. de ferys, & l. ſolet etiam, ff. de ferys, & dilationibus*.

128 Niſi adſit obligatio † Cameralis, vel quarantigia, & clauſula in ſolidum, obſtet cõuentio fideiuſſoris, mandatoris, pignorum poſſeſſionis, non excuſſo principali debitore, *auth. ſed hodie, C. de act. & obligat.*

129 Idem faciet ſolutio facta † poſt litis conteſtationem, propter quam reus condemnari non poteſt ad expenſas, quia obligatio eſt perempta per ſolutionem, *§. fin. inſtit. de perpet. & tempor. actio, & quib. mod. tollitur oblig. in princ.*

130 Quod & fiet, ſi reus † debitum fateatur, & inducias petat ad ſoluendum, quatuor menſium, quod de iure facere poteſt, *cap. ad conſultationem, de re iud. l. ſi debitori, l. debitoribus, ff. de indic.* Hoc tamen tempus in Vrbe ex ſtatuto fuit redactum ad decem dies, & de ſtilo A. C. ad triginta, quod & indicat

131 *reformatio Tribunalium † Pauli V. conſtit. 71. tit. de A. C.* & ideo multi poſt lapſos decem dies obtentos in alijs Tribunalibus confugiunt ad A. C. ad ſuſcipiendum tempus triginta dierum, & hic terminus ſolet obſeruari ſaltem pro alijs viginti diebus, & quandoque etiam pro triginta, iuxta arbitrium Locumtenentium.

De Procuratore, & mandato.

Cap. V.

Qualis debeat eſſe Procurator.
Artic. I.

1 *Cliens debet facere electionẽ boni Procuratoris.*
2 *Inſulſi litigantes eligunt togatos inexpertos, & qui togam aliquando ſumpſerunt propter neceſſitatem.*
3 *Multi credunt à toga, & ventris tumore prærogatiuas accipere.*
4 *Litigatores prædicti ſe ipſos offendunt, & Curiam, quæ ſemper abundauit hominibus egregijs. & num. 5.*
6 *Et deficiunt in proprio ſalutari, quia in electione non ſe commendant Deo.*
7 *Omnes addiſcant, incipere à Cælo, à quo prouenit omne bonum.*
8 *Implorentque iuuamen animarum Purgatorij.*
9 *Idem faciant patroni, ne incidant in certi generis litigatores.*
10 *Patroni ſtudeant ſemper ante omnia partes ad concordiam vnire.*
11 *Et bene audiant Clientem, & de qualitatibus cauſæ eum interrogent.*
12 *Procuratori melius eſt videre proceſſus, quam ſtudere digeſtis.*
13 *Pro ſeruitio litigantium debet fieri Congregatio pro directione cauſarum.*
14 *Quando ſit legitimanda perſona Procuratoris.*
15 *Quilibet an præſumatur habilis ad comparendum in Iudicio.*

Acturus de Procuratore, præmittendum cenſeo pro litigantiũ vtilitate, facien-
1 dam eſſe ſecundum cauſarum pondus † electionem boni patroni, & non infimæ claſſis, quorum numerus non exiguus reperitur in Curia.

Nec litigare volentem decipiant inſulſi litigatores, qui egentes patrono pro defen-
2 ſa † eorum cauſæ, non quæſiuerunt rogare bonos, & idoneos, ſed ex accidenti elegerunt ſibi togatum, qui cauſas dicere edoctus fuit, vel à propria neceſſitate in longis carceribus, vel in latebris propter creditorum rigorem, vel fuerunt eiecti ab aliquo exercitio ex propria culpa: quoniam iſti non ſunt cauſarum patroni; ſed cauſidici, qui diſſipatis ſubſtantijs, exercitio, & libertate patriæ, carentes antiquo victu, ſe foris
3 immiſcent, & quia † credunt à toga prærogatiuas accipere, confiſi in ventris tumore, vt dicit Martialis; vt poſſint melius fallere ſumunt togam: Nil vltra facientes, vt dicit Prudentius, niſi in omni foro canina voce latrare.

Iſti (inquam) litigatores, ſicut ſeipſos
4 offenderunt, eligendo † non idoneos, quorum opera cauſam perdiderunt; ita ignari
5 offendunt Curiam noſtram, quæ † ſemper habuit diligentiſſimos, doctiſſimos, & præclariſſimos in omni virtutum genere viros:
6 & dicendum eſt, † quod iſti tales ex occulto Dei iudicio defecerunt in proprio ſalutari, quia in electione non ſe ſe Deo Opt. Max. Sanctiſſimæque Genitrici Mariæ, & Sancto Iuoni Patrono noſtræ Curiæ commendarunt.

7 Addiſcere ergo debent omnes, primitùs à Cælo, à quo prouenit omne bonum, incipere, implorentque humili corde Iuuamen Miſerandarum Animarum Purgatorij; iſtæ
8 enim † adiutæ Miſſarum ſuffragijs (quibus ſæpiùs vti debemus, ad benè eligendum) à pœnis purgantibus liberatæ, grati animi ſigno Adiutrices erunt apud Cœleſtes, vt non ſolum probum Patronum, & Deum timentem eligamus, verùm etiam quatenus Iuſtitia aſſiſtat, fauorabilem cauſæ finem impetrare valeamus.

Quod, & faciant etiam ipſi Patroni, ne
9 incidant in certum genus † litigatorum, qui ſæpius cum eorum cauillationibus, & ingenioſis inuentionibus, ita alliciunt, vt ipſi

Procuratores proprium decus perdere vi-
deantur, ſtudeantque ſummoperè ſemper
10 quando ſe præbet occaſio, † partes ad con-
cordiam vnire, amare bonum, & æquum,
& reiectis ſubterfugijs, & tergiuerſationi-
bus, ſe in integritate manutenere conſpicua,
S. Thom. 2. 2. quæſt. 31. art. 2.

Studeantque ante omnia benè audire
11 Clientem, † & eundem de qualitatibus cau-
ſæ, & de difficultatibus, quæ ex diſcurſu elí-
ciuntur, interrogare; deindeque optimè vi-
dere ſcripturas, & proceſſus: quia *vt conſi-*
12 *derat Simon de Pretis conſ. 51.* melius † eſt vi-
dere proceſſus, quam ſtudere Digeſtis; & ſi li-
tigatoris vires ſuppetunt antequàm Iudi-
cium, litemque incipiant, conſulere aliquem
13 ex ſenioribus, & excellentioribus † Aduo-
catis, & cum eo aliquam inire congregatio-
nem, præuio aliquali omniũ hinc inde diffi-
cultatum diſcurſu in ſcriptis redacto. Hinc
enim, & directionem cauſæ, & finem in
quantũ poterit, fœliciorem valebit expectare.

Nec eos terreat ab initio cognitio mali
Iuris in beneficialibus, neque propterea rei-
ciant cauſas: quia in huiuſmodi litigando
Ius acquiritur; hoc tamen in profanis non
eſt verum, quia iniuſtam cauſam in his de-
fendere, rubori peccatum ſuccedit, vt dicit
Gomes in compendio ſignaturæ, *col. 2. & 3.*
& quidem peccatum mortale, & obligatur
patronus reſtitutioni, *cap. 1. de offic. deleg.*

Igitur poſtquam firmata eſt iuriſdictio,
14 per neceſſe antequam † fiat proceſſus, eſt legi-
timanda perſona Procuratoris, *vt dicit cap. 1.*
extra de accuſat. cap. in noſtra, extra de Procur.

Et quamuis quilibet præſumatur habilis
ad comparendum in Iudicio, niſi expreſſe
15 prohibitus † reperiatur, *inſtit. de his per quos*
agi poſſ. in princ. vbi Aretin. cap. 1. de Procur.
in 6. Vant. de nullit. ex defect. mand. in princip.

Qui poſſint ſtare in iudicio.

Artic. II.

16 *Multi non habent perſonam legitimam ſtandi in*
iudicio.
17 *Confeſſio facta à pupillo in delictis an valeat. &*
num. 18.
19 *Tutor ad lites in beneficialibus, & ſpiritualibus*
minori debet per Iudicem dari.
20 *Cauſæ in Curia, vt plurimum tractantur per*
Procuratores.
21 *Citatus ad comparendum perſonaliter, ſiue cau-*
ſa ſit ciuilis, ſiue criminalis, qualiter intel-
ligi debeat.
22 *Citatus ſi cauſa eſt criminalis, non auditur per*
Procuratorem.
23 *Declara, ſi venit imponenda pœna corporis affli-*
ctiua.

Multi tamen non habent perſonam le-
16 gitimã ſtandi in Iudicio; † vt infans,
furioſus, prodigus, mutus, minor, mona-
chus, bannitus, excommunicatus, filiusfa-
milias, niſi patri quærat, & ſimiles; ſi ſoli
compareant; de quibus *apud Vant. dicto cap.*
num. 6. vſque ad num. 58.

Et quod diximus de minore, procedit nõ
17 ſolum in ciuilibus, verum † etiam in crimi-
nalibus, non enim valet confeſſio delicti per
ipſum facta, niſi ei detur Curator, imò eſt
ipſo iure nulla, *l. clarum, C. de author. præſt.*
Roland. conſ. 31. numer. 1. Guazzin. defenſ. 32.
cap. 32. num. 3. & ſeq.

Licet in praxi non ſeruetur, ſufficitque
18 quod ſit maior quatuordecim † annorum,
ad hoc, vt confeſſio delicti per ipſum com-
miſſi ſuſtineatur, vt teſtatur *Boſſ. in ſua praxi*
tit. de confeſſ. n. 69. Clar. in ſua praxi quæſt. 50.
in princip. & dicemus infra, *in cap. de nullit.*
ad quod videndus eſt etiam *Guazzinus de-*
fenſ. 31. cap. 32. num. 3.

Similiter in beneficialibus, & ſpirituali-
19 bus, maior quatuordecim poteſt in Iudicio
validè comparere; minori verò quatuorde-
cim debet per Iudicem dari Tutor ad lites,
cap. fin. de Iud. in 6.

Quia verò in Curia, cauſæ vt plurimum
20 tractantur per Procuratores, † aduerten-
dum eſt primo, an in huiuſmodi cauſa poſ-
ſit vnus pro alio interuenire.

Citatus enim ad comparendum perſona-
liter, ſiue cauſa ſit ciuilis, ſiue ſit crimina-
lis, eſt procedendum cum diſtinctione: quia
21 in cauſa † ciuili intelligitur, vel per ſe, vel
per Procuratorem, *vt inquit D. Gratioſus de*
citat. cap. 11. nu. 149. fol. 521. Si autem cauſa
22 eſt † criminalis, non auditur per Procura-
torem, vt videri poterit *apud dict. D. Gratio-*
ſum Vbertum eod. tract. dict. cap. 11. nu. 151.
23 *fol. 521.* cum declaratione, quod † hoc pro-
cedit, quatenus venit imponenda pœna cor-
poris afflictiua; ſecùs in pœna relegationis,
vel priuationis officij, aut de intereſſe ciui-
li, *vt fol. 522.*

De Procuratore in cauſa criminali.

Artic. III.

24 *In criminalibus Procuratores non admittuntur,*
ſed rei debent perſonaliter comparere.
25 *Declara, nè Iudicium reddatur eluſorium.*
26 *Banniti, & homicidæ, & vbi datur pœna corpo-*
ris afflictiua, non audiuntur per Procurato-
rem. & num. 27.
28 *Declara, ſiue agatur de crimine publico, ſiue de-*
licto priuato.
29 *Amplia etiamſi reus fuerit pro alio delicto con-*
demnatus.

30 *De-*

Digitized by Google

30 *Declara, quod procedit quamuis deueniatur ad ſententiam diffinitiuam.*
31 *Item & ſi pœna corporalis poſſit redimi pecunia.*
32 *Item etiam quod pœna ſit arbitraria Principi.*
33 *Accuſator an audiatur per Procuratorem in criminalibus. & num.34. & 35.*
36 *Proceſſus eſt nullus, ſi admittitur Procurator in caſib us in quibus non debet admitti.*
37 *Limita, quando proceditur contra mortuum.*
38 *Limita etiam in delictis, pro quibus non erit imponenda pœna corporis afflictiua.*
39 *Neque refert, quod in euentum non ſolutionis pecuniariæ imponatur pœna corporalis.*
40 *Idem ſi imponatur pœna priuationis.*
41 *Similiter ſi pœna ſit arbitraria Iudici.*
42 *Limita tertio, quando Procurator comparet non vt abſentes defendat, ſed eorum cauſam abſentiæ proponat.*
43 *Procurator proponens ſuſpiciones loci, ad quem citatur inquiſitus, an admittatur.*
44 *Et quid in exceptionibus notorijs tangentibus delictum. & num.45.*
46 *Procurator quando admittatur pro inquiſitis de homicidio, vno ex illis liberato.*
47 *Procurator in ſtatu Eccleſiaſtico non auditur in exceptione turgente delictum.*
48 *Procurator in proceſſu carcerati poteſt omnes actus iudiciales facere, præterquam reſpondere interrogationibus Iudicis.*
49 *Quando allegatur nullitas non tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnatoriæ.*
50 *Quæ dicuntur de Procuratore, an habeant etiam locum in accuſatore.*
51 *Procurator quando admittatur in criminali.*

24 IN criminalibus enim practicatur, quod Procuratores non admittuntur, † ſed rei debent perſonaliter comparere, *per l. penult. §. ad crimen. ff. de public. Iud. l. ſeruum quoque, §. publici, ff. de Procur. cap. veritas, extra de accuſat. Rot. deciſ. 15. de Procur. in nou.*

Hoc autem ſit ne Iudicium reddatur clu-
25 ſorium, in euentum, † in quem feratur ſententia condemnatoria, *Albert. in d. §. publicè, vt etiam cauetur in conſtitut. 24. ſan. mem. Iulij II. in Bull. nou. tom. 1. fol. 481. & Pij IV. la 52. in Bullar. nou. tom. 2. ac Pij V. conſt. 40.*
26 diſponentes, † quod banniti, & homicidæ, & vbi datur pœna corporis afflictiua, non audiantur, de quo eſt etiam videndus *Guazzin. defenſ. 12. numer. 55. fol. 238. tom. 1.* Sed
27 quando citatur ad perſonaliter comparendum, debet exprimi facultas, & cauſa, *Vbert. d. cap. 11. num. 158. & num. 524.* vbi, quod ita practicatur in noſtra Romana Curia.

28 Ampliatur, quod hoc † procedit, ſiue agatur de crimine publico, ſiue delicto priuato, *Doct. in d. §. ad crimen, & in d. cap. veniens, Clar. in dicta praxi quæſt. 32. in princip.* ſi enim non comparet, poteſt capi, *Vbert. vbi ſupra num. 157. fol. 524.*

29 Ampliatur ſecundo, etiamſi Reus † fuerit pro alio delicto condemnatus; ſibi enim imputare debet, quod hoc proueniat ex propria culpa, *Boſſ. vbi ſupra tit. de citatione num. 36. Clar. dicta quæſt. 32. verſ. tu ſcis.*

30 Tertio procedit, quamuis deueniatur ad ſententiam diffinitiuam contra abſentem vigore ſtatutorum vbique vigentium, quod contumaces habeantur pro confeſſis, & conuictis. & hæc eſt magis communis opinio, ſeruaturque in praxi, vt teſtatur *Clar. in dicta quæſt. 30. verſ. hæc autem concluſio*; licet, vt dicit idem *Clar. & Vant. de nullit. ex defect. mandati nu. 177.* ipſi contrarium tenuerint.

31 Quarto, etiamſi pœna corporalis † poſſit redimi pecunia, nam quo ad hunc effectum habetur pro mere corporali.

32 Quinto, etiam quod pœna ſit † arbitraria Principi, quia poteſt eam declarare eſſe corporis afflictiuam, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. dies eſt, & ſequenti.*

33 Sexto, idem obſeruari debet non † ſolum in reo, ſed etiam in accuſatore; licet de cōſuetudine Procuratores admittantur pro
34 accuſatore: † ſi tamen accuſator eſſet inquiſitus de aliquo delicto, pro quo poſſit procedi ex officio, *Clar. ibidem, verſ. penultime,*
35 (licet multos contrarium † tenuiſſe dicat *Vant. d. cap. 10. num. 177.*) à quo non poteſt ſe defendere per Procuratorem, non admitteretur, etiam per Procuratorem ad accuſandum, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. quæro, nunquid.*

36 Tandem ampliatur, in tantum † vera eſſe, quæ ſupra diximus de non admittendo Procuratorem, quod ſi admittatur in caſibus, in quibus non debet admitti, proceſſus ſit nullus, præcipue ſi agatur de delicto, pro quo poſſit procedi ex officio, *Clar. ibidem, verſ. penult.* licet multos cōtrarium tenuiſſe dicat *Vant. d. cap. 10. num. 177.*

37 Limitatur primo ſupradicta † concluſio, quando proceditur contra mortuum, in caſibus, in quibus procedi poteſt, vt in crimine hæreſis, læſæ maieſtatis, repetundarum, peculatus, & homicidij, ſeu ipſius ob conſcientiam patrati ſceleris, de quibus per *Clar. diſt. prax. quæſt. 51. verſ. ſunt tamen*: in his enim caſibus admittitur Procurator, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. debes ſcire.*

38 Limitatur ſecūdo in delictis, † pro quibus non erit imponenda pœna corporis afflictiua, vtputa pecuniaria, vel alia, à relegatio-
39 ne incluſiuè infra. Neque refert, † quod in euentum non ſolutionis pecuniariæ, imponatur pœna corporalis, dummodo reus ſit ſoluendo, vel idoneè caueat, quamuis graue ſit delictum, vt conſideratum eſt ſupra, *ex opinione D. Gratioſi.*

Idem

40 Idem eſt ſi imponatur pœna priuationis,
vel depoſitionis ab ordine; ſimiliter ſi pœ-
41 na eſt † arbitraria Iudici, dummodo, tale
arbitrium non ſoleat extendi ad pęnas cor-
poris afflictiuas; quia in his caſibus ceſſat
illa ratio, quod Iudicium poſſit reddi elu-
ſorium, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. ex hac autem
ratione, cum ſeq.*

Tertio limitatur, quando Procurator cō-
42 pareret, non vt abſentes defendat, † ſed vt
eorum cauſam abſentiæ proponat; quo caſu
quilibet, etiam ſine mandato, tanquam
vnus de populo auditur, *Clar. ibidem, verſ.
hæc autem concluſio in fin.*

Quarto, quando Procurator propoſuit ſu-
43 ſpiciones loci, ad quem † citatur inquiſitus;
vel exceptiones dilatorias, declinatorias, &
alias, quæ ante litis conteſtationem opponi
poſſunt; dummodo non concernant delictū,
quia poſtea non auditur in exceptionibus
44 tangētibus delictū, † niſi ſint notoriæ, vtputa
ſi producatur bannū occiſi, qui potuerit oc-
cidi, ad defendendum inquiſitum de illo ho-
micidio, & hoc notorie cōſtat: ſecus in alia
45 aliqua † extrinſeca probatione: tunc enim
Procurator non admittitur. Eadem ratio-
ne, quando ex pluribus inquiſitis de homi-
cidio, ſi vnus ſe conſtituat, & liberetur, tan-
quam quod licuerit illum occidere, reliqui
46 debent audiri per Procuratorem, *Clar. dict.
quæſt. 32. verſ. prædicta autem concluſio, vſque
ad verſ. quæro, an in cauſa nullitatis.*

In ſtatu tamen Eccleſiaſtico non audire-
tur Procurator, in quauis exceptione, etiam
47 notoria, † tangente delictum, *vt in conſt. 14.
Iulij II. & 52. Pij IV. in Bullar. nou. tom. 1.
fol. 481. & tom. 2. fol. 50. & Pij V. conſtit. 40.
fol. 171. eodem 2. tomo.*

48 Quinto, in proceſſu Carcerati, qui † po-
teſt omnes actus iudiciales facere, præter-
quam reſpondere interrogationibus Iudi-
cis. Eſtque aduertendum, quod licet quili-
bet tanquam defenſor, etiam ſine mandato
admitti ſoleat, bonum tamen eſt, quod ha-
beat mandatum, aliàs enim non præiudicat
reo in actibus per eum factis.

49 Sexto, quando allegatur nullitas, † neque
tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnato-
riæ, licet de conſuetudine contrarium ſer-
uetur, neque hoc caſu Procurator admitti-
tur, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. quæro, an in cauſa.*

50 Omnia autem, quæ diximus † de Procu-
ratore, habere etiam locum in accuſatore,
dicit *Clar. in d. praxi quæſt. 33.* vbi videndum
51 eſt etiam late, in materia, quando Procu-
rator admittatur in criminali, *in cap. memi-
nimus, extra de accuſ.*

Quando de mandato procuræ in ciuilibus doceatur.

Artic. IV.

52 *Procurator ſi cauſa patiatur, quem per eum au-
diri, debet producere mandatum legitimum.*
53 *Quando admittatur cum promiſſione de rato.*
54 *Coniunctus pro coniuncto auditur.*
55 *Coniuncti qui dicantur.*
56 *Limita in requirentibus ſpeciale mandatum.*
57 *Limita ſecundo, quando principalis habet Tuto-
rem, Curatorem, vel Procuratorem.*
58 *Limita tertio, ſi gerit contra voluntatem prin-
cipalis.*
*Limita etiamſi vellet preferri magis coniuncto.
ibidem.*
59 *Proceſſus an ſuſtineatur ſi aliquis cōpareat, tan-
quam Procurator, & non ſit.*
60 *Quilibet admittitur tanquam defenſor pro abſen-
te, cum cautione de iudicatum ſoluendo.*
61 *Procurator non docens de mandato poteſt compel-
li ad cauendum de rato.*
62 *Limita in quatuor caſibus, & quibus.*
63 *Mandatum in Procuratore ad ſolutionem reci-
piendam, debet in ſpecie probari.*
64 *Et an ſufficeret ſi in Inſtrumento quietationis di-
ceretur, talis Procurator. & num. 65.*
66 *Procuratori ſi totus tenor mandati eſſet de verbo
ad verbum in alio Inſtrumento inſertus, an
crederetur.*
67 *Cautio de rato ſufficit, quandiù dubitatur de
mandato.*
68 *Mandatum an ſufficiat præſumptum, vel requi-
ratur expreſſum per Inſtrumentum. & nu-
mer. 69.*
70 *Mandatum præſumptum reſultat ex impenſa
vnius ducati.*

52 SI igitur natura cauſæ † patiatur, quem
audiri per Procuratorem, prout eſt re-
gula in cauſis ciuilibus, debet Procurator
comparens, ſi cauſa ſit profana, producere
mandatum legitimum, vel ſaltem cauere de
53 rato. Et quando † cum tali promiſſione
admittatur, *vide Rot. in Romana cambij 9. Iu-
nij 1649. coram R. P. D. Arguelles.* Coniun-
54 ctus etiam pro coniuncto, † auditur cum
tali cautione de rato, *l. ſed, & hic, ff. de Pro-
cur. & cap. qui generaliter, eodem tit. in 6. Fe-
lin. in cap. nonnulli, §. ſunt & alij numer. 59.*
55 vbi declarat, qui dicantur in propoſito cō-
iuncti, *de reſcriptis,* præterquam in infraſcri-
ptis caſibus.

56 Primo in requirentibus † ſpeciale man-
datum, *Felin. in cap. coram, extra de offic. de-
leg.* vbi ſeptem modis iſta limitatio ſublimi-
tatur.

57 Secundo, quando † principalis haberet
Tutorem, Curatorem, vel Procuratorem.

58 Tertio, ſi gerit contra † voluntatem prin-
cipalis.

Quar-

Digitized by Google

Quarto, ſi vellet præferri magis coniun-
cto, vt late per *Felin. in dict. cap. coram, extra de offic. deleg.*
59 Si tamen aliquis comparet † tanquam
Procurator, & non ſit, non ſuſtinetur po-
ſtea proceſſus, tanquam factus à coniunctæ
perſona, etiam cum dicta cautione, *Vant.*
d. cap. de nullit. ex defect. man. num.81. Qui-
60 libet etiam admittitur,† tanquam defenſor,
pro abſente cum cautione de iudicatum ſol-
uēdo, *l. ſolutionis, ff. de ſolut. & Vant. vbi ſupra.*
61 Quid autem ſi aſſ. Procurator compareat
neque doceat de mandato? poteſt Iudex, ne
in vanum laboret, compellere ipſum ad ca-
uendum de rato, hæc enim eſt medela Pro-
curatoris, de cuius mandato dubitatur, *l.1.*
C. de procur. gloſ. in cap. coram, & in d. cap.1.
& hoc ſemper procedit.
62 Præterquam in quatuor † caſibus: Pri-
mo ſi per cautionem non eſſet plene conſul-
tum aduerſario: Secundo ſi eſſemus in man-
dato publico, & in delegatione. Tertio in
ſolutione recipienda; Quarto ſi Dominus eſt
præſens; In his enim caſibus, non ſufficit
63 cautio, *Felin. in d. cap. coram.* Sed † debet in
ſpecie in Procuratore ad ſolutionē recipien-
dam probari mandatum, per Inſtrumentum
64 publicum, † neque ſufficeret, ſi in Inſtrumen-
to quietationis, vel venditionis diceretur,
talis procurator, de cuius mandato conſtat
manu talis Notarij, niſi mandatum origi-
nale oſtenderetur, *Ludouiſ. deciſ. 275. num. 5.*
65 vbi quod faceret adminiculum, & † quod
ſufficeret talis enunciatio iunctis adminicu-
lis; dicit idem *Ludouiſ. deciſ. 111. num. 2. vbi
addend. nu. 7.* Si tamen totus tenor mandati
66 eſſet † de verbo ad verbū in alio Inſtrumen-
to inſertus, crederetur, *vt per Boer. deciſ. 281.*
Notaque quod in quouis caſu, quo admit-
67 tatur aſſ. Procurator cum cautione, † hæc
cautio ſufficit, quandiu dubitatur de man-
dato, ſed ſi opponatur defectus mandati,
non ſufficit amplius, *Vant. d. cap. num. 64.*
68 An autem ſufficiat præſumptum, † vel re-
quiratur expreſſum per Inſtrumentum? eſt
maxima Doctorum controuerſia: Rota ta-
69 men ſequendo æquiorem † opinionē admit-
tit præſumptum reſultans ex productione
iurium, *vt in Parmen. manutentionis 1. Fe-
bruarij 1647. coram R. P. D. Arguelles, & in
Romana cambij 9. Iunij 1649. coram eodem.*
vbi diſcuſſis opinionibus dicit; quod po-
teſt etiam probari per teſtes, & facto prin-
cipalis acta reualidari: Idemque dicitur *in
Farfen. bonorum 27. Nouembris 1648. coram
R. P. D. Cerro, in folio.* Admittit etiam ea-
70 dem Rota, † quod mandatum præſumptum
reſultet ex impenſa vnius ducati, *vt in Roma-
na ſubhaſtationis de Alexijs 15. Febr. 1647. co-
ram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

Quando ſit exhibendum mandatum in beneficialibus,

Artic. V.

71 *In beneficialibus, & ſpiritualibus, nemo auditur abſque mandato.*
72 *Citatio eſt decernenda ad inſtantiam Procuratoris in beneficialibus.*
73 *In ſpiritualibus non habetur ratio affinitatis, quo ad mandatum.*
74 *Coniunctus qualiter audiretur, ſi per edictum procederetur ad priuationem beneficij.*
75 *Iudicium quando incipitur ad inſtantiam non Procuratoris.*
76 *Commiſſio, qua præfigitur terminus ad docendū de mandato, quando detur.*
77 *Iudex in quibuſcumque cauſis poteſt compellere Procuratorem ad docendum de mandato legitimo;*
78 *Alias procederetur contra principalem tanquam contumacem.*
79 *Nec requiritur alia monitio Procuratoris.*
80 *Si Iudex non repellit Procuratorem illegitimum, quid debeat pars proteſtari.*
Et quid ſi Iudex procedat non obſtāte dicta proteſtatione. ibidem.
81 *Et an detur appellatio.*
82 *Et quid ſi interſit parti non appellare.*
83 *Proceſſus an ſit nullus, ſi Procurator ſit ſubſtitutus, nec doceat de legitima ſubſtitutione, ſi opponatur per aduerſarium.*
84 *Mandatum Procuratoris, & mandatum Iudicis delegati concordantur in pluribus quo ad reſcriptum.*
85 *Mandatum legitimum, vt dicatur, quale eſſe debeat.*

IN beneficialibus vero, & ſpiritualibus,
71 nemo audiri debet, † abſque mandato,
Rota deciſ.6. de Procur. in nou. Caſſad. deciſ. 6.
72 *vt lit. pend.* Nec ad alicuius † præterquam
Procuratoris inſtantiam decernenda eſſet ci-
tatio, quia in ſpiritualibus non habetur ra-
73 tio † affinitatis, *Egid. concluſ. 681.* alia vero
ſunt videnda apud *Veſtr. lib. 3. cap. 4. fol. 58.*
74 Niſi procederetur per edictum † ad pri-
uationē beneficij, quia tunc coniunctus pri-
uandi, tanquam defenſor, cum cautione de
rato audiretur, *Rot. deciſ. 35. de Procur. in nou.*
75 At ſi forte ad inſtantiam non Procurato-
ris incipitur iudicium, prout quotidie fit,
etiam in beneficialibus, quia nemo præſu-
mitur Procurator, & eius acta nomine alte-
rius non tenent, niſi doceatur de mandato,
*vt in Vrbeuetana bonorum 2. Martij 1648. co-
ram R. P. D. Meltio*: Ideo ſolet concedi ad-
76 uerſario † commiſſio, quod præfigatur ter-
minus ad docendum de legitimo mandato:
quo elapſo, Iudex pronunciet nullā iuriſdi-
ctionem

Digitized by Google

diam ſuæ dotis, ſed pro dimidia illius dici-
tur valida obligatio, *vt dicitur in eadem deciſ.*
Et debitor, qui docet de trina ſolutione,
80 liberatur † à præteritis paghis, *vt in dicta*
Romana cenſus 16. Decembris 1647. coram
R.P.D. meo Bichio, inter volantes.
Si autem agitur vigore Inſtrumenti facti
81 à Curatore † ſine præſentia minoris, & ſine
debitis ſolemnitatibus, non vallet obliga-
tio. Et ſi debitor credit ſe liberatum ex ac-
82 collatione † eſt aduertendum, quod accol-
lare non eſt extinguere, & quod ideo non
dicitur liberatus, *vt in Romana domus 4.Maij*
1648. coram eodem, in folio.
Quando verò hæredes mariti agunt con-
83 tra Viduam pro reſtitutione † donatorum à
marito, debet pro rea procedi cũ diſtinctio-
ne: quod veſtes feſtiuæ, & iocalia non cen-
ſentur donata; ſecùs autem illa, quæ ſunt
deſtinata ad vſum quotidianum: & quod do-
nata à conſanguineis viri, ſpectant ad hæ-
84 redes; † donata verò à conſanguineis vxo-
ris, ſpectant ad vxorem; *vt in Piſauren. ioca-*
lium 12.Iunij 1648. coram bon.mem. Arguellei,
*apud P. Dianam par.9. fol.*410. quam deciſio-
nem erudititiſſimam qui videbit, multum de-
lectabitur; tam ratione obiecti, quam expli-
cationis lepidiſſimi Auditoris.
Quid autem ſit dicendum, ſi eſſet proban-
85 da identitas † mercium alicui Mercatori
venditarum, ſi ille tractu temporis decoctus
euadat? Dic, quod probatur ex qualitate
earundem, iuncta vicinitate tranſmiſſionis,
& venditionis illarum; & quando non con-
ſtat recipientem habuiſſe aliunde aliàs mer-
ces ſimiles, *vt in Meleuitana mercium 22.Maij*
1648. coram eodem, in folio,
Et ſi reus neſcit quomodo probatur do-
86 minium, videat † *Rotam in Romana ſepara-*
tionis bonorum 20.Aprilis 1646. coram R.P.D.
Veroſpio, non impreſſa.

De colluſione, liberatione, & diſpoſitione legis, Quintus Mutius.

Artic. IV.

87 *Colluſio repellit agentem.*
88 *Solutio partis debiti probat creditum contra oppo-*
nentem de veritate illius.
89 *Actor poteſt citare reum, etſi reus fuerit pro-*
teſtatus, quod citetur procurator.
90 *Citatus vti hæres, non contradicens, & poſſidens*
bona hæreditaria, dicitur hæres.
91 *Mulier, cui à Marito fuerunt data bona in reſti-*
tutionem dotis, non poteſt executiuè conueniri.
92 *Filius obligatus à Patre ad aliquod exercitium,*
non poteſt ſe eximere ab illo.
93 *Mulier cum filijs à marito vſufructuaria inſti-*
tuta, debet eſſe contenta alimentis.
94 *Donatio cauſa mortis quando transfundatur in*
donationem inter viuos.
95 *Reus poteſt contra actorem periurium opponere.*
96 *Amplia etiam non obſtante nullitate contractus.*

87 COlluſio † quoque repellit agentem; ſed
quando dicatur inducta, & commiſſa,
videnda eſt *Rot. in Ceruien. ſeu Ianuen. pecu-*
niaria 1.Iulij 1648. coram R.P.D.Rojas, inter
volantes.
Qui etiam vult opponere de veritate cre-
88 diti, ſi doceatur ipſum ſoluiſſe † partem de-
biti, dicitur approbare creditum, *vt in Ro-*
89 *mana fructuum dotis 10.Iunij 1648.* † *coram*
eodem. Et ſi reus proteſtatur, quod citari de-
beat eius procurator, actor tamen poteſt ci-
tare ipſum reum, non obſtante dicta prote-
ſtatione, *vt in Romana Caſalis 23.Martij 1635*
coram Reuerendiſſ. Dunozetto, inter volantes.
Si autem citatur vti hæres, & non contra-
90 dicit, & eſt in † poſſeſſione bonorum hære-
ditariorum, dicitur hęres, vt dicitur in *eadem*
deciſione.
Repeto, quod mulier, cui à marito in re-
91 ſtitutionem † dotis fuerunt data bona, non
poteſt executiuè conueniri ab illius credi-
toribus, ſi ante dictam dationem nõ fuerant
relaxata mandata, *vt in Romana cambij de*
Molaria 26.Febr.1625. coram bon.mem. Man-
zanedo, in folio.
Filius etiam obligatus à Patre ad aliquod
92 exercitium, † non poteſt ſe eximere à dicta
obligatione, *vt in Romana mercedis 9. Iunij*
1621. coram eodem, deciſ.296. tom. 2. part.4.
recent.
Mulier etiam, quæ fuit inſtituta vſufru-
93 ctuaria à marito vna cum filijs, debet eſſe
contenta alimentis, iuxta conſuetudinem
Bulgari; ad quod *videnda eſt Romana vſusfru-*
ctus 18.Iunij 1615. coram bon.mem. Cardinali
Panzirolo, inter vagantes.
Et qui vult videre caſum, in quo donatio
94 cauſa mortis † transfundatur in donationẽ
inter viuos, *videat Anconitanam prædij 19.Iu-*
nij 1634. & 24.Ianuarij 1635. coram bon.mem.
Merlino.
Reus etiam poteſt opponere periurium
95 contra actorem, quia † ſemper repellitur
periurus à limine iudicij, non obſtante nul-
96 litate contractus; & qui eſt periurus, † de-
bet prius obtinere abſolutionem ab ipſo, &
deinde à iuramento, *vt in Romana nullitatis*
obligationis 22. Iulij 1604. coram bon. mem.
Otthembergo, apud Picum ad ſtatut. Vrb. de-
ciſion.54.

liberatione, Inquilinatu, & Alexandrina.

Artic. V.

Reus opponens liberationem ſibi à creditore factam, non auditur.

Bona empta ab uxore abſente viro, an præſumantur de pecunijs viri.

Et quid ſi empta fuerint præſente viro.

Hebræus an tueatur conſuetudine, & iure inquilinatus.

Inquilinus vigore Bullæ Iuris congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari.

Donatio inter virum, & vxorem regulariter eſt nulla.

Præſcriptio ſtatutaria Vrbis, cap. 158. *in qua actione locum habeat.*

Pœna Bullæ Alexandrinæ, quando dicatur habere locum.

S Ed ſi opponit liberarionem ſibi factam à creditore, auditur, † & exemptatur, quo ad perſonam, non autem quo ad bona; idem dicetur de Abundanzerijs alicuius initatis, quia finito eorum officio, dicuntur liberati ab obligatione inita durante tali officio, quo ad perſonam tantum, ſed non quo ad bona, *vt in Reatina cenſus 17. Februarij 1642. coram R.P.D. Cornelio, in manuſcrip.* Si verò creditores mariti agunt contra bona empta † ab vxore, tunc ſi dicta bona fuerunt empta à muliere abſente viro, emptio præſumitur facta de pecunijs ipſius viri, ex præſumptione *legis, Quintus Mutius*; ſi autem ſi emptio † fuit facta præſente viro, *vt in Romana fideicommiſſi de Goris 23. Iulij 1583. coram bon. mem. Bubalo, in folio.* in *Romana fideicommiſſi de Marianis 27. Iunij 1650. coram R.P.D. Rojas, inter volantes*; ut dictum quod vxor propter ſuſpicionem turpis quæſtus non præſumitur habere aliquid, vltra dotem, etiam fauore tertij. Hebræus quoque ſi conueniatur ad euacuandam domum † in Ghetto, per ipſum habitatam, tuetur conſuetudine, & iure Inquilinatus, & non poteſt expelli; quinimò ius habet tranſitum ad hæredes, & ſucceſſores eius, *vt in Romana domus 25. Maij 1615. coram bon. mem. Cardinali Veroſpio, inter vagantes.*

Sed Inquilinus vigore Bullæ Iuris † congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari, qui nō tenetur ſtare locationi, abſque eo, quod tamen ſucceſſor teneatur ad damna, & intereſſe, *vt in Romana retractus 15. Maij 1589. coram ...tica deciſ. 63. apud eundem, & deciſ. 229. ...4. diuerſ. & deciſ. 11. par. 3. recent.* Donatio etiam inter † virum, & vxorem ...ellitur, ſed limitatur quando iuramento fuit confirmata, vel morte roboratur, *vt*

Bononien. de Boſijs 22. Aprilis 1611. coram bon. mem. Cardinali Sacrato, inter vagantes.

Sciendum eſt etiam, quod præſcriptio ſta-
103 tutaria Vrbis *cap. 158.* † habet ſolum locum in actione perſonali, non autem in reali, *vt in Tridentina fideicommiſſi 30. Iulij 1616. coram bon. mem. Manzanedo, non impreſſa.*

Quid autem ſi opponatur incurſus Bul-
104 læ Alexandrinæ? † Dicendum eſt, quod, vt incurratur pœna dictæ conſtitutionis, primo requiritur dolus: ſecundo quod fuerit illata iniuria verbis, vel facto, ex cauſa litis; nec ſufficit quælibet rixa, *vt in Romana incurſus Alexandrinæ 10. Nouembris 1581. coram bon. mem. Blanchetto*, quæ eſt impreſſa *apud Farin. poſt primum volum. conſil. & apud Marcheſan. de commiſſ. par. 1. fol. 1296.*

De alijs exceptionibus, quibus reus vtitur in iudicio.

Artic. VI.

105 *Seruus antiquitus non poterat agere.*

106 *Pupillus non poteſt per ſe ipſum agere.*

107 *Minor vigintiquinque annorum non poteſt agere ſine Curatore.*

108 *Prodigus, ſurdus, furioſus, mutus, fatuus, mente captus, non agunt ſine Curatore.*

109 *Interdictus alienare non agit.*

110 *Vir, & vxor ad inuicem actiones famoſas non poſſunt proponere.*

111 *Filiusfamilias non poteſt agere, ſine conſenſu Patris.*

Limita, vt ibidem.

112 *Pater poterit cogi ad præſtandum conſenſum filio ad agendum.*

113 *Bannitus repellitur ab agendo.*

Declara, vt ibidem.

114 *Spolium repellit agentem.*

115 *Exceptio excommunicationis, & hæreſis repellit actorem.*

116 *Ingreſſi Monaſterium, & Deo dicati repelluntur ab agendo.*

Ideo ſemper agit monaſterium ex perſona ipſius. ibidem.

117 *Fideiuſſor quando poſſit agere contra principalem debitorem.*

118 *Fideiuſſor in foro Capitolino agit executiue pro liberatione à fideiuſſione, ſecùs autem alibi, quia debet agi ordinarie.*

119 *Qui præpoſterat ordinem in agendo, repellitur.*

Exemplum in eo, qui adhuc non permittitur hæres. ibidem.

120 *Agens ante tempus repellitur, & quis dicatur ante tempus agere.*

121 *Limita, vt ibidem.*

122 *Item repellitur, qui venit contra factum proprium, vel allegat propriam turpitudinem.*

123 *Compenſatio, quando repellat agentem.*

Declara, vt ibidem.

124 *Dimiſſio furti,& iniuriarum,an repellat agentē.*
125 *Negans poſſidere, an repellat eundem.*
126 *Declaratur concluſio prædicta.*
107 *Feriæ, quando impediant agere.*
128 *Excuſſio principalis debitoris, quando ſit neceſſaria.*
129 *Solutio poſt litis conteſtationem,quādo impediat.*
130 *Confeſſio debiti, & ſuſceptio termini,an repellat agentem.*
131 *Terminus Iudicialis coram quo, & quomodo admittatur.*

REus in ſumma Actorem multis modis
105 poteſt repellere, puta † antiquitus, ſi agebat ſeruus, *l. ſeruus, ff. de iudic. l. ſeruitutem, ff. de regul. Iur.*

106 Si eſt pupillus, qui non niſi † per Tutorem agere poteſt, *l. 1. C. qui legit. perſonam ſtan. in Iudic. & l. clarum, C. de auth. præſt.*

Si ſit minor vigintiquinque annorum,
107 † ſine Curatoris authoritate, niſi Iudex pro eo ſententiam proferat, *l. non & minus, ff. de Procur. l. acta, §. contra minorem, ff. de re iud.*

108 Si ſit prodigus, † cui bonis interdictum eſt, ſurdus, furioſus, mutus, fatuus, mente captus; quia neque iſti ſine Curatore agere poſſunt, *l. dabimus, in fine, ff. de priuil. credit. & l. fin. C. ad l. Iuliam maieſt.*

109 Impedit vlterius eum, † cui Prætor bona alienare interdixit, *l. vt Prætor, §. quid, ſit autem, ff. de iure delib.*

110 Si vir, & vxor ad inuicem, † inter ſe moueant matrimonio conſtante famoſas actiones, *l. diuortij, C. rerum amotarum.*

111 Reijciet quoque filiumfamilias † agentem ſine Patris conſenſu, *l. fin. C. de bonis, quæ liber.* niſi hoc eueniat Patre abſente, vel ſit turpis perſona, vel demens, vel fatuus, *l. cum filiusfamilias, ff. de reb. credit. ſi cert. petat.*

112 Sed eſt † aduertendum, quod Pater poteſt compelli à Iudice, vt conſentiat, *l. huiuſmodi. §. fin. ff. de legat.*

113 Bannitos quoque reus † repellet, *l. certa forma, C. de iur. Fiſc. lib.* 10. quod fallit in bannitis à Præſide Prouinciæ, & à Ciuitate, qui ſolum exploduntur à ſtatutario Præſidio. *Bart. in l. iuris, qui, ff. de teſtament.*

114 Spolium quoque, quamuis prædo † ſit, qui excipit, repellit agentem, *l. domum, C. de rei vendic. cap. grauis de reſtit. ſpoliat. & cap. antiquitus, cap. omnes leges, & cap. nullus 1. quæſt. 1*

115 Proponens quoque exceptionem † excōmunicationis, vel hæreſis, quæ in quacunque parte Iudicij opponi poſſunt, *cap. exceptionum de exceptionibus, Clemen. vnic. de except. cap. omnis Chriſtianus 11. quæſt. 2. cap. ſi quis à Catholica Eccleſia 24. quæſt. 4.*

116 Monaſterium quoque ingreſſi, & Deo dicati repelluntur ab actione, *cap. non dicatis 12. quæſt. 2. & cap. de præſumptium 16. quæſt. 1. l. Deo nobis, C. de Epiſcop. & Cleric. auth. ingreſſi, C. de Sacroſanct. Eccleſ.* & ideo ſemper agit Monaſterium, vel Conuentus ex perſona talis ingreſſi, & Deo dicati.

117 Fideiuſſor etiam arcetur, niſi † debitor pro quo fideiuſſit, cœperit bona dilapidare, tunc enim poſſet agere; quod & eueniet, ſi fuit conuentum, vt prius poſſit conueniri, vel ſi ceſſet ſoluere, vnde oriatur periculum fideiuſſori. His enim caſibus fideiuſſor aget, vt liberetur à fideiuſſione, *l. indebitas, ff. de*
118 *cond. indebit. Bart. in l. ſi quis † mandati, ff. de negoc. geſt.* Et iudicio quidem ordinario, niſi eſſemus in Vrbe, & foro Capitolino, vbi adeſt *Statutum ordinatorium lib. 1. cap.* 157. cuius vigore poteſt agi executiue, vt fideiuſſor liberetur, etiamſi non fuerit condemnatus.

119 Præpoſtero quoque ordine † ſi quis agit, repellitur ab agendo; vtputa, ſi hæres antequam hæres eſſe permittatur, agat iudicio familiæ erciſcundæ, aut pro diuiſione, *l. 1. ff. fam. erciſcund. & l. fundi, ff. de except.*

120 Nec ante tempus agi permittetur in caſibus, de quibus *in l. niſi finita, l. ſi Tutor, §. fin. ff. de tutel. l. ſoluatur, §. fin. ff. quib. mod. pignor. l. 1. §. interdū, ff. ſi pars hæreditat. petat. & l. ſed ſi reſtit. §. fin. de Iud.* & creditores agentes ante diem repellentur regulariter, *l. ſine, ff. quando dies legat. cedit. l. itē quia cōuentiones, ff. de pact.*

121 Quod fallit vbi debitor flectat † ad inopiam, vel vergat in deterius, *l. in omnibus, ff. de iudic. l. ſi creditores, ff. de priuil. credit.*

Vel niſi agatur de annuis preſtationibus, vt reus conuentus ante diem, ſoluat veniente die, vt dicam infra.

122 Qui etiam contra factum proprium † veniunt, repellentur à reo, *l. venditor, ff. commun. prediorum*, prout qui propriam turpitudinem detegunt, & allegant, *cap. inter dilectos, de donat. l. transactum, C. de transact.*

123 Compenſatio quoque repellit † agentem, ſi eſt liquidum id, quod petitur compenſari, vel ſtatim poteſt liquidari ſi factum propoſitum compenſationem admittit, *l. fin. C. de transact. & l. viro, ff. ſolut. matrim.*

124 Repellet quoque reus agentem † poſtquā ille dimiſit actionem furti, vel iniuriarum per pactionem, tranſactionem, vel diſſimulationem, *l. eum qui nocentem, ff. de iniurijs, l. ſi tibi decem, §. quedam, ff. de pact.*

123 Negans etiam reus poſſidere rem, † quam actor vendicare intendit, explodit regulariter agentem, ſi præcipue aſſignat alium poſſeſſorem, *l. qui petitorio, ff. de rei vendic.* Declara tamen, quod ſi negans conuincitur de mendacio, poſſeſſionem amittit, & partes petitoris officio Iudicis cogitur ſubire, *l. fin. C. de rei vendic. l. quoties, §. 1. ff. ſi ex noxali cauſa agatur.*

127 Feriæ

127 Feriæ quoque repellent eundem,niſi adſit periculum , quod res ſit peritura momento, *l. 1. C. de ferys, & l. ſolet etiam, ff. de ferys, & dilationibus.*

128 Niſi adſit obligatio † Cameralis, vel quarantigia, & clauſula in ſolidum, obſtet cõuentio fideiuſſoris , mandatoris , pignorum poſſeſſionis, non excuſſo principali debitore, *auth. ſed hodie , C. de act. & obligat.*

129 Idem faciet ſolutio facta † poſt litis conteſtationem, propter quam reus condemnari non poteſt ad expenſas , quia obligatio eſt perempta per ſolutionem, *§. fin. inſtit. de perpet. & tempor. actio , & quib. mod. tollitur oblig. in princ.*

130 Quod & fiet, ſi reus † debitum fateatur, & inducias petat ad ſoluendum , quatuor menſium, quod de iure facere poteſt, *cap. ad conſultationem, de re iud. l. ſi debitori , l. debitoribus, ff. de iudic.* Hoc tamen tempus in Vrbe ex ſtatuto fuit redactum ad decem dies , & de ſtilo A. C. ad triginta , quod & indicat
131 *reformatio Tribunalium † Pauli V. conſtit. 71. tit. de A.C.* & ideo multi poſt lapſos decem dies obtentos in alijs Tribunalibus confugiunt ad A.C. ad ſuſcipiendum tempus triginta dierum, & hic terminus ſolet obſeruari ſaltem pro alijs viginti diebus, & quandoque etiam pro triginta , iuxta arbitrium Locumtenentium .

De Procuratore, & mandato.

Cap. V.

Qualis debeat eſſe Procurator. Artic. I.

1 *Clients debet facere electionẽ boni Procuratoris.*
2 *Inſulſi litigantes eligunt togatos inexpertos, & qui togam aliquando ſumpſerunt propter neceſſitatem.*
3 *Multi credunt à toga , & ventris tumore prærogatiuas accipere.*
4 *Litigatores prædicti ſe ipſos offendunt , & Curiam, quæ ſemper abundauit hominibus egregijs. & num. 5.*
6 *Et deficiunt in proprio ſalutari , quia in electione non ſe commendant Deo.*
7 *Omnes addiſcant, incipere à Cœlo, à quo prouenit omne bonum.*
8 *Implorentque iuuamen animarum Purgatorij.*
9 *Idem faciant patroni,ne incidant in certi generis litigatores.*
10 *Patroni ſtudeant ſemper ante omnia partes ad concordiam vnire.*
11 *Et bene audiant Clientem , & de qualitatibus cauſæ eum interrogent.*
12 *Procuratori melius eſt videre proceſſus , quam ſtudere digeſtis.*
13 *Pro ſeruitio litigantium debet fieri Congregatio pro directione cauſarum.*
14 *Quando ſit legitimanda perſona Procuratoris.*
15 *Quilibet an præſumatur habilis ad comparendum in Iudicio.*

ACturus de Procuratore,præmittendum cenſeo pro litigantiũ vtilitate, facien-
1 dam eſſe ſecundum cauſarum pondus † electionem boni patroni,& non infimæ claſſis, quorum numerus non exiguus reperitur in Curia.

Nec litigare volentem decipiant inſulſi litigatores, qui egentes patrono pro defen-
2 ſa † eorum cauſæ , non quæſiuerunt rogare bonos , & idoneos , ſed ex accidenti elegerunt ſibi togatum, qui cauſas dicere edoctus fuit, vel à propria neceſſitate in longis carceribus , vel in latebris propter creditorum rigorem , vel fuerunt eiecti ab aliquo exercitio ex propria culpa : quoniam iſti non ſunt cauſarum patroni ; ſed cauſidici, qui diſſipatis ſubſtantijs, exercitio, & libertate patriæ, carentes antiquo victu, ſe foris
3 immiſcent , & quia † credunt à toga prærogatiuas accipere , confiſi in ventris tumore, vt dicit Martialis; vt poſſint melius fallere ſumunt togam : Nil vltra facientes , vt dicit Prudentius, niſi in omni foro canina voce latrare.

Iſti (inquam) litigatores , ſicut ſeipſos
4 offenderunt , eligendo † non idoneos, quorum opera cauſam perdiderunt; ita ignari
5 offendunt Curiam noſtram , quæ † ſemper habuit diligentiſſimos, doctiſſimos, & præclariſſimos in omni virtutum genere viros :
6 & dicendum eſt, † quod iſti tales ex occulto Dei iudicio defecerunt in proprio ſalutari , quia in electione non ſe ſe Deo Opt. Max. Sanctiſſimæque Genitrici Mariæ, & Sancto Iuoni Patrono noſtræ Curiæ commendarunt.

7 Addiſcere ergo debent omnes, primitùs à Cælo, à quo prouenit omne bonum, incipere, implorentque humili corde Iuuamen Miſerandarum Animarum Purgatorij; iſtæ
8 enim † adiutæ Miſſarum ſuffragijs (quibus ſæpiùs vti debemus , ad benè eligendum) à pœnis purgantibus liberatæ, grati animi ſigno Adiutrices erunt apud Cœleſtes,vt non ſolum probum Patronum , & Deum timentem eligamus , verùm etiam quatenus Iuſtitia aſſiſtat , fauorabilem cauſæ finem impetrare valeamus .

Quod , & faciant etiam ipſi Patroni , ne
9 incidant in certum genus † litigatorum,qui ſæpiùs cum eorum cauillationibus, & ingenioſis inuentionibus , ita alliciunt , vt ipſi

Procuratores proprium decus perdere videantur, ſtudeantque ſummoperè ſemper
10 quando ſe præbet occaſio, † partes ad concordiam vnire, amare bonum, & æquum, & reiectis ſubterfugijs, & tergiuerſationibus, ſe in integritate manutenere conſpicua, *S. Thom. 2. 2. quæſt. 31. art. 2.*

Studeantque ante omnia benè audire
11 Clientem, † & eundem de qualitatibus cauſæ, & de difficultatibus, quæ ex diſcurſu eſſiciuntur, interrogare; deindeque optimè videre ſcripturas, & proceſſus: quia *vt conſi-*
12 *derat Simon de Pretis conſ. 51.* melius † eſt videre proceſſus, quam ſtudere Digeſtis; & ſi litigatoris vires ſuppetunt antequàm Iudicium, litemque incipiant, conſulere aliquem
13 ex ſenioribus, & excellentioribus † Aduocatis, & cum eo aliquam inire congregationem, præulo aliquali omniū hinc inde difficultatum diſcurſu in ſcriptis redacto. Hinc enim, & directionem cauſæ, & finem in quantū poterit, feliciorem valebit expectare.

Nec eos terreat ab initio cognitio mali Iuris in beneficialibus, neque propterea reiiciant cauſas: quia in huiuſmodi litigando Ius acquiritur; hoc tamen in profanis non eſt verum, quia iniuſtam cauſam in his defendere, rubori peccatum ſuccedit, vt dicit Gomes in compendio ſignaturæ, *col. 2. & 3.* & quidem peccatum mortale, & obligatur patronus reſtitutioni, *cap. 2. de offic. deleg.*

Igitur poſtquam firmata eſt iuriſdictio,
14 per neceſſe antequam † fiat proceſſus, eſt legitimanda perſona Procuratoris, *vt dicit cap. 1. extra de accuſat. cap. in noſtra, extra de Procur.*

Et quamuis quilibet præſumatur habilis ad comparendum in Iudicio; niſi expreſſe
15 prohibitus † reperiatur, *inſtit. de his per quos agi poſſ. in princ. vbi Aretin. cap. 1. de Procur. in 6. Vant. de nullit. ex defect. mand. in princip.*

Qui poſsint ſtare in iudicio.

Artic. II.

16 *Multi non habent perſonam legitimam ſtandi in iudicio.*
17 *Confeſſio facta à pupillo in delictis an valeat. & num. 18.*
19 *Tutor ad lites in beneficialibus, & ſpiritualibus minori debet per Iudicem dari.*
20 *Cauſæ in Curia, vt plurimum tractantur per Procuratores.*
21 *Citatus ad comparendum perſonaliter, ſiue cauſa ſit ciuilis, ſiue criminalis, qualiter intelligi debeat.*
22 *Citatus ſi cauſa eſt criminalis, non auditur per Procuratorem.*
23 *Declara, ſi venit imponenda pœna corporis afflictiua.*

Multi tamen non habent perſonam le-
16 gitimā ſtandi in Iudicio; † vt infans, furioſus, prodigus, mutus, minor, monachus, bannitus, excommunicatus, filiusfamilias, niſi patri quæraт, & ſimiles; li ſoli comparėant; de quibus *apud Vant. dicto cap. num. 6. vſque ad num. 58.*

Et quod diximus de minore, procedit nō
17 ſolum in ciuilibus, verum † etiam in criminalibus, non enim valet confeſſio delicti per ipſum facta, niſi ei detur Curator, imo eſt ipſo iure nulla, *l. clarum, C. de author. præſt. Roland. conſ. 31. numer. 1. Guazzin. defenſ. 32. cap. 32. num. 3. & ſeq.*

Licet in praxi non ſeruetur, ſufficitque
18 quod ſit maior quatuordecim † annorum, ad hoc, vt confeſſio delicti per ipſum commiſſi ſuſtineatur, vt teſtatur *Boſſ. in ſua praxi tit. de confeſſ. n. 69. Clar. in ſua praxi quæſt. 50. in princip.* & dicemus infra, *in cap. de nullit.* ad quod videndus eſt etiam *Guazzinus defenſ. 31. cap. 32. num. 3.*

Similiter in beneficialibus, & ſpirituali-
19 bus, maior quatuordecim poteſt in Iudicio validè comparere; minori verò quatuordecim debet per Iudicem dari Tutor ad lites, *cap. fin. de Iud. in 6.*

Quia verò in Curia, cauſæ vt plurimum
20 tractantur per Procuratores, † aduertendum eſt primo, an in huiuſmodi cauſa poſſit vnus pro alio interuenire.

Citatus enim ad comparendum perſonaliter; ſiue cauſa ſit ciuilis, ſiue ſit criminalis, eſt procedendum cum diſtinctione: quia
21 in cauſa † ciuili intelligitur, vel per ſe, vel per Procuratorem, *vt inquit D. Gratioſus de citat. cap. 11. nu. 149. fol. 521.* Si autem cauſa
22 eſt † criminalis, non auditur per Procuratorem, vt videri poterit *apud dict. D. Gratioſum Vbertum eod. tract. dict. cap. 11. nu. 151.*
23 *fol. 521.* cum declaratione, quod † hoc procedit, quatenus venit imponenda pœna corporis afflictiua; ſecùs in pœna relegationis, vel priuationis officij, aut de intereſſe ciuili, *vt fol. 522.*

De Procuratore in cauſa criminali.

Artic. III.

24 *In criminalibus Procuratores non admittuntur, ſed rei debent perſonaliter comparere.*
25 *Declara, nè Iudicium reddatur eluſorium.*
26 *Banniti; & homicidæ, & vbi datur pœna corporis afflictiua, non audiuntur per Procuratorem. & num. 27.*
28 *Declara, ſiue agatur de crimine publico, ſiue delicto priuato.*
29 *Amplia etiamſi reus fuerit pro alio delicto condemnatus.*

30 De-

30 *Declara, quod procedit quamuis deueniatur ad ſententiam diffinitiuam.*
31 *Item & ſi pœna corporalis poſſit redimi pecunia.*
32 *Item etiam quod pœna ſit arbitraria Principi.*
33 *Accuſator an audiatur per Procuratorem in criminalibus. & num.34. & 35.*
36 *Proceſſus eſt nullus, ſi admittitur Procurator in caſib us in quibus non debet admitti.*
37 *Limita, quando proceditur contra mortuum.*
38 *Limita etiam in delictis, pro quibus non erit imponenda pœna corporis afflictiua.*
39 *Neque refert, quod in euentum non ſolutionis pecuniariæ imponatur pœna corporalis.*
40 *Idem ſi imponatur pœna priuationis.*
41 *Similiter ſi pœna ſit arbitraria Iudici.*
42 *Limita tertio, quando Procurator comparet non vt abſentes defendat, ſed eorum cauſam abſentiæ proponat.*
43 *Procurator proponens ſuſpiciones loci, ad quem citatur inquiſitus, an admittatur.*
44 *Et quid in exceptionibus notorijs tangentibus delictum. & num.45.*
46 *Procurator quando admittatur pro inquiſitis de homicidio, vno ex illis liberato.*
47 *Procurator in ſtatu Eccleſiaſtico non auditur in exceptione tangente delictum.*
48 *Procurator in proceſſu carcerati poteſt omnes actus iudiciales facere, præterquam reſpondere interrogationibus Iudicis.*
49 *Quando allegatur nullitas non tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnatoriæ.*
50 *Quæ dicuntur de Procuratore, an habeant etiam locum in accuſatore.*
51 *Procurator quando admittatur in criminali.*

IN criminalibus enim practicatur, quod
24 Procuratores non admittuntur, † ſed rei debent perſonaliter comparere, *per l. penult. §. ad crimen. ff. de public. Iud. l. ſeruum quoque, §. publici, ff. de Procur. cap. veritas, extra de accuſat. Rot. deciſ. 15. de Procur. in nou.*

Hoc autem fit ne Iudicium reddatur elu-
25 ſorium, in euentum, † in quem feratur ſententia condemnatoria, *Alberi. in d. §. publicè, vt etiam cauetur in conſtitut. 24. ſan. mem. Iulij II. in Bull. nou. tom. 1. fol. 481. & Pij IV. la 52. in Bullar. nou. tom. 2. ac Pij V. conſt. 40.*
26 diſponentes, † quod banniti, & homicidæ, & vbi datur pœna corporis afflictiua, non audiantur, de quo eſt etiam videndus *Guazzin. defenſ. 12. numer. 55. fol. 238. tom. 1.* Sed
27 quando citatur ad perſonaliter comparendum, debet exprimi facultas, & cauſa, *Vbert. d. cap. 11. num. 158. & num. 524.* vbi, quod ita practicatur in noſtra Romana Curia.

28 Ampliatur, quod hoc † procedit, ſiue agatur de crimine publico, ſiue delicto priuato, *Doct. in d. §. ad crimen, & in d. cap. veniens, Clar. in dicta praxi quæſt. 32. in princip.* ſi enim non comparet, poteſt capi. *Vbert. vbi ſupra num. 157. fol. 524.*

29 Ampliatur ſecundo, etiamſi Reus † fuerit pro alio delicto condemnatus; ſibi enim imputare debet, quod hoc proueniat ex propria culpa, *Boſſ. vbi ſupra tit. de citatione num. 36. Clar. dicta quæſt. 32. verſ. tu ſcis.*

30 Tertio procedit, quamuis deueniatur ad ſententiam diffinitiuam contra abſentem vigore ſtatutorum vbique vigentium, quod contumaces habeantur pro confeſſis, & cõuictis. & hæc eſt magis communis opinio, ſeruaturque in praxi, vt teſtatur *Clar. in dicta quæſt. 30. verſ. hæc autem concluſio;* licet, vt dicit idem *Clar. & Vant. de nullit. ex defect. mandati nu. 177.* ipſi contrarium tenuerint.

31 Quarto, etiamſi pœna corporalis † poſſit redimi pecunia, nam quo ad hunc effectum habetur pro mere corporali.

32 Quinto, etiam quod pœna ſit † arbitraria Principi, quia poteſt eam declarare eſſe corporis afflictiuam, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. dies eſt, & ſequenti.*

33 Sexto, idem obſeruari debet non † ſolum in reo, ſed etiam in accuſatore; licet de cõſuetudine Procuratores admittantur pro
34 accuſatore: † ſi tamen accuſator eſſet inquiſitus de aliquo delicto, pro quo poſſit procedi ex officio, *Clar. ibidem, verſ. penultimo,*
35 (licet multos contrarium † tenuiſſe dicat *Vant. d. cap. 10. num. 177.*) à quo non poſſet ſe defendere per Procuratorem, non admitteretur, etiam per Procuratorem ad accuſandum, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. quæro, nunquid.*

36 Tandem ampliatur, in tantum † vera eſſe, quæ ſupra diximus de non admittendo Procuratorem, quod ſi admittatur in caſibus, in quibus non debet admitti, proceſſus ſit nullus, præcipue ſi agatur de delicto, pro quo poſſit procedi ex officio, *Clar. ibidem, verſ. penult.* licet multos cõtrarium tenuiſſe dicat *Vant. d. cap. 10. num. 177.*

37 Limitatur primo ſupradicta † concluſio, quando proceditur contra mortuum, in caſibus, in quibus procedi poteſt, vt in crimine hæreſis, læſæ maieſtatis, repetundarum, peculatus, & homicidij, ſeu ipſius ob conſcientiam patrati ſceleris, de quibus per *Clar. dict. prax. quæſt. 51. verſ. ſunt tamen:* in his enim caſibus admittitur Procurator, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. debes ſcire.*

38 Limitatur ſecũdo in delictis, † pro quibus non erit imponenda pœna corporis afflictiua, vtputa pecuniaria, vel alia, à relegatio-
39 ne incluſiuè infra. Neque refert, † quod in euentum non ſolutionis pecuniariæ, imponatur pœna corporalis, dummodo reus ſit ſoluendo, vel idoneè caueat, quamuis graue ſit delictum, vt conſideratum eſt ſupra, *ex opinione D. Gratioſi.*

Idem

40 Idem eſt ſi imponatur pœna priuationis,
vel depoſitionis ab ordine; ſimiliter ſi pœ-
41 na eſt † arbitraria Iudici, dummodo, tale
arbitrium non ſoleat extendi ad pęnas cor-
poris afflictiuas; quia in his caſibus ceſſat
illa ratio, quod Iudicium poſſit reddi elu-
ſorium, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. ex hac autem ratione, cum ſeq.*

Tertio limitatur, quando Procurator cõ-
42 pareret, non vt abſentes defendat, † ſed vt
eorum cauſam abſentiæ proponat; quo caſu
quilibet, etiam ſine mandato, tanquam
vnus de populo auditur, *Clar. ibidem, verſ. hac autem concluſio in fin.*

Quarto, quando Procurator propoſuit ſu-
43 ſpiciones loci, ad quem † citatur inquiſitus;
vel exceptiones dilatorias, declinatorias, &
alias, quæ ante litis conteſtationem opponi
poſſunt; dummodo non concernant delictũ,
quia poſtea non auditur in exceptionibus
44 tangẽtibus delictũ, † niſi ſint notoriæ, vtputa
ſi producatur bannũ occiſi, qui potuerit oc-
cidi, ad defendendum inquiſitum de illo ho-
micidio, & hoc notorie cõſtat: ſecus in alia
45 aliqua † extrinſeca probatione: tunc enim
Procurator non admittitur. Eadem ratio-
ne, quando ex pluribus inquiſitis de homi-
cidio, ſi vnus ſe conſtituat, & liberetur, tan-
quam quod licuerit illum occidere, reliqui
46 debent audiri per Procuratorem, *Clar. dict. quæſt. 32. verſ. prædicta autem concluſio, vſque ad verſ. quæro, an in cauſa nullitatis.*

In ſtatu tamen Eccleſiaſtico non audire-
tur Procurator, in quauis exceptione, etiam
47 notoria, † tangente delictum, *vt in conſt. 14. Iulij II. & 52. Pij IV. in Bullar. nou. tom. 1. fol. 481. & tom. 2. fol. 50. & Pij V. conſtit. 40. fol. 171. eodem 2. tomo.*

48 Quinto, in proceſſu Carcerati, qui † po-
teſt omnes actus iudiciales facere, præter-
quam reſpondere interrogationibus Iudi-
cis. Eſtque aduertendum, quod licet quili-
bet tanquam defenſor, etiam ſine mandato
admitti ſoleat, bonum tamen eſt, quod ha-
beat mandatum, aliàs enim non præiudicat
reo in actibus per eum factis.

49 Sexto, quando allegatur nullitas, † neque
tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnato-
riæ, licet de conſuetudine contrarium ſer-
uetur, neque hoc caſu Procurator admitti-
tur, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. quæro, an in cauſa.*

50 Omnia autem, quæ diximus † de Procu-
ratore, habere etiam locum in accuſatore,
dicit *Clar. in d. praxi quæſt. 33.* vbi videndum
51 eſt etiam late, in materia, quando Procu-
rator admittatur in criminali, *in cap. memi-nimus, extra de accuſ.*

Quando de mandato procura in ciuilibus doceatur.

Artic. IV.

52 *Procurator ſi cauſa patiatur, quem per eum audiri, debet producere mandatum legitimum.*
53 *Quando admittatur cum promiſſione de rato.*
54 *Coniunctus pro coniuncto auditur.*
55 *Coniuncti qui dicantur.*
56 *Limita in requirentibus ſpeciale mandatum.*
57 *Limita ſecundo, quando principalis habet Tutorem, Curatorem, vel Procuratorem.*
58 *Limita tertio, ſi gerit contra voluntatem principalis.*
Limita etiamſi vellet preferri magis coniuncto. ibidem.
59 *Proceſſus an ſuſtineatur ſi aliquis cõpareat, tanquam Procurator, & non ſit.*
60 *Quilibet admittitur tanquam defenſor pro abſente, cum cautione de iudicatum ſoluendo.*
61 *Procurator non docens de mandato poteſt compelli ad cauendum de rato.*
62 *Limita in quatuor caſibus, & quibus.*
63 *Mandatum in Procuratore ad ſolutionem recipiendam, debet in ſpecie probari.*
64 *Et an ſufficeret ſi in Inſtrumento quietationis diceretur, talis Procurator. & num. 65.*
66 *Procuratori ſi totus tenor mandati eſſet de verbo ad verbum in alio Inſtrumento inſertus, an crederetur.*
67 *Cautio de rato ſufficit, quandiù dubitatur de mandato.*
68 *Mandatum an ſufficiat præſumptum, vel requiratur expreſſum per Inſtrumentum. & numer. 69.*
70 *Mandatum præſumptum reſultat ex impenſa vnius ducati.*

52 SI igitur natura cauſæ † patiatur, quem
audiri per Procuratorem, prout eſt re-
gula in cauſis ciuilibus, debet Procurator
comparens, ſi cauſa ſit profana, producere
mandatum legitimum, vel ſaltem cauere de
53 rato. Et quando † cum tali promiſſione
admittatur, *vide Rot. in Romana cambij 9. Iunij 1649. coram R. P. D. Arguelles.* Coniun-
54 ctus etiam pro coniuncto, † auditur cum
tali cautione de rato, *l. ſed, & hic, ff. de Procur. & cap. qui generaliter, eodem tit. in 6. Felin. in cap. nonnulli, §. ſunt & alij numer. 59.*
55 vbi declarat, qui dicantur in propoſito cõ-
iuncti, *de reſcriptis*, præterquam in infraſcri-
ptis caſibus.

56 Primo in requirentibus † ſpeciale man-
datum, *Felin. in cap. coram, extra de offic. deleg.* vbi ſeptem modis iſta limitatio ſublimi-
tatur.

57 Secundo, quando † principalis haberet
Tutorem, Curatorem, vel Procuratorem.

58 Tertio, ſi gerit contra † voluntatem prin-
cipalis.

Quar-

Quarto ; ſi vellet præferri magis coniun-
cto, vt late per *Felin. in dict. cap. coram, extra
de offic. deleg.*
59 Si tamen aliquis comparet † tanquam
Procurator, & non ſit, non ſuſtinetur po-
ſtea proceſſus, tanquam factus à coniuncta
perſona, etiam cum dicta cautione, *Vant.
d. cap. de nullit. ex defect. man. num.* 81. Qui-
60 libet etiam admittitur, † tanquam defenſor,
pro abſente cum cautione de iudicatum ſol-
uẽdo, *l. ſolutionis, ff. de ſolut. & Vant. vbi ſupra.*
61 Quid autem ſi aſſ. Procurator compareat
neque doceat de mandato? poteſt Iudex, ne
in vanum laboret, compellere ipſum ad ca-
uendum de rato, hæc enim eſt medela Pro-
curatoris, de cuius mandato dubitatur, *l. 1.
C. de procur. gloſ. in cap. coram, & in d. cap. 1.*
& hoc ſemper procedit.
62 Præterquam in quatuor † caſibus: Pri-
mo ſi per cautionem non eſſet plene conſul-
tum aduerſario: Secundo ſi eſſemus in man-
dato publico, & in delegatione. Tertio in
ſolutione recipiendâ; Quarto ſi Dominus eſt
præſens; In his enim caſibus, non ſufficit
63 cautio, *Felin. in d. cap. coram.* Sed † debet in
ſpecie in Procuratore ad ſolutionẽ recipien-
dam probari mandatum, per Inſtrumentum
64 publicum, † neque ſufficeret, ſi in Inſtrumen-
to quietationis, vel venditionis diceretur,
talis procurator, de cuius mandato conſtat
manu talis Notarij, niſi mandatum origi-
nalẽ oſtenderetur, *Ludouiſ. deciſ. 275. num. 5.*
65 vbi quod faceret adminiculum, & † quod
ſufficeret talis enunciatio iunctis adminicu-
lis; dicit idem *Ludouiſ. deciſ. 111. num. 2. vbi
addend. nu. 7.* Si tamen totus tenor mandati
66 eſſet † de verbo ad verbũ in alio Inſtrumen-
to inſertus, crederetur, *vt per Boer. deciſ. 281.*
Notãque quod in quouis caſu, quo admit-
67 tatur aſs. Procurator cum cautione, † hæc
cautio ſufficit, quandiũ dubitatur de man-
dato, ſed ſi opponatur defectus mandati,
non ſufficit amplius, *Vant. d. cap. num. 64.*
68 An autem ſufficiat præſumptum, † vel re-
quiratur expreſſum per Inſtrumentum; eſt
maxima Doctorum controuerſia: Rota ta-
69 men ſequendo æquiorem † opinionẽ admit-
tit præſumptum reſultans ex productione
Iurium, *vt in Parmen. manutentionis 4. Fe-
bruarij 1647. coram R. P. D. Arguelles, & in
Romana cambij 9. Iunij 1649. coram eodem.*
vbi diſcuſſis opinionibus dicit; quod po-
teſt etiam probari per teſtes, & facto prin-
cipalis acta reualidari: Idemque dicitur *in
Farfen. bonorum 27. Nouembris 1648. coram
R. P. D. Cerro, in folio.* Admittit etiam ea-
70 dem Rota, † quod mandatum præſumptum
reſultet ex impenſa vnius ducati, *vt in Roma-
na ſubhaſtationis de Alexijs 15. Febr. 1647. co-
ram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

*Quando ſit exhibendum mandatum
in beneficialibus,*

Artic. V.

71 *In beneficialibus, & ſpiritualibus, nemo auditur
abſque mandato.*
72 *Citatio eſt decernenda ad inſtantiam Procurato-
ris in beneficialibus.*
73 *In ſpiritualibus non habetur ratio affinitatis,
quo ad mandatum.*
74 *Coniunctus qualiter audiretur, ſi per edictum
procederetur ad priuationem beneficij.*
75 *Iudicium quando incipitur ad inſtantiam non
Procuratoris.*
76 *Commiſſio, qua præfigitur terminus ad docendũ
de mandato, quando detur.*
77 *Iudex in quibuſcunque cauſis poteſt compellere
Procuratorem ad docendum de mandato legi-
timo;*
78 *Alias procederetur contra principalem tanquam
contumacem.*
79 *Nec requiritur alia monitio Procuratoris.*
80 *Si Iudex non repellit Procuratorem illegitimum,
quid debeat pars proteſtari.*
*Et quid ſi Iudex procedat non obſtãte dicta pro-
teſtatione. ibidem.*
81 *Et an detur appellatio.*
82 *Et quid ſi interſit parti non appellare.*
83 *Proceſſus an ſit nullus, ſi Procurator ſit ſubſti-
tutus, nec doceat de legitima ſubſtitutione, ſi
opponatur per aduerſarium.*
84 *Mandatum Procuratoris, & mandatum Iudicis
delegati concordantur in pluribus quo ad re-
ſcriptum.*
85 *Mandatum legitimum, vt dicatur, quale eſſe de-
beat.*

IN beneficialibus vero, & ſpiritualibus,
71 nemo audiri debet, † abſque mandato,
Rota deciſ. 6. de Procur. in nou. Caſſad. deciſ. 6.
72 *vt lit. pend.* Nec ad alicuius † præterquam
Procuratoris inſtantiam decernenda eſſet ci-
tatio, quia in ſpiritualibus non habetur ra-
73 tio † affinitatis, *Egid. concluſ. 681.* alia vero
ſunt videnda apud *Veſtr. lib. 3. cap. 4. fol. 58.*
74 Niſi procederetur per edictum † ad pri-
uatione beneficij, quia tunc coniunctus pri-
uandi, tanquam defenſor, cum cautione de
rato audiretur, *Rot. deciſ. 35. de Procur. in nou.*
75 At ſi forte ad inſtantiam non Procurato-
ris incipitur iudicium, prout quotidie fit,
etiam in beneficialibus, quia nemo præſu-
mitur Procurator, & eius acta nomine alte-
rius non tenent, niſi doceatur de mandato,
*vt in Vrbeuetana bonorum 2. Martij 1648. co-
ram R. P. D. Meltio*: Ideo ſolet concedi ad-
76 uerſario † commiſſio, quod præfigatur ter-
minus ad docendum de legitimo mandato:
quo elapſo, Iudex pronunciet nullã iuriſdi-
ctionem

Digitized by Google

diam ſuæ dotis, ſed pro dimidia illius dici-
tur valida obligatio, *vt dicitur in eadem deciſ.*

Et debitor, qui docet de trina ſolutione
80 liberatur † à præteritis paghis, *vt in dicta
Romana cenſus 16. Decembris 1647. coram
R.P.D. meo Bichio, inter volantes.*

Si autem agitur vigore Inſtrumenti facti
81 à Curatore † ſine præſentia minoris, & ſine
debitis ſolemnitatibus, non vallet obliga-
tio. Et ſi debitor credit ſe liberatum ex ac-
82 collatione † eſt aduertendum, quod aecol-
lare non eſt extinguere, & quod ideo non
dicitur liberatus, *vt in Romana domus 4.Maij
1648. coram eodem, in folio.*

Quando verò hæredes mariti agunt con-
83 tra Viduam pro reſtitutione † donatorum à
marito, debet pro rea procedi cũ diſtinctio-
ne 1 quod veſtes feſtiuæ, & iocalia non cen-
ſentur donata; ſecus autem illa, quæ ſunt
deſtinata ad vſum quotidiannm: & quod do-
nata à conſanguineis viri, ſpectant ad hæ-
84 redes; † donata verò à conſanguineis vxo-
ris, ſpectant ad vxorem; *vt in Piſauren. ioca-
lium 22.Iunij 1648.coram bon.mem. Arguelles,
apud P. Dianam par.9. fol.*410.quam deciſio-
nem eruditiſſimam qui videbit, multum de-
lectabitur; tam ratione obiecti, quam expli-
cationis lepidiſſimi Auditoris.

Quid autem ſit dicendum, ſi eſſet proban-
85 da identitas † mercium alicui Mercatori
venditarum, ſi ille tractu temporis decoctus
euadat? Dic, quod probatur ex qualitate
earundem, iuncta vicinitate tranſmiſſionis,
& venditionis illarum; & quando non con-
ſtat recipientem habuiſſe aliunde alias mer-
ces ſimiles, *vt in Meleuitana mercium 22.Maij
1648. coram eodem, in folio,*

Et ſi reus neſcit quomodo probatur do-
86 minium, videat † *Rotam in Romana ſepara-
tionis bonorum 20. Aprilis 1646. coram R.P.D.
Veroſpio, non impreſſa.*

***De colluſione, liberatione, & diſpoſitione legis,* Quintus Mutius.**

Artic. IV.

87 *Colluſio repellit agentem.*
88 *Solutio partis debiti probat creditum contra oppo-
nentem de veritate illius.*
89 *Actor poteſt citare reum, etſi reus fuerit pro-
teſtatus, quod citetur procurator.*
90 *Citatus vti hæres, non contradicens, & poſſidens
bona hæreditaria, dicitur hæres.*
91 *Mulier, cui à Marito fuerunt data bona in reſti-
tutionem dotis, non poteſt executiuè conueniri.*
92 *Filius obligatus à Patre ad aliquod exercitium,
non poteſt ſe eximere ab illo.*
93 *Mulier cum filijs à marito vſufructuaria inſti-
tuta, debet eſſe contenta alimentis.*
94 *Donatio cauſa mortis quando transfundatur in
donationem inter viuos.*
95 *Reus poteſt contra actorem periurium opponere.*
96 *Amplia etiam non obſtante nullitate contractus.*

87 Colluſio † quoque repellit agentem; ſed
quando dicatur inducta, & commiſſa,
videnda eſt *Rot. in Ceruien. ſeu Ianuen. pecu-
niaria 1.Iulij 1648. coram R.P.D.Rojas, inter
volantes.*

Qui etiam vult opponere de veritate cre-
88 diti, ſi doceatur ipſum ſoluiſſe † partem de-
biti, dicitur approbare creditum, *vt in Ro-
89 mana fructuum dotis 10.Iunij 1648.* † *coram
eodem.* Et ſi reus proteſtatur, quod citari de-
beat eius procurator, actor tamen poteſt ci-
tare ipſum reum, non obſtante dicta prote-
ſtatione, *vt in Romana Caſalis 23.Martij 1635
coram Reuerendiſſ. Dunozetto, inter volantes.*

Si autem citatur vti hæres, & non contra-
90 dicit, & eſt in † poſſeſſione bonorum hære-
ditariorum, dicitur hęres, vt dicitur in *eadem
deciſione.*

Repeto, quod mulier, cui à marito in re-
91 ſtitutionem † dotis fuerunt data bona, non
poteſt executiuè conueniri ab illius credi-
toribus, ſi ante dictam dationem nõ fuerant
relaxata mandata, *vt in Romana cambij de
Molaria 26.Febr.1625. coram bon.mem. Man-
zanedo, in folio.*

Filius etiam obligatus à Patre ad aliquod
92 exercitium, † non poteſt ſe eximere à dicta
obligatione, *vt in Romana mercedis 9. Iunij
1621. coram eodem, deciſ.296. tom. 2. part.4.
recent.*

Mulier etiam, quæ fuit inſtituta vſufru-
93 ctuaria à marito vna cum filijs, debet eſſe
contenta alimentis, iuxta conſuetudinem
Bulgari; ad quod *videnda eſt Romana vſusfru-
ctus 18.Iunij 1615. coram bon.mem. Cardinali
Panzirolo, inter vagantes.*

Et qui vult videre caſum, in quo donatio
94 cauſa mortis † transfundatur in donationẽ
inter viuos, *videat Anconitanam prædij 19.Iu-
nij 1634. & 24.Ianuarij 1635.coram bon.mem.
Merlino.*

Reus etiam poteſt opponere periurium
95 contra actorem, quia † ſemper repellitur
periurus à limine iudicij, non obſtante nul-
96 litate contractus; & qui eſt periurus, † de-
bet prius obtinere abſolutionem ab ipſo, &
deinde à iuramento, *vt in Romana nullitatis
obligationis 22. Iulij 1604. coram bon. mem.
Otthembergo, apud Picum ad ſtatut. Vrb. de-
ciſion.54.*

De

liberatione, Inquilinatu, & Alexandrina.

Artic. V.

Reus opponens liberationem ſibi à creditore factam, non auditur.

Bona empta ab vxore abſente viro, an præſumantur de pecunijs viri.

Et quid ſi empta fuerint præſente viro.

Hebræus an tueatur conſuetudine, & iure inquilinatus.

Inquilinus vigore Bullæ Iuris congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari.

Donatio inter virum, & vxorem regulariter eſt nulla.

Præſcriptio ſtatutaria Vrbis, cap. 158. *in qua actione locum habeat.*

Pœna Bullæ Alexandrinæ, quando dicatur habere locum.

SEd ſi opponit liberationem ſibi factam à creditore, auditur, † & exemptatur, quo ad perſonam, non autem quo ad bona; & idem dicetur de Abundanzerijs alicuius Ciuitatis, quia finito eorum officio, dicuntur liberati ab obligatione inita durante tali officio, quo ad perſonam tantum, ſed non quo ad bona, *vt in Reatina cenſus 17. Februarij 1642. coram R.P.D. Cornelio, in manuſcrip.*

Si verò creditores mariti agunt contra bona empta † ab vxore, tunc ſi dicta bona non fuerunt empta à muliere abſente viro, emptio præſumitur facta de pecunijs ipſius viri, ex præſumptione *legis, Quintus Mutius* ſecus autem ſi emptio † fuit facta præſente viro, *vt in Romana fideicommiſſi de Goris 23. Maij 1583. coram bon. mem. Bubalo, in folio.* ſed in *Romana fideicomiſſi de Marianis 27. Iunij 1650. coram R.P.D. Rojas, inter volantes*; fuit dictum quod vxor propter ſuſpicionem turpis quæſtus non præſumitur habere aliquid, vltra dotem, etiam fauore tertij.

Hebræus quoque ſi conueniatur ad euacuandam domum † in Ghetto, per ipſum habitatam, tuetur conſuetudine, & iure Inquilinatus, & non poteſt expelli; quinimò tale ius habet tranſitum ad hæredes, & ſucceſſores eius, *vt in Romana domus 25. Maij 1615. coram bon. mem. Cardinali Veroſpio, inter vagantes.*

Sed Inquilinus vigore Bullæ Iuris † congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari, qui nõ tenetur ſtare locationi, abſque eo, quod talis ſucceſſor teneatur ad damna, & intereſſe, *vt in Romana retractus 15. Maij 1589. coram Mantica deciſ. 63. apud eundem, & deciſ. 229. part. 4. diuerſ. & deciſ. 11. par. 3. recent.*

Donatio etiam inter † virum, & vxorem repellitur, ſed limitatur quando iuramento fuit confirmata, vel morte roboratur, *vt* Praxis Camilli Capucij.

Bononien. de Boſijs 22. Aprilis 1611. coram bon. mem. Cardinali Sacrato, inter vagantes.

Sciendum eſt etiam, quod præſcriptio ſta-
103 tutaria Vrbis *cap. 158.* † habet ſolum locum in actione perſonali, non autem in reali, *vt in Tridentina fideicommiſſi 30. Iulij 1616. coram bon. mem. Manzanedo, non impreſſa.*

Quid autem ſi opponatur incurſus Bul-
104 læ Alexandrinæ? † Dicendum eſt, quod, vt incurratur pœna dictæ conſtitutionis, primo requiritur dolus: ſecundo quod fuerit illata iniuria verbis, vel facto, ex cauſa litis; nec ſufficit quælibet rixa, *vt in Romana incurſus Alexandrinæ 10. Nouembris 1581. coram bon. mem. Blanchetto*, quæ eſt impreſſa *apud Farin. poſt primum volum. conſil. & apud Marcheſan. de commiſſ. par. 1. fol. 1296.*

De alijs exceptionibus, quibus reus vtitur in iudicio.

Artic. VI.

105 *Seruus antiquitus non poterat agere.*

106 *Pupillus non poteſt per ſe ipſum agere.*

107 *Minor vigintiquinque annorum non poteſt agere ſine Curatore.*

108 *Prodigus, ſurdus, furioſus, mutus, fatuus, mente captus, non agunt ſine Curatore.*

109 *Interdictus alienare non agit.*

110 *Vir, & vxor ad inuicem actiones famoſas non poſſunt proponere.*

111 *Filiusfamilias non poteſt agere, ſine conſenſu Patris.*

Limita, vt ibidem.

112 *Pater poterit cogi ad præſtandum conſenſum filio ad agendum.*

113 *Bannitus repellitur ab agendo.*

Declara, vt ibidem.

114 *Spolium repellit agentem.*

115 *Exceptio excommunicationis, & hæreſis repellit actorem.*

116 *Ingreſſi Monaſterium, & Deo dicati repelluntur ab agendo.*

Ideo ſemper agit monaſterium ex perſona ipſius. ibidem.

117 *Fideiuſſor quando poſſit agere contra principalem debitorem.*

118 *Fideiuſſor in foro Capitolino agit executiue pro liberatione à fideiuſſione, ſecùs autem alibi, quia debet agi ordinarie.*

119 *Qui præpoſterat ordinem in agendo, repellitur.*

Exemplum in eo, qui adhuc non permittitur hæres. ibidem.

120 *Agens ante tempus repellitur, & quis dicatur ante tempus agere.*

121 *Limita, vt ibidem.*

122 *Item repellitur, qui venit contra factum proprium, vel allegat propriam turpitudinem.*

123 *Compenſatio, quando repellat agentem.*

Declara, vt ibidem.

124 *Dimiſſio furti,& iniuriarum,an repellat agentẽ.*
125 *Negans poſſidere, an repellat eundem.*
126 *Declaratur concluſio prædicta.*
107 *Feriæ, quando impediant agere.*
128 *Excuſſio principalis debitoris, quando ſit neceſ-ſaria.*
129 *Solutio poſt litis conteſtationem,quãdo impediat.*
130 *Confeſſio debiti, & ſuſceptio termini,an repellat agentem.*
131 *Terminus Iudicialis coram quo, & quomodo admittatur.*

REus in ſumma Actorem multis modis
105 poteſt repellere, puta † antiquitus, ſi
agebat ſeruus, *l. ſeruus, ff. de iudic. l. ſeruitu-
tem, ff. de regul. Iur.*
106 Si eſt pupillus, qui non niſi † per Tuto-
rem agere poteſt, *l. 1. C. qui legit. perſonam
ſtan. in Iudic. & l.clarum, C.de auth. præſt.*
Si ſit minor vigintiquinque annorum,
107 † ſine Curatoris authoritate, niſi Iudex pro
eo ſententiam proferat, *l.non & minus, ff. de
Procur. l. acta, §. contra minorem, ff. de re iud.*
108 Si ſit prodigus, † cui bonis interdictum eſt,
ſurdus,furioſus,mutus,fatuus,mente captus;
quia neque iſti ſine Curatore agere poſſunt,
*l. debimus, in fine, ff. de priuil. credit. & l.fin.
C. ad l. Iuliam maieſt.*
109 Impedit vlterius eum, † cui Prætor bona
alienare interdixit, *l.vt Prætor,§.quid,ſit au-
tem, ff.de iure delib.*
110 Si vir, & vxor ad inuicem, † inter ſe mo-
ueant matrimonio conſtante famoſas actio-
nes, *l.diuortij, C.rerum amotarum.*
111 Reijciet quoque filiumfamilias † agen-
tem ſine Patris conſenſu, *l. fin. C. de bonis,
quæ liber.* niſi hoc eueniat Patre abſente, vel
ſit turpis perſona, vel demens, vel fatuus,
l.cum filiusfamilias,ff.de reb. credit. ſi cert. petat.
112 Sed eſt † aduertendum, quod Pater poteſt
compelli à Iudice,vt conſentiat, *l.huiuſmodi
§.fin. ff.de legat.*
113 Banniros quoque reus † repellet, *l. certa
forma, C. de iur. Fiſc. lib.*10. quod fallit in
bannitis à Præſide Prouinciæ, & à Ciuitate,
qui ſolum exploduntur à ſtatutario Præſi-
dio. *Bart, in l.iuris, qui, ff.de teſtament.*
114 Spolium quoque, quamuis prædo † ſit,
qui excipit, repellit agentem, *l.donum, C.de
rei vendic. cap.granis de reſtit.ſpoliat.& cap.an-
tiquitus,cap.omnes leges,& cap.nullus 1.quæſt.1*
115 Proponens quoque exceptionem † excõ-
municationis,vel hæreſis,quæ in quacunque
parte Iudicij opponi poſſunt, *cap. exceptio-
num de exceptionibus, Clemen. vnic. de except.
cap. omnis Chriſtianus 11.quæſt.2. cap. ſi quis à
Catholica Eccleſia 24.quæſt.4.*
116 Monaſterium quoque ingreſſi, & Deo di-
cati repelluntur ab actione, *cap. non dicatis
12. quæſt. 2. & cap. de præſentium 16. quæſt. 1.
l. Deo nobis, C. de Epiſcop. & Cleric. auth. in-
greſſi, C. de Sacroſanct. Eccleſ.* & ideo ſemper
agit Monaſterium, vel Conuentus ex perſo-
na talis ingreſſi, & Deo dicati.
117 Fideiuſſor etiam arcetur, niſi † debitor
pro quo fideiuſſit,cœperit bona dilapidare,
tunc enim poſſet agere; quod & eueniet, ſi
fuit conuentum, vt prius poſſit conueniri,
vel ſi ceſſet ſoluere, vnde oriatur periculum
fideiuſſori. His enim caſibus fideiuſſor aget,
vt liberetur à fideiuſſione, *l. indebitas, ff. de
118 cond. indebit. Bart. in l.ſi quis † mandati, ff. de
negoc.geſt.* Et iudicio quidem ordinario, niſi
eſſemus in Vrbe, & foro Capitolino, vbi
adeſt *Statutum ordinatorium lib. 1. cap. 157.*
cuius vigore poteſt agi executiue, vt fide-
iuſſor liberetur, etiamſi non fuerit con-
demnatus.
119 Præpoſtero quoque ordine † ſi quis agit,
repellitur ab agendo; vtputa, ſi hæres ante-
quam hæres eſſe permittatur, agat iudicio
familiæ erciſcundæ, aut pro diuiſione, *l. 1.
ff. fam. erciſcund. & l.fundi, ff. de except.*
120 Nec ante tempus agi permittetur in caſi-
bus, de quibus *in l.niſi finita, l.ſi Tutor, §.fin.
ff.de tutel. l. ſoluatur, §.fin. ff.quib.mod. pignor.
l.1.§.interdũ,ff.ſi pars hæreditat. petat. & l.ſed ſi
reſtit. §.fin. de Iud.* & creditores agentes ante
diem repellentur regulariter, *l.fine,ff.quando
dies legat.cedit.l.itẽ quia cõuentiones, ff.de pact.*
121 Quod fallit vbi debitor flectat † ad ino-
piam, vel vergat in deterius, *l. in omnibus,
ff. de iudic. l.ſi creditores, ff.de priuil. credit.*
Vel niſi agatur de annuis preſtationibus,
vt reus conuentus ante diem, ſoluat veniente
die, vt dicam infra.
122 Qui etiam contra factum proprium † ve-
niunt, repellentur à reo, *l. venditor, ff. com-
mun. prædiorum,* prout qui propriam turpi-
tudinem detegunt, & allegant, *cap. inter di-
lectos, de donat. l.tranſactum, C.de tranſact.*
123 Compenſatio quoque repellit † agentem,
ſi eſt liquidum id, quod petitur compenſa-
ri, vel ſtatim poteſt liquidari ſi factum pro-
poſitum compenſationem admittit, *l. fin.
C.de tranſact. & l.viro, ff. ſolut. matrim.*
124 Repellet quoque reus agentem † poſtquã
ille dimiſit actionem furti, vel iniuriarum
per pactionem, tranſactionem, vel diſſimu-
lationem, *l.eum qui nocentem, ff.de iniurijs, l.ſi
tibi decem, §.quedam, ff. de pact.*
125 Negans etiam reus poſſidere rem,† quam
actor vendicare intendit, explodit regula-
riter agentem, ſi præcipue aſſignat alium
poſſeſſorem, *l. qui petitorio, ff. de rei vendic.*
Declara tamen, quod ſi negans conuincitur
de mendacio, poſſeſſionem amittit, & par-
tes petitoris officio Iudicis cogitur ſubire,
*l.fin. C.de rei vendic.l.quoties,§.1.ff.ſi ex noxali
cauſa agatur.*

Feriæ quoque repellent eundem, niſi adſit **periculum**, quod res ſit peritura momento, *l. 1. C. de ferijs, & l. ſolet etiam, ff. de ferijs, & dilationibus.*

8 **Niſi** adſit obligatio † Cameralis, vel **quarantigia**, & clauſula in ſolidum, obſtet cōuentio fideiuſſoris, mandatoris, pignorum **poſſeſſionis**, non excuſſo principali debitore, *auth. ſed hodie, C. de act. & obligat.*

9 **Idem** faciet ſolutio facta † poſt litis conteſtationem, propter quam reus condemnari non poteſt ad expenſas, quia obligatio eſt perempta per ſolutionem, *§. fin. inſtit. de perpet. & tempor. actio, & quib. mod. tollitur oblig. in princ.*

10 Quod & fiet, ſi reus † debitum fateatur, & inducias petat ad ſoluendum, quatuor menſium, quod de iure facere poteſt, *cap. ad conſultationem, de re iud. l. ſi debitori, l. debitoribus, ff. de iudic.* Hoc tamen tempus in Vrbe ex ſtatuto fuit redactum ad decem dies, & de ſtilo A. C. ad triginta, quod & indicat
11 *reformatio Tribunalium † Pauli V. conſtit. 71. tit. de A. C.* & ideo multi poſt lapſos decem dies obtentos in alijs Tribunalibus confugiunt ad A. C. ad ſuſcipiendum tempus triginta dierum, & hic terminus ſolet obſeruari ſaltem pro alijs viginti diebus, & quandoque etiam pro triginta, iuxta arbitrium Locumtenentium.

De Procuratore, & mandato.

Cap. V.

Qualis debeat eſſe Procurator.
Artic. I.

1 *Cliens debet facere electionē boni Procuratoris.*
2 *Inſulſi litigantes eligunt togatos inexpertos, & qui togam aliquando ſumpſeruut propter neceſſitatem.*
3 *Multi credunt à toga, & ventris tumore prærogatiuas accipere.*
4 *Litigatores prædicti ſe ipſos offendunt, & Curiam, quæ ſemper abundauit hominibus egregijs. & num. 5.*
6 *Et deficiunt in proprio ſalutari, quia in electione non ſe commendant Deo.*
7 *Omnes addiſcant, incipere à Cælo, à quo prouenit omne bonum.*
8 *Implorentque iuuamen animarum Purgatorij.*
9 *Idem faciant patroni, ne incidant in certi generis litigatores.*
10 *Patroni ſtudeant ſemper ante omnia partes ad concordiam vnire.*
11 *Et bene audiant Clientem, & de qualitatibus cauſæ eum interrogent.*
12 *Procuratori melius eſt videre proceſſus, quam ſtudere digeſtis.*
13 *Pro ſeruitio litigantium debet fieri Congregatio pro directione cauſarum.*
14 *Quando ſit legitimanda perſona Procuratoris.*
15 *Quilibet an præſumatur habilis ad comparendum in Iudicio.*

ACturus de Procuratore, præmittendum cenſeo pro litigantiū vtilitate, facien-
1 dam eſſe ſecundum cauſarum pondus † electionem boni patroni, & non infimæ claſſis, quorum numerus non exiguus reperitur in Curia.

Nec litigare volentem decipiant inſulſi litigatores, qui egentes patrono pro defen-
2 ſa † eorum cauſæ, non quæſiuerunt rogare bonos, & idoneos, ſed ex accidenti elegerunt ſibi togatum, qui cauſas dicere edoctus fuit, vel à propria neceſſitate in longis carceribus, vel in latebris propter creditorum rigorem, vel fuerunt eiecti ab aliquo exercitio ex propria culpa; quoniam iſti non ſunt cauſarum patroni; ſed cauſidici, qui diſſipatis ſubſtantijs, exercitio, & libertate patriæ, carentes antiquo victu, ſe foris
3 immiſcent, & quia † credunt à toga prærogatiuas accipere, confiſi in ventris tumore, vt dicit Martialis; vt poſſint melius fallere ſumunt togam: Nil vltra facientes, vt dicit Prudentius, niſi in omni foro canina voce latrare.

Iſti (inquam) litigatores, ſicut ſeipſos
4 offenderunt, eligendo † non idoneos, quorum opera cauſam perdiderunt; ita ignari
5 offendunt Curiam noſtram, quæ † ſemper habuit diligentiſſimos, doctiſſimos, & præclariſſimos in omni virtutum genere viros:
6 & dicendum eſt, † quod iſti tales ex occulto Dei iudicio defecerunt in proprio ſalutari, quia in electione non ſe ſe Deo Opt. Max. Sanctiſſimæque Genitrici Mariæ, & Sancto Iuoni Patrono noſtræ Curiæ commendarunt.

7 Addiſcere ergo debent omnes, primitùs à Cælo, à quo prouenit omne bonum, incipere, implorentque humili corde Iuuamen Miſerandarum Animarum Purgatorij; iſtæ
8 enim † adiutæ Miſſarum ſuffragijs (quibus ſæpiùs vti debemus, ad benè eligendum) à pœnis purgantibus liberatæ, grati animi ſigno Adiutrices erunt apud Cœleſtes, vt non ſolum probum Patronum, & Deum timentem eligamus, verùm etiam quatenus Iuſtitia aſſiſtat, fauorabilem cauſæ finem impetrare valeamus.

Quod, & faciant etiam ipſi Patroni, ne
9 incidant in certum genus † litigatorum, qui ſæpiùs cum eorum cauillationibus, & ingenioſis inuentionibus, ita alliciunt, vt ipſi

Procuratores proprium decus perdere videantur, ſtudeantque ſummoperè ſemper
10 quando ſe præbet occaſio, † partes ad concordiam vnire, amare bonum, & æquum, & reiectis ſubterfugijs, & tergiuerſationibus,ſe in integritate manutenere conſpicua, *S. Thom.2.2. quæſt.31.art.2.*

Studeantque ante omnia benè audire
11 Clientem, † & eundem de qualitatibus cauſæ, & de difficultatibus, quæ ex diſcurſu eliciuntur, interrogare; deindeque optimè videre ſcripturas, & proceſſus: quia *vt conſi-*
12 *derat Simon de Pretis conſ.51.* melius † eſt videre proceſſus,quam ſtudere Digeſtis;& ſi litigatoris vires ſuppetunt antequàm Iudicium, litemque incipiant,conſulere aliquem
13 ex ſenioribus, & excellentioribus † Aduocatis, & cum eo aliquam inire congregationem, præulo aliquali omniũ hinc inde difficultatum diſcurſu in ſcriptis redacto. Hinc enim, & directionem cauſæ, & finem in quantũ poterit,fęliciorem valebit expectare.

Nec eos terreat ab initio cognitio mali Iuris in beneficialibus, neque propterea reiciant cauſas: quia in huiuſmodi litigando Ius acquiritur; hoc tamen in profanis non eſt verum, quia iniuſtam cauſam in his defendere, rubori peccatum ſuccedit, vt dicit Gomes in compendio ſignaturæ, *col. 2. & 3.* & quidem peccatum mortale, & obligatur patronus reſtitutioni, *cap.1. de offic. deleg.*

Igitur poſtquam firmata eſt iuriſdictio,
14 per neceſſe antequam † fiat proceſſus,eſt legitimanda perſona Procuratoris,*vt dicit cap.1. extra de accuſat. cap. in noſtra, extra de Procur.*

Et quamuis quilibet præſumatur habilis ad comparendum in Iudicio, niſi expreſſe
15 prohibitus † reperiatur, *inſtit. de his per quos agi poſſ. in princ. vbi Aretin. cap. 1. de Procur. in 6. Vant. de nullit. ex defect. mand. in princip.*

Qui poſsint ſtare in iudicio.

Artic. II.

16 *Multi non habent perſonam legitimam ſtandi in iudicio.*
17 *Confeſſio facta à pupillo in delictis an valeat. & num.18.*
19 *Tutor ad lites in beneficialibus, & ſpiritualibus minori debet per Iudicem dari.*
20 *Cauſæ in Curia, vt plurimum tractantur per Procuratores.*
21 *Citatus ad comparendum perſonaliter, ſiue cauſa ſit ciuilis, ſiue criminalis, qualiter intelligi debeat.*
22 *Citatus ſi cauſa eſt criminalis, non auditur per Procuratorem.*
23 *Declara, ſi venit imponenda pœna corporis afflictiua.*

16 Multi tamen non habent perſonam legitimã ſtandi in Iudicio; † vt infans, furioſus, prodigus, mutus, minor, monachus, bannitus, excommunicatus, filiusfamilias, niſi patri quærat, & ſimiles; ſi ſoli compareant; de quibus *apud Vant. dicto cap. num. 6. vſque ad num.58.*

Et quod diximus de minore,procedit nõ
17 ſolum in ciuilibus, verum † etiam in criminalibus,non enim valet confeſſio delicti per ipſum facta, niſi ei detur Curator, imò eſt ipſo iure nulla, *l. clarum, C. de author. præſt. Roland. conſ.31. numer.11 Guazzin. defenſ.32. cap.32. num.3. & ſeq.*

Licet in praxi non ſeruetur, ſufficitque
18 quod ſit maior quatuordecim † annorum, ad hoc, vt confeſſio delicti per ipſum commiſſi ſuſtineatur,vt teſtatur *Boſſ. in ſua praxi tit. de confeſſ. n.69. Clar. in ſua praxi quæſt.50. in princip.* & dicemus infra, *in cap. de nullit.* ad quod videndus eſt etiam *Guazzinus defenſ.31. cap.32. num.3.*

Similiter in beneficialibus, & ſpirituali-
19 bus, maior quatuordecim poteſt in Iudicio validè comparere; minori verò quatuordecim debet per Iudicem dari Tutor ad lites, *cap.fin. de Iud. in 6.*

Quia verò in Curia, cauſæ vt plurimum
20 tractantur per Procuratores, † aduertendum eſt primo, an in huiuſmodi cauſa poſſit vnus pro alio interuenire.

Citatus enim ad comparendum perſonaliter, ſiue cauſa ſit ciuilis, ſiue ſit criminalis,eſt procedendum cum diſtinctione: quia
21 in cauſa † ciuili intelligitur, vel per ſe, vel per Procuratorem, *vt inquit D. Gratioſus de citat. cap.11. nu.149. fol.521.* Si autem cauſa
22 eſt † criminalis, non auditur per Procuratorem, vt videri poterit *apud dict. D.Gratioſum Vbertum eod. tract. dict. cap.11. nu. 151.*
23 *fol.521.* cum declaratione, quod † hoc procedit,quatenus venit imponenda pœna corporis afflictiua; ſecùs in pœna relegationis, vel priuationis officij, aut de intereſſe ciuili, *vt fol.522.*

De Procuratore in cauſa criminali.

Artic. III.

24 *In criminalibus Procuratores non admittuntur, ſed rei debent perſonaliter comparere.*
25 *Declara, nè Iudicium reddatur eluſorium.*
26 *Banniti, & homicidæ, & vbi datur pœna corporis afflictiua, non audiuntur per Procuratorem. & num.27.*
28 *Declara, ſiue agatur de crimine publico, ſiue delicto priuato.*
29 *Amplia etiamſi reus fuerit pro alio delicto condemnatus.*

30 De-

30 *Declara, quod procedit quamuis deueniatur ad ſententiam diffinitiuam.*
31 *Item & ſi pœna corporalis poſſit redimi pecunia.*
32 *Item etiam quod pœna ſit arbitraria Principi.*
33 *Accuſator an audiatur per Procuratorem in criminalibus. & num.34. & 35.*
36 *Proceſſus eſt nullus, ſi admittitur Procurator in caſibus in quibus non debet admitti.*
37 *Limita, quando proceditur contra mortuum.*
38 *Limita etiam in delictis, pro quibus non erit imponenda pœna corporis afflictiua.*
39 *Neque refert, quod in euentum non ſolutionis pecuniariæ imponatur pœna corporalis.*
40 *Idem ſi imponatur pœna priuationis.*
41 *Similiter ſi pœna ſit arbitraria Iudici.*
42 *Limita tertio, quando Procurator comparet non vt abſentes defendat, ſed eorum cauſam abſentiæ proponat.*
43 *Procurator proponens ſuſpiciones loci, ad quem citatur inquiſitus, an admittatur.*
44 *Et quid in exceptionibus notorijs tangentibus delictum. & num.45.*
46 *Procurator quando admittatur pro inquiſitis de homicidio, vno ex illis liberato.*
47 *Procurator in ſtatu Eccleſiaſtico non auditur in exceptione tangente delictum.*
48 *Procurator in proceſſu carcerati poteſt omnes actus iudiciales facere, præterquam reſpondere interrogationibus Iudicis.*
49 *Quando allegatur nullitas non tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnatoriæ.*
50 *Quæ dicuntur de Procuratore, an habeant etiam locum in accuſatore.*
51 *Procurator quando admittatur in criminali.*

IN criminalibus enim practicatur, quod
24 Procuratores non admittuntur, † ſed rei
debent perſonaliter comparere, *per l. penult.*
§. ad crimen. ff. de public. Iud. l. ſeruum quoque,
§. publici, ff. de Procur. cap. veritas, extra de
accuſat. Rot. deciſ. 15. de Procur. in nou.
Hoc autem fit ne Iudicium reddatur elu-
25 ſorium, in euentum, † in quem feratur ſen-
tentia condemnatoria, *Alberi. in d. §. publi-*
cè, vt etiam cauetur in conſtitut. 24. ſan. mem.
Iulij II. in Bull. nou. tom. 1. fol. 481. & Pij IV.
la 52. in Bullar. nou. tom. 2. ac Pij V. conſt. 40.
26 diſponentes, † quod banniti, & homicidæ,
& vbi datur pœna corporis afflictiua, non
audiantur, de quo eſt etiam videndus *Guaz-*
zin. defenſ. 12. numer. 55. fol. 238. tom. 1. Sed
27 quando citatur ad perſonaliter comparen-
dum, debet exprimi facultas, & cauſa,
Vbert. d. cap. 11. num. 158. & num. 524. vbi,
quod ita practicatur in noſtra Romana
Curia.
28 Ampliatur, quod hoc † procedit, ſiue
agatur de crimine publico, ſiue delicto pri-
uato, *Doct. in d. §. ad crimen, & in d. cap. ve-*
niens, Clar. in dicta praxi quæſt. 32. in princip.
ſi enim non comparet, poteſt capi. *Vbert. vbi*
ſupra num. 157. fol. 524.
29 Ampliatur ſecundo, etiamſi Reus † fuerit
pro alio delicto condemnatus; ſibi enim
imputare debet, quod hoc proueniat ex
propria culpa, *Boſſ. vbi ſupra tit. de citatio-*
ne num. 36. Clar. dicta quæſt. 32. verſ. tu ſcis.
30 Tertio procedit, quamuis deueniatur ad
ſententiam diffinitiuam contra abſentem,
vigore ſtatutorum vbique vigentium, quod
contumaces habeantur pro confeſſis, & cō-
uictis. & hæc eſt magis communis opinio,
ſeruaturque in praxi, vt teſtatur *Clar. in di-*
cta quæſt. 30. verſ. hæc autem concluſio; licet,
vt dicit idem *Clar. & Vant. de nullit. ex defect.*
mandati nu. 177. ipſi contrarium tenuerint.
31 Quarto, etiamſi pœna corporalis † poſſit
redimi pecunia, nam quo ad hunc effectum
habetur pro mere corporali.
32 Quinto, etiam quod pœna ſit † arbitraria
Principi, quia poteſt eam declarare eſſe
corporis afflictiuam, *Clar. d. quæſt. 32. verſ.*
dies eſt, & ſequenti.
33 Sexto, idem obſeruari debet non † ſolum
in reo, ſed etiam in accuſatore; licet de
cōſuetudine Procuratores admittantur pro
34 accuſatore: † ſi tamen accuſator eſſet inqui-
ſitus de aliquo delicto, pro quo poſſit pro-
cedi ex officio, *Clar. ibidem, verſ. penultime,*
35 (licet multos contrarium † tenuiſſe dicat
Vant. d. cap. 10. num. 177.) à quo non poſſet
ſe defendere per Procuratorem, non admit-
teretur, etiam per Procuratorem ad accu-
ſandum, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. quæro, nunquid.*
36 Tandem ampliatur, in tantum † vera eſſe,
quæ ſupra diximus de non admittendo Pro-
curatorem, quod ſi admittatur in caſibus,
in quibus non debet admitti, proceſſus ſit
nullus, præcipue ſi agatur de delicto, pro
quo poſſit procedi ex officio, *Clar. ibidem,*
verſ. penult. licet multos cōtrarium tenuiſſe
dicat *Vant. d. cap. 10. num. 177.*
37 Limitatur, primo ſupradicta † concluſio,
quando proceditur contra mortuum, in ca-
ſibus, in quibus procedi poteſt, vt in crimi-
ne hæreſis, læſæ maieſtatis, repetundarum,
peculatus, & homicidij, ſeu ipſius ob con-
ticentiam patrati ſceleris, de quibus per
Clar. dict. prax. quæſt. 51. verſ. ſunt tamen: in
his enim caſibus admittitur Procurator,
Clar. d. quæſt. 32. verſ. debes ſcire.
38 Limitatur ſecūdo in delictis, † pro quibus
non erit imponenda pœna corporis afflicti-
ua, vtputa pecuniaria, vel alia, à relegatio-
39 ne incluſiue infra. Neque refert, † quod in
euentum non ſolutionis pecuniariæ, impo-
natur pœna corporalis, dummodo reus ſit
ſoluendo, vel idoneè caueat, quamuis gra-
ue ſit delictum, vt conſideratum eſt ſupra,
ex opinione D. Gratioſi.

Idem

40 Idem eſt ſi imponatur pœna priuationis,
vel depoſitionis ab ordine; ſimiliter ſi pœ-
41 na eſt † arbitraria Iudici, dummodo, tale
arbitrium non ſoleat extendi ad pęnas cor-
poris afflictiuas; quia in his caſibus ceſſat
illa ratio, quod Iudicium poſſit reddi elu-
ſorium, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. ex hac autem
ratione, cum ſeq.*

Tertio limitatur, quando Procurator cō-
42 pareret, non vt abſentes defendat, † ſed vt
eorum cauſam abſentiæ proponat; quo caſu
quilibet, etiam ſine mandato, tanquam
vnus de populo auditur, *Clar. ibidem, verſ.
hac autem concluſio in fin.*

Quarto, quando Procurator propoſuit ſu-
43 ſpiciones loci, ad quem † citatur inquiſitus;
vel exceptiones dilatorias, declinatorias, &
alias, quæ ante litis conteſtationem opponi
poſſunt; dummodo non concernant delictũ,
quia poſtea non auditur in exceptionibus
44 tangētibus delictũ, † niſi ſint notoriæ, vtputa
ſi producatur bannũ occiſi, qui potuerit oc-
cidi, ad defendendum inquiſitum de illo ho-
micidio, & hoc notorie cōſtat: ſecus in alia
45 aliqua † extrinſeca probatione: tunc enim
Procurator non admittitur. Eadem ratio-
ne, quando ex pluribus inquiſitis de homi-
cidio, ſi vnus ſe conſtituat, & liberetur, tan-
quam quod licuerit illum occidere, reliqui
46 debent audiri per Procuratorem, *Clar. dict.
quæſt. 32. verſ. prædicta autem concluſio, vſque
ad verſ. quæro, an in cauſa nullitatis.*

In ſtatu tamen Eccleſiaſtico non audire-
tur Procurator, in quauis exceptione, etiam
47 notoria, † tangente delictum, *vt in conſt. 14.
Iulij II. & 52. Pij IV. in Bullar. nou. tom. 1.
fol. 481. & tom. 2. fol. 50. & Pij V. conſtit. 40.
fol. 171. eodem 2. tomo.*

48 Quinto, in proceſſu Carcerati, qui † po-
teſt omnes actus iudiciales facere, præter-
quam reſpondere interrogationibus Iudi-
cis. Eſtque aduertendum, quod licet quili-
bet tanquam defenſor, etiam ſine mandato
admitti ſoleat, bonum tamen eſt, quod ha-
beat mandatum, aliàs enim non præiudicat
reo in actibus per eum factis.

49 Sexto, quando allegatur nullitas, † neque
tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnato-
riæ, licet de conſuetudine contrarium ſer-
uetur, neque hoc caſu Procurator admitti-
tur, *Clar. d. quæſt. 32. verſ. quæro, an in cauſa.*

50 Omnia autem, quæ diximus † de Procu-
ratore, habere etiam locum in accuſatore,
dicit *Clar. in d. praxi quæſt. 33.* vbi videndum
51 eſt etiam late, in materia, quando Procu-
rator admittatur in criminali, *in cap. memi-
nimus, extra de accuſ.*

Quando de mandato procuræ in ciuilibus doceatur.

Artic. IV.

52 *Procurator ſi cauſa patiatur, quem per eum au-
diri, debet producere mandatum legitimum.*
53 *Quando admittatur cum promiſſione de rato.*
54 *Coniunctus pro coniuncto auditur.*
55 *Coniuncti qui dicantur.*
56 *Limita in requirentibus ſpeciale mandatum.*
57 *Limita ſecundo, quando principalis habet Tuto-
rem, Curatorem, vel Procuratorem.*
58 *Limita tertio, ſi gerit contra voluntatem prin-
cipalis.*
*Limita etiamſi vellet preferri magis coniuncto.
ibidem.*
59 *Proceſſus an ſuſtineatur ſi aliquis cōpareat, tan-
quam Procurator, & non ſit.*
60 *Quilibet admittitur tanquam defenſor pro abſen
te, cum cautione de iudicatum ſoluendo.*
61 *Procurator non docens de mandato poteſt compel-
li ad cauendum de rato.*
62 *Limita in quatuor caſibus, & quibus.*
63 *Mandatum in Procuratore ad ſolutionem reci-
piendam, debet in ſpecie probari.*
64 *Et an ſufficeret ſi in Inſtrumento quietationis di-
ceretur, talis Procurator. & num. 65.*
66 *Procuratori ſi totus tenor mandati eſſet de verbo
ad verbum in alio Inſtrumento inſertus, an
crederetur.*
67 *Cautio de rato ſufficit, quandiù dubitatur de
mandato.*
68 *Mandatum an ſufficiat præſumptum, vel requi-
ratur expreſſum per Inſtrumentum. & nu-
mer. 69.*
70 *Mandatum præſumptum reſultat ex impenſa
vnius ducati.*

52 SI igitur natura cauſæ † patiatur, quem
audiri per Procuratorem, prout eſt re-
gula in cauſis ciuilibus, debet Procurator
comparens, ſi cauſa ſit profana, producere
mandatum legitimum, vel ſaltem cauere de
53 rato. Et quando † cum tali promiſſione
admittatur, *vide Rot. in Romana cambij 9. Iu-
nij 1649. coram R. P. D. Arguelles.* Coniun-
54 ctus etiam pro coniuncto, † auditur cum
tali cautione de rato, *l. ſed, & hic, ff. de Pro-
cur. & cap. qui generaliter, eodem tit. in 6. Fe-
lin. in cap. nonnulli, §. ſunt & alij numer. 59.*
55 vbi declarat, qui dicantur in propoſito cō-
iuncti, *de reſcriptis*, præterquam in infraſcri-
ptis caſibus.

56 Primo in requirentibus † ſpeciale man-
datum, *Felin. in cap. coram, extra de offic. de-
leg.* vbi ſeptem modis iſta limitatio ſublimi-
tatur.

57 Secundo, quando † principalis haberet
Tutorem, Curatorem, vel Procuratorem.

58 Tertio, ſi gerit contra † voluntatem prin-
cipalis.

Quar-

Quarto, ſi vellet præferri magis coniuncto, vt late per *Felin. in dict. cap. coram, extra de offic. deleg.*

59 Si tamen aliquis comparet † tanquam Procurator, & non ſit, non ſuſtinetur poſtea proceſſus, tanquam factus à coniuncta perſona, etiam cum dicta cautione, *Vant. d. cap. de nullit. ex defect. man. num.* 81. Qui-
60 libet etiam admittitur,† tanquam defenſor, pro abſente cum cautione de iudicatum ſoluẽdo, *l. ſolutionis, ff. de ſolut. & Vant. vbi ſupra.*

61 Quid autem ſi aſſ. Procurator compareat neque doceat de mandato? poteſt Iudex, ne in vanum laboret, compellere ipſum ad cauendum de rato, hæc enim eſt medela Procuratoris, de cuius mandato dubitatur, *l. 1. C. de procur. gloſ. in cap. coram, & in d. cap. 1.* & hoc ſemper procedit.

62 Præterquam in quatuor † caſibus: Primo ſi per cautionem non eſſet plene conſultum aduerſario: Secundo ſi eſſemus in mandato publico, & in delegatione. Tertio in ſolutione recipiendà; Quarto ſi Dominus eſt præſens; In his enim caſibus, non ſufficit
63 cautio, *Felin. in d. cap. coram.* Sed † debet in ſpecie in Procuratore ad ſolutionẽ recipiendam probari mandatum, per Inſtrumentum
64 publicum, † neque ſufficeret, ſi in Inſtrumento quietationis, vel venditionis diceretur, talis procurator, de cuius mandato conſtat manu talis Notarij, niſi mandatum originalẽ oſtenderetur, *Ludouiſ. deciſ. 275. num. 5.*
65 vbi quod faceret adminiculum, & † quod ſufficeret talis enunciatio iunctis adminiculis; dicit idem *Ludouiſ. deciſ. 111. num. 2. vbi addend. nu. 7.* Si tamen totus tenor mandati
66 eſſet † de verbo ad verbũ in alio Inſtrumento inſertus, crederetur, *vt per Boer. deciſ. 281.* Notãque quod in quouis caſu, quo admit-
67 tatur aſs. Procurator cum cautione, † hæc cautio ſufficit, quandiu dubitatur de mandato, ſed ſi opponatur defectus mandati, non ſufficit amplius, *Vant. d. cap. num. 64.*

68 An autem ſufficiat præſumptum, † vel requiratur expreſſum per Inſtrumentum; eſt maxima Doctorum controuerſia: Rota ta-
69 men ſequendo æquiorem † opinionẽ admittit præſumptum reſultans ex productione Iurium, *vt in Parmen. manutentionis 1. Februarij 1647. coram R. P. D. Arguelles, & in Romana cambij 9. Iunij 1649. coram eodem.* vbi diſcuſſis opinionibus dicit; quod poteſt etiam probari per teſtes, & facto principalis acta renalidari: Idemque dicitur *in Farfen. bonorum 27. Nouembris 1648. coram R. P. D. Cerro, in folio.* Admittit etiam ea-
70 dem Rota, † quod mandatum præſumptum reſultet ex impenſa vnius ducati, *vt in Romana ſubhaſtationis de Alexijs 15. Febr. 1647. coram R. P. D. Cerro, inter volantes.*

Quando ſit exhibendum mandatum in beneficialibus.

Artic. V.

71 *In beneficialibus, & ſpiritualibus, nemo auditur abſque mandato.*
72 *Citatio eſt decernenda ad inſtantiam Procuratoris in beneficialibus.*
73 *In ſpiritualibus non habetur ratio affinitatis, quo ad mandatum.*
74 *Coniunctus qualiter audiretur, ſi per edictum procederetur ad priuationem beneficij.*
75 *Iudicium quando incipitur ad inſtantiam non Procuratoris.*
76 *Commiſſio, qua præfigitur terminus ad docendũ de mandato, quando detur.*
77 *Iudex in quibuſcunque cauſis poteſt compellere Procuratorem ad docendum de mandato legitimo.*
78 *Alias procederetur contra principalem tanquam contumacem.*
79 *Nec requiritur alia monitio Procuratoris.*
80 *Si Iudex non repellit Procuratorem illegitimum, quid debeat pars proteſtari.*
Et quid ſi Iudex procedat non obſtãte dicta proteſtatione. ibidem.
81 *Et an detur appellatio.*
82 *Et quid ſi interſit parti non appellare.*
83 *Proceſſus an ſit nullus, ſi Procurator ſit ſubſtitutus, nec doceat de legitima ſubſtitutione, ſi opponatur per aduerſarium.*
84 *Mandatum Procuratoris, & mandatum Iudicis delegati concordantur in pluribus quo ad reſcriptum.*
85 *Mandatum legitimum, vt dicatur, quale eſſe debeat.*

IN beneficialibus vero, & ſpiritualibus,
71 nemo audiri debet, † abſque mandato, *Rota deciſ. 6. de Procur. in nou. Caſſad. deciſ. 6.*
72 *vt lit. pend.* Nec ad alicuius † præterquam Procuratoris inſtantiam decernenda eſſet citatio, quia in ſpiritualibus non habetur ra-
73 tio † affinitatis, *Egid. concluſ. 681.* alia vero ſunt videnda apud *Veſtr. lib. 3. cap. 4. fol. 58.*

74 Niſi procederetur per edictum † ad priuationẽ beneficij, quia tunc coniunctus priuandi, tanquam defenſor, cum cautione de rato audiretur, *Rot. deciſ. 35. de Procur. in nou.*

75 At ſi forte ad inſtantiam non Procuratoris incipitur iudicium, prout quotidie fit, etiam in beneficialibus, quia nemo præſumitur Procurator, & eius acta nomine alterius non tenent, niſi doceatur de mandato, *vt in Vrbeuetana bonorum 2. Martij 1648. coram R. P. D. Meltio*: Ideo ſolet concedi ad-
76 uerſario † commiſſio, quod præfigatur terminus ad docendum de legitimo mandato: quo elapſo, Iudex pronunciet nullã iuriſdictionem

ctionem competere, eumque in expenſis cōdemnet, *Caſſad. in regul. de ſubrog. collit. decif.40. & deciſ. fin. vt lit. pendent. Veſtr. lib.4. cap. de introduct. cauſ. in Cur. fol.78.*

77 Poteſt etiam Iudex † in quibuſcunque cauſis compellere aſs. Procuratorem ad docendum de mandato legitimo, *gloſ. in cap.1. §.1. in verb. obtenta, de elect. in 6. Rom. conſil.60. Staphil. cap.4. fol.380. num.10. Gomes in d. compend. fol.167.*

78 Aliàs procederetur † contra principalem, ac ſi eſſet contumax; mittens enim Procuratorem, minus legitimum, vel non acceptantem, aut cum mandato non ſufficienti, habetur pro contumaci, *l. 2. vbi gloſs. Caſtrenſ. & alij, ff. de Procur.*

79 Nec requiritur alia monitio † Procuratoris, vel compulſio ad acceptandum, vel refutandum, licet ſoleant fieri ad cautelam, *Egid. conſ. 681. Veſtr. lib. 4. cap. de procurat. fol.98.*

80 Quod ſi forte Iudex † Procuratorem illegitimum non repellat, debet pars proteſtari, ipſum non debere audiri, niſi docto de legitimo mandato procuræ, *vt dicit Ludouiſ. deciſ.330.* ad quod præfigitur ei terminus: & ſi non docet de mandato, etiam quod verè ſit Procurator, acta omnia ſunt nulla, *Poſt. de manut. obſeruat 12. num.87. & obſeru. 86. nu.4.* Procedenteque Iudice ad vlterio-
81 ra, † non obſtante proteſtatione, datur appellatio, *cap. ſignificauit, extra de appell.* & ſi intereſt parti non appellare, & in ea proce-
82 dere, poteſt citare aſs. Procuratorem † ad cautelam, quatenus ſit Procurator, citato tamen ſemper domino per cōtradictas, *Veſtr. d. fol.98. Caſſad. deciſ. fin. vt lit. pend.* Et ſi
83 huiuſmodi Procurator † ſit ſubſtitutus, niſi doceat de legitima ſubſtitutione, præſertim ſi opponatur per aduerſarium, proceſſus factus per eum eſt nullus, quamuis poſtea ratificetur per ſubſtituentem habentem mandatum quantumuis ampliſſimum, *Biſignett. deciſ.6. de procur.*

84 Concordantur in pluribus † mandatum Procuratoris, & mandatum Iudicis Delegati, quo ad reſcriptum, ſiue commiſſionem appellationis, de quo videndus eſt late *Felin. in cap. relatum, extra de offic. deleg.*

Ad cognoſcendum igitur, quale debeat
85 eſſe mandatum legitimum, † hæc ſunt principaliter indaganda. Primo, quis poſſit conſtituere Procuratorem. Secundo, quis poſſit conſtitui Procurator. Tertio, quomodo inducatur conſtitutio, & acceptatio Procuratoris. Quarto, ad quæ ſe extendat mandatum. Quinto, qualiter reuocetur, & quis poſſit reuocare.

Quis poſſit Procuratorem conſtituere.

Artic. VI.

86 *Vnuſquiſque poteſt conſtituere Procuratorem, niſi expreſſe reperiatur prohibitus à Iure.*
87 *Minor non habet legitimam perſonam ſtandi in iudicio, & ideo non poteſt conſtituere Procuratorem.*
88 *Conſtitutio procuratoris facta per adultum cum iuramento, valet.*
89 *Mandatum ad lites factum ab illo, qui non habet adminiſtrationem, non valet.*
90 *Si procurator conſtituatur à perſona, aliàs inhabili, geſta per ipſum ad eius fauorem valent.*
91 *Maior quatuordecim ſicut poteſt comparere vti principalis, ita poteſt cōſtituere procuratorem.*
92 *Procurator, & dominus litis effectus, an poſſit ſubſtituere procuratorem, etiamſi ſit conſtitutus abſque facultate ſubſtituendi.*
93 *Procurator poteſt proſequi litem non obſtante morte principalis.*
94 *Mandatum, ſi procurator habeat facultatem ſubſtituendi, & ſubſtituit, expirat nec poteſt reuocari.*
95 *Subſtitutus non poteſt alium ſubſtituere, niſi fuerit factus dominus litis.*
96 *Procurator non poteſt alium ſubſtituere poſtquā primo ſubſtitutus fecit plures actus iudiciales.*
97 *Factus dominus litis dicitur ille, qui ſeruauit terminos ſubſtantiales.*
98 *Dominus litis factus non poteſt cauſam deſerere, ſed eum debet proſequi.*
99 *Procurator habens poteſtatem ſubſtituendi, antequam ſubſtituat debet, vt ſubſtitutio valeat, ſaltem tacite acceptare mandatum.*
100 *Procurator poſtquam ſubſtituit, deſinit eſſet procurator.*
101 *Procurator dominus litis efficitur per conteſtationem.*
102 *Procurator dominus litis quandiu durat etiam mortuo conſtituente. & num.103.*
104 *Dominus litis poſt litem conteſtatam an reuocare poſſit, & ſententia cum eo lata ſuſtineatur.*
105 *Et quid ante litis conteſtationem.*
106 *Procurator poſt conteſtationem conſtitutus, vel ſi non requiratur conteſtatio litis, qualiter efficitur dominus.*
107 *Procurator ſi ſit effectus dominus litis, principalis non poteſt citari ad ſententiam omiſſo procurator.*
108 *Sententia an eſſet nulla non citato procuratore domino litis. & num.109.*
110 *Citatio ſufficit quod fiat principalis ad ſententiā de iure.*
111 *Tutor, & Curator non poſſunt à Iudice deputari cum facultate ſubſtituendi; ſi tamen aliquo modo efficiantur domini litis, poterunt ſubſtituere.*
112 *Et poſſunt conſtituere actores ad omnes cauſas.*

113 *Tu-*

Digitized by Google

13 *Tutor ante confectum inuentarium non poteſt actorem conſtituere.*

IGitur circa primũ, Dominus quis quis ſit
86 niſi reperiatur ſpecialiter à iure † prohi-
bitus, poteſt conſtituere Procuratorem, *ff. &*,
87 *C. toto tit. de procur.* Ideo † ex iure ciuili mi-
nor, ſicuti non habet legitimam perſonam
ſtandi in Iudicio ſine licentia Patris, vel Cu-
ratoris, *l. cum oportet, & l. cum non ſolum*,
C. de bon. quæ lib. l. 1. & 2. C. qui legit. perſ.
ſtand. ita etiam non poteſt conſtituere Pro-
88 curatorem, *l. neque de procur.* Licet † multi
voluerint conſtitutionem Procuratoris, fa-
ctam per adultum cum iuramento, abſque
alijs ſolemnitatibus valere, *Guidopap. deci-*
ſion. 35. Puteus deciſ. 157. lib. 3. & Tomat. de-
ciſ. 181. tom. 2.
89 Nec tenet mandatum † ad lites, iuxta pri-
mam opinionem, vel aliàs factum ſuper ali-
qua re, ab illo, qui quauis de cauſa, eius
adminiſtrationem non habeat, vt eſſet pu-
pillus, ſeruus, furioſus, & ſimiles; niſi cum
decreto Iudicis, *Vant. de nullit. ex defect. man-*
90 *dati nu. 123.* Si tamen † conſtituatur Procu-
rator à perſona, aliàs inhabili, geſta per ip-
ſum ad eius fauorem tenent *Vant. cap. quibus*
mod. nullit. repar. poſſ. num. 505. Sicuti etiam
geſta per ipſos ad eorum fauorem, tenent
Vant. ibid. num. 81. & 83.
91 In beneficialibus vero, ac † ſpiritualibus,
maior quatuordecim ſicuti poteſt cõparere
vti principalis, ſicut diximus, ita etiã poteſt
conſtituere Procuratorem, *Puteus deciſ. 151.*
lib. 1. fol. 750. Minori autem quatuordecim
debet dari Curator à Iudice, *cap. fin. de Iud.*
in ſexto.

Procurator, & dominus litis effectus da-
92 rus in rem ſuam, † etiamſi ſit conſtitutus
abſque facultate ſubſtituendi ad negocia,
præterquam ad contrahendũ matrimonium
aut quomodocunque, ad hoc habens facul-
tatem, alium ſubſtituendi, Procuratorem
conſtituere poteſt, etiam cum ſimili facul-
tate ſubſtituendi, dummodo huiuſmodi
facultas ſit in mandato expreſſa, & princi-
paliter ad hoc poſita; Secùs ſi incidenter de
ea fiat mentio, *cap. 1. §. licet, & §. ſequenti, vbi*
Gemin. & cap. fin. de procur. in 6. l. nulla, &
l. quod ſcis, C. eodem tit. Rot. deciſ. 5. eodem in
nou. Biſign. deciſ. 5. eodem tit.
93 Et ſi moritur principalis, talis † Procurator
dominus litis effectus poteſt proſequi litẽ
nõ obſtante morte principalis, ſi ille deceſſit
cum hærede; ſecùs autem ſi bona ſint vacan-
tia, & nemo vult eſſe hæres, ſeu poteſt ſi ſu-
mus in dubio an quis velit eſſe hæres, & ad
hoc non eſt facta diligentia, *Penia deciſ. 149.*
94 *nu. 7. 8. & 9.* vbi etiam habes, quod † ſi ha-
bet facultatem ſubſtituendi, & ſubſtituat
eius mandatum expirat, & non poteſt ſubſti-
95 tutum reuocare. Quodque ſubſtitutus † non
poteſt alium ſubſtituere, niſi fuerit factus do-
minus litis, *idem Pen. deciſ. 516.* Et quando
96 ſubſtituit † poſtquam primo conſtitutus fe-
cit plures actus iudiciales, non poteſt alium
ſubſtituere, *Pen. dicta deciſ. 149.* Factus autẽ
97 dominus litis, dicitur quando ſeruauit ter-
minos ſubſtantiales, *idem Pen. deciſion. 610.*
98 *nu. 5.* & factus dominus † nõ poteſt cauſã de-
ſerere, ſed eam debet proſequi, *Rota in Ro-*
mana domorum 20. Iunij 1650. coram Eminen-
tiſſimo D. Cardinali Ottbobono, inter violantes.
99 Debet etiam Procurator habens † pote-
ſtatem ſubſtituendi, antequam ſubſtituat,
ad hoc vt ſubſtitutio teneat, ſaltem tacitè
acceptare mandatum, vtputa recipiendo
mandatum, & non contradicendo; *Vant. de*
nullit. ex defect. mand. num. 103. Et quia dixi
100 quod poſtquam ſubſtituit † deſinit eſſe Pro
curator, declara procedere, niſi habeat fa-
cultatem reaſſumendi; quo caſu, ſiue taci-
tè, ſiue expreſſè reaſſumat, cenſetur ſubſti-
tutum reuocare, *vt ibidem num. 108.* Effici-
101 turque Procurator † etiam ſubſtitutus do-
minus litis per conteſtationem, ita quod
poſſit deinde ſubſtituere, *dict. §. licet, & Ro-*
ta deciſ. 5. & deciſ. 8. eodem in antiq. Factuſque
102 † dominus durat tantum dominus illius in-
ſtantiæ, *Rot. in Neapolitana maſſariæ 26. Iunij*
1623. coram bon. mem. Remboldo, in folio.
103 Declara tamen, quod ſi † in mandato
Procuræ adeſt clauſula, releuans, &c. co-
ram quibuſcunque Iudicibus comparendũ,
iura defendendum, &c. tunc durat etiam in
ſecunda, non obſtante morte conſtituentis,
& quod reliquerit filios, *vt in Fauentina fide-*
iuſſionis, ſeu liberationis à moleſtijs 1. Iulij 1651
coram R.P.D. Albergato, in folio.
104 Et ſi dominus poſt litem † conteſtatam
vellet eum reuocare, non poteſt, & ſententia
cum eo lata ſuſtinetur, *vt in Melenitana te-*
nutæ 14. Iunij 1647. coram R. P. D. Bichio,
non impreſſa.
105 Contrarium tamen eſſet † dicendum ante
litis conteſtationem, quia ſi reuocatio de-
ducitur ad notitiam partis, non poteſt cum
ipſo amplius procedi. Quomodo autem
deducatur ad notitiam, *vide caſum in Ti-*
burtina Caſtri Sancti Angeli 18. Iunij 1646.
coram R.P.D. Meltio, in folio. quæ eſt magi-
ſtralis deciſio.
Si vero poſt conteſtationem conſtituatur
106 vel in huiuſmodi cauſa † non requiratur
conteſtatio litis, efficitur dominus faciendo
aliquos actus poſt conteſtationem fieri ſoli-
tos, *Veſtr. lib. 4. cap. de procur. fol. 97.* refertque
107 multum, † quod Procurator ſit effectus do-
minus litis: nam inter alia, quamuis eſſet
præſens dominus, non poteſt ipſi citari ad

108 ſententiam omiſſo † Procuratore, aliàs ſen-
tẽtia de Iure Ciuili eſſet nulla, licèt ſuſtinere-
tur de Iure Canonico: & ſi eſſet nulla in Cu-
ria Capitolina vbi ſeruatur Ius Ciuile, non
109 eſſet nulla † in alijs Tribunalibus, vbi ſerua-
tur Ius Canonicum, *Vant. de nullit. defect. ci-*
110 *tat. n.* 85. ſufficit enim † quod citetur princi-
palis, etiã quod pars aduerſa de hoc prote-
ſtetur, *vt dicitur in Romana Caſalis* 25. *Martij*
1635. *coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto, non*
impreſſa.

111 Tutor quoque, & Curator, licet non poſ-
ſint à Iudice deputari cum facultate ſubſti-
tuendi, ſi tamen aliquo modo efficiantur
domini litis, poterunt ſubſtituere, *Biſignett.*
deciſ. 10. *de procur. Veſtr. dicto cap. de procur.*
fol. 97.

Poſſunt etiam conſtituere actores ad om-
112 nes cauſas, † etiam ante confectionem in-
uentarij, *Put. deciſ.* 1. *de procur.* quo caſu ſu-
ſtinetur proceſſus magis de ſtilo, quam de
113 iure; † non enim poteſt Tutor ante con-
fectum inuentarium actorem conſtituere,
Aret. conſ. 85. & 88. Religioſus clauſtralis
abſque licentia ſui ſuperioris non poteſt
conſtituere procuratorem, *Clem. Religioſus*
de procur.

Quis poſsit conſtitui Procurator.

Artic. VII.

114 *Procurator conſtitutus, vel ſubſtitutus, debet eſſe certus.*
115 *Et quid ſi non ſit certa perſona expreſſa in mandato, ſed certificari poſſit facta relatione ad aliud.*
116 *Mandatum, in quo conſtituitur præter nominatos ille, quem elegerit talis, valet.*
117 *Procurator in profanis, debet eſſe maior 25. an-*
118 *Procuratores conſtitui non poſſunt, qui non habent legitimam perſonam ſtandi in iudicio.*
119 *Et quid in beneficialibus.*
120 *Procuratori ad negocia, ſufficit habere 17. annos.*
121 *Proceſſus factus cum procuratore clerico, milite, & reo criminis, valet.*
122 *Declara, ſi pars non opponat exceptiones, ante litis conteſtationem.*
123 *Exceptio, quod quis non ſit procurator, nunquam cenſetur excluſa.*
124 *Regulariter clericus non poteſt conſtitui procurator.*
125 *Sicuti neque ad inuicem, dicitur compati procurator, qui ſit notarius.*
126 *Filiusfamilias abſque patris conſenſu, poteſt conſtitui procurator.*
127 *Laicus in cauſis ſpiritualibus, poteſt eſſe procurator.*
128 *Excommunicatus publicè, vel occultè, non poteſt conſtitui procurator.*
129 *Etiamſi tempore acceptationis ſit abſolutus.*
130 *Procurator excommunicatus tempore conſtitutionis, & deinde abſolutus ſciente Domino, & tacente, an ſuſtineatur.*
131 *Et an requiratur nouus, & expreſſus conſenſus.*
132 *Inhabilitates procuratorum, quæ non irritant mandatum.*
133 *Dominus, ſi falſus procurator compareat, geſta per ipſum poteſt ratificare.*
134 *Declara procedere de æquitate.*
135 *Religioſus clauſtralis non poteſt conſtitui procurator abſque licentia ſui ſuperioris.*
136 *Regula tamen procedit in cauſis laicorum.*
137 *Exceptiones contra perſonam procuratoris tanquam inhabilis, debent opponi ante litis conteſtationem.*
138 *Alias cenſentur excluſa.*

Circa ſecundum, quis poſſit conſtitui
114 procurator: † ſciendum eſt in primis,
quod quicunque conſtituatur, vel ſubſti-
tuatur, debet eſſe certus, *l.* 2. *ff. de procur.* ſal-
115 tem taliter, † quod licet non ſit certa perſo-
na expreſſa in mandato, certificari tamen
poſſit facta relatione ad aliud, vt quotidie
olim fiebat in obligationibus in forma Ca-
meræ, in quibus præter nominatos, conſti-
tuebantur Procuratores omnes, & ſinguli
Notarij Curiæ, & dicebantur ſatis certi, ha-
bita relatione ad Curiam.

Mandatum etiã, in quo conſtituitur, præ-
116 ter nominatos, ille quem elegerit talis, va-
let eadem ratione: imò ſi nomen procura-
toris relinquatur in albo, vt fit inter Gal-
los, & exteras Prouincias, etiam Regni Nea-
polis, & prout ſæpius vidi, poteſt ille, cui di-
rigitur tale mandatum, ex conſuetudine
Curiæ, nomen procuratoris ſibi benè viſi in
illo albo deſcribere, *Alberic. & Angel. in*
d. l. 2. *Galleſ. de oblig. Cam. quæſt.* 4. *fol.* 34.
& ſeq.

117 Debetque in profanis Procurator † eſſe
maior 25. ann. *l. minor. ff. de procur. & l. exi-*
118 *gendi, C. eodem*, & regulariter † procurato-
res conſtitui non poſſunt, qui non habent
legitimam perſonam ſtandi in iudicio; vt
pupillus, furioſus, & ſimiles, de quibus di-
ximus ſupra; ita vt mandata in perſonas
ipſorum facta, ſint ipſo iure nulla.

119 In beneficialibus † vero minor 25. annis ſi-
cut poteſt agere, & defendere, vt diximus, ita
tenet proceſſus per eum factus, etiam parte
opponente, *Put. deciſ.* 2. *de procur. & d. de-*
ciſ. 151. *lib.* 1. *fol.* 73.

Tiro autem videbit *Egid. deciſ.* 143. &
120 eſt certum, † ad negocia ſufficere habere 17.
annos, *cap. qui generaliter, in fine de procur. in* 6.
121 Si autem realiter quis ſit capax, † ſed in-
habilitas procederet ex aliqua qualitate
adherente perſonæ conſtituti, vt quia eſt
miles,

Digitized by Google

miles, clericus tens ordinibus, & ſimiles;
tunc, ſi pars non opponat, vel excipiat, pro-
122 ceſſus valet, † debetque huiuſmodi exceptio
opponi, vſque ad litis conteſtationem, alias
123 eſt excluſa, † licet exceptio, quod quis non
ſit procurator, nunquam cenſeatur excluſa,
Vant. d. cap. de nullit. ex defect. mand. nu. 174.
reſpectu autem clerici, quod non poſſit cõ-
124 ſtitui procurator, † nec ille munus hu-
iuſmodi exercere, *eſt Conſtitut. Martini V.*
las. 9. §. 33. fol. 242. in d. Bull. nou. tom. 1.
125 ſicuti neque ad inuicem dicitur † compati
procurator, qui ſit notarius, vt notauit
Paul. V. Conſtit. 71. num. 19. fol. 201. tom. 3.
apud quos, & in Conſtitutione Martini, videntur
qualitates in talibus requiſitæ.

Filiusfamilias, etiam abſque patris con-
126 ſenſu; † poteſt conſtitui procurator, *d. c. qui,*
generaliter, de proc. in 6. Laicus etiam in cau-
ſis ſpiritualibus poteſt eſſe procurator, *c. eo-*
127 *dem in 6.* & denique † poteſt eſſe quilibet, &
qui expreſſe à iure non prohibetur, debet
ad præſens officium idoneus reputari, *dicto*
cap. 1. & l. mutus, §. 1. ff. eodem.

Excommunicatus publicè, vel occultè,
128 quamuis non poſſit † conſtitui Procurator,
neque valeat mandatum factum in eius per-
ſona, etiamſi tempore acceptationis ſit ab-
129 ſolutus, † nec requiratur quod huiuſmodi
exceptio opponatur, poſſitque ſemper op-
poni: ſi tamen excommunicatio ſuperue-
niat poſt conſtitutionẽ; geſta per ipſum te-
nent, niſi excipiatur. Si vero conſtituatur
130 Procurator † excommunicatus tempore
conſtitutionis, qui deinde abſoluatur, ſciat-
que hoc Dominus, & perſeueret in ſua volun-
tate, valet conſtitutio, neque requiritur
131 nouus, & expreſſus conſenſus; ſi etiam Do-
minus perſeuerans in priori conſenſu erro-
neè, rata habeat geſta per Procuratorem
excommunicatum, valebit. *Felin. in cap. poſt*
ceſſionem, extra de prob. & in cap. cum dilectus,
extr. de accuſ. Vant. ibidem num. 136.

Aliæ verò inhabilitates procuratorum,
132 non irritant mandatum, niſi † opponatur, &
de eis excipiatur, *Felin. ibidem extr. de prob.*

Falſus quoque Procurator ſi compareat,
133 poteſt † Dominus geſta per ipſum ratifica-
re, etiam poſt ſententiam, ſiue feratur ad ſui
134 fauorem, ſiue contra eum. † quod tamen
procedit de æquitate, *Guidopap. deciſ. 320.*
& de huiuſmodi materia eſt videndus la-
tè *Felin. in cap. coram primo, extr. de Iudic.*
& in cap. 1. extr. de ſenten. & re iudic.

Religioſus clauſtralis non poteſt conſti-
135 tui Procurator † abſque licentia ſui ſupe-
rioris, *Clem. religioſus, de procur.* ſed pro ſuo
monaſterio, poteſt ſemper interuenire, &
136 regula procedit † in cauſis laicorum, & co-
ram Iudice laico; *Franc. in cap. conſtitutus,*
in princ. extr. de appell. & quando religioſus
poſſit eſſe Procurator, vel Aduocatus, eſt
videndus *Felin. in cap. cum 1, & 2, extr. de*
ſent. & re iud.

Omnes autem exceptiones contra perſo-
137 nam Procuratoris tanquam † inhabilis, de-
bent opponi ante litis conteſtationem, alias
cenſentur excluſæ, ſicuti cauetur de iudice,
138 niſi reddant † iudicium retroactum peni-
tus nullum; tales enim poſſunt ſemper op-
poni etiam poſt ſententiam, quæ tranſitum
fecerit in iudicatum, *Vant. d. cap. quib. mod.*
ſent. null. repar. num. 56. 57. 58.

De inducenda conſtitutione & acceptatione mandati.

Artic. VIII.

139 *Procurator poteſt non ſolum conſtitui expreſſè, ſed etiam tacitè.*
140 *Agens in iudicio, ſciente, & patiente Domino, videtur tacitè conſtitutus Procurator.*
141 *Si Procurator excedat fines mandati ſciente Domino, videtur Dominus conſentire, & obligatur.*
142 *Procurator tacitè fit ille, apud quem reperiuntur inſtrumenta, & iura facientia ad cauſam.*
143 *Dominus ſi poſtquam in iudicio ſemel comparuit, alicui inſtrumenta, & ſcripturas conſignat ad cauſam facientes, videtur tacitè eum conſtituere Procuratorem, reſultatque tacitum inſtrumentum.*
144 *Dominus ſi proſequatur cauſam per falſum Procuratorem, videtur eius geſta ratificare.*
145 *Comparens cum aliquo, quem aſſerit ſuum Procuratorem, non videtur eum conſtituere.*
146 *Facta per falſum Procuratorem præiudicant Domino ſcienti, & patienti.*
147 *Procurator expreſſe reuocatus, qui agit ſciente, & patiente Domino, videtur tacitè reconſtitutus.*
148 *Conſtitutio Procuratoris de neceſſitate non debet fieri in ſcriptis.*
149 *Et ſi probanda ſit per ſcripturam, ſufficit inſtrumentum.*
150 *Sufficit etiam ſcriptura priuata, dummodo conſtet quod ſit ſcriptura Domini.*
151 *Procurator conſtitutus, ante receptionem non dicitur Procurator.*
152 *Et geſta per ipſum proprio nomine ſunt nulla.*
153 *Procurator debet acceptare, expreſsè vel ſaltem tacitè, recipiendo mandatum, & non contradicendo.*
154 *Amplia comparendo, & faciendo aliquem actum poſitiuum.*
155 *Procurator non ſufficit quod patiatur ſe citari pro acceptatione.*
156 *An per ſubſtitutionem inducatur acceptatio mandati.*
157 *Subſtitutio Procuratoris eſt nulla, niſi doceatur*

de acceptatione.

158 *Procurator recipiens ſimpliciter mandatum, & illud producens, præſumitur acceptare, niſi de contrario proteſtetur.*

159 *Procurator conſtitutus ad plures cauſas poteſt ad certam tantum cauſam mandatum acceptare.*

160 *Declara, dummodo in receptione mandati, ſtante eius productione, proteſtetur de hoc.*

161 *Nec poteſt poſtea productionem ſeparare.*

162 *Procurator poteſt in prima Inſtantia defendere Dominum, ſed inuitus non cogitur appellationem proſequi.*

163 *Et quid, ſi ſit conſtitutus ad appellandum, & proſequendum.*

164 *Procurator cum facultate ſubſtituendi poteſt tantum mandatum acceptare ad effectum ſubſtituendi.*

165 *Mortuo ſubſtituto ſubſtituens remanet Procurator, dummodo Dominus ſuperuiuat.*

166 *Procurator ſi acceptet mandatum ſimpliciter, & illud producat ad effectum ſubſtituendi, niſi producat per compulſum, præſumitur in totum acceptare.*

167 *Procurator conſtitutus ab abſente poteſt recuſare mandatum, ſed poteſt pœnitere quandiu Dominus in eadem voluntate permanſerit.*

168 *Subſtitutus niſi acceptet ante mortem ſubſtituentis, quando ſubſtituit iure proprio, non dicitur procurator.*

169 *Et geſta per eum ſunt nulla.*

CIrca tertium, quomodo inducatur cō-
139 ſtitutio, & acceptatio † Procuratoris: ſciendum eſt, quod Procurator poteſt
non ſolum expreſsè conſtitui, vt realiter fit,
ſed etiam tacitè; nam agens in iudicio, ſcië-
140 te, † & patiente Domino, videtur tacitè
conſtitutus Procurator. de quo, quomodo
procedat, dicit latiſſimè *Alex. in l. ſæpe, ff. de re iud. Felin. in cap. ex parte dec. n. 1. num. 5.*
141 *extra de reſcript.* Sicut † etiam ſi Procurator
excedat fines mandati ſciente Domino, videtur Dominus conſentire, & obligatur;
dummodo ſciuerit infra tempus, infra quod
Dominus debuiſſet illud, in quo fuit exceſſum, expedire, quando materia eſt præfinita
tempore, *Felin. in cap. cum olim, 2. extra de offic. deleg.*

Similiter is, apud quem reperiuntur in-
142 ſtrumenta, † & iura facientia ad cauſam, vt
latè *Felin. in cap. coram, extra de off. deleg.* præcipuè ſi ea producantur, & dubitetur de mandato, quia tunc verè præſumitur eſſe Procurator, ac productio iurium, & alij actus requirentes impenſam, *de quibus ſupra artic. 4.* præſumuntur facti eorum nomine quorum intereſt, *Bartol. & Alex. in l. cum ſeruus, ff. de verb. oblig. Felin. in cap. ſicut, extra, de re iud. Capic. deciſ. 86. num. 11. & 16. Caſſad. dec. 3. de procur. Put. deciſ. 15. eodem tit. Ludouiſ. dicta deciſ. 112. & 275. & Rota in dicta Romana ſubhaſtationis de Alexijs, coram R.P.D. Corro, 15. Februarij 1647.* vbi quod ſufficit impenſa vnius ducati, imo iuliorum decem, *inter vagantes.*

Si etiam dominus poſtquam in iudicio
143 ſemel comparuit, alicui † inſtrumenta, &
ſcripturas conſignat ad cauſam facientes, videtur tacitè eum conſtituere Procuratorem, reſultatque tacitum mandatum, etiam ad domini præiudicium, *Vant. d. cap. quib. mod. ſent. nul. rep. poſſ. num. 94.*

Similiter, ſi dominus proſequatur cauſam
144 per falſum Procuratorem eius nomine inchoatam, vtendo proceſſu per ipſum facto, aut ſimpliciter appellando à ſententia lata contra ipſum cum falſo Procuratore, videtur eius geſta ratificare, ſiue conſtet, ſiue non, de mandato, *Vant. ibidem num. 103.*

Comparens tamen cum aliquo, quem
145 aſſerit ſuum Procuratorem, † non propterea videtur eum conſtituere, *Guidopap. deciſ. 40.* niſi præſente principali actus faciat iudiciales, & iura producat, *Tomat. deciſ. 237. tom. 2.*

Facta verò per falſum Procuratorem,
146 quando præiudicent domino ſcienti, & patienti, vide *Gemin. in cap. quo ad agendum, eodem tit. in 6.* & quando Procurator præiudicet domino ſine ſpeciali mandato, dixit *Rota in Romana, ſeu Comen. hæreditatis, 26. Iunij, 1641. coram R. P. D. Meltio, & Tomat. deciſ. 215. tom. 2.*

Procurator autem reuocatus expreſsè,
147 qui agit ſciente, † & patiente Domino, an denuo videatur tacitè conſtitutus, vide *Vant. de null. d. cap. num. 105.*

Neque conſtitutio Procuratoris debet de
148 neceſſitate fieri in ſcriptis, † ſicut etiam poteſt abſque ſcriptura probari, cum non ſit de caſibus requirentibus ſcripturam, enumeratis per *gloſ. in cap. 1. §. poſtquam, in verbo, in ſcriptis, de cenſib. in 6.* ſed ſufficiunt teſtes, *gloſ. & Abb. in cap. 1. extr. de iur. iuran. Card. in Clem. 1. eod. tit. Bartol. & alij in l. 1. C. eodem.*

Et ſi probanda ſit per ſcripturam, ſufficit
149 inſtrumentum, † quamuis non ſit ſubſcriptū
à Notario, & teſtibus, licet huiuſmodi ſubſcriptio requiratur in alijs inſtrumentis, *Rot. deciſ. 12. de procur. in nou. Vant. de nullit. ex de-*
150 *fect. mandati nu. 70.* Sufficit etiam † ſcriptura priuata, dummodo conſtet, quod ſit ſcriptura domini, *Clem. 1. de procur. cap. ſignificauit, de appell.* Præterquam in aliquibus caſibus, de quibus ſupra, *hoc eodem cap. in princ.*

Nec ſufficit, quod quis conſtituatur Pro-
151 curator, † niſi etiam illud recipiat, & acceptet, nec ante dictam receptionem, vel acceptationem dicitur Procurator, *l. inuitus,*

tus, *C. de procur. Clem. 1. eodem*. Et geſta per
152 ipſum proprio nomine de rigore† iuris ſunt
nulla, quamuis in Curia aliquando ſuſti-
neantur, vt dicam infra, præcipuè, ſi in man-
dato adſit clauſula ratificationis geſtorum,
ante receptionem mandati, *Gemin. in cap. ii, qui, de procur. in 6. Rot. deciſ. 7. in addit. in fin. de procur. in nou.*

Debetque acceptare expreſsè, vel ſaltem
153 tacitè, † vt puta recipiendo inſtrumentum,
& non contradicendo, *Vant. de nullit. ex defect. mand. num. 103.* Siue comparendo, &
154 faciendo aliquem † actum poſitiuum: neque
ſufficit quod patiatur ſe citari, & ſecum
155 procedi; præſens enim, & tacens † in hoc ca-
ſu, cum ſimus in onerosis, non habetur pro
conſentiente, *l. filiusfam. §. inuitus, ff. de procur. gloſ. fin. in Clem. 1. eod. tit. Caſſad. deciſ. 3. de reſcriptis.*

Et ſi mandatum contineat facultatem
156 ſubſtituendi; per ſubſtitutionem † non in-
duceretur acceptatio mandati; Imò ſubſti-
157 tutio † erit nulla, niſi doceatur de accepta-
tione, *Rota d. deciſ. 7. de procur. in nou.*

Quod ſi ſimpliciter recipiat mandatum,
158 & illud producat, † præſumitur acceptare;
niſi de contrario proteſtetur, *Veſtr. lib. 4. cap. de procur. fol. 97. & d. Clem 1. iuncta gloſ. fin.*

Poteſt etiam Procurator mandatum ac-
159 ceptare pro parte, † & pro parte non, ideò
ſi conſtituatur ad plures cauſas, poteſt ad
certam tantum cauſam mandatum accepta-
re, *Rot. deciſ. 13. de procur. in antiq.*

Dummodo in receptione mandati, ſtan-
160 te eius productione, † de hoc proteſtetur,
alias cenſetur in omnibus acceptare, neque
161 poteſt † poſtea productionem ſeparare,
quam ipſe iam fecit ſolum, vt audiretur in
certa tantum cauſa, niſi probaret ſe in re-
ceptione feciſſe talem proteſtationem,
gloſ. fin. & DD. in dicta Clem. 1. Veſtr. dicto folio 97.

Facit in ſimili, quia poteſt Procurator in
162 prima inſtantia † defendere dominum, &
tamen inuitus non cogitur appellationem
163 proſequi, † niſi ſit conſtitutus ad appellan-
dum, & appellationem proſequendam, quia
tunc, ſi appellet, poteſt cogi ad proſequen-
dum appellationem; niſi proteſtatus fuit ſe
nolle aſtringi ad proſequtionem, *Rot. deciſ. 2. de procur. in nou.* debet enim mandatum ac-
ceptatum ad finem perducere, *Tomat. deciſ. 137. & 140. t. 2.* alias dicitur eſſe in dolo, &
tenetur ad damna, & intereſſe mandantis,
dicta deciſ. 137. d. tom. 2.

Similiter, ſi conſtituatur Procurator cum
164 facultate ſubſtituendi, poteſt † ad effectum
ſubſtituendi tantum, mandatum acceptare,
165 licet mortuo ſubſtituto, † ſubſtituens rema-
neat Procurator, dummodo dominus ſu-
perſtitat; † debetque cum eo procedi, *Rot. deciſ. 22. de procur. in non. Veſtr. dicto cap. de procur. fol. 97.*

Si tamen ſimpliciter acceptet, & illud
166 producat ad effectum ſubſtituendi, niſi pro-
ducatur per compulſum, præſumitur in to-
tum acceptaſſe, & ſententia lata ipſo citato
valet, *Put. deciſ. 13. eodem tit.*

Licet igitur Procurator conſtitutus ab
167 abſente, recuſauerit† acceptare mandatum,
poteſt tamen pœnitere, & quandiu dominus
in eadem voluntate permanſerit, acceptare,
cap. licet, de procur. in 6.

Similiter ſubſtitutus, niſi acceptet ante
168 mortem ſubſtituentis, † quando ſubſtituit
iure proprio, vt quia dominus litis, geſta per
169 eum ſunt nulla: Si vero † ſubſtituit vigore
facultatis ſubſtituendi, ſi viuit principalis
Dominus, ex quo ſubſtitutio tunc videtur
facta nomine domini, poteſt poſt mortem
ſubſtituentis acceptare, & geſta per eum
valent, *Biſign. deciſ. 9. eodem tit. Rot. deciſ. 33. eodem tit. in nou. Veſtr. dicto folio 97.*

Mandatum, quæ comprehendat.

Artic. IX.

170 *Procurator habens ſpeciale mandatum poteſt facere ea quæ Dominus faceret.*
171 *Habens mandatum generale poteſt facere tantum ea, quæ in eo ſunt comprehenſa.*
172 *Procurator poteſt in ſolemnitatibus modici præiudicij renunciare, & conſenſus ipſius præiudicat.*
173 *In committenda cauſa ſufficit conſenſus Procuratoris.*
174 *Procurator abſente Domino tenetur pro eo adſoluendum expenſas regiſtri.*
175 *Procurator non poteſt prorogare iuriſdictionem Iudicis incompetentis.*
176 *Si vero prorogatur ſciente, & patiente Domino, valet prorogatio.*
177 *Procurator producens mandatum abſque vlla proteſtatione declinatoria fori, dicitur prorogare iuriſdictionem, & præiudicat Domino.*
178 *Si procurator proroget Iuriſdictionem, & inſtet cauſam remitti ad partes, & reiectus non appellauit, dicitur acquieuiſſe.*
179 *Sed ſi mandatum non eſt ſufficiens, præmiſſa non præiudicant Domino.*
180 *Secus autem ſi in illo adeſſent clauſæ ſufficientes.*
181 *Procurator in dictis caſibus debet recurrere ad Signaturam.*
182 *Iuramentum præſtitum per Procuratorem ligat Dominum.*
183 *Mandata licet ſint ſtrictè interpretanda, tamen extenduntur ad certas cauſas.*
184 *Procurator indefinitè conſtitutus ad omnes cauſas* an

an valeat agere, & defendere in generalibus, & ſpiritualibus, præſentibus, & futuris.

185 *Mandatum generale comprehendit cauſas ortas.*

186 *Procurator conſtitutus ad cauſas deuolutas ex iuris neceſſitate in Curia tractandas poteſt agere, & defendere. Etiamſi agatur de nullitate proceſſus habiti in Curia, quia cauſa nunquam extra eam committitur.*

187 *Cauſa poteſt per ſpeciale reſcriptum Papæ committi in Curia, etiam quod non ſit deuoluta.*

188 *Procurator ad appellandum debet habere mandatum ſpeciale.*

189 *Procurator ad contrahendum poteſt iurare etiam in animam principalis.*

190 *Procurator, an per mandatum generale ſe extendat ad id, quod de ſui natura requirit mãdatum ſpeciale.*

191 *Mandatum ſpeciale requiritur ad petendam reſtitutionem in integrum.*

192 *Procurator ad agendum poteſt petere reſtitutionem in integrum incidenter.*

193 *Si Aduerſarius committat cauſam reſtitutionis, Procurator poteſt abſque ſpeciali mandato Dominum defendere.*

194 *Procurator ad agendum poteſt defendere ſuum principalem in cauſa reconuentionis.*

195 *Mandatum generale an & quando extendatur ad requirentia mandatum ſpeciale.*

196 *Procuratori ad petendam reſtitutionem in integrũ ſine mandato ſpeciali, an mandatum ad agendum, ſufficiat.*

197 *Si in mandato expreſſa ſint aliqua requirentia mandatũ ſpeciale, & ſubſequatur clauſula generalis, tunc poterunt etiam alia fieri, quæ requirunt mandatum ſpeciale.*

198 *Si Procurator generalis admittatur in requirentibus ſpeciale mandatum, valent acta, ſecuta ratificatione per Dominum.*

199 *Mandatum ſpeciale in quibus cauſis requiratur.*

200 *Iuramentum per neceſſe requirit ſpeciale mandatum.*

201 *Vicarius Epiſcopi non poteſt ſine ſpeciali mandato reſeruare, nec approbare, nec erigere Iuſpatronatus.*

202 *Nec minus admittere reſignationes.*

203 *Specialiter ad exigendum admittitur mandatum præſumptum.*

204 *Requiritur ſpeciale mandatum in acceptatione deuolutionis, & caducitatis.*

205 *Procurator ad recipiendum non poteſt liberare ſine præſentia pecuniarum.*

206 *Mandatum ſemper interpretandum eſt, vt operetur effectum ſuum.*

207 *Etiamſi nulla fiat mentio.*

208 *Mandatum ad compromittendum non expirat per primum compromiſſum.*

209 *Procurator aliud faciens, quam ſibi commiſſum, quando dicatur excedere fines mandati.*

210 *Procurator quando poſſit transgredi formam mandati.*

211 *Si duo mandata appareant; illud prævalet, quod minus authoritatis tribuit Procuratori.*

212 *Duo Procuratores abſque clauſula in ſolidum in ſpiritualibus, quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis.*

Secus eſt in profanis. ibidem.

213 *Mandatum reſtrictum ad certas cauſas, & perſonas non extenditur ad alias cauſas, vel perſonas non nominatas.*

214 *Si moriatur nominatus in mandato, alio ſubrogato, vel veniente ad cauſam, non poteſt Procurator vigore primi mandati comparere.*

215 *Secus eſſet ſi mandatum non eſſet reſtrictum.*

216 *Procurator poteſt tantum cauſas tractare, quarum exercitium competit Domino.*

217 *Si conſtituatur Procurator tanquam Rector alicuius Eccleſiæ, poterit tantum cauſas Eccleſiæ tractare.*

218 *Mandatum ad lites cum facultate ſubſtituendi, ad quæ ſe extendat.*

219 *Acta facta per Procuratorem contra formam, ac vires mandati, ſi tendant in vtilitatem mandantis, ſuſtinentur.*

220 *Et Dominus poteſt cogi ad ratificandum præcipue ante ſententiam.*

221 *Procurator quam authoritatem habeat in præiudicium Domini.*

170 Circa quartum, videlicet, mandatum ad
quæ ſe extendat, dico, quod Procurator
in cauſis comprehenſis in mandato habetur
loco Domini, poteſtque ea facere, quæ Do-
minus faceret, niſi requiratur mandatum
171 ſpeciale: mandatum † enim generale non
extenditur ad requirentia ſpeciale mandatũ
Clem. 2. de procur.

172 Poteſt etiã in ſolemnitatibus modici præ-
iudicij, & alias per partem renunſibilibus re-
nunciare, & eo caſu conſenſus ipſius habe-
tur pro conſenſu partis.

Ideo in committenda cauſa cum certa
173 qualitate, vel certo Iudice, etiam † grauan-
te, ſufficit conſenſus Procuratoris de quo
vide late *Caſſad. deciſ. 3. de reſcript.*

174 Et propterea abſente Domino, Procura-
tor tenetur pro eo ad ſoluendum expenſas
regiſtri, *Caſſad. deciſ. 1. de procur, Veſtr. d. c.
de procur. fol. 97.* & ſuper his vide, quæ dicit
*Rot. in Pampilonen. decimarum 5. May 1634.
coram R. P. D. Veroſpio, in relationibus me-
morialium.*

Et quamuis aliqui voluerint, quod Pro-
175 curator nõ poſſit prorogare iuriſdictionem
Iudicis incompetentis, niſi habeat manda-
tum cum libera, *Guidop. deciſ. 46.* Si tamen
176 prorogatur ſciente, & † patiente Domino,
tenet prorogatio. *DD. in cap. cum olim 2. ex-
tra de offic. deleg. Feliu. in cap. P. & G. extra eo-
dem tit.*

177 In quo etiam aduerte, quod productis
man-

Digitized by Google

mandatum abſque nulla proteſtatione de-
clinatoria fori, & dicit nihil fieri niſi
ipſo citato, dicitur prorogare iuriſdictio-
nem, & præiudicat Domino, idque ſic fuiſ-
ſe declaratum in Signatura Gratiæ tempore
Vrbani VIII. *refert Rota in Ceruien. bonorum*
29. Martij 1647. *coram R. P. D. Ghislerio in*
178 *fol.* Et ad propoſitum, quod † proroget etiã
Iuriſdictionem, ſi inſtat remitti cauſam ad
partes, & reiectus non appellauit, neque
adiuit Signaturam, quia dicitur acquieuiſſe
vt dicitur in eadem deciſione.
179 Sed declara, quòd ſi mandatum non eſt
ſufficiens, præmiſſa non præiudicant Do-
180 mino: ſecùs autem, ſi in † illo adeſſent clau-
ſulæ ſufficientes, puta. Ac ſi dictus cõſtituens
præſens eſſet, facere poſſet, etiamſi talia
forent, quæ magis ſpeciale mandatum re-
quirerent, cum clauſula ampliſſima ad li-
tes, & cauſas pleno pleniſſimo mandato &c.
plena libera &c. cum facultate ſubſtituendi;
& quod clauſula cum libera æquipollear
mandato ſpeciali, ad dictum effectum, fir-
matur in eadem deciſione.
Vt ſit igitur cautus Procurator appellat
181 in † dictis caſibus, & recurrit ad Signaturam,
& in productione addit clauſulas declinato-
rias Iuriſdictionis.
182 Iuramentũ etiam præſtitum per Procura-
torem ligat Dominum, ac ſi ipſe iuraſſet,
Bartol. in l. qui bonum §. *ſi alieno ff. de damn.*
infect. Galleſ. in dict. tractat. quæſt. 4. num.8.
folio 35.
Mandata verò, licet ſint ſtrictè interpre-
183 tanda, regulariter tamen, non ſolum ex-
tenduntur ad illas cauſas, quæ in eis ſunt
expreſſæ; verum etiam ad illas, quæ ſub ge-
neralitate verborum comprehenduntur, &
veniunt in conſequentiam expreſſarum.
184 Ideo conſtitutus indefinitè ad omnes cau-
ſas, poterit etiam in generalibus, & ſpiri-
tualibus, præſentibus, & futuris, dummo-
do in aliqua cauſa non requiratur manda-
tum ſpeciale, agere, & defendere, *Egid. con-*
cluſ. 5. *Rot. deciſ.27. de procur. in non.* de quo,
185 quando mandatum generale comprehen-
dat cauſas ortas poſt datam mandati vidẽ-
dus eſt *Vant. dict. cap. de null. ex defect. mand.*
numer.97.
Similiter conſtitutus ad cauſas deuolutas
186 ex iuris neceſſitate in Curia tractandas, ſi a-
gatur de nullitate proceſſus habiti in Curia,
cauſa nunquam extra eam committitur: vel
187 ſi † cauſa per ſpeciale reſcriptum Papæ ſit
commiſſa in Curia, etiam quod non ſit de-
uoluta; quia veniunt in conſequentiam,
poterit etiam in illis agere, & defendere,
*Egid. concluſ.*306.
Eadem ratione licet ad appellandum re-
188 quiratur mandatum ſpeciale, conſtitutus ta-
men ad agendum, poterit etiam appellare,
licet non proſequi, quia appellatio eſt quod-
dam conſecutiuum, *Rot. deciſ. 2. de procur.*
in nou. Sed ſi non habet mandatum, nihil fa-
cit, & appellatio habetur, ac ſi non fuiſſet
interpoſita; & idem ipſi eueniet, ſi appella-
ret, ſed non coram Iudice, & dimitteret
tantum cedulam appellationis penes Nota-
rium, *vt in Peruſina bonon. 23. Iunij* 1651.
coram R. P. D. Celſo in folio. Eſtque etiam
ſpeciale, quod Procuratores non poſſint pro
ſequi appellationes à non diffinitiua, vel
grauamine reparabili, vel non lata diffini-
tiua, alias enim præter expenſas, & damna
per ipſos partibus reficienda puniuntur gra
uiter, *vt vult Vrban. VIII. conſt.6. regul. can-*
cell. 37. fol.18. tom.4.
189 Procurator ad contrahendum, poteſt †
etiam iurare in animam principalis, dum-
modo illi contractui ſoleat adijci iuramen-
tum, *Galleſ. in dict. tract. quæſt. 2. fol.* 10.
190 Si etiam aliquid incidenter tractari con-
tingat, quod de ſui natura requirat manda-
tum ſpeciale, mandatum generale ad illud
191 ſe extendit; Ideo licet † ad petendam re-
ſtitutionem in integrum requiratur manda-
tum ſpeciale, *l. illud* §. 1. *ff. de minor. Abb. in*
cap. ſciſcitata extra de reſtit. in integr.
192 Conſtitutus tamen † ad agendum, & de-
fendendum poterit etiam petere reſtitutio-
193 nem in integrum † incidenter, vel ſi Aduer-
ſarius committat cauſam reſtitutionis, po-
teſt abſque ſpeciali mandato Dominum de-
fendere, *Caſſad. deciſ.2. de procur. Veſtr. dict.*
cap. de procur. fol.99.
194 Procurator verò † conſtitutus ad agen-
dum, quando poſſit defendere in cauſa re-
conuentionis, *Vant. dict. capit. de null. ex de-*
*fect. mand. num.*81.
195 Mandatum etiam generale † aliquando
extenditur ad requirentia mandatum ſpe-
ciale, dummodo comprehendi poſſit ſub
generalitate verborum. Ideo licet ad pe-
196 tendam reſtitutionem in integrum princi-
paliter requiratur ſpeciale mandatum, vt
dixi; tamen ſi mandatum dicat, ad agendũ,
appellandum, ſupplicandum, & generaliter
ad omnia alia, quę requirunt ſpeciale man-
datum, poterit peti reſtitutio in integrum
principaliter, *Caſſador. deciſ.1. de procur.* quia
ſatis videtur dari facultas, per verba illa
ſupplicandum, præcipuè cum clauſula illa,
& generaliter.
197 Idem dicemus ſi † in mandato expreſſa
ſint aliqua requirentia mandatum ſpecia-
le, & deinde ſubſequatur clauſula generalis;
tunc enim poterunt etiam alia fieri, quæ re-
quirunt mandatum ſpeciale, *cap. qui ad a-*
gendum, cum ibi notatis de procur. in 6.
198 Et in omnẽ euentum ſi Procurator gene-
ralis

Digitized by Google

ralis admittatur in requirentibus ſpeciale mandatum, tenent acta, ſecuta ratificatione per dominum, *Gemin. in dict. cap. qui ad agendum de procur.*

199 Mandatum autem ſpeciale in quibus cauſis requiratur, *vide ibi gloſ. & Doctor.* Eadem ratione licet iuramentum per neceſſe requi-
200 rat ſpeciale mandatum, *vt per DD. in cap. vt circa, in fin. de elect. in 6.* poterit tamen præſtari per habentem mandatum ad præſtandum quodlibet licitum, & honeſtum iuramentum, *Caſſad. deciſ. 1. de iur. iurand.*

201 Et eſt quoque ſpeciale, quod † Vicarius Epiſcopi non poteſt ſane ſpeciali mandato reſeruare, nec approbare, nec erigere, Ius patronatus, *vt in Nouarien. Iuris patronatus 10. Decembris 1649. coram R.P.D. Peutingerio, in folio.* Nec minus admittere reſigna-
202 tiones, † *vt in Sarſinaten. Parochialis 27. Martij 1637. coram bon. mem. Cardinali Panzirolo, in folio.*

203 Specialiter etiam aduertes, quod † etiam ad exigendum admittitur mandatum præſumptum, & in filio res tranſit ſine difficultate, *vt in Auinionen. pecuniaria 15. Ianuarij 1648. coram Reuerend. ſſ. D. Dunozetto, non impreſſa.* vbi vide coniecturas, per quas faciliter illud præſumitur in coniuncto, prout etiam *in Peruſina fideicommiſſi de Gratianis 5. Maij 1625. coram bon. mem. Remboldo, in folio.*

204 In acceptatione vero † deuolutionis, & caducitatis requiri ſpeciale mandatum, *dixit Rot. in dict. Romana, ſeu Comen. hæreditatis 26. Iunij 1646. coram R.P.D. Meltio, non impreſſa.*

205 Conſtitutum verò ad † recipiendum non poſſe fateri recepiſſe, & cum confeſſione de recepto liberare debitorem, ſine præſentia pecuniarum, *dicitur in Romana fructuum cenſus 14. Iunij 1647. coram R. P. D. Meltio,* & apud *Tomat. deciſ. 290.* in declaratione autem animi ſpecialis ſemper requiritur ſpeciale, *Tomat. deciſ. 185. 225. & 288.*

216 Interpretari etiã debemus † ſemper mandatum, ita vt operetur effectum ſuum, in eoque omnia ſubintelligantur, ſine quibus expediri non poteſt, etiamſi de eis nulla fiat
207 mentio; imò actus † etiam contiguus expreſſis in mandato non dicitur contra, nec præter mandatum, *Felin. in cap. cauſam, quæ extra de ſent. & re iudic.*

Et propterea mandatum ad compromit-
208 tendum non expirat † per primum compromiſſum, ſed illius vigore poteſt Procurator pluries compromittere, donec cauſa finiatur, præſertim ſi compromiſſum fiat vigore ſtatuti, *Put deciſ. 12. de procur.* & mandatum ad agendum, quod ſufficiat ad faciendam interpellationem, dicit *Tomat. dec. 161. tom. 2.*

Et ſi Procurator aliud faciat, quod ſibi
209 fuerit commiſſum, dummodo illud ſit vtilius mandanti, ita vt præſumi potuerit, quod Dominus idem mandaſſet, ſi ſcire potuiſſet, non dicitur propterea excedere fines mandati, *Afflict. deciſ. 340.*

210 Et de hoc † quando quis poſſit tranſgredi formam mandati, videatur *Iaſ. in l. ſi Procurator C. de procur. Felin. in cap. cum dilectus extra de reſcript. & in dict. Rom. fructuum cenſus coram R. P. D. Meltio. Et Tomat. deciſ. 140. dict. tom. 2.*

211 Si tamen duo mandata † appareant, illud præualet, per quod minor authoritas tribuitur Procuratori, *Boer. deciſ. 310. Vant. dict. cap. de nullit. ex defect. mand. num. 166.*

212 Si conſtituantur duo Procuratores † ſimpliciter, & abſque clauſula in ſolidum, in ſpiritualibus quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis; In profanis verò ſecus eſt, *cap. ſi duo de procur. in 6. Felin. in cap. in nomine Domini extra de teſtibus. Vant. dict. cap. num. 78.*

Intelliguntur autem præmiſſa de exten-
213 ſione † mandati, niſi mandatum eſſet reſtrictum ad certas cauſas, & perſonas, quia tunc non extenderetur ad alias cauſas, vel perſonas, præter nominatas; etiamſi de ea-
214 dem re agendum eſſet. Ideò ſi moriatur † nominatus in mandato, alio ſubrogato, vel veniente ad cauſam pro ſuo intereſſe, non poterit Procurator vigore primi mandati comparere, quia in beneficialibus mutata perſona mutatur etiam cauſa, *Rot. deciſ. 31.*
215 *de procur. in nou.* & tamen † ſecus eſſet ſi mandatum nõ eſſet vt ſupra reſtrictum, quia intimata ſibi ſubrogatione per ſubrogatum, poſſet cum eo litem proſequi, *Rot. deciſ. 11. vt lit. pend. in nou.*

Limitatur ſecundo, quod Procurator po-
016 terit eas tantum cauſas † tractare, quarum exercitium competit domino eo nomine,
217 quo conſtituit eum † Procuratorem, vt ſi conſtituat tanquam Rector alicuius Eccleſiæ, poterit cauſas Eccleſiæ ſolummodo tractare, *Vant. de null. dict. cap. de null. ex defect. mand. num. 77.* Et late de huiuſmodi mate-
218 ria, † videlicet mandatum ad lites cum facultate ſubſtituendi in forma ſolita, ad quas cauſas, quas perſonas, quos Iudices, & generaliter ad quę ſe extendat, præcipue ſi duo Procuratores ſimpliciter, vel in ſolidum conſtituantur, vide *Vant. ibidem à num. 75. vſque ad num. 114.*

219 Limitatur tertio omnia ſupradicta, † quod acta facta per Procuratorem cõtra, vel vltra formam, ac vires mandati, ſi tendant in euidentem vtilitatem mandantis, ſuſtinen-
220 tur. Poteſtque cogi dominus † ad ea ratificandum, *Vant. d. cap. quib. mod. null. repar. poſſ. num. 100.* & de geſtis ante ſententiam

hoc

hoc clarum eſt; Vide etiam ad materiam præſentis capituli, videlicet quam authori-
221 tatem habet Procurator in præiudicium domini, latiſſime *Feli. in cap. ad hoc. Deus, extra vt lit. non conteſt.*

Mandatum quando finiatur, ſeu reuocetur.

Artic. X.

222 *Mandatum Procuratoris durat donec conſtet de contraria voluntate conſtituentis.*

223 *Mandatum præſumitur durare, niſi contrarium probetur.*

224 *Mandatum probata contraria voluntate conſtituentis, expirat.*

225 *Mandatum de ſui natura eſt reuocabile.*

226 *Quod eſt de natura mandati non poteſt in contrarium firmari per iuramentum, licet reuocans, ſit periurus.*

227 *Iuramentum præſtitum ad commodum alterius eſt ſeruandum.*

228 *Ad euitandum periurium petitur abſolutio à iuramento.*

229 *Procurator poteſt reuocari expreſſe per inſtrumentum.*

230 *Reuocatio mandati debet ipſi procuratori intimari, alias geſta per eum ante dictam intimationem valent.*

231 *Declara ſi conſtitutio ei intimata fuerit, alias intimatio reuocationis non requireretur.*

232 *Quando reuocatio deuenit adnotitiam Iudicis, & partis, an ſufficiat abſq notitia ipſius procuratoris, remiſſiue.*

233 *Si parti, & Iudici facta fuit fides de reuocatione, debet eiſdem intimari.*

234 *Reuocatio procuratoris non valet, niſi ei intimetur.*

Geſta per procuratorem poſt reuocationem, & ante intimationem, tenent.

235 *Limitatur dicta concluſio primo in procuratore ad contrahendum matrimonium.*

236 *Limitatur ſecundo, quando actus factus per procuratorem non poteſt ſortiri effectum contra voluntatem Domini.*

237 *Limitatur tertio, quando agitur tantum de præiudicio conſtituentis.*

238 *Limitatur quarto, quando aduerſarius non fuit certificatus de mandato.*

239 *Limitatur quinto, in nuncio.*

240 *Limitatur ſexto, quando dominus, & procurator cenſetur vna & eadem perſona.*

241 *Limitatur ſeptimo, quãdo reuocatio fit per mortẽ.*

242 *Limitatur octauo, quando aduerſarius fuit particeps in occultatione fraudolenta reuocationis*

Limitatur nono, quando Procurator eſt factus inimicus domini. ibidem.

243 *Præmiſſa non procedunt in procuratore domino litis effecto.*

244 *Niſi aduerſarius conſentiat.*

245 *Procurator efficitur dominus litis tantum ad eũ modum domini.*

246 *Procurator ſi reuocetur ſine cauſa, non poteſt amplius in tali cauſa ſe ingerere.*

247 *Procurator poteſt petere, vt cognoſcatur an fuerit legitimè reuocatus.*

248 *Procurator poteſt reuocari tacitè abſque cauſa.*

249 *Et in quocunque procuratore multipliciter poteſt contingere.*

250 *Procurator ſi ſit ſtatus defferentis à perſona defuncti, eo ipſo cenſetur reuocatus.*

251 *Procurator reuocatur per mortem mandantis.*

252 *Declara per mortem naturalem, & ciuilem.*

253 *Procurator conſtitutus à Prælato, vel à Rectore nomine Eccleſiæ, an poſſit reuocari, ſecus, ſi eſſet conſtitutus nomine proprio.*

254 *Procurator, quando dicatur conſtitutus nomine proprio, vel Eccleſiæ. ibid.*

255 *Procurator ad reſignandum, an reuocetur per obitum conſtituentis.*

256 *Et quid in conſtituto ſuper eo, ad quod conſtitutus, præciſè compelli poteſt.*

257 *Procurator poteſt reuocari per hæredem.*

258 *Procurator, cuius conſtitutio confertur poſt mortem, non reuocatur per obitum.*

259 *Procurator, qui per conſtituentem non poteſt reuocari, poteſt ab hærede reuocari.*

260 *Procurator conſtitutus cum obligatione Camerali ad confitendum debitum, an poſſit reuocari.*

261 *Amplia, quod neque hæres hoc caſu poteſt eum reuocare.*

261 *Mandatum extraiudiciale, finitur morte mandantis re integra.*

263 *Limitatur concluſio primo, in mandato ad pias cauſas.*

Limitatur ſecundo, fauore dotis.

Limitatur tertio, fauore mandatarij, quando inſtrumentum poſt mortem de ſui natura eſt expedibile. ibid.

Limitatur quarto, quando in mandato fit mentio de duratione poſt mortem. ibid.

264 *Procurator Dominus litis effectus tacitè reuocatur, ſi Dominus veniat ad cauſam.*

265 *Reuocatio non inducitur, niſi conſtet ex coniecturis de voluntate Domini, quod vult reuocare.*

266 *Per conſtitutionem ſecundi Procuratoris, inducitur reuocatio primi, niſi Dominus cõtrarium proteſtetur.*

267 *Etiamſi ſecundus non acceptet, dummodo ſpecialiter ad cauſam primus conſtituatur.*

268 *Procurator primus deputatus aduniuerſitatem negociorum, & ſecundus ad aliquod particulare, per ſecundi deputationem prior non dicitur reuocatus.*

269 *Procurator, ſi conſtitutus ſit ad certum tempus adueniente tempore, mandatum expirat.*

270 *Procurator poteſt reuocari, non ſolum per conſtituentem, verum etiam per eius hæredem.*

271 *Hæres poteſt reuocare Procuratorem, quem non*

non poſſet reuocare conſtituens.

272 *Procurator conſtitutus ad commodum tertij, an poſſit reuocari.*

273 *Procurator ſubſtitutus vigore facultatis ſubſtituendi, quando poſſit reuocari.*

274 *Et quid ſi Dominus in totum ei tradiderit vices ſuas.*

275 *Procurator conſtitutus per Conuentum, poteſt per ſolum Abbatem reuocari.*

276 *Quando mandatum non ſubſiſtat.*

222 Circa quintum, mandatum † Procuratoris durat, donec conſtet de contraria voluntate conſtituentis, tacitè vel expreſsè, *l. ſi vero non remunerandi, §. ſi mandauero, ff. mand. l. ſi Procurator, §. fin. ff. de procur.*

Præſumiturque durare, niſi contrarium
223 probetur, † *l. cum hic ſtatus, §. 1. ff. de donat. inter vir. & vxor.*

224 Probata autem contraria † voluntate conſtituentis, ſtatim expirat. Eſt enim man-
225 datum † de ſui natura reuocabile, in tantum, quod facultati reuocandi etiam cum iuramento, vel per pactum renunciari non
226 poſſit, † quia cum id ſit ex natura mandati; non poteſt contrarium firmari per pactum, nec per iuramentum, licet reuocans ſit periurus, *gloſ. in cap. fin. de procur. in 6. Felin. in cap. ſi diligenti, num. 12. extr. de for. comp. Boer. deciſ. 207. Vant. d. cap. de null. ex defect. mand. num. 156. & 158.*

227 Niſi tale iuramentum ſit † præſtitum ad commodum alterius, quia benè ſeruandum eſt, *Galleſ. d. tract. queſt. 24. num. 5. fol. 141. vbi add.*

228 Ideo ad euitandum periurium † petitur abſolutio à iuramento ad hunc effectum, & danda eſt in materia beneficiali, ſecus in alia materia, *Staphil. de litteris iuſtit. cap. 15. num. 8. fol. 319.*

229 Poteſt ergo Procurator reuocari † expreſsè per inſtrumentum eodem modo, quo
230 fuit conſtitutus, † quo caſu huiuſmodi reuocatio debet ipſi intimari, alias geſta per eum ante dictam intimationem valent, *cap. mandato, extr. de procur.* ſaltem ad præiudicium reuocantis, *Felin. in cap. ex parte deca-*
251 *ni, num. 24. extr. de reſcript.* Dummodo † conſtitutio quoque ei intimata fuerit, alias intimatio reuocationis forſitan non requireretur, *Rot. deciſ. 2. in nou. tit. eodem.*

232 Si tamen huiuſmodi reuocatio † deueniat ad notitiam Iudicis, & partis, an ſufficiat abſque notitia ipſius Procuratoris reuocati, videndus eſt *Caſſador. deciſ. 2. de appell.*

233 Si etiam parti, & Iudici facta fuit fides de mandati reuocatione, debet de neceſſitate, eis quoque intimari, *gloſ. in dicto cap. quamuis tit. eodem in 6.* Alias geſta per eum ante intimationem reuocationis, tenent ad fauorē partis, licet ad fauorē reuocātis ſint nulla ſtatim, & abſque intimatione, *Vant. vbi ſupra n. 159.* & vt habeatur plenè, & breuiter notitia huiuſmodi materiæ, ſciendū eſt, quod

234 Reuocationes Procuratoris † iudiciales, vel extraiudiciales, regulariter non valent, niſi ei intimentur; tenentque geſta per eum poſt reuocationem, & ante intimationem, etiamſi habeat mandatum ad ligandum Dominum cum iuramento, & ligauerit poſt reuocationem, præterquam in infraſcriptis
235 caſibus. Primo in Procuratore † ad contrahendum matrimonium, vel cognatio-
236 nem ſpiritualem. † Secundo quando actus factus per Procuratorem non poteſt ſortiri effectum contra voluntatem Domini, præ-
237 terquam in Procuratore ad † reſignandum, exigendum, & quietandum. Tertio vbi agi-
238 tur ſolum de præiudicio † conſtituentis. Quarto, vbi aduerſarius nondum fuit certificatus de mandato. Quinto in Nuntio:
239 ſexto, vbi Dominus, † & Procurator cenſe-
240 tur vna, & eadem perſona, † puta pater, & filius. Septimo, vbi reuocatio fit per mortē:
241 octauo, quando aduerſarius fuit † particeps in occultatione fraudulenta reuocationis.
242 Nono, quando Procurator † eſt factus inimicus Domini: In omnibus enim prædictis caſibus tenet reuocatio abſque intimatione, *vt per Felin. in cap. ex parte decani, extr. de reſcript.*

Præmiſſa de reuocatione Procuratoris,
243 non procedunt † in Procuratore Domino litis effecto, qui non poteſt ſine cauſa legitima, & expreſſa reuocari, *l. poſt litem, ff. de procur.* cum ibi notatis, *cap. quamuis cum ibi-*
244 *dem not. eodem tit. in 6.* niſi ipſe, † & forſan etiam aduerſarius conſentiat; & rationem, vide *apud Felin. in d. cap. ex parte decani, n. 25.*
245 quia tantum efficitur † Dominus litis ad commodum Domini, non autem ad com-
246 modum proprium; † Si reuocetur ſine cauſa, non poteſt amplius in tali cauſa ſe ingerere, quia eo ipſo efficeretur ſuſpectus, *l. quæ omnia, ff. de procur. gloſ. in cap. 2. in verbo ſuſpectus, de procur. in 6.* poteſt ſolum petere, vt cognoſcatur, an fuerit legitimè reuocatus, & quod cognoſcatur cauſa ſuſpicionis, & an iuſtè fuerit reuocatus, ad ſaluandum honorem, *Card. in Clem. Procuratorem, de procur.*

248 Tacitè etiam abſque cauſa † reuocari poteſt, *Caſſad. deciſ. 2. de appell.* quæ tacita reuocatio in quocunque multipliciter con-
249 tingit, putà † ex mutatione ſtatus Procuratoris, aut ipſius Domini in peius, quouis modo ſuccedat, & quia forſan efficitur criminoſus, *Vant. vbi ſupra num. 175.* vel etiam
250 in melius, vt in hærede; Si enim ſit † ſtatus differentis à perſona defuncti, vt quia pupillus, Eccleſia, vel furioſus, Procurator defuncti,

functi, eo ipſo cenſetur reuocatus, abſque
alia reuocatione, etiam in caſibus, in quibus
alias duraret, *Dec. poſt alios in l. rogaſti, §. ſi
fugitiuus, ff. ſi cert. pet. Galleſ. in dicto tract.
quæſt. 22. num. 5. fol.* 135.

251 Per mortem quoque mandantis † reuoca-
tur, *l. 4. ff. locat. & cap. ſi gratioſè, vbi gloſ.*
252 *de reſcript. in 6.* Et hoc euenit non ſolum
per mortem naturalem; ſed etiam per mor-
tem ciuilem, vt puta per libertatis amiſ-
ſionem, capitis diminutionem, ingreſſum
Religionis, & ſimilia; in tantum, quod ſi
ceſſio, vel amiſſio rei litigioſæ fuit ante ſen-
tentiam, & deinde feratur ſententia, non po-
teſt Procurator ab ea appellare, ſi habuit
notitiam reuocationis, *Caſſador. deciſ. 2. de
procur. Vant. vbi ſupra de inhab. ex def. mand.
num. 168. cum ſeq.*

253 Quando Procurator eſt † conſtitutus à
Prælato, vel Rectore Eccleſiæ nomine ipſius
ipſius Eccleſiæ, & re non integra: ſecùs ſi eſ-
254 ſet conſtitutus nomine proprio; † quia tunc
re non integra, non reuocaretur, *Clem. fin.
de procur.* vbi *Card. latè nu. 6.* declarat, quan-
do res dicatur integra, & quando Procura-
tor dicatur conſtitutus nomine proprio, vel
Eccleſiæ, *Rot. deciſ. 28. & ſeq. de procur. in nou.*
licet contrarium tenuerit *Guidopap. deciſ.*
547. vbi etiam vult *dictam Clem.* procedere
ſolum in Actore, & non in Reo.

255 Fallit tamen dicta regula † expirationis
mandati, primo in Procuratore ad reſignan-
dum, qui ſi ante obitum conſtituentis fecit
aliquem actum denotantem conſenſum, vt
puta porrigendo ſupplicationem, vel aliud
ſimile, poteſt non ſolum poſt obitum reſi-
gnantis conſenſum præſtare, ſed etiam po-
teſt cogi ad illum præſtandum, *Caſſador. de-
ciſ. 1. de renunc.*

256 Secundo, in Procuratore † conſtituto ſu-
per eo, ad quod conſtitutus præcisè com-
pelli poteſt, *l. fundi venditor, §. item ſi amicus,*
vbi *gloſ. & Caſtrenſ. ff. de acquir. poſſ. ff. cap. ſi
ſuper gratia, de off. deleg. in 6.*

257 Licet per hæredem reuocari † poſſit, *vt
per Alex. & alios in dicto §. item ſi amico, Gall.
in dicto fol.* 135.

258 Tertiò, in Procuratore, † cuius conſtitu-
tio confertur poſt mortem, *l. mortis cauſa,
§. Titia, ff. de donat. cauſ. mort. l. ſi verò non re-
munerandi, §. fin. cum l. ſeq. ff. mand* licet
259 enim per conſtituentem † reuocari non po-
tuit, hæres tamen poſſet reuocare, *gloſ. in l. ſed
interim, §. Si vxor. primo, ff. de donat. inter vir. &
vxor. Felin. & Dec. in cap. relatum extr. de of.
deleg. Galleſ. dicta quæſt. 12. dicto fol.* 135.

260 Quartò, in Procuratore † conſtituto in
obligatione Camerali ad confitendum de-
261 bitum; † vt antiquitus ſolebat fieri: ſicut
enim nõ poteſt per Dominum reuocari, ita
non finitur morte mandantis, & in hoc eſt
magis priuilegiatus ceteris, quod hæres non
poteſt eum reuocare, ſaltem de ſtylo, vt no
tat *Gale. dicto fol.* 135.

2262 Mandatum etiam extraiudiciale † finitur
morte mandantis re integra, *l. mandatum,
C. mandati,* præterquam in quatuor caſibus.

263 Primo in mandato ad pias † cauſas: ſe-
cundò fauore dotis: tertiò fauore manda-
tarij, quando mandatum poſt mortem de
ſui natura eſt expedibile: quartò, quando
in mandato ſit mentio de duratione poſt
mortem, *Felin. in cap. relatum, in princ. extr.
de off. deleg.*

Tacitè ſimiliter reuocatur Procurator,
164 & Dominus † litis effectus, ſi Dominus ve-
niat ad cauſam, eamque pertractet ſimplici-
ter non animo aſſiſtendi, dummodo alias
ipſius præſentia non ſit neceſſaria, *cap. ſi
quando, de procur. in 6.* ſi tamen actus, qui
265 expeditur, † niſi ex alijs coniecturis conſtet
de voluntate Domini, volentis reuocari, nõ
inducitur reuocatio, *Rot. deciſ. 21. & 31. de
procur. in antiq. & in cap. ex parte decani, in
fin. extr. de reſcript.*

Per conſtitutionem quoque ſecundi Pro-
266 curatoris inducitur † reuocatio primi, niſi
Dominus contrarium proteſtetur, *cap. ſi
quem de procur. in 6. Rot. deciſ. 20. eodem tit. in*
267 *nou.* etiamſi ſecundus non † acceptet; dum-
modo ſpecialiter ad cauſam primi conſtitu-
antur: Si enim primus eſſet conſtitutus ad
omnia ſpecialiter, & ſecundus ad omnes
cauſas generaliter, ſecus eſſet, *Vant. vbi ſup.
num.* 164. & ſi primus fuit deputatus ad vni-
268 uerſitatem negociorum, & poſtea deputetur
alter ad aliquod negocium particulare, per
ſecundi deputationem prior non dicitur re-
uocatus; *vt in Ianuen. Canonicatus 31. Maij
1643. coram R. P. D. Ghiſlerio inter va-
gantes.*

269 Conſtituti etiam ad certum tempus, vel
ſub certa conditinoe, aduenienṫe tempore,
vel conditione mandatum expirat. *Vant.
ibidem.*

Poteſt autem reuocari Procurator, non
270 ſolum per conſtituentem, † ſed etiam per
eius hæredem; imò in multis caſibus hæres
171 poteſt reuocare † Procuratorem, quem
non poteſt reuocare conſtituens, *vt per gloſ.
in l. ſed interim, §. ſi vxor, de donat. inter vir. &*
272 *vxor.* quando non † ſit conſtitutus ad com-
modum tertij, quia tunc ſicuti Dominus, ita
& hæres eum reuocare non poteſt, prout in
obligatione in forma Cameræ, de qua ſu
pra, *Bald. in l. id quod, C. de Epiſcopis, & Cleri-
cis. Ruin. conſ. 7. vol. 2. Galleſ. d. tract. quæſt. 23.
fol.* 139.

Subſtitutus etiã vigore facultatis ſubſti-
273 tuendi, † ſi habet facultatem reuocandi in

eodem mandato, poteſt ſubſtitutum reuocare;& ſi ſubſtitutio non tenet,poteſt ſubſtituens litem proſequi, *cap. is, qui, de procur.*
274 *in 6.* & ibi *Gemin.* niſi in totum ei† tradiderit vices ſuas, quia tunc etiam re integra etiamſi in ſuo mandato haberet facultatem ſubſtituendi cum clauſula, procuratorio in ſuo robore permanente, non poteſt cauſam reaſſumere, *Biſignet.deciſ.11. de procur.*

275 Procurator conſtitutus † per Conuentum, poteſt per ſolum Abbatem reuocari, *Gemin.in cap. pretium, num.15. de teſt.in 6.*

276 Quando mandatum† reddatur nullum, vel non ſubſiſtat, vide *Vant. de nullit. tit. de mod. & ordin. Iud. proc. num.5.*

De nullitate ex defectu mandati.

Artic. XI.

277 *Quæ requirant mandata, ſi fiant, & quando reddantur nulla.*

278 *Mandatum, quando probatur per teſtes preſentes proceſſui, neceſſaria non interueniſſe.*

279 *Nullitas mandati eſt inſanabilis, quia deficit conſenſus.*

280 *Si Princeps ſuppleat omnes defectus ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis, attamen non præſumitur ſanare defectum mandati.*

281 *Nullitas mandati non comprehenditur in ſtatuto prohibente, dicere de nullitate etiam aduerſus tres conformes.*

282 *Litteris Papæ aſſerentis, reſignationem fuiſſe factam in eius manibus, an ſtetur.*

283 *Si dubitetur de falſitate mandati, cum quo fuit beneficium reſignatum, datur commiſſio præfixionis termini reſignatario ad docendum.*

284 *Commiſſio admiſſionis ad probandum contra litteras, cum clauſula conſtito de falſitate mandati, quando concedatur facta reſignatione.*

285 *Regens Cancellariæ habet authoritatem cognoſcendi mandata reſignationum.*

286 *Nullitas mandati in reſignatione, an poſſit opponi, etiam vſque ad centum annos. Si Dominus opponat nullitatem geſtorum per Procuratorem, tunc talis legitimatio ei non obſtat. ibid.*

287 *Aduerſus nullitatem mandati, non admittitur præſcriptio.*

288 *Solennitates mandati, non præſumuntur extrinſecè perueniſſe.*

289 *Eoque ipſo dicitur adeſſe nullitas, quando non conſtat de mandato, præterquam in ſententia, vel laudo 70. vel 90. annorum.*

290 *Mandatum, quando ex longo tempore præſumatur. Sententia enuncians aliquem Procuratorem, an probet eſſe talem. ibid.*

291 *In actu requirente mandatum ſpeciale, non præſumitur talis actus præceſſiſſe, niſi ſpecialitas enuncietur.*

292 *Si mandatum enuncietur in aliquo actu inter diuerſas perſonas, non probat, niſi illius tenor inſeratur.*

293 *Exceptio mandati debet opponi ante litis conteſtationem.*

294 *Procurator, ſi ſemel oſtendit mandatum, & pars nihil opponat, non tenetur amplius exhibere.*

295 *Dominus, ſi approbauit Procuratorem per actus poſitiuos, non poteſt eius mandatum impugnare.*

296 *Mulier approbans Procuratorem, etiam ſine ſolemnitatibus, non poteſt amplius eum controuertere.*

297 *Appellatio interpoſita à Procuratore tempore debito ſine mandato, ſuſtinetur, ſi ratificetur à Domino.*

298 *Geſta per falſum Procuratorem, ſunt nulla.*

299 *Geſta in audientia Principis, ſi ratificentur à Domino, valent.*

300 *Duo Procuratores non inſolidum, alter ſine altero admitti non poteſt.*

301 *Procuratores ſi ſint inſolidum conſtituti, altero acceptante, alter non poteſt amplius ſe intromittere, niſi adſit clauſula, quod non ſit melior conditio occupantis.*

302 *Proceſſus factus per alterum ex Procuratoribus inſolidum conſtitutis, valet.*

303 *De iure mandatum debet produci in principio litis, ſecùs de ſtilo.*

304 *Si ſemel producatur inſufficiens, & deinde ſufficiens mandatum, proceſſus non ſuſtinetur.*

277 Quæ requirant mandata, ſi fiant, † ſiue reddantur nulla, & quod ſatis eſt excipere, quod non conſtat de mandato, *Vant. dicto cap. de nullit.ex defect.mand. num. 62.*

278 Etiam poteſt probari per teſtes,† qui fuerunt præſentes proceſſui, talia neceſſaria non fuiſſe facta, *Vant. cap. à quo, & quibus mod.null. pro.poſſ.num.13.& 19.*

279 Huiuſmodi nullitas eſt inſanabilis,† quia deficit conſenſus, qui neque per Papam ſuppleri poteſt, præcipuè ſi mandatum fuit reuocatum, *DD. in cap. per venerabilem, extr. qui fil. ſint legitimi, cap.in noſtra, extr.de procur. l. licet, C. eodem. Staphil. de litteris iuſt. dicto cap.4.num. 6. in fine, & num.7.fol.380.& Gemin.in dicto cap.fol.166. col.2.*

Si autem Princeps ſuppleat omnes defe-
288 ctus † etiam ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis; attamen non præſumitur ſanare iſtum defectum, cum ſit iuris naturalis, *Staphil. dicto cap.4. fol. 381.*

Et huiuſmodi nullitas non comprehendi-
281 tur † in ſtatuto, vel reſcripto prohibente dicere de nullitate, etiam aduerſus tres conformes, *Vant.c. quis poſſit dic.de nullit.nu.41.*

282 Ideò licet regulariter ſtetur † litteris Papæ, aſſerentis reſignationem fuiſſe factam

in

in eius manibus, *Clem. litteris, de prob.* Si ta-
283 men dubitetur † de falſitate mandati, cum
quo fuit reſignatum beneficium, datur cõ-
miſſio præfixionis termini reſignatario ad
284 docendum, quod mandato † vti velit; Et an
ex eo reſignatio facta fuerit, & poſſit con-
cedi commiſſio admiſſionis ad probandum
contra litteras, cum clauſula, conſtito de
falſitate mandati, licet ſoleant huiuſmodi
commiſſiones ſignari arbitrio Iudicis, idem
Staphil. cap. 8. fol. 296. num. 12.
285 Hodie verò huiuſmodi † differentiæ di-
gnoſcuntur apud Regentem Cancellariæ,
qui habet auctoritatem ſuper huiuſmodi, *vt
in Conſtit. 3. Martini V. bull. nou. tom. 1. fo-
lio 239. conſtit. 34. Clem. 7. dicto tom. 1. fol. 502.
conſtit. 54. Pij IV. eodem bull. tom. 2. fol. 54.
conſtit. 84. & 90. Pij V. tom. eodem fol. 113.
& 119.*
286 Poteſtque huiuſmodi nullitas † opponi
quandocunque, etiam vſque ad centum an-
nos, niſi perſonæ litigatorum fuiſſent per
ſententiam Iudicis expreſsè legitimatæ, niſi
Dominus opponat nullitatem geſtorum per
ſuum aſſertum Procuratorem, quia tunc hu-
iuſmodi legitimatio ei non obſtaret, *Vant.
cap. quib. mod. null. ſan. poſſ. num. 91. & 93.*
287 Nec aduerſus huiuſmodi † nullitatem ad-
mittitur præſcriptio, vt per *Vant. dicto cap. de
null. ex defect. mand. num. 57.*
288 Neque mandati ſolemnitas, † ſicuti aliæ
ſolemnitates extrinſecæ, præſumitur inter-
ueniſſe, niſi probetur, *ad text. in l. ſciendum,
ff. de verb. oblig.* eoque ipſo dicitur adeſſe,
289 quando non conſtat de eo, † præterquam
in ſententia, vel laudo antiquo 70. vel 90.
annorum; Præſumitur enim in tali ſenten-
tia tunc adfuiſſe mandatū, & in laudo præ-
ceſſiſſe compromiſſum, quamuis produca-
tur ſine proceſſu; præcipuè ſi in eis enun-
cietur; quamuis ineptè. *Caſſad. deciſ. 3. de
procur. Gemin. in dicto cap. fol. 167.*
290 An autem ex longo tempore † præſuma-
tur mandatum, eſt *videndus Boer. deciſ. 281.*
& de hoc, quando ſententia enunciat ali-
quem eſſe Procuratorem, an probet, *Felin. in
cap. cum in iure, extr. de off. deleg.*
291 In actu vero requirente mandatum † ſpe-
ciale, non præſumitur talis actus præceſſiſſe,
niſi etiam ſpecialitas enuncietur, *Put. deciſ. 4.
de procur.*
Similiter, ſi mandatum enuncietur in ali-
292 quo actu, † ſeu ſcriptura, inter diuerſas per-
ſonas confecta, non probat, niſi illius tenor
inſeratur, vt ſupra dixi, & addo *Boer. dicta
deciſ. 281. Vant. cap. de nullit. ex defect. mand.
num. 71.*
293 Exceptio tamen mandati † debet oppo-
ni ante litis conteſtationem, non autem
poſtea; Qui enim non opponit cenſetur ap-
294 probaſſe perſonam, & ſi Procurator ſemel
oſtendit mandatum, & pars nihil opponat,
non tenetur amplius exhibere, *Felin in di-
cto cap. cum in iure, in fin. extr. de off. deleg. Vant.
ibidem num. 63.*
295 Idque fortiùs euenit in eo, † qui procu-
ratorem vti talem approbauit per actus po-
ſitiuos, quia non poteſt eius mandatum am-
296 pliùs impugnare: quod † procedit etiam
contra mulierem approbantem, etiam ſine
ſolemnitatibus, quia non poteſt ampliùs
controuertere mandatum, *vt in dicta Roma-
na ſubhaſtationis de Alexijs, 15. Maij 1648. co-
ram R. P. D. Cerro, inter volantes.*
297 Appellatio quoque tempore † debito in-
terpoſita à Procuratore ſine mandato, ſuſti-
netur ſi ratificetur à Domino, cum conſti-
tutione, vel cum ratificatione geſtorum, *Rot.
deciſ. 56. de appell. in antiq.*
298 Geſta etiam per falſum † Procuratorem
ſunt nulla; ſed licet poſſet puniri tanquam
falſus Procurator, *Biſignet. deciſ. 2. de procur.*
299 tamen ſi geſta per ipſum, † præcipuè in
audientia Principis, ratificentur à Domino,
valent, *l. 3. §. ſi Procurator, ff. quod quiſque iur. Fe-
lin. in cap. nonnulli, §. ſunt, & alij, extra de re-
ſcript.*
Ex duobus procuratoribus ſimul conſtitu-
300 tis, non in ſolidum, alter † ſine altero admit-
ti non poteſt, & ſi ſint inſolidum conſtituti,
301 altero † occupante, alter non poteſt ampliùs
ſe intromittere, niſi in mandato adſit clau-
ſula, quod non ſit melior conditio occupan-
tis; quia tunc poteſt alter proſequi nego-
cium inchoatum ab altero, & ſic inuicem ſe
adiuuare, dummodo prior non ſubſtituerit,
cap. ſi duo de procur. in 6.
302 De ſtilo tamen, proceſſus factus † per al-
terum ex procuratoribus non inſolidum
conſtitutis, valet, *Rot. deciſ. 3. de procur. in nou.
Vant. dicto cap. de procur. in fin.*
303 Licet etiam de iure debeat † mandatum
in principio litis produci, de ſtilo tamen,
etiam ſi producatur poſt ſententiam, pro-
ceſſus factus tenet *Rot. deciſ. 7. in fin. de pro-
cur. in nou. & deciſ. 19. eodem in antiq.*
304 Dummodo ſemel productum † non fuerit
inſufficiens, quia tunc non ſuſtineretur pro-
ceſſus, quamuis deinde mandatum ſuffi-
ciens producatur, *Put. deciſ. 6. eodem tit.*

Alia de Procuratore in genere.

Artic. XII.

305 *Procurator cum clauſula, ad faciendum, quod ſibi
placet, tenetur de negligentia, & dolo.*
306 *Magiſtri domus locorum piorum cenſentur ha-
bere ſpeciale mandatum, vti tutores, & cu-
ratores, & ſpecialiter deputati.*

307 Quæ

307 *Quæ clauſulæ ſint neceſſariæ in mandato procuræ.*
308 *Mandatum factum cum clauſula, releuans, &c. & coram quibuſcunque Iudicibus, &c. non expirat in prima inſtantia.*
309 *Satis eſt, quod mandatum producatur poſt ſententiam, ſi de eo non fuit oppoſitum.*
310 *Secus, ſi fuit oppoſitum antè ſententiam.*
311 *Si Procurator diſcedat à Curia, debet amicum ſubſtituere, & ſubſtitutionem deducere ad notitiam partis.*
312 *Alias enim proceditur contra ipſum per contradictas.*
313 *Si Procurator moriatur in Curia, proceditur per contradictas etiamſi non intimetur principali.*
314 *Quale ſalarium debeatur Procuratori.*
315 *Procuratori conſtituto ad lites, debetur ſalarium etiam non conuentum.*
316 *Quantitas ſalarij, vt plurimum remittitur arbitrio Iudicis.*
317 *Rota aliquando ſalarium tractauit, ad rationem ſcutorum 12. pro quolibet menſe.*
318 *Quale ſalarium debeatur ſollicitatori, pro quolibet menſe.*
319 *Procuratores, quando ſint potiores, & præferantur.*
320 *Procuratores ſicuti volunt ſibi ipſis ſatisfieri, ita debent eſſe cauti in adimplendo eorum munus.*
321 *Procuratores, ſi exegerunt pecunias principalis, tenentur de ſtilo Signaturæ, etiam executiuè.*
322 *Callidi litigatores, aliquando ad effectum euitandi contra ſe patrocinium alicuius ſpectabilis Procuratoris, procurant in principio cauſæ illum allicere.*
323 *Et alterius vtuntur opera.*
324 *Vt euenit egregio viro Camillo Adriano, cuius memoria viuet in æternum.*
325 *Procurator, & ſollicitator, non poteſt cogi ad ſe examinandum contra ſuum clientem.*

305 QVando autem conſtitutus cum clauſula, ad faciendum; quod ſibi placet, teneatur de negligentia, & dolo, videnda eſt *Rota in Melenitana redditionis rationis, 14. Maij 1649. coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto Decano, inter volantes, & Tomat. 137. & 215.*

An etiam magiſtri domus locorum pio-
306 rum† cenſeātur habere mandatum ſpeciale, & poſſint Dominis præiudicare, *Rota reſol. uit eſſe* ad inſtar tutorum, & curatorum, & Procuratorum, & poſſe liberè diſponere tanquam ſpecialiter deputati, & cum ſpeciali mandato, & dictis locis præiudicare, *vt in Romana precij grani, 14. Decembr. 1648. & 14. Februarij eiuſdem anni coram R. P. D. Meltio, inter vagantes.* Ad exigendum tamen ſortem principalem cenſus requiri ſpeciale, *dicit Tomat. deciſ. 263. tom. 2.*

307 Quæ clauſulæ ſint neceſſariæ† in mandato Procuræ, indicantur *à Rota in Romana prætenſæ abſolutionis, 15. Iunij 1646. coram eodem R.P.D. Merlino, apud Zacch. deciſ. 165.*

308 Quod autem mandatum procuræ factum cum clauſula, releuans, &c. & cum clauſula coram quibuſcunque Iudicibus, &c. non dicatur expirare in prima inſtantia, ſed durare etiam in ſecūda, vt dixi ſupra; quodque poſſit contra eum procedi etiam poſt mortem cōſtituentis, *dicit Rota in Fauentina fideiuſſionis, ſeu liberationis à moleſtijs 1. Iul. 1650. coram R. P. D. Albergato, inter volantes*; ſed quod factum cum clauſula, cum libera, non det facultatem donandi, tenet *Tomat. deciſ. 290. dicto tom. 2.*

309 Et quod ſatis ſit, † quod mandatum producatur etiam poſt ſententiam, ſi antea de eo non fuit oppoſitum, dicitur *in Romana fideicommiſſi, de Capite ferreo, 19. Febr. 1636. coram Eminentiſſimo D. Cardinali meo Corrado,*
310 *apud Merlin. de leg. deciſ. 150.* ſecùs† autem, ſi fuit ante ſententiam oppoſitum de eo, quia illius productio poſtea nihil operatur: benè verum eſt, quod ad ſaluandam ſententiam attenduntur coniecturæ, & præſumptiones inducentes tacitum; *vt in dicta Romana Cambij, 9. Iunij 1649. coram R.P.D. Arguelles, poſt Labyr. creditorum.*

Ne autem in fine huius capituli, ſine mo-
311 nitione † recedamus, cautus eſſe debet procurator; quod ſi aliquando à Curia diſcedat, debebit amicum ſubſtituere, & ſubſtitutionem deducere ad notitiam partis aduerſæ, ne animi eius recreatio clienti præ-
312 iudicium afferat, † poſſet enim contra eum procedi per contradictas, idemque eueniet,
313 quando † procurator contrarius, qui producit iura, deceſſit, etiam quod non fuerit intimata mors illius principali: caſus reperitur deciſus in vtroque; *in Peruſina bonorū, 27. Iunij 1651. coram R.P.D. Celſo, inter volantes.* Si autem ægrotabit Iudex ſuccurret cauſæ cum aliqua ſuperſeſſoria, *Tomat. deciſ. 232. dicto tom. 2.*

314 Quale autem ſalarium † debeatur Procuratori, eſt maxima controuerſia inter DD. In curia tamen quæſtio videtur ſublata, quia licet alibi ſalarium non conuentū non debeatur, hic tamen fallit, quia viget conſuetudo locandi, & reſpectiuè conducendi operas, & ſoluendi ſalaria, vt conſiderat *Rota in Oueten. mercedis, 13. Decembris 1605. coram bon. mem. Coccino, deciſ. 117. par. 2. recent.*

Quod in ſpecie viget in procuratore ad
315 lites, † quia illi debetur etiam ſalarium nō conuentum, vt conſuluit *Natta conſ. 376. num. 1.* Quod etiam ſenſit *Rota in Toletana mercedis, 19. Maij 1608.* quam refert *Granut. Theorem. 12. num. 9.* & in alijs caſibus relatis *in Oſcen. ſalarij, 21. Maij 1610. coram bo. me.* *Cardi-*

Cardinali Lancellotto, deciſ. 238. par. 1. recentior.

316 Difficultas erit in quantitate,† & ideo vt plurimum remittitur arbitrio Iudicis,habito reſpectu ad laborem in cauſa factum, quod *dixit Rot.in Romana Palatij,* 17. *Nouembris* 1568. *coram bon. mem. Cardinali Seraphino,& in Valentina ſalarij,* 21.*Februar.*1611. *coram bon. mem. Marquemontio,inter volantes.*

317 Et in ſpecie Rota aliquando ſalarium huiuſmodi taxauit ad rationem ſcutor. 12. pro quolibet menſe, *vt in Romana reſtitutionis in integrum,* 1. *Iulij* 1609. *coram bon.mem. Ottembergo, in folio.* Aliquando ad rationem ſcutorum octo cum dimidio, *vt in Valentina ſalarij,* 21. *Februarij* 1611. *coram dicto Marquemontio,deciſ,*291.*par,*1.*recent.*& nunquam quod viderim, ad minus, quam ſcutorum ſeptem, pro quolibet menſe, *vt de menſe Rotæ,coram Sarmiento,*30.*Aprilis* 1568. refert *dict. Granut. dicto Theorem.* 12. *num.* 9. *poſt med.* Eſt, & alter modus ſoluendi honorarium ad regulam laborum, vt puta pro viſione ſcripturarum, & proceſſuum ſcutum aureum, pro quolibet centenario foliorum proceſſus, & ſcuta duo auri pro informatione in ſcriptis,& totidem pro qualibet informatione vocali. De his loquitur Romanus modernus, in appendice ad D. Grationſum Vbertum, ſub titulo, Inſtructio pro agentibus, & iſta eſt praxis ferè ordinaria tractandi Procuratores, & Aduocatos Romanæ Curiæ.

318 Quantum autem debeat ſolui † ſollicitatori quolibet menſe recurrendum,eſt ad *Rot. in Vlisbonen. profeſſionis,* 27.*Martij* 1637. *corā bon.mem. Carillo,deciſ.*644.*par.*4.*tom.*3.*recent.* vbi fuit taxatum illi ſalarium in ſcutis duobus, quolibet menſe.

319 In iſtis verò ſalarijs, † ſi procuratores ſeruiuerunt pro tuenda hæreditate, habent hypothecam tacitam,ſunt potiores, & præferuntur omnino creditoribus quantumuis priuilegiatis, etiam rei frumentariæ, & alimentariæ,nec coguntur,vt alij ſolent in concurſu cauere de reſtituendo prioribus,& potioribus, & contribuendo cum æqualibus, quia dicuntur conſeruare bona, *vt dixit Rota in Romana ſalarij,* 1. *Iulij* 1569. *coram Corradino apud Fenſon. deciſ.*60.

320 Sed ſicuti volunt ſibi ipſis ſatisfieri, † ita debent eſſe cauti in adimplēdo eorum munus diligenter, ſecùs enim tenentur de negligentia, & de dolo, vt aduertit *Rota in Meleuitana redditionis rationis,*14.*Maij* 1649. *coram Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto, inter vagantes.*

321 Et ſi exegerunt pecunias† principalis,itenentur illi de ſtilo Signaturæ,eriā executiuè, vt cōſiderant *Adden.ad Ludouiſ.dec.*518.*n.*10.

321 Quia etiam ſæpè euenit, † quod aliquādo callidi litigatores ad effectum euitandi contra ſe patrocinium alicuius ſpectabilis Procuratoris, curant in principio cauſæ illum allicere pro ſua parte,& facere vt ſemel ſcribat pro eorum parte, poſteaque illum
323 deferunt; & alterius vtuntur opera; † ſi veniet caſus, quod derelictus accipiatur pro defenſione contrarij, non dicitur præuari-
324 cator,vt euenit egregio viro,†quondam Camillo Adriano, cuius memoria ſemper erit venerabilis, & iure merito DD. de Rota, pro tutela honoris tanti viri approbarunt ſuſceptionem patrocinij ab ipſo factam in fauorem alterius partis, *vt in Romana patrocinij,*15. *Decembris.* 1632. *coram bon.mem. Coccino, inter volantes.*

An autem Procurator,& ſollicitator poſ-
325 ſit cogi † ad ſe examinandum contra ſuum clientem,vide negatiuam *in Romana hæreditatis de Agazzarijs,* 14. *Ianuarij* 1622. *coram bon.mem. Remboldo, deciſ.*334. *tom.* 2. *par.*3. *recentior.*

Quas regulas debeat ſeruare in formando commiſsiones.

Artic. XIII.

326 *In Curia cauſa ciuiles committuntur Prælatis, vel Rotæ,*
327 *Cauſæ criminales, quibus committantur.*
328 *Cauſa extra curiam,committuntur conſtitutis in dignitate eccleſiaſtica.*
329 *Idem ſi fiat ſubdelegatio, vel ſubrogatio.*
330 *Si committatur ſimplici clerico, quando proceſſus valeat,*
331 *Hodie committuntur iuxta formam Concilij.*
332 *Laici non ſunt capaces cauſarum ſpiritualium, & eccleſiaſticarum.*
333 *In quo foro, & loco debeant committi.*
334 *Declara in quibus procedat.*
335 *Et in qua actione, & caſu procedat.*
336 *An perhorreſcentia trahat reum extra forum, & per quot dietas.*
337 *Quid ſit exprimendum in commiſſione, vt ſuſtineatur.*
338 *Intereſſe expreſſio, quando ſit neceſſaria.*
339 *Commiſſio in cauſa priuationis beneficij, ad cuius inſtantiam concedatur.*
340 *An ſufficiat intereſſe de futuro.*
341 *Fideicommiſſarius ante diem agens, an obtineat commiſſionem.*
342 *Agens pro cautione de reſtituendo fideicommiſſum, obtinebit.*
343 *Vocatus ſub conditione, quando poſſit agere.*
344 *Quid ſit exprimendum in commiſſione cauſæ beneficialis.*
345 *Commiſſio non extenditur ad non nominatos, & non expreſſos.*

346 *Et*

346 *Et ſi non adeſt clauſula in iure. & in facto, non poteſt dari inhibitio extra Vrbem.*
347 *Secus in Auditoribus Rotæ.*
348 *Vſus commiſſionis debet eſſe infra annum.*
349 *Subreptio, & obreptio vitiant commiſſionem.*
350 *Quid ſit ſubreptio.*
351 *Quare dicatur ſubreptio.*
352 *Subreptio, quando vitiet reſcriptum.*
353 *Quando vitietur.*
354 *Commiſſio pluribus narratis in parte non veris, an ſuſtineatur.*
355 *Commiſſio ſubreptitia, non eſt ipſo iure nulla.*
356 *Auocatoria ſubreptitia, eſt ipſo iure nulla.*
357 *Subreptio allegari poteſt dilatoriè, & peremptoriè, & quomodo.*
358 *Taciturnitas non vitiat reſcriptum,*
359 *Declara habere locum extra Curiam, non autem in Curia, & quare.*

HIs præcognitis reliquum eſt, vt videamus de modo, quem Procurator ſeruare debet in formando primò commiſſiones, & deinde informationem facti, ad animum Iudicis inſtruēdum. Reſpectu commiſſionis, præter ea quæ dicemus infra tit. de commiſſionibus, debebit aduertere, quod ſi agit in Curia, non debet petere cauſā com-
326 mitti alteri, † quàm alicui Prælato, vel Rotæ Auditori, niſi ageretur in gradu appellationis in cauſa criminali; quia tunc de ſtilo, ſolet impetrari directa, vel Senatori
327 Vrbis, vel eius † Iudici criminali, vel Iudici criminali Curiæ Burgi, vel Gubernatori, aut alicui ex ſuis Locumtenentibus, vel alteri perſonæ ſæculari iudicum in Curia exercenti ordinariam iuriſdictionē, vt vult *conſtit.71. Paul.V. ſuper reformat.tit.de Iudicibus crim. Vrbis*. Si verò agitur de cauſa ex-
328 tra Curiam, illa † non poteſt committi, niſi perſonæ eccleſiaſticæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ; ad formam *cap. ſtatutum, de reſcript. in 6. & Clem. & ſi principalis, eodem tit.* quod etiam obſeruabit, ſi petat ali-
329 quem † ſubdelegari, vel ſubrogari, quia ſemper ſunt obſeruandi dicti Textus; quod in tantum eſt verum, quod ſi cauſa com-
330 mitteretur ſimplici clerico, † niſi appareret, id factum fuiſſe de certa ſcientia Papæ, proceſſus non valeret, quod quomodo procedat, dicit *Vant. de nullit. ex defect. iuriſdict. deleg. num.53.* Quinimò, nec ſufficeret illum habere qualitates *dicti cap. ſtatutū, & Clem.*
331 *& ſi principalis*, niſi † etiam ſeruaretur, quod mandat *Concil. Trident. ſeſſ.25. cap.*10. Laicis autem, nec per imaginationem committuntur, neque per delegationem remittun-
332 tur cauſæ ſpirituales, † vel inter perſonas Eccleſiaſticas motæ, neque de conſenſu partium, *cap. decernimus, extra de iudic. & cap. ſi diligenti, eod. tit.* ad quod eſt videndus *Felin. in cap. cum ſit, extra de foro comp. & Franc. in cap. cum tua nobis, nu.4. extra de appell.* & quæ dixi ſupra *tit. de Iudice, & eius iuriſdictione.*

Aduertet inſuper petere, quod cauſa
333 committatur in loco, † & foro Rei conuenti, quia Actor ſequi debet forum Rei, *l. iuris ordinem, C. de iuriſdict. omn. Iud. cap. ſi diligenti, & cap. ſi contra clericum, extra de foro compet.* Quod procedit dummodo Reus ſit
334 neceſſarius, † non autem voluntarius; & quando quis citatur quatenus ſua putauerit intereſſe, tunc enim tenetur comparere coram Iudice Actoris etiam ſæculari, etiam ſi citatus ſit clericus, *Iaſ. poſt alios in l. teſtamenta, C. de teſtam. Dec. in cap. cum inter. nu.16. extra de except.*

335 Sed hoc habet locum in actione † perſonali, quia ſi ageretur in actione reali, iudicium eſſet inſtituendum in loco, vbi res ſita reperitur, quia ratione rei dicitur forum ſortiri, *l. fin. C. vbi in rem actio.*

Ratione etiam contractus, ſi forum ſortitus fuerit reus, conuenietur ibidem, ad quod videnda eſt *gloſ. fin. in cap. 1. §. nec etiam, & §. fin. in verbo contrahentes, de for. comp. in 6.*

Quod ceſſat aliquādo ratione perhorreſ-
336 centiæ, † quia ſcilicet actor dubitat de potentia ſui Aduerſarij, & hoc caſu committitur viciniori, vel alteri; dummodo reus non trahatur extra ſuum forum vltra vnam dietam, vt vult Conſtitutio Bonifacij VIII. & ex commiſſione Concilij Generalis vltra duas dietas à fine ſuæ Diœceſis computandas, vt *dicto cap. ſtatutū, §. cum verò de reſcript. in 6. cap. nonnulli. extra eodem tit.* Huiuſmodi autem rigori Signatura derogat per clauſulam, dummodo non vltra tres dietas, ac facultate derogandi, vt dicit *Staphil. de litter. iuſt. cap.13. fol.307.*

337 Commiſſio autem faciliter † componi poteſt, in illa enim debet exprimi nomen Iudicis, Actoris, & Rei, & cauſa ſuper qua lis vertitur, vel vertenda eſt, cum inſtantia ſi eſt prima, aut vlterior: & in ſumma eſt facienda breuis facti narratiua, alias reſcriptum vitiaretur, vt de his eſt *Textus in cap. forus, extra de verb. ſignific.* & poſt alios *Gomeſ. in cap. præſentiam, num.4. de teſtib. in 6.* & de hac materia videndus eſt latè *Felin. in cap. ſuper litteris, num.8. extra de reſcript.*

Neque ſufficeret, quia debet exprimi etiā quid interſit, quia ſecus, qui non habet in-
338 tereſſe, † audiri non poteſt, *cap. veniens, extra, de teſtib.* & hæc exceptio impedit litis ingreſſum, *cap. non ſolent, 2. quæſt.6. l. non ſolent, ff. de appell. recip.*

Quinimo, ſi ex lectura non conſtabit de intereſſe, reijcietur commiſſio, *Abb. in cap. ex parte, extra de foro compet. Rom. conſil. 499. Staphil. de litter. iuſt. cap.19. fol 333.*

Et

Et hoc procedit tàm in profanis, quam
in beneficialibus, *gloſ. fin.in cap.poſt elect.ex-
tra de conc. præben.*

Nec ſufficeret, quod aduerſario obeſſet
niſi petenti prodeſſet, *l.ſi fundo,ff.de rei ven-
dic. Staphil. cap. 14. fol. 312.*

Exemplum erit in cauſa priuationis be-
339 neficij ob non ſolutam † penſionem, non
enim datur commiſſio ad alterius inſtantiã,
quam penſionarij, cuius intereſt, *Staphil.
cap. 15. fol. 318.*

340 Nec eſſet ſatis intereſſe de futuro; † ſed
debet exprimi de præſenti: nec ſufficeret,
quod ius conſiſteret in euentu, & contin-
gentia,quia ſuper iure de futuro Iudex mo-
ueri non poteſt, *l.nam quemadmodum, ff.de
iudi.*

Pro exemplo deſeruit fidei cõmiſſarius,
341 qui ſi vult agere ante † diem fidei commiſ-
ſi, vt declarentur aliqua bona ob noxia re-
ſtitutioni,non audietur,quia huiuſmodi iu-
dicium poteſt eſſe eluſorium, ſi credimus
*Ario Pinello in l.1.in 3. par.num.78.C.de bon.
matern.*

Sed declara, quod ſi vocatus agit contra
grauatum (dummodo ille non ſit in primo
342 gradu) pro cautione † de reſtituendo fidei-
commiſſum,obtinebit commiſſionem, quia
intereſſe ſi ille non cauet eſt de præſenti, ſi
enim non præſtatur cautio, datur immiſ-
ſio, *vt in Romana fideicommiſſi de Sabellis* 10.
Aprilis 1628. *coram bo. me. Cardinali Virili.*

Aliud exemplum erit in eo, qui vocatus
343 eſt ſub conditione, † iſte enim videtur ca-
rere actione, & commiſſionem obtinere nõ
poteſt, niſi conditio purificetur, *Cagnol.in
l.in omnibus obligationibus,nu.68. de regul.iur.*

In cauſa beneficiali, non ſufficit expri-
mere in genere beneficium, niſi illud in ſpe-
344 cie deſcribatur, † & conſtaret de corpore
ipſius,ita quod ſi in eadem Eccleſia ſint plu-
ra beneficia ſimilia,dignoſci poſſit,quale eſt
illud, quod eſt in lite; ne per vnicam com-
miſſionem detur occaſio moleſtandi plures
perſonas:& ideo ſolemus dicere in commiſ-
ſione ſuper beneficio, ſub innocatione talis
Sancti in tali Eccleſia,quod vacauit per obi-
tum talis; & poteſt etiam poni nomen in-
truſi, & commiſſio non extendetur ad alias
345 perſonas, † cauſas, res, & beneficia, præter
expreſſa, *cap. 1. & 9. extra de offic.delegat. l.ſi
tibi, §.ſi partes, & l.ſi vnus, §.ante omnia, ff.de
pact.* quia eſt ſtricti iuris *cap. 1. & 9. de off.
deleg.* Ex quo etiam oritur, quod ſi in com-
346 miſſione non ponitur clauſula illa † cum
facultate inhibendi in Curia, & extra, Præ-
latus non poſſet inhibere extra Curiam,
cap. cum dilectus, de reſcript. & inquit *Decian.*
347 *conſ* 33. *num.6.* quod ſecus erit † in Audito-
re Rotæ, quia etiam deficiente dicta clauſu-
la,poteſt inhibere, *Rot. deciſ. 1. de procur.in
non Caſſad. deciſ. 4. de reſcript.*

Cauere adhuc debet patronus,poſtquam
348 obtinuit cõmiſſionẽ,non permittere,† quod
labatur annus,quia ſi labitur à die,qua po-
tuit vti, commiſſio euaneſcit, *cap.plerumque
extr. de reſcript. & Felin. in cap. cauſam, qua
num.* 20. *extr. eodem tit.*

Et debebit benè aduertere non obtinere
349 commiſſionem per viam † ſubreptionis,vel
obreptionis,quia malè faceret, illaque vti
non poſſet: ſubreptitia autem diceretur,
350 ſi † vtendo inuolucro verborum, vel calli-
de, aut erroneè loquendo, obtineret re-
ſcriptum, quod alias non obtineret; illud
enim, hac ratione non procederet ex mera,
351 & deliberata † Principis voluntate, vt in-
quit *Felin.in cap.cum dilecta, n.2.& in cap. ad
audientiam, 1. nu.13. extra de reſcript.* & quo-
modo dicatur ſubreptio, vel obreptio, do-
cet *Felin.in dicto cap.ad audientiam, num.* 15.

In litibus eſt aduertendum, quod ſub-
362 reptio doloſa vitiat † in totum,ſi verò pro-
cedit ex ignorantia, vel ſimplicitate, non
vitiat, niſi in quantum fuit cauſa conceſ-
ſionis, *cap. ſuper litteris, vbi Felin. num.2.ex
tra de reſcript.*

Sciendum eſt etiam,quod ſi illa,quæ nar-
353 rantur,in parte ſunt falſa, † & ex veris po-
teſt ſequi concluſio, & effectus deſidera-
tus, valet commiſſio, *cap. ſi proponente,iun-
cta gloſ. extra de reſcript. Rot. deciſ. 7. eodem
tit. in non.*

Si in commiſſione plura narrantur,quo-
354 rum quodlibet ſufficit † ad probandam
intentionem impetrantis, niſi aſſumpſerit
in ſe onus omnia probandi, vel vnum ve-
niat qualificatiuè ad aliud, tunc non tene-
tur orator omnia probare, *cap. exhibita;
vbi gloſ.extra de ind.l.ſeruus, vbi Bartol.ff. de
re ind.cap.ſignificauit, vbi Franc.num.8. extra
de appell.*

355 Commiſſio ſubreptitia † non eſt ipſo iu-
re nulla,ſed venit elidenda,ope exceptionis,
& tribuit iuriſdictionem, niſi ſit auocato-
356 ria, † quia hæc eſt nulla ipſo iure, & non
tribuit iuriſdictionem, *Caſſador.deciſ 1.& 2.
de reſcript. & deciſ. 2. de appell. Vant. de nul-
lit.cap. quib. mod. null. ſan.poſſ,* & videnda eſt
Rot. deciſ. 6. de reſcript. in non.

357 Et ſubreptio allegari poteſt † dilatoriè,
& peremptoriè. Dilatoriè quidem, *vt in
cap. ad audientiam 3. iuncta gloſ. de reſcript.*
Peremptoriè verò, quando opponitur con-
tram ipſam gratiam, *vt in cap ſi motu proprio
de præb. in 6.* & poteſt allegari ante ſenten-
tiam, non poſtea, *l.peremptorias, C. ſent. re-
ſcind. non poſſ.* ſuper quo eſt videndus *Innoc,
& Abb. in cap. conſtitutus, de reſcript.& Sta-
phil. cap.6. fol. 284. verſ. hinc eſt, & Vant. de*

nullit. cap. quot, & intra quot tempus, num. 15.
358 dicit † taciturnitatem non vitiare reſcriptum,& dat rationem, *nu.26. &* 53.

Hæc autem quæ diximus de ſubreptione,
359 & obreptione,habent locum extra † Curiã, quia in ipſa Curia noſtra non datur de iſta exceptione, propter facilem aditum, qui ad Principem haberi poteſt, propter continuam præſentiam Sanctiſſimi D. N. Papæ, *vt in Calaguritana iuriſdictionis de Nagera*, 3. *Iulij* 1623. *coram clar. mem. Cardinali Vbaldo*, *& in Spoletana coadiutoriæ*, 5. 13. *Martij* 1615. *coram eodem*.

Et Tyrones, qui cupiunt faciliter huiuſmodi commiſſiones componere, poterunt recurrere] infra ad titulum de commiſſionibus, vbi dantur plures formulæ, ex quibus pro facti contingentia ſuæ poterit ſatisfacere neceſſitati.

Quas regulas debebit ſeruare Procurator in bene ſcribendo, & informando.

Artic. XIV.

360 *Probationes quando faciant rem claram.*
361 *Quotuplex ſit quæſtio, & quæ.*
362 *Quæſtio iuris, in quo ſit poſita, & quid ex ea oriatur.*
363 *Quæſtio iuris, ex quibus dilucidetur.*
364 *Quid oriatur ex facto probato.*
365 *Quid faciant prudentes procuratores.*
366 *Leges loquentes de Aduocatis, adaptantur Procuratoribus Romanæ Curiæ.*
367 *Procuratores Curiæ æquiparantur Aduocato de partibus, propter eorum excellentiam,& Tribunal Sacræ Rotæ.*
368 *Procuratores Romanæ Curiæ in facto, & in iure germanum ſenſum explanant.*
369 *Et recurrunt lege deficiente ad legum interpretes, & ad alios.*
370 *Fugiunt fallaciam logicam.*
371 *Vtuntur varijs argumentis.*
372 *Dicuntur excellentiores, qui in indiuiduo Doctores allegant.*
373 *In criminalibus quam regulam teneant.*
374 *Procuratori plus olei quam vini eſt conſumendũ.*
375 *Quale ius præferatur.*
176 *Procuratores, an & quando debeant vti allegationibus.*
377 *Quæ regulæ tenenda ſit in informationibus in ſcriptis, & vocalibus.*
378 *Ex quibus ſit diſcendum bene ſcribere, remiſſiuè.*
Procurator debet modeſte ſcribere, & abſque conuicijs.
379 *Illuſtriſſimus D.Camillus Meltius,optimam dedit regulam ad bene ſcribendum,& informandum.*
380 *Regula dicti Illuſtriſſimi D. Meltij.*
381 *Vtilitas, quæ oritur d dicta regula.*
382 *Procurator debet oculum firmare ad punctum negotij, & quare.*

Sed poſtquam commiſſionem obtinuerunt,& fecerunt probationes, quæ fa-
360 ctum palam faciant, † atque in tuto, certoque ponant, *vt in l. ſi ex plagijs*, §. *in cliuo*, *ff. ad l. Iuliam*, *cap.Paulus* 1. *quæſt.*1. aduer-
361 tent quod duplex eſt † quæſtio, altera quidem facti,& altera Iuris. Quæſtio facti contingit, quando rei propoſitæ veritatem alter affirmat, & alter negat: quæ probatur artificio, & induſtria, circumſtantijs,coniecturis,atque alijs argumẽtorum generibus. De hac tamen,certa regula non poteſt conſtitui ob communes multiplices locos, ex quibus ingenium probationes depromit.
162 Quæſtio autem iuris in eo † eſt poſita, quod vbi de facti veritate conſtiterit, quæritur, an ex eo illud ius oriatur, quo Actor rem ſibi competere probare poſſit, & ſucceſſiuè cõſequatur: & hoc ius accipitur pro titulo, quem Actor acquirit ſuper facto verificato,vel etiam pro ipſa actione, quæ ortum ducit ab ordinatione Principis, vel legis id ſtatuentis; videlicet,vt ex tali facto actio oriatur, propter quam meum declaretur id, quod in ipſa facti diſputatione, meum eſſe ambiguum erat.
363 Hęc autẽ queſtio iuris,†vel legibusſcriptis, vel non ſcriptis, vel Senatus Conſultis, vel reſponſis prudentum, prout ſunt Rotæ Romanæ deciſiones, dilucidatur: ſed quia legibus non omnia diffiniuntur, ſuppletur, quod remanet, ab interpretatione ad ſimilia referendo; cum leges omnes in eandem vtilitatem vertantur, *l. neque leges,l.non poſſunt, & l. nam vt ait, ff. de legibus Senatuſque Conſultis.*

Hinc ortæ ſumũt allegationes,quibus adhibitis legibus in teſtimoniũ iuris acquiſiti,
364 & ex facto † probato nobis competentis, noſtram intentionem per probationes in iudicio deductas certam facimus, atque ius noſtrum corroboramus, vel quodammodo ſaltem coloramus, *cap. inter dilectos, de fid.inſtrum.*

Hinc etiam oritur decertatio inter litiga-
365 tores, pro qua boni Patroni, † & Aduocati prudenter inſudant, [& vt clientibus proſint, eorum cauſas apud Tribunalia tractant,ambiguitates dirimendo, maximaque cum eorum laude, vitam, ſpem, & poſteros defendendo, *l. Aduocati, l. quicquid,& l.ſancimus,C. de Aduocatis diuerſ.Iudic.* Quæ leges
366 quamuis † de Aduocatis videantur loqui, attamen Procuratoribus Romæ practicantibus merito adaptantur, propter excellen-
367 tiam ipſorum, quia Procuratores † Ro-

manæ

manæ Curiæ æquiparantur Aduocatis de
partibus, præcipuè, quando ſunt primæ, vel
ſecundæ claſſis, & in Sacræ Rotæ Romanæ
Auditorio admiſſi ad patrocinandum, ex
hoc enim maximum decus, & honor reſul-
tat, tàm propter egregios mores, quàm
propter doctrinam eximiam, ſufficientiàq;
approbatam à tanto Tribunali, vbi nonniſi
cum magno rigore, quamuis laurea inſi-
gniti ex improuiſo denuo examinantur, vt
diximus *tit. de iudic.* quando de illo S. Tri-
bunali fecimus mentionem.
368 Student ergo in Curia patrocinantes† in
facto, & in iure rationibus (quæ ſunt Ani-
mæ legum) verum, & germanum ſenſum
explanant, earumque mentem obſeruant, &
congruè interpretantur, *l. ſcire, & l. benignius,*
& l. in ambigua, ff. de legibus. & quia vbique
369 caſus legis accommodari non poteſt, † re-
currunt ad interpretes ipſarum legum, ad
conſulentes, & prout opus, ſi fortuna arri-
deat, ad S. Rotæ Tribunalis deciſiones, quæ
magis communem firmant, & vbi textu, re-
petente, conſulente, & Rotæ opinione feli-
citantur, nil vltra deſiderant.
370 Logicorum fallacias omninò† fugiunt, &
naturali diſtinctione applicationes caſuum
rei veritati accommodant.
371 Multiplicibus argumentis vtuntur, † pu-
ta à ſimili, vel diſſimili, vbi eadem, vel con-
traria viget ratio, à maioritate; vel mino-
ritate rationis, ab exceptione ad regulam,
à ſpecie ad genus, ab ordine, à ſeruo ad
Monachum, à priuatione ad habitum, ab
expreſſo ad tacitum, à coniunctione dua-
rum legum, à fendo ad emphyteuſim, à cõ-
modato ad precarium, à legatis ad fidei-
commiſſa, à contractu ad diſtractum, à ſen-
tentia ad tranſactionem, à libertate; alimen-
tis, & dote, ad piam cauſam, à fiſco ad Ec-
cleſiam, à fiſco ad dotem, & à lijs recenſitis
per Euerardum in ſua Topica Iuris, & ſimi-
libus, quæ quamuis obſeruentur vbique: hic
tamen frequentior datur occaſio, in ſumma
naturalem rationem inquirunt, & illa vtun-
tur, & ſi plurium argumentorum congerie
poſſunt cauſam defendere, non omittunt.
372 Excellentiores autem ij † iudicantur, qui
non ſimplicibus regulis applicant animum,
ſed caſum in indiuiduo deciſum vigilantes
reperiunt, & textum vel doctrinam alle-
gant.
373 In criminalibus quoque eſt† ſummoperè
cauendum tironibus, vt benè proceſſus vi-
deant, inditia colligant, illaque facto, &
circumſtantijs deſtruant, ad quod plurimũ
retrahent auxilium à Speculatore, à Fari-
naccio, & demum à Guazzino ad Reorum
defenſam præparatis, & ſupra modum ſtu-
374 deant plus conſumere olei, † quam vini,
quia noctu lux oritur iuris prudentiæ, &
erubeſcant ſine lege loqui, & quidem lege,
quæ in foro præualeat, *cap. finali de præſcript.*
375 & vbi Canones † deſiderantur, vtantur Iure
ciuili, & ſciant ius priuatum iuri communi
præferri, hocque in locum deficientis mu-
nicipalis ſubſtitui: hoc autem procurato-
376 res † practicabunt de raro, & ſolum quan-
do in cauſa non habent Aduocatum ſociũ,
& niſi textus, vel doctrina ſit ex ſelectiori-
bus, caſumque terminet in indiuiduo, vi-
deant tamen ſemper, etiamſi nihil allegẽt,
quod motiua facti in iure poſſint defendi,
& ſola modeſtia allegationes omittant.
377 Qui itaque bonam † ſcripturam facere
peroptat, viſo accuratè proceſſu, factoque
diligenti ſummario, viſiſque concluſioni-
bus iuris an facto applicentur, non debet
incipere de facti narrationem ab ouo, & po-
ſtea longa ſerie omnia narrare, antequam
deueniat ad motiua, & rationes, ſed ſeriè
breuiter, & ſuccinctè compilata quanto ci-
tiùs veniat ad id, quod petit, & deindè ad
motiua Iudicem mouentia, & factum nar-
ret per modum rationis, ne cogatur bis idẽ
repetere, & ſtudeat ad punctum ſe vertere,
& circa illũ facti circumſtantias applicare.
378 Et quia exemplis forſan † egemus ad co-
gnoſcendum bonum modum ſcribendi, re-
mitto Iuniores ad deciſiones R. P. D. Pe-
niæ, & præſentium Illuſtriſſimorum Audi-
torum Rotæ, ibi enim habebunt optimam
ſeriem, & normam ſcribendi, quia ibi poſt
aliquam breuem facti narrationem deueni-
tur ad punctum, idemque firmatur rationi-
bus iuridicis eleganti ſerie diſtinctis, & ob-
ſtantia remouentur reſponſis legalibus, &
ſolidiſſimis; à maioribus enim ſemper debe-
mus addiſcere, & eorum exempla, & normã
ſequi, ad hoc, vt non decipiamur, nec clien-
tes decipiamus.
379 Studebit etiam † Iunior in ſcribendo, &
diſputando, modeſtiæ, quæ ſummoperè Iu-
dicibus grata eſt, & ſummoperè vtilis, & ſer-
nabit regulam iam meo tempore ſtabilitã
ab Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Domino
380 meo Camillo Meltio, † tunc A. C. Locum-
tenente, & hodie Archiepiſcopo Capuano,
nec non Sacræ Congregationis Regularium
Secretario, non ſolum in modeſtè loquendo,
verùm etiam ante omnia in inſtruendo ani-
mum Iudicis, vt ſciat, pro quo, contra quem,
& quid petatur, ad hoc vt ipſe animum de-
beat applicare differentibus.
Regula, de qua feci mentionem, eſt iſta;
381 quando quis debet † oretenus informare,
debet ita incipere: In cauſa talis tituli, &
talis Diœceſis, & ſic indicare titulum cau-
ſæ, puta, in vna Mediolanen. Beneficij, & de-
inde addet.

Pro Meuio contra Titium petitur hoc,&
hoc,& ſucceſſiuè poſtea narrabit factũ ſuc-
cinctè, & poſtmodum repetet petitionem in
principio indicatã,& ſucceſſiuè dicet,quod
credit ſibi eſſe annuendum, & ſubdet moti-
ua, & rationes, propter quas ita credit ſibi
fauendum eſſe, fugiendo ſemper verba,ita
reſoluendum eſt,ſed dicendo ita videtur,vel
creditur dicendum. quod ſanè multum
laudabile eſſe dicebat nobis dictus Illuſtriſ-
ſimus, & Reuerendiſſimus Dominus noſter
382 Meltius, quia hoc pacto Iudex † informa-
tus de petitione, & puncto,poteſt audiendo
diſputantes faciliùs dignoſcere quicquid
boni pro facti dilucidatione, & reſolutione
cauſæ ſufficiat; ſi enim Iudex non facta tali
præparatione audit diſceptantes, non po-
teſt animum dirigere ad iuſtitiam capeſſen-
dam, & tædio afficitur, adeò vt non niſi
cum maxima difficultate poſſit negocium
diſtricare. Dicebat etiam idem Dominus
meus, quod Procurator debet (tanquam
383 Venator,† qui antequam ictum firmet quæ-
rit locum ambagibus, & impedimentis ſo-
lutum,vt oculo armato faciliùs feriat) an-
tecedenter omnes difficultates cognoſcere,
examinare,& fugare,vt certo ictu propoſito
cauſæque fine conſiderato,ad victoriam va-
leat properare.

De Citatione, & Inhibitione.

Cap. VI.

Quis poſsit exequi citationes.

Artic. I.

1 *Citationes in cauſis commiſſarijs, ſunt per curſores exequendæ.*
2 *Limita in Curijs Capitolij, Gubernatoris,& Vicarij.*
Inhibitiones, intimationes, publicationes, & affixiones,à quibus faciendæ in cauſis commiſſarijs. ibidem.
3 *Curſores habent maiorem fidem, quam mandatarij, & nuntij aliarum Curiarum.*
4 *Citationes, intimationes, & cætera neceſſaria, quinam mandent executioni extra Curiam.*
5 *Nuncius deputatus, non poteſt citationem,&c.per alium præſentare.*
6 *Limita, ſi adeſſet conſuetudo, vel adeſſent plures nuncij in eadem Curia.*
7 *Citatio an poſſit etiam à parte præſentari.*
8 *Debitor fugiens, an poſſit capi à ſuo creditore, abſque commiſſione.*
9 *Executio citationis non creditur parti, ſed debet probari.*
10 *Iudex, an poſſit parti committere etiam citationem realem, ideſt capturam, & qualiter.*

DIſcuſſa iuriſdictione, & alijs vt ſupra,in
materia citationum animaduertendũ
videtur, quod citatio quoque eſt fun-
damentum Iudicij, ſecundum *Tomat.*
1 *deciſ.168.tom.1.* & ideo in Curia † legitimè
per Iudicem decreta,in omnibus cauſis, co-
ram quibuſcumque, tàm ordinarijs,quàm
delegatis pendentibus, debet per Curſores
præſentari,niſi cauſa ſit coram Vicario Pa-
pæ,vel in Curia Capitolina,vel Gubernato-
re Vrbis,vel coram Artium Conſulibus,qui
2 habent proprios † nuncios,& mandatarios,
qui in eorum Tribunalibus poſſunt cumu-
latiuè cum curſoribus, ibi citationes exe-
qui, vt ſub pœna etiam excommunicatio-
nis mandat *Iulius III. Conſtitut. 14. fol.
579.tom. 1. bull. noui.* & idem dicendum eſt
de Inhibitionibus, Intimationibus, publi-
cationibus, & affixionibus, aliàs enim ſunt
3 nullæ. †. Curſoribus tamen adhibetur ma-
ior fides, quam mandatarijs, ſeu nuncijs
aliarum Curiarum, & terrarum, *Rot.dec.15.
de dol. & contum. in nou.*
4 Extra Curiam verò, præmiſſa † fieri de-
bent per perſonas ad id deputatas, & alias
ſecundum ſtilum Curiarum. & in hoc ad-
5 uertendum eſt, † quod ſi adeſt nuncius de-
putatus, non poteſt alius nuncius illam
6 præſentare; niſi hoc eſſet† de conſuetudi-
ne,vel adeſſent in dicta Curia plures nuncij
publici, vt ſunt Curſores, vel Mandatarij
Capitolini, & Curiæ Vicarij, & Guber-
natoris, quia tali caſu executio ſuſtinere-
tur, *Franc. in cap. cum parati, in fin. extra de
appell.*
De iure tamen, & hoc etiam approbauit
*Rota in Cæſaraguſtana diſtributionum, ſeu at-
tentatorum, 5. Maij 1646. coram R.P.D. Cer-*
7 *ro*, poteſt citatio † præſentari, etiam à par-
te; dummodo ad partis citatæ conſtet no-
titiam perueniſſe,& arctat ad comparendũ;
licèt aliquando omniuò requiratur com-
8 miſſio Iudicis, † quia etiam abſque com-
miſſione pars poterit capere ſuum Debito-
rem fugientem, *Felin. in cap. cum ſit Roma-*
9 *na, extra de appell.* ſed non † creditur parti
citationẽ fuiſſe exceptam,niſi probet; quod
ſecùs eſt in nuncio, *Franc. in dicto cap. cum
parati, num. 17. extra de appell.*
10 Iudex etiam poteſt committere † parti,
non ſolum citationem verbalem, ſed etiam
realem, quæ fit per capturam, dummodò
fiat ſine armis, & reſiſtentia, neque habeat
annexam cauſæ cognitionem, *Cagnol.in l.nõ
eſt ſingulis, de reg. iur.* licet melius ſit à præ-
miſſis ſe abſtinere, vt monet *Clar. quæſt. 28.
in fin.*

Quomo-

Digitized by Google

Quomodo ſit exequenda citatio.

Artic. II.

11 *Prima citatio ſemper eſt perſonaliter facienda, præcipuè ſi ſit ad comparendum perſonaliter, & num. 12.*

13 *Et quid ſi agatur de incurſu cenſurarum, aut priuatione beneficij, & num. 14.*

15 *Sola contumacia eſt cauſa ferendæ excommunicationis ab homine.*

16 *Citationem perueniſſe ad notitiam, eſt probandum, ſi agitur de magno præiudicio.*

17 *Latitans, vel prohibens perſonaliter non citari, quo remedio cohibeatur.*

18 *Prohibens non citari, habetur pro citato.*

11 SEmper eſt certum, † quod prima citatio debet fieri perſonaliter, *Bartol. in l. 4. §. Prætor ait, ff. de damn. infect. Vant. de nullit. citat. num. 83. Vbert. de citat. cap. 7. num. 207. & 211. fol. 351. & num. 214. & ſeq. fol. 352.*
12 præſertim † ſi citetur ad comparendum perſonaliter, *Rot. deciſ. 3. de dol. & contum. in*
13 *antiq.* Vel agatur † de incurſu cenſurarum,
14 aut priuatione beneficij, † quia tunc requiritur certa, & indubitata notitia, per quam citatus efficiatur verè contumax, *gloſ. in cap. Epiſcopi, 51. quæſt. 3. Innoc. in cap. fin. extr. de eo qui mittitur in poſſeſſ. Vbert. d. tract. c. 5. num. 85. fol. 201. & cap. 13. num. 142. fol. 518.*
15 *tom. 2.* Et ratio eſt, † quia ſola contumacia eſt cauſa ferendæ excõmunicationis ab homine, *gloſ. in dicto cap. Epiſcopi, Gemin. in c. 1. num. 13. de ſent. excom. in 6. Felin. in rubr. extra eodem tit. Alber. cap. 1. extra de Iud. Vbert. d. to tract. cap. 16. num. 146. fol. 803.*

16 Et ſi agitur † de magno præiudicio, ſemper debet conſtare citationem perueniſſe ad notitiam citati, *Vant. dicto cap. de nullit. cit. num. 141.*

17 Si autem citandus † latitet, vel prohibet, ne perſonaliter citetur, datur remedium approbatum per quod deuenitur etiam ad relaxationem cenſurarum, *Rom. conſ. 483. Felin. in cap. cum ſit Romana, num. 14. & 20,*
18 *extr. de appell.* Ratio eſt, quia, † qui prohibet nè citetur, habetur pro citato, *Clem. 2. vbi Card. vt lit. pend.* & multa in praxi notanda refert *Vbert. in ſuo tract. de cit. cap. 16. num. 134. & ſequenti fol. 801.*

De pluribus ſpeciebus citationum, & modo eas exequendi.

Artic. III.

19 *Citandus perſonaliter, quando conueniatur per diligentias.*

20 *Iudices an, & quando ſoleant decernere citationes exequendas domi, vel ad valuas Eccleſiæ.*

21 *Iuramentum an ſufficiat, & ad quem effectum, licet non conſtet de diligentia.*

22 *Diligentia qualiter fiat, ſi arctandus eſt abſens.*

23 *Procurator abſentis citatur, ſi adeſt, & Procurator non citatur niſi in ſubſidium, & nu. 24.*

25 *Citatio qualiter fiat abſenti malitioſo, ſe occultanti, aut prohibenti non citari.*

26 *Citatio in loco originis facta, quando ſufficiat, & ſi citatus alibi ſit ratione officij.*

27 *Reus in criminalibus facta diligentia, qualiter citetur non repertus, vel repertus in alieno territorio, num. 28. & 29.*

30 *Nuncius poteſt de directo, abſque alia diligentia petere domum rei criminaliter citandi.*

31 *Minor, vel perſona priuilegiata abſens ex cauſa reipublicæ, ſi ſint citandi, quid agendum.*

32 *Citationes omnes arctant, dummodo prima fuerit perſonalis.*

33 *Citatio domi de iure, qualiter fieri debeat, & quid ſufficiat de ſtilo, & nu. 34. 35. 36. 37.*

38 *Curſor non adhibet teſtes in relatione, & quid intelligatur, ſi referat, feci, vel feci domi dimiſſa copia, & num. 39.*

40 *Curſores exequuntur omnes citationes priuatiuè ad alios in cauſis commiſſarus.*

41 *Curſorum relationi creditur, niſi de contrario doceatur ſaltem per iuramentum.*

42 *Vagabundus qualiter citetur pendente lite, tam ſuper mobilibus, quam immobilibus, & n. 43.*

44 *Reus difficilis reperitionis, vel ſi habitat in ſuburbio cogitur ad conſtituendum domicilium, & num. 45.*

46 *Reus in beneficialibus, vel vagabundus, vel difficilis reperitionis, &c. qualiter citetur, n. 47. & 48.*

49 *Non tutus acceſſus ad effectum citandi aliquem, ex quibus requiſitis probetur, & nu. 50.*

51 *Facultas decernendi citationem per edictum, ob non tutum acceſſum, quãdo, & qualiter detur.*

52 *Citatio per edictum, non poteſt concedi abſque generali commiſſione.*

53 *Non tutus acceſſus debet probari, & qualiter antequam decernatur citatio per edictum.*

54 *Declara aliter proceſſum eſſe nullum.*

55 *Non tutus acceſſus, an contra omnes ſit probandus, ſi plures ſint citandi.*

56 *Iuramentum partis, an ſufficiat ad probandum, non tutum acceſſum.*

57 *Citatio per edictum, an ſoleat concedi contra incertos.*

307 *Quæ clauſulæ ſint neceſſariæ in mandato procura.*
308 *Mandatum factum cum clauſula, releuans, &c. & coram quibuſcumque Iudicibus, &c. non expirat in prima inſtantia.*
309 *Satis eſt, quod mandatum producatur poſt ſententiam, ſi de eo non fuit oppoſitum.*
310 *Secus, ſi fuit oppoſitum antè ſententiam.*
311 *Si Procurator diſcedat à Curia, debet amicum ſubſtituere, & ſubſtitutionem deducere ad notitiam partis.*
312 *Aliàs enim proceditur contra ipſum per contradictas.*
313 *Si Procurator moriatur in Curia, proceditur per contradictas etiamſi non intimetur principali.*
314 *Quale ſalarium debeatur Procuratori.*
315 *Procuratori conſtituto ad lites, debetur ſalarium etiam non conuentum.*
316 *Quantitas ſalarij, vt plurimum remittitur arbitrio Iudicis.*
317 *Rota aliquando ſalarium tractauit, ad rationem ſcutorum 12. pro quolibet menſe.*
318 *Quale ſalarium debeatur ſollicitatori, pro quolibet menſe.*
319 *Procuratores, quando ſint potiores, & præferantur.*
320 *Procuratores ſicuti volunt ſibi ipſis ſatisfieri, ita debent eſſe cauti in adimplendo eorum munus.*
321 *Procuratores, ſi exegerunt pecunias principalis, tenentur de ſtilo Signaturæ, etiam executiuè.*
322 *Callidi litigatores, aliquando ad effectum euitandi contra ſe patrocinium alicuius ſpectabilis Procuratoris, procurant in principio cauſæ illum allicere.*
323 *Et alterius vtuntur opera.*
324 *Vt euenit egregio viro Camillo Adriano, cuius memoria viuet in æternum.*
325 *Procurator, & ſollicitator, non poteſt cogi ad ſe examinandum contra ſuum clientem.*

305 QVando autem conſtitutus cum clauſula, ad faciendum; quod ſibi placet, teneatur de negligentia, & dolo, videnda eſt *Rota in Melænitana redditionis rationis, 14. Maij 1649. coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto Decano, inter volantes, & Tomat. 137. & 315.*

An etiam magiſtri domus locorum pio-
306 rum† cenſeātur habere mandatum ſpeciale,
& poſſint Dominis præiudicare, *Rota reſoluit eſſe* ad inſtar tutorum, & curatorum, & Procuratorum, & poſſe liberè diſponere tanquam ſpecialiter deputati, & cum ſpeciali mandato, & dictis locis præiudicare, *vt in Romana precij grani, 14. Decembr. 1648. & 14. Februarij eiuſdem anni coram R. P. D. Meltio, inter vagantes.* Ad exigendum tamen ſortem principalem cenſus requiri ſpeciale, *dicit Tomat. decis. 263. tom. 2.*

307 Quæ clauſulæ ſint neceſſariæ† in mandato Procuræ, indicantur *à Rota in Romana pratenſæ abſolutionis, 15. Iunij 1646. coram eodem R.P.D. Merlino, apud Zacch. decis. 165.*

308 Quod autem mandatum procuræ factum
cum clauſula, releuans, &c. & cum clauſula coram quibuſcumque Iudicibus, &c. non dicatur expirare in prima inſtantia, ſed durare etiam in ſecūda, vt dixi ſupra; quodque poſſit contra eum procedi etiam poſt mortem cōſtituentis, *dicit Rota in Fauentina fideiuſſionis, ſeu liberationis à moleſtijs 1. Iul. 1650. coram R. P. D. Albergato, inter volantes*; ſed quod factum cum clauſula, cum libera, non det facultatem donandi, tenet *Tomat. decis. 290. dicto tom. 2.*

309 Et quod ſatis ſit, † quod mandatum pro-
ducatur etiam poſt ſententiam, ſi antea de eo non fuit oppoſitum, dicitur *in Romana fideicommiſſi, de Capite ferreo, 19. Febr. 1636. coram Eminentiſſimo D. Cardinali meo Corrado,*
310 *apud Merlin. de leg. decis. 150.* ſecùs† autem, ſi
fuit ante ſententiam oppoſitum de eo, quia illius productio poſtea nihil operatur: benè verum eſt, quod ad ſaluandam ſententiam attenduntur coniecturæ, & præſumptiones inducentes tacitum; *vt in dicta Romana Cambij, 9. Iunij 1649. coram R.P.D. Arguelles, poſt Labyr. creditorum.*

Ne autem in fine huius capituli, ſine mo-
311 nitione † recedamus, cautus eſſe debet pro-
curator; quod ſi aliquando à Curia diſcedat, debebit amicum ſubſtituere, & ſubſtitutionem deducere ad notitiam partis aduerſæ, ne animi eius recreatio clienti præ-
312 iudicium afferat, † poſſet enim contra eum
procedi per contradictas, idemque eueniet,
313 quando † procurator contrarius, qui pro-
ducit iura, deceſſit, etiam quod non fuerit intimata mors illius principali: caſus reperitur deciſus in vtroque, *in Peruſina bonorū, 27. Iunij 1651. coram R.P.D. Celſo, inter volantes.* Si autem ægrotabit Iudex ſuccurret cauſæ cum aliqua ſuperſeſſoria, *Tomat. decis. 222. dicto tom. 2.*

314 Quale autem ſalarium † debeatur Procu-
ratori, eſt maxima controuerſia inter DD. In curia tamen quæſtio videtur ſublata, quia licet alibi ſalarium non conuentū non debeatur, hic tamen fallit, quia viget conſuetudo locandi, & reſpectiuè conducendi operas, & ſoluendi ſalaria, vt conſiderat *Rota in Queten. mercedis, 13. Decembris 1695. coram bon. mem. Coccino, decis. 119. par. 2. recent.*

Quod in ſpecie viget in procuratore ad
315 lites, † quia illi debetur etiam ſalarium nō
conuentum, vt conſuluit *Natta conſ. 376. num. 1.* Quod etiam ſenſit *Rota in Toletana mercedis, 19. Maij 1608.* quam refert *Gratian. Theorem. 22. num. 9.* & in alijs caſibus relatis *in Oſcen. ſalarij, 21. Maij 1610. coram bo. me.*
Cardi-

Digitized by Google

Cardinali Lancellotto, deciſ. 238. par. 1. recentior.

316 Difficultas erit in quantitate,† & ideo vt plurimum remittitur arbitrio Iudicis,habito reſpectu ad laborem in cauſa factum, quod *dixit Rot.in Romana Palatij, 17. Nouembris* 1568. *coram bon. mem. Cardinali Seraphino,& in Valentina ſalarij,* 21.*Februar.*1611. *coram bon. mem. Marquemontio,inter volantes.*

317 Et in ſpecie Rota aliquando ſalarium huiuſmodi taxauit ad rationem ſcutor. 12. pro quolibet menſe, *vt in Romana reſtitutionis in integrum,* 1. *Iulij* 1609. *coram bon.mem. Ottembergo, in folio.* Aliquando ad rationem ſcutorum octo cum dimidio, *vt in Valentina ſalarij*, 21. *Februarij* 1611. *coram dicto Marquemontio,deciſ.*291.*par.*1.*recent.*& nunquam quod viderim, ad minus, quam ſcutorum ſeptem, pro quolibet menſe, *vt de mente Rotæ,coram Sarmiento,*30.*Aprilis* 1568. refert *dict. Granut. dicto Theorem.* 12. *num.* 9. *poſt med.* Eſt, & alter modus ſoluendi honorarium ad regulam laborum, vt puta pro viſione ſcripturarum, & proceſſuum ſcutum aureum, pro quolibet centenario foliorum proceſſus, & ſcuta duo auri pro informatione in ſcriptis,& totidem pro qualibet informatione vocali. De his loquitur Romanus modernus, in appendice ad D. Gratioſum Vbertum, ſub titulo, Inſtructio pro agentibus, & iſta eſt praxis ferè ordinaria tractandi Procuratores, & Aduocatos Romanæ Curiæ.

318 Quantum autem debeat ſolui † ſollicitatori quolibet menſe recurrendum,eſt ad *Rot. in Vlisbonen. profeſſionis,* 27.*Martij* 1637. *corã bon.mem. Carillo,deciſ.*644.*par.*4.*tom.*3.*recent.* vbi fuit taxatum illi ſalarium in ſcutis duobus, quolibet menſe.

319 In iſtis verò ſalarijs, † ſi procuratores ſeruiuerunt pro tuenda hæreditate, habent hypothecam tacitam,ſunt potiores, & præferuntur omnino creditoribus quantumuis priuilegiatis, etiam rei frumentariæ, & alimentariæ,nec coguntur,vt alij ſolent in concurſu cauere de reſtituendo prioribus,& potioribus, & contribuendo cum æqualibus, quia dicuntur conſeruare bona, *vt dixit Rota in Romana ſalarij,* 1. *Iulij* 1569. *coram Corradino apud Fanſon. deciſ.*60.

320 Sed ſicuti volunt ſibi ipſis ſatisfieri, † ita debent eſſe cauti in adimplẽdo eorum munus diligenter, ſecùs enim tenentur de negligentia, & de dolo, vt aduertit *Rota in Meleuitana redditionis rationis,*14.*Maij* 1649. *coram Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto, inter vagantes.*

321 Et ſi exegerunt pecunias† principalis,tenentur illi de ſtilo Signaturæ,etiã executiuè, vt cõſiderant *Adden.ad Ludouiſ.dec.*518.*n.*10.

321 Quia etiam ſæpè euenit, † quod aliquã-
do callidi litigatores ad effectum euitandi
contra ſe patrocinium alicuius ſpectabilis
Procuratoris, curant in principio cauſæ il-
lum allicere pro ſua parte,& facere vt ſemel
ſcribat pro eorum parte, poſteaque illum
323 deferunt; & alterius vtuntur opera; † ſi ve-
niet caſus, quod derelictus accipiatur pro
defenſione contrarij, non dicitur præuari-
324 cator,vt euenit egregio viro,†quondam Ca-
millo Adriano, cuius memoria ſemper erit
venerabilis, & iure merito DD. de Rota,
pro tutela honoris tanti viri approbarunt
ſuſceptionem patrocinij ab ipſo factam in
fauorem alterius partis, *vt in Romana pa-
trocinij,*15.*Decembris.* 1632. *coram bon.mem.
Coccino, inter volantes.*

An autem Procurator,& ſollicitator poſ-
325 ſit cogi † ad ſe examinandum contra ſuum
clientem,vide negatiuam *in Romana hæredi-
tatis de Agazzarijs*, 14. *Ianuarij* 162*, *coram
bon.mem. Remboldo, deciſ.*334.*tom.* 2.*par.*3.
recentior.

Quas regulas debeat ſeruare in formando commiſſiones.

Artic. XIII.

326 *In Curia cauſæ ciuiles committuntur Prælatis, vel Rotæ,*

327 *Cauſæ criminales, quibus committantur.*

328 *Cauſæ extra curiam,committuntur conſtitutis in dignitate eccleſiaſtica.*

329 *Idem ſi fiat ſubdelegatio, vel ſubrogatio.*

330 *Si committatùr ſimplici clerico, quando proceſſus valeat.*

331 *Hodie committuntur iuxta formam Concilij.*

332 *Laici non ſunt capaces cauſarum ſpiritualium, & eccleſiaſticarum.*

333 *In quo foro, & loco debeant committi.*

334 *Declara.in quibus procedat.*

335 *Et in qua actione, & caſu procedat.*

336 *An perhorreſcentia trahat reum extra forum, & per quot dietas.*

337 *Quid ſit exprimendum in commiſſione, vt ſuſtineatur.*

338 *Intereſſe expreſſio, quando ſit neceſſaria.*

339 *Commiſſio in cauſa priuationis beneficij, ad cuius inſtantiam concedatur.*

340 *An ſufficiat intereſſe de futuro.*

341 *Fideicommiſſarius ante diem agens, an obtineat commiſſionem.*

342 *Agens pro cautione de reſtituendo fideicommiſſum,obtinebit.*

343 *Vocatus ſub conditione, quando poſſit agere.*

344 *Quid ſit exprimendum in commiſſione cauſæ beneficialis.*

345 *Commiſſio non extenditur ad non nominatos, & non expreſſos.*

346 *Et*

346 *Et ſi non adeſt clauſula in iure, & in facto, non poteſt dari inhibitio extra Vrbem.*
347 *Secus in Auditoribus Rotæ.*
348 *Vſus commiſſionis debet eſſe infra annum.*
349 *Subreptio, & obreptio vitiant commiſſionem.*
350 *Quid ſit ſubreptio.*
351 *Quare dicatur ſubreptio.*
352 *Subreptio, quando vitiet reſcriptum.*
353 *Quando vitietur.*
354 *Commiſſio pluribus narratis in parte non veris, an ſuſtineatur.*
355 *Commiſſio ſubreptitia, non eſt ipſo iure nulla.*
356 *Auocatoria ſubreptitia, eſt ipſo iure nulla.*
357 *Subreptio allegari poteſt dilatoriè, & peremptoriè, & quomodo.*
358 *Taciturnitas non vitiat reſcriptum,*
359 *Declara habere locum extra Curiam, non autem in Curia, & quare.*

HIs præcognitis reliquum eſt, vt videa-
mus de modo, quem Procurator ſer-
uare debet in formando primò commiſſio-
nes, & deinde informationem facti, ad ani-
mum Iudicis inſtruẽdum. Reſpectu commiſ-
ſionis, præter ea quæ dicemus infra tit. de
commiſſionibus, debebit aduertere, quod ſi
agit in Curia, non debet petere cauſã com-
326 mitti alteri, † quàm alicuĩ Prælato, vel Ro-
tæ Auditori, niſi ageretur in gradu appel-
lationis in cauſa criminali; quia tunc de
ſtilo, ſolet impetrari directa, vel Senatori
327 Vrbis, vel eius † Iudici criminali, vel Iudi-
ci criminali Curiæ Burgi, vel Gubernatori,
aut alicui ex ſuis Locumtenentibus, vel al-
teri perſonæ ſæculari iudicum in Curia
exercenti ordinariam iuriſdictionẽ, vt vult
*conſtit.71. Paul.V. ſuper reformat. tit. de Iudici-
bus crim. Vrbis*. Si verò agitur de cauſa ex-
328 tra Curiam, illa † non poteſt committi, niſi
perſonæ eccleſiaſticæ in dignitate eccleſia-
ſtica conſtitutæ, ad formam *cap. ſtatutum,
de reſcript. in 6. & Clem. & ſi principalis, eo-
dem tit.* quod etiam obſeruabit, ſi petat ali-
329 quem † ſubdelegari, vel ſubrogari, quia
ſemper ſunt obſeruandi dicti Textus; quod
in tantum eſt verum, quod ſi cauſa com-
330 mitteretur ſimplici clerico, † niſi appareret,
id factum fuiſſe de certa ſcientia Papæ, pro-
ceſſus non valeret, quod quomodo proce-
dat, dicit *Vant. de nullit. ex defect. iuriſdict. de-
leg. num.53.* Quinimò, nec ſufficeret illum
habere qualitates *dicti cap. ſtatutũ, & Clem.
331 & ſi principalis*, niſi † etiam ſeruaretur, quod
mandat *Concil. Trident. ſeſſ.25. cap.10.* Laicis
autem, nec per imaginationem commit-
tuntur, neque per delegationem remittun-
332 tur cauſæ ſpirituales, † vel inter perſonas
Eccleſiaſticas motæ, neque de conſenſu par-
tium, *cap. decernimus, extra de iudic. & cap. ſi
diligenti, eod. tit.* ad quod eſt videndus *Felin.
in cap. cùm ſit, extra de foro comp. & Fran. in
cap. cum tua nobis, nu.4. extra de appell.* & quæ
dixi ſupra *tit. de Iudice, & eius iuriſdictione.*

Aduertet inſuper petere, quod cauſa
333 committatur in loco, † & foro Rei con-
uenti, quia Actor ſequi debet forum Rei,
*l. iuris ordinem, C. de iuriſdict. omn. Iud. cap. ſi di-
ligenti, & cap. ſi contra clericum, extra de foro
compet.* Quod procedit dummodo Reus ſit
334 neceſſarius, † non autem voluntarius; &
quando quis citatur quatenus ſua putaue-
rit intereſſe, tunc enim tenetur comparere
coram Iudice Actoris etiam ſæculari, etiam
ſi citatus ſit clericus, *Iaſ. poſt alios in l. teſta-
menta, C. de teſtam. Dec. in cap. cum inter nu.16.
extra de except.*

335 Sed hoc habet locum in actione † perſo-
nali, quia ſi ageretur in actione reali, iudi-
cium eſſet inſtituendum in loco, vbi res ſita
reperitur, quia ratione rei dicitur forum
ſortiri, *l. fin. C. vbi in rem actio.*

Ratione etiam contractus, ſi forum ſorti-
tus fuerit reus, conuenietur ibidem, ad quod
videnda eſt *gloſ. fin. in cap. 1. §. nec etiam, &
§. fin. in verbo contrahentes, de for. comp. in 6.*

Quod ceſſat aliquãdo ratione perhorreſ-
336 centiæ, † quia ſcilicet actor dubitat de po-
tentia ſui Aduerſarij, & hoc caſu commit-
titur viciniori, vel altori; dummodo reus
non trahatur extra ſuum forum vltra vnam
dietam, vt vult Conſtitutio Bonifacij VIII.
& ex commiſſione Concilij Generalis vltra
duas dietas à fine ſuæ Diœceſis computan-
das, vt *dicto cap. ſtatutũ, §. cum verò de reſcript.
in 6. cap. nonnulli, extra eodem tit.* Huiuſmodi
autem rigori Signatura derogat per clau-
ſulam, dummodo non vltra tres dietas, ac
facultate derogandi, vt dicit *Staphil. de lit-
ter. inſt. cap.13. fol.307.*

337 Commiſſio autem faciliter † componi
poteſt, in illa enim debet exprimi nomen
Iudicis, Actoris, & Rei, & cauſa ſuper qua
lis vertitur, vel vertenda eſt, cum inſtantia
ſi eſt prima, aut vlterior: & in ſumma eſt fa-
cienda breuis facti narratiua, alias re-
ſcriptum vitiaretur, vt de his eſt *Textus in
cap. forus, extra de verb. ſignific.* & poſt alios
Gomeſ. in cap. præſentiam, num.4. de teſtib. in 6.
& de hac materia videndus eſt latè *Felin. in
cap. ſuper litteris, num.8. extra de reſcript.*

Neque ſufficeret, quia debet exprimi etiã
quid interſit, quia ſecus, qui non habet in-
338 tereſſe; † audiri non poteſt, *cap. veniens, ex-
tra, de teſtib.* & hæc exceptio impedit litis
ingreſſum, *cap. non ſolent, 2. quæſt.6. l. non ſo-
lent, ff. de appell. recip.*

Quinimo, ſi ex lectura non conſtabit de
intereſſe, reijcietur commiſſio, *Abb. in cap. ex
parte, extra de foro compet. Rom. conſil. 499.
Staphil. de litter. inſt. cap.19. fol.333.*

Et

Et hoc procedit tàm in profanis, quam in beneficialibus, *gloſ. fin.in cap.poſt elect.extra de conc. præben.*

Nec ſufficeret, quod aduerſario obeſſet niſi petenti prodeſſet, *l.ſi fundo,ff.de rei vendic. Staphil. cap. 14. fol. 312.*

Exemplum erit in cauſa priuationis be-
339 neficij ob non ſolutam † penſionem, non
enim datur commiſſio ad alterius inſtantiã, quam penſionarij, cuius intereſt, *Staphil. cap. 15. fol. 318.*

340 Nec eſſet ſatis intereſſe de futuro; † ſed
debet exprimi de præſenti: nec ſufficeret, quod ius conſiſteret in euentu, & contingentia, quia ſuper iure de futuro Iudex moueri non poteſt, *l.nam quemadmodum, ff.de iudi.*

Pro exemplo deſeruit fidei cõmiſſarius,
341 qui ſi vult agere ante † diem fidei commiſ-
ſi, vt declarentur aliqua bona ob noxia reſtitutioni, non audietur, quia huiuſmodi iudicium poteſt eſſe eluſorium, ſi credimus *Ario Pinello in l.1.in 3.par.num.78.C.de bon. matern.*

Sed declara, quod ſi vocatus agit contra grauatum (dummodo ille non ſit in primo
342 gradu) pro cautione † de reſtituendo fidei-
commiſſum, obtinebit commiſſionem, quia intereſſe ſi ille non cauet eſt de præſenti, ſi enim non præſtatur cautio, datur immiſſio, *vt in Romana fideicommiſſi de Sabellis 10. Aprilis 1628. coram bo. me. Cardinali Virili.*

Aliud exemplum erit in eo, qui vocatus
343 eſt ſub conditione, † iſte enim videtur ca-
rere actione, & commiſſionem obtinere nõ poteſt, niſi conditio purificetur, *Cagnol.in l.in omnibus obligationibus,nu.68. de regul.iur.*

In cauſa beneficiali, non ſufficit exprimere in genere beneficium, niſi illud in ſpe-
344 cie deſcribatur, † & conſtaret de corpore
ipſius, ita quod ſi in eadem Eccleſia ſint plura beneficia ſimilia, dignoſci poſſit, quale eſt illud, quod eſt in lite; ne per vnicam commiſſionem detur occaſio moleſtandi plures perſonas: & ideo ſolemus dicere in commiſſione ſuper beneficio, ſub inuocatione talis Sancti in tali Eccleſia, quod vacauit per obitum talis; & poteſt etiam poni nomen intruſi, & commiſſio non extendetur ad alias
345 perſonas, † cauſas, res, & beneficia, præter
expreſſa, *cap. 1. & 9. extra de offic.delegat. l.ſi tibi, §.ſi partes, & l.ſi vnus, §.ante omnia, ff.de pact.* quia eſt ſtricti iuris *cap. 1. & 9. de off. deleg.* Ex quo etiam oritur, quod ſi in com-
346 miſſione non ponitur clauſula illa † cum
facultate inhibendi in Curia, & extra, Prælatus non poſſet inhibere extra Curiam, *cap. cum dilectus, de reſcript.* & inquit *Decian.*
347 *conſ.33.num.6.* quod ſecus erit † in Audito-
re Rotæ, quia etiam deficiente dicta clauſula, poteſt inhibere, *Rot. deciſ. 1. de procur.in non Caſſad. deciſ. 4. de reſcript.*

Cauere adhuc debet patronus, poſtquam
348 obtinuit cõmiſſionẽ, non permittere, † quod
labatur annus, quia ſi labitur à die, qua potuit vti, commiſſio euaneſcit, *cap.p.cumque extr. de reſcript. & Felin. in cap. cauſam, quæ num. 20. extr. eodem tit.*

Et debebit benè aduertere non obtinere
349 commiſſionem per viam † ſubreptionis, vel
obreptionis, quia malè faceret, illaque vti non poſſet: ſubreptitia autem diceretur,
350 ſi † vtendo inuolucro verborum, vel calli-
de, aut erroneè loquendo, obtineret reſcriptum, quod alias non obtineret; illud enim, hac ratione non procederet ex mera,
351 & deliberata † Principis voluntate, vt in-
quit *Felin.in cap.cum dilecta, n.2.& in cap. ad audientiam, 1. nu.13. extra de reſcript.* & quomodo dicatur ſubreptio, vel obreptio, docet *Felin.in dicto cap. ad audientiam, num. 15.*

In litibus eſt aduertendum, quod ſub-
362 reptio doloſa vitiat † in totum, ſi verò pro-
cedit ex ignorantia, vel ſimplicitate, non vitiat, niſi in quantum fuit cauſa conceſſionis, *cap. ſuper litteris, vbi Felin. num. 2. extra de reſcript.*

Sciendum eſt etiam, quod ſi illa, quæ nar-
353 rantur, in parte ſunt falſa, † & ex veris po-
teſt ſequi concluſio, & effectus deſideratus, valet commiſſio, *cap. ſi proponente, iuncta gloſ. extra de reſcript. Rot. deciſ. 7. eodem tit. in nou.*

Si in commiſſione plura narrantur, quo-
354 rum quodlibet ſufficit † ad probandam
intentionem impetrantis, niſi aſſumpſerit in ſe onus omnia probandi, vel vnum veniat qualificatiuè ad aliud, tunc non tenetur orator omnia probare, *cap. exhibita; vbi gloſ.extra de iud.l.ſeruus, vbi Bartol.ff. de re iud.cap.ſignificauit, vbi Franc.num.8. extra de appell.*

355 Commiſſio ſubreptitia † non eſt ipſo iu-
re nulla, ſed venit elidenda, ope exceptionis, & tribuit iuriſdictionem, niſi ſit auocato-
356 ria, † quia hæc eſt nulla ipſo iure, & non
tribuit iuriſdictionem, *Caſſador.deciſ 1.& 2. de reſcript. & deciſ. 2. de appell. Vant. de nullit.cap. quib. mod. null. ſan.poſſ,* & videnda eſt *Rot. deciſ. 6. de reſcript. in nou.*

357 Et ſubreptio allegari poteſt † dilatoriè,
& peremptoriè. Dilatoriè quidem, *vt in cap. ad audientiam 2. iuncta gloſ. de reſcript.* Peremptoriè verò, quando opponitur contram ipſam gratiam, *vt in cap ſi motu proprio de præb. in 6.* & poteſt allegari ante ſententiam, non poſtea, *l.peremptorias, C. ſent. reſcind. non poſſ.* ſuper quo eſt videndus *Innoc, & Abb. in cap. conſtitutus, de reſcript. & Staphil. cap.6. fol. 254. verſ. hinc eſt, & Vant. de*

nullit. cap. quot, & intra quot tempus, num. 15.
358 dicit † taciturnitatem non vitiare reſcriptum,& dat rationem, *nu.*26. *&* 53.

Hæc autem quæ diximus de ſubreptione,
359 & obreptione, habent locum exrra † Curiã, quia in ipſa Curia noſtra non datur de iſta exceptione, propter facilem aditum, qui ad Principem haberi poteſt, propter continuam præſentiam Sanctiſſimi D. N. Papæ, *vt in Calaguritana iuriſdictionis de Nagera*, 3. *Iulij* 1623. *coram clar. mem. Cardinali Vbaldo, & in Spoletana coadiutoriæ*, 5. 13. *Martij* 1615. *coram eodem*.

Et Tyrones, qui cupiunt faciliter huiuſmodi commiſſiones componere, poterunt recurrere] infra ad titulum de commiſſionibus, vbi dantur plures formulæ, ex quibus pro facti contingentia ſuæ poterit ſatisfacere neceſſitati.

Quas regulas debebit ſeruare Procurator in bene ſcribendo, & informando.

Artic. XIV.

360 *Probationes quando faciant rem claram.*
361 *Quotuplex ſit quæſtio, & quæ.*
362 *Quæſtio iuris, in quo ſit poſita, & quid ex ea oriatur.*
363 *Quæſtio iuris, ex quibus dilucidetur.*
364 *Quid oriatur ex facto probato.*
365 *Quid faciant prudentes procuratores.*
366 *Leges loquentes de Aduocatis, adaptantur Procuratoribus Romanæ Curiæ.*
367 *Procuratores Curiæ æquiparantur Aduocato de partibus, propter eorum excellentiam, & Tribunal Sacræ Rotæ.*
368 *Procuratores Romanæ Curiæ in facto, & in iure germanum ſenſum explanant.*
369 *Et recurrunt lege deficiente ad legum interpretes, & ad alios.*
370 *Fugiunt fallaciam logicam.*
371 *Vtuntur varijs argumentis.*
372 *Dicuntur excellentiores, qui in indiuiduo Doctores allegant.*
373 *In criminalibus quam regulam teneant.*
374 *Procuratori plus olei quam vini eſt conſumendũ.*
375 *Quale ius præferatur.*
176 *Procuratores, an & quando debeant vti allegationibus.*
377 *Quæ regulæ tenenda ſit in informationibus in ſcriptis, & vocalibus.*
378 *Ex quibus ſit diſcendum bene ſcribere, remiſſiuè.*
Procurator debet modeſte ſcribere, & abſque conuicijs.
379 *Illuſtriſſimus D. Camillus Meltius, optimam dedit regulam ad bene ſcribendum, & informandum.*
380 *Regula dicti Illuſtriſſimi D. Meltij.*
381 *Vtilitas, quæ oritur à dicta regula.*
382 *Procurator debet oculum firmare ad punctum negotij, & quare.*

SEd poſtquam commiſſionem obtinuerunt, & fecerunt probationes, quæ fa-
360 ctum palam faciant, † atque in tuto, certoque ponant, *vt in l. ſi ex plagijs, §. in cliuo, ff. ad l. Iuliam, cap. Paulus* 1. *quæſt.*1. aduer-
361 tent quod duplex eſt † quæſtio, altera quidem facti, & altera Iuris. Quæſtio facti contingit, quando rei propoſitæ veritatem alter affirmat, & alter negat: quæ probatur artificio, & induſtria, circumſtantijs, coniecturis, atque alijs argumẽtorum generibus. De hac tamen, certa regula non poteſt conſtitui ob communes multiplices locos, ex quibus ingenium probationes depromit.
162 Quæſtio autem iuris in eo † eſt poſita, quod vbi de facti veritate conſtiterit, quæritur, an ex eo illud ius oriatur, quo Actor rem ſibi competere probare poſſit, & ſucceſſiuè cõſequatur: & hoc ius accipitur pro titulo, quem Actor acquirit ſuper facto verificato, vel etiam pro ipſa actione, quæ ortum ducit ab ordinatione Principis, vel legis id ſtatuentis; videlicet, vt ex tali facto actio oriatur, propter quam meum declaretur id, quod in ipſa facti diſputatione, meum eſſe ambiguum erat.
363 Hęc autẽ quęſtio iuris, † vel legibus ſcriptis, vel non ſcriptis, vel Senatus Conſultis, vel reſponſis prudentum, prout ſunt Rotæ Romanæ deciſiones, dilucidatur: ſed quia legibus non omnia diffiniuntur, ſuppletur, quod remanet, ab interpretatione ad ſimilia referendo; cum leges omnes in eandem vtilitatem vertantur, *l. neque leges, l. non poſſunt, & l. nam vt ait, ff. de legibus Senatuſque Conſultis*.

Hinc ortæ ſumũt allegationes, quibus adhibitis legibus in teſtimoniũ iuris acquiſiti,
364 & ex facto † probato nobis competentis, noſtram intentionem per probationes in iudicio deductas certam facimus, atque ius noſtrum corroboramus, vel quodammodo ſaltem coloramus, *cap. inter dilectos, de fid. inſtrum.*

Hinc etiam oritur decertatio inter litiga-
365 tores, pro qua boni Patroni, † & Aduocati prudenter inſudant, [& vt clientibus proſint, eorum cauſas apud Tribunalia tractant, ambiguitates dirimendo, maximaque cum eorum laude, vitam, ſpem, & poſteros defendendo, *l. Aduocati, l. quicquid, & l. ſancimus, C. de Aduocatis diuerſ. Iudic.* Quæ leges
366 quamuis † de Aduocatis videantur loqui, attamen Procuratoribus Romæ practicantibus merito adaptantur, propter excellen-
367 tiam ipſorum, quia Procuratores † Ro-

manæ

Digitized by Google

manæ Curiæ æquiparantur Aduocatis de
partibus,præcipuè, quando ſunt primæ, vel
ſecundæ claſſis, & in Sacræ Rotæ Romanæ
Auditorio admiſſi ad patrocinandum, ex
hoc enim maximum decus, & honor reſul-
tat, tàm propter egregios mores, quàm
propter doctrinam eximiam, ſufficientiāq;
approbatam à tanto Tribunali, vbi nonniſi
cum magno rigore, quamuis laurea inſi-
gniti ex improuiſo denuo examinantur, vt
diximus *tit. de iudic.* quando de illo S. Tri-
bunali fecimus mentionem.
368 Student ergo in Curia patrocinantes† in
facto, & in iure rationibus (quæ ſunt Ani-
mæ legum) verum, & germanum ſenſum
explanant,earumque mentem obſeruant, &
congruè interpretantur,*l.ſcire,& l.benignius,
& l. in ambigua, ff. de legibus.* & quia vbique
369 caſus legis accommodari non poteſt, † re-
currunt ad interpretes ipſarum legum, ad
conſulentes, & prout opus, ſi fortuna arri-
deat,ad S. Rotæ Tribunalis deciſiones, quæ
magis communem firmant, & vbi textu, re-
petente, conſulente, & Rotæ opinione feli-
citantur,nil vltra deſiderant.
370 Logicorum fallacias omninò† fugiunt,&
naturali diſtinctione applicationes caſuum
rei veritati accommodant.
371 Multiplicibus argumentis vtuntur, † pu-
ta à ſimili,vel diſſimili, vbi eadem, vel con-
traria viget ratio, à maioritate, vel mino-
ritate rationis, ab exceptione ad regulam,
à ſpecie ad genus, ab ordine, à ſeruo ad
Monachum, à priuatione ad habitum, ab
expreſſo ad tacitum, à coniunctione dua-
rum legum, à fendo ad emphyteuſim, à cō-
modato ad precarium, à legatis ad fidei-
commiſſa, à contractu ad diſtractum, à ſen-
tentia ad tranſactionem,à libertate,alimen-
tis, & dote,ad piam cauſam, à fiſco ad Ec-
cleſiam, à fiſco ad dotem, & à lijs recenſitis
per Euerardum in ſua Topica Iuris,& ſimi-
libus,quæ quamuis obſeruentur vbique:hic
tamen frequentior datur occaſio,in ſumma
naturalem rationem inquirunt,& illa vtun-
tur, & ſi plurium argumentorum congerie
poſſunt cauſam defendere, non omittunt.
372 Excellentiores autem ij † iudicantur, qui
non ſimplicibus regulis applicant animum,
ſed caſum in indiuiduo deciſum vigilantes
reperiunt, & textum vel doctrinam alle-
gant.
373 In criminalibus quoque eſt† ſummoperè
cauendum tironibus, vt benè proceſſus vi-
deant, indicia colligant, illaque facto, &
circumſtantijs deſtruant, ad quod plurimū
retrahent auxilium à Speculatore, à Fari-
naccio, & demum à Guazzino ad Reorum
defenſam præparatis, & ſupra modum ſtu-
374 deant plus conſumere olei, † quam vini,
quia noctu lux oritur iuris prudentiæ, &
erubeſcant ſine lege loqui,& quidem lege,
quæ in foro præualeat,*cap.finali de præſcript.*
375 & vbi Canones † deſiderantur,vtantur Iure
ciuili, & ſciant ius priuatum iuri communi
præferri, hocque in locum deficientis mu-
nicipalis ſubſtitui: hoc autem procurato-
376 res † practicabunt de raro, & ſolum quan-
do in cauſa non habent Aduocatum ſociū,
& niſi textus, vel doctrina ſit ex ſelectiori-
bus, caſumque terminet in indiuiduo, vi-
deant tamen ſemper, etiamſi nihil allegēt,
quod motiua facti in iure poſſint defendi,
& ſola modeſtia allegationes omittant.
377 Qui itaque bonam † ſcripturam facere
peroptat, viſo accuratè proceſſu, factoque
diligenti ſummario, viſiſque concluſioni-
bus iuris an facto applicentur, non debet
incipere de facti narrationem ab ouo,& po-
ſtea longa ſerie omnia narrare, antequam
deueniat ad motiua, & rationes, ſed ſeriè
breuiter, & ſuccinctè compilata quanto ci-
tiùs veniat ad id, quod petit, & deindè ad
motiua Iudicem mouentia, & factum nar-
ret per modum rationis, ne cogatur bis idē
repetere,& ſtudeat ad punctum ſe vertere,
& circa illū facti circumſtantias applicare.
378 Et quia exemplis forſan † egemus ad co-
gnoſcendum bonum modum ſcribendi, re-
mitto Iuniores ad deciſiones R.P.D. Pe-
niæ, & præſentium Illuſtriſſimorum Audi-
torum Rotæ,ibi enim habebunt optimam
ſeriem, & normam ſcribendi, quia ibi poſt
aliquam breuem facti narrationem deueni-
tur ad punctum, idemque firmatur rationi-
bus iuridicis eleganti ſerie diſtinctis, & ob-
ſtantia remouentur reſponſis legalibus, &
ſolidiſſimis;à maioribus enim ſemper debe-
mus addiſcere, & eorum exempla,& normā
ſequi, ad hoc,vt non decipiamur,nec clien-
tes decipiamus.
379 Studebit etiam † Iunior in ſcribendo, &
diſputando, modeſtiæ, quæ ſummoperè Iu-
dicibus grata eſt,& ſummoperè vtilis,& ſer-
uabit regulam iam meo tempore ſtabilitā
ab Illuſtriſſimo,& Reuerendiſſimo Domino
380 meo Camillo Meltio, † tunc A. C. Locum-
tenente, & hodie Archiepiſcopo Capuano,
nec non Sacræ Congregationis Regularium
Secretario,non ſolum in modeſtè loquendo,
verùm etiam ante omnia in inſtruendo ani-
mum Iudicis,vt ſciat,pro quo,contra quem,
& quid petatur,ad hoc vt ipſe animum de-
beat applicare differentibus.
Regula,de qua feci mentionem,eſt iſta;
381 quando quis debet † oretenus informare,
debet ita incipere: In cauſa talis tituli, &
talis Diœceſis, & ſic indicare titulum cau-
ſæ,puta,in vna Mediolanen. Beneficij,& de-
inde addet.

Pro Meuio contra Titium petitur hoc,&
hoc,& ſucceſſiuè poſtea narrabit factũ ſuc-
cinctè, & poſtmodum repetet petitionem in
principio indicatã,& ſucceſſiuè dicet,quod
credit ſibi eſſe annuendum, & ſubdet moti-
ua, & rationes, propter quas ita credit ſibi
fauendum eſſe, fugiendo ſemper verba,ita
reſoluendum eſt,ſed dicendo ita videtur,vel
creditur dicendum. quod ſanè multum
laudabile eſſe dicebat nobis dictus Illuſtriſ-
ſimus, & Reuerendiſſimus Dominus noſter
382 Meltius, quia hoc pacto Iudex † informa-
tus de petitione, & puncto,poteſt audiendo
diſputantes faciliùs dignoſcere quicquid
boni pro facti dilucidatione, & reſolutione
cauſæ ſufficiat; ſi enim Iudex non facta tali
præparatione audit diſceptantes, non po-
teſt animum dirigere ad iuſtitiam capeſſen-
dam, & tædio afficitur, adeò vt non niſi
cum maxima difficultate poſſit negocium
diſtricare. Dicebat etiam idem Dominus
meus, quod Procurator debet (tanquam
383 Venator,† qui antequam ictum firmet quæ-
rit locum ambagibus, & impedimentis ſo-
lutum,vt oculo armato facilius feriat) an-
tecedenter omnes difficultates cognoſcere,
examinare,& fugare,vt certo ictu propoſito
cauſæque fine conſiderato,ad victoriam va-
leat properare.

De Citatione, & Inhibitione.

Cap. VI.

Quis poſſit exequi citationes.

Artic. I.

1 *Citationes in cauſis commiſſarijs, ſunt per curſores exequendæ.*
2 *Limita in Curijs Capitolij, Gubernatoris, & Vicarij.*
Inhibitiones, intimationes, publicationes, & affixiones, à quibus facienda in cauſis commiſſarijs. ibidem.
3 *Curſores habent maiorem fidem, quam mandatarij, & nuntij aliarum Curiarum.*
4 *Citationes, intimationes, & cætera neceſſaria, quinam mandent executioni extra Curiam.*
5 *Nuncius deputatus, non poteſt citationem,&c.per alium præſentare.*
6 *Limita, ſi adeſſet conſuetudo, vel adeſſent plures nuncij in eadem Curia.*
7 *Citatio an poſſit etiam à parte præſentari.*
8 *Debitor fugiens, an poſſit capi à ſuo creditore, abſque commiſſione.*
9 *Executio citationis non creditur parti, ſed debet probari.*
10 *Iudex, an poſſit parti committere etiam citationem realem, ideſt capturam, & qualiter.*

DIſcuſſa iuriſdictione, & alijs vt ſupra,in
materia citationum animaduertendũ
videtur, quod citatio quoque eſt fun-
damentum Iudicij, ſecundum *Tomat.*
1 *deciſ.168.tom.1.* & ideo in Curia † legitimè
per Iudicem decreta,in omnibus cauſis, co-
ram quibuſcumque, tàm ordinarijs,quàm
delegatis pendentibus, debet per Curſores
præſentari,niſi cauſa ſit coram Vicario Pa-
pæ,vel in Curia Capitolina,vel Gubernato-
re Vrbis,vel coram Artium Conſulibus,qui
2 habent proprios † nuncios,& mandatarios,
qui in eorum Tribunalibus poſſunt cumu-
latiuè cum curſoribus, ibi citationes exe-
qui, vt ſub pœna etiam excommunicatio-
nis mandat *Iulius III. Conſtitut. 14. fol.
579.tom. 1. bull. noui.* & idem dicendum eſt
de Inhibitionibus, Intimationibus, publi-
cationibus, & affixionibus, alias enim ſunt
3 nullæ. † Curſoribus tamen adhibetur ma-
ior fides, quam mandatarijs, ſeu nuncijs
aliarum Curiarum, & terrarum, *Rot.dec.15.
de dol. & contum. in nou.*
4 Extra Curiam verò, præmiſſa † fieri de-
bent per perſonas ad id deputatas, & alias
ſecundum ſtilum Curiarum. & in hoc ad-
5 uertendum eſt, † quod ſi adeſt nuncius de-
putatus, non poteſt alius nuncius illam
6 præſentare; niſi hoc eſſet † de conſuetudi-
ne,vel adeſſent in dicta Curia plures nuncij
publici, vt ſunt Curſores, vel Mandatarij
Capitolini, & Curiæ Vicarij, & Guber-
natoris, quia tali caſu executio ſuſtinere-
tur, *Franc. in cap. cum parati, in fin. extra de
appell.*
De iure tamen, & hoc etiam approbauit
*Rota in Cæſarauguſtana diſtributionum, ſeu at-
tentatorum, 5. Maij 1646. coram R.P.D. Cer-*
7 *ro,* poteſt citatio † præſentari, etiam à par-
te; dummodo ad partis citatæ conſtet no-
titiam perueniſſe,& arctat ad comparendũ;
licèt aliquando omninò requiratur com-
8 miſſio Iudicis, † quia etiam abſque com-
miſſione pars poterit capere ſuum Debito-
rem fugientem, *Felin. in cap. cum ſit Roma-*
9 *na, extra de appell.* ſed non † creditur parti
citationẽ fuiſſe exceptam,niſi probet; quod
ſecùs eſt in nuncio, *Franc. in dicto cap. cum
parati, num. 17. extra de appell.*
10 Iudex etiam poteſt committere † parti,
non ſolum citationem verbalem, ſed etiam
realem, quæ fit per capturam, dummodò
fiat ſine armis, & reſiſtentia, neque habeat
annexam cauſæ cognitionem, *Cagnol.in l.nõ
eſt ſingulis, de reg. iur.* licet melius ſit à præ-
miſſis ſe abſtinere, vt monet *Clar. quæſt. 28.
in fin.*

Quomo-

Quomodo ſit exequenda citatio,

Artic. II.

11 *Prima citatio ſemper eſt perſonaliter facienda*, *præcipuè ſi ſit ad comparendum perſonaliter*, *& num.* 12.

13 *Et quid ſi agatur de incurſu cenſurarum*, *aut priuatione beneficij*, *& num.* 14.

15 *Sola contumacia eſt cauſa ferendæ excommunicationis ab homine.*

16 *Citationem perueniſſe ad notitiam*, *eſt probandum*, *ſi agitur de magno præiudicio.*

17 *Latitans*, *vel prohibens perſonaliter non citari*, *quo remedio cohibeatur.*

18 *Prohibens non citari*, *habetur pro citato.*

11 SEmper eſt certum,† quod prima citatio
debet fieri perſonaliter, *Bartol. in l.* 4.
§. Prætor ait, *ff. de damn. infect. Vant. de nullit.*
citat. num. 83. *Vbert. de citat. cap.* 7. *num.* 207.
& 211. *fol.* 351. *& num.* 214. *& ſeq. fol.* 252.
12 præſertim † ſi citetur ad comparendum
perſonaliter, *Rot. deciſ.* 3. *de dol. & contum. in*
13 *antiq.* Vel agatur † de incurſu cenſurarum,
14 aut priuatione beneficij,† quia tunc requiritur
certa, & indubitata notitia, per quam
citatus efficiatur verè contumax, *gloſ. in cap.*
Epiſcopi, 51. *quæſt.* 3. *Innoc. in cap. fin. extr. de*
eo qui mittitur in poſſeſſ. Vbert. d. tract. c. 5.
num. 85. *fol.* 201. *& cap.* 11. *num.* 142. *fol.* 518.
15 *tom.* 2. Et ratio eſt, † quia ſola contumacia
eſt cauſa ferendæ excõmunicationis ab homine,
gloſ. in dicto cap. Epiſcopi, *Gemin. in c.* 1.
num. 13. *de ſent. excom. in* 6. *Felin. in rubr. extra*
eodem tit. Alber. capt 1. *extra de Iud. Vbert.*
d. Eo tract. cap. 16. *num.* 146. *fol.* 803.
16 Et ſi agitur † de magno præiudicio, ſemper
debet conſtare citationem perueniſſe ad notitiam
citati, *Vant. dicto cap. de nullit. cit.*
num. 141.
17 Si autem citandus † latitet, vel prohibet,
ne perſonaliter citetur, datur remedium
approbatum per quod deuenitur etiam ad
relaxationem cenſurarum, *Rom. conſ.* 483.
Felin. in cap. cum ſit Romana, *num.* 14. *&* 20.
18 *extr. de appell.* Ratio eſt, quia, † qui prohibet
nè citetur, habetur pro citato, *Clem.* 2.
vbi Card. vt lit. pend. & multa in praxi notanda
refert *Vbert. in ſuo tract. de cit. cap.* 16.
num. 134. *& ſequenti fol.* 801.

De pluribus ſpeciebus citationum, *& modo eas exequendi.*

Artic. III.

19 *Citandus perſonaliter*, *quando conueniatur per diligentias.*

20 *Iudices an*, *& quando ſoleant decernere citationes exequendas domi*, *vel ad valuas Eccleſiæ.*

21 *Iuramentum an ſufficiat*, *& ad quem effectum*, *licet non conſtet de diligentia.*

22 *Diligentia qualiter fiat*, *ſi arctandus eſt abſens.*

23 *Procurator abſentis citatur*, *ſi adeſt*, *& Procurator non citatur niſi in ſubſidium*, *& nu.* 24.

25 *Citatio qualiter fiat abſenti malitioſo*, *ſe occultanti*, *aut prohibenti non citari.*

26 *Citatio in loco originis facta*, *quando ſufficiat*, *& ſi citatus alibi ſit ratione officij.*

27 *Reus in criminalibus facta diligentia*, *qualiter citetur non repertus*, *vel repertus in alieno territorio*, *num.* 28. *&* 29.

30 *Nuncius poteſt de directo*, *abſque alia diligentia petere domum rei criminaliter citandi.*

31 *Minor*, *vel perſona priuilegiata abſens ex cauſa reipublicæ*, *ſi ſint citandi*, *quid agendum.*

32 *Citationes omnes arctant*, *dummodo prima fuerit perſonalis.*

33 *Citatio domi de iure*, *qualiter fieri debeat*, *& quid ſufficiat de ſtilo*, *& nu.* 34. 35. 36. 37.

38 *Curſor non adhibet teſtes in relatione*, *& quid intelligatur*, *ſi referat*, *feci*, *vel feci domi dimiſſa copia*, *& num.* 39.

40 *Curſores exequuntur omnes citationes priuatiuè ad alios in cauſis commiſſarus.*

41 *Curſorum relationi creditur*, *niſi de contrario doceatur ſaltem per iuramentum.*

42 *Vagabundus qualiter citetur pendente lite*, *tam ſuper mobilibus*, *quam immobilibus*, *& n.* 43.

44 *Reus difficilis reperitionis*, *vel ſi habitat in ſuburbio cogitur ad conſtituendum domicilium*, *& num.* 45.

46 *Reus in beneficialibus*, *vel vagabundus*, *vel difficilis reperitionis*, *&c. qualiter citetur*, *n.* 47. *&* 48.

49 *Non tutus acceſſus ad effectum citandi aliquem*, *ex quibus requiſitis probetur*, *& nu.* 50.

51 *Facultas decernendi citationem per edictum*, *ob non tutum acceſſum*, *quãdo*, *& qualiter detur.*

52 *Citatio per edictum*, *non poteſt concedi abſque generali commiſſione.*

53 *Non tutus acceſſus debet probari*, *& qualiter antequam decernatur citatio per edictum.*

54 *Declara aliter proceſſum eſſe nullum.*

55 *Non tutus acceſſus*, *an contra omnes ſit probandus*, *ſi plures ſint citandi.*

56 *Iuramentum partis*, *an ſufficiat ad probandum*, *non tutum acceſſum.*

57 *Citatio per edictum*, *an ſoleat concedi contra incertos.*

tertos, ſua intereſſe putantes, vel mortuo colli-
gante, & nu. 58. & 59.
60 *Citatio per edictum contra prædictos, qualiter fieri ſoleat.*
61 *Citatio facta per edictum, quomodo exequi ſoleat, & nu. 62.*
63 *Citatio prædicta, an debeat affigi originalis, vel etiam legi, & nu. 64.*
65 *Citatio prædicta arctat, ac ſi fuiſſet perſonaliter executa.*
66 *Citatio prædicta, quando vlterius poteſt decerni, & exequi, remiſſiuè.*
67 *Citatio quælibet, ſiuè domi, ſiuè perſonaliter, poteſt die feriata intimari.*
68 *Citatio per edictum decreta tempore audientiarum, poteſt exequi tempore vacantiarum.*
69 *Officium contradictarum, conquieſcit tempore vacantiarum.*
Executio tempore vacantiarum, fit ad valuas Cancellariæ, & in acie Campi Floræ. ibidem.
70 *Citatio decreta per affixionem poteſt differri, & legi per contradictas.*
71 *Citatio Collegio, ſeù vniuerſitati quomodo fiat, & exequatur, remiſſiuè, & nu. 72.*
73 *Citationis copia, ſi petatur à parte, non eſt illi deneganda.*
74 *Copia prædicta authentica datur ſumptibus petentis, vel ſaltem legitur.*
75 *Nuncio eſt eredendum, ſiue citet in voce, ſiue in ſcriptis.*
76 *Scriptura non eſt de eſſentia citationis.*
77 *Citatus, quando non teneatur eredere nuncio ſine litteris citatoris.*
78 *Nuncio non creditur ſine litteris citantis perſonaliter, vt capiendo pignora, & ſimilia.*
79 *Citatio nulla, iniuſta, & ſimilis poteſt ſperni, non inducit litis pendentiam, nec iuriſdictionem.*
80 *Proceſſus factus vigore citationis nullæ, & iniuſtæ, aut impoſſibilis implementi, eſt nulla.*

19 REmedium eſt procedendi † per dili-
gentias de citando perſonaliter, quia
20 Iudices † nunquam ſolent decernere cita-
tionem exequendam domi, vel ad valuas
Eccleſiæ, niſi præſtito iuramento penes acta,
fuiſſe factas diligentias de reperiendo per-
21 ſonaliter citatum: † ſufficit tamen de ſtilo
iuramentum, quamuis aliàs non conſtet de
diligentia, & hoc eſt de plano admittendũ,
quando pars eſt præſens, ad quod videndus
eſt dictus *Vbert. de citat. cap. 12. num. 215. &*
ſeq. fol. 104. & ſeq.
22 Si verò arctandus eſt abſens, † fit diligen-
tia de eum reperiendo; hoc modo: commit-
titur nempè primò vni Curſori, deinde duo-
bus, qui requirunt citandum per omnia lo-
ca publica Ciuitatis, vt dicam infra, &
de hoc fit relatio per eundem in actis, ſi
notoriè conſtet, non adeſſe Procuratorem
citandi, vt fuſiùs etiã dicã infra *tit. de Dili-*
23 *gentijs*. Si verò adſit Procurator, ille † de-
bet citari, *Bartol. in l. 4. §. prætor ait, ff. de damn.*
infect. Vant. vbi ſupra n. 84. & Vbert. loco cit.
24 Procurator enim tantum in † ſubſidium
videtur citandus, quia aliàs ob eius ſolius
contumaciam in rebus magni præiudicij,
non poteſt procedi contra Dominum, *Bar-*
tol. in l. quamuis, ff. de damn. infect. Vant. dicto
25 *num. 89. & ſeq.* Si vero † ille ſe abſentauit
malitioſè, non relicto Procuratore, aut ſe
occultat, vel impedit, ne perſonaliter citari
poſſit; in cauſis profanis, ſufficit, ſi citetur
domi, in qua principaliter habitat cum fa-
milia, *Cardin. Clem. 1. num. 6. de for. comp.* &
26 iſta citatio, † facta domi in loco originis,
ſufficit; quamuis citatus alibi habitet ratio-
ne officij, *Boer. decis. 11. Vant. dicto cap. nu. 87.*
27 In criminalibus etiam † debet fieri debi-
ta diligentia reperiendi Reum perſonaliter;
28 & ſi † reperitur in alieno territorio, debet
citari per litteras ſubſidiarias, ſeù hortato-
rias, quæ diriguntur iudici illius loci, ſeù
territorij, vt illum citari permittat; vt mo-
net *Clar. in quæſt. 31. verſ. ſed hoc quidem, &*
Guazzin. in tract. ad defenſ. tom. 1. tit. citatio quo-
modo ſit form. fol. 226. num. 28. & ſeq.
29 At ſi non inuenitur perſonaliter, † poteſt
citari domi, vt ſupra, & iſta citatio arctat,
ac ſi fuiſſet perſonaliter præſentata, nec re-
30 quiritur de † conſuetudine, quod Reus per-
quiratur priùs, vt perſonaliter citetur; ſed
ſufficit quod Nuncius de directo eat domũ
Rei, niſi ſtatuta locorum aliud diſponant,
quia deberent ſeruari, *Clar. dicta quæſt. 31.*
verſ. dictum eſt de reformat.
31 Si verò citandus eſſet † minor, vel alia
perſona priuilegiata, quæ abeſſet ex cauſa
publica, vel non ſe defenderet, eſſent citandi
amici, & conſanguinei ipſius, ſaltem per
edictum, *Imol. in Clem. cauſam, num. 28. 64.*
& 72. Vant, vbi num. 143. & multa de cita-
tione minoris tractat *dict. D. Vbertus cap. 12.*
num. 135. fol. 75. & cap. 14. à num. 434. vſque
ad num. 445. fol. 566. & ſeq. Et de abſente per
edicta dicit *idem dicto tract. cap. 7. num. 379.*
& per citationem domi ſolitæ habitationis
cap. 11. num. 361. fol. 592.
32 Executa autem prima citatione † perſo-
naliter, ſufficit deinde ſemper citare domi,
Put. deciſ. 14. & 43. de Iud. Vant. dicto cap.
num. 91. & ſic executa arctat etiam ſi cita-
tus de ea non habuerit ſcientiam, *Card. in*
Clem. 1. nu. 2. de for. comp. Quod amplia, etiam
reſpectu citationis ad ſententiam, *Rota de-*
ciſ. 8. de dol. & contum. in antiq. Vant. vbi ſupra
dicto num. 91.
33 Et citatio domi, † de iure debet fieri pu-
blicè, & copia ipſius oſtio affigi, licet de ſtilo
Curiæ dimittatur in ianua complicata, vel
in

Digitized by Google

in rimula oſtij, vel in capſula retineri ſo-
34 lita, † & debet etiam dari in manibus do-
meſticorum, licet etiam de ſtilo ad æqui-
35 pollendum ex vi † reformationis Curſor
debeat pulſare ianuas, & habitantes voca-
re, quod non ſeruatur, indicando dimiſſio-
nem citationis, *V ant. ibidem num.* 28. Et ſuf-
36 ficiet, † quod nuncius ante domum, abſque
eo quod ingrediatur, illam exequatur, *gloſ.
in dicta clem. cauſam iri, verſ. in domo.* & de
his etiam diſponit plura *reform. Pauli V. cit.
de curſoribus, & mandatar. §. citationes.* Et talis
37 executio † non poteſt fieri poſt tertiam ho-
ram noctis, *V bert. dicto cap.* 12. *num.* 247. *fo-
lio* 74. *tom.* 1. nec in relatione adhibentur
teſtes, *vt ibidem num.* 315. & ſi referunt ſim-
38 pliciter † feciſſe, intelligitur perſonaliter,
idem V bert. dicto cap. 12. *num.* 317. *fol.* 145. &
ſi dicunt dom. dim. cop. quamuis à tergo
citationis fuerit per copiſtam appoſitus
alius locus, quam vbi citandus habitat, niſi
dicat, feci, vt à tergo, intelligitur de domo
39 ſolitæ † habitationis, *vt num.* 330. *fol.* 149
40 In omnibus autẽ cauſis commiſſarijs, om-
nes citationes debent exequi perſonaliter,
vt ſi reus latitet per diligentias de reperien-
do perſonam per dd. Curſores priuatiuè,
quoad mandatarios, ſed procedit in cauſis
commiſſis iudicialiter, *vt idem num.* 371. *fo-
lio* 161. eorumque relationi creditur, niſi
41 doceatur † de contrario ſaltem per iuramẽ-
tum, idem *ibidem num.* 390. *fol.* 169.
42 Quando citandus eſt † vagabundus, adeo
vt ſicut non poteſt citari perſonaliter, ita
nec habeat domum vel habitationem, ſi lis
pendet ſuper re mobili, debet fieri diligen-
tia de eum reperiendo in loco contractus,
& vbi forum ſortitus fuit; deinde eum per
præconem citare, vel per edictum; ſi verò lis
43 vertitur † ſuper immobilibus, poteſt citari
per affixionem cedulæ in loco rei litigioſæ,
vt docet *V ant. dicto cap. num.* 122. *& V bert.
cap.* 7. *num.* 348. *fol.* 340.
44 Et ideo, quando † citatus aliquando cõ-
pareat, ſed per eius abſentiam redditur dif-
ficilis reperitionis, poteſt cogi à Iudice ad
conſtituendum domicilium, vbi citari poſ-
ſit in loco Iudicij, *V ant. ibidem num.* 117.
45 idemque † ſi habitat in ſuburbio *ibidem.*
46 Hæc autem procedunt † in profanis, non
autem in cauſis beneficialibus, in quibus,
quando prima citatio non poteſt perſonali-
ter fieri, tunc debet publicari in Cathedrali,
in Eccleſia beneficij, ſuper quo lis pendet, ſi
47 requirit reſidẽtiam perſonalem; † alias enim
debet exequi domi, & affigi in valuis Ec-
48 cleſiarum, in quibus publicatur; neque
huiuſmodi publicatio requiritur in alijs
cauſis, quam beneficialibus, vt dixit *Imol.
Cardin. & alij in d. c.* 1. *de appel.* vbi ponitur for-
ma exequẽdi citationes in partibus, *& V an.
vbi ſupra num.* 118. & in hoc recurrendum
eſt ſemper *ad dictam Clem. cauſam, & ad Caſ-
ſad. dicta deciſ.* 1. *de appell. & Rot. deciſ.* 22. *de
reſcript. in nou. & ad V ant. dicto cap. nu.* 99. qui
dant formam dictæ citationis.
49 In caſu quo † non pateat tutus acceſſus
propter aliquam cauſam ad citandum Ad-
50 uerſarium, vel eius Procuratorem; † duo re-
quiruntur coniunctim, nec alterum ſufficere-
ret: quod ſcilicet non ſit tutus acceſſus, &
quod non poſſit citari mediante Procura-
tore mittendo, *vt gloſ. in dicta Clem. cauſam,
verb. & præfertur, de elect.* & ibi *Imol. nu.* 34.
de quibus videndus eſt etiam *dictus D. V ber-
tus eodem tract. de cit. cap.* 12. *à num.* 195. *vſque
ad num.* 233. *tom.* 3. & tali caſu ſolet in Com-
51 miſſione † dari facultas Iudici, decernendi
citationem per edictum, cum clauſula ta-
men, conſtito ſummariè, & extraiudicialiter
de non tuto acceſſu, *iuxta extrauagantem,
rem non nouam, de dol. & contum. Clem.* 1. *de
iud. Staphil. cap.* 16. *fol.* 320. *& ſeq.* nec poſſet
52 talis † citatio concedi, abſque generali ſal-
tim commiſſione, quia eam ſolus Papa po-
teſt concedere, *dicta Clem.* 1. *vbi Caſſad. in
princ.*
53 Et antequam decernatur, † debet pro-
bari non tutus acceſſus, vt etiam dicam in-
fra, coram Iudice ſaltem per teſtes deponen-
tes ſe credere eſſe impoſſibile, vel non tutũ
citare perſonaliter, vel domi, *Caſſador. de-
ciſ.* 2. *de dol. & contum. V eſtr. lib.* 4. *cap. de ci-
tat. extra Cur. fol.* 89. *Staphil. dicto fol.* 320. *&
54 ſeqq.* & ſi † aliter, fieret proceſſus eſſet nul-
lus, *V ant. dicto cap. num.* 124. *& V bert. loco
citato.*
55 Si vero plures ſunt † citandi, cõtra omnes
eſt probandus non tutus acceſſus, quia pro-
batio talis contra vnum, non nocet alijs, ni-
ſi militaret eadem cauſa contra omnes, vt
puta, ſi omnes eſſent ex eadem Ciuitate, vel
Prouincia, ad quam non pateat tutus ac-
ceſſus, *Caſſad. dicta deciſ.* 2.
56 Neque ad illud probandum † ſufficeret
iuramentum partis, ſuper potentia aduerſa-
rij, ſi non examinarentur teſtes, *vt reſoluit
Rot. deciſ.* 22. *de dol. & contum. in antiq.* & hæc
57 citatio ſolet de raro concedi contra incer-
tos, niſi in quibuſdam caſibus; & quando
58 proceditur † contra intereſſe putantes, *Caſ-
ſador. deciſ.* 6. *vt lit. pend. in fine*, vel quando
59 proceditur † poſt mortem collitigantis,
V bert. vbi ſupra.
60 Forma autem huius † citationis habe-
tur apud *V ant. dicto cap. num.* 131. & apud
d. V bert. vbi ſupra num. 195. vbi explicatur
fol. 87. *& regiſtrabitur infra.*
61 Modus etiam illam exequendi † eſt, quod
prius ſecundum aliquem legitur in audien-

tia

tia contradictarum, deinde affigitur, & legitur in duobus locis publicis in Curia, & deinde in partibus in alijs duobus locis vi-
62 cinioribus domicilio, & habitationi † ipſius citandi, ſi poteſt. Dico loci, non Prouinciæ in qua habitat, itaut de facili poſſit habere notitiam, ſecus enim proceſſus annullaretur; *Caſſador. decif. 1. & 6. de dol. & contum. & Vbert. vbi ſupra num. 200. fol. 94.* ſed de hoc dicam etiam infra titulo particulari.
63 Dixi, affigi, † & legi, quia de iure non ſufficit affixiſſe, niſi legatur, & quando affigitur, de iure debet affigi copia originalis,
64 *Rot. decif. 8. eodem in nou.* ſed de ſtilo † ſufficit, quod affigatur, ſi tamen Notarius, vel alius executor aſſerat citationem fuiſſe publicatam, & executam, prout in litteris ſufficit; tunc enim cenſetur ſatisfactum formæ, etiam quod in ſpecie non exprimat omnia, vel conſtet lectam non fuiſſe, *Caſſador. decif. 4. eodem tit. Vant. ibidem. num. 133. & 137. & Vbert. vbi ſupra num. 200. & ſeqq.*
65 Effectus autem † huius citationis eſt, vt arctet, ac ſi fuiſſet perſonaliter executa, *dicta extrauag. rem non nouam, de dol. & contum: dicta Clem. 1. vbi Card. de Ind.*
66 Et de huiuſmodi citatione, † quādo, & in quibus caſibus decerni, & quando exequi poſſit, videndus eſt lariſſimè *Felin. in c. quoniam frequenter, §. pone extr. vt lit. non conteſt. Rot. decif. 8. de dol. & contum. in nou. Caſſad. decif. 1. 26. & tot. tit. eadem, Veſtr. lib. 4. tot. cap. de execut. cit. ad par. fol. 83. & lib. 1. de offic. contradict. fol. 14. & ſeq. & Vbert. vbi ſupra.*
67 Sicuti autem omnis citatio, ſiuè domi, ſiuè perſonaliter, poteſt exequi die feriato, *Rot. decif. fin. de ferys, Caſſad. decif. 5. de dol. & contum. Vant. dicto cap. num. 46.* Imò etiam ci-
68 tatio per † edictum decreta tempore audientiarum, exequi poteſt tempore vacantiarū,
69 quo tempore † ſolet officium contradictarum conquieſcere, & tunc fit executio per affixionem in valuis Cancellariæ, & in acie Campi Floræ. Similiter decreta per affixio-
70 nem poteſt differri, † & legi per contradictas, *Caſſad. dicta decif. 5. Veſtr. dicto cap. de exeq. citationis ad part. fol. 54.*
71 Et ſi eſt citandum Collegium, † ſeu Vniuerſitas, legitur forma apud *Vant. dicto cap.*
72 *num. 114.* & quomodo ſit † facienda illius executio, dicit *Vbert. dict. tract. cap. 7. à n. 135 fol. 335. vſque ad num. 146. & cap. 9. nu. 245. & ſeq. fol. 106. & cap. 11. num. 154. fol. 523. & num. 384. fol. 602. tom. 2. cap. 12. à num. 137. fol. 72. vſque ad num. 362. fol. 157. & cap. 14. à num. 521. vſque ad num. 547. fol. 598.*
73 Si vero copia citationis, † quandocũque executa pretatur à parte, non eſt illa denegãda, *dicta Clem. cauſam, in fin. Veſtr. lib. 4. cap. de exequt. cit. ad part. fol. 84.* & ſi velit co-
74 piam † authenticā, debet ei dari ſuis ſũptibus, aut ſaltem debet ei legi, aliàs proceſſus eſt nullus, nec citatus tenetur comparere, *d. Clem cauſam Specul. in tit. de cit. §. item. Caſſad. decif. fin. vt lit. pend. Vant. d. cap. num. 151.*
75 An autem Nuncio † debeat credi, ita diſtinguendum eſt: quod affirmatiuè, ſi eſt publicus, ſiue citet in voce, ſiue citet in ſcriptis
76 quia ſcriptura † non eſt de eſſentia citationis. *Abb. & alij in cap. cum dilect. extr. de dol. & contum. Franc. in cap. cum parati, num. 18. & 39. extr. de appell. & Vbert. vbi ſupr. cap. 7. à num. 55 vſque ad num. 69. fol. 318. & ſeq.*
77 Et ſi Nuncius † non eſt publicus, vel præſentat citationem extra territorium Iudicis committentis, aut citet coram Iudice delegato, citatus non tenetur credere ſine litteris citatorijs, *Vbert. eodem tract. dicto cap. 7.*
78 *num. 52. fol. 318.* ſicut etiam † nullo caſu, ſine litteris ei crederetur, ſi vellet citare realiter, vt puta capiendo pignora, vel tenutam, aut alias quomodolibet grauando in bonis, *Franc. dicto num. 28. cum ſeq.*
79 Et ſi citatio erit notorie † nulla ex defectu iuriſdictionis, vel ex ſui facie iniuſta, & temeraria, aut adimpleri non poſſit, poteſt impunè ſperni, nec inducit litis pendentiā,
80 nec prorogat † iuriſdictionem, & proceſſus factus illius vigore eſt nullus, *Vant. dicto cap. de null. cit. num. 22. & ſeq.*

De relatione Nuncij, ſuper executione citationis.

Artic. IV.

81 *Nuncius debet de executione legitima citationis facere relationem, & penes quem.*
82 *Nuncio prædicto creditur, etiamſi pars neget, niſi ſit vilis, & negans non, & num. 83. & 84.*
85 *Credere magis nuncio, quam parti, eſt in iudicis arbitrio.*
86 *Iudex poteſt deferre iuramentum parti in caſus prædicto, ſed regolariter debet probare.*
87 *Nuncio an credatur circa reſponſionem citati.*
88 *Nuncio referenti ſe percuſſum, aut iniuriatum, an credatur.*
89 *Nuncio an Notario magis credatur, & quo caſu.*
90 *Nuncio in quibus credatur, vel non credatur, & quomodo ſuſtineatur executio.*
91 *Citatio in partibus executa debet reproduci cum fide executionis, & qua.*
92 *Executio non facit fidem, niſi exprimatur forma executionis, nec ſufficit relatio ad litteras.*
93 *Actus non poteſt expediri, niſi facta relatione citationis, & alias eſt nullus.*
94 *Actus prædictus nullus, an facta relatione reualidetur.*
95 *Citatio non præſumitur, niſi probetur, & ſi iudex dicat, viſa citatione, & c.*

96 *Limi-*

99 *Limitatur tamē in quatuor caſibus. vſq. ad 110.*
101 *Actus factus ante relationem Nuncij, quando facta relatione, reconualeſcat.*

81 HInc ſequitur † quod citatione legitimè executa debet Nuncius de eius
executione facere relationem penes acta,
vel apud Notarium publicum, niſi de ſtilo
ſeruaretur, quod credatur ſimplici relationi
eiuſdem Nuncij à tergo citationis ſua
manu ſcriptæ, vt. vidi in locis circa Romam
ſitis, ſeruari, & Nuncio ſic † re-
82 ferenti, † creditur *l. magis ob illud, ff. de reb.*
eorum, qui ſub tut. gloſ. in dicto cap. cum pa-
rati, etiam quod pars neget ſe fuiſſe citatā,
Specul. in tit. de cit. §. ſequitur, & §. iam de ci-
83 *tat.* Declara, † niſi Nuncius eſſet vilis per-
ſona, prout de ſolito teſtatur, *Vbert. dicto*
84 *c. 7. n. 55. fol. 318.* & pars † negans cōſtituta
in dignitate, vel alias vitæ laudabilis, quia
85 tunc † eſſet arbitrarium Iudici, penſatis re-
ctè qualitatibus cauſæ, & perſonarum, cre-
dere magis parti, quam Nuncio poſſet etiā
86 Iudex † deferre iuramentum parti, ſed re-
gulariter ei incumbit onus probandi con-
trarium, quia præſumitur pro Nūcio, *Franc.*
in dicto cap. cum parati, num. 36. cum ſeq.
87 An vero Nuncio † credatur, circa reſpō-
ſionem citati, vt puta, quod dixerit ſe nol-
le venire, dubium eſt inter DD. ſed D. Gra-
tioſus tenet affirmatiuam *dicto cap. 7. nu. 73.*
88 *fol. 321.* Clarum quidem eſt, † quod ſi refe-
rat ſe percuſſum, vel alias iniuriatum fuiſſe
à citato, ei non creditur, *Franc. ibidem n. 40.*
& Vbert. vbi ſupra num. 80. & 81. fol. 322.
89 *tom. 1.* Si † etiam quæſtio eſſet inter Nun-
cium, & Notarium, quia Nuncius dicat ſe
aliter retuliſſe, quam ſcriptum fuerit, niſi
Notarius ſit ſuſpectus, magis ſtatur eius
ſcripturæ, quam aſſertioni Nuncij, *Franc.*
ibidem num. 39. Et de materia videndus eſt
etiam idem *Franc. in cap. cum parati, nu. 49.*
90 *& circa fin.* In quibus † autem credatur, vel
non credatur Nuncio, & quomodo cita-
tionis executio ſuſtineatur, videndus eſt di-
ctus D. *Vbert. dicto tract. cap. 9. à num. 212. ad*
num. 240. fol. 98. & ſeqq. & cap. 10. num. 235.
fol. 279. cap. 11. à num. 14. fol. 484. vſque ad
nu. 336. fol. 586.
91 Poſtquam citatio † fuit in partibus exe-
cuta, debet in actis reproduci, cum fide
executionis, in qua exprimatur ſub qua
92 forma fuit facta, alias † fidem non facit, nec
ſufficit quoad formam executionis, habe-
re relationem ad litteras citatorias, *Egid.*
concluſ. 200. Veſtr. lib. 4. cap. de except. cit. ad
par. fol. 84.
93 In tantum autem † huiuſmodi relatio eſt
neceſſaria, quod actus ad quem fuit facta
citatio, nullo modo debet expediri, niſi
priùs conſtet Iudici per relationem Nun-
cij, partem fuiſſe citatam, alias actus eſſet
nullus, quamuis verè fuiſſet citata; neque
94 facta † deindè relatione renalidatur, *l. hæc*
autem, §. 1, vbi Bartol. ff. ex quib. cauſ. in poſſeſſ.
eat. & idem Bartol. in l. multum intereſt, ff. de
condit. & demonſtrat. Innoc. in cap. cum contin-
gat, extr. de off. deleg.
95 Neque ſufficit † quod Iudex dicat in
ſententia, viſa citatione, &c. quia cum ſit
ſolemnitas extrinſeca, non præſumitur in-
teruenisse, niſi probetur ex actis, *Vant. dicto*
cap. de null. cit. nu. 146.
96 Fallit hæc concluſio † in quatuor caſi-
97 bus. Primo ſi pars fuiſſet præſens, † & cum
expeditur illius actus, quia præſentia par-
tis tollit defectum omnem, non ſolum re-
lationis, ſed etiam citationis, *Bald. in l. pro-*
latam, in fin. C. de ſent. Secundo, ſi periculum
98 eſſet † in mora, vt puta, quia laberetur in-
ſtantia, vel eſſet præfixum tempus ad cau-
ſam expediendam, *Bald. in l. falſus, C. de iud.*
99 Tertio ſi adſit conſuetudo, quod relatio
Nuncij ſcribatur poſt actum geſtum, tunc
enim ſi ſtatim conſtet de relatione, ſufficit.
100 Quarto ſi adſit † aliqua præſumptio, partem
101 fuiſſe citatam, quia † tunc licet actus factus
ante relationem citationis de rigore iuris
ſit nullus, facta tamen relatione cōualeſcit,
Bald. in dicta l. falſus, & Franc. in dicto c. cum
parati, num. 44. & ſeq. Vant. dicto num. 146.
in fine.

An allegatio citationis oretenus ſuffragetur.

Artic. V.

102 *Citatio præſumitur executa ex comparitione citati, vel procuratoris conſtitutione.*
103 *Actor debet penes acta verbo allegare, citationem fuiſſe executam.*
104 *Et quid proſit hac allegatio verbalis actori, & num. 105.*
106 *Actor actis prædictis, debet ſucceſſiuè reum citare, & qualiter, & num. 107.*
108 *Reus ſiuè citans, ſiue citatus, poteſt contra non comparentem procedere.*
109 *Declara prædicta, ſi citatus ſit nominatus in citatione, praciſeque citatus.*
110 *Proceſſus, & ſententia per contradictas, an ſuſtineatur contra citatum per clauſulam, omnes, &c.*
111 *Citatus vigore clauſulæ, omneſquè alios, an repellatur ab agendo.*
112 *Commiſſio reualidatoria proceſſus per contradictas facti contra citatum, per dictam aliquando fuit data.*
113 *Intimatio appellationis, habet vim citationis.*

114 *Appellatus in partibus, non poteſt in curia procedere per contradictas, niſi citato appellante.*
115 *Contumax comparens ante ſententiam, qualiter audiatur.*

102 CONiectura verò † citationem fuiſſe executam, eſſe ſi citatus compareat, vel
procuratorem conſtituat, per ea, quæ dicã
103 infra. † Ideo debet Actor penes acta verbo
allegare citationem fuiſſe executam, & hæc
104 allegatio † verbalis ſufficit, ad hoc, vt poſ-
ſit validè ad vlteriora procedi; dummodo
105 reproducatur † ante concluſionem in cau-
ſa, cum fide executionis ipſius, *Veſtr. lib. 4. cap. de dol. & contum. fol. 87.*
Citatione vt ſupra reproducta per acto-
106 rem, † vel ſaltem executione eius verbo al-
107 legata, † & lapſo termino præfixo ad com-
parendum, debet Actor contra comparen-
tem ad omnes actus ſucceſſiuos perſonali-
108 ter, ſi reperitur, alias domi, † vt dixi, cita-
re: ſi altera tamen pars compareat, ſiue
fuerit citata, ſiue Aduerſarium fecerit ci-
tare, poteſt contra non comparentem pro-
cedere, *Rot. deciſ. 14. de dol. & contum in nou.*
109 Declara, dummodo † is contra quem
proceditur, ſit nominatus in citatione,
110 præciſeque citatus, quia contra † citatum
vigore clauſulæ, omneſque alios, &c. fortaſ-
ſe non daretur proceſſus per contradictas,
neque ſententia lata mandaretur executio-
ni contra eum, quamuis repellatur ab agen-
111 do, ex quo ſciens ſuam cauſam † agi, non
comparuit; licet aliquando fuerit data
112 commiſſio † reualidatoria proceſſus facti
per contradictas, contra citatum vigore
dictæ clauſulæ omneſque alios, &c. & qua-
tenus ſua putauerit intereſſe, *vt per Rot. deciſ. 18. de dol. & contum. in nou.*
113 Similiter licet † intimatio appellationis
habeat vim citationis, appellatus tamen
114 cui † fuit intimata talis appellatio in par-
tibus, non poteſt in Curia procedere per
contradictas; niſi appellante de nouo cita-
to, *Put. deciſ. 31. de Ind.* apud quem legun-
tur rationes.
115 Quandocunque autem contumax † com-
pareat ante ſententiam, auditur in ſtatu, &
terminis, in quibus cauſa reperitur, acta-
que facta in eius præiudicium, tenent *Veſtr. lib. 4. cap. de dol. & contum. fol. 87.*

An mortuo principali poſſit procedi contra Procuratorem.

Artic. VI.

116 *Procurator Dominus litis effectus, citatur in profanis, mortuo principali.*
Sententia lata, procuratore domino litis effecto citato, an ſuſtineatur ibid.
117 *Et quid ſi feratur non citato prædicto, viuente principali.*
118 *Curator hæreditati iacenti datur, ſi non adeſt procurator Dominus litis.*
119 *Hæreditate iacente, citantur hæredes, ſi qui ſint, &c.*
120 *Curator quando ſit dandus, quibus, & quomodo, remiſſiue.*
121 *Procurator, & Dominus litis non citantur in beneficialibus mortuo collitigante.*
122 *Et ſua intereſſe putantes, citantur per contradictas.*
123 *Declara tamen, bonum eſſe citare procuratorem ad cautelam, ſi adſit.*

116 QVicquid ſit in profanis, † quando
poſt cæptam litem moritur Domi-
nus, ſi adeſt Procurator effectus
Dominus litis, citatur ille, & ſententia lata
cum ipſo, vt alias ſupra dixi, ſuſtinetur, &
debet citari; adeo vt etiam viuente Domi-
117 no, † ſi feratur ſententia citato Domino, &
non Procuratore Domino litis, proceſſus
de iure eſſet nullus, ſi nullus compareat,
118 *Rot. deciſ. 2. de procur. in nou.* & ſi non † adeſt
Procurator Dominus litis, debet dari Cu-
rator hæreditati iacenti, & contra eum
119 procedi, † & omni caſu debent citari hæ-
redes, ſi qui ſint, *Veſtr. dicto cap. fol. 87.*
120 Quando † etiam ſit dandus Curator, qui-
bus, & quomodo detur, dicit *D. Vbertus de citat. cap. 9. à nu. 303. fol. 119. vſque ad n. 214. fol. 122. tom. 2. & cap. 14. à num. 415. fol. 563. vſque ad num. 500. fol. 586. tom. 3.*
121 In beneficialibus certũ eſt, † quod mor-
tuo collitigante, non eſt neceſſe citare
Procuratorem, & Dominum litis, & poteſt
122 procedi † per contradictas contra intereſſe
putantes, non ſolum, quo ad reſtitutionem
fructuum fortè ſequeſtratorum, ſed etiam
ad effectum obtinendi abſolutionem, vel
adiudicationem beneficij; licet ſit bonum
123 ad cautelam † citare Procuratorem, ſi ad-
ſit, *Rot. deciſ. 8. de dol. & contum in nou. Caſſador. deciſ. 1. de ſent. & re iudic. deciſ. fin. vt lit. pend. & deciſ. 2. de appeſt. Veſtr. dicto fol. 87.*

Quibus caſibus detur citatio per contradictas.

Artic. VII.

124 *Proceſſus per contradictas contra intereſſe putantes, non conceditur, ſtante contradictore.*
125 *Proceſſus qualiter fiat abſente procuratore, extra tempus feriarum.*
126 *Et quid ſi Procurator moritur, vel mandatum non acceptat, aut legitimum non producit.*
127 *Et quid, ſi ſubſtituit vigore facultatis data in mandato, & Dominus ſuperuiuat.*
128 *Proceſſus per contradictas, quando detur, remiſſiue.*
129 *Contumaces ſolent citari ad ſingulos actus per contradictas.*
130 *Proceſſus contra contumaces, non annullatur ex omiſſione alicuius actus, & quare.*
131 *Nullitates, quænam veniant ex defectu citationis, remiſſiue.*

124 SI adeſt legitimus† contradictor, ſiue ſit principalis, ſiue Procurator, nunquam debet concedi proceſſus per contradictas contra intereſſe putantes, & ſi concedatur eſt nullus, quia legitimus contradictor eſt citandus, *Caſſad. dicta deciſ. fin.*

125 Similiter, ſi Dominus † comparens conſtituat Procuratorem, qui extra tempus feriarum, ex cauſa recreationis abſit ab Vrbe, facta fide de abſentia, poterit contra talem Procuratorem procedi per contradictas *Rot. deciſ. 5. de Iud. in nou. Caſſad. dict. deciſ. fin.* & dixi ſupra titulo de procuratore, & mandato, & dicam infra titulo de contradict.

126 Idem euenit† ſi Procurator mandatum non acceptat, vel legitimum non producit, aut moriatur, etiam eius morte Domino non intimata, poteſt contra eum procedi per contradictas, *Veſtr. lib. 1. cap. de off. con-*
127 *trad. fol. 14. & ſeq.* niſi Procurator † ſubſtituerit vigore facultatis ſubſtituẽdi ſibi datæ in mandato procuræ, & Dominus ſuperuiuat, quia tunc citandus eſſet ſubſtitutus, vt ſupra dixi, & monet *Rot. deciſ. 33. de procur. in nou. Veſtr. lib. 4. cap. de procur. fol. 97.* &
128 de hac † materia, quando datur proceſſus per contradictas, adeundus eſt *Vbert. dicto tract. cap. 12. à num. 209. fol. 101. vſque ad num. 214. fol. 103. tom. 3.*

129 Nota autem ſingulariter, † quod licet ſoleant cõtumaces citari ad ſingulos actus per contradictas, quia nihilominus iſtæ citationes ſunt potius ex vrbanitate, quam
130 de neceſſitate, † ſi aliquis terminus omittatur non propterea annullatur proceſſus, *Egid. concluſ. 310. quem citat Veſtr. lib. 4. c. de dol. & contum. fol. 87. & Rot. deciſ. 10. de re iud. in nou. & idem firmat Vbert. vbi ſupra, Adden. ad Ludouiſ. deciſ. 430.* & dicam infra *tit. de contradictis.*

131 Et qui deſiderat videre † omnes nullitates ex defectu citationis, adeat *Vant. cap. de mod. viden. proceſſ. num. 6.*

De nullitate defectu citationis.

Artic. VIII.

132 *Nullitas citationis eſt inſanabilis, nec tollitur per ſtatutum, & num. 133.*
134 *Nullitas prædicta, non cenſetur ſanata, ſi Princeps tollat omnes defectus, vel ſuppleat.*
135 *Papa, ſi ſupplet defectus omnes in litteris, de quibus intelligatur.*
136 *Princeps ſupplet ſubſtantialia, & ſanat nullitates, ſed dummodo fuerit proceſſum parte citata.*
137 *Nullitas quod non fuerit proceſſum parte citata qualiter probetur.*
138 *Aſſertio Papæ, vel Imperatoris in ſententia, citationem interueniſſe, creditur.*
139 *Proceſſus factus parte abſente, qualiter ſanetur à Signatura.*
140 *Citatio non omiſſa, ſed male executa, an ſuſtineatur, & quando.*
141 *Rota, an poſſit ad vlteriora procedere, ac ſi citatio fuiſſet debito modo executa.*
142 *Commiſſio ſanatoria ob non legitimam executionem citationis, quando fiat, & qualiter.*
143 *Nullitates citationis, an proueniant ex facto Iudicis, partis, vel nuncij.*
144 *Notitia citationis, an ſufficiat, ſi probetur in caſibus prædictis.*
145 *Notitia citationis, ex quibus præſumatur.*
146 *Comparens poſt emanatam citationem, præſumatur citatus.*
147 *Notitia prædicta, quomodo probetur per teſtes, per inſtrumenta, & acta, remiſſiue.*
148 *Nullitas executionis, proueniens ex perſona nuncij, qualiter ſanetur.*
149 *Citationes per edictum nulliter, vel conculcate factæ, qualiter ſanetur.*

132 IGitur, vt ſæpius diximus, † nullitas citationis ſemper eſt inſanabilis, in tantum, vt licet per ſtatutum prohibeatur
133 dari † de nullitate, iſta tamen nunquam cenſetur ſublata; *Vant. cap. quis poſſ. dic. de nullit. num. 49.*

134 Si etiam Princeps gratioſè † ſuppleat omnes defectus cum quibuſuis ampliſſimis clauſulis, iſte nunquam dicitur ſanatus, vt *in Clem. paſtoralis, §. certum. de ſent. & re iud. Staphil. cap. 4. fol. 279. ab initio, Gomeſ. in dict. compend. fol. 166.* Quando etiam Papa in
135 litteris ſupplet omnes, † & ſingulos defe-

ctus, intelligitur de defectibus iuris poſitiui, non naturalis, & diuini, qualis eſt citatio, *Staphil. dicto cap. 4. fol. 278. & ſeq.* ſicuti neque aliquid extrinſecum inducit, *Card. in dicta Clem. in fin.* Idem dicendum eſt de

136 clauſula, ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis, quia ſupplet quidem ſubſtantialia, & ſanat nullitates, ſed hoc facit dummodo proceſſum fuerit parte citata, *Vant. cap. an quæ ſent. nu. 12. Staphil. dict. fol. 279.* ſed de his latè *Vbert. cap. 13. à nu. 182. vſque ad 194.*

137 Talis autem nullitas † probatur negando citationem, vel per exhibitionem actorum in quibus non reperiatur, aut per teſtes idoneos, qui interuenerint proceſſui deponentes talia neceſſaria facta non fuiſſe, ſicut etiam diximus de nullitate iuriſdictionis, & mandati, per *Vant. cap. à quo, & quibus null. poſſ. prob. num. 12. & 18. & cap. de nul. lit. cit. num. 12. & ſeq. Vbert. dicto cap. 14. à num. 110. fol. 486. tom. 3. cap. 16. num. 124. folio 199. vſque ad nu. 129. fol. 809.* & dixerat antea *cap. 12. num. 84. & ſeq. fol. 61. & cap. 13. num. 4. fol. 240. vſque ad num. 90. fol. 258. tom. 3.*

138 Si vero Papa, † vel Imperator in ſententia quem fuiſſe citatum aſſerit, ſtatur eorū aſſertioni, quamuis aliter de citatione non conſtet, *Card. in dicta Clem. paſtoralis, num. 10.*

139 Quando itaque petitur † ſanari proceſſus factus parte abſente, Signatura reſcribit, cum clauſula, parte legitime citata, *Staphil. dicto fol. 278.* hæc autem, ſi citatio fuit in totum omiſſa.

140 Sed ſi non fuit † in totum omiſſa, ſed fuit male executa, dummodo alias ſit legitima, tunc ſufficit deueniſſe ad notitiam citati, & de hoc conſtet ante ſeruationem terminorum: ſi lis pendet in Rota, Auditor

141 vigore † Innocentianæ, poteſt procedere ad vlteriora, ac ſi debito modo fuiſſet executa; vt cauetur in dicta Innocentiana, & dixit *Rota decis. 11. de dol. & contum. in no. & Veſtr. dicto cap. de execut. tit. ad fin. fol. 84.*

142 Si autem lis pendeat † coram alijs Iudicibus, eſt neceſſaria commiſſio ſanatoria nullitatis prouenientis à non legitima executione citationis, & additur ſemper clauſula, dummodo ad notitiā citati peruenerit, *Vant. dicto cap. quib. mod. null. ſan. tit. nu. 20. Staphil. dicto fol. 408.* Ex quibus † autem

143 proueniat nullitas citationis ex facto partis, Iudicis, vel Nuncij, & alia plura dixit *Vbert. d. cap. 1 à dicto num. 100. cap. 16. nu. 123. & ſeqq.* & prius in *cap. 12. num. 85. & cap. 13. num. 1. vſque ad num. 1. 202.*

144 Et ſufficit vtroque caſu † quomodo hæc notitia probetur, dummodo ſit certa & plena, *Clem. cauſam, de elect.* ex qua fuit ſumpta praxis ſanandi huiuſmodi nullitatem.

145 Notitia citationis † præſumitur ex pluribus: vt putaſi poſt eam citatus conſtituit Procuratorem ad cauſam, vel ſi reperiatur

146 in Iudicio, poſtquam longe abfuit, † quia comparens poſt emanatam citationem præſumitur citatus, *Ægid. concluſ. 374. Rot. decis. 16. de Iud. in antiq. Comeſ. in dicto compend. fol. 116. Veſtr. fol. 84. & ſeq. & lib. 5. cap. de reiterat. termin. fol. 123. Vant. num. 22. Staphil.*

147 *fol. 278. & ſeqq.* & quomodo † iſta notitia per teſtes, per inſtrumenta, per acta, & huiuſmodi probetur, ponit *dict. Vbert. dict. c. 13. num. 132. vſque ad num. 137. fol. 265. & ſeqq. tom. 3.*

148 Si autem nullitas executionis † prouenit à perſona Nuncij, puta quando erat facienda per Curſorem, & fuit facta per mandatarium, tali caſu ſignatur commiſſio ſanatoria, vel reiteratoria terminorum; cum clauſula, præcedente citatione præſentanda per Curſores.

149 Si etiam citationes † per edictum fuiſſent nulliter, vel nimis inculcatè facta, ſignatur commiſſio ſanatoria proceſſus, cum clauſula, dummodo poſt citationem legitimè executam tantum tempus effluxerit, quod termini ritè ſeruari potuerint.

De citatione, & Inhibitione, & cui, & à quo & contra quos poſſint concedi, & ex qui.

Artic. IX.

150 *Citatio, & inhibitio ſimul de conſuetudine ſolent decerni.*
Iudex non poteſt alteri inhibere, niſi coram eo lis pendeat, ibidem.
151 *Iudex adiunctus, an poſſit ſtatim præſentata commiſſione inhibere.*
152 *Declara tamen, ſi agitur de inhibendo extra curiam, ſecus in curia.*
153 *Rota, cauſis ſibi commiſſis non ſolebat inhibere, niſi docto de appellatione.*
154 *Iudex commiſſarius, ſi poteſt citare extra curiam, poteſt etiam inhibere.*
155 *Citatio, & inhibitio, pari paſſu ambulant.*
156 *Iudex commiſſarius, poteſt inhibere præſenti, vel abſenti, volenti, vel nolenti.*
157 *Citatio tamen ad videndum ſibi inhiberi, ſolet fieri etiam præſenti.*
158 *Iudex appellationis, poſt appellationem iudicialem, poteſt parte non citata inhibere.*
159 *Declara tamen, hoc non fuiſſe firmatum ab Vberto.*
160 *Inhibitio, an ſufficiat facta parti, & non iudici.*
161 *Inhibitio præſentata iudici, vel parti, an cauſet attentata.*

162 *Iudex, quando poſſit ex officio parte non citata inhibere.*
163 *Inhibitio, ſi fiat ad inſtantiam partis, requiritur citatio.*
164 *Iudex appellationis, quando poſſit inhibere, remiſſiuè.*
165 *Cardinalis alteri, neque Prælatus ſolent inhibere, ſed intimare commiſſionem cauſæ.*
Declara intimationem prædictam, habere vim citationis, ibidem.
166 *Inhibitio Epiſcopis, ſub quibus pœnis fieri ſoleat.*
167 *Commiſſio inhibendi ſub cenſuris, & pœnis olim an dabatur, & qualiter.*
168 *Inhibitio an concedatur, inſtante aſſerto procuratore, & an valeat.*
169 *Declara tàm contra litigantes, quàm iudices, & tertium, & quem.*

150 ET quia excommunicatio, † & inhibitio, ſemper ferè ſimul ſolent decerni, videtur etiam aliquid dicendum de inhibitione. Sciendum eſt igitur, quod licet Iudex non poſſit alteri Iudici inhibere, ne aliquid audeat innouare, niſi ſaltem coram eo lis pendeat, *iuxta cap. tuam, extr. de ord. cogn. & cap. latum, extr. qui fil. ſint legitimi;* Et ideo videatur, quod citationi debeat præcedere ſummaria cognitio, an appellatio ſit admittenda, *cap. Romana, §. ſi autem, de appell. in 6. Caſſad. deciſ. 10. de reſcript.*

151 De ſtilo tamen noſtræ Romanæ † Curiæ quilibet Iudex, etiamſi ſit adiunctus, poteſt ſtatim præſentata commiſſione inhibere, ſimulque decernere citationem, & inhibitionem, *Rot. deciſ. 4. de reſcript. Staphil. c. 21. fol. 341. Vbert. cap. 3. num. 66. fol. 89.* Sed hoc
152 procedit † in citationibus, & inhibitionibus extra Curiã mittendis, ſecùs autem in Curia, quia tunc ſemper debet præcedere citatio ad dicendum contra commiſſionẽ, *Vbert. dict. cap. 3. num. 67. fol. 89. tom. 1.*

153 Si committatur † cauſa appellationis in Rota, illi DD. Auditores antiquitus nunquam ſolebant inhibere, niſi prius docto de appellatione, *Rot. deciſ. 68. de appell. in antiq.* quod ſecus eſt hodie.

154 Si Iudex † vigore commiſſionis poteſt citare extra Curiam, poterit etiam extra Curiam inhibere, licet hoc non exprimatur
155 in commiſſione, quia † pari paſſu procedit citatio, & inhibitio: & quod dicitur de vna, dicitur etiam de alia, *Caſſadorus deciſ. 4. de reſcr. Rot. deciſ. 3. in fin. de appellat. in nou.*

156 Et poteſt inhibere parti † præſenti, vel abſenti, volenti, vel nolenti, *Staphil. dicto fo-*
157 *lio 341.* & quamuis † ſi Aduerſarius eſt præſens ſoleat, citari ad videndum ſibi inhiberi, *Rot. deciſ. 27. de dol. & contum. in antiq.* de
158 iure † tamen Iudex appellationis, dummodo appellatum fuerit in Iudicio, poteſt etiã parte non citata inhibere, *Gemin. in dicto cap. Romana, §. ſi vero, in fin.* Licet contrariũ
159 videatur † firmatum à *dict. D. Vbert. dict. cap. 3. nu. 57. fol. 85.* qui *num. 77.* dicit etiam
160 quod ſufficit † inhibere parti, abſque eo, quod inhibeatur Iudici, & dixerat ſuperiùs *num. 37. fo. 79. tom. 1.* & *num. 93.* dicit
161 quod præſentata Iudici, † vel parti cauſat attentata, *vt fol. 95.*

Imò etiam in appellatione extraiudicia-
162 li, poteſt Iudex, † etiam ex officio, parte non citata inhibere, *cap. non ſolum, de appell. in 6. Card. in cap. conſuluit, quæſt. 130. extra de*
163 *vſur.* licet † alias ſi inhibeat ad inſtantiam partis, requiratur citatio Aduerſarij, *Rota deciſ. 44. de dol. & contum. in antiq.* & de hoc
164 quando † Iudex appellationis poſſit inhibere, ac quæ debeant præcedere inhibitionem, videndus eſt *Gemin. in dict. cap. Romana, §. quod ſi. Veſtr. lib. 8. cap. vt lit. pend. folio 271.*

165 Quando vero † cauſæ cõmittuntur Cardinalibus, non ſolet vnus Cardinalis alteri, neque Prælatus Cardinali inhibere, propter reuerentiam dignitatis; ſed ſolummodo intimatur cauſam ſibi fuiſſe commiſſã, & iſta intimatio habet vim inhibitionis, *Rot. deciſ. fin. de dol. & contum. in antiq. Gemin. in dict. compend. fol. 159. & ſeq. Staphil. cap. 11. fol. 306.*

166 Similiter ſi vellet † inhibere ſub cenſuris, & pœnis, Epiſcopis, propter ſacrum officium, quod exercent, non inhibetur ſub pœna excommunicationis, ſed ſuſpenſionis tantum, *cap. 2. de off. deleg. in 6. iuncta gloſ. in cap. 1. extra de Cler. vena. Staphil. cap. 9. folio 299.*

167 Olim quando † in Commiſſione petebatur facultas inhibendi ſub cenſuris, & pœnis, debebatur verbum *pœnis*, ne Reus duplici multa vexaretur, *Staphil. ibidem, folio 299.*

168 Inhibitio quoque † conceditur, etiam ad inſtantiam aſſerti Procuratoris, cum promiſſione de rato, & eſt validè conceſſa, *Put. deciſ. 24. de fid. inſtrum.* & dicit *D. Vbert.*
169 *dict. cap. 3. num. 102. fol. 95.* & afficit, † & datur contra litigantes, & contra Iudices, & adhuc contra tertium, qui liti poſſet præiudicare, *Rot. deciſ. 2. vt lit. pend. in antiq.*

Vnde autem oriatur praxis citationis, cum ſuperſeſſoria, videndus eſt *Tomat. deciſ. 283. tom. 2.*

De

De Citatione per Diligentias.

Cap. VII.

Quid ſint Diligentiæ, & quomodo fiant.

Artic. I.

1 *Citatio per diligentias, ſit contra latitantes.*
Citatio per contradictas, ſit contra abſentem, & non comparentem. ibid.
Citationes per diligentias, & per contradictas, in quo differant. ibid.
2 *Diligentiæ contra quem fiant, & quando in illis procedatur.*
3 *Citatio contra articulos, primo loco ſit in diligentijs.*
4 *Citationis formula contra articulos, qualiter extendatur.*
5 *Fides Curſoris non reperiendi reum, quomodo ſcribatur.*
6 *Decretum citationis per diligentias, quomodo per iudicem fiat.*
7 *Citatio per diligentias reiteratur per duos Curſores, & quam fidem faciant.*
8 *Decretum ſecundæ citationis per diligentias, qualiter fiat.*
9 *Citatio tertia, & vltima, quomodo fiat in diligentijs.*
10 *Articulorum repetitio in Broliardo, quomodo fiat in diligentijs.*

1 DIctum eſt de citationibus, † quæ vt dixi, quoniam diuerſimodè fieri contingunt, ſcilicet, contra latitãtes per diligentias, & contra abſentes, & non comparentes pet contradictas; licet eadem omnes iſtæ in ſubſtantia contineant, attamen, quia modus eſt diuerſus, de eo diſtinctè agemus, & primo loquemur de diligentijs.

2 Diligentiæ itaque † ſunt contra Reum conuentum perquiſitio, quando in iudicio aliquando comparuit, & poſtea cępit latitare; & forma diligentiarum hæc eſt.

3 In primis ſit citatio, † quæ datur abſque latitatione, vel infraſcripta, vel alia, qua magis eges.

4 Citetur D.N. exaduerſo principalis ad dicendũ † contra articulos in actis facto datos, videndum illos ad probandum admitti, &c. iuxta formulam ſuperiùs per me expreſſam, vel quæ poteſt videri *apud D. Gratioſum in ſua praxi citationum.*

Curſor ſic, vel ſimili modo eam exequitur.

5 Feci diligentias per Vrbem, † & per loca publica, & conſueta, inueniendi d.D.N. quem inuenire, & reperire non potui: die, &c. Menſis, &c. 1655. Carolus de Nane, &c. licet cognomen, & annum Curſores pauci apponant.

Iſta citatio reproducitur, & fit inſtantia, & decretum ſequens.

6 Relatione facta comparuit † idem citra, &c. & petijt, & inſtetit diligentias cõmitti duobus Curſoribus in forma, omni, &c:

Deinde fit alia citatio ſimilis, & illius
7 executio † fit per duos Curſores: Fecimus diligentias per Vrbem, & loca ſolita, & conſueta inueniendi d. D. N. & non potuimus eum inuenire, & reperire: hac die, &c. menſe, &c. anno, &c. Carolus Naues, & Andreas Caſtruccius Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Curſores.

Reproducitur citatio, & fit decretum.

8 Relatione facta † comparuit, idem citra, &c. & ſtantibus diligentijs, petijt, & obtinuit procedi per affixionem ad valuas Curiæ, & in acie Campi Floræ, in forma,
9 omni, &c. fit deinde † tertia, & vltima citatio ſimilis, & diligẽtes Procuratores, poſt illa verba citetur D.N. exaduerſo principalis, addunt, per affixionẽ ad valuas Curiæ, & aciei Campi Floræ, & poſtea ſequuntur ad dicendum contra articulos, &c. vel prout eget.

10 Relatione facta comparuit, † idem citra, &c. Et repetijt articulos in Broliardo productos, & illos obtinuit admitti, ſi & in quantum, & alias, vt ſupra, & examinari, ſine præiudicio impertinentium, & non admittendorum, niſi ad p. d. cum intimatione, omni, &c.

Quibus caſibus permittantur diligentiæ, & quomodo debeat probari, è contra reperibilitas.

Artic. II.

11 *Modus faciendi diligentias.*
12 *Quomodo probetur reperibilitas.*
13 *Citatus per diligentias, non appellat poſt decem dies.*
14 *Et habetur, ac ſi perſonaliter fuiſſet citatus.*
15 *Nec ſufficit, quod citatus compareat aliquando, ſed requiritur quod ſit reperibilis.*
16 *Vt annulletur proceſſus per diligentias, requiritur probatio reperibilitatis clariſſima.*
17 *Proceſſus per diligentias, per duos Curſores, fit ad maiorem cautelam.*
18 *Iuramentum officialis ſatis eſt, quod fuerit præſtitum in limine ſuſceptionis officij.*

Modus

11 MOdus faciendi huiuſmodi † diligentias, primo per vnum Curſorem, & deinde per duos, vbi diximus ſupra, & ſucceſſiuè procedendi per affixionem, non ſolum reperitur approbatus à ſtilo Romanæ Curiæ, ſed etiam eſt de iure, vt teſtatur *Rota in vna Salernitana penſionis, 8. Martij 1585. coram bon. mem. Blanchetto.*

12 Et ideo ſententia lata† cum hoc proceſſu dicitur ſuſtineri: & ſi quis dicit, quod citandus poterat reperiri, debet probare reperibilitatem, nec ſufficit ſi probet, quod puta, in Eccleſia, cui ſeruiebat, faciebat ſuas functiones, quia hoc non eſt probare reperibilitatem, cum ſit neceſſe quod hæc ſit vera, & realis, & quod citandus publicè, & palam comparebat in locis omnibus ſolitis, conſuetis, & publicis; adeò, quod potuerit propterea commodè, & ſine difficultate citari; secùs enim creditur Curſoribus referentibus non reperiſſe; *vt in Mutinen. Canonicatus 14. Martij 1603. coram bo. me. Lancellotto.*

13 Hincque oritur, † quod quamuis non citatus perſonaliter ad ſententiam, poſſit ab ea appellare à die habitæ notitiæ, hoc nihilominus facere non poteſt ille, qui cum eſſet citandus, doloſè latitauit, & fuit propterea contra eum proceſſum per diligentias: hoc enim caſu, tempus contra eum
14 cucurrit, perinde ac ſi fuiſſet † perſonaliter citatus, & non à die notitiæ, ſed à die ſententiæ, ſic docet *Rota in Vrbeuetanâ prioratus, 15. Decembris 1645. coram R.P.D. meo Bichio.*

Latitatio autem ſupradicta concluditur per dictas diligentias Curſorum, ad id à Iudice deputatorum, *ibidem.*

15 Nec ſufficit, vt diximus ſupra, † quod citandus aliquando compareat, quando puta ſibi placet, & ſibi videtur expedire; quia debet comparere ſemper, & non denegare copiam perſonæ ſuæ, ob timorem citationum, *ibidem.*

Sicut nec ſufficit, ad annullandum proceſſum huiuſmodi, quod citandus compareat ſolum diebus, in quibus cadunt acta, quæ fiunt ad ſui fauorem; & latitet in alijs diebus: cum ſit neceſſaria, vt ſupra, copia ſui omnibus indiſtinctè diebus, *ibidem.*

16 Vbi etiam habetur, † quod, qui vult annullare proceſſum factum per diligentias, debet adeo clarè probare ſui copiam indiſtinctè feciſſe, & quod ita ſæpiùs practicauerit per loca ſolita, & conſueta, vt potuerit nonniſi facilè reperiri; alias enim dictus proceſſus ſuſtinetur, & valet ſententia, ac ſi perſonaliter fuiſſet apprehenſus.

17 Et vlteriùs † aduertendum eſt, quod iſte modus procedendi, primo per vnum Curſorem, & deinde per duos, fit ad maiorem cautelam, vtque proceſſus melius ſuſtineatur; deputantur enim duo antequam decernatur proceſſus per affixionem, quia in omni materia, bona dicitur diligentia, quæ fit per duos officiales, qui de eis cum iuramento referant, *vt dixit Rot. decis. 323, par. 3. recentior.*

18 Sed hoc iuramentum, † quamuis multi dixerint eſſe neceſſarium, in actu relationis, attamen verior opinio eſt, quod ſufficit per officiales præſtitum fuiſſe, in adeptione officij de illo fideliter exercendo, *Ludouiſ. decis. 287. num. 2.* qui dicit, quod *Caputaquen. decis. 265. par. 1.* qui dicit requiri iuramentum officialis in dicto actu, non obſeruatur.

De alijs diligentijs, quæ debent fieri, pro reperiendo perſonam citandi, antequam deueniatur ad citationem domi dimiſſa copia, dixi ſupra, & habentur magis fusè *à D. Gratioſo in dicto tract. de citat. cap. 7. num. 212. & pluribus ſeqq.*

De Citatione per Contradictas.

Cap. VIII.

De formulis contradictarum.

Artic. VIII.

1 *Formula contradictarum, quanam ſit.*
2 *Contradictæ vbi, & quando legantur, & à Notario ſubſcribantur.*
3 *Cõtradictæ reproducũtur in actis Notarij cauſæ.*
4 *Decretum citationis contradictarum, quomodo fiat.*
5 *Proceſſus per contradictas finitur, & ſententia valet.*
6 *Cõtradictæ per quod tempus durent, ipſiſque ceſſantibus fiunt edicta.*
7 *Proceſſus cæptus, terminatur per cõtradictas defuncto procuratore in Curia. Secus fit de ſtilo Rotæ, ibidem.*
8 *Contradicta dantur in abſentem, obligatum in Curia in forma Cameræ Apoſtolicæ.*
9 *Contradictæ non dantur contra hæredem obligati, ſed fit citatio.*
Hæres præſumitur ignorare facta defuncti, ibid.
10 *Contradictæ dantur contra citatum perſonaliter contumacem,*
Contradictæ dantur contra quem tutus non patet acceſſus per edictum, ibidem.
11 *Contradictæ in contumacem, valent prauia citatione.*
12 *Contradicta dantur contra abſentem, qui comparuerat.*

13 *Contra-*

13 *Contradictæ fiunt abſentia, per teſtes probata & quomodo.*

14 *Proceſſus poteſt impedire proceſſus, per contra dictas refectis expenſis.*

1 FOrmula contradictarum, eſt † huiuſmodi.

Mandat Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus D. A. C. ſiue R. P. D. Baranzonus, eius in ciuilibus Locumtenenens, per Audientiam litterarum contradictarum Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ, prout moris eſt. Citetur Dominus N. exaduerſo principalis, quatenus prima die iuridica compareat coram dicto A. C. ſiue dicto D. Locumtenente, ad dicendum contra iura producta, & repetita, videndum iurare teſtes ſuper illorum recognitione, quatenus opus ſit, admitti, & mandari reſtitui, dimiſſa copia collationata, vel dicendum contra, in cauſa, & cauſis, &c. Inſtante Galeatio Gobbetto principali, ſiue &c. in quorũ, &c. Datum Romæ. Anno Domini 1655.

2 Iſtæ contradictæ † leguntur die iuridica, in audientia contradictarum, & Notarius ipſarum ſubſcribit illas in hanc formam.

Iacobus Simoncellus.

3 Deinde reproducuntur † in actis Notarij cauſæ, & in pede, fit inſtantia, & decretum infraſcriptum.

4 Relatione facta comparuit, † idem citra, &c. & repetijt iura hodie in Broliardo producta, & repetita, & petijt, & inſtetit, & obtinuit admitti ſi, & in quantum, & alias, vt ſupra, omni, &c.

5 Cum iſtis contradictis concipitur, † & finitur proceſſus, prout de alijs citationibus dictum eſt, in quocumque Iudicio, & de quacumque re agatur; & ſententia ſic per contradictas lata, valet. *Rota in Nucerina affictus, 4. May 1648. corã R. P. D. Veroſpio in fol.*

6 Fiuntque, & leguntur † omni, etiã, & toto anni tempore, excepto eo, quando Iudices commiſſarij, conquieſcunt à, principio, ſcilicet Iulij, vſque ad principiũ Octobris, quod etiam euenit tempore Sedis vacantis per obitum Papæ, vt dicam infra. Quo tempore loco contradictarum fiunt edicta, de quibus inferiùs loquemur.

7 Dantur coram A. C. huiuſmodi citationes, quando Procurator poſt cęptum Iudicium defunctus eſt in Curia, abſque eo etiam quod pars contraria teneatur iterũ in partibus citare ſuum Aduerſarium, *Rota in Leodien. pecuriaria, 28. Iunij 1647. coram R. P. D. Bichio in fol.* non obſtante, quod *Rota deciſ. 191. num. 6. par. 2. recent.* dixerit quod ſit neceſſe intimare parti mortem procuratoris, ad quod vide *add. ad Ludouiſ. deciſ. 494.* hoc enim procedit in Rota, & eius ſtilo.

8 Dantur etiam contra abſentem obligatum in Curia in forma Cameræ Apoſtolicæ, *Rota in Ariminen. manutentionis 5. Iunij 1648. coram R. P. D. Ghislerio, non impreſſa.*

9 Quando eſt † facta mutatio perſonarũ, eſt neceſſaria citatio contra hæredem, quia contradictæ dantur ratione moræ contra eum, qui ſcit ſuam obligationem, quod nõ poteſt dici in hærede, qui præſumitur ignorare, *Rota in dicta cauſa Ariminen. manutentionis, 1. Iulij 1647. coram R. P. D. Ghislerio.*

10 Nec omitto, quod dantur etiam contra illum, qui fuit ſemel citatus perſonaliter, & fuit contumax, vel ſaltem ad eum tutus acceſſus non pateat, per edictum: ſi enim

11 deficeret talis citatio, † contradictæ non eſſent validæ, nec citatum afficerent, & ſententia ſic lata, eſſet ipſo iure nulla, *Rota in Tiburtina Caſtri S. Angeli, 18. Iunij 1649. coram R. P. D. Meltio, inter vagantes,* & dixerat antea *in Ianuen. ſeparationis Thori, 5. Maij 1632. coram Coccino, inter volantes.*

12 Et vlteriùs, † quod dentur contra illum qui aliquando comparuit, & poſtea abſfuit

13 ſed hoc caſu, † neceſſe eſt ante omnia probare abſentiam illius, non quidem per ſi des ſimplices, ſed per teſtes, qui deponan de certitudine talis abſentiæ, *vt infraſcript deciſione.*

14 Poterit tamen Reus † in quacumque parte Iudicij comparere, & (refectis expenſis) impedire Procuratorem per contradictas, *Rota in Romana cenſus, 21. Maij 1627. coram clar. mem. Cardinali Vbaldo, in folio.*

An contradicta ſint permiſſa tempore Sedis vacantis Summi Pontificis.

Artic. II.

15 *Contradicta non dantur, quando adeſt procurator notus actori in Curia.*

16 *Non dantur coram Commiſſarijs, ſi non adeſt prima citatio perſonalis.*

17 *Proceſſus per contradictas, non dicitur permiſſus ſine expreſſa licentia in commiſſione.*

18 *Nec ſufficit generalis expreſſio.*

19 *Si fuit reuocatus procurator, qui mandatum non acceptauerat, requiritur noua citatio.*

20 *Contradictæ non impediuntur à ſola conſtitutione procuratoris, niſi mandatum acceptet. Et nec ſufficit acceptatio in alia cauſa, ibid.*

21 *Contradicta fiunt ex vrbanitate, non autem ex neceſſitate.*

22 *Dic procedere in iudicijs ordinarijs, ſecus in executiuis.*

An

Digitized by Google

23 *An Sede vacante poſſit procedi per contradictas.*

24 *Negatiuam firmat Auctor.*

IGnorare etiam non debemus, quod ſi
15 adeſt Procurator in Curia, † contradictæ non permittuntur, *ſecundum Rotam in vna Bononien. Parochialis, 26. Aprilis 1649. coram Reuerendiſs. Rojas*, quæ alias etiā conqueſta eſt de eo, qui ſciebat Procuratorem contra ſe coram A.C. produxiſſe ſuum mandatum, etiam in alia cauſa, & eo non obſtante proceſſit per ſimiles citationes, *vt in Cortonen. penſionis, 5. Iuly 1599. coram bon. mem. Cardinali Seraphino.*

16 Coram Iudicibus † Commiſſarjs, ſi non adeſt prima citatio perſonalis, non proceditur per contradictas, niſi ſaltem præcedat citatio per edictum de mandato Papæ conceſſa: & in hoc eſt aduertendum, quod
17 illa, † vt dicatur conceſſa, eſt neceſſaria expreſſio eius, ne dum in commiſſione, ſed etiam in ipſo reſcripto Cardinalis Præfecti: & datur, vel in caſu, quo citandus latitat, & impedit ſe citari; vel in caſu, quo pegit in aliquo loco, ad quem tutus non patet acceſſus, quam citationem legitimè exequuram, ſubſequuntur poſtea contradictæ, *vt in Ianuen. ſeparationis Thori 17. Februarÿ 1632. coram R.P.D. Coccino*, vbi quod re-
18 quiritur, † vt fiat digreſſio ſpecifica, ita vt nō ſufficiat generalis expreſſio, & quod Signatura debet exprimere facultatem, poſt edicta procedendi per contradictas, etiamſi non adheſſet prima citatio perſonalis.

Si etiam re integra fuit reuocatus Procu-
19 rator conſtitutus, qui mandatum † non acceptauerat, ſe tamen pro tali oſtenderat publicauerat, debet fieri noua citatio, *vt in dicta Tiburtina Caſtri S. Angeli*, quod quidem quando habeat locum, videndum eſt in eadem deciſione.

Ad impediendum autem proceſſum hu-
20 iuſmodi, non ſufficit, † quod fuerit conſtitutus Procurator in Curia, ſi ille mandatū non acceptauit, *vt voluit Beltraminus ad Ludouiſium deciſ. 100. & 430.* vbi etiam dicitur, quod non ſufficeret acceptatio in alia cauſa, ſed quod requiritur acceptatio, & productio mandati in eadem cauſa, & id quod dicitur de conſtituto, habere etiam locum in ſubſtituto.

Sciendum eſt etiam, quod iſtę citationes
21 non fiunt hodie ex aliqua † neceſſitate, ſed ex pura vrbanitate, dumtaxat, *ſecundum Beltraminum ad Ludouiſ. deciſ. 430. & Put. deciſ. 34. lib. 2.* idemque dixit *Rota in Abulen. beneficiorum, 4. Iunÿ 1607. coram Cardinali Sacrato*. quod ego credo verum, in iudicijs
22 ordinatijs, vel quando proceditur † in gradu appellationis, hoc enim caſu dantur, vel monitoria, vel citationes cum trina monitione, quæ continet peremptorium, & citationes ad omnes actus ſucceſſiuos, vſque ad finem Iudicij: & non puto eſſe verum in executiuis, coram A.C. quando proceditur cum citationibus Cameralibus impreſſis, quæ dant ſimpliciter tempus congruum ad comparendum, & ſe opponendum obligationi Camerali, abſque expreſſione peremptorij; hoc enim caſu *conſtitutio 113. Pÿ V. in bull. nou. tom. 2. fol. 239.* mandat fieri certas citationes, vt per ſeipſum quiſque videre poteſt.

Quia vero nuper orta eſt dubitatio, an
23 tempore † Sedis vacantis Innocentij X. poterit procedi per contradictas, vel potiùs per edicta: Plurium opinio, & præcipuè Subſtitutorum A.C. fuit, quod proceſſus per contradictas teneant ex conſuetudine, vt dicunt, inueterata, ſeu potius ex diſpoſitione *l. Barbarius, ff. de off. prætor.* & pro validitate addebant, quod Auditor contradictarū, erat olim Iudex ordinarius, ſicut A.C. *vt eſt gloſ. in Clementina Auditor, nu. 3. circa finem*, & dicit *Imol. ibid. num. 13. de reſcript. vbi Zabarell. num. 50. &* teſtatur *Veſtr. cap. 5. lib. 1.* & hinc inferebant, quod conſuetudo prior procedendi per contradictas coram dicto Iudice, fuerit continuata vſque ad tempora hodierna.

Nihilominus alij practici, vt credo, ſa-
24 nioris opinionis, † allegant nullitatem, ex quo, quamuis dictus Auditor antiquitus Iudex eſſet ordinarius, hodie tamen factus eſt Iudex commiſſarius, *vt dicit Vant. de nullit. ex defect. iuriſd. ordin. num. 16. fol. 124.* & hæc eſt cauſa, vt inquit *Tiberius Saluſtius lib. 1. cap. 44. num. 6.* cur in dictis ferijs loco contradictarum edictis vtimur, & infertur, quod ſicuti in dictis ferijs ceſſat audientia contradictarum, ex quo illarum Auditor eſt delegatus, ita eius officium ceſſare debet tempore Sedis vacantis, *ex vi conſtitut. 63. §. 9. vſque ad 13. Pÿ IV. in bull. nouo tom. 2. fol. 69.* non obſtante, quod ipſe A.C. ſit Iudex ordinarius, & iuriſdictionem videatur habere à Cardinali Camerario, *per text. in Clemen. ne Romani, §. eo tamen, de elect. & electi poteſtate, vbi gloſ. verbo Camerarium.*

Et quamuis eſſet Iudex ordinarius, non ideo oriretur, quod dd. temporibus poſſet procedere per contradictas: ſi enim poſſet, vtique illis vteretur etiam in ferijs æſtiuis, ſed non vtitur, quia hoc prouenit à Iuriſdictione Auditoris contradictarum, cuius facultas tempore feriarum, & Sedis vacantis dicitur obdormire.

De Citationibus per Edicta in Curia, & extra.

Cap. IX.

Quando dentur Edicta in Curis.

Artic. I.

1 *Edicta quo tempore concedi ſoleant.*
2 *Vacantiæ quando incipiant, & quouſque durent. ibidem.*
Edicti forma habetur apud Gratioſum, & vbi, ibidem.
2 *Edicti forma hic, quomodo ſit expreſſa.*
3 *Edicti publicatio, & affixio à quo fiat, & quomodo.*
Edictum debet ſubſcribi à Notario, & ſigillo A. C. ſignari, ibidem.
4 *Notarius adnotat inſtantiam, decretum, & publicationem in edicto.*
5 *Decretum admiſſionis iurium, qualiter extendatur.*
6 *Edictorum forma, & executio, qualiter fiat non tuto acceſſu, remiſſiuè.*
7 *Acceſſus non tutus, debet ante omnia probari.*
Proceſſus per edictum eſt nullus; non tuto acceſſu minimè probato. ibidem.

1 EDicta in Curia dantur, † vt ſupra, tempore Sedis vacantis Sanctiſſimi Papæ, & vacantiarum æſtiui temporis à menſe Iulij, vſque ad menſem Octobris, vt legitur apud *dict. D. Gratioſum, dicto cap. 12. num. 214.* vbi licet recenſeatur forma talis edicti, placet tamen etiam hic inſerere, ne qui dicto tractatu caret, habeat occaſionem alibi quærendi. Tenor ergo ipſius eſt, huiuſmodi videlicet.

Odoardus Vecchiarellus Protonotarius
2 Apoſtolicus, Sanctiſſimi D. N. Papæ, &c. † In vtraque Signatura Referendarius, &c.

Nos præſenti publico edicto, citamus, & citari mandamus N. exaduerſo principalem, per affixionem ad valuas Curiæ noſtræ, & acie Campi Floræ, vt moris eſt, quatenus prima die iuridica legitimè compareat, ad dicendum contra iura producta, & repetita, videndum iurare teſtes, ſuper illorum recognitione, quatenus opus ſit, admitti, & mandari teſtitui, dimiſſa copia collationata, vel dicendum in cauſa, & cauſis, &c. inſtante D. N. &c.

3 Iſtud edictum † publicatur, & affigitur à Curſore in hunc modum; Affixi, vt ſupra die 14. Maij. Carolus Curſor.

Vlteriùs ſubſcribitur à Notario cauſæ, & ſigillo A.C.

4 Poſtea Notarius in † calce illius adnotat diem, quo edictum eſt publicatum, & inſtantiam partis, & decretum Iudicis in forma, vt puta:

5 Relatione facta comparuit, † idem citra, &c. Et repetijt iura in Broſſardo producta, & repetita, & petijt, & obtinuit illa admitti, ſi, & in quantum, & alias, vt ſupra omni, &c. Poſui hanc primam formulam ad dicendum contra Iura, quia alias non puta neceſſarias, vt quiſque ſciat, quod ſub his fiunt omnes citationes, vſque ad conſummationem Iudicij neceſſariæ.

6 Sunt & alia edicta, quæ dantur extra Curiam, quando non adeſt tutus acceſſus cōtra eum, qui ſe in loco munito poſuit, ad quem Curſores, & Nuncij, & officiales penetrare non poſſunt abſque diſcrimine, & tūc in facti contingentia adeundus erit *D. Gratioſus, in tract. de citat. cap. 12. de citat. per edictum extra Curiam.* quod & dixi *etiam ſupra cap. de Citatione, & Inhibitione.*

7 Et eſt obſeruandum, † quod, quando coram A. C. proceditur per edictum in caſu non tuti acceſſus, iſte acceſſus non tutus, eſt neceſſe, quod in actis probetur ante omnia, alias proceſſus redderetur nullus: & iſta eſt opinio *Rotæ in Romana Domorum, de Regardis,* 15. *Ianuarij* 1649. *coram Reuerendiſſ. D. Dunozetto, inter vagantes.*

Quomodo, & quando A.C. & alij Iudices Romanæ Curiæ poſſint procedere per edicta extra Curiam, & quomodo exequantur.

Artic. II.

8 *A. C. procedit per edicta publica, vigore ſuarum facultatum, & abſque commiſſione.*
9 *De Iure Ciuili omnis Iudex ordinarius poteſt procedere per edicta.*
10 *De Iure autem Canonico, requiritur ſpeciale reſcriptum.*
11 *Edicta debent affigi duobus in locis in Curia, & duobus in locis, in partibus vicinis, licet non vicinioribus, & nu. 25.*
12 *Debent etiam affigi originalia, ſecundum aliquos.*
13 *Contrarium, quod ſufficiat tranſumptum.*
14 *In edictis debet dari competens tempus ad comparendum.*
15 *Et quando arctet ad comparendum, vel non.*
16 *Et requiritur terminus duplicatus.*
17 *Quomodo ſanctur proceſſus per edictum.*
18 *Edicta generalia contra incertos, quando dentur.*
19 *Edicta quomodo exequantur.*
20 *Quæ requiſita debeant habere.*
21 *Forma commiſſionis præteriri non poteſt.*
22 *Vbi exequantur hodie edicta publica.*

23 *Contra abſentem aliquando non dantur ſola ſed ſunt citandi agnati, & amici.*
24 *Et quot edicta requirantur.*
25 *Et quomodo exequantur.*

SVpradictus A.C. & Iudices Cameræ Apoſtolicæ procedunt per edicta publi-
8 ca, vigore facultatum, vltimo loco † in ſpecie conceſſarum *à Gregorio XIV. & Paulo V. in conſtitut. indicatis, cap. de contradictis*: niſi enim facultatem haberent in dd. conſtitutionibus generalibus, neceſſaria eſſet in quacunque cauſa commiſſio ſpecialis, in qua ſibi talis facultas demandaretur; Hoc tamen non eſt de Iure Ciuili, quia hoc iure
9 omnis † Iudex ordinarius poteſt procedere per edictum, *auth. qui ſemel, C. quomodo, & quando Iudex, Felin. in cap. quoniam frequenter, §. porro, num. 13. & 15. vt lite non conteſt.* Sed
10 eſt de Iure Canonico, † propter quod requiritur ſpeciale reſcriptum, *vt voluit Innocentius VIII. in extr. rem non nouam, de dolo, & contum. Clem. dudum, de iudic. & cap. cauſam de elect.* quos teſtes refert *Rota in ſupra allegata Iannen. ſeparationis thori, 18. Februarij 1620. coram bon. mem. Coccino.*

In quo etiam eſt aduertendum, quod, vt
11 proceſſus dicatur legitimus, neceſſe † eſt, quod ſimiles citationes in Curia, duobus in locis vicinis in partibus affigantur; non enim neceſſe eſt, quod dicti loci ſint viciniores, *Achil. deciſ. 15. de dol. & contum.*

Pro executione autem valida, citationes
12 originales debent affigi, legi, † & dimitti affixæ per plures horas, & talis affixio debet fieri in valuis maioris Eccleſiæ, ſecundum *Caſſador. deciſ. 1. & 6. de dol. & contum. Veſtr. lib. 4. cap. 3. num. 4.* Adeo, vt ſi non fuiſſent affixæ, proceſſus eſſet nullus: ſed quod ſuf-
13 ficiat, † quod affigatur tranſumptum authenticum, *dicitur in dicta Iannen. ſeparationis thori, & Puteus qui deciſ. 27. lib. 2.* vult, quod ſufficiat, ſi citatio originalis, legatur abſque eo, quod dimittatur copia affixa, reprobatur *in dicta Iannen.* tanquam hoc dixerit de ſuo capite.

Eſt etiam aduertendum, quod in dicta
14 citatione debet dari † terminus competens ad comparendum, ſecundum locorum diſtantiam, alias proceſſus corrueret, vt tanquã de pulcra praxi teſtatur *Bartol. in extr. ad reprimendum verbo per edictum, n. 5.* quem refert *Rota in dicta Iannenſ. ſuperius allegata.*

Tempus enim modicum datum ad comparendum non arctat citatum, & irritat citationem ſecundum *Put. deciſ. 150. lib. 3.* Et quamuis non deſit, qui dicat, quod citatio nõ eſt nulla, ſed quod admittat appellationẽ, nihilominus verior eſt opinio tenentiũ pro nullitate, dũmodo nõ fuerit perſonaliter executa, vel probetur deueniſſe ad notitiã citati, hoc enim caſu ſubſtinetur, niſi appelletur, alias eſt nulla, & non arctat ad com-
15 parendum:, † nec in termino, nec poſt terminum, *Adden. ad deciſ. 5. num. 20. de reſcript. in non.*

16 Item pariter eſt aduertendum, † quod in citationibus per edictum, eſt ſemper duplicandus terminus, ſolitus dari in alijs citationibus, puta ſi daretur in alijs terminus decem dierum, in iſtis eſt duplicandus, & eſt dandus viginti: Si autem in illis, viginti, in iſtis dantur quadraginta, *vt Adden. ad dict. deciſ. 5.*

17 Proceſſus verò per edicta † non ſanaretur, ſi Procurator citati poſtea compareret, *Clement. cauſam, in fin. de electionibus*: quia ad effectum, vt ſanet dictum proceſſum, duo requiruntur. Primò, quod conſtitutio illius facta ſit poſt citationem ad dictam cauſam: ſecundo verò, quod in dicta cauſa compareat, *Achill. deciſ. 7. de dol. & contum. Veſtr. lib. 7. cap. 1. Seraphin. deciſ. 1366.*

18 Aduertendum eſt etiam, † quod quandoque dantur edicta generalia, quando neſcimus, quis ſit citandus; prout euenit, vel quando mortuus eſt aliquis, & nulli notificantur hæredes, vel alio ſimili caſu, quando enim ſunt certi, debent nominatim citari, & non per edictum, *Surd. deciſ. 5. Boer. deciſ. 225.* præcipuè autem abſentes, & vagabundi citantur per edictum, *Marant. par. 6 membr. 1. nu. 89. Felin. in cap. exhibita, nu. 1. poſt princip. de iudic.*

Illorum autem executio, ſi agitur con
19 tra laicos, † fit in valuis Palatij; ſi verò cõtra clericos in valuis Eccleſiæ maioris, loci illius, vbi Curia Romana reſidet, eum Summo Pontifice: ad hoc, vt cunctis poſſit apparere; & ſic executa, arctat, ac ſi citandi perſonaliter apprehenſi fuiſſent, *Clement. dudum, de iudic. & extrauag. rem non nouam, §. non obſtat, de dol. & contum. Veſtr. lib. 4. cap. 3.*

Hocque edictum debet habere iſta requi-
20 ſita: primò nomen Iudicis † citantis: ſecundò nomen eius, qui citatur, ſi eſt certus alias enim nominatum genericè per verba, ſi qui ſint, vel velint, &c. tertiò nomen eius ad cuius inſtantiam proceditur: quartò locum in quo comparere debeat: quintò tẽpus infra quod debet ſe præſentare: ſextò vero cauſam propter quam citatur: hęc ponit *Marant. par. 6. memb. 1. num. 63.* & maxi-
21 mè eſt † aduertendum, quod ſi præceſſit cõmiſſio, forma illius præteriri non poteſt, alias enim proceſſus eſſet nullus, *cap. cauſam de elect. Caſſador. deciſ. 1. de appell.*

22 In Vrbe autem hodie † fit in valuis S. Petri, & Cancellariæ Apoſtolicæ, vel in acie

riè nioneatis, & requiratis, pront nos per præſentes monemus, & requirimus dictum D. Antonium, quatenus infrà vigintiquatuor dierum ſpatium, poſt legitimam affixionem, et publicationem, lectionemque præſeptium in locis ſupraſcriptis,(vt permittitur,)factas immediatè ſequentes,quorum 24. dierum, octo pro primo,octo pro ſecundo, et reliquos octo dies, pro tertio, ac peremptório termino, monitioneque canonica aſſignamus, et vos aſſignetis, eidem, ſub eiſdem, quibus ſuprà cenſuris, et pœnis, debeat in poſſeſſione dictorũ locorũ Montium,dictum D.Ducem manutenniſſe, defendiſſe, et conſeruaſſe, manuteneri, defendi, et conſeruari vidiſſe, et quatenus opus ſit à detentatione,occupatione,et ſpolio illorum ceſſare deſtitiſſe,et abſtinuiſſe, eundemque reintegrare, et ad priſtinum ſtatum repoſuiſſe, et reintegrari vidiſſe, vna cum damnis, expenſis, etc. in proceſſu cauſæ,et cauſarum huiuſmodi liquidan. ac debitam manutentionem,et quatenus opus ſit reintegrationẽ feciſſe, ſeu exequi vidiſſe, et de omnibus, et ſingulis iuribus ſuis, ſi quæ ſuper præmiſſis habet, haberetque,aut eidem qnomodolibet competijſſe prætendat, docuiſſe, & demonſtraſſe, & præſentibus,&c. paruiſſe, dequo, &c. certificatione, &c. Alioquin, &c. Loca verò audientiæ publicæ litterarum contradictarum, ac valuarum, ſeù portarum Eccleſiarum ſupradictarum,tanquam publica, & idonea pro præſentibus noſtris litteris exequendis ad inſtar Edictorum publicorum, quæ hodie in Albo prætorio ſcribnntur,duximus eligenda. quæ huinſmodi noſtrum monitorium ſuo quaſi ſonoro præconio, & patulo ſubdito publicabunt; in quibus litteras noſtras modo præmiſſo decreuimus, & decernimus publicandas, & affigendas;ne dictus ſic monitus ex pręmiſſis,ac pręmiſſorum aliquo, ignorantiam aliqnam prætendere valeat, & valeatis, cum non ſit veriſimile,apud ipſum ſic monitum remanere incognitum, & occultum, quod tam patenter, & notoriè omnibus extitit intimatum, & publicatum. Volentes nihilominus,& authoritate prædicta decernentes, quod præſentes noſtræ litteræ, ſeu Monitorium, modo præmiſſo executum, & publicatum, eundem monitum totaliter arctet, attingat,& perinde valeat, ac ſi perſonaliter factum, & executum foret, ſeù quomodolibet præſentatum. In quorum fidem,&c. datum, &c.

De Terminorum Obſeruatione.

Cap. X.

Quomodo ſit procedendum in conſtitutione proceſſus.

Artic. I.

1 *Termini ſubſtantiales ſunt ſeruandi, dum proceſſus inſtituitur.*
2 *Termini ſubſtantiales ſeruantur iuxta morem Curiæ, vbi ſit cauſa.*
3 *Termini ſubſtantiales non ſeruantur iuxta ſtilum delegan. ſed delegat.*
4 *Stilus loci iudicij, attenditur in procedendo.*
5 *Stilus diuerſus, attenditur quandoque in decidendo.*
6 *Proceſſus,& ſententia corruunt,terminis non ſeruatis.*
7 *Ordo iudicij, concernens iuſtitiam, & ius partis, omitti poteſt.*
8 *Ordo iudicij, concernens ius publicum, omitti nequit.*
9 *Sententia lata, ſine terminorum obſeruatione, partibus conſentientibus, an valeat.*
10 *Ordo iudicij, an tolli poſſit à Papa in foro laicali.*
11 *Proceſſus eſt nullus in iudicio extraordinario, ſi omittatur ordo.*

REdeo ad ſubſtantialia proceſſus. Executa igitur, & reproducta citatione,& facta relatione per Nuncium,
1 inſtituitur † proceſſus, & ſeruantur hic termini ſubſtanriales, ſecundum ordinem Iu-
2 diciorum,modum, † & ſtilum Curiæ. Alibi verò iuxta ſtilum Curiæ, in qua cauſa tra-
3 ctatur, etiamſi in cauſa delegata,† diuerſus ſit ſtilus ab eo, qui ſeruatur in Curia dele-
4. gantis, † quia in concernentibus ordinem, & modum procedendi, attenditur ſtilus
5 loci Iudicij, † licet in decidendo, quando ſtilus loci contractus eſt diuerſus, ille attendatur, *gloſ. Bald. & alij in l. fin. C. quæ ſit long. conſuetud. Guidopap. deciſ. 262. V ant. de nullit. ex defect. proceſſ. num. 56. & 67.* & ſuper hoc vide *V bert. de citat. cap. 9. num. 404. fol. 146. & cap. 11. num. 438. fol. 21. tom. 2.*
Secus enim terminis ita non ſeruatis pro-
6 ceſſus† eſt nullus,& ſententia corruit; ratio
7 autem eſt,quia, † licet ordo Iudiciarius, in quantum concernit iuſtitiam, & Ius par-
8 tis, poſſit remitti, & omitti: In quantum tamen concernit ius publicum,omitti, & remitti non poteſt, *l. probatam, vbi gloſ. & DD. C. de ſent. & interlo. V ant. dicto cap. in princ. & num. 15. & 17. vſque ad num. 52. Rota*

ta in Anconiſana terrar. 24. Nouembris 1598. coram Brauo impreſſ.deciſ.65.par.4. diuerſor.

9 Et ſi partes conueniant, † quod Iudex procedat nullis ſeruatis terminis, ſententia lata non valebit, vt ſententia, ſed ſubſtinebitur in vim pacti, *l.2.C. com. vtriuſ. Iudic. l. properandum,C.de Iudic. & in vtroque DD. Abb. in cap.1. extr. de lit. conteſt. & in cap. de cauſis, extr. de off. deleg. Galleſ. de oblig.Cam. quaſt.13.fol.79.* vbi *Adden.fol.ſeq.*

10 Nec Papa, in foro laicali † præcipere poteſt, quod tollatur ordo Iudiciorum, ſi credendum eſt *gloſ. in Clem. diſpendioſam, in ver. vſuris,de Iud.Vant. dicto cap. num.4.* de quo loquitur etiam *Felin. in cap. inquiſitionis, num.14. extr. de accuſ. in cap. qualiter, & quando,extra eodem tit.* vbi late proſequitur materiam,quando omiſſio ordinis Iudiciarij vitiet proceſſum.

11 Etiã in Iudicijs extraordinarijs,† quamuis non requiratur proceſſus ordinarius,tamen ſi omittatur ordo, vel cognitio, proceſſus eſt nullus, *Felin.in dict.cap.qualiter,& in cap. cum Ecclaeſi ſanctæ Mariæ num.24. axtra, de conſtitut. in cap. olim, extr. vt lit. non conteſt.*

De terminis in cauſis profanis, & ſpiritualibus.

Artic. II.

12 *Termini iudicij, & qui ſeruentur in Curia, in cauſis profanis, & ſimilibus.*
13 *Libellus regulariter eſt de ſubſtantia proceſſus.*
Litis conteſtatio, eſt de ſubſtantia iudicij regulariter, ibid.
Concluſio in cauſa regulariter, eſt de ſubſtantia proceſſus, ibidem.
Iuramentum calumniæ, an ſit de ſubſtantia proceſſus, ibidem.
14 *Proceſſus an ſuſtineatur omiſſo libello, vel inepto dato.*

12 IN cauſis profanis, † vel ſpirritualibus quæ ſapiunt temporalitatem,in Curia, vt puta,penſionum, beneficiorum vnitorũ, & ſimilium, debent ſeruari termini,ac acta iudiciaria, de quibus in *l. prolatam, iuncta gloſ. & Bartol.*

13 Requiruntur que regulariter† de ſubſtantia datio libelli, litis conteſtatio,concluſio in cauſa, & iuramentum calumniæ, ſi petatur, vt inferiùs dicemus.*Vant. d. cap.nu.18. vſque ad nu.45.* Quando verò libellus omit-
14 titur, † vel eſt ineptus, an poſſit ſuſtineri proceſſus, *vide dicto num.18.*

De terminis in cauſis beneficialibus.

Artic. III.

15 *Termini, an & qui ſeruentur in benficijs, & vnione benefic.temporal.*
16 *Cauſa vnionis beneficij, dicitur profana.*
17 *Termini quinam ſeruentur in matrimonialibus; vſuris, decimis, & hæreſi.*
Termini, quinam ſint ſeruandi in proceſſu criminis læſa Maeſtatis, ibid.
18 *Termini, qui ſint de neceſſitate ſeruandi in cauſis canonicis.*
Sententia eſt nulla, omiſſo vno ex terminis ſubſtantialibus, ibid.
19 *Conteſtatio litis non requiritur in cauſis canonicis.*
Concluſio in cauſa non requiritur in cauſis canonicis, ibidem.
20 *Proceſſus in profanis eſt nullus,ſine litis conteſtatione, & concluſione in cauſa.*
21 *Conteſtatio litis,& concluſio in cauſa non poteſt omitti de partium conſenſu.*

15 SEd in cauſis beneficialibus, † etiamſi agatur de vnione beneficij; temporali
16 tamen,†quia ſi fuiſſet perpetua,cauſa diceretur profana, † cum ſit extentiua tituli;
17 *Caſſador.deciſ.3.de iud.* & in † matrimonialibus,vſurarum,decimarum,hæreſis,& alijs enumeratis in extrauaganti *ad reprimendum,* & in crimine leſæ Maieſtatis.In quibus proceſſus de ſui natura eſt ſummarius, *Clem.di-*
18 *ſpendioſam,de iud.c. fin.de haret.in 6.* licet† de ſtilo multi termini ſeruentur, quatuor tantum ſolummodo vltra citationem ad ſententiam,ſunt de neceſſitate ſeruandi, vt dicam infra de proceſſu in Iudicijs: videlicet ad articulandum, ad dicendum contra articulos, ad producendum omnia, & dicendum contra producta: quorũ vnus ſi omitteretur,ſententia eſſet nulla, & alij poſſunt omitti, *Rota deciſ.2.de reſcript. in non. Caſſad. deciſ.8.eod.tit. Vant.dict.cap. num.59.*

19 Neque requiritur litis † conteſtatio, vel concluſio in cauſa; *toto tit. extr. vt lit. non conteſt. Clem. ſæpe, vbi Card. de verb. ſignificat.*

20 Et ſi deficerent in profanis, † proceſſus eſſet nullus,*Authent.Iubemus,* C. *de ind, Rot. deciſ.3.de teſti.in non.Egid.concluſ.617.* ſi agi-
21 tur *Veſtr.lib.5.cap.2. & 3.* etiamſi † omitterentur de conſenſu partium, *gloſ. fin. in cap.quando ſententia, extr.de probat.Card.in dicta Clem. ſæpe.*

De terminis in executiuis nullitatum, & miſerabilium perſonarum.

Artic. IV.

22 *Termini qui ſeruentur in cauſis executiuis, declaratur.*

23 *Termini qui ſeruentur in cauſis nullitatum, remiſſiuè.*

24 *Termini qui ſeruentur in cauſis nullitatis iactationis, & iactationum, ibidem.*

Termini qui ſeruentur in Curia Capitolina, & quibuſcunque cauſis, ibidem.

Termini qui ſeruentur in remiſſorijs compulſorial. & huiuſmodi, ibid.

25 *Proceſſus ſummar. quibus cauſis concedi nequeat, niſi à Principe.*

Legatus de Latere, an poſſit ſummar. proceſſus concedere, ibid.

26 *Ampliatur, ſi ſit cum clauſula ſimpliciter, &c.*

27 *Auditores Rotæ, in quibus cauſis ſummariè procedant, præter ſolitas.*

28 *Proceſſus ſummarius, an per Signaturam concedi poſſit.*

29 *Proceſſus ſummarius in criminalibus, priuat. & iniur. non conceditur.*

30 *Clauſula, ſummariè, per quem ponatur hodie in commiſſionibus.*

31 *Clauſula ſummariè, an poſſit poni poſt ſententiam, & quomodo.*

Proceſſus an valeat, non addita clauſula ſummarie, ibidem.

32 *Clauſula ſummarie non poſita in executione, denegata cenſetur.*

33 *Clauſula ſummarie extenſa, etiam non petita, valet.*

34 *Clauſula ſummarie, etiam non petita, à Principe poteſt concedi.*

35 *Clauſula ſummarie ſemel conceſſa, valet in tota cauſa.*

36 *Limitatur, ſi expreſſe negetur.*

Ampliatur, etiam alio Iudice ſubrogato, ibidem.

37 *Clauſula ſummarie ſimplex, quid in ſe contineat.*

38 *Clauſula ſummarie, &c. reliqua continet neceſſaria.*

39 *Clauſula, facti veritate inſpecta, quid importet.*

40 *Proceſſus ſummarius cum verbis clauſula ſummarie, quid importet.*

Summarie, quomodo procedendum ſit in proceſſu, ibidem.

41 *Termini, qui ſeruandi ſint in proceſſu ſummario.*

22 IN cauſis executiuis, † vt puta, quando
relaxatis legitimis executorialibus de-
uenitur ad declaratoriã, qui termini ſeruã-
di ſint, dicam *infra tit. de declaratoria*, & eſt
videndus *Veſtr. lib.8.cap.fin.fol.*283.
23 In cauſis quoque † nullitatum videndus
eſt idem *dicto lib.8.cap.1. fol.* 244. & latè de
24 ſeruatione † terminorum in cauſis deſertio-
num, appellationis, abſolutionis ab obſer-
uatione Iudicij, nullitatis, iactationis, &
iactationum, vel in Curia Capitolina, & ge-
neraliter in quibuſcunque cauſis, & inſtan-
tijs, vel incidentibus, vt in litteris remiſſo-
rijs, compulſorialibus, & huiuſmodi, dicam
infra, & dicit *Veſtr.lib.5.per totum, à fol.*108.
*vſque ad fol.*144.*Vant.cap.de nullit. ex defect.*
proceſſ. num. 61. vſque ad num.68.
25 Et licet proceſſus ſummarius, † vltra cau-
ſas ſupra enumeratas, à nemine, etiamſi ſit
Legatus de latere, præterquam à Principe,
concedi poſſit, *Caſſador. deciſ. 1. de iud. Ge-*
min. in cap. fin. de haret. in 6. præcipuè cum
26 clauſula, ſimpliciter, † & de plano, ſine ſtre-
pitu, &c. *Felin. in cap. olim, extra de accuſ.*
27 In cauſis tamen viduarum, † pupillorum,
miſerabilium perſonarum, & aliorum quo-
rumcunque, dummodo non excedant valo-
rem quingentorum, Auditores Rotæ, vigore
Innocentianæ, ſummariè procedere poſſũt,
vt cauetur *in dicta Innocentiana*, & concedi-
28 tur † etiam indiſtinctè per Signaturam in
commiſſionibus quarumcunque cauſarum,
29 ſi petatur: Præterquam † criminalium, pri-
uationum, & iniuriarum, *Caſſador.deciſ.7.de*
reſcript.Staphil.cap.15.fol.317. num.3. & ſeq.
& olim ſolebat poni in Signatura Cardi-
30 nalis, tanquam res ſpeciali † nota digna.
Hodie verò ſufficit, quod ponatur per Re-
gentem Cancellariæ in eius extenſione; & ſi
fortè omitteretur, cenſetur hoc ex obliuio-
ne proceſſiſſe, *Staphil.vbi ſupra.*
31 Mitriturque Notarius † etiam poſt ſen-
tentiam, parte tamen citata, ad Regentem,
vt addatur verbum, ſummarie; licet hodie
non ſit in vſu, quod viderim, quia ſi nollet
addere, proceſſus adhuc ſuſtineretur, *Caſſa-*
dor.deciſ.7.& 14.de reſcript. Veſtr.lib.5.cap.1.
*fol.*108. licet *Staphil.cap.2.fol.269. & ſeq.* ve-
32 lit, quod ſi non ponitur † in extenſione
cẽſeatur denegatũ, idẽ *Veſtr.lib.3.c.2.fol.69.*
33 Et ſi in Commiſſione non petatur, † & con-
cedatur in extenſione Signaturæ poteſt sũ-
34 mariè procedi, quia Princeps, † etiamſi
non petatur, poteſt illam concedere, *Caſſa-*
35 *dor.dict.deciſ.*14. conceſſumque in prima
inſtantia, vel in quacunque parte Iudicij
36 extenditur ad alias inſtantias, † vſque ad fi-
nem cauſæ, niſi expreſſe negetur, etiam ſi
alius Iudex in locum primi ſubrogetur,
Caſſad. deciſ.8.de reſcript.

37 Qui-

Digitized by Google

37 Quinimò , &ſi † non concedatur expreſ-
sè,quod procedatur ſumniarie, ſimpliciter,
& de plano,ſola veritate inſpecta,quia om-
38 nia veniunt ex natura † proceſſus ſumma-
rij; ſi nihilominus adſit in extenſione ver-
bum,ſummarie , &c. reliqua etiam cenſen-
tur conceſſa, *Rot.deciſ.9.& 28. de reſcript.in
non. Caſſador. dict. deciſ.14. Slaphil. cap.2. fo-
lio 269. & ſeq.*

39 Aduertendum eſt tamen,† quod ſi fuerit
appoſita in Commiſſione clauſula illa,facti
veritate inſpecta , deletur verbum illud, fa-
cti , niſi de conſenſu partium relinquatur.
40 quid verò importet proceſſus ſummarius ,
& ſingula verba illius clauſulæ,ſimpliciter,
de plano, ſine ſtrepitu, & figura Iudicij, &
quomodo procedendum ſit, videnda eſt vl-
tra prædicta,*Clem.ſæpe, de verb.ſignificat. ex-
trauagan. ad reprimendum,de off.Iud.ord.* cum
notatis per *Felin. in cap.olim, extr. de accuſ.
Caſſad.dict.deciſ.8. Veſtr.vbi ſupra.Marant. in
ſuo ſpeculo, 9. diſtinct.* vbi late .

41 Qui etiam termini † ſeruandi ſint , dicit
Rot.deciſ.2. de reſcript. in non.

De Proceſſu ſummario.

Artic. V.

42 *Proceſſus ſummarius per Principem non conceſſus, redditur nullus .*
43 *Clauſula,quod articuli ſint loco libelli , quando addatur in cauſis ſummarijs.*
44 *Sententia fieri nequit,niſi præcedente petitione .*
45 *Articuli , quando ſuccedant loco petitionis , & probationis .*
46 *Terminus ad dicendum contra producta, an ſeparatim ſeruetur in ſummarijs .*
47 *Terminus ad dicendum contra articulos,an ſeparatim ſeruandus, & vbi .*
48 *Termini ſubſtantiales , an etiam poſſint omitti, & quando .*
49 *Citationes in terminis ſubſtantialibus ſummariæ cauſæ, non ſunt neceſſariæ .*
50 *Citatio fit abſentibus de ſtilo ad ſingulos actus .*
51 *Proceſſus,quandoque fit nullus,ſeruatis terminis.*
52 *Limitatur tamen , quod in totum omitti nequeunt .*
53 *Termini aliqui ſunt ſeruandi in ſummarijs ab ordinarijs Iudicibus Curiæ .*
54 *Termini, qui ſeruandi ab A. C. in cauſis excedentibus 200. ſcuta.*

42 ET quia , vt dictum eſt,†proceſſus ſum-
marius poteſt per ſolum Principem
gratioſè concedi ; ſi tamen concederetur
per alium,difficillimè in praxi obtineretur,
quia reuocaretur tanquam nullus , vt per
Felin.in dicto cap.olim.

43 Qando autem † conceditur proceſſus sũ-
marius, ſolet in cauſis magni momenti ad-
di clauſula, quod articuli ſint loco libelli :
44 & ratio eſt,† quia debet præcedere petitio,
ad hoc, vt poſſit ferri ſententia, *l.hæc ſenten-
tia,C.de ſent. quæ ſine cert.quant. prol.*

45 Et tunc articuli ſuccedunt† loco petitio-
nis,& probationis, *Rot.deciſ.2. de reſcript. in
nou. Staphil.dicto cap.2.fol.271.num.9.*

46 Quamuis etiam† dd. quatuor termini in
proceſſu ſummario ſeruari ſoliti , debeant
de per ſe , & ſeparatim ſeruari, ſi terminus
ad dicendum contra producta,ſeparatim
non ſeruetur, dummodo pars ſemel citetur
ad dicendum contra producta,ſufficit.

47 Et idem dicendum eſt de termino†ad di-
cendum contra articulos , qui ſi ſeparatim
non ſeruetur , dummodo Aduerſarius ha-
buerit eorum notitiam,cum tempore ad il-
lum impugnandum, & ſic per indirectum
fuerit ſatisfactum menti legis, ſufficit,ſuſti-
neturque ſententia,& proceſſus,*Caſſador.de-
ciſ.2.de iudic.*

48 Si etiam procedatur † per contradictas,
ſiuè in profanis , ſiuè in beneficialibus , vt
puta, quando quis canonicè fuit in princi-
pio citatus ad totam cauſam , & eſt contu-
max,ſi omittantur aliqui termini de rigo-
re ſeruari debiti,imò ſi omnes illi quatuor
omitterentur , non propterea proceſſus eſ-
ſet nullus , quia vt dixi ſupra,citationes il-
49 læ ſunt † potius vrbanæ , quam neceſſariæ,
Egid.concluſ.310. Vant. de nullit. defect. proc.
50 *num.60.* licet de ſtilo † ſoleant abſentes ad
ſingulos actus citari, *Rot.deciſ.10. de ſent. &
re. iud.in nou.Veſtr.lib.4.cap.de dol.& contum.
fol.87.*

51 Aliquando etiam non ſolũ† conceditur
proceſſus ſummarius,ſed etiam ex qualita-
te cauſæ conceditur , quod nullis terminis
52 ſeruatis Iudex procedere poſſit,& tunc poſ-
ſunt quidẽ arbitrio Iudicis abbreuiari ter-
mini ; ſed non in totum omitti, vt teſtatur
*Veſtr.lib.5.cap. ad not. com. circa term. obſeru.
fol.122.in fin.Rot.deciſ.15. de reſcript.in antiq.*

53 Item quando conceditur†proceſſus exe-
cutiuus,vel propter paruam ſummam , vel
in cauſis pendentibus coram Iudicibus or-
dinarijs in Curia,qui poſſunt, vſque ad cer-
tam ſummam vigore eorum ordinariæ fa-
cultatis executiuè procedere , & etiam in
excedentibus dictam ſummam, dummodo
54 notabiliter non excedant, † & coram A.C.
qui inter Curiales à ducentum infra,poteſt
procedere ſummarie , abſque dilationibus,
& ſeruatione terminorum, à ducentum ve-
ro ſupra debent ſeruari termini , in Rota
ſeruari ſoliti, *Veſtr.lib.2.cap.d. fol.25.*

De

Digitized by Google

De terminis ſeruandis, in diuerſis Iudicijs.

Artic. VI.

55 *Termini nulli in quibus cauſis ſeruentur ab ordinarijs Iudicibus.*
56 *Cauſa leues, & quæ reaſſumi nequeunt ab alio Iudice.*
Termini qui ſeruentur in cauſis ab 11. ſcut. infra ibid.
57 *Iudices Ripæ, & Ripettæ quæ in actis debeãt exprimere.*
58 *Clauſula quænam addatur in Commiſſione, quando petitur proceſſus executiuus, & brachium ſæculare.*
59 *Terminus ad procedendum, quando, & in quibus cauſis, præfigatur,*

55 HOdie à quinque ſcutis† infra, coram Iudicibus ordinarijs, nulli termini ſeruari poſſunt, ſed oretenus tantum cum ſola ſimplici citatione expediendæ ſunt cauſæ, niſi aliud Iudici ex cauſa videatur, & de hoc habentur, quæ dicit *Reformatio Pauli V. ad quam eſt recurrendum, tit. de Iudic. in cauſ. ciuil.§. expediant.* Quæ vero non
56 excedunt† ſcuta vndecim, & vertuntur coram Iudicibus ordinarijs, ſicuti non poſſunt reaſſumi ab alio Iudice, *vt ibid.§. cauſas*, ita in illis ſeruatur ſolus terminus ad dicendum contra, & ſoluendum.
57 Quæ coram Iudice † Burgi, Curiæ Sabellorum, Ripæ, Ripettæ, fiunt, terminantur executiuè, *& iuxta Reformationem Tribunalis Vrbis editam à S. mem. Pio IV. Conſtit.58. & à Paulo V. Conſtit. 71. ſuis §§. particularibus videndma.*
58 Et ſemper, quando † petitur proceſſus executiuus, cõſtito de certa qualitate, & deinde brachium ſeculare, additur clauſula in Commiſſione, in euentum, quod docuerit, &c. quia illud eſt vltimum remedium Iudicis Eccleſiaſticis, *Staphil.cap.16. fol.121.num.67.*
59 In cauſis quoque nullitatum, reſtitutionis in integrũ, attẽtatorum, vel etiam propter paruam ſummam, aut ſi Actor ſit negligens in proſequendo, & Reus inſtet pro abſolutoria ab obſeruatione Iudicij, præfigitur terminus ad procedendum, quo elapſo, &c. *Veſtr.lib.5.cap.de obſeru.term.pro peti abſol.fol.*118. & hoc poteſt fieri, quandocunque committatur cauſa ſummariè, terminis non ſeruatis, vel manu Regia.

De iuramento calumniæ.

Artic. VII.

60 *Iuramentum calumniæ, tacitè poteſt omitti.*
61 *Proceſſus eſt nullus, non facto iuramento calumniæ petito.*
62 *Ampliatur etiamſi aduerſus ſententiam dici nequeat de nullitate.*
63 *Iuramentum calumniæ, eſt iuris naturalis.*
64 *Iuramentum calumniæ, debet præſtari etiam in cauſa appellationis.*
65 *Iuramentum calumniæ, quandoque fit per Procuratorem nomine proprio.*
66 *Iuramentum calumniæ, etiam ab hærede præſtari debet, & ſi defunctus iurauerit.*
67 *Iuramentum calumniæ, præſtari poteſt in quacunque parte iudicij.*
68 *Iuramentum calumniæ, qualiter differat à iuramento verba dicenda.*
69 *Iuramentum calumniæ, an præſtari poſſit per Procuratorem.*
70 *Iuramentum calumniæ, an ferri poſſit per mandatum generale ad cauſas, cum facultate iudicis.*
71 *Iura di de calumnia facultas expreſſe ponitur in mandato procuræ.*
72 *Syndicus Monaſterij, poteſt iurare de calumnia abſque ſpeciali mandato.*
73 *Fallit, ſi conſtitutus ſit ad vnam cauſam tantum.*
74 *Iuramentum in termino extenſum, etiam non præſumitur, an valeat.*
75 *Iuramenta omnis extenſa, licet non appareant facta de ſtilo, ſuſtinentur.*
76 *Probationes vlteriores renunciantur, per concluſionem in cauſa.*
77 *Commiſſiones, non ſolent ſignari poſt concluſum in cauſa.*
78 *Iudex poteſt admittere noua iura, poſt concluſionem in cauſa,*
Concluſio in cauſa non nocet Iudici, ſed partibus, ibidem.
79 *Rota poſt concluſionem in cauſa, admittit noua iura.*
80 *Probationes quando de iure debeant admitti poſt concluſionem in cauſa.*
81 *Termini, & dilationes vtrique parti, ſunt communes.*
Actor probat, & Reus deinde excipit in profanis, ibid.

60 IVramentum calumniæ, † quamuis tacitè poſſit omitti *cap.1.de Iur. cal.in 6. Caſſad.dict. deciſ.8.* ſi tamen per partem petatur, niſi deferatur, proceſſus eſt nullus,
62 etiam † quòd Iudex habeat in facultatibus, quòd aduerſus eius ſententiam, vel proceſſũ non poſſet dici de nullitate iuris poſiti-

poſitiui , prout eſt *Gubernator Vrbis* , &
in ſpecie per *reformationem Pauli V. tit. de
Indic. in cauſ. ciuil.§. Iuramentum calumniæ.*
63 Huiuſmodi enim † iuramentum eſt iuris
naturalis, *Clem. ſæpe,de verb. ſignif. Put.de-*
64 *ciſ.35.de Iud.* & debet præſtari , † etiam in
cauſa appellationis, quamuis præſtitum
65 fuerit in prima inſtantia,& non ſolum per
Dominum, ſed etiam per Procuratorem
nomine proprio , etiamſi Dominus iura-
uerit , eique expreſsè mandauerit, quid re-
66 ſpondere † debeat ; Prout etiā tenetur iu-
rare hæres , non obſtante quod defunctus
etiam iurauerit , *cap. ſi appellationis, iuncta
gloſ.de iur. cal. in 6. Rota deciſ. 1.& 2. de iur.*
67 *cal. in nou.* & poteſt præſtari † in quacun-
que parte Iudicij,etiam vnà cum iuramen-
68 to de veritate dicenda . Quæ † nam autem
differentia ſit inter hæc duo iuramenta,vi-
dendus eſt *Specul. in tit.de iur.calumn. §.cum
autem* .

69 Poteſt etiam præſtari † per Procurato-
rem, ſi ad hoc habeat ſpeciale mandatum,
& exprimatur cauſa, in qua iurandum ſit;
70 ſciendum enim† quod non ſufficeret man-
datum generale ad cauſas , cum poteſtate
iurandi,*cap.fin.*vbi *Gemin.num.4. de iur.cal.
in 6.* vnde hodie in quocunque mandato
71 generali † additur facultas præſtandi iu-
ramentum calumniæ , & aliud neceſſa-
rium .

72 Syndicus tamen Monaſterij †conſtitutus
ad omnes cauſas , poteſt abſque ſpeciali
73 mandato procuræ iurare † de calumnia:
ſed ſi eſſet conſtitutus ad vnam cauſam
tantum, non poteſt iurare de calumnia in
illa cauſa,abſque ſpeciali mandato,*Gemin.
in cap.præſentium, de teſtib.in 6.*

74 Sufficit etiam † quod Notarius actua-
rius extendat in termino , penes acta præ-
ſtationem huiuſmodi iuramenti, licèt ap-
parenter præſtitum non fuerit,quod etiam
75 fit in iuramento † in ſupplementum pro-
bationis, & in iuramento poſt taxationem
expenſarum , & alijs ſimilibus de ſtilo de-
ferri ſolitis , *Veſtr.lib.8.cap.fin.fol.283.*

76 Similiter licèt † per concluſionem in
cauſa, ſi fiat expreſsè,cenſeatur renunciatũ
vlterioribus probationibus . *cap. cum dile-
ctus,extr. de fid.inſtrumentorum, cap. auditis,
extr.de proc.& vtrobique gloſ.& gloſ.in c.quo-
niam contra,extr. de probat. Card. in Clem.1.
de cauſ.poſſeſſ.& propr.Veſtr. lib.3. cap.de cau-
ſarum deuol. fol. 42.* Neque ſoleant ſignari
77 Commiſſiones†poſt concluſum in cauſa.
78 Poteſt tamen † Iudex non obſtante con-
cluſione admittere noua Iura,quia conclu-
ſio non obſtat Iudici ſed parti. Imò Rota
79 ſolet ſemper,† etiam poſt concluſionem in
cauſa, noua Iura, teſtes, & probationes ad-
mittere,*Egid.concl.447.& 445.Staphil.c.16.
folio* 471.

80 Quando verò † de Iure communi, non
obſtante concluſione poſſint , vel debeant
admitti probationes, tractat *Felin. in dicto
cap.cum dilectus, & in cap. inquiſitionis,n.10.
extr.de accuſ. Maran.in ſuo ſpeculo,9. diſtinct.
num.28.& ſeq.*

81 Termini autem , & dilationes † omnes
ſunt communes vtrique parti,licet in pro-
fanis debeat prius probare Actor , & dein-
de Reus excipere , *l. ſi quis,C.de except. Rot.
deciſ.1.de dilat.in antiq.Veſtr.lib,5.c. de term.
obſer. in cauſ.profan.fol.*114.

Coram quibus, & qua die termini ſint ſeruandi.

Attic. VIII.

82 *Iudex per ſe ipſum terminos obſeruare de-
bet .*
*Cardinales poſſunt ſuis Auditoribus committe-
re terminorum obſeruationem , ibid.*
83 *Terminus ſeruatus ad ſecundam diem , dicitur
de die ſecunda iuridica ,*
84 *Terminus ſeruatus vltra ſecundam, dicitur de
currentibus .*
85 *Terminus ſi cadat in diem non iuridicam , in-
telligitur de prædicta.*
86 *Termini non ſeruati extra Rotam , ſeruantur
in illa in eadem cauſa .*
87 *Appellatio datur à mala, & illegitima termi-
norum ſeruatione .*

82 ET Iudices debēt per ſeipſos†terminos
ſeruare, exceptis Cardinalibus , qui
de ſtilo,etiam abſque ſpeciali commiſſio-
ne,poſſunt committere obſeruationes ter-
minorum ſuis Auditoribus, *Egid. concl.43.
Gomeſ.dict.cōpend fol.159.col.3. Staphil.c.11.
fol.* 445.
38 Quo vero ad dies, † ſi ſeruetur terminus
ad ſecundam,intelligitur de ſecunda die
Iuridica , etiamſi plures dies venientes in-
84 tercedant;†& quando ſeruatur vltra ſecun-
dam, vt ad ſextam, & octauam , & ſimiles
85 intelligitur de currentibus,† & ſi dies illa,
ſexta,vel octaua non ſit Iuridica,intelligi-
tur,de prima die Iuridica poſt illam, *Ve-
ſtr.lib.5.cap.ad not.com.cir. term.obſeruat. fo-
lio* 122.
86 Et quia multis vicibus † euenire ſolet ,
quod termini male , nulliter, vel nimis in-
culcatè ſeruentur , ſi fuerunt ſeruati extra
Rotam, & deindè cauſa committatur in
Rota ſeruantur prout in prima, alias pro-
vt in ſecunda, vel tertia inſtantia, *Rota de-
ciſ.4.de appellat.in nou. & deciſ.26. de appell.
in antiquis* . & eſt aduertendum , quod da-
tur

87 tur appellatio à mala, † vel illegitima terminorum ſeruatione, *Egid.concluſ.27.*

De reiteratione terminorum.

Artic. IX.

88 *Termini olim in Curia reiterabantur per commiſſionem.*

89 *Termini tantum ſubſtantiales reiterabantur.*

90 *Terminis ſubſtantialibus præcipitatis, expectabatur tempus obſeruationis.*

91 *Termini ſubſtantiales, hodie abſque commiſſione reiterantur.*

92 *Terminorum ſubſtantialium tempus expectandum, hodie quod ſit.*

93 *Terminorum tempus an poſſit retrotrahi, & quomodo.*

94 *Termini ſubſtantiales valent, ſi tot audientiæ fuerint, vt ſeruari potuerint.*

95 *Termini valent tot diebus effluxis à Commiſſione, quot requiritur pro eorum ſeruatione.*

96 *Termini ſubſtantiales, non requiruntur in decretis, ſed in ſententijs.*

97 *Termini ſubſtantiales, an poſſint reiterari per edictum, & quando.*

98 *Ampliatur etiam in cauſis criminalibus.*

99 *Termini poſſunt reiterari per Ceſſionarium, & Tertium.*

100 *Terminorum reiteratio ſanat omnem nullitatem.*

101 *Terminorum reiteratio an ſanet nullitatem in profanis.*

102 *Rota admittit ad reiterationem terminorum, abſque commiſſione.*

103 *Fallit, ſi ſeruentur in cauſa profana.*

104 *Fallit etiam, ſi terminus aliquis omiſſus fuiſſet.*

Fallit quoque, ſi cauſa Auditori extra Rotam fuiſſet commiſſa, ibid.

105 *Commiſſio reiterationis terminorum, indiſtinctè conceditur.*

106 *Terminorum reiteratio, ad quemcunque Iudicem hodie ſpectat.*

107 *Terminorum reiteratio, an ſanet terminos in nihilo ſeruatos.*

108 *Clauſula, præſtito de nouo iuramento, quando addi debeat in reiteratoria commiſſione.*

109 *Sententia eſt nulla, ſi lapſa ſit inſtantia.*

110 *Commiſſio reiteratoria terminorum, quando ſit cum clauſula refectis expenſis.*

111 *Terminorum reiteratio in eadem cauſa, tantum conceditur.*

112 *Declaratur, niſi cauſa comprehendatur ſub prima.*

113 *Termini ſeruati in petitorio, poſſunt reiterari in poſſeſſorio.*

114 *Termini benè ſeruati in petitorio, non ſunt ſeruandi in poſſeſſorio.*

115 *Termini ſeruati in poſſeſſorio, non poſſunt reiterari in petitorio.*

116 *Termini benè ſeruati in poſſeſſorio, non ſufficiunt in petitorio.*

Termini ſeruati in cauſa principali, an poſſint reiterari in cauſa reſtitutionis in integrum. ibidem.

117 *Termini ſubſtantiales, ſunt ſeruandi à conuento executiuè volente abſolui.*

118 *Termini ad docendum ſe paruiſſe, & de appellatione, remiſſiuè.*

88 IN Curia nihilominus ad † euitandas
nullitates, & vlteriores lites, olim poſt
quam termini fuerant ſeruati, impetrabatur Commiſſio reiterationis illorum, quæ
concedebatur paſſim, & ſolebant reiterari
89 vnico contextu, & audientia; † Reiterabanturque ſolummodò ſubſtantiales, quia alij
non ſunt neceſſarij: & ſi à principio præ-
90 cipitanter † ſeruati fuerant, debebat pars
tanto tempore expectare, quantum caperet ſolemnis obſeruatio, *Caſſad.deciſ.8.de re-*
91 *ſcript.* Hodie autem † hoc fit abſque alia
Commiſſione, vt dicam infra. Quod autem
92 requiratur † etiam hodie, quod expectetur tantum tempus, quantum ſufficit à die
introductionis cauſæ, vſque ad concluſionem, & licet ſeruati pro pe concluſionem,
93 quod † retrotrahatur tempus, & ſententia
dicatur lata extra tempus ipſorum terminorum, *dixit Rota in vna Auximana doiis, 5.
Maij 1581. coram Cardinali Seraphino.* &
94 quod ſufficiat † quod interuenerint tot
audientiæ, vt potuerint ſeruari, *Ludouiſ.deciſ.280.num.7.*
95 Et quod ſufficiat effluxiſſe † à die Commiſſionis, tot dies, quot requiruntur pro
eorum ſeruatione, dicit idem *Ludouiſ. de*
96 *ciſ.156. vbi add.* Hoc autem † intelligitur,
quando proceditur per ſententiam, quia ſi
proceditur per decretum, tales termini nō
ſunt neceſſarij; vt aduertit *Rota in Spoletana bonorum, 20. Martij 1628. coram Cardinali Veroſpio,* vbi dicit quod hoc eſt de ſtilo Curiæ, ex atteſtatione Notariorum.
97 Poſſuntque † reiterari, etiam per edictū,
98 conſtito de non tuto acceſſu, † ac in cauſis criminalibus, & non ſolum per eum, qui
98 illos † ſeruauit, ſed etiam per ceſſionariū,
& tertium, qui venit ad cauſam pro ſuo
100 intereſſe: & † iſta reiteratio, ſanat omnem
nullitatem terminorum, etiamſi cum perſonis inhabilibus ſeruati fuerint, vel ſi ſeruati fuerint contra vnum ex correis, ſi cōtra omnes reiterantur, *Caſſador. dicta deciſ.8. Veſtr.lib.5.cap.de reit. term. fol. 123.*
101 Si vero termini † in cauſa profana ſeruati fuerunt, pro ut in beneficialibus, reiteratio terminorum non ſanat, niſi ſpecifice

exprimatur, quod in cauſa profana termini ſeruati fuerunt, prout in beneficiali, *Caſſador. deciſ. 9. de reſcript.* in Commiſſione additur clauſula, alias ritè, & rectè ſeruati fuerint.

102 In Rota autē Auditores † poſſunt abſq. Cōmiſſione in vim Innocentianæ admit-
103 tere partes ad † reiterationem terminorum, niſi ſeruati eſſent in cauſa profana,
104 prout in beneficiali, † aut omiſſus fuiſſet aliquis terminus ſubſtantialis, vel cauſa eſſet commiſſa Auditori Rotæ, extra Rotam, quia tunc Innocentiana antiquitus non procedebat, & requirebatur ſpecialis commiſſio, *Veſtr. dicto cap. fol.* 123.

105 Et coram alijs Iudicibus, ſiue ordinarijs, ſiue delegatis, ſolebat indiſtinctè concedi Commiſſio, quod Iudex reiteret terminos, cum ad partem, & non ad Iudicem hoc ſpectet.

106 Hodie vero † non requiritur Commiſſio, quia dicta Innocentiana fuit extenſa ad omnes Iudices per Pium I V. *vt cauetur in reformatione Signaturæ Iuſtitiæ, Conſtit. 9.*
107 *in bull. nou. tom. 2. fol. 63.* ſi tamen † termini nullo modo fuerunt ſeruati, non poſſunt ſanari per reiterationem, vigore Innocentianæ, vt aduertunt *add. ad Ludouiſ. deciſ.* 157. *num.* 11.

108 Si vero aliquo † caſu eſſet concedenda Commiſſio reiteratoria, quando ex lectura Commiſſionis apparet præſtitum fuiſſe aliquod iuramentum, debet addi clau-
109 ſula, præſtito de nouo iuramēto; præcipuè, ſi ſit iuramentū perhorreſcentiæ, & ſi fortè lapſa ſit inſtantia, quo caſu ſi ſententia fer-
110 retur, eſſet nulla: ſi ad euitandū† nullitatem petatur, quod reiterari poſſint omnes termini, ſimulque Iudex ad vlteriora procedat, ſignatur Commiſſio cum clauſula, refectis expenſis, *Stephil. cap. 12. fol. 346. num. 14. circa finem.*

111 Conceditur terminorum † reiteratio in
112 eadem tantū cauſa, † in qua fuerunt ſeruati, niſi cauſa in qua reiterantur, compre-
113 hēdatur ſub prima, vt puta, ſi † termini fuerunt ſeruati in petitorio, poterunt reiterari in poſſeſſorio, quia petitorium habet in
114 ventre † poſſeſſorium, & ſi à principio rectè ſeruati fuiſſent in petitorio, licet hoc ſuſpendatur, non tamen eſt neceſſe quod denuo ſeruentur in poſſeſſorio, *Caſſad. deciſ. 9. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.*

115 Secus è conuerſo, quia cum † poſſeſſorium non habeat in ventre, neque comprehendat petitorium, termini ſeruati in poſſeſſorio, non poſſunt reiterari in peti-
116 torio; ſicut etiam bene † ſeruati non ſufficerent, licet aliqui velint, quod termini ſeruati in cauſa principali, poſſint reiterari in cauſa reſtitutionis in integrum, & *D. Gratioſ. Vbert. de modo, & ratio. citan.*
117 *par. 4. form. 1. fol.* 153. ponit † caſum, quod quando quis conuenitur executiuè, debet ſi vult abſolui, terminos ſubſtantiales ſeruare, & reiterare.

118 Alij termini ad docendum † ſe paruiſſe ad docendum de appellatione, hic omittuntur, cum expreſſe de illis infrà ſim loquuturus.

De petitorio, & poſſeſſorio.

Cap. XI.

Quando poſſit procedi in poſſeſſorio, & quando in petitorio, poſſit vtrumque vnica ſententia terminari.

Artic. I.

1 *Iudex per Commiſſionem ſimpliciter, an poſſit procedere in petitorio, & poſſeſſorio.*
2 *Petitorium habet in ventre poſſeſſorium.*
3 *Lis ſuper titulo, trahit ad ſe poſſeſſionem.*
4 *Termini ſeruati in petitorio, ſufficiunt in poſſeſſorio.*
5 *Decretum irritans, afficit poſſeſsionem ratione Tituli.*
Reſeruatio Papæ, afficit poſſeſsionem ratione Tituli, ibid.
6 *Commiſsio reſtricta ad poſſeſſorium, in eo iuriſdictionem tribuit.*
7 *Fallit, ſi ex verbis deducatur petitorium.*
8 *Decreto vno conceſſo, alterum denegatum cenſetur.*
9 *Lis ſuper poſſeſsione, an titulum litigioſum efficiat.*
10 *Declaratur hoc de plano procedere in beneficialibus.*
11 *In profanis verò, quid iuris remiſsiuè.*
Proprietas, quando dicatur pacifica, vel litigioſa, ibid.
Poſſeſsio quando dicatur pacifica, vel litigioſa, ibid.
Actio quando dicatur pacifica, vel litigioſa, ibid.
12 *Petitorium, & poſſeſſorium ſimul poſſunt intentari etiam appellando.*
13 *Petitorium, & poſſeſſorium ſimul intentata, debent vnica ſententia terminari.*
Poſſeſſorium ſemper petitorio præfertur in deciſione.

QVoniam ſupra fuit facta mentio de petitorio, & poſſeſſorio, non erit inutile etiam aliqua de eis aſſerere.

1 Si igitur obtinetur † Commiſſio ſuper bene-

beneficio, vel alia re ſimpliciter, vel ſuper
iactationibus, & moleſtationibus in for-
ma ſolita, & ad inſtantiam poſſeſſoris; Iu-
dex non ſolum poteſt procedere in petito-
2 rio, verum etiam inpoſſeſſorio, † quia pe-
titorium habet in ventre poſſeſſorium, &
3 lis ſuper titulo, † infert etiam poſſeſſionẽ,
quam tanquam acceſſoriam trahit ad ſe,
*gloſ. in cap. 2. extr. de cauſ. poſſ. & propr. Poſt. in
vlt. impreſſ. obſeru. 6. num. 7. Ludouiſ. deciſ. 313.
nu. 8.* vbi *add. nu. 4. &* deciſ. 335. *nu. 7.* vnde
4 ſufficiunt † termini ſeruati in petitorio, ſi
forte illud ſuſpendatur, & procedatur in
poſſeſſorio, *Caſſador. deciſ. 9. de cauſ. poſſeſ. &
propriet. & deciſ. 6. de reſcript.*

5 Similiter decretum irritans, † vel reſerua-
tio Papæ, afficit etiam poſſeſſionem ratio-
ne tituli, *Caſſador. deciſ. 1. & 2. de reſtit. ſpo-
liat. deciſ. 1. de cauſ. poſſeſſ. & & propriet.*

6 Si enim Commiſſio eſſet reſtricta, † per
dictionem taxatiuam ad poſſeſſorium, in
eo ſolo iuriſdictionem tribueret. *Caſſador.
dicta deciſ. 9. Veſtr. lib. 4. cap. de petit. & poſſeſ.
7 fol. 106.* Secus ſi adſint † verba, ex quibus
cenſeatur deductum petitorium, *Rota de-
ciſ. 455. nu. 2. par. 2. recent.*

8 Conceſſo enim altero decreto, † alterum
denegatum cenſetur, *l. ſi de propriet. C. ſi à nõ
compctent. Staphil. cap. 19. in princ. folio 331.*

9 Neque eo caſu † lis ſuper poſſeſſione ef-
ficit titulum litigioſum, nec litis penden-
tia, quo ad titulum operatur ſuos effectus,
*Caſſador. deciſ. 4. vt lit. pend. Veſtr. lib. 8. cap. vt
lit. pend. fol. 271.*

10 Proceduntque hæc † de plano in benefi-
cialibus, in profanis vero, quid Iuris ſit, &
11 late † de hac materia, quando proprietas,
poſſeſſio, & actio dicantur pacificæ, vel li-
tigioſæ, habetur apud *Caſſador. tota tit. de
cauſ. poſſeſ. & propriet. Rota deciſ. 5. & 9. eod.
in nou.*

12 Si igitur intentantur † ſimul petitoriũ,
& poſſeſſorium, prout poſſunt intentari
etiam in cauſa appellationis, tàm per ap-
pellatum, quàm per appellantem, *Clem. 1.
13 de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* debent † vnica
ſententia terminari, data tamen prærroga-
tiua poſſeſſorio in ordine, *cap. cum Eccle-
ſia Sutrina, & cap. cum dilectus, extra eodem,
Caſſador. deciſ. 8. eod. tit. Rot. poſt Cenc. de cen-
ſib. in nou. impreſ. deciſ. 148. & deciſ. 236.* &
Poſt. de manut. deciſ. 187. 428. 436. & 611.

*Quomodo tractetur petitorium, & poſſeſſorium
in cauſa ſpolij, & quoties, & quomodo
ſuſpendi poſſit.*

Artic. II.

14 *Poſſeſſorium autem extendendà expeditur, ma-
xime in cauſa ſpolij.*
15 *Spoliatus poteſt ſuſpenſo petitorio, in poſſeſſorio
procedere.*
16 *Ampliatur in omnibus inſtantijs, & poſt publi-
catas atteſtationes.*
17 *Ampliatur etiam poſt factas probationes, etiam
pluries de ſtilo Rotæ.*
18 *Ampliatur non ſolum ſemel, ſed pluries poſſe
ſuſpendi.*
19 *Ampliatur, pluries poſſe recedi, & ſuſpendi.*
20 *Declaratur in omnibus inſtantijs autem tamen
concluſum in cauſa.*
21 *Petitorium poteſt ſuſpendi, etiam in beneficia-
libus.*
22 *Petitorium poteſt ſuſpendi tempore feriato.*
23 *Declaratur, ſi ſuſpendatur ab eo, qui inten-
taret.*
24 *Declarantur ſupradicta, dummodo ſimul de
ſpolio, & proprietate cognoſcatur.*
25 *Spolij cauſa, ſemper prius eſt expedienda.*
26 *Rota quando concedat cumulationem in reme-
dio reintegrandæ.*
27 *Petitorium, & poſſeſſorium aliquando eodem
tempore cognoſcitur.*
28 *Poſſeſſorium poteſt terminari ſuſpenſio petitorio,
etiam vtroque ſimul introducto.*
29 *Limitatur in tertio ad cauſam veniente pro ſuo
intereſſe.*
30 *In petitorio poteſt procedi, non obſtante ſuſpen-
ſione alias facta.*
31 *Petitorium in profanis, poteſt ſuſpendi tantum
à ſe intentatum.*
32 *Declaratur, in beneficialibus contrarium pro-
cedere.*
33 *Declaratur etiam, quando ſuſpendens ſuccum-
bit in petitorio.*
34 *Petitorium poteſt ſuſpendi, vſque ad concluſio-
nem in cauſa.*
35 *Petitorium ſuſpendi nequit, factis probatio-
nibus.*
26 *Petitorium, & poſſeſſorium, an iudex, poſſit
cumulare.*
37 *Suſpenſio iudicij fit per cedulam, de qua remiſ-
ſiue.*

14 SEd quia poſſeſſorium, † præcipuè in
cauſa ſpolij, eſt multum priuilegiatũ,
debetque in primis, & ante omnia expedi-
ri, *cap. in litteris, extr. de reſtit. ſpoliat.* poteſt
15 ſpoliatus † petitorium ſuſpendere, ad effe-
ctum procedendi in poſſeſſorio, *cap. paſto-
ralis, extr. de cauſ. poſſeſ. & propriet. Clem. vni-
ca, eod. tit.*

16 Quæ

16 Quæ concluſio ampliatur † primò, tam
in prima, quàm in ſecunda,& vlteriori in-
ſtantia, & poſt publicatas atteſtationes,
17 *dicta Clem.* vbi *Card.num.*19.& poſt† factas
probationes, *Put.deciſ.*331.*fol.*324. vbi te-
ſtatur de ſtilo Rotæ, quod poſſit etiam
pluries ſuſpendi,& in quacunque parte Iu-
dicij, *Rota apud Pen.deciſ.46.num.9. Poſt.in
vlt.impreſſ. obſeru.*8.*num.* 44. *& Lodouiſ. de-
ciſ.*307. *num.* 19.
18 Ampliatur ſecundò, vt poſſit † non ſo-
lum ſemel,ſed etiam pluries ſuſpendi,*Rota
deciſ.8.de cauſ. poſſeſ.& propriet. in nou. Put.*
19 *de ſtilo Rota dicta deciſ.*331. & pluries † po-
teſt recedi,& iterum ſuſpendi,*Pen.deciſ.*47.
vbi etiam,quod in prima, ſecunda, & ter-
20 tia inſtantia, † dummodo ante concluſum
in cauſa, *vt num.*17.18.*&* 19.
21 Ampliatur tertio, vt in † beneficialibus
poſſit ſuſpendi, etiam petitorium intenta-
tum per ſpoliatorem, & ipſo inuito, *dicta
Clem.* & *Rota deciſ.*5, *in nou.de cauſ. poſſeſ.&
propr.*
22 Ampliatur quarto, vt quamuis † non
poſſit procedi tempore feriarum in poſ-
ſeſſorio, tanquam priuilegiato, poſſit ta-
men,eo tempore petitoriũ ſuſpendi, dum-
23 modo ſuſpendatur ab eo,† qui illud inten-
tauit, *Rota deciſ.2.eod tit.in nou.*
24 In tantum præmiſſa † procedunt, quod
non ſolet dari Commiſſio, vt ſimul de
ſpolio, & proprietate cognoſcatur, debet
25 enim † prius expediri cauſa ſpolij,*dicto cap.
in litteris,Rot.deciſ.* 542. *num.*2. *& deciſ.*698.
nu.2.par.2. recent. licet Rota ſoleat admit-
26 tere † cumulationem in remedio reinte-
grandæ, quando poſſeſſorium eſt turbidũ,
vt teſtatur eadem *Rota dict.deciſ.*542. *nu.*2.
*dict.par.2. recent. vbi num.*12 dicit, quod fit
etiam quando Rota contra ipſum incli-
nat.
27 Quinimò,ſi poſt † ſuſpenſionem daretur
Commiſſio ad inſtãtiam ſpoliatoris,quod
eodem tempore procedatur ſuper petito-
rio,& poſſeſſorio, vt aliquandò fit ex fauo-
re,quando à principio vtrumque fuit in-
28 tentatum,† poterit tamen Iudex, ſi ſibi vi-
debitur,non obſtante Commiſſione, ſuſpē-
ſo petitorio poſſeſſorium terminare, *Abb.
in cap.*2. *& cap.cum Eccleſia Sutrina. tit. eod.
de cauſ. poſſeſ. & propriet. Staphil. de litteris
Iuſt.cap.6.fol.*286.*& cap.*21. *fol.*241. *verſ. ſi
diuerſæ, Veſtr.lib.4.cap.fin.per totum fol.*100.
*Genc.dicta deciſ.*148.*&* 236.
29 Limitatur ſupradicta concluſio, vt non
procedat quoad tertium venientem
ad cauſam pro ſuo intereſſe, qui non ſpe-
30 cificauit, † neque mandauit. Poteſt enim
non obſtante ſuſpenſione petitorij in eum
alias facta, ipſe in petitorio procedere,
*Felin.in cap.cum ſuper,num.*17.*extr.de ſent.&
re Iud. Rot.deciſ.3.eod.tit. in nou.*
31 Secundo limitatur in cauſis † profanis,
quando petitoriũ eſt intentatum per Ad-
uerſarium,poteſt ſuſpendi ſolummodo pe-
32 titorium à ſe intentatum, licet † ſecùs ſit in
beneficialibus, *Rot. deciſ.*5. *tit. eod. in nou.
Pen.deciſ.*150. *num.*16.
33 Tertio, quando ſuſpendens † ſuccubuit
in petitorio, de quo tamen videndus eſt
*Cardin.in dicta Clem. num.*22.
34 Limitatur, vt ſuſpenſio † fieri poſſit,
vſque ad concluſionem in cauſa, ſecùs au-
tem poſtea,*dicta Clem.vnic. Rot.deciſ.4. eod.
tit.in antiq.Pena dicta deciſ.*40. *num.* 17. 18.
& 19.
35 Quinto, quando probationes † factæ
fuerunt in petitorio, quia tunc ſuſpendi
non poteſt, *cap.paſtoralis, vbi Innoc. extra
eod.tit.Rot.dicta deciſ.4. in antiq.*
36 Sexto, vt poſſit Iudex†pro minori par-
tium diſpendio,†vtrunque cumulare,dum-
modo nullum præiudicium alicui parti in-
feratur, *l.*1. *ff. quibus de reb. adeun. Iud. eat.
cap.exhibita,extr.de Iud.Staphil.dict.fol-* 341.
37 *& cap.22.fol.*348. fit autem † ſuſpenſio per
cedulam,quam inſeram titulo de poſſeſſo-
rio retinendæ intentando, inter acta alte-
rius Iudicij.

An ſuſpenſo petitorio poſſit ad illud rediri non expedito poſſeſſorio, & quomodo recedatur.

Artic. III.

38 *Poſſeſſorium priùs expeditur antequam redea-
tur ad petitorium ſuſpenſum.*
39 *Declaratur niſi à ſuſpenſione recedatur.*
40 *A ſuſpenſione poſſunt recedere partes tacitè, &
expreſsè.*
41 *Declaratur, etiamſi præcedat contraria prote-
ſtatio, non tamen expreſſa.*
42 *Actor in poſſeſſorio recuperandæ, an ſibi præiu-
dicet in poſseſsorio, petens exceptiones ad-
mitti.*
43 *Exceptio Notarij non admittitur aduerſus a-
gentem poſseſsorio recuperandæ.*
44 *Articuli per Reum producti, circa Notarium
aduerſus agentem poſseſsorio,debent admitti,
& quomodo.*
45 *Commiſſio ſuper reſtitutione rei, poteſt intelligi in
ſolo poſseſsorio.*
46 *Verbum,reſtitutio rei, videtur ſapere petito-
rium.*
47 *Spoliato ſuſpenſo petitorio, petenti tamen pro-
cedi in petitorio,ſignatur commiſſio.*
48 *Declaratur etiam obtenta in poſſeſsorio fauo-
rabili ſententia.*
49 *Declaratur etiam hoc fieri refectis expenſis.*

38 Suſpen-

38 SVſpenſo petitorio † antequam ad il-
lud redeatur, debet poſſeſſorium ex-
pediri, ſpoliatuſque integraliter reſtitui,
39 niſi† ab huiuſmodi ſuſpenſione recedatur:
40 quod poteſt fieri tacitè, † & expreſsè: taci-
te, faciendo aliquem actum concludentem
41 etiam in petitorio, † quamuis à principio
illud faciens proteſtatus fuerit, ſe per quē-
libet actum non intendere à dicta ſuſpen-
ſione recedere, niſi hoc exprimat, *Rota de-
ciſ.6.de cauſ. poſſ. & propriet.in nou. Veſtr.di-
cto cap.fin fol.106.& & Rot.deciſ.95.num.4.
par.2.recent.& Ludouiſ.deciſ.131.nu.7.& 8.*
& de his videndus eſt etiam *Put.deciſ.343.
num.2.fol.570.*

42 Imò, ſi agens poſſeſſorio† recuperādæ, pe-
tit admitti exceptiones ſuper proprietate,
& ſuper eis lis conteſtatur, præiudicat ſibi
in poſſeſſorio, ita vt, Iudex debeat, etiam
ſuper proprietate cognoſcere, *Abb.in c.fin.*
43 *extra de ord.cogn.Afflict.deciſ.193.* Non enim
debet † admitti exceptio dominij aduer-
ſus agentem poſſeſſorio recuperandæ, *l.ſi*
44 *de rei. ff. de Iud. & cap. in litteris, extra de
reſtit.ſpoliat.* Poſſunt † quidem admitti ar-
ticuli reſpicientes dominium, producti per
Reum, neque dicuntur impertinentes, ſed
tantum ſalua cognitione in fine cauſæ, quę
ratio habens exceptiones dominij eſt bo-
na in tantum, quod ſi hoc modo non ad-
mitterentur, Iudex grauaret, *Afflict. de-
ciſ.7.*

45 Aduertendum tamen, quod ſi † in Com-
miſſione, in qua narratur ſpolium, petitur
committi cauſa ſuper reſtitutione rei, ſi-
cet videatur deductum petitorium, & poſ-
46 ſeſſorium, † quia illa verba, reſtitutio rei
videntur ſapere petitorium, *l.officium, &
l. qui reſtituere, ff. de rei vendic.* Poteſt ta-
men ſaluari, & intelligi Commiſſio, etiam
de ſolo poſſeſſorio, *Afflict. deciſ.77. nu-
mero 7.*

47 Si igitur ſpoliatus, † qui ſuſpendit pe-
titorium, petat, quod non obſtante ſuſpē-
ſione poſſit procedere in petitorio, etiam
48 quod in † poſſeſſorio obtinuerit ſententiā
fauorabilem, ſignatur Commiſſio, *Rota de-
ciſ.fin.in nou.eod.tit.* additur tamen clauſu-
49 la, refectis expenſis, † quia non licet varia-
re cum alterius damno, *Rota deciſ.5. dicto
tit. de cauſ. poſſeſ.*

Quid probat ſpoliatus, pro reintegratione tàm in beneficialibus, quàm in profanis.

Artic. IV.

50 *Spoliatus debet docere de ſpolio in termino præfixo, alias proceditur ad negotium principales.*

51 *Spoliatus non reſtituitur, niſi probatis duobus extremis.*

52 *Reſtitutio non competit, niſi probata poſſeſſione.*

53 *Reſtitutio non competit ei, qui nunquam habuit.*

54 *Spoliator, ſpoliatum non poſſediſſe probans, auditur.*

55 *Prælatus electus an, & quando poſſit in petitorio, & poſſeſſorio agere.*

56 *Poſſeſſio in corporabilibus, per quæ fieri poſſit.*

57 *Poſſeſſio probatur ex receptione penſionis, & fructuum.*

58 *Limitatur, ſi conſtaret alium bona poſſediſſe s*

59 *Hæres probat poſſeſſionem ſuam ex locatione defuncti.*

60 *Declaratur, ſi duret locatio, & exegerit penſiones.*

61 *Limitatur, ſi hæredi nulla fuiſſet facta ſolutio.*

62 *Poſſeſſio Canonicatus, & Præbendæ, per traditionem probatur.*

63 *Declaratur etiam probari per patientiam Canonicorum.*

64 *Poſſeſſio quomodo probetur in incorporalibus.*

65 *Poſſeſſio acquiritur actu, & exercitio, & in quibus.*

66 *Poſſeſſio, ſemper intelligitur de pacifica.*

67 *Extremum ſecundum eſt, ſi probatur poſſeſſio antiquior, & ſpolium.*

68 *Poſſeſſio ſua antiquior, & moderna rei, ſufficit agenti vi cap. reintegrandæ.*

69 *Poſſeſſio abſque ſpolio, ſufficit petenti reſtitutionem poſſeſſionis.*

70 *Spoliatus, extremis, & ſpolio probatis, qualiter reſtituatur.*

71 *Ampliatur, etiamſi notoriè conſtet de non iure ſpoliati.*

72 *Declaratur procedere in ſpoliato à priuato, & non à Iudice.*

73 *Fallit quando Iudex procederet extraiudicialiter.*

74 *Fallit quando nullitas, vel iudicio iniuſtitia eſſet notoria.*

75 *Fallit etiam, ſi Iudex ſine iuriſdictione procederet.*

76 *Spoliatus ſi non conſtet de non iure ſuo, non reſtituitur in petitorio beneficiali.*

77 *Simoniacus ſpoliatus, non reſtituitur in beneficialibus.*

Excom-

Excommunicatus ſpoliatus , non reſtituitur in
beneficialibus, ibid .
Prouiſus ab Ordinario , non reſtituitur aduer-
ſus prouiſum à Papa, ibid.
78 *Spoliatus in beneficialibus,debet docere de titu-*
lo ſaltem colorato .

50 AD euitandos circuitus,† ſuſpenſo pe-
titorio intentatur ſpolium , datur
Commiſſio præfixionis termini ſpoliato ,
ad docendum de prætenſo ſpolio , quo
elapſo , & nihil quod releuet docto, non
obſtante ſuſpenſione proceditur in nego-
cio principali, vel in vtroque, *Caſſador.de-*
ciſ. 4. de dilat.
51 Spoliatus verò † ad obtinendam reſti-
tutionem probare debet duo extrema: pei-
mum ſuæ poſſeſſionis, ſecundũ poſſeſſionis
Aduetſaeij, *cap.conſultationibus, extra de off.*
deleg.cap.olim 1. & 3. extra de reſtit. ſpoliat.
52 niſi enim † probetur poſſeſſio , non com-
53 petit reſtitutio , † quia nemo poteſt reſti-
54 tui ad id,quod nunquam habuit; † vnde
ſi prædictus ſpoliator vellet probare quod
ſpoliatus tempore prædicti ſpolij non poſ-
ſidebat audiretur , *Rota deciſ. 21. de reſtit.*
ſpoliat. in nou.Staphil.dicto cap. 20.folio 339.
55 *verſ.quid autem.* Eſt enim ſpeciale† in Præ-
lato electo, vt poſt confirmationem poſſit
agere in petitorio , & poſſeſſorio, hocque
eſt inductum fauore Eccleſiæ , *Caſſador.de-*
ciſ.7.num.13.de cauſ. poſſeſ. & propriet. poſt
*Bartol. in cap.tranſmiſſam,extra de elect.*quæ
56 poſſeſſio in corporalibus , vt puta , domi-
bus,vel fundis, probatur per eos actus, qui
à poſſeſſoribus fieri ſolent , vt diximus ſu-
pra .
57 Ideo receptio † penſionis domus , & re-
collectio fructuum agri , probant illorum
poſſeſſionem, præſertim in dubio, *l.qui vni-*
uerſus, §. qui per colonum, ff. de acquir. poſſeſ.
58 *l. litibus, C. de agric.* Secus† ſi conſtaret aliũ
domum,vel agrum poſſidere, *l.Poomponius,*
ff.quib.mod.vſufruct.amitt.gloſ.in cap.bona, &
ibi Franc.n.3.extr.de appell.Bartol.in l.quam-
uis ſi conductor. ff. de acquir.poſſeſſ.Afflict.de-
ciſ.325.
59 Hæres etiam ſatis dicitur † probare
poſſeſſionem ſuã ex locatione per defun-
ctum , cum fructuum perceptione facta ,
quia dicitur continuare illius poſſeſſionẽ,
60 & poſſidere per Colonos, dummodo loca-
tio duret , & inceperit exigere penſiones ,
l.peregre.§.quibus,ff.de acquir.poſſeſ. Bartol.in
l.1.§. non autem , de vi , & vi armat. Verè
61 enim poſſident hæredi, dummodò ei priùs
ſoluere non cœpiſſent, alias ſecùs, vt dixi-
mus, *Afflict.dict.deciſ.325. & 331.*
62 Poſſeſſio vero Canonicatus,† & præben-
dæ probatur eo ipſo,quod ea tradita fuiſ-
ſet ſecundum morem ſolitum à Canonicis
63 capitulariter congregatis , † vel ſaltem ,
quod paſſi fuerint eum interuenire actibus
capitularibus, per Canonicos tantum fieri
ſolitis, *Caſſador.deciſ.8.de cauſ. poſſeſ. & pro-*
priet.
64 In incorporabilibus, † & in Iure præſen-
tandi,vel eligẽdi à ſimilibus,poſſeſſio pro-
65 batur per exercitium,quia in illis poſſeſſio
non acquiritur, ſine actu,& exercitio , *Caſ-*
ſad.deciſ.7.eod.tit.
66 Regulariter autem, † quando loquimur
de poſſeſſione, intelligimus de pacifica ,
l. nemo,C.de acquir.poſſeſ.
67 Circa ſecundum extremum, † videlicet
ſpolium, eſt aduertendum,quod licèt aga-
tur interdicto recuperandæ , debet vltra
antiquiorem poſſeſſionem probari ſpoliũ,
l.1.§.interdum autem hoc,ff. de vi. & vi arm.
& dicto cap.concertatio,cum ibi notat. extr.de
off. delegat.
68 Nihilominus agenti † remedia, *cap.rein-*
tegranda, 3. quæſt. 1. ſufficit probare anti-
quiorem poſſeſſionem ſuam,& modernam
rei conuenti , *Bald.in l.3. col. fin.C. ſi à non*
compet.Iud. Afflict.deciſ.327.
69 Idem eſt , † quando petitur officio Iu-
dicis reſtitutio poſſeſſionis, quam conſtat
petentem bona fide habuiſſe ; tunc enim
ſufficit probare poſſeſſionem abſque ſpo-
lio, *dict.deciſ.327. in fin.*
70 Probatis duobus extremis , † videlicet
poſſeſſione, & ſpolio , ſpoliatus reintegra-
tur,vna cũ fructibus perceptis, & qui per-
71 cipi potuerunt, etiam ſi † notoriè conſtet
de non Iure ſpoliati,ſecundum *l.fin.cum ibi*
not. ff. de vi, & vi arm. l.ſi de rei. ff. de Iud.
Rota deciſ.2.& fin. de reſtit. ſpol.in antiq.
72 Declara, quod † procedit in ſpoliato à
priuato , & non à Iudice, qui tantum in
73 tribus caſibus dicitur ſpoliare.Primò†quã-
74 do non procedit vt Iudex , ſed extraiudi-
cialiter . Secundo , † quando nullitas , vel
iniuſtitia eſt notoria,ita vt nullo velamine
75 poſſit occultari.Tertio ſi † procederet ſine
iuriſdictione, *Felin.in cap. cum cauſa , extra*
de off.deleg. & dicam *infra tit, de poſſeſſ.rein-*
tegranda.
76 In beneficialibus quoque, † quando nõ
conſtat de non iure ſpoliati in petitorio ,
non reſtituitur , *cap. ad decimas, vbi gloſ.&*
DD. de reſt. ſpoliat. in 6.
77 Simoniacus , & † excommunicatus , &
prouiſus ab ordinario non reſtituerentur
aduerſus prouiſum à Papa , *Caſſador. de-*
ciſ. 1.de ſimon. & deciſ. 1. de reſtitut. ſpo
liat.
78 Et ideo in beneficialibus , † qui petit
reintegrationem , debet docere de titulo
colorato, *dicto cap.ad decimas, Innoc.in c. ex*
parte

Google

parte, extr. de reſtit. ſpoliat. Rota deciſ. 2. & 3. cod. tit. in nou. deciſ. 4. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. in nou. Staphil. dicto cap. 20. folio 339. num. 11.

Quid ſi reus neget poſsidere.

Artic. V.

79 *Spolians prouiſum à Papa, monetur in forma ad dimittendum.*
80 *Spoliatori neganti poſſidere, præfigitur terminus, & quis.*
Spoliatus per quem, & quomodo inducatur in poſſeſſionem, & quando. ibid.
81 *Commiſſio ad inſtantiam prouiſi Apoſtolici ſpoliati, quibus clauſulis muniatur.*
82 *Declara procedere in reſeruationibus reſeruatis in corpore iuris.*
Monitorium in forma per comparitionem partis, reducitur ad citationem.
84 *Spoliatus in beneficialibus, & ſpiritualibus ſubeſt tribus conformibus.*
85 *Appellatio de iure canonico, datur aduerſus ſpoliatum.*
86 *Appellatio de iure canonico, datur etiam in poſſeſſorio.*

79 IGitur ſuppoſitis habilibus † terminis; ſi prouiſus à Papa ſpoliaretur, cõmitteretur cauſa ſpolij ad ipſius inſtantiam, cum facultate monendi in forma ſpoliatorem, vel alias intruſum, ad dimittendã poſſeſſionem beneficij: & ſi Reus compa-
80 rens negat † ſe poſſidere, datur Commiſſio præfixionis termini ad confitendum, vel perſiſtendum in negatione, quo elapſo, & nihil, quod releuet docto, conſtito de bono Iure, & titulo, quod Iudex tanquam vnus
81 ex executoribus datus in litteris, † inducat ipſum in poſſeſſionem, & ego audiui alias fuiſſe datam, licet non viderim practicare Commiſſionem ad inſtantiam prouiſi Apoſtolici, quod Iudex conſtito ſummariè, & extraiudicialiter de vacatione beneficij in Curia, reſeruatione, etiam prouiſione, moneat intruſum ad relaxandum poſſeſſionem, & fructus, eumque aggrauet, & reaggrauet.
82 Et conceduntur † ſimilia monitoria, quando beneficium eſt reſeruatum, reſeruatione clauſa in corpore Iuris, & re-
83 gulariter † reſcribitur, Placet de monitorio in forma, quod tamen per compari-
84 tionem partis reducitur † ad ſimplicem citationem: ſed ſi cauſa eſt beneficialis, vel ſpiritualis, ſpoliatus debet obtinere tres
85 conformes, quia de iure † Canonico datur appellatio, *cap. cum ceſſante, extra de appell.*
86 *cap. ſignificauerunt, extra de reſtit.* etiam † ſi ſimus in poſſeſſorio, *Card. in Clem. 1. de ſequeſtr. poſſeſ.*

De viribus Conſtitutionis Egidianæ in appellatione.

Artic. VI.

87 *Fallit in profanis, vbi ſufficit vna ſententia.*
88 *Poſſeſſorium profanum per Egidianam ad ius ciuile reducitur.*
89 *Limitatur tamen in multis caſibus Egidiana, remiſſiuè.*
90 *Appellatio in deuolutiuo in poſſeſſorio profano, non denegatur.*
91 *Appellatio à condemnatione fructuum, & expenſarum, datur ciuiliter.*
92 *Ampliatur, ſi de præteritis fructibus agatur.*
93 *Appellatur à ſententia indiuiſibili.*
94 *Appellatur à tota ſententia, ratione mixturæ.*
95 *Appellatur etiam in alijs caſibus, prout in numero.*

87 IN profanis vero † ſufficit vnica ſententia, *l. 1. C. ſi de momen. poſſeſſ.* non obſtãte Iure Canonico in terris Eccleſiæ, *vt gloſ. in cap. 2. de arbitr. in 6.* quia adeſt Egidia-
88 na, quæ illud † reducit ad Ius Ciuile, *vt in Extrauag. Pauli III. Conſtit. 17. folio 529 tom. 1. bull. nou.*
89 Sed dicta conſtitutio † habet omnes limitationes, quæ traduntur *ad dict. l. 1.* vt
90 inquit *Dec. in rubr. extr. de probat.* Ideo † non denegatur appellatio in deuolutiuo, *iuxta doctrinam Bartol. & Angel. in l. 2. ff. de appell. recipien. Afflict. deciſ. 269.* Vlterius ſi ſenten-
91 tia † condemnat ad fructus, & expenſas, quo ad illas datur appellatio, *Creſcent. de-*
92 *ciſ. 110.* præcipuè † ſi fructus ſunt conſumpti, *Afflict. deciſ. 77.*
93 Limitatur etiam, † quando ſententia continet alia capita indiuiſibilia, quæ requirant appellationem, quia tunc ratio-
94 ne mixturæ † appellatur à tota ſententia, *Bald. conſ. 141. num. 7. & conſ. 153. vol. 1. Put.*
95 *deciſ. 3. de Egid.* & ſic † conſideratur quod intrant aliæ etiam limitationes *ad l. 1.* quia omnes applicantur etiam ipſi,

Quot ſententiæ requirantur in poſſeſſorio, antequam detur audientia in petitorio, tàm in profanis, quàm beneficialibus.

Artic. VII.

96 *Condemnatus in poſſeſſorio, non auditur in petitorio, niſi ſententiæ ſatisfecerit.*
97 *Condemnato dimiſſio beneficij non ſufficit.*
98 *Condemnatus debet facere depoſitum, pro fructibus, & expenſis.*
99 *Excommunicatus dimiſſa poſſeſſione, factoque expenſis, & fructuum depoſito auditur.*
100 *Spoliator ad quos fructus teneatur, remiſſiuè.*

96 OBtenta igitur vnica † ſententia in profanis, vel tribus in beneficiali-
bus, vel ſpiritualibus in poſſeſſorio, poſſi-
dens non poteſt audiri in petitorio, niſi
prius dimittat poſſeſſionem, & fructus, &
expenſas, in quibus fuit condemnatus, per-
ſoluat, ac integraliter ſententiæ obediat,
*cap.fin.extr.de ord.cognit.cap.Piſanis, extra de
reſtit.ſpoliat.*& dicit *Put.deciſ.*138.*fol.*69.vbi
videtur caſus, quando dicatur paritum
in poſſeſſorio.
97 Nec ſufficeret dimittere † poſſeſſionem,
cum pro fructibus, & expenſis, etiam, do-
nec liquidentur debeat facere depoſitum,
98 niſi † procedatur via Cenſurarum, quia
99 tunc, ob periculum Animæ † excommuni-
catus dimiſſa poſſeſſione, factoque depoſi-
to pro fructibus, & expenſis, audiretur in
100 petitorio. † Ad quos autem fructus tenea-
tur ſpoliator, videndus eſt *Caſſad.deciſ.*1.*de
cauſ.poſſeſ.& propriet.*

An Iudices Delegati poſt ſententiam in poſſeſſorio poſsint cognoſcere de petitorio.

Artic. VIII.

101 *Sententiæ Iudicis delegati in Curia, non exequuntur abſque commiſſione executoriali.*
102 *Egidianæ, an locus ſit, quid, ſi dubitetur.*
103 *Egidianæ an locus ſit hodie, ſpectat ad Signaturam.*
104 *Petitorium nihil habet commune cum poſſeſſorio.*
105 *Teſtes examinati in poſſeſſorio, non probant in petitorio.*
106 *Limitatur, ſi plenariè fuerint examinati.*
107 *Petitorium reſpicientia in poſſeſſorio, non diſcutiuntur.*
108 *Limitatur, ſi in continenti probentur.*
109 *Ampliatur, ſi probētur ad diſcolorandū Titulū.*
110 *Defectus tituli non tractatur ſtante ſuſpēſione.*

101 ET quia in Curia, Iudices Delegati
non poſſunt exequi ſentētias, abſque
Commiſſione executoriali, ſolent litiga-
tores obtinere dictā Cōmiſſionem in qua
102 committitur Iudici † à quo executio: ſi ve-
rò appellans præuenit, & dubitatur, an ſit
locus Egidianæ, committitur Iudici ad
quem, vt quatenus ſit locus Egidianæ exe-
103 quatur, ſed quia † hoc ſpectar modernis
temporibus ad plenam Signaturam, in illa
poterit experiri.
104 Eſt etiam ſciendum † per ea, quæ dicit
*Rota deciſ.*313.*par.*4.*recent.* quod petitoriū
nihil habet commune cum poſſeſſorio, &
idem dicit *Poſt.obſ.*42.*nu.*62.*Pen.deciſ.*35.
105 ideoque dicitur, † quod teſtes examinati
in poſſeſſorio, non probant in petitorio,
*Ludouiſ.deciſ.*357.*vbi add.nu.*6.*& deciſ.*535.
vbi fit declaratio, quod ſecus eſt dicendū,
106 ſi fuerunt † plenariè examinati, vt *num.*13.
107 & 14. & ſimiliter, † quod reſpicientia pe-
titorium non diſcutiantur in poſſeſſorio,
*Rota deciſ.*308.*par.*4.*receno Pen.deciſ.*94.*Lu-
108 douiſ.deciſ.*425.*& deciſ.*500. Secùs ſi in † cō-
tinenti probentur, *Pen.deciſ.*698. præcipuè
109 ad diſcolorandum titulum *Put.deciſ.*76.
110 *fol.*218.*& Pen.deciſ.* 46. & quod ſtante di-
cta ſuſpenſione, non agatur de defectu ti-
tuli, firmat *Rota deciſ.*85. *par. ſecunda re-
centior.*

Quare ſit inuenta ſuſpenſio petitorij, & quando admittatur.

Artic. IX.

111 *Suſpenſio petitorij, quare inuenta in interdictis poſſeſſorijs.*
112 *Suſpenſio an induci poſſit in interdicto retinendæ.*
113 *Petitorium, & poſſeſſorium retinendæ, non poſſunt ſimul & ſemel intentari.*
114 *Petitorium in prima inſtantia obtentum, non poteſt ſuſpendi in ſecunda.*
115 *Declaratur, quando poſſeſſorium ſuum habuit plenarium effectum.*
Declaratur etiam, quando non fuit appellatum, ibid.
116 *Suſpenſionis petitorij effectus, quiſnam ſit.*
117 *Suſpenſo petitorio, ceſſat iuriſdictio in ipſo.*
118 *Declaratur, niſi receſſum ſit à ſuſpenſione.*
119 *Suſpenſionis receſſus, debet eſſe clarus.*

111 QVare autem inuenta † ſit ſuſpenſio
petitorij in interdictis poſſeſſorijs,
dicit *Put.deciſ.*29.*fol.*429.*lib.*2.
112 Et an ſuſpendi † poſſit in interdicto reti-
nendæ, ſi agens cōſenſit probationi ſuper
petitorio, videdus eſt etiā *Put.d.deciſ.*29.
*Poſt.de manut.obſeru.*7.*nu.*37.*& deciſ.*340.

113 *Penia vero deciſ.154. dicit*, quod † petito-
rium, & poſſeſſorium retinendæ non poſ-
ſunt ſimul & ſemel intentari, quia inten-
tans ſibi contradiceret.
114 Idemque *Pen. deciſ.47.* ponit † caſum
de eo, qui obtinuit in petitorio in prima
inſtantia, dicitque quod non poteſt illud
115 ſuſpendere in ſecunda cum † declaratione,
quando poſſeſſorium habuit ſuum plena-
rium effectum, vel quando non fuit appel-
latum.
116 Effectus autem ſuſpenſionis † eſt, quod
relicto petitorio agitur in ſolo poſſeſſorio,
117 *Pen.deciſ.167.* & quod ſtante † ſuſpenſione,
ceſſat iuriſdictio in ipſo petitorio, *Pen.de-*
118 *ciſ.47. & deciſ.42.* niſi † fuiſſet receſſum
à dicta ſuſpenſione, *idem dict. deciſ.47.* &
119 quod talis receſſus † debeat eſſe clarus, di-
cit *idem deciſ.150.* Plura de huiuſmodi re-
ceſſu dixi ſupra, per ea quæ dicit *Put. dict.*
deciſ.343. & *Rot.dicta deciſ.95. p.2. recent. &*
Ludouiſ. dicta deciſ.131.

Quid ſit poſſeſſorium.

Artic. X.

120 *Petitorium quomodo dignoſcatur fuiſſe intentatum.*
121 *Petitorium quando abſorbeat poſſeſſorium.*
122 *Rei vendicatio, an reſpiciat poſſeſſorium, vel potius petitorium.*
123 *Poſſeſſorium eſt quando agitur de mera poſſeſſione, vel quaſi.*
124 *Poſſeſſorium non oritur ex actis facultatiuis, ſine allegatione cauſæ, & probatione poſſeſſionis.*
125 *Petitorium continet iuſtitiam facti, quę non examinatur in poſſeſſorio.*
126 *Poſſeſſorium prius debet cognoſci, quam petitorium.*
127 *Declaratur habere locum, etiamſi prætendatur ſpolium.*
128 *Ampliatur, ſi adſit commiſſio pro cumulatione vtriuſque.*
129 *Limitatur in poſſeſſorio turbido, vel pendente à petitorio.*
130 *Declaratur, non admitti arbitrium pro cumulatione, ſi adſit reſcriptum.*
131 *Poſſeſſorium dependens à petitorio, eſt ſimul terminandum.*
Declaratur interim, manutentionem non eſſe concedendam, ibid..

120 ET quomodo † dignoſcatur fuiſſe in-
tentatum petitoriũ, ait *Rot.deciſ.426.*
par. 4. recent..
121 Si etiam ſcire cupimus, † quando peti-
torium abſorbet poſſeſſorium, videndus
Praxis Camilli Capucij.
eſt *Put.deciſ.88.fol.40. Pen.deciſ.221. & Rot.*
poſt tract. Poſtij, de manut. deciſ.202. & idem
in obſeru.42. num.149.
122 Et an rei vendicatio † reſpiciat petito-
rium, vel potius poſſeſſorium, videndus eſt
Pen. deciſ.89.
123 Quia etiam poſſeſſorium eſt, † quando
agitur de mera poſſeſſione, vel quaſi, *Cenc.*
124 *de Cenſib. quæſt.90.* non oritur † ex actis fa-
cultatiuis, ſine allegatione cauſæ, & proba-
tione poſſeſſionis ex cauſa allegata, *Cenc.*
de cenſib. quæſt. 81. ſub num. 4. & idem di-
cit *Poſt. de manuten. obſeru.3. num.23.* & hoc
125 continet † merum factum: petitorium vero
iuſtitiam facti, quæ non examinatur in
poſſeſſorio, *Rota penes Poſt. dict. tract. de-*
ciſ.516. Ideo benè inquit idem *Poſt. dict. ob-*
ſeru.42. nu. 62. quod inter ipſa nulla adeſt
communio.
126 Et quia diximus †, ſupra, quod debet
prius cognoſci poſſeſſorium, quam petito-
127 rium, ſciendum eſt, quod hoc † habet lo-
cũ, etiamſi prætendatur ſpolium, *idem Poſt.*
de manut. dict. deciſ. 428. & vlterius etiam-
128 ſi adſit † Commiſſio, vt ſupra, pro cumu-
latione petitorij, & poſſeſſorij, idem *Poſt*
129 *deciſ.611.* ſed hoc † limitatur, quando poſ-
ſeſſorium, vt dixi, eſt turbidum, vel pendet
à petitorio, *Poſt. deciſ. 187.* tunc ex reſcri-
130 pto † cum clauſula, arbitrio, admittitur ta-
le arbitrium pro cumulatione ex æquita-
131 te, idem *Poſt. deciſ.136. & 145.* licet † regu-
lariter, quando poſſeſſorium dependet à
petitorio, tali caſu vnà cum eo eſt termi-
nandum, nec interim manutentio eſt con-
cedenda, *Poſt. dict. tract. deciſ.227.*

Quale ſit petitorium, & quando detur actio.

Artic. XI.

132 *Petitorium ex quibus clarius cognoſcatur.*
133 *Petitorium agitur etiam in rebus incorporalibus.*
134 *Amplia etiam in confeſſoria, & hypothecaria.*
135 *Extenditur etiam quando quis petit ſe recognoſci in dominum.*
136 *Poſſeſſorium dicitur, quando ſola deducitur poſſeſſio.*
137 *Petitorium, & poſſeſſorium non cadunt in actione perſonali, &c.*

132 VT etiam clarius † cognoſcatur, qua-
le ſit petitorium, datur pro regula
Iudicium, in quo agitur pro rebus corpo-
ralibus, vt puta in rei vendicatione, *l. peti-*
tio, ff. de verb. ſignif. Gabr. cõſ.141. n.3. lib.2. &

133 etiamſi pro † rebus incorporalibus, idem
Gabr. vbi ſupra nu. 3. & 4. vbi dicitur etiam
134 de confeſſoria, eique addenda eſt hypo-
thecaria, Rot. deciſ. 43. num. 3. par. 1. di-
135 uerſ. necnon † quando quis petit ſe reco-
gnoſci in dominum, & proprietarium,
Menoch. adipiſcend. remed. 3. num. 11. & quan-
do deducitur dominium, Tuſcus concl. 122.
num. 46. littera H. Secus autem dicetur
136 quando † fuit deducta ſola poſſeſſio, quia
tunc dicitur poſſeſſorium, Menoch. adipiſcen.
remed. 3. num. 159. & dixit Rota in vna Ro-
mana, ſeu Forolinien. de Theodolis, 15. Mar-
tij 1602. coram Penia.
137 In actione perſonali, † & inter credito-
rem, & debitorem non cadit petitorium,
& poſſeſſorium, vt teſtatur Gabr. conſ. 141.
num. 11. lib. 2.

*Quando detur cumulatio petitorij, & poſ-
ſeſſorij.*

Artic. XII.

138 *Petitorio, & poſſeſſorio cumulato, ſuper vtro-
que quandoque pronunciatur.*
139 *Petitorium, & poſſeſſorium in Saluiano, cumu-
latur in eodem libello.*
140 *Actor poteſt in vno, vel altero obtinere, facta
iudiciorum cumulatione.*
141 *Articuli concernentes petitorium, & poſſeſſoriũ
præiudicant, niſi appelletur.*
142 *Articulorum admiſſio in petitorio præiudicat
parti, niſi appellet.*
143 *Fallit ſi producantur articuli in petitorio, tan-
tum in incorporalibus.*
144 *Fallit etiam, quando articuli circa petitorium
dantur ad colorandum poſſeſſorium.*
145 *Petitorij, & poſſeſſorij cumulatio, datur in re-
bus incorporalibus.*
146 *Poſſeſſorium impeditur ex defectu proprietatis,
& non iure agentis.*
147 *Spoliatus notoriè reſtituturus repellitur in poſ-
ſeſſorio, & proceditur in petitorio.*
148 *Petitorij, & poſſeſſorij cumulatio, datur etiam
diuerſorum temporum.*
149 *Spoliatus fundo petens ſe declarari dominum,
tentat petitorium.*
150 *Spoliatus fundo petens reintegrari, tentat poſ-
ſeſſorium.*
151 *Poſſeſſorium impeditur ex paritate Titulorũ.*
152 *Cumulatio poſſeſſorij, & petitorij, quando detur
agenti Saluiano.*
153 *Cumulatio datur factis probaionibus in peti-
torio.*
154 *Cumulatio datur, ſi hæres ex teſtamento pro-
ponat petitorium, & poſſeſſoriũ in vim l. fin.*
155 *Cumulatio datur, quando hæres petit in poſſeſ-
ſorio, & petitorio.*
156 *Cumulatio datur etiam petenti declarari hære-
dem, & aduerſarium cogi ad reſtituendum.*
157 *Cumulatio datur in iudicio retinendæ, ad effe-
ctum vt præferatur.*
158 *Cumulatio datur etiam in compromiſſo, &
quare.*

138 ET quia cumulatio † eſt leuiſſimi præ-
iudicij, quando non tangit merita
cauſæ, id eſt quando non aufert Ius parti,
nec lędit eam, ex quo ſunt factæ probatio-
nes in petitorio, Alex. conſ. 54. num. 3. lib. 5.
tali caſu eſt pronunciandum ſuper vtro-
que, Alex. vbi ſupra.
139 In Saluiano † autem in eodem libello,
poteſt cumulari petitorium, & poſſeſſoriũ,
Caual. de vſufr. num. 109. Tuſcus concluſ. 105.
num. 4. littera A, quia qui non obtinet in
140 vno, poteſt in alio † obtinere, idem Tuſcus
vbi ſupra, & dixi in tit. de hypoth.
141 Articuli etiam concernentes † petitoriũ,
& poſſeſſorium, præiudicant, niſi appelle-
tur, Capic. deciſ. 28. Roman. conſ. 384. num. 4. &
dixit etiam Aretin. in l. naturaliter, §. nihil
commune, num. 9. ante med. verſ. ſi autem Iu-
dex admiſit articulos, ff. de acquir. poſſeſ. vbi
142 quod ſi † Iudex admiſit articulos in peti-
torio, licet pars proteſtetur, tamen niſi ap-
pellet, ſibi præiudicat, ſequitur Cranet. con-
ſil. 248. num. 4.
143 Fallit tamen, ſi producantur † articuli
in petitorio tantùm in rebus incorporali-
bus; tũc enim licèt, & eſt permiſſa appella-
tio, Pariſ. conſ. 107. num. 2. lib. 1. & Rota de-
ciſ. 450. num. 2. par. 1. diuerſ.
144 Fallit etiam † quando articuli concer-
nentes petitorium, ſunt dati ad colorandũ
poſſeſſorium, Pariſ. conſ. 31. num. 54. 55. lib. 3.
& Rot. dict. deciſ. 450. par. 1. diuerſor.
Caſus autem, quando datur cumulatio
petitorij, & poſſeſſorij, ſunt.
145 Primo in rebus † incorporalibus, quia
tunc non poteſt fieri ſeparatio, Rot. deciſ. 3.
de reſt. ſpoliat. in antiq. vt puta in penſione,
quia illa non poteſt haberi ſine Iure, l. 3.
§. hoc autem, ff. quemad. ſer. amit. magon. Lucen.
deciſ. 4.
146 Secundo, ſi notoriè conſtat † de defectu
proprietatis, & de non Iure agentis in
poſſeſſorio, tũc enim admittitur exceptio,
& impeditur poſſeſſorium, Peregrin. de fidei-
commiſ. art. 47. un. 49. Gabr. conſ. 149. n. 115.
lib. 2. Menoch. adipiſcend. rem 4. num. 153.
& 535.
147 Tertio quando, qui petit †, notoriè con-
ſtat, quod reſtituturus eſt; tunc enim repel-
litur in poſſeſſorio, & proceditur in petito-
rio, Gabr. dicto conſ. 149. dict. num. 115. lib. 2.
Peregrin. vbi ſupra dict. art. 47. num. 59. Capu-
taquen. deciſ. 345. par. 2.

148 Quar-

148 Quarto, ſi vnus proponit † petitorium, & alter poſſeſſorium ratione eiuſdem rei, diuerſis temporibus, datur cumulatio, *Menoch.adipiſcen.rem.4.nu.546.Bartol. in dicta l.naturaliter,§.nihil commune,num.27.ff.de acquir.poſſeſ.*

149 Quinto, ſi quis dicit † ſe Dominũ talis fundi, & fuiſſe ſpoliatum, & ideo declarari ipſum Dominum, eſt petitorium, & da-
150 tur cumulatio: ſecus † autem ſi dicit ideo reintegrari, quia tunc eſt poſſeſſorium, *Contard.de momentan. poſſeſ.quæſt.13.nu.32.*

151 Sexto, ſi adeſt paritas titulorum † ex eodem fonte prouenientium, tunc impeditur poſſeſſorium, & cognoſcitur in petitorio, *Mohedan.deciſ.331.vt lit.pend.Put.deciſ.131. lib.2.Caput.deciſ.329.par. 1.* & dixit *Rota in Romana de Marijs,4.Martij 1596.coram b.m. Penia.*

152 Septimo, quando agens † Saluiano, habet contra ſe exceptionem dominij in cõtinenti probatam, vel probandam, datur cumulatio, *Rot.poſt Pacific.deciſ.187.*

153 Octauo, quando probationes † fuerunt factæ in petitorio, tunc datur eadem, & pronunciatur ſuper vtroque, quia vt ſupra tũc non lęditur ius partis, *Alex.conſ.54.n.3. lib.5,Brun.conſ.fœudal.21.col.fin. verſ.8.* vbi quod de iure debet ſuper vtroque pronunciari.

154 Nono, ſi hæres ex teſtamento † proponit petitorium, & poſtea poſſeſſorium in vim *l.fin.* datur cumulatio, *Menoch. adipiſcen. rem 4.num. 157.*

155 Decimo, ſi hæres petit in † poſſeſſorio, & poſtea petit in petitorio, datur cumulatio, *Menoch.num.538.*

156 Vndecimo, datur etiam ſi quis † petit ſe declarari hæredem, & cogi Titium ad reſtituendam hæreditatem, & alter producit teſtamentum, & ipſe etiam petit hæredem declarari, *Menoch.vbi ſupra num.554.*

157 Duodecimo, datur in Iudicio † retinendæ ad effectum, vt præferatur. *Bertrand.conſil.110.num.2. lib.2.*

158 Decimotertio, datur in compromiſſo, † quia arbiter poteſt procedere in vtroq; ſimul, & ſemel *Bero.quæſt.23. in fin. Menoch. per. rem:415.num.367.*

Quando denegatur cumulatio petitorij, & poſſeſſorij.

Artic. XIII.

159 *Cumulatio non datur in ſpolio ſuper iure tertij. Ampliatur etiamſi in continenti vellet probare, ibid.*

160 *Cumulatio non ſemper operatur vt ſit ſimul & ſemel terminanda.*

161 *Poſſeſſorium prius poteſt cognoſci, non obſtante commiſſione ſuper cumulatione.*

162 *Poſſeſſorium eſt prius de iure terminandum.*

163 *Cumulatio quando denegetur, remiſſiuè.*

164 *Poſſeſſorium quare regulariter prius terminetur.*

165 *Poſſeſſorium prius terminare debent Iudices, & quare.*

166 *Ampliatur, quod neque peruertere poſſint talem ordinem, partibus conſentientibus.*

167 *Ampliatur, Papam non ſolere talem peruerſionem ſanare.*

168 *Cumulare petitorium, & poſſeſſorium, Papa poteſt.*

169 *Cumulatio conceſſa intelligitur, ſi Iudici videbitur.*

170 *Cumulatio regulariter dependet à perſona actoris.*

171 *Actor ſuſpendere poteſt petitorium.*
Petitorium ſuſpendi poteſt à perſona obtinente cauſam committi.

159 Non datur autem † dicta cumulatio. Primo in ſpolio ſuper Iure tertij, etiamſi in continenti vellet probare, *Clem.1.vbi gloſ.verbo ſpoliatus,de cauſ.poſſeſ. & propriet. Gozad.conſ.10.n.3.c.1. vbi Abb. num.5.de reſtit.ſpol.Marcheſ.de Commiſ.par.1. cap.21.fol.243.num.100.*

160 Et ſi aliquando † datur Commiſſio cumulationis, aduertendum eſt, quod non operatur, quod in omni caſu ſint ſimul & ſemel terminandã, neque per cumulationẽ factam retardatur executio poſſeſſorij, *Rot. poſt Pacif.de Salu.deciſ.506.Staphil.de litteris iuſt.§.ſi pars innodata, fol.183. Rot.deciſ.34.*
161 *par.2.diuerſ.* quia non obſtante † dicta Cõmiſſione prius poteſt cognoſci de poſſeſſorio, vt ſupra dixi. & eſt ratio, quia talis Commiſſio intelligitur prout de Iure, *Bartol.in extrauag.ad reprim. verb. videtur, nu.8. Rot.poſt Pacif.de ſalu.deciſ.5. & dict.deciſ.34.*
162 *par.2.diuerſ.* & de † iure eſt, quod prius eſt terminandum poſſeſſorium, *Bartol. in dicta l.naturaliter,§,nihil commune, num.29. de acq. poſſ.Gozad.conſ.10.nu.23.Capic.deciſ.88.Egid. dicta deciſ.506.Rota poſt Pacif.deciſ.5.*& dixi ſupra.

163 Alios caſus, quando † denegatur cumulatio, dicit *Menoch.adipiſc.remed.4.à n.510. vſque ad num.549.Bart. & Iaſ.& alij in dicta l.naturaliter,Marcheſ.de commiſ.par.1.cap.21. fol.243. Soccin.ſen. conſ.98. lib. 4. Dec. conſil. 84.*

164 Ratio vero, quare † regulariter terminetur prius poſſeſſorium, videtur ex eo, ne peruertatur ordo Iudiciorum, prout eueniret, niſi ita procederetur, *l.ordinarij,C.de rei vendic.l.incerti,C.de interdict.*& dixit *Rota in vna Romana Officij, 6. Martij 1606. coram*

ram Cardinali Sacrato,in folio, quòd Iudices
165 inconcuſſe † obſeruare debent, ne talis or-
do peruertatur, *Rota deciſ.450.par.1. diuerſ.
& in Aſculana Prædij, die 27. April. 1643.
coram R. P. D. Peutingerio, apud Poſt. de ſub-
haſt. deciſ.116.*
166 Ampliatur, quod neq; † peruerti poteſt
talis ordo de conſenſu partium, *Vant. de
167 null.ex defect.proc.num.12.* quinimo† talem
poſſeſſionem, nec ſolet Papa ſanare, *Vant.
168 ibid.num.4.* Benè verum eſt, vt dixi, † quod
poteſt cumulari, *Rota relat. per Boccac.
de cenſ.par.2.n.175. Menoch.adipiſc.remed.15.
169 num.372.& Capic. deciſ.69.* & ſi fuit † con-
ceſſa cumulatio, intelligitur ſi Iudici vide-
bitur, ſecus ſi recuſet, *Gabr.concluſ.5.n.90.
tit.de reſtit.ſpoliat.*
170 Sed regulariter † dependet à perſona
actoris, *Menoch.vbi ſupra rem.1. num. 213.*
171 quia poteſt † ipſe ſuſpendere petitorium,
*Rot.deciſ.5. de cauſ. poſſ. & propriet. in nou.
Gabr.dict.concluſ.5.nu.82.de reſt.ſpol.*& idem
eſt dicendum, quoad perſonam, quæ obti-
nuit cauſã cõmitti, *Caputaq.deciſ.153.par.1.*

PRAXIS

Digitized by Google

PRAXIS IVDICIARIAE CAMILLI CAPVCII I. C. AESINI

Et in ROMANA Curia Cauſarum Patroni

PARS SECVNDA

De Iudiciis in genere.

De Probationibus. Cap. I.

Quotuplex ſit probatio.

Artic. I.

1 *Probationes omnes in quibus conſiſtant in quacunque cauſa.*
2 *Probatio maior nulla eſt partis confeſſione.*
3 *Poſitionibus cogitur pars reſpondere.*

IN quacumque cauſa tam ciuili, quàm criminali, vel mixta, ſiuè intentetur petitorium, ſiue poſſeſſorium, probationes omnes conſiſtunt, vel in
1 confeſſione partis † aduerſæ, vel in ſcripturis publicis, vel priuatis, vel in depoſitionibus teſtium.

2 Et quoniam nulla eſt † maior probatio, nec minùs breuior, quàm Aduerſarij confeſſio: Ideò dantur poſitiones, quibus co-
3 gitur † pars reſpondere, vt dicam tit. de poſitionibus, de qua materia etiam latiſſimè tractat totus *titulus*, *iunctis gloſſis*, & *Gemin. de confeſſ. in 6. & cap. præſentium de teſtib. in 6. cap. fin. de Iur. iur. in 6. cum Speculatore in tit. de poſit. Veſtr. lib. 5. c. de poſit. & artic. fol. 128. cum tribus cap. ſeqq.*

De admiſsione Articulorum.

Artic. II.

4 *Appellatio poteſt dari ſuper admiſſione articulorum.*
5 *Clauſula, ſaluo iure impertinēt. in admiſſione articulorum, quid operetur.*
6 *Articuli an, & quomodo tacitè admittantur.*
Mandatum examinandi habet vim admiſſionis articulorum, ibid.
7 *Probatio eſt materia fauorabilis, & multa de ſtilo habet fauorabilia.*
8 *Articuli an vſque ad concluſionem in cauſa, & poſt, admitti poſſint.*
9 *Articuli in cauſa profana admittuntur, reuocata concluſione cauſa.*
10 *Iudex poteſt articulos admittere, & examinare teſtes poſt concluſionem.*
11 *Terminus proban. non citata parte, poteſt prorogari.*
12 *Declaratur in articulis de iure dantis, ſecus in obiectiuis.*
13 *Articulorum obiectiuorum materia eſt odioſa.*

14 *Ar-*

14 *Articuli obiectiui an, & quando admittantur cum prorogatione termini.*
15 *Articuli an poſſint admitti lapſo termino ad articulandum.*
16 *Articuli, quod non potuerint admitti, ſtatur iuramento dantis.*
17 *Ampliantur prædicta in tertio ad cauſam pro ſuo intereſſe veniente.*
18 *Terminus nec renouari, nec prorogari poteſt, in articulis obiectiuis.*
19 *Limitatur ſi in alijs inſtantijs deduci prohibeantur.*
Limitatur etiamſi deinde eſſent impoſſibilis probationis, ibid.
20 *Articuli obiectiui admittuntur ſtante lapſu, à Signatura.*
21 *Veritas ſola in cauſis ſpiritualibus eſt indaganda.*
22 *Articuli obiectiui lapſa prima inſtantia, an in ſecunda admittantur vigore eiuſdem commiſſionis.*
23 *Terminus maior aſſignatus in articulis obiectiuis, an valeat.*
24 *Obiectiua materia quænam ſit, & dicatur.*
25 *Articulans debet articulos non confeſſatos probare.*

QVIA etiam ſi diſcutiatur ſuper admiſſione articulorum, poteſt aliquando † dari appellatio, ad tollen-
4 das controuerſias, Iudices de ſtilo Curiæ,
5 illas admittunt cum clauſula, ſaluo † Iure impertinentium, ac non admittendorum *gloſ. in Clem. conſtitutionem ver. legitime de elect. Gemin. in cap. fin. num. 17. de confeſs. in 6. Veſtr. d. cap. de poſit. & artic. fol. 128. & cap. de art. admiſs. fol. 137.*
6 Et poſſunt, etiam tacitè admitti †; puta, quando Iudex mandat ſuper illis examinari, quia tale mandatum habet vim admiſſionis *Rot. deciſ. 10. de teſtib. in nou.*
Sciendum eſt etiam, quod materia pro-
7 bationis, eſt multum fauorabilis, † multaque propter huiuſmodi fauorem de ſtilo, & conſuetudine inducta fuerunt, etiam contra regulas Iuris. Ideò articuli multoties † lapſa inſtantia, lapſoque termino ad articulandum, vſque ad concluſionem in cauſa, & & aliquando etiam poſt, ex cauſa rationabili, dummodo ſit res integra, & ſi cauſa ſit
9 profana, præmiſſa † reuocatione concluſionis admittuntur *Egid. concluſ. 447. 493. & 745. Veſtr. dicto lib. 5. c. fin. Rot. deciſ. 21. de teſtib. in antiq.*
Et pro informatione ſua Iudex poteſt in-
10 diſtincte, poſt concluſionem in † cauſa articulos admittere, & teſtes examinare, cum concluſio ei non obſtet, *Rot. 1. 2. de reſtit. in*
11 *nou.* terminuſque etiam parte non citata † poteſt prorogari, *c. conſuluit 10. de off. deleg. Bartol. & alij in l. ne quicquam §. vbi decretum in princ. ff. de off. proconſ. Staſil. c. 18. fol. 324. & ſeq.*
12 Quæ tamen procedunt in articulis de Iure dantis, ſecus in obiectiuis, quorum
13 materia, cum non tueatur Ius dantis, ſed † impetat ius Aduerſarij, eſt odioſa, & propterea reſtringenda, *l. 3. §. ſi duo. ff. de Carbon. edict. cap. vt circa de elect. in 6. Clem. con-*
14 *ſtitutionem, eodem tit.* licet † quamuis obiectiui ſi ſunt de Iure dantis, admittantur, vt *Rot. deciſ. 661. par. 2. recent.*
15 Neque lapſo termino ad † articulãdum, ſi fuit legitime ſeruatus, poſſunt admitti, niſi
16 de nouo obiectum deuenerit ad notitiam † dantis; ſtatur tamen eius iuramento, quòd in termino dari nõ potuerint, etiamſi gratia contra quam objicitur, producatur poſt terminum, & hæc procedunt, etiam in tertio
17 veniente † ad cauſam pro ſuo intereſſe, vt aduertit *Caſſad. deciſ. 1. de except.*
18 Similiter non poteſt, † prout fit in alijs articulis, aſſignari nouus terminus, nec datus prorogari, *Staſil. d. cap. 18. fol. 329. &*
19 *ſeq.* † niſi ſint tales, quod in alijs inſtantijs deduci prohibeantur, vel ſint deinde impoſſibilis probationis; & ideo debet obtineri à
20 Signatura, quod † non obſtante huiuſmodi lapſu, articuli obiectiui admittantur: quod vt plurimum in cauſis ſpiritualibus conceditur, cum in eis ſola veritas vndecũ-
21 que † ſit indaganda, niſi à qualitate cauſæ contrarium ſuadeatur, *Staſil. d. fol. 329. & ſeq.* & admiſſi ſemel vigore commiſſionis lapſa inſtantia, non poterunt ea lapſa in
22 ſecunda vigore † eiuſdem commiſſionis admitti, vel denuo ſpecificari, niſi in ſupradictis caſibus in quibus, etiam via ordinaria id fieri poſſet.
23 Si tamen maior terminus † aſſignaretur, parte non appellante, valeret, & poſſet ſuper articulis obiectiuis examinari, *Egid. dec. 270. Staſil. d. cap. 18. fol. 330.*
Materia verò obiectiua illa dicitur, quæ
24 ſimpliciter impetit ius Aduerſarij: ſecus † ſi ex huiuſmodi impetitione adimeretur titulus dantis, *Caſſad. dec. 2. de except.* & de hac materia agit *Caſſad. dicta deciſ. Staſil. eodem fol. & Veſtr. d. lib. 5. c. fin. vſque ad fin.*
Poſtquam fuerunt admiſſi articuli, & poſitiones, & ſuper illis Aduerſarius inter-
25 rogatus, † debet articulans poſitiones, ſeu articulos non confeſſatos, aut non habitos pro confeſſatis, per ſcripturas, vel teſtium depoſitiones probare de ſtilo Cur.

Digitized by Google

De probationibus per Scripturas.

Artic. III.

26 *Cauſæ deuolutæ à longinquis partibus ſolent in Curia tractari.*
27 *Scripturæ tranſumptatæ ſine compulſoria, non faciunt fidem in Rota.*
28 *Scripturæ à Notarijs de partibus ſunt cum compulſoria extrahendæ.*
Limitatur in extrahendis ab Archiuijs publicis. ibid.
Limitatur etiam in extrahendis ab ijſdem, qui rogarunt. ibid.
Limitatur etiam in extrahendis à ſucceſſoribus in officio. ibid.
29 *Scripturæ à quibus extrahi poſſint abſque compulſoria.*
30 *Scripturæ non compulſatæ an, & quando fidem faciant.*
31 *Scripturæ non compulſatæ, non creditur niſi cum debitis requiſitis.*
32 *Compulſoria alia generalis, altera ſpecialis dicitur.*
33 *Compulſoria generalis datur pro extractione quarumcumque ſcripturarum.*
34 *Compulſoria generalis, ſine commiſſione, & citatione conceditur indiſtinctè.*
35 *Compulſoria generalis non habet dilationem. proceſſus impeditiuam.*
36 *Citatio pro compulſoria generali, an fieri ſoleat.*
37 *Citationis pro compulſoria generali formula.*
38 *Decretum obten. compulſoriæ generalis notum remittitur.*
39 *Compulſoria ſpecialis datur pro certa ſcriptura, ſed non via ordinaria.*
40 *Compulſoria ſpecialis habet dilationem, proceſſum retardantem.*
41 *Compulſoria ſpecialis datur audito aduerſario.*
42 *Compulſoria ſpecialis quibus concurrentibus non negetur.*
43 *Compulſandæ ſcripturæ exemplum Iudici eſt oſtendendum.*
44 *Compulſoria hodie in Rota diſputatur, an concedenda.*
Remiſſoria hodie in Rota diſputatur an concedenda. ibid.
45 *Compulſoria conceditur, non citata parte, ſecus poſt concluſionem.*
46 *Citatio pro compulſoria fieri ſolet ex conſuetudine.*
Scripturæ probant citata parte in commiſſione, non in extractione.
47 *Citatio in decreto compulſoriæ relicta fiat in eius executione.*
48 *Scripturæ poſſunt extrahi per Notarium rogatum ſine citatione.*
49 *Scripturæ non poſſunt ſine citatione partis extrahi à non rogato.*
50 *Inſtrumentum an poſſit extrahi ex protocollo alterius, & probet.*
51 *Compulſoria poteſt expediri etiam pendente termino remiſſoriæ.*
52 *Compulſoria datur etiam ad inſtantiam aſſerti procuratoris, cum cautione de rato.*
53 *Compulſoria quomodo exequi debeat à Iudice remiſſiuè.*
54 *Inſtrumenta non probant, niſi habeant locum, & locum loci.*
55 *Notarius an poſſit ſuo inſtrumento addere locum, & tempus.*
56 *Tranſumpto ex regeſtro ſupplicationum non creditur in Curia.*
57 *Tranſumptum de regeſtro Bullarum facit fidem.*
58 *Producens inſtrumentum an cogatur ad reſpondendum præcisè, an velit vti.*
59 *Declaratur affirmatiuè, ſi ipſe ſit vnus de extrahentibus.*
60 *Limitatur, & quomodo ſi non ſit ex contrahentibus.*

ET quia in Cur. vt plurimum tractan-
26 tur cauſæ deuolutæ à longinquis †
partibus, & litigantes nõ habent in promptu Inſtrumenta originalia, vel teſtes, quibus articulata probare poſſint, & neque Rota fidem præſtat ſcripturis tranſumpta-
27 tis, niſi † extrahantur per viam compulſationis, *Rot. de probat. in antiq.*

Ideo quando ſcripturæ ſunt extrahendæ, & tranſumptandæ à Notarijs de parti-
28 bus, tali caſu, niſi agatur † de extrahendis Inſtrumentis reconditis in Archiuijs publicis, & fide dignis, per eoſdem, qui talia Inſtrumenta rogarunt, vel eorum in officio ſucceſſores, vt dicam *tit. de not. & fid. Inſtr.*
29 quia † in tali caſu illa poſſunt extrahi, & publicari ab eiſdem, & ſic extracta fidem
30 plenam faciunt † abſque infraſcripta compulſoria, vt de hac opinione teſtatur *Rot. in vna Tarraconen. Capellan. 18. Febr. 1636. coram b.m. Pironano inter volantes:* dummo-
31 do, vt ibidem, habeat requiſita † publici Inſtrumenti, cum pluribus ibi fusè relatis, conceduntur literæ compulſoriales, qua-
32 rum vna † ſpecies dicitur generalis, altera ſpecialis: ideò aliqua de vtraque ſpecie aſſeremus hic, & deinde tit. particulari.
33 Generales ſunt, per quas † Iudex mandat Notarijs omnibus in genere, vt extrahant quaſcumque ſcripturas ad cauſam
34 facientes, & iſtæ † conceduntur in quacũque parte Iudicij indiſtinctè, ſine commiſſione, & abſq; partis citatione *Rot. dec. 42. de probat. in antiq.* quia in illis nulla conce-
35 ditur † dilatio proceſſus impeditiua: & ſi

quis vellet citare partem pro maiori cau-
36 tela, vt multi ſolent,† fit citatio, quam tra-
dit *D. Gratioſus Vbert. de modo, & ratione ci-
tandi p. 2. tit. de citat. probat. formul. vndeci-
ma*, quæ eſt infraſcripta, quam repeto.

R.P. D. Celſo.

Senogallien. beneficij.

Citetur D. Ioſeph Planettusex adu. pro-
cur. DD. Siluij, & aliorũ de Orlãdis ex adu.
principal. ad videndum per Illuſtriſſimum
37 Dominum † concedi literas cõpulſoriales
generales ad partes: cõcordan. de Iudice,
loco, & loco loci, nec non couſtituendum,
vel ſubſtituẽdũ Procuratorem in partibus
reperibilem, & acceptantem, qui in exe-
cutione huiuſmodi literarum citari poſ-
ſit, alias videndum per eundem Dominum
deputari ex officio, & decerni proceſſum
per affixionem ad valuas maioris Eccleſiæ
loci deputandi, ad p. d. Inſtante D. Pa-
ride de Mannellis principali, ſiue &c.
Petrus Cotuennius Notarius. Decretum
38 quod † obtinetur, eſt notorium, ideo illud
non pono.

39 Speciales verò † petuntur pro extrahen-
da certa ſcriptura, neque conceduntur via
40 ordinaria, ſed cum literæ habeant † anne-
xam dilationem, propter quam retardatur
41 proceſſus, debet † Iudex ſi opponat ſe, ſu-
per hoc audire partem aduerſam, & com-
pulſoriales denegare, niſi ad excludendam
42 calumniam detur fumus, quod † huiuſmo-
di ſcriptura ſit in rerum natura, & ſit re-
leuans eam volenti producere, & ad hunc
effectum ſolet Iudici oſtendi exemplum
43 ipſius ſcripturæ † compulſandæ, argumen-
to eorum, quæ notat *Caſſad. dec. 3. de dilat.*

Et ideo ſolet hodie Rota, quando pe-
tuntur tales literæ, ſi pars ſe opponit, ſem-
per diſputare dubium, an illę veniant con-
44 cedendæ, & † prout fit in remiſſoria, & niſi
detur fumus, vel oſtendatur releuantia
ſcripturæ extrahendæ, illas fuit ſolita de-
negare, per ea, quæ dicam, *tit. de compulſa-
toria*.

Et quamuis, ante concluſionem in cau-
45 ſa, poſſint d. literæ, etiam non † citata par-
te concedi, vt ſupra, pręcipuè in Rota vi-
gore Innocentianæ, nihilominus nunquã
conceduntur poſt concluſionem, niſi parte
citata *Rot. dec. 37. & 42. de probat. in antiq.*

Ideo conſueuit, ferè ſemper citari pars
46 ſi enim citetur in commiſſione † compul-
ſorialium, ſcripturæ extractæ faciunt fidẽ,
etiamſi non citetur in earum extractione:
quod ſi in decreto compulſorialium, non
47 fuit † pars citata, debet in executione ci-
tari, alias fidem non faciunt. Intelligen-
48 dum eſt tamen dummodo extrahãtur, per
Notarium, qui illas confecit, quia ſi per
49 alium, ſemper requiritur † in earum ex-
tractione citatio partis, *Rot. dec. 4. de fid. In-
ſtrumentorum in antiq.*

Sed quando Inſtrumentum extrahitur
50 ex protocollo † alterius Notarij impedi-
ti, vel mortui, ad hoc vt probet, debet om-
nino præcedere mandatum Iudicis de
extrahendo, & habere octo requiſita, de
quibus *per Afflict. dec. 6. & Guidopap. dec. 2.*

51 Et poſſunt decerni † literæ, etiam pen-
dente termino remiſſoriæ, cum non ſint
inuicem incompatibiles, & non ſolum ad
52 inſtantiam principalis, ſed † etiam aſſerti
Procuratoris cum cautione de rato, *Rot.
dec. fin. de reſt. in antiq.*

53 Quomodo autem Iudex † Compulſo-
rialis ad dd. literarum executionem pro-
cedere debeat, dicit latè *Veſtr. lib. 6. cap. 1.
fol. 183. cum duobus ſeqq.* & dicemus infra
tit. particulari. Vndecumque autem ha-
beantur ſcripturæ, ſciendũ eſt, quoad In-
ſtrumentũ, quod ad hoc, vt probet, debent
54 habere non ſolum locum, ſed etiam locum
loci, *Rot. dec. 5. de fide Inſtrum.* in antiquis,
& *Rota in dicta Tarraconen. Capellarum co-
ram b. m. Pirouano*. Si verò deſit locus, vel
55 tempus, † an poſſit addi per Notarum, qui
illud confecit, dicit *Card. in probem. Clem.
in fine*. Et plenius dicent, quæ notaui tit.
de Notaris, & fide Inſtrumentorum.

56 Nota etiã, quod in Cur. non adhibetur
fides tranſumpta ex regeſtro ſupplicatio-
num, prout dicam Deo dante circa
principium partis 6. licet aliàs habeatur
57 pro † ſcriptura autentica, & tranſumptum
de regeſtro Bullarum faciat fidem, *Rot. dec.
18. de probat. in antiq. Staſil. c. t. fol. 269.*

Vbicumque, aut vndecumque habean-
tur Inſtrumenta, ſi producens proteſtatur,
quod eis non vult vti, ſi ſint falſa, debet
57 inſtante altera † parte cogi ad præci-
sè reſpondendum, an velit vti *Fulgoſ. conſ.
177. Affl. cit. dec. 189.* circa quod in praxi
ſeruatur, quod ſi agitur de Inſtrumento,
59 quod tangat factum ipſius † producentis,
quia ſcilicet ipſe ſit vnus ex contrahenti-
bus, et debet præcisè declarare; ſi verò tan-
git negotia aliorum, et ipſe non fuerit
60 vnus ex contrahentibus, † ſi declaret velle
vti, et habere pro vero, bono, reali, et non
falſo, donec de contrario non conſtet, ſuf-
ficit talis reſponſio, Iuribus allegatis, et di-
cemus *tit. de Iud. ord. in Curia Capitolina.*

De

Digitized by Google

De probationibus per teſtes in Curia.

Artic. IV.

61 *Articuli debent produci parte citata.*
62 *Teſtium nomina edi debent ante examen.*
63 *Examen ſine citatione, & nominatione teſtium eſt nullum.*
64 *Teſtes in criminalibus non faciunt fidem, niſi prius nominentur.*
65 *Teſtes poſſunt repelli ab aduerſario multis de cauſis.*
66 *Procurator in cauſa aduerſarij non poteſt eſſe teſtis.*
Aduocatus in cauſa aduerſarij non poteſt eſſe teſtis. ibid.
Sollicitator in cauſa aduerſarij non poteſt eſſe teſtis. ibid.
67 *Iudæus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianum. ibid.*
68 *Iudæus in quibus caſibus poſſit eſſe teſtis, remiſſiuè.*
69 *Excommunicatus teſtis ab omnibus repellitur.*
70 *Excommunicatus poteſt teſtificari abſolutus ad talem effectum tantum.*
71 *Teſtium nomina in cauſa hæreſis poſſunt ſupprimi.*
72 *Declaratur tamen, quod publicentur coram egregia perſona.*
73 *Citatio ſuper teſtium examine non fit parte preſente.*
74 *Præſentia partis ſupplet defectum citationis.*
75 *Confrontatio teſtis habet vim citationis in criminal.*
76 *Teſtes extraiud. recipiuntur ſuper morte, vel abſentia in ciu. cauſa.*
77 *Depoſitionibus extraiud. indicandum non eſt, niſi citata parte.*
78 *Teſtes recipiuntur ſine citatione timore mortis, vel abſentiæ.*
Teſtes recipiuntur, etiamſi pars non patiatur ſe citari, ibid.
79 *Teſtes ob futuram abſentiam, quo iuramento recipiantur.*
80 *Teſtes redeuntes, debent formiter reexaminari.*
81 *Teſtes contra contumacem crim. indiſtinctè recipiuntur abſque citatione.*
82 *Teſtes debent repeti citato reo comparente.*
83 *Solemnitates examinis debent in repetitione ſeruari.*
84 *Teſtes ſine deb. ſolem. repetiti non probant.*
85 *Teſtis exam. cum tortura debet in repetitione torqueri.*
86 *Teſtium oppoſitiones non omnes procedunt de conſuetudine.*
87 *Exceptiones teſtium non omnes diſcutiuntur in eorum inductione.*
88 *Teſtes omnes admittuntur cum proteſtatione, ſaluis exceptionibus.*
89 *Proteſtatio, ſaluis exceptionibus, quid operetur.*
90 *Teſtis quomodo examinetur, ſi contra ipſum grauiter excipiatur.*
91 *Examen teſtis excep. patien. ponitur ad partes.*
92 *Teſtes nec admiſſi, nec exam. habentur, niſi iudex ita deliberet.*
93 *Teſtes non deberentur admitti, niſi bene diſcuſſi.*
94 *Teſtes non bene diſcuſſi admiſſi poſſunt præiudicare clienti.*
Teſtium admiſſio facilis eſt in citatione ad dicend. contra. ibid.
95 *Interrogatoria dantur ad dilucidationem veritatis.*
96 *Terminus ad facienda interrogatoria eſt dandus, & quomodo.*
97 *Terminus ad faciend. interrogatoria eſt trium dierum.*
98 *Examen ſine termino ad dandum interrogatoria non valet.*
99 *Teſtis omiſſo aliquo interrogatorio debet repeti ſuper illo.*
100 *Ampliatur etiamſi fuerint publicatæ atteſtationes.*
101 *Interrogatoria debent fieri à iudice, niſi dentur à parte.*
102 *Examen valet etiam omiſſis interrogatorijs.*
103 *Teſtes ſine interrogatorijs examinati debent repeti.*
104 *Repetitio Teſtium ſuper interrogatorijs, cuius expenſis ſit facienda.*
105 *Teſtes, vt probent, debent eſſe iurati.*
106 *Religioſi teſtes debent eſſe iurati.*
Epiſcopi teſtes debent eſſe iurati. ibid.
Cardinales teſtes debent eſſe iurati. ibid.
107 *Iuramenti defectus non ſuppletur à numero teſtium.*
108 *Iuramentum ſanari non poteſt in ſpiritualibus, & depend. à voluntate.*
109 *Teſtis quando probet ſine iuramento.*
Iuramentum quando remitti poſſit. ibid.
110 *Iuramentum in criminalibus debet preſtare etiam principalis.*
111 *Iuramentum debet fieri tactis Euangelijs.*
112 *Iuramentum de conſuetudine fit tacta quacumque ſcriptura.*
113 *Iuramentum per tactum fit etiam à conſtitutis in ſacris.*
114 *Iuramentum fit ſufficienter per verbalem iurationem.*
115 *Iuramentum à iure, vel à parte delatum, fit per tactum.*
116 *Tactus ſufficit, quod ponatur in extenſione iuramenti.*
117 *Teſtes præſumuntur tetigiſſe ſcripturas ex ſola tactus mentione.*
118 *Prælati quomodo ſoleant iurare.*

119 Examen eſt nullum ſine citatione ad vidend. iurare teſtes.

120 Sententia lata ſuper depoſitionibus ſine citatione ad videndum iur. teſtes an valeat.

121 Sententia non eſt nulla etiamſi referatur ad acta nulla.

122 Proceſſus valet, conſentiente parte non citata ad vid. iur. teſtes.

123 Iuramentum debet præſtari eadem die, ſub qua cadit citatio.

Citatio ad videndum iurare debet fieri pro die, & loco certis. ibid.

124 Examen Teſtium die, & loco expreſſo non iuratorum, non valet.

125 Terminus ad iurandum poteſt à Iudice prorogari.

126 Teſtis iuratus in termino remiſſ. poteſt extra illum examinari.

127 Examen factum die feriata an valeat.

128 Examen an retrotrahatur ad iuramentum in termino à lege dato.

129 Et quid in termino aſſignato per verba præteriti temporis.

130 Et quid in termino dato ad probandum, & probatum habendum.

131 Et quid in termino dato ad probandum apertiſſimis documentis.

132 Publicatio an, & quando requiratur in termino ad examinandum.

Et quid in termino ad probandum, vel probat: habend. ibid.

133 Publicatio ſi fiet per iudicem, vel per partem; cur non fiat, an præiudicet.

134 Terminus non currit impedito.

135 Terminus impedito prorogari debet.

136 Citatio ſuper teſtium iuramento, ſi die feriata cedat, reiteratur.

137 Iuramentum fit die ſequenti, ſi citatio cadit die feriata.

138 Iuramentum teſtium fit etiam parte abſente, & non citata.

139 Examen nudum fieri poteſt etiam die feriata.

140 Teſtis iuratus ſuper articulis non probat dicta extra articulata.

141 Iuramentum ſuper articulis, & tota cauſa quare ita fiat.

142 Iuramentum ſimpliciter de veritate dicenda ad quid proſit.

143 Iurans ſimpliciter præſumitur iurare ſuper tota cauſa.

144 Teſtis quando probet dictum extra materiam articulatam.

145 Ampliatur additis verbis, in forma.

146 Teſtes debent citari, & cogi ad perhibendam veritatem.

147 Teſtes vltronei non probant, & qui ſint.

148 Teſtes vltronei ſaltem ſunt ſuſpecti.

149 Limitatur ſi deponant in præſentia Iudicis, & partis.

150 Citatio pro teſtium examine non requiritur parte præſente.

151 Iuramentum ſimpliciter Teſti à Iudice delatum valet.

152 Examen à Iudice factum cum ſimplici iuramento valet.

153 Citationis rigor in examine teſtium non ſeruatur de ſtilo.

154 Teſtes hodiè ſimpliciter inducuntur ad examen ſine citatione.

155 Teſtis in dubio præſumitur inductus, & eius dictum valet.

156 Iudex regulariter debet teſtes examinare.

157 Examen teſtium alteri difficilè committat iudex.

158 Probationes ſunt vires totius cauſæ.

159 Examen in Curia ſolet committi Notario præuia citatione.

160 Iudex commiſſarius debet cogere teſtes ad deponendum.

161 Debet etiam citare partes ad videndum iurare teſtes;

Debet etiam iuramenta recipere, & excep. admittere. ibid.

Debet numerum teſtium refrenare, interrogat. recip. & reſec. ibid.

162 Poteſt etiam punire teſtes.

163 Iudex à Principe delegat. in examine teſtium poteſt alium ſubdelegare.

Iudex delegatus ab inferiore non poteſt ſubdelegare. ibid.

164 Iudex delegatus nudus Miniſter, etiam à Principe non poteſt ſubdelegare.

165 Examen teſtium poteſt committi Iudici, & Notario tantum.

166 Iuramentum teſtium, & examen de ſtilo Notarij committitur.

167 Examen factum à Notario, eſt ac ſi factum à Iudice.

168 Commiſſio examinis facta Notario debet conſtare per acta alterius Notarij.

169 Notario atteſtanti ſibi commiſſum examen, non creditur.

170 Examen valet non conſtito de commiſſione facta Notario per alia acta.

171 Commiſſio iud. pro examine teſtium poteſt eſſe penes eundem Notarium.

172 Examen committitur Notarijs, etiam in criminalibus.

173 Notarius non poteſt examen ſibi commiſſum alteri committere.

174 Iuramentum Notarius deferre nequit, niſi fuerit expreſsè commiſſum.

175 Commiſſio delationis iuramenti non fit per præſentiam, & patientiam Iud.

176 Notarius ſibi commiſſo examine, de ſtilo poteſt dare iuramentum.

177 Citatio ad dicendum contra articulos quomodo, & quando ſit facienda.

178 Iuramenti locus debet expreſsè in citatione.

Ver-

Digitized by Google

179 *Verba ſuper articulis, tota cauſa; & teſtium affuturatione, quid importent.*
180 *Intimatio pro admiſſione articulorum, comiſſione examinari, & recep. iuram. quomodo formanda.*
181 *Examen quomodo perfici debeat..*
182 *Teſtes an, & quando recipiantur ſuper articulis non admiſſis.*
183 *Teſtis an dictum ſuum poſſit corrigere in examine.*
184 *Præcipuè ſi teſtes ſint præſentes.*

61 QVando verò probationes † ſunt faciendæ per teſtes, debent articuli
produci parte citata, iuxta for-
62 mulam inferius datã, nec non etiam † no-
mina teſtium edi, vt *Bald. & Felin.in c. per*
63 *tuas extra de teſtibus.* Alias † enim eſſet nul-
lum examen *l.ſi quando iuncta gloſ.C.de reſt.*
c.2.vbi gloſ.extra eodem tit. & in vtroq;DD.
64 Præcipuè in criminalibus, † in quibus
teſtes nullam fidem faciunt, neque ad ſen-
tentiam, neque ad torturam, *Butr. Aretin.*
& alij in cap.qualiter, & quando §.debet.extra
de accuſ. Clar.quæſt.11.verſ. item quæro. Po-
65 teſt enim pars multa † opponere contra
perſonas teſtium, per quæ repellentur, &
nullam fidem merebuntur, vt puta ſi fue-
66 rint Procuratores † Aduocati, ſollicitato-
res, vel Iudices in cauſa Aduerſarij, & ſi-
milia, de quibus latè *per gloſ.Gemin.& alios*
in cap.Romana de teſtibus. Rot. dec.11.& 12.
67 *tit. eodem*, quod † ſint inimici, vel Iudæi
contra Chriſtianos *c. Iudæi extra de teſtib.*
68 præterquam in certis caſibus, quos † re-
fert *Felin. ibidem, & Afflict. dec.* 214. Ex-
69 communicati, † qui ab omnibus repellun-
tur: ſed aduertendum eſt, quod iſti etiam
impœnitentes, & non petentes abſolutio-
70 nem, † poſſunt abſolui ad iſtum effectum,
& poſſunt teſtificari, *Franc. in cap. ad hæc*
quantum num.8. extra de appell. Eſt etiam
71 ſpeciale in cauſa hæreſis, quod Iudex poſ-
ſit ſupprimere parti nomina teſtium, dũ-
72 modo coram Epiſcopo, vel alia egregia †
perſona publicentur. *cap. fin. de hæret. in 6.*
73 Limitatur iſta † concluſio, quando pars
74 eſt præſens, quia talis præſentia † ſupplet
defectum citationis, & hinc eſt, quod in
75 criminalibus † cõfrontatio teſtis cum reo
habet vim citationis *Clar.q.45. verſ. ſed in*
propoſito, & Guazzin.defenſ.20.c.21.fol.317.
76 Similiter ſecundò; quando teſtes † ſunt
recipiendi ſuper morte, vel abſentia alicu-
ius, in ciuilibus, quo caſu extraiudiciali-
ter inducti ſufficiunt, licèt ex eorum de-
77 poſitionibus † iudicari non poſſit, niſi par-
te priùs legitime citata, *Felin. in cap. in no-*
mine Domini, extra de teſtibus. Abb. & Felin.
in cap. quoniam frequenter extra, vt lit. non cõ-
teſt. Veſtr. lib.6. cap. de teſtib. in princ. fol.164.
Rom. ſingul.768.
Limitatur tertio, quando eſſet timor
mortis, vel abſentiæ teſtium, vel terribili-
78 tatis † Aduerſarij, qui non patitur ſe cita-
ri, *Felin. in d.cap. quoniam frequenter:* & tunc
79 ſolent examinari præſtito iuramento † ve-
ritatis dicendæ, & de futura abſentia,
quodque eorum depoſitiones non publi-
cabunt, ſed deinde in omnem euentum ſi
80 ſuperueniant, debent † formiter examina-
ri, aliàs nullam fidem faciunt, licèt dent
magnum fumum, *Felin. poſt alios in d. cap.*
quoniam frequenter. Veſtr. d. cap. fol. 164. &
ſeqq.
81 Limitatur quartò, de conſuetudine in
criminalibus, quando proceditur contra
contumacem, recipiuntur enim teſtes in-
diſtinctè, abſque citatione partis, *Abb.*
conſ. 61. num.9. vol.1. & conſ.45. vol.7.
82 Sed tamen † quandocumque reus com-
pareat ante ſententiam, teſtes repeti de-
83 bent ipſo citato, & debent † in repetitione
ſeruari omnes ſolemnitates, quæ ſunt ſer-
uandæ in examine, quia aliàs teſtes non
84 probant, *Clar.d.q.11.verſ. item quæro.* † In
tantum quod teſtis, qui ſine tortura à prin
85 cipio non debuiſſet examinari, † ſi exa-
minatur cum tortura parte non citata,
debet in repetitione iterum torqueri, aliàs
non probat, *Clar. in d. verſ. item quæro. &*
verſ. cæterum, & ſeqq.
86 Limitatur quintò, illud quod dixi † de
oppoſitionibus contra perſonas teſtium,
vt non procedat de conſuetudine: nam ſi
omnes exceptiones in eorum inductione
87 diſcuterentur, lites † nimis protraheren-
tur in longum, & retardarentur proceſſus;
88 & hinc inoleuit ſtilus omnes † admitten-
di, vt dicam *tit. de confident.* cum proteſta-
tione, ſaluis exceptionibus &c. & iſta pro-
89 teſtatio operatur, quod ſi adſit aliqua †
euidens exceptio, dicta admiſſio reſolui-
tur. Si autem in eorum productione op-
90 ponatur aliqua exceptio † releuans, tali
caſu Iudex cautus ſolet mandare exami-
nari ſaluis exceptionibus &c. vt ſupra, &
vlterius etiam mandare poni ad partes:
91 & † tali caſu, nec cenſentur admiſſi, nec
examinati, donec Iudex deliberet, an ve-
92 lit † illos admittere. *Veſtr. d.cap. de teſtib.*
fol. 164. & circa hoc cauti Procuratores
93 bene aduertunt † nè Iudex illos admit-
tat, antequam fuerint diſcuſſæ exceptio-
nes, propter quas non debebant admitti,
94 ſecus enim, cum illorum admiſſio cum †
citatione ad dicendum contra, ſit facilis,
inferretur clienti præiudicium irrepara-
bile. Et quia de ſtilo etiam dantur Inter-
95 rogatoria ad dilucidationem † veritatis,
ſuper

ſuper quibus teſtes ſunt examinandi. Ideò
96 parti, contra quam fit examē, aſſignatur †
terminus competens ad illa facienda, &
danda Iudici, vel in actis arbitrio Iudicis,
97 qui vt plurimum † ſolet eſſe trium dierũ,
vt in Romana ſocietatis 19. Iunij 1626. coram b.m. Remboldo dec. 672. tom. 3. p. 4. recent. & ſi teſtes examinantur non dato termino † ad dandum Interrogatoria, præſertim, ſi fuit petitus cum copia articulorum, non probant, *Put. dec. 10. de teſtibus.* Sunt enim maximæ importantiæ, ita quod ſi in tali examine omittatur aliquod In-
99 terrogatorium, teſtis † debet repeti ſuper
100 illo, etiamſi fuiſſet † deuentum ad publicationem atteſtationum, *Farin. q. 73. nu. 6. Seraf. dec. 702. nu. 4. Ludouiſ. dec. 331. n. 17.*
101 *& 22. & dec. 351. num. 46.* Et ſi pars † non dat interrogatoria, debet Iudex ex officio illa facere *ſecundum Textum in cap. per tuas, extra de teſtib. gloſ. & Gemin. in c. præſentium in verb. Interrogatorio eod. tit. in 6. Veſtr. d. c. fol. 164.* hoc tamen in Curia non practicatur, quia illorum omiſſio in teſtibus non
102 reddit examen nullum, licet † debeant repeti *Ludouiſ. vbi ſupra.*

Si autem dubitatur, cuius expenſis ſit
103 facienda repetitio teſtium † ſuper interrogatorijs, ſi abſque illis fuerint examinati, procedendum eſt cum diſtinctione: ſcili-
104 cet, quod, vel examē † ſubiacet nullitati ex parte examinantis, & tunc repetitio debet fieri ſumptibus ipſius; vel potius examen per ipſum fuit validè factum, & tunc quia culpa venit ex parte citati ad dandum Interrogatoria, quia illa non dedit, tunc qui talia Interrogatoria dare neglexit, tenebitur ad expenſas repetitionis, & reconductionis, & ita quotidie practicatur ad tradita per *Rot. in Bononien. de Manzolis 19. Nouembris 1629. corā R.P.D. Remboldo,* hoc firmans in materia recognitionis Iurium in folio.

105 Teſtes vlterius † debent eſſe iurati *l. iuris iurandi C. de teſtib. Ludouiſ. dec. 39.* quod ampliatur

106 Primò, etiamſi teſtes ſint † Religioſi, Epiſcopi, vel Cardinales *gloſ. & Abb. in cap. cum olim. extra de priuil. & add. ad Veſtr. lib. 6 de teſt. n. 40. fol. 176.*

Secundò, vt etiam numerus teſtium non iuratorũ nō ſuppleat defectum iuramen-
107 ti; etiamſi † mille eſſent, *Crot. de teſtib. p. 7. n. 1. Ceſal. conſ. 294. num. 33. lib. 2. Maſcard. concluſ. 1361. num. 9.*

Tertiò, vt in ſpiritualibus, & alijs, quæ
108 à mera voluntate partium non pendent, † Iuramentum ſanari non poſſit *cap. tuis extra de teſtib. vbi gloſ. & Felin.* indicat, quan-
109 do dictum † teſtis probet ſine Iuramento, & quando remitti poſſit.

Quartò, vt in criminalibus non ſolum
110 teſtis, ſed etiam principalis debeat † iurare de veritate dicenda, *Bart. in l. inter omnes. §. recte, & §. fin. ff. de iura. in l. 1. vbi etiā Bald. not. C. de iuram. calum. Afflict. dec. 191. num. 8. & Felin. in d. cap. tuis.*

111 Debentque iurare † non propoſitis, ſed tactis Euangelijs *cap. hortamur. 3. q. 9.* vel
112 quauis alia ſcriptura, prout fit de † cōſuetudine *Felin. in cap. Fraternitatis extra de te-*
113 *ſtib. & in d. cap. tuis.* Etiamſi † ſint conſtituti in Sacris *Car. in Clem. conſtitutionem de*
114 *elect.* Licet enim realiter in iuramentis †
115 ſufficiat verbalis iuratio. In delatis † tamen à iure, vel à parte, requiritur tactus, de quo tactu ſufficit, quod fiat mentio in ex-
116 tenſione Iuramenti † facta per Notarium, quamuis aliàs non conſtaret de eo, quia
117 hoc caſu † præſumitur teſtes eas tetigiſſe, *gloſ. in Clem. 1. §. porro de heret. Felin. in d. c. tuis; & d. cap. fraternitatis.*

118 De ſtilo tamen, Prelati, † & alij conſtituti in ſacris iurant propoſitis tantum, non tactis ſcripturis, & ponendo manum ad pectus *Authent. ſed Iudex, C. de Epiſcopis, & Cler. cap. fin. extra de Iur. cal. Veſtr. de teſtib. d. fol. 164.*

119 Debet vlterius † pars citari ad videndũ iurare teſtes, quia aliàs nihil probarent, tamquam nulliter examinati *l. ſi quando C.*
120 *de teſtib. c. in nomine Domini † extra eod. tit. & Ludouiſ. dec. 268. & 518.* Licet ſententia lata vigore dd. depoſitionum non ſit nul-
121 la, quia † quando ſententia refert ſe tacite ad acta, in quibus eſt error, non eſt nulla *Alex. conſ. 59. vol. 3. & Afflict. dec. 28. in pr.*

Si etiam pars conſentiat, quod dictum
122 teſtis valeat, quamuis † non fuerit citata ad videndum illum iurare, proceſſus valet. *Guidopap. dec. 216.*

Debent etiam iurare eadē die, pro qua
123 fuerunt citati ad † iurandum, citata tamē parte aduerſa pro eadem die, & certo loco ad videndum iurare *Abb. in d. cap. fraternitatis; Salic. in l. generaliter. §. eiſdem C. de reb. cred.*

124 Itaque † ſi in illa die, & loco nō iurant,
125 eorum dictum non valet, niſi † Iudex ex benignitate terminum proroget, *Rot. dec. 15. de reſtit. in nou. Felin. in d. cap. in nomine Domini in fin.*

126 Poteſt quidem † teſtis iuratus in termino, etiā vigore remiſſoriæ examinari poſt terminum, cũ depoſitio retrotrahatur ad diem Iuramenti, *Rot. dec. 3. de reſtit. in nou. dec. 26. de probat. in antiq. Biſignet. deciſ. 1. de reſt. Veſtr. lib. 6. cap. fin. fol. 233.*

127 Idem etiam ſi teſtis † fuiſſet iuratus die non feriata, valet examen, ſi deinde exa-

mina-

minaretur die feriata, quia retrotrahitur,
128 *Guidopap.dec.* 125. Præterquã in quatuor †
caſibus. Primò in termino dato à lege. Se-
129 cundò in termino aſſignato † per verba
præteriti temporis, puta probauiſſe. Ter-
130 tio in termino dato ad probandum, & †
probatum habendum, pręcipuè ſi addãtur
verba, per omne genus probationum.
131 Quartò in termino † dato ad probandum
apertiſſimis documentis, vt latè *Felin. in
cap.licet cauſam, de probat.*

Imo ſecundum aliquos, ſi fuiſſet præ-
132 fixus terminus † ad faciendum illos exa-
minare, vel probandum, & probatum ha-
bendum, requiretur non ſolum examen,
133 ſed eius † publicatio: præterquam ſi non
ſtetiſſet per Iudicem, vel per partem, cum
134 impedito non currat terminus, vel ſaltem
135 prorogari debeat, *iuxta not.in cap.cum Ber-
toldus extra de re iud.Gemin.in cap.1.§.ſi quis
2.do except.in 6.*

Si etiam citatur pars ad videndum iu-
136 rare teſtes, & citatio † cadat in die feria-
ta, licet de Iure requiratur noua citatio,
137 de ſtilo tamen teſtes poſſunt † iurare die
ſequenti, abſque alia citatione, etiam par-
138 te † abſente *Guidopap.dec.*542.
139 Attamen † nudum examen poteſt fieri
die feriata, etiam in honorem Dei *gloſ.* 1.
& ibi Card.n.5.de off. deleg.
140 Et quia teſtis † iuratus ſuper articulis,
ſi deponit aliquid extra articulata, non
probat, ideò cauti Procuratores faciunt
141 illum † iurare ſuper articulis, & tota cau-
142 ſa, vel ſimpliciter de veritate dicenda, †
143 quia tunc præſumitur iurare ſuper † tota
144 cauſa, & eius dictum valet, etiam † quod
deponat extra materiã articulatam, *Bar-
tol.Alex. & Iaſ. in l.ſi duo. §. idem iubemus,
ff.de iur.iur. Felin. in cap. de teſtib. extra de
145 teſtib.* ſi † præcipuè addantur verba, in for-
ma. *Ludouiſ. dec.*453.
146 Teſtes etiam de † Iure, debent citari, &
cogi ad perhibẽdum veritatis teſtimoniũ,
147 quia ſecus, dicerentur vltronei, & eorum †
dicta nihil valerent *cap. ſtatutum §. fin.* vbi
*Gemin.de reſcript.in 6.toto tit.extra de teſtib.
& per authent. rogati cum ibi not. C. de teſt.*
149 vel ſaltem efficerentur ſuſpecti, niſi †
deponerent in præſentia Iudicis, & par-
150 tis, quia tunc † non requiritur citatio. I-
151 demq. eſt dicendum, ſi Iudex ſimpliciter †
deferret Iuramentum teſti, & eum exami-
152 naret, & † valeret examen, *Felin. in d. cap.
in nomine Domini, extra de teſtibus.*
153 De ſtilo tamen † rigor citationis non
154 ſeruatur, ſed ſufficit eos inducere † ſimpli-
citer, *Rot.dec.22.de teſtib.in nou.Veſtr.d.cap.
de teſtib.fol.* 164.

Et ſi non appareat ex actis, teſtem fuiſſe
155 citatum, vel inductum, † præſumitur in-
ductus, & eius dictum ſuſtinetur, *vt Fel.
in d.cap.in nomine Domini.*
156 Regulariter † etiam Iudex ipſe debet
teſtes examinare *l.ſolam iuncta gloſ.C.de
teſt.Bald.in cap.ſi quis teſtium extra eodem tit.*

Et facilius, quicquid aliud committen-
157 dum eſt alteri, † potius, quam examen
158 teſtium, cum in probationibus † conſiſtat
tota vis cauſæ, vt inquit *Gemin.in cap.
præſentium.§.teſtes num.9.de teſtib.in 6.*
159 Poteſt tamen ex legitima † cauſa com-
mitti examen Notario, vt de ſtilo ſeruatur
in Curia, præuia citatione ad videndum
committi iuramentum, & examen Nota-
rio cauſæ, *vt Veſtr.l.5.cap.2.* quem refert
*D.Gratioſus de mod.& rat.citand.titulo 2.de
cit.probat.formu.14.§.& committi.*
160 Et quando committitur † alteri Iudici,
ille cui committitur, debet cogere te-
ſtes ad deponendum, citare partes ad vi-
161 dendum † illos iurare, iuramenta recipi,
exceptiones admitti, numerum teſtium
refrenari, Interrogatoria recipi, et ſi opus
162 reuocari, & etiam puniri † teſtes, *glos.1. in
Clem.1.de off.delegat.*

Si autem examen teſtium delegetur à
163 Principe alicui Iudici, † poterit ille, tan-
quam à Principe Delegatus alium ſubde-
legare; ſecùs ſi delegetur ab inferiore, vel
164 Delegatus † ſit nudus Miniſter, etiamſi
delegetur à Principe. *Clem.1.vbi gloſ.1.
& Card.de off.deleg.*
166 Et non ſolum Iudici committi † poteſt
examen teſtium, ſed hoc poteſt etiam fie-
ri Notario, vt ſupra *ex cap.ſi qui teſtium,
& cap.Mulieres de Iud.in 6.*
169 Immò de ſtilo † indiſtinctè Iudices cõ-
mittunt examen teſtium, & receptionem
Iuramenti Notarijs, *Felin. in cap.cauſam
extra de teſtib. Veſtr.d.cap.de teſtib.fol.*164.
167 Et hoc examen † valet, ac ſi fuiſſet fa-
168 ctum à Iudice, dummodo per acta † alte-
rius Notarij conſtet de Commiſſione,
quia Notario atteſtanti, ſibi fuiſſe com-
169 miſſum † examen teſtium à Iudice, non
creditur, *DD.in cap.quoniam contra extra
de probat. Afflict.dec.17.Guidopap.dec.*126.
& dicam *tit.de Notar.& fid.Inſtr.*
170 Sed hoc non † ſeruatur de conſuetudi-
ne, neque auditur opponens de tali nulli-
171 tate ex hoc capite, quod de commiſſio-
ne Iudicis aliunde non conſtet: & iſta cõ-
172 ſuetudo cõmittendi examen notarijs, † ſer-
uatur abſque controuerſia, etiam in cri-
minalibus. *Clar.q.55. verſ. cæterum. Guaz-
zin.tom.1.cap.6. num.2.fol.15.*
173 Non tamen poſſunt † Notarij, quibus
à Iudice fuit commiſſum examen, com-
mittere vices ſuas alijs Notarijs, *Franc.in*
cap.

Digitized by Google

cap.cum cauſam num. 15*-extra de appel.*
174 Et deiatio Iuramenti, † debet expreſsè
committi, alias Notarius de Iure non po-
teſt illud deferre, neque ſufficeret præſen-
175 tia, & patientia Iudieis *Bart.in l.videamus
§. deſerre. ff.de in lit.iur.Fel.*poſt alios *in c.
tuis in fine extra de teſtibus.*
176 Licet de ſtilo Notarius, cui † examen
committitur, poſſit, etiam abſque ſpeciali
commiſſione Iuramentũm teſtis recipere,
Put.dec.8. de reſtit.

Et ad fugiendos circuitus, quando ſunt
177 producendi articuli, vt aliàs diximus, ſit
citatio ad dicendum contra articulos in
actis facto datos, videndum illos ad pro-
bandum admitti, & committi Notario
cauſæ examen, & receptionem Iuramento-
rum teſtium in forma: & poſtquam com-
178 miſſum † fuerit, videndum eoſdem teſtes
iurare, in eorum, vel Notarij domibus, aut
vbicumque reperti fuerint, càm ſuper ar-
ticulis, quàm tota cauſa, & ſuper eorum
affuturatione, & poſtquam iurauerint dã-
dum Interrogatoria, & conducendum in-
terpretem, quatenus dare, & conducere
intendat, per totam illam, & tot ſequentes
dies &c.

Et nè miremini ſi in iſta formula cita-
179 tionis addo † verba, ſuper articulis, tota
cauſa, & ſuper eorum affuturatione: hoc
facio, quia factus ſenior, inueni non eſſe
omnino inutilia, propter caſus contingi-
biles, quia ex ſupradictis ſi deficerent, &
veniret caſus, quod in formãdo articulos
nõ apponerentur dicta verba, ſuper illis, &
tota cauſa, vel quod teſtes affuturi eſſent
examinandi, pars poſſet opponere teſtes
depoſuiſſe extra articulata, vel non fuiſſe
commiſſum Iuramentum, nec potuiſſe iu-
rare ſuper affuturatione, prout ſuperius
conſideratum fuit. De intimatione pro
180 admiſſione articulorum, commiſſionis †
examinis, & receptionis Iuramentorum, &
181 quomodo ſit procedendum † ad perfe-
ctionem examinis, dicemus infra.

Aduertendum tamen puto, quod ali-
182 quando, etiam teſtes recipiuntur ſuper ar-
ticulis non admiſſis, vt ſi ſint affuturi,
vel articuli ſint de Iure dantis, & termini
ſubſtantiales fuerint ſeruati, *Rot. dec.fin.de
ſequeſ.poſſeſs.in fin.in nou. & dec.* 511. *de te-
ſtib.in antiq. Veſtr.d.lib.5. cap.de artic.admiſ.
fol.*137.
183 Quando † autem teſtis poſſit corrigere
dictum ſuum in examine, dicit *cap.præterea
cum ibi not. extra de teſtib. Rot. dec.*19. *de te-
184 ſtib. in nou.* & hæc de plano † procedunt,
quando teſtes ſunt præſentes. Et hæc pro
nunc ſufficiant, quando probationes ſunt
faciendæ per teſtes in Curia.

De examine teſtium extra Cur.

Artic. V.

185 *Remiſſoriales dantur pro examine extra Curiam.*
186 *Teſtes extra Curiam examinantur per remiſſoriam.*
187 *Remiſſoria hodie expeditur ſub paruo ſigillo.*
188 *Remiſſoria à Rota conceditur abſque commiſſione in omni inſtantia, & cauſa.*
189 *Auditor Rotæ non poteſt ſine conſenſu aliorum remiſſoriam dare.*
190 *Remiſſoriam an poſſint dare facultatem concedendi. An partes poſſint dare facultatem Auditori S. Rotæ concedendi remiſſoriam.*
191 *Commiſſio pro remiſsoria quando peti debeat, & quibus clauſulis detur.*
192 *Dilatio in remiſſoria eſt iudici arbitraria.*
193 *Dilatio in remiſſoria, eſt ſæpe deneganda.*
194 *Clauſula, Dummodo materia ſint releuantes ſolet addi in remiſſoria.*
195 *Remiſſoria non conceditur ſine releuantia materiæ.*
196 *Citationes pro obtinenda remiſſoria, remiſſiuè.*
197 *Remiſſoriæ debent peti poſt litis conteſtationẽ.*
198 *Remiſſoriæ petuntur ante ſer. ter. ad articulandum, in cauſa beneficiaria, & profana.*
199 *Vel ſaltem ſit citatio contra articulos, ad prob. in Curia, & extra.*
200 *Remiſſoriæ poſt concluſionem in cauſa non conceduntur.*
201 *Termini ſubſtantiales, quando ſint ſeruandi à Procuratoribus in cauſis.*
202 *Procurator caueat à ſuſpicione calumniæ, & cauſas protrahendi.*
203 *Termini ſubſtantiales, quando ſeruentur in Rota.*
204 *Remiſſoria datur in profanis in quacumque inſtantia.*
Remiſſoria datur in beneficialibus in tertia inſtantia tantum.
205 *Declaratur dari in prima, & ſecunda, ſi renuncietur appellationi.*
206 *Prorogatio termini in remiſſoria eſt communis vtrique parti.*
207 *Remiſſoria ſæpe denegatur, etiamſi teſtes valdè diſtent.*
208 *Remiſſoria negatur, ſi ſubſit ſuſpicio calumniæ.*
209 *Remiſſoriam petens, quid iurare debeat, vt obtineat.*
210 *Remiſſoria non datur, niſi detur fumus boni iuris.*
211 *Remiſſoria in criminalibus non datur, ſi teſtes ad Iudicem accedere debeant.*
212 *Notarius in ciuilibus tranſmittitur ad perſonas egregias.*
Examen perſonarum egregiarum ſit in earum domibus. ibid.

No-

Digitized by Google

Notarius in criminalibus non tranſmittitur ad perſonas egregias. ibid.

213 *Examen ſenis, infirmi, & mulieris honeſtæ vbi fiat.*

214 *Examen teſtis magnæ qualitatis quomodo fiat.*

215 *Remiſſoria concedi poteſt ab Inquiſitore, à Principe in criminalibus.*

216 *Remiſſoria datur quando teſtes ſunt extra territorium Iudicis.*

217 *Litteræ ſubſidiariæ quando, cui, & ad quid dirigantur.*

218 *Remiſſoria in criminalibus non datur, niſi ex magna cauſa.*

219 *Teſtis quando debeat omninò perſonaliter ad Iudicem venire.*

220 *Remiſſoria in criminalibus reo faciliùs, quam fiſco datur, & inſtigatoribus.*

221 *Remiſſoria datur pro capiendis indicijs, dato fumo criminis.*

222 *Remiſſoria dirigi debet ordinarijs iudicibus non ſuſpectis.*

223 *Remiſſoria in ciuilibus negatur ad probandum crimen, vel quid ſimile.*

224 *Remiſſoria ad prob. attentata, ſpolium, & ſequeſtri violationem, negatur.*

225 *Limitatur, ſi in prædictis daretur maximus fumus.*

226 *Remiſſoria in incidenti criminali non denegatur.*

227 *Remiſſoria conceditur quando ſpolium eſt in ventre petitionis.*

228 Remiſſoria *datur ad excludendum attentata, & ſpolium.*

Remiſſoria datur ad repellendum teſtes examinatos. ibid.

229 *Declarantur prædicta, ſi actor aliqualiter non probauit, vel non poteſt probare.*

230 *Remiſſoria non datur ad confouendum aliquem in crimine.*

231 *Remiſſoria an detur ad prob. excep. dilatorias, & incidentia.*

232 *Remiſſoria an detur pro probandis articulis per Inſtrumenta.*

Remiſſoria datur ad recognoſcendum ſigilla, & Notarium. ibid.

233 *Remiſſoria negatur, ſi fuit ſemel decreta, expedita, & præſentata.*

Remiſſoria negatur, ſi fuit cauſa in partibus cognita in prima inſtantia. ibid.

234 *Ampliatur etiamſi petatur ſuper nouis articulis de iure dantis.*

235 *Remiſſoria fruſtra datur, ſi probanda potuerunt probari.*

236 *Limitatur in legitimè impedito, & quis dicitur talis.*

237 *Remiſſoria impedito, denuo eſt concedenda.*

238 *Appellatio non poteſt dari à decreto remiſſoriæ.*

239 *Iudex expedita remiſſoria an poſſit ad vlteriora procedere.*

240 *Remiſſoria ſigillata cēſetur habere manū Papæ*

241 *Limitatur hodie etiam in remiſſoria per Rotam expedita; & quare.*

242 *Remiſſoria extra Rotam per Signaturam à plumbo diſpenſatur.*

243 *Iudex remiſſorialis qualiter procedere debeat in executione.*

244 *Terminus remiſſoriæ prorogatur citata parte.*

245 *Terminus ad probandam remiſſoriam præfigitur nolenti reportare proceſſum.*

246 *Termino prædicto elapſo, inſtans abſoluitur à moleſtationibus.*

247 *Remiſſoriarum materias quinam tractauerint.*

248 *Examen teſtium eſt præciſè declarandum, an velit acceptari.*

185 QVando verò † teſtes ſunt examinādi
extra Curiam, dātur literæ remiſ-
ſoriales, de quibus dicam titulo
particulari.
Dantur literæ remiſſoriales, per quas Iu-
186 dices noſtræ † Rom. Curiæ committunt,
& ſubdelegant vices eorum in partibus
aliquibus, qui loco ipſorum teſtes exami-
nent, iuxta formam *c. præſentium de teſt. in 6.*
vbi Gemin. fusè tractat de materia.
187 Olim literæ ſolebāt expediri ſub plum-
bo, propter regulas Cancellariæ. Hodie
verò expediuntur ſub paruo ſigillo Iudi-
cis *Veſtr. lib. 1. c. de off. contrad. in fin. fol. 14.*
Et ſi cauſa pendet in Sacro Rotæ Audi-
torio, poſſunt illi DD. Auditores eas in
188 quacumque cauſa, † & inſtantia abſque
alia commiſſione concedere, ac ſi eſſent
Iudices ordinarij, *vigore Innocentianæ, &*
189 *Bullæ Pij IV.* alias indicatur, & non † ſine
conſenſu aliorum Coauditorum. Sed ſi
partes vellent dare facultatem illas conce-
190 dendi ſoli Auditori, qui Iudex † reperitur
deputatus, vel ſi cauſa pendeat extra Ro-
tam, coram alio Iudice delegato, ſolebat
191 antiquitus peti † Commiſſio, quæ indi-
ſtinctè concedebatur cum clauſula, arbi-
192 trio Iudicis. Tum † quia remiſſoria ha-
bet annexam dilationem, quæ ſemper eſt
arbitraria Iudici *Caſſad. dec. 3. de dilat. Veſtr.*
193 *lib. 6. cap. de remiſſ. ad par. fol. 180.* Tum †
etiam quia in multis caſibus venit dene-
ganda, vt dicemus infra: & ſolebat etiam
194 addi † alia clauſula; dummodo materiæ
195 ſint releuantes, quia † ſi materiæ nō eſſent
releuantes, tales literæ non concedun tur:
hæc tamen fuſiùs *infra tit. de remiſſoria.*
196 Citationes etiam † neceſſariæ pro ea
obtinenda ſunt penes *Veſtr. lib. 5. cap. de ter-*
min. obſeru. in artic. remiſſ. fol. 120. & mo-
dernis tēporibus *apud D. Gratioſum Vber-*
tum de mod. & rat. citand. par. 2. de citat. pro-
batorijs formul. 15. & commiſſio hodie re-
ceſſit à Curia, & remiſſoria cōceditur abſ-
que commiſſione, vigore facultatum Iudi-

cibus Commiſſarijs cõceſſarum à Pio IV.
conſtit. 59. & Paul. V. *conſt.* 71. §. 5. & §. 11.
197 Debent literæ iſtæ † peti poſt litis con-
teſtationem. *Rot. dec.* 37. *de teſtib. in antiq.*
198 & antequam fuerit ſeruatus terminus † ad
articulandũ, ſiue cauſa ſit beneficialis, ſiue
profana, vel ſaltem ante dictum terminum
199 ad articulandum, debet † pars citari ad
dicendum contra articulos, ad probãdum
in Curia, & extra: poſt concluſionem enim
200 non poſſunt † de Iure concedi, quia cen-
ſetur renunciatum omnibus probationi-
bus *Caſſad. dec.* 2. *de dilat. Veſtr. lib.* 6. *cap. de
remiſſ. ad par. fol.* 185.
Et ideo hac de cauſa cauti, & ſolertes
201 Procuratores numquam, vel raro † ſeruãt
terminos ſubſtantiales, niſi prius re matu-
re perſpecta, & cognito de viribus proba-
tionum in actis factarum, ſed ſemper ſo-
lent dd. terminos ſeruare, poſtquam vide-
runt etiam premiſſis diſputationibus alio
non indigere, vel aliud probare non poſ-
202 ſe: hoc † tamen accuratè, & prudenter, ne
prębeãt ſuſpicionem calumniæ, & malum
odorem protrahendi, & ſic practicatur in
Rota, vbi tales termini ſeruantur, poſtquã
203 cauſa fuit ad † ſaturitatem diſputata, &
quando per DD. facto verbo Rota plenè
mandat cauſas expediri.
Differentia autem inter cauſas profa-
204 nas, & beneficiales in hoc conſiſtit, † quod
in profanis conceditur remiſſoria in qua-
cumque inſtantia, in beneficialibus verò
in tertia tantum, & ſi conceditur in pri-
205 ma, vel ſecunda, fit ſolum, quando † pars
renunciat appellationi. *Caſſad. dec.* 3. *de di-
lat. Veſtr. d. cap. fol.* 183.
Si verò terminus præfixus in remiſſoria
206 habitus non perfectis † probationibus
prorogatur, vel datur alius breuior, iſta
prorogatio eſt communis vtriſque parti.
*l. proinde C. de tempor. in integr. reſtit. Veſtr.
d. fol.* 183.
207 In multis tamen † caſibus, quamuis te-
ſtes ſint in partibus longinquis, denega-
208 tur remiſſoria; & ſic limitatur † prima
concluſio. Primo, quando ſubeſt ſuſpicio
calumniæ *Rom. conſ.* 273. *Felin. in cap. de cæ-
tera extra de re Iud.* & Rota paſſim. & hinc
eſt, quod petens, debet iurare non adeſſe
209 animum † fruſtrandi Aduerſarium, ſed
quia credat non probata probare poſſe, &
210 vlterius debet dari fumus boni Iuris † pe-
tẽtis remiſſoriam, puta per productionem
examinis facti in partibus ad perpetuam
rei memoriam, vt monet *Caſſad. d. dec.* 3. &
Veſtr. d. fol. 183.
211 Secundò in cauſis † criminalibus, in
quibus teſtes debent venire ad præſentiam
Iudicis. *Auth. quod eloquentiſſimarum, cum ibi
not. C. de fid. Inſtr. gloſ. in Clem.* 1. *in verb.
ciuili de off. deleg. Veſtr. d. c. fol.* 182. & 187.
& 188. *fac.* 2.
Ideò licet in cauſis ciuilibus ſoleat trãſ-
212 mitti Notarius ad perſonas † egregias, vt
in eorũ domibus examinẽtur, vt vult *text.
in l. generaliter* §. *vlt. vbi gloſ. C. de Iureiur.*
& *teſtatur Rota in Melcuitana nullitatis pro-
feſſionis prima Iunij* 1650. *coram Illuſtriſſimo
Rojas inter vagantes*, ſecus tamen eſt in
criminalibus *Clar. q.* 26. *verſ. aduerte*, &
213 declara, niſi † ſint legitimè impediti, quia
ſcilicet ſunt ſenes, infirmi, debilitati, & ho-
neſtæ mulieres. *Clar. ibidem*, & *Rot. dec.* 9. *de
Iud. in nou.*
214 Poſſet etiam eſſe † talis qualitas teſtis,
quod propter dignitatem ad eum mitte-
retur Notarius, & ideo.
Hęc limitatio ſublimitatur, Primo in
215 Principe, & Inquiſitoribus † hereticæ pra-
uitatis, qui etiam in criminalibus remiſ-
ſorias concedere poſſunt. *Specul. in tit. de
teſt.* §. *nunc tractandum. Clar. d. quaſt.* 26. *verſ.
omnes ſciant. Veſtr. lib.* 6. *cap. vlt. fol.* 182. &
Felin. in cap. cum cauſam de teſt.
216 Secundò fallit de conſuetudine, † quan-
do teſtes ſũt abſentes, & extra territorium
Iudicis, quia bene datur remiſſoria, ſeu lit-
teræ ſubſidiariæ directæ Iudici, in cuius
217 territorio † teſtes reperiuntur, vt notant
*Bartol. Ancar. & alij in cap. conſtitutus extra
de fideiuſſ. Felin. in d. cap. cum cauſam.* Debet
218 tamen tunc adeſſe † magna cauſa, &
quod veritas aliter haberi non poſſit, *Al-
ciat. conſ.* 462. & ſi nihilominus ſubeſſet cau
219 ſa, propter quam † Iudex vellet videre,
& per ſe ipſum examinare teſtem, debet
nõ obſtante quacumque diſtantia ad eum
perſona iter venire, vt dicit *Clar. d. q.* 26. Et
220 quando in criminalibus de iure † danda
eſt, facilius datur Reo, quam fiſco, & In-
ſtigatoribus, quibus numquam ad partes
221 danda eſt pro capiẽdis inditijs, niſi prius †
habito ſufficienti fumo criminis, aut indi-
cijs ſufficientibus, *vt mandat Reformatio
Pauli V. tit.* 15. *de A. C.* debetq; dirigi Iu-
222 dicibus ordinarijs, † dummodo non ſint
ſuſpecti, *vt in Reform. trib. facta per Pium
IV. & dictum Paulum V. ſapius indicatas.*
Tertiò limitatur principalis concluſio,
de concedenda remiſſoria, vt non proce-
223 dat † in cauſis ciuilibus, quando petitur
ad probandum crimen, vel aliud quod ſa-
piat delictum, *Put. dec.* 18. *de dilat.* & ideò
224 ad probandum † ſpolium, attentata, &
violationem ſequeſtri, denegaretur, cum
hæc ſapiant delictum, vt inquit *Put. dec.*
310. *de appell. dec.* 7. *de probat. in antiq.* niſi
225 daretur † maximus fumus ſpolij, attenta-
torum, & violationis ſequeſtri, *Caſſad. dec.*
ſtu.

Digitized by Google

ſu.de ſequeſtr. poſſ. & fruct.dec.3. & 4. de di-
226 *lat.*Aut præſentinm † crimen non intenta-
tnr principaliter, ſed incidenter, ſicnti
qnando ſpolium venit in ventre petitorij,
227 tunc non concederetur † remiſſoria ad il-
lud probandum, *Put. dec. 1. de dilat. Veſtr.
d.cap.de remiſſ.fol.*122.
228 Ad excuſandũ verò, vel excludendum †
attentata, & ſpolium, repellendumque te-
ſtes examinatos, indiſtinctè conceditur,
ſecundum *Caſſad.dec.4. de dilat. Afflict. dec.
351. Veſtr.lib.8. cap.vt lit.pend.fol.*271.
229 Dummodo pro parte Actoris † aliqua-
liter probata non fuiſſent, vel incontinen-
ti probari non poſſent, quia tunc denega-
230 retur, ne videretur concedi ad † confouen-
dum illum in ſuo crimine, *Caſſad. dec.2.de
dilat.Veſtr.lib.6.cap.de remiſs.ad par.fol.*180.
231 Quarto neque datur, pro probandis †
exceptionibus dilatorijs, alijſque inciden-
tibus, niſi ſint peremptoriæ, vt puta ſi di-
catur teſtes fuiſſe corruptos, vel pro pro-
bandis articulis ſolummodo per Inſtru-
232 menta, ſecùs ſi per Inſtrumenta, & teſtes,
vel ad recognoſcendum ſigilla, & Notariũ
*Rot.dec.6. de probat. dec.17. de teſtib. in nou.
dec.44. eodem in antiq. Veſtr. eodem c. fol.*189.
233 Quinto, qnando fuit ſemel † decreta,
expedita, & præſentata, vel cauſa fuit in
prima inſtantia cognita in partibus; etiã
234 ſi ſuper † nouis tantum articulis de Iure
dantis peteretur, quia cum potuerit petẽs
235 in partibus, † ſemel probanda, probare,
fruſtra amplius cõceditur remiſſoria, *Rot.
dec.16. de teſtib.in nou.* Niſi ille fuiſſet legi-
236 timè impeditus, vt puta facto † Iudicis,
vel Aduerſarij, vel quia teſtes noluerunt
deponere, ceſſaretqne ſuſpicio calumniæ,
237 tunc enim denuò etiam † concederetur
*Egid. concluſ.421. in cauſa, & 625.ſi habuit.
Put.dec.4.de dilat.Veſtr.d.cap.fol.*184.
Si igitur tempore debito, & pro mate-
238 rijs releuantibus, remiſſoria † decernatur,
ab hoc decreto non datur appellatio, &
poſtquam bullata fuit, ſi fuit forte con-
ceſſa præuia Commiſſione, non poteſt Iu-
239 dex, † etiam quod partes illi renuucient,
abſque noua cõmiſſione ad vlteriora pro-
240 cedere, qnia Papa † cenſetur appoſuiſſe
manum, ſecundum ea, quæ dicit *Rot.dec.4.
241 de teſtib.in nou.* Licet hodie, hoc non † oc-
currat, præſertim in Rota, quia illius DD.
Auditores, vigore Innocentianæ, illas ſub
eorum paruo ſigillo decernunt; *Caſſad.
dec.9.de appell. in fin.* Extra Rotã verò per
242 Signatnram à † plumbo diſpenſatur, vt di-
ximus ſupra.
Præſentata remiſſoria Iudici remiſſo-
243 riali, quomodo ſit † procedendum, legi-
tur Inſtructio, quam dedi inferiùs, & qui
Praxis Camilli Capucij.
cupit fundamentaliter regi; poteſt videre
*Gemin.in d. cap.præſentium. §.teſtes, & Veſtr.
d.cap. fol.185. & ſequent.*
244 Pro termini † prorogatione eſt citanda
pars *Iſern. in cap.1. in quibus cauſ. Aud.reſt.
in cauſa Regni, & Veſtr.d.cap. fol.*184.
Si pars, quæ obtinuit remiſſoriam, illius
245 proceſſum † reportare non curat, quia for-
taſſe facit contra ipſum, olim dabatur Cõ-
miſſio ad inſtantiam aduerſarij, præfi-
xionis termini, (ſed hodie præfigitur abſ-
que commiſſione terminus) ad prodncẽ-
246 dum remiſſoriam, † & eo elapſo abſolui-
tur à moleſtationibus: & ſicuti talis com-
miſſio olim ſignabatur arbitrio Iudicis,
ita hodie præfixio termini, eſt eidem arbi-
traria. De huiuſmodi remiſſorijs loqui-
tur *D. Hercules Seuerolus I.C. Fauentinus,* à
quo originem habet *D. Nicolaus Seuerolus
Aduocatus Conciſtorialis in opuſculo, quod edi-
247 dit de materia † per doctiſſimum meum Com-
prouincialem Virginium Boccaccium de Cin-
gulo de anno* 1577. illuſtrato, & ampliato:
nuper autem de ea accuratè ſcripſit etiam
*D. Gratioſus Vbertus de citat. cap. 13. & de
mod. & ratione citand. p. 2. de citat. probat.
form.* 15.
Notandum eſt etiam, quod examinatis
teſtibus, quando producens eorum dicta,
248 proteſtatur, quod eis vti non † vult, quate-
nus ſint falſa; ſi pars aduerſa inſtar, quod
præcisè declaret, an velit eis vti, debet
ſimpliciter declarare, pront annui ſupra
de Inſtrnmentis *Fulgoſ. conſ.* 177. *Afflict.
dec.*189. & eſt pulcra opinio Lucę *Pet.lib.2.
cap.12. tit.de reprob. teſt. & dixit Rot. dec.1.
poſt primum vol.conſil. Farin.*

De publicatione teſtium.

Artic. VI.

249 ***Publicatio depoſitionum quando fieri debeat in ciuilibus.***
250 ***Publicatio teſtium non eſt de ſubſtantia iudicij.***
251 ***Publicatio teſtium omiſſa, an nullam reddat ſententiam.***
252 ***Appellatio datur à denegatione publicationis teſtium.***
253 ***Iudex non dicitur vidiſſe dicta teſtium, niſi publicentur.***
Sententia non viſis actis eſt nulla. ibid.
254 ***Publicatio depoſitionum an fiat in Curia, quando, & vbi.***
Summaria depoſitionum dantur in Curia facto examine. ibid.
255 ***Publicatio proceſſus defenſiui in crim. an ſit de ſubſtantia.***
256 ***Publicatio proceſſus offenſiui contra contumacem non fit.***

258 *Publicatio proceſſus cum termino ad defend. datur ante condemnationem.*

259 *Ampliatur etiamſi Princeps procedat in quocumque delicto.*

260 *Ampliatur, quod etiam dari debeat reo petenti, antequam torqueatur.*

261 *Ampliatur hoc procedere in crimine læſæ Maieſtatis etiam diuinæ.*

262 *Publicatio proceſſus an etiam Reo non petenti dari debeat.*

263 *Nomina teſtium an poſſint ſupprimi in publicatione proceſſus.*

264 *Nomina teſtium omnino publicanda dari poſſunt confuſè.*

265 *Declaratur hoc procedere tam in Reo, quàm in accuſatore.*

266 *Publicatio proceſſus debet dari etiam accuſatori petenti.*

Terminus ad impugnandum, & ſubminiſtrandum noua inditia, cui detur. ibidem.

267 *Teſtes non poſſunt examinari ſuper iiſdem articulis, publicatis atteſtationibus.*

Declaratur procedere in qualibet inſtantia, & in gradu appell. ibid.

268 *Limitatur tamen in multis caſibus.*

269 *Limitatur quando teſtes non fuiſſent ritè recepti.*

Vel publicatio verè facta non fuiſſet. ibid.

270 *Limitatur ſi teſtis per errorem ſuper aliquo articulo non fuit examinatus.*

271 *Vel quando verſamur in diuerſa cauſa.*

272 *Teſtes denuò examinantur in petitorio, facta publicatione ſuper poſſeſſorio.*

273 *Limitatur etiamſi poſt publicationem non fuerint didicita teſtificata.*

274 *Teſtes nouos quando liceat examinare poſt publicationem.*

275 *Reſtitutio in integrum quando, & quibus detur ad examinandum.*

276 *Reſtitutio in integrum ad examinandum quomodo concedi poſſit.*

277 *Teſtes ſuper iiſdem poſſunt examinari, facta publicatione pro tertio ad cauſam veniente.*

278 *Declaratur tamen, ſi tertius ignorabat motam litem.*

279 *Et ſi ignorauit publicationem, an, & quomodo audiatur.*

280 *Teſtes non poſſunt induci à tertio, niſi eo modo, quo principalis.*

281 *Tertius à principali ad cauſam motus quomodo audiatur.*

282 *Teſtes ſuper iiſdem examinantur perempta inſtantia, & noua incohata.*

283 *Ampliatur etiam quando probatio fit per euidentiam rei.*

284 *Ampliatur quando articuli partis aduerſæ non fuerunt plenè probati.*

285 *Ampliatur quando vna pars probauit contrarium per duos alios teſtes.*

286 *Ampliatur quando probatio fuit facta per Inſtrumentum.*

287 *Ampliatur quando teſtes falſum depoſuerunt, & quomodo.*

288 *Ampliatur etiam quando producens teſtes non eſt ſuſpectus.*

289 *Ampliatur in criminalibus, præcipuè ad defenſam.*

290 *Limitatur ad offenſam ad partis inſtantiam.*

291 *Iudex ex officio teſtem ad offenſam recipere poteſt.*

Teſtis ad partis inſtantiam reexaminatur, vt declaret dictum ſuum. ibid.

292 *Declaratur, quid ſit ſimplex declaratio ſine additione.*

293 *Declaratur amplius hoc malè hodie obſeruari.*

294 *Teſtes ad offenſam hodie examinantur publicato proceſſu.*

Concluſio in cauſa nunquam dicitur facta quo ad fiſcum. ibid.

295 *Sententiæ abſolutoriæ in crim. hodie ex quibus capitibus fiant.*

296 *Sententia abſolut. ex capite innocentiæ rarò fuit viſa.*

297 *Alios forte viderint profitentes criminalitatem.*

PErfecto examine, & proceſſu; de Iure
249 communi in cauſis ciuilibus † fit publicatio depoſitionum, ſi à partibus petatur, ſecùs ſi non petatur, *cap. 1. & 2. de accuſ. in 6. gloſ. in cap. fin. in verb. Iudicijs de*
250 *hæreticis, in 6.* Licèt † eorũ publicatio non ſit de ſubſtantia Iudicij, neque eius omiſ-
251 ſio † reddat ſententiam ipſo Iure nullam, etiamſi petatur, *Guidopap. dec. 586.* Nihi-
252 lominus à denegatione † publicationis datur appellatio, de quo videndus eſt *Felin. in cap. 1. & 2. extra de ſent. & re Iud. & Vant. cap. de nullit. proceſ. num. 40.* Si autem
253 Iudex non publicaret † dicta teſtium, non poſſet dicere illa vidiſſe, & non viſis actis ſententia eſt nulla, vt pet *Felin. ibidem.*

Romæ autem excepta Curia Capitolina
254 dicta teſtiũ nõ publicantur, vel publicãtur tantum in tertia inſtantia; & ideo ſtatim facto examine dãtur ſummaria, & copiæ depoſitionum, *vt ibidem teſtatur Felin.*

In cauſis verò criminalibus, publicatio
255 proceſſus † defenſiui non eſt de ſubſtantia, quia acta ſemper ſunt nota Iudici, & Fiſco, *Clar. quæſt. 61. in princ.* ad quod eſt etiam videndus *Guaz. defenſ. 35. cap. 3.*
256 Similiter neq; † ſolet publicari proceſſus offenſiuus, quando proceditur contra cõ-
257 tumacem: ſed ſecus ſi agatur † contra præſentem, vel carceratum, quia antequam condemnetur, debet ei decerni copia pro-
258 ceſſus, † cum termino competenti ad faciendum defenſiones, etiamſi non petatur, *Clar. q. 49. verſ. eſt igitur.* & hoc nullam ha-
259 bet difficultatẽ, † etiamſi procedatur per

Prin-

Principem in quouis grauiſſimo delicto, *Clar. ibidem verſ. ſequenti, & idem Guaz de-*
fenſ. 22. cap.1.per totum, & defenſ. 34.nu. 2.
& ſequenti.

Sed antequam Reus torqueatur, ſi peta-
260 tur publicatio † proceſſus cum dicto ter-
mino, ſimiliter non adeſt difficultas, quin
261 debeat,etiam dari in crimine læſæ † Maie-
ſtatis diuinæ, & humanæ *gloſ.in cap. fin. in*
verb. inditijs de hæret. in 6. Rip. in l. 2. nu.8.
C. de edendo.cap.qualiter, & quando. §. debet
igitur extra de accuſ. Pariſ. conſ. 2. num.155.
& num.164. vol.4. Clar.d.q.49. in princ.

Si verò non petatur publicatio,& copia
262 proceſſus, eſt inter DD. difficultas, num-
quid illa dari debeat. Attamen communis
opinio, & obſeruantia eſt, quod Iudex
non teneatur eam dare, niſi petatur, *Boſſ.*
tit.de Inditijs, ante num.79. Clar. d.quæſt.49.
verſ.ſed numquid.

Benè verum eſt,quod aliquando,quam-
uis detur copia proceſſus, ſupprimuntur
263 nomina teſtiũ,ratione † grauitatis delicti,
vt in crimine hæreſis, vel quando ſubeſſet
ſuſpicio, quod aliquid mali poſſet euenire
teſtibus propter potentiam inquiſiti; &
tunc ſi omninò eſſent publicanda nomi-
264 na † teſtium, poſſent dari confuſè, vt mo-
net *gloſ. in d.cap.fin. in verbo inditijs.Clar.d.*
265 *quæſt.49. verſ. habetque † locum*,& hoc pro-
cedit non ſolum in reo, ſed etiam in accu-
266 ſatore, cui debet pariter dari † copia pro-
ceſſus, ſi illam petat, cum termino ad im-
pugnandum,& ſubminiſtrandum noua in-
ditia, *Boſſius in d. tit. de indit.n.82. Clar. d.*
quæſt.49. verſ. danda eſt autem. Guazzin. in
tom.1. num.10. fol.4.

Publicatis ergo atteſtationibus, & poſt
didicita teſtificata, non poſſunt regulari-
267 ter ampliùs teſtes ſuper † eiſdem articulis,
vel directo contrarijs, tam in prima inſtã-
tia,quàm in cauſa appellationis examina-
ri, *Authent. qui ſemel C. de probat. cap. fra-*
ternitatis. extra de teſtib. Clem. 2. eodem tit.
268 præter quam in aliquibus caſibus † in qui-
bus limitatur prædicta concluſio, vt puta
269 Primò, quãdo teſtes nõ fuiſſent ritè re-
cepti, neque publicatio verè facta fuiſſet,
vt de ſtilo Cur. *Rot. dec. 13. de teſtib. in nou.*
dec. 10. de probat.eodem titulo.

Secundò, quando per errorem teſtis nõ
270 fuerit examinatus† ſuper aliquo articulo,
quia etiam poſt didicita teſtificata poteſt
ſuper illo examinari. *Guidopap. dec. 124.*
271 Tertiò quando, verſamur † in diuerſa
272 cauſa *d.Clem.2.* & ideò † non obſtante pu-
blicatione teſtium in poſſeſſorio,poterunt
teſtes denuo examinari in petitorio *Rot.*
dec.fin. de reſt. in nou.

273 Quartò, ſi poſt † publicationem nõ fue-
runt didicita teſtificata. *Felin. in cap. fra-*
274 *ternitatis extra de teſtib.* vbi late † proſe-
quitur, quando poſt publicationem licet
nouos teſtes examinare.
275 Quintò,quod† licèt impediatur examẽ,
via ordinaria, datur reſtitutio in integrũ,
ad examinandum, quæ ſolet concedi per-
ſonis priuilegiatis,vt puta minori, mulie-
276 ri, † & Eccleſiæ, *Afflict. dec. 216. num.2.*de
quo etiam quando concedi poſſit,eſt vidẽ-
dus *Felin. in cap. intimauit,extra de teſtib.*
277 Sexto, quando ſumus † inter diuerſas
perſonas, nam tertius veniens ad cauſam
pro ſuo intereſſe, poteſt non obſtante pu-
blicatione ſuper eiſdem, vel directo con-
trarijs examinare, *Felin.in c. veniens n.18.*
278 *extra de teſtib.* Declara, † ſi ignorauit li-
279 tem motam,ſecus verò non auditur, † niſi
280 in ſtatu, & terminis, in quibus cauſa † re-
peritur, neque poteſt inducere teſtes; niſi
eo modo quo poſſet principalis, *Bartol.in*
l.ſi proluſorio ff. de appell. Innocent. & alij in
cap. cum ſuper extra de re iud.
281 Si etiam procuraſſet † principalis,quod
tertius ignorans compareret, audiretur
ſolum in ſtatu, & terminis in quibus cauſa
reperitur, vt ſupra *Afflict. dec.235.*
282 Septimo quando fuit †perempta inſtan-
tia,& noua incohata.
283 Octauo, quando † probatio facienda
eſt per euidentiam rei.
284 Nono,quando † articuli partis aduerſæ
non fuerunt plenè probati.
285 Decimo quando † vna pars probauit
contrarium,ſimiliter per alios duos teſtes,
tunc enim poteſt meliùs probari.
286 Vndecimo, quãdo probatio † facta fuit
per Inſtrumentum, quia poteſt ſuppleri
per teſtes.
287 Duodecimo; quando vltra † arti-
culum directè contrarium opponitur,
quod teſtes examinati falſum depoſue-
runt, corrupti, vel ſubornati, *Afflict. qui*
hos vltimos ſex caſus latè proſequitur, deciſ.
216.
288 Decimotertio; Quando producens † te-
ſtes,eſt perſona talis,quod in ea ceſſet om-
nis vmbra, & ſuſpicio ſubornationis, *Caſ-*
ſad.in l.1. §. per Procuratorem de acquir. poſ-
ſeſſ. Marian.in d. cap.fraternitatis in caſu 54.
Felin. in cap. cauſam, quæ in fin.de off. deleg.
Iaſon conſ.170. vol. 2.
Decimoquartò,in cauſis criminalibus,
289 in quibus nõ obſtante publicatione † pro-
ceſſus,poſsũt teſtes denuo examinari,præ-
cipuè ad defenſam, *Marſil. in praxi crim.§.*
290 *ſequentis num.6.* ad offenſam verò †, ſi pro-
cedatur ad inſtantiam partis, non poſſunt
ad

ad eiuſdem inſtantiam recipi . Poteſt qui-
291 dem † Iudex ex officio teſtes,etiam ad of-
fenſam recipere , vel etiam ad inſtantiam
partis teſtem iterum examinare,:ad effectũ
vt declaret dictum ſuum obſcurum , dum-
292 modo † ſit ſimplex declaratio , vel nihil
addat, *Specul.in tit. de teſtib. §. ſatis vtiliter
num.4. Aretin.& alij in cap. cum clamor.& in
cap. fraternitatis extra de teſtis. Boſſ.in tit. de
public.proceſſ. n.3.& 25.Clar.dicta quaſt.61.*
293 *verſ.quaro numquid & per totã quaſtionem,* †
Licet malè hoc obſeruetur.Quotidie enim
poſt publicatos proceſſus videmus nouos
294 teſtes ad offensã † examinari:quia quo ad
fiſcum ſolet dici numquam fuiſſe conclu-
ſum in cauſa, neqne præcluſam viam pro-
295 bãdi,& propterea ſemper videmus quod †
ſententiæ abſolutoriæ in criminalibus de
raro leguntur ex capite innocẽtiæ,ſed cum
clauſula,ex hactenùs deductis,et meo tem-
296 pore vnicam vidi latam ex maxima †
probatę innocẽtiæ cauſa in fauorem opti-
mi Religioſi Fratris Gelaſij à S. Cruce
Diſcalceati Auguſtiniani, ab Eminentiſſi-
mo Prudentiſſimoq; Cardinali Vidman ,
tunc temporis Cameræ Apoſtolicę digniſ-
ſimo Auditore ; nihilominus alij frequen-
297 tiùs patrocinantes † in criminalibus for-
taſſe aliàs viderunt , cum ego in ſimilibus
non niſi amicis expertis prodeſſe deſide-
rauerim .

De dilationibus ad probandum .

Artic. VII .

298 *Dilationes ad probandum contrarium dantur in ciuilibus .*

299 *Dilationes non poſſunt cumulari , ſed prorogari à Iudice .*

300 *Dilatio ad probandum poteſt prorogari parte non citata .*

301 *Dilatio pradicta , eſt iudici arbitraria reſpectu termini , ac loci .*

302 *Appellatio datur à grauamine in dilationibus à Iudice facto .*

303 *Dilatio quando poteſt ſine cauſa cognitione reuocari .*

304 *Dilatio non poteſt reuocari niſi de conſenſu quo fuit data .*

305 *Limitatur tamen in decem caſibus, in quibus poteſt reuocari ante terminum .*

306 *Reuocatio dilationis tenet, niſi appelletur.*

307 *Dilatio deliberatoria ſolet concedi in Curia.*

308 *Dilatio deliberatoria , quæ ſit, cui, & quando detur .*

309 *Dilatio deliberatoria datur Procuratori ad conſulendum Dominum.*

310 *Dilatio pradicta datur etiamſi intẽtetur ſpolium non probatum .*

311 *Dilatio huiuſmodi non conceditur actori, vel Procuratori Rei ſpeciali .*

312 *Dilatio dilatoria debet peti ante term. ad articulandum .*

313 *Limitatur , ſi mutaretur perſona , vel nouum ius impetraretur .*

314 *Tunc enim in quacumque parte iudicij concedi poteſt .*

315 *Dilatio dilatoria poteſt iud. arb. augeri , ac minui non citata parte.*

316 *Dilatio dilatoria datur etiam propter abſentiam Aduocati .*

317 *Dilatio denegatur ſi ſit longa abſentia Aduocati .*

318 *Dilatio ſecunda poteſt dari in Rota de conſenſu Auditorum.*

319 *Dilationes dua dantur accuſatori in crim. & non capitalibus .*

320 *Dilationes reo in criminalibus tres dantur.*

321 *Dilationes de conſuetudine dantur in crim. adulterij .*

322 *Dilatio predicta de iure non eſt ſeruanda.*

323 *Dilationum materia eſt Iudici arbitraria.*

324 *Dilationes reo, modo vna, modo plures conceduntur.*

325 *Accuſator an poſſit vltra duas dilationes obtinere .*

326 *Accuſator pro habenda dilatione, quid facere debeat .*

327 *Declaratur tamen hoc de ſtilo procedere.*

328 *Dilationes omnes ſunt vtrique parti communes .*

329 *Dilatio debet dari reo etiam ſponte confeſſo.*
Terminus ad defend. datur etiam reo ſponte confeſſo. ibid.

330 *Defenſiones reo non poſſunt tolli à Principe.*

331 *Reus an poſſit renunciare ſuis defenſionibus .*

332 *Reus poteſt deducere contra confeſſionem, vt non ſit puniendus .*

333 *Reus captus in fragranti , & ſponte confeſſus poteſt renunciare defenſionibus .*
Ampliatur in reo legitimè conuicto , & ſi ſit periculum ſcandali . ibid.

334 *Ampliatur etiam ſi eſſet concitata ſeditio in populo propter delictum .*

335 *Reus quando poſſit renunciare defenſionibus remiſſiuè .*

Sen-

Digitized by Google

Sententiæ contra reum non factis defenſioni-
bus, quando ferri poſſit. ibid.
336 *Dies termini non computantur in termino, re-*
gulariter.
337 *Dies termini quando computentur, vel non, in*
termino præfixo.
338 *Menſis an, & quando intelligatur de 30. vel*
de 31. diebus.
Annus quomodo currat, & quando inceptus ha-
beatur pro completo. ibid.
339 *Probationes ſine dilatione, vel extra illius tẽ-*
pus factæ, valent.
340 *Dilatione pendente factæ iud. officio ſunt nulla.*
341 *Ampliatur non poſſe ratificari de expreſſo par-*
tium conſenſu.
342 *Iudex ſtatim poteſt vltra procedere, reuocata*
dilatione.
343 *Ampliatur magis ceſſante cauſa dilationis.*
344 *Ampliatur etiamſi actus non ſint in præiudi-*
cium termini.
345 *Sententia lata nullis datis dilationibus, an, &*
quando ſit nulla.

298 DIlationes † ad probandum in Ciuili-
299 bus, ſolent communiter dari, & † li-
cet Iudices non poſſint eas cumulare, poſ-
ſunt tamen illas prorogare, *l. fin. ff. de fer.*
300 *l. fine pars C. de dilat.* Et hoc etiam † par-
te non citata, quia huiuſmodi dilatio di-
citur interlocutoria modici præiudicij,
Bartol. & aly in l. nequicquam. §. vbi decre-
tum. ff. de off. procon. idem Bart. in extraua-
ganti ad reprimen. §. per edictum. Staſil. c. 18.
fol. 330.
301 Et eſt arbitraria † Iudici, etiã reſpectu
termini ac loci, *l. 2. vbi Bart. & Alex. ff. de*
re iudic. Abb. in cap. 1. extra de dilat. Caſſad.
dec. 3. de dilat. & l. 1. C. eod. tit.
302 Si verò Iudex † grauaret dando, vel ni-
mis longas, vel nimis breues dilationes,
daretur appellatio. *cap. 1. vbi gloſ. extra de*
dilat. Felin. in cap. ſuper litteris extra de ac-
cuſ. num. 7.
303 Et quando dilatio † conceditur à Iu-
dice ſine cauſa, & cognitione, poteſt etiam
ſine cauſa, & cognitione reuocari, & ſi eſt
conceſſa cum cauſæ cognitione, & de con-
304 ſenſu ambarum partium, vel † alterius tan-
tum, non poterit niſi de ſimili conſenſu re-
uocari, *Franc. in cap. ſignificante num. 17. ex-*
305 *tra de appell.* præterquam † in decem caſi-
bus, qui ſunt decem limitationes ad hanc
regulam, relatis *per Franc. ibid.* in quibus
dilatio conceſſa poteſt reuocari ante ter-
minum.
Attamen quomodocumque etiam, abſ-
306 que iuſta cauſa † reuocetur dilatio, tenet
reuocatio, ſi non appellatur, *Fran. ibidem.*
num. 19. in fine, & hæc ſunt communia om-
nibus locis.

307 In Curia verò, † vltra alias dilationes,
ſolet cõcedi vna dilatio, quæ nuncupatur
deliberatoria, & fit, quando reus eſt ap-
308 prehenſus in Curia, & citatur, † vt puta in
cauſa beneficiali; Et tunc datur hæc dila-
tio, videlicet ad ſe informandum, & habẽ-
dum Iura, etiam quod beneficium vacet in
Curia, quia forte illud eſt de Iure patro-
309 natus, vel ex alia cauſa poſſit ceſſare † re-
ſeruatio; datur ſimiliter eius Procuratori
generali ad conſulendum Dominum, *cap.*
dilectus extra de procur. Biſignet. deciſ. 16. de
309 *dilat.* † etiam quod intentetur ſpolium,
dummodo nullo modo probatum fuerit,
quia ſi aliquo modo licet non bene fuiſ-
ſet probatum, denegaretur.
310 Actori verò, vel Procuratori ſpeciali
Rei, huiuſmodi dilatio non conceditur.
Debuit enim venire inſtructus, debetque
312 peti regulariter † ante terminum ad arti-
313 culandum bene ſeruatum, † niſi poſt dictũ
terminum mutaretur perſona, vel nouum
314 Ius impetraretur. Quia tunc † vtroque
caſu, in quacumque parte iudicij concedi
poteſt, & eſt, ſicut dixi de alijs dilationi-
bus reſpectu termini, vel loci, arbitraria
315 Iudici, & † poteſt eius arbitrio augeri, ac
minui, etiã parte non citata, *Caſſad. dec. 1.*
2. & 3. de dilat. Veſtr. lib. 4. cap. 2. fol. 80.
Staſil. d. cap. 18. fol. 330.
316 Datur † etiam aliquando dilatio vtriq;
parti propter abſentiam Aduocati, vel
Procuratoris, à quo cauſa pendet, ſi breui
tempore eſt reuerſurus. Denegatur tamen
317 in caſu longæ abſentiæ, † tunc enim debet
alter Aduocatus, vel Procurator inueniri
Felin. in cap. ad hoc Reus, in princ. extra vt
lit. non conteſt.
318 Et Auditores Rotæ poſſunt, † vigore
Innocentianæ, in quibuſcumque dilationi-
bus, de conſenſu aliorum Auditorũ, lapſa
prima dilatione, concedere ſecundam, &
hæc procedunt in ciuilibus.
319 In criminalibus verò, † & in cauſis non
320 capitalibus, dandæ ſunt accuſatori † duæ,
Reo verò ſunt dandæ tres dilationes, *d. l.*
fin. vbi gloſ. & DD. & poſt alios Iaſ. nu. 50.
ff. de fer. Guazzin. tom. 1. nu. 3. fol. 321. quod
321 obſeruatur † de conſuetudine, etiam in
crimine adulterij, *Bald. in d. l. fin. num. 14.*
322 Licet † contrarium eſſet de Iure ſeruandũ,
l. crimine ff. ad l. Iul. de Adulter. De conſue-
323 tudine autem materia † dilationum, vt ſu-
324 pra diximus, eſt arbitraria Iudici, ideò †
aliquando plures reo, aliquando vnica
325 conceduntur; Accuſatores † verò vltra
duas obtinere non poſſunt, præcipuè ſi ad-
326 ſit ſuſpicio calumniæ, quo † caſu aliquan-
do fuerunt coacti ad promittendum ali-
quam pœnam fiſco, vel ad fideiubendum
de

327 de reficiendo † expenſas,& hoc ſecundum
remedium de ſtilo ſeruandum eſt, vt dicit
*Cagnol.in rubr.ff. ſi quis Ius dic. non obtemp.
Clar.q.48. verſ.quarto.* In ſimili in appella-
tione Inſtigatoris;alia dicit *Guazzin.ad de-
fenſ.reor. defenſ. 36. cap.24. num. 3. & 4.* &
in propoſito dicit *idem tom.1. num.5. dicto
fol. 325.*

328 Et dilationes omnes † fiunt communes
de Iure vtrique parti,quamuis in crimina-
libus non obſeruetur, propter ordinem,
quem ſeruant in compilando prius pro-
ceſſum informatiuum, & deinde repeti-
tiuum, & ſucceſſiuè defenſiuum, ſicut in
ciuilibus *Clar.ibidem in fin. Guazzin.defenſ.*
329 *24.cap.4. num. 10.* Et debetur † Reo etiam
ſponte confeſſo, & conuicto dari dilatio,
& terminus ad faciendas defenſiones, an-
tequam condemnetur, etiamſi non peta-
tur, *Salic. in l.2. num.7. C. de cuſt. Reorum.
Marian. in cap.qualiter,& quando num. 232.*
330 *extra de accuſ.Boſſ. in tit. de ſent.in princ.* † in
tantum, vt etiam Princeps de plenitudine
poteſtatis, non poſſit tollere Reo ſuas de-
fenſiones, *Bald. in l.3.§. ſi is pro quo.ff. quod
quiſque Iur. Soccin.conſ.266. num. 46. Clar.
quæſt. 49. verſ. eſt igitur.*

331 Neque poteſt Reus, † quando agitur de
imponenda pœna corporis afflictiua, re-
nunciare ſuis defẽſionibus *gloſ. in l.pactum
inter hæredem ff. de pactis. Clar. d.q.45.verſ.
quæro nunc Guazzin. defenſ. 27. cap.1.*

332 Poſſet enim multa deducere † contra
propriam confeſſionem, ex quibus non
veniret puniendus, vt latè per *Clar.q.55.&*
333 *Guazzin.loco cit.* niſi Reus † eſſet captus in
fragranti crimine, & ſponte confiteretur
delictum, vel eſſet legitimè conuictus, aut
334 eſſet periculũ † maioris ſcandali,& ſi pro-
pter atrocitatem delicti eſſet concitata ſe-
ditio in populo,quia tunc poſſet abſque
ſententia puniri, *gloſ. in l. ictus fuſtium ff.
de his qui notantur infam.Bald.in l.vt vim ff.
de Iuſt. & Iur. Boſs.in tit.de denuncia. nu.10.
Clar. q.8. verſ. ſed numquid & d. q.49. verſ.
quæro nunc.& Guaz. vbi ſupra.*

De huiuſmodi materia, in quibus caſi-
335 ſibus poſſit Reus renunciare † defenſioni-
bus, vel non factis defenſionibus ſententia
ferri contra ipſum, dicit *Felin. in cap. cum
dilecti extra de accuſ. & in cap. cum veniſſent
num.4. extra de teſtibus.Guaz.dicta defenſ.27.
cap.1.*

Et quia tam in ciuilibus, quàm in cri-
336 minalibus fertur regula, quod dies † ter-
mini non computantur in termino, quo-
modocumque præfigatur, vt *Guidopap.dec.*
337 *272.* quomodo hoc intelligatur,† quando
computetur, vel non computetur, viden-
dus eſt *Gemin.cap.1.§.ſi quis 2.de except.in 6
Franc. in cap. ſuper eodem num. 29. extra de
appell.& Guazzin.defenſ.24.cap.4.num.9.* &
dicam *tit. de appell.*

Similiter quando menſis intelligitur de
338 triginta,& de triginta vno diebus, annus
quomodo currat,quando inceptus habea-
tur pro completo, videndus eſt *Boſſ. in tit.
quomod.proced.per actio. in delict.num.25.*

339 Notandum eſt tamen † vnum generale,
quod probationes factæ ſine dilatione,vel
extra tempus dilationis, valent *Bart. Bald.
& alij in d.l.fin. ff. de ferijs. Afflict.dec.35.*

340 Pendente † autẽ dilatione, Iudicis offi-
cium conquieſcit, in tantum, vt geſta per
341 eum interim ſint † nulla, neque poſſint de
expreſſo etiam conſenſu partium ratifica-
ri, *l. ſi pars vbi Bald. C. de dilat. idem Bald.
in l.pen. C. de dilationib.* niſi Iudex reuocet
342 expreſsè † dilationem, quia tunc etiam nõ
expectato termino, poteſt ad vlteriora
procedere, *Franc. in cap. ſignificauere nu.15.*
343 *extra de appell.* vel ceſſet † cauſa, propter
quam fuit commiſſa dilatio, *Bald.in cap.2.*
344 *extra de dilat.* aut † actus, qui fiunt non
ſint in præiudicium termini, & dilationis,
vt late *Vant.cap.de nullit.Iuriſ.ordin. n.157.*
345 ſententia † autem lata nullis datis dila-
tionibus, an, & quando ſit nulla, dicit
*Franc. latiſſimè in cap.dilecto num.153.vſque
ad num.167.*

De Poſitionibus.

Cap. II.

Quomodo proponantur poſitiones, & de earum formula, & proceſſu.

Artic. I.

1 *Articuli inſeruiunt ad probandum.*
2 *Articulorum,ſeu poſitionũ exordiũ,& formulæ*
4 *Poſitiones an producantur cum citatione, & quomodo.*
5 *Poſitiones,ſeu articuli producuntur in Broliardo à principali,uel Procuratore,& quomodo.*
6 *Mandatum ad producendum poſitiones, ſeù articulos cum iuramento vbi fiat à principali.*
7 *Monitorium de reſpondendo qualiter fiat,& an perſonaliter exequatur.*
9 *Citatio ad reſpondendum poſitionibus.*
10 *Mandatum de grauando, vel cenſura, vel pronuncia pro confeſſatis relaxantur ob non reſponſionem articulis, ſeu poſitionibus.*
11 *An ſit danda copia poſitionum & num. 10.*
Cenſura pro reſponſione quomodo obtineantur. ibidem.
Citatio ad videndum iurare teſtes ſit quando reus reſpondet,& negat. ibidem.

Viſo

VIſo de probationibus in genere,
ad ſpecies deſcendendo, quo-
niam diximus fieri per partis confeſſio-
nem, omiſſa extraiudiciali per apocas,&
huiuſmodi, pro quibns videndus eſt *Man-*
cin.in tract. dc confeſs. deneniemus ad iu-
dicialem, & ideo

Non videtnr extra propoſitum, aliquid
de poſitionibus, & articulis aſſerere, quia
1 † illis, vt plurimum, vtimur ad proban-
dnm vtramque ſubſtantiam Iudicij, per-
ſonarnm, ſcu negocij, de qno agitur, per
confeſſioncm partis, & formula breuiter
poteſt eſſe huiuſmodi.

Poſitiones, & atticulos infraſcriptos,
dat, facit, exhibet, & prodncit Procura-
2 tor, & eo nominc Titij contra, & aduer-
ſus Mæuium: quas, & quos petit recipi,
& admitti, & ſuper illis per dictum Mæ-
uium medio iuramento tactis,&c.Per ver-
bum credit, vel non credit,ſimpliciter re-
ſponderi. Non ſe adſtringens ad onus
ſuperfluæ probationis; De quo &c.

In primis Procurator prædictus repeti-
tis, ac reproductis repeti,ac reproduci de
Iure, ac ſtylo ſolitis, ponit, ac qnatenus
opus ſit, probare vult, & intendit.

Qualiter &c. d. D. Ponens mutuauit
3 ipſi D. Mæuio † ſcuta quinquaginta mo-
netæ.

Qualiter talis mntuatio fuit facta Ro-
mæ in tot duplis Hiſpaniarum, Vngaris,
& in moneta argentea.

Qualiter d. numeratio fuit facta domi
D. Caij, poſitæ in regione Triuij, in Pla-
tea, &c.

Iſtæ poſitiones producuntur præuia ci-
4 tationc ad dicendum † contra poſitiones,
& articulos in forma, ſupra tradita.

Deindc veniente dic, ſub qua cadit ci-
tatio, dictæ poſitiones producuntur in
Broliardo à Principali, vel à Procuratore
ſpecialiter ad poncndnm ſic, & ſic depu-
5 tato: & multi † vt cautè agant, quando
non poſſunt ex ſe illas producere, faciunt
in illarum calce mandatum procuræ, ad
6 eas producendum † cum iuramento.

Poſtmodnm reproducitur citatio in
actis, et obtinetur ſolitum decretum; et
ſucceſſiuè Notarius dabit monitorium de
reſpondendo, qnod poterit eſſe ſub infra-
ſcripta forma.

De mandato,etc. Et ad inſtantiam,etc.
7 † Moneatur D.Mæuius ex aduerſo princi-
palis, quatenus infra triduum, etc. ab
executione præſentium computandum,
ſub pæna confeſſatorum, alijſque etc. de-
beat realiter, et cum effectn poſitionibus,
et articulis in actis pro parte Inſtantis
productis, ſingulariter, ſingulis, ſimplici-
ter, et explicitè, per verbum credit, vel
non credit,medio iuramẽto tactis,reſpon-
diſſe, debitamque reſponſionem dediſſe,
et præſentibus omnino paruiſſe, etc. alias
dicto triduo elapſo, poſitiones, et arti-
culos: pro confeſſatis pronunciari, et ip-
ſum Aducrſarium pro confeſſo, et con-
uicto haberi vidiſſe, et audiuiſſe, omni
meliori modo; et dc hoc monitorio in
iſta formula loquitur *Saluſt. Tiber. in ſua*
praxi cap.12.num.12.lib.2.

8 *Veſtrius vero* † *lib.5.cap.14. nu.4.* ponit
aliam formulam:videlicet, Quatenus in-
fra triduum, debeat medio inramento
ſingulariter, ſingulis per verbum credit,
vel non credit, ſimpliciter reſpondiſſe,ſub
pena excommunicationis. Sacrum enim
Palatinm non admittit,quod ſic monitus
pro confeſſo habeatur,vt dicit *idem Veſtr.*
quod et ſernat Auditor Cameræ, qui re-
gulariter non vtitur iſta confeſſionc per
contumaciam inducta, *iuxta cap.2. de con-*
feſſis,ſed potius vtitur, vel excommunica-
tione,licet de raro, ſicut facit Rota, quia
habet in facultatibus procedendi per cen-
ſuras: vel ſolet vti mandato de granando
loco pronunciæ pro confeſſatis, in aliqua
ſumma diurna,iuxta facti, et perſonarum
qualitatem, et loco verborum ſub pæna
confeſſatorum, ſolet apponere, ſub pæna
mandati de grauando, in ſumma diurna
per D. declaranda, et iſta praxis tan-
quam frequentior non habet controuer-
ſiam.

Hoc monitorium debet perſonaliter
exequi, et executum reproducitur ab ip-
ſo Curſore, vt dicam infra dc alijs moni-
torijs, et poſt reproductionem ſit etiam
citatio perſonalis ad reſpondendum pro-
ut infra.

Citetur Mæuius ex aduerſo principalis
9 ad reſpondendum † poſitionibus in actis
per Inſtantem cum iuramento productis,
alias videndum illas pro confeſſatis ha-
beri. Et hoc ſi quis vtitur primo monito-
rio; ſi verò vtitur ſecunda formula, dici-
tur, aliàs videndum declarari, ſe in ex-
communicationem, et cenſuras incidiſſe;
ſi vero vtitur tertia formula,dicitur,alias
videndnm ſe grauari, et pro grauamine
relaxari mandatum executiuum in ſum-
ma diurna per D. declaranda ad p. d.
10 Executa citatione,illa reproducitur pe-
nes notarium,et in primo caſu Iudex pro-
nnnciat pro confeſſatis, in tertio relaxat
mandatum pro ſumma ſibi arbitraria.
In ſecundo vero relaxat cenſuras,præce-
dente aliquo termino ad hoc vt Reus ta-
li pæna mnlctatus, tedio affectus cogatur
reſpondere: cum hac tamen differẽtia,

Digitized by Google

quod quando vtitur confeſſione, eius vigore procedit ad vlteriora, ſecundum opinionem dicti Saluſtij: quando vero vtitur granatoria, dat mandatum in manibus Actoris, et iſte dat Birruario, qui eius vigore quotidie exigit, vel à Reo, vel ab eius bonis, ſummam in mandato contentam, vt in ſui beneficium vertat, donec prohibeatur à reſponſione facta.

Sed quando vtimur cenſuris, poſt declarationem illorum, & ſubſecutam publicationem, & denunciationem, ſi denunciatus ſuſtinet per decem dies, citatur ad docendum ſe paruiſſe litteris declaratorijs, & ſi non docet de partitione, deuenitur ad inuocationem brachij ſæcularis, cuius vigore fit executio, quod tamen nunquam vidi adhuc contigiſſe meo tempore, & de eorum tempore dicunt ſimiliter *Saluſt.& Veſtr.* locis citatis.

Poſt decretum obtentum, fit illius intimatio, vel qualiter D. pronunciauit pro confeſſatis, vel qualiter relaxauit cenſuras, vel qualiter relaxauit mandatum de granando, iuxta formam decreti, quod fuit obtentum. & de huiuſmodi praxi præter ſupradictos loquitur etiam *Rota apud Ludouiſ. dec.460.n.14. vbi adden.n.18.*

Quando proceditur cum côminatione cenſurarum, quod credo etiam poſſe fieri coram Auditore Cameræ vigore facultatum ſibi datarum *à conſtitutione 28. Pauli V.§.20.& ſeqq.* eſt neceſſaria ſeruatio quatuor terminorum ad docendum ſe paruiſſe monitorio de reſpondendo poſitionibus, primo pro prima, ſecundo pro ſecunda, tertio pro tertia, & quarto pro quarta, & ſuperabundanti dilatione, addendo in iſtis tertia, & quarta, nec non ad videndum ſe excommunicari, excommunicatumque, & vti talem publicè denunciari mandari, & litteras declaratorias in ſolita forma decerni, & concedi ad p.d. cuius decretum fiet, Niſi in fratres, pro maiori proceſſus firmitate, & triduo elapſo bonum erit citare inobedientem ad videndum relaxari litteras declaratorias iam decretas, & quatenus opus ſit de nouo decerni, et relaxari. Hoc autem colligo ex *formulario antiquo Rotæ*, et ex eo, quod vt dicam infra, antequam quis excommunicetur, debent præcedere plures ſolitæ monitiones, vt in tit. de declaratoria, et poſtea procedêdum erit ad aggrauatoriam, et reaggrauatoriam, et ad brachium ſeculare, iuxta ea, quæ dicit *Veſtr. vt ſupra d.lib.4. cap.24. num.4. per totum*, vbi quod elapſo triduo proceditur ad pœnas in monitorio contentas, excommunicatur; declaratur, et declaratus denunciatur, et

ſi excommunicationem per decem dies ſuſtinuerit, deuenitur ad inuocationem brachij ſecularis.

Quod dixi, poſſe fieri etiam coram Auditore Cameræ vigore eius facultatum, ſeruatur in Rota ſine difficultate, quia hoc ſupremum Tribunal non attendit confeſſionem illam, quæ reſultat ex dicta pronuncia pro confeſſatis, vt teſtatur *Veſtr. vbi ſup.*

An autem antequam conuentus reſpondeat, debeat habere copiam poſitionũ, diuerſus eſt ſtilus, et in Curia ſine difficultate conceditur, præterquam in foro Capitolino, et in Curia Vicarij, vt dicunt *Addentes ad Veſtr. d. lib. 5. cap.14. num.33.* qui etiam de diuerſo ſtilo teſtatur de Tribunalibus Italiæ.

11 Ideo † ſi Aduerſarius habita copia, vel non habita, reſpondet, et negat, fit citatio ad videndum iurare teſtes, et mandari examinari, vt infra notabo, et idem erit faciendum, ſi in parte illas confitebitur ad effectum probandi, quod fuit negatũ.

Quomodo, & quando ſit reſpondendum poſitionibus.

Artic. II.

12 *Reſponſio poſitionum qualis eſſe debeat.*
13 *Reſponſio facta per verbum, non credit vt ponitur, nec ad effectum &c. an ſit ſufficiens.*
14 *Reus qualiter cogatur reſpondere poſitionibus breuibus, & factum ſimplex continentibus.*
15 *Poſitionum ſi ſit vna vera, & altera falſa, poteſt vtraque negari.*
16 *Poſitionibus, per quæ verba reſpondendum ſit.*
17 *Poſitiones an debeant fieri poſitiuè, vel interrogatiuè.*
18 *Reus non tenetur reſpondere, ſi obſtat exceptio impediens litis ingreſſum.*
19 *Reus non tenetur reſpondere poſitioni continenti crimen contra ipſum.*
20 *Reus debet reſpondere in caſu licito in quacumque parte iudicij.*

12 Reſponſiones tamen debent eſſe ſimplices, putà, credit, vel non credit, alias cogetur reus denuo reſpondere: ſatis tamen erit, ſi reſpondendo dixerit, non credit, vt ponitur, nec, vel, et, ad effectum ad quem ponitur, hæc enim reſponſio fuit reputata ſufficiens *à Ludouiſio dec. 282.num.10.*

Huiuſmodi poſitiones à practicis breues, et paucis verbis concipiuntur, et debent continere purum, et ſimplex factum, adeo vt vna cum altera, non ſit intricata, alias

Digitized by Google

aliàs reus non cogeretur reſpondere, po-
teſt etenim euenire, vt vna duas cõtineat,
& altera non ſit vera, ſaltem modo, & for-
ma qua ponitur; hoc enim caſu reus vtrã-
que negare poteſt, puta ſi eſt verum mu-
tuum, & non eſt vera quantitas, *Papien.*
verb. exceptio contra poſitiones fol. mihi 63.
16 Quod poſitionibus ſit reſpondendum,
per verbum credit, vel non credit, eſt tex.
in l.2.in princip. §. quod obſeruari, C. de iur.
cal.in c.præſentium de teſtibus, & atteſt. & tu
etiam videbis *Natt.conſ.59.nu.2.7.& ſeqq.*
Veſtr.lib.5.cap.14.num.14.
17 Sed aduertẽdum eſt, quod non poſſunt
fieri interrogatiuè, ſed debent fieri poſiti-
uè *Maſcard.concluſ.1176. num. 23.*
Nec tenetur reus reſpondere, quando
18 obſtat exceptio, quæ impedit † litis in-
greſſum, vt putà excuſſio, vel præſcriptio,
Crauett.conſ.263.circa finem.
Prout neque tenetur reſpondere poſi-
19 tioni, quæ contineat † crimen eius, qui
reſpondere debeat, *Bart. in l. tranſactione,*
C.de tranſact.Maſcard.concluſ.1177.num.59.
vbi pro, & contra.
Et in caſu licito tenetur reſpondere in
20 quacumque † parte iudicij, etiam poſt
concluſionem in cauſa, & poſt ſententiã
Menoch.de recuperan.remed.1.nu.219. Veſtr.
lib.5.cap.14.num.12. & 39.

In quo caſu poſitiones ſint permiſſæ.

Artic. III.

21 *Poſitio an detur poſt publicationem teſtium pro habenda tantum reſponſione.*
22 *Poſitiones an fiant elapſo termino ad probandum.*
23 *Poſitiones habentur pro veris, ſi reſpondens ſuper vna conuincatur de mendacio.*
24 *Reſponſio referens ſe ad inſtrumentum, an ſit bona.*
25 *Reſponſio ſi fiat cum aliqua qualitate, an talis qualitas poſſit diuidi.*
Reſponſio an poſſit pro parte acceptari, & pro alia recuſari. ibid.

21 AN denegetur in cauſa iudicij ordina-
rij poſt publicationem teſtium,
etiam pro habenda tantùm reſponſione?
videndus eſt *Pedemont.deciſ.10.nu.8. & de-*
ciſ.97.num.6.
22 Et an fiant elapſo termino ad probãdũ?
vide *Ioannem Andream in cap. 1. de confeſs.*
in 6.Maſcard.d.concluſ.1176.num.5.
Quando autem reſpondens vnam ne-
23 gauit, & conuincitur † de mendacio, reli-
quæ omnes habendæ ſunt pro veris *Caſtr.*
conſ.302. lib.2. Veſtr.in praxi lib.5. cap.14
num.25.
Si verò reſpondens referat ſe ad inſtru-
mentum; & dicat, credo, prout in inſtru-
24 mento, ſi tale † inſtrumentum fuit pro-
ductum, dicitur bona reſponſio *Ioſeph Lu-*
douic.deciſ.8.parte prima.
Etſi reſpõdens credat cum aliqua qua-
litate, tunc talis qualitas non poterit di-
uidi; vt putà, recepi, ſed reſtitui; non po-
25 teſt enim † pro parte acceptari, & pro
alia recuſari. *Menoch.caſ.93.lib.2.num.24.*
Boer. deciſ. 243. & Pedemon. deciſ. 176. ſed
melior erit reſponſio, quod recepi reſti-
tui.

Quomodo producantur, & pronuncientur.

Artic. IV.

26 *Reus non tenetur reſpondere poſitionibus ſine iuramento, & mandato ſpeciali datis.*
27 *Minor reſpondens poſitionibus an ſibi præiudicet, etſi agatur cum Eccleſia.*
28 *Poſitiones vt pronuncientur pro confeſſatis, quid requiratur.*
29 *Poſitiones an poſſint pronunciari pro confeſſatis contra tertium poſſeſſorem.*
Poſſeſſor non tenetur reſpondere poſitionibus in ſui præiudicium, ſi eſt tertius.
30 *Articulans non fatetur.*
31 *Articuli dati cum iuramento plenè probant.*
32 *Poſitionum copia non datur, quando poſitio concernit factum proprium.*
33 *Purgatio moræ an detur in reſpondendo.*
34 *Reſtitutio pro noua reſponſione an detur, ſi poſitiones fuerint habitæ pro confeſſatis.*
35 *Reſponſio poſitionum qualiter habeatur ab abſente principali.*
36 *Procurator Dominus litis effectus an teneatur reſpondere, & an idem Syndacus.*
37 *Iudicium poteſt ab articulis incipere, ſi ſummariè proceditur.*
38 *Reſpondens cum proteſtatione reuocandi, ſi de iure non tenetur reſpondere, optimè facit.*
39 *Proteſtatio reuocandi reſponſionem, quatenus de iure &c. quid operetur.*

ET ſi non fuerunt datæ cum iuramen-
26 to, & mandato ſpeciali † per acto-
rem, vt ſupra, non tenetur reus reſpon-
dere. *Surd.deciſ.58. nu.11. & Rota in Aſcu-*
lana ſocietatis 28.Iunij 1628. coram bon.me-
mor. Card. Virili penes Poſt. de manut. deciſ.
314.
Minor autem, qui reſpondet illis, innu-
27 ctis † adminiculis, ſibi præiudicat, præſer-
tim, ſi agitur cum Eccleſia, & in illo caſu
ceſſant ſtatuta de Contractibus ſine certa

ſolemnitate non valituris, *Rota Maceraten. Pradij* 19. *Ianuarij* 1624. *coram bon. memor. Remboldo in fol.* & hinc infer quod etiam minor tenetur poſitionibus reſpondere.

Vt autem poſitiones pronũcientur pro
28 confeſſatis, debent † concurrere requiſita
per *Franch. in cap.* 2. *num.* 9. *de confeſſ. lib.* 6.
Seraph. deciſ. 408. *num.* 4. & fuit dictum *in Romana dotis* 21. *Maij*, 1625. *coram b. m. Goccino deciſ.* 607. *tom.* 3. *p.* 4. *recent.* Quos refert *Rota in Bononien. Saluiani* 11. *Ian.* 1627. *coram b. m. Card. Virili apud Fenzon. adſtat. Vrb. deciſ.* 39.

Vbi etiam habetur, quod tertius Poſſeſſor non tenetur illis reſpondere in ſui præ-
29 iudicium, circa † poſſeſſionem, & contra
illum non poſſunt pronunciari pro confeſſatis.

Si verò fuerint dati articuli, ſine iura-
30 mento, datur regula, quod Articulans
non fatetur. *Ludouiſ. deciſ.* 247. *nu.* 15.
31 Sed dati cum † iuramento plenè probant, contra Articulantem. *Ludouiſ. deciſ.* 275. *num.* 2.

Poſitionum copia non datur in certis
32 Tribunalibus, quando † poſitio cõcernit
factum proprium, *Farinac. q.* 139. *num.* 35. *lib.* 2. Maximè quando eſt reſpondendum per verbum credit, vel non credit, *Veſtr. lib.* 3. *cap.* 14. *num.* 35.
33 Et an detur † purgatio moræ in reſpondendo, *Theſaur. dec.* 18. *nu.* 2. *Papien. verb. except. contra poſſeſſ. gloſ.* 1. *fol.* 64. *num.* 2.

Et ſi fuerint pronunciatæ pro confeſſa-
34 tis, regulariter non † non datur reſtitutio
pro noua reſponſione *Theſaur. deciſ.* 18. *nu.* 2. *Papien. d. verbo exceptio contra poſſeſſ. dicto num.* 2.

Quando Principalis non eſt in loco iudicij, tunc datur delegatio directa alicui
35 iudici, cum litteris ad locum, vbi principalis degit, pro habenda reſponſione. *Capel. Toloſan. quæſt.* 233. *Papien. vbi ſupra Marant. in repet. l. ſi Actor num.* 63. *de Procurator.*

An verò Procurator Dominus litis ef-
36 fectus poſſit reſpondere, eſt viden. *Theſaurus deciſ.* 17.

Et an poſſit reſpondere Syndicus; videndum eſt *cap. in pertractandis, de iuram. calumn. Bertacch. Repertor. in verbo, Syndicus.*

Notabile eſt, & in Practica quotidie
37 euenire poteſt, quod ab articulis poteſt
iudicium incipi, ſi ſummariè proceditur, *Natt. conſ.* 117.

Et datur optima cautela illi, qui debet reſpondere, quod proteſtetur, quod in-
38 tendit reuocare reſponſionem, ſi de iure reſpondere non debet, *Pedemont. dec.* 176 *num.* 2. *Mancin. de iuram. par.* 2. *art.* 2. Hæc enim proteſtatio ſaluat omne ius, & facit, quod ſi reſponſio danda non erat, da-
39 ta † non cenſeatur, vt *d. deciſ. Pedemont. loco citato.*

Sciendum eſt etiã, quod reſpondens, ſi in reſponſione poteſt detegere turpitudinem
40 propriam, † non tenetur reſpondere *Ferall. deciſ.* 327. *par.* 2. *num.* 4.

Quibus in caſibus denegetur reſponſio.

Artic. V.

41 *Reſpondens non tenetur reſpondere vbi detegitur propria turpitudo. & num.* 41.
42 *Poſitio eſt inuenta loco probationis, nec admittitur, niſi deficiente probatione.*
43 *Poſitioni obſcuræ, vel negatiuæ non eſt reſpondendum. & num.* 44.
45 *Poſitioni datæ contrariæ alteri poſitioni datæ per aduerſarium non eſt reſpondendum.*
46 *Poſitioni incertæ, multiplici, vel copioſæ, aut alternatiuæ, an reſpondendum ſit. & num.* 47. 48. 49.
50 *Tertius non poteſt cogi pro alio, ſed tantum pro ſe, ſi facit partes in iudicio.*
51 *Venditor an teneatur reſpondere reo ponenti contra emptorem, & inſtanti, vt venditor reſpondeat.*
52 *Cedens an dicatur eſſe in iudicio, mediante perſona ceſſionarij, & ideo poſſit vocari.*
53 *Cedens an dicatur in lite, & quando.*
54 *Confeſſio cedentis an noceat ceſſionario.*
55 *Cedens cur non poſſit nocere ceſſionario.*
56 *Cedens contra ceſſionarium an cogatur ad reſpondendum, & poſſit induci tanquam teſtis. & num.* 57.
58 *Poſitioni iuris an ſit reſpondendum.*
59 *Poſitioni non eſt reſpondendum lapſo termino ad probandum.*
60 *Reſpondens in prima inſtantia non cogitur reſpondere in ſecunda.*
61 *Poſitionibus an debeat reſpondere habens authorem de euictione.*
Et quid habens fundatam intentionem ſuper inſtrumento, partis confeſſione, vel teſtibus ibidem.
62 *Poſitio non eſt permittenda ſuper his, quæ in animo conſiſtunt.*
63 *Poſitio ante litem conteſtatam non datur, niſi ſimus in cauſa ſummaria.*
64 *Reſponſio in poſitionibus an ſit veritatis, vel credulitatis.*
Inquiſitio de periurio an poſſit fieri contra reſpondentem poſitionibus. ibidem.
65 *Aduocatus non cogitur poſitionibus reſpondere.*
66 *Poſitionibus in poſſeſſorio recuperandæ, & l. fin. Cod.*

Cod. de edit. D. Adr. tollend. reſpondendum non eſt.

67 *Reſponſio an ſit danda in facto alieno, ſi facit ad cauſam. & num. 68.*

69 *Reſpondens debet habere terminum ad ſe informandum.*

70 *Reus an cogatur reſpondere per verbum credulitatis, vel veritatis.*

71 *Poſitiones an poſſint poſt modicum reuocari.*

72 *Poſitionibus an ſit reſpondendum in præſentia Aduocati, vel Procuratoris.*

73 *Confeſſio ficta non dicitur releuans, & in Rota non attenditur.*

Secus in Curia Capitolina. ibid.

IN ſumma, caſus, in quibus quis non
tenetur reſpondere, ſunt multi. Primo
41 quando † continet crimen, vt ſupra. Se-
cundo quando ſunt interrogatiuę, vt ſupra *Caputaq. deciſ. 327. num. 2. par. 2.* Tertio
quando alias fuit deciſum cõtrarium per
viam iuramenti, *Mancin. de iuram. par. 2. art. 2. num.* 18. Quarto quando datur contra inſtrumentum, & continet contrariũ.
Peruſin. deciſ. 8. num. 3. Et ratio eſt, quia
poſitio eſt inuenta loco probationis, ideo
niſi adſit defectus probationis, nõ admittitur *Speculat. de poſit. §. 3. num. 3. & 4.* Tiro
42 tamen † practicabit contrarium, quando
vult clarius probare id, quod iam probatum eſt, *Maſcard. concluſ. 1177. num. 8.*

Quinto idem dicemus, ſi poſitio eſt ob-
43 ſcura, vel † generalis, ſeu generaliſſima,
Mancin. vbi ſupra num. 23. & 24.

44 Sexto, idem; ſi erit † negatiua. *Mancin. ibid. num. 20. & Maſcard. d. concluſ. 1177. nu. 29.* Licet contra videatur *Gloſ. & text. in cap. 1. de confeſſ. in 6. Papien. verbo exceptio Gloſ. negatiua.*

Septimo, quando poſitio data per alte-
45 ram partem eſt contraria † alteri poſitioni datæ per Aduerſarium. *Surd. deciſ.* 196.

Octauo nec tenebitur reſpondere in-
46 certæ † poſitioni. *Mancin. vbi ſupra num. 22. Papien. verb. exceptio cõtra poſitiones, verſ. incerta num. 2.*

Nono, nec tenetur reſpondere multi-
47 plici † poſitioni, *Pedemontan. dec. 176. nu. 1. Mancin. vbi ſupra num. 29.* exempla autem ponuntur per *Maſcard. dicta concluſ. 1177. num. 38.*

Decimo, neque captioſæ poſitioni eſt
48 permittenda reſponſio *Caputaq. deciſ. 327. num. 3. par. 2. Veſtr. lib. 5. capit. 14. num. 19.*

49 Vndecimo † nec poſitio alternatiua eſt permittenda *Mancin. vbi ſupra num.* 22. & dixit *Rota in Romana Cambiorum* 11. *Ianuarij* 1600. *coram Cardinale Lancellotto in fol.*

Duodecimo, tertius non poteſt cogi
50 pro alio, ſed † tãtum pro ſe, ſi facit Partes in Iudicio *Text. eſt clarus in l. ſi ſine §. alius de interrogat. act. vide Speculat. de poſit. §. 1. in principio, Rot. in Bononien. Saluiani 11. Ianuarij 1627. coram b. m. Virili.*

Decimo tertio, ſi Reus ponit contra emptorem, & inſtat, vt Author eius, ſcilicet venditor reſpondeat, talis venditor
51 non † tenetur reſpondere: quia non agit, nec excipit; vt egregiè *Surd. conſil. 82. num. 24.* Et ratio eſt, quia tenetur de euictione. Contrarium verò videtur tenere *Imola in l. facta, §. ſi hæres col. fin. verb. poteſt reſpondere, ad Trebell. per text. in l. fin. de Procurat.* [illegible]

Decimoquarto licet cedens videatur
52 eſſe † in Iudicio mediante perſona Ceſſionarij; & ideò videatur poſſe vocari, & Ceſſionarium teneri illum ad reſpondendum exhibere; Contrarium tamen videtur verius, quia cedens non eſt in lite. *Surd. conſ.*
53 *82. nu. 24.* Item, quia † non eſt Principalis, & quia confeſſio cedentis non nocet Ceſ-
54 ſionario, ſi † eſt facta poſt ceſſionem *Afflict. deciſ. 163. nu. 5. Caputaq. deciſ. 155. nu. 2. & deciſ. 259. num. 2. & deciſ. 331. num. 4. par.* 1. & dixit *Rota in Romana donationis de Iacomellis* 10. *Decembris* 1610. *in fine, coram Sacrato dec. 305. p. 3. recent.* Et eſt optimum conſilium apud *Surd. conſil. 82. num. 24.*

Ratio autem huius concluſionis vide-
55 tur eſſe, ne † ſit in facultate Cedentis, fraude, & dolo confitendo, tollere ius quæſitum Ceſſionario; quod iura abhorrent. *Abb. in cap. 2. de fid. Inſtrum. vbi Feliu. num. 12. Maſcard. concluſ. 174. nu. 2.* & dicit *Surd. d. conſ. 82. num. 23.*

Ampliatur, quod hoc eſt adeò verum, vt Cedens, nec poſſit non ſolum cogi ad
56 reſpondendum, ſed † etiamſi induceretur tamquam teſtis, adhuc repelleretur inductio; & ratio eſt, quia tenetur de euictione, vt conſiderat *Surd. dicto conſil. 82. num. 24.*

Vt autem in præmiſſis difficultas aufe-
57 ratur, eſt videndus *Bertrandus conſil. 219. nu. 17. lib. 2. Cephal. conſ. 21. per tot. Marant. in repetitione legis, ſi actor, num. 59. de Procurat. Maſcard. concluſ. 374. num. 5.*

Decimo quinto poſitioni iuris, neque
58 eſt † reſpondendum, *Mancin. de iuram. loco*
59 *cit. num. 24.* idem dices, † ſi eſt lapſus terminus ad probandum; *Rota deciſ. 20. de Teſtibus in antiq. Veſtr. d. lib. 5. cap. 14. nu. 12.* Sed contra hanc opinionem eſt *Marſil. ſingul. 20. Menoch. recuperan. remed. 1. nu. 219. Gloſ. 1. in cap. 1. de confeſſ. in 6. Hieronym. de Mont. fin. regund. cap. 46. per tot. & Ioſeph Ludouic. dec. Peruſ. 8.*

Sub-

Sublimitatur quando eſt lapſus termi-
nus ſtatutarius; *Lanfranc. in cap. quoniam
contra de inſtrum.edit. num. 36.* & ſi facit ſe-
60 mel † reſponſum in prima inſtantia, non
cogitur reſpondere in ſecunda, *Mancin.
vbi ſupra num.26. Affliẟ.deciſ.216. num. 1.
& Oſaſc.dec.14.num.8.* Contrarium tamen
quod pluries poſſit cogi, quia poteſt eſſe,
quod hodie non credam, & cras credam,
eſt opinio *Rot. deciſ. 1. de confeſſ. in anti-
quis*.

Decimoſexto, quando habet quis au-
thorem de euictione, nec tenetur reſpon-
dere, prout neque tenetur ille, qui habet
61 fundatam † intentionem ſuper inſtrumen-
to, vel Partis confeſſione, vel teſtibus. *Mā-
cin. vbi ſupra num.27. & 28.*

Decimo ſeptimo ſuper ijs, quæ conſi-
62 ſtunt in animo, † minus eſt permittenda
poſitio, ſicuti neque ſi contineret excom-
municationem, vel materiam obiectiuam.
Mancin. vbi ſup. num.32.33. & 34.

Decimo octauo, nec datur ante litem
63 conteſtatam, niſi ſimus in † cauſa ſumma-
ria, *Gloſ. in cap.1. de confeſs. in 6.* Et idem
dices, vbi poteſt recuſari iuramentum de-
ciſiuum. *Mancin. vbi ſupra num. 36.
& 38.*

An autem reſponſio in poſitionibus ſit
64 veritatis, vel credulitatis, & an poſſit con-
tra reſpondentem inquiri de periurio ?
negatiuè reſpondit *Oſaſc. conſil. 203. nu.
26.*

Decimo nono, Aduocatus neque cogi-
65 tur reſpondere † poſitionibus, *Speculat. de
poſitionib. §.3. num.6. Gloſ. in cap.1. verb. con-
feſſio, de confeſs. in 6.* contra tamen videbis
Surd. dec.17.

Vigeſimo, neq; videtur reſpondendum
66 poſitionibus † in poſſeſſorio recuperandæ.
Rimin. iun. conſ.543. num.1. lib.5. Et neque
eſt reſpondendum in poſſeſſorio *legis fin.
C. de edict. Diu. Adr. toll. Bald. in d.l. fin. nu.9.
& conſ.189. num.3. lib.3.*

Vigeſimo primo in facto alieno non
tenetur reſpondere, ſecus ſi facit ad cau-
67 ſam, tunc † enim tenetur præcisè reſponde-
re *Maſcard. concluſ.1177. alids 1181. nu.25.*
vbi declarat; factum alienum tunc dici,
68 quãdo nõ facit ad cauſam: & ad † illud ne-
mo tenetur reſpondere, vt ſub *num.* 24. Sed
quando facit ad cauſam, præcisè reſpon-
dere tenetur, vt *d. nu.* 25. ſecutus *Speculat.
de poſit. §. ſupra num.10. & 11.* Sed quando
69 dicitur reſpondere, debet dari terminus ad
ſe informandum, *Maſcard. vbi ſupra num.
28.*

An autem cogatur reſpondere per ver-
bum credulitatis, vel veritatis, habita di-
ſtinctione, an ſit iuratum de veritate tantũ
70 vel † de calumnia tantum, eſt viden. *Gloſ.
in cap.1. verb. ſtatuimus, poſt med. de confeſſ.
in 6.*

An etiam poſſint reuocari poſitiones
71 poſt modicum, puta † die ſequenti, viden-
dus eſt *Veſtr. lib.5. cap.16. num.6.* & an poſ-
ſint reuocari incontinenti, videndus eſt
*Maſcard. concluſ.350. num.10. & Gabr. concl.
1. de reg. iur.*

72 Quando illis † eſt reſpõdendũ per Prin-
cipalem, tunc non debet eſſe præſens Pro-
curator, nec Aduocatus, niſi eſſemus in
ruſtico, idiota, & muliere, *Marant. in l. ſi
actor. num.67.68. Gloſ.1. in d. cap.1. de confeſs.
in 6.*

73 Confeſſio tamen † ficta, vt puta pronun-
ciatio pro cõfeſſatis, nõ dicitur releuans,
nec attenditur in Rota, & Tribunali A.C.
niſi actor afferat etiam alias probationes,
& ſic practicari vidi multoties ex opinio-
ne *Rotæ in Romana vineæ 11. Decembris
1613. coram Innocentio X.* Contrarium ta-
men practicatur in Curia Capitolina, vbi
ex forma notorij Statuti talis confeſſio fa-
cit concludentem probationem, dummo-
do pronunciatio facta fuerit in Iudicio
valido citato Principali, & Procuratore
in manibus domeſticorum, vel ſaltem affi-
xa copia oſtio, cum præſentia vnius teſtis
ad formam Statuti *cap.59. lib.1. d. Romana
vineæ 11. Decembris 1613. coram Innocentio
Decimo.*

Si quis autem poſitionem negauerit, nõ
poteſt vti confeſſione reſultante ex earum
productione *Surd. dec.196. num.3.*

*Qualis poſsit eſſe reſponſio poſitionibus, & de clau-
ſulis præſeruatiuis.*

Artic. VI.

74 *Reſponſio poſitionum quando debeat eſſe cre-
dit, vel non credit.*

75 *Adiectiua, alias non credit vt ponitur, & ad
effectum ad quem ponitur, quid operetur.
& num.76. & 77.*

78 *Negationes non credit &c. nec ad effectum
&c. qualiter accipiantur ſæpius à criminali-
bus. & num.79.*

80 *Clauſula admitti ſi, & in quantum ſine præiu-
dicio impertinentium, & non admittendum
quare fuerit adinuenta.*

81 *An Iudex remiſſoriæ poſſit cogere ad reſpon-
dendum poſitionibus abſque ſpeciali facul-
tate.*

82 *Clauſula, non ſe aſtringens, &c. quid opere-
tur.*

83 *Clauſula, & ſi non credit de tot. &c. quare
apponatur.*

84 Mi-

84 *Minor reſpondendo poſitionibus ſibi praiudicat.*

85 *Fideiuſſor reſpondendo poſitionibus non praiudicat principali nec correo.*

QValis autem reſponſio ſit magis adæquata? Eſt aduertendum, quod ſi poſitio erit clara, & pura, & non
74 patietur † exceptionem, tunc reſponſio debebit eſſe, credit, vel non credit: ſi autem eueniet, vt ſolet ſæpius accidere, quod illa ſit induſtrioſa, & ſuſpecta, tu dabis reſponſionem tibi benè viſam in conſciẽtia; & deinde addes: alias non credit, vt po-
75 nitur, & ad † effectum ad quem ponitur: vt putà ſi agatur de mutuo; ſi mutuauit, reddidit, alias non credit, vt ponitur, & ad effectum, ad quem ponitur; Iſta enim adie-
76 ctiua, alias † non credit &c. facit, quod ſi Pars acquieſcit primę parti reſpõſionis, nihil vltra eſt agendum; ſi verò nõ acquie-
77 ſcit, tũc † ſecundã partem euitare non poteſt, aliàs non credit, vt ponitur &c. Quia iſta eſt optima reſponſio, *Ludouiſ. d. deciſ. 282. num. 10.*

Quare autem dixerim, & ad effectum ad quem ponitur; ſciendum eſt, quod ita pra-
78 cticaui † ad remouendum anſas calumniatorum, agendi criminaliter, cũ illæ duæ negationes, non credit, nec ad effectum &c.
79 accipiantur ſæpius † à criminalibus pro pura negatiua, & hinc aſſumunt anſam agendi de periurio.

Et ſciendum eſt etiam, quod clauſula, quæ ponitur in decreto, admitti ſi, & in quantum, ſine præiudicio impertinentiũ,
80 & non † admittendarum, fuit adinuenta ad obturanda ora loquentium; non autem facit, quod poſſit ſaluari, quod ſi articuli eſſent impertinentes, non intelligantur admiſſi. *Afflict. deciſ. 33. num. 8.*

81 An autem Iudex remiſſorię poſſit † cogere ad reſpondendum poſitionibus per verbum credit, vel non credit, dicemus infra, titulo, de remiſſoria in fine.

Cauti patroni cauſarum ſolent appone-
82 re clauſulas ſalutares, non † ſe aſtringens &c. quia per eas ponens non cogitur probare ea, quæ non ſunt de neceſſitate, & tollitur omnis ambiguitas; *Gloſ. in l. circa* & ibi *Bart. ff. de probation. & in l. diuus,* & ibi *Alex. ff. de re iudic. & Bald. in l. actor Cod. de probat.*

Inſuper quando agitur de quantitate,
83 quare ſoleat apponere clauſulam, † & ſi non credit de tot, dicat de quot credat, dicit *Iaſ. in l. 1. ff. de verb. oblig. §. ſi ſtipulanti num. 10. in fine, Cagnol. in l. non poteſt ff. de reg. iur. Petus lib. 2. c. 4. num. 21.*

84 Minor reſpõdens † poſitionibus ſibi præiudicat, ſecundum *Rot. in Maceraten. prædij 19. Ianuarij 1624. coram b. m. Remboldo.* Ratio autem quarę hoc eueniat, dicis idem.

85 Sed ſi fideiuſſor facit † aliquam reſponſionem, cum qua ſibi præiudicet, nõ tamen præiudicat correo, & quare, dicit *Rota in Romana pecuniaria de Gradis 26. Nouembris 1605. coram Cardinali Marquemontio impreſ. deciſ. 96. p. 3. recent.*

De Remiſſoria in ſpecie.

Cap. III.

Quomodo, & quibus caſibus concedatur, vel negetur Remiſſoria.

Artic. I.

1 *Remiſſoria vtrique litigantium à Rota conceditur.*

2 *Remiſſoria an impediatur à re iudicata, & quomodo.*

3. *Remiſſoria in profanis etiam in prima inſtantia habetur.*

4 *Remiſſoria datur etiam pro ſanando prædicto examine nullo.*

5 *Remiſſoria an, & quomodo detur pro ſanando examine in defectu citationis.*

Remiſſoriam impedire nequit opponens nullitatem examinis, ibidem.

6 *Remiſſoria non datur ad probandas exceptiones perſonales teſtium.*

Remiſſoria non datur ſuper materia Iudici arbitraria. ibid.

7 *Remiſſoria non datur ſuper re aliàs articulata, & probata.*

Remiſſoria non datur quando melior ſpecificatio non verſatur in ſubſtantia. ibid.

Remiſſoria an detur petenti reſtitutionem in integrum aduerſus non factam proteſtationem. ibidem.

8 *Remiſſoria non datur niſi probata læſione, cauſa cognitione, & diligentia propter timorem ſubornationis.*

9 *Remiſſoria attentanti non conceditur.*

10 *Remiſſoria in beneficialibus datur conſentienti ſequeſtro, & vnica ſententia.*

11 *Articulans audiatur fuerit, & quando.*

12 *Examen debet intimari pro die certa, & quare.*

13 *Examinis locus debet omnino parti intimari.*

14 *Probatio requirens peritiam in teſtibus ſit per examen peritorum.*

15 *Teſtium depoſitionibus ſuper articulis, vel interrogatorijs, an ſtandum ſit.*

Teſtium dicta ſuper articulis ſapiunt ſuſpicionem. ibidem.

16 Te-

16 *Teſtis inueriſimilia deponens repellitur.*
Teſtis quando dicitur inueriſimilia deponere. ibidem.
17 *Teſtis mendax in vno, dicitur mendax in toto.*
18 *Teſtis inductus ab vna parte, an poſſit ab alia examinari etiam ſine citatione.*
19 *Termini iudiciales ſunt vtrique parti communes.*
20 *Examen coactum non fit ſine decreto Iudicis Parti intimato.*
21 *Teſtis ſemel approbatus an reprobari poſſit.*
22 *Iurium productio, & admiſſio an legitimè fiat à citato ad dicendum contra.*
23 *Articuli regulariter admittuntur in curia.*
Articulorum irreleuantia eſt à Iudice conſideranda. ibid.
24 *Obliuio in teſte præſumitur ſpatio alicuius temporis.*
25 *Frater pro ſorore examinatus non probat.*
Inſtrumentum teſtibus præferri ſolet. ibid.
26 *Examen non releuat, niſi cauſa ſcientiæ reddatur.*
Teſtes debent reddere rationem ſcientiæ, etiam non interrogati. ibidem.
27 *Teſtis reddens rationem per actus poſſeſſorios an probet dominium.*
28 *Teſtium dicta regulantur à cauſa ſcientiæ.*
29 *Teſtes examinati in diuerſo iudicio an fidem faciant, & quam, & quando.*
Teſtes examinati ad perpetuam rei memoriam an fidem faciant, & quam, & quando. ibidem.
30 *Famulus expulſus non probat contra Dominum.*
Seruus vilis, & tabernarius non probat ſi teſtis induceatur. ibid.
Famulus criminoſus non probat ſi teſtis ſit. ibid.
31 *Paupertas non tollit fidem teſti.*
32 *Affinitas non tollit fidem teſti.*
33 *Teſtis familiaris non probat.*
34 *Teſtis ſine cauſa ſcientiæ non probat.*
35 *Teſtis ſe referens alteri examini, an probet.*
36 *Teſtis ſingularis ſingularitate obſtatiua, an probet.*
Teſtis ſingularis ſingularitate adminiculatiua probat.
37 *Teſtium fides per contradictionem non tollitur in accidentalibus.*
Teſtium fides per contradictionem tollitur in ſubſtantialibus. ibidem.
38 *Teſtis vocans alterum an dicatur ſingularis.*
39 *Teſtes Neapolitani regni fuerunt in Rota valde ſuſpecti, & aliquando non.*
40 *Teſtium regni Neapolitani fides non eſt in Curia accepta.*
41 *Subornatio etiam quotidie cognoſcitur inter homines.*
Nurſinus quidam depoſuit de facto antiquo alieno priuato. ibidem.
42 *Obliuio inducta præſumitur ſpatio certi temporis.*
43 *Remiſſoria qualiter exequatur in partibus.*

ESt conſuetudo in Rota, quod quando
1 vni parti fuit † conceſſa remiſſoria,
illa conceditur etiam parti contrariæ, ſi
aliquando petatur, vt *in Tullen. matrimonij
26. Iunij 1648. coram R. P. D. Ghiſilerio
in fol.*

Nec illa impeditur à re iudicata, quan-
2 do adeſt commiſſio † reſtitutionis in inte-
grum, & materia articulata eſt releuans,
vt in *Toletana Decimarum 16. Martij 1648.
coram R.P.D. Celſo inter volantes.*

Et ſi materia eſt profana, ſemper etiam
3 in prima † inſtantia de facili obtinetur
ſtante releuantia articulorum; vt in *Anco-
nitana pecuniaria 13. Maij 1647. corã R.P.D.
Arguelles in manuſ.* Illa quoque concedi-
4 tur, ſi prima vice examen fuit nullum, pro
ſanando tali examine; & ſi pars aduerſa
conſentire vellet ſanationi, abſque nouo
examine, quando nullitas prouenit ex de-
fectu citationis, non poſſet, ſed requiritur
5 conſenſus † vtriuſque partis, quia teſtes
vtrique nocere poſſunt, & qui dat de nul-
litate examinis, illam impedire non po-
teſt, vt in *Anconitana pecuniaria 13. Maij
1647. coram b.m. Arguelles in fol.*

Non tamen datur ad probandas excep-
6 tiones † perſonales teſtium per Aduerſa-
rium examinatorum: nec quando articu-
latur materia Iudici arbitraria, & quæ nõ
cadit ſub ſenſu: nec minus ſi probari vult
id, quod fuit alias articulatum, & proba-
tum: & quando melior ſpecificatio, pro
qua aliquando conceditur, verſatur in
7 cortice non in ſubſtantia: & ſi non petitur
reſtitutio in integrum aduerſus nõ factam
probationem, etiam poſt didicita teſtifi-
8 cata, neque † obtinebitur, niſi probetur
læſio, cauſæ cognitio, & magna diligentia
propter timorem ſubornationis, vt in *Pi-
ſauren. Iocalium 11. Martij 1650. coram R.
P.D. Meltio inter volantes.*

9 Nec minus illam obtinebit, qui † attentauit, vt in *Sancta Seuerina decimarum 1. Iu-
lij 1650. coram R. P. D. Royas inter volan-
tes.*

In beneficialibus etiam remiſſoria non
10 obtinebitur, niſi conſentiatur ſequeſtro, &
promittatur ſtare vnicæ ſententiæ; vt in
*Taurinen. pratenſæ optionis 10. Februarij
1651. coram R.P. D. Peutingeriol in fol.* &
idem dixerat ante *Rota in Mutinen. Bene-
ficij 26. Iunij coram R. P. D. Arguelles in
manuſ.*

Didici etiam, quod articulans non dici-
11 tur fateri, niſi Articuli dati fuerint à Prin-
cipa-

cipali cum iuramento, quia tunc conclu-
denter ptobare, *dixit Rota in Arboren. pen-
ſionis 1. July 1647. coram R. P. D. Ghiſilerio
in fol.*

Et debet eſſe cautus tiro in examine,
12 quia illud debet intimari pro die certa, ad
hoc vt poſſint conduci Interpretes ſoliti
de ſtilo Curiæ, vt in *Romana ſucceſſionis de
Vicourt 21. Iuny 1641. coram R. P. D. Carril-
13 lo in fol.* Et idem erit de † loco examinis,
quia debet omnino intimari, vt in *Placen-
tina, ſeu Abulen. decimarum 12. Decembris
1650. coram R. P. D. Celſo in fol.*

Et ſi vult optimam cautelam, quando
ſibi eſt facienda probatio, quæ requirat
14 † peritiam, examinare faciat peritos, tam-
quam teſtes, vt eum monet *Rot. in Romana
hæreditatis 1. July 1647. coram R. P. D. Ar-
guelles in fol.*

Teſtes autem, poſtquam fuerunt exami-
nati, ſi diuerſimodè deponunt iuxta interr-
rogatoria eius, quod dixerunt ſuper Arti-
15 culis, ſtatur † depoſitioni ſuper interroga-
torijs, quia id, quod dixit ſuper articulis,
reddit illum ſuſpectum, quod voluerit ſer-
uire parti, quæ illum induxit, *Rot. in Fir-
mana Codicillorum 1. July 1644. coram R. P.
D. Ghiſilerio in fol. & in Elnen. Iuriſdictionis
19. Iuny coram Reuerendiſſimo Dunozetto in
fol.*

Repellitur etiam, ſi deponit inueriſimi-
16 lia, quod tunc dicitur † euenire, ſi deponit
de facto de certa die, prope decennium, &
non reddit aliquam ſpecificam rationem,
tunc enim non dicitur concludere, vt in
*Romana dotis prima July 1637. coram eodem
Ghiſilerio deciſ. 241. par. 7. recen.*

Et ſi reperitur mendax in vno, dicitur
17 mendax † in omnibus per indiuiduitatem
iuramenti, & ſi ille fuit inductus ab vna
parte, quæ nolit illum amplius examina-
18 re, tūc ſi altera pars † vult eius depoſitio-
nem, poteſt illum cogere ad ſe ſubijcien-
dum examini, et poterit etiam examinari
abſque alia noua citatione ad videndum
iurare, ſi iurauerat pro parte eius, qui il-
lum induxerat, quia termini iudiciales
19 ſunt † communes vtrique parti. Aduerten-
dum eſt tamen, quod ſi illum vult pars co-
gere, debet obtinere decretum coactionis,
20 & † poſtea parti intimare, nec teſtis à parte
approbatus quoad perſonam, poteſt am-
21 plius † reprobari, vt in *d. Romana ſucceſſionis
de Vicourt 21. Iuny 1641. coram R. P. D. Ca-
sillo in fol.*

Et hinc infertur, quod ſi termini iudi-
ciales ſunt communes vtrique parti in ter-
22 mino citationis ad dicendum contra, fa-
cta ab vna partium, poterit fieri productio
Iurium ab vtraque, & admiſſio illorum
vtramque etiam partem iuuabit, & iura
ſic producta dicentur de actis legitimè
facta.

Regulariter etiam in Curia, ſemper ad-
23 mittuntur articuli, niſi † ſint omnino irre-
leuantes, quod eſt à Iudice conſiderandū,
& hoc procedit, etiam de ſtilo Rotæ, vt in
*Romana reſciſſionis concordiæ 14. Marty 1650.
corā Eminentiſs. D. meo Corrado poſt Labyrint.
credit. fol. 49.*

Vbi etiam habetur, quod in teſte præ-
24 ſumitur † obliuio ſpatio alicuius tempo-
ris.

Si vellet quis examinare fratrem pro
25 ſorore, non probaret, præcipuè † ſi contra-
rium eius, quod fuit articulatum, conſta-
ret per inſtrumentum, quia hoc teſtibus
præferri ſolet, vt in *Romana reſciſſionis tranſ-
actionis 29. Maij 1648. coram eodem Emi-
nentiſs. Corrado poſt d. Labyr. credit. fol. 41.*

Et ſi examinati non reddunt rationem
26 eorum dicti, examen † non eſt releuans,
quia debent illam reddere, etiam non in-
terrogati, quando id, quod deponunt
cadit ſub ſenſu: & ſi agitur de probando
dominio, nō ſufficit, quod reddant rationē
27 per actus † poſſeſſorios, vt in *Barchinonen.
alimentorum 15. Decembris 1649. coram Re-
uerendiſs. Dunozetto in fol.* Dicta enim te-
28 ſtium † regulantur à cauſa ſcientiæ, vt in
*Romana domorum in Burgo 12. Nouembris
1649. coram Eminentiſſimo Domino meo Otto-
bono in fol.*

Si fuerunt examinati in diuerſo Iudi-
29 cio, vel ad † perpetuam rei memoriam, fa-
ciunt ſemiplenam probationem, ſi conclu-
dunt in dicto, & addunt cauſam ſcientiæ;
vt in *Fanen. ſeu Senogallien. bonorum 26. Iunij
1648. coram R. P. D. Meltio in fol.*

30 Si teſtis fuit famulus, & poſtea expulſus,
non probat contra Dominum, & idem di-
cendum de ſeruo vili, qui ſeruit in taber-
na, vel eſt criminoſus, vt in *Meleuitana
mercium 22. Maij 1648. coram R. P. D. Ar-
guelles in fol.*

Quando vero eſt ſimpliciter pauper,
31 ſciendum eſt, quod † paupertas non tollit
fidem, vt in *Anconitana dotis 31. Ianuarij
1648. in fol. coram b. m. Arguelles.* Quod ne-
32 que operatur † affinitas, *Verulana fideicom-
miſſi 7. Iunij 1639. coram b. m. Merlino in fol.*
33 Teſtis tamen familiaris non probat, *Rot.
in Romana executionis laudi 14. Iunij 1647.
coram eodem.* Prout neque ſi non reddit
cauſam ſcientiæ, *vt in d. Romana domorum
in Burgo 12. Nouembris 1649. coram Eminen-
tiſs. D. Card. Ottobono in fol.*

Neque probat teſtis, qui fuit examina-
tus in alio examine, ſi ſe referat ad illud,
& non vult deponere per extenſum in ſe-

cundo, præſertim, quando agitur de perſona vilis conditionis; vt in *Hiſpalen. Matrimonij 15. Decembris 1649. coram R. P. D. Royas in fol.*

36 Prout non probat teſtis ſingularis ſingularitate obſtatiua, ſecus tamen ſi erit ſingularis ſingularitate adminiculatiua; & ſi inter ſe teſtes ſibi ipſis contradicant in accidentalibus, non minuitur eorum fides,
37 ſecus † ſi in ſubſtantialibus, vt in *Romana pecuniaria, ſeu legati 11. Martij 1650. coram R.P.D. Albergato in fol.*

Neque ſingulares dicuntur teſtes, ſi al-
38 ter alterum vocat in conteſtem, & alter alterum non vocet vocantem, vt in *Rauennaten. pecuniaria 13. Martij coram Cardinali Caualerio.*

Nota etiam quod Rota, quæ antiquitus
39 ſæpius ſuſpicata † eſt de fide teſtium Regni Neapolitani, receſſit modernis temporibus ab antiqua opinione, vt in *d. Anconitana pecuniaria 13. Maij 1647. coram b. m. Arguelles in fol.* Sed nihilominus in Curia iſta
40 opinio non eſt adeo accepta, & ſic ſimpliciter admiſſa à practicis: dicunt enim recedendum non eſſe à timore præterito quoad teſtes vulgaris conditionis, de quibus experientiam habuerunt; nec credo recedent niſi contraria experientia ſuadebit in futurum.

Sed vbique homines premimur malis;
41 cum, & hic etiam de ſubornatione quotidie cognoſcamus, & egomet expertus ſum quendam de Nurſia, qui non recordatus ad ſalutem animæ neceſſariorum, & articulorum fidei, & falſus non habere memoriam propriarum eſſentialium rerum, de proximo ſucceſſarum, auſus fuit deponere de quodam facto antiquo, alieno, priuato;
42 ſed pro fide amici fuit reiectus à Iudice ex eo, quia ſpatio certi temporis præſumitur inducta obliuio *Rot. in Romana reſciſſionis Concordiæ 14. Martij coram Eminentiſſimo D. Cardinali Corrado poſt Labyrinth. creditor. fol. 49.*

43 Et quia remiſſoria in partibus ſolet exequi: appoſui quandam inſtructionem non inutilem, quam præteritis annis ad partes Poloniæ pro amico compoſitam miti.

Pro exequenda Remiſſoria in partibus.

Artic. II.

44 *Remiſſoria alicui ex Iudicibus præſentatur etiam magis confidenti.*
45 *Remiſſoriali Iudici quid petendum ſit in præſentatione remiſſoriæ.*
46 *Remiſſoriali Iudici iuriſdictionem nolenti, quid proteſtandum ſit.*
47 *Remiſſorialis iudex quid primo faciat accepta iuriſdictione.*
48 *Citatio ad videndum reproducti litteras remiſſoriales, qualiter fiat.*
49 *Citatio prædicta fit cum inſertione ſubdelegationis remiſſoriæ.*
Citatio prædicta fit perſonaliter parti, vel procuratori præſenti. ibid.
50 *Citatio prædicta fit per affixionem, non exiſtente parte in loco deputato.*
51 *Citatio tamen perſonalis fit parti comparenti, & quoties.*
52 *Remiſſoriæ datur executio, etiam non comparente parte.*
53 *Remiſſoria qualiter exequatur non comparente parte.*
Curſor in calce, vel à tergo citationis refert executionem. ibidem.
54 *Citatio executa in termino præfixo reproducitur in actis.*
Contumacia partis non comparentis accuſatur, & quomodo, ibid.
Remiſſoriales litteræ debent reproduci, & quomodo. ibidem.
55 *Notarius debet deputari à Iudice remiſſoriali, & qualis, & quomodo.*
56 *Notarius poteſt allegari ſuſpectus etiam ſine cauſa.*
57 *Notarij electio qualiter fiat, partibus diſcordantibus in remiſſoria.*
Notarius an, & quomodo ex officio per Dominum nominari poſſit. ibid.
58 *Citatio ad concordandum de Notario qualiter fiat, & quomodo.*
59 *Iudex non poteſt adiunctum dare ſuſpecto Notario, inuitis partibus.*
60 *Iudex poteſt Nuncium, ſiue Curſorem ad libitum nominare.*
61 *Decretum in ſuſceptione litterarum remiſſorialium qualiter fieri poſſit.*
62 *Dies iuridici in cauſa commiſſaria quinam ſint in Curia.*
Iudex delegatus in quibus obſeruet ſtilum delegantis. ibid.
63 *Decretum acceptationis remiſſoriæ eſt parti intimandum.*
Decretum Iudicis parte, vel procuratore præſente, non intimatur. ibid.
64 *Decretum factum parte præſente, extenditur cum expreſſione nominis aduerſarij.*
65 *Decretum factum Procuratore præſente, fit, ſi conſtet de procura.*
Intimatio decreti, eſt facienda, ſi non conſtat de mandato partis comparentis. ibidem.
66 *Citatio ad viden. committi iuramenta teſtium qualiter fiat, & quando.*
67 *Citatio prædicta debet per Iudicem decerni, & qualiter.*
68 *Decretum commiſſionis exam. & iur. teſtium qua-*

qualiter, & quomodo fiat.

69 Teſtes nominatim ſunt inducendi, & in quo termino.

Teſtes debent iurare, quomodo, & in cuius manibus. ibid.

70 Notarius debet teſtificari de iuramento teſtium.

71 Notarius quibus verbis inductionem, & iuramenta teſtium ſcribat.

72 Iuramenta teſtium Sacerdotum, & ſecularium qualiter fiant.

Decretum commiſſionis examinis, & iuramentorum, eſt parti intimandum.

74 Examen intimari poteſt lapſa prima die iuridica.

75 Iuramentum debet præcedere examen, & per quod tempus.

76 Iuramentum Teſtium per Notarium reiteratur in actu examinis.

77 Teſtis primo ſuper interrogatorijs, & deinde articulis examinatur.

Examen fit ſuper articulis tantum, deficientibus interrogatorijs. ibid.

78 Intimatio pro diebus, & horis certis fit in examine.

79 Intimationis prædictæ forma quænam eſſe poſſit.

80 Examen debet incipi per horam poſt in intimatione expreſſam.

Intimatio pro diebus; & horis certis debet omnino reproduci. ibid.

81 Examen fit per iudicem dictantem, & Notarium ſcribentem.

Interpretes ponuntur impedito Iudice, & ipſo conſentiente. ibid.

82 Interpretis officium quid ſit.

83 Depoſitiones debent regiſtrari iuxta mentem Teſtium.

84 Iudex cum Notario poteſt examinare, & vtilius eſt.

Interpretes cauſant ſæpè confuſionem. ibidem.

85 Teſtes poſſunt examinari poſtea, ſi in termino iurauerint.

86 Dicta Teſtium retrotrahuntur ad iuramenta præterita.

87 Teſtes ſuper immemorabili debent eſſe 54. annorum.

88 Teſtes ſuper immemorabili debent deponere de viſu per 40. annos.

89 Aetas pupillaris 14. annorum quicquid videt ignorat.

90 Teſtes ſuper immemorabili debent dare rationem, & quomodo.

91 Teſtes ſuper immemorabili debent dare rationem cur non poſſit eſſe contrarium.

92 Teſtes ſuper immemorabili debent deponere etiam de publica voce, & fama.

93 Teſtes ſuper quadragen. & immemorab. per quæ verba præciſè deponere debeant.

94 Teſtes prædicti denotent tempus continuatum, vel ponant dictionem citra.

95 Teſtis dictum de multis annis non concludit continuationem.

96 Teſtis ſuper immem. debet deponere de actibus viſis, & auditis.

Teſtis prædictus debet deponere de ſcientia, & patientia aduerſarij. ibid.

97 Præſcriptio non currit contra ignorantem rem ſuam poſſideri.

98 Teſtis debet reddere cauſam ſcientiæ etiam in articulis.

99 Teſtis ſuper immemorab. debet negatiuã coarctare, & quomodo.

100 Teſtis de fama debet deponere per verba, fuit, & eſt.

101 Fama poſt litem proueniens nihil releuat.

102 Teſtis debet deponere iuxta ſeriem articulorum.

103 Teſtis poteſt deponere per diuerſa verba, ſi eandem ſubſtantiam exprimant.

104 Teſtes nec iurare, nec confeſtim examinari debent.

105 Teſtes debent iurare, & examinari in loco præfixo in remiſſoria.

106 Teſtes à loco concordato abſentes vbi examinandi ſunt.

107 Teſtes legitimè impediti poſſunt examinari extra locum per fiſcum.

108 Remiſſorialis Iudex an teneatur accedere ad teſtes legitimè impeditos.

Notarius poteſt mitti ad iurand. & examinand. teſtes impeditos. ibid.

109 Teſtium impedimenta debent conſtare in actis, & quomodo.

110 Baptiſmi fides ætatem probat.

111 Teſtium impedimenta probata, penes acta proceſ. remiſ. redigi debent.

112 Remiſſorialis iudex an & quando ſine alio coniudice procedere poſſit.

113 Remiſſorialis coniudicis impedimenta, & reſtitutio debet in actis conſtare.

114 Remiſſorialis coniudex poteſt impeditus vices ſuas coniudici cedere.

115 Iuramenta Teſtium per Iudices remiſſoriales recipi debent.

116 Iuramenta Teſtium alteri delegare nequit iudex remiſſ.

117 Iuramenta teſtium Notarius recipere nequit ſine præſentia iud. remiſ.

Teſtium dicta non probant non delato iuramento à Iudice remiſſ. ibid.

118 Iudex debet deferre iuramentum de veritate dicenda.

119 Iuramenta teſtium recipiuntur, Notario rogante, & atteſtante.

Notarius quibus verbis iuramenta Teſtium atteſtetur.

120 Iuramentum non valet, niſi tactis ſcripturis.

Proceſſus irritatur ſine valido iuramento. ibidem.

121 *Teſtes examinati an, & quomodo reprobari poſſint ab aduerſario.*

122 *Teſtes quando, & quomodo examinari poſſint contra alios teſtes in remiſ.*

123 *Interrogatoria teſtibus contra teſtes examinandis dari poſſunt.*

124 *Teſtis exam. contra teſtem cauſam ſcientiæ reddere debet.*

125 *Citatio ad videndum tranſumptari proceſſum quomodo decerni debeat.*

126 *Notarij fidelis, & legalis fides eſt facienda in proceſſu remiſſor.*

127 *Citatio ad videndum collationari, claudi, & ſigillari proceſſum remiſſoriæ, qualiter fiat.*

128 *Decretum collationan. & claud. proceſſum &c. qualiter fiat à Iudice.*

129 *Decretum præfatum debet parti intimari.*

130 *Proceſſus remiſs. collationatio qualiter fiat, & à quibus.*

131 *Notarius an, & quomodo debeat teſtari de collatione proceſſus.*

132 *Notarius teſtatur de collatione in ſubſcriptione.*

Proceſſus legaliter ſubſcribitur à Iudice, & ſuo ſigillo munitur. ibid.

133 *Proceſſus debet etiam legalizari ab Vniuerſitate, vel Epiſcopo.*

134 *Proceſſus remiſs. quando claudatur, & cui clauſus conſignetur.*

Portitor proceſſus quid iurare debeat. ibid.

135 *Fides præſentationis remiſſoriæ quare ſit vtilis in Curia.*

136 *Remiſſoriæ impedimenta de partibus liquidantur in Curia, & quomodo.*

137 *Articuli an poſſint teſtibus oſtendi.*

Teſtes an poſſint rogari vt veritatem dicant, & eorum ſcientiam. ibid.

138 *Teſtes ignari an poſſint inſtrui, vt diſcant quid ſit vox, & fama publica.*

139 *Publica vox, & fama quid ſit.*

140 *Interrogatoria an poſſint corrigi, & reſecari in partibus.*

141 *Articulorum copia authentica debet ad Curiam mitti pro moderatione.*

Interrogatis, quo caſu non teneantur teſtes reſpondere. ibid.

142 *Teſtes inducti ſuper certis articulis poſſunt nihilominus à parte interrogari.*

143 *Religioſi poſſunt examinari circa ea, quæ ſæculares ignorant.*

144 *Religioſi an validè teſtificari poſſint in cauſa Monaſterij, & Abbatis.*

145 *Probatio qualibet fit per tres teſtes ſaltem.*

146 *Fæminæ an ſint boni teſtes, & quando.*

Fæminæ ſeptem pro vno teſte ſufficiunt in criminalibus. ibid.

147 *Iura an, & quando poſſint extrahi vigore remiſſorialium.*

148 *Iurium recognitio fit etiam vigore remiſ. cum citatione ad vid. iurare teſtes.*

149 *Teſtes ſuper recognitione quando ſint inducendi coram Iudice remiſſoriali.*

110 *Teſtes recognoſcẽtes iura vigore remiſ. qualiter deponere debeant.*

151 *Teſtes ſuper fide Notarij debent deponere de publica voce, & fama.*

152 *Compulſoria an poſſit expediri etiam in remiſſoria, & quomodo.*

153 *Proceſſus à Notario partis aduerſæ accipi nequit.*

154 *Cauſa principalis aggredi nequit niſi purgatis attentatis.*

155 *Proceſſus attentatus à quibus ſit tranſportandus.*

156 *Remiſſoria qualiter impetrari debeat.*

157 *Articuli ante citationem debent componi.*

158 *Citatio pro impetratione remiſſoriæ qualiter conficiatur.*

159 *Decretum impetr. remiſſoriæ qualiter extendi poſſit.*

160 *Remiſſoria expeditur reproducta intimatione, & ſublatis dubijs.*

161 *Termini qualiter prorogari poſſint in remiſſoria, & quando.*

162 *Vigore litterarum miſſiuarum in forma ordinaria, & litterarum remiſſorialium poteſt Iudex delegatus cogere partem ad reſpondendum articulis occluſis per verbum credit, vel non credit abſque alia facultate ſpeciali.*

Reuerendiſsime Domine mi Abbas Peſſinen. obſeruandiſsime.

CAmillus ſeruus veſter, vt facilius conſequamini quietem, quam peroptatis in omni futuro tempore, pro Monaſterio veſtro, & teſtes in proceſſu remiſſoriali examinandi facilius fundent intentionẽ veſtram, Inſtante P. Georgio Thein, diligentiſſimo, quem Romam miſiſtis, hæc pauca animaduertẽda cogitauit in ſpecie pro executione Remiſſoriæ.

Litteras, quas in pergameno recipietis,
44 per veſtrum Plenipotẽtiarium † curabitis præſentari alicui ex Iudicibus in eiſdem ſubdelegatis; ei tamen, cui magis confiditis, modo, & forma, quo tranſmittuntur; & inſtruetis eundem Plenipotentiarium, quatenus ſe præſentet coram tali Iudice, litteras huiuſmodi exhibeat, & ab eo petat, quod velit acceptare iuriſdictionem
45 † delegatam, ac etiam ad talium remiſſorialium executionem procedere. Quatenus vero talis Iudex iuriſdictionem, & litteras nollet acceptare, tunc Procurator
46 † veſter debebit proteſtari de pœnis inflictis, & infligendis illis, qui Apoſtolicas delegationes contemnunt acceptare: quod tamen non puto euenturum, quia Abbas

Ole-

Oleuitanus, aut alter Carthuſianorum
Prior, de quorũ integritate infinita audi-
ui à d. P. Georgio, Apoſtolicis admonitio-
nibus facillime obedient. His peractis pro-
cedet talis Procurator ad vlteriorem in-
ſtantiam, quatenus acceptata iuriſdictio-
47 ne talis Iudex decernat† infraſcriptam ci-
tationem contra Epiſcopum, vel eius pro-
motorem fiſcalem, quem ibi inſtigatorem
appellatis. Videlicet

Citetur N. ad videndum reproduci lit-
teras remiſſoriales, & Inſtrumentum illa-
rum, & dicendum contra eas, necnon vi-
dendum mandari procedi iuxta illarum
tenorem, & formam, & in earundem exe-
cutione, videndum deputari dies, & horas,
& locum audientiæ, nominarique Nota-
rium, et Curſorem, ſiue Nuncium. Nec
non ad viden. fieri omnes, et ſingulos alios
actus neceſſarios, et opportunos pro dicta-
rum remiſſorialium executione: cum com-
minatione, quod ſiue comparuerit, ſiue nõ
cõparuerit, nihilominus d. D. Iudex pro-
cedet ad debitã executionem dictarum re-
miſſorialium, ipſius citati præſentia, vel
contumacia non obſtante, iuxta formam
ipſarum remiſſorialium.

Et in hoc aduertatur, quod huiuſmodi
49 citatio eſt facienda cum inſertione ſubde-
legationis remiſſoriæ, & eſt intimanda
parti aduerſæ, vel eius Procuratori perſo-
naliter, ſi tamen fuerit præſens in loco
deputato à S. Rota pro executione dictarũ
litterarum: ſin autem non eſt præſens, erit
50 exequenda per †affixionem ad valuas ma-
ioris Eccleſiæ dicti loci, vel alias iuxta
formam datam in dictis litteris: & ſi pars
51 comparet † eſt in poſterum citanda perſo-
naliter in omnibus, & ſingulis actis; ſi ve-
rò non comparet erit nihilominus proce-
dendum ad executionem illarum iuxta
52 formã in illis datam, adeò, vt † ſi compa-
ret, vt ſupra ſemper eſt citandus; ſi non
comparet, non eſt recedendum à forma
53 præfixa in † dictis litteris, & in eorũ defe-
ctum ſemper debet procedi *iuxta formam
Clementina, cauſam, de electionibus*.

Executa huiuſmodi citatione procura-
bitur, quod Curſor referat talem execu-
tionem in calce, vel à tergo citationis, &
54 citationem † ſic executam in termino
præfixo in actis procurator reproducat, &
accuſata contumacia partis non compa-
55 rentis, & reproductis † litteris, idem Pro-
curator inſtabit, vt Iudex deputet Nota-
rium, catholicum tamen, & publicum, &
partibus non ſuſpectum; & quia Notarius
56 poteſt allegari † ſuſpectus, etiam ſine cau-
ſa, & abſque cauſæ expreſſione, cum ſoli-
to iuramento; ideo in euentum recuſatio-
nis illius, ſi in vnico concordari non po-
teſt, tunc ad tollendas dilationes d. D. Iu-
57 dex † procurabit, vt vnaquæque pars det
notulam Notariorum; & ſi in eis nomina-
tur vnus, & idem ille erit Notarius nemini
ſuſpectus: Si vero non concordant, tunc
Iudex poterit vnum ex officio nominare,
58 & hoc caſu erit facienda citatio ad con-
cordandum de Notario, dandum liſtam,
ſiue notulam confidentium, & diffidentiũ,
aliàs videndum per D. deputari, vel eligi
ex officio; & eſt aduertendum, quod Iudex
59 non † ſatisfaceret ſuſpicioni Notarij, dan-
do illi adiunctum, quia ſuſpectus poſſet re-
uelare dicta teſtium. Curſorem verò, ſeu
60 Nuncium poteſt Iudex ad ſui libitum no-
minare, & decretum, ſi ſtilus, & conſuetu-
do iſtarum partium hoc patitur, poſſet in
hunc modum procurari.

Relatione facta comparuit D, N. & pe-
61 tijt, vt ſupra. Et ex † tunc D. Iudex dictas
litteras remiſſoriales debita cum reuene-
rentia ſuſcepit, pro illarum executione ſe
paratum obtulit, iuxta earũdem tenorem,
& formã, deputauit pro diebus diem Lu-
næ, & Mercurij, & Veneris non tamen fe-
riatos In honorem Dei; pro horis vero de-
putauit talem de mane vſque ad talem, &
de ſero talem, vſque ad talem; pro loco
ſuæ audientiæ deputauit monaſterium ſuę
reſidentiæ. Quo vero ad Notarium (in
hoc ſi partes concordant, & Iudex dicet)
deputauit talem de conſenſu partium: ſe-
cus vero, talem ex officio: & in Curſorem,
ſeu Nuncium eligit talem, & in reliquis
mandauit procedi iuxta formam dictarũ
litterarum omni meliori modo; & in hoc
eſt aduertendum, quod ideo poſui dies
Lunæ, Mercurij, & Veneris non feriatos,
quia iſti dies dumtaxat ſunt de ſtilo Cu-
62 riæ Romanæ iuridici in † cauſis cõmiſſa-
rijs, & in hoc Delegatus non male faciet
ſequi ſtilum, & conſuetudinem Iudicis
Delegantis.

Hoc decretum debet parti intimari, vel
63 perſonaliter, vel †per affixionem, vt ſupra,
niſi pars fortaſſe fuerit præſens; nam tunc
non eſt intimanda, Bene verum eſt, quod
tali caſu in fine decreti ſupradicti erũt ad-
64 denda verba, Tali ex aduerſo † Procurato-
re: & de tali procura debet in actis con-
ſtare; quia ſi de ea non conſtat, talia ver-
65 ba nõ ponuntur† in fine decreti, & tunc in-
timatio ſupradicta eſt neceſſaria.

Executa tali intimatione, debet adiri
66 Iudex, & peti, & obtineri ab eo, vt † de-
cernat citationem infraſcriptam, ad viden
dum committi iuramenta teſtium de veri-
tate dicenda ſuper articulis in remiſſoria
expreſſis, & tota cauſa: nec non eoſdem

teſtes

Digitized by Google

teſtes induci, & nominari, & inductos, &
nominatos ad videndum iurare ſuper ar-
ticulis, & tota cauſa,& Iudex debet inter-
loqui cum his puta verbis:Relatione facta
comparuit D. N. & petijt, & obtinuit, vt
67 ſupra decerni citationem ſupradictam
pro tali die. Et intimata tali citatione
eodem modo, quo ſupra, & illa in termi-
no citationis reproducta, accuſata contu-
macia partis aduerſæ, Iudex per decretũ
expreſſum debebit committere examen,&
68 iuramenta teſtium, cum † intimatione fa-
cienda parti aduerſæ, pro diebus, & horis
certis intimandis, & in tali termino ſunt
69 inducendi teſtes † nominatim, & poſtmo-
dum illi debent iurare per tactum ſcriptu-
rarum in forma in manibus ipſius Iudicis
70 remiſſorialis, & Notarius in iſto actu de-
bet facere teſtimonium, vt facilius intelli-
gatur,per hæc verba.

Pro Reuerendiſs. Abbate &c. contra Il-
71 luſtriſſimum Epiſcopum, ſeu &c. †D. N.
Procurator &c. induxit in teſtes N. N. N.
& N. Deinde procedet ad iuramenta per
alia verba in quocumq; teſte regiſtranda.
Videlicet.

Pro Reuerendiſſimo Abbate &c. contra
&c. D.N. teſtis inductus,ſi eſt ſæcularis, de-
72 bet † dicere:Et ad delationem d.D.Iudicis
medio iuramento tactis &c. iurauit de ve-
ritate dicenda ſuper articulis, & tota cau-
ſa;ſi verò talis teſtis eſt Sacerdos loco ver-
borum,medio iuramento tactis &c. debe-
bit dicere tacto pectore more &c.

Aduertatur vlterius, quod ſupradictum
73 decretum Commiſſionis examinis,& iura-
74 mentorum,debet parti intimari,& † lapſa
prima die iuridica poterit intimari exa-
men, quia iuramentum debet precedere
75 † examen, ſaltem vnica die iuridica; & in
actu examinis debebit Iudex iterum face-
76 re, quod Notarius reiteret iuramentum
ipſius teſtis per hæc verba. Teſtis indu-
ctus, iuratus,prout infra;ſi adſunt interro-
77 gatoria,† debet priùs examinari iuxtà illa
& deinde ſuper articulis. Si pars aduerſa
non dabit interrogatoria, tunc ſatis erit
examen ſuper articulis.

Caueat tamen quod pro iſto examine
78 eſt neceſſaria † intimatio pro diebus, &
79 horis certis,vt puta. Intimetur D.N.† qua-
liter teſtes examinabuntur die craſtina
cum quinque diebus ſequentibus, de ma-
ne hora tali, & de ſero hora tali: & exa-
men debet incipi per horam poſt inti-
80 mationem † expreſſam, & intimatio debet
reproduci, vt appareat examen legitimè
factum.

Hoc examen vtile eſſet fieri per ipſum-
81 met Iudicem † dictantem, & Notarium
cauſæ deputatum ſcribentem, ad fugien-
dos interpretes, ſi Iudex non eſt impeditus
quatenus vero Iudex eſſet impeditus, tunc
quælibet pars, ſi vult, conſentiente tamen
82 Iudice,vti poteſt ſuo†Interprete,ſeu dicta-
tore, cuius officium eſt aſſiſtere examini,
& procurare, quod Notarius ſcribat lati-
no idiomate, ſeu etiam materno id, quod
teſtes deponunt, cum verbis, quæ non al-
terent ſenſum depoſitionis ipſorũ teſtium
83 in minimo, quia tales † depoſitiones de-
bent fideliter regiſtrari iuxta mentem, &
voluntatem ipſorum teſtium;ſi vero Iudex
84 cum Notario examinaret,hoc eſſet vtilius,
quia Interpretes, vt plurimum cauſant
confuſionem potius,quam ordinem in de-
ponendo.

85 Sciendum eſt tamen,quod teſtes debent
iurare in termino remiſſoriæ, & poſſunt
examinari extra terminum in illa deſtina-
86 tum; dicta enim illorum † retrotrahuntur
ad Iuramenta præſtita in termino remiſſo-
riæ.

Quia vero nos volumus probare anti-
87 quam poſſeſſionem,& immemorabilem,
opus eſt, quod teſtes noſtri excedant om-
nes ætatẽ annorũ 54. ante motã preſentem
litem, ſcilicet,quia incepit de anno præte-
rito,teſtes omnes debent excedere ætatem
88 annorum 56. aliter † quod illi qui debent
deponere de viſu per quadraginta annos,
quia lis vt ſupra cœpta fuit anno præteri-
89 to, vt dixi, debent excedere † annos 56.
quia ætas pupillaris 14. annorum; quid-
quid videt ignorat. Et vlterius tales te-
90 ſtes debent † reddere rationem eorum di-
cti, quia ſcilicet viderunt, & obſeruarunt
toto ſuo tempore, & quod non viderunt,
neque audiuerunt aliquid in contrarium,
quod tamen vidiſſent, & audiuiſſent,ſi ta-
91 le † contrarium extitiſſet; quia fuerunt
incolæ Hoppembtugi toto dicto tempore,
& viderunt, & fuerunt, & ſunt informati
de præmiſſis, & quod non poteſt eſſe mi-
nus propter tales rationes, quin ipſi vi-
diſſent, & audiuiſſent contrarium, ſi con-
trarium fuiſſet; & quod de illis,de quibus
92 depoſuerunt,fuit,& eſt † fama, & vox pu-
blica, quia ſacra Rota vult iſta requiſita,
vt intentio noſtra concludenter probe-
tur.

Propterea dicti teſtes ad probandum
93 quadragenariam,ſeu † etiam immemora-
bilem, vel debent recenſere verba præciſa
articulorum, vel dicere à ſuo recordatu,
quod eſt tot, vel tot annorum,& citra,po-
nendo ſemper iſtam copulam, & dictionẽ,
94 citra:vel denotent† tempus continuatum;
egemus enim dictionibus, quæ continua-
tionem indicẽt, prout etiam ſunt, ſemper,
con-

continuo, vel toto ſuo tempore vidit, &
audiuit, vel alia verba ſimilia: ſecus enim
95 dictum illius † intelligetur de multis annis
& non concluderet neceſſariam continua-
tionem.
96 Item debet tactis deponere † de actibus
quæ vidit, & audiuit, ſcilicet de articulatis,
quia ſic fuit actum, factum, & toto ſuo
tempore, & tempore ſuorum maiorum
obſeruatum, ſciente, & patiente Epiſcopo
Vladiſlauiæ, & eius miniſtris, qui cano-
nem annuum receperunt abſque eo, quod
quidquam aliud habuerit in pretenſione;
97 Et hæc ſcientia † videtur neceſſaria, quia
ſine ea non currit præſcriptio.

Aduertendum eſt quoque, quod in exa-
minandis teſtibus, vt articulata proben-
tur, ſi teſtis dicat articulum verum, eſt ne-
98 ceſſe quod reddat cauſam † ſcientiæ re-
ſpectiuè in articulis per me datis miniſtra-
ram: & quoad negatiuam, videlicet, quod
nihil fuit actum, aut geſtum in cōtrarium
prout in articulis, caueat Procurator ve-
99 ſter, vt Iudex ſit diligens † ſuper iſta nega-
tiua, quia debet coarctari, puta quod non
vidit, nec audiuit quidquam in contrariū
& quod ſi fuiſſet ſecus, non poſſet eſſe mi-
nus quin teſtis ſciuiſſet, vidiſſet, vel audi-
uiſſet, propter continuam habitationem,
quam habuit in Hoppembruch, vel prop-
ter aliam ſimilem rationem.

Si vero teſtis eſt de fama, aduertatur,
100 quod debet † deponere per verba, fuit, &
eſt; videlicet, quod de illis de quibus depo-
nit, fuit, & eſt publica vox, & fama, quia
101 † fama, quæ prouenit poſt litem, non eſt
re euans, cùm teſtis potuerit habere noti-
tiam de præmiſſis poſt litem motam; &
102 quæſo procuretur † vt teſtes deponant iux-
ta ſeriem articulorum, quia ſi iuxta illo-
rum ſeriem non deponent, errabimus, non
103 tamen errabimus, ſi per alia † ſimilia ver-
ba idem in ſubſtantia exprimatur.
104 Rogo etiam vt teſtes † nō confuſim iu-
rent, nec ſecundus examinetur, niſi primo
teſte completo; vt confuſionem fugia-
mus.

Reliqueram quæ ſerio ab initio debe-
bā deduxiſſe pro inſtructione totius pro-
ceſſus in ſubſtantia, licet non in ordine, vi-
delicet:
105 Quod teſtes debēt † iurare, & examinari
in loco certo, præfixo, & deſtinato à Reue-
rendiſſimo D. meo Ottobono hic in Curiâ
Romana, ſecus enim examen eſſet nullum:
ſcilicet in eadem Ciuitate, ſeu loco nomi-
nato in litteris, ne nullitatis diſputationem
incurramus. Iſta tamen conſideratio non
106 intrat ſi ſunt † examinādi teſtes à loco con-
cordato abſentes, qui tamquam valetudi-
narij, ſeu ſenes, ſeu etiam honeſtæ mulie-
res, vel etiam alias legitimè impediti ad
accedendum ad locum concordatum, vel
107 deſtinatum, † poſſunt examinari, & iurare
etiam extra illum, & in loco, vbi ipſi com-
morantur: & tunc Iudex Remiſſorialis te-
108 netur † ibi accedere ad illos iurandos, &
examinandos, vel ſaltem Notarium mit-
tere.

Sed aduertatur, quod de iſtis impedi-
109 mentis debet † conſtare per depoſitiones
teſtium, vel per productionem aliarum le-
gitimarum probationum, de prædicta va-
letudinē, ſiue ſenectute, alioue impedimen-
110 to teſtium: & † ſi de ſene poteſt exhiberi fi-
des Baptiſmi, quæ probat ætatem, & ſic de
ſingulis: & iſtæ probationes debent redigi
111 penes acta proceſſus † remiſſorialis, & ſi
eſt poſſibile, antequam Iudex recedat à lo-
co examinis.

Eſt quoque animaduertendum in gene-
re pro executione remiſſorialium, quod
quando in illis ſunt dati plures Iudices, ſi
alter poſtquam fuerunt ſibi præſentatæ lit-
teræ, refutauerit onus iuriſdictionis, vel
cogatur abeſſe, vel illarum executioni im-
peditus ſit aſſiſtere, ſi non adeſt clauſula
in ſolidum, & alia ſubſequens, quod exe-
cutio incepta coram vno, poſſit proſequi
coram alio; tunc alter ſolus poterit pro-
112 cedere: † ſed tunc antequam alter ſolus
procedat, debet prius conſtare in actis re-
113 miſſorialibus, vel per teſtes, vel alias legi-
timas probationes, de tali intimatione,
& renitentia, vel refutatione, vel abſentia,
vel impedimento dicti Iudicis. Et in hac
contingentia experti ſumus: in hoc ſacro
114 Tribunali magni fuiſſe factum, † ſi Iudex
recuſans, aut impeditus vices ſuas duran-
te impedimento, vel abſentia, cedat alteri
Coniudici.

Maximè etiam eſt procurandum, quod
115 iuramenta † teſtium recipiantur per Iudi-
cem, aut Iudices remiſſoriales, qui ſunt
delegati à Sacra Rota: nec iſti poſſunt re-
116 ceptionem † iuramentorum alijs delega-
re; alias enim, ſi Notarius iuramenta reci-
117 peret abſque † præſentia, & delatione ip-
ſius Iudicis, iuramentum eſſet nullum, &
eorum depoſitiones irritarentur, nihilque
118 probarent; Et propterea † Tribunalis con-
ſuetudo fuit ſemper, quod Iudex debet de-
ferre teſti iuramentum de dicenda verita-
te, ſuper articulis, & tota cauſa; & tale iu-
119 ramentum † ab illis recipere coram Nota-
rio, qui de hoc atteſtetur dicendo: Talis te-
ſtis ad delationem Iudicis, ſiue Iudicum
remiſſorialium tactis ſcripturis &c. iurauit
de veritate dicenda: ſi enim Notarius non
120 † diceret, tactis ſcripturis &c. iuramentum

non valeret, & proceſſus irritaretur.

Examinatis teſtibus pro parte Dominationis veſtræ Reuerendiſſimæ, & elapſo termino probatorio præfixo in litteris ſciendum eſt., quod pars Aduerſa poterit teſtes examinatos reprobare, ſcili-
121 cet † dare exceptiones contra perſonas ipſorum teſtium, videlicet, quod ſint homicidæ, periuri, publici concubinarij, & contra illos alias ſimiles exceptiones opponere, quæ ipſorum fidem debilitant, &
122 illas per teſtes † coram eodem Iudice probare, intra terminum præfixum in inſtrumento remiſſoriæ ad probandum: & ſi hoc euenerit, poterit Reuerendiſſimus D. meus Abbas procurare, vt contra ſimiles teſtes
123 partis aduerſæ deutur † interrogatoria, quorum ope debet, & exceptio talium teſtium, & veritas eorum, quæ ſciunt, ſciſci-
124 tari: & caueat ſemper † quod dictus teſtis reddat cauſam ſcientiæ ſui dicti, totidem, donec dicat neſcire per aliam cauſam.

Elapſo termino ad reprobandum, Procurator veſter inſtabit coram Iudice de-
125 cerni citationem ad videndum † tranſumptari proceſſum in publicam, & authenticam formam omnium, & ſingulorum actorum factorum coram ipſo, & depoſitionum ipſorum, & ad videndum illum collationari; & interponi decretum, & authoritatem iudicialem, & faciendum fidē
126 de fidelitate, & legalitate † Notarij, vel Notariorum de dictis actibus, & depoſitionibus rogati; & obtenta tali authoritate, pars Aduerſa modo quo ſupra citabitur, prout infra.

Citetur N. exaduerſo principalis ad vi-
127 dendum collationari, † claudi, ac ſigillari inſtrumentum actorum, & depoſitionis teſtium, illudque collationatum, & clauſum conſignari portitori, ad p. d. Et citatione executa, ac præſentata, Procurator prima die iuridica comparebit coram Iudice, & accuſabit contumaciam alterius partis, & petet collationari, claudi, & ſigillari inſtrumentum actorum, & depoſitionis teſtium, illudque collationatum, & clauſum conſignari Portitori, & interponi authoritatem, & decretum iudiciale; & faciat fidem de fidelitate, & legalitate Notarij, de actibus rogati: & Iudex faciet
128 decretum; Ex tunc † D. præmiſſa conceſſit & impartitus fuit, & decreuit, vt ſupra, niſi ad p. d. Iuridicam cum Intimatione.
129 Tale decretum † modo quo ſupra debebit intimari; & ſecuta intimatione, Iudex, aut Notarius, illud Inſtrumentum, ſeu
130 tranſumptum † proceſſus collationabunt, ſeu concordabunt, & auſcultabunt cum ipſomet primo originali, & Notarius de
131 † tali collatione, & auſcultatione faciet actum diſtinctum, ponendo diem, menſem, & annum, & teſtes pro robore eius legali-
132 tatis, & de illa † faciet etiam teſtimonium in ſua ſubſcriptione, in forma publica, cū eius ſigno, & ſubſequenti legalitate ſubſcripta ab ipſo Iudice, & cum ſigno eiuſdem Iudicis; & ſi poteſt fieri, cum alia lega-
133 litate † alicuius Vniuerſitatis, ſeu Epiſcopi; & deinde proceſſus claudetur, & ſigillabitur, & conſignabitur portitori, qui de-
134 bet † iurare de fideliter illud tranſmittendo ad Romanam Curiam, & ſtatim per Tabellarium ordinarium, vel per alium meliorem ordinem ad Vrbem tranſmittatur.

Semper autem aduertatur, vt facta præ-
135 ſentatione litterarum † tranſmittatur fides præſentationis illarum, ad effectum in Rota docendi de diligentijs factis in partibus & obtinendi prorogationes, ſeu nouam præfixionem termini remiſſoriæ: & ſi inte-
136 rim oriantur aliqua imdedimenta † ſimiliter de illis accipiatur fides à Notario actuario, & ad Curiam tranſmittatur pro habendo ſtatim opportuno remedio.

Scire etiam oportet, quod in perquirendis, & inueniendis teſtibus, poterunt illis
137 oſtendi, & legi † Articuli, petendo tamen ab eis, vt velint deponere quæ ſciunt pro veritate, cum rationibus, & ſcientia eorum depoſitionis. Et quia fortaſſe erunt ignari in reſpondendo quid ſit publica vox, &
138 fama, publicum, & notorium † aduertetis eos vt ſe informent, qualiter vox, & fama publica eſt, id, quod communiter dicitur
139 † in aliqua, aut Villa, aut Oppido, aut Ciuitate.

Et ſi pars aduerſa dabit interrogatoria, & illa ſint non pertinentia ad cauſam in
140 aliqua parte, ſciendum † eſt, quod in partibus non ponunt nec corrigi, nec reſecari, niſi de conſenſu partium, & tunc eſſet
141 tranſmittenda † ad Curiam illorum copia authentica extracta à Notario cauſæ ad effectum obtinendi correctionem, & moderationem ab iſto ſacro noſtro Tribunali. Sed huic malo teſtes ipſi in parte poſsūt medelam adhibere, quia interrogatorijs impertinentibus non tenentur reſpondere *Caſtrenſ. in l. 1. n. 16. ff. ſi cert. petat.* Prout neque, ſi interrogentur de proprio delicto *Bart. in l. qui Pictorio n. 2. ff. de except. rei vēd.* Neque tenentur reſpondere interrogatorijs proprių periurium detegentibus *Bart. in l. qui iuraſſe, §. ſi pater, nu. 2. ff. de iur. iur.*

Aduertendum quoque, quod ſi pars noſtra inducit aliquos teſtes, qui non ſint informati de omnibus articulis, ſed ſolum de aliquibus, & propterea illos inducat

ducat ſpecificè ſuper articulis, de quibus ſunt informati, quod tali caſu pars aduerſa, †ſi vult poteſt illos interrogare abſq; eo, quod nos hoc illi impedire poſſimus.

142

Circa aliqua, vt oretenus habuit d. Pater noſter Georgius, de quibus ſæculares

143 non † ſunt informati, poteris examinare ipſos noſtros profeſſos, quoniam, vt vidit P. Georgius, noſtri Monachi in huiuſmodi

144 validum † perhibet teſtimonium ex priuilegio ſummorum Pontificum.

145 Quoad numerum † teſtium, quælibet res eſt probāda ſaltem per tres teſtes, iuxta ſacrum documentum, In ore duorum, vel trium.

Fœminæ etiam ſunt boni teſtes in ciuili-

146 bus, ſi benè deponūt, & cauſas bonas ſcientiæ deducunt: quod falleret in criminali, quia iuxta communem, ſeptem pro vno teſte requiruntur.

Vigore iſtarum litterarū poſſunt etiam

147 extrahi iura † parte citata ad videndum extrahi, & poſtquam extracta fuerint ad

148 videndum iurare teſtes † ſuper recognitione manus illorum Notariorum, qui de originali rogati fuerunt: Et in termino ta-

149 lis citationis coram Iudice erunt † inducendi teſtes ſuper d. recognitione, & in actu extractionis, ipſi teſtes dicere debent,

150 quod ipſi † recognoſcunt manum, & ſignū talium Notariorum, quia pluries viderunt illos ſcribere, inſtrumenra publicare, & ſignare, & ſciunt illum fuiſſe, vel eſſe hodie publicum, fidelem, & legalem Notarium, ſuiſque ſcripturis fuiſſe ſemper in Iudicio, & extra habitā, adhiberiq; plenam fidem,

151 & quod de † præmiſſis fuit, & eſt publica vox, & fama.

Ne autem Dominatio veſtra cogatur vti compulſorijs, iam tranſmiſſis, vtque facilius aliqua Iura facientia ad cauſam poſſit compulſare, mittuntur etiam in eiſ-

152 dem † remiſſorialibus incluſæ aliæ compulſoriales, parte citata obtentæ, cum quibus ad libitum voluntatis poterit conſolari:

153 Cauendum eſt autē † ne accipiat proceſſum à Notario Epiſcopi, quia illo non indigemus, pro nunc: faciat conatum omnem in examine teſtium, quia D. Epiſcopus

154 antequam purget † attentata, negocium principale aggredi non valebit, & credo, fauente Deo, nos nunquam fore obligatos ad tranſportationem talis proceſſus, quia

155 totus eſt † attentatus, attenta prima recuſatione occaſione ſculteti de illo facta: & ideo ſpero, quod ille velit, nolit, proceſſum, & reliqua omnia tranſportabit.

Vos interim Hoppembruch poſſeſſionem reaccipite, & continuate cum felicitate æterna, quam vobis opto, & proceſſum remiſſorialem complere procurabitis, vt Italica conſolatio in æternum, & vobis, & Monaſterio veſtro ſit permanſura.

Iam vidiſti amice modum exequendi re-

156 miſſoriam, & quando vel † concedatur, vel denegetur: reliquum eſt dumtaxat, vt ſcias modum eandem impetrandi.

157 Igitur poſtquam articulos, quibus indiges compoſuiſti, citabis partem, prout infra.

R. P. D. VEROSPIO

Vratislauien. Abbatiar.

158 Citetur D. Ioſeph Auerſa † Executor Reuerendiſſimi D. Epiſcopi Vratislauiæ ex aduerſo Principalis, ad dicendum contra articulos in actis facto datos, videndum illos ad probandum admitti, in Curia, & extra, & decerni litteras remiſſoriales ad partes, concordandum de Iudice, ſeu Iudicibus, loco, & loco loci, portitore, ac termino infra quem, dandum interrogatoria, & conducendum Interpretem, quatenus illa dare, & conducere intendat, alias videndum per Dominum deputari, eligi, & præfigi ex officio, & mandari examinari fine: necnon conſtituendum, vel ſubſtituendum Procuratorem reperibilem, & acceptantem, alias videndum mandari procedi per affixionem ad valuas maioris Eccleſiæ loci deputandi, ad p. d.

Decretum, quod obtinetur, ſolet eſſe: Re-

159 latione facta † comparuit Ioannes Baptiſta Cappuccius Procurator, & repetijt articulos in actis datos, & obtinuit admitti ſi, & in quantum, & litteras remiſſoriales concedi, & deputari in Iudicem N. pro loco Ciuitatem B, pro loco loci domum ipſius Iudicis, & territorium dicti loci, cū termino trium menſium à die conſignationis litterarum, inchoando, & vnius menſis, ad reprobandum, & aliàs, vt ſupra niſi ad p. d. cum intimatione, omni &c.

Secuta intimatione, ſi pars non obſtabit, & ſi obſtabit, poſt habitam reſolutionem fauorabilem à Rota, ſi ibi pendet iu-

160 cium, & poſt dubij † diſputationem, vt voluit *Boccac. de litteris remiſs. cap. 2.* & poſt executam intimationem, quam reproduces in actis, vel rotulum, vel inſtrumentū remiſſoriæ, poteris expedire: ſi autem in termino obtento examen non perfeceris,

161 procurabis † prorogationem præuia citatione, ad videndum prorogari terminum

remiſſoriæ, quatenus duret, quatenus vero lapſus ſit, videndum nouum terminum concedi: & habebis alium menſem, vel duos, iuxta loci diſtantiam.

162 Nec poſſum omittere, quod † plures Amici de partibus ſæpè requirant à noſtris Iudicibus, vt in litteris miſſiuis in Ditione Eccleſiaſtica, vel in litteris remiſſorijs, quæ dantur extra eam, apponatur facultas cogendi partem Aduerſam ad reſpondendum articulis, ſeu poſitionibus datis, per verbum credit, vel non credit. Sed ſciant quod talis facultas non eſt neceſſaria, cum illa virtualiter in eiſdem litteris dicatur conceſſa. Illi enim poſſunt cogere partem ad reſpondendum, abſque alia facultate, vt habetur in *Rota deciſ.25. de probat. in antiq.* & docet *Veſtr. in praxi lib.6. cap.3. nu.9. vbi adden. num.29.*

Quid faciendum finito termino, & proceſſu Remiſſoriæ.

Artic. III.

163 *Negligenti præfigitur terminus ad reportandam remiſſoriam.*
Alias datur proceſſus ad vlteriora. ibid.
164 *Qualis terminus regulariter concedatur.*
165 *Terminus in Italia eſt trium menſium.*
166 *Quales, & quot loci eligantur pro executione Remiſſoriæ.*
167 *Expenſas Rotuli interrogatoriorum quis facere teneatur.*
168 *Interrogatoria coram quo producantur.*
169 *Citatio ad dicen. contra proceſſus remiſſoriæ.*
170 *Proceſſus aliena lingua compoſitus, à quo, & quomodo interpretetur.*
171 *Interpres proceſſus quid facere teneatur.*

163 SI pars quæ obtinuit remiſſoriam, eſt contumax, negligenſque in reportando proceſſum, præfigitur ei terminus ad reportandum, vt dixi ſupra, hac eadem parte cap.1. vel etiam elapſo tempore in illa dato, proceditur ad vlteriora in cauſa, quia Iudex vlterius expectare nō cogitur, vt dicit *Seuerolus de remiſſionibus cap. 27.*

164 Quale † autem tempus ſit in illa præfigendum, relinquitur arbitrio Iudicis commenſurantis diſtantiam; ſed in hoc eſt aduertendum, quod nunquam datur minor, quam duorum menſium, vt docet idem *Seuerolus de remiſſionibus cap. 24.* In Italia tamen, vt dicit idem *ibid.* dantur frequen-

165 tius † tres menſes, duo ad probandum, & tertius ad reprobandum teſtes, & terminus huiuſmodi ſæpius etiam ex cauſa prorogatur, vt dicit idem *Seuerolus in d. tract. cap. 25. & Boeţace, de litteris remiſſorial. lib. cap. 7.* Quod procedit ſi pars non contradixerit, & doceatur de legitima cauſa.

166 Locus autem, ad quem † dirigitur remiſſoria, ſolet eſſe ille, vbi teſtes commorantur, & ideo ſi adſunt in pluribus locis; in pluribus etiam locis fuit conceſſa, in cauſis tamen grauibus, vt teſtatur idem *Seuerolus d. tract. cap. 28.*

167 Et idem ſuper dubio † quotidie à non Practicis agitato, ad quem ſpectent impenſæ remiſſionis auctæ occaſione interrogatoriorum, quæ ſolent dari in rotulo occludenda, decidit quæſtionem, ſpectare ſcilicet ad dantem talia interrogatoria, idem *in cap. 29.* Vbi etiam dicit, quod in cauſis

168 leuibus ſatis eſt quod producantur coram Iudice delegante.

Finito proceſſu, illoque ad Curiam reportato, ſolet citari pars in hunc modum.

R. P. D. PRIOLO.

Cracouien. Prioratus:

169 CItetur D. Frāciſcus Liberatus † ex adu. Procurator Illuſtriſs. D. Epiſcopi Chelmenſis ex aduerſo principalis, ad dicendū contra proceſſum remiſſorialem, vidēdum iurare teſtes ſuper ſigilli, & aliorum recognitione quatenus opus ſit, admitti, & mandari aperiri ad p. d. Inſtante R. P. Innocentio Gadezki principali ſiue &c.

P. Cottuennius Not.

Huic citationi ſolet fieri ſolitum decretum admiſſionis, & aperitionis in forma & quia aliquando, & non ſemel euenit

170 quod teſtes examinati extra Italiam, non recipiuntur latino ſermone, ſed lingua patria Regionis, in qua degunt, & tali idiomate ad Curiam tranſmittuntur: Ideo inoleuit conſuetudo tales depoſitiones reducendi ad linguam Latinam, quod tamen Notarius, nec partes ex ſe facere nequeunt ſoletq; interpres ad tranſumptandum deputari; & eſt aduertendum, quod iſta deputatio fit precedente citatione, & Iudicis decreto, & citatio poterit eſſe huiuſmodi, Ad videndum deputari interpretem pro interpretatione proceſſus neceſſaria cum facultate illum de lingua Polonica in latinam traducendi, concordan. de eo, dandum liſtam confidentium, & diffidentium, alias videndum per Dominum ex officio eligi, & deputari, & iuramentum eidem pre-

Digitized by Google

preſtari de fideliter à Polonico in Latinum
ſermonem eundem proceſſum interpretan-
do, & eidem dictum proceſſum ad effectū
prædictum conſignari mandari, & alia fie-
ti, quæ in præmiſſis fuerint neceſſaria; &
poſtquam fuerit facta interpretatio, in a-
ctis reportandi, & decretum opportunum
fieri ad p. d.

Obtento decreto deputationis Inter-
171 pretis, † vel de eo etiam concordato, Iu-
dex in eodem decreto committit iuramen-
tum Notario, & mandat proceſſum tradi,
& talis Interpres preſtito iuramento, rece-
ptoque proceſſu ſuam facit interpretatio-
nem, & Notarius cauſæ rogatur de dicto
iuramento, & conſignatione ſcripturarum;
Interpres autem completo labore iura re-
ducit ad Notarium, illique cum iuramen-
to conſignat, & de omnibus Notarius fidē
facit, prout in formulario Rotali titulo de
interpretatione.

Aliæ obſeruationes faciendæ in Remiſſoria.

Artic. IV.

172 Rota aliquando conceſſit remiſſoriam in ſolis Articulis pertinentibus, reſecatis impertinentibus.
173 Sed generaliter fuit ſolita concedere in omnibus, dummodò vnus ex articulis eſſet releuans.
174 Etiamſi eſſet probatio contra probationem.
175 Remiſſoria datur ad coadiuuandas probationes per ſcripturas,
176 Item ad probandum coniecturas, & inditia.
177 In porfanis fuit ſolita concedi abſque fumo, data releuantia.
178 Etiamſi probationes tendant directè contra formam inſtrumenti publici.
179 Remiſſoria in iudicio manutētionis datur etiam poſt didicita teſtificata.
180 In beneficialibus ſemper requiritur fumus.
181 Pro fumo ſufficit depoſitio Teſtium ad perpetuam rei memoriam.
182 Item ſufficiunt fides ſimplices.
183 Item ſola Iuris diſpoſitio.
184 Præter fumum requiritur etiam releuantia.
Releuantia tunc dicitur adeſſe, ſi ex datis probationibus oritur victoria Cauſæ.
185 Remiſſoria ſi petatur in vltimis audientijs, arguitur calumnia.
186 Idem, ſi petatur poſtquam Cauſa diù fuit agitata.
Vel ſit in limine ferendæ ſententiæ. ibidem.
187 Item poſt plures emanatas Deciſiones.
188 Remiſſoria denegatur excommunicato.
Etiamſi agatur ad faciendas defenſiones. ibidem.
189 Ad obtinendam remiſſoriam, debet antea doceri de iuſtis cauſis.
Aliàs negatur, etiamſi agatur poſt rem iudicatam. num. eod.
Vel in gradu reſtitutionis in integrum. ibid.
190 Remiſſoria numquam conceditur in materijs non concernentibus dubium.
191 Nec minus datur ad fauorem ſpoliatoris.
192 Remiſſoria negatur, quando agitur ad effectum pœnæ:
Amplia, etiamſi materia articulata ſapiat delictum. ibidem.
193 Secus ſi agatur ciuiliter.
194 Remiſſoria dirigitur ad locum, vbi ſunt Teſtes.
195 Locus Teſtium non poteſt allegari ſuſpectus.
Præcipuè ſi adſit copia Procuratorum, & Aduocatorum. ibidem.

His præcognitis, adhuc eſt aduerten-
172 dum, quod in certo caſu † Rota Re-
miſſoriam conceſſit, reſecatis articulis im-
pertinentibus, in ſolis pertinentibus, vt in
*Valentina Parochialis 23. Ianuarij 1647. co-
ram R.P.D. meo Cerro.*
173 Generaliter autē † fuit ſolita illam con-
cedere in omnibus articulis, dummodo
vnus illorum ſit releuans, vt teſtatur in
vna *Aſculana aquæductus 1. Iulij 1626. coram
b.m. Manzanedo, & in Calaguritana proceſ-
ſionum 3. Aprilis 1629. coram b.m. Virili*, vbi
174 quod † etiamſi eſſet probatio contra pro-
bationem. Et in alia *Terulen. Statutorum 27
Iunij 1644. coram Eminen. D. meo Card. Otto-
bono, & in Hieracen. Parochialis 4. Decem-
bris 1651. coram R.P.D. meo Zarate.*
175 Datur etiamſi articuli poſſent † probari
per ſcripturas, quando petitur ad coadiu-
uandas probationes ſcripturarum, vt in
*Anellina Iuriſdictionis 4. Iulij 1646. coram
Eminentiſſimo D. meo Card. Ottobono, in Na-
zarena, ſeu Montis viridis Beneficij 10. Iunij
1648. coram Illuſtriſſimo D. meo Dunozetto,
& in dicta Hieracen. Parochialis. coram d. R.P.*
176 *D. meo Zarate*. Et fuit conceſſa etiam † ad
probandum coniecturas, & inditia, vt in
*Leodien. Caſtrorum 4. Iulij 1629. coram b. m.
Motmanno.*
177 In profanis, data releuantia † fuit ſolita
concedi abſque fumo, vt in *Bononien. fidei-
commiſſi de Rubeis 1. Iulij 1647. & in Tole-
tana Decimarum 16. Martij 1648. coram R.*
178 *P.D. Celſo*, & fuit decreta etiam † quod
fuerit viſum probationes tendere directè
contra formam inſtrumenti publici, vt in
*Piſauren. donationis 26. Iunij 1647. coram d.
Eminentiſſimo D. meo Card. Ottobono, & in A-
uenionen. pecuniaria 25. Iunij 1649. coram R.*
179 *P. D. Royas*. Et ſi petatur in ſpolio † datur
etiam poſt didicita teſtificata in iudicio

manutentionis, vt euenit in *Vrbinaten. terrarum 5. Iuly 1638. coram d. Reuerendiſſimo D. meo Dunozetto*.

180 In beneficialibus autem ſemper † requiri-
181 tur fumus, pro quo aliquando † deſeruiũt Teſtes ad perpetuam memoriam examinati, vt in *Meleuitana Commendæ de Vaonis 14. Februarij 1650. coram R.P.D. meo Celſo*
182 Aliquando † fides ſimpliees, vt in *d. Hieracen Parochialis 4. Decembris 1651. coram R. P. D. meo Zarate*. Aliquando ſatis fuit
183 † fumum probare ex ſola iuris diſpoſitione, vt in *Maioricen. Theſaurariæ 27. Ianuarij 1625. coram b.m. Coccino*.

184 Er præter fumum requiritur † etiam dicta releuantia, puta quia ſecuta probatione oritur victoria cauſæ, vt in dicta *Hieracen. Parochialis coram R.P.D. meo Zarate*.

185 Numquam eſt petenda † in vltimis audientijs, quia inde arguitur calumnia, vt in *Verulana fideicommiſſi 20. Nouẽbris 1634.*
186 *coram b.m. Merlino*. Et idem † eueniet ſi petatur poſtquam cauſa diù fuit agitata, & in limine expeditionis, ae ferendæ ſententiæ, vt in dicta *Piſauren. Iocalium 11. Martij 1650. coram R.P.D. meo Meltio*, & idem erit
187 ſi petatur † poſt plures emanãtas deeiſiones, vt in *Colonien. Monaſtery 12. Februarij 1622. coram b.m. Vbaldo*.

188 Fuit denegata excommunicato, † vt in *Terulen. beneficy 23. Maij 1644. coram R. P. D. meo Meltio*, Etiam quod ageret ad faciendum defenſiones, quæ regulariter denegari non ſolent, vt dicitur in *eadem deciſione*.

189 Quando fuit negata poſt rem † iudicatã, & in gradu reſtitutionis in integrum, euenit, quia non fuit doctum de iuſtis cauſis ex antea, vt in *Bononien. pecuniaria 27. Iunij 1646. coram R.P.D. meo Bichio*.

In materijs autem non concernentibus
190 † dubium, nunquam obtinetur, vt dieitur in *Pampilonen. beneficij 2. Aprilis 1639. coram Reuerendiſs. D. meo Dunozzetto*.

191 Nec minus datur ad eonfouendũ † ſpoliatorem in ſua occupatione, vt in *Calaguritana, ſeu Bononien. Collegy 11. Aprilis 1567 coram b.m. Robuſterio*.

192 Er denegatur etiamſi materia † articulata ſapiat delictum, ſi agitur ad effectum
193 pœnæ, ſecus † autem ſi agitur ciuiliter. *d. Calaguritana proceſſionum 3. Aprilis 1629. coram d.b.m. Virili*.

194 Quando vero eonceditur, † dirigitur ad
195 loeum vbi ſunt teſtes, nec talis loeus † poteſt allegari ſuſpectus, præcipuè ſi ibi adeſt copia Procuratorum, & Aduocatorum, vt in *Meleuitana nullitatis profeſſionis 5. Iunij 1650. coram R.P.D. meo Royas*.

De Immemorabili.

Cap. IV.

Quomodo probetur Immemorabilis.

Artic. I.

1 *Immemorabilis per quem modum probetur in Sacra Rota.*

2 *Articuli ſuper immemorabili qualiter confici poſſint.*

PRobatio immemorabilis de raro videtur facta cum requiſitis neceſſarijs, ideò, non ſine eauſa duxi apponendum exemplum, ad effectum, vt innoteſeat om-
1 nibus modus † à Sacra Rota in eius probatione requiſitus; Exemplum itaque erit: Huiuſmodi artieulos infraſeriptos, dat, facit, exhibet, & producit Procurator, & eo nomine, Reuerendiſſimi Ioannis Malgoi-
2 reti Procuratoris generalis in † Vrbe totius Sacri Ordinis Ciſtercienſium, & Abbatis Monachorum Monaſterij Beatæ Mariæ Populetti *Tarraconen. Diæceſis*, contra & aduerſus Dionyſium Ferrerium, omneſque alios &c. Quos petit recipi, & ad probandum admitti, in Curia, & extra; Teſtes ſuper eis, & tota cauſa examinari, non ſe adſtringens &e. Attento præſertim notorio ſuper eontentis in eis, quod expreſsè allegat, & de hoc expreſsè proteſtatur, non ſolum &e. ſed omni &c.

In primis Procurator prædictus, repetitis, & reproductis, reperi, & reproduci de ſtilo, & de iure ſolitis, ponit, & quatenus opus ſit, inhærens dicto notorio, & ſine illius præindicio, probare vult, & intendit.

Qualiter Monaſterium Beatę Marię Populeti, & eius Abbates, & Monaehi pro tempore eiuſdem Monaſterij, mediantibus Monachis præſentaris: à decem, viginti, triginta, quadraginta, quinquaginta annis, & per multum tempus ante, ita quod non adſit memoria in contrarium, & vſq; in præſentem diem, fuerunt, & ſunt in pacifica, & quieta poſſeſſione Prioratus, & Monaſterij S. Vineentij Martyris, vulgo nuncupati della Roſchetta, extra muros Ciuitatis Valentiæ, in illo præſentando Præſidentes vulgo vocatos Maiorales, illos ad nutum Abbatis dicti Monaſterij Populeti amouendo, & alios pro tempore admittendo, & præſentando, & alios actus faciendo, qui fuerunt, & ſunt ſoliti fieri à

veris

vetis Dominis, & Proprietarijs, & Poſſeſſoribus, de eorum Dominijs, & Monaſterijs; Quod totum fuit, & eſt publicum, manifeſtum, & notorium, & illi, qui hodie viuunt, ſic, id viderunt, audierunt, & intellexerunt ab alijs eorum maioribus, & antiquioribus à longo tempore iam defunctis, qui dicebant, & affirmabant, ita ſciuiſſe, audiuiſſe, & intellexiſſe ab alijs ſuis maioribus, & antiquioribus à multo tempore iam defunctis, dicentibus, & affirmantibus ſimiliter ſuis temporibus, ita illud vidiſſe, ſciuiſſe, audiuiſſe, & intellexiſſe ab alijs ſuis maioribus, & antiquioribus à longo tempore iam defunctis, qui dicebant, & affirmabant ſimiliter ſe ſuis temporibus, idem vidiſſe, ſciuiſſe, audiuiſſe, & intellexiſſe, & quod ſemper vſque ad præſens ſine intermiſſione, talis fuerat de vno in alterum publica, & communis traditio de præmiſſis, & quod nunquam, nec iſti, nec illi ſuis temporibus reſpectiuè, viderunt, ſciuerunt, audiuerunt, nec intellexerunt aliquid in contrarium. Et de illo vſque ad præſens continuò de omnibus ſupradictis, fuit, & eſt vox communis, & fama publica in præſenti Principatu Cataloniæ, publicum, notorium, & manifeſtū palam, &c. iuxta ea, quæ dicit *Rota in Abulen. Decimarum 12. Decembris 1650. coram R.P.D. Celſo inter volantes.*

Poſui vnicum articulum, quia vnicus ſufficit ad aliorum exemplum.

Quid ſit Immemorabilis.

Artic. II.

3 *Immemorabilis an faciat præſumptionem iuris, & de iure.*
4 *Immemorabilis an habeat vim legis, & æquiparetur priuilegio.*
5 *Immemorabilis an comprehendatur in generali diſpoſitione.*
6 *Immemorabilis an ſit comprehenſa in Concil. Trident.*
7 *Immemorabilis an comprehendatur in clauſula non obſtante quacumque diſpoſitione.*
8 *Immemorabilis an per Principem tolli poſſit.*
9 *Immemorabilis conſuetudo tollitur per reg. 8. Cancell.*
10 *Immemorabilis omnia facit ſolemnia.*
11 *Immemorabilis facit meliorem Titulum de mundo.*
12 *Immemorabilis præualet præſcriptioni centum annorum.*
13 *Immemorabilis corruit ſi iura, & inſtrumenta allegata contrariantur.*

SCiendum eſt autem, quod immemora-
3 bilis eſt inæſtimabilis conſiderationis,
quia † alij dixerunt, quod ex illa oritur
præſumptio Iuris, & de Iure, vt *Menoch.*
præſumpt. 131. num. 50. lib. 3.
Alij dixerunt quod habet vim legis.
Caſſador. deciſ. 2. de probat. Rota dec. 717. par.
4 *1. lib. 3. num. 9. diuerſ.* Alij vero † quod pari
paſſu ambulant priuilegium, & conſuetu-
do immemorabilis *cap. ſuper quibuſdam §.*
Præterea de verb. ſignific. Gonzal. ad reg. octa-
uam Cancellar. Gloſ. 33. num. 5. Pen. d. dec. 103
num. 3. 4. 7. & 46.
Alij, quod non intelligitur comprehēſa
5 † in generali diſpoſitione, & quod ſit ſpe-
ciali nota digna, *Gonzal. ad dictam reg. octa-*
uam, gloſ. 33. num. 2. Rota in Burgen. quinden-
niorum 15. May 1600. coram b. m. Corduba.
6 Alij verò, quod non videtur † comprehen-
ſa in Concilio Tridentino, niſi in ea ex-
preſſè legatur: *Gonzal. d. Gloſ. 33. num. 5.*
& alibi; Alij verò, quod in clauſula, non
7 obſtante quacumque † conſuetudine, illa
non dicatur comprehenſa, *Afflict. dec. 254.*
8 *nu. 5.* Alij, quod † non poſſit tolli per Prin-
cipem, vt apud *Roland. conſ. 59. num. 17.*
lib. 4.
Sed contra in materia reſeruationis, vi-
9 gore regulæ Cancellariæ † octauæ, tollere
conſuetudinem immemorabilem, dixit
Rota in cauſa Forolivien. 5. & 12. Decembris
1588. coram Seraphino, & in Carthaginen.
Portionis 29. Decemb. 1587. coram Blanchet-
to, & Caſalen. Canonicatus 29. Ianuarij 1604.
coram Litta in manuſ.
10 Alij, quod per eam, omnia † præſu-
mantur ſolemnia, *Rota in Tridentina Prio-*
ratus 10. Ian. 1594. coram b. m. Litta in fol.
11 Alij quod ex ea acquiratur melior † titu-
lus de mundo, *Rota dec. 4. num. 2. de teſtibus*
Alij etiam, quod eſt maioris virtutis im-
12 memorabilis, quam præſcriptio centum
annorum, *Nauar. de vſur. Gloſ. 15. num. 96.*
in antiquior. Mohedan. dec. 3. de iurepatr. & in
vna Mediolanen. iuriſpatronatus 21. Aprilis
1589. coram Comitulo, & Gonzal. ad reg. octa-
uam gloſ. 18. num. 45. & gloſ. 33. num. 4. Pen.
dec. 137. num. 20.
Sed iſta immemorabilis, non prodeſt
13 quando conſtat † de veritate in contrariū,
per eadem Iura, ſeu Inſtrumenta; quorum
tempus immemorabile allegatur. *Crauett.*
de antiquit. temporum, quarta Parte in princi-
pio quæſt. 12. pag. 434. Verall. deciſ. 304. parte
tertia.

Qua-

Quale tempus requiratur pro immemorabili,

Arric. III.

14 *Immemorabilis non diſcutitur in poſſeſſorio.*
15 *Immemorabilis an ſatis probetur per ſpatium 100. annorum.*
16 *Immemorabilis an ſupra centum annis probari debeat.*
17 *Immemorabilis minori ſpatio centum annorũ an probetur.*
18 *Immemorabilis hodie an ſit octuaginta annorum.*
19 *Immemorabilis ſeptuaginta annorum an ſuſtineatur.*
20 *Immemorabilis per ſexaginta annos an probetur.*
21 *Immemorabilis quinquaginta annorum an ſufficiat.*
22 *Immemorabilis an per quinquagintaſex annos probetur.*
23 *Immemorabilis nonaginta annorum approbatur à Rota.*
24 *Immemorabilis iudicis arbitrio iudicatur.*
25 *Immemorabilis an ſit probanda per teſtes, vel per ſcripturas.*
26 *Teſtes ſuper immemorabili cuius ætatis eſſe, & quid deponere debeant.*
27 *Immemorabilis excluditur conſtito de initio.*
28 *Immemorabilis qualiter excludatur contrarijs probationibus.*
29 *Immemorabilis an probetur per ſcripturas, & centum, vel ducentum annis.*
30 *Probata per teſtes an impediat manutentionem.*
31 *Euaneſcit ſi conſtat de initio, & nu. 34.*
32 *Ampl. ſi probetur controuerſa, vel ſolus rumor.*
33 *Imo ſi detur contra mille vnus actus contrarius.*

14 NEc minus diſcutitur in Poſſeſſorio.
Pen. deciſ. 80. num. 14.
Quale autem tempus requiratur? Alij
15 dixerunt † centum annorum, *Crauett. de antiq. temp. parte 1. num. 4.* vbi de communi, & communem eſſe affirmat *Innocent. in cap. veniens de verb. ſignific. Couar. in cap. Poſſeſſor in 2. parte §. 3. num. 6. & var. reſolut. lib. 2. cap. 7. num. 6.* & de magis communi *Gabr. concl. 1. num. 78. & 80. de præſcript.*
Alij dixerunt, quod requiritur tempus
16 ſupra annos † centum *Gabr. d. concluſ. 1. nu. 78. verſ. contrarium de præſcript. & Gloſ. in cap. 1. de præſcript. in 6.* Alij, quod ſufficiat
17 minus tempus † annorum centum, cum hominis vita fuerit abbreuiata *Simon de Pratis de interpret. vlt. volunt. lib. 5. dubit. 4. num. 31.* & de magis communi *Couar. var. reſol. lib. 2. cap. 7. num. 6. Gabr.* plures cumulat *concluſ. 1. num. 79. de præſcript.* Alij, quod ho-
18 diernũ tempus † immemorabile, eſt octuaginta annorum *Soccin. conſ. 89. num. 7. lib. 1. Ruin. conſ. 92. num. 10. lib. 4. Houded. conſ. 66.*
19 *num. 12. lib. 1.* Alij autem dicunt † de annis ſeptuaginta, vt *Fiuizan. dec. 17. Praxis Archiepiſcopalis Neapolitana cap. 63. num. 2. Ma-*
20 *ſcard. concluſ. 103. nu. 3.* Alij dicunt † de ſexaginta, *Honded. conſ. 17. nu. 59. lib. 1. Alex. conſ. 90. nu. 2. lib. 6. Caputaq. dec. 5. nu. 2. par. 3.*
21 Alij dicunt de † quinquaginta, *vt Laderch.*
22 *conſ. 10. num. 1.* Alij de † quinquaginta ſex, *vt Alexand. conſ. 90. nu. 2. lib. 6.* Alij de quadraginta, *vt Gabr. concluſ. 1. num. 80.*
Tiro autem tenendo opinionem Rotæ,
23 vel dicet ſufficere ſpatium † nonaginta annorum, vt dixit *in cauſa Mediolanen. Iuriſpatronatus 29. Aprilis 1611. coram Reuerendiſſimo Atrebaten. deciſ. 313. p. 1. rec.* vel eſſe
24 arbitrarium † Iudici, vt dicunt allegati per *Pedroe. conſ. 39. num. 146. Barz. dec. Bononien. 2. num. 45. Afflict. deciſ. 83. num. 3. Ruin. conſil. 141. num. 18. lib. 5. Honded. conſ. 66. num. 11. lib. 1.*
Iſta autem immemorabilis eſt proban-
25 da per teſtes, quia † per ſcripturas probari non poteſt, licet ſint in forma probanti. *Rota dec. 586. nu. 30. apud Peniam*, & illi debent habere tempore examinis, ſaltem an-
26 nos † quinquaginta quatuor, & debent deponere de viſu, tempore eorum cognitionis, & debent probare ea, quæ poſuimus in articulo, vt dicit *Gloſ. in cap. 1. in verb. memoria de præſcript. in 6.* quam refert & ſequitur *Rota in Egitanen. decimarum 5. Decembris 1625. coram b. m. Remboldo in fol.* quæ refert *Seraph. dec. 1102. nu. 2. & ſeq. Ludouiſ. deciſ. 444. num. 9. & eſt deciſ. 580. apud Peniam.*
27 Excluditur autem † immemorabilis, ſi conſtat de initio *Pen. deciſ. 475. num. 2. Rota in cauſa Toletana Decimarum de Capilla 2. Martij 1648. coram R. P. D. meo Veroſpio apud Dian. p. 9. fol. 404. & in Hiſpalen. decimarum 15. Februarij 1647. coram R. P. D. meo Meltio apud eund. Dian. ibid. fol. 388.*
Si autem, quis prætendit illam exclude-
28 re contrarijs † probationibus, & exceptionibus, eſt cauendum, quod ſeruetur diſpoſitio *tex. in l. 1. & 2. ff. de except. & l. quingenta C. de probat.* & videnda ſunt quæ notat *Baldus in l. fruſtra num. 2. C. de probat. Ludouiſ. deciſ. 201. num. 3.* Et ad propoſitum eſt etiam deciſio ſupradicta *in d. Cauſa Toletana Decimarum de Capilla coram d. R. P. D. meo Veroſpio.*
An etiam immemorabilis probari poſſit per ſcripturas, & an probetur tempore
29 † centum, vel ducentum annorum, eſt deciſio *in Marſicen. Iuriſdictionis 18. Februarij 1647.*

1647. *in fol. coram R.P.D. Bichio, & in Bononien. Archidiaconatus* 23. *Martij* 1648. *coram Eminentiſs. D. Card. Corrado in fol.*

30 Probata per Teſtes † an impediat manutentionem, *Rota in Hiſpalen. Decimarum* 25. *Iunij* 1649. *coram R.P.D. Bichio, & in Marſicen. iuriſdictionis* 18. *Febr.* 1647. *coram eodem.*

31 Quod euaneſcat, ſi conſtat † de initio, *Placen. decimarum* 21. *Maij* 1636. *coram b.m.*
32 *Pirouano*. Si probetur controuerſa, † imo
33 ſolus rumor, imo vnus actus contra † mille, vt in *Beneuentana Iuriſdictionis* 27. *Ianuarij* 1953. *coram R. P. D. Zarrate*. Et quod nõ admittatur eius probatio ſi conſtat de initio, *Ratisbonen. Canonicatus* 23. *Martij* 1637. *coram d.R.P.D. Pirouano.*

De Notarijs, & fide Inſtrumentorum.

Cap. V.

De qualitate Notariorum.

Artic. I.

1 *Notarios textus facit viles, & quare.*
2 *Hodie tamen ſunt in æſtimatione, & qui.*
3 *Notarij officium quid ſit.*
4 *Notarius non poteſt inſtrumentum facere niſi rogatus.*

1 QVamuis *tex. in l. vniuerſos C. de Decurio. lib.* 10. aſſerat † Notarios eſſe viles, ex quo exercent artem lucri faciendi cauſa: attamen verum eſt, quod hodierno tempore, quicquid dicat textus ille, ſunt in notabili æſtimatione,
2 qui Notariatum exercent † recta cõſcientia, & publico auctoramento, vt inquit *Alciat. ad l. merces la ſeconda num.* 21. *&* 29.
3 Eorum officium eſt † ſcribere facta, de quibus rogantur, nec vltra ſe ingerere poſſunt, vt inquit *Bald. in rubr. C. de fid. Inſtrum.* Neque poſſunt conficere inſtrumen-
4 tum † de his, de quibus non fuerunt rogati.

De officio, & poteſtate Notarij.

Artic. II.

5 *Notario aſſerenti inſtrumentum eſſe publicum creditur.*
6 *Inſtrumentum extenditur in folio, deinde regiſtratur in protocollo.*
7 *Inſtrumenti copia authen. deſumitur ex protocollo.*
Protocolli liber vocatur originale. ibid.
8 *Inſtrumentum in folio laceratur, facta extenſione in protocollo.*
9 *Inſtrumentum in folio cautius conſeruatur ad ſincerandas partes.*
10 *Inſtrumenti minuta conſeruata calumniarum pericula fugat.*
11 *Notarius dat fidem geſtis inter partes.*
12 *Notarius nõ poteſt rogari de incorporabilibus, ſed de viſis, & auditis.*
13 *Notarij ſimul & creantur iudices ordinarij.*
14 *Notarij tamen iuriſdictio non niſi in volentes exercetur.*
15 *Notarius probat negatiuam aſſerens non reperiſſe inſtrumentum.*
16 *Notario dicenti ſe aliud feciſſe in aliquo inſtrumento, non creditur.*
17 *Referenti non creditur, niſi conſtet de relato.*
18 *Notario ſe vidiſſe Inſtrumentum aſſerenti non creditur.*
19 *Notarij potius error, quam dolus præſumitur in inſtrumentis.*
20 *Notarij error quando præſumatur dolus, remiſſiuè.*
21 *Notarius non poteſt rogari niſi cognoſcat contrahentes.*
Notarius ſaltem teſtem debet cognoſcere cui ſint noti contrahentes. ibid
22 *Notarius an poſſit corrigere, mutare &c. ſcripta, remiſſiue.*
23 *Notarius pro quocumque delicto quomodo puniatur remiſſiuè.*
24 *Notarius obligatur pro Iuuene in officio delinquente.*
25 *Notarius condemnatus ratione officij, eo priuatus cenſetur, nec poteſt rogari.*
26 *Notario non creditur in actis collegialiter, niſi ſingulorum nomine expreſſo.*
27 *Notarius inſtrumentum cancellare, abſtrahere, vel comburere an poſſit.*
28 *Notarius validè ſtipulatur pro abſente, iuſque acquirit intereſſe habenti.*
29 *Notarius ius etiam poteſt acquirere non natis.*
30 *Stipulatio facta ad fauorem abſentis debet acceptari.*
Acceptatio ſtipulationis ab abſente, ſit ſola notitia ibid.
Notarius acquirit abſenti reuocabiliter, dummodo ius poſſit deferri. ibid.
31 *Notarius nõ poteſt ſtipulari pro abſente ſciens illius contrariam mentem.*
32 *Notarij creati à Papa, vel Imperatore, vndique poſſunt rogari.*
Idem de creatis ab habentibus auctoritatem à Papa, vel Imperatore. ibid.
Notarius creatus ab alio Principe rogari poteſt in ſuo territorio tantum. ibid.
Ne-

33 *Notarius an omnibus teneatur dare inſtru-
menta penes ſe exiſten.*
34 *Notario neganti, vel occultanti Inſtrumenta
an deferatur iuramentum in litem.*
35 *Notarius inhibitus in cauſa non poteſt teſtis
poſtea induci.*
36 *Notarius teſtis debet deponere per verba fa-
cti, & non iuris.*
37 *Notario, an teſti credatur, dicenti notarium nõ
ſcripſiſſe.*
38 *Notario, nec teſti creditur in pœnalibus.
Teſtis probare dicitur quantum probat Nota-
rius. ibid.*
39 *Notario magis quàm teſti in dubio creditur.*
40 *Teſtis vnus facit inditium contra Notarium.*
41 *Inſtrumenta facta in vno loco probant etiam
in alio.*

ET Notarijs aſſerentibus Inſtrumentũ
eſſe publicum, quodque ipſi confe-
5 cerunt, cum † Iuramento creditur. §. *Sed
& inſtrumenta, & §. ſi vero neq; ad nunciator.
Authen. de caut. & fid. Inſtr. Alex. conſ. 166.
num. 3. lib. 2.*
Qui primo loco, quando rogantur de
Inſtrumento, illud extendunt in liberculo,
6 vel in folio volanti, poſteaq; per politum
regiſtrant in protocollo, ex quo poſtea
7 authenticæ copiæ † deſumuntur, partibus
miniſtrandæ, taliſque liber vocatur origi-
nale. *Pariſ. conſ. 28. p. 2. gloſ. in §. illud auth.
8 de tabellionibus,* & † tale folium poteſt im-
punè lacerari poſt extenſionem in proto-
collo *Pariſ. d. conſ. 28. num. 25.*
Sunt tamen plures, qui ad cautelam di-
ctam minutam conſeruant. ad ſinceran-
9 das † partes, quatenus in aliquo dubita-
ri contingat: quod vidi ſeruari à pluribus
accuratis, & prudentibus practicis, puta
ab Hipolito Martolo apud A. C. & An-
drea Leonio in Cur. Capitolina, qui hac
ratione poſt multos annos à die inſtru-
menti oſtendentes minutas partibus que-
rulis, illarum ora occluſerunt, vt pericu-
10 la † fugiant calumniarum.
Iſtorumque induſtria non eligitur ad
11 ſcribendum, ſed ad hoc; † vt dent fidem
geſtis inter partes, §. *nos autem Authen. de
tabellionibus, & Pariſ. vbi ſupra nu. 30.*
Non tamen poſſunt ſcribere ea, quæ
ſub ſenſu corporeo cadunt, ſed dumtaxat
12 ea quæ tali ſenſu † percipiuntur, vt puta
quæ viderunt, & audiuerunt coram ſe à
partibus fieri proprijs oculis, & auribus
*d. §. nos autem verb. habeant in auth. de tabel-
lionib. & §. ſi non, in authen. de hæred. & Fal-
cid.*
13 Quod ex creatione ad notariatum †
creentur & ipſi Iudices ordinarij, dicit
Oddus de reſtit. q. 32. num. 11. Certum eſt ta-
14 men, quod exercent † iuriſdictionem in
volentes *Bald. conſ. 105. col. 2. lib. 3. Franc.
Marc. deciſ. 489. p. 1.*
15 Si faciunt diligentiam inter eorum ro-
gitus pro perquirendo aliquo Inſtrumen-
to, & fidem faciant non reperiſſe, probant
negatiuam ſecundum *Surd. deciſ. 331. nu.*
16 *1.* Et ſi aſſerunt † in aliquo Inſtrumento
ſe aliud feciſſe, in hac aſſertiua non credi-
tur, cum non credatur referenti, niſi con-
17 ſtet de tali † relato per eius regiſtrarionem
*Franc. Marc. ib. n. 3. Natt. conſ. 663. n. 4. Boer.
deciſ. 281.* Ijdem etiam dicunt, quod non
18 probant, etiamſi † dicant tale inſtrumen-
rum vidiſſe, ſemper enim eſt opus, quod
relatum inſeratur, vt probent. *Boer. d. deciſ.
281.* & dicit *Ludouiſ. deciſ. 275.*
Si in eorum inſtrumentis reperitur ali-
19 quis error, potius † præſumitur error,
quam dolus *Gabr. concluſ. 2. num. 6. de fid.
inſtrum. Seraſin. de priuil. Iuram. priuil. 31. n.
61. Maſcard. concluſ. 644. Peruſ. deciſ. 13. nu.
68. Grãmat. deciſ. 60. num. 6.* Sed vide fal-
20 lentias † apud eundem *Gabriel. & Seraph.
& Grammat.* locis citatis.
Sed non poſſunt rogari de Inſtrumen-
21 tis, niſi cognoſcant perſonas, quæ † ſe
obligant, vel vnum ex teſtibus, qui iuret
contrahentes non notos notario cogno-
ſcere, iuxta *conſtitutionem 71. editam à Pau-
lo V. ſuper reformatione Tribun. Vrbis tit. de
Notarijs.*
An autem ex interuallo poſſint corri-
22 gere, mutare, & emẽdare, † quæ ſcripſerũt,
vide *Bald. conſ. 248. lib. 1. & Mandell. conſ.
10. & 19.*
Si delinquant in officio, vel extra offi-
cium, & pro quocumque crimine, puta
23 † falſitatis, barattariæ, vel omiſſionis, an
priuentur officij exercitio, vel aliter pu-
niantur, vide *Rot deciſ. 812. 769. 754. par. 1.
in nou.*
24 Pro Iuuenibus † delinquentibus in of-
ficio oblgantur ipſi Domini, de mente
conſtitutionis Pij IV. quam refert *Seraſin.
deciſ. 727 in fine.*
Qui eſt condemnatus de delicto com-
25 miſſo in officio, cenſetur † priuatus offi-
cio, nec poteſt amplius conficere inſtru-
menta, *Rot. d. deciſ. 769. par. 1. in nou.*
Si aſſeritur aliquid collegialiter fuiſſe
26 factum, non creditur, ſed † eſt neceſſe,
quod exprimat nomina ſingulorũ. *Gabr.
d. concluſ. 2. de fid. Inſtrum.*
Aliqui etiam putant, quod Notarius
27 poſſit inſtrumentum cancellare, † ſeu ex
rogitibus abſtrahere, & comburere, ſi par-
tes ita velint, dummodo fiſco, aut alteri
non præiudicetur, *Imol. in l. acta in prin. de
re iud.*

Pro

Pro abſentibus validè ſtipulatur, iuſq;
28 ex Inſtrumentis † reſultans pro omnibus
quorum intereſt acquirit, de comm. *Abb.*
in c. dudum in fin. de conner. coniug. & am-
29 pliatur quod acquirat, etiam pro non na-
tis, *Theſaur. deciſ. 20. & dixit Rota in Ro-
mana pretij officiorum 8. Iunij 1629. coram
b.m. Coccino in fol.* vbi declaratur quod de-
30 bet etiã acceprari † ab abſente, & quod pro
acceptatione ſufficit notitia, & quod ac-
quiſitio dicatur facta reuocabiliter, ita vt
ante accepratìonem, Ius poſſit deſeri;
Quod etiam declaratur, Notariũ ſcilicet
31 pro abſente ſtipulari non † poſſe, quando
conſtat de coutraria mente ſtipulantium,
vt dixit *Rota coram Remboldo in Romana
domus 20. Nouembris 1624. in fol.*

Creati à Papa, & Imperatore poſſunt
vbique locorum de Inſtrumentis rogari
*Rot. deciſ. 133. p. 2. in nouiſs. Franc. March. de-
ciſ. 489. p. 1.* quod amplia etiamſi fuiſſent
32 creati ab habentibus † auctoritatem à
Papa, & Imperatore, vt dixit ibidem *Rot.*
De cętero enim creati ab aliquo Principe,
non extendunt iuriſdictionem in rogan-
do extra territorium creantis, *Gabr. concl.
2. de fid. inſtrum. Franc. March. d. deciſ. 489.
Rot. deciſ. 1. de fid. Inſtrum. in nou.*

An autem teneantur omnibus dare in-
33 ſtrumenta, de quibus † fuerunt rogati,
vel penes ipſos exiſtentia, vide *Oſaſch. dec.
57. Innocent. in c. 1. nu. 1. Speculat. de inſtrum.
edit. §. videndum, Caſtrenſ. in l. Procurator nu.
3. C. de eden.*

Et an contra ipſos detur iuramentum
34 in litem, † ſi occultant talia inſtrumenta,
vel illa habere negant, vide *Seraphin. de
Iuram. priuil. 31. num. 61.*

An etiam adhibitus in cauſa, poſſit po-
35 ſtea induci † tanquam teſtis; *Angel. nega-
tiuè reſpondit in l. Domitius, & Caſtrenſ. ibid.
num. 3. ante med. ff. de teſtam.*

Si teſtis eſt Notarius, vt in *d. l. Domitius
Labeo de teſtam. Grat. conſ. 66. num. 14. lib. 1.*
36 debet deponere per verba facti, & non
Iuris.

An etiam teſti neganti dixiſſe id, quod
37 Notarius ſcripſit, † vel magis credatur
Notario, vide *Surd. dicentem neutri creden-
dum eſſe conſ. 550. num. 5. & vide Nell. de op-
poſit. contra teſtes, circa finem.*

Sed in hoc aduerte, quod ſi agitur de
puniendo teſte, & tunc verum eſt, quod
38 neutri credatur, † quia tantum dicitur
vnus probare, quantum probat Notarius
*Clar. q. 53. ver. quintus, & §. Falſum ver. po-
ne teſtis, in iſto caſu magis creditur teſti, Gram.
deciſ. 60. num. 18.*

Si igitur dubitatur an magis credatur
39 Notario, vel teſti, communis eſt † opinio
vt magis credatur Notario, *Clar. d. q. 53.
verſ. quintus, Grammat. d. deciſ. 60. nu. 11.*
40 Etiam vnus teſtis † facit inditium con-
tra Notarium, *Ioſeph Ludouic. Lucen. deciſ.
13. num. 30.*

Et licet dixerim ſupra, quod extra ter-
ritorium rogari non poſſint, attamen
41 ſciendum eſt, quod inſtrumenta † facta
in territorio probant etiam extra territo-
rium *Rot. deciſ. fin. de fid. Inſtrum. in nou.*

De pœnis, quas Notarij incurrunt.

Artic. III.

42 *Iura producta, Actuariorum in curia ſæpè per-
duntur.*
*Notarij actuarij tenentur custodire iura pro-
ducta. ibid.*
43 *Notarij actuarij condemnantur ad damna a-
miſſorum iurium.*
44 *Notarius tenetur pro ſcriptura perdita de fal-
ſo, etiam allegata.*
*Notarius tenetur etiam de productis tempore
anteceſſoris. ibid.*
45 *Notarius tenetur etiamſi facta diligentia do-
ceat deperditam ſcripturam.*
46 *Notarius an excuſetur probans amiſſionem ex
iuſta cauſa.*
47 *Notarium actuarium non excuſat amiſſionis
iuramentum.*
48 *Notarius amittens ſcripturam præſumitur in
dolo, vel culpa.*
49 *Notarius an & quomodo teneatur ad ſummam
in ſcriptura deperdita contentam.*

SÆpè etiam euenire ſolet, quod Actua-
rij ex eorum, vel negligentia, vel in-
curia, ſunt cauſa, quod Iura in eorum
42 † officijs producta amittantur, ſed ſo-
lent luere pænas amiſſionis, quia cum
teneantur cuſtodire, vt dicit *Dec. in cap.*
43 *1. num. 46. & 53. de probation.* Ita con-
demnantur † ad damna, quæ partes pa-
riuntur ex dicta amiſſione, quæcumque
ſint, vt fuit annis præteritis deciſum in
*Romana ſocietatis lignorum 31. Ianuarij con-
firmata 10. Iunij 1648. coram R.P.D. Meltio
in fol.*

Quod procedit etiamſi ſcriptura pro-
44 ducta fuiſſet † allegata de falſo *l. 2. §. hoc
interdicto ff. de tab. exhib.* Etiam quod fue-
rit producta tempore eius anteceſſoris,
*l. ſi quis ex argentarys, §. cogitur, & l. quadam
§. Nihil intereſt ff. de eden.*

Et ampliatur etiamſi doceret illam
45 fuiſſe deperditam † & faceret diligentiam
inter ſcripturas & illa non fuit reperta,
Rota in Romana Depoſiti 9. Iunij 1595. corã

clar. mem. Card. Pamfilio apud Farin. conſ.
lib. 1. deciſ. 297. quod ſecus fortaſſe eſſet,
46 † ſi probaret caſum amiſſionis concluden
ter ex aliqua iuſta cauſa, *Bart. in d. l. ſi quis*
ex argentarijs §. an vero hæredes num. 2. ff. de
eden. Onded. conſ. 59. num. 17. lib. 1.

Declara præmiſſa procedere, etiam
47 quòd talis actuarius cum † iuramento
amiſſionem firmaret, vt dicitur *in d. Ro-*
mana depoſiti coram clar. mem. Cardin. Pam-
filio.

48 Præſumitur enim in dolo, † vel culpa
Anchar. conſ. 316. num. 4. Duran. conſ. 159.
num. 5. lib. 2. Gozad. conſ. 17. num. 11. & dici-
tur in eod. Romana depoſiti.

Intereſſe autem ad quod tenetur, erit
ſumma contenta in ſcriptura, ſi illa
49 alibi haberi non poſſit, † vt apoca
priuata; ſecus ſi eſſet Inſtrumentum,
quod aliundè poſſet recuperari, vt dici-
tur in *d. Romana depoſiti coram Pamfilio, &*
d. Romana Societatis lignorum coram R. P. D.
Meltio.

De fide Notarij,

Artic. IV.

50 *Notario non creditur in extraiudicialibus ſine teſtibus.*
51 *Notario bene creditur ſoli, etiam in iudicialibus.*
52 *Notario non creditur niſi de actu à ſe, & coram ſe, & teſtibus geſto.*
Notarius Parti non nocet errando. ibid.
53 *Notario de præteritis atteſtanti non habetur fides.*
54 *Notario ſe rogatum de mandato procuræ aſſerenti, neque credendum eſt.*
Notarij aſſertio ſuper rogita, mandati procuræ adminiculat. ibid.
55 *Notario an credatur aſſerenti in Inſtrumento, cauſa cognitionem adfuiſſe.*
56 *Notarij de ſibi data commiſſione rogatorum aſſerentis, non adhibetur fides.*
57 *Notario ſe de falſo rogatum dicenti, credatur an non.*
Notario creditur aſſerta falſitas veriſimilis. ibidem.
58 *Notarij confeſſio in articulo mortis emanans fidem meretur.*
59 *Notario committitur examen teſtium, ſed eidem non ſubdelegatur in totum.*
60 *Iudicis iuriſdictio eſt citare teſtes, & eorum iuramenta recipere.*
61 *Notario poteſt dari facultas citandi, ſed non ſimul rogandi.*
62 *Notarij fides in dubio non debet haberi.*
63 *Notarius tamen ſuſpectus non poteſt examinare ſine adiuncto deputato.*
64 *Notarij fides aliquando fuit ſuſpecta Rotæ.*
65 *Notarij quotidiè varijs modis falſa inſtrumenta fabricant.*
66 *Notarij aliquando fideiuſſores minus idoneos recipiunt.*
67 *Notarius ſucceſſor patitur pro fideiuſs. non idoneo ab anteceſſore recepto.*
68 *Notarius habetur adinſtar iudicis in fideiuſs. tutoris pupilli.*
69 *Iudex inſufficientem fideiuſs. pupillo deputans ad intereſſe tenetur.*
70 *Iudices quomodo cautè decernant fideiuſſiones officio Notarij.*
Notarius tenetur ad intereſſe recepta fideiuſs. non idonea. ibid.
71 *Notarius non tenetur pro fideiuſs. habili tempore receptionis.*
72 *Notarius neque Iudex tenetur approbatore recepto.*
73 *Notarius non tenetur, ſi iudex mandet recipi talem fideiuſ.*
74 *Notarius non tenetur de fideiuſs. recepto coram parte non reclamante.*
Notarius tamen excuſatur conſtito de præſentia, & non reclamatione. ibid.
75 *Notarius actuarius excuſatur, ſi publicè valdè diues habeatur fideiuſſor.*
76 *Notarij officium circa receptiones fideiuſſorū remiſſiuè.*

IN extraiudicialibus non creditur No-
50 tario ſine teſtibus, † vt inquit *Tiber.*
Saluſt. in ſua praxi lib. 1. c. 16. num. 7. Secus
autem in iudicialibus, vt puta in decretis
51 interlocutorijs, in † receptione Iuramen-
torum teſtium, & ſimilibus, *Ludouiſ. deciſ.*
368. num. 6. prout ſi dicant recepiſſe iura-
mentum in forma, vt in *Calagnritana ob-*
lationum 26. Martij 1590. coram b. m. Comi-
tulo deciſ. 556. p. 4. diuerſ. & lib. 2. conſ. Farin.
deciſ. 47. & in Sutrina Fendi 17. Ianuarij
1574. coram fel. record. Clem. VIII. in fol.

Sicuti neque ei creditur de alio actu,
52 quam à ſe geſto, † cum credatur ſolum de
geſtis coram ſe, & teſtibus: & ſi Notarius
errat non poteſt parti nocere, *Rot. in Auel-*
lina, ſeu nullius reſciſſionis concordiæ, vel
vnionis 28. Aprilis 1595. coram b. m. Gipſio
in fol.

Prout neque ei creditur atteſtanti de
53 præterito, † *Pnt. deciſ. 61. lib. 1.* qui refert,
& ſequitur *DD. in c. quoniam contra, &*
DD. in auth. ſi quis in aliquo. & in Caligurit.
Iuriſdict. de Nagera 11. Aprilis 1622. coram
Vbaldo ſen. deciſ. 160. apud Poſt. de manut.
54 Sicuti neque † ſi diceret ſe rogatum de
mandato procuræ, ſed hoc facere magnū
adminiculum, dixit *Rot. apud Ludouiſ. dec.*
275. n. 5.

Item

Digitized by Google

Item neque ſi aſſerat in inſtrumento
55 adfuiſſe cauſæ cognitionem, vt firmat
Gabr.concluſ.5.nu.28.de ſent.lib.2. ſed contra
*nu.29.*vide tamen concordiam *ſub nu.*
30. & *31.*

Item neque ſi aſſerat ſe rogatum de ſibi
56 data Commiſſione, † quia agitur de propria
vtilitate, vt conſiderat *Rot. in Romana
expeditionum,ſeu mercedis 14.May 1616
coram b.m.Buratto deciſ.174.apud eund.*

Item quod neque credatur illi, ſi aſſe-
57 rat † ſe rogatum de falſo inſtrumento in
præiudicium tertij, niſi falſitas ſit veriſimilis,
& aliunde corroboretur, dicitur in
*Bononien.Legati 27.Martij coram b.m. Merlino
apud eius impreſs.* Et niſi prout in *d.Bononien.*
confeſſio Notarij emanaſſet in ar-
58 ticulo † mortis, prout de facta in patibulo
dixit *Rot. in eadem cauſa 4. May 1629.
coram Card. Virili in fol.*

59 Licet etiam poſſit † eidem committi
nudum miniſterium examinis teſtium, vt
inquit *Ludouiſ.deciſ.368.nu.3.vbi add.nu.9.*
Non tamen poteſt ille ſubdelegari ad to-
60 tum examen, vt puta, quia citatio teſtiũ
& receptio iuramentorum ipſorum, capiunt
iuriſdictionem, quæ ad Iudicem
ſpectat, vt dicunt *dd.Adden.num.9.*

Sed quod illi poſſit dari facultas citan-
61 di, dummodo † non detur facultas rogandi,
dicit *Serafin.deciſ.781.num.5.*

Et quamuis de fide Notarij dubitari
62 non debeat, vt dixit *Rota in Romana hæreditatis
de Arrigoniis.23.Januarij 1627.coram
b.m.Virili.* Adhuc tamen ſi recuſatur, vt
63 ſuſpectus, non poteſt † examinare teſtes
ſine præſentia adiuncti deputati, *Rot.corã
Remboldo in Elnen.decimarum 3.Iunij 1624
in fol.*

64 Fortaſſe quia Rota † aliquando ſuſpicata
eſt de eius fide, vt in *Comen. Habitus
14. Iunij 1613. coram b. m. Pirouano deciſ.
504.p.1.rec.* & certum eſt, quod reperiuntur
aliqui adeo conſcientiæ deprauatæ,
vt inſtrumenta falſa quotidie fabricent,
& adhuc non erubeſcunt, in teſtamentis
65 apponere teſtes, † antea mortuos, vel qui
per impoſſibile interuenire potuerint, &
ſunt cauſa magnarum litium, vt monet
Rota in d. Bononien. Legati ſuperius enunciata.

Sed neque deſunt alij etiam officiorum
publicorum Domini, qui alienarum pecuniarum
periculo adeptis officijs, in
fraudem creditorum, Pupillorum, & Viduarum,
vltra ſolitum rogitum recepta
66 mercede, † & quandoque conſiderabili,
recipiunt fideiuſſiones à Iudicibus demandatas
minus idoneas, & apparentes,
in maximum etiam præiudicium ſucceſ-
67 ſorum in eorum officio, † quod ſemper
remanet obligatum, licet fortaſſe decretum
in aliorum fauorem reperiatur reſeruatum,
quia eſt certum, quod Notarius,
ex generali conſuetudine totius mundi,
68 iudicatur ad inſtar Iudicis † in fideiuſſione
tutoris pupilli, *Ioſeph Ludouiſ. Lucen.
deciſ.33.num.3.Clar.q.46.verſ.cæterum, Farin.q.33.num.88.ad
med.*

Dixi, ad inſtar Iudicis, quia etiam Iu-
69 dex, qui deputat Pupillo † tutorem, cum
minus ſufficienti Fideiuſſore, tenetur ad
intereſſe, *l.1.§.ſi præſes, verſ. ſciendum ff.de
Magiſtrat.conuen. §.ſciendum, inſtit.de ſatiſd.
tut.Ioſeph Ludou.Lucen.d. deciſ.33.* Et ideo
Iudices cautè agunt in decernendo, quod
Notarius accipiat talem, vel talem, ſed ſo-
70 lum mandant dari fideiuſſores; † quia
tunc negocium dicitur remiſſum riſico
Notarij, & Notarius tenetur ad tale Intereſſe,
*d.l.1.§.ſi præſes, & l. 1. C. eodem tit.
Clar. ibidem verſ. cæterum, Ioſeph Ludouiſ.
vbi ſupra, & Farin.ibidem.*

Quod tamen limitatur Primo, ſi de
71 tempore fideiuſſionis † receptæ, fideiuſſor
eſſet idoneus, & poſſideret immobilia
ſufficientia *Farin.vbi ſupra num. 79. verſ.
& in propoſito, & num. 93. Ioſeph Ludou.
ibidem num. 14.*

Secundo, quando Iudex, vel Notarius
72 acceperunt approbatorem † *Farin.ibidem
num.85.& Ioſeph Ludou.ibid.nu.5.*

Tertio limitatur quoad Notarium,
73 quando Iudex mandat † recipi talem,
*Farinac. ibidem num. 84. Ioſeph Ludouiſ.
num. 13.*

Quarto etiam limitatur, quando Nota-
74 rius recipit tales fideiuſſores in † præſentia
partis non reclamantis, & de præſentia,
& de non reclamatione appareat, *Farin.
ibidem nu. 92. & Ioſeph Ludou. nu.16.*

75 Quinto, quando actuarius † recipit fideiuſſorem
de notorio multum diuitem,
quia tunc excuſatur à publica æſtimatione,
Farin.ibid.num.91.

76 Et ſi plura de his † deſiderantur, adeundi
ſunt ſupradicti, à quibus materia purius
pertractatur.

De ſcriptura publica, & priuata.

Artic. V.

77 *Notarius facit ſcripturas publicas, & priuatas, quæ differunt à publicis.*
78 *Notarius non inhibet vti priuatus, niſi conſtet de ordine.*
79 *Notario nõ creditur, niſi probet ordinem inhibendi.*

80 Notarius ordinem inhibendi debet probare per teſtes.

81 Subſcriptio debitoris plenè probat ſcriptum à tertio.

82 Subſcriptio obligat mandantem.

83 Manus debitoris in apochis obligatorijs quando recognoſcatur.

84 Scriptura publica dignoſcitur, ex ſolemnitatibus, & quibus.

85 Notarij ſignum an ſit neceſſarium in ſcriptura publica.

86 Notarius ſignum ab initio deſumptum mutare nequit.

Notarius mutans ſignum tenetur pœna falſi. ibid.

87 Notarius ſolemnitates omittens tenetur ad damna partium.

88 Notarius negligens, nec benè ſcribens, tenetur ad damna.

89 Notarius tenetur, ſi non ſeruet ſolemnitatem, vel ſeruatam non ſcribat.

90 Notarius debet ſcire, & ponere ſolemnitates in inſtrumentis.

Solemnitates Inſtrumentorum ſunt decem neceſſario apponendæ. ibid.

91 Inuocatio SS. Nominis D. N. Ieſu Chriſti poni debet in ſcriptura.

92 Annus Pontificatus poni debet in ſcriptura, & ſi erretur, quid?

93 Annus D. N. Ieſu Chriſti requiritur in ſcrip. publicis.

94 Indictionem publicis ſcripturis Notarius apponat.

95 Indictionem non omnes ſciunt, & ſic facilè errant.

96 Comitatiua temporis neceſſaria, & quæ ſignificant tempus.

97 Signum Notarij hodie requiritur, & an de iure, vel de ſtilo.

98 Inſtrumentum redditur nullum abſque Notarij ſigno.

99 Inſtrumenta hodie in protocollis debent ſubſcribi à Notario.

100 Inſtrumentum debet à Notario præter ſignum eſſe ſubſcriptum.

101 Inſtrumentum fieri debet cum duobus teſtibus & Notario, & partibus rogatis.

102 Teſtes in Codicillis, & Teſtamentis quot requirantur.

103 Teſtamentum coram Parocho, & Confeſſario valet cum duobus teſtibus.

104 Inſtrumentum diem, menſem, & annum habere debet.

105 Inſtrumentum vitiatur ex omiſſione temporis.

106 Hora in inſtrumentis ad cautelam non inutilis eſt.

107 Locus contractus, & locus loci exprimatur in inſtrumentis.

108 Notarius debet narrare geſta, & ſeriem contractus.

109 Notarius ob imperitiam, & negligentiam tenetur ad intereſſe.

110 Notarius non ſeruatis neceſſarijs moleſtari poteſt de falſo.

111 Notarius neceſſaria ſeruare an teneatur in teſtamentis tantum.

112 Notarius errat committendo, & omittendo, & ponendo quod non fuit.

113 Solemnitates inſtrumentorum non poſſunt renunciari à partibus.

114 Notarij error non nocet Partibus.

115 Notarius errans in anno Domini punitur, & quare.

116 Notario tamen fauet Mandell. niſi probetur Notarij dolus.

117 Notarius addere, vel minuere, vel poſtillas addere an poſſit.

118 Notarij priuati amplius creari nequeunt.

Notarij non ſtatim ac accuſati, priuantur. ibid.

119 Inſtrumentum an corrigi poſſit de partium conſenſu.

120 Notarius non corrigat inſtrumentum, ſed cautius aliud conficiat.

121 Inſtrumento non extenſo ſtatur extenſioni Notarij poſtea factæ.

Notarius extendendo inſtrumentum, non poteſt mutare ſubſtantiam matricis. ibid.

122 Notarius varians extenſionem inſtrumenti à matrice, poteſt torqueri.

Notarius varians inſtrumentum corporaliter, & in intereſſe, punitur. ibid.

123 Notarius occultans inſtrumentum qualiter puniatur, remiſſiuè.

124 Clericus, & cæteri Eccleſiaſtici Notarij eſſe nequeunt.

125 Inſtrumenta valent à Clerico facta ante Clericatum.

126 Decuriones Ciuitatum Notarij eſſe nequeunt, acta tamen exercent.

127 Doctor Notarius eſſe nequit, acta tamen exercere poteſt.

Procurator notariatum exercere nequit. ibid.

128 Notarius ſibi, neque in ſuam vtilitatem ſtipulari poteſt.

Notarius non poteſt rogari de inſtrumento, in quo habeat intereſſe. ibid.

129 Notarius an ſubſcribere debeat toto inſtrumento præſcripto.

130 Notarij debent citò in protocollis inſtrumenta regiſtrare.

131 Notarij plures an poſſint de eod. inſtrumento rogari.

132 Inſtrumentorum verba ſunt partium, & non Notarij.

133 Notarius rogatus à partibus, ab illis præſumitur informatus.

Notarius dicitur rogatus præſente vtraque parte. ibid.

134 Notarios creare ad Principem ſpectat.

Nota-

Digitized by Google

135 *Notarioq; creditur ob Principis auctoritatem, legis diſpoſitione, & conſuetudine.*

136 *Notarius quod iuramentum præſtare debeat remiſſiuè.*

137 *Notarius quomodo duobus, vel pluribus teſtibus vti debeat.*

138 *Crimen ſuppoſitionis perſonæ grauiſſimum eſt.*

139 *Notarius ob ſuppoſitionem perſonæ de falſo argui poteſt.*

Notarij Domini laneis, & Iuuenes illorum ſericis vtuntur veſtibus. ibid.

140 *Notarij diuidunt hæreditates, & pecunias litigantium, & fil. fam.*

141 *Notarij viles qui dicantur iuxta ſenſum l. vniuerſos C. de Decurionib.*

Notarij aliorum bona recipientes, quas pœnas ſubierint. ibid.

142 *Notariorum circa officium plura tradit Saluſt. Tiber.*

143 *Notariorum officium reformatum eſt à conſtitutionibus.*

NEque ſemper Notarius facit publicas ſcripturas, vt ſunt requiſita in *cap. 1. de fid. Inſtrum.* Sed etiam aliquando
77 † illas facit tanquam priuatus priuatas, & iſta non dicitur publica *gloſ. in l. ſi quis decurio in verbo ſcripſerunt C. ad l. Corn. de de falſ. Lucas de Penna in l. generali num. 51. poſt med. C. de tabul. lib. 10. Aſin. de execut. §. 1. cap. 5. circa fin. Vincen. Franc. decif. 95. num. 8.*

78 Et quando vti priuatus † ſcribit, debet conſtare de ordine, *Iaſ. in l. quadam, §. Nihil intereſt ff. de eden. Gabr. concluſ. 3. in fin. de*
79 *præſu.* Quia illi non debet credi, † niſi probetur talis ordo, *Rom conſ. 204. nu. 3. Imol. conſ. 91. nu. 2. Dec. conſ. 510. Menoch. conſ. 98. num. 17. Ancar. ſingul. 41. Grat. c. 183.* Et ta-
80 lis ordo practicatur, † quod probetur à teſtibus, *Rot. in Romana Pecuniaria 3. Decembris 1593. coram clar. mem. Card. Pamfilio apud Pariſ. de Salu. decif. 53.*

81 Scripta tamen à tertio, & ſubſcripta à debitore, plenè probat *§. 1. inſtit. de empt. & vendit. & dixit Rota in Romana pecunia-*
82 *ria coram d. clar mem. Pamfilio.* † Tunc enim obligat mandantem *l. diuus §. ſenatus de falſ. Cabal. ſup. conſt. March. gloſ. 2. c. 4. num. 4. lib. 5.*

Si autem eſſet facienda recognitio manus debitoris, ſi fuiſſet mortuus, dubitatur
83 valde an ſufficiat recognoſci † per teſtes dicentes habere notam manum, quia in apochis obligatorijs videtur neceſſe, quod teſtes, qui debent illam recognoſcere, fuerint præſentes illius confectioni, vt teſtatur *Rot. in Bononien. de Mangiolis 13. Martij 1626. coram Remboldo in fol.*

84 Quando autem † publicas facit, dignoſcitur ex ſolemnitatibus indicatis *in d. c. 1.*
85 *de fid. Inſtrum.* An † autem ſignum illius ſit de neceſſitate, vide *Gratian. in addit. ad decif. Marsh. dec. 167.*

86 Neque Notarius poteſt mutare † ſignũ ab initio deſumptum. *Lucas de Penna in l. generali C. de tabul. lib. 10. Aſin. de execut. §. 1. c. 6. nu. 1. Bald. in prohem. num. 16. & ſcribendum in l. fin. C. de aſſeſſor.* Adeo vt, ſi mutaret, teneretur pœna Falſi, vt dicit idem *Bald. loco cit.*

87 Sique obmiſerit † ſolemnitates requiſitas, tenetur parti ad damna, & intereſſe, *Bald. in l. ſiminum. 3. & 4. C. de Magiſtrat. conuen. Vital. clauſ. de error. not. circa finem fol. 203. Ioſeph Ludou. Lucen. decif. 19. num. 67.*

88 Idem euenit † illi, ſi fuerit negligens, & non benè ſcripſit, ità quòd non recordetur, nec veritas ſciri poſſit, *Vital. ibidem & Ioſeph Ludou. Lucen. decif. 93. num. 3. per l. librarius ff. de reg. iur.*

89 Et eſt idem ſi † ſolemnitas non eſt ſeruata, ſed non ſcripta, *Vital. vbi ſupra num. 12. d. fol. 203. Seraphin. de priuil. Iura. priuil. 31. num. 97.*

90 Cum igitur ad Notarium ſpectet † ſcire, & apponere ſolemnitates, debet recordari illas eſſe decem infraſcriptas.

91 Et quod prima eſt inuocatio † Sanctiſſimi Nominis D. N. Ieſu Chriſti, vt habetur *in auth. vt præponatur nomen Imperatoris in princ. & tradit gloſ. in l generali Cod. de tabell. lib. 10. Natt. conſ. 329. num. 1. lib. 2. Lanfranc. in praxi c. 9. num. 16. Aretin. in §. item verborum nu. 5. Specul. tit. de inſtrum. edit. §. 1. num. 1. Onded. conſ. 96. num. 3. lib. 1.*

Secunda, annus Pontificatus, quia ſi er-
92 raretur † in illo præſumeretur dolus, & lata culpa, omnes enim illum ſciunt. *Vital. Clauſ. de errore num. 12. fol. 203. Felin in c. 1. de fid. Inſtrum. & Onded. conſ. 66. nu. 4. & 41. lib. 1.*

93 Tertia, requiritur annus Domini † Noſtri Ieſu Chriſti, *Specul. de inſtrum. edit. §. 1. num. 2. & Felin. vbi ſup.*

Quarta erit Indictio, in qua multi imperiti, qui neſciunt computare, faciliter
94 errare poſſunt, vt inquit idem *Vital. d. Clauſ. de errore nu. 9. fol. 203.* Ratio eſt, quia
95 non ſic ſcitur † ab omnibus, vt idem *Vital. vbi ſup. num. 12. Specul. d. §. 1. num. 1. Ioſeph Ludou. Lucen. decif. 13. per totam, Felin. in d. cap. 1. de fid. inſtrumen. & Onded. vbi ſupra.*

96 Hæc tria ſuperius dicta † dicuntur concomitatiua temporis neceſſaria, quia ſignificant tempus *Bald. in prohem. C. nu. 12. Felin. vbi ſup.* & ſuper hoc vide *Aſin. ibid. d. §. 1. c. 6. num. 4.*

Quin-

Digitized by Google

Quinta, ſignum Notarij, licet non reperiatur in iure cautum requiri, quod ſit de ſubſtantia inſtrumenti, vt inquit Corn. cõſ. 326. num. 3. lib. 3. Aret. vbi ſupra, & Specul.
97 & Felin. locis citatis; † Attamen hodie omnes DD. tenent communiter requiri de ſubſtantia, vt dicunt Lucas de Penna in d. l. generali Cod. de tabul. lib. 10. Angel. conſ. 120. Bart. in l. Prætor §. ſi initium num. 32. de eden. Boer. q. 36. num. 8. & q. 37. nu. 10. Crauet. conſ. 72. num. 4. Aſin. vbi ſup. Rot. deciſ. 76. & 250. p. 1. diuerſ.
98 Quod adeo verum eſt, quod ex † omiſſione ſigni, inducitur nullitas inſtrumenti Bald. in l. teſtium §. ſi quis, de teſtam. Imol. in cap. 1. de fid. Inſtrum. & Aſin. vbi ſup. Et hodie de neceſſitate reformationis Pauli V. etiam in ipſis rogitibus in Curia eſt neceſſe; quod ſucceſſores rogati matricem ip-
99 ſam † in protocollis inſertam propria manu ſubſcribant, ſique tale ſignum deficere, inſtrumentum nihil probaret, Bald. in c. ſignificauit de appel. Ancur. conſ. 432. cum relatis per Aſin. vbi ſup. d. c. 6. num. 5. & 6. vbi de notoria conſuetudine, circa fin.
100 Sexta, requiritur præter † ſignum, quod ipſe Notarius ſubſcribat, vt Iuribus allegatis, & firmat Galleſ. de oblig. Camer. q. 26. num. 4. Rot. d. deciſ. 76. & 250. par. 1. diuerſ. ad quæ etiam eſt viden. Specul. & Felin. vbi ſupra.
Septima, debent adhiberi duo teſtes à
101 Notario, & † partibus rogati in omnibus Inſtrumentis, vt habetur in §. Sed & ſi Inſtrumenta authentica, de fid. inſtrumen. & notatur in l. donatio, gloſ. in verb. ſic non, C. de donat. gloſ. verſ. non etiã auth. de hæred. & falcid. §. ſi vero abſunt cum gloſ. ad hoc ergo, & in l. fin. Cod. de teſtamen. Aſin. & Specul. ibidem.
102 In teſtamentis verò, & † codicillis requiruntur quinque, & ſeptem reſpectiuè, vt habetur toto tit. C. de teſtam. milit. & tit. ſeq.
103 niſi illud † fieret coram Parocho, & ſolito confeſſario; tunc enim ex vi c. cum eſſet de teſtam. ſufficiunt duo, vt optimè declarat Rota in Firmana Codicillorum 1. Iuly 1644. 28. Iunij, & 13. Nouembris 1645. coram R. P. D. Ghiſlerio in folio.
Octauo, opus eſt quod apponãtur dies,
104 menſis, & annus, l. optimam §. & ſi inter præſentes vbi gloſ. verb. in eod. die C. de committ. ſtipul. gloſ. in l. generali verb. ſequitur C. de tabul. lib. 10. Bald. in d. Prohem. C. num. 10. & Felin. ibidem.
105 Secus enim omiſſio temporis† vitio iacet. Vital. Bald. & Felin. & Celſus Clauſ. verbo reſtat num. 11. & Felin. ibid. dicunt, requiri etiam horam; quæ ad abundantio-
106 rem cautelam, ſi non eſt † neceſſaria, non erit inutilis; de die eſt teſtis in Auth. vt præponat nomen Imperat. d. §. ſancimus, Speculat. & Felin. vbi ſup.
107 Nono requiritur locus† contractus, gloſ. in d. l. generali, quam ſequitur Zacch. ad Galleſ. d. 3. num. 5. Rota poſt eundem deciſ. 36. n. 4. Et præter locum, debet etiamhabere locũ loci Rota deciſ. 5. de fid. inſtrum. in antiq.
Decimo, neceſſaria eſt ſeries contractus
108 ideſt talis narratiua, ex qua † veritas geſtorum à contrahentibus ſciri poſſit, gloſ. in l. generali C. de tabel. lib. 10. Felin. vbi ſup. Alias enim Notarius teneretur ob impe-
109 ritiam, & negligentiam ad intereſſe, vt ſupra firmatum fuit, & melius infra firmabimus.
Cum autem iſta ſpectent omnia ad No-
110 tarium, ſi † non ſeruantur, poteſt intrare actio de falſo, Vital. d. clauſ. de errore nu. 10.
111 & 13. fol. 203. Sed quod non procedat † in quolibet inſtrumento, ſed in teſtamento tantum, dicit Bart. in l. ſi librarius ff. de reg. Iur.
Et aduertant Notarij, quia erratur tam
112 in omittẽdo, quâin cômittendo, vt monet Kital. d. clauſ. de errore fol. 203. Videlicet, vel ponẽdo quod nõ fuit actũ inter partes, vel prætermitendo, quod actũ fuit: & ſi partes vellent conficere inſtrumentum publicum
113 † & dictis ſolemnitatibus renunciare non poſſent, quia fuerunt inductæ fauore reipublicæ, vt videtur in lib. Ars notariat. fol. 25 in princ. Sed contrarium tenet Aſin. de execut. §. 1. c. 15. nu. 5.
Si igitur Notarius errat, eius error par-
114 ti nocere † non poteſt, nec debet, Vital. clauſ. reſtat. videre fol. 208. & caut. de errore Nat. fol. 200.
Sed ſi quis errat in anno Domini, puni-
115 tur; quia cum ſit adeò notorius, non† præſumitur error, ſed dolus, quia vitiat, & ſic diceretur feciſſe inſtrumentum contra formam Iuris, Vital. eadem clauſula de errore num. 12. fol. 203. licet pro Notario dicatur
116 præſumi Mandell. conſ. 59. num. 6. Alciat. regul. 3. præſu. 13. num. 1. Vital. fol. 205. num. 3. Et quod ideo de falſo puniri non poſſet, niſi verè probetur dolus, Alciat. vbi ſupra.
An autem Notarius poſſit addere, vel
117 minuere, † vel poſtillas addere, videndus eſt text. in l. ſi quis decurio Cod. ad l. Cornel. de falſis, Vital. d. clauſ. reſtat. num. 8. & 10. fol. 200.
Caueant ergo in omittendo, vel cõmit-
118 tendo; quia ſi ſemel priuantur † amplius creari non poſſunt, ſecundum Surd. conſ. 6. num. 8. Sed non ſolent priuari ſtatim, ac fuerunt accuſati, d. l. ſi quis decurio verſ. non tamen ſtatim.
119 An autem ſi † partes vellẽt, Inſtrumen-

tum

tum corrigere de conſenſu, *eſt textus in l. cum proponeretur. vbi gloſ. cum Imol. ff. de leg. 2. & dicit Vital. d. clauſ. reſtat. num. 5. fol.* 205. Sed Notarius erit tutior, ſi aliud
120 Inſtrumentum conficiat, cum † clauſulis
partibus bene viſis, & modo, & forma
qua partes concordant, ne tertio preiudicare videatur: fortaſſe enim per clauſulam quorum intereſt, fuit aliquod Ius quęſitum.

Declara tamen pręmiſſa procedere
121 quando inſtrumentum fuit † extenſum,
quia ſi non fuit antea extenſum, debet ſtari extenſioni Notarij poſtea factę, *d. l. ſi quis decurio, & Vital. vbi ſup.* dũmodo tamen non mutet ſubſtantiam ſcripturæ matricis, per ea, quę dicit *Text. in l. Sempronius ff. de leg. 2. Vital. vbi ſup.*

Si enim non ſeruaret, quæ appoſuit in matrice, & illa non ſequeretur in ſubſtan-
122 tia, & † dubitaretur de inſtrumento, poſſet torqueri *Peruſ. Lucen deciſ. 13. num. 16.* & pręter pęnas corporales teneretur vt ſup. ad intereſſe partium, *Idem Peruſ. Lucen deciſ. 33. num. 3.*

123 Quomodo autem † puniatur Notarius occultãs inſtrumentum, videndus in ſpecie *Farin. conſil.* 50.

Clericus tamen, & perſona Eccleſiaſtica
124 de Iure communi Notarius † eſſe non
poteſt *cap. ſicut, ne Cler. vel Monac. Iaſ. in l. 1. §. huius ſtudij de inſt. & Iur. & in l. patre furioſo num. 15. de his qui ſunt ſui vel alien. Iur.*

Non tamen procedit, quando fecit In-
125 ſtrumenta, & antea † tale officium exercuit, quia geſta antea per eum valent, *Bart. in lib. vniuerſos in fin. C. de decur. lib. 10. & conſil. 61. Iaſ. in d. l. furioſo num.* 15.

126 Neq; Decuriones Ciuitatũ poſſunt † eſſe Notarij *d. l. vniuerſos C. de decurio. lib.* 10. *gloſ. in l. generali C. de tab. lib. 10. Iaſ. ibid. n.* 16. Si tamen exercẽt, acta per eos tenent *Bart. in l. 2. & l. generali C. de tab. lib. 10. & Iaſ. ibidem.*

127 Eadem prohibitio † militat in doctore *per d. l. vniuerſos, & per gloſ. in d. l. generali*, & hic etiam ſi exercet, acta ſuſtinentur *Bartol. & Iaſ. ibidem*, ſed quod Procuratores non poſſint exercere Notariatũ dicit *Paul. V. conſtitut. 71. §. 19. fol. 200. tom.* 3.

Si quis autem ex Notarijs vellet in eius
128 vtilitatẽ inſtrumẽtũ † conficere, nõ poteſt ſibi ſtipulari, prout non poteſt rogari de Inſtrumento in quo habeat aliquod intereſſe *Signorol. conſ. 66. in princ. Bald. conſ. 43. lib. 1.* Poteſt tamen contra ſe, *Bald. ibidem, & conſil. 43. lib. 1. Alex. conſ. 185. num. 7. lib. 7. Natt. conſ. 143. numero quinto.*

An autem debeat totum Inſtrumentum
129 ſcribere, & poſtea ſubſcribere, vide *gloſ. ſingul. in §. nos autem auth. de tabell.*

Et quia adſunt multi negligentes in
130 exercitio, ſciant † quod debeant tenere protocolla, in quibus debent citò Inſtrumenta regiſtrare *Conar. pract. queſt. q. 19. num. 2. Baiard. ad clauſularum §. fabrum num.* 173. Quod etiam annuit *Sixtus V. in erect. Archiu. conſt. 83. in bull. nou. tom.*
131 *2. fol.* 483. An autem plures Notarij † poſſint de eodem Inſtrumento rogari, vide affirmatiuam apud *Saluſt. in Formul. c. venditio domus fol.* 221.

Verba autem inſtrumẽtorum, non di-
132 cuntur verba Notarij, ſed verba partiũ *Vital. d. clauſ. reſtat num. 9. fol.* 207. *Bald. in l. mater numero 6. C. de re vendic. Bart. in l. ſi quis filia num. 4. ff. de teſtam. tut. Rom. conſ. 179. numero 6. & dixit Rot. in Romana vinea 22. Martij 1602. coram b. m. Litta in fol.* Quod tamen procedit, quan-
133 do Notarius fuit à partibus rogatus, *Rot. deciſ. 204. parte 1. diuerſ.* quia pręſumitur ab illis informatus, *Achil. deciſ. 8. de iure patron.* Et ſi fuit rogatus pręſente vtraque parte, tunc enim dicitur rogatus; *Rot. deciſ. 248. d. par. 1. diuerſ.*

134 Ad quem vero ſpectet † creare Notarios, dicimus de Iure communi, quod ſpectat ad Principem, *per text. in l. non aliter de adoption. Innocent. in c. cum, §. tabellio, num. primo, & ſeq. de fid. Inſtrumentorum.* Et licet videatur contra ius commune naturale, & diuinũ, quod debeat credi car-
135 tæ, † ſeu corio, aut membranæ animalis mortui vt dicit *idem Innocent. in d. c. cum, §. tamen ſecus eſt*; & creditur propter Principis autoritatem, vel propter diſpoſitionem legis, vel propter conſuetudinem, *Ars notar. fol. 15. col. 1. circa finem, & fol. 76. Innoc. ibidem.*

136 Forma autem † & iuramentum, quod debet preſtare, antequam incipiat exercere, eſt *in c. ad audientiam de procur.*

Quot autem teſtes debeat adhibere, licet ſuperius dixerimus de duobus, ta-
137 men aliquando † debet etiam adhibere tres, aliquando quinque, & aliquando ſeptem ad quod propoſitum *vide l. vbi de teſtib. l. antiquam ad ſenat. conſ. Vell. auth. rogati C. de teſtib. & Speculat. de teſtib. verb. reſtat. Boer. conſil. 50. num. 60. & Ars notariatus fol. 5. & ſeq.*

Suppoſitio perſonæ eſt grauiſſimum cri-
138 men, & nos vidimus in noſtra † Curia plures, quorũ fraude ex iſta ſuppoſitione euenerunt maxima partium preiudicia

tam

Digitized by Google

tam reſpectu creditorum, qui creden-
tes Notario ſuas pecunias amiſerunt, quã
reſpectu ſuppoſitorum debitorum, qui ſæ-
pè coacti ſunt per longas lites probare,
Inſtrumentum non interueniſſe: & mira-
bilis tamen fuit in pluribus illorum for-
tuna non modica, quod obierint ante-
139 quam de falſo accuſarentur; † prout accu-
ſari poterant. *Bertazz. conſ. 162. lib. 7.* &
quidem maxima res omnibus Curiæ pra-
cticis, ea videtur, quod Domini officio-
rum vix laneis pannis induantur, & Iu-
uenes officiorum, quaſi Principes ſerico
veſtitu induti, alea, vino, & venere abutan-
tur; Sed caueant ab his Filij familias, &
pauperes litigatores, quia hæreditates,
140 & pecuniæ † quas ad intereſſe accipiunt
diuidere non erubeſcunt, ipſorum pericu-
lorum, & ærumnarum minime partici-
pantes. De his, & pro his ſine difficultate
loquitur ille *textus in principio huius tituli
indicatus in l. vniuerſos C. de decurion.* Quo-
141 niam ſic viuentes, & † aliena ambien-
tes deteguntur viles mechanici, omnino
nedum ab omnibus tamquam peſtes ex-
comunicati vitandi, ſed etiam publice, &
acriter puniendi. Ignoſcant autem boni,
quoniam de ipſis nõ loquimur. Huiuſmo-
di autẽ generis homines addiſcãt parcius
cũ filijs familias, & pecunias accipiẽtibus
agere, & mecum amico animo viuere,
quia ſi ſe emendauerint non modicum be-
neficium à me recepiſſe dignoſcent, vten-
tes aliorum exemplo, qui ex ſimilibus nõ
multi lapſi ſunt anni, etiam mortis igno-
minioſe, calamo ad aures applicato, & ſo-
lita induti veſte pena recepta alijs exẽplũ
perhiberunt.

Plura ſi de Notarijs optantur, præter
tradita ſuperius habetur *Saluſt. Tiber.* cir-
ca formulas Inſtrumentorum, à quo a-
142 lia quibus † indigemus, gratioſe mini-
ſtrantur.

Bene verum eſt, quia plura ad tale
143 officium neceſſaria † noui decerpta ex
Conſtitutionibus Sũmorum Pontificum
eadem vlterius inſerere cogitaui.

De officijs Romanæ Curiæ, & alijs in Statu Pontificio.

Artic. VI.

144 *Notarius plures habere nequit notariatus.*

145 *Notariatus Romanæ Curiæ arrendari non poteſt.*

Cancellariæ Status Eccleſiaſtici arrendantur à Theſaurario Papæ. ibid.

Redditus Cancell. Status Eccleſ. Cam. Apoſt. ſunt applicati. ibid.

146 *Cancellaria eſt reſignabilis, & vacabilis inſtar off. Rom. Cur.*

Societates officiorum ſuper Cancellaria creantur. ibid.

147 *Cancellariæ datio reſcinditur, ſi Camera lædatur vltra dimidiam.*

148 *Cancellaria habentur loco archiſtorum, & vbi.*

Cancellarij ad archiuium ſcrip. non deferunt. ibid.

149 *Cancellariorum priuilegia, & facultates, quæ ſint.*

150 *Cancellarij tenentur ſtare Sindicatui.*

Cancellarij ſtatim aſſumpti ſunt Notarij pub. ibid.

Cancellarij nihil contribuunt Vniuerſ. Legat. vel Guber. ibid.

151 *Cautiones de non offendendo, in fauorem Cameræ rogantur, & vbi.*

152 Notarius *legata S. Petri notificet intra certum tempus.*

153 Notarius *an dicta teſtium, & reorum propalare poſſit.*

154 Notarius *relicta S. Spiritui, & B. M. Lauret. notificet.*

Notarius pœnas, mulctas, & compoſitiones exigere nequit. ibid.

155 Notarij *plures in Curia Archiu. quas cauſas habeant.*

156 Notarij *A. C. ſeu Capitol. quid ſeruare debeant.*

157 Notariorum *S. P. Apoſt. & S. Rotæ munus quod ſit.*

158 Notarij *admittuntur præuio examine.*

Notarij *Procuratores, nec Promotores poſſunt eſſe in cauſis coram ſe verten. ibid.*

159 Notariorũ *numerũ præfixit Ioannes XXII.*

Notarij *tenentur pro facto ſuorum Subſtitutorum. iqid.*

160 Notarij *taxam obſeruare tenentur.*

161 Notarij *Cameræ Apoſtolicæ quid ſeruare teneantur.*

162 Notarij *extorſiones facien. qualiter puniantur. & num. 176.*

163 Notarij *Gubernatoris quid ſeruare debeant. & num. 164.*

165 Notarij *Piorum Locorum quam taxam ſeruent.*

166 Notarius *Magiſtror. viarum quam ſeruet taxam.*

Notarius *viarum non poteſt exigere taxas pro vijs dirigend. ibid.*

167 Notarij *Ripæ, & Ripetæ quam taxam ſeruent.*

168 Notarij *Vic. Papæ ſunt quatuor, & quas regulas ſeruent.*

169 Notarij *omnes ſubſtitutos non approbatos habere prohibentur.*

170 Notarij *dent copias pauperibus gratis.*

Nota-

Digitized by Google

171 *Notarius appell. à Papa ad futurum Concil. non interſit.*

172 *Protocolla* Notariorum, *ſiue fil. mort. ad Arch. Capit. deferebantur.*

173 *Protocolla hodie iſtorum ad Archiu. Vrbanum deferenda ſunt.*

174 *Notarij pub. approbari, & matriculari debent per ſcrip. Arch. Rom.*

175 *Notarius offendi nequit, ſub granibus pœnis.*

176 *Notarius qualiter puniatur pro extorſione, & num.* 182.

177 *Notarius non poteſt recipere depoſitum vltrà ſcut. 5.*

Depoſitum ſupra ſcut. 5. fieri debet in Monte Pietatis. ibid.

178 *Notarius tenetur Cameræ denunciare alienationes prohibitas.*

Denunciatio alienationum prohibit. fit intra duos menſes. ibid.

179 *Notarius promouendorum quoque adeſt, & quorum.*

180 *Notarij quoque Sedis Apoſtolicæ adſunt.*

Beneficia Notariorum *Sedis Apoſtolicæ ſunt reſeruata. ibid.*

181 *Notarij Sedis Apoſtolicæ quos titulos habeant.*

NOtariatus officia plura, dicuntur in-
144 compatibilia, † & inſimul retineri
non poſuut *Pius* 4. *conſt.* 58. §. 70. *pag.* 63. *tom.* 2.

Et reſpectu officiorum Rom. Cur. quod
145 arrendari non poſſint, † ſtatuit idem *Pius* 4. *conſtit.* 58. *nu.* 59. *pag.* 63. *tom.* 2. *Paul. V. conſtitut.* 71. §. 19. *pag.* 201. *tom.* 3. Cancellariæ tamen Status Eccleſiaſtici arrendantur à Theſaurario Papæ *Pius* 4. *conſtit.* 83. *pag.* 86. *tom.* 2.

Et eorum reditus applicatur Cameræ à *Paulo* 4. *conſtit.* 10. *pag.* 193. *tom.* 1. *& à Pio* 4. *d. conſt.* 83.

146 Dicuntur reſignabiles, & † vacabiles vt officia Rom. Cur. & ſupra illis creari poſſunt ſocietates officiorum. *d. Paul.* 4. *d. conſtit* §. 3. *&* 4. *pag.* 594.

247 Dantur pro iuſto pretio; † quia ſi vltra dimidiã, Camera læderetur, & reſcinderetur conceſſio, *Pius IV. ibidem* §. 3.

Habetur loco archiuiorum, vbi non
148 erant Archiuia, & ideo † Cancellarij ad archiuium non deferebant ſcripturas, ſed eas cõſignabant ſucceſſoribus, hodie aliter obſeruatur in Curia, attenta creatione Archiuij à Sixto V. & Vrbano VIII. ad quod retentis originalibus deferunt copias.

De Inſtrumento rogantur, illaque vbiq; fidem faciunt, poſſuntq; officia exercere per Subſtitutos. Tenentur facere, & con-
ſeruare quoſdã libros deſignatos: Officia
149 iſtorum non conferuntur, & gaudent † priuilegijs archiuij Rom. Cur. habentq; innumera priuilegia; illorum proprius Iudex eſt A.C. & D. Theſaurarius Papę, *vt in conſtitut.* 83. *Pij* 4. *pag.* 85. *tom* 2.

Tenẽtur ſtare ſindicatui in fine eorum officij *Paul.* 4. *conſt.* 10. *num.* 18. *pag.* 86. *tom.* 1. & aſſumpti Cancellarij, ſtatim
150 dicũtur publici Notarij, & † non tenentur quicquam contribuere Vniuerſitati, Legatis, neque Gubernatoribus ratione ſuorum officiorum, vt dicit *Pius* 4. *Ibidem*

151 Notarij ſtatus Eccleſiaſtici tenentur † rogare cautiones de non offendendo in fauorem R. Camerę, non autem Baronũ nec Vniuerſitatum, aut Communitatum *Pius* 4. *conſtit.* 25. *pag.* 5. *tom.* 3.

Tenentur infra certum tempus notifi-
152 care legata, † donata, vel promiſſa relicta fabricæ *S. Petri*. *Pius V. conſtit.* 56. §. 2. *pag.* 189. *tom.* 2.

Et idem Pontifex prohibuit eiſdem di-
153 cta teſtium, & reorum † propalare, citra Iudicis decretum *conſt.* 67. *pag* 199. *tom.* 2.

154 Debent etiam notificare relicta Hoſpitali S. Spiritus in Saxia facta *Six.* 4. *conſt.* 14. §. 13. *pag.* 316. *tom.* 1. & B. M. Lauretanæ *Pius V. conſtit.* 56. *num.* 2. *pag.* 189. Prohibenturq; exigere penas, mulctas, & compoſitiones *per Clem.* 8. *tom.* 5. *num.* 7. *pag.* 3. *tom* 7.

Notariorum in Curia alij ſunt Scripto-
155 res Archiuij Vrbis, & iſti ſunt † Scriptores cauſarum Ciuilium commiſſariarum non habentium proprios Notarios, *Iulius II. conſtitut.* 15. §. 13. *pag.* 375. *tom.* 2. eiſdem pręfixit taxam *Paul. V. conſtit.* 72. *pag.* 309 *tom.* 3.

Alij ſunt Notarij A.C. ſeu Fori Capito-
156 lini, & debent † ſeruare, quæ mandat *Pius IV. Conſtit.* 56. *pag.* 57. *tom.* 2. *Pius V. conſtit.* 113. *pag.* 239. *tom. eod. Paul. V. conſtit.* 71. *&* 72.

157 Alij dicuntur Notarij S.P. † Apoſtolici, & iſti eorum munus diligenter obſeruare debent ex *Conſtit. Ioannis XXII. conſt.* 14. §. 11. *& ſeq. pag.* 178. *tom.* 1.

Non admittuntur ſimpliciter, ſed prius veniunt examinandi, *idem Pontif. num.* 11. In cauſis coram ipſis vertentibus Procu-
158 ratores, vel Promotores eſſe non poſſunt, ex vi eiuſdem conſtitutionis, & quia idem mandat *Pius IV. conſtit.* 44. *tom.* 2. *Paul. V. conſtit.* 71. §. 5. *num.* 16. *& alibi pag.* 196. *tom.* 3. alia vide apud *Martin. V. conſtitut.* 5. *pag.* 222. *tom.* 1.

159 Numerum, & illorum † qualitates præ-

fixit *Ioannes XXII.d.conſtit.*14.§.11.*pag.*
44.*tom.* 1.

Tenentur pro facto ſuorum Subſtituto-
rum. *Pius IV. conſtitut.* 44.§.21.*pag.*44.
*tom.*2.

160 Et tenentur† ſeruare taxam præfinitam
*à Paul.V.d.conſt.*72.§.4.*pag.*214.*tom.*3.

Alij ſunt Notarij Cam. Apoſtolicæ, te-
nenturq; ſeruare, quæ dixit *Leo X. conſtit.*
161 24.*pag.*415. *tom.* 1. Quid autem † tenetur
ſeruare, circa annotationes, & exten-
ſiones conſenſuum, & ceſſiones iurium,
& reſignationes beneficiorum Eccleſiaſti-
corum, dixit *Clem.VIII.conſt.*17.*pag.*490.
*tom.*1.

162 Non poſſunt facere extorſiones, † pu-
niunturq; iuxta *Conſt.Pij IV.conſt.*58.§.58
pag. 62.*tom.* 2. & ſeruant taxam *Pauli V.*
*conſt.*72.§.1.*pag.*209.*tom.*3.

Alij ſunt Notarij Gubernatoris, & iſti
163 tenentur ſeruare † quæ mandat *Sixtus V.*
*conſt.*72.*pag.*459.*tom.*2.& *Paulus V.conſt.*71
§.19.*pag.*201.*tom.*3.

164 Seruantq; taxam ipſis traditam † *à Pio*
*IV.conſt.*105.& 106.*pag.*131.*to.*2.& *Paul.*
*V.conſtitut.*72.§.2.*pag.*212.& §.6.*pag.*215.
tom. 3.

Alij ſunt Notarij Locorum Piorum, &
iſti ſi habent officium titulo oneroſo, ſer-
165 uant taxam, quam, † vt infra, ſeruant No-
tarij Eminentiſſimi Vicarij Papæ in cau-
ſis ordinarijs, iuxta *Conſt.*71.*Pauli V.*§.19.
num. 121.*pag.*104.*tom.*3. Si verò non ha-
bent officium titulo oneroſo, exigunt di-
ctam taxam pro medietate, ex vi eiuſdẽ
conſtitutionis.

Notarius quoq; Magiſtrorum viarum
166 ſeruat taxam indicatam † à *Paulo V. d.*
conſtit. 72.§.8. Et prohibetur eſſe exactor
taxarum, quæ fiunt pro dirigendis vijs, &
ſimilibus.

Et eandem taxam ſeruant Notarij Ri-
pæ, & Ripettæ ex vi *Conſtit.*71.& 72.*eiuſd.*
167 *Pauli V.* Etiam in † cauſis, quæ coram
Præſide ventilantur,

Alij ſunt Notatij Vicarij Papæ, qui ha-
168 bent quatuor officia vacabilia, iſtiq; † tam
in ciuilibus, quàm in criminalibus ſer-
uant, quæ ipſis mandauit *Pius IV. conſtit.*
105.*pag.*131.& *conſt.*71.& 72.*Paul.V.*

Et omnes in genere prohibentur habe-
169 re Subſtitutos non † approbatos à Supe-
riore Tribunalis. *Paul.V.conſt.*71.§.19.*nu.*
34.*pag.*202.*tom.*3.

170 Dantq; Pauperibus † copias gratis, vi-
gore d.conſtitutionis.

Prohibentur ſub grauiſſimis pœnis in-
171 tereſſe appellationibus † interponendis à
Papa ad futurum *Concil.à Pio* 2.*conſt.*5.§.
3.*pag.*290.*tom.*1.

Illorum protocolla, ſi non agitur de
172 habentibus officia † publica, ſi moriun-
tur ſine filijs, deferebantur olim ad Archi-
uium Capitolinum, ex *Conſt.* 55.*Iulij II.*
§.7.*pag.*371.*tom.*1.

173 Hodie tamen † protocolla iſtorum
Notariorum deferuntur ad Archiuium
Vrbanum, ex vi *Bullæ per eundem editæ ſu-*
per erect.d.Archiuij.

Et iſti Notarij publici debẽt approbari,
174 † & matriculari per Scriptores Archiuij
Romani ex vi *d.Conſtit.Iulij II.*§.6.

175 Non poſſunt impunè † offendi, & gra-
uiſſimæ pęnæ fuerunt indictę ab *Alex.VI.*
*conſt.*11.§.4.*pag.*352.*tom.*1.

176 Si faciunt extorſiones, luunt † pænas
iuxta formam *Conſtitutionis Pij IV.* 58.§.
58.& *ſeq.pag.*62.*tom.*2.

Et omnes habentes officium prohiben-
177 tur recipere depoſita † vltra ſummam
ſcutorum quinque, eum debeant fieri in
Monte Pietatis. *Clem.VIII.conſt.*88.§.7.
*fol.*98.*tom.*4.

Si faciunt inſtrumenta ſuper alienatio-
nibus prohibitis, tenentur in termino triũ
178 menſium denunciare Cameræ; † & ſi non
denunciant, incidunt in pœnas *Conſt.*108
Paul.V.§.7.*pag.*272.*tom.*3.& *conſtit.*
72.*Vrb VIII.*§.1.2.& 3.*pag.* 87.*tom.*
4. Terminumq; trium menſium reduxit ad
duos *Vrban. VIII. conſt.* 65.§.7.*pag.* 81.
tom. 8.

Pro promouendis ad Eccleſias Cathe-
179 drales, & Monaſteria † conciſtorialia, fuit
etiam inſtitutus Notarius *a Gregrio XV.*
conſt. 7.*pag.* 285.*tom.* 3.

Adſunt etiam Notarij Sedis Apoſtolicæ
180 iſtorumque beneficia † ſunt reſeruata
Papę *ex conſt.* 6.*Vrb.VIII.in regul.Can-*
*cell.regul.*1.*pag.* 15.*tom.* 4.

Iſtique dicuntur Dapiferi conclauiſtæ
181 & aſſiſtentes Capellæ Pontificiæ, † *vt in*
conſtitut. 1.*Greg. XV.pag.* 274.*conſtitut.*
21.*pag.*316.*tom.*3.*conſt.*1.*Vrb.VIII.*§.
2.*pag.*1.*tom.*4.*conſt.*5.*eiuſdem.Vrb.VIII.*
*pag.*22.*tom.* 4.

De Protonotarijs Apoſtolicis.

Artic. VII.

182 *Protonotarij Apoſtolici à quo inſtituti, &*
exempti ab Ordinario.

183 *Protonotarij habent præcedentiam, & hodie*
ſunt duodecim.

184 *Protonotariorum priuilegia, & facultates, quæ*
ſint.

185 *Protonotarius Senatoris quis erat, & ho-*
die ſit.

Sena-

186 *Senator Vrbis habet imaginem Principatus antiquorum Romanorum.*
187 *Notarij imperiti olim immenſi erant.*
188 *Notarij hodie à quibus creentur, & ſub qua forma.*
189 Notariorum *multi mundum deſtruunt imperitia.*
Inſtrumenta ſæpè paratam executionem non habent propter Notaru imperitiam. ibid.
190 Notarij *non vndique fidem habent ſicut Romæ, & vbi.*
191 *Notarius quare perſona publica dicatur, remiſſiuè.*
192 Notarius *pro alio viuente an, & quomodo poſſit inſtrumenta exemplare.*
193 Notarius *rogatus, vel pro alio quando, & quomodo ceteratas clauſulas extendere poſſit.*

ALij dicũtur Protonotarij Apoſtolici,
& iſti fuerunt instituti à *Leone X. con-*
182 *ſtit. 40. pag. 411. tom. 1.* & ſunt † exempti à
Iuriſdictione Ordinariorum, *ex d. conſt. &*
ex conſt. 52. Sixti V. pag. 382. tom. 2. &
Precedentiam habent *ex conſt. Pij IV. conſt.*
4. pag. 289. tom. 1. Et iſtorum numerus an-
tiquitus multiplex reductus fuit ad 12.
à Sixto V. conſt. 12. pag. 382. to. 2. Dicũturq;
183 participantes habentes reditus ab eadem
conſtitutione, habentq; facultatem legiti-
mandi ſpurios, & creandi Notarios, ap-
pellantur familiares, & domeſtici Papæ,
habentque conſpicuum locum in actibus
publicis, nihil ſoluunt pro expeditione
184 literarum Apoſtolicarum, habentq; quoti-
die panem Palatinum, & veſtes in morte,
& coronatione Pontificis, & locum in
Caualcatis, poſſuntque teſtari vſque ad
certam quãtitatẽ de quæſitis bonis Eccle-
ſiaſticis, eorum familiares poſſunt arma
geſtare, & in certis caſibus, etiam valent
vti pontificalibus, & altare portatili *vt*
ex d. conſtit. Sixti. V. conſt. 12.

Eſt etiam in Vrbe alter Protonotarius
nũcupatus Senatoris, cuius authoritas an-
tiquitus erat in ſummo, vt apparet ex
185 quodã ſtatuto artis † lanæ, condito tem-
pore Colæ Rentij alias Seueri, & olim
exercebatur a Nobilibus Romanorum;
hodie vero remanſit nomen & officium
quod exercetur a Franciſco Franciſchino
ſagaci Notario, & in ſumma colligitur
inde retinere prærogatiuas oſtẽſiuas, quod
Vrbis Senator habet imaginem Princi-
186 patus antiquitus Romanorum, † vt orbis
recordetur quod id, quod ipſi per incu-
riam, & diſcordiam amiſerunt, benignita-
te Apoſtolica conſeruatur.

Creatio Notariorum imperitorũ quia
187 creuerat † in immenſum cum iactura
publica, peruenit *conſt. 11. in appendic. Vrb.*
VIII. quæ alias eſt la 121. in qua fuerũt
reuocati omnes creati à Gubernatoribus
188 Ciuitatum, data forma nouos creãdi, † vel
veteres approbandi, *à conſt. 10. d. appendic.*
Fuitq; deputatus Præfectus Archiuiorum
ſuper nullitatibus huiuſmodi creationum
vt tom. 4. in appendic. fol. 19. & 21.

Cauſa autem ex qua emanaſſent dd.
conſtitutiones, præuidetur a *Bald. & alijs*
relatis à Tiber. Saluſt. in ſuo Fomul. c. 1.
num. 1. & ſeq. vbi dicitur, quod Notario-
rum imperitia mundum deſtruit, quod-
189 que multi ſunt tanquam picæ, ſeu pſyt-
taci, qui voces aliorum audiunt, & eaſ-
dem loquuntur, neſcientes quid dicant,
& ab his oritur, quod cum ſint inexperti
Inſtrumenta per eos confecta non habent
executionem paratam, vt volumus, &
conſiderat *idem Saluſt. eodem formul. c. 43.*
num. 5. vbi plurium authoritates addũtur,
& addemus quæ dicit *Zacch. ad Galeſ. q.*
3. num. 5. & Galeſ. q. 26. num. 1. & ſeqq. &
quæ dicit Rot. penes eundem dec. 30.

In aliquibus partibus Notarij non ha-
bent authoritatem, quam in ditione
190 Eccleſiaſtica, nec illorum Fides, † vt hic,
ita facile obſeruantur, pro exemplo deſer-
uit, id quod de conſuetudine Curiæ Nea-
politanæ non eſt ſatis, quod inſtrumenta
publicentur, & ſubſcribantur à Notarijs,
niſi fuerit addita ſubſcriptio Iudicis ordi-
narij, vt teſtatur *Rot. per Zacch. de oblig.*
Camerali d. 36. Quare autem Notarius di-
191 catur perſona † publica, viden. eſt *Rot. poſt*
eundem d. 123. per totam: Vbi, quod hac
de cauſa hic poteſt pro abſentibus ſtipu-
lari, & acceptare.

An etiam, & quomodo de Iure, alter
192 pro alio Notario viuente, † & longa
abſentia impedito poſſit exemplare In-
ſtrumenta, & cum quibus requiſitis, eſt
videndus *idem Saluſt. c. 58.* Sed quid obſer
uandum ſit in Statu Eccleſiaſtico, tradit
Sixtus V. d. conſtit. citata.

Et quando poſſit extendere, & quomo-
193 do, clauſulas ceteratas, † & quando id
poſſit facere Notarius rogatus, eſt viden-
dus *idem Saluſt. c. 37. per totum.*

De Archiuio, & eius authoritate.

Artic. VIII.

194 *Archiuij authoritas quæ ſit, etiam de ſcripturis deperditis.*
195 *Archiuium dat robur ſcripturæ non authenticæ.*
196 *Scriptura in Archiuio producta pendente*

lite non probat.
Scriptura prædicta habetur ac ſi non eſſet producta. ibid.
197 Archiuiũ, pluribus requiſitis, dat robur ſcript.
Officialis Archiuio præpoſitus debet eſſe publ. ib.
198 Scriptura in Archiuio debet reponi inter authenticas.
199 Inſtrumenti extractum in Archiuio exiſtens dicitur in forma probanti.
200 Inſtrumentum extractum lite pendente à ſucceſs. in Archiu. probat.
201 Scriptura ſimpliciter poſita in Archiuio an probet.
202 Scriptura Archiuij probat, ſi talis adſit conſuetudo.
203 Scriptura non creditur, niſi officialis teſtetur repertam in Archiuio.
204 Scriptura Archiuij an probet, ſi eadem Notario defuncto alibi reperiatur.
205 Scriptura Archiuij Vrbani, & earum extractio hodie probant.
Inſtrumentorum omnium copia hodie ad Archiuium Vrbanum debent deferri. ibid.
206 Scriptura Archiuij quibus requiſitis indigeat vt probet.
207 Scriptura an debeat extrahi cum citatione partis, & recognitione originalis.
208 Notarius, vel ſucceſſor, teſtari debet de ſua authoritate in ſcriptura exemplata.
209 Scriptura Archiuij dici non debet copia, aliàs non probat.
210 Scriptura à Priuato repoſita in Archiuio non probat.
211 Inſtrumenta reperta in Archiuio cuicumque exhiberi debent.
212 Scripturæ Archiuij Cam. Apoſt. & Principis plenè probant.
213 Scriptura priuata in Archiuio reperta regulariter non probat.
Scriptura prædicta probat ſi ſit à duobus teſtibus ſubſcripta. ibid.
214 Scriptura priuata quæ dicatur.
Scriptura priuata extracta ab Archiuiſta non probat. ibid.
215 Scriptura à teſtibus, & Archiuiſta ſubſcripta cum fide repertitionis in Archiu. probat.
Scriptura in Archiuio debet reperiri tempore extractionis, vt probet. ibid.
Scriptura non probat, ſi ſuſpectus ſit Archiuiſta. eod.
216 Cancellaria aliorum partium vocatur etiam Archiuium.
Cancellaria Apoſtolica vocatur Archiuiũ. ib.
Secretaria Papæ dicitur etiam ipſius Archiuium. ibid.
217 Officiales Cancellariæ dicuntur organum Papæ, & quare.
218 Scriptura extracta ex Cancell. vel Secretaria à ſucceſſore, probat.
219 Scripturæ Cancell. vel Secret. priuilegia, ad libros etiam extend.
220 Scriptura Archiuij an probet extra territoriũ contra etiam non ſubditum.
221 Scriptura prædicta infra quod tempus probet.
222 Inſtrumenta omnia, tempore ſtatuto ad Archiuium an deferri debeant.
Teſtamenta an tempore ſtatuto ad Archiuium deferri debeant. ibid.
223 Scriptura priuata in Archiuio an, & quando concurrat cum inſtrumento publico.
Scripturæ priuatæ in Archiuio auffertur ſuſpicio antidatæ. ibid.
224 Extractum ab extracto non eſt in forma probanti.
225 Scriptura ſumptum de ſumpto an, & quando fidem faciat.
226 Scriptura ſumptum ſolemniter à ſumptione non probat.
Scriptura ſumpta de ſumpto poteſt adminiculari ad probationem. ibid.
227 Scriptura prædicta adminiculata, non tamen dicitur in forma probanti.
Scriptura tamẽ prædict. obtinet finem concludentis probationis. ibid.
228 Scriptura exemplata ab originali infecto, non dicitur in forma probanti.
Boni fructus non veniunt ex radice infecta. ibid.
Originale qualiter debeat eſſe, ne dicatur infectum. ibid.
229 Scriptura ſine ſolemnitatibus iuris non dicitur in forma probanti.
230 Scriptura ſumptum ſolemniter ab alio ſimili non dicitur in forma probanti.
231 Scriptura non dicitur in forma probanti, quia à partibus approbata.
232 Archiuium Romanæ Curiæ à quo fuerit erectum, & quibus priuilegijs.
Scriptorum Archiuij priuilegia quæ ſint. ibid.
233 Archiuia Status Eccleſiaſtici à quo fuerint erecta.
234 Regulares ſuum habere poſſunt Archiuium.
235 Ampliatur in habentibus Præſides Epiſcopalibus ornatos.
236 Archiuium regularium quibus requiſitis det fidem ſcripturis, & 237.
237 Archiuium regularium etiam Epiſcopalibus non vtentium, probat.
238 Scripturæ Archiuij Monaſterij adminiculatæ magis probant.
239 Cardinales habent Archiuium deſignatum in Vrbe.
Archiuio Cardinalium deputatur Clericus Italus. ibid.
Scripturæ quæ in Archiuio Cardinalium. ibid.
Priuilegia Clerici deputati Archiuio Cardinalium, quæ ſint. ibid.
240 Notarius debet habere bonos, & practicos Subſtitutos.

Qui

Digitized by Google

QVi peroptat videre, quam authorita-
194 tem habeat Archiuium, & quæ re-
quirantur, & de ſcripturis de-
porditis, videat *Pedem. dec. 69.*
195 Certum enim eſt, † quod datur ab eo
robur ſcripturæ non authenticæ, ſecundū
Gabriel, concl. 5. de probat.
Sed eſt aduertendum, quod ſi ſcriptura
196 in illo fuit producta pendente lite, non
probat, & eſt ac ſi non fuiſſent in eo pro-
ducta, *Corn. conſ. 142. num. 6. verſ. reſtarēt
lib. 3. Caputaquen. dec. 41. nu. 3. p. 1. Grat.
in addit. ad deciſ. Marcb. 157. num. 4. Ond.
conſ. 66. n. 35. lib. 1.*
Vtque Archiuium det robur ſcripturis,
eſt aduertendum, quod plura requirun-
197 tur: & primo, quod officialis, † qui præponi-
tur in d. Archiuio ſit publicus officialis
*Felin. in c. ad audientiam col. 4. de præſcript.
ſequitur* Soccin. *conſ.* 258. *num.* 5. *& 6.
Gabr. d. concl. 5. num. 18. de probat. Oſaſcb.
deciſ. 69.*
Secundo, quod ſcriptura ſit repoſita
198 inter ſcripturas † authenticas, non au-
tem ab illis ſeparatas *Felin. in cap. ad
audientiam colum. 5. de præſcript. Oſaſcb.
deciſ. 69.* Adeo quod Inſtrumentum extra-
ctū ex protocollo Notarij defuncti exiſtē-
199 te in Archiuio, ideo dicitur probare cum
authoritate Archiuij, & dicitur in forma
probanti, *Auth. ad hæc, & ibi gloſ. in verbo
teſtimonium publicum* C. *de Fid. Inſtrum.
gloſ. 1. in c. cum cauſam de probat. Seraſin.
dec.* 1448. *in princ. & Rot. dec.* 13. *p.* 1. *rec.*
200 Quod habet locum † etiam quod extra-
hatur lite pendente à ſucceſſore in archi-
uio, vt in *Tarraconen. Capellar.* 18. *Febr.
1636. coram b. m. Pirouano in fol.* Contra
autem ſupradictam opinionem, quod
debet reponi inter ſcripturas authenticas
& quod ſufficiat eſſe in archiuio, dum-
201 modo illud habeat cuſtodem publicum;
dicit *Crauett. de antiquit. tempor. num.* 154
& Oſaſcb. d. deciſ. 69.
202 Tertio requiritur etiam † conſuetudo
vt ſcriptura Archiuij probet, ſecundum
*Felin. in d. c. ad audientiam col. 4. de præ-
ſcript. Oſaſc. d. deciſ. 69. num. 2.*
203 Quarto requiritur, quod † officialis
publicus conſiteatur, & atteſtetur, ſcri-
pturam extractā ex Archiuio, eſſe reper-
tam in illo, *Specul. de inſtrum. edit. §. nunc
il 1. num. 2. Oſaſc. ibidem. Gabr. d. concluſ.
5. num. 17. de probat.*
Declara, quod ſi ſcripturæ Notarij de-
204 functi reperiantur † alibi, quam in Ar-
chiuio, tunc ſcripturæ, ſeu copiæ repertæ
in Archiuio non probant, ſecundum
Alex. cōſ. 16. col. 3. lib. 5. Oſaſc. vbi ſup. Quod
fallit hodie ex erectione Archiuij Vrba-
205 ni in Curia, quia copiæ † inſtrumentorū,
quæ in dies rogantur, deferuntur ad Ar-
chiuium ex vi dictæ erectionis: quodque
exemplum extractum ex ſcriptura in Ar-
chiuio recondita probet, poſt *Imol. & An-
gel. concludit Alex. in Auth. ſi quis in ali-
quo col. 2. num. 8. verſ. ſexto fallit C. de eden.
& ibi Iaſ. col. 3. Bald. in l. geſta 12. in fin.
nu. 18. C. de re iud. Rim. Iun. conſ. 237. nu.*
24. Dumodo tamen habeat requiſita ſcri-
206 pturæ originalis, habeat † ſubſcriptio-
nem officialis, ex ſupra deductis, ſecun-
dum *Felin. in d. c. ad audientiam num.* 24.
& Oſaſc. d. 69. & interueniat citatio par-
tis, quod tamen non ſeruatur. Quia ſa-
tis eſt, quod habeat faciem, & formā in-
ſtrumenti publici, contineat diem, men-
ſem, annum, teſtes, rogitum, clauſulam Ac-
tum, & alia, quæ deſiderantur *per gloſ.
in l. Generali* C. *de tabul. lib.* 10. Tunc enim
207 non † eſt neceſſaria citatio partis ne-
que originalis ſcripturæ recognitio, neq;
alia ſolemnitas, quando extrahitur à No-
tario rogato, vel ab eius ſucceſſore, vel
conduntur in offitio in Archiuiſtæ; ſuffi-
cit enim quod in ſcriptura exēplata, No-
208 tarius, vel in offitio ſucceſſor teſtetur de
authoritate ſibi conceſſa, & ſtatur eius
aſſertioni, ſecundum *Verall. deciſ.* 245. *cū
alijs adductis in d. Tarraconen.* Capellar. 18.
Februarij. 1636. coram b. m. Pirouano in fol.
Sed eſt aduertendum, quod ſcriptura
209 in Archiuio † recondita, non debet eſſe
copia, ſeu exemplum; quia ſi illa vocetur
copia, non probat, nec fomentum à loco
recipit, *Dec. in authen. ſi quis in aliquo col. 5.
C. de eden. Gabr. d. concluſ. 5. num. 19. de prob.
Paris de Feud. tit. 1. §. 5. num. 321. & Oſaſcb.
deciſ. 69.*
Et vlterius, quod ſi perſona priuata re-
210 ponat ſcripturam † in Archiuio, talis ſcri-
ptura non probat, nec ab eo fomentum
recipit, Corn. *conſ.* 142. *lit.* A *lib.* 3. *Dec. in c.
cum cauſam de probat. & in auth. ſi quis in ali-
quo, l.* 5. *C. de eden. Abb. in cap. ad audientiam
num. 11. de præſcrip. Oſaſcb. d. dec. 69. & Gabr.
d. conſ. 5. num 16. de probat.*
Cuilibet ergo, petenti acta, & inſtru-
211 menta reperta in Archiuio, † debēt exhi-
beri, ſiue habeant, ſiue non habeant in-
tereſſe *Oſaſcb. ibid.*
Eſtque ſpeciale, quod Archiuium Ca-
meræ Apoſtolicæ, & Principis, habet pri-
212 uilegium, quod ſcripturæ ibi † repertæ
plenè probant *d. c. ad audientiam, & cap. ex
litteris, §. non igitur de præſcript.* ibi, ſcriptu-
ris exiſtentibus in Camera Apoſtolica fi-
des datur, *l. moris §. non nunquam verſ. ſolet
ff. de pen. Oſaſch. ibid.*
Aduertendum eſt etiam, quod ſcriptu-
ra pri-

rà priuata reperta in Archiuio regulari-
213 ter non † probat, *Felin. in d.c. ad audientiã col.5. de præſc. Dec. conſ.45 1. col. 1. Caputaq. deciſ.41 nu.3. par.1. Bartol. in d.auth. ad hac C. de fid. Inſtrum. & Oſaſcb. d. deciſ.69.* Quod
tamen fallit ſi talis ſcriptura habet ſub-
ſcriptionem duorum teſtium, *Bart. in d. auth. ad hac.*

Priuata autem dicitur, quæ non repe-
ritur ſubſcripta à Notario, ſeu perſona
publica *Bart. ibid. & Seraphin. deciſ.320.* Et
214 hæc † quamuis extracta ab Archiuiſta, nõ
probat, vt dicit *Bart. ibid.*

Quando tamen eſt ſubſcripta à teſti-
bus, quo caſu ſecundum eundem *Bartol.*
215 *probat.* Archiuiſta debet ſe † ſubſcribere,
& fidem facere, quod fuit reperta in Ar-
chiuio, quod ibidem reperiebatur de tem
pore extractionis. Quod tamen fallit ſi
Cuſtos Archiuij eſſet ſuſpectus, *Rot. deciſ. 183. num.4. p.2. diuerſ.*

Archiuium vocatur etiam Cancellaria,
216 in qua aſſeruantur † acta partium, & pro-
ceſſus, & ſupplicationes *Rot. in Caſalen. ſeu nullius præpoſitura 4. Martij 1596. coram Gipſio.* Et ideo tam Cancellaria Apoſtolica,
quam Secretaria, dicuntur Archiuium
Papæ: In Cancellaria enim ſtant Offi-
217 ciales, qui dicuntur organum Papæ, † &
ipſi extendunt clauſulas iuxta mentem
Sanctitatis ſuæ, *Caſſador. deciſ.2. num.7. de vnio. Caputaquen. deciſ.31. lib.3.* Secretaria
vero vbi aſſeruantur ſupplicationes. *Tiber. Decia conſ.24. & Rot. in d. Caſalen. coram b.m. Gipſio.* Et ſi quis ſucceſſor in illis ex-
trahit ſcripruras in Cancellaria, & Secre-
taria repertas, tali ſcripturæ fides adhibe-
218 tur, perinde ac ſi, † ab eo, qui tempore
ſcripturæ erit Officialis, fuiſſet extracta, &
publicata, *Bart. in l. ſi quis ex argentarijs §. cogetur nu.3. de eden. & Rot. ib. in d. Caſalen.*
219 Et quod † dicitur de ſcriptura, habet etiã
locum in libro, vt dicit *Mandell. conſ.34. num.13.*

An autẽ ſcriptura vnius Archiuij, pro-
bet extra territoriũ, cõtra ſubditũ, vel nõ
220 ſubditũ eiuſdẽ territorij, vidẽdus † eſt *Caputaq. dec.41. & 42. p.1. & d. Caſalen. corã Gipſio, & Alex. in auth. ſi quis in aliquo C. de eden. & Bald. in l. exemplũ C. de probat. Alex. conſ.16. num.5. lib.5. Rota coram Coccino impreſſ. apud Marcheſ. p.2. num.5. fol.121.*
221 Et quoad tempus ſcripturę † de forma
dictæ conſtitutionis *Sixti V. la 83. in bull. nou. tom.2. fol.483.* Eſt videnda eadem con-
ſtitutio.

An autem omnia inſtrumenta debeant
ad Archiuium tranſportari tempore ſta-
tuto à dictis Conſtitutionibus, quoad te-
222 ſtamenta negatiuam tenent plures, † & ra-
tio eſt, quia illa non niſi poſt obitum te-
ſtatoris deferuntur, quia potuit teſtator
pænitere, & alia facere.

Sciendum eſt etiam, quod authoritas
Archiuij eſt adeo efficax, vt ſcriptura pri-
223 uata in Archiuio reperta, dummodo con-
ſtet de tempore aſportationis, concurrat
cum inſtrumento publico, quo ad anterio-
ritatem, & hypothecam *Seraſ. dec.879. nu. 5. & deciſ.1221. Rot. in Romana domus de Cardellis 1. Decembris 1617. coram Caualerio deciſ.446. & in Romana rationis fundacaria 14. Iunij 1623. coram Buratto deciſ.719.*
Et ratio eſt, quia inde aufertur ſuſpicio
antidatæ, cuius ratione non poteſt de cæ-
tero concurrere.

Extractum ab extracto ab Archiuiſta,
224 & ſic † exemplum exempli non dicitur in
forma probanti, *Ludouiſ. deciſ.432. & dec. 469. in princ.*

Si tamen amitteretur originale inſtru-
225 mentum, & adſit timor † amiſſionis tran-
ſumpti, tunc copia, ſeu ſumptum de ſum-
pto eandẽ fidem faciet vt originale. *Abb. in c. fin. 2. not. de fide inſtr. Seraſ. de ciſ.1428. Rot. deciſ.422. par.1. recent.*

Ampliatur prima cõcluſio, quod ſum-
ptum de ſumpto non probet, etiamſi ſo-
lemniter extrahatur, *Ludouiſ. ib.* vbi quod
nec dicitur in forma probanti, licet fue-
rit adminiculatum, quia ſemper remanet
informis; bene verum eſt, quod admini-
culari poteſt ad perfectam probationem.
Ioſeph Ludo. Lucen. deciſ.13. nu.24. & de te-
ſtamẽto *Boer. deciſ.86. nu.2. & 3. Alex. conſ. 153. num. 13. lib. 2. & Bald. conſ. 158.* Et
adminiculatum, licet obtineatur finis
227 concludentis † probationis, non tamen
obtinetur, quod ſcriptura dicatur in for-
ma probanti *Ludouiſ. ibid.*

Ampl. quod nec dicitur in forma pro-
banti ſi ſcriptura fuit exemplata ab ori-
228 ginali infecto, quia ex radice † infecta
nulli boni fructus producuntur, *Anchar. conſ. 432. nu. 2.* Quomodo autem debeat
eſſe ne dicatur originale infectum, vi-
dendus eſt *Innoc. c. 1. de fid. Inſtr. Roman. conſ.205. & Ludouiſ. deciſ.469.* Vbi quod
eſt neceſſe quod habeat requiſita *l. ſcripturas Cod. qui potior. in pignor. hab.* Et
229 ideo ſi ſcriptura † priuata careat ſolemni-
tatibus Iuris, non dicitur in forma pro-
banti. *Roman. ibid.*

Ampl. quod neque ſumptum ſolem-
niter extractum ex alio ſumpto, pariter
230 ſolemniter extracto, dicitur in † forma
probanti, *Ludouiſ. ibid. & Rot. deciſ. 733. p.1. diuerſ.* Et hęc eſt vera opinio, quicquid
dicat *Bartol. in authen. ſi quis in aliquo C. de eden.*

Am-

Amplia, quod neque dicitur in forma
231 probanti etiamſi a partibus † fuerit ap-
probata, & ſuper eo pronunciatum, *Lu-
douiſ. ibid.*

Archiuium Romanæ Curiæ fuit erectũ
vt ſupra *à Iulio* 2. *conſt.* 15. *pag.* 372. *in*
232 *bull. nou. tom.* 1. Scriptorumque † talis
Archiuij multa priuilegia, & prærogati-
uæ videntur in eadem conſt. & *in conſt.* 14.
Pauli III. pag. 326. *eod. tom.* 1.

Archiuia autem generalia totius Sta-
233 tus Eccleſiaſtici fuerunt † erecta *à Sixto
V. conſt.* 83. *pag.* 483. *in bull. nou. tom.* 2.
& ab Vrbano VIII. ampliata in eius *conſt.*
11. *in appeudice alias conſt.* 135. *tom.* 4.

Regulareſque poſſunt tenere Archi-
234 uium, & de hoc loquitur † *conſt.* 29. *Vr-
bani VIII. incipiens, Cum ad Regularem, in
bull. nou. tom.* 4. *fol.* 44. *circa fin. fol* 45.
§. *conuerſus vero.*

Precipue illi Regulares, quorum Præ-
235 ſides habent Epiſcopalia, † & vſum Põti-
ficalium vt ſunt Ciſtercienſes, & Caſſinen-
ſes, vt de Caſſinen. loquitur *Rot. in Sora-
na benefitij* 8. *Martij* 1627. *coram b. m.
Merlino deciſ.* 45. *p.* 5. *rec.*

Requiſita autem, vt deſumpta ex ip-
ſorum Archiuijs, dicantur probare, erunt
ſi ibi aſſeruentur ſcripturæ publicæ Mona
236 ſterij, & eidem Archiuio † adſit aliquis
in ſpecie deputatus, & quod caput Mo-
naſterij habeat vſum pontificalium: quo
caſu æquiparatur Archiuio Epiſcopi,
quod dicitur publicum, & ideo dare fo-
mentum ſcripturis ibi extractis per depu-
tatum ad illius cuſtodiam in eadem de-
ciſione.

Et non ſolum dicitur publicum, ſi Præ-
latus monaſterij habet dictas prærroga-
tiuas, verum etiam, ſi illis careat;
237 ſatis † enim eſt quod claues illius aliquis
ſpecialiter deputatus aſſeruet, & ita per
antiquum tempus fuerit continuatum, vt
dicit *Crauet. conſ.* 158. *num.* 5. *& conſ.* 274.
num. 5. *&* 7. quos refert, & ſequitur *d.
deciſio Sorana* §. *& præmiſſa efficaciora*

Quod præcipue habet locum, ſi iura ex-
238 tracta ex Archiuio † monaſterij admini-
culentur, quia niſi faciunt plenam fidem,
multum tamen operantur, vt firmatur
in eadem dec. in fine.

Etiã pro Collegio Cardinaliũ, adeſt in
Curia Archiuium deſignatum ab *Vrbano
VIII. conſt.* 53. *fol.* 70. *tom.* 4. Pænes quod
239 aſſeruantur libri, & † ſcripturæ ſpectan-
tes ad Collegium, & deputatus fuit Cleri-
cus Italus, cuius priuilegia multa narran-
tur *in cad. conſt.* Et ibidẽ aſſeruantur etiam
proceſſus eorum, qui promouentur ad Ca-
thedrales, & monaſteria Conciſtorialia,
& alia quæ tractãtur in Conciſtorio Prin-
cipis.

Sed longe digreſſus, redeo ad ipſos
Notarios, qui habẽt officia publica, quo-
240 rum munus eſt, vt firmaui, habere † bonos,
& practicos Subſtitutos, moribus, & vi-
tæ probitate ſpectabiles, quia ipſi dicun-
tur oculi Iudicum, qui omnia ob multi-
plicitatem negotiorum inſpicere nõ poſ-
ſunt, vt docet *Tiber. Saluſt. in prax. lib.* 1. *c.*
48. *in princ fol.* 113.

De munere Subſtitutorum.

Artic. IX.

241 *Notarij ſubſtituti officium quod ſit.*
Notarij ſubſtituti in Curia A. C. hodie ſatis laudati. ibid.
Notarij Rotæ qui hodie laudentur. ibid.
242 *Notarius habeat etiam Iuuenes inſtrumenta conficientes, & quales.*
243 *Error Actuar. & Subſtitutorum partibus non nocet.*
244 Notario *non creditur ſuper non ſpectantibus ad officium.*
245 *Notario an credatur executio citationis, vel relatio Nuncij.*
246 Notario *actuario in extraiudicialibus, & præiudicialibus non creditur ſine teſtibus.*
247 Notario *in iudicialibus credendum eſt.*
248 Notario *non creditur productio Inſtrumenti, niſi adſit clauſula, Tenoris &c.*
249 Notario *non creditur quod dicit de relatione Nuncij, niſi conſtet.*
250 Notario *aſſerenti relationem citat. an* Nuncio *neganti credendum ſit.*
Notario *ſemper magis credendum, remota ſuſpicione. ibid.*
251 Notario *an credatur aſſerenti commiſſionem exemplandi ſcripturas.*
Notarius *de ſtilo præſumitur fideliter exequi commiſſionem. ibid.*
252 Notario *Capituli ſe talem aſſerenti creditur.*
253 Notario *tamen creditur donec contrarium non probetur.*
254 Notario *excommunicato an credatur.*
255 *Excommunicatio, niſi ſit publicata, non priuat exercitio officij.*
256 *Dies ex more Romanorum eſt de media ad mediam noctem.*
Notarius ponat horas noctis in inſtrumentis, & quare. ibid. & nom. 258.
257 *Appellatio, niſi aliter de ſtilo, ſaltem currit de die in diem.*
258 *Terminus pro ſcruato eſt decem dierum, ad dignoſcend. de legit. appell.*
259 *Præfixio certi temporis intelligitur de vltima die.*

No-

260 *Notario non creditur executio edicti in partibus ſine Teſtibus.*
261 *Notario tamen gerenti vicem Nuncij crederetur, & quare.*

SVbſtitutorum ergo munus erit omnia
cõſideratè attẽdere,ſcripturas videre,
partes audire patienter,& rolerantes eſſe,
241 exceptiones Reorum etiam † irrequiſiti
animaduertere, ſi ex eiſdem detegantur,
decreta à Iudicibus facta fideliter regiſtrare,
& ſumma cum diligentia vigiles in omnibus eſſe,
& proteſtationes partiũ Iudici legere,vt tenet *Rota in Romana domorum* 11. *Decembris* 1645. *coram R.P.D. meo Bichio inter volantes.*

Debẽt etiam habere Iuuenes Inſtrumẽta
conficientes eadem probitate, vitę conſpicuos,
modeſtos, & bene compoſitos,& bene litteratos,& practicos,non nutrientes
comas,quarũ cuſtodia eſt incompati-
242 bilis cum † laboribus exercitij notariatus,
& viros in ſummo graues, in quorum numero reperiuntur plures, quorum nomina omitto.

Quoad ſubſtitutos, de quibus ſupra,
243 & actuarios, aduertendum eſt, quod † ſi
errant in ſeruatione terminorum, illorum errores partibus nocere non debenr; *Coccin. deciſ. 373. num.* 10.

244 Nec ipſis creditur de his quæ †non ſpectant
ad eorum offitium *Rot. deciſ. 13. p. 3.*
245 *recent.*& ideo ſi teſtentur,† executam fuiſſe
citationem, vel intimationem, vel recipiant ſuper tali executione relationem nuncij, illis non creditur ſine teſtibus, *Put. deciſ. 5. lib. 3. Rot. deciſ.* 624. *num.*10 *p.*1.*recent.* In ſumma in omnibus extraiudicialibus
in prę iudicium tertij, tali a-
246 ctuario † non creditur ſine teſtibus,
Put. deciſ. 5. lib. 3. & deciſ. 15. par. 3. diuerſ. gloſ. in cap. quoniam contra, verbo duos viros, vbi Felin. num. 12. & Dec. num. 46. de prob. Lapus allegat. 81. *num.* 3.

247 Secus in iudicialibus † *d. cap. quoniam contra*,
& ibi *gloſ. loco cit.* vbi *Imol. Butr. & Anchar. Rot. poſt conſ. Farin. deciſ. 229. p. 2.*

248 Exemplum erit, † ſi Notarius dicat
talem produxiſſe Inſtrumentum, niſi addatur clauſula tenoris, &c.non creditur; *Boer. dec. 281. nu. 6. Rot. dec. 535. p. 1. rec.*

Igitur ſi Notarlus dicat Nuncium re-
249 tuliſſe ſe feciſſe talẽ citationem,vt† in
cedula, niſi doceatur de tali cedula, cum clauſula,tenoris &c. non creditur, *Rot. d. deciſ. 535. p. 1. rec.* An autem credatur magis
Notario dicenti nuncium retuliſſe ſe
250 citaſſe, vel Nuncio id neganti, videndus
eſt *Cin. in l. ſi quis decurio C. de falſis.* Ego
vero fauerem Notario,quando fuit ſpecificatum nomen Nuncij, & ad quid pars fuit citata; ſecus ſi non eſſet ſpecificatum illius nomen, nec appareat, ad quid pars fuiſſet citata *Rot. deciſ. 535. par. 1. recent.* Remittitur tameu arbitrio Iudicis, & ceſſante ſuſpicione Notarij, illi potius eſt credendum *Abb. in c. cum parati, num.* 12. *de appell.*

De iure vero non creditur Notario dicenti
habuiſſe commiſſionem exemplan-
251 di † ſcripturas, *Vrſill. ad Afflict. deciſ.*
317. Secus de ſtilo Curiæ, & S. Rotæ Romanę *Caputaquen. deciſ. 245. & 247. par. 2. Rot. poſt conſ. Farin. deciſ. 351. num. 3. p. 2.* Et de tali ſtilo præſumitur, quod ille fideliter exequatur Commiſſionem, *cap. ad audientiam de præſcript.*

252 Notario autem Capituli aſſerenti † ſe
talem, creditur; *Rota deciſ. 27. par. 1. recent.*

Declara tamen, quod licet ex ſupradi-
253 ctis credatur † Notario aſſerenti, hoc
tamen intelligitur dummodo non probetur contrarium *Rot. deciſ. 463. par. 2. rec.*

Sed ſi Notarius eſſet excommunicatus,
254 procedendum eſſet cũ diſtinctione:†quod
vel ſcilicet non eſt publicè excommunicatus,& creditur:aut eſt publicè excommunicatus, & non creditur, *Coccin. deciſ.* 322. *num.*8. Excommunicatio enim non priuat
255 exercitio officij, niſi poſtquam fuit †
promulgata ſententia declaratoria, *l. Barbarius vbi DD. ff. de off. Proconſ. Felin in c. Rodulfus num. 39. de reſcript. Rot. deciſ.* 534. *p.* 1. *recent.*

Et quia ſępius euenire ſolet,quod ſicut
Inſtrumenta fiunt de nocte, quia more
256 Romanorum dies † vadit de media ad
mediam noctem *l. more ff. de ferijs*: Tali caſu practici ſolent apponere horam ipſius noctis, vt dignoſcatur ſub qua die fuit factus rogitus, *Innoc. Felin. & alij in c. conſuluit de off. deleg. Bald. Angel. & Caſtren. in d. l. more, Alex. conſ. 190, num. 30. lib.* 6.
257 Ita bonum erit, quod cum † appellatio
niſi de ſtilo Curiæ currit de momento ad momentum,ſaltem currit de die in diem: & pariter cum terminus pro ſeruato det tempus decem dierum, ad dignoſcendum
258 an terminus effluxerit, † vel an appella-
tio fuerit legitimo tempore interpoſita, quando hoc fit de nocte, Notarius cautus apponet horam noctis, vt appareat qua die fuit lata ſententia, vel appellatum *Bald. in d. c. conſuluit num. 11. de off. deleg. vbi Abb. & Felin. num. 6. & Iaſ. in d. l. more. num.* 16. Præfixio enim certi tem-
259 poris numeratis † diebus, ſemper intel-
ligitur de vltima die vſque ad mediam

no-

noctem glof. 2 in d. l. more. Caſtrenſ. num. 5. & Alex. num. 8.

Minus creditur Notario atteſtanti, exe-
260 cutum fuiſſe edictum in partibus, † teſtibus non adhibitis, *Rot. deciſ.* 1016. *p.* 3. *diuerſ.* Cum vt ſupra Notario non credatur in extraiudicialibus ſine teſtibus, *Put. d. deciſ.* 5. *lib.* 3. *Seraſin. deciſ.* 1085. *Rot. deciſ.* 99. *poſt primum vol. conſ. Farin.* Decla-
261 ra, dummodo adeſſet ſtilus, quod Notarius in exequendis citationibus fungeretur vice Nuncij publici, tunc enim eadē ratione, qua creditur Nuncio ſine teſtibus, eadem ratione creditur Notario, *Ludouiſ. deciſ.* 426. *num.* 5. *deciſ.* 453. *num.* 4. *Coccin. deciſ.* 404 *num.* 3. & *deciſ.* 475. *num.* 8. *Buratt. deciſ.* 146. *num.* 4.

De extractione iurium.

Artic. X.

262 *Notario dicenti extraxiſſe ab originalibus anteceſſ. ſui, creditur.*
263 *Notarius ſucceſſor præſumitur de ſola ſubſcriptione.*
264 *Scriptura penès ſucceſſorem poſſunt extrahi ſine compulſoria.*
Scriptura penès ſucceſſorem exiſten. habentur loco originalium. ibid.
Notarius quod ille ſit actuarius, probatur de ſtilo. ibid.
265 Notarius *ſucceſſor proceſſum penès ſe exiſten. ſine compulſoria extrahere poteſt.*
266 *Notarius aliorum inſtrumenta de ſuis actibus facta ſine compulſoria poteſt extrahere.*
267 *Iura pendente lite extrahi an poſſint ſine compulſoria.*
268 *Scriptura fideliter extrahi debet, & qualiter, & quare.*
269 Notarius *quomodo validè renouare poſſit Inſtrumentum vetus.*
270 *Inſtrumentum validè renouatur cum citatione intereſſatorum, & decreto Iudicis.*
271 *Notarius quare ſolo iuramento poſſit vt ſuſpectus recuſari.*
272 *Notarius quādo valide poſſit allegari ſuſpect.*
273 *Notarius ſuſpectus iuratus nullum facit proceſſum.*
Proceſſus à Notario ſuſpecto factus non ſanatur cum clauſula arbitrio Rotæ. ibid.
274 *Notarius nouus deputatur, altero à partibus recuſato.*
275 *Notario ſuſpecto non datur adiunctus.*
276 *Suſpicio* Notarij *non tollitur ex adiuncto.*
277 *Notarius in actu compulſandi quam fidem facere debeat.*
Notario creditur collatio facta in actu compulſandi. ibidem.

278 *Collatio in actu compulſoriæ ſit parte citata.*
Citatio ad viden. collationari compulſoriam fieri debet. ibid.
Proceſſus datur nullus in caſu compulſoriæ, niſi collationetur. ibid.
279 *Proceſſus dicitur etiam nullus, niſi collationetur Iudicis decreto, & ipſo præſente.*
280 *Fides particularium non validat proceſſum non collationatum in compulſoria.*
281 *Collatio inſtrumenti, vel proceſſus eſt nulla, nō facta in die citationis.*
282 *Proceſſus an ſit nullus ex omiſſione citationis ad videndum collationari.*
283 *Proceſſus non vitiatur, ſi iudex ab initio ſtatuit diem, & horam collationis.*
284 *Citatio ad viden. collationari proceſſum, an perſonaliter fieri debeat.*
285 *Citatio prædicta an, & quomodo fieri poſſit per edictum.*
286 *Proceſſus eſt nullus, niſi ſubſcribatur ab ambobus* Notariis *deputatis.*
287 Notarius *remiſſoriæ an denuo iurare teneatur, vel non.*
288 *Proceſſus neceſſaria compulſ. & remiſs. vbi videantur.*

CReditur autem illi, qui extrahens
262 proceſſum, vel inſtrumentum, † dicir extraxiſſe ab originalibus ſui anteceſſoris, *Seraſin. deciſ.* 1334. *num.* 5. Eoque
263 ipſo præſumitur † ſuceſſor, quod ſe ſubſcripſit, quamuis tamen ſe non nominauerit, *Rot. deciſ.* 404. *num.* 6. & 7. *p.* 3. *recent.* Et quando ſunt penes ſucceſſorem, poſſunt extrahi, etiam ſine compulſoria,
264 *vt † in allegata Tarraconen. Capellar. coram b. m. Pirouano*, Etiam lite pendente *Rot. deciſ.* 132. *num.* 3. *p.* 2. & *deciſ.* 331. *num.* 4. *p.* 3. *recent.* Habentur enim loco originalium, *Ludouiſ. deciſ.* 454. *num.* 1. Quodque ille ſit actuarius, probatur de ſtilo Rotæ ex eius aſſertione, *Ludouiſ. ibid.*
265 ſemperque ſucceſſor poteſt † proceſſum penes ſe exiſtentem, ſine compulſoria extrahere, *DD. in auth. ſi quis in aliquo, C. de eden.* Quod amplia, etiam in Inſtrumentis
266 alterius Notarij, † quando coram eo, & in eius actis fuerunt producta, & facta de actis ipſius, *Ludouiſ. deciſ.* 38. *num.* 1 & 2.

Quod ſecus eueniret ſi Iura eſſent penes alium, tunc enim pendente lite non
267 poſſunt tranſumptari, ſine † compulſoria: vt puta ſi reperiuntur penes Notarios nō rogatos, neque ſucceſſores, neque Archiuiſtas, vel penes priuatos, vel hæredes Notarij, quia penes ipſos non adeſt fomentū, quod habet Archiuium, vel ſucceſſor in offitio.

Quando autem extrahuntur, debent
ita fideliter extrahi de verbo ad verbum,
268 † vt nec omittatur apoſtilla, nec inter-
lineatio, nec caſſatura: quod fit, vt Iu-
dex cauſæ poſſit clare colligere, qualis ſit
ſcriptura extracta, & illam admittere,
vel reijcere, *Rot. deciſ. 76. num. 7. p. 6.
diuerſ*

Et ſi reperietur aliquod Inſtrumentum
adeo corroſum, & conſumptum, vt litteræ
incipiãt non poſſe legi, ſi illud Notarius
269 vult † renouare, ad hoc, vt deſeruiat lo-
co originalis, tunc extrahere non poſſet,
ſine citatione, intereſſati ſpecialiter, vel
ſine citatione generali contra intereſſe
putantes, vt aduertit *Felin. in d. c. cum P:
tabellio num. 3. verſ. 3. quæritur de fid. In-
ſtr. Rot. deciſ. 404. p. 3. recent.*

Hoc caſu requiritur citatio, quia *cap.
270 fin. de fid. Inſtr.* requirit † miniſterium
Iudicis ordinarij, vel delegati, qui in-
ſpiciat talem ſcripturam, an ſit vitioſa, &
mandet extendi, & tranſumptari per pu-
blicam perſonam.

Quare autẽ Notarius à compulſore de-
putatus poſſit cum ſolo iuramento recu-
271 ſari † vti ſuſpectus, vt dicitur apud *Capu-
taq. deciſ. 64. par. 3.* Creditur ea eſſe ratio,
quia poteſt quandocumque grauare
partem in examine teſtium, vel Iurium
extractione. *Abb. in c. ſuper quæſtionum
num. 5. de off. delegat.* Præcipue ſi cauſa
exprimatur, & appelletur ab vlteriori
proceſſu, *Innocen. & ſcribentes in c. cum ſpe-
ciali. Lap. in alleg. 1. Achil. deciſ. 3. de except.*
Quod tamen eſt faciendum ante examen,
272 † vel compulſationem, quia poſtea non
ſuffragaretur *c. cum ſpeciali, & c. 2. requi-
rit de appell.* Si autem talis Notarius pro-
273 cedit ad † vlteriora, proceſſus eſt adeo
nullus, vt non ſanetur clauſula, arbitrio
Rotæ. *Caputaq. deciſ. 64. & 292. p. 3.* Ete-
nim, cum fuerit recuſatus ab aliqua
274 † partium, debet remoueri, & alter de-
putari, *gloſ. in §. & quid, in auth. de trient,
& ſemiſſe in verbo artificis, Boccac. de lit-
teris remiſſorialibus c. 6. num. 14. Rot. deciſ.
275 604. p. 1. diuerſ.* Neque † erit ſatis ſi ei
detur adiunctus, *Auth. ſi vero contigerit
C. de iudic.* Cum ex adiuncto non tollatur
ſuſpicio; poſſent enim nihilominus dicta
276 † teſtium reuelare, vt cõſiderat *Rot. d. deciſ.
604. p. 1. diuerſ.*

Notarius etiam in actu compulſandi
277 deputatus debet facere † fidem proceſſum
fuiſſe collationatum in præſentia Iudicis,
& concordare cum originali, quia tunc
tanquam actuario creditur, *d. c. quoniam,
vbi gloſ. verb. duos, de probat. Buratt. deciſ.
606. num. 12.*

278 Collatio tamen † non poteſt fieri in
caſu compulſoriæ, niſi pars fuiſſet citata
ad videndum extrahi, & collationari,
aliter enim proceſſus dicetur nullus, *Ludo-
uiſ. deciſ. 71. num. 3. & 4. & deciſ. 22. p. 2
recent. & deciſ. 42. p. 4. diuerſ.* Et in termino
279 d. citationis Iudex † non mandaſſet au-
ſcultari, & non collationari, & collatio
non fuiſſet facta ipſo præſente, *Abb. in c.
fin. num. 2. de fid. Inſtrum.* Neque ſuffice-
ret fides particularium dicentium vidiſſe
280 originale † ſine macula, & compulſatum
cum illo concordare, vt fuit dictum in
Barchinonen. Prioratus 28. Nouembris 1602
coram b. m. Iuſto in fol. Et ſi collatio fuiſſet
281 facta alia die, quam in illa, † in qua ca-
debat citatio, collatio diceretur nulla, niſi
fuiſſet facta parte præſente, *Duran. deciſ 6.
num. 2*

Omiſſa vero talis citatio non annulla-
282 ret proceſſum, ſi Pars aduerſa præſtitiſſet
impedimentum aliquod, recurrendo ad
Iudices Seculares. *Rot. deciſ. 348. num. 7.
poſt 2. vol. conſ. Farin.*

283 Sic nec † vitiaretur proceſſus, ſi Iudex
ab initio ſtatuiſſet diem, & horam ad vi-
dendum corrigi, & collationari, *Seraſin.
deciſ. 1028. & deciſ. 1391.*

Idem dicendum erit, niſi citationes
huiuſmodi fuiſſent factæ perſonaliter,
284 † quia quamuis delegatus pro compul-
ſoria debeat ſequi ſtilum Curiæ, tamen
poteſt procedere cum citationibus, etiam
domi dimiſſa copia, factis diligentijs de
habendo perſonas, *Clem. eam de elect. Rot.
deciſ. 22. de reſcript. in nou.* Prout etiam
285 ſi nõ potuiſſet fieri † domi, valebit proceſ-
ſus, adhibitis citationibus per edictum
Mohed. deciſ. 8. de fid. inſtr.

Et quia ſæpe contingit, quod duo No-
tarij deputantur, tunc eſt certum, quod
286 ambo debent proceſſum ſubſcribere, ad
fugiendam nullitatem, *not. in c. quoniam
contra, vbi Felin. num. 43. de probat. Guidopap.
deciſ. 128. & Rot. deciſ. 61. poſt 1. vol. conſ.
Farin.*

An autem ſufficiat Notario remiſſoriæ
Iuramẽtum præſtitum in initio ſui officij,
287 † vel potius debeat iurare ante executio-
nem remiſſoriæ, viden. eſt *Gloſ. in Clem. 1.
§. porrò de hæret. Rot. deciſ. 147. num. 3. poſt
vol. conſ. Farin.*

Et quæ ſunt neceſſaria in proceſſu com-
288 pulſoriæ, † & remiſſoriæ, leguntur in ti-
tulis de probationibus, de compulſoria,
& de remiſſoria.

De

De Compulſoria.

Cap. VI.

Quomodo, & quibus in caſibus Compulſoria detur, vel denegetur.

Artic. I.

1 *Compulſoria datur praeuia cauſæ cognitione, & parte citata.*
2 *Compulſoria ſpecialis an ſconcedatur à Rota, & quomodo.*
3 *Compulſoria ſpecialis quibus requiſitis concedatur.*
4 *Scripturæ exiſtentia quomodo iuſtificetur pro compulſoria.*
Scripturæ releuantia per quæ iuſtificetur pro compulſoria. ibid.
Suſpicio calumniæ quomodo tollatur pro conceſſione compulſoriæ. eod.
5 *Compulſoria, & editionis petitio in quibus differant.*
Editio ſcripturæ an ſemper impediat proceſſum. ibid.
Compulſoria an impediat proceſſum. ibid.
Remiſſoria an impediat proceſſum. ibid.
6 *Compulſoria generalis an fiat citata parte, & an retardet proceſſum.*
7 *Citatio pro compulſoria generali cautius agitur ſi fit.*
8 *Citatio pro compulſoria generali obtinenda, qualiter fiat.*
9 *Citatio prædicta quare ita fiat, remiſſiuè.*
10 *Compulſoria datur abſque præfixione termini.*
Terminus in compulſoria datus impedit proceſſum.
11 *Decretum pro compulſoria obtinenda qualiter extendatur.*
12 *Intimatio decreti citationis perſonalis an fiat.*
Intimatio decreti ſuper compulſoria an benè fiat. ibid.
13 *Intimatio decreti ſuper compulſoria qualiter fiat.*
14 *Compulſoria non datur, niſi iuſtificatis requiſitis parte citata.*
15 *Citatio pro compulſoria ſpeciali qualiter fieri poſſit.*
16 *Compulſoriales litteræ quare concedantur, & earundem effectus.*
17 *Compulſoriæ locus eſt, vbi reperitur ſcriptura.*
Suſpicio loci tollitur ex copia iudicum. ibid.
18 *Iudicum copia quando dicatur eſſe in aliqua ciuitate.*
19 *Ciuitas tota an poſſit allegari ſuſpecta.*
20 *Ciuitas tota ex quibus cauſis poſſit allegari ſuſpecta.*
21 *Compulſoriales litteræ ſpeciales retardant proceſſum.*
22 *Probationes non denegantur, neque anguſtantur à Rota.*
23 *Decretum citationis pro compulſoria ſpecialis impetratione.*
24 *Terminus in compulſoriali datur ad arbitriũ Iudicis.*
25 *Compulſoriales litteræ qualiter exequantur.*
26 *Compulſoria præſentatio fit ſicuti remiſſoriæ.*
27 *Extractio, locus, & hora eiuſdem ponitur in citatione executionis compulſoriæ.*
28 *Examen in compulſoria fit pro recognitione manus.*
29 *Terminus compulſoriæ poteſt prorogari, & quomodo.*
30 *Decretum prorogationis termini in compulſoria quomodo extendatur.*
31 *Intimatio prorogationis termini in compulſoria qualiter fiat.*
32 *Inſtructio pro exequenda compulſoria.*

ET quoniam remiſſoriæ magnam habent connexionem cum compulſoria, & pro obtinenda vtraque ferè per eoſdem tramites deambulamus, ideo dicemus aliqua etiam de compulſoria ſpecia-
1 li, quæ non datur, niſi † præuia cauſæ cognitione, & parte citata, *Boccac. de litt. remiſs. cap. 3. nu. 7.*

Vt igitur dentur litteræ compulſoriales ſpeciales, Rota illas concedere nunquam
2 ſolet, ſi Pars † ſe opponit, niſi diſputato, an ſit illa concedeada, in caſu &c quod dubium conceditur, & diſputatur modo tradito in tit. de declaratoria, & illa obtinebitur, ſi tria iuſtificãtur. Primo exiſtentia ſcripturæ compulſandæ. Secundo
3 eius † releuantia. Tertio, quod abſit ſuſpicio calumnię, vt dixit *Rot. in Peruſina ſuffragiorum 28. Iuny coram R. P. D. meo Bichio in fol.*

Quoad primam, ſufficit ſumptum ſcrip-
4 turæ † compulſandæ: ſecundum, & tertiũ iuſtificatur per rationes, quæ adducuntur iuxta facti contingentiam.

5 Differunt tamen in aliquibus † compulſoria, & petitio editionis, quia in primo caſu neceſſe eſt docere de ſupradictis requiſitis: in ſecundo verò ſufficit docere de aliquali intereſſe, & aliquali probatione exiſtentiæ. Editio inſuper impedit ſemper Proceſſum, docto de requiſitis; compulſoria verò, & remiſſoria nequaquam, quia ſolum impedit in certis caſibus, vt de his habetur opinio *Rotæ in d. Peruſina*

ſuffragiorum 18. Iunij 1651. coram R. P. D. meo Bichio inter volan.

6 In compulſoria generali non † eſt neceſſaria citatio Partis, nec ſolet retardare proceſſum, vt dicit *Veſtr. in ſua Praxi lib. 6. cap.* 1. Et teſtatur *Ludouiſ. deciſ.* 118. *& dixerat ante Rota deciſ.* 42. *de probation. in antiq.*

7 Sed cautius poteſt pars citari, quia † ſic procedés aliquam vtilitatem recipiet. Citatio verò poterit eſſe huiuſmodi.

R. P. D. V E R O S P I O.

Mediolanen. Archidiaconatus.

Citetur D. Antonius Carcaraſius exaduerſo Procurator Reuerendiſſimi D. Caroli Septala exaduerſo principalis, ad videndum Inſtanti concedi litteras compulſoriales generales ad Partes, & concordan. de Iudice, de loco, & loco loci,
8 necnon conſtituen. vel ſubſtituen. in partibus Procuratorem reperibilem, & acceptantem, qui in executione dd. litterarum, & in extractione iurium compulſandorum citari poſſit: dandum liſtam confidentium, & diffidentium Iudicis deputandi: alias videndum d. Iudicem, & locum, per D. eligi, & deputari ex officio, & decerni proceſſum per affixionem ad valuas maioris Eccleſiæ loci deputandi; ad p. d. Inſtante Reuerendiſſimo D. Carolo Franciſco Ceua Canonico Cathedralis Mediolani principali, ſiue &c.

Franciſconius Not.

9 Si quæritur cauſa † quare iſta citatio ſic formetur, dicit *D. Gratioſus p. 2. de Citat. probatorijs formula* 11. à quo poterit ſatiſfieri.

Hoc tantum indicabo, quod iſtæ litteræ
10 dari dicuntur † abſque præfixione termini, quia ſi ille præfigeretur, impediret proceſſum, vt in *l. ſiue Pars, C. de dilat. relat. per d. D. Gratioſum loco citato §. generales, circa finem.*

Decretum autem, quod obtinetur in obtinendis dictis litteris poſt executam, & reproductam citationem, erit huiuſmodi:

11 Relatione facta † comparuit D. Mauritius Giribaldus Procurator, & petijt, & per D. obtinuit vt ſupra, & in Iudicem deputari Reuerendiſſimum D. Petrum Ramponum, & pro loco, Ciuitatem Mediolani, & aliàs, vt ſupra, niſi ad p. d. cum Intimatione, omni &c.

In hoc etiam aduertendum eſt, quod ſi
12 Citatio fiat perſonalis, † de raro additur, cum intimatione; ſed vt tutius procedatur, dicta intimatio decernatur, vel ne, nó eſt inutilis, & cautus patronus in luce ambulans cautelam illius non omittit; illa autem poterit eſſe huiuſmodi.

R. P. D. V E R O S P I O

Mediolanen. Archidiaconatus.

Intimetur D. Antonio Carcaraſio exaduerſo Procuratori Reuerendiſſimi D. Caroli Septala exaduerſo principalis, qua
13 liter D. decreuit, † & relaxauit litteras compulſoriales generales, & alias prout in actis. Inſtante Reuerendiſſimo D. Carolo Franciſco Ceua Canonico Cathedralis Mediolani, principali ſiue &c.

Franciſconius Not.

Si verò quærantur litteræ ſpeciales eſt
14 certum, quod † illas nunquam obtinebuntur, niſi cauſa, vt dixi, cognita, & iuſtificatis requiſitis ſupra indicatis, poſteà enim Pars citari ſolet, vt infra.

R. P. D. C E R R O.

Barchinonen. Canonicatus.

Citetur D. Franciſcus Torrent exaduerſo Procurator R. D. Aluari Ramirez exaduerſo Priucipalis, ad videndū
15 † decerni litteras Compulſoriales ſpeciales ad Partes, pro extractione ſcripturarū in actis deſignatarum, necnon concordandum de Iudice, de loco loci, portitore, ac termino infra quem, conſtituendum, vel ſubſtituendum, Procuratorem reperibilem, & acceptantem, qui extractioni, & compulſationi illorum, & executioni dd. literarū citari, & intereſſe poſſit; nec non dandum liſtam Iudicum, & locorum confidentium, & diffidentium, alias videndum per eum deputari ex offitio, & præfigi terminum, & decerni proceſſum per affixionem ad valuas maioris Eccleſiæ loci deputandi ad p. d. Inſtante R. D. Franciſco Frigola principali, ſiue &c.

Cicellus Not.

Cau-

16 Cauſa quare concedantur tales litteræ,
& effectus illarum, indicatur, etiam *a D.*
Gratioſ. loco cit. formula 12.

In hoc tantum debeo monere iuniores
quod locus Compulſoriæ ſemper ſolet eſ-
17 ſe † illa Ciuitas, vbi adſunt Scripturæ cõ-
pulſandę, ne partes grauentur expenſis
inutilibus, & quia vbi adeſt copia Iudi-
cum, de facili remouetur ſuſpicio: Et co-
pia Iudicum habetur vbi pręter Epiſcopũ
18 & eius Vicarium † adſunt plures dignita-
tes Eccleſiaſticæ, vt puta Capitulum, &
Collegiatæ, & ideo dicitur de mẽte Rotæ,
19 vt plures experti fuimus, quod tota † Ciui-
tas nõ poteſt allegari ſuſpecta: quod tamẽ
limitatur ex cauſa, vt puta, quando Do-
minus Ciuitatis eſſet ſuſpectus, vel ſi non
adeſſet copia Iudicum non ſuſpectorum,
20 vel alia † de cauſa Iudici arbitraria. *Cle-*
mentina Paſtoralis de ſent. & re iudic. Franc.
in cap. cum ſpeciali, num. 31. verſ. quæritur
de appell. Lancell. de attent. par. 2. cap. 6. num.
36. & 37. Rota in Lauretana Iuriſdictionis
15. Nouembris 1619. coram b. m. Damaſceno
in manuſ.

Iſtæ litteræ ſpeciales retardant Proceſ-
21 ſum, quia non videtur † æquum, quod ſi
datur fumus de releuantia ſcripturæ, pro-
cedatur ad vlteriora, non expectata illius
extractione, nec Rota ſolet denegare, ne-
que anguſtare probationes, cum † melius
22 ſit peccare in tempore, quàm in iuſtitia.

Facta deſignatione ſcripturarum extra-
hendarum in calce Citationis modo ſpe-
cifico, decretum quod obtinetur poſt exe-
cutam, & reproductam citationem, ſolet
eſſe infraſcriptum.

23 Relatione facta, † comparuit Ioannes
Baptiſta Capucius Procurator, &
petijt, & obtinuit litteras compulſoriales
ſpeciales in forma concedi, & in Iudicem
deputari R. D. Braulium Sonier, Vicariũ
generalem Illuſtriſſimi Epiſcopi Tarraco-
nen. cum facultatibus opportunis, & pro
loco Ciuitatem Terraconæ; cum termino
quatuor menſium ab hodie inſtan. & alias
vt ſupra, niſi ad p. d. cum intimatione,
omni &c.

Et aduertendum eſt, quod licet dixe-
24 rim, quatuor menſes, hoc eſt in arbitrio
Iudicis, vel maius, vel minus tempus con-
cedere, iuxta loci diſtantiam, vt dixi ſu-
pra.

Modus executionis iſtarum litterarum,
25 ſi deſideratur colligetur ex inſtructione,
quam inferius dedi pro eius executione.

26 In hoc pariter aduertendum eſt, quod
præſentatio iſtarum fit eodem modo, pro-
ut in remiſſoria: Citationes verò, & alia
neceſſaria, vbi in remiſſoria dicitur pro
27 examine, hic † debet indicare extractio-
nem, vbi etiam intimatur locus, & hora
examinis: hic autem locus, & hora ex-
tractionis: benè verum eſt, quod etiam
28 poterit egere examine † pro recognitione
manus, & in illo in pluribus vti poterit
dicta inſtructione. Si tempus labitur, &
longius eſt neceſſarium, citabitur pars in
hunc modum.

R. P. D. CERRO.

Citetur D. Ioſeph Auerſa ex aduerſo
Procurator D. Seij ad vidẽdum pro-
29 rogari terminum † litterarum compulſo-
rialium, quatenus duret: quatenus verò
lapſus ſit, nouum præfigi, & concedi ad
p. d.

Et ſi non aderit calumnia, de facili ob-
tinebitur. Decretum erit.

30 Relatione facta, † comparuit D. Ioan-
nes Baptiſta Capucius Procurator,
& petijt, & obtinuit terminum quatenus
duret prorogari ad alios duos menſes à
fine primi: quatenus verò lapſus ſit, nouũ
terminum duorum menſium concedi cum
intimatione, omni, &c.

Et ne deſideretur ſpecialis formula in-
timationis, erit infraſcripta:

31 Intimetur &c. qualiter † Dominus pro-
rogauit terminum compulſoriæ, & a-
lias prout in actis.

Plura alia de materia videatur in titu-
tulo de Notarijs, & fide inſtrumentorum.
32 Et ne extra † centrum quæratur quod
eſt neceſſe pro inſtructione, addo hanc,
quam recenter tranſmiſi in Facti contin-
gentia amico meo chariſſimo, in partibus
longinquis Poloniæ.

Inſtructio pro exequenda Compulſoria.

Artic. II.

33 *Compulſoriales litteræ ſtatim receptæ Iudici*
præſententur.
34 *Compulſorialium præſentatio qua proteſtatio-*
ne ſoleat fieri coram Iudice de partibus.
35 *Decretum receptionis litterarum compulſoria-*
lium qualiter fiat à Iudice.
36 *Decretum prædictum an fieri debeat cum te-*
ſtibus & rogitu Notarij.
37 *Citatio an ſit neceſſaria in præſentatione lit-*
terarum remiſſorialium.
38 *Compulſorialium præſentatio qua proteſtatio-*
ne

ne fiat ſi pars aduerſa abſit ab illo loco.

39 *Decretum præſentationis compulſoriæ qualiter fiat abſente parte.*

40 Citatio ad videndum admitti compulſoriam, & procedi, qualiter fiat, & quando. & 47.

41 Citationẽ prædictam qualiter exequatur Curſor, ſiue Nuncius.

42 *Curſor quam atteſtationem faciat, & quando, citationi ad videndum admitti compulſoriam.*

43 Citatio ad videndum admitti compulſoriam quando reproducatur, & quomodo in actis.

44 Compulſoria quibus verbis peti poſſit admitti poſt productionem citationis.

45 *Decretum admiſſionis cõpulſoriæ qualiter fiat à Iudice deputato.*

46 Citationes omnes per affixiones fiunt in proceſſu parte abſente.

47 *Intimatio præſentationis litterarum compulſorialium quando fiat, & quomodo.*

48 *Actus factus, & poſtea intimatus dicitur factus parte citata.*

Intimatio an, & quando habeat vim citationis. ibid.

49 *Intimatio præſentationis compulſoriæ an ſit neceſſaria.*

50 Citatio ad dicẽdum contra compulſoriam, qualiter fiat & exequatur.

51 *Notarius reproducta citatione ad dicendum contra compulſoriam, quid faciat.*

52 *Decretum citationi ad dicendum contra compulſoriam quodnam fiat.*

53 Copia litterarum compulſorialium parti aduerſæ denegari non poteſt.

54 *Conſenſus inducitur ex taciturnitate aduerſary.*

55 *Notarius poteſt recuſari vt ſuſpectus per ſolũ iuramentum.*

56 Notario ſuſpecto allegato, ſtatim actor debet procurare alterius electionem.

57 *Inſtrumenta, & ſcripturæ compulſandæ, quando ſint in actis indicanda.*

58 *Indicatio ſcripturarum, & inſtrumentorum compulſaudorum ſub qua forma fiat.*

59 *Decretum inſtantiæ in indicatione ſcripturarũ compulſandarum quodnam fiat.*

60 *Iudex compulſorialis an poſſit cogere reum ad exhibendum iura fauore actoris.*

61 *Iudex compulſorialis quoſnam poſſit cogere ad edendas ſcripturas.*

62 *Iudex quando poſſit cogere reum ad edendas ſcripturas fauore actoris.*

63 *Intereſſe petentis exhibitionem ſcripturarum probatur per ſolum iuramentum.*

64 *Scripturæ exiſtentia de quo tempore probari debeat à petente illius exhibitionem.*

65 *Quæſtio incidens ſuper exhibitione ſcripturæ non facit nouam litem.*

66 Monitorium ſuper exhibitione, & editione ſcripturarum qualiter formetur.

67 *Monitorium prædictum perſonaliter exequitur.*

68 *Iudex compulſorialis qualiter procedat ad pœnas in litteris contentas.*

69 Citatio quanam fiat reproducto monitorio ſuper exhibitione ſcripturarum coram iudice compulſore.

70 Citatio prædicta quando ſit, perſonaliter exeqqitur.

71 *Decretum citationi admiſſionis iurium coram Iudice compulſoriali quodnam fiat.*

72 *Iurium copia parti aduerſæ non datur quando agitur coram Iudice compulſore.*

73 *Fallit ſi agitur coram iudice mixto.*

74 *Iudex compulſor eſt merus executor.*

75 *Terminus ad dandum interogatoria an, & qui detur coram Iudice compulſore.*

76 *Intimatio qualiter Dominus mandauit iura recognoſci, qualiter fiat, & quando.*

77 *Teſtium productio, & ſpecificatio quando fieri debeat in actis.*

78 *Teſtium productio, & ſpecificatio ſub qua forma fiat pro recognitione ſcripturæ.*

79 *Teſtes debent eſſe bene informati de manu recognoſcenda.*

80 *Teſtes debent iurare die iuridica, & per diẽ ante examen recognitionis manus.*

81 *Teſtes ſub qua verborum forma ſoleant iurare ante examen.*

82 *Intimatio qualiter fiet recognitio, quomodo formetur.*

83 *Teſtes non ſunt examinandi confuſim, ſed vnus poſt alium.*

84 *Teſtes examinantur prius iuxta partis interogatoria, deinde fit recognitio. & num. 86.*

85 *Examen Teſtium qualiter annotetur in actis.*

86 *Examen recognitionis iurium fit expeditis interogatorys.*

87 *Recognitio iurium qualiter adnotetur poſt interogatoria.*

88 *Scriptura recognoſcenda quonam in loco debeat eſſe reperta.*

89 *Archiuium quodnam ſufficiat pro habenda fide ſcripturæ.*

90 *Inſtrumentum penes Notarium rogatum, vel ſucceſſorem, non eſt compulſandum.*

91 *Intimatio examinis pro recognitione non bene fit pro certa die, vſque ad perfectum examen.*

92 *Intimatio prædicta poteſt ſuſtineri pro duobus diebus intimationi ſubſequentibus.*

93 *Iudex compulſorialis an poſſit ex ſe committere iuramenta teſtium, & examen Notario.*

94 *Recognitio facta per teſtes, deputato examine Notario per Iudicem compulſorialem, an teneat*

95 *Recognitio aliquando fit per teſtes deponentes de qualitate, & fide perſonæ rogatæ.*

96 *Item fit per exhibitionem matriculæ* Notariorum.

97 *Item fit per exhibitionem legalitatis Collegij Notariorum.*

98 *Item fit per exhibitionem aliorum Inſtrumentorum eiuſdem Notarij.*

99 *Declara ſufficere quod doceatur de quatuor Inſtrumentis; & quibus.*

100 *Recognitio an poſſit fieri per probationem Notariatus, ſi adeſt legalitas.*

101 *Legalitas mendicata lite pendente non ſuffragatur.*

102 *Teſtis in recognitione manus debet dicere an ſcriptura ſit publica, vel priuata.*

103 *Teſtis debet recognoſcere ſcripturam, an ſit legibilis.*

104 *Scriptura an probet, ſi fuit de tempore productionis legibilis, & non de tempore recognitionis.*

105 *Teſtes debēt recognoſcere, an perſona cuius intereſt ſcriptura, ſit publica, vel priuata*

106 *Teſtes qualiter poſſint recognoſcere ſcripturam publicam, vel priuatam.*

107 *Teſtes notam manum habentes an bene recognoſcant ſcripturam.*

108 *Inſtrumenta publica compulſantur, & recognoſcuntur per teſtes habentes notam manum.*

109 *Recognitio per litterarum comparationem qualiter fieri debeat.*

110 *Teſtes recognoſcentes per litterarum comparationem, qualiter deponere debeant.*

111 *Scriptura quæ debet comparari cum alia recognoſcenda, qualis eſſe debet.*

112 *Iuramentum calumniæ debet præſtari in recognitione per comparationem.*

113 *Iudex in recognitione per litterarum comparationem quid aduertere debeat.*

114 *Recognitio per teſtes habentes notam manum approbatur ſatis in Curia.*

115 *Recognitio prædicta qualiter admittatur in ſcriptura priuata.*

116 *Recognitio prædicta ſine aliis adminiculis admittitur in ſcriptura publica.*

117 *Scripturæ in protocollo exiſtentes, & extrahendæ, ſufficit recognitio manus.*

118 *Teſtes poſiti in primo inſtrumento quando cenſeantur poſiti in ſecundo.*

Verbum, Actum, in primo inſtrumento quando habeatur poſitum in ſecundo. ibid.

119 *Sigillum qualiter per teſtes recognoſcatur*

120 *Teſtes ſuper recognitione ſigilli qualiter deponere debeant, & num. 119.*

121 *Teſtes debent recognoſcere locum, & referre loca, vbi iura compulſanda ſunt reperta.*

122 *Scriptura deficientibus requiſitis, aliquando ſumit robur a loco.*

123 *Teſtes debent recognoſcere inter quas ſcripturas priuata ſcriptura fuerit reperta.*

124 *Citatio quanam fieri debeat perfecta recognitione ſcripturæ compulſandæ.*

125 *Citatio ad videndum extrahi, & tranſumptari iura qualiter fiat.*

126 *Citatio prædicta perſonaliter exequi debet.*

127 *Decretum citationi ad videndum tranſumptari proceſſum, quodnam fiat.*

128 *Intimatio qualiter Dominus mandaut tranſumptari, quando fiat.*

129 *Citatio quanam fiat perſonaliter tranſumptato proceſſu.*

130 *Citatio ad videndum collationari, & auſcultari, qualiter fiat.*

131 *Decretum citationi ad videndum collationari, & auſcultari proceſſum quodnam fiat.*

132 *Auſcultatio proceſſus tranſumptati coram quo fiat. & quando.*

133 *Notarius debet facere fidem auſcultationis proceſſus.*

134 *Collatio proceſſus debet eſſe facta coram iudice.*

135 *Iudicis præſentia requiritur pro fideli ſcripturarum extractione.*

136 *Notario atteſtanti tanquam actuario, ſine teſtibus creditur.*

137 *Citatio pro tranſmiſſione proceſſus tranſumptati ad Curiam, qualiter fiat.*

138 *Decretum citationi pro tranſmiſſione proceſſus ad Curiam, quodnam fiat.*

139 *Notarius vbi apponat ſuum rogitum proceſſui tranſumptato, & ad Curiam tranſmittendo.*

140 *Notarius prædictus per quæ verba apponat ſuum rogitum.*

141 *Iudex de partibus qualiter tranſmittat proceſſum ad Iudicem Curiæ.*

142 *Proceſſus compulſorialis remittitur per portitorem.*

143 *In compulſoria calumnia eſt euitanda.*

144 *Qui obtinuit compulſorias generales, non obtinet ſpeciales.*

145 *Petita in ſtatu expeditionis, ſapiunt calumniam.*

146 *Compulſoria non retardat proceſſum in ſummariſſimo.*

Admodum Reuerende Pater Prior Ringcij, & Patrone obſeruandiſsime.

NOn quia diffido de prudentia veſtra, & veſtri Plenipotentiarij diligentia, ſed quia P. Martianus Iuilezinski veſter Religioſus, quē Romā miſiſtis, expoſtulauit, vt ipſe ait, pro maiori ſecuritate validitatis proceſſus; hęc pro inſtructione obſeruāda cogitaui, fugiendum vulgare axioma. Proceſſus de partibus: ergo nullus.

Quamprimum igitur litteras compulſoriales Paternitas veſtra receperit, mittat Procuratorem, qui compareat coram Iudice ad illas preſentandum cum
33 hac, vel ſimili proteſtatione.

Co-

34 COram vobis &c. † Se pręſentat nobi-
lis,& prudens vir D.Ioannes Dzier-
ziſcki Procurator Admodũ Reu. P. Prio-
ris, & RR. Monachorum Monaſterij Ti-
necenſis Ordinis Sancti Benedicti,& facto
dedit,& pręſentauit litteras compulſoria-
les vobis directas ab Illuſtriſs. & Reue-
rendiſs.P.D.Odoardo Vecchiarello Cam-
Apoſt.digniſſimo Auditore,petẽs per Do
minationem veſtram recipi, & admitti
& ad illarum ſeriem, formam, & tenorem
procedi contra Famatum Virum N. N.
nec non deputari Notarium, & Nuncii
ſeu apparitorem, locumque, & horam
audientiæ, & deferri iuramentum dd.
Notario, & Nuncio, ſeu apparitori, de
fideliter eorum officia exercendo, & alia
deſuper neceſſaria, & opportuna fieri
non ſolum, &c. Sed omni meliori modo
&c.

Et in iſtius comparitionis termino Iu-
dex prædictus faciet hoc, vel ſimile de-
cretum.

35 EX tunc ſupradictus D.Iudex compul-
ſor, viſis dictis litteris compulſoria-
libus, illas reuerenter recepit,ſupra caput
poſuit, obtulitque ſe paratum ad illarum
executionem, & deputauit in Notarium
D. N. & in Nuncium A.pro loco deputa-
uit domum ſuæ ſolitæ reſidentiæ, pro die
deputauit dies Lunæ,Mercurij,& Veneris,
pro hora autem deputauit tertiam poſt
ortum ſolis, & ſecundam poſt meridiem,
& quamlibet dd. dierum, præſtititque iu-
ramentum ſupradictis N. & A. qui præ-
ſentes &c. in manibus eiuſdem D.Iudicis,
medio eorum iuramento tactis &c. depu-
tationem acceprarunt, promiſeruntque
eorum officium, & exercitium fideliter
exercere, omni &c. præſentibus tali, & tali
teſtibus ad præmiſſa habitis, & rogatis.

Talis Not.

36 Appoſitio teſtium eſt neceſſaria † cum
rogitu Notarij, quia debẽt conſtare de
illarum præſentatione, & de deputatione
Notarij, & Nuncij, & in hoc non eſt ne-
37 ceſſaria † citatio, quia dicitur actus præ-
paratiuus ad citationem, & poteſt ſine ea
fieri, *Buratt.deciſ.606.*

His peractis eſt aduertendum, quod ſi
pars non eſt præſens in loco Iudicij, vbi
eſt facienda extractio, & compulſatio iu-
rium,eſt procedendum vno modo, in alio
vero ſi pars eſt præſens.

Si enim pars eſt abſens, debet adhiberi
huiuſmodi, vel ſimilis actus.

38 COram vobis, &c. † comparet talis
Plenipotens Adm. R. P. Prioris, &
RR. Monachorum Tinecen.contra, & ad-
uerſus D.N.& pro meliori directione pro-
ceſſus compulſorialis in executionem lit-
terarum coram Dominatione veſtra pro-
ductarum, petit, & inſtat committi A.
Nuncio deputato, quatenus diligentiam
faciat per locum, & Ciuitatem hanc, de
reperiendo famatum Dominum N. vel
eius legitimum Procuratorem ſi quis ſit,
ad effectum exequendi, & adimplendi
litteras compulſoriales, & earum formã,
& tenorem,omni meliori modo, &c.

Et poſtea Iudex debet facere decretum.

EX tunc Dominus,audita inſtantia fa-
cta per D.N.Procuratorem dd.Adm.
39 N. Prioris, & Monachorum, † mandauit
fieri diligentias petitas per Ciuitatem, &
locum, vt ſupra, & citationem deſuper
neceſſariam in forma conceſſit, omni &c.

Quo decreto obtento, Procurator ve-
ſter faciet hanc,vel ſimilem citationem.

Perilluſtri D.D.Iudice compulſoriali.

INtimetur D.N. ex aduerſo principali,
vel ſi cui ſit eius legitimo Procurato-
ri, qualiter d. D.Iudici fuerunt præſenta-
tæ litteræ Compulſoriales, & illas obtulit
ſe paratum exequi, deputauit Notarium,
& Nuncium,eiſque præſtitit Iuramentum
de eorum officia fideliter exercendo, de-
putauit pro Tribunali propriam domũ,
pro diebus audientiæ diem Lunæ, Mercu-
rij, & Veneris, pro hora verò tertia poſt
ortum Solis de mane, & ſecunda poſt me-
ridiem cuiuslibet dd.dierum,& alias pro-
ut in actis. Ideo citentur ijdem ad di-
cendum contra litteras Compulſoriales
A.C. conceſſas videndum admitti, & ad
formam, ſeriem, & tenorem illarum
videndum mandari procedi, & di-
cendum cauſam quare exequi, vel ad ea-
rum formam, ſeriem, modum,& tenorem
procedi non debeat, alias videdũ man-
dari procedi per affixionem ad valuas
maioris Eccleſiæ, iuxta formam dd. litte-
rarum ad p.d.Inſtantibus admodum R.R.
Priore, & Monacis Monaſterij Tinecen.
Principalibus ſiue &c.

N. Notarius.

41 Hæc citatio, vel ſimilis huic accipietur
à Nuncio,& copia illius affigetur in oſtio
maioris Eccleſiæ,& ſi vis etiam in alijs lo-
cis publicis Ciuitatis, & deinde à tergo
eiuſdem Nuncius faciet relationem hoc
modo. Feci

FEci diligentiam per Ciuitatem,& eius
loca publica,& conſueta de reperien-
do ſupradicto D. N. & illis non obſtanti-
42 bus illum reperire non † potui, copiamq;
ſupradictæ citationis affixi in valuis Ia-
nuæ maioris Eccleſiæ ſitæ &c. & in Ianuis
Palatij maioris,& in platea tali, vbi com-
muniter populus frequens coadunari ſo-
let, hac die tali, menſis talis, anni talis,
& in fidem me ſubſcripſi.

Ego A. Nuncius deputatus.

43 Supradicta citatio adueniẽte prima die
poſt executionem illius, hora, vt ſupra
deſtinata reproducitur in actis,& fit com-
paritio.

44 COram vobis &c. Prudens, atque di-
ſcretus vir D. talis Procurator Adm.
R.P. Prioris, & RR. Monacorum Tinecij;
& accuſata contumacia partis aduerſæ
non comparentis reproduxit citationem,
vt apparet ex ea, legitime executam, repe-
tijt litteras compulſoriales,& periet,& in-
ſtetit procedi prout in eiſdem litteris, om-
ni meliori modo: Et Iudex ſic, vel ſimili
modo interloquetur.

Ex tunc D. Iudex Compulſorialis di-
45 ctas † litteras compulſoriales admiſit, &
iuxta earum formam, & tenorem proce-
di, proceſſumque ſtantibus dd. diligentijs
per affixionem ad valuas maioris Eccle-
ſiæ fieri mandauit, omni, &c.

46 Et ab hoc actu in poſterum † proce-
detur ſemper per affixionem in omnibus
alijs actibus, quos recenſebo infra in ca-
ſu quando pars eſt præſens, & Procurator
partis aduerſæ comparebit vſque ad con-
ſumationem dd. litterarum, & tranſmiſ-
ſionem proceſſus clauſi ad Curiam Ro-
manam.

Si verò pars erit præſens poſt præſenta-
tionem litterarum, vt in primo actu, fiet
infraſcripta intimatio cum citatione.

47 INtimetur D.N. ex aduerſo principali,
qualiter fuerunt præſentatæ litteræ
compulſoriales ſupradicto *D.* Iudici, ip-
ſeque deputauit infraſcriptũ Notarium,
& talem in Nuncium, elegitque ſibi Tri-
bunal domi ſuæ reſidentiæ, & pro diebus,
& horis deputauit diem Lunæ, Mercurij,
& Veneris, pro horis deputauit tertiam
poſt ortum ſolis de mane; & ſecundam
poſt meridiem cuiuslibet dd. dierum, iu-
ramentaque præſtitit dictis Notario, &
Nuncio, & alias prout in actis. Ideo

Citetur idem ex aduerſo principalis ad
dicendum contra litteras Compulſoriales
ab Illuſtriſ. & Reuerendiſs. *Do*mino In-
ſtantibus conceſſas videndum illas ad-
mitti,& iuxta illarum formam, ſeriem, &
tenorem mandari, procedi, aliaq; fieri pro-
ut in dictis litteris continetur, omni, &c.
ad p.d. Inſtante Adm. R.P. Priore &c.

Talis Notarius.

Et apponitur nomen Notarij depu-
tati.

Et ne miretur Dominatio veſtra, quare
præmiſi intimationẽ, debebit ſcire, quod
cũ actus primus factus fuerit ſine citatio-
ne, nõ erit incongruũ illum parti intima-
re, ad maius robur, per eum enim dicetur
factus parte citata, quia in interloquuto-
48 rijs † regulariter, & ſæpiſſime intimatio
habet vim citationis, vt dixit *Rot.* 227.
num. 3. *p.* 1. *rec. Seraphin. deciſ.* 583. *in fin.
& deciſ.* 1507. *num.* 4.

Et ego, quicquid dicant alij, credo di-
49 ctam intimationẽ eſſe neceſſariam, † quia
reſpicit defenſionem,& fit, vt Aduerſarius
compareat, & contradicat *Achil. deciſ.* 17.
num. 6. *de appell.*

50 Supradicta citatio exequitur † perſo-
naliter ſi pars commodè haberi poteſt, ſin
minus fiet domi dimiſſa copia, & vt diſ-
ponunt ipſæ litteræ, ſi habet ibi domici-
lium, ſecus autem exequatur per affixio-
nem, vt ſupra: & poſtquam Nuncius il-
lam fuit executus, & à tergo, vel in calce
illius fecit relationem de modo, quo il-
lam executus eſt, adueniente die, & hora
51 audientiæ † reproducitur in actis, in ma-
nibus Notarij deputati, qui citatione ac-
cepta illam leget coram Iudice,& Iudex
faciet decretum per hæc, vel ſimilia ver-
ba.

52 RElatione facta, comparuit talis Pro-
curator, & petijt,& obtinuit dictas
litteras admitti, & iuxta illarum formam
mandari procedi, & alia fieri, prout in
eis, omni &c.

Obtento ſupradicto decreto, ſi pars pe-
53 tit copiam litterarum, † illa denegari non
poterit; quia iuſtum eſt, vt pars ſciat, quã
Iudex Compulſor habeat auctoritatem,
ſecundum *Duran. deciſ.* 6. *nu.* 5. Et ſi nihil
opponit contra deputationem Notarij,
54 & Nuncij, † procedi poterit ad vlteriora,
quia ex taciturnitate conſenſus elicitur
per *text. in l.* 1. *vbi gloſ. & Bart.* C. *de poſtul.*

Et aduertat Dom. veſtra, quod ſi recuſa-
retur Notarius, nõ eſt neceſſaria lõga cau-
ſæ cognitio; cum ſolo iuramento, & alle-
55 gatione iuſtæ cauſæ † poſſit vti talis recu-
ſari, iuxta ea, quæ dixi tit. de Notarijs, &

fide inſtrum. & dicit *Caputaquen. decif.64. nu.3.& 4.par.3.* Et ideo ſi pars illum recu-
ſaret ante examen , ſeu,ante citationem
per *c.cum ſpetiali & cap.2.requiris oe appel.*
56 ſtatim † *D*ominatio veſtra procurabit,
alium non ſuſpectum eligi , & deputari,
ad hoc vt citius proceſſum valeamus ex-
pedire.

His perpenſis veſter Plenipotens hora
audienriæ adibit Iudicem in actis No-
57 tarij deputati , ſpecificabit inſtrumenta,
quæ compulſare intendit, & indicabit
Notarios, vel perſonas,penes quas ſcrip-
turæ compulſandæ reperiuntur, vbi per
actum ſimilem infraſcripto faciet compa-
ritionem.

58 Coram vobis, &c. Comparet Pleni-
potentiarius &c. contra , & aduer-
ſus *D.* N. & dixit penes G. Notarium,vel
perſonam reperiri talem,& talemScriptu-
ram:penes F. talem , & talem ſcripturam,
et penes L. talem,et talem ſcripturam,ro-
garam die tali menſis,et anni talis(et ſpe-
cificabit locum vbi, diem,menſem,et an-
num rogitus , et annnet continentiam)
illaque ad cauſam ſuam cum d. *D.* N. fa-
cientium : et quia indiget illarum tran-
ſumpto autentico, et legali ad effectum
ius ſuum,et iuſtitiam propriam roboran-
di, perit, et inſtat dd. Notarios, et perſo-
nas cogi, et compelli via iuris , et quate-
nus opus ſit cenſuratum,ad dicta iura in
actis veſtris exhibendum,et præſenrandũ,
ad effectum prædictum , et monitorium
contra prædictos in forma concedi om-
ni, etc.

Huic comparitioni coram Notario, et
Iudice factæ Iudex interloquetur:Ex tunc
*D*ominus audita inſtantia ſupradicti *D.*
talis, monitorium contra ſupradictos de-
creuit in forma, omni, etc.

Talis Not.

Et in hoc aduertet *D*ominatio veſtra,
quod ſi pars, quæ compulſare intendit,
vellet compellere ſuum cõtrarium ad ex-
60 hibendum aliqua Iura, Iudex non † pote-
rit contra illum decernere monitorium,
niſi in caſu, quo pars aduerſa eſſet publi-
ca perſona, & cuſtodiret ſcripturas pu-
blicas, quod dependet à Iudicis arbitrio,
vt dicitur *in text. l.1.C. de eden.* Non .n.
ſunt ſumenda arma de domo Rei , & Iu-
61 dici datur tantum facultas † cogendi No-
tarios, & alios, non autem ipſas partes,
vt poſt p.2.volum.conſil. Farin.aduertit Rota deciſ.62. Et ideo quando pars petitur co-
62 gi:duo ſunt probanda,primo † ſcilicet in-
tereſſe:ſecundo quod ſcriptura in qua pe-
tẽs habet intereſſe, ſit penes aduerſarium,
per *l.in hac actione ff.ad exhiben.*Et ne igno
retur , quo modo ſit probandum inter-
63 eſſe,aduertes, † quod illud probatur, etiã
ſolo iuramento petentis exhibitionem,vt
in *l.vt theſaurus.ff.ad exhiben.l.vlt.C.de fid. inſtr.* Nec quælibet exiſtentia ſufficiet,
64 quia illa debet probari de tempore mo-
tæ litis, *vbi gloſ.in l.non ignorabit verb.fuiſ-
ſe C.ad exhib.* Nec ſufficit,quodlibet tem-
pus motæ litis, ſed tempus dumtaxat ,
quo ſuper negotio principali illa mota
reperitur:ſecus incidens queſtio ſuper ex-
95 hibitione † non facit nouam litem, vt
dicit *Bartol.in l.fin.num.1.verſ.oppono.ff. de tabul.exhib.* Sed quando principaliter lis
fuit mota ſuper exhibitione , tunc illius
tẽpus abſolutæ attẽditur,vt *dixit Rot.corã Caualler.dec.82.*Quam cupio videat veſter
Plenipotentiarius ad ſui maiorem inſtru-
ctionem, quia & ad veſtras partes ſcio
perueniſſe tanti viri pulcherimas deci-
ſiones.

Monitorium vero debet eſſe ſub hac
formula.

De Mandato Perilluſtris,& Admodum
R.*D.* talis Iudicis compulſoris& ad
inſtantiam Admodum R. P. Prioris, &
RR. Monachorũ Tinecij Ordinis S.Bene-
dicti Cracouien.*D*ięceſis , tenore præſen-
tium

Moneantur infraſcripti Notarij,ſeu Ta-
belliones , & illorum quilibet in ſolidum
quatenus infra triduum proximum ab
executione pręſentium computandum,
ſub excõmunicationis alijſque pęnis in
litteris compulſorialibus contentis de-
beant, & quilibet ipſorum debeat, in-
fraſcripta monumenta, Inſtrumenta , &
ſcripturas in calce deſcriptas apud quem-
cumq;ipſorum exiſtentes , coram d. *D.*
Iudici compulſore, & in actis infraſcripti
Notarij exhibuiſſe , produxiſſe, & reali-
ter, &cũ effectu dimiſiſſe ad effectũ ex illis
exempla, & autenticas copias ſumendi,
copiandi, & tranſumptandi , aliaque
feciſſe, ad quæ ad formam dd. litterarum
obligantur , & pręſentibus noſtris om-
nino in d.termino paruiſſe, recepta com-
petenti mercede : alioquin lapſo d. termi-
no, & dictis inribus realiter , & cum effe-
ctu non exhibitis , neque productis, con-
tra ipſos ad declarationem excõmunica-
tionis, & pænarum in dictis litteris con-
tentarum, prout continentur, irremiſſi-
biliter procedetur, iuſtitia mediante , eo-
rum

rum contumacia non obſtante. In quorum fidem &c.

Dat.&c. die &c.

Talis Iudex.

Talis Not.

Dominus talis Notarius pro exhibitione inſtrumenti talis rogati die tali inter talem, & talem.

Dominus talis Notarius pro exhibitione Inſtrumenti talis rogati inter talem, & talem, vel pro exhibitione talis ſcripturæ.

In ſumma ſcripturę ſunt bene ſpecificãdæ ad hoc vt ille, qui habet ſcripturas penes ſe nullam habeat anſam excuſatio-

67 nis,&† monitorium cõtra illos exequitur perſonaliter.

Et aduertat *Dominatio* veſtra, quod Iudex compulſor procedit ad pœnas in litteris contentas,ſtictè ſcilicet,ſub pœnis excommunicationis, & alijs, non tan-

68 quam ab ipſo infligendis, † ſed tanquam inflictis à Iudice Compulſore, quia in hoc eſt merus, & purus executor, vt aduertit *Rota deciſ.* 1. *in fine de fide inſtr. in nouiſs.*

Reproducto monitorio in actis, & ſucceſſiue exhibitis, & productis Iuribus, per Notarios, & perſonas monitas, vt deueniri poſſit valide ad illorũ executionem& exemplationem, fiet citatio infraſcripta.

Coram tali Iudice Compulſore.

69 CItetur *Dominus* N. ex aduerſo principalis, vel talis Procurator *D.*A. ex aduerſo principalis, ad dicendum cõtra iura producta, & repetita; videndũ iurare teſtes ſuper illorum recognitione, & committi Notario cauſę recceptionem dd. iuramentorum teſtium, pro die tali proxima futura,hora deputata, & poſtquam commiſſum fuerit videndum eoſdẽ teſtes iurare, in eorum, vel Notarij domibus, aut vbi reperti fuerint, per rotam diem talem,& decem ſequentes dies,dandum interrogatoria, & conducendum interpretem, quatenus dare, & conducere intendat, alias videndum mandari recognoſci ſine ad p. d. Inſtante Reu. P. Priore &c.

Talis Not.

Citatio ſupradicta executa, etiam,vt

70 ſupra † perſonaliter, fit in ipſa relatio à Nuncio, deindeque reproducitur, in actis hora audientiæ; & Notarius poſtquam legerit eam coram Iudice compulſore, Iudex, & Notarius regiſtrabit decretum, prout infra.

71 RElatione facta†comparuit talis Procurator,& petijt,&obtinuit vt ſupra niſi ad p. diem, cum intimatione, omni &c.

Ne autem vos pars decipiat, in protrahendo extractionem, eſt aduertendum, quod ſi illa petat dari ſibi copiam iurium

72 † non dabitur, quia Iudex ſupradictus eſt merus non autem miſtus executor; ſi

73 enim eſſet miſtus, copia † deberet dari, ad hoc, vt poſſet opponere, *Bartol. in extrauaganti ad reprim. verb. de plano.* Quod non eſt permitendum coram mero execu-

74 tore, † qualis eſt compulſor, *Cacher.deciſ.* 1. *num.* 47.*& ſeqq. Rota deciſ.* 16. *num.*18. *& ſeqq.par.* 6. *diuerſ.*

Si vero ſe opponat, petendo terminum

75 ad effectum dandi interrogatoria, † erit illa expectanda per duos, vel per tres dies,ſed ante omnia erit facienda intimatio infraſcripta.

76 INtimetur *D.* N. exaduerſo principali qualiter † *Dominus* mandauit iura recognoſci, commiſit Iuramenta teſtium Notario, mandauitque illos iurare, & pro diebus, & horis intimandis examinari, & alias prout in actis. Inſtante *Domino*, &c.

Talis Not.

Executa iſta intimatione perſonaliter

77 & elapſa prima die iuridica, † fiet in actis inductio, & ſpecificatio teſtium, qui ſcripturas recognoſcere debent in hunc modum,

78 COram vobis pro tali, contra talem, &c.talis Procurator,& pro†recognitione talis, & talis ſcripturæ, ſeu inſtrumenti, induxit in teſtes talem, & talem, nec non pro recognitione talis ſcripturæ, ſeu inſtrumenti, induxit talem, & talem, omni.&c.

Et ex hoc erit edoctus Patronus veſter, quomodo debeat ſe gerere,quoad omnes

79 ſcripturas,aduertendo, quod ſint † teſtes bene informati de manu recognoſcenda, quodque habeant notam manum, & viderint pluries ſcribere, vt aduertit *Rota in Bononien. de Mangiolis* 13. *Martij* 1626. *coram b. m. Rembolda in fol.*

Facta tali inductione, & ſpecificatione teſtium, vt melius procedatur, erit valde bonum, quod teſtes, qui debent recogno-
80 ſcere manum, † iurent per diem ante examen, & quod dies talis ſit iuridica, vt confirmetur cum ſtilo noſtræ Curiæ, licet in hoc poſſit etiam fieri iuxta ſtilum veſtrum, ideo circa hoc remitto me prudentiæ veſtræ.

Actus autem iuramenti, erit infraſcriptus. Pro tali contra talem, coram me Notario infraſcripto talis teſtis monitus,
81 &c. † medio iuramento tactis &c. Iurauit de veritate dicenda ſuper recognitionem Iurium, & tota cauſa, omni, &c. Hunc actum debebit facere veſter Patronus de vno quoque teſte examinando. Fiet poſtmodum intimatio in hunc modum.

D. tali Iudice Compulsore.

INtimetur D.N. ex aduerſo principali,
82 † qualiter iura de quibus agitur, per teſtes in actis ſpecificatos recognoſceantur in officio Infraſcripti Notarij die tali cũ decem diebus ſeqq. de mane hora tali, de ſero hora tali. Ideo citetur ad intereſſendum quatenus, &c. Alias, &c. Inſtante &c.

Talis Not.

Hocque etiam ſcias, quod teſtes ſunt
83 † examinandi, vnus poſt alium, non autem confuſim ſimul, & coniunctim, *cap. quia propter de elect. vbi gloſ. verb. ſecrete, & c. venerabili: de teſtibus vbi gloſ. verb. examinare ſigilatim.*

Adueniente die, et hora intimationis, intimatio reproducitur, et conducitur teſtis, qui ſi pars dedit interrogatoria reiterato iuramento veritatis dicendæ, in
84 hunc, qui ſequitur modum † examinabitur prius iuxta interrogatoria partis, & deinde fiet manus recognitio, & actus, qui ponitur in proceſſu examinis, erit infraſcriptus.

PRo tali contra talem de mandato, &c.
85 † examinatus fuit N. talis filius talis, ætatis ſuæ annorum tot, cui reiterato iuramento veritatis dicendæ, prout tactis, &c. iurauit, dixit, & depoſuit prout infra videlicet, & primo iuxta interrogatoria d. N. talis.

86 Et hac ratione † ſequitur examen ſuper interrogatorijs, donec fuerint omnia dicta interrogatoria terminata, & deinde deueniri debet ad recognitionem iurium per hæc verba.

87 ABſolutis interrogatorijs † fuit deuentum ad recognitionem manus inſtrumenti rogati die tali, menſis talis: quo viſo per ipſum teſtem, & diligenter inſpecto, & conſiderato, dixit, & depoſuit, prout infra.

Et ponantur per extenſum omnia verba, quæ affert teſtis ſuper dicta recognitione.

88 Eſt inſuper aduertendum, quod † ſcriptura recognoſcenda debet eſſe reperta in loco publico, & non ſuſpecto, puta apud Notarium, & inter eius notas autenticas, protocolla, vel filcias, *Rot. deciſ. 628. par. 2 recent.* Vel apud Notarium ſucceſſorem in officio *Coccin. deciſ. 36.* Vel in aliquo Archiuio publico, ſeu apud cuſtodes Archiuij, qui ſucceſſerunt Notario, *Canaler. deciſ. 351.* Nec intereſt ſemper, quod Archi-
89 uium ſpectet ad locum, vel Ciuitatẽ; † ſed ſufficit, quod ſit publicum, & habeat requiſita ad cuſtodiam, vt ſæpe vidimus de Archiuijs Monaſteriorum inſignium, vt de Caſſinenſi teſtatur *Rota in Sorana beneficij 8. Martij. 1627. coram R. P. D. Merlino d. 45. p. 5. rec.*

Et in hoc ſciat Dominatio veſtra, quod ſi ageretur de inſtrumẽto exiſtente penes Notarium rogatum, vel ſucceſſorem in
90 officio, † illud non eſt neceſſe, quod compulſetur, neque quod recognoſcatur, quia probat abſque compulſoria, ſi extractum à Notario rogato, vel ab eius in officio ſucceſſore, vt aduertit *Rota in allegata Tarraconen. Capellarum 18. Februarij. 1616. coram b. m. Pirouano, in folio.*

Multi etiam errant in intimando examen recognitionis, pro die tali vſque ad
91 perfectum examen, & † recognitionem, quia hoc eſt improbatum tanquam inducens perpetuam ſeruitutem, vt aduertit *Ludouiſ. deciſ. 71. num. 3.* Quod tamen limitatur quoad tempus duorum dierum, pro
92 quibus † talis intimatio poterit ſuſtineri, vt dicunt *Addentes ad Ludouiſ. d. deciſ. 71. num. 6.*

Et quia dixi ſupra, quod Compulſor dicitur merus executor, ne videatur adeſſe contradictio, ex quo examen teſtium pro recognitione ſapit iuriſdictionem, ideo videtur eſſe cauendum, an in Compulſoria adſit facultas committendi iuramenta, & examen Notario, † quia ſi non
93 adeſſet, deberet per ſeipſum recipere iuramenta, examinare, & Notario nulliter dictam facultatem demandaret, vt dicit

Capu-

Caputaquen. deciſ. 167. par. 1.
94 Eſt nihilominus certum, quod † Com-
pulſor poteſt nudũ miniſteriũ receptionis
iuramentorum teſtium,& illorum exami-
nationem Notario deputato committere,
& recognitio ita facta tenet,vt dixit *Rota
deciſ. 630. par. 1. diuerſ. & deciſ. 628. par. 3.
recent.*

Quia vlterius non eſt reſtringenda ma-
teria probationum, ſcias, quod recogni-
tio fieri poteſt pluribus modis;ſecundum
95 facti contingentiam,& accidentia. † Ali-
quando enim fit per teſtes deponentes,
quod qui Inſtrumentum, & ſcripturam
ſcripſit, fuit Notarius, & eius Inſtrumen-
tis, & ſcripturis conſueuit præſtari fides,
Rota deciſ. 703. par. 2. recent.
96 Poteſt etiam fieri ex † exhibitione ma-
triculæ Notariorum,in qua legitur adno-
tatus, & deſcriptus talis Notarius, vt
Iaſ. in l. Barbarius nu. 56. ff. de off. pret.
97 Poteſt fieri per † exhibitionem legalita-
tis Collegij Notariorum, *Rota deciſ. 228.
par. 4. recent.*
98 Poteſt fieri per exhibitionem † aliorum
Inſtrumentorum eiuſdem Notarij,& ſuffi-
ceret probare, quod ille rogatus fuit de
99 quatuor inſtrumentis, † dummodo illa
quatuor appareant fuiſſe rogata ante in-
ſtrumentum, de cuius recognitione agi-
tur, quia ſatis eſt, quod probetur ex illis,
quod de tempore rogitus inſtrumenti re-
cognoſcendi erat Notarius, *Boer. deciſ. 36.*
100 Poteſt etiam recognoſci † per proba-
tionem notariatus,ſi de eo adſit legalitas,
ſeu teſtimonialis Principis, ſeu Epiſcopi,
ſeu Officialis, ſeu Communitatis loci,ſub
cuius iuriſdictione Notarius vigebat.
Boer. deciſ. 154. Rota deciſ. 613. par. 2. recent.
101 Sed aduerte,quod ſi legalitas † fuiſſet men-
dicata lite pendente, nihil ſuffragaretur,
& recognitio non haberet effectum, *Rota
deciſ. 145. par. 2. recent.*
102 Teſtes autem in recognitione † manus
debent reſpondere, & dicere an ſcriptura
ſit publica, vel priuata; quia ad hoc vt
iura ſint in forma probanti debent eſſe re-
cognita, quod ſint ſcripta publica manu;
niſi forte eſſent antiqua, adeo vt non
egeant recognitione, *Rota dec. 390. p. 5. rec.*
103 Debent recognoſcere † an ſit legibilis,
quia ſi negatiue, nihil probat: ſi affirmati-
uè ſecùs, ſed difficile legi poteſt,ita vt ve-
104 ritas ex ea colligatur ſufficit, & † probat,
quod etiam dices, ſi de tempore produ-
ctionis fuit legibilis, & ſecus de tempore
recognitionis. *Buratt. deciſ. 243.*
105 Debent recognoſcere quoque,an † per-
ſona, cuius eſt ſcriptura, ſit publica, vel
priuata. Manum vero regulariter pluri-
bus modis poterunt recognoſcere.

Primo modo poſſunt publicam ſcriptu-
ram recognoſcere, quando ipſi vti teſtes,
vel aliter, fuerunt adhibiti, vel fuerunt
106 pręſentes: † priuatam vero recognoſcere
poſſunt illi, qui eidem ſe ſubſcripſerunt,
vel eidem confectioni fuerunt præſentes
vt in d. Bononien. de Mangiolis.

Ratio autem, quam dare poſſunt, erit,
quia fuerunt pręſentes, & viderunt ſcri-
bere, *per text. in §. ſi quis igitur, in auth.
de inſtr. caut. & fid.*
107 Bene etiam recognoſcunt † illi, qui di-
cunt habere notam manum, eandemq;
perſonam viderunt ſępius & ſępius ſcri-
bere, licet dicant non interfuiſſe confe-
ctioni ſcripturæ, nec vidiſſe illam ſcribe-
re: & quamuis hæc non videatur plena
probatio, nihilominus in Inſtrumentis
publicis, & vt multi etiam volunt, quod
etiã ſufficiat in apocis obligatorijs: quod
tamen quo modo intelligãtur, declarat
dicta deciſio Bononien. de Mangiolis. In caſu
noſtro Dominatio veſtra, quæ vult reco-
gnoſcere, & compulſare publica Inſtru-
108 menta, † ſufficit, quod teſtes dicant
habere notam manum, & vidiſſe ſępius
& ſępius ſcribere.

Fiet quoque recognitio per compara-
tionem litterarum, & hoc caſu eſt neceſſe
109 † quod adſit aliqua ſcriptura, quæ infal-
libiliter probetur eſſe illius, cuius aliæ
ſcripturæ ſunt recognoſcendæ, & teſtes
110 debent dicere, quod recognoſcendã † co-
gnoſcunt eſſe talẽ, quia ſunt periti, &
practici, & ita propter peritiam deponũt.
Nihilominus hic modus dicitur valde
fallax, quia manus ſępenumero mutari
poteſt: ideo tam in ſcriptura publica,
quam in priuata, vt fiat bona compara-
111 tio,debet prima,cum qua cõparatur † eſſe
ſcribentis, ſi eſt priuata: ſi vero eſt publi-
ca, prior debet eſſe extracta per Nota-
rium publicum rogatum,vel per eius ſuc-
ceſſorẽ in officio,vel ex Archiuio publico,
quod non habeat replicationem: vel de-
bet eſſe producta, vel confeſſata per par-
tem aduerſam, *Afflict. deciſ. 181.* alias com-
paratio non erit bona *Rot. deciſ. 519. par.
4. recent.*

Quatenus verò Dominatio veſtra vo-
let vti comparatione, aduertet, quod
112 † debebit iurare de calumnia: non petere,
ſcilicet cauſa malignandi: & idem facient
periti, qui debebunt recognoſcere, quod
ſcilicet nec aliqua inimicitia, nec lucro
113 mouenr ſe ad ita iurãdum: nec † Iudex erit
immunis a ſua circumſpectione; quia de-
bet eſſe cautus in conſiderando, an ſcri-
ptura,cum qua fit cõparatio, ſit ſuſpecta.

Hunc

Digitized by Google

Hunc modũ recognoſcendi, omitterem, ſi Dominatio veſtra habet teſtes, qui habeant notam manum, hic enim in Curia
114 approbatur tam corã A.C. vt dicit *Veſtrius lib.6.cap.1.nu.8. Saluſt. Tiber.in praxi A.C. lib.1.c.33.num.10.* Quam etiam in *Rota, vt deciſ.76.par.6. diuerſ.* Sed ſi agitur de ſcri-
115 ptura priuata, admittitur † cum grano ſalis, quia vltra notitiam ſunt neceſſaria alia adminicula, & ſic intelligenda videtur illa *Bononien.de Mangiolis 18. Februarij 1616. coram b. m. Remboldo*, per ea quæ leguntur apud *Ludouiſ.deciſ. 389. & in recent. deciſ. 529. par. 4.* Quod autem ſcripturæ publicæ recognitæ, vt ſupra, ſit
116 bona recognitio, etiam ſine adminiculis, dicit *Put. deciſ. 3. de fid.Inſtr. Ludouiſ.deciſ. 38. & Rot. deciſ. 529. par. 4. recent.*

Si ſcripturæ extrahẽdæ ſunt ex protocol-
117 lo Notarij, ſatis erit recognitio † manus, nec ex eo, quod deſit ſignum, vitiat, dummodo in protocollo adſit dies rogitus, appoſitio mẽſis, & anni, & clauſula Actum, & nomen teſtium *Rot. deciſ. 628. par. 2.*
118 *recent.* Et ſi non adſint teſtes, † & reperiatur in eodem protocollo aliud Inſtrumentum factum in eodem loco, & die, & anno, dd. teſtes cẽſentur appoſiti in ſecũdo & idem ſi deficiet verbum Actum, & de hac dixit *Rota deciſ.113.par. 6. diuerſ.*

Si erit facienda recognitio ſigilli, teſtes
119 debebunt deponere, † quod illud cognoſcunt pro ſigno ſolito apponi à tali Notario, quia viderũt illud, & viderunt dictum Notarium illo fuiſſe ſæpius vſum, in ſignando alia inſtrumenta, ſi agitur de recognitione ſigni Notarij, ſi vero agitur de ſigno Vniuerſitatis, vel Epiſcopi, vel alterius Officialis publici, teſtes debent dicere illud eſſe publicum ſigillum talis Principis, ſeu talis Magiſtratus, & illud fuiſſe ſolitũ apponi pro legalizandis ſcripturis, *Rot. deciſ. 422. par. 1. recent.*

Debebunt etiam recenſere, an ſigillum ſit integrum, vel læſum, vel aliquo modo
120 diminutum, † quia ſi illud eſſet corruptum vel non bene appareret, fortaſſe non faceret fidem *Crauet.conſ. 46.*
121 Tandem debent teſtes † recognoſcere locum, & referre, vbi iura compulſanda ſunt reperta, vt exinde dignoſci poſſit an fidem mereantur, videlicet an ſint reperta penes Notarium rogatum, vel penes eius ſucceſſorem, vel in Archiuio publico, vel priuato, an in protocollo, vel in faſciculo, aut filcia. Ratio autem eſt quia ſi illud ex ſui facie ſit perfectum, parum refert, vbi fuerit repertum: quod ſecus ſi non habet
122 requiſita, † quia tunc debet robur à loco aſſumere, *Rot. deciſ. 250.par.1.diuerſ.*

Si vero ſcriptura non eſt publica, ſed
123 priuata, debent teſtes recognoſcere, inter quas ſcripturas, et inter cuius Notarij rogitus inuenta ſit, vt poſſit conſiderari per quem Notarium ſit in Archiuio poſita, & de quo tempore. *Rot.deciſ. 135. par. 1. recent.*
124 Perfecta recognitione, quæ † debebit fieri omni exactiori modo, fiet etiam noua citatio, prout hic.

Coram D. N. Iudice Compulſore.

125 Citetur D. N. ex aduerſo Principalis ad † videndum per Dominum mandari extrahi, et tranſumptari iura in actis ſpecificata, et recognita, ex ſuis originalibus, et intereſſendum, quatenus intereſſe voluerit d. tranſumptationi, alias videndum præmiſſa fieri eius abſentia, vel contumacia non obſtante, ad p. diem, hora tali audientiæ. Inſtante D. etc.

Talis Not.

126 Iſta citatio more ſolito † perſonaliter exequitur, et adueniente die, et hora audientiæ, reproducitur, eaque lecta per Notarium coram Iudice, ſit decretum.

127 Relatione facta, comparuit D. talis Procurator, et petijt, et obtinuit, vt ſupra pro diebus, & horis intimandis, omni, etc.

Poſt hęc fiet intimatio in hunc modum.

Coram D. tali Iudice Compulſore.

128 Intimetur † *D.N.* ex aduerſo principali qualiter Dominus mandauit iura tranſumptari, et alias prout in actis, et tranſumptatio fiet ab hodie hora tali, impoſterum vſque ad illius complementum, in tali loco. Inſtante Domino etc.

Poſtquam perfecta fuerit tranſumpta-
129 tio, † erit neceſſaria alia infraſcripta citatio perſonaliter exequenda, hoc modo.

Coram tali Iudice Compulſore

130 Citetur † *D.N.* ex aduerſo Principalis ad videndum mandari exempla, ſeu tranſumpta ex ipſis originalibus extracta mandari collationari, et auſcultari cum eiſdem originalibus, per alium Notarium inſtanti deputandum, qui cum infraſcripto dictam collationem faciat, et inter-

intereſſendum collationi faciēdæ, quatenus intereſſe intendat, & ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis Iudicis decretum,& authoritatem vidēdum interponi ad p. d. Inſtante &c.

Executione citationis ſubſecuta, reproducitur illa ſub die, qua cadit, & D. facit decretum.

131 RElatione facta † comparuit talis Procurator, & petijt, et obtinuit vt ſupra auſcultari,præſente ipſo *D.* Iudice, et ad iſtum effectum deputauit Notarium, qui cum Notario cauſæ, illam faciet, vt ſupra omni, etc.

Huiuſmodi. decreto facto ſtatim fit
132 † auſcultatio coram Iudice: eaque perfecta, Notarius Actuarius debet facere
133 † fidem, proceſſum fuiſſe auſcultatum et collationatum ab ipſo, et à tali Notario Deputato,in præſentia Domini Iudicis Compulſoris, et illum concordare cū proceſſu originali: et ſi poſt factā fidē et Notarij atteſtationem,Iudex ſe ſubſcri
134 bat,auferet omnem difficultatem, † quia debet conſtare collationem fuiſſe factam coram *D.* Iudice, qui debet diligenter aſpicere, qualia ſint iura, et quod ſumptū concordet cum originali, et quod fuerit extractum cum omnibus ſignis, et mendis in originali contentis, non enim ſufficeret fides aliquorum, qui dicerent vidiſſe originale ſine macula, ſed prorſus re
135 quiritur† pręſentia Iudicis pro cuius officio pręſumitur,licet in hoc credatur No
136 tario atteſtanti, † cui tanquam actuario creditur ſine teſtibus *Buratt. deciſ. 606.*

Quo facto dabitur alia citatio, prout infra.

137 INtimetur D.N. ex aduerſo principali, qualiter fuit facta auſcultatio, & collationatio iurium de quibus agitur, præſente d.D.Iudice, & alias prout in actis. Ideo citetur idem ad videndum mandari iura ſic extracta, et collationata cum toto proceſſu in rotulo includi, et clauſa, et ſigillata ſigno Iudicis compulſoris obſignari, et obſignata ad Romanam Curiam tranſmitti mandari, ad p. d. inſtante, etc.

Talis Not.

Executa etiam hac citatione perſonaliter, Iudex faciet ſuum decretum in audientia.

138 RElatione facta † comparuit D. Talis Procurator, et petijt,et obtinuit vt ſupra, omni etc.

139 Poſt quod decretum † *N*otarius de partibus apponet ſuum rogitum per hæc verba.

140 Quem quidem † proceſſum etc. ex ſuo proprio originali de verbo ad verbum licet aliena manu extrahi curaui,cum quo vt ſupra collationatus concordat. Et in ſignum etc.hic me ſubſcripſi,et ſigno quo in talibus vtor ſignaui, et publicaui requiſitus.

Ita eſt, Talis Not. dep.

Hunc proceſſum,poſtquam fuerit ſigil-
141 latus † ſigillo Iudicis, idem Iudex cum ſuis litteris miſſi.is, er reſponſiuis remittit ad Iudicem delegātem,vt monet *Veſtr.*
142 *lib.6.cap.1. num.14. in fine*, Et † non datur parti ad tollendas ſuſpiciones *Rot.dec.82. par.5.diuerſ.*

Ex his potuiſti videre ea, quibus indiges; ſpero hæc iniucunda vobis futura non eſſe,et dum eadē amico animo ſcripſi ſpero effectum ſortitura. Dominationiſque veſtræ eruditiſſimas, ſacratasque manus deoſculor. Roma etc.

Veriſſimus Seruus
Camillus Capucius.

Vt tandem titulum huiuſmodi terminemus, vnum reſtat mihi animaduertendum cauſarum patronis iunioribus, vt caueant in huiuſmodi compulſorijs omnino
143 fugere, † quæ calumniam redolent, iuxta ea quæ adnotauit *Bocacc.d.cap.3.nu. 7.* Puta,illam non peterē pro extrahendo inſtrumento declarato falſo, vel iuribus irreleuantibus: et vlterius,ſi prius acceperunt litteras generales,illarum vigore iura omnino extrahere, quia ſi petiiſſent
144 compulſoriam† generalem,et eius vigore nihil extraxiſſent,et vellent poſtea ſpecialem, non obtinerent, cum in hoc arguatur calumnioſa petitio, quod et dixit *Rota in Aretina vnionis 2. Iunij 1651. coram Eminentiſſimo D.Card.Corrado, & in Peruſina ſuffragiorum 28.Iunij 1651.coram R.P.D. meo Bichio.*

145 Calūmniā etiam ſaperet petitio eius in ſtatu quo cauſa eſſet in expeditione, vt dixit *Rota in d.Peruſina Suffragiorum.*

146 Et petita in ſummariiſſimo poſſeſſorio non retardat proceſſum, *Rot. in d. Peruſina.*

De

Digitized by Google

De Exceptionibus impedientibus actionem.

Cap. VII.

De exceptionum differentia, & de dilatorijs.

Artic. I.

1 *Exceptionum genera quot, & quæ.*
2 *Exceptiones dilatoriæ quæ, & earum exempla.*
3 *Exceptiones dilatoriæ quando validè opponantur.*

Diximus ſupra, quod Reus debet op-
ponere ſuas exceptiones, ideo vi-
1 detur neceſſarium diſcutere, quot† exce-
ptionum genera præ manibus habeamus:
& de tribus ego expertus ſum.

Aliæ enim nuncupantur dilatoriæ; vt
puta locus inhoneſtus, locus non tutus,
exceptio Iudicis ſuſpecti, exceptio prio-
2 ris cauſæ determinandæ, exceptio† litis
pendentiæ, exceptio ne continentiæ cau-
ſæ diuidantur, exceptio ſatiſdationis
non datæ. Alia Actoris non comparen-
tis, alia poſſeſſionis ob contumaciam,
nec non exceptio feriarum, declinatoria
Iuriſdictionis; Exceptio grauis infirmi-
tatis, & ſimilia, de quibus habemus no-
titiam *apud Blanc. de compromiſſ. q. 4. rubr.
de dilat. à fol. 414. vſque ad fol. 420.* Hu-
iuſmodi exceptiones, vt plurimum debēt
opponi ante litis conteſtationem, alias
3 nihil † operantur *l. ſed ſi ſuſceperit in prin-
cipio ff. de iudic. & in l. fin. C. de except. Pa-
pien. verb. declinatio. Glo. nec. num. 1. fol. 37.*

De exceptionibus peremptorijs.

Artic. II.

4 *Exceptiones peremptoriæ quando opponi debeant.*
5 *Exceptionum peremptoriarum exempla.*
Exceptio præſcriptionis eſt peremptoria. ibid.
6 *Exceptio ſolut. compenſ. & pec. non num. eſt peremptoria.*

Aliæ vero dicuntur peremptoriæ, quæ
4 regulariter debent opponi † ante-
quam Sententia promulgetur, & vſque ad
ſententiam quandocunque, vt eſt *Text.
in l. peremptorias C. ſententiam reſcindi poſ-
ſe, & l. præſcriptionem C. de except. Speculat.
de execut. ſenten. §. fin. num. 8.* Licet vide-
atur hoc dependere à voluntate rei, vt
innuit *Gloſ. in d. l. præſcriptionem, verbo ſuffi-
cit* C. *de excep.*
5 Solēt autem huiuſmodi exceptiones† eſ-
ſe infraſcriptæ: puta præſcriptionis. *Text.
in d. l. præſcriptionem C. de except. & in l.
peremptorias & l. ſeq. C. ſententiam reſcindi
non poſſe.*
6 Item exceptio ſolutionis, † compenſa-
tionis, ne in quantum facere poteſt conue-
niatur; etiam exceptio non numeratæ
pecuniæ, *Bellam. in cap. exceptiones num.
15. de except.*

De exceptionibus anomalis.

Artic. III.

7 *Exceptio excommunicationis, & inofficioſi teſtamenti eſt peremptoria.*
8 *Exceptio pacti de non petendo, & inuentarij, eſt peremptoria.*
9 *Exceptio tranſac. & adult. eſt peremptoria.*
10 *Exceptio euictionis eſt peremptoria.*
11 *Exceptio pretij non ſoluti, ſepar. bonorum, & doli, eſt peremptoria.*
12 *Exceptio, Tu non es Procurator, eſt peremptoria.*
13 *Exceptio Macedoniani eſt peremptoria.*
14 *Probationes claræ tantum, & euidentes contra peremp. excep. admittuntur.*
15 *Exceptiones anomalæ non ſequuntur normam aliarum.*
16 *Exceptio anomala, quæ dicatur, & an proponi poſſit in vim dilatoriæ.*
17 *Exceptio legitimationis perſonarum an dicatur anomala, vel quæ.*
Exceptio legitimationis perſonarum ante omnia liquidari debet. ibid.
18 *Exceptio non debet opponi in genere, ſed in ſpecie.*
19 *Exceptio cedendarum an ſit dilat. peremp. vel anomala.*
20 *Inceptio non implementi quid operetur, remiſſiue.*

7 Item † excomunicationis *cap. exceptio-
nem, de except.* Querela inoffic. teſta-
menti, *Salic. in d. l. peremptorias n. 3. C.
ſententiam reſcindi non poſſe.* Pactum
8 † de non petendo, *Salic. ibidem.* Exceptio
Inuentarij *Phanucc. de inuent. par. 8. num.
9 3. poſt med.* Exceptio† tranſactionis, *Salic. in
d. l. peremptorias:* exceprio adulterij *Sa-
lic. in l. adulterium, num. 7. C. de adult. &
Menoch. conſ. 31. num. 39. lib. 1.*
10 Vlterius exceptio † euictionis; *Caſtr.
conſ. 166. num. 2. lib. 2.* Cui adde in mate-

ria

tia *Socin·conſ.399.lib.2·Boer.deciſ.43.*

11 Exceptio pretij†non ſoluti,exceptio ſeparationis bonorum,& exceptio doli,*Gabr·conſ.155.num.1.lib.1.Roland· de Inuent. fol·172.num.4. Phanut. de inuent.par.8.num. 3.& 11.*

12 Iterum exceptio,†Tu non es procurator *l.licet.C·deProcurat·Gloſ.mag.in l.1.C.deIur. & fact·ign.*

13 Exceptio † Macedoniani, *l.tametſi,C·ad Maced, Canna. de exequt. quæſt.*5. Et con-
14 tra iſtas † exceptiones non admittuntur probationes, niſi ſint claræ, & euidentes, *Dec.conſ. 94.nu·4. poſt.med· Rota deciſ.*157. *par.1·diu.*

15 Anomalæ vero †exceptiones ſunt,quæ non ſequntur normam aliarum exceptionum, *Bertacchin·in repertorio verb.exceptiones anomalæ fol.* 289.& dicitur anomala
16 † quæ non eſt mere peremptoria, ſed mixta, & poteſt opponi in vim etiam dilatoriæ, *Blanc·tract.de compromiſs. quæſt.*4.

De viribus iſtarum exceptionum, nil amplius dico, quia præmiſsa ſufficient pro exemplo; licet poſſet afferri etiam
17 legitimatio perſonarum † actoris, rei, et Iudicis, quæ dicitur etiam peremptoria, ſeu mixta, & anomala; quæ licet requirat altiorem indaginem, tamen debet prius, & ante omnia liquidari *Blanc. de compromiſs.dicta quæſt.4.rub.de except.impedit.lit.con.num.5.fol.*341.& de his ſatis.

Sed eſt cauendum, quod exceptio non attenditur ſi opponitur duntaxat in gene-
18 re,puta cum proteſtatione generalia contra, ſed debet in ſpecie opponi, vt in *Romana pecuniaria 27.Iunij* 1649. *coram R.P.D.Meltio in Labyrint.creditor.fol.*15.

19 Exceptio cedendarum an ſit dilatoria, vel peremptoria, vel anomala, dicit *Rota in Romana cenſus 27. Nouembris* 1637. *coram R.P.D.Ghiſlerio tom.2.p.5.recent. deciſ 616*

20 Quid autem † operetur exceptio non implementi, dixi in tit.de actore, vti & in tit. de reo plura de materia conſiderantur.

De Sententia.

Cap. VIII.

Quid agendum ſit poſt factas probationes.

Artic. I.

1 *Sententia fertur factis ab vtraque parte probationibus, & publicato proceſſu.*
Praxis Camilli Capucij.

2 *Sententia quotuplex, & quænam ſit interlocutoria.*
3 *Sententiæ plures interlocutoriæ ferri poſſunt vſque ad diffinitiuam.*
4 *Sententia diffinitiua quænam, & ſuper quo feratur.*
5 *Sententiæ interlocutoriæ 26. exempla remiſſiuè.*
6 *Sententia interlocutoria, & diffinitiua in quo differant, cognoſcantur, & quid operentur.*

Factis ab vtraq; parte probationibus, datis exceptionibus,& publicato pro-
1 ceſſu,nihil ſupereſt† præter ferre ſentẽtiam in fauorem iuſtitiam fouentis.
2 Et eſt duplex,† interlocutoria ſcilicet,& diffinitiua. Interlocutoria eſt illa,quę fertur inter principium, & finem cauſæ ſu-
3 per incidentibus, & emergentibus, quæ cum poſſint eſſe plura, poſſunt etiam ferri plures interlocutorię vſq;ad diffiniti-
4 uam. † Diffinitiua vero fertur ſuper cauſa & negocio principali, *gloſ. in Clem.1. in verbo diffinitiua,de ſequeſtr. poſſeſs. & fruct. Franc.in,c.cum ceſſante num.36.extra de ap-*
5 *pell.& ibi num.ſeq.* † narrantur 26. exempla ſententiarum interlocutoriarum. In
6 quo autẽ differant interlocutoria,†& diffinitiua, quomodo cognoſcantur,qui ſint effectus vtriuſq; videndus eſt *Felin in rub. de ſenten. & re iudic. in c, qualiter, & quando, extra de accuſat.*

Quæ ſunt aduertenda pro Sententiæ validitate?

Artic. II.

7 *Sententia quibus animaduerſionibus ſit ferenda.*
Sententia, licet iuſta, ſi eſt nulla, non ſuffragatur. ibid.
8 *Sententia rectè lata, licet iniuſta, poteſt eſſe vtilis.*
9 *Sententia cuiuslibet etiam Principis, an ſubiaceat nullitatibus iuris poſitiui.*
10 *Nullitas reddit ſententiam, licet iuſtam, nullam.*
11 *Sententia nulla, licet iuſta, an confirmari poſſit.*
12 *Nullitas an poſſit opponi in executione ſententiæ nullæ, & confirmatæ, licet non ſit appellatum.*
13 *Nullitatem non poſſe opponi in caſu prædicto, eſt communis opinio.*
14 *Sententia Principis nulla de iure poſitiuo, quando ſuſtineatur.*
15 *Nullitas in ſententia Principis quaudonam,& an ſemper poſſit opponi.*
16 *Princeps quando præſumatur vti plenitudine*

Digitized by Google

poteſtatis, vt ſententia ſuſtineatur.

17 *Nullitas ſententiæ per Principem confirmatæ non poteſt opponi.*

18 *Diſputatio ſuper nullitatibus per Principem aufertur.*

19 *Princeps poteſt proceſſum nullum de iure poſitiuo confirmare.*

20 *Nullitas non poteſt opponi quando ſententia eſt confirmata per aliam, quæ fecit tranſitum in rem iudicatam.*

21 *Declaratur tamen, dummodò error primæ ſententiæ ſit in ſecunda expreſſus.*

22 *Sententia nulla propter ſolemnitatem an poſſit ab eodem iudice confirmari circa merita.*

23 *Captura nulla, conſtito de vero debito ſuſtinetur.*

24 *Sententia nulla de nouo danda debet confirmari.*

25 *Nullitates omnes ex conuentione partium poſſunt exequi.*

26 *Partes renunciant nullitati promittendo ſtare ſententiæ ferendæ.*

27 *Sententia nulla poteſt exequi ſi partes illi ſtare promiſerunt.*

28 *Partes non poſſunt renunciare ſubſtantialibus iudicij, nec nullitates ſupplere.*

29 *Partes poſſunt per pactum ſe obligare de parendo ſententiæ.*

30 *Sententia quando valeat vt pactum, non vt ſententia.*

31 *Sententia nulla an per confeſſionem partis in actis factam ſuſtineatur.*

32 *Sententia condemnatoria an poſſit ferri ſtante partis confeſſione.*

33 *Ampliatur etſi proceſſus ſit nullus.*

34 *Sententia nulla non poteſt impugnari quando ſuſtinetur per iuramentum.*

35 *Ampliatur & ſi feratur contra minorem, & quem.*

36 *Sententia contra minorem non habentem Procuratorem ſit nulla, etſi adſit Procurator.*

37 *Limita ſi curauerit habere rata geſta per ipſum.*

38 *Cauſa nullitatis ſiue incidenter, ſiue principaliter, qua pronunciatione terminanda.*

39 *Iudex quid conſiderare debeat, vt nullitates euitare poſſit.*

40 *Sententia non viſis actis, vel ſine cauſæ cognitione, eſt ipſo iure nulla.*

41 *Sententia an, & quando non viſis actis ſit nulla, remiſſiuè.*

42 *Sententia non viſis actis lata contra præſentem non contradicentem, an ſit nulla.*

43 *Sententia prædicta an ſuſtineatur lata ob timorem ſcandali.*

44 *Iudex quare diligenter debeat videre proceſſus.*

Iudex ſecundum acta, & probata iudicare debet. ibid.

45 *Iudex non poteſt contra probatum in iudicio pronunciare.*

46 *Iudex in ſententiando debet ſequi conſcientiã ex actis informatam.*

47 *Index, ſi conſcientia repugnat, debet cauſam alteri Iudici ſententiandam remittere.*

48 *Sententia habet præſumptionem pro ſe, donec contrarium probetur.*

49 *Sententia in iudicio abſque proceſſu producta, nullam fidem facit.*

50 *Limita ſi ſententia eſſet valde antiqua.*

51 *Amplia ſi in illa ſubſtantialia iudicij enunciarentur.*

Sententia continens ſubſtantialia indicij, præſumitur ritè, ac rectè lata.

52 *Nullitas iuriſdictionis, vel mandati an admittatur contra ſententiam ſubſtantialia iudicij habentem.*

53 *Nullitas ſententiæ latæ contra præſentem, & non appellantem, an poſſit opponi.*

54 *Sententia Rotalis hodie non fertur, niſi perfecto regeſtro, & viſis iuribus.*

7 IN ferendo igitur, ſententiam † principaliter eſt aduertendum, quod ritè, & rectè feratur: neque ſufficerer, quod eſſet iuſta, ſi eſſet nulla, ſicut è
8 conuerſo vtilis eſſet rectè lata, etiamſi eſſet iniuſta.

Circa nullitatem eſt notandum, quod ſententia cuiuslibet Magiſtratus, & Car-
9 dinalis, & Principis, † ſubiacet nullitatibus iuris poſitiui, poteſtque tamquam nulla impugnari, vt latè *Vant. in cap. an qual. ſent. poſs. dic. null. in princ. vſque ad num.*
10 13. Et hæc nullitas † reddit etiam nullam ſententiam iuſtam, *cap. at ſi Clericus, vbi Felin extra de Iudic.* Et eſt tantæ efficaciæ, vt aliqui velint, ſententiam nullam, licet
11 ſit iuſta, † confirmari non poſſe, & ſi confirmetur, licet non appelletur, quod talis nullitas poſſit in executione opponi, *Guidopap. deciſ. 294.*

13 Communis tamen † opinio eſt in contrarium, vt infra dicemus.

14 Sed lim. primo, vt non procedat † in ſententia Principis, quando conſtat alio modo eum voluiſſe vti plenitudine poteſtatis, neque voluiſſe ſequi diſpoſitionem legis, quia tunc non poteſt opponi, niſi ſit
15 nullitas † proueniens à iure naturali, tollens defenſiones, ac naturalem iuſtitiam eradicans, vt puta citationis, & mandati, ac ſecundum aliquos cauſæ cognitionis, *Felin. in cap. in cauſis extr. de ſent. & re iud. Vant. d. cap an qual. ſent. poſs. dic. null. num. 12.*

Et præſumitur vti voluiſſe plenitudine poteſtatis, ad effectum ſuſtinendi ipſius
16 ſententiam † quando in toto quoad formam iuris peccaret, *Vant. d. c. in fin.*

17 Limitatur ſecundo, ſi ſententia † nulla fuit

nulla fuit per Principem confirmata,
18 quia eodem modo † aufertur facultas de eius nullitatibus diſputandi, *Innoc. & alij in cap. 1. & 2. extr. de confirm. vtil. vel inutil. Iaſ. poſt alios in l. 4. §. condemnate, ff. de re iud.*
19 Poteſt enim Princeps † proceſſum nullum ex deffectu Iuris poſitiui, confirmare, *Abb. in c. cum olim extra de re iud.* Vt paſſim practicatur in Signatura Sãctiſſimi, vt dicit *Vant. c. quib. mod. null. ſan. poſſ. num. 22. & ſeq.*

Lim. 3. quando non obſtante nullitate oppoſita, ſententia per aliam, quę tranſi-
20 uit in iudicatum fuit confirmata, † tunc enim non poteſt amplius tamquam nulla
21 repelli, dummodo error primæ † ſit expreſſus in ſecunda *Vant. eodem c. 5. num. 25.* & hęc dicitur communis opinio contra *deciſ. Guidopap. 294.*

Lim. 4. quod ſi cauſa reperitur inſtructa, quoad merita, licet feratur ſententia nulla propter aliquam ſolemnitatem
22 omiſſam, † poteſt nihilominus Iudex nullitatis, quoad merita eam confirmare, *Alex. conſ. 61. vol. 6. & conſ. 69. vol. 2.*
23 In ſimili habetur, quod † captura nulla, conſtito de vero debito ſuſtinetur, *Dec.*
24 *conſ. 444.* & ſententia nulla † ſi de nouo eſt danda, debet confirmari, *Ang. in §. quadrupli de act. Vant. d. c. num. 124.*
25 Lim 5. quod ex conuentione † partium omnia nulla poſſunt exequi, quod fit,
26 quando partes renunciant nullitati, † promittendo ſtare ſententiæ ferendæ, illique acquieſcere qualiſcunque ſit; tunc enim
27 poteſt Iudex ſententiam ſuam, † quamuis nullam exequi, *l. tale pactum §. qui prouocauit, vbi Bald. & Ang. de pact.*
28 Licet .n. partes † non poſſint renunciare ſubſtantialibus iudicij, & nullitates
29 ſupplere, poſſunt tamen per pactum † ſe obligare de parendo ſententiæ, & tunc
30 dicitur valere † vt pactum, non vt ſententia, *Bald. & Angel. ibid. & Vant. d. c. num.*
31 *17.* quando in actis † adeſt confeſſio partis, facta per perſonam habilem coram Iudice competente: ſi enim tunc ſententia eſt nulla ex actis, quouis defectu, præterquam iuriſdictionis, ſuſtinebitur tamen in vim præcepti in confeſſum facti *Bald. in l. fin. C. de fideicom. libertat.* Et ſubſtinebitur ſententia virtute illius confeſſionis *c. Piſanis extr. de reſt. ſpoliat. Clem. conſtitutionẽ in fine cum ibi not. de elect. Frãc. in c. dilecto nu. 5. & ſeq. de appell.* Neque poterit confeſſus opponere non fuiſſe ſeruatum ordinem iudiciarium, ſicut videmus etiã, quod ſtante confeſſione partis
32 † poteſt ferri ſententia condemnatoria

33 quamuis proceſſus † ſit nullus. *Abb. in c. fin. extr. de reſt. ſpol. in c. at ſi Cleric. extr. de Iud. Afflict. deciſ. 182. Van. d. c. fol. 126.*
34 Lim. 7. quando † adeſt iuramentum, cuius vigore ſententia alias nulla ſuſtine-
35 tur, † etiamſi feratur contra minorem viginti quinque annorum, non habentem
36 Curatorem, quo caſu ſententia † eſt nulla, quãuis cauſa tractetur per eius Procurato
37 rem, † niſi iurauerit rata habere geſta per ipſum *Guidopap. deciſ. 444.*

In cauſa vero nullitatis, ſiue incidenter
38 ſiue principaliter deducatur, † quomodo pronunciandum ſit, dicit *Vant. in c. quot & quibus null. prop. poſſ. num. 16.*
39 Vt igitur nullitas euitetur, † debet Iudex multa conſiderare. & principaliter videre acta diligenter, quia ſententia lata, non viſis actis, vel non pręcedente
40 cauſæ cognitione, eſt † ipſo Iure nulla, *Bartol. & alij, præcipue Alex. in l. probatam C. de ſent. & interloc. omn. iud. Felin. poſt alios in c. Eccleſia S. Mariæ extr. de conſtit. num. 12.*
41 vbi tractat, † an, & quando ſententia non viſis actis ſit nulla.
42 Niſi feratur contra præſentem, † & non contradicentem *Lapus aleg. 28.* vel ad-
43 eſſet timor ſcandali, † quia tunc licitum eſt Iudici fallere ne fallatur, *Allex. in apoſtil. Bart. in l. ſi finita §. ſi quis ff. de dam. infect. Vant. c. de nullit. proc. num. 30. & 31.*

Ratio autem quare diligenter debeat
44 videre proceſſus, † dicitur, † quia debet iudicare ſecundum acta, & probata. *l. illicitus §. veritas vbi Bart. ff. de off. preſid. gl. ſ. Abb. & alij in c. paſtoralis §. quia vero extr. de off. deleg.*
45 Et ſi actis conſcientia repugnet, † non poteſt Iudex tuta conſcientia pronunciare contra id, quod eſt probatum in Iudi-
46 cio, † ſed debet ſequi conſcientiam informatam ex actis, *Gem. in c. Abbate Sanex. §. ſed ad hoc, & in c. cum externi, §. ſi quis, de ſent. & re iud. lib. 6.*

Licet enim Iudici, immo recte facit
47 † ſi remittit cauſam alteri iudicandam, quando conſcientia repugnat actis, *Doct. in d. §. quia vero. Caſſad. dec. 9. num. 16. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.*
48 Inſuper quamuis † pręſumatur pro ſen-
49 tentia, donec contrarium probetur, † ſi tamen producatur in Iudicio abſque proceſſu, nullam fidem facit, *c. quoniam contra vbi gloſ. Innoc. & alij not. extr. de probat. Alex. conſ. 222. vol. 2. Van. c. de nullit. proceſſ. num. 14.* Contrarium erit quando
50 † ſententia eſſet antiqua triginta, vel quadraginta annorũ, vel alias arbitrio Iudi-
51 cis, præſertim ſi in ea † enunciantur ſubſtantialia Iudicis, vt fit in Gallia, & in

Hiſpania, quia tunc præſumitur rite
52 lata, neque † auditur opponens nullitatem, etiam iuriſdictionis, vel mandati, niſi eã probet, ex vel ſcripturis productis appareat.

53 Et idem erit, ſi ſententia † ſit lata contra præſentem, & non appellantem, *Rot. deciſ.9.de prob.in nou.Felin.in c.ſicut extr.de ſent.& re iud. Caſſad.deciſ.3.de procur. & dec.1. de præſump. Vant.c.quib.mod.null.ſan. poſſit num. 28. & c.a quo & quibus mod.null. prob. deb. num. 7. ac nu. 11.* Vide etiam de materia *Aimon.in tract.de antiqu. temp. par.2.c.1.*

Debet igitur diligenter videre proceſ-
54 ſus, præcipue in Rota, † vbi hodie, ex *vi reform. S. M. Pauli V.* pronunciari non poteſt, niſi perfecto regeſtro, eoque ad Rotam delato, & datis ſi neceſſe erit in plena Rota iuribus, ac dictis teſtium, licet alias contra contumacem, viſa ſint ſatis originalia per reformationem editam *à S. M. Pio IV. & Paulo V. locis indicatis.*

Quid Iudex debeat obſeruare.

Artic. III.

55 *Iudex debet ſuam iuriſdictionem conſiderare videndo proceſſum.*
56 *Iudex ordinarius procedens vt delegatus, committit nullitatem.*
57 *Iudex debet ante ſententiam videre an pars fuerit in actis neceſſarijs citata.*
58 *Iudex debet aduertere an pars fuerit citata ad audiendam ſententiam.*
59 *Citatio ad audiendam voluntatem Domini, an ſufficiat pro ferenda ſententia.*
60 *Amplia idem etſi ſummariè procedatur.*
61 *Citatio trina requiritur de iure ad audiendam ſententiam, vel peremptoriam.*
62 *Limitatur tamen in cauſis ſummarijs.*
63 *Limitatur etiam in omnibus cauſis de ſtilo in Curia.*
64 *Peremptorium, vel æquipollens, an, & in quibus citationibus poni debeat.*
65 *Sententia eſt ferenda illa die, ſub qua cadit citatio, alias eſt nulla.*
66 *Sententia lata die ſequenti contra contumacem præcedentis diei an ſuſtineatur.*
67 *Citatio qua lege ſit obſeruanda in ſententia cenſurarum.*
68 *Amplia etſi cauſa ſit leuis, vel magna cum contumacia.*
69 *Contumacia poteſt etiam in re leui, conſiderari.*
70 *Contumax an poſſit excommunicari pro re leui.*
71 *Sententia hominis, & ſententia canonis in quo differant.*
72 *Iudex ante ſententiam aduertat an fuerint ſeruati termini ſubſtantiales.*
73 *Iudex ante ſententiam videat an pendeat aliqua dilatio, vel duret inſtantia.*
74 *Sententia lata durante dilatione, vel perempta inſtantia, eſt nulla.*
75 *Officium iudicis conquieſcit pendente dilatione.*
Acta durante dilatione facta, ſunt nulla. ibid.
76 *Acta litis ordinatoria pereunt perempta inſtantia.*
77 *Inſtantia per partes an prorogari poſſit.*
78 *Declara tamen, in proferendo ſuper negotio principali hoc procedere.*
79 *Iudex perempta inſtantia poteſt declarare illam peremptam.*
80 *Iudex perempta inſtantia poteſt ſe iudicem incompetentem pronunciare.*
81 *Iudex perempta inſtantia poteſt pronunciare reum abſoluendum, & quomodo.*
82 *Iudex delegatus, abſque noua commiſſione poteſt cauſam appellationis dicere deſertam.*
83 *Sententia lata, perempta inſtantia an, vbi, & quando ſuſtineatur, remiſſiuè.*
84 *Commiſſio quænam concedi ſoleat perempta inſtantia ſtatutaria in Curia.*
85 *Declara tamen ſemper concedi cum clauſula refectis expenſis.*
86 *Iudices in prolatione ſententiæ ſolent reuocare dilationes, & ſimilia.*
87 *Reuocatio dilationum, & ſimilium in prolatione ſententiæ expreſsè fiat.*
88 *Sentẽtia lata in cauſa appellationis deſertæ, an ſuſtineatur.*
89 *Sententia à quibus, & contra quos peti debeat, & quomodo.*
90 *Sententia lata pro non petente eſt nulla.*
91 *Fatalia currunt ſine iudicis culpa, ſi pars ſententiam non petat, & citet &c.*
92 *Procurator an debeat citari pro eo ſolo inſtante ex pluribus collitigantibus.*
93 *Sententia adiudicatoria pro excommunicato lata, eſt nulla.*
94 *Sententiam petens ſolet ab Eccleſiaſticis Iudicibus petere abſolutionem à cenſuris.*
95 *Sententia debet peti contra habilem ad condemnandum.*
96 *Sententia, & quilibet actus facti contra mortuum, ſunt nulli.*
97 *Crimen, & pœna per mortem extinguitur.*
98 *Iudex an debeat ſæuire in cadauer mortui crimінoſi, etiam ſe occidendo.*
99 *Declara tamen prædicta iuxta conſuetudinem.*
100 *Delicta quædam atrocia puniuntur etiam poſt mortem.*
101 *Crimen hæreſis, læſæ maieſtatis, & peculatus repetundarum punitur per mortem.*

Homi-

Digitized by Google

102 *Homicidium ſui ipſius ob patratum ſcelus, punitur etiam poſt mortem.*

103 *Sententia abſolutoria, vel adiudicatoria in beneficialibus, mortuo collitigante quomodo feratur.*

104 *Iudex an, & quando poſſit contra mortuum procedere, remiſſiuè.*

105 *Abſens de iure condemnari non poteſt in pœnā criminalem corporis afflictiuam.*

106 *Sententia contra abſentem lata an, & quæ de conſuetudine ſuſtineatur.*

107 *Abſens an, & quomodo defendi poſſit in iudicio, remiſſiuè.*

108 *Sententia contra abſentem per Procuratorem defenſum, quomodo ſit ferenda.*

109 *Sententia contra excommunicatum lata, ex Principis reſcripto an ſuſtineatur.*

110 *Sententia contra falſum Procuratorem, non appellante Domino ſuſtinetur, & quare.*

111 *Sententia ab Epiſcopo lata contra Clericos ſubditos abſque conſilio Capituli, an ſuſtineatur.*

112 *Limitatur ſi ex conſuetudine ſolus potuerit procedere.*

113 *Sententia in dubio, & pari caſu pro Cardinalibus eſt ferenda.*

114 *Cardinalem eſſe, bonum eſt, inquit Staſileus.*

115 *Sententia excommunicationis non ſolet ferri contra Cardinales, & Epiſcopos, ſed interdicti.*

116 *Sententia excommunicationis an ſoleat ferri contra Vniuerſitatem.*

117 *Vniuerſitas an, & quando poſſit excommunicari.*

118 *Interdici an poſſit pro debito pecuniario Prouincia, Ciuitas, vel Caſtrum.*

119 *Pupillus excommunicari non poteſt.*
Furioſus excommunicari non poteſt, necnon doli incapax. ibid.

120 *Inopes obſtinati pro certo non parituri, an poſſint propter debitum excommunicari.*

121 *Cenſuræ hodie ex Concilio Tridentino tam in ciuilibus, quam criminalibus, qualiter fulminandæ.*

122 *Iudices plures in vna cauſa debent in ſententia conuenire, præcipue arbitri.*

123 *Arbitri de iure, vno ex ipſis abſente pronunciare nequeunt.*
Declara de iure canonico ſufficere vocare abſentem. ibid.

124 *Iudices plures in cauſa an ſimul procedere debeant, vel poſſit vnus tantum.*

125 *Sententia à maiore iudicum parte lata quando ſuſtineatur.*

126 *Sententiæ à iudicibus in vna cauſa diuerſæ, ac contrariæ latæ, quæ teneant,*

127 *Iudices plures ordinarij ſi in pronunciando diſcordent, quibus ſtetur.*

128 *Iudicum vota ſi in ſententiando ſint paria, quænam præualeant.*

129 *Votum pro Reo in pari voto præualet.*

130 *Iudices delegati, vel arbitri ſi diſcordent, vel ſint pares in ſententiando, quænam pars præualeat.*

131 *Iudices ſi omnes conueniant, quomodo ſit concipienda ſententia.*

132 *Sententia in Rota an, & quæ poſſit ferri ſine voto aliorum Auditorum.*

133 *Limita ſi partes conſenſerint, quod cauſa ſine voto expediatur.*

134 *Cauſa eſt in Rota proponenda in decretis præiudicialibus, parte petente.*

135 *Iudex an, & quando teneatur ſequi, vel requirere in ſententiando conſilium ſapientis.*

136 *Iudex debet ſuper deuolutione cauſæ ad Curiam pronunciare expreſsè.*

137 *Proceſſus ſit nullus, quando ſuper deuolutione ad curiam expreſsè non pronunciatur.*

138 *Limita ſi ponatur clauſula, & quæ, in Commiſſione.*

139 *Pronunciatio ſuper deoluoione in beneficialibus non requiritur.*
Declara tamen facta relatione Principi in caſibus, in quibus fieri debet. ibid.

140 *Iudices aliquando nolunt, vel non poſſunt ſuper deuolutione cauſæ pronunciare, niſi ſcite Principe, vel habito conſilio.*

141 *Relatio Principi, vel conſultatio Sapientis ſuper deuolutione cauſæ, quomodo ſit facienda*

142 *Appellare quomodo partes poſſint à declaratione deuolutionis cauſæ ad Curiam.*

143 *Iudex an, & quando poſſit ſine relatione vel conſultatione pronunciare ſuper deuolutione cauſæ.*

144 *Iudex an, & quando poſſit conſultationem, vel relationem ſuper deuolutione cauſæ factam reuocare.*

55 ET in eo videndo † Iudex debet conſiderare Iuriſdictionem ſuam, de qua certus eſſe debet. Sententia enim Iudicis, qui ignorat ſuam iuriſdictionem, vel de ea dubitat, aut errat circa ſuam poteſtatem, quia cum ſit ordinarius ſi procedit vt delegatus, eſt nulla. *Bart. & alij in l. multum intereſt ff. de condit. & demonſtrat. Felin. in c. Eccleſia S. Mariæ num. 10. ex. de conſtit. Vant. c. de null. iuriſd. ordin. nu. 167. cum ſeq.* & dixi ſupra in cap. de Iuriſdict. & in cap. de mand. & aliquid dicemus infra.

Debet etiam perſcrutari an fuerit cita-
57 ta † pars in quolibet actu neceſſario, &
58 in ſpecie an fuerit expreſsè facta ad au-
diendam ſententiam, cùm non ſufficiat
59 † citare ad audiendam voluntatem Do-
mini, *Felin. in c. conſuluit num. 16. & de off.*
deleg. Rota deciſ. 17. de ſent. & re iud. in nou.
Vant. c. de nullit. cit. num. 56. & Ludouiſ. deciſ.
209. vbi addẽn.

Quod

60 Quod procedit † etiamſi procedatur
ſummariè *Gemin.in c.cum contumacia in fin.*
61 *de haret.in 6.* Et licet de iure † requiratur
trina citatio ad audiendam ſententiam,
vel peremptoriam, tamen in cauſis ſum-
62 marijs † prout ſunt ferè omnes illæ, quæ
tractantur in Curia de ſui natura, vel ex
reſcripto, trina, & peremptorium non
requiritur, latè *Felin. in d.c.conſuluit.* In
63 Curia de ſtilo in omnibus cauſis poteſt o-
mitti, *Rot.deciſ.10.de re iud.in nou.Veſtr.lib.*
4.c.de dol.& contum.fol.87. In citationibus
tamen,quæ ſunt de longinquo ad totam
64 cauſam † debet poni peremptorium, vel
æquipollens *Vant.c.de null.citat.num.103.*
65 Et debet ſententia ferri † illa die, pro
qua pars fuit citata, alias eſt nulla. Si ta-
men citatus eſſet contumax, videtur ſu-
66 ſtineri, † etiam ſi feratur die ſequenti, ſi
credis *Felin.in cap. inquiſitionis nu.20.extra*
de accuſat. Et hæc de citatione præſertim
67 ſeruari debent, † ſi procedatur via cenſu-
68 rarum, ſiue cauſa ſit leuis † ſiue magna,
cum contumacia ſit principalis, & tota
cauſa excommunicationis ferendæ ab ho-
mine,vt diximus cap.de citat. in princip.
69 quæ quidem contumacia,poteſt etiam in
re leui conſiderari; nimirum ſi pro ea
70 quoque poterit † contumax excommuni-
cari *Doct.in cap.extra de Iud.Caſſad.dec.12.*
Differt etiam ſententia hominis à ſen-
71 tentia Canonis,in hoc, † quia ſententia
excommunicationis lata à Canone, in-
curritur, etiam abſque contumacia in
multis caſibus, tam ex iure veteri, quam
ex nouo, quos refert *gloſ.in c.eos in ver.Ca-*
nonis, de ſent.excom.in 6.
72 Aduertet etiam Iudex, † an fuerint ſer-
uati termini ſubſtantiales, circa quorum
nullitatem dixi in cap. de termin. obſeru.
73 An † pendeat aliqua dilatio, vel duret in-
74 ſtantia; ſententia enim lata † durante di-
latione, vel perempta inſtantia, eſt nulla,
l.ſiuè pars C.de dilat.l. properandum in princ.
vbi gloſ.& DD.C.de Iud.Felin. in c. venera-
bilis extra eod. Nam pendente dilatione
75 † officium Iudicis conquieſcit, & geſta
per eum ſunt nulla, vt diximus ſupra in
cap.de term.obſeru.
76 Similiter perempta inſtantia † pereunt
omnia acta litis ordinatoria, latè *Vant. c.*
de nullit. iuris ord. num.115.& num.157. In
77 tantum, vt † inſtantia, etiam per partes
prorogari non poſſit. *Boer.deciſ.248.Vant.*
78 *ibid. num. 118.* Et hæc procedunt, quoad
pronunciandum,ſuper negocio principa-
79 li; nam poteſt Iudex perempta inſtantia
80 pronunciare eam peremptam, † ſe Iudi-
81 cem incompetentem,aut † Reum abſol-
uendum ab obſeruatione Iudicij, *Vant.ib.*
nu.127.

Prout videmus, quod Iudex delega-
82 tus, abſque noua commiſſione, † poteſt
pronunciare cauſam appellationis coram
eo introductam, eſſe deſertam, *Franc. in*
c, ex ratione num.68.extr. de appell. viden-
83 dus eſt etiam *Felin. d. c. venerabilis.* † vbi
tractat an,& quando ſuſtineatur ſententia
lata perempta inſtantia.
In Cur.quando eſt lapſa Inſtantia ſta-
tutaria, puta in Capitulo, ſolet concedi
84 † commiſſio, quod Iudex reiteratis om-
nibus terminis vnico contextu ad vlterio-
85 ra procedat: ſed additur ſemper † cla-
ſula,refectis expenſis, *Stafil cap.22.num.14.*
verſ.quia fol.346.
Et ideo ſolent cauti Iudices in pro-
86 latione ſententiæ, vel ante, † reuocare
quaſcumque dilationes, & repoſitiones,
ſi forte fuiſſet appellatum ab aliqua In-
terlocutoria, *Caſſ. deciſ.9. de appell. Veſtr.*
87 *lib. 7. c.1. fol.192.* Et † talis reuocatio de-
bet expreſſe fieri, *Franc. in c.ſignificantibus*
num. 16. extr.de appell. Et diximus ſupra
in c. de termin. obſeru.
Pari modo ſententia lata in cauſa ap-
88 pellationis deſertæ, & etiamſi appellatus
eam proſequatur, videtur nulla, ſecundũ
opinionem *Rotæ deciſ.12. de re iud.in an-*
tiq.
89 Item debet ſcrutari, an † ſententia pe-
tatur à perſona habili, contra perſonam
habilem, quia debet peti inſtanter, &
inſtantiſſime, *l.ad peremptorium ff.de iud.*
l. fin. §. illud, C. de temp, appell. Intantum
90 quod † ſententia lata pro non petente;
eſt nulla, *Vant.c.de null. proceſſ. num. 98.*
Currentque fatalia: nec dicitur ſtare per
91 Iudicem, † niſi pars ſententiam petat.
Aduerſarium citet, & faciat alias debitas
diligentias, *Franc. in c. ex ratione extr. de*
appel.Caſſ. deciſ. 6.eod. in fine veſtr.lib.7. c.
de temp. & fatal.appell.fol. 233.
Ideo videbit adhuc preter ea, quæ di-
ximus in c. de mand.
Quod ſi plures agunt. & vnus ſolus in-
92 ſtat, non debet pro eo ſolo † Procurator
citari, niſi pro eo ſolo cauſa ſit inſtructa
Put. deciſ.14.de re iud.
Sententia quoque lata pro excommu-
nicato, quamuis defendetur per Procu-
93 ratorem, † ſi eſt adiudicatoria,eſt nulla,
Rot.deciſ. 7.de re Iud. in nou. Hac ratione
94 inoleuit ſtilus, † vt petens ſententiam à
Iudicibus Eccleſiaſticis faciat ſe abſoluere
à cenſuris, *Veſtr.lib.7.c.1.fol.192.* Nec pro
defunctis poteſt peti, vt mox infra di-
cemus.
95 Debet peti contra † habilem ad con-
demnandum, & in hoc videnda ſunt
quæ diximus *in c. de iuriſd.* Et addendum
quod

96 quod ſententia † lata , & quilibet alius
actus factus, tam pro mortuo, quam contra mortuum , ſunt nulli , l.de qua re,§.fin.
ff.de iud.l.2.ff.quæ ſen.ſin.appell.reſcin.l.in ſũma,§.fin.ff.de re iud. Iaſ.in l.eius qui in prouinc.ff.ſi cert.petat.Capic. deciſ.1.

97 Pręcipue in criminalibus,†quia crimen,
& pœna per mortem extinguũtur, Cagnol.
in l.Pupillum §. in hæredes num.4. ff.de reg.
Iur.& l.defuncto ff.de publ.Iudi.

Et ſi Reus eſt cõfeſſus,conuictus,vel cõ-
98 demnatus, moriaturq; ante executionem
ſententiæ, ſe occidendo , non tamen debet Iudex ſæuire in eius Cadauer , ſententiam exequendo Curt.iun. in l. Imperium
99 num.35. ff.de iuriſd.om. iud.† Licet de conſuetudine multoties contrarium ſeruetur,
Clar q.51. verſ.ſed hic incidenter.

Sunt tamen aliqua delicta , in quibus
propter eorum immanitatem, etiam poſt
100 † mortem procedi poteſt contra delin-
101 quentem: vt in crimine hæreſis, † leſæ,
maieſtatis,peculatus, repetundarum, &
102 homicidij † ſui ipſius , ob conſcientiam
patrati ſceleris,Clar. ibid. verſ.ſunt tamen.

De ſtilo Curiæ in beneficialibus mortuo
103 Collitigante , † poteſt abſolutoria, & adiudicatoria ferri pro ſuperſtite, citatis intereſſe putantibus per contradictas , Caſſ.
deciſ.1.de ſent.& re iud. Videndus eſt etiam
104 Iaſ.in d.l.eius qui, num. 106. † Vbi refert
caſus , in quibus poteſt contra mortuum
procedi .

Abſens etiam de iure criminaliter con-
105 demnari non poteſt , † quando imponitur pœna corporis afflictiua , l. abſentem
ff. de pœn.& l. abſentem, vbi Bald. Salic. &
alij C. de accuſ.

106 De conſuetudine † tamen , etiam ad
mortem fit condemnatio , ſeruata forma
ſtatutorum locorum , quæ faciunt abſentem haberi pro confeſſo , & conuicto,
107 Clar. late poſt alios qu.44.in princ.† Quomodo autem defendatur abſens , dicit Guaz.
defenſ.12.c.1.per tot.

Et nota , quod quando proceditur cõtra abſentem , qui auditur per Procura-
108 torem, † debet ſententia condemnatoria
ferri contra Dominum abſentem , & cõtra †Procuratorem , ac vterque condemnari , Clar.q.32.in fin.

Sententia etiam lata contra excommunicatum vigore reſcripti Principis impe-
109 trati,†ſi aduerſarius ſciuit,& nõ oppoſuit
eſt nulla , Gemin. in c.1.de reſcript. in 6.

Similiter contra falſum Procuratorem,
110 niſi Dominus appellet,†quia cum videatur eam approbare , reuiuiſcit , l. 3. §.
falſus ff.rem ratam haberi , l.licet ff. de iud.
gloſ. fin. in c. 1.extr.de re iudic.

111 Lata pariter†per Epiſcopum contra clericos , abſque conſilio Capituli, eſt nulla,
c. Epiſcopus 15. q. 7. Niſi ex conſuetudine
112 præſcripta , ſolus † potuerit procedere
c.non eſt,iuncta gloſ.fin.de conſuetud.in 6.

In pari etiam cauſa,& paribus rationi-
113 bus,pro † Cardinalibus in dubio iudicandum eſt Gomeſ.in compend.ſignatur. fol.160.
114 † Ideo bonum eſt eſſe Cardinalem , vt inquit Staſil.c.14.num.4. verſ.& ideo in fin.

Si etiam procedatur via cenſurarum ,
non ſolet contra Cardinales , & Epiſco-
115 pos † ferri ſententia excommunicationis, ſed ſolum interdicti, c.ſane 2. ex.de off.
deleg.c.veritatis ex.de dol.& contum.

116 Idem eſt dicendum † de Vniuerſitate
c.Romana §.fin.de ſent.excom.in 6.

Niſi feratur vigore obligationis,cui om
117 nes vt ſinguli conſenſerunt , † quia tunc
omnes poſſunt excommunicari , Hoſtien.
in ſum.in tit.de dol.& cont.

Pro debito etiam pecuniario cuiuſuis
118 quantitatis, † Prouincia, Ciuitas; vel Caſtrum interdici non poteſt , vt in extrauag. Boniſ. VIII. Prouidè attendentes ſuper hoc edita, & in extrauag. Clem.VII. in
Bull. diuerſ. Quæ tamen in bull. nou. non
fuerunt regiſtratæ à D. Cherubino illarũ
Compilatore .

119 Similiter pupilli†non capaces doli, furioſi , & ſimiles excommunicari non poſſunt; Inopes vero obſtinati pro certo non
120 parituri, impediti † an,& quando poſſint
excommunicari,eſt viden. Galleſ.in tract.
de oblig.Cam.q.19.fol.220.

121 Hodie tamen ex † decretis Conc.Trid.
in cauſis criminalibus , & ciuilibus,quomodo ad executionem via cenſurarum
procedi poſſit, dicam infra in cap.de re
iud.

Si in eadem cauſa ſint plures Iudices ,
122 an † omnes conuenerint,præcipue arbitri,
123 quia de iure ciuili vno abſente alij † pronunciare non poſſunt, l.ſi intus, ff.de arbit.
Licet de iure canonico ſufficiat vocare
abſentem c.fin.de arbitr.in 6.De hac materia quando ſunt plures Iudices ſimul , an
124 vnus † ſolus procedere poſſit , an vero requiratur, quod omnes ſimul pronuncient
125 † quando ſententia maioris partis teneat,
ferantúrque diuerſæ , aut contrariæ ſen-
126 tentiæ, quæ teneant,ſiue ſint Ordinarij,vt
Epiſcopus, & Inquiſitor , qui concurrunt
in cauſa hæreſis ; ſiue delegati , vel Iudex
etiam adiunctus, videndus eſt Gem. in d.c.
fin.gloſ.& DD. in c.cum plures de off.deleg.in
6.in c.fin.ex.de re iud.in c.per hoc de hæret. in
6. Videndus eſt etiam omnino Felin. in c.
duobus, & de ſent. & re iud.Vant.d.c. de nullit. iuriſ.ord. num, 176. & 185, vbi quod
quan-

Digitized by Google

127 quando plures Iudices † ordinarij in pro-
nunciando diſcordant,ſtetur voto maio-
ris partis; ſi verò paria ſunt vota, præua-
128 leat † cauſa fauorabilis, vt pro Eccleſia,
129 matrimonio,& ſimilibus: † in alijs autem
130 præualeat pars Rei. At de Arbitris, † &
Iudicibus delegatis, viden. ibid. *cap. de*
null.defect.iuriſd. ord.

131 Si vero omnes conueniant,† quomodo
concipienda ſit ſententia, vide *in cap. cum*
ab vno de re iud.in 6.

Et ſi cauſa pendeat in Rota, quamuis
non indigeat propoſitione, vt ſi ſit parui
momenti,& eius deciſio clari Iuris videa-
132 tur, nō poteſt tamen ferri ſententia,& in-
terlocutoria,dummodo habeat vim diffi-
nitiuæ, abſq; voto aliorum DD. Coaudi-
133 torum, niſi † partes expreſsè in actis con-
ſentiant, quod ſine voto expediatur. In
alijs etiam decretis præiudicialibus, alte-
134 ra partium petente,† debet cauſa in Rota
proponi,vt in *refor.Rot.edita per Pium IV.*
135 Regulariter autem,† quando teneatur Iu-
dex ſequi,vel requirere in iudicando con-
ſilium ſapientis,videndus eſt *Vant.in d.c.n.*
146.& ſeq. Et an cauſa ſit ad Cur.deuolu-
136 ta in profanis,† quia debet ſuper deuolu-
tione expreſsè pronunciari, alias proceſ-
137 ſus † eſſet nullus, niſi eſſet in commiſſio-
138 ne clauſula, quæ ferè ſemper ſolet appo-
ni, videlicet, ſtatum &c. quodque cauſa
non ſit ad Curiam legitime deuoluta,
&c.

139 In beneficialibus verò † non requiritur
pronunciatio ſuper deuolutione,*Veſtr.lib.*
3.c.de quar.& vltim.deuolut.fol.62.

140 Multoties Iudices † nolunt, vel non
poſſunt pronunciare, niſi facta relatione
cauſæ Principi,vel habito conſilio ſapien-
141 tis: ideo † quomodo ſit facienda hæc re-
142 latio, vel conſultatio, † quando partes
poſſint ab ea appellare, an & quando Iu-
143 dex poſſit † non obſtante relatione, vel
conſultatione, & reſponſione non expe-
ctata, diffinitiue pronunciare, vel relatio-
144 nem, aut conſultationem † reuocare, vi-
dendus eſt latè *Franc. in c. intimaſti,per tot.*
ex. de appellat. Prædictæ autem nullitates
colliguntur ex actis, & proceſſu.

De Sententia diffinitiua.

Artic. IV.

145 *Sententia diffinitiua eſt in ſcriptis ferenda.*
146 *Sententia an, & quando poſſit ſtare ſine ſo-*
lemnitate ſcripturæ.
147 *Sententia excommunicationis an, & quæ poſ-*
ſit ſtare ſine ſcriptis.
148 *Sententia ſine ſcriptura an poſſit ſtare in actis*
vilibus, & vilium perſonarum.
149 *Sententia ſine ſcriptis poteſt ſtare in interlo-*
cutorijs.
150 *Sententia interlocutoria ſufficit quod ſcribatur*
penes acta.
151 *Præceptum factum in confeſſum habens vim*
diffinitiuæ,an debeat fieri in ſcriptis.
152 *Sententia ſufficit ſine ſcriptis, ſi partes conſen-*
tiant quod oretenus feratur.
153 *Sententia in dubio quando præſumatur in ſcri-*
ptis lata.
154 *Sententia in dubio quando ſine ſcriptis præſu-*
matur lata.
155 *Sententia in ſcriptis,ſi amiſſa ſit, poteſt proba-*
ri per teſtes.
156 *Sententia amiſſa ſic per teſtes probata,non ha-*
bet paratam executionem.
157 *Sententia diffinitiua poſtquam fuit ſcripta,de-*
bet per Iudicem reiterari pro Tribunali ſe-
dendo.
158 *Sententia quandonam poſſit de nocte ferri, re-*
miſſiuè.
159 *Iudex, an, & qui poſſit ſententiam per alium*
recitare.
160 *Iudices hodie ſolent omnes per Notarios ſen-*
tentias recitare.
161 *Iudices hodie ſolent pronunciare in eorum do-*
mibus, quas eligunt pro Tribunali.
162 *Sententia debet recitari ea die, qua fuit pars*
citata.
163 *Iudices antiquitus habebant terminos pro ſer-*
uato ad libitum.
164 *Terminus pro ſeruato in Rota ante vltimam*
audientiam datur infra quindecim.
165 *Terminus pro ſeruato in Rota in vltima au-*
dientia datur infra menſem.
166 *Terminus pro ſeruato in Rota per non Actua-*
rium ſeruatus,debet referri, & cui, & quo-
modo.
167 *Iudex an,& quomodo debeat reſtituere Actua-*
rio cedulam citationis ad ſententiam penes
ſe retentam.
168 *Iudices in Curia debent infrà decem cedulas*
ſubſcribere, & terminos declarare.
169 *Iudices non poſſunt citationes, in quorum ter-*
minis pronunciatur penes ſe retinere.
170 *Notarij A.C.quando relationem facere tenean-*
tur termini ſeruati.
171 *Citatio ad videndum ſubſcribi à iudice ſubro-*
gato,non requiritur, quando qui pronuncia-
uit, abeſt.
172 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem, tol-*
lit citationē ad videndum ſubſcribi cedulam
à ſubrogato.
173 *Sententia à iudice ſubrogato ſubſcripta,qualis*
eſſe debeat.
174 *Sententia à Iudice ſubrogato ſubſcripta, du-*
bia, & incerta,eſt nulla.
175 *Sententia non debet ferri ſub conditione, ſed*
de

de præſenti determinare debet.

176 *Sententia in multis caſibus poteſt ferri ſub conditione.*

177 *Rei quotidie in pœnam pecuniariam puniuntur criminaliter.*

178 *Pœna pecuniaria conuertitur in corporis afflictiuam ob non ſolutionem.*

179 *Decreta multa in ciuilibus conditionaliter fiunt, & quomodo.*

180 *Decreta conditionalia licet videantur incerta quomodo ſuſtineantur.*

181 *Sententia excommunicationis quotidie fertur ſub conditione, vel in diem.*

182 *Sententia prædicta an adueniente die, vel conditione, retrotrahatur.*

183 *Iudex Eccleſiaſticus an excommunicatum impœnitentem, & non petentem poſſit abſoluere ad tempus.*

184 *Declara tamen ex iuſta cauſa, & cauſa quænam dicatur iuſta.*

185 *Sententia debet cõtinere expreſſam condemnationem, vel abſolutionem Rei.*

186 *Sententia declaratoria ſufficit quod exprimat factum, licet non pœnam.*

187 *Declara, dummodò adſit certa pœna à iure impoſita.*

188 *Iudex debet iudicare de re, de qua cognouit.*

189 *Iudex debet determinare vniuerſam controuerſiam, ac totum id quod petitur.*

190 *Sententia ſuper non petitis lata, eſt nulla.*

191 *Sententia continens plus, vel minus libello, quando poſſit ſuſtineri.*

192 *Declara, quando continentia, vel virtualiter acceſſorię comprehendantur.*

QVoad ſententiam verò notandum
145 eſt, quod † diffinitiua debet ferri in ſcriptis, *l. 2. C. de ſent. ex breu. recitand. c. fin. de ſent. & re iud. in 6.*
146 Nec poteſt ſolemnitas ſcripturæ † omitti, preterquam in aliquibus caſibus, vt
147 puta primo † in ſententia excomunicationis. *gloſ. in c. 1. in verb. cauſam vbi Gem.*
148 *n. 12. de ſent. excom. in 6.* Secundo in † cauſis vilibus, & vilium perſonarum; *gloſ. in d. c. fin. in verb. Illuſtriũ*, de quibus dicã infra.
149 † Tertio in ſententijs interlocutorijs, *gloſ. in l. ne quis §. vbi decretum. ff. de off. præſid.*
150 † Sufficit enim quod ſcribatur penes acta, *gloſ. in d. c. fin. in verb. diffinitiua, Biſign. deciſ. 1. de re iud. Rot. deciſ. 8. eodem in antiq.* Præceptum autem quod fit in confeſſum ante
151 litis conteſtationem, cum habeat † vim diffinitiuæ, an debeat fieri in ſcriptis, eſt videndus *Gem. in d. c. fin. in fin.* Quinto quando
152 partes † conſentiunt quod oretenus feratur, *Bartol. in l. quoties C. de priuil. ſchol. lib. 10. Afflict. deciſ. 191. num. 7. Vant. d. c. de null. proceſs. num. 69. vſq; ad num. 76.*

Quod ſi reperiatur ſententia, neque conſtet an fuit lata in ſcriptis, ſi ſubſcriptio ſit concepta in prima perſona, vt puta, Ita pronunciaui Ego *N.* vel Notarius
153 dicat, lata, lecta &c. † præſumitur lata in ſcriptis: ſi vero ſubſcriptio ſit concepta in tertia perſona, vt, ita pronunciauit N.
154 tunc † præſumitur lata ſine ſcriptis. *Specul. in tit. de ſent. § iuſta.*

Eſt notandum etiam, quod ſi ſententia
155 in ſcriptis † amittatur, poteſt probari per teſtes, *Rot. deciſ. 19. de ſent. & re iud. in nou.*
156 Sed non habet executionem paratam, prout haberet ſi in ſcriptis reperiretur, *Vant. d. c. num. 77. cum duobus ſeq.*

Debet etiam ſententia diffinitiua poſt-
157 quam ſcripta fuit, † recitari per Iudicem ſedendo pro Tribuuali, alias eſſet nulla, *Bart. in l. fin. per illum tex.* C. *de ſent. ex breuic. recit. c. conſuluit, vbi Doct. & poſt*
158 *alios Felin. num. 18.* declarat † quando ſententia poteſt ferri de nocte *ex. de off. deleg.*

Si Iudex ſit Epiſcopus, vel Illuſtris,
159 aut Inquiſitor hereticæ prauitatis, † poteſt per alios ſententiam recitare, *d. c. fin. & cap. vt cõmiſſi, vbi Gem. not. de hæret. Vãt. d. c. num. 69. num. 80. & nu.* 84.
160 Hodie tamen † omnes Iudices, ſolent ſententias per Notarios recitare, *gloſ. & in d. c. fin.* Neque ſedent pro tribunali, ſed vt plurimum tam in ciuilibus, quam in cri-
161 minalibus † pronunciant in eorum domibus, quas eligunt pro tribunalibus.
162 Debentque recitari ea die, † pro qua fuit pars citata; de ſtilo tamen Curiæ antiquitus ſolebant Iudices pronunciare prout in cedula, vel habere terminum
163 proſeruato, ſubſcribebantque aliquando ſub illo termino poſt multos, & multos menſes, dando cedulas ſententiarum.
164 Nunc autem in cauſis Rotalibus † termini proſeruato, ante vltimam audientiam, dantur infra 15. dies, ſeruati verò
165 in vltima audientia, infra menſem, † alias termini eo ipſo habentur pro circumductis; & ſi ſeruentur per Notarios non
166 actuarios ad referendum, † debent in vltimis audientijs infra triduum, in alijs in eadem die referri Actuario, & neceſſe eſt quod decretum ſcribatur, & ſubſcribatur manu Notarij referentis, ſic iubente reformatione, *s. m. Pauli V. tit. de Notarijs Tribun. Vrb. § ſi contingat, & tit. de Auditorio Rotæ § termini etiam.*

Similiter quando contingit, quod Iudex retineat penes ſe cedulã citationis ad ſententiam, ſuper qua ſeruatur terminus,
167 † debet eam modo ſupradicto Actuario reſtituere, vt cauetur *in reformatione Rot. facta per Pium IV. & Paulum V. loco citato.*
168 Iudices ordinarij Curiæ † debent cedu-

las ſubſcribere , & terminos declarare infra deeẽ dies,alioquin habētur pro circũ-
169 ductis;nec poſsĩt citationes in quarũ terminis pronunciatur penes ſe retinere , vt in *d.reformatione Tribun.Paul.V.tit. comm. Iudic.§ Iudices.*

Notarij AC.quando ſeruant terminum
170 ad referendum † debent eadem die relationem facere, vt in *refor. de off.Aud.Cam. facta per Pium IV. & Paulum V.locis antea citatis.*

Quando Iudex,qui pronunciauit prout in cedula, habet terminum pro ſeruato,& ſe abſentat, ſubrogatutque alius , qui ce-
171 dulam , vel terminum ſubſcribat , † non requiritur , quod citetur pars ad viden-
172 dum ſubſcribi , ſed ſufficit , † quod fuerit citata ad dicendum contra Commiſſionem *Put.deciſ.10.de iud.* Vbi dat modum
173 ſubſcribendi , & eo caſu † debet etiam eſſe clara , liquida , & certa , ſaltem ad relationem ad acta , quæ certa ſint, alias
174 ſi eſſent † dubia , obſcura , & incerta , nõ valeret , *Specul.in tit.de ſen.§.qualiter.Alex. conſ.109.vol.5.& conſ.187.vol.2. Vant.d.c. num.101.vſq.ad num.106.* Vbi materiam latè declarat.

Hinc infertur quod ſententia non de-
175 bet ferri ſub conditione , † ſed debet de præſenti determinati . *l.non quemadmodum ff.de Iud.l.1.§.fin.ff.de vſur.*

176 In multis tamen caſibus † poteſt ferri ſententia ſub conditione , *vt per Card. in Clem. paſtoralis in princ. num. 8. de re iud. Felin. late in c.quoad conſultationẽ extr. eodẽ Vant.d.c.num.107.vſq.ad num.118.*

177 Solebant etiam aliquando † in criminalibus Rei condemnari in pęnam pecuniariam , & in euentum non ſolutionis in-
178 fra certum tempus in pęnam corporalem iuxta doctrinam *Bald. in l. cum Iudex in fine C.de ſent.Specul. in tit. de ſent. §. ſpecies Clar.q.43. verſ. quæro numquid.* Quod tamen hodie non videtur ſeruari. Multa alia quoque decreta in ciuilibus , fiunt
179 paſſim conditionaliter, in quibus ſemper ponitur clauſula ſi ; & in quantum , & aliæ ſimiles : & hæc decreta licet videan-
180 tur incerta , ſuſtinentur tamen, ea ratione , quia ſatis videntur certa,ex quo paulo poſt certificantur , vel habentur pro certis ; per relationem ad ius quod certũ eſt. *Felin.in c.cum contingat extr.de off.deleg. Vant.d.c.num.96.*

Quotidie etiam Iudices Eccleſiaſtici
181 † ferunt ſententiam excommunicationis ſub conditione,vel in diem,vt videmus in tribunali Aud. Cam. & tunc adueniente
182 die , vel conditione , † retrotrahitur ad diem latæ ſententiæ , ita quod operetur ſuos effectus , ac ſi fuiſſet lata pure, videndus eſt *Franc.in c.præterea num. 11. & ſeq. extr de appell.*

183 Poteſt etiam Iudex Eccleſiaſticus † abſoluere ad tempus , ex iuſta cauſa excommunicatum, etiam impænitentem, & non petentem abſolutionem ; eritque
184 iuſta cauſa , † vt puta , vt poſſit eſſe teſtis *Franc. in c. ad hæc quoniam num. 8. extr. de appell.*

185 Sentẽtia † debet quoque continere condemnationem , vel abſolutionem Rei, per verba condemno , vel abſoluo , aut illis equipollentia *l.præſes & l.cum Iudex.C. de ſent.l.1.l.ait prætor.§.1.l.præſes.& l.in ſumm. ff.de re iud.gloſ.in l.diem proferre.§.ſi plures. ff.de arbitr.Iaſ.poſt alios in l.1.ff.de re ind.*

186 Sed declara † niſi ſententia eſſet declaratoria , quia ſufficit declarare factum
187 abſque expreſſione pęnæ , † dumodo illi certa pęna ſit a iure impoſita *Alex. conſ. 103.vol.1.Felin.in c.Rodulfus & in c.præterea ex.de ſponſ.Vant.d.c.num.90.& ſeq.*

188 Et omni caſu † debet Iudex de re de qua cognouit,iudicare , *l. de qua re ff. de Iud.c.cum ſemper de cauſ.poſſeſſ. & propriet.*

189 Et terminare vniuerſam controuerſiam ac totum id , quod petitur *l.in hoc Iudicio ff.fam.herciſ.l. etiam ff. de minor.*

190 Quia ſicut eſſet † nulla ſi ferretur ſuper non petitis *l.fin.vbi Bald.C.de fideicommiſ. liber.c.licet generali,vbi Fel.* declarat quan-
191 do † ſententia continens plus, vel minus libello , poſſit ſuſtineri , *ex. de Simon.*
192 niſi ſaltem virtualiter , & acceſſorie comprehendatur,vt docet *Bald.in d. l.fin.Vãt. d.c.num.97.*

De ſententia ſuper parte eorum,quæ fuerunt petita.

Artic. V.

193 *Sententia lata ſuper parte ſolummodo eorum , quæ petuntur, an ſuſtineatur .*

194 *Amplia prædicta etiam in cauſa appellationis .*

Iudex appellationis debet primam ſententiam in totum confirmare, vel reuocare . ibid.

195 *Limita quando fuit minus probatum quam petitum : & qui plus petit , in expenſis condemnatur .*

196 *Sententia an poſſit ferri quoad petita .*

197 *Sententia poteſt ſuper parte rei diuiſibilis pronunciari .*

198 *Sententiæ tot ſunt, quot ſunt capitula .*

199 *Sententia an poſſit reſpectu aliorum litigantium differri .*

200 *Petitio quando dicatur continere capitula diuiſi-*

uiſibilia, ſeparata, vel connexa
201 *Sententia non poteſt diuidi, ſi iudicium ſit in-*
diuiduum.
202 *Cauſa reconuentionis cum cauſa conuentionis*
debet vnica ſententia terminari.
203 *Sententia ſuper reconuentione tenet, ſine ter-*
minatione conuentionis, ſi non appelletur.
204 *Arbitri poſſunt ſuper parte negotij pronuncia-*
re, niſi aliter fuerit expreſſum.
205 *Sententia lata ſuper parte petitorum quando*
ſuſtineatur, remiſſiuè.

193 ITa etiam ſi feratur † ſolummodo ſuper
parte eorum, quæ petuntur *d. l. in hoc*
iudicio, & d. l. etiam; Proceditque hæc con-
194 cluſio etiam in cauſa appellationis, † in
qua Iudex debet primam ſententiam in
totum confirmare, vel reuocare, *l. eos, vbi*
gloſ. & DD. C. de appell. Sed fallit hoc
195 Primo, quando † fuit minus probatū,
196 quàm petitum, poteſt enim † ferri ſenten-
tia quoad probata, licet qui plus petijt
veniat in expenſis condemnandus. *Guido-*
pap. deciſ. 27.
Secundo ſi res deducta in iudicio eſt di-
197 uiſibilis, † poteſt namque ſuper parte pro-
nunciari, quia quot ſunt Capitula, tot
198 ſunt ſententiæ: ſicut quando contra plu-
res inſimul inceptum fuiſſet iudicium,
199 † poteſt reſpectu vnius ferri ſententia, &
reſpectu aliorum differri, *d. l. non idcirco*
in princip. vbi Bartol. & alij ff. de iud. d. l.
etiam, vbi gloſ. Bart. & alij not. ff. de minor.
Dec. conſ. 296. Capic. deciſ. 8.
200 Et de hoc quando petitio † dicatur con-
tinere capitula diuiſibilia, & ſeparata, vel
connexa, ad hoc vt poſſit ſuper parte eo-
rum valide pronunciari, remitto lectorem
ad *Felin. in c. cum Ioannes ex. de fide Inſtru-*
mentorum.
Si verò iudicium eſt indiuiduum, non
201 poteſt † ferri ſententia pro parte, nec
contra vnum ex pluribus, ſed debet om-
nia, & omnes comprehendere, *d. l. in hoc*
iudicio, vbi gloſ. Bart. Cuman. & alij, Dec. conſ.
432.
Eadem ratione, ſi Conuentus reconue-
202 niat Actorem, † debet cauſam reconuen-
tionis vnica ſententia cum cauſæ conuen-
tiones (ſi ferri poteſt) terminare; alias da-
203 tur appellatio: † ſi tamen non appellatur
ſententia tenet. *l. quid tamen, ff. de arbitr*
l. 1. §. fin. vbi gloſ. & Angel. not. ff. quæ ſent. ſine
appell. reſcind.
Tertio lim. in Arbitris, qui poſſunt
204 ſemper ſuper parte † pronunciare, niſi in
compromiſſo expreſſum fuerit, quod ſi-
mul omnia terminare debeant, *d. l. quid*
tamen, & l. non diſtinguemus, §. cum plures
eodem, Felin. poſt alios in c. cum inter Monaſte-
205 *rium.* † Vbi ponit regulam cum quatuor-
decim fallentijs, in quibus ſententia lata
pro parte petitorum ſuſtinetur, *ex. de ſent.*
& re iud. V ant. d. c. num. 99. & ſeq.

De his quæ debet, vel non, continere Sententia.

Artic. VI.

206 *Sententia in ſe continens peccatum, eſt ipſo iu-*
re nulla.
207 *Cauſa, quæ facilè poteſt annullari, non eſt in*
ſententia exprimenda.
208 *Sententia eſt nulla, ſi cauſa in ea expreſſa eſt*
falſa, vel non iuſta.
209 *Decretum quomodocumque factum ex falſa*
cauſa, non ſuſtinetur.
210 *Reſtitutio in integrum eſt impetranda ante ex-*
ceptionem falſi in ſententia in rem iudica-
tam habita.
211 *Sententia referens ſe ad acta expreſsè, vel e-*
nunciatiuè, quando ſit nulla.
212 *Cauſa quandonam ſit in ſententia exprimenda,*
remiſſiuè.
213 *Iudex appellationis quomodo debeat confir-*
mare ſententiam, in qua fuit expreſſa falſa
cauſa.
214 *Sententia excommunicationis an debeat conti-*
nere cauſam expreſſam.
215 *Sententia criminalis ſolet continere cauſam*
condemnationis.
216 *Sententia abſolutoria in criminalibus quomo-*
do fieri ſoleat.
217 *Iudex debet cogere appellantem ad producen-*
dam primam ſententiam.
218 *Iudex non poteſt ſententiam confirmare, niſi*
de illa conſtet, vel reuocare.
219 *Iudex poteſt perpetuum ſilentium imponere*
appellanti, etſi illi non conſtet de prima
ſententia.
220 *Auditores Rotæ quomodo diſputare ſoleant de*
infirmatione, vel confirmatione ſententiæ.
221 *Commiſſio quod Iudex præfigat terminum ap-*
pellato &c. quibus clauſulis ſignetur.
222 *Iudex poteſt definitiuè pronunciare, quando*
cauſa committitur arbitrio Iudicis.

206 SEntētia vlterius † non debet conti-
nere in ſe peccatum, alias eſt ipſo iu-
re nulla, *c. venerabilibus. §. penult. de ſent.*
excom. in 6. gloſ. & Felin. in c. per tuas extr.
207 *eodem tit.* † Neque debet in ea exprimi
cauſa, quæ facile poteſt annullari, *c.*
ſicut, vbi Felin. extr. de ſent. & re iud. gloſ.
in c. 1. in ver. cauſam de ſent. excom. in 6.
208 Si enim cauſa expreſſa † eſt falſa, ſeu con-
tinet quomodocūq; expreſsū, vel notoriū
errorem facti, quāuis ſit relatiua ad acta,
quæ non ſunt, vel contrarium ſonant,

eſt nulla , *Felin in c. inter cæteras, extra, de ſent. & re iud. & in d. c. per tuas. Vant. d. c. num.* 126. Quod maxime procedit in de-
209 creto † quomodocunique facto ex falſa
cauſa , etiam quod in parte eſſet vera
l. cum vero §. ſubuentum ff. de fideicom. libert. Bald. in d. l. fin. C. ſi ex fal. inſtr. l. ſi non ſortem §. ſi autem ff. de condit. indebit. Vant. ibid. num. 132. *verſ. limitatur*.

Et ſi prætenditur ſententiam fuiſſe latã
ex falſa cauſa, ſi tranſiuit in Iudicatum
210 antequam opponatur exceptio falſi, † de-
bet impetrari reſtitutio in integrum ,
Vant. d. c. num. 134. Et vt tiro melius edo-
211 ceatur† quando ſcilicet ſententia referens
ſe ad acta expreſſe , vel enunciatiue , ſit
nulla, videat *Felin. in d. c. ſicut*, vbi refert ali-
212 quos caſus, in quibus debet exprimi cau-
ſa , & in *d. c. inter cæteras, Afflict. deciſ.* 28.
in princ. & deciſ. 47. *latiſſime Vant. d. c. num.*
128. *vſque ad num.* 134.

Si etiam in ea exprimatur cauſa falſa ,
iniuſta , vel iniqua , & tamen conſtet ex
proceſſu , quod condemnatus veniebat
213 condemnandus , ex alio capite , † debet
Iudex appellationis ſententiam confirma-
re , ac in ſua ſententia exprimere cauſam
iuſtam , & æquam , *l. fin. iuncta gloſ. ff. quod cum eo, Guidopap. deciſ.* 436. *num.* 12.

Limitatur hæc concluſio de non ex-
214 primenda cauſa. † Primo in ſententia ex-
comunicationis *c. 1. de ſent. excom. in 6.*
215 Secundo in ſententijs criminalibus, † in
quibus ſolet exprimi , quod reus conde-
mnatur de tali delicto , quia conſtat per
teſtes , vel confeſſionem, eum illud com-
miſiſſe , & è contra abſoluitur , quia re-
216 pertus † fuit, vt inquiunt Criminales, non
culpabilis , nec de iure punibilis , ſed in-
nocens *Alex. in l. properandum §. illo num.* 34. *C. de Iud. Clar. q.* 93. *in 1. verſ.*
217 Et ſi ſumus in cauſa appellationis† de-
bet Iudex cogere appellantẽ ad producẽ-
dam primam ſententiam, alias niſi de ea
218 conſtet, † non poteſt illam confirmare ,
219 vel reuocare , licet poſſit imponere † per-
petuum ſilentium appellanti , *Franc. in c. ex ratione extr. de appellat.* Et ideo DD.
Auditores Rotæ numquam diſputant de
confirmatione, vel infirmatione ſententiæ
220 † niſi tranſpotatis actis integre, & niſi da-
ta copia ſẽtẽtiæ in ſummario poſitionis,
quæ datur pro diſputatione prędicta.

Et ſi tunc petatur Commiſſio per ap-
pellantem , qui non poſſit producere ſen-
tentiam , quod Iudex pręfigat terminum
appellato ad docendum de ſententia , &
proceſſu , quo elapſo procedat prout in
221 prima, † ſignatur commiſſio cum clauſu-
282 la, arbitrio Iudicis, † qui poteſt tunc dif-
finitiue pronunciare. *Veſtr. lib. 8. c. de 2. inſtantia fol.* 156.

De Sententia in gradu appellationis.

Artic. VII.

223 *Iudex non poteſt cauſam appellationis cognoſcere , niſi de appellatione conſtet.*

224 *Amplia etiam conſtare debere , quod legitime appellatio fuerit interpoſita.*

225 *Proceſſus valet etiam non docto de appellatione ſuper prolatione competentia Iudicis , nec appellatur.*

226 *Cauſa ſemper de partium conſenſu deuolui poteſt*

227 *Declara dumodo appellatio non ſit deſerta.*

228 *Sententia prima , etſi appellatio ſit deſerta, an poſſit confirmari , vel infirmari.*

229 *Iudex appellationis an poſſit ſine commiſſione ſuper deſertione pronunciare .*

230 *Iudex poteſt addere, vel minuere articulos omiſſos in fauorem appellati aquieſcentis prima ſententia.*

231 *Sententia quot modis, & ex quibus cauſis poſſit dici nulla.*

232 *Iudex debet quantum poteſt nullitates euitare.*

233 *Iudex debet iniuſtitiam , & iniquitatem in ſententia euitare .*

234 *Sententia continens expreſſum errorem iuris, vel iniquitatem, eſt nulla.*

235 *Amplia etſi expreſſe ſe non referat ad acta.*

236 *Iniuſtitia manifeſta tollit omnem præſumptionem, quam aliàs ſententia habet.*

237 *Iniuſtitia manifeſta impedit vt non poſſit ſententia mandari executioni.*

238 *Sententia debet ferri ſecundum leges, ad euitandam iniuſtitiam.*

239 *Sententia lata contra ius, cuiuſcumque Iudicis, eſt ipſo iure nulla.*

240 *Ius commune quodnam intelligatur extra terras Eccleſiæ.*

241 *Ius commune quodnam intelligatur in terris Eccleſiæ.*

242 *Ius canonicum in materia peccati vbique eſt attendendum.*

243 *Iudex Eccleſiaſticus an poſſit compellere Iudicem Secularem ad obſeruandum canones.*

244 *Sententia lata contra ſtatntum, vel conſtitutionem localem, eſt nulla.*

245 *Declara dumodo ſimus in notorijs, vt Iudex ignorare non potuerit.*

246 *Sententia lata contra conſuetudinẽ , vel ſtilum probatum eſt nulla .*

247 *Sententiæ criminales debent ferri ſecundum legum & ſtatutorum diſpoſitiones .*

248 *Sententia continens maiorem pœnam , quàm diſponit ſtatutum, eſt nulla.*

Am-

249 *Amplia nullam eſſe non ſolum in exceſſu, ſed etiam in totum.*

250 *Limita ſi adſit clauſula, quod exceſſus reducatur ad debitam quantitatem.*

251 *Sententia ſufficit quod ſit declaratoria, quando reus in pœnam ipſo iure incurrit.*

252 *Sententia declaratoria an & in quibus caſibus non requiratur contra reum.*

253 *Sententia lata contra omnem opinionem, an ſuſtineatur.*

254 *Iudex tenetur in ſindicatu de ſententia lata contra omnem opinionem.*

255 *Sententia lata contra rem iudicatam, an ſuſtineatur.*

256 *Declara dūmodo fuerit exceptum, & feratur in diuerſa inſtantia.*

257 *Limita tamen, prout remiſſiue habetur ad Felinum.*

258 *Sententia vt ſit nulla, debet eſſe contra caſum legis clarè, & pateuter loquentis.*

259 *Sententia ſuſtineri poteſt quando lex contraria habet plures intellectus.*

260 *Sententia vt ſit nulla propter expreſſum errorem, qualis error eſſe debeat.*

261 *Sententia quando ſit nulla propter errorem per relationem ad acta.*

262 *Sententia ſuſtinetur quando opiniones ſunt diuerſa, hinc inde tamen probabiles.*

263 *Declara quomodo tunc debeat indicare index.*

264 *Iudex in pari opinione more ruſticorum indicat differentiam per medium ſecando.*

265 *Sententia non poteſt eſſe nulla, quando indici eſt commiſſa decidenda ſecundum voluntatem.*

266 *Iudex, cui committitur cauſa ad ſuam voluntatem, an poſſit non ſeruare iura.*

267 *Iudex in criminalibus habens arbitrium imponendi pœnam, an, & quando corporalem, & mortis poſſit.*

268 *Iudex incompetens ratione maioris delicti an poſſit reum punire.*

269 *Sententia lata contra ius partis valet, & poteſt executioni demandari.*

270 *Limita tamen ſi eſſet lata contra perſonas priuilegiatas, & in ſpecie quas.*

271 *Sententia lata non datis dilationibus, aut non factis probationibus, quando ſit nulla.*

272 *Sententia quandonam lata contra ius partis dicatur.*

273 *Terminus ad probandum debet dari in ciuilibus, & criminalibus.*

274 *Terminus ad faciendum defenſiones debet dari in ciuilibus, & criminalibus.*

275 *Reus defenſionibus renunciare nequit.*

DEbet etiam Iudici conſtare de appel-
latione, quia non conſtito de ea,
223 non poteſt cauſam appellationis cogno-
ſcere, *c. Romana §. ſi vero, de appell. in 6. Rot. deciſ. 18. de appell. in antiqu. deciſ. 2.*
224 *eodem tit. in nou.* † Et quod legitime inter-
poſita fuerit *Egid. concluſ. 684. Franc. in c. cum in Eccleſia extr. de appell.*

Si tamen Iudex pronunciat ſe Iudicem
competentem, neque appellatur, vel a-
lias eius iuriſdictio quoquo modo proro-
225 getur, † valet proceſſus, etiam non docto
de appellatione *Franc. in d. §. ſi vero, Egid.*
226 *concluſ. 84.* † Quia de conſenſu partium
poteſt cauſa deuolui *Rot. deciſ. 21. & deciſ.
51. de appell. in antiq.* ſimiliter ad inſtātiam
appellati, *Bald. in l. 2. C. vt lit. pend. Veſtr. d.
c. fol. 156. & ſeq.* Dummodo appellatio
227 † non ſit deſerta: de quo an ſcilicet poſſit
228 prima ſententia confirmari, † vel infirma-
ri, quando appellatio eſt deſerta, viden-
da eſt *Rot. deciſ. 14. de appell. in nou.*

229 Iudex autem appellationis, an † poſſit
ſuper deſertione appellationis abſq; ſpecia-
li Commiſſione pronunciare, videndæ
ſunt *deciſ. Rot. contrariæ, 17. & 72. de ap-
pell. in antiq. & deciſ. 24. & 76. eodem tit.
in nou. Felin. in c. ex parte num. 8. extr. de
reſcript.*

Ad Inſtantiam etiam appellati acquie-
230 ſcentis primæ ſententiæ † poteſt Iudex ad-
dere, vel minuere etiam articulos omiſ-
ſos in fauorem ipſius, *Rot. dec. 23. de re iud.
in nou.* Reliquas nullitates ſententiæ, &
231 quot modis, ac ex quibus cauſis poſſit
dici nulla, videndæ ſunt penes *Spec. in tit.
de ſent. §. iuſta per totum, & in tit. de appel-
lat. §. 2. verſ. 18. DD. in l. prolatam C. de
ſent. & Veſtr. d. cap. de proc. per totum.*

232 Sicut igitur † debet Iudex, vt dixi, quan-
tum fieri poteſt, vitare nullitates, vt ſen-
tentia ſit rite lata, ita, imo multo magis
233 † debet vitare iniuſtitiam, & iniquitatem
vt ſit recte lata. Sententia enim continens
expreſſum errorem iuris, vel notoriam
iniquitatem ex eiſdem actis, vltra iniu-
234 ſtitiam † eſt etiam nulla, *Abb. Felin. & alij*
235 *in c. per tuas extr. de ſent. excom.* † Etiam
quod expreſſe non referat ſe ad acta
*Franc. in c. dilecto num. 153. vſq. ad num.
167 extr. de appell.*

236 Et manifeſta iniuſtitia † tollit omnem
præſumptionem, quam alias ſententia
habet pro ſe, *Felin in loc. alleg. late Vant.*
237 *d. c. num. 126.* ita vt non † poſſit mandari
executioni, *Afflict. deciſ. 28. & 39.*

238 Et ideo ad euitandam iniuſtitiā, † de-
bet ferri ſecundum leges, lata enim con-
239 tra Ius † eſt nulla ipſo iure, qualiſcum-
que ſit ille Iudex, etiamſi arbiter, vel
Princeps, *l. 2. quando prouoc. non eſt neceſ.
c. cum inter. extr. de re iud. l. ſi expreſſim. ff. de
appell.*

240 Intelligiturq; † Ius commune, videli-
cet extr. terras Eccleſiæ Ius Ciuile, in

ter-

Digitized by Google

terris verò Eccleſiæ Ius Canonicum,
241 in his in quibus diſcordat à Iure Ciuili,
vt dixi ſupra, præterquam in materia pec-
242 cati, in qua vbique † Ius Canonicum at-
tendi debet *c. ſi duobus, & c. ſuper 2. extr.
de appell. Gemin. in c. Abbate §. præfatus de
ſent. & re iud. in 6. Felin. in c. Eccleſia S, Ma-
riæ num. 41. extr. de conſtit.*

Quinimo poteſt iudex Eccleſiaſticus
243 compellere Iudicem ſæcularem, † ad ob-
ſeruandum Canones in materia peccati
*c. decernimus. de ſent. excom. in 6, c. licet de iur.
eod. lib.* Et vtrobique *not. Gemin.*

244 Ampl. hanc concluſionem † primo in
ſententia lata contra conſtitutionem lo-
calem, vel ſtatutum, dummodo ſint pu-
245 blica, & notoria, † ita vt probabiliter Iu-
dex ea ignorare non poſſit, *Vant. d. num.*
124.

246 Secundo in ſententia lata † contra cō-
ſuetudinem, vel ſtilum probatum, noto-
rium, *Guidopap. deciſ.* 292.

Tertio non ſolum in cauſis ciuilibus,
247 † ſed etiam in criminalibus, in quibus
debet ſeruari diſpoſitio legum, vel ſtatu-
torum, in imponendis pænis, *c. de cauſis
cum ibi nota. extr. de off. delegat.*

Et ſi reus condemnetur in maiori pena,
248 quam ſtatutum diſponat, † ſententia eſt
nulla, non ſolum, quoad ſummam, in
249 qua fuit exceſſum, † ſed in totum, niſi
in illa apponatur clauſula, quod ſi ſenten-
250 tia condemnatoria ſit exceſſiua, † ex tunc
habetur pro reducta ad debitam quanti-
tatem, quia eo caſu valet vigore illius
clauſulę, *Bald. in l. certa in fin. C. quan. pro-
uoc. non eſt neceſ. Alex. in l. Iudex poſtquam,
num. 26. ff. de re iud. Clar. q. 43. verſ. quaro
ſi Iudex, vſque in finem.*

Et in tantum eſt verum, ſeruandas eſſe
leges, & ſtatuta in imponendis pænis,
quod quando eſt impoſita certa pæna,
251 quæ incurratur ipſo iure, † non requiri-
tur ſententia condemnatoria, ſed ſufficit
declaratoria incurſus ipſius *c. cum ſecundū
de hæret. in 6.* vt videmus in delictis. *gloſ.
in c. euidentia in ver. non indiget, extr. de ac-*
252 *cuſ. Clar. q. 9. verſ. præterea quero.* † Immo in
aliquibus caſibus etiam non requiritur
declaratoria, quos refert remiſſiuc *Felin.
in c. præterea extr. de ſponſ.*

253 Ampl. 4. vt procedat † etiam in ſenten-
tia lata contra omnem opinionem Doc-
torum, licet enim fortaſſis non ſit ipſo iu-
254 re nulla, † tenetur tamen Iudex in Sindi-
catu, *Imol. Alex. & aly in l. qui Roma, §.
duo fratres ff. de verb. oblig. Iaſ. poſt alios in
l. cumprolatis ff. de re iud. Felin. in c. 1. extr.
de conſt. Vant. d. c. num.* 120.

255 Ampliatur. 5. in ſententia † lata, con-
tra ſententiam, quæ tranſiuit in iudica-
tum, quando exceptio rei iudicatæ fuit
256 oppoſita, etiamſi feratur in diuerſa In-
ſtantia *l. 1. C. quando prouoc. non eſt neceſſ.*
Quæ tamen concluſio patitur multas dif-
257 ficultates, † ideo in hac materia viden-
dus eſt latiſſime *Felin.* Qui dat ſexdecim
limitationes, per quas ferri poteſt ſenten-
tia contraria, *vt in c. inter monaſterium
extr. de ſent. & re iudic. Vant. in d. c. num.*
125.

Limitatur prædicta principalis conclu-
258 ſio, primo, vt procedat in ſententia † lata
contra caſum legis, quæ clare, & paten-
ter loquatur: alias ſi haberet plures in-
259 tellectus, excuſaretur Iudex, † & ſuſtine-
retur ſententia lata contra eum, *Bartol.
Imol. Alex. & aly in d. l. cum prolatis. Vant.
d. num.* 118.

260 Lim. 2. quando error iuris eſt † expreſ-
ſus verbis claris in ſententia, neque po-
teſt defendi pretextu alienæ conſuetudi-
nis, & irrationabilitatis, *Felin. in l. 1. ff. de
re iud. Vant. d. c. num* 122. vbi late decla-
rat, quando ſententia dicatur nulla,
261 † ex eo, quod contineat errorem, per
relationem ad acta: de quo etiam viden-
dus eſt *Felin. in d. c. inter cæteras.*

Limitatur 3. ſi in aliquo articulo eſſent
262 † opiniones diuerſæ, omnes tamen
263 hinc inde probabiles, quia tunc poteſt
264 & debet Index more Ruſticorum † diffe-
rentiam per medium ſecare iuxta *l. Neſen-
nius de negoc. geſt. l. antiqui. vbi Angel. ff. ſi
pars hæred. pet. Bart. in l. ſi duo col. fin. ff.
vti poſſid. Anchar. conſ. 210. Boer. deciſ. 42.
num.* 39.

265 Lim. 4. in Iudice, † cui vel cauſa fuiſſet
commiſſa decidenda, ſecundum eius vo-
266 luntatem, quia tunc poteſt † non ſeruare
iura, de quo tamen videndus eſt latiſſime
*Felin. in c. canonum ſtatuta num. 15. extr. de
conſt.* vel ſi non reperitur impoſita certa
pęna illi caſui, quia forſan eſt arbitraria
Iudicis *c. de cauſis cum ibi notatis, ex. de off.
deleg.*

Quando vero in criminalibus datur fa-
cultas Iudici imponendi pænam eius ar-
267 bitrio, † quam pænam, an, & quando
corporalem, vel mortis arbitrari poſſit,
videndus eſt latiſſime *Felin. in. c. ex parte
num. 21. extr. de conſt. in c. inquiſitionis extr.
de accuſat.*

Quinto declara prædictam concluſio-
nem, quod quamuis ſit impoſita certa
pæna delinquenti, ratione delicti in ter-
ritorio Iudicis commiſſi, ſi tamen Reus
commiſit alia delicta, propter quæ Iudex
ob incompetentiam ratione loci, vel
aliam ob cauſam, non poteſt ipſum pu-

nire

268 .nire, † poterit tamen ratione aliorum delictorum procedere, & poteſt pœnam aggrauare *Clar. in §. ſurtum verſ. ſed pone, & q. 39. in fin.*

Sexto in ſententia lata contra Ius par-
269 tis †, quia valet, poteſtque mandari executioni, ſi non appelletur, *Capic. deciſ. 1.*
270 dumodo † non feratur cōtra perſonas priuilegiatas, vt minorem, Fiſcum, Eccleſiam, vel abſentem. *DD. in l. diuus ff. de re Iud. l. ſi Prætor, §. Marcellus, vbi Bart. & alij ff. de Iud. cum alijs relatis per Vant. d. c. num. 132.*

Eſt videndum etiam in propoſito, quando ſententia lata, non datis dilationibus,
271 aut nullis factis probationibus, † ſit nulla, *apud Franc. in c. dilecto n. 153. vſque ad num. 167. ex. de appell.*

227 Diciturque lata † contra Ius partis, quando fertur nullis exiſtentibus probationibus, vel illis nulliter factis, *Afflict. d. deciſ. 28. & deciſ. 47.*

273 Aduertendum eſt tamen, quod debet dari † terminus ad probandum in ciuili-
274 bus, & in criminalibus ad † faciendas de-
275 fenſiones, neque poteſt Reus illis † renunciare, vt dixi ſupra.

An, & quando fieri debeat condemnatio expenſarum.

Art. VIII.

276 *Victus victori in expenſis condemnari debet in quacumque ſententia.*
277 *Amplia, etſi expenſæ petitæ non fuerint.*
278 *Amplia etiam procedere tam in ciuilibus, quā in criminalibus.*
279 *Procurator fiſci debet de iure condemnari, etiā ipſe in expenſis.*
280 *Procurator fiſci hodie ſuccedit loco querelātis.*
281 *Limita tamen, prædicta de conſuetudine non procedere.*
282 *Procurator fiſci perſequens aliquem doloſè, & calumnioſè, in expenſis debet condemnari.*
283 *Aduerte, hoc quoque nunc in deſuetudinem abijſſe.*
284 *Iudex lata diffinitiua non poteſt ſe vlterius in cauſa intromittere.*
285 *Iudex lata diffinitiua an, & quando poſſit in expenſis condemnare.*
286 *Iudex ferians condemnationē expenſarum in ſententia poterit illam, quandocunq; facere.*
287 *Aduerte tamen dubitari an poſſit expenſarum condemnatio reſeruari.*
288 *Expenſarum condemnatio, vel ſolum taxatio, an reſeruari poſſit in deſinitiua.*
289 *Expenſarum taxatio ſolum reſeruatur in deſinitiua iuxta communem praxim.*
290 *Expenſarum condemnatio lata interlocutoriæ poteſt ſuppleri vſque ad deſinitiuam.*
291 *Iudex an faciat litem ſuam non condemnando victum in expenſis, ſi in libello petantur.*
292 *Appellatio ab omiſſione condemnationis expenſarum poteſt interponi.*
293 *Expenſarum condemnatio poteſt fieri etiam in tertia inſtantia.*
294 *Iudex an poſſit condemnare victum in expenſis factis in prioribus inſtantijs.*
295 *Expenſarum condemnatio, quando cenſeatur facta pro omnibus inſtantijs.*
296 *Amplia tam ſi à deſinitiua, quam ab interlocutoria fuerit appellatum.*
297 *Expenſarum condemnatio procedit in illo, qui temere litigauit.*
298 *Litigans ex iuſta cauſa an poſſit in expenſis condemnari.*
299 *Expenſarum condemnatio de ſtilo curiæ fere contra omnes victos fertur.*
300 *Expenſarum condemnatio an procedat in contumace.*
301 *Contumax etſi iuſtam cauſam habeat pro ſe in lite, an in expenſis debeat condemnari.*
302 *Expenſa debentur tantum iudiciales, non autem extraiudiciales.*
303 *Declara tamen, de iure omnes deberi.*
304 *Expenſarum condemnatio, quando poſſit, & debeat fieri, & ſuppleri in qualibet inſtātia.*
305 *Fructuum condemnatio quando extendatur ad perceptos, & percipiendos, & illos, qui percipi potuerunt.*
306 *Et quid ſi à die litis conteſtatæ, vel poſſeſſionis adeptæ.*
Et quid dicendum in bonæ, vel malæ fidei poſſeſſoribus. ibid.

PRo quocumque ergo feratur ſenten-
276 tia, † debet victus victori in expenſis
277 condemnari, etiamſi petitę † non fuerint, *l. properandum C. de Iud. l. calumniam C. de pœn. Innoc. & alij in cap. fin. ex. de dol. & contum. in cap. ſæpe ex. de appell. Rot. dec. 47. de appell. in nou.*

278 Quę concl. explicatur † primò, vt procedat non ſolum in ciuilibus, ſed etiam
279 in criminalibus, debetque de Iure † Procurator fiſci, qui hodie regulariter ſucce-
280 dit loco † querelantis, & accuſatoris, condemnari in expenſis, *l. prima C. de ſumpt. recup. lib. 10. & l. prima C. de decur. eod. lib.*
281 licet † de conſuetudine non ſeruetur. *Guidopap. deciſ. 269.*

Si tamē doloſè, & calumnioſè aliquem
282 perſequeretur, † deberet ipſe quoque in expenſis condemnari, vt priuatus, & ita pluries ſeruatum fuiſſe teſtatur. *Clar.*
283 *q. 10. verſ. ſed nunquid,* † quod tamen abijt hodie in deſuetudinem.

Ampl. 2. quod licet Iudex lata ſententia

284 tía diffinitiua † non poſſit vlterius ſe in
cauſa intromittere, *l. Iudex poſtquam ff. de*
285 *re Iud.* Poteſt † tamen in expenſis condem-
nare, dummodo eadem die id fiat, *l. Pau-*
lus de re iud. ca. cum appelltaiones, iuncta gloſ.
in verb. eod. de appell. in 6. l. terminato C. de
fruct. & lit. expenſ.
Quinimò reſeruando ſibi in ſententia
286 condemnationem expenſarum, † poterit
deinde quandocunque in expenſis con-
demnare, *Bart. & aly in d. l. terminato Abb.*
& Franc. in d. c. ſæpe. Veſtr. lib. 8. Capic. dec. 2.
& 3. Inſtan. fol. 256. ſed quia multi contra-
287 riam opinionem tenuerunt, ſcilicet quod
condemnatio expenſarum non poſſit re-
288 ſeruari in ſententia diffinitiua, † ſed ſolum
taxatio, vt per Felin. *in c. ſignificauerunt,*
ext. de except. ideo tutius eſt ſequi commu-
289 nem praxim, † reſeruando ſolum taxatio-
nem, iuxta doctrinam *Bart. in d. l. termi-*
nato.
290 Lata verò ſententia Interlocutoria † po-
teſt Iudex ſemper, vſque ad diffinitiuam
condemnationem expenſarum ſupplere,
Innoc. in d. cap. ſæpe. Veſtr. d. fol. 256.
Tertio, quod ſi expenſæ in libello peti-
291 tæ fuerunt, † Iudex facit litem ſuam, non
condemnando victum, *Gloſ. in l. omnem ho-*
norem C. quando prouoc. non eſt neceſ. gloſ. &
DD. in c. fin. ext. de reſcript. Franc. in d. c.
ſæpe, & Veſtr. d. fol. 256.
292 Quarto videtur appellandũ ab omiſſio-
ne condemnationis expenſarum, *Guido-*
pap. deciſ. 436. q. 55. & late Felin. in d. cap.
ſignificauerunt.
Quinto eſt aduertendum, quod huiuſ-
293 modi condemnatio expenſarum † poteſt
fieri etiam in tertia inſtantia, & condem-
294 nari victus, etiam † in expenſis factis in
prioribus inſtantijs; imò ſi ſimpliciter cõ-
demnetur in 3. inſtantia, neque adſint il-
295 la verba, coram nobis factis, † cenſetur in
expenſis omnium inſtantiarum condem-
natus, *Felin. in d. cap. ſignificauerunt, Put.*
dec. 1. de expenſis.
299 Et hoc ſiue † appellatum fuerit à diffi-
nitiua, ſiue ab interlocutoria, *Afflict. de-*
ciſ. 42.
297 Hæc concluſio modo limitatur †. Pri-
mo, vt procedat in illo, qui temere liti-
gauit, *l. eum quem temere ff. de Iud. l. pro-*
298 *perandum §. ſi autem C. eodem.* Non autem †
in illo, qui iuſtam cauſam litigandi ha-
bet, *l. qui ſolidum ff. de leg. 2. gloſ. in c. fi-*
nem litibus, ext. de dol. & contum. exemplum
datur, quando quis obtinuit ſententiam
fauorabilem, quæ reuocatur ex nouiter
deductis, *Rot. dec. 10. de dol. & cont. in nou.*
de quo etiam vide late *Guidopap. deciſ. 426.*
q. 48. Et quæ dicam tit. particulari.

Hoc tamen de ſtilo Curiæ non ſeruatur.
299 Sed fere † omnes indiſtinctè condem-
nantur, *Veſtr. d. fol. 256. col. 1. in fine.*
300 Similiter non procedit in contumace, †
vt in appellante, qui appellationem non
301 proſequitur, qui debet † condemnari in
expenſis ratione contumaciæ, quamuis
habuerit iuſtam cauſam litigandi, *gloſ. in*
cap. finem litibus in ver. expenſas, ext. de dol.
& contum. Franc. in d. cap. ſæpe n. 49.
Limit. 2. in expenſis ſolum iudiciali-
302 bus, † non autem in viaticis, & alijs factis
extra iudicium, & hoc de ſtilo Curiæ,
Caſſ. dec. 13. de reſcript. & Veſtr. d. c. fol. 256.
303 licet de iure † deberet, etiam in alijs con-
demnari *d. l. eum quem temere.*
De hac autem materia condemnatio-
304 nis expenſarum, † quando poſſit, & de-
beat fieri in quauis inſtantia, & ſuppleri,
vide latiſſimè *Franc. qui illam tractat per*
decẽ, & octo quæſtiones in d. cap. ſæpe n. 42. cum
ſeq. & quę dicam tit. de fruct. & lit. expẽſis.
Quando autem pars veniat condem-
305 nanda in fructibus, † an teneatur ad per-
ceptos, vel percipiendos, aut qui perci-
pi potuerunt, à die litis conteſtatæ, vel
306 poſſeſſionis adeptæ, † quid in bonæ, vel
malæ fidei poſſeſſoribus, vide remiſſiuè
Caſſad. deciſ. 1. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. &
quæ dicam d. capite.

Quæ ſint Iudici fugienda.

Artic. IX.

307 *Iudex debet cauere ne partes expenſis fruſtra fatigentur.*

308 *Iudex quoque ſuppleat vbi deſunt Aduocati.*

309 *Reus vincit, & debet abſolui per non ius actoris.*

310 *Iudex ex officio repellat actorem, ſi cognoſcit ex iuribus reum nihil debere.*

311 *Iudex debet ad ſententiam maturè, ac deliberatè properare*

312 *Iudex non condemnet præcipiti perſuaſione, quem culpa non grauat.*

313 *Iudex in iudicando aduertat, ne cogatur erubeſcendo varietate, quod iuſſerit, immutare.*

314 *Iudex in iudicando quid præ oculis habere debeat.*

315 *Sententia non debet ferri prece, odio, timore, vel fauore.*

316 *Sententia, vt ſupra lata dẽ rigore iuris tenet, ſed Iudicem damnat.*

317 *Reſtitutio competit aduerſus ſententiam, odio, prece, timore, vel fauore latam.*

318 *Sententia lata ex corruptione pecuniæ, eſt ipſo iure nulla.*

Sen-

Digitized by Google

319 Sententia; vt ſupra lata ab arbitro non eſt nulla, ſed competit reſtitutio.

320 Sententia lata prætextu iuramenti falſi, vel ex corruptione, aut ſubornatione Procuratoris, an nulla.

321 Iudex in iudicando, aduertat ne aliquid propriæ vindictæ, aut vltioni indulgeat.

322 Iudex, quando puniatur propter paſſionem, aut munera accepta.

323 Sportulæ iudicum quales eſſe debeant in cauſis Rotalibus.

324 Sportulæ cauſarum extra Rotam, & coram iudicibus ordinarijs, quænam ſint.

325 Sportulæ, ſeu ſalarium iudici debetur in cauſa laboranti, etſi partes concordent.

IN omnibus autem ſupraſcriptis, quæ
ad ſententiam ritè, & rectè ferendam
307 pertinenr, diligenter conſiderandis, †
aduertat etiam Iudex ne partes expenſis
fruſtra fatigentur, ſuppleatq; ipſe, vbi de-
308 ſunt † Procuratores, & Aduocati; quod
ſanè ſeruare vidi in noſtra Curia propter
excellentiam iudicantium; vt puta non
ſolum ſi Actor non probar, Reum abſol-
309 uat, cum ſufficiat vincere per non † Ius
Actoris, etiamſi de non Iure ſuo conſtet,
c.1. ext. vt Eccleſiaſtica. Rot. dec. 7. de except.
in antiq. Staſil. c. 7. n. 5. fol. 291.

Sed etiamſi ex facie literarum, vel In-
310 ſtrumenti conſtat aliquid non deberi; †
Actorem ex officio, etiam Reo non exci-
piente repellat, *Caſſad. dec. 10. de reſcript.*

311 Ad expeditionem ergo properet, † ma-
turè tamen, & deliberatè, nè legitimas
312 defenſiones partium abripiat, † neq; præ-
cipiti perſuaſione condemnet, quem cul-
pa non grauat, nè deinde erubeſcenda
313 varietate † immutare cogatur, quod iuſ-
ſerit, vt inquit *tex in l. fin. C. de mod. mulct.*
& habetur *in c. Deus omnipotens 2. q. 6. in*
c. quæro 6. q. 1. cum alijs adductis per *Pa-*
rid. de Put. in tract. ſindic. §. An ſi Iudex.

314 Poſtremò pronunciet, † habeatq; præ
oculis verba *tex.* ſemper menti tenenda
in c. 1. de ſent. & re iud. in 6. dictumq; illud
Prophetæ: Væ vobis, qui iudicatis ter-
315 ram, quando iudicabimini; † non enim
debet ferri ſententia prece, timore, odio,
vel fauore, quia quamuis de rigore Iuris
316 teneat; † damnat tamen Iudicem, & com-
317 petit reſtitutio parti aduerſus eam, *Card.*
in Clem. paſtoralis de ſent. & re iud. in fin.

Lata verò propter dolum ex corrup-
tione pecuniæ, ſiue corrumpatur Iudex,
318 Procurator, aut Aduocatus, eſt † ip-
ſo Iure nulla, *Card. in Clem. 1. n. 5. & n. 27.*
de for. comp.

Licet in arbitris non ſit nulla ipſo Iure,
319 ſed ſolum competat † reſtitutio, vel ex-
ceptio, *Card. in dicta Clem. paſtoralis.*

320 At ſi corrumpatur, vel ſubornetur †
Procurator, aut feratur prætextu iura-
menti falſi, quando ſit nulla; videndus
eſt *Vant. c. de null. ex defect. proceſ. n. 135.*
vſque in fin. cap.

Aduertat etiam Iudex; nè in iudican-
321 do, † aliquid indulgeat vltioni, & vindi-
ctæ propriæ iniuriæ, *vt per Card. in dicta*
Clem. paſtoralis.

322 Quando Iudex † puniatur ob paſſio-
nem, vel munera accepta; eſt videndus
Boer. dec. 153.

323 Sportulę † Iudicum quales eſſe debeant
in cauſis Rotalibus; videndus eſt *Refor.*
Rot. facta per Pium IV. & Paulum V. tit. de
ſportul. & tit. de Auditor. Rot. in fin.

In pendentibus extra Rotam, & coram
324 Iudicibus ordinarijs, † videndæ *reforma-*
tiones Tribun. ordin. indicatas loco citaro.
Certum eſt autem, quod quando Iudex
325 laborauit in cauſa, † debetur illi ſala-
rium, ſeu ſportulæ, & propina, etiam
quod partes concordent, *Gloſ. & Gemin.*
in c. ſtatutum §. Aſſeſſorem de reſcript. in 6.
& latè *Gratia. c. 561. n. 34. cum ſequentibus,*
ſicque fuit praticatum à plena Camera anno
1654. coram Illuſtriſ. Pallauicino inter Hip-
polytum Daccium mercatorem, & Nicolaum
Simoninum appaltatorem duorum pro cente-
nario.

An Iudex lata ſententia poſsit ſe ingerere.

Artic. X.

326 Sententia diffinitiua an de partium conſenſu poſſit reuocari, corrigi, vel immutari.

327 Iudex poſtquam functus eſt officio, ſuo non debet ſe amplius intromittere.

328 Limita tamen in Iudice ordinario, vel delegato ad cauſarum vniuerſitatem.

329 Iudex delegatus ad cauſarum vniuerſitatem, æquiparatur ordinario.

330 Iudex an, & qui poſſit ſententiam ſuam reuocare notoriè iniuſtam.

331 Iudex an, & qui poſſit reuocare ſententiam, quæ non tranſit in iudicatum.

332 Iudex poteſt ſententiam reuocare officio Iudicis nobili expeditam.

333 Officium Iudicis nobile durat poſt ſententiam.

334 Iudex poteſt ſententiam latam reuocare per reſtitutionem in integrum.

335 Iudex poteſt ſententiam reuocare latam prætextu priuilegiatæ probationis.

336 Sententia ex iuris præſumptionibus lata poteſt apparente veritate reuocari.

337 Iudex delegatus an poſſit reuocarè ſententiam nullam ex non ſeruata forma reſcripti.

338 *Iudex delegatus poteſt iterum pronunciare, quando non obſeruauit reſcriptum.*

339 *Sententia interlocutoria, & grauamen poteſt quandocumque à Iudice reuocari.*

340 *Amplia etiam inuitis partibus, & etſi ab ea appelletur.*

Limita tamen dummodò non fiat ad petitionem partis. ibid.

341 *Iudex poſt reuocationem interlocutoriæ poteſt prouidere in negotio principali.*

342 *Sententia quoad Iudicem nunquam tranſit in iudicatum.*

343 *Epiſcopus an, & quando poſſit interlocutoriam ſui Vicarij reuocare.*

344 *Vicarius an, & quando poſſit interlocutoriam ſui Epiſcopi reuocare.*

345 *Sententia interlocutoria, quando habet vim diffinitiuæ, regulatur vt diffinitiua.*

Iudex interlocutoriam vim diffinitiuæ habentem an poſſit reuocare. ibid.

346 *Sententia interlocutoria non poteſt reuocari, quando expirat officium Iudicis.*

347 *Sententia non poteſt reuocari, quando bis fuit appellatum, & bis confirmata.*

348 *Sententia lata de conſenſu partium an poſſit reuocari.*

349 *Sententia prædicta non poteſt reuocari, niſi aliqua ſubſiſtente cauſa.*

350 *Sententia non poteſt reuocari, ſi delegatus, vel arbiter detulit appellationi, & quare.*

351 *Limita in Iudice ordinario, ſed quando.*

352 *Iudex delegatus poteſt re integra interlocutoriam reuocare.*

Aduerte tamen dubium eſſe, an fieri poſſit de conſenſu ſolius reuocantis. ibid.

353 *Sententia neque poteſt reuocari, ſi fuiſſet appellatum ad Papam, &c.*

354 *Sententia interlocutoria executioni demandata an poſſit reuocari.*

355 *Sententia non poteſt reuocari, quando Iudex interlocutus fuit ſupra declaratione ambigui.*

356 *Sententia lata ſuper exceptionibus peremptorijs an poſſit reuocari.*

357 *Declara tamen tunc poſſe reuocari per Iudicem appellationis.*

358 *Sententia lata ſuper exceptionibus non reſpicientibus directè cauſam, an poſſit reuocari.*

359 *Aduerte, quod ſi tunc non appelletur, ſententia tranſit in iudicatum quoad partes, & Iudicem.*

360 *Sententia diffinitiua, vel interlocutoria quando poſſit per ordinarium, vel delegatum reuocari.*

361 *Sententia an, & quando poſſit in vno capite ſubſiſtere, & in alio eſſe nulla.*

362 *Iudex poteſt ex eiſdem actis pronunciare, ſi nullitas prouenit ex ſola ſententia.*

363 *Acta ſi ſint nulla, vel pars ipſorum, an debeant irritari, & reſtaurari.*

364 *Iudices in Curia ſolent appellantes ab interlocutorijs reponere.*

365 *Appellatio à petitione decreti an liceat.*

366 *Commiſſio cauſæ appellationis quomodo ſignetor, ſi adſit grauamen, & Iudex procedat in reponendo.*

LAta ſententia diffinitiua, ſi ſit nulla,
vel iniuſta ex quocumque capite; in-
326 inſurgatque nullitas, vel iniuſtitia; † non
poteſt per Iudicem, qui eam tulit, etiam
de conſenſu partium reuocari, corrigi,
vel mutari: quia cum functus ſit officio
327 ſuo, non † debet amplius ſe in cauſa in-
tromittere, *l. Iudex poſtquam ff. de re iud.
Gloſ. in l. ſi diuerſa, C. de tranſaction.*
328 Limitatur hæc concluſio in Iudice †
ordinario, & delegato ad vniuerſitatem
329 cauſarum, † qui æquiparatur ordinario,
qui in aliquibus cauſis poſſunt ſententiam
330 ſuam reuocare. Primo, quando eſſet †
notoriè iniuſta, & hoc conſtaret ex con-
feſſione partis, vel probationibus factis
331 parte non opponente. † Secundo, ſi ſit
talis, quod non tranſeat in iudicatum,
332 vt puta lata contra matrimonium. † Ter-
tio, quando fertur ſuper his, quæ officio
333 Iudicis nobili expediuntur: Durat enim †
poſt ſententiam officium Iudicis nobile.
334 Quarto, quando † fit per reſtitutionem in
335 integrum. Quinto, quando fertur † præ-
textu probationis priuilegiatæ, vt puta
ex dictis teſtium deponentium de credu-
litate, vel ex iudicio peritorum; quia
336 cum ſit lata ex præſumptionibus Iuris, †
poteſt ſemper apparente veritate in con-
trarium, reuocari, *Franc. in c. cum ceſſante
n.7. ext. de appell. & in c. dilecto n.84. ex. eod.*
Limitatur ſecundò principalis conclu-
337 ſio etiam in Delegato, † quando nullitas
338 procedit ex non ſeruata forma reſcripti †
quia tunc poteſt iterum pronunciare,
Franc. in d. c. dilecto n.83. & 85.
339 Interlocutoria verò, ſeu grauamen † po-
teſt per Iudicem ordinarium, & delega-
tum, quandocumque etiam inuitis par-
340 tibus, † etiamſi ab ea appelletur, dum-
modò non fiat ad petitionem partis, re-
341 uocari, † poteſtque Iudex poſt reuoca-
tionem procedere in negocio principali
non obſtante appellatione, quia quoad
342 Iudicem nunquam † tranſit in iudicatum,
*l. quod iuſſit, ff. de re iud. c. cum dilecto, vbi
Gloſ. ext. de elect. d. c. cum ceſſante, vbi Franc.
in princ. vſque ad num.6. & num.31.*
Et in omnibus caſibus, in quibus Iudex
343 poteſt ſuam interlocutoriam reuocare, †
poterit etiam Epiſcopus reuocare inter-
locutoriam Vicarij, ſicut ipſemet Vica-
344 rius † poſſet, quia cenſetur idem Tribu-
nal,

nal, *Franc. in c. dilecti n.50. ext. de appell.*
Limitatur primò, quando interlocuto-
345 ria habet vim diffinitiuæ, † quia tunc in
hoc regulatur vt diffinitiua. Secundò, in
Delegato, quando per talem interlocu-
346 toriam † expirat officium Iudicis, vt pu-
ta, ſi pronunciat ſe Iudicem incompeten-
tem, non procedendo ad vlteriora, & ſi-
milia, & ab ea appellatur. Tertio, ſi bis
347 fuiſſet † appellatum, & ſemper fuiſſet con-
348 firmata. Quartò, ſi ſit lata de conſenſu
partium; tunc enim ad petitionem vnius
349 partis non † poteſt reuocari, niſi ſubſi-
ſtente aliqua cauſa. Quinto, quando Iu-
350 dex Delegatus, vel Arbiter † detulit ap-
pellationi, quia abdicat à ſe omnem iu-
351 riſdictionem, ſecus in ordinario: † ſi ta-
men partes de conſenſu non obſtante de-
legatione vellent ad Iudicẽ, à quo redire,
poſſet etiam Delegatus re integra inter-
352 locutoriam † reuocare: an verò de con-
ſenſu ſolius reuocantis? dubium eſt. Sextò,
353 quando fuit † appellatum ad Papam, &
cauſa appellationis commiſſa. Septimò,
ſi fuiſſet appellatum ad inferiorem, & lis
conteſtata coram Iudice ad quem. Octa-
354 uò, quando † interlocutoria eſſet man-
data executioni: tunc enim non poteſt
reuocari, niſi de conſenſu partium, vel
prout aliqui voluerunt, ſaltem cum cauſæ
355 cognitione. Nono, quando † Iudex inter-
locutus fuit ſuper delcaratione verbi am-
356 bigui in ſententia. Decimo, quando † fuit
lata ſuper exceptionibus perēptorijs, vel
alijs iudicium nullum reddentibus, quia
tunc licet nõ poſſet reuocari per eundem
357 Iudicem, ſi non fuit appellatum, † pote-
rit amen reuocari per Iudicem appella-
tionis à diffinitiua, ſi ab ea appelletur.
358 Vndecimus, quando † fuit lata ſuper ex-
ceptionibus, non reſpicientibus directè
cauſam principalem, nec iudicium nul-
lum reddentibus: tunc enim, ſi non ap-
359 pellatur, tranſit † in iudicatum, quo ad
partes, & Iudicem, vt ſi pronuncietur ſu-
per exceptionibus dilatorijs, vel condem-
natione expenſarum; vt latè *Franc.* qui
ad præmiſſa multa allegat, & cumulat *in
d. c. cum ceſſante n.8. vſque ad num.* 31. Vi-
dendus eſt etiam ad pręmiſſa, quando
360 diffinitiua, vel interlocutoria † poſſit per
ordinarium, vel Delegatum reuocari,
*Franc. in c. ex ratione num.82. ext. de appell.
Rot. deciſ.88. 142. & fin. de appell. in antiq.
deciſ.9. & 12. eodem tit. in nou. deciſ.17. de
re iud. in nou.* videndus eſt etiam *Felin. in
c. in literis ext. de off. deleg.* vbi limitat *d. l.
Iudex poſtquã*, pluribus modis, & *in c. qua-
liter, & quando ext. de accuſat. Vant. c. de
null. iuriſd. ordin. n.114.*

Nota tamen vnum, quòd quando ſen-
tentia continet plura capita diuiſibilia,
361 ſi nullitas oriatur ratione rei, vel formę †
poteſt in vno capite eſſe nulla, in alijs ve-
rò ſubſiſtere, quia vt diximus, quot ſunt
capita, tot ſunt ſententiæ, *Iaſ. in l. fin. ff.
de iur. ſd. om. Iud. Vant. eod. cap. n.3.*
Et quando Iudex ordinarius reuocat ſẽ-
tentiam ſuam, etiam diffinitiuã, tanquam
nullam, ac denuò procedit; ſi nullitas pro-
362 uenit ex ſola ſententia, poteſt ex eiſdẽ actis
pronunciare; ſi vero acta ſunt nulla, vel
363 pars ipſorum, † debent illa nulla tantum
irritari, & iterum inſtaurari, *Franc. in d.
c. dilecto n.86. ext. de appell.*
364 Solent etiam † Iudices in Curia appel-
lantes ab interlocutorijs reponere, prout
ſæpius vidi in Curia Capitolina: & ſi pars
365 aduerſa appellat à repoſitione, † eam
quoque reponere, & ſic plures facere re-
poſitiones; ſi tamen verè exiſtat graua-
366 men, & Iudex procedat in reponendo, †
datur Commiſſio cauſæ appellationis,
cum clauſula, non obſtante, quod Iudex
animo forſan magis grauando, appellan-
tem repoſuerit, *Galeſ. q.36. n.2. & 27. vſq;
ad num.30. fol.201.*

De Sequeſtro.

Cap. IX.

Quo caſu concedatur ſequeſtrum in genere.

Artic. I.

1 *Sequeſtrum eſt de iure regulariter prohibitum.*
2 *Declaratur tamen pluribus caſibus concedi, re-
miſſiuè.*
3 *Sequeſtrum ſpecialiter datur pendente lite in
beneficialibus.*
4 *Sequeſtrum in caſu prædicto poteſt fieri ab Or-
dinario ſuper poſſeſſione, & fructibus.*
5 *Ampliatur præcipue ſuperueniente timore dila-
pidationis.*
6 *Sequeſtrum, ſi non apponatur ab Ordinario,
poteſt apponi ab Auditoribus Rotæ.*
7 *Ampliatur etiam ab Auditoribus poſſe apponi
non expectato Ordinario.*
8 *Sequeſtrum antiquitus ſub plumbo ſolebat re-
laxari.*
9 *Sequeſtrum hodie quomodo relaxetur, & à
quibus.*

1 SEqueſtrum regulariter de iure † prohi-
betur, *toto tit. C. de prohib. ſequeſtr. poſ.
& dicit Rot. in Brunduſina bonorum 23. Ia-
nuary 1649. coram R.P.D. Meltio, poſt Labi-*

2 *rint. credit.fol.*17. Attamen conceditur in † pluribus caſibus, quos refert *Gloſ.c. toto tit. ext. de ſequeſtr. poſſeſſ. & Vbert. de mod. & rat. citan. par.3.form.4. pag.115. & Pen. deciſ.304. & 313.*

3 Et inter alios dabitur caſus, quando † lis erit in beneficialibus; lata enim prima ſententia diffinitiua contra poſſeſſorem, Ordinarius loci, in quo ſitum eſt benefi-
4 cium, † poteſt ſequeſtrare poſſeſſionem, & fructus donec lis finiatur, *Clem. vnic. vbi Gloſ. & Card. n.55. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.*
5 *Pen. dec.33.* præcipuè ſi aderit timor dilapidationis. *Rota in dicta Brunduſina*, licet ibi loquatur in profanis.

Quia verò, vt plurimum Ordinarij erant
6 negligentes apponere dicta ſequeſtra, † Innocentius VIII. dedit facultatem Auditoribus Rotæ, illa apponendi, vt annui ſupra ſub *tit.de Iudic.loquen de S.Rota* etiam
7 non † expectato Ordinario, in cauſis coram ipſo vertentibus; & antiquitus huiuſ-
8 modi ſequeſtra † ſolebant relaxari ſub plumbo, ita diſponente Regula Cancellariæ.

Hodie autem indiſtinctè in Commiſſio-
9 nibus derogatur, illi regulæ, † conceditur q; quod Auditores ſub paruo ſigillo ſequeſtra relaxent, *Veſtr. lib. 1. c. de off. contrad. fol.*14.

Quibus caſibus concedatur in beneficialibus.

Artic. II.

10 *Sequeſtrum poteſt ferri tam in poſſeſſorio, quam in petitorio.*
11 *Sequeſtrum poſſunt relaxare Auditores ex officio, etſi pars non petat.*
12 *Sequeſtrum poteſt decerni etiam poſt ſententiam, etiam per Iudicem appellationis.*
13 *Sequeſtrum datur non ſolum ad fauorem principalis, ſed etiam ſubrogati.*
14 *Sequeſtrum decernitur contra poſſeſſorem, vnica ſententia lata in petitorio.*
15 *Sequeſtrum conceditur non obſtantibus quibuſcumque obtentis in partibus, etiam in petitorio.*
16 *Appellans à ſententia non cenſetur appellaſſe à ſequeſtro, niſi expreſſè.*
17 *Sequeſtri decretum an ſuſpendatur, ſi dicatur de nullitate ſententiæ.*
18 *Ampliatur etiam per expreſſam appellationem, etiam à tertio interpoſitam.*
19 *Limitatur, quando in appellatione exprimitur rationabilis cauſa.*
20 *Sequeſtrum an duret, & quouſq; reuocata ſententia, cuius vigore fuit decretum.*
21 *Iudex à quo, an, & quomodo poſſit poſt delationem procedere ad ſequeſtrationem.*
22 *Cautio regulariter dicitur medicina ſequeſtri,*
23 *Sequeſtrum an tollatur per cautionem.*
24 *Sequeſtrum decretum cum cauſæ cognitione, vel lege permittente, non tollitur per cautionem.*

HViuſmodi concluſio de ſequeſtrando,
10 &c. Ampliatur primo, † ſiue feratur in petitorio, ſiue in poſſeſſorio, *d.Clem.vnic.*
11 Secundo, vt Auditores † poſſint ſequeſtrum relaxare ex officio, quamuis pars non petat, *Caſſad. deciſ.5.de ſequeſtr.poſſeſſ. & fruct.*

Tertio, vt poſſit decerni non ſolum in dicta ſententia, prout regulariter fieri ſo-
12 let, † ſed etiam ſequenti die poſt ſententiam, etiam per Iudicem appellationis, *Caſſad. d. deciſ. 5. Veſtr. lib.7. c. de ſequeſtr. poſſeſſ. fol.202.*

Quarto, quod datur non ſolum ad fauo-
13 rem illius pro quo lata eſt ſententia, † ſed etiam ſubrogati, dummodo ſubrogatio fuerit canonizata, & intimata aduerſario, *Caſſad. deciſ.1. de dilat.*

Quinto, etiã quamuis poſſeſſor obtinuit tres ſententias, & rem iudicatam pro ſe in
14 poſſeſſorio; † nihilominus ſi deinde feratur vnica in petitorio contra ipſum, debeatur ſequeſtratio, *Card. in d. Clem. vnic. Caſſad. deciſ.2. tit. eod. Veſtr. d. fol. 202. & ſeq.*

15 Sexto, vt decernatur, † non obſtantibus quibuſcumq; ſententijs fauorabilibus obtentis in partibus, etiam in petitorio, *Card. Caſſad. & Veſtr. vbi ſup.*

Septimo, quod quamuis appelletur à ſententia, in qua decernitur ſequeſtrum, etiam cum clauſula, à quocumq; alio gra-
16 uamine, ac omnibus inde ſequutis, † non cenſebitur tamen appellatum à decreto ſequeſtri, niſi exprimatur, *Caſſad. d. deciſ.5. & fin.*

17 Octauo, vt non ſuſpendatur † decretum ſequeſtri, quamuis dicatur de nullitate ſententiæ, niſi proueniat ex defectu iuriſ-
18 dictionis, *Gloſ. fin. & Card. in d. Clem.* † Nec etiam per expreſſam appellationem interpoſitam non ſolum ab eo, contra quem lata fuit ſententia, ſed nec etiam à tertio pro ſuo intereſſe, *Rot. deciſ. 11. de ſent. & re iud. in antiq. deciſ. 4. de ſequeſtr.*
19 *poſſ.in nou.* † Niſi in appellatione exprimatur rationabilis cauſa grauaminis, prout in alijs interlocutorijs, quæ non habent contra ſe ius commune, *Caſſad. d. deciſ.fin.*

Nono, etiam quamuis reuocetur ſententia, cuius vigore fuit decretum ſeque-
20 ſtrum, illud tamen durat vſque ad finalem cauſæ expeditionem, *Gloſ. & DD. in dicta*

Clem.

Clem. Milis in ſuo repert. in verb. ſequeſtrum, Veſtr. vbi ſupra d. fol. 202. & Pen. d. deciſ. 33.

Decimo, etiã quamuis Iudex à quo quãdo detulit appellationi, nõ poſſit amplius
21 ſe in cauſa intromittere, † datur tamen Commiſſio, quod non obſtante delarione procedat ad ſequeſtrationem, *iuxta formam d. Clem.*

22 Vndecimo, vt alias regulariter † licet cautio ſit medicina ſequeſtri, *l. ſi fideiuſſor. §. fin. vbi DD. ff. qui ſatidſ. cog. l. fin. C. de ordin. cognit. Gloſ. & DD. in c. examinanda,*
23 *ext. de Iudic.* Nihilominus † ſequeſtrum vigore *d. Clem.* non tollitur per cautionem; quia quando decernitur eum cauſæ cognitione, aut lege permitteure, vel præcipien-
24 te, † nunquam tollitur per cautionem, neque procedit, *d. l. fideiuſſor. Milis in d. verb. ſequeſtrum, Io. Andre. in addit. ad Specul. tit. de ſequeſtr. poſſeſſ. in princ. Veſtr. d. fol. 202.*

Quibus in caſibus impediatur.

Artic. III.

25 *Declaratur in ſententia diffinitiua lata cum citatiõne partis.*
26 *Declaratur non procedere cõtra habentem primam ſententiam pro ſe in petitorio.*
27 *Etiamſi aduerſarius reſtituatur, & obtineat reuocari ſententiam.*
28 *Sententia in petitorio in fauorem poſſeſſoris lata in Curia, impedit ſequeſtrum.*
29 *Sequeſtrum contra triennalem poſſeſſorem an per cautionem tollatur.*
30 *Et quid in ſententia priuationis lata ob non ſolutionem penſionis.*
31 *Et quid ad fauorem illius, qui obtinuit ſententiam, aut tertij, vel ſubrogati.*
32 *Sequeſtrum ſolummodo poteſt decerni ſuper fructibus beneficij litigioſi.*
33 *Ampliatur tamen etiam ſuper alijs recuſantis ponere fructus ſub ſequeſtro.*
34 *Commiſſio vt fructus beneficiorum non litigioſorum ſequeſtrentur, an, & quando detur.*

25 Limitatur autem hæc concluſio. Primo, vt procedat † in ſententia diffinitiua, lata cum citatione partis, & ita loquitur *d. Clem. vnic.* ac omnes alij.

26 Secundo, vt non procedat † quando fertur contra eum, qui primam ſententiam obtinuit pro ſe in petitorio in Cur. & eius vigore obtinuit poſſeſſionem, vt puta, quia tranſiuit in iudicatum: quamuis deinde aduerſarius reſtituatur, & obtineat reuo-
27 cari dictam ſententiam, † non tamen eſt locus ſequeſtro. Quælibet enim ſententia lata in petitorio in Curia in fauorem poſ-
28 ſeſſoris, † impedit decretum ſequeſtri, in ſententijs ſubſequentibus reuocatorijs illius. *Caſſ. deciſ. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ.*

29 Tertio, quando fertur † contra triennalem poſſeſſorem, dummodo triennium ſit completum, ante motam litem, & poſſeſſor non ſit ſimoniacus, *Card. in d. Clemen. Caſſador. deciſ. 3. eodem, & deciſ. 1. de ſimon.*

30 Quarto, in ſententia † priuationis, lata ob non ſolutionem penſionis, *Caſſador. deciſ. 4. tit. eod. Veſtr. d. c. fol. 202.*

31 Quinto, vt procedat ad fauorem illius, † qui obtinuit ſententiam, non autem tertij, vel ſubrogati, *Card. in d. Clem. vnic. n. 13.*

Sexto, vt decernatur ſequeſtrum ſolum-
32 modo ſuper fructibus beneficij litigioſi, † non aliorum per condemnatum obtento-
33 rum; niſi eſſet maxima contumacia † recuſantis, ponere dictos fructus ſub ſequeſtro; tunc enim ſicut contra excommunicatum non parentem iudicato, & per mul-
34 tum temporis inſordeſcentem in cẽſuris, † ita etiam in hoc caſu daretur Commiſſio, quod propter nimiam contumaciam, fructus aliorum beneficiorum ſequeſtrarentur, *Staſil. c. 19. fol. 335. n. 14. verſ. iſtud tamen.*

De deputatione ſequeſtratarij, & eius facultate.

Artic. IV.

35 *Sequeſtratarius debet per partes concordari decreto ſequeſtro.*
36 *Sequeſtratarij quales eſſe debeant, & an poſſint reuocari.*
37 *Sequeſtratarius ex cauſa petitur Iudici remouendus, & alius ſubrogandus.*
38 *Poſſeſſor durante ſequeſtro non poteſt ſe intromittere in beneficio.*
39 *Sequeſtratarius durante ſequeſtro, omnia iura Eccleſiæ ſequeſtratæ exercet.*
40 *Ordinarius an, & in quibus poſſit prouidere in Eccleſia ſequeſtrata.*
41 *Sequeſtratarij quid debeant facere de fructibus ſequeſtratis.*

35 Decreto igitur ſequeſtro † debent partes concordare de perſona ſequeſtra-
36 tarij, ſolentque regulariter deputari † duo idonei fide, & facultate, & ordine, qui deinde non remouentur, niſi propter impedimentum, & mortem, vel ſi malè ſe gerant, aut ex aliqua probabili cauſa ſint
37 ſuſpecti alteri partium: † tunc enim petitur Iudici, vt illos remoueat, & alios ſubroget arbitrio ſuo, & ſignatur commiſſio arbitrio Iudicis. *formul. cõmiſſ. de cumulat. diuerſ. Iud. 7.*

Et

Et quia poſſeſſor; aut quilibet alius,
38 non poteſt amplius ſe intromittere in beneficio, etiam illi ſeruiendo, vel in fructibus, aut iuribus ſpiritualibus ipſius, aliàs enim dicitur excommunicatus, *d. Clem.*
39 *vnic. §. 1. Aegyd. concluſ. 429.* † poſſunt ſequeſtratarij durante ſequeſtro, præſentare, eligere, inueſtire, & omnia alia iura Eccleſiæ ſequeſtratæ exercere, *DD. in cap. examinata ext. de re iud. & in d. Clem. vnic. vbi Card. n. 9.*
40 Poterit tamen † Ordinarius in cōcernentibus ſeruitium ſpirituale ipſius Eccleſiæ, & alijs non diſpoſitis per Iudicem, prouidere, *Io. Andre. in addit. ad Specul. in rubr. eod. tit.*
41 Debentque ſequeſtratarij † fructus vendere, & pecuniam reſtituere victori, non autem ex eo prædia, vel alia bona emere, *Gloſ. in d. Clem. verb. reſtituat. Veſtr. d. c. fol. 202. & ſeq.*

In ſequeſtro extra terminos Clement. de ſequeſtr. poſſeſsione quomodo procedatur.

Artic. V.

42 *Sequeſtrum qualiter relaxetur poſt ceſſionem collitigantis.*
43 *Sequeſtrum propter ſuſpicionem dilapidationis, vel periculum ſcandali, qualiter ſignetur.*
Sequeſtrum petitum à marito contra vxorem in Monaſterio, qualiter ſignetur. ibid.
44 *Sequeſtrum in prædictis caſibus ſemper concedi ſolet.*
45 *Limitatur tamen ſi de poſſeſſione agatur.*
46 *Sequeſtrum an priuet poſſeſſione.*
47 *Sequeſtrum ſuper fructibus, & ſequeſtrum ſuper poſſeſſione, in quo differant.*
48 *Sequeſtrum apponitur in caſu attentatorum in beneficialibus.*
49 *Sequeſtrum datur contra habentem fauorabilem ſententiam in beneficialibus, ſecus ex Clem.*
50 *Sequeſtrum datur in caſu, quo nullus litigantium poſſideat.*
51 *Sequeſtrum in profanis conceditur contra debitorem, & debitorem debitoris.*
52 *Sequeſtrum in profanis vel fit ſuper re litigioſa, vel pecunijs liberis.*
53 *Sequeſtrum ſuper re litigioſa lite durante non reuocatur.*
54 *Sequeſtrum tollitur lite finita, & cuinam fiat reſtitutio.*
55 *Sequeſtro reuocato, pecunia rectè ſoluitur à debitore.*
56 *Debitor durante ſequeſtro non poteſt moleſtari à creditore.*
57 *Solutio facta de mandato Iudicis, rectè facta dicitur.*
58 *Solutio coactè facta alteri quam creditori, dicitur rectè facta.*
59 *Sequeſtrum de facto factum, de facto reuocari poteſt abſque cautione.*

ET quando poſt ceſſionem collitigantis
42 petitur relaxatio ſequeſtri, † ſolet ſignari Commiſſio cum clauſula, quatenus non adſint alij collitigantes.
Extra terminos verò *d. Clem.* quando petitur decerni ſequeſtrum propter ſuſpicionem dilapidationis, periculum ſcandali, aut quando maritus litigans cum vxore, petit eam ſequeſtrari in aliquo Mo-
43 naſterio, ſignatur Commiſſio cum clauſula arbitrio Iudicis, *formul. comm. de Cumul. di-*
44 *uerſ. Iud. 18. & 71.* & ſolet in tali caſu tale † ſequeſtrum concedi, *Rot. in Brunduſina 23. Ianuarij 1649. coram R. P. D. Meltio inter*
45 *volantes.* Quod ibidem limitatur † ſi agitur de poſſeſſione, quia tali caſu non debet ſua poſſeſſione priuari, ſi appellauit.
An autem ſequeſtrum priuet poſſeſſio-
46 ne, † negatiua dicitur verior, quando illud eſt neceſſarium, & fuit à Iudice relaxatum, & eſt procedendum cum diſtinctione,
47 à ſequeſtro, ſuper fructibus, & ſequeſtro ſuper poſſeſſione, *vt in Toletana Territorij 30. Martij 1648. coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Octobono in folio.*
In caſu etiam attentatorum in benefi-
48 cialibus † apponitur ſequeſtrum, ne detur vitioſus ingreſſus, & ne attentans fruatur commodo poſſeſſionis vitioſæ: & hoc caſu datur etiam contra habentem ſenten-
49 tiam fauorabilem: ſecus † tamen eſſet dicendum, ſi illud peteretur vigore *d. Clem. vnic. Rot. in Melenitana Commēdæ de Vaourſ. 13. Maij 1650. coram R. P. D. Celſo in fol. & in Cracouien. Præpoſituræ 30. Ianuarij 1645. coram R. P. D. meo Veroſpio in volantib.* Vbi
50 etiam habetur, quod datur † in caſu, quo nullus litigātium poſſidet, ne fructus pendente lite dilapidentur.
51 In profanis quoq; quotidie † conceduntur ſequeſtra, vel contra debitorem debitoris, vel contra ipſum debitorem: & ideo
52 aduertendum, quod aliquando fit ſequeſtrum ſuper re litigioſa, aliquando ſuper pecunijs liberis, & non litigioſis, vt creditori ſit conſultum, *Bal. in l. 1. n. 1. C. de probib. ſequeſtr. Cæſar de Graſſ. deciſ. 3. n. 4. de fideiuſſ.*
53 Quando fit ſuper re litigioſa, lite durante, † non reuocatur *l. fin. §. quod ſi ei C. de ord. cogn. Gratia. c. 114. n. 30.*
54 Et reſtituitur lite finita, ei, qui obtinuit ſententiam, *l. ſi oleum, vbi Bart. n. 1. ff. de dol. Papien. verb. ſequeſtrum, Gloſ. audeat. n. 3.*

Quan-

Quando fit ſuper pecunia, & illud reuo-
55 catur, pecunia ſequeſtrati, † debet à debi-
tore ſolui, quia fuit ſublatum impedimen-
tum, & tunc ſi ſoluit, rectè ſoluit, *Guido-
pap. deciſ.340. in fine*.
56 Aliàs † non poteſt, nec cogi, nec mole-
ſtari à Creditore, *Guidopap. d. deciſ.340. & Bart. in l. mulier ff. de lege commiſſ. Pariſ. con-
ſil.107. num.38. & conſil.109. lib.3.*
57 Et rectè dicitur facta † ſolutio, ſi fuit fa-
cta de mandato Iudicis, *Verall. deciſ. 155.*
58 *num.1. par.3.* ſed debet ſoluere coactè, †
quia qui coactè ſoluit alteri, quàm credi-
tori, rectè ſoluit, *Papien. verb. ſequeſtrum, Gloſ. audeat. num.2. in fine*.
59 Sed ſi de facto eſſet factum, † de facto de-
beret reuocari etiam abſq; cautione, *Bald. conſ.195. n.1. lib.1. Rot. deciſ.97. lib.2. par.3. diuerſ. & deciſ.29. lib.3. d. par. 3. diuerſ. Pa-
pien. verbo ſequeſtrum, Gloſ. audeat. num. 6. Caroc. de ſequeſtr. par.3. q.11. & vide Ceſ. de Graſ. deciſ.3. num.5. de fideiuſſ.*

De requiſitis pro obtinendo ſequeſtro.

Artic. VI.

60 *Debitor citatur ad ſoluendum ſtante ſequeſtro, quod tacite reuocatur.*
61 *Sequeſtrans citatur ad videndum mandari con-
ſignari, quia ſequeſtrum tacite reuocatur.*
62 *Sequeſtrum non datur niſi cum quatuor requiſi-
tis.*
63 *Primum, quod creditor ſummarie doceat de ſuo credito.*
64 *Secundum, quod appareat de dilapidatione.*
65 *Tertium, quod interuenerit citatio.*
66 *Quartum, quod præceſſerit mandatum execu-
tiuum relaxatum pro credito.*
67 *Quinto loco ab alijs fuit addita cauſæ cogni-
tio.*
68 *Nec non quod requiratur inſtrumentum crediti in actis exhibitum.*
69 *Limita, prædicta à multis, & quibus, oppugnari.*
70 *Sequeſtrum in alijs, & quibus requiſitis debeat concedi, remiſſiue.*
71 *Sequeſtrum an concedatur contra hæredem.*

60 IDeo debet citari debitor ad ſoluendū, †
& ille, ad cuius inſtantiam fuit factum
ſequeſtrum, ad videndum mandari conſi-
61 gnari; † ratio eſt, quia tacitè reuocari po-
teſt, *l. quod iuſſit, vbi Gloſ. ff. de re iud.*
62 Neque datur † niſi concurrant quatuor
63 requiſita. Primum, quod † creditor do-
ceat ſummariè de ſuo credito, *Guidopap. deciſ.246. Caroc. de ſequeſtr. par.2. q.1.* & eſt
videndus etiam *Iaſ. in l. fideiuſſor. §. ſatiſda-
tor num.15. & ib. ff. qui ſatiſd. cogan.* Secun-
64 dum, quod † appareat de dilapidatione ſe-
cundum terminos *l. Imperatores §. fin. ff. de appell. & l. ſi cum dotem §. ſin autem ff. ſo-
65 lut. matrim.* Tertiū, quod † interuenerit ci-
tatio, *Guidop. d. deciſ.246. & Ceſal. conſ.339. num.8. lib.3. & Iaſ. vbi ſupra §. fin.* Quar-
66 tum, quod præceſſerit † mandatum execu-
tiuū relaxatum pro credito, vt vult *conſt.71. Paul. V. ſub tit. de A. C.* Alij etiam volue-
67 runt, † quod requiratur cognitio cauſæ,
vt *Iaſ. in d. §. ſatiſdatum nu. 9. & Guidopap.*
68 *vbi ſupra*, & vlterius, † quod requiratur
inſtrumentum crediti exhibitum in actis, *Iaſ. vbi ſupra, & Bart. in l. per hanc C. de errogat. Milit. lib. 12. & in l. in litibus, C. de*
69 *agric. & cenſ. lib.21. num.25.* ſed † contradicit
Maſcard. concluſ. 1298. num.1. & hanc opi-
nionem defendit *Abb. in c. dilectus num.28. de ſequeſtr. poſſeſſ.* quem magnifacit *Alex. in l. ſi fideiuſſor. §. fin. num.9. qui ſatiſd. cog.*
70 Alia requiſita † ponit etiam *Caroc. vbi ſupra, & Minſing. ſingul. obſeru. ſent. 2. ob-
ſeru.11. Gaill. pract. obſeru. lib.2. obſeru.14. num.4. & Guidopap. vbi ſupra*, & eſt viden-
da *Rot. in Romana participationis aſſictus 27. Ianuarij 1611. coram bon. mem. Pirouano im-
preſ. deciſ.326. par.2. recent.*
71 An autem † concedatur contra hære-
dem, & contra illum detur aſſecuratio, di-
ſcutitur in eadem *deciſ.326. par. 2. recent.*

Quomodo concedatur, & practicetur coram A. C.

Artic. VII.

72 *Sequeſtrum in Curia A.C. ſolet obtineri obten-
to mandato.*
73 *Citatio quænam fiat executo ſequeſtro contra debitorem debitoris.*
74 *Via executiua an habeat locum contra ſeque-
ſtratarium debitorem debitoris.*
75 *Sequeſtratarius obligatus ſimpliciter non poteſt executiue moleſtari à creditore creditoris.*
76 *Mandatum de conſignando contra ſequeſtrata-
rium executiue an, & quando detur.*
77 *Creditor an, & quando habeat contra debito-
rem ſui debitoris viam executiuam.*
78 *Sequeſtratarius via ordinaria eſt moleſtandus, & quando à creditore ſui creditoris.*
79 *Sequeſtratarius an teneatur conſignare, quando adeſt res iudicata, & cui.*
80 *Iura nemo habet maiora, quam ille, cuius no-
mine agitur.*
81 *Contumacia nō habet locum in Tribunali A.C: Mandatum de conſignando, non expeditur, niſi doceatur de credito debitoris.* ibid.
82 *Citatio contra debitorem quomodo fiat obtento ſequeſtro.*
Citatio contra ſequeſtratarium quomodo fiat obten-

obtento ſequeſtro . ibidem .
83 *Mandatum gratioſum de conſignando , quando expediatur , & quomodo .*
84 *Citatio ſequeſtratario ad videndum ſe paruiſſe mandato, quando fiat, & quomodo .*
85 *Mandatum de conſignando qualiter obtineatur, tam ſi adſit conſenſus in mandatum , quam non .*
86 *Mandatum rigoroſum quando expediatur , & quomodo contra ſequeſtratarium .*
87 *Contumacia habet locum in Curia Capitolina, & in ea proceditur .*
88 *Mandatum gratioſum, & rigoroſum vnico contextu conceditur in Curia Capitolina .*
89 *Declaratur vnica præuia citatione , & qualiter facta .*
90 *Citatio ad iuſtificandum prætenſum ſequeſtrum qualiter fiat , & quando .*
91 *Decretum quodnam fiat in citatione ad iuſtificandum ſequeſtrum .*
92 *Citatio ad videndum præfigi terminum ad iuſtificandum ſequeſtrum , quando fieri poſſit .*
93 *Citatio ad videndum mandari conſignari non obſtante ſequeſtro,quando fiat .*
Vel ad videndum reuocari ſequeſtrum .
94 *Decretum conſignandi rem ſequeſtratam , vel reuocandi ſequeſtrum , quando-nam fiat .*
95 *Mandatum de conſignando , quã formula tutius obtineatur .*
96 *Appellatio ſuſpenſiua datur à reuocatione ſequeſtri .*
97 *Limitatur , quando ſequeſtrum non eſt iuſtificatum , & de facto conceſſum .*

IN Curia autem A.C. adeſt dicta praxis, quòd primò obtineatur mandatum
72 contra debitorem , † eoq; obtento, in vim illius ſolet obtineri ſequeſtrum,& illo exe-
73 cuto contra debitorem debitoris , † citatur ad conſignandum , & videndum mandari conſignari pecunias , res , & bona ſequeſtrata , aliàs videndum decerni , & relaxari mandatum de conſignando gratioſum , vt annuit *Tiber. Saluſt. lib.2. cap.12. num. 15.* & vide *Papien. verb. ſequeſtrum d. Gloſ. audeat num.3.*
74 Sed in hoc aduerte,quod iſta praxis† habet locum , quando ſequeſtratarius eſt obligatus in fauorẽ debitoris in forma Cam.
75 vel aliqua via executiua ; ſecus autem † ſi eſſet obligatus ſimpliciter : quia cum creditor agat nomine , & ex iuribus ſui debitoris , ſi ſequeſtratarius non adſtringitur obligatione Camerali, vel quarantigia,vel
76 alia via priuilegiata executiua , non † daretur mandatum de conſignando : exemplum eſt in obligato ſimpliciter ; ſi enim
77 debitor immediatus † nõ habet viam executiuam , illam neque habebit eius credi-
78 tor; tunc enim poſt ſequeſtrum † eſſet procedendum via ordinaria contra ſequeſtra-
79 tarium, & iſte tunc tamen † teneretur conſignare, quando adeſſet res iudicata; regulariter enim non poteſt habere maiora iu-
90 ra , † quam is, cuius nomine agit .
Si etiam ſequeſtratarius negaret , nihil habere in manibus , quia coram A.C. non proceditur in cõtumacia, *Pius V. conſt.113.*
81 *§.18. Bull. nou. tom.2. fol, 246*: † debet doceri de credito debitoris , & niſi de eo doceatur , non expeditur mandatum de conſignando rigoroſum .
Praxis enim ſic regulatur poſt obten-
82 tum ſequeſtrum : † Citatur debitor immediatus, & ſequeſtratarius ad conſignandum, & videndum mandari conſignari, vt
83 ſupra , & expeditur † mandatum de conſignando gratioſum , quod ſolet per Curſores tranſmitti ſequeſtratario , & poſtea reproducitur , & docto de credito ſui debi-
84 toris, † citatur vnico termino ad docendũ ſe paruiſſe mãdato gratioſo,aliàs videndũ contra ipſum decerni , & relaxari mandatum rigoroſum,& executiuum,ſi in obliga-
85 tione adeſt cõſenſus in mandatũ;aliàs enim debet fieri proceſſus cum extenſione obligationis Cameralis , & decretatione mandati, ac ſi debitor ageret cõtra debitorem;
86 & ſi in termino præfixo non ſoluit,† expeditur contraipſum mandatum rigoroſum, & proceditur prout in iudicio executionis obligationis Cameralis , de qua infra *tit. de iudicio executiuo .*
Sed in Curia Capitolina ſecus practica-
87 tur , † quia cum ibi procedatur , etiam in contumaciam , conceditur vnico contex-
88 tu † mandatum gratioſum , & rigoroſum, etiamſi non doceatur de credito debitoris,
89 præuia vnica citatione † ad conſignandum , & videndum mandari conſignari , aliàs videndum decerni , & relaxari mandatum gratioſum,& in defectu inobedientiæ rigoroſum, & proceditur prout in alijs iudicijs in contumaciam fieri ſolitis .
Datur etiam alia praxis poſt executio-
90 nem ſequeſtri , quòd ſcilicet † citatur creditor , qui illud obtinuit, ad videndum ſibi præfigi terminum ad iuſtificandum prætenſum ſequeſtrum , aliàs videndum mandari conſignari pecunias ſequeſtratas, præ-
91 tenſo ſequeſtro non obſtãte, & obtinetur † decretum cum alicuius termini præfixione arbitrio Iudicis; ſolet etiam prout in cita-
92 tione ſeparata fieri † citatio ad videndum ſibi præfigi terminum ad iuſtificandum ſequeſtrum , & conceduntur aliquot dies, & ſecuta intimatione talis præfixionis termi-
93 ni, & elapſis diebus illius, † citetur denuò, vel ad videndum mandari conſignari mãdatum non obſtante ſequeſtro , vel ad viden-

Digitized by Google

94 dendum reuocari ſequeſtrum , & † conce-
ditur , vel conſignatio , vel reuocatio , vt
teſtatur *Tiber. Saluſt. lib. 2. c. 23. nu. 3. & Pa-
pien. d. verb. ſequeſtrum d. Gloſ. audeat. nu. 16.*
95 Qui autem † tutiùs ambulare voluerit ,
poterit vti prima formula , quia à reuoca-
96 tione ſequeſtri † datur appellatio ſuſpenſi-
ua , *Marcheſ. de commiſſ. par. 1. c. 22. tit. de ap-
pell. ab interlocutoria num. 36.*
97 Limitatur tamen, vt ibi *num. 34.* † quan-
do ſequeſtrum non eſt iuſtificatum, & de
facto conceſſum .

Quando in ſequeſtro detur appellatio.

Artic. VIII.

98 *Appellatio à ſequeſtro an dari ſoleat, & quando.*
99 *Appellatio à ſequeſtro quando non detur.*
100 *Appellatio à ſequeſtro non datur, quando agitur contra executorem depoſitarium, vel ſequeſtratarium.*
101 *Executor ſequeſtratarius, vel depoſitarius executiuè moleſtari poteſt.*
102 *Appellatio ſicuti non datur à depoſito, ita neque à ſequeſtro.*
103 *Appellatio non datur à ſequeſtro merum poſſeſſorium concernente.*
104 *Sequeſtrum datum appellatione pendente, dicitur attentatum.*
105 *Ampliatur etiamſi cauſa fuiſſet ſimpliciter introducta in Rota.*
106 *Sequeſtro in actis non reproducto ceſſant attentata.*
107 *Sequeſtrum in caſibus, in quibus datur, non reuocatur niſi lite finita.*
108 *Declaratur tamen id procedere in re litigioſa.*
109 *Sequeſtrum datur contra ſuſpectos de fuga, lite, ſeu appellatione pendente.*

98 A Sequeſtro etiam ſolet † dari appella-
tio , quando contra ſequeſtratarium
competit ſola via ordinaria , *Saluſt. d. lib. 2.*
99 *c. 12. in fine, & c. 22. num. 9.* ſecus autem † eſt
dicendum , ſi debitor debitoris teneatur
via executiua obligationis Cameral. qua-
rantigiæ , vel alio priuilegio , puta rei iu-
dicatæ , *Saluſt. vbi ſup. d. c. 12. & Papien. d.
verbo ſequeſtrum , Gloſ. ſapiens num. 2. circa*
100 *medium.* Quod etiam procedit , † ſi aga-
tur contra executorem , penès quem pe-
cuniæ fuerunt depoſitatæ , & ſequeſtratæ,
101 cum aduerſus ipſum † procedatur execu-
tiuè , vt declarat *Rot. in Romana pecuniaria
20. Iuny 1608. coram Caualerio in fine,* quæ
eſt impreſſ. *deciſ. 29.* penès eundem, meri-
102 tò non datur † appellatio, ſicuti à depoſi-
to , quia pari paſſu procedit , *l. ſequeſtrum
ff. de verb. ſignification. Surd. conſ. 280. n. 10.*
Si tamen ſequeſtrum concernit merum
103 poſſeſſorium , † non datur appellatio, ſe-
cundum *Marcheſ. d. c. 22. num. 34.* Plures
alias fallentias vide apud *Lancellott. de at-
tent. appellatione pendente lim. 12.*
Sed ſi fuit datum appellatione penden-
104 te, † eſt attentatum, præcipuè ſi illud ema-
naret à Iudice à quo , quando cauſa eſt
introducta coram Iudice ad quem, *Card.
in Clem. 1. q. 22. Lancellott. de attent. appell.*
105 *pendent. lim. 12. num 1.* † quod procedit ,
etiamſi cauſa fuiſſet ſimpliciter introdu-
cta in Rota , & non fuiſſet ab ea inhibi-
tum, vt euenit *in Romana pecuniaria de Spi-
nolis 14. Decemb. 1608. & 16. Ianuary 1609.
coram R. P. D. Penia impreſ. penes eundem.*
Declara tamen, vt dicitur in eadem deci-
106 ſione in fine, quod ceſſant attentata, † niſi
illud fuerit in actis reproductum .
In caſibus, in quibus datur ſequeſtrum
107 eſt aduertendum, † quod non datur reuo-
catio , niſi lis fuerit terminata , *tex. eſt in
l. ſi oleum, vbi Bart. num. 1. ff. de dol. Papien.
d. verb. ſequeſtrum, Gloſ. audeat. num. 3.*
108 Sed declara , quod † procedat in re li-
tigioſa , *Bald. in l. 1. num. 1. C. de prohibit.
ſequeſtr. Caſ. de Graſ. deciſ. 3. de fideiuſſ.*
109 Datur (inquam) † etiam lite , ſeu ap-
pellatione pendente , contra ſuſpectos de
fuga , ſi ſuſpicio ſuperueniat , *Franc. in
c. cum teneamur num. 10. Lancellott. c. 4. de
attentat. lit. pend. declarat. 4. limit. 1. num. 19.
& c. 12. de attentat. appell. penden. limit. 31.
Iaſ. in l. 2. num. 21. ff. de iuriſd. omn. Iud. Lopez
in c. per veſtras §. 24. num. 2.*

Ex quibus ſuſpicio fugæ, vel dilapidationis, & detur, vel negetur ſequeſtrum in profanis.

Artic. IX.

110 *Suſpectus de fuga, aut de dilapidatione, ex quibus cauſis fiat.*
111 *Suſpicio de fuga, vel de dilapidatione, quomodo probetur.*
112 *Sequeſtrum ex quibus requiſitis concedatur.*
113 *Sequeſtrum datur contra obligatum in forma Cameræ.*
114 *Sequeſtrum datur, ſi prætendatur nullitas executionis, qua fuit capta poſſeſſio.*
115 *Sequeſtrum datur, etiamſi prætendatur exceſſus in executione.*
116 *Sequeſtrum datur, ſi adſit timor barattariæ in mobilibus.*
117 *Inuentarium, ſeu deſcriptio in inuentario ſemper concedi debet.*
118 *Sequeſtrum poteſt à Principe ſemper apponi, & poſſeſſio ad ſe auocari.*

119 *Sequeſtrum an detur etiam, ſi lis vertat ſuper ſtatu perſonæ.*

120 *Sequeſtrum non denegatur vxori marito ad ad inopiam vergente.*

121 *Sequeſtrum an, & quando detur in fauorem mariti contra mulierem.*

122 *Sequeſtrum datur in fauorem ſubditi propter timorem ſæuientis tyranni.*

123 *Sequeſtrum quoque datur, ſi timetur ne virgo corrumpatur.*

124 *Sequeſtrum quoque datur, ſi poſſeſſor ſe abſentet.*

125 *Sequeſtrum etiam datur proptercontumaciam.*

126 *Sequeſtrum datur, ſi moueatur lis ſuper re ablata alicui de familia.*

127 *Sequeſtrum, an detur contra tranſeuntem cum equis alienis, & alijs rebus.*

128 *Sequeſtrum plurimum dependet ab arbitrio Iudicis.*

129 *Sequeſtrum, quando poſſit ex officio à Iudice concedi.*

130 *Sequeſtrum mendicatum, aut fraudolenter factum reuocatur.*

131 *Sequeſtrum datum contra pauperem reuocatur, ne fame pereat.*

132 *Pauper an ali debeat de bonis ſequeſtratis.*

133 *Expenſæ litis an debeant ſubminiſtrari ex bonis ſequeſtratis.*

134 *Sequeſtrum ſuſtinetur datum alicui tuendi ſui iuris gratia.*

135 *Sequeſtrum ne poſteriori creditori ſoluatur factum ſuſtinetur.*

136 *Sequeſtrum prædictum imò neq; reuocari poteſt.*

137 *Sequeſtrata res creditori conſignari debet.*

138 *Sequeſtrantur omnia bona in libertatem proclamantis.*

139 *Sequeſtrum ponitur, ſi colonus deſerat poſſeſſionem.*

140 *Dos poteſt ſequeſtrari in caſu ſæuitiæ viri.*

141 *Sequeſtrum an detur Clericis, vel regularibus ſæuitiam Prælati timentibus.*

142 *Sequeſtrum datur in beneficialibus, etiamſi committatur attentatum.*

143 *Ingreſſus vitioſus in beneficialibus non datur.*

144 *Sequeſtrum datur etiam obtenta gratia; niſi fuerit expreſſa litis pendentia.*

145 *Sequeſtratarius nemo cogitur eſſe.*

146 *Sequeſtratarium poſſe cogi vbinam dicatur.*

147 *Sequeſtratariam poſſe, & non poſſe cogi quiſnam tenuerit.*

148 *Sequeſtrum poteſt reuocari per pactum illi contrarium.*

149 *Sequeſtrum dicitur reuocatum, ſi Iudex mandet ſolui poſtquam prohibuerit.*

150 *Sequeſtrum ſponte ſuſceptum non tollitur, niſi de mandato Iudicis.*

151 *Sequeſtratarius ex officio deputatur, quando partes non concordant, & 192.*

152 *Sequeſtrum regulariter eſt probibitum, præſertim lite pendente.*

153 *Poſſeſſor nullus priuari debet ſua poſſeſſione.*

154 *Depoſitum ſequeſtrari non poteſt.*

155 *Limitatur, ſi debitor eſſet de fuga ſuſpectus.*

156 *Sequeſtrum reuocatur, ſi debitor ius non habet in bonis ſequeſtrari petitis.*

157 *Salarium eſt ſequeſtrari prohibitum.*

158 *Penſio domus an ſequeſtrari poſſit.*

159 *Immobilia non ligantur ſequeſtro, ſed interdicto.*

160 *Cautio de conſeruandis, & reſtituendis fructibus datur in interdicto immobilium:*

161 *Cautio quænam detur, & quomodo fiat, ſi ſequeſtrata ſit peritura.*

162 *Fructus recollecti an ſequeſtrentur.*

163 *Sequeſtrum ante ſententiam eſſe probibitum quinam dixerit.*

164 *Hæreditaria bona non ſequeſtrantur, niſi conſtito de requiſitis neceſſarijs.*

165 *Poſſeſſio capta pendente appellatione in cauſa ſpolij non eſt ſequeſtranda.*

166 *Declaratur tamen niſi fuiſſet à Rota inhibitum.*

CAuſæ, quæ faciunt aliquem ſuſpe-
110 ctum de fuga, & de dilapidatione, †
ſunt inter cętera, quod bona immobilia
nulla, vel parua poſſideat: ſi ſit præditus
malis moribus; & ſi prius male vſus fuerit
propria ſubſtantia: nec requiritur, quod
111 de eis † detur probatio copulariua, ſeu
cumulatiua; ſed quandoq; ſufficit vnum,
ſecũdum ſubiectam materiam cauſarum,
Gloſ. in l. ſi fideiuſſor. §. fin. ff. qui ſatiſd. cogan. Abb. in cap. dilectus num. 9. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. & Bart. in l. ſi fideiuſſor. d. §. fin. in princ.
112 Quatuor autem requiſita, † quæ ſunt
neceſſaria, vt concedatur ſequeſtrum in
profanis, diximus ſupra, & adeſt vlterius
d. Romana pecuniaria de Sacchettis 23. Martij 1612. coram Caualerio, & apud Theſ. deciſ. 220. & in Foroliuien. nullitatis obligationis 20. Maij 1613. coram Cardinali Sacrato deciſ. 459. par. 1. rec.
113 Datur etiam † contra obligatum in
forma Camerę, *Galleſ. de oblig. Camerali q. 37. fol. 211. num. 39.*
114 Datur quoque, quando † prætenditur
nullitas executionis, cuius vigore fuit
capta poſſeſſio, *Lancellott. de attent. nulli-*
115 *tate penden. c. 17. num. 146.* & † idem dicen-
dum eſt, ſi prætendatur exceſſus, *Lancellott. d. par. 2. c. 12. lim. 53. n. 30. Papien. d. verb. ſequeſtrum, Gloſ. ſapiens num. 2.* & idem reſpondetur, ſi appellatur ab executore, *Abb. d. c. dilectus num. 8. de ſequeſtr. poſſ. & fruct.*
116 Datur vlterius, ſi adſit timor baratta-
riæ in rebus mobilibus, *Bart. in l. litibus n. 16. de agr. & cenſi. lib. 11. Verall. deciſ. 158. par. 3.*

by Google

117 *par.3.* & aduerte, † quod ſaltim deſcrip-
tio, ſeu Inuentarium, ſemper concedi de-
bet, *Iaſ.in l. fideiuſſor. §.ſi ſat ſd.n.28.ff.qui
ſatiſdare cogantur.*

118 Vlterius, quod Princeps † ſemper po-
teſt ſequeſtrare, & auocare ad ſe poſſeſſio-
nem, etiam lite pendente, *Gabr.concluſ.6.
num.14. de acq. poſſ.* & apud eum videbis
etiam limitationes.

119 Præterea datur, † ſi lis vertat ſuper ſta-
tu perſonæ, puta filiatione, ſeruitute, vaſ-
ſallagio, & ſimilibus, *Papien. verb. ſeque-
ſtrum, d.Gloſ.ſapiens n.2.& Gloſ.in l.1. C. de
prohibit. ſequeſtri.*

120 Nec denegatur † vxori, marito vergen-
te ad inopiam; vt teſtatur *Papien.ioco.cit.*
121 *num. 3.* & datur etiam in fauorem viri †
contra mulierem, vt ipſa ſequeſtretur,
quando dubitatur de eiuſdem viri ſæui-
tia, vt firmat idem *Papien.* & dixi ſupra,
& in ſimili ſi ſubditi timent ſæuitiam ty-
122 ranni, ipſi quoque ſequeſtrantur, & aſſe-
curantur, *Abb.in c.dilectus num.12.verſ.10.*
123 *de ſequeſt.poſſ.* Et ſi timetur † ne virgo cor-
rumpatur, ipſa quoque ſequeſtratur, *Abb.
vbi ſupra verſ.9.*

124 Si poſſeſſor ſe abſentet, † etiam datur ſe-
queſtratio, *Papien. loco cit.* & hoc fortaſſe
125 ratione contumaciæ, † quia etiam prop-
ter eam datur ſequeſtrum, *Bald.in c. olim
num.5. de reſcript. Abb. vbi ſup. num.12.*

Vlterius, ſi fuerit ablata res alicui de
126 familia, ſuper qua moueatur lis, † datur
etiam ſequeſtrum, *Papien. loco citato nu.4.*

127 Dicitur etiam † poſſe dari contra tran-
ſeuntem per Ciuitatem cum equis alienis,
& alijs rebus, *Iaſ.in l.fideiuſſor. §.ſi ſatisfa-
ctus num.1.ff.qui ſatiſd.cogan. Lopez in §.per
veſtras §.18.num.12.fol.148.*

128 Et pro regula tene, quod ſequeſtratio †
dependet plurimum ab arbitrio Iudicis,
*adden.ad Papien. verb. ſequeſtrum d.Gloſ.ſa-
piens verb. prohibitu poſt princip.* & ex offi-
129 cio † poteſt illud concedere in omni ca-
ſu, in quo ad inſtantiam partis fieri ne-
quit, *Gonzalez ad regul.8.Cancell.§.7.proem.
num.27.*

130 Quando tamen eſt factum in fraudem;
& mendicatum, † tunc debet reuocari, &
debet curari, vt fraus remoueatur, *Canal.
dec.4. Caroc. locat. tit.de locat.ſine temp.13.
q.6. num.12. fol.64.*

131 Contra pauperem, ſi fuerit datum, †
debet reuocari, ne fame pereat, *Surd. de*
132 *aliment. tit.1. q.111. num. 22.* vel ſaltem †
ali debet de bonis ſequeſtratis, *idem Surd.
vbi ſupra tit.1.par.123.n.5.* & litis expenſæ
133 etiam debent † ſubminiſtrari ex bonis ſe-
queſtratis, *Rot. deciſ.79.par.2. diuerſ.*

Et ſi detur alicui tuendi ſui iuris gra-
134 tia, † ſequeſtrum ſubſtinetur, *Caſ.de Graſſ.
deciſ.3. de fideiuſſor. Caroc. de ſequeſtr. qu.1.
num.20.*

135 Creditor quoque anterior † poteſt ob-
tinere; quod ſequeſtretur creditum alte-
136 rius poſterioris, ne illi ſoluatur, & † tale
ſequeſtrum non poteſt reuocari, ſi credis
Pariſ.conſ.107.n.97.& 68.lib.3. Tu autem
dic cum *Papien.vbi ſup. Gloſ.audeat. nu.6.
ad fin.* quatenus iuſtificetur ſequeſtrum, vt
inquit *Tiber. Saluſt.lib.1. c.23. & Cranett.
conſ.172. num.2.* quo caſu non ſolum ſub-
137 ſtinetur, verum etiam res ſequeſtrata † de-
bet conſignari creditori, *Bart.in l.ſi oleum
num.4.ff.de dol.Papien.d.Gloſ.audeat. num.6.
verſ. ſecundum euentum litis.*

138 Si quis etiam proclamar in libertatẽ, †
tunc omnia ſua bona ſequeſtrantur, *Abb.
in d.c.dilectus num.10. de ſequeſtr.poſſ.*

139 Si colonus vult deſerere poſſeſſionem, †
etiam datur ſequeſtrum, *Abb.ibidem n.10.
verſ.ſextus,& l.vlt.C.de agri.& cenſi.lib.12.*

140 Sequeſtratur etiam dos † in caſu ſæui-
tiæ viri, iuxta ea, quæ dicit *Abb.in d.c.di-
lectus d.num.10. verſ.nonus.*

Si etiam Clerici, vel Regulares timent
141 ſæuitiam prelatorum, † datur ſequeſtrum,
Abb.idem d.num.10.verſ. decimus.

142 Et vt dix ialiàs, in beneficialibus, etiam
ſi committitur attentatum, datur ſeque-
ſtrum etiã ex officio, *Caputaquen. dec.157.
par3.Caſſador.deciſ.3.de reſt.ſpoliat.* & dixit
*Rot. in Cremonen. iuris patronatus 26. Febr.
1603. coram Ludouiſ. & in Vlisbonen. prio-
ratus 4.Iulij 1601.coram Cardinali Seraphi-
no, & in Gerunden.beneficij 18. Iunij 1612.*
143 *coram Penia.* & ratio eſt, † quia in benefi-
cialibus non datur vitioſus ingreſſus.

Idem eueniet, ſi fuerit obtenta gratia
lite pendente, ſi non fiat mentio expreſſa
144 litis, † quia tunc etiam datur ſequeſtrum,
vt eſt caſus *in Peruſina hæreditatis 26. Octo-
bris 1601.coram Clar.mem.Pamphilio in fol.
& in d.Vlisbonen.prioratus coram Seraphino.*

145 Firma etiam regulam, † quod nemo
poteſt cogi eſſe ſequeſtratarius, *Bart. in l.
litibus §. vlt. de agric.& cenſit.lib.11.adden.
ad Papien. d. verb. ſequeſtrum, Gloſ. ſequens*
146 *circa medium fol.69. col. 3.* † licet contra-
rium colligatur *ex l. fideiuſſor.§. ſi ſatiſda-
tum n.3.ff.qui ſatiſd.cogantur, Aſin.de execut.*
147 *§. 3. c. 135.* & † vtramque opinionem te-
nuerit *Bald.conſ.480.liq.4.& in l.1.in fine ff.
vbi pup.educari debeat.*

148 Aduertendum etiam, † quod ſeque-
ſtrum reuocatur, per factum illi contra-
rium, quia cũſit interlocutoria, quę per ſe-
cundam contrariam reuocatur, ita dici-
tur de ſequeſtro, *Pariſ.conſ.107.n.98.& 99.*
quamuis enim Iudex prohibuerit, ne ſol-

149 ueret, ſi poſtea mandet exequi, dicitur re-
uocare, *Bart. in l. cum Procuratore n.6. ff. de
noui oper. nunc. & in l. quod iuſſit n.21. ff. de re
iud.*

Et ſi quis ſpontè ſe obtulit ſequeſtro,
150 illud acceptando, † non poteſt ſe ab illo
liberare, niſi de mandato Iudicis, *adden.
ad Papien. verb. ſequeſtr. d. Gloſ. ſapiens, &
verbo prohibita circa medium, Iaſ. in d. l. ſi
fideiuſſor. §. ſi ſatiſdatum n.4. ff. qui ſatiſdare
cogantur.*

Et in caſu, in quo eſt apponendum ſe-
151 queſtrum, † partes debent concordare
de ſequeſtratario, aliàs deputatur ex of-
ficio, *adden. ad Papien. d. verb, ſequeſtrum,
Gloſ. ſapiens verb. probibita, circa medium.*

Dixi etiam ſuperius, quod regulariter,
152 ſequeſtrum † eſt prohibitum, præſertim
153 lite pendente, quia nemo priuari † debet
ſua poſſeſſione: datur exemplũ in actione
rei vendicationis, petitione hæreditatis,
154 & ſimilibus, & magis in ſpecie † depoſi-
tum ſequeſtrari non poteſt, *Iaſ. in l. ſi fide-
iuſſor. §. ſatiſdatum num.16. ff. qui ſatiſdare
cogantur, per tex. in Auth. ſed iam cautum, C.
155 depoſiti*. Declara, niſi debitor † eſſet ſuſpe-
ctus de fuga, *d. Gloſ. Auth. ſed iam cautum,
vbi Salic. num.1.*

156 Prohibetur etiam, quando debitor †
non habet ius in bonis ſequeſtrari peti-
tis, & ſi fuit conceſſum, debet reuocari,
Ceſ. de Graſſ. deciſ.3. de fideiuſſor.

157 Salarium quoque † prohibetur ſeque-
ſtrari, *Iaſ. in d. l. fideiuſſor. §. ſatiſdatum n.13.
ff. qui ſatiſdare cogantur.*

158 Et licet idem *Iaſ. vbi ſup. num.16.* † re-
neat, quod penſio domus ſequeſtrari non
poſſit, dicendum eſt contrarium, ſi cre-
dimus *Caroc. de locat. tit. ſine tempore q.13.
num.129. fol.165.* præſertim ſi adſit ſuſpi-
cio de fuga, vel dilapidatione, vt ſupra.

159 In immobilibus non datur † ſequeſtrũ,
ſed interdictum, *Iaſ. vbi ſup. §. fin. num.8:
Bald. in l.2. num.8. C. de heredit. vel act.* & in
160 omnem euentum † prouidetur cum cau-
tione de conſeruandis, & reſtituendis fru-
ctibus. & iſta cautela quotidie in noſtra
Curia practicatur, & eſt de iure, iuxta
doctrinam *Bart. in l. litibus. num.17. & 18.
C. de agric. & cenſit. lib.11. & Alex. in d. l. ſi fi-
deiuſſor. §. fin. num.7. ff. qui ſatiſdare cogantur.*

Si autem euenit, quod ſequeſtretur res
mobilis, iuxta doctrinam *Iaſ. in d. l. fide-
iuſſor.* & talis res ſequeſtrata quo ad ſeque-
161 ſtratarium ſit peritura, datur † cautela, &
& prouiſio, vt vendatur, & pretium, vel
retineatur apud ſequeſtratarium, vel de-
ponatur apud ædem ſacram. vt inquit
*Bart. in d. l. in litibus num.14. C. de agric. &
cenſit. lib.11. & in l. ſi oleum ff. de dol. mal.*

162 Dic etiam, quod fructus recollecti †
non ſequeſtrantur *in caſibus Clementinæ,
Gonzal. ad regul.8. Cancellariæ §.8. proemiali.
num.103. & idem Gonzal. n.31.* dicit etiam
163 in caſu *dictæ Clementinæ* † eſſe prohibitum
ſequeſtrum ante ſententiam, & idem di-
cit *Bald. in c. olim ex litteris n.5. poſt princip.
de reſcript.*

164 Dic etiam, quod † non ſequeſtrantur
bona hereditaria, non conſtito de requiſi-
tis, de quibus ſupra; quando adeſt hæres
cum beneficio leg. & inuent. vt firmatum
fuit *in Romana participationis affictus 2. Ia-
nuarij 1621. coram Pirouano circa fin. in fol.*

Si etiam eſſet lata ſententia in ſpolio,
& ab ea fuiſſet appellatum, eaq; penden-
165 te capta poſſeſſio, † illa non eſt ſequeſtrã-
da, *Rot. deciſ.10. vt lit. penden. in nouiſ. Caſ-
ſador. deciſ.3. de reſt. ſpoliat. Put. deciſ. 227.
lib.2. Caputaquen. deciſ.155. par.1. & Rot. in
Romana pecuniaria 14. Maij 1607. coram
b. m. Cardinali Lancellotto in fol.*

166 Declarandum eſt tamen, † vt in eadem
deciſione, niſi fuiſſet inhibitum à Rota,
cui eſſet commiſſa cauſa appellationis.

Quando reuocetur per præſtationem cautionis.

Artic. X.

167 *Sequeſtrum an euitari poſſit per iuratoriam cautionem.*
168 *Sequeſtrum quanto tempore finiatur.*
169 *Satiſdatio ex cauſa ſequeſtri finitur triennio.*
170 *Fideiuſſor datus pro ſequeſtratis fructibus quanto tempore ſit obligatus.*
171 *Sequeſtratio an poſſit finiri minori tempore triennij.*
172 *Limitaretur iſta concluſio de iure canonico.*
173 *Inſtantia de iure canonico eſt perpetua, ita ſequeſtrum, & ſatiſdatio.*
174 *Appellatio perpetuat datam ſatiſdationem vltra triennium, vide 177.*
175 *Sequeſtrum factum cauſa litis, & cauſa crediti, differunt.*
176 *Sequeſtrum cauſa litis durat, donec lis ſuum ſortiatur effectum.*
177 *Sequeſtrum non expirat per ſententiam latam, ſed durat in cauſa appellationis. vide 174.*
178 *Cautio quare ſit inuenta.*
179 *Cautio ex cauſa litis ſuccedit in locum fideiuſ-ſoris iudicatum ſolui, & iudicio ſiſti.*
180 *Cautio dicitur medicina ſequeſtri.*
181 *Cautio quando ſuccedat loco ſequeſtri.*
182 *Fideiuſſor non admittitur in ſequeſtratione rei hypothecariæ.*
183 *Fideiuſſio neque admittitur, quando ſit ſeque-ſtrum ob executionem obtentam.*
184 *Citatio requiritur pro reuocatione ſequeſtri.*

Cita-

185 *Citatio quoque requiritur in conceſſione ſeque-
ſtri . vide 187.*
186 *Sequeſtrum dicitur actus præiudicialis .*
187 *Citatio quando-nam poſſit omitti in conceſſione
ſequeſtri . vide 185.*

167 AN autem euitetur ſequeſtrum , ſi of-
feratur cautio iuratoria , ſunt con-
trariæ opiniones , & affirmatiuam tenuit
Abb.in d.c.dilectus num.19.in fin.de ſequeſtr.
poſſeſſ.& fructib. contrariam tenet Bart.
in d. l. litibus n.6. C.de agric.& cenſit.lib.11.
Alex.in l.ſi fideiuſſor.§.fin. num.18.ff.qui ſa-
tiſd.cogaatur . Tu autem vide Lancellott. de
attentat.2.par.q.19. lit.penden. remiſſiue n.9.
& Alex. in d. l. ſi fideiuſſor.
168 Sunt etiam multi , † qui tenuerunt , ſe-
queſtrum non durare vltra triennium ,
quia finitur lite finita, & quia triennio fi-
niatur peremptione inſtantiæ, vt Iaſ. in l.
ſi fideiuſſor.§.fin.n.21. ff.qui ſatiſd.cogantur .
169 Et quod ſatisdatio ex cauſa ſequeſtri †
finiatur triennio , dicit Bart. in d. l.litibus
num.7. C.de agric. & cenſit. lib.11. & quod
fideiuſſor datus pro ſequeſtratis fructibus
170 reſtituendis , † obligetur tantum pro fru-
ctibus triennij, dicit idem Bart.in d.l.liti-
bus num.18. & Alex.in d.l.ſi fideiuſſor.§.fin.
num.9. ff. qui ſatiſd. cog. & quod ſequeſtra-
171 tio † poſſit finiri,etiam in minori tempo-
re, quam triennio,ſi inſtantia eſſet abbre-
uiata per ſtatutum , dicit d.Iaſ.in d.l. ſi fi-
deiuſſor.d.§.fin.num.21.in fin. contrarium
tamen dicit Imol.in l.Imperatores §.fin.quē
allegat idem Iaſ.in d.l.ſi fideiuſſor.
172 Sed fallit concluſio . † Primo de iure
canonico: quia ſicut inſtantia propter il-
173 lud † eſt perpetua , ita & ſequeſtrum , &
iſta ſatiſdatio ; Iaſon. in dicta l. ſi fide-
iuſſor.§.fin.n.21. Secundo fallit ſi eſſet ap-
174 pellatum , quia per † appellationem per-
petuatur ſatiſdatio , Iaſ.in d.§.fin.num.21.
175 ante med. Tertio fallit in ſequeſtro,† quod
fit cauſa litis , quia iura loquuntur de ſe-
queſtro facto ex cauſa crediti , non liti-
176 gioſi ; cauſa enim litigioſa † facit perpe-
tuare ſatiſdationem , donec lis ſuum ſor-
tiatur effectum, Iaſ.in d.l.ſi fideiuſſor.§.fin.
num.21. circa med. & quod duret etiam in
177 cauſa appellationis , † & non expiret per
ſententiam latam, dicit Bald.in l.ſi fideiuſ-
ſor.d.§.fin.& idem Bald. in addit.ad ſpeculat.
tit.de ſequeſtr. verſ.1.& idem Specul.in d.tit.
verſ.ſed pone & latè Angel. in l.Imperatores
§.fin. quos refert,& ſequitur Iaſ.in d.§.fin.
num.23.per totum .
Ideo ad euitanda incōmoda,& facilitā-
178 dum vſum rerū † inuenta eſt cautio,& iſta
cautio ſi datur pro ſequeſtro conceſſo ex
179 cauſa litis, ſuccedit in locū fideiuſſionis,
iudicatum ſolui,& iudicio ſiſti Iaſ. in d. l.
180 ſi fideiuſſ.d.§.fin.n.23.& † dicitur medicina
ſequeſtri, l.Senatus ff.de off.præſ.d.l.ſi fideiuſ-
ſor.§.fin.ff.qui ſatiſd.cog. Abb. in d.c.dilectus
num. 19. Achil. de Graſſ. deciſ.3. de fideiuſ-
181 ſor. & tunc ſuccedit loco ſequeſtri, Achil.
d. deciſ.2.& not.in d.l.ſi fideiuſſor. d.§.fin. &
Bart.in d.l.litibus num.5. de recu.
Limita tamen , quia non ſemper fide-
iuſſio eſt medicina ſequeſtri ; non enim
182 militat in creditore hypothecario , † qui
ſi facit rem ſequeſtrare , non admittitur
fideiuſſio, Alex.in l. de pupillo §.is autem,ff.
de oper.nou.nunciat. Pariſ.conſ.107.num.78.
lib.3. Caroc.de locat. tit.ſine temp. num.123.
fol.65.
183 Limita vlterius , † quando fit ſeque-
ſtrum ob executionem obtentam, Card.in
l.ſi fideiuſſor.& adden.ad Papien.verb.ſeque-
ſtrum Gloſ.1. lit.prohibita .
Tene etiam menti , quod pro reuoca-
184 tione ſequeſtri , vt dixi ſupra , † requiri-
tur citatio, hocque firmat Pariſ.conſ.107.
num.103.lib.3. vt dicit D. Gratioſus de mo-
do , & ratione citandi par.3.formul.5. verbo
citetur .
185 Sicuti requiritur etiam † citatio in il-
lius conceſſione, quia vt inquit d. D.Gra-
186 tioſus loco cit.Sequeſtrum † eſt actus præiu-
dicialis , quod idem firmatur ab eodem in
tract.de citat.tom.1.c.3.n.5.vſque ad 55. ex-
cepto caſu, in quo periculum eſſet in mo-
187 ra , † quia tunc omitteretur citatio , ne
interim bona occultarentur , vel dilapi-
darentur , & iudicium eluderetur , l. Im-
peratores §. fin. ff. de appell.

Quomodo procedatur in beneficialibus.

Artic. XI.

188 *Citatio obtinendi ſequeſtri in beneficialibus
qualiter formetur .*
189 *Citatio ob obtinendum ſequeſtrum perſonali-
ter præſentatur .*
190 *Decretum ſuper impetratione ſequeſtri quali-
ter fiat .*
191 *Intimatio decreti ſuper impetratione ſequeſtri
perſonaliter præſentatur .*
192 *Sequeſtratarius quando per Iudicem eligatur
ex officio, & quomodo. 151.*
193 *Sequeſtratarius à Rota deputatus nihil poteſt
prætendere pro ſua mercede .*
194 *Sequeſtrum quomodo , & quando ſit conceden-
dum,plura remiſſiue .*
195 *Sequeſtrum neceſſarium , & voluntarium , in
quo differant .*
196 *Sequeſtrum qualiter etiam reuocetur, remiſſi-
ue ad Gratioſum .*

Cita-

197 *Citatio ſuper reuocatione ſequeſtri qualiter formetur.*
198 *Decretum ſuper reuocatione ſequeſtri qualiter fiat.*
199 *Citatio ſupradicta, quando ita formari debeat.*

R. P. D. ALBERGATO

Tarraconen. Beneficij:

188 Citetur D. Petrus Antonius Denſa ex aduerſo Procurator R. D. Ioannis Eſcanis ex aduerſo Principalis ad videndum decerni ſequeſtrum ſuper fructibus beneficij, de quo agitur, concordandum de ſequeſtratario, & dandum liſtam confidentium, & diffidentium, aliàs videndum per D. eligi, & deputari ex officio, ad p. d. Inſtante R.D. Braulio Sonier Vicario Capitulari Cathedralis Eccl. Tarraconen. principali, ſiue &c.

Franciſconius Notarius.

189 Iſta citatio de more † exequitur perſonaliter, & executa reproducitur, & obtinetur decretum per hæc verba.

190 Relatione facta † comparuit D. Ioann. Cocchus Procurator, & petijt, & obtinuit, vt ſupra, niſi ad p. d. cum Intimatione omni &c.

191 Intimatio pariter † eſt facienda perſonaliter, & executa etiam reproducitur: & ſi pars non comparet ad concordan-
192 dum, vel comparet, & non concordat; † tunc D. eligit ex officio ſequeſtratarios, & expeditur inſtrumentũ talis deputationis: ſed aduerte, quod ſequeſtratarius à Rota
193 deputatus † nihil poteſt prætendere pro tali deputatione pro ſua mercede, & habetur ac ſi fuiſſet à partibus deputatus, *Rot. in vna Lunen. Surzanen. Iuriſpatronatus 18. Maij 1625. coram b. m. Remboldo in fol.*
194 Plura etiam, quomodo, & quando † ſit concedendum ſequeſtrum, quę requiran-
195 tur, quęnam ſit differentia † ſequeſtri, neceſſarij, & voluntarij, & eorum effectus, dicit *D. Gratioſus de modo, & ratione citandi, par. 3. de citat. ordinatorijs formul. 4. per totum, & Ludouiſ. deciſ. 10. & Caſſador. deciſ. 3. de reſt. ſpoliat.*

Si verò deſideratur alia formula ſuper
196 reuocatione ſequeſtri, † illa datur à *Domino Gratioſo ſub infraſcripta forma, videl*

R. P. D. CELSO.

Recanaten. Beneficij.

197 Citetur D. Alexander Saracinellus ex aduerſo Procurator D. Petri Confalonerij ex adu. Princip. ad viden. reuocari ſequeſtrũ ex aduerſo nulliter, & indebitè extortũ ſuper fructibus beneficij Iuriſpatronatus, de quo agitur, per D. appoſitum, & fructus perceptos, & ſequeſtratos videndum mandari cõſignari infraſcripto Domino inſtanti, & mandatum de conſignando, & aliud quodcunque deſuper neceſſarium, & opportunum decerni, & relaxari, ad p. d. Inſtante R. D. Antonio Condulmerio principali, ſiue &c.

Petrus Cotuennius Notarius.

Decretum, quod obtinetur erit huiuſ-
198 modi. Relatione facta † comparuit D. Iulianus Saluatorius Procurator, & petijt, & obtinuit, vt ſupra, niſi infra tres cum Intimatione.

199 Supraſcripta citatio † datur, quando pręuia diſputatione cognitum eſt actorem habere bonum ius, & eidem fructus eſſe conſignandos, & finita lite, vel ſucceſſerit res iudicata, vel fuerit à Signatura reſponſum cum clauſula, ſine præiudicio.

Quomodo procedatur in profanis.

Artic. XII.

200 *Debitor volens reuocare ſequeſtrum in profanis pro aſſecuratione Iudicis factum, quomodo citet.*
201 *Citatio qualiter formetur ſuper reuocatione ſequeſtri facti pro aſſecuratione iudicij.*
202 *Decretum quodnam ſit ſuper reuocatione ſequeſtri facti pro aſſecuratione iudicij.*
203 *Cautio præcedit aliquando citationem in reuocatione ſequeſtri.*
204 *Iudex mandans recipi talem pro cautione, facit cauſam propriam.*
205 *Clauſula, attenta cautione in actis data, differt à cautione, arbitrio Domini.*
206 *Notarius tenetur pro cautione, ſi Iudex non mandet recipi certam perſonam.*
207 *Notarius non tenetur, niſi diſcuſſo fideiuſſore.*
208 *Iudices, & Notarij quid facere ſoleant, antequam fideiuſſores accipiant.*
209 *Iudicum, & Notariorum quinam paſſi fuerint lites propter fideiuſſiones receptas.*

Fide-

210 *Fideiuſſor qualiter cautè poſſit recipi à Notario, vel Iudice.*

QVando verò fuit obtentum ſequeſtrum in profanis, pro aſſecuratio-
200 iudicij, † & debitor deſiderat illius reuocationem mediante cautione, quæ ſolet nuncupari, vt dixi ſuperius, medicina ſequeſtri, tunc ſolet vti huiuſmodi citatione.

ILLVSTRISS. D. VECCHIARELLO A.C.M.

201 CItetur D. Angelus Picchettus ex aduerſo Procurator D. Philippi Ramponi ex aduerſo Principalis ad vidẽdum reuocari ſequeſtrum ad eiuſdem D. Philippi inſtantiam factum, & executum in bonis, ſiue pecunijs exiſtentibus penès D.Ioannem Pellegrinum, data per Inſtantem cautione arbitrio Domini de ſtando Iuri, & iudicatum ſoluendo, quicquid per eundem D. ſuo tempore fuerit iudicatum, ad p.d. Inſtante D. Carolo principali, ſiue &c.

Trottus Notarius.

In vim iſtius citationis Iudex interlo-
202 quitur per hæc verba. † Relatione facta compatuit D.Ioann.Thomas Butius Procurator, & petijt, vt ſupra. Ex tunc Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Dominus data in actis idonea cautione de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo pro ſumma ſcutorum quingentorum, ſequeſtrum, vt ſupra reuocauit, niſi ad p.d. cum Intimatione, omni &c.

Aduertendum etiam eſt, quod quan-
203 doque talis †cautio præcedit citationem, quia cum currat riſico Notarij, nec Iudex ſit neceſſe, quod debeat eſſe curioſus de qualitate fideiuſſoris; (ſi enim ipſe mandaret, quod reciperetur certa perſo-
204 na, † ipſe faceret cauſam propriam, & teneretur in ſubſidium de proprio, quia approbaret fideiuſſorem) in citatione loco illorum verborum, data per Inſtantem
205 cautione arbitrio Domini, apponuntur hæc verba, attenta cautione in actis preſtita.

Dixi, quod currit riſico Iudicis, ſi mandat, quod recipiatur certa perſona,
206 ſecus ſi vt ſupra, quia tunc currit riſico Notarij, ſi illam recipit: quod declarat procedere, poſtquam fuit diſcuſſus fide-
207 iuſſor, *vt in l.1. §. ſciendum, ff. de magiſtratib. conuenien.* & latè dixi *tit. de Not.& fid. Inſtrum.* Ideo tam Iudices, quàm Nota-
208 rij, † ſolent antequam talem fideiuſſorem recipiant, benè inquirere, & ſe informare de illius identitate, quia ſecus expertum eſt, quod tam Notarius, vt poteſt eſſe teſtis defunctus Dominicus Fouthia, vir in ſuo exercitio notariatus inſignis, qui requieſcat in pace; quàm Iudices, vt poteſt teſtari Dominus Virgilius Criſpoldus, olim P. Collateraris Curiæ Capitolinæ, & hodie Aduocatus egregius,
209 quorum vterque paſſi ſunt † lites acerrimas, ex eo quod alter recepit, & alter mandauit recipi, quoſdam fideiuſſores, qui poſtea detecti fuerant non ſoluendo.

Ideoq; vt cautus ſit Notarius, & Iudex, ſi non conſtat notoriè, quod fideiuſſor eſt
210 diues, & habilis,† non recipere aliquem, niſi habita ſufficienti, & ſagaci informatione idoneitatis, vel niſi per teſtes ſer.ſer. examinatos, fuerit illa probata, vt de his habentur optimæ cautelæ, & monitiones *à Domino Gratioſo loco ſuperius citato fol.123.*

Quomodo petiatur idoneitas fideiuſſoris.

Artic. XIII.

211 *Idoneitas fideiuſſoris qualiter probari poſſit.*
212 *Idoneitas prædicta probatur cum negatiua coarctata, & qua.*
213 *Idoneitas prædicta probatur etiam omni alia poſſibilitate.*
214 *Idoneitas fideiuſſoris factis probationibus remittitur diſcuſſioni Iudicis.*
215 *Cautio idonea qualis ſit in iudicio, cautum non reperitur,*
216 *Fideiuſſor cenſetur idoneus, ſi talis fuit à Iudice pronunciatus.*
217 *Appellatio an detur à pronunciatione idonei fideiuſſoris.*
218 *Termini quatuor ad docendum de appellatione ſeruantur poſt appellationem ab idoneitate fideiuſſoris.*
219 *Fideiuſſores poſt rem iudicatam ſuper idoneitate illorum poſſunt dari.*
220 *Idoneitatis fideiuſſorum materies, à quibus pertractetur remiſſiuè.*
221 *Fideiuſſor quando, & quomodo dicatur idoneus, ſi ſit grauatus ære alieno.*

ILle autem, qui deſiderat, vt ſæpius euenire ſolet, modum probandi ido-
211 neitatem talis fideiuſſoris, † erunt cum cautela formandi articuli, quoniam debent in illis exprimi, nedum corpora ſtabilia, quæ ille poſſidet, verum etiam,

quod

212 quod illa ſunt libera ab omni † onere cum
coarctatione negatiuę, quod ſi ſuper illis
adeſſet aliquod onus, non poſſet eſſe mi-
nus, quin teſtis ſciret propter optimam
informationem, quam de eis habet, &
213 addere rationes certas, & concludentes,†
aliàs enim omnis poſſibilitas ſufficeret
pro tali indoneitate excludenda.

214 Factis autem probationibus, remitti-
tur illarum diſcuſſio arbitrio Iudicis,
215 quia alias in iure † non reperitur cautum,
qualis ſit idonea cautio, vt inquit *Carpan.
ad ſtatut. Mediol. c.44. n.52. Menoch. de ar-
bitr. Iud. conſ. 142. & in rem. adipiſcen. re-
med.2. num.93.*

Iudex autem in caſu, quo pronunciat
216 fideiuſſorem idoneum, † tunc cenſetur
idoneus: ſed vt aduertit *Tuſcus concl.331.
num. 10. & 21. litt.F.* à tali ſententia da-
tur appellatio, & ego ſic pluribus vicibus
practicaui, vnde fui coactus poſt dictam
218 pronunciam ſeruare † quatuor terminos
ad docendum de appellatione, & poſt
rem iudicatam pro meis principalibus
219 obtentam † dare fideiuſſores.

220 Et ad materiam † videri poterit etiam
*Suarez tit. de Soſ. amplitud. & Iaſ. in l. ſi con-
ſtante n.134. & l. fideiuſſor. n.2. & 5. ff. qui ſa-
tiſd. cog. Caſtrenſ. in l. fideiuſſor. n.3. Farinac.
q.33. n.79. & 80. & Carpan. ad ſtatut. Mediol.
c.44. num.43.*

Et quando, & quomodo dicatur ido-
221 neus, † ſi reperitur grauatus ære alieno,
videndus eſt *Rimin. in d.l. fideiuſſ. n.1. verſ.
ſed dubitatur.*

De arreſto, & modo eum obtinendi.

Artic. XIV.

222 *Sequeſtrum, & arreſtum ſunt affines.*
223 *Arreſtum quid, contra quos, & ad quem ef-
fectum concedatur.*
224 *Declara, quod contrarium aſſerat Tuſchus.*
225 *Arreſtum Rota non concedit.*
226 *Arreſtum quando eſt concedendum, quomodo
detur.*
227 *Cuſtos carcerum debet, & in quo libro arreſta
adnotare.*
228 *Citatio pro conſignatione pecuniarum ſeque-
ſtratarum qualiter formetur.*
229 *Citatio prædicta exequitur, & reproducitur de
more.*
230 *Decretum quod-nam fiat in citatione ſuper
conſignatione pecuniarum ſequeſtratarum.*

222 QVoniam autem ſequeſtrum, † & ar-
reſtum videntur affines, non diſpli-
cet annuere, quod arreſtum ſecun-
dum aliquos contra carceratum pro vna
223 cauſa, & ad inſtantiam alicuius, poteſt
concedi ad inſtantiam alterius pro alia
cauſa, vt *Bart. in l. ſed eximendi n.3. ff. ne quis
eum, & in l.2. n.3. ff. de cuſtod. reor. Pet. Duen.
regul.15. n.1. par.2. & de Comm. Pet. Ziricin.
de iure ſiſten. c.33. n.2. & ſeqq. vbi multi cu-
mulantur.*

224 Et licet contrarium † aſſerat *Tuſchus
concluſ.187. litt.A. & concluſ.83. litt.C. Dec.
conſ.75. & Rot. in Venetiarum pecuniaria 17.
Iunij 1605. coram Penia*; eſt aduertendum,
quod loquuntur de debitore ſuſpecto ca-
pto, non autem carcerato arreſtato.

225 Rota tamen huiuſmodi arreſta † non
concedit, nec ſeruat ſtylum Curiæ, & A.C.
vt videtur in eadem deciſione.

Quando verò eſt concedendum, illud
226 datur hoc modo: † puta, accipitur man-
datum obtentum contra debitorem ſer.
ſer. illudque producitur per illa acta,
per quę fuit expeditum mandatum, cuius
vigore ſecuta eſt carceratio, & concedi-
tur abſque alia citatione, & obtentum
defertur ad Cuſtodem carcerum, in qui-
227 bus manet carceratus, † & talis Cuſtos,
illud adnotare debet in libro ſolito reti-
neri in partita eiuſdem carcerati.

Qui verò deſiderat magis ſpecificè, etiã
citationem pro conſignatione pecunia-
rum ſequeſtratarum neceſſariam, licet il-
la videri poſſit *apud d. D. Gratioſum*, quia
tamen facilior via aperitur, ſi eandem
Iuniori tradidero, erit infraſcripta.

A.C. ſiue R.P.D. TASSIO Iudice Deputato.

228 CItetur *D.* Ioſeph Vipera ex aduerſo
Procurator *D.* Franciſci, &c. ex ad-
uerſo Principalis, nec non *D.* Carolus
Flórauantes ex aduerſo Procurator *Do-
mini* Felicis Girau mercatoris Galli ſe-
queſtratarij, ad conſignandum, & viden-
dum reſpectiuè Inſtanti mandari conſi-
gnari pecunias, res, & bona ſequeſtrata,
& mandatum de conſignando deſuper
neceſſarium, & opportunum decerni, &
relaxari, ad p. d. Inſtante *D.* Nicolao Ca-
ſanoua principali, ſiue &c.

Paſquettus Notarius.

229 Iſta citatio de more executa † repro-
ducitur, & in illius calce notatur decretũ
per hæc verba.

230 Relatione facta † comparuit *D.* Adria-
nus Pelleus Procurator, & petijt, & ob-
tinuit, vt ſupra, niſi ad p. d. cum Intima-
tione: Intimationem non pono, quia
fuit ſuperiùs tradita, & ob eandem ratio-
nem omitto alias formulas in facti con-
tingentia conſuetas.

PRA-

Digitized by Google

PRAXIS IVDICIARIAE CAMILLI CAPVCII

I. C. AESINI

Et in ROMANA Curia Cauſarum Patroni

PARS TERTIA

De Appellationibus.

Cap. I.

Quid ſit appellatio, & ad quid proſit.

Artic. I.

1 *Appellatio eſt remedium contra iniuſtitiam ſententiæ in prima, & ſecunda inſtantia.*
2 *Appellatio vocatur ab aliquibus etiam defenſio.*
3 *Appellans conſtituitur ſub protectione Iudicis appellationis.*
4 *Appellans liberatur à iuriſdictione Iudicis à quo.*
5 *Appellatio ſemper habetur pro conceſſa, niſi ſit expreſſe prohibita. vide 332. & 369.*
6 *Appellationi, vel ſententiæ an magis faueat præſumptio in principio.*
7 *Appellationi, & ſententiæ in medio vtrique fauetur.*
8 *Sententiæ, vel appellationi an magis faueat præſumptio.*
9 *Appellationem ſuſtineri, prout fieri poteſt, ſemper interpretatur.*

LATA ſententia in prima
& ſecunda inſtantia, fuit
1 côceſſum remedium † ap-
pellationis pro tutela in-
nocentiç, contra iniuſti-
tiam iudicantis, *l.3.§.fal-
ſus, ff.rem rat.hab. l.1.in princ. ff. de appell.
c.cum ſpeciali §.porro,ext.de appell.*
2 Alij vocarunt eam † defenſionem, vt
inquit *Alex. conſ.113. vol.5.* vnde etiam
appellans virtute appellationis interpoſi-
3 tæ, quo ad articulum appellationis, †
conſtituitur ſub protectione Iudicis ap-
4 pellationis, & liberatur † à iuriſdictione
Iudicis à quo, *c. ad audientiam.c. propoſuit
c.paſtoralis,§.verum quia, vbi Franc.& c.di-
rectæ, vbi idem Franc.n.9.ext.de appell.*
Ideo dicitur multum fauorabilis, &
5 cenſetur ſemper conceſſa, † niſi expreſsè
prohibita reperiatur, *Gloſ.& DD.in l.qui
reſtituere, in verb. reſtituatur in fin. ff. de rei
vend.Præpoſ.in rubr.ext.de appell. num.12.*
6 Et præſumitur in principio† magis pro
appellatione, quam pro ſententia, *Franc.
ibidem num.* 18. In medio fauetur † æque
vtrique, ſcilicet tam appellationi, quàm

ſententiæ : in fine autem magis præſumi-
8 tur † pro ſententia, quàm pro appellatione, & illi magis fauet. *Franc. in c. de priore, ext. de appell.*

Fit etiam ſemper interpretatio in quā-
9 tum fieri poteſt, vt † appellatio ſuſtineatur, vt latius infra patebit *in artic. in quibus caſibus non liceat appellare, in princ.*

Itaque ante omnia videndum eſt. Primo, quis poſſit appellare. Secundo, ad quem appellandum ſit. Terrio, quomodo appellandum ſit. Quarto, infra quæ tempora appellari, & cauſa appellationis committi debeat. Quinto, in quibus caſibus non liceat appellare. Sexto, quomodo Iudex cēſeatur appellationi deferre. Septimo, quid operetur, & quibus proſit appellatio. Et octauo, quomodo, & quando renuncietur appellationi.

Quis poſsit appellare.

Artic. II.

10 Appèllare *poteſt quilibet non expreſsè prohibitus.*

11 Appellatio *non denegatur, etiam neque diabolo.*

Appellatio neque excommunicato denegari poteſt. ibid.

12 *Excommunicatus poteſt appellare tam indicialiter, quam extraiudicialiter.*

13 *Excommunicatus appellare nequit, niſi grauamen inferatur.*

14 *Excōmunicatus ex cauſa voluntaria veniens ad Iudicem, non auditur.*

15 *Excommunicatus an reſtitui poſſit ad appellandum*

16 *Excommunicatus an, & quando poſſit reſtitui ad appellandum, remiſſiue.*

Declarantur predicta in excommunicato ſimpliciter procedere. eodem num.

17 *Excommunicatus cum denegatione audientiæ num poſſit appellare?*

18 *Procurator generalis, vel ad cauſas, appellationem proſequi nequit; niſi habeat in mādato.*

19 *Procurator prædictus poſſet tantum appellare*

20 Procu*rator falſus admittitur ad appellandum*

21 *Commiſſio per falſum Procuratorem impetrata ſuper appellatione tribuit iuriſdictionem*

22 Appellatio *interpoſita à non procuratore, an valeat.*

23 *Procurator falſus poteſt appellationem proſequi, ſi Procurator conſtituatur infra X. dies cum clauſula &c.*

24 *Procurator vigore mandati poteſt proſequi appellationem.*

25 *Procurator inuitus cogitur proſequi appellationem, licet contrariū fuerit proteſtatus.*

26 *Actor ad omnes cauſas an poſſit appellare, & appellationem proſequi.*

27 *Filiusfam. nomine Patris an poſſit appellare, & appellationem proſequi.*

Dominus nomine Subditi an poſſit appellare, & appellationem proſequi. eod. num.

28 *Epiſcopus pro Ciuitate, vel ſubdito, poteſt appellare ſine mandato.*

29 *Appellatio in ciuilibus nomine alieno facta debet per dominum ratificari, & intra quod tempus.*

30 *Tertius appellare poteſt etiam à ſententia lata contra tertium pro ſuo intereſſe.*

31 *Tertius poteſt appellationem ab alio interpoſitam proſequi, licet ille non proſequatur*

32 *Tertius pro ſuo intereſſe ſemper poteſt appellationem proſequi, ex aliq. DD.*

33 *Tertius tenetur exprimere cauſam in appellatione. V. etiam num.* 108.

34 *Victoria tertij an proſit etiam victo.*

35 *Appellare in criminalibus pro reo poteſt quilibet de Populo.*

36 *Clericus poteſt pro Reo appellare in criminalib.*

37 *Appellare pro Reo licet, etiam ipſo inuito, & ſi appellationi renunciaſſet.*

38 *Clericus poteſt proſequi appellationem pro reo etiāſi agatur de morte, vel abſciſſione mēbri.*

39 *Limitatur quādo reus renūciaſſet defēſionibus.*

40 *Appellatio vnius prodeſt cæteris complicibus eiuſdem delicti.*

41 *Appellatio qualiter committatur quando eſt imponenda pœna corporis afflictiua.*

42 *Fideiuſſor contractus tenetur appellare ſi ſcit exceptionem principali debitori cōpetentē.*

43 *Fideiuſſor prædictus excuſatur, ſi ſit pauper*

44 *Fideiuſſor quoq; prædictus excuſatur ſi neſciat actionem competere:*

45 *Fideiuſſor contractus non poteſt affici ſententia contra principalem lata, ſed fieri debet nouus proceſſus.*

46 *Fideiuſſor de repræſ. de ſtan. iur: & iudic. ſol. poteſt affici ſine nouo proceſſu.*

47 *Emptor quid facere teneatur, vt regreſſum habeat contra principalem motæ litis.*

QVo ad primum, quilibet, qui non
10 eſt expreſſe † prohibitus, poteſt ap-
11 pellare, adeo vt, etiam diabolo, & † excommunicato, qui aliàs repellitur à limine Iudicij, non ſit denegandum remedium appellationis *c. cum inter. ext. de except. Rot. deciſ. 16. de dol. & cont. in nou.* ſiue excommunicatus appellet in iudicio,
12 ſiue † extraiudicialiter; dūmodo ex actu
13 à quo appellatur, † illi grauamen inferatur; ſecus ſi eſſet ſimplex prouocatio ad
14 causā, per quā excōmunicatus voluntarie ad Iudicem veniret, *Gemin. in c. 1. §. ſi quis 1. de except. in 6.*

Et conceditur ei aliquando etiam reſti-
15 tutio † ad appellandum: de quo, an, &
16 quando competat, † & poſſit reſtitui, eſt
videnda *Rot.deciſ.7.de except.in nou.*

Hęc de plano procedunt in excommu-
nicato ſimpliciter: ſed ſi erit excommu-
17 nicatus cum denegatione audientiæ † ab
habente authoritatem id faciendi, num-
quid poſſit appellare, eſt videndus *Felin.in
c.ſignificarunt.ext.de except.*

Eadem ratione quamuis Procurator
generalis, vel conſtitutus ad defendendas
cauſas motas, & mouendas, etiam cum
18 libera &c. non poſſit † appellationem
proſequi, niſi ſit expreſſum in mandato,
19 † poteſt tamen appellare, *Rot. deciſ. 2. de
procur in nou. Put.deciſ.3.de appell.*

20 Quinimo non ſolum † falſus Procura-
tor admittitur ad appellandum, & com-
21 miſſio per eum impetrata † tribuit iuriſ-
dictionem, vt per *Rot. deciſ.60.& 61. de
appell.in nou.* ſed quilibet alius; etiam non
22 Procurator, † tenetq; appellatio per eum
interpoſita infra decimum diem, dũmodò
23 infra idem tempus conſtituatur † Procu-
rator cum ratificatione geſtorum illucuſ-
que, *Rot.deciſ.56.de appell. in antiq.*

24 Sicuti procurator † vigore mandati,
poteſt proſequi apppellationẽ, ſi appellat;
poteſt etiam cogi inuitus ad proſequen-
25 dum, † licet proteſtatus fuerit ſe nolle
appellationem proſequi, non obſtante
*c.in noſtra ext.de Procur.Rot.deciſ.9. de Pro-
cur.in nou.Veſtr.lib.4.c.de Procur.ſol. 97.*

Actor ad omnes cauſas conſtitutus, e-
tiam ante confectionem inuentarij poteſt
26 non ſolum appellare, † ſed etiam proſe-
27 qui appellationem, *Put.deciſ.1.de Procur.* †
idem de filio familias nomine Patris;
28 dominus nomine ſubditi ſui, † Epiſcopus
pro Ciuitate, vel ſubdito poſſunt appel-
lare ſine mandato.

Eſt aduertendum tamen, quod quando
in Ciuilibus appellatur nomine alieno,
29 † debet appellatio interpoſita per domi-
num ratificari, infra tempus, infra quod li
cuiſſet appellare, alias enim dicitur deſer-
ta, *Guidopap.deciſ.13.*

30 Tertius poteſt appellare † pro ſuo inte-
reſſe, etiam à ſententia lata contra ter-
tium; quamuis ille non appellauit *c.ſuper
eo vbi DD.ext.de off.de leg.* & poteſt proſe-
31 qui † appellationem interpoſitã ab alio,
quamuis ille non proſequatur infra tem-
pus, infra quod potuiſſet appellare: ſunt
tamen aliqui *DD.* qui voluerunt, quod
32 dummodo † agatur de ſuo intereſſe, ſem-
per poſſit proſequi, *Felin. in c. veniens ext.
de teſtib.& in c.cum ſuper ext.de ſent.& re
iudic.*

Et hic tertius tenetur in appellatione
33 exprimere † cauſam; ad quod non aſtrin-
gitur principalis, vt *Felin.* idem, & victo-
34 ria tertij prodeſt etiam victo, † præter-
quam in quibuſdam caſibus relatis *ibid.
per Felin.*

In criminalibus, in cauſis in quibus
35 Reus condemnatus poteſt appellare, †
poteſt etiam appellare pro eo quilibet de
36 Populo, *l.non tantum ff.de appell.*& poteſt †
hoc facere etiam Clericus, *Gloſ. in l. ad di-
ctos in ver.quib.C.de Epiſcopis aud.* & po-
37 teſt appellare † etiam Reo inuito, etiamſi
renunciaſſet appellationi; poteſtque etiã
38 proſequi † appellationem, ſiue agatur de
morte naturali, ſiue ciuili; aut de abſciſſio-
39 ne membri, dumodo Reus non † renun-
ciauerit defenſionibus, *Felin.in c.cum ve-
niſſent de teſtib.*

Et ſi ſint plures Complices vnius deli-
40 cti, † appellatio vnius prodeſt cęteris,
Clar.q.94.verſ.quæro nunquid, & ſeq.

In caſibus in quibus venit imponenda
41 pœna corporis afflictiua, non commit-
titur cauſa appellationis, niſi cum clau-
ſula, in carceribus conſtituto; ſi non
eſt carceratus: ſi vero eſt carceratus, Reo
firmo remanente in carceribus, ne iudi-
cium reddatur eluſorium, *Staſil. c. 17. fol.
324. num.6. & ad hoc vide conſt.7. Iulij II.
fol.359.to.1.& conſt.52.Pij IV & 22.Pij V.
fol. 151.tom.2.in bull.nouo.*

Fideiuſſor contractus, condemnatus
ad inſtantiam creditoris, ſi ſcit aliquam
exceptionem competere principali debi-
42 tori, † non ſolum poteſt, ſed tenetur
43 appellare, & proſequi, niſi habeat † ex-
cuſationem paupertatis, *l. ſi Procuratore
§.ſi ingnorantes, vbi Bart. & alij ff. mandat*
ſin autem neſciat exceptionem compete-
44 re, † non tenetur appellare, *Gloſ. in d. §.
ſi ignorantes.Bart.in l.Neſẽnius §.Caio ff. de
euict.*

45 Requiriturque nouus † proceſſus con-
tra ipſum, quamuis ſententia lata contra
principalem tranſiuerit in iudicatum
46 *Bart.in l.à ſententia ff.de appell.* † licet ſecus
ſit in fideiuſſore de repræsẽtando, de ſtan-
do iuri, & iudicatum ſoluendo, *Bart. in l.
1. ff. Iud. ſol.* & dicam infra *in c. de re iu-
dic.*

Quod diximus in fideiuſſore, idem
erit dicendum in omnibus, & per om-
47 nia † de emptore, cui fuit mota lis, ad
hoc vt poſſit habere regreſſum contra
principalem, *l.ſi pro ea vbi Bald.C.mand.Af-
flict. deciſ. 49.* & ad materiam pręſentis
articuli dicam *in c. de nullit. in artic. quis
poſſit dicere de null.*

Ad quem ſit appellandum.

Artic. III.

48 *Appellatio diffinitur eſſe prouocationem de minori Iudice ad maiorem.*

49 *Appellatio fit ad ſuperiorem, non ad parem, vel minorem, etiam ex conſuetudine.*

50 *Limitatur tamen, ſi tunc ex conſuetudine minor, vel æqualis fieret maior.*

51 *Reductio à laudo peti debet coram Iudice ſuperiore inſtar appellationis.*

52 *Iudex dicitur bonus vir in caſu, quo petatur reductio ad arbitrium boni viri.*

53 *Iudex ſuperior in appellatione quis dicatur.*

54 *Reductio à laudo lato à Clericis, & Laicis ſimul, peti debet coram ſuperiore Eccleſiaſtico.*

55 *Appellatio an detur à ſententia Principis non recognoſcentis ſuperiorem.*

56 *Appellatio ab Officiali Epiſcopi ad ipſũ Epiſcopum non datur, & quare.*

57 *Appellatio neque datur à Delegato Vicarii ad ipſum Epiſcopum.*

58 *Vicarius poteſt cognoſcere cauſas nominatim ad Epiſcopum interpoſitas.*

59 *Vicarius poteſt reſtituere in integrum aduerſus ſententiam Epiſcopi.*

60 *Appellatio ab officiali foraneo ad Epiſcopum dari debet.*

61 *Proceſſus appell. à Vic. ad Epiſcopum factus an ſuſtineatur.*

62 *Vicarii non omnes æquiparantur cum ſuperiore prout Vic. generalis cum Epiſcopo.*

63 *Appellatio prohibita a ſententia Principis, non prohibetur à ſententia Vicarii.*

64 *Appellatio ad ipſum Iudicem grauantem interponi nequit.*

65 *Appellatio ab Archiepiſcopo an poſſit fieri ad ipſum Archiepiſcopum vti Legatum.*

66 *Appellatio ab Archiepiſcopo grauante, tanquam vno de Capitulo, poteſt fieri ad ipſum tanquam Epiſcopum.*

67 *Epiſcopus grauans appellantem tanquam Canonicus, poteſt recuſari vt ſuſpectus.*

68 *Appellatio ad Principem ſecularem fieri nequit in cauſis ad Eccleſiaſticum ſpectantibus.*

69 *Cauſa feudalis Eccleſiæ an cognoſci poſſit per Dominum directum ſecularem.*

70 *Appellatio a Iudice Eccleſiaſtico ad ſæcularem fit ex conſuetudine, aut priuilegio.*

71 *Appellare a Principibus ſecularibus ad Papam, quibus caſibus liceat.*

72 *Reſtitutio ad appell. via ordinaria, coram quo peti debeat.*

73 *Appellatio ad quos Iudices fieri debeat ex priuilegio in Curia.*

74 *A.C. eſt Iudex ordinarius omnium appellationum, & quarum. vide 558. 559.*

75 *A.C. quomodo hodie admittat appellationes, & quas. vide 558. 559.*

76 *Appellatio an debeat fieri cum expreſſione nominis Iudicis, vel tribunalis ſuperioris. vide etiam num. 162. & 163. cum ſequ.*

77 *Cauſa recuſationis officialis Epiſcopi poteſt per Epiſcopum cognoſci.*

78 *Cauſa recuſationis vnius Iudicis poteſt cognoſci ab aliis coniudicibus.*

79 *Appellatio, & recuſatio in quibus differant.*

80 *Appellatio de iure fit gradatim, non omiſſo medio.*

81 *Appellatio ad Papam, Legatum, & Patriarcham fit omiſſo medio.*

82 *Appellatio omiſſo medio fit etiam ex priuilegio, & aliis cauſis, remiſſiue.*

83 *Appellatio facta omiſſo medio valet, ſi non exeipiatur.*

84 *Appellatio a ſubdelegato, omiſſo delegato, an, & quando poſſit fieri ad Papam.*

85 *Appellatio alternatiua ad Papam, vel Archiepiſcopum, toleratur.*

86 *Appellatio alternatiua quando poſſit ſuſtineri, remiſſiue. vide 166.*

87 *Appellatio in Gallia ſemper fit ad proximum Iudicem ſuperiorem.*

88 *Appellatio qualiter interponatur per immediate ſubditos Sedi Apoſtolicæ in Gallia.*

89 *Cognitio metus, & denegatæ iuſtitiæ qualiter, & quomodo committatur in partibus Galliæ...*

Circa ſecundum Caput, ad quem ſcilicet appellandum ſit, cum ſit appel-
48 landum de minori ad maiorem, & † eius
diffinitio ſit prouocatio de minori Iudice
ad maiorem, vt dicunt Summiſtæ *in tit. de appell.*

Ideo ſemper ad ſuperiorem appellabi-
49 mus, nec poſſet † per conſuetudinem induci, quòd ad parem, vel minorem appellaretur, niſi etiam eadem conſuetudine
50 induceretur, † quod efficeretur maior, *Fran. in rubr. ext. de appell. num. 15. & ibidem Felin.*

Et idem erit, ſi petatur reductio ad arbitrium boni viri à laudo lato per arbi-
51 trum; † debet enim peti coram Iudice ſuperiore ad inſtar appellationis, *Franc. in d. rubr. num. 44.*

Dicitur enim in hoc caſu Iudex bonus
52 vir, & ſatisfit legi iubenti † reductionem debere peti ad arbitrium boni viri, *l. continuus, §. cum ita ff. de verb. oblig. Card. in cap. 1. num. 7. de appell.*

Iudex ſuperior non intelligitur de iu-
53 dice ſuperiore Actori, vel Reo, † ſed ipſi Iudici, vel Arbitro, qui pronunciauit, *l. præ-*

l.præcipimus, vbi Bald. C. de arbitr. Aſſict. deciſ.51.

Et ſi ſint plures Iudices, vel arbitri, quorum aliqui Clerici ſint, aliqui verò
54 Laici, debet appellari, vel peti reductio coram Iudice Eccleſiaſtico, ratione Clericorum, qui hoc caſu, tanquam digniores trahunt ad ſe Laicos, *Rom. conſ.265. Staſil.c.11.fol.302.num.2.*& hinc eſt, quod à ſententia Principis, non recognoſcen-
55 tis ſuperiorem, † non datur appellatio, quia eſt ad ſuperiorem prouocatio, *Fran. in d.rubr.num.9.& dicam Deo dante infra in artic. in quibus caſibus non datur appellatio.*

56 Neque appellatur† ab officiali Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum, non obſtante quacunque conſuetudine *c.2. de conſuetudine. in 6.*quia vnum eſt conciſtorium, & idem
57 tribunal, in tantum, vt † à delegato Vicarij ad Epiſcopum, non poſſit appellari *d.c.2.& c. Romana de appell.in 6.*

58 Poteſt Vicarius † cognoſcere cauſas nominatim ad Epiſcopum interpoſitas,
59 ac etiam reſtituere † in integrum aduerſus ſententiam Epiſcopi, *Fran.in c.dilecto. num.32. & ſeqq. & num.45.ext. de appell.*
60 Niſi eſſet † officialis foraneus, à quo poteſt ad Epiſcopum appellari, *c.1.de off.ord. in 6.c. Romana de appell. eodem lib. Franc. in d.c.dilecto num.35.*

Quod ſi ab officiali generali ad Epiſcopum appellaretur, cauſaque appellatio-
61 nis committeretur,†an proceſſus valeat dicit *Gemin.in d.c.Romana in princ.circa fin. & in Gloſ. fin. & in c. non putamus in verbo official. de conſuetud. in 6.*

Sed huiuſmodi æquiparatio eſt ſpecia-
62 lis in Epiſcopo, & eius Vicario generali alij † enim Vicarij non æquiparantur in omnibus,illis, quorum ſunt Vicarij, ideo ſi prohibetur appellatio à ſententia Prin-
63 cipis, vel alterius, non prohibebitur † tamen appellatio à ſententia Vicarij ipſius *l.à prouincialibus vbi Bart.& Bald.C.de appell.Franc.in d.c. dilecto num.4.*

64 Eadem ratione ad Iudicem† grauãtem non poteſt appellari, quia à ſe ipſo, ad ſe ipſum non datur appellatio, etiam quod muretur qualitas perſonæ: exempli erit in Archiepiſcopo,qui ſit etiã Legatus: vt euenire ſolet in Archiepiſcopo Auenio-
65 nis, non †poterit enim ab ipſo vti Archiepiſcopo,ad ipſum vti Legatum,appellari, *Gemin. in. c. à collatione in fin. de appell. in 6.*

Si Epiſcopus tamquam Canonicus, nõ tamquam Prælatus, vna cum Capitulo
66 grauaſſet, † poteſt ad ipſum tamquam Epiſcopum appellari, licet etiam tunc
67 poſſit recuſari † tamquam ſuſpectus, *d.c. à collatione, vbi gloſ.fin.& Gem.*

In caſibus ſpectantibus ad forum Ec-
68 cleſiaſticum non poterit ad † Principem ſecularem appellari, quia tunc non eſt ſuperior, exceptis quibuſdam caſibus: vt puta, ſi natura Rei id requirat, vt ſi litigetur ſuper feudo conceſſo Eccleſiæ à
69 Principe ſeculari, † quia tunc cauſa cognoſci debet per Dominum directum talis feudi, dummodo diſtinctio perſonalis
70 facienda non ſit,vel ſi ex priuilegio,† aut conſuetudine liceat appellare à Iudice Eccleſiaſtico ad ſecularem,*c.Romana §.debet,vbi Gloſ.& Gemin.de appell.in 6.idem.Gemin.in c.1.§.& cum ext.de cler. coniug. in 6. & cap.verum ext de foro compet.*

Secus eſt dicendum è conuerſo, quia à Principibus ſecularibus,nõ recognoſcẽ-
71 tibus Superiorem, poteſt † in aliquibus appellari ad Papam, de qua re eſt videndus *Felin.in c.ſi duobus ext.de appell. Abb. in c. ex litteris ext. de probat. Guidopap. deciſ.436.*

Quando lapſum eſt tempus ad appel-
72 landum, coram quo † debeat peti reſtitutio ad appellandum, via ordinaria,docet *Rot.deciſ.1.circa finem de dol.& contum. in nou.*

In Curia ſunt aliqui Iudices, ad quos
73 ex priuilegio ſolet † appellari, vel recurſus haberi, vt à Iudice Cur. de Sabellis, ad Gubernatorem; à Iudice Burgi ad A. C. à Iudicibus Capitolinis, ad Capitaneum,& à Capitaneo ad Senatorem, de quo adeſt *extrauag.Iulij 2.ſuper reformatione Tribun.Vrb.*nec non *conſtit.Pij.IV.*ſuper reformatione Tribunalium.

74 Extra Curiam vero, † A. C. eſt Iudex ordinarius omnium appellationum à ſententijs in ſtatu Eccleſiaſtico latis, per quoſcumque Iudices ordinarios interpoſitarum, & olim admittebat omnes ap-
75 pellationes; hodie † vero ſecus; quia illas non ſic de plano admittit, neque inhibet, niſi appelletur à diffinitiua, vel habente vim diffinitiuæ, & cauſa non aſcendat ad valorem ſcutorum quinquaginta,vt cauetur in dictis reformationibus, & in eius facultatibus impreſſis *poſt Saluſt.Tiber.& in bull. nou.tom.3. in conſt. 28.Pauli V.*

Sed notãdũ eſt circa præmiſſa,quod ſuf-
76 ficit † appellare ad Tribunal Iudicis ſuperioris, etiam non expreſſo nomine Iudicis, ſed ſolius Tribunalis: tunc enim officialis generalis talis tribunalis cognoſcit cauſam,prout fit quotidie in ſtatu Eccleſiaſtico, quando appellatur ad A.C.*Gemin.* per illum textum *in c. Romana §. cum autem, & §. cum vero de appell. in*

Digitized by Google

in 6. &dicemus infra in *art. ſequenti quomo.appell.* & vbi agemus de expreſſione nominis Iudicis.

Quæ diximus de appellatione non procedunt in recuſatione, nam ſi recuſatur
77 officialis Epiſcopi, † poteſt recuſationis
cauſa cognoſci per Epiſcopum; ſi etiam
dentur tres Iudices, cum clauſula,
quod ſi omnes &c.& vnus recuſetur, cau-
78 ſa talis recuſationis † poterit cognoſci
per alios duos, & differunt in hoc appel-
79 latio, & recuſatio,† licet in reliquis ambulent pari paſſu, *gloſ.& Gemin. in d. c. non putamus de conſuetud. in 6.& in c.ſi contra vbi late D.D. de off.deleg.eodem lib.*

80 Sed debet appellari de iure gradatim† ad ſuperiores,non omiſſo medio *l. Imperator et ff. de appell. c.dilect. ext. eodem. tit.*
Concluſio tamen fallit

81 Primo,ſi appelletur ad Papam, Legatum de latere, vel Patriarcham, ad quos poteſt appellari omiſſo medio.

82 Secundo, ratione priuilegij,† conſuetudinis, præſcriptionis, & alijs quibuſdam caſibus relatis per *gloſ. & Gemin. in c.Romana* §.1.*de appell.in 6.Franc. in d. c. dilecti num.*14.*vbi late declarat*, quomodo huiuſmodi concluſio intelligatur.

Hæc hautem procedunt, dummodo
83 per † partem excipiatur, alias ſi non exciperetur, valeret ſemper appellatio, etiã omiſſo medio *Gloſ.& D.D. & præcipue Franc.in d.c.dilecti num.*12.

Quando delegatus à Principe, ſubdelegat cauſam in totum, vel in partem
84 & appellatur à ſubdelegato, † an & quãdo poſſit omiſſo delegato appellari ad Papam, videndum eſt *c.ſi duo*, & *c. ſi delegatus, & c.ſi is,cui, & c.ſi à ſubdelegato de off.deleg.in 6.late Franc.in d.c.dilecti num.*25.*& ſeqq.*

Poteſt aliquando alternatiue appella-
85 ri, vt puta, ad Papam, † vel Archiepiſcopum, toleraturque huiuſmodi appellatio, etiam in Cur.ad fugiendam deſertionem *Gloſ.fin.& Gemin.in.c.ſi iſcui de off.deleg.in 6.Rot.deciſ.*33.*de appell.in nou.*

De quo quando appellatio alternati-
86 ua † poſſit ſuſtineri, dicit *Felin in c. inter cetera ext de appell.*

In Regno Franciæ nullo modo poteſt
87 omitti medium, ſed † debet ſemper ad
proximum Iudicem ſuperiorem appellari:
& quamuis exempti, & Sedi Apoſtolicæ
88 immediate ſubiecti, poſſint ad Papam †
appellare, debet tamen cauſa in partibus
committi, & terminari, niſi allegetur iu-
ſtus metus, & denegata iuſtitia; quo ca-
89 ſu cognitio debet † committi in parti-
bus viciniori bus, cum expreſſione cauſæ, quæ legitime, & aliter quã per iuramentũ coram Iudicibus appellationis probanda eſt, vt in *extrauagan. Leonis X.de priuileg. & Pragm.Regni Galiæ conſt.*20.*tom.*1.

Quomodo ſit appellandum.

Artic. IV.

90 *Appellatio aliquando ſit facto, aliquando verbo.*
91 *Appellatio facto qualiter fiat.*
92 *Appellans facto debet exprimere grauamen coram teſtibus.*
93 *Appellatio facto facta an teneat non expreſſo grauamine coram teſtibus.*
94 *Appellatio verbo diuerſimodè fit, & principaliter exemplificetur.*
95 *Appellans verbis, vel ſcriptis. quibus verbis vti poſſit. vide etiam num.*122.
96 *Appellans in appellatione debet exprimenda exprimere.*
97 *Appellatio non ſolum ſemel, ſed bis fieri poteſt incontinenti.*
98 *Appellatio geminata in continenti habetur pro vna.*
99 *Appellare quis poteſt viua voce à diffinitiua, iudice adhuc pro trib.ſedente.*
100 *Appellatio viua voce dicitur deſerta, niſi cedula appellationis fuerit data.*
101 *Ampliatur,& ſi appellanti fuerint dati Apoſtoli reuerentiales*
102 *Notario aſſerenti cedulam appellationis, quæ non reperitur, fuiſſe datam, creditur.*
103 *Appellans à diffinitiua poſt interuallum debet in ſcriptis appellare.*
104 *Appellatio quomodocunque fiat non habet neceſſitatem expreſſionis cauſæ*
105 *Fallit in quinque caſibus.*
106 *Appellationis cauſa debet exprimi quando à definitiua eſt de iure prohibita appellatio.*
107 *Secundo, quando conceſſa cum clauſula, appellatione remota.*
108 *Tertio,quando tertius appellat pro ſuo intereſſe.*
109 *Tertius debet ſemiplene probare cauſam factæ appellationis pro ſuo intereſſe*
110 *Tertius ſciens motã litem, & ſententiam latam,qualiter appellare debeat. Vide* 246.
111 *Quarto, appellationis cauſa debet exprimi quando appellatur à correctione.*
112 *Quinto, quando appellatur ab executione.*
113 *Cauſæ expreſſio vbi requiritur, an ſit de forma appellationis.*
114 *Cauſæ expreſſio requiritur vt Iudex teneatur appellationi deferre.*
115 *Appellans ab interlocutoria tenetur in ſcriptis appellare.*
116 *Appellans ab interlocutoria tenetur cedulam ap-*

Digitized by Google

appellationis tradere.

117 *Appellatio à Notario ſcripta non ſufficit, ſed requiritur libellus appell.*

118 *Appellatio habetur pro deſerta, niſi tradatur libellus appellationis.*

119 *Appellatio ſi pluries fiat, ſemper eſt tradenda cedula appell.*

120 *Appellatio prout in cedula alias tradita, non ſuſtinetur, etiam ea repetita.*

121 *Fallit in tertio adhærente appellationi interpoſitæ.*

122 *Appellatio poteſt fieri etiam per quãlibet priuatam ſcripturam, & verba.*

123 *Appellatio, amiſſa ſcriptura, poteſt probari per teſtes.*

124 *Appellatio per ſcripturam probanda requirit ſcripturam publicam.*

125 *Appellatio ſufficit quod Iudici porrigatur, etiã ſi non legatur.*

126 *Appellatio ab interlocutoria viua voce, an deuoluat, & quomodo.*

127 *Cauſa rationabilis coram Iudice à quo an ſit exprimenda.*

128 *Cauſa appellationis non debet generaliter exprimi.*

Appellatio generaliter facta non committitur. vide 228. eod. num.

129 *Cauſa appellationis an poſſit exprimi per relationem vel nominatim, vide etiam 132.*

Appellatio non poteſt iuſtificari in alia cauſa quam expreſſa. ibidẽ.

130 *Grauamen etiamſi notorium, an ſit exprimẽdum pro cauſa appellationis.*

131 *Appellatio ante definitiuam an, & quando dicatur friuola.*

132 *Cauſa appellationis per relationem ad acta quando exprimi poſſit.*

133 *Cauſæ expreſſio non requiritur in appellatione ſi grauamen ex actis colligatur.*

134 *Cauſæ expreſſio requiritur quando iniquitas ſententiæ eſt detegenda.*

135 *Cauſæ expreſſio in appellatione fieri poteſt etiã infra X. dies.*

136 *Cauſis pluribus expreſſis in appellatione, ſufficit quod vna probetur.*

137 *Signatura pluribus grauaminibus expreſſis ſuper vno ad libitũ appellantis reſcribit.*

138 *Iudex delegatus cognoſcere nequit, niſi expreſſa grauamina in appellatione.*

139 *Iudex delegatus ſuper grauamine per appellationem, an poſſit cognoſcere ſuper negotio principali.*

Iudex ordinarius an poſſit cognoſcere negotium principale, ſi illi grauamen fuerit commiſſum eod.

140 *Iudex ſi non poſſit adiri niſi per viam appell. quando poſſit cognoſcere negotium principale.*

141 *Iudex à quo non deſinit eſſe Iudex, niſi cognito de viribus appellationis.*

142 *Iudex grauaminis cum toto negotio principali quando poſſit cognoſcere negotium principale.*

143 *Primo ſi iuſtificetur grauamen, aliàs negotium principale redit ad primum Iudicem.*

144 *Secundo ſi accedat partium conſenſus*

Tertio ſi ſententia habeat vim diffinitiuæ; & afferat grauamen irreparabile eod. num.

145 *Negotium principale quando cenſeatur commiſſum iudici grauaminis.*

146 *Declara hoc perocedere in ſententia mere interlocutoria, ſecus in alijs.*

147 *Appellatio ab interlocutoria, & à diffinitiua in quo differant.*

Appellatio ab interlocutoria eſt odioſa, quia derogat iuriſdictioni ordinariæ. eodem num.

148 *Appellationis forma à iure, vel à ſtatuto data, de qua intelligatur,*

149 *Appellare à diffinitiua olim non licebat, niſi de conſilio aduocati,*

150 *Aduocatus quando condemnabatur in expenſis friuolæ appellationis.*

Procurator quando condemnabatur in expenſis friuolæ appellationis eod. num.

151 *Commiſſio olim impetrari non poterat ſuper grauamine, niſi habitis apoſtolis à Iudice à quo.*

152 *Appellatio ab interlocutoria hodie non committitur, niſi vim habeat diffinitiuæ.*

Appellatio hodie ſemper committitur vna cum toto negotio principali. eod. num.

153 *Cauſa de ſtilo curiæ, etiam non iuſtificato grauamine, ſemper remanet coram iudice appellationis.*

154 *Commiſſio vt Iudex appellationis procedat in negocio principali, omiſſo grauamine, quibus clauſulis ſignetur.*

155 *Auditores Rotæ an poſſint procedere in negotio principali cauſæ per appellationem pendentis.*

156 *Appellans ratione exceſſus, quid obſeruare debeat.*

157 *Exceſſus non præſumitur, niſi de eo doceatur & exprimi debet in appellatione. Vide 441.*

158 *Appellatio prohibita non debet admitti, niſi expreſſa grauaminis cauſa.*

159 *Exceſſus in caſu appellationis an in ſpecie, vel in genere tantum poſſit exprimi.*

160 *Exceſſus in genere expreſſus ſuſpendit executionem in totum.*

161 *Exceſſus in ſpecie expreſſus ſuſpendit tantum quantum capit exceſſus.*

162 *Appellatio ſemper nomen rei, iudicum, & partium continere debet. V. 76.*

163 *Nomen iud. ad quem, ſemper eſt in appellatione exprimendum V. 76.*

164 *Appellatio ſimplex ad iudicem compulſorem vel maiorem, vel alternatiua an ſuſtineatur*

Ap-

165 *Appellatio præſumitur facta ſẽper ad immediatum Superiorem.*

166 Appellatio ſimplex dubia, *vel incerta ratione iud. an ſuſtineatur de Iure Canonico. 85.*

167 *Nomen iud. à quo non eſt neceſſ. exprimen. in commiſſione appellationis.*

168 *Cedula appellationis quid generaliter contineredebeat*

169 Appellatio *de iure coram quo, & quomodo interponi debeat.*

170 *Appellatio interpoſita in domo iud. abſque citatione partis, an valeat.*

171 Appellatio *an, & quando poſſit interponi coram iudice ad quem, vel* Notario, *aut honeſta perſona.*

Apoſtoli poſſunt a Notario *peti cũ proteſtatione abſentiæ iudicis V. 186. 188. eod. nu.*

172 *Appellatio poteſt fieri cum proteſtatione metus coram Notario, vel honeſtis perſonis.*

173 *Metus iud. à quo debet eſſe iuſtus, & probabilis vndecumque cauſetur.*

174 *Metus prædictus quomodo dicatur, & quomodo ſuper eo debeat appellatio interponi.*

175 Appellatio *in abſentia iud. interpoſita quando ſuſtineatur.*

176 Appellans *de ſtilo Curiæ quas appellationes proſequi poſſit.*

177 Appellans *an teneatur abſentiam, vel impedimentum Iudicis probare. Vide* 188.

178 *Appellatio an ſuſtineatur, data tantum cedula, & facta diligentia reperiẽdi Iudicem.*

179 Appellatio *Iudici à quo neſcienti eſt intimanda.*

Iudex à quo non amittit iuriſdictionem, donec appellatio ei non fuerit intimata. eod. num.

180 Appellatio *interpoſita coram maiori parte Iudicum vel arbitr. plurium, an valeat.*

181 Attentata *non reuocantur quando appellatio &c. non fuit Iudici, parti, vel Procuratori intimata.*

182 Appellans *ab interlocutoria an aliquando petere debeat apoſtolos.*

183 Appellans *à diffinitiua dubitatum fuit num. teneretur redire pro apoſtolis*

184 *Apoſtoli quando de iure, & de ſtilo ſint petendi.*

185 Appellatio *ſimplex an teneat, ſi concedantur apoſtoli.*

186 Appellatio *ruſtici, vel ingnorantis, ſuſtinetur & ſi neſciat apoſtolos petere.*

Apoſtolos non petere quando noceat, remiſſiue. eod. num.

187 Appellans *ſi non inuenerit Iudicem, an redire teneatur pro apoſtolis v. 171.*

188 *Apoſtoli poſſunt peti corã egregia perſona, & quando v. 171.*

189 Appellans *ſi teneatur redire pro apoſtolis, quid facere debeat,*

190 *Proceſſus factus à Iudice ad quem ante petitionem apoſtolorum, an ſuſtineatur.*

191 *Iudex de apoſtolis diuerſimodè reſpondet.*

192 *Terminus iuris aliquando datur loco apoſtolorum v. 326.*

193 Appellans *non tenetur amplius redire pro apoſtolis, ſi aſſignetur ſecundus terminus iuris & 325.*

194 Appellans *poteſt appellationem proſequi ſine apoſtolis, aſſignato ſecundo termino iuris.*

195 *Commiſſio cum clauſula, attento quod à deſinitiua, &c. quãdo ita per Signaturã ſignetur.*

Clauſula, attento quod à definitiua, quid importet. eod. num.

196 *Apoſtolorum materia remiſſiue.*

197 Appellatio *poteſt interponi etiam die feriato.*

198 Appellatus *in criminalibus ab Epiſcopo, vel Iudice in partibus, debet acta primæ inſtantiæ petere.*

199 *Iudex à quo de partibus debet appellanti intra menſem acta exhibere in crim.*

200 *Iudex appellationis an poſſit terminare cauſam crim. in curia, non viſis actis de partibus.*

201 *Appellatio in ciuilibus de partibus non deuoluit, niſi præſente parte, aut intimata.*

202 *Intimatio facta appellato habet vim citationis.*

203 *Intimatio prædicta ſufficit in cauſa benef. & benef. litigioſo, dummodo reſidentiam perſonalem requirat.*

204 *Intimatio prædicta poteſt per quemcumque etiam non procuratorem fieri.*

205 *Intimatio prædicta minus legitime facta quomodo ſanari poſſit.*

206 *Intimatio prædicta vt recte fiat, quæ ſint ſeruanda.*

207 *Cauſa vt deuoluatur à quacumque ſententia appellabili, quid ſeruandum.*

208 *Appellans quomodo poſſit contra abſentem per contradictas procedere.*

Appellatus quomodo poſſit cõtra abſentem per contradictas percedere. eod. num.

209 *Appellatio datur à grauamine illato non inferendo. v. 228. 269. 533.*

210 *Cauſa non poteſt per appellationem à iudicio recedere, niſi grauamen interuenerit.*

211 *Appellatio conditionata, ſcilicet, ſi Iudex grauabit, an admittatur v. 215.*

212 *Appellatio conditionata admittitur quando grauamen eſſet irreparabile, per appellationem ſubſequentem.*

213 *Secundo, quando grauamen futurum trahit originem à grauamine iam illato.*

214 *Tertio, quando grauamen eſſet iam comminatum.*

215 Appellatio *conditionata de ſtilo curiæ admittitur v. 211. 217.*

216 *Iudices in Curia ſolent pronunciare pront in*

in cedula; vel habere terminum pro ſeruato & 320

217 *Appellatio cõditionalis quatenus cõtra permittitur, & habet locum lata ſententia condẽnatoria 215..*

218 *Appellatio conditionalis quatenus contra, nihil prodeſt appellato.*

219 *Appellatio Iudicialis multa requirrit, quæ non requirruntur in extraiudiciali.*

220 *Appellatio extraiudicialis interponitur cauſa adhuc non cœpta.*

221 *Appellatio extraiudicialis in multis difert à iudiciali v.224.233.*

Appellatio extraiudicialis debet fieri per publicam ſcripturam.eod.num.

222 *Appellatio extraiudicialis à futuro grauamineau fieri poſſit.*

223 *Appellatio extraiudicialis non inducit litis pendentiam.*

224 *Appellatio extraiudicialis, & iudicialis in multis diferunt.v.221.233.*

225 *Appellans extraiudicialiter quibus modis vti debeat.*

226 *Appellans extraiudicialiter an poſſit alias cauſas, quam expreſſas proſequi.*

227 *Appellanti extraiudicialiter, ſi iurat nouas cauſas nouiſſe, creditur.*

228 *Appellatio generalis, & à futuro grauamine an valeat v.128.209.269.&533.*

229 *Appellans præſumitur iuſte appellaſſe, ſi ſubſequatur grauamen.*

230 *Appellatio generalis reducitur ad ſpecialem ſubſecuto grauamine.*

231 *Appellatio generalis vel à futuro grauamine debet fieri coram appellato.*

Declaratur etiam poſſe intimari per Procuratorem intra menſem. eod.num.

232 *Appellatio extraiudicialis quando interponi, & intimari debeat, & quid operetur.*

Attentata per appellationem extraiudicialem quando reuocentur.

233 *Appellatio extraiudicialis in quibus differat à iudiciali, quomodo deſeratur &c. remiſ. v.221.224.233.*

234 *Appellatio ſemper eſt interponenda antequam cauſa committatur.*

235 *Commiſſio cauſæ appellationis interponendæ nõ admittitur.*

236 *Reſcriptum ad lites futuras trahi nequit.*

237 *Commiſſio appell. eſt nulla, ſi probetur interpoſitam eſſe poſt commiſſionem.*

238 *Appellatio perſumitur perceſſiſſe commiſſioni ead. die, & hora factæ.*

239 *Actus præſumitur prius factus, qui prius fieri debuit.*

240 *Probandi onus circa merita cauſæ appell. cui regulariter incumbat.*

241 *Appellans à ſententia nulla ſuccumbit non iuſtificata appellatione, & probata nullitate.*

Praxis Camilli Capucij.

90 Circa tertium, † quomodò ſit appellandum. Aliquando pars grauata appellat facto, & aliquando verbo. Facto
91 accipiendo iter, vel mittendo nuncium ad Sedem Apoſtolicam, *cap. dilecti, & cap. meminimus extra de appellat.* Et tunc appel
92 lans † debet exprimere grauamen, pro quo iter accipit, vel nuncium mittit, co-
93 ram teſtibus: quod ſi non exprimat, † an teneat appellatio, videndus eſt *Franc. in d. cap. debitus, num. 32. extra de appellationibus.*

Verbo diuerſimode appellatur, prout
94 ſuadet qualitas grauaminis. † Exemplum eſt, quando appellatur extraiudicialiter à diffinitiua, vel ab interlocutoria, & ſic in alijs caſibus, prout infra clarius dicemus.

Appellans igitur verbo, vel in ſcriptis,
95 poteſt non ſolum vti verbo, † appello, ſed etiam omnibus alijs verbis æquipollentibus, vt puta prouoco, ſubmitto me iuriſdictioni Superioris, & alijs huiuſmodi
96 dumodo exprimantur † alia, quæ requiruntur in appellatione *c. ad audientiam, vbi Franc. nu. 2. ext. de appell.*

97 Et poteſt non ſolum appellari † ſemel, ſed etiam bis in continenti: nec per ſecundã appellationem intelligitur receſſũ
98 à prima, quia hoc caſu geminata † appellatio in continenti interpoſita, habetur pro vna *c. bonæ ex. de appel. gloſ. & Frãc. in c. tua nobis num. 16. vſque in fin.* vbi tradit multas concluſiones in hac materia *ext. eod. tit.*

Si appellatur à diffinitiua, appellans in continenti, Iudice ad huc ſedente pro Tri-
99 bunali, † poteſt appellare viua voce; ſed eſt aduertendũ, quod debet infra termi-
100 num de iure debitum † dare Cedulam appellationis, alias dicitur deſerta appel-
101 latio, etiam quod appellanti fuerint † dati apoſtoli reuerentiales: &, ſi talis
102 cedula non reperietur, ſufficit † quod Notarius aſſerat ſibi fuiſſe traditam, ad hoc vt illa non dicatur deſerta, *Put. deciſ. 5. de appell. & deciſ. 17. de fid Inſtrum.*

Appellans à diffinitiua poſt interuallum
103 † debet in ſcriptis appellare *l. 2. ff. de appell. l. litigatoribus vbi Gloſ. C. de appell. Gloſ. & Gemin. & alij in c. cordi. in verbo interlocutoria de appell. in 6.*

104 Quomodocumque autem appelletur † non eſt neceſſe exprimere cauſam in appellatione *l. 1. ff. de appell. c. 1. vbi Gloſ. in verbo ſtatuit de appell. in 6.* declara tamen
105 † quod talis expreſſio eſt neceſſaria in quinque caſibus.

106 Primo, quando à diffinitiua de Iure † prohibetur appellatio *Gloſ. & DD. in d. c.*

cordi . in c. cum appellationibus . in c. non ſo-
lum de appell. in 6. in c. prouenit ext. eodem
tit.
Secundo, quando cauſa eſt commiſſa
107 cum clauſula, appellatione remota, † tūc
enim exprimenda eſt cauſa permiſſa à Iu-
re *c. Romana* §. *ſi autem vbi Gloſ. in verſ.*
mandatur de appell. in 6. Franc. in c. paſtora-
108 *lis in princ. num. 9. ext. de appell.*
Tertio, quando tertius † appellat pro
ſuo intereſſe, quia tunc quomodocumq;
appellet, non ſolum tenetur exprimere
109 legitimam cauſam, † ſed etiam eam ſemi-
plene probare, antequam audiatur, *Franc.*
in c. vt debitus num. 25. ext. de appell. Felin
in c. quod ad conſultationem. num. 2. ext.
de re iudic. & ſi ſciuerit litem motam, &
110 ſententiam latam, † debet in cęteris ap-
pellare, eo modo, quo potuiſſet condem-
natus, *Felin. in c. ſuper extra de ſenten. & re*
Iud.
111 Quarto quando † appellatur à correctio-
112 ne, & quando appellatur † ab executione
Franc. in d. c. vt debitus num. 25. & latius
dicam infra.
In ſuprascriptis quinque caſibus requi-
113 ritur expreſſio † cauſæ, non ex eo quod
expreſſio cauſæ in illis ſit de formā appel-
lationis à diffinitiua, ſed ad hoc, vt
114 Iudex, qui pronunciauit † tenetur appel-
lationi deferre. *Franc. in cap. cum ſpeciale*
le §. porro ext. eodem tit.
Qui appellat ab interlocutoria, cum
iſta appellatio ſit odioſa, vt dicam infra
115 debet etiam de Iure Ciuili appellare in
ſcriptis, ſiue appellet in continenti, ſiue
ex interuallo, & tenetur tradere cedulam
116 appellationis *d. c. cordi de apppell. in. 6.*
Neque ſufficeret quod Notarius ſcri-
117 bat appellationem, † ſed requiritur tra-
ditio libelli appellationis in ſcriptis, a-
118 lias non haberetur in conſideratione, † di-
cereturque deſerta *Guidopap. deciſ. 212. &*
220. & Franc. vbi ſupra.
Immo ſi pluries appellaretur, ſemper
119 eſt tradenda † cedula appellationis, ne-
que ſufficeret appellare à grauamine, pro-
120 ut in cedula, alias tradita, † eam repeten-
do, *Rot. deciſ. 30. de appell. in antiq.*
Quia eſt ſpeciale in tertio adhærente
121 appellationi interpoſitæ, † vt poſſit repe-
tere cedulam alias datam, *Egid. concluſ.*
19. de appell. Veſtr. lib. 7. c. de appell. fol.
208.
Et ſufficit quęlibet ſcriptura, etiam
122 priuata † & abſque illis verbis, in ſcriptis
123 appellat; poſſetque probari per † teſtes,
ſi perderetur *Franc. in c. vt debitus, num.*
12.
124 Sed ſi eſſet probanda per † ſcripturam,
requiritur ſcriptura publica *Gemin. in d. c.*
cordi in princ. nec quoad validitatem ne-
125 ceſſe eſt, † quod coram Iudice legatur
dummodo ei porrigatur, *c. appellatio cum ibi*
not. de appell. in 6.
Appellatio tamen ab interlocutoria
126 interpoſita viua voce † deuolueret in pre-
iudicium appellantis; altera parte con-
ſentiente, etiamſi Iudex ei non deferat
Rot. deciſ. 51. de appell. in antiq.
Aduertendum eſt etiam, quod debet ex-
127 primi cauſa rationabilis † coram Iudice
à quo, quæ ſi eſſet vere probata, habere-
tur pro legitima, *c. vt debitus ext. de appell.*
Clem. appellanti de appell.
128 Neque ſufficit, quod exprimatur † ge-
neraliter, ſicut etiam appellatio generalis
non committeretur, *cap. 1. & 2. ex. de lib.*
obla. Franc. in d. c. vt debitus num. 17.
Prout neque ſufficit cauſam exprimere
129 per relationem ad acta, † ſed venit expri-
menda nominatim, cum non poſſit iuſti-
ficari in alia cauſa, quàm expreſſa, *Franc.*
in c. conſuluit num. 2. ex. eod.
Quinimò, etiamſi grauamen eſſet no-
130 torium; adhuc eſſet † ſpecificandum, niſi
appareat ex verbis ipſius ſētētię, *Frāc. in d.*
131 *c. vt debitus, num. 20.* quia † appellatio an-
te diffinitiuam, dicitur manifeſtè friuola,
quando non exprimitur grauamen, vel
cauſa, aut exprimitur falſa, & non legiti-
ma, aut pronunciatum fuit eam eſſe ille-
gitimā, ſi ab huiuſmodi pronuncia non
appelletur, *gloſ. in Clem. 1. in verbo manife-*
ſtè de dol. & cont.
Si tamen grauamen ex ſola Iuris allega-
tione, abſque alia facti probatione oſten-
132 di poſſint, † ſufficit illud exprimere per
relationem ad acta, tamquam reſultans
ex tenore ſententiæ, *Gemin. in c. 1. in princ.*
extra de offic. deleg.
Si appelletur à certo grauamine, quod
133 ex actis colligi poſſit, † nulla alia requiri-
tur expreſſio, *Rot. deciſ. 1. vt lit. pend. in nou.*
& eſt videndus etiam *Veſtr. lib. 3. ca. de ap-*
pellat. ab interlocut. fol. 72.
Sed ſi ad detegendam iniquitatem ſen-
134 tentiæ requiritur probatio facti, † debet
exprimi cauſa iniuſtitiæ, vt dictum eſt, in
quo pariter videndus eſt *Caſſad. deciſ. fin.*
de ſequeſtr. poſſ. & ſi tunc non exprimitur,
135 † ſufficit, quod exprimatur infra decem
136 dies: & ſi plures cauſæ exprimantur, † ſuf-
ficit quod vna probetur. *Franc. in d. c. vt*
debitus, num. 26. & ſeq.
Si narretur plura grauamina, Signatu-
137 ra reſcribere ſolet † ſuper vno tantum,
quod appellans eligere voluit.
Et Iudex delegatus non poterit cogno-
138 ſcere alia grauamina, † quam expreſſa, vt
vo-

voluit *Rota deciſ.2.de appell.in nou.*

Similiter non poterit cognoſcere ne-
139 gocium principale, niſi ei committatur, licet ſecus ſit in Iudice ordinario, *cap. vt debitus extra de appell.*

Et ſi eſſet talis, qui non poſſet adiri, niſi
140 per viam appellationis, † non poſſet, etiã de conſenſu partium, cognoſcere negociũ principale, non priùs cognito de viribus appellationis, *gloſ.& Gemin.in c.1. de for. comp.in 6.*

141 Nec prior Iudex interim deſinit eſſe Iudex, *Clem.appellanti de appell.*

Quinimò ſi committatur cauſa grauaminis, vna cum toto negocio principali,
142 non † poteſt cognoſci negocium principale, niſi in tribus caſibus.

Primo, ſi iuſtificetur grauamen, illo
143 enim non iuſtificato, † negocium principale redit ad primum Iudicem, *d.c. vt debitus ex.de appell.Egid.concluſ.419.*

Secundo, ſi accedat conſenſus partium:
144 & † tertio ſi ſententia habeat vim diffinitiuæ, & afferat grauamen irreparabile, *Rot.deciſ.12.de appell.in nou.Vant.d.c.de nullit. ex.eod.num.62.*

Negocium principale cenſetur com-
145 miſſum per illa verba, † vna cum ſuis incidentibus, dependentibus &c. etiam quod non adſint verba vna cum toto negocio principali, dummodo tamen ſit eiuſdem naturæ, *Egid. concluſ.619.Caſſad.deciſ.1.de cauſ. poſſeſs. & propriet.* Et hæc procedunt quando ſententia eſt merè interlocutoria; ſecùs dicendum, ſi habebit vim diffiniti-
146 uæ, † quia tunc quoad appellationem regulatur in omnibus, & per omnia prout in vere diffinitiua, *Franc. in d.c. vt debitus num. 16.& 25.*

Et ratio differentiæ inter appellationem ab interlocutoria, & à diffinitiua, di-
147 citur † eſſe, quia interlocutoria eſt odioſa, cum per eam derogetur iuriſdictioni ordinariæ, *d. Clemen. appellanti de appellat.*

Et hinc eſt etiam, quod ſi datur certa forma à Iure, vel à ſtatuto appellare vo-
148 lenti, † intelligitur de appellatione ab interlocutoria, non autem à diffinitiua *gloſ. & Gemin. in c.quamuis in verb. probabili de elect. in 6.*

Ideo olim non licebat appellare ante
149 diffinitiuam, † niſi cum conſilio Aduocati, de quo debebat conſtare Iudici, quia ſi appellatio detegebatur friuola, Aduo-
150 catus, & Procurator, † vel Procurator ſolus, ſi proceſſerat ſine Aduocato, condemnabantur in expenſis, neque poterat
151 impetrari † commiſſio ſuper articulo grauaminis, niſi habitis apoſtolis à Iudice à quo, vt cauetur in *Extrauag.Gregorij XI. de ord.Aduocat.in bullar.diuerſ.* Quæ tamen non fuit impreſſa in nouo bullario.

Hodie iſta indagatio eſt inutilis, quia nunquam committitur cauſa appellatio-
152 nis ab interlocutoria, † niſi habeat vim diffinitiuæ, & ſemper committitur vna cum toto negocio principali, ne continentiæ cauſarum diuidantur *l.nulla C. de Iud.Staſil.cap.12.fol.307.num.8.& c.18.fol. 327.* & mandat *Vrban. VIII. conſt.6. regul. Cancell.37.fol.19.tom.4.in bull.nouo*, & idẽ diſponitur *in reg.37.Cancel.edita per Inno-*
153 *cent.X.* & de ſtilo Curiæ, cauſa † remanet ſemper coram Iudice appellationis, etiam non iuſtificato grauamine, *Rot.deciſ.2. de appell.in nou.Staſil.d.c.1.18.fol.127.* & dicit *Veſtr.lib.3.c.de cauſar.deuol.fol.62.*

Et ſi ex aliqua iuſta cauſa peteretur Commiſſio ad Iudicem appellationis, vt omiſſo grauaminis articulo, procede-
154 ret in negocio principali, † reſcribitur cũ clauſula, conſtito de aſſertis, & refectis expenſis.

155 Auditores tamẽ † Rotæ ex vi Bullæ Innocentij, poſſunt voto Coauditorum procedere in negocio principali.

Et ea, quæ diximus ſupra de exprimendo grauamen in appellatione ab interlo-
156 cutoria, † procedũt etiam in appellatione ab exceſſu in exequendo, à quo datur appellatio, vt infra videbimus & tunc appellans ratione exceſſus, debet exprimere talem exceſſum in appellatione, & in commiſſione.

Quia verò non præſumitur exceſſus,
157 niſi de eo doceatur, † ideò neceſſe eſt, quod exprimatur, & ratio eſt, quia in materia, in qua appellatio prohibetur, niſi exprimatur cauſa grauaminis, appella-
158 tio † non debet admitti; nec minus committi cauſa appellationis, nec inhiberi, vt dicunt *Abb.& Felin.in c.quoad conſultationem ex.de ſenten.& re iud. Rot.dec.45. de appell. in nou.*

Expreſſio tamen exceſſus non eſt neceſ-
159 ſe quod fiat in ſpecie, ſed ſufficit ſi exprimatur in genere, & tunc ratione incerti-
160 tudinis, ſuſpenditur † executio in totum; ſed ſi exprimeretur in ſpecie, ſuſpendere-
161 tur tantum, quantum caperet † exceſſus ab appellante expreſſus, *Abb.in d.cap.quod ad conſultationem.*

Igitur à quacumque ſententia interponatur appellatio in ſcriptis, ſiue ſit interlocutoria, ſiuè diffinitiua, eſt exprimendũ
162 nomen † Iudicis à quo, Iudicis ad quem, & appellantis, & appellati, & adhuc eſt exprimenda res ſuper qua fuit pronunciatum, *l.1.§.fin.ff.de appell.*

163 Nomen Iudicis ad quem † debet eſſe
certum, *cap. ad hoc extra de reſcript. c. pro-
pter, & c.ab eo, §.forma 2.q.6.* Ideo ſi quis
appellet ſimpliciter, vel appellet ad Iudi-
cem competentem, vel ad maiorem Iudi-
cem, vel alternatiuè ad plures Iudices, li-
164 cet † de Iure ciuili forſan talis appellatio
ſuſtineatur, quia cum non poſſit appella-
ri omiſſo medio, præſumitur appellatum
165 ad immediatum Superiorem, iuxta *tex.in
l.Imperatores ff.de appell.* Tamen de Iure
Canonico cum poſſit appellari non ſo-
lum ad Papam, ſed ad Legatum, & Pa-
166 triarcham, ratione incertitudinis, † vide-
tur non poſſe ſuſtineri, præcipuè, ſi infra
tempus conceſſum ad appellandum non
declaretur nomen Iudicis ad quem, vel
niſi concurrat aliqua probabilis dubita-
tio Iuris, vel facti, ad quem eſſet appel-
landum, de quo videndus eſt *Franc.in d.c.
dilecti num.16.& ſeq.de appell.* & quod di-
xi *in artic.ad quem appellan. ſit*. In reſcri-
pto verò ſuper commiſſione appellatio-
167 nis † non requiritur, quod exprimatur
nomen Iudicis à quo, *c.oblatæ, vbi Franc.
168 extra de appell.* Et generaliter † quid conti-
nere debeat cedula appellationis, vidēdus
eſt idem *Franc.extra de appell.num.3.*

Debet quoq; appellatio de Iure inter-
169 poni coram Iudice, à quo fuit lata ſen-
tentia pro tribunali ſedente, ſecundum
l.omnem. C. quando prouocar.non eſt neceſs.
Dummodo poſſit haberi illius copia, &
niſi iuſtus metus excuſet *cap.biduum 2.q.6.
c.vt debitus c.penult.extra de appell. Imol.in
Clem.cauſam.num.25. de elect.*

Nihilominus propter fauorem appel-
lationis, ſi interponatur extra Tribunal,
170 in domo † Iudicis, abſque citatione par-
tis, valet, etſi Iudex à quo abſentat ſe à
loco Iudicij, vel eius copia non poſſit ha-
171 beri, poteſt appellari † coram Iudice ad
quem, vel coram honeſta perſona, aut co-
ram Notario à quo petuntur apoſtoli, cū
proteſtatione, abſentiæ Iudicis. Si adſit
172 iuſtus metus Iudicis, † poteſt appellari
coram Notario, vel honeſtis perſonis, cū
proteſtatione metus, *c.ſi iuſtus metus extr.
de appell.Guidopap.deciſ.436.q.56.*

173 Et hic metus ſufficit † vndecumque
cauſetur, facto Iudicis, ſiue aduerſarij,
ſiue culpa propria, aut ratione ſtatuti
id prohibeatur, dummodo ſit iuſtus, &
probabilis; *Franc. in d.cap.ſi iuſtus me-
tus, in princ.vſque ad nu.13.* vbi docet quo-
174 modo dicatur iſte metus, & † quomodo
appellatio ſuper eo debeat interponi, &
175 latiſſimè *n.17.* an, & quādo appellatio in-
terpoſita in abſentia Iudicis ſuſtineatur.

Imò in omnibus cauſis prædictis de ſty-
176 lo Curiæ, † poteſt appellans proſequi ap-
pellationem, *Rot.deciſ.50.de appell. in non.*
177 Neque † tenetur probare abſentiam, vel
impedimentum Iudicis. *Caſſad.deciſ.3.4.
& 8.de appell.Veſtr.d.c.de appell.fol.28.*

Si fiat diligentia de reperiendo Iudicē
in domo ſua, licet non appelletur coram
Notario, dummodo ei detur cedula ap-
178 pellationis, † non dicetur appellatio de-
ſerta *Put.dec.16.de appell.*

Sed aduertendum eſt, quod licet appel-
latio interpoſita modo ſupradicto va-
179 leat, non ſuſpenditur tamen iuriſdictio
Iudicis à quo, niſi appellatio ei intime-
tur: ſicut etiā ſi plures Iudices, vel arbitri
180 pronunciauerūt, † valet appellatio inter-
poſita coram maiori parte ipſorum, ſed
181 non reuocarentur attentata, niſi appella-
tio, dilatio, & termini præfixio Iudicum
intimata fuiſſet parti, vel eius Procurato-
ri, aut aliunde ſciuiſſent, *Clem.1.vbi Card.
in princ.& num.19.de appell.*

182 Similiter appellans, † debet etiam ab
interlocutoria, & grauamine, ſæpè, ſæ-
pius, congruis tamen loco, & tempore, pe-
tere apoſtolos, *cap.ab eo, & d.cap.cordi, vbi
gloſ.in verbo interlocutoria dē appell.in 6.Cle-
men.quamuis eod.tit.* licet aliàs fuerit du-
183 bitatum, † an appellans à diffinitiua te-
neatur reddire pro apoſtolis, vt per *Ge-
min.in d.c.ab eo in fin.Rot.deciſ.50.de appell.
in nou.*

184 Sufficit tamen de ſtylo, † prout etiam
de Iure, ſemel eos petere, dummodo in ce-
dula adſit clauſula 1.2.& 3. *d.Clem.quam-
uis, & Veſtr.lib.7.c.de appell.fol.208.*

Si ſimpliciter appellatur, & Iudex dat
185 Apoſtolos, tenet appellatio ſecundùm
aliquorum opinionem. Si etiam Ruſti-
cus appellabit, & qui neſciret petere apo-
186 ſtolos, parcendum † eſt eius ignorantiæ, &
valebit appellātio, *Guidopap.deciſ.436.nu.*
187 23. & latè † de huiuſmodi materia, quādo
noceat apoſtolos non petere, eſt viden-
dus *Caſſad.de appell.*

Et ſi appellans ſemel redierit, & Iudi-
cem non inuenerit, non tenetur amplius
redire, & poteſt ſic vt ſupra diximus de
appellatione, eos petere coram egregia
188 perſona, † neque tenetur probare impe-
dimentum Iudicis, *Caſſad.d.deciſ.8.*

Sicut ſi ob iuſtum metum, timeat redi-
189 re pro apoſtolis, † ſufficit intra tempus
redeundi proteſtari eodem modo, quo
ſufficeret, etiam appellare volenti, *cap. ſi
iuſtus metus extra de appell.l.2. ff. de his quæ
vi, vel met.cauſ.Gemin.in d.c.ab eo, §.illud in
princ.*

Si ante petitionem apoſtolorum adea-
190 tur Iudex ad quem, † an proceſſus factus
per

Digitized by Google

per eum teneat, videndus *ibidem d. Gemin.*

191 Et quia diuerſimodè † reſpondet Iudex
192 de apoſtolis, vt dicam infra, † datque aliquando terminum Iuris loco Apoſtolorum, ſi poſt datum dictum terminum, quando pars in termino redit pro Apo-
193 ſtolis, dat alium terminum Iuris, † pars non tenetur amplius redire, quia de ſtilo Curiæ cenſetur deruliſſe appellationi, po-
194 teſtque † appellans illam proſequi, & cauſam committere, vt dicemus pariter infra.

Signatura, quando poſt appellationem à diffinitiua fuit datus terminus Iuris, ſeu quæuis alia reſponſio, loco Apoſtolorum abſq; eo quod redeatur pro Apoſtolis,
195 † ſolet committere cauſam, addita clauſula, attento quod à diffinitiua; quia tunc, etſi Iudex non deferat, ius ipſum defert, niſi ex lectura commiſſionis appareat, cauſam non eſſe appellabilem, ut credendum eſt *Veſtrio d. fol.* 208.

De tempore petendi Apoſtolos, & reliquis ad huiuſmodi materiam pertinen-
196 tibus, † videbimus inferius.

197 Appellatio † poteſt etiam interponi die feriato, *l. 1. vbi gloſ. & DD. Cod. de fer. gloſ. in c. appellatio de appell. in 6. Felin. in ca. ſignificauerunt ex. de Iudic.*

Hæc autem procedunt in Curia; quia
198 in partibus Reus † appellans in criminalibus ab Epiſcopo, vel alio Iudice, debet ex decretis *Conc. Trident.* acta primæ in-
199 ſtantiæ petere, & † Iudex à quo intra menſem exhibere, & deinde coram Iudice ap-
200 pellationis producere. Iudex † enim iſte non viſis actis, dummodo Iudex à quo illa tradere non recuſauerit, cauſam terminare non poteſt, vt cauetur apud *d. Concil. Trid. ſeſſ. 13. c. 3. de reform.*

Appellatio in ciuilibus interpoſita in partibus, ſi non interponatur in præſentia
201 appellati, † non deuoluit cauſam, niſi ei intimetur, *Clem. 1. de Iud. Caſſad. deciſ. 1. de*
202 *appell.* Quo caſu intimatio habet vim citationis, *Rot. deciſ. 1. de elect. in nou.* Sufficit-
203 que † intimare, ſi cauſa ſit beneficialis, in Cathedrali, & beneficio litigioſo, dummodo perſonalem reſidentiam requirat, *Rot. deciſ. 7. de appell. in nou.* & poteſt per
204 quemcumque etiam non Procuratorem fieri huiuſmodi intimatio, *Rot. dec. 18. eod. tit.*

205 Si intimatio minus legitimè fiat † datur quandoque commiſſio ſanatoria cum clauſula, dummodo deuenerit ad appellantis notitiam, *Veſtr. lib. 3. c. de cauſ. deuol.*
206 *fol. 62. & ſeq.* † vbi quæ ſint ſeruanda, vt intimatio rectè fiat, & cauſa deuoluatur,
207 quia non † deuoluitur à quacumque ſententia appellabili, niſi ſeruetur forma ſupra tradita, *Rota deciſ. 54. de appell. in nou.* vel appellationi deferatur, vt dicam inferius. Vltra dicta ibi in *d. Clem. eam.* videndus eſt *Caſſad. deciſ. 1. de appell. & Vant. de nullit. cap. de nullit. ex defect. iuriſd. ordin. num.* 88.

Quando appellans, & appellatus vigo-
208 re appellationis interpoſitæ, poſſit contra abſentem procedere per contradictas, præter ea quæ dixi titulo de contradictis, & alibi, videndus eſt *Vant. loco cit.*

209 Quomodocumque appelletur, † debet appellari à grauamine illato, non infe-
210 rendo; nullo enim caſu poteſt recedi † à Iudicio, antequam interuenerit grauamen *c. vt debitus, vbi Franc. num. 9. ex. de appell. Rot. deciſ. 32. de appell. in antiq.*

211 Et hoc procederet, ſi appellaretur conditionaliter, ſi ſcilicet Iudex illum grauabit, quia huiuſmodi appellatio conditionalis eſt prohibita per *c. dilecto, vbi Innoc. & Abb. in princ. extra de appellat.* exceptis quatuor infraſcriptis caſibus, videlicet.

212 Primo, quando grauamen † eſſet irreparabile per appellationem ſubſequẽtem, vt ſi appelletur à tortura.

213 Secundo, quando grauamen † futurum trahit originem à grauamine iam illato, dummodo exprimatur tale quid, ex quo inſurgat grauamen de præſenti.

214 Tertio, quando grauamen † eſſet iam comminatum. His enim tribus caſibus licet appellare à grauamine de futuro, *Franc. d. num. 9. in fine.*

Quarto limitandum eſt illud quod di-
215 xi de appellatione conditionali, † vt non procedat de ſtilo Curiæ; quia cum Iudices hic ſoleant quaſi ſemper pronunciare
216 prout in cedula, vel habere † terminum pro ſeruato, labanturque multoties decẽ dies, & pronuncietur in vltimo momento decimi, antequam aperiatur cedula, vel declaretur terminus; & quia publicantur ſub illa die, qua fuit pronunciatum prout in cedula, vel habitus terminus pro ſeruato; receptum vſu fuit, quod partes
217 poſſint conditionaliter appellare cum clauſula, quatenus contra: & iſto caſu nõ cenſetur appellatum, niſi feratur ſenten-
218 tia condemnatoria, † neque iſta appellatio prodeſt appellato, *Abb. & Franc. in ca. ſi duobus extra de appell. Veſtr. lib. 7. c. de appell. fol.* 208. *& c. de temp. & fatal. appell. fol.* 233.

Prædicta omnia procedunt in appella-
219 tione † iudiciali, non autem quando appellatur extraiudicialiter: de quo dixi ſu-
220 pra, & hæc extraiudicialis † interponitur

can-

Digitized by Google

cauſa adhuc non cepta, vt à ſpoliatione
priuatorum,& ſimilibus:& differt in mul-
221 tis † ab appellatione iudiciali: & ſcriptu-
ra iſtius appellationis debet eſſe publica,
c.vt circa,vbi Gem in.de elect.in 6. Quod ſe-
cus eſt in iudiciali, vt dixi, quia ſufficit
priuata.
222 Poteſt extraiudicialiter appellari† à fu-
turo grauamine,non nominatis perſonis,
c.bonæ,c.cum nobis vbi DD.extra de appell. Rot.decif.32.de appell. in antiq. Secus in iu-
diciali, vt pariter diximus.
223 Item huiuſmodi appellatio † non in-
ducit litis pendentiam, prout facit iudi-
cialis, *Rot.decif.69.de appell.in antiq.Caſſad. decif. 1. eodem tit. & dicam infra cap. de attent.*
224 Differunt etiam in alijs, vt latè dicunt
DD.in c.Romana,& ca. bonæ,extra de appell. in c.dilecto extra de except.in c.cum I; & A, ex.de ſent.& re iudic.Veſtr. lib.3. c.de appell. extraiud.fol.66.
Debet autem appellans extraindiciali-
225 ter vti modis,†quibus vtitur appellans in
iudicio ab Interlocutoria, & exprimere
omnes cauſas in appellatione, & iurare
ſe credere eas eſſe veras, neq; poteſt alias
226 † præter expreſſas proſequi, niſi de nouo
emergant, vel de nouo ad eius notitiam
227 deueniant: † de quo tamen ſtatur eius iu-
ramento, *ca.vt circa §.1.vbi Gemin.de elec. in 6.*dicit tamen *Franc.in c.bonæ,num.4.ex. de appell.* Quod ſi appellatio fiat ex iuſta,
vel ſaltem ex probabili cauſa,valet etiam
228 ſi ſit generalis, & appellerur à futuro gra-
uamine; dummodo ſubſequatur; quia eo
229 ſubſecuto † præſumitur appellantem ha-
buiſſe iuſtam cauſam appellandi, & illa
230 generalitas tunc † reducitur ad ſpeciem:
& debet etiam interponi ad præſentiam
231 appellati, vel intra menſem ei ſaltem in-
timari facere per Procuratorem, *Rot.decif. 3.de appell.in antiq. Caſſad. decif.fin. eod.tit.*
licet ſecus eueniat in iudiciali.
De huiuſmodi appellatione quãdo in-
232 terponi, & intimari debeat, quos effectus
operetur, quando reuocentur attentata
233 poſt eam, in quibus differat † à iudiciali,
quomodo deſeratur, & reliqua ſpectantia
ad huiuſmodi materiã, poſt *Imol. & Card. in Clem. cauſam de elect.* docebit *Franc. in d.c.bonæ,num.17.vſque ad fin.*
Qualiſcumque igitur ſit cauſa graua-
minis, ad illud ſemper eſt aduertendum,
quod ſemper prius eſt appellandum ante-
234 quam cauſa cõmittatur: quia numquam
committitur cauſa appellationis inter-
235 ponendæ, † ſed tantum interpoſitæ, quia
236 reſcriptum non trahitur † ad futuras lites
c.fin.ex.de reſcript.

Et ſi probaretur tempore impetratio-
nis Commiſſionis non fuiſſe interpoſitam
237 apqellationem, † Commiſſio de Iure eſſet
nulla: ſi tamen eadem die, & hora repe-
riatur interpoſita appellatio,& commiſſa
cauſa appellationis, dummodo vtrumq;
factum fuerit, ſuſtinetur, & in Curia po-
238 ſtea appellatio præſumitur preceſſiſſe,
quia præſumitur priùs actus appellatio-
239 nis † factus, ex eo quia prius fieri debuit,
*Alex.conſ.81.vol.3.conſ.112.vol.5.*ſecus ta-
men dicitur extra Cur. *Rot.dec.2.de except. in nou.Stafil.c.19.fol.335.num.8.& 9.Gomeſ.in d.Compend.ſignat.fol.161.col.2.Vant. in tract.de nullit.c.1.num.26.fol.6.*
Cui autem in cauſa appellationis regu-
240 lariter incũbat onus † probandi, tũ circa
merita cauſæ,quam quod appellatio fue-
rit rectè interpoſita, videndus eſt *Guido-pap.dec.436.*
In quo ſemper notandum eſt,quod ap-
pellans à ſententia nulla,quamuis probet
241 notoriam nullitatem, † tamen ſuccumbet
in cauſa appellationis, niſi iuſtificet ap-
pellationem, probando eam fuiſſe legiti-
me interpoſitam, *Franc.in c.dilecto num.4. ex.de appell.*

Infra quæ tempora ſit appellandum.

Artic. V.

242 *Appellatio infra duos dies antiquitus fieri debebat.*
243 *Appellatio hodie fieri poteſt infra decem dies.*
244 *Ampliatur ſiue iudicialiter,ſiue extraiudicialiter appelletur, dummodo adſit ſcientia grauaminis.*
245 *Appellationem proſequi debet actor infra decem dies.*
246 *Tertius ſciens litem,& ſententiam,infra quod tempus appellare debeat pro ſuo intereſſe. & num. 110.*
247 *Tertius ignorans litem, & ſententiam quando appellare poteſt pro ſuo intereſſe.*
248 *Reductio Laudi ad arbitrium boni viri poteſt peti vſque ad 30. annos.*
249 *Terminus decem dierum ad appell.an computetur à die latæ ſententiæ,*
250 *Appellatio à cenſuris an detur etiam poſt decem dies.*
251 *Terminus ad appell.computatur à diẽ ſententiæ datæ contra Procuratorem, vel verum contumacem.*
252 *Terminus ad appell.ficto contumaci quando currere incipiat.*
253 *Contumax verus, vel fictus quis dicatur, & quando illi currat tempus ad appell. & nu. 251. & 252.*

Con-

254 *Contumax ſcienter probatus an audiretur per decem dies latæ ſententiæ.*

256 *Terminus appellandi hæredi quando incipiat currere.*

256 *Terminus ad proſequendam appellationem hæredi quando currere incipiat.*

257 *Tempus hæredi non currit, niſi adita hæreditate.*

258 *Terminus ad appell. currit ſcienti non ſimpliciter ſententiam latam, ſed latam contra ſe.*

259 *Terminus ad appell. currit intimato etiam domi poſt decem dies.*

260 *Commiſſio appellationis à die habitæ notitiæ quomodo ſiguetur.*

Appellatio non admittitur probata ante terminum ad appell. ibid.

261 *Terminus ad appellandum ſemper durat durante grauamine.*

262 *Appellatio à tortura, vel captura datur.*

263 *Terminus ad appell. à tortura, vel captura an labatur per decem dies.*

264 *Appellatio an, & quando interponi poſſit ab eo, qui fuit denuo citatus poſt decem dies.*

265 Appellatio litiganti contra excommunicatum, vel bannitum an ſemper detur poſt decem dies.

266 *Appellatio an ſemper detur ad impediendos actus futuros, quaſi ex nouo grauamine.*

267 *Appellatio ab omiſſione Iudicis an detur, & ponitur exemplum. Vide 352.*

268 *Appellatio etiam poſt decem dies datur contra Iudicem recuſantem facere quod debet.*

269 *Appellatio eſſe debet à grauamine de præſenti, & non de futuro. 209. 228. 263. & 533.*

270 *Appellans à carceratione quomodo appellare debeat ne obſtent decem dies.*

271 Appellatio poſt decem dies prohibetur quando iudex pronunciauit non adeſſe grauamen.

272 *Appellare nequit Dominus poſt decem dies à ſententia contra ſuum Procuratorem non appellantem lata.*

273 *Reſtitutio ad appell. Domino cauſæ an conceda tur, & quomodo.*

274 *Procuratoris negligentia poteſt obeſſe Domino cauſæ.*

275 *Reſtitutio ad appellandum non competit Domino, quando Procurator eſt ſoluendo.*

276 *Reſtitutio ad appell. in curia de ſtilo nunquam datur, & quare.*

277 *Terminus decem dierum ad appell. quomodo currat de iure.*

278 *Termini dies non computantur in termino excep. appell.*

279 *Termini dies quando computentur in termino, vel non.*

280 *Appellans decima die debet exprimere horam, vt probet appellationē in tempore factam.*

281 *Appellatio valet in Curia etiam elapſo momento die appellationis.*

282 *Terminus decem dierum ad appell. non poteſt prorogari à Iudice, neque partium conſenſu.*

283 *Limitatur ſi concurreret vrgentiſſima cauſa.*

284 *Terminus decem dierum ad appell. non ſuſpenditur per compromiſſum.*

Compromiſſum an ſuſpendat curſum fatalium.

285 *Apoſtoli ſunt petendi poſt appellationem, & infra quod tempus.*

286 *Terminus peten. apoſt. an à die ſcientiæ, vel ſententiæ ſit.*

287 *Terminus peten. apoſt. aliqui indiſtinctè voluerunt à die ſententiæ.*

288 *Terminus petend. apoſt. in Curia quinam ſeruetur.*

289 *Terminus petend. apoſt. currit de momento ad momentum.*

290 Appellans debet redire pro apoſtolis intra triginta dies dato termino iuris, & interim quandocunque. & 321. & 324.

291 Appellans quando debeat comparere pro apoſtolis, ſi fuit dictum in termino iuris. & 321.

292 Appellans renunciaſſe cenſetur, niſi pro apoſtolis redierit.

293 *Apoſtolos non petenti quando noceat remiſſiuè.*

294 *Innouari nihil poteſt pendente termino ad reſpondendum de apoſtolis. & 322.*

295 Commiſſio appell. obtenta nihil ſuffragatur, niſi elapſo termino ad reſpond. de apoſtolis.

296 *Iudex requiſitus tenetur apoſtolos tradere.*

297 *Iudex facit proceſſum nullum, niſi tempore tradendi apoſtolos reuocauerit grauamen.*

298 *Iudex, reuocato grauamine, etiam non traditis apoſtolis, an poſſit in cauſa procedere.*

299 *Proceſſus factus pend. term. ad reſp. de apoſt. ſuſtinetur à Rota Romana.*

300 Ampliatur etiamſi appellatio eſſet fruſtratoria, debita tamen forma ſeruata.

301 *Iudex appellationi deferens, an poſſit taxare expenſ. ſibi reſeruatas.*

302 *Iudex cenſetur deferre, ſi appelletur tempore debito, & per legitimam perſonam à diffinitiua.*

303 *Iudex non cenſetur defferre, niſi in caſu prædicto, etiamſi det reuerentiales.*

304 *Appellatio quando ſit intra decem dies committenda, ne dicatur deſerta.*

305 *Appellans à deſertione cauſæ quando excuſari poſſit. & num. ſeqq.*

306 *Diligentia adhibita ne appellatio deſeratur, eſt probanda.*

307 Appellanti diligentia ſuffragatur quando fuerunt dati reuerentiales.

308 Appellanti diligentia non ſuffragatur dato termino iuris, & quare.

309 Appellans debet redire pro apoſt. aut commiſſio-

ſionem impetrare cum clanſula, ita quod &c.

310 *Commiſſio aa impetrari poſſit pendente termino apoſtolorum.*

311 *Apoſtoli refutatorij quinam dicantur.*

312 *Iudex datis refutatorijs procedit non obſtante appellatione.*

313 *Apoſtoli teſtimoniales quinam dicantur.*

314 *Appellans cum teſtimonialibus habet annum ad committendam cauſam.*

315 *Apoſtoli conuentionales quinam dicantur.*

316 *Appellatio conuentionalis quid, & qnos effectus operetur.*

317 *Appellationi an tacitè poſſit deſerri, & quomodo.*

318 *Ampliatur etiamſi Procurator non acceptet niſi quatenus ſit denoluta.*

319 *Terminus iuris quid ſit, & ad quid detur.*

320 *Iudices in Curia ſolent pronunciare prout in cedula. & 216.*

321 *Appellans ſi habeat terminum iuris, debet redire pro apoſtolis intra triginta dies. & nu. 290.*

322 *Appellans pendente termino redeundi pro apoſtolis nihil poteſt innouare. & 294.*

323 *Appellans non poteſt redire pro apoſtolis niſi vltima die termini. & 291.*

324 *Limitatur ſi in termino detur clauſula & interim quandocumque. & 290.*

325 *Appellans ſi poſt terminum iuris habeat alium ſimilem nō tenetur redirepro apoſtolis.& 193.*

326 *Iudex aſſignans ſecundum terminum iuris, cenſetur appellationi detuliſſe. & 192.*

327 *Appellans debet probare non ſolum appellationem, ſed etiam eſſe in tempore factam.*

328 *Appellantis iuramento ſuper tempore appellationis non eſt ſtandum.*

329 *Appellantis iuramento ſtatur ſuper proſecutione appellationis.*

330 *Terminus ad proſequendam appellationem quis, & an poſſit abbreuiari, & prorogari.*

331 *Appellatus an, & quando poſſit præuenire annum datum appellanti, cauſam committendo.*

QVoad quartum, infra quæ tempora ſit appellandum, & committenda cauſa appellationis; ſciēdum eſt, quod an-
242 tiquitus † debebat appellari infra duos dies à die latæ ſententiæ, *l.eos* §. *ſin autem C.de appell.*

243 Hodie vero ſufficit † infra decem dies *Auth.hodie C.de appell.l.1.§.quod in ſententia*
244 *ff.quan.appellan.* vt † ſiue appelletur in iudicio, ſiue ab actibus extraiudicialiter geſtis, dummodo appellans ſciuerit ſe grauatum *c.concertationi vbi gloſ. & Gemin. in verb. ſciuerit.de appell.in 6.*

Et ſi quis vellet adherere appellationi
245 interpoſitæ, † debet intra decem dies id facere. *Rot. deciſ.51.in fin.de appell.in antiq. Franc. in cap. cum ſit Romana, extra eodem tit.*

Si tertius vult appellare pro ſuo intereſſe, ſi ſciuit litem motam, & fuiſſe latam
246 ſententiam, debet appellare infra tempus, quo partes appellare potuiſſent; ſi vero
247 ignorauit, † poteſt quandocumque appellare, dummodo appellatio ipſi proſit ad plenam victoriam, alias ſecus. *Felin.in c.cum ſuper ex.de ſent.& re ind.*

Reductio laudi ad arbitrium boni viri
248 poteſt † peti vique ad 30. annos, *Bartol. in l.ſi ſocietatem* §.*arbitrorum ff.pro ſoc.DD. in cap. Quintauallis extra de iur. iur. Afflict. deciſ. 132.*

Iſti decem dies conceſſi aa appellan-
249 dum, computantur † à die latæ ſententiæ, etiam ſi ſit conditionalis, non tamen conditionis exiſtentis, etiam contra Dominum, quamuis ſententia ſit lata contra Procuratorem *l. 1. §. biduum ff. quando appell.ſit & cap.biduum 2. q.6.* & vtrobique *gloſ.& DD.& Franc.in c. Nicolao num. 19. de appell.*

Hoc non procedit in ſententia excommunicationis, & aliarum cenſurarum, à qua eſt permiſſa appellatio, etiam poſt
250 decem dies à die latæ ſententiæ, dummodo appelletur ante aduentum cōditionis, *c.preterea 2.vbi Fran.ex.de appell. deciſ.* Pe*demon.146.& latè Veſtr.lib.7.c.de appell.fol. fol.217.verſ.ſed maius dubium.*

Et hoc militat quando ſententia fertur contra Procuratorem, vel vere contuma-
251 cem, † qualis eſt ille, qui fuit citatus perſonaliter, *Bart.in l 1.C.de relat.*

Si feratur contra fictum contumacem,
252 qualis eſt ille, qui fuit citatus domi, vel per edictum, iux. *Clem. primum de dol. & contum.* Supradicti decem dies computantur à die habitæ notitiæ, *d.§.biduum, ac c. biduum, Rot.deciſ.2.& 16. de dol. & cont.in non. Felin.in c. quod ad conſultationem, ex. de*
253 *ſent. & re iud.* vbi latè declarat † quis in propoſito dicatur verus, vel fictus contumax.

Si citatus per edictum procuraſſet ſe non poſſe citari, & expreſsè conſtaret de
254 ipſius ſcientia, & contemptu, fortaſſe † nō audiretur, niſi infra decem dies à die latę ſententiæ, *Felin.in c.quoniam frequenter ex. vt lit. non conteſt.*

255 Pari modo non labitur hoc tempus hæredi, niſi à die ſcientiæ, & habitæ notitiæ: & idem dicendum eſt de hæreditate iacente, vel pendente termino ad deliberan-
256 dum: & † hoc procedit, ſiue in appellando, ſiue in proſequendo appellationem à defunto interpoſitam, *l. fin.Cod. ſi pend. appell.*

Digitized by Google

257 *appell.* quia requiritur † aditio hæreditatis, ad hoc, vt tempus currat, *Franc. in c. ex ratione nu.43.ex.de appell.*

In vtroque autem caſu ſupradicta notitia non ſolum debet eſſe de ſententia la-
258 ta, † ſed etiam, quod fuerit lata contra ſe, niſi fuiſſet intimata parti, etiam domi,
259 quia † tunc currunt decem dies à die intimationis. *Felin. in d. cap. quoniam frequenter.*

Et ideo quando petitur committi cauſam appellationis à die habitę notitię, cō-
260 miſſio debet ſignari cum clauſula prout de Iure, & ratio eſt, quia ſi probaretur notitia anterior, non liceret appellare.

Si ſententia, vel grauamen habent cauſam ſucceſſiuam, & permanentem, ac etiã
261 interpolatam, durante grauamine † dd. decem dies numquam currunt, & ſemper poteſt appellari, *Franc. in c. ſuper eo ex. de appell. Imol. in Clem. cauſam num.51. de elect. Felin. in d. c. quod ad conſultationem. Veſtr. lib.7. cap. de appell. fol.*108.

Et ideo cum à tortura, vel captura de-
262 tur † appellatio, vt infra dicam in articulo, In quibus caſibus non licet appellare; & habeant cauſam continuam, & tractum ſucceſſiuum; poterit ſemper durante gra-
263 uamine ab eis appellari, † non obſtante lapſu decem dierum, vt *Bald. in l. ſi Clericus, C. de Epiſ. audien. Franc. in d. c. ſuper eo, num.*4. Et ſi non comparuit, neque appoſuit, aut excepit de loco, aut tempore:
264 Attamen † ſi denuò citetur, poteſt opponere, & appellare, quia tot dicuntur inferri grauamina, quot ſunt citationes, *cap. ex parte tua.* vbi notat *Franc. num.5. ex. de appell.*

Idem dicendum de perſona, vt puta ſi ſcienter litigaui per duos, vel tres actus cum bannito, vel excommunicato, & non
265 excepi; poſſum † ſemper excipere, quia quoties nominatur bannitus, vel excommunicatus, toties ſuccedit grauamen appellabile, ea potiſſimum ratione, quia quando cauſa grauaminis habet cauſam ſucceſſiuam, non conſummatur neq; finitur Ius excipiendi per actus præteritos,
266 neque per litem conteſtatatam; † ſed poteſt ſemper excipi ad impediendos actus futuros, quaſi ex nouo grauamine, & iſta ratione poteſt ſemper appellari, vt per *Franc. ibidem num.78.*

Idem euenit, quando petitur à Iudice, vt aliquid faciat, quod facere debet, & ille tardat, vel negligit in faciendo, & pec-
267 cat in omittendo, † quia datur appellatio ab huiuſmodi omiſſione. Exemplum in eo, qui petit, quod teſtes interrogentur ſecundum formam interrogatoriorũ,

& Iudex omittit, vel recuſat id facere:
268 tunc † datur appellatio, neque currunt decem dies ad appellandum; ſed ſemper poteſt appellare, *Franc. in c. cum ceſſante n. 33. extra de appell.*

Aduerti tamen debet, quod appellatio
269 eſſe † debet à grauamine de præſenti, non de præterito, vt ſi appelletur à carceratio-
270 ne, vel præcepto de carcerando, † debet appellari à præſenti carceratione; & præcepto, alias obſtarent decem dies dati ad appellandum.

Procedunt etiam premiſſa, dummodo Iudex non pronunciauerit grauamen nõ adeſſe, vt puta locum tutum, tempus idoneum, bene carceratum, rectè, ritè exa-
271 minatum, & ſimilia, † quia tunc debet appellari intra decem dies à die latæ ſententiæ, articulus tranſit in Iudicatum, & prohibetur appellatio, *Franc. in d. c. ex parte, & in d c. cum ceſſante num.33.*

Si pari modo feratur ſententia contra
272 Procuratorem non appellantem, † quamuis Dominus non poſſit appellare poſt decem dies à die latæ ſententiæ, ſi Procurator ſit verus contumax, vel à die habitæ notitiæ ipſius Procuratoris, ſi eſt fictus contumax, vt per *Felin. in d. c. quod ad con-*
273 *ſultationem*, † debet tamen ipſe Dominus reſtitui ad appellandum, ſi id petat intra decem dies à die habitæ notitiæ, per ipſum, *gloſ. fin. in l. 1. ff. quando appell. ſit, in l.*
274 *eleganter §. ſi dolo, ff. de dol. mal.* quia alias contra Ius negligentia Procuratoris obeſſet Domino, *Felin. in c. 1. ex. vt lit. non conteſt. Alex. conſ.95. lib.2. Rot. deciſ.35. de appell. in nou. Staſil. c.13. fol. 310. à num. 10.* Dummodo Procurator non ſit ſoluendo,
275 quia ſi eſt † ſoluẽdo, nulla competit reſtitutio, cum poſſit agere contra Procuratorem, *d. §. ſi dolo, Franc. in c. ex ratione ex. de appell.*

In Curia Romana ſeruatur cõtrarium,
276 neque † datur reſtitutio, etiamſi Procurator non ſit ſoluendo, quia cum cauſæ vt plurimum tractẽtur per Procuratores, per hanc viam paſſim executiones impedirentur, *Caſſad. deciſ.5. de appell. Veſtr. lib. 7. c. de appell. fol.108.*

Currit tamen de iure hoc tempus de-
277 cem dierum † de momento ad momentũ. *l.1.§. dies, iuncta gloſ. in verb. ſubtraxiſſe, ff. quando appell. ſit, d. §. biduum c. biduum, & c. quod ad conſultationem, Imol. poſt gloſ. in Clemen. cauſam de elect.*

278 Et eſt ſpeciale in appellatione, † quia alias dies termini non computatur in termino, *gloſ. in c. 1. in princ. in verb. proponitur de reſt. ſpoliat. in 6.*

Ratio contrarij in appellatione dicitur

279 eſſe, quia † dies termini non computatur
in termino, quando terminus ſtatuitur à
die; ſecus vero quando ſtatuitur ab actu,
vt in caſu noſtro à prolatione ſententiæ,
Gemin.in d.c.1.

280 Ideirco appellans decima die debet ap-
ponere horam, alias non probatur eum
appellaſſe in tempore, *Felin.in d.c.quod ad
conſultationem.*

De ſtilo noſtrę Curię, etiam elapſo mo-
281 mento† poteſt appellari, dummodo in die
momenti appelletur, & Rota admittit hu-
iuſmodi appellationem tamquam validã
vigore Innocentianæ, *Veſtr. d. c. de appell.
fol.*108.

282 Neque iſti decem dies † poſſunt à Iudi-
ce, & de conſenſu partium, vel per ipſas
partes prorogari, *gloſ. & DD. in Clemen.
quandiu, de appell.gloſ.&* DD. *in cap.cum ſit
extra eodem tit. Franc. in c.ex ratione nu.*20.
283 *extra eodem tit.* niſi ex aliqua vrgentiſſima
cauſa, vt puta publicæ vtilitatis, aut ſcan-
dali vitandi, *Felin.in c.cum ſit Romana, ex.
de appell.*

284 Neque etiam ſuſpenduntur † per com-
promiſſum, quamuis regulariter impe-
diat curſum fatalium, *Card.in Clem.quan-
diu, de appell.Rot.decıſ.2.de dilat. Guidopap.
dec.*115.

Et quia ſupra dixi, quod non ſufficit
appellare, ſed debent etiam peti apoſtoli,
285 ideo† illi ſunt petendi infra triginta dies,
computandi à die ſententiæ, ſecundum
Card.in Clem.quamuis de appell.

286 Alij dixerunt computari debere; † ali-
quando à die ſcientiæ, aliquando à die
ſententiæ, vt per *gloſ.& Gemin.in c.cum ab
287 eo de appell.in 6.* Alij † tenuerunt indiſtin-
ctè computari debere à die ſententiæ, *Gui-
dopap.deciſ.*436.*q.*26.*alias nu.*34.

288 In Curia computantur † à die appella-
tionis interpoſitæ, *Rot. deciſ.* 80. *de appell.
289 in antiq. deciſ.5.eodem tit.in nou.* † currunt-
que ſimiliter de momẽto ad momentum,
Guidopap.d.deciſ.q.27.in deciſ.436.

Idem obſeruatur quando Iudex pro
apoſtolis dat terminum iuris, & interim
290 quandocumque, † quia appellans debet
redire intra triginta dies pro apoſtolis,
*d. cap. ab eo, & l. à Iudicibus, Cod. de appel-
lat.*

Si fuiſſet dictum, quod compareat in
291 termino Iuris, † debet vltima die in fine
comparere, *Felin.in c. perſonas extra de ap-
292 pell.* † Aliàs enim vtroque caſu cenſetur
renunciatum appellationi. Et latè de hu-
293 iuſmodi materia, † quando noceat apo-
ſtolos non petere, dicit *Caſſad. deciſ.8. de
appell.*

Pendente termino ad reſpondendum
294 de apoſtolis, † nihil poteſt innouari, &
licèt impetretur Commiſſio appellatio-
295 nis, eius tamen vigore procedi † non po-
teſt, niſi elapſo termino *Rot.deciſ.* 52. *de
reſcript. in nou. & dicam infra in cap. de
attent.*

Redeunte igitur parte pro apoſtolis,
296 † tenetur Iudex congruis loco, & tempo-
re requiſitus eos tradere, alias proceden-
297 do in cauſa † proceſſus eſt nullus, niſi in-
tra tempus tradendi apoſtolos reuocauit
grauamen, quo caſu etiam non traditis
298 apoſtolis † poteſt in cauſa procedere *cap.
vt ſuper.cum ibi notatis per Gemin.de appel.
in 6.* ſuper quo tamen diuerſæ ſunt opi-
niones: & quicquid ſit de Iure,

299 Rota Romana ſeruat, quod † proceſſus
factus pendente huiuſmodi termino, va-
leat, *Vant.c.de nullit. ex defect. Iuriſ. ordin.
num.*159.

Et prædicta procedunt etiamſi appel-
300 latio, alias eſſet fruſtratoria, † dummodo
debita forma in ea ſeruata fuerit *Rot. dec.
8.de appell.in nou.*

Cenſeturque in tantum Iudex deferre,
301 vt † etiam non poſſit poſtea taxare ex-
penſas, quarum taxationem ſibi reſerua-
uit, *Rot.deciſ.42.de re iud.in antiq.*

302 Hæc autem de plano procedũt, † dum-
modo appelletur à diffinitiua, tempore
303 debito, & per legitimam perſonam, † aliàs
etiam dando reuerentiales Iudex nõ cen-
ſetur deferre, *Caſſador. deciſ.7. & 8. de ap-
pell. Veſtr.lib.7.c.de temp. & fatal.fol.* 233.
& dicam infra.

304 Et tũc debet appellatio committi † in-
tra decem dies, aliàs cauſa dicitur deſer-
ta, *Caſſador.deciſ.4.de appell.*

305 Si tamen vltima die, † appellans faciat
aliquam diligentiam, prout eſt ſi pręſen-
tat Cõmiſſionem Curſoribus, vel Regenti
prout quotidie fit, cum appoſitione diei
pręſentationis; aut ſi Papa ſit extra Vr-
bem, & arripiat iter ad Papam, excuſa-
tur appellans à deſertione, *Caſſad. d.dec.4.
Veſtr.d.fol.233.*

306 Sed iſta diligentia † debet plenè pro-
bari, nec ſatis eſſet producere librum re-
uiſoris, de quo *Put.deciſ.16.de appell.* quia
non probat; idem *Put.deciſ.12.de fide inſtr.*
& de hac pręſẽtata loquitur *Rot.dec.48.&
50. de appell. in antiq.* aliàs enim appella-
tio fuit habita pro deſerta, quia per 24.
dies Commiſſio non fuerat redempta à
Curſoribus, licet fuiſſet in tempore appo-
ſita dies præſentationis per Regentem,
Put.dec.7.de appell. Quod diximus de præ-
ſentata recipit declarationem per Rotam
approbatam, quod tunc tantum ſuffraga-
307 tur, † quando fuerunt dati reuerentiales,

quia

Digitized by Google

quia ſi vellemus ea vti, quando fuit datus
308 terminus Iuris, † non poſſemus: hoc enim
caſu, nec præſentata, nec diligentiæ, nec
impedimenta attenduntur, quia appel-
lans, vel tali tempore debet redire pro
309 apoſtolis, vel impetrare commiſſionem,
cum clauſula, ita quod pro apoſtolis non
teneatur redire, vt in *Peruſ. de Vbaldis 17. Iunij 1576. coram clar. mem. Card. Pamphilio*, & nuper in *Bononien. fideicom. ſeu domus 30. Aprilis 1646. coram R.P.D. Bichio, & in eadem 10. Decemb. eod. anno in fol.* Dixi cum
clauſula, ita quod pro apoſtolis non te-
310 neatur redire † quia Rota aliàs vt dicam,
reſoluit quod dicto termino pendente
commiſſio obtineri non poteſt.

311 Refutatorij dicuntur, † quando Iudex
non defert appellationi, *c. cum appellatio-*
312 *nibus, de appell. in 6.* & † tunc proceditur
non obſtante appellatione.

313 Teſtimoniales, † quibus fit fides de appel
latione interpoſita coram egregia perſo-
314 na. *Caſſad. d. deciſ. 8.* † habetque tunc ap-
pellans annum ad committendum cau-
ſam, *Put. deciſ 4. de appell.*

315 Conuentionales, † quando appellatio-
ni ex cõuentione partium defertur: quod
poteſt fieri etiam inuito Iudice, & appel-
316 latio operatur tunc omnes ſuos effectus,
c. 1. de for. comp. in 6. ſufficitque quod pars
317 † etiam tacitè deferat, vt puta conſtituen-
do Procuratorem ad cauſam abſque pro-
teſtatione quatenus, deuoluta ſit, etiam
318 † quod Procurator nõ acceptet niſi qua-
tenus ſit deuoluta, *Rot. deciſ. 21. de appell. in antiq.*

Quia tamen Iudex non ſemper eſt cer-
tus de quibus apoſtolis debeat reſponde-
319 re, & Ius indulget triginta dies, † qui ap-
pellatur terminus Iuris ad deliberandum,
de quibus apoſtolis velit reſpondere, præ-
cipuè in Curia, vbi vt plurimum Iudices
320 pronunciant, prout in cedula, antequam
ſint certi, quænam pars foueat cauſam
magis iuſtam; ideo quando loco apoſto-
321 lorum datur terminus Iuris, † debet ap-
pellans intra hos triginta dies redire pro
322 apoſtolis, interimque † nihil innoua-
re, vt ſupra dictum fuit: & licèt non poſſit
323 redire pro apoſtolis † niſi vltima die, *gloſ. in Clement. quamuis, in verb. interdictum de appellationibus. Felin. in cap. perſonas ext. de appellat. Caſſad. d. deciſ. 8.* Niſi
Iudex addat clauſulam, & interim quan-
324 documque; † poteſt etiam redire infra tri-
ginta dies, *Felin. in d. c. perſonas ex. de appell. Caſſad. d. dec. 8.*

Si redeunti Iudex loco apoſtolorum
325 det, vt dixi, alium terminum Iuris, † non
tenetur appellans ad illum amplius redi-
re, & cauſam poteſt committere, quia de
326 ſtilo Curiæ † Iudex cenſetur detuliſſe ap-
pellationi, *gloſ. in Clem. quamuis in verb. videtur de appell. Rot. deciſ. 57. de appell. in nou. Veſtr. lib. 7. c. de appell. fol. 208.*

Eſtque aduertendum circa ea, quæ dicta
327 ſunt, quod appellans † non ſolum debet
probare ſe appellaſſe, & reliqua neceſſaria
feciſſe, ſed etiam ea feciſſe in tempore:
328 neque † ſuper hoc ſtaretur Iuramento ip-
329 ſius, licet tali Iuramento † ſtetur ſuper
proſecutione appellationis, *Felin. in cap. quod ad conſultationem ex. de re iud.*

Ad proſequendum autem appellatio-
330 nem regulariter datur † annus, & ex cau-
ſa biennium, quod etiam poteſt quando-
que abreuiari, & prorogari. De hac ma-
teria dicemus infra in *cap. de fatalibus*. Et
331 quando † annus, qui conceditur appella-
to ad proſequendam cauſam, poſſit per
appellatum præueniri cauſam, comitten-
do iuxta terminos *c. oblatæ, ext. de appell.*
declarabo infra in *artic. quibus proſit appellatio*.

Quibus caſibus liceat appellare, vel non.

Artic. VI.

332 *Appellatio eſt fauorabilis, & ſemper habetur pro conceſſa, niſi expreſſè prohibita. V. 5. & 369.*
333 *Appellationi ſemper in dubio fauet Rota.*
334 *Appellatio non poteſt tolli à diffinitiua, niſi per Principem, & non alium, etiam de Latere Legatum.*
335 *Clauſula appellatione remota quomodo intelligatur, & de qua appellatione.*
336 *Appellare an poſſit qui ſententiæ iudicis ſtare iurauit.*
337 *Iuramentum ſemper reſtringitur ad cauſam veriſimiliter cognitam.*
338 *Appellationi nunquam intelligitur renunciatum, niſi expreſſè, & ſpecificè.*
339 *Appellatio an prohibeatur promittenti ſtare iuri, & iudicatum ſoluere.*
340 *Appellatio an detur à ſententia lata de conſilio concordati ſapientis.*
341 *Sententia de conſilio concordati ſapientis lata an poſſit tranſire in iudicatum.*
342 *Appellatio admittitur à tota ſententia, quando appellatur ab vno capitulo appellabili.*
343 *Ampliatur, etſi regulariter liceret ab ea appellare.*
344 *Appellatio ſuper vno capitulo deuoluit etiam quoad alia.*
345 *Appellatio ab vno capitulo nõ deuoluit quoad alia, ſi ſint inter ſe diuiſa.*
346 *Appellatio datur ſolum à capitulo appellabili;*

quia quot capitula tot ſententiæ.
347 Sententia tranſit in iudicatum quoad capitula non appellabilia.
348 Appellatio ſimpliciter facta cuncta ſententiæ capitula complectitur.
349 Appellatio ſimpliciter abſque expreſſione certi capituli fieri poteſt.
350 Clauſula appell. in parte, & partibus, quid operetur, & quando addi debeat.
351 Appellare à comminatione an liceat.
352 Appellatio ab omiſſione Iudicis etiam eſt licita. Vide 267.
353 Appellare ab omiſſione condemnationis expenſarum etiam non petit. poteſt victor.
354 Declaratur ſi victus non appellauerit, vel appell. in parte, & partibus &c.
355 Limitatur ſi appellauit, quia debet adherere appell. per aduerſarium interpoſitæ. Vide 381.
356 Appellatio à negligentia, & tardantia iudicis non denegatur.
357 Appellari poteſt ſi iudex recuſet teſtes examinare ſecundum interrogatoria.
358 Appellatio à recuſatione, vel omiſſione iudicis datur, donec ipſe interloquatur.
359 Terminus appellandi currit poſt decem dies ab interlocutoria.
360 Appellari poteſt ſi iudex exceptionem admittendam reijciat.
361 Appellari etiam poteſt ſi quid faciat iudex, quod facere non debet.
362 Appellari item poteſt ſi iudex breuem terminum det, nec velit prorogare ad concludendum in cauſa.
363 Appellatio à breuitate termini quotidie fit. Vide 366.
364 Appellatio à breuit. term. quomodo comittitur cauſa iactationis ſæpè fit.
365 Terminus quinam, & ad quid detur diffamanti.
366 Appellatio à præfixione breuis termini ad agendum datur. V. 363.
367 Appellatio quoque datur ab impoſitione perpetui ſilentij.
368 Appellatio ab interlocutoria tacita datur ac ſi ab expreſſa.
369 Appellatio ſemper datur vbi non eſt expreſsè prohibita. V. 5. & 332.
370 Appellare poſt tres conformes principaliter nō eſt conceſſum.
371 Appellatio à tertia ſententia à Principibus, & Papa, an poſſit concedi per viam reſcripti.
372 Appellatio prædicta poteſt concedi per viam priuilegij, & de plenitudine poteſtatis.
373 Appellatio prædicta conceditur cum expreſſione non obſtante tertia &c.
374 Sententia lata ſuper tertia appellatione eſt ipſo iure nulla.
375 Sententia prædicta quando poſſet ſuſtineri.
376 Sententia prædicta poſſet etiam ſuſtineri non excepto, aut non probato de tribus ſententijs.
377 Appellatio à tribus, quæ non tranſierunt in iudicatum an detur.
378 Appellari poſt decem dies non poteſt etiam à ſententijs, quæ non tranſeunt in iudicatum.
379 Sententia quæ de ſui natura non tranſeunt in iudicatum, in nullo differunt ab alijs.
380 Limitatur quando ab vna & eadem perſona ſuper eodem articulo appellatur.
381 Reus poteſt adherere appellationi per aduerſarium interpoſitæ. V. 355.
382 Appellatio à tertia ſententia fit ex nouo grauamine, vt condemnatione expenſarum.
383 Tertius an, & quando poſſit appellare à tribus conformibus.
384 Appellatio prohibita intelligitur tantum inter principales nominatos in reſcripto.
385 Appellatio prohibita à ſtatuto intelligitur inter principales, & non tertios.
386 Appellare ab vnica ſententia quando quis non poſſit.
387 Appellatio de iure canonico datur à quacumque interlocut. & grauamine ante diffinitiuam.
388 Statutum per Epiſcopum, & Capitulum factum, quòd ab interloc. appell. non liceat, non valet.
389 Appellatio ab interlocutoria non datur, niſi habeat vim diffinitiuæ de ſtilo, & per reg. Cancel.
390 Sententia interlocutoria quando dicatur habere vim diffinitiuæ.
391 Sententia interloc. vim def. habentis, dicitur medium inter vtramque.
392 Sententia interlocutoria, & diffinitiua quomodo diferant, & cognoſcantur ad effectum appel.
393 Sententia interloc. habens vim diffinitiuæ regulatur vt diffinitiua.
394 Appellari poteſt à pronuncia, appellationem eſſe deſertam. V. 396.
395 Sententia ſuper deſertione appell. à mera interlocutoria, dicitur & ipſa mera interlocutoria.
396 Appellatio à ſententia ſuper deſertione appel. lata quando ſemper ſit licita. V. 394.
397 Sententia attentatum, vel non attentatum fuiſſe, habet vim diffinitiuæ.
398 Sententia Iudicem competentem, vel non competentem eſſe habet vim deffinitiuæ.
399 Sententia exceptionem admitten. vel non admitten. eſſe habet vim deffinitiuæ.
Sententia perſonam comparentem in iudicio eſſe legitimam, vel non habet vim deffinitiuæ. ibid.
400 Sententia in cauſis ſucceſs. hæreditatis, ſiue principaliter, ſiue incidenter pronunciata, habet vim diffinitiuæ.

Sen-

Digitized by Google

401 *Sententia ſuper exceptione peremptoria habet vim diffinitiuæ.*

Sententia interloc. habens vim deffinitiuæ, dicitur etiam præceptum iud. de ſoluendo. ibid.

402 *Appellatio à grauamine, & interloc. vim diffinitiuæ, habente quomodo intelligatur admittenda.*

403 *Appellatio à tacita reiectione excep. à legitimatione perſon. compar. in iudicio, vel iud. datur.*

404 *Appellatio vt ſubſiſtat debet verificari cauſa coram Iudice ad quem.*

405 *Iudex à quo non dicitur grauare quando conſtat de veritate.*

406 *Cauſa grauam. & excep. non eſt iuſtificanda, ſi fuit oblata probatio, & reiecta. & num. 413.*

407 *Cauſa prædicta non eſt iuſtificanda quando fuerunt denegatæ dilationes.*

408 *Cauſa prædicta neque quando apparet ex ſolis allegationibus iuris, eſt iuſtificanda.*

Item quando habet præſumptiones iuris contra ſe. ibid.

409 *Item quando intentio exeipientis eſſet fundata de iure communi.*

Aut ex iuris diſpoſitione conſtaret appellationem eſſe legitimam. ib.

410 *Item ſi iudex veriſimiliter eſſet informatus de veritate.*

Aut de ea conſtaret per confeſſionem. ibid.

411 *Vltimò tandem niſi eſſemus in his quæ ſunt grauis præiudiij.*

412 *Appellatio in beneſ. ſtatim deuoluitur, & ſi non conſtet de veritate appell.*

413 *Appellatio ſatis iuſtificatur per oblationem probationis, ſed multipliciter limitatur. Vide 406.*

414 Proceſſus an, *& quando ſit nullus ſi procedatur appellatione interpoſita.*

415 *Appellatio in Curia ſemper exprimitur à diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habente.*

416 *Sententijs tribus conformibus vndique proceditur, præterquam in Gallia.*

417 *Appellatio in Gallia ſemel tantum conceditur.*

Sententiæ duæ diffinitiuæ in Gallia habent vim trium. ib.

418 Appellatio *olim remittebatur ad Papam à quocumque grauamine cauſarum extra Curiam.*

419 *Appellatio hodie à cauſis extra Curiam ad Papam datur tantum à diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habente.*

420 Appellatio *in criminalibus cauſis penden. corā Ordinarijs non datur niſi ab habente vim diffinitiuæ.*

421 *Inhibitio in cauſis criminalibus coram Ordinarijs pendentibus, an, & quando concedi poſſit.*

422 *Iudex ſemper poteſt procedere non obſtante inhibitione, vel appellatione illegitimè facta.*

423 Appellatio *ab interlocutoria quibus caſibus liceat de iure ciuili, remiſſiuè.*

424 Appellatio *à diffinitiua aliquando denegatur ratione paruæ ſententiæ.*

425 Appellatio *hodie à diffinitiua non admittitur niſi in ſumma exeedente viginti ſcuta monetæ.*

426 Appellatio *de iure canonico fieri poteſt in quacumque minima cauſa.*

427 Appellatio *conceditur ratione iniuſtitiæ.*

428 *Reductio ad arbitrium boni viri eſt ſpecies appellationis.*

429 *Reductio prædicta non datur niſi ex enormi læſione.*

430 *Reductio, & appellatio iu quo differant inter ſe.*

431 *Quantitas parua, vel magna quænam dicatur ad effectum reductionis, &c.*

432 Appellatio *ab executione, vel executore, non datur.*

433 *Declaratur tamen, dummodo non excedatur modus iu exequendo.*

434 Appellatio *prætextu iniquitatis executionis licet, & ſi non liceat prætextu iniquitatis ſententiæ.*

435 *Exequendi modus poteſt ſex modis exeedi.*

436 Appellatio *ab exceſſiua taxatione expenſarum non denegatur.*

Appellatio *quoque ab exceſſiua fructuum liquidatione non denegatur. ibid.*

437 Appellatio *à non aamiſſione exeep. imped. executionem datur.*

438 *Appellationem ab exceſſu in exeq. de iure licet ſemel tantum fieri.*

439 Appellatio *in caſu prædicto ſemel tantum practicatur in Rota, quidquid fieret antiquitus.*

440 *Exceſſus in exequendo non præſumitur, niſi de eo doceatur.*

441 Appellatio, *& commiſſio debent continere exceſſum. V. 157.*

442 *Procurator, qui poteſt appellare à quacumque ſententia, an poſſit ab executione ſine ſpeciali mandato.*

443 *Contumax merus an appellare poſſit.*

444 *Contumax prædictus rediens ad Iudicem, à quo ſi denuò grauetur poteſt appellare.*

445 *Appellare intra tempus debitum poteſt, qui fuit citatus, & noluit comparere.*

446 *Contumax poteſt appellare tempore debito, alias nunquam reſtituitur in profanis.*

447 *Contumax in beneſ. poſt primam ſententiam reſtituitur refectis expenſis.*

448 *Contumax fictus an audiatur, ſi appellet contra tertiam intra decem dies habitæ notitiæ.*

449 *Contumax verus, vel fictus quis dicatur.*

450 *Commiſſio appell. cum clauſula, prout de iure quan-*

Digitized by Google

quando ſiguetur.

451 *Contumax au reſtituatur probata notitia ante decem dies.*

452 *Contumax prædictus ſi reſtituitur, quomodo, & quid hoc caſu obſeruetur.*

453 *Appellatio à correctione, ſiue diſciplina eccleſiaſtica ſuperioris, denegatur.*

454 *Limitatur, ſi modus in corrigendo excederetur.*

455 *Appellatio à præcepto reſidendi in Eccleſia au & quando detur.*

456 *Appellatio, vel recuſatio an detur, ſi correctio fiat extraiudicialiter.*

457 *Appellatio an, & quando detur in materia correctionis.*

458 *Appellatio an, & quando in notorijs probibeatur.*

459 *Executio ſtatim eſt facienda quando appellatio probibetur in notorijs.*

460 *Appellatio in delictis notorijs ſpecialiter non admittitur.*

461 *Appellatio in notorijs admittitur quando notorium ex cauſa aliquo modo offuſcatur.*

462 *Sententia lata per iracundiam differtur.*

Sententia lata contra mulierem pragnantem differtur ad tempus partus. ibid.

463 *Sententia lata contra ſeruum differtur donec Domino ſuo rationem reddiderit.*

464 *Confeſſus de crimine debet expectari an velit perſeuerare in confeſſione.*

465 *Notorium quid ſit, & quomodo inducatur.*

466 *Et in notorio an requiratur declaratoria, & huiuſmodi.*

467 *Notorium inducitur ex confeſſione iudiciali facta coram iudice in forma iudicij.*

468 *Appellatio in notorijs quare non detur, remiſſiue.*

469 *Appellatio etiam in notorijs admittitur de ſtilo Curia.*

470 *Appellatio ſi non datur à notorijs, dari debet à declaratoria notorij.*

471 *Appellatio à ſententia data iudici ſecundum ſuam conſcientiam iudicanda, denegatur.*

472 *Declaratur tamen, ad effectum vt iudex non teneatur deferre.*

473 *Appellationis commiſſio ſemper peti poteſt à ſuperiore per grauatum.*

474 *Commiſſio cauſæ arbitrio iudicis, vel ſecundum conſcientiam iudicand. in quo differat.*

Appellatio datur quando iudex male arbitratur. ibid.

475 *Reductio ſaltem ad arb. boni viri datur à ſententia arbitratoris. V. 501.*

476 *Appellatio datur etiam in notorijs quando pœna eſt commiſſa arbitrio iud.*

477 *Appellatio non datur quando cauſa eſt libero iudicis arbitrio commiſſa, vel iudex eſt aditus vt bonus vir.*

478 *Appellare an poſſit, qui fuit ore proprio confeſſus.*

479 *Appellatio datur quando confeſſio eſt excuſabilis, aut facta per Procuratorem, aut Defunctum.*

480 *Appellare an poſſit ille, qui fuit conuictus.*

481 *Hæres an, & quando poſſit appellare non obſtante confeſſione defuncti.*

482 *Appellans non auditur confeſſus, & conuictus in criminalibus.*

483 *Declaratur tamen confeſſionem eſſe debere ſpontaneam, & non metu extortam.*

484 *Declaratur etiam probationes eſſe debere claras, & non dubias.*

485 *Declaratur etiam eſſe debere confeſſum, & conuictum verè, & non fictè.*

486 *Appellare poteſt confeſſus, & conuictus fictè ex iuſta cauſa.*

487 *Appellare etiam poteſt conuictus per teſtes ſimpliciter aut alias probationes.*

488 *Limitatur ſi probatio, & conuictio induceret notorium.*

489 *Iudex à quo non tenetur deferre in notorio, niſi notorium ex cauſa offuſcetur.*

490 *Appellare poteſt confeſſus, & non conuictus.*

491 *Confeſſus poteſt confeſſionem ante ſententiam reuocare, ita etiam in cauſa appellationis.*

492 *Iudex à quo non tenetur deferre, niſi inbibeatur, vel exprimatur iuſta cauſa.*

493 *Cauſa legitima, vt Iudex deferat, eſt expreſſio cauſæ, erroris confeſſionis.*

494 *Confeſſio ſpontè facta ſine tormentorum metu ſufficit ad ſententiam capitalem.*

495 *Confeſſus tantum appellans non auditur, niſi prius reuocet confeſſionem.*

496 *Confeſſio metu tormentorum indiget perſeuerantia, vt ſufficiat ad ſententiam.*

497 *Confeſſus quando poſſit appellare, & ſuam confeſſionem reuocare, remiſſiuè.*

498 *Appellatio poſt litis conteſſionem tam per Dominum, quam per Procuratorē, an fieri poſſit.*

499 *Appellatio à laudo pariter non datur.*

500 *Appellatio tamen datur ab arbitris iuris, vel iure, aut ſtatuto cogente electis.*

501 *Reductio ad arb. boni viri datur à quocumq; arbitro, & nullo pacto, aut cautela tolli poteſt. V. 475.*

502 *Reductioni ad arbitrium boni viri renunciari nequit, etiam cum iuramento.*

503 *Reductio ſuſpendit executionem laudi non obſtante obligatione camerali, vel promiſſione de non reclamando.*

504 *Fiſcus à ſententijs abſolutorijs de iure nō prohibetur appellare.*

505 *Fiſcus anno 1651. appellauit in quadam cauſa abſolutoria.*

506 *Declaratur tamen hanc appellationem fuiſſe admiſſam in Signatura à Sanctiſſimo.*

507 *Declaratur etiam hoc fieri de raro à Signat. Gratiæ, reo citato, & cōſid. qualitatib. cauſæ.*

508 *A.C. an poſſit admittere appellationem in cauſis*

ſis Tribunalium inferiorum Vrbis.
A.C. admittit appellationem cauſarum extra curiam. ibid. V.74.& 75.
509 Appellatio ad A.C. à Trib.inf.Vrb.an,& quo modo proſequi poſſit ab inſtigatore.
510 Appellatio à quibus ſententijs per Camerarium, vel Magiſtros viarum Vrbis non detur.
Recurſus ad Præſidem viarum quando detur à ſententijs Magiſtrorum Vrbis. ibid.
511 *Appellatio à Præſide viarum interponitur ad Cameram, & debet expediri infra 15.*
512 *Præſes viarum quam cauſam debeat infra 15. exequi, licet pendentem.*
513 *Appellatio an, & quomodo denegatur ratione criminis.*
514 *Appellatio ab interlocutoria præcedente diffinitiuam datur etiam in crim.*
Appellatio à tortura, & captura datur etiam de iure ciuili, & quare. ibid.
515 *Appellatio prohibita per ſtatutum à diffinitiua non cenſetur prohib. ab interloc. diffinitiuam præcedente.*
516 Appellatio à ſententia lata in poſſeſſorio an, quando, & quomodo ſit licita.
517 *Appellatio in Profanis non datur vigore Egidianæ in cauſis poſſeſs.*
518 Appellatio à ſententia Principis non recognoſcentis Superiorem denegatur.
519 *Supplicatio poteſt dari Principi pro noua audientia ſuper ſententia ab ipſo lata.*
520 *Supplicatio tamen prædicta non impedit executionem ſententiæ. V.593.*
521 *Appellatio ad Papam poteſt interponi à quocumq; Principe in manifeſta iniuſtitia.*
522 *Papa ratione peccati eſt iudex competens, & ſuperior omnibus.*
523 *Appellatio à pœna legis, vel ſtatuti non conceditur, ſed datur à declaratoria pœnæ.*
524 *Appellatio à declaratoria incurſus excom. datur, licet non detur ab excõmunicat. & 572.*
525 *Appellatio à ſententia nulla non datur, ſed data tenet.*
526 Appellans vigore appell. poteſt nullitatis cauſam proſequi.
527 *Appellatio à ſententia ſortis, ſeu fortunæ negatur, & quare.*
528 *Reſtitutio minori à ſententia ſortis, ſeu fortunæ negatur.*
529 *Appellatio à Pronuncia Iud. Principem eſſe conſulendum, an detur.*
530 *Appellatio à mala informatione, vel mala formatione puncti pro ea habenda, datur.*
531 Appellatio à reſponſione Principis ſuper relatione non datur.
532 Appellatio à ſententia Iud. lata ſecũdum Principis reſponſionem tamen datur.
533 Appellari à futuro grauamine nõ poteſt etiam ſub conditione. & 209.228.269.
534 Appellare nequit familiaris Iud. condemnatus *ab eodem ob delictum in officio.*
535 Appellatio à mandato de euacuando an detur, vel non.
536 Appellatio quandoque tollitur, quia committitur appell. remota.
537 *Clauſula appellatione remota per Principem appoſita quid operetur.*
538 *Clauſula appellatione remota quando auferat omnem appellationem.*
539 Appellatio omnis, etiam iuſta, & probabilis an remoueatur per clauſulam appellat. remota.
540 *Et quid ſi cauſa appellationis ſit in iure expreſſa.*
541 *Clauſula appell. remota non impedit appellantem quin poſſit appellationem proſequi.*
542 *Clauſula prædicta efficit iudicem non teneri ſupersedere in executione, niſi detulerit appell.*
543 Appellatio de iure non tenet niſi in caſibus à iure expreſſis.
544 *Appellatio ex quibus cauſis à iure expreſſis liceat, remiſſiuè.*
545 Appellatio in vno articulo prohibita, etiam in alijs per reſcript. commiſſis prohib. habetur.
546 *Renanciare clauſulæ nequit inuito aduerſario, qui illam in reſcripto impetrauit.*
547 *Clauſula appell. remota per partes à lege poſita, quid operetur.*
548 *Statuta appellationem prohibentia an valida ſint, & quare.*
549 *Statuta prædicta de conſuetudine ſeruantur, & valent, & de quacumque appellat. intellig.*
550 *Clauſula appellatione remota, limitatur tollere omnem appellationem.*
551 Primo ſolum quoad perſonas principaliter in *reſcripto nominatas.*
552 *Tertius pro ſuo intereſſe poteſt agere, non obſtante clauſula appellatione remota.*
553 *Secundo appellatio per clauſulam appell. rem. ſolum diffinitiua cenſetur ſublata.*
554 *Appellatio ſublata à lege, Principe, vel ſtatuto, de qua appell. intelligatur.*
555 *Appellatio detur à grauamine per iudicẽ illato ante diffinitiuam non obſtante clauſula appell. remota.*
556 *Appellatio nulla datur quando prohibetur à Iudice appellare.*
557 Appellatio quæcumq; an cenſeatur prohibita, *ſi ſit ſimpliciter appellatio prohibita.*
558 *Tertio limitatur vis clauſulæ appell. remota, vt ſtrictè intelligatur, & procedat in caſu, de quo loquitur.*
559 *Quarto Clauſula appell. remota non tollit appell. ſi adeſt notoria iniuſtitia.*
560 *Cauſa cum clauſula appellatione remota, quando per Papam poſſit committi.*
561 *Clauſula appell. remota per Principem, vel* in-

inferiorem poſita quid operetur .
562 *Appellatio quoque per pactum tolli poteſt .*
563 *Appellatio an cenſeatur ſublata quando cauſa manu regia terminanda committitur .*
564 Appellatio *à diffinitiua alijs caſibus prohibetur, remiſſiue .*
565 *Appellatio non datur in 21. caſibus, remiſſiue ,*
566 Appellatio *aliquando conceditur quoad deuolutiuum, & non ſuſpenſiuum .*
567 *Signatura quomodo reſcribat in deuolutiuo tantum .*
568 *Clauſula, ſine præiudicio execut. datur in commiſſione appell. in cenſuris per executorem datis ,*
569 *Ampliatur etſi appellans non fuerit requiſitus, & monitus &c.*
570 *Declaratoria in incurſ. cenſur. quando ſit licita, & an regulariter ſuſpendatur .*
571 *Executio pro mercede in Trib. Gub. Vrb. vſq; ad quam ſummam non poſſit ſuſpendi .*
572 Appellatio *ſuſpenſiua datur à declaratoria incurſus ſententiæ excommunicat. & 524.*
573 *Appellatio a publicatoria excommunicationis non datur ſuſpenſiua ,*
574 *Sententia poſt appellationem lata eſt nulla .*
575 Appellatio *an, & quando ſuſpendat ſententiã excommunicationis ,*
576 Appellatio *ſuſpenſiua in cauſis alimentorum negatur, & quare .*
577 *Limitari poteſt in alimentis de præterito , vbi videtur poſſe dari .*
578 *Alimentorum materia ſemper eſt executiua, & ſi ſint de præterito, & orator diues .*
579 *Executio pro alimentis præteritis an, & quando transferatur per Signaturam .*
580 *Executio pro alimentis præteritis non transfertur contractis debitis pro victu .*
581 *Alimenta præterita aliquando dicuntur futura, & eod. modo in ijs iudicat Signatura .*
582 *Appellatio cum clauſula facto depoſito pane in quibus cauſis committatur .*
583 Appellatio *ab executione eſt prohibita .*
584 Appellatio *ab executione de ſtilo conceditur , ſed quomodo, & quibus clauſulis .*
585 *Appellatio à decreto de exequendo ſententiam dari nequit .*
586 *Declaratur, ſi tamen exequendum contra quẽ fuit lata ſententia .*
587 *Declaratur, etiamſi exequendum ſuper re , ſuper qua fuit lata ſententia .*
588 *Declaratur inſuper , dummodo decretum ſinè ſententia contineat illud grauamen , quod prima continebat ,*
589 *Declaratur denuò , niſi decretum de exequen. fiat dum adhuc poſſet à prima ſententia appell.*
590 *Declaratur vltimò intellig. de decreto exequẽdi ſententiam latam, ſecus &c.*
591 *Appellatio ſuſpenſiua à decreto de exeq. in quinque caſibus admittitur .*
592 *Appellatio ſuſpenſiua quibus caſibus non detur in decretis iudicum .*
593 *Supplicatio data Principi an, & quando impediat executionem . Vide 520.*
594 *Cõmiſſio cum clauſula, præſtita cautione, quando ſignetur in ſupplicatione Principi porrecta .*
595 Appellatio *confeſſi deuoluit , ſed non ſuſpendit .*
596 *Confeſſio habet executionem paratam .*
597 Appellatio *ſuſpenſiua non datur à correc. & reſor. Epiſcoporum tanquam Sedis Apoſtolicæ delegat.*
598 Appellatio *ſuſpen. non datur ſi Epiſcopus Rectores paroch. cogat ſemel in hebdom. prædicare .*
Ampliatur *etiam ſi id faciat in Eccleſijs monaſterijs ſubiectis . ibid.*
599 *Appellatio ſuſp. neq; datur ſi Epiſcopus regulares parochos negligẽtes corrigat in prædicando .*
600 *Appellatio ſuſpen. ab Epiſcopo cogente obtinentes benef. incompat. oſtẽdere diſpẽſationem, an detur .*
601 Appellatio *ſuſpenſiua negatur quando Epiſcopus cogit beneficiates ad Vic. deput. & fruc. aſſignationem .*
602 *Appellatio ſuſpen. negatur ab Epiſcopo Eccleſ. exemp. viſit. neminemque non examinatum inſtituente .*
603 Appellatio *ſuſpenſiua non datur ab Epiſcopo partẽ præbendæ in diſtrib. conuertente .*
604 *Appellatio prædicta negatur ab Epiſcopo Coadiutores inſufficientibus lectoribus dante .*
605 *Appellatio prædicta negatur ab Epiſcopo incorrigibiles beneficijs priuante .*
606 Appellatio *item prædicta negatur ab Epiſcopo beneficia de vna ad aliam Eccleſiam transferente .*
607 *Appellatio ſuſpenſiua non datur ab Epiſcopo Eccleſias Parochiales, & iuriſpatron. refici iubente .*
608 Appellatio *prædicta negatur à Viſitatione Epiſcoporum, etiam locorum exemptorum , & illorum refectione .*
609 *Epiſcopus poteſt viſitare loca exempta regul. ſi Superiores moniti non viſitauerint .*
610 Appellatio *ſuſpenſiua negatur à præcepto Epiſcopi ſuper canonum obſeruatione in victu, & veſtitu .*
611 *Appellatio ſuſpenſiua negatur ab Epiſcopo ex cauſa off. Notariatus exercenti interdicente .*
612 Appellatio *prædicta negatur ab Epiſcopo Parochos ad reſidendum cogente .*
613 *Ampliatur etiamſi ſint Curiales, non obſtante Eugeniana .*
Appellatio item ſuſpenſiua non datur ab Epiſcopo cogente beneficiatos ad ſoluendum

taxam

Digitized by Google

taxam ſeminarij. ibidem.

614 *Appellatio ab Epiſcopo exemptos viſitante,& corrigente,ſuſpenſiuè negatur.*

615 *Appellatio prædicta negatur ab Epiſcopo præcedentiam in Proceſſionibus,& funeralibus dirimente.*

616 *Appellatio prædicta negatur ab Epiſcopo Clericos ad concub. recidin. benef. priuante.*

617 *Commiſſio cauſæ appell.cum clauſula ſinè præiudicio,quibus caſibus ſignetur.*

618 *Clauſula ſi quid exequendum,habet vim clauſula,ſine præiudicio.*

CIrca quintum,ſcilicet,in quibus caſibus non liceat appellare, aduertendum eſt, vt dixi in principio huius capi-
332 tuli, † quod remedium appellationis eſt valdè fauorabile, & cenſetur ſemper conceſſum, niſi reperiatur expreſsè denegatũ,
333 & quod in dubio ſemper Rota † inclinat pro appellatione, *Caſſador.deciſ.4.de appel. & dicam infra in c. de fatalibus*; præcipuè
334 quando appellatur à diffinitiua,quę † per ſolum Principem tolli poteſt, & non per alium, etiam ſi eſſet Legatus de latere, *Franc.in c.paſtoralis num.15.ex.de appel.*

Et hinc eſt, quod quamuis committatur cauſa cum clauſula appellatione remota, etiam ſi addatur verbum, qua-
335 cumque, † intelligitur de appellatione friuola, & prohibita, & quæ non ſit de iure expreſsè conceſſa, vel ex cauſa probabili non interpoſita, *Miliſ. in ſuo repertorio in verbo Appellatio, Franc.in c.paſtoralis in princ.ex.de appell.* niſi qualitas iudicij contrarium ſuaderet, & in certis alijs caſibus, de quibus infra.

Promittens ſimiliter habere ratam ſententiam, vel ſtare mandato Iudicis,& eius ſententiæ obedire, etiam cum iuramen-
336 to, † nihilominus poterit appellare, *c. ad hæc, 2.de appell.* quia Iuramentum intelli-
337 gitur, † ſi fuerit æquè,& iuſtè iudicatum, & reſtringitur ad cauſam veriſimiliter cogitatam *l.fin.ff.qui ſatiſd.coga.c.cum inter p. cum ibi notatis ex.de renunc.*

Et ideo ad hoc vt quis dicatur renunciaſſe appellationi, † requiritur expreſſa,
338 & ſpecifica illius renunciatio; alias enim numquam intelligitur illi renunciatum. *l.fin.in fin. C.de temp.appell. Bart. in l.ſi conuenerit ff.de re ind.Franc.in d.c.ad hæc n.3.& 4.& in c.interpoſita,§.ille denique nu.3. ex.de appell.*

Eadem ratione, qui promiſit ſtare iuri,
339 & ſoluere iudicatum, non † prohibetur appellare, *l. cum apud Sempronium, ff.Iud. ſol.*

Similiter licet partes concordent quod ſententia feratur ſecundum conſilium ſa-

340 pientis, † poterunt tamen à ſententia lata cum huiuſmodi conſilio appellare, *Bart.in l.1. §.quæſitum, ff.de appell. Franc.in c.intimaſti num.5. in fin.ex.de appell.*

Imo ſunt aliqui, qui voluerunt huiuſ-
341 modi † ſententias numquam tranſire in iudicatum: vt videtur apud *Franc. in d. c. intimaſti in fin.*

Si ſententia contineat plura capitula connexa,vel aliàs ſit indiuiſibilis, & pars grauetur in vno capitulo, à quo eſt per-
342 miſſa appellatio, † tunc admittitur appel
343 latio à tota ſententia, † quamuis regulariter non liceret ab ea appellare; & ſi ap-
344 pelletur ſuper vno, † deuoluit etiam quoad alia, *Franc. in c. ſi duobus, num.4. ext.de appel.Put.dec.7. de Egidia.*

Sed ſecus dicendum eſt, ſi capitula ſint ſeparata, & diuiſibilia, quia tunc cum vi-
345 deantur eſſe tot † ſententiæ,quot ſunt capitula, poteſt ab illo ſolo capitulo appel-
346 lari, † à quo datur appellatio: & quoad ea, quæ non admittunt appellationem,
347 ſententia † tranſibit in iudicatum, *c.Rainaldus ex.de teſtib. & Franc. ibid. num.6.* & dicam infra cum opinione modernæ Rotæ *tit.de Iudic.reintegrandæ*.

Si tamen appellatur ſimpliciter, cenſe-
348 tur † appellatum à tota, & tota ſuſpenditur,vt dicit *Franc. loco proxime cit.* poteſt
349 enim appellari ſimpliciter † abſque expreſſione certi capituli; ſed debet addi limitatio, & appellari in parte, & partibus
350 facientibus † contra ſe, & tunc ſtante ſeparatione capitulorum deuoluit appellationem à ſolo capitulo grauante, *Franc. vbi ſup.num.4.*

Eſt etiam licitum appellare, non ſolum
351 à grauamine; † ſed etiam à comminatione, de qua *Franc. in c. cum ceſſante num. 6. ex.de appell.*

352 Ab omiſſione eius † quod debuit Iudex facere, datur appellatio. Ideo ab omiſ-
353 ſione condemnationis expenſarum, † etiã ſi non fuerint petitæ, poteſt victor appellare, *Rot.dec.47.de appell.in nou.* dummodo victus non appellauerit, vel appellauerit
354 † ſolum in parte, & partibus fauorabilibus contra eam; ſi enim ſimpliciter appellaſſet, debet victor non appellare ab omiſſione condemnationis expenſarum,
355 † ſed adherere appellationi per Aduerſarium interpoſitæ, *Franc.in c.ſæpè nu.65.ex. de appell.*

Pariter ſi Iudex eſt tardus, vel negligens in faciendo, vel non facit id, quod iuſte petitur, aut illud male facit, datur
356 † appellatio; exemplum eſt,ſi termini male ſeruentur, vel omittantur, *Egid. concluſ. 27.Veſtr.lib.5.annota.com .cir. term. obſeru. ſol.122.*

Vel ſi quis petat,quod teſtis interroge-
tur ſecundum formam interrogatorij, &
357 Iudex omittat, vel recuſet,datur appella-
tio , neque tunc habetur ratio dierũ con-
358 ceſſorum ad appellandum , † ſed ſemper
poteſt appellari, niſi Iudex interloquatur,
359 quia tunc curreret tempus appellandi in-
fra decem dies,à die interlocutoriæ,*Franc.*
multa congerens,in c.cum ceſſante num.33.ex.
de appell.

Eadem ratione , ſi Iudex reijcit aliquã
360 exceptionem de iure † admittendam, da-
tur appellatio, *DD.& poſt alios Franc.in c.*
ex parte num.2.4. & vſque ad num.8. ex. de
appell,
361 Pariter ſi quid† facit alio modo,quam
facere debet, poteſt appellari,& ſi præfigat
362 minus breuem terminum , † vel deneget
illum prorogare præfixum ad concludendum in cauſa *Rot.deciſ.9.de Iud.in antiq.*
363 Ideo quotidie partes † appellant à bre-
364 uitate termini , & quando † committitur
cauſa iactationis,iuxta *l.diffamari C.de ingen.& manum.* quo caſu ſolet præfigi ter-
365 minus † diffamanti ad agen. in quo ter-
mino, ſi nihil docet,imponitur ei perpe-
tuum ſilentium, & ſi huiuſmodi terminus
366 eſſet nimis breuis , † daretur appellatio à
præfixione talis termini , ſicut etiam da-
367 tur appellatio † ab impoſitione perpetui
ſilentij , *Cagnol. in d. l. diffamari num. 6.*
& 22.

Et in omnibus caſibus in quibus ab ex-
preſſa interlocutoria , vel grauamine da-
368 tur appellatio, † datur etiam à tacita,per
proceſſum ad vlteriora, vt tacitè reijcien-
do exceptionem , vel mandando recipi
probationes non obſtante proteſtatione
partis , vel procedendo cum perſona non
legitima, & ſimilibus, *Bart. in l. eius qui in*
princ.ff.de appell.recip.Franc. in d.c.ex parte
num.2.& num. 5. Firmatur ergo regula
369 vt diximus ſemper † eſſe licitum appella-
re, vbi non reperitur expreſsè prohibitũ:
ideo eſt videndum in quibus caſibus non
liceat regulariter appellare .
370 Non † liceat ergo appellare principali-
ter poſt tres conformes, *tot.tit.C.ne in vna,*
& ead.cauſ.lic. ter prou. quæ concluſio am-
pliatur .

Primo vt Principes , & Papa per viam
371 reſcripti † tertiam appellationem non
poſſit concedere,*cap.ſua nobis ex.de appell.*
372 Declara tamen, quod poſſet † per viam
priuilegij , & de plenitudine poteſtatis
eam concedere , quo caſu eſt neceſſaria
373 expreſſio † non obſtante tertia ſententia ,
vel tertia appellatione , *Bald. Imol. &*
Franc.in d.c.ſua nobis num.13.& ſeqq.

Ampliatur ſecundo,quod ſententia la-
374 ta ſuper tertia appellatione † eſſet ipſo Iu
re nulla,tamquam lata contra ſententias,
quæ tranſiuerunt in iudicatum, *l.1. quan-*
do prouoc.non eſt neceſ. Si tamen fuiſſet re-
uocatum in dubium de ipſa appellatione,
& Iudex pronunciaſſet ſe Iudicem compe
tentem , & partes litigaſſent coram eo ,
375 † tunc fortè ſuſtineretur ſententia,*Imol.in*
d.c.ſua nobis, Franc.in d.c.directè num.9.&
ſeq.de appell.

Si etiam non fuiſſet exceptum, vel pro-
376 batum de tribus ſentẽtijs, † tunc forte ſu-
ſtineretur, vt per *Franc.in d. cap. ſua nobis*
num.12.
377 Ampliatur tertio, vt procedat † etiam
in ſententijs, quæ non tranſierunt in Iu-
dicatum , vt in matrimonialibus , & ſi-
milibus , licet in eis poſſit de nouo agi ,
gloſ.in c.fraternitatis in ver. fornicatio ex. de
frig.& malefic.& in c.Lotarius 31.q.2. ſicut
378 etiam † non poteſt ab illis appellari poſt
decem dies *gloſ.in c. ad reprimen. ex. de off.*
ord.

Et per hæc poteſt fieri regula , quod
379 † huiuſmodi ſententiæ quoad appellatio-
nem, & tranſitum in Iudicatum , in nullo
differunt ab alijs, vt per *Franc.in d.c.dire-*
cte,num.8.& d.c.ſua nobis num.10.ex.eodem
tit.
380 Limita primo , quando † ab vna & ea-
dem perſona, ac ſuper eodem articulo ap
pellatur .
381 Secundo,quod condemnatus† poſſit ad-
herere appellationi per Aduerſarium in-
terpoſitæ , *l.ampliorem in princ. C.de appell.*
Franc.in d.c.directæ num.7.

Tertio , niſi per tertiam ſententiam in-
ferretur nouum grauamen,puta ſi in duo-
bus prioribus ſententijs non fuiſſet in ex-
penſis condemnatus , in vltima verò con-
demnaretur in expenſis omnium in ſtan-
382 tiarum , tunc enim ratione expenſar um
daretur appellatio, *Franc. poſt alios in d.c.*
directæ num.5,

Limitatur quarto quoad principales ,
nam tertius ſi ignorauit litem motam, &
383 ſententias latas, † poteſt appellare non
obſtantibus tribus conformibus, & audi-
tur, ac ſi eſſet in prima inſtantia,dummo-
do appellatio ipſi proſit ad plenam victo-
riam,alias non auditur,niſi eo modo,quo
audirentur partes, *Felin.in c.cum ſuper,ex.*
384 *de ſent.& re iud.* nam prohibita † appella-
tione in aliqua cauſa , intelligitur prohi-
bita ſolum inter principales nominatos
in reſcripto .

Pari modo ſi ſit prohibita à ſtatuto in
executione Inſtrumentorum,& ſententia-
385 rum , intelligitur † quoad principales in
ipſis ſententijs, & inſtrumẽtis nominatos,
non

non autem quoad tertios comparentes,& appellantes pro eorum Intereſſe, *Franc. in c.paſtoralis num.26.ex.de appell.*

386 Sunt etiam multi caſus † in quibus ab vnica ſententia non appellatur, quos refert *Speculat.in tit.de appell. §.ſuper quibus.*

Frequentiores autem, vt ſciamus,eſt aduertendum, quod quamuis de Iure Canonico, quod eſt ſeruandum in terris Eccleſiæ, *iux.gloſ.in c. vde arbitr.in 6.* à quacum-
387 que interlocutoria, & grauamine Iudiciali, etiam ante diffinitiuam detur appellatio, *c.1.de appell.in 6.c.de appellationibus, & c.ſuper, vbi gloſ.ex. eodem tit.* neque valeat ſtatutum factum per Epiſcopum,
388 etiam de conſenſu Capituli, † quod non liceat appellare ab interlocutoria. *Gemin. in c.fin.de appell.in 6.*

Propter dictas regulas Cancellariæ, ac
389 inueteratum ſtilum Curiæ † ſeruatur in hoc diſpoſitio Iuris Ciuilis, neque datur appellatio à tali interlocutoria, niſi illa habeat vim diffinitiuæ, *l. ante ſententiam, C.de temp.appell.l.2.ff.de appell.recip.DD.in l.quod iuſſit, ff.de re iud.*

390 Habet autem vim diffinitiuæ,† quando non totam cauſam,ſed vnam tantum partem ſubſtantialem diffinit, neque aliam ſententiam expectat poſt ſe, & affert præiudicium irreparabile, quod non poteſt mederi per diffinitiuam, ſic dicit *Abb. in c.peruenit 2. ex. de appell.* vbi dicit
391 hanc interlocutoriam eſſe, † quoddam medium inter puram interlocutoriam, & diffinitiuam. *Guidopap. deciſ. 12. Felin. in rubr.ex.de ſent.& re.iud.* vbi declarat quo-
392 modo † differant, & cognoſcantur ad effectum vt admitti debeat appellatio.

Eſtque communis opinio, quod iſta in-
393 terlocutoria habens vim diffinitiuæ, † reguletur vt diffinitiua, de quo latiſſime *Felin.in c.qualiter, & quando ex.de accuſ.*

Ideo à pronuncia appellationem eſſe
394 deſertam † dabitur appellatio, *Rot. deciſ. 12. de appell. in nou.* dummodo appellatio ſit à diffinitiua. Quia lata ſuper deſertione appellationis ab interlocutoria mera,
395 † etiam ipſa interlocutoria dicitur mera, *Franc. in c.ex ratione num.80. & ſeqq. ex.de appell.*

Et firma hic etiam aliam regulã, quod
396 ſemper † licebit appellare à ſententia lata ſuper deſertione appellationis, quando appellatio, quæ prætenditur deſerta, fuit legitime interpoſita. *Guidopap.dec.11. & 220.*

397 Vim etiam diffinitiuæ habet † attentatum, vel non attentatum fuiſſe, *c. non ſo-*
398 *lum de appell. in 6.* † Iudicem competentẽ, vel non competentem, *gloſ. in auth. habita*

C.ne fil.pro patre Bart.in d.l.quod iuſſit. Gui-
399 *dopap.deciſ.10.* † Exceptionem admittendam, vel non admittendam, & perſonam comparentem in iudicio eſſe legitimam, *Bart. in l. eius qui in princ.ff.de appell. recip. Franc.in c.cum ex parte,num.4.vſq. ad num. 8.ex.de appell.*

400 Vel in cauſis ſucceſſionis† hæreditatis, ſiue principaliter,ſiue incidenter pronuncietur, *Put.deciſ.49.& 50.de Iud.*

401 Similiter ſuper † exceptione peremptoria, *Card.conſ.73.* Præceptum etiam Iudicis de ſoluendo dicitur interlocutoria habens vim diffinitiuæ, *Guidopap. deciſ. 12.*

Et quãdo dicitur admitti debere appellationem à grauamine, & interlocutoria
402 vim diffinitiuæ habentibus, † intellige ſi inferatur, & pronuncietur,non ſolum expreſſè, ſed etiam tacitè, & tam in committendo, quàm in omittendo, vt diximus ſupra in principio huius articuli.

403 Ideo dabitur † appellatio à tacita reiectione exceptionis, à legitimatione perſonæ comparentis in iudicio, vel perſonæ Iudicis per proceſſum ad vlteriora, & ſimilibus. *Bart.in d.l.eius qui. Franc.in d. c. cum ex parte.*

Aduertendum tamen eſt, quod ad hoc vt appellatio ſubſiſtat in prædictis, vel ſi-
404 milibus caſibus,† debet iuſtificari coram Iudice ad quem, ideſt exceptionem eſſe
405 veram,vel grauamen verum, † quia Iudex à quo non dicitur grauare, quando conſtat de veritate ipſius; *cap. interpoſita., vbi Franc.latè in princ.ex.de appell.*preterquam in infraſcriptis caſibus, ſcilicet.

406 Primo ſi fuit oblata † probatio exceptionis, vel grauaminis coram Iudice, & reiecta, quia tunc cenſetur iuſtificata.

407 Secundo niſi grauamen ſit † probatum, vt ſi ſint denegatæ dilationes.

408 Tertio ſi appareret†ex ſolis allegationibus Iuris, vel habeat præſumptionem Iuris contra ſe, puta ſi pronuncietur aliquẽ torquendum, vel carcerandum, aut ſimilia.

409 Quarto ſi intentio excipientis † eſſet fundata de Iure communi, aut ex Iuris diſpoſitione conſtaret appellationem eſſe legitimam.

410 Quinto niſi Iudex † eſſet veriſimiliter informatus de veritate, aut de ea conſtaret per confeſſionem partis.

411 Sexto niſi eſſemus in his, † quæ ſunt grauis præiudicij, vt dicit de his *Franc. in d.c.interpoſita.*

412 Declara omnia præmiſſa,† vt non procedant in beneficialibus,in quibus ſtatim deuoluitur cauſa appellationis, etiam quod non conſtet de veritate cauſæ ap-

pellationis, *Franc.ibid.num.3.*

Quoad illud quod dixi per oblationẽ probationis factam Iudici à quo, ſatis iu-
413 ſtificari appellationem,† debebunt obſeruari quindecim limitationes, quas refert *Franc.in d.c.interpoſita num.4.*

Appellatione igitur interpoſita in his
414 caſibus ſi procedatur, de iure † proceſſus eſt nullus, licèt ſecus ſeruetur in Curia. *Galleſ.de oblig.Cam.q.20.fol.127.*

Et propterea ſolet in Curia ſemper in
415 Commiſſionibus appellationum† exprimi quod appellatur à diffinitiua, vel à decreto vim habente diffinitiuę, *Veſtr.d.c.de appell. fol. 208.& regul. Cancell. de quibus ſupra.*

Et in ſupradictis caſibus proceditur per tres conformes in omnibus Curijs Im
416 perio † Romano ſubiectis, prӕterquam in Gallia, ex forma concordatorum, vbi ſe-
417 mel tantum † licet appellare, & duæ habent vim trium, vt in *Extrauag. Leonis X. ſuper concordia, Bull. diuerſ.*

Olim etiam in cauſis pendentibus extra Curiam ſi appellabatur ad Papam, & pars petebat cauſam in Curia committi,
418 committebatur appellatio à quocumque grauamine abſque difficultate.

Hodie in cauſis pendentibus extra Cu-
419 riam non † admittitur appellatio, niſi ab interlocutoria habente vim diffinitiuæ, ex decretis *Concil.Trident.& regul.Cancell.* præcipuè in cauſis viſitationis, correctionis, habilitatis, vel inhabilitatis perſonarum, in criminalibus pendentibus coram
420 Iudicibus ordinarijs, in quibus † non poteſt admitti, vel committi cauſa appella-
421 tionis ab interlocutoria, † vel inhiberi, niſi habeat vim diffinitiuæ, vel afferat grauamen irreparabile per diffinitiuam, & ſi forte appelletur, non ſolum non tenetur
422 Iudex deferre appellationi, ſed † appellatione, & quacumque inhibitione non obſtante poteſt ad vlteriora procedere. *Concil.Trident.ſeſſ.13.c.1.ſeſſ.24. c.20. de reformat.*

423 Alij caſus, † in quibus de Iure Ciuili liceat appellare ab interlocutoria, videntur apud *Guidopap.deciſ.75.*

A diffinitiua quoque non ſemper datur appellatio, ratione enim paruæ ſum-
424 mæ † aliquando denegatur, nam pro ſumma non excedente decem ſcuta aliàs in Curia numquam ſolebat admitti.

Hodie verò de ſtilo Signaturæ, excepto in Curia Capitolina, in qua ſufficiunt ſcu-
425 ta decem, non admittitur † niſi pro ſumma excedente ſcuta viginti monetæ, & alias ſufficiebat ſumma ſcut.ſexdecim auri propter decretum Pij V.

Super hoc tamen regulare eſt, quod ap-
426 pellari poteſt † in quacumque minima cauſa, & ſumma de Iure Canonico, licet ſecus ſit de Iure Ciuili, *l.fin.& auth.niſi breuiores, C.de ſent. ex breu. recit.* ea ratione,
427 quia appellatio conceditur ratione iniuſtitiæ, quæ ita conſideratur in paruis, ſicut in magnis, *c.de appellationibus, vbi gloſ. & Franc.ex.de appell.*

Et quamuis reductio ad arbitrium bo-
428 ni viri † ſit ſpecies appellationis. *l.non diſtinguamus, §. cum quidam, ff.de arbitr.vbi*
429 *DD.* quæ reductio † non datur, niſi ex enormi leſione, *l.vnde & ſi Neruæ, ff.pro ſoc.* Et idem eſt etiam de Iure Canonico, *cap. Quintauallis ex.de iur.iur.*

430 Ratio differentiæ in hoc caſu † inter reductionem, & appellationẽ, ea eſt, quia arbitrium procedit ex conuentione partium, quæ dant facultatem auferendi vni, & dandi alteri, *Franc.in d. c.de appellationibus num.2.*

431 Quæ dicatur in pręmiſſis † parua, vel magna quantitas, dicit *ib.Franc.* qui in effectu concludit, quod in caſibus determinatis à Iure, illi ſtandum eſt, alias relinquitur arbitrio Iudicis.

432 Neque † appellatur ab executione, *l.ab executore ff.de appell.l.ab executione, C. quorum appell. non recip.& in vtroq. gloſ. Felin. in c.quod ad conſultationem ex.de ſent. & re iud.*

433 Declara procedere, † niſi excedatur modus in exequendo, *d.l.ab executore,& l. ab executione c.nouit.vbi Franc.eodem tit.& Felin.in d.c quod ad conſultationem, extra de ſent. & re iud.*

Et quod licet non poſſit appellari ab executione prętextu iniquitatis ſententiæ,
434 † poteſt tamen appellari prętextu iniquitatis executionis, *Capic.dec.1.nu.17.*

435 Modus in exequendo † poteſt ſex modis excedi, vt per *Petr. Iacob. in tit. de act. in fact. relatum perGuidopap.dec.574.nu.20.*

436 Hinc eſt, quod † datur appellatio ab exceſſiua taxatione expenſarum, *Franc.in c.ſæpè, num. .. de appell.* & à liquidatione fructuum, iuxta notata in *d. l. ab executore. & in l.terminato, C.de fruct.& lit.expenſ.*

437 Erit pariter exceſſus appellabilis † non admittere exceptiones impedientes executionem: vt puta ſi opponatur quod ſit ante tempus, vel pro maiori quantitate, aut in re ſuper qua non debet fieri executio, vt dicit *Bart.& Bald.in d.l. ab executore, & l.ab executione.*

438 Et licet de Iure † liceret in huiuſmodi cauſis ſemel tantum appellare, iuxta doctrinam *Felin. poſt alios in d.c. quod ad conſultationem.*

De

De ſtilo tamen Curiæ antiquitus pro-
439 cedebatur per tres conformes,† ſed hodie
in Rota, & extra, licet ſemel tantum ap-
pellare, vt ex reform.ſuperius allegata ex
*Conſtitut. Pij IV. & Pauli V. tit. de Signa-
tura*.

440 Exceſſus tamen non præſumitur,niſi de
eo doceatur, *c. nouit, extra de. Iud.* Ideo
441 in † appellatione, & Commiſſione debet
exprimi exceſſus modo, quo dixi ſupra.

A decreto de exequendo quomodo de-
tur appellatio,dicam paulo inferius.

Notandum eſt etiam, quod quando ap
pellandum eſt in caſibus præmiſſis; Pro-
442 curator † ad lites etiam cum facultate
appellandi à quacumque ſententia diffi-
nitiua, & interlocutoria, non poteſt ap-
pellare ab executione, niſi ad hoc habeat
ſpeciale mandatum. *Felin.in d.c. quod ad
conſultationem*.

Contumax merus, qui citatus reſpon-
443 dit ſe nolle venire,non poteſt† appellare,
*l.ex conſenſu, §.fin. ff.de appell. l. & poſt edi-
ctum, §.fin.ff.de Iud.& Franc.in cap.Nicolao
num.18. cum ſequen. extra de appellat. Baer.
dec. 206.*

Iſte tamen redeundo ad Iudicem à quo
dicitur ſuam cõtumaciam purgare, adeò
444 quod, ſi denuò grauetur, † poterit appel-
lare non obſtante prima contumacia;
c.directè vbi Franc.in princ. de appell.

Citatus perſonaliter, qui nihil reſpon-
445 dit,& noluit comparere, † poteſt appella-
re intra tempus debitum, ſed ſi non ap-
446 pellat, numquam reſtituitur in profanis,
*l.& poſt edictum; §.fin.ff.de Iud.d.l.ex conſen
ſu, §.fin. & DD.in l.properandum,C.de Iud.
Boer.deciſ.206.*

In beneficialibus; quoniam Papa eſt
abſolutus beneficiorum Dominus, poſt
447 primam ſententiam † reſtituitur refectis
expenſis, *argum.tex. in c.exceptionum extra
de except.*

Sed Contumax fictus, qui fuit citatus
domi, vel per edictum, licèt de rigore iu-
ris non eſſet audiendus contra tertiam
448 ſententiam, ſi appellat † intra decem dies
à die habitæ notitiæ, auditur *Rot. deciſ. 2.
& 16.de dol.& contuman nou.*

Quis autem dicatur ad noſtrum propo
449 ſitum † verus contumax, vel fictus, viden-
da eſt *Rot.d. dec. 2. & 16.* & tunc ſignatur
450 Commiſſio appellationis † cum clauſula
prout de iure,quia ſi probaretur anterior
451 notitia, † non reſtitueretur,vel ſaltem ad-
deretur clauſula,parito iudicato.

452 Et generaliter obſeruamus † prout in
cauſis nullitatum, & reſtitutionis in inte-
grum;de quibus dicam infra in eorum ca
pitibus, & dicit *Veſtr.lib.4.de dol. & con-
tum.fol.87.*

A correctione, ſiue diſciplina Eccleſia-
ſtica Superioris,vt puta Epiſcopi,vel Præ-
453 lati, † non datur appellatio, *c. licet irrepa-
rabile, iunct. gloſ.in verbo vel appellari,extra
de off.ordin.c.reprehenſibilis,vbi Franc.num.
9.& c.cum ſpeciali, extra de appell.*

454 Niſi excedatur modus† in corrigendo,
ſicut diximus de executione, *c. de priore,
vbi gloſ.& Franc.extra eod.* quo caſu debet
etiam exprimi exceſſus in appellatione,&
commiſſione, *Felin. & Franc. in c. ad no-
ſtram extra de appell.*

Ideo ſi Prælatus præcipiat alicui, vt re-
ſideat in Eccleſia ab huiuſmodi præcepto
455 de reſidendo † dabitur appellatio, quan-
do allegatur rationabilis cauſa non reſi-
dendi, *c.ad ſupplicationes ex.de renunciat.&
c.relatum cum ibi not.ex.de Cler. non reſiden.
Fran.in c.peruenit, num.5.extra de appell.*

Si autem correctio fiat extraiudiciali-
456 ter, in forma pœnitentiæ, nullo † modo
datur appellatio, vel recuſatio, *gloſ.fin. in
c.ad noſtram,ex.eod.tit.*

Et in huiuſmodi materia correctionis,
457 quomodo, & quando † detur appellatio,
latiùs dicemus infra.

In notorijs quoque non Iuris,ſed ex fa-
458 cti euidentia,de iure † prohibetur appel-
latio, *c.peruenit.c.conſuluit, ex.de appell.*

459 Debetque ſtatim † fieri executio, *cap.
cum ſpeciali §.porro, vbi Abb.ex.de appell. c.
cum ſit Romana in fin.cap.ad noſtram, & cap.
propoſuit, ex.eodem tit.c.Romana eodem in 6.*

460 Et ſpecialiter † in delictis notorijs non
admittitur appellatio, quia criminoſus
manifeſtus non appellat. *Clar.in ſua pra-
xi crim.q.74.Anan.in c.quod pernicioſum ex.
de vſur.*

Quod militat, dummodo conſtet de
notorio; Ideo ſi appellans à diffinitiua in
notorijs exprimit in appellatione cauſam
ex qua notorium aliquo modo offuſcetur
461 † admittenda eſt appellatio. *Franc.in d.c.
conſuluit num.3.*

Regula tamen non procedit in ſenten-
tia lata per iracundiam, vel contra mu-
462 lierem prægnantem, † quia differtur ad
463 tempus partus:vel contra ſeruum, † quia
expectatur quando Domino rationem
reddiderit:vel contra confeſſum de crimi-
464 ne; † quia expectatur an velit perſeuera-
re in confeſſione:& in his caſibus non ob-
ſtante notorio differtur executio,vt refert
gloſ.in c.cum apud 11.q.3.

465 Quid vero † ſit notorium, quomodo
per ſententiam, aut per teſtes, & facti eui-
dentiam inducatur, videndi ſunt *DD.* in
*d.§.porro, & in c.fin.ex.de cohab.cler.& mul.
Gemin.in cap.1. §. conſeruatores de off. deleg.
in 6.*

Et

Digitized by Google

466 Et de prædictis, ac etiam an requiratur declaratoria, & his ſimilibus videndus eſt *Clar. in d. ſua praxi q. 9.*

Duo tamen in ſpecie ſunt notanda.

467 Primum, quod notorium inducitur ex confeſſione iudiciali, facta coram Iudice in forma Iudicij, *c. fin. ex. de cohab. Clericorum,* niſi huiuſmodi confeſſio probabiliter excuſetur, *c. cum dilectus ext. de accuſat. Franc. in d. §. porrò in princ.*

Et quomodo hoc procedat, quod in
468 notorijs non detur † appellatio, videndus eſt *Gemin. poſt gloſ. in d. c. Romana, §. ſi autem de appell. in 6.*

Quicquid ſit de Iure, de ſtilo tamen no
469 ſtræ Curiæ, etiam in notorijs † appellatio admittitur, ſecundum *Veſtr. d. c. fol.* 208.

Eſtque aduertendum quod quamuis in
470 notorijs non daretur appellatio, † datur tamen à declaratoria notorij, *Felin. in ca. cum non ab homine, ex. de Iud.* & dicemus infra in materia pœnæ legis, vel ſtatuti.

A ſententia Iudicis, cui committitur, cauſa decidenda ſecũdum conſcientiam,
471 non datur appellatio, *gloſ. & Gemin. in c. ſtatutum, §. aſſeſſorem, in verb. relinquatur de reſcript. in 6.*

Quod intelligendum eſt ad effectum, vt
472 Iudex † teneatur deferre, quia non prohi-
473 betur grauatus adire † Superiorem, ad effectum vt cauſa appellationis committatur, vel reuideatur, & ſententia retractetur. *Franc. in rub. ex. de accuſ.*

Differtque in hoc à Commiſſione cau-
474 ſæ arbitrio Iudicis, † quia tunc ſi Iudex male arbitraretur, datur appellatio, *gloſ. in d. c. Romana, §. quod ſi, de appel. in 6. Gemin. in c. in appellationis, num. 9. de iur. cal. in 6. & in c. 1. de confeſſ. in 6.*

475 Vel ſaltem † reductio ad arbitrium boni viri, *Gem. in c. Epiſcoporum, num. 7. de priuil. in 6.* licet contrarium tenuerit *Rot. deciſ. 47. de appell. in non.*

476 Proceditq; huiuſmodi concluſio † etiã in notorijs quando pœna eſt commiſſa arbitrio Iudicis, *Felin. in c. ſuper his. ex. de accuſ.*

Si cauſa fuiſſet commiſſa cum libero arbitrio, vel Iudex fuiſſet aditus, tanquã bonus vir, & in certis alijs caſibus, non
477 † daretur appellatio, vt per *Felin. in d. c. ſuper his;* ad quem ſemper recurrendum eſt.

Similiter, qui eſt ore proprio confeſſus
478 non † appellat, *l. 1. ff. de confeſſ.* niſi confeſſio ſit excuſabilis, vel fuerit facta per Procuratorem, aut agatur contra hæredem ex confeſſione defuncti, quia † tunc datur
479 appellatio, *Abb. in d. c. cum ſpeciali, §. porro, & ibi Franc. num. 24. Felin. in c. 2. ex. vt lit. non conteſt. Veſtr. allegato fol.* 208.

480 Multo magis ſi ſit etiam † conuictus, niſi alleget iuſtam cauſam offuſcantem probationem, vel confeſſionem, *Franc. in d. §. porro num. 7.*

481 Quod dicitur de hærede † an, & quando procedat, eſt videndus. *Franc. in d. §. porro num. 10. & Veſtr. vbi ſupra, fol.* 208.

In criminalibus, ac in omnibus delictis
482 † confeſſus, & conuictus non auditur ſi appellat. *l. 2. C. quorum appell. non recip. gloſ. in l. creditor, §. iuſſus ff. de appell. Bart. & alij in d. l. 2. & in l. qui vltimo, in fin. ff. de pœn. Dec. in d. §. porro nu. 4.* In hoc tamen hodie obſeruatur diſpoſitio *Conſtit. Py V. in bull. nou. tom. 2. fol. 152. & conſt. 60. fol. 171.* & debet infra ſex menſes terminari, *idem Pius conſt. 138. fol. 261.* Sed duo debent concur-
483 rere. † Primo, quod confeſſio ſit ſpontanea, non autem metu tormentorum. Se-
484 cundo, quod probationes ſint claræ, & non dubiæ, alias poteſt appellare, allegando præcipuè in appellatione cauſam probabilem, *gloſ. in d. §. iuſſus, Bald. & Salicet. in d. l. 2.*

485 Intellige præmiſſa † in confeſſo, & conuicto verè, non autem fictè, vt puta vigore ſtatuti, quia tunc multi voluerũt, quod
486 poſſit appellare, dummodo † exprimat in appellatione aliquam iuſtam cauſam excuſantem contumaciam, *Franc. poſt alios in d. §. porro num. 8.*

Conuictus ſimpliciter per teſtes, vel
487 alias probationes, ſine dubio de iure poteſt appellare, *l. non tantum vbi gloſ. ff. de appell.* niſi probatio, & conuictio eſſet ta-
488 lis, quæ † induceret notorium; tunc enim niſi in appellatione adduceretur talis cau-
489 ſa, quæ offuſcaret notorium, † Iudex à quo non teneretur deferre, *gloſ. & Bald. in l. addictos, C. quorum appell. non recip.*

490 Confeſſus non conuictus, † licet poſſit appellare, quia ſicuti poteſt confeſſionem
491 ante ſententiam reuocare, ita etiam † poteſt in cauſa appellationis, *gloſ. in d. §. iuſſus & in d. l. 2. & in d. §. porro.*

Attamen niſi in appellatione exprimatur alia iuſta cauſa, quæ ſi probaretur eſſet legitima, vel niſi inhibeatur Iudex à
492 † quo, non tenetur deferre, *c. Romana, §. ſin autem, vbi Archid. de appell. in 6.*

493 Erit legitima cauſa † expreſſio cauſæ erroris confeſſionis, vt latè *Franc. in d. §. porro, num. 5.*

Et adde, quod ſola confeſſio ſpontanea
494 facta ſine metu tormentorum, † ſufficit ad ſententiam capitalem, *gloſ. in auth. de mand. Princ. §. fin. ſed Clarus in ſua praxi crimin. queſt. 94.* teſtatur de obſeruantia,
495 † quod confeſſus tantum, & non conuictus, ſi non reuocat confeſſionem, ſi appel-

pel-

ſiat non audiatur, iuxta id, quod dicit *gloſ. in d. §. ſin autem, in verb. vel de quo, & Bald. in l. 1. num. 2. C. ne ex delict. defunct.*

At ſi confeſſio fiat metu tormentorum
496 † requiritur perſeuerantia in confeſſione, *l. 2. C. de cuſto. & exhibit. reor. vbi DD. & Franc. in d. §. porro num. 6. verſ. quando autem.*

497 Et quando confeſſus poſſit † appellare, & ſuam confeſſionem reuocare, dicit etiã *Gemin. in d. §. ſin autem*, & dicam etiam infra, quomódo intelligatur.

Etiam poſt ceſſionem litis factam per Dominum, neque ipſe, neque Procurator,
498 dummodo cauſam ſciuerit, † poteſt appellare, *Caſſad. deciſ. 2. de appell. Put. dec. 59. eod. tit.*

499 A laudo pariter † non datur appellatio *l. 1. ff. & C. de Arbitr.* Declara niſi ſint Arbitri iuris, vel alias, iure, vel ſtatuto
500 cogente electi, à quibus datur appellatio, *c. ab arbitris, vbi gloſ. Felin. & Gemin. de off. deleg. in 6.*

501 Datur † reductio ad arbitrium boni viri, à ſententia cuiuſcumque Arbitri, quæ nullo pacto, vel cautela tollitur, ne-
502 que † ei renunciari poteſt, etiam cum iuramento, *DD. in c. Quintauallis ex. de iur. iur. Felin. in c. ſi diligenti ex. de for. comp. Dec. conſ. 11. & 39. & 60. Caſſad. deciſ. 5. de empt. & vend. Vital. de clauſul. tit. an reduc. renunc. poſſ.*

503 Suſpenditq; executionem † laudi, etiã ſi compromiſſum vallatum ſit obligatione Camerali, cum promiſſione de non reclamando, vt per DD. in locis allegatis, & habetur inferius.

Procurator fiſcalis, licet de Iure à ſen-
504 tentijs abſolutorijs † appellare non prohibeatur, vt vidimus noſtris temporibus
505 anno 1651. in quadam cauſa, in qua † Fi-
506 ſcus appellauit, & fuit admiſſa † in Signatura à tunc Sanctiſſimo Innocentio X. hoc tamen contingit de raró, quia admittitur
507 tantum mediante iudicio eius Signaturę, citato Reo abſoluto, conſideratiſq; qualitatibus cauſæ, & perſonarum, neq; A.C. poteſt admittere appellationem in crimi-
508 nalibus, vt antea, † in cauſis Tribunalium inferiorum Vrbis, quicquid ſit in cauſis extra Curiam, in quibus illam admittit Reo in carcere conſtituto, cum hoc ſpectet ad ſolam d. Signaturam, & ſi fortè ad-
509 mittitur, & adſit inſtigator, † non poteſt inſtigator eam proſequi, niſi data cautione de reficiendo expenſas primæ, & vlterioris inſtantiæ, vt cauetur in ſupracitata *Pij IV. reformat. Tribun. Aud. Cam.*

A ſententijs latis per Camerarium, vel Magiſtros viarum ſuper liberatione cenſuum, ſiue reſponſionum domorum demoliendarum ad ornatum Vrbis, non da-
510 tur † appellatio, ſed recurſus ad Præſidem
511 viarum, & inde ad Cameram, & † cauſa debet infra 15. dies expediri, licet contrarium ſeruetur, cum dictæ cauſæ hodie maneant immortales coram Clerico via-
512 rum Præſide, cum aliàs illis elapſis † ſententia mandari debeat executioni, ſecundum *extrauagantem 19. Leonis X. in bul. non. tom. 1. in extenſ. §. 2. fol. 423.*

513 Ratione quoque criminis † denegatur appellatio, vt in ſententiis latis in crimine hæreſis, *c. vt inquiſitionis de hæret. in 6.* dummodo ſint diffinitiuæ, quia ab Inter-
514 locutoria præcedente diffinitiuam † licet appellare, vt à tortura, & captura, à quibus datur appellatio etiam de Iure Ciuili, quia ſunt grauamina irreparabilia per diffinitiuam, *l. 2. ff. de appell. recip. Franc. in c. ſuper eo num. 2. ex. de appell.*

Ratio eſt, quia licèt lex, vel ſtatutum prohibeat appellationem à diffinitiua,
515 non † propterea cenſetur ſublata appellatio ab interlocutoria pręcedente diffinitiuam. *Bald. in l. 1. num. 6. C. de bon. poſſeſs. ſec. tabul. Franc. in c. porrectis, num. 13. de appellat.* & de hoc etiam plura dixi *de petit. apoſt.*

A ſententia lata in poſſeſſorio, quomo-
516 do, & quando † liceat appellare, dixi quando egi de petitione apoſtolorum. Illud tamen eſt certum, quod vigore Egi-
517 dianæ in profanis, † nõ datur appellatio, nec cauſa deuoluit, & ita quotidie videtur ſeruari, prout dicam infra *c. de poſſeſs. adipiſcen. & etiam alibi.*

518 Denegatur etiam † appellatio à ſententia Principis non recognoſcẽtis Superio-
519 rem, ſed tantum datur † ſupplicatio, *cap. cuncta 9. q. 10. l. 1. ff. à quib. appell. non lic.* ne-
520 que huiuſmodi ſupplicatio † impedit executionem, vt dicam etiam infra.

Si tamen conſtatet de manifeſta iniu-
521 ſtitia, † poteſt appellari ad Papam, etiam ſi agatur de ſententia Imperatoris, quia
522 tunc ratione peccati, † Papa eſt Superior, *Franc. in rubric. de appell. num. 4.*

Neque poteſt appellari à pœna legis,
523 vel ſtatuti, ſed conceditur † appellatio à declaratoria pœnæ incurſæ, *Felin. in cap. cum non ab homine, ex. de Iud.*

Et ideo licet non appelletur à ſententia excommunicationis inflictæ à canone, da-
524 tur † tamen appellatio à declaratoria incurſus excommunicationis, *Felin. in c. Parochianos, ex. de ſent. excom. ſicut dixi in notorijs.*

525 A ſententia nulla, neque dabitur † appellatio, & tamen ſi appellatur tenet, & po-

Digitized by Google

taxam ſeminarijs. ibidem.
614 *Appellatio ab Epiſcopo exemptos viſitante,& corrigente,ſuſpenſiuè negatur.*
615 *Appellatio prædicta negatur ab Epiſcopo præcedentiam in Proceſſionibus,& funeralibus dirimente.*
616 *Appellatio prædicta negatur ab Epiſcopo Clericos ad concub. recidiu. benef. priuante.*
617 *Commiſſio cauſæ appell.cum clauſula ſinè præindicio,quibus caſibus ſignetur.*
618 *Clauſula ſi quid exequendum,habet vim clauſula,ſine præiudicio.*

CIrca quintum,ſcilicet,in quibus caſibus non liceat appellare, aduertendum eſt, vt dixi in principio huius capi-
332 tuli, † quod remedium appellationis eſt valdè fauorabile, & cenſetur ſemper conceſſum, niſi reperiatur expreſsè denegatū,
333 & quod in dubio ſemper Rota † inclinat pro appellatione, *Caſſador.deciſ.4.de appel. & dicam infra in c. de fatalibus*; præcipuè
334 quando appellatur à diffinitiua,quę † per ſolum Principem tolli poteſt, & non per alium, etiam ſi eſſet Legatus de latere, *Franc.in c.paſtoralis num.15.ex.de appel.*

Et hinc eſt, quod quamuis committatur cauſa cum clauſula appellatione remota, etiam ſi addatur verbum, qua-
335 cumque, † intelligitur de appellatione friuola, & prohibita, & quæ non ſit de iure expreſsè conceſſa, vel ex cauſa probabili non interpoſita, *Miliſ. in ſuo repertorio in verbo Appellatio, Franc.in c.paſtoralis in princ.ex.de appell.* niſi qualitas iudicij contrarium ſuaderet, & in certis alijs caſibus, de quibus infra.

Promittens ſimiliter habere ratam ſententiam, vel ſtare mandato Iudicis,& eius ſententiæ obedire, etiam cum iuramen-
336 to, † nihilominus poterit appellare, *c. ad hæc, 2.de appell.* quia Iuramentum intelli-
337 gitur, † ſi fuerit æquè,& iuſtè iudicatum, & reſtringitur ad cauſam veriſimiliter cogitatam *l.fin.ff.qui ſatiſd.coga.c.cum inter p. cum ibi notatis ex.de renunc.*

Et ideo ad hoc vt quis dicatur renun-
338 ciaſſe appellationi, † requiritur expreſſa, & ſpecifica illius renunciatio; alias enim numquam intelligitur illi renunciatum. *l.fin.in fin. C.de temp.appell. Bart. in l.ſi conuenerit ff.de re iud.Franc.in d.c.ad hæc n.3.& 4.& in c.interpoſita,§.ille denique nu.3. ex.de appell.*

Eadem ratione, qui promiſit ſtare iuri,
339 & ſoluere iudicatum, non † prohibetur appellare, *l. cum apud Sempronium, ff.Iud. ſol.*

Similiter licet partes concordent quod ſententia feratur ſecundum conſilium ſa-
340 pientis, † poterunt tamen à ſententia lata cum huiuſmodi conſilio appellare, *Bart.in l.1. §.quæſitum, ff.de appell. Franc.in c.intimaſti num.5. in fin.ex.de appell.*

Imo ſunt aliqui, qui voluerunt huiuſ-
341 modi † ſententias numquam tranſire in iudicatum: vt videtur apud *Franc. in d. c. intimaſti in fin.*

Si ſententia contineat plura capitula connexa, vel aliàs ſit indiuiſibilis, & pars grauetur in vno capitulo, à quo eſt per-
342 miſſa appellatio, † tunc admittitur appel
343 latio à tota ſententia, † quamuis regulariter non liceret ab ea appellare; & ſi ap-
344 pelletur ſuper vno, † deuoluit etiam quoad alia, *Franc. in c. ſi duobus, num.4. ext.de appel.Put.dec.7. de Egidia.*

Sed ſecus dicendum eſt, ſi capitula ſint ſeparata, & diuiſibilia, quia tunc cum vi-
345 deantur eſſe tot † ſententiæ,quot ſunt capitula, poteſt ab illo ſolo capitulo appel-
346 lari, † à quo datur appellatio: & quoad ea, quæ non admittunt appellationem,
347 ſententia † tranſibit in iudicatum, *c.Rainaldus ex.de teſtib. & Franc. ibid. num.6.* & dicam infra cum opinione modernæ Rotæ *tit.de Iudic.reintegranda*.

Si tamen appellatur ſimpliciter, cenſe-
348 tur † appellatum à totà, & tota ſuſpenditur, vt dicit *Franc. loco proxime cit.* poteſt
349 enim appellari ſimpliciter † abſque expreſſione certi capituli; ſed debet addi limitatio, & appellari in parte, & partibus
350 facientibus † contra ſe, & tunc ſtante ſeparatione capitulorum deuoluit appellationem à ſolo capitulo grauante, *Franc. vbi ſup.num.4.*

Eſt etiam licitum appellare, non ſolum
351 à grauamine; † ſed etiam à comminatione, de qua *Franc. in c. cum ceſſante num. 6. ex.de appell.*

352 Ab omiſſione eius † quod debuit Iudex facere, datur appellatio. Ideo ab omiſ-
353 ſione condemnationis expenſarum,† etiā ſi non fuerint petitæ, poteſt victor appellare, *Rot.dec.47.de appell.in nou.* dummodo victus non appellauerit, vel appellauerit
354 † ſolum in parte, & partibus fauorabilibus contra eam; ſi enim ſimpliciter appellaſſet, debet victor non appellare ab omiſſione condemnationis expenſarum,
355 † ſed adherere appellationi per Aduerſarium interpoſitæ, *Franc.in c.ſapè nu.65.ex. de appell.*

Pariter ſi Iudex eſt tardus, vel negligens in faciendo, vel non facit id, quod iuſte petitur, aut illud male facit, datur
356 † appellatio; exemplum eſt, ſi termini male ſeruentur, vel omittantur, *Egid. concluſ. 27.Veſtr.lib.5.annota.com.cir. term. obſeru. fol.122.*

Vel ſi quis petat,quod teſtis interroge-
tur ſecundum formam interrogatorij, &
357 Iudex omittat, vel recuſet,datur appella-
tio , neque tunc habetur ratio dierũ con-
358 ceſſorum ad appellandum , † ſed ſemper
poteſt appellari, niſi Iudex interloquatur,
359 quia tunc curreret tempus appellandi in-
fra decem dies,à die interlocutoriæ, *Franc.*
multa congerens,in c.cum ceſſante num.33.ex.
de appell.

Eadem ratione , ſi Iudex reijcit aliquã
360 exceptionem de iure † admittendam, da-
tur appellatio, *DD.& poſt alios Franc.in c.*
ex parte num.2. 4. & vſque ad num.8.ex. de
appell.

361 Pariter ſi quid† facit alio modo,quam
facere debet,poteſt appellari,& ſi præfigat
362 minus breuem terminum , † vel deneget
illum prorogare præfixum ad concluden-
dum in cauſa *Rot.deciſ.9.de Iud.in antiq.*

363 Ideo quotidie partes † appellant à bre-
364 uitate termini , & quando † committitur
cauſa iactationis,iuxta *l.diffamari C.de in-*
gen.& manum. quo caſu ſolet præfigi ter-
365 minus † diffamanti ad agen. in quo ter-
mino, ſi nihil docet,imponitur ei perpe-
tuum ſilentium, & ſi huiuſmodi terminus
366 eſſet nimis breuis , † daretur appellatio à
præfixione talis termini , ſicut etiam da-
367 tur appellatio † ab impoſitione perpetui
ſilentij , *Cagnol. in d. l. diffamari num. 6.*
& 32.

Et in omnibus caſibus in quibus ab ex-
preſſa interlocutoria , vel grauamine da-
368 tur appellatio, † datur etiam à tacita,per
proceſſum ad vlteriora, vt tacitè reijcien-
do exceptionem , vel mandando recipi
probationes non obſtante proteſtatione
partis , vel procedendo cum perſona non
legitima, & ſimilibus, *Bart. in l. eius qui in*
princ.ff.de appell.recip.Franc. in d.c.ex parte
num.2. & num. 5. Firmatur ergo regula
369 vt diximus ſemper † eſſe licitum appella-
re, vbi non reperitur expreſsè prohibitũ:
ideo eſt videndum in quibus caſibus non
licet regulariter appellare .

370 Non † licet ergo appellare principali-
ter poſt tres conformes, *tot.tit.C.ne in vna,*
& ead.cauſ.lic. ter prou. quæ concluſio am-
pliatur .

Primo vt Principes , & Papa per viam
371 reſcripti † tertiam appellationem non
poſſit concedere,*cap.ſua nobis ex.de appell.*
372 Declara tamen, quod poſſet † per viam
priuilegij , & de plenitudine poteſtatis
eam concedere , quo caſu eſt neceſſaria
373 expreſſio † non obſtante tertia ſententia ,
vel tertia appellatione , *Bald. Imol. &*
Franc.in d.c.ſua nobis num.13.& ſeqq.

Ampliatur ſecundo,quod ſententia la-
374 ta ſuper tertia appellatione † eſſet ipſo Iu
re nulla,tamquam lata contra ſententias,
quæ tranſiuerunt in iudicatum, *l.1. quan-*
do prouoc.non eſt neceſs. Si tamen fuiſſet re-
uocatum in dubium de ipſa appellatione,
& Iudex pronunciaſſet ſe Iudicem compe
tentem , & partes litigaſſent coram eo ,
375 † tunc fortè ſuſtineretur ſententia, *Imol.in*
d.c.ſua nobis, Franc.in d.c.directè num.9. &
ſeq.de appell.

Si etiam non fuiſſet exceptum, vel pro-
376 batum de tribus ſentẽtijs, † tunc forte ſu-
ſtineretur, vt per *Franc.in d. cap.ſua nobis*
num.12.

377 Ampliatur tertio, vt procedat † etiam
in ſententijs , quæ non tranſierunt in Iu-
dicatum , vt in matrimonialibus , & ſi-
milibus , licet in eis poſſit de nono agi ,
gloſ.in c.fraternitatis in ver. fornicatio ex. de
frig.& malefic.& in c.Lotarius 31.q.2. ſicut
378 etiam † non poteſt ab illis appellari poſt
decem dies *gloſ.in c. ad reprimen. ex. de off.*
ord.

Et per hæc poteſt fieri regula , quod
379 † huiuſmodi ſententiæ quoad appellatio-
nem, & tranſitum in Iudicatum , in nullo
differunt ab alijs, vt per *Franc.in d.c.dire-*
ctæ,num.8.& d.c.ſua nobis num.10.ex.eodem
tit.

380 Limita primo , quando † ab vna & ea-
dem perſona, ac ſuper eodem articulo ap
pellatur .

381 Secundo,quod condemnatus† poſſit ad-
herere appellationi pet Aduerſarium in-
terpoſitæ , *l.ampliorem in princ. C.de appell.*
Franc.in d.c.directæ num.7.

Tertio , niſi per tertiam ſententiam in-
ferretur nouum grauamen,puta ſi in duo-
bus prioribus ſententijs non fuiſſet in ex-
penſis condemnatus , in vltima verò con-
demnaretur in expenſis omnium in ſtan-
382 tiarum , tunc enim ratione expenſar um
daretur aepellatio, *Franc. poſt alios in d.c.*
directæ num.5.

Limitatur quarto quoad principales ,
nam tertius ſi ignorauit litem motam, &
383 ſententias latas, † poteſt appellare non
obſtantibus tribus conformibus, & audi-
tur, ac ſi eſſet in prima inſtantia,dummo-
do appellatio ipſi proſit ad plenam victo-
riam,alias non auditur,niſi eo modo,quo
audirentur partes, *Felin.in c.cum ſuper,ex.*
384 *de ſent.& re iud.* nam prohibita † appella-
tione in aliqua cauſa , intelligitur prohi-
bita ſolum inter principales nominatos
in reſcripto .

Pari modo ſi ſit prohibita à ſtatuto in
executione Inſtrumentorum,& ſententia-
385 rum , intelligitur † quoad principales in
ipſis ſententijs, & inſtrumẽtis nominatos,
non

non autem quoad tertios comparentes,&
appellantes pro eorum Intereſſe, *Franc. in*
c.paſtoralis num.26.ex.de appell.
386 Sunt etiam multi caſus † in quibus ab
vnica ſententia non appellatur, quos re-
fert *Speculat.in tit.de appell. §.ſuper quibus*.
Frequentiores autem, vt ſciamus, eſt ad-
uertendum, quod quamuis de Iure Cano-
nico, quod eſt ſeruandum in terris Eccle-
ſiæ, *iux.gloſ.in c. 2.de arbitr.in 6.* à quacum-
387 que interlocutoria; & grauamine Iudi-
ciali, etiam ante diffinitiuam detur ap-
pellatio, *c.1.de appell.in 6.c.de appellationi-*
bus, & c.ſuper, vbi gloſ.ex. eodem tit. neque
valeat ſtatutum factum per Epiſcopum,
388 etiam de conſenſu Capituli, † quod non
liceat appellare ab interlocutoria. *Gemin.*
in c.fin.de appell.in 6.
Propter dictas regulas Cancellariæ, ac
389 inueteratum ſtilum Curiæ † ſeruatur in
hoc diſpoſitio Iuris Ciuilis, neque datur
appellatio à tali interlocutoria, niſi illa
habeat vim diffinitiuæ, *l. ante ſententiam*,
C.de temp.appell.l.2.ff.de appell.recip.DD.in
l.quod iuſſit, ff.de re iud.
390 Habet autem vim diffinitiuę, † quando
non totam cauſam, ſed vnam tantum par-
tem ſubſtantialem diffinit, neque aliam
ſententiam expectat poſt ſe, & affert præ-
iudicium irreparabile, quod non po-
teſt mederi per diffinitiuam, ſic dicit
Abb. *in c.peruenit 2. ex. de appell.* vbi dicit
391 hanc interlocutoriam eſſe, † quoddam
medium inter puram interlocutoriam, &
diffinitiuam. *Guidopap. deciſ. 12. Felin. in*
rubr.ex.de ſent.& re iud. vbi declarat quo-
392 modo † differant, & cognoſcantur ad ef-
fectum vt admitti debeat appellatio.
Eſtque communis opinio, quod iſta in-
393 terlocutoria habens vim diffinitiuæ, † re-
guletur vt diffinitiua, de quo latiſſime
Felin.in c.qualiter, & quando ex.de accuſ.
Ideo à pronuncia appellationem eſſe
394 deſertam † dabitur appellatio, *Rot. deciſ.*
12. de appell. in non. dummodò appellatio
ſit à diffinitiua. Quia lata ſuper deſertio-
ne appellationis ab interlocutoria mera,
395 † etiam ipſa interlocutoria dicitur mera,
Franc. in c.ex ratione num.80. & ſeqq. ex.de
appell.
Et firma hic etiam aliam regulā, quod
396 ſemper † licebit appellare à ſententia lata
ſuper deſertione appellationis, quando
appellatio, quæ prætenditur deſerta, fuit
legitime interpoſita. *Guidopap.dec.11. &*
220.
397 Vim etiam diffinitiuæ habet † attenta-
tum, vel non attentatum fuiſſe, *c. non ſo-*
398 *lum de appell. in 6.* † Iudicem competentē,
vel non competentem, *gloſ. in auth. habita*
C.ne fil.pro patr. Bart.in d.l.quod iuſſit. Gui-
399 *dopap.deciſ.10.* † Exceptionem admitten-
dam, vel non admittendam, & perſonam
comparentem in iudicio eſſe legitimam,
Bart. in l. eius qui in princ.ff.de appell. recip.
Franc.in c.cum ex parte, num.4.vſq. ad num.
8.ex.de appell.
400 Vel in cauſis ſucceſſionis † hæreditatis,
ſiue principaliter, ſiue incidenter pronun-
cietur, *Put.deciſ.49.& 50.de Iud.*
401 Similiter ſuper † exceptione perempto-
ria, *Card.conſ.73.* Præceptum etiam Iudi-
cis de ſoluendo dicitur interlocutoria ha-
bens vim diffinitiuæ, *Guidopap. deciſ. 12.*
Et quādo dicitur admitti debere appel-
lationem à grauamine, & interlocutoria
402 vim diffinitiuæ habentibus, † intellige ſi
inferatur, & pronuncietur, non ſolum ex-
preſſè, ſed etiam tacitè, & tam in com-
mittendo, quàm ſi in omittendo, vt dixi-
mus ſupra in principio huius articuli.
403 Ideo dabitur † appellatio à tacita reie-
ctione exceptionis, à legitimatione per-
ſonæ comparentis in iudicio, vel perſonæ
Iudicis per proceſſum ad vlteriora, & ſi-
milibus. *Bart.in d.l.eius qui. Franc.in d. c.*
cum ex parte.
Aduertendum tamen eſt; quod ad hoc
vt appellatio ſubſiſtat in prædictis, vel ſi-
404 milibus caſibus, † debet iuſtificari coram
Iudice ad quem, ideſt exceptionem eſſe
405 veram, vel grauamen verum, † quia Iudex
à quo non dicitur grauare, quando con-
ſtat de veritate ipſius; *cap. interpoſita, vbi*
Franc.latè in princ.ex.de appell. prçterquam
in infraſcriptis caſibus, ſcilicet.
406 Primo ſi fuit oblata † probatio excep-
tionis, vel grauaminis coram Iudice, &
reiecta, quia tunc cenſetur iuſtificata.
407 Secundo niſi grauamen ſit † probatum,
vt ſi ſint denegatæ dilationes.
408 Tertio ſi appareret † ex ſolis allegationi
bus Iuris, vel habeat præſumptionem Iu-
ris contra ſe, puta ſi pronuncietur aliquē
torquendum, vel carcerandum, aut ſimi-
lia.
409 Quarto ſi intentio excipientis † eſſet
fundata de Iure communi, aut ex Iuris
diſpoſitione conſtaret appellationem eſſe
legitimam.
410 Quinto niſi Iudex † eſſet veriſimiliter
informatus de veritate, aut de ea conſta-
ret per confeſſionem partis.
411 Sexto niſi eſſemus in his, † quæ ſunt
grauis præiudicij, vt dicit de his *Franc. in*
d.c.interpoſita.
412 Declara omnia præmiſſa, † vt non pro-
cedant in beneficialibus, in quibus ſtatim
deuoluitur cauſa appellationis, etiam
quod non conſtet de veritate cauſæ ap-

Digitized by Google

pellationiſ, *Franc.ibid.num.3.*

Quoad illud quod dixi per oblationẽ
probationis factam Iudici à quo, ſatis iu-
413 ſtificari appellationem,† debebunt obſer-
uari quindecim limitationes, quas refert
Franc.in d.c.interpoſita num.4.

Appellatione igitur interpoſita in his
414 caſibus ſi procedatur, de iure † proceſſus
eſt nullus, licèt ſecus ſeruetur in Curia.
Galleſ.de oblig.Cam.q.20.fol.127.

Et propterea ſolet in Curia ſemper in
415 Commiſſionibus appellationum†exprimi
quod appellatur à diffinitiua, vel à decre-
to vim habeute diffinitiuę, *Veſtr.d.c.de ap-
pell. fol. 208. & regul. Cancell. de quibus ſu-
pra.*

Et in ſupradictis caſibus proceditur
per tres conformes in omnibus Curijs Im
416 perio † Romano ſubiectis,præterquam in
Gallia, ex forma concordatorum, vbi ſe-
417 mel tantum † licet appellare, & duæ ha-
bent vim trium, vt in *Extrauag. Leonis X.
ſuper concordia, Bull. diuerſ.*

Olim etiam in cauſis pendentibus ex-
tra Curiam ſi appellabatur ad Papam, &
pars petebat cauſam in Curia committi,
418 committebatur appellatio à quocumque
grauamine abſque difficultate.

Hodie in cauſis pendentibus extra Cu-
419 riam non † admittitur appellatio, niſi ab
interlocutoria habente vim diffinitiuæ,
ex decretis *Concil.Trident. & regul.Cancell.*
præcipuè in cauſis viſitationis, correctio-
nis, habilitatis, vel inhabilitatis perſona-
rum, in criminalibus pendentibus coram
420 Iudicibus ordinarijs, in quibus † non po-
teſt admitti, vel committi cauſa appella-
421 tiouis ab interlocutoria, † vel inhiberi,
niſi habeat vim diffinitiuæ, vel afferat gra
uamen irreparabile per diffinitiuam, & ſi
forte appelletur, non ſolum non tenetur
422 Iudex deferre appellationi, ſed † appella-
tione, & quacumque inhibitione non ob-
ſtante poteſt ad vlteriora procedere, *Con-
cil.Trident.ſeſſ.13.c.1.ſeſſ.24. c.20. de refor-
mat.*

423 Alij caſus, † in quibus de IureCiuili li-
ceat appellare ab interlocutoria, viden-
tur apud *Guidopap.deciſ.75.*

A diffinitiua quoque non ſemper da-
tur appellatio, ratione enim paruæ ſum-
424 mæ † aliquando denegatur, nam pro ſum
ma non excedente decem ſcuta aliàs in
Curia numquam ſolebat admitti.

Hodie verò de ſtilo Signaturæ, excepto
in Curia Capitolina, in qua ſufficiunt ſcu-
425 ta decem, non admittitur † niſi pro ſum-
ma excedente ſcuta viginti monetæ, &
alias ſufficiebat ſumma ſcut.ſexdecim au-
ri propter decretum Pij V.

Super hoc tamen regulare eſt, quod ap-
426 pellari poteſt † in quacumque minima
cauſa, & ſumma de Iure Canonico, licet
ſecus ſit de Iure Ciuili, *l.fin.& auth.niſi bre
uiores, C.de ſent. ex breu. recit.* ea ratione,
427 quia appellatio conceditur ratione iniu-
ſtitiæ, quæ ita conſideratur in paruis, ſicut
in magnis, *c.de appellationibus, vbi gloſ. &
Franc.ex.de appell.*

Er quamuis reductio ad arbitrium bo-
428 ni viri † ſit ſpecies appellationis. *l.non di-
ſtinguamus, §. cum quidam, ff.de arbitr.vbi
429 DD.* quæ reductio † non datur, niſi ex
enormi leſione, *l.vnde & ſi Nerua, ff.pro ſoc.*
Et idem eſt etiam de Iure Canonico, *cap.
Quintaualllis ex.de iur.iur.*

430 Ratio differentiæ in hoc caſu † inter
reductionem, & appellationẽ, ea eſt, quia
arbitrium procedir ex conuentiono par-
tium, quæ dant facultatem auferendi vni,
& dandi alteri, *Franc.in d. c.de appellatic-
nibus num.2.*

431 Quæ dicatnr in pręmiſſis † parua, vel
magna quantitas, dicit *ib.Franc.* qui in ef
fectu concludit, quod in caſibus determi-
natis à Iure, illi ſtandum eſt, alias relin-
quitnr arbitrio Iudicis.

432 Neque † appellatur ab executione, *l.ab
executore ff.de appell.l.ab executione, C. quo-
rum appell. non recip. & in vtroq. gloſ. Fe-
lin. in c.quod ad conſultationem ex.de ſent. &
re iud.*

433 Declara procedere, † niſi excedatur
modus in exequendo, *d.l.ab executore, & l.
ab executione c.nouit.vbi Franc.eodem tit.&
Felin.in d.c quod ad conſultationem, extra de
ſent. & re iud.*

Et quod licet non poſſit appellari ab
executione pętextu iniquitatis ſentẽtiæ,
434 † poteſt tamen appellari pętextu iniqui-
tatis executionis, *Capic.dec.1.nu.17.*

435 Modus in exequendo † poteſt ſex mo-
dis excedi, vt per *Petr. Iacob. in tit. de act.
in fact. relatum perGuidopap.dec.574.nu.20.*

436 Hinc eſt, quod † datur appellatio ab
exceſſiua taxatione expenſarum, *Franc.in
c.ſæpè, num. 5. de appell.* & à liquidatione
fructuum, iuxta notata in *d.l. ab executore.
& in l.terminato, C.de fruct.& lit.expenſ.*

437 Erit pariter exceſſus appellabilis † non
admittere exceptiones impedientes exe-
cutionem: vt puta ſi opponatur quod ſit
ante tempus, vel pro maiori quantitate,
aut in re ſuper qua non debet fieri execu-
tio, vt dicit *Bart.& Bald.in d.l. ab executo-
re, & l.ab executione.*

438 Et licet de Iure † liceret in huiuſmodi
cauſis ſemel tantum appellare, iuxta do-
ctrinam *Felin. poſt alios in d.c. quod ad con-
ſultationem.*

De

Digitized by Google

De ſtilo tamen Curiæ antiquitus pro-
439 cedebatur per tres conformes,† ſed hodie
in Rota, & extra, licet ſemel tantum ap-
pellare, vt ex reform.ſuperius allegata ex
*Conſtitut. Pij IV. & Pauli V. tit. de Signa-
tura*.

440 Exceſſus tamen non præſumitur,niſi de
eo doceatur, *c. nonit, extra de. Iud.* Ideo
441 in † appellatione, & Commiſſione debet
exprimi exceſſus modo, quo dixi ſupra.

A decreto de exequendo quomodo de-
tur appellatio,dicam paulo inferius.

Notandum eſt etiam, quod quando ap
pellandum eſt in caſibus præmiſſis; Pro-
442 curator † ad lites etiam cum facultate
appellandi à quacumque ſententia diffi-
nitiuà, & interlocutoria, non poteſt ap-
pellare ab executione, niſi ad hoc habeat
ſpeciale mandatum. *Felin.in d.c. quod ad
conſultationem*.

Contumax merus, qui citatus reſpon-
443 dit ſe nolle venire,non poteſt† appellare,
*l.ex conſenſu, §.fin. ff.de appell. l. & poſt edi-
ctum, §.fin.ff.de Iud.& Franc.in cap.Nicolao
num.18. cum ſequen. extra de appellat. Baer.
dec. 206.*

Iſte tamen redeundo ad Iudicem à quo
dicitur ſuam cōtumaciam purgare, adeò
444 quod, ſi denuò grauetur, † poterit appel-
lare non obſtante prima contumacia,
c.directè vbi Franc.in princ. de appell.

Citatus perſonaliter, qui nihil reſpon-
445 dit,& noluit comparere, † poteſt appella-
re intra tempus debitum; ſed ſi non ap-
446 pellat, numquam reſtituitur in profanis,
*l.& poſt edictum, §.fin.ff.de Iud.d.l.ex conſen
ſu, §.fin. & DD.in l.properandum,C.de Iud.
Boer.decif.206.*

In beneficialibus; quoniam Papa eſt
abſolutus beneficiorum Dominus, poſt
447 primam ſententiam † reſtituitur refectis
expenſis, *argum.tex. in c.exceptionum extra
de except.*

Sed Contumax fictus, qui fuit citatus
domi, vel per edictum, licèt de rigore iu-
ris non eſſet audiendus contra tertiam
448 ſententiam, ſi appellat † intra decem dies
à die habitæ notitiæ, auditur *Rot. deciſ. 2.
& 16.de dol.& contum.in nou.*

Quis autem dicatur ad noſtrum propo
449 ſitum † verus contumax, vel fictus, viden-
da eſt *Rot.d. dec. 2. & 16.* & tunc ſignatur
450 Commiſſio appellationis † cum clauſula
prout de iure,quia ſi probaretur anterior
451 notitia, † non reſtitueretur,vel ſaltem ad-
deretur clauſula,parito iudicato.

452 Et generaliter obſeruamus † prout In
cauſis nullitatum, & reſtitutionis in inte-
grum,de quibus dicam infra in eorum ca
pitibus, & dicit *Veſtr.lib.4.a.de dol. & con-
tum.fol.87.*

A correctione, ſiue diſciplina Eccleſia-
ſtica Superioris,vt puta Epiſcopi,vel Præ-
453 lati, † non datur appellatio, *c. licet irrepa-
rabile, iunct. gloſ.in verbo vel appellari,extra
de off.ordin.c.reprehenſibilis,vbi Franc.num.
9.& c.cum ſpeciali, extra de appell.*

454 Niſi excedatur modus† in corrigendo,
ſicut diximus de executione, *c. de priore,
vbi gloſ.& Franc.extra eod.* quo caſu debet
etiam exprimi exceſſus in appellatione,&
commiſſione, *Felin.& Franc. in c. ad no-
ſtram extra de appell.*

Ideo ſi Prælatus præcipiat alicui, vt re-
ſideat in Eccleſia ab huiuſmodi præcepto
455 de reſidendo † dabitur appellatio, quan-
do allegatur rationabilis cauſa non reſi-
dendi, *c.ad ſupplicationes ex.de renunciat.&
c.relatum cum ibi not.ex.de Cler. non reſiden.
Fran.in c.peruenit, num.5.extra de appell.*

Si autem correctio fiat extraiudiciali-
456 ter, in forma pœnitentiæ, nullo † modo
datur appellatio, vel recuſatio, *gloſ.fin. in
c.ad noſtram,ex.eod.tit.*

Et in huiuſmodi materia correctionis,
457 quomodo, & quando † detur appellatio,
latiùs dicemus infra.

In notorijs quoque non Iuris,ſed ex fa-
458 cti euidentia,de iure † prohibetur appel-
latio, *c.peruenit.c.conſuluit, ex.de appell.*

459 Debetque ſtatim † fieri executio, *cap.
cum ſpeciali §.porro, vbi Abb.ex.de appell. c.
cum ſit Romana in fin.cap.ad noſtram, & cap.
propoſuit, ex.eodem tit.c.Romana eodem in 6.*

460 Et ſpecialiter † in delictis notorijs non
admittitur appellatio, quia criminoſus
manifeſtus non appellat. *Clar.in ſua pra-
xi crim.q.74.Anan.in c.quod pernicioſum ex.
de vſur.*

Quod militat, dummodo conſtet de
notorio; Ideo ſi appellans à diffinitiua in
notorijs exprimit in appellatione cauſam
ex qua notorium aliquo modo offuſcetur
461 † admittenda eſt appellatio. *Franc.in d.c.
conſuluit num.3.*

Regula tamen non procedit in ſenten-
tia lata per iracundiam, vel contra mu-
462 lierem prægnantem, † quia differtur ad
463 tempus partus:vel contra ſeruum, † quia
expectatur quando Domino rationem
reddiderit:vel contra confeſſum de crimi-
464 ne, † quia expectatur an velit perſeuera-
re in confeſſione:& in his caſibus non ob-
ſtante notorio differtur executio,vt refert
gloſ.in c.cum apud 11.q.3.

465 Quid vero † ſit notorium, quomodo
per ſententiam, aut per teſtes, & facti eui-
dentiam inducatur, videndi ſunt *DD. in
d.§.porro, & in c.fin.ex.de cohab.cler.& mul.
Gemin.in cap.1. §. conſeruatores de off. deleg.
in 6.*

Et

Digitized by Google

466 Et de prædictis,ac etiam an requiratur
declaratoria, & his ſimilibus videndus eſt
Clar.in d.ſua praxi q. 9.

Duo tamen in ſpecie ſunt notanda.
467 Primum, quod notorium inducitur ex
confeſſione iudiciali, facta coram Iudice
in forma Iudicij, *c.fin.ex.de cohab. Clericorum,* niſi huiuſmodi confeſſio probabiliter excuſetur, *c.cum dilectus ext.de accuſat. Franc.in d.§.porrò in princ.*

Et quomodo hoc procedat, quod in
468 notorijs non detur † appellatio, videndus
eſt *Gemin.poſt gloſ.in d.c.Romana, §.ſi autem de appell.in 6.*

Quicquid ſit de Iure, de ſtilo tamen no
469 ſtræ Curiæ,etiam in notorijs † appellatio
admittitur,ſecundum *Veſtr.d.c.fol* 208.

Eſtque aduertendum quod quamuis in
470 notorijs non daretur appellatio, † datur
tamen à declaratoria notorij, *Felin. in ca. cum non ab homine, ex.de Iud.* & dicemus infra in materia pœnæ legis, vel ſtatuti.

A ſententia Iudicis, cui committitur
cauſa decidenda ſecūdum conſcientiam,
471 non datur appellatio, *gloſ. & Gemin. in c. ſtatutum,§.aſſeſſorem, in verb. relinquatur de reſcript,in 6.*

Quod intelligendum eſt ad effectum, vt
472 Iudex † teneatur deferre, quia non prohi-
473 betur grauatus adire † Superiorem, ad ef-
fectum vt cauſa appellationis committatur, vel reuideatur, & ſententia retractetur. *Franc.in rub.ex.de accuſ.*

Differtque in hoc à Commiſſione cau-
474 ſæ arbitrio Iudicis, † quia tunc ſi Iudex
male arbitraretur, datur appellatio, *gloſ. in d.c.Romana,§.quod ſi,de appel.in 6.Gemin. in c.in appellationis, num.9.de iur.cal.in 6.& in c.1.de confeſs.in 6.*

475 Vel ſaltem † reductio ad arbitrium boni viri, *Gem.in c.Epiſcoporum, num.7.de priuil.in 6.* licet contrarium tenuerit *Rot.deciſ.47.de appell.in nou.*

476 Proceditq; huiuſmodi concluſio † etiā
in notorijs quando pœna eſt commiſſa arbitrio Iudicis, *Felin. in c. ſuper his.ex. de accuſ.*

Si cauſa fuiſſet commiſſa cum libero
arbitrio, vel Iudex fuiſſet aditus, tamquā
bonus vir, & in certis alijs caſibus, non
477 † daretur appellatio, vt per *Felin.in d.c.ſuper his;* ad quem ſemper recurrendum eſt.

Similiter, qui eſt ore proprio confeſſus
478 non † appellat, *l. 1. ff.de confeſs.* niſi confeſ
ſio ſit excuſabilis, vel fuerit facta per Procuratorem, aut agatur contra hæredem
ex confeſſione defuncti, quia † tunc datur
479 appellatio, *Abb.in d.c.cum ſpeciali,§.porro, & ibi Franc.num.24.Felin.in c. 1. ex.vt lit. non conteſt.Veſtr.allegato fol.*208.

480 Multo magis ſi ſit etiam † conuictus,
niſi alleget iuſtam cauſam offuſcantem
probationem, vel confeſſionem, *Franc. in d.§.porro num.7.*

481 Quod dicitur de hærede † an, & quando procedat, eſt videndus *Franc. in d. §. porro num.10.& Veſtr.vbi ſupra, fol.*208.

In criminalibus, ac in omnibus delictis
482 † confeſſus, & conuictus non auditur ſi
appellat. *l. 2. C. quorum appell. non recip. gloſ.in l.creditor, §.iuſſus ff.de appell. Bart.& alij in d.l.2.& in l.qui vltimo,in fin.ff.de pœn. Dec.in d.§.porro nu.4.* In hoc tamen hodie obſeruatur diſpoſitio *Conſtit.Pij V.in bull. nou.tom.2.fol.152.& conſt.60.fol.171.* & debet infra ſex menſes terminari, *idem Pius conſt.138.fol.261.* Sed duo debent concur-
483 rere. † Primo, quod confeſſio ſit ſpontanea, non autem metu tormentorum. Se-
484 cundo, quod probationes ſint claræ, &
non dubiæ, alias poteſt appellare, allegando præcipuè in appellatione cauſam probabilem, *gloſ.in d.§.iuſſus, Bald. & Saluet. in d.l.2.*

485 Intellige præmiſſa † in confeſſo, & conuicto verè, non autem fictè, vt puta vigore ſtatuti, quia tunc multi voluerūt, quod
486 poſſit appellare, dummodo † exprimat in
appellatione aliquam iuſtam cauſam excuſantem contumaciam, *Franc. poſt alios in d.§.porro num.8.*

Conuictus ſimpliciter per teſtes, vel
487 alias probationes, ſine dubio de iure poteſt appellare, *l.non tantum vbi gloſ.ff.de appell.* niſi probatio, & conuictio eſſet ta-
488 lis, quæ † induceret notorium; tunc enim
niſi in appellatione adduceretur talis cau
489 ſa, quæ offuſcaret notorium, † Iudex à
quo non teneretur deferre, *gloſ.& Bald.in l.addictos, C.quorum appell.non recip.*

490 Confeſſus non conuictus, † licet poſſit
appellare, quia ſicuti poteſt confeſſionem
491 ante ſententiam reuocare, ita etiam † poteſt in cauſa appellationis, *gloſ.in d.§.iuſſus & in d.l.2.& in d.§.porro.*

Attamen niſi in appellatione exprimatur alia iuſta cauſa, quæ ſi probaretur eſſet legitima, vel niſi inhibeatur Iudex à
492 † quo, non tenetur deferre, *c. Romana, §. ſin autem, vbi Archid.de appell.in 6.*

493 Erit legitima cauſa † expreſſio cauſæ
erroris confeſſionis, vt latè *Franc. in d. §. porro, num.5.*

Et adde, quod ſola confeſſio ſpontanea
494 facta ſine metu tormentorum, † ſufficit
ad ſententiam capitalem, *gloſ.in auth.de mand. Princ.§.fin. ſed Clarus in ſua praxi crimin. quæſt. 94.* teſtatur de obſeruantia
495 † quod confeſſus tantum, & non conuictus, ſi non reuocat confeſſionem, ſi ap-

pel-

ſat non audiatur, iuxta id, quod dicit *gloſ. in d.§.ſin autem, in verb. vel de quo, & Bald. in l.1.num.2.C. ne ex delict. defunct.*

At ſi confeſſio fiat metu tormentorum
496 † requiritur perſeuerantia in confeſſione,
l. 2. C. de cuſto. & exhibit. reor. vbi DD. & Franc. in d. §. porro num. 6. verſ. quando autem.

497 Et quando confeſſus poſſit † appellare,
& ſuam confeſſionem reuocare, dicit etiã *Gemin. in d.§. ſin autem*, & dicam etiam infra, quomodo intelligatur.

Etiam poſt ceſſionem litis factam per Dominum, neque ipſe, neque Procurator,
498 dummodo cauſam ſciuerit, † poteſt appellare, *Caſſad. deciſ. 2. de appell. Put. dec. 59. eod. tit.*

499 A laudo pariter † non datur appella-
tio *l. 1. ff. & C. de Arbitr.* Declara niſi ſint Arbitri iuris, vel alias, iure, vel ſtatuto
500 cogente electi, à quibus datur appellatio,
c. ab arbitris, vbi gloſ. Felin. & Gemin. de off. deleg. in 6.

501 Datur † reductio ad arbitrium boni
viri, à ſententia cuiuſcumque Arbitri, quæ nullo pacto, vel cautela tollitur, ne-
502 que † ei renunciari poteſt, etiam cum iu-
ramento, *DD. in c. Quintauallis ex. de iur. iur. Felin. in c. ſi diligenti ex. de for. comp. Dec. conſ. 11. & 39. & 60. Caſſad. deciſ 5. de empt. & vend. Vital. de clauſul. tit. an reduc. renunc. poſſ.*

503 Suſpenditq; executionem † laudi, etiã
ſi compromiſſum vallatum ſit obligatione Camerali, cum promiſſione de non reclamando, vt per DD. in locis allegatis, & habetur inferius.

Procurator fiſcalis, licet de Iure à ſen-
504 tentijs abſolutorijs † appellare non pro-
hibeatur, vt vidimus noſtris temporibus
505 anno 1651. in quadam cauſa, in qua † Fi-
506 ſcus appellauit, & fuit admiſſa † in Signa
tura à tunc Sanctiſſimo Innocentio X. hoc
tamen contingit de rarò, quia admittitur
507 tantum mediante judicio eius Signaturę,
citato Reo abſoluto, conſideratiſq; qualitatibus cauſæ, & perſonarum, neq; A.C. poteſt admittere appellationem in crimi-
508 nalibus, vt antea, † in cauſis Tribunalium
inferiorum Vrbis, quicquid ſit in cauſis extra Curiam, in quibus illam admittit Reo in carcere conſtituto, cum hoc ſpectet ad ſolam d. Signaturam, & ſi fortè ad-
509 mittitur, & adſit inſtigator, † non poteſt
inſtigator eam proſequi, niſi data cautione de reficiendo expenſas primæ, & vlterioris inſtantiæ, vt cauetur in ſupracitata *Pij IV. reformat. Tribun. And. Cam.*

A ſententijs latis per Camerarium, vel Magiſtros viarum ſuper liberatione cenſuum, ſiue reſponſionum domorum demoliendarum ad ornatum Vrbis, non da-
510 tur † appellatio, ſed recurſus ad Præſidem
511 viarum, & inde ad Cameram, & † cauſa
debet infra 15. dies expediri, licet contrarium ſeruetur, cum dictæ cauſæ hodie maneant immortales coram Clerico via-
512 rum Præſide, cum aliàs illis elapſis † ſen-
tentia mandari debeat executioni, ſecundum *extrauagantem 19. Leonis X. in bul. nou. tom. 1. in extenſ. §. 2. fol. 423.*

513 Ratione quoque criminis † denegatur
appellatio, vt in ſententiis latis in crimine hæreſis; *c. vt inquiſitionis de hæret. in 6.* dummodo ſint diffinitiuæ, quia ab Inter-
514 locutoria præcedente diffinitiuam † licet
appellare, vt à tortura, & captura, à quibus datur appellatio etiam de Iure Ciuili, quia ſunt grauamina irreparabilia per diffinitiuam, *l. 2. ff. de appell. recip. Franc. in c. ſuper eo num. 2. ex. de appell.*

Ratio eſt, quia licèt lex, vel ſtatutum prohibeat appellationem à diffinitiua,
515 non † propterea cenſetur ſublata appella-
tio ab interlocutoria pręcedente diffinitiuam. *Bald. in l. 1. num. 6. C. de bon. poſſeſs. sec. tabul. Franc. in c. porrectis, num. 13. de appellat.* & de hoc etiam plura dixi *de petit. apoſt.*

A ſententia lata in poſſeſſorio, quomo-
516 do, & quando † liceat appellare, dixi
quando egi de petitione apoſtolorum. Illud tamen eſt certum, quod vigore Egi-
517 dianæ in profanis, † nõ datur appellatio,
nec cauſa deuoluit, & ita quotidie videtur ſeruari, prout dicam infra *c. de poſſeſs. adipiſcen. & etiam alibi*.

518 Denegatur etiam † appellatio à ſenten
tia Principis non recognoſcẽtis Superio-
519 rem, ſed tantum datur † ſupplicatio, *cap.
cuncta 9. q. 10. l. 1. ff. à quib. appell. non lic.* ne-
520 que huiuſmodi ſupplicatio † impedit exe-
cutionem, vt dicam etiam infra.

Si tamen conſtaret de manifeſta iniu-
521 ſtitia, † poteſt appellari ad Papam, etiam
ſi agatur de ſententia Imperatoris, quia
522 tunc ratione peccati, † Papa eſt Superior,
Franc. in rubric. de appell. num. 4.

Neque poteſt appellari à pœna legis,
523 vel ſtatuti, ſed conceditur † appellatio à
declaratoria pœnæ incurſæ, *Felin. in cap. cum non ab homine, ex. de Iud.*

Et ideo licet non appelletur à ſententia excommunicationis inflictæ à canone, da-
524 tur † tamen appellatio à declaratoria in-
curſus excommunicationis, *Felin. in c. Parochianos, ex. de ſent. excom. ſicut dixi in notorijs.*

525 A ſententia nulla, neque dabitur † ap-
pellatio, & tamen ſi appellatur tenet, &

po-

Digitized by Google

526 poteſt appellans in vim illius † proſequi
cauſam nullitatis, *Rot.deciſ.98.de appellat.
in nou.*

A ſententia ſortis, ſeu fortunæ, ſicut,
quando ſit diuiſio inter fratres, & com-
527 mittitur ſorti, † non datur appellatio,
quia ſors non recognoſcit Superiorem,
528 † imo neq; minori datur reſtitutio, *Franc.
ibid.num.10.& 11.*

A pronuncia Iudicis, quod ſit facien-
da relatio Principi, vel habenda conſulta
529 tio, non datur appellatio, niſi conſtaret
de malitia Iudicis, id facientis ad effectū
euitandi onus iudicandi, *Bald.in l.fin.C.de
rela.Abb.& alij in c.intimaſti ex.de appell.*

A mala relatione, vel mala formatione
539 puncti, pro habenda informatione † da-
tur appellatio, *gloſ.in l.1.C.de appell. & in
l.1.§.quæſitum, ff.de appell.& relatio.*

A reſponſione Principis ſuper relatio-
531 ne, non datur † appellatio, quia facit ius
inter partes, niſi Princeps ſit circumuen-
tus in narratione Facti, *Bald.in d.l.fin.C.de
relat.*

Sed omni caſu à ſententia lata per Iu-
dicem, etiam ſecundum reſponſionem ip-
532 ſius Principis, † datur appellatio *d.§.quæ-
ſitum.*

533 A futuro granamine appellari non
poteſt, etiamſi appelletur ſub conditione,
vt puta ſi me grauaueris, vel ſi hoc fiat,
*c.dilecto vbi Franc.in princ.& in 3.not.ex.de
appell.*

Quando Iudex condemnat aliquem de
ſua familia, qui in officio deliquit, con-
534 demnatus † non poteſt appellare, quia
nemo præſumitur ferre iniquam ſenten-
tiam contra ſuos, *l.nulli, C.quorum appell.
non recip. Boſſ.in ſua praxi tit. de for. compet.
num.6.*

A mandato de euacuando domum nō
535 datur † appellatio, quando fuit decretū
ad fauorem locatoris, vel alterius priuile
giatæ perſonæ, iuxta *l.ſi quis conductoris, C.
locati, Gram.deciſ.58.nu.15.*

536 Tollitur etiam multis vicibus † appel-
latio, quia committuntur cauſæ cum clau
537 ſula appellatione remota, quæ † quidem
clauſula appoſita per Principem de Iure
Ciuili tollit omnem appellationem, *l.1.in
princ.vbi gloſ.ff.à quibus appell.nō lic.Franc.
in c.paſtoralis num.13.ex.de appell.*

Et quamuis de Iure Canonico regula-
riter intelligatur de appellatione friuola,
vt ſupra dixi in principio huius articuli;
ſi tamen qualitas Iudicis, cui cauſa com-
mittitur propter ſublimitatē dignitatis,
vt puta Cardinalis, contrarium ſuadeat,
538 cenſetur † ſublata omnis appellatio, *Mil.in
ſuo Repert. in verb. appellatio*, ad quod eſt
Gomeſ.in compend.ſignaturæ fol. 160. viden-
dus etiam *Franc.in d.c.paſtoralis in princip.*
qui vult per huiuſmodi clauſulam appo-
539 ſitā in reſcripto remoueri omnem † appel
lationem, etiam inſtam, & probabilem;
niſi cauſa propter quam appellatur, ſit in
540 Iure expreſſa, † quod ob eam liceat ap-
541 pellare, *d.c.paſtoralis*, † Non impedit qui-
dem appellantem, quin poſſit appellatio-
nem proſequi, ſed Index à quo, etiam poſt
542 diffinitiuam † non tenetur ſuperſedere in
executione, niſi detulerit appellationi.
543 † neque tenet de Iure, niſi in caſibus ex-
preſſis à Iure. *Fran.in d.c.paſtoralis in princ.
vſque ad num.5.*

Cauſas expreſſas à Iure, propter quas li-
544 cet appellare, † recenſet *Specul.in tit.de ap
pell. §.2. verſ.ſed quam dices, Franc.ibidem
num.28.*

Er nota, quod quando per vnum reſcri-
ptum committnntur plures articuli, ſi in
545 vno prohiberur † appellatio, cenſetur pro-
hibita etiam in omnibus alijs, *c.2.requiris
546 ex. de appell.* Neque poteſt impetrans re-
ſcriptum cum tali clauſula, inuito aduer-
ſario, dictæ clauſulæ renunciare, *Franc. in
d.c.paſtoralis num.11.*

Si huiuſmodi clauſula apponatur per
partes, vel à lege, aut à materia de iure
non appellabili, vt in poſſeſſorio, tollit
547 omnem appellationem, etiam in caſibus
ſpecialiter prohibitis, niſi propter dolum
Iudicis, aut partis, aliud mandaretur,
*Felin.in c.paſtoralis, §.cum autem ex.de offic.
deleg.in c.ſignificauerunt, num.22. extra de
except.Franc.in d.cap.paſtoralis num.11.vſq;
ad num.18.*

Et quando per ſtatutum tollitur appel-
latio, & nullitas in criminalibus, licet de
548 iure forſan talia ſtatuta † non valeant,
cum videantur tollere defenſionem, quæ
cum ſit Iuris naturalis, à ſtatuto tolli non
poreſt: tamen de conſuetudine valent, &
549 ſeruantur, intelliguntur que de omni ap-
pellatione. *Alberic.in 4.p.ſtatut.q.53.num.
4. Clarus in ſua praxi quæſt.49. verſ. cæte-
rum.*

Limita prædictas concluſiones; quod
550 per dictam clauſulam reuocetur † omnis
appellatio, vt procedant, Primo ſolum
551 quoad perſonas † principaliter nomina-
tas in reſcripto; tertius enim volens age-
552 re pro ſuo intereſſe, † poterir non obſtan-
te dicta clauſula, *Bart.in l.1.§.interdum, in
verſ.quæro, ff.quibus appell.non licet.*

Limita ſecundo, vr intelligatur ſublata
553 † appellatio ſolum à diffinitiua. Quan-
do enim à lege, Principe, ſtatuto, aut alio
tionem, & quod indiget refectione, refi-
ciatur; vbi verò Regularis obſeruantia

vi-

quouis modo tollitur appellatio, intelli-
554 gitur à diffinitiua, † non autem ab inter-
locutoria precedente diffinitiuam, vt de
ſimili dicimus in poſſeſſorio, in crimine
hæreſis, & alijs. Ideo ſi iu huiuſmodi cau-
ſis Iudex recipit teſtes inhabiles, vel recu-
ſat recipere habiles, aut infert aliud gra-
uamen irreparabile per diffinitiuam, da-
555 bitur appellatio, *Innoc. in c. fin. ex. de nou.*
ope. nunc. Gem. in c. vt inquiſitionis, de hæret.
in 6. DD. In l. 1. C. ſi de moment. poſſeſſ. vt di-
ximus ſupra in c. de petit. & poſs. & in hoc
eod Artic. niſi prohibeatur appellari à Iu-
556 dice, † tunc enim à nulla eius ſententia,
etiam interlocutoria dabitur appellatio,
Franc. in d. c. paſtoralis, num. 22.

Si prohibeatur appellari ſimpliciter,
aliqui voluerunt, quod tollatur omnis
557 † appellatio, tam ab interlocutoria, quàm
à diffinitiua, vt per *Bald. in d. c. paſtoralis, §.*
fin. ex. de off. deleg. & in l. 1. in princ. ff. de off.
prefect. prat. quem refert *Fran. in c. interpoſi-*
ta, §. ille denique, num. 6. ex. de appell.

558 Limita tertio, vt ſtrictè † intelligatur,
& procedat in caſibus, in quibus loquun-
tur, non in alijs etiam ſimilibus, *Franc. in*
d. §. ille denique num. 7.

Limita qnarto, qnando adeſſet notoria
559 iniuſtitia: tunc † enim d. clauſula appella-
tione remota, nō tolleret appellationem,
Felin. in cap. cauſam quæ, extra de ſent. & re
iud.

560 Quando cauſa † poſſit committi per
Papam cum clauſula appellatione remo-
561 ta, & qnid operetur dicta clauſula appo-
ſita per Principem, vel inferiorem, viden-
di ſunt latè *Felin. in d. c. paſtoralis, ex. de ex-*
cept. Franc. in d. c. paſtoralis, in princip. ex. de
appell.

562 Per pactum † quoq; tollitur appellatio,
de quo videndus eſt *Gemin. poſt gloſ. in c. Ro*
mana, §. ſi autem de appell. in 6.

Non ſic eſt quando committitur cauſa
563 terminanda manu regia, † quia non pro-
pterea cenſetur ſublata appellatio, & in-
telligitur dicta clauſula circa modum
procedendi, *Cagnol. in l. 2. num. 10. ff. de orig.*
iur.

Alios caſns, in quibus prohibetur ap-
564 pellatio à diffinitiua, † refert *gloſ. in c. non*
ſolum in verb. caſibus de appell. in 6. & de ca-
565 ſibus viginti vno † in quibus non datur
apellatio, eſt videndum apud *Nicellum in*
tract. de concord. gloſ. nu. 15.

Aliquādo vero eligitur media via, quia
566 conceditur apellatio ad effectum deuolu-
tiuum, ſed non ſuſpenſiuum, & hoc caſu
567 Signatura reſcribit cum † clauſula, ſine
præiudicio legitimæ executionis, quod e-
uenit in obligatione Camerali, de qua in-
fra, & regulariter in omnibus materijs
executiuis, de quibus infra *cap. de Ind. exe*
cutiuo, & refert *Galleſ. in ſuo tract. de oblig.*
Cam. q. 5. & 37. vbi add. fol. 43. & 211.

568 Ideo d. clauſula poneretur † ſi peteretur
committi cauſa appellationis in cenſuris
datis per executorem deputatum in litte-
ris Apoſtolicis ob earum non paritionē,
vel à decreto litterarum, vel à declarato-
ria incurſus cenſurarum ob non paritio-
569 nem executorialium, etiamſi appellans
non fuerit requiſitus; dummodo fuerit
monitus ad dimittendam poſſeſſionem, &
ſit comprehēſus in executorialibus, alias
ſecus. *Formul. commiſs. cap. 6. de commiſs.*
appell. nu. 10. 18. & 41. fol. 68.

570 De huiuſmodi declaratoria, † quando
ſit licita, & an regulariter ſuſpendatur, eſt
videndus *Felin. in c. Rodulphus, extra de re-*
ſcript. & plura dixi etiam *tit. de declara-*
toria.

In cauſis mercedum, præcipuè à ſenten-
tijs latis per Gubernatorem Vrbis vigore
conſtit. 34. Pij IV. in bull. nou. tom. 2 fol. 38. &
571 *cōſt. 71. Pauli V.* † niſi ſumma mercedis ex-
cederet centum, præcipuè ſi à principio
non eſſet conſtituta certa merces, datur
appellatio ſuſpenſiua, *Rot. in Anconitana*
mercedis 20. Decembris 1602. coram Sacrato.
eoque caſu poſſet commiſſio ſignari ſim-
pliciter, vel ſaltem transferri executio cū
clauſula ſi quid exequendum, quod paſ-
ſim practicatur in Signatura, vt pluries
vidi.

Licet à declaratoria incurſus ſententiæ
572 excōmunicationis detur † appellatio ſu-
ſpenſiua, vt diximus; à publicatoria ta-
men, vel denūciatoria excommunicatio-
573 nis, † non datur ad effectum ſuſpenſiuum,
cum earum effectus non ſuſpendatur etiā
per appellationem à ſententia excommu-
nicationis; ſtatim enim ligatur, *c. is cui de*
ſent. excom. c. paſtoralis §. fin. vbi DD. ex. de
574 *appell.* Licet † ſententia lata poſt appella-
tionem ſit nulla, *c. ad hæc quoniam, vbi*
Franc. in princ. de appell. Idem Franc. in c. ſæ
pè num. 30. eodem tit. de quo an, & quando
575 appellatio † ſuſpendat ſententiam excom
municationis, & excommunicatns poſſit
denunciari, videndus eſt idem *Franc. in d.*
c. paſtoralis §. verum quia.

576 In cauſis alimentorum † negatur ap-
pellatio, quia venter non patitur dilatio-
nem, *l. fin. C. de alim. pup. præſtan. l. fin. ff. de*
appell. recipien. l. de alimentis, C. de tranſact. l.
Mela. vbi Bald. ff. de alim. & ciba. Afflict. de-
ciſ. 152. Caſſad. deciſ. 1. de mut. peti. niſi ſint
577 † alimenta de præterito, in quibus cum nō
militet eadem ratio, & tantus fauor, *d. l. de*
alimentis, & eſt caſus *in Romana exceſſus*

16. *Nouembris* 1615. *coram b. m. Buratto*, poſſet dari appellatio ſuſpenſiua. Videndus eſt nihilominus *Aretin.conſ.97.* vbi vult
578 materiam alimentorum† eſſe executiuam etiam ſi ſint de præterito, ſi orator ſit diues, quia tunc diues ſolutionem differre non poteſt, *Rota in Romana prætenſæ abſolutionis* 18.*Iunij* 1646.*coram R.P.D.Meltio in folio*.

Signatura tamen aliquando executio-
579 nem ſolet ex cauſa transferre, † ſi agitur de alimentis præteritis, cum declaratione, quod ſi petens ex ſe,& de proprio alimenta habuerit, ſi enim contraxiſſet de-
580 bita ad effectum ſe alendi:†licet enim hoc caſu videantur præterita, dicuntur tamen futura,quia neceſſe eſt æs alienum ſoluere, & creditori ſatisfacere, & ſic pluries tam Signatura plena, quàm Eminentiſſimus Dominus meus Card.Iulius Sacchet-
581 tus in publicis audientijs † declarauit iuxta ſenſum *Rotæ apud Pen. deciſ.* 400. *tom.*1.

In cauſis criminalibus,& miſtis, ſeu Fiſcum, & Cameram, quomodolibet con-
582 cernenribus, non committitur † cauſa appellationis, niſi cum clauſula facto depoſito pœnæ, vel quantitatis in qua Reus fuit condemnatus, ſic iubente *Extrauag.* 24.*Pauli III.de facien.depoſ. in cauſ. appell. in bull.nou.tom.*1.*fol.*538. *necnon d. conſt.*52. *Pij IV.in bull.nou.tom* 2.*fol.*54.

583 Ab executione quoque prohibetur appellatio, vt dixi ſupra, quia tamen multoties conceditur, & de ſtilo Fori non ſo-
584 let negari; † ideo cum non concedatur tunc ad effectum ſuſpenſiuum,ſed tantum deuolutiuum,ſemper in Commiſſionibus apponitur ſupradicta clauſula,ſine præiudicio. *Franc.in c.dilecto in vlt. notabil. ex. de appell.& Galleſ.vbi ſupra*.

585 Idem obſeruatur à decreto de exequendo ſententiam: quod tamen intelligendũ primo, quando pronunciatur exequen-
586 dum contra illum, contra quem fuit lata; ſecùs ſi contra alium. Secundo, quando
587 pronunciatur † ſententiam exequi debere ſuper re,ſuper qua fuit lata. Tertio,dum-
588 modo illud decretum ſiue ſententia†contineat illud ſolum grauamen,quod continebat prima, ſecus ſi contineat vnum grauamen, puta taxationem exceſſiuam, &
589 quarto niſi decretum de exequendo † fiat intra tempus,intra quod poterat à prima ſententia appellari. Vltimo intellige de
590 decreto † exequendi ſententiam latam, ſecùs ſi pronunciaretur aliquod inſtrumentum eſſe exequendum. In his enim
561 quinque caſibus † admitteretur appellatio, etiam ſuſpenſiua, *Capic.dec.*1.*num.*17. *Felin.in c.quod ad conſultationem ex. de ſent. & re iud.*

Alia decreta Iudicũ in quibus caſibus
592 non ſuſpendantur per appellationem, videndus eſt *Affliſt.dec.*261.

Quia etiam diximus ſupra, quod à ſententia Principis non datur appellatio,ſed ſupplicatur dumtaxat;addimus quod iſta
593 ſupplicatio data infra decem, † impedit executionem, niſi victor præſtet cautionẽ de reſtituendo in caſu, quo dicta ſentẽtia retractetur. *Auth.quæ ſupplicatio,C.de precib.Imper. gloſ. in c. in litteris ex. de reſtit.in integr.Card.in Clem. vnic. de ſequeſtr.poſſeſ.*
594 *& fruct.* & † Commiſſio hoc caſu ſignatur cum dicta clauſula, præſtita cautione.

595 Idem dicendum in confeſſo,cuius † appellatio deuoluit, ſed non ſuſpendit, quia
596 confeſſio habet executionem paratam, *l.perinde notan. ff. ad l.Aquil.l.*1. *Cod.de confeſſ. l.*1.*ſi debitoris*, *& l. poſtremo, ff. de re iudic.*

Ex decreto Concilij Tridentini, ab ordinationibus Epiſcoporum, circa correctionem, & reformationem, præcipuè ſi procedant tamquam Sedis Apoſtolicæ
597 Delegati, † non datur appellatio ſuſpenſiua;ideo ſi compellant Rectores Eccleſia-
598 rum Parochialium † ad prædicationem ſemel in hebdomada, etiam in Eccleſijs
599 ſubiectis monaſterijs, ſi Regulares † ſint negligentes, vt *Conc.Trid. ſ.ſſ.*5. *c.*2.*de reform.* vel ſi cogant obtinentes beneficia
600 incompatibilia †ad oſtendendum diſpenſationem, prouideantque per deputationem Vicariorum,& fructuum aſſignatio-
601 nem, † ne Curia negligatur, vt *ſeſſ.* 7. *c.*5.
602 Si viſitant Eccleſias exemptas, † neminemque præſentatum ad beneficium,prærerquã ab Vniuerſitatibus, ſiuè Collegijs, niſi preuio examine inſtituant; *ead.ſeſſ.* 7. *c.*8.*de reform.*& 13.*& vlterius*.

Si vbi non ſunt diſtributiones ſufficien-
603 tes quotidianæ, † partem præbẽdarum in diſtributiones conuertant, vt *ſeſſ.* 21. *c.*3. *de reform.*
604 Si dant Coadiutores † Rectoribus inſufficientibus, & ſcandaloſos incorrigibi-
605 les, beneficijs † priuent, beneficia ex iuſta
606 cauſa † de vna Eccleſia ad aliam transferant, Parochiales collapſas,& iuriſpatro-
607 natus refici curent, illiſque non ſufficientibus Patronoi, & in illorum deffectum Parrochianos ad refectionem cogant, Abbatiſſes, Prioratus, Præpoſituras, in quibus regularis obſeruantia non viget, omniaq; alia beneficia ſecularia, & regula-
608 ria, commendata, & exempta † viſitent, curentque etiam per fructuum ſequeſtratio-

viget, ſi Superiores moniti, eos non viſi-
609 tauerint, † ipſi viſitent, *eadem ſeſs.7.c.6.7.
de reform.*
610 Si curent † vt Clerici in victu,& veſtitu
Canones obſeruent, interdicant notarijs
611 exercitium notariatus,eoſque ſuſpendant
propter delictum, vel inſufficientiam, vt
ſeſs.22.c.10.de reform.
612 Si cogant Rectores † Parochialium ad
reſidendum,& ſi citati etiam per edictum
non compareant, in contumaciam eos
priuant, etiamſi ſint Curiales, non ob-
613 ſtante Eugeniana,cogant beneficiatos ad
ſoluendum taxam ſeminarii, vt *ſeſs.23. c.
1.& 18.*
614 Si viſitent exemptos,eoſque corrigant,
vt *ſeſs.24.cap.10.de reformat.*
615 Si controuerſias de præcedentia in pro-
ceſſionibus,vel funeralibus dirimant,Cle-
616 ricos incorrigibiles, † qui cum Concubi-
nis ad vomitum redeũt,beneficijs priuẽt,
vt *ſeſs.25.c.13.& 14.*
In prædictis enim caſibus appellatio nõ
ſuſpendit executionem, *vt ſeſſ. 12. c. 1.&
617 ſeſſ.24. c.10.* † neque committitur cauſã
appellationis,niſi cum d.clauſula ſine præ
iudicio.
In quocunque tamen caſu, ſi cauſã
committeretur, poſſet loco dictæ clauſu-
618 læ † poni alia clauſula, ſi quid exequen-
dum,tamquam non lædens viam executi-
uam.

Quomodo Iudex cenſeatur appellationi deferre.

Artic. VII.

619 *Iudex ſemper debet appellationi deferre,præcipuè à diffinitiua.*
620 *Iudice appellationi non deferente ius ipſum defert.*
621 *Appellans non prohibetur cauſam proſequi,eo quia Iudex non deferat.*
622 *Proceſſus factus per iudicem à quo poſt appellationem, eſt nullus.*
623 *Iudex non deferens appellationi interpoſitæ ad Papam, tranſmittitur ad Curiam puniendus.*
624 *Iudex iuſtæ appellationi non deferens, qua pœna regulariter puniatur.*
625 *Iudex malè defert friuolæ appellationi, vel prohibitæ.*
626 *Appellationi friuolæ, an,& quando ſit deferendum, & ſuperſedendum.*
627 *Iudex licet non debeat friuolæ appellationi deferre, non tamen poteſt ſuper ea pronunciare.*
628 *Iudex deleg.ſi deferat appell.etiam nullæ, perdit omnem iuriſdictionem.*
629 *Ampliatur,quod tunc etiam neque de partium conſenſu poſſet ſe denuò intromittere.*
630 *Proceſſus poſt delationem factus à iudice delegato,eſt nullus.*
631 *Iudex delegatus reuoc. grauam.poteſt ad vlteriora procedere non obſtante appellationẽ, ſeu inhibitione.*
632 *Iudex delegat. etiam reuoc. grauam. ſi detulit non poteſt ad vlteriora procedere.*
633 *Declaratur tamen,ſi Superior ad quem appellationem, & delationem admittat.*
634 *Iudex delegat.non admittente Superiore delationem,remanet iudex.*
635 *Iudex lapſo termino poteſt negotium principale cognoſcere, ſi appellans non proſequatur.*
636 *Appellatio an deuoluatur, ſi vnus Iudex ex pluribus deferat, alÿ verò non.*
637 *Appellationem in caſu prædicto deuolui voluerunt aliqui ex communi opinione.*
638 *Appellatio an deuoluat quando vnus ex duobus delegatis defert, & alter non.*
639 *Iudex ordinarius non obſtante delatione poteſt ſe intromittere de partium conſenſu in cauſa.*
640 *Cauſa à qua fuit appellatum,poteſt à ſuperiore Iudici à quo remitti, non obſtante delationẽ.*
641 *Iudex à quo procedens in cauſa, à qua appellatum, de ordine Superioris,an dicatur ord. vel deleg.*
642 *Iudex tacitè, & expreſsè poteſt appellationi deferre, & quomodo.*
643 *Iudex an cenſeatur deferre,præfigendo terminum appellanti ad proſequendum.*
644 *Appellanti legitimè an poſſit præfigi terminus ad proſequendum.*
645 *Præfixio termini ad appellationem proſequendam, an habeat vim delationis.*
646 *Iudex etiam non deferens poteſt eppell.terminum ad proſequendum præfigere.*
647 *Præfixio ſimplex termini ad proſequendum non importat delationem*
648 *Iudex poteſt quandocumque deferat, per tres dies poſt apdellationem præfigere terminum ad proſequendum.*
649 *Iudex quòd poſſit ſolum in incontinenti terminum ad proſequen. appell. præfigere, tenet Veſtr.*
650 *Iudex poteſt terminum ad proſequen. præfixũ prorogare appellanti.*
651 *Iudex admittens appellationem, ſi & in quantum, ſi ſit legitima, videtur deferre.*
652 *Iudex admittens vt ſupra,non videtur deferre illegitimæ appellationi.*
653 *Appellatio illius non debet deferri, qui appell. per aduerſarium legitimè interpoſitæ non detulit.*
654 *Legem ſpernens non eſt à lege ſeruandus.*

Digitized by Google

655 *Apell.per aduerſarium interpoſit.proſequi po-
teſt appellans non admiſſus, quia aduerſa-
rio non detulit.*

CIrca ſextum, quomodo Iudex cen-
ſeatur appellationi deferre, ſciendū
eſt, quod appellationi in caſibus à Iure
permiſſis,modo,& tempore debitis inter-
poſitæ, præcipuè à ſententia diffinitiua,
619 † Iudex ſemper debet deferre, *e.cum appel
lationibus,& e.non ſolum de appell.in 6. c.ve-*
620 *nientes* ex.*de iur.iur.* † quia etiam ipſo non
621 deferente, ius defert; † neque propterea
pria prohiberur appellans cauſam proſe-
qui,*c.ſæpè ex.de appell.Gemin.d.c.cum appel-
lationibus.*
622 Imò proceſſus † factus per Iudicem à
quo poſt appellationem, eſt nullus, *c. licet
de ſent.excommun.in 6. c.interpoſita eodem.c.
non ſolum de appell.in 6. Rot.decіſ. 63. de ap-
pell.in non.* & ſi appelletur ad Papã,quam-
uis dubitetur de validitate appellationis,
623 † Iudex niſi deferat, debet tranſmitti ad
Curiam puniendus, *c. de priore ex. eod. tit.
Rom.conſ.501. Stafil.c.12.fol.306. num.3.
Caſſad.dec.8.de appell.*
624 Et regulariter, qua pœna puniatur Iu-
dex non deferens appellationi iuſtæ, vi-
dendus eſt *Franc.in d.c.de priore.*
Si appellatio ab interlocutoria eſſet
manifeſte friuola, vel appellaret à diffini-
625 tiua in caſu prohibito,† Iudex maleface-
ret ei deferendo, *e.conſuluit, e.cum appella-
tionibus,& not.in d.c.non ſolum, & in c. per-
uenit, ex.eodem tit.*
Si in appellatione, quæ videretur friuo
la, allegaretur aliqua cauſa ſpecialis,quæ
626 ſi verificaretur eſſet legitima,† eſt deferen
dum,& ſuperſedendum in dubio, quia eſt
deferendum, *Franc.in d.c.conſuluit, & in d.
c.de priore.*
Licet vero appellationi friuolæ non
debeat Iudex deferre, ſed ad vlteriora
627 procedere, † non tamen poteſt ſuper eo
pronunciare, videlicet appellationem eſ-
ſe friuolam, *Franc.in e.conſtitutus, num.*18.
ex.de appell.
At ſi Delegatus deferat, etiamſi nulli-
628 ter appellatum fuiſſet, deuoluitur † cau-
ſa, & abdicat à ſe omnem Iuriſdictionem,
c. cum appellationibus de appell. in 6. Ita vt
etiam de conſenſu partium in cauſa non
629 † poſſit ſe intromittere, *Rot.dec. 49. de ap-
pell.in nou.* Proceſſuſque per eum poſt dila
630 tionem factus † eſſet nullus, *Rot.decіſ.7.de
cauſ.poſſeſſ. & propriet. in nou. dec.8. & 54.
de appell.in nou.*
Imò licèt Iudex delegatus reponens ap
pellantem ab interlocutoria,vel reuocans
631 grauamen, † poſſit non obſtante appella-
tione, & inhibitione, illius vigore ſubſe-
cuta ad vlteriora procedere,*c.cum ceſſante.
& c.cum teneamur, ex.de appell.c.ſi à Iudice,
eod.tit.in 6.*
632 Si tamen detulit, † non poteſt ad vlte-
riora procedere, quamuis reponat appel-
lantem, & reuocet grauamen,per ſupra-
dicta.
633 Et hæc procedunt † quando Superior,
ad quem appellatur, appellationem, &
delationem admittit, & ſi Superior non
634 admittat, remanet Iudex, non obſtante
delatione, *gloſ.& DD. in e.cum appellatio-
nibus. de appell.in 6.Car.in Clem.1.de dol. &
contum.*
Si etiam appellatur ab interlocutoria,
& appellans non proſequatur appellatio-
635 nem,† poteſt Iudex lapſo termino cogno-
ſcere negocium principale, *gloſ.& Gemin.
in d.c. cum appellationibus, §. ſi vero.* Et ſi
636 inter plures Iudices † vnus deferat appel-
lationi, alij vero non; numquid negociū
deuoluatur, & deferens preiudicet non
deferentibus? variæ inueniuntur opinio-
nes: aliqui enim tenuerunt affirmatiuam,
vt *Rot.decіſ.20.de appell.in antiq.* alij nega-
tiuam, quod non ſit abdicata iuriſdictio
ab omnibus per delationem vnius; quod-
637 que † ille poſſit pœnitere, dicit *Card. in
Clem.1.num.14.de appell.* videturque eſſe
communis opinio, vt per *DD.in e.cum om-
nes num.6.verb.ſexto limitatur ex. de conſtit.*
638 *& Gemin.in d.§.ſi vero.* † Et ex duobus de-
legatis, quando vnus defert, & alter re-
ſpondet, quod pendet delatio, vel repu-
diatio ab admiſſione Iudicis, ad quem,
Card.in d.Clem.num.22.
Iudex ordinarius, qui etiam per viam
639 ſimplicis querelæ poſſet adiri, † poſſet
quoque non obſtante delatione de conſen
ſu partium in cauſa ſe intromittere, cum
partes ad eum redire poſſint. *Rot.decіſ.49
in fin.de appell.in nou. Gemin.in d. §. ſi vero*
tamquam, quod res habeat ortum de no-
uo, *Abb.& Franc. in e.cum teneamur ex. de
appell.Vectr.lib.8.c.vt lit.pend.fol.271.*
Poteſt etiam Superior,quando appella-
tum fuit à diffinitiua, & appellationi de-
640 latum, † cauſam Iudici à quo remittere,
non obſtante delatione, ſed tunc Iudex
641 † procedit non ex priori iuriſdictione,ſed
ex noua demandata, cum huiuſmodi re-
miſſio cenſeatur noua commiſſio, niſi
conſtaret de contraria voluntate Superio
ris; *Rot.d. decіſ. 49. de appell. in nou. gloſ.&
Gemin.in d.§ ſi vero.*
Et poteſt Iudex non ſolum expreſsè,ſed
642 † etiam tacitè appellationi deferre, vt
quando in petitione apoſtolorum dat re-
uerentiales, vel dat acta pro reuerentiali-
bus

bus, *Rot.deciſ.* 8. *de appell.in nou.* aut ſi dat
duplicem terminum iuris *Veſtr.lib.7. c. de*
*appell. fol.*208. de quo etiam dixi ſupra in
artic.intra quæ tempora debeat appellari; vbi
etiam declaraui, quãdo Iudex deferat per
dationem reuerentialium,& aliorum apo
ſtolorum.

Per præfixionem termini appellanti ad
643 proſequendam appellationem,† non cen-
ſetur Iudex deferre, *c.1.& gloſ. in d. c. cum*
appellationibus,in verbo remittenda de appel.
in 6. Franc.in c.oblatæ in 2. not.& in c.perſo-
nas, num. 11.ex.eodem tit.

Et quamuis aliqui voluerint, hoc pro-
cedere in appellatione non legitima,
644 † quodque appellanti legitimè non poſſit
præfigi terminus ad proſequendum, quin
etiam appellationi deferatur; quinimo,
645 † quod ſimplex præfixio termini habeat
vim delationis, vt poſt alios ait *Card. in*
Clem.1.num.25.de appell. Rot.dec.16.& 21.
in antiq.Felin.in cap.cum cauſam, *extra de*
ſent.& re iudic.

Contraria tamen opinio videtur eſſe
verior, quod iudex, etiam non deferens
646 appellationi † poſſit terminum appellan-
647 ti præfigere, ad proſequen.neque† ſimplex
præfixio importet delationem,vt per eun
dem *Felin.in c.cum Bertoldus, ex.de ſent. &*
re iud.in c.perſonas, ex.de appell.Gemin.in d,
§.ſi verò, & in c.eord.§.poſt hæc de appell. in
*6.*quem ſequitur *Card.in Clem.1.num.8. de*
dol.& cont.& in Clemen. 1. in princip. de ap-
pell.

Veſtrius tamen priorem opinionem ſe-
quitur, videturque arreſtari eam ſeruari
in Curia, vt *lib.7. c. de tempor.appellat. fol.*
233.

648 Quomodocumque Iudex deferat,† po-
teſt non ſolum in continenti, ſed etiam
per tres dies poſtquam detulit appella-
tioni,præfigere terminum ad proſequen-
dum, *Rot.dec.40.de appell.in nou.*

649 Licet Veſtrius voluerit, † ſolummodo
in continenti poſſe præfigi, vt per *eumdem*
*fol.*233.

650 Poteſt etiam terminum præfixum†pro-
rogare. *Biſignet.dec.35.de appell. Gemin.in*
d.§.ſi vero, Franc.in d.c. perſonas, Card.in d.
*Clem.1.num.25.de appell.Veſtr.d.fol.*233. de
quo etiam dixi in *artic. infra quæ temp. de-*
beat appell.

651 Similiter quando appellatur, & Iudex
admittit appellationem cum clauſula,
ſi & in quantum, ſi appellatio eſt legi-
652 tima, videtur detuliſſe; † ſecus verò eſt, ſi
ex quocumque capite non ſit legitima,
Franc. in cap. ſæpè, num. 5. extra eodem tit.
Felin. in cap. cum contingat, extra de offic.
deleg.

Notandum poſtremo eſt in materia,
653 quod † ſi pars non detulit appellationi
per aduerſarium legitimè interpoſitæ, &
deinde appellet, non debet pariter eius
654 appellatio deferri,quia non eſt ſeruandus
à lege ille, qui eam ſpreuit, *cap. an ſit, extr.*
de appell.

Poſſet tamen appellationem per aduer-
655 ſarium interpoſitam † proſequi, ſed non
ſuam, *Franc.in d.c.ſæpe num.*1.

Quid operetur, quibuſue proſit appellatio.

Artic. VIII.

656 *Appellatio legitimè interpoſita quid operetur & quibus proſit.*

657 *Appellationi factæ an poſſit quilibet adhærere, & eam proſequi.*

658 *Declaratur tamen debere intra decem dies appell.expreſsè ratif.& declarare ſe velle proſequi.*

Item declaratur ſi correus non habet propriũ Procuratorem.

659 Appellatio *in criminalibus, vnius, prodeſt alus.*

660 Appellatio *vnius ex pluribus condemnatis quando proſit etiam ſocys, & quibus.*

661 Appellans *an præiudicet ſocys, ſi elapſis decem diebus ſe eum aduerſario componat.*

662 Appellatio *prodeſt appellato, eique communis efficitur.*

663 *Appellans qui non commiſit cauſam, an iuuetur ſi per appellatum fuerit commiſſa.*

664 *Ampliatur, etſi appellans citatus ad dicendum contra commiſſionem dicat generalia contra.*

665 *Appellans an poſſit vti commiſſione appellati.*

666 *Appellatus viſa deſertione,quid facere,& proteſtari poſſit.*

667 Appellatus *non poteſt præuenire appellatum intra annum.*

668 *Limitatur ſi appellanti fuerit præfixus terminus ad proſequend.*

669 *Appellatus de ſtilo Curiæ an poſſit præuenire appellantem.*

670 *Appellatus an quandocumque compareat in Curia poſſit appellationem per aduerſarium interpoſitam proſequi.*

671 *Appellatus poteſt per contradictas contra appellantem procedere cauſa commiſſa.*

672 *Appellatio an, & quando habeat vim citationis.*

673 Appellatio *deſerta non habet vim citationis, ſed noua citatio requiritur.*

674 Appellans, *& appellatus viciſſim poſſunt appellationem cum clauſula, quam, & quos*
con-

contra ſe proſequi.

675 *Declaratur tamen, niſi appellans eſſet excommunicatus.*

676 *Cauſæ extra Curiam committendæ non derogatur, niſi, & quando.*

677 *Declaratur tunc diſpenſationem c. oblatæ per DD. limitari.*

678 *Proceſſus cauſæ extra Curiam commiſſæ abſq; derog.c.oblatæ eſt nullus, ſi ſuper excep.d.c. non pronuncietur.*

679 *Appellans non poteſt iuuari appellationi conditionali, quatenus contra interpoſita ab appellante.*

680 *Ampliatur quod etiam non poſſit vti commiſſione, & proſecutione appellantis.*

CIrca ſeptimum, quid operetur, quibuſue proſit appellatio, eſt ſciendũ,
656 quod † prodeſt ſi eſt legitimè interpoſita
non ſolum appellanti, ſed etiam cuicumcumq; habeat intereſſe in cauſa, poteritq;
657 quilibet ei adhærere, & eam proſequi, ſi
appellans doloſè eam non proſequatur,
l.ab executore, §.alio, ff.de appell.gloſ.& Gem.
in c.1.in ver.appoſuit de elect.in 6.&interpo
ſita à correo prodeſt ſocio, *vt in Taruiſina*
feudi 15.Ianuarij 1624.coram b.m. Remboldo:quod tamen declarandum eſt, quatenus
correus ſeparatum procuratorem non habeat, quia appellatio procuratoris vnius
correi alium correum habentem ſeparatum Procuratorem non ſuffragatur, quia
alium Procuratorem conſtituens videtur
prohibere Procuratori ſui correi, ne pro
ſua parte aliquid faciat; hoc dicitur *in d.*
Taruiſina.

658 Dummodo † intra decem dies appellationem expreſsè ratificet, & declaret ſe
velle adhærere, *gloſ. in c. vt circa, in verbo*
adhærentes, de elect.in 6.Gemin.in c.concertatione de appell.eodem tit, vt latè dixi de tertio appellante, vel appellationem proſequi volente.

In cauſis criminalibus in caſibus, in
quibus Reus condemnatus poteſt appellare ſi ſint plures complices vnius delicti,
659 † appellatio vnius prodeſt alijs, *Arimin.in*
in addit.ad Angel. de malef. in verbo præſente
Caio, num.7.Clar.q.94.verſ.quæro numquid
cum ſeqq.

Declara tamen, quod appellatio vnius
ex pluribus condemnatis in cauſa appel-
660 lationis, † prodeſt etiam ſocijs, qui ſe iuuare poſſunt, dummodo omnes ſint condemnati in eadem ſententia, & ſit idem
negocium, & ſubſit eadem cauſa defenſionis, non approbauerint expreſsè ſententiam, & ſciuerint contrarium appellaſſe
c.vna ſententia, vbi Franc.num.10. ex.de ap-
661 *pell.* In tantum, vt ſi elapſis decem diebus,
appellans componat ſe cum Aduerſario,
non per hoc præiudicatur ſocijs, quin
poſſint proſequi appellationem interpoſitam, *Franc.ibid.num.3.*

Prodeſt etiam appellato, eiq; commu-
662 nis efficitur, † ita vt proſequi poſſit cauſam, tam ad effectum confirmandi priorem ſententiam, quam etiam in caſu ſupplendi in omiſſis, *l.ampliorem, vbi DD.C.*
de appell.Rot.dec.69. eod.tit. in nou. niſi erit
in caſu d.Taruiſinæ.

Et ſi appellans nõ commiſiſſet cauſam
in tempore, & reperiatur per appellatum
663 commiſſa, † diligentia ipſius proderit etiã
appellanti, neque appellatio erit deſerta;
664 etiamſi appellans † citatus ad dicendum
contra commiſſionem, dicat generalia
contra, dummodo in eis non perſiſtat;
665 † poteritque appellans vti illa commiſſione, cum efficiatur communis. *Rot.decis.*
47. de appellat. in antiq. & decis. 7. eodem in
nou.

Si quoad appellantem cauſa eſſet deſerta, quatenus cauſa non fuiſſet commiſſa
666 per appellatum, † poteſt appellatus viſa
deſertione deſiſtere à proſequutione, ac
proteſtari de deſertione, & quod in cauſa
nihil aliud fiat. *Felin. in c. ſperſonas de appell.*

667 Et quamuis appellatus † non poſſit
præuenire appellantem intra annum, qui
ei indulgetur ad committendum cauſam,
quando Iudex à quo nullum præfixit terminum, *c.oblatæ ex.de appell.*
668 Si fuerit præfixus terminus, † poterit illum præuenire, *d.c.oblatæ*, & de ſtilo Curiæ
poteſt indiſtinctè præuenire appellantem,
669 † quando committitur cauſa in Curia,
non obſtante *d.c.oblatæ*, cui ſemper derogatur. *Stafil.c.24.fol.353.num.7.* rationem
quare dicit *Rota dec.16.de appell.* & poteſt
670 † appellatus quandocumque compareat
in Curia appellationem per aduerſarium
interpoſitam, etiamſi ſibi intimata non
fuerit, proſequi, dummodo de ea conſtet,
Rot.dec.81.eodem tit.in antiq. & dec.6.eodem
tit.in nou.

Et ſi appellationis cauſa fuit commiſſa
671 † poterit cõtra appellantem procedi per
672 contradictas abſque alia citatione, † quia
appellatio tunc habet vim citationis, *Rot.*
dec.7.de reſt.ſpoliat.in antiq.

673 Si appellatio eſſet deſerta, requiritur
noua citatio, *Rot.decis.17. de appell. Veſtr,*
lib.3.de cauſ.deuol.fol.62.

Similiter ſi appellatus committat in
Curia cauſam, & cauſas cum clauſula
quam, & quas mouere intendit cõtra appellantem, vel appellans contra ipſum,
674 † poterit vigore huius commiſſionis pro-
ſe-

ſequi appellationem per aduerſarium interpoſitam, *Rot. deciſ. fin. de reſcript. in nou. & dec. 11. de off. deleg. eodem tit.*

675 Declara, niſi appellans † eſſet excommunicatus, *Gemin. in c. 1. §. ſi quis 1. de excep. in 6.*

Si cauſa ſit committenda extra Curiam

676 † non derogatur *d. c. oblatæ*, niſi ſaltem lapſi ſint nouem, vel decem menſes, *Stafil. c. 25. fol. 353. num. 7. & in trac. de lit. in form. breu. c. 3. fol. 366. a num. 7.* vel niſi vtraque pars appellaſſet, ne continentiæ cauſarum

677 diuidantur. Imò volunt *DD. in d. c.* eius diſpoſitionem tunc non procedere, vt teſtatur *Stafil. d. fol. 353. num. 7.*

Et ſi cauſa committeretur extra Cutiã, abſque derogatione *c. oblatæ*, & pars exci-

678 peret de *d. c.* † debet ſuper huiuſmodi exceptione pronunciare, aliàs proceſſus ad vlteriora eſt nullus, *Put. deciſ. 5. de except. Veſtr. lib. 7. c. de appell. fol. 208. & c. de temp. & fatal. appell. fol. 233.*

Similiter quando pronunciatur prout in cedula, & pars appellat conditionaliter, vt puta cum clauſula, quatenus con-

679 tra, vt ſupra dixi de ſtilo Curiæ; † tunc quia non cenſetur appellatum, niſi ſequatur contraria ſententia, appellatus non poteſt iuuare ſe huiuſmodi appellatione, *Abb. & Franc. in c. ſi duobus, ex. de appell.* & ſi

680 cauſa reperitur commiſſa, † non poterit vti commiſſione, & proſecutione appellantis, *Put. dec. 13. de appell. Veſtr. d. fol. 208. & fol. 233.*

Quomodo, & quando renuncietur appellationi.

Artic. IX.

681 *Appellationi interpoſitæ tacite, & expreſſe renunciari poteſt.*

682 Appellationi expreſsè quomodo, & quando renuncietur.

683 Appellationi tacite quomodo, & quando renuncietur.

684 *Iudex grauans non poteſt grauaminis cauſam cognoſcere.*

685 *Grauamen in cauſa appell. eſt à iudice ad quẽ cognoſcendum.*

686 *Appellans an teneatur grauamen coram Iudice à quo iuſtificare.*

687 *Appellans ſi compareat ad inſtiſ. vt ſupra videtur appell. renunciare.*

688 *Appellans per actum contrarium appell. nõ renunciat inuitus.*

689 *Appellans prædictus neque renunciat per actũ coram Iudice ad effectum impediendi executionem.*

Neque ſi ad effectum colorandi appellationem. ibidem.

690 *Appellantem in caſibus prædictis renunciare quinam tennerint.*

691 *Appellationi nunquam renunciatum habetur per actũ appellationi fauorabilẽ, & declar. iuriſd. Iud. à quo.*

692 *Appellans ante diffinitiuam poteſt deinde etiã ab ipſa diffinitiua appellare.*

693 *Appellans à diffinitiua nõ videtur appellationi ab interlocutoria interpoſitæ renunciare.*

694 *Iudex illegitimæ appellationi ab interlocutoria interpoſitæ non deferens, poteſt contra appellationem ad diffinitiuam procedere.*

695 *Appellans illegitime ab interlocutoria non poteſt vt contumax à diffinitiua appell. ſed bene à non delatione.*

696 *Appellans non cenſetur renunciare per actum probatum à Iudice, & à parte.*

697 *Appellans neque renunciat, quando iudex detulit appellationi.*

698 *Appellans neque renunciat, ſi dolo à Iudice inducatur ad actum contrarium faciendum.*

699 *Appellans neque renunciat per actum ab amico, vel filio factum ſine mandato.*

700 *Appellans neque renunciat comparens coram Iudice à quo vicem gerente iud. ad quem.*

701 *Appellans neque renunciat adeundo iudicem tamquam virum bonum, non vt iudicem.*

702 *Appellans neq; renunciat per ſolemnitatem appell. concernentem.*

703 *Appellans neque renunciat per actum vi metus extortum, praua tamen proteſtatione.*

704 *Appellans neque renunciat ſi actus eſt per viã agendi.*

705 *Appellans quando renunciare cenſetur per patientiam, & taciturnitatem.*

706 *Appellans neq; renunciat ſi coram iudice petat attentata reuocari.*

707 *Appellans neq; renũciat per actum quando proteſtatur quod appellatio ſibi ſalua remaneat.*

Declaratur, dummodo pars, vel Iudex non contradicant. ibid.

708 *Excommunicatus appell. renunciat petẽdo abſolutionem à iudice, niſi contrarium proteſtetur.*

709 *Appellationi ſuæ renunciat qui non defert ſuæ appellationi, ſed attentat, & innouat.*

710 *Appellationi interponendæ, an renunciari poſſit, & quomodo.*

711 *Appell. renunciatio vnius partis tantum, an noceat, & cui.*

712 *Appell. renunciatio quomodo fieri debeat vt nocere poſſit.*

713 *Ampliantur prædicta etiam in pacto reſpectu vnius tantum, etſi adſit iuramentum.*

Appell. renunc. poteſt non ſolum reſpectu motæ litis, ſed etiam futuræ, & incertæ. ib.

714 *Appell. renunciatio expreſſa per partem in qui-*

qnibus caſibus non teneat.

715 *Appell. tacitè renunciat faciens actum executiue venientem ad implementum ſententiæ.*

716 *Ampliatnr, etiamſi actus concernat ſententiam interlocutoriam, & quomodo.*

717 *Limitatur, ſi actus eſſet declinatorius iuriſdictionis, vel ſaltem indiferens.*

718 *Appell. interponendæ renunciatio per qnem actnm indnci poſſit.*

719 *Appellans qnando non poſſit interpoſitæ appel. renunciare, niſi quatenus ad ſuum fauorem.*

720 *Appellans cum clauſula, quatenns contra, poteſt quomodocumqne appellationi renunciare.*

721 *Appellatio cum clauſula quatenns contra in qnibus partibns deuoluat.*

722 *Appellans ſimpliciter an poſſit re integra, inuito appellato renunciare.*

723 *Appellans prædictus intra decem dies poteſt rennnciare.*

724 *Appellare poteſt aduerſarins grauatus, altero appellante appellationi renunciante.*

725 *Appellans ſimpliciter quare appell. poſt decē dies renunciare nequeat.*

726 *Appellans ab interlocutoria an, & qnando poſſit quandocumqne appellationi renunciare.*

727 *Appellans an poſſit renunciare, ſi approbanit appellationem, vel index aſſignauit terminum.*

728 *Cauſæ appellationis in beneficialibus ſtatim deuoluuntnr ad Papam.*

729 *Appellans inuito appell. in benef. non poteſt etiam re integra appellationi renunciare.*

730 *Appellatio quomodo dicatur facta communis, vt alter altero inuito, ei nō poſſit renūciare.*

731 *Appellans quando poſſit rennnciare appellationi contra ſe iam factæ, & petere procedi in negocio principali.*

732 *Appellationi ſimpliciter rennncians quibus intelligatur renunciare.*

733 *Appell. renuncians an intellig. renunciare ſolum inſtantiæ, vel etiam iuri.*

734 *Appell. renuncians, an, & quando teneatur expenſas appellato reficere.*

735 *Procurator abſque ſpeciali mandato appellationi renunciare nequit.*

736 *Ampliatur, etſi ipſa appellatio fuiſſet per ipſum interpoſita.*

OCtauo, & vltimo loco appellationi
681 interpoſitæ † renunciari poteſt, expreſsè, & tacitè. Expreſsè quidem, quā-
do per inſtrumentum, vel penes acta
682 † fit renunciatio, iuxta norata in *c. ci, qui, §. ſi qnis, libellns 2. d. 6. & in l. ſi quis, C. de appellat.* Tacitè verò, quando appellans
683 † comparet continuando iudicium corā
Iudice grauante, & facit actum contrariū
appellationi, qui non poteſt expediri, niſi
per habentem iuriſdictionem, *c. grauatum ex. de off. deleg. c. cum veniſſet ex. de teſtibus*, & vtrobique *DD. & c. ſollicitudinis, ex. de appell. l. ad ſolutionem C. de re ind.*
684 Ideo cum Iudex grauans † non poſſit
685 cognoſcere cauſam grauaminis, † ſed huiuſmodi cognitio ſpectet ad Iudicem ad
686 quem, † neque teneatur appellans coram
Iudice à quo comparere ad iuſtificandum
grauamen; ſi citatus compareat ad illud
687 iuſtificandum, videtur appellationi renunciare, *Gemin. in c. ſi à Iudice de appell. in 6.*

Hæc concluſio, qnod appellans faciens actum contrarium appellationi videatur illi renunciare,

688 Limitatur † primo vt non procedat in actu, qui fiat ab appellante inuito, quia debet illum ſponte facere, ad hoc, vt cenſeatur appellationi renuntiare.

689 Secundo in actu, qui fit coram Iudice, ad effectum impediendi executionem ſententiæ, vel colorandi appellationem, vt ſi ad hunc effectum petat recipi teſtes affuturos, vel valetudinarios, aut actus reſpiciat grauamen ſibi illatum, vel attentata, vel in ſumma aliquid aliud, quod reſpiciat faciliorem expeditionem appellationis; hæc enim confirmant potiùs declinationem iuriſdictionis, quam eam tradant: dummodò non petatur per Iudicem pronunciari, vel citetur pars ad dicendum contra Iura, *Franc. in c. cum teneamur num. 10. eod. tit. Rot. deciſ. 2. & 63. de appell. in nou. Biſignet. deciſ. 5. & 16. eodem tit.* licet *gloſ. & Gemin. in d. c. ſi à Iudice in ver.*
690 *non teneris*, † contrarium annuere videantur, licetque etiam, multi tenuerint
indiſtinctè; per quemlibet actum tendentē
in fauorem appellantis, ac ad declinandā
691 iuriſdictionem Iudicis à quo, † non cenſeatur appellationi renunciatum, vt *Abb. & Imol. in cap. ſollicitudinem, ex. de appell. in qno etiam videndns eſt Franc. in d. c. cum teneamnr.*

Ideo clarum eſt, quod appellans ante
692 diffinitiuam, † poteſt deinde etiam ab ipſa diffinitiua appellare, neq; propterea videtur priori appellationi interpoſitæ ab
693 interlocutoria † renunciare, *Clem. 1. iunct. gloſ. in verb. appellare, de dol. & contnm.*

Si Iudex non detulit huiuſmodi appellationi ab interlocutoria, ex eo quod nō
694 ſit legitimè interpoſita, † poteſt cōtra appellantem etiam non citatum, vel abſentem, ad diffinitiuam procedere, *d. Clem. 1.*
695 Imo tanquam verus contumax, non poſſet poſtea à diffinitiua appellare, niſi appellauerit à non delatione, *Card. in Clem. 1. num. 9.*

Li-

693 Limitatur tertio,† in actu reprobato à
Iudice, & à parte, cum non poſſint fun-
dare ſe in actu impugnaro, *gloſ. & DD. in*
d.c.cum veniſſent.
697 Limitatur quarto, quando Iudex † de-
tulit appellationi, quia runc per actum
factum à parte reuiuiſcere non poteſt,
Rot.dec.49.de appell. in nou. Franc.in c.dile-
ctis,num.10.ex.de appell.
698 Limitatur quinto, quando † appellans
fuiſſet dolo inductus à Iudice ad illum a-
ctum faciendum.
699 Sexto in actu † facto à filio, vel amico
appellantis, ſine illius mandato, vel rati-
habitione.
Septimo, quando Iudex, coram quo
700 † comparet appellans, gerit vices Iudicis
ad quem: vt putà, ſi ſit Legatus in parti-
bus, qui habet poteſtatem cognoſcendi
de appellationibus interpoſitis ad Pa-
pam.
701 Octauo, quando † Iudex adeatur tam-
quam bonus vir, non autem in forma iu-
dicij.
702 Nono, ſi actus † concernit ſolemnitatẽ
appellationis, vt ſit petendo apoſtolos.
703 Decimo, ſi actus, & continuatio † fiat
per metum, pręuia d.metus proteſtatione;
vt latè de his per *Felin. in d.c.gratum, & in*
d.c.cum veniſſet:
Vndecimo, quando actus appellantis
704 eſt † per viam agendi, non autem ſi ſit
ſimplex patientia, *Innocent.& alij in c.olim,*
3.ex.de reſt. ſpoliat. Bartol.in l.1. C.de relat.
Franc.in c.intimaſti num.5. ex.de appell.
705 In quo tamen † quando per patientiã,
& taciturnitatem videatur renunciatum,
vide *Felin.in c.cum in iure,num.9. ex. de off.*
deleg.
Limitatur duodecimo, ſi poſt appella-
706 tionem † attentetur, quia licet appellans
petat coram Iudice à quo attentata reuo-
cari, non propterea cenſetur renunciaſſe
appellationi, *Franc.& Dec.in c. cum tenea-*
mur extra de appell.Veſtr.lib.8. c.vt lit.pend.
fol.271.
Limitatur decimotertio, quando ap-
707 pellans † compareudo proteſtetur, quod
appellatio ſibi ſalua remaneat; ſi Iudex,
vel pars non cnntradicat, nullum ſit præ-
iudicium appellationi, *DD.in c.fin. de ap-*
pell.in 6. in c.ſignificauerunt, ex. de teſtib. &
ad pręmiſſa eſt videndus *Franc.in d.c.ſolli-*
citudinem,num.10.cum ſeqq.vſq; ad num.17.
ex.de appell.Guidopap.dec.364.
Excommunicatus etiam petens abſolu-
708 tionem à Iudice à quo, cenſetur appella-
tioni interpoſitæ renunciare, niſi de con-
trario proteſtetur, *d. c.ſollicitudinem, vbi*
Franc.num.17.

Similiter appellans, qui non defert ſuæ
appellationi, ſed attentat, & innouat,
709 † cenſetur ſuæ appellationi renunciare,
gloſ.in c.ex parte,extra de reſcript. quam opi
nionem communiter ſequuntur *DD.* vt
per *Franc. in cap. an ſit num. 5. extra de ap-*
pell.
Et pręmiſſa procedunt in appellatione
interpoſita, appellationi autem inrerpo-
710 nendæ † poteſt etiam expreſsè per pactum,
& conſenſum vtriuſq; partis, cum ſcriptu-
ra, vel ſine ſcriptura, in iudicio, vel extra
renunciari, *l.fin.vbi Bald.C.de temp.appell.*
l.poſtquam, C. de pact. gloſ.in c. ex multiplici
ex.de decim. Rot.dec.2.de renunc.in nou.
711 Si vna pars tantum renunciat, † non
nocet renunciato niſi fiat in iudicio; vel ſi
712 fiat extra iudicium, requirit † ſaltem præ-
ſentiam alterius partis, vt per *Franc. in c.*
interpoſita, §. ille denique num. 2. ex. de ap-
pell.
713 Et premiſſa procedunt, † etiam in pa-
cto reſpectu vnius tãtum, ſiue ſit iuratum,
ſiue non, & non ſolum reſpectu certæ litis
moræ, ſed etiam futnræ, & incertæ, vt la-
tè *Franc. in §. ille denique num. 16. cum ſe-*
quentibus.
Iſta concluſio fallit in cauſis matrimo-
nialibus, criminalibus, & in cauſa ſtatus,
l.non tantum,ff.de appell.l.2.& 3.ff.de lib.cauſ.
714 † in quibus expreſſa renunciatio per par-
tem non tenet, quamuis poſſit non appel-
lare, *Bald.& Salic.in l.fin. §.fin. C. de temp.*
appell.Franc.in d. §.ille denique in fin. & in
d.c.interpoſita.
Tacite, quando coram Iudice grauan-
715 te † ſit per grauatum aliquis actus, qui
veniat conſecutiuè ad implementum ſen-
tentiæ latæ: vt puta, ſi petat terminum ad
ſoluendum id, in quo fuit condemnatus,
l.ad ſolutionem,C.de re iud. DD. in c. ſignifi-
cauerunt, extra de teſt. in cap.fin. de appellat.
in 6.
716 Vel ſi ſententia fuit interlocutoria † a-
ctus, concernatque ipſam, adeò quod vi-
deatur illi acquieuiſſe: vt putà ſi produ-
cat teſtes in cauſa principali, pręcipuè
717 abſque proteſtatione. † Secus ſi actus, qui
fit, ſit declinatorius iuriſdictionis, vel ſal-
tem indifferens, *Franc.in d.c.ſollicitudinem*
num.14.& 17.Felin.in cap. gratum, extra de
offic.deleg.in c.cum veniſſent, ex. de teſt. & in
c.quod ad conſultationem ex.de ſent.& re iud.
& late *Dec.in d.c.gratum*, qui concluſionẽ
declarat pluribus modis. *Rot. d. deciſ. 63.*
& d.deciſ.2.& dec.49.de appell. Papazzon.in
addit.ad deciſ.2.de renunc.in nou.
Et ad declarationem, qualis debeat eſ-
ſe iſte actus, per quem inducatur renun-
ciatio appellationi interponendæ, poteſt

718 † addi aliqua ex limitationibus ſupradi-
ctis, circa appellationem interpoſitam,
quia conueniunt etiam inrerponendæ, vt
per *Dec.in d.c.gratum*.

Notandum eſt igitur,quod poſt appel-
lationem interpoſiram,appellans, ſi inui-
to appellato ipſe recipit appellationem,
vel aliàs ſua interſit ne appellatio deſera-
719 tur,† non poteſt renunciare appellationi,
niſi quatenùs tendat ad ſui fauorem, *Fe-
lin.in c.ex parte, num. 5. ex. de reſcript.* vbi
remiſſiuè tradit, quando poſſit appellans
renunciare appellationi.

Ideò qui appellat à diffinitiua, ſi ap-
pellat quatenus contra, prout fieri ſolet
720 in Curia, † tunc poteſt quandocumque
appellationi renunciare,etiam inuito ap-
pellato, quia appellatio non deuoluitur,
721 niſi in partibus facientibus contra appel-
lantem, *Franc.in d. cap. §. ille denique num.*
13.

722 Appellans ſimpliciter,† an poſſit re in-
tegra inuito appellato renunciare, variæ
fuerunt opiniones, vt per *Franc. ibid. nu.*
12.& 14. qui tamen in hoc videtur perſi-
723 ſtere,†quod ſi renũciatio fiat intra decem
dies, teneat etiam inuito aduerſario;quia
724 † poteſt etiam ipſe,ſi ſentiat ſe grauatum
appellare; elapſis verò decem diebus, ſe-
cùs, quia cum appellatio efficiatur com-
725 munis, fortè non appellauit, † volens
adhęrere appellationi exaduerſo interpo-
ſitæ, neque conueniens eſt, vt decipia-
tur.

726 Appellans ab interlocutoria † poteſt
re integra, videlicet ante citationem par-
tis, vel etiam re non integra, ſi appella-
tus impugnauit appellationem,eo inuito
appellationi renunciare, *Franc. ibid. num.*
10.& 15.

727 Quando † appellans approbauit appel
lationem,aut Iudex aſſignauit terminum
vel detulit appellationi,videndus eſt *idem
ibid.d.num.15.*

Limitantur tamen omnia ſupradicta,
728 vt † non procedant in beneficiallbus, &
cauſis maioribus, quia ſtatim deuoluunt
ad Papam; ideo inuito appellato, non
729 poteſt appellans, etiam re integra † ap-
pellationi renunciare,vt dicit *Franc. ibid.
num.* 16.

Notandum eſt adhuc in praxi,quod li-
cet ſupra dictum ſit, quod poſtquam ap-
pellatio eſt facta communis, non poteſt
inuito appellato appellationi renunciari,
730 quod † id procedit, quando ſit facta com
munis ex eo, quia fuit adita plena Signa-
tura, & ab ea commiſſa cauſa appellatio-
nis, talis enim commiſſio tunc dicitur ex
hoc communis vtriq; parti, & vnaquæq;
pars poteſt vti tali commiſſione, illamq;
incapſare:nihilominus huic commiſſioni
731 ſic vt ſupra communi † poteſt appellans
renunciare, & ea non obſtante petere ab
Eminentiſſimo Præfecto, quod proceda-
tur coram Iudice grauante, quod ſolet e-
uenire, ſi actor, qui appellauit ab aliquo
incidenti, omiſſo tali iucidenti, & renun-
ciato appellationi ab eo,petet ab Eminen
tia ſua, vt maudet procedi in negocio
principali coram Iudice à quo, ne illud
vlterius differatur:& ita pluries obtinui,
aliquando ab Eminentiſſimo D. Cardina
li meo Iulio Sacchetto, & aliquando ab
eius DD.Auditoribus Illuſtriſſimo,& Re-
uerendiſſimo D. Iulio de Oddis, & Illu-
ſtriſſimo, & Reuerendiſſimo D. Io.Bapti-
ſta Altouito.

Eſt notandum vlterius, quod renun-
cians appellationi ſimpliciter, intelligi-
732 tur † renunciare appellationi, tam à diffi-
nitiua, quàm ab interlocutoria, *Bald. &
Salicet.in l.fin.C.de temp.appell. Franc. in d.
§.ille denique nu.6.*

733 An autem in dubio † intelligatur re-
nunciare ſolummodo inſtantiæ,vel etiam
iuri, ſunt conſulendi *Anchar. & Gemin. in
c.quamuis, de elect.in 6.Innoc.in cap.veniens,
ex.de renunc.& not.in l.poſtquam liti, C. de
pact.*

Qui renunciat appellationi interpoſitę,
734 etiam re integra † tenetur ad expenſas fa
ctas per appellatum, occaſione proſecu-
tionis appellationis,niſi appellans habuiſ
ſet iuſtam cauſam appellandi, *c.interpoſi-
ta,d.§.ille denique,vbi Franc.in princ.*

Nec eſt ignorandum, pro tituli huius
735 complemento;† quod Procurator abſque
ſpeciali mandato appellationi renunciare
non poteſt, *Abb.in c.cum olim ex.de off. de-*
736 *leg. Caſſad.dec.3. de reſcript.* † quod proce-
dit, etiamſi talis appellatio fuiſſet inter-
poſita per ipſum Procuratorem, *Angel.in
l.bonorum, ff.rem rat.hab.& in l.1.§.1.ff.qui-
bus appell.non lic.Mohedan.dec.91.de appell.
ſeu de offic.delegat. Franc.in d. §. ille denique
num. 9.*

Plura alia de appellationibus ſtrictè
circa ſtilum Curiæ Capitolinæ dixi infra:
hęc autem,quæ ſupra dixi, ſunt practica-
biliora in quocumque foro tam in Curia,
quàm extra eam.

De

Digitized by Google

De Signatura:

Cap. II.

De poteſtate Signaturæ Iuſtitiæ.

Artic. II.

1 *Signatura Sanctiſſimi videt materias concernentes meram, & ſupremam auctoritatem.*
2 *Commiſſio reiecta in Signatura iuſtitiæ proponi nequit in Signatura Sanctiſſimi.*
3 *Cardinalis Præfecti Signaturæ attenditur.*
4 *Cardinali Præfecto dicenti, Placet SS. D. N. creditur.*
5 *Rota non ſolet controuertere reſcriptum Signaturæ iuſtitiæ, ſed ſequitur libenter.*
6 *Innouare nihil poſſunt partes poſt ſuſpenſiuam reſolutionem Signaturæ iuſtitiæ.*
Declara ſi reſolutio fuit facta cauſa ab ipſa cognita. ib.
Amplia etiamſi commiſſio fuit ſub bancha obtenta, quia omnino requiritur reformatoria. ibid.
7 *Signaturam offendens committēdo aliquid contra recurſum ad illam, quod periculum incurrat.*
8 *Commiſſio Signaturæ iuſtitiæ non ſuffragatur, quando Papa manum appoſuit, & adeſt commiſſio manu illius ſignata.*
9 *Declaratur tamen quando ſuffragetur, & poſſit illa reſcribere.*
10 *Signatura iuſtitiæ quoad Tribunalia priuilegiata non reſcribit cōmittendo, neque contra priuilegia.*
11 *Declara reſcribere indicando prout de iure.*
12 *Cardinalis Præfectus inter priuilegiatos poteſt manu regia differentias terminare.*
13 *Reſcriptum, quod obtinetur, retrotrahitur ad diem decreti.*
14 *Declara aliàs Rotam dixiſſe retrotrahi ad diem appellationis.*
15 *Commiſſio ſi petatur cum facultatibus Gubernatoris in Rota, quid? remiſſiuè.*
16 *Fructus an poſſint prætendi per reſcriptum cū clauſula, parito Breui.*
17 *Commiſſionis ſubreptio in Curia non poteſt opponi, & quare.*
18 *Signaturæ Tribunal à quo, vel à quibus regatur.*
19 *Signatura quibus diebus ſoleat congregari de ſtilo.*

QVæ dicemus de tanto Tribunali erūt duntaxat ad hoc, vt mihi ſatisfaciam circa difficultates, quas practicando inueni.

De origine enim illius habuimus plures, qui materiam propalarunt, prout *Gomes*, *Veſtr. & alios*, & cito habebimus alios.

1 Ego vero didici, quod materiæ concernentes meram, & ſupremam authoritatē, ſpectant ad Signaturam Sanctiſſimi, vt puta tollere leges, ſtatuta, & priuilegia clauſa in corpore iuris; & de his eſt author *Staphil. de litteris gratiæ, cap. 5. quomodo derogetur ſtatutis, fol. mihi 197. & de litteris iuſtitiæ, cap. 1. in fin. fol. 269. Marcheſ. de commiſs. auoc. cap. 1. num. 15. & p. 1. cap. 27. num. 98. fol. 243.*

2 Vlterius, quod reiecta commiſſio in Signatura iuſtitiæ, proponi non poteſt in Signatura Sanctiſſimi, non ſolum ob *Bullam Pij IV.* ſuper reformatione; ſed etiā ob *Bullam ſ. m. Pauli V. conſt. 71. in bullario nou tom. 3. pag. 393.* vbi etiam videtur quod in cauſis Cameræ Apoſtolicæ Signatura iuſtitiæ non reſcribit. Et ad hoc eſt videnda etiam *conſtit. 65. Clem. VIII. pag. 67. in d. bull. nou. tom. 3.*

3 Quoad materias iuſtitiæ, attenditur Signatura Eminentiſſimi Cardinalis Præfecti, non extenſio Regentis, *Caſſad. dec. 7. de reſcript.*

4 Et creditur ei Cardinali dicenti, Placet Sanctiſſimo Domino Noſtro Papæ. *Seraphin. deciſ. 393. num. 6. & deciſ. 857. num. 13.*

5 Et Rota non ſolet controuertere, nec in dubium reducere, reſcripta Signaturæ iuſtitiæ, ſed illa libenter ſequi. *Seraph. d. deciſ. 957. num. 12.*

6 Er poſt reſolutionem ſuſpenſiuam illius nihil poteſt à partibus innouari, ſi reſolutio fuit facta cauſa ab ipſa cognita. Quod etiam procedit, ſi commiſſio ſub bancha fuit obtenta, quia debet in omnem euentum obtineri reformatoria, *Marcheſ. de commiſs. d. p. 2. tit. de auocat. cauſ. cap. 1. num. 57. in fine, fol. 468.*

7 Quando fit aliquid contra recuſum ad tantum Tribunal, quid poſſit euenire, dicam *tit. de attentat.*

8 Sed eſt aduertendum quod commiſſio Signaturæ iuſtitiæ, non ſuffragatur quando Pap† manum appoſuit, & adeſt commiſſio illius manu ſignata, *Seraphin. deciſ. 1276. num. 3.*

9 Er quando ſuffragetur, & in quo caſu poſſit illa reſcribere, dicit *Seraphin. deciſ. 857. & Marcheſ. tit. de commiſs. tit. de Signatura gratiæ, par. 1. cap. 1. num. 36. poſt medium.*

10 Quoad † Tribunalia priuilegiata, Signatura iuſtitiæ non reſcribit committen-
11 do, & neque contra priuilegia, ſed bene reſcribit perpendendo, prout de iure, an

talia priuilegia inerent, & extendantur de vno ad alium caſum, & de vna ad aliã perſonam? quia hoc eſt munus iuſtitiæ. Et ratio videtur clara, quia talis Signatura repræſentat ipſum Pontificem, qui prout de iure interpretatur vtendo terminis iuſtitiæ, & non gratiæ, argumento *tex. in l. falſo, C. de diuerſ. reſcrip.*

12 Inter Priuilegiatos Cardinalis Præfectus poteſt manu regia differentias terminare, & in hoc habetur *Reform. S. m. Pauli V. tit. de Signat. iuſtitiæ, d. conſt. 71. in d. bull. tom. 3.*

Qui vult autem ſcire plura, adibit *Staphil.* de litteris iuſtitiæ, & *Marcheſ.* qui plura etiam de eodem Tribunali congeſſit.

13 Quando obtinetur reſcriptum, illud retrotrahitur ad diem decreti, *Rota in Bononien. bonorũ 17. Martij, 1649. coram R.P.D.*
14 *Bichio in fol.* † Aliàs etiam Rota dixit, quod retrotrahitur ad diem appellationis; vt eſt caſus in *Calaguritana beneficij 17. Februarij 1648. coram eodem in fol.* Aliàs ad diem grauaminis, vt in *Auenionen. attentatorum 10. Iunij 1648. coram R.P.D. Celſo pariter in fol.*

15 Nec omittendus eſt caſus, qui fortaſſe euenire poteſt in praxi: ſi quis ſcilicet peteret commiſſionem in Rota cum facultatibus Gubernatoris; quia hoc reperitur factum in *cauſa Auximana fideicomm. 25. Iunij 1632. coram b.m. Card. Hieronymo Veroſpio penes Poſt. de ſubhaſtat. deciſ. 93.*

16 Si quis obtineat reſcriptum cum clauſula, Parito Breui, non poteſt ex ea prætendere fructus, niſi de eis in commiſſione fuerit facta mentio ſpecialis: Eſt caſus in *deciſ. Aretina Plebaniæ 3. Ianuarij 1623. coram b.m. Remboldo in fol.*

17 Et ſi vnquam euenerit caſus, quod aliquis det de ſubreptione commiſſionis? Tunc eſt dicendum, quod in Curia non datur, vt dixi *cap. de mand. art. 13.* quia aditus ad Principem facillimè communicatur, Rota in *Camerinen. expenſarum 9. Iunij 1625. coram d. b.m. Remboldo. in fol.*

18 Hoc Sacrum Tribunal hodie regitur ſumma cum vigilantia, & integritate ab Eminentiſſimo D. meo Card. Iulio Sacchetto eiuſdem Signaturæ à felicis recordationis Vrbano VIII. Præfecto; deinde ab Innocentio X. & poſtmodum à Sanctiſſimo, Pijſſimoque D. N. fæliciſſimè regnante Maximo Alexandro VII. confirmato.

19 Stilus illam congregandi, ſolet eſſe in Ioue, de octo diebus, & ſtante aliquo impedimento differtur ad quindecim dies, ſeruantur in illa, quæ ſunt diſpoſita in ſupradicta *Conſtit. 71. Pauli V. ſuper reform. Tribunal. Vrbis edita, in bull. nou. tom. 3.*

Pro bono regimine Tribunalis emanarunt ab eodem Eminentiſſimo, & à plena Signatura plura decreta, quæ quotidie inuiolabiliter obſeruantur, & inter cætera.

A quo, & quomodo reguletur Signatura, & de eius legibus.

Artic. II.

20 *Referendarij quot cauſas poſſint proponere in Signatura pro qualibet vice.*

21 *Procurator qualiter debeat conſignare commiſſionem Referendario, vel Reuiſori.*

22 *Signatura non poteſt informari, niſi appoſitum fuerit, Proponam, manu Referendarij Ponentis.*

23 *Procuratores ipſi ponunt, Proponam, in informationibus Signaturæ votantibus dandis.*

Cauſa nec viddetur à Votantibus, nec proponitur in Signatura, ſi deſit, Proponam. ib.

24 *Procurator ponens ex ſe, Proponam, in cauſa Signaturæ, qualiter puniatur, & quando.*

25 *Referendarij Ponentes non poſſunt proponere in Signatura vltra duas cauſas.*

26 *Prælati Votantes non tenentur videre cauſas vltra numerum deſtinatum.*

27 *Referendarij non poſſunt acceptare commiſſiones, quas non intendunt Proponere.*

Neque poſſunt facere fidem ad effectum obtinendi alicui parti ſuperſeſſoriam. ibid.

Referendarij non poſſunt recuſari tanquam ſuſpecti, niſi cauſa approbata ab Eminentiſs. Præfecto. ibidem.

28 *Citatus, & intimatus legitimè non informans Signaturam, non auditur poſtea, niſi, & qualiter.*

29 *Signatura an concedat nouam audientiam, & qualiter.*

30 *Signatura concedit ſuperſeſſoriam, ſed cui, quando, & qualiter.*

31 *Superſeſſoriæ Signaturæ contrauenienſ qualiter puniatur ab Eminentiſſimo Præfecto.*

32 *Signatura an ſoleat concedere Nihil tranſeat, vel Retineatur, contra Commiſſiones.*

33 *Commiſſio ſi incapſetur non obſtante Nihil tranſeat Signaturæ, quid indè ſequatur.*

34 *Commiſſio obtenta ſub Bancha, obtenta prius ſuperſeſſoria, laceratur.*

35 *Citatio coram Eminentiſſimo Præfecto non arctat ad comparendum, ſi ſit ſine die, & hora certis.*

36 *Citationes coram Eminentiſſimo Præfecto, ſtante impedimento, leguntur coram ſuo Auditore.*

37 *Citatio debet renouari, ſi dies audientiæ effluxerit.*

Signa-

Digitized by Google

Signatura informatur die martis ex conſuetudine.

38 *Limita in Aduocato, Procuratore, & Subſtituto fiſcali.*

39 *Cauſa dilata in Signatura, intelligitur ad primam, cum ſuperſeſſoria.*

40 *Citatus non comparente citante, quando poſſit ſine incurſu attentatorum procedere ad vlteriora.*

41 *Et quid ſi adeſſet ſuperſeſſoria, vel inhibitio ſubſcripta ab Eminentiſs. Signaturæ Præfecto, vel ſuo Auditore?*

42 *Signatura an, & qualiter committat A.C. vt cauſas primæ inſtantiæ remittat ad Ordinarium.*

20 QVod, quando Signatura fit de octo in octo diebus, illius Reuerendiſſimi Patres Referendarij, non poſſunt proponere vltra duas commiſſiones, connumeratis dilatis in præteritis Signaturis; quando verò fiat poſt octo dies, tūc licet cuique Referendario proponere vſq; ad tres commiſſiones.

21 Seruatur etiam, quod nullus Procurator poteſt conſignare commiſſionem aliquam, nec Referendario, nec Reuiſori, niſi illa ante omnia fuerit ſignata nomine, & manu ipſius Procuratoris à tergo ipſius commiſſionis.

22 Minuſue qui porrigit commiſſionem, poteſt diſtribuere Informationes pro Signatura, niſi ſub deſignatione partium fuerit appoſitum, Proponam, manu Referendarij Ponentis deſcribendum.

23 Hoc tamen practicatur, quod illud apponitur duntaxat in informatione danda Eminentiſſimo Præfecto, & in reliquis, quod reſcribantur eadem verba originalia Prælati in dorſo aliarum informationum, per hæc verba, Proponam die Iouis, quæ erit dies talis, menſis talis, anni talis, in primo Turno, vel ſecundo, aut tertio, prout placebit D. Ponenti, qui deinde debet ſe ſubſcribere, vt putà *A. Roccius*, & ſi non aderit tale Proponam, cauſa nec videtur à Votantibus, nec proponitur in Signatura.

24 Si autem fortè aliquis Procurator auſus fuerit, illud ex ſe deſcribere, & poſtea commiſſio non proponatur, tunc talis Procurator condemnatur arbitrio Eminentiſſimi Præfecti ad refectionem expenſarum alteri parti; præter alias pœnas eiuſdem arbitrio infligendas.

25 Adeſt etiam aliud decretum, quod ſi plures Commiſſiones vltra numerum deſtinatum aliquis Prælatus proponere audebit, nullatenus DD. Votantes eas videre tenentur, niſi adſit licentia D. Præfecti, et proponendi extra numerum, alias nulla de eis ratio habetur, & reijciuntur, ac ſi ad Signaturam non fuiſſent delatæ.

26 Si plures cauſæ ſignatæ à D. Ponente ſub eodem turno indicentur, tunc etiam ſi ille non exceſſit in numero, nulla ex eis videtur à DD. Votantibus.

27 Cauent etiam DD. Referendarij acceptare commiſſiones, quas non intendunt proponere, & tali caſu cauent etiam in faciendo aliquam fidem ad effectum obtinendi alicui parti ſuperſeſſoriam, neque dd. Referendarij poſſunt recuſari tamquā ſuſpecti, niſi cauſa fuerit expreſſa, & approbata ab Eminentiſſimo Præfecto.

28 Si pars legitime citata fuerit die Iouis ante Signaturam, & fuit intimata die Sabati, ſi non informat die Martis, non ſolet obtinere nouam audientiam, niſi ſolutis ſcutis quatuor pro expenſis parti reficiendis: & idem ſolet ſeruari ſi informauit, & ſuccubuit, & petit, & obtinet nouam audientiam.

29 Eſt aduertendum, quod iſta noua audientia conceditur tantum ex legitima cauſa, præuia citatione partis, ab ipſo Eminentiſſimo, vel D. eius Auditore approbanda: & citatio ſolet eſſe huiuſmodi Ad videndum concedi licentiam redeundi ad Signaturam, & ſibi inhiberi ad ſtatim, ſeu ad primam diem, & interim quandocumque, ne audeat aliquid innouare, ſub pœnis attentatorum, & alijs arbitrio Domini, & vigore iſtius citationis ſolet obtineri decretum: Facto depoſito ſcutorum quatuor, & repropoſita cauſa per eundem Prælatum, impartitus fuit licentiam redeundi ad Signaturam, cum intimatione, omni &c.

30 Vlterius Signatura concedit ſuperſeſſoriam ipſam adeunti, ab origine diei Martis, vſque, & per horam poſt meridiē
31 diei Iouis ſequentis: † & ſi quis auſus eſt vnquam contrauenire, Eminentiſſimus Præfectus acriter inuectus eſt cōtra attentantem, cum reuocatione geſtorum, & mediantibus alijs pœnis arbitrio eius inflictis.

32 Minus conſueuit concedi aliquod Nihil tranſeat, vel Retineatur, pro impediendis commiſſionibus, ſine expreſſa cauſa: & ſi commiſſio eo conceſſo, & non ob-
33 ſtante † dicto Nihil tranſeat, fortè fuerit incapſata, tunc mandatur carcerari irremiſſibiliter Magiſtrū Curſorum, qui incapſauit; cui additur etiam incapſans, ſi conſtet de eo notitiam habuiſſe.

34 Idem conſueuit euenire illis, qui obtinuerunt ab Eminentia ſua aliquam ſuperſeſſoriam, & deinde ſub banca obtinent

com-

Digitized by Google

commiſſionem : quia Eminentiſſimus D. tali caſu ſemper commiſſiones lacerari mandat, cum non ſit æquum, quod ſub fide dictæ ſuperſeſſoriæ pars decipiatur.

35 In Citationibus, quæ dietim fiunt pro aliquo negocio coram D. Eminentiſſimo met, vigore eiuſdem decreti non arctatur citatus ad comparendum, niſi adſit ex-

36 preſſa hora,& dies pro qua citatur : & eſt etiam alius ſtilus, quod ſtãte impedimento eiuſdem Eminentiſſimi,citationes omnes, etiam coram ipſo factæ, leguntur co-

37 ram D. eius Auditore ; Et ſi effluxerit dies audientiæ, tunc denuo citari debet. Ordo autem informandi die martis reperitur approbatus à laudabili conſuetudine, quod ſcilicet, ille prius informet, qui prior poſuit pedes ad ſolium primæ ianuæ domus Domini informandi.

38 Hanc regulam tamen non ſeruant DD. Aduocatus, Procurator, & Subſtituti fiſcales, qui informant pro fiſco, & in hoc hodie non eſt controuerſia.

39 Et quando fuit propoſita cauſa, & dilata eius reſolutio, intelligitur ad primã cum ſuperſeſſoria, licet Eminentiſſimus D. propter impedimenta Prælatorum ſoleat humanè agendo alias ſuperſoſſorias impertiri.

40 Et quia reperti fuerant aliqui malitioſi litigantes, qui partes vexabant continuis citationibus coram D. Præfecto, & in termino non comparebant, vt nouas inducerent vexationes : de ordine eiuſdẽ Eminentiſſimi inoleuit alter ſtilus,quòd citatus duabus vicibus, ſi citans non compareat, talis citatus, etiam quod tertia vice reiteretur citatio cum inhibitione ad ſtatim, non tenetur ſeruare d.inhibitionem, ſed poteſt procedere ad vlteriora ſine incurſu attentatorum.

41 Hoc tamen limitatur, quando talis ſuperſeſſoria, vel inhibitio fuit ſubſcripta ab Eminentiſſimo, vel Domino eius Auditore.

42 Tribunal huiuſmodi eſt tantæ authoritatis, vt ſi A.C.ſe ingerat in cauſa primæ inſtantiæ, ſoleat illi mandare, vt præuia reuocatione, & repoſitione à quocumque decreto, eam remittat ad ſuum Ordinarium ; ſic fecit multoties, & in ſpecie in cauſa Portuen.proponente R.P.D.Criſconio 3.Iulij 1648. vt videri poteſt in libro Signaturæ, qui retinetur à d. Eminentiſs. D. meo Card.Sacchetto.

De ordine ſeruando circa cauſarum deciſionem.

Artic. III.

43 *Signatura non decidit cauſas, ſed inſtar ſupremi Principis reſcribit.*

44 *Procuratores practici ſtrictè enarrant factum in informationibus.*

45 *Commiſſio reijcitur quando actio eſt clara, & exceptio turbida.*

46 *Et quid ſi actio eſt clara, exceptio clara,& replicatio turbida?*

47 *Quidque ſi actio clara, exceptio clara, replicatio clara, & duplicatio turbida?*

48 *Reſcripta innumerabilia conceduntur à Signatura, & quo ſtilo.*

49 *Signatura habet cauſam pro appellabili,ſi ſimpliciter reſcribit pro appellatione.*

Et quid ſi reſcribit cum clauſulis ſuſpenſionis? ib.

Executio facta, vel facienda an, & quid patiatur per reſcriptum Signaturæ ſuſpenſiuum. ibid.

50 *Clauſula,ad vlteriorem executionem,qualiter intelligatur.*

51 *Signatura reſcribens cum clauſula, conſtito de Egidiana, quid dicatur facere.*

52 *Signatura in beneficialibus ſignat commiſſionem cum clauſula, ſine præiudicio litterarum apoſtolicarum.*

53 *Recurſus ſimplex ad Signaturam SS. quando cauſet attentata.*

43 ET in eo non deciduntur cauſæ, ſed ad inſtar ſupremi Principis reſcriptæ fiunt in materijs iuſtitiæ : illaque, vt dixi, ſemper intelligunt ur prout de Iure.

44 Et practici, & verſati Procuratores, quando cauſæ ibi proponuntur,in faciendis eorum informationibus, non proponunt rem ab ouo, ſed ſtrictè narrant factum, de quo agitur : & deinde ſi ſunt rei, exceptionem claram quoad poſſunt.

45 Quando actio eſt clara, & exceptio turbida, reijcitur commiſſio, & petitio Porrigentis.

46 Si actio eſt clara, & exceptio clara, replicatio turbida, ſignatur commiſſio, & reſcribitur pro porrigente.

47 Si verò actio clara, exceptio clara, replicatio clara, & duplicatio turbida,reijcitur commiſſio.

48 Et cum huiuſmodi ſtilo quotidie innumerabilia reſcripta conceduntur, & reijciuntur, iuxta innatam Eminentiſſimi

mi D. Præfecti, & DD. Votãtium prudentiam, & integritatem.

49 Si ibi reſcribitur pro apellatione ſimpliciter, ſignum eſt, quod abſque dubio habet cauſam pro appellabili; ſi vero cũ clauſulis ſuſpenſiuis, puta cum facultate manutenendi quem de Iure, cum clauſula, Si quid exequendum, & ſimilib. dicitur ſuſpicaſſe de validitate executionis, & impeditur facienda, non autem facta retractatur, aut reuocatur, prout de prima clauſula dixit *Rot. in Auenionen. attentatorũ 10. Iunij 1648. coram R. P. D. Cerro in folio*.

50 Clauſula, ad vlteriorem executionem, intelligitur ex eiſdem, non autem ex nouis, niſi reus aliquid producendo det occaſionem actori etiam producendi, vt in *Romana dotis 1. Iulij coram R. P. D. Ghiſilerio dec. 241. p. 7. recen.*

51 Quando reſcribit cum clauſula, conſtito, vt puta de Egidiana, vel aliter, tunc dicitur inferre conditionem, & ideo requiritur, quod illa concludẽter probetur, vt in *Toletana matrimonij 1. Feb. 1649. coram Eminentiſs. Card. Corrado in fol.*

52 In beneficialibus non ſignat commiſſiones regulariter, aliter quam cum clauſula, Sine præiudicio litterarum apoſtolicarum, etiamſi ſuper iactationibus, vt in *Firmana Cappellæ 28. Aprilis 1651. coram R. P. D. Bichio in fol.*

53 Vnumque aduerte pro Signatura Sanctiſſimi, quod ſimplex recurſus ad eam nõ cauſabat antea attentata, vt in *d. Auenionen. attentatorũ*; hodie tamen caueat, ſi fuit tranſmiſſa commiſſio vſque ad primam Sanctitatis Suæ Signaturam: & ſic practitur, vt vidi tam in Datatia, quam apud Iudices ordinarios.

De Commiſſionibus.

Cap. III.

De Commiſsionum differentia.

Artic. I.

1 *Commiſſiones vel tribuunt, vel excitant iuriſdictionem.*

2 *Commiſſiones, quæ tribuunt iuriſdictionem, aliæ ſunt pro prima, vel ſecunda, vel tertia inſtantia.*

3 *Iudex procedens vigore commiſſionis iuriſdictionem tribuentis, ſemper dicitur delegatus.*

4 *Commiſſiones iuriſdictionem excitãtes poſſunt quandocumque ſuperuenire.*

5 *Iudex ordinarius per commiſſionem iuriſdictionem excitantem, non dicitur delegatus.*

6 *Commiſſiones aliquæ dantur, vt delegatus procedat ad vlteriora poſt diffinitiuam.*

7 *Iudex poſt diffinitiuam non poteſt amplius ſe ingerere.*

8 *Auditores Rotæ non indigent commiſſionẽ, vt poſſint procedere poſt diffinitiuam.*

9 *Iudices debent regulari à reſcriptis, & clauſulis in commiſſionibus poſitis.*

10 *Iuriſdictio deficit iudici, quando limitationes excedit.*

11 *Commiſſiones, quæ loco libelli, & monitorij ſunt, in quocumque iudicio deſeruiunt pro prima inſtantia.*

12 *Iudicium executiuum mediante commiſſione quandoque in Rota intentatur.*

13 *Commiſſiones appellationum deſeruiunt pro ſecunda, & tertia inſtantia.*

14 *Commiſſiones aliæ ſunt, quæ pro executione ſententiarum neceſſariè obſignantur.*

15 *Commiſſiones excitatoriæ quandonam adhibeantur.*

16 *Commiſſiones aliæ ſunt neceſſariæ in ſanandis nullitatibus proceſſus.*

17 *Nullitas citationis, iuriſdictionis, & mandati an ſanetur etiam per Papam.*

18 *Nullitas ex defectu inſinuationis, vel archiuij poteſt tolli per commiſſionem.*

19 *Commiſſio quandoque eſt neceſſaria inter acta iudiciorum.*

20 *Commiſſio pro prima inſtantia denègatur, & quare.*

21 *Limitatur, quando aliter Signatura indicaret, & quando.*

22 *Exempti à iuriſdictione Ordinarij poſſunt commiſſionem impetrare pro prima inſtantia.*

23 *Commiſſio pro prima inſtantia poteſt obtineri, ſi agitur de interpretatione litterarum Apoſtolicarum.*

24 *Ampliatur ſufficere, ſi narretur, licet non iuſtificetur.*

25 *Nullitas reſcripti in Curia non datur coram Iudice commiſſario.*

26 *Nullitas ſententiæ coram iudice appellationis non datur in Curia.*

28 *Iuriſdictio delegata dignitati tranſit ad ſucceſſorem.*

29 *Commiſsionem impetrans, an poſsit pœnitere, & quando.*

30 *Commiſsione quando non poſsit vti aduerſarius inuito impetrante.*

31 *Commiſsionem nouam obtinere debet qui veteri vti deſiderat ab aduerſario obtenta.*

32 *Commiſsio appellantis an, & quando eo inuito proſequi poſsit ab appellato.*

33 *Appellans vti vollens commiſsione appellantis, quid facere debeat.*

34 *Signatura mandante commiſsionem eſſe commu-*

munem partes acquieſcere debent .
35 *Citatio ad dicendum contra commiſsionem qualis eſſe debeat .*
36 *Citatio prædicta , ſi nihil de nouo productum fuit, qualis eſſe debeat .*
37 *Commiſsio oretenus à Papa data non impedit proceſſum coram iudice ſuo .*
38 *Citatio ad dicendum contra commiſsionem an neceſſaria, & quare .*
39 *Citatio prædicta quid etiam operari ſoleat .*
40 *Petita in commiſsione an omnia dicantur conceſſa .*
41 *Reſcriptum, Placet de ſecunda parte, quid ſignificet in Signatura .*
42 *Error in commiſsione ſuper re de qua agitur, eſt omninò euitandus .*
43 *Commiſsio errata, an tribuat iuriſdictionem .*
44 *Error in nomine ,licet non in cognomine,quid retur in commiſsione .*
45 *Reſcripta, quæ fieri ſolent à Signatura,remiſsiue .*
46 *Signatura gratiæ quidnam ſit remiſsiue .*
Referendarij, & eorum munus, & officium,remiſsiue . ibid.
47 *Iudicium non ſemper cum libellis, & monitorys incipitur .*
48 *Cauſæ aliquando per commiſsiones incipiuntur, & terminantur .*

1 COmmiſſiones aliæ tribuunt , † aliæ
vero excitant iuriſdictionem .
2 Illæ quę tribuunt iuriſdictionem,† aliæ
deſeruiunt pro prima, aliæ pro ſecunda,&
vlteriori tertia inſtantia : & I udices, qui
3 procedunt iſtarum vigore , ſemper di-
cuntur Iudices delegati .
4 Quæ excitant iuriſdictionem, † poſſunt
inquacunque inſtantia ſuperuenire,& Iu-
dices de cætero ordinarij non dicuntur
5 delegati, ſed ſemper remanent ordinarij ,
vt in *Conſt.*113.*Py V.& conſt.*71.*Pauli V.de*
reform.Trib.Vrb.tit.de A.C. §. *in cauſis quæ*
ordinariæ .
6 Eſt alia ſpecies Commiſſionum , † qui-
bus vtimur coram delegatis, pro proceſſu
ad vlteriora , poſt diffinitiuam , cum poſt
7 functum officium in nihilo † poſſint ſe-
ingerere , dum iam per dictam diffiniti-
uam omnis iuriſdictio expirauerit .
Quod procedit in omnibus commiſſa-
8 rijs, exceptis Auditoribus Rotæ † in qui-
bus vnica commiſſio ſufficit , vt fusè dixi
tit.de Iudice, quando ſum locutus *de Sa-*
cra Rota .
9 Omnes Iudices† regulantur à reſcriptis
& reſtrictiuis in dd.Commiſſionibus appo
10 ſitis , quæ ſi excederentur , † deficeret Iu-
riſdictio .
11 *D*eſeruiunt pro prima inſtantia, † illæ.
quæ ſuccedunt loco libelli, ſeu monitorii
in quocunque genere iudiciorum , ſiue ſi-
mus in ordinario,ſiue ſummario,ſiue exe-
12 cutiuo; quoniam , & hic vltimus † quan-
doque mediante Commiſſione , intenta-
tur in Rota , vt puta cum facultatibus
A.C. vel Gubernatoris,vel Vicarij,in qui-
bus ipſi ſolent procedere execuriue .
13 *D*eſeruiunt†pro ſecunda,& tertia Com-
miſſiones appellationum,& poſtea ſucce-
14 dunt illæ, quæ obſignantur pro executio-
ne ſententiarum neceſſariæ .
15 Excitatoriæ adhibentur, † quando du-
bitatur de iuriſdictione Iudicis ordinarij,
ad tollendum ſcrupula, & diſputationes ,
quæ non alterant iuriſdictionem .
Quandoque etiam ſunt neceſſariæ aliæ
16 Commiſſiones † in medendis, & ſanandis
nullitatibus alicuius proceſſus: in quo ta-
men eſt aduertendum,quod nullitates ci-
tationis, iuriſdictionis, & mandati , nun-
17 quam neque † ab ipſo Papa ſanantur,niſi
vel fuerit adimpletum per æquipollens ,
vel alia ſubſit vrgentiſſima cauſa:quod ſa-
nè nunquam audiui practicatum .
Et quia quandoque proceditur vigore
alicuius inſtrumenti, vel non,inſinuati, vel
non archiuiati, vel vigore alicuius Apocę
18 non archiuiatæ ; & † ſic vt tollatur nulli-
tas, tunc quoque dicitur neceſſaria Com-
miſſio ſanatoria .
Prout etiam inter acta iudiciorum ,
19 quandoque eſt neceſſaria † aut vnio , vel
auocatio cauſarum, vel ſubrogatoria,aut
ſimilis, de his quoque diſſeremus .
Ne autem pauperes debitores propter
rigorem Creditorum impulſi careant mi-
ſericordia , *de dilationibus moratorijs , cap.*
Odoardus, & ſeptuagenaria, verbum habebi-
mus .
Sed aduertendum eſt , quod qui vellet
incipere iudicium per Commiſſionem in
prima inſtantia,vbi nullum ſubeſt priuile-
20 gium , illam † non obtineret obſtante
Concil.cap.cauſæ omnes: limitaretur tamen,
quando ex iuſta cauſa , id eſſe faciendum
21 † Signatura iudicaſſet, parte audita, vel
ſaltem citata, & intimata .
Abſolute hoc fallit quando eam pete-
22 ret † exemptus à iuriſdictione ordinarij,
& S.Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectus
vt ſunt plures regulares , ſub patrocinio
S.Sedis in priuilegijs ſuſcepti , inter quos
ſunt in ſpecie Ciſtercienſes , de quibus te-
ſtatur *Rota in Gandauen.exēptionis* 10.*Maij*
1647.coram R.P.D.Celſo apud Dianam par.
9.fol. 390. & in Poſnanien. Abbatiæ 1. Iuly
eiuſdem anni, coram eodem in fol.
Idem eueniret , & obtinebitur , etiam
23 in prima inſtantia , † vbi agitur de inter-
pretatione litterarum Apoſtolicarum, vel
illa-

iſ ſtram reſeratione, & ſufficit quod nar-
24 retur, † licet non iuſtificetur, vt dixi ſu-
pra tit. de Iuriſdictione.

Nec in Curia datur de nullitate reſcri-
25 pti † coram Iudice, cui fuit directa com-
26 miſſio; nec poſt eius ſententiam † coram
Iudice appellationis: quia cum ſit facilis
27 aditus ad Principem † debet talem obre-
ptionem deducere in Signatura, vt dixit
Rot. in Cæſarauguſtana iuriſdictionis de Nagera 3. Iuly 1623. coram Vbaldo in folio.

Et ſi delegetur alicui dignitati, iuriſdi-
28 ctio † illius tranſit ad ſucceſſorum, *c. quoniam Abbas, de offic. deleg.* & dixit *Rot. in Bonoaien. de Sauonantys 17. Martij 1599. coram Millino*.

29 Impetrans Commiſſionem † poteſt pœ-
nitere ante citationem ad dicendum con-
tra ipſam, & ea non vti, nec aduerſarius
30 poteſt † illa vti inuito impetrante, *Rot. in Romana pecuniaria de Guicciardinis* 19. *Nouemb.* 1610. *coram b. m. Pirouano deciſ.* 317. *p. 2. recent. & Marcheſ. p. 1. fol.* 172. & qui
31 vult vti, debet obtinere † aliam Commiſ-
ſionem, quam videbis infra, poſt primam
Commiſſionem appellationis, cum qua
faciet primam communem, & præuenire
cum citatione ad dicendum contra Com-
32 miſſionem † tunc enim, etiam inuito
appellante proſequi poterit, & non
alias: tuncque docebit de ſua intentione
33 commiſſionem communem facere velle,
vt quotidie practicatur in Curia; quia
34 tunc præualet auctoritas Signaturæ, † &
ipſa mandante, partes acquieſcunt:

Citatio ad dicendum contra Commiſ-
35 ſionem debet eſſe ſpecifica, nec ſufficit ap-
poſita in terminis ſuſtantialibus. Sed dic,
36 quod ſufficit iſta † quando nihil de nouo
productum fuit, prout de his ſcripſit *D. Vbert. de citat. ordinat. par. 3. formul. 1. fol. 98*.

Commiſſio à Papa oretenùs data, non
37 † impedit proceſſum coram Iudice ſuo;
Seraf. dec. 1155.

38 Et talis citatio † eſt omnino neceſſaria
ad firmandam iuriſdictionem, *Caſſad. dec. 7 de appell. Cæſar de Graſſis deciſ. 1. de reſtit. ſpoliat.*

39 Saluatur tamen ex ea, quæ ſeruatur in
terminis ſubſtantialibus. *Tiber. Saluſt. lib. 2. fol. 281. ex Rota coram Sacrato in Bracaren. de Granſets 19. Nouembris* 1602.

40 Et omnia petita in Commiſſione † di-
cuntur conceſſa, niſi reperiantur cancella-
ta, vel reſtricta, *Staſil. de litt. iuſt. cap. 2. fol. 270. Rot. deciſ. 1. de reſcript. in antiq. & dec. 9. de reſcript. in nou.* Quando Signatura dice-
41 ret Placet de ſecunda parte, † illa ſecunda
pars dicitur commiſſa, *Abb. in c. 2. num. 2. circa fin. de tregua, & pace*.

Cauendum eſt ſummopere non errare
42 in commiſſione: † puta dicere, de & ſuper
Eccleſia Parochiali, ſi illa eſt ſimplex be-
43 neficium, † quia ſi erratur, non tribuit iu-
riſdictionem *arg. cap. P. & G. de offic. deleg.* ſed contrarium deciditur per *Staphil. de modo, & form. prouid. Dignitat. abſque fructu num. 2. fol. 99*.

Idemque eueniet dubiũ, ſi errabitur in
44 nomine, & non fuerit erratum in cogno-
mine, *Staſil. vbi ſupra fol. 344. nu. 4. Rot. dec. 16. de reſcript. in nou.*

Quæ ſufficiant pro aliquali inſtructio-
ne, & ordine ſcribendi, quia onus diſſe-
45 rendi de reſcriptis, † relinquo Excellenti
D. Aduocato Scipioni Santronchetto no-
bili Auenionenſi amiciſſimo meo, à quo
etiam maiora ſperari poterũt, ob ingenij
præſtantiam, & laborum aſſiduitatem.

Sicuti neque eſt meum hodie agere de
Illuſtriſſimis Referendarijs, qui Commiſ-
ſiones proponunt, quoniam de ipſis egit
46 *Marcheſanus p. 1. cap. 1.* † Nec minus in ſpe-
cie de Signatura gratiæ, quia idem de ea
egit *cad. p. 1. cap. 2.*

Afferam tamen aliquas Commiſſiones
neceſſarias verſantibus in foro, quia non
47 ſemper † iudicia cum libellis, & monito-
rijs incipiuntur, ſed ſæpè euenire ſolet, vt
48 cauſæ à Commiſſionibus † orientur, pro-
ſequantur, & terminentur.

De formulis Commiſsionum.

Artic. II.

49 *Debitor aliquando præiudicat creditori committendo cauſam in Rota.*
50 *Commiſſio procedendi cum facultatibus A. C. quando detur Auditori Rotæ.*
51 *Formula commiſſionis, vt Rotæ Auditor poſſit procedere, ſicuti A. C. &c.*
52 *Commiſſio an poſſit obtineri, vt plura vnica diſputatione terminentur.*
53 *Declara tunc eſſe apponendas clauſulas, & quas.*
54 *Commiſſio eſt neceſſaria in Rota ſuper iudicio adipiſcendæ.*
55 *Formula commiſſionis ſuper iudicio adipiſcendæ.*
56 *Formula commiſſionum ad iudicia adipiſcendæ, vnde habeatur.*
57 *Formula commiſsionis in poſſeſſorio retinendæ.*
58 *Formula commiſsionis in iudicio recuperandæ.*
59 *Formula commiſsionis in iudicio ordinario.*

60 *Formula commiſsionis in Saluiano.*

61 *Immiſſus propria authoritate, an poſsit vendere pignus.*

62 *Pignus an, & quomodo vendi poſsit ab immiſſo propria authoritate.*

63 *Formula commiſsionis, qua vtimur poſt commiſsiones prima instantia.*

64 *Formula commiſsionis ſuper iactationibus.*

65 *Verba, moleſtare, vel perturbare, non ponuntur in commiſſione ſuper iactationibus.*

66 *Verba prædicta ponuntur, quando deſideratur cauſa ſuper petitorio committi.*

67 *Clauſula, vna cū toto negotio principali, quando ponatur in commiſſione ſuper iactationibus.*

68 *Commiſſio ſuper iactationibus qualiter etiam conficiatur, remiſſiuè.*

69 *Formula commiſſionis cum clauſula, appellatione remota.*

70 *Formula commiſſionis reſtitutionis in integrum.*

71 *Formula commiſsionis aduerſus aditionem hæreditatis damnoſa, vnde haberi poſsit.*

72 *Formula commiſsionis aduerſus lapſum fatalium, vndè haberi poſsit.*

73 *Formula commiſsionis aduerſus venditiones iniuſtas, vnde haberi poſsit.*

74 *Formula conficiendi commiſsiones, breuiter ponitur.*

75 *Reformatoria inſeruit pro executione ſententiarum.*

76 *Formula commiſsionis vnionum cauſarum.*

77 *Formula commiſsionis ſuper aliqua diſcuſsione, vndè habeatur.*

78 *Formula commiſsionis auocatoria cauſarum propter priuilegia.*

79 *Formula commiſsionis abſolutionis ad effectū agendi.*

80 *Abſolutio ad effectum agendi coram Ordinarijs, ſub qua forma peti poſsit.*

81 *Formulam abſolutionis ad effectum agendi, ſicut extendunt Notarij Vicarij Vrbis.*

82 *Formula commiſsionis aperitionis oris.*

83 *Reſcriptum commiſsioni aperitionis oris à SS. D. Innocentio X.*

84 *Commiſsiones aliæ ſunt deſeruientes pro ſecunda, & tertia inſtantia.*

85 *Formula commiſsionis appellationis in Curia.*

86 *Commiſsio appellationis in Curia incapſari debet, & vbi.*

87 *Commiſsio debet à Procuratore nomine proprio attergari.*

88 *Commiſsio debet referendariari à quo, & quando.*

89 *Commiſsio quando legatur à reuiſore, & expediatur, & ſignetur, & vbi.*

90 *Commiſsio reuiſa, & ſignata defertur ad Præfectum Signaturæ, & à quo.*

91 *Commiſsio qualiter ſignetur à Signatura Præfecto.*

92 *Commiſsio ſignata à Præfecto cui conſignetur, & à quo.*

93 *Commiſsio quando, & per quem deferatur ad Regentem Cancellariæ.*

94 *Commiſsio quomodo ſignetur per Regentem Cancellariæ.*

95 *Regens Cancellariæ ponit nomen Iudicis in Commiſsione.*

ET quia proceſſi cum diſtinctione Iudiciorum, proſequendo ab inuerſo ponemus primo commiſſionem, quæ contingere poteſt, quando reus ad euitandā viam executiuam, cum aliqua inuentione
49 † fecit committere cauſam in Rota, ad præiudicandum creditori: tunc enim creditor adeundo Signaturam, ſiue agatur de obligatione Camerali, ad ſui fauorem, ſiue de alio proceſſu executiuo ſpe-
50 ctante ad A. C. procurabit committi R.P.*D.* Auditori, vt procedat cum facultatibus d. A. C. & Commiſſio poterit eſſe huiuſmodi.

Romana.

51 BEATISSIME PATER, Antonius Ruſtrus in præinſerta pro Oratore nominatus debitor Octauiæ Bedeſchæ Sanctitatis veſtræ Oratricis, in notabili pecuniarum ſumma excedente ſcuta quingenta, partim occaſione legati ſibi facti à quodam Titio in vltimo teſtamento, cum quo deceſſit, & partim vigore obligationis cameralis, ad præiudicandum Oratori, extorſit committi cauſam iactationis, & iactationum R.P.*D.* Veroſpio Sac. Palatij Veſtri Auditori, & ab eodem extorſit Inhibitionem, cuius vigore dicta Oratrix impeditur procedere coram A.C. pro conſecutione ſui crediti. Et quia Pater Sancte, eidem Oratrici valde intereſt ad litis finē peruenire, & viæ executiuæ præiudicari non debet: Ideo humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtræ, quatenus d. R.P.D. Veroſpio committere, & mandare dignetur, vt in cauſa, & cauſis prædictis procedat, perinde, ac ſi præinſerta ſignata fuiſſet cum facultatibus Auditoris Cameræ, & procedendi cum clauſula, quam, & quas, prout in prima: præmiſsis, necnon conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Curiæ, cæteriſque contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum, &c. pro plenè, & ſufficienter expreſsis haben. &c.

Si vero non eſſet commiſſa cauſa à parte aduerſa, & credita, quæ debes conſequi re-

Digitized by Google

requirant diſputationem ; & deſideras, quod omnia vnica diſputatione terminen
52 tur; † poteris in prima inſtantia obtinere commiſſionem in Rota, cum eiſdem clauſulis : ſed tunc debes aduertere apponere
53 iſta verba. † Dignetur igitur cauſam, & cauſas conſecutionis, & ſolutionis dictarum pecuniarum, ac quam, & quas &c. ac relaxationis mandati, & mandatorum deſuper neceſſarij, & opportuni, vnà cum omnibus, & ſingulis emergen. dependen. annexis, & connexis, cum facultatibus Auditoris Cameræ alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, ſeu Locumtenenti committere, & mandare, audien. cognoſcen. & executiue deciden. ac fine debito terminan. cum poteſtate citandi, & inhibendi, quos, quibus, & quoties opus fuerit; mandata executiua decernendi, & relaxandi, aliàq; omnia, & ſingula faciendi, dicendi, & gerendi, & exercendi in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna: præmiſſis &c.

Commiſſionem in iudicio ordinario regiſtrabimus infra et tunc afferemus neceſſarias in ſummaria altercatione.

De Commiſſione in iudicio adipiſcendæ.

54 IN hoc iudicio ſi velis ius tuum conſequi in Rota, † eſt tibi neceſſaria commiſſio ſimilis infraſcriptæ.

Æſina.

55 BEATISSIME PATER, Io. Baptiſta ſenior de Caſtellis in vltimo teſtamento, cum quo deceſſit, hæredes ſibi vniuerſales inſtituit Petrum, & Ioſephum eius filios, illiſque cum arctiſſima prohibitione alienationis bonorum, ſubſtituit filios maſculos eiuſdem Petri per fideicommiſſum perpetuum fauore agnationis perpetuandum. Poſt obitum teſtatoris, mortui ſunt etiam dictus Ioſeph, & Petrus, dictumque fideicommiſſum purificatum reperitur in fauorem Io. Baptiſtæ Caſtelli iunioris Sanctitatis Veſtræ Oratoris, filij d. Petri. Et quia plura bona d. fideicommiſſo ſuppoſita reperiuntur occupata partim à Titio, & partim à Sempronio, & Oratori valde intereſt via iuris ad eorumdem bonorum immiſſionem deuenire, & tale beneficium breuioribus diſputationibus conſequi: Ideo humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtræ, quatenus cauſam, & cauſas immiſſionis, & immiſſionum vigore legis finalis, C. de Edicto Diui Adriani tollendo, ac quam, & quas &c. contra prædictos Titium, & Sempronium, ac alios quoſcumque illicitos detentores, & occupatores habet, & mouet, habereque, & mouere vult, & intendit, vnà cum omnibus, & ſingulis dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, vel Locumtenenti; attento quod bona, de quibus agitur, excedunt valorem ſcutorum mille monetæ Romanæ; committere, & mandare dignetur, cum poteſtate citandi, & inhibendi, in Curia, & extra, quos, quibus, & quoties opus fuerit, aliaq; omnia, & ſingula faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, in præmiſſis, & circa ea; quomodolibet neceſſaria, & opportuna; præmiſſis, necnon conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Curiæ, cæteriſque contrarijs quibuſcunq; non obſtantibus, ſtatum & corpro plene haben. &c.

56 Ex iſta commiſſione † poteris habere formulam ad omnia alia iudicia Adipiſcendæ.

De Commiſſione in poſſeſſorio Retinendæ.

57 BEATISSIME PATER. Virginia Colotia Sanctitatis Veſtræ Oratrix reperitur in pacifica, & quieta poſſeſſione tutelæ, & curæ Annæ Mariæ Amatoriæ natæ ex ſe, & quondã Attilio Amatorio eius marito. Et quia moleſtatur in dicto exercitio tutelæ, & curæ à Carolo Amatorio eius Cognato, & Oratrici valde intereſt via iuris manutentionem dictæ tutelæ, & curæ, & eius exercitij celerrime conſequi, ob innumeras expenſas, quas ex cauſa d. litis indebite ſuffert: ideo humiliter ſupplicat Sãctitati Veſtræ, quatenus cauſam, & cauſas, manutentionis, & manutentionum, ac quam, & quas, &c. vna cum omnibus, & ſingulis incidentibus, dependentibus, annexis, & connexis, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, cognoſcendi, decidendi, fineque debito ſimpliciter, & ſummariè terminandi committere, & mandare dignetur, cum poteſtate citandi, & inhibendi, in Curia, & extra, quos, quibus, & quoties opus fuerit, aliaque omnia, & ſingula, faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet neceſſaria, vel opportuna, præmiſſis &c.

De Commiſſione in iudicio recuperanda.

58 BEATISSIME PATER, Canonicus Alexander, & Nicolaus de Colinis de Æſio, Sanctitatis veſtræ Oratores, fuerunt ſpoliati à Virginia Colina de prędio ſito in pertinentijs Æſij prope molendinum &c. iuxta &c. Et quia amicabiliter requiſita, à dicto ſpolio non curat recedere, & Oratoribus valde intereſt ad reintegrationem eorum prædij excedentis valorem ſcutorum quingentorum monetæ Romanæ deuenire: Ideò humiliter ſupplicant Sanctitati Veſtræ quatenus cauſam, & cauſas, reintegrationis, & reinregrationum dicti prædij, ac quā, & quas &c. Oratores habent, & mouent, habereque, & mouere volunt, & intendunt contra præfatam Virginiam, & omnes alios ſpoliatores, vna cum omnibus, & ſingulis dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, audien. cognoſcen. deciden. fineque debito terminan. committere, & mandare, cum poteſtate citandi, & inhibendi in Cur. & extra, quos, quibus, & quoties opus fuerit, aliaque omnia, & ſingula faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, in præmiſſis, & circa ea, quæ quomodolibet neceſſaria fuerint, vel opportuna, præmiſſis nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Curiæ, cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plene haben. &c.

De Commiſſione in iudicio Ordinario.

Maceraten.

59 BEATISSIME PATER, Io. Maria Nellus Aduocatus Maceratæ, Sāctitatis Veſtræ Orator, mutuauit ſcuta mille auri in auro ſtamparum Carolo Capilupo, ſub pactis, & conuentionibus, de quibus in Inſtrumento inter partes ſolemniter celebrato. Verum quia d. debitor pluries amicabiliter requiſitus, diſtulit, & differt ad debitam reſtitutionem deuenire; ideo humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtræ, quatenus cauſam, & cauſas dicti mutui, ac debitæ reſtitutionis, ac quam, & quas &c. vna cum omnibus, & ſingulis ſuis incidentibus, dependentibus, annexis, connexis, totoq; negocio principali, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, audien. cognoſcen. fineque debito, prout iuris fuerit terminan. committere, & mandare dignetur cum poteſtate citandi, & inhibendi, quos, quibus, & quoties opus fuerit, &c. aliaque omnia, &c.

Et ſequere alias clauſulas ſupra in alijs Commiſſionibus regiſtratas.

De Commiſſione in Saluiano.

Senogallien.

60 BEATISSIME PATER, Camillus Spaccaloſſus de Corinaldo, Sanctitatis Veſtræ Orator, Creditor Franciſci occaſione fructuum annui cenſus ſcutorum quinquaginta impoſiti ſuper vna domo, ſita in eodem loco Corinaldi iuxta &c. detenta, & occupata à Siluerio, ex quo ob fructus ſibi debitos à dicto ſuo debitore, cogitur experiri iudicium Saluiani contra dictum Siluerium dictæ domus occupatorem. Et quia fortaſſe ob prętēſiones aduerſarij, coram Iudice ordinario, lis in longum protraheretur, & Oratori valde intereſt ad immiſſionem quanto citiùs deuenire. Propterea humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtræ, quatenus cauſam; & cauſas, immiſſionis, & immiſſionum ad dictam domum, in iudicio vtilis Saluiani interdicti ad illam retinendā, donec, & quouſque Oratori fuerit ſatiſfactum de fructibus decurſis d. cenſus, & de alijs ſuis loco, & tempore decurrendis, ac quam, & quas Orator contra dictum, & omnes alios occupatores, habet, & mouet, & habere vult, & intendit, vna cum omnibus, & ſingulis incidentibus, emergentibus, annexis, & connexis, attento quod agitur de annuo redditu ſcutorum quinquaginta monetæ ex cauſa cenſus ſcutorum octingētorum in forte principali, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, vel Locumtenenti, audien. cognoſcen. deciden. fineque debito ſummarie, ſimpliciter, & prout in beneficialibus terminan. committere, & mandare dignetur; cum poteſtate prædictum, & alios occupatores citandi, & eiſdem inhibendi; toties, quoties opus fuerit, in Curia, & extra, aliaque omnia, & ſingula faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet neceſſaria, & opor-

portuna, præmiſſis necnon &c.

In hoc iudicio ſæpius euenire conſueuit, quod ille qui obtinuit immiſſionem, ſit creditor tantæ ſummæ, vt etiam ſi poſſideat per decem annos, ſit difficile, quod poſſit conſequi integram ſatisfactionem.

Hoc caſu, quia immiſſus propria au-
61 thoritate, non † poteſt vendere pignus, quod retinet ad ſui ſatisfactionem, debet
62 † adire Signaturam Sanctiſſimi, & ab ea obtinere facultatem alienandi, *Rota in Romana Dotis 10. Decembris 1652. coram b.m. Pirouano deciſ. 161. p. 6. recen.*

Commiſſio ſolita, qua vti conſueue-
63 runt, † eſt infra poſt commiſſiones primę inſtantiæ.

De Commiſſione ſuper iactationibus.

HÆc Commiſſio eſt vſitatiſſima, & quotidie volitat per forum: ideo, licet fortaſſe ſit nota, nihilominus dabo tibi formulam ex Marcheſano.

Æſina.

64 BEATISSIME PATER, licet Hector Colotius Sanctitatis Veſtræ Orator, à multis annis fuerit, & ſit in pacifica poſſeſſione vnius vineæ cum domo, picturis egregijs famoſorum pictorum Ioannis Equitis Lanfranchi, & Andreæ Pellegrini de Sacchis depicta, ſita in pertinentijs Æſij in loco nuncupato Lo ſtauiano, iuxta &c.& ſuper ea à nemine debuiſſet, vel deberet moleſtari, perturbari, aut inquietari: quia nihilominus quidam Michael Angelus Maſſuccius ipſum Hectorē Oratorem nolle ſinere poſſidere ſe iactat, & vociferat, contra omne debitum iuris, & valde intereſt Oratori, quanto citius via iuris ſe à præmiſſis iactationibus. & vociferationibus eximere, & liberare. Ideo humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtræ, quatenus cauſam, & cauſas moleſtationis, & moleſtationum, iactationis, & iactationum, vociferationis, & vociferationum, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, vel Locumtenenti, audiendas, cognoſcendas, & decidendas, fineque debito terminandas committere, & mandare dignetur, cum poteſtate citandi, & inhibendi, quos, quibus, et quoties opus fuerit, aliaque omnia etc. vt ſupra, necnon aduerſarijs præfatis, perpetuum ſilentium imponendi, prout de iure; præmiſſis.

Eſt aduertendum, quod in iſta Com-
65 miſſione non ponuntur verba † moleſtare, vel perturbare ſe iactat, quia iſta concer-
66 nerent petitorium: † ponuntur tamen, quando, etiam ſuper petitorio cauſa deſideratur committi.
67 Idem eſt cogitandum † de clauſula, vna cum toto negocio principali.

Reliqua circa iſtam commiſſionem,
68 poſſunt † videri apud *Marcheſ. de commiſſ. iactation. p. 3. §. 2. fol. 352.*

Commiſſio cum clauſula, appellatione remota.

Romana.

69 BEATISSIME PATER, deceſſit anno præterito Titius Balleonus abſque aliquo teſtamento, relictis in eius hæreditate pluribus ſtabilibus, mobilibus, et ſe mouentibus. Et quia Sempronius, Titius, et alii eius creditores, vel proximiores in gradu etc. agunt coram diuerſis Iudicibus Romanæ Curię pro conſequendis eorum creditis, vel cum ſint ſanguine coniuncti, lites inter eos dirimendæ veniant quanto citius, ne odia nutriantur etc. et laboribus, et expenſis, quæ in diminutione bonorum, et creditorum damnum, ac maximum illorum detrimentū, vel hæreditatis tendunt, ex quibus poſtea non aderit congrua ſatisfactio pro creditoribus: ideo humiliter ſupplicant Sanctitati Veſtræ, quatenus cauſam, et cauſas, ac quam, et quas etc. cum ſuis omnibus, et ſingulis incidentibus etc. vel quatenus etc. præuia auocatione cauſæ, et cauſarum huiuſmodi à quouis Romanæ Curiæ Iudice, quacumque authoritate, etiam delegata fungente, eas alicui Sac. Palatij veſtri Apoſtolici Auditori, vel Locumtenenti, aut A. C. cum voto duorum Locumtenentium, aut etiam alicui S. V. bene viſo cum voto Rotæ committere, et mandare dignetur ſummariè, ſimpliciter, et de plano, ſola facti veritate inſpecta, ac omni, et quacunque appellatione, reclamatione, recuſatione, et reſtitutione in integrum remotis, cum poteſtate citandi, et inhibendi etc.

Com-

Commiſſio reſtitutionis in integrum, quæ licet detur poſt ſententias, tamen primam in inſtantiam vide-tur inſpicere.

Romana.

70 BEATISSIME PATER. Vertente lite coram A.C. in prima inſtantia inter Sanctitatis Veſtræ oratorem Io. Baptiſtam Cioſium abſentem à Curia, & Io. Baptiſtã Borellam Aduerſarium præſentem de, & ſuper &c. Placuit dicto A. C. Sanctitatis Veſtræ Oratorem condemnare ad ſoluendum d. Aduerſario ſcuta centum, & Procurator Oratoris neglexit infra legitima tempora appellare. Dignetur itaq; S. V. cauſam, & cauſas appellationis, & appellationum, tempore quo Oratori permiſsũ fuit, interpoſitæ, & interpoſitarum, necnon nullitatis, & nullitatum, ex tribus iniquitatis, & notoriæ iniuſtitiæ, ac gratioſæ reſtitutionis in integrum, attento quod negligentia Procuratoris principali obeſſe non debet, ac quam, & quas &c. vna cum omnibus & ſingulis inciden. annexis, connexis, totoque negocio principali, alicui Sac. Palatij Veſtri Auditori, ſummariè prout in beneficialibus, committere, & mandare dignetur, & ipſum Oratorem ad appellandum, prouocandũ, & dicendum de nullitate, admittat, perinde ac ſi duraret tempus legitimum ad appellandum, aliaque omnia, & ſingula faciat, gerat, & exequatur, in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet neceſſaria, vel opportuna, cum poteſtate citandi, & inhibendi &c. contradictores, & rebelles &c. ac Oratorem ante omnia ex clauſula ſaltẽ generali, ſi qua nihil &c. cæteraque omnia &c. Aduerſus præiudicialia in primis, & ante omnia reſtituendi, plenarie reponendi, & reintegrandi, cæteraque omnia faciendi &c.

Ex iſta commiſſione mutatis mutandis
71 poterit haberi formula aduerſus aditio-
72 nem hæreditatis damnoſæ; † aduerſus
73 lapſum fatalium, † aduerſus venditiones iniuſtas, et in alijs caſibus: poteſt enim faciliter compendiari factulum in princi-
74 pio commiſſionis, † deinde peti, vt Papa committat cauſam reſtitutionis, et deinde apponi clauſulæ, quas ſuperius obſeruauimus.

Non poſſum omittere Reformatoriã,
75 quia hac etiam † vtimur pro executione ſententiarum, quando præinſerta fuit extorta doloſè, quæ tamen videbitur infra, nunc enim datur

Alia Commiſſio vnionis cauſarum.

Romana.

76 BEATISSIME PATER. Annis præteritis defunctus eſt Ludouicus Grignanus librorum Impreſſor, ſuo vltimo condito teſtamento, in quo hæredem ſibi inſtituit vniuerſalem Claudiam eius germanã ſororem; et quia inſurrexerũt multi illius aſſerti creditores, quidam coram A. C. alij coram Vrbis Gubernatore, alij in Tribunali Creaturæ Veſtræ Cardinalis Vicarij, alij vero in Curia Capitolina, et aſij forſan in alijs Tribunalibus, in maximum creditorum, et hæreditatis detrimentum: adeo vt Oratrix hęres illius cum beneficio legis, et inuentarij, tot in Tribunalibus vocata non poſſit tot ſumptus ſuſtinere, iura tueri, et hæreditatem defendere; ſtante præcipuè numero ſcripturarum, quæ in forma probanti coram vnoquoque Iudice ſunt producendæ. Quia vero valde eidem intereſt non vexari coram tot diuerſis Iudicibus pro eadem re, et cauſa; ideo ſupplicat humiliter S. V. quatenus præuia auocatione cauſæ, et cauſarum huiuſmodi, occaſione dictæ hæreditatis coram quibuſuis Romanæ Curiæ Iudicibus pendentium, in ſtatu, et terminis, in quibus vnaquæque illarum reperitur, omnes ad ſe auocare, illaſque ſic auocatas, et inſimul vnitas, alicui Romanæ Curiæ Iudici ordinario, committere, et mandare dignetur, audien. cognoſcen. deciden. ſineque debito terminan. ſummarie, omni et quacumque appellatione remota, cum ſuis inciden. dependen. annexis, et connexis, totoque negocio principali, ac quam, et quas etc. cum poteſtate citandi etc. Priuilegijs, et indultis pręfatis Tribunalibus, vel vnicuique perſonæ, vel loco conceſſis, etiam in corpore iuris clauſis, legibus quoque, ſtatutis Vrbis, etiam iuramento vallatis, cæteriſque contrarijs, necnon conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, et Curiæ, cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtan. ſtatum etc. pro plene, et ſufficienter expreſſis haben.

Si venerit caſus alicuius diſcuſſionis
77 † poterimus vti eadem commiſſione, mutatis facto, et alijs ſecundum contingentiam.

Com-

Digitized by Google

Comiſſio Auocatoria cauſarum propter priuilegia.

Spoletana.

78 BEATISSIME PATER. Cum quidam A. pretenderet ſe creditorem q. B. Aſini à multis annis defuncti, non tamen vigore obligationis Cameralis (vel ius ſuper domo prædio, & ſimilibus) cæpit moleſtare C. & D. S. V. Oratores eius hæredes, cum beneficio legis, & inuentarij in pupillari ætate conſtitutos &c. (ſiue minores) coram Iudice de partibus, non minus nulliter, quàm iniuſtè. Verum quia ex priuilegio in corpore iuris clauſo, & vigore legis vnicæ Oratores trahunt, & non trahunrur extra Prouinciam (ſeu ob aduerſarij potentiam) in partibus litigare perhorreſcunt, vbi iuſtitiæ complementum non ſperant conſequi, prout iurare parati ſunt, & quatenus opus ſit, etiam iurant: Ideo ſupplicant humiliter S. V. quatenus præuia auocatione &c. cauſam, & cauſas prædictas ad A. C. remittere, & quatenus opus ſit committere, & mandare dignetur, audiendas etc. cum poteſtate etc. vt ſupra etc.

Commiſſio abſolutionis ad effectum agendi.

Æſina.

79 BEATISSIME PATER. Dominicus Capucius S. V. Orator, ſub die etc. menſis etc. anni etc. per acta Io. Camilli Spaccaloſſi Notarij publici de Corinaldo permutauit prædium rubrorum etc. ſitum in territorio etc. iuxta etc. cum Lelio etc. qui eidem dedit aliud prædium rubrorũ etc. ſitum in territorio etc. iuxta etc. prout ex inſtrumento rogato d. die etc. cui S. V. relatio haberi placeat, cum omnibus ſuis qualitatibus, perinde ac ſi præſentibus de verbo ad verbum infereretur. Sed quia P. S. Orator ſe valde læſum in d. permutatione cognoſcit, cum multo maioris valoris ſit prædium ab Oratore traditum, nec æquitas, vel ius patiantur, quod cum tanta Oratoris iactura eius Aduerſarius locupletetur, ideoque cupiens via iuris ad reſciſſionem prædicti contractus deuenire. Sed quia in eodem d. Orator iurauit nullam petere abſolutionem, ſeu relaxationem à iuramento, ſeu iuramentis ex quauis cauſa, et occaſione cogitata, vel non cogitata, ac deinde iurauit etiam ſe eſſe maiorem viginti annorum, cum non eſſet et poſtea in fine contractus generaliter de adimplendo, et obſeruando omnia in eo contenta, cum a ijs ampliſſimis clauſulis, et renunciationibus, vt ex eo apparet. Et quia etiam obſtant Oratori dicta iuramenta, quæ non debent eſſe vinculum iniquitatis, nec minus impeditiua, ne ſuã læſionem, vel aduerſarij dolum d. Orator iure medio detegere poſſit coram aliquo ex Iudicibus Rom. Curiæ: ideo ſupplicat S. V. quatenus ipſum ſpecialibus fauoribus, et gratijs proſequendo dignetur reſcribere alicui Iudici ordinario Veſtræ Rom. Cur. quatenus eundem Oratorem in primis, et ante omnia abſoluat à iuramento deſuper ab ipſo præſtito, etiam de non petenda abſolutione, et deinde ſic ab illo eodem abſoluto, ad effectum agẽdi, et excipiendi relaxet omnia ſupradicta iuramenta prænarrata, ac in d. inſtrumento appoſita directè vel indirectè, et virtualiter, et intellectualiter, vel extenſiue; adeoquod illis non obſtantibus iure medio, abſque vllo periurij reatu agere poſſit, cum poteſtate citandi etc. contradictores, et rebelles quoſcumque, ſeruata forma S. Concilij Tridentini, grauandi, et reaggrauãdi, inuocato quatenus opus ſit auxilio brachij ſæcularis, cum clauſula, etiam quam, et quas etc. ac cum toto negocio principali, et omnibus ſuis incidentibus etc. et cum facultate vlterius cõtractum prædictum, cum omnibus ſecutis annullandi, et reuocandi, cæteraque omnia etc. præmiſſis, necnon conſtitutionibus etc. ſtatum etc.

80 Et hac formula commiſſionis poſſunt vti petentes abſolutionem huiuſmodi ab Ordinarijs, quia eſt ampla, et neceſſaria,

81 et præcipue Romæ, † vbi Notarij Tribunalis Eminentiſs. D. Vicarij nimis ſiccè illas extendunt.

Commiſſio aperitionis oris.

Romana.

82 BEATISSIME PATER. Cum Conſules et Camerarius Vniuerſitatis Cæmentariorum Vrbis pretenderent vigore cap. 23. eorum ſtatuti, et additionis illius cogere omnes, et ſingulos Caputmagiſtros, Magiſtros, et Famulos d. artis ad plura centenaria hominum aſcendentes, ad ſe ſubijciendum examini, et ſe matriculandum, et pro d. matricula ſoluendum certã pecuniarum ſummam, fuit deſuper per vni-

vniuerſos homines d. artis non matriculatos introductum iudicium in prima inſtantia coram Veſtro Vrbis Senatore: et dum ſuper meritis cauſę diſputabatur,dd. Conſules, et Camerarius, exhibuerunt Breue præinſertum ſibi ipſis conceſſum à Prædeceſſore S. V. confirmatorium ſtatutorum,nunquam vſu receptum, allegantes eius vigore ad vlteriora,quoad petita per Oratores procedi non poſſe,nec aliter quam, prout in d.ſtatuto, & additione poſſe iudicari. Quibus per d. Senatorem conſideratis,dd. Oratores pro aperitione oris ad S.V. aduerſus d. Breue, & clauſulas, & earum quamcumque in illo contentas remiſit. Quia vero P.S. in hac parte dictum ſtatutum, & aſſerta additio, nunquam fuerunt in vſu, & illius diſpoſitioni obſtat concordia inter partes inita, & per S.Mem.Clementem, & Vrbanum VIII. Prædeceſſores S.V. in forma ſpecifica confirmata, & obſtat etiam ſtatutum Vrbis cap.43.§.caſſamus lib. 3. et quod ſi ponatur in vſu, aufertur multis centenarijs pauperum occaſio alendi ſe,et pauperes eorum familias. Propterea omnes dicti non matriculati humiliter ſupplicant S.V. cupientes eorum optima iura via iuris experiri, et ab oneribus, quæ ipſis cōminantur,quanto citius ſe eximere, et liberare, quatenus prævia oris aperitione aduerſus dd. clauſulas, ac reductione ſupra inſerti Breuis ad viam iuris, præfatis Breue, et eius clauſulis minime obſtantibus,eidem D. Senatori committere,et mādare dignetur, vt in cauſa, et cauſis huiuſmodi iuſtitia mediante ad vlteriora procedat, perinde ac ſi præinſertæ clauſulæ non emanaſſent,et Breue conceſſum foret cum clauſula, Prout de iure: cæteraq; omnia, et ſingula, de, et ſuper præmiſſis neceſſaria quomodolibet,et opportuna, faciat, gerat, et exequatur iuxta ſuas ordinarias facultates, cum poteſtate citandi, et inhibendi, quos, quibus,et quoties opus fuerit: præmiſſis, necnon conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtantibus, ſtatum etc. pro plene haben. etc.

Iſta commiſſio fuit propoſita coram SS. D. Innocentio X. circa menſem Martij anni 1651. ab Illuſtriſs. et Reuerendiſs. P. D. Roccio. † Sanctiſſimus autem reſoluit
83 pro reductione Breuis ad viam iuris:commiſſio fuit incapſata, et præſentata D. Ioanni Inghiramio tunc Senatori Vrbis, et reperitur in actis D. Franciſchini Protonotarij D. Senatoris.

Abſolutis commiſsionibus, quatum formulæ poſſunt deſeruire in prima inſtantia,et ex quibus aliæ formari poſſunt,
84 † ponemus aliquas, quæ deſeruient pro ſecunda, et tertia inſtantia.

De Commiſſione appellationis in Curia.

Æſina.

85 BEATISSIME PATER. Dignetur S.V. cauſam,et cauſas appellationis, et appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, et interpoſitarum,nullitatis, et nullitatum, ex tribus, iniquitatis, et notoriæ iniuſtitiæ, à quadam diffinitiua ſententia, ſeu decreto vim habente diffinitiuæ ab A.C. in prima inſtantia lata, ſeu facto ad fauorem Catterinæ Colinæ contra S. V. Oratorem Paulum Bonafidem, cauſa, et occaſione certæ pecuniarum ſummæ ſcuta centum excedentebuſque alijs in actis cauſæ, et cauſarum huiuſmodi latiùs deductis, attentatorum, et innouatorum quorumcumq; necnon reſtitutionis in integrum. ex clauſula ſaltem generali ſi qua mihi iuſta cauſa etc. ac quam, et quas etc. contra prædictam, omneſque alios in executione nominandos, et cognominandos, vnà cum omnibus, et ſingulis ſuis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, connexis, totoque negocio principali, alicui Rom.Cur.Prælato, vel alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, ſiue Locumtenenti, ſummarie ſimpliciter, et prout in beneficialibus, audiend. cognoſcend. decidend. fineque debito terminandas committere, et mandare, cum poteſtate citandi, et inhibendi in Romana Curia,et extra,etiam ſub cenſuris, et pœnis Eccleſiaſticis etc. quos, quibus, et quoties opus fuerit, etiā per edictum,conſtito ſummariè, et extraiudicialiter de non tuto acceſſu: contradictores, et rebelles quoſcumque pœnas prædictas incurriſſe declarandi, grauandi,et reaggrauandi,et interdicendi,ſeruata forma Sac. Concilij Trident. inuocato etiam ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis, cæteraque omnia, et ſingula faciendi, dicendi, gerendi, et exercendi,quæ in præmiſſis,et circa ea neceſſaria fuerint,et opportuna, ac procedendi etiam ſingulis diebus, et horis, præterquam in honorē Dei feriatis:Conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis ſtilo Palatij, et Curiæ quacumque reſponſione pro apoſtolis data, adeo quod pro illis amplius redire non teneatur, attento quod à diffinitiua

tiua, cæteriſque contrarijs quibuſcunque
non obſtantibus,ſtatum &c pro plene ha.
ben. &c.
86 Iſta Commiſſio incapſatur † apud pri-
mum Reuiſorem natione Theutonicum:
ſed prius eſt aduertendum, quod Procu-
87 rator † debet illam nomine proprio atter-
gare iuxta, recitatum ſenſum Signaturæ,
ad obuiandum fraudibus, quæ poſſent
88 committi ab aliquo malitioſo: † & poſt-
modum referdndarjatur ab aliquo ex Re-
ferendarijs Signaturæ iuſtitiæ; & ſic con-
ſignata capſulæ d. D.Reuiſoris ab illo le-
gitur, & niſi aliquo defectu laboret expe-
89 ditur ab eodem,& ſignarur in quodam li-
berculo cum hoc titulo, Expeditæ per
Placet. Et ſic ſignata,& reuiſa ab eodem
90 † defertur ad Eminentiſſimum D. Cardi-
nalem Sacchettum Præfectum Signaturæ,
qui in eius calce apponit hæc verba: Pla-
cet Sanctiſſimo D.N.Papæ. I. Cardinalis
Sacchettus. *D*einde d. *D.* Reuiſor illam
92 † conſignat alteri officiali, qui eſt hodie
D.Petrus Thedeſcus, qui illam accipit, &
93 † defert ad Illuſtriſſimum *D.* Regentem
Cancellariæ, cuius officio hodie fungitur
Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus *D.*Iulia-
nus Amadeus, vitæ, ac morum honeſtate
conſpicuus,qui *D.*Regens ſupra Signatu-
ram Eminentiſſimi Pręfecti,& ſtatim poſt
94 terminatam commiſſionem † ponit hæc
verba. *D*e mandato Sanctiſſimi *D*.N.Pa-
95 pæ audiat Magiſter(& hic ponit † nomen
vnius ex Prælatis præſentibus Romanæ
Curiæ, vel Auditoris Sac. Palatij) citet,
inhibeat, procedat, vt petitur, & iuſtitiã
faciat.

De modo incapſandi Commiſſiones, & aliſe formulis.

Artic. III.

96 *Commiſſio poſt Signaturam Regentis cui reconſignetur.*

97 *Commiſſio quando, & per quem perueniat ad Magiſtrum curſorum.*

98 *Magiſter curſorum facit quietantiam de receptione commiſſionis.*

99 *Commiſſio directa Prælato extra Rotam diuerſimodè expeditur, ac ſi eſſet intra Rotam.*

100 *Commiſſio directa Auditori Rotæ debet, & quando, tradi generali Menſario.*

101 *Menſarius Rotæ debet cauere in commiſſione, an ſit noua cauſa, vel dependens.*

102 *Amplia etiam, an beneficialis, vel profana, & à quo tribunali proueniat.*

103 *Menſarius Rotæ adnotat in libro commiſſionẽ,*
Fraxis Camii Capucij.
deinde illam reddit, & cui.

104 *Sollicitator quid facere debeat circa commiſſionem, ne ſententia transeat in iudicatum.*

105 *Sollicitator ſi videt expeditam commiſſionem, quid facere debeat:*

106 *Sollicitator quando bauchum Magiſtri Curſorum adire debeat pro commiſſione.*

107 *Magiſter Curſorum quinam ſit, & fiat, & quãto tempore duret.*

108 *Commiſſio quando incapſari poſſit, & qua mercede ſoluta.*

109 *Dies præſentationis, & incapſationis, per quem notetur à tergo commiſſionis.*

110 *Auditores Rotæ habent duodecim capſas in officio Magiſtri Curſorum.*

111 *Auditoris nomen habet vnaquaque ex capſulis.*

112 *Capſa commiſſionum S. Rotæ Auditorum habent quatuor claues pro vnaquaque.*

113 *Notarij A.C.habent capſam commiſſionum in officio Magiſtri curſorum.*

Curia Capitolina habet capſam commiſsionũ in officio Magiſtri curſorum. ibid.

114 *Capſa pro cauſis commiſſarijs omnibus reperitur in officio Magiſtri curſorum.*

115 *Notarij ſolent habere librum, in quo commiſſiones adnotant cum Notario cauſæ.*

116 *Citatio debet dari expedita commiſſione.*

117 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem qualiter formari ſoleat. & 160.*

118 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem debet perſonaliter exequi.*

119 *Decretum citationis ad dicendum contra commiſſionem quando habeatur. & num. 161.*

120 *Pars aliquando obtenta commiſſione non citat ad dicendum contra illam.*

121 *Pars aliquando citationem ad dicendum contra commiſſionem non reproducit.*

122 *Commiſſio partis aduerſæ fit vtrique communis per aliam commiſſionem. & 124.*

123 *Commiſſiones, quæ ſignantur ſub bancha non ſunt vtrique parti communes.*

124 *Commiſſiones prædictæ quomodo fiant communes, & 122.*

125 *Commiſſiones ſignatæ in plena Signatura ſunt vtrique parti communes.*

126 *Commiſſio communis poteſt incapſari à qualibet parte.*

Citatio ad dicendum contra commiſſionem communem fieri poteſt à qualibet partium. ib.

127 *Formula commiſsionis, quæ facit commiſſionem aduerſarij communem.*

128 *Commiſſio, quæ facit aliam communem quomodo dirigatur.*

129 *Commiſſio tunc fit communis, quando fit citatio ad dicendum contra commiſſionem.*

130 *Cauſa poteſt expediri per commiſſionem vtrique parti communem.*

131 *Formula commiſſionis appellationis extra Curiam.*

132 *Commiſſio appellationis extra Curiam nomine Procuratoris à tergo obſignatur.*

133 *Commiſsio prædicta referendariatur per conceſſum, & cui tradatur expedienda.*

134 *Commiſsio prædicta fertur ad Datariam, & quando, & ad quid.*

135 *Commiſsio prædicta in Dataria debet peruenire ad regeſtrum.*

136 *Commiſsio prædicta poteſt attergari nomine alicuius regiſtratoris.*

137 *Commiſsio prædicta ſic attergata facilius inuenitur in libro apud Diſtributores.*

138 *Commiſsio prædicta eſt à regiſtratore in libris Dataria regiſtranda.*

139 *Merces pro regeſtro commiſsionis in Dataria quanam ſit.*

140 *Commiſsio prædicta in Dataria regiſtrata cui officiali ſic tradatur.*

141 *Commiſsio prædicta expeditur per Breue, à quo, & quomodo, & qua mercede ſoluta. & nu. 164.*

142 *Commiſsio per Breue expedita, quibus pecunijs quaue quantitate ſoluatur.*

143 *Expenſa commiſsionis, & ſollicitationis non computantur in ſcuto aureo &c.*

144 *Formula commiſsionis appellationis ab executione Breuis, & litterarum apoſtolicarum.*

145 *Commiſsio appellationis ab executione Breuis, & litterarum Apoſtolicarum, quando reformetur.*

146 *Formula reformatoriæ, ſi relicta fuit clauſula, ſine præiudicio litterarum apoſtolicarum.*

147 *Formula commiſsionis appellationum in cauſis penſionum.*

148 *Penſio ſi non eſt nulla, ſed reducibilis, quomodo exprimenda in commiſsione.*

149 *Formula reformatoriæ commiſsionis appellationum in cauſis Decimarum.*

150 *Formula commiſsionis appellationis in cauſis Decimarum.*

151 *Formula reformatoria commiſsionis appellationis in cauſis Decimarum.*

152 *Formula commiſsionis appellationis in Saluiano.*

153 *Formula reformatoria commiſsionis appellationis in Saluiano, remiſsiuè.*

154 *Formula commiſsionis appellationis à mandato de euacuando.*

155 *Formula commiſsionis appellationis à laudo peritorum.*

Formula commiſsionis appellationis à condemnatione in cauſis alimentorum. ib.

156 *Formula commiſsionis appellationis à condemnatione in cauſis mercedum.*

157 *Formula commiſsionis appellationis ab interlocutoria.*

158 *Formula commiſsionis per Saluianum ad effectum obtinendi ſubhaſtationem à Papa.*

159 *Commiſsio præſentatur eidem Prælato, cui dirigitur in Curia.*

160 *Citatio ad dicendum contra commiſsionem qualiter formetur in Curia. & 117.*

161 *Decretum quodnam obtineatur, & quando ſuper citatione ad dicendum contra commiſsionem. & 119.*

162 *Citatio ad videndum præfigi terminum iuxta formam commiſsionis quandonam fiat.*

163 *Terminus in commiſsione præfigitur arbitrio iudicis.*

Terminus prædictus poteſt præfigi etiam ſub citatione ad dicendum cōtra commiſsionem. ibidem.

164 *Commiſsio iudici de partibus expeditur per Breue. & 141*

165 *Commiſsio per Breue expedita habet clauſulas eandem expeditionem indicantes.*

166 *Commiſsio aliquando ſignatur à Papa cum clauſula, conſtito de aſſertis.*

167 *Clauſula, conſtito de aſſertis, quid operetur in commiſsione.*

168 *Subhaſtatio non habet locum niſi adimpleto reſcripto commiſsionis.*

169 *Formula executorialis, ſeu reformatoriæ aduerſus reſtitutionem in integrum.*

170 *Formula commiſsionis admiſsionis ad bonorum ceſsionem.*

171 *Formula commiſsionis pro non delatione Bireti viridis.*

172 *Formula commiſsionis pro ſeptuagenario.*

173 *Commiſsio pro ſeptuagenario qua ſignatura ſignari ſoleat.*

174 *Commiſsio prædicta peruenta ad banchum Curſorum quomodo attergetur.*

175 *Formula commiſsionis ſuper reuocatione attentatorum.*

176 *Declara, quando cauſa eſt commiſſa in Rota, quæ clauſula ſit ponenda.*

177 *Formula commiſsionis ſuper alienatione rei litigioſæ.*

178 *Commiſsio ſuper alienatione rei litigioſæ non admodum practicatur, & quare.*

179 *Lis in actione perſonali an poſsit ad vlteriora trahi ſine commiſsione.*

180 *Lis in actione reali poteſt trahi ad vlteriora ſine commiſsione.*

181 *Declara tamen, prauia quadam citatione, & contra quos.*

182 *Formula commiſsionis propter ſuſpicionem.*

183 *Commiſsio propter ſuſpicionem non conceditur cauſa inſtructa, vel ſi fuit conſenſum in iuriſdictionem.*

184 *Commiſsio propter ſuſpicionem non conceditur cauſa inſtructa, vel ſi fuit conſenſum in iuriſdictionem.*

Commiſsio propter ſuſpicionem quibus clauſulis ſoleat concedi. ibid.

185 *Formula commiſsionis propter abſentiam ſubrogatoria.*

Com-

Digitized by Google

186 *Commiſsio ſanatoria nullitatum hodie inſeruit propter frequentes nullitates.*
187 *Commiſsio prædicta debet continere factum nullitatis.*
188 *Commiſsio prædicta debet continere ſupplicationem pro ſanatoria, & alias clauſulas.*
189 *Formula commiſsionis ſanatoriæ nullitatum.*
190 *Formula commiſsionis ſanatoriæ apochæ.*
191 *Formula commiſsionis derogationis feriarum.*
192 *Formula comiſsionis prorogationis fatalium.*
193 *Formula prædicta pro Curia Capitolina.*
194 *Formula commiſsionum prorogandi fatalia in qualibet cauſa, remiſsiuè.*
195 *Formula commiſsionis vigore capituli oblatæ.*
Formula commiſsionis ſubrogatoriæ.

EAdem commiſſio ſic duplici ſigna-
96 tura ſignata † reconſignatur eidem D. Petro Thedeſco, & ipſe poſtquam eandem notauit in alio liberculo per ipſum
97 retento, † conſignat Magiſtro Curſorum retinenti officium prope Cancellariam Apoſtolicam, qui eidem D. Petro de ea-
98 dem † quietantiam facit ſubſcribendo ſe in dicto liberculo D. Petri.

Sed aduerte quod hucuſq; locutus ſum
99 de commiſſione † directa Prælato extra Rotam, quia ſi committitur alicui Auditori illius, antequam expediatur e mani-
100 bus dicti D. Petri, † conſignatur generali Menſario S. Rotæ ad effectum videndi, an
101 ſit † cauſa noua, vel dependens ab alia,
102 an ſit profana, vel beneficialis, † & à quo tribunali proueniat, & adnotata in quo-
103 dam libro † Menſarij, oblongo reſtituitur d. D. Thedeſco, qui poſtea eam in omnibus expeditam conſignat bancho Curſorum, vt ſupra diximus.

Diligens Sollicitator, qui timet, quod ſententia non tranſeat in iudicatum, poſt datam commiſſionem capſulæ D. primi
104 Reuiſoris † quærit apud eundem Officialem liberculum publicè expoſitum ab hora vigeſima, vſque ad vigeſimam ſecundā ibique notat, an eius commiſſio ſit inter expeditas, ſiue inter reiectas, vt rei ſui Clientis proſpicere poſſit; ſi verò videt ibi expeditam, & celeriter ambulare deſi-
105 derat, † adibit dictum D. Petrum, qui natura humaniſſimus omnibus operā propriam, & diligentiam præbet: ſecutaque
106 iſta diligentia non debebit † obliuiſci adire banchum D. Magiſtri Curſorum, cuius officium diſtribuitur regulariter quo-
107 libet menſe inter Curſores, † ita vt vnus ad inuicem quolibet menſe reſideat, donec completo numero Curſorum æquè cum numero menſium reiteretur ex integro à primo vſque ad vltimum, & hic manè, & ſerò præſidet litigantibus ſeruiendo.

Si igitur reperiet Commiſſionem per-
108 ueniſſe ad d. banchum, † poterit illam incapſare, ſoluendo pro noua commiſſione iulios quinque pro dependente duos, conſuetam mercedem Collegio Curſorū, pro quibus ipſe Magiſter aſſiſtit, qui accipiens commiſſionem, à tergo illius notata
109 † die præſentationis, & die incapſationis, illam capſulę donat.

Sciendum autem eſt, quod in d. officio,
110 ſunt plures capſæ, † duodecim enim deſeruiunt pro duodecim S. Rotæ Auditoribus, & in vnaquaque legitur notatum
111 † nomen D. Auditoris, cui capſula dicata eſt, & in vnaquaque adſunt quatuor cla-
112 ues, & vnuſquiſque Notarius d. D. Auditoris retinet ſuam clauem, ne Collegio, & officijs fraus aliqua inſeratur.

113 Adeſt etiam ibidem capſa Notariorum A.C. adeſt alia pro Curia Capitolina, &
114 alia vlterius pro cauſis † commiſſarijs, & commiſſis Prælatis extra Rotam, in quibus reponuntur commiſsiones vniuſcuiuſque Tribunalis proprijs Iudicibus conſignandæ, quorum Notarij ſolent habere
115 libros † in quibus illas adnotant cum indicatione Notarij, ad quem ſpectat cauſa, & cui talis commiſſio conſignatur.

116 Datur poſtmodum † citatio ſolita, vt infra.

R. P. D. BICHIO.

Romana.

CItetur D. Titius ex aduerſo princi-
117 palis ad † dicendum contra contra commiſsionem vltimo loco in actis præſentatam, & iuxta illius formam videndū mandari, procedi, & inhiberi ad ſtatim, ſeu ad primam diem: Inſtante D. Seio principali, ſiue &c.

Cotuennius Not.

118 Iſta citatio † exequitur omnino perſonaliter, & nunquam domi dimiſſa copia,
119 & reproducitur, † & obtinetur decretum admiſsionis, & inhibitionis, iuxta formā commiſsionis.

Quia vero quandoque ſolet euenire, quod pars, quæ obtinuit Commiſsionem in cauſa appellabili, poſtquam talis commiſsio peruenit ad manus Notarij, vel
120 † non citat ad dicendum contra commiſſio-

121 ſionem, vel ſi citat, † non reproducit citationem, ne pars vtatur beneficio celeritatis:

Tunc ſic citatus, vel appellatus, ſi deſi-
122 derat cauſam expedire, debet † ipſe obtinere commiſſionem, cum qua poſſit facere communem commiſſionem partis
123 aduerſæ, quia illæ, quæ ſignantur ſub banca, non ſunt communes, ſed debent tales
124 fieri † cum alia commiſſione, ad id ſpecialiter obtenta; quod ſecus eſt dicendum in ſignatis in plena Signatura; quia illæ
125 ſunt communes vtrique parti, & vnaquæ-
126 que ipſarum † poteſt illam incapſare, & citare ad dicendum contra commiſſionē. Formula autem, cum qua fit communis commiſſio partis aduerſæ, erit huiuſmodi.

Romana.

127 BEATISSIME PATER. Lata ſententia in fauorem N. Sanctitatis Veſtræ Oratoris, appellauit B. Aduerſarius, & cauſam appellationis committi obtinuit R.P.D. N. Verum quia neque citauit, nec curat commiſſionem dictę cauſæ communem facere cum citatione ad dicendū contra, valdeque intereſt Oratori litem disbrigare, & ad cauſæ finem deuenire; ideo humiliter ſupplicat Sanctitati Veſtrę quatenus dignetur committere, & mandare dicto R.P.D.N. cui dicta cauſa commiſſa repetitur, vt ſupradictam commiſſionem communem faciat ad inſtantiam Oratoris, perinde ac ſi illa ad ipſius fauorem ſignata reperiretur, cum poteſtate citandi, & inhibendi, ac procedendI iuxta clauſulas, & facultates in primo dicta commiſſione contentas: Præmiſſis nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Curiæ, cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plenè haben. &c.

128 Iſta commiſſio † dirigitur per viam prioris ſupradictæ, donec peruenerit ad bancum Curſorum, vbi præſentata inca-
129 pſatur, † & citatur ad dicendum contra commiſſionem, & cum iſta citatione fit communis antedicta, & cum eadem pote-
130 rit † procedi, prout opus erit, ad cauſæ expeditionem: ſed Deus liberet te à cauilloſo Aduerſario, vel Procuratore.

De Commiſſione appellationis extra Curiam.

Anconitana.

131 BEATISSIME PATER. Pendentibus lite, & cauſa coram Epiſcopo Anconitano, ſeu eius Vicario generali, occaſione certæ pecuniarum ſummę ſcutorum quingentorum, in prima inſtantia inter deuotum Sanctitatis Veſtræ Oratorem I.V.*D.* Carolum Panciragliam actorem ex vna, ac *D. D*ominicum Fatiolum Aduerſarium reum conuentum, placuit eidem Iudici, non minus nulliter, quàm iniuſtè ad fauorem dicti *D*ominici, & contra Oratorem mediante ſententia diffinitiua, vel decreto vim illius habente pronunciare; à qua Orator ſentiens ſe læſum & grauatum, infra legitima tempora appellauit ad S.V. & de nullitate dixit, & iniuſtitia. *D*ignetur igitur S.V. cauſam, & cauſas appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, & interpoſitarum, nec non nullitatis, & nullitatum, ex tribus iniquitatis, & notoriæ iniuſtitiæ attentatorum, & innouatorum quorumcumque, ac quam, & quas &c. vna cum omnibus & ſingulis emergen. dependen. annexis, connexis, totoque negocio pricipali, ſummariè, ſimpliciter, & prout in beneficialibus, audien. cognoſcen. deciden. fineque debito, prout iuris fuerit terminan. alicui ex ordinarijs vicinioribus, ſeu alicui probo viro illarum partium in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto, in quem ſi partes conſenſerint, procedat; ſin minus vocatis partibus, alterum deputet de conſenſu, & alias eo deficiente etiam ex officio committere, & mandare, cum poteſtate citandi, & inhibendi, quos, quibus, toties, & quotięs opus fuerit; quauis dignitate, etiamſi Epiſcopali, vel &c. muniti fuerint, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis eius arbitrio imponen. applican. & moderan. contradictores, & rebelles in pœnas præfatas incidiſſe declaran. grauan. & reaggrauan. & interdicen. inuocato quatenus opus erit auxilio brachij ſæcularis, ſeruata forma Concilij Tridentini, attentata, & innouata quæcumque in primis, & ante omnia reuocandi, fataliaque toties quoties opus fuerit, prorogandi, ac Oratorem in integrum aduerſus eorum lapſum, vel alias, ſaltem ex clauſula generali, ſi qua mihi iuſta cauſa &c. prout iuris fuerit, reſti-

tuen-

tuendi, cæteraque omnia, & ſingula facien.dicen.geren. exercen.in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, vel opportuna: præmiſſis, nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis Bonifatij VIII.prædeceſſoris S.V.de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo non vltra tres,cæteriſque contrarijs quibuſcumq, non obſtantibus,ſtatum &c.pro plenè haben.&c.

Et cum abſolutione à cenſuris ad effectum &c.

Et per breue S.V.expediendum.

132 Iſta commiſſio † obſignatur à tergo nomine, & cognomine Procuratoris, & referendariatur à D. Referendario per
133 Conceſſum,†& traditur capſulæ dicti primi D.Reuiſoris, qui expedir illam per Signaturam d.Eminentiſſimi D.Cardinalis Sacchetti, pariter per Conceſſum: & ſic
134 ſubſignata † fertur ad Datariam,& conſignatur officijs eiuſdem,per quæ tranſiens
135 † peruenit ad regeſtrum.

Ideò qui vult cautè, & diligenter procedere, vltra nomen Procuratoris, debet
136 etiam apponere à tergo.† nomen alicuius ex Regiſtratoribus, quia hac ratione fa-
137 cile illam inueniet in libro, † qui retinetur apud diſtributores, ſcriptam ſub nomine illius regiſtratoris, quem notauerit in ea.

Reperta igitur commiſſione neceſſe eſt
138 qood † regiſtretur in libris d. Datariæ, à dicto, vel alio Regiſtratore, cui pro mer-
139 cede ſoluuntur † tres, aut quatuor Iulij:
140 & poſtquam fuerit regiſtrata, † conſignatur cuidam Officiali exiſtenti penes Illuſtriſſimum, & Reuerendiſſimum D. Emerix. infraſcriptorum Breuium Secretariū, à quo Officiale accepto ſcuto vno mone-
141 tæ, fit minuta Breuis, quod inſcribitur in pergameno,& ſignatur annulo Piſcatoris & dirigitur illi Iudici, cui cauſa commiſſa reperitur: & pro iſto Breue vidi quod
142 † dantur ſcutum aureum in auro, ſeptem iulij, & quarta pars Iulij, quæ monetæ ſoluuntur illi,qui tale Breue conſignat,ad hoc, vt illo poſſit vti in partibus coram
143 Iudice delegato: † & in iſtis expenſis non comprehenditur,quod debetur pro commiſſione, & ſollicitatione.

Formula Commiſſionis appellationis ab executione Breuis, & Litterarum Apoſtolicarum.

Tarraconen.

144 BEATISSIME PATER. Vertente lite coram A.C. Baranzono inter nobilē Doctorem Frāciſcum Frigolam S.V.Oratorem ex vna, ac R.Gregorium de Eſcobedo ex altera partibus, de, & ſuper beneficio Sancti N. prout iu proceſſu, de quo in actis; idem D. A. C. Baranzonus non minus nulliter, quàm iniuſtè, mediante ſententia diffinitiua, vel decreto vim illius habente,decreuit,immiſſionem eiuſdem beneficijdandam eſſe ipſi Aduerſario. Et, quia cauſæ beneficiales de ſui natura ſunt Rotales,& Orator à d.grauamine infra legitima tempora appellauit ad Sanctitatem Veſtram; Idcirco humiliter eidem ſupplicat,quatenus cauſam,& cauſas, appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, & interpoſitarum, necnon nullitatis, & nullitatum, ex tribus, iniquitatis, & notoriæ iniuſtitiæ, attentatorum,& innouatorum quorumcumque &c.Sequatur commiſſio in reliquis iuxta formam, quam habes ſupra.

Iſta commiſſio ſi incapſatur ſine clauſula,ſine præiudicio litterarum Apoſtoli-
145 carum † ſolet reformari, & reformatoria erit vt infra.

146 BEATISSIME PATER. Si nobilis Doctor Franciſcus Frigola in præinſerta pro Oratore nominatus S. V.narraſſet, prout ſine fraude tacuit, quod ſupradictus A. C. Baranzonus proceſſit in fauorē Gregorij Eſcobedo, vigore Breuis de capienda poſſeſſione nomine Cameræ, ſed pro executione litterarum Apoſtolicar., ac ſer.ſer.ver.ver. & Aduerſario ad ſatiſ. iratem audito,& pronunciauit in fauorem litterarum Apoſtolicarum, ac declarauit ipſum aduerſarium incurriſſe cenſuras, & pœnas in eiſdem litteris contentas, ſeu comminatas,ob non paritionem, ſeu ob non dimiſſionem poſſeſſionis dicti beneficij Sancti N. N.

Vel etiam quia ad earum debitam executionem ſubterfugiendam, vt ſe in intruſione confoueat &c. (adde verba ſecundum facti qualitatem) vtique præinſertā non extorſiſſet. Quia vero P. S. doloſus Ora-

Orator impetratis gaudere non debet, & ab executione litterarum Apoſtolicarum, & à cenſuris latis in Romana Curia, non datur appellatio ſuſpenſiua; Ideo d. Orator humiliter ſupplicat S. V. quatenus dignetur committere, & mandare eidem Auditori, cui preinſerta directa reperitur, vt in cauſa, & cauſis prædictis procedat, perinde ac ſi dicta præinſerta ſignata fuiſſet cum clauſula, parito breui, vel, ſine præiudicio executionis litterarum Apoſtolicarum, cum poteſtate citandi, & inhibendi &c. (& ponantur etiam iſtæ clauſulæ) præinſerta, & inhibitione illius vigore emanata, vel emananda, cætteriſque contrariis quiauſcunque non obſtantibus ſtatum pro plene haben. &c.

Formula commiſſionis appellationum in cauſis penſionum.

Terulen.

147 BEATISSIME PATER. Moto iudicio coram A. C. Melchiorio contra S. V. Oratorem Ioannem Ezchaniz ſuper ſolutione penſionis annuæ ducatorum viginti quinque, vt prætenditur, reſeruatæ ſuper fructibus Eccleſiæ Parochialis loci N. per D. B. Aduerſarium, placuit eidem A. C. Melchiorio nõ minus nulliter quàm iniuſtè Oratorem ad ſolutionem d. pẽſionis condemnare, & cenſuras, & pœnas in litteris contentas, incurriſſe declarate. Verum quia dicta penſio eſt nulla, & quia reſeruata fuit cum clauſula, dummodo remaneant centum pro Rectore, ſeu dummodo medietatem fructuum non excedat, & ſuam intentionem, ac conditionẽ in litteris contentam aduerſarius non iuſtificauit, ideo d. Orator S. V. ſentiens ſe grauatum, ad eamdem S. V. infra legitima tempora appellauit, ac dixit de nullitate prædictæ penſionis. Dignetur itaque S. V. cauſam, & cauſas, appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, & interpoſitarum, nec non nullitatis, & nullitatum. ex tribus, iniquitatis, ac notoriæ iniuſtitiæ, atteutatorum, & innouatorum quorumcumque, ac quam, & quas &c. vna cum omnibus & ſingulis ſuis incidentibus, emergentibus, annexis, connexis, totoque negocio principali, alicui Sac. Palatij Veſtri Auditori, vel Locumtenẽti, audien. cognoſcen. deciden. ſineque debito prout iuris fuerit terminan. committere, & mandare, cum poteſtate d. Aduerſ. omneſq; alios &c. citan. & eiſdem ſub eccleſiaſticis cenſuris, & pęnis inhiben. &c. contradictores, & rebelles pęnas prædictas incurriſſe declarandi, grauandi, reaggrauandi, & interdicendi, iuuocato, ſi opus ſit, auxilio brachij ſæcularis, ſeruata forma Sac. Concilij Tridentini, Oratoremque à cenſuris ſimpliciter vel ad cautelam abſoluendi, cæteraque omnia, & ſingula facien. &c. in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet neceſſaria, vel opportuna præmiſsis &c.

Aduerteu. quod ſi penſio non eſt nulla,
148 ſed reducibilis † factum aptabitur iuxta ſubiectam materiam.

Formula Reformatoriæ prædictæ commiſſionis.

Terulen.

149 BEATISSIME PATER. Si Ioannes Ezchaniz Aduerſarius, in pręinſerta pro Oratore nominatus, expoſuiſſet Sanctitati Veſtræ, quod pro penſion e prædicta actum fuit executiuè coram A. C. legitimo executore litterarum Apoſtolicarũ in ſpecie deputato, & quod dd. litteræ habent executionem paratam, nec admittunt appellationem ſuſpenſiuam, & quod Orator eſt in pacifica, & quieta poſſeſſione illam exigendi, tam ab ipſo aduerſario, quàm ab eius anteceſſoribus, & quod ab A. C. fuit legitimè excommunicatus ob non ſolutionem illius: vtique preinſertam non extorſiſſet. Quia vero, Pater Sancte, falſus Precator impetratis gaudere non debet: ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus dignetur committere, & mandare dicto A. cui preinſerta commiſſa reperitur, vt in cauſa, & cauſis prædictis procedat, perinde ac ſi dicta pręinſerta ſignata fuiſſet cum clauſula, non retardata ſolutione penſionis, nec executione litterarum Apoſtolicarum, & cum poteſtate citandi &c. Oratoremque in poſſeſſionem exigendi dictam penſiònem in primis, & ante omnia manutenendi, mandataque neceſſaria, & opporeuna ſub ſuo paruo ſigillo, regula contraria non obſtante, toties quoties opus fuerie, decernendi, relaxandi, exequendi, & exequi mandandi, cæteraque omnia, & ſingula faciendi &c.

For-

Formula Commiſſionis appellationis in cauſis Decimarum.

Æſina.

350 BEATISSIME PATER. Licet S.V. Oratores Incolæ Caſtri,ſeu loci N. *Diœceſis* B. numquam ſoluerint decimas Rectori Parochialis Eccleſiæ S.Ioannis,ſemperque fuerint immunes, & exempti ab illarum ſolutione; quia nihilominus Vicarius generalis Epiſcopi Æſini, non minus nulliter, quàm iniuſtè,mediante diffinitiua, vel decreto vim illius habẽte pronunciauit, Oratores teneri ad illarum ſolutionem in fauorem d.Rectoris aduerſarij: Propterea ipſi ſentientes ſe grauati appellarunt ad S.V. *Dignetur igitur* cauſam, & cauſas appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, & interpoſitarum, necnon nullitatis, & nullitarum,ex tribus iniquitatis,& notoriæ Iniuſtitiæ, attentatorum,& innouatorum quorumcunq; ac quam, & quas &c.vna cum omnibus,& ſingulis inciden. emergen.annexis, connexis, totoque negocio principali, alicui Sac. Palatij veſtri Auditori, vel Locumtenenti, deciden. cognoſcen.ſineque debito ſummariè,& prout in beneficialibus terminandas, committere, & mandare cum poteſtate citandi &c.

Formula Reformatoriæ.

Æſina.

351 BEATISSIME PATER. Si Incolæ Caſtri Podij S. Marcelli aduerſarij in præinſerta pro Oratoribus nominari expreſſiſſent Sanctitati Veſtræ, quod Rector S.Ioannis S.V. Orator fuit, & eſt in pacifica, & quietà poſſeſſione, vel quaſi,exigendi decimas, de quibus agitur,& quod poſt longas lites dictus Vicarius generalis pronunciauit ad fauorem Eccleſiæ, condemnando Aduerſarios ad illarum ſolutionem,vtique preinſertam ſubreptitiè, & obreptitiè, non extorſiſſent. Quia vero P.S.agitur de cauſa decimarum, in qua non datur appellatio ſuſpenſiua: ideo dictus Orator humiliter ſupplicat S.V. quatenus dignetur committere, & mandare eidem Auditori,vt in cauſa,& cauſis prædictis procedat, perinde ac ſi, præinſerta ſignata fuiſſet cum clauſula,nõ retardata ſolutione decimarum Oratori (& ſi eſſet cepta executio) cum clauſula,ſine retardatione vlterioris executionis, & ſolutionis decimarum (vel etiam ſi adeſſet res iudicata) poſſet fieri mentio de ea,vt puta: Et quia Eccleſia habet rem iudicatã quæ parum ſibi prodeſſet,niſi debitæ executioni demãdaretur; ideo ſupplicat S. V. quatenus dignetur iniungere eidem Iudici, vt procedat cum clauſula,parito Iudicato: & ſi vis caurius agere,poſt clauſulã cum poteſtate citandi &c. adde, ac Oratorem manutenendi in poſſeſſione, vel quaſi decimas præfatas exigendi,mandataque deſuper neceſſaria: & opportuna, etiam ſub paruo ſigillo decernendi, & relaxandi, regula contraria, & alijs quibuſcumque non obſtantibus &c.

Formula Commiſſionis appellationis in Saluiano, & alijs.

Aſculana.

152 BEATISSIME PATER. *Dignetur* S.V. cauſam, & cauſas, appellationis, & appellationum, infra legitima tempora interpoſitæ, & interpoſitarum,à ſententia diffinitiua,ſeu decreto vim illius habente, lata,ſeu facto per A.C.in prima inſtantia in aſſertum fauorem Alexandri de Turre, contra, & aduerſus S. V. Oratorem Ioſephum Millianum, de,& ſuper immiſſione ad poſſeſſionem caſalis nuncupati &c.poſiti in Territorio Anconitano in Contrada &c. occaſione fructuum cenſus aliàs impoſiti per *D*ecium in fauorem ipſius aduerſarij,ad retinendum donec, & quouſque fuerit de fructibus dicti cenſus decurſis, & decurrendis ſatisfactus, rebuſq; alijs &c. necnon nullitatis, & nullitatum ex tribus iniquitatis, & notoriæ iniuſtitię attentatorum, & innouatorum quorumcumque, ac quam, & quas &c.vna cum omnibus & ſingulis, inciden. &c. alicui Sac.Palatij veſtri Auditori &c.audien.cognoſcen.ſineq; debito ſummariè,& prout in beneficialibus terminan.committere,& mandare &c.

Qui vult reformatoriã pro iſto, & om-
153 ni alio caſu,† poteſt ſibi componere ſimilem Superioribus, narrando circumſtantias, propter quas appellatio ſuſpenſiua committi non deouit.

154 Ex ſuperioribus † poterit quiſque ſibi formare commiſſionem appellationis à
155 mandaro de euacuando, † à laudo peritorum,à cõdemnatione in cauſis alimente-

154 rorum, † à condemnatione in cauſis mercedum,& ſic poterit facere circa reforma-
157 toriam, † & idem dico de cõmiſſione ab interlocutoria,

Sequitur formula Commiſſionis poſt Saluianum ad effectum obtinendi ſubhaſtationem à Papa.

Senogallien.

158 BEATISSIME PATER. Io.Baptiſta Beneamatus de Callio tamquam hęres Richardi Parris,creditor fructuum annui cenſus ſcutorum decem, & octo, impoſiti per Bernardinum, & Andream de Sandrianis pro pretio ſcutorum rercẽtorum ſub rogitu Ludouici Quintilij in iudicio vrilis Saluiani interdicti fuit immiſſus ſeruatis ſeruandis in poſſeſſionem prædij debitoris ſiti in pertinentijs &c.detenti, & occupati per Thomam Maginum, ad retinendum donec, & quouſque fuerit ſatisfactus de ſcutis quatringentis fructuum decurſorum, & de alijs fructibus ſuis loco, & tempore decurrendis. Quia vero P.S.d.Ioannes Baptiſta Orator ex fructibus d. prædij non poteſt ſibi de dicto credito ſatisfacere per decennium, attento quod pars aduerſa non appellauit, nec cauſa in deuolutiuo commiſſa reperitur; humiliter ſupplicat S. V. quatenus dignetur committere,& mandare R.P.D.Epiſc. N.Vicario, qui immiſſionem conceſſit,vt præfixo parti aduerſæ aliquo breui,& peremptorio termino, ad ſatisfaciendum Oratori; illoque elapſo, & ſolutione non ſequuta, procedat ad ſubhaſtationem, & deliberationem eiuſdem prædij, & de pretio inde redigendo Oratori ſatisfacere mandet, & faciat de dictis fructibus,& expenſis, aliaque omnia, & ſingula dicat, mandet, faciat, & exequatur, in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet neceſſaria, vel opportuna: præmiſſis, nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plenè haben.&c.

Iſta commiſſio ſi dirigitur Prælato in
159 Curia via conſueta,† præſentatur d. Prælato, cui dirigitur, & citatur, vt infra, ad
160 † dicendum contra commiſſionem, vltimo loco in actis præſentatam, & iuxta illius formam videndum mandari procedi ad primam diem. Illaque aduenta repro-
161 ducitur citatio, & obtinetur ſolitum decretum admiſſionis, & deinde citatur ad
162 videndum ſibi † præfigi terminum iuxta
163 formam commiſſionis. † Illudque præfigitur arbitrio Iudicis,licet talis præfixio poſſit etiam fieri ſub eadem citatione.

Quando vero dirigitur Iudici de par-
162 tibus,† expeditur Breue à R.P.D. Emerix iuxta modum ſupra traditum, & tunc in
165 commiſſione apponuntur clauſulæ, quæ indicent negocium eſſe per Breue expediendum.

Et inſuper debet aduerti, quod Papa
166 ſignando commiſſionem, aliquando † ſolet adijcere clauſulam, conſtito de aſſerris, & tunc non poterit obtineri, niſi an-
167 te † omnia iuſtificentur ea, quæ fuerunt narrata, & in quibus Papa fundauit reſcriptum.

Poſtquam autem adimpleuerit reſcri-
168 ptum, tunc † poterit procedere ad ſubhaſtationem iuxta normã ſuperius enunciatam.

Formula executorialis, ſeu reformatoria aduerſus reſtitutionem in integrum.

Romana.

169 BEATISSIME PATER. Si B.in præinſerta pro Oratore nominatus, narraſſet S.V.(prout non ſine fraude,& dolo tacuit) quod cauſa de qua agitur, fuit per plures inſtantias ventilata, & quod aduerſarius Oratorem diu defatigauit, ipſumque malum ius fouere, vtique præinſertam minimè obtinuiſſet. Quia vero P.S.obuiandum eſt fraudibus litigãtium, vt aliquando finis litibus imponatur,quia parum eſſet ſententias, & rem iudicatam habere, niſi debitæ executioni demandarentur, ac ne falſus precator in præinſerta,ſua malitia gloriari contingat: Propterea d.Orator humiliter ſupplicat *S.V.* quatenus dignetur, eidem R.P.D.&c. cui præinſerta directa eſt, committere,& mãdare, vt præfixo d.Aduerſario,aliquo breui,& peremptorio termino, ad docendũ de legitima appellatione, eiuſque legitima proſecutione, prætenſis nullitatibus, ac cauſis reſtitutionis in integrum, per omne genus probationis; quo elapſo, & nihil quod releuet docto, conſtito de re iudicata, vel quod aliàs executioni locus ſit, ad illius executionem procedat, ac expenſas in cauſa factas, & vſque ad finẽ faciendas, taxet, & moderetur, ac pro illis, & contentis in ſententijs, quodcumq; mandatum, deſuper neceſſarium, & opportunum, decernat,& relaxet, ac exequi mandet,& faciat, vſque ad totalem, tam for-

Digitized by Google

ſortis, quam expenſarum ſatisf. ctionem, ſub ſuo paruo ſigillo, regula contraria non obſtante, & alia faciat, gerat, & exequatur, in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet neceſſaria, vel opportuna, cum poteſtate citandi etc.

Commiſſio admiſſionis ad bonorum ceſſionem.

Narnien.

170 BEATISSIME PATER. N. S. V. Orator ob diuerſa infortunia, abſque propria culpa, et propter diuerſas fideiuſſiones factas, et ſolutas redactus eſt ad paupertatem extremam; et licet omnia ſua bona creditoribus conſignauerit, et ipſe omnem diligentiam adhibuerit, cæteris ſatisfaciendi, vel illos concordandi; id tamen ſibi fuit impoſſibile, propter dictam inopiam: Vnde dubitans vigore mandatorum, quæ ſui creditores habet in manibus, carceribus mancipari, ibique vitam miſerrimè terminare, cum maximo ſuo, et familiæ damno, et nulla cum creditorum vtilitate, quibus dare eſt impoſſibile, quod non habet: Ideo vt à præmiſſis ſe poſſit liberare, ad infelicem bonorum ceſſionem ſtatuit deuenire. Supplicat propterea humiliter S. V. quatenus dignetur committere, et mandare *D.* Gubernatori Ciuitatis Narniæ, vt dictum Oratorem ad dictum beneficium ceſſionis bonorum admittat, ſeruata forma motus proprij, et prout de iure, et non alias etc. admiſſum manuteneat etc. cum poteſtate citandi etc. In fine vero ponatur. Quoniam extra Curiam, et cum abſolutione à cenſuris etc. et per Breue S. V.

Commiſſio pro non delatione bireti viridis.

171 BEATISSIME PATER. N. S. V. Orator ob diuerſa infortunia fuit admiſſus ad miſerabile beneficium ceſſionis bonorum: ſed quia id non ſua culpa prouenit, et Orator eſt ex honeſto genere natus, et onuſtus inutili familia, trium præcipue puellarum in nubili ætate conſtitutarum, quæ ſi ipſe biretum viride deferre cogeretur, nuptui nunquam tradi poſſent, et ſi ab Vrbe ipſum abeſſe contingeret in ſiniſtrum forſan abſque Patre, et Matre, qui honoris cauſa earum curam gerit, laberentur: cumque aliquando creditoribus ſatisfacere poſſe ſaltem in parte non deſperet; humiliter ſupplicat S. V. quatenus ipſum ſpecialibus fauoribus proſequendo, vt abſque delatione Bireti viridis non obſtāte motu proprio, ceſſione bonorum ſibi conceſſa vti, frui, et gaudere poſſit, modo, et forma ſibi conceſſa, denuò indulgere, et concedere dignetur, eidemque carcerum Præſidi, qui illam ſibi conceſſam, vt Oratorem ſic admiſſum defendat, et manuteneat, perinde ac ſi verè, et effectualiter dictum biretum aſportaſſet, committere, et mandare dignetur; cum poteſtate citandi, et inhibendi, etc. cæteraque etc.

Commiſſio pro Septuagenario.

Romana.

BEATISSIME PATER. Cum Sanctitatis Veſtræ Orator Romanus ob temporum calamitates, alioſque ſiniſtros euentus, repe-
172 tur ære alieno, etiam ſub vſuris, grauatus, cum diuerſis perſonis, nempe A. B. C. D. E. F. etiam vigore obligationis Cameralis iuramento, et iuramentis in inſtrumentis contentis, et illorum vigore ſupradicti creditores mandata executiua contra ipſum, vel obtinuerunt, vel prætendunt, et prætendere poſſunt; vnde Orator ob ſuam grauem ætatem ſeptuaginta annorum, ſi carcerari contingat, cogetur potius in carceribus mori, quam valeat dictis crediroribus ſatisfacere; Supplicat propterea *S.V.* quatenus Oratorem ſpecialibus fauoribus & gratijs proſequendo dignetur committere, et mandare A.C. vt conſtito ſibi legitime, quod dictus Orator ſeptuageſimum annum agit, inhibitionem, ſeu non grauetur perpetuum; ne à prædictis eius creditoribus, quoad perſonam tantum moleſtetur, concedat, conceſſumque ſeruari mandet, et iiſdem etiam inhibendi, in Romana Curia, et extra, toties quoties, opus fuerit, etiam ſub cenſuris, etc. et procedendi iuxta ſuas ordinarias facultates, ſinguli etiam diebus, et horis, præterquam in honorem *D*ei feriatis, et abſque confectione regeſtri, ſeu extractus, et abſque ſportularum ſolutione, cæteraq; omnia, et ſingula, faciendi, gerendi, et exercendi, ac exequendi in præmiſſis, et circa ea quomodolibet neceſſaria, et opportuna, præmiſſis, nec non conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, et Curiæ, Obligationibus Cameralibus, iuramento, ſeu iuramentis vallatis, mandatis illarum vigore relaxatis, ſeu relaxandis per quæcumque Tribunalia, cum quocumque exequatur appoſito, vel apponendo, terminis ſuſceptis ad ſoluendum, obligationibus

faciat, dicat, exerceat, & exequatur, in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna, præmiſſis, nec non quacumque nullitatis acceptatione, nec non conſtitutionibus Siſti V. Vrbani VIII. & aliorum S. V. Prædeceſſorum; nec non alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plenè haben. &c.

Commiſſio derogationis Feriarum.

Romana.

191 BEATISSIME PATER. Pendente lite inter D.S.V. Oratorem Ioſeph Auerſam, & L. aduerſarium coram R.P.*D.* Lomellino cauſa, & occaſione &c. dum negocium erat in expeditione, ſuperuenerunt feriæ nuper indictæ de mandato Sanctitatis Veſtræ, & ſic Orator non potuit procedere ad vlteriora. Verum quia agitur de cauſa fauorabili, iam ad finem redacta, Oratorique valde intereſt ad eius expeditionem deuenire; ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus dignetur committere, & mandare eidem R.P.*D.* Lomellino, vt ad cauſæ, & cauſarum huiuſmodi proſecutionem procedat, ferijs præfatis non obſtantibus, iuxta formam, & facultates aliarum commiſſionum, cum poteſtate citandi, & inhibendi &c. præmiſſis, & alijs quibuſcumque non obſtantibus ſtatum &c.

Hæc autem commiſſio, vt poſſit obſignari, neceſſe eſt quod Iudex apponat, Videtur ſignanda.

Commiſſio prorogationis fatalium.

Theatina.

192 BEATISSIME PATER. Lite & cauſa coram R. P. *D.* Arioſto Iudice delegato inter Oratorem Horarium Lanutũ ex vna, & C. ex altera de, & ſuper &c. pendente, quia dubitatur, ne interim fatalia labantur, ne bonum ius Oratoris pereat, recurrit ad Sanctitatem Veſtram, humiliter ſupplicando, quatenus eidem R.P.D. Arioſto committere, & mandare dignetur, vt fatalia in hac cauſa amplius non protogata (vel ſemel, aut bis iuxta veritatem) quatenus durent, arbitrio ſuo proroget, quatenus vero lapſa ſint, nouũ terminum præfigat, & concedat, attento quod in prima, deinde cauſam, & cauſas huiuſmodi prout iuris fuerit, expediat cum facultate citandi, & inhibendi &c. ac procedendi iuxta formam aliarum commiſſionum, de quibus in actis, aliaque faciendi &c. deſuper neceſſaria, & opportuna; præmiſſis, &c. & contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c.

Alia Commiſſio ſimilis pro Curia Capitolina.

Romana.

193 BEATISSIME PATER. Pendente in Curia Capitolina lite, & cauſa corã ſecundo Collaterali, inter S. V. Oratorẽ Petrum Sãctem Parlam Pictorem ex vna, & Claudium Rotiam Gallum ex altera, cauſa, & occaſione, de quibus in actis, ex quo inſtantia ſtatutaria eſt nimis breuis, ne ob illius lapſum bonum ius Oratoris pereat. Ideo pro eius parte ſupplicatur Sanctitati Veſtræ quatenus eidem *D.* ſecundo Collaterali committere, & mandare dignetur, vt inſtantiam præfatam amplius non prorogatam (vel ſemel, aut bis) quatenus duret &c. vt ſupra &c.

194 Et iſta commiſſione † poterimus etiam vti ad prorogationem fatalium; mutatis mutandis.

Commiſſio pro Appellato quando Appellans eſt negligens in impetrando Iudicem.

195 BEATISSIME PATER: Lata ſententia per A.C. Baranzonum in fauorẽ S.V. Oratoris *A*ndreæ Sacchi cauſa, & occaſione quarumdam picturarum celeberrimarum per ipſum depictarum, de quibus in actis cõtra N. dictus N. à tali ſẽtẽtia appellauit, & in reſponſione habuit apoſtolos reuerentiales: verum quia more reorum fugiens, vt diutius ſe à ſolutione ſcurorum mille pro earum pretio liberetur, nõ curat cauſam appellationis committi facere: Quia vero Oratoris valde intereſt quanto citius cauſam, & cauſas huiuſmodi via Iuris decidere, & termina-

re;

Digitized by Google

ceraten. & eius Vicario alteri Epiſcopo, vel Ordinario viciniori, vel eius generali Vicario, committere, & mandare dignetur, audien &c. ſequere deinde prout in alijs &c.

183 Sed ſi cauſa eſt inſtructa, vel fuit conſenſum in iuriſdictione, tunc talis commiſſio non conceditur, & ſi datur; tales

184 † clauſulæ ſolent ſemper apponi.

Alia ſimilis propter abſentiam.

Lauretana.

185 BEATISSIME PATER. Pendente in gradu appellationis cauſa coram R.P.*D.*Franciotto inter Antonium CondulmeriumS.V.Oratorem &IoannemRubertum, dictus R. P. *D.* Franciottus non ita cito rediturus à Curia ſe abſentauit, (vel ſi *ita* eſt pone, ad Epiſcopatum vel ad Cardinalatum fuit à Sanct. Veſtr. promotus, vel eam ad Cancellariam remiſit) Er quia dicto oratori valde intereſt Iudicem habere, coram quo citius poſſit ad ſuæ cauſæ expeditionem deuenire; Ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus præuia quacunque auocatione cauſæ, & cauſarum huiuſmodi, quatenus opus ſit in locum d.R.P.*D.* Fràciotti abſentis, alium Romanæ Curiæ Prælatum, illi bene viſum, vel de conſenſu partium, in ſtatu, & terminis, in quibus cauſa reperitur, ac iuxta formam aliarum commiſſionum in actis præſentatarum ſubrogare dignetur, cum facultatibus citandi, & inhibendi &c.ac alijs in dictis commiſſionibus contentis, & iuxta eas, & alijs neceſſarijs,& opportunis &c.

De Commiſſione ſanatoria nullitatum.

COntingit quoque ſæpius ex cauſa nullitatum, quæ quotidie commit-

186 tuntur, † quod egemus commiſſione ſanatoria illarum;ideo quando illa forma-

187 ri † debet,narrandum eſt factum nullitatis,ſiue prouenerit ex non tranſportatione actorum, ſiue ex alia cauſa, & deinde

188 ſupplicandum pro ſanatoria, & adijciendæ clauſulæ, prout in alijs commiſſionibus, vt pura,

Romana.

189 BEATISSIME PATER. Litigarunt diu S.V.Orator Andreas Sacchus,& B. aduerſarius de & ſuper pertiuentia iuriſpatronatus,& latis ad fauorem Oratoris duabus conformibus, dum tertiam expectabat,dictus aduerſarius cœpit pretendere examen in quo deſcendentia Oratoris probata fuit, eſſe nullum,& inualidum, ſub prætextu quod teſtes iurauerint extra tempus per Iudicem præfinitũ, Verum quia P.S.illorum examen factum fuit cum interrogatorijs partis, & aduerſarius iſtam pretenſam nullitatem in alijs inſtantijs non deduxit; dictus Orator humiliter ſupplicat S.V.quatenùs ipſum ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequendo, dignetur committere, & mandare R.P.D.Peutingerio, coram quo cauſa pendet in tertia inſtantia, vt præuia nullitatis, & nullitatum prætenſarum ſanatione,quatenus opus ſit,in cauſa ad vlteriora procedar, prætenſa nullitate,& alijs quibuſcunque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plene haben.

Commiſſio ſanatoria Apocæ.

Sabinen.

190 BEATISSIME PATER. Lælius Aduerſarius in forma Cameræ obligatus ad ſoluendum S. V. Oratori ſcuta centnm monetæ, vigore apocæ ab ipſo ſcriptæ, & ſubſcriptæ, citatus ad ſoluendum allegauit dictæ Apocę nullitatem,ex quo non fuit archiuiata ad formam conſtitutionum Sixti V. Vrbani VIII.& aliorumS. V.Prædeceſſorum. Quia verò P.S. d.aduerſarius eſt verè debitor Oratoris, & cum ipſius iactura locupletari non debet; humiliter d. Orator ſupplicat S.V. quatenus dignetur committere, & mandare veſtræ Cameræ Archiuiorum Præfecto, ſeu Creaturæ veſtræ Camerario, vt inhibitionem, ſi quam pars Aduerſa obtinuit, moderetur,& reſectis dicto aduerſario expenſis ante nullitatis acceptationẽ factis,ſanatoriam aduerſus quamcumque nullitatem ob dictam non archiuiationẽ concedat,dictamque Apocam archiuiare mandet, & faciat,cauſamque ad ſuum Iudicem ſucceſſiue remittat iuxta eius ordinarias facultates terminandam, perinde ac ſi apoca legitimo tempore fuiſſet archiuiata, aliaque omnia, & ſingula, fa-

faceat, dicat, exerceat, & exequatur in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna, præmiſſis, nec non quacumque nullitatis acceptatione, nec non conſtitutionibus Sixti V. Vrbani VIII. & aliorum S.V. Prædeceſſorum; nec non alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plene haben. &c.

Commiſsio derogationis Feriarum.

Romana.

191 BEATISSIME PATER: Pendente lite inter D.S.V. Oratorem Ioſeph Auerſam, & L. Aduerſarium coram R.P.D. Lomellino cauſa, & occaſione &c. dum negocium erat in eſpeditione, ſuperuenerunt feriæ nuper indictæ de mandato Sanctitatis Veſtræ, & ſic Orator non potuit procedere ad vlteriora. Verum quia agitur de cauſa fauorabili, iam ad finem redacta, Oratorique valde intereſt da eius expeditionem deuenire; ideo humiliter ſupplicat S.V. quatenus dignetur committere, & mandare eidem R.P.D. Lomellino, vt ad cauſæ, & cauſarum huiuſmodi proſecutionem procedat, ferijs præfatis non obſtantibus, iuxta formam, & facultates aliarum commiſſionum, cum poteſtate citandi, & inhibendi &c. præmiſſis, & alijs quibuſcumque non obſtantibus ſtatum &c.

Hæc autem commiſſio, vt poſſit obſignari, neceſſe eſt quod Iudex apponat, videtur ſignanda.

Commiſsio prorogationis fatalium.

Theatina.

192 BEATISSIME PATER. Lite & cauſa coram R.P.D. Arioſto Iudice delegato inter Oratorem Horatium Lanutum ex vna, & C. ex altera de, & ſuper &c. pendente, quia dubitatur, ne interim fatalia labantur, ne bonum ius Oratoris pereat, recurrit ad Sanctitatem Veſtram, humiliter ſupplicando, quatenus eidem R.P.D. Ariſto committere, & mandare dignetur, vt fatalia in hac cauſa amplius non prorogata (vel ſemel, aut bis iuxta veritatem) quatenus durent, arbitrio ſuo proroget, quatenus vero lapſa ſint, nonum terminum præfigat, & concedat, attento quod in prima, deinde cauſam, & cauſas huiuſmodi prout iuris fuerit, expediat cum facultate citandi, & inhibendi &c. ac procedendi iuxta formam aliarum commiſſionum, de quibus in actis, aliaque faciendi &c. deſuper neceſſaria, & opportuna; præmiſſis, &c. & contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c.

Alia Commiſsio ſimilis pro Curia Capitolina.

Romana.

193 BEATISSIME PATER. Pendente in Curia Capitolina lite, & cauſa coram ſecundo Collaterali, inter S.V. Oratorem Petrum Sanctem Parlam Pictorem ex vna, & Claudium Rotiam Gallum ex altera, cauſam, & occaſione, de quibus in actis, ex quo inſtantia ſtatutaria eſt nimis breuis, ne ob illius lapſum bonum ius Oratoris pereat. Ideo pro eius parte ſupplicatur Sanctitati Veſtræ quatenus eidem D. ſecũdo Collaterali committere, & mandare dignetur, vt inſtantiam præfatam amplius non prorogatam (vel ſemel, aut bis) quatenus duret &c. vt ſupra &c.

194 Et iſta commiſſione † poterimus etiam vti ad prorogationem fatalium; mutatis mutandis.

Commiſsio pro appellato quando Appellans eſt negligens in impetrando Iudicem.

195 BEATISSIME PATER: Lata ſententia per A.C. Baranzonum in fauorem S.V. Oratoris Andreæ Sacchi cauſa, & occaſione quarumdam picturarum celeberrimarum per ipſum depictarum, de quibus in actis contra N. dictus N. à tali ſẽtentia appellauit, & in reſponſione habuit apoſtolos reuerentiales: verum quia more reorum fugiens; vt diutius ſe à ſolutione ſcutorum mille pro earum pretio liberetur, non curat cauſam appellationis committi facere: Quia vero Oratoris valdè intereſt quanto citius cauſam, & cauſas huiuſmodi via Iuris decidere, & terminare;

re, ac quod ſuum eſt celerius conſequi; Ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus cauſam: & cauſas appellationis,& appellationum interpoſitæ, & interpoſitarum per dictum Aduerſarium aſſertæ nullitatis, & nullitatum, iniquitatis, ac notoriæ iniuſtitiæ, nec non quam, & quas &c. vna cum omnibus, & ſingulis ſuis dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negocio principali, alicui Sac.Palatij Veſtri Auditori, vel Locum tenenti, audien, cognoſcen, deciden, & ſummariè, prout in Beneficialibus terminan.committere & mandare dignetur cum poteſtate citandi; & inhibendi, in Curia, & extra &c.

Addamus nunc formulam Subrogatoriæ.

BEATISSIME PATER. Martha S. V. deuota Oratrix humiliter ſupplicat quatenus in cauſa, & cauſis verten.inter ipſam Oratricem ex vna, & Priorem &c. aduerſ.de, & ſuper &c. coram R. P. D. Celſo tunc Iudice &c.partibus ex altera, alium Romanæ Curiæ Prælatum in locum d.R.P.D. Celſi ad Sac.Rotæ Auditoratum aſſumpti, in ſtatu, & terminis in quibus cauſa huiuſmodi reperitur, ac cum facultatibus eidem conceſſis, & attributis ſubrogare dignetur, cum facultate citan.& inhiben. quos, quibus &c.aliaque facien. premiſſis &c.ſtatum &c.

Ab iſtis formulis pro mei animi recreatione compoſitis infinitas formare quis poterit ſecundum facti contingentiam, & de his abſolutis poterunt etiam infraſcripti caſus pro iuniorum vtilitate notari.

De varijs reſcriptis Signaturæ, & earum virtute.

Artic. IV.

196 *Commiſſio in Curia obtinetur etiam ſine mandato.*
197 *Reſcriptum Signaturæ ſemper intelligitur pro vt de iure.*
Et ſecundum Ius commune. ibidem.
198 *Commiſſio Auocatoria habet vim inhibitionis.*
199 *Commiſſio directa Superiori Conuentus non poteſt exequi à Superiore Religionis.*
200 *Commiſſione qui vtitur ſibi præiudicat.*
201 *Clauſula omneſque alios, eſt vtiliſſima.*
202 *Commiſſio plenæ Signaturæ nõ admittit excuſationem ſaltem à nullitate.*
203 *Commiſſio Super iactationibus quando comprehendat petitorium,& poſſeſſorium.*
204 *Et per eius vſum cenſetur deductum vtrunque iudicium.*
Limita ſi ſe reſtrinxit ad certam ſpeciem ibidem.
205 *Facit quod iactatus dicatur actor.*
206 *Cum tali commiſſione poteſt eis vti pro pluribus Iudicijs.*
Tam in petitorio, quam in poſſeſſorio ibidem.
207 *Commiſſio Super iactationibus interrumpit præſcriptionem.*
Ex commiſſione Super iactationibus oritur fluctuatio animi obtinentis de iure ſuo, ibidem.
208 *Non impedit obligationem Cameralem.*
209 *Precipue ſi fuit addita clauſula,dummodo non fuerit actum vigore obligationis Cameralis.*
210 *Qua cautela vtebatur Illuſtriſſimus Meltius ob reuerentiam Signaturæ.*
211 *Litigantes A.C.obſeruarunt cautelã Illuſtriſſimi Meltij erga Signaturam.*
212 *Commiſſio ſemper debet publicari.*
213 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem ſemper eſt neceſſaria.*
214 *Ante citatianem ad dicendum contra commiſſionem poſſumus non vti commiſſione.*
Limita ſi fuit parti aduerſæ queſitum Ius conſiderabile ibidem.
215 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem demonſtrat commiſſionem fieri communem.*
216 *Superueniens poſt captam poſſeſſionem in vim rei iudicatæ, non vitiat poſſeſſionem.*
Limita ſi poſſeſſio eſt capta intra decem dies ibidem.
217 *Signata ſimpliciter ante quatuor terminos retrotrahitur ad diem ſententiæ.*
218 *In Curia non datur de ſubrectione commiſſionis.*
219 *Apoſtoli reuerentiales In forma poſtulant Commiſſionem infra decem Dies.*
220 *Commiſſio reformatoria circumducit reformatam.*
221 *Contenta in priori commiſſione cenſentur repetita in ſecunda, & alijs ſucceſſiuis.*
Limita quando adeſt reformatoria,ibidem.
222 *Regula de triennali præiudicat commiſsio ſuper pratenſionibus poſsidentis.*
223 *Limita ſi facit committere cauſam ſuper iactationibus in vim legis Diffamari.*
224 *Iudicium legis Diffamari facit Reum voluntarium.*

196 IN Curia vt dixi, impetratur commiſſio etiam ſine mandato, quia illud præſumitur ab impenſa, *Auellina, ſeu nullius reſciſsionis vnionis* 28. *Aprilis* 1595. *Gi-*

Digitized by Google

Giptio. Et firmaui etiam alibi,

197 Signatura iuſtitiæ quando committit, ſemper intelligitur cum clauſula, Prout de iure, *Amerina fideicommiſsi 25. Iunij 1632. coram b. m. Card. Veroſpio*, & eius verba ſemper intelliguntur ſecundum ius commune, *vt in Romana officij 3. Decembris 1607. coram b.m. Scotto*.

198 In huiuſmodi materia adhuc eſt aduertendum, quod commiſſio auocatoria, habet vim inhibitionis, vt in *Anglonen. Territorij 13. Iunij 1650. coram R. P. D. meo Meltio inter volantes*.

199 Quando eſt directa Superiori conuentus, non poteſt exequi à Superiore Religionis, vt in *Ianuen. profeſsionis 28. Iunij 1645. coram eodem, pariter inter volantes*.

200 Qui vtitur commiſſione, illi ſtare debet; ſi autem ſibi præiudicat, ſibi etiam debet imputare, vt in *Anconitana Cenſuum 22. Iunij 1629. coram b. m. Durano*.

201 In ipſa bonum eſt ſemper ponere clauſulam, Omneſque alios &c. vt in *Conchen. penſionis 16. Ianuarij 1630. coram b. mem. Card. Veroſpio*.

202 In propoſita in plena Signatura non poteſt allegari ignorantia, & quamuis allegaretur, & adeſſet iuſta cauſa, excuſaret à pœna, non autem à nullitate, vt in *Ianuen. attentatorum 2. Decembris 1650. coram Eminentiſs. Card. Corrado*.

203 Super iactationibus cum clauſula de, & ſuper tali re, cum ſuis incidentibus, annexis, connexis, ac toto negocio principali, comprehendit tam petitorii, quàm poſſeſſorium, vt in *Papien. beneficij 20. Nouembris 1645. coram eodem*.

204 Et per huius productionem, cenſetur deductum vtrumque iudicium, quando eam producens, non ſe reſtrinxit ad certam ſpeciem, & illa generaliter fuit vſus, eamque fecit communem cum citatione ad dicendum contra commiſſionem, ibidem.

205 Effectus autem d. cōmiſſionis eſt, quod iactatus dicatur actor in iudicio iactationis, & ideo dicimus quod ex eius perſona, & iure dignoſcitur qualitas iudicij. ibidem.

206 Et ex tali commiſſione, attenta clauſula, quam, & quas, abſque vlla taxatiua, & reſtrictiua, poteſt quis agere non ſolum ex remedio *l. Diffamari*, ſed etiam pro aſſociatione, & immiſſione, quia comprehendit omnem cauſam, omneq; iudiciū, ac ius, tàm in petitorio, quam in poſſeſſorio, quomodolibet deductum, & deducendum, & non cenſetur, quod quis ſe reſtrinxerit ad certum caput, neque elegiſſe certam viam, vt in *Romana vineæ ad Aquam ſanctam 28. Ianuarij 1643. coram eodem*.

207 Interrumpit etiam preſcriptionem, ſi reus conuentus impetrat ſimilem commiſſionem, ex ea enim elicitur fluctuatio animi; & dubietas tituli, hocque caſu ille habetur pro iniuſto, & conſcientia dicitur vulnerata, & dicitur in mala fide, quę interrumpit præſcriptionem, *Nucerina fideicomiſſi 1 Iulij 1650. coram eodem Meltio inter vagantes*.

208 Si vero fuiſſet impetrata contra creditorem habentem obligationem Cameralem, ſiue in prima, ſiue in gradu appellationis, & de tali obligatione non fuiſſet facta aliqua mentio, non impedit illius executionem, & poteſt A. C. ea non obſtante procedere ad executionem, & ad vlteriora *Conchen. penſionis 16. Ianuarij 1630. coram d. b.m. Card. Veroſpio*.

209 Quod procedit præcipue quando in commiſſione per Referendarium appoſita fuit clauſula, quæ ſemper debet apponi, dummodo non fuerit actum vigore obligationis Cameralis, ſeu alterius proceſſus executiui.

210 In hoc autem obſeruaui proximè adinuentam cautelam ob reuerentiam, quā omnia Tribunalia debent Signaturę, quę habuit originem à ſapientiſſimo, & prudentiſſimo D. meo Meltio Archiepiſcopo Capuano, qui nobis tunc iunioribus iniungebat citare partem ad dicendum contra facultates Illuſtriſſimo D. A. C. conceſſas, & in vim illarum, videndum mandari procedi ad vlteriora, prætenſa commiſſione ex aduerſo extorta non obſtante.

211 Quod placebat ſummopere Signaturæ quæ hinc cognoſcebat, quanti etiam magni fieret à tanto Prælato, quem ſequuti ſunt poſtea hac in re omnes ſucceſſores, & litigantes, pnta b.m. Caballettus, Illuſtriſs. D. meus Melchiorius, b.m. Argelus, Illuſtriſſimus D. meus Baranzonus, & tota Curia.

212 Quia vero vt commiſſio afficiat, ſemper debet publicari, *Romana officij 11. Martij 1626. coram b. m. Rembolde*:

213 Ideo dicimus, quod ſeruit ad nihil, ſine citatione ad dicendum contra commiſſionem, vt in *Vrbeuetana attentatorum 16. Februarij 1629. coram b. m. Verili*. Et qui

214 † illam obtinuit, ante dictam citationem poteſt non vti, nec poteſt eo inuito vti aduerſarius: quod tamen limitatur quando per eam fuit quæſitum ius conſiderabile

re, ac quod ſuum eſt celerius conſequi; Ideo humiliter ſupplicat S.V. quatenus cauſam: & cauſas appellationis,& appellationum interpoſitæ, & interpoſitatum per dictum Aduerſarium aſſertæ nullitatis, & nullitatum, iniquitatis, ac notoriæ iniuſtitiæ, nec non quam, & quas &c. vna cum omnibus, & ſingulis ſuis dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negocio principali, alicui Sac.Palatij Veſtri Auditori, vel Locum tenenti, audien, cognoſcen, deciden; & ſummariè, prout in Beneficialibus terminan. committere & mandare dignetur, cum poteſtate citandi, & inhibendi, in Curia, & extra &c.

*A*ddamus nunc formulam Subrogatoriæ.

BEATISSIME PATER. Martha S.V. deuota Oratrix humiliter ſupplicat quatenus in cauſa, & cauſis verten. inter ipſam Oratricem ex vna, & Priorem &c. aduerſ. de, & ſuper &c. coram R. P. *D.* Celſo tunc Iudice &c. partibus ex altera, alium Romanæ Curiæ Prælatum in locũ d. R.P. *D.* Celſi ad Sac. Rotæ *A*uditoratũ aſſumpti, in ſtatu, & terminis in quibus cauſa huiuſmodi reperitur, ac cum facultatibus eidem conceſſis,& attributis ſubrogare dignetur, cum facultate citan. & inhiben. quos, quibus &c. aliaque facien. præmiſſis &c. ſtatum &c.

*A*b iſtis formulis pro mei animi recreatione compoſitis infinitas formare quis poterit ſecundum facti contingentiam, & de his abſolutis poterunt etiam infraſcripti caſus pro iuniorum vtilitate notari.

De varijs reſcriptis Signaturæ, & earum virtute.

Artic. IV.

196 *Commiſſio in Curia obtinetur etiam ſine mandato.*
197 *Reſcriptum Signaturæ ſemper intelligitur pro vt de iure.*
Et ſecundum Ius commune. ibidem.
198 *Commiſſio Auocatoria habet vim inhibitionis.*
199 *Commiſſio directa Superiori Conuentus non poteſt exequi à Superiore Religionis.*
200 *Commiſſione qui vtitur ſibi præiudicat.*
201 *Clauſula omneſque alios, eſt vtiliſſima.*
202 *Commiſſio planæ Signaturæ non admittit excuſationem ſaltem à nullitate.*
203 *Commiſſio Super iactationibus quando comprehendat petitorium, & poſſeſſorium.*
204 *Et per eius vſum cenſetur deductum vtrunque iudicium.*
Limita ſi ſe reſtrinxit ad certam ſpeciem ibidem.
205 *Facit quod iactatus dicatur actor.*
206 *Cum tali commiſſione poteſt eis vti pro pluribus Iudicijs.*
Tam in petitorio, quam in poſſeſſorio ibidem.
207 *Commiſſio Super iactationibus interrumpit præſcriptionem.*
Ex commiſſione Super iactationibus oritur fluctuatio animi obtinentis de iure ſuo, ibidem.
208 *Non impedit obligationem Cameralem.*
209 *Præcipue ſi fuit addita clauſula, dummodo non fuerit actum vigore obligationis Cameralis.*
210 *Qua cautela vtebatur Illuſtriſſimus Meltius ob reuerentiam Signaturæ.*
211 *Litigantes A.C. obſeruarunt cautelam Illuſtriſſimi Meltij erga Signaturam.*
212 *Commiſſio ſemper debet publicari.*
213 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem ſemper eſt neceſſaria.*
214 *Ante citationem ad dicendum contra comiſſionem poſſumus non vti commiſſione.*
Limita ſi fuit parti aduerſæ queſitum Ius conſiderabile ibidem.
215 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem demonſtrat commiſſionem fieri communem.*
216 *Superueniens poſt captam poſſeſſionem in vim rei iudicatæ, non vitiat poſſeſſionem.*
Limita ſi poſſeſſio eſt capta intra decem dies ibidem.
217 *Signata ſimpliciter ante quatuor terminos retrotrahitur ad diem ſententiæ.*
218 *In Curia non datur de ſubreptione commiſſionis.*
219 *Apoſtoli reuerentiales in forma poſtulant Commiſſionem infra decem dies.*
220 *Commiſsio reformatoria circumducit reformatam.*
221 *Contenta in priori commiſsione cenſentur repetita in ſecunda, & alijs ſucceſsiuis.*
Limita quando adeſt reformatoria, ibidem.
222 *Regulæ de triennali præiudicat commiſsio ſuper prætenſionibus poſſidentis.*
223 *Limita ſi facit committere cauſam ſuper iactationibus in vim legis Diffamari.*
224 *Iudicium legis Diffamari facit Reum voluntarium.*

196 IN Curia, vt dixi, impetratur commiſſio etiam ſine mandato, quia illud præſumitur ab impenſa, *Auellina, ſeu nullius reſciſsionis vnionis* 28. Aprilis 1595. *Gi-*

mittuntur *in* ſpretum appellationis, ab
hoc capite incipiemus. Sciendum eſt ergo
3 quod appellatione pendente † nihil eſt
innouandum, & ratio eſt, quia cum Iu-
dex poſtquam pronunciauit bene, vel
4 male, † dicatur functus officio ſuo *l. Iu-
dex poſtquam ff. de re. iud. eiuſque* Iuriſdi-
5 ctio † ſuſpendatur per appellationem ad
Superiorem, *c. venientes ex. de Iur. Iur.*
omnia reſpectu ipſius, & reſpectu partium
6 in eodem ſtatu † debent permanere; ſi
7 quid autem fiat debet ante omnia † tan-
quam attentatum reuocari *Rot. in Craco-
nien. attentatorum 17. Iuny 1651. coram R.
P. D. Bichio*, & talis reuocatio attenta-
8 torum remanebit firma † donec nego-
cium terminetur. *Pen. dec. 176.* quamuis
poſtea pronuncietur bene vel male fuiſſe
appellatum *c. non ſolum vbi gloſ. de appell.
in 6.*

9 Idque libentius † ſi interceſſerit Inhi-
bitio Iudicis appellationis, quia tunc
proceſſus, non ſolum eſt attentatus, ve-
10 rum † etiam nullus ipſo Iure, etiamſi po-
ſtea renuncietur appellationi, cum inde
ſecutis, *Egid. concluſ. 624. & 631. Rot. dec.
20. de appell. in nou. Gom. in c. concertatio-
ni num. 8. de appell. in 6.*

11 Et ſi fertur ſententia † pendente ap-
pellatione numquam tranſit in Iudica-
12 tum, † licet appellatio deſeratur ante
prolationem ſententiæ, dummodo fue-
rint facti aliqui actus ſubſtantiales, *Oldrad
conſ. 301. 302. & ſeq. Lapus allegatione pri-
ma.*

13 Quinimo poſſeſſio capta, † etiam de-
ſerta appellatione, eſt nulla, *Put. dec. 2. de
appell.* niſi eſſemus in cauſa immiſſionis,
vel in poſſeſſorio adipiſcendæ, vel reinte-
14 grandæ † quia tunc, ſi non fuit appella-
tum infra decem dies, etiam quod non
eſſet locus Egidianæ, poſſeſſio non eſſet
nulla, neque attentata, vt dixi *tit. de poſ-
ſeſſ. adipiſcen.* ex autoritate Rotæ *in Ro-
mana fideicommiſsi de Capite ferreo 10. Iuny
1644. coram Eminentiſs. Domino meo Card.
Corrado in folio.*

15 De proceſſu facto † poſt appellatio-
nem, pendente termino ad reſponden-
dum de apoſtolis, videnda eſt *Rot. d. 19.
de appell. in nou. & dec. 77. eodem tit. in anti-
que Gemin. in c. vt ſuper de appellat. in 6.* &
diximus ſupra *c. de appell.*

Ampliatur 1. vt concluſio procedat,
16 etiam in attentatis † poſt appellationem
ab inter locutoria, dummodo illius vi-
gore fuerit inhibitum; ſi autem ſecus,
17 non † reuocarentur tamquam attentata,
*d. c. non ſolum Guidopap. d. 436. num. 10. c.
ſignificantibus vbi Franc. num. 8. ex de ap-
pell.*

18 Ampliatur 2. in attentatis † pendente
cauſa reſtit. ad appellandum *l. vnic. C. in
integr. reſtit. poſtul.* etiam quod cauſa ſit
commiſſa prout de Iure. *Caſſad. d. p. vt
lite pendente Veſtr. lib. 8. vt lit. penden. fol.
271.*

19 Ampliatur 3. in attentatis † etiam poſt
appellationem, & ſententiam lite pen-
dente, *tot. tit. vt lit. pend. extra, & in 6.
Biſign. d. 2. de appell.*

Quomodo, & an lis inducatur.

Artic. II.

20 *Litis pendentia quo ad reuocationem attenta-
torum, quomodo fiat.*

21 *Ampliatur etſi decretum ad notitiam citati
non deuenerit.*

22 *Ampliatur idem etſi citatio decernatur ad
inſtantiam Procuratoris, & cuius.*

23 *Notary quam obligationem debereni reci-
pere à Procuratore ſine mandato compa-
rente.*

24 *Commiſsio quanam dabatur reo contra Pro-
curatorem ſine mandato comparentem.*

25 *Reus quomodo obtinebat abſolutoriam quan-
do Procurator ſine mandato comparebat.*

26 *Commiſsio præfixionis termini contra Procu-
ratorem ad docendum de mandato, quando
dabatur.*

27 *Procurator ſine mandato comparens hodie
non aſtringitur ſicut antiquitus.*

28 *Mala innumerabilia hodie eueniunt propter
malam praxim.*

29 *Litis pendentia non inducitur per ſolam im-
petrationem commiſsionis, vel iudicis.*

30 *Litis pendentia conſideratur ratione vexatio-
nis, & moleſtia quo ad expenſas.*

31 *Reus quando nihil impendat propter ſolam
commiſsionis impetrationem.*

32 *Litis pendentia quomodo inducatur quo ad
reum.*

33 *Declara quando cauſa eſſet commiſſa litteris
non confectis.*

34 *Litis pendentia quando inducatur in præiudi-
cium rei, niſi litteris expeditis.*

35 *Attentata non ſunt reuocanda litteris expe-
diendis non expeditis.*

36 *Litis pendentia reſpectu tertij quando indu-
catur.*

37 *Litis pendentia ſtatim cenſetur inducta ex ſub-
rogatione gratioſa.*

38 *Litis pendentia non inducitur ex gratia ſine
litis notitia.*

39 *Ampliatur facta non reuocari etiam ſi ferre-
tur ſententia.*

40 *Litis pendentia an inducatur per commiſſa-
riam ſubrogationem.*

Litis

41 *Litis pendentia non inducitur ab extraiudicia-*
li appellatione.
42 *Attentata an ſint, & reuocentur, facta poſt*
extraiudicialem appellationem.
43 *Lis vt dicatur legitime pendere, quid requi-*
ratur.
44 *Lis vt dicatur legitime pendere, debet eſſe ve-*
ra, & non calumnioſa.

Litis autem pendentia, quo ad reuo-
cationem attentatorum, & omnes
alios ſuos effectus in præiudicium Actoris,
20 † fit per decretum citationis, *Egidius con-*
cluſ. 545. quamuis ad notitiam citati
21 † non deuenerit. *Rom. conſ.* 330. *col.* 1.
cuius rationem reddit *Gom. in d. compend.*
fol. 165. *Rot dec.* 4. *vt l. t. pend. in antiqu. Sta-*
fil. in d. tract. de literis iuſt. c. 3. *fol.* 276. *nu.*
15.
Idem ſi citatio decernitur ad inſtan-
22 tiam † legitimi Procuratoris, vel etiam
non habentis mandatum, dummodo tē-
pore habili ſuperueniat illud, vel ratifi-
catio, quia antiquitus ſolebant, et ho-
die deberent Notarij de ſtilo Curiæ, quā-
do decernebant citationes ad inſtantiam
23 aſſerti Procuratoris, † recipere obliga-
tionem ab eo, ſub pœna, quod intra cer-
tum tempus ſuperueniat mandatum, vel
ratificatio Domini, eoque elapſo, ſi reus
24 volebat agere ad pœnam, † dabatur Cō-
miſſio quod Iudex, coram quo cauſa
pendebat, procederet ad executionem,
ac ſi eſſet A. C. vt teſtatur *Veſtr. lib.* 4. *c.*
de citat. extra Cur. fol. 80. et ſi reus vole-
25 bat tunc eximere ſe à moleſtijs † via or-
dinaria, obtinebat abſolutoriam ab ob-
ſeruatione Iudicij, cum condemnatione
aſſerti Procuratoris in expenſis, vel da-
26 batur † Commiſſio præfixionis termini
d. Procuratori ad docendum de manda-
to, vel ratificatione, quo elapſo etc. Iu-
dex pronunciet nullam Iuriſdictionem
ſibi competere, eumque in expenſis con-
demnet, *Caſſ. in regul. de ſubrogan. dec.* 40.
Veſtr. d. c. de cit. extra Cur. d. fol. 80. Quod
27 tamen hodie † nunquam vidi practica-
tum, licet de neceſſitate veniret practicā-
28 dum ob innumerabilia † accidentia, quę
propter malam praxim eueniunt:
Neque ad inducendum litis penden-
29 tiam, † ſufficit impetratio Commiſſionis
30 vel Iudicis, quia litis pendentia † conſi-
deratur ratione vexationis, et moleſtiæ,
quo ad expenſas, et non propter aliud;
31 reus vero nihil † expendit præter ſolam
Commiſſionis impetrationem, vt in *Clem.*
1. *vbi gloſ. Imol. & Card. in verb. vexari*
de reſcript. Gemin. in c. quoniam de immunit.
Eccleſ. in 6. *c. diſpendia de reſcript. in* 6. *la-*
te Stafil. c. 3. *fol.* 272. *per totum. Gemin. d.*
fol. 165.
Quo ad reum inducitur litis penden-
32 tia † per citationem legitime executam.
Clem. 2. *vt lit. pend. Rot. dec.* 6. *eodem tit. in*
nou. Stafil. d. c. 3. *fol.* 272. *nu.* 12. niſi cauſa
33 eſſet commiſſa † literis non confectis, cum
ſolita clauſula, dūmodo literæ &c. et inte-
rim non cenſeatur etc. tunc enim non in-
ducitur litis pendentia in præiudicium
34 rei, † niſi literæ fuerint expeditæ, et ideo
nullo modo poterit dici attentari in præ-
iudicium pendentiæ litis, neque aliqua
35 attentata † erunt reuocanda, quæ alias
tamen reuocarentur, *Stafil. d. c.* 3. *fol.* 277.
nu. 12. *Gomeſ. dict. fol.* 165.
36 Reſpectu tertij inducitur † litis pen-
dentia per admiſſionem ad cauſam, ſicut
quando Papa ſubrogat aliquem in Ius de-
functi, vel cedentis; tunc enim, ſi ſubroga-
37 tio eſt gratioſa, † ſtatim inducitur litis
pendentia, cum ſtatim cenſeatur admiſ-
ſus, ac ſi concedatur motu proprio, vel
ſi concedatur ad ſupplicationem partis,
ſi non fiat in ſubrogatione mentio litis,
aut fiat euentualiter; tunc cum ex gratia
38 non præſumatur notitia litis, † non indu-
citur pendentia illius, quo ad ipſum, ne-
que facta ei præiudicant, etiamſi ferretur
39 ſententia, † à qua non fuiſſet appella-
tum, niſi poſt admiſſionem ad cauſam;
40 ſi vero ſubrogatio ſit commiſſaria, † in-
ducitur litis pendentia poſt factam ſub-
rogationem, & poſtquam ſubrogatus
fuit admiſſus, *Caſſad. deciſ.* 1. & 2. *vt lit.*
pend. Veſtr. d. lib. 8. *d. c. vt lit. pend. fol.*
271.
41 Appellatio extraiudicialis † non in-
ducit litis pendentiam; neque innouata
42 poſt eam tamquam attentata † reuocan-
tur, niſi à die factæ illius legitimæ inti-
mationis, vt dicam infra. Et regulariter
43 ad hoc vt dicatur lis pendere, † requi-
ritur, quod cauſa fuerit legitime intro-
ducta coram Iudice competente, *l. Aure-*
lius ff. rem rat. hab. Gloſ. in d. l. Iudicium
ſoluitur. ff. de Iudic. Stafil. c. 16. *fol.* 320.
num. 2.
44 Vlterius, quod ſit lis vera, † non au-
tem calumnioſa; quia poſterior non
ſufficeret ad inducendum vitium litigio-
ſi, per ſupra dicta.

ceraten. & eius Vicario alteri Epiſcopo, vel Ordinario viciniori, vel eius generali Vicario, committere, & mandate dignetur, audien &c. ſequere deinde prout in alijs &c.

183 Sed ſi cauſa eſt inſtructa, vel fuit conſenſum in iuriſdictione, tunc talis commiſſio non conceditur, & ſi datur; tales

184 † clauſulæ ſolent ſemper apponi.

Alia ſimilis propter abſentiam.

Lauretana.

185 BEATISSIME PATER. Pendente in gradu appellationis cauſa coram R.P.*D.*Franciotto inter Antonium CondulmeriumS.V.Oratorem & IoannemRubertum, dictus R. P. *D.* Franciottus non ita cito rediturus à Curia ſe abſentauit, (vel ſi *ita* eſt pone, ad Epiſcopatum vel ad Cardinalatum fuit à Sanct.Veſtr. promotus, vel eam ad Cancellariam remiſit) Et quia dicto oratori valde intereſt Iudicem habere, coram quo citius poſſit ad ſuæ cauſæ expeditionem deuenire; Ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus præuia quacunque auocatione cauſæ, & cauſarum huiuſmodi, quatenus opus ſit in locum d.R.P.*D.* Frãciotti abſentis, alium Romanæ Curiæ Prælatum, illi benè viſum, vel de conſenſu partium, in ſtatu, & terminis, in quibus cauſa reperitur, ac iuxta formam aliarum commiſſionum in actis præſentatarum ſubrogare dignetur, cum facultatibus citandi, & inhibendi &c.ac alijs in dictis commiſſionibus contentis, & iuxta eas, & alijs neceſſarijs,& opportunis &c.

De Commiſſione ſanatoria nullitatum.

Contingit quoque ſæpiùs ex cauſa nullitatum, quæ quotidie committuntur,

186 † quod egemus commiſſione ſanatoria illatum;ideo quando illa forma-

187 ri † debet,natrandum eſt factum nullitatis,ſiue prouenerit ex non tranſportatione actorum, ſiue ex alia cauſa, & deinde

188 ſupplicandum pro ſanatoria, & adijciendæ clauſulæ, prout in alijs commiſſionibus, vt puta,

Romana:

189 BEATISSIME PATER. Litigarunt diu *S.*V.Orator Andreas Sacchus,& B. aduerſarius de & ſuper pertinentia iuriſpatronatus,& latis ad fauorem Oratoris duabus conformibus, dum tertiam expectabat,dictus aduerſarius cœpit prætendere examen in quo deſcendentia Oratoris probata fuit, eſſe nullum,& inualidum, ſub prætextu quod teſtes iurauerint extra tempus per Iudicem præfinitũ, Verum quia P.S.illorum examen factum fuit cum interrogatorijs partis, & aduerſarius iſtam prętenſam nullitatem in alijs inſtantijs non deduxit; dictus Orator humiliter ſupplicat S.V.quatenùs ipſum ſpecialibus fauotibus, & gratijs proſequendo, dignetur committere, & mandare R.P.D.Peutingerio, coram quo cauſa pendet in tertia inſtantia, vt præuia nullitatis, & nullitatum prætenſarum ſanatione,quatenus opus ſit,in cauſa ad vlteriora procedat, prætenſa nullitate,& alijs quibuſcunque non obſtantibus, ſtatum &c. pro plene haben.

Commiſſio ſanatoria Apoca.

Sabinen.

190 BEATISSIME PATER. Lælius Aduerſarius in forma Cameræ obligatus ad ſoluendum S. V. Oratori ſcuta centnm monetæ, vigore apocæ ab ipſo ſcriptæ, & ſubſcriptæ, citatus ad ſoluendum allegauit dictæ Apocę nullitatem,ex quo non fuit archiuiata ad formam conſtitutionum Sixti V. Vrbani VIII.& aliorumS. V.Prædeceſſorum. Quia verò P.S. d.aduerſarius eſt verè debitor Oratoris, & cum ipſius iactura locupletari non debet; humiliter d. Orator ſupplicat S. V. quatenus dignetur committere, & mandare veſtræ Cameræ Archiuiorum Præfecto, ſeu Creaturæ veſtræ Camerario, vt inhibitionem, ſi quam pars Aduerſa obtinuit, moderetur,& refectis dicto aduerſario expenſis ante nullitatis acceptationẽ factis,ſanatoriam aduerſus quamcumque nullitatem ob dictam non archiuiationẽ concedat,dictamque Apocam archiuiare mandet, & faciat,cauſamque ad ſuum Iudicem ſucceſſiue remittat iuxta eius ordinarias facultates terminandam, perinde ac ſi apoca legitimo tempore fuiſſet archiuiata, aliaque omnia, & ſingula,

faceat, dicat, exerceat, & exequatur in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna, præmiſſis, nec non quacumque nullitatis acceptatione, nec non conſtitutionibus Sixti V. Vrbani VIII. & aliorum S.V. Prædeceſſorum; nec non alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c.pro plene haben. &c.

Commiſſio derogationis Feriarum.

Romana.

191 BEATISSIME PATER: Pendente lite inter D.S.V.Oratorem Ioſeph Auerſam, & L.Aduerſarium coram R.P.D.Lomellino cauſa, & occaſione &c.dum negocium erat in eſpeditione, ſuperuenerunt feriæ nuper indictæ de mandato Sanctitatis Veſtræ, & ſic Orator non potuit procedere ad vlteriora. Verum quia agitur de cauſa fauorabili, iam ad finem redacta, Oratorique valde intereſt da eius expeditionem deuenire; ideo humiliter ſupplicat S.V. quatenus dignetur committere, & mandare eidem R.P.D.Lomellino, vt ad cauſæ, & cauſarum huiuſmodi proſecutionem procedat, ferijs præfatis non obſtantibus, iuxta formam, & facultates aliarum commiſſionum, cum poteſtate citandi, & inhibendi &c.præmiſſis, & alijs quibuſcumque non obſtantibus ſtatum &c.

Hæc autem commiſſio, vt poſſit obſignari, neceſſe eſt quod Iudex apponat, videtur ſignanda.

Commiſſio prorogationis fatalium.

Theatina.

192 BEATISSIME PATER. Lite & cauſa coram R.P.D.Arioſto Iudice delegato inter Oratorem Horatium Lanutum ex vna,& C.ex altera de, & ſuper &c.pendente, quia dubitatur, ne interim fatalia labantur, ne bonum ius Oratoris pereat, recurrit ad Sanctitatem Veſtram, humiliter ſupplicando, quatenus eidem R.P.D. Ariſto committere, & mandare dignetur, vt fatalia in hac cauſa amplius non prorogata (vel ſemel, aut bis iuxta veritatem) quatenus durent, arbitrio ſuo proroget,quatenus vero lapſa ſint,nonum terminum præfigat, & concedat, attento quod in prima, deinde cauſam, & cauſas huiuſmodi prout iuris fuerit, expediat cum facultate citandi, & inhibendi &c.ac procedendi iuxta formam aliarum commiſſionum, de quibus in actis, aliaque faciendi &c.deſuper neceſſaria, & opportuna; præmiſſis, &c.& contrarijs quibuſcumque non obſtantibus, ſtatum &c.

Alia Commiſſio ſimilis pro Curia Capitolina.

Romana.

193 BEATISSIME PATER. Pendente in Curia Capitolina lite,& cauſa coram ſecundo Collaterali, inter S.V.Oratorem Petrum Sanctem Paulam Pictorem ex vna, & Claudium Rotiam Gallum ex altera, cauſam,& occaſione,de quibus in actis,ex quo inſtantia ſtatutaria eſt nimis breuis, ne ob illius lapſum bonum ius Oratoris pereat. Ideo pro eius parte ſupplicatur Sanctitati Veſtræ quatenus eidem D.ſecūdo Collaterali committere, & mandare dignetur, vt inſtantiam præfatam amplius non prorogatam (vel ſemel,aut bis) quatenus duret &c.vt ſupra &c.

194 Et iſta commiſſione † poterimus,etiam vti ad prorogationem fatalium; mutatis mutandis.

Commiſſio pro appellato quando Appellans eſt negligens in impetrando Iudicem.

195 BEATISSIME PATER: Lata ſententia per A.C.Baranzonum in fauorem S.V.Oratoris Andreæ Sacchi cauſa, & occaſione quarumdam picturarum celeberrimarum per ipſum depictarum, de quibus in actis contra N.dictus N.à tali ſētentia appellauit, & in reſponſione habuit apoſtolos reuerentiales: verum quia more reorum fugiens; vt diutius ſe à ſolutione ſcutorum mille pro earum pretio liberetur, non curat cauſam appellationis committi facere: Quia vero Oratoris valdè intereſt quanto citius cauſam, & cauſas huiuſmodi via Iuris decidere, & termina-

tę;

re, ac quod ſuum eſt celerius conſequi; Ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus cauſam : & cauſas appellationis, & appellationum interpoſitæ, & interpoſitarum per dictum Aduerſarium aſſertæ nullitatis, & nullitatum, iniquitatis, ac notoriæ iniuſtitiæ, nec non quam!, & quas &c. vna cum omnibus, & ſingulis ſuis dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negocio principali, alicui Sac. Palatij Veſtri Auditori, vel Locum tenenti, audien, cognoſcen, deciden, & ſummariè, prout in Beneficialibus terminan. committere & mandare dignetur cum poteſtate citandi; & inhibendi, in Curia, & extra &c.

Addamus nunc formulam Subrogatoriæ.

BEATISSIME PATER. Martha S. V. deuota Oratrix humiliter ſupplicat quatenus in cauſa, & cauſis verten. inter ipſam Oratricem ex vna, & Priorem &c. aduerſ. de, & ſuper &c. coram R. P. D. Celſo tunc Iudice &c. partibus ex altera, alium Romanæ Curiæ Prælatum in locum d. R. P. D. Celſi ad Sac. Rotæ Auditoratum aſſumpti, in ſtatu, & terminis in quibus cauſa huiuſmodi reperitur, ac cum facultatibus eidem conceſſis, & attributis ſubrogare dignetur, cum facultate citan. & inhiben. quos, quibus &c. aliaque facien. premiſſis &c. ſtatum &c.

Ab iſtis formulis pro mei animi recreatione compoſitis infinitas formare quis poterit ſecundum facti contingentiam; & de his abſolutis poterunt etiam infraſcripti caſus pro iuniorum vtilitate notari.

De varis reſcriptis Signaturæ, & earum virtute.

Artic. IV.

196 *Commiſſio in Curia obtinetur etiam ſine mandato.*
197 *Reſcriptum Signaturæ ſemper intelligitur pro vt de iure.*
Et ſecundum Ius commune. ibidem,
198 *Commiſſio Auocatoria habet vim inhibitionis.*
199 *Commiſſio directa Superiori Conuentus non poteſt exequi à Superiore Religionis.*
200 *Commiſſione qui vtitur ſibi præiudicat.*
201 *Clauſula omneſque alios, eſt vtiliſſima.*
202 *Commiſſio plenæ Signaturæ nõ admittit exceſſationem ſaltem à nullitate,*
203 *Commiſſio Super iactationibus quando comprehendat petitorium, & poſſeſſorium.*
204 *Et per eius vſum cenſetur deductum vtrunque iudicium.*
Limita ſi ſe reſtrinxit ad certam ſpeciem ibidem.
205 *Facit quod iactatus dicatur actor.*
206 *Cum tali commiſſione poteſt eis vti pro pluribus Iudicijs.*
Tam in petitorio, quam in poſſeſſorio ibidem.
207 *Commiſſio Super iactationibus interumpit præſcriptionem.*
Ex commiſſione Super iactationibus oritur fluctuatio animi obtinentis de iure ſuo, ibidem.
208 *Non impedit obligationem Cameralem.*
209 *Precipue ſi fuit addita clauſula, dummodo non fuerit actum vigore obligationis Cameralis.*
210 *Qua cautela vtebatur Illuſtriſſimus Meltius ob reuerentiam Signaturæ.*
211 *Litigantes A. C. obſeruarunt cautelã Illuſtriſſimi Meltij erga Signaturam.*
212 *Commiſſio ſemper debet publicari.*
213 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem ſemper eſt neceſſaria.*
214 *Ante citatianem ad dicendum contra comiſſionem poſſumus non vti commiſſione.*
Limita ſi fuit parti aduerſæ queſitum Ius conſiderabile ibidem.
215 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem demonſtrat commiſſionem fieri communem.*
216 *Superueniens poſt captam poſſeſſionem in vim rei iudicatæ, non vitiat poſſeſſionem.*
Limita ſi poſſeſſio eſt capta intra decem dies ibidem.
217 *Signata ſimpliciter ante quatuor terminos retrotabitur ad diem ſententiæ.*
218 *In Curia non datur de ſubrectione commiſſionis.*
219 *Apoſtoli reuerentiales in forma poſtulant Commiſſionem infra decem Dies.*
220 *Commiſſio reformatoria circumducit reformatam.*
221 *Contenta in priori commiſſione cenſentur repetita in ſecunda, & alijs ſucceſsiuis:*
Limita quando adeſt reformatoria, ibidem.
222 *Regulæ de triennali præiudicat commiſsio ſuper prætenſionibus poſsidentis.*
223 *Limita ſi facit committere cauſam ſuper iactationibus in vim legis Diffamari.*
224 *Iudicium legis Diffamari facit Reum voluntarium.*

196 IN Curia vt dixi, imperratur commiſſio etiam ſine mandaro, quia illud præſumitur ab impenſa, *Auellina, ſeu nullius reſciſsionis vnionis* 28. *Aprilis* 1595.

Gi-

Giptio. Et firmaui etiam alibi,

197 Signatura iuſtitiæ quando committit, ſemper intelligitur cum clauſula, Prout de iure, *Amerina fideicommiſsi* 25. *Iunij* 1632. *coram b. m. Card. Veroſpio*, & eius verba ſemper intelliguntur ſecundum ius commune, *vt in Romana officij* 3. *Decembris* 1607. *coram b.m. Scotto*.

198 In huiuſmodi materia adhuc eſt aduertendum, quod commiſſio auocatoria habet vim inhibitionis, vt in *Anglonen. Territorij* 13. *Iunij* 1650. *coram R. P. D. meo Meltio inter volantes*.

199 Quando eſt directa Superiori conuentus, non poteſt exequi à Superiore Religionis, vt iu *Ianuen. profeſsionis* 28. *Iunij* 1645. *coram eodem*, *pariter inter volantes*.

200 Qui vtitur commiſſione, illi ſtare debet; ſi autem ſibi præiudicat, ſibi etiam debet imputare, vt in *Anconitana Cenſuum* 22. *Iunij* 1629. *coram b. m. Durano*.

201 In ipſa bonum eſt ſemper ponere clauſulam, Omneſque alios &c. vt in *Conchen. penſionis* 16. *Ianuarij* 1630. *coram b. mem. Card. Veroſpio*.

202 In propoſita in plena Signatura non poteſt allegari ignorantia, & quamuis allegaretur, & adeſſet iuſta cauſa, excuſaret à pœna, non autem à nullitate, vt in *Ianuen. attentatorum* 2. *Decembris* 1650. *coram Eminentiſs. Card. Corrado*.

203 Super iactationibus cum clauſula de, & ſuper tali re, cum ſuis incidentibus, annexis, connexis, ac toto negocio principali, comprehendit tam petitoriũ, quàm poſſeſſorium, vt in *Papien. beneficij* 20. *Nouembris* 1645. *coram eodem*.

204 Et per huius productionem, cenſetur deductum vtrumque iudicium, quando eam producens, non ſe reſtrinxit ad certam ſpeciem, & illa generaliter fuit vſus, eamque fecit communem cum citatione ad dicendum contra commiſſionem, ibidem.

205 Effectus autem d. cõmiſſionis eſt, quod iactatus dicatur actor in iudicio iactationis, & ideo dicimus quod ex eius perſona, & iure dignoſcitur qualitas iudicij. ibidem.

206 Et ex tali commiſſione, attenta clauſula, quam, & quas, abſque vlla taxatiua, & reſtrictiua, poteſt quis agere non ſolum ex remedio *l. Diffamari*, ſed etiam pro aſſociatione, & immiſſione, quia comprehendit omnem cauſam, omneq; iudiciũ, ac ius, tàm in petitorio, quàm in poſſeſſorio, quomodolibet deductum, & deducendum, & non cenſetur, quod quis ſe reſtrinxerit ad certum caput, neque elegiſſe certam viam, vt in *Romana vineæ ad Aquam ſanctam* 28. *Ianuarij* 1643. *coram eodem*.

207 Interrumpit etiam preſcriptionem, ſi reus conuentus impetrat ſimilem commiſſionem, ex ea enim elicitur fluctuatio animi, & dubietas tituli, hocque caſu ille habetur pro iniuſto, & conſcientia dicitur vulnerata, & dicitur in mala fide, quę interrumpit præſcriptionem, *Nucerina fideicommiſi* 1 *Iulij* 1650. *coram eodem Meltio inter vagantes*.

208 Si vero fuiſſet impetrata contra creditorem habentem obligationem Cameralem, ſiue in prima, ſiue in gradu appellationis, & de tali obligatione non fuiſſet facta aliqua mentio, non impedit illius executionem, & poteſt A. C. ea non obſtante procedere ad executionem, & ad vlteriora *Conchen. penſionis* 16. *Ianuarij* 1630. *coram d. b.m. Card. Veroſpio*.

209 Quod procedit præcipue quando in commiſſione per Referendarium appoſita fuit clauſula, quæ ſemper debet apponi, dummodo non fuerit actum vigore obligationis Cameralis, ſeu alterius proceſſus executiui.

210 In hoc autem obſeruaui proximè adinuentam cautelam ob reuerentiam, quã omnia Tribunalia debent Signaturę, quę habuit originem à ſapientiſſimo, & prudentiſſimo D. meo Meltio Archiepiſcopo Capuano, qui nobis tunc iunioribus iniungebat citare partem ad dicendum contra facultates Illuſtriſſimo *D.* A. C. conceſſas, & in vim illarum, videndum mandari procedi ad vlteriora, prætenſa commiſſione ex aduerſo extorta non obſtante.

211 Quod placebat ſummopere Signaturæ quæ hinc cognoſcebat, quanti etiam magni fieret à tanto Prælato, quem ſequuti ſuut poſtea hac in re omnes ſucceſſores, & litigantes, puta b.m. Caballettus, Illuſtriſs. D. meus Melchiorius, b.m. Argelus, Illuſtriſſimus *D.* meus Baranzonus, & tota Curia.

212 Quia vero vt commiſſio afficiat, ſemper debet publicari, *Romana officij* 11. *Martij* 1626. *coram b. m. Rembolde*:

213 Ideo dicimus, quod ſeruit ad nihil, ſine citatione ad dicendum contra commiſſionem, vt in *Vrbeuetana attentatorum* 16. *Februarij* 1629. *coram b. m. Verili*. Et qui

214 † illam obtinuit, ante dictam citationem poteſt non vti, nec poteſt eo inuito vti aduerſarius: quod tamen limitatur quando per eam fuit quæſitum ius conſiderabile

re, ac quod ſuum eſt celerius conſequi; Ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus cauſam: & cauſas appellationis,& appellationum interpoſitæ, & interpoſitarum per dictum Aduerſarium aſſertæ nullitatis, & nullitatum, iniquitatis, ac notoriæ iniuſtitiæ, nec non quam, & quas &c. vna cum omnibus, & ſingulis ſuis dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negocio principali, alicui Sac.Palatij Veſtri Auditori,vel Locum tenenti, audien, cognoſcen, deciden; & ſummariè, prout in Beneficialibus terminan. committere & mandare dignetur, cum poteſtate citandi, & inhibendi, in Curia, & extra &c.

Addamus nunc formulam Subrogatoriæ.

BEATISSIME PATER. Martha S. V. deuota Oratrix humiliter ſupplicat quatenus in cauſa, & cauſis verten.inter ipſam Oratricem ex vna, & Priorem &c. aduerſ. de, & ſuper &c. coram R. P. D. Celſo tunc Iudice &c.partibus ex altera, alium Romanæ Curiæ Prælatum in locũ d. R.P. D. Celſi ad Sac. Rotæ Auditoratũ aſſumpti, in ſtatu, & terminis in quibus cauſa huiuſmodi reperitur,ac cum facultatibus eidem conceſſis,& attributis ſubrogare dignetur, cum facultate citan.& inhiben.quos, quibus &c. aliaque facien. præmiſſis &c. ſtatum &c.

Ab iſtis formulis pro mei animi recreatione compoſitis infinitas formare quis poterit ſecundum facti contingentiam, & de his abſolutis poterunt etiam infraſcripti caſus pro iuniorum vtilitate notari.

De varijs reſcriptis Signaturæ, & earum virtute.

Artic. IV.

196 *Commiſſio in Curia obtinetur etiam ſine mandato.*
197 *Reſcriptum Signaturæ ſemper intelligitur pro vt de iure.*
Et ſecundum Ius commune. ibidem.
198 *Commiſſio Auocatoria habet vim inhibitionis.*
199 *Commiſſio directa Superiori Conuentus non poteſt exequi à Superiore Religionis.*
200 *Commiſſione qui vtitur ſibi præiudicat.*
201 *Clauſula omneſque alios, eſt vtiliſſima.*
202 *Commiſſio planæ Signaturæ non admittit excuſationem ſaltem à nullitate.*
203 *Commiſſio Super iactationibus quando comprehendat petitorium, & poſſeſſorium.*
204 *Et per eius vſum cenſetur deductum vtrumque iudicium.*
Limita ſi ſe reſtrinxit ad certam ſpeciem ibidem.
205 *Facit quod iactatus dicatur actor.*
206 *Cum tali commiſſione poteſt eis vti pro pluribus Iudicijs.*
Tam in petitorio, quam in poſſeſſorio ibidem.
207 *Commiſſio Super iactationibus interrumpit præſcriptionem.*
Ex commiſſione Super iactationibus oritur fluctuatio animi obtinentis de iure ſuo, ibidem.
208 *Non impedit obligationem Cameralem.*
209 *Præcipue ſi fuit addita clauſula,dummodo non fuerit actum vigore obligationis Cameralis.*
210 *Qua cautela vtebatur Illuſtriſſimus Meltius ob reuerentiam Signaturæ.*
211 *Litigantes A. C. obſeruarunt cautelam Illuſtriſſimi Meltij erga Signaturam.*
212 *Commiſſio ſemper debet publicari.*
213 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem ſemper eſt neceſſaria.*
214 *Ante citationem ad dicendum contra comiſſionem poſſumus non vti commiſſione.*
Limita ſi fuit parti aduerſæ queſitum Ius conſiderabile ibidem.
215 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem demonſtrat commiſſionem fieri communem.*
216 *Superueniens poſt captam poſſeſſionem in vim rei iudicatæ, non vitiat poſſeſſionem.*
Limita ſi poſſeſſio eſt capta intra decem dies ibidem.
217 *Signata ſimpliciter ante quatuor terminos retrotrahitur ad diem ſententiæ.*
218 *In Curia non datur de ſubreptione commiſſionis.*
219 *Apoſtoli reuerentiales in forma poſtulant Commiſſionem infra decem dies.*
220 *Commiſſio reformatoria circumducit reformatam.*
221 *Contenta in priori commiſſione cenſentur repetita in ſecunda, & alijs ſucceſſiuis.*
Limita quando adeſt reformatoria, ibidem.
222 *Regula de triennali præiudicat commiſſio ſuper prætenſionibus poſſidentis.*
223 *Limita ſi facit committere cauſam ſuper iactationibus in vim legis Diffamari.*
224 *Iudicium legis Diffamari facit Reum voluntarium.*

196 IN Curia, vt dixi, impetratur commiſſio etiam ſine mandato, quia illud præſumitur ab impenſa, *Auellina, ſeu nullius reſciſsionis vnionis* 28. Aprilis 1595. *Gi-*

41 *Litis pendentia non inducitur ab extraiudicia-
li appellatione.*
42 *Attentata an ſint, & reuocèntur, facta poſt
extraiudicialem appellationem.*
43 *Lis vt dicatur legitime pendere, quid requi-
ratur.*
44 *Lis vt dicatur legitime pendere, debet eſſe ve-
ra, & non calumnioſa.*

Litis autem pendentia, quo ad reuo-
cationem attentatorum, & omnes
alios ſuos effectus in prȩiudicium Actoris,
20 † fit per decretum citationis, *Egidius con-
cluſ.* 545. quamuis ad notitiam citati
21 † non deuenerit. *Rom. conſ.* 330. *col.* 1.
cuius rationem reddit *Gom. in d. compend.
fol.* 165. *Rot dec.* 4. *vt l. t. pend. in antiqu. Sta-
fil. in d. tract. de literis iuſt. c. 3. fol.* 276. *nu.*
15.

Idem ſi citatio decernitur ad inſtan-
22 tiam † legitimi Procuratoris, vel etiam
non habentis mandatum, dummodo tē-
pore habili ſuperueniat illud, vel ratifi-
catio, quia antiquitus ſolebant, et ho-
die deberent Notarij de ſtilo Curiæ, quā-
do decernebant citationes ad inſtantiam
23 aſſerti Procuratoris, † recipere obliga-
tionem ab eo, ſub pœna, quod intra cer-
tum tempus ſuperueniat mandatum, vel
ratificatio Domini, eoque elapſo, ſi reus
24 volebat agere ad pœnam, † dabatur Cō-
miſſio quod Iudex, coram quo cauſa
pendebat, procederet ad executionem,
ac ſi eſſet A. C. vt teſtatur *Veſtr. lib.* 4. *c.
de citat. extra Cur. fol.* 80. et ſi reus vole-
25 bat tunc eximere ſe à moleſtijs † via or-
dinaria, obtinebat abſolutoriam ab ob-
ſeruatione Iudicij, cum condemnatione
aſſerti Procuratoris in expenſis, vel da-
26 batur † Commiſſio prȩfixionis termini
d. Procuratori ad docendum de manda-
to, vel ratificatione, quo elapſo etc. Iu-
dex pronunciet nullam Iuriſdictionem
ſibi competere, eumque in expenſis con-
demnet, *Caſſ. in regul. de ſubrogan. dec.* 40.
Veſtr. d. c. de cit. extra Cur. *d. fol.* 80. Quod
27 tamen hodie † nunquam vidi practica-
tum, licet de neceſſitate veniret practicā-
28 dum ob innumerabilia † accidentia, quȩ
propter malam praxim eueniunt:

Neque ad inducendum litis penden-
29 tiam, † ſufficit impetratio Commiſſionis
30 vel Iudicis, quia litis pendentia † conſi-
deratur ratione vexationis, et moleſtiæ,
quo ad expenſas, et non propter aliud;
31 reus vero nihil † expendit præter ſolam
Commiſſionis impetrationem, vt in *Clem.*
1. *vbi gloſ. Imol. & Card. in verb. vexari
de reſcript. Gemin. in c. quoniam de immunit.
Eccleſ. in* 6. *c. diſpendia de reſcript. in* 6. *la-
te Stafil. c.* 3. *fol.* 272. *per totum. Gemin. d.
fol.* 165.

Quo ad reum inducitur litis penden-
32 tia † per citationem legitime executam.
Clem. 2. *vt lit. pend. Rot. dec.* 6. *eodem tit. in
nou. Stafil. d. c.* 3. *fol.* 272. *nu.* 12. niſi cauſa
33 eſſet commiſſa † literis non confectis, cum
ſolita clauſula, dūmodo literȩ &c. et inte-
rim non cenſeatur etc. tunc enim non in-
ducitur litis pendentia in prȩiudicium
34 rei, † niſi literæ fuerint expeditæ, et ideo
nullo modo poterit dici attentari in prȩ-
iudicium pendentiæ litis, neque aliqua
35 attentata † erunt reuocanda, quæ alias
tamen reuocarentur, *Stafil. d. c.* 3. *fol.* 277.
nu. 12. *Gomeſ. dict. fol.* 165.

36 Reſpectu tertij inducitur † litis pen-
dentia per admiſſionem ad cauſam, ſicut
quando Papa ſubrogat aliquem in Ius de
functi, vel cedentis; tunc enim, ſi ſubroga-
37 tio eſt gratioſa, † ſtatim inducitur litis
pendentia, cum ſtatim cenſeatur admiſ-
ſus, ac ſi concedatur motu proprio, vel
ſi concedatur ad ſupplicationem partis,
ſi non fiat in ſubrogatione mentio litis,
aut fiat euentualitrr; tunc cum ex gratia
38 non prȩſumatur notitia litis, † non indu-
citur pendentia illius, quo ad ipſum, ne-
que facta ei prȩiudicant, etiamſi ferretur
39 ſententia, † à qua non fuiſſet appella-
tum, niſi poſt admiſſionem ad cauſam;
40 ſi vero ſubrogatio ſit commiſſaria, † in-
ducitur litis pendentia poſt factam ſub-
rogationem, & poſtquam ſubrogatus
fuit admiſſus, *Caſſad. deciſ.* 1. *&* 2. *vt lit.
pend. Veſtr. d. lib.* 8. *d. c. vt lit. pend. fol.*
271.

41 Appellatio extraiudicialis † non in-
ducit litis pendentiam; neque innouata
42 poſt eam tamquam attentata † reuocan-
tur, niſi à die factæ illius legitimæ inti-
mationis, vt dicam infra. Et regulariter
43 ad hoc vt dicatur lis pendere, † requi-
ritur, quod cauſa fuerit legitime intro-
ducta coram Iudice competente, *l. Aure-
lius ff. rem rat. hab. Gloſ. in d. l. Iudicium
ſoluitur. ff. de Iudic. Stafil. c.* 16. *fol.* 320.
num. 2.

44 Vlterius, quod ſit lis vera, † non au-
tem calumnioſa; quia poſterior non
ſufficeret ad inducendum vitium litigio-
ſi, per ſupra dicta.

Quibus caſibus inducatur, & reuocetur attentatum.

Artic. III.

45 *Tertius an poſſit petere reuocationem attentatorum.*

46 *Tertius poteſt prædicta petere ſi appellauit in tempore, quo licebat principali.*

47 *Innouata tam per principalem, quàm per procuratorem, dicuntur attentata.*

48 *Innouata per patrem dicuntur attentata, niſi filius ſtatim renunciet.*

49 *Innouata etiam pendente cauſa nullitatis dicuntur attentata.*

50 *Innouata reuocantur per viam attentatorum ſi ſit nullitas cum appellatione deducta.*

51 *Attentata an reuocentur, & quando, ſi nullitas ſit principaliter deducta.*

52 *Nullitas principaliter deducta non impedit executionem ſententiæ.*

53 *Ampliatur etſi index appellationis inhibeat.*

54 *Iudex in exequendo non dicitur attentare, cauſa nullitatis principaliter deducta.*

55 *Innouata pendente cauſa recuſationis dicuntur attentata, vt reuocentur.*

56 *Innouata non ſolum in committendo, ſed etiam in dimittendo reuocantur.*

57 *Ceſſio, & tranſactio an, & quando reuocentur per viam attentatorum.*

58 *Subrogatus an poſſit petere reuocationem attentatorum,*

59 *Poſſeſſio propria auctoritate capta lite pendente, in curia reuocatur tamquam attentata.*

60 *Poſſeſſio vacua tempore mota litis, & poſtea capta reuocatur vt prædicta.*

61 *Subrogatio per ordinarium facta in locum mortui in Curia, reuocatur vt attentata.*

62 *Innouata etiam in criminalibus, vt attentata veniunt reuocanda pendente appellatione.*

63 *Bannitus non poteſt offendi pendente appell. vel termino ad appell. a ſententia banni.*

64 *Confiſcatio an locum habeat pendente appell. vel termino ad appell. vel reo ad defenſiones admiſſo.*

AMpliatur quarto, non ſolum ſi pars
principalis; ſed etiam ſi tertius ap-
pellans à ſententia lata contra alium pro
45 ſuo intereſſe † petat reuocationem atten-
46 tatorum: quod procedit ſi dictus tertius †
appellauit infra tempus, infra quod lice-
bat appellare condemnato, aliàs ſecus,
Felin. in c. cum ſuper ext. de ſent. & re ind.

Ampliatur quinto, non ſolum in atten-
47 tatis per principalem, † verum etiam in
attentatis per Procuratorem, dummodo
conſtet de mandato, *Rot. deciſ. 7. vt lit.*
pend. in nou. dicendum eſt etiam per Pa-
48 trem, † niſi filius habens eorum notitiam
ſtatim illis renunciet, *Put. dec. 6. eod. tit.*

Ampliatur ſexto, in attentatis non
49 ſolum appellatione pendente, † ſed etiam
pendente cauſa nullitatis; nam ſi nullitas
deducatur per viam appellationis, vnà
50 cum appellatione † reuocantur per viam
attentatorum, ſicut pendente appellatio-
ne. Si verò nullitas deducitur principa-
51 liter ſeorſim ab appellatione, tunc † at-
tentata non reuocantur, niſi expectato fi-
ne nullitatis; & ratio eſt, quia ſi obtine-
tur in caſu nullitatis, reuocabuntur om-
nia attentata, aliàs ſecus; idque euenit,
52 quia nullitas principaliter deducta, † non
impedit executionem ſententiæ, vel in-
ſtrumenti, *Franc. in c. dilecto num. 31. ext.*
de appell.

53 Et hæc procedunt, etiam † ſi Iudex
nullitatis inhibeat, quia non obſtante
inhibitione poterit primus Iudex exequi,
54 & exequendo † non dicitur attentare,
Franc. ibidem num. 38.

Ampliatur ſeptimo, vt reuocentur,
55 etiam pendente cauſa recuſationis, † quã-
do Iudex recuſatur vt ſuſpectus, & arbi-
tri cognoſcunt cauſas ſuſpicionis, *c. cum*
ſpeciali ext. de appell. vt per Franc. in c. dile-
cto ext. eodem, Gemin. in c. legitima eod. tit.
in 6. Veſtr. lib. 8. c. vt lit. pend. fol. 271.

56 Ampliatur octauo, vt reuocentur in-
nouata, † non ſolum in committendo,
ſed etiam in dimittendo, daturque exem-
plum in collitigante, transferente poſſeſ-
ſionem ex cauſa permutationis, vel ce-
57 dente, † tunc enim reuocantur ceſſio, &
translatio huiuſmodi, per viam attenta-
torum, *vt Rot. deciſ. 3. vt lit. pend. in nou.*
Caſſad. deciſ. 9. de cauſ. poſſeſ. & propriet. Sta-
fil. c. 3. fol. 276. num. 13. Gomes d. fol. 165.

Ampliatur nono, quod ſubrogatus e-
58 tiam † poteſt petere reuocationem atten-
tatorum, & ideo ſi lite pendente in Curia
59 actor † ingrediatur poſſeſſionem propria
60 auctoritate, vel ſi poſſeſſio eſt vacua †
tempore motæ litis, & occupetur, vel al-
61 ter in locum mortui in Curia, † per ordi-
narium ſubrogetur: In omnibus his caſi-
bus debent reuocari poſſeſſio, & ſubro-
gatio, tanquam attentatę ad inſtantiam
ſubrogati Apoſtolici, *Rot. deciſ. 10. vt lit.*
pend. in nou. & deciſ. 5. eod. tit. in antiq. Egyd.
concluſ. 122.

62 Ampliatur decimo, etiam in † crimi-
nalibus, ideo pendente appellatione, vel
tempore ad appellandum à ſentẽtia ban-
63 ni, non licet † de iure bannitum impunè
offendere, etiam quod id ſtatutum per-
mittat,

mittat, *Angel. Aret. in l. 1. ff. de acq. poſſeſſ. cum relatis per Clar. in ſua praxi crim. §. homicidium verſ. ſucceſſiuè quæro*. Quod tamen quomodo hodie procedat, videndæ ſunt conſtitutiones ſummorum Pontificum ſuperius indicatæ *ſup. de appell.*

Reo autem condemnato in confiſcatione bonorum, moriente pendente appellatione, vel tempore ad appellandum,
64 vel eo admiſſo ad faciẽdas defenſiones, † an ſit locus confiſcationi bonorum, nobis dicet *Clar. in d. ſua praxi qu. 44. verſ. dixi quod, & qu. 94. verſ. ſed pone*.

Quibus caſibus non reuocentur attentata.

Artic. IV.

65 *Attentata non committuntur, niſi appellatio ſit legitima, neque deſerta.*
66 *Attentata quando non ſint reuocanda etiamſi vigore appellationis fuiſſet inhibitum.*
67 *Sententia iudicis ad quem ſuper attentatis quando nam ſit nulla.*
68 *Attentata non reuocantur quando appellans in dubio habet ius commune contra ſe.*
69 *Limitatur ſi appellatio aliqualiter iuſtificaretur.*
70 *Attentata neque reuocantur, quando appellatus excipit, & probat incontinenti.*
Declaratur dummodo non fuerit prius inhibitum. ibidem.
71 *Innouatum poſt inhibitionem reuocatur.*
72 *Attẽtata appellatione deſerta differunt ab attentatis appellatione non deſerta.*
73 *Attentata appellatione non deſerta qua via reuocentur.*
74 *Attentata appellatione deſerta qua via reuocari poſsint.*
75 *Attentata pendente appellatione extraiudiciali, an, & quando reuocentur.*
76 *Appellatio iudicialis, & extraiudicialis in quo differant.*
77 *Innouata ante intimationem in appellatione extraiudiciali an ſint attentata, vel annullanda.*
78 *Attentata non reuocantur quando iudex reuocauit grauamen, à quo fuit appellatum.*
79 *Iudex poteſt ad vlteriora procedere non obſtante inhibitione, reuocato tantum grauamine.*
80 *Declara tamen, niſi iudex iam detulerit appellationi.*
81 *Innouata in illis, quæ habent actum de nouo coram iudice ordinario non reuocantur.*
82 *Appellatio in quibus ſuſpendat iuriſdictionem iudicis ordinarij.*
83 *Iudex ordinarius habet iuriſdictionem ſuper de nouo emergentibus, & ſi fuerit appellatum.*
84 *Attentata reuocantur, quando appellatio legitime probatur.*
85 *Nec ſufficit, quod aduerſarius patiatur fuiſſe appellatum in tempore.*
86 *Attentata vt poſſint reuocari, debet appellatio facta in tempore confiteri ab aduerſario.*
87 *Iudex ex pura confeſſione poteſt pro legitima appellatione præſumere.*
88 *Cenſura fruſtra reuocantur per viam attentati, & quare.*
89 *Aduerte tamen in hac materia plures adeſſe contrarias deciſiones.*
90 *Iudex à quo, an, & quando poſſit ab eo excommunicatum abſoluere.*
91 *Attentata, quæ tendunt ad faciliorem cauſæ appellationis expeditionem, an reuocentur.*
92 *Iudex à quo præfigens terminum appellanti ad proſequendum non dicitur attentare.*
93 *Præfixio termini ad proſequendam appellationem poteſt fieri per non habentem iuriſdictionem.*
94 *Iudex decernens ſequeſtrum ob ſuſpicionem dilapidationis, non dicitur attentare.*
95 *Iudex examinans affuturos teſtes, & in alijs caſibus remiſſiue non dicitur attentare.*
96 *Innouata dicuntur attentata reuocanda, quando præiudicant liti.*
97 *Clauſula, præiudicium litis, ſolet poni, & quare in omnibus commiſſionibus attẽtatorum.*
98 *Innouata poſt ſententiam latam ſuper notorio non dicuntur attentata.*
99 *Sententia ſuper notorio non obſtante appellatione poteſt mandari executioni.*
100 *Innouata per iudicem, cui eſt commiſſa cauſa per conſcientiam terminanda, non dicuntur attentata.*
101 *Appellatio à ſententia iudicis, cui cauſa per conſcientiam terminanda fuit data, non datur.*
102 *Limitatur ſi ſuperior admitteret appellationem, & inhiberet.*
103 *Attentata non reuocantur, quando appellans proſequitur incidenter appellationem.*
104 *Attentata an, & quæ reuocentur, quando appellatur à die habita notitia.*
105 *Appellans poſt decem dies à die ſententiæ, & intra decem à die notitiæ, auditur.*
106 *Innouata poſt decem dies vſque ad diem appellationis non reuocantur vti attentata.*
107 *Attentata non reuocantur, quando expectatur euentus negotij principalis.*
108 *Attentata non reuocantur, quando appellatur in caſibus à iure prohibitis.*
109 *Innouata non reuocantur vti attentata, niſi fuerit inhibitum.*
110 *Innouata poſt inhibitionem ſemper reuocantur.*
111 *Innouata non reuocantur, quando difficilis,*

aut impoſſibilis eſt reuocatio.

112 *Innouata, quando non poſſunt reuocari, expectatur futurus euentus.*

113 *Innouata de neceſſitate per modum prouiſionis non dicuntur attentata.*

114 *Iudex laicus poteſt procedere in cauſa matrimonij pendente coram Eccleſiaſtico ſuper alimentis.*

115 *Innouata pendente cauſa remiſsionis per modum ſupplicationis non ſunt reuocanda.*

116 *Appellatio conceditur ex iuſtitia, ſupplicatio vero ex gratia.*

117 *Appellatio, & ſupplicatio quare differant circa reuocationem attentatorum.*

118 *Innouata elapſo termino ad reportandam fidem proſecutionis, non reuocantur.*

119 *Iudex exequens non dicitur attentare elapſa præfixione ad reportandam fidem proſecutionis.*

120 *Iudex à quo non poteſt præfigere terminum finiendi cauſam appellationis, vel redeundi cum literis.*

121 *Iudex ſi præfigat terminum ad finiendum, intelligitur ad proſequendum.*

65 LImitatur ſupraſcripta concluſio. †
Primo, vt procedar, quando appel-
latio eſt legitima, neque eſt deſerta; ſi
enim eſſet nulla, vel deſerta, dummodò
ex actis clarè conſtet de nullitate, vel de-
ſertione, ita vt nulla requiratur proba-
66 tio, † attentata non reuocarentur, etiam
ſi vigore appellationis fuiſſet inhibitum,
Egid. concl. 239. & Rot. dec. 75. de appell. in antiq. dec. 1. de appell. in nou.

Et ſi Iudex ad quem, ferret ſententiam
67 ſuper attentatis, † eſſet nulla, tanquam
lata à non iudice, *d. deciſ. 1. de appell. in
nou.* Si autem quis erit in dubio, an ſcili-
68 cet licuerit appellare, † tunc ſi appellans
habet ius commune contra ſe, attentata
69 non reuocantur, † niſi aliqualiter fuerit
iuſtificata appellatio; ſi verò habet pro
ſe ius commune, ſed appellatus excipiat,
70 & probet in continenti, † neque hoc ca-
ſu reuocantur, dummodo nō fuerit inhi-
71 bitum; Inhibitio enim debet timeri, &
quod eſt factum poſt eam reuocatur, *Gloſ.
& Gemin. in d. c. non ſolum §. illa vero in ver-
bo caſibus de appell. in 6. Veſtr. lib. 8. c. vt lit.
pend. fol. 271.*

Et ſuper his conſiderandum eſt, vt poſ-
ſint concordari, quæ ſupra diximus cum
hac limitatione; videntur enim contra-
72 ria ptima facie, ſed differunt in vno: †
Puta, attentata appellatione deſerta, dif-
ferunt ab attenratis appellatione non de-
73 ſerta, quia ſi appellatio non eſt deſerta; †
attentata reuocantur per viam attenta-
torum modo priuilegiato; ſi veru appel-
latio eſt deſerta, attentata non † reuocan-
74 tur modo ſupraſcripto, ſed via ordinaria
nullitatis, & de hoc videatur *Rot. deciſ. 1.
eodem tit.* & hac ratione concordantur il-
læ deciſiones cum *Franc. in c. ſæpe num. 30.
ext. de appell.*

Limitatur ſecundo, vt non procedat in
75 appellatione extraiudiciali, † niſi atten-
tata ſint contra appellationem, *c. cum no-
bis ext. de elect. Franc. in c. dilecto num. 4. ext.
de appell.* apud quem legitur ratio diffe-
76 rentiæ † inter appellationem iudicialem,
poſt quam omnia attentata reuocantur,
abſque diſtinctione; & appellationem
extraiudicialem, niſi fuerit intimata, vel
77 ſi fuerit intimata, † quia innouata ante
intimationem non reuocantur tanquam
attentata, licet veniant annullanda, vt
concludunt *DD. in c. fine, & c. conſuluit ext.
de appell. in nou. Caſſad. deciſ. 1. & 3. eod. tit.
deciſ. 5. de iur. iur. Veſtr. lib. 3. c. de appell. ex-
traiud. fol. 66.*

78 Limitatur tertio, quando Iudex † re-
uocauit grauamen, à quo fuit appella-
tum, prout fit quotidie per repoſitiones.
Tunc enim etiam non obſtante inhibitio-
79 ne † poteſt ad vlteriora procedere, ac ſi
non fuiſſet appellatum, *c. ſi à Iudice de
appell. in 6. Franc. & Dec. in c. cum teneamur
ext. eodem.* Declara, niſi Iudex detulerit
80 appellationi; † quia tunc, quamuis ap-
pellatio eſſet friuola, attentata reuocan-
tur abſque diſtinctione, *Gloſ. & Gemin. in
d. §. illa vero, in verbo, niſi.*

Sed ſi lis penderet coram iudice ordi-
nario, & per eum innouaretur in illis,
81 quæ haberent ortum de nouo, † tunc in-
nouata, etiam poſtquam detuliſſet, non
reuocantur tanquam attentata, *Franc. in
d. c. cum teneamur nu. 18. poſt. Abb. ibi, Veſtr.
d. c. vt lit. pend. fol. 271.*

82 Appellatio enim † ſuſpendit iuriſdi-
ctionem ordinarij in eo tantum, in quo
pronunciauit; ſecus eſt dicendum in alijs
83 emergentibus, quia in his firma remanet
iuriſdictio, *c. præterea de his, ext. de appell.*

84 Limitatur quarto, vt procedat ſolum, †
quando appellatio legitime probatur,
Rot. deciſ. 30. de appell. in nou. neque ſufficit
85 quod aduerſarius † patiatur fuiſſe appel-
latum in tempore, prout requiritur, ad
86 effectum, † vt poſſint reuocari attentata:
& eſt aduertendum, quod ſi confeſſio eſt
87 pura, tunc poteſt Iudex † pro appellatio-
ne tanquam legitima præſumere, *Egid.
concluſ. 505. & 684. Franc. & Dec. in c. cum
in Eccleſia, ext. de appell. Veſtr. lib. 8. c. de pri-
ma, & ſecunda inſtantia.*

Limitatur quinto, in cenſuris, quę cum
88 ſtatim, aut ligent, aut non ligent, † ſtu-
ltra

ſtra reuocantur per viam attentati, *Gloſ. in c. venerabilibus* §. *porrò verbo appellatum*
89 *de ſent. excommun. in 6.* † licet de hoc inue-
niantur deciſiones contrariæ, vt per *Rot. deciſ. 51. & 62. de appell. in nou.*

90 Iudex autem à quo, an, & quando †
poſſit abſoluere excommunicatum abeo,
dicit *Franc. in c. qua fronte num. 18. ext. de appell.*

91 Limitatur ſexto in attentatis, quæ tendunt ad faciliorem cauſæ appellationis expeditionem, dummodo articulum appellationis iudex non attingat, neque cognoſcat, *Franc. in d. c. cum teneamur n. 3.*

92 Ideo ſi iudex à quo præfigat terminum
appellanti ad proſequendam appellatio-
93 nem, † cum hoc poſſit fieri, etiam per non habentem iuriſdictionem, non dicitur attentare, *Gem. in c. quamuis* §. *inferiores de elect. in 6.*

94 Idem ſi decernat ſequeſtrum, † quando adeſt ſuſpicio dilapidationis, *c. cum teneamur, & ibi Franc. ext. de appell.*

95 Vel examinet † teſtes affuturos, & in pluribus alijs ſimilibus caſibus, relatis per *Franc. & Dec. in d. c. cum teneamur*; & per eundem *Franc. in c. eum ad aures ext. eod. tit. Gemin. in c. ſi à Iudice, eodem in 6. Veſtr. d. c. vt lit. pend. fol. 271.*

Quia non omnia innouata dicuntur
96 attentata, & reuocanda, † ſed tantum debent reuocari ea, quę præiudicant liti, & ideo vidi, quod in commiſſionibus at-
97 tentatorum, † ſolet addi clauſula, præiudicium litis, *per c. dudum ext. de priuil. Staſil. c. 22. fol. 345. num. 10.*

98 Limitatur ſeptimo, quando ſententia †
fertur ſuper notorio, quia non obſtante
99 appellatione † poteſt ſtatim mandari executioni, *Oldrad. conſ. 18. Egid. concluſ. 18. Lap. alleg. 15.* In practica tamen difficillime obtinetur.

100 Limitatur octauo, quando ſententia †
fertur per iudicem, cui fuit commiſſa
cauſa terminanda ſecundum conſcien-
101 tiam; † quia ab iſtius ſententia non datur appellatio, & ideo, ſtatim datur exe-
cutio, niſi ſuperior admitteret appella-
102 tionem, & inhiberet; † tunc enim inhibitio eſſet omnino timenda, *Rot. in d. Cracouien. attentatorum.*

103 Limitatur nono, quando appellans † proſequitur cauſam appellationis incidenter, *Imol. in Clem. 1. col. 7. de dol. & contum.*

104 Limitatur decimo, quando † appella-
tur à die habitæ notitiæ, tunc enim licet
105 appellans † audiatur poſt decem dies à die latæ ſententiæ; innouata tamen poſt dictos decem dies, vſque ad diem appel-
106 lationis † non reuocantur, vti attentata; *Rot. deciſ. 28. de appell. in nou. Abb. in c. ſuſcitata ext. de in integr. reſtit. Veſtr. d. c. vt lit. pend. fol. 271. Rot. in vna Treuiren. Capellæ 27. Iunij 1653. coram R. p. d. meo Zarate in fol.*

Limitatur vndecimo, in omnibus illis
107 caſibus, † in quibus attentata non reuo-
cantur, niſi expectato euentu negocij
108 principalis, & quando † appellatur à caſibus à iure prohibitis, & alijs enumeratis per *Gemin. in ſupraſcripto* §. *illa vero*, in
109 quibus niſi fuerit inhibitum, innouata
non reuocantur vti attentata; ſi vero fuit
110 inhibitum, † innouata poſt inhibitionem reuocantur, *Gemin. ibid. in verbo caſibus.*

111 Limitatur duodecimo, quando † impoſſibile, vel difficile eſſet reuocare attentata, vt in exhumatione cadaueris, aut in ſacramentalibus, vt in conſecratione, collatione ordinum, & ſimilibus,
112 in quibus † poteſt expectari futurus euentus, neque poſſunt in primis, & ante omnia reuocari, *Gemin. vbi ſup. &* §. *fin. in d. c. non ſolum in fin. & in c. concertatione eodem tit. Franc. in c. dilecto ext. eodem, Veſtr. d. c. fol. 271.*

113 Limitatur tertiodecimo, in his, † quæ fiunt de neceſſitate per modum prouiſionis, ideo pendente cauſa appellationis coram iudice eccleſiaſtico à ſententia la-
114 ta in fauorem matrimonij, iudex laicus † poteſt procedere ſuper alimentis vxori pręſtandis, neq; propterea dicitur attentare, *Afflict. deciſ. 151.*

Limitatur quartodecimo, in innoua-
115 tis pendente cauſa reuiſionis per modum ſupplicationis; nam appellatio concedi-
116 tur ex iuſtitia; † ſupplicatio vero ex gra-
117 tia, & ideo non eſt mirum, † ſi differunt circa reuocationem attentatorum, *Afflict. deciſ. 341.*

118 Limitatur quintodecimo, † quando iudex, à quo præfixit appellanti terminum ad reportandum fidem de proſecutione appellationis; ſi enim fides in termino nō reportetur, poteſt ſententiam ſuam exe-
119 qui, † neque dicitur attentare, licet appellatio propterea non ſit deſerta, *Felin. in c. perſonas ext. de appell.*

Sed hic incidenter notandum eſt, quod iudex, à quo non poteſt pręfigere termi-
120 num † appellanti finiendi cauſam appel-
lationis, neque ad redeundum coram ſe
121 cum literis impetratis, † & ſi præfigatur ad finiendum, intelligitur ad proſequendum, *c. ex inſinuatione, vbi Franc. ext. de appel.*

An quoad tertium dentur attentata.

Artic. V.

122 *Innouata per tertium, vel contra tertium, non reuocantur vt attentata.*

123 *Innouata prædicta reuocantur iuris ordine ſeruato, & fit noua lis.*

124 *Ampliatur etiamſi tertius attentaret ratione collitigantis, dummodo non ſit de ſuo mandato.*

125 *Iudex an poſſit non obſtante inhibitione contra tertium procedere.*

126 *Inhibitio contra principalem non prodeſt fideiuſſori, & econtra.*

127 *Innouata à tertio quænam reuocentur per viã attentatorum. Vide* 128. *&* 129. *& ſeq.*

128 Attentata *an reuocentur, & quomodo, quando tertius ſuccedit in re attentata.*

129 *Attentata quando reuocentur per viam attentatorum, & ſi tertius habeat titulum, & bonam fidem.* 127

130 *Tertius ſuccedens in re vitioſa eſt peioris cõditionis, quam ſi ipſe attentaſſet.*

131 *Spolium, & poſſeſſio poſt appellationem extraiudicialem, & generalẽ dicuntur attentata.*

132 *Ampliatur, etſi ſit tertius, & bonæ fidei poſſeſſor.*

Limitatur ſi appellatio ſit ſpecialis reſpectu certæ perſonæ, quia tertius tunc non attentat. ibid.

122 Limitatur ſextodecimo, vt non † procedat in attentatis per tertium, vel
contra tertium; ea enim non debent re-
123 uocari ſummariè, tanquam attentata, †
ſed iuris ordine ſeruato; debetque fieri,
quoad ipſum lis noua, *c. Romana* §. *in alium de appell. in 6. l. is à quo ff. de rei vendic. Rot. dec. 2. vt lit. pend. in antiq. Stafil. c. 22. fol.* 345
124 Etiamſi attentaret ratione collitigantis,
dummodo non fiat de mandato ipſius,
Rot. deciſ. 81. *de appell. in nou. Lap. in c. eum qui de præben. in 6.* Quinimò non obſtante
125 inhibitione † poterit contra tertium procedi, & ideo dicitur, quod inhibitio con-
126 tra principalem † non prodeſſet fideiuſſori, quia contra eum poſſet agi, & è contra, *Franc. in d. c. cum teneamur num.* 15.

Si tamen attentet vna cum collitigante, vel habeat cauſam ab ipſo, aut à Iudi-
127 ce, aut iudicis iuriſdictio impediatur, †
innouata reuocantur per viam attentatorum, *c. 1. ext. de off. deleg. Gloſ. fin. in d. c. non ſolum, DD. in c. cum M. Ferrarienſis ext. de conſtit. Bartol. in l. Chirografis* §. 1. *ff. de adm. tut. Felin. in c. cum ſuper. num.* 11. *&* 18. *ext. de ſent. & re iudic. Biſignet. deciſ. 4. de ap-*
128 *pell. Veſtr. in d. c. vt lit. pend. fol.* 271. † Similiter, ſi ſuccedit in re attentata, quamuis
non habeat cauſam à iudice, vel à parte,
attentata vtroque caſu reuocantur reme-
129 dio attentatorum, † etiamſi habeat titulum, & bonam fidem, *c. ex parte, vbi Imol. ext. de teſtamen.* & ſic in hoc ſecundo caſu
130 eſt † peioris conditionis, quam ſi ipſe attentaſſet, quia ſuccedit in re vitioſa, vt per *Franc. in d. c. bonæ, num.* 12.

Sublimitatur hęc fallentia, quando appellans fuit ſpoliatus ſua poſſeſſione poſt
appellationem extraiudicialem, & gene-
131 ralem; † tunc enim quicunque ſpoliat, &
ad quemcunq; poſſeſſio tranſeat, dicitur
eſſe contra appellationem, etiamſi ſit ter-
132 tius, & bonæ fidei poſſeſſor, † ſecus ſi appellatio eſſet ſpecialis reſpectu certę perſonę, quia tunc ille tantum dicitur attentare, non tertius, *Franc. in dicto cap. bonæ, num.* 8.

An in ſpolio, & non iure detur reuocatio attentatorum.

Artic. VI.

133 *Attentata non reuocantur ad inſtantiam illius de cuius non iure notoriè conſtat.*

134 *Spolium lite pendente factum quando non reuocetur per viam attentatorum.*

135 *Non ius ſpoliati vt dicatur conſtare, quidnam requiratur.*

136 *Spolium per viam attentati reuocatur ſtante titulo colorato.*

137 *Spolium an poſſit reuocari à iudice, etſi notoriè conſtet de non iure ſpoliati.*

Declara tamen poſſeſſionem non poſſe reſtitui ſpoliato.

138 *Poſſeſſio reſtituitur ſpoliato docenti de ſuo titulo ſaltem colorato.*

139 *Commiſſio ad docendum de legitimo titulo non datur contra ſpoliatum, & quare.*

Limitatur decimoſeptimo, vt nõ pro-
133 cedat, † quando attentata petuntur
reuocari ad inſtantiam illius, de cuius nõ iure in proprietate notorie conſtat, *Felin. in c. inquiſitionis num. 18. ext. de accuſ.*

Ideo ſpolium lite pendente factum,
134 non † reuocatur per viam attentatorum,
ſi notorie conſtet de non iure ſpoliati, *Franc. in c. ſollicitudinis num. 3. ext. de appell.*
135 Aduertendum eſt tamen, † quod requiritur titulus canonicus ad hoc, vt non
dicatur conſtare de non iure ſpoliati, &
136 ſufficit etiam titulus coloratus ad hoc, vt
ſpolium per viam attentati reuocetur, *Rot. deciſ. 2. de reſtit. ſpoliat. in nou. Caſſad. deciſ. 3.*

deciſ.3.ead.Rot.deciſ.7.vt lit.pend.in antiq.& deciſ.2.eod.in non.

Poteſt quidem iudex, etiamſi notoriè
conſtet de non iure ſpoliati, ex mero of-
137 ficio ſuo † ſpolium reuocare, ſed non poſ-
ſeſſionem ſpoliato reſtituere, ne detur vi-
tioſus ingreſſus, *Caſſad.d.deciſ.3.*

138 Si ſpoliatus † doceat de ſuo titulo, ſal-
tem colorato, licet non canonico, reſti-
tuitur ei poſſeſſio; ideo de ſtylo nunquam
139 in dicto caſu † datur commiſſio præfixio-
nis termini ad docendum de legitimo ti-
tulo, quia ſufficit coloratus, *Staſil. c.20. fol.339. num.11. & ſeq.*

In quo differant remedia attentatorum, & recuperandæ.

Artic. VII.

140 *Poſſeſſorium recuperandæ, & remedium attentatorum valde differunt inter ſe. 219.*
141 *Actor in poſſeſſorio recuperandæ debet docere de titulo ſaltem colorato.*
142 *Extrema an, & quæ ſint probanda in attentatis.*
143 *Declara tamen hæc procedere in beneficialibus, & ſpiritualibus.*
144 *Spoliatus in profanis debet indiſtinctè ante omnia reſtitui.*
145 *Exceptio defectus notoriæ proprietatis non datur in profanis agenti in remedio attentatorum.*
146 *Innouata non reuocantur in actis, quæ cauſam & tractum ſucceſſiuum habent.*
147 *Appellatio datur à carceratione præſertim indebita.*
148 *Reus appellans à carceratione non debet aliquid innouare.*

140 Et quia remedium attentatorum, † &
poſſeſſorium recuperandę, multum
differunt inter ſe, vt latè per *Rot.deciſ.2.de
reſtit.ſpoliat.* & dicam infra, & in hoc prę-
cipuè, quod agens poſſeſſorio recuperan-
141 dæ, † debet docere de titulo, ſaltem co-
lorato, vt per ſupplicationem, *Caſſador.
deciſ.4.& 8.de reſtit.ſpoliat.*

In attentatis ſufficit probare duo ex-
142 trema, † innouatum ſcilicet, & litis pen-
dentiam, *Gloſ.fin. in d. c.non ſolum, Rot.d.*
143 *deciſ.2.Veſtr.d.fol.271.* & hæc procedunt †
in beneficialibus, & ſpiritualibus, vt per
Felin.in d.c.vt inquiſitionis.

In profanis vero ſpoliatus, etiam quod
144 notoriè conſtet de non iure ſuo, † debet
in primis, & ante omnia indiſtinctè reſti-
tui, vt ſupra *in c.de petit.& poſſeſs.* quia in
145 profanis † non datur agenti in remedio
attentatorum exceptio defectus notoriæ
proprietatis, *Afflict.deciſ.352.*

146 Limitatur decimoctauo, in actis, quę †
habent cauſam, & tractum ſucceſſiuum;
hæc enim non reuocantur, niſi adſit per-
ſeuerantia, *Afflict.deciſ.341.*

Eſt autem notandum, quod licet à car-
147 ceratione, præſertim indebita, † detur
appellatio, & propterea, ſi reus, qui vidit
148 ſe carcerari, appellet, non † deberet ali-
quid innouari; nihilominus detinetur, &
hoc ſeruatur de conſuetudine, *Guidopap.
deciſ.235.& Clarus in ſua praxi, vt in q.46.
verſ. ſed quid ſi reus.*

An continuans poſſeſſionem dicatur attentare.

Artic. VIII.

149 *Innouare non dicitur, nec attentare, qui continuat poſſeſſionem, & ſic non datur reuocatio. 153.*
150 *Innouare, nec attentare dicitur quando poſſeſſio confirmatur exiſtenti in ea.*
151 *Innouare, nec attentare dicitur iudex confirmans poſſeſſionem appellati.*
152 *Poſſeſſio quandonam capi poſſit propria auctoritate, non obſtante litis pendentia ſuper petitorio.*
153 *Innouare non dicitur qui continuat, & regula circa hanc materiam remiſſiue. 149.*

149 Limitatur decimonono, in eo, † qui
cõtinuat poſſeſſionẽ, qui non dicitur
innouare, nec attentare, etiam quod vſus
poſſeſſionis ſit contra ius principale in
iudicio deductum: & idem eſſet, ſi poſſeſ-
150 ſio † confirmaretur exiſtenti in ea, vel ſi
151 iudex † confirmaret poſſeſſionẽ appella-
ti, in qua turbatur appellatione penden-
te, *c.1.ext.de reſtit.lit.pend.c.dudum, ext.de
priuil. Gloſ.fin.in d.c.non ſolum, c.cum teneamur, ext. de appell. Innoc. in c.dilecti ext. de
except. Staſil.fol.345.num.10.Franc. in c.ſignificante num.6.ext.de appell.*

Pari etiam ratione, qui obtinuit rem
iudicatam in poſſeſſorio, vel ſuper atten-
152 tatis, † poteſt abſque vitio attentatorum,
& propria auctoritate ingredi poſſeſſio-
nem, non obſtante litis pendentia ſuper
petitorio.

Qui autem vult clarè videre declara-
153 tionem dictę regulę, † Qui continuat non
attentat, legat *egregiam deciſionem coram
R.p.d. Bichio in d. cauſa Bononien. bonorum
die 17.Martij 1649.in folio, & in Monopolitana attentatorum 13. Febr. 1651. coram
Eminentiſs.D.meo Card.Corrado, & in Cataren.*

ren.

Digitized by Google

nen. hæreditatis 1.*Febr.* 1651.*coram R.p.d. meo Cerro.*

An detur attentatum aduerſus clauſulam, Appellatione remota.

Artic. IX.

154 *Innouata, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula appellatione remota, an, & quomodo reuocentur.*

155 *Iudex cum clauſula appellatione remota nunquam habet ſuſpenſam iuriſdictionem.*

156 *Limitatur tamen, quando cauſa appellationis eſt in iure expreſſa.*

157 *Limitatur, quando per iudicem ad quem fuit inhibitum.*

158 *Limitatur etiam, quando cauſa fuit iam recepta per ſuperiorem ex certa ſcientia.*

159 *Innouata quando adeſt clauſula, appellatione remota, quando per viam attentatorum reuocentur.*

160 *Innouata non reuocantur, quando appellans vult appellationi renunciare..*

161 *Innouata non reuocantur, ſi non tangant cauſam appellationis, & abſque ea poſſint expediri.*

162 *Innouata an reuocentur, & quando, ſi reuocatio petitur poſt concluſionem in cauſa.*

163 *Innouata in caſu prædicto debent expectare ſententiam negotij principalis.*

164 *Innouata non reuocantur, quando non poſſunt reſcindi, niſi per diffinitiuam.*

154 Limitatur vigeſimo, † quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula, appellatione remota; nam licet poſſint reuocari ordinarie, agendo per viam querelæ, tamen non reuocantur per viam attenta-
155 torum, † quia iuriſdictio iudicis non eſt ſuſpenſa, niſi in tribus caſibus. Primo
156 ſcilicet, quando † appellatur ex cauſa expreſſa in iure, quo caſu dicta clauſula
157 non tollit appellationem. Secundo, † quando per iudicem ad quem fuit inhi-
158 bitum. Tertio, † quando cauſa fuit iam recepta per ſuperiorem ex certa ſcientia;
159 tunc enim innouata † reuocantur per viã attentatorum, *Franc. in c. paſtoralis in princ. num.* 6. *ext. de appell.*

160 Limitatur vigeſimoprimo, quando † appellans vellet renunciare appellationi, ex ſuperius ponderatis.

161 Limitatur vigeſimoſecundo, quando † acta nullo modo tangunt cauſam appellationis, & poſſunt expediri abſq. cognitione articuli appellationis, *Franc. in cap. ſollicitudinem num.* 3. *ext. de appell.*

Limitatur vigeſimotertio, ſi reuoca-
162 tio † petatur poſt concluſionem in cauſa;
163 quia tunc non reuocantur ante omnia, † ſed eſt expectanda ſententia ſuper negocio principali appellationis, *c. paſtoralis in fine, ext. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* & dicam etiam infra.

164 Limitatur vigeſimoquarto, † quando attentata ſunt talia, quæ non poſſunt reſcindi, niſi per ſententiam diffinitiuam, *l. Chirographis §. fin. ff. de adm i. tut. Franc. in c. dilecti. num.* 4. *ext. de appell.*

An acquirens nouum ius lite pendente dicatur attentare.

Artic. X.

165 *Innouata in acquiſitione noui iuris lite pendente non reuocantur.*

166 *Ius competens tam in beneficialibus, quam in profanis debet ab initio deduci.*

167 *Ius nouum lite pendente in beneficialibus poteſt impetrari tam in petitorio, quam in poſſeſſorio.*

168 *Declaratur tamen dummodo fiat mentio litis pendentiæ.*

169 *Commiſſio ſolet dari, quod procedatur ſuper nouo iure acquiſito.*

170 *Commiſſio antiqua an tribuat iuriſdictionem ſuper iure de nouo acquiſito.*

171 *Ius nouum producens videtur in expenſis condemnandus..*

172 *Expenſæ de ſtylo Curiæ an reficiãtur per producentem nouum ius.*

173 *Rota iudicat ſuper nouo iure quandocunque producatur, ſine nouo proceſſu, &c.*

174 *Declara tamen aduerſario debere dari dilationem ad opponendum, & probandum exceptiones.*

175 *Expenſæ quandoque compenſentur inter litigantes.*

176 *Ius nouum producens in profanis an audiretur abſque refectione expenſarum.*

177 *Subrogatus in ius temerè litigantis an reficiat expenſas in beneficialibus.*

178 *Declara tamen temere litigantem teneri, etſi poſtea nouum ius acquiſiuerit.*

179 *Subrogatio tradit nouum ius, non transfundit antiquum.*

180 *Ius nouum acquiſitum lite pendente an, & quando, & ad quem effectum debeat aduerſario intimari.*

181 *Ius nouum acquiſitum ſi eſt gratia acceſſoria non requirit intimationem.*

182 *Subrogatus debet intimare aduerſario ſubrogationem, & ius ſui authoris iuſtificare.*

183 *Executoriales in ſubrogatione obtentæ debent etiam ipſi aduerſario intimari.*

184 *Limitatur, ſi ſubrogatus habuerit tres conformes,*

Digitized by Google

mes, vel rem iudicatam, & executoriales.
185 *Subrogatio quando terminet omnino litem in beneficialibus.*
186 *Reſtitutio facit litem, & antiquum ius reuiuiſcere.*
187 *Intimatio ſubrogationis non eſt inutilis, quando collitigans reſtituitur aduerſus rem iudicatam, vel tres conformes.*
188 *Intimatio quotieſcunque requiritur; ſufficit etiamſi fiat procuratori.*

165 LImitatur vigeſimoquinto,† in acqui-
ſitione noui iuris lite pendente, quia
licet de iure communi omne ius, quod
competit tam in profanis, quam in be-
166 neficialibus, † debeat ab initio deduci,
c. ſtatuimus, de elect. in 6. Bart. in l. ſi mater,
167 *§. eundem, ff. de execut. rei iud.* † In benefi-
cialibus tamen poteſt impetrari nouum
ius, lite pendente, tam in petitorio, quam
168 in poſſeſſorio, abſq; vitio attentatorum, †
dummodo fiat mentio litis pendentiæ;
c. Abbate S. Mariæ, de re iud. in 6. Egid. concluſ. 102.

169 Et ſolet dari commiſſio, † quod pro-
cedatur ſuper hoc nouo iure, & pronun-
ciatur ex actis iam factis, etiamſi dedu-
ctum fuerit poſt concluſum in cauſa, *Gomeſ. fol. 157. col. 2. Stafil. c. 4. fol. 378. & ſeq.*

Imo poteſt procedi ex commiſſione
170 antiqua, † quæ tribuit iuriſdictionem ſu-
per huiuſmodi re litigioſa, quamuis ab
initio nullum ius competat, vt refert
Stafil. c. 10. fol. 334. à principio, verſ. ſed quid.

171 Et quamuis producens † videretur cō-
demnandus in expenſis, ſecundum *Abb. in c. fin. ext. vt lit. pend. Dec. in c. 1. de confirm. vtil. vel inutil.*

172 De ſtylo tamen Curię † non ſolent hu-
iuſmodi expenſę refici, ſi credis *Stafil. d. fol.* 278.

In ſacro Rotæ Auditorio, etiam abſq;
commiſſione, & refectione expenſarum,
quandocunq; producatur nouum ius an-
173 te ſententiam, † iudicatur ſuper eo, abſq;
noua terminorum, & proceſſus reitera-
tione; datur tamen aduerſario compe-
174 tens † dilatio, etiam ad partes, ad oppo-
nendum, & probandum exceptiones con-
tra illud, *Egid. concluſ. 662. Veſtr. lib. 5. c. de reiterat. termin. fol. 123. & lib. 7. c. 1. fol. 192.* videndus plenius *Stafil. d. fol. 278. & Gomes in d. compend. fol. 168.*

175 Et in omnem euentum † admitteretur
tunc compenſatio expenſarũ, quia actor
iniuſtè etiam litigauit vſq; ad productio-
nem noui iuris, quo caſu ſuccedit regu-
la, *l. ſi ambo, ff. de compenſ. Veſtr. d. fol.* 123.

176 In profanis verò fortè non audiretur †
producens nouum ius, abſq; refectione
expenſarum, vt per *Gomes d. fol.* 168.

Et quando in beneficialibus deberent
177 refici expenſæ, † non procederet in ſubro-
gato in ius illius, qui temere litigauerat,
178 & deinde impetrauerat nouum ius; † quã-
uis enim ille veniret condemnandus in
expenſis, ſecus tamen eſt dicendum in
179 ſubrogato, † quia ſubrogatio tradit no-
num ius, & non transfundit ad iſtum ef-
fectum ius defuncti in ſubrogatum, *Gomes d. fol.* 168.

Vt præmiſſa melius declaremus, ſcien-
dum eſt, quod ius nouum impetratum li-
180 te pendente, ſi ſit gratia principalis † de-
bet intimari aduerſario, etiam abſenti, &
contumaci, ad hoc, vt poſſit, ſi vult, illud
181 impugnare: ſi verò erit gratia acceſſoria, †
non requiritur intimatio, *Rot. deciſ. 13. de dol. & contum. in nou. deciſ. 15. de reſcript. eodem, Gomes fol.* 169.

182 Sicuti † deberet etiam impetrans intima-
re aduerſario ſubrogationem ſuam, & ius
ſui authoris iuſtificare, & ſi ille obtinuit
executoriales, ipſæ etiam venirent inti-
183 mandæ; aliàs enim tam gratia, quam
executoriales ſeruirent de vento; nec ad-
mitteretur ad proſecutionem cauſæ, niſi
pars legitimè citata fuerit; ratio eſt, quia
fortè illas impugnabit, *Egid. concluſ. 112. 116. & 156. Rot. d. dec. 13. Stafil. c. 7. fol. 291. num. 4. & cap. 14. num. 6. fol.* 314.

184 Præterquam ſi ſubrogetur † ille, qui
habuit tres conformes, vel rem iudica-
tam, & executoriales; cum enim tunc lis
185 dicatur finita, & † beneficium non dica-
tur amplius litigioſum, ac habeat locum
clauſula de ſubrogando, vt eſt *Textus in c. 1. iuncta Gloſ. de lit. context. in 6.* non re-
quireretur talis intimatio.

Si collitigans reſtitutus fuiſſet aduer-
ſus dictas ſententias, vel rem iudicatam,
186 cum † reſtitutio faciat litem, & antiquum
ius reuiuiſcere, *l. quod ſi minor. §. reſtitutio,*
187 *ff. de minor.* † fortè intimatio non eſſet in-
utilis, licet huiuſmodi opinio ſit valde
controuerſa, vt dicit *Stafil. c. 14. fol. 314. præcipue num. 10. & 460.* In omni autem
caſu, quando intimatio requiritur, ſuffi-
188 cit † etiam ſi fiat procuratori aduerſarij,
Rot. deciſ. 11. vt lit. pend. in non.

De Commiſſione reuocationis attentatorum impetranda.

Artic. XI.

189 *Attentata reuocantur petita commiſſione cauſæ reuocationis illorum.*
190 *Attētata hodie petũtur reuocari citata parte.*

191 *Commiſſio reuocationis attentatorum reijcitur*
niſi detur illarum fumus in Signatura.
192 *Commiſſiones reuocationum attentatorum ali-*
quando, & quare à Signatura reijciuntur.
193 *Commiſſio cognitionis, & reuocationis atten-*
tatorum, cui nam ſoleat dirigi.
194 *Commiſſio prædicta aliquando, & quare ſoleat*
dirigi ad locum, vbi ſunt regeſtra, & pro-
ceſſus.
195 *Commiſſio ſi dicat attentata in primis, & ante*
omnia reuocari, ponitur clauſula, prout iu-
ris fuerit.
196 *Attentata an ſemper in primis, & ante omnia*
ſint reuocanda.
197 *Attentata, nullitas, & negocium principale*
aliquando ſimul, & ſemel committuntur.

PRopterea quando aliqua pars feciſſet
189 attentata, illaque reuocari deberent, †
ſolet peti commiſſio cauſæ reuocationis
illorum, & antiquitus concedebantur hu-
iuſmodi commiſſiones indiſtinctè, & ſine
partis citatione. Hodiè autem cum vt
190 plurimum petantur, † ad differendam ex-
peditionem negocij principalis, meritò
introductum fuit, vt pars citetur ante il-
191 larum ſignationem, † & ad obtinendum,
debet ſaltem dari fumus attentatorum,
aliàs commiſſio reijcitur, vel ſignatur
cum clauſula, cum facultate reuocandi
attentata, quatenus adſint.
Solet etiam Signatura inſtantibus fe-
192 rijs ſimiles commiſſiones † denegare, vt
citius lites terminentur, ſecundum *Veſtr.*
lib.8.c.vt lit.pend.fol.271.
Cognitio autem, & reuocatio attenta-
193 torum † committitur iudici, cuius maie-
ſtas læſa fuit, præcipue quando ille inhi-
buit, per *c.ſollicitudinem, & c. non ſolum,*
vbi Gemin.in §. illa vero, de appell. in 6.
194. Aliquando habetur ratio, † vbi repe-
riuntur regeſtra, & proceſſus, ne ob eo-
rum tranſportationem partes nimium
grauentur expenſis.
Si in commiſſione petatur, quod at-
tentata in primis, & ante omnia reuo-
195 centur, † debent illa verba deleri, & illorū
loco apponi clauſula, prout iuris fuerit.
Ratio vero eſt, quia non omnia atten-
tata in primis, & ante omnia reuocan-
196 tur, † ſed aliquando expectandus eſt fi-
nis, & euentus negocij principalis, & in
multis alijs caſibus. Neque reuocantur,
197 vt dixi ſupra; † imò datur aliquando
commiſſio, quod cauſa attentatorum
nullitatis, & negocij principalis ſimul, &
ſemel cognoſcantur, & expediantur, ne
continentiæ cauſarum diuidantur, & ne
regeſtra, & proceſſus multiplicentur, *Sta-*
fil.c.21.fol.341.num.4.verſ.ſi diuerſæ.

Quo iudicio attentata reuocentur.

Artic. XII.

198 *Sententia ſuper attentatis interlocutoria,*
quandonam efficiatur diffinitiua.
199 *Expenſæ quandonam taxentur in interlocuto-*
ria ſuper attentatis, ac ſi in diffinitiua.
200 *Appellatio ab interlocutoria ſuper attentatis*
quandonam detur, ac ſi à diffinitiua.
201 *Attentata quandonam eſſent terminanda per*
tres conformes.
202 *Commiſſio præfixionis termini ad docendum*
de attentatis, quandonam, & quare detur.
203 *Cauſa principalis terminatur, ſi in termino de*
attentatis nihil doctum fuit.
204 *Rota præfigit terminum ad docendum de at-*
tentatis, abſque commiſſione.
205 *Executio non retardatur, quando per tres con-*
formes proceditur ſuper attentatis.
206 *Depoſitum an, quod, & quomodo admittatur*
pro purgatione attentatorum.
207 *Attentata poſſunt reuocari iudicio ordinario*
vnà cum negocio principali.
208 *Declara, tunc reuocari per viam iniuſtitiæ ex-*
pectato euentu negocij principalis.
209 *Attentata reuocantur etiam extra ordinem,*
id eſt per officium iudicis.
210 *Attentata quandonam ſuſpendant negocium*
principale, nullitatem, & alia.
211 *Attentata quænam ſint in primis, & ante om-*
nia reuocanda.
212 *Attentatorum reuocatio quonam modo poſſit*
peti in quacunque parte iudicij.
213 *Limita tamen poſt concluſionem in cauſa.*
214 *Attentata vero poſt concluſionem in cauſa,*
etiam per eam reuocantur.
215 *Appellans, & ſimul petens reuocationem at-*
tentatorum, an poſſit etiam per officium iu-
dicis reuocare.
216 *Attentatorum reuocatio per iudicium ordina-*
rium quibus terminis indigeat.
217 *Attentatorum reuocatio per officium iudicis*
fit probata innouatione, & litis pendentia.
218 *Attentatorum reuocatio an, & quando com-*
mittatur arbitrio iudicis.

SCiendum eſt etiam, quod licet ſenten-
198 tia ſuper attẽtatis ſit interlocutoria, †
fallit, quando continet totalem reſtitu-
tionem poſſeſſionis, & dicitur diffinitiua,
199 *Egid.concluſ.286.* & † taxantur omnes ex-
penſæ; prout in diffinitiua, *Veſtr.dict.cap.*
200 *fol.272.* & ab ea datur ſemper appellatio †
cum habeat vim diffinitiuæ, *Rot.deciſ.5.de*
dol. & contum.in nou. deciſ.10.de re iudic.in
antiq.deciſ.1.de off.ordin.
201 Et propterea hoc caſu † deberet pro-
cedi,

cedi per tres conformes, vnde ad euitandum hunc circuitum ad inſtantiam aſs.
202 attentatis,† datur commiſſio præfixionis termini aduerſario, ad docendum de attentatis; quo elapſo,& nihil quod releuet
203 docto,† procedatur in negocio principali, *Caſſad. deciſ.4. de dilat. Veſtr. vbi ſup.& Vant.c.quot.& intra quod temp.poſſit dici de nullit.num.7.*
204 Sed DD. de Rota † poſſunt ſine commiſſione, tunc terminum præfigere, *vt ex Conſt. Pu IV.* edita ſuper reformatione ſupra indicata ſub *tit.de iuriſdi ct.* & ſi per tres conformes procedatur ſuper atten-
205 tatis, † debet in primis, & ante omnia mandari executioni, *Clem. vt calumnijs, de re iud. Rot.deciſ.2.de re iudic.in nou. Caſſad.deciſ.3. de reſt. ſpoliat.* Sed in praxi ali-
206 quando admittitur, † quod pro purgatione attentatorum ſufficiat depoſitum alicuius modicę quantitatis, cum obligatione ſoluendi, & reficiendi reſiduum, ſtatim ac fuerit facta liquidatio,ad inſtar eius, qui vult euitare declaratoriam, vt dicam infra *tit. de declaratoria*, & firmat *Rot.in Craconien. attentatorum 29.Nouemb. 1652.cum bac,coram R.p.d.Bichio in folio.*
Aduertendum etiam in praxi, quod quando fuit commiſſa cauſa attentato-
207 rum; † reuocatio illorum duplici modo poteſt peti, vel iudice ordinario vnà cum expeditione negocij principalis, quo ca-
208 ſu reuocantur † per viam iniuſtitiæ, ex-
209 ſpectato euentu negocij principalis; † vel extra ordinem, vt putà per officium iu-
210 dicis; & tunc cauſa attentatorũ † ſuſpendit negocium principale, cauſam nullitatis, & omnia alia; debentque hoc caſu
211 attentata in primis, & ante omnia † reuocari, *d.c.non ſolum.* & hoc modo poteſt
212 peti † reuocatio illorum in quacunque parte iudicij, vſque ad concluſionem in cauſa ſuper negocio principali, etiamſi ab initio vnà cum ipſo negocio principali petita fuiſſet.
213 Secus eſt dicendum † poſt concluſionem in cauſa, vt *Rot. deciſ.4.vt lit.pend. in nou.deciſ.25.de appell.in nou.deciſ.26. eodem tit.in antiq.*
Declara, niſi fuiſſet attentatum, etiam
214 poſt concluſionem; † quia tunc attentata poſt concluſionem pariter reuocantur, vt dicit *Veſtr.d.c.fol.271.*
Si appellans in eodem libello peteret ſententiam retractari, ac attentata in primis, & ante omnia reuocari, & litem
215 conteſtetur, † poterit etiam poſtea petere illorum reuocationem per officium iudicis, vt latè *Gemin.in d.c.non ſolum.*
Quando igitur reuocatio attentato-

rum petitur via actionis, & ſic in iudicio
216 ordinario, † debent ſeruari omnes termini, qui debent ſeruari, & ſeruantur in negocio principali. Quando verò petitur
217 reuocatio per officium iudicis, † tunc nulla requiritur ſeruatio terminorum, ſed ſufficit duo extrema probaſſe, videlicet innouationem, & litis pendentiam, vt ſupra, *Rot. deciſ.2. de reſtit.ſpoliat.in nou. Veſtr.d.c.vt lit.pend.d.fol.271.*
218 Pendente cauſa attentatorum, † datur aliquando ad inſtantiam ſpoliati, quod iudex procedat arbitrio ſuo ſimpliciter in cauſa attentatorum, vel etiam in negocio principali.

An remedium attentatorum ſit magis priuilegiatum remedio recuperandæ.

Artic. XIII.

219 *Remedium reuocationis attentatorum eſt magis priuilegiatum, quam poſſeſſorium recuperandæ.* 140
220 *Poſſeſſorium recuperandæ requirit ordinem iudiciarium, ſecus attentata.*
221 *Poſſeſſorium prædictum non datur contra tertium ſuccedentem in re affecta, ſecus attentata.*
222 *Poſſeſſorium recuperandæ quænam extrema probata habere debeat.*
Status ſimplex tempore appellationis ſufficit probari in attentatis. eod.num.
223 *Exceptio alterius ſpolij obſtat agenti ſpolio, ſecus in reuocatione attentatorum.*
224 *Exceptio excommunicationis obſtat ſpoliato.*
225 *Exceptio excommunicationis non obſtat in attentatis.*
226 *Spoliatus debet oſtẽdere tit. ſaltem coloratum.*
227 *Poſſeſſio ſola ſufficit quod probetur in attentatis.*
228 *Non ius in proprietate notorium obſtat ſpoliato.*
229 *Non ius in proprietate notorium non obſtat in attentatis.*
230 *Fructus medio tempore percepti debent reſtitui, quando reuocantur attentata.*
Fructus medio tempore percepti debent reſtitui in poſſeſſorio recuperandæ. ibid.
231 *Expenſa, damna, & intereſſe debent refici in attentatis.* 289. 307

219 TAndem hoc remedium † eſt magis priuilegiatum, quam poſſeſſorium recuperandæ in multis, &
220 Primo, quia in dicto poſſeſſorio † requiritur ordo iudiciarius; in attentatis autem proceditur ſummariè, & ex mero officio iudicis.

Secundo, poſſeſſorium non habet locum contra tertium ſuccedentem in re
221 affecta,† ſecus autem eſt dicendum in attentatis.

Tertio, in poſſeſſorio debent probari
222 duo extrema, hoc eſt poſſeſſio, † & ſpoliatio; in attentatis verò ſufficit probare ſimplicem ſtatum tempore appellationis.

223 Quarto, agenti ſpolio obſtat † exceptio alterius ſpolij, quæ non obſtat in reuocatione attentatorum.

224 Quinto, obſtat ſpoliato † exceptio excommunicationis.

225 In attentatis vero ſecus, præcipuè poſt appellationem iudicialem.

226 Sexto, ſpoliatus † debet oſtendere titulum ſaltem coloratum; in attentatis
227 verò † ſufficit probare ſolam poſſeſſionẽ.
228 Septimo, ſpoliato obſtat † notorium non
229 ius in proprietate;†in attentatis verò ſecus: licet enim in hoc vltimò adſit diuerſa opinio, vt aduertit *Franc in d. c. bonæ, num.* 14. Certum eſt tamen, quòd conue-
230 niunt, quod, quando reuocantur † attentata, debent reſtitui fructus medio tempore percepti, ſicut fit in poſſeſſorio recuperandę, *c. bonæ, vbi Franc. num. 6. ex. de appellat.*

In attentatis debent refici expenſæ, dã-
231 na, & intereſſe, † etiam quod non fuerit ſecuta condemnatio, antequam ad vlteriora procedatur, vt egregie firmat *Rota in d. Cracouien. attentatorum coram D. R. p. d. meo Bichio*, quod ſecus fit in poſſeſſorio, quia expectatur finis litis.

His ſic, vt ſupra diſtinctè accuratis, obſeruandi ſunt infraſcripti caſus magis in ſpecie practicati.

De clauſulis commiſſionum, quæ attentata cauſent, vel non.

Artic. XIV.

232 *Attentata non ſunt retrogeſta in cauſa commiſſa cum facultate manutenendi quem de iure.*
233 *Attentata ſemper ſunt retrogeſta in cauſa ſimpliciter commiſſa.*
234 *Attentata non dicuntur retrogeſta in cauſa commiſſa cum clauſula, ſine præiudicio, &c.*
235 *Clauſula, ſine præiudicio legit. executionis an impediat iudici reuocare executionem factam.*
236 *Declara imò iudicem poſſe illam tanquam attentatam reuocare.*
237 *Attentata an ſint retrogeſta, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula, ſi quid exequendum.*

SI igitur à Signatura iuſtitiæ fuit commiſſa cauſa cum clauſula, cum facul-
232 tate manutenendi quem de iure, *Rota* † dixit, retrogeſta non eſſe attentata; vt in *Romana domorũ de Cecchinis* 14. *Iunij* 1647. *coram Eminentiſs. D. meo Otthobonio in fol.* Sed pro declaratione videnda deciſio in *Auenionen. attentatorum* 10. *Iunij* 1648. *coram R. p. d. Celſo pariter in folio.*

Quando commiſſa fuit cauſa appella-
233 tionis ſimpliciter, † tunc omnia retrogeſta, ſemper fuerunt declarata attentata, *Rota in Maceraten. attentatorum* 26. *Iunij* 1648. *coram R. p. d. Veroſpio in fol. In Calaguritana beneficij de Logrogno* 19. *Febr.* 1649. *coram eodem in fol. in Meleuitana bonorum* 9. *Decembris* 1647. *coram bon. mem. Arguelles, & in Meleuitana Commendæ de Vaours* 3. *Maij* 1650. *coram R. p. d. Cerro pariter in folio.* Hoc tamen declaratur; quando tempore debito fuit appellatum, quia ſi non fuit appellatum, & poſt decem dies fuit capta poſſeſſio, reſpectu Signaturę non retrotrahitur, nec cauſantur attentata *Treuiren. Capellæ* 27. *Iunij* 1653. *coram R. p. d. meo Zarate in fol.* vbi redditur ratio magiſtralis.

Secus, ſi eſt commiſſa cum clauſula, ſi-
234 ne præiudicio legitimæ executionis; † tunc enim, non dicuntur attentata, licet commiſſio contineat alia, præter appellationem, *Rota in Anagnina iuriſdictionis* 4. *Iunij* 1646. *coram R. p. d. Royas in fol.*

Bene verum eſt, quod dicta clauſula non impedit, quin iudex ad quem poſ-
235 ſit reuocare executionem † antea factam, ſi eſt nulla, vel iniuſta, *Rota in Lucana Canonicatus* 1. *Febr.* 1647. *coram eodem in fol.*
236 & quod dictus Iudex ad quem † poſſit illam reuocare tanquam attentatam, eſt deciſio in cauſa *Rom. prætenſæ reſtitutionis dotis* 27. *Iunij* 1650. *coram R. p. d. Peutingerio etiam in fol.*

Quando cauſa committitur cum clau-
237 ſula, ſi quid exequendum, vel alia ſimili,† an retrogeſta ſint attentata, eſt videndus diſcurſus *R. p. d. mei Andoſillæ Typis Cameralibus datum de anno* 1649. vbi materia fusè pertractatur.

De attentatis pendente recurſu ad Signaturam.

Artic. XV.

238 *Attentatum an dicatur, quod ſit, poſtquam fuit petitus recurſus ad Signaturam.*
239 *Attentata non cauſat ſimplex recurſus ad Signaturam.*

Et

ET ſi quid fiat poſtquam fuit petitus
238 recurſus ad Signatucam, † an dici
poſſit attentatum, tunc debet procedi cũ
diſtinctione; aut enim fuit facta citatio
pco obtinenda ſuperſeſſoria, & actor pro-
cedit, non expectato prius decreto Emi-
nentiſſimi Cardinalis, vel eius Auditoris,
vel illius reiectione; & tunc dicitur atten-
tare, vt eſt *deciſ. Buratt.* 134. *num.* 6. & fir-
mauit *Rota in Rom. vineæ* 30. *Maij* 1644.
coram R.p.d. Royas in fol. vbi quod ſufficit
petijſſe Signaturam, & ſic ſeruari teſtatus
eſt Eminentiſſ. D. Præfectus: ſed ego ob-
tinui pco, & contra. Aut proceſſit vltimis
tribus diebus, nempe in ipſa die informa-
tionis, vel ipſa vigilia, vel ipſa die Signa-
turæ ante reſolutionem; & pariter dicitur
attentare, *Rota deciſ.* 135. *num.* 4. *par.* 1. *re-
cent.* aut potius procedit, poſtquam fuit
petita ſuperſeſſoria, & cauſa fuit remiſſa
ad Sanctiſs. ſine ſuperſeſſoria, illaque nec
fuit conceſſa ab eiuſdem Sanctiſſimi Au-
ditore; etſi proceditur, non dicitur at-
239 tentari. Quia † ſimplex recurſus ad Si-
gnaturam, non cauſat attentata. ſic di-
ſtinguendo pcocedit *Rota in Valentina Re-
ctoriæ* 3. *Decembris* 1646. *coram R.p.d. Bi-
chio in fol.* quicquid ante dixerit, quod
pendente recurſu ad Principem, nihil ve-
niat innouandum, non habita prædicta
conſideratione, vt in cauſa *Romana, ſeu
Tiburtina Caſtrorum* 4. *Iulij* 1607. *coram
bon.mem. Marcomontio deciſ.* 135. *par.* 1. *rec.*

De attentatis in ſpretum inhibitioni.

Artic. XVI.

240 *Attentata an cauſet præſentatio inhibitionis procuratori tantum, & non principali.*
241 *Attentata cauſat etiam inhibitio rotalis iudici præſentata.*
242 *Attentata an cauſet præſentatio inhibitionis facta etiam ab ipſa parte.*
243 *Iudex inferior non audeat ſe ingerere in inhibitione iudicis ſuperioris.*
244 *Cauſæ pendentes in Rota non poſſunt introduci coram A.C. ſub graui pœna.*
245 *Inhibitio non eſt neceſſe quod reproducatur ſtatim poſt præſentationem.*
246 *Inhibitio poteſt reproduci infra biennium, ſi reuocatio attentatorum petitur in ſpretum illius.*
247 *Limitatur verò, quando petitur reuocatio in ſpretum litis.*
248 *De litis pendentia non poteſt dari, niſi reproducto monitorio, vel inhibitione.*
De attentatorum reuocatione non poteſt dari, niſi reproducto monitorio, vel inhibitione. ibid.
249 *Attentans debet reficere omnes expenſas, & damna etiam in extraiudicialibus.*
250 *Attentare, quod non dicatur, qui continuat, quandonam locum habeat hæc regula.*
251 *Attentat, qui continuat per viam iudicialis fomenti.*
252 *Appellans an poſſit aliquid innouare poſt appellationem.*
253 *Inhibens poſt inhibitionem nihil poteſt innouare.*
254 *Declaratur tamen in inhibitione iudiciali cõceſſa in cauſa litigioſa.*
255 *Limitatur in ſimplici inhibitione, ſeu prouiſione extraiudiciali.*
256 *Inhibitio ſimplex non afficit obtinentem, quin aliquid faciat ad ſui fauorem.*
257 *Appellatus non attentat in eo, quod facit poſt biennium, & ſic deſerta appellatione.*
258 *Attentata in diuerſitate cauſæ non committuntur.*
259 *Inhibitio ſimplex ſi inducit litem, poteſt etiam cauſare attentata.*
260 *Inhibitio emanans vigore commiſſionis ſuper iactationibus, cauſat attentata.*
Inhibitio emanans vigore appellationis, poteſt etiam attentata cauſare. ibid.
261 *Declara tamen ſi appellatio de iure debeatur.*
262 *Executor mixtus quandonam quis dicatur deputatus.*
263 *Appellatio extraiudicialiter interpoſita an poſſit cauſare attentata.*
264 *Appellatio tutius agitur, quando ad notitiam partis deducitur per intimationem.*
265 *Declaratur tamen ſufficere etiam quod probetur deueniſſe ad notitiam partis.*
266 *Appellatio iudicialis non valet, niſi in termino petantur apoſtoli.*
267 *Appellans, ſi pro commiſſione appellationis obtineat commiſſionem ſuper iactationibus, an bene faciat.*
268 *Inhibitio ſuper iactationibus loco appellationis, an ſuſtineatur, & inducat attentata.*
269 *Commiſſio clauſulis ampliſſimis confecta poteſt inſeruire etiam contra non nominatos.*
270 *Inhibitus etſi non nominatus in commiſſione an committat attentata.*

COmmiſſa cauſa appellationis, ſi inhi-
bitio illius vigore obtenta, non fuit
præſentata principali, ſed pcocucatoci in
240 Curia, † an cauſet attentata? pro affirma-
tiua eſt deciſio *in Piſana ſepulturæ* 1. *Iulij*
1650. *coram R.p.d. Bichio in fol.*
241 Dices idem, † ſi inhibitio tribunalis ſu-
perioris, vt puta Rotalis, fuit præſentata
iudici inferiori, *Rota in Sueſſana legati*
13. *Martij* 1647. *coram DD. Ghiſlerio in
folio.*

Et

242 Et præſentatio inhibitionis † cauſat at-
tentata, etiam quod non fuerit præſenta-
ta à curſore, vel nuncio, vel apparitore,
ſed ab ipſa parte; dummodo pars faciat
legitime apparere de tali præſentatione,
vel quod deuenerit ad notitiam partis,
*Rota in Cæſarauguſtana diſtributionum, ſeu
attentatorum* 15. *Maij* 1646. *coram R. p. d.
Cerro in folio*.

243 Nec audebit † aliquis iudex inferior ſe
ingerere in inhibitione iudicis ſuperio-
ris, *Rota in Senogallien. bonorum* 14. *Apri-
lis* 1617. *coram bon. mem. Remboldo in fol. &
in d. Cracouien. attentatorum* 17. *Iunij* 1652.
coram R. p. d. Bichio pariter in fol.

Et *Rota* pendente iudicio in ſuo tribu-
nali, acriter inuehitur contra illos, qui
244 occaſione eiuſdem cauſæ † adierant A.C.
ad impedienda mandata Rotalia, vt eſt
caſus *in Cracouien. Præpoſituræ S. Fabiani*
12. *Decembris* 1650. *coram R. p. d. Bichio in
folio*.

Inhibitio ſatis eſt, quod fuerit intima-
245 ta parti aduerſæ, † nec eſt neceſſe quod
reproducatur ſtatim poſt inhibitionis
præſentationem volenti petere reuoca-
246 tionem attentatorum in ſpretum illius: †
ſed ſatis eſt, quod reproducatur infra
247 biennium: ſecus verò eſt dicendum volen-
ti petere reuocationem in ſpretum litis:
quia ſi monitorium, vel inhibitio, non
248 fuerit reproducta, † non poteſt dare de
litis pendentia, & multò minus de reuo-
catione attentatorum, *Rota in Lucerien.
attentatorum* 26. *Iunij* 1648. *coram R. p. d.
Cerro etiam in fol.*

249 Et qui attentauit † debet reficere om-
nes expenſas, & damna, etiam quod ſi-
mus in extraiudicialibus, *Rota in Roman.
vineæ* 9. *Decemb.* 1648. *coram R. p. d. Royas
in fol.*

250 Regula, qui continuat, non attentat †
habet locum, quando quis continuat per
251 viam priuatæ facultatis: Sed ſecus eſt, †
quando procedit per viam iudicialis fo-
menti, & lis eſt ſuper ipſa poſſeſſione,
Rot. in d. Bononien. bonorum 17. *Martij* 1649
coram R. p. d. Bichio in fol. & quando poſ-
ſeſſio eſt turbida, vt *in d. Monopolitana at-
tentatorum* 13. *Febr.* 1651. *coram Emin.
D. meo Corrado, & Catanen. hereditatis* 1.
*eiuſdem Menſis eod. anno coram R. p. d. meo
Cerro in fol.*

Sed, an poſt appellationem ipſe appel-
lans poſſit aliquid innouare? videtur di-
252 cendum, † quod non, quia ligat tam ap-
pellantem, quàm appellatum, & idem o-
253 peratur † inhibitio, *Rota in Ianuen. fru-
ctuum dotis* 8. *Febr.* 1647. *coram R. p. d. Cerro
in fol.*

254 Declarandum eſt tamen, ſi agitur † de
inhibitione iudiciali conceſſa in cauſa li-
tigioſa, & inſtructa; ſecus autem vbi agi-
255 tur de † ſimplici inhibitione, ſeu proui-
ſione extraiudiciali, habente duntaxat
vim ſequeſtri, quia hæc cum nullam in-
ducat litem, non afficit obtinentem, quin
256 ipſe † poſſit aliquid in ſui vtilitatem o-
perari, *Rota ibidem coram R. p. d. meo Cerro.*

Idem dicendum, ſi fuit appellatum, &
257 infra biennium † appellans nihil fecit, &
cauſa remanſit deſerta, quia tunc appel-
latus ſi quid operatur non attentat.

258 Inſuper excluduntur † attentata in di-
uerſitate cauſæ, vt puta, ſi pendet lis ſuper
realitate crediti, & altera partium facit
aliquid ſuper aliquo, quod non tangat
dictam realitatem crediti, nec habet con-
nexitatem, nec dependentiam cum lite,
tunc non arguitur de attentatis: caſus eſt
in *ead. deciſ. coram dicto R. p. d. meo Cerro.*

Ne autem erremus, quia dixi ſupra, ſi
agitur de ſimplici inhibitione, ſciendum
259 eſt, † quod dixi de inhibitione non indu-
cente litem: quia ſi agitur de litem indu-
260 cente, cauſat attentata, vt puta, † ſi inhi-
bitio emanauit vigore commiſſionis ſu-
per iactationibus, vel ſi emanauit vigore
appellationis; quia attenditur lis; vt eſt
caſus in *Alexandrina Canonicatus* 9. *Decem-
bris* 1648. *coram R. p. d. Cerro in fol.*

Quod dixi, ſi emanauit vigore appel-
261 lationis: intelligitur ſi appellatio † de
iure debeatur, vt puta ſi fuit appellatum
à ſententia executoris mixti, *Rota ibid. co-
ram R. p. d. meo Cerro.*

262 Miſtus executor † dicitur, dum in lite-
ris adſunt clauſulæ, Dummodo tempore
præſentium, non ſit alicui ſpecialiter ius
quæſitum: vel, ſine præiudicio alterius,
quæ alteri æquipollet: vel, amotò exinde
quolibet illicito detentore, vel alia ſimi-
li, vt conſideratur in *ead. Alexandrina Ca-
nonicatus ſuperius enunciata*.

Sed cauendum, quod appellatio inter-
263 poſita extraiudicialiter, † non cauſabit
attentata, niſi fuerit deducta ad notitiam
partis aduerſæ; tutius agetur, ſi poſtquam
eſt appellatum, de appellatione fiat inter-
264 pellatio, † ſeu ea deducatur per intima-
tionem ad notitiam partis aduerſæ, licet
265 ſufficiat probare etiam, † quod deuenit
ad illius notitiam, vt dicitur *in Reatina
Vicariæ* 28. *Iunij* 1647. *coram eod. R. p. d. meo
Cerro in fol.*

Iudicialiter interpoſita, nec valeret, niſi
266 in termino triginta dierum † peteretur
reſponſio apoſtolorum, qui non eſt ne-
ceſſe quod petatur in actu appellationis,
dummodo non omittatur petitio infra
dictum

Digitized by Google

dictum tempus, vt conſideratur in *eadem deciſ. Reatina*.

In iſta deciſione obſeruabitur adhuc caſus dignus notatu, & qui poſſet afferre magnam difficultatem; vbi quod quidam appellauit, & poſtea loco commiſſionis appellationis obtinuit commiſſionem ſuper iactationibus; hoc enim fuit impro-
267 batum à *Rota*,† ſed dictum, quod bene fecit; & ſtante clauſula, quam, & quas, cum
268 omnibus incidentibus inhibitionem, † ſubſtinuit, & dixit ob illius ſpretum conſtare de attentatis.

Quiſque erit etiam cautus in formando ſuas commiſſiones cum clauſulis am-
269 pliſſimis,† quia tali caſu poterit illis vti, etiam contra non nominatos; & *Rota* de ſimili commiſſione habente clauſulam,
270 omneſque alios, dixit, † quod quidam non nominatus, & cui fuerat præſentata inhibitio, commiſerat attentata; vt in *Romana deuolutionis domus 3. Iulij 1628. coram bon. mem. Merlino*; & alibi paſſim, & conſideratur *in d. Reatina Vicariæ 28. Iunij 1647. coram R.p.d. Cerro in fol.*

Quando detur ſequeſtrum, vel renuncietur attentatis.

Artic. XVII.

271 *Poſſeſſio attentata ſolet ſequeſtrari à Rota.*
272 *Declara hoc tamen procedere, quando attentatis non fuit renunciatum.*
273 *Attentatorum renunciatio an intret per patientiam, & quando.*
274 *Attentata quando habent difficultatem quoad partem, reuocantur iudicis officio.*
275 *Attentatis renunciatur tacitè, & expreſſe.*
276 *Attentatis renunciat, qui non petit reuocationem coram iudice læſo.*
277 *Inhibitio non impedit continuationem poſſeſſionis, & ideo non eſt attentata.*
278 *Inhibitio ſpecialis non conceditur à Rota, niſi habita diſputatione.*

271 Rota,† quando poſſeſſio eſt attentata, illam ſolet ſequeſtrare *Rota in Lucana Canonicatus 1. Febr. 1647. coram R.p.d. Royas in fol.* vbi etiam habetur, quod hoc
272 procedit, quando † attentatis non fuit renunciatum, vt puta, quando petitur pronunciari tantum in negocio principali.

Sed eſt diſtinguendum, quod ſi datur
273 talis patientia, & non appellatur, † tunc intrat dicta renunciatio; ſed ſecus, quando fuit appellatum, & *Rota* ad tollendam
274 diſputationem, firmat, † quod ſi attentata habent difficultatem, quoad partem, tunc reuocantur officio iudicis, vt *in Lucana Canonicatus coram dicto R.p.d. Royas*. Et melius declaratur in cauſa *Vladiſlauien. Villæ de Hoppembruch 4. Iulij 1646. coram R. p. d. Cerro in fol.* vbi, quod *Abbas Pelplini* non ſibi præiudicauit permittendo diſcuſſionem negocij principalis, vel ſuper manutentione, quia reportauit ſententiam fauorabilem; ſecus autem, dicit, fuiſſet dicendum, ſi ſuccubuiſſet, & in caſu ſuccumbentiæ, niſi appellaſſet, & permiſiſſet ſententiam abire in iudicatum, vt dicitur *in eadem Lucana Canonicatus co-*
275 *ram R.p.d. Royas*, † Tacitè enim, ſicut & expreſſè, renunciatur attentatis, *Rota in Taruiſina feudi 9. Decembris 1624. coram R.p.d. Remboldo dec. 585. tom. 3. par. 4. recent.* in qua etiam habetur, quod qui non petit reuocationem attentatorum coram
276 iudice læſo, † dicitur illis renunciare. & pro iſta opinione affert *Rotam deciſ. 592. par. 2. recent.*

In materia attentatorum, ſciendum eſt,
277 quod inhibitio † non impedit, vt ſupra dixi, continuationem poſſeſſionis, & ideo dicta continuatio non dicitur attentata.

Et quod *Rota* ſolet concedere inhibi-
278 tionem ſpecialem, † ſed non abſq; diſputatione, quia aliàs data reuocaretur, vt inquit *eadem Rota in Leodien. Abbatiſſatus 15. Decembris 1642. coram R.p.d. Carillo in fol. & in d. Vladiſlauien. Villæ de Hoppembruch. 9. Iun. 1649. coram R.p.d. Cerro.*

An, & quo tempore ſit reproducenda inhibitio.

Artic. XVIII.

279 *Inhibitio ſufficit quod ſit parti præſentata, nec reproducta.*
280 *Limitatur, ſi pars dicat nihil fieri, quia poſſunt committi attentata.*
281 *Attentata committuntur etiam in ſpretum litis.*
Litis pendentia quandonam dicatur inducta.
282 *Reproductio eſt neceſſaria ad effectum, vt lis dicatur pendere.*
283 *Inhibitio A.C. iuſta, vel iniuſta ſemper cauſat attentata.*
284 *Appellatio permiſſa coram A.C. interpoſita cauſat attentata.*
285 *Attentata poſſunt committi tam à parte inhibitionem præſentante, quam à patiente præſentari.*
286 *Innouata contra reum an proſint etiam correo in ratione attentatorum.*
287 *Declara tamen, ſi ſit inhibitio iudicialis in cauſa litigioſa, ſecus in extraiudiciali.*

Inhi-

Inhibitio extraindicialis habet vim ſequeſtri. ibid.

288 *Manutentio an detur in reuocatione attentatorum.*

289 Expenſæ *quandonam debeantur in reuocatione attentatorum, etiam ante diſcuſſionem negocij principalis.* 307

290 *Expenſæ an debeantur, quando proceditur per viam nullitatis, vel iniuſtitiæ in reuocatione attentatorum.* 231

291 *Expenſæ extraiudiciales non liquidæ, non retardant proceſſum in negocio principali.*

292 *Monitorium non eſt neceſſario reproducẽdum, ſi pars monita comparuit.*

Monitorium non eſt neceſſe reperiendum in filſa, ſed ſufficit eius reproductio in Broliardo. ibid.

293 *Nunciatio cauſat attentata, ſicut inhibitio.*

ET quod poſtquam eſt præſentata, non
279 eſt neceſſe quod reproducatur, † ſed
ſufficit quod parti fuerit præſentata, & ſi
pars comparet, & proteſtatur nihil fieri,
280 niſi ipſa citara: ſi quid poſtea fiat dicitur
attentatum, & attenditur ſola præſentatio.

In ſpretum etiam litis dicitur attentari, ſed eius pendentia non dicitur indu-
281 cta, † niſi vt dixi ſupra, citatio, vel monitorium reproducatur intra annum, vel biennium; elapſo enim tali tempore dicitur circumductum, vt in *Lucerien. attentatorum 26. Iunij 1648. coram R.p.d. Cerro in fol.*

282 Vtque lis dicatur pendere, † neceſſaria eſt reproductio; non autem iuſtitia, aut bonum ius, vt in *Romana Palatij 4. Martij 1648. coram eodem in fol.*

Idem dicendum quoad inhibitionem
283 A. C. quod iuſta, vel iniuſta † cauſet attentata, iuxta conſiderationem, quam de ea habuit *Rota in dicta deciſione*: quodque appellatio in caſu, quo permittatur de
284 per ſe, ſicut inhibitio, † cauſat attentata, ſic dicitur in *Ianuen. fructuum dotis 8. Februarij 1647. coram eodem*, vbi etiam ha-
285 betur, quod attentata, ſi quid innouetur † tam incurrit pars, quæ habet inhibitionem pro ſe, quam pars, contra quam
286 fuit præſentata: & quod hoc † proſit etiã correo, qui habet eandem cauſam defenſionis, dicit eadem deciſio, ſed vt ibi de-
287 claratur; quod procedit, † ſi agitur de inhibitione iudiciali in cauſa litigioſa, non autem in ſimplici prouiſione extraiudiciali, quæ habet dumtaxat vim ſequeſtri.

288 Repeto etiam, † quod in reuocatione attentatorum datur manutentio, & quod
289 in ipſa debentur expenſę, † antequam
proſequatur negocium principale, in caſu, quo petatur reuocatio per viam extraordinariam iuſtitiæ, implorando ſcilicet officium iudicis mercenarium principaliter, quoniam hæc vocatur via pri-
290 uilegiata; † ſecus autem erit, ſi proceditur per viam nullitatis, vel iniuſtitiæ; ſi verò petantur expenſæ extraiudiciales, &
291 non ſint liquidę, † non retardatur proceſſus in negocio principali, vt in *Verulana bonorum 5. Iulij 1649. coram Reuerendiſsimo Dunozetto in fol.*

Scire vlterius debemus, quod ſi pars
292 monita comparuit, non eſt neceſſaria reproductio monitorij cum inhibitione, & alias, vt ſupra dixi, ſufficit, quod in Broliardo legatur regiſtrata reproductio, etiã quod non reperiatur in filſa, vt in *Romana locorum montium 3. Iunij 1650. coram R.p.d. Meltio in fol.*

Nunciatio quoque, vt dicam *tit. de iu-*
293 *dicio ordinario*, ſicut ipſa inhibitio, † cauſat attentata, ſi quid fiat poſt dictam nunciationem, vt in *d. Anglonen. Territorij 13. Iunij 1650. coram eodem in fol.*

In criminalibus quando dicatur lis pendere.

Artic. XIX.

294 *Lis in criminalibus, vt dicatur pendere, quid requiratur.*

295 *Contumacia non contrahitur abſque monitorio.*

296 *Litis pendentia in criminalibus irrogat infamiam ſaltem facti.*

297 *Lis, vt non dicatur calumnioſa, quid requiratur.*

298 *Infamia facti requirit opinionem criminis apud plures perſonas graues.*

299 *Infamia iuris fit, quando interuenit ſententia condemnatoria.*

300 *Iudex contra accuſatum non poteſt procedere ad inſtantiam partis abſque citatione.*

301 *Sententia lata in contumaciam non probat delictum.*

302 *Probat tamen priuationem beneficij, reo infra annum non comparente.*

303 *Admiſſio ad purgandam contumaciam non adimit priuationem beneficij.*

304 *Comparitio non tollit ius quæſitum ex annali mora non comparentis.*

305 *Attentatum dicitur iudicium ſuper eadem re coram alio iudice, pendente primo iudicio.*

306 *Innouatum quodcunque coram ſecundo iudice eſt attentatum, eodem iudicio pendente coram primo.*

Et

ET replico, quod vt lis dicatur pende-
re in ciuilibus, dixi ſupra. In crimi-
nalibns autem, quo ad dictum effectum
294 requiritur monitorium, & citatio; † nec
ſufficit vociferatio inimicorum, & ho-
munculorum, & ideo non dicitur con-
295 trahi † contumacia ſine monitorio. Et in
his eſt valde aduertendum, quia in crimi-
296 nalibus ſola † pendentia litis irrogat in-
famiam ſaltem facti, niſi lis fuerit calum-
nioſa; & ad hoc, vt non dicatur calum-
297 nioſa, † requiritur ſaltem ſemiplena pro-
298 batio: Infamia autem facti † requirit o-
pinionem criminis apud perſonas graues,
& plures: Quando verò agitur de infa-
299 mia iuris, † requiritur, quod interuenerit
ſententia condẽnatoria: Et vlterius, quod
quando iudex criminalis procedit ad in-
300 ſtantiam partis † non poteſt procedere
301 contra accuſatum ſine citatione; nec †
ſententia lata in contumaciam probat
delictum: Reo tamen non comparente
302 infra annum † præbet priuationem bene-
ficij, & quamuis poſt annum condemna-
tus, fuiſſet admiſſus ad purgandam ta-
303 lem contumaciam, † non adimit dictam
304 priuationem, quia comparitio † non
tollit ius quæſitum ex annali mora, in
non comparendo, vt in *Meleuitana Paro-
chialis* 31. *Ianuarij* 1650. *coram R.p.d. Bi-
chio in folio*.

Sed valde digreſſus ab attentatis redeo
ad propoſitum, Commiſſa itaquè cauſa
in *Rota* inter eaſdem partes ſuper aliqua
re, putà appellationis à mandato de Aſ-
305 ſociando, non † poteſt citra vitium at-
tentatorum fieri aliud iudicium coram
alio iudice ſuper eadem re, & corpore, &
id quod in tali caſu fit coram ſecundo
306 iudice † dicitur attentatum, vt in *Roma-
na fid- ſeu attentatorum* 11. *Februari* 1647.
coram R.p.d. Arguelles in folio.

De pœnis, & excuſatione attentantium.

Artic. XX.

307 *Attentans tenetur reficere omnia damna, & intereſſe paſſa propter attentata.* 231. 289.

308 *Attentata ignoranter commiſſa excuſantur à pęna, ſed non à reuocatione*. 320.

309 *Attentata ratificans, ad quas expenſarum refectiones teneatur*.

310 *Attentata ratificans tenetur etiam pro expenſis factis in aduocato, & procuratore*.

311 *Attentatorum reuocatio poteſt peti, etiamſi pars fuerit paſſa cognitionem ſecundæ inſtantiæ*.

312 *Attentata non ſaluantur à reuocatione ſtante ignorantia, vel impoſſibilitate certiorandi*.

313 *Inhibitio procuratori in Curia, quomodo fieri debeat, vt impediat principali innouare in partibus*.

314 *Inhibitio facta procuratori, vti principali, non cauſat attentata, nec quoad principalem, nec alios*.

315 *Inhibitio non habentis iuriſdictionem poteſt impunè ſperni*.

316 *Executio, & inhibitio ſi ſint factæ eadem die, pro eiuis validitate præſumatur*.

317 *Cauſa ſemel facta curialis ſemper remanet curialis*.

318 *Limitatur, ſi ex Pontificis reſcripto aliter fiat.*

319 *Attentatum dicitur, quod fit in Curia cauſa inde ad partes auocata, & intimata*.

320 *Ignorantia excuſat à pęna, ſed non à reuocatione attentatorum*. 308

321 *Gratia noua certo modo obtenta debet in Rota produci*.

322 *Cognitio nouæ gratiæ facta ab alio iudice dicitur attentata*.

Ampliatur, & ſi in ſupplicatione fiat mentio litis. ibid.

323 *Limitatur, in Papa, qui non attentat, ſed bene executor, & pars ipſa*.

307 ATtentans vlterius † tenetur reficere
omnia damna, & intereſſe paſſa ex
cauſa attentatorum, vt in *d. Romana Vi-
neæ 9. Decembris* 1648. *coram R. p.d. Royas
in fol.* & ſi allegatur, quod attentata fue-
308 runt ignoranter commiſſa, † tunc datur
excuſatio à pœna, ſed non à reuocatione,
*Rot. in Romana Vineæ 9. Decembris 1648. &
in Meleuitana Commenda 23. May 1650. co-
ram R.p.d. Celſo & in Ianuen. attentatorum
2. Decembris eiuſdem anni coram R.p.d. Cer-
ro etiam in folio*. Contrarium autem iudi-
cabitur, ſi principalis attentata ratificet,
309 & hoc caſu † debent reſtitui etiam damna
conſiſtentia in deterioratione, & deſumi-
tur valor medius; redduntur quoque ex-
penſę Signaturę, & facta vlterius pro pro-
310 curatore, & aduocato, † quod tamen non
procedit in iudicio ordinario, vt in *d. Ro-
mana Vineæ coram R.p.d. Royas, & Craco-
uien. attentatorum coram R.p.d. Bichio*.
311 Reuocatur etiam, vt aliàs dixi, † quam-
uis pars paſſa fuerit cognitionem ſecun-
dæ inſtantiæ, & fuit petita reuocatio, vt
in *Tarniſina feudi* 10. *Iuny* 1619. *coram cla-
ræ mem. Cardinali Pamphilio in fol.*

Clarius habetur, quod ignorantia, vel
312 impoſſibilitas certiorandi non † ſaluat à
reuocatione attentatorum per viam nul-
litatis, ſed à pœna incurſa, vt in *Roma-
na apothecarum* 26. *Nouembris* 1646. *co-
ram R. p. d. Meltio in folio*.

Quod ſi vellet inhiberi Procurator in
Curia, ad hoc, ne principalis in partibus
audeat innouare, vt talis præſentatio
313 cauſet attentata † debet fieri illi vti pro-
curatori talis, non autem vti principali,
314 quia ſi præſentatur vti principali, non †
cauſat attentata, quoad alios, nec quoad
principalem, vt in *Firmana Capellæ* 28.
Aprilis 1651. *coram R.p.d. Bichio in fol.*

Et quod, ſi inhibitio prouenit à non
315 habente iuriſdictionem, † poteſt impunè
ſperni, vt in *Cracouien. Iuris reſpondendi* 28.
Iuny 1651. *coram eodem.*

Idemque fuerat antea firmatum in ea-
dem cauſa 23. *Ianuarij eiuſdem anni coram*
316 *eodem*, † vbi etiam habetur, quod ſi ea-
dem die appareat facta executio, & præ-
ſentata inhibitio, præſumitur pro validi-
tate executionis.

317 Fertur etiam adagio, quod † cauſa ſe-
mel facta curialis, ſemper remanet curia-
318 lis, nec inde poteſt extrahi, † niſi ex re-
ſcripto Pontificis; ſi autem auocetur, &
deducatur ad notitiam, & aliquid poſtea
319 fiat, † dicitur attentatum, & ſi allegatur,
320 vel probatur ignorantia, illa † excuſabit
à pœna, non autem à reuocatione, *Rota in
d. Iannen. attentatorum* 2. *Decembris* 1650.
coram R.p.d. Cerro in fol.

Si poſtquam obtentum fuit cauſam
committi in *Rota*, collitigans obtineat
321 nouam gratiam certo modo, † debet iſtã
nouam producere in *Rota*, & ſi illius co-
322 gnitio fit coram alio iudice, † dicitur at-
tentatum, quod procedit etiamſi in ſup-
plicatione fiat mentio litis. Ne autem er-
323 remus, ſciendum eſt, quod in tali caſu †
Papa non attentauit; ſed attentauit exe-
cutor, & pars ipſa, quæ proceſſit in ſpre-
tum prioris litis, *Rota in Meleuitana atten-
tatorum* 26. *May* 1651. *coram eodem in fol.*

*De attentatis poſt ſuſpicionem iudicis, & alijs
caſibus:*

Artic. XXI.

324 *Attentata cauſat allegans iudicem ſuſpectum,
ſi appellat ab vlteriori proceſſu.*
325 *Ius non petendi reuocationem attentatorum
an probari debeat, & quomodo.*
326 *Attentanti remiſſoria negatur, etſi tendat ad
probandam excluſionem attentatorum.*
327 *Declara tamen, hoc procedere, quando clare
conſtat de attentatis.*
328 *Inhibitio rotalis non cauſat attentata in iudi-
cio penitus diuerſo.*
329 *Epiſcopus eſt iudex competens rerum ſuæ
menſæ.*
330 *Epiſcopus cauſat attentata, ſi allegatus ſu-
ſpectus procedit in rebus ſuæ menſæ.*
331 *Decretum irritans habet implicitam inhibi-
tionem.*
332 *Attentatum dicitur, quod fit contra formam,
aut diſpoſitionem decreti irritantis.*
333 *Attentatum in caſu prædicto dixit Rota Ro-
mana.*

ALlegans quoque iudicem ſuſpectum
cum ſpeciali mandato, ſi appellat
324 ab vlteriori proceſſu, † cauſat attentata
contra innouantem aduerſus dictam ap-
pellationem, *Rota ibid.*

Et ſi reus conuentus in iſto iudicio al-
leget, quod petens reuocationem, non
325 habet aliquod ius petendi, † aduerten-
dum eſt, quod tale non ius debet proba-
ri per confeſſionem partis, vel per rem
iudicatam, vt in *Meleuitana Parochialis*
26. *Maij* 1651. *coram R.p.d. Cerro in fol.*

326 Denegatur etiam attentanti † remiſſo-
ria, etiamſi illa tendat ad probandum
excluſionem attentatorum; tamen hoc
procedit, quando clare conſtat de atten-
327 tatis, † niſi detur maximus fumus, vt in
Sanctæ Seuerinæ decimarum 1. *Iuly* 1650. *co-
ram R.p.d. Royas in fol.*

328 In iudicio penitus diuerſo, † inhibitio
Rotalis non cauſat attentata, præſertim
quando adeſt conſenſus partis in iuriſdi-
ctionem iudicis inhibentis, vt in *Bononien.
dotis* 10. *Martij* 1651. *coram R.p.d. Pentin-
gerio in fol.*

329 Epiſcopus licet dicatur † iudex com-
petens rerum ſuæ menſæ, antequam alle-
getur ſuſpectus; tamen poſtquam fuit vt
330 talis allegatus, † non poteſt procedere
citra vitium attentatorum, vt in *Vuladiſ-
lauien. Villæ de Hoppembruch* 3. *Iulij* 1645.
*coram Emin. D. meo Cardinali Otthobono in
folio.*

Eſtque notabiliter aduertendum, quod
331 cum † decretum irritans contineat im-
plicitam inhibitionẽ, ſi quid fit ab igno-
rante contra eius formam, aut diſpoſi-
332 tionem, hoc quoque † dicitur attenta-
tum, quicquid dicendum ſit ad effectum
333 pœnæ. † caſus eleganter exprimitur in vna
Meliten. Admiratus 15. *Ianuarij* 1629. *coram
bon. mem. Coccino deciſ.* 231. *par.* 5. *recent.*

Digitized by Google

De Fatalibus.

Cap. V.

Quo tempore labantur fatalia.

Artic. I.

1 *Prima inſtantia debet de iure ciuili in qualibet cauſa biennio terminari.*
2 *Prima inſtantia in cauſa criminali triennio terminatur, & quo iure.*
3 *Prima inſtantia de iure canonico eſt perpetua, & vbi ſeruetur.*
4 *Inſtantia perit; ſi adſit cauſæ deſertionis præſumptio, & quomodo inducatur.*
5 *Lis fuit habita derelicta per deſertionem 27. annorum.*
6 *Cauſæ appellationum habent annum, & ex cauſa biennium pro earum expeditione.*

1 IN quacunque cauſa ciuili † prima
inſtantia debet biennio terminari,
2 in criminali † verò triennio. De ciuili iure loquitur *l properandum, vbi Bart.& alij C.de Iud.* de iure verò canonico, quod ſeruatur in terris Eccleſiæ, &
3 præcipuè † in Curia noſtra ſeruandum eſt: Prima inſtantia etiam in ciuili cauſa, eſt perpetua, *c.penult. vbi latè Felin.ext.de Veſtr.lib.3.c.de temp.iud.fol.59.*& ratio eſt, quia de iure canonico admittuntur appellationes à quocunque grauamine, & cauſæ non poſſunt tam breui tempore expediri, *Franc. in c.ſuper eo num.15. ext. de appell.*
4 Si tamen in cauſa † tanto tempore nihil factum fuiſſet, & præſumeretur derelicta; periret etiam inſtantia. Circa tempus autem, ad hoc, vt inducatur iſta præſumptio, *Rota* variauit ſecundum qualitates cauſarum, & perſonarum, *Caſſad. deciſ.5.vt lit. pend. Veſtr.lib.8. c.vt lit. pend. fol.271.* aliàs lis fuit habita pro
5 derelicta, † ex quo per vigintiſeptem annos nihil in ea fuerat factum, *Put.deciſ.8. vt lit.pend.*
6 In cauſis appellationum † datur annus, & ex cauſa biennium, tam de iure ciuili, quam canonico, *c. cum ſit. & c.ex ratione ext.de appell. Clement. ſicut eod.tit. Auth. ei qui C. de temp.appell.*

Quæ cauſæ excuſent à lapſu fatalium.

Artic. II.

7 *Paupertas èxcuſat appellantem cauſam tempore debito non èxpedientem.*
Paupertas quænam habeat priuilegia, remiſſiuè ad Felinum ibid.
8 *Appellans cauſam non proſequens quibus cauſis excuſetur præter paupertatem.*
9 *Reſtitutio ad appellandum competit impedito ſi non appellauerit, vel non fuerit proſecutus.*
10 *Amplia idem in beneficialibus, ſed an debeat proteſtari.*
11 *Reſtitutio ad appellandum an competat mortuo procuratore, vel principali, non relicto procuratore.*
12 *Et quid ſi moriatur procurator ſubſtitutus exiſtente in Curia principali procuratore.*
13 *Commiſſio reſtitutionis ad appellandum qualiter ſignetur, & quibus cauſis*
14 *Iudex qua fide habita debeat reſtituere ad aplandum.*
Reſtitutio in integrum ad appellandum, quibus caſibus detur, remiſſiuè ibid.
15 *Cauſæ appellationis proſecutio ſine cauſa prorogatur etiam ad biennium in Curia, ſed qua conditione.*
16 Appellatio *cenſetur deſerta, parte nulliter citata, aut citatione tantum decreta, vel non reproducta.*
17 *Et quid ſi infra annum daretur petitio, an ſuffragaretur.*
18 *Appellanti datur integer annus ad proſequendum, ſi impeditus etiam vnicam diem amiſit.*
19 *Declara dumodò illa dies ſit cauſa deſertionis.*
20 *Appellans, ſi potuit expedire, non reſtituitur, neque obtinet ſecundum annum.*
21 *Iudex, & appellans poſſunt ſecundum annum datum ad appellandum obſeruare.*
22 Appellatio *deſeritur tam lapſo termino iuris, quam hominis.*
23 *Terminus nondum lapſus appellanti poteſt prorogari.*
24 *Terminus prædictus debet prorogari à iudice à quo.*
25 *Terminus iuris datus in beneficialibus ad proſequendum appellationem an poſſit abbreuiari, vel prorogari.*
26 *Terminus ad finiendam appellationem an poſſit abbreuiari, vel prorogari.*
Terminus ad finiendam appellationem nouem modis præfigitur, remiſſiuè ibid.
27 *Appellanti etiam ex cauſa non datur tertius annus in Curia.*

7 FVitque ſufficiens etiam † paupertas, ſi
præter eam appellans non potuit
cauſam expedire, *Felin.in c.ſignificantibus,*
ext.de off. deleg. vbi enumerantur priuile-
gia paupertatis, *& in c. ex ratione, ext.de*
appell.& Vbert.de citat.c.19.nu.475.
8 Similiter mors, vel infirmitas,& deniq; †
quouis legitimo impedimento impedi-
tus excuſatur, & ideo ſiue appellationem
9 proſecutus non fuerit, ſiue etiam non †
appellauerit, debet reſtitui ad appellan-
dum, vel proſequendum appellationem,
docto de impedimento, *Rota deciſ.25. de*
appell.in nou.& Vbert.vbi ſupra num.476.
& pluribus ſeqq.& c.10.num.446.& ſeq.&
10 *num.461.*quod procedit † etiam in bene-
ficialibus, *Vbert.ibidem d.nu.461.fol.401.*
ſed quod debeat proteſtari excepto in
Rota, *num.450.* Quando vero probetur
impedimentum, dicemus inferius.
11 Similiter † ſi Procurator moritur, vel
principalis Procuratorem relinquere non
potuit, & prima appellatio deſeratur,
debet Dominus reſtitui ad appellandum,
12 *Caſſad.de 6.de appell.* ſi verò moriatur †
Procurator ſubſtitutus exiſtente in Curia
Procuratore principali, an reſtituatur vi-
dendus eſt, *D.Vbert.de citat.c.10.nu.462.*
Pen.dec.356.
13 Et in omnibus ſcriptis caſibus, quan-
do † petitur commiſſio reſtitutionis in
integrum, ſignatur cum clauſula, de iure;
vel conſtito, aut docto de legitimo im-
14 pedimento, † & debet tunc Iudex habi-
ra fide de pręmiſſis reſtituere, vt latè qui-
bus caſibus detur talis reſtitutio, videtur
apud *Franc. in c. ex ratione, vſq; ad nu. 67.*
15 De ſtilo Curiæ † cum ſine cauſa, etiam
detur biennium, dummodo in primo an-
no aliquid fiat, vltra impetrationem
commiſſionis, & actus, qui ſit ſit comple-
16 tus,& validus: † ideo ſi pars nulliter cita-
retur, vel ſolum decerneretur citatio, aut
citatio generalis infra annum non repro-
duceretur, appellatio cenſetur deſerta,
17 *Vbert.loco citato num.437.fol.392.* † ſicut
etiam non ſufficeret, ſi infra annum da-
retur petitio, niſi appellans habuiſſet ma-
ximum impedimentum, *Iaſ.in rubr.ff.de*
in ius voc. Rot.de 7. de appell.in nou.Caſſad.
d.6. eod.tit. Veſtr.d.c.de temp.Iud.fol.59.&
lib.7.cap. de temp. & fatal. appell. fol.233.
Vbert.de cit.vbi ſup.n.449.
Et quando impedito datur ſecundus
annus ad proſequendum cauſam appel-
18 lationis, ſi etiam vnicum diem amiſit, da-
19 tur integer annus, dummodo illa dies † ſit
cauſa deſertionis; ſed ſi non obſtante im-
20 pedimento potuit cauſam expedire, † de
iure non debet reſtitui, neque ei dari ſe-
cundus annus, *Felin.in c.ex ratione ext.de*
appell.
21 Poteſt autem huiuſmodi annus per iu-
dicem, & partem appellantem obſeruari,
22 & prorogari: † deſeriturque eodem mo-
do appellatio per lapſum termini præfixi
ab homine, ſicut per lapſum termini pręﾭ-
fixi à iure, *c. perſonas ext.eod.tit.& d.c.cum*
ſit. vtrobique not. Franc. & Felin. vbi latè
tractant de materia, licet *Innocent.ibidem*
contrarium tenuerit, & ſequitur *Guido-*
pap.deciſ.436.
23 Si verò terminus non ſit elapſus, † po-
teſt etiam prorogari; ſic enim ius parti
24 non fuit acquiſitum; fietque † à iudice à
quo,& non à iudice ad quem, quia is non
prorogat, *Franc.in d.c.perſonas num.16.&*
17. & latius infra. Hoc tamen non pro-
25 cedit † in beneficialibus terminus iuris
datus ad proſequendum appellationem,
non poteſt per iudicem à quo abbreuiari,
vt dicit *Franc.in c.cum ſit, in princ.num.26.*
26 Neq; in termino ad finiendam appel-
lationem, quia hoc eſſet imponere legem
ſuperiori, *Franc.ibid.num.4.in fin.* vbi po-
nit nouem modos præfigendi huiuſmodi
27 terminum: † Elapſo vero biennio in Cu-
ria, non datur tertius annus, etiam ex
cauſa; quamuis extra eam elapſo primo
anno, detur ſecundus annus ex cauſa;
Caſſad.deciſ.6.de appell.

In quo differat præfixio iuris, & hominis.

Artic. III.

28 *Terminus præfixus ab homine ad proſequen-*
dam appellationem, qualiter intelligatur.
29 *Terminus prædictus præfixus à iure, qualiter*
intelligatur.
30 *Terminus præfixus ab homine mitius agit,*
quam præfixus à iure.
31 *Termino ad proſequendam appellationem,*
quando pars cenſeatur ſatisfacere.
32 *Appellans cum præfixione termini ad proſe-*
quendum poteſt in termino tantum arripe-
re iter.
33 *Limita, ſi præfixio termini eſſet ad ſe præſen-*
tandum Sedi Apoſtolicæ.
34 *Limita etiam, quando ſuperior ad quem eſſet*
in eodem loco.

28 ESt etiam aduertendum † circa præ-
fixionem iuris,& hominis, quod ter-
minus pręfixus ab homine ad proſequen-
dam appellationem, intelligitur ad in-
29 choandum. † In termino verò præfixo à
30 iure intelligitur ad finiendum. † Mitius
enim

enim agitur in termino præfixo ab homine, quam in termino præfixo à iure, *Abb.*
31 *& Franc. in d. c. perſonas, vbi num. 5.* tractat † an, & quando pars cenſeatur ſatisfacere huic termino, & *Rot. deciſ. fin. de appell. in nou.*
32 Ideo in appellante in partibus præfigitur terminus ad proſequendum appella-
33 tionem, niſi fuerit etiam præfixus ad præſentandum ſe conſpectui Apoſtolico, ſufficit in termino arripere iter, *c. cupientes, cum ibi not. de elect. in 6. Rot. deciſ. 19. & 25. de appell. in nou. & deciſ. 48. eod. in antiq. Biſi-*
34 *ſignet. deciſ. 20. eod. tit.* nec ſufficeret, † quando ſuperior ad quem eſſet in eodem loco.

Quid debeat facere in Curia ad fugiendum lapſum fatalium.

Artic. IV.

35 *Appellans in Curia quid debeat facere in termino præfixo ad proſequendum.*
36 *Et quid in termino præfixo ad ſe præſentandum conſpectui apoſtolico.*
37 *Appellans prædictus obtinet præſentatam à Regente Cancellariæ non citata parte.*
38 *Superſeſſoriam verò à quo obtineat, & qualiter, & an citata parte.*
39 *Et quid in cauſis ad Papam de conſuetudine ſpectantibus, an debeat ſe proprie præſentare.*
40 *Et quid quando cauſa non requirit diſcuſſionem, ſed tranſit ſuo marte ad Papam.*
41 *Citationes pro ſuperſeſſorijs in cauſis ad Sanctiſſimum ſpectantiaus, coram quibus hodie legantur.*
42 *Appellans qua præsētatione excuſetur in cauſis ad Sanctiſſimum ſpectantibus.*
43 *Appellatio an dicatur deſerta, niſi reportetur fides proſecutionis in termino præfixo.*
44 *Iudex an poſſit abſque attentatis ſententiam exequi, non reportata fide proſecutionis appellationis.*
45 *Terminus ad proſequendum regulariter præfigitur incontinenti.*
46 *Præfigitur etiam ex internallo, ſi iudex deferat appellationi.*
47 *Appellans, quod boni habet in termino iuris, habet etiam in termino hominis ad fugiendam deſertionem.*

35 NEc ſufficit appellanti † in Curia iter arripere ad Papam, quia eſſet ridiculum nimis, cum Papa commoretur in Curia; ſed debet libellum porrigere, & ſe præſentare, *Felin. in d. c. perſonas ext. de appell.*
36 Si fuerit præfixus † ad ſe præſentandum apoſtolico conſpectui, ſufficit ſe præſentare coram Regente Cancellariæ, & ab eodem obtinere præſentatam, *Rota deciſ. 48. & 50. de appell. in nou.* vel coram Emin. Cardinali Signaturæ Iuſtitiæ Præfecto, vel petendo ſignari commiſſionem in Camera, vel petendo ſuperſeſſoriam ad effectum adeundi Signaturam plenam, & ab ea obtinendi commiſſionem appella-
37 tionis; cum hac diſtinctione, quod † ſi petatur Regenti ad effectum habendi præ-
38 ſentatam, non eſt opus partem citare: † ſi verò petitur ſuperſeſſoria, non conceditur ſine partis citatione, quæ de ſtylo ſolet fieri ad videndum concedi ſuperſeſſoriam vſque ad primam Signaturam, & ſibi in forma inhiberi, ne audeat aliquid ea pendente innouare.
39 Si cauſa ſpectat ad ipſum Papam † de conſuetudine, non eſt opus propriè ſe præſentare ipſi Sanctiſſimo, ſed ſufficit adire Emin. Cardinalem Signaturæ Gratiæ Præfectum, vel eius D. Auditorem ad petendum ſuperſeſſoriam, ſi cauſa requi-
40 rit diſcuſſionem; † ſi verò tranſit ſuo marte, ſufficit præsētare commiſſionem SubDatario pro tempore, qui eam ſignare facit ab ipſo Sanctiſſimo in Camera, parte nihilominus citata, & intimata.
41 Licet noſtris temporibus † loco Emin. Præfecti tempore Innocentij X. citationes quoad ſuperſeſſorias, vel ipſe D. Subdatarius, vel Emin. & Reu. D. olim meus Cardinalis Cherubinus, cui regnante S.D.N. Alexander VII. ſuffectus eſt Illuſtriſſimus D. Stephanus Vgolinus longa experientia olim Aduocatus inter primarios, fide,
42 & doctrina probatus; & † iſta præſentatio excuſat appellationem, per ea, quę dicit *Felin. loco citato.*
Quando ſtatuitur terminus ad repor-
43 tandam † fidem proſecutionis, ſi in termino non reportetur, licet propria ap-
44 pellatio non dicatur deſerta, † poteſt tamen iudex ſententiam exequi abſque vitio attentatorum.
45 Et quamuis regulariter † ſoleat in continenti pręfigi terminus ad proſequen-
46 dum, † ſi tamen iudex deferat appellationi, poteſt etiam in interuallo præfigere terminum, vt dicit *Felin. in d. c. perſonas.* In iudice autem deferente dixi ſupra in *tit. de appell. in partic.* quomodo deferatur appellationi.
47 Notandum eſt poſtremò † vnum in termino iuris, & hominis, quod regulariter, quicquid prodeſt appellanti in termino iuris, prodeſt etiam in termino hominis ad fugiendam deſertionem, *Felin. in d. c. perſonas.*

Art. V.

Quæ tempus dicatur fatale, & quando incipiat currere,

Artic. V.

48 *Fatale quodnam tempus appelletur, & an vtrique parti ſit commune.*
49 *Et quando incipiat currere iudici in termino ad expediendam cauſam.*
50 *Iudex non acquirit iuriſdictionem, niſi poſt præſentationem commiſſionis.*
51 *Fatalia quando incipiant currere parti in Curia, & multipliciter reſpondetur.*
52 *Fatalia an currant impedito facto tertij.*
53 *Fatalia ſemper currunt, niſi impedito appellante, & quibus impedimentis.*
54 *Fatalia an currant appellanti non proſequenti ex ſolo timore iudicis.*
55 *Terminus neque iuris, neque hominis currit legitime impedito.*
56 *Reſtitutio in integrum datur ex impedimento, tanquam ex iuſta cauſa.*

48 ET hoc tempus appellatur fatale, † quod eſt vtrique parti commune, *c.ſtatuimus de elect.in 6. Clem.appellationem de appell.*

49 Et incipit currere quoad tempus aſſignatum iudici ad expediendum cauſam à die præſentationis literarum, non autem ab earum data, *c.ſuper eo, vbi Franc. ext.de appellat.*

50 Non enim acquiritur iuriſdictio iudici, niſi poſt præſentationem commiſſionis, vt dixi ſupra de iuriſdictione. Parti
51 verò in Curia Romana † incipere à tempore, quo veriſimiliter cauſa committi potuit, *Put. deciſ.12.de appell.* vel vt inquit *Pen. deciſ.* 448. à die interpoſitæ appellationis, non à die obtentæ commiſſionis, & videndus in hoc eſt *Vbertus loco cit.n.*420. qui etiam *n.*453. dicit, quod currunt fatalia, poſtquam iudex habuit terminum pro ſeruato ante ſubſcriptionem ſenten-
52 tiæ. † An etiam currant impedito facto tertij, dicit idem *Vbert. vbi ſup.num.*458.

53 Curruntque ſemper, dummodo appellans non habuerit impedimentum ex facto iudicis, vel aduerſarij, ſeu vtriuſque vel Principis, aut propter paupertatem, malam valetudinem, vel alium caſum fortuitum, *c. ex ratione cod. de appell. vbi Franc. num.4. in fin. & Felin. ibid. & l.fin. §. illud, C.de temp.appell.Caſſad.d.deciſ.6.& 9.eod.tit.Vbert.loco cit.d.§.10.num.*451.*cum*
54 *ſeqq.* vbi dantur exempla, & vbi etiam † an currant ex ſolo timore iudicis, vbi eſt Princeps, vt Romæ.

55 Ratio eſt, quia nullus terminus iuris, vel hominis currit legitime impedito, *Rot.deciſ.2.de dilat.in nou. Caſſad. d.deciſ.9.*
56 Vel ſaltem tale impedimentum eſſet iuſta cauſa reſtitutionis in integrum, de qua ſupra, *Caſſad. d. deciſ.6.*

De differentia impedimentorum ad effectum fatalium.

Artic. VI.

57 *Appellans in impedimentis ex parte iudicis faciat proteſtationem.*
58 *Proteſtatio in impedimentis iudicis debet fieri, in alijs cautius fiat.*
59 *Proteſtationem eſſe cautelam dixit Rota, licet de iure requiratur.*
60 *Impeditus factò iudicis quinam dici poſſit.*
61 *Impedimentum impotentiæ comparendi, quando probetur per teſtes, vel iuramento.*
62 *Impedimentum quibus probationibus ſufficienter conſtet, arbitratur iudex.*
63 *Appellatio datur ab iniquo iudicis arbitrio circa probationes impedimenti.*

57 DIfferentia impedimenti ex parte iudicis, conſiſtit in eo, quod in hoc impedimento requiritur proteſtatio, in
58 alijs verò ſecus; licet,† qui caute agit eam ſemper interponit iuxta monita per *Franc. in d.c.ex ratione, à num.10.vſque ad num.15. & in c. ſi iuſtus metus num.13. de appell.* ad quod videndus eſt etiam *D.Vbert.vbi ſup.*
59 *num.*450. qui dicit,† quod proteſtatio de iure quidem requiritur, ſed quod *Rota* dicit eſſe cautelam.

60 Et ſufficit ad hoc,† vt quis dicatur impeditus facto iudicis, quod in termino biennij inſtanter petat ſententiam, licet illa non feratur, *l.fin.§.illud C.de temp.appell.Caſſad.d.deciſ.6.in fin.*

61 Quando impedimentum, † propter quod quis non potuit comparere, aut iura ſua producere; debeat probari per teſtes, vel ſufficiat proprium iuramentum, videndus eſt *Guidopap. deciſ.*64. & 205.*Rot.deciſ.3.de iur.iur. in antiq.& deciſ.25.in fin.Car.in Clem.ſicut de appell.* ſed
62 ad cognoſcendum,† quę probationes ſufficiant ad probandum impedimentum, relinquitur arbitrio iudicis.

63 Aduertendum tamen eſt, † quod ſi iudex iniquè circa hoc arbitraretur, daretur appellatio, *Franc.in d.c.ex ratione n.*10. *& vlterius.*

Art.VII.

Quibus caſibus fatalia non currant.

Artic. VII.

64 *Fatalia an currant proſequenti incidentia, & emergentia cauſæ, vt attentata, nullitatem, &c.*
65 *Et quid ſi ſuccumbat in eis.*
66 *Quidue ſi prædicta calumnioſe proponantur.*
67 *Et quanam ſit opinio Felini circa prædicta.*
68 *Fatalia pendente cauſa nullitatis an, & quando currant, remiſſiue.*
69 *Fatalia non currunt pendente termino remiſſoriæ, vel compromiſſi, cum ampliatione.*
70 *Fatalia an poſſint ſuſpendi per partem, & quouſque, & quomodo.*
71 *Terminus appellationum non poteſt per partes prorogari.*
72 *Terminus datus ad probandum non poteſt per partes prorogari.*
73 *Fatalia an, & quando ſuſpendantur compromiſſo, remiſſiue.*
74 *Appellans durante compromiſſo an poſſit appellationem proſequi.*
75 *Fatalia non currunt in cauſis coram Principe pendentibus.*
76 *Fatalia quando currant, vel non, remiſſiue ad Felinum.*
Inſtantia cauſæ, quando currat, vel non, remiſſiue ad Felinum. ibid.

64 ADnertendum adhuc, † quod fatalia
non currunt proſequenti cauſam
attentatorum, nullitatis, vel aliquod a-
liud incidens, ſeu emergens, vt puta ap-
65 pellationem ab interlocutoria, † dum-
modo in eis non ſuccumbat, *Rot.deciſ.29.
de appell.in antiqu.deciſ.15. eodem,in nou. &
Franc.in d.c.ex ratione, Vbert.loco cit.n.467
& 471.& Rot.deciſ.156.par.2. recent.* quod
66 etiam dixi *tit.de attent.*† vel ſi ſaltem non
proponantur calumnioſè, & poſſit pro-
babiliter dubitari adeſſe attentata,& nul-
litatem, *Vant.c.quot, & intra quod temp. de
nullit.num.12.* & in materia attentatorum
eſt videndus *Felin. in d. c. ex ratione*, vbi
67 vult expreſsè, quod † ſuccumbenti non
currant dicta fatalia, quando habuit iu-
68 ſtam cauſam, vel probabiliter litigauit.†
Et pendente cauſa nullitatis an, & quan-
do currant, dicit *Franc.* egregiè diſtin-
guendo materiam *in c. dilecto num.11. ext.
de appell.*
69 Neque † currunt pendente termino re-
miſſoriæ, vel compromiſſi, etiam quod
in compromiſſo fuerit deductum ſolum-
modo negocium principale, & factum
fuerit pendente termino ad recipiendos
70 apoſtolos, † quià fatalia poſſunt ſuſpen-
di per partem per electionem conſultoris,
vſque ad diem intimationis, acceptatio-
nis, per tranſactionem, per compromiſ-
ſum, vel alium conſenſum expreſſum; li-
71 cet aliàs partes non † poſſint tempora
appellationum prorogare, vt per *Gloſ.*
communiter approbatam *in l. properan-
dum, C.de Iud.Clem.quandiù de appell.Frãc.
in d.c.ex ratione num.16.& 32. Felin.in d.c.
penult.Caſſad.d.deciſ.9. Veſtr.d.c.de temp.&
fatal.appell.fol.233. Rot.deciſ.244.par.4.re-
cent. Vbert.vbi ſup.num.421.& ſeqq.n.463.*
72 *464.& 465.* & de † tempore dato ad pro-
bandũ, dicit idem *ibid.n.219.*& latè an,&
73 quando compromiſſum † ſuſpendat fata-
lia primæ, & ſecundæ inſtantiæ, dicit
*Franc in d. c.ex ratione à num.16. vſque ad
num.36.*
74 Neque poteſt appellans † pendente
compromiſſo appellationem proſe qui,
niſi ſoluta pęna adiecta in compromiſſo,
Card.in d.Clem.quamdiu.
75 Prout non currunt fatalia in cauſis
pendentibus coram Principe, *Auth.ſed &
his, & l.fin.iuncta Gloſ.in verbo fatalium, C.
vbi Senatus, Rot.dec.416.par.4.recent.* Do-
nec ab eo reſponſum habeatur non cur-
runt, *Lancell.de attent.appell.pend.in præfat.
num.38.& ſeqq.adden.ad Capp.Gloſ.dec.479
Franc. deciſ.646.* & idem ſi fuit citatum
pro Signatura, *Lancellott.ibid.Marcheſ.de
appell.de prorog.fat.par.2.c.16.n.51.fol.625.
& ſeq.* & præcipue ſi eſt data ſuperſeſſo-
76 ria, *Verall.deciſ.13.par.2.* Ad præmiſſa, †
quando currant, vel non currant fatalia,
ac inſtantia cauſę, videnda ſunt, quæ di-
cit *Felin.in c.venerabilis, ext.de iudic.*

De prorogatione fatalium.

Artic. VIII.

77 *Fatalia ſolent prorogari in Curia, quare, & qualiter olim.*
78 *Eorumque prorogatio committitur arbitrio iudicis, & qua addita clauſula.*
79 *Fatalia non prorogantur, niſi conſtet iudici, quod adhuc durent.*
80 *Hodie verò petuntur prorogari, & ſi dubitatur an lapſa ſint, nouum terminum concedi.*
81 *Commiſſio eadem ſufficit pro prorogatione fatalium, vel conceſſione noui termini, & qualiter fiat.*
82 *Fatalia vt prorogari poſſint, quid de iure conſtare debeat.*
83 *Fatalia non prorogantur non docenti de impedimento.*
Terminus nouus lapſis fatalibus non conceditur

tur non docenti de impedimento, ibid.
84 *Fatalia regulariter hodie prorogantur abſque alia impedimenti cognitione.*
85 *Fatalia quando poſſint, vel non poſſint prorogari, remiſſiue ad Felinum.*
86 *Auditores Rotæ an prorogent fatalia, & eis elapſis denuo concedant.*
87 *Fatalia vigore commiſſionis, vel ad inſtantiam partis prorogantur cum citatione.*
88 *Fatalia ſi prorogentur per commiſſionem, an expiret facultas Innocentianæ.*
89 *Fatalia prorogãtur vigore Innocentianæ abſque citatione.*
90 *Fatalia iam prorogata, etiam per commiſſionem abſque citatione, an ſuſtineantur per Innocentianam. 89.*
91 *Auditores Rotæ qualiter hodie poſſint fatalia prorogare.*
92 *Commiſſio prorogationis fataliũ, alias prorogatorum non ſuſtinetur, ſi ſit clauſula, quatenus, &c.*
93 *Fatalia poſſunt prorogari vnica vice abſque commiſſione à quolibet iudice Romanæ Curiæ.*
94 *Fatalia in criminalibus an poſſint prorogari vltra primam vicem, & qualiter.*
95 *Fatalia in Curia prorogantur prima vice ad annum, ſi petatur.*
96 *Fatalia extra Curiam ſemper prorogantur ad annum.*
97 *Annus prorogatorum fatalium, à qua die incipiat currere.*
98 *Prorogatio ſemper computatur à fine termini.*

77 QVia tamen † in Curia cauſæ appella-
tionum propter caſuum grauita-
tem, & locorum diſtantiam, vt
plurimum biennio finiri non poſſunt, ſo-
lent fatalia prorogari, & aliàs nunquam
eorum prorogatio denegabatur, etiamſi
pluries fuiſſet conceſſa, & data ſine ſpe
vlterioris prorogationis, cum poſſit al-
tera pars expeditionem ſollicitare, & pro-
rogabantur abſque citatione partis, *Caſ-
ſad. deciſ. 7. de appell. Veſtr. d. c. de temp. iud.
fol. 59.*
78 Quando † igitur hodie petitur huiuſ-
modi prorogatio, vigore commiſſio-
nis in cauſa pendente coram quocunque
iudice, ſolet ſemper huiuſmodi proroga-
tio committi arbitrio iudicis propter in-
fra dicenda, & additur ſemper clauſula
dummodo non ſint elapſa; ſi id Orator
79 non expreſſerit, † antequam prorogatio
concedatur, debet conſtare iudici, quod
durent; ſecus enim non conceditur pro-
rogatio, *l. ſi d etſi manente ff. de procur.* ſolet
80 etiam † hodie de ſtilo Curiæ, quando du-
bitatur lapſa eſſe fatalia, ſi amplius non
fuerunt, prorogata impetrati commiſſio
cum clauſula, quatenus lapſa ſint, & am-
plius prorogata non fuerint, nouum ter-
81 minum præfigat: † & ſolet in eadem com-
miſſione vtrumque peti, ſcilicet, quatenus
durent proroget; ſi verò lapſa ſint nouum
terminum arbitrio ſuo concedat, & vigo-
re iſtius commiſſionis alterutrum obti-
netur.
82 De iure tamen † debet conſtare fuiſſe
factam omnem diligentiam, ac impedi-
mentum fuiſſe immediatam cauſam non
proſequendæ appellationis, *l. qui conuen-
tus, & ibi Bart. ff. de re militari.*
83 Et propterea † ponunt illa verba arbi-
trio iudicis, neque datur præcisè, quia ſi
de impedimento doctum non fuerit, pro-
rogatio, & nouus terminus eſt denegan-
dus, *Stafil. c. 10. fol. 301. & c. 24. fol. 351.*
84 Sed iudices † regulariter id non obſer-
uant fataliaque prorogant abſque alia
85 cognitione. & † qui deſiderat videre,
quando fatalia poſſint, vel ne prorogari,
videbit *Felin. in c. venerabilis ext. de iud.*
86 In Rota *DD.* Auditores † vigore Inno-
centianæ fatalia prorogant, & eis elapſis
denuo concedunt, licet id raro fiat, *Veſtr.
d. fol. 233.* & id faciunt etiam ſine partis
citatione, cum fiat ex officio, *Vbert. dicto
tract. c. 15. num. 297.*
87 Si prorogantur † vigore commiſſionis,
vel ad inſtantiam partis, requiritur cita-
88 tio, *Vbert. ibid. num. 438.* † & ſi obtineatur
commiſſio prorogationis fatalium in
Rota, non ideo expirat facultas Innocen-
89 tianæ. † Nihilominus qui vult eſſe cautus
circa modum petendi prorogationem,
ad hoc, vt ſciat an debeat pars citari, ſi id
faciet abſque partis citatione, dicetur fe-
ciſſe vigore Innocẽtianæ ad ſuſtinendum
actum, *Veſtr. d. c. de temp. iud. fol. 59. & d. c.
de temp. & fatal. fol. 232.* licet *Caſſad. dec. 7.
de appell.* voluerit quod, quando fuit im-
petrata commiſſio, ſemper præſumatur
90 eius fauore facta † prorogatio, & hoc ca-
ſu requiratur citatio partis.
91 Et dicti *DD.* Auditores † non poſſunt
dictas prorogationes hodie paſſim con-
cedere, ſed tantum ex honeſta, & ratio-
nabili cauſa, & præuia illius cognitione
arbitrio *Rotæ*, vt in *reformat. Pij IV.* aliàs
allegata *conſt. 79. in Bull. nou. tom. 2. & re-
format. Pauli V. conſt. 71. tit. de Audit. Rot.
Vbert. d. tract. c. 10. nu. 440.* vbi quod ſtan-
te dicta conſtitutione, requiritur citatio:
& quod poſt plures prorogationes requi-
ratur commiſſio, & citatio. Explicat idem
Vbert. num. 441. & ibidem dicit etiam,
92 quod † ſi obtineatur commiſſio cũ clauſu-
la, quatenus amplius non fuerint proro-
gata, nõ ſuffragatur ſi fuiſſent prorogata.

Ad

93 Ad inſtar illorum † omnes iudices Romanæ Curiæ, abſq; commiſſione poſſunt fatalia prorogare vnica vice, vt dicitur in declaratione *dictæ reformationis Pij IV. vbi ſup. & Pauli V. titulo de Signatura Iuſtitiæ §. in Ciuilibus, & §. præcedenti*. † Datur
94 etiam regula, quod in criminalibus non concedatur, vltra primam vicem, niſi præuia ſubſcriptione iudicis aſſerentis, ſibi videri commiſſionem eſſe ſignandam, & quod debeat citari fiſcus, *Vbert. vbi ſup. num. 439. fol. 393.*

95 In Curia fatalia † prima vice ſolent prorogari ad annum, ſi petatur, *c. cum ſit Rom. ext. de appell.* & poſtea ad ſex menſes.

96 Et extra Cur. † ſemper prorogantur ad
97 annum, *Staſil. d. fol. 351. Veſtr. d. fol. 233.* & † iſte annus incipit currere à die vltima
98 biennij, *Put. deciſ. 1. de appell.* † Tempus enim, quod de nouo indulgetur, debet ſemper computari à fine termini, per ius commune, vt per *not. in cap. cum eo, de elect. in 6. Staſil. c. 24. fol. 351. & in tract. de literis in form. breu. c. 3. fol. 373. num. 27.*

Quid faciendum, quando fatalia lapſa ſunt.

Artic. IX.

99 *Commiſſio executorialis datur lapſis fatalibus abſque alia pronnnciatione.*
100 *Procurator quare cauere debeat ne fatalia labantnr.*
101 *Appellatio ex qualibet cauſa non dicitur deſerta, & ita in dubio Rota.*
102 *Fatalium cnrſus ſi impediatnr, an ſubducendum ſit tale tempus.*
103 *Fatalia an cnrrant tempore Sedis Apoſtolicæ vacantis.*
104 *Fatalia an cnrrant pendentibus diſpntationibns dubiornm, remiſſotia, poſſeſſorio, &c.*
105 *Fatalia lapſa, qnando cenſeantnr tacitè per partes prorogari.*
106 *Fatalia prorogata petente aſſerto procuratore ratificantur per dominnm, vel alium legitimnm denuo obtinentem prorogari.*
107 *Teſtes examinati poſt lapſnm fatalium nihil probant.*

99 SI fatalia lapſa ſint, † non ſolet ſuper eorum lapſu, vel deſertione pronunciari, ſed ſimpliciter datur commiſſio executo-
100 rialis, & † procurator cauere debet, ne finat labi fatalia, quia præter conſiderata per *D. Vbertum de citat. c. 10. num. 444. fol. 394.* ſolet dici nihil magis detegere ſocordiam, & ignorantiam procuratoris, quam pati tacito lapſu fatalium appellationem deſeri, vt inquit *Galleſ. in ſuo tract.*
101 *de oblig. Cam. qu. 20. fol. 127.* † ſufficeret tamen qualibet cauſa, ad hoc vt non dicatur appellatio deſerta, & in dubio *Rota* ſolet inclinare pro non deſertione, per *Doctr. Caſtr. in l. 1. ff. ſi quis caution. Caſſad. deciſ. 4. de appell. Veſtr. lib. 3. c. de temp. ind. fol. 59. lib. 7. c. de appell. fol. 208.*

102 Sciendum eſt adhuc, † quod ſi fatalium curſus remanet impeditus, tale tempus tantum eſt ſubducendum, *Pen. deciſ. 245.*

103 An vero currant tempore, † quo Sedes Apoſtolica vacat, videndus idem *Pen. de-*
104 *ciſ. 246.* † & an currant etiam pendentibus diſputationibus dubiorum, pendente remiſſoria, & an pendente poſſeſſorio currant in petitorio, dicit *d. D. Vbert. de citat. d. cap. 10. num. 468. cum duobus ſequen-*
105 *tibus.* & quando lapſo primo fatali † partes cenſeantur tacite prorogare, & quid de ſtilo Curię, dicit idem *num. 465. & 466.*

106 Quod autem † prorogatio obtenta ab aſſerto procuratore cenſeatur ratificata, ex alia obtenta à Domino, ſeu ab alio legitimo procuratore, & quod poſt lapſum
107 fatalium † teſtes examinati non probent defectu iuriſdictionis, dicit *idem ibidem num 443. & duobus ſeqq.*

Plura alia digna notatu videntur apud *eundem d. c. 10. à num. 430. vſque ad nu. 442.*

De Re iudicata, & Executionibus, ac exceptionibus executionem impedientibus.

Cap. VI.

Quæ exceptiones executionem impediant.

Artic. I.

1 *Lis finitur per deſertionem, & quando dicatnr derelicta.*
2 *Lis terminatur per ceſſionem litis, & cauſæ.*
3 *Lis etiam terminatnr per mortem ciuilem, & naturalem actoris.*
4 *Lis per mortem rei an finiatur, & contra quos procedendum.*
5 *Attentatum dicitur, quod fit mortno reo non citatis intereſſe haben.*
6 *Lis finitur per ſententiam, à qua appellare non licet.*
7 *Ampliatnr ſi eſſet commiſſa cum conſenſu exequendi ſententiam ferendam.*
8 *Appellationi poſſunt partes renunciare.*
8 *Executio eſt ſtatim facienda, ſi ſit renunciatum appellationi. ibid.*
9 *Lis terminatur qnoqne per rem indicatam.*

10 *Res iudicata quando proprie dicatur.*
11 *Rei iudicatæ an renunccietur, niſi de ea prote-*
ſtetur procedente iudice ad vlteriora.

NVNC autem quoniam diximus,
quibus modis lis reſtauretur,
addamus quot modis lis fini-
tur, & qui hoc ſcire deſiderat,
animaduertet, quod finitur
1 Primo, quando eſt derelicta, † quia in
ea nihil actum fuit per longum tempus,
vt ſupra in *cap. de fatalibus*.
2 Secundò, per ceſſionem litis, † & cau-
ſę, *l. poſtquam liti C. de pact. Rot. deciſ. 34. de*
re iud. in antiq.
3 Tertio, per mortem ciuilem, † vel na-
turalem actoris, *Caſſad. deciſ. 3. vt lit. pend.*
4 licet † ſecus ſit in reo; ipſo enim mortuo
debet procedi contra intereſſe habentes,
5 *Caſſad. deciſ. fin. vt lit. pend.* † aliàs quicquid
fieret eſſet attentatum, *Caſſad. deciſ. 1. de*
ſent. & re indic. Veſtr. lib. 8. cap. vt lis. pend.
fol. 271.
6 Quarto, per ſententiam, † quando ab
7 vnica ſententia appellare non licet, † vel
ſi cauſa fuiſſet commiſſa de conſenſu
partium cum executione ferendæ ſenten-
8 tiæ; poſſunt † enim partes appellationi
renunciare, & tunc lata ſententia ſtatim
fit executio.
9 Tandem finitur lis per † rem iudica-
tam, *l. cauſas, C. de tranſact. c. 1. de lit. conteſt.*
in 6. Rot. deciſ. 10. vt lit. pend. in nou.
10 Diciturq; proprie res iudicata, † quan-
do appellatum non fuit, vel appellari non
poteſt, *Caſſad. deciſ. 8. de reſcript.*
Si tamen habens rem iudicatam pate-
retur iudicem procedere ad vlteriora,
non repetita proteſtatione in quolibet
11 actu, † quod non intendit conſentire, cen-
ſetur renunciare rei iudicatæ, *Put. dec. 15.*
de re iud.

Quando ſententia tranſeat in rem iudicatam.

Artic. II.

12 *Qualibet ſententia diffinitiua, niſi appelletur*
tranſit in iudicatum.
13 *Iudex reuocare nequit ſententiam, quæ tranſit*
in iudicatum.
14 *Declaratur tam in ciuili, quam criminali,*
tam contra principales, quam contra ter-
tium.
15 *Abſolutus à crimine non poteſt moleſtari, ſi*
abſolutoria tranſiuit in iudicatum.
16 *Limitatur, ſi abſolutio fiat ob non proba-*
tum delictum, & non ob innocentiam.
17 *Interlocutoria an tranſeat in iudicatum; &*
quomodo.
18 *Iudex interlocutoriam ſemper reuocare po-*
teſt.
19 *Interlocutoria an poſſit reuocari quoad par-*
tes non obſtante re iudicata.
20 *Declaratur tamen, ſi negocio principali præ-*
iudicaret, alias ſecus.
21 *Interlocutoria per alios duos confirmata tran-*
ſit in iudicatum, etiam quoad iudicem.
22 *Interlocutoria bis confirmata per iudicem re-*
uocari nequit.
23 *Sententia etiam iniuſta tranſire poteſt in iudi-*
catum.
24 *Sententia iniuſta an poſſit per Principem con-*
firmari.
25 *Sententia iniuſta tranſit in iudicatum, ſed non*
poteſt exequi conſtito de iniuſtitia.
26 *Fallit tamen in parte iuſta, ſi ſit diuiſibilis*
ſententia.
27 *Sententia an poſſit pro parte exequi, & pro*
parte non.
28 *Sententia plurium capitum poteſt in vno ac-*
ceptari, & non in alijs.
29 *Appellatio in vno capite ſententiæ non deuol-*
uit quoad alia.
30 *Sententia indiuiſibilis an poſſit in parte exe-*
qui, & in parte non.
31 *Sententia an poſſit hodie in parte exequi, &*
poſtridie in alia.
32 *Sententia delegati an poſſit in parte exequi à*
delegante.
33 *Sententia executionis eſt indiuiſibilis, & iniu-*
ſta ſi in parte, eſt in totum.

QVælibet ſententia diffinitiua, à qua
12 debito tempore non appellatur, †
13 tranſit in iudicatum, ita quod
iudex eam reuocare non poſſit, *l. Iudex*
poſtquam, ff. de re iud. l. 2. C. de ſent. ex breuic.
14 *recit.* tam † contra principales, quam
etiam contra tertium, qui venit ad cau-
ſam pro ſuo intereſſe, *Felin. in c. cum ſuper*
ext. de ſent. & re indic. ſiue ſit ciuilis, ſiue
criminalis.
Ideo abſolutus ab aliquo crimine, ſi
15 abſolutoria tranſiuit in iudicatum, † non
poterit amplius de eodem crimine mole-
16 ſtari, *c. de literis ext. de accuſ.* niſi † abſol-
uatur ex eo, quod delictum probatum
non fuerit; non autem, quia innocens de-
claretur, & in multis alijs caſibus, quos
refet *Felin. in d. c. de literis.*
Interlocutoria licet eodem modo tran-
17 ſeat in iudicatum † quoad partes; quoad
18 iudicem tamen, nunquam tranſit, quia †
eam ſemper reuocare poſſet, *l. quod iuſſit,*
vbi DD. ff. de re indic. c. cum dilecto, ext. de
elect. Gloſ. & DD. in c. cum ceſſante ext. de
appell.

Po-

Poterit quidem etiam quoad partem,
non obſtante re iudicata, in cauſa appel-
19 lationis † reuocari, vna cum ſententia
20 diffinitiua, dummodo † negocio princi-
pali præiudicet, aliàs ſecùs. *c. licet ab inter-*
21 *locutoria, vbi Gemin. de app. in 6.* ſi tamen †
dicta interlocutoria fuit per alias duas
confirmata, tranſit in iudicatum, etiam
22 quoad iudicem, ita † quod nullo modo
poſſit amplius reuocari, *Clem. fin. iuncta
Gloſ. in verbo ſuper, ext. de appell. Franc. in c.
directe, num. 6. ext. de appell.*
23 Nec refert † an ſententia ſit iniuſta, ad
hoc vt tranſire poſſit in iudicatum, licet
24 non † poſſet confirmari, etiam per Prin-
cipem, niſi in certis caſibus. In iudica-
tum tamen tranſire poteſt, *Abb. in c. 3. & 4
25 ext. de re ind.* & quamuis † conſtito de in-
26 iuſtitia, non mereatur executionem, ſi †
tamen ſit diuiſibilis, & in aliqua parte ſit
iuſta, in ea meretur executionem, vt di-
xi ſupra *tit. de ſent.*
Poteſt enim ſententia pro parte man-
27 dari † executioni, pro parte verò non,
c. veniens, vbi Felin. in princ. ext. de teſtib.
Et regulariter, quando continet plura
28 capita diuerſa, & ſeparata, poteſt † in vno
acceptari, & mandari executioni; in alijs
29 verò non, appellatioq; † in vno capite,
non deuoluit quoad alia, *Boer. deciſ. 75.*
30 Quinimò, etſi ſit † in totum indiuiſibilis,
poteſt tamen iudex etiam delegatus eam
31 in parte exequi, & in parte non; neque †
prohibetur iudex, qui hodie ſententiam
ſuam executus eſt in parte, eam poſtridie
32 in alia parte exequi; & victor † poteſt pro
reliqua parte executionis adire delegan-
tem, *Felin. in d. c. veniens, in princ.*
Præterquam ſententia excommunica-
33 tionis, quæ cum ſemper ſit indiuiſibilis †
ſi in parte ſit iniuſta, vt ſi plus debito pe-
tatur, in totum etiam corruit, *Felin. in c.
cum non ab homine, ext. de ind. Galles in dicto
tract. de oblig. cam. q. 37. fol. 211.*

Quando ſententia non tranſeat in iudicatum.

Artic. III.

34 *Sententia an aliquando non tranſeat in iudica-
tum.*
35 *Sententia nulla non tranſit in iudicatum.*
36 *Sententia confirmatoria alterius quando tran-
ſeat in iudicium.*
37 *Sententia confirmatoria alterius nulla dicitur
iniuſta.*
38 *Sententia prædicta ſi tranſeat in iudicatum, an
habeat ſolitum fauorem.*
39 *Sententia nulla per partes poteſt approbari in
vim pacti.*
40 *Sententia vitiata per nullitatem, poteſt per
partes ſanari.*
41 *Declaratur tamen, ne partes contradicant.*
42 *Sententia nulla an, & quando poſſit executio-
ni mandari.*
43 *Sententia lata contra matrimonium carnale
an tranſeat in iudicatum.*
44 *Sententia prædicta ſemper poteſt reuideri à
ſuperiori per viam querelæ.*
45 *Appellatio lapſis decem diebus non deuoluit.*
46 *Appellare tertio non licet, ſed via querelæ
adeunda.*
47 *Sententia præſumitur iuſta, lapſis decem die-
bus, niſi conſtet de errore.*
48 *Matrimonium poſt ſententiam tenet, & ſu-
ſcepta proles eſt legitima.*
49 *Sententia matrimonij carnalis, quæ tranſeat
in iudicatum.*
50 *Sententia contra matrimonium ſpirituale
an tranſeat in iudicatum.*
51 *Sententia ſeparationis thori an tranſeat in
iudicatum.*
52 *Sententia contra ſponſalia de futuro, an tran-
ſeat in iudicatum.*
53 *Sententia cum cenſuris an tranſeat in iudica-
tum.*
54 *Fallit quoad inſtantiam, & expenſas.*
55 *Sententiæ quænam non tranſeant in rem iudi-
catam.*
56 *Sententia in beneficialibus an, & circa quos
tranſeat in iudicatum.*
57 *Negligentia partis non præiudicat officio iu-
dicis.*
58 *Fallit ſi res concerneret ſolum intereſſe partis.*
59 *Sententia ſemper habet præſumptionem pro
ſe.*
60 *Fallit tamen quando rectitudo proceſſus læ-
ditur.*
61 *Sententia an poſſit reuocari per inſtrumenta
de nouo reperta, non obſtante re iudicata.*

34 IN multis tamen caſibus † ſententia
non tranſit in iudicatum. Primo ſcili-
35 cet, ſi ſit † nulla, *l. 4. §. condemnatum, ff. de re
36 ind.* licet † confirmatoria ſententiæ nullæ,
quando error non eſt expreſſus in prima,
37 tranſeat in iudicatum, quia † tunc confir-
matoria dicitur ſolummodo iniuſta, *l. 1.
ff. quæ ſent. ſine appell. reſcind. Bart. in l. ſi ex-
preſſim C. de appell. Staſil. c. 4. fol. 384. & ſeqq.*
38 cum † tamen habeat dependentiam à pri-
ma nulla, etiamſi tranſeat in iudicatum,
non tamen meretur ſolitum fauorem,
Staſil. d. c. in fin.
Poteſt quidem ſententia nulla per par-
39 tes approbari, ſed valebit † tunc non in
vim ſententiæ, ſed in vim pacti, *l. 2. cum
ibi not. C. vtr. iud. not. in c. ſignificante, ext. de
for. compet. Galleſ. de oblig. Cam. q. 13. fol. 79.*

vt diximus ſupra *de ſent. & cap. de nullit.* ſi
40 etiam vitium † ſententiæ inducitur prop-
ter nullitatem, eſt remiſſibile per partes,
41 dummodo † non contradicant, & ſenten-
tia tranſit in iudicatum, *Felin. in c. lator,
ext. de ſent. & re iud.* ſententia autem nul-
42 la, † quando poſſit mandari executioni,
notant *DD. in c. cum in iure ext. de off. deleg.*
43 Sententia lata contra † matrimonium
carnale, nunquam tranſit in iudicatum
44 quoad veritatem; poteſtq; † ſemper adi-
ri ſuperior per viam querelæ, vt ſententia
reuideatur, *d. c. lator, & c. conſanguinei, ext.
de frigid. & malefic.*
45 Aduertendum tamen, quod lapſis † de-
cem diebus, appellatio amplius non de-
46 uoluit, neque † poteſt tertio loco appel-
lari, ſed remanet ſola via querelæ, & præ-
47 ſumitur † poſt lapſum decem dierum pro
iuſtitia ſententię, donec doceatur de er-
48 rore; Quinimò † ſecundum matrimonium
poſtea contractum tenet, & proles ſuſce-
49 pta eſt legitima, reſpectu † inſtantiæ, &
expenſarum tranſit in iudicatum, ſenten-
50 tia vero † lata contra matrimonium ſpi-
rituale, tranſit in iudicatum, ſicut aliæ
ſententiæ, *Felin. in d. c. lator, ext. de ſent. &
re indic.*
51 De ſententia ſeparationis † thori an, &
quomodo tranſeat in iudicatum, dicit
Felin. ibid.
An ſententia contra ſponſalia de futu-
52 ro † tranſeat in iudicatum, dicit *Felin. in
c. præterea, ext. de ſpol.*
Cenſurę etiam latæ in ſententia, nun-
53 quam † tranſeunt in iudicatum, propter
54 periculum animę, niſi † quoad ea, quæ
diximus tranſire ſententiam contra ma-
trimonium, *Fel.* poſt alios *in c. conſangui-
nei, ext. de ſent. & re iud.*
Similiter ſententia expertorum, & da-
tur exemplum in voto mercatorum, ſuper
55 intereſſe lato, nunquam tranſit † in iudi-
catum, vt per *DD. in c. propoſuiſti, ext. de
probat. in c. fin. ext. de frigid. & malefic. in c.
cum ceſſante, & in c. intimaſti, ext. de appell.
Afflict. deciſ. 33. num. 5.*
In beneficialibus, licet ſententia tranſ-
56 eat in iudicatum † quoad partem, &
eius præiudicium, tamen non tranſit
quoad ſuperiorem, quin poſſit inquirere
de impedimentis victoris, *c. conſtitutus, ext.*
57 *de appell.* ratio † eſt, quia in omnibus con-
cernentibus publicam vtilitatem, ſicut
diximus de accuſante in criminalibus,
negligentia partis non præiudicat officio
58 iudicis; ſecus † ſi ageretur de re concer-
nente ſolum intereſſe partis, *l. 4. §. hoc au-
tem ff. de damn. infect. Franc. late in d. c. con-
ſtitutus in princ.*

Quomodocunque ſententia tranſeat in
iudicatum, regulariter præſumitur pro
59 ea, ceſſatq; † huiuſmodi præſumptio ſo-
60 lum in certis caſibus, vt puta ſi tangat †
rectitudinem proceſſus, vel ſit lata contra
notorium, aut contineat manifeſtam in-
iuſtitiam, de quo latiſſime inquit *Felin.
in c. quoniam, ext. de probat.*
61 Similiter quod ſententia, quæ tranſi-
uit † in iudicatum, reuocari poſſit per in-
ſtrumenta de nouo reperta, dicit *Felin. in
c. ſuborta, ext. de ſent. & re iudic.* vbi legitur
regula cum ampliationibus, & limita-
tionibus.

Quando, & quomodo exequatur ſententia.

Artic. IV.

62 *Executio ſemper debet fieri lite quomodocun-
que finita.*
63 *Condemnatus quod tempus habeat ad ſoluen-
dum, & redimendum pignora.*
64 *Limitatur tamen de conſuetudine.*
65 *Condemnatus criminaliter in pecuniariam
debet ſtatim ſoluere.*
66 *Condemnatus prædictus non relaxatur etiam
cum idonea cautione.*
67 *Reus ſi in dubio ſit ſoluendo, fiſcus apprehen-
dit bona.*
68 *Reus non ſoluendo corporaliter punitur.*
69 *Ampliatur etiam iſta pœna in parte deficien-
te integra ſolutioni.*
70 *Reus non ſoluendo an poſſit cedere bonis ad
euitandum pœnam corporalem.*
71 *Reus detinetur in carceribus, ſi pars non con-
ſentiat pœnæ loco debiti.*
72 *Reus habens in ære non poteſt luere in corpore
etiam volens.*
73 *Declarantur prædicta in condemnato per diffi-
nitiuam tantum.*

Lite igitur quomodocunque finita per
ſententiam, debet fieri executio, fru-
62 ſtra enim obtinerētur ſententię, niſi debi-
tæ executioni demandarentur, *l. 1 & fin.
C. de execut. rei iudic. l. ſi cum nulla, ff. de re
iud. c. cum aliquibus, ext. eod. tit.*
Habetque condemnatus de iure com-
63 muni tempus † quatuor menſium ad
ſoluendum, & poſtea facta executione
64 tempus duorum menſium † ad reluendum
pignora: quod tamen non ſeruatur de
conſuetudine, *Boer. deciſ. 45.* & hoc pro-
cedit in ciuilibus.
65 Condemnatus criminaliter † in pœnam
pecuniariam, debet ſtatim illam ſoluere:
66 & ſi eſt † carceratus, detinetur in carceri-
bus, donec ſoluerit, etiamſi offerat ido-
neam

neam cautionem, *Iaſ. in l. debitoribus n. 16.*
ff. de re iud. Boſſ. in ſua praxi tit. de ſent. n. 111
In ſtatu autem eccleſiaſtico obſeruatur,
quod mandat *conſt. 3. Clem.* 81. confirma-
toria aliarum *Sixti V. & Pij IV.* & quod
mandat *conſt.* 88. *Pali V. fol.* 280. *tom.* 3.
67 Ideo ſi dubitatur an reus † poſſit ſol-
uere, fiſcus apprehendit bona condem-
68 nati; ſi verò † reus non habet modum
ſoluendi, neq; adſint fideiuſſores, commu-
tatur pœna pecuniaria in corporalem,
l. fin. §. de in ius vocand. neque ſufficeret ſol-
69 uere partem; ſi enim † in vno nummo de-
ficiat, adhuc debet luere in corpore, *Bald.*
70 *in l. fin. de ſepulchr. viol.* ſicut etiam † non
ſufficeret cedere bonis ad euitandam eo
caſu pœnam corporalem *Dec.* latè poſt
alios in *l. ſi quis id quod ff. de iuriſd. omn. iud.*
Si pars, cui venit applicanda pœna in
71 toto, vel in † parte, non conſentiat huiuſ-
modi commutationi, detinetur reus in
carceribus, *Boer. deciſ.* 349. *num.* 8. non
72 poſſet † tamen condemnatus, etiamſi vel-
let, luere in corpore, quando poteſt ſol-
uere pœnam pecuniariam, *Dec. in d. l. ſi*
quis id quod num. 22.
Ideo melius eſt reo vt cito ſoluat, &
corpus ab afflictionibus carceris liberet,
ne eueniat illi, quod narrauit mihi olim
Sebaſtianus Ciuccius Procurator fiſcalis,
illi ruſtico diuiti eueniſſe, qui requiſitus
à Baptiſtella bannito, vt ſibi gratiam fa-
ceret de quingentis ducatis, acriter tan-
quam Nabal reſpondit puero. Sed dum
credebat ſe tutum, incidit in laqueum, &
iocosè receptus, iuſſus, vt vnum ex tribus
eligeret, vel quod ieiunus tres cepas co-
mederet, vel quod nudato tergo 50. virgę
ictus reciperet, vel ſi magis placeret quin-
gentos ſolueret aureos, & abiret; ille na-
turæ aſperæ cepas elegit, ſed vnica deglu-
tita plagas popoſcit tergo; cum autem
vix numerum 25. recepiſſet, clamare cœ-
pit, ſatis eſt Domine, accipe tibi num-
mos, & diſcedam, & hac ratione pecu-
nias denegans cepas comedit, vapulauit,
73 & aurum dedit. Et præmiſſa procedunt
in condemnato per ſententiam diffiniti-
uam, ſecus ſi eſſet ſimplex mulcta, vt
per *Clar. in d. praxi qu.* 95. *per tot.*

De commiſſione executoriali, & eius iuribus.

Artic. V.

74 *Sententia ordinarij, & delegati à Principe*
poteſt exequi abſque alia commiſſione.
75 *Commiſſio executorialis ſolet impetrari in Cu-*
ria, & ad quid.
76 *Commiſſio executorialis olim ſub plumbo ex-*
pediebatur.
77 *Commiſſio executi dat facultatem inuocandi*
brach. ſecul. delegat.
78 *Inuocatio brach. ſecul. quomdo concedatur in*
commiſſione execut.
79 *Brachium ſeculare, quando inuocari debeat*
in execution.
80 *Commiſſion. execut. & brach. ſecul. forma vbi*
videatur.
81 *A.C. eſt executor ſententiarum tam in Curia,*
quam extra latarum.
82 *Declaratur tamen non procedere via ordina-*
ria abſque alia commiſſione, excep. decla-
ratoria.
83 *Auditores Rotæ ſuas ſententias abſque alia*
commiſſione exequuntur.

Licet tam Ordinarius, quam Delega-
74 tus à Principe, poſſit † ſententiam
ſuam exequi abſque alia commiſſione,
c. ſignificaſti, vbi Felin. & in c. quærenti, ext.
de off. deleg. Bartol. in l. à Dino, ff. de re ind.
Solet tamen in Curia impetrari com-
75 miſſio executorialis, quæ deſeruit † regu-
læ de non expediendo executoriales, niſi
ſub plumbo, & pro minori partium di-
ſpendio ſemper conceditur, vt per *Caſſad.*
deciſ. 13. *de reſcript.*
76 Olim enim relaxabatur executorialis †
ſub plumbo per audientiam contradicta-
rum, *Veſtr. lib.* 8. *c. de execut. re iud. fol.* 283.
Deſeruit etiam, quia datur facultas
77 delegato † inuocandi brachium ſeculare,
quod alias facere non poſſet, ſecundum
Ancharanum in c. vt officium §. fin. de hæret.
in 6.
78 Et quando petitur † in commiſſione
facultas inuocandi brachium ſeculare,
ſolet addi clauſula, prout de iure, &
ſeruata forma Concilij, quia non debet
79 inuocari, † niſi poſtquam iudex fecit id,
quod potuit, neque habet vltra quod fa-
ciat, *c. cum non ab homine, ext. de iud. c.* 2. *de*
malefic. Oltrad. conſ. 89. *Staſil. c.* 9. *fol.* 298. *&*
80 *c.* 16. *fol.* 321. forma huius † brachij ſecu-
laris, & commiſſionis executorialis, legi-
tur apud *Veſtr. d. c. fol.* 383. & inter formu-
las commiſſionum, quas poſuimus ſupra.
Licet partes poſſint adire A.C. pro exe-
81 cutione, † tanquam generalem executo-
rem ſententiarum latarum tam in Curia,
quam extra, iuxta facultates indicatas in
conſt. Greg. XIV. apud Saluſt. & 28. *Pauli V.*
82 cum tamen via ordinaria † non poſſit ſe
intromittere, vltra declaratoriam, ſolet
tunc etiam obtineri commiſsio pro vlte-
riori executione.
Hodie Auditores Sacri Palatij, poſ-
83 ſunt abſque alia commiſſione eorum ſen-
ten-

tentias exequi, quia illis vnica commiſſio ſufficit, ad formam traditam *à Pio IV.* & vt dixi in *tit. de Iudice, & eius iuriſdictione.*

Ad quem ſpectet executio ſententiæ.

Artic. VI.

84 *Sententiam, niſi adſit appellatio, exequitur iudex confirmans.*

85 *Ampliatur etſi alius iudex pronunciet ſuper deſertione cauſæ.*

96 *Sententia deſertionis cauſæ eſt interlocutoria, ideo ſine actione.*

87 *Sententia poteſt exequi, etſi non pronuncietur ſuper deſertione appell.*

88 *Iudex quinam debeat pronunciare ſuper deſertione appell.*

89 *Sententia à quo iudice exequenda, quando partes recedunt ab appellatione.*

90 *Declaratur ſecundum Bart. poſſe exequi ab vtroque iudice.*

91 *Sententia confirmata reuocata reuocatoria, ab vtroque iudice poteſt exequi.*

92 *Declaratur dummodo aliquod addatur, vel minuatur, alias ad primum iudicem ſpectat.*

93 *Sententiæ, à qua non poteſt appellari, cui demandatur executio.*

94 *Declaratur, quod ſi committatur iudici ſucceſſori, quibus clauſulis fiat.*

95 *Clauſula, conſtito de re indicata, non dirigitur iudici, qui ſententiam tulit.*

96 *Sententia poſt appellationem deſerta, cui demandetur exequenda.*

97 *Termini, qui ſeruentur in exequendo ſententiam poſt appellationem deſertam.*

98 *Sententia exequenda regulariter committitur vltimo iudici.*

99 *Clauſula, cõſtito de tribus conformib. quomodo additur in commiſſione executionis ſententiæ.*

100 *Executio rei iudicatæ quomodo committatur iudici appellationis.*

101 *Cauſæ ſolent committi cum clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis.*

102 *Sententia à quo exequenda commiſſa cauſa ſine præiudicio legitimæ executionis.*

103 *Clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis quid importet.*

104 *Sententia lata in Curia nunquam committitur extra Curiam exequenda.*

105 *Executio fit non ſolum pro ſorte, ſed pro fructibus, & expenſis.*

106 *Iudex delegatus an poſſit taxare expenſas coram alijs factas.*

107 *Liquidatio fructuum, & expenſarum ſolet committi iudici exequenti.*

108 *Liquidatio prædicta quomodo ſoleat committi cum facultate ſubdelegandi iudicem pro ea.*

109 *Auditores Rotæ poſſunt liquidationem in partibus ſubdelegare.*

110 *Iudex à quo an poſſit exequi condemnationem expenſarum iud. ad quem.*

111 *Iudex an poſſit poſt decem dies taxatas expenſas corrigere.*

DE iure, quando ſententia confirma-
84 tur tempore, vt quia pars † non ap-
pellauit, vel appellationem proſecutam
non fuit, executio ſpectat ad iudicem,
qui ſcribit ſententiam confirmatoriam,
l. ſi contra minorem, & l. quoniam nonnulli C.
85 *de appell.* † etiamſi alius iudex pronunciet
86 ſuper deſertione, cum † huiuſmodi ſen-
tentia ſit interlocutoria, & nulla ex ea
oriatur actio, *Gloſ. in c. cum dilectus, ext. de
elect. Bart. in l. à Diuo Pio in ſin. princip. ff. de
re iudic. Gom. in c. Romana §. fin. de app. in 6.*

Item quando deſeritur appellatio, po-
teſt iudex ſentẽtiam ſuam exequi, quam-
87 uis † non pronuncietur ſuper deſertione,
Innoc. in c. ex ratione de appell. Guidopap. deciſ. 436. num. 16.

88 An autem ſpectet pronunciare † ſuper
deſertione ad iudicem ad quem, videndus
eſt *Franc. in c. ex ratione num. 97. ext. de ap-
pell. & ibid. nu. 94.* ſi verò de conſenſu par-
90 tium, † vt quia ab appellatione rece-
datur, executio ſpectat ad iudicem ap-
pellationis, *l. tale pactum §. qui prouocauit*
90 *ff. de pact.* vel vterque † poteſt exequi, ſe-
cundum *Bartol. in l. præcipimus §. officij C. de
appell.*

Quando prima ſententia confirmatur,
reuocando ſecundam reuocatoriam con-
91 firmatæ, ſi aliquid additur, vel mutatur, †
92 vtramq; iudex poteſt exequi, alias † ad
primum iudicem ſpectat executio, *DD. in
l. eos, C. de appell.* latè *Gem. in d. §. fin. Staſil.
c. 4. fol. 283. num. 20. cum ſeqq.*

De ſtilo Curiæ, ſi in commiſſione nar-
retur ſententiam non eſſe appellabilem,
vt in poſſeſſorio, vel ob non appellatio-
nem tranſiuiſſe in iudicatum, ſolet regu-
93 lariter executio † ſimpliciter cõmitti iu-
94 dici, qui eam tulit; & ſi committatur eius
ſucceſſori, vel ſubrogato, additur clauſu-
la, conſtito de re iudicata, quia iſte non
eſt informatus, ſicut ille, qui tulit ſen-
tentiam. & licet *Staſil. c. 17. fol. 325. n. 14.*
voluerit, quod ſi vnicuiq; indiſtinctè com-
mittatur executio rei iudicatæ ob non
appellationem, vel ob non proſecutio-
nem, debeat addi ſemper clauſula conſti-
to, &c. quia ſententia poſſet eſſe nulla, &
ſic non tranſiret in iudicatum, *l. 4. §. con-
demnatum, vbi DD. ff. de re iudic.*

Con-

95 Contrarium vidi ſeruari, † nec appo-
nitur dicta clauſula, quando commiſſio
dirigitur iudici, qui pronunciauit, ex *Ve-
ſtr.lib.8.c.de exequut.rei iud.fol.283.in fin.*

Si fuit appellatum, & commiſſa cauſa
appellationis, narraretur que in commiſ-
ſione eam fuiſſe deſertam, committetur
96 executio iudici, † coram quo fuit deſerta
appellatio, cum clauſula, quod ſeruatis
quatuor terminis ſubſtantialibus in ſimi-
libus ſeruari ſolitis, vel loco ipſorum
præfixo termino competenti ad docen-
dum de appellatione, eiuſque legitima
proſequutione, quo elapſo, &c. conſtito
de re iudicata exequatur, *formul.commiſ.
de commiſ.appell.2.6.7.14.&* 15. vel mode-
rando inhibitionem ſuam remittat ſen-
tentiam primo iudici exequendam, *Veſtr.*
97 *d.c fol.283.* Qui autem termini tunc † ſer-
nandi ſint, videndus *ibid.d.fol.283.& lib.5.
de term.obſeru.in artic.remiſſ.in fin.fol.*120.

Quando iudex appellationis confirma-
98 uit primam ſententiam, † & regulariter,
quando plures iudicarunt, ſemper exe-
cutio committitur vltimo iudici, *Caſſad.*
99 *deciſ.13.de reſcript.* & ſi † pretenditur ad-
eſſe tres conformes, additur clauſula, con-
ſtito de tribus conformibus, *Veſtr. ibid.
fol.283.*

Si cognoſcetur cui fuit commiſſa cau-
109 ſa appellationis, & † regeſtrum eſſet penes
notarium iudicis à quo, executio rei indi-
catæ committeretur iudici appellationis,
*d.formul.commiſſ.de comm.app.& de commiſ.
appell.& executorial.* 15.

Et quando committitur cauſa nullita-
101 tis, vel alia cauſa, cum † clauſula ſine præ-
iudicio legitimæ executionis, prout fieri
102 vt plurimum ſolet, tunc executio † com-
mittitur iudici à quo, non iudici cauſæ
nullitatis, vel reſtitutionis in integrum,
aut alteri, maxime ſi executio fuit cepta,
*l.vbi cęptum ff.de re ind.Staſil.c.19.fol.338.
num.15.*

103 Quid importet dicta clauſula ſine † prę-
iudicio legitimæ executionis, dicat idem
Staſil.c.6.fol.288.num.13.

104 Aduertendum eſt etiam † ſemper, quod
executio ſententiæ latæ in Curia nunquã
committitur extra Curiam. & quia exe-
cutio debet fieri, non ſolum pro ſorte,
105 ſed etiam pro fructibus, & † expenſis fa-
106 ctis in quacunque inſtantia, nec poteſt †
delegatus taxare expenſas coram alijs fa-
ctas abſque commiſſione, *Rot.deciſ.44.de
107 re iudic.in antiq.* ſolet † in eadem commiſ-
ſione dari facultas iudici exequenti liqui-
dandi fructus, & taxandi expenſas om-
nes, *Veſtr.d.c.de execut.ſent.rei iud.fol.283.*

Et ſi pars forte in Curia fructus liqui-
108 dare non poſſet, prout ſæpiſſime † contin-
gere ſolet, quando percipiuntur in par-
tibus, datur in eadem commiſſione fa-
cultas ſubdelegandi aliquem in partibus
arbitrio iudicis, qui teſtes ſuper liquida-
tione fructuum recipiat, & deinde depo-
ſitiones illorum ad Curiam remittat, *Ve-
ſtr.vbi ſup.d.fol.283.*

Hodie Auditores Rotæ poſſunt abſque
109 alia commiſſione † ſubdelegare liquida-
tionem fructuum in partibus, vigore
Bullæ Pij IV. vt ſupra dixi ſub *tit.de Iudi-
ce, & iurid.& tit.de fruct.& lit.expenſ.*

110 Parte in expenſis condemnata † per iu-
dicem ad quem, an ipſe iudex à quo de-
beat huiuſmodi condemnationem expen-
ſarum exequi, videndus eſt *Franc. in d.c.
ſæpe in fine.*

Et iudex, qui taxauit expenſas, an
111 poſſit † poſt decem dies taxationem cor-
rigere, fuerunt contrariæ opiniones, quas
refert *Franc.in d.c.ſæpe num.62.de appell.*

*Quomodo reguletur executio poſt literas exe-
cutoriales.*

Artic. VII.

112 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem exe-
cutorialem eſt facienda, & quomodo.*
113 *Citatio ſemper requiritur in executione rei
iudicatæ.*
114 *Executio rei iudicatæ ſemper fit purific.condi
tionibus.*
115 *Executio in quibus rebus primò fieri debeat.*
116 *Executio de facto facta reuocatur etiam par-
te non citata.*
117 *Creditor an poſſit immitti in poſſeſſionem bo-
norum deb.propter rem iudicatam.*
118 *Debitor an, & quomodo poſſit recuperare bo-
na creditori data propter rem iudicatam.*
119 *Pignus conuen.& prętor.dicitur, quod datur
propter rem iudicatam.*
120 *Debitor an poſſit recuperare pignus iudiciale,
ſicut conuen.& prætor.*
121 *Debitor quomodo poſſit recuperare pignus iu-
diciale.*
122 *Subhaſtatio fieri debet cum minori debitoris
diſpendio.*
123 *Debitor ſatisfacto creditore recuperat ſuper-
fluum pretij pignoris.*
124 *Pignus an poſſit emi à creditore.*
125 *Pignus an poſſit creditori adiudicari.*
126 *Subhaſtandi modus remiſſiue.*

PRæſentata ergo commiſſione execu-
112 toriali, citataq; parte ad dicendum †
contra commiſſionem, quia aliàs defice-
ret iuriſdictio, vt inquit *Caſſad.deciſ.7.de
appell.*

Digitized by Google

113 *appell.* vltra quod † in executione ſenten-
tiæ, quæ pretenditur tranſiuiſſe in iudi-
catum, quomodocunque fieri debeat, ſi
fuerit appellatum, ſiue non, requiritur
ſemper citatio partis, vt late pet *Franc.in*
c.ex ratione num. 86. vſque ad num.92. ext.
114 *de appell.* ſi verò in ea adiecta † eſt anti-
qua conditio, vt conſtito, &c. debet in
primis conditio purificari, & deinde ad
executionem procedi iuris tamen ordine
ſeruato.

115 Primo videlicet in mobilibus, deinde †
in immobilibus, vltimo loco in perſona,
116 vt in *l. à Diuo Pio ff. de re iudic.* aliàs in †
quantum de facto proceditur, in tantum
executio reuocanda eſt etiam non citata
parte, vt *Franc.in c.1.in princ.de relig.dom.*
in 6. Rom.conſ.520, Staſil.c.6.fol.287. n.14.

Aliquando etiam, quando fit executio
117 propter rem iudicatam, † creditor im-
mittitur in poſſeſſionem bonorum debi-
118 toris, præcipue abſentis, quam tamen †
debitor quandocunque reuertatur recu-
perat refectis expenſis, & data cautione
119 de ſtando iuri, &c. eſt enim hoc pignus †
conuentionale, & prætorium, licet in iu-
120 diciali ſecus ſit, † vt quando fit executio
vigore obligationis Cameralis, quia tunc
121 debitor non recuperat † poſſeſſionem, niſi
actualiter ſoluat illud, in quo fuit con-
demnatus, *Alex.in l.ſi finita §.Iulianus ff.de*
damn.infect.Iaſ.poſt alios in l.properandum,
122 *§.ſin autem C.de iud.* ſoletque de ſtilo † Cu-
riæ procedi ad ſubhaſtationē cum minori
debitoris diſpendio, quod fieri poſſit,
123 eique † reſtituitur quicquid ex pretio re-
manet, ſatisfacto creditore, *l. ordo C. de*
execut.rei iud.l.2.& fin.C.ſi in cauſ.iud.

124 Et ſi non reperitur licitator offerens †
iuſtum pretium, admittitur creditor ad
125 emendum, vel etiam † ſi nullus licitator
compareat, adiudicatur ei pignus *d.l.2.&*
fin.C.ſi in cauſ.iud.pign.cap.& vtrobique no-
tant DD.

126 Modum ſubhaſtandi † dabimus infra,
quando agemus de iudicio executorio.

Quomodo, & quando concedantur cenſuræ.

Artic. VIII.

127 *Excommunicatus poteſt aggrauari niſi ſoluat infra decem dies.*
128 *Excommunicatus prædictus poſt alios decem dies poteſt regrauari.*
129 *Et interdici, ſuſpendi ab officio, & beneficio cum inuocatione brach.ſecul.*
130 *Fallit quando ex conuentione partium aliud ſeruatur.*
131 *Iudicium poteſt habere ordinem à conuentione, & ſic à captura incipere.*
132 *Executio perſonalis an fieri poſſit primo loco. Obligatio Cameralis dat executionem perſonalem primo loco. ibid.*
133 *Iudex eccleſiaſticus an poſſit omiſſ. grauatorijs ad cenſ. & execut. perſonal. procedere.*
134 *A. C. elapſis decem diebus à die publicationis ad quid procedat.*
135 *Brachium ſeculare quando inuocari debeat.*
136 *Mandatum executiuum quando ſoleat concedi à Signatura loco cenſurarum.*
137 *Mandatum executiuum an, & quomodo poſſit relaxari contra Magiſtratus Vrbis.*
138 *Magiſtratus Vrbis an poſſint perſonaliter capi per mandatum executiuum.*
139 *Cenſura vigore Concil. Trid. quando ſint in cauſis adhibenda.*
140 *Cenſura non poſſunt fulminari, niſi præuia trina monitione.*
141 *Cenſura procedi poteſt, quando executio requirit beneplacitum Principis ſecularis.*
142 *Executio difficilis dicitur, quæ fieri debet cum beneplacito Principis ſecularis.*
143 *Executio an poſſit fieri ſuper alijs rebus, quam ijs, de quibus agitur.*
144 *Ampliatur prædicta concluſio multipliciter.*
145 *Fructus beneficiorum an poſſint ſequeſtrari excommunicato ob non ſolutam condemnationem.*
146 *Fallit ſi per nullum tempus excommunicatus inſordeſceret.*

SImiliter quando proceditur ad execu-
tionem via cenſurarum, vt ſupra in-
127 dicauimus, declaratus niſi infra decem †
dies obediat, & ſoluat, poterit aggraua-
ri, deinde infra alios decem dies regraua-
128 ri, poſtmodum † ſemper intermedijs de-
cem diebus interdici, brachium ſecula-
129 re inuocari, & priuari, vel ſuſpendi ab
officijs, vel beneficijs, vt aduertit etiam
Vbertus de modo, & rat.citandi par.5.form.7.
130 *pro aggrauatoria, & reaggrauatoria*, niſi †
ex conuentione partium aliud actum
fuerit, videlicet, quod poſſit à captura in-
131 cipi, neque ordo iudicis † obſeruetur;
Tunc executio quomodocunque fiat, non
ſeruatur forma tradita à *l.Diuo Pio, & in*
132 *c.cum non ab homine*, ſed ſtatim † poteſt fie-
ri executio perſonalis, prout in obliga-
tionibus in forma Cameræ, *Abb. in c. de*
cauſis, ext.de off.deleg. Galleſ.in d.tract.q.13.
15.& 36.fol.79.82.& 205.

Poteſt etiam iudex eccleſiaſticus omiſ-
133 ſa aggrauatoria, & reaggrauatoria † ex-
communicationem pronunciare, vel ſuſ-
pendere, & executionem perſonalem fa-
cere.

Ideo in Curia A. C. elapſis primis die-
bus,

134 bus, à die publicationis, vnica † citatio-
ne præcedente facit hæc omnia, *Galleſ.in*
135 *d.tract.d.q.36.d.fol.*205.vbi ponit,quādo†
brachium ſeculare inuocari debeat, &
idem annuit *Vbertus vbi ſupra*.

Solet etiam Signatura concedere, at-
136 tenta qualitate cauſæ, vt puta ſi agatur †
inter ſubditos Status Eccleſiaſtici, ſi alle-
getur paupertas, ſi cauſa ſit profana, &
non magni momenti, vel ſi ſit ſpiritualis,
& agatur de expenſis tantum, quod loco
cenſurarum relaxetur mandatum execu-
tiuum, *Veſtr.lib.8.c.de exec.rei iud.fol.*283.
quod & annuit *Vbertus vt ſupra in fin.*

Dummodo non agatur contra magi-
ſtratus Vrbis, vt ſunt capita Regionum,
137 quod tamen meo tempore nunquam †
eueniſſe recordor, contra quos non rela-
xatur mandatum executiuum abſq; ſpe-
138 ciali cōmiſſione, additurque † ſemper in
commiſſione, clauſula, dummodo perſo-
naliter non capiantur, & ſolet fieri ver-
bum in Signatura.

Hodie ex decretis Concilij Tridenti-
139 ni † in cauſis ciuilibus, & criminalibus
non poteſt deueniri ad cenſuras, quando
executio realiter, vel perſonaliter, aut per
140 priuationem bonorum fieri poteſt, eſtq;†
ſemper præmittenda trina monitio, ſal-
tem per edictum, antequam ad cenſuras
deueniatur, vt cauetur *ſeſſ. 25. c. 3. de re-*
141 *form.*&in prædictis terminis, ſi executio †
eſſet facienda in loco, in quo requirere-
tur beneplacitum Principis ſecularis, vt
in Regno Neapolitano, tunc abſque alio
142 poteſt via cenſurarum procedi, quia †
executio dicitur eſſe difficilis, vt per *Pa-
pazzon.in addit.ad deciſ.5.Rota de reſcript.in
nou.*

143 Non ſolet dari commiſſio, quod pro †
executione ſententiæ, & rei iudicatæ ſe-
queſtrentur aliæ res, quam illæ, de qui-
144 bus agitur, etiamſi † obtentæ fuerint exe-
cutoriales, & ſecuræ fuerint excommuni-
catio, agrauatio, & reaggrauatio.

Ideo ſi condemnatus pro certa pecu-
145 niarum ſumma † non pareat, & propte-
rea excommunicetur, non dabitur com-
miſſio, quod ſequeſtrentur fructus ſuorum
beneficiorum vſque ad condignam ſatiſ-
146 factionem, niſi † per multum tempus in-
ſorduiſſet, quia tunc forte daretur ob ni-
miam contumaciam, *Staſil.c.19. fol.*335.

Cui ſit committenda executio.

Artic. IX.

147 *Executio, an miniſterio iudicis, vel auctorita-
te creditoris fieri poſſit.*
148 *Creditor, an poſſit per pactum iuratum propria
auctoritate executionem facere.*
149 *Creditor, an poſſit auctoritate propria poſſeſſio-
nem capere, ita mandante iudice.*
150 *Creditor prædicta faciens armata manu, an di-
catur violentiam facere.*
151 *Executio an poſſit committi parti vincenti.*

147 DEbet autem fieri executio † miniſte-
rio iudicis, non propria auctoritate
148 creditoris: neque valeret † pactum, etiam
iuratum, quod creditor poſſet propria
auctoritate executionem facere, *Alex.in l.
alia §.eleganter ff.ſolut.matrim.Felin.in c.ex
reſcripto,ext.de iur.iur.Galleſ.d.ſol.*79.& 83.
149 Poteſt quidem iudex mandare † credi-
tori habenti rem iudicatam, vt propria
auctoritate poſſeſſionem capiat, *Bartol.in
l.iuſte poſſidet ff.de aeq.poſſeſſ.Caſſad.dec.6.de
150 cauſ.poſſeſſ.& propriet.* Et quamuis † tunc
creditor ingrediatur poſſeſſionem, cum
hominibus armatis, ad effectum propul-
ſandi iniurias; non propterea dicitur vio-
lentiam facere, *Caſſad.d.deciſ.6.*

Si executio non haberet contradicen-
151 tem, vel aliquam † controuerſiam, po-
teſt committi parti vincenti, *Felin.in c.de
cætero, ext.de ſent.& re iud.*

*An, & quando coram executore ſit neceſſaria
citatio.*

Artic. X.

152 *Executio regulariter, an ſit facienda parte ci-
tata.*
153 *Reus. an debeat citari ad liquidationem fru-
ctuum, & expenſarum.*
154 *Declaratur de ſtilo Curiæ id fieri debere.*
155 *Declaratur etiam non requiri in citatione in-
ſertionem reſcripti.*
156 *Declaratur etiam nouum proceſſum non eſſe
faciendum, ſed facto ſtandum.*
157 *Sententia lata per contradictas eodem modo
poteſt exequi.*
158 *Declaratur, ſi contumax fuerit præcisè nomi-
natus in prima citatione.*
159 *Limitatur, ſi fuerit citatus vigore clauſulæ, om-
neſque alios, vel quatenus ſua putauerit in-
tereſſe.*

160 *Clauſula,omneſque alios, & quatenus ſua pu-*
tauerit intereſſe, an arctet ad comparen-
dum.
161 *Sciens agi de re ſua, & non comparens, ſibi*
praiudicat.
162 *Execut'o ſine citatione fit ſolum inter eaſdem*
perſonas, & in rebus adiudicatis.
163 *Tertius intruſus in re adiudicata,debet citari*
in executione.
164 *Citatio in executione, quando ſemper ſit fa-*
cienda.
165 *Sententia habens executionem paratam,con-*
tra quos intelligatur.
Inſtrumentum habens executionem paratam
contra quos intelligatur. ibid.
166 *Limitatur contra tertios poſſeſſores.*
167 *Ampliatur, etſi ſit ſingularis ſucceſſor rei li-*
tigioſa.
168 *Et quid ſi tractetur de vniuerſali ſucceſ-*
ſore.
169 *Haeres, quando quis probetur ex citatione,&*
cognitione cauſa.
170 *Inſtantia cœpta contra defunctum, tranſit ad*
haredem.
171 *Obligatio defuncti tranſit ad haredem.*
172 *Hares poteſt conueniri coram iudice defun-*
cti.
173 *Sententia contra defunctum,ſine citatione exe-*
qui nequit contra haredem.
Non datur exequatur contra haredem niſi con-
ſtito quod ſit hares. & ibid.

ET licet executor regulariter non te-
152 neatur citare † partem, præcipue,
quando eſt merus executor, vel fit execu-
tio in re, ſuper qua fuit iudicatum, *c.pa-*
ſtoralis, cum ibi not.ext. de off. deleg. Rot. de-
ciſ.15.de dol. & contum.in nou. Caſſad. d.de-
ciſ.6. Gloſ.& DD. in d.Clem.1. de off. deleg.
Felin.in c. qualiter, & quando ext. de accuſ.
153 Et † propterea forſan condemnatus, non
deberet citari ad videndum liquidari fru-
ctus, & taxari expenſas, iuxta doctrinam
Bart.in l.terminato C.de fruct. & lit.expenſ.
& in l.2. C.quom.& quando iud. Franc.in c.
ſape n.61.ext.de appell.
154 Solet tamen de ſtilo Curiæ †pars citari
ad videndum liquidari fructus, & taxari
expenſas, ſaltem pro habenda eorum in-
155 formatione, quamuis non requirantur †
in citatione inſertio reſcripti, & aliæ ſo-
lemnitates,de quibus in *Clem.2.vt lit.pēd.*
156 neque † fieri debeat nouus proceſſus, ſed
ſufficit iam factus, *Staſil. c.19. d. fol.*335.
Veſtr.c.vbi ſup.fol 283. vbi ponit formam
huiuſmodi citationis.
Si ſententia lata fuiſſet per contradi-
157 ctas, poſſet etiam † per contradictas ad
illius executionem procedi,& commiſſio
executorialis intimari, *Rot.deciſ.15.de re-*
158 *ſcript. in nou.* dummodo † contumax in
prima citatione fuerit præciſe nominatus;
159 Si enim fuerit citatus vigore clauſulæ,
omneſque alios,&c. vel quatenus ſua pu-
tauerit intereſſe, non poteſt ſententia la-
ta contra eum vigore iſtius citationis
160 exequi,cum non arctet † præciſe ad com-
161 parendum, licet illi præiudicet, ſi agere
velit tanquam quod ſciens de re ſua agi
non comparuerit, *Rot deciſ.17. de dol. &*
contum.in nou: Veſtr.lib.4. cap.de dol.& con-
tum.fol.87.
Intelligenda etiam ſunt omnia præmiſ-
ſa, de non citando partem in executio-
162 ne, † dummodo fiat executio, non ſolum
in rebus adiudicatis, ſed etiam inter eaſ-
dem perſonas; nam ſi eſſet tertius intru-
163 ſus in re,† adiudicata, debet de neceſſita-
te citari, *Felin.in c.quia ext.de re iud.*
Similiter ſi executio eſt facienda ad
inſtantiam ſucceſſoris victoris, vel con-
164 tra hæredem † defuncti condemnati, aut
per ſucceſſorem iudicis, qui condemna-
uit, debet ſemper citari pars, *Felin. ibid.*
& in c. executione ext. de appell. Capic. de-
ciſ.1.
Sententia namque, vel inſtrumentum,
165 quamuis † aliàs habeat executionem
paratam; hoc tamen intelligitur contra
nominatos in ſententia, vel inſtrumento;
166 ſecus † ſi agatur contra tertios poſſeſſo-
res, quia tunc requiritur citatio partis,
167 & cauſæ cognitio. Et † hoc de plano pro-
cedit, ſi ſit ſingularis ſucceſſor, etiam rei
168 litigioſæ: ſi verò † ſit vniuerſalis ſucceſ-
ſor, & hæres; tunc requiritur etiam cita-
tio, & cauſæ cognitio, ſed non tanta: ſuf-
169 ficit † enim citatio, & cognitio, ad pro-
bandum illum eſſe hæredem, deinde fit
executio, vt per *Franc. in d. c. ex ratione,*
num.92.& 93.ext.de appell.
170 Et licet hæres, & defunctus † cenſeatur
vna & eadem perſona, in tantum, vt in-
ſtantia cœpta contra defunctum tranſeat
ad hæredem, *l.ſi eum hominem ff.de fideiuſſ.*
171 Et ſimiliter obligatio † defuncti tranſeat
in hæredem, *l.1.C.vt actio ad hæred.& con-*
172 *tra hared.* & hæres † poſſit conueniri co-
ram iudice defuncti, *l. hares abſens, ff. de*
173 *iud.* Executio † tamen ſententiæ contra
defunctum, non poteſt fieri contra hære-
dem, niſi eo citato; & probato, quod ſit
heres *Franc.in d.c.n.93.* & hinc nunquam
datur exequatur contra bona, & perſo-
nam propriam hæredis, niſi facta ſimili
probatione.

Digitized by Google

An contra hæredes fiat executio.

Artic. XI.

174 *Hæres an, & quando poſſit capi pro debito defuncti.*
175 *Declaratur procedere de iure, non autem de ſtilo Curiæ.*
176 *Executio contra bona propria, & perſonam hæredis, quando detur in Curia.*

SCiendũ eſt etiã in materia incidenter,
174 vt ſtãte ſtatuto, quod pro† debito poſ-
ſit fieri executio perſonalis, hæres poterit
capi pro debito defũcti. *Bartol. in l. poſtulã-
te ff. ad Trebell. Franc. d. nu. 93.* quod pro-
175 cedit† de Iure, non autem de ſtilo Curiæ,
quia† hic non datur executio cõtra bona
propria, & perſonã hæredis, niſi prius il-
176 le fuerit contumax, et † interpellatus non
docuerit de Inuentario, & nõ reddiderit
rationem bonorũ inuentariatorum, vt te-
ſtatur *Tiber. Saluſt. in d. ſua praxi Iudici. c.
44. num. 17. fol. 109.*

Quomodo procedatur contra fideiuſſorem.

Artic. XII.

177 *Executio contra fideiuſſorem iudicij fit ex eodem proceſſu principalis.*
178 *Fideiuſſor non poteſt appellare a re iudicata contra ſuum principalem.*
179 *Executio ſi fit cõtra fideiuſſorem contractus, requiritur nouus proceſſus.*
180 *Fideiuſſores de iudicatũ ſoluendo, non tenentur, niſi lite cõteſtata contra principalem.*
181 *Fideiuſſ. de ſtan. iur. & iudic. ſol. intelligitur de inſtantia coram eod. iudice.*
182 *Fallit ſi aliud fuerit in promiſſione expreſſũ.*
183 *Fideiuſſ. de iudicio ſiſti in crim. an teneatur etiam ad partis intereſſe.*
184 *Fideiuſſ. repræſentandi non tenetur amplius, ſi captus fugiat.*
185 *Fallit ſi captus fuit reus ex alia cauſa, & ille non fuerit proteſtatus.*
186 *Declara multos DD. tenuiſſe contrarium.*
187 *Fideiuſſio repræſentandi toties, quoties, quando expiret.*
188 *Cautio de ſtando iuri vbi præſtari debeat.*
189 *Cautio de ſtando iuri purgat contumaciam.*
190 *Cautio prædicta per reum, quo in loco præſtari poſsit.*
191 *Sententia contra quatuor ex pluribus obligatis, an, & quando valeat contra omnes etiã non citatos.*
192 *Sententia prædicta in caſu &c. erit pro rata facienda.*
193 *Captus ob ſuſpicionem fugæ, quibus cautionibus relaxetur.*
194 *Declaratur hodie obſeruari reformationem Pauli V.*
195 *Executio quãdo eſt facienda in alio loco, quiſnam modus ſeruandus ſit.*
196 *Executio ſi facienda ſuper rebus controuerſis, quid agendum.*
197 *Fructus rei iudicatæ, a quo tempore debeãtur.*
198 *Declaratur quomodo, vſque ad quod tempus percipi, liquidari, & reſtitui debeant.*
199 *Expenſæ an debeantur, ſi pars cedat liti ante ſententiam.*
200 *Expenſæ taxantur vſque ad diem ceſſionis, poſt ſententiam.*
201 *Iuramentum quodnam faciendum poſt expẽſarum taxationem.*
202 *Iuramentum prædictũ ſufficit quod reperiatur penes acta extenſum.*

SI peratur executio cõtra fideiuſſorẽ,
177 tunc ſi† eſt fideiuſſor Iudicij, vt quia
promiſit de ſtando Iuri, & Iudicatum ſol-
uendo, poteſt ex proceſſu formato con-
tra principalem, fieri executio contra ip-
ſum, abſque eo, quod nouus † proceſſus
fiat: & ſi ſententia contra principalẽ, trã-
178 ſiuit † in rem Iudicatam, fideiuſſor non
poteſt appellare, & ſic ſeruatur.
Si ſit fideiuſſor contractus, requiritur
179 nouus † proceſſus, *Bartol. in l. prima & 2. ff.
iud. ſolu. & in l. ſi quis reum ff. de cuſtod.
reorum. in l. a ſententia ff. de appell. Guidopap.
deciſ. 26. Cagnol. in l. nemo ff. de regul. Iur.
Boſſ. in ſua praxi tit. de carc. fid. relax. Clar.
quæſt. 95. verſ. primo in fin.*
Et nota in huiſmodi materia, quod fi-
180 deiuſſores† de iudicatum ſoluendo, nõ te-
nentur Iudicatum ſoluere, niſi cõtra prin-
cipalem debitorem fuerit lis conteſtata,
& alias rite proceſſum. *Afflict. deciſ. 172.*
Secundo, quod fideiuſſor de ſtando Iu-
181 ri, & iudicatũ ſoluendo, intelligitur † ſo-
lummodo de illa Inſtantia, & coram illo
Iudice, coram quo fuit promiſſum; ni-
182 ſi † aliud fuerit expreſſum *l. cum apud Sẽ-
pronium cum ibi notatis ff. Iud. ſolu.*
Tertio, quod fideiuſſor de Iudicio ſiſti
183 in cauſa † criminali, tenetur nõ ſolum ad
pœnam expreſſe conuentam applicandã,
fiſco, ſed etiam ad Intereſſe partis, quam-
uis ſit maius pœna *l. fin. vbi gloſ communi-
ter approbata ff. ſi quis in Ius vocat. Afflict.
deciſ. 234.*
Quarto quod fideiuſſores, qui promi-
ſerunt aliquem toties quoties repræſen-
184 tare, † ſi ille carceretur propter eandem

cau-

cauſam, propter quam fuit cautum, & aufugiat, non tenentur amplius eum re-
185 præſentare, ſed ſunt liberati; ſi vero † carceratus fuit ex alia cauſa, niſi proteſtentur, quatenus eſt in carceribus, & ſe nolle amplius teneri, & proteſtationem deducant ad notitiam modo debito, tenentur repræſentare, *Afflict. deciſ.* 130.
185 Licet † multi tenuerint contrarium, vt *Bart. in l. ſi gemina ff. arb. furt. ceſ. cum alijs relatis per Boſſ. in ſua praxi tit. de carcer. fide-*
187 *iuſ. com. nu.* 35. Vbi etiam habetur, † quod dicta fideiuſſio expirat per binam pręſentationem, & latiſſime tractatur materia, ibidem. & *num.* 39. videtur concordare cum *Afflict.* in caſu, quando non adſunt illa verba toties, quoties.

Quinto, quod cautio de ſtando iuri
188 debet præſtari in loco † iudicij, non domicilij, quando pręſtanda eſt per acto-
189 rem, vel contumacem, qui † ea mediante vult contumaciam purgare, ſi autem † præſtanda eſſet per reum ex neceſſitate,
190 tunc † poſſet præſtari in loco domicilij, *Bartol. in l. de die* §. *tutor. ff. qui ſatiſd. cog. Afflict. deciſ.* 137.

Sexto, quod quando plures ſunt obli-
191 gati in ſolidum ad centum. ſi † quatuor ex obligatis conueniantur in ſolidum, & condemnentur ſimpliciter, cenſentur condemnati pro rata, non ſolum inter eos quatuor, ſed etiam habito reſpectu ad omnes obligatos, etiam non conuentos,
192 & ita † pro rata facienda erit executio, *Afflict, deciſ.* 215.

Septimo, quod captus tanquam ſuſpe-
193 ctus de fuga, ad hoc, vt † relaxetur, debet de iure cauere de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo, neque ſufficeret cautio de ſtando iuri, iuxta doctrinam *Caſtren. in l. cum impuberes,* §. *qui in ius ff. de in*
194 *iuſ. voca. Afflict. deciſ.* 170. hodie † autem Romæ ſufficit fideiuſſio de ſtando iuri, & ſe repræſentando, iuxta formam reformationis S. M. Pauli Papę V. de ſtilo omnium Tribunalium Vrbis.

Et quia multoties accidit, quod exe-
195 cutio ſententiæ latæ in † vno loco, facienda eſt in alio, tunc, quod conſuetudo vnius loci, ſeruanda ſit in alio, dicit *Guidopap. deciſ.* 23.

Quomodocunque autem fiat executio,
196 ſi oriatur controuerſia † ſuper rebus, in quibus facienda eſt, ſufficit cognitio ſummaria, abſq; obſeruatione iudicij, vt notãt *DD. in l. à D. Pio* §. *ſi ſuper rebus ff. de re iud.*
197 Et circa fructus rei iudicatæ, † à quo tempore debeantur, an à die petitæ executionis, vel à die ſententiæ, videndus eſt *Boer. deciſ.* 45.

198 Similiter quomodo, & † vſq; ad quod tempus, percipi, liquidari, & reſtitui debeant, eſt videnda *Rot. deciſ.* 14. *de re iud. in nou.*
199 Quo ad expenſas, † ſi pars cedat litiate ſententiam, nullæ expenſæ debentur.
200 ſi autem † cedat poſt ſententiam, taxantur vſque ad diem ceſſionis, debetque
201 pars poſt taxationem iurare, ſe † ſummã taxatam expendiſſe, alias taxatio eſſet nulla, *Gloſ. in c.* 1. *& c. cum veniſſent, ex. de eo qui mit. in poſſ.* & dicam titulo particulari.

De ſtilo tamen ſufficit, quod iſtud iu-
203 ramentum extendatur † per notarium penes acta, licet corporaliter non preſtetur, *Veſtr. vbi ſup. d. fol.* 283.

Quis poſsit eſſe executor.

Artic. XIII.

203 *Sententia in partibus an poſſit exequi, etiam per non conſtitutum in eccleſiaſtica dignitate.*
204 *Executio ſententia, an poſſit in re propria pars ipſa deputari.*
205 *Executio cauſæ cognitionem requirens, committitur poſito in eccleſiaſtica dignitate.*
206 *Executor amittens dignitatem ante perfectam executionem, an poſſit proſequi.*

QVod ſi executio ſit facienda in par-
203 tibus, poteſt iudex, † ſi mera executio committatur, quemlibet etiam nõ conſtitutum in dignitate eccleſiaſtica,
204 ac partem † ipſam, in re propria executorem deputare, *Rota deciſ.* 6. *de cauſ. poſſeſſ. & propriet. in nou.*

*S*i executio requirat cauſæ cognitio-
205 nem, tunc, cum † executor ſit mixtus, non merus, debet eſſe conſtitutus in dignitate eccleſiaſtica, *Rota deciſ.* 30. *&* 31. *de reſcrip. in nou.* & dixi *tit. de mand. art. penult,*
206 Et quamuis deinde, † ante perfectam executionem dignitatem amittat, non propterea deſinit eſſe executor, *Rot. dec.* 28. *de reſcript. in antiq.*

Quo tempore fiat executio, & de exceptionibus contra eam

Artic. XIV.

207 *Executio an poſſit fieri etiam tempore feriato.*
208 *Pignoratio, & executio an poſſit fieri die feriato in hon. Dei.*
209 *Limitatur contra tertium, quod fieri non poſſit.*

Exe-

Digitized by Google

210 *Executio rei iudicatæ, regulariter non impediatur ab exceptione.*
211 *Exceptiones poſt ſententiam non admittuntur.*
212 *Res indicata extinguit omnem ſubreptionem.*
213 *Commiſſio aduerſus rem indicatatam, an detur ſuper exceptionibus.*
214 *Ampliatur, ſi exceptiones poſt tres conformes opponerentur.*
215 *Condemnatus non auditur, niſi facta executione rei iudicatæ.*
216 *Adpellans à grauamine, non auditur, ſi feratur tertia ſententia ante commiſſionem appell.*
217 *Sententia conformes dicuntur, etſi ſecunda, & tertia in minus pronuncient.*
218 *Declaratur dummodo omnes ſint ſuper eodem negotio.*
219 *Exceptiones ad impedinedã executionẽ coram mero executore non admittuntur.*
220 *Ampliatur, & ſi poſſit incontinenti probari.*
221 *Limitatur predicta conclusio multipliciter, & primo in nullitate.*
222 *Nullitas quando poſſit allegari, tam per tertium, quam per principalem remiſſiue.*
223 *Exceptio excomẽunicationis ſẽper poteſt opponi ad impediendã executionem, & proceſſũ.*
224 *Ampliatur, numquam eſſe excluſam, etiam poſt tres conformes.*
225 *Ampliatur etiam ſi procedatur coram mero executore.*
226 *Excomunicatus eſt repellendus, à iudicio etiam a laicis.*
227 *Inhabilitas perſonæ, quando Impediat executionem.*
228 *Exceptio compenſationis, impedit executionẽ, etiam rei iudicate.*
229 *Exceptio predicta debet probari cum conuenienti dilatione.*
230 *Ampliatur etiam opponi poſſe in actu executionis, & illam impedire.*
231 *Limitatur, ſi debitum ſit liquidum, vel liquidari poſſit in continenti.*
232 *Terminus ad liquidandum debitum eſt iudici arbitrarius.*
233 *Exceptio compenſationis, an opponi poſſit in appellatione.*
233 *Exceptio predicta an admittatur in interdicto recuperanda.*
235 *Exceptio falſi poteſt opponi per 20. annos.*
236 *Exceptio falſi impedit executionem rei indicatæ, etiam coram mero executore.*
237 *Executio quibus clauſulis fiat ſi ſiat ſtante exceptione calumnie ſuſpecta.*
238 *Cauſa falſitatis aliquando fuit commiſſa iudici negotij principalis.*
239 *Exceptio oriens ex ipſa ſentẽtia, impedit executionem, etiam trium conformium.*
240 *Melioramenta, an, & quando debeant refici ante reſtitutionem Domus.*
241 *Declaratur, dummodo conſtet de melioramentis, & fuerint liquidata.*
Reo datur retentio rei, donec liquidentur melioramenta & ibid.
242 *Declaratur, tamen hoc caſu aliam reconuentionem eſſe prohibitam.*
243 *Cautio de melioramentis ſoluend. non recipitur ad faciendam executionem.*
244 *Melioramenta ſunt primo loco liquidanda, & ſoluenda.*
245 *Exceptio, quæ non impugnat ſententiam, an retardet executionem.*
246 *Exceptio, licet non oriatur ex Verb. ſententia, poteſt opponi in executione.*
247 *Retentio rei loco pignoris, quando detur, etiam ſtante ſtatuto non poſſe except. opponi.*
248 *Executio non poteſt fieri pro eo ſolo, pro quo cauſa eſt inſtructa, ſi plures agunt.*
249 *Executio ceſſat etiam trium confor. ſi requiratur cauſa cognitio.*
250 *Exceptio non admiſſibilis, an admiſſa preiudicet executioni.*
251 *Declaratur contra ipſam faciendam proteſtationem, & appellationem, ſi admittatur.*
252 *Proceſſus factus non obſtante proteſtatione, eſt nullus.*
253 *Declaratur de ſtilo ſuſtineri, niſi appellatio fiat.*
254 *Res indicata preiudicat non appellanti, vel non proſequenti, quo ad Aduerſarium.*
255 *Declaratur tamẽ: nõ preiudicare contra indicem, ſi inique pronunciauit*

207 POteſt executio fieri, etiam † tempore feriato, dummodo non in honorem Dei *c. ſignificauerũt extra de Iud. Alex. conſ.* 130. *in cauſa vol.* 4. *& conſ.* 53. *queritur vol.* 5. de quo eſt viden. late *Guidopap. deciſ.* 215. vbi vult quod executio, & pi-
208 gnoratio, † poſſint fieri die feriato etiam in honorem Dei, dummodo non ſit dies dominicus, quam opinionem non ſequimur ſed dies feſtos veneramur in Curia.
209 At ſi facienda ſit contra † tertium, tunc non poteſt fieri, etiam die feriato, ob neceſſitates hominum, quia debet ordinarie procedi. *Felin. in c. ſuper. col. fin. extra de ſent. & re Iud.*

Ad impediendam executionem rei Iu-
210 dicatæ ſubreptio, vel alia † exceprio, etiã peremptoria regulariter allegari non po-
211 teſt, cum † poſt ſententiam, nullæ exceptiones admittantur, *l. peremptorias C.*
212 *ſent. reſcind. non poſſ.* Extinguit † enim res iudicata, omnem ſubreptionem, *Abb. in*
213 *c. conſtitutus extra de reſcript.* neque † ſuper talibus exceptionibus, darur Commiſſio aduerſus rem iudicatam, *Staſil c.* 6. *fol.* 287.

Et precipuè ſi huiuſmodi exceptiones,
214 poſt † tres conformes opponerentur, ſiuè enim ſint interlocutoriæ, ſiue diffinitiuè; habent

habent paratam executionem, neque
215 condemnatus † aliquo modo auditur, ni-
ſi facta executione, *Clem. vt calumnijs, de*
re Iudic.

Siquę appellatur ab aliquo grauamine
illato, etiam ante tertiam diffinitiuam, &
216 antequam committatur † cauſa appella-
tionis, feratur tertia ſententia, non au-
ditur appellans, niſi executis tribus con-
formibus, *Rot. deciſ. 13. de re Iud. in nou.*
217 Dicuntur conformes, etiamſi † prima
in decem, ſecunda in octo, tertia in quin-
que cõdemnet; ſunt enim in minori ſum-
ma conformes, & in ea merentur execu-
tionem, *c. primo de arbitr. in 6. Bartol. in*
l. prima §. ſi ſtipulante ff. de verb. oblig. Af-
flict. deciſ. 362. dummodò omnes feran-
218 tur ſuper eodem negocio; nam † ſi duæ
ſuper negocio principali, tertia vero fe-
ratur ſuper deſertione appellationis *d.*
clem. vt calumnijs, non habebet locum.
Rot. deciſ. 3. de ſent. & re Iud. in nou.

Similiter licet admittantur aliquæ ex-
219 ceptiones ad impediendam † executio-
nem, vt infra, tamen coram mero execu-
220 tore non debent admitti, quamuis † illæ
poſſint in continenti probari, poſt alios
Franc. in c. dilecto in vltimo notab. extra de
appell. Galleſ. d. tractatu q. 37. fol. 211.

221 Limita † prędictam concluſionem.
222 Primo in exceptione nullitatis, quæ † quã-
do poſſit allegari, tam per principalem,
quam per tertium, dicam ſub titulo nul-
litatis.

Secundo limitatur in exceptione ex-
223 cõmunicationis, quæ poteſt ſemper † op-
poni, ad impediendam executionem, &
224 proceſſum, ita vt † numquam cenſeatur
excluſa, etiam poſt tres conformes, *Biſi-*
gnet. deciſ. prima de except. Rot. deciſ. 17. de
225 *ſent. excom. in antiq.* Quod † procedit etiã
coram mero executore, *Gemin. in c. primo*
§. ſi quis 2. de except. in 6. quinimo Iudex
226 etiam † laicus, debet repellere excommu-
nicatum à limine Iudicij, etiam parte in-
uita, *c. exceptionem*, *vbi* notaut *DD. ex-*
tra de except. Iaſ. in l. prima C. de Iur. &
fact. ignorant. Galleſ. d. tract. q. 17. fol. 87.

Tertio in omni alia Inhabilitatione
perſonæ petentis executionem, præci-
227 puè † poſſeſſionis, cum ad eam petendam
requiratur ſpeciale mandatum, *Gemin. in*
c. primo §. ſed ſi, num. 4. de except. in 6.

Quarto in exceptione compenſatio-
228 nis. † Impedit enim executionem ſenten-
tiæ, quæ tranſiuit in Iudicatum, & de-
229 bet † dari dilatio conueniens ad eam pro-
bandam *Felin. in c. cum Ioannes, extra de*
230 *fid. Inſtrum.* Quinimo † poteſt opponi in
ipſa executione, & eam impedit, dum-
231 modò debitum † fit liquidum, vel poſſit
liquidari infra tempus conceſſum conde-
232 mnato ad ſoluendum, † quod quidem
tempus eſt arbitrarium Iudici, vt plenius
dicam *infra tit. de compenſationibus.* In cau-
233 ſa vero appellationis, non poſſet † oppo-
ni, quia in ea ſolum proponuntur, quæ
requirunt iniuſtitiam primæ ſententiæ;
234 In interdicto † etiam Recuperandæ non
admitteretur exceptio. huiuſmodi, niſi
compenſatio oriretur ex cauſa priuile-
giata, & fieret de quantitate ad quanti-
tatem. *Felin. in c. ſuborta extra de ſent. &*
re Iud.

Quintò in exceptione falſi, quæ cum
235 ſit multum priuilegiata, poſſitque † op-
poni vſque ad xx. annos, *c. cum venera-*
bilis extra de except. admittitur ad impe-
diendam executionem, dummodò calu-
236 mniosè † non opponatur. Si enim ſubſit
237 ſuſpicio calumniæ, † debet fieri executio
ſalua remanente cauſa falſi *l. 2. C. de falſ.*
Innoc. in c. poſt electiones in fin. extra de con-
ceſ. prebend. Staſil. c. 7. fol. 290. num. 3. &
alias cum incidenter ad impediendam
238 executionem † exceptio falſitatis coram
vno Iudice deducta fuiſſet, illeque ea non
obſtãte declaraſſet executionem fieri de-
bere, fuit illi tamquam informato cauſa
falſitatis ad Inſtãtiã prætẽſi falſarij prin-
cipaliter commiſſa *Formul. comm. de cu-*
mulat. diuerſ. Iudic. 17.

Sexto in exceptione, quæ oritur ex ver-
239 bis † ipſius ſententiæ tunc enim, & ſi re-
quitat altiorem indaginem, admittitur
ad impediẽdam executionẽ, etiam trium
240 conformium. Ideo, † quando pronun-
ciatur reſtitutio domus refectis meliora-
mentis, debent ante reſtitutionem melio-
241 ramenta refici. Imò † dummodo conſtet
de melioramentis, & ſi non fuerint liqui-
data, impeditur executio, & datur reten-
tio rei condemnato, donec congnio tẽ-
242 pore fiat liquidatio; licet † hoc caſu alias
243 reconuentio ſit prohibita: neque † ſuffi-
ceret ad faciendam executionem, offer-
re cautionem de melioramentis ſoluen-
244 dis poſt liquidationem; ſed debet † in
primis præfigi terminus ad liquidandum
melioramenta, illaque ſic liquidata ſol-
ui *Capic. deciſ. 17. Galleſ. quæſt. 18. fol. 79.* Idẽ
245 dicendum erit † de exceptione, quæ non
246 impugnat ſententiam; poteſt enim † ſem-
per in executione opponi, licet non oria-
tur ex verbis ſententiæ, vt ſi opponatur
exceptio expenſarum factarum in re em-
247 pta, quæ debet reſtitui; quo caſu † licet
vigore ſtatuti, vel ſtili alicuius Curiæ
nulla poſſit opponi exceptio; datur ta-
men retentio loco pignoris, *Boer. deciſ.*
41. nu.

41. num. 5. 9. & 15.
Septimo, quando plures agunt, nam
248 quamuis † pro vno poſſit ferri ſententia,
ſi pro eo cauſa ſit inſtructa, non tamen
pro eo ſolo poteſt fieri executiò, *Put. de-
ciſ. 14. de re Iud.*
Octauo, quando in executione requiri-
249 tur † cauſæ cognitio; tunc enim etiam
poſt tres conformes vigore d. *Clem. vt
calumniis.* ceſſat *Biſig. deciſ. prima de except.*
Nono, quando aliqua exceptio oppo-
nitur, quæ parte tacente admittatur, &
250 deſuper † probationes fiant, licet alias
non ſit admiſſibilis ad impediẽdam exe-
cutionem; præiudicat enim, & impedit
executionem, ac ſi de Iure veniret admit-
tenda, *Felin. in c. ſciſcitatus extra de reſcri-
pt. & in c. inter monaſterium extra de ſent. &
re Iud. Iaſ. in l. Patre furioſo ff. de his qui ſunt
ſui vel alien. Iur. Rip. in l. naturaliter §. ni-
hil commune num. 72. ff. de acq. poſſeſ.* Ideo
251 debet † pars proteſtari, ne ſimiles exce-
ptiones admittantur, & in euentum ad-
252 miſſionis appellare: nam licet † de Iure
ſufficiat proteſtatio; & proceſſus factus,
tunc non obſtante proteſtatione, ſit nul-
lus; de ſtilo tamen Curiæ, ſi pars non
253 appellat, † ſubſtinetur, ad notata per *Ro-
man. in conſ. 384. Aret. in d. §. nihil commune
Felin. in d. c. inter monaſteriũ Galles. in d. tract.
2. de Cam. oblig. q. 20. fol. 127.*
Decimo, quod licet res Iudicata præiu-
254 dicet non † appellanti, vel non proſequẽ-
ti, vel quo ad Aduerſarium, quia cau-
255 ſam proſequi non poteſt, tamen non † im-
peditur agere contra Iudicem, ſi iniquè
pronunciauit, *Franc. in c. ſi ſæpe num. 42.
extra de appell.*

Quomodo & quando tertius impediat executionem.

Artic. XV.

256 *Executio, etiam trium conſor. impeditur, quã-do agitur de intereſſe tertij.*

257 *Tertius comparens pro intereſſe ſuo, quando impediat executionem.*

258 *Executio facienda in re poſſeſſa per tertium, quando impediatur.*

259 *Res inter alios acta tertio obeſſe nequit.*

260 *Tertius poſſeſſor non poteſt moleſtari a primo cum executione, ſed quomodo.*

261 *Limitatur ſi tertius eſſet hæres condemnati, & quommodo.*

262 *Limitatur etiam ſi eſſet intruſus lite pendente, vel per ſententiam finita lite.*

263 *Executio poteſt fieri contra intruſũ lite pẽdẽte.*

264 *Intruſo pendentè lite poſſunt intimari executoriales.*

265 *Tertius comparens, appellans, & non proſequẽs poteſt moleſtari executione rei iudic.*

266 *Res iudicata Tertio cõtumaci, plenè præiudicat*

267 *Proceſſus contra tertium, an, & quando veniat faciendus de nono.*

268 *Executio ex primo proceſſu contra tertium an, & quando fieri poſſit.*

269 *Executio contra tertium an, & quando poſſit fieri in re poſſeſſa per condemnatum.*

270 *Executio contra tertium an poſſit fieri in re non petita in cauſa.*

271 *Sententia quid requirat, vt tertio præiudicet.*

272 *Executio facienda in re vacante, quommodo poſſit à tertio impediri.*

273 *Declaratur tamen ſi dederit cautionem de non calumnioſe agendo.*

274 *Executio à tertio, quando poteſt, impeditur tam in poſſeſſorio, quam in petitorio.*

275 *Declaratur ſi ius ſuum ſit ſeparatum à iure condemnati.*

276 *Declaratur, etiam quod ſententia tertij nullo modo proſit condemnato.*

277 *Executio non obſtante appellatione tertij, fit ſine illius præiudicio.*

278 *Tertius vt impediat executionem, quid probare debeat.*

279 *Exceptiones altioris indaginis regulariter non admituntur ad impediendam executionem.*

280 *Fallit, ſi oriantur ex verbis ipſius ſententiæ.*

281 *Probatio in continenti quæ dicatur.*
Tempus probandi in continenti relinquitur iud. arbitrio. & ibid.

282 *Probatio in continenti non requiritur quod ſit plena.*

283 *Executio poteſt impediri ex quali quali probatione.*

284 *Exceptio Tertij eſt priuilegiata non obſtante ſtatuto, & quando.*

285 *Nullitas non poteſt opponi ad impediendam executionem trium conformium.*

286 *Limitatur in tertio allegante nullitatem.*

287 *Sententia, quæ nocet tertio, quando in iiſdem caſibus non noceat.*

288 *Sententia, vt noceat, debet ferri contra preſentem, & ſe defendentem.*

289 *Sententia exequitur contra condemnatum, ſi fuit lata, poſtquam tertius venit ad cauſã.*

290 *Tertius non poteſt impedire executionem, niſi illi immineat damnum irreparabile.*

291 *Exceptiones quæ nam poſſint opponi in executione ſententiæ.*

292 *Exceptiones omnes executionem impedientes poſſunt opponi coram mixto executore.*

293 *Exceptio ſemel oppoſita poteſt iterum in executione opponi.*

294 *Limitatur, ſi fuerit de ea in primo iudicio plenè cognitum.*

295 *Declaratur, etiam ſi non fuerit à iudice tacite, vel*

te, vel expreſſe reprobata.
296 *Nullitas an poſſit opponi coram iudice exe-
quente in alio territorio.*
296 *Exceptiones imped. executionem an opponi po-
ſſint coram Iud. in alio territorio exequente.*
297 *Cautio in executione ſimpliciter importat nu-
dam promiſſionem.*
298 *Cautio idonea importat pignora vel fideiuſ-
ſores.*
299 *Cautio iuratoria ſufficit alijs deficientibus.*
300 *Ampliatur ſi cauere debens aliam præſtare
nequeat.*

VLtimo, quando agitur de Intereſſe tertij
pro cuius declaratione, videlicet, quan-
256 do † Tertius comparens pro intereſſe ſuo
impediat executionem, quia quotidie cō-
257 tingit; Sciendum eſt, † quod, aut execu-
tio faciēda eſt in re poſſeſſa per condem-
natum, aut in re vacanti. Primo caſu,
258 quādo † executio faciēnda eſt in re poſſeſ-
ſa per tertium, ſemper impedit executio-
259 nem; nam cum † res inter alios acta ſibi
obeſſe non debeat, *l. ſepe ff. de re Iud. c. quā-
uis &c. cum ſuper. extra eodem.* Merito con-
260 tra † eum ab executione non eſt inci-
piendum, ſed debet adhiberi cauſæ co-
gnitio, & fieri nouus proceſſus, ac nouū
Iudicium, *l. cum quæritur ff. de except. rei
Iud. cum multis adductis per Vant. cap. quis
poſſ. dic. de nullit. nu.* 17. niſi iſte tertius eſ-
261 ſet hęres condemnati; tunc enim † fieret
executio ſtatim contra ipſum, conſtito
quod ſit hęres, ac ſi eſſet condemnatus, ad
notata per *Iaſ. in* §. *fuerat n. 6. Inſtit. de act.
Vant. d. num. 17. & fuit dictum ſuperius*;
262 Vel niſi † eſſet intruſus lite pendente, vel
263 finita per ſententiam, tunc † enim datur
Commiſſio quod executio fieri poſſit cō-
264 tra ipsū, eique intimari † poſsūt executo-
riales, conſtito tamen prius de intruſione
Veſtr. d. c. de exeq. rei Iud. fol. 283. Vel niſi
265 comparuiſſet † in Iudicio, & appellaſſet
à ſententia, quæ ob non proſecutionem
266 trāſiuiſſet in Iudicatū: præiudicat † enim
tunc huiuſmodi ſententia plene ipſi ter.
tio, iuxta *not. in c. quamuis extra de re Iud.*
267 *Put. deciſ. 17. de re Iud.* Intellige † etiam
præmiſſa de faciendo nouo proceſſu con-
tra tertium, dummodo ipſe contradicat,
268 & id petat; ſi enim † pateretur contra ip-
ſum procedi, & executionem fieri ex pri-
mo proceſſu, ſuſtineretur, & valeret exe-
cutio, *Rot. d. deciſ. fin. Veſtr. d. fol.* 283.

Secundo caſu, quando executio facien-
da eſt in re poſſeſſa per condemnatum,
269 etiam † eſt facienda diſtinctio; Aut enim
eſt exequendum in re petita, & ſi tunc
tertius ſe opponens prius non egit con-
tra condemnatum, nullo modo im-
pedit executionem, ſed fit abſolute;
Si verò prius egit, tunc præſtita cautio-
ne per petētem executionem de reſtituē-
do in caſu ſuccumbentiæ, fit executio,
alias impedit. Si alias facienda ſit exe-
cutio in re non petita, vt quando fuit a-
270 ctum † actione perſonali, & fit executio
in bonis non ſpecificatis, tunc tertius op-
ponens ſe pro intereſſe ſuo auditur, & im-
pedit executionem, cum ei imputandum
non ſit, quod priùs non egerit, & inte-
reſſe ſuum non declarauerit; quia ſcire
271 non potuit; Ad hoc † enim vt ſententia
tertio præiudicet, requiritur, quod non
ſolum ſciat cauſam agi, ſed quod ſciat
Ius ſibi competere *Marſil. ſing. 26.*

Tertio, ſi executio eſt faciēda in re va-
272 cante, dummodo tertius † ſe opponens,
non habeat contra ſe ſuſpicionem calu-
mniæ, & comparuerit ſtatim habita no-
titia litis, impedit executionem, nec ſuf-
273 ficit ſupradicta cautio: quod ſi adſit † ſuſ-
picio calumniæ, vel habita notitia litis,
& ſententiæ, impedit executionem, prę-
ſtita tamen per ipſum petentem ſupradi-
cta cautione *Felin. in c. veniens, extra de
teſtib. Boër. deciſ. 29.*

Et quando Tertius prætendens intereſ-
274 ſe, impedire poteſt executionem; illam
impedit, ſiue agatur in petitorio, ſiue in
275 poſſeſſorio, dummodò † Ius ſuum ſit ſe-
276 paratum à Iure cōdemnati, Ita quod † ſē-
tentia in ſui fauorem, nullo modo pro-
deſſe poſſit ipſi condemnato, *Felin. in d.
c. veniens.*

Sicuti etiam, quando non obſtante
277 appellatione tertij fit executio, tunc † fit
ſine præiudicio ipſius, *c. cum ſuper, cum ibi
notatis extra de ſent. & re Iud.*

Debet autē iſte tertius, ad hoc vt im-
278 pedire poſſit executionem, † in continen-
ti docere de intereſſe ſuo. Regulariter
279 enim † in huiuſmodi materia, exceptio-
nes requirentes altiorem indaginem, non
admittuntur ad impediendam executio-
280 nem ſententiæ, niſi † oriantur ex verbis
ipſius ſententiæ, vt dixi ſupra per *Capic.
deciſ.* 17.

Et relinquitur arbitrio Iudicis tempus,
281 infra quod dicatur in † continenti pro-
bari, licet regulariter dicatur in continē-
ti, quando probatur infra tempus, infra
quod fieret executio, ſi exceptio nō fuiſ-
282 ſet oppoſita. Non requiritur † tamen,
quod in continenti huiuſmodi intereſſe
283 plene probetur, ſed ad impediendā † exe-
cutionē, ſufficit qualis qualis probatio,
Felin. in d. c. veniens. quia huiuſmodi
284 oppoſitio tertij eſt priuilegiata; † in tantū
quod ſtante ſtatuto, vel conſuetudine,
quod

quod ſententia mãdetur executioni, omni exceptione remota, non habet locum cõtra tertium poſſeſſorem, *Felin. in d. c. veniens num. 6.*

Et quamuis vt ſupra nullitas non poſ-
285 ſit opponi ad impediendam † executio-
nem trium conformium, hoc tamen nõ
286 habet † locum in tertio allegante nulli-
tatem: quia *d. Clem. vt calumnijs*, nõ proce-
dit contra tertiũ, *Felin. ibid. n. 17. in c. cum ſuper n. 11. extra de ſent. & re Iud.*

Similiter in omnibus caſibus, in qui-
bus ſententia nocet tertio, ſi fuit lata cõ-
287 tra abſentem, et non defenſum, licet † no-
ceat condemnato, numquam tamen no-
288 cebit ipſi tertio, quia † ad hoc, vt noceat
requiritur, quod ſit lata contra præſentẽ,
vel ſe defendentem *Matthesil. deciſ. ſing. 26.*
289 Aduertendum eſt † tamen, quod ſi poſt-
quam tertius venit ad cauſam, feratur
ſententia contra vnum ex litigantibus,
fit executio contra condemnatum; Ne-
290 que † tertius eam impedire poteſt, niſi
quatenus inferatur ſibi præiudicium ir-
reparabile, vel ſaltem male reparabile,
Felin. in d. c. cum ſuper num. 15.

291 Videndũ eſt etiam vltra premiſſa † quæ
exceptiones poſſint opponi in executio-
ne ſententiæ *Guidopap. deciſ. 574.* Omnes
292 autem exceptiones † impedientes execu-
tionem ſententiæ poſſunt etiam coram
Executore mixto opponi *DD. in c. de ce-*
293 *tero extra de re Iud.* † poteritque exceptio,
quæ ſemel fuit oppoſita, iterum etiam in
294 executione opponi, dummodò † nõ fue-
rit de ea, in primo Iudicio plene cogni-
295 tum, & diſcuſſum, vel non † fuerit repro-
bata per Iudicem expreſſe, aut tacite, pro-
nunciando procedendum eſſe ad vlte-
riora, *Boer. deciſ. 43.*

296 An quando Iudex requiritur † pro exe-
cutione ſententiæ latæ in alio Territorio,
numquid coram eo poſſit opponi eius
nullitas, & aliæ exceptiones impedientes
executionem; eſt videndus *Guidopap. d. deciſ. 574.*

Quia etiam in executione multoties
297 offertur cautio, ſciendum † eſt, quod illa
ſimpliciter importat nudam promiſſio-
nem, *l. ſancimus C. de verb. ſignificat.* Idonea
298 verò † cautio importat pignora, vel fide-
iuſſores, *l. mandato Titij §. fin. ff. mand.* qui-
299 bus † deficientibus ſufficit iuratoria, de
qua *in Auth. ſingula. C. de Epiſco. & Cleric. in c. per literas extra de donat. inter uir. &*
300 *vxor.* maximè † ſi ſit veriſimile cauere
debentem, aliam preſtare non poſſe, *gloſ. in c. fin. verb. idonei de vſur. in 6.*

De Compenſationibus.

Cap. VII.

Quando ſit locus compenſationi?

Artic. I.

1 *Compenſatio quid ſit, remiſſiue.*
2 *Compenſatio non poteſt negari a iudice in caſu admiſſibili.*
3 *Iudex compenſationem admiſſibilem negans nulliter procedit.*
4 *Compenſatio an, & quando admittatur inter creditorẽ in quãtitate, & alterum in ſpecie.*
5 *Pretium, quando reducatur ad quantitatem in compenſatione.*
6 *Quantitas, quando opponatur quantitati.*
7 *Compenſatio quantitatis incertæ, an admittatur contra quantitatem certam.*
8 *Compenſatio, an admittatur ſuſcepto termino ad ſoluendum, vt euitetur executio.*
9 *Compenſatio, an admittatur probanti creditũ non liquidum durante termino dato.*
10 *Compenſatio, an admittatur liquidanti ſuum creditum pẽdente termino ad ſoluendum.*
11 *Compenſatio non datur, vbi non admittitur terminus ad ſoluendum.*
12 *Compenſatio aliquando admittitur, quando nõ promittitur particularis ſolutio.*
13 *Compenſatio admittitur ad fugiendum curſum vſurarum.*
14 *Vſuræ non debent currere ei, cuius pecuniæ retinentur.*
15 *Compenſatio an fiat ipſo iure, vel per oppoſitionem.*

QVid ſit compenſatio, alij tradide-
1 rũt, & in ſpecie † *Bartol. in l. 2. in fin. C. de compenſat.* ego autem, quia materia hæc quotidie vadit per forum, ſolum afferam, quando, & quibus caſibus ſit admittenda, vel reijcienda, & alia pauca.

Præmitto, quod iudex in caſu admiſſi-
2 bili, † non poteſt illam ſpernere, ſi de ea,
vt dixi ſupra, opponatur *Tind. de compenſ. artic. 6. n. 5. Afflict. deciſ. 121. num. 2.* & ſi il-
3 lam non admitteret, † inique ageret, vt
annuit *Rota in Auenionen. nullitatis ſubhaſtationis. 17. Maij. 1596. coram Blanchetto, & in eadem 11. Nouembr. eiuſdem anni coram R. P. D. Orano in folio.*
4 Admittitur autẽ, primo ſi † aliquis ſit cre
ditor alterius in quantitate, alter vero in-
ſpecie, ſi ſpecies ſit conſumpta, et tradi
non poſſit, quia hoc caſu tenetur ad pre-

5 cium, quod † reducitur ad quantitatem,
vu inquit Vinc. *Franc. deciſ. 53. num.2. vbi allegat Gloſ. in l.fin. verbo actionibus verſ. quid eſt ergo C. de compenſ. & teſtatur Bald. in l.diuortio* §. *ob donationes.num.3.ad*
6 *finem,et verſ. ſolutio ff.ſolut.matrim.* † quia
tunc quantitas, opponitur quantitati *l quæcumq.ff.de compenſat.l.ſi conſtat & gloſ. in l.fin. verbo, actionibus C. eodem titulo.*

Admittitur contra quantitatem cer-
7 tam,† etiam quantitas incerta, quando
licet ſit incerta, ſubſtantia debita eſt liquida, vt colligitur ex dictis deciſionibus coram Blanchetto,& Orano.

8 Admittitur etiã in caſu, quo † debitor,
qui habet Inſtrumentum iuratum contra ſe, ſi pulſatur executiue,& ad euitandam executionem compareat,& ſuſcipiat terminum iudicialẽ ad ſoluendum, & ſi eſt creditor vice verſa alicuius ſummæ, non
9 liquidæ,petat tempus ad probandum,† et
durante termino probet ſuumcreditum, & eo probato alleget conpenſationem ſecundum *Iaſ. in* §. *bona fidei. numero 75. Inſtit. de act.*Sed contrariam opinionem defendit *Tind. de compenſat. artic. 7.n.37.* qui declarat poſſe tantum hoc facere, quando Inſtrumentum præſentatum non eſſet liquidum.Ego tamen exiſtimo, prout etiam vidi practicare, quod ſi durante termino ad ſoluendum, debitor liquidat
10 ſuum creditum, † dicta compenſatio de-
bet admitti ſecundum *Bart. in l.auferetur.* §.*qui compenſationem num.1.ff. de iure fiſci.* eandem opinionem defendit *Alex. conſ. 61. num.1. lib.3. & conſ.95.num.1. lib.4. Anchar.Io.de* Imo.*& Abb,in c.bona fidei de poſ. & relati à Tind.d. artic.8.num.41.quam Bartol. communem dicit. Maſcard. concluſ. 334. num 4. &* ideo, ſi agitur de aliquo credito,quod de ſui natura non admittitur terminus ad ſoluendum, in illo
11 neq. † datur compenſatio *Bartol.*§. *qui*
compenſationem.& Maſcard. d. concluſ.334. in fine.

Admittitur etiam quarto, aliquando
12 in caſu, quo non permittatur † particu-
laris ſolutio. Caſus ille ponitur *a Bartol. in l. etiam C. de compenſat. Neguſ.de pignorib. 3.mem. 2. part. 3. mem. 5. par. princ. num. 24.fol. 104. & à Rot. deciſ. 53. num. 5. par.prima diuerſ.*

13 Admittitur etiam quinto † ad fugien-
dum curſum vſurarum, ſiue debeantur officio Iudicis, ſiue debeantur iure actionis, *Iaſ. in* §. *in bonæ fidei num. 82. inſtit. de act. Surd.deciſ.117. num.2. & deciſ.191. num.3.* & ratio eſt, quia non debent cur-
14 rere † vſuræ ei, cuius pecuniæ retinentur
à ſuo creditore *Din.d.* §.*& Socc. conſ.130, num. 20. lib. 4. & dicit Surd. d. deciſ. 117. num. 2.*

15 An autem fiat ipſo Iure † vel requira-
tur oppoſitio,eſt varia opinio, quia fieri ipſo Iure, colligitur *ex l.ſi conſtat.vbi gloſ. Bald. Bartol.Salicet. & alij C.de.compenſ.& gloſ. in l.eius C. de ſolut. & in l.cum alter. ff. de compenſ.*Sed eſſe neceſſariam, *oppoſitionem dicit Angel.conſ.59. col.prima & d.gloſ. in l.ſi conſtat. C.de compenſ. & Beninten.deciſ. 37. nu. 23.* Et ratio eſt, vt dicunt, quia ante oppoſitionem compenſatio non extinguit debitum; facultas enim compenſandi non eſt in ipſo actu, ſed in potentia, & quod ſit neceſſaria, dicit etiam *Text.in l.fin. C.de compenſ. d.*§.*in bonæ fidei vbi gloſ.Inſtit. de act.Tiraquell. in l. ſi vnquam verſ. reuertatur C.de reuocand. donat. & Surd.d.deciſ. 117. & Rota Rom. quam ſequimur deciſ. 627. parte prima diuerſ. & in antiq. deciſ. 25. de appell.*

Quotuplex ſit compenſatio

Artic. II.

16 *Compenſatio triplex eſt.*
17 *Compenſatio legalis qualiter fiat, & quibus caſibus.*
18 *Compenſatio inter duos delinquentes, an admittatur, & qualiter.*
19 *Compenſatio, an admittatur ad impediendum curſum pænæ, & moram impediendam.*
20 *Compenſatio alimentorum admittitur contra petentem pretium operarum.*
Item expenſæ opponuntur compenſandæ contra petentem fructus. ibid.
Idem dic ſi agitur de ſeruo faciendo, & exhibitione habenda.
21 *Compenſatio expenſarum in materia dotis, an admittatur.*
22 *Compenſatio expenſarum an, & quando admittatur, in re aliena factarum.*
23 *Compenſatio voluntaria, quæ nam dicatur, & qualiter fiat.*
24 *Compenſatio neceſſaria, quæ nam dicatur, qualiter fiat, & quomodo.*
25 *Compẽſationis declaratio, an operetur de præterito, & retrotrahatur.*
26 *Compenſatio non fit ipſo iure, quando emptor eſt debitor ex æquitate legis.*
27 *Compenſatio, an fiat ipſo iure, quando per creditorem ſtat quominus debitum extinguatur.*
28 *Compenſatio non fit quando per creditorem non ſtat, quin debitor exigat.*

Sed

Digitized by Google

16 SEd aduertendum † eſt, quod triplicem eſſe nouimus; Alia enim dicitur legalis, quæ fit etiam parte non opponen-
17 te in caſibus in Iure expreſſis, † quos enumerat *Bald. in l.conſtat C.de compenſat.* Quo caſu non eſt neceſſe, quod creditum ſit liquidum, quia lex ſemper eſt certa de veritate pro exemplo adducuntur: vſuræ, *vt in d.l.conſta, vbi ſcribentes*. Pro alio e-
18 xemplo quando † duo deliquerunt circa vnum contractum, vel quaſi contractū dolosè, vel culpabiliter, vel negligenter,
19 *vbi Bald.* vbi ſupra *nu*, 7. Idem ad † impediendum incurſum pœnæ, & ad impediendam moram, vt *Bald.ibidem*. Præterea ſi aliquis prætendit precium opera-
20 rum, † opponitur de alimentis præſtitis, vt ſi quis petit fructus, de expenſis excipitur. Idem de ſeruo faciendo, exhibitione habenda, pariter expenſæ factæ com-
21 penſantur, vt *Bald. num.* 8. † Et in dote pariter, expenſæ factæ habent eandem conſiderationem, quod militat etiamſi in re aliena expenſæ vtiliter factæ bona
22 fide fuerint, † quod tales expenſæ ſint habendæ in conſideratione, & compenſandæ cum fructibus perceptis, vſque ad illarum concurrentem quantitatem, *dicit idem Bald. num.9.*

Alia etiam dicitur voluntaria, quæ fit
23 communi partium conſenſu, † quia, ſicut de voluntate creditoris ſolui, & tradi poteſt vna res pro alia, ita fieri poteſt compenſatio, *Bald.in d.l.conſtat num.* 12. *C.de compenſat.*

24 Alia dicitur neceſſaria, † quæ fit inuito actore, & hæc habet regulariter tria requiſita, Primum, quod creditum ſit liquidum, Secundum, ut opponatur in iudicio. Tertium, vt approbetur à Iudice, *l.quod in die ff. de compenſ. Bald.in d. l. conſtat.*

Firmato quod ſit neceſſaria oppoſitio,
25 † eſt aduertendum, quod declaratio cōpenſandi non operatur de præterito, neque retrotrahitur, ſed effectum ſortitur dumtaxat à die oppoſitionis, *Benintend. d.deciſ.37.nu.23.Surd.d. deciſ.117.& deciſ.* 191. Qui etiam declarant, quod ſi emptor debet vſuras, ex æquitate legis *curabit*,
26 † compenſatio non fit ipſo Iure ad impediendum illarum curſum, ſed requiritur declaratio facta in Iudicio, ſeu oppoſitio, alias enim currunt, nec vt ſupra retrotrahitur oppoſitio, ſed effectum parit à die oppoſitionis.

Si debitor eſſet impeditus exigere, & per venditorem ſtetiſſet, quominus e-
27 xigeret, † tunc etiam compenſatio fit ipſo Iure ad impediendum illarum curſum: ſecus ſi per creditorem non ſtetiſſet,
28 quin Debitor exigeret, † tunc vſuræ debentur, & compenſatio non admittitur, *Surd.d.deciſ.117.num.8. ex diſpoſitione l.1. & 2. C. de vſur.*

An & quando admittatur in vltimis voluntatibus.

Artic. III.

29 *Compenſatio in vltimis voluntatibus an admittatur, & qualiter.*
30 *Compenſatio an præſumatur inducta ex donatione facta à debitore creditori.*
31 *Et quid ſi apparet de animo donandi.*
32 *Et quid ſi donatio ſit quantitatis, & debitum in ſpecie, vel è contra.*
33 *Et quid ſi donator in præfatione demonſtrauit nolle donare.*
34 *Et quid quando ex coniecturis conſtat velle donare, & non compenſare.*
35 *Pater donando filijs inter viuos, an dicatur velle compenſare.*
36 *Et quid ſi pater ſe declarauit velle compenſare.*
37 *Compenſatio fit etiam in vltimis voluntatibus, & qualiter.*
38 *Compenſatio an inducatur ex legato, donec dos petatur, facto.*
39 *Legatum, vel fideicomiſſum regulariter non dicitur factum animo compenſandi.*
40 *Compenſatio in legatis, & fideicomiſsis non præſumitur, ſed debet exprimi.*
41 *Limita ſi debitum eſt in quantitate, & ſpecies ſit legata.*
42 *Compenſatio an inducatur ex legato facto pro vno tempore, & debitum alio exigatur.*
43 *Compenſatio an intret, ſi debitum neceſſariū poſt obitum alicuius maturaretur.*
44 *Compenſatio an inducatur ex legato facto pro conſtruenda familia &c.*
45 *Compenſatio an inducatur ex legato facto marito, rei apud eum non perpetuo permanſuræ.*
46 *Compenſatio an inducatur ex legato etiam vniuerſali facto vxori à marito.*
47 *Amplia, & ſi dicatur, donec vxor dotem ſuam petierit.*
48 *Legatum factum vxori donec dotem ſuam petierit, quo animo cenſeatur factum.*
49 *Compenſatio non inducitur ex legato facto à debitore voluntario creditori.*
50 *Debitum voluntarium quodnam dicatur.*
51 *Hæres an dicatur debitor voluntarius, vel neceſſarius.*
52 *Debitum neceſſarium quodnam dicatur.*
53 *Lucrum dotale ex ſtatuto an dicatur debitum*

neceſſarium, vel voluntarium.

54 *Compenſatio lucri dotalis an inducatur ex donatione, vel legato.*

55 *Legatum Patris an compenſetur in dotem filiæ.*

56 *Limita, ſi pater adderet cauſam legati facti.*

57 *Dotatio quando cenſeatur facta à Patre, vel Matre adminiſtratoribus filiæ animo compenſandi.*

58 *Et quid ſi dotando dicant de bonis proprijs, vel de bonis ſuis.*

59 *Et quomodo deducendum ſit legatum hoc caſu.*

60 *Pater dotans filiam ſimpliciter an præſumatur dotare de proprio.*

61 *Pater quando teneatur dare æſtimationem rei ipſius filiæ traditæ eidem filiæ pro dote.*

62 *Limita tamen, ſi bona patris non ſunt æquiualentia datis filiæ.*

63 *Limita etiam ſi pater aliquid de proprio adderet dotationi.*

64 *Filia habens legatum à Patre, & deinde aliud maius ab hærede, an vtrumque conſequatur.*

65 *Compenſatio an admittatur inter debitorem debitoris, & creditorem creditoris.*

66 *Compenſare poteſt, qui poteſt petere.*

67 *Compenſatio non poteſt fieri niſi debito maturato.*

68 *Creditum liquidum non differt, quoad compenſationem à caſu permiſſo inter actiones perſonales, vel reales.*

29 ADmittitur ſexto compenſatio † in
vltimis voluntatibus, licet non re-
guletur ſecundum leges contractus, vt in-
quit *Surd. deciſ. 244. num. 7.*
In contractibus enim debitor ſi donat
30 creditori, regulariter non cēſetur † ani-
mo compenſandi. *l. etiam §. ſi debita, &*
l. ſi vero. ff. de bon. lib. Menoch. præſumpt.
142. §. 2. lib. 3. & Maſcard. concluſ. 333.
num. 2. ſed contrarium defendit *Crauet. conſ. 86. num. 1.*
31 Quod ampliatur pluribus modis † &
Primo, quando apparet de animo donā-
di, *Crauet. d. conſ. 86. num. 1. & 2. Menoch.*
præſumpt. 142. num. 6. lib. 3. Secundo, ſi
32 fiat † donatio quantitatis, & debitum ſit
in ſpecie, vel debitum ſit in quantitate, &
donetur ſpecies, *Alex. conſ. 137. nu. 8. lib. 5.*
Menoch. vbi ſup. num. 4. & ante eos dixe-
runt *Bart. & alij* ſcribentes in *l. ſi cū dotem.*
§. ſi pater. ff. ſolut. matrim. & non eſſe re-
cedendum ab iſta opinione dixit *Cor. cōſ.*
257. num. 20 lib. 1. & Purpur. conſ. 400.
num. 6,
In tertio, quando donator in præfa-
33 tione † demonſtrauit, quod noluerit cō-
penſare *Menoch. ibid. in fine.* Et quarto
34 fallit † quando ex coniecturis conſtat
velle donare, & non compenſare *Crau.*
conſ. 145. num. 3. Surd. deciſ. 161. num. 2.
Menoch. præſumpt. 333. num. 13.
35 Pater quoque donando inter viuos fi-
lio non dicitur velle compenſare cum le-
gitima, *l. ſi non mortis ff. de inoffic. teſtam.*
Bart. & alij in l. quantum ad l. falcid. & poſt
alios Sebaſt. Med. de compenſ. 1. part. quæſt.
27. num. 1. & Menoch. vbi ſupra num. 4.
36 Quod tamen fallit in caſu, quo Pater
in præfatione declarauit ſe velle compen-
ſare, vel ex coniecturis id apparet, ex
DD. ſupra relatis.
37 In vltima voluntate quoque fit † com-
penſatio: puta, ſi quis legat vſumfructum
vniuerſalem, videtur velle compenſare
cum legitima, cum donatione propter
nuptias, cum alimentis, cum veſtibus lu-
gubribus, & alijs caſibus ſpectantibus ex
diſpoſitione legali, ſtatuto, vel conſue-
tudine, ſecundum opinionem *Caualc. de*
vſufr. num. 52. quod fallit in dote ſe cun-
dum Peregrin. *de fideic. artic. 23. num. 41.*
38 & † fallit etiam ſi dixerit teſtator, donec
dotem petierit, *Mantic. de coniect. vlt.*
volunt. lib. 10. tit. 2. num. 13.
Sed regulariter legatum, ſeu fideicom-
39 miſſum, † non dicitur factum animo cō-
penſandi, ne illud inutile videatur, ſiue
ſit vniuerſale, ſiue particulare. Quod
dicitur adeo verum, vt niſi exprimatur
40 animus compenſandi, † non præſumatur
l. vnica. §. primum itaque C. de rei vxor. act.
l. Creditorem ff. de legat. 2. l. ſi compenſandi.
C. de hæredib. inſtit. Mantic. de coniect. vlt.
vol. lib. 10. tit. 2. n. 1.
Regula tamen limitatur ex coniectu-
41 ris. & Primo, quando, puta, debitum
eſt in quantitate, & legatur ſpecies, & è
contra. *Surd. conſ. 112. num. 55. & DD. ſu-*
perius allegati in contract. inter viuos, limit. 2
42 Fallit ſecundo, quando † debitum de-
bet exigi vno tempore, & legatum alio
tēpore, tunc enim nullo modo induci cō-
penſationē dicit *Mantic. d. lib. 10. tit. 2. n. 9.*
Et hac ratione videtur recedi à regula
de debito neceſſario, puta quando poſt
obitum alicuius, debitum neceſſarium
43 maturaretur, † tunc enim nō intrare dicit
Gabr. conſ. 16. num. 31. & 32. lib. 2. quem
ſequitur *Menoch. præſumpt. 109. num. 54.*
lib. 4.
Limita vlterius, ſi legatum ſit factum
44 † pro conſeruanda familia, ſeu agnatio-
ne, *Mantic. d. lib. 10. tit. 2. n. 10.*
45 Item quando vxor † legaret marito,
quod apud eum non eſſet perpetuo per-
manſurum, *Mantic. d. lib. 10. tit. 2. nu. 15.*
& Sim. de Pret. de interpret. vltim. voluntat.
lib. 4.

lib.4. dubit.6.num.29.fol.385. Et quando maritus legat vſufructum vxori, ſiue titulo vniuerſali, ſiue titulo particulari,
46 † non videtur animo compenſandi, & vxor poteſt petere ſuam dotem, & habere vſufructum, *l.1. §. primum itaque C. de rei vxor. act. Dec. conſ. 536. n.13. & de communi Ceph. conſ. 184. lib.2. & Surd. conſ. 112. num. 44. Peregrin. de Fideicomm. ar-*
47 *tic. 33. num.4.* Quod † amplia etiã ſi teſtator dixerit, donec, & quouſque dotem
48 petierit, quia tunc adiectio cenſetur † appoſita animo differendi dotis exactionẽ, *d.l. vnica §. primum itaq. C. de rei vxor. act. Et poſt Mantic. d.tit. 2. num. 13. dicit Surd. vbi ſup. tit.9. quæſt. 16. num. 16. verſ. contrarium.* Sed contra iſtã ſublimitationem monet *Bartol. in l. amplius non peti num.7. ff. rem rat. hab. Picus in l. Titia Seio. §. Titia cum mulier. n.112. ff. de leg.2. Mantic. d.n.13. & Surd. d.tit.9. d. quæſt.16. n.15. & ſeqq.*

Item iu caſu, quo debitor voluntarius
49 † legat creditori ſuo, vteumque debetur, quia in dubio non præſumitur animo cõpenſandi, *d.l. creditorem ff. de leg.2. Iacob. de Alex. in l. ſi eum dotem. §. ſi Pater ff. ſolut. matrim. Mantic. d.tit.2. num.2. Gratian. c. 134. num. 19.* Et ne quæramus quale dicatur debitum volũtarium, eſt ſciendũ
50 † eſſe illud, quod non obligatus ab initio, ſponte ſua promittit, & ſponte contrahit, non autem coacte, iuxta diſpoſitionem *l. fin. C. de verb. oblig.* ſic declarat *Bald. conſ.58. num.4. lib. 2. Caſtr. cõſ. 35. lib.2. Afflict. deciſ.44. num.9. Et Surdus*
51 *conſ.112. n.64. & 65.* dicit, † quod tale dicitur etiam in hærede. Neceſſarium
52 vero dicitur illud, † quod ex neceſſitate legis inducitur, abſque facto hominis, quale eſt illud, quod habet Pater dotandi filiam, quod habet maritus, qui ex neceſſitate ſtatuti tenetur dare quartã vxori, & è conuerſo: ſic exponit *Bald. d. conſ. 58. n 4. lib.2. & in l. ſi cum dotem d.§. ſi Pater. ff. ſolut. matrim.*

Sed eſt notandum, quod quamuis prædicti dicant, quod lucrum dotale proueniens ex neceſſitate ſtatuti, videatur neceſſarium, vt in ſimili de ſtatuto Vrbis, Nihilominus, quia huic ſtatuto poteſt renunciari, Rota aliquando cenſuit non
53 eſſe † neceſſarium, ſed voluntarium, & quod propria donatio, ſeu legatum factum à viro vxori de vſufructu, & alio ſi-
54 mili † non cenſeatur animo compenſandi, vt *in Romana fructuum 1. Iuly 1557. coram S. M. Clemente VIII. in fol.* vbi quod Mulier debet habere vtrumq. Quod non euenit ita in patre legãte filiæ, quia
55 cum teneatur dotare, † legatum compenſatur in dotem *d.l. ſi cum dotem. §. ſi Pater. ff. ſolut. matrim. l. huiuſmodi. §. cum Pater. ff. de leg. primo. l. Titia eum teſtamento §. qui in vita. ff. de leg. 2. Mantic. d. tit.2. num. 5.*
56 Quod tamen † limitatur, ſi Pater diceret titulo legati, vel cauſa amoris, & dilectionis, ſi dicit vltra dotem, & ſi aliâs legatum eſſet inutile, *Menoch. præſumpt. 110. lib. 4. Surd. conſ. 112. Phanuc. de lucro dotis. gloſ. 1.* qui omnes afferunt coniecturas, quando animo compenſandi.

In caſu quo Pater, vel Mater, quæ fuit adminiſtratrix filiæ, dotat eam ſimplici-
57 ter, quando † cenſeatur animo compenſandi, videndus eſt *Raph. Cuman. in d.l. ſi cũ dotem, & Dec. et Aretin. in auth. præterea. C. vnde vir & vxor. Phanuc. de lucr. dot. Socin. Iun. conſ.29. lib.3. Surd. conſ.192. & 534. Maſtrill. deciſ.186. Maſcard. concluſ. 1150. & Mantic. de tacit. lib.12. tit.19.*

Quando dicit de bonis propriis, vel de
58 bonis ſuis, talia verba † excludunt compenſationem, quia bona intelliguntur deducto ære alieno, & ſic prius debet deduci legatum, vel promiſſum de ſuis bonis,
59 † & de reſiduo debet ſolui æs alienum. *Bald. in d.l. ſi cum dotem §. ſi Pater in fin. ff. ſolut. matrim.* quem ſequitur *Caſtrenſ. & Alex. Phanuc. de dot. gloſ. 8. num. 60. Surd. conſ. 112. num. 825.* vbi reprobat *Fulgoſ. et alios* eius ſequaces, qui tenent contrarium *conſ. 51. n.2.*

In caſu quo Pater dotat filiam ſimpliciter, quod præſumatur dotare de proprio ipſius Patris, quamuis filia haberet amplum patrimonium, & quod Pater re-
60 maneat debitor, † dicit *Textus in l. fin. verſ. vtramque C. de dot. promiſſ. Afflict. deciſ.159. Surd. conſ.152. n.29.* quod dicitur adeo verum, vt ſi pater dotando, vt ſupra det filiæ rem propriam ipſius filiæ, quod
61 † teneatur iterum eidem dare ęſtimationem talis rei: hoc dicit *Surd. conſ. 192. nu. 32. & 33. ex doctrina Bartoli in l. vt iuſiurand. §. ſi liberi, in fin. ff. de oper. libertor.*
62 Quod tamen fallit, † quando bona data filiæ, non ſine ęquiualentia ad bona patris, *Bald. Nouell. de dote quæſt. 6. in princ. Ruin. conſ.12. n.6. lib.3.*
63 Item quando pater † adderet dotationi aliquid de proprio, quia tunc ceſſat præſumptio *l. fin. circa med. C. de dot. promiſſ.*

Si pater legat filiæ pro dote aliquam ſummam, puta ſcuta 1200. & inſtituit aliquem hæredem, & deinde hæres legat eidem maiorem ſummam, puta 1500
64 † quod talis filia ex dictis legatis debeat ha-

habere primum,& ſecundum legatum,dixit *Rota in vna Interamnen. 26. Iunij. 1596. coram Gypsio in fol.* & ratio in qua fundatur deciſio eſt, quia in primo legato hæres adeundo hæreditatem, dicitur voluntariè contraxiſſe, & pro non compenſatione eſſe præſumendum. ſed videnda eſt *deciſio Bononien. legati de Mareſcottis 3. Nouembris 1629. coram Durano.*

Si venit caſus quo Creditor Creditoris, agit contra Debitorem Debitoris, ſi ta-
65 lis Debitor vult compenſare, † poteſt de ea opponere, ſi eſt in caſu, quod alias illa debeat admitti, *Seb. Medices de compenſ. par. 2. cap. 13. in princ. Surd. conſ. 4. num. 9.* Et eſt regula, quod qui poteſt pe-
66 tere, † poteſt compenſare, *l. amplius. ff. rem rat.hab. Bartol. in l. 4. num. 2. C. de compenſ. Sebaſt. Med. d. par. 2. quæſt. 3. nu-*
67 *mer. 25.* Sed debitum debet eſſe † maturatum, vt fiat compenſatio, *Maſcard. concluſ. 333. num. 10. Surd. deciſ. 119. nu. 10.*
68 & non datur differentia, † quando eſt liquidum, vel caſus eſt permiſſus, inter actiones perſonales, vel reales, *l. fin. C. de compenſat.*

Quo tempore vt opponenda, & comedenda compenſatio.

Artic. IV.

69 *Compenſatio admiſſibilis poteſt opponi etiam poſt ſententiam.*
70 *Compenſatio non admittitur quando requirit altiorem indaginem.*
71 *Compenſatio poteſt opponi in executione, & illam retardat.*
72 *Compenſatio poteſt opponi in quacumq. parte iudicij.*
73 *Iudex ad liquidandum debet dare tempus competens.*
74 *Compenſatio non admittitur non facta liquidatione in termino dato.*
75 *Compenſatio de liquido ad non liquidum negatur.*
76 *Terminus ad liquidandum creditum, cuius temporis eſſe poſſit.*
77 *Declara tamen ſi debitor habeat tale tempus ad ſoluendum.*
78 *Liquidatio in curia fit termino vnius Menſis.*
79 *Terminus ad liquidandum ſolet dependere ab arbitrio iudicis.*
80 *Terminus ad liquidandum non poteſt excedere duos Menſes.*
81 *Terminus ad liquidandum in Curia A.C. datur 30. dierum.*
82 *Compenſatio non admittitur ſi liquidatio habet aliquam exceptionem.*
83 *Debitor non poteſt differre ratione liquidationis niſi habeat promptam probationem.*
84 *Liquidum an dicatur, & quando, quod fuit per aliam ſententiam liquidatum.*
85 *Liquidatio per ſententiam qualiter facta debeat eſſe.*
86 *Compenſatio liquidi, vel probati per inſtrumentum, admittitur ante ſententiam.*
87 *Et quid de eo, quod probatur per omne genus probationum.*

69 ET quando eſt admiſſibilis, † poteſt opponi, etiam poſt ſententiam, *gloſ. in c. ſuborta. verb. reprobare de ſent. & re iud.* dummodo ſit eiuſdem naturæ, qua creditum: ſi enim requireret altiorem in-
70 daginem, † non admitteretur, *Rota in Romana exequutionis laudi 2. Maij 1614. §. non obſtant alia, circa finem coram bo. m. Vbaldo deciſ. 540. par. 2. recent. vbi allegat Roman. conſ. 76. num. 2. verſ. quo ad tertium.* Et po-
71 teſt opponi, etiam in executione, † & executio retardatur, *Bart. in l. amplius non peti. ff. rem rat. hab. Rot deciſ. 257. par. 3. diuerſ. ex gloſ. in d. cap. ſuborta. Oſaſchus dec. 92*
72 *Seraph. deciſ. 814. num. 3.* Et poteſt † opponi in principio Iudicij, in medio, in fine poſt ſententiam, in cauſa appellationis, & vt dixi in ipſa exequutione, *Tind. de compenſat. artic. 8. per totum.*

Et obſeruandum eſt pro praxi, quod ſi creditor producit contra debitorem Inſtrumentum clarum, vel claram probationem ſui crediti, ſi debitor obijcit compenſationem crediti non liquidi, vel
73 requirentis altiorem indaginem, † Iudex debet dare tempus competens ad liquidandum, *Azor. in Romana compenſationis 25. Maij 1626. coram bo. m. Remboldo. inter volantes.* Et ſi durante tempore non liqui-
74 dat, † non admittitur compenſatio, quia
75 illa non datur de liquido † ad non liquidum *DD. in §. bonæ fidei inſtit. de actionib. & in l. fin. C. de compenſat. Caputaquen. deciſ. 50. par. 1. & Rot. deciſ. 257. par. 3. diuerſ.*

76 Tempus ad liquidandum, † erit duorum menſium, iuxta opinionem *Iaſonis in d. §. in bonæ fidei num. 72. & 74. Tind. de*
77 *compenſat. artic. 8. num. 41. cum ſeq.* † quod intelligendum eſt, ſi debitor haberet tale tempus ad ſoluendum, vel à ſtatuto, vel
78 à Iure. Et in Curia † habemus praxim de vno menſe, vt diximus ſupra ex *Iaſone in d. §. in bonæ fidei,* & varietas termini de-
79 pendet † ab arbitrio Iudicis; In quocumque tamen Iudice, tempus non poteſt
80 † excedere duos menſes *Maſcard. poſt multos*

tor concluſ.334.num.5. In Curia Capitolina decem dierum. In Curia vero A. C.
81 triginta † dierum, ex vi reformationis Pauli V. & ex Bulla 100. Pij V, adeo vt, ſi durante termino, debitor liquidat, tūc admittitur compenſatio. Secus autem
82 ſi liquidat, † & liquidatio habet aliquam exceptionem, quæ illam turbidam reddat, *Rota deciſ.627. par.1.& deciſ.257.p.3 diuerſ.* Aduertendum eſt tamen, quod talis Debitor, vt impediat, & differat,
83 † debet habere promptam, & facilem probationem, ad quod videndus eſt, *Tind.de compenſ. d.artic.8.*

Notandum eſt etiam, quod quando quis opponit compenſationem contra
84 ſententiam, & rem Iudicatam, † liquidū dicitur, quod eſt liquidatum per aliam ſententiam, ſecundum *Maſcard.d. concluſ.* 334. *num.*4. Sed contra tenet *Bart. in l. aufertur.§. qui compenſationem. ff.de Iur. fiſci*, & dixit idem *Maſcard. ibid.* vbi, quod
85 poſſit liquidari intra duos menſes, † ſed Rota dixit, quod requirantur tres conformes, vt apud *Statilium de Salu. dec.* 167. *nu.*8.

Si opponetur ante ſententiam, liquidū dicitur, vel quod eſt probatum per Inſtrumentum habens executionem paratam, vt *Tind.d.artic.* 8. vel quod eſt probatum in dicto termino per omne genus probationum, ſecundum *Bartol. in d. l. aufertur.*; quem eſſe communiter receptū
86 dicit *Maſcard. d.concluſ.*334. † Sed ad propoſitum circa præmiſſa videndus eſt Tindatus allegato tractatu.

De Viribus exceptionis Compenſationis.

Artic. V.

87 *Mandatum non admiſſa conpenſatione oppoſita eſt nullum.*
87 *Datio in ſolutum eſt nulla non admiſſa compenſatione oppoſita.*
87 *Subhaſtatio non admiſſa compenſatione oppoſita eſt nulla.*
88 *Deliberatio facta non admiſſa compenſatione oppoſita, eſt nulla, & reuocanda.*
89 *Compenſare eſt idem, ac ſoluere.*
90 *Agens contra habentem compenſationem nulliter agit.*
91 *Compenſatio extinguit actionem.*
92 *Compenſationem allegans dicit ſe non eſſe debitorem.*
93 *Compenſatio impedit litis ingreſſum.*
94 *Compenſatio an videatur excluſa à ſtatuto tollente omnes exceptiones.*

Certum eſt, quod compenſationis exceptio, eſt tantæ efficaciæ, vt ſi relaxaretur mandatum, non admiſſa op-
87 poſita compenſatione, illud ſit nullū ex opinione Rotæ in *Aſſiſien. nullitatis ſubhaſtation.* 17. *Maij.&* 15.*Nouemb.* 1596. *coram b.m.Blanchetto, apud Poſt.de ſubhaſtation. d.*7.& erit etiam nulla ſecundum dictas deciſiones, datio inſolutum, ſubhaſtatio, & deliberatio. Si autem delibera-
88 tio nōn erit conſumpta, erit reuocanda, vel per pignoris reſtitutionem, vel in vtroque caſu per manutentionem, *Menoch.retinendæ remedio primo num.*28.& ra-
89 tio eſt quia compenſare, eſt ſoluere, *Bartol. in l.aufertur. d. §. qui compenſationem ff. de Iure fiſci. Surd. deciſ.* 191. & 117. Atque compenſationem, & quietationem ad effectum liberandi pari paſſu ambulare dixit *Rota deciſ.* 389. *par.* 1. *diuerſ.* Quique agit contra eum, qui poteſt cō-
90 penſare † nulliter, & ſine actione agere, dicit, *textus in l. verum. ff. de compenſat.* Quicquid dicat *Vinc. Franchus deciſ.* 53. *num.*9.
91 Ratio eſt quia compenſatio † extinguit actionē, & obligationem, ſi credendum eſt *Afflicto deciſ.*121.& *Surdo conſ.*82
92 & qui allegat compenſationem, dicit ſe non eſſe debitorem, ſecundum, *Tindarum de compenſat. artic.* 8. *num.* 44. *qui etiam par.*2. *quæſt.*31. *cum Blanco de compromiſſis quæſt.* 4. *fol.* 401.*num.*8. dicit im-
93 pedire † litis ingreſſum; & quod nun-
94 quam videatur excluſa à ſtatuto, † tollente omnes exceptiones, dicit *Surd. deciſ.* 191.*n.*11.

Quibus caſibus eius oppoſitio impediat executionem.

Artic. VI.

95 *Compenſatio pluries non impedit executionem, & quando.*
96 *Obligatio Cameralis non admittit ea, quæ requirunt altiorem indaginem.*
97 *Limita tamen ſæpe de æquitate, & quando ſpecialiter id procedat.*
98 *Compenſatio an admittatur contra obligationem cameralem credito poſteriorem.*
99 *Compenſatio, ſi agitur de re liquida, ſemper eſt ex æquitate admittenda.*
100 *Compenſatio non admittitur, ſi obligatio*

ca.

cameralis ſuceeſſit credito non liquido.
101 *Compenſatio, quandonam detur per viam rẽtentionis crediti.*
102 *Compenſatio, quando negetur habẽnti creditum in ſocietate contra ſacium:*
103 *Compenſatio repelletur quando opponitur creditum alterius.*
104 *Compenſare nemo tenetur vni, quod debet alteri.*
105 *Compenſatio de ſpecie ad quantitatem etiam negatur.*
106 *Compenſatio, an admittatur, quando creditum petitum eſt iuratum, & aliud non*
107 *Compenſatio, an admittenda etiam poſt termini ſuſceptionem.*
108 *Compenſatio videtur omnino admittenda nõ obſtante termino.*
109 *Iuramentum non comprehendit exceptionem ſolutionis, vel compenſationis.*
110 *Iudex ſemper fauere debet Reo, & pauperi debitori.*
111 *Iudicis officium deſiiſſe non debet deficiente actione.*
112 *Renunciari non poſſunt, quæ facit iudex ex officio ſuo.*
113 *Attentata reuocantur à Iudice, licet illis fuerit à partibus renunciatum.*
114 *Attentatis partes renunciare nequeunt.*
115 *Compenſatio denegatur etiam in depoſito.*
116 *Amplia & ſi depoſitum eſſet ex alia cauſa conceſſum.*
117 *Limita tamen in depoſito confeſſionato.*
118 *Compenſatio inter ſocios de debito proprio, cum debito ſocietatis, an admittatur.*
119 *Debitum particulare compenſari non poteſt cum debito vniuerſali.*
120 *Compenſatio an admittatur in cenſu.*
121 *Compenſatio in cambijs an admittatur.*
122 *Compenſatio in delictis, quo ad fiſcum non admittitur.*
123 *Declara admitti in delictis inter priuatos.*
124 *Compenſatio non poteſt peti niſi debitum ſit maturatum.*
125 *Debita vnius negotiationis, an poſſint compenſari cum credito alterius negotiationis.*
126 *Compenſare nequit perſona ad vnum negotiũ deſtinata cum alio.*
127 *Compenſatio non admittitur inter cauſam ſpolij, & cauſam attentatorum.*
128 *Expenſæ, & debita vnius iudicij non compenſantur cum illis attentatorum.*

PRæmiſſa non ſempet ita regulantur,
95 quia ſunt plutes caſus, in quibus † cõ
penſatio non impedit de facili exequu-
tionem, vt in obligatione Camerali, quia
96 iſta obligatio non admittit ea, † quæ re-
quirunt altiotem indaginem, vt inquit
Galles quæſt. 18. nu. 6. quod procedit re-
97 gulatiter, ſed ab iſta † regula receditur
facile ex æquitate, vt *dicit idem numer. 7.*
& 8- quem ſequitur *Zacch. eademquæſt.*
num. 12. & 13. & ſeqq. præcipuẽ quan-
do opponẽs de compenſatione, habet cre
ditum ęque priuilegiatum, pro quo cõ-
petit via executiua, & pro exemplo le-
gatum admittitur contra talem obliga-
tionem, idem *Zacch. a num. 15. vſque ad*
98 *num. 18.* Quod fallit, ſi † obligatio Came-
ralis eſſet contracta poſt debitum, quod
petitur compenſari, *vt num. 18.* quod pu-
to verum ſi creditum non ſit vndequaq.
liquidum, vel aliqua exceptione elidere-
tur, aut turbidaretur; Alias ſi eſt liqui-
dum, æquitatis tatione ex prædictis,
66 † ſemper videtur admittenda, prout Ro-
ta, & ſuprema Tribunalia, quæ æquitatẽ
ſequuntur conſueuerunt admittere, vt
apud *Seraph. deciſ. 455. & deciſ. 257. p. 3.*
diuerſ. & ratiocinatur in *deciſ. 532. num. 2.*
part. 3. recent. vbi etiam contra terminum
ſuſceptum. Et veritas eſt, quod in dicta
deciſ. Fuit reiecta, quia creditum non
erat liquidum, ſecus enim prout alias fe-
cit admiſiſſet; lector autem pro ſui Inſtru
ctione videat *Ludouiſ. deciſ. 342. vbi ad-*
den, num. 7. Hoc tamen certum eſt, quod
ſi obligatio Cameralis ſucceſſit credito
100 non liquido, vere non admittitur † com-
penſatio, ſecundum *d. deciſ. 532. n. 1. par. 3*
recent. Et nihilominus ſtãte dicta æquita-
te, ſi non datur per viam extinctionis de
biti, vt *dicit. Cenc. in nou. impreſ. deciſ.* 510
101 *num. 3.* † debere dari per viam retentio-
nis crediti, dicir egregie *Puteus, deciſ.* 284
nouæ impreſſ. lib. 2. fol. 304. & Rota in Ro-
mana compenſation. 16. Maij 1631. co-
ram R.P.D. Ghislerio, in fol. quod & an-
tea videntur ſenſiſſe *Surd. conſ. 248. nu. 15.*
Capicc. *deciſ. 129. & Rot. deciſ. 120. part. 2.*
diuerſ. relati per *Poſt. de man. deciſ. 487.*
num. 2. & 3.
102 Repellitur etiam compenſatio, † quan-
do vnus ex ſociis habet creditum, et eius
debitor vellet compenſate cum credito,
quod ipſe habet cum ſocietate, *Rota Ge-*
nuen. deciſ. 26. num. 3. Salicet in l. eius n. 3.
C. de compenſ. & dixit Rota Romana coram
Caualerio in vna Romana pecun. 16. Ia-
nuarij 1609. poſt Zacch. de oblig. deciſio-
ne 35.
103 Item repellitur, † quando debitor op-
ponit creditum non ſuum, ſed alterius,
creditor enim non tenetur compenſare
104 id, quod debet alteri, † quam ſuo debi-
tori, *l. in rem propriam. ff. de compenſat.*
Tind. vbi ſupra artic. 7. num. 2. Caſtrenſ. in

l. ſi

l. ſi cum filio num.2. de compenſ.Surd. deciſ.
161.num.13. & conſ. 327. num. 39.
105 Denegatur quoque † ſi prætendatur
fieri de ſpecie ad quantitatem, *d. gloſ. in*
l.ſi conuenerit certo loco,vbi Bart. & alij ff.
de pignor. act. Corn. conſ.223. littera A.lib.
4. Iaſ. in d. §. bonæ fidei num. 4. Inſtit. de
act. Surd. deciſ. 184. num. 7. & conſ. 246.
Seraphin.deciſ. 1455. num.5.
106 Regulariter etiam dicitur † excludi,
ſi debitor habet contra ſe debitum iu-
ratum,quale non eſt creditum,quod vult
compenſare: ſed nihilominus quia com-
107 penſatio eſt ſolutio, videtur † admitten-
da, etiam poſt termini ſuſceptionem, vt
in praxi de ſolutionis exceptione dicit
Tiber. Saluſt. lib. 1. cap. 28. à num. 10.
& quamuis, vt dixi ſupra, Rota Romana
videatur variaſſe, vt refert *Beltramin. ad*
Ludouiſ.d. deciſ. 342. num.7. nihilominus
108 videtur † non poſſe recedi ab affirmati-
ua opinione admittendi compenſatio-
nem, non obſtante termino, quia iura-
mentum appoſitum in termini ſuſceptio-
109 ne, & in obligatione camerali, † non
comprehendit exceptionem ſolutionis,
cuius loco ſuccedit compenſatio, vt egre-
gie dicit *Iaſ.conſ. 134. lib. 4. & Afflict.*
deciſ. 121. num.5. vbi loquitur in fortio-
ribus terminis. Semper enim fauendum
110 eſt reo † & pauperi Debitori, & ideo
111 quatenus deficeret actio; † Iudicis offi-
cium deſiſſe non debet, etiam aduerſus
termini ſuſceptionem; maximo rationis
motiuo, quia *textus in §. bonæ fidei Inſtit.*
de act. imponit Iudici neceſſitatem com-
penſandi, vt dicit *Afflict. d. deciſ. 121.nu.*
112 3. & eſt certum, † quod his quæ Iudex de-
bet facere officio ſuo, nemo poteſt renun-
ciare, vt ratiocinatur *Afflict. d.deciſ.121.*
num. 6. quod ſimile videtur in attentatis,
in quibus quamuis partes illis renuncia-
113 uerint, † illa tamen Iudex reuocat ex de-
bito ſui officij, quia illis partes renuncia-
114 re non † potuerunt, *Ludouiſ.deciſ.91. vbi*
add. num. 12. & deciſ.465. num. 10.
115 In depoſito etiam vero denegatur † cō-
penſatio, vt dicit *tex. in l. fin. C. de com-*
penſat. & d. §. bonæ fidei inſtit. de act. cap.
fin. de depoſito, & Surd. deciſ. 217. num. 3.
& ampl. *ex d.cap. fin.* quod non admitta-
tur, nec in parte, nec in totum, & neque
116 ſi depoſitum † eſſet ex alia cauſa conceſ-
117 ſum, *Surd. conſ. 162. num. 43.* † Fallit ta-
men in depoſito ficto, & confeſſionato,
Bald. conſ. 384. in fin. lib. 1. Soccin. conſ.
143. col. fin. lib. 1. Surd. d. conſ. 162. d.
num. 43.
118 Neque ſocijs eſt permiſſa † compenſa-
tio inter ipſos de debito proprio cum
debito ſocietatis, vt puta, ſi ſunt tres ſo-
cij, quorum duo ponunt capitale, & ter-
tius non ponit, ſed quia forſan eſt credi-
ditor iſtorum ſociorum, dicit volo com-
penſare meum capitale, cū eo quod mihi
debetis, non poteſt fieri iſta compenſa-
tio, *Rota Genuen. deciſ. 26. num. 30. &*
dixit Rota in Romana pecuniaria 22. Iunij
1611. deciſ. 165. coram Card. Caualerio. &
in Romana ſocietatis 27. Iunij eiuſdem anni
coram Card. Sacrato deciſ. 380. p. 3. rec.
quia vt ibidem, debitum particulare cō-
119 penſari † non poteſt cum debito vni-
uerſitatis.
120 An autem in cenſu admittatur † cō-
penſatio, ex quo in illius extinctione re-
quiritur actus retroſimilis, & vt multi
volunt, partis oppoſitio, & impoſitoris
declaratio, videndus eſt *Cenc. de cenſib.*
quæſt. 88. num. 6. per totum, & *Rot. in*
Romana Saluiani 18. Martij 1650. coram
R.P.D. Bichio in folio, quæ reiectis contra-
rijs, ſi deficiat iudicialis, vel ſaltem extra-
iudicialis debitoris congrua oppoſitio,
tenet compenſationem non habuiſſe lo-
cum, & pro opinione iſta adducitur *Ro-*
ta in Romana cenſus 13. Maij 1630. coram
b.m. Merlino, deciſ. 374. p.3. rec. & Roma-
na cenſus 10. Iunij 1641. coram R. P. D.
Cerro in folio.
121 In cambijs non eſſe admittendam, † &
quomodo procedat, videnda eſt *Rota in*
Romana litterarum cambij 19. Iunij 1647.
coram Em. Card. Ottobono apud Merlin. de
pignor. deciſ. 149.
122 In delictis quoque, quo ad fiſcum † im-
peditur compenſatio *l.2.§.qui hoc, de adul-*
terijs. Corn. con. 51. lib. 1. & idem dicen-
dum de dolo, cum dolo, quo ad fiſcum
& pub. vtilitatem. *Menoch. de arbitrarijs*
Iudicum caſu 363. num. 18. Quod tamen
123 fallit quo ad priuatos, † quia inter ipſos
mutua compenſatione tolluntur, vt ex-
empli gratia, inter maritum, & vxorem
adulteram, *cap. vlt. & penult. de adulterijs*
l.viro, & vxore ff. ſolut. matrim. cap. ad id
quod de ſponſal. vbi gloſ. fin. & gloſ. fin. in l.
1. in fine C. vnde vi. cap. nihil 32. quæſt. 6.
& Menoch. num. 18.
Et ſemper aduertet qui vult petere
compenſationem, quod debitum ſit ma-
124 turatum; † ſecùs enim non fieret, *Ma-*
ſcard. concluſ. 333. num. 10. & Surd deciſ.
119. num. 10.
125 Pariter debita vnius † negociationis
non poſſunt compenſari cum credito al-
terius negociationis, quāuis dictæ nego-
ciationes eſſent eiuſdem perſonæ, *Cuma-*
nus conſ. 172. Magon. Lucen. deciſ. 1. nu. 19
& ſeqq. quia perſona ad vnum negocium

126 deſtinata, † non poteſt cum alio compenſare, *Ruin.conſ.137.num.3.lib.5. Rota in Anconitana cenſus 28.Aprilis 1597. coram Card.Seraph. deciſ.1226.*

Neque inter cauſam ſpolii, & cauſam
127 attentatorum admittitur† compenſatio, vt dicit *Put. deciſ. 118. in noua impreſſ.* vbi quod expenſæ, & debita vnius Iudi-
128 cij,puta ſpolij,non † compenſantur cum expenſis, & debitis attentatorum, attento maiori iſtorum priuilegio.

An acceptatio Compenſationis valeat in delegatione.

Artic. VII.

129 *Debitor ceſsus, an poſſit petere compenſationem contra ceſſionarium.*
130 *Et quid ſi ſequatur delegatio.*
131 *Compenſatio, an cenſeatur remiſſa per promiſſionem à delegato ſcienter factam.*
132 *Res delegata quando ſit reuerſura ad delegantem, remiſſiue.*
133 *Promiſſio ſimplex à debitore delegato facta in quo differat ab expreſſa*
134 *Compenſatio, an poſſit opponi delegatario putatiuo.*
135 *Et an idem procedat in delegatario ex cauſa lucratiua.*
136 *Delegare, & cedere in quo differant.*
137 *Ceſſio poteſt fieri contra debitorem inuitum, & ignorantem.*
138 *Item poteſt fieri etiam abſente, & contra abſentem.*
139 *Declara tamen ſi Notarius ſtipuletur pro ab ſente.*
140 *Delegatio debet fieri præſente delegato, & delegatario.*
141 *Cedens in ceſſione non liberatur, niſi expreſsè conueniatur.*
142 *Delegans in delegatione liberatur.*
143 *Ceſſionarius nititur actione cedentis.*
144 *Delegatarius nititur in propria actione*
145 *Ceſſionario obſtant omnes exceptiones, quæ cedenti obſtanti.*
146 *Delegatario non obſtant exceptiones, quæ obſtante deleganti.*
147 *Delegatio inducitur cum tribus requiſitis, & quibus.*
148 *Pacta impedientia delegationem non debent poni in delegatione.*
149 *Pacta prædicta qualiter exemplificentur.*
150 *Delegans, quando non liberetur in delegatione.*
151 *Pactum quod hypotheca, & priora iura maneant, an fiat in delegatione.*
152 *Et quid, quando delegans promiſit, vt delegatus ſoluat.*

AN debitor ceſſus poſſit petere compenſationem contra ceſſionarium,
129 † dicit *Theſaurus deciſ.221. Surd.conſ.82 Marant.in l. ſi à ſor. Angel. conſ.259. col.2. & Bald.in l.1. C.de act. & oblig. Roland.con ſil.87.lib.1.*

An etiam, ſi ſequatur delegatio, debi-
130 tor ceſſus, vel delegatus, † poſſit contra delegatarium excipere, & opponere debitum, quod habebat contra delegantē, videndus eſt *Bart. in l. doli num.11. ff. de nouationibus*, vbi tenet negatiuam, & quādo delegatus ſcienter ad inſtantiam delegantis delegatario promiſit, & ſciebat ipſum habere exequutionē, & nihilominus promiſit, an illam dicatur remiſiſſe,
131 † dicit *Bartol. & Gabriel conſ.155. libr.1.*
132 vbi etiam videtur, quando res † delegata eſſet reuerſura ad delegantem, & qualis ſit differentia à caſu, quando debitor delegatus promiſit ſimpliciter id, quod
133 debet, † à caſu in quo promittit rē certam expreſſe tradere, vt idem *Bart. in d. l. doli, & Aretin.in §. ſequitur num.24. inſtit. de exceptionib. & Mantic. de tacit. & ambig. conuentionib. lib.17. tit.8. n.23.*

Et an delegatario poſſit opponi compenſatio, quando non eſt verus creditor,
134 ſed tantum putatiuus, † videnda eſt *l. Iulianus. ff. de doli except. & Aretin.in §. ſequitur num.24. inſtit. de exceptionib.* Et an etiam id procedat in delegatario ex cau
135 ſa lucratiua, † videndi ſunt iidem.

Differentiam inter cedere, & delegare
136 † tradit *Aretin.in §. ſequitur num. 24. poſt princ. inſtit. de except.* vbi quod in ſpecie
137 differunt, quia ceſſio † poteſt fieri etiam contra debitorem inuitum, & ignorantē, *l. nominis vend. C. de hæred. & actione vēdit.*
138 & poteſt fieri etiam abſenti, † & contra abſentem, vt *Aretin. d. num.24. Bald.in l. 1. num.38. C. de act. & oblig. & in c.1. nu.8. in fin. tit. de benefic. frat.* Dummodo
139 † Notarius ſtipuletur pro abſente *Bald. in d. c.1. in fin.*
140 Delegatio autem debet fieri † præſente delegatario, & delegato, *Aretin. ibidem, & Alex. conſ.173. num.4. & ſeqq. lib.7*
141 In ceſſione cedens non † liberatur, niſi expreſſe conueniatur: in delegatione ve-
142 ro, delegans liberatur, *Pariſius.conſ.107. num.20. lib.3. Gabr.conſ.155. num.16. lib.1 & Surd. deciſ.23. n.9.*
143 Item ceſſionarius † nititur actione cedentis, poſtquam *C. de hæredit. & act. vendit. Speculator de teſtam. §. 1. verſ. ſed pone. Aret. in d. §. Sequitur. Surd. conſ.82.* Dele
144 gatarius verò † nititur in propria actione, quam formiter acquiſiuit per ſtipulationem. *tex. in l.1. ff. de verb. oblig.*

VI-

145 Vlterius ceſſionario † obſtant omnes
exceptiones, quæ obſtant cedenti. *Surd.*
conſ.4. num.6. Aretiu. vbi ſupra. Marant. in
l. ſi actor. num.25. † Delegatario verò ſe-
146 cus, *ex Aretiu. ibid.* & ante eum dixit
Bart. in d.l. doli n.10. ff. de nouat. & Romanus
conſ.428. num.9. per textum in l. ſiquis. ff.
de nouat. & gloſ. in l. quamuis. §. ſi Mulier.
verſ. pro ſecundo. ff. ad Vell.

Et eſt aduertendum, quia pro delega-
tione inducenda debent adeſſe tria re-
quiſita neceſſaria. Primo, ſcilicet, quod
147 delegatus ſit debitor delegantis. Secundo
quod delegatus promittat per ſtipula-
tionem de mandato ipſius delegantis: &
Tertio, quod promittat tamquam debi-
tor *gloſ. & Caſtrenſ. in l. quamuis. §. ſi mu-*
lier. ff. ad Vell. & de communi teſtatur
Dec. in l. ſingularia nu. 27. ff. ſi certum petat.
& Surd. deciſ. 23. n. 6. & dixit Rota in Ro-
mana pecuniaria 4. Februar. 1611. apud
Fenzon. deciſ. 164. coram Caual. & quod
non adſint pacta impedientia delegatio-
148 nem, † quia ſecus eſſet ceſſio: & pro exē-
plo huiuſmodi pactorum, quæ ſunt con-
traria delegationi, ſolet adduci illud,
149 puta, † vt delegatus ſtet periculo dele-
gantis, *Surd. deciſ.23. num. 7.* tunc enim
150 delegans † non liberatur *l. ſi mandato §. ſi*
fideiuſſor l.1. ff. mandat. Gabriel concluſ. 1. n.
33. de nouat.

151 Item quando fit pactum quod † hypo-
theca, & priora iura maneant, *Surd.*
152 *ibid.* Item quando delegans † promiſit
curare, vt delegatus ſoluat, *Bartol. in l.*
pro debito C. de bon. auth. Iud. & Surd. &
Gabr. vbi ſupra.

Alia pacta non pono, quia ex ſe quis poterit reperire: ad quod vidēda eſt *Rot. in Bononien. litterarum cambij 19. Iunij 1647. deciſ.150. poſt Merlin. de pignor. & poſt Labir. creditor. fol.19. & 8. Aprilis eiuſdem anni coram R. P. D. Veroſpio*, à quibus deciſionibus poterit ad ſaturitatem edoceri.

Contra quod debitum poſſit opponi.

Artic. VIII.

153 *Debitum naturale tantum an poſſit cōpenſari.*
154 *Debitum naturale in quonam ſit magis priuilegiatum, quam ciuile.*
155 *Compenſatio quare ſit permiſſa in debito naturali.*
156 *Debitum naturale non parit actionem, nec ſufficit ad agendum.*
157 *Pecunia data a debitore in ſuſpenſo an poſſit declarari data in ſolutum.*
158 *Amplia, etſi creditum non eſſet maturatum tempore dationis.*
159 *Limita, ſi conſtaret de contraria mente, & voluntate partium.*
160 *Compenſatio quando fiat per contrapoſitionem partitarum.*

PRæmiſſa quæ diximus, habent locum in
debito ciuili, & naturali ſimul: ſed debi-
153 tum † naturale tantum, an poſſit com-
penſari, videndus eſt *Tiud. de compenſat.*
artic.7. num.39. qui dicit poſſe, ſed quod
debet diſcuti ante ſententiam, & non re-
ſeruari ad aliud iudicium, & hac ratio-
154 ne cognoſcetur † quod debitum natura-
le eſt magis priuilegiatum in hac parte
155 quam ciuile, & naturale ſimul. † Com-
penſatio autem eſt permiſſa, quia alias
inferretur præiudicium irreparabile, de-
bitum enim naturale non parit actio-
156 nem, † nec eſt ſufficiens ad agendum, &
ideò ſi reſeruaretur fruſtranea eſſet re-
ſeruatio, quod eſt ſecus in debito ciuili,
& naturali ſimul *Tiud. vbi ſupra.*

Pone etiam caſum, quod aliquis de-
bitor dederit creditori ſuo quandam
ſummam pecuniarum, quam in ſuſpenſo
dimiſit, nec voluit quod poneretur cau-
ſa liberandi ſe ab aliqua obligatione ſo-
lutionis in aliquam cauſam; ſed tantum
vt remaneret in ſuſpenſo: ſi poſtea credi-
157 tor petit, poteſt † debitor dicere, declaro,
quod pecunia, quam tibi dedi in ſuſpen-
ſo, volo cedat in ſolutionem, & extinctio-
nem huius petitionis, & debet admitti.
Imola in l.1. col. fin. in princ. de ſolutionib.
Alex. conſ. 85. col. p. n. 3. lib. 3. Gratian.
cap. 105. num. 16. Surd. deciſ.117. nu.10.
quod procedit etiam ſi tempore datio-
nis pecuniarum creditum non eſſet ma-
158 turatum, & † ſic poteſt eligere in cauſam
futuram, & futuri debiti; *Dec. vbi ſupra*
circa fin. Corn. conſ. 111. circa fin. quod
159 non procederet quando † conſtaret de
contraria mente, & voluntate partium;
vt annuit *Rota in Romana pecuniaria 22.*
Iunij 1611. coram Card. Caual.

Quando per contrapoſitionem parti-
160 tarum fiat † compenſatio, eſt videnda
d. deciſ. coram Caualer. Surd. deciſ.117. Ma-
ſcard. concluſ. 1319. Rot. in Romana bono-
rum de Ceulis 2. Decembris 1598. coram
Penia.

An Compenſatio ſemel reiecta iterum poſſit opponi.

Artic. IX.

161 *Liquidatio intra quod tempus fieri debeat, ad effectum compenſationis.*
162 *Liquidatio non perfecta tempore congruo, vel negata, debet præſeruari, & quando.*
163 *Oppoſitio in vno iudicio reiecta non poteſt amplius peti in alio iudicio.*
164 *Limita tamen quando tenderet ad diuerſum finem, & effectum.*
165 *Exceptio reiecta in vno iudicio quando poſſit deduci in alio.*
166 *Res iudicata, quando non obſtet exceptioni reiecta in alio iudicio.*
167 *Exceptio reiecta ſemel regulariter non poteſt iterum deduci.*
168 *Exceptio nullitatis incidenter obiecta, & reiecta poteſt principaliter iterum deduci.*
169 *Exceptio ſemel oppoſita, & reiecta, vt non poſſit iterum proponi, quæ requirantur.*
170 Compenſatio cum pecunijs prius ſolutis *denegatur in alimentis etiam futuris.*
171 *Amplia, & ſi pecuniæ fuiſſent ſoluta cauſa alimentorum.*
172 *Alimenta futura, quænam dicantur.*
173 *Alimenta futura, an dicātur, quando quis cōtraxit debita pro victu.*

ET quia ſupra diximus, quod compē-
ſatio, quando opponitur, requiri-
161 tur, quod liquidatio fiat, † vel infra
duos menſes. vel ſaltem in termino dari
ſolito ad ſoluendum, cautus Patronus
cauſæ debebit aduertere, quod ſi non po
poteſt fieri liquidatio, vel ſi Iudex non
162 inclinat ad illius admiſſionem, † quod
ſaltem præſeruet illam pro alio Iudicio,
vel inſtantia, quia ſi oppoſitio in vno
Iudicio fuit reiecta, quamuis debitum
ſit liquidum, & probatum, tamen ex quo
finis primi Iudicij, & ſecundi eſt idem,
163 † ideo amplius non poſſet tale debitum
in alio Iudicio petere, quia obſtaret res
Iudicata *Bart. in l. ſin autem §. fin. de negoc.
geſt. Gabriel. concl. 2. num. 12. de except. Bald.
conſ. 201. lib. 2.*

Quod tamen euitaretur, quando ten-
164 deret † ad diuerſum finem, & ad alium
effectum, tunc enim exceptio reiecta in
165 vno Iudicio, † poteſt deduci principali-
ter in alio, ſi credis *Salicet. in l. 2. in fine.
C. de ordine cognition.* etiam ſi plene fuiſſet
cognitum, dummodo ad alium finem,
166 † & tunc res iudicata nō obſtaret, *Odofr.
in l. 1. C. de ordin. cognit. & ibi Alberic. circa
fin. Caſtrenſis, & Salic. col. 3. Butrius in
cap. Aduerſario, de except. & in cap. cū Eccleſ.
col. 3. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. & Gabriel
concluſ. 2. de except.*

Secus eſſet dicendum ſi fuiſſet oppoſi-
167 ta ad eundem finem, † quia ſemel reiec-
ta, non poteſt iterum deduci, nec impe-
dit exequutionem, etiamſi in continenti
probaretur, *Imol. conſ. 130. Seraph. de iu-
ramento priuil. 27. num. 8. Fanuccius de
inuent. par. 8. num. 8. Lancellot. de attentatis
nullitate pendente. cap. 17. num. 151. fol. 339.*
Quod tamen nō procederet in exceptio-
ne nullitatis incidenter obiecta, & reiec-
168 ta, quia poſſet in alio Iudicio principa-
liter deduci per viam actionis, *Vantius de
nullitate. tit. quot & quibus modis num. 36.
Couarru. pract. quæſt. 24. num. 8. ad quod vi
dendus eſt Magonius Floren. deciſ. 3. & Sa.
lic. in l. 2. in princ. C. de ordin. cognit. & quæ
dixi ſupra tit. de nullit.*

Sed vt cautius agatur ad propoſitum,
ſciendum eſt, vt exceptio ſemel oppoſita,
& reiecta in vno Iudicio, amplius in alio
ad eundem finem, & inter eaſdem perſo-
nas proponi non poſſit, tria requiruntur
169 † Primo, quod de exceptione fuerit ple-
ne cognitum. Secundo, quod exceptio
fuerit expreſſe reiecta, & reprobata. Ter-
tio vero, quod reprobatio prouenerit ex
eo, quod non ſit vera, neque ſubſiſtens,
*Magon d. deciſ. 3. & declarat Caſtrenſis in
l. ſin autem §. quomodo num. 2. & ibidem
Bartol. ff. de negoc. geſtis, & de his plene vi-
dendus eſt Gabr. pro materia d. concluſ. 2. per
totam.*

170 In alimentis etiam futuris denegatur
† compenſatio, & retentio cum pecuniis
priùs ſolutis, vt *dixit textus in l. ſi ea* C. *de
cōpenſat.* nec per imaginationē poteſt illa
obijci, vt dicit *Surd. de alimen. tit. 8. priuil.
53. num.* 5. etiam quod pecuniæ fuiſſent
171 ſolutæ ex eadem cauſa alimentorum, vt
optime reſoluit *Rota in Iannen. ſeparationis
Thori 29. Aprilis 1624. coram b. me. Rem-
boldo. deciſ. 532. tom. 3. par. 4. recent.*

Et ſi diſputari contingat, quænam ſint
alimenta futura: dicendum eſt, quod non
ſolum ſunt eæ, quæ anticipatè debentur
172 pro futuro tempore, † ſed quod ſunt etiā
illa quæ debentur poſt motam, & à die
motæ litis, vt egregie *Caputaqu. deciſ. 27
num. 2 & deciſ. 24. part. 1. & Rota in vna
Bituntina ſeparationis thori. 17. Iun. 1596.
coram clar. mem. Cardinali Pamphilio in fol.
& relati in dicta Iannen. coram d. b. m. Rem-
boldo,* & dicuntur etiam futura, quando,
173 qui petit alimenta, † contraxit debita,
cum quibus coactus fuit ſe alere, & hic
eſt ſenſus Signaturæ, de qua pluries pu-
blicè, vt alias dixi, teſtatus eſt Eminen-
tiſ-

Digitized by Google

tiſſimus Dominus meus Iulius Cardinalis Sacchettus, Vir memoria digniſſimus in omni ſeculo.

De Executorialibus

Cap. VIII.

Executoriales quomodo; & quando concedantur.

Artic. I.

1 *Executoriales litteræ dantur pro executione rei iudicatæ.*
Sententiæ in Statu Ecleſiaſtico ſolent habere executionem per viam cenſurarum. ibid.
2 *Brachium ſeculare quandò appellari poſſit pro executione ſententiarum*
3 *Cenſuræ poſſunt relaxari contra contumaces*
4 *Iudices delegati, qualiter ſoleant relaxare litteras executoriales, ad quem effectum, & contra quos.*
5 *Executorialium litterarum formula remiſſiuè ad Veſtrium.*
6 *Aggrauatoria, & reaggrauatoria, qualiter fiat in iudicijs, remiſſiuè.*
Brachium ſeculare qualiter obtineatur, remiſſiuè. ibidem.

POſt rem Iudicatam, pręſertim in Rota pro illius executione dantur, vt infra litterę executoriales; & ideo infraſcripta notatu digna obſeruamus: videlicet quod
1 † in noſtra Romana Curia, ac etiam in alijs foris Eccleſiaſticis, proceditur, vt plurimum, ad executionē ſentētiarum via cēſurarum, neque de Iure obtinetur brachium ſeculare, vel relaxari mandatū executiuum, quod brachium ſeculare etiam
2 appellatur, † niſi poſt omnes, cenſuras, & grauatoriam, & reaggrauatoriam quando aliud remedium non ſuppetit, *cap. cum non ab homine. vbi omnes DD. extra de Iud. & diximus ſupra in cap. de re Iud.*
Et ideo cum cenſurę poſſint relaxari
3 † ſolum contra cōtumaces. *cap. Epiſcopi. 11. q. 3. Abb. in c. 1. extra. de Iudi. Caſſad. deciſ. 2 de dol. & contum.*
Solent Iudices delegati ex facultate
4 † ſibi in commiſſionibus executorialibus conceſſa, taxatis expenſis, & liquidatis fructibus, decernere, & relaxare litteras, quas vocant executoriales, per quas monent condemnatum, ſub cenſuris, & penis Eccleſiaſticæ, vt infra 30. dies ſatisfaciat creditori, pareatque ſentētię in omnibus, & per omnia, alias declarant, vel declarari mandant eū incidiſſe in cenſuras.
5 Formulam iſtarum † litterarum, ponit *Veſtr. lib. 8. C. de exequut rei. Iud. fol. 283.*
6 vbi etiam declarat † quomodo procedatur per aggrauationē, reaggrauationē, & brachium ſeculare, prout etiam idem dictum fuit ſupra *cap. de re iud. artic. 8. & ad Vberto de modo & ratione citandi loco ſupra deducto p. 5. formul. 4. fol. 198.*

De vſu & executione executorialium

Artic. II.

7 *Executores non ſolum intimant litteras executoriales, ſed etiam procedunt ad cenſuras, & brachium ſeculare.*
8 *Declara tamen, non procedi ad vlteriora, niſi habita relatione intimationis.*
9 *Executoriales olim ſub plumbo expediebātur.*
10 *Hodiè vero ſub paruo ſigillo, habita derogatione in commiſſione*
11 *Mandatum executiuum, an, & qualiter olim concederetur in executorialibus*
12 *Mandatum prędictum, an hodie concedatur, & inter quos.*
13 *Et quid ſi ſit executio facienda in curia.*
14 *Executoriales litteræ ſunt reo perſonaliter intimandæ.*
15 *Amplia ſaltem Procuratori, & cui, ſi inueueniri non poſſit.*
16 *Executoriales qualiter intimentur, ſi tutus acceſſus non pateat.*
17 *Executoralis defectus, ſanatur per notitiam, prout citatio.*
18 *Acceſſus non tutus, quando ſemel probatus, iterum probari non debet in executorialibus.*
19 *Executoriales, quando poſſint per edictum intimari, abſque ſpeciali commiſſione.*

7 ADuertendum tamen, quod licet † in eis detur facultas executoribus deputatis, non ſolum eas intimandi, vt ſupra dixi, ſed etiam procedendi ad cenſuras, & ad brachium ſeculare:
8 Solent nihilominus eas ſolūmodo † intimare, & deinde habita relatione intimationis illarum, procedere ad vlteriora in Curia. *Veſt. d. c. fol. 283.*
Eſtque ſciendum, quod antiquitus ſo-
9 lebant † expediri ſub plumbo, vt cauetur in antiquis regulis Cancellariæ. Hodie in commiſſionibus executorialibus illi regu-
10 læ † derogatur per clauſulas generales, cōcediturque, quod relaxentur ſub paruo ſigillo Auditoris, vel Iudicis, *Veſtr. lib. 1. c. de off. contrad. fol. 14.*

Vl-

11 Vlterius olim in commiſſionibus † executorialibus, numquam concedebatur, quod loco executorialium, relaxaretur mandatum executiuum, niſi agetetur cō-tra minorem, qui cenſuris innodari non poſſet, aut pro paupere in cauſa beneficiali.

In ſtatu vero Eccleſiaſtico, hodie inter
12 ſubditos † eiuſdem ſtatus, in cauſis profanis, ferè ſemper conceditur ad euitandum circuitum, quod loco executorialium, relaxetur mandatum executiuum; præcipuè ſi allegetur paupertas. Idem euenit, quando executio facienda eſt in Curia, quia
13 indiſtinctè † conceditur, *Veſtr.d.c.de exeq. rei ind. fol.* 283.

Aduertendum eſt etiam, quod di-
14 ctæ † executoriales debēt, vt alias annui, Reo perſonaliter intimari, *Put.dec.* 38. *de iud.& Rota in Tarraconen. primitiarum* 26. *Iunij* 1645. *coram Reuerendiſſimo Dunozetto in folio*. vel ſaltem † debent perſo-
15 naliter intimari eius Procuratori ſpeciali, ſi inueniatur, aliàs exequitur domi dim. cop. vel in Catedrali, & in beneficio de quo agitur *Egid.concluſ.*749.

16 Si non patet tutus acceſſus † ad intimandum perſonaliter, datur facultas intimandi per edictum, cum clauſula tamen conſtito ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto acceſſu, vt vult formular *Commiſ. de commiſs. appell.* 33. 36. *&* 52. quo caſu requiritur ſummaria cognitio, ſuper nō tuto acceſſu; & in ſumma in omnibus, & per omnia idem ſeruatur in executo-
17 rialibus, quod † in citatione; ſanaturque defectus intimationis, cum clauſula dummodo peruenerint ad notitiam Aduerſarij; Eodem modo, quo etiam ſanatur defectus citationis, vt habetur in tract. edito *à D. Gratioſo, & Veſtr.d. cap. fol.*283. & dicit dict. formular. *eod. tit. commiſ.* 60.

18 Et ſi prima citatio executa fuit † per edictum, & tunc probatus fuit dictus non tutus acceſſus; ſi deinde in commiſſione executoriali, adſit clauſula, quod poſſint intimari per edictum, conſtito &c. non requiritur noua probatio non tuti acceſſus; niſi conſtaret, quod ante relaxationem executorialium factus fuiſſet tutus: alias
19 prima probatio ſufficit, † quia idem ſtatus pręſumitur durare; Immo poſſent per edictum intimari, abſque ſpeciali commiſſione; dummodo prima citatio vigore cōmiſſionis fuiſſet executa, *Caſſad.dec.*3. *de dol. & contum.*

De effectu executorialium.

Artic. III.

20 *Acta, pro executione ante intimationem executorialium, ſunt nulla.*
21 *Poſſeſſio per ſubrogatum capta non intimatis executorialibus, eſt reuocanda.*
22 *Executoriales an, & quomodo poſſint intimari intruſo, pendente lite.*
23 *Intruſio facta lite pendente probatur coram executore.*
24 *Executoriales, an, & quando committantur intimandæ ſine cognitione intruſionis, lite pendente.*
25 *Intruſio, an lite pendente ſit facta, cognoſcitur aliquando reproductis executorialibus.*
26 *Proceſſus factus contra intruſum, an valeat, licet de intruſione non fuerit cognitum.*
27 *Executoriales decretæ contra primum intruſum, an, & qualiter poſſint exequi contra ſecundum.*
28 *Declara, dūmodò executoriales intimentur per eum, qui obtinuit.*
29 *Executoriales mortuo impetrante, an proſint ſubrogato.*
30 *Gratia nouiter obtenta lite pendente, debet reo poſſeſſori intimari.*
31 *Subrogatus, an, & qualiter admittatur ad proſecutionem executorialium defuncti.*
32 *Executoriales ſemel decretæ defuncto, de iure denuo non decernuntur ſubrogato.*
33 *Executoriales ſemel intimatæ per defunctum, denuò non intimantur per ſubrogatum.*
34 *Executoriales denuò non decernuntur ſubrogato ad proſecutionem iam conceſſarum.*
35 *Executoriales ſemper decernuntur vigore vltimarum ſententiarum.*
36 *Executoriales per reſtitutionem in integrum de medio tolluntur.*
37 *Executoriales primæ ſententiæ, an per commiſſionem concedantur intimandæ, ac ſi eſſent vltimæ.*
38 *Subrogatus, an, & quando poſſit executoriales iam condemnato intimatas Procuratori tantum intimare.*
39 *Subrogatus, an teneatur ſubrogationem intimare, iam per tres conformes condemnato.*

20 SI aliquid fieret, † ante intimationem executorialiū pro executione, eſſet
21 nullum. Ideo † ſi caperetur † poſſeſſio per ſubrogatum, non intimatis executorialibus, licet gratia ſubrogationis ſubſtineatur: poſſeſſio tamen tamquam nulla, veniret reuocanda, *Caſſad. deciſ.* 6. *de cauſ. poſſeſ. & prop.*

Si

22 Si lite pendente, aliquis † intrudat ſe in
poſſeſſione rei litigioſæ, literæ executo-
riales poſsũt intimari intruſo, etiam quod
Signatura nõ cognoſcat, an re vera intru-
ſerit ſe lite pendente.

23 Hoc enim orator debet † probare co-
ram executore, *Rot. dec. 14. de prob. in nou.
Veſtr. d.c. fol.* 183. *& d. formul. commiſs. de
commiſs. appell.* 35. *&* 36.

24 Daturque aliquãdo commiſſio, † quod
poſſint intimari, etiam non cognito per
executorem, an ſit intruſus lite pendente,
ne per talem cognitionem retardetur exe-
cutio, *arg. cap. paſtoralis. §. quia vero, extra*
25 *de off. deleg.* quia † reproductis executoria-
libus, poterit Iudex cognoſcere, an ille ſit
intruſus, nec ne, lite pendente, *Stafil. c.* 17.
fol. 323. *num.* 5.

26 Et proceſſus, factus † per executorem
contra intruſum lite pendente, vel poſt sẽ-
tentiam, valebit, etiam ſi de intruſione nõ
cognoſcat, *Rot. dec. fin. de Iud. in nou. Stafil
cap.* 20. *in princ. fol.* 337. *num.* 1.

27 Idem dicendum ſi decretis † executo-
rialibus contra intruſum lite pendente,
dictus Intruſus moriatur in intruſione ali-
cuius beneficij, & in eius locum ſe intru-
dat alter, ſi petatur commiſſio, quod exe-
cutoriales poſſint exequi contra nouiter
intruſum, ac ſi contra eum decretæ fuiſ-
ſent, & tunc ſignatur commiſſio cum clau-
ſula, conſtito de præmiſſis. *d. formularium
commiſ. de commiſ. appell.* 11. *&* 12. Sed Ro-
ta abſque alia commiſſione in dicta cauſa
Tarraconen. primitiarum 26. *Iunij* 1645.
corã Reuerendiſſimo Dunozetto habuit pro
ſufficienti, quod executoriales intimaren-
tur Intruſo, & quod idem earum vigore
poſſet excommunicari.

Præmiſſa de plano procedunt, quan-
28 do † executoriales intimantur per eum,
qui eas obtinuit: ſi verò ille moriatur, &
29 alius in † eius locum ſubrogetur, tales li-
teræ non proſunt ſubrogato, nec ipſarum
effectus illi datur, niſi priùs intimata
Aduerſario ſubrogatione; quælibet e-
30 nim noua † gratia obtenta per actorem
lite pendente, debet intimari Reo poſſeſ-
ſori, etiam contumaci, quia fortè eam im-
pugnabit, *Rot. dec.* 13. *de dol. & contum. in
nou. Egid. concluſ.* 156. *Stafil. c.* 17. *fol.* 291.
num. 6.

31 Ideò ſi ſubrogatus † petit admitti ad
proſecutionem executorialium in eo ſta-
tu in quo erat defunctus, ſignatur commiſ-
ſio cũ clauſula, litteris ſubrogatorijs parti
legitimè intimatis, & iuxta illarum teno-
rem; nec ſufficeret tunc intimare Procura-
tori, quia fortè eius mandatum non erit
ſufficiens, quod tamen videre debebit Iu-
dex.

32 Et licet de Iure, quando executoriales
fuerunt decretæ defuncto, non requira-
tur, quod denuò decernantur ſubrogato:
33 Similiter ſi fuerint † intimatæ per defun-
ctum, non requiratur, quod denuò inti-
mẽtur per ſubrogatum, vt per *Gomeſ. in d.
compend. fol.* 168. Ad tollendas tamen di-
34 ſputationes, † ſolet in ſubrogationibus
poni clauſula, quod orator ſubrogetur,
etiam ad proſecutionem executorialium;
& tunc executoriales decretæ defuncto,
non debent denuò decerni ſubrogato.

35 Si poſt ſententiam, † cuius vigore fue-
runt decretæ in cauſa appellationis, vel
reſtitutionis in integrum, eſſet lata ſenten-
tia confirmatoria primæ, & vltima tranſi-
uiſſet in Iudicatum; tunc etiamſi fuiſsẽt
decretæ à principio, nihilominus ſunt de-
nuo decernendæ, quia debent decerni vi-
gore vltimarum ſententiarum, cum aliæ
36 per reſtitutionem iam fuerint de † medio
ſublatæ, *c. ſi iſcitata, iuncta gloſ. extra de re-
ſtit. in integr.* & dictum fuit ſupra *in cap. de
reſt. in integr.* quo caſu non daretur com-
miſſio, quod primæ executoriales poſ-
37 ſint intimari, ac ſi per vltimam ſententiã
decretæ fuiſſent, *Caſſad. dec.* 13. *de reſcript.
Gomeſ. d. fol.* 168. *& ſeq.*

38 Et quando poſt diffinitiuam † fuerunt
intimatæ condemnato, ſufficit, quod ſub-
rogatus, quatenus noua intimatio re-
quiratur, eas intimet Procuratori appre-
henſo in Curia. *Gomeſ. fol* 169.

39 Et ſi decernantur † contra condemna-
tum per tres conformes, ſubrogeturque
aliquis in locum victoris, de ſtilo non re-
quiritur intimatio ſubrogationis, quia
præſumitur nullum ius competere con-
demnato, & ſic ſua nõ intereſſe, licet hoc
non modicam patiatur difficultatem, vt
videri poterit apud *Stafil. cap.* 14. *fol.* 313.
ad quem recurrendum eſt.

An executor illarum vigore poſſit procedere.

Artic. IV.

40 *Executoriales intimatæ debent reproduci, &
poſtea ſeruantur quatuor termini ſubſtan-
tiales.*

41 *Executorialiũ intimatio, ſi recognoſci nequeat,
datur commiſſio ſanatoria.*

42 *Commiſſio ſanatoria intimationis executoria-
lium, quando, & qualiter detur.*

43 *Executoriales, an, & qualiter habeant effe-
ctum, ſi pendente earum intimatione per-
datur regeſtrum.*

Cauſa

44 *Cauſa nullitatis executorialium, iam intimatarum, an committatur, & qualiter.*
45 *Et quid ſi committatur ad inſtantiam intruſi, lite pendente.*
46 *Et quid ad inſtantiam tertij poſſidentis vigore ſuæ prouiſionis, neutro aliorum poſſidente.*
Executoriales inter non poſſidentes obtentæ, non afficiunt tertium prouiſum. ibid.
Intruſus non dicitur poſſidens vigore prouiſionis, alijs non poſſidentibus. ibid.
47 *Intruſo appellanti à ſententia, & intimatione executorialiũ, qualiter ſignetur commiſſio.*

40 SCiendum etiam, quod intimatis † executorialibus, debent reproduci, & ſeruari quatuor termini ſubſtantiales, ad docendum ipſum aduerſarium illis paruiſſe, *Caſſad. dec. 6. de cauſ. poſſeſs. & propriet.* & diximus de mente Rotæ in *d. Tarraconen. primitiarum* 24. *Ianuarij* 1639. *coram Reuerendiſſimo Domino Dunozetto, in folio.*

41 Si Inſtrumentum intimationis † recognoſci non poteſt, datur commiſſio ſanatoria, ac ſi eſſent nulliter intimatæ, v.g.
42 quod Iudex conſtito eas deueniſſe † ad notitiam Aduerſarij, procedat ad vlteriora. *formul. commiſs. de commiſs. appel.* 60.

43 Si pendente † intimatione executorialium decretarum in vim trium conformium, regeſtrum fuit deperditum, & tunc ex eo quod in executorialibus inſertæ ſint ſententiæ, fuit olim data commiſſio cum clauſula, quod Iudex non obſtante perditione regeſtri, conſtito executoriales fuiſſe intimatas procederet ad vlteriores cenſuras, *vt formul. commiſs. de cumul. diuerſ. Iudic.* 43.

44 Si poſt intimationem † condemnatus, vel intruſus, cui fuerunt intimatæ executoriales, vellet committere cauſam nullitatis executorialium, ſignatur commiſſio cum clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis. *d. formul. de repar. cauſ.* 9. & 18. & *de commiſs. appell.* 32.

45 Idem eueniet intruſo † lite pendente, quia commiſſionem non obtinebit cum alia clauſula, quam cum ſupradicta, etiã quod ſpecifice in executorialibus nominatus non ſit, vel contra eum obtentæ nõ fuerint, dummodo intruſerit ſe lite pendente, & monitus fuerit per executorem ad dimittendam poſſeſſionem, *vt in dicta Tarraconen. & in d. formul. de commiſs. appel.* 42. & 43.

46 Si pendente lite † inter A. & B. quorum neuter poſſidebat, C. vigore ſuæ prouiſionis poſſeſſionem conſequatur, & A. intimet executoriales obtentas contra B. ipſi C. poſſeſſori dabitur appellatio ſine dicta clauſula; quia ſententia, & executoriales ipſum non afficiunt, neque poteſt dici verè intruſus, *d. commiſs.* 42. & 43. & quandocunque intruſus à ſententia, &
47 intimatione appellet, ſi petatur, † quod poſſit procedi contra ipſum, ne ille, qui obtinuit executoriales impediatur, quo minus poſſeſſionem capere poſſit, vt etiã edoctus fui à ſenioribus, de ſtilo ſignatur commiſſio cum clauſula, prout de Iure.

Quomodo & quando earum vigore procedatur ad cenſuras, & interdictum.

Artic. V.

49 *Exceptio fructuum non perceptorum, vel ſimilis, quanto tempore poſſit opponi contra executoriales.*
Appellatio datur à fructuum liquidatione, pro relaxatione executorialium. ibid.
50 *Declaratoria reſpectu fructuum, debet fieri poſt triginta dies vigore executorialium.*
51 *Declaratoria reſpectu poſſeſſionis, debet fieri, vel poteſt, poſt ſex dies.*
52 *Declaratoria, quibus terminis ſeruatis fiat.*
53 *Fructus aliorum beneficiorum, an ſequeſtrẽtur, & qualiter inſordeſcenti in cenſuris.*
54 *Excommunicatus inſordeſcens, quando, & qualiter moneatur ad reſpondendũ de fide.*
55 *Iudices ſeculares impedientes curſum litterarum executorialium, poſſunt excõmunicari.*
Cõmiſſio procedendi cõtra impedientes litteras executoriales, an detur, & quando. ibid.
56 *Interdictum cõtra ſeculares impedientes executoriales, olim concedebatur, & qualiter.*
57 *Interdictum prædictum, quo ordine relaxabatur.*
58 *Cathedralis Eccleſia vltimo loco interdicitur.*
59 *Ciuitas vltimo loco poſt Diœceſim interdicebatur.*
60 *Interdictum ſtricte eſt interpretandum.*
61 *Cathedralis Eccleſia non cenſetur interdicta, abſq; expreſſa mentione.*
62 *Eccleſia parochiali annexa, an cenſeatur cum illa interdicta.*
63 *Interdictum ponitur, & tollitur cum maxima conſideratione.*
64 *Interdictum ſuſpenditur in ciuitate, aduentu Regis, vel magni Principis.*
65 *Interdictum relaxatur propter periculum animarum.*
66 *Commiſsio relaxandi interdictum propter periculum, qualiter ſignetur.*
67 *Cenſura, & interdicta, hodie relaxantur iuxta formam Concilij Tridentini.*

48 ET ſi eſſent relaxatæ † pro reſtitutione fructuum, poteſt qui eos percipit, intra dies 30. de quibus in executorialibus, vel antequam declaretur, opponere ſe fructus non percepiſſe, vel inutilitatem rei litigioſæ expendiſſe, *Rot. dec. 1. de renunc. in nou. dec. 5. de re iud. eodem.* Incumbitque tunc Actori onus probandi contrarium.

49 Quando illæ relaxantur propter † fructus, debent illi liquidari, ante declaratoriam, alias eſſent nullæ, & ab huiuſmodi liquidatione daretur appellatio, ſicuti ab exceſſu in executione, *Veſtr. d. cap. de execut. rei iudic. fol.* 283. & licet reſpe-
50 ctu † fructuum non poſſit ferri declaratoria, niſi poſt 30. dies, reſpectu ta-
51 men † poſſeſſionis, poſſet ferri poſt ſex dies, quia infra dictum tempus tenetur eam dimittere, *Put. dec. 34. de Iudic.* Qui
52 autem termini † debeant ſeruari in articulo declaratoriæ, dicit *Veſtr. d. c. fol. 283. & dicta deciſ. Tarraconen. primitiarum 26. Iunij 1645. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.*

53 Quando igitur elapſo termino † præfixo in executorialibus, ob earum non paritionem deuenitur ad declaratoriam, ſi Reus contra quem fuerunt relaxatæ, tãto tempore ſuſtineat cenſuras, quod in eis videatur inſordeſcere; datur commiſſio, quod fructus aliorum beneficiorum
54 ſequeſtrẽtur, donec executorialibus † pareat; & ſi fortè tanto tempore inſordeſcat in cenſuris, quod fiat ſuſpectus de fide, datur cõmiſſio ad inſtantiam Fiſci, quod aliquis ex Iudicibus ordinarijs Cur. moneat eum ad comparendum perſonaliter, & reſpondendum de fide. *Veſtr. d. cap. fol. 283. & d. form. cõmiſſ. de cõmiſſ. appell. 17.* vel prout vidi aditur Tribunal S. Officij.

55 Si Reus, contra † quem decretæ fuerunt executoriales haberet recurſum ad Iudices ſeculares, & iſti ſequeſtrarent rem litigioſam ad effectum impediendi executoriales, poſſet dari commiſſio, quod Iudex procedat ad ſententiam excõmunicationis cõtra illos Iudices tamquam impediẽtes ſuã Iuriſdictionem *argum. c. 1. de off. deleg. in 6. formul. commiſſ. de commiſſ. aduoc. 17.*

56 Si ad parendum executorialibus † neceſſarium eſſet potẽtius remedium, vt quia cenſuræ per longum tempus animo indurato ſubſtineantur, & quaſi contemnantur, aliàs ſolebat, cum magna tamen difficultate concedi interdictum, *formul. commiſſ. de commiſſ. appel. & executorial. 9.* quod Iudex tamen debebat ponere, cum magna
57 moderatione, & † hoc ordine. Primò interdicebatur parochialis Eccleſia Aduerſarij recuſãtis parere, & ſi adhuc inſorduiſſet per annum, extendebatur interdictum ad Collegiatam eiuſdem loci, poſtmodum poſt alium annum ad duo monaſteria, vl-
58 timo † loco ad Cathedralem, & totam diœceſim: & ſi erat inſignis Ciuitas, & Eccleſia litigioſa erat de Diœceſi, interdicebatur
59 prius Diœceſis, † deinde Ciuitas, quia fuiſſet mõſtruoſum interdicere Cathedralem, antequam interdiceretur parochialis collegiata, & monaſteria, vt videtur apud *Stafil. cap. 9. fol. 299. num. 5.*

60 Sed interdictum eſt ſtricte † interpretandum, & licet omnes Eccleſiæ generaliter interdicantur, non tamen cenſetur in-
61 terdicta † Cathedralis, niſi de ea expreſſa mentio fiat, *c. quamuis. §. quaq. de præb. in 6. Oldrad. conſ. 185. Stafil. c. 9. d. fol. 399. numer. 5. Rot. deciſ. 1. de fil. preſ. in antiq.* Dicendum etiam quod ſi extendatur ad Eccleſiam parochialem, ſi ei annexa ſit
62 alia Eccleſia, † non intelligitur interdicta Eccleſia annexa, niſi ſit taliter annexa, vt ambæ efficiant vnum corpus.

Et ſicut non debet poni interdictum, ni-
63 ſi cum maxima conſideratione, † ita etiam debet tolli cum maxima difficultate, niſi prius pareat.

64 Sed in aduentu Regis, vel alterius † magni Principis in Ciuitatem interdictam, ſuſpenditur interdictum, *Stafil. d. fol. 399.*

65 Relaxatur † aliquando etiam propter periculum Animarum, & tunc ſi petatur per
66 commiſſionem, illa † ſignatur cum clauſula, conſtito de aſſertis *formul. commiſſ. de commiſſ. appell. 28.*

67 Hodie circa cenſuras, & † interdicta ſeruanda eſt forma tradita à *Conc. Trident. prout dixi ſupra in c. de re iud.*

Plura alia de executorialibus dixi *tit. de Iudice* in ſermone habito de S. Rota & eius DD. Auditoribus.

De Declaratoria.

Cap. IX.

Quomodo detur declaratoria vigore obligationis Cameralis.

Artic. I.

1 *Declaratoria pro quibus caſibus concedatur.*
2 *Citatio ad concordandum de executore qualiter fiat, ſi agitur in obligatione camerali.*
3 *Decretum citationis prædictæ quodnam ſit.*
4 *Intimatio electi executoris quomodo fiat, & quando.*

5 *Executor quam fidem faciat à tergo mandati factis diligentijs.*
6 *Executor debet facere diligentias in loco originis debitoris diſtrictualis.*
7 *Declara hoc ſæpè fuiſſe à Signatura iuſtitiæ diſputatum.*
8.& 9. *Citatio quænam fiat habita fide ab executore de diligentijs.*
10 *Decretum citationis prædictæ quodnam fiat.*
11 *Actor producta fide diligentiarum executoris quid faciat.*
12 *Citatio ad videndum ſe in iuris ſubſidium excommunicari, quando fiat.*
13 *Citatio ad videndum relaxari litteras declaratorias, quando fiat.*
14 *Decretum citationi prædictæ, quodnam ſit.*
15 *Diligentiæ contra debitorem pluribus modis fiunt, & quibus.*

1 DEclaratoria quandoque † conceditur in ſubſidium vigore obligationis Cameralis, quandoque datur propter deteſtabiles recurſus ad Iudices Laicos: & quandoque propter contumaciam, & contemptum Reorum non obedientium literis executorialibus, vel aduerſus mandara Rotalia, ſeu Iudicum habẽtiũm auroritatem procedendi per cenſuras eccleſiaſticas, vt A. C. Diſtinctè igitur: Quando agitur vigore obligationis Cameralis, accepto mandato executiuo citatur prout infra.

A.C. Siue Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo D. Trotto Iudice Deputato.

2 CItetur D. Ferrãtes † ex adu. principalis; ad concordandum de executore ad effectum faciendi diligentias, reperiendi Perſonam, & bona ipſius Aduerſarij, ad effectum exequendi mandarum per Inſtantem obtentum, dandum liſtam confidentium, & diffidentium, aliàs viden. per D. eligi, & deputari ex officio, ad primam diem. Inſtante Domino Ioanne Baptiſta Tranſio Principali &c. Reproducitur citatio, & Notarius notat:

3 Relatione facta comparuit † idem citra &c. & petijt vt ſupra, & Dominus niſi ad primam diem cum intimatione elegit ex officio Caporalem N. de Rotunda omni &c.

4 Obtẽto iſto decreto fit intimatio, † qua licet D. elegit executorem ad effectum de quo agitur, & aliàs prout in actis.

5 Datur poſtmodum mandatum executiuum Executori deputaro, qui facit diligentias illud exequendi: Et deinde non reperiendo, nec perſonam, nec bona citãdi, facit fidem à tergo mãdati feciſſe dictas diligentias, & nõ inueniſſe perſonam, nec bona, ſuper quibus potuerit exequi: & talem fidem ſubſcribit tamquam vt ſupra deputatus.

6 Et eſt aduertendũ, quod ſi agitur † contra aliquem diſtrictualem, vt ſæpius euenire ſolet, talis Executor debet facere fidem, non ſolum feciſſe diligentiam in Vrbe, ſed etiam feciſſe diligentias in loco originis ipſius citati debitoris: Signatura
7 enim Iuſtitiæ † pluries acerrimè diſputauir, & aliquot vicibus etiam voluit tales diligentias; quia cum agatur de cenſuris, res debet eſſe benè diſcuſſa, & iuſtificata, ne videamur abuti tali beneficio cenſurarum.

8 Habita igitur † fide ab Executore, citabitur debitor prout infra.

A.C. Siue Illuſtriſſimo & Reuerendiſsimo Domino Trotto Iudice Deputato.

9 CItetur D. Ferrãtes † ex adu. principalis, ad dicendum contra iura producta, & repetita, videndum iurare teſtes ſuper illorum recognitione, quatenus opus ſit; admitti, & mandari reſtitui dimiſſa copia collationata, nec non ad videndum extendi formam Cameræ in dictis iuribus appoſitam iuxta ſtilum Curiæ ad p. d. Inſtan. &c.
10 Hæc citatio executa † reproducitur, factaque productione fidei executoris à tergo mandati & repetitione Inſtrumenti vallati obligatione Camerali; obtinetur ſolitum decretum admiſſionis iurium, & extenſionis obligationis Cameralis, deinde-
11 que proceditur ad vlteriora iuxta formulam datam à ſupradicto *D. Gratioſo Vberto par. 5. de citat. execut. formul.* 10. ad quem
12 Tyronem remitto: † vbi quod fiat citatio ad vidẽdum ſe in Iuris ſubſidium excommunicari, ac literas declaratorias in forma decerni, ad p. d. in cuius termino fit de-
13 cretum, niſi infra tres: quibus elapſis † fit alia citatio ad videndum relaxari literas declaratorias alias decretas, & quatenus opus ſit denuo decerni & relaxari, ad p. d.
14 & fit † decretum: Relatione facta comparuit N. & petijt, & obtinuit niſi ad primam diem cum intimatione; quæ fit, qualiter D. relaxauit literas declaratorias, & aliàs prout in actis.

15 Addo, quod diligentiæ, de quibus fecimus mentionem, ſolent aliquando fieri, etiam alijs modis; vt puta ſi citatur Pars

ad

ad indicandum bona, ſuper quibus poſ-ſit fieri executio: & aliquando etiam ſolent fieri per duos executores, licet vnus ſufficiat, vt de his loquitur *deciſio Romana lucri dotis, prima die Aprilis 1650. coram R. P. D. Albergato in folio.*

Formam declaratoriæ hic non habebimus, cum ſit adeo nota, & inſertio non ſit neceſſaria.

Quomodo & quando detur declaratoria ob non paritionem literis executorialibus.

Art. II.

16 *Declaratoriæ dantur ob non paritionem litteris apoſtolicis.*
17 *Declara tamen qualiter id procedat.*
18 *Declara etiam, quibus citatis, & qualiter.*
19 *Citatio ad docendum ſe paruiſſe litteris executorialibus, qualiter fiat.*
20 *Decretum citationis prædictæ quodnam ſit.*
21 *Dubium in Rota proponendum quando obtineatur, & à quo declaratoria.*
22 *Citatio ad cõcordandũ de dubio, qualiter fiat.*

16 DEclaratoriæ dantur etiam, † ob nõ paritionẽ litteris executorialibus,
17 de quibus mentio facta eſt ſupra. † Sed ante omnia tales litteræ executoriales cũ eius executione, ſeu præſentatione, reproducuntur in actis cum citatione ad
18 dicendum cõtra Iura: † & deinde ſi adeſt Procurator citatur Procurator, ſeu idem Principalis, ſi Principalis erit in Curia; et ſi neuter in tempore comparuerit, fiet contradictæ, ſeu edictæ; et ſi latitabit, procedetur per diligentias, modis relatis, & ſeruantur quatuor termini infraſcripti.

R. P. D. Bichio

Tarraconen. Primitiarum.

19 CItetur D. Didacus ex aduerſo principalis † ad docẽdũ ſe paruiſſe litteris executorialibus: Primo pro prima ad primam diem. Inſtante Illuſtri, & Adm. Excellenti D. Franciſco Frigola Principali ſiue, &c. Franciſconius Notarius.

Hæc citatio perſonaliter executa re-
20 producitur; † eaque reproducta obtinetur ſolitum decretum, & deinde fit ſecunda citatio eiſdem verbis expreſſis, mutato ſolum ſecundo pro ſecunda, & ſic ſit de tertia, & quarta citatione.
21 Seruatis iſtis quatuor † terminis, obtinetur Dominus Auditor cauſæ; ſi eſt in Rota, qui vocatur Ponens, & ab eo obtinetur dubium per hæc verba.

R. P. D. Bichio.

Tarraconen. Primitiarum.

22 CItetur D. Didacus † ex aduerſo principalis ad cõcordan. de dubio, alias viden. ſubſcribi infraſcriptum ad diem craſtinam hora 20. Inſtante Admodum Illuſtri, & Admodum Excellenti Domino Franciſco Frigola Principali, ſiue &c. Srantibus hinc inde deductis.

Quomodo detur & diſputetur dubium ſuper declaratoria.

Art. III.

23 *Dubium an ſit danda declaratoria, ſcribitur ſub citatione, & qua.*
24 *Dubium quando, & qualiter ſubſcribatur ab Auditore Rotæ.*
25 *Dubij formula qualiter ponatur in intimatione.*
26 *Intimatio qualiter Dominus proponet dubiũ, quomodo fiat.*
27 *Fitque ſine nomine Notarij, & ad quid inſeruiat.*
28 *Dubium ſubſcriptum à D. Ponente etiam parti tranſmittitur.*
29 *Dubium ſubſcribitur etſi cauſa videatur per contradictas, aut alio modo.*
30 *Intimatio propoſitionis Dubij pluries reiteratur, & quare.*
31 *Rota an admittat patrocinium ſolius procuratoris in cauſis.*
32 *Auditores Rotæ quando infirmentur, & vbi, ſi ſit dubium proponendum.*
33 *Sollicitatores quid debeant facere pro communicandis partium ſcripturis, & iuribus.*
34 *Informationes in cauſis rotalibus quando cõmunicentur, & vbi.*
35 *Rota inuehit contra non communicantes ſcripturas.*
36 *Rota vult quod iura omnibus aperiantur.*
37 *Auditores qua die ſtudeant, quauè reſoluant cauſas.*
38 *Dubia qualiter obtineantur, & eorum reſolutiones, vbi viſum ſit.*
39. & 40. *Declaratoria quando concedatur à Rota.*
41 *Declaratoria an, & quando detur à Rota ob non paritionem mandato de manutenendo.*

23 **D**Vbium,An ſit † danda declaratoria
in caſu, & ad effectum de quo a-
gitur.
24 Poſtmodum † fit intimatio, qualiter
D. ſubſcripſit dubium i illaque fertur, &
oſtenditur d.D.Ponenti,qui illis viſis ac-
cipit dubium, illudque in duplicata
charta ſubſcribit eius proprio nomine,
& cognomine, & ſic ſub vtroq; duplica-
to eſt facienda Intimatio prout infra.

R. P. D. Bichio

Tarraconen. Primitiarum.

25 **S**Tantibus hinc † inde deductis.

Dubium. An ſit danda declaratoria in caſu &c.

Cælius Bichius S.R.Auditor.

26 **I**Ntimetur D.Didaco, † qualiter D. in
prima proxima Rota proponet Du-
bium, quod ſibi tranſmittitur. Ideò cite-
tur idem ad informandum, quatenus in-
formate intendat;alias d.dubium propo-
netur, vna tantum parte informante. In-
ſtante &c.
27 In iſta intimatione † non apponitur
notarius,ſed ſetuatur ad oſtendendum
Rotæ, quòd dubium, quod proponitur
eſt legitimum, & à R. P. D. Auditore
ſubſcriptum.
28 Parti quoque † tranſmittitur ſubſcri-
ptum à D.Ponente, vt ſit certa de dubio
diſputando, ne ſit in poteſtate partium
inutiles aggredi diſputationes, à quibus
Rota omnino abhorret.
29 Eſt ſciendum, quod dubium † ſubſcri-
bitur, etiam ſi cauſa videatur per cōtra-
dictas, aut alio quocumque modo.
30 Iſta intimatio † ſolet pluries reitera-
ri, ad hoc, vt pars per tempus poſſit pa-
rare ſua iura, & Informationes in facto,
& in iure.
31 Deinde debet non ignorari, † quod
ſupremum Tribunal non cōtentatur Pa-
trocinio ſolius Procuratoris, niſi Procu-
rator ſit adeo primarius, vt vices Aduo-
cati, etiam adimpleat, ea potiſſimum
ratione, quia ſummoperè peroptat cau-
ſas diiigenter diſcutere, & cognoſcere,
& terminare.
32 Quando dubium † eſt proponendum,
ſemper per duos dies ante informantur
Domini eorum Domi ſolitæ habitatio-
33 nis,& de ſero † ſollicitatores adeunt Do-
mum D.Ponentis, vbi expectant contra-
34 riæ partis ſollicitatorem, † eoque pet-
uento conueniunt ad inuicem in permu-
tandis ſcripturis, adeo vt vna pars com-
municet alteri omnes informationes fa-
cti, & iuris, cum Summarijs,& alijs,quæ
diſtributura, & datura eſt ipſis DD. Au-
ditoribus, qui adeò integrè procedunt,
35 & procedi volunt, † vt ſi ;vna pars deſi-
ſteret in communicando parti ſuæ con-
trariæ, vel in ſolum, vel in parte,dicta
iura, & ſcripturas, acerrimè contra ſimi-
lia committentes irritentur.
36 Volunt enim, quod iura † aperta ſint
omnibus; & quod in meridie ambule-
tur, vt vnaquæque partium,poſsit cum
luce ſolis bonum, vel malum ius cogno-
ſcere, reſpondere,& ſua iura deducere.
Sequens dies ab ipſis R.Dominis, nul-
37 la † admiſſa audientia, remotis Ar-
bitris,ſtudio cauſarum cōſumitur,& ſuc-
ceſſiua ſummo mane deciſioni illarum,
quæ proponuntur,condonatur.
38 Digreſſus ſum longe † à via, in qua
eram: ſed placet digreſſio; ex ea enim
nouimus quomodo procedatur in obti-
nendis,& diſputandis dubijs, & quomò-
do procedatur in obtinendo eorum re-
ſolutiones.
39 Diſputato dubio,† quādo Rota videt
litteras executoriales cum nominatione
Cenſurarum relaxatas, fuiſſe legitimè
præſentatas, & fuiſſe in actis reprodu-
40 ctas, † & vlterius quod fuerunt ſeruati
quatuor termini,de quibus ſupra ad do-
cendum de paritione, ſine difficultate
reſoluit pro conceſſione declaratoriæ, vt
docet *deciſio Gandauen.exemptionis 22.Iu-
nij 1648. coram R. P. D. Celſo in folio, &
in Ceſar-Auguſtana diſtributionum,ſeu atte-
ſtatorum 25. May 1646.coram R.P.D.Cer-
ro, pariter in folio.*
41 Et debet etiam aduerti, † quòd ſerua-
tis eiſdem modo, & terminis, Rota dat
declaratoriam, etiam ob nō paritionem
mandato de manuteneudo, vt in *Iuuena-
cen.ſeu Melfiten.bonorum prima Iulij 1647.
coram Eminentiſſimo D. meo Corrado in fo-
lio,& in Barchinonen. iuriſdictionis 5. Iulij.
1649. coram R.P.D. meo Bichio in folio.*

De pluribus alijs caſibus, in quibus datur declaratoria.

Art. IV.

42 *Et quid ob non paritionem mandato pro purgatione attentatorum relaxato.*
43 *Declaratoria an detur etiam contra tutorem.*
44 *Et quid contra Capitulum, Clerum, aut Vniuerſitatem.*
45 *Et quid contra particulares de facto ſe executorialibus opponentes.*
46 *Termini qui ſeruentur ad reddendam partem contumacem in declaratoria.*
47 *Contumacia quando dicatur probata in non obediente executorialibus.*
48 *Declaratoria an detur contra latitantes, ne præſententur litteræ executoriales.*
49 *Executoriales an poſſint præſentari etiam per partes, & qualiter.*
Notitia executorialium an ſufficiat abſque intimatione. ibidem.
50 *Declaratoria an, & quando detur contra ſucceſſorem in beneficio.*
51 *Excommunicatio datur contra ſingulos canonicos.*
Interdictum datur contra Capitulum. ibid.
52 *Declaratoria datur non ſolũ ex inobedientia, ſed ex repugnantia.*
53 *Declaratoria datur quandocumque mandatũ rotale fuit legitimè intimatum.*
Item quando ſeruatis quatuor terminis non docetur de paritione. ibidem.
54 *Beneficium capituli Odoardus an detur debitori, contra quem petitur declaratoria.*
55 *Signaturam petens contra litteras executoriales Rotæ, ſe contumacem oſtendit.*

42 ET ſimili modo datur † ob non paritionem mandato, pro purgatione attentatorum relaxato, vt eſt caſus in *Colonien. Vicariæ. 14. May 1649. coram Eminentiſſimo D. meo Otthobono in folio.*

43 Datur etiam † contra Tutorem; *vt in cauſa Romana, ſeu Albinganen. bonorum prima Iuly 1648. coram R.P. D. meo Cerro in folio.*

44 Non datur contra Capitulum, † Clerum, aut Vniuerſitatẽ, niſi conſtet, quod litteræ executoriales, fuerint ipſis collegialiter præſentatæ, *Rota in Marſicen. Iuriſdictionis 10. May 1649. coram R.P. D. Bichio in folio.*

45 Datur tamen contra † particulares, qui de facto illis ſe oppoſuerunt; & contradixerunt, *Rota in dicta Marſicen. coram dicto R. P. D. Bichio.*

46 Seruantur tales termini † ad reddendam Partem contumacem: quod digno-
47 ſcitur; quia iſtis ſeruatis probata † dicitur negatiua nõ paritionis eo ipſo; quod per alteram Partem, non probatur affirmatiua. *Rota in Pampilonen. decimarum de Veraſtegui. 12. Iuny 1649. coram bonæ memoriæ Arguelles in folio.*

48 Et proceditur, etiam ſi agatur † non præſentatis litteris perſonaliter, quando reus doloſè latitaret, quia tunc ſufficit præſentatio modo, & forma data ſuperiùs, quando locuti ſumus de executoribus, ſub *titulo de indic. in partic. de S. Rota.*

49 Nec eſt neceſſaria præſentatio † dictarum litterarum per Curſorem, ſeù mandatarium, ſed ſufficit, quod fuerint præſentatæ à Parte, cum præſentia Notarij, & teſtiũ, vel quod aliàs iuſtificetur ſcientia illarum, vt pariter dictum eſt ſupra per *Rot. in dicta Ceſar-Auguſtana diſtributionum, ſeù attentatorum 26. May 1646. coram R. P. D. Cerro in folio.*

50 Dantur etiam declaratoriæ † contra Succeſſorem in beneficio; quando fuit priùs proceſſum contra Anteceſſorem, ſi litteræ executoriales præſententur dicto Succeſſori. quia etiam dictus Succeſſor afficitur ſuccumbentia ſui Anteceſſoris. *Rota in Tarraconen. Primitiarum die 26. Iunij 1649. coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto in folio.*

51 Et practicatur, quod quando † agitur contra Capitulum, tunc datur excomunicatio contra ſingulos Canonicos, & interdictum contra Capitulum, *Rota in Ampurien. & Ciuitaten. electionis Vicarij. 26. Iunij 1648. coram R. P. D. Meltio in folio.*

52 Et dantur non ſolum † ex non obediẽtia, verum etiam ex repugnantia, *Rota in Hiſpalen. decimarum 19. Iuny 1648. coram eodem R.P.D. Meltio in folio.*

53 In ſumma, declaratoria † datur ſemper, & quandocumque mandatum Rotale fuit legitimè intimatum, & ſeruatis quatuor terminis non docetur de paritione, *Rota in Aquilana Beneficy 4. Marty 1625. & in vna Camerinen. Prady 13. Ianuary eiuſdem anni coram bonæ memoriæ Remboldo in folio.*

54 Quid autem † dicendum ſi quis, quando petitur contra ipſum declaratoria, ipſe peteret admitti ad beneficium capituli, Odoardus de ſolut. an deberet admitti? Videnda eſt *Rota in Hipporegien. Cappellaniæ decima Decembris 1623. coram dicto bonæ mem. Remboldo in folio.* Vbi etiã videtur, quid requiratur ad illud obtinendum.

55 Et debet animaduerti, † quod ſi quis

ad-

aduerſus litteras declaratorias Rotę, adit Signaturam, oſtendit animum contumacem contra reſolutiones Rotæ, vt in cauſa *Leodien. Abbatiſſatus 8. Aprilis 1644. coram R. P. D. Ghisleno in fol. & antea in Vrgellen. Canonicatus 9. Nouembris 1634. coram bon. mem. Pirouano etiam in folio.*

De Iudice cenſurarum, & earum differentia.

Artic. V.

56 *Iudex quilibet Eccleſiaſticus poteſt procedere ad cenſuras.*
Auditores Nunciorum, an ſint iudices Eccleſiaſtici, & teneantur oſtendere ſuas facultates. ibid.
Vicarij Epiſcoporum, & Capitulorum, an ſint iudices Eccleſiaſtici, & ſuas facultates oſtendere teneantur. ibid.
57 *Cenſuræ ſi infliguntur à lege, eſt neceſſaria trina monitio.*
58 *Citatio an requiratur quando quis denunciatur excommunicatus.*
Et quid quando diſcutitur factum, vt quis dicatur excommunicatus. ibid.
59 *Citatio an requiratur in excommunicatione legis.*
Et quid in excommunicatione lata ab homine. ibid.
60 *Citatio prædicta quibus caſibus non ſit neceſſaria.*
61 *Legati Sedis Apoſtolicæ, & Nuncij ſunt indices ordinarij.*
62 *Auditores Rotæ ſunt iudices ordinarij, & citant per totum orbem.*
63 *Declaratoria quando non requiratur, ſed ſufficiat denunciatio contra excommunicatū.*
64 *Terminus quinam præfigatur in facto notorio.*
65 *Denunciatio fertur elapſo termino ad ſe iuſtificandum,*
Declaratoria non requiritur, vbi non eſt neceſſaria citatio. ibid.
66 *Excommunicati vigore bullæ cœnæ quo termino declarentur.*

56 QVilibet Iudex Eccleſiaſticus † poteſt procedere ad Cenſuras, & inter iſtos iudices connumerantur Auditores Nunciorum, Vicarij Epiſcoporum, & Capitulorum Sede vacante, qui nec tenentur oſtendere ſuas facultates; Sed ſufficit, quod ſint in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis ordinariæ, & pro talibus communiter habeantur *Rota in Leodien Cenſurar. 7. Decemb. 1616. coram bon. mem. Remboldo in folio.*

57 Quando Cenſuræ † infliguntur à lege, eſt neceſſaria trina monitio, & tunc requiritur citatio, quando debet diſcuti factum, propter quod, quis dicitur excō-
58 municatus. † Secus vbi quis denunciatur talis, vt magis innoteſcat, & euitetur à Chriſti fidelibus propter eius excommunicationem.

In excomunicatione autem legis, an
59 † requiratur citatio, declaratur à ſupradicta *Leodien. Cenſurar.* vbi, quod videtur neceſſaria tantum in excomunicatione lata ab homine.

60 Et quod non ſit neceſſaria citatio; † Primo, quando non patet tutus acceſſus, quia ſufficit domi dimiſſa copia, vel per affixionem: ſecundo quando reus de citatione notitiam habuit, citatus dicitur; vide.

61 Habetur etiam, † quod Nuncij, & Legati Sedis Apoſtolicæ ſunt Iudices ordinarij Cenſurarum *Rota in dicta Leodien. coram Remboldo.*

62 Habetur vlterius ibidem, quod † Auditores Rotæ, ſunt Iudices, ordinarij, & citant per vniuerſum Orbē in Procedēdo.

63 Et quod quando excomunicato † nulla defenſio competit, non requiritur ſententia declaratoria, ſed ſufficit ſola denunciatio.

64 Et quòd in facto notorio, præfigitur
65 terminus ad excuſandum factum, † & ſe iuſtificandum, & quod illo elapſo proceditur ad denunciationem, abſque alia declaratione: & ratio eſt, quia vbi non eſt neceſſaria citatio, ibi non requiritur ſententia declaratoria.

66 Qui contra formam † bullę Cœnę Domini, aliquid faciunt, excomunicationē incurrunt; & declarantur, ſi in termino monitionis nihil iuſtificant pro excuſatione legitima.

An, & quando à Declaratoria detur appellatio.

Artic. VI.

67 *Appellatio non ſuſpendit excommunicationē à lege inflictam.*
68 *Appellatio quando ſuſpendat appellantem à cenſuris contra declaratoriam cenſurarum.*

Nec

67 NEC appellatio † ſuſpendit excommunicationem à lege Inflictam.

68 Et opinio *Achillis de Graſſis*,† quod.ſ. appellatio ſuſpendat appellantem à cenſuris contra ſententiam declaratoriam cenſuſurarum, non habet locum, quando factum eſt notorium, quia tunc poteſt procedi ad denunciationem, *Rota in dicta Leodien.de qua ſupra*: Differt enim excõmunicatio inflicta ab homine,& inflicta à lege, *Rota in dicta Leodiẽn.Cenſurarum.7. Decẽb. 1616.coram bon. memoriæ Remboldo in folio.*

De Aggrauatoria, & Reaggrauatoria.

Art. VII.

69 *Aggrauatoria, & reaggrauatoria quando, & quomodo detu r.*
70 *Excommunicatus perſiſtens in excommunicatione,ad quid citetur,& qualiter.*
71 *Decretum quodnam fiat citationi aggrauandi,& reaggrauandi excommunicatum.*

69 AGgrauatoria, † & rèaggrauatoria, quando, & quomodo detur,poteſt videri apud d. D.Gratioſum loco ſupradicto, vbi, quod qui perſiſtit in excom-
70 municatione,† citatur ad videndũ excõmunicationem aggrauari,& reaggrauari, & literas aggrauatorias deſuper neceſſarias, & opportunas per D.decerni,& rela-
71 xari ad p. d. Et multi addunt † ſecundum facti continge ɔtiam vltra aggrauari, & reaggrauari; etiam verbum interdici vſq.ad inuocationem brachij ſæcularis. & Primo obtinetur decretum.Facta reproductione literarum declaratoriam, niſi ad p. d. & expectantur decem dies ab vno ad alium terminum grauatoriæ reaggrauatoriæ, & brachij ſæcularis, vt apud *d.Vbert. par.5. form.7. pro execut.rei iudicatæ.* & annuimus ſupra.

De Recurſibus ad Iudices Laicos, & quomodo probentur.

Art. VIII.

72 *Recurſus ad iudices laicos eſt deteſtabilis ob Bullam Cœnæ Domini.*
73 *Contumacia, & inobedientia dicitur probata in recurrentibus ad Iudices laicos.*
74 *Eccleſiaſtici debent in exemplum aliorum eſſe modeſtiores.*
75 *Recurſus ad iudices laicos à quibus præſumantur procurati.*
76 *Recurrens ad laicos iudices contra mandata Rotalia,an incidat in Bullam Cœnæ.*
77 *Abſolutio ab excommunicatione Bullæ Cœnæ ob recurſum ad laicos qualiter detur.*
78 *Remiſſoria ad probandos recurſus ad iudices laicos aliquando fuit data.*
79 *Recurſus ad iudices laicos non conſũmatus nõ infligitur bulla cœnę.*
80 *Excommunicatus ex Bullæ cœnæ ob recursũ ad laicos,arcetur à noua audientia.*
81 *Et an audiatur excipiens,aut appellans.*
82 *Remiſſoria denegatur illi, qui incidit in cenſuras ob recurſum ad laicos.*
83 *Recurſus ad laicos probatur, ſi adhibitus à Procuratore ratificetur à principali.*
84 *Ratificatio,an habeat vim ſpecialis mandati.*
85 *Recurſus ad laicos probatur, ſi ſcriptura recurſus penes principalem reperiatur.*
Ratificatio,an inducatur ex retentione ſcripturæ.
86 *Recurſus ad laicos probatur, ſi ſciens illi ſtatim non renunciauit.*
Ratificatio,an inducatur ex non renunciatione.
An excuſetur,aliqua ex conſuetudine. ibid.
87 *Recurſus ad laicos præſumitur etiam per mãdatum procuræ factum in perſonam recurrentis.*

72 REcurſus † ad Iudices laicos ſemper fuerunt deteſtabiles,adeo,vt recurrentes dicantur incidiſſe in excommunicationem cõminatam in *Bulla Cœnæ Domini,de qua in Bullario nouo tom. 3. conſtit.*
73 *62.num.13.*† Et in eis dicitur probata cõtumacia, & expreſſa inobedientia; non ſolum contra ſæculares, verum fortiùs contra Eccleſiaſticos, qui ad exemplum
74 aliorum deberent eſſe modeſtiores: † & Rota acriter conqueritur, quod ita tam indecenter eius mãdata cõtemnantur; vt eſt caſus *in Gandauen. ex emptionis 22. Iunij 1648. coram R.P.D. Celſo in folio.*

75 Et præſumuntur procurati ab eo, † cuius intereſt impedire mandata Rotalia.

76 Et quod incidatur in † excommunicationem ex vi dictæ *Bullæ Cœnæ Domini*, eſt alia deciſio *in Pampilonen. decimarum de Veraſtegui.12.Iunij 1649. coram bon.mem. Arguelles in folio.*

77 Qui vult abſolui † ab huiuſmodi excõmunicatione, tenetur in omnibus obedire, & reficere omnes expenſas, etiam extraiudiciales Procuratorum, & Aduocatorum, & Copiſtarum, & cuiuſcunque generis, & ſpeciei fuerint, *vt in Vlixbonen. Profeſſionis.27.Martij 1637.coram bonæ memoriæ Carillo in folio.*

Ad

78 Ad probandum tales recurſus † fuit aliquando data remiſſoria, *vt in Terulen. Statutorum 27. Junij 1649. coram Eminentiſs. & Reu. P. D. Cardinali Ottbobono in folio.*

79 Sed ſi † fuerint dumtaxat iactati, & nō conſummati, & ille non vſus fuerit illorum temeritate, quod iſte non innodetur Cenſuris comminatis in dicta bulla Cœnæ Domini, dicit *Rota in Calaguritana beneficij de Logroño 19. Feb. 1640. coram R.P.D. Verospio in folio.*

80 Et qui incidit in talem † excommunicationem, arcetur à noua audientia. *Rota in Ampurien., ſeù Ciuitaten. electionis Vicarij. 26. Iun. 1648. coram R.P. D. Meltio in folio.*

81 Non auditur nec excipiendo, † & nec auditur appellans, præcipue, quando ſpreuit cenſuras, & non curauit abſolui. *Roman. prætenſæ abſolutionis. 18. Iunij 1646. coram R.P.D. Meltio in folio.*

82 Denegatur etiam eidem † remiſſoria, etiam quod illam petat ad ſui defenſionem, præcipue ſi pluribus annis permanſit in Cenſuris *Rota in Terulen. beneficij. 25 Maij 1644. coram eodem in folio.*

83 Probantur tales recurſus † ſi adhibiti à Procuratore ratificentur à Principali:
84 † ratificatio enim habet vim ſpecialis mandati, etiam in requirentibus ſpeciale mandatum.

85 Item probatur, ſi penes † ipſum Principalem reperiatur ſcriptura dictorum recurſuum, quia ratificare videtur, qui ſcripturam retinet.

86 Item quando quis ſciuit † recurſus, & ſtatim non renunciauit, quia non renunciando dicitur ratificare.

87 Item quando Principalis facit † mandatum procuræ in perſonam eius, qui recurſus fecit. Has coniecturas affert *Cæſarauguſtana beneficu de Linares 27. Aprilis 1644. coram rad. Bichio in folio*. An autem recurrens ad iudices ſeculares poſſit aliquando excuſati ex aliqua conſuetudine, prout ex illa, quæ dicitur vigere in Regnis Galliæ, & Aragoniæ, videnda eſt deciſio, apud Peniam deciſ. 377.

Quomodo & quando detur abſolutio.

Art. IX.

88 *Excommunicatus ob recurſum ad laicos non abſoluitur, ſaltem ſine paritione verbali.*
89 *Res corporalis, & incorporalis differunt.*
90.91. *Abſolutio à cenſuris, an fiat ex patientia, vel verbali paritione.*
92 *Mandatum ſi contineat factum, quomodo ſit docendum de paritione.*
93 *Abſolutio à cenſuris latis in curia non datur; niſi doceatur de paritione.*
94 *Amplia, etſi quod præſtandum eſt pro paritione, non ſit liquidum.*
95 *Declaratur vlterius, quid requiratur, quando aliquid eſt adimplendum, ſoluendum, vel tradendum.*
96 *Proteſtatio qualiter fieri poſſit pro paritione ab illo, qui petit abſolutionem à cenſuris.*
97 *Recurſibus ad laicos habitis renunciandum eſt liberè a petente abſolutionem.*
98 *Recurſibus prædictis qualiter liberè renunciari poſſit.*
99 *Rota ſolet mitiùs agere dando declaratoriam contra Regulares.*
Patribus Ieſuitis ante declaratoriam cenſurarum fuit datum tempus deliberandi, an vellent prius obedire.
100 *Excommunicatus, qui non audiatur nec agendo, nec excipiendo.*
101 *Excommunicatio datur etiam contra non obedientem ſequeſtro.*
102.103. *Abſolutionem petens à cenſuris, cogitur obtinere Breue abſolutionis.*
104 *Oblatio de parendo, quando habeatur pro paritione.*
105 *Limita ſi factus fuerit aliquis actus contra mandatum.*
106 *Mandatum tractus ſucceſſiui ſemel intimatum ſufficit, etiam ſi veniat caſus declaratoriæ.*
107 *Nec refert quod directè, vel indirectè contrauueniat reus.*
108 *Obedientia fit per reuocationem actorum, & quo caſu.*
109 *Excommunicatus ob non paritionem mandati rotalis, an poſſit abſolui per Rotam.*
110 *Excommunicatus prædictus non abſoluitur, niſi pareat iudicato.*

88 SI quis † excomunicatus deſiderat abſolutionem, iſte talem abſolutionem, & ſubleuationem non poterit obtinere ex ſola patientia; ſed requiritur ſaltem
89 paritio verbalis: † ſit enim differentia inter rem corporalem, & incorporalem,
90 † vnde in vno caſu ſufficiet patientia, in alio vero eſt neceſſaria paritio verbalis; *Rota in Romana ſeù Albiganen. bonorum 1. Iulij 1648. coram R.P.D. Cerro in folio.*

91 Ad declarationem præmiſſorum, † eſt videnda etiam prædicta *deciſio in cauſa Ampurien. & Ciuitaten. electionis Vicarij. 20. Octobris 1649. coram R. P. D. Meltio in fol. & curioſius Pen. deciſ. 377. & 378.*

Quando

92 Quando mandatum † continet factum quomodo ſit docendum de paritione, dicit *Rota in Ampurien, & Ciuitaten electionis Vicar. 26. Iun. 1648. coram R.P.D. Melrio in folio.*

93 Hoc tenendum pro conſtanti, † quod nunquam datur abſolutio à cenſuris latis in Curia, quando illæ ſunt validę, & iuſtæ, niſi doceatur de Paritione, *Rota in Vicen. portionis. 18. Martij. 1639. coram Reuerendiſſimo Domino Dunozetto in folio.*

94 Etiãſi quod præſtãdũ † eſt pro paritione non ſit liquidum, quia tunc debet Reus excommunicatus comparere, & offerre ſe daturum, & facere depoſitum alicuius paruæ quantitatis, & ſe obligare in forma Cameræ dare reſiduum, facta liquidatione, *Rota in dicta Vicen. coram Reuerendiſſimo Dunozetto.*

95 Et ſemper quando † aliquid eſt implendum, & ſoluendum, vel tradendum, requiritur obedientia verbalis, depoſitum, & obligatio *Rota in Tarraconen. Primitiarum 1. Iuny 1640. coram Reuerendiſſimo D. Dunozetto in folio.*

96 Qui peroptat † modum obediendi; poterit ex infraſcriptis, addendo, & minuendo, dummodo non minuatur honor, quinimò ille augeatur Tribunali; habere formulam neceſſariam: videlicet Sequendo opinionem Sacræ Rotæ Romanæ ſuper modo præſtandi obedientiam debitam apud bonæ memoriæ Cardinalem Seraphin. & deinde apud quam plures Sac. Palatij Auditores, & præmiſſa proteſtatione (quod ipſe comparens facit, & faciet Infraſcriptum actum præſtantionis patientiæ, obligationem, & depoſitum metu mandati, Cenſurarum, grauatoriæ, & reaggrauatoriæ, & inuocationis auxilij brachij ſæcularis, & non aliàs &c. & cũ declaratione, quod ipſe Comparens per hoc, non intendit præiudicare legitimæ poſſeſſioni, ac manutentioni, & alijs omnibus, & ſingulis iuribus quomodolibet competentibus ſuo Principali; & quod ipſi Aduerſario non intelligatur acquiſitum ius aliquod, neque immaginabile, aut facta illius melior conditio; nec quod ipſe aduerſarius ex his intelligatur acquiſiuiſſe, ſeu acquirere potuiſſe aliquam poſſeſſionem manutenibilem: ſed quod ex eis intelligatur declaratum dũtaxat, quod dictus ſuus Principalis catholice viuit, & viuere cupit in communione fidelium, & Sanctæ Matris Eccleſiæ. Quodque maxime mandata Rotalia, & Sanctũ Tribunal reueretur, & quod in tantum hoc facit, in quantum certus eſt, quod non obſtantibus Infraſcriptis præſtatione patientiæ, depoſito, & obligationibus, ipſe nihilominus non intelligetur dimiſiſſe poſſeſſionem, nec ſpoliatus ea, nec iuribus ipſi competentibus remanebit. Quinimò ipſe declarauit, & declarat, quod nullo modo vult quod ſuus Principalis pro ſpoliato habeatur, ſed quod potius ſit cõſeruatur omni meliori modo prout debet, & iure poteſt, ſal tem animo poſſeſſionis beneficij, de quo agitur, & iurium ſuorum; & quod per quamcumque declarationem, aut tacitam, aut expreſſam, aut quemcunque actum, etiam, quod ille videatur contrarius, non intelligatur illi, & illis præiudicatum: quia omnia dixit facere, & facturum, & in Curia, & extra, vi, & metu præmiſſorum, non autem de eius libera, certa, & deliberata voluntate, aut animo, quia niſi ad fuiſſet, & ad eſſet metus prædictus infraſcripta numquam egiſſet, aut ageret. Qua proteſtatione ſemper ſalua, & non alias &c. nomine dicti ſui Principalis, vigore mandati Procuræ ſpecialiter facti; quod facto dedir tenoris &c. Præſtitit, & præſtat patientiam, quod Reuerendiſſimus D. Cameræ Apoſtolicæ Commiſſarius, ſiue eius legitimus Procurator pacifice adipiſcatur poſſeſſionem perpetui ſimplicis beneficij ſub inuocatione. S. N. in Eccleſia Parochiali loci nuncupati A. Diœceſis B. olim vacantis per obitum C. illius dum viueret vltimi Poſſeſſoris, extra Curiam defuncti, & promiſit dictum ſuum Principalem nullum eſſe præſtiturum impedimentum, quin d. Dominus Commiſſarius; ſeù eius legitimus Procurator pacificè dictam Poſſeſſionem adipiſcatur; & vlterius promiſit, et ſe obligauit, quod d. ſuus Principalis reſtituet dicto Reuerendiſſimo D Commiſſario, ſeù eius legitimo Procuratori, prout de Iure, omnes fructus, & totum id, quod dictus. N. ex dicto beneficio conſtabit percepiſſe, vna cum expenſis in cauſa legitimu factis; ſecuta tamen prius licita, & legitimam liquidatione; & pro nunc depoſuit pænesme Iulium vnum, & promiſit, quod dictus ſuus Principalis ſoluet, seu reſtitnet reſiduum, ſtatim ſecuta legitima liquidatione. Pro quibus &c. Dictus D. Procurator obligauit dictum ſuum Principalem, eiuſque hæredes, & bona in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, proteſtans, quod prædicta proteſtatio intelligatur repetita in quacumque parte huiuſmodi actus, ſicque tactis &c. Iurauit &c. ſuper quibus &c.

97 Sed aduertendũ eſt, quod † ſi fuit renũciandum recurſibus, renunciatio debet eſſe libera, & abſque cautela; quia ſi adeſſet aliqua proteſtatio, aut cautela; inde reſultaret animus contemnendi Claues Beati Petri, & ſpernendi cenſuras Eccleſiaſticas.

98 Igitur renunciatio, † vt liberè fiat poterit eſſe huiuſmodi. D.A. Procurator D. B. prout docuit de ſpeciali inſtrumento Procuræ, liberè renunciauit, & renunciat recurſibus habitis per ipſum, ſeu eius Procuratores ad Iudices ſæculares, promiſitque illis nullo vnquam tempore vti, nec eorum vigore ſe, aut aliũ eius nomine, vllo vnquam tempore impedimenta præſtiturum, quin Dñs cameræ Commiſſarius pacificè adipiſcatur poſſeſſionem Beneficij &c. Quinimo quodcumque impedimentum eius nomine prouenturum, ipſum eſſe remoturum, itæ, & taliter, quod ab ipſo, nec ſuis illorum vigore dictus Reuerẽdiſſimus Commiſſarius, ſeu &c. Impedimentum aliquod non erit habiturus, & ſic tactis &c. ſuper quibus &c. Informa Cameræ Apoſtolicæ &c.

Si fortè iſta formula, quæ ego ſum vſus; & alij etiam vſi ſunt alicui non placeret, non deerit modus, ſi deciſiones indicatas videre non indignabitur. Ego enim dico, quæ expertus ſum; ille poterit doctiùs experiri; facile enim eſt inuentis addere, & inuenta in meliorem formam redigere.

Rota, quando eſt danda declaratoria,
99 † contra Regulares obedire recuſantes, initiùs ſolet agere, præfigendo illis aliquod tempus, ad effectum, vt poſſint deliberare, an velint obedire, vt quoad Patres Ieſuitas reſolutum fuit in cauſa *Hiſpalen. decimarum. 19. Iunij. 1648. coram R.P.D. Meltio in folio.*

100 Sed excommunicatus, qui † contempſit Claues Sancti Petri; non auditur, vt annui, nec agendo, nec excipiendo, *vt in Romana pratenſe abſolutionis. 18. Iun. 1646. coram eodem inter vagantes.*

101 Excommunicatio autem † datur inter cætera etiam contra illum, qui non vult obedire ſequeſtro Rotali, *vt in Cracouien. Præpoſituræ Sancti Floriani. 13. Februarij 1651. coram R. P. D. Btchio in folio.*

102 Et qui vult abſolui, † cogitur obtinere breue abſolutionis, vt in *Beneuentana Parochialis. 29. Nouemb. 1649. coram R. P. D. Cerro non impreſſa.*

103 Declarando fuſiùs † quod ſupra dixi in caſu, quo fuerit excommunicatus, & deſſideret abſolutionem, *Ex ampurien. ſeu Ciuitaten. electionis Vicarij. 26. Iunij. 1648. & 20. Octobris 1646. coram R.P.D. Meltio in folio.* Seqnendo vltimam deciſionem quæ emanauit in *eadem cauſa 13. Martij. 1651. coram eodem in folio.*

Sciendum eſt, quod quando mandatũ
104 Rotale † continet ſolam obedientiam, & non aliquem actum poſitiuum, ſed tantum præceptum prohibitiuum, tunc oblatio deparendo habetur pro paritione;
105 ſed ſi fiat aliquis † actus, qui contraueniat mandato Rotali, non ſufficit dicta oblatio, quia tunc non ſolum præſtanda eſt patientia de præterito, ſed etiam profuturo, & ſi mandatum haber tractum ſucceſſiuum, ſucceſſiua etiam debet eſſe
106 paritio; etſi † d. mandatum habet tractum ſucceſſiuum; & fuit ſemel intimatũ, non eſt opus denuò intimare ad effectum vt ſi Reus contrauenerit detur. publicatio declaratoriç.

107 Nec eſt curandum, an quis † contrauenìat directè, vel indirectè; quia eadem eſt ratio in vtroq. modo.

108 Vt autem innoteſcat † modus obediẽdi, ſciendũ eſt; quod fit per reuocationem actorum factorum cõtra diſpoſitionẽ mandati Rotalis, *vt in eadem deciſione.*

109 Excommunicatus, quoque † ob non paritionem mandato Rotali, non poteſt abſolui per Rotam ad cautelam, ſine cõ-
100 miſſione ſpeciali, † etſi vult pure abſolui, neque poteſt niſi parito iudicato, quia à Cenſuris latis in Curia, non datur abſolutio, niſi paritione præcedente, vt fuit deciſum *in Alerien. beneficij 19. Decembris 1614. deciſ. 88. coram bonæ memoriæ Buratto. & dec. 621. parte 2. & dec. 629. par. 3 recent.*

De Reſtitutione in integrum.

Cap. I.

Qualeſit remedium reſtitutionis in integrum.

Artic. I.

1 *Sententia, & proceſſus non ſemper impugnatur remedio nullitatis.*
2 *Sententia non ſemper impugnatur appellatione, vt in poſſeſſorio.*
3 *Sententia non impugnatur appellatione vltra duas vices, vel lapſis fatalibus.*
4 *Sententia vltimo loco impugnatur reſtitutione in integrum.*

Re-

5 *Reſtitutio in integrum non datur durante remedio ordinario.*
6 *Reſtitutio in integrum eſt remedium ſubſidiarium.*
7 *Statutum prohibens appellationem non tollit reſtitutionem in integrum.*
8 *Quia tollit remedium iuris communis, & nō iuris ſpecialis.*
9 *Reſtitutio in integrum datur ſuppl. impetrata & gratia Principis.*
10 *Reſtitutio in integrum plus dependet à iure, quam à Principe.*
11 *Princeps non poteſt iuſtè negare reſtitutionē in integrum.*
12 *Excommunicatus, an petere poſſit reſtitutionē in integrum.*
13 *Reſtitutio in integrum eſt in priſtinum ſtatum repoſitio.*
14 *Reſtitutio in integrum litem finitam facit reuiuiſcere.*

VT clarius poſſit percipi infraſcripta materia eſt notandum, quod non
1 ſemper † impugnatur, proceſſus, & ſententia via, & remedijs ordinarijs: quia
2 ritè proceſſum fuit, † vel appellationis; tum ex natura cauſæ, vt in poſſeſſorio; tū ob lapſa fatalia, aut quia bis appellatū
3 † fuit, ſuccurritur etiam litigatoribus, ſi vtuntur remedio extraordinario reſtitu-
4 tionis in integrum, *gloſ. in l. cui. C. ſi de moment. poſſeſſ. Caſſad. dec. 1. de reſtit. in integr. Veſtr. lib. 8. c. de reſtit. integr. fol. 253.*
5 neque † concederetur ſi duraret remediū ordinariū *l. in cauſa. ff. de minor. Rot. dec. 34. de appell. mino. Staphil. c. 13. fol. 309. & ſeq.*
6 Et cum id ſit remedium † ſubſidiariū ſtatutum prohibens appellari, & reclamari à ſententia, vel aliquid contra
7 † eam dici, aut recurſus haberi, non tollit beneficium reſtitutionis in inte-
8 grū, quia tollit ſolummodo † remedium Iuris communis, non autem iuris ſpecialis. *Franc. in c. dilecto num. 169. ext. de*
9 *appell.* Et procedit † reſtitutio ex ſupplicatione impetrantis, & gratia Principis,
10 quæ dependet † potiùs à Iure, quam a
11 Principe, qui ſi eam denegaret † faceret iniuſtitiam: *Abb. in c. ſuſcitata. extr. de reſtit. in integr, Caſſador. deciſ. 1. de procur.*
12 In tantum, vt excommunicatus, † etiā principaliter eam petere poſſit. *Caſſad. in Clem. 1. num. 11. de reſtit. in integr.* Cumq.
13 iſta reſtitutio in † integrum dicatur eſſe in priſtinum ſtatum repoſitio *l. quid Si minor. §. reſtitutio. ff. de minor. l. vnic. C. in integr. reſtitut. poſtul. gloſ. in d. cap. ſuſcitata.*
14 Ideo ſi obtineatur, operatur, † quod lis finita reuiuiſcit, *Veſtr. lib. 8. c. vt lit. pend. fol. 271.*

Quibus, & quot modis petatur reſtitutio in integrum.

Artic. II.

15 *Reſtitutio in integrum multipliciter petitur, & quomodo.*
16 *Reſtitutio in integr. via exceptionis dicitur incidenter peti.*
17 *Reſtitutio in integr. via actionis, an principaliter, vel incidenter petatur.*
18 *Reſtitutio in integrū, an ſit neceſſaria aduerſ. lapſ. fatal. ad appellationem proſequendā.*
19 *Reſtitutio incidenter petitur via actionis aduer. ſententiam latam ſuper deſertione.*
20 *Reſtitutio in integrum petitur etiam officio iudicis.*
21 *Reſtitutio officio iud. petita ſuper reſciſſione proceſ. vel ſententiæ dicitur principaliter.*
22 *Reſtitutio incidenter peti poteſt, etiam per Procuratorem, abſque ſpeciali mandato.*
23 *Reſtitutio principaliter peti nequit abſque ſpeciali mandato.*
24 *Reſtitutio in integrum tam principaliter, quā incidenter qualiter obtineatur.*
25 *Termini qui ſint ſeruandi in impetratione reſtit. in integrum.*
26 *Reſtitutio in integrum debet peti, & finiri infra quadriennium.*
27 *Sententia ſuper reſtitutione in integrum elapſo quadrieunio eſt nulla.*
28 *Fallit ſi reus conſentiret.*
29 *Quadriennium à quo die computetur in reſtitutione in integrum.*
30 *Quadriennium quomodo computetur à die læſionis pro Eccleſia.*
31 *Eccleſia poſt quadriennium reſtitutionem in integrum petere nequit.*
32 *Fallit ſi adeſſet fraus, vel alia legitima cauſa.*
33 *Reſtitutio datur Eccleſiæ enormiter læſæ etiā poſt quadriennium.*
34 *Reſtitutio in integrum an, & quomodo detur maiori.*
35 *Quadrieunij lapſus, quando non præiudicet maiori.*
36 *Reſtitutio quando iterum concedatur maiori.*
37 *Tempus quando non currat impedito, & currens quando reſtituatur.*
38 *Impeditus ad probandum debet proteſtari de impedimento.*
39 *Impeditus niſi proteſtetur non excuſatur.*

40 *Limitatur proueniente impedimento ex parte iudicis.*
41 *Limitatur in impedimẽto notorio, abſq. probatione.*
42 *Impeditus notorie debet in integrum reſtitui.*
43 *Reſtitutio aduerſ. reg. de triennali quando cõcedatur in beneficialibus.*
44 *Reſtitutio lapſo quadriennio petitur cum aliqua cauſa.*
45 *Clauſula prout dè iure, ponitur in commiſſione reſtitutionis lapſo quadriennio.*
46 *Commiſſio eſt nulla, niſi exprimatur lapſus quadriennij.*
47 *Quadriennium an currat minori, & quando.*
48 *Eccleſia, & minor in reſtitutione ambulant pari paſſu.*
49 *Eccleſia eſt minore in vno magis priuilegiata.*
50 *Minor aduerſus iuramentum reſtitui nequit.*
51 *Minor poteſt petere reſtitutionem præuia abſolutione à iuramento.*
52 *Minor abſolutus à iuramento, poteſt implorare reſtitutionem prout de iure.*
53 *Minor abſolutus à iuramento habet viam ad reſtitutionem petendam.*

15 PEtitur autem multipliciter reſtitutio,
vt puta via actionis, & exceptionis,
principaliter, & incidenter.
16 Via exceptionis ſemper dicitur † in-
cidenter peti; uia vero actionis aliquan-
17 do † principaliter, aliquando incidenter;
vel aduerſus lapſum fatalium, ad appel-
18 lationem † proſequendam, quo caſu non
eſt neceſſaria reſtitutio: aduerſus ſenten-
19 tiam latam ſuper deſertione † dicitur pe-
ti incidenter, via actionis. *Biſignet. deciſ. 1. de reſtit. in integrum. Rot. deciſ. 3. eodem. in antiq.*
20 Si vero petatur officio † Iudicis, non
via actionis, aduerſus ſententiam, & pro-
ceſſum, ad effectum eos reſcindendi. *iux. l. quod. ſi minor. §. fin. ff. de min. Specul. in tit. de reſtit. in integr. §. ſi quis autem. Abb. in c. cum ex litteris, extr. de in integr.* tunc
21 † dicitur principaliter. *Bart. & Bald. in l. nam poſtea. §. ſi minor. ff. de Iur. Iur. Egid. concl. 502.*
22 Et quando petitur incidenter, † poteſt
etiam peti per Procuratorem, abſque ſpe-
23 ciali mandato: principaliter vero ſecus.
Rot. dec. 2. de Procur. in nou.
24 Quando autem principaliter, & quã-
do incidenter petitur, quomodo procedi
25 poſſit, & qui termini ſeruandi, † ſint, dicit
Egid. d. concluſ. 502. Rot. dec. 3. & 4. de reſtit. in integr. in nou. Veſtr. lib. 4. de dol. & contum. fol. 88. & d. lib. 8. de reſt. in integr. fol. 263. & pluribus, & ſeqq.
26 Debetq. peti, eiuſque cauſa finiri † in-
fra quadriennium, *l. fin. C. de tempor. in integr. reſt. cap. 1. de reſtit. in integr. in 6. Clem. vnic. eodem,* ſecundum magis com-
munem oppinionem.
27 In tantum quod, † elapſo quadrien-
nio, ſententia lata ſuper reſtitũt. eſſet nul-
28 la niſi Reus † conſentiret. *gloſ. in d. Clem. Abb. in d. c. cum in litteris. Veſtr. d. c. fol. 88. & 263.*
29 Et iſtud quadriennium, † computa-
tur à die vltimæ ſententiæ latæ, *Rot. dec. 2. de reſt. in integ. in non. Staphil. c. 13. fol. 311. in fine.*
Si Eccleſia petat reſtitutionem aduerſus
30 contractũ, quadriennium computatur à
31 die læſionis, neque poſt † quadriennium
32 reſtitutionem petere poteſt, niſi † interue-
niat fraus, vel alia legitima cauſa, aut eſ-
33 ſet enormiſſimè læſa, † quia tunc etiam
audiretur poſt quadriennium. *gloſ. in d. c. 1. & in d. l. fin. Caſſad. deciſ. 1. de empt. & vend.*
34 Maior etiam legitime impeditus, † vel ſi
quadriennium lapſum eſt culpa Iudicis,
aut Aduerſarij, vt puta, quia propter iu-
ſtum metum reſtitutionem in tempore
petere non potuiſſet, quadriennium non
35 curret, nec ipſius † lapſus, etiam maiori
præiudicat *d. c. 1. gloſ. in l. fin. & in d. Clem.*
36 aut ſaltem iterum † reſtitutio concedere-
tur.
De huiuſmodi materia, quando impe-
37 dito currat tempus, vel ſi currat, † quan-
do reſtituatur, eſt videndũs remiſſiuè *Felin. in c. paſtoralis. extr. de except.*
Et eſt aduertendum in materia impe-
38 dimenti, quod impeditus, † cui fuit data
dilatio ad probandum, ſuperueniente im-
39 pedimento, debet † proteſtari; aliàs non
40 excuſatur, niſi impedimentum † proce-
deret ex parte Iudicis, vt inquit *Bart. in l. ſuperandum. §. ſin autem. C. de Iud. Felin. in cap. ex ratione. extr. de appell.* Vel niſi ſit
41 adeò notorium, quod non requirat pro-
bationem, *Bart. Alex. & alij in l. 2. §. quia dicimus. ff. ſi quis caut.* Tunc enim debet
42 reſtitui, † latè *Afflict. dec. 50.*
43 In ſimili etiam caſu † in beneficialibus
concederetur reſtitutio aduerſus regulã
de triennali *Caſſador. deciſ. 2. de reſtit. in integr.* Ideò petens reſtitutionem elapſo
44 † quadriennio, debet in commiſſione a-
liquam cauſam exprimere; propter quã
debeat de iure reſtitui, & tunc ſignatur
45 commiſſio † cum clauſula proùt de iure:
46 aliàs reiicitur, debetque † fieri mentio la-
pſus quadrienni; ſecùs cõmiſſio eſt nulla, *Veſtr. lib. 4. c. de dol. & contum. fol. 88.*

Mi-

47 Minori non † currit quadrienuium niſi à die lapſæ minoris ætatis, *Caſſad. dec. 2.de reſtit.in integr. Veſtr.d.lib.7.de reſtit.in*
48 *integr. fol.*263. Quamuis † minor, & Eccleſia in reſtitutione fere ambulent pari paſſu. Eſt tamen in vno magis priuile-
49 giata † Eccleſia, nam ſi minor iurauerit
50 non contrauenire contractui, † non poteſt aduerſus illum reſtitutionem petere, *auth. Sacram. puberum. C. ſi aduerſus ven-*
51 *dit.* Poterit † tamen petere reſtitutionem, preuia abſolutione à Iuramento; ſed quã-
52 do petitur huiuſmodi abſolutio, † ſolum ei aperitur os ad implorandum officium Iudicis ſuper reſtitutione, quatenus de iure veniat illi concedenda; neque prop-
53 terea † cenſetur reſtitutus, ſed ſolũ aperta via ad reſtitutionẽ petendam. *Staphil. c.*15.*fol.*329.

Quibus ex cauſis reſtitutio in integrum concedatur.

Art. III.

54 *Abſolutio à iuramento, qua cauſa iuſtè obtineatur.*
55 *Iuramentum non eſt vinculum iniquitatis.*
56 *Eccleſia petit reſtitutionem non obſtante iuramento Prælati.*
57 *Commiſſio cum Clauſula refectis expenſis quando ſignetur pro reſtitutione in beneficialibus.*
58 *Reſtitutio non datur non citato, ſed appellatio.*
59 *Commiſſio appell.non citato ſignatur cũ Clauſula prout de iure.*
60 *Appellatio, quando non detur probata anteriori notitia.*
61 *Reſtitutio qualiter ſoleat concedi aduerſus duas conformes, & earum rem iudicatam.*
62 *Reſtitutio qualiter concedatur aduer. tres latas per contradictas.*
63 *Reſtitutio aduer. rem iudicatam prætextu boni iuris, qualiter concedatur.*
64 *Probatio plena boni iuris, an requiratur in reſtitutione in integrum.*
65 *Clauſula parito iudicato quid importet.*
66 *Remiſſoria qualiter concedatur poſt commiſſionem reſtitutionis.*
67 *Ampliatur etiam facta ceſſione poſſeſſionis in manibus iudicis.*
68 *Remiſſoria poſt commiſſ. reſtitutionis; quibus conditionibus concedatur.*
69 *Reſtitutio in integrum pauperi, quibus clauſulis concedatur.*
70 *Paupertas, qualiter probari debeat à reſtituto in integrum.*
71 *Reſtitutio qualiter, & quando fiat ad appellandum Dño à Procuratore decepto.*
72 *Procuratoris malitia Domino obeſſe nequit.*
73 *Reſtitutio ad appell.de ſtilo non datur Domino à Procuratore decepto.*
74 *Commiſſio reſtitutionis non ſignatur gratiosè Domino à Procuratore decepto.*
75 *Cauſa Domini a Procuratore decepti, quibus clauſulis committatur.*
76 *Reſtitutus, quia à Procuratore deceptus, an debeat docere de ſua iuſtitia.*
77 *Reſtitutio qualiter detur Domino aduer. rem iudicatam mortuis procuratoribus.*
78 *Principalis negligens non efficitur, niſi intimetur ei mors procuratoris.*
79 *Reſtitutio non datur aduerſus rem iudicatam per contradictas vno procuratore ſuperſtite.*
80 *Principalis ſibi imputet abſentiam procuratoris.*

ERit autem iuſta cauſa eam obtinen-
54 di, ſi de dolo, † & iniquitate euidẽti contractus arguatur, cum iuramentum
55 non ſit vinculum † iniquitatis, *c. ſi vero. de Iur. Iur. Anchar.conſ.*83.*&*180.*Staphil.d.*
56 *c.*15. *d.fol.*319. Eccleſia etiam † ſi Prælatus iuraſſet non contrauenire, poteſt reſtitutionem petere, *c.ſicut.extr.de Iur.Iur. gloſ.in c. ſi quis extr. de reb. Eccleſ. non alienand. gloſ.& Gemin.in d.c.* 1.

Quando igitur petitur reſtitutio in integrum in beneficialibus aduerſus vnicã
57 Sententiam † latam per contradictas, & Orator fuit perſonaliter citatus, ſignatur commiſſio cum clauſula refectis expenſis, *argum. c.exceptionem. extr.de excep.*

Si non fuit perſonaliter citatus, etiam ſi duę ſententiæ latæ ſint, non indiget re-
58 ſtitutione; ſed datur † appellatio à die
59 habite notitiæ; & ſignatur † commiſſio cum clauſula prout de iure; quia ſi pro-
60 baretur † anterior notitia, non daretur appellatio, *Rot.dec.*16.*de dol.& contum. in nou.*

61 Aduerſus duas † conformes, & earum rem Iudicatam, reſtitutio in integrum ſolet concedi cum clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis, vel duarum conformium.

Et aduerſus tres latas per contradictas, etiam contra non perſonaliter citatum, propter nimiam cõtumaciam, dummodo non allegetur iuſta cauſa excuſationis,
62 † ſed ſolummodò bonum ius, ſignatur Commiſſio cum clauſula paritò iudicato, & conſtitò de bono Iure *l. Fulcinius. & l.fin. ff. ex quib. cauſ. in poſſeſ. formul.commiſ. de repara.cauſ.*3.*Veſtr. lib.*4.*c.de dol.& contum. fol.*88.*& lib.*8.*c.de reſtit.in integr. fol.*293.*Staphil.c.*13.*fol.*310.

Idem

Idem obſeruatur, ſi aduerſus vnicam ſen-
63 tentiam, quæ tranſiuit † in iudicatũ latã parte, vel eius Procuratore præſente, petatur reſtitutio prætextu boni Iuris, non autem impedimenti, additur .n. ſemper clauſula parito iudicato, & conſtito
64 de bono iure † per *Capit. final. ex. de reſt. ſpoliat.* licet tunc non requiratur plena probatio boni iuris. *Egid. concluſ.* 38.
65 Importatque † huiuſmodi clauſula dimiſſionem poſſeſſionis, & reſtitutionẽ fructuum, & expenſarum, *c. fin. extr. de reſt. ſpoliat. Clem. vt calumnys de re. Iud. Veſtr. d. fol.* 88. *&* 263. *Staphil. d. fol.* 310. In
66 tantum, † quod ſi poſt commiſſionem reſtitutionis fuiſſet petita remiſſoria, concederetur arbitrio Iudicis, etiam † ſi in
67 eius manibus ceſſiſſet poſſeſſioni, & illa
68 debet concedi conditionaliter † videlicet, ſi conſtiterit Iudicibus remiſſorialibus reſtitutum, realiter, & actualiter poſſeſſioni ceſſiſſe *d. Formul. commiſſ. de Cumul. diuerſ. Iudicior.* 45.

Sed ſi, orator allegat paupertatem,
69 † tunc etiamſi ſint tres ſententiæ latæ parte citata, loco dictæ clauſulæ parito Iudicato, apponitur clauſula dimiſſa poſſeſſione, reſeruatiſque fructibus, & expẽſis in fine litis, & conſtito de Oratoris paupertate. *argum. l. ſi Procuratorem.* §. *ſi ignorantes. ff. mandato. eodem. c. fin. Staphil. d. c.* 13, *fol.* 310. Nec ſufficit tunc probare
70 paupertatem per proprium iuramentum, ſed requiritur aliũde legitima probatio; *Staphil. c.* 23. *fol.* 350. *nu.* 10. Et ad præmiſſa eſt videndus *Caſſador. dec.* 10. *de reſcript.*
71 Si aduerſus tres conformes, † vel duas quæ tranſiuerunt in iudicatum, vltra bonum ius allegaretur iuſtum impedimentum, proueniens à iure communi, vt quia principalis fuiſſet deceptus à Procuratore, qui dolo, vel negligentia, non appellaſſet; quia malitia Procuratoris, non
72 † debet Domino obeſſe, ſi Procurator nõ ſit ſoluendo, Dominus debet reſtitui ad appellandum de Iure Communi, *Rot. dec.* 25. *in fin. de appell. in nou.*
73 Licet de ſtylo Curiæ † contrarium obſeruetur *Caſſad. dec.* 5. *de appell. & dixi in*
74 *c. de appell.* Ideo tali caſu † commiſſio non ſignaretur gratioſè, prout in beneficiali-
75 bus; ſed eius cauſa committeretur, † cũ clauſula, prout de iure, debetque tunc
76 † aliqualiter Orator docere de ſua iuſtitia, etiam quoad negocium principale, *Egid. concluſ.* 38. *Veſtr. d. fol.* 263. *Staphil. c.* 13. *fol.* 311.

Et cum alias Reus conſtituiſſet tres
77 Procuratores, qui per octo annos nihil fecerãt in cauſa, eiſque mortuis Actor obtinuiſſet rem Iudicatam, fuit conceſſa reſtitutio in integrum, ſine d. clauſula parito iudicato, vt teſtati mihi ſunt ſeniores Procuratores ab initio meæ profeſſionis; ratio autem fuit, quia Domi-
78 nus † negligentia notari non potuit, ex quo mors Procuratoris ſecundum ſtylũ S. Rotæ ei intimata non fuerat *Rota deciſ.* 191. *p.* 2. *recent.* & hic ſtylus notatur ex equitate tribunalis, alias .u. coram A. C. contrarium dixit *in Peruſina bonorum* 23. *Iuny* 1651. *coram rpd. meo Celſo non im-*
79 *preſſa.* Quod ſi duo tantum mortui fuiſſent, & contra tertium abſentem docto de abſentia per contradictas res iudica-
80 ta obtineretur, non daretur † reſtitutio, quia ſibi debet imputare eligendo tales Procuratores.

Quomodo detur reſtitutio in prophanis.

Artic. IV.

81 *Reſtitutiones in integrum gratioſæ in beneficialibus conceduntur.*
82 *Reſtitutio gratioſe, nunquam conceditur in prophanis.*
83 *Reſtitutio in prophanis datur quandocumque petatur aduerſus vnicam, & non appellabilem.*
84 *Declaratur talem commiſſionem ſignari cum clauſula prout de iure.*
85 *Fallit aduerſus lapſum inſtantiæ ſtatutariæ, et quare.*
86 *Reſtitutio in ſecunda inſtantia, datur cũ clauſula refectis expenſis.*
87 *Reſtitutio contra tres conformes, committitur prout de iure.*
88 *Reſtitutio commiſſa appellatione cõmittitur iudici ad quem.*
89 *Reſtitutio non commiſſa appellatione committitur iudici à quo.*
90 *Reſtitutio via ordinaria petenda quomodo petatur.*
91 *Reſtitutio in integrum coram quo iudice regulariter petatur,*
92 *Reſtitutio aduerſus ſententiam Epiſcopi, an peti poſſit coram Vicario.*
Reſtitutio aduerſus ſententiam Vicarÿ peti permittitur coram Epiſcopo. ibid.
93 *Reſtitutio ſpoliatori nunquam conceditur in cauſis ſpolÿ.*
94 *Reſtitutio quando detur ſpoliato cum clauſula refectis expenſis.*
95 *Fallit in paupere, quia reſeruantur in fine litis.*
96 *Reſtitutio ad proſecutionem, an detur cedenti liti, & cauſæ propter impotentiam.*

Lis

97 *Lis per ceſsionem finitur.*
98 *Lis finita non debet per Principis reſcriptum*
reſuſcitari.
99 *Regreſſus, cedentibus actiones ſuas, ad eas*
negatur.

81 PRæmiſſa procedunt † in beneficiali-
bus, in quibus reſtitutiones gratioſę
conceduntur, In profanis autem num-
82 quam † conceditur reſtitutio gratioſe;
83 ſed ſemper † quomodocumque petatur
aduerſus vnicam ſententiam, quæ tranſi-
84 uerit in Iudicatum, vel alias non appel-
labilem, ſignatur commiſſio cauſæ reſtitu-
tionis, cum clauſula prout de Iure *Staphil.*
dicto fol. 311. *& c.* 15. *fol.* 319. *Veſtr. d. folio*
88. *&* 263.
85 Præterquam aduerſus lapſum † inſtā-
tiæ ſtatutariæ, quia in prima inſtantia
indiſtinctè, & ſimpliciter datur, addita ta-
men clauſula, attento quod in prima, In ſe
86 cūda vero datur cum clauſula refectis ex-
penſis, & contra tres confotmes ſi petatur
87 à maiore committitur † cum dicta clau-
ſula parito Iudicato, ſi vero à minore,
vel Eccleſia cum clauſula, prout de Iure.
Caſſad. dec. 1. *de reſtit. in integr. Veſtr. dicto*
cap. fol. 263.
Et quando committitur cauſa reſtitu-
tionis, ſi fuit appellatum, & commiſſa
88 cauſa † appellationis, cum cauſa ſit deuo-
luta, committitur Iudici ad quem, ſi verò
89 non reperitur commiſſa cauſa † appella-
tionis, etiamſi fuit appellatum, commit-
titur. Iudici à quo; & ſi petenda eſſet
90 via ordinaria, deberet etiam hoc modo
coram eiſdem Iudicibus peti *l. præſeſ. vbi*
not. DD. C. de appell. Franc. in c. ex. ratione
91 *extr. eod. tit. Alias* regulariter debet reſti-
tutio peti coram Iudice illius, contra quē
petitur. *l.* 2. *C. vbi, & apud quos, Cardinal.*
Clem. p. n. 13. *de reſtit. in integr.*
92 Reſtitutio in integrum aduerſus † ſē-
tentiā Epiſcopi, poteſt peti coram Vica-
rio; & è contra, quia cenſetur idem Tri-
bunal; *l. fin. vbi Bald. C. vbi, & apud quē*
Franc. in c. dilecto num. 48. *extr. de appel-*
lat.
93 In cauſa autem ſpolij † ſiue in propha-
nis, ſiue in beneficialibus, nunquam
conceditur reſtitutio, prætenſo ſpoliatori
Caſſador. dec. 2. *de dilat. Put. dec,* 16. *&* 17. *de*
reſtit. in integr.
Spoliato petenti reſtitutionem aduer-
94 ſus ſententiam abſolutoriam, † latam pro
ſpoliante, quæ tranſiuit in Iudicatum pro
pter negligentiam Procuratoris, debito
tempore non appellantis, datur; ſed cum
95 clauſula refectis expenſis, † niſi alleget
paupertatem, quo caſu reſeruantur in
fine litis. *Staphil. c.* 22. *fol.* 347. *num.* 14.
Cedenti etiam liti, & cauſæ propter
96 impotentiam ſoluendi regeſtrum † dene-
gatur reſtitutio ad proſecutionem litis,
97 cum enim † per Ceſſionem fuerit finita *l.*
98 *poſt quam liti. C. de pact.* non debet † per
reſcriptū Principis reſuſcitari *l. cauſas C. de*
tranſact. Neque cedentibus actiones ſuas
99 † eſt ad eas dandus regreſſus *l. quæritur* §.
ſi venditor. ff. de edil. edict. c. ſuper hoc. extr
de renun. Staphil. c. 24. *fol.* 353. *in fine.*

An, & quando reſtitutio impediat executionem.

Artic. V.

100 *Reſtitutio regulariter impedit executionem de*
Iure ciuili.
101 *Reſtitutio de iure canonico impedit executio-*
nem, ſi non adſit ſuſpicio calumniæ.
Alias fit executio cum cautione de reſtituen-
do in caſu ſuccumbentiæ ibidem.
102 *Reſtitutio gratioſè conceſſa, impedit executio-*
nem
103 *Reſtitutio cum clauſula prout de iure, an exe-*
cutionem impediat
Fallit ſi ſuſpicio calumniæ ſubeſſet. ibi-
dem.
Ampliatur ſiue reſtitutio petatur de iure com
muni, ſiue ſpeciali. ibid.
104 *Ampliatur ſi conceditur minori, vel Eccle-*
ſiæ aduerſus tres conformes.
105 *Executio an, & quando impediatur etiamſi*
cautio offeratur.

QVando ergo reſtitutio petitur, an
impediat executionem, videtur
100 regulariter, † & generaliter dicē-
dum. quod impedit de iure Ciuili. *l. v-*
nic. C. in integr. reſt. poſtul. vbi Bald. & DD.
in l. 4. §. *condemnatum. ff. de re Iud. & in l.* 3.
§. *ſi ſeruus. ff. de acqu. poſſeſſ. De iure* autem
101 Canonico, † ad hoc vt impediat, debet ab
eſſe omnis ſuſpicio calumniæ, alias fit exe-
cutio præſtita cautione de reſtituendo in
euentum ſuccumbentiæ, *c. ſuſcitata. vbi.*
Innoc. extr. de in integr. reſtit. Afflict. dec.
356.
Sed magis particulariter diſtinguendo
102 dicendum eſt, quod ſi gratioſè † conce-
ditur, vt in beneficialibus, impedit execu-
tionē. Quando vero eius cauſa cōmittitur
103 cum † clauſula pront de Iure, regulariter,
donec Iudex cognoſcat, an ſit conceden-
da, ſi non ſuberit ſuſpicio calumniæ, ſiue
pe-

petatur de Iure communi, vt à maiore,
ſiue ſpeciali, vt à minore, impedit etiam
executionem *d.l.vnic.C.in integr. reſt.poſt.
& vt ſupra.*
104 Idemque obſeruatur, † quando conceditur
minori, vel Eccleſiæ aduerſus tres
conformes, prout ſemper fieri ſolet *d. l.
1. C.in integr. reſt. poſtul. c. ſuſcitata. vbi
Abb. & alii.extr.de reſt. in integrum Caſſad.
decif. 1. eodem tit. & dec. 5. in fin.de appellat.*

Si tamen executio pariat præiudicium
irreparabile, vel ſit inhibitum per Iudicē
105 † cauſæ reſtitutionis. Tunc etiam exiſtēte
ſuſpicione calumniæ, etiamſi cautio
offeratur, vt infra dicetur, impeditur executio
*gloſ.& Abb.in d. c. ſuſcitata Rota dec.
41. de appell. in nou.*

De termini præfixione ad docendum de cauſis reſtitutionis.

Art. VI.

106 *Terminus ad docendum de cauſis impediens executionem, quomodo detur, & quando.*
107 *Commiſſio ad dicend. cauſam quare debet reſtitui in quibus cauſis detur.*
108 *Executio fit elapſo termino, & nihil deducto.*
109 *Termino præfixo ſi deducantur releuantes cauſæ, quomodo procedatur.*
110 *Appellandum an, quando, & intra quod tempus à die reſtitutionis.*
111 *Reſtitutionem debere fieri, vel non, non eſt expreſſe pronunciandum.*
112 *Termini perfixionis remedium quare aduentum.*
113 *Auditores Rotæ poſſunt terminum præfigere ad docendum de cauſis impedientibus executionem.*
114 *Cautio de reſtituendo, debet dari petenti reſtitionem, ſi executionem patiatur.*
115 *Declaratur tamen circa negotium principale, & ſi petatur à iudice.*
116 *Cautio an pręſtetur ratione expenſarum petēti reſtitutionem.*

SI autem executio fieri deberet circum-
106 ſcripta Inhibitione, datur † commiſ
ſio præfixionis termini directa Iudici cau-
ſæ reſtitutionis, ad docendum de cauſis
impedientibus executionem, quo elapſo
moderetur Inhibitionem. *Veſtr.d.c.1. fol.
263.*
107 In alijs vero † cauſis datur commiſſio
ad dicendum cauſam, quare debeat re-
108 ſtitui, quo elapſo, ſi in termino † nihil
deducatur præter bonū ius, fit executio,
Put.dec.7.de reſt.in integr.
109 Si verò in termino † deducantur cau-
ſæ releuantes, proceditur ad vlteriora,
admittiturque ad appellandum, vel ap-
pellationem proſequendam, ſecundum
110 ſubiectam materiam, † & debet tunc ora-
tor infra decem dies à die reſtitutionis
habitæ, appellare, *Rot. deciſ.62. de appell.*
111 *in nou.* Neque † requiritur, quod expreſsè
pronuncietur petentem debere, vel non
debere reſtitui, *Veſtr.d.fol.263.*
Fuit enim inuentum hoc remedium
112 præfixionis termini, ad euitandum † tot
ſententias, cum de iure communi debeat
procedi per tres conformes. *Vant.c. quot.
& infra quod temp.poſſ.n.7.*
Poſſuntq.hodie Dñi Auditores Rotæ,
abſq. cōmiſſione noua huiuſmodi termi-
113 nū præfigere in ſpecie vigore *reform.Pij 4.
ſuperius indicatæ.*
Et licet de iure, quando fit executio
contra petentem reſtitutionem, debeat
114 † præſtari cautio de reſtituendo in euen-
tum, quod obtineatur *d. cap. ſuſcitata.*
115 Hoc tamen procedit † quo ad negocium
principale, & dummodo petatur à Iudice,
alias ex officio non tenetur. *Veſtr. d. fol.
263.*
116 Ratione expenſarum non † præſtatur
huiuſmodi cautio, niſi ille, pro quo fit e-
xecutio, eſſet pauper, aut ſuſpectus de di-
lapidatione; *Abb.in d. c. ſuſcitata Veſtr. d.
fol.262.*

Quid ſit probandum in cauſa reſtitutionis.

Artic. VII.

117 *Maior petens reſtitutionem debet probare impedimentum, & quomodo.*
118 *Maior petens reſtitutionem debet probare etiā læſionem.*
119 *Reſtitutio conceditur ad appellationem docto de legitima abſentia.*
120. *Declaratur tamē abſentem non legitimè defenſum reſtitui in totum.*
Abſens non defenſus, dicitur nulliter condemnatus. ibidem.
121 *Declaratur tamen, et limitatur remiſsiuè ad Felinum.*
122 *Reſtitutio Eccleſiæ, & Reipublicæ datur probata læſione tantum.*
123 *Reſtitutio datur, etiam Eccleſia aſſerenti ſe eſſe læſam.*
124 *Reſtitutio poteſt peti ab Eccleſia, & republica per quadriennium.*

De-

Digitized by Google

125 *Declaratur etiam ſi tempus, quo fuerunt læ-
ſæ, ſit minus quadriennio.*
126 *Priuilegia reſtitutionis Eccleſiæ læſæ non
competunt Prælato læſo.*
127 *Eccleſia quando, & aduerſus quæ poſſit pete-
re reſtitutionem.*

MAior regulariter petens reſtitutio-
117 nem, debet ad eam † obtinendam
coram Iudice cauſæ reſtitutionis, non ſo-
lum probare impedimentum, & quod il-
lud fuerit cauſa immediata, cur non po-
tuit appellare, vel appellationem proſe-
qui, *vt per Put. dec. 8. de reſtit. in integ.* ſicu-
ti in ſimili notat *Staſil. cap. 10. fol. 301. in*
118 *fin.* Sed etiam † læſionẽ: ambo enim con-
currere debent, *Rot. dec. 5. de reſtit. in integ.
in nouis.*
Et ſi petatur aduerſus ſententiam
119 latam contra abſentem, ex vltima † cau-
ſa, debet ſtatim docto de legitima abſen-
tia, reſtitutio concedi ad appellandum, ſi
120 legitimè defenſus fuit; † ſi autem non
fuit legitime defenſus, reſtituitur in to-
tum; dicitur enim nulliter condemnatus.
Felin. in c. cũ Bertoldus extra de ſententia, &
121 *re iudic.* Hæc tamen † concluſio debet in-
telligi, & declarari, vt per *Felin. ibid.* Ec-
122 cleſiæ, & Reipublicæ, † ſufficit probare
læſionem. *Specul. in tit. de reſtit. in integr. §.
ſi quis autem Abb. in cap. ex literis extra
eodem tit.*
123 Imo Eccleſiæ ſufficit aſſerere † ſe eſſe
læſam, ad hoc, vt petere poſſit reſtitutio-
nem, daturque tam Eccleſiæ, quam Rei-
124 publicæ integrum † quadriennium ad
125 petendam reſtitutionem, etiamſi † tem-
pus in quo fuerunt læſæ, ſit minus qua-
driennio, *Card. in Clem. 1. de reſtit. in in-
tegr. Afflict. dec. 175.*
Aduertendum eſt tamen, quod priuile-
gia conceſſa Eccleſiæ, circa reſtitutionem,
126 competunt, † quando Eccleſia eſt leſa,
non autem ſi ſolum eſſet lęſa perſona Prę-
lati, ita quòd huiuſmodi læſio Eccleſiæ
nocere non poſſit, quia tunc reſtitutio nõ
competit *Card. in d. Clem. 1. num. 14.* & la-
127 tè quando, & aduerſus quæ † Eccleſia
poſſit petere reſtitutionem dicit *Card. in
d. Clem. per totam.*

Quando detur reſtitutio aduerſus præ-ſcriptionem.

Art. VIII.

128 *Minori ſufficit probare læſionem pro reſtitu-
tione in integrum.*
129 *Minor circa priuilegia reſtitut. pari paſſu am-
bulat cum Eccleſia.*
130 *Minor in vno eſt magis priuilegiatus, quam
Eccleſia.*
131 *Præſcriptio extraiudicialis temporalis con-
tra minorem non venit.*
132 *Minor de iure non indiget reſtitutione aduer-
ſus lapſum temporis.*
133 *Præſcriptio extraiudicialis temporalis con-
tra Eccleſiam currit.*
133 *Eccleſia indiget reſtitutione aduerſus lapſum
temporis.*
134 *Præſcriptiones iudiciales currunt æqualiter
maiori, & minori.*
135 *Maior non poteſt reſtitui, niſi probet impedi-
mentum, & læſionem.*
136 *Minor indiſtinctè reſtituitur abſque vlla
probatione.*
137 *Læſio neceſſariè conſequitur, probata negli-
gentia.*
138 *Reſtitutio aduerſus iudiciales præſcriptiones,
an competat, & quando.*

128 SImiliter minori ſufficit † probare læ-
ſionem; *Specul. & Abb. in loc. allegat.*
129 parique † paſſu ambulat cum Eccleſia
circa priuilegia reſtitutionis. Imò in
130 vno † eſt magis priuilegiatus, quam ipſa
131 Eccleſia; nam † extraiudicialis tempora-
lis præſcriptio contra minorem non cur-
rit, *l. fin. C. quibus cauſ. in integr. reſtit.* Et
132 per conſequens † de Iure non indiget re-
133 ſtitutione aduerſus lapſum † temporis,
contra verò Eccleſiam currit, & ipſa in-
diget reſtitutione, *Card. in d. Clem. prima
num. 5.*
134 Iudiciales præſcriptiones † currunt æ-
qualiter maiori, & minori, *Bart. in l. 1.
C. de ſæpius in integr. reſtit. Abb. in cap. fin.
extra de reſtit. in integr.*
Differunt tamen circa reſtitutionem
135 maior, & minor, nam ſi maior petat † re-
ſtitutionem aduerſus dd. præſcriptio-
nes, exceptiones, & ſimilia præcedentia
ſententiam, debet, vt dictum fuit, vltra
impedimentum, probare etiam læſionem,
Bart. in l. 1. ff. ex quibus cauſ. maior. Abb. in
136 *d. c. fin* Minor † verò indiſtinctè reſtitui-
tur, abſque alia probatione. Ex quo
137 enim oſtenditur negligentia, venit in ne-
ceſſarium conſequens, læſio, *Specul. in d.
§. quis autem. Abb. in d. cap. ex literis.
Veſtr. in d. c. de reſtit. in integr. fol. 263.*
Competitque reſtitutio aduerſus iudi-
138 ciales † præſcriptiones, etiã ſi cucurrerint
præſente Actore, probato tamen bono
Iure vltra læſionem. *Boer. dec. 29.*

Quando aduerſus ſententiam admittatur reſtitutio.

Artic. I X.

139 *Reſtitutio aduerſus tres cõformes ſi cõmmittatur debet probari ſaltẽ iniuſtitia vnius.*
140 *Declaratur tamen ſufficere qualem qualem probationem.*
141 *Minor debet reſtitui, etiam aduerſus ſententiam Imperatoris, vel Papæ.*
142 *Reſtitutio aduerſus ſententiam Principis, non eſt regulariter concedenda.*
Appellare à ſententia Principis nõ licet. ibid.
143 *Reſtitutio aduerſus Principis ſententiam datur ex probabili cauſa.*
144 *Minor reſtituitur aduerſus tempus conceſſum ad retrahendum.*

SI committitur cauſa reſtitutionis ad-
139 uerſus tres conformes, vltra † prædi-
cta requiſita, debet ſaltem probari iniu-
ſtitia alicuius earum, *Rot. dec. 53. de appell.*
in nou. & dec. 5. de reſtit. in integr. in antiq.
140 Quo tamen † caſu ſufficit ſummaria, &
qualis qualis probatio; quæ ſaltem ex-
cludat calumniam. *Egid. concluſ. 38. Ve-*
ſtr. d. c. fol. 263.
Notaq; quod minor de Iure debet re-
141 ſtitui aduerſus ſententiam, etiam † ipſius
Imperatoris, & ipſius Papæ, ſed regulari-
142 ter reſtitutio aduerſus ſententiam † Prin-
cipis non eſt concedenda, ex eo, quia
non licet appellare, ſed debet eſſe aliqua
cauſa probabilis, puta impedimentum,
143 aut minoritas, † aut quia Eccleſia, vt ſu-
pra, & tunc impedit executionem, niſi
adſit ſuſpicio calumniæ, *Abb. in c. cum ex*
litteris extra de reſt. in integr. latè Afflict.
dec. 356.

De alijs cauſis reſtitutionis.

Artic. X.

144 *Minor ſi appellauit, & non præſentauit ſe tempore præfixo, reſtituitur.*
145 *Minor reſtituitur aduerſus miſſionem in poſſeſſionem ex primo, & ſecundo decreto.*
Fallit in delicto, quia non reſtituitur. ibidem.
146 *Minor aduerſus confeſſionem factam in iudicio, an reſtituatur.*
147 *Minor non poteſt renuntiare reſtitutioni in integrum.*
148 *Minor ſi renunciat reſtitutioni cum iuramento tenet.*
149 *Sed abſoluitur à iuramento ad petendam reſtitutionem ſi ſit læſus.*
150 *Minori non competit reſtitutio ſuccedenti maiori.*
151 *Maior ſuccedens minori reſtituitur, ac ſi minor.*
152 *Minoribus datur reſtitutio in eo, quod fecerint.*
153 *Reſtitutio conceſſa minori, an extendatur ad maiores litis conſortes.*

ET ſimiliter minor reſtituitur aduer-
144 ſus tempus conceſſum † ad retra-
hendum de Iure, vel conſuetudine, ſi ſi-
militer appellauit, & non præſentauit ſe
in tempore præfixo, Aduerſus quoque
miſſionem in poſſeſſionem ex primo, &
145 ſecundo decreto, † ſed ſi eſt in delicto ad-
uerſus illud non reſtituitur, licet forſan
146 veniret reſtituendus aduerſus † confeſſio-
nem factam in iudicio, latè *Boer. dec. 63.*
147 Neque poteſt † renunciare reſtitutioni
in integrum, quia dicitur inducta fauo-
re publicæ vtilitatis.
148 Et quamuis ſi renunciat † cum Iura-
mento teneat renunciatio; debet tamen
149 dari abſolutio, ad † effectum petendi re-
ſtitutionem, ſi adſit læſio, *Felin. in c. ſi di-*
ligenti extra de for. comp.
Sciendum eſt etiam, quod minori non
150 competit reſtitutio, † ſi ſuccedit maiori,
& eius iure vtatur. Maior verò ſuccedens
151 minori † reſtituitur eo modo, quo pote-
rat reſtitui ipſe minor, *Bald. in l. ſciendum*
ff. de minor. & in l. cum filius §. in hac. ff. de
verb. oblig. Afflict. dec. 211. & 212.
152 Si minores aliquid feciſſent, tunc in † eo
datur ipſis reſtitutio, *vt dicta dec. 212.*
Vlterius. quod reſtitutio in integrum
153 conceſſa minori † ratione minoris ætatis;
extenditur etiam ad maiores litis con-
ſortes, ſi res de qua agitur ſit indiuidua,
ſecus ſi ſit diuidua, quia tunc non exten-
ditur. *Bald. in l. 2. §. ſed verum. ff. de mi-*
nor. Afflict. dec. 213.

Et tandem eſt aduertendũ, quod quando fuit commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum, cum clauſula pro vt de Iure, ſi diſcuſſo negocio, iudex detegit non eſſe reſtituendum, non eſt opus quod præuũcietur per diffinitiuam, non conſtare de cauſis; ſed poſtquã elapſus eſt terminus, ad docendum de dictis cauſis, citatur ad videndum moderari Inhibitionẽ, & iſta ſuccedit loco ſententiæ, & non licet appellare, ſicque vidi, & audiui ſemper fuiſſe practicatum à ſenioribus Tribunalium, & dicit *Ceſ. de Graſs. dec. 3. n. 13. de reſt. in integr. Mantic. dec. 315. n. 5. Rot. deciſ. 275. p. 6. diuerſ. & dec. 13. p. 2. recent.*

De

De fructibus, & litis expenſis.

Cap. XI.

Cuius expenſis ſit inſtruendum iudicium.

Artic. I.

1 *Iuriſdictio eſt actoris expenſis firmanda.*
2 *Probationes quo interim expenſis actoris ſunt faciendæ.*
3 *Editio inſtrumentorum petentis expenſis fieri ſolet.*
4 *Exhibitio rei in iudicio fit petentis expẽſis.*
5 *Merces Agrimenſori, vel diuiſori à quanam partium ſit ſoluenda.*
6 *Teſtes cuius expenſis conducantur, & examinentur.*
7 *Conſilium ſapientis datur expenſis petentis.*
8 *Limita ſi conſilium eſſet vtrique parti vtile.*
9 *Limita etiam ſi tale conſilium officio iudicis adhiberetur.*
10 *Iudex ſi accedit ad locum differentiæ, cuius expenſis id fiat.*
11 *Actus regulariter ſemper fit ſumptibus petentis.*
12 *Actus fit etiam ſumptibus illius, cui prodeſt.*
13 *Carceratus cuius expenſis adducatur, ab vno carcere ad alterum.*
14 *Reſponſio poſitionibus, quando fiat expenſis communibus inter litigantes.*
15 *Reſponderi poſitionibus petens, debet ipſe ſoluere expenſas opportunas.*
16 *Abſens, quando eſt in culpa expenſas ſoluere debet.*
17 *Expenſæ circa poſitionum reſponſiones ab abſente faciendas, à quibus faciendæ.*
18 *Expenſæ extractionis quando, & à quo ſubminiſtrandæ remiſſiuè.*
19 *Examinator cuius expenſis mittatur ad abſentem.*
20 *Expenſas litterarum, & poſitionum copias ſoluit petens.*
21 *Expenſæ in rogitu venditionis, ſpectant ad emptorem.*
22 *Accommodati reſtitutio cuius expenſis fiat,*
23 *Expenſæ poſt terminatum iudicium quot, & quibus modis debeantur.*

POſtquam egimus de reſtitutione in integrum, & executionibus ſunt videnda aliqua de fructibus, & litis expenſis, & quia ſpeculator, & alij practici primo de expẽſis locuti ſunt, ſequendo eorum normam ante fructus de expenſis aſſeremus eorum ordinem proſequentes, & incipiemus ab illis quæ fiunt in ſtructura proceſſus.

1 Igitur eſt aduertendum, quod † Iuriſ-
dictio eſt firmanda expenſis Actoris,
quod & idem eſt faciendum pro interim
2 circa † probationes, & ſi quis petit edi-
3 tionem Inſtrumentorum illa † debet fieri
ſumptibus petentis. *l. præter. §. fin. in fin. ff.*
de eden. & qui petit rem exhiberi in Iu-
4 dicio † obtinet pariter ſuis expenſis. *l. ſi*
res mobilis cum lege ſequenti. ff. de rei ven-
dic. & l. ſed ſi hereditas. ff. ad exhiben.

Si Agrimenſores, ſeu Diuiſores ab vna
parte ſunt conducti, & petiti in Iudicio,
5 merces † debet ſolui ab vtraque parte.
l. 4. §. in Iudicio ff. fin. regund. Teſtes con-
6 ducuntur, & examinãtur † expenſis pro-
ducentis *l. quoniam. C. de teſt. cap. 2. §. ſed*
cum de iud. in 6. vbi gloſ. in verb. producen-
tis. Signor. conſ. 47. circa med. verſ. 1. caſu
Surd. de alim. tit. 1. quæſt. 63. num. 1.

7 Si petitur conſilium ſapientis † datur
expenſis petentis *Specul. de Aſſeſſo. §. ſala-*
rium. verb. quid ſi aliter. Gratian. cap. 55.
num. 43. Bald. in l. Prætor ait ff. de eden. &
in l. 4. §. in iud. ff. fin. regund. Surd. de alim.
tit. 1. quæſt. 63. num. 4. Cuma. in l. Impera-
8 *tores. n. 2. ff. de tut. & rat diſtrahen.* † quod
fallit primo ſi eſt vtilis vtriq. parti, quia
ab vtraque debetur ſalatium *d. l. 4. §. in*
Iudicio. ff. fin. regund. quod & dicit *Signo-*
9 *rob. conſ. 43.* Secundo † fallit quando ta-
le conſilium adhibetur officio Iudicis,
quia tunc etiam fit ſolutio ſumptibus cõ-
munibus ſecundum *Crot de teſt. num. 422.*
Surd. vbi ſupra, Gratian. vbi ſupra, Scaccia
in praxi cap. 14. num. 2. Quod idem pro-
cedit, & cum eiſdẽ limitationibus quan-
10 do petitur, † quod Iudex accedat ad
locum differentiæ. *cap. 2. §. ſed cum ſecun-*
do de iud. in 6. Gratian. Surd. & Scaccia ibi-
dem, & dicit gloſ. in d. §. ſed cum. verb. pro-
ducentis Dec. in l. cum conſilium. ff. de off.
Aſſeſſoris.

In ſumma pro regula eſt, quod qui pe-
11 tit actum fieri, † ille ſemper fit ſumptibus
eius *l. Prætor ait §. 1. ff. de eden. d. cap. 2. §.*
ſed cum vbi gloſ. verb. producentis. Signo-
rol. conſ. 47. antte finem Surd. vbi ſupra
Bald. in l. generaliter. §. his de præſentibus
num. 5. C. de Iure iur. Dec. vbi ſupra Ca-
ſtr. in l. venditores num. 4. de verb. oblig.
12 Actus etiam, † fit ſumptibus illius cui
prodeſt *Card. in Clement. cauſa. quæſt. 20.*
de elect. Felin. in cap. 1. num. 9. in fin. de li-
bell, oblat. Signorol. conſ. 47. poſt princ. verſ.
aut illud. Surd. de alim. tit. 1. quæſt. 63. n. 3.

Si carceratus eſt abducendus de vno
13 carcere ad alium, abductio † debet fieri
expenſis carcerati, ſi habet; ſi verò non
habet expenſis Iudicis detinentis. *Bald.*

in l.generaliter. §. his de præſentiibus n.5.C. de Iur.Iur. adden.ad Cappell. Toloſa 273. in fine. Felin. in c. 1. circa fin.de libell.oblat.

Si abſens tenetur reſpondere poſitionibus, nec ipſe litiget per Procuratorẽ;
14 tunc reſponſio † fit expenſis communibus *Specul.de iuram.calumn.§.reſtat.ver ſ. penult.vbi.Io.Andr.& Bald.in addit. Cappel. Toloſ. deciſ.273.*
15 Sed qui petit illis reſponderi, † debet ipſe ſoluere expenſas ſi contingat mittere notarium, & remiſſoriam. *Domi. de S.Geminiano in in c.præſentium nu. 27.poſt princ. de teſtib.in 6.*contrarium tenet *Bartol.in l.2. §. fin.in fine ff. ex quibus cauſ. in poſſeſſ. mit.* vbi quod ex quo
16 abſens eſt in culpa,† ideo expenſas ſoluere debet *& Poſt obſer.83. à n.21. ad 23.*
17 dicit à quo ſint † ſumminiſtrandæ huiuſmodi expenſæ,& aſſerit etiam *obſeru. 97. num.42.* quando, & à quo ſint ſub-
18 miniſtrandæ expenſæ extractionis.

Examinator eſt certũ,quod ſẽper mit-
19 titur expenſis † abſentis, niſi abſentia ſit ex cauſa Republicæ, cum hac diſtin-
20 ctione, quod expenſas litterarum, † & poſitionum copias ſoluit petens *Poſt. d. obſer.83.n.22.*

Vnumque etiam mente tenendum eſt ne partes à Notario decipiantur, quod expenſæ, quę fiunt in Rogitu venditio-
21 nis † pertinent ad emptorem, non autẽ ad venditorem *Cenc.de Cenſib.quæſt.57. num. 14.* & quod qui commodatum
22 accipit,& ab eo debet fieri reſtitutio † illa fit ſumptibus reſtituere debentis. *l.licet certo. §.ſumptus.ff. commodat.*

Quando, & quibus cauſis debeantur expenſæ poſt iudicium terminatum.

Artic. II.

23 *Expenſæ poſt terminatum iudicium,quot, et quibus modis debeantur.*
24 *Expenſarum aliæ etiam debentur officio Iudicis, aliæ iure actionis.*
25 *Condemnatio in aliquibus expenſis eſt neceſſaria, in alijs non.*
26 *Condemnatio expenſarum victi in victorẽ, quando nam fiat.*
27 *Actor ſi ſuam intentionem non iuſtificauit, in expenſis condemnatur.*
28 *Victus Victori in expenſis,non condemnatur in criminalibus.*
29 *Expenſæ,vt debeantur debent probari.*
30 *Expenſæ non ſolum debent probari factæ, ſed factæ à petente.*
31 *Expenſæ ab eo factæ præſumuntur, qui eas facere tenebatur. Vide 42.*

Expenſæ autem poſt terminatum
23 Iudicium debentur † multis modis, vt puta ratione victoriæ, ratione cõtumaciæ ratione temeritatis, & calũ-
24 niæ. † Et iterũ aliæ officio Iudicis, aliæ
25 iure actionis.In † alijs eſt neceſſaria condẽnatio, In alijs vero non eſt neceſſaria.

In illis, quæ debentur ratione victo-
26 riæ in ſententia dicitur victũ Victori † in expenſis condemnamũs *l. properandũ. §. ſin autem, & l. Sancimus.C.de Iud. l.3. C. de fruct. & lit. expenſ. c. fin. de dol. & cont. late Franc. in cap. quoniam con. tit. de expenſ.num.1. Rota in Romana pecuniaria de Sacchettis 23.Martij 1612. dec.191. coram Eminentiſſimo Cauallerio.* Adeò vt
27 condemnetur etiam † Actor qui ſuam intentionem non iuſtificauit *Afflict.deciſ. 60.num.4.vbi Vrſill.num.7. Barz. deciſ. 122.num.7.* quod tamen non proce-
28 dit in criminalibus in quibus victus victori condemnari non ſolet *Bald. in l. qui crimen num.27. C. qui accuſ. non poſſ.*
29 Sed vt debeantur † debent probari *Rota in d.Romana pecuniaria de Sacchettis in fine*, & non ſolum debent probari
30 fuiſſe factas tot expenſas,† ſed quod fuerunt factæ à petente *Rot.deciſ.305.num.3. par. 4. recent.* licet in hoc caſu videatur tolli difficultas *à Rota deciſ. 321. num.2. ead.par.4.* vbi quod † præſumuntur fac-
31 tæ ab eo, qui eas facere tenebatur.

Quomodo ſit facienda expenſarum liquidatio.

Artic. III.

32 *Probatio expenſarum quomodo fieri debeat*
33 *Liquidandi modus expenſas habetur remiſſiue.*
34 *Coniectura, & præſumptiones ſuper expenſarum liquidatione quales eſſe debeant*
35 *Expenſæ an, & quando in quantitate præciſa ſint probandæ.*
36 *Expenſæ modicæ quomodo dicantur ſatis probatæ.*
37 *Expenſæ magnæ, vt ſatis probatæ dicantur, quid requiratur.*
38 *Expenſæ facilius per Peritum liquidantur.*
39 *Perito expenſas liquidanti, an ſtandum ſit.*

Ci-

40 *Citatio ad eligendum peritum, illum informandum, & videndum mandari referri, remiſſiuè.*

PRobatio autem fieri debet iuxta ſo-
32 litum illius Tribunalis, † vbi liquidatio eſt facienda, vt annuit eadem *Rota in Romana expenſarum.* 23. *Ianuarij* 1616. *coram S.M. Innocẽt. X. nu.6. impreſſa deciſ.* 209. *par.* 4. *recent.* in qua habetur
33 etiam † modus faciendi liquidationem per probationes, quæ conuenienter haberi poſſunt, & per coniecturas veriſimiles addito Iuramento petentis liquidationem, quæ deciſio tanquam magiſtraliſſima de materia poterit in ſimilibus deſeruire.

Verum præmiſſa habẽt locum, quando tales coniecturæ, & præſumptiones
34 † ſunt claræ, & veriſimiles, quia ſi ob-
35 ſcurrentur; tunc † eſſent probandæ in quantitate præciſa, vt aduertit *Rot. deciſ.* 521. *d. par.* 4. *recent.*

Eſt tamen aduertendum, quod licet
36 modicæ expenſæ † dicantur ſatis probatæ leuioribus probationibus, & coniecturis, ac per Iuramentum, vt dicit *Ludouiſ. deciſ.* 175. Nihilominus in ma-
37 gnis debet concurrere † veriſimilitudo, & probabilitas, vt annuit idem *Ludouiſ. loco citato, vbi add. num.* 11. *& deciſ.* 512. *num.* 4.

Sed vt liberemur à difficultate liquidãdi
38 erit eligendus † peritus, qui materiam in huiuſmodi examinabit, & ſuam da-
39 bit relationem, cui ſtandum erit, vt dicit idem *Ludouiſ. deciſ.* 49. *& docet Rota in d. Romanæ expenſarũ corã S.m. Innocentio*
40 *Decimo in fine* † Formulam vero citationis ad eligendum peritũ intimationẽ neceſſariã, citationem ad eũ informãdũ, et aliam ad videndum mandari referri dabo infra in Iudicio executiuo, & alibi.

Quis præſumatur expenſas feciſſe.

Artic. IV.

41 *Expenſæ prima facie præſumuntur factæ à principali, & non à Procuratore.*

42 *Expenſæ præſumuntur factæ ab illo, qui tenebatur. Vide n.* 31.

43 *Expenſas ab alio factas tenetur probare dicens non fuiſſe factas ab eo, qui tenebatur.*

44 *Expenſæ non ſolent fieri ſinè mandato Domini, cuius intereſt fieri.*

45 *Declara tamen, non ita ſemper procedere, & quando.*

46 *Expenſæ quæ, & quando factæ præſumãtur à Procuratore.*

47 *Pecuniæ ſoluentis præſumuntur.*

48 *Declara hoc probari poſſe per quaſcumque probationes, & coniecturas.*

49 *Exceptos alieno nomine faciens debet victoriam cauſæ procurare.*

50 *Succumbens in aliena lite expenſas difficile recuperat.*

51 *Expenſas nequaquam recuperat agens malã cauſam alienam.*

52 *Expenſas repetit cauſam bonam agens.*

53 *Expenſas factas ad ſuam priuatam vtilitatem, vnuſquiſque reddere tenetur.*

54 *Expenſarum quantitas in dubio vnde habeatur.*

SI oriatur quæſtio à quo expenſæ factæ dicantur, reſpondebimus cum opinione Rotæ, quod licet videantur
41 prima facie factæ † à principali litigante, & non à Procuratore, quia præſu-
42 muntur factæ † ab illis, qui tenebantur facere, & aſſerenti contrarium incũbit
43 † onus probandi *Rot. pænes Poſt. deciſ.* 478. *n.* 4. & ſine mandato Domini cuius inte-
44 reſt fieri † non eſt ſolitum, vt poſt *eundem deciſ.* 638 *nu.* 10. Attamen hoc pro-
45 cedit, † quando conſtat principalem illas Procuratori ſubminiſtraſſe, quia
46 ſecus dicuntur factæ † à Procuratore, vt *in dicta Romana expenſarum*; optima-
47 que ratione, quia † pecuniæ præſumuntur ſoluentis, vt hæc omnia egregiè firmat *Rota in eadem Romana expenſarum 6. Nouembris* 1617. *coram eodem impreſſa deciſ.* 569. *par.* 4. *recent.* vbi etiam reite-
48 ratur, quod ad iſtum effectum † ſufficit probatio quæ haberi poteſt, & admittuntur coniecturæ. In hoc autem caſu Procurator, vel qui alieno nomine litigat,
49 & qui facit expenſas † debet eſſe cautus in procurando victoriam cauſæ, & omnem àdhibere diligentiam ne ſuccũbat,
50 † quia expenſas tali caſu, difficile recuperaret. *Lex parte, & ibi Bartol. ff. famil. erciſcund.* quod idem ipſi eueniret,
51 † ſi ageret malam cauſam ſecundũ *Bertacch. in repert. verſ. expenſarum litis n.* 15. Qui firmat ibidem contrarium, ſi obti-
52 nuit; † Si vero agit bonam cauſam, tũc repetet, quia vnuſquiſque tenetur ad ex-
53 penſas † factas ad ſuam priuatam vtilitatem *Pæn. dec.* 391. *n.* 5. *&* 18. & ſi contingat dubitare quantam expenſam quis
54 fecerit pro aliqua expeditione † ſi non poteſt oſtendere ſtatur eius propriis libris, & Iuramento. *Pæn. deciſ.* 105. *n.* 12.

De

De expenſis contumacialibus.

Artic. V.

55 *Expènſæ ratione contumaciæ debitæ, & ſolitæ nunquam repetuntur.*
56 *Amplia etſi fuerit iuſta cauſa litigandi.*
57 *Expenſæ contumaciales debentur loco pœnæ.*
58 *Expenſæ Aduocati, Procuratoris, Notarij, & Hoſpitij, & alia damna debentur d contumace.*
59 *Expenſæ contumaciales, & officio iudicis debita differunt.*

QVæ debentur ratione contumaciæ
55 ſi ſoluuntur nunquam † repetũtur, etiam ſi contumax poſtea
vincat litem *Surd. conſ*.64. quod pro-
56 cedit etiam ſi habuiſſet † iuſtam cauſam
litigandi. *Caſſad. deciſ*, 3. *de appell.*& ra-
57 tio videtur eſſet, † quia debentur loco
pœnæ, vt inquit, *Surd. loco citato*,& propter contemptum Iudicis *Iaſ. in l. Sancimus. num.* 76. *de Iud.* & quia dicuntur
58 damnum *Iaſ. ibidem*. Et tali caſu † debentur etiam expenſæ Procuratoris, & Aduocati, Notarii, Hoſpitij, & alia damna, *Idem Iaſ. ibid. num*.8. ad quod videnda eſt etiam *gloſ. in cap. finem liti. de dol. & contum. & Bartol in l*.1. *num*. 1. *de alien. Iud. mut. cauſ.*
Et quia, vt inquit, *idem Iaſ. in d. l. Sã-*
59 *cimus n*.8. Fit differentia, † inter expenſas contumaciales, & expenſas, quæ debẽtur officio Iudicis, dicã de his ſecũdis, relictis pro vlterioti declaratione illis, quæ debentur Iure actionis.

De expenſis debitis officio Iudicis.

Artic. VI.

60 *Reus ſi cedit liti non debet in expenſis cõdemnari. Vide* 68. *&* 91.
61 *Declara ſi renunciat ex eiſdem actis, & non noua ſuperueniente cauſa.*
62 *Expenſæ tolluntur mutua compenſatione ſi cedens in gradu appellationis habuit ſententiam in prima inſtantia fauorabilem.*
63 *Declara tamen eſſe diſtinguendum, & quomodo.*
64 *Limita etiamſi ceſſio fieret poſt publicationem proceſſus.*
65 *Limita etiamſi ceſſio fuiſſet malitioſè facta.*
66 *Condemnatio expenſarum fit etiamſi liti cedatur ex Rota.*
67 *Declara tamen procedere, quando malitioſe fuit ceſſio facta.*
68 *Expenſæ poſt ceſſionem in praxi non reficiũtur. Vide* 60 *&* 91.
69 *Poſſeſſio capta non iuſtificatis litteris Apoſtolicis dicitur circumſcripta.*
70 *Mandatum de manutenendo datur ſpoliato contra intruſum non iuſtificatis litteris.*
71 *Expenſas Rota mandat refici factas antè litis ceſſionem.*

EST aduertendum, quod, vel Reus cõuentus cedit liti, vel potius patitur
60 vlteriora litium incrementa: † ſi cedit
liti non debet in expenſis condemnari ſecundum *Bald. in l. quod ſi nolit in princ. ff. de edil. edict. Creſcent. dec.* 1. *de cauſ. poſſ. & propriet.* Quod præſertim habet
61 locum, quando non † ſuperuenit noua
cauſa, ob quam renunciaret, ſed ceſſit ex eiſdem actis, ex quibus habuiſſe dignoſcatur iuſtã causã litigandi *Bald. in l. poſt quam num*.14. *C. de expenſis*, & quando qui cedit, in gradu appellationis habuit in prima Inſtantia ſententiam fauorabi-
62 lem; † tunc enim expenſæ mutua com-
penſatione tolluntur *addent. ad Cappell.*
63 *Toloſ. dceiſ.* 222. vbi tamen fit † diſtinc-
tio, aut ex nouis, aut ex eiſdem.
64 Quod tamen fallit † ſi cederet poſt-
quam illi fuit publicatus proceſſus, & temere litigaſſet *Aret. in* §. *hac omnia* 25. *in-*
65 *ſtit. de pœn. temer. litiga.* Et fallit etiam † ſi
ceſſio fuiſset facta malitioſè *Creſcen. d. deciſ. de cauſ. poſſeſ. & propriet.*
Si verò prout debemus, credimus Rotæ, ſemper fit condemnatio expenſarum
66 † etiam ſi liti cederetur *Creſcen. dec*.3. *de*
ſent., & re Iud. Cappell. Toloſ. deciſ.222. *Rota in vna Tiraſonen. prætenſe annexionis*, 15. *Decemb*.1593. *coram bo. mem. Litta, & in Caſticen. beneficij*. 9. *Decembr*.1598. *corã*
67 *Pacen.* † Ego autem credo, quod iſta
Rotæ oppinio procedat quando cedens malitioſe ceſsit vt *in d. deciſ*. 5. *Creſcentij*
68 *de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* & moueor † quia
in praxi ſepe obtinui, & obtinere vidi, quod expenſæ poſt ceſsionem nunquam reficiuntur, & euenit ſignanter in vna *Teatina beneficij, ſeu Abbatiæ coram R.P. D. Bicchio inter Ignatium Topium nobilem Teatinum, & Hieronimum Squillanum*, qui cum obtinuiſſet certo modo prouiſionem d. beneficij, & inconſulto litteris non iuſtificatis, & defacto ſe intru-
69 ſiſſet in poſſeſsionem †, fuit talis poſſeſsio

cir-

circumſcripta, & datum mandatum
70 † de manutenendo Ignatio, qui cum vlterius expẽſas repeteret, ex quo Squillanns ceſſerat liti ante expeditionem mandati de manutenendo, Rota per me
71 moriale reſoluit, †teneri ad omnes præter expenſas dicti mandati, hocque euenit menſe Februar. 1653. per acta Vincentij Cicelli Notarij Rotalis.

De expenſis ratione temeritatis.

Artic. VII.

72 *Litigator calumnioſus, & temerarius, ſẽper in expenſis condemnatur.*
73 *Expenſarum condemnatio fit contra mendacem.*
74 *Expenſarum condemnatio fit contra acceptantem reſcriptum*
75 *Expenſarum condemnationẽm patitur plus debito petens.*
76 *Idem inferẽs litem contra pactum de non inferendo, vel non contraueniendo.*
77 *Item patitur expenſas iura ſua producere differens.*
78 *Expenſas quoq. reficerẽ debet actor ineptẽ agens.*
79 *Idem die de actore via, quæ ſibi non competit agente.*
80 *Expenſas etiam reficere debet, qui ſuam intentionem non probat.*
81 *Expẽſas reficere debet, qui cauſam mouit ſuper moleſtijs, & non probauit.*
82 *Expenſarum condemnationem, an patiatur, qui iudicium mutat.*

72 QVando Reus liti non ceſſit, & litem proſequi non intermiſit; † tunc ſi fuit calumnioſus, & temerarius litigator, ſemper condemnatur in expenſis, exempla plura eſſe poſſunt.
73 Primo in eo, qui eſt mendax, † hic .n. condemnatur ad illas. *Afflict. deciſ. 126. & dicit Rota dec. 730. p. 1. diuerſ.*
74 Secundo, Reſcriptum acceptans † pariter condemnatur. *Marcheſ. de commiſ. p. 2. c. 3. de appell. num. 78.*
75 Tertio, ad eaſdem condemnatur† plus debito petens *Pen. deciſ. 280.*
76 Quarto, qui infert litem † contra pactum de non inferendo, vel non contraueniendo. *Rota in Romana affictus. 8. Februarij 1593. §. ſed quicquid coram B.M. Giptio.*
77 Quinto, qui differt Iura † ſua producere *Caſſad. deciſ. 3. 4. & 5. de appell. Theſaur. deciſ. 73. & Matthefil. ſingul. 82. & dixit Rot. in Romana Fructuum legitima. §. 3. quia circa finem. 3. Decemb. 1593. corã R.P.D. Seraph.*
78 Sexto idem euenit Actori † inepte agenti *Afflict. deciſ. 60. num. 4. vbi Vrſil. n. 7. Vant. quib. mod. null. prop. n. 109. Barz. deciſ. 122. n. 7.*
79 Settimo, quando Actor egit vna via, † quæ ſibi non competebat *b. cr. Vant. & Afflict. vbi ſupra.*
80 Octauo, quando, vel Actor agendo, vel Reus excipiendo, non probant eorum intentionem, vel exceptionem *Afflict. d. dec. 60. n. 4. vbi Vrſill. n. 7. & Barz. vbi ſup.*
81 Nono, debet etiam condemnari ille, † qui mouit cauſam ſuper moleſtijs, illaſq. non probauit. *Put. in correctis, deciſ. 211. fol. 101.*
82 An autem debeat condemnari, †qui iudicium mutat videndus eſt. in correctis *d. Put. dec. 375. fol. 589.*

Quibus caſibus fiat omiſſio condemnationis expenſarum.

Artic. VIII.

83 *Expenſarum condemnatio in pluribus caſibus omittitur.*
84 *Expenſas non reficit abſens, dummodò conſtet de abſentia.*
85 *Expenſæ non ſunt reficiendæ, quando omnia in libello narrata non probantur.*
86 *Limita tamẽn niſi adſit clauſula non ſe adſtringens.*
87 *Clauſula non ſe adſtringens in libello, quid operetur.*
88 *Expenſarum condemnatio, an fiat ob mutationem iudicij.*
89 *Expenſarum refectio fit in mutatione iudicij,*
90 *Limita tamen, quando plura remedia fuerũt cumulata, vel clauſulæ ſalutares.*
91 *Cedens liti non condemnatur in expenſis. Vide n. 60. 68. &*
92 *Condemnatio expenſarum, an fiat, & ſi non fuit in libello petita.*
93 *Expenſarum condemnationem, neq. patitur litigans ex iuſta cauſa.*
94 *Declara tamen procedere, ſi reus viſis nouis iuribus acquieſcit.*
95 *Et quid ſi illis non obſtantibus contradicit.*
96 *Limita tamen ſi procederetur ex eiſdem actis, & ponitur exemplum.*
97 *Victus non excuſatur ab expenſis, ſi ſenten-*

tentia reuocatur ex eiſdem actis.
98 *Pars ex nouiter obtinẽs, quando dicatur contumax, & in culpa.*
99 *Declara hanc tunc in expẽſis condemnari, ſi pars altera cedit.*
100 *Reus excuſatur ab expenſis, quando contra ipſum ſit petitio plus debito.* 116.
101 *Expenſas non patitur victus quando dubiũ præbet cauſam diſputandi.*
102 *Expenſarum condẽnatio relinquitur, ſi veritas ſit cancellata, & incerta.*
103 *Et quid dicendum, quando conſilia prudentũ ſunt ſigillata.*
104 *Expenſarum condẽnatio relinquitur, ſi fuit iuramentum delatum in ſupplementum &c.*
105 *Idem dic, ſi ſola interuenit ſemiplena probatio.*
106 *Et quid ſi agatur de facto alieno.*
107 *Et quid ſi non fuit facta perſonarum legitimatio petita.*
108 *Expenſarum condemnationem ſubire debet, qui perſonas non legitimauit.*
109 *Reus extraiudicialiter non requiritus an, & quando ab expenſis excuſetur.*
110 *Reus excuſatur ab ẽpẽſis propria culpa ab actore factis.*
111 *Reus excuſatur etiam quo ad expẽſas ratione contumaciæ ab actore factas*
112 *Idem dicitur de expẽſis factis ab actore propter ſuam abſentiam.*
113 *Et quid de expẽſis pro reſtauratione iudicij ab actore factis.*
114 *Et quid de illis factis interpoſita iudicis an ctoritate.*
115 *Declara tamen ſi ſine dolo, & culpa Rei.*
116 *Reus excuſatur ab expẽſis ſi actor plus debito petat.*
117 *Reus quo ad quantitate debitam, non poteſt in expenſis condemnari ex Bartolo.*
118 *Reus in parte victus an, & quando debeat in omnibus expenſis condemnari.*
119 *Expẽſarum refectio poteſt omitti, omiſſa vna via, & alia accepta.*
120 *Expẽſæ, quæ non contineantur ſub clauſula parito breui.*

83 OMittitur etiam † condemnatio ex-
penſarum in pluribus caſibus, &c.
84 Primo, ſi quis † ſit abſens *Iaſ. in l. Sancimus nu. 9. Rot deciſ. 29. num. 2. in antiq.*
Sed debet conſtare de abſentia *Iaſ. ibidem.*
85 Secundo, niſi probentur omnia † nar-
rata in libello, ſed hoc ſaluatur, ſi in
86 † illo adſit clauſula ſalutaris, non ſe aſ-
87 tringens; † quia talis clauſula non ope-
ratur condemnationem. licet omnia
narrata non iuſtificarentur. *Boer. deciſ.* 24.

Tertio, nec ſit talis condemnatio
88 † ob mutationẽ Iudicij, † quia nõ debe-
89 tur refectio. Declara tamen ſi in eodem
libello plura fuerunt remedia cumulata,
90 † & fuerunt adiectæ ſolitæ clauſulæ ſa-
lutares implorans &c. deducens &c.
Menoch. recup. rem, 15. num. 750. Natt. conſ. 120. num. 25. Aſflict. deciſ. 95. nu. 7.
91 Quarto, ſi Conuentus † liti cedat, vt
ſupra deduximus.
92 Quinto, ſi petitio expenſarum † nõ
fuit adiecta in libello, ſi credis ſpeculatori *de petit. ſẽtẽtiæ nũ. 4. & tit. de diſput. & alleg. §. nunc vidẽdum num. 7.* vbi di
cit pro mihi reſtitui expenſas litis, &
eſſe per vos reſtituendas; Contrarium
tamen propter clauſulas ſalutares, tenet
Petr. Duc. par. 2. verb. Iudex regul. 43.
93 Sexto, neque ſit condemnatio illarũ, †
quando litigans iuxtã habuit cauſam
litigandi, & legitimam excuſationem.
Rot. deciſ. 10. de dol. & contum. in noui. & de ſtilo Rotæ loquitur. *Caputaq. deciſ, 179. par. 1. & 142. par. 3. Guidop. deciſ. 436. Cappell. Toloſan. deciſ. 222.* & de eodem
ſtilo eadem Rota *deciſ, 730. part. prima diuerſ. Pacifi de ſalu. deciſ. 135. n. 6.*
94 Quod tamen procedit, † ſi Reus con-
uentus acquieſcit, poſtquam vidit noua
95 Iura produci; † ſecùs ſi illis non obſtan-
tibus contradicit *Dec. in l. qui ex alterius num. 7. de reg. Iur. Guidopap. dec. 27. Rot.*
96 relata per *Grauet. Theor. 6. num. 8.* † Se-
cus autem dicas, ſi procedirur ex eiſdẽ.
Pro exemplo eſt ſi ad fauorem Rei fuit
lata ſententia in prima Inſtantia, & in
ſecunda producantur noua Iura; quia
tunc ſi reuocaretur prima ob huiuſmo-
di ſententiam excuſaretur ab expenſis.
97 † quod nõ eueniret, ſi reuocaretur ex eiſ
dem actis *Franc. in cap. 1. in fin. de appell. in 6. Sarnen. de annal. quæſt 41. Caputaq. dec. 142. lib. 3. Gratian. deciſ. 188. quod vt inquit Caputaq. dicitur de ſtilo Rotæ.*
Quinimo ſi altera pars ex nouiter ob
98 tineret † diceretur contumax negligens
in culpa, ex quo in prima Inſtantia Iura
de nouo producta non exhibuit, & ſi
99 altera pars cedit †, deberet talis negliges
ad expenſas condemnari, iuxta ea, quæ
dicit *Caſſad. dec. 3. de appell. Matteſil. ſingul. 82. & videnddus eſt Theſaur. deciſ. 73.*
Septimo excuſatur ab expenſis Reus e-
100 tiam, † quando contra ipſum ſit peti-
tio plus debito. *Bartol. in l. qui ſoluitur n. 2. ff. de leg. 2. Surd. conſ. 142. num. 7. Salicet. in prax. lib. 1. cap. 37. num. 4.*
101 Octauo, quando dubium in Iure † præ
bet anſam diſputandi *Lanfranch. in cap.*

quo-

quentiam. tit. de expenſ. num. 3.

102 Nono. Idem facit † veritas cancellata, & incerta, vt in legatario *Franc. vbi ſup.*

103 Decimo. Faciunt idem † conſilia prudentum ſigillata, vt dicit idem *Lanfranc. loco citato.*

Vndecimo, ſi petenti condemnatio-
104 nem, † fuerit delatum iuramentum in ſupplementum plenè probationis per decretum Iudicis *Lanfranc. vbi ſup.*

105 Duodecimo, idem facit, † ſi interuenit ſola ſemiplena probatio. *Menoch. de arbitr. Iud. caſ.* 178. *n.* 8. *Gaſp. Theſ. qu.* 45. *n.* 6. *poſt med.*

106 Decimotertio. Idem operatur † ſi agitur de facto alieno *Lanfranch. loco cit.*

Decimoquarto, etiam quando in iu-
107 dicio † non fuit facta legitimatio perſonarum debita, ſiue reſpectu actoris, ſiue rei, ad quem ſpectat. *Cartar. decif. genuen.*
108 32. *nu.* 15. *poſt princ.* ſed imò is, qui † perſonam non legitimauit, debet condemnari in expenſis *Gratian. deciſ.* 138. *num.* 4

109 Decimoquinto. excuſatur reus, † ſi nō fuit extraiudicialiter requiſitus; dummodò tamē ſtatim, ac fuit citatus compareat, & fateatur. *Dec. in l. qui cum alterius. nu.* 9. *de regul. Iur.*

Decimoſexto. Excuſatur etiam ab il-
110 lis expenſis, quas Actor fecit propria culpa, licet obtineat in ſui fauorē, pronunciari *Surd, conſ.* 64. *n.* 4.

111 Decimoſeptimo; Excuſatur etiam quoad expenſas, † quas Actor fecit ratione contumaciæ, licèt poſtea obtineat *Surd. ibid. & deciſ.* 274.

Decimo octauo, Idem dicendū de ex-
112 penſis, quas † Actor abſens fecit propter ſuam abſentiam *Surd. d. conſ.* 64.

Decimo nono. Etiam dicendū idem
113 in illis expenſis, † quas actor fecit pro reſtauratione Iudicij: puta, quia deſeruit appellationem. *Surd. conſ.* 60. *in princ.*

Vigeſimo. Et idem quo ad illas ex-
114 penſas, quas † fecit actor, quidem interpoſita Iudicis auctoritate, ſed ſine
115 † dolo, & culpa rei *Angel. in l.* 1. §. *hoc interdictū. ff. de vi, & vi, arm. quem ſequitur Rot. in Ceſenaten. de Aldinis* 9. *Nouemb.* 1609. *dec.* 496. *coram b. m. Coccino.*

Vigeſimo primo. Reus quoque ab ex-
116 penſis excuſatur, † ſi Actor plus debito
117 petat, quia Reus, † nec quo ad quantitatem debitam, poteſt in expenſis condemnari *iux. doct. Bart. in l. qui ſolidum num.* 2. *ff. de leg.* 2. quod idem ſcripſerunt *Caſtr. & Bart. in c.* 1. *col.* 2. *in fin. de pluſ. petit. Angel. Arct. in* §. *ſi quis agens. num.* 8. *in ſtit. de act. Gabr. concl.* 2. *de expenſ. num.* 10.

Saluſt. lib. 1. *c.* 37. *n.* 8.

Sed contra hanc opinionem, ſi reus perſiſtit litigando, & non offerat verum
118 creditum, in parte victus: † Debet in omnibus expenſis condemnari. *Surd. deciſ.* 274. *num.* 6. *& deciſ.* 261. *num.* 9. *Caputaq. deciſ.* 46. *lib.* 1. *& egregie firmat Rota in d. Ceſenaten. de Aldinis* 9. *Decembris* 1609. *coram d. b. m. Coccino.*

Vigeſimo ſecundo, non eſt prohibitū,
119 † quod quis vna via omiſſa, aliam aggrediatur, abſq. illarum refectione *Ludouiſ. deciſ.* 270. *n.* 5. *& deciſ.* 388. *num.* 3. & iſtæ
120 expenſæ non continentur † ſub clauſula parito breui: *idem Ludouiſ. deciſ.* 36. *n.* 7.

Quibus caſibus fiat condemnatio expenſarum, etiam ſi adſit iuxta cauſa litis.

Artic. IX.

121 *Regula quod iuſta cauſa excuſat ab expenſis limitatur multipliciter.*
122 *Reus ſemper in expenſis condemnatur, quādo ſtatutū mādat victū victori condemnari.*
123 *Expenſæ dicuntur debita iure actionis, quā do ſtatutum mandat illas ſoluendas eſſe.*
124 *Expenſæ conuentionales, ſemper ſunt ſoluendæ à ſuccumbente in cauſa.*
125 *Iudex non debet eſſe clementior lege.*
126 *Iudex abſoluēs ab expenſis, nunquam intelligitur de conuētionalibus.* 295. *&* 388.
127 *Reus non excuſatur ab expenſis, quando ex proceſſu, & inſtrumentis potuit videre malam cauſam.*
128 *Reus habens iuſtam cauſam, ſi mala ſuperuenit, condemnatur in expenſis.*
129 *Reus. etſi habuerit iuſtam cauſam in Rota condemnatur in expenſis.*
130 *Reus in expenſis ſemper condemnatur, ſtante iuramento.*
131 *Reus ſuccumbens in cauſa appellationis, ſemper debet in expenſis condemnari.*
132 *Abſolutio ab expēſis facta in appellationibus dicitur nulla.*
133 *Expenſarum condemnatio, ſemper eſt facienda, quando debentur iure actionis,*
134 *Et quid, quando conſtat ex eiſdem actis, de iniuſtitia ſententiæ, ex qua victus prætenditexcuſationem.*
135 *Limitatur, ſi ſententia ex nouis iuribus nulla detegeretur.*
136 *Regula, quod iuxta cauſa excuſet ab expenſis, habet locum ſolum in reo.*
137 *Actor ſemper condemnatur in expenſis, ſi ex ſententia detegitur malum ius.*
138 *Reus mēdax, ſemper in expēſis condēnatur.*
139 *Executio, an poſſit relaxari poſt litis ceſſionē*

121 REgula autem per quam dicitur, † quod iuxta cauſa litigãdi excuſat
ab expenſis, limitarur pluribus modis, &
122 Primo, quando adeſt ſtatutum † mã-
dans, victum victori in expenſis condẽ-
223 nari; † quia tunc dicuntur debitæ iure
actionis *Grat.cap.33.num.4. Surd. deciſ.
274.num.6. & deciſ.261. num.9. & magis
in ſpecie: Matheſil.ſingul.80.vbi add. nu.
7.Surd.de alim.tit.6. quæſt.3.n.26.*
124 Secundo. Fallit in expenſis † conuen-
tionalibus *Surd.de alim.tit.6. quæſt.3. nu.
28.& deciſ.261. num.9.& deciſ.274. nu.6.
Grat.deciſ.83.num.2.gloſ.in* §*;oportet verb.
ſolo ante finem auth.de Iudic.* Vbi quod
125 Iudex non debet eſſe † clementior lege
quæ hoc diſponit. Hocque adeo verum
126 eſt, vt Iudex abſoluens ab enpenſis, † nũ
quam intelligitur abſoluere ab expenſis
conuentionalibus *Caualer.deciſ.15.n.9.*
127 Tertio, Fallit quãdo facta eſt publica-
tio proceſſus, & inſtrumẽta producta; ex
quibus victus potuit videre ſuam malã
cauſam, & renuntiare, & cedere liti; &
ideo litigando, licet ab initio habniſſet
128 iuſtam cauſam litigandi; † quãdo tamẽ
mala ſuperuenit, ideo debet in expenſis
condemnari. *Dec.in l.qui alterius.nu.7.
de reg.Iur. Guidopap. deciſ. 27. Rot. relat.
per Granut. Theoremat.6.num.8.Lanfran-
ch.in c.quoniã tit.de expenſ.n.3.Roman.ſin-
gul.501.*
129 Quarto. Fallit † in Rota Romana.
*Caputaq.deciſ.340.lib.1. Caſſador.deciſ.13
de reſcript.Granut.d. Theoremet.6.n.7. &
Put.deciſ.246.lib.2.*ſed *videndus eſt Man-
doſ.ſuper regul. Canc. regul. 29. de ſubro-
gan. quæſt. 11. num.11.& Bellam.dec.100*
130 Quinto. Fallit † ſtante Iuramento *Se-
raph.de priuil.Iuram.priuil.13.*
131 Sextò, in cauſa appellationis, qui, †
ſuccumbit, debet in expenſis condem-
132 nari, & ſi iudex abſoluit † abſolutio di-
citur nulla. *Roland. conſ.62.n.4.lib.4.*
133 Septimo. Fallit in expenſis debitis
Iure actionis, quia ſemper debet fieri
condemnatio *Iaſ. in l.properandum.§. ſin
autem n.45.C.de Iud.*
134 Octauo. Fallit quando conſtat, † ex
eiſdem actis, vt ſupra diximus de Ininſ-
titia ſententiæ, ex qua victus prætendit
135 excuſationem, quod ſecùs, ſi † ſentenria
detegeretur nulla ex nouis Iuribus.
136 Nono. Fallit in Actore, † quia regu-
la facit ſolum pro Reo, Actor enim ſem-
137 per coudemnatur in enpenſis, † quando
ex ſententia detegitur malum Ius ha-
buiſſe *Rot.poſt Pacific.de ſalu.dec.147.n.15*
138 Decimo fallit in Reo † mendace.
Rot.dec.730.par.1.diuerſ.

An, & quando cedens liti excuſetur ab expenſis.

Artic. X.

Immiſſio, an poſſit fieri, relaxata executione, poſt litis ceſſionem. eod.& n.139.

140 *Immiſſio in caſu prædicto, non cauſaret attentata.*

141 *Cedens liti amplius in eius iuribus audiri non poteſt.*

142 *Cedẽs dicitur fateri ſibi ius non competere.*

143 *Ceſſio litis habet maiorem vim in prophanis, quam in beneficialibus.*

144 *Ceſſio litis in prophanis importat iuris ſui renunciationem.*

145 *Lis per ceſſionem finita, neque per Principis reſcriptum poteſt ſuſcitari.*

146 *Regreſſus ad actiones, quibus ſponte ceſſum fuit non datur.*

147 *Limita tamen ſi antè ceſſionem, fuiſſent commiſſa attentata.*

148 *Cedens liti in beneficialibus, non prohibetur amplius ad eam reuerti.*

149 *Cedens liti in beneficialibus ſimoniacè cedit, ſi recipit expenſas.*

150 *Cedit beneficio nulliter, qui recipit expẽſas.*

Beneficium per ceſſionem non vacat receptis expenſis eod.n.150.

151 *Cedens beneficio receptis expẽſis indirectè renunciat.*

152 *Ceſſio beneficii facta receptis expenſis, quarè dicatur ſimoniaca.*

153 *Ceſſio, vt ſupra facta ad redimendas vexationes, quomodo procedat.*

154 *Actor renuncians liti, Reo contradicente, poteſt denuò ad litem reuerti.*

155 *Lis poteſt reſtaurari, quotieſcũq. renunciatio non fuit acceptata.*

156 *Litis renunciatio non valet, niſi fiat de vtriuſque partis conſenſu.*

157 *Actus nullus fieri poteſt inter viuos abſente parte.*

158 *Iudex poteſt acceptare pro abſente.*

159 *Acceptatio iudicis pro abſente annullatur non aceeptante abſente.*

160 *Renunciatio litis, an teneat vno contradicente et pluribus conſentientibus.*

161 *Cedens liti in Signatura amplius nõ auditur*

162 *Renunciaiio litis in Signatura facta, impedit litis ingreſſum.*

163 *Tranſactio adimit omnem litem.*

164 *Renunciare liti, inſtantia, & iudicio, & renunciare cauſæ differunt inter ſe.*

165 *Actor & Reus, an ſint in pari priuilegio renuntiandi, ſi volunt:*

166 *Litigator vir inſignis, & probata famæ, an excuſetur ab expenſis.*

167 *Ab expenſis excuſatur habens pro ſe prudẽtum conſilia.*

REgula vero, quod Reus excuſetur
ab expenſis per liti ceſſionem, vt
ſupra artic. 6. hoc capite diximus *per
Creſcent.deciſ.5,de cauſ. poſſ. & proprietat.*
139 declaratur quod poſt ceſſionem, † po-
teſt relaxari executio, & fieri immiſſio,
140 † quæ non cauſat attentata. *Rota in Be-
neuent. domus 4.Maij* 1612. coram Inno
centio X.in fine.

141 Cedens liti facit, † quod in eius Iu-
ribus amplius audiri non poſſit *l.poſtquã
liti C.de pact.c.veniẽs.de renunc.Rimin Sen.
conſ.562.num.1.lib.3.Cappell.Toloſan. de-*
142 *ciſ.492.* Ratio eſt quia dicitur † confeſ-
ſio cedentis,per quam indicat ſibi Ius nõ
competere. *Bald.in c.per tuas in fin.de Si-
mo. Rim.ſen .d.conſ.562.n.1.lib.3.*

143 Hoc procedit in beneficialibus,†ſed
in profanis Ceſſio litis habet maiorem
144 efficaciam, cum per eam quis † renun-
ciet Iuri ſuo *Capell. Toloſan. deciſ.* 449.
*Maſcard.conc.347.n.67.Rota deciſ.11. de
teſtament. in anti.*

145 Alium effectum producit ceſſio litis; †
quod .ſ. per eum lis dicitur finita adeo,
vt per reſcriptum Principis ſuſcitari non
poſſit *l. cauſas,vel lites C.de tranſ.Staph.
de literis Inſt. c.24.fol.353. circa fin.* Ra-
146 tio eſt, quia non † datur regreſſus ad
actiones, quibus quis ſpontè ceſſit *l.
quæritur* §.*ſi venditor. ff.de ed.cap.ſuper li-
teras de renunc.Staphil.de literis grat. d,c.
24.fol.252. num.9.*

147 Limita hanc concluſionem. † Primo ſi
ante ceſſionem fuiſſent commiſſa atten-
tata *Cæſar.de Graſſ. deciſ. 2.nu. 5. de ap-
pell.*

Item limita in beneficialibus,in quibus
148 cedens liti † non prohibetur iterum ad
eam reuerti,& audiri *Maſcard,concl.347.
num.64.& ſeq. Abb. in c.cum.pridem.nu.3.
de pact.*cedẽs enim liti in beneficialibus
149 †videtur ſimoniace cedere,ſi recipit ex-
150 pẽſas,& ceſſio dicitur nulla,† cũ per eam
non vacet beneficium *Innoc.in c. quod in
dubijs.de renunc.* eſſet enim indirecte
151 renunciare in manibus non habentis po-
teſtatem. *Abb.in cap.cum pridem.de pact.
Maſcard.d.concl. 347. num. 64. & 65.*
152 quod autem † dicatur ſimoniaca legi-
tur *in c.cum, pridem vbi Abb.num.1. de
pact. & cap. Matthæus. de Simon.* † Quo-
153 modo autem procedat, ſi ad redimen-
das vexationes,dicam infra tit. de con-
fidentiis.

Item limita tandem concluſionem,
154 ſi actor renunciat liti,& Reus contradi-
cit,ex quo non fuit acceptata,quia renũ-
155 ciatio † debet acceptari, alias lis poteſt
reſtaurari, hanc opinionem defendit.
*Bart.in l.4. num.12.C. de pact; quem ibid.
ſequitur Dec. num.* 18. & 26. *poſtmed.*
156 Vbi concludit, quod requiritur † con-
ſenſus vtriuſq. partis, & quod alias non
157 valet; ratio autem eſt, quia † nullus ac-
tus inter viuos,poteſt fieri abſente parte,
quia conſenſus vtriuſque requiritur, vt
dicit *Bart. vbi ſupra*, & ibi militat ca-
158 ſus quo Iudex † acceptaret pro abſente,
ſed quod ſi abſens nollet acceptare;
159 tunc annullaretur,ſed ſi plures eſſent, &
160 vnus tantum contradiceret,† teneret re-
nunciatio.

161 Cedens etiam liti poſt quam ceſſit†in
ſignatura amplius non auditur. *Staphil.
de literis Inſt.d. fol. 343. num.* 8. quia
162 † impedit litis ingreſſum *l. poſtquam liti
C.de pact. & ibid. Bartol.in fin.* Ac ſi eſ-
163 ſet † tranſactio, quæ adimit omnem li-
tem. *Caſſador.deciſ.2.n.6.de appell.& Rot.
dec.17.p.2.diuerſ.*

164 Sed eſt aduertendum, quod † diffe-
runt inter ſe renunciare liti inſtantiæ, &
Iudicio, ac renunciare cauſæ, vt inquit,
*Alex. in l.4. num.5. poſt princ.& num.ſeq.
C. de pactis. Rot. deciſ. 3. de renunc. in
nou.*

165 An autem Reus, & Actor ſint in pari-
priuilegio renunciandi,ſi volunt liti,vi-
dendus eſt *Alex. in d.l.4.*

Vlterius ſi vir inſignis, & probatæ fa-
166 mæ † litigat excuſatur ab expēſis ſi cre-
dis *Iaſon. conſ.170. num.27.lib.2.*& for-
167 taſſe ea eſt ratio,†quia eodem modo ex-
cuſatur ille,qui pro ſe habet conſilia pru
dentum, vt dicit *Lanfranch. in cap. quo-
niam tit. de expenſ. num.3.* Quod enim
ex alijs exoptat, ex ſe ipſo,& à propria
prudentia conſequetur.

De pœnis temere litigan-tium.

Artic. XI.

168 *Pœna temerè litigantium quotuplex.*
169 *Temerè litigans eſt periurus, ſi iurauit de
calumnia.*
170 *Temerè litigans eſt infamis.*
171 *Temerè litigans punitur in pecuniaria, &
quomodo.*
172 *Amplia extendi ad libras quinquaginta, tã
in ciuili, quam criminali.*
173 *Periurus propter calumniam,quas pœnas ho
diè ſubeat.*
174 *Expenſa viaticorum, an veniant nomine
damnorum.*

175 *Periurus repelitur etiam à limine iudicij.*
176 *Declara tamen in praxi hoc non videri obſeruatum.*
177 *Pænæ periurii ſunt iudici arbitrariæ.*
178 *Iudex quas pænas poſſit periuro infligere.*
179 *Procurator an, & quas incurrat pænas temere litigantium.*
180 *Lis calumnioſa, vel temeraria quænam dicatur.*
181 *Declara tam in Actore, quam in Reo.*
182 *Lis non dicitur temeraria, nec calumnioſa, ſi per vnum bonum teſtem fundetur intentio.*
183 *Dolus abeſſe præſumitur, quando intentio per bonum teſtem, licet vnum probatur.*

168 ET ne ignorentur, † pœnæ temere li-
tigantium ſciendum eſt, tres eſſe
principaliores. Prima ſiquidem periu-
169 rium. † ſi iurauerit de calumnia. Secun-
170 da erit † infamiæ. Tertia erit pecuniaria,
171 vt puta decima pars intereſſe. † de quo
agitur, & *gloſ. in l. eoſ. §. ne temerè verb. pænam. C. de appell.* dicit illam eſſe librarũ,
172 † quinquaginta, præter pœnas extraor-
dinarias, & quod hoc procedat tam in
Ciuili, quam in criminali dicit *Salic. in d. §. ne temerè num.* 16. de alijs tribus lo-
quitur *Aretin. in §. primo num. 1 Inſtit. de pæn. temer. litig. & in §. hæc omnia in princ. inſtit. de pæn. temer. litig.*

Quod procedebat antiquitus, hodie
vero, ſi iurauit de calumnia dicetur pe-
173 riurus, † & condemnabitur ad damna,
& expenſas. *§ hæc autem omnia. vbi Aretin. in prin. Inſtit. de pæn. tem. litig. Rol. cõſ.*
174 *56. num. 3. lib.* 2. Damna † autem eſſe
viatica, & teneri ad expenſas viatiorum
dicit *Caſtrenſ. in d. l. eum, qui temer. ff. de Iud. Marcheſ. de commiſſ. par. 2. tit. de appell. c. 3. num. 37. Bartol. in l. non ignoret. C. de fruct. & lit. expẽſ. & in l. omnes num. 3. C. de Epiſc. & Cleric. late. Caro. locat. par. 1. tit. de fruct. & lit. expenſ. num. 27. fol. mihi*
175 24. Et vltra prædictas pœnas, † repelle-
tur etiam à limine Iudicij *Blanc. de comprom. quæſt. 4. num. 2. fol. mihi* 352. quod
tamen, an in Iure ſubſiſtat remitto me
176 ad prudentiores, † cum nec in praxi vn-
quam viderim obſeruatum: Hoc tamen
177 certum eſt, quod pœnæ huiuſmodi, † sũt
arbitrariæ Iudici, qui vltra prædictas
178 poteſt † alias addere, vt firmat *Io. Fab. in §. 1. vbi Aretin. n. 1. Inſtit. de pæn. tem. litig.*

Et non ſolum pœnas incidit principa-
179 lis Dominus, ſi temere litigat, † ſed etiã
eas Incurrit Procurator, ſi eſt vera doc-
trina *Caſtrenſ. in l eum, qui temerè num. 4. ff de Iud.*

Quia tamen multi dubitant, quinam
ſit ille, qui temerè dicitur agere; vel
calumnioſam litem mouere, vel dolo li-
180 tigare, † ſciendũ eſt eſſe illum, qui litem
cepit, & nihil probauit; quod procedit
181 tam in Actore, † quam in reo; ſecùs erit
ſi per coniecturas probabiles, vel per v-
num bonum teſtem fuit fundata partis
182 intentio; tunc .n. lis nec dicitur temera-
183 ria, nec calumnioſa, & † dolus abeſſe
præſumitur *Bald. conſ. 106. num. 1. circa fin. lib. 3. & dicit Bart. in l. 1. n. 1. ff. de alien. Iud. mut. cau.*

Ad quæ damna teneantur temere litigantes.

Artic. XII.

184 *Damna iudicialia quænam dicantur.*
185 *Damna iudicialia, an debeantur à temere litigante.*
186 *Damna extraiudicialia quænam dicantur.*
187 *Damna extraiudicialia, an debeat reficere temerè litigans.*
188 *Lucra perdita ex cauſa temerariæ litis, an veniant reficienda.*
189 *Declara multos contrariam tenere opinionem.*
190 *Declara iterum alios, & quos huic contrariam amplecti.*
191 *Damna circa perſonam, quæ cauſa litis fuit coacta ſuum dimittere exercitium, & reficienda.*
192 *Et quid de damno facto ob ſequeſtrum mercium.*
193 *Aduocatus, an repetat damna ſibi oblata à temerè litigatore, quod alijs non potuerit patrocinari.*
194 *Declara pœnam temerè litigandi procedere contra actorem.*
195 *Reus an teneatur ad pœnas contentas in lege actoris temere litigantis.*
196 *Reus temere litigans tenetur ſolum ad expenſas Iudiciales.*
197 *Damnna extraiudicialia per victum nõ ſoluuntur in Curia.*
198 *Expenſæ non reficiuntur in Curia, ſi per coniecturas, aut teſtem excludatur dolus.*

VTque meliùs declaremùs, quæ dam-
na veniant reficienda à temere li-
184 tigante aduertendum eſt, † quod alia
dicuntur Iudicialia, puta viaticorum, &
expenſæ, pro conducendis Procuratori-
bus.

bus, & Aduocatis pro ſportulis, & ſi-
185 milibus, hæc deberi dicit *Textus in l. Sã-
cimus. vbi Cyn. num.8.verſ. tu dic.C. de
Iud.* & de his etiam loquitur *Rota in ſupracitata Romana expenſarum 23. Ianuar.
1616.coram* S.Mem. Innocentio Decimo.
186 † Alia dicuntur extraiudicialia puta dimiſi agrum incultum ex cauſa temerariæ litis per te contra me motæ, reliqui domum non conductam, & ſimilia, & ad
187 † hæc talis litigans non obligatur ſecũdum *Cyn. in d.l, Sancimus.num.8.verſ. tu dic. C. de Iud. vbi etiam Bald. num.13. q.7. Salic.num.7. quæſt.7. Aretin. in princ. Caſtrenſ. in l.non ignoret. num.3. Theſaur. deciſ.68.num,5.* & eodem modo, neque
188 eſſe reficienda † lucra perdita ex cauſa d.litis dicit idem *Cyn. in d. l. Sancimus.
189 num.9, verſ.aditio* † Sed contrariam opinionem tenent multi relati per eumdem *Cyn. loco citato num.*8. Licet ipſe contrarium teneat, & contra eius opinionem ſcripſerunt. *Bald.conſ.106. num.1. lib. 3.*
190 vbi dicit, quòd ſi doloſe litigauit † tenetur etiam ad iſta damna *gloſ. in l. prima verb. tenebitur circa med. ff. de alien. Iud. mut. cauſ. vbi Bart. num.1.* ſequitur, & mirabilem dicit, maxime de damnis cir-
191 ca perſonam, † quæ cauſa litis coacta fuit dimittere ſuum exercitium; vbi etiã *Alex.in addit.litera A.* & eãdem gloſam ſequitur *Boer. deciſ.52.num.6. Grati. c. 56. num.45. Salic.in l. properandum. §. ſin autem alterutra.num.14.C, de Iud. Aſin. in praxi. §. 32. cap.2. limit.19. Surd.de alim. tit.9.quæſt. 39. num.11. Abb.in c.finem liti n.30.de dol. & cont.addens.ad Veſtr.lib.8.c. 2.n.25.*

Quod etiam ampliatur contra illum
192 qui temere ſequeſtrare fecit, † merces alicuius mercatoris, qui ob dictum ſequeſtrum illas vendere non potuit pro precio, quo vendidiſſet; ille enim tenetur ad talia damna per *text. in l. ſi decem.ff. de dol.Bald.d.conſ.106.n.1.lib.3.*
193 Item amplia in Aduocato, † qui ex cauſa huiuſmodi, litis coactus fuit omittere patrocinia aliis præſtare ſolita, & lucrum, quod feciſſet in illis non fecit; poteſt .n. illa à temere litigante repetere *Abb.in cap.finem litis num. 30. de dol. & cont. Surd. de alim.tit.9.quæſt.39.num.11. Grat.cap.56. num.42. per Theoricam Iaſ. in l. Sancimus.num.8.C.de Iudic.*
194 Quæ declara procedere † contra Actorem; ſi .n. reus temere litigaret, non
195 teneretur † ad illa cum lex de Actore loquatur. Ideoque tenetur ſolum ad ex-
196 penſas Iudiciales, † non autem ad fundũ incultum, domum non conductã, & huiuſmodi, ſic dicit *Cyn. in d. l. Sancimus. num.3. C.de Iud.* Qui tamen videtur etiã loqui de reo, quia textus loquitur de citato, quod eſſet nimis graue.

Hoc eſt certum, quod in Curia noſ-
197 tra, † non ſoluuntur talia damna per victum *Mandoſ.de Commiſ.form. 20. verſ. ſanetur. & Grat.in d.c.56.n.45.* & quod nec
198 reficiuntur, † etiam quod fuerit facta aliqualis probatio per coniecturas veriſimiles, & per bonum teſtem ex quibus dolus excludatur. *Bald.d.conſ.106. & Bart.in d.l.1.ff.de alien.Iud.mut.cauſ.*

An appellatione expenſarum veniant damna.

Artic. XIII.

199 *Damna, an veniant appellattione expenſarum.*
Expenſæ, an veniant appellatione damnorum. eod.n.199.
200 *Expenſæ contumaciales, an veniant appellatione damnorum.*
201 *Damna non eſſe expenſas, dicunt Canoniſtæ.*
202 *Intereſſe, an veniat nomine expenſarum.*
Expenſæ an dicantur intereſſe. eod.n.202
203 *Abſolutus ab expẽnſis non dicitur abſolutus à damnis.*
204 *Expenſæ an dicantur remiſſæ, quando ſunt remiſſa damna.*

AN autem appellatione expenſarũ
199 † veniant damna, & è cõtrà, eſt diuerſa opinio, quia *Iaſ.in d.l. Sancimus nu. 8, teſt. in l.non ignoret.C.de fruct. & lit. expenſis. Lanfranch. d.c.quoniam contra, & Veſtr.vbi add.d. lib,8.cap.2. n.25.* Tenẽt quod appellatione expenſarum veniunt damna prędicta deductis ſumptibus, qui domi fierẽt; Alij dicũt, quod appellatio
200 ne damnorum veniunt † expenſæ contumaciales: et iſtam opinionem defendũt. *Iaſ.in d. l.Sancimus. Bart.in l.1.§. hoc Iudicium. ff.ſi quis cauſ.iudic, Boer.deciſ.62.n.3.* Sed canoniſtę, nec vni, nec alteri cetui Doctorum conſentiunt, dicuntque damna
201 † non eſſe expenſas, *vt in cap. in noſtro de Iniur.* & refert. *Cyn.in d.l.Sancimus num.8. C.de Iud. Surd.deciſ.261.n.3.Boer. deciſ.52.num.7. Lancell. de attent.3. par.c.*
202 *31.n.164.* quod idem † firmabis, ſi quæritur: an intereſſe ſint expenſæ. *Iaſ.in d. l Sancimus num.7. Sal. num.4.de Iud.Bald. num.19. in l. non ignoret.C. de fruct. & lit.*
ex-

Digitized by Google

expenſ. Lancell. vbi ſupra d. par. 3. c. 31. nu.
164. Et ideo dicunt, quod qui eſt abſo-
203 lutus ab expenſis, † non dicitur abſolu-
tus à damno, nec quando remiſſa ſunt
204 damna, † dicuntur remiſſæ expenſæ *Surd.*
d. decis. 261. n. 3.

Quæ nam ſint ſigna temeritatis.

Artic. XI.

205 *Actor requiſitus iurare; ſi contemnit, præbet iudicium temeritatis.*
206 *Actor ſi noniurat requiſitus cogitur cauſam perdere.*
207 *Iuramentum calumniæ, debet præſtari in omni inſtantia.*
208 *Iuramenntum ſi petitur in ſecunda inſtãtia præſtari debet, licet datum in prima,*
209 *Aduocatus, actor, & reus non liberantur à iuramento calumniæ.*
210 *Iuramentum calumniæ, an præſtari debeat à ſucceſſore in lite.*

MAgnum inditium temeritatis præ-
bet actor quando requiſitus, vt
205 de calumnia iuret, † ſic iurare cotem-
pſit *Aretin. in §. 1. num. 8. Inſtit. de pæn. te-*
206 *mer. litig.* adeo vt † ſi non iuret, cauſam
cogatur perdere. *Iac. But. in l. 2. in prin-*
cip. C. de iur. cal. quem ſequitur *Aretin.*
in d. §. p. num. 13. Inſtit. de pæn. temer. litig.
207 Tale enim iuramentum † debet præſtari
in omni Inſtantia, et ſi fuit iuratum,
208 in prima, ſi in ſecunda † petatur, præſtari
debet *Aretin. vbi ſupra num. 15.* nec à ta-
209 li Iuramento † liberatur Aduocatus, Ac-
tor, & Reus, et ſi mutatur perſona, Iurabit
210 ille, qui † in lite ſuccedit *Aretin. ibidem*
num. 9.

An Iuramentum Calumniæ poſſit omitti.

Art. XV.

211 *Iuramentum ommiſſum regulariter vitiat ſententiam.*
212 *Amplia etiam, quod annullat proceſſum.*
213 *Statutum, quod iuramentum poſſit remitti non valet.*
214 *Iudex non poteſt, & ſi vellet, iuramentum remittere.*
215 *Iuramentum non poteſt tolli, neque per conſuetudinem, & quare.*
216 *Iuramentum antiquitus præſtabatur tantum in aliquibus caſibus.*
217 *Iuramentum calumniæ hodiè regulariter præſtatur in omnibus caſibus.*
218 *Iurare, an teneatur pars non data copia petiti proceſſus.*
219 *Iuramentum niſi petatur non eſt neceſſario præſtandum.*
219 *Proceſſus, an valeat ſine iuramento, quia non petitum, aut non data copia proceſſus.*
220 *Iuramentum tacitè à parte remiſſum poteſt relinqui.*
221 *Iuramentum expreſſè à parte remitti nequit.*
222 *Sententia lata ſinè iuramento calumniæ, an, & quando poſſit confirmari.*
223 *Præſumptio calumniæ ceſſat, quando conſtat de bono iure.*
224 *Expenſarum condemnatio fit contra vtrãque partem: quando quis vincit, & vincitur.*
225 *Expenſarum condemnatio prædicta, quando habeat locum.*
226 *Expenſarum compenſatio, ſi ſit in iudicio, vbi totum petitur, quomodo fieri debeat.*

DEbet enim ſemper tale iuramentum
211 præſtari, & omiſſum ſemper regu
lariter vitiat ſententiam *c. primo de Iu-*
ram. cal. in 6. Vant. de null. ex defect. pro-
ceſſ. num. 29. Put. decis. 398. Tiber. Saluſt.
212 *lib. 1. c. 59. num. 4.* Et non ſolum † an-
nullat ſententiam; ſed etiam proceſſum
Menoch. de arbit. in q. 20. n. 4. in fin. & Saluſt
vbi ſup.
Quod amplia, vt nec à ſtatuto poſſit
213 remitti, ſi enim adeſſet † ſtatutum, vt
dictum Iuramentum non præſtaretur nõ
valeret. *Menoch. vbi ſupra d. num. 4.* quod
214 nec facere poteſt † Iudex, etiam ſi vellet
Menoch. vbi ſup. nec idem faceret cõſue-
215 tudo quia eſt de Iure Diuino, vt in *exod.*
22. Bart. in extrauag. ad reprimẽdum verbo
& figura n. 11. Menoch. vbi ſupra num. 1.
& 2.
216 Antiquitus hoc Iuramentum † præ-
ſtabatur tantum in quibuſdam caſibus,
vt *in l. de pupillo §. qui opus ff. de no. ope*
nunc. in l. qui bona. ff. de damn. infect. Are-
tin. d. §. 1. num. 7. Inſtit. de pen. tem. litig.
217 hodie vero † generaliter præſtatur in
omnibus caſibus, vt *l. 1. & 2. C. de Iur. cal.*
Aretin. vbi ſup. num. 7. & 8. & dicitur
de ſubſtantia Iudicij. *Vant. de null. ex de*
fect. proceſſ. n. 29.
Fallit tamen regula. Primo, ſi pars
petàt copiam proceſſuum. & illi non
218 fuerit tradita; † tunc enim non tenetur
iu-

iurare, & interim proceſſus valet *Faſtol.*
*deciſ.*18. quem refert, & ſequitur *Vant.*
*vbi ſupra n.*29. *in fine.*
Fallit ſecundo, ſi illud non fuit peti-
219 tũ; † tũc enim nõ tenetur iurare,& pro-
ceſſus valet *Vant.vbi ſupra num.*29. *Pa-*
pien. quem refert Menoch. de arbitr. Iud.
*quaſt.*20. *n.*5.*Veſtr.lib.*5.*cap.*2.*num.*3.*fol.*
110.
220 Fallit tertio, ſi fuit † tacitè à parte
221 remiſſum,dico tacite, † quia expreſſe
remitti, non poteſt *l. prima.* §. *ſed quia*
verſemur. C. de Iuram. Cal. Quod Actor
tacite illud remittere poſſit dicit *Veſtr.*
*vbi adden. vbi ſup.n.*11.*fol.*112.
Fallit quarto, ſi conſtat de bono Iure
eius,contra quem illud petitur; Tunc
222 enim,† ſi de eo conſtat,ſententia lata ſine
iuramento poteſt confirmari *addent. ad*
*Veſtr. d.l.*5.*cap.*2.*num.*13. *& ſeq.fol.*112.
223 *& ſeq.* et ratio eſt; quia † tunc ceſſat
præſumptio calũniæ,quo caſu ex euiden
tia facti,illud non dicitur neceſſarium
*Bald.in c.*2. *nu.*7. *de probat. Rot. poſt Cenc.*
*de cenſib.deciſ.*21. *num.*6. *& pænes adden.*
*ad Galleſ.de oblig.Cam.deciſ.*231.*num.*6.*et*
alibi paſſim.
In caſu in quo quis vincit,& vincitur
*Gabr. concluſ.*2. *num.*12. *de expenſ.* dicit
224 † quod alter alteri in expenſis còndem
natur, & quod ſunt ad iuicem inter ip-
ſos compeuſandæ; quod habet locum,
225 † quando ſunt petita plura per capitula
principaliter; & non quando totum, ſi
pars ſtatim debebatur *Gabr.ibid.nu.*14.
Et compenſatio, quando fit in Iudi-
226 cio,vbi totũ petitur,† an fieri debeat in-
diſtinctè,vel pro rata,puta peto cẽtum,
probo nonaginta, an debeant compen-
ſari expenſæ, vel condemnari Reus pro
rata nonaginta; & Actor pro decem
de opin. Bald. non eſſe faciendam pro
rata, dicit *Gabr.d.concluſ.*2. *num.*16.ſed
contrarium tenet *Bero. conſ.* 283. *lib.* 3.
*& Gabr.ibid. n.*16.

An omiſſio condemnationis liberet Victum ab expenſis.

Artic. XVI.

227 *Expenſæ regulariter pro omiſſis habentur, ſi index,omiſit condemnationem.*
228 *Expenſæ ommiſſæ amplius peti non poſſunt.*
229 *Officium iudicis expirat lata ſententia.*
230 *Expenſa omiſſa, quod amplius peti nequeãt, de quibus intelligatur,*
231 *Iudex,ſi in ſententia non facit mentionem de expenſis, eius officium expirat.*
332 *Iudex,an poſſit eodem die ſententia ſupplere, & in expenſis condemnare.*
233 *Limita tamen in expenſis iure actionis debitis, & quarè.*
234 *Index ſemper poteſt condemnare,quoties nõ deficit officium ſuum.*
235 *Victor,an poſſit contra iudicem pro omiſſis expenſis agere.*
236 *Abſolutus ab expẽſis adiuuatur, ſi probat cauſam,quam habuit iuſtè litigandi.*
237 *Omiſſio condemnationis expẽſarum, quando præſumatur per errorem adiecta,*
238 *Litis conteſtatio inducit malam fidem.*
239 *Ceſſio litis ſaluat à mala fide.*
240 *Expẽſarum cõdemnationem euitare nequit, exiſtens in mala fide.*
241 *Declara,quid ſi adſit ſtatutum, quod victus victori in expenſis condemnetur.*
242 *Sttatutum Vrbis, quod victor victori in expenſis condemnetur, vbi locum habeat.*
243 *Sententia abſolutoria expẽſarum,contra diſpoſitionem ſtatuti eſt ipſo iure nulla.*
244 *Iuſta cauſa litigandi in caſu ſtatuti, quod victus in expenſis condemnetur,nõ habet locum.*
245 *Declara tamen ſi ſtatutum dirigit verba diſpoſitionis in victum.*
246 *Limita vero; ſi verba ſtatuti dirigantur in iudicem.*
247 *Cauſa ligitima, an excuſet ab expẽſis, non obſtante ſtatuto,quod victus victori &c.*
248 *Expẽſæ conuẽtionales, an comprehendantur in ſtatuto quod victus victori &c.*
249 *Omiſſio expenſarum, ſi tranſit in iudicatum non comprehẽditur in ſtatuto,quod victus victori.*
250 *Et quid ſi fuit appellatum, & non proſecuta appellatio.*
251 *Omiſſio expenſarum in interlocutorio, poteſt quandocumque à iudice reſarciri.*
252 *Expenſarum condemnatio eſt regulariter neceſſaria.*
253 *Expenſæ iure actionis,quando debeantur,& qui ſint caſus.*
254 *Expenſarum condemnatio,non poteſt fieri antequam finiatur iudicium.*
255 *Et quid ſi fieret, num diceretur attentatum?*
256 *Expenſarum condemnationem antequam iudicium finiatur poſſe fieri quis teneat.*
257 *Expenſa ſunt à iudice taxandæ.*
258 *Victor debet iurare ſe tales expenſas feciſſe.*
259 *Iudex delato iuramento debet ſententiam ſuper expenſis deferre.*

Sen-

260 *Sententia expenſarum debet eſſe de factis, & non de faciendis.*

VLterius eſt valdè de conſiderabilis
caſus, quando Iudex omiſit con-
227 demnare in expenſis; † tunc enim regu-
lariter pro omiſſis habentur, & am-
228 plius non † poſſunt peti. *l. terminato C. de fruct. & lit: expẽſ. Bart. in l. à diuo Pio. §. ſententia. ff, de re Iud. Rot. in Romana expenſarum* 28. *Maij* 1614. *coram bo. m. Mãzanedo in folio.* Et ratio eſt, quia lata
229 ſententia † expirat officium Iudicis. *Rota vbi ſupra.* Et ideò eſt facienda declaratio, hoc procedere in expenſis debi
230 tis non iure actionis. ſed officio Iudicis, cuius ope petuntur, & ratione victoriæ *Bart. in l. 1. §. hoc Iudicium num. 2. ff, ſi quis Ius dicen. non obtemp.* Vnde ſi Iudex in ſententia, quam fert non fecit mẽ-
231 tionem de expenſis, † eius officium dicitur expirare *Rolãd. cõſ. 62. n. 12. & 16. lib. 4*

Quod procedit ex interuallo, quia ſi
232 eadem die vellet iudex condemnare. † vtique poſſet ſupplere, & in expenſis condemnare ſecundum ea, quæ dixit *Marcheſ. de commiſ. tit. de appell. cap. 3. par. 2. n. 48. Granut. Theorem. 6. num. 14. Specul. de appell. §. 2. nu. 14. Specul. de appellat. §. 2. num. 24.* ad quod viden. eſt etiam *Rot. deciſ. 1. vt lit. pend. in nou.* Sed in debitis iure actionis non
233 ita, † quia actio non deſiit primo officiũ Iudicis per ſentẽtiæ promulgationẽ,
234 & ideò ſemper † poterit condemnare *Roland. vbi ſupra, & Granut. d. Theorem. 6. n. 14.* in quibus Iudex debet eſſe cautus, ne contra ſe patiat actionem, quia ſi o-
235 mittit condemnare, † Victor poterit cõtra Iudicem pro illis agere *Specul. §. 2. n. 25. de appell. & dicit tex. in l. Sancimus. C. de Iud.*

Regula prædicta de omiſſione, proce-
236 dit quatenus doceat, † ille, qui prętendit per omiſſionem ſe ab expenſis abſolutũ, ex quo habuit iuſtam cauſam litigandi. *Rot. relata per Granut. obſeru. 6. n. 8. verſ. reſolutum.* Alias enim, ſi non doceat ſe talem iuſtam cauſam habuiſſe, omiſ-
237 ſio præſumitur, † per errorem, quia non fuit petita condemnatio. *Granut. d. verb. reſolutum;* Et ratio eſt, quia is habet contra ſe præſumptionem male
238 fidei; † litis enim conteſtatio inducit
239 malã fidem, à qua ſaluari potuiſſet, † ſi liti ceſſiſſet, quia ſecus expenſarum cõ-
240 demnationem † euitare non poteſt, vt dicit *Rot. relata per eundem Granut, ead. obſer. 6. loc. cit.*

Declara hoc habere locum, niſi adeſ-
241 ſet ſtatutum per quod victus, † victori in expenſis condemnatur, vt in Vrbe. *Surd. de alim. tit. 1. quæſt. 53. nu. 4. Rol. conſ. 62, num. 12. lib. 4. Addent. ad Mattheſil. ſingul. 88. num. 7.* ſed incidenter aduerte; quod ſtatutum nouum diſponens
242 quod victus victori &c. habet † locum in ſolo foro Capitolino. vt dixit *Rot. in d. Romana expenſarum* 28. *Maij* 1614. *coram d. b. m. Manzanedo.* & aduertendum etiã, quod in caſu ſtatuti ſimilis, ſi Iudex
243 expreſſe abſolueret † ſententia diceretur ipſo Iure nulla, ſecundum opin. *Roland. d. conſ. 62. nu. 14. lib. 4.*

Declarandum iterum, quod in caſu
244 ſtatuti ſimilis, iuſta cauſa † non excuſat ab expenſis *Alex. conſ. 183. in fin. lib. 5. Surd. deciſ. 274. num. 6. & deciſ. 261. num. 9. & de veriori. Grat. 1. cap. 33. num. 4. & de omni ſtatuto indiſtinctè Surd. de alim. tit. 6. quæſt. 3. num. 26. Granut. Theorem. 11. & adden. ad Mattheſil. ſingul. 8. num. 7.*

Seſt eſt procedendum cum diſtinctione, quod vel .ſ. tale ſtatutum, dirigit
245 † verba in victum, vel in Iudicem, ſi in victum procedit ſupradicta opinio, *vt Grati. d. c. 33. nu. 4.*
246 Si vero dirigit in Iudicem † aliter eſt reſpondendum *Mattheſ. nota. 80. Alex. in l. 1. col. penul. ad l. Falcid. in cap. 1. de reſeri. Cartar. Genuen. deciſ. p. nu. 10. Grati. vbi ſup. n. 5.*
247 Sed quod cauſa legitima, † excuſet ab expenſis non obſtãte tali ſtatuto, quod intelligitur tantum legititima cauſa nõ ſubſiſtente, dicit *Mandoſ. regul. 29. quæſt. 11. col. fin. num. 12. Surd conſ. 142. num. 7. tit. 1. Bald. in l. terminato num. 21. C. de fruct. & lit. expenſ. Curt. Iun. conſ. 143. n. 4. Alex. in l. properandum. §. ſin autem alterutrum. C. de Iud.*
248 Item fallit regula prædicta † in expenſis conuentionalibus *Alex. con. 32. in fin. lib. 3. Surd. & Roland. vbi ſupra.*

Vlterius fallit, ſi poſt latam ſententiã
249 in qua fuit facta omiſſo † non fuiſſet appellatum; quia tunc res Iudicata dat robur omiſſioni *Franch. March. deciſ. 58. par. 1.* Et idem dicendum, ſi fuit appel-
250 latum, † ſed appellatio non proſecuta *Franch. vbi ſup,*

In interlocutoria vero, quia reſpectu Iudicis, numquam tranſit in iudi-
251 catum † condemnatio, etiam quod fuerit omiſſa, poteſt quandocumque reſarciri *Marant. parte 6, num. 38. fol. 436.*
252 Eſt igitur ſecundum plures † neceſ-
ſaria

ſaria condemnatione ab omiſſione oriã
tur difficultates præterquam in certis ca
ſibus, vt ſupra in quibus debentur iure
253 actionis, † & ſunt quæ debentur ex con.
tractu, vel ex contumacia.
Sed eſt adnertendum, quod non po-
254 teſt † fieri antequam finiatur iudicium,
255 ſi enim fieret ante † fieret attentatum.
Rota deciſ. fin.de ſent. & re Iudic. in antiq. Lancell. de attent. pendent. appell. cap. 12.
256 *lim. 11. ſed Marant.* † videtur tenere cõ-
trarium, quod ſcilicet fieri poſſit, *vt par. 6. de appell. n. 197.*
Et in ſubſtantia obſeruantur tria re-
quiſita in taxatione expẽſarum neceſſa-
257 ria, † primum ſcilicet, quod ſit Iudex,
258 qui taxet. Secundo, quod victor † iuret
ſe illas feciſſe. Tertio, quod Iudex delato
259 iuramento ſetat † ſententiam ſuper il-
lis *auth. poſt. Ius iurandum C. de Iud. Lanfranch. in c. quoniam contra de probat. tit. de expenſ. num. 7. Vrſil. ad Afflict. deciſ. 71*
260 Et quod ſemper ſit agendum † de factis,
non autem de faciendis *Marcheſ. de reſtit. in integr. quæſt. 2. c. 2. n. 60.*

Quando ab exceſsiua taxatione expenſarum detur appellatio.

Artic. XVII.

261 *Appellatio ſuſpenſiua datur à taxatione expenſarum exceſſiua.*
262 *Appellatio prædicta ſemel tantum admittitur, & non vltra.*
263 *Exceſſus expenſarum eſt exprimendus in appellatione.*
264 *Appellatio ab ommiſſione condemnationis expenſarum, quoque admittitur.*
265 *Appellatio prædicta non eſt neceſſaria, ſi uictu generaliter appellauit.*
266 *Amplia etſi victus non proſequatur appellationem, vel illi renunciet.*
267 *Appellatio enim prædicta dicitur facta communis, vtriq. parti.*
268 *Limita, ſi victus partim eſt abſolutus & appellauit in parte, & partibus.*
269 *Victor quando non poſſit ſe iuuare appellatione victi.*
270 *Victor quando debeat ab omiſſione appellare non obſtante appellatione victi.*
271 *Expenſæ Procuratoris, & Aduocati non taxantur in expenſis officio iudicis petitis.*
272 *Declara tamen ſemper eſſe recurrendum ad arbitrium iudicis.*
273 *Iudex an debeat habere conſiderationem expenſarum Aduocati, & Procuratoris.*

261 VLterius ſciendum eſt, † quod à ta-
xatione expenſarum exceſſiua da-
tur appellatio ſuſpenſiua *Lancell. de attent. appell. penden. cap. 11. limit. prima. nu. 108. vſque in fin. Marcheſ. de commiſ. tit de appell. cap. 3. par. 2. num. 43. & 45.* Sed
262 † ſemel tantum admittitur, & non vltra
Marcheſ. ibid. num. 71. Lancell. eodem trac. d. par. 2. cap. 12. lim. 53. num. 8. & ſequ.
263 aduerten. tamen quod debet exprimi, †
exceſſus *Marcheſ. vbi ſup. n. 44.*
Et ſicut admittitur appellatio ab ex-
264 ceſſiua † ita etiam admittitur ab omiſ-
ſione condemnationis illarum *Contard. de moment. lim. 1. n. 59.* Sed non eſt ne-
ceſſe appellare ab omiſſione, quando vi-
265 ctus generaliter † à ſententia contra ſe
lata appellauit *Marcheſ. d. c. 3. n. 63.*
Quod amplia etiam ſi victus poſtea
266 vellet, renunciare appellationi, vel illam
267 non proſequeretur, † quia per eam fuit
quæſitum Ius victori, & appellatio, di-
citur facta communis in hac parte.
Marcheſ. vbi ſup. d. c. 3, n. 65.
Sed fallit ſi victus fuit condemnatus
268 in negocio principali, † & abſolutus in
aliqua parte, & appellauit in parte, & par
269 tibus. tunc enim victor non † poteſt ſe
iuuare appellatione victi, ſed debet ipſe
270 † ab omiſſione appellare *Marcheſ. d. c. 3. n. 66.*
Et quamuis ſupra diximus, quod ex-
penſæ Procuratoris. & Auocati, in caſu
quo petantur officio Iudicis, non taxã-
271 tur † ex *Veſtr. lib. 9. cap. 2. num. 12. Marcheſ. c. d. 3. n. 5. & tit. de reſtit. c. 2. n. 61.* nihi-
272 lominus ſemper eſt † recurrendum ad ar
bitrium Iudicis, qui debet habere, ali-
273 quam † conſiderationem mercedis illo-
lorum, vt dicit *idem Marcheſ. ibid. n. 50.*

Ad quem Iudicem ſpectet liquidatio expenſarum.

Artic. XVIII.

274 *Expenſarum taxatio coram quo facienda, & an coram vnoquoque iudice ex pluribus*
275 *Expenſarum taxatio coram ſuo iudice firmata defertur ad iudicẽ vltimæ inſtantiæ.*
276 *Iudex vltimæ inſtantiæ, quid faciat habita expenſarum taxatione ab alio iudice.*
277 *Expenſarum taxatio corã quo faciẽda dicta facultate taxandi omnes expenſas in commiſſione.*
278 *Reſcriptum Signaturæ ſimplex de expenſis, quomodo intelligatur.*
279 *Iudex appellationis cõdẽnans, vel abſoluens ab expẽſis ſimpliciter, quomodo intelligatur.*
280 *Declara tamẽ quãdo prædicta ita procedant.*

TAxatio expenſarum licet termine-
tur coram vltimo Iudice appella-
tionis,eſt tamen in praxi aduertendum,
quod ſi plures fuerunt Iudices coram
274 vnoquoque † eſt facienda ſua taxa,quæ
poſtquam firmata fuit, coram ſuo Iudi-
275 ce,† defertur ad Iudicem vltimæ inſtan-
tiæ,qui poſtea illas taxat,& moderatur
276 † & mandata neceſſaria relaxat. *Rot.dec.*
44.vt lit.pend.in antiq.

Quod tamen vult limitari *Granut.*
277 † quando in commiſſione eſt data facul
tas taxandi omnes expenſas, & de hoc
ſtilo Cur. teſtatur *Theorem.6.num.14.*ſe-
cus ſi ſignatura reſcriberet ſimpliciter;
278 tunc † intelligitur de expenſis tantum
factis coram ipſo. *Marcheſ.de commiſ.tit.*
de in integr. reſtit.c.1.quæſt.2.n.88.& tit.de
appell.c.3.d.par.2.n.75.

Hic quoque videtur aduertendum,
quod Iudex appellationis ſimpliciter
condemnans,vel abſoluens ab expenſis,
279 intelligitur † de omnibus factis,tam co-
ram ſe,quam coram alijs in quacumq.
Inſtantia *Dec. in cap. repræhenſibilis. nu.*
9.& 10.& c.ſæpe n.11.de appell.

Sed declara procedere, ſi ſententia Iu-
280 dicis appellationis, eſt † conformis pri-
mæ ſententiæ Iudicis à quo, ita *Dec.*
vbi ſupra. num.9. Granut.Theorem.6.n.6.
verſ.tertio, ſuper quo vidend. *Marcheſ.*
tit.in integr. reſtit.c.2.par.2.n.48. & tit. de
appell.c.3.par.2.n.75.

An autem commiſſa cauſa poſt tres conformes à Signatura cum clauſula ſine præiudicio triũ conformium expẽſarũ taxatio, ſit reſeruãda iudici,a quo vel poſſint taxari à iudice ad quem, videnda eſt *Rota dec.210.par.7.recent. & apud Mellin.dec.108. & in Farſen.pecuniaria 21. Iuny 1610.coram Manzanedo confirmata 16.Marty 1611.coram Innoc.* ✠.

Quem ſtilum ſeruet Rota in condemnatione expenſarum

Artic. XIX.

281 *Expenſarum condemnatio aliquando omittitur,etiam ab ipſa Rota.*
282 *Expenſarum condemnatio à Rota omiſſa,tũc omiſſum habetur pro omiſſo.*
283 *Iuſta cauſa litigandi ad quid proſit in Rota.*
284 *Et quid, quando ſit condemnatio ex deductis de nouo.*
285 *Excuſatio iuſtæ cauſæ,quomodocumque deſeruit, ſuccumbenti.*
286 *Expenſarum condemnatio [illegible], & ſi non adſit iuſta cauſa de ſtilo Rotæ.*
287 *Expẽſæ pluriũ [illegible],quomodo peti poſſint*
288 *Iudex appel[illegible] poteſt condemnare ad expenſas, etiam coram Iudice à quo factas.*
289 *Amplia intelligi de omnibus expenſis, & ſi dicat de factis coram nobis*
290 *Limita, ſi iudex à quo abſoluiſſet ab expenſis, et non fuiſſet appellatum.*
291 *Expenſæ factæ in diuerſo iudicio, iure denegantur.*
292 *Iudex ſibi expenſas reſeruans non dicitur, neque abſoluere, neque condemnare.*
293 *Reſeruatio expẽſarũ à iudice ſibi facta,quid operetur.*
294 *Verbum condẽmno relictum in condemnatione expenſarum ſubintelligitur.*
295 *Abſolutio expẽſarum à iudice facta,de quibus expẽſis intelligatur. &* 126. 388.
296 *Condẽnati in expẽſis vnica ſentẽtia,an in ſolidum,vel pro rate teneantur.*
297 *Limita tamen in criminalibus.*
298 *Expẽſas pecunia reficere impotẽs punitur in corpore.*
299 *Declara tamen non eſſe in vſu.*
Cautionẽ dare,an cogatur,qui obtinet expẽſas proceſſus,& ſententiæ. eod.n.299.
300 *Condemnatus ad expẽſas in ſecunda,an dicatur executio primæ ſententiæ,vbi de illis nulla mentio.*
301 *Expenſæ poſt litis conteſtationem in genere, an veniant iure actionis,vel officio iudicis*
302 *Expenſarum condemnatio pro executione ſẽtentiæ latæ pro poſſeſſore,an fiat.*

REgula quoque; quod Rota Roma-
na condemnet ſemper in expẽſis,
ſiue ſubſiſtat,ſiue non ſubſiſtat iuſta cau
ſa litigandi,de qua *Granut.d. Theren. 6.*
n.6.7.& 8.& Caputaq.dec.176.& dec. etiã
340.lib.1.n.4.& Caſſador.decis.13.n. 2. de
vſuris,& opinio Putei dec.246.lib.4. nõ eſt
281 ita ſimpliciter conſiderada,quia † Rota
quandoq.etiã ipſa omittit ſimilẽ condẽ
282 nationẽ,& † tunc ſi omittit habetur pro
omiſſo *Bellam.deciſ.190.*& alias decit.re
fert *Mandoſ.ſup.reg.Cãcell.regul.29.de ſub*
roga. Collit.qu.11.n.11. vbi quod omiſſũ
habetur pro omiſſo,& quod ſtilus Rotæ,
quod ſẽper .ſ.in expenſis condẽnet,pro-
cedit,quãdo condẽnatio ſequitur, ſecus
283 eſt quãdo omittitur.& ad quid proſit † in
Rota, iuſta cauſa litigandi, *dicit Put. in*
correct.dec.373.fol.598.& Rot d.dec.Rom.
expenſarum coram b.m. Coccino.
284 Quod,& procedit ſine difficultate,† quã
do ſit cõdemnatio ex deductis de nouo,
Rot.deciſ.10.de dol.& contum.in nou. & de
ſtylo,qui ſeruatur in Rota teſtatur Capuzaq
deciſ.179.par.1.& deciſ.142.par.2. Miliſ.
repert.verbo expenſarum. & eſt de mente
Abb in c.fin.col.12.de dol. & contum. Guidop.p.deciſ.436.Cappell.Toloſ.deciſ.22 de
qu[illegible] teſtatur *dec.340.*[illegible]
[illegible] *& dec.135.n.5.poſt. Paris[illegible] de ſalu.*

ſalu. ſed iſta excuſatio eouſq; deſeruit, vt ſupra firmauimus, donec Reus dicta
285 Iura vidit, & ſi illis acquieuit, † ſecùs enim deficit fundamentum cauſæ iuſtæ, & fit condemnatio in expenſis. ſtilusq. Rotæ ſuffragatur, vt ſubſiſtat condem-
286 natio,† etiam quod non adſit iust a cauſa *Rot. in d. Romana expenſarum coram Coecino*,

Si autem adſint expenſę plurium Iu-
287 diciorum,poterunt peti, † vel in vno, vel in pluribus Iudicijs, vt reſpõdit *Rota in Lucana expenſarum 26. Februar.* 1607. *coram bo. memor. Iuſto*, & Iudex ap-
288 pellationis poteſt condemnare † partes ad expenſas factas, non ſolum corã ſe, ſed etiam coram Iudice à quo,*vt Rota in Aeſina expenſarum* 4. *Iulij* 1629. *coram bo. mem. Cardinali Veroſpio in folio*, Vbi quod cenſetur facta con-
289 demnatio de omnibus, † etiam ſi dicat in expenſis factis coram nobis;quod tamen non procederet ſi Iudex à quo
290 abſoluiſſet † ab expenſis, et ab abſolutione non fuiſſet appellatum; vt dicitur in eadem deciſione, ſed *Pen. deciſ. 664.*
291 *num.* 3. dicit quod Iure † denegantur expenſæ factæ in diuerſo Iudicio.

Declara, quod ſi Iudex non condemnat, neque abſoluit expreſſe, ſed dicit, quod ſibi reſeruat expenſas, tali caſu,
292 † non dicitur, neque condemnare, neq. abſoluere *Iaſ. in l. properandum. §. ſin. alterutra col.fin. C. de Iud. Mandel. conſ.* 5. *num.* 6. Facit tamen dicta reſeruatio,
293 quod ipſe † Iudex,& ſucceſſor poſſit taxare *Bart. in l. ab executore n.*11. *de appellat.*

Si Iudex omiſit verbum condemno, & poſuit alia verba victum, victori in expenſis,quarum taxationem; tunc di-
294 citur facta condemnatio, & verba condemnamus ſubintelligũtur*Bart.in l. præſes C. de ſentent.* Secùs autem ſi deeſſent illa verba quarum taxationem.

In caſu etiam,qu o Iudex abſoluit,ſem-
295 per dicendũ,quod intell igitur † de expẽſis,quę debentur tantum Iudicis officio. *Gabr. concluſ.*4.*in fin. de reg. Iur.*

Et in caſu quo plures condemnentur in expenſis vnica ſententia, tales
296 † condemnati non tenentur inſolidum, ſed vnuſquiſque pro rata ſua *l. prima,& ſecunda C, ſi plures vna ſententia Caputaquen. deciſ.* 343. *parte prima.* Quod † ta-
297 men fallit in criminalibus. *Boer. deciſ.* 310. *num.6.& 8. Auignon. deciſ.* 55. *de-*
298 *ciſ.*112. *num.* 5. & † qui reficere non poteſt expẽſas,in pecunia puniri debet in

Praxis Camilli Capucij.

Corpore. *c. finem litibus. de dol. & contum.* quod tamen non eſt in vſu, & nũ-
299 quam, † qui obtinet expenſas proceſſus & ſententiæ cogitur ad præſtãdam cautionem *Rot. deciſ. 6. fol.* 25. *de reſtit. in*
300 *integr. in nou.* † An autem condemnatio ad expenſas in ſecũda,dicatur executio primæ ſententiæ,in qua de illis mentio nulla facta fuit, & quid de taxatione, videnda eſt *Rot. deciſ.* 1. *in fin. vt lit. pend. in nou. Put. deciſ.*240.*fol.* 288. *in correctis.*
301 Et † an expenſæ poſt litis conteſtationẽ in genere veniant Iure actionis, vel officio Iudicis, videnda eſt, *Rot. deciſ.* 47. *de appell. in nou.*

Quibus in caſibus fiat, vel non condemnatio expenſarum.

Artic. XX.

303 *Et quid pro non poſſidente, an fiat.*
304 *Expenſarum condemnatio omiſſa in poſſeſſorio, an poſſit deduci in petitorio.*
305 *Fructuum condemnatio, ſi omittatur in poſſeſſorio, poteſt deduci in petitorio.*
306 *Fructuum condemnatio fit, licet in parte ſententia reformetur.*
307 *Expenſæ litis an repeti poſſint, ſi cauſa fuit à Principe commiſſa.*
308 *Cauſa ſi ſit a Principe commiſſa, an cauſet bonam, vel malam fidem.*
309 *Fides bona, vel mala plurimum ſemper attenditur.*
310 *Fides prædicta ſi non ſufficit ad euitandum expenſarum condemnationem, nec minus recuperationem.*
311 *Expenſæ litis cum Monaco, vel moniali litigante, non debentur à Monaſterio.*
312 *Exculenta donata Procuratoribus,& Aduocatis, an habeantur in conſideratione expenſarum.*
13 *Expenſæ factæ pro viaticis, an computandæ,*
3 *& quæ in litis expenſis.*
314 *Expenſæ vnius famuli, an poſſint computari cum litis expenſis.*
315 *Expenſæ factæ à Canonicis litigantibus cum penſionarijs, non extrahuntur ex maſſa communi.*
316 *Beneficiatus cum Eccleſia litigans, an, & quando teneatur concurrere ad expenſas Eccleſiæ.*
317 *Limita, quando lis reſpicit priuatum,& particulare intereſſe.*
318 *Vtilitatem Eccleſiæ, vel priuatum intereſſe, an lis requirat, quomodo cognoſcatur.*
319 *Beneficiatus habens litem cum alijs, an tenea-*

neatur illis contribuere.
320 *Ruſticus, an tẽneatur ad Gabellam impoſitã pro ẽxpenſis litis contra ſe.*
321 *Eccleſia, an teneatur ad expenſas factas in vtilitatem Capituli.*
322 *Expenſæ litis, vnde ſint ẽxtrahendæ, quando Canonici, & beneficiati ſimul litigant.*
323 *Expenſæ à victo debentur in iudicio Salniani.*
324 *Expenſæ in caſu prædicto, an debèant refici ab ipſo victo, vel ex retentione bonorum.*
325 *Expenſæ ratione iudicij debentur etiam in iudicio poſſeſſorio.*
326 *Expenſas non habet, qui per ſe ipſum cauſam agitat.*
327 *Expenſæ Procuratorum, & Aduocatorum, qui gratis deſeruierunt, an peti poſſint.*
328 *Expenſas cõſequi nequit negoticorum geſtor, niſi reuera negotium geſſit.*
329 *Expenſas ab alio non repetit, qui negotium ad ſui commodum geſſit.*
330 *Expenſas pro alio bona fide factas repetit, qui fecit.*
331 *Depoſitum vnius iulij cum obligatione &c. an, & quando ſufficiat ob Clauſulam refectis &c.*
332 *Expenſæ, quomodo veniant reficiendæ in caſu Breuis apoſtolici ob fructuum beneficij refectionem.*
333 *Breue mandans refici fructus beneficij, & dimitti poſſeſſionem, non extenditur ad nõ expreſſa.*
334 *Condemnatio expenſarum contra Canonicos, an afficiat ſucceſſores.*

302 SCiendũ eſt ad huc, quod non ſit † ex-
penſarum condemnatio pro execu-
tione ſententiæ latæ pro poſſeſſore, quod
303 † ſecùs ſi fieret pro non poſſidente ea-
dem. *Rot. deciſ. 36. de ſent. & re Iud. in*
antiq. & quod condemnatio illarum
omiſſa in ſententia lata ſuper poſſeſſorio
304 † non poteſt deduci in petitorio; ſed ita
305 non † euenit de fructibus *Rot. deciſ. 40.*
eodem tit. in antiq. eſt tamen certum
306 quod in illis ſit † condemnatio, licet in
parte ſententia reformetur *Put. in corre-*
ctis deciſ. 400. *fol.* 173.
307 An vlterius expenſæ litis † repeti poſ-
ſint, ſi cauſa fuit à Principe commiſſa, &
308 an cauſet bonam, † vel malam fidem, vi-
dendus eſt *Pen. deciſ.* 406. *num.* 11. màla
309 enim, vel bona fides † attenditur pluri-
mum, quia quando illa non fuit ſuffi-
ciens ad euitandam condemnationem
310 expenſarum, multo minus † deſeruiet ad
illarum recuperationem *Rot. coram Pen.*
d. deciſ. 406. *num.* 7.
Sciendum eſt quoque, quod expenſæ
litis cum monaco; ſeu moniali litigante
311 † non debentur à monaſterio *Put. in cor-*
rect. deciſ. 264. *num.* 2. *fol.* 123.
Eſtq. aliud valde conſiderabile, quod
Rota dicat, quod expenſæ factæ in excu-
lentis donatis Procuratoribus, & Ad-
uocatis, vt maiorem diligentiam adhi-
312 beant, † debeant haberi in conſideratio-
ne, tamquam non impertinentes *Ludouis*
deciſ. 512. *num.* 3. quodque in earum cal-
313 culo erãt etiam imputãdæ illæ, quæ † fa-
ctæ fuerunt pro viaticis, ad tollenda im-
pedimenta, & moleſtias à parte Aduer-
314 ſaria preſtitas, & † expenſæ vnius famu-
li *Ludouis. ibidem num.* 1. & 2.
Expenſæ quas faciunt Canonici liti-
315 gantes cum penſionarijs, non † ſunt ex-
trahendæ ex maſſa communi cum ĩpſis
penſionarijs *Ludouis. deciſ.* 263. *num.* 1.
vbi adden. num. 7.
Et ſi beneficiatus litigat cum Eccle-
316 ſia, † tenetur concurrere ad expenſas, &
ſumptus litis, quas facit Eccleſia, quan-
do lis reſpicit vtilitatem ipſius Eccleſiæ
Ludouis. ibidem num. 5. *vbi add. nu.* 8. ſe-
317 cus dicendum, *vt nu.* 6. quando † lis reſ-
picit priuatum, & particulare intereſſe.
318 Quomodo † autem id cognoſcatur, vi-
de *ibidem num.* 8. ſed vt, *ibidem num.* 4.
talis beneficiatus non tenetur contri-
219 buere, † ſi litem habet cum alijs benefi-
ciatis; & datur exemplum in ruſtico li-
tigante cum ſua Communitate, quæ im-
poſuit gabellam pro habendis pecunijs
320 ad litis expenſas, † & dicitur quod ta-
lis Ruſticus, non tenetur ad dictam
gabellam, *vt num.* 3. & quod Eccleſia
321 non † teneatur ad expenſas factas in vti-
litatem Capituli, *dicit Pen. deciſ.* 406. *nu.*
7. & *Rot. deciſ.* 147. *num.* 3. *p.* 4. recen-
tior. dicit quod, quando Canonici, & be-
322 neficiati communiter litigant, † expen-
ſæ litis ſunt faciendę de redditibus cõ-
munibus Canonicorum, & Beneficiato-
rum.
323 In iuditio ſalniani † debentur expen-
ſa à Victo in tali Iudicio, vt inquit *Paci-*
fic. de ſalu. fol. 289. *num.* 65. An vero ta-
les expenſæ debeant refici ab ipſo victo,
vel ſint recuperandæ ex retentione bo-
324 noruni ad quæ fuit data immiſſio † eſt
controuerſia non modica in Curia, &
ego expecto reſolutionem Rotæ in
cauſa Romana ſaluiani inter Abbat. &
Monacos Sanctæ Crucis ex vna, & egre-
giũ virũ Excellẽtiſſimũ D. Aloiſiũ Ducẽ
Strozziũ, in quo ſpero victoriã, cum cer-
325 tum ſit, quod † expenſæ ratione Iudcij
debentur etiam in Iudicio poſſeſſorio

Idem

Idem Pacif. de ſalu. eodem fol. 189 *nu.*69.
Et quia ſupradiximus deberi etiam expenſas Procuratoris, & Aduocati in
326 certis caſibus, eſt aduertendum, † quod ſi quis per ſe ipſum cauſam agitauit, non habebit tales expenſas *Rot. deciſ.* 41. *nu.* 5. *de ſent. & re Iudic. & deciſ.* 5. *de procurat. in antiq.*

Expenſæ Procuratorum; & Aduoca-
327 torum; qui gratis ſeruierunt, † peti poſſunt ſine ſcrupulo, ſi ab eiſdem eorum principali remittâtur animo remunerandi, alias non. *Rot. deciſ.* 38. *de ſent. & re Iud. in antiq.*

Si negotiorum geſtor petit ab aliquo
328 conſequi expenſas, quas dicit feciſſe, † illas non poteſt conſequi, ſi re vera negocium non geſſit, *Pen. deciſ.* 391. *num.* 19. idemque euenit illi, qui negocium geſ-
329 ſit ad commodum proprium, † & vult expenſas ab alijs recipere *Idem Pen. deciſ.* 406. *num.* 11. ſi vero illas fecit pro ali-
330 quo bona fide, † poteſt illas repetere, & conſequi, *idem d. deciſ. num.* 22.

In caſu quo obtineatur Commiſſio, in qua reſcribatur cum clauſula refectis ex-
331 penſis † an, & quando ſufficiat depoſitum vnius iulij, cum obligatione reficiendi reſiduum, *videndus eſt Pen. deciſ.* 114. *num.* 4.

Et in caſu breuis Apoſtolici mandantis renci fructus beneficij, & dimitti poſ-
332 ſeſſionem, † expenſæ non veniunt reficiendæ per conſequentiam, quia tale
333 breue † non extenditur ad non expreſſa *Rot. deciſ.* 237. *num.* 4. *p.* 4. *recentior.*

Et quando eſt facta condemnatio expenſarum de vno tempore contra Cano-
334 nicos, † talis condemnatio non afficit ſucceſſores *Rot. deciſ.* 614. *num.* 4. *par.* 4. *recentur.*

Quando actori ſubminiſtrentur litis expenſæ per reum.

Artic. XXI.

335 *Expenſarum ſubminiſtratio regulariter non fit per litigantem.*
336 *Expenſarum ſubminiſtratio obtinetur probata paupertate, cum præſumptione boni iuris.*
337 *Signatura, quando reſcribat ſubminiſtratis alimentis, arbitrio rota taxandis.*
338 *Signatura quare addat verbum taxandis, & quid operetur.*
339 *Iudex quando non habeat iuriſdictionem, niſi facta ſubminiſtratione expenſarum.*
340 *Declara non ſufficere, ſi fieret verbalis oblatio.*
341 *Poſſidens rem controuerſam aliquando petijt litis ſumptus, ſed fuit expulſus.*
Alimenta & litis ſumptus, nunquam dantur poſſeſſori rei controuerſæ. eod.

Sæpe etiam euenire ſolet, quod actores petant expenſas, & litis ſumptus, ideo eſt
335 firmandum pro regula, † quod non ſolet per litigantem fieri talis ſubminiſtratio *Ludouis deciſ.* 189. *nu.* 6. *vbi plene adden num.* 7. *& deciſ.* 263. *num.* 2.

336 Obtinebit tamen † probata paupertate, & addita præſumptione boni Iuris *idem Ludouiſ. deciſ.* 189. *vbi adden. d. nu.* 6. *& deciſ.* 543.

Signatura quando vult certitudinariè reſpondere, quod ſubminiſtrentur ali-
337 menta, & ſumptus litis, † reſcribit libere cum clauſula ſubminiſtratis alimentis
338 arbitrio Rotæ taxandis † additq. verbum taxandis, ne deberi reducatur in controuerſiam *Ludouiſ. ibidem. d. deciſ.* 189. *num.* 4. *& add. num.* 9. & ſtante hac
339 clauſula Iudex † non habet Iuriſdictionem, niſi facta prius tali ſubminiſtratione *idem ibidem num.* 5. nec ſufficeret ad
340 dandam iuriſdictionem, † ſi fieret de eis verbalis oblatio *d. Ludouiſ. deciſ.* 492 *num.* 9. *Rota deciſ.* 148. *num.* 1. *parte* 4. *recent.* & quo ad hoc pauca iſta ſufficiãt; vnum tantum addendo, quod aliquando fuit repertus audax, qui poſſidens rem controuerſam petiit talia alimen-
341 ta, & ſumptus, ſed fuit expulſus à Rota quia numquam dantur poſſeſſori rei cõtrouerſæ, vt dicit *eadem deciſ.* 248. *num.* 3. *part.* 4. *recent.*

Quæ expenſæ pro attentatis reficiantur.

Artic. XXII.

342 *Expenſarum taxatio, & condemnatio fit quoque in attentatis, & quando fieri poſſit.*
343 *Expenſæ in attentatis, quomodo taxentur.*
344 *Attentata, an ſufficienter purgentur per con ſenſum in reuocationem, & quando.*
345 *Declara ſufficere, quando non eſt neceſſaria poſitiua aliqua reſtitutio.*
346 *Attentata poſſunt purgari in loco iudicij, licet alibi commiſſa.*

Re-

347 *Refectio ſemper eſt neceſſaria quo ad expenſas. damna, & intereſſe.*
348 *Paſſus attentata debet reponi in ſtatu, in quo antea reperiebatur.*
349 *Codemnatio in expenſis, damnit, & intereſſe, non eſt de neceſſitate expreſsè faciendà.*
350 *Omiſſum non habetur pro omiſſo, vbi agitur de refectione expenſarum in attentatis.*
351 *Refectio expenſarum, & repoſitio in priſtinum ſtatum, eſt pars integralis reuocationis attentatorum.*
352 *Expenſarum condemnatio, eſt de ſui natura inſita in reuocatione attentatorum.*
353 *Expenſarum condemnatio, eſt neceſſaria, quãdo damna, & intereſſe non ſunt pars iudicij*
354 *Omiſſum habetur pro omiſſo, quando omiſsũ non eſt pars iudicij.*
355 *Attentata quomodo reuocentur, quando dãna, & intereſſe non ſunt pars iudicij.*
356 *Expenſarum Condemnatio expreſſa requiritur, quando per viã diffinitiuæ proceditur*
357 *Declara multum intereſſe, an vno, vel alio modo fuerit pronunciatum.*
358 *Iudicium attentatorum, eſt magis priuilegiatum, quam iudicium ſpolij.*
359 *Expenſæ in cauſa attentatorum, an compenſentur cum expenſis in cauſa ſpolij.*
360 *Refectionem expenſarum eſſe neceſſariam nõ obſtante omiſſione, quis dicat.*
361 *Declara tamen præmiſſa non habere locum in omnibus iuditijs.*
362 *Decreta ſemper a iuris diſpoſitione recipiũt interpretationem extenſiuam.*
363 *Expenſæ in iudicio attentatorum, ſemper reficiuntur, & ſi decretum non contineat condemnationem.*
364 *Attentans, numquam poteſt procedere ad vlteriora in negotio principali.*
365 *Attentans debet reficere, etiam expenſas, & damna extraiudicialia.*
366 *Attentans, quid facere debeat, ſi vult procedere ad vlteriora, quando conſtat de attẽtatis.*
367 *Terminus attentata paſſo ad liquidandum præfigitur per commiſſionem.*
368 *Attentans quid facere debeat, ſi conſtat tantum in genere, vt procedat ad vltiora.*
369 *Proceſſus ad vlteriora, quando non retardetur illi, qui attentauit.*
370 *Attentans debet reficere expenſas, & damna iudicialia, etiam in partibus paſſa.*
371 *Declara & ſi de illis conſtet tantum in generè, & veriſimilitudinariè.*
372 *Amplia, & ſi de illis adhuc in actis iudicij nõ conſtet in ſpecie.*
373 *Expenſæ, & damna certificari poſſunt ex actorum reuolutione.*
374 *Refectio in attentatis, quando prorſus ſit neceſſaria.*
375 *Declara tunc non ſufficere depoſitum vnius iulii cum obligatione reſidui.*
376 *Expenſarum reſtitutio in attentatis requiritur, vſque ad vltimum quadrantem.*
377 *Attentans, an poſſit procedere in negotio principali facto depoſito.*
378 *Expenſæ iudiciales, ex quibus connumerentur.*
379 *Expenſæ proceſſales, & pro ſalario Procuratorum, & Copiſtarum, vbi narrantur.*
380 *Expenſæ pro honorario Iudicis quanam ſint.*
381 *Expenſæ prædictæ facilè poſſunt liquidari receptis factis.*
382 *Probationes, quanam admittantur in liquidatione expenſarum.*
383 *Limitantur prædicta in expenſis voluntarijs, & ſolitum excedentibus.*
384 *Expenſæ voluntariæ, & ſolitum excedentes, an debeant refici.*
385 *Expenſa ſolita circa Procuratorem, & Aduocatum remiſſiuè.*

342 IN attentatis fit † condemnatio, & taxatio expenſarum, etiam ante ſententiam ferendam in negocio principali, & in eus ſententia tantum taxabitur, quã-
343 tum taxaretur pro diffinitiua in negocio principali, vt inquit *Rot deciſ. 5. de dol. & contum. in nou. & deciſ. 37. de ſent. & re Iud. in antiq.*
Et in caſu, quo quis attentata commiſit, ſi tantum conſenſit, etiam ampliſſime illorum reuocationi, & pro reuoca-
344 tis habere voluit, † pro ſufficienti purgatione non habetur, ſi eſt neceſſaria poſitiua aliqua reſtitutio, † quod ſecus iu-
345 dicabitur, ſi talis reſtitutio non eſt neceſſaria. *Rota apud Conc. in deciſ. 151. n. 2. deciſ. 371. num. primo. & inter recent. deciſ. 246. num. 1. & 2.* vbi dicit quod
346 ſufficit id fieri in loco iudicij, † quamuis alibi fuerint attentata commiſſa *par. 1. rec. quas ſequitur Rot. in Cracouien. attentatorum 26. Nouembris 1652. coram R.P.D. Bichio in folio*
Sed hoc intelligitur præter expenſas, quia quoad illas, & damna, & inte-
347 reſſe † ſemper eſt neceſſaria refectio. *Ceſ. de Graff. deciſ. 4. num. 10. de reſt. ſpoliat. Caputaquen. deciſ. 150. num. 5. & ſequen. par. 1. Buratt. deciſ. 376. num. 4.*
348 *& 9.* † quia reponi debet paſſus in ſtatu, in quo ante attentata reperiebatur *Caputaquen. deciſ. 33. lib. 2. Rota in Romana attentatorum 14. Ianuarij 1650. coram R.P.D. Bichio in fol. & in d. Cracouien. attentatorum coram eodem.*
Et in hac materia, eſt aduertendum quod

quod non eſt neceſſaria expreſſa † con-
349 demnatio in expenſis damnis, & inte-
reſſe, prout dixi in aliis expenſis, neque
350 hic † omiſſum habetur pro omiſſo cum
ſemper etiam ſine tali condemnatione
351 † refectio huiuſmodi, & repoſitio in
priſtinum ſtatum, ſit pars integralis re-
uocationis attentatorum, & de ſui na-
352 ra ineſt in ea † condemnatio, vt in
proximis terminis contra eum, qui ha-
buit recurſus ad Iudices laicos reſpon-
dit. *Rota in Calaguritana beneficij San-
cti Ioannis de Molinares 3. Martij 1651.
coram R.P D.Cerro in folio*, & in iudicio
manutentionis *in Calaguritana de Nana-
rette 16.Iunij 1586. coram Blanchetto im-
preſſ. poſt tractatum D. Poſtÿ de manute-
nendo deciſ.17.* & in terminis attentato-
rum dixit, *Rota in d.Cracouien. attentato-
rum*.

Ideoque ſemper eſt diſtinguendum,
quod aut damna, & intereſſe non ſunt
353 pars Iudicij, & † tunc eſt neceſſaria cō-
354 demnatio & omiſſum † habetur pro o-
miſſo, vt ſupra firmauimus, & loquitur
*Put.deciſ.61.num.2.lib.3.& annuit. d. de-
ciſ. 17. num.6. apud Poſth.* aut ſunt pars
355 Iudicij, & proceditur † ad reuocationē
attentatorum officio Iudicis, per viam
priuilegiatam decreti talis reuocationis
quicquid eſſet dicendum, ſi procedere-
356 tur per viam ſententiæ diffinitiuæ, † quo
caſu condemnatio expreſſa requiritur,
vt videtur ſenſiſſe *Ceſ. de Graſ. deciſ. 5.
verſ. non obſtat. de reſtit. ſpoliat.* multum-
357 que intereſſe, † an vno, vel altero modo
pronunciatum fuerit apparet ex *Lancel-
lot.de attent. par.3. cap.28. num.66. & ſe-
358 quen.* † Iudicium enim attentatorum
magis dicitur priuilegiatum, quam Iu-
dicium ſpolij *Pen.deciſ.196. num.15. &
fuſius dixi ſupra tit.de attentatis.* Et ideo
Rota expenſas in cauſa attentatorum
359 noluit compenſare † cum expenſis in
cauſa ſpolij, vt teſtatur *Pen.deciſ.118.*

Et omnino non obſtante omiſſione
360 † eſſe neceſſariam refectionem, firmat *d.
deciſ. Cracouien. attentatorum*, vbi ade-
quatè reſpondetur *l.terminato C.de fruct.
& lit.expenſ.& l. Paulus. ff. de re Iud.* &
361 firmatur, quod præmiſſa locum habent
in alijs iuditijs, † quæ explicitam con-
demnationem requirunt, & in quibus cō
demnationis decretum continet im-
plicite, & natura Iudicij, moti ex iuris
362 diſpoſitiòne, à qua ſemper † decreta re-
cipiunt interpretationem extenſiuam
*l. erennius. ff. de euict. Ludouiſ. deciſ. 176.
n.3. & 4.*

Igitur in Iudicio attentatorum,
363 † expenſæ ſemper veniunt reficiendæ, e-
tiamſi decretum condemnationem non
faciat, & ſi illæ non reficiuntur, Atten-
364 tans numquam † poteſt procedere ulte-
riora in negocio principali *cap. non
ſolum de appell. in 6. Pen. dec. 196. & fir-
mat. d.deciſ.Cracouien.*

Et non ſolum attentans debet refice-
re expenſas, & damna Iudicialia, ve-
365 rum † etiam extraiudicialia, & in extra-
iudicialibus eſt aduertendum, quod ſi
de illis ſaltem in genere conſtat, & At-
tentans, aliquo modo eſt certus, ſi vult
366 procedere ad vlteriora † tenetur ipſe
liquidare, vel ſaltem, vt etiam ſupra di-
xi, obtinere commiſſionem, in qua præ-
367 figatur † terminus attentata paſſo, ad li-
quidandum; ſi vero ſolum in genere
368 de eis conſtat, ſatis, eſt, quod attentans †
faciat depoſitum vnius Iulij, cum obli-
gatione ſoluendi reſiduum, ſecuta liqui-
369 datione, & hoc caſu non † retardatur
proceſſus ad vlteriora *Ludouiſ.deciſ.506
num,6. & dixit Rota in Ciuitatis Caſtella-
næ attentatorum 5. Maij. 1649. coram Re-
uerendiſſimo Dunozetto Decano in folio, &
in Verulana bonorum 5. Iulii eiuſdem an-
ni in fine coram R.P.D. Bichio, etiā in folio
& in d. Cracouien. coram eodem.*

Quod amplia procedere etiam in
370 expenſis, & damnis Iudicialibus † paſ-
371 ſis in partibus, de quibus † conſtat tan-
tum in genere, & veriſimilitudinarie,
372 † & de quibus adhuc in actis Iudicii nō
conſtat in ſpecie, vt egregie dicitur in
*d. Craconien. attentatorum coram eodem R.
P.D. meo Bichio.*

In expenſis iudicialibus factis in
loco Iudicij purgationis attentatorum,
373 vbi per attentantem † expenſæ & dam-
na certificari poſſunt ex reuolutione ac-
torum, & ideo pro certis habentur, tali
374 † caſu eſt prorſus neceſſaria eorum re-
375 fectio, nec † ſufficit depoſitum vnius
iulij cum obligatione ſoluendi reſiduum
*addent. ad Ludouiſ.deciſ.503.num.6. in fin.
Caputaquen. deciſ. 152. num. 7. parte
prima Rota in Auenionen. Attentatorum 4.
Feb. 1650. §. deficit. coram R. P. D. meo
Celſo, vbi allegatur Bald.in cap.conqueren-
tem nu. 6. de reſt. ſpoliat.* vbi quod requi-
376 ritur reſtitutio; vſque ad vltimum qua-
drantem, & declaratur *deciſ.Coccini 371
& deciſ.196. Pen.* Firmans, quod Rota
non ſeruat *decis. Moedani 311.* Firman-
377 tis, † poſſe attentantem procedere in
negocio principali facto depoſito.

Et ſi deſideratur, quid connumerandū
ſit

378 ſit intet expenſas Iudiciales † beneficiũ
optatum recipitur ex dicta deciſ. Cra-
couien. attentatum, vbi ad hunc effec-
tum nedum numeranturvictæ, ſeu quæ
379 proceſſales vocantur,†ſed etiã illæ, quę
factæ ſunt pro ſalario Procuratorum,
& Copiſtarum,tam in Rota, quam in Si
380 gnatura Iuſtitiæ, & pro honorario Iu-
dicis, quippeque Iudicium reſpiciunt,&
381 facile poſſunt † liquidari ex receptis
prædictorum,eum in hac liquidatione
non ſit neceſſaria rigoroſa, ſed ſtante
382 earum veriſimilitudine, † quæuis poſ-
ſibilibis probatio admittitur Rota
in *Romana vineæ 9.Decemb.1648. & 28. Iunij 1649. coram R.P.D. Royas Tarraconen. Eccleſiæ digniſſimo Antiſtite, & in dicta Auenionen. attentatorum coram R.P.D. meo Celſo, & Cracouien. attentatorum coram D.R.P.D. meo Bichio.*

Præmiſſa non haberent locum ſi paſ-
383 ſus attentata,† adduceret etiam expen-
ſas voluntarias, & quæ ſolitum exce-
384 dunt,quia tales non debent † refici,cum
omnia debita conuenientia regulentur
Rot. in Bononien. fideicommiſſi de Vizzanis 4. Maij 1643. in fine coram d. R.P.D. meo Bichio in ſolio, & in d. Auenionen. attentatorum pariter in fine coram d.R.P.D. meo Celſo.

385 Quale ſit ſolitum † circa Procuratores, & Aduocatos dixit nobis modernus poſt Vbert.de modo, & rat.citandi in appendicæ vltimæ impreſſionis, vbi dicit de viginti quatuor paulis pro qualibet functione.

De expenſis, quæ debentur Iure actionis.

Artic. XXIII.

386 *Expenſæ iure actionis.& promiſſionis ſemper debentur, & ſi iudex abſoluit.*
387 *Amplia, vel etiam ſi iudex omiſerit condẽnare.*
388 *Abſolutio ab expenſis, vel omiſſio à iudice facta, de quibus ſoleat interpretari.et 126 295.*
389 *Iuramentum actoris, an neceſſarium in expenſis iure actionis, promiſſionis,& huiuſmodi.*
390 *Expenſæ domi debent deduci vbi illæ viaticorum, & Hoſ[illegible] e[illegible] ut re[illegible]ciendæ.*
391 *Reus debitum confi[illegible]n in termi[illegible]o prima citationis abſol[illegible]itu[illegible] [illegible]penſis.*
392 *Expenſæ ſemper ſu[illegible] re[illegible]iendæ habenti clauſulam, litem non inferre, aut non contrauenire.*
393 *Declara hoc donec fuerit declaratum litem eſſe finitam.*
394 *Declara etiam in his non eſſe neceſſariam condemnationem, & quare.*
395 *Expenſæ in cauſa appellationis, in qua appellans fuit negligens, petuntur iure actionis.*
396 *Expenſæ factæ in diuerſo iudicio non debentur.& 291.*
397 *Expenſæ tamẽ factæ; vel in eodem iudicio, vel ab eo dependente omnes debentur.*
398 *Expenſæ iudiciales,dicuntur expenſæ viuæ, & paſſim claræ.*
399 *Expenſæ prædictæ debent refici in omnibus cauſis integrè,& abſq. diminutione.*
400 *Probatio expẽſarum iudicialium fit per fidem Notarij.*
401 *Notario fidem facienti de expẽſis iudicialibus plene creditur.*
402 *Expenſæ etiam pro honorario Procuratorũ, Aduocatorum, & Copiſtarum debentur iure actionis.*
403 *Expenſæ rotales taxantur ad rationem ſcutorum decem, pro qualibet inſtantia.*
404 *Declara tamen hoc procedere in expenſis officio iudicis debitis.*
405 *Declara quoq. expẽſas iure actionis debitas omnes mandari refici.*
406 *Clauſula ad omnia damna, quid operari ſoleat.*
407 *Expẽſæ venientes ratione damni ſunt integrè reficiendæ.*
408 *Expẽſæ, quæ iure actionis debẽtur, integrè ſunt reficiendæ.*
409 *Expenſæ autem factæ, quonam modo iuſtificentur.*
410 *Expẽſarum quantitas arguitur à ſolito, quãdo de illis conſtat in genere.*
411 *Probatio qualiſqualis ſufficit data expenſarum veriſimilitudine.*
412 *Impenſa, quod fieri debeat in minori ſumma, vbi locum habeat hæc regula.*
413 *Expenſæ factæ ab hærede grauato pro bonorum defenſione, an compenſanda cum fructibus indè perceptis.*

REſtat modo, vt aliquid aſſeramus
de expenſis, quæ debentur Iure
386 actionis, & promiſſionis, † quæ ſemper
debentur, etiamſi Iudex in ſententia
Reum abſoluerit *Paciſ.de ſalu.in eius obſeru.num.66.fol.289.* vel etiam ſi Iudex
387 †omiſerit condemnare *idem.ibid.*& quã-
do dubitatur à qu[illegible] Iudex abſoluerit,
388 & quæ omiſerit,† ſemper eſt intelligen-
dum de expen[illegible]s, quæ debentur officio
Iudicis, & nu[illegible]quam de ijs, quæ debentur iure a[illegible], obligationis,& conuẽ-
t[illegible] *[illegible]al.* c.15.n.29. Bene verum
eſt

eſt quod etiam in huiuſmodi eſt neceſſa-
389 rium † iuramentum actoris tantum im-
pendiſſe *l.properandum* , *& l.Sancimus C.*
de Iudic. & vbi daretur, quod deberent
refici expenſæ viaticorum, & Hoſpitij,
390 † deberent deduci illæ quæ domi factæ
fuiſſent, & quod ſupereſt taxari *Lanfrāc.*
in d. c. quoniam contra de probat. num. 18.
& Guidopap. deciſ. 625. & in his quoque
expenſis abſoluitur reus, qui in termino
391 primæ citationis, † debitum confitetur
*Onded. conſ.*50. *num.* 10. *& conſ.*83. *num.*
64. *lib.* 1. quod tamen amplia, & limita
vt ſupra firmauimus de alijs expenſis .

Qui habet pro ſe clauſulam, litem nõ
inferre, aut non contrauenire, eſt certus
392 † quod reus tenetur ſibi ad omnes ex-
393 penſas, donec fuerit declaratum † litem
eſſe finitam , ſic dixit *Rot. in Tiburtina*
Caſtri 17. *May* 1564. *coram Litta in folio*

Et in his neque eſt neceſſaria cõdem-
394 natio, † quia veniunt loco dannorum,
& intereſſe *Rota supra citata Romana ex-*
penſarum 28. *Maij* 1614. *coram d. bo. me.*
Manzanedo circa finem .

395 Iure actionis petuntur † expenſæ illæ,
quas facit appellatus in cauſa appella-
tionis, in qua appellans fuit negligens *c.*
*reprehenſibilem de appell. Roland. conſ.*62.
num. 16. *lib.* 4.

396 Factæ in diuerſo Iudicio † non debẽ-
tur *Duran. deciſ.* 385. *num.* 8. *& Pen. de-*
ciſ. 665. *num.* 3. ſed factæ in eodem Iu-
dicio , vel ab eo dependente, propter li-
berationem à moleſtijs , vel ſimili pro-
397 miſſione, † omnes debentur *Rota in Ro-*
mana domus 31. *Ianuarij* 1652. *coram*
R.P.D. meo Meltio in fol.

398 De iudicialibus, † non eſt controuer-
ſia, quia dicuntur expenſæ viuæ , & paſ-
399 ſim claræ † refici debent in omnibus cau-
ſis, à Victo Victori integre , & abſq. vlla
diminutione *per l.properandum* §. *ſin au-*
tem C. de Iudic. Rota in Maceraten. haredi-
tatis 24. *Ianuarij* 1642. *coram R.P.D meo*
Bichio, in Romana expenſarum 14. *Iunij*
1649. *coram Eminentiſſ. D. Card. Corra-*
do, in Eſina expenſarum 10. *Decembris eiuſ-*
dem anni coram Reuerendiſſ. D. meo Du-
nozetto in folio, & in d. Romana domus co-
ram R.P.D. meo Meltio .

400 Probatio iſtarum expenſarum, † fit faci-
li modo per Notarium fidem faciẽtem,
non ſolum de pecunijs ſibi ſolutis, ve-
401 rum etiam de actitatis in Iudicio † cui
plene creditur ; vt dixit *Rota in Valenti-*
na expenſarum 4. *Iulij* 1618. *coram Santiſ-*
ſimo Innocentio X. in folio, & in d. Macera-
ten. hereditatis coram R.P.D. Bichio .

Nec ſolũ debentur iure actionis ex-
penſæ Iudiciales de quibus ſupra , verũ
402 † etiam debentur aliæ factæ pro hono-
rario Procuratorum, Aduocatorum, &
pro copijs ſcripturarum , & ſimilibus
Rot. in d. Romana domus coram R. P. D.
meo Meltio & relatis in ea .

Difficultas erit in quantitate debita
Procuratori, & Aduocato, & ideo ſcien-
403 dũ eſt, quod † Rota aliquando ſequendo
potius arbitrium, quam rigorem, illas
taxauit ad rationem ſcutorum decem
pro qualibet inſtantia, vt dictum fuit
in d. Maceraten. hereditatis in fine, & in d.
Eſina expenſarum §. *non obſtat* .

404 Quod procedit † quando debentur of-
ficio Iudicis, quia quando debentur ra-
tione actionis , tali caſu refici mandat
405 † totum ad rationem ſcilicet illius, quod
expenſum fuit, quia proueniunt ab obli-
gatione, vt puta faciendi conſentire om-
nem perſonam, ſuſcipiendi litem in ſe,
manutenendi Actorem in quieta poſſeſ-
ſione, & ſimilibus, cum clauſula ad om-
406 nia damna, † quæ facit, vt premiſſa tan-
quam damna debeantur *Pariſ. conſ.* 109.
num. 38. *lib. p. Surd. conſ.* 150. *num.* 10.
& ſeqq. & quidem optima ratione, quia
expẽſæ, quæ veniunt ſub nomine damni,
407 † ſunt integre reficiendæ *per text. in c. fin.*
§. *pars vero, ibi primo ſatisfaciant integrali-*
ter de expenſis, de offi. delegat. c. quoniam 4.
§. *ſi quis verò. de Immunit. Eccleſ. vbi gloſ.*
in verb. ſatisfactum Rot. poſt Zacch. de ob-
ligatione Cam. deciſ. 718. *nu.* 5. & in ter-
minis expenſarum, quæ Iure actionis de-
408 bentur, † quod integre ſint refundendæ
dixit *Rota in d. Maceraten. hæreditatis co-*
ram d. R.P.D. meo Bichio & in d. Romana
domus coram R.P.D. meo Meltio .

409 Modus autem † iuſtificandi expenſas
factas cum Procuratoribus, Aduocatis,
& Copiſtis, traditur in d. Romana do-
mus , vbi quod parte citata, deſtinatur
Notarius ad extraendam notam infor-
mationum , & iurium in Rota datorum,
& quantitatis foliorum ex poſitionibus,
quæ de conſuetudine per Auditores aſ-
ſeruantur in omnibus cauſis, quæ in Ro-
ta ventilantur . Probatio namq. iſta di-
citur ſufficiens , quia quando conſtat de
410 expenſis in genere, † quantitas illarum
à ſolito arguitur . *Rot. deciſ.* 283. *p.* 1. *re-*
centior. Coccin. deciſ. 439. *num.* 2. & data
411 illarum veriſimilitudine, † ſufficit qua i
qualis probatio, eo modo, quo haberi
poteſt *Rot. d. deciſ.* 744. *nu.* 4. *p.* 4. *tom.* 3
recentior. & in Spoletana expenſarum 4. *Iu-*
lij 1636. *coram R.P.D. Royas , in folio &*

Digitized by Google

in d. Romana domus coram R.P.D. Meltio.

Regula quod vbi impenſa poteſt fieri in minori ſumma, ſcilicet producendo copiam ſimplicem preuia citatione ad declarandum, an velit ſtare ſimplici co-
412 piæ,† dicitur habere locum, quando Inſtrumentum extrahendum, reperitur penes Notarium, qui ſolet ſimplicem dare copiam, ſecus autem, vbi dare non tenetur ſimplicē vt in notatijs A.C.&Cā.Ap. Vrbis vt declarat *d. deciſ. Romana domus coram R.P.D. Meltio.*

Et ſi dubitatur, an cum fructibus ex hereditate per heredem grauatum per-
413 ceptis,† ſint compenſandæ expenſæ per eum factæ in litigando, pro defenſione bonorum, & Iurium fidicommiſi dicit *Ludouiſ. deciſ. 197. num 3.*

De fructuum diſtinctione.

Artic. XXIV.

414 *Fructuum quotuplex ſit diſtinctio.*
415 *Fructus ciuiles, quinam dicantur.*
416 *Fructus prædictos aliqui voluerunt eſſe induſtriales.*
417 *Fructus ciuiles, quod ſingulis diebus percipiantur quis ſeruat.*

QVo ad materiam fructuum eſt præmittenda cognitio circa illorū
414 qualitates,† alij enim dicuntur ciuiles, alij naturales, alij induſtriales, alij debētur ratione moræ, alij ratione rei, alij ante, & alii poſt litis conteſtationem, alij dicuntur pendentes, alij ex acti, & nō pendentes, alij ſunt ſpirituales, alij temporales, alij honeſti, alij inoneſti; atq. vt initium ſumamus in primis.

415 Ciuiles fructus dicuntur, qui †percipiuntur ex re, quæ naturaliter fructus nō producit *Rot. poſt Cenc. deciſ. 177. num. 6. & deciſ. 458. num. 5.* & ſunt, qui ſingulo die percipiuntur, vt puta penſiones domorum, fructus locorum montium hortorum introitus, vectigalium, gabellarum, operarum ſeruorum, vſus nauis, & ſimiles *Bart. in l. ex diuerſo. §. non ſolum ff. de rei uend. Angel. in l. ſi maius. ff. eodem Bald. in l. pro oneribus. C. de Iur. dot. Nat. conſ. 141. num. 2. & ibid.* connumerantur paſcua *Onded. conſ. 85. num. 8. lib. 2.*

416 †Quamuis quod dicantur induſtriales dicit *Menoch. recuper. rem. 15, num. 623.*

417 Quod † iſti ſingulis diebus percipiantur dicunt *Bart. in l. fin. §. fin ff. de Iur. Fiſci Vinc. Franc. dec. ſ. 79. parte 1. & Onded. d. conſ. 85. n. 8. lib. 2.*

Fructus Ciuiles in caſu reſignationis ad quem ſpectent.

Artic. XXV.

418 *Fructus ciuiles, an ſpectent ad reſignantem, donec literæ ſint expeditæ.*
419 *Intimatio expeditionis literarum Apoſtolicarum, an ſit facienda reſignanti.*
420 *Reſignans liberè, dicitur amittere ſtatim poſſeſſionem.* 423.
421 *Reſignans libere, an poſſit prætendere fructus, & ſi reſignatio ſit nulla.*
422 *Fructus ciuiles, aliqui volunt deberi reſignanti, vſque ad diem datæ ſupplicationis.*
423 *Et quid dicendum ſit in libera reſignatione* 420.
424 *Fructus item ciuiles, alij voluerunt ſpectare ad reſignantem, donec fuerit capta poſſeſſio.*
425 *Item alij voluerunt ſpectare ad reſignantē, donec ius quæratur reſignatario.*
426 *Ius quando dicatur quæſitum reſignatario.*
426 *Fructus ciuiles alij voluerunt ſpectare ad reſignantem, donec ſuum præſtiterit conſenſum.* 432.
428 *Declara poſtea ſpectare ad reſignatarium, etiam antè captam poſſeſsionem.* 433.
429 *Reſignans antè conſenſum præſtitum poteſt pœnitere.*
430 *Amplia, & ſi reſignatarius non ceſſerit poſſeſſionem, & ſi literas expediuerit.*
431 *Fructus pēdētes, an ſpectent ad reſignantē, vel reſignatarium.*
432 *Fructus ciuiles, quod ſpectent ad reſignantē vſq. ad diem conſenſus, alij tenent.* 427.
433 *Declara poſtea ſpectare ad reſignatarium.* 428.
434 *Fructus ciuiles non maturati tempore reſignationis beneficij, ad quem ſpectent.*
435 *Fructus prædicti, ad quem ſpectent, quando beneficium vacat per obitum.*
436 *Fructus pēdētes ſiuè naturales, ſiue induſtriales, ad quē ſpectēt tempore reſignationis.*
437 *Fructus prædicti, an poſſint diuidi inter reſignatarium, & hæredes reſignantis.*
438 *Penſio, quænam diuidatur pro rata temporis, ſi penſionarius moritur ante ſolutionē*
439 *Penſio, quæ debetur de fructibus, ſuccedit loco fructuum.*

Cir-

CIrca hos fructus ſunt variæ oponiones in beneficialibus.

418 Prima opinio eſt, quod fructus † huiuſmodi ſpectant ad reſignantem, donec literæ ſint expeditæ, & intimatæ *Rebuff. in prax. tit. de reſignat. num.* 41. *& in tit. de publ. reſign. gloſ.* 18. *num.* 7. *& in tract. de nominib. q.* 14. *num.* 157. & quod ſit ne-
419 ceſſaria † intimatio dicit *Nauar. in cap. accepto oppoſit.* 7. *de reſtit. ſpoliat.*

420 Si tamen reſignatio eſt libera, † reſignans dicitur amittere ſtatim poſſeſſionem, & conſequenter non poteſt à dicto
421 momento prætendere fructus, etiam ſi reſignatio eſſet nulla, *Rot. deciſ.* 1. *de renũc. in nou. Creſcen. deciſ.* 2. *num.* 1. *de reſtit. ſpoliator.*

Secunda, opinio eſt, quod fructus ad
422 reſignantẽ pertineant, † vſq. ad tempus datæ ſupplicationis, & hanc opinionem tenent *Sarnen. de publie, quæſt.* 7. *num.* 2. quam fuiſſe ſæpe ſecutam in Vrbe refert *Pariſ. de reſignat. quæſt* 9. *num.* 27. Quid
423 † autem dicendum in libera reſignatione eſt vidend. *Creſcen. vbi ſupra.*

424 Tertia opinio eſt; quod fructus † pertinent ad reſignantem, donec capta ſit poſſeſſio per reſignatarium, *Rebuff. conſ.* 186. *n.* 19. *ſed limita. apud Creſcent.*

Quarta opinio eſt, quod illi pertinent
425 ad reſignantem, † donec ius quæratur reſignatario, quod ius dicitur, quæſitum,
426 † donec purificauerit conditiones, & poſt acceptationem *Sarnen. de trienn. q.* 27. *& qu.* 34. *in fin. Pariſ. de reſig. lib.* 1. Declara, *vt in d. dec. Creſcen.*

Quinta, & vltima opinio fuit, quod fructus pertinent ad reſignantem, donec
427 † ſuum conſenſum præſtitit, poſtea enim ſpectant ad reſignatarium, etiam, ante
428 † captam poſſeſſionem, & hanc opinionẽ tenent *Gabr. conſ.* 192. *num.* 3. *& ſequ. lib.* 5. *Sarno. de infirm. reſign. q.* 31. *col.* 2. *Mohedan. deciſ.* 213. & de gemanata reſolutione Rotæ refert *Sarnen. de publie. reſig. quæſt.* 7. *col.* 2. quod hodie declaratur à Paul. III. vt dicit *Put. dec.* 42. *lib.* 3. & de ſtilo Curiæ ex conſtitutionibus Pontificijs refert *Burſ. conſ.* 393. *lib.* 4. *Pariſ. examinata materia de reſignat. lib.* 1. *quæſt.* 6. *n.* 38. *cum plur. ſeqq.*

429 Ratio eſt, quia † ante conſenſum præſtitum, potuit pænitere, quod ſecus poſtea *Paleot. deciſ.* 243.

430 Quod amplia procedere † etiam ſi reſignatarius non ceperit poſſeſſionem, etiamſi literas expediuerit, quia fruc-
431 tus pendentes ſpectant ad ipſum, vt dicit *Gabr. conſ.* 192. *num.* 6. *lib.* 1. *Pariſ. d. quæſt.* 6. *num.* 72.

432 Quod fructus etiam Ciuiles, † ſpectẽ ad reſignantem, vſque ad d. diem, &
433 quod poſtea ſpectent † ad reſignatarium dicit *Onded. d. conſ.* 65. *num.* 8. *in fin. lib.* 2. Et quod ciuiles non maturati tempore
434 reſignationis beneficii † debeantur reſignatario dicit *Rot. poſt. Cenc, deciſ.* 177. *num.* 5. *&* 7. Secus ſi beneficium vacat per obitum, & non per reſignationem,
435 quia dantur fructus pro rata *ibid. nu.* 16 quod etiam fructus pendentes, ſiue ſint naturales, ſiue induſtriales, tempore re-
436 ſignationis debeãtur reſignatario etiam ſi ſint maturi, & proximi recollectioni dicit *Rot. poſt Cenc. d. deciſ.* 177. *n.* 8. *&* 9. quodque diuidantur pro rata temporis
437 † inter reſignatarium, & hæredes reſignantis, dicit eadem *deciſ.* 10. *num.* 10. *&* 16.

Penſio impoſita ſuper fructibus ciuilibus, ſi penſionarius moritur, debẽt di-
438 uidi † pro rata temporis licet moriatur ante diẽ ſolutionis *l. ſi operas. ff. de vſufr. & Onded. conſ* 85. *num.* 27. *Gabr. conſ.* 191. *num.* 5. *lib.* 2. qui teſtatur de opinione Rotæ.

Et quando penſio debetur de fructi-
439 bus, idem eſt † iudicandum de penſione quod videretur de fructibus; quia ſuccedit loco fructuum. *Rota in Pavien. fructuum* 12. *feb.* 1601. *coram b. m. Card. Lancellotto apud Antoniu. variar. reſolut. lib.* 1. *reſolut.* 46. *fol.* 84.

De fructibus naturalibus, & induſtrialibus, quomodo, & quando debeantur occaſione contractus.

Artic. XXVI.

440 *Fructus naturales, quinam dicantur &* 444.
441 *Fructus induſtriales, quinam ſint, & dicantur. &* 444.
442 *Fructus ſi petuntur vti fructus, quinam veniant.*
443 *Fructus ſi petuntur vti damnum, & intereſſe, quinam veniant.*
444 *Fructus, quinam dicantur naturales, & qui induſtriales. &* 440. 441.
445 *Fructuum nomine, quæ veniant in reſeruatione.*
446 *Fructus debentur, etiam ab illo, qui eſt in mora.*
447 *Mora æquiparatur litis conteſtationi.*
448 *Fructus debiti ratione moræ debentur ſtatim*

ac mora fuit contracta, & quando.
449 *Amplia prædicta in fructibus perceptis, & percipiendis.*
450 *Amplia etiam in contractibus ſtricti iuris; & in re propria, & actori debita à die moræ.*
451 *Fructus poſt litis conteſtationem debentur in contractibus ſtricti iuris.*
452 *Intruſus debet reſtituere fructus à die intruſionis.*
453 *Poſſeſſor malæ fidei; quos fructus reſtituere teneatur, & per quas actiones.*
454 *Poſſeſſor malæ fidei, an faciat ſuos fructus induſtriales.*
455 *Hæres poſſeſſoris malæ fidei, an faciat fructus ſuos.*
456 *Fides mala defuncti tranſit ad hæredes.*
457 *Succeſſor ſingularis, an faciat ſuos.*
458 *Emptor rei furtiuæ, an faciat fructus ſuos.*
459 *Declara idem procedere, & ſi poſtea acquireret Titulum.*
460 *Amplia, etiam ſi fructus conſumpti ſint.*
461 *Amplia etiam, & ſi triennio poſſideret, ſi eſſemus in beneficialibus.*
462 *Poſſeſſor an, & qui deducat meliorámenta facta in re poſſeſſa.*
463 *Amplia, etiam quod poſſit deducere expenſas, & quis ita cenuerit.*
464 *Poſſidens per 30. annos facit fructus ſuos.*
465 *Declara vlterius, & limita prout hic remiſſiuè habetur.*
466 *Poſſeſſor malæ fidei facit fructus ſuos in meliorámentis perceptis.*
467 *Poſſeſſor bonæ fidei, regulariter tenetur ad fructus poſt litem motam.*

440 FRructus naturales, † dicuntur, qui ſine induſtria hominis percipiuntur vt *in gloſ. in l. & ex diuerſo in l. verb. non habendam ff. de rei vend. l. vnic. ff. de gland. legend. Ioan. Cop. de Inut. in tract. diuerſ. tom. 12. fol. 260. col. 3. c. 5. & col. 4. c. 1.*

441 Induſtriales autem ſunt, qui opera hominis percipiuntur, vel proueniunt ex eius induſtria *l. ſi nauis. ff. de rei vendic. l. fructus. ff. de vſur. Menoch. recuper. remed. 15. num. 623.* exemplum datur in vino, oleo; frumento *Menoch. ibid. n. 592 & eſt bona gloſ. in l. ex diuerſo verbo non habendam ff. de rei vendic.*

Et quo ad huiuſmodi fructus, tam naturales, quam induſtriales, eſt aduer-
442 tendum † quod ſi petuntur fructus vti fructus, tunc veniunt, etiam Induſtriales;
443 ſi verò vt damna, & intereſſe, † non veniunt fructus ex induſtria. *Mantic. de tacit. & ambig. lib. 4. tit. 24. num. 14.* &
444 † qui dicantur naturales qui induſtriales præter prædictos eſt viden. *Put. deciſ. 80.*
445 *fol. 40.* & quæ † veniant in reſeruatione nomine fructuum eſt viden. *idem d. deciſ. 365. fol. 349.*

446 Fructus debentur etiam ab eo † qui eſt in mora *gloſ. in l. 1. verb. conteſtata, & in l. fin. verb. conteſtatione C. de vſur. & fruct.*
447 *liti* vbi dicitur, quod mora † equiparatur conteſtationi, & qui debentur ratio-
448 ne moræ debentur ſtatim ac mora † fuit contracta in contractibus bonæ fidei *Surd. deciſ. 211. num.*

449 Quod ampliatur † in perceptis, & percipiendis *Surd. ibidem n.* & iterum
450 ampl. in contractibus † ſtricti iuris, quando agitur de re, quæ eſt propria, vel quæ actori eſt debita à die moræ. Idem *Surd. ibidem num. 16.*

451 In contractibus ſtricti iuris, † debentur fructus poſt litis conteſtationem, vt ſicit idem *Surd. eadem deciſ. d. num. 19.*

452 Intruſus quoque, † tenetur ad illorum reſtitutionem à die intruſionis *Caſſad. deciſ. p. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.*

453 Poſſeſſor malæ fidei, † tenetur de fructibus perceptis; & percipiendis, à die adeptæ poſſeſſionis; hoc modo; ſi extant rei vêdicatione; ſi vero conſumpti ſint condictione ſine cauſa *Imol. in c. in litteris in princ. de reſtit. ſpoliat. Gabr. concluſ. p. & 2. de acq. rerum domin. Menocch. recuper. remed. 15. num. 601. & 606.*

454 Quod amplia, quod nec † faciat ſuos fructus induſtriales *per text. in l. centum C. de rei vendit. Peregr. de fideic. artic. 49. num. 130. & 135. Rot. deciſ. 4. de reſtit. ſpoliat. in nou. Surd. conſ. 115. num. 14.* quod procedit etiam in hærede poſſeſſo-
455 ris malæ fidei, † qui nec facit fructus ſuos *l. 2. in fin. C. de fruct. & lit. expenſ. Menocch. d. remed. 15. num. 617. Abb. in c. grauis num. 10. de reſtit. ſpoliat. Afflict. deciſ. 240. num. 3.* Et ratio eſt, quia ma-
456 la fides † defuncti, tranſit ad hæredes *l. cum hæreſ. ff. de diuerſ. & tempor. preſc. Bart. in l. ex diuerſo §. 1. num. 12. de rei vendic. Menoch. vbi ſupra n. 613. & Abb. ibidem.*

457 Succeſſor ſingularis † facit fructus ſuos, vt puta emptor, quia tunc vitium autoris non transfertur ad ſucceſſorem *gloſ. in l. ſi ego §. paſſus ff. de public. vbi text. in eodem §. verbo Iulianus dixit,* quod
458 † emptor rei furtiuæ, facit fructus ſuos *Menoch. ibidem nu. 620. & Abb. ibidem.*

459 Quod procedit etiam ſi poſtea † acquireret titulum *Menocch. recuper. rem.*
460 *15. num. 605.* & etiam ſi † conſumpti ſint *ibidem num. 602. & 597.* & ſi eſſemus
461 in beneficialibus, † etiam ſi triennio poſ-

ſideret

Digitized by Google

4791 deduceret vt idem *Menocch. ibid. num. 597.*
462 Sed talis poſſeſſor † deduceret melio-
ramenta, ſi credis *Menocch. d. remed. 15.*
463 *num. 576.* & quod poſſit deducere † ex-
penſas, non ſolum dicit *idem Menocch.*
ibidem num. 574. & 609. verum etiam
Gabr. conſ. 75. num. 35. lib. 2. Roman.
ſingul. 336.
464 Declara quod ſi poſſedit per 30. an-
nos, † facit fructus ſuos *Menocch. ibidem*
num. 608.
465 Alias explicationes, † & fallentias
videmus apud eundem *Menocch. d. re-*
med. 15. num. 608.
Facit præterea poſſeſſor malæ fidei
466 † fructus ſubs in meliorämentis perce-
ptos ſecundum eundem *Menocch. d. remed.*
15. num. 601. & Surd. deciſ. 294. nu. 12.
467 Regulariter poſſeſſor bonæ fidei † tene-
tur ad fructus poſt litem motam *l. & ſi in*
lege §. ſi ante litem conteſtatam ff. de petit.
hered. Peregrin. d. artic. 49. nu. 137. Surd.
deciſ. 211. num. 19. quia tunc incipit eſ-
ſe in mala fide.

De fructibus debitis occaſione Iudi-cij particularis, vel vniuerſalis.

Artic. XXVII.

468 *Fructus quod debeantur in iudicijs particu-laribus, quis teneat.*
469 *Fructus debentur à die litis conteſtatæ.*
470 *Citatio ad videndum ſibi inhiberi, an ſuffi-ciat pro litis conteſtatione.*
471 *Fructus an quoque debeantur in vniuerſa-libus iudicijs.*
472 *Iudicia vniuerſalia, & particularia an dif-ferant, quo ad debitum fructuum.*
473 *Poſſeſſor bonæ fidei per litem fit malæ fidei.*
474 *Poſſeſſor malæ fidei non ſolum ad perceptos fructus tenetur, ſed etiam ad percipien-dos.*
475 *Poſſeſſor malæ fidei deducit expenſas circa culturam, & fructus factas.*
476 *Fructus percepti, & percipiendi, veniunt in ſpolio violento.*
477 *Amplia idem procedere per nullitatem ſub-haſtationis rei minoris.*
478 *Emens ſubhaſta nulliter, tenetur ad fructus, à die ſubhaſtationis in rebus minoris. & 490. 495.*
479 *Emens nulliter ſubhaſta, an regulariter te-neatur ad fructus. & 495.*
480 *Fructus à quo die veniant in iudicio manu-tentionis.*

468 IN iudicijs particularibus, † quod de-
beantur dicit *gloſ. in d. l. ſed, & in lege*
469 *§. ſi ante n. 1.* & quod debeãtur † à die li-
tis conteſtatæ, dicit *Rota in Vrbeuetana*
fructuum 7. Nouembris 1603. coram Car-
dinali Lancellotto, & pro litis conteſta-
470 tione Rota, dixit etiam ſufficere † cita-
tionem ad videndum ſibi inhiberi ne
audeat attenta nullitate deliberationis
in vineam ingredi, vel aliquid innoua-
re, vt in *Roman. ſpolij vineæ. 20. Iun. 1611*
coram b. m. Pirouano deciſ. 454. part. prima
rec.
471 Et idem dicitur, † in vniuerſalibus
Iudiciis per doctis nã *Bart. in d. l. ſed, & ſi le-*
ge d. §. ſin autẽ n. 1. ff. de petit. hæred. l. nõ am-
bigit C. de acq. poſſeſſ. l. certum C. de rei vẽ-
dic. Afflict. deciſ. 240. Rota in Bononien. de
Guidalottis 28. Ianuarij 1613. coram b. m.
Cardinali Peroſpio ſeniori impreſ. dec. 451.
par. 1. recent.
Beninten. autem non facit differentiã
inter Iudicia particularia, & vniuerſalia,
472 † & dicit ſẽper in vtriſq. teneri, quia om-
nes poſſeſſores ſiũt particulares, ratio eſt
473 quia poſſeſſor quãuis bonæ fidei † per litẽ
fit poſſeſſor malæ fidei *Angel. & Caſtr. in*
l. ſed. & in l. §. ſin autem ff. de pet. hæred.
Beninten. d. dec. 20. Rot. dec. 4. de reſtit. ſpol.
in nou. & nõ ſolũ extendit ad perceptos,
474 ſed etiam dicit ad percipiendos, poſſeſ-
ſorem teneri *l. 2. vbi Bald. num. 3. C. de*
fruct. & lit. expenſ. Peregrin. de fideic. art.
49. num. 137. Menoch. d. remed. 15. nu.
626. Sed vt ſupra talis poſſeſſor deducit
475 † expenſas circa Culturam, & fructus
factas *Gabr. conſ. 55. num. 35. lib. 2. Roman.*
d. conſ. 336. & Menoch. vbi ſupra num. 564.
& 600.
476 In ſpolio ſi illud eſt violentum † ve-
niunt fructus percepti, & percipiendi ſe-
cundum *Gabriel. concl. 5. num. 97. de reſtit.*
ſpoliat. Surd. conſ. 515. num. 11. & Menoch.
vbi ſupra circa finem., & de ijs, qui perci-
pi potuerunt, dicit *Rot. deciſ. 483. num. 4.*
part. 3. & dec. 99. p. 4. recent.
477 Quod idem procedit, per † nullita-
tem ſubaſtationis rei minoris *Surd. deciſ.*
47. num. 8. Grat. cap. 45. num. 31. Marcb.
deciſ. 160. num. 12. & deciſ. 163. Rota poſt
478 *Pacif. 118.* Emptor enim ſubhaſta, vt
ſupra nulliter tenetur à die ſubhaſta-
tionis. *Surd. conſ. 115.*
An id procedat, etiam in aliis ſubha-
ſtationibus nullis, quidem, ſed non in
479 bonis minorum † diuerſimode dicendũ
eſt, quia emens ſubhaſta credit li-
cuiſſe, *Rota deciſ. 552. par. prima di-*
uerſ.

In

480 In iudicio manutentionis, † illi veniunt à die petitionis mandati de manutenendo *Rota deci. 262. parte 3. recent.*

An debeantur ab eo, qui errauit in Iure.

Artic. XXVIII.

481 *Poſſeſſor bonæ fidei etiam quod erret in iure, & veritate facit fructus ſuos.*
482 *Fructus acquiruntur, dūmodò abſit mala fides.*
483 *Fides mala dicitur abeſſe, vbi adeſt error iuris.*
484 *Fides mala excluditur, etiam ex temerarijs, & iniuſtis rationibus.*
485 *Fides bona excuſat, quia & ſi contractus ſit nullus, creditur validus.*
486 *Fructus ſoluens per errorem iuris, an poſſit illos repetere.*
487 *Fructus indebitè ſcienter ſoluti nōn repetuntur.*
488 *Faciens contractum nullum, an teneatur ad reſtitutionem fructuum perceptorum & n.* 695
489 *Fructus Eccleſiæ ſunt reſtituēdi ex contractu nulliter cum ea facto ob iuris errorem. & n.* 696
490 *Amplia idem priuilegium fauore minoris ætatis. & n.* 690. 489. 478.
491 *Et quid an procedat idem fauore Fiſci.*
492 *Et quid in iudicio vniuerſali.*
493 *Poſſeſſor bonæ fidei, in vniuerſalibus, tenetur reſtituere fructus, quibus eſt factus locupletior.*
494 *Amplia idem in iudicio particulari, quando fuit facta locupletatio.*
495 *Limita in hæreditate repetita, in actione familiæ erciſcundæ, & in condictione indebiti.*
496 *Fructus vſque ad diem litis, ſpectant ad illum, contra quem læſio allegatur.*
497 *Amplia idem in contractu ſimulato.*
498 *Fructus, quando læſio eſt enormiſſima, aut reſtituuntur, aut compenſantur.*
499 *Alienatio eſt ipſo iure nulla, ſi facta ſit cum enormiſſima læſione.*
500 *Læſio enormiſſima quando autem dicatur.*
501 *Venditor, an poſſit prætendere fructus perceptos in contractu conditionali.*
502 *Fructus cui nam acquirantur, quando contractus non eſt ipſo iure nullus, ſed annullandus.*
503 *Emens à falſo Tutore, credens à bono, an dicatur bonæ fidei poſſeſſor.*
504 *Et quid, an faciat fructus ſuos.*
505 *Et quid in emente à Prælato, credente habere ius vendendi.*
506 *Faciens ſibi aſſignare fundum pro legitima, credens licere, an faciat fructus ſuos.*
507 *Fructus cuius ſint, quando competit remedium reintegrandæ.*
508 *Maritus fecundus, quam actionem habeat pro conſequendo dotis aſſignamento.*
509 *Fructus dotis, an acquirantur bona fide poſſidenti.*
510 *Hæres credens bona dotalia eſſe teſtatoris, an teneatur fructus reſtituere.*
511 *Fructus percepti, quinam dicantur.*
512 *Fructus percipiendi dicuntur immaturi, & pendentes.*
513 *Fructus percipiendi, an dicantur, quando Dominus percepiſſet.*
514 *Fructus prædicti dicuntur, qui communiter percipi potuiſſent.*
515 *Fructus in area exiſtens, an dicantur pendētes, vel percepti.*
516 *Fructus percipiendi de proximo, an habeantur pro perceptis.*

POſſeſſor bonæ fidei etiam, quod erret in Iure; & in veritate tituli, quia fortaſſe habet titulum inualidum, ac-
481 quiri † fructus, quia in acquiſitione fru-
482 ctuum † non requiritur titulus verus, ſed ſufficit malam fidem abeſſe *Rot. deciſ. 336. parte 4. recent.* quæ dicitur ab
483 eſſe, † vbi adeſt error Iuris *Bar, in d. l. ſed, & in lege. 5. iure n. 2. de pet. hæred. Rot. deciſ. 320. & 328. par. 2. recentior.*
484 † Mala enim excluditur, non ſolum ex iuſtis, & æquis; ſed etiam ex temerariis, & iniuſtis rationibus, *vt d. deciſ. 320.*
485 Et eo minus tenetur illos reſtituere, † quia etiam ſi fecerit contractum nullum credidit eſſe validum *Rot. deciſ. 4. de reſt. ſpoliat. in nou. Rota d, deciſ. 320. & 588. par. 2. recent.* ſi quis vero per errorem Iu-
486 ris illos ſoluit, † non poteſt repetere *l. cum quis, & l. error. C. de Iuris, & fact. ignor. Bartol, conſ. 93. num. 3. lib. 3.* Et
487 † ſi fuerūt indebite ſoluti ſcienter, neque repetuntur, quia præſumuntur donati *Seraph. deciſ. 1226. n. 1.*

Sed contra, quod ſcilicet, qui fecit cō-
488 tractum nullum, † teneatur ad reſtitutionem fructuum perceptorum ex contractu nullo dicunt *Surd. conſ. 215. num. 21. Menoch. deciſ. 160. vſque ad num. 5.* Sed ego ommitto diſtinctionem, quando ius aſſiſtit. vel reſiſtit. ad quod videbis Bart. & ſcribentes in l. ſed in lege de pet. hæred.

Eſt, & etiam fauor Eccleſiæ, quia ille, qui errat in Iure faciendo cum ea con-
489 tractum nullum, † tenetur ad reſtitutionem

nem à die contractus, *Surd.conſ.*115.*n.*9
11.*& ſeq.*

Ampl. idem fauore minoris, quia
490 eodem modo, quo errat, † eodem mo
do tenetur ad fructuum reſtitutionem
à die contractus *idem Surd.conſ.*115.*n.*9.
& ſeq.

491 Quod, an procedat † fauore Fiſci,
vide *l. primam. C. dè fidei Iuſtrumen.*
*lib.*10.

492 Ampl. in † Iudicio vniuerſali, in
quo etiam bonæ fidei, poſſeſſor, tenetur
493 ad reſtitutionem fructuum, † cum qui-
bus factus eſt locupletior *l.item veniũt.*
§.eos autem.ff.de petit, hæredit. Bald.in l. 2.
C.de fruct.& lit.expenſ.

494 Ampl. etiam in Iudicio particulari, †
ſi eſt factus locupletior, de communi.
*Menoch.d. remed.*15.*num.*598. *Becc. conſ.*
95. *num.*8. *vbi allegat. Innoc.in c.literis in
princ.de reſtit.ſpoliat.Couar.var.reſol.lib.*1.
*c.*3.*n.*6.

495 His autem pone fallentias, † in hæ-
reditate repetita, in actione fam.erciſcũ-
dæ, & in condictione indebiti *Aymon.
conſ.*149.*num.*2.*& Dec.conſ.*95. *n.*7

In caſu læſionis etiam fructus lucratur
496 † ille, contra quem illa allegatur, vſque
ad diem litis *Caſtrenſ.conſ.*306.*in finalib.
verbis lib.*2. *Franc.March.deciſ.*179.*par.*1
497 atque idem dicendũ † in contractu ſimu-
lato *Caſtren.vbi ſupra,* ſed quando lęſio
498 eſt enormiſſima, † tenetur ad illorum
reſti.utioné, vel compenſat cum credito
à die poſſeſſionis, cum hoc caſu aliena-
499 tio † ſit nulla, & non annullanda per
Iudicis interlocutoriam, etiam ſi agatur
de emptione, & venditione ſubhaſta
*Giurb.deciſ.*105.*Caſtill.deciſ.*14.*Maſtr.de
500 ciſ.*247. † & enormiſsime dicitur, quãdo
Domino tertia pars iuſti precii non re-
manet *Fontanell. deciſ.* 64. *& deciſ.* 65.
& 66i

In contractu conditionali; ſi vendi-
510 tor vellet interim fructus perceptos, † de
ciperetur iuxta opinionem *Caual.de Tut.
& Curat.n.*271.*& dec.*27.*n.*69.

Quando contractus non eſt iqſo Iure
502 re nullus, ſed veniret annullandus; † tũc
fructus acquiruntur a poſſeſſore *Caual.
de vſufr.d.n.*271. *& d.dec.*45.*n.*66. vbi te-
ſtatur ita iudicaſſe *Rot. Romanam* 1579.
contra Pallauicinum.

503 Emens quoque à falſo Tutore, † cre-
dens à vero, dicitur bonę fidei poſſeſſor,
504 & facit † fructus ſuos *Soccin.Iun.conſ.*81.
*num.*5.*lib.*1.*& dixit Aym.in cap. poſſeſſor.
num.*4. *de regul. Iur. in* 6. *Becc.conſ.*95.

505 Idem in emente à Prælato, † creden-
te habere ius vendendi *Ancbar.conſ.*112
*n.*3.*Becc.in d. qu.*5.*Abb.in c.grauiſ.n.*10.*de
reſt.ſpoliat.*

506 Idem in faciente † ſibi aſſignare fun-
dum pro legitima, credens ſibi licere Ca
ſtrenſ. *conſ.*247.*lib.*1. *Alex.Raud.de annol.
c.*37.*n.*147.

507 Similiter in caſu, quo † comperit re-
medium reintegrandæ; puta frater pri-
mi mariti credebat ſibi licere retinere aſ
ſignamentũ dotis, & licet ſecũdus mari-
508 tus, poſſit † agere ſpolio, tamen, ex quo eſt
509 in bona fide † lucratur fructus *Natt.cõſ.*
74.*num.*14. *Alexand.Raud.d.c.*37.*nu.*138.
*Rot.dec.*552.*num.*1.*par.*1. *diuerſ.* ſicut, &
hæres, qui fuit inſtitutus in omnibus bo
nis, interque erant bona dotalia, ſi vxor
510 agit ſpolio, † hæres credens bona eſſe
teſtatoris, non tenetur fructus reſtituere
*Curt.Iun.conſ.*6.*num.*25. *Alex.Raud. vbi
ſupra.n.*153. apud quem ſunt etiam alii
caſus.

511 Percepti dicuntur, † qui ſunt à ſolo
ſeparati *gloſ. in l. & ex diuerſo verbo non
habendam ff.de rei vendic.*

Percipiendi vero, dicuntur duobus
512 modis. † Primo, quando ſunt immatu-
513 ri, & pendentes †. Secundo, quando Do
minus percepiſſet, ſic exponit *d.gloſ. in d.
l. & diuerſo. §. eodem,* & dicuntur,
514 † qui communiter percipi potuiſſent.
*Becc.conſ.*95.*num.* 4. & qui exiſtunt in
515 area † non dicuntur pendentes, vel per-
cepti, ad quod eſt viden. *Put.dec.*305.*fol.*
314. *in correctis.*

516 In huiuſmodi dicimus, † quod per-
cipiendi de proximo habentur pro per-
ceptis *Gloſ.Bart.Alex.& aly.in l. diuortio
§. interdum, & ibi Iaſ.num.*15.*ff.ſolut.ma-
trim.Caual.deciſ.*44.*n.*16.

Quomodo, & quando in ducatur bona, vel mala fides.

Artic. XXIX.

517 *Fides bona inducitur ex quauis credulitate malam excludente.*

518 *Fides mala, inducitur ſcientia, rem eſſe alienam.*

519 *Poſſeſſor malæ fidei, dicitur ſciens rem eſſe alienam.*

520 *Poſſeſſor quoque malæ fidei dicitur, qui ſcit ſuum non eſſe, quod retinet.*

521 *Proteſtatio, licet extraiudicialis conſtituit in mala fide.*

Mo-

522 *Monitorium, an conſtituat in mala fide.*
523 *Amplia, etiam contra minorem viginti annorum, maiorem tamen octo.*
524 *Fides mala, in quibus regulariter ineſſe dicatur.*
525 *Fructus rei furtiuæ, vel vi poſſeſſæ, poſſunt per Tertium bonæ fidei poſſeſſorem præſcribi.*
526 *Emens ſcienter contra canonem, dicitur in mala fide.*
527 *Emens, eſtraiudicialiter nolente Domino ſciēs dicitur in mala fide.*
528 *Emens ſcienter ab eo, qui vendere non poterat, dicitur in mala fide.*
529 *Emens à Procuratore, non viſo mandato Domini, dicitur in mala fide.*

ET quia ſupra diximus, quod bona
517 fides, † inducitur ex quauis credu-
tate, malam excludente; tunc eſt ſciendū
518 quod mala fides, † inducitur ex ſciētia
rem eſſe alienam *Gab. conſ. 149. num. 30.*
lib. 2. Surd. conſ. 296. num. 12. & 36. ideo
519 eo quo ſcit rem eſſe alienam, † dicitur in
mala fide. *Crau. conſ. 146. nu. 6. Surd. conſ.*
296. num. 12. & 36. & qui ſcit, id quod
520 retinet, ſuum non eſſe, † dicitur in mala
fide *Surd. d. conſ. 296. n. 12.*
521 Proteſtatio etiam, quamuis extra-
521 iudicialis † conſtituit in mala fide, vt di-
xit *Rota in Valentina decimarum de Gandia. 10. Decemb. 1607. coram clar. memor.*
Cardinali Pamphilio in folio, & in Romana
vineæ, ſeu ſaluiani interdicti 11. Decembris
1609. coram R. P. D. Ottembergo in folio,
522 *vbi dicitur etiam quod idem facit † monito-*
rium.
523 Quod procedit, etiam † contra mi-
norem viginti annorum, maiorē tamen
octo *Alex. conſ. 99. num. 10. lib. 4. & dixit*
Rota coram Ottembergo in d. Romana vineæ.
524 Vera etiam mala fides, † dicitur in
Raptore, in fure, in diſcrtore, in Hoſte
in Inuaſore, in Simoniaco, Feneratore
doloſo, fraudolento occupatore, per do
lum, & in ſciente rem eſſe alienam *Cra-*
ueit. conſ. 47. num. 10. & conſ. 142. n. 12. Pe-
regrin. conſ. 19. n. 16. lib. 1.
Sed in hoc aduertendum eſt, quod fru
525 ctus rei furtiuæ, vel violenter poſſeſſæ, †
poſſunt per tertium poſſeſſorem bonæ fi
dei præſcribi, vt notat *Bon. de ſtat. Vrb.*
præſcript. gloſ. 19. n. 245.
526 Et datur etiam pro regula, quod † di-
citur in mala fide, is qui emit, ſciens e-
mere contra canonem, vel legem *l. quē-*
admodum in fin. C. de agric. & cenſ. lib. 11.
Aym. in c. poſſeſſor. n. 2. de regul. Iur. in 6.
Item, qui emit extraiudicialiter ſciē-
527 ter contradicente Domino, † dicitur e-
tiam poſſeſſor malæ fidei. *Dyn. in d. cap.*
poſſeſſor num. 3. & idem dices de eo, qui
528 † emit ſcienter ab eo, qui vendere non
529 poterat *Dyn. ibidem*; prout etiam, † qui
emit à Procuratore non viſo mandato
Domini *Ceph. conſ. 315. num. 11. & conſ.*
445. num. 72. & 73. Surd. conſ 28. num. 81
lib. 1. Caual. deciſ. 45. num. 11. Maſtrill. de-
ciſ. 77. n. 3.

Quomodo ſit facienda fructuum liquidatio.

Artic. XXX.

530 *Fructuum quantitas, ſi eſt de ſubſtantia probationis, debet concludenter probari.*
531 *Probatio præſumptiua per antea, vel poſtea, an ſufficiat in materia fructuum.*
532 *Probatio à conſuetis, quando ſit bona in liquidanda fructuum quantitate.*
533 *Teſtes quinam, & quomodo probent fructuū quantitatem.*
534 *Probatio leuior ſufficit, quando liquidatio eſt difficilis probationis.*
535 *Præſumptiones, & coniecturæ; quando admittantur in liquidatione fructuum.*
536 *Fructus, qui percipi potuerunt, probato dolo, quomodo poſſint liquidari.*
537 *Fructuum quantitas in ſpecie, quandonam ſit probanda.*
538 *Probatio à conſuetis ſit, vbi dubitatur de fructuum quantitate.*
539 *Declara, non ita procedere, ſi dubitatur, an fructus percepti fuerint.*
540 *Teſtes deponentes de ſolito ſuper fructibus pecceptis, quid probent.*
541 *Teſtes qualiter debeant deponere circa perceptos fructus.*
542 *Fructuum quantitas probata per triennium continuū, probat quantitatem annorum præcedentium.*
543 *Et quid, ſi ſit probata tantum in parte.*
544 *Et quid de poſſeſſione rei fructiferæ.*
545 *Probatio triennij annorum interpolatorum; an ſit bona pro fructuum quantitate.*
546 *Probatio quantitatis fructuum, computato anno ſterili cum fertili, ſit deductis expenſis.*
547 *Probatio circa fructus per vnicum teſtē, non ſuffragatur.*
548 *Fructus ſemper intelliguntur, deductis expenſis. & n. 571.*
549 *Expenſæ, quando non ſint habendæ in conſideratione in fructuum liquidatione.*

Pro-

550 *Probatio redditus prædij, an poſſit fieri habita ratione prædiorum cohærentium.*
551 *Probatio redditus vnius prædis, an inferatur ad prædium vicini.*
552 *Probatio facta de annis præteritis inſeruit præſentibus, & futuris.*
553 *Declara tantum procedere vbi dubitatur de quantitate.*
554 *Fructuũ quãtitas, an probetur per iuramẽtũ*
555 *Declara procedere quando adeſſet vnus teſtis, ſed valde idoneus.*
556 *Fructus rei pro intereſſe prætẽſo à cõductore cõtra locatorẽ, an poſſit iuramẽto probari.*
557 *Locatio an probet fructuum quantitatem, vel illorum iuſtum pretium.*
558 *Locatio annua inducit præſumptionem quod plus non percipiatur è re locata.*
559 *Limita tamẽ in feudo, et emphyteuſi, & quare*
560 *Locationes tres, an probẽt fructus rei locatæ.*
561 *Fructuũ quãtitas, an probetur ex deſcriptione*
562 *Sententia quantitatis fructuum, an poſſit ferri ſuper illorum deſcriptione.*
563 *Sententia ſuper fructibus non liquidatis, regulariter, ferri non ſolet.*
564 *Declara tamen in genere poſſe ferri.*
565 *Fructuum valor modo augetur, modo minuitur.*
566 *Probatio plurium annorum quare fiat circa fructuum quantitatem liquidandam.*
567 *Fructus de præſenti percepti, an faciant argumentum ad præteritos.*
568 *Fructus optimè argumentantur à ſolito, & vnius anni cum altero computatione,*
569 *Fructuum quantitas articulatur computando tempus ſterile cum fertili.*
570 *Annorum denumeratio reddit certitudinem vniuſcuiuſque anni.*
571 *Fructus non dicuntur niſi deductis oneribus & n. 548*
572 *Teſtis dicens reddere tot fructus, cenſetur onera deduxiſſe:*
573 *Iudex condemnans ſimpliciter ad fructus, an intelligatur deductis oneribus.*
574 *Iudex in liquidatione fructuum quam pretij viam eligere debeat.*
575 *Fructuum pretium eſt valde arbitrarium ipſi iudici.*
576 *Iudex dans pretium fructus, quod nam tempus attendere debeat.*
577 *Iudex ſimpliciter condemnans circa fructus, de quibus intelligatur.*
578 *Iudex quã ſummã amplecti debeat fructuũ ſi teſtis vnus deponit diuerſimode ab alio.*
579 *Iudex in caſu prædicto debet amplecti opiniouem duorum cõteſtium, cæteris relictis*
580 *Teſtes conteſtes ſunt attendendi relictis alijs non huiuſmodi dicentibus.*
581 *Iudex quid facere debeat ſi duo teſtes deponãt circa fructus per verbum circiter, vel parum plus.*
582 *Fructus, an bene liquidentur ad rationem quinque pro centenario.*
583 *Fructuum liquidatio prædicta eſt valde iuſta in bonis ſtabilibus.*
184 *Fructuum liquidatio prædicta dicitur valdè iuſta etiam in officijs vacabilibus.*
585 *Fructuum liquidatio tandem vt bona dicatur, quid aduertendum ſit.*

QVod reſpicit fructuum liquidationem, & probationem, eſt aduertendum, quod quando quantitas fructuum
530 eſt de ſubſtantia probationis, † debet cõcludenter probari, & ad vnguem *Bald. in l. data opera num. 42. C. qui accuſ. poſſ. Cæſar de Graſſ. deciſ. 21. num. 6. de pro-*
531 *bat.* nec ſufficit † probatio præſumptiua per antea, vel per poſtea *Cæſar. de Graſſ. vbi ſup. Caputaquen. deciſ. 30. p. 2. & deciſ. 264. par. 3.* cum declaratione, quod quando ſimpliciter agitur de quantitate
532 fructuum, eſt bona † probatio à conſuetis: ſic declarat *Achilles deciſ. 22. de reſt. ſpoliat. & Rot. in Romana domus 29. Febr. 1608. coram Caual.*

Illorum quantitatem probant etiam
533 † teſtes vicini, & de auditu à colonis, etiamſi dicant eſſe publicum, & notorium, vel quod fuerint præſentes recollectioni, & illarum repartitioni cum colonis. *Rot. deciſ. 100. par. 4. recent.* & quod ex quo liquidatio eſt difficilis pro-
534 bationis †, ſufficiat leuior probatio, dicit *ead. Rot. eodem loco*, & in his intrat regula
535 ſingula, quæ nõ proſunt, multa iuuãt, † & admittuntur præſumptiones, & coniecturæ *Rot. dec. 139. nu. 3. part. 4. recent.*

Et iterum dicendũ eſt, quod aut agitur de fructibus, qui percipi potuerunt
536 † & tunc admittitur probatio quantitatis, à veriſimili probato dolo, & violentia *Rot. deciſ. 326. num. 4. par. 4. recent.* Aut agitur de fructibus perceptis, &
537 † tunc non ſufficit probatio à veriſimili ſed eſt neceſſe quod fiat probatio quantitatis in ſpecie: ſic dicit *Cæſar de Graſſ. deciſ. 21. de probat. Caputaquen. deciſ. 30. par. 2. Achil. deciſ. 22. in fin. de reſt. ſpoliat.* qui declarat quod vbi dubitatur de
538 quantitate, † tunc fit probatio à conſuetis: ſed vbi dubitatur an percepti fuerint
539 † tunc à conſuetis, vel per coniecturas nõ eſſe ſufficientẽ probationẽ: ſed viden. eſt *Rot. dec. 571. n. 8. & 579. n. 9. p. 3. recen.*
540 Et ideo ſi agitur de perceptis † ſufficit quod teſtes deponant de ſolito; ſecus autem in caſu illorum qui percipi potuerunt *Caputaquen. deciſ. 3. par. 2.* Et ideo teſtes debent deponere circa perceptos
541 † quod fructus poſſunt valere, computa-

to anno ſterili cum fertili, ſcuta tot, deductis oneribus, & impenſis, aſſignando rationem, & cauſam ſcientiæ; vt puta quia ita fuit arrendatum prædium, & quia ipſe arauit, recollegit, vel percepit. *Rot. coram Litta impreſſ. per Tiberium Saluſtium lib. 3. fol. 343. num. 6. circa medium, & in Ariminen. Caſtrorum 7. Iunij 1599. decif. 1317. coram Seraphino.*

Ergo qui probat quantitatem annorum
542 trium continuorum, videtur † probaſſe quantitatem annorum præcedentium. *Afflic. lib. 2. Feudorum tit. per quos fiat inueſtitura § ſed & reſ. num. 40. & Pen. de-*
543 *ciſ. 40.* Et probata in parte præſcriptione perceptionem aliorum fructuum *Rot. deciſ. 57. num. 3.* aliad & poſſeſſio-
544 nem rei † fructiferæ idem efficere dicit *Rot. deciſ. 27. par. 3. recen.* Et etiam di-
545 citur quod eſt bona probatio † licet dicti tres anni ſint interpolati vt annuit *Rot. in Romana ſpolij vineæ 20. Iunij 1611 deciſ. 545. par. 1. rec. coram b.m. Pirouano.* quia confeſſo tribus annis compu-
546 tato anno ſterili cum fertili, † admittitur deductis expenſis, vt dicitur in d. dec. ſed *Pen. dec. 140.* iſtã prax. nõ admittit.

Si tamen probaretur per vnicum te-
547 ſtẽ, † probatio nõ ſufficeret, quamuis cum dictis requiſitis deponeret *Rot. in d. Romana ſpolij vineæ.* Dixi deductis expenſis, quia illæ ſemper veniunt dedu-
548 cendæ † cum non dicantur fructus niſi illis deductis *l. fructus ff. ſoluto matrim. Capici deciſ. 201. Rot. poſt Pacifico deciſ. 149. num. 27. & 28.* vbi datur fallentia
549 † quando non ſunt habendæ in conſideratione. idemque firmat *Rot. poſt Cenc. deciſ. 88. & 89.*

Et ſi deficeret probatio circa prædiũ
550 de quo agitur in ſpecie, † eſt faciendus recurſus ad prædia coherentia, vel vicina, quia tunc facta probatione de ſoli-
551 to circa illa, † talis probatio bene inferetur quo ad fructus prædij controuerſi *Bald. in l. 1. num. 18. C. de fruct. & lit. expenſ. Corneus conſ. 201. in fin. lib. 3. Seraphin. deciſ. 955. num. 3.*

Difficultas enim probationis hoc facit vt procedatur per coniecturas; indeque dicitur quod facta probatione de annis
552 præteritis † dicitur facta de præſenti, & futuro *Rot. in Tarraconen. liquidationis 3. Martij 1614. deciſ. 139. par. 4. rec. coram*
553 *b.m. Card. Verоſplo ſeniore.* † quod tamen procedit vbi dubitatur tantum de quantitate, non autem de perceptione *Rota in d. Romana domus 29. Febr. 1608. deciſ. 17. coram Cauall. & eſt doctrina Baldi in l. 1. nu. 22. C. de fruct. & lit. expen.*

554 Alias enim fuit dictum, quod † quantitas fructuum probatur Iuramento, ſed *Rot. in Neocaſtren. Archidiaconatus 4. Feb. 1591. coram b.m. Giptio in folio,* declarat opinionem procedere tantum quando
555 pro liquidante † adeſſet vnus teſtis etiam valde idoneus; alias enim opinio non eſſet vera, *& Verald. deciſ. 183. p. 1.*
556 dicit iuramento nõ poſſe probari † fructus rei pro intereſſe prætenſo à conductore contra locatorem non tradentem vel euincentem rem locatam.
557 Et licet locatio non probet † quantitatem fructuum, nec illorum iuſtum precium *Rot. deciſ. 116. nu. 2. par. 1. diuerſ. & in Rauennaten. pincti 23. Martij 1667. coram Sanctiſsimo Innocentio X. in folio.* Inde tamen oritur argumentum, quod
558 ex annua locatione præſumatur † non plus percipi ex fundo *Ceſal. conſ. 418. num. 14. & 27.* vbi declarat etiam non
559 procedere in feudo, & emphyteuſi, † in qua quid minimũ ſolet præſtari *Natt. conſ. 510. poſt princ. & Iaſ. conſ. 54. num.*
560 *21. lib. 1.* Quodq. tres locationes † probent fructus rei, dicunt *Natt. & Iaſ. vbi ſupra, & ita tenuit Rot. coram Lancellotto impreſſa penes Marcheſ. p. p. fol. 104. n. 3.*
561 Deſcriptio quoque † probat quanti-
562 tatem fructuũ, & ſuper illa poteſt † ferri ſententia *Papien. verb. ſequeſtrum num. 1. & dicit Rota coram Pirouano in d. Rom. ſpolij vineæ.* Ideò quamuis ſententia ſu-
563 per fructibus non liquidatis † regulariter ferri nõ poſſit, hoc tamen declaratur
564 quod in genere † poteſt ferri *Cagnol. in l. quatenus num. 21. ff. de regul. Iur.* quod ſecundum eundem, *in l. quatenus* procedit etiam in intereſſe. *eodem tit.*
565 Et quia valor fructuum † modo augetur, modo diminuitur vt inquit *Corneus conſ. 128. littera E lib. 3.* ideo debet
566 fieri † probatio plurium annorum antecedentium, & poſtcedentium, vt de tribus diximus ſupra, & de quinque dicit *Seraphin. deciſ. 134. & Rot. deciſ. 370. num. 4. par. 4. recent.* & quod ex perce-
567 ptis vno anno † arguatur eoſdem fructus de præterito & in eadem quãtitate poſſeſſorem percepiſſe, dicit *Rot. deciſ. 139 part. 4. recent.* ab iſto enim ſolito, & com-
568 putatione † optimum fit argumentum, ex præcitata Rotæ opinione: & in hoc eſt maxime aduertendum, quod bonus
569 cauſæ Patronus † debet articulare non ſolum circa tale tempus, computato anno ſterili cum fertili *Rot. deciſ. 100. par.*
570 *4. recent.* † denumeratio enim annorum reddit certitudinem vniuſcuiuſque anni, & quid quolibet anno veniat compu-

putan-

putandum *Rot. deciſ. 608. num. 5. par, 3.*
recent. verum etiam debet articulare o-
neta, vt dixit *Rot, in d. Ariminen. Caſtro-*
rum 7. Iunij 1599. deciſ. 1317. coram Se-
571 *raphino*, quia non dicuntur † fructus,
niſi deductis oneribus Allegata *l. fructus*
ff. ſolut. matrim. l. fin. de oper. ſeruor. Pa-
ciſ. de Saluian. deciſ. 149. nu. 27. & 28.
& dixit Rota deciſ. 656. num. 5. par. 3. re-
cent. & Lodouiſ. deciſ. 273. & 277. vbi an-
572 nuit, quod teſtis dicens reddere tot, † cẽ-
ſetur onera deduxiſſe, ſed vide *adden. ad*
d deciſ. 273. num. 11.

An iudex ſimpliciter condemnãs ad
573 fructus, † intelligatur ad fructus, dedu-
ctis oneribus viden. eſt *Rot. apud Put. de-*
ciſ. 10. fol. 7.

574 Iudex in liquidatione, † debet eligere
mediam viam circa pretium fructuum.
Pacific. vbi ſupra n. 37. poſt med. & regu-
lariter attendere litis conteſtationem
Rot. deciſ. 370. num. 4. par. 4. recent. ſed
575 eſt multum † arbitraria eidem Iudici
576 *deciſ. 571. & 727. par. 3. recent.* † debet-
que attendere tempus, quod percu-
tit negocium, eadem *Rot. deciſ. 139.*
nu. 6. par. 4. recent. & ſi condemnet ſim-
577 pliciter ad fructus, † intelligitur ad illos
fructus, ad quos de Iure eſt facienda cõ-
demnatio *Ludouiſ. deciſ. 74, num. 8.*

Sed ſi teſtis vnus deponat de vna
578 ſumma, & alter de alia, † Iudex ample-
ctetur minorem, in qua conueniunt, &
ſunt conteſtes *Alex. conſ. 64. num. 9. lib.*
2. Ceſar. de Graſſ. deciſ. 10, num. 7. de te-
ſtibus.

579 Quod ceſſaret † ſi duo teſtes conte-
ſtes eſſent in certa ſumma, puta centum,
& alij teſtes eſſent ſingulares in minori
580 ſumma, quia attenderentur † illi, qui
ſunt conteſtes in centum, *Alex. d. conſ.*
64. num. 8. & iterum ſublimitaretur ſi
581 d. duo conteſtes † deponerent aſſertiue,
puta per verbum circiter, vel parũ plus;
vel minus *Ceſar. de Graſſ. deciſ. 10. nu. 8.*
582 Dicitur etiam quod fructus † bene
liquidantur ad rationem quinque pro
centenario *gloſ. in auth. perpetuo C. de ſa-*
croſanct. Eccleſ. Afflict. deciſ. 284. & di-
xit Rota in Forolinien. ſocietatis 13. Ia-
nuarij 1614. coram Damaſceno in folio, &
583 iſta taxatio fructuum dicitur valde † iu-
ſta, non ſolum in ſtabilibus. *Ceſar. de*
584 *Graſſ. deciſ. 187.* † verum etiam in offi-
cijs vacabilibus, vt teſtatur *Rot. in d. Fo-*
rolinien. ſocietatis & deciſ. 571. num. 6. p.
3. recent.

Verum eſt aduertendum; quod alias
585 liquidatio † non eſſet bona, niſi quando
fuit perſcrutatus valor rei, & alias ſi
ageretur de vero valore fructuum diffi-
cile attenderetur *Rot. deciſ. 651. parte 1.*
diuerſ.

Quis poſſit eſſe Iudex liquidationis, & cui debeat adiudicare, & a quo reſtituendi.

Artic. XXXI.

586 *Fructus in cauſa beneficiali à quo Iudice taxari poſſint.*
587 *Abſolutus ab expenſis abſque cauſa, an dicatur etiam abſolutus à fructibus.*
588 *Fructus beneficiorum habentis facultatem teſtandi, in quem traſmittantur.*
589 *Fructus beneficiorum vacantium in Curia, cui debeantur.*
590 *Fructus, qui percipi potuerunt, an veniant ex canone reintegranda.*
591 *Fructus quaſiti in poſſeſſorio; an reſtituantur poſtea obtinenti in petitorio.*
592 *Acceptanti beneficium, & poſtea dicenti illud non cadere ſub gratia ſua, an credatur*
593 *Fructus etiam à ſolo ſeparati, an comprehendatur ſub mandato executiuo.*
594 *Condemnatus coram executore, an poſſit excipere fructus non habuiſſe.*
595 *Spoliator, & intruſus, à quo die fructus reſtituere debeat in beneficijs vacantibus in Curia.*
596 *Fructus beneficiorum occupatorum in Curia vacantium, à qua die reſtitui debeant.*
597 *Fructus beneficij non percepti, an debeantur ſucceſſori in beneficio, vel cui.*
598 *Fructuum remiſſio, an dicatur facta per perceptionem ſortis principalis.*
599 *Fructus, qui non ſubſiſtant per ſe iure actionis, ſed officio iudicis.*
600 *Fructus a poſſeſſore præſumuntur percepti, & ſic ab illo ſunt reſtituendi.*
601 *Limita tamen, niſi adeſt bona fides. & 689.*
602 *Limita adhuc limitationem, quando fuit mortalis, quia tunc debentur.*
603 *Fructus ante motam litem ſemper debentur bona fide poſſidenti.*
604 *Proceſſus ad vlteriora non retardatur ex eo quod fructus non ſint liquidi.*

QVis debeat eſſe Iudex taxationis
fructuum in cauſa beneficiali cõ-
586 tra victum per diffinitiuam, † an
poſſit fieri ab alio, quam à conſtituto
in dignitate Eccleſiaſtica, eſt viden. *de-*
ciſ. 31. de reſcript. in nou.

Et qui abſque cauſa fuit abſolutus
587 ab expenſis, † an dicatur abſolutus à
fructibus negatiuam dicit *Rot. deciſ. 7. de dol. & contum.*

Et an fructus beneficiorum habentis
538 licentiam teſtandi, † transmittantur in
ſucceſſorem, vel in executorem teſtamenti
teſtatur *Rot. deciſ. 3. de teſtam. in antiq.*

An fructus beneficiorum vacantium
589 in Curia † debeantur fabricæ, ſeu alteri
legitur *deciſ. 2. de priuil. in antiq:*

Iterum an fructus, qui percipi potue-
590 runt, † an veniant ex canone reintegrã-
dæ aſſerit *Bisignet. deciſ. 11. de reſt. ſpoliat.*

Sciendum etiam, quod fructus quæſiti
591 per eum, qui obtinuit in poſſeſſorio, † nõ
reſtituuntur poſtea obtinenti in petitorio,
quando petitorium fuit poſt reſtitutionem
intentatum: & acceptanti be-
592 neficium, † dicenti poſtea illud non cadere
ſub gratia ſua, non creditur *Rot. deciſ. 7. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. in antiq.*

Secundum Papazzonum fructus etiã
593 à ſolo ſeparati, † comprehenduntur ſub
mandato executiuo, & quomodo procedat,
vide eundem deciſ. 11. de reſcript.

594 Fructus etiam non habuiſſe, † poteſt
excipere condemnatus coram executore,
ſed cum diſtinctione quam tradit *Papazz. deciſ. 1. de renunciat.*

595 Spoliator, & intruſus, vt dixi † debet
reſtituere à die intruſionis in beneficiis
596 vacantibus in Curia, vbi fit † ſemper cõ-
demnatio, à die occupationis, niſi habeat
titulum à Papa, *vide Papazz. d. deciſ. 1. de renunc.*

Obſeruabitur etiam, quod fructus beneficii,
etiam ſi venerit dies ſolutionis,
& beneficiatus fecerit exactiſſimas diligentias
in illos exigendo, dummodo ve-
597 re non perceperit, † debentur ſucceſſori
in beneficio *Pen. deciſ. 300. num. 12.*

Regula quod per receptionem ſortis
598 principalis, dicatur † facta remiſſio fructuum,
vt apud *Pen. deciſ. 350:* declaratur
ibidem habere locum in pœnis, &
vſuris odioſis, quæ non ſunt permiſſæ
599 per ſtipulationem, † cum per ſe nõn ſubſiſtant
iure actionis, ſed officio Iudicis
mercenario, ad quod vide late etiam
Ludoniſ. deciſ. 93. & deciſ. 156. vbi etiam de
fructibus recompenſatiuis, & quid ſi
proteſtetur.

Et quando dubitatur, quis teneatur
600 reſtituere, diceſ, quod † debent reſtitui
à poſſeſſore, quia ab eo preſumuntur
percepti *Pen. deciſ. 318. num. 4.* quod li-
601 mita niſi adeſſet † bona fides, quia per
eam fiunt vt ſupra percipiẽtis, *idem Pen. deciſ. 108. num. 1.* quod ſecus eſt dicen-
602 dum, † quando fuit mota lis, quia tunc
debent reſtitui, *idem Pen. deciſ. 108. nu.*
603 *4.* ſecus ante motam litem, † quia preſumitur
pro poſſeſſione, & quod poſſeſſio
ſpectabat ad illum *Idem deciſ. 615. num. 5.*

Et in caſu quo eſſet commiſſa fructuũ
604 reſtitutio, ſi illi non ſunt liquidi, † non
retardatur proceſſus ad vlteriora, ſi Pars
facit depoſitum vnius Iulii, cum promiſſione
ſoluendi reſiduum facta liquidatione
d. Pen. deciſ. 96.

Quale tempus, & valor fructuum attendatur.

Artic. XXXII.

605 *Fructuum æſtimatio, vt ſuſtineatur, de quo tempore attendi debeat.*
606 *Frumenti valor non probatur ex partitis venditionum, facta non vno, vel altero die.*
607 *Declara requiri partitas venditionum factarum eodem tempore.*
608 *Fructus beneficij, an veniant in lite, quando eſt ſuper ſpolio beneficij.*
609 *Fructuum condemnatio in beneficialibus, an dicatur venire acceſſorie.*
610 *Fructuum condemnatio, qui percipi potuerunt, quo caſu fieri poſſit.*
611 *Condemnatus ad fructus, non intelligitur ad illos, quos alter percepit.*
612 *Condemnatus ad fructus, an poſſit probare illos non percepiſſe.*
613 *Fructus pendentes tempore ſententia, an veniant in reſtitutione.*
614 *Fructus, quando nam reſtituantur deducto ſemine.*
615 *Fructus, an poſſint alienari, pendente lite ſuper beneficio.*
616 *Fructus ex quibus aliquando liquidari ſoleant.*
617 *Articuli ſuper liquidatione fructuũ in partibus, ſemper ſunt dandi in Curia.*

IN materia æſtimationis fructuum
ad effectum, vt venditio reſcindatur,
605 vel ſubſtineatur; † non debet præciſe attendi
valor de tempore contractus, ſed
aliquot anni ante, & aliquot poſtea, vt
etiam dixit ſupra *Pena deciſ. 563. numer. 3.*

606 Frumenti valor, † non probatur ex
partitis venditionum factarum vno, vel
altero

altero die, ſed requiruntur † partitæ ven-
607 ditionum factatum eodem tempore *idē
decif.31.n.6.*

608 An fructus beneficij, † veniant in
lite, quando lis eſt ſuper ſpolio benefi-
cij videndus eſt, *Put.decif.159.fol.487.*
609 † & an illorum condemnatio in benefi-
cialibus dicantur venite acceſſorie, *idem
decif.229.fol.280.*& quo caſu poſſit fie-
610 ri † condemuatio ad fructus, qui perci-
pi potuervnt *idem decif.373.fol.166.*cer-
611 tum enim eſt, quod condemnatus ad
fructus, non dicitur condēnatus ad fru-
ctus perceptos per alium *idem decif.197.
fol.* 503. & an ſit condemnatus, poſſit
612 † probare fructus non percepiſſe, dicit
idem 418. *fol.*610.

Fructus pendentes tempore ſententiç,
613 † veniunt in reſtitutione rei Idem, *Put.*
614 *decif.* 305. *fol.* 513. & quando † reſti-
tuuntur deducto ſemine, dicit idem *ibid.*
615 *fol.*314. & an etiam poſſint alienari, †
pendente lite ſuper beneficio, dicit *idem
decif.220.fol.280.*

Et quia dixi ſupra de liquidatione,
vt cautiùs agatur, & ſciamus exempla
ex quibus illi fuerint aliquando liqui-
616 dati, † vidēdus eſt *Put.decif.418.fol.610.*
Et ſi aliquis pro tali liquidatione pen-
dente, in Curia vellet dare articulos in
617 † partibus vigore remiſſoriæ, dicemus,
quod articuli ſemper ſunt dandi in Cu-
ria, nō autem extra eam, ſic enim firmat
Rota penes d.Put.dec.184.fol.90.

Quo caſu Camera fructus percipiat, vel beneficato dimittat.

Artic. XXXIII.

618 *Fructus beneficij malè percepti ab immiſſo,
perciрiuntur à Camera.*
619 *Fructus beneficiorum, quinam ſpectent ad
Cameram, à die vacationis per obitum,
vſq. ad captam poſſeſſionem,*
620 *Fructus beneficiorum vacantium, quinam
ſpectent ad ſucceſſores, etiam ante captam
poſſeſſionem.*
621 *Fructus beneficiorum, an unquam ſpectent
ad hæredes defuncti.*
622 *Fructus, an poſſint furari ex cauſa neceſſa-
ria.*
623 *Declara tamen eſſe faciendam reſtitutionem,
ſi abripiens ad pinguem ſtatum peruene-
rit.*
624 *Domum vicini deſtruens cauſa incendij, an,
& quando teneatur illam readificare.*
625 *Fures fructuum pœnas Cuſtodum aliquando
incurrunt.*
626 *Fructus beneficij regulariter debentur re-
ſidenti.*
627 *Fructus maturati reſidenti morienti, vel
eius hæredibus ſunt reddendi, aut credi-
toribus.*
628 *Fructus ſuccedunt loco alimentorum, vt di-
citur de congrua.*
629 *Congrua ſuccedit loco alimentorum.*
630 *Fructus ſeparati à ſolo, antè reſignationem,
ſpectant ad reſignantem.*

618 FRuctus beneficij, quod † percipian-
tur à Camera, quando fuerunt ab
immiſſo malæ percepti, dicit *Idem decif.
526.lib.1.fol.66.& decif.220.fol.*280.præ-
ſertim in Regno Neapolitano, per *cōſt.*
619 *Sixti V.* à die vacationis per obitum, †
vſque ad diem captæ poſſeſſionis per
prouiſum ſpectare ad dictā Cameram,
dicit *Rot.decif.154. par.3. & d.decif.237.
nu.3.par.4. recent.* & in alijs caſibus, ſpe-
620 ctant † ad ſucceſſorem à die obitus an-
teceſſoris, etiam ante adeptam poſſeſſio-
nem *Rot.decif.255.par.3.recent.*, nec vn-
621 quam tranſeunt ad hæredes † defuncti,
ſed ſpectant ad ſucceſſorem *decif.* 529.
par.3.recent.

Accidentaliter etiam nota, quod ex
622 cauſa neceſſitatis, † poſſunt fructus fura-
ri, lege tamen adiecta, quod ſi fur ali-
quando deuenerit ad pinguiorem fortu
623 nam, † tenetur ad illorum reſtitutionē,
ſicut, & ille, qui timens incendium de
624 ſtruit domum vicini, † qui tenetur reæ-
dificare in certis caſibus *Put.decif.82.lib.
2.per totam.fol.*222.non tamen ex hoc a-
nimum capiant fures, quia ſæpius in-
625 currerent pænas, † qu ꝰ de facto à cuſto-
dibus fructuum miniſtrantur.

Datur etiam pro regula, quod fruc-
626 tus beneficij, †, debentur reſidēti *Rot. de-
cif.483. par.3. recent.* & ſi reſidens mori-
tur, maturati durante eius vita, ſunt
627 † ſoluendi, vel eius hæredibus, vel cre-
ditoribus *Rota decif.529.num.3.part.4.re
cent.* † ſucceduntque loco alimentorum,
629 † vt dicitur de congrua *Rot.decif.745.p.
3.recent.* & in caſu reſignationis aduer-
te, quod ſeparati à ſolo ante reſignatio-
630 nem beneficij, † vt dixi ſpectant ad re-
ſignantem, non autem ad reſignatari,
tum *Rota decif.* 515. *num. 4.parte 3. re-
cent.*

Plu-

Digitized by Google

Plures caſus quibus applicantur fructus rei.

Artic. XXXIV.

631 *Fructus dotales ſpectant* ad *virum ratione oneris.*

632 *Fructus dotales ceſſant, ceſſante onere, marito.*

633 *Fructus, an debeantur de dote, tam ſoluta, quam promiſſa marito.*

634 *Declara tam ſi ſit promiſſa à Patre, quam ab extraneis.*

635 *Amplia adhuc, etiam ſi ſit lapſum biennium.*

636 *Fructus reſtituendi debentur tantum, à die interpellationis.*

637 *Sequeſtrum factum, an ſufficiat pro interpellatione iudiciali.*

638 *Fructus naturales bonorum extradotalium percepti à uiro, ſeu ab hæredibus, an reſtituantur.*

639 *Fructus meliorationum. ad quos ſpectent.*

640 *Fructus omiſſi, quandonam adhuc peti poſſint.*

641 *Fructus pendentes, an veniant in venditione.*

642 *Fructus pendentes ſpectant ad Emptorem, etiam ſi ſint maturi de proximo recolligendi.*

643 *Fructus, an ſint reſtituendi ab eo, qui retrouenditionem in longum distulit.*

644 *Fructus pendentes tempore deliberationis, an veniant in deliberatione, vel venditione*

645 *Poſſeſſor, quinam præſumatur non percepiſſe fructus.*

646 *Poſſeſſor, qui ſe ingeſſit, præſumitur percepiſſe fructus.*

647 *Fructus, qui ſeruando ſeruari nequeunt non præſumuntur durare vltra triennium*

648 *Condemnatio ad intereſſe, fit quando fructus amplius non exiſtunt.*

649 *Fructus percepti, reſpectu liquidationis faciendæ debentur via ordinaria.*

650 *Fructus percepti ab immiſſo per ſaluianum, cuius nomine percepti dicantur.*

651 *Fructus ex re, quæ debetur immiſſo, cuius nomine percepti dicantur.*

652 *Fructus non computantur in ſortem, quandiu ſuppoſita pignori eſt pro ſumma, quã valet.*

653 *Pignus præſumitur conſtitutũ animo amplius non reluendi.*

654 *Fructus debentur à die moræ, in iudicio recuperationis dotis.*

655 *Fructus, an, & quãdo debeantur in Legato.*

656 *Hæredes an, & quando teneantur inueſtire, ad fauorem legatary.*

657 *Fructus in obligatione retrouendendi à qua die debeantur.*

658 *Amplia idem, etiam in hærede, & ceſſionario.*

659 *Et quid in iudicio retinendæ.*

660 *Fructus in ſpolio iudiciali, non debentur ante propoſitum interdictum.*

661 *Declara deberi à die mota litis, & quando.*

662 *Fructuum vera taxatio, quænam dicatur.*

663 *Fructus ab initio percepti debentur interdicto unde vi, aut clam.*

664 *Fructus, in quibus dicantur conſiſtere vltra potum, & eſum.*

IN prophanis in materia dotis, fructus
631 † ſpectant ad virum, ratione oneris
Rota deciſ.428. par.3 & 65, num.9. par.4.
632 *recent.* & ceſſante onere † ceſſant etiam
fructus *Rot.deciſ.175. par.3.recent* & de-
633 bentur † de dote promiſſa, & non ſolu-
ta, ſiue dos fuerit promiſſa à Patre, ſiue,
634 † ab extraneis, qui dotare non tenebã-
635 tur, ac etiam ſi ſit † lapſum biennium
Rota deciſ.425. par.3. recent. Reſtituendi
636 vero fructus † debentur tantum à die
interpellationis *d. deciſ.425.* pro inter-
637 pellatione vero iudiciali, fuit † dictum
ſufficere ſequeſtrum factum, ex quo di-
citur inducta iudicialis interpellatio,
Rot.deciſ. 522. par. 4. recent. & fructus
naturales bonorum extradotalium per
cepti à viro, ſeu ab hæredibus viri, ſi
638 non ſunt in magna quantitate, † non re-
ſtituuntur *Rot.dec.345. par.3. recent.*

Dixi, & replico, quod fructus meliorationum, ſpectant ad eum, qui fecit *ip*-
ſas meliorationes, niſi aliter conuentum
639 fuerit, † quod ampliatur etiam ad eius
ſucceſſores *Rot. deciſ.680.p.4.recent.*

In caſu, quo fuerit omiſſa condemnatio in ſententia, ſi illa non eſt demandata executioni, vel illi non fuerunt ad
640 huc petiti; adhuc † iterum peti poſsũt
Rota dec.388. & ead.p.4.recent.

641 In venditione † veniunt fructus pen-
dentes, & pertinent ad emptorem, e-
642 tiam † ſi ſint maturi de proximo recol-
ligendi *ead. Rot, dec.345.* & in caſu quo
quis promiſit retrouendere, ſi non re-
trouendidit, & propterea dicitur in mo-
643 ra, illi † debent reſtitui à ſic obligato re-
trouendere illi, cui eſt facienda retrouẽ-
ditio *deciſ.733 p.3. recent.*

Si oritur quæſtio ſuper fructibus prę-
644 dij deliberati; † an ſcilicet pendẽtes
tempore deliberationis veniant in deli-
beratione, & venditione, affirmatiuam
ſequitur *Ludouiſ.deciſ.430 .n.3.*

Et

Digitized by Google

Et quia dictum eſt ſupra, quod fructus præſumuntur percepti à poſſeſſore; non tamen ita ſemper reſolues, quia cõcluſio
645 fallit, quando conſtat, † quod poſſeſſor ſe non ingeſſit in illorum adminiſtratione, ſed alter illos adminiſtrauit *Ludouiſ. d. 51. ubi add. num. 6.* & quando cõſtat poſſeſſorẽ ſe ingeſſiſſe, præſumitur,
646 † quod illos percepit titulo præambulo, ſi de eo docet. Idem *Ludouiſ. deciſ. 91. num. 5.* etiam quod titulus eſſet nullus *n. 6.*

Et ſi agitur de fructibus, qui ſeruando
647 ſeruari non poſſunt, † non præſumuntur durare vltra triennium *Pacif de ſalu. dec. 149. fol.* 584. quo caſu non fit condemna
648 tio ad ipſos fructus; † ſed ad intereſſe *Poſt. obſeru.* 107. *num.* 90 et conſumpti re
649 ſpectu liquidationis faciendæ, † debẽtur via ordinaria *idem deciſ. 17. n. 7.*

In ſaluiano fructus, qui percipiuntur
650 ab immiſſo, non dicuntur † percepti tãquam ſui, ſed pro debitore; ſecus autem eſt dicendum, quando percipiuntur ex
651 re, † quæ debetur immiſſo, vti ſua præſentialiter idem *Pacific. deciſ.* 107. *fol.* 526.

652 Nec in ſortem computantur, † quãdiu res pignori ſuppoſita eſt pro ſumma æquiualenti *idem Pacific. deciſ. 107. fol.* 527 & ratio eſt, quia vt *ibidem dicitur fol.* 526
653 pignus præſumitur † conſtitutum animo amplius non reluendi.

In iudicio quoque recuperationis do-
654 tis, † debentur fructus à die motæ litis *Idem deciſ. 93. fol.* 505.

655 In legato quandoque † debentur fructus, nempe quando teſtator legat quãtitatem ad effectum inueſtiendi in aliquo ad rationem tot pro centenario;
656 tunc enim hæredes † tenentur ad fauorem legatarij, ſi fuerunt in mora inueſtiendi ad rationem indicatam à teſtatore, donec fiat inueſtimentum *Rot. penes eundem Pacif. deciſ.* 119. *fol.* 545. vbi datur exemplum, quando deductis pecunijs erat creandus cenſus, vel erat facienda emptio locorum montium.

In obligatione quoque retroeneden-
657 di, † debentur à die oblatæ, & depoſiti precij. *Poſt. deciſ. 19. num. 4. & 6.* Quod
658 amplia etiam hæredi, † & ceſſionario *ibid. n. 3.* & in Iudicio retinendę dicitur
659 † idem Iudicium. *idem Poſt. dediſ. 429. n. 5.*

660 In ſpolio iudiciali non † debentur ante propoſitum interdictum idem *Poſt. d. dec. 19. n. 6.* ſed debentur à die motæ
661 litis, † ſi veniunt acceſſoriè, & non fuerunt petiti principaliter *Rot. poſt Cenc. dec. 241. & Poſt. deciſ. 297. num. 14.* qui etiã *d. deciſ. 19.* dicit quod vera fructuum ta-
662 xatio eſt, in annos viginti † diuidere, verum rei pretium, quia tali tempore dicuntur fructus ſortẽ æquare: in interdi-
663 cto vero vnde vi, aut clam, † debentur etiam percepti ab initio *idem deciſ. 665.*

Fructusque non ſolum dicuntur conſiſtere in deſtinatis ad eſum, & potum,
664 † ſed etiam in ijs, quę conferunt quandocumque ad vſum vitæ *Poſt. obſeru. 26. num. 24.*

Quando, & qui fructus debeantur in Iudicio manutentionis.

Artic. XXXV.

665 *Fructus in iudicio manutentionis debentur à die litis, non autem ante litem.*
666 *Declara pro lite mota, quidnam attendatur in caſu prædicto.*
667 *Fructus, in quo iudicio debeantur percepti tantum, & non qui percipi potuiſſent.*
668 *Fructus percepti pendente petitorio reſtituntur tantum in ipſo iudicio ordinario.*
669 *Fructus veniunt in conſequentiam, ſi agitur de manutentione ſuper re fructifera.*
670 *Declara contrarium eſſe, quando petuntur fructus decurſi principaliter vti fors.*
671 *Fructus decurſi, qui debeantur etiam ante motam litem.*
672 *Limita, ſi actor reſtrinxiſſet ſe ad terminos decurſos poſt ipſam litem.*
673 *Fructus in manutentione veniunt, licet periti non fuerint.*
674 *Fructus percepti in vim decreti, vel mandati de manutenendo an, & cui reſtituantur.*
675 *Fructus decurſi, etiam ante motam litem debentur in iudicio retinendæ ordinario.*
676 *Fructus, quandonã debeantur etiam percepti ante motam litem, & petitionem manutentionis.*
677 *Fructus pauper non reſtituit, niſi in fine litis, & quare.*
678 *Amplia, & ſi percepiſſet fructus poſt deciſiones rotales.*

Diximus etiam ſupra artic. 26. quod in Iudicio manutentionis debẽtur
665 † fructus à die litis, non autem ante litẽ quod & firmat *idem Poſt. de manutenendo obſeru. 74. in princ. & poſt eam Rot. deciſ.* 317. *num.* 4. & 8. ideo declaratur vl-

666 † vlterius, quod pro lite non attenditur quid ſit mota in petitorio, vel poſſeſſorio plenario, ſed illa.quæ vere & realiter mouetur in pura manutentione, vt
667 *eadem obſeru. num.*7. & † quod in hoc Iudicio debeanrur rantum vere percepti, non autem, qui percipi potuerunt *dicit idem ibidem num.*9. *& Rot.penes eundem deciſ.*310.*num.*10. & qui fuerunt per
668 cepti pendente petitorio † reſtituuntur tantum in ipſo Iudicio ordinario, vt *d. obſeru.* 74. *num.*10. *& dixit Rot.poſt Cenc. dec.*250.

Iterum eſt cauendum, quod quando agitur de manutentione ſuper aliqua re
669 fructifera;† tunc re ipſa petuntur,& fructus veniunt in conſequentiam: ſecus
670 †quando petuntur etiam fructus decurſi principaliter vti ſors, vt in penſionibus canonibus,annuis præſtationibus,&ſimi
671 libus; quia hoc caſu † debentur etiã decurſi ante moram litem, *vt ibidem d. obſeru.*44.*nu.*11. Quod tamen non pro
672 cederet;† ſi actor ſe reſtrinxiſſet ad terminos decurſos tãtum poſt ipſam litem ſuper manutentione, vt *n.*12.

Ampl.concluſionem,quod.ſ.in manutentione veniunt fructus; procedere
673 †etiam quod tales fructus periti non fuerint *Rota poſt eundem d.deciſ.*17. *n.*8.

Percepti in vi decreti, vel mandati de manutenendo reſtituuntur Ad-
674 uerſario in caſu,quo vel in manutentione, vel in negocio principali obtineatur idem *obſeru.*206. *num.* 36. *& deciſ.* 19. *n.* 5.

Ampl. iterum, quod in Iudicio reti-
675 nendæ ordinario debentur, † decurſi etiam ante motam litem *Idem Poſt.obſer.* 74. *num.* 5. *& deciſ* 665. *num.* 7. *&* 8.
676 debentur etiam percepti ante motam litem, & petitionem manutentionis, in caſu quo vltra malam fidem ex litis ſuſtentatione adſit mala fides aliunde clara, & ineuitabilis *idem ibidem n.*6. *& deciſ.*665.

Si agatur contra Pauperem, illi prout
677 expenſæ reſeruantur † in fine litis de æquitate; ne alias ſi bonũ Ius foueat,compellatur Iudicium deſerere. *Rot. penes eund. Poſt. deciſ.*447. *num.*7.4.quod pro
678 cedit etiã quod talis pauper, † percepiſſet illos poſt deciſiones Rotales, & haberet contra ſe clauſulã parito; dummodo non perceperit poſt mandatum de manutenendo *ibidem deciſ.* 448. *circa princ.*

De caſu quo Iudex omittit condemnare, & de fructibus qui percipi potuerunt.

Artic. XXXVI.

679 *Abſolutus videtur à fructibus petitis,qui nõ fuit ad illos in ſententia condemnatus.*
680 *Iudex appellationis poteſt condemnare ad fructus in prima ſententia omiſſos.*
681 *Iudex, an poſtquam pronunciauit in principali, poſſit ad fructus condemnare.*
682 *Fructuum cõdemnatio non poteſt fieri niſi præcedente petitione, & liquidatione.*
683 *Fructuum liquidatio quomodo fiat.*
684 *Fructuum liquidatio inter alios facta,an ad mittatur.*
685 *Rota an, & quando condemnet ad fructus, qui percipi potuiſſent.*
686 *Fructibus non exiſtentibus fit condemnatio ad illorum æſtimationem.*
687 *Fructuum æſtimatio fit per mediam pretij viam.*
688 *Fructuum æſtimatio fit iuxta valorem moneta currentis tempore faienda æſtimationis.*
689 *Fructus acquiruntur,dummodò abſit mala fides. & n.*601.
690 *Credulitas ſola, an ſufficiat ad excludendam malam fidem.*
691 *Amplia, ſi ſit etiam qualis qualis occaſio poſſidendi.*
692 *Fructuum ſeparatio à ſolo, an operetur illorum acquiſitionem*
693 *Fructus à die mota litis veniunt etiam in interdicto quorum bonorum.*
694 *Fructus in mutuo prohibentur deberi de ſui natura.*
695 *Fructus rei nulliter emptæ in ſubhaſtatione, quod debeant reſtitui,dicit Rota.& n.*478 479.488.490.
Declara, quod in iudicio ordinario veniant tanquam damna, & intereſſe. eod. num 695.
696 *Amplia idem in re Eccleſia nulliter vendita. & n.*489.
697 *Nullitas operatur,vt emptor non faciat fructus ſuos.*
698 *Fructuum liquidatio per teſtes ſemper ſumitur à minori quantitate ab eis depoſita.*
699 *Fructus,quando veniunt principaliter,quid in ſubhaſtatione nulla.*
700 *Fructuum condemnatio à die factæ ſubhaſtationis,quandonam fiat.*
701 *Fructus cenſuum indebitè ſoluti,an reſtituã tur, & qua via.*
702 *Fructuum condemnatio fit à die commiſſi ſpolij pro cenſibus intentati.*

Digitized by Google

SI Iudex omittit condemnatæ ad fructus
petitos in ſententia lata ſuper negotio
679 principali † pars in illis videtur abſolu-
ta; Iudex tamen appellalionis poteſt ip-
680 ſe † condemnare, *idem deciſ. 536.* vbi
reſoluitur, an poſt quam pronunciauit
681 in principali,†poſſit ad fructus cõdẽnare
Condemnatio tamen ſecundum Ro-
682 tam, vt apud *Poſt.d.deciſ.19.* † fieri non
poteſt, niſi præcedentæ petitione, & li-
quidatione, vbi datur modus faciendæ
683 liquidationis, † & dicitur quod ſit le-
uioribus probationibus, & admittitur,
684 etiam liquidatio facta † inter alios.
Eſt quoque aduertendum, quod Ro-
ta numquam condemnat ad fructus,qui
685 percipi potuerunt † niſi in caſu ſpolij
violenti *Put. deciſ. 317. num. 9.* & quan-
do ſit condemnatio,ſi tempore condem-
nationis extare non poſſunt, loco fru-
686 ctuum† ſit condemnatio ad illorum ex-
timationem *Rot. poſt Cenc. deciſ. 70. nu.*
10. & in illorum precij extimatione
687 † eſt eligenda media via habita conſi-
deratione ad teſtium depoſitiones *Rot.*
ibidem deciſ. 79. num. 29. & extimatio
688 ſit † iuxta valorem monetæ, quæ currit
tempore extimationis faciendæ *Cenc.de*
Cenſib. q.85. in princ.
Nota vlterius, quod, vt dixi, vt fructus
689 acquirantur ſufficit † malam fidem ab
eſſe *Rot.poſt Cenc. deciſ.177.293. & 445.*
690 & quod ſola credulitas ſufficit † ad ex-
cludendam malam fidem, *idem deciſ.415*
691 & vlterius idem facit, † qualis qualis
occaſio poſſidendi *d.deciſ.445.* quodque
ad effectum acquiſitionis, idem opera-
692 tur† ſeparatio à ſolo in naturalibus, quo
ad tempus, quo incipiuntur deberi in
Ciuilibus *idem deciſ. 177. num. 14.* ſed
declara *vt num. 15.*
In interdicto etiam quorum bono-
693 rum † veniunt fructus à die motæ litis
Rot. penes eundum deciſ. 445. num. 9.
694 Sed in mutuo †prohibentur deberi de
ſui natura, quia eſſet vſura, *idem dec.250*
Rota confirmat concluſionem de
qua ſupra, in ſubhaſtatione nulla, & re
695 inde empta, quod .ſ. fructus† debent re-
ſtitui, ſed in Iudicio ordinario, & tam-
quam damna, & intereſſe, *vt apud eun-*
696 *dem deciſ.377.* † quod idem docetur in
697 re Eccleſiæ nulliter vendita; nullitas †
enim id operatur, vt emptor non faciat
fructus ſuos *Rota pænes eundem deciſ.229.*
698 & quando ſit liquidatio per teſtes,† sẽ-
per ſumitur minor quantitas ab ipſis de-
poſita *Rot. ibidem deciſ. 293. num. 21.*
Declara Concluſionem quo ad ſub-
999 haſtationem nullam, † quando fructus
700 veniunt principaliter, quia tunc ſit † cõ-
demnatio à die ſactæ ſubhaſtationis
Cenc. in tract. de Cenſib. q. 91. num. 15.
vel computantur in ſortem *Afflict.deciſ.*
218. num 4.
In cenſibus, quando fructus fuerunt
701 indebite ſoluti,† ſit reſtitutio per viam
condictionis indebiti Rota poſt *d.Cenc.*
deciſ.228. & in ſpolio intentato pro cẽ-
702 ſibus,† ſit condemnatio à die commiſſi
ſpolij, ſi credis eidem *Cenc. queſt. 91. d.*
num. 15.

Annus fructuum quomodo reguletur.

Artic. XXXVII.

703 *Fructus intelliguntur, etiam ex diuerſitate annorum.*

704 *Biennium aliquãdo habetur pro anno, in fructuum liquidatione.*

705 *Terra Magiſatica quanam dicatur.*

706 *Annus pro liquidatione fructuum, aliquando computatur ex decẽ, & octo menſibus.*

707 *Quadriennium quandoque computatur pro vno anno, & vbi.*

708 *Triennium in diſtrictu Vrbis computatur pro vna recollecta.*

709 *Legatum de fructibus, an debeatur quolibet anno, vel ſecundũ naturam rei legatæ*

710 *Legatum fructuum debetur, ſi fructus naſcantur.*

711 *Annus naturalis, differt ab anno fructuum.*

712 *Annus naturalis ex quibus diebus conſtet, & annus fructuum ex quibus reguletur.*

713 *Fructus, an debeantur ratione ſeminis, vel ratione ſoli.*

EStque aduertenda in materia ſubie-
703 cta†diuerſitas annorũ ex fructibus,
quia intelliguntur ſecundum naturam
illoum, vnde obiectum, quod ſolet tã-
tum fructus reddere quolibet biennio,
704 bienniũ† dicetur annus; in terra mage-
ſatica, quæ vno anno pro medietate ſe-
705 ritur,† & altera medietas acquieſcit, dã-
706 tur pro anno† menſes, decem, & octo. Sil-
ua boſcbiua, quæ quolibet quadriennio
707 ceſari ſolet, † habet quadriennium pro
vno anno, vt de his loquitur *Caual.deciſ.*
43. num. 59. & in tract. de vſufruct. mul.
reli. num. 170. & 245.
In diſtrictu Vrbis pro vna recollecta
708 † requiruntur tres anni, & ideo trien-
nium iuxta materiam, dicitur annus re-
collectæ. *Caſtrenſ. in l.diuortio §. in anno*
num. 4. ff. ſolut. matrim. Rota in Romana
reſciſſionis contractus 28. Nouembris 1580.

coram S. m. Clem. 8. & in Veliterna affi-
ctus 10. Decembris 1599. coram b. m. Litta.
Ideo ſi fiat legatum de fructibus oli-
709 ueti, vel ſimilis, vt ſupra legatū† non de-
bebitur quolibet anno, ſed ſecundum
naturam de qua ſupra, quinimo, quia
legatum fructuum eſt conditionale, illud
710 †debebitur ſi tales fructus naſcētur, quia
hæc eſt vis conditionis vt aduertit *Surd.*
conſ. 162. num. 15. ſemper enim eſt fa-
711 cienda† diſtinctio anni naturalis, ab an-
no fructuum, quia naturalis eſt, qui con-
712 tineut dies 365. † annus vero fructuū
verificantur ab illorum natiuitate, vt ſu-
pra, vel in decem, & octo menſibus, vel
in biennio, vel in triennio, vt ſupra.
Et ſi eſt quæſtio, an debeantur ratio-
713 ne ſeminis, vel ratione ſoli † reſponde-
mus, quod debentur ratione ſoli non ſe-
minis, & quod ideo ab alio ſati Domi-
no ſoli debentur *l. qui ſcit C. de vſur. Ce-*
ph. conſ. 3. num. 71. Menocch. conſ. 300,
& Surd. deciſ. 211. num. 12,

Quando a condemnatione fructuum detur appellatio.

Artic. XXXVIII.

714 *Appellatio ſuſpenſiua datur à condamnatione fructuum.*
715 *Limita quando eſt adiecta acceſſorie in ſententia poſſeſſorij,*
716 *Declara alios aliam contrariam tenere opinionem.*
717 *Iudex debet dare refutatorios reſpectu poſſeſſionis.*
718 *Iudex reſpectu condemnationis fructuum debet dare reuerentiales,*

TEnendum eſt etiam pro regula
quod à condemnatione fructuum
714 † datur appellatio ſuſpenſiua *Afflict. de-*
ciſ. 77. num. 8: Creſcent. deciſ. 5. de appell.
& hæc eſt opinio Rotæ, vt refert *Contard.*
de mem. poſſeſ. lim. p. num. 29. quod limi-
715 tatur † quando eſt adiecta acceſſorie in
ſententia poſſeſſorij ſecundum *Imol. in c.*
conſtitutis lo vltimo de appell. Butr. in c.
quintauallis col. pen. de Iur. Iur. quia idem
iudicatur de acceſſorio, quod de princi-
pali *Caſtrenſ. conſ. 91. num. 14. lib. 5.*
716 Sed quod detur † appellatio, etiam
quando eſt adiecta condemnatio fru-
ctuum in cauſa poſſeſſorij *Bald. in l. vnic.*
num. 6. C. de moment. poſſeſſ. Creſcen. de-
ciſ. 5. de appell. & iſtam eſſe opinionem
Rotæ, dicit Contard vbi ſupra d. Limit. p.
717 *num. 29.* & Iudex † debet dare refutato-
rios, reſpectu, poſſeſſionis & reſpectu
718 condemnationis fructuum, debet † dare
reuerentiales ſecundum *Rot. relat. per*
Contard. de moment. limit. p. num. 30.

Ad quem ſpectent fructus exiſtentes ante aditam hæreditatem.

Artic. XXXIX.

719 *Fructus, an debeant deſcribi in inuentario, & qui, tanquam hæreditarij.*
720 *Dic idem, etiam procedere de fructibus poſt obitum teſtatoris perceptis.*
721 *Limita in fructibus extraneis.*
Fructus extranei quinam dicantur. eod.
722 *Legatarius, an debeat in inuentario deſcribere fructus perceptos poſt obitū teſtatoris.*
723 *Hæres, qui ſatiſfecit de ſuo creditoribus defuncti, an debeat deſcribere tales fructus.*
724 *Hæres prædictus facit fructus ſuos pro equiualenti quantitate pecuniarum ſolutarū.*
725 *Amplia quod poſſit pro dicta quantitate ſibi ſoluere ex hæreditate.*
726 *Fructus, an veniant in iudicio l. fin. C. de edic. diui Adrian. tollendo.*
727 *Fructus Epiſcopales, iurispatronatus &c. quinam dicantur remiſſiue.*

FRuctus ante mortem teſtatoris, & a-
719 ditam hæreditatem exiſtentes, †de-
bent deſcribi in Inuentario tamquam
hæreditarij *Phanuc. de Inuent. par. 3. nu.*
35. & ſeqq. Surd. deciſ. 92. num. 5.
Amplia quo ad perceptos poſtea
720 † quia ſpectant ad hæreditatem, vel eius
Creditores *Phanuc. vbi ſupra num. 36.*
Surd. ibidem.
721 Quod fallit † in fructibus extrinſecis,
puta ex pecunia reperta in hereditate,
in qua hæres ſua induſtria lucratur,
aliquos fructus *Phanuc. ibidem nm. 36.*
722 † quod fallit etiam in legatario per *Pha*
723 *nuc. num. 37.* & in illo hærede, † qui de
eius pecuniis ſatisfecit creditoribus,
quia tali caſu debet fructus ſuos facere
724 † pro equiualenti quantitate pecunia-
rum ſolutarum, & poteſt pro d. quanti-
725 tate † ſibi ſoluere ex hæreditate, & fru-
ctus facit ſuos *Rot. deciſ. 680. num. 2. par.*
p. in nouis Surd. deciſ. 93.
726 An autem veniant † fructus in *Iudic.*
legis fin. C. de edict. diu. Adrian. tollen.
vide *Peregrin. de fideicom. artic. 48. n. 61.*
727 Qui dicantur fructus † Epiſcopales,
Iuriſpatronatus, Iurriſdictionis, & alij
vide apud *Felin. in c. cum olim de maior.*
& obed. & Surd. conſ. 83. 152. & 575.

De

De nullitate.

Cap. X I I.

Quis poſſit dicere de nullitate.

Artic. I.

1 *Sententia poteſt impugnari per viam nullitatis.*
2 *Nullitatis materia tota conſideratur per quinque capita.*
3 *Nullitas dici poteſt à quolibet grauato.*
4 *Ampliatur tam in principali, quam in tertio, pro ſuo intereſſe.*
5 *Ampliatur etiam in comparente defendendo reum in criminalibus.*
6 *Nullitas dici poteſt à quocũq. non prohibito.*
7 *Fallit in tertio, etiam inhabili comparẽnte occaſione pub. boni.*
8 *Ampliatur etiamſi adeſſet clauſula nullitatis, & quauis appellatione remota.*
9 *Clauſula nullitatis, & qualibet appellatione remota: non comprehendit tertium.*
10 *Nullitas poteſt opponi à tertio, quamuis nequeat à principali.*
11 *Ampliatur etiã poſt tres conformes, inuito, & prohibente principali.*
12 *Principalis tertio non praiudicat in cauſa.*
13 *Exceptio trium conformium non praiudicat tertio.*
14 *Declaratur tamẽ ſi doceat de intereſſe, & quomodo.*
15 *Tertius ſciens motam litem, & ſententiam; quomodo audiatur.*
16 *Tertius arctatur ad tempora, & Inſtantiam, vt arctatur principalis.*
17 *Tertius veniens ad cauſam qualis regulariter eſſe debeat.*
18 *Tertius veniens ad cauſam, non debet eſſe ſuſpectus de calumnia.*
19 *Nullitatem dicere poteſt, qui appellare poteſt.*

1 SEntentia impugnari poteſt, † etiam per viã nullitatis. Ideo pluta vidẽtur circa materiam conſideranda, vt pu-
2 ta, † Primo, quis poſſit dare de nullitate. Secundo, coram quo. Tertio, quomodo nullitas deducatur. Quarto, ſub qua forma committitur cauſa nullitatis. Quinto, quomodo nullitas ſanetur. Sexto, quomodo illi renuncietur.

Igitur quo ad primum quilibet, qui
3 ſentiat ſe grauatum † poteſt dicere de nullitate, & hoc intelligitur non ſolum de principali, ſed etiam de tertio, pro
4 ſuo intereſſe, ſiue prætendat ratione priuati, ſiue ratione publici iuris, vt puta in
5 cauſis popularibus, † vel quãdo, quis cõparet pro reo in criminalibus, eum de-
6 fendendo, † ne condemnetur. Et admittuntur omnes, qui non reperiuntur pro-
7 hibiti; † & quando tertius comparet occaſione publici boni, admittitur, etiam
8 ſi ſit inhabilis, *neque repelli* poteſt, † quãuis cauſa eſſet commiſſa cum clauſula nullitatis, & quamuis appellatione re-
9 mota; Quia dicta clauſula non comprehẽdit tertium: Imo quamuis princi-
10 palis eam opponere non poſſet, vt quia eſt confeſſus, vel renunciaſſet nullitatibus, tertius tamen eam opponere po-
11 teſt, † etiam inuito, recuſante, & expreſſe prohibente principali, etiam poſt
12 tres conformes, quia tertio, hoc caſu non obſtat confeſſio, renunciatio, recuſatio, nec expreſſa prohibitio ipſius prin-
13 cipalis, † aut exceptio trium conformiũ:
14 † dũmodo, in primis, & ante omnia, ſummariè per iuramentum, vel vnum teſtem doceat de Intereſſe: & ſi ſciuit li-
15 tem † motam, vel ſententiam latam, auditur in ſtatu, & terminis, in quibus cau-
16 ſa reperitur; † arctabiturque ad inſtantiam, & tempora; ad quæ arctatur prin-
17 cipalis: debet tamẽ † iſte tertius regulariter, & extra caſus priuilegiatos eſſe habilis, & capax ſtandi in Iudicio, & om-
18 ninò remoueri ſuſpicio calumniæ, quod nullitas, ſcilicet, non proponatur ad effectum differendi, vel impediendi executionem, *Vant. cap. quis poſſ. dic. de nullit. in princ. vſque ad num.* 32. & in ſum-
19 ma eſt † obſeruandum, quod qui poteſt appellare, poteſt etiam dicere de nullitate.

Coram quo nullitas poſſit allegari.

Artic. II.

20 *Nullitas actuum extraiudicialium corã quibus ſit dicenda.*
21 *Nullitas iudicialium ante diffinitiuam, abſq. appellatione coram quibus proponatur.*
22 *Ampliatur etiam proponi poſſe coram delegato.*
23 *Nullitas expreſſe deducta cum appellatione ab interlocutoria, coram quo proponatur.*

24 *Nullitas eſt grauamen, & cauſa appellandi.*

25 *Appellatio ſola deuoluitur non expreſſa nullitate.*

26 *Nullitas poſt diffinitiuam incidenter deducta cognoſcitur à Iudice appellationis.*

27 *Delegatus ad vniuerſitatem cauſarum æquiparatur ordinario.*

28 *Nullitatem principaliter inductam grauatus poteſt proponere coram iudice à quo, vel ad quem.*

29 *Iudex à quo poteſt ſuam ſententiare nullam reformare.*

30 *Nullitas propoſita coram Iudice ſuperiori, trahit etiam negocium principale.*

31 *Nullitas poſt ſententiam delegati eſt proponenda coram delegante.*

32 *Iuriſdictio iudicis delegati per ſententiam expirat.*

33 *Nullitas poteſt proponi coram delegato, ſi ſuper parte cauſæ tantum pronunciauit.*

34 *Iuriſdictio delegati durat, ſi non pronunciauerit ſuper tota cauſa.*

35 *Nullitas poteſt proponi etiam coram executore.*

36 *Executor non poteſt ſuper nullitate pronunciare.*

37 *Executor, conſtito de nullitate, ſuperſedet, & quæſtionem ad ſuperiorem remittit.*

38 *Nullitas regulariter proponitur coram delegante, ſi delegatus pronunciauit.*

39 *Nullitas, ſi pronunciauit ordinarius, coram quo iudice proponenda.*

40 *Nullitas ſemper proponitur coram iudice ſuperiore illi, qui pronunciauit.*

41 *Ampliatur, & ſi ſit incompetens ratione litigantis.*

42 *Clericus legitime litigans coram laico, debet pro nullitate laicum ſuperiorem adire.*

43 *Nullitas, an poſſit proponi coram iudice habente parem iuriſdictionem tantum.*

44 *Iudex inferior, an cognoſcat de nullitate ſententiæ ſuperioris.*

45 *Sententia notoriè nulla poteſt cognoſci ab inferiore iudice.*

46 *Nullitatis declaratio, non requiritur in notorijs.*

47 *Nullitas incidenter, & per viam exceptionis inducta, cognoſcitur ab inferiore.*

48 *Iuriſdictio augetur iudici ratione incidentium.*

49 *Iudex laicus quomodo poſſit de nullitate ſententiæ matrimonialis cognoſcere.*

50 *Limitatur tamen non poſſe tangere merita cauſæ.*

QVo ad ſecundum, coram quo ſit
proponenda nullitas actuum
20 † extraiudicialium, vt puta
contractuum, teſtamentorum, & huiuſ-
modi &c. ſcien. eſt, quòd debet propo-
ni coram Iudice ordinario loci.

Iudicialium vero, ſi proponitur ante
21 diffinitiuam, abſque † appellatione, pro
ponitur coram illo Iudice, coram quo
22 cauſa pendet, † etiamſi ille ſit delega-
tus; poteſt enim actum nullum reuoca-
re, & iterato procedere: ſi vero deduci-
tur vna cum appellatione ab interlocu-
23 ria, & expreſſe deducatur; tunc cum ſit
inſeparabilis ab appellatione; imo quia
24 † nullitas eſt grauamen, & cauſa appel-
landi, debet proponi coram Iudice ap-
25 pellationis; ſecùs ſi expreſsè non dedu-
catur, quo caſu deuoluitur ſola cauſa ap
pellationis.

26 Poſt diffinitiuam verò, ſi lis pendet
coram ordinario, vel delegato ad vni-
27 uerſitatem cauſarum, † qui æquiparatur
in hoc caſu ipſi ordinario, & inciden-
ter deducatur, Iudex appellationis eſt,
28 etiam Iudex nullitatis. Si verò principa-
liter, eſt in electione grauati; eam propo-
nere coram Iudice appellationis, vel Iu-
dice à quo; cuius iuriſdictio, cum non
29 expiret, † poteſt reformare ſuam ſenten-
30 tiam, ſi eſt nulla. † Et ſi proponatur co-
ràm Iudice ſuperiori, deuoluit etiam
31 negocium principale. Quod ſi † lis pē-
deat coram delegato, ſique pronuncia-
32 uerit ſuper negocio principali; † Quia
iuriſdictio eius expirat per ſententiam,
nullitatis cauſa erit proponenda coram
33 Iudice delegante. † Si vero pronuncia-
uit ſuper parte, poteſt proponi coram
34 ipſo, quia † durat eius Iuriſdictio. Po-
35 teſt † etiam nullitas proponi coram
36 executore; nam licet non poſſit ſuper
nullitate pronunciare, ſi tamen de nulli-
37 tate † conſtat, debet quæſtionem ad ſu-
periorem remittere, & interim ſuperſe-
dere. *Vant. de nullit. c. coram quo null. prop. ſit, per totum.*

Regulariter autem ſciendum eſt, quod
38 in cauſa nullitatis ſi pronunciauit Dele-
gatus, debet adiri Iudex ſuperior dele-
39 gati; † ſi vero pronunciauit ordinarius,
poteſt aliquando adiri idem, & Iudex ad
quem, *Franc. in c. dilecto num. 64. extr. de appell.*

Et in omnem euentum, quando alius
40 iudex adeundus ſit, debet eſſe † ſuperior
Iudicis qui pronunciauit, qualiſcumq.
41 fuerit ille, qui pronunciauit, † etiā quod
alias ſit incompetens ratione perſonæ li-

tigan-

42 tigantis. † Ideo Clericus, cuius cauſa
legitimè pendet coram Iudice laico, de-
bet ſuper nullitate ſententiæ ipſius, adi-
re iudicem laicum ſuperiorem. *Franc. in d.c. dilecto n.74.*
43 Iudex etiam non ſuperior, † poteſt
adiri, dummodo habeat parem Iuriſ-
dictionem, & poterit de nullitate co-
gnoſcere, *Franc. ibidem. n.7.*
44 Inferior autẽ regulariter † non cogno-
ſcit de nullitate ſentẽtiæ ſuperioris, præ-
45 terquam in duobus caſibus. † Primo ſi
nullitas eſſet adeo notoria, & manifeſta,
46 quod appareret † per inſpectionem ip-
47 ſius ſententiæ; † Tunc enim non requiri-
tur vlterius declaratio nullitatis, ideo
etiam de ea inferior cognoſcit. Secun-
47 do, quando nullitas deducitur † incidẽ-
ter, & per viam exceptionis; quia tunc
48 † ratione incidentium augetur iuriſdi-
ctio, & minor poteſt de nullitate ſenten-
tiæ ſuperioris cognoſcere, qua ratione
49 Iudex laicus poterit cognoſcere de nul-
litate ſententiæ matrimonialis, ſi exci-
50 piendo deducatur, dummodò non tan-
gat merita cauſæ, *Franc. ibid. num.7. vſque ad num.73. Felin. in c. in litteris. extr. de off. delegat.*

Quomodo nullitas deducatur.

Artic. III.

51 *Nullitas dupliciter in iudicium deduci poteſt.*

52 *Nullitas principaliter duobus modis concẽditur, & primo.*

53 *Nullitas principaliter deducitur per viam actionis, ſi expreſſe dicatur ſententia nulla.*

54 *Nullitas cauſæ committitur etiam in commiſſione appellationis.*

55 *Declaratur etiãſi in cedula appellationis nõ fuerit dictum de nullitate.*

56 *Nullitas principaliter deducitur, etiam cum alio remedio, dummodò æque principaliter.*

57 *Declaratur tunc intelligi conditionaliter, & diſiunctiuè.*

58 *Nullitas incidenter tribus modis poteſt deduci.*

59 *Primo, quando petitur, caſſata ſententia prima ex integro procedi ſuper negocio principali.*

60 *Secundo, quando per viam exceptionis, vel replicationis in Iudicio deducitur.*

61 *Tertio, quando ſolummodo appellatur.*

62 *Appellatio à diffinitiua continet acceſſoriũ, rium, & nullitatem, licet non expreſſam.*

63 *Nullitatis capita, quid operentur vnũquodque eorum.*

64 *Nullitas non comprehenditur in appellatione ab interlocutoria.*

65 *Nullitas non poteſt cognoſci à iudice appellationis ab interlocutoria.*

66 *Nullitas, quando debeat cognoſci per viam attentatorum.*

67 *Nullitas, quando cognoſcatur, tamquã cauſa grauaminis ad iuſtificandam appellationem.*

68 *Nullitas ſi interlocutoria habeat uim diffinitiuæ, quomodo reguletur.*

69 *Nullitas ambiguè deducta, ſemper cenſetur modo vtiliori.*

70 *Declaratur tamen, ſi habeat clauſulam omni meliori modo.*

71 *Nullitas poteſt ſimul, & ſemel cum appellatione cumulari, & proſequi.*

72 *Ampliatur etiamſi contraria remedia inducantur.*

73 *Limitatur ſi nullitas, & appellatio ex diuerſis actibus orirentur.*

74 *Nullitas, ſi appellatio ſimul, & ſemel in curia committitur.*

75 *Declaratur tamen, ſi deducatur conditionaliter, & non copulatiuè.*

76 *Declaratur tunc poſſe proſequi tam à diffinitiua, quam ab interlocutoria.*

77 *Nullitas cum appellatione deducta, an principaliter, vel incidenter cenſeatur.*

78 *Iudex, cui eſt commiſſa nullitas, & ſimul appellatio, poteſt ſuper vtraque pronunciare.*

79 *Declaratur ſi commiſſio appellationis habeat in ventre nullitatem.*

80 *Nullitas ſimpliciter commiſſa, poteſt cognoſci etiam ſtante appellatione.*

81 *Fallit tamen in ordinario iudice.*

82 *Nullitas, quando reguletur iuxta naturam cauſæ appellationis.*

83 *Nullitas, quando operetur effectus deuolutiuos, & ſuſpenſiuos, prout appellatio.*

84 *Nullitas, quando arctetur ad fatalia appellationis, & deſeratur deſerta appellatione.*

85 *Nullitati renunciat, renuncians appellationi & quomodo.*

86 *Ampliatur etiamſi appelletur à ſententia nulla ex defectu iuriſdictionis.*

87 *Appellatio nulla ex defectu iuriſdictionis, quid operetur.*

88 *Appellatio prædicta validè deuoluit nullitatem, & negocium principale.*

Ap-

89 *Appellatio prædicta ſuſpendit executionem, & habet priuilegia attentatorum.*

90 *Nullitas ex defectu iuriſdictionis per viam actionis per triginta annos poteſt intentari.*

91 *Nullitas per viam exceptionis, quandocũque deduci poteſt.*

92 *Nullitas deducta ad impedien. executionem, an poſſit iterum deduci via ordinaria.*

93 *Inſtantia prædictæ nullitatis, quanto tempore duret, remiſſiue.*

94 *Nullitas ſi principaliter deducatur, quomodo in ea procedendum ſit.*

95 *Nullitatis cauſa remanet, deſerta appellatione.*

96 *Terminus tantum ad dicendum contra commiſſionem, & iura producta, datur, quãdo nullitas eſt notoria.*

97 *Nullitas prius debet cognoſci, poſtea appellatio, ſi ſimul deducantur.*

98 *Declaratur aliàs proceſſum eſſe nullum, ſi pars proteſtetur.*

99 *Limitatur tamen parte noncontradicente, quia ſuſtineretur.*

100 *Sententia, à qua non licet appellare, poteſt per viam nullitatis impugnari.*

101 *Nullitatem dicere poteſt, qui appellare nequit.*

102 *Declaratur tamen principaliter, ſeorſim ab appellatione, id fieri debere.*

103 *Nullitas principaliter deuoluitur, ſicut appellatio.*

104 *Sententia deducta nullitate ipſius, poteſt etiã in capite non expreſſo annullari,*

105 *Limitatur in actibus extraiudicialibus.*

106 *Nullitatem expreſſam tantum in extraiudicialibus proſequi poteſt iudex.*

107 *Nullitas attentatorum, & negotium principale, poſſunt ſimul terminari.*

108 *Nullitas cenſurarum poteſt cognoſci, abſque cognitione validitatis ſententiæ.*

109 *Fallit tamen, ſi pars inſtet, quòd ſimul, & ſemel cognoſcantur.*

110 *Declaratur tamen Iudicem poſſe prius expedire cauſam nullitatis.*

111 *Nullitas quomodo principaliter, vel incidẽter cenſeatur deducta.*

112 *Nullitas principaliter, vel incidenter deducta, quid importet, & operetur.*

113 *Nullitas incidenter, vel cumulatiue deducta, quando de nouo deduci poſſit.*

114 *Et quid ſi illi renuncietur, vel renunciatum cenſeatur ex deſertione cauſæ.*

115 *Et quid dicendum in propoſito, in cauſa excommunicationis.*

116 *Nullitatis iudicium, an impediat executionem deſerta appellatione.*

117 *Libellus, an requiratur in cauſa nullitatis, & quid in eo exprimendum.*

Litis conteſtatio, an requiratur in cauſa nullitatis. ibid.

118 *Iudex nullitatis, an poſſit pronunciare non citata parte.*

119 *Princeps, vel reſcribens poteſt interpretare reſcriptum ſuum.*

120 *Nullitas ex mala reſcripti interpretatione poteſt reuocari non citata parte.*

121 *Nullitas ſiue principaliter, ſiue incidenter, quomodo in ea pronunciandum ſit.*

122 *Iudex nullitatis, quando poſſit ſuper negotio principali pronunciare.*

123 *Sententia nulla, quando poſſit confirmari per iudicem appellationis, & per quæ verba.*

124 *Ampliatur etiam propoſitis nullitate, & deſertione appellationis, ſuper qua primo pronunciandum.*

125 *Nullitatis cauſa debet terminari per tres conformes.*

126 *Terminus ad docendum de prætenſa nullitate, datur per commiſſionem.*

127 *Termino, vt ſupra dato elapſo, & nihil &c. proceditur ad vlteriora.*

128 *Auditores Rotæ an, & quomodo præfigant terminum ad docendum de prætenſa nullitate.*

129 *Auditores Rotæ, quando expreſsè non ſoleãt pronunciare ſuper nullitate.*

QVo ad tertium, qnomodo nullitas
deducatur, eſt dicendum quod
51 poteſt dupliciter in Iudiciũ deduci:
primo principaliter ſecundo incidẽter,
52 *Principaliter* duobus modis: † primo quã
do ſola à quouis remedio ſeparata de-
ducitur per viam actionis, & expreſſe
53 dicitur ſententia nulla, † & cauſa nul-
54 litatis committitur, † etiamſi commit-
tatur vna, & eadem Commiſſione cum
55 appellatione; † licet in cedula appella-
tionis non fuerit dictum de nullitate
Bart. in l. qui ſub conditione §. *fin. ff. de con-*
56 *dit. inſtit.* 2. quando † cũ alio remedio,
reſcindente propoſita fuerit, dummodo
æquè principaliter, *argum. l. ſi cui ff. de*
fund. inſtruct. gloſ. & DD. in l. 1. *C. quan-*
57 *do prouoc. non eſt neceſſ.* & tunc † intelligi-
tur conditionaliter, & diſiuntiue, non
autem ſimpliciter, & copulatiuè, *Vant.*
tit. quot. & quibus mod. num. 12.
Incidenter verò, vel acceſſorie tribus
58 modis poteſt deduci. Primo quã do † pe-
titur, vt caſſata prima ſententia tam-
59 quam nulla, † ex integro procedatur ſu-
per negocio principali, *c. ad probandum,*
& c. cum T. & A. extra de re iudic. Secun-
60 do quando † per viam exceptionis, ſeu
replicationis in Iudicio deducitur, *Bar-*
tol. in l. ſi expreſſum ff. de appell. Afflict. de-
ciſ. 285.

61 *ciſ.* 285. Tertio quando † ſolummodò
62 appellatur, quia † appellatio à diffinitiua,ſub verbo appello, comprehendit, etiam acceſſorium, & habet in ventre nullitatem, quamuis non exprimatur *l.quadam mulier.ff. fam. erciſcun.l.Carmē. lia. ff.de iur. patr. l. ſi is. C. de Iur. delib. Bart. in d.l.ſi expreſſim.ff. de appell. & relat. & in l. 1.in princ.poſt gloſ.in verb.quæſtionis. C.quando prouoc. non eſt neceſſ. Franc.in c. dilecto queſt.* 29. vbi idē Frāc. *num.*148. † diſcurrens per quinque ca-
63 pita reducibilia, vt ſupra ad duo reducit, & ponit effectus, quos vnum quodque operatur.

Si vero appellatur ab interlocutoria;
64 † quia tunc non venit acceſſoriè, nec comprȩhenditur ſub appellatione, neq.
65 † Iudex appellationis poteſt de ea cognoſcere, Tunc nullitas poteſt ſolum
66 † cognoſci per viam attentatorum appellatione pendente, vel tamquam cau-
67 ſa grauaminis deducta ad inſtificandam appellationem. *DD.& poſt alios.Franc, in d.c.dilecto. n.*54.
68 Et ſi interlocutoria haberet vim diffinitiuè,regularetur in omnibus,vt diffinitiua. *Franc.ibid.n.*55.

Et ſi deducatur taliter, quod poſſet
69 ſtare principaliter, & acceſſoriè, cenſetur deducta modo vtiliori, eam deducē-
70 ti; † dummodo habeat clauſulam omni meliori modo; *Dec. poſt alios in d.c.dilecto. Grat.conſ.fin.vol.*2.

Poteſt cauſa nullitatis ſimul, & ſemel
71 cum cauſa appellationis cumulari, & proſequi, licet videantur contraria re-
72 media, *gloſ.in l. prima C.quan.prouoc. non eſt. neceſſ. Bartol. & alij in d.l.ſi expreſ-*
73 *ſim. ff. de appell.* niſi nullitas, & appellatio ex diuerſis fontibus oriantur *Franc. in d.c.dilecto. extr. de appell.*

Et in Cur. partes ſemper ſimul, & ſe-
74 mel eas committunr,& proſequuntur; †
75 id autē † intelligas ſi deducatur conditionaliter, non autem copulatiuè; Pu-
76 ta, † dico ſententiam nullam, & ſi qua eſt appello; tunc enim poſſunt cumulari, & proſequi tam à diffinitiua,quam ab interlocutoria habente vim diffinitinē, *Franc. in d.cap.dilecto.num.*55.*& ſeqq.*
77 † An vero tunc nullitas cenſeatur deducta principaliter, vel incidenter, videnda eſt, *gloſ. Bald.& Angel. in l.prima.C. quan.prouoc. non eſt neceſſ. Franc. in d. cap. dilecto n.*97. vbi vult quod principaliter ſit deducta.

Poteritq.Iudex delegatus,cui huiuſmodi cauſa committitur, pronunciare tam
78 † ſuper appellatione, quam ſuper nullitate. *Franc. in d. cap.dilecto.num.*55. dū-
79 modò fuerit ei commiſſa cauſa appellationis,cum appellatio in ventre habeat nullitatem, vt ſupra dixi.

Si vero committatur cauſa nullitatis ſimpliciter, poterit nihilominus, etiam ſtante appellatione Index delegatus ſo-
80 lum de nullitate,† non autem de appellatione cognoſcere; licet ſecus dicendū
81 ſit in ordinario, de quo tamen eſt, videndus *Franc.in d. c. dilecto num.* 76. *& ſeqq.* Eſtque huiuſmodi indagationis v-
82 tilitas, quia ſi nullitas acceſſoriè ad appellationem, & viam actionis deducitur; regulabitur in omnibus ſeruando naturam cauſæ appellationis, operatur-
83 que † omnes effectus deuolutiuos, & ſuſpenſiuos, quos operatur ipſa appel-
84 latio, arctabiturque ad fatalia appellationis, & deſeretur deſerta appellatio-
85 ne, † & qui renunciat appellationi,cenſetur renunciaſſe etiam nullitati, *Franc. in d.c.dilecto. num.* 18. *poſt Bartol. & alios in l.expreſſim. Salicet in l. fin. C. de temp. appell.*
86 Idque procedit ſi appellatur † a ſententia nulla,etiam ex defectu iuriſdictionis,neque propterea confirmatur actus nullus, vt per *Franc.ibid. num.* 15. *&* 17.
87 † habetque tunc in ventre, etiam nullitatem,& operatur huiuſmodi appellatio omnes effectus,quos operatur,ſi eſſet in-
88 terpoſita à ſententia valida. † deuoluit enim,cauſam nullitatis,&etiā negocium principale ad iudicem ad quem, ſuſpē-
89 ditque † executionem, & operatur priuilegium attentatorum *Franc.ibid.n.*18. *ex.de appell.*

Si vero æquè principaliter deducatur
90 per viam actionis, poteſt † intentari, vſq. ad triginta annos, ſicut aliæ actiones, *iux. not. in cap. noſtra extr. de procurat.*
91 Per viam vero exceptionis ſemper poteſt deduci, quia omnes exceptiones ſunt perpetuæ. *l. Pater.*§. *fin. ff de except. Specul. in d.tit.* §.*in ſumma Franc.in d.cap. dilecto n.*10.*ex.de appell.*

Imo quamuis nullitas fuerit principaliter deducta coram vno iudice exequente ad effectum impedindi executionem, & quamuis tunc ſuper ea pronun-
92 cietur eam reiciendā, † poterit nihilominus deinde, etiam principaliter via ordinaria proponi, agendo coram priori, vel alio Iudice, *Franc.in d.cap. dilecto. num.*33.*&* 104. *poſt Bart.& alios in l.*4.*&* §.*condemnatum.& in l.à diuo.Pio.* §.*ſi ſuper* Re-

Rebuff. de re Iud. Veſtr. lib. 8. cap. 1. fol.
144.
93 Et quãto tempore duret †huiuſmodi
inſtantia, vide *Vant. de nullit. c. quoties, & infra quod tempus num. 8. & per tot.*

Igitur, quando deducitur principali-
ter, ſi requirit altiorem indaginem, de-
94 bet procedi via ordinaria, & debent ſer
uari omnes termini iuxta qualitatem,
& ſuſtantiam cauſæ, deſertaque appel-
95 latione remanebit tantum cauſa nulli-
tatis. *Bald. in l. cum maiores C. de inof. teſtam. Vant. vbi ſup. n. 24.*

Si vero nullitas eſt notoria, ſufficit ter
96 minus ad dicendum contra † commiſ-
ſionem, & contra Iura producta, *Rot. deciſ. 5. de lit. conteſt. in nou. Franc. in c. dilecto Veſtr. lib. 5. c. de ſeruat. term. in cauſ. nul. fol. 117. & lib. 8. c. 1. fol. 244.*

Aduerte tamen, quod, quando nulli-
tas, & appellatio æquè principaliter de
97 ducuntur, † debet prius terminari cau-
ſa nullitatis, & deinde cognoſci cauſa
98 appellationis, † & ſi ordo peruertatur,
dummodo, pars hoc petat, proteſtetur,
& appellet, proceſſus eſt nullus, ſed parte
99 † non contradicente ſuſtinetur, *Vant. de null. c. quot, & quibus mod. null. in eodem prop. n. 14. poſt Franc. in d. c. dilecto. n. 24. & 36. ex. de appell.*

100 Poteſt quoque multoties ſententia, †
à qua non licet appellare, vt puta quia
tranſiuit in iudicatum, vel quia fuit lata
in poſſeſſorio, & huiuſmodi; per viam
101 nullitatis impugnari; † quia prohibi-
tus appellare, non cenſetur prohibitus
102 dicere de nullitate; dummodò † prin-
cipaliter, & ſeorſim ab appellatione, id
fiat, *Vant. c. quis poſſit dic. de null. num. 33.*
103 & tunc cauſa nullitatis deuoluit, ſicut
appellatio, *Bart. in d. l. ſi expreſſim. & in l. prima. C. quando prouoc. non eſt neceſſ. & in l. ſicut proponis C. quom. & quan. Iud. Veſtr. fol. 252.*

Et quando proponitur nullitas ſen-
104 tentiæ, ſiue in genere, ſiue in ſpecie †pro
ponatur, poteſt ex quocunque capite,
etiam non expreſſo annullari. licet ſe-
105 cus † ſit in contractu, vel alio actu ex-
traiudiciali; Si enim eius nullitas ex-
106 preſſe proponatur, † non poteſt propo-
nens aliam nullitatem proſequi, præter
expreſſam, *Vant. vbi ſupra fol. 105.*

107 Poteſt etiam †cauſa nullitatis attẽta
torum, & negocium principale ſimul,
& ſemel cognoſci, & terminari, ne con-
tinentiæ cauſarum diuidantur, vt indem
nitati partium conſulatur, *Staph. cap. 21 fol. 342.*

Ideo licet poſſit committi cauſa
nullitatis cenſurarum, & illa cogno-
108 ſci, abſque eo quod cognoſcatur de va-
liditate, vel inualiditate ſententiæ. *c. 1. extr. de appell. c. per tuas. ex. de ſent. excom.*
109 Ad inſtantiam tamen † alterius partis
datur commiſſio, quod ſimul, & ſemel
cognoſcatur de nullitate cenſurarum,
110 ac conformitate ſententiæ, † licet poſ-
ſit iudex prius expedire cauſam nulli-
tatis, ſi de ea prius conſtet, vt in ſimili.
Egid. concluſ. 506. & Staphil. c. 22. fol. 348. in fin.

Et ad præmiſſa omnia videlicet, quo-
modo nullitas principaliter, vel incidẽ-
111 ter † cenſeatur deducta, quid importet,
112 † quid operetur, & in quo differat, quod
principaliter, vel incidenter deducitur,
113 † ſimiliter ſi incidenter, vel cumulatiuè
deducatur, quando denuo deduci poſſit,
114 deſerta etiam cauſa principali; † vel ſi
illi renuncietur, an cauſa quoque nul-
litatis deſerta, vel illi renunciatum cen-
ſeatur, vide in omnibus *Vant. d. c. quot, & quibus. mod. null. prop. poſſ. per totum & Franc. in cap. dilecto num.* 170. & quid in
115 ſententia excommunicationis, vide
116 *ibidem n.* 179. & quando deſeritur appel-
latio, an deſerta appellatione impedia-
tur executio, propter iudicium nullita-
tis. vide *ibidem num.* 128. Et in cauſa
117 † nullitatis, an, & quando requiratur
libellus, & litis conteſtatio, quæ debeant
exprimi, & peti in libello, quomodocũ-
que procedatur, latè de huiuſmodi ma-
teria libelli; videndus eſt, *Franc. in d. cap. dilecto. n. 41. cum ſeqq.*

118 Nec Iudex nullitatis debet † pronun-
ciare, niſi parte citata, *c. caueant, & c. omnia. 3. q. 9. l. eaque. C. quomodo, & quan. Iud. Rot. deciſ. 16. de re Iud. in nou.*

119 Licet Princeps, vel reſcribens, †poſſit
interpretare reſcriptum ſuum; & ſi nul-
120 litas procedat à mala † reſcripti inter-
pretatione, poteſt eam reuocare, etiam
parte nõ citata, vt *not. in c. cauſam. extr. de reſcript. Franc. in d. c. dilecto.*

121 Quomodo autem pronunciandum, †
principaliter, ne ſiue incidenter, nullitas
122 ducatur, † & quando iudex nullitatis,
poſſit ſuper negocio principali pronũ-
ciare, dicit *Franc. in d. c. dilecto Veſtr. d. c. 1. fol. 245.*

123 Et quando ſententia nulla † poſſit
confirmari per Iudicem appellationis,
& per quæ verba videtur confirmata, di-
cit idem *Franc. in d. cap. dilecto. num. 94. & 98.*

Quando etiam propoſitis nullitate,
& de-

124 & deſertione appellationis, † ſuper qua prius debeat, pronunciare, videnda eſt, *Rot.deciſ.29. de re iud.in antiq.*

Scito tamen, quod licet in cauſis nul-
125 litatum, debeat procedi per tres † conformes, nihilominus datur commiſſio
126 præfixionis termini ad docendum † de prætẽſa nullitate, quo elapſo, & nihil,
127 quod releuet docto, † procedatur ad vlteriora, hoc docet *Vant. de nullit. t. quot. & intra quod temp. n. 2.*

Et Hodie Auditores Rotæ poſſunt, ab-
128 ſque noua † commiſſione huiuſmodi terminum præfigere, vt dixi *per conſtitu-*
129 *tionem Pÿ IV.* † quo caſu non ſolet pronunciari expreſſe ſuper nullitate, quia ſi pronunciaretur daretur appellatio.

Sub qua forma committatur cauſa nullitatis.

Art. IV.

130 *Nullitatis cauſa ſub qua forma committatur.*
131 *Commiſſio, quomodo ſignetur, ſi nullitas cum appellatione committatur.*
132 *Nullitas, quando negetur ſeparatim ab appellatione committi.*
133 *Commiſſio nullitatis etiã aduerſus duas ſententias, quomodo ſignetur.*
134 *Sententia nulla non tranſit in iudicatum.*
135 *Nullitas, quando non impediat executionem, etiamſi fuerit inhibitum.*
136 *Inhibitio minus legitima, non eſt timenda.*
137 *Præſumptio ſtat pro re iudicata, & validitate, donec probetur nullitas.*
138 *Nullitas euidens, & notoria impedit executionem.*
139 *Actus nullus eſt in incontinenti reuocandus.*
140 *Clauſula, prout de iure, quid importet in commiſſione nullitatis.*
141 *Statutum remouens nullitates, non remouet notorias.*
142 *Nullitas in incontinenti, quomodo dicatur probari.*
143 *Nullitas, quando ſuſpendat executionem, eſt ſub Iudicis arbitrio.*
144 *Commiſſio nullitatis aduerſus rem iudicatã, quomodo ſignari poſſit in opinione Staphil.*
145 *Commiſſio nullitatis ante executionem, quæ impediri nequit, quomodo ſignetur.*
146 *Et quid ſi executio eſſet cæpta.*
147 *Clauſula ſinè præiudicio legitimæ, vel vlterioris executionis, quid operetur.*
148 *Commiſſio, quod iudex nullitatis procedat ſuper executione non datur.*
149 *Commiſſio nullitatis in caſu negandæ appellanis, quomodo ſignaretur*
150 *Executio triũ conformiũ etiã interlocutoriarũ eſt magis priuileginta, quam vnica non appellabilis.*
151 *Reſcriptum cõmiſſionis eodem modo ſit ſuper nullitatẽ trium conformiũ, & vnicæ non appellabilis.*
152 *Nullitas ex defectu iuriſdictionis tantum opponi poteſt contra tres conformes, & vnicam non appellabilem.*
153 *Declaratur tamen, ſi opponatur excipiendo, vel agendo in incontinenti probando.*
154 *Nullitas ex defectu citationis, & mandati admittitur.*
155 *Nullitas non auditur, niſi tres conformes fuerint executioni demandatæ.*
156 *Fallit in executione irretractabili, vel perſonali.*
157 *Nullitas impedit executionem irreuocabilẽ etiam trium conformium.*
158 *Nullitas propoſita à tertio pro ſuo intereſſe, impedit executionem.*
159 *Nullitatis proceſſus non impediretur pendẽte cauſa executionis.*
160 *Declaratur etiamſi fuerit inhibitum.*
161 *Declaratur etiam, dummodo negocium principale non præiudicet cauſæ nullitatis.*
162 *Cauſa principalis præiudicans nullitati, ſuſpenditur, donec expediatur nullitas.*
163 *Sequeſtrum, quando fieri poſſit loco executionis.*
164 *Executio obtenta in cauſa nullitatis reuocatur, vt attentata.*
165 *Nullitatem opponenti pauperi, quibus clauſulis reſcribatur.*
166 *Clauſula parito iudicato, quid importet.*
167 *Reſtitutio in integrum, datur cum Clauſula parito iudicato.*
168 *Nullitas impedit executionem, quando nõ eſt clauſula parito.*
169 *Fallit tamen ſi nullitas ſit calumnioſa.*
170 *Nullitas per viam exceptionis deducta, ſuſpendit executionem,*
171 *Exceptio nullitatis eſt fauorabilior, quam actio.*
172 *Statutum prohibens appellationẽ, vel dici de nullitate, quomodo intelligendum.*
173 *Statutum prohibens dari de nullitate, non prohibet excipi.*
174 *Statutum prohibens dici de nullitate quomodo intelligendum.*
175 *Nullitas deducta per viam exceptionis dicitur iudicium ſummarium.*
Nullitas deducta per viam exceptionis, quando non impediat executionem, ibid.

176 *Nullitas ex defectu iuriſdictionis impedit executionem, etiam ſi altiorem indaginem requirat.*

177 *Fallit tamen, ſi executio eſſet irretractabilis, & ſimile damnum afferret.*

178 *Ampliatur, etiamſi requireret altiorem indaginem.*

179 *Limitatur, quando euidenter appareret de calumnia.*

180 *Statutum prohibens dici nullitatem valet, ſed limitatur multipliciter.*

181 *Nullitas reſultans à repugnantia, & perplexitate ſententiæ, non poteſt à ſtatuto prohiberi.*

182 *Nullitas ex dolo aduerſarij, vel iudicis, nõ poteſt à ſtatuto prohiberi.*

183 *Nullitas ex defectu iuris naturalis, non poteſt prohiberi à ſtatuto.*

184 *Nullitas proueniens ex forma alterius ſtatuti neque poteſt prohiberi.*

185 *Item nullitas ex defectu iuriſdictionis, incõpetentiæ, & non ſeruatæ formæ commiſſionis.*

186 *Nullitas quoque procedens ex nullo modo agendi.*

187 *Nullitas quoque patens ex tenore ſententiæ, vel actorum, ad quos ſe refert.*

188 *Nullitates an, & quæ ſanentur, etiam ſi non obſtante ſtatuto impugnari poſſint.*

130 QVo vero ad quartum caput, videli-
cet, ſub qua forma committa-
tur cauſa nullitatis, aduerten-
da ſunt infraſcripta.
131 Quando cauſa nullitatis committa-
tur cum appellatione, † tunc commiſſio
ſignatur ſimpliciter, prout in cauſa ap-
pellationis; Si vero committitur ſepa-
132 ratim ab † appellatione, tunc ſi ſumus in
caſu, in quo natura cauſæ non permittit
appellationem ſuper aliquo, ex capite
appellationis denegatur, vt puta prop-
ter rem indicatam, & ſi petatur com-
133 miſſio aduerſus vnam, vel duas ſenten-
tias, ſignatur dicta Commiſsio cũ clau-
ſula prout de iure, ea ratione, quia licet
134 † ſententia nulla, non tranſeat in iudica
tum, *l. 4. §. condemnatum, vbi Bart. &
aly. ff. de re Iud.* Attamen nullitas dedu-
135 cta per † viã actionis, ſi requirit altiorẽ
indaginem, non impedit executionem,
136 etiam ſi fuerit inhibitum, † cum inhibi-
tio tali caſu, tamquam minus legitima
non ſit timenda. *cap. non ſolum. in fine,
& cap. Romand. de appell. in 6.* Præſumi-
137 tur † enim pro re iudicata, & pro vali-
ditate, donec nullitas probetur; argum.
*l. 2. C. de falſ. Innoc. in c. poſt electionem.
extr. de conceſſ. præben. Rot. deciſ. 3. de ex-
cept. in nou. Dec. in conſ. 21. & Vant. d.
cap. num. 24. & cap. quot, & quibus
mod. nullitat. prop. poſſ. nu. 29. & c. fin.
nu.* 127.
Quia tamen, quando nullitas eſt eui-
138 dens, † & notoria, nec requirit altiorem
indaginem, ſed poteſt in continenti pro-
bari, vt quia opponens, dicat ſe non
fuiſſe citatum, vel talem non eſſe Procu-
ratorem, impedit executionem, nec po-
teſt dici res iudicata, *d. §. condemnatum. l.
licet. ff. de re. ind. & vtrobique notant. DD.
Oldrad. conſ. 106. Rom. in l. ſi vero negociũ.
§. de viro. ff. ſolut. matrim. Staphil. cap. 6.
139 fol. 288. & ſeqq.* Debetque † actus nul-
lus in continenti reuocari, *Vant. d. c. pri-
140 mo num.* 22. Ideo ſignatur prout † de
iure, vt iudex cognoſcat, an impedit e-
xecutionem, *Veſtr. lib. 8. cap. 1. fol.* 245.
141 Facit in ſimili, † quia ſi ſtatutum remo-
uet, quaſcumque nullitates, tamen non
intelligitur de notorijs, vel quæ poſſunt
in continenti probari. *Put. dec. 13. & 15.
de conſtit.*
Dicitur autem in continenti probari
142 poſſe, quando poteſt † probari intra tem
pus, faciendæ executionis, *DD. in d. §.
condemnatum. Franc. in d. cap. dilect. num.* 29
Concludens tamen non poſſe in eo da-
143 ri certa regula, & † quod ideo rema-
net ſub arbitrio iudicis, *Galleſ. in tract.
de oblig. Cam. quæſt. 17. vbi add. fol. 83. Ve-
ſtr. d. fol. 245. Staphil. c. 7. fol.* 290. licet
idem *Staphil. c. 13. fol. 309. & ſeq.* vo-
144 luerit commiſſionẽ nullitatis aduerſus †
vnicam ſententiam, quæ fecit tranſitum
in iudicatum, deberi ſignari cum clau-
ſula parito iudicato, ſicuti aduerſus tres
conformes.
At ſi eſſemus in claris nullitatem non
145 impedire executionem, † peteretur q. cõ-
miſſio, ante executionem factam, debet
addi clauſula ſine præiudicio rei iudica-
tæ, vel ſine præiudicio legitimæ execu-
tionis. Si vero executio eſt cepta; tunc
146 † additur clauſula ſine præiudicio vlte-
rioris, quicquid dicat *Staphil. d. fol.*
290.
147 Præſeruatq. d. clauſula ſine præiudicio
legitimæ, † vel vlterioris executionis, iu-
riſdictionẽ iudici à quo exequẽdi, nec da
retur cõmiſſio, quod iudex cauſæ nulli-
tatis procederet ipſe ſuper executione.
Staph. c. 19. fol. 336.
148 Etſi petatur committi cauſa † nulli-
tatis in caſu, in quo, ex natura cauſæ
denegatur appellatio, vt in poſſeſſorio,
vel

Digitized by Google

vel poſt tres conformes; tunc ſignatur
commiſſario cum clauſula parito Iudi-
cato *Bald. in l. prima.C. ne lic.tcr. prouo
Clem. vt calumnijs. & ibi DD. de re Iud.
Stapb.c.13.fol.310.*
150 Eſt tamen magis priuilegiata † exe-
cutio trium conformium, ſiuè ſint dif-
finitiuæ, ſiuè ſint interlocutoriæ, quam
vnicæ non appellabilis, licet eodem
151 modo in vtraque reſcribatur. † Sola e-
nim nullitas ex defectu iuriſdictionis ad
152 uerſus † eas opponi poteſt: dummodo
153 † opponatur excipiendo, vel ſi oppona-
tur agendo, in continenti probari poſ-
ſit, vt voluerunt, *gloſ. & DD. in d. Clem.
vt calumnijs. Dec. poſt alios conſ.38. Gomeſ.
in d. compend. fol. 167. col. 2.* Licet nul-
154 litas † etiam ex defectu citationis; & mã
dati admittatur, vt ſupra diximus *in eo-
rum capitibus particularibus.*
155 Inſuper opponens nullitatem, † nul-
lo modo auditur, neque poteſt procedi
in cauſa nullitatis, donec tres confor-
mes executioni fuerint demandatæ. d.
Clem. vt calumnijs, niſi executio ſit irre-
156 tractabilis, vel perſonalis; † quia tunc
157 nullitas oppoſita impedit executionem,
etiam trium conformium, *Guidopap. de-
158 ciſ.529.* vel niſi tertius pro ſuo intereſſe
ante executionem nullitatem opponat.
Rot. deciſ.16. de ſent. & re Iud. in antiq. de
quo vide *Card. in d. Clem. vt calumnijs. n.
5. & dixi cap. de re Iudic.*
Si vero proponitur aduerſus vni-
159 cam non † appellabilem, vel rem Iudi-
catam, licet fiat executio, pendente ta-
men causa executionis, poterit etiam
procedi in cauſa nullitatis, ita vt, alter
proceſſus, alterum non impediat, etiam
160 ſi inhibeatur, † dummodo negocium
161 princrincipale nõ præiudicet cauſæ nul-
litatis; tunc enim parte opponente
162 † ſuſpenditur negocium principale, do-
nec expediatur cauſa nullitatis, *DD.
in d. §. condemnatum Franc. poſt alios. in
d. cap. dilecto Rot. d. deciſ.3. de except. in
non.*
163 Et hoc cauſat multos effectus in fauo
rem dicentis de nullitate, quia ſi ille,
poſtquam fit executio, eſſet ſuſpectus de
dilapidatione, vel alia legitima cauſa
ſubeſſet, ſufficeret loco executionis ſe-
queſtrare rem, ſi ſit mobilis, vel eius fru
ctus, ſi ſit immobilis, *Bald. in l. eum, qui
ad l. Iul. de adult. & in l. ſi ſenatus. ff. de
fer.*
164 Si etiam obtinetur in cauſa † nulli-
tatis, reuocabitur executio, tamquam

attentata, *Franc. in d. c. dilecto Staphil.
cap.7. fol.90. in fin. Veſtr. d. fol.244. cum
duobus ſeqq.*
Quod ſi orator, quando apponenda
165 eſt dicta † clausula, parito iudicato, alle-
gat paupertatem, loco ipſius apponitur
alia calauſula, videlicet dimiſſa poſſeſ-
ſeſſione, ac reſeruatis fructibus, & expẽ-
ſis in fine litis, & conſtito de oratoris
166 paupertate, quia dicta † clauſula parito
iudicato, importat, non ſolum dimiſ-
ſionem poſſeſſionis, ſed etiam reſtitutio-
167 nem fructuum, & expenſarum. Idemq.
ſeruant in cauſa reſtitutionis in integrũ,
vt late notauimus ſupra *in cap. de re-
ſtit. in integr. & Caſſad. deciſ.11. de re-
ſcript. Veſtr. lib.4. c. de dol. & contum.
fol.87.*
In aliis quoque caſibus, cauſa nullita-
168 tis ſuſpendit executionem, † in quibus
non eſſet apponenda d. clauſula, videli-
cet. Si executio afferat prẹiudicium ir-
169 reparabile, dummodò † nullitas non ſit
calumnioſa. *Franc. in d. c. dilecto. Veſtr. d.
fol. 244. Stapb. c.7. fol.290.* vel deduca-
tur per viam exceptionis, quo caſu ſem-
170 per ſuſpenditur executio, † quando po-
teſt in continenti probari. *DD. in l. 4. d.
§. condemnatum. ff. de re iud. Rot. dec.3. de
except. in non. Staphil. d. fol.290.* Eſt enim
171 † fauorabilior exceptio, quam actio nul-
litatis, itaut, ſi ſtatutum prohibeat ap-
pellari, & dici de nullitate, elapſo certo
172 termino, † non intelligitur de nullitate
propoſita per viam exceptionis, & ſeor-
ſim ab appellatione, vt latiſſime *Franc.
in d. cap. dilecto. num.146. & ſeq.* Si etiam
173 † prohibeat dari de nullitate non cenſe-
tur prohibitũ excipi; ſi vero prohibeat
174 † dici de nullitate, intelligitur, quomo-
documque prohibitum, etiam inciden-
ter, & ab interlocutoria, *Put. deciſ.15.20.
& 21. de conſtit.*
Et quando nullitas deducitur per viã
exceptionis, dicitur Iudicium ſumma-
175 rium, et ſi requirat altiorem indaginem,
non impedit executionem: præcipuè
trium conformium, iuxta terminos.
*Clem. vt calumnijs. de ſent. & re Iud. Frãc.
in d. c. dilecto num.26. & 32. Staphil. cap 6.
fol. 287. & cap.7. fol. 290.* dummodò
176 † non ſit nullitas ex defectu iuriſdictio-
nis, quæ impedit executionem, quamuis
requirat altiorem indaginem. *Vant. cap.
quot. & quibus, mod. null. in Iud. num.
33.*
177 Si tamen executio eſſet irretractabi-
lis, vel afferret damnum irreparabile

578 ſuperſederetur in ea, quamuis nullitas
requireret altiorem indaginem, *Iaſ. in
l.1.§. ſi ſeruus. num. 4. ff. de acquir. poſſeſſ.
& ibi Alex. num. 7. Clar. in dicto pra-
xi. quæſt. 94. verſ. ſcias etiam.* Niſi
179 † euidenter appareret de calumnia; quia
tunc fieret omninò executio. *Boſſius poſt
alios in d. ſua praxi. tit. de nullit. aduerſ. ſen-
tent. num. 4.*
180 Et quia ſupra fecimus,† & faciemus
infra mentionem de ſtatuto prohibente
dici de nullitate, ſciendum eſt, quod ta-
le ſtatutum valet, ſed limitatur pluribus
modis.
181 Primo, vt non procedat in nullirate
reſultante ex repugnantia, & perplexita-
te ſenrentiæ, prout diximus de pacto.
182 Secundo, in nullitate cauſata à † dolo
aduerſatii. vel Iudicis. Tertio, in nulli-
183 tate † proueniente ex defectu Iuris na-
turalis, puta citationis. Quarto, ſi nul-
184 litas † proueniat ex alio ſtatuto, dante
formam procedendi, quæ non fuit ſer-
185 uata. Quinto, † ex nullitate ex defectu
iuriſdictionis, ſiuè iudex ſit omnin o in-
competens, ſiue ob non ſeruatam formā
186 commiſſionis. Sexto,† niſi nullitas pro-
cedat ex nullo modo agendi. Septimo, ſi
nullitas ſit patens ex tenote ipſius ſentē-
187 tentiæ,† vel ſi ſententia referat ſe ad acta
nulla expreſſe, vt late per *Franc. in d. c.
dilecto. n. 125. & ſeqq.* Quando vero non
188 refert, ſe exptefſe † ad acta, an etiam
quando nullitas reddat in caſu noſtro
ſententiam nullam, ita quod non obſtā-
te ſtatuto poſſit impugnari, vidēdus eſt,
Franc. ibid. n. 139.

Quomodo nullitates ſa-nentur.

Artic. V.

189 *Nullitates actorum &c. regulariter, ſunt quæ ad Curiam ex partibus deferuntur.*

190 *Actus nullus, an poſſit de partium conſenſu reualidari.*

191 *Subſtantialia iudicij, de partium conſenſu nō poſſunt remitti.*

192 *Declaratur tamen, vt per Fel. loco hic citato.*

193 *Sententia poteſt reualidari in vim pacti ab ipſis partibus.*

194 *Sententia an, & quomodo reualidetur non opponente parte de nullitate.*

Proceſſus an, & quando reualidetur, non opponente parte de nullitate.

195 *Decalaratur tamēn, quando cauſa ſtatuti reſpicit fauorem partis tantum.*

196 *Proceſſus, & ſententiæ non ex quacūq. nullitate ſubuertuntur.*

197 *Actus debent ſuſtineri, quando eſt ſatisfacta lex.*

198 *Nullitates ſolent ſanari à Signatura, exceptis tribus, & quibus.*

199 *Nullitates tres, neque per Papam ſanari ſolent, etiam cum refectione expenſarum.*

200 *Pars tacens poteſt ſe tueri exceptione nullitatis.*

201 *Nullitates, quæ poſſunt opponi aduerſus tres conſormes.*

202 *Iudex quas nullitates debeat tollere, etiam parte non opponente.*

203 *Nullitates, quæ numquam cenſentur excluſæ, etſi nullitates prohibeantur.*

204 *Nullitates, quæ poſſunt proponi etiam, elapſo termino.*

205 *Declaratur tamen, dummodo euidentes, & notoriæ.*

206 *Nullitates euidentes, & notoriæ, quando dicantur.*

207 *Ampliatur etiamſi deducantur per viam exceptionis.*

208 *Princeps, quos defectus ſupplere poſſit ad tollendas nullitates.*

209 *Princeps ſupplēs defectus nullitatis, nihil addit extrinſecum.*

210 *Nullitas cū iniuſtitia ſanatur per Principē, ex plenitudine poteſtatis.*

211 *Papa in beneficialibus eſt abſolutus Dominus.*

212 *Nullitates iuris poſitiui, quando ſanctur ſine refectione expenſarum.*

213 *Fallit tamen, ſi pars dedit de nullitate.*

214 *Commiſſio tollendi nullitates, qualiter fiat.*

215 *Acta litis ordinatoria pereunt perempta inſtantia ſtatutaria.*

Sententia lata ſine ſubſtantialibus eſt nulla.

216 *Acta reſpicientia veritatem cauſæ non pereunt.*

217 *Commiſſio, quod omnes termini ſubſtantiales reiterentur, quomodo ſignetur à ſignatura.*

218 *Nullitates in beneficialibus, ſanantur indiſtincte, abſque expenſarum refectione.*

219 *Clauſula refectis expenſis, ſolet dari cum clauſula, quatenus de iure reficiendæ.*

220 *Pauper quibus clauſulis obtineat ſanationem nullitatum.*

221 *Commiſſio nullitatis, quando ſoleat dari cum clauſula, dummodò literæ ante terminum &c.*

222 *Proceſſus eſt nullus ſuper nullitate ſi procedatur literis non expeditis.*

Sa-

223 *Sanatur tamen factus parte praſente, cum clauſula refectis expenſis.*

224 *Etſi factus parte abſente ſanatur cum clauſula citata parte.*

225 *Clauſula citata parte, quando ſoleat opponi in ſanatione proceſſus.*

126 *Diſputatio ſuper validitate commiſſionum literis non expeditis eſt ſublata.*

227 *Commiſſiones cauſarum, literis non expeditis non valent.*

228 *Proceſſus ſanatur, etiam quando fuit erratũ in nomine aduerſarij in commiſſione.*

Proceſſus pradictus tamen non poteſt dici nullus. ibid.

229 *Commiſſio procedendi ad vlteriora datur in actione incompetenti.*

230 *Sanatio nullitatum non poieſt dare nouum ius, alias ſanatio non valet.*

231 *Nouum ius non poteſt dari ex ſantione nullitatis, cum ſit prater mentem concedentis.*

232 *Teſtamenta, & contractus inualidi, quare non poſſint ſanari.*

233 *Nullitates in quantũ reſpiciunt probationes non ſunt ſanata.*

234 *Sanatoria, quo, ad probationes, an detur, & quomodo.*

235 *Examen teſtium nulliter examinatorum non ſanatur.*

236 *Fallit, ſi teſtes eſſent examinati cum interrogatorijs aduerſarij.*

237 *Declaratur tamen, ſi interrogatoria ſint data à legitima perſona, ſecus &c.*

238 *Nullitates in cauſis iniuriarum, etiam refectis expenſis non ſanantur.*

239 *Sanationes nullitatum nihil hodie inſeruiũt in curia.*

340 *Iudices in Curia hodie procedunt, quibusvis non obſtantibus nullitatibus.*

241 *Proceſſus, & ſententia nulla, quando ſuſtineantur per confeſſionem in actis factam.*

242 *Confeſſio facit Notorium.*

Confeſſus non ſeruatum ordinem iudiciariũ opponere nequit.

243 *Iudex poteſt ferre ſententiam iuxta confeſſionem rei.*

244 *Confeſſus poteſt opponere nullitatom iuriſdictionis.*

245 *Iudex debet habere iuriſdictionem, vt poſſit pronunciare ſuper confeſſione.*

246 *Confeſſio in criminalibus tollit omnes nullitates.*

Reus confeſſus poteſt ex proceſſu condemnari. ibid.

247 *Declaratur tamen confeſſionem debere eſſe ſpontaneam.*

248 *Nullitas ex actibus factis die feriata de facili ſanatur.*

249 *Cauſa, qua poſſint expediri die feriata etiã in honorem Dei.*

250 *Proceſſus criminalis factus tempore quadrageſima. an teneat.*

251 *Cauſa Eccleſia poſſunt per Iudices Eccleſiaſticos in Eccleſia tractari.*

252 *Cauſa Clericales per laicos in Eccleſiis tractata, ſunt ipſo iure nulla.*

Circa quintum. Quomodo nullitates ſanentur proceſſus ſententiæ, &
alii actus nulli (prout ſunt regulariter,
189 qui † de partibus ad Cur. deferuntur, vt
ait *Egid. concluſ. 74. Staphil. c. 23. fol. 350.*
poſt n. 8. etiam facti ab habente iuriſdi-
190 ctionem, † non poſſunt de conſenſu par
191 rium reualidari; quia ſubſtantialia †
iudicii, conſenſu partium non poſſunt
remitti, *l. quoties. C. de dignit. lib. 12. Gui-*
dopap. dec. 216. latè Felin. in cap. ſignifi-
caſti. extr. de for. comp. vbi concluſionem
292 hanc exornat, & multa congerit.

Poſſunt quidem partes ſententiam,
193 vel alios actus reualidare, vt valeant in
vim pacti, ſed uon in vim ſententiæ, vel
illius actus, vt ibi declarat. *Felin.* Si tamẽ
194 ſententia, † vel proceſſus annullarentur,
etiam ipſo iure per ſtatutum, vel cõ-
ſuetudinem, propter defectum alicuius
ſolemnitatis inductam ad merum fauo-
rem partis, ſi pars proſequatur cauſam,
neq. opponat de nullitate, reualidatur;
195 dummodò, cauſa ſtatuti, nullo modo re-
ſpiciat fauorẽ publicum ſtatuentis, aut
conſtituentis, ſed ſolius partis, *gloſ. in c.*
ſtatutũ in princ. in verbo committatur de re
ſcrip. in 6.

Quia tamen, vt plurimum partes con-
196 tradicunt, opponuntque † nullitates, &
nimis grauè eſſet litigantibus, ſi propter
quaſcumque nullitates, proceſſus, & ſen-
tentiæ ſubuerterentur; imo debent actus
197 ſuſtineri, † quando ſatisfit intentioni
legis, licet iuris ſolemnitas omittatur.
Caſſad. d. 2. de Iud.

Solet Signatura omnes nullitates ſa-
nare, dummodo nõ ſint de tribus, videli-
198 cet iuriſdictionis, citationis, & manda-
ti, quæ etiam per Papam ſanari non ſo-
lent *Clem. paſtoralis de rẽ iudic.* etiam
199 †cum refectione expenſarum; pars enim
quæ vidit nulliter procedi, forſan noluit
200 ſe defendere, ſciens ſe eſſe tutam, excep-
tione nullitatis, argum. *Tex. l. an inuti-*
lis. ff. de accept. in princ.

Suntque huiuſmodi nullitates fauo-
201 rabiles, poſſuntque † opponi, etiam ad-
uerſus tres conformes; quinimò iudex
202 † debet eas tollere, etiam parte non op-
po-

Et præmiſſa omnia, intelliguntur,dū-
230 modò ex huiuſmodi ſanatione, non de-
tur nouum ius; eſſet enim, tunc gratia
principaliter conceſſa, quæ per ſignatu-
231 ram † iuſtitiæ fieri non ſolet, & obſtaret
regula *Cancellariæ.18. de non tollendo Ius
quæſitum.*

Ideo contractus,teſtamenta,& ſimilia
inualida,non ſanantur,neque reualidā-
232 tur, quia per ſanationem ; tunc daretur
ius non habenti,& alteri,auſerretur.*Sta-
phil..c.6.fol.*286.

233 Non intelliguntur, †etiam ſanatæ nul-
litates, inquantum reſpiciunt probatio-
nes, etſi peteretur ſanatoria,quo ad pro
234 bationes, † non daretur, niſi cum clau-
ſula, dummodo alias rite, & recte &c.
ac ſaluis exceptionibus &c.

Ideo examen teſtium, etiam iurato-
235 rum, † ſinulliter,& ſine interrogatoriis,
ſint examinati, nullo modo ſanaretur;
236 Si autem fuiſſent examinati nulliter, †
ſed cum interrogatorijs partis Aduer-
ſæ, datis à perſona legitima, ex quo
dando interrogato ria *videtur* habuiſ-
ſe, notitiam examinis, feciſſeque ſuam
diligentiam, poſſet examen ſanari, &
de hoc vidēdum eſt.exemplum tempore
Vrbani Octaui ſel.record.per acta hodie
Paluzzi Notarii A.C. in cauſa *Romanæ
ſucceſſionis*,in qua poſt Iudicium A.C.de-
uoluta ad Rotam, ex quo interrogato-
ria non fuerant data à legitima perſona
237 † Rota, dixit non eſſe teſtes ſanandos,
vt legitur in *deciſ. facta in eadem cauſa die
14. Martij 1646. coram rpd. Bichio in fol.*

238 In cauſis vero iniuriarum, † nullita-
tes, etiam refectis expenſis,non ſanan-
tur.

Hodie huiuſmodi nullitatum ſana-
239 tiones, in nihilo.regulariter ſeruiūt in
curia,†quia omnes iudices,non obſtan-
te quacūq.nullitate debent ad vlteriora
240 procedere, † dummodo non deſtruant
probationes;& non ſit ex tribus, vt in
*d. reformatione Rotæ, & Tribun Vrb. facta
per Pium IIII. ſupra citata, & in alia fa-
cta per Paulum V. conſt. 71. in bull. nou.
tom.3.* & ille numquam ſanantur, vt ſu-
pra.

Si etiam proceſſus, & ſententia, eſſent
nulli, ex quocunque capite, dummodo
241 in actis adſit † confeſſio partis, ſubſtine-
rentur in vim confeſſionis, factæ,tamen
per perſonam habilem, & coram iudice
competente. Confeſſio enim, facit no-
242 torium, † neque poteſt confeſſus oppo-
nere, non fuiſſe ſeruatum ordinem iudi-
243 ciariū; †ſed iudex poteſt ferre ſententiā
iuxta illius confeſſionem, *cap. perſonis,
extr. de reſt. ſpoliat. Clem. conſtitutionem
in fine. cum ibi not. de elect. Afflict. deciſ.
172.num,2. Bartol.in l. ſi confeſſus ff. de
cuſtod. & exhibit. reor.*

244 Quæ tamen procedunt,† dummodo
non ſit nulla ex defectu iuriſdictionis,eſt
245 † enim neceſſe, quod iuriſdictio ſit legi-
time ad iudicem deuoluta,ad hoc,vt nō
obſtantibus cæteris nullitatibus, poſſit
ex ſola confeſſione pronunciare, *Franc.
in c.dilecto. num.5. & ſeq. extr. de appell.
Vant.qualiter, & quib.mod.null.ſan. poſſit
n.126.*

246 Confeſsio etiam in † criminalibus
tollit omnes nullitates, itaut reus con-
feſſus delictum, poſſit etiam ex pro-
ceſſu nullo condemnari. *Innoc.in c. qua-
liter,& quando.ſecundo extr.de accuſ.Alex.
in l. inter ſtipulantem* §,1. *in fin.& ibi.Iaſ.
num.11.ff. de verb.oblig.*dummodo con-
247 feſſio, † ſit ſpontanea, videlicet non
metu tormentorum, & ſit facta coram
iudice competente. alias ſecus, vt late
per *Clar.q.85.verſ. item poſſet.*

Idem etiam in ciuilibus. *Afflict. deciſ.
372l* † Similiter ſi nullitates proueniant,
248 ex eo,quod, actus fuerit factus die feria-
ta de facili ſanatur.

Sciendum eſt tamen, quod omnes actus
249 non † requirentes cauſæ cognitionem,
vel ſtrepitum Iudiciarium poſſunt expe
diri die feriata, etiam in honorem Dei,
*Guidopap.deciſ.*215;

Nota etiam incidenter,quod proceſ-
ſus criminalis factus tempore quadrage-
250 ſimæ, † de iure non tenet, cum eo tem-
pore ſit prohibita cognitio cauſarum
criminalium, *l.quadraginta.C.de fer.* licet
d.lex.nō ſit in vſu; vt dicit *ibi gloſ.Clar.
q.50.verſ. pariter.*

Inſuper procedendo de nullitate tem-
251 poris, ad locum. ſciendum eſt, † quod
cauſę Eccleſiaſticæ, poſſunt per iudices
Eccleſiaſticos, etiam in Eccleſia tractari
c.qua fronte.extr.de appell.

Iudicia vero ſæcularia tractata in Ec-
252 leſia per Iudices † ſæculares eſſent ipſo
iure nulla *.cap. de cætero extr.de immunit.
Eccleſiarū in 6.Franc. ind. cap. qua fronte
princ.& quoad cauſas Criminales eſt,textus
in cap. 1.& cap. cum Eccleſiæ de immunit.
Eccleſiar.*

Quo-

Quomodo poſſit nullitatibus renunciari.

Artic. VI.

253 *Nullitati præteritæ,& futuræ, quomodo renunciari poſſit.*
254 *Iudex,quo caſu poſſit ſententiã nullã exequi.*
255 *Partes, an poſſint ſe obligare de ſtando ſententiæ etiam nullæ.*
256 *Sententia, quando mereatur executionem in vim pacti.*
257 *Limitatur, quando nullitas oritur à repugnantia, vel dolo.*
258 *Limitatur etiã ſi pateat ex tenore ſententiæ, errore,aut defectu iuriſdictionis.*
259 *Nullitas,quando poſſit dici,non obſtante pacto facto.*
260 *Appellationi renuncians, an etiam nullitati renunciet.*
261 *Statutum prohibens opponi laudo, vel inſtãtiæ,fallit in defectu citationis.*
262 *Nullitas, an poſſit opponi elapſo termino ad defenſiones dato.*
Banniti, an poſſint dicere nullitatem,poſt terminum illis ſtatutum ad defẽſiones ibid.
263 *Nullitas deducenda poſt terminum ad defenſiones, qualis eſſe debeat.*
264 *Nullitati renunciat,renuncians appellationi iam interpoſitæ,& pendenti.*
265 *Actus cuiuslibet ſi fiat mẽtio,ſemper intelligitur de valido.*
266 *Actus inualidus non habetur in conſideratione.*
267 *Fallit, ſi lex haberet in conſideratione animum facientis.*
268 *Actum faciens punibilem, an incurrat pœnam, ſi nulliter faciat.*
269 *Actus nullus in multis caſibus nihilominus punitur.*
270 *Actus, quando ſit ipſo iure nullus, vel ſit annullandus.*

Circa vltimum,quomodo poſſit nullitatibus renunciari, ſciendum eſt
253 † quod nullitati præteritæ,vel futuræ,renunciari poteſt per pactum, vt ſi quis promittat,dicatq.ſtare ſentẽtiæ ferẽdæ, vel latæ, nec dicere de nullitate, ſed illi
254 omninò acquieſcere, quo † caſu poteſt Iudex ſententiam ſuam etiam nullam exequi.

Licet enim partes non poſſint ſubſtã-
255 tialibus Iudicij renunciare,† neque nullitates ſupplere; poſſunt, tamen per pactum ſe obligare de parendo ſententiæ,
256 & tunc † ſententia valet, mereturque executionem, non in vim ſententiæ, ſed in vim pacti *Vant.d.c.qualiter & quib.mod. null. fau. poſſ. num.* 17.

Quod procedit, niſi nullitas cauſetur à repugnãtia, & perplexitate ipſius ſen-
257 tentiæ, vel à dolo Aduerſarij, & Iudici-
258 aut † nullitas ſit patens, ex tenore ipſius ſententiæ expreſſo Iuris errore, aut cauſetur ex defectu Iuriſdictionis. His
259 enim quatuor † caſibus, etiam ſi adſit pactũ de nõ dicẽdo de nullitate,poterit nihilominus dici, *Franc. in d.c.dilecto n.* 116. *& ſeqq.*

Renuncians autem appellationi,non intelligitur renunciare nullitati, cum
260 ſit diuerſa; ſicut etiam, ſi ſtatutum diſ-
261 ponat, quod contra laudum, vel Inſtantiam nihil poſsit opponi,non exclu-
262 ditur nullitas citationis, vel ſi† ſtatuatur terminus ad faciendas defenſiones, vel excipiendum, tamen elapſo termino, poterit nullitas opponi, vt in terminis, qui ſolent ſtatui bannitis, vltra quod licet non poſſint audiri, poterunt tamen nullitatem opponere, *Franc.in d.c.dilecto num* 109.

Illud tamen de appellatione intellige
263 † vt procedat in nullitate principaliter deducenda, non in nullitate quæ inclu-
264 ditur in appellatione, Ideo ſi † renunciat appellationi iam interpoſitæ, quæ pendeat, cenſetur nullitati quoque renunciatum *Franc. ibidem num.* 114.

Et pro complemento huius capituli ſciendum eſt, quod quando fit mentio,
265 de reſcripto, † citatione,vel alio actu;
266 intelligitur de valido, quia actus † inualidus nullius eſt momenti, nec habetur in conſideratione, tam in fauorem, quam in odium illum facientis, niſi lex
267 † habeat in conſideratione nõ effectum actus,ſed ſolum animum facientis.

Tunc enim ſi eſt impoſita pena illi a-
268 ctui,faciens † etiam eum nulliter, incur-
269 rit pœnam, ſicut † etiam in certis aliis caſibus, actus nullus punitur, vt inquit *Felin.in c.tenore num.* 2. *&* 9. *extra de reſcript.*

Quomodo autem cognoſci poſſit,
270 quando actus eſt ipſo Iure † nullus, vel veniat annullandus,videndus eſt *Vant. nullit. c.quot & quib. mod. null. nu.* 48.

De

Digitized by Google

De alternatiua cap. Odoardus cap. Peruenit, & Moratorijs.

Cap. XIII.

De Priuilegio paupertatis.

Artic. I.

1 *Actio eſt inanis, quam debitoris inopia excludit.*
2 *Sententia eſt inutilis, quando debitor non eſt ſoluendo.*
3 *Debitor ſi non ſit ſoluendo carceribus mulctatur.*
4 *Debitorem inopem non decet in perſona moleſtare.*
5 *Paupertas excuſat à pœna periurij.*
6 *Debitor impotens non poteſt excommunicari ob non ſolutionem.*
7 *Debitor carceratus an, & quando debeat ali ab ipſo creditore.*
8 *Iudæi pauperes debent ali in carceribus.*
9 *Debitoribus pauperibus ſuccurritur de iure ciuili, & canonico.*

1 Est tritum adagium, quod inanis † eſt actio, quam in opia debitoris excludit, inutileſque ſunt ſententiæ, res
2 iudicata, & executoriales, quando debitor non eſt ſoluendo, vt inquit. *Textus in l. nam, & is. ff. de dol. c. olim 2. extr. de reſt. ſpoliat.*

Quia tamen duti, aliquando creditores, vbi executio realis fieri non poteſt,
3 † debitores carceribus mulctant, & eſt in cõueniens, quod debitor inops propter
4 paupertatem moleſtetur in perſona, † vel carceri mancipetur, & ibi marceſcat *l. nemo. C. de exact. lib.* 10; vnde videmus,
5 quod in obligationibus, † etiam iuratis paupertas, & impotentia excuſant, à pe-
6 na periurii, † neque tunc poteſt debitor excommunicari ob non ſolutionem, vt *not. Dec. poſt alios in c. 1. & 9. extr. de off. deleg.*

Hinc eſt etiam, quod debitor carce-
7 ratus, † ſi non habet vnde viuat, debet ali ab ipſo creditore, *gloſ. in l. fin. C. de erogat. milit. aun. lib. 12. Afflict. deciſ.* 61. *Guidopap. deciſ.* 211. *& firmat Paul. V. conſtit. 71. tom. 3. fol.* 288. quod extenditur
8 † etiam ad Iudæos, vt dicam infra *tit. de ſeptuagenaria.*

9 Ideo multa remedia, † tam de iure ciuili, quam canonico fuerunt tradita, per quæ ſuccurritur pauperibus debitoribus, & omiſſis, quæ narrantur à Reuerendiſſimo Scannarolo de Viſitatione carcer. ad cuius opus lectorem remitto in materijs relatis, verbo pauper, & paupertas.

De beneficio Quinquennalis dilationis. Et quando maior pars creditorum, minori parti valeat præiudicare.

Artic. II.

10 *Alternatiua quid ſit, quibus detur, & quando.*
11 *Dilatio quinquennalis ad ſoluendum quomodo detur de iure.*
12 *Ceſſio bonorum negatur lapſa quinquennali dilatione.*
13 *Maior pars creditorum, quomodo intelligi debet.*
14 *Creditorum numero parium, benignior pars capitur.*
15 *Minor pars creditorum, an debeat ſtare maiori, & quando.*
16 *Ampliatur idem, quando debitor aufugiſſet.*
17 *Creditores debent habere, quem conueniant.*
18 *Remiſſio in præiudicium minoris partis, quã do fieri nequeat.*
19 *Maior pars creditorum poteſt præiudicare minori, etiam in hypotheca.*
20 *Maior pars non habens hypothecam, in quibus poſſit præiudicare minori habenti.*
21 *Hebræi an, & vbi habeant beneficium alternatiuæ.*
22 *Commiſſio admiſſionis ad alternatiuam, quibus olim dirigeretur.*
23 *Commiſſio prædicta, quibus clauſulis ſignabatur.*
24 *Alternatiua committebatur multis ſolemnitatibus.*
25 *Commiſſio ſuper alternatiua, quibus committeretur in curia, & quando.*
26 *Commiſſio prædicta extra curiam, quibus committeretur, & quibus clauſulis.*
27 *Carceratus ad alternatiuam admittendus, quomodo relaxaretur.*

QVod laicis ſcilicet condemnatis,
vel moleſtatis pro debiro ci-
10 uili † indulgetur de iure bene-
ficium alternatiuæ, aut dilationis quin-
quennalis, vel ceſſionis bonorum arbi-
rrio maiotis partis creditorum.

Dilatio autem quiuquennalis ad ſol-
11 uendum de iure non conceditur, † niſi
præſtita fideiuſſione de ſoluendo in fine
termini, l. *quoties, & l. vniuerſa vbi Bald,*
not. C. de præt. Imper. offer. & qui obti-
12 nuit dilationem quiuquennalem ad ſol-
uendũ, illa elapſa non poteſt deinde ce-
dere bonis, *gloſ. Bart. Angel. & alij in l. fin.*
C. qui bon. ced. poſſ. Afflict. dec. 378.

Maior autem pars intelligitur, reſpe-
13 ctu ſummæ, non numeri, & ſi ſint pares
ratione ſummæ, intelligitur maioris par
tis numero; l. *maiorem. ff. de pact. cum ibi*
notat. Aretin. conſ. 157. Si etiam ſint pa-
14 res numero, capitur benignior pars, l.
fin. cum ibi not. C. qui bon. ced. poſſ.

Quando vero maior pars creditorum
vult concedere dilationem debitori, ad
ſoluendum, vel partem debiti eidem
15 remittere, † ſi debitor eſt defunctus, &
hæres non vult adire hæreditatem, niſi
habita huiuſmodi dilatione, vel remiſ-
ſione, poteſt cogi minor pars creditorũ,
ad ſtandum maiori parti. Similiter, ſi
16 † Debitor eſt abſens, qui aufugit, neque
vult comparere, niſi cum bona dilatio-
ne, vel remiſſione, cogitur minor pars
ſtare maiori, ea ratione, in vtroque ca-
17 ſu, † vt creditores habeant, quem con-
ueniant. l. *Iuris gentium. §. hodie. vbi DD.*
& l. maiorem. & l. *reſcriptum. vbi gloſ. &*
DD. ff. de pactis.

18 Si vero creditores habent, † quem
conueniant, tunc non poteſt fieri remiſ-
ſio in preiudicium minoris partis Debi-
torum, *Bald. Angel. & poſt alios Alex. in*
19 *d. §.* hodie; † procedunt etiam præmiſſa,
quando omnes creditores habent hipo-
thecam, nam ſi minor pars illam habe-
ret, & maior pars illam non haberet,
20 tunc maior pars poſſet præiudicare mi-
nori, quo ad remiſſionem partis debiti
tantùm, non autem, quo ad dilationem
Bartol. & alij in l. *reſcriptum. Alex. in d. §.*
hodie Afflict. deciſ. 288.

Conceditur autem hoc beneficium,
21 vt dixi, etiam † Hæbreis in Terris Ec-
cleſiæ, vt dicam forſam *tit. de ſeptuagena-*
ria.

Quando igitur antea petebatur com-
miſſio admiſſionis ad huiuſmodi alter-
natiuam, ſiue in Curia, ſiue extra dirige
22 gebatur † commiſſio iudici, qui debito-
rem condemnauit, vel coram, quo mo-
leſtabatur, & ſemper ſignabatur, cũ clau-
23 ſula cõſtito ſummariè de oratoris pau-
24 pertate, & prout de iure; multæ † enim ſo-
lemnitates requiruntur, de quibus *in d. l.*
fin.

Quando vero in commiſſione non
25 narrabatur lis, † vel moleſtia, ſi cauſa
expdiẽda erat in curia, committebatur
alicui iudici ordinario cum eiſdem clau-
lis.

Extra Cur. verò committebatur ordi-
26 nario Eccleſiaſtico, † cum clauſula, quod
procederet, prout iuſtum fuerit, & ſi erat
carceratus ſolebat concedi, quod rela-
27 xaretur præſtita fideiſſione, donec † co-
gnoſceretur, an veniret admittendus.

De Ceſſione bonorum.

Artic. III.

28 *Ceſſio non eſt neceſſaria, quando aliunde de paupertate conſtat.*
29 *Ceſſio quid operetur remiſſiue.*
30 *Ceſſioni, quando cum iuramento renunciari poſſit.*
31 *Renuncians cum iuramento ceſſioni, an poſſit amplius audiri.*
32 *Cedens bonis, quando iterum audiri poſſit.*
33 *Ceſſio, quando requiratur, vel non, remiſſiue.*
34 *Ceſſioni cum iuramento renunciari nequit ex communi.*
35 *Ampliatur, ſi ſit paupertas notoria.*
36 *Debitor fiſci ad ceſſionem bonorum non admittitur.*
37 *Fideiuſſori non prodeſt ceſſio bonorum debitoris.*
38 *Ceſſio bonorum, an liberet cedentem a debito.*
39 *Ceſſio bonorum ignominioſa liberat à debito.*
40 *Alternatiua negatur obligatis in forma Cameræ.*
41 *Vtilitas publica eſt priuatæ præferenda.*
42 *Mercatoribus victum ad Vrbem conducentibus fauendum eſt.*
43 *Mercatores prædicti prętio ſuarum rerum non ſunt defraudandi.*
44 *Debitor ex cauſa panis, an habeat beneficiũ ceſſionis.*
45 *Romam intereſt pinguem, & abbundantem eſſe.*
46 *Alternatiua an, & quando negetur luſoribus, Meretricibus, & Ganeonibus.*
47 *Alternatiuæ priuilegia, & Moratoriarum*

rum hodie non ſunt in vſu.
48 *Alternatiua, & Moratoria hodie ſunt prohibita.*

NOtandum tamen eſt, quod ſi legitime conſtare poſſet de paupertate,
28 te, † & impotentia, aliundè, quam per
ceſſionem, eſſet neceſſaria ceſſio, *Abb. in c. Odoardus. extr. de ſolut. Rot. deciſ. 31. de re iudic. in antiq. Staph. cap. 8. in fin. fol. 297.*
29 †De huiuſmodi ceſſione, quid operetur,
30 † quando illi cum iuramento renũciari
31 poſſit, † an renuncians cum iuramento
poſſit amplius ſuper huiuſmodi admiſ-
32 ſione audiri, †quando cedẽs iterum au-
33 diri poſſit, † quando requiratur, vel nõ
requiratur ceſſio, & latè de materia: videnda ſunt, vltra notata *in d. l. fin.* quæ dicit *Rot. d. deciſ. 31. de re iud.*

Et in effectu videtur eſſe communior
34 opinio, † quod ceſſioni, etiam cum iuramento renunciari non poſſit, *Felin. in cap. ſi diligenti. extr. de for. comp. & in cap. ex reſcripto. extr. de Iur. Iur. Guidopap. deciſ. 211.*
35 Maxime ſi paupertas; †ſit notoria, vt *per Felin. ibid. Boſſ. in ſua praxi. tit. de carcer. Fideiuſ. committ. n. 25.*
36 Eſtque ſpeciale in debitore fiſci, vt ad ceſſionem bonorum non admittatur, *Guidopap. d. deciſ. 211.*

Admiſſio autem debitoris ad ceſſio-
37 nem † non prodeſt fideiuſſoribus, vt inquit ibidem, *Guidopap.* & decreuit *Iulius III. conſt. 13. bull. nou. to. 1. fol. 576.* neque
38 liberat cedentem à debito, † quin poſſit iterum conueniri, quãdocumque deuenerit ad pinguiorem fortunam; niſi cedat
39 ignominioſe; ſicuti fit, † quando ſeruatur forma ſtatutorum locorum, quia tunc liberatur. *Guidop. deciſ. 343.*

Non debent autem talia beneficia
40 concedi † obligatis in forma Cameræ pro rebus ripalibus, ne propterea mercatores conducentes victualia ad Vrbem retrahantur; vtilitas enim pu-
41 blica, † quæ præferenda eſt priuatæ attẽditur ſummoperè, & debet maximus fa-
42 uor præſtari Mercatoribus conducentibus talia victualia ad vrbem, neque de-
43 bent, † ſub pretextu alternatiuarum, moratoriarum, & ſimilium gratiarum defraudari præcio ſuarum mercium, vt deinde eas liberaliori animo ad Vrbem conducant ex vi *Conſtit. 15. Innoc. VIII. tom. primo bull. nouo. fol. 641.*
44 Idemque eueniet debitori ex cauſa panis, vt voluit *Iulius III. conſtit. 18. eo-*
45 *dem. tom. 1. fol. 581.* Intereſt enim † Ro-

mam pinguem, & abundantem eſſe. *l. prima §. cura. ff. de off. præfect. Vrb. l. fin. C. quorum appell. non recip. cap. primo, & ibi not. extr. de empt. & vendit.*

Luſoribus etiam, & meretricibus, &
46 Ganeonibus huiuſmodi gratiæ de Iure denegantur, dummodo de eis certa notitia habeatur.

Hæc, quæ dixi militant de iure communi,
47 muni, † ſed hodie ob calumnias debitorum, qui dicto iuris beneficio abutebantur, à curia receſſerunt, cum moratoriæ, quinquennales, & dicta priui-
48 legia, † fuerint expreſſe prohibita à cõſtitutione *Pauli V. ſuper reformatione Tribun. Vrb. tit. de iudicibus in cauſis ciuilibus. §. nec concedant conſt. 71. in bull. nou. tom. 3. fol. 192.*

De facultatibus Viſitatorum Carcerum.

Artic. IV.

49 *Priuilegijs alternatiuæ, & moratoriarũ, quænam priuilegia hodie ſucceſſerint.*
50 *Priuilegia Viſitatorũ Carcerũ, an extendãtur per ditionem Eccleſiæ.*
51 *Priuilegia prædicta, quomodo extendantur, vt ſupra.*
52 *Limitatur in carceratis ex mandato A.C.*
53 *Communicatio facultatum S. Viſitationis, quomodo habeatur ab A.C.*
54 *Excarcerationis modus poni poteſt in citatione cõmunicationis facultatũ S. Viſitationis*
55 *Iudex de Partibus excuſatur adimplendo ſuperioris mandatum.*
56 *Conditio peior eſt carcerati in arbitrarijs.*
57 *Citatio pro commiſſione facultatũ S. Viſitationis in partibus qualiter formari poſſit:*
58 *Citatio prædicta exequitur contra creditores in Curia. ſi ibi ſunt.*
59 *Citationi prædicta extra Curiam exequenda, quid addendum ſit.*
60 *Citatio prædicta debet dare terminum ad comparẽdũ, & procuratorem conſtituendũ.*
61 *Decretum commiſſionis facultatũ S. Viſitationis obtinetur, etiam per contradictas in contumacia.*
62 *Citatio quomodo fiat ſuper commiſſione facultatũ S. Viſitationis, conſtituto exaduerſo Procuratore.*
63 *Iudex delegatus cum facultatibus S. Viſitationis, quomodo excarceret debitorem.*
64 *Iudex delegatus, vt ſupra vtitur apoſtolica auctoritate.*
65 *Pauper quot modis excarcerari poſſit remiſſiue.*

66 *Clericus pauper, an poſſit, vti priuilegijs lai*
corum pauperum excarcerandorum.
67 *Excarceratio Clerici pauperis Epiſcopo cõ-*
mitti debet.
Fallit, ſi ſit ſuſpectus Epiſcopus. ibid.
68 *Clerici pauperes, in quo foro beneficio vtã-*
tur, ne à creditoribus vexentur.

SEd aduertendum, quod licet fuerint
ligatæ manus iudicum ordinariorũ;
in huiuſmodi conceſſionibus, vice verſa
fuit etiam pręſtitus tantus fauor in ea-
49 dem conſtitutione erga pauperes car-
ceratos, in ſpeciè Viſitatoribus Carcerũ,
vt ſub eorum titulo videri poterit in
eadem reformatione, vt nihil vltra deſi-
derari poſſe videatur à pijſſimo Patre
pauperum.

Dictaque conſtitutio non modo com
præhendit carceratos in Vrbe in quibu-
50 ſcunque carceribus, verum etiam ſe ex-
tendit per totam ditionem Eccleſiaſticã,
hoc pacto tamen, quod pauperes carce-
rati præuio memoriali porrecto Illuſtriſ
ſimo, & Reuerendiſſimo Domino A. C.
51 obtinent † ab eodem litteras communi-
cationis facultatum D. S. Viſitationis,
Iudicibus de partibus, qui illos retinent
ſub cuſtodia, dummodo fuerint carce-
52 rati † vigore mandati eiuſdem A. C. &
tales iudices vtuntur miſericordia dictæ
conſtitutionis, illoſque excarcerant ſe-
cundum modum, & facultates compre-
henſas. *in conſtit. 28. edita à Paulo V. de*
facultatibus A. C. in bull. nou. tom. 3. fol.
153.

Sciendum etiam, quod ſunt multi
pauperes, perorreſcentes, vel parum fi-
dentes in humanitate iudicum de parti-
bus, obtinent communicationem taliũ
53 facultatum ab eodem † A. C, parte cita-
tata, qui modus eſt magis ſecurus, & ego
pluries expertus ſum, quia hoc modo
54 in citatione † exprimi poterunt ſpe-
cialiter modi, quibus deſideramus vti, in
excarceratione clientis, abſque eo, quod
debeamus ſtare diſcretioni dicti iudicis
55 de partibus, † qui hac ratione excuſa-
tur, etiam in adimplendo ſuperioris mã
56 datum; alias enim, † quando res cadit
sub arbitrio peior conditio ſemper re-
manet pro carcerato. Citatio, qua ego
aliquando vſus ſum pro carcerato de
partibus fuit infraſcripta.

Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Do-
57 mino Vecchiarello. Citentur infraſcrip-
ti prætenſi creditores infraſcripti carce
rati ad videndum per Illuſtriſſimum,
& Reuerendiſſimum Dominum com-
municari facultates S. viſitæ iuxta formã
conſtitutionis Pauli V. ſuper reforma-
tione Tribunaliũ editæ Romę, & ſuarũ fa
cultatũ D. Gubernatori Ciuitatis N. cũ
facultate ipſum inſtantem excarcerãdi,
data idonea cautione de ſoluendo ſcuta
tot, quolibet menſe, vel etiam facta in-
dicatione bonorum, ac data cautione
de ſe repræſentando in eiſdem ſtatu, &
terminis in quibus carceratus reperitur
in caſu impedimenti, vel quod bona
non ſufficiant, præſtitoque conſenſu dd.
bonorum ſubhaſtationi, & deliberatio-
ni, & adhuc conſtito de eius pauperta-
te, & non facta ſubminiſtratione alimẽ-
torum per ipſos creditores, & in omnem
euentum facta etiam ceſſione bonorum
prout de iure, & ſeruata forma motus
proprij fel. record. Pij IV. ac cum alijs
facultatibus S. Viſitæ à dicta conſtitu-
tione conceſſis, vel dicendum cauſam,
quare dictæ facultates communicari, vt
ſupra nõ debeãt, alias videndũ per ipsũ
Illuſtriſſimum Dominum dictæ facul-
tates communicari, & deſuper, quodcũq.
Inſtrumentum decreti decerni concedi,
& expediri, quibuſcunque non obſtanti-
bus, et decretum opportunum fieri, ad p.
d. inſtante Domino Frontino carcerato
principali ſiue &c. Serantonius Not.

58 Iſta citatio, ſi creditores ſunt in cu-
ria, exequitur contra eoſdem in Curia,
59 ſi vero ſunt extra eam, additur in illa
nec non ad conſtituendum, vel ſubſti-
tuendum Procuratorem reperibilem, &
acceptantem, alias videndum contra
ipſum procedi per contradictas, vel edic
60 ta publica. & datur in eadem citatione
terminus cõgruus ad cõparendũ, vel Pro
curatorem cõſtituendum; & contra non
61 comparentem, vel non conſtituentem
Procuratorem, proceditur per contradi-
ctas, vel edicta in contumaciam, & obti-
netur decretũ etiã in contumacia, ſi verò
62 † conſtituat Procuratorem, citatur pri-
mò modo, quo ſupra, & obtinetur ex-
peditio, quæ præſentatur in partibus mo
63 dò debito, & illius vigore Iudex dele-
gatus, vtitur facultatibus dictæ conſtitu-
tionis, & debitorem per aliquem ex mo
dis in eadem reformatione regiſtratis
64 † excarcerat, & Apoſtolica vtitur auc-
toritate, illamq. pauperibus impartitur.

Quot modis autem talis excarceratio
65 concedatur, non eſt meũ ad vnguem re-
ferre, poterit enim, quiſque percurrere
dictam reformationẽ ſub eodem titulo,
et conſtitution. 113. Pij V. tom. 2. fol. 239.
& conſtit. 68. eiuſdem fol. 199. & quæ ſcri-
pſit

pſit Reuerendiſs. P. D. Scannarolus, vt annui ſupra *de Viſit. carcer.*

Et quod diximus de laicis, habet etiã
66 locum in Clericis, † ſi volunt eius beneſi-
67 cio vti, † ſed tunc committitur Epiſco-
po, ſi non ſit ſuſpectus, bene verum eſt,
68 † quod Clerici ſolent alio beneficio de-
centiori vti, ob ordinis reuerentiam, &
eſt infraſcriptum, quod in Curia eſt vſitatiſſimum in Tribunali Eminentiſſimi, & Reuerend. D. mei Card. Ginnetti S.D.N. PP. Vicarij.

Quale beneficium afferat Cap. Odoardus, & Cap. Peruenit.

Artic. V.

69 *Clerici pauperes habent beneficium cap. Odoardus.*

70 *Clerici per cap. Odoardum abſoluuntur ab excommunicatione, conſtito de paupertate.*

71 *Clerici vtentes cap. Odoardus debent cauere, ſi ad pinguiorem fortunam venerint.*

72 *Clericus per cap. Odoardus non liberatur, ſed ſolutio differtur ad tempus habile.*

73 *Beneficiũ cap. Odoardus requirit idoneã cautionem.*

74 *Cautio iuratoria, quando ſufficiat Clerico vtenti cap. Odoardus.*

75 *Cautio iuratoria, quando non ſufficiat.*

Promiſſio cum hypotheca non ſufficit, ſi requiritur idoneitas. ibid.

76 *Paupertas excuſat à fideiuſſoria, & pignoratitia.*

Cautio iuratoria ſufficit in caſu paupertatis. ibid.

77 *Clerico opponenti beneficiũ cap. Odoard. quid relinquendum in executione rei iudicatæ.*

78 *Clerico qualificato in caſu prædicto, an plus eſſet relinquendum.*

79 *Creditor an, & quid poſſit conſequi à Clerico habente beneficium cap. Odoardus.*

80 *Beneficium cap. peruenit, quibus concedatur.*

81 *Beneficium cap. peruenit, quid operetur.*

82 *Beneficium cap. peruenit, deducit primo alimenta Clericis.*

83 *Alternatiua non omnibus laicis concedebatur.*

84 *Clerici, an teneantur deferre biretum viride.*

85 *Clericus, quando non admittatur ad cap. Odoardus ob non ſolutione penſionis.*

86 *Clericus, ſi iurauit, aut ſoluere penſionem aut dimittere beneficium debet implere.*

87 *Dubitatur tamen, ſi non iuraſſet perſonaliter.*

88 *Condemnatus per tres conformes, an habeat beneficium cap. Odoardus.*

89 *Debitor negans debitum, an admittatur ad ceſſionem bonorum.*

90 *Debitor negans debitum ex cauſa, admittitur ad ceſſionem.*

91 *Debitor etiam poſt ſententiam poteſt cedere bonis.*

92 *Debitor negando debitum non amittit beneficium ceſſionis.*

93 *Commiſſio admiſſionis ad c.c. Odoard. & peruenit, quibus detur.*

94 *Commiſſio prædicta dabatur olim Vicario Papæ non narratis moleſtijs.*

95 *Vicarius Papæ in ſua iuriſdictione hodie non indiget cõmiſſione quoad exiſtẽtes in curia*

96 *Commiſſio admiſſionis ad cc. Odoar. & peruenit, quibus detur in Partibus.*

97 *Commiſſio prædicta, quibus clauſulis ſoleat ſignari.*

98 *Citatio extra curiam fieri nequit, ſi commiſſio ſit in Curia.*

99 *Creditores, an poſſint ad curiam trahi à quibus, & quando.*

100 *Beneficia cc. Odoard. & peruenit, & alternatiua impetrabantur ob dilationem.*

001 *Cauſæ alternatiuæ, & c.c. Odoard. & peruenit quo tempore finiri debeant.*

102 *Terminus expediẽdi cauſas c.c. Od. & peruenit vltra menſem non prorogatur.*

103 *Executio contra admiſſum ad beneficia cap. Odoard. & peruenit, quando fieri poſſit.*

104 *Biretum viride non deferens, quando fuſtigetur.*

105 *Biretum viride non deferens, quando ad triremes condemnetur.*

106 *Commiſſio ceſſionis ſolet ſignari cum clauſula, & ſeruata forma motus proprij.*

107 *Dilationes moratoriæ olim debitoribus diuitibus concedebantur.*

108 *Dilationes prædictæ concedebantur per Signaturam Sanctiſſimi.*

109 *Dilationes prædictæ per quod tempus, & quibus clauſulis concedebantur.*

110 *Dilationes prædictæ aliquando dabantur cũ clauſula ad electionem creditorum.*

111 *Hypotheca in omnibus minus eſt, quam cautio idonea.*

112 *Cautio idonea comprehendit pignora, & fideiuſſores.*

113 *Moratoria Clericis in odium laicorum non conceduntur.*

Moratoriæ aduerſus executoriales non conceduntur. ibid.

114 *Moratoriæ non conceduntur fideiuſſoribus, et quare?*

Mo-

Digitized by Google

Moratoria laicis extra terras Eccleſiæ non dantur, ibid.
115 *Moratoria concernens fiſcum committitur in Camera.*
116 *Cauſa abrepta, vel ſubrepta moratoria non ſolet committi.*
117 *Moratoria, conſtito de ſubreptione, per Signaturam reuocatur.*
118 *Debitores cum dolo, & fraude decocti latronibus aſſimilantur.*
119 *Debitores bona occultãtes acriter puniũtur.*
120 *Moratoriæ hodie raro, vel nunquam conceduntur.*
121 *Camera moratorias olim Chriſtianis, & Hæbreis tollerantias dabat, ad libitum.*
122 *Eadem poſtea dabat ad menſem cum idonea cautione de ſoluendo.*
123 *Limitatur, ſi aliam dilationem orator non habuerit.*
124 *Camera prædicta poſtea tollerantias nullo modo dabat.*
125 *Moratoriæ, dilationes, & tollerantiæ hodie ſunt prohibitæ.*
126 *Moratoria, quanam concedantur, mercatoribus exteris, & à quo in Vrbe.*

QVando igitur Clerici propter eorum paupertatem creditoribus
69 † ſatisfacere nequeunt, habent beneficium *cap. Odoardus extr. de ſolutionibus, & cap. Peruenit. extr. de fideiuſſ.* quæ tamen inter ſe differunt.
70 Per capitulum enim Odoardus, paſſim omnes Clerici conſtito de eorum paupertate abſoluuntur à ſententia excommunicationis lata contra eos, ob non ſolutionem, & liberantur à moleſ-
71 tiis † præſtita cautione de ſoluendo in euentum, quod peruenerint ad pinguiorem fortunam; nam non liberantur à
72 debito, ſed differtur ſolutio in tempus pinguioris fortunæ, *Caſſad. deciſ. 11. de*
73 *reſcriptis & quamuis d. cap. Odordus.* requirat idoneam cautionem, ſi tamen
74 Clericus aliã habere nõ poſſit, ſufficiet, iuratoria, vt ibi notat gloſa, licet alias iu-
75 ratoria nõ ſufficit, neq. promiſſio cũ hypotheca, quãdo requiritur idoneitas. *l. ſi mandato Titij. §. fin. ff. mandato. authent. generaliter. C. de Epiſc. & Cleric.* l. *prima. §. ſuper C. de aſſert. tollen. Oldrad. conſ. 68 Staph. cap. 17. fol. 325.*
Aliquando etiam ſi requiratur ſuffi-
76 ciens cautio, † paupertas excuſat à fideiuſſoria, & pignoratiua, ſufficitque iuratoria, vt *Gemin. in cap. primo de dol. & contam. in 6. Rom. conſ. 434. Staph. d. cap fol. 325.*
Et ſi Clericus in executione rei iudicatæ; quoad fructus, & expenſas oppo-
77 neret beneficium *cap. Odoardus.* ſolent ei quãuis inferioris fortunæ, relinqui pro victu, & veſtitu viginti quatuor ducati aurei de Camera, quolibet anno, & ſi
78 etiam eſſet qualificatus, augeretur dicta ſumma pro qualitate perſonæ, reli-
79 quum vero cõſignatur victori creditori *Caſſad. deciſ. 6. de appell.*
Beneficium autem *cap. peruenit.* con-
80 ceditur † nobilibus tantum, & graduatis Clericis, cuius vigore aſſignantur
81 † fructus beneficiorum per eos obtentorum creditoribus, præſertim, fideiuſſoribus, qui pro eis ſoluerunt, donec fue-
82 rint † ſantisfacti, deducta tamen prius tanta ſumma pro Clericis, quod ſecundum eorum qualitatem non egeant victu, & veſtitu. *Caſſador. d. deciſ. 6.* ſicuti
83 beneficium alternatiue, non omnibus laicis fuit ſolitum concedi, ita etiam dd. beneficia Clericis denegantur. An autẽ
84 Clerici teneantur deferre, ſicut alij debitores biretum viride, declarat *Pius IV. bull. nou. conſtit. 39. tom. 2. fol. 40.*
Et quando Clericus beneficiatus perſonaliter conſenſit, reſeruationi penſio-
85 nis, † ſi orta lite ſuper eius ſolutione ſignaretur commiſſio cum clauſula, abſque retardatione ſolutionis penſionis, non admitteretur ad beneficium. *cap. Odoardus*; Quia debet propter iuramẽ-
86 tum ſoluere, † aut beneficium dimittere, vel ſi non perſonaliter, ſed per Pro-
87 curatorem conſenſiſſet, & ſic ipſe non iuraſſet corporaliter, forſitan ſecus eſſet.
Similiter condemnato per tres con-
88 formes, propter nimiam eius contumaciam, denegatur huiuſmodi beneficiũ, vt inquit *Bald. in l. prima C. qui bon. ced. poſſ. Aretin. & Iaſ. in d. §. fin. Inſtit. de act. Gomeſ. in d. compend. fol. 171. & ſeqq.*
Pariter ſecundũ aliquòs, debitor, qui
89 negat, debitum, abſque iuſta cauſa, & deinde condemnatur, non poteſt admitti ad ceſſionem bonorum, *Bart. in l. qui cedit. ff. de ceſſ. bon.*
Si vero habuit iuſtam cauſam negan-
90 di, † & litigandi, vt quia plus debito fuit petitum, tunc debet admitti, *Bald. in l. 1. C. qui bon. ced. poſſ. Afflict. deciſ. 296.*
91 Sed videtur indiſtinctè, † quod etiam poſt ſententiam, debitor poſſit cedere bonis, vt ibi. Et quod negando debi-
92 tor, † non amittat beneficium ceſſionis videndus eſt, *Dec. in l. nemo ex his. ff. de regul. Iur. Boſſ. in ſua praxi tit. de carcer. fideiuſ. comm. n. 26.* Quan-

Digitized by Google

Quando autem committitur cauſa
admiſſionis ad beneficium dd.capitulo-
rum, ſi in Commiſſione narretur lis, vel
moleſtia, ſolet, ſicut diximus de alter-
93 natiua, ſiue in Curia, ſiue extra ea
committi iudicibus coram quibus con-
94 ueniuntur. † At ſi non narratur,lis,vel
moleſtia, in curia committitur Vicario
Papæ, qui nec eget commiſſione in ſua
95 iuriſdictione, † & inter ſubditos,in hoc
enim procedit iuxta ſuas facultates or
dinarias, vt infra dicam. In partibus
96 vero cõmittitur † ordinariis locorum,
97 &ſemper ſignatur commiſſio, cum clau-
ſula conſtito ſummarie de oratoris pau
pertate. & prout de iure *formul.commiſ.
de cumul diuerſ.Iud Staph. cap.8. in fin.*
98 Et quando committitur in Curia
numquam datur facultas citandi extra
Curiam, inconueniens enim eſt trahere
creditores ad curiam, niſi pro maxima
99 † ſumma, & niſi Orator perorreſceret li-
tigare in partibus.

Ratio eſt, quia beneficia alternatiuæ,
100 †& dd.Capitulorum multoties impetra-
bantur per diuites, ad effectum ſolum-
modo differendi ſolutiones;fuit alias e-
101 tiam cautum, † quod huiuſmodi cauſæ
deberent infra tres menſes expediri,iux-
tam *Conſtit. 16. Clem. VIII. tom. primo
fol.* 489.
102 Neque poſſet iſte terminus † vltra
vnum menſem prorogari, quo elapſo
103 procedi poſſet ad executionem perinde,
ac ſi iudicatum fuiſſet oratores ad huiu-
ſmodi beneficia admittendos non eſſe,
*vt in Extrauag. Clem.VII. contra morato-
rias, & dilationes, quinquennales, & in alia
Extrauag.eiuſdem Clem.VII.cõn.impetran.
tes cap. Odoandus.*
104 Debêtque laici admiſſi † ad huiuſ-
modi bebeficia deferre biretum viride,
ſub pæna fuſtigationis pro prima vice,
105 †& triremium pro ſecunda vice, vt in
alio *motu proprio Pij IV. conſt.39. tom.2.
fol.* 40.
106 Ideo ſolet in commiſſiónibus,† præ-
cipuè in Curia, addi clauſula,& ſeruata
forma *d.motus prop.Pij IV.*

Aliquando etiam adueniente tempo-
pore ſolutionis, debitoribus diuitibus,
qui ex aliqua rationabili cauſa ſoluere
107 † non poterant; ſolebant concedi, ali-
quæ dilationes moratoriæ nuncupatæ,&
108 † concedebantur per Signaturam Santiſ
ſimi, inter ſubditos ſtatus Eccleſiaſtici,&
109 ad † quatuor, vel ſex menſes, addita ta-
men in commiſſione ſupraſcripta clau-
ſula, data idonea cautione in forma de-
poſiti, de ſoluendo iuxta, *l.vniuerſa.de
prec. Imper. offer. & cap. vniuerſa. 25.
quæſt,2.*
110 Aliquando etiam addebatur clauſu-
la, & ad electionem creditorum,an ve
lint bona immobilia pro ſatisfactione
111 acceptare, † minus enim eſt habere hy-
pothecã in immobilibus, quam cautio-
nem idoneam, quæ comprehendit pi-
112 gnora, † vel fideiuſſores. *l, ſi manda-
to Titij. §.fin. ff. mand. Staphil. cap. 17.
fol.* 324.

Non conceduntur autem moratoriæ
113 Clericis † in odium laicorum, neque
aduerſus executoriales,cum in eis ſit tẽ-
pus præfixum, in quo debent parere.

Similiter non conceduntur fideiuſſo-
114 ribus, † ne procedatur in infinitum, nec
dantur laicis extra terras Eccleſiæ. *Sta-
phil.d.fol.*325.*verſ. quartus.*

Et ſi moratoria concernat fiſcum com
115 mittitur in Camera, † quæ in ſimilibus
eſt Tribunal ordinarium *tot. tit. C. vbi
cauſ. fiſcal.*

Etſi forte allegetur per creditores,mo
116 ratorias eſſe obreptitias, † vel ſubrepti-
tias, nõ ſolet committi cauſa ſubreptio-
117 nis, † vel obreptionis,ne lites ex litibus
oriantur, ſed conſtito de ſubreptione
118 per Signaturam reuocantur; bene verũ
eſt, quod ſi conſtiterit debitores cum
dolo, & fraude decoxiſſe, aſſimilantur
119 latronibus; † Idemque erit ſi bona oc-
cultauerunt, & acriter puniuntur, vt
*in conſt.*112.*Pij V.tom.2.fol.* 238.
120 Hodie autem huiuſmodi † morato-
riæ raro,vel nunquam conceduntur, &
ego numquam aliquam vidi, & Came-
ra, quæ olim moratorias, aliaſque dila-
121 tiones concedebat, Chriſtianis; hæbreis
vero tolerantias ad libitum. ante reſor-
mationem Pauli V., tales moratorias,
122 † aut dilationes ad menſem tantum da-
bat, præſtita prius cautione idonea de
123 † ſoluendo, & dummodo orator aliam
dilationem non habuerit; tolerantias
124 vero nullo modo concedebat, ſic man-
dante *Reformatione Tribunalium edita
per Pium Quartum in conſt.*55.*in bull. nou.
tom.*2.*fol.*56. nouiſſime autem fuit, vt
125 † ſupra totum prohibitum à *d.conſt.* 71.
Pauli V. ſuper eadem reſormatione pu-
blicata.

Bene verum eſt, quod hodie Eminen-
tiſſimus Camerarius, iuxta ſuas ordina-
rias facultates per motus proprios ſibi
126 ſolitos dari,† concedit exteris mercato-
ribus moratoriam ad annum,cum certis
limitationibus pro debitis contractis

extra

Digitized by Google

extra ſtatum Eccleſiaſticum, quo ſalua-tur perſona debitoris, & eius bona, quæ ſolent afferre ad Vrbem, & hoc ad publicam vtilitatem, ne mercatores a trãſportatione mercium ad iſtam mundi metropolim retrahantur.

Formula Iudicij in capitulo Odoardus &c.

Artic. VI.

127 *Iudicium in obtinendo beneficium cap. Odoardus, qualiter fiat.*
128 *Monitorium in iudicio cap. Odoardus eſt faciendum.*
129 *Monitorij prædicti formula, qualis eſſe poſſit.*
130 *Citatio contra iura, an fiat, & quando in iudicio cap. Odoard.*
131 *Fides Clericatus an, & quando ſit, producenda in iudicio cap. Odoardus.*
132 *Paupertas admittendi ad cap. Odoardus eſt probanda.*
133 *Paupertas qualiter probari poſſit, & debeat ad ſupradictum effectum.*
134 *Teſtis ad probandam paupertatem, qualiter deponere debeat.*
135 *Præſumptio eſt magis pro paupertate, quam pro diuitijs.*
136 *Teſtes ſuper paupertate negatiuam debent concludere, & de quo tèmpore.*
137 *Paupertas non eſt actus permanens, ſed variabilis.*
138 *Illatio à præterito tempore, ad præſens, non datur.*
139 *Citatio ad dicendum contra articulos ſuper paupertate fit, & quando.*
140 *Iuramẽtũ calumniæ fit admiſſis articulis, ipſiſque productis in probatione paupertatis.*
141 *Intimatio admiſſionis articulorũ, & mandati examinis fit in probatione paupertatis.*
142 *Teſtes ſuper paupertate, debent iurare per diem ante in Curia.*
143 *Examen teſtium ſuper paupertate fit poſt iuramentum, ſequenti die.*
144 *Informatio concludens admiſſionem ad cap. Odoardus fit accepto ſummario teſtiũ.*
145 *Quantitas reddituum eſt iudici adducenda, & quare, in iudicio cap. Odoardus.*
146 *Nobilitas perſonæ probata præfertur ignobili in aſſignatione congruæ in iudicio cap. Odoardus.*
147 *Termini ſubſtantiales, an ſint neceſſarii in iudicio cap. Odoardus*
148 *Termini, qui ſint ſeruandi in iudicio. cap. Odoardus.*
149 *Citatio ad reiterandũ terminos ſubſtãtiales, & ad ſententiam fit in iudicio cap. Odoardus.*
150 *Citatio ad ſententiam pluries poteſt repeti in iudicio cap. Odoardus.*
151 *Cedula ſententiæ in iudicio c. Odoardus qualiter fieri poſſit.*
152 *Clericus admittendum ad cap. Odoardus debet debitum confiteri, & omnia ſua bona.*
153 *Clericus, quando prædictam confeſſionem facere debeat.*
154 *Notarius, quando rogetur de confeſſione debitorum Clerici, & ſuorum bonorum.*
155 *Notarius debet rogari de obligatione Clerici ſi peruenit ad fortunam pinguiorem.*
156 *Obligatio Clerici, ſi ad pinguiorem fortunã, fit in forma Cameræ.*
157 *Inhibitio creditoris non appellantis in tẽpore, quando concedatur.*
158 *Appellatio à ſententia admiſsionis ad cap. Odoardus fieri poteſt.*
159 *Appellatione prædicta interpoſita retardatur inhibitio.*
160 *Appellatio eſt inanis, quando agitur cum inope.*
161 *Creditor cum inope amittit creditum, & expenſas &c.*

VTque ſatisfaciam àmico qui deſiderat habere formulam Iudicii,
127 † quo vtuntur Clerici. in obtinendo beneficium. *cap. Odoardus, & cap. peruenit, iux. facul. Eminentiſsimi Vicarij, erit Infraſcripta.*

128 Fit primo monitorium, † quod poterit eſſe huiuſmodi.

De mandato Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Cardinalis Ginetti, &c. ſiue Illuſtriſ., & Reuerẽdiſſimi Domini Oddi eius Vicegerentis, & ad inſtantiam N. Presbyteri, ſeu Clerici Romani principalis, tenore præſentium.

129 Moneantur omnes; † & ſinguli in executione præſentiũ nominandi, et cognominãdi, & alias omni &c, Quatenus infra triduum proximum ab executione præſentium computandum ſub 500. ducatorum Auri de Camera, mandati executiui &c. aliiſque pænis R.C.A. applicand. &c. debeant, & quilibet ipſorum debeat ex cauſis, & rationibus in proceſſu cauſæ, & cauſarum huiuſmodi ſuis loco, & tempore deducendarũ ſpecificandarũ, & probandarũ Infraſcriptum

R, D.

R.D. Iuſtantem ad beneficiũ cap. Odoardus de ſolutionibus, ac cap. peruenit de fideiuſſoribus, admittere, & admitti videre &c. dictoque beneficio, eiuſque indultis, & priuilegiis vti, & frui vidẽdum, & vltra quam facere poteſt vigore illius non teneri, ne mendicare cogatur, nec cogi poſſe &c. & quo ad eius perſonam non moleſtari, & pro ſuſtentatione eius perſonæ ſuper omnibus, & ſingulis ſuis bonis congruam poſſe retinere, & beneficio perſonæ arbitrio Domini declarando cum ſuis vtenſilibus, & aliis mobilibus ad ſui vitam neceſſarijs concedi de ſuper, & præmiſſis quęcumque Iura, & articulos produci: teſtes induci iurare, examinari, terminos ſeruari, ſentẽtiã, ſeu ſententias, neceſſaria, fieri, et alia ferri, promulgari, inhibitiones quaſcunque neceſſarias, & opportunas concedi videndum, mandata, quæcunque neceſſaria, & opportuna decerni, & ea relaxari, ſeque in expenſis condemari; Ius, & iuſtitiam fieri miniſtrari, aliaque in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna fieri vidiſſe, deducens omne ius &c. alioquin &c. non ſolum præmiſſo, ſed & omni &c. Pro Leonardo de Leonardis, Ioannes Petrus Clemens ſubſtitutus.

Executo ſupraſcripto monitorio de more perſonaliter, vt affieiat contra omnes creditores, vel ſaltem contra quos admitti deſideratur, & illo
130 in actis reproducto, fit citatio contra Iura in forma, & in illius termino pro-
131 ducitur † in broliardo fides Clericatus, & fit repetitio monitorij.

132 Deinde neceſſe eſt probare †paupertatem dicti admittendi ad tale benefi-
133 cium *cap. Odoardus*, Et vt melius probetur formantur articuli, dictam paupertatem concludentes, cum coarctatione negatiuæ, prout alias per me traditum fuit, quod .ſ. non poſſet eſſe minus, quod
134 ſi haberet alia bona ipſe † teſtis non ſciret, per cauſas ſibi notas Quia .ſ. fuit informatus, et notitiam perfectam habet bonorum, & conditionis illius, vt de his docet alias allegata *Romana alimentorum 2. Maij 1650. coram Eminentiſſimo D. meo Othobono in fol.* & licet in dubio
135 † præſumendum ſit potius pro paupertate, quam pro diuitijs, vt annuit *Rot. in Interrãnen. pratenſi fideicõm. 2. Decb. 1643*
136 *coram R. P. D. Meltio in folio.* nihilominus eſt aduertendum, quod teſtes debẽt concludere dictam negatiuam de tempore litis, & examinis, & ratio eſt, quia
137 † paupertas non eſt habitus permanens,
138 ſed variabilis, † & à præterito tempore non infertur ad aliud præſens, vt concludit *Rota in alias etiam allegata Toletana Matrimonij. 1. Febr. 1649. coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Corrado in folio.*

Firmatis articulis iuxta cautelam tra-
139 ditam, citantur creditores † ad dicendũ contra articulos in forma iuxta ea, quæ ſuperius etiam dixi, & poſtquam obtẽ-
140 tũ eſt † decretum admiſſionis illorum, facta eorundem productione in broliardo, cũ præſtatione iuramẽti calũniæ fit,
141 intimatio parti, † qualiter Dominus admiſit articulos, & mãdauit examinari, & deinde preuio iuramẽto per eoſdẽ præ-
142 ſtãdo per diẽ iuridicã ante, † vt fieri ſolet de ſtilo illius Tribunalis, in cauſis gra-
143 uioribus, † eorundem examen valide procurabit, & perfecto examine, accep-
144 to ſummario formabit † informationem inſcriptis concludendo cauſas propter quas, ille debet admitti ad tale beneficium, adducendo pvupertatem, quam
145 probant teſtes, † & quantitatem redditum exiſtentium, ad hoc vt iudex poſſit arbitrari, quantum, & quid ſit Clerico conſignandum.

Et in hoc etiam erit aduertendum,
146 quia ſi perſona admittenda, † eſt nobilis diuerſimode iudicatur cum eo, quã ſi eſſet, inferioris conditionis, & ideo ſi articulis addetur qualitas nobilitatis, & illa probabitur, pinguior congrua obtinebitur.

Redeo ad proceſſum in Iudicio neceſſarium, in quo eſt ſciendum, quod
147 † in illo ſunt neceſſarii, etiam termini ſubſtantiales, quia agitur in cauſa grauis præiudicii, illique erunt fere, quos infra dabo in iudicio ordinario ad libel-
148 landũ ſcilicet, † articulandũ, dicendũ contra articulos producendum omnia dicen. contra producta, nec non declaran. & Iuran. de calumnia, etſi forte aderit commiſſio, neceſſe erit in principio addere ad dicendũ cõtra commiſſionẽ, & vbi actor fuerit admiſſus ad illorum ſeruationem.

149 Citabitur ad videndum † illos reiterari, & ad ſententiam in forma, prout etiam iſta citatio habetur vt infra in iudicio pro executione literarum Apoſtolicarum, quando agitur pro immiſſione, & alibi in iudicio ordinario.

150 Neque debemus eſſe contenti † vnica citatione ad ſententiã, ne dicatur, quod illa precipitanter feratur, ſed ſaltem aliam renouamus, quia in iſto termino poterit obtineri ſententia, cuius formula, hæc eſſe poterit.

151 Chriſti nomine inuocato pro tribunali ſedentes, & ſolum Deum pre oculis habentes, per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, quam de Iuris peritorũ conſilio ferimus in his ſcriptis, in cauſa, & cauſis, quæ primo, in prima, inter R.D.A. Actorem ex vna, & DD.S.D.C.D.E.&F. aſſertos eius creditores reos conuentos de et ſuper admiſſione ad beneficiũ cap. Odoardus de ſolutionibus, et cap. peruenit de fideiuſſor. rebuſq. aliis in actis cauſæ, et cauſarum huiuſmodi latius deductis coram nobis verſæ ſunt, et vertuntur inſtantia partibus ex altera; dicimus, decernimus, declaramus, et diffinitiue ſententiamus d.R.D.A. Actorem noſtræ Curiæ Celeſtis militem, facta prius peręũ ſuorum debitorum confeſſione, nec non omnium, & ſingulorum ſuorum bonorũ redditiuum, et prouentuum, quorumcũq. indicatione, et aſſignatione illorum ad fauorem ſuorum creditorum infraſcriptis tamen alimentis, aliiſque ſibi inferius reſeruandis ſemper ſaluis, et facta per eundem obligatione de ſatisfaciendo illis ſi, et poſt quam peruenerit ad pinguiorem fortunam, fore, et eſſe admittendũ, & prout harum ſerie admitti volumus, et mandamus, ac admittimus ad d. beneficia, et vt talis admiſſus vti, ac frui debere prerogatiuis, et indultis in eiſdem capitulis contentis, dictiſq. eius aſſertis creditoribus non licuiſſe, nec licere DD.A. moleſtare perſonaliter, et quoad eius perſonam, ac alia ſibi inferius reſeruanda vigore cuiuſuis eorum prætenſi crediti, etiam obligatione Cameralis Vallati, et vigore quorumuis mandatorum executiuorum, ſuſpicionis fugæ aliteriusq. coiuſuis generis, et ſpeciei per quoſuis DD. Rom. Curiæ Iudices, etiam per nos, et Curiam noſtram decreti, et relaxati, ſeu infuturum decernendi, et relaxandi, cum quouis exequatur appoſito, ſeu apponendo, et pro prædictis omnibus, et ſingulis non grauetur, et inhibitiones noſtras deſuper neceſſarias, et opportunas decernendas, et relaxandas fore, et eſſe, prout decernimus, et relaxamus; ac non grauetur, et inhibitiones concedimus. dictoque R. D. A. pro honeſta ſuæ vitæ ſubſtentatione, et ne mẽdicare cogatur reſeruamus ſcuta tot. pro quolibet anno ſua vita naturali durante, ſuper omnibus, et ſingulis ſuis bonis præſentibus, et futuris, et vlterius alia ſcuta rot. pro vna vice tantum pro vtenſilibus, et mobilibus ad ſui perſonã neceſſariis, pro quibus decernimus, et relaxamus, quæcunque mandata neceſſaria, et opportuna, et ita dicimus, pronunciamus, decernimus, et declaramus, et diffinitiue ſententiamus, non ſolum præmiſſo; ſed omni &c.

Ita pronunciaui Ego &c. Vicegerẽs &c.

Vidiſti amice, quod in corpore d. ſen-
152 tentiæ Clericus admittendus ad d. beneficiũ tenetur confiteri debita, et facere indicationem omnium ſuorum bonorũ
153 Ideo ſciendũ eſt, † quod hoc praticatur hac ratione vidlicet, quod in termino proſeruato habito à Iudice talis Clericus ſe confert ad officium notarii
154 cauſæ, ibique præſentibus teſtibus, † notarius rogatur de confeſſione debiti, et indicatione bonorum, et de obligatio-
155 ne, † quam ille facit de ſoluendo ſuis crediroribus, ſi; et poſtquam deuenerit ad pinguiorem fortunam, cum adiectio-
156 ne obligationis Cameralis, et fit de his publicum Inſtrumentum.

Si creditores non appellant in tẽpore
157 conceditur inhibitio † ſuperius ſpecificata in forma ſolita.
158 Si vero appellant † prout poſſunt, quia
159 Iudicium eſt ordinarium, retardatur † inhibitio, ſed cum res ſit cum inope, ſi ali
160 quando ſuccedit appellatio, † videtur
161 inanis, † ne creditores cum pecuniis ſibi debitis, etiã expenſas perdere teneantur, vt enim dixi in principio huius capituli inanis eſt actio, quam inopia debitoris excludit.

De Septuagenaria.

Cap. XIV.

Quibus, & quando concedatur.

Artic. I.

1 *Senes dicuntur exemplum iuniorum.*
2 *Senes excuſantur à muneribus publicis perſonalibus.*
3 *Senes excuſantur à tutela.*
4 *Senes in criminalibus torqueri non ſolent.*
5 *Senes ſemper mitius puniuntur.*
6 *Senes pœna ordinaria puniri non ſolent.*
7 *Senes inſtar minorũ ſẽper dicũtur excuſabiles*
8 *Septuagenarius pro debito ciuili carcerari non poteſt.*
9 *Septuagenarius non conuenitur, niſi in quantum facere poteſt.*
10 *Septuagenariæ cognitio, eiuſq. priuilegiorum admiſſio proponitur Sanctiſſimo. & n. 11.*
12 *Creditores debent citari, quando cauſa ſeptuagenaria proponitur Sanctiſſimo, & qualiter.*
13 *Nomina, & cognomina citandorum ponuntur*

nuutur, etiam in calce citationis.
14 *Commiſſio pro ſeptuagenario ſignatur tantum contra citatoi.*
15 *Citatio,& intimatio, quæ hodie fit creditoribus pro ſeptuagenario,quibus officialibus detur.*
16 *Citatio,& intimatio prædicta datur cum cõmiſſione,quæ petitur obſignari.*
17 *Item cum inſertione nominum, & cognominum citandorum,& quare.*
18 *Intimatio vero prædicta fit ſeparata à commiſſione omnibus.*
19 *Commiſſio pro ſeptuagenaria obtenta peruenit ad banchũ Curſorũ,vbi incapſatur.*
20 *Commiſſionis prædicta productio ſi qua fiat, vbi,quando,& ſub qua forma.n.21.*
22 *Citatio ad dicendum contra commiſſionem in ſeptuagenario qualiter, & quando fiat.*
23 *Repititio cõmiſſionis in ſeptuagenario,quãdo fiat.*
24 *Citatio ad dicendum contra iura, quando fiat in iudicio ſeptuagenariæ.*
25 *Citatio creditoribus ad videndum ſibi inhiberi, quando fiat in ſeptuagenaria.*
Iudex, quibus cognitis ſoleat inhibere in ſeptuagenaria. ibid.
Inhibitio ad fauorem ſeptuagenarij, qualiter expediatur, tam in Curia, quam extra. ibid.
26 *Commiſſio pro ſeptuagenaria iudici de partibus directa, qualiter expediatur.*
27 *Inhibitio ſeptuagenaria,hodie non ſolet afficere pro debitis contractis poſt 70.annos*
28 *Creditores in conceſsione ſeptuagenariæ, an hodie citentur, & bonum ſit illos citare.*
29 *Notarij A.C. quando commiſſiones ſeptuagenariæ ſpectant ad eorum tribunal, quid faciant.*
30 *Formala commiſſionis pro ſeptuagenaria.*
31 *Dies excapſationis ſolet notari, à quo,& vbi.*

OMnibus innotuit, quod ſemper eſt
veneranda virtuoſa ſenectus *l.ſemper ff. de iur. immu.* Senes enim dicun-
1 † tur exemplum iuniorum *cap. paulus*
2. qu. 7. Ideo dicuntur teneri ad correctionem dictorum iuniorum, vt ſi exẽpla domeſticæ laudis,eos non prouocãt ad decora vitæ, ſaltem correctionis medicina compellat *l. prima. C. de emend. propinquo.*
2 Hinc merito ſenes excuſantur à muneribus publicis perſonalibus *l. ſi vltra.*
3 *C.de decurio. lib.10.* excuſantur à tutela.
4 *l.2.de excuſat. tut.* † & ex quauis cauſa in criminalibus torqueri non ſolent. *l. ſi quis in graui. §.ignoſcitur.ad Senat.Conſult. Sillan. Pedamont. deciſ.123. num.3. Lud.*
5 *Lucen. deciſ.13. num. 53.* & mitius ſemper puniuntur, idem *Pedam.d.deciſ. 123.*
6 *n.3.* penaque ordinaria puniri non ſolent. *gloſ.in l.auxilium. §. in delictis.verb.*
7 *miſeratio.ff.de minor.* † ad inſtar minoris. & ſemper etiam dicuntur excuſabiles. *c. tãta 24.diſt.86. verſ,& quia adhuc.vbi gloſ.*
8 Et ſeptuagenarius pro debito † ciuili carcerari de iure non poteſt, *Grat. cap.328. num.14.& cap.506.nu. 1.& cap. 805.num.1. Ricc. deciſ.333.num.5. par. 3. Pedamont. d. deciſ. 123. num. 4. cum alys adduct. per Caſtagn. in tract. deduct. ne egeat quæſt. 8. & in probem.* Quinimò
9 † non poteſt conueniri niſi in quantum facere poteſt, ſi credis *Grat. d. cap.328. num.14. & cap. 506. num. 17. & Couarruu. var. reſol.lib.2. cap.1.n.4.*
10 Hinc ideo licet hoc ſit de † iure communi, & declarario huius materiæ fortaſſe ſpectaret ad Signaturam Iuſtitiæ, quæ reſpondet prout de Iure: tamen ad tollendas diſputationes, quæ poſſent oriri, inolerit ſtilus adeundi Sanctiſſimũ,
11 † & ab eo obtinendi commiſſionem, in qua petitur iniungi alicui iudici ordinario, vel in Curia, vel extra, vt conſtito ſibi de ætate ſeptuaginta annorum inhibeat creditoribus.
12 Sed debet animaduertere, † quod antequam adeatur Sanctiſſimus, ſunt citãdi creditores, quibus inhiberi deſideratur, & cum citatione debet etiam parti tranſmitti tenor commiſſionis, & ſi deſideratur formula citationis erit Infraſcripta,

Eminentiſſimo D. Datario Sanctiſſimi ſiue &c. Citentur infraſcripti prætẽſi creditores inſtanris, ad dicendum cauſã quare. commiſſio, cuius copia, ſibi trãſmittitur ſignari non debeat, a Sanctiſſimo D.N: in Camera, & informandum quatenus &c. alias &c. inſtante D. Seio principali ſiue &c.

13 In calce citationis apponuntur † nomina, & cognomina citandorum,& per Curſorem, ſeu Nuncium exequitur, contra omnes cum diligentia, quia ſi ali-
14 ter † fieret commiſſio ſignaretur ſolũ contra illos, qui fuiſſent citati, & alias non afficeret.
15 Executa vero citatione fit † ſubſequẽs intimatio, quia vtraque datur hodie egregio viro D. Armindo Riccio dic noſtro Primario Curiali, nunc autem Sagaciſſimo ſub Datario, qui habito verbo cum Eminentiſſimo, et Reuerendiſs. D. meo Cardinali Digniſſimo Datario Corrado, vel datur Illuſtriſs. & Reuerẽ. D. meo Digniſſimo Stephano Vgolino, S.D.N. Auditori, qui procurat illius obſignationem.

Digitized by Google

16 Citatio inquam, † & intimatio ſupra-
dicta datur vna cum commiſſione, quæ
petitur obſignari a Sãtitate ſua ad obtin-
endã gratiã pro ſeptuagenario, & ſi vis
cautius agere, vt dictus D. Subdatarius
vel Illuſtriſ. D. Auditor, ſit certus de iden
17 titate cõmiſſionis † trãſmiſſæ, fit dicta ci
tatio cũ inſertione nominũ, & cognomi
nũ citãdorũ à tergo copiæ d. Cõmiſſio-
18 nis, † quæ ſignari deſideratur. Intimatio
vero fit omnibus in cedula, et copia
ſeparata a dicta Cõmiſſione originali.
19 Obtenta in dicta † commiſsione,
cuius formulam habebimus infra, per
ſuos tramites peruenire ſolet ad banchũ
Curſorum in Curia, vbi incapſatur in-
capſula illius iudicis cui directa reperi-
tur, & excapſata à notario cauſæ, & al-
20 lata ad officium, † fit illius productio in
brolliardo, & actis Notarii cauſæ ſub in
fraſcripto tenore.
21 Die tali &c. coram &c. Pro N. con-
tra N. Franciſcus Melanus Santiſſimi D.
N. Papæ Magiſter Curſorum facto pro-
duxit, & exhibuit commiſsionem ma-
nu eiuſdem Sanctiſsimi D. N. ſignatam
prout in folio tenoris &c. petens &c.
Et deinde fit citatio infraſcripta,
22 Citetur infraſcripti † ex aduerſo prin-
cipale ad dicendũ contra commiſſionẽ
vltimo loco in actis præſentatã, & iuxta
illius formam videndum mandari pro-
cedi ad p. d. inſtantem D. Seio princi-
pali ſiue &c. Petruccius Notarius.
23 In termino huius citationis fit il-
lius repetitio in brolliardo ad fauorẽ
creditoris in forma.
24 Poſtmodum fit citatio † ad dicendũ
cõtra producta etiã in forma, & in illius
termino iuſtificatur narratiua, ex qua
Papa motus fuit ad cõcedendã gratiã,
quia de ſtilo ſemper in calce apponitur
clauſula de mãdato S. D. N. Papę Aud. C.
cõſtito de aſſertis, citet, inhibeat, & pro-
cedat vt petitur, & ſequuta iuſtificatione
dictæ narratiuæ, fit citatio infraſcripta.
25 Ad videndum ſibi ipſis † inhiberi ad
ſtatim, ſeu ad p. d. & interim, quando-
cumque iuxta formam commiſſionis, de
qua in actis, & litteras inhibitoriales in-
forma concedi ad p. d. Inſtante &c. &
in termino dictæ citationis, Iudex agni-
ta iuſtificatione dictæ narratiuæ, ſolet in
hibere, & dictas litteras Inhibitoriales
concedere, aduerſus creditores citatos
cum inſertione commiſſionis obtentæ
in forma; ſi agitur de Debitore exiſten-
te extra Curiã in cartha pergamena, vel
tẽpore peſtis in carta imperiali ne trãſ-
miſſa per poſtã ſuffumigatione teratur
Si vero agitur de debitore exiſtente in
Curia in cartha ordinaria ad reparandã
miſeriam ſenectutis.
26 Si autem commiſſio dirigitur † Iu-
dici de partibus expeditur Breue, per
rpd. Emerix præuia regiſtratione com-
miſſionis in Dataria, prout ſupra dixi
de commiſſionibus, quæ diriguntur ad
partes.

Formula vero commiſſionis, licet eã-
dem regiſtrauerim ſupra, iterum tradere
placet, ne cogamur extra centrum quæ
rere id, quo indigere videmur.
27 Aduertendum eſt etiam, † quod in
tali cõmiſſione s. m. Innocentius X. ſole
bat, apponere aliam reſtrictiuam, quod
S. Inhibitio non afficiat pro debitis con
tractis poſt ætatem ſeptuaginta annorũ,
credo ad obuiandum fraudibus, quæ ab
huiuſmodi ſenibus potuiſſent cõmitti,
quod, an hodie ſit ſeruãdum docebit ex
perientia, ſed hoc eſſe de Iure dixi alibi
28 Et vlterius, quod ſtilus citandi † cre-
ditores ad dicendum cauſam, quare cõ-
miſſio &c. ſemper fuit ſolita fieri tem-
pore fel. record. Vrbani Octaui, & in
principio Pontificatus Innocentii X.; ſed
poſtea illæ fuerunt ſignatæ etiam, abſq.
dicta citatione, ſed vt tutius agamus be
ne erit illos ſemper, vt ſupra citare, quia
facilius propter contumaciam non cõ-
parentium, vel comparentium, & alle-
gantium friuolas exceptiones gratiam
obtinebimus.
29 Aduertendum adue, † quod Notarii
A. C. quando commiſſiones huiuſmodi
ſpectant ad eorum Tribunal, procedunt
modo infraſcripto. Si enim in Cor-
pore commiſſionis adeſt nomen certi
notarii; tunc talis commiſſio conſi-
gnatur Notario nominato; Si vero non
adeſt, deſtribuitur per turnum, prout fa-
cere ſolent Notarij Rotæ, & ad digno-
ſcendam regulam talis turni, ſolent ha-
bere librum, qui ſolet retineri à Menſa-
rio, vel Conclauiſta, vbi tales, & omnes
Commiſſiones ſolent adnotari cum
nomine Notarij in margine, cui conſi-
gnari contingerit; & quod illæ non ex-
capſantur, ſiue interueniente iuuenis men-
ſarij, & iuuenis Conclauiſtæ, ideo ſoler-
tes cauſarum Patroni mittent ſollicita-
tores ad menſarium, qui Curam geret
vocandi ſocium, & commiſſionem ex-
capſandi.

Tenor inquam Commiſſionis poterit
eſſe inſtaſcriptus.

Auximena.

30 BEatiſſime Pater cum † Deuotus San-
ctit. Veſtr. Orator A. de tali loco

ob

Digitized by Google

ob temporum infortunia, alioſque ſiniſtros euentus reperiatur valde aëre alieno grauatus, etiam ſub vſuris, cum diuerſis perſonis in executione præſentium nominandis, & cognominandis, etiam vigore obligationis Cameralis, ſeu obligationum Cameralium Iuramento, ſeu Iuramentis vallatarum, quarum vigore dicti prætenſi creditores reſpectiue, diuerſa mandata executiua, tam in Curia A. C. quam extra eam contra ipſum oratorem relaxari obtinuerunt, ſeu etiam obtinere prætendunt; verum quia Pater Sancte orator prædictus ob illius ingraueſcẽtem ætatem annorum ſeptuaginta & ex malis, quæ à ſenectute causãtur, ſi carceribus mancipari contingat potius in illis marceſcet, & morietur, quam valeat dictis creditoribus ſatisfacere. Ideo humiliter ſupplicat S. V. quatenus ex benignitate Apoſtolica, dignetur committere, & mandare A. C. vt ſibi legitime conſtito, quod dictus orator ſeptuageſimũ annum attingat, inhibitionem, ſeu non grauetur perpetuum, ne quo ad eius perſonam tantum à prædictis eius creditoribus moleſtetur, concedat, conceſſamque ſeruari mandet, & faciat, cum facultate eoſdem citandi, etiam domi dimiſſa copia, & eiſdem Iuhibendi ſub Eccleſiaſticis Cenſuris, & pænis, ſeruata forma Sac. Concilii Tridentini, alijſque pænis eius arbitrio infligen., & moderan. & procedendi iuxta ſuas ornarias facultates, etiam ſingulis diebus, & horis, præterquam in honoerem Dei, feriatis, & abſque confectione regeſtri, ſeu extractus, & abſque ſportularum ſolutione; cæteraqne omnia, & ſingula facien. dicen. geren. exercen. & exequen. in præmiſſis, & circa ea quòmodolibet neceſſaria, vel opportuna, præmiſſis, nec non conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo Palatij, & Curiæ, præfatis obligationibus cameralibus, & iuramento, ſeu iuramentis, quot quot sũt vallatis, mandatis illorum vigore relaxatis, vel in poſterum quandocumque relaxãdis, per quæcumque Tribunalia, tam Curiæ, quam extra, & cum quibus uis exequatur fortaſſe relaxatis, ſeu in poſterum relaxandis, & terminis forſan ad ſoluendum ſuſceptis, obligationibus de repræſentando in Carceribus, etiam cautionibus, & iuramentis firmatis, ceteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus, ſtatum &c. pro plene & ſufficienter expreſſis habe n, &c.

31 Et quia Notarij dictam † commiſſionem ſolemniter excapſant, ſolet à tergo illius notari dies excapſationis per hæc verba; die tali excapſata; Iacobus Franciſcus Belgius Conclauiſta.

An concedatur contra loca Pia.

Artic. II.

32. 33 *Commiſſio pro ſeptuagenário ſolet concedi de plano, & an etiam contra Eccleſiam.*

34 *Papa dicitur Pater pauperum, & miſericordiæ.*

35 *Locus pius, & Eccleſiæ vtuntur iure communi, niſi ſint expreſſe priuilegiatæ.*

36 *Amplia præſertim, ſi agatur de bonis temporalibus.*

37 *Clerici in contractibus iudicantur, vt laici.*

38 *Eccleſiae & locus pius ſuccedentes laico, qualiter iudicentur,*

39 *Eccleſia, & locus pius in caſu prædicto, an conueniantur coram Iudice Eccleſiaſtico.*

40 *Lis cæpta coram laico, ibi terminari debet, etſi ſuccedat Eccleſiaſticus litiganti.*

41 *Eccleſia ſuccedens in bonis priuatorum, vtitur illorum iuribus.*

42 *Limita, ſi renouaret emphiteuſim vtendo adminiculo iuris Eccleſiæ.*

43. 44 *Hæbrei nutrices Chriſtianas habere non poſſunt, & quare.*

45 *Hæbrei debent habitare in locis ſeparatis à Chriſtianorum domibus.*

46 *Hæbrei coguntur deferre ſignum, vt facilius euitentur.*

47 *Hæbrei arcentur à recreationibus familiaritatum, ludendi, & comedendi cum Chriſti fidelibus.*

48 *Hæbrei arcentur ab officio pietatis curandi Chriſtianos infirmos.*

49 *Hæbrei prohibentur vocari Domini, ne ſuperbia inflentur.*

50 *Hæbrei coguntur tenere libros eorum rationis bancharie, & quo idiomate.*

51 *Hæbrei, quibus in locis habitare poſſint in ſtatu eccleſiaſtico.*

52 *Hæbreorum ſcelera remiſſiue, & eorum priuilegia, & à quo fuerint ablata.*

53 *Hæbrei pauperes carcerati, an obtineant alimenta à creditoribus Chriſtianis.*

54 *Hæbrei prædicti quare obtineant dicta alimenta, & quo iure. & 55 & 56.*

57 *Hæbrei prædicti obtinent alimenta, per iudices ordinarios, non per S. Viſitatione.* 58

59 *S. Viſita carceratorum declarauit præſtationem alimentorum non comprehendere Iudeos.*

60 *Eccleſia ſolet exercere opera pietatis.*

61 *Eccleſia alienat bona pro redemptione captiuorum.*

Re-

Redemptio captiuorum dicitur cauſa vrgens alienandi bona Eccleſiaſtica.

Eccleſia pro redemptione captiuorum alienat veſtes, & ſacram ſupellectilem. ibidem.

62 *Eccleſia alimenta præſtat pauperibus, & egenis ob famem.*

63 *Eccleſia liberat captiuum. etiam quod propria culpa inciderit in captiuitatem.*

64 *Eccleſia ex quibus præſumatur permittere poſſe ſeptuagenarios inhibitionem perſonalem obtinere,*

32 Iſta commiſſio ſolet de plano concedi inter priuatos, quia hoc prouenit ex diſpoſitione Iuris Ciuilis, vt ſupra Difficultas ſolum videtur ineſſe, quando debitor vult illam obtinere pro inhibendo Eccleſiæ, ſeu loco pio, quia tunc propter priuilegia illis conceſſa tam de Iure Codicis, quam de Iure Canonico, vt ex ſe quiſque videre poterit, non ſic de facili videtur concedenda, quia prima facie præualet priuilegijs conceſſis ſenectuti de dicto Iure Ciuili.

33 Nihilominus materia bene, † & accurate perpenſa, quia nihil magis conuenit Eccleſię, quam exercitia pietatis,
34 & miſericordię † cum Papa dicatur Pater pauperum, & in omnibus exempla Chriſti Domini ante oculos ſemper habeat, criminoſis etiam ſenibus parcẽdo, vt legitur *in cap. tanta. 24. 86. diſtinct. vbi gloſ. verbo quia ſimplicitatem, & cap. fraternitatis 34. dinſt. & cap. tempora, nu. 6 quæſt. 7.* Facilius in ciuilibus miſeram Carceratorum vitam intuendo ad ſubueniẽdum ſenectuti reſcriptum pro ſeptuagenario concedet, ne vires ſenio conſumptæ carceribus diutius macerentur.

35 Præcipue, quia locus quantumuis pius priuilegiatusque, & Eccleſia vtitur Iure communi, niſi expreſſe reperiatur priuilegiata *Iaſ. in l. ſancimus. num. 7. C. de Iud. gloſ. in cap. peruenit. de teſtibus. Dec. in cap. vltimo. de for. comp. & in cap. primo. de alienand. feud. Idem Iaſ. in l. ſi certis annis. num. 14. C. de pact. Maſcard. concl. 424. num. 5. & concluſ. 1019. nu. 4. Gabr. conſ. 168. n. 86. lib. 1.*

36 Et præſertim in bonis temporalibus, † in quibus niſi, vt ſupra conſtet de contrario, vti tali iure, dicit *gloſ. in d. c. peruenit. de teſt. & in d. cap. 1. de alien. & Iaſ. in l. ſi certis annis. num. 14. C. de pact. Menoch. præſumpt. 131. num. 62. lib. 3. & Maſcard. vbi ſupra.*

37 Et quia etiam in contractibus Clerici iudicantur, vt laici, *Afflict. deciſ. 561*
38 *n. 8. recepto.* † in caſu, in quo ſi Eccleſia, vel locus Pius ſuccedit laico, & eſt reus,
39 & hæres; † ſi iudicium alibi non reperitur ceptum debet conueniri coram Iúdice Eccleſiaſtico. vt eſt *textus in ca. Clericus nullus. 11. quæſt. vbi gloſ. in verb. ſæcularem. in fin. Bart. in l hæres abſens. in princ. ff. de Iud. Rot. deciſ. 5. de for. comp. in antiq.* alios citat *Surd. deciſ. 100. num. 6. Abb. in cap. quia. 5. de Iud. vbi late. Felin. & Dec. num. 11. Iaſ. in authent. quas actiones. n. 39 C. de Sac. Sanct. Eccleſ. Menoch. præſ. 322.*
40 *n. 19.* Secus vero dicendum eſt: † quando iudicium reperitur incoatum cum defuncto, & Eccleſia illi ſuccedat; quia tũc lis debet terminari coram Iudice laico, corã quo pendet ſecundum *Angel. in l. ſcilicet, vbi Imol. Caſtr. Alex. Rom. & aly. quos citat Surd. deciſ. 100. n. 6. & conſ. 222 n. 10.* In hoc tamen non figo pedem ſtante ſupradicta reſolutione Vrbani VIII.

41 Fauet etiam noſtræ intentioni, † quia in ſucceſſione bonorum priuatorum, Eccleſia vtitur iure ipſorum priuatorum, & datur exemplum in emphiteuſi priuata, quæ tranſiuit in ipſam. *Corb. de Iure Emphit. tit. ob canon. non ſolut. quæſt. 2.* Se-
42 cus tamen eſſet dicendum † in iſto caſu, ſi Eccleſia renouaret emphiteuſim, vtendo adminiculo iuris Eccleſiæ. *Bero. conſ. 120. num. 13. lib. 1. & Corb. vbi ſup. dicta quæſt. 2. circa finem.*

Sed ad iſtam materiam faciunt, quæ dicunt *Salic. in l. 2. num. 26. C. de Iur. emphit. Iaſ. in l. 2. num. 51 C. eodem tit. vbi Bald. num. 17. in 2. lect. Bart. in auth. quas actiones, C. de Sacr. Sanct. Eccleſ. in vltimo verb. & ibidem DD. relati à Corb. dicta quæſt. 2. Surd. conſ. 221. n. 43. & deciſ. 100 n. 10.*

43 Addo etiam pro dicta oppinione, † quod licet Iudæi fuerint ſemper, & ſint acerrime infenſi Chriſtianæ Religioni, & propterea nutrices Chriſtianas habere non poſſunt, vt Iuſſit *Innoc. IV. conſtit. 2. §. 5. tom. 1. pag. 64. & Paul. IV. conſt. 3.*
44 *§. 4. to. eod. fol. 189.* † & ad euitandam eo-
45 rum peſtem, † debeant habitare in locis ſeparatis à Chriſtianorum domibus, vt voluit dictus *Paul. IV. dicta*
46 *conſtit. 3. §. 1.* et vt facilius euitentur coguntur deferre ſignum glauci coloris, vt in eadem *conſtit. Paul. IV. §. 3.* & arcetur
47 à recreationibus ludendi, † commedendi, & familiaritatem habendi cum Chriſti fidelibus, vt in eadem *conſtit. §. 7.* Quin-
48 nimo † arcentur etiam ab opera pietatis curandi Chriſtianos infirmos, ne ſub clipeo

Digitized by Google

clipeo pietatis impietatem exerceant,
vt in eadem *conſtitutione dicti Pauli* §. 10
& in alia conſt.68.Gregor.XIII.tom.2.fol.
49 388. † & ne eorum ſuperbiam inſlent
prohibentur vocari Domini à *d. Paulo*
IV. §.12. quia reperti ſunt deceptores,
50 † & praui coguntur libros eorum ratio-
nis bancharię,ſcriptos non lingua eorũ
naturali hæbrea,ſed vel latina,vel vulga-
ri noſtra;vt voluit dictus Paulus dicta
51 *conſtit.*3.§.8. Expulſi etiam fuere ab vni-
uerſo ſtatu Eccleſiaſtico,exceptis Roma
Ancona & Auenione, vt voluit *Sanctiſs.
Pius V. conſtit.*80. *tom.2. bull.nou.fol.*209.
*& fel.recor. Clemens VIII.conſtit.*19.*to.*3.
52 *fol.*17. & licet † multa priuilegia obti-
nuiſſent *à S.M.Pio.IV. in eius conſt.* 48.
*tom.2.fol.*47. quia tamen illis abuteban-
tur,fuerunt reuocata à dicto *Sanctiſſimo
D.Pio V.conſt.6.tom.eodem fol.* 146. *&
Clem.VIII. dicta conſt.*19. & qui vult
ſcire eorum flagitias, & ſcelera legat
conſt. 70.*Greg.XIII.tom.2.fol.*340.

53 Nihilominus, ſi ſunt pauperes,& car-
cerantur à creditoribus Chriſtianis,doc-
to de eorum paupertate obtinent à dic-
tis Chriſtianis creditoribus alimenta,
non obſtante quocumq. priuilegio Chri-
ſtianorum, vt remature perpẽſa, & diſ-
cuſſa reſoluit, *Rota in vna Romane alimẽ-
torum* 12.*Ianuar.*1621. *coram b.m.doctiſ-*
54 *ſimo Manzanedo in fol.*& † quamuis non
ſit bonum ſumere panem de manibus fi-
55 liorum, † dare canibus, & nihil ad nos
pertineat de ijs,quæ foris ſunt *cap.gaude-*
56 *mus. de diuort.* etiam,quod Iudei paſcã-
tur à Chriſtianis,iubere non dedignatur;
quia propriæ naturæ pietatem ſequendo
caritatem, etiam in illos vult exercere,
ne inopes veri cultus cognitione, famæ,
etiam contabeſcant. *Fel.in cap.*2. *nu.* 5.
57 *verſ.ſed in contrarium. de Iudeis.* † Quod
tamen credo habere locum,quando Iu-
dei alimenta petunt à iudicibus ordina-
riis, de quorum mandato ad Chriſtiano
58 rum Inſtantiam carcerati fuere, quia
ſi illa vellent conſequi à Viſitatoribus
Carcerum, nõ obtinerent, obſtaret enim
illis *conſt.*68. *Pij V. cum alia Pauli V.ſuper
reformatione Tribunalium ſupra indicata de
facultatibus Viſitatorum Carcerum*, ſtante
59 declaratione à dictis Viſitotorib.facta,
quod .ſ. dicta præſtatio alimentorum
non compræhendit Iudeos, vt declarat
*dicta deciſio. Romana alimentorum coram
Manzanedo.*

60 Fauet etiam noſtræ opinioni,† quia
Eccleſia ſolet exercere opera pietatis,
*vt gloſ.in c.ſumma.*12.*q.*2. *Abb. in c.nulli,
num.6.de Eccleſ.Redoan.de reb. Eccleſ. ru-*
61 *br:*20.*de cauſ. piet. num.*1. *&* 2. Alienat
bona pro redemptione captiuorum, &
iſta dicitur cauſa vrgens *Teſt.in* §. *Sanc-
tiſſimus.in auth.de alien.& emphit.cap. au-
rum.*12.*quæſt.*2. *vbi gloſ. Rip. in l. obliga-
tione nom.*45. *de pignor. Redoan dicta rub.*
20.*n.*4. *&* 5.Alienat ob dictam cauſam,
veſtes, & ſacram ſupellectilem *cap.ſacro-
rum, & cap.aurum.*11. *quæſt.* 2. *Alimenta,*
62 præſtat † pauperibus, & Egenis ob fa-
mem *l.Sancimus.C.de ſacr. ſanct.Eccleſ. c.
ſicut. cap.aurum.cap.gloria.*12. *quæſt.* 7. *&
ibidem Archid.Gemin.& Turrecremat. &*
63 *alij Rodoan.loco citato,* † quod ampliatur
etiam ſi captiuus, vel pauper tale infor-
tuniũ culpa propria incidiſſet.*gloſ.in cap.
ſacrorum.*12.*quæſt.*2.*Bald.& alios* conge-
rit, & cumulat *Couarru. var. reſol. libr.*2
*cap.*16. *& Menoc.conſ.* 182. *n.*8.
64 Ideoque videtur concludendum,† quod
ſi talia facit,fortiùs permittet,quod pau
peres ſeptuagenarii commiſſionem pro
inhibitione perſonali valeant obtinere

FINIS.

[illegible]

Digitized by Google

INDEX

LOCVPLETISSIMVS CONCLVSIONVM

MATERIARVM, RERVM, ET VERBORVM,

Quæ in tota Praxi, de Iudicijs in genere continentur Alphabetico ordine digeſtus.

A

Abſens.

ABSENS, & non comparens citatur per contradictas, parte prima, cap.7. num.1.

Declara tamen probata abſentia, & qualiter. p.1. cap.8. nùm.13.

Abſens an, & qualiter reſpondere poſſit poſitionibus, p.2. c.2. n.35.

Abſens de iure condemnari non poteſt in pænam criminalem corporis afflictiuam, p.2. c.8.n.105.

Abſens, an, & quomodo defendi poſſit in iudicio, remiſſiuè, ibid.n.107.

Abſens non defenſus dicitur nulliter condẽnatus, p.3. c.10.n.120.

Declaratur tamen, & limitatur remiſsiuè ad Felinum, ibid. n.121.

Abſens quando eſt in culpa expenſas ſoluere debet, p.3.c.11.n.16.

Abſens non reficit expenſas, dummodo cõſtet de abſentia, ibid.n.84.

Abſolutio.

Abſolutio ad effectum agendi coram Ordinarijs ſub qua forma peti poſſit. p.3.cap.3 num.80.

Abſolutio ab excommunicatione Bullę cænæ ob recurſum ad laicos, qualiter detur.p.3. c.9.n.77.

Abſolutio à cenſuris, an fiat ex patientia, vel verbali paritione. ibid.n.90. et 94

Abſolutio à cenſuris latis in curia non datur, niſi doceatur de paritione, ibid.n.93.

Amplia, etſi quod præſtandum eſt pro paritione, non ſit liquidum.p.3.cap.9.n.94.

Declaratur vlterius, quid requiratur, quando aliquid eſt adimplendum, ſoluendum, vel tradendum. ibid.n.95.

Abſolutionem petens à cenſuris, cogitur obtinere Breue abſolutionis, ibidem n.102.103.

Abſolutio à iuramento, qua cauſa iuſte obtineatur, p.3.c.10.n.54.

Abſolutio ab expenſis facta in cauſa appellationis dicitur nulla, part.3.c.11.n.132.

Abſolutio expenſarum à iudice facta, de quibus expẽſis intelligatur, ib.n.126.295 & 388

Abſolutio ab expẽſis à iudice facta de quibus ſoleat interpretari, vel omiſſio, ib. nu.prędict.

Abſolutus

Abſolutus ab vno foro, an poſſit puniri ab alio in delictis mixti fori, p.1.c.2.n.341.344

Abſolutus per iudicem delicti non poteſt moleſtari à iudice originis, ibid.n.371.

Abſolutus à crimine non poteſt moleſtari, ſi abſolutoria tranſit in iudicatum, p.3.cap.6 num.15.

Limitatur ſi abſolutio fiat ob non probatum delictum, & non ob innocentiam, ibidem, num.16.

Abſolutus ab expenſis non dicitur abſolutus à damno, p.3, c.11.n.203.

Abſolutus ab expenſis adiuuatur, ſi probat cauſam, quam habuit iuſtè litigandi, ibid. num.236

Abſolutus ab expenſis, abſque cauſa, an dicatur etiam abſolutus à fructibus, ibidem, num.587.

Abſolutus videtur à fructibus petitis, qui nō fuit ad illos in ſententia cōdemnatus, ibid. num.679.

Acceptatio.

Acceptatio ſtipulationis ab abſente fit ſola notitia, p.2.c.5.n.30.

Acceptatio iudicis pro abſente annullatur non acceptante abſente, p.3.c.11.n.159

Acceſſus Tutus.

In caſu, quo non pateat ad citandum aduerſarium, vel eius procuratorem, duo requiruntur, p.1.c.6.n.49.

Quod non ſit tutus acceſſus, & quod non poſſit citari mediante procuratore mittendo, ibid.n.50.

Nec alterum ſufficeret, ibid.

Acceſſus non tutus debet probari, antequam decernatur citatio per edictum, par.1. c. 6 num.53.

Acceſſus non tutus, an ſit probandus contra omnes citandos, ſi ſint plures, ibid.n.55

Acceſſus non tutus, an probetur per iuramētum partis, vel ſint examinandi teſtes. ibid. num.56.

Acceſſus non tutus debet ante omnia probari, p.1.c.9.n.7.

Acceſſus non tutus, quando ſemel probatus iterum probari non debeat in executorialibus, p.3.c.8.n.18.

Accommodatum.

Accommodatum cuius expenſis reſtituatur. p.3.c.11.n.22.

Accuſator.

Accuſator tenetur perſonaliter comparere in ijs caſibus in quibus tenetur ipſe reus. vide in p.1.c.5 num.33.

Accuſator in quibus reguletur circa ea, quæ dicuntur de procuratore. ibid.n.50.

Accuſator, an poſſit vltra duas dilationes obtinere, p.2.c.1.n.325.

Accuſator pro habenda dilatione quid facere debeat. ibid.n.326.

Declaratur tamen hoc de ſtilo procedere, ibid.n.327.

Acta.

Acta per falſum procuratorem ſunt nulla, p.2. c.5.n.298.

Acta per ipſum in audientia Principis, ſi ratificentur à Domino, valent, ibidem n.299.

Acta iudicis officio dilatione pendente ſunt nulla, p.2.c.1.n.340.

Ampliatur nō poſſe ratificari de expreſſo partium conſenſu, ibid.n.341.

Acta durante dilatione facta ſunt nulla, par.2 cap.8.n.75.

Acta litis ordinatoria pereunt, perempta inſtātia. ibid.n.76.

Acta, ſi ſint nulla, vel pars ipſorum, an debeant imitari, & irritari, ibidem n.363.

Acta iudicis officio renunciari nequeunt. p.3.c.7.n.112.

Acta pro executione ante intimationem executorialium ſunt nulla. p.3.c.8.n.20.

Acta litis ordinatoria pereunt, perempta inſtantia ſtatutaria, p.3.c.12.n.215.

Acta reſpicientia veritatem cauſæ non pereūt ibidem n.216.

Actorum tranſportatio.

Acta non ſunt de neceſſitate tranſportanda, ſi cauſa ventilata coram A.C. ſeu alio iudice cōmittatur in Rota cum facultatibus A.C. prout in prima, p.1.c.2.n.37.

Et quid ſi cauſa fuit commiſſa cum dictis facultatibus in gradu appellationis remiſſiuè, ibidem n.38.

Actorum tranſportatio, quando ſit neceſſaria p.1.c.2.n.40.& 41.

Acta, quænam debeant tranſportari, remiſſiuè, ibid.n.42.& 43.

Acta quæ ſunt ſatis pro iuſtitia tranſportantur pro ſententia executioni ab A. C. demandanda, p.1.c.2 n.45.

Actio.

Contra contumacem, ſeu contra comparentem, qua diſtinctione agatur, p.1.c.2.n.420

Actio pro fructibus non decurſis, & in futurū decurrendis, ad effectum, vt ſoluantur veniente die, conceditur, p.1,c.3.n.61

Actio contra debitorem debitoris datur executiuè, quando debitor tali debitori, etiam tenetur executiuè, p.1.c.11 n.11.

Actio eſt inanis, quam debitoris inopia excludit. p.3.c.13 n.1.

Actor.

Actor de quo debeat docere, parte 1. cap. 3. num. 1.

Actor

Actor debet probare ſuam intẽtionem, ibid. num.4.
Actor ſequitur forum Rei, ibid, n.5.
Actor poteſt eligere domicilium, quando Reus habet plura domicilia, ibid. n.6.
Actor conueniens reum extra ſuum forum, aliquando amittit actionem, ibid. n.7.
Actor cum citatione ad dicendum contra, debet inſtruere reum, adhoc, vt poſsit deliberare, an velit liti cedere, p.1.c.3.n.9.
Actor debet reum extraindicialiter monere antequam illum ad iudicium vocet, ibidẽ num.10.
Actor mouens iudicium contra monaſteriũ debet capitulariter citare monachos, ibid. num.11.
Actor ante omnia debet adimplere pro parte ſua, quod debet, ibid. n.13.
Actor in actione reali debet probare dominium, vel quaſi ex parte ſua, ibid. n.14
Agens pro laudemio, quid facere debeat. p.1 c.3.n.17.
Actor habens inſtrumentum, in quo fuerit promiſſum aliquid, quod dependeat a mera voluntate obligati poteſt contra illũ agere ad factum, p.1.c.3.n 27
Et quid dicatur, quando quis eſt obligatus ad factum, ibid. n.28.
Actor habens inſtrumentũ cũ pactis executiuis, licet careat obligatione camerali, vel quarãtigia, poteſt agere executiuè, & datur captura perſonæ, & poteſt variare, vſque quo fuerit ei integrè ſatisfactum, p.1.cap.3 num.58.
Actor exhibens teſtamentum factum coram Parocho, vel Conſeſſario, licet non ſit parochus cum præſentia duorum teſtium poteſt obtinere immiſſionem, ibid. n.69.
Actor agens vigore inſtrumenti cameralis, & petens cambia decurſa, niſi doceatur de ſpacijs neceſſarijs, vt dicitur *dell'andata, & del ritorno*, non poteſt obtinere, ibidem num.72.
Actor agens cõtra filiumfamilias niſi habeat inſtrumentum, in quo cum iuramento ipſe enunciauerit ſe emancipatum, & publicè pro Patrefamilias negociari cũ aliis probationibus, ex quibus motus, oſtendat ſe habuiſſe iuſtam cauſam credendi, difficilimè obtinebit, p.1.c.3.n.80. & 81.
Actor, qui habet pro ſe reſeruationẽ dominij, & poſſeſſionis, poteſt obtinere mandatũ de aſſociando, etiam quod ſit hæres, contra tertios poſſeſſores, non tamen poſſet ſi vellet procedere actione perſonali, executiuè, p.1.c.3.n.100. & n.101.
Actor in iudicio ſaluiani, ſi fiat oblatio debiti non obtinebit, ſed nec tenetur cauere pecunias recipiendo, ibid. n.130.
Actor agens cõtra aliquem, vt ſe in dominũ recognoſcat, quid teneatur probare, ibid. n.138.
Actor ſatis eſt, quod doceat exhibuiſſe iura, in quibus fundatur iuſtitia rei iudicatæ, ſi reus opponet de non integra tranſportatione actorum in executione rei iudicatæ. p.1.c.4.n.34.
Actor ſi reo petit editionem ſcripturarum, quibus vult vti coram iudice, non obtinebit, niſi facta declaratione velle vti pro, & contra, p.1.c.4.n.61.
Actor poteſt citare ipſum reum non obſtante proteſtatione rei, quod citari debeat eius procurator, ibid. n.89.
Actor debet pænes acta verbo allegare citationem fuiſſe executam, part. 1. cap.6. n. 103.
Et ad quid fiat hæc verbalis allegatio, ibid. n. 104.
Et dummodo reproducatur ante concluſionẽ in cauſa cum fide executionis, ibid. n.105.
Actor deinde debet citare comparentem ad omnes actus ſucceſſiuos, & qualiter, ibid. num.106.
Actor probat, & deinde reus excipit in prophanis. p.1.c.10.n.81.
Actor in poſſeſſorio recuperandæ, an ſibi præiudicet in poſſeſſorio, petens exceptiones admitti, p.1.c.11.n.42.
Actor poteſt in poſſeſſorio, vel petitorio obtinere facta iudiciorum cumulatione ibid. num.140.
Actor ſuſpendere poteſt petitorium. ibidem. n.171.
Actor Notario ſuſpecto allegato, ſtatim debet procurare alterius electionem, p.2.c.6. num.56.
Actor ad omnes cauſas, an poſſit appellare, et appellationem proſequi, par.3. cap.1. num.26.
Actor in poſſeſſorio recuperandæ, debet docere de titulo ſaltem colorato, p. 3. cap. 4 nu. 141.
Actor agens contra habentem compenſationem nulliter agit, p.3.c.7.n.90.
Actor producta fide diligentiarum executoris, quid faciat, p.3.c.9.n.11.
Actor ſi ſuam intentionem non iuſtificauit in expenſis condemnatur, p.3.c 11.n.27.
Actor ineptè agens expenſas reficere debet. ibid. n.78.
Idem dic de actore via, quæ ſibi non competit, agente, ibid. n.79.
Actor ſemper condemnatur in expenſis, ſi ex ſententia detegitur malum ius. par.3. c.11 num.137.
Actor renũcians liti, reo contradicente. poteſt denuo ad litem reuerti. ibid. n.154.
Actor, et reus an ſint in pari priuilegio renunciandi, ſi volunt, ibid. n.165.

Digitized by Google

Actor requiſitus iurare, ſi contemnit, præbet inditium temeritatis, p.3.c,11.n.205.

Actor, ſi non iurat requiſitus cogitur cauſam perdere, ibid.n.206.

Actor non liberatur à iuramento calumniæ, ibid.n.209.

Actor ſi reſtrinxiſſet ſe ad terminos decurſos poſt litem, an debereutur fructus ante ipsã, p.3.c.11.n.672.

Actus.

Actus nullus non eſt conſiderabilis, par.1.c.2. num.216.

Actus facti parte præſeute, & non contradicente, inducunt prorogationem iuriſdictionis, ibid.n.454.

Limita tamen prout ibib.455.& 456.

In actu requirente mandatum ſpeciale non præſumitur talis actus præceſſiſſe, niſi ſpecialitas enuncietur, vide, p.1.c.5.n.291.

Actus ad quem fuit facta citatio nullo modo debet expediri, niſi conſtet iudici per relationem nuncij partem fuiſſe citatam, alias actus eſſet nullus, quamuis verè fuiſſet citata, p.1.c.6.n.93.

Nec reualidatur facta deinde relatione, ibid. n.94.

Nec ſufficit, quod dicat iudex in ſententia, viſa citatione &c.quia non præſumitur, ibid. num.95.

Limita hanc cõcluſionem in quatuor caſibus p.1 c.6.n,96.

Primo, ſi pars eſt præſens, quia expeditur actus, ibid.n.97.

Secundo, ſi periculum eſt in mora, ibidem num.98.

Tertio, ſi adſit conſuetudo, quod relatio nuncij ſcribatur poſt actum geſtum, p.1.cap.6 num.99.

Quarto, ſi adſit aliqua præſumptio, partem fuiſſe citatam, ibidem. n.100.

Actus factus ante relationem citationis de rigore iuris eſt nullus, facta tamen relatione de rigore iuris reconualeſcit, p.1.c.6.n.101

Actus factus, & poſtea intimatus dicitur factus parte citata, par.2.c.6.n.48.

Actus præſumitur prius factus, cui prius fieri debuit. p.3.c.1.n.239.

Actus regulariter ſemper fit ſumptibus petentis. p.3.c.11.n.11.

Actus fit etiam ſumptibus illius, cui prodeſt, ibid.n.12.

Actus nullus fieri poteſt inter viuos abſente parte, p.3.c.11.n.157.

Actus nullus eſt in incontinenti reuocandus, p,3.c.12.n.139.

Actus nullus, an poſſit de partium conſenſu reualidari, ibid.n.190.

Actus debent ſuſtineri; quando eſt ſatisfacta lex, ibid.n.197

Actus cuiuslibet fiat mentio ſemper intelligitur de valido, par.3. c. 12.num.265.

Actus inualidus non habetur in conſideratione, ibid. n.266.

Fallit ſi lex haberet in conſideratione animũ facientis, ibib. n.267.

Actum faciens punibilem, an incurrat pænã, ſi nulliter faciat, p.3.c.12.n.268.

Actus nullus in multis caſibus, nihilominus punitur, ibid.n.269.

Actus quando ſit ipſo iure nullus, vel ſit annullandus, ibid.n.270.

Admiſſio.

Admiſſio ad purgandam contumaciam, non adimit priuationem beneficij, part.3. c. 4. num.303.

Aduerſarius.

Aduerſarius ſi ſit præſens debet citari ad videndum ſibi inhiberi. p.1.c.6.n.157.

Aduocatus

Aduocatus in cauſa aduerſarii, non poteſt eſſe teſtis, p.2.c.1.n.n.66.

Aduocatus non cogitur poſitionibus reſpondere, p.2.c.2.n.65.

Aduocatus an poſſit eſſe præsens reſpondenti poſitionibus, ibid.n.72.

Aduocatus, quando condemnabatur in expẽſas friuolæ appellationis, p.3.c.1.n.150.

Aduocatus, an repetat damna ſibi oblata a temere litigatore, quod alijs non potuerit patrocinari p.3.c.11.n.193.

Declara pænam temere litigandi procedere contra actorem. ibid.p.3.c.11. n,194,

Aduocatus, actor, & reus non liberantur a iuramento calumniæ, ibid.n.209.

Affinitas.

Affinitas non tollit fidem teſti, p.2.c.3.n.32.

Aggrauatoria.

Aggrauatoria. vide in verbo grauatoria.

Alienatio.

Alienatio eſt ipſo iure nulla; ſi facta ſit cum enormiſſima læſione, p,3.c.11.n.499.

Alimenta

Alimenta petens tenetur probare paupertatẽ & bonum ius, p.1.c.3.n.18.

Alimenta non admittunt compenſationem, nec retentionem pro alio credito, ibidem num.21.

Alimeta futura dicuntur illa, quæ debentur poſt motam litem, ibid.n.22.

Alimenta præſtita non repetuntur ab eo, cui fuerunt data, etiam quod ſuccumbat in negotio principali, p.1.c.3,n.23.

Alimenta petens officio iudicis, ſi habet aliũdè viuere, non obtinebit, ibid.n.26.

Alimentorum materia ſemper eſt executiua, & ſi ſint de præterito, & orator diues, p.3. c.1.n.578.

Alimenta præterita aliquando dicuntur futura, & eodem modo in ijs iudicat Signatura, ibid.n.581.

Ali-

Alimenta futura, quęnam dicantur, p.3. c.7. num.172.
Alimenta futura, an dicantur quando quis contraxit debita pro victu, ibid.n.173.
Alimenta nunquam dantur poſſeſſori rei con trouerſæ, p.3.c.11.n.341.

Alternatiua

Alternatiua quid ſit, quibus detur, & quando p.3.c.13.n.10.
Alternatiua committitur multis ſolemnitatibus, ibid.n.24.
Alternatiua negatur obligatis in forma Cameræ, p.3.c.13.n.40.
Alternatiua an, & quando negetur tutoribus, Meretricibus, & Ganeonibus, ibid. n.46.
Alternatiua, & moratoriæ hodie ſunt prohibitæ, p.3.c.13.n.48.
Alternatiua non omnibus laicis concedebatur, ibid.n.83.

Annus.

Annus quomodo currat, & quãdo inceptus habeatur pro completo, p.2.c.1.n.338.
Annus Pontificatus poni debet in ſcriptura; & ſi erretur quid, p.2.c.5.n.92.
Annus Domini Noſtri Ieſu Chriſti, requiritur in ſcripturis publicis, ibidem.n.93.
Annus prorogatorum fatalium, à qua die incipiat currere, p.3.c.5.n.97.
Annorum dennmeratio reddit certitudinem vnius cuiuſque anni, p.3.c.11.n.570.
Annus pro liquidatione fructuum aliquando computatur ex decem, & octo menſibus: ibid.n.706.
Annus naturalis differt ab anno fructuum, p.3.c.11.n.711.
Annus naturalis ex quibus diebus conſtet, ibid.n.712.
Annus fructuum ex quibus reguletur, ibid.

Apoſtoli.

Apoſtoli poſſunt Notario peti, cum proteſtatione abſentiæ iudicis, p.3.c.1.n.171. 186. & 188.
Apoſtoli quomodo de iure, & de ſtilo ſint petendi, ibid.n.184.
Apoſtolos non petere, qnando noceat remiſſiuè. ibid. num.186.
Apoſtoli poſſunt peti coram Egregia perſona, & quando, ibid.n.171.& 188.
Apoſtolorum materia remiſſiuè, par.3.cap.1 num.196.
Apoſtoli ſunt petendi poſt appellationem, & infra quod tempus, ibid.n.285.
Apoſtolos non petenti, quando noceat remiſſiuè, ibid.n 293.
Apoſtoli refutatorij; quinam dicantur, ibid. num.311.
Apoſtoli teſtimoniales, quinam dicãtur. p. 3. c.1.n.313.
Apoſtoli cõnetionales, quinã dicãtur. ib.315
Apoſtoli reuerentiales in forma dati expoſtulant cõmiſſionẽ infrà decem dies, ib.n.219

Appellans.

Appellans à ſententia non cenſetur appellaſſe à ſequeſtro, niſi expreſsè. p.2.c.9. n.16.
Appellans conſtituitur ſub protectione iudicis appellationis, p.3.c.1.n.3.
Appellans liberatur à iuriſdictione iudicis à quo, ibidem n.4.
Appellans facto debet exprimere grauamen coram teſtibus, ibid.num.92.
Appellans verbis, vel ſcriptis quibus verbis vti poſſit, ibid.n.95 & 122.
Appellans, in appellatione debet exprimenda, exprimere, p.3.c.1.n.96.
Appellans a definitiua poſt interuallum debet in ſcriptis appellare, ibid.n.103.
Appellans ab interlocutoria, an teneatur in ſcriptis appellare, ibid.n.115.
Appellans ab interlocutoria tenetur cedulã appellationis tradere, ibid.n.116.
Appellans ratione exceſſus, quid obſeruare debeat, p.3.c.1.n.156.
Appellans de ſtilo Curiæ, quas appellationes proſequi poſſit. ib.n.176.
Appellans, àn teneatur abſentiam, vel impedimentum iudicis probare, ibidem nu. 177. & 188.
Appellans ab interlocutoria, an aliquando petere debeat apoſtolos, ibid.n.182.
Appellans a definitiua dubitatum fuit, an teneretur redire pro apoſtolis, p.3.c.1. n.183.
Appellans, ſi non inuenerit iudicem, an redire teneatur pro apoſtolis, ibidem, nu. 171. & 187.
Appellans ſi timeat redire pro apoſtolis, quid facere debeat, ibid.n.189.
Appellans non tenetur amplius redire pro Apoſtolis ſi aſſignetur ſecundus terminus iuris, ibid.n.193.& 325.
Appellans poteſt appellationem proſequi ſine apoſtolis, aſſignato ſecondo termino iuris, p.3.c.1.n.194.
Appellans in criminalibus ab Epiſcopo, vel iudice in partibus, debet acta primæ inſtãtiæ petere, ibid.n.198.
Appellans quomodo poſſit contra abſentem per contradictas procedere. par 3. cap.1. n.208.
Appellans extraiudicialiter, quibus modis vti debeat. ibid.n.225.
Appellans extraiudicialiter, an poſſit alias cauſas, quam expreſſas proſequi, ibidem n.226.
Appellanti extraiudicialiter, ſi iuret nouas cauſas nouiſſe, creditur, ibid.n.227.
Appellans præſumitur iuſtè appellaſſe, ſi ſubſequatur grauamen, p.3.c.1.n.229.
Appellans à ſententia nulla ſuccumbit, non iuſtificata appellatione, & probata nullitate, ibid.n.241.

Ap-

Appellans à carceratione, quomodo appella re debeat, ne obſtent decem dies, ibidem n.270.

Appellans decima die debet ponere horam, vt probet appellationem in tempore factã, ibidem n.280.

Appellans debet redire pro apoſtolis intra 30. dies, dato termino iuris,& interim, quandocumque, vide, p.3.c.1.n.290. 321 & n.324.

Appellans, quando debeat comparere pro apoſtolis, ſi fuit dictum in termino iuris. ibid.n.291.321.

Appellans renunciaſſe cenſetur, niſi pro apoſtolis redierit. ibid.n.292.

Appellans a deſertione cauſæ, quãdo excuſari poſſit aliquando, ibid.n. 305. cum ſequent.

Appellanti diligentia, quando ſuffragetur. Vide in verbo Diligentia.

Appellans debet redire pro apoſtolis, aut commiſſionem impetrare cum clauſula ita quod etc. p.3.c.1.n.309.

Appellans cum teſtimonialibus habet annũ ad committendam cauſam, ibid.n. 314.

Appellas ſi habet terminum iuris, debet redire pro apoſtolis intra 30. dies.ibid.n. 290. & 321.

Appellans pendente termino redeundi pro apoſtulis, nihil poteſt innouare.p.3. c.1.n. 294. & 322.

Appellans nõ poteſt redire pro apoſtulis, niſi vltima die termini, ibid.n.291.& 323

Limitatur, ſi in termino detur clauſula,& interim quandocumque, ibid.n.290.& 324.

Appellans, ſi poſt terminum iuris habeat aliũ ſimilem, non tenetur redire pro apoſtolis, ibid.n.193.et 325.

Appellans debet probare non ſolum appellationem, ſed etiam eſſe in tempore factam p.3.c.1.n.327.

Appellantis iuramento ſuper tempore appellationis non eſt ſtandum, ibid.n.328.

Appellantis iuramento ſtatur ſuper proſecutione appellationis, ibid.n.329.

Appellans, an poſſit, qui ſententiæ iudicis ſtare iurauit, admitti, ibid.n.336.

Appellans non auditur confeſſus & conuinctus in criminalibus, p.3.c.1.n.482.

Declaratur tamen confeſſionem debere eſſe ſpontaneam, et non metu extortam, ibid. n.483.

Declaratur etiam probationes eſſe debere claras, et non dubias, ibid.n.484.

Declaratur etiam eſſe debere confeſſum, et conuinctum verè, et non fictè, ibid.n. 485.

Appellans vigore appellationis poteſt nullitatis cauſam proſequi, p.3.c.1.n.526.

Appellans non prohibetur cauſam proſequi co quia iudex non deferat, ibid.n.621.

Appellanti legitimè, an poſſit præfigi terminus ad proſequendum, ibid.n.644.

Appellans non admiſſus, appellationem per aduerſarium interpoſitam proſequi poteſt, etſi aduerſario non detulit, ibid.n.655.

Appellans, an præiudicet ſociis, ſi elapſis decem diebus ſe cum aduerſario componat, p.3.c.1.n.661.

Appellans, qui non commiſit cauſam, an iuuetur ſi per appellatum fuerit commiſſa, ibid n.663.

Ampliatur,& ſi appellans citatus ad dicendũ contra commiſſionem dicat generalia contra, ibid.n.664.

Appellans, an poſſit vti commiſsione appellati. ibid.n.665.

Appellans,& appellatus viciſſim poſſunt appellationem cum clauſula quam, & quas contra ſe proſequi, p.3.c.1.n.674.

Declaratur tamen niſi appellans eſſet excommunicatus, ibid.n.675.

Appellans, an teneatur grauamen coram iudice à quo iuſtificare, p.3.c.1.n.686.

Appellans, ſi compareat ad iuſtificandum, vt ſupra videtur appellationi renunciare. ibidem n.687.

Appellans per actum contrarium appellationi non renunciat inuitus. p.3.c.1.n.688.

Appellans prædictus neque renunciat per actum coram Iudice ad effectum impediendi executionem, ibid.n.689

Neque ſi ad effectum colorandi appellationẽ. ibid.n.eodem.

Appellantem in caſibus prædictis renunciare, quinam tenuerint, p.3.c.1.n.690.

Appellans ante definitiuam, poreſt etiam deinde ab ipſa definitiua appellare, ibidem n.692.

Appellans à definitiua non videtur appellationi ab interlocutoria interpoſitæ renunciare ibid.n.693.

Appellans illigitimè ab interlocutoria, non poteſt, vt contumax à definitiua appellare, ſed quid etc. ibid.n.695.

Appellans non cenſetur renunciare per actũ probatũ à iudice, et à parte, p.3.c.1.n.696.

Appellans neque renunciat, quando iudex detulit appellationi. ibid.n.697.

Appellans neque renunciat, ſi dolo à iudice inducatur ad actum contrarium faciendũ, ibid.n.698.

Appellans neq. renunciat per actum ab amico, vel filio factum ſine mandato, ibidem n.699.

Appellans neque renunciat comparens corã iudice à quo Vicemgerente iudicis ad quẽ p.3.c.7.n.700.

Appellans neque renunciat adeundo iudicẽ, tanquam virum bonum, non autem iudicem. ibid.n.701.

Ap-

Appellans, neque renunciat per ſolemnitatẽ appellationi concernentem, ibid. n. 702.

Appellans neque renunciat per actum vi metus extortum, preuia tamen proteſtatione, ibid. n. 703.

Appellans neque renũciat, ſi actus eſt, per viã agendi, p. 3. c. 1. n. 704.

Appellans quando renunciare cenſeatur per patientiam, et taciturnitatem. ibidem num. 705.

Appellans neque renunciat, ſi coram iudice petat attentata reuocari, ibid. n. 706.

Appellans neque renunciat per actum, quando proteſtatur, quod appellatio ſibi ſalua remaneat, ibid. num. 707.

Declaratur dũmodo pars, vel iudex non contradicat, p. 3. c. 1. n eodem.

Appellans quando non poſſit interpoſitæ appellationi renunciare, niſi quatenus ad ſuũ fauorem, ibidem n. 719.

Appellans cũ clauſula, quatenus cõtra &c. appellationi renunciare poteſt, quandocumq. ib. n. 720.

Appellans ſimpliciter, an poſſit re integra inuito appellato renunciare, part. 3. c. 1. num. 722.

Appellans prædictus intra decem dies poteſt renunciare, ibid. n. 723.

Appellans ſimpliciter quare appellationi poſt decem dies renunciare nequeat, ibid. num. 725.

Appellans ab interlocutoria, an, & quomodo poſſit quandocumque appellationi renunciare, ibid. n. 726.

Appellans, an poſſit renunciare, ſi approbauit appellationem, vel iudex aſſignauit terminum, p. 3. c. 1. n. 727.

Appellans inuito appellãte in beneficialibus, non poteſt, etiam re integra appellationi renunciare, ibid. n. 729.

Appellans quando poſſit renunciare appellationi communi iam factæ, & petere procedi in negotio principali, p. 3. c. 1. n. 731.

Appellans poſt decem dies à die ſententiæ, & intra decem, a die notitiæ, auditur, p. 3. c. 4. n. 105.

Appellans, & ſimul petens reuocationem attentatorum, an poſſit etiam per officium iudicis reuocare, ibid. n. 215.

Appellans, an poſſit aliquid innouare, poſt appellationem, p. 3. c. 4. n. 252.

Appellans ſi pro commiſſione appellationis obtineat commiſſionem ſuper iactationibus, an benefaciat, ibid. n. 267.

Appellans, cauſam non proſequens, quibus cauſis excuſetur, præter paupertatem, p. 3. c. 5. n. 8.

Appellanti datur integer annus ad proſequẽdum, ſi impeditus etiam vnicam diem ami ſit, ibid. n. 18.

Declara dummodo illa dies, ſit cauſa deſertionis, ibid. n. 19.

Appellans, ſi potuit expedire, non reſtituitur neque obtinet ſecundum annum, par. 3. c. 5 num. 20.

Appellans, poteſt ſecundum annum datũ ad appellandum obſeruare, ibid. n. 21.

Appellanti etiam ex cauſa, non datur tertius annus in Curia, ibid. n. 27.

Appellans cum præfixione termini ad proſequendum, poteſt in termino tantum arripere iter, p. 3. c. 5. n. 32.

Limita, ſi præfixio termini eſſet ad ſe præſentandum Sedi Apoſtolicę, ibid. n. 33.

Limita etiam, quando ſuperior ad quem eſſet in eodem loco, ibid. n. 34.

Appellãs in Curia, quid debeat facere in termino præfixo ad proſequendum, p. 3. c. 5. num. 35.

Et quid in termino præfixo ad ſe præſentandum conſpectui Apoſtolico, ibidem n. 36.

Appellans prædictus obtinet præſentatam a Regente Cancellariæ, non citata parte, ibid. n. 37.

Superſeſſoriam vero, à quo obtineat, & qualiter, & an citata parte, p. 3. c. 5. n. 38.

Et quid in cauſis ad Papam de conſuetudine ſpectantibus, an debeat ſe propriè præſentare, ibid. n. 39.

Et quid quando cauſa non requirit diſcuſſionem, ſed tranſit ſuo marte ad Papam, ibid. n. 40.

Appellans, qua præſentatione excuſetur, in cauſis ad ſanctiſſimum ſpectantibus, p. 3. c. 5. n. 42.

Appellãs, id quod boni habet in termino iuris, habet etiam in termino hominis, ad fugiendam deſertionem, ib. n. 47.

Appellans in impedimentis ex parte iudicis, faciat proteſtationem, ibid. n. 57.

Appellans durante compromiſſo, an poſſit appellationem proſequi, p. 3. c. 5. n. 74.

Appellans à grauamine non auditur, ſi feratur tertia ſententia ante commiſſionem appellationis. vide in p. 3. c. 6. n. 216.

Appellatio

Appellatio à tertii periti, vel aliorum relatione, debet fieri intra decem dies, p. 1. c. 3. n. 66.

Appellatio datur, ſi iudex procedat ad vlteriora, nõ obſtante proteſtatione docẽdi de legitimo mandato procuræ, facta, contra procuratorem aduerſarij, parte 1. cap. 5. num. 81.

Appellatio facta à procuratore non habente mandatum, habetur pro non facta. ibid. n. 188.

Appellatio interpoſita à procuratore tempore debito, ſine mandato ſuſtinetur, ſi ratificetur à Domino, ibidem n. 297.

Ap-

Appellatio datur à mala, & illegitima terminorum ſeruatione, p.1.c.10.n.87
Appellatio de iure canonico datur aduerſus ſpoliatum. p.1.c.11. n.85.
Appellatio de iure canonico datur etiam in poſſeſſorio.
Limita in prophanis vbi ſufficit vna ſententia, ibidem n.87.
Appellatio in deuolutiuo in poſſeſſorio pro phano non denegatur, ibid.n.90.
Appellatio à condemnatione fructuum, & expenſarum datur ciuiliter, p.1.c.11.n.91
Ampliatur, ſi de præteritis fructibus agatur, ibidem n.92.
Appellatio datur à ſententia indiuiſibili, ibid.n.93.
Appellatur etiam à tota ſententia ratione mixturæ, ibid.n.94.
Appellatur etiam in aliis caſibus, prout num. ibid. n.95.
Appellatio poteſt dari ſuper admiſſione articulorum, p.2.c.1.n.4.
Appellatio non poteſt dari à denegatione publicationis teſtium, ibid. nu.252;
Appellatio datur à grauamine in dilationibus à iudice facto, ibid.n.302
Appellatio, niſi aliter de ſtilo, ſaltem currit de die in diem, p.2.c.5.n.257.
Appellare quomodo partes poſſint à declaratione deuolutionis cauſæ ad Curiam, p.2. c.8.n.142.
Appellatio ab omiſſione condemnationis ex penſarum poteſt interponi, ibidem n. 295.
Appellatio à repoſitione decreti, an liceat, ibid.n.265.
Appellatio ſuſpenſiua, datur à reuocatione ſequeſtri, p.2.c.9.n.96
Limitatur quando ſequeſtrum non eſt iuſtificatum, & de facto conceſſum, ibidem num.97.
Appellatio a ſequeſtro, an dari ſoleat, & quãdo, ibid.n.98.
Appellatio à ſequeſtro, quando non detur, p.2.c.9.n.99.
Appellatio à ſequeſtro, non datur, quando agitur contra executorem, depoſitarium, vel ſequeſtratarium, ibid.n.100.
Appellatio ſicuti non datur à depoſito, ita neque à ſequeſtro, p.2.c.9.n.102.
Appellatio nõ datur à ſequeſtro merum poſſeſſorium concernente, ibid.n. 103.
Appellatio perpetuat datam ſatiſdationem vltra triennium, ibid.n.174.& 177.
Appellatio, an detur à pronunciatione idonei fideiuſſoris, ibid.n.217.
Appellatio eſt remedium contra iniuſtitiam ſententiæ in prima, & ſecunda inſtantia, p.3.c.1.n.1.
Appellatio vocatur ab aliquibus, etiam defenſio, ibid.n.2.
Appellatio ſemper habetur pro conceſſa, niſi ſit expreſsè prohibita, p.3.c.1.n.5.332.369.
Appellationi, vel ſententiæ, an magis faueat præſumptio, p.3.c.1.n.6.7.& 8.
Appellationem ſuſtineri prout fieri poteſt ſé per ſit interpretatio, p. 3.c.1.n.9.
Appellare poteſt quilibet non expreſsè prohibitus, ibid.n.10.
Appellatio non denegatur etiam, neque Diabolo, ibidem n.11.
Appellatio neque excommunicato denegari poteſt, ibid.eod.n.
Appellatio interpoſita a non procuratore, an valeat, p.3.c.1.n.22.
Appellatio in ciuilibus nomine alieno facta debet per Dominũ ratificari, & intra quod tempus, ibid.n.29.
Appellare in criminalibus pro reo poteſt qui libet de populo, ibid.n.35.
Appellare pro reo licet etiam ipſo inuito, & ſi appellationi renunciaſſet. ibid.n.37.
Appellatio vnius prodeſt cæteris complicibus eiuſdem delicti, q.3.c.1.n.40.
Appellatio qualiter committatur, quãdo eſt imponenda pæna corporis afflictiua, ibid. n.41.
Appellatio definitur eſſe prouocationem de minori iudice ad maiorem, ibid.n.48.
Appellatio fit ad ſuperiorem, non ad parem, vel minorem, etiam ex conſuetudine, ibid. n. 49.
Limitatur tamen ſi tunc ex conſuetudine minor, vel æqualis fieret maior, par. 3.cap.1 num. 50.
Appellatio an datur à ſententia Principis nõ recognoſcentis ſuperiorem, ibid.num.55. & 71.
Appellatio ab officiali Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum non datur, & quare. ibidem npm. 56.
Appellatio neque datur a delegato Vicarij ad ipſum Epiſcopum: ibibem num. 57.
Appellatio ab officiali foraneo ad Epiſcopum dari debet. pat.3.cap.1,num.60.
Appellatio prohibita a ſententia Principis, non prohibetur à ſententia Vicarii, ibid. num.63.
Appellatio ad iudicem grauantem interponi nequit, ibid.n.64.
Appellatio ab Archiepiſcopo, an poſſit fieri ad ipſum Archiepiſcopum. vti Legatum, ibid.n.65.
Appellatio ab Epiſcopo grauante, tanquam vno de Capitulo, poteſt fieri ad ipſum tanquam Epiſcopum, ibid.n.66.
Appellatio ad Principem ſæcularem, fieri nequit in cauſis ad Eccleſiaſticum ſpectantibus, p.3.c.1.n.68.
Appellatio à iudice Eccleſiaſtico, ad ſæcularẽ, ſit ex conſuetudine, aut priuilegio, ibidem num.70.

Appellare à Principibus ſæcularibus ad Papam; quibus caſibus liceat, ibid.n.71.
Appellatio ad quos iudices fieri debeat ex priuilegio in Curia, p.3.c.1.n.73.
Appellatio, an debeat fieri cum expreſſione nominis iudicis, vel Tribunalis ſuperioris, ibid.n.76.162.& 163. & ſeq.
Appellatio, & recuſatio in quibus diferant, p.3.c.1.n.79.
Appellatio de iure fit gradatim non omiſſo medio, ibid.n.80.
Appellatio ad Papam, Legatum, & Patriarcham, ſit omiſſo medio, ibid.n.81.
Appellatio omiſſo medio ſit etiam ex priuilegio, & aliis cauſis remiſſiuè, ibidem num. 82.
Appellatio facta omiſſo medio, valet, ſi non excipiatur, ibid.n.83.
Appellatio à ſubdelegato an, & quando poſſit fieri ad Papam, p.3.c.1.n.84.
Appellatio alternatiua ad Papam, vel Archiepiſcopum tolleratur. ibid.n.85.
Appellatio alternatiua, quando poſſit ſuſtineri, remiſſiuè, ibid.n.86.& 166.
Appellatio in Gallia, ſemper fit ad proximum iudicem ſuperiorem, ibidem, num. 87.
Appellatio qualiter interponatur per immediatè ſubditos ſedi apoſtolicæ in Gallia, p.3.c.1.n.88.
Appellatio, aliquando fit facto, aliquando verbo, ibid.n.90.
Appellatio facto qualiter fiat, ibid.n.91.
Appellatio facto facta, an teneat non expreſſo grauamine coram teſtibus, ibidem num. 93.
Appellatio verbo diuerſimodè fit, & qualiter exemplificetur, p.3.c.1.n.94
Appellatio non ſemel, ſed bis fieri poteſt in incontinenti ibid.n.97.
Appellatio geminata in incontinenti habetur pro vna, ibid.n.98.
Appellare quis poſſit viua voce à difinitina iudice adhuc pro tribunali ſedente, ibid. num. 99.
Appellatio viua voce dicitur deſerta, niſi cædula appellationis fuerit data, par.3. c. 1. num.100.
Ampliatur, etſi appellanti fuerint dati apoſtoli reuerentiales. ibid.n.101.
Appellatio quandocumque fiat non habet neceſſitatem expreſſionis cauſæ, ibidem num.104.
Fallit tamen in quinque caſibus. ibid.n.105
Appellatio à Notario ſcripta, non ſufficit, ſed requiritur libellus appellationis, p.1.cap.1. n.117.
Appellatio habetur pro deſerta, niſi tradatur libellus appellationis, ibid.n.118.
Appellatio ſi pluries fiat ſemper eſt tradenda cedula appellationis, ibid.n.119.
Appellatio prout in cedula alias tradita non ſuſtinetur, etiam ea repetita, ibidem, n.120.
Fallit in tertio adhærente appellationi interpoſitæ, p.3.c.1.n.121.
Appellatio poteſt fieri etiam per quamlibet priuatam ſcripturam, & verba, ibidem n.122.
Appellatio amiſſa ſcriptura poteſt probari per teſtes, ibid.n.123.
Appellatio per ſcripturam probanda requirit ſcripturam publicam, ibid.n. 124.
Appellatio ſufficit, quod iudici porrigatur, etiamſi non legatur, p.3.c.1.n.125
Appellatio ab interlocutoria viua voce, an deuoluat, & quomodo; ibid.n.126.
Appellatio generaliter facta non committitur, ibid.n.128, & 228.
Appellatio non poteſt iuſtificari in alia cauſa, quam expreſſa ibid.n.129.
Appellatio ante difinitiuam, an, & quando dicatur friuola, p.3. c.1.n.131.
Appellatio ab interlocutoria, & à difinitiua, in quo diferant. ibid.n.147.
Appellatio ab interlocutoria eſt odioſa, quia derogat iuriſdictioni ordinariæ, ibidem num.eodem.
Appellationis forma à iure, vel à ſtatuto data de qua intelligatur, ibid.n. 148.
Appellare à difinitiua, olim non licebat, niſi de conſilio Aduocati, p.3.c.1.n.149.
Appellatio ab interlocutoria hodie non committitur, niſi uimi habeat difinitiuæ, ibid. n.152.
Appellatio hodie ſemper committitur vna cum toto negotio principali, ibidem num. eodem.
Appellatio prohibita non debet admitti, niſi expreſſa grauaminis cauſa, ibid.n.158
Appellatio ſemper nomen rei, iudicum,& partium continere debet, parr. 3. c. 1. n.76. & n.162.
Appellatio ſimplex ad Iudicem competentē, vel maiorem, vel alternatiua, an ſuſtineatur, ibidem n.164.
Appellatio præſumitur facta ſemper ad immediatum ſuperiorem, ibid.n.165.
Appellatio ſimplex dubia, vel incerta ratione iudicis, an ſuſtineatur de iure canonico, ibid.n.85.& 166.
Appellatio de iure coram, quo, & quando interponi debeat, p.3.c.1.n.169
Appellatio interpoſita in domo Iudicis, abſque citatione partis, an valeat, ibidem n.170.
Appellatio an, & quando poſſit interponi coram iudice ad quem, vel Notario, aut honeſta perſona, ibid.n.171.
Appellatio poteſt fieri cum proteſtatione

metus coram Notario, vel honeſtis perſonis, ibid.n.172.
Appellatio in abſentia iudicis interpoſita, quando ſuſtineatur, ibid.n.175.
Appellatio an ſuſtineatur, data tantum cedula, & facta diligentia reperiendi Iudicē p.c.c,1.n.178.
Appellatio corā Iudice à quo,neſcienti eſt intimāda, ibid.n.179.
Appellatio interpoſita coram maiori parte Iudicum, vel Arbitrorum plurium, an valeat, ibid. 180.
Appellatio ſimplex, an teneat, ſi concedantur apoſtoli, ibid.n.185.
Appellatio ruſtici, vel ignorantis, ſuſtinetur, etiamſi neſciat apoſtolos petere, p.3.cap.1 n.286.
Appellatio poteſt interponi, etiam die feriata, n.197.
Appellatio in ciuilibus de partibus non deuoluit, niſi præſente parte, aut intimata, ibid.n.201.
Appellatio datur à grauamine illato, non inferendo, p.3.c.1.n.209.228.269.& 533.
Appellatiò conditionata, ſcilicet ſi Iudex grauabit, an admittatur, ibidem n. 211. 215.
Appellatio conditionata admittitur, quando grauamen eſſet irreparabile per appellationem ſubſequentem, ibid.nu.212.
Secundo, quando grauamen futurum, trahit originem à grauamine iam illato, p.3. c.1. num.213.
Tertio, quando grauamen eſſet iam comminatum. ibid.214.
Appellatio conditionata, de ſtilo Curiæ admittitur, ibid.n.211.215.& 217.
Appellatio conditionalis quatenus contra præſumitur, & habet locum lata ſententia condemnatoria, ib.n.215.217.
Appellatio conditionalis, quatenus contra nihil prodeſt appellato, ibid.n.218.
Appellatio iudicialis multa requirit, quæ nō requiruntur in extraiudiciali, ibidem num.219.
Appellatio extraiudicialis interponitur cauſa adhuc non cæpta, p.3.c.1,n.220
Appellatio extraiudicialis, in multis differt à iudiciali, ibid.n.221.233.234.
Appellatio extraiudicialis debet fieri per publicam ſcripturam, ibid.n.222.
Appellatio extraiudicialis à futuro grauamine, an fieri poſſit, ibid.n.221.
Appellatio extraiudicialis, non inducit litis pendentiam, ibid.n.223.
Appellatio extraiudicialis, & iudicialis in multis differunt, part.3. cap. 1. nu. 221. 223.& 224.
Appellatio generalis, & à futuro grauamine, an valeat, ibid. n.128.209.228. 269,533.
Appellatio generalis reducitur ad ſpecialem ſubſecuto grauamine, par. 3. cap. 1. nu. 230.
Appellatiò generalis, vel à futuro grauamine, debet fieri coram appellato, ibidem n.231.
Declara etiam poſſe intimari per procuratorem intra menſem, ibidem n.eod.
Appellatio extraiudicialis, quando interponi, & intimari debeat, & quid operetur, ibid.n.232.
Appellatio extraiudicialis in quibus differat à iudiciali, quomodo deferatur & c.remiſſiuè, ibid.n.221.224.233,
Appellatio ſemper eſt interponenda antequā cauſa committatur, p.3.c.1.n. 234.
Appellatio præſumitur præceſſiſſe commiſſioni eadem die, & hora factæ, ibidem n.238.
Appellatio infra duos dies, antiquitus fieri debebat, ibid.n.242.
Appellatio hodie fieri poteſt infra decem dies, ibid.n.243.
Ampliatur ſiue iudicialiter appelletur, dummodo adſit ſcientia grauaminis. ibidem num.244.
Appellationem proſequi debet actor infra decem dies, p.3.c.1.n.245.
Appellatio à cenſuris, an detur, etiam poſt decem dies, ibid n.250.
Appellatio non admittitur, probata notitia ante terminum ad appellandum, ibid. n.260.
Appellatio à tortura, vel captura datur, ibid. n.262.
Appellatio an, & quando interponi poſſit ab eo, qui fuit denuo citatus poſt decem dies, p.3.c.1.n.264.
Appellatio litiganti contra excommunicatū, vel bannitum, an ſemper detur poſt decem dies, ibid.n.265.
Appellatio, an ſemper detur ad impediendos actus futuros, quaſi ex nouo grauamine, ibid n.266.
Appellatio ab omiſſione Iudicis, an detur, & exemplum, ibid.n.267.& 352.
Appellatio etiam poſt decem dies datur contra Iudicem recuſantem facere, quod debet p.3.c.1.n.268.
Appellatio eſſe debet à grauamine depræſenti, & non de futuro, ibid. n. 209, 228. 269.533.
Appellatio poſt decem dies prohibetur, quādo iudex pronunciauit non adeſſe grauamen, ibid.n.271.
Appellare nequit Dominus poſt decem dies à ſententia contra ſuum procuratorem nō appellantem lata, ibid.272.
Appellatio valet in Curia, etiam elapſo momento diei, appellationis, ibid.n.281

Ap-

Appellatio, quando ſit intra decem dies committenda, ne dicatur deſerta, par.3. c.1. n.304.
Appellatio conuentionalis, quid, & quos effectus operetur, ibid. n.316.
Appellationi, an tacitè poſſit deferri, & quomodo, ibid.317.
Ampliatur, etiamſi procurator non acceptet, niſi quatenus ſit deuoluta, ibidem num. 318.
Appellatio eſt fauorabilis, & ſemper habetur pro conceſſa, niſi expreſsè prohibita, p.3.c.1.n.332.369.
Appellationi ſemper in dubio fauet Rota, ibid.n.333.
Appellatio, non poteſt tolli à definitiua, niſi per Principem, & non alium, etiam de latere Legatum, ibid.n.334.
Appellare, an poſſit, qui ſententiæ Iudicis ſtare iurauit, ibid.n.336.
Appellationi nunquam intelligitur renunciatum, niſi expreſſe, & ſpecificè, p.3. c.1. nu.338.
Appellatio, an prohibeatur promittenti ſtare iuri, & iudicatum ſoluere, ibidem n.339.
Appellatio, an detur à ſententia lata de conſilio concordati ſapientis, ibidem num. num.340.
Appellatio admittitur à tota ſententia, quando appellatur ab vno capitulo appellabili ibid.n.342.
Ampliatur, etſi regulariter non liceret ab ea appellare, p.3, c.1.n.343.
Appellatio ſuper vno capitulo, deuoluit etiā quo ad alia, ibid.n.344.
Appellatio ab vno capitulo nō deuoluit quo ad alia, ſi ſint inter ſe diuiſa, ibidem n.345.
Appellatio, datur ſolum à capitulo appellabili, quia quot capitula, tot ſētētiæ, ibid. n.346.
Appellatio ſimpliciter facta, cuncta capitula ſententiæ amplectitur, par. 3. cap. 1, nu. 348.
Appellatio ſimpliciter abſque expreſſione certi capituli fieri poteſt, ibidem. num. 349.
Appellare à comminatione, an liceat. ibid. n.351.
Appellatio ab omiſſione Iudicis, etiam eſt licita, ibid.n.267.& 352.
Appellare ab omiſſione condemnationis expenſarum, etiam non petitarum, poteſt victor, p.3, c.1.n.353.
Declaratur ſi victus non appellauerit, vel appellauerit in parte, & partibus, ibidem n.354.
Limitatur ſi appellauit, quia debet adhærere appellationi per aduerſarium interpoſitæ. ibidem num. 355. & 381.
Appellatio à negligentia, & tardantia Iudicis, non denegatur. ibidem n.356.
Appellari poteſt, ſi Iudex recuſet teſtes examinare ſecundum interrogatoria, par.3. c.1. n.357.
Appellatio à recuſatione vel omiſſione iudicis datur, donec ipſe interloquatur, ibid, n.358.
Appellari poteſt, ſi Iudex exceptionem admittendam reiciat, ibid.360.
Appellari etiam poteſt, ſi quid faciat Iudex, quod facere non debet. ib.n.361.
Appellari itèm poteſt, ſi Iudex breuem terminum det, nec velit prorogare ad concludēdum in cauſa, p.3, c.1.n.362.
Appellatio à breuitate termini, quotidie fit, ibid.n.363. & 366.
Appellatio, à breuitate termini, quando committitur cauſa iactationis, ſæpè fit, ibidem n.364.
Appellatio, a præfixione breuis termini ad agendum datur. ibid.n.363,366,
Appellatio quoque datur ab impoſitione perpetui ſilentij, p.3.c.1.n.367.
Appellatio ab interlocutoria tacita datur, ac ſi ab expreſſa, ibid.n.368.
Appellatio ſemper datur vbi non eſt expreſſè prohibita, ibid.n.332.& 369.
Appellare poſt tres conformes, principaliter non eſt conceſſum, ibid.370.
Appellatio à tertia ſententia à Principibus, & Papa, an poſſit concedi per viam reſcripti, p.3.c.1.n.371.
Appellatio prædicta poteſt concedi per viam priuilegii, & de plenitudine poteſtatis, ibid.n.372
Appellatio prædicta, conceditur cum expreſſione, non obſtante tertia. ibid.n.373,
Appellatio à tribus, quæ non tranſierunt in iudicatum, an detur, p.3.c.1.n.377.
Appellari poſt decem dies non poteſt, etiam à ſententiis, quæ non tranſeunt in iudicatum, ibid.378.
Appellatio à tertia ſententia, ex nouo grauamine, et condemnatione expenſarum, ibid. nu.383.
Appellatio, prohibita intelligitur inter principales tantum nominatos in reſcripto, ibidem.n.384.
Appellatio prohibita à ſtatuto intelligitur inter principales, & non tertios, p. 3. c.1. n.381.
Appellare ab vnica ſententiæ, quando quis non poſſit. ibid.n.386.
Appellatio de iure canonico, datur à quacumque interlocutoria, & grauamine ante diffinitiuam, ib.387.
Appellatio ab interlocutoria non datur, niſi hebeat vim definitiuæ de ſtilo, & per

Digitized by Google

per regulam Cancellariæ, ibidem num. 389.
Appellari poteſt à pronuntia, appellationē eſſe defertam p..3.c.1.n.394,396.
Appellatio à ſententia ſuper deſertione appellationis lata, quando ſemper ſit licita, ibid.iiſdem n.
Appellatio à grauamine, & interlocutoria vim definitiue habente, quomodo intelligatur admittenda, ibid.n:402.
Appellatio à tacita reiectione exceptionis, a legitimatione perſonarum comparentium in iudicio, vel à iudice, datur, ibidem 403.
Appellatio, vt ſubſiſtat, debet iuſtificari cauſa coram iudice ad quem, p.3.c.1,n.404
Appellatio in beneficialibus ſtatim deuoluitur, & ſi non conſtet de veritate appellationis, ibid.n.412.
Appellatio ſatis iuſtificatur per oblationem probationis, ſed multipliciter limitatur, ibid.n.406.413.
Appellatio in curia, ſemper exprimitur à definitiua, vel vim definitiuæ habente, ibidem num.415.
Appellatio in Gallia, ſemel tantum conceditur, p.3.c.1. n.417.
Appellatio, olim remittebatur ad Papam, a quocumque grauamine cauſarum extra Curiam, ibid.n.418.
Appellatio hodie à cauſis extra curiā ad Papam, datur tantum à definitiua, vel vim definitiuæ, habente.419.
Appellatio in criminalibus cauſis pendentibus coram ordinariis, non datur, niſi ab habente vim definitiuæ, 420.
Appellatio ab interlocutoria, quibus caſibus liceat de iure ciuili remiſſiuè, p.3.c.1.n.423
Appellatio à definitiua, aliquando denegatur, ratione paruæ ſummæ, ibid.n.424.
Appellatio hodiè a difinitiua, non admittitur, niſi in ſumma excedente viginti ſcuta aurea, ibid.n.425.
Appellatio de iure canonico fieri poteſt in quacumque minima cauſa, ibid.n. 426.
Appellatio conceditur ratione iniuſtitiæ, p.3 c.1, n.427.
Appellatio ab executione, vel executore non datur, ibid.432.
Declaratur ramen, dummodò non excludatur modus in exequendo, ibidem num. 433.
Appellatio prætextu iniquitatis executionis licet, & ſi non liceat prætextu iniquitatis ſententiæ, n.434
Appellatio ab exceſſiua taxatione expenſarum, non denegatur, p.3.c.1.436.
Appellatio quoque ab exceſſiua fructuum liquidatione, non denegatur, ibidem n.eodem.
Appellatio à non admiſſione exceptionis impedientis executionem, datur, ibidem n.437.
Appellationem ab exceſſu in exequendo de iure licet tantū ſemel fieri. p.3.c.1. n.438.
Appellatio in caſu prædicto ſemel rantum practicatur in Rota, quidquid fieret antiquitus, ibid,n.439.
Appellatio, & commiſſio, debent continere exceſſum, ibid.n.157.& 441.
Appellare intra tempus debitum, poteſt, qui fuit citatus, & noluit comparere, par.3.c.1. n.445.
Appellatio à correctione, ſiue diſciplina Eccleſiaſtica ſuperioris, denegatur. ibidem n.453.
Limitatur, ſi modus in corrigendo excederetur, ibid.n.454.
Appellatio à præcepto reſidendi in Eccleſia, an, & quandꝰ detur, ibin.n.455.
Appellatio, vel recuſatiuo an detur, ſi correctio fiat extraiudicialiter, p.3.c.1.n.456
Appellatio, an, & quando detur in materia correctionis, ibid.n.457.
Appellatio an, & quando in nororiis prohibeatur, ibid.n.458.
Appellatio in delictis notoriis ſpecialiter, nō admittitur, ibid.n.460.
Appellatio in notoriis admittitur, quādo notorium ex aliqua cauſa offuſcatur, p.3.c.1. n.461.
Appellatio in notoriis, quare non detur remiſſiuè, ibid.n.469.
Appellatio etiam in notoriis admittitur de ſtilo Curiæ, ibid,n.468.
Appellans ſi non à notoriis, dari debet à declaratoria Nororii, ibid.n.470.
Appellatio à ſentētia lata à Iudice ſecundū ſuam conſcientiam iudicanda, denegatur, p.3,c.1.n.471.
Declaratur tamen ad affectum, vt iudex teneatur deferre, ibid.n.492.
Appellatio datur, quando iudex male arbitratur: ibid.n.472.
Appellatio datur, etiam in notoriis, quando pæna eſt commiſſa arbitrio iudicis, n.476.
Appellatio non datur, quando cauſa eſt libero iudicis arbitrio commiſſa, vel Iudex eſt aditus, vt bonus vir.477.
Appellare an poſſit, qui fuit ore proprio confeſſus, p.3.c.1.n.478.
Appellatio datur, quando confeſſio eſt excuſabilis, aut facta per Procuratorem, vel defunctum, ibid.n.479
Appellare an poſſit ille, qui fuit conuinctus, ibid.d.480,
Appellare poteſt confeſſus, & conuictus ficte, ex iuſta cauſa, ibid.n.486.
Appellare etiam poteſt conuinctus per teſtes ſim-

ſimpliciter, aut alias probationes, p.3.c.1 n.487.
Limitatur, ſi probatio, & conuinctio induceret notorium, ibid.n.488.
Appellare poteſt confeſſus, & non conuinctus, ibid.n.490.
Appellatio poſt litis ceſſionem, tam per Dominum, quam per Procuratorem, an fieri poſſit, ibi.n.498.
Appellatio à laudo pariter non datur, p.3.c.1 n.499.
Appellatio datur ab arbitris iuris, vel iure, aut ſtatuto cogente, electis, ibid.n.500.
Appellatio ad A.C. à tribunalibus Vrbis inferioribus, an, & quomodo proſequi poſſit ab inſtigatore, ibid.n.509.
Appellatio à quibus ſententijs Camerari, vel Magiſtrorum viarum vrbis non detur, p.3.c.1.510.
Appellatio à Præſide viarum, interponitur ad Cameram, & debet expediri infra 15. ibid.n.511.
Appellatio an, & quando denegetur ratione criminis, ibid.n.513.
Appellatio ab interlocutoria præcedente definitiuam datur etiam in criminalibus, ib. n.514.
Appellatio à tortura, & captura datur etiam de iure ciuili, & quare, p.3.c.2.n.514.
Appellatio prohibita per ſtatutum à definitiua, non cenſetur prohibita ab interlocutoria definitiuam præcedente. 515.
Appellatio à ſententia lata in poſſeſſorio, an, & quando, & quomodo ſit licita, p.3.c.1. n.516.
Appellatio in prophanis, non datur vigore ægedianæ in cauſis poſſeſſoriis, ibidem n.517.
Appellatio à ſententia Principis non recognoſcentis ſuperiorem, denegatur.
Appellatio ad Papam poteſt interponi à quocumque Principe in manifeſta iniuſtitia, ibid.n.521.
Appellatio à pæna legis, vel ſtatuti, non conceditur, ſed datur à declaratoria pænæ, p.3 c.1.n.523.
Appellatio à declaratoria incurſus excommunicationis datur, licet non detur ab excommunicatione, ib.524.
Appellatio à ſententia nulla non datur, ſed data tenet, p.3.c.1.n.527.
Appellatio à ſententia ſortis, ſeu fortunæ, negatur, & quare, ibid.n.525.
Appellatio à pronuncia iudicis Principem eſſe conſulendum, an detur, ibidem n. 529.
Appellatio à mala informatione, vel mala formatione puncti pro ea habenda datur, ibid.n.530.
Appellatio à reſponſione Principis ſuper relatione non datur, p.3.1.n.531.
Appellatio à ſententia iudicis lata ſecundum Principis reſponſionem etiam datur, ibid. nu.532.
Appellare nequit familiaris iudicis condemnatus ab eodem, ob delictum in officio. ib. n.534.
Appellatio à mandato de euacuando, an detur, vel non, iqid.535.
Appellatio quandoque tollitur, quia cauſa committitur appellatione remota, p.3.c.1. n.536.
Appellatio omnis etiam iuſta, & probabilis, remouetur per clauſulam appellatione remota, ibid, 539.
Et quid ſi cauſa appellationis, ſit in iure expreſſa, ibid.540.
Appellatio de iure non tenet, niſi in caſibus à iure expreſſis, ibid.n.543.
Appellatio ex quibus cauſis à iure expreſſis licet, remiſſiuè, p.3.c.1.n.544.
Appellatio in vno articulo prohibita, etiam in aliis per reſcriptum commiſſis prohibita habetur, ibid. 545.
Appellatio ſublata à lege, Principe, vel ſtatuto, de qua appellatione intelligatur, ibid. n.554.
Appellatio debetur à grauamine per Iudicem illato ante definitiuam, non obſtante clauſula appellatione remota, par.3. c.1.n.555.
Appellatio nulla datur, quando prohibetur à iudice appellare, ibid.n.556.
Appellatio quæcumque, an cenſeatur prohibita, ſi ſit ſimpliciter appellatio prohibita, ibid.557.
Appellatio quoque per pactum tolli poteſt, p.3.c.1.n.562.
Appellatio, an cenſeatur ſublata, quãdo cauſa manu regia terminanda committitur, n.563.
Appellatio à difinitiua aliis caſibus prohibetur, remiſſiuè, ibid.n.464.
Appellatio non datur in 21. caſibus, remiſſiuè. ibid.n.565.
Appellatio aliquando conceditur quo ad deuolutiuum, & non ſuſpenſiuum, par.3. c.1. n.566.
Appellatio ſuſpenſiua datur à declaratoria incurſus ſententiæ excommunicationis, ib. n.524.572.
Appellatio à publicatoria excommunicationis non datur ſuſpenſiua, ibidem num. 573.
Appellatio an, & quando ſuſpendat ſententiam excommunicationis, ibidem num. 575.
Appellatio ſuſpenſiua in cauſis alimentorum

rum negatur, & quare, part. 3. cap. 1. n.576.

Limitari poteſt in alimentis de pręterito, vbi videtur poſſe dari, ibid.n.577.

Appellatio cum clauſula facto depoſito pœnæ, in quibus cauſis committatur, ibidem n.582.

Appellatio ab executione, eſt prohibita, ibid. n.583.

Appellatio ab executione de ſtilo conceditur, ſed quomodo, & cum quibus clauſulis, p.3c.1.n.584.

Appellatio à decreto de exequẽdo ſententiam, dari nequit, ibid.585.

Declaratur, ſi ſit exequendum, contra quem fuit lata ſententia, ibid n.586.

Declaratur, etiam ſi exequendum ſuper re, ſuper qua fuit lata ſententia, ibidem num. 587.

Declaratur inſuper, dummodo decretum ſine ſententia, contineat illud grauamen, quod prima, &c.588.

Declaratur denuo, niſi decretum de exequendo fiat, dum adhuc poſſet, à prima ſententia appellari, ibid.589.

Declaratur vltimo intelligendum de decreto exequendi ſententiam latam, ſecus &c, ibid.n.590.

Appellatio ſuſpenſiua, à decreto de exequẽdo, in quinque caſibus, admittitur, p.3.c.1. n.591.

Appellatio ſuſpenſiua, quibus caſibus nõ detur in decretis iudicum, ibidem num. 592.

Appellatio confeſſi deuoluit, ſed non ſuſpendit, ibid.n.595.

Appellatio ſuſpenſiua, non datur à correctione, & reformatione Epiſcoporum, tanquam S.A D. ibidem n.597.

Appellatio ſuſpenſiua non datur, ſi Epiſcopus Rectores Parochos cogat, ſemel in hebdomada prædicare, ibid.598.

Ampliatur etiamſi, id faciat in Eccleſiis monaſteriis ſubiectis, p.3.cap.1.num. ſupradicto.

Appellatio ſuſpenſiua, neque datur, ſi Epiſcopus regulares Parochos negligentes corrigat in prædicando, ibid.n.599.

Appellatio ſuſpenſiua, ab Epiſcopo cogente obtinentem beneficia incompatibilia, oſtẽdere diſpenſationem, an detur, 600.

Appellatio ſuſpenſiua, negatur, ſi Epiſcopus cogit beneficiatos ad Vicarij deputationem, & fructuum aſſignationem, ibidem n.601.

Appellatio prædicta, etiam negatur ab Epiſcopo Eccleſias exemptas viſitante, neminemque non examinatum inſtituente, ibid. n.602.

Appellatio ſuſpenſiua, non datur ab Epiſcopo partem præbendæ in diſtributiones conuertente. p.3.c.n.603.

Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo Coadiutores inſufficientibus Rectoribus dante, ib.n.604.

Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo incorrigibiles beneficiis priuante, p.3.cap.1. n.605.

Appellatio item prędicta negatur, ab Epiſcopo beneficia, de vna, ad aliam Eccleſiam transferente, ibid.n.606.

Appellatio ſuſpenſiua, non datur ab Epiſcopo Parochiales Eccleſias, & iuriſpatronatus refici iubente. ibid.n.607.

Appellatio prædicta, negatur à Viſitatione Epiſcoporum, etiam locorum exemptorũ, & illorum refectione, ibid.n.608.

Appellatio ſuſpenſiua, negatur à præcepto Epiſcopi, ſuper canonum obſeruatione in victu, & veſtitu, p.3.c.1.n.610.

Appellatio ſuſpenſiua, negatur ab Epiſcopo ex cauſa, officium Notariatus exercenti interdicente, ibid.n.611.

Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo, Parochos ad reſidendum cogente, ibidem n.612.

Ampliatur, etiamſi ſint Curiales, non obſtante Eugeniana, p.3.c.1.n.613.

Appellatio item ſuſpenſiua, non datur ab Epiſcopo, cogente beneficiatos ad ſoluendum taxam ſeminariis, ibidem num. eodem.

Appellatio ab Epiſcopo exemptos viſitante, & corrigente, ſuſpenſiuè negatur, ibidem n.614.

Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo præcedentiam in Proceſſionibus, & funeralibus dirimente, ibid n.615.

Appellatio prædicta, negatur ab Epiſcopo Clericos ad Concubinas recidiuos, beneficiis priuante, ibid.n.616.

Appellationi ius ipſum defert, niſi deferat Iudex, p.3.c.n.620.

Appellationi friuolæ an, & quando ſit deferendum, vel ſuperſedendum, ibidem n.625.

Appellatio, an deuoluatur, ſi vnus index ex pluribus deferat, alii vero non. ibidem n.636.

Appellationem, in caſu prædicto deuolui voluerunt aliqui, ex communi opinione, ibid. n.637.

Appellatio, an deuoluat, quando vnus ex duobus delegatis defert, & alter non, p.3 c.1.n.638.

Appellationi legitimæ, an poſſit præfigi terminus ad proſequendum. ibid.n.644.

Appellatio illius non deferri, qui appellationi

ni per aduerſarium legitimæ interpoſitæ non detulit, ibid.n.653.
Appellatio legitimè interpoſita, quid operetur, & quibus proſit, ibid. n. 656
Appellationi factæ an poſſit quilibet adhærete, & eam proſequi. p.3.c.1.n.657.
Declaratur tamen debere intra 10. dies appellationem expreſſe ratificare, & declarare, ſe velle proſequi, ib.n.658.
Item declaratur ſi correus non habet proptium procuratorem ibid.
Appellatio in criminalibus vnius prodeſt aliis. n.659.
Appellatio vnius ex pluribus condemnatis, quando proſit etiam ſocijs, & quibus, ib. n.660.
Appellatio prodeſt appellato, eiquè communis eficitur, p.3.c.1.n.662.
Appellatio an, & quando habeat vim citationis, ibid.n.672.
Appellatio deſerta, nō habet vim citationis, ſed noua citatio requiritur, ibidem num. 673.
Appellationi interpoſitæ tacita, & expreſſe renunciatur, ibidem.n.681.
Appellationi expreſsè, quando, & quomodo renunciatur, p.3.c.1.n.682.
Appellationi tacitè quando, & quomodo renuncietur, ibid.n.683.
Appellationi nūquam renunciatum habetur per actum appellationis fauorabilem, & declarationem iuriſdictionis iudicis à quo, ib.n.691.
Appellationi renunciat, qui non defert ſuæ appellationi, ſed attentat, & innouat. p.1, c.1.n.709.
Appellationi interponendæ, an renunciari poſſit, & quomodo, ibid.n.710.
Appellationis renunciatio vnius partis tantum, an noceat, & cui, ibid.n.711.
Appellationis renunciatio, quomodo fieri debeat, vt nocere poſſit, ibid.n.712.
Ampliantur prædicta etiam in pacto reſpectu vnius tantum, etſi adſit iuramentum, p.3. c.1.n.713.
Appellationis renunciatio, poteſt fieri, non ſolum reſpectu motæ litis, ſed etiam futuræ, & incertæ, ibid.n.eod.
Appellationis renunciatio expreſſa per partem, in quibus caſibus non teneat, ibid. n.714.
Appellationi tacitè renunciat, faciens actum executiuè venientem ad implementum ſententiæ, ibid.n.715.
Ampliatur etiam ſi actus concernat ſententiam interlocutoriam, & quomodo, p.3.c.1 n.716.
Limitatur ſi actus eſſet declinatorius iuriſdictionis, vel ſaltem indiferens, ib.n.717.
Appellationis interponendæ renunciatio, per quem actum induci poſsit, ibidem n.718.
Appellatio cum Clauſula, quatenus contra in quibus partibus deuoluat, ibidem n.721.
Appellare poteſt aduerſarius grauatus, altero appellante appellationi renunciante, p.3 c.1.n.724.
Appellatio, quando dicatur facta communis, vel altero inuito, ei renunciare non poſſit, ibid.n.730.
Appellationi ſimpliciter renuncians, quibus intelligatur renunciate, ibid.n.731.
Appellationi renuncians, an intelligatur renunciare ſolum inſtantiæ, vel etiam iuri, p.3.c.1.n.733.
Appellationi renuncians, an, & quando teneatur expenſas appellato reficere, ibid n.734.
Appellatio iudicialis, & extraiudicialis, in quo diferant, p.3.c.4. n.76.
Appellatio, in quibus ſuſpendat iuriſdictionem iudicis ordinarii, ibid.n.82.
Appellatio a ſententia iudicis, cui cauſa per conſcientiam fuit data terminanda, non datur. ibid.n.101.
Limitatur, ſi ſuperior admitteret appellationem, & inhiberet, p.2.c.4.n.102
Appellatio conceditur ex iuſtitia; ſupplicatio vero ex gratia, ibid.n.116.
Appellatio, & ſupplicatio, quare differant circa reuocationem attentatorum, ibidem n.117.
Appellatio datur à carceratione, pręſertim indebita, p.3.c.4.n.147.
Appellatio ab interlocutoria ſuper attentatis quandonam detur, ac ſi à definitiua, ibid. n.200.
Appellatio extraiudicialiter interpoſita, an poſſit cauſare attentata, ibid, n.263.
Appellatio tutius agitur, quando ad notitiā partis deducitur per intimationem, p.3.c.4 n.264.
Declaratur tamen ſufficere etiam, quod probetur deueniſſe ad notitiam partis, ibidem n.265.
Appellatio indicialis non valet, niſi in termino petantur apoſtoli, ibid.n.266.
Appellatio permiſſa coram A. C. interpoſita, cauſat attentata, part. 3. cap. 4.num. 284.
Appellatio cenſetur deſerta, parte nulliter citata, aut citatione tantum decreta, vel non reproducta, p.3.c.5.n.16.
Et quid ſi infra annum, daretur petitio: an ſuffragaretur, ib.n.17.

Appellatio deſeritur, tam lapſo termino iuris, quam hominis, p.3.c 5.n.22.

Apprllatio, an dicatur deſerta, niſi reportetur fides proſecutionis in termino præfixo, ibid.n.43.

Appellatio datur ab iniquo iudicis arbitrio, circa probationes impedimenti, ibidem nu.63.

Appellatio ex qualibet cauſa non dicitur deſerta, & ita in dubio Rota, par. 3. cap. 5. n.101.

Appellationi poſſunt partes renunciare, p.3. c.6.n.8.

Appellatio in vno capite ſententiæ non deuoluit, quo ad alia, ibid.n.29.

Appellatio lapſis decem diebus, nõ deuoluit, ibid.n.45.

Appellare tertio non licet, ſed via querelæ eſt adeunda, p.3.c.6.n.46.

Appellatio datur à fructuum liquidatione pro relaxatione executorialium, p.3. c.8. n.49.

Appellatio non ſuſpendit excommunicationem à lege inflictam, p.3.c.9.n.67.

Appellatio, quando ſuſpendat appellanrem à cenſuris contra declaratoriam cenſurarũ ibid.n.68.

Dppellatio datur non citaro, par.3, cap 10. nu.58.

Appellatio, quando non datur probata anteriori notitia, ibid.n 60.

Appellandum, an, & quando, & intra quod tempus à die reſtitutionis, ibid.n.110

Apprllatio à ſententia Principis non licet, p.3.c.10.n.142.

Appellatio ſuſpenſiua, datur à taxatione expenſatum exceſſiua, p.3.c.11.n.261.

Appellatio prædicta ſemel tantum admittitur, & non vltra, ibid.n.262.

Appellatio ab omiſſione condemdationis ex penſarum quoque admittitur, ibidem n.264.

Appellatio prædicta non neceſſaria, ſi victus generaliter appellauit, p.3.c.11.n.265.

Amplia, etſi victus non proſrquatur appellationem, vel illi renunciet, ibid.n.266.

Appellatio enim prædicta dicitur facta communis vtrique parti, ibid.n.267.

Limita, ſi victus partim eſt abſolutus, & appellauit in parte, & partibus, ibidem n.268.

Appellatio ſuſpenſiua, datur a condemnatio ne fructuum, p.3.c.11.n.714.

Limita, quando eſt adiecta acceſſorie in ſententia poſſeſſorii, ibid.n.715.

Declara alios aliam contrariam tenere opinionem, ibid.n.716.

Appellatio ſola deuoluitur non expreſſa nullitate, par. 3. cap. 12. num. 25.

Appellatio à definitiua continet acceſſoriũ & nullitatem, licet non expreſſam. ibidem nu.62.

Appellatio nulla, & defectu iuriſdictionis, quid operetur, p.1.c.12 n.87.

Appellatio prædicta validè deuoluit nullitatem, & negotium principale, ibidem. num. 88.

Appellatio prædicta ſuſpendit executionem, & habet priuilegia attenratorum, ibidem nu.89.

Appellationi rennncians, an etiam nullitati renunciet, p.3.c.12.n.260.

Appellatio à ſententia admiſſionis ad cap. Odoardus fieri poteſt, p.3.c.13.n.158.

Appellatio eſt inanis, quando agitur iura inope, ibid.n.160.

Appellatus, cui fuit intimata appellatio in partibus, non poteſt in Curia procedere per contradictas, niſi appellante de nouo citato, p.1.c.6. n.114.

Appellans quomodo poſſit contra abſentem per contrâdictas procedere, part. 3. c. 1. n.208.

Appellatus an, & quando poſſit præuenire annum datum appellanti cauſam commit tendo, ibid.n.331.

Appellatus viſa deſertione, quid facere, & proteſtari poſſit, ibid.n.666.

Appellatus non poteſt præuenire appellãtem intra annum, ibid.n 667.

Limitatur ſi appellanti, fuerit præfixus terminus ad proſequendum, p.3.c.1.n.668.

Appellatus de ſtilo Curiæ, an poſſit præuenire appellantem, ibid.n.669.

Appellatus, an quandocumque compareat in Curia poſſit appellationem per aduerſarium interpoſitam proſequi, ibidem n.670.

Appellatus poteſt per contradictas cõtra appellantem procedete cauſa commiſſa, ibi num.671.

Appellatus, & appellans viciſſim appellationem cum clauſula, quam, & quas contra ſe proſequi, p.3.c.1.n.674.

Declaratur tamen, niſi appellans eſſet excommunicatus, ibid.n.675.

Appellatus, an poſſit iuuari appellatione cõditionali, quatenus contra interpoſita ab appellante, ibid.n.679.

Ampliatur, quod etiam non poſſit vti commiſſione, & proſecutione appellationis, p.3.c.1.n.680.

Appellatus vti vellens commiſſione appellãtis, quid facere debeat, parte 3. cap. 3. n. 33.

Appellatus non attentat in eo, quod facit poſt biennium, & ſic deſerta appellatione p.3.c.4.n.257.

At-

Arbiter.

Arbitri de iure, vno ex ipſis abſente, pronũciare nequeunt, p.2.c.8.n.123.

Arbitri ſi diſcordent, vel ſint pares in ſententiando, quænam pars præualeat, ibidem n.130.

Arbitrorum vnus ſi abſit, ſufficit quod de iure canonico vocetur, ibidem in ſupradicto n.123.

Arbitri poſſunt ſuper parte negotii pronunciare, niſi aliter fuerit expreſſum, p.2. c.8. n.204.

Archipresbiter

Archipræsbiteri Baſilicarum iuriſdictionem antea exercebant,& quam, & qualiter hodie fuerit ab Vrbano Octauo limitata, p.1.c.2.n.15.

Archiuiatio

Archiuiatio non eſt neceſſaria,quando cõſtat de legalitate Notarii,p.1.c.3.n.121.

Archiuium.

Archiuii auctoritas,quæ ſit, etiam de ſcripturis deperditis, p.2.c,5.n,194.

Archiuium dat robur ſcripturæ non authenticæ, ibid.n.194.

Archiuiũ pluribus requiſitis,dat robur ſcripturis, ibid.n.197.

Archiuium Romanæ Curiæ à quo fuerit erectum, & quibus priuilegiis, ibi.n.232

Archiuia ſtatus Eccleſiaſtici,à quo fuerint erecta, p.2.c.2 n.533.

Archiuium regularium,quibus requiſitis det fidem ſcripturis, ibid.n.236.& 237.

Archiuium regularium,etiam epiſcopalibus non vtentium probat, ibid.n.237.

Archiuio Cardinalium deputatur Clericus Italus, ibid.n.239.

Archiuium, quodnam ſufficiat pro habendã fide ſcripturæ, p.2.c.6.n 89.

Areſtum.

Areſtum, & ſequeſtrum ſunt affines, p.2. c.9. n.222.

Areſtum quid, contra quos, &ad quem effectum concedatur, ibid.n.223.

Declara,quod contrarium aſſerat Thuſcus, p,2.c,9.n.224.

Areſtum à Rota regulariter, non conceditur ibid,n.235.

Areſtum quando eſt concedendum, quomodo detur, p.2.c.9.n.226.

Areſta adnotantur in libro à Cuſtode carcecerum, ibid.n.227.

Aromataris

Aromatarii, quodnam tribunal habeant,p,1 c.2.n.152.

Articulans

Articulans debet articulos non confeſſatos probare, p.2.c.1.n.25.

Articulans non fatetur, p.2.c.2.n.30.

Articulans, an dicatur fateri,& quomodo; p.2.c.3.n.11,

Articuli.

Quinam dicantur releuantes, quinam calũnioſi, & qui inueriſimiles, par.1. cap.4. n.19.

Articuli qualiter repetantur indiligentiis, p.1.c.7.n.10.

Articuli,quando ſuccedant loco petitionis, & probationis, p.1.c.10. n,43.

Articuli per reum producti circa Dominium aduerſus agentem poſſeſſorio recuperandæ admittuntur, & quomodo,vide in p. 1. c.11.n.44,

Articuli concernentes petitorium, & poſſeſſorium præiudicant, niſi appellatur, ibid, n.141.

Articulorum admiſſio in petitorio præiudicat parti, niſi appellet, ibid.n.142.

Limita, ſi producuntur articuli in petitorio tantum in incorporalibus, ibidem num. 143.

Limita etiam quando articuli circa petitoriũ dantur ad colorandum poſſeſſorium, ibid. n.144.

Articuli, an, & quando tacitè admittantur, p.2.c.1.n.6.

Articuli,an vſque ad concluſionem in cauſa, & poſt admitti poſſint, ibid.n.8.

Articuli in cauſa profana admittuntur reuocata concluſione cauſæ, ibid.n.9

Articulorum obiectiuorum materia eſt odioſa, ibidem n.13.

Articuli obiectiui,an,& quando admittantur cum prorogatione termini, part. 2. c. 1. n. 14.

Articuli,an poſſint admitti lapſo termino ad articulandum, ibid.n.15.

Articuli,quod non potuerint admitti, ſtatur iuramento dantis, ibid.n.16.

Ampliantur prędicta in tertio ad cauſam pro ſuo intereſſe veniente, ibid.n.17.

Articuli obiectiui admittuntur ſtante lapſu à Signatura, p 2.c.6.n.20.

Articuli obiectiui, lapſa prima inſtantia, an in ſecunda admittantur vigore eiuſdem commiſſionis, ibid.n.22.

Articuli debent produci parte citata, ib.n.61.

Articuli inſeruiunt ad probandum, p.2. c.2. num.1.

Articulorum exordium, ibid.n.2.

Articuli, ſi producantur ab alio, quam à Principali, qualiter produci debeant, ibid. num. 6.

Articuli dati cum iuramento,plenè probant, p.2.c,2.n.31.

Articuli regulariter admittuntur in Curia, p.2.c.3.n.23.

Articulorum irrelevantia eſt à iudice conſi-

detanda, ibidem eodem num.

Articuli, an poſſint teſtibus oſtendi, ibidem n.137.

Articuli debent moderari in Curia, & ideo ad illam mitti debet copia illorum authẽtica, ibid.n.141.

Articuli ante citationem debent componi, p.2.c.3.n.157.

Articuli ſuper immemorabili qualiter confici poſſint, p.2. c.4.n.2.

Articuli ſuper liquidatione fructuum in partibus ſemper ſunt dandi in Curia, p.3. c.11 nu.617.

Aſſociatio.

Aſſociatio ſi petatur vigore conſtituti, vel vigore facultatis capiendi poſſeſſionem propria authoritate, quænam adſit differentia. p.1.c.3.n.35.

Attentans.

Attentanti, an concedatur remiſſoria. Vide Remiſſoria.

Attentans debet reficere omnes expenſas, & damna, etiam in extraiudicialibus, p.3.c.4. n.249.

Attentans tenetur reficere omnia damna, & interefſe paſſa propter attentata, ibid. n.231 289. & 307.

Attentans nunquam poteſt procedere ad vlteriora in negotio principali, part.3.c.11 n.364.

Attentans debet reficere, etiam expenſas, & damna extraiudicialia, ibidem n.363.

Attentans quid facere debeat, ſi vult procedere ad vlteriora, quando conſtat de attẽtatis, ibid.n.366.

Attentans quid facere debeat, ſi conſtat tantum in genere, vt procedat ad vlteriora, p. 3.c.11.nu.368.

Attentatis debet reficere expenſas, & damna iudicialia, etiam in partibus paſſa, ibidem n.370.

Declara, etſi de illis conſtet tantum in genere, & veriſimilitudinarie, ibidem num. 371.

Amplia, etſi de illis adhuc in actis iudicii nõ conſtet in ſpecie, par.3. c.11.n.372.

Attentãs an poſſit procedere in negotio principali facto depoſito, ibid. n.377.

Attentata.

Attentata ceſſant ſequeſtro in actis non producto, p.3.c.9.n.606.

Attentata non reuocantur, quando appellatio non fuit iudici, parti, vel procuratori intimata, p.3.c.1.n.181.

Attentata poſt appellationem extraiudicialem, quando reuocentur, ibid.n. 232.

Attentata præferuntur etiam cognitioni negotii principalis, p.3.c.4. nu.1.

Attentata ſolent committi in ſpretum appellationis, ibid.n.2.& 181.

Attentatum quodnam ſit, factum debet reuocari, ibidem, n.7.

Attentata reuocata remanent donec negotiũ terminetur, p.3.c.4.n.8.

Ampliatur ſi interceſſerit appellationis iudicis inhibitio, ibid.n.9.

Attentata an committantur poſt appellationem ab interlocutoria, & idem in illis cenſetur, ibid.n.16.

Limitatur ſi non fuerit inhibitum, quia tanquam attentata non reuocarentur, p.3.c.4. n.17.

Attentata, an committantur, & idem cenſetur pendente cauſa reſtitutionis ad appellandum, ibid.n.18.

Attentata poſt appellationem, & ſententiam lite pendente, an committantur, ibidem n.19.

Attentata non ſunt reuocanda litteris expediendis, non expeditis, p.3.c.4.n.35.

Attentata an ſint, & reuocentur facta poſt extraiudicialem appellationem, ibidem nu.42.

Attentata, an reuocentur, & quando, ſi nullitas ſit principaliter deducta, ibidem nu.51.

Attentata non committuntur, niſi appellatio ſit legitima, neque deſerta, p.3.c.4. n.65.

Attentata quando non ſit reuocanda, etiam ſi vigore appellationis fuiſſet inhibitum, ibid.n.66.

Attentata non reuocantur quando appellans in dubio habet ius commune contra ſe, ibid.nu.68.

Limitatur ſi appellatio aliqualiter iuſtificaretur, p.3.c.4.n.69.

Attentata neque reuocantur, quando appellatus excipit, & probat in incontinenti, ibid.n.70.

Declaratur dummodò non fuerit prius inhibitum, ibid.n.eod.

Attentata appellatione deſerta, differunt ab attentatis appellatione non deſerta, p. 3. c.4.n.72.

Attentata appellatione non deſerta, qua via reuocentur, ib.n.73.

Attentata appellatione deſerta, qua via reuocari poſſint, ibid.n.74.

Attentata pendente appellatione extraiudiciali, an, & quando reuocentur, part. 3. cap.4.num.75.

Attentata non reuocantur quando iudex reuocauit grauamen à quo fuit appellatum, ibid.num.78.

Attentata reuocantur, quando appellatio legitime probatur, ibid.num.84.

Neq; ſufficit quod aduerſarius patiatur fuiſſe appellatum in tempore. p.3.c.4. n.85.

Attentata, vt poſſint reuocari, debet appellatio facta in tempore confiteri ab aduerſario. ibid. num. 86.

Attentata, quæ tendunt ad faciliorem cauſæ appellationis expeditionem, an reuocentur. ibid. num. 91.

Attentata non reuocantur quando appellans proſequitur incidenter appellationem. part. 3. cap. 4. num. 103.

Attentata an, & quæ reuocentur, quando appellatur a die habitæ notitiæ, ibid. nu. 104

Attentata non reuocantur, quādo expectatur euētus negotij principalis. ibid. num. 107

Attentata non reuocantur, quando appellatur a caſibus a iure prohibitis. part. 3. cap. 4. num. 108.

Attentata, an reuocentur, & quomodo, quando Tertius ſuccedit in re attentata. ibid. num. 128.

Attentata, quando reuocentur per viam attentatorum, & ſi Tertius habeat titulum, & bonam fidem. ibid. num. 127. & 129.

Attentata non reuocantur ad inſtantiam illius, de cuius non iure Notorie conſtat. part. 3. cap. 4. num. 133.

Attentata reuocantur petitā commiſſione cauſæ reuocationis illorum. ibid. nu. 189.

Attentata hodiè petuntur reuocari citata parte, ibid. num. 190.

Attentata, an ſemper in primis, & ante omnia ſint reuocanda. part. 3. cap. 4. nu. 196.

Attentata, nullitas, & negotium principale aliquando ſimul, & ſemel committuntur. ibid. num. 197.

Attentata, quandonam eſſent terminanda per tres conformes. ibid. num. 201.

Attentata poſſunt reuocari Iudicio ordinario, vna cum negotio principali. part. 3. cap. 4. num. 207.

Declara, tunc reuocari per viam iniuſtitiæ, expectato euentu negotij principalis. ibid. num. 208.

Attentata reuocantur etiam extra ordinem, ideſt per officium iudicis. ibid. num. 209.

Attentata quandonam ſuſpēdant negocium principale, nullitatem, & alia. part. 3. cap. 4. num. 210.

Attentata quænam ſint in primis, & ante omnia reuocanda. ibid. num. 211.

Attentatorum reuocatio, quonam modo poſſit peti in quacumque parte iudicij. ibid. num. 212.

Limita tamen poſt concluſionem in cauſa. part. 3. cap. 4. num. 213.

Attentata vero poſt concluſionem in cauſa, etiam poſt eam reuocantur. ibid. nu. 214.

Attentatorum reuocatio per iudicem ordinarium, quibus terminis indigeat. ibid. num. 216.

Attentatorum reuocatio per officium iudicis ſit probata innouatione, & litis pendentia. part. 3. cap. 4. num. 217.

Attentatorum reuocatio an, & quando committatur arbitrio iudicis. ibid. num. 218.

Attentatorum reuocationis remedium eſt magis priuilegiatum, quam poſſeſſorium recuperandæ. ibid. num. 140. & 219.

Attentata non ſunt retrogeſta in cauſa commiſſa, cum facultate manutenendi quem de iure. ibid. num. 232.

Attentata ſemper ſunt retrogeſta in cauſa ſimpliciter commiſſa. part. 3. cap. 4. n. 233

Attentata non dicuntur retrogeſta in cauſa commiſſa cum clauſula, ſine præiudicio. ibid. num. 234.

Attentata an ſint retrogeſta, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula ſi quid exequēdum. ibid. num. 237.

Attentatum an dicatur, quod ſit poſtquam fuit petitus recurſus ad Signaturam. part. 3. cap. 4. num. 238.

Attentata non cauſat ſimplex recurſus ad ſignaturam. ibid. num. 239.

Attentata, an cauſet præsētatio inhibitionis Procuratori tantum, & non principali, ibid. num. 240.

Attentata cauſat, etiam inhibitio Rotalis Iudici præſentata, par. 3. cap. 4. num. 241.

Attentata, an cauſet præſentatio inhibitionis facta etiam ab ipſa parte, ibid. n. 242.

De attentatorum reuocatione, nō poteſt dari niſi reproducto monitorio, vel inhibitione, ibid. num. 248.

Attentare, quod non dicatur, qui continuat, quandonam locum habeat hæc regula. part. 3. cap. 4. num. 250.

Attentat, qui continuat per viam iudicialis fomenti, ibid. n. 251.

Attentata in diuerſitate cauſę non committuntur, ibid. n. 258.

Attentatorum renunciatio, an intret per patientiam, & quando, p. 3. c. 4. n. 273.

Attentata, quando habent difficultatem, quo ad partem, reuocantur iudicis officio, ib. n. 274.

Attentatis reūciatio ſit tacitè, & expreſsè, ib. n. 275.

Attentatis renunciat, qui non petit reuocationem coram iudice læſo, p. 3. c. 4. n. 276.

Attentata committuntur, etiam in ſpatium litis, ibid. n. 2. & 281.

Attentata poſſunt committi, tam à parte inhibitionem præſentante, quam patiente præſentari, ibid. n. 285.

Attentatum dicitur iudicium ſuper eadem re, coram alio iudice pendente primo iudicio, p. 3. c. 4. n. 305.

Attentata ignoranter commiſſa excuſantur à præ-

à pœna, ſed non à reuocatione, ibid. n.308.& 320,
Attentata ratificans,ad quas expenſarum refectiones teneatur, ibid.n.309.
Attentata ratificans,tenetur etiam pro expẽſis factis in Aduocato,& Procuratore, p.3.c.4 n.310.
Attentatorum reuocatio poteſt peti, etiamſi pars fuerit paſſa cognitionem ſecundæ inſtantiæ, ibid.n.311,
Attentata non ſaluantur à reuocatione ſtãte ignorantia,vel impoſſibilitate certiorãdi, ibid.n.312.
Attentatum dicitur, quod fit in Curia,cauſa inde ad partes auocata,& intimata,p 3.c. 4.n.319.
Attentata cauſat allegans iudicem ſuſpectum, ſi appellat ab vlteriori proceſſu,ibid. n.324.
Attentatum dicitur, quod fit contra decretum irritans, formam,& diſpoſitionem illius, p.3.c.4.n.332.
Attentatum eſſe in caſu prædicto dixit Rota Romana, ibid.n.333.
Attentatum dicitur, quod fit mortuo reo nõ citatis intereſſe habentibus, par.3.cap.6. num.5.
Attentata reuocantur a iudice,licet illis fuerit à partibus renunciatum, par.3. cap. 7. n.113.
Attentatis partes renunciare nequeunt,ibid.
Attentata, an ſufficienter purgentur per cõſenſum in reuocationem, & quando, p.3. c.11.n.114,344.
Declara ſufficere, quando non eſt poſitiua aliqua reſtitutio neceſſaria, ibidem num. 345.
Attentata poſſunt purgari in loco iudicii,licet alibi commiſſa, p.3.c.11.n,346.
Attentata paſſus debet reponi in ſtatu, in quo antea reperiebatur, ibid.n.348.
Attentata quomodo reuocentur,quando dãna,& intereſſe non ſunt pars iudicii, ibid. n.355.

Auditor Cameræ.

Non habet iuriſdictionem in beneficialibus, p.1.c.2.n.18,
Eſt Executor Litterarum Apoſtolicarum, etiam cumulatiuè, vbi ipſe non eſt datus iudex, ibid.n.20.& 21.
Eſt executor obligationis cameralis priuatiuè, ib.n.22.
Limita tamen ſi agitur de præuentione cum foro Capitolino, ibid.n.23.
Limita,quando talis obligatio dependet a cauſis pendentibus coram aliis, ibidem n, 24,
Aliæ facultates prædicti A.C. par.1. cap.2. n. 25.
A.C. inter mercatores procedit ſummariè,& manu regia, & ſola facti veritate inſpecta ibid.n.26.
Amplia in Notariis ſui Tribunalis. ibidem eodem n.
A.C. non eſt index competens in prima inſtantia, p.1.c.2.n.35.
Remittit cauſas primæ inſtantiæ ad partes, niſi contractus ſit factus in Vrbe, ſeu ibid. deſtinata ſolutio, ibid.n.36.
Eſt iudex executor omnium ſententiarum in Curia, & extra latarum p.1.c.2. n.44.
A.C. exequitur mandatum Curiæ Capitolinæ, ibid.n.46.
Amplia, quod etiam relaxantur cenſuræ ab eo, pro executione ſententiarum, ibidem n,47.
A. C. eſt iudex quarumcumque appellationum, excepta beneficiali cauſa, ibidem n. 48.
A.C. non exequitur mandata aliorum iudicum, niſi guſtato de meritis, par.1.cap.2. n.117.
A.C. procedit etiam ipſe,prout in prima,ſine obligatione camerali,ſed debet exprimi priuilegium legis vnicæ., ibid, n.119.
A.C. in quibus cauſis procedat per præuentionem, vbi procedit etiam Vicarius, & Gubernator Vrbis, & cum qua differentia ibid.n.143.
A.C.non dicitur delegatus per commiſſionẽ circa ea,quæ ſpectant ad eius iuriſdictionem, ib,n.165.
Limita, ſi exceditur iuriſdictio, vt ſi detur quod procedat appellatione remota, ibid. n.166.
A.C. in beneficialibus non eſt iudex competens,etiam ſi agatur in poſſeſſorio p.1,c.2, n.326.
A. C. eſt iudex ordinarius omnium appellationum,& quarum, p.3. c.1. n. 74. 558. & 559.
A.C. non poteſt procedere in contumaciam, ibid.n.147.
A. C. quomodo hodie admittat appellationes, & quas, ibid.n.75.558. & 559,
A.C. an poſſit admittere appellationem in cauſis Tribunalium inferiorum Vrbis,p.3. c.1.n,508.
A.C admittit appellationem cauſarum extra Curiam, ibid.n.74.75.& 508.
A.C, eſt executor ſententiarum, tam in Curia, quam extra latarum,p.3,c.6.n.81.
Declaratur tamen non procedere via ordinaria, abſque commiſſione,excepta declaratoria, ib.n.82.
A. C. elapſis decem diebus, à die publicationis ad quid procedat, par. 3. c 6. n,134.

A.C.

A.C.in reſponſionibus poſitionum,an poſſit procedere, per viam grauaminis,vel excõ municationis p.2.c.2.n.10.
A.C.reaſſumit cauſas à Iudice commiſſario, quãdo in commiſſione,nõ eſt facta mẽtio obligationis Cameralis,& quomodo, p.3. c.3, n.208. & ſeq.

Auditores Nunciorum.

Auditores Nunciorum, an ſint iudices,eccleſiaſtici, & teneantur oſtendere ſuas facultates, p.3,c.9.n.56.

Auditores Rotæ.

Auditores Rotæ, Quos hic habere poſſes videbis in verbo Rota.

B

Bannitus.

Bannitus non poteſt offendi impunè pendente appellatione, vel termino ad appellandum à ſententia banni.p.3,c.4.n.63
Banniti, an poſſint dicere nullitatem poſt ter minum illis ſtatutum ad defenſiones, p.3. c.11.n.262.

Beneficium Cap. Odoardus, & cap. Peruenit.

Beneficium cap.Odoardus requirit Idoneam cautionem, p.3.c.13.n.73.
Beneficium cap.Peruenit,quibus concedatur ibid.n.80.
Beneficium cap.Peruenit,quid operetur,ibid n. 81.
Beneficium cap.Peruenit deducit primo alimenta clericis, p.3.c.13.n.82.
Beneficia cap.Odoardus, & Peruenit. & alternatiuæ impetrabantur ob dilationem, vide in p.3.c.13.n.100.

Beneficia Eccleſiaſtica.

Beneficia Notariorum Sedis Apoſtolicæ ſunt reſeruata, p.2.c.2.n.180.
Beneficium per ceſſionem non vacat receptis expenſis, p.3.c.11.n.150.
Beneficium acceptanti, & poſtea dicenti illud non cadere ſub gratia ſua,an credatur ibid.n.592.

Beneficiatus

Beneficiatus cum Eccleſia litigans,an,& quã do teneatur concurrere ad expenſas Eccleſiæ, p.3.c.1.n.316.
Limita, quando lis reſpicit priuatum,& particulare intereſſe, ibid.1.317,
Beneficiatus habens litem cum aliis, an teneatur illis contribuere, p.3.c.11.n.319.

Biennium

Biennium aliquando habetur pro anno in fructuum liquidatione,p.3.c.11.n.704.

Biretum viride

Biretum viride non defferens,quando fuſtigetur,p.3,c.13.n.104.
Biretum viride non deferens,quando ad triremes condemnetur, ibidem n.105.
Plura videbis in verbo executor.

Bonum ius.

Bonum ius dicitur ſtare pro eo, qui habet de ciſionem, p.1.c.2.n.96.

Bona fides

Vide in verbo fides.

Bona

Bona à filio poſſeſſa præſumuntur paterna, niſi filius probet aliunde habuiſſe,p.1,c. 4 num,41.
Bona empta ab vxore abſente viro præſumuntur empta de pecunijs ipſius viri,ibid. n. 98.
Limita, ſi emptio fuit facta præſente viro,ib. nu.99.
Bona omnia in libertatem proclamantis ſequeſtrantur, p.2.c.9.n.138.
Bona immobilia non ligantur ſequeſtro,ſed interdicto, ib.n.159.
Bona hæreditaria non ſequeſtrantur, niſi cõſtito de requiſitis neceſſariis , ibidem n.164.

Brachium ſæculare.

Brachii ſæcularis inuocatio, quomodo concedatur in commiſſione executoriali, p.3. c.6.n.78.
Brachium ſæculare,quando inuocari debeat in executionibus, ibid.n.79.
Brachium ſæculare, quando aliter inuocari debeat ib.n.135.
Brachium ſæculare , quando appellari poſſit pro executione ſententiarum, par.3.cap.8. num.2
Brachium ſæculare , qualiter obtineatur remiſſiuè,ib.n.6.

Breue Apoſtolicum.

Breue mandans refici fructus bèneficii,& dimitti poſſeſſionem,non extenditur ad non expreſſa, p.3.c.11.n.333,
Breue abſolutionis,an expediendum ſit a petente abſolutionem a cenſuris. Vide in Verbo abſolutio.

C

Camera Apoſtolica

Camera Apoſtolica , quot Prælatos habeat,p.1.c.2.n.148.
Et Quot erant in principio , & ſucceſſiuis tẽporibus, ib.n.149.
Camera moratorias olim Chriſtianis, & Hæbreis tollerãtias dabat ad libitum, p.3.c.13 n.121.
Eadem poſtea dabat ad menſem,cum idonea cautione de ſoluendo, ibid.n.122.
Limitabatur ſi aliam dilationem Orator non habuerit, ib:n.123.
Camera prædicta poſtea tollerantias nullo modo dabat, p.3.c.13.n.124.

Camerarius

Camerarius, quam iuriſdictionem habeat, p.1.c.2.n.146.

Cancellariæ.

Cancellariæ ſtatus Eccleſiaſtici arrendantur à Theſaurario Papæ, p.2.c.5.n.45.

Illarumque redditus Cameræ Apoſtolicæ ſiſt obligati, & applicati, ibid.eod.n.

Cancellaria eſt reſignabilis, & vacabilis ad inſtar officiorum Rom.Cur.ib.n.146.

Cancellariç datio reſcinditur, ſi Camera lædatur vltra dimidiam. ib.n.147.

Cancellariæ habentur loco archiuiorum, & vbi, p.2.c.5. nu.148.

Cancellaria actorum partium, vocatur etiam Archiuium, ib.n.216.

Cancellaria Apoſtolica, vocatur Archiuium ibid. eod.n.

Cancellarius

Cancellarii ad Archiuium ſcripturas non deferunt, p.2.c.5.n.148.

Cancellariorum priuilegia,& facultates quæ ſint, ibidem n.149.

Cancellarii tenentur ſtare ſindicatui. ibidem n.150.

Cancellarii ſtatim aſſumpti, ſunt Notarii publici, p.2.c.5.eod.n.

Cancellarii nihil contribuunt Vniuerſitati, Legatis, vel Gubernatoribus, ibidem eod.n.

Capit. Cauſæ Omnes

Habet locum in iudicibus ordinariis tantum p.1.c.2.n.32.

Declara, & in materiis contentioſis, ibidem n.33.

Declara, & extra Curiam, ibid. n.34.

Cap. Odoardus, & Cap. Peruenit.

Vide in VerboBeneficium cap.Odoardus,& cap. Peruenit.

Capſa

Capſæ duodecim pro Auditoribus Rotæ ſunt in officio Magiſtri Curſorum,p.3.c.3. n.110.

Capſa quælibet ex prædictis habet nomen ſui Auditoris, ib.n.111.

Capſa Commiſſionum S.R. Auditorũ,habẽt quatuor claues pro vnaquaque,ibidem n.112.

Capſã commiſſionũ in officio magiſtri Curſorum habeur Notarii A.C. p.3.c.3, num. 113.

Capſa commiſſionum Curiæ Capitolinæ eſt in officio Magiſtri Curſorum, ibidem nu. eod.

Capſa pro cauſis commiſſariis omnibus reperitur in officio Magiſtri Curſorum, ibi. n.114.

Captura.

Captura nulla conſtito de vero debito ſuſtinetur, p.2,c.8.n.23.

Captus

Captus ob ſuſpicionem fugæ, quibus cautio nibus relaxetur, p.3.c.6.n.193.

Declaratur hodiè obſernati reformationem Pauli V. ib.n.194.

Captus a laico, ſi dicat ſe clericum,quid agẽ dum ſit, p.1.c.2.n.278.279.

Carceratio pro qua ſumma concedatur, vide verbum Captura.

Carceratus,

Carceratus cuius expenſis adducatur ab vno carcere,ad alterum, p.3.c.11.n.13.

Carceratus ad alternatiuam admittendus, quomodo relaxaretur,p.3.c.13.n.27.

Cardinalis.

Cardinali aſſerenti habere iuriſdictionem, creditur, p.1.c.2.n.193.

Cardinales olim habebant priuatos carceres ibid.n.253.

Hodie nõ habent amplius dictos carceres,ib. n.254

Cardinalis non ſolet inhibere Cardinali, neque Prælatus, quando cauſa eis committitur, ſed intimatur cauſam fuiſſe cõmiſſam, p.1.c.6.n.165.

Cardinales poſſunt ſuis Auditoribus committere terminorum obſeruationem, p.1. c.10.n.82.

Cardinales teſtes debent eſſe iurati, p.2. c.1. n.106.

Cardinales habent Archiuium deſignatum in Vrbe, p.2.c.5.n.239.

Cardinalis in dubio habet ſententiam pro ſe,p.2.c.8.n.113.

Cardinalem eſſe bonum eſt, inquit Staffileus, ib.n.114.

Cardinales non ſolent per ſententiam excõmunicari, ſed interdici. ib.n.115.

Cardinalis Præfecti Signaturæ, par. 3. c.2. n. 3.

Cardinali Præfecto diceti Placet Sanctiſſimo D.Noſtro Papæ creditur,ib.n.4.

Cardinalis Præfectus inter priuilegiatos poteſt manu regia diferentias terminare, ib.n.12.

Cauſa iudicialis

Cauſæ in prima inſtantia ſunt ad partes remittendæ, p.1.c.2.n.30.

Limita,ſi iudex de partibus eſt negligens per biennium, ib.n.31.

Cap.Cauſę omnes,habet locum in iudicibus ordinariis tantum, ibid,n,32.

Cauſa facta curialis,durat ſemper talis, & ſi quid in partibus innouatur,dicitur attentatum,ib.n.52.

Cauſæ, quo modo proponantur in Rota, ib.n.71.
Cauſæ omnes prophanæ præter inter Romanos committuntuntur in Rota, dummodò aſcendant ad valorem ſcutorum quingentorum, p.1.c.2.n.160.
Cauſę omnes graues committuntur in Rota. ibid.
Cauſæ Leuiores in ſecunda inſtantia, committuntur Referendariis. ib.n.161.
Limita in cauſis capitolinis, ibid.
Cauſæ obligationis in forma Cameræ ſpectant ad A.C. ib.n.170.
Cauſa ſi ſimpliciter committitur, cenſetur cō miſſa tam ciuiliter, quam criminaliter, ib. n.234.
Amplia tam in peritorio, qnam in poſſeſſorio, p.1.c.2.n.235.
Cauſa, in qua laicus trahitur propter Clericnm ad Iudicem Eccleſiaſticum, ſi committitur, debet addi clauſula, quod cauſa ſit pro indiuiſo, ibid.n.272.
Cauſæ mixti fori ab vtroque cognoſci poſſunt, & ſunt p.1.c.2.n.334.335.337.338. & 339.
Cauſæ, vt plurimum in Curia tractantur per procuratores, p.1.c.5.n.20.
Cauſa poteſt per ſpeciale reſcriptum Papæ committi in Curia, etiam ſi non ſit deuoluta, ib.n.187.
Cauſæ leues, & quæ reaſſumi nequeant, ab alio iudice, p.1.c.10.n.56.
Cauſæ deuolutæ à longinquis partibus ſolēt in Curia tractari, p.2.c.1.n.26.
Cauſa principalis aggredi nequit, niſi purgatis attentatis, p.2.c.3.n.154.
Cauſa eſt in Rota proponenda in decretis præiudicialibus parte petente, par.2.c.8 n.134.
Cauſa reconuentionis cum cauſa conuentionis debet vnica ſententia terminari, ibid. n.202.
Cauſa ſemper de partium conſenſu deuolui poteſt, p.2.c.8, n.226.
Declara, dummodo appellatio non ſit deſerta, ib.n.227.
Cauſa recuſationis officialis Epiſcopi poteſt per Epiſcopum cognoſci, par.3.cap.1 n.77.
Cauſa, recuſationis vnius iudicis, poteſt cognoſci ab alijs coniudicibus, ibidem n.78.
Cauſa cognitionis metus, & denegatæ iuſtitiæ qualiter, & quando committatur in partibus Galliæ, parte 3. cap. 1. nu. 80.
Cauſa principalis, quando cenſeatur commiſſa iudici granaminis, ibidem num. 143.
Declara hoc procedere in ſententia meræ interlocutoria, ſecus in aliis, ibidem n.146.
Cauſa de ſtilo Curiæ, etiam non iuſtificato grauamine, ſemper remanet coram iudice appellationis, ib.n.153.
Cauſa, vt deuoluatur à quacumque ſentētia appellabili, quid ſeruandum, p.3. c.1. n.207.
Cauſa non poteſt per appellationem à iudicio recedere, niſi grauamen interuenerit, ib.n.210
Cauſa, à qua fuit appellatum, poteſt à ſuperiore iudici à quo remitti, non obſtante delatione, ib.n.640.
Cauſæ extra Curiam committendæ non derogatur, niſi & quando, par.3. cap.1, n.670.
Declaratur tunc diſpoſitionem Capituli oblatæ per Doctores limitari, ibidem n.677.
Cauſæ in gradu appellationis in beneficialibus ſtatim deuoluuntur ad Papam, p.3. c.1.n.728.
Cauſa nec videtur à DD.Votantibus, nec proponitur in Signatura, ſi deſit Proponam, p. 3.c.2.n. 23.
Cauſa dilata in Signatura intelligitur ad primam cum ſuperſeſſoria, ib.n.39.
Cauſæ aliquando per commiſſiones incipiūtur, & terminantur, p.3.c.3.n.48
Cauſa poteſt expediri per commiſſionem, vtrique parti communem, ibidem n.130.
Cauſa per appellationem non ſuſpenditur reſpectu partium, p.3.c.4.n.6.
Cauſa principalis terminatur, ſi in termino de attentatis nihil doctum fuit; ibidem n.205.
Cauſæ pendentes in Rota, non poſſut introduci coram A. C. ſub graui pœna, ibidem n.244.
Causa ſemel facta curialis ſemper remanet talis, p.3.c.4.n.317.
Limitatur, ſi ex Pontificis reſcripto aliter fiat ib.n.348.
Cauſæ appellationum habent annum, & ex cauſa biennium, pro earum expeditione, p 3.c.5.n.6.
Cauſæ appellationis proſecutio, ſine cauſa prorogatur etiam ad biennium in Curia, ſed qua conditione, ib.n.15.
Cauſæ ſolent committi cum clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis, p.3. c.6. n.101.
Cauſa falſitatis, aliquando fuit commiſſa iudici negotii principalis, ib.n.238.

Digitized by Google

Cauſa nullitatis executorialium iam intimatarum an committatur,& qualiter,p.3,c.8. nu.44.
Et quid ſi committatur ad inſtantiam intruſi lite pendente, ib.n.45.
Et quid ſi ad inſtantiam Tertii poſſidentis vigore ſuæ prouiſionis,neutro aliorum poſſidente, ib.n.46.
Cauſa Domini à procuratore decepti,quibus clauſulis committatur, p.3,c.10.n.75
Cauſa ſi ſit à Principe commiſſa,an cauſet bonam, vel malam fidem, par.3.cap.11. n.308.
Cauſa nullitatis committitur etiam in commiſſione appellationis,p.3.c.12.n.54
Declaratur, etiam ſi in cedula appellationis non fuerit dictum de nullitate, ibidem nu.55.
Cauſa nullitatis remanet deſerta,appellatione deſerta, ib.nu,95.
Cauſa nullitatis debet terminari per tres cōformes, p.3.c.12,n,123.
Cauſa nullitatis, ſub qua forma committatur, ib.n,130.
Cauſa principalis præiudicans nullitati ſuſpenditur, donec expediatur nullitas,ibid. n.162.
Cauſæ, quæ poſſint expediri etiam die feriata in honorem Dei, p.3,c.12,n.249.
Cauſæ alternatiuæ, & cap.Odoardus,& peruenit, quo tempore finiri debeant, p.3.c. 13.n.101.
Cauſa abreptè, vel ſubreptè moratori æ non ſolet committi, ib.n.116.

Cauſa Beneficialis

Cauſæ Beneficiales omnes dicuntur Rotales, p.1.c.2.n.89.
Et omnes committuntur in Rota,etiam in quauis inſtantia,ib.n.160.
In cauſis beneficialibus non requiritur pronunciatio ſuper deuolutione, par.3.cap.8, n.139.
Declara tamen facta relatione Principi in caſibus, in quibus fieri debet, ibidem eod.n.
In beneficialibus non datur vitioſus ingreſſus, p.2.c.9.n.143.

Cauſa Eccleſiaſtica.

Cauſa fæudalis Eccleſiaſtica, an poſſit cognoſci per Dominum directum ſæcularem, p.3.c.1.n,69.
Cauſæ Eccleſiaſticæ poſſunt per iudices Eccleſiaſticos, in Eccleſia tractari, p,3.c.12. n.251.

Cauſa matrimonialis

Cauſa matrimonialis commiſſa, cenſetur cōmiſſa etiam cauſa dotis, p.1,c.2,n.235

Cauſa mercedum.

Cauſæ mercedum ſpectant ad Gubernatorē, p.1.c,2.n.169.
Cauſa mercedis, qualiter expediatur ,ibid. nu,61.

Cauſa Miſerabilium perſonarum

Cauſæ miſerabilium perſonarum ſpectant ad Vicarium, p.1.c.2.n.171.

Cauſa ſecularis.

Cauſæ ſęculares per laicos in Eccleſiis tractatæ,ſunt ipſo iure nullæ, p.3. c.12.n,252.
Cætera, quæ hic potuiſſent apponi, videbis ſub aliis Verbis cauſæ.

Cauſa Spiritualis.

Cauſæ ſpirituales omnes committuntur in Rota in quauis inſtantia, parte 1. cap.2 n,160
Dubium, an cauſa ſit ſpiritualis ſpectat ad Eccleſiaſticum, ib.n.277.
Cauſæ ſpirituales, quando terminantur,ſola veritas eſt indaganda, p.2.c.1,n.21.

Cauſa Spolij.

Cauſa ſpolii. Vide in verbo ſpolium.

Cauſa Vnionis.

Cauſa vnionis beneficii dicitur prophana, p.1,c.10.n.16.

Cauſa appellationis, vel in appellatione. Grauaminis, & exceptionis.

Cauſa appellationis debet exprimi, quando à difinitiua eſt de iure prohibita appellatio, p,3.c.1,n.106.
Secundo, quando cauſa eſt commiſſa cum Clauſula appellatione remota, ibidem u.107
Tertio, quando Tertius appellat pro ſuo intereſſe, ibid.n.108.
Quarto,Cauſa appellationis debet exprimi, quando appellatur à correctione.ib.n.111
Quinto, quando appellatur ab executione, ibid.n.112.
Cauſa rationabilis coram iudice, à quo, an ſit exprimenda, p.3,c,1.n.127.
Cauſa appellationis non debet generaliter exprimi ibid.n.128.
Cauſa appellationis, an poſſit exprimi per relationem, vel nominatim.ibid.num.129. & 132
Cauſa appellationis per relationem ad acta, quando exprimi poſſit, ib.n.132.
Cauſæ expreſſio non requiritur in appellatione, ſi grauamen ex actis colligatur, ibid. n.133.
Cauſæ expreſſio requiritur, quando iniquitas ſententiæ eſt detegenda, ibid. num. 134.
Cauſæ expreſſio in appellatione fieri poteſt etiam infra decem dies, par,3,c.1, nu.135.
Cauſis pluribus expreſſis in appellatione ſufficit, quod vna probetur.ib.n.136.

Cauſa

Cauſa grauaminis, & exceptionis non eſt iuſtificanda, ſi fuit oblata probatio, & reiecta, ib.n.406 & 413.
Cauſa prædicta non eſt iuſtificanda, quando fuerunt denegatæ dilationes, ibidem, n.407.
Cauſa prędicta, neque quando apparet ex ſolis allegationibus iuris, eſt iuſtificanda, p.3.c.1,n.408.
Item, quando habet præſumptiones iuris cõtra ſe, ibid.n.eod.
Item, quando intentio excipientis eſt fundata de iure communi, ibid.n.409
Aut ex iuris diſpoſitione conſtaret appellationem eſſe legitimam, ib.eod.n.
Item, ſi iudex eſſet veriſimiliter informatus de veritate, p.3.c.1.n.410.
Aut de ea conſtaret per confeſſionem, ibid. n.eod.
Vltimo tandem niſi eſſemus in his, quæ ſunt grauis præiudicii, ib.n.411.
Cauſa legitima, vt iudex deferat, eſt expreſſio cauſæ erroris confeſſionis, ibidem, n.493.

Cauſa ſententiæ, vel in ſententia.

Cauſa, quæ facile poſſet annullari, non eſt in ſententia exprimenda, p.2.c,8.n.207,
Cauſa, quandonam ſit in ſententia exprimẽda, remiſſiuè, ibid.n,212.

Cauſa iuſta, ſiue legitima.

Cauſa iuſta, quod regulariter excuſet ab expenſis limitatur multipliciter, par.3,c.11. n,121
Cauſa iuſta, quod excuſet ab expenſis, habet locum ſolum in Reo, ib,n.136
Cauſa iuſta litigandi in caſu ſtatuti, quod victus victori in expenſis condemnetur nõ habet locum, ibid.n.244.
Declera tamen, ſi ſtatutum dirigit verba diſpoſitionis in victum, p,3.c,11.n.245.
Limita vero, ſi verba ſtatuti dirigantur in Iudicem, ibid.n,246.
Cauſa legitima, an excuſet ab expenſis non obſtante ſtatuto, quod victus victori, ibid. n.247.
Cauſa iuſta litigandi, ad quid proſit in Rota, p.3.c,11.n.283.
Et quid, quando fit condemnatio ex deductis de nouo, ibid,n.284.

Cautela

Qua Cautela vtebatur Illuſtriſs. Camillus Meltius ob reuerentiam Signaturæ, p, 3, c.3, n.210.

Cautio

Cautio regulariter dicitur medicina ſequeſtri, p.2.c.9,n.22, & 180.

Cautio de conſeruandis, & reſtituendis fructibus datur in interdicto immobilium, ibid,n.160.
Cautio, quænam detur, et quomodo fiat, ſi res ſequeſtrata ſit peritura, ibid.n. 161.
Cautio quare ſit inuenta, p.2.c.9.n.178
Cautio ex cauſa litis, ſuccedit in locum fideiſſoris iudicatum ſolui, & iudicio ſiſti, ib. n.179
Cautio, quando ſuccedat loco ſequeſtri, ib. n.181.
Cautio præcedit, aliquando citationem in reuocatione ſequſtri, ib.n,203
Cautio idonea qualis ſit, in iudicio cautum non reperitur, ib,n,215.
Cautio de melioramentis ſoluendis non recipitur ad faciendum executionem, p. 3. c.6.n,243
Cautio in executione ſimpliciter, importat nudam promiſſionem, ibid.n,297.
Cautio idonea importat pignora, vel fideiuſſores, ib,n,298.
Cautio iuratoria ſufficit aliis deficientibus, p,3.c.6.n.299.
Ampliatur, ſi cauere debens, aliam præſtare nequeat, ibid,n.300.
Cautio de reſtituẽdo debet dari petẽti reſtitutionẽ, ſi executionẽ patiatur, p,3.c.10.n,114
Declaratur tamen circa negotium principale, etſi petatur à iudice, ibid. n,115.
Cautio, an præſtetur, ratione expenſarum petenti reſtitutionem, ib.n 116.
Cautionem dare, an cogatur, qui obtinet ex penſas proceſſus, & ſententiæ, par.3, c,11 n.299.
Cautio iuratoria, quando ſufficiat clerico vtenti cap.Odoardus, p.3.c,13.n.74
Cautio iuratoria, quando non ſufficiat, ibid. nu.75.
Cautio iuratoria ſufficit in caſu paupertatis p.3,c.13.n.76.
Cautio idonea comprehendit pignora & fideiuſſores. ib.n.112,

Cautio de non offendendo

Cautiones de nõ offendendo in fauorem Cameræ à quo rogantur, & vbi, p.2.c.5.n.151

Cautio de Rato

Cautio de rato ſufficit, quandiù dubitatur de mandato, p.1.c.5,n.67.

Cautio de ſtando iuri.

Cautio de ſtando iuri, efficit, vt illam opponens non poſſit cogi coram alio iudice, quam in cautione expreſſo, par.1.cap.4. nu.40.
Cautio de ſtando iuri, vbi præſtari debeat, p.3.c.6.n.188.
Cautio de ſtando iuri purgat contumaciam ibid.n.189.

Cautio prędicta per reum, quo in loco præſtari poſſit, ib.n.190.

Cedens

Cedens dicitur eſſe in iudicio mediante perſona ceſſionarii, ideo videtur poſſe vocari, p.2.c.2,nu.52

Cedens non eſt in lite ibid.n.53,

Cedens, quare non poſſit nocere ceſſionario ib.n.55.

Cedens contra ceſſionarium ,non poteſt cogi ad reſpondendum,imo etiam ſi induceretur tanquam teſtis,adhuc repelleretur in ducti o, p.2.c.2.n.56.& 57.

Cedens in ceſſione non liberatur, niſi expreſſè conueniatur, p.3.c.7.n.141.

Cedentes actiones ſuas, an habeant amplius regreſſum ad illas, p.3.c.10.n.99.

Cedens liti non condemnatur in expenſis , p.3.c.11.n.60.68.& 91.

Cedens liti amplius in eius iuribus audiri nō poteſt, ib.n.141.

Cedens dicitur fateri ſibi ius non competere ibid.n.142.

Cedens liti in beneficialibus, nō prohibetur amplius ad eam reuerti,p.3,c.11. n.148.

Cedens liti in beneficialibus ſimoniacè cedit,ſi recipit expenſas, ibid.n.149.

Cedens beneficio receptis expenſis indirectè renunciat, ibid.n.151.

Cedens liti in Signatura amplius non auditur, p.3.c.11.n.161.

Cedens bonis, quando iterum audiri poſſit, p.3.c.13.n.32.

Cedulæ,& ipſarum formulæ

Cedula appellationis, quid generaliter continere debeat, p.3.c.1.n.168.

Cedula ſententiæ in iudicio cap. Odoardus qualiter fieri poſſit, p.3.c.13.n.151.

Cenſuræ

Remedium cenſurarum datur, ſi citandus latitet, vel prohibeat ne perſonaliter citetur p.1.c.6.n.17

Cenſurę hodie ex Concilio Tridentino, tam in ciuilibus, quam criminalibus qualiter fulminandæ p.2,c,8.n.121.

Cenſuræ fruſtra reuocantur per viam attentati, & quare, p.3.c.4.n.88.

Aduerte tamen in hac materia,plures adeſſe contrarias deciſiones, ib.n.89.

Cenſuræ vigore Concilii Tridentini , quando ſint in cauſis adhibendæ, par.3. cap.6, num.139

Cenſuræ non poſſunt fulminari,niſi præuia trina monitione,ibid.n.140.

Cenſura procedi poteſt,quando executio requirit beneplacitum Principis ſecularis,ib. n.141.

Cenſuræ poſſunt relaxari cōtra cōtumacem, p.3. c.8. n.3.

Cenſuræ hodie relaxantur iuxta formam Cōcilii Tridentini, ibid.n.67.

Cenſuræ, ſi infligatur à lege eſt neceſſaria trina monitio, p.3.c.9.n.57.

Ceſſio

Ceſſio ſimplex,non operatur ſolutionem,donec cum effectu ſequatur ſolutio, p.1, c.3. n.89,

Ceſſio crediti cum clauſula,tale quale &c. quid operetur, ib.n.92.

Ceſſio, & tranſlatio,an, & quando reuocentur per viam attentatorum,part.3. cap.4. nu.57.

Ceſſio,& delegatio, in quo differant,p.3.c.7 n.136.

Ceſſio poteſt fieri contra debitorem inuitū, & ignorentem. ibid.n.137,

Item poteſt fieri, etiam eſt abſente contra abſentem, p.3.7.n.138.

Declara tamen, ſi Notarius ſtipuletur pro aaſente, ib.n.139.

Ceſſio litis habet maiorem vim in prophanis, quam in beneficialibus, par.3.cap.11. n.145

Ceſſio litis in prophanis importat iuris ſui renunciationem, ibid.n.144.

Ceſſio Beneficii facta ab eō, qui recepit expenſas, eſt nulla, ibid.n.150.

Ceſſio Beneficii,facta receptis expenſis, quare dicatur ſimoniaca,p.3.c.11.n.152.

Ceſſio,vt ſupra facta ad redimendas vexationis,quomodo procedat,ib.n.153.

Ceſſio litis ſaluat à mala fide,ib.n.239

Ceſſio bonorum,negatur lapſa quinquennali dilatione, p.3.c.13.n.12.

Ceſſio non eſt neceſſaria, quando aliūdè de paupertate cōnſtat, ibid.n,28.

Ceſſio, quid operetur remiſſiuè, par.3.c,13. nu.29.

Ceſſioni, quando cum iuramento renunciari poſſit, ib.n.30

Ceſſioni renunciāns cum iuramento, an poſſit amplius audiri, ib. nu. 31.

Ceſſio, quando requiratur,vel non remiſſiuè p.3.c,13.n.33.

Ceſſioni cum iuramento renunciari, nequit ex communi, ib,n,34

Ampliatur,ſi ſit paupertas notoria, ibidem n.35.

Ceſſio bonorum, an liberet cedentem a debito, p.3.c.13.n.38.

Ceſſio ignominioſa liberat à debito, ibidem n.39.

Ceſſionarius

Ceſſionarius ad quas teneatur diligētias pro credito ſibi ceſſo cum promiſſione exigibilitatis. vide in p.1.c.3.n.152.

Ceſ-

Digitized by Google

Ceſſionarius poteſt citare cedentem ad indicandum bona debitoris ceſſi, ſuper quibus poſſit exequi mandatum, alias ad ſoluendum pecunias receptas, ibidem num. 154.
Ceſſionarius, quando dicatur feciſſe debitas diligentias, debitoris nomen ceſſum fuerit, p.1.c.4.n.64
Ceſſionarius nititur actione cedentis, p.3.c.7 n.143
Ceſſionario obſtant omnes exceptiones, quæ cedenti obſtant, ib.n.145

Citatio.

Citatio ad dicendum contra commiſſionem requiritur omnino coram Iudicibus delegato, & adiuncto.p.1.c.2.n.181
Citatio attenditur, ſi concurrunt citatio, & captura. ibid.n.208
Citatio attenditur; quando eſt quæſtio inter Rotæ Auditorem, & Iudicem extra Rotam, vel alter actus poſitiuus. ibi.n.213
Citatio ad dictum effectum debet eſſe legitima, & quod inſtantia duret, & quod actus ſit legitimus. ibidem n.214
Citatio eſt decernenda ad inſtantiam Procuratoris. p.1.c.5.n.72
Citatio legitimè per iudicem decreta debet per curſorem præſentari. p.1.c.6.n.1
Et extra curiam; id fit per perſonas ad id deputatas. ibidem n.4
Citatio non poteſt per alium nuncium præſentari, quam à deputato. ibid.n.5
Limita ſi eſſet de conſuetudine, vel adeſſent plures nuncij publici, vt ſunt curſores. ibidem. nu.6
Citatio poteſt præſentari, etiam à parte, dummodo dignoſcatur deueniſſe ad notitiam partis citatæ. ibidem n.7
Citationem fuiſſe executam non creditur parti ſine probatione, ſecus Nuncio. par.1. cap.6.num.9
Prima citatio ſemper debet fieri perſonaliter. ibidem n.11
Præſertim ſi citetur ad comparendum perſonaliter. p.1.c.6.num.12
Vel agatur de incurſu cenſurarum.ibi.n.13
Citationem perueniſſe ad notitiam citati, ſemper conſtare debet, ſi agitur de magno præiudicio. ibidem n.16
Citatio poteſt fieri domi in cauſis profanis, contra abſentem malitioſè, ne perſonaliter citetur. ibidem n.25
Citatio prædicta facta domi in loco originis ſufficit, quamuis citatus alibi habitet ratione officij. n.26
Citatio contra minorem, vel aliam perſonam priuilegiatam, quæ abeſſet ex cauſa publica, vel non ſe defenderet, intimanda eſſet amicis, & conſanguineis ipſius, ſaltem per edictum. p.1.c.6.n.31
Prima citatione perſonaliter executa, ſufficit deindè ſemper citare domi. ibid.n.32.
Citatio domi de iure debet fieri publicè, & copia ipſius oſtio affigi. p.1.c.6.n.33.
Citatio debet dari in manibus domeſticorũ. ibidem n.34
Citatio poteſt fieri ante domum ab executore; abſque quod ingrediatur. p.1.c.6.n.36
Declara talem executionem non poſſe fieri poſt tertiam horam noctis. ibid. n.37.
Citationes in omnibus cauſis commiſſarijs debent exequi percurſores priuatiuè, quo ad omnes. ibid.n.40.
Citatio perſonalis in beneficialibus, ſi non poteſt fieri, debet publicari in Cathedrali, in Eccleſia beneficij, ſuper quo lis pendet, ſi requirit reſidentiam perſonalē. p.1.c.5.n.46
Alias debet exequi domi, & affigi in valuis Eccleſiarum, in quibus publicatur. ib.n.47
Citatio prædicta non publicatur in alijs cauſis, quam beneficialibus. ibid.n.48
Citatio per edictum ob non tutum acceſſum non poteſt concedi abſque commiſſione, quia eam ſolus Papa poteſt concedere. par.1.cap.6.n.52
Citatio per edictum ſolet de raro concedi contra incertos. ibid.n.57.
Limita quando proceditur contra intereſſe putantes. ibid.n.58
Limita etiam, quando proceditur poſt mortem collitigantis. ibid. n.59
Citatio contra quem, non eſt tutus acceſſus, antequam exequatur, legitur in audientia contradictarum, deindè affigitur, & legitur in duobus locis publicis in Curia, & deindè in partibus in alijs duobus locis vicinioribus domicilio, & habitationi ipſius citandi. p.1.c.6,n.61
Intellige loci, & non prouinciæ, in qua habitat, vt de facili poſſit habere notitiam. ibidem n.62.
Citatio ſupradicta debet affigi, & legi, nec ſufficit affixio de iure, & debet affigi originalis. ibid.n.63.
Limita de ſtilo ſufficere affixionem, ſi Notarius, vel alius executor aſſeret citationem fuiſſe publicatam, & executā. p.1.c.6.n.64
Citatio prædicta efficit, & arctat, ac ſi fuiſſet perſonaliter executa. ibid.n.65
Citatio prædicta, quando, & quibus caſibus decerni, & exequi poſſit. ibid.n.66
Citatio quælibet ſiue perſonalis, ſiue domi dimiſſa copia poteſt exequi die Feriato. p.1.c.6.n.67.
Citatio decreta per edictum tempore audientiarum, exequi poteſt tempore vacantiarũ. ibidem num. 68

Et tunc qualiter exequatur. ibi.n.69
Citationes per edictum tempore vacantiarũ qualiter exequantur. ibidem.
Citatio decreta per affictionem poteſt diferri & legi per contradictas. p.1.c.6.n.70.
Citatio contra Vniuerſitatem, vel Collegium quando fiat, & quomodo exequatur.p.1.c.6. n.71. & 72.
Citatio notoriè nulla defectu iuriſdictionis, vel ex ſui facie iniuſta, & temeraria, aut adimpleri non poſſit, poteſt impunè ſperni. p.1.c.6.n.79
Citatio prædicta, non inducit litis pendentiã nec prorogat iuriſdictionem, & proceſſus factus illius vigore eſt nullus. p,1,c.6.n.80
Citationis executio, quomodo ſuſtineatur facta à nuncio. ibidem.n.90.
Citatio poſtquam fuit in partibus executa, debet in actis reproduci cum fide executionis, in qua exprimatur ſub qua forma fuit facta. p.1.c.6.n.91
Alias fidẽ nõ facit, nec ſufficit quo ad formã executionis habere relationem ad litteras citatoris. ibidem n.92.
Citatio, an præſumatur facta, ſi index in ſententia dicat viſa citatione &c.p.1,c.6.n.95
Citatio cognoſcitur executa, ſi pars compareat, vel conſtituat Procuratorem. par. 1. cap. 6.num.102
Citatio ſi non fuit in totum omiſſa, ſed malè executa, dummodo alias ſit legitima, ſufficit deueniſſe ad notitiam citati, & de hoc conſtat antè ſeruationem terminorũ. par.1.cap.6.num.140
Citatio, & inhibitio, ſimul de conſuetudine ſolent decerni. par.1.c.6. n.6.150.
Citatio, et inhibitio pari paſſu procedunt. ibidem num.155
Citatio per diligentias fit contra latitantes. par.1. cap. n.1.
Citatio per contradictas fit contra abſentes, & non comparentes. ibidem n.1.
Citationes per diligencias, & contradictas, in quo differrant. ibidem n.1.
Citatio ad dicendum contra articulos primo loco fit in diligentijs. ibidem n.3.
Citatio per diligentias reiteratur per duos curſores. ibidem n.7
Citationes in terminis ſubſtantialibus ſummariarum cauſarum, non ſunt neceſſariæ. p.1, cap.10.num.49.
Citatio fit abſentibus de ſtilo ad ſingulos actus. ibidem num,50.
Citatio pro compulſoria generali, an fieri ſoleat p.2,cap.1.n.36.
Citatio pro compulſoria, fieri ſolet ex conſuetudine. ibidem n.46.
Citatio in decreto compulſoriæ relicta fiat in eius executione. ibidem n.47
Citatio ſuper teſtium examine, non fit parte præſente p.2.c.1.n.73
Citatio ad videndum iurare, debet fieri pro die, & loco certis. ibidem num.123
Citatio ſuper teſtium iuramento, ſi die feriato cadat, reiteratur. ibidem n.136
Citatio pro teſtium examine non requiritur parte præſente. ibidem n.150.
Citatio ad dicendum contra articulos, quomodo, & quando ſit facienda. p.2.cap.1. num.177
Citationes pro obtinenda remiſſoria, remiſſiuè. ibidem n.196
Citatio ad videndum collationari compulſoriam, fieri debet. p.2.cap.5.n.278.
Citatio ad videndum collationari proceſsũ an perſonaliter fieri debeat. ib.n.284
Citation prædicta, an, & quando fieri poſſit per edictum. ibidem n.285
Citatio ad videndum iurare teſtes, fit quando aduerſarius reſpondet, & negat.par.2, cap. 3. num.11.
Citatio ad videndum reproduci litteras remiſſoriales, fit cum inſertione ſubdelegationis. par.2.cap.3.n.49
Citatio prædicta, fit perſonaliter parti, vel procuratori præſenti. ibidem eod. n.
Citatio prædicta fit per affixionem non exiſtente parte in loco deputato. ibid.n.50
Citatio tamen perſonalis fit parti comparanti, & quoties. ibidem n.51.
Citatio executa in termino præfixo, reproducitur in actis. p.2.cap.3.n.54
Citatio ad videndum committi iuramenta teſtium, debet per iudicem decerni, & qualiter. ibidem n.67.
Citatio ad videndum tranſumptari proceſſum, quando decerni debeat. ibidem n.125
Citatio ad dicenda cõtra proceſſum remiſſoriæ. ibidem num,169
Citatio pro cõpulſoria generali cautius agitur, ſi fit. par,2.cap,6, num,7
Citatio prædicta qualiter fiat, & quarè ita fiat remiſſiue, ibidem num,9
Citatio pro executione compulſoriæ debet continere extractionem, locum, & horam eiuſdem, ibidem num.27
Citatio, an ſit neceſſaria in præſentatione litterarum remiſſorialium, p.2.c.6. n.37.
Citatio ad vidẽdum admitti compulſoriam quando reproducatur, & quomodo in actis, ibidem num.43.
Citationes omnes per aſſixiones fiunt in proceſſu parte abſente, ibid. n,46.
Citatio quænam fiat reproducto monitorio ſuper exhibitione ſcripturarum coram iudice compulſore. ibidem n.69.
Citatio prædicta quando fit, perſonaliter exequitur par.2.cap.6.num.70.

Ci-

Citatio quænam fieri debeat perfecta recognitione ſcripturæ compulſandæ. ib.n.124.
Citatio ad videndum extrahi, & tráſumptari iura, perſonaliter exequi debet. ib.n.126
Citatio quænam perſonaliter fiat tranſũptato proceſſu, p.2.c.6.n.129.
Citatio ad audiendam voluntatem Domini, an ſufficiat proferenda ſententia. par. 2. cap.8. num. 59
Amplia idem, & ſi ſummariè procedatur. ibidem num.60
Citatio trina de iure requiritur ad audiendã ſententiam, vel peremptoriam. ibi,n.61.
Limitatur in cauſis ſummarijs, ibid.n.62.
Limitatur etiam in omnibus cauſis de ſtilo in Curia. ibidem num.63
Citatio qua lege ſit obſeruanda in ſententia cenſurarum. par.2,cap.8.num.67
Amplia, etſi cauſa ſit leuis, vel magna cum contumacia. ibidem num.68
Citatio ad videndum ſubſcribi à iudice ſubrogato non requiritur, quando qui pronunciauit abeſt. ibidem num. 171
Citatio ad dicendum contra commiſſionem, tollit citationem ad videndum ſubſcribi cedulam à ſubrogato, ibidem.n.172
Citatio quænam fiat executo ſequeſtro contra debitorem debitoris. p.2.c.9.n.73
Citatio ſequeſtratario ad videndum ſe paruiſſe mandato, quando fiat. ibid.nu.84
Citatio ad iuſtificandum prætenſum ſequeſtrum, quando fiat. ibid. n.90.
Citatio ad videndum præfigi terminum ad iuſtificandum ſequeſtrum, quando fieri poſſit. ibidem num. 92.
Citatio ad videndum mandari conſignari non obſtante ſequeſtro, quando fiat. p. 2. cap. 9. num. 93.
Vel ad videndum reuocari ſequeſtrum. ibidem eodem num.
Citatio requiritur pro reuocatione ſequeſtri. ibid num.184
Citatio quoque requiritur in conceſſione ſequeſtri, ibidem n.185.& 187
Citatio quandonam poſſit omitti in conceſſione ſequeſtri. p.2.c.9.num.prædictis.
Citatio ob obtinendum ſequeſtrum perſonaliter præſentatur. ibid. n.189
Citatio pro conſignatione pecuniarium ſequeſtratarum exequitur, & reproducitur de more. ibidem num. 219
Citatio coram Eminentiſſimo Signaturæ præ præfecto, non arctat ad comparendum, ſi ſit ſine die, & hora certis. p.3.c.2.n.35.
Citationes coram Eminẽtiſſimo Præfecto, ſtãte impedimento, leguntur coram ſuo Auditore. p.3.c.2.n.36.
Citatio debet reuocari, ſi dies audientiæ effluxerit. ibidem num.37
Citatio ad dicendum contra commiſſionem an ſit neceſſaria, & quare. p.3.c.3.n.38.
Citatio ad dicendum contra commiſſionem, quid ſoleat operari, parte 3, cap. 3. nu.39
Citatio debet dari expedita commiſſione, ib,n.116
Citatio ad dicendum contra commiſſionem debet perſonaliter exequi, ibidem num. 118.
Citatio ad dicendum contra commiſſionem communè fieri poteſt à qualibet partium, p.3. c.3,n.126.
Et ſemper eſt neceſſaria, ib.n,213.
Citatio ad videndum præfigi terminum iuxta formam commiſſionis, quandonam fiat ib n.162.
Citationes pro ſuperſeſſoriis in cauſis ad Sãctiſſimum ſpectantibus, coram quibus hodie legantur, p.3.c.5.n.41.
Citatio ad dicendum contra commiſſionem executorialem eſt facienda, & quando, p.3 c,6.n.112.
Citatio ſemper requiritur in execution e rei iudicatæ, ib.n.113.
Citatio in executione, quando ſemper ſit facienda, ib.164.
Citatio, quænam fiat habita fide ab executore de diligentiis, p.3.c.9.n.8, & 9.
Citatio ad videndum ſe in iuris ſubſidium excommunicari, quando fiat. ib.n.11
Citatio ad videndum relaxari literas declaratorias, quando fiat, ib.n.13
Citatio, an requiratur, quando quis denunciatur excommunicatus, p.3.c,9.n.58
Et quid, quando diſcutitur factum, vt quis dicatur excommunicatus, ibidem num. eodem
Citatio, an requiratur in excommunicatione legis, p.3.c.9,n.59
Et quid in excommunicatione lata ab homine, ib.n,eod.
Citatio prædicta, quibus caſibus non ſit neceſſaria, ib,n.60
Citatio ad videndũ ſibi inhiberi, an ſufficiat pro litis conteſtatione, par. 3, cap. 11. n.470
Citatio communicationis facultatum S. Viſitæ, poteſt continere modum excarcerationis, p,3.c,13.n,54
Citatio prædicta exequitur contra creditores in curia, ſi ibi ſint, p.3,c.13.n,58
Citationi prædictæ extra curiam exequendæ quid addendum ſit, ib.n,59
Citatio prædicta debet dare terminum ad comparendum, & procuratorem conſtituendum, ib,num.60
Citatio extra curiam fieri nequit, ſi commiſſio ſit in curia, p.3.c,13,n.98

Ci-

Digitized by Google

Citatio contra iura, an fiat, & quando in iudio cap. odoardus. ibidem num. 131
Citatio ad dicendum contra articulos ſuper paupertate fit, & quando. ibidem n. 139
Citatio ad reiterandum terminos ſubſtantiales, & ad ſentetentiam fit in iudicio cap. odoardus ibid. n. 149
Citatio ad ſententiam pluries poteſt repeti in iudicio cap. odoardus. p. 3. c. 13. n. 150
Citatio, quæ hodie fit creditoribus pro ſeptuagenario, quibus officialibus detur p. 3. cap. 14. num. 15.
Citatio prædicta datur cum commiſſione, quæ petitur obſignari. ibidem n. 16
Item cum inſertione nominum, & cognominum citandorum, & quare. ibid. nu. 17
Citatio ad dicendum contra commiſſionem, & iura quando fiat in ſeptuagenaria. p. 3. cap. 14. num. 22. & 24.

Citationis Copia.

Si à parte petatur, etiam quandocumque ſit executa, non eſt illi deneganda. p. 1. cap. 6. num. 73
Et ſi pars vult copiam authenticam, debet ei dari ſuis ſumptibus, aut ſaltem debet ei legi. ibidem num. 74

Citationis Defectus.

Citationis defectus ſanatur per ſcientiam illius p. 1. c. 2. n 112
Citationis defectus quilibet tollitur per præſentiam partis. p. 1. c. 6. n. 97.
Citationis defectus quas nullitates faciat, remeſſiuè. ibidem n. 131
Citationis defectus nūquam dicitur ſanatus, & ſi Princeps ſuppleat omnes defectus vide in. p. 1. c. 6. n. 134.
Citationis defectus eſt defectus iuris naturalis, & diuini. ibidem n. 135.
Citationis defectus qualiter probetur. ibidē num. 137
Citationis defectum ſupplet præſentia partis. p. 2. cap. 1. num. 74

Citationum Formulæ.

Citationis formula, quomodo procedatur cōtra intereſſe putantes, & poſt mortem collitigantis. p. 1. c. 6. n. 60.
Citationis formula ad dicendum contra articulos, qualiter extendatur. p. 1. c. 7. n. 40.
Citatio tertia, & vltima in diligentijs quomodo fiat, ibidem n. 9.
Citationis pro compulſoria generali formula. p. 2. c. 1. num. 37.
Citatio ad reſpondendum poſitionibus. p. 2. cap. 2. num. 9
Citatio ad videndum reproduci litteras remiſſoriales qualiter fiat. p. 2. c. 3. n. 48
Citatio ad concordandum de Notario, qualiter fiat, & quando. ibid n. 58
Citatio ad videndum committi iuramenta teſtium qualiter fiat, & quando ibidem num. 66
Citatio ad videndum collationari, claudi, & ſigillari proceſſum remiſſionalem, qualiter fiat. ibidem num. 127
Citatio pro impetratione remiſſoriæ, qualiter conficiatur. ibid. n. 158
Citatio pro compulſoria generali obtinenda qualiter formetur. p. 2. c. 6. n. 8
Citatio pro compulſoria ſpeciali, qualiter fieri poſſit. ibidem num. 15.
Citatio ad videndum admitti compulſoriā, & procedi, qualiter fiat, & quando. ibid. num. 40. & 47.
Citatio ad dicendum contra compulſoriam qualiter fiat, & exequatur. ibi. n. 47. & 50.
Citatio ad videndum extrahi, & tranſumptari iura, qualiter fiat. p. 2. c. 6. n. 125
Citatio ad videndum collationari, & auſcultari, qualiter fiat. ibid. n. 130
Citatio pro tranſmiſſione proceſſus tranſſiptari ad curiam qualiter fiat. ibid. nu. 137
Citatio contra debitorem debitoris, quomodo fiat obtento ſequeſtro, p. 2. c. 9. n. 82.
Citatio contra ſequeſtratarium, quomodo fiat obtento ſequeſtro. ibid. eod. n.
Citatio ſequeſtratario ad videndum ſe paruiſſe mandato, quomodo fiat. ibid. n. 84
Citatio ad iuſtificandum prætenſum ſequeſtrum, qualiter fiat. ibid. n. 90
Citatio obtinendi ſequeſtri in beneficialibus, qualiter formetur. p. 2. cap. 9. n. 188.
Citatio ſuper reuocatione ſequeſtri, qualiter formetur. ibidem n. 197
Citatio ſupradicta, quando ita formari debeat ibidem n. 99
Citatio qualiter formetur ſuper reuocatione ſequeſtri, facti pro aſſecuratione iudicij ib. num. 201
Citatio pro conſignatione pecuniarum ſequeſtratarum qualiter formetur. ibidem. num. 228
Citatio ad dicendum contra commiſſionem qualis eſſe debeat. p. 3. c. 3. n. 35
Citatio prædicta, ſi nihil de nouo productum fuit, qualis eſſe debeat. ibid. n. 36
Citatio ad dicendum contra commiſſionem, qualiter etiam formari poſſit in curia ibidem num. 117. & 160
Citatio ad concordandum de executore, qualiter fiat, ſi agitur in obligatione camerali. p. 3. c. 9. n. 2
Citatio ad docendum ſe paruiſſe litteris executorialibus, qualiter fiat. ibid. n. 19
Citatio ac concordandum de dubio qualiter fiat. p. 3. c. 9. n. 22.
Citatio ad eligendum peritum, illum informandum, & videndum mandari referri, remiſſiuè. p. 3. c. 11. n. 40.

Ci-

Citatio pro communicatione facultatum S.Viſitæ,in partibus, qualiter formari poſ ſit,p.3.c.13.n.57
Citatio,quomodo fiat ſuper communicatione facultatum S.Viſitæ conſtituto exaduerſo Procuratore,ib.n 62
Citatio ad dicendum contra commiſſionem in ſeptuagenaria qualiter fiat, par.3.c.14 n.22

Citatus

Citatus habetur, qui prohibet ne citetur,p.1 c.6.n.18.
Citatus, ſi redditur difficilis reperitionis, & aliquando cõpareat,propter eius abſentiã, poteſt cogi à iudice ad conſtituendum domicilidm. vbi citari poſſit in loco iudicii, p.1.c.6.n.44.
Et quid ſi habitat in ſuburbio, ibidem n. 45.
Citatus vigore clauſulæ, omneſque alios,te pellitur ab agendo, p.1.c.6.n.110.
Si ſciens ſuam causam agi non comparuit, ib.n.111.
Licet fuert data commiſſio reualidatoria proceſſus facti per contradictas contra eũdem, ib.n.112.
Citatus, & intimatus legitimè non informãs Signaturam,non auditur poſtea, niſi, & qualiter, p.3,c.2,n.128
Citatus non comparente citante, quando poſsit ſine incurſu attentatorum procedere adulteriora, ib.n.40
Et quid ſi adeſſet ſuperſeſſoria, vel inhibitio ſubſcripta ab Eminentiſs. Signaturæ Præfecto, vel Auditore, ib.n.41.

Ciuitas

Ciuitas tota,an poſſit allegari ſuſpecta, p.2, c,6.n.19
Ciuitas tota,ex quibus cauſis poſſit allegari ſuſpecta, ib.n.20
Ciuitas,an poſſit pro debito pecuniario interdici, p.2.c.8.n, 18
Ciuitas vltimo loco poſt diocefim interdicebatur, p.3.c.8.n,59

Clauſula

Clauſulæ ſummarie,ſimpliciter de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iudicii, ac manu regia,& abſque terminorum aliqua ſeruatione important viam executiuam, part .1 c.2.n.28.
Clauſula cum facultatibus A. C. non facit, quod Rota non cognoſcat,tanquam Iudex appellationis, ib.n.39
Clauſula quam, & quas comprehendit cauſas moras, & mouendas, ibidem n.123.& 125
Clauſula in extenſione Signaturæ,cognoſcat & iuſtitiam faciat,quid importet, ibidem n.237
Clauſula, omneſque alios in commiſſione cauſæ, an comprehendat Clericos,p.1.c.2; n.267,
Clauſula conſtituti operatur reſpectu vniuerſi non obſtante incertitudine loci, & quotæ, p.1.c.3.n.36.
Clauſula præſeruatiua, ſine præiudicio fideiuſſionis, facit ſolum, vt fideiuſſio poſſit peti,non autem quod impediat lucrum ſocietatis, p.1.c.3.n.148
Clauſula in circa,non facit conſiderabilem ſummam, p.1.c.4. n.75.
Clauſula generalis in mandato,vbi exprimũtur requirentia ſpeciale mandatum, quid faciat, p.1.c.5.n.197.
Clauſula ſummariè, per quem ponatur hodie in commiſſionibus, p.1.c.10.n.30
Clauſula ſummarie, an poſt ſententiam, & quomodo, ib.n.31
Clauſula ſummariè non poſita in executione denegata cenſetur, ibid.n.32.
Clauſula ſummarie extenſa, etiam non petita valet, ib.n,33.
Clauſula ſummariè, etiam non petita a Principe poteſt concedi, ib.n,34.
Clauſula ſummariè,ſemel conceſſa,valet in tota cauſa, ib.n.35.
Limitatur, ſi expreſſè negetur, ib.n.36.
Ampliatur etiam alio iudice ſubrogato,ib.

Clauſula ſummarie

Clauſula ſummariè ſimplex, quid in ſe contineat, p.1.c 10.n.37
Clauſula ſummariè &c. reliqua continet neceſſaria, ib.n.38.
Clauſula facti veritate inſpecta quid importet, ibid,n.39
Clauſula, quod articuli ſint loco libelli,quãdo addatur in cauſis ſummariis,ibidem n.43.
Clauſula præſtito de nouo iuramento,quando addi debeat in reiteratario commiſſione, ib.n.108.
Clauſula ſaluo iure impertinentium &c. in admiſſione articulorum, quid opererur, p.2.c.1.n.5.
Clauſula ſuper articulis, tota cauſa, & teſtiũ aſtuturatione, quid importet,ibi.n.179.
Clauſula dummodo materiæ ſint releuantes ſolet addi in remiſſoria, ib.n.194.
Clauſula adiectiua,alias non credit,vt ponitur,& ad effectum ad quem ponitur,quid faciat, & opererur, p.2.c.2 n.75.76.& 77.
Clauſula,quæ ponitur in decreto,admitti ſi, & in quantum ſine præiudicio Impertinẽtium,& non admittendorum, quarè fuerit adinuenta, p.2.c.2.n.80.
Clauſula uerbi actum in primo inſtrumento, quando habeatur poſita in ſecundo, p. 2. c.6.n.118.

Clau-

Clauſula attenta cautione in actis data, differt a cautione arbitrio Domini, p.2.c.9. n.205
Clauſula attento, quod à difinitiuâ, quid importet, p.3.c.1. n. 195.
Clauſula appellatione remota, quomodo intelligatur, & de qua appellatione, ibidem n.335
Clauſula appellare in parte, & partibus quid operetur, & quando addi debeat, ibidem n.350.
Clauſula appellatione remota per Principem appoſita, quid operetur, ibidem num. 537.
Clauſula appellatione remota, quando auferat omnem appellationem, par.3. c. 1. n.538.
Clauſula appellatione remota non impedit appellantem, quin poſſit appellationem proſequi, ib.n.541.
Clauſula prædicta, efficit iudicem non teneri ſuperſedere in executione, niſi detulerit appellationi, ib.542.
Clauſulæ renunciare, nequit inuito aduerſario, qui illam in reſcripto impetrauit, ibi. n.546
Clauſula appellatione remota per partes, vel à lege poſita, quid operetur, par. 3. c.1. num.547.
Clauſula appellatione remota, limitatur tollere omnem appellationem, ibidem num. 550.
Primo, ſolum, quo ad perſonas principaliter in reſcripto nominatas, ib.n.551
Secundo, appellatio per clauſulam appellatione remota, ſolum definitiua cenſetur ſublata, ib.n.553.
Tertio, limitatur vis clauſulæ appellatione remota, vt ſtrictè intelligatur, & procedat in caſu, de quo loquitur, ib.558.
Quarto Clauſula appellatione remota non tollit appellationem, ſi adeſt notoria iniuſtitia, p.3.c.1.n.559.
Clauſula appellatione remota per Principē, vel inferiorem poſita, quid operetur, ibid. n.561
Clauſula ſine præiudicio executionis datur in commiſſione appellationis in cenſuris per executorem datis, ib.n.568.
Ampliatur etſi appellans non fuerit requiſitus, & monitus, ib.n.569.
Clauſula, ſi quid exequendum habet vim clauſulæ ſine præiudicio, part. 3. cap. 1. n.618.
Clauſula ad vlteriorem executionem, qualiter intelligatur, p.3.c.2.n.50.
Clauſula vna cum toto negotio principali, quando ponatur in commiſſione ſuper iactationibus, vide in p.3.c.3.n.67
Clauſula conſtito de aſſertis, quid operetur in commiſſione, ib.n.167
Clauſula Præiudicium litis, ſolet poni, & qua re in commiſſionibus attentatorum, p. 3. c.4.n.97.
Clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis, an impediat iudici reuocare executionem factam, ib.n.235
Declara imo iudicem poſſe illam tanquam attentatum reuocare, ib.n.236.
Clauſula conſtito de re iudicata non dirigitur iudici, qui ſententiam tulit, p.3.cap.6. n.95.
Clauſula conſtito de tribus conformibus, quando addatur in commiſſione executionis ſententiæ, ib.n.99
Clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis, quid importet, p.3.c.6.n.103
Clauſula, omneſque alios, & quatenus ſua putauerit intereſſe, an arctet ad comparēdum, ib.n.160
Clauſula, prout de iure, ponitur in commiſſione reſtitutionis lapſo quadriennio, p.3. c.10.n.45.
Clauſula parito iudicato quid importet. p.3. cap. 10.num.65.
Clauſula non ſe adſtringens in libello quid operetur par.3.c,11.n,87
Clauſula ad omnia damna, quid operari ſoleat. ibidem n.416
Clauſula nullitatis, & qualibet appellatione remota, non comprehendit tertium. p, 3. cap, 12.num.9
Clauſula prout de iure, quid importet in cōmiſſione nullitatis. ibid.n.140,
Clauſula ſine præiudicio legitimæ, vel vlterioris executionis quid operetur. ibidem num. 147
Clauſula parito iudicato quid impotter. p. 3. cap.12,num.166
Clauſula refectis expēſis, ſolet dari cum clauſula quatenus de iure reficiendæ. ibidem num. 219.
Clauſula citata parte, quando ſoleat opponi in ſanatione proceſſus. ibid.n.225

Clericus.

Clerici non poſſunt laici iudicis iuriſdictionem prorogare, p.1.c.2.n.257
Et quamuis dicant ſe laicos poſſunt ab Eccleſiaſtico etiam nolentes abſtrahi à manibus iudicis ſecularis. ibid.258
Multo magis in criminalibus, quia priuilegium eſt à iure diuino cōceſſum. ib.n,259.
Et ideo nec tacitè, nec expreſsè poſſunt tali priuilegio renuntiare. ibid.n.260.
Clerici ſi citantur coram laico non tenentur comparere. ibid.n.261
Nec poſſunt mulctari tanquam contumaces & quan-

& quando conſtat eſſe Clericos, debent relaxari, & mulctæ reuocari. ibid.n.262.
Amplia etiam ſi Clericus ſit illegitimus ibid. num.263
Amplia etiam in cauſa reconuentionis. ibid.
Amplia etiam in caſu, quo laici, & Clerici ſimul conueniantur, ſiue ciuiliter, ſiue criminaliter. ibid,n.264,
Ratio eſt, quia magis dignus trahit ad ſe minus dignum, ibid.n.265
Clerici, an comprehendantur ſi opponunt de incompetentia, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula omneſque alios, par.1. cap.2.num.267
Declara prout numero. ibid.168.
Et diſtingue prout numero.ib.269,270& 271
Clericus etiam coniugatus, ſi non eſt Bigamus, ſubeſt iudici Eccleſiaſtico ib.nu. 275
Clericalis habitus, qualis ſit. ibi.n.276
Captus à laico, ſi dicit ſe clericum, remittitur ad Eccleſiaſticum, declara tamen, vt ibid. num: 278
Sed interim manet in carceribus, ibi.n. 279
Clericus admiſſus per Principem ad officiũ ſeculare, ſi in illo delinquit, punitur ab Eccleſiaſtico .n.283.
Clericus ſi in fraudem commiſſi delicti, adeptus eſt ordines, poteſt pæna pecuniaria à Laico puniri. p,1.c.2.n.284.
Et quando dicatur in fraudem. ibi.n.285.
Clericus fideiuſſor pro laico à quo cognoſcatur. ibidem.n.288
Clerici etiam offendẽtes maieſtatem iudicis ſecularis, ab Eccleſiaſtico puniũtur ib.nu.291
Clericus ſuccedens laico, à quo cognoſcatur. p.1.c.2.n.292.
Clerici aliquando conueniuntur coram ſeculari, & quando. ibidem à num, 294, vſque ad 298.
Clericus comparens tanquam neceſſarius defenſor laici, conuenitur coram laico. ibid. num.299
Clericus qualiter conueniatur tanquam hæres defuncti. ibid.n.303.& 304.
Clericus iudicatur à laico ex priuilegio, vel conſuetudine. ibid.n.306.
Clericus depoſitarius deputatus à iudice laico an cogatur ab eodem, ib.n.307
Clericus incorrigibilis an poſſit puniri à laico, ibid.num.308, & n.309
Clericus incorrigibilis dicitur, qui poſt trinam monitionem non incedit in habitu, par.1.cap.20.num.310
Sed quomodo de conſuetudine ibidem. & eod.num.
Clericalis habitus habet priuilegium fori ib. num.311
Adeo, vt pro quocumque crimine ſit exemptus è iuriſdictione laici. ibidem.

Declara tamen, hoc de iure, quia de facto cõtrarium ſeruatur. ibi.n.312
Clericus aſſaſſinus, non incedens in habitu, à quo puniatur ib.n.313.316.317. & 319
Amplia in clerico depoſito, excommunicato, vel anathematizzato, ſi perſeuerat in ſua contumacia. ibid.n.315
Declara in eo, qui eſt in ſacris, quomodo, & coram quo procedatur, p.1.c 2,n.319.
Et quid de clerico ioculatore, & iſtrione, ibidem. num.320
Clerici exempti non habentes conſeruatorẽ, conueniuntur coram ordinario, tamquam corã delegato à Sede Apoſtolica, ib.n.355,
Limita in contrarium ſi conſeruatorem habent. ibidem n.356.
Clericus regulariter, nõ poteſt conſtitui procurator. p.1.c,5.n.124
Clericus, & cæteri Eccleſiaſtici Notarij eſſe nequeunt. p.2.c.5.n.124
Clericus italus deputatur Archiuio Cardinalium, & quæ priuilegia habeat.ib.n.239
Clericus poteſt appellare pro reo in criminalibus. p.3.cap. 1.n.36
Clericus poteſt proſequi appellationem pro reo, etiamſi agatur de morte, vel abſciſione. ibid.n.38.
Limitatur quando reus, renunciaſſet defenſionibus. ibid.n.39.
Clericus ligitimè litigans coram laico, debet pro nullitate, laicum ſuperiorum adire. p.3.c.12.n.42
Clericus pauper, an poſſit vti priuilegijs laicorum pauperum excarcerandum. par.3. cap.13.num.66.
Clerici pauperis excarceratio, Epiſcopo cõmitti debet. par,3,c.13.n.67
Limita ſi ſit ſuſpectus Epiſcopus. ib n. eod.
Clerici pauperes in quo foro beneficio vtantur, ne à creditoribus diuexentur. ib.n.68.
Clerici pauperes habent beneficium capituli Odoardus. p.3.cap.13, n.69
Clerici per capitulum Odoardus abſoluuntur ab excommunicatione, conſtito de paupertate. ibid.n.70.
Clerici vtentes capitulo, Odoardus, debent cauere, ſi ad pinguiorem ſtatum veneriut. ibid.num.71.
Clericus per capitulum Odoardus, non liberatur, ſed ſolutio differtur ad tempus habile vide in. p.3.cap.13. n.72
Clerico opponenti beneficiũ capituli Odoardus, quid relinquendum in executione rei iudicatæ vide in. p.3.c,13.n.77
Clerico qualificato in caſu prædicto, an plus eſſet relinquendum. ibid. n.78
Clerici, an teneantur deferre biretum viride par.3.c.13.n.84
Clericus quando non admittatur ad capit. Odoar-

Odoardus ob non ſolutam penſionem. ibidem num.85.
Clericus, ſi iurauit; aut ſoluere penſionem, aut dimittere beneficium debet. ib.n.86.
Dubitatur tamen, ſi non iuraſſet perſonaliter ibid.num. 87.
Clericus admittendus ad cap. Odoardus, debet debita confiteri, & omnia ſua bona p.3.c.13.num. 152
Clericus quomodo prædictam confeſſionem facere debeat. ibid.n 153
Clericus ſe obligat in forma cameræ, ſi ad pinguiorem fortunam peruenerit. ibidem num; 156.
Clerici in contractibus iudicantur vt laici. p.3.cap.14. num,37

Cliens.

Vide litigator.

Cognitio.

Cognitio nouæ gratiæ. Vide in verbo gratia.

Collatio.

Collatio facta in actu compulſandi, an credatur Notario. p.2.c.5.n.277
Collatio in actu compulſoriæ fit parte citata ibidem num,278
Collatio inſtrumenti, vel proceſſus eſt nulla, non facta in die citationis. ibid.n.281
Collatio proceſſus, debet eſſe facta coram iudice. p.2.cap.6.n.134

Collegium.

Collegium quando ſit citandum, & quomodo, p.1.c.6.n.71. 72

Colluſio.

Colluſio repellit agentem. p.1,c.4,n.87

Comiſſarius Cameræ.

Commiſſarius Cameræ quam habeat facultatem, & officium. p.1.c.2,n.154

Commiſſio.

Commiſſiones Auditoribus Rotæ directæ dicuntur potius diſtributiones. p.1.c.2.n.157
Commiſſio vnica ſufficit in cauſis totalibus vſque ad conſumationem. ib.n.159
Commiſſio directa A.C. ſeu alteri iudici ordinario, in id quod ſpectat ad eius iuriſdictionem, dicitur excitatiua iuriſdictionis p.1.cap.2.n.163. & 164.
Commiſſio iudici delegato in cauſa, quæ ſpectat ad ordinarium, facit cauſam commiſſariam ibid,n.167
In commiſſione cauſarum attenditur petito, non autem verificatio. ibid.n.174.
Commiſſio debet præſentari coram iudice delegato, & adiuncto. ibid, n. 180.
Amplia, quamuis oriatur ſcientia aliunde delegationis. p.1.c.2.n,182
Commiſſionis præſentatio attenditur, non autem eius expeditio. ibid.n.185
Et ſi adeſt impedimentum quod non proueniat in culpa aduerſarij, ſibi debet imputare. ibid.n.186
Declara ſecundum aliquos, procedere dummodo pars opponat de non præſentatione reſcripti, ſecus ſi conſenſit. parte 1. cap.2.num. 187
Hæc declaratio ſecundum aliquos non eſt vera. ibidem num.188
Commiſſio poſtquam eſt præſentata regiſtratur pænes acta, & quare. ibid.n.190
Si autem perderetur, quid faciendum. pat.1. cap.2.num.191
An poſſet probari per Teſtes. ib.n,192
Commiſſiones debent ſtrictè interpretari, licet extendantur ad ea, que veniunt in conſequentiam. ibid.num.233
Commiſſio, qua præfigitur terminus ad docendum de mandato, quando detur. p. 1. cap.5.num.76
Commiſſio præfixionis termini reſignatario ad docendum de mandato procuræ quando detur. ibid,n.283
Commiſſio admiſſionis ad probandum contra litteras cum clauſula conſtito de falſitate mandati poteſt concedi, ſi ex eo fuerit facta reſignatio. p.1.c.5.n.284
Commiſſio cum facultate iudici decernendi citationem per edictum, ob non tutum accertum, quando detur, & quibus clauſulis. p.1. c 6.n.51
Commiſſio ſanatoria proceſſus, quando citationes per edictum fuerunt nulliter, vel nimis conculcate factæ, qua clauſula ſignetur. p.1.c.6,n.149
Commiſſio ſuper facultate inhibendi, olim non concedebatur cum clauſula ſub cenſuris, & pænis. ibid.n.167
Commiſſio, quando petitur proceſſus executiuus, & brachium ſæculare, qua clauſula addita, ſignetur. p,1.c.10,n.58
Commiſſiones non ſolent ſignari poſt cõcluſum in cauſa. ibid,num.77
Commiſſio reiterationis terminorum indiſtinctè olim concedebatur. ibid.n.105
Commiſſio reiteratoria terminorum, quando fiat, cũ clauſula, refectis expẽſis. ib.n.110
Commiſſio reſtricta ad poſſeſſorium in eo iuriſdictionem tribuit. p.1.c.11.n.6
Fallit ſi ex verbis deducatur petitoriũ, ib.n.7
Commiſſio ſuper reſtitutione rei, poteſt intelligi de ſolo poſſeſſorio. p,1.c.11.n.45
Commiſſio ad inſtantiam prouiſi apoſtolici ſpoliaris quibus clauſulis muniatur. ib.n,81
Declara procedere in reſeruationis reſeruatis in corpore iuris. ibid.num.82.
Cõmiſſio examinis facta Notario debet cõſtare per acta alterius Notarij p.2.c.1.n.168
Commiſſio iudicis pro examine teſtium, poteſt eſſe pænes eundem Notarium ib.n,171
Commiſſio delationis iuramenti non fit per præſentiam, & patientiam iudicis, ib.n.175

Com-

Commiſſio pro remiſſoria, quando peti debeat, & quibus clauſulis detur. parte 2. c.1. nu.191
Commiſſio, quænam concedi ſoleat perempta inſtantia ſtatutaria in cauſa. par.2.c.8. num. 84
Declara tamen ſemper concedi cum clauſula refectis expenſis. ibid.n.85
Commiſſio, quod iudex præfigat terminum appellato, &c. quibus clauſulis ſignetur. ibid,nu.221
Commiſſio cauſæ appellationis, quomodo ſignetur, ſi adiit grauamen, & iudex procedat in reponendo. ibid.n.366
Commiſſio vt fructus beneficiorum non litigioſorum ſequeſtrentur an, & quando detur. p.2.cap.9.n.34
Commiſſio per falſum procuratorem impetrata ſuper appellatione, tribuit iuriſdictionem. p.3.cap.1.n.21
Commiſſio olim impetrari non poterat ſuper grauamine, niſi habitis apoſtolis à iudice à quo. ibidem.n.151
Commiſſio, vt iudex appellationis procedat in negotio principali, omiſſo grauamine, quibus clauſulis ſignetur. ibid.n. 154
Commiſſio cum clauſula attento, quod à definitiua, quando ira per ſignaturam ſignetur. par,3.cap.1.n.195
Commiſſio cauſæ appellationis interponendæ, non admittitur. ibid n.235
Commiſſio appellationis eſt nulla, ſi probetur interpoſitam eſſe poſt commiſſionem. ibidem num.237
Commiſſio appellationis à die habitæ notitiæ quomodo ſignetur. ibid.n.260
Commiſſio appellationis obtenta, nihil ſuffragatur, niſi elapſo termino ad reſpondendum de apoſtolis. ibid.n.295.
Commiſſio an impetrari poſſit pendente termino apoſtolorum. p.3.c.1.n.310
Commiſſio debet continere exceſſum. ibid. num.157.& 441
Commiſſio appellationis cum clauſula pro vt de iure, quando ſignetur. ibid n.450
Commiſſio appellationis, ſemper peti poteſt à ſuperiore per grauatum. ibid.n.473
Commiſſio cauſæ arbitrio iudicis, vel ſecundum conſcientiam iudicandi, in quo differat. ibid.num.474
Commiſſio cum clauſula præſtita cautione, quando ſignetur in ſupplicatione Principi porrecta. p.3.c.1.num,594
Commiſſio cauſæ appellationis, cum clauſula ſine præiudicio, quibus caſibus ſignetur. p.3.cap.1.n,617
Commiſſio reiecta in ſignatura iuſtitiæ proponi non poteſt in ſignatura ſanctiſſimi. p.3.cap,2.n.2
Commiſſio reformatoria, quando debeat obtineri, ſi ſignatura ſuſpenſiuè reſcribit. ibidem num.6
Commiſio ſignaturę iuſtitiæ, nõ ſuffragatur, quando Papa manum appoſuit & adeſt commiſſio manu illius ſignata. p.3.c.2,n.8
Declaratur tamen, quando ſuffragatur, & in quo caſu poſſit ille reſcribere remiſſiuè. ib. num, 9
Cõmiſſio ſi petatur cum facultatibus Gubernatoris in Rota, quid, remiſſiuè. parte 3. cap.2.num.15
Commiſſionis ſubreptio in Curia non poteſt opponi, & quare. ibidem,n.17
Commiſſio ſi incapſatur non obſtante nihil tranſeat Signaturæ, quid inde ſequatur. ibid.num.33
Commiſſio obtenta ſub bancha, obtenta prius ſuperſeſſoria, laceratur, par, 3. c, 2, num. 34.
Commiſſio reicitur, quando actio eſt clara, & exceptio turbida. ibid.n.45
Et quid ſi actio eſt clara, exceptio clara, & replicatio turbida, ibid,n.46
Quidque ſi actio clara, exceptio clara, replicatio clara, & duplicatio turbida, ibidem
Commiſſiones, vel tribuunt, vel excitant iuriſdictionem par.3.cap,3.n,1
Commiſſiones, quę tribuunt iuriſdictionem, aliæ ſunt pro prima, ſecunda, vel tertia inſtantia. ibidem num.2
Commiſſiones iuriſdictionem excitantes, poſſunt quandocumque ſuperuenire. ibidem num. 4.
Commiſſiones aliquæ dantur, vt delegatus procedat ad vlteriora poſt definitiuam, par.3.cap.3.num.6
Commiſſiones, quæ loco libelli, & monitorij ſunt, in quocumque iudicio deſeruiunt pro prima inſtantia ib.n.11
Commiſſiones appellationum deſeruiũt pro ſecunda, & tertia inſtantia.p.3.c.3.n.13,
Commiſſiones aliæ ſunt, quæ pro executione ſententiarum neceſſariè, obſignantur. ibid.num.14
Commiſſiones excitatoriæ, quandonam adhibeantur. Ibid,15
Commiſſiones aliæ ſunt neceſſariæ in ſanandis nullitaribus proceſſus. p.3.c.3.n.16
Commiſſio quandoque eſt neceſſaria inter acta iudiciorum, ibid.n.19
Commiſſio pro prima inſtantia, denegatur, & quare. ibid.num.20
Limitatur quando aliter ſignatura iudicaret, & quando. ibid, num.21
Commiſſio pro prima inſtãtia poteſt obriueri, ſi agitur pro interpretatione litterarum apoſtolicarum. Vide. parte 3. c. 3. num. 23.

Ampliatur ſufficere ſi narretur, licet non iuſtificetur, ib.n.24.

Commiſſionem impetrans, an poſſit pænitere, & quando, ibid.n.29.

Commiſſione, quando non poſſit vti aduerſarius inuito impetrante, par. 3. cap. 3. n.30

Commiſſionem nouam obtinere debet, qui vereri vti deſiderat, ab aduerſario obtenta, ib. n.31

Commiſſio appellantis, an, & quando eo inuiro proſequi poſſit ab appellato, p. 3. c.3. n.32.

Commiſſio oretenus à Papa data non impedit proceſſum coram iudice ſuo, ibidem n.37.

Commiſſione conceſſa, an omnia petitia in eam ſint conceſſa, p.3.c.3.n.40

Commiſſio errata, an tribuat iuriſdictionem ib.n.43.

Commiſsio procedendi cum facultatibus A.C. quando detur Auditori Rotæ. ibid. n. n.50.

Commiſſio, an poſſit obtineri, vt plura vnica diſputatione terminentur, par.3.cap.3. 52.

Declara tunc eſſe apponendas clauſulas, & quas. ib.n.53.

Commiſſio eſt neceſſaria in Rota ſuper iudicio adipiſcendæ. ibid.n.55.

Commiſsio ſuper iactationibus, nō debet cōtinere verba moleſtare, vel perturbare, p.3 c.3.n.65

Sed bene, quando deſideratur cauſā cōmitti ſuper petitorio, ib.n.66

Commiſsio ſuper iactationibus remiſſiue, qualiter confici poſſit, ib.n.68.

Commiſsio reformatoria inſeruit pro executione ſententiarum, parte 3. capit. 3. n.75.

Commiſſiones, aliæ ſunt deſeruientes pro ſecunda, & tertia inſtantia, ibidem num. 84.

Commiſſio appellationis in curia incapſari debet, & vbi, ibid.n.86.

Commiſſio debet à Procuratore nomine proprio attergari, p.3.c.3.n.87

Commiſsio deber referendariari, à quo, & quando, ib.n.88

Commiſsio, quando legatur à reuiſore, & expediatur, & ſignetur, & vbi, ibidem num. 89.

Commiſſio reuiſa, & ſignata defertur ad Præfectum Signaturæ, & à quo, par.3. cap.3. nu.90.

Commiſsio, qualiter ſigneatur à Signaturæ Præfecto, ib.n.91

Commiſſio ſignata à Præfecto cui conſignetur, & à quo, ib.n.92

Commiſſio, quando, & per quem deferatur ad Regentem cancellariæ, par. 3. cap.3 n.93.

Commiſſio, quomodo ſignetur per Regentē Cancellariæ, ib.94

Commiſſio poſt Signaturam Regentis, cui conſignetur, ib.96

Commiſſio quando, & per quem perueniat ad magiſtrum curſorum, part.3. cap.3 n.97.

Commio directa Prælato extra Rotam diuerſimodè expeditur, ac ſi eſſet intra Rotam, ib.n.99

Commiſſio directa Auditori Rotæ, debet, & quando tradi generali menſario, ibidem n.100.

Commiſſio, quando incapſari poſſit, & qua mercede ſoluta, p.3.c.3.n.108.

Commiſſio partis aduerſę ſit vtrique communis per aliam commiſſionem, ib. nu.122. & 124

Commiſſiones, quæ ſignantur ſub Bancho non ſunt, vtrique parti communes, ibid. n.123.

Commiſſiones ſignatæ in plena ſignatura ſūt vtrique parti communes. par. 3. cap.3 n.125

Commiſſio communis poteſt incapſari à qualibet parte, ib.n.126

Commiſſio, quæ facit aliā communem, quomodo dirigatur, ib.n.128.

Commiſſio, tunc fit communis, quando fit citatio ad dicendum contra commiſſionē ib.n.129

Commiſſio appellationis extra curiam nomine procuratoris à tergo obſignatur, p.3.c.3 n.132.

Commiſſio prædicta referendariatur per cōceſſum, & cui tradatur expedienda, ibid. n.133.

Commiſſio prædicta fertur ad Datariam, & quando, & quid, ibi.n.134

Commiſſio prædicta in Dataria, debet peruenire ad Regeſtrum, p.3.c.3.n.135

Commiſſio prædicta poteſt attergari nomine alicuius Regiſtratoris, ibidem num. 136

Commiſſio prædicta ſic attergata facilius inuenitur in libro apud Diſtributores, ibid. n.137

Commiſſio prædicta eſt à Regiſtratore in libris Datariæ regiſtranda, par.3, cap.3, n.138

Commiſſio prædicta ſic regiſtrata in Dataria cui officiali tradatur, ib.n.140.

Commiſſio prædicta expeditur per Breue a quo, & quomodo. & qua mercede ſoluta ib. nu.141. & 164.

Com-

Commiſſio per Breue expedita, quibus pecuniis, quauò quantitate ſoluatur, ibidem n.142.
Commiſſio appellationis ab executione Breuis, & litterarum Apoſtolicarum, quando reformetur, ib.n.145
Commiſſio præſentatur eidem Prælato, cui dirigitur in Curia, p.3.c.3.n.159
Commiſſio Iudici de partibus expeditur per Breue, ib.n.141.& 164.
Commiſſio per Breue expedita habet clauſulas eandem expeditionem indicantes, ibi. n. 165
Commiſſio, aliquando ſignatur à Papa cum clauſula conſtito de aſſertis, par.3. cap.3. n. 166
Commiſſio pro Septuagenario, qua Signatura ſignari ſoleat, ib.n.173.
Commiſſio prædicta peruenta ad Banchum curſorum, quomodo attergatur, ibidem, n. 174
Commiſſio ſuper alienatione rei litigioſæ non admodum practicatur, & quare, p.3. c.3.n.178
Commiſſio propter ſuſpicionem, non conceditur cauſa inſtructa, vel ſi fuit conſenſum in iuriſdictionem, p.3.c.3.n.183
Commiſſio propter ſuſpicionem, quibus clauſulis ſoleat concedi, ib.n.184.
Commiſſio ſanatoria nullitatum, hodie inſeruit propter frequentes nullitates, ibid. n.186.
Commiſſio prædicta debet continere factum nullitatis, p 3.c.3.n.187.
Commiſſio prædicta debet continere ſupplicationem pro ſanatoria, & alias clauſulas ib.n.188.
Commiſſio, quænam dabatur reo contra Procuratorem ſine mandato comparentem, p.3.c.4.n.24.
Commiſſio præfixionis termini contra Procuratorem ad docendum de mandato, quando dabatur, ib.n.26.
Commiſſio ad docendum de legitimo titulo non datur contra ſpoliatum, & quare, p.3. c.4.n.139.
Commiſſio ſolet dari, quod procedatur ſuper nouo iure acquiſito, ibidem n. 169.
Commiſſio antiqua, an tribuat iuriſdictionẽ ſuper iure de nouo acquiſito, ibidem nu. 170.
Commiſſio reuocationis attentatorum reiicitur, niſi detur illorum fumus in Signatura p.3.c.4.n.191
Commiſſiones reuocationem attentatorum aliquando, & quare à ſignatura reiiciãtur, ib.n.192
Commiſſio cognitionis, & reuocationis attentatorum cuinam ſoleat dirigi, ibidem n.193.
Commiſſio prædicta, aliquando, & quare ſoleat dirigi ad locum. vbi ſunt regeſtra, & proceſſus, p.3.c.4.n.194
Commiſſio, ſi dicat attentata in primis, & ante omnia reuocari, ponitur clauſula, prout iuris fuerit, ib.n.195
Commiſſio præfixionis termini ad docendũ de attentatis, quandonam, quare detur, ib. n.202
Commiſſio clauſulis ampliſſimis confecta, poteſt inſeruire etiam contra non nominatos, p.3.c.6.n.269.
Commiſſio reſtitutionis ad appellandum, qualiter ſignetur, & quibus caſibus, p.3. c.5.n.13
Commiſſio eadem ſufficit pro prorogatione fatalium, vel conceſſione noui termini & qualiter fiat, ib.n.8r
Commiſſio prorogationis fatalium, alias pro rogatorum, non ſuſtinetur, ſi ſit clauſula quatenus, &c.ib.n.92
Commiſſio executorialis datur lapſis fatalibus, abſque alia pronunciatione, p.3.c.5. n. 99
Cõmiſſio executorialis ſolet impetrari in curia, & ad quid, p.3.c.6.n.75
Commiſſio executorialis olim ſub plumbo expediebatur, ib.n.76.
Commiſſio executorialis dat facultatem inuocandi brachium ſeculare delegatis, ibi, n.77.
Commiſſionis executorialis, & brachii ſecularis forma, vbi videatur, part. 3, cap. 6. n.80
Commiſſio aduerſus rem iudicatam, an detur ſuper exceptionibus, ib.n.213
Ampliatur, ſi exceptiones poſt tres conformes opponerentur, ib.n.214
Commiſſio ſanatoria intimationis executorialium, quando, & qualiter detur, p.3.c. 8,n.42
Commiſſio procedendi contra impedientes litteras executoriales, an detur, & quando ib.n.55
Commiſſio relaxandi interdictum propter periculum, qualiter ſignetur, p. 3. cap.8. n, 66,
Commiſsio eſt nulla ſi non exprimatur lapſus quadriennii in reſtitutione in integrum, p.3.c.10.n.46.
Commiſſio cum clauſula refectis expenſis, quando ſignetur pro reſtitutione in beneficialibus, ib.n,57
Commiſſio appellationis non citato aduerſatio ſignatur cum clauſula prout de iure ibid. nu, 59
Commiſſio reſtitutionis non ſignatur gratioſe Domino à Procuratore decepto, p.3.c. c.10,nu.74

Com-

Commiſſio ad dicendum cauſam quare deber reſtitui,in quibus cauſis detur, ibidem n.107
Commiſſio, quomodo ſignetur,ſi nullitas cũ appellatione committatur, par,3.cap.12 n.131
Commiſsio nullitatis, etiam aduerſus duas ſententias, quomodo ſignetur, ibidem n,133
Commiſſio nullitatis aduerſus rem iudicatã, quomodo ſignari poſſit ex opinione, Stapilei, ib nu.144.
Commiſſio nullitatis ante executionem, quæ impediri nequit, quomodo ſignetur, p. 3. c.12.n.145
Et quid ſi executio eſſet cœpta, ibidem num. 146.
Commiſſio. quod iudex nullitatis procedat ſuper executione non datur, p.3.cap.12 n.148.
Commiſſio nullitatis in caſu negandæ appel lationis, quomodo ſignaretur,ibidem nu. 149
Commiſſio,quod omnes termini ſubſtantiales reiterentur,quomodo ſignetur à ſignatura, ib,n.217,
Commiſſio nullitatis, quando ſoleat dari cũ clauſula, dummodo litteræ ante terminum p.3.c.12.n.221,
Commiſſiones cauſarum litteris non expeditis non valent, ib.n.227.
Commiſſio procedendi ad vlteriora datur in actione incompetenti, ib.n.229
Commiſſio admiſſionis ad alternatiuam,quibus olim dirigeretur, p.3.c.13.n,22
Commiſſio prædicta, quibus clauſulis ſignabatur, ib.n.23.
Commiſſio ſuper alternatiua, quibus committeretur in Curia, & quando, p. 3.c.13. nu.25
Commiſſio prædicta extra Curiam, quibus committeretur,& quibus clauſulis, ibid, n.26.
Commiſſio admiſſionis ad cap.Odoardus,& petuenit, quibus detur, part, 3. cap.13, nu.93.
Commiſſio prædicta datur Vicario Papæ nõ narratis moleſtiis, ibid.n.94
Commiſſio admiſſionis ad cap. Odoardus, & peruenit, quibus detur in partibus.ibi. nu.96
Commiſſio prædicta, quibus clauſulis ſoleat ſignari, p.3.c.13.n.97.
Commiſſio ceſſionis ſolet ſignari cum clauſula, & ſeruata forma &c. ib,n.106.
Commiſſio pro ſeptuagenenaria ſignatur tãtum contra citatos, p.3.cap.14. n.14
Commiſſio pro ſeptuagenaria obtenta petue nit ad Banchum Curſorum, vbi incæſtatur, ibidem num. 19.
Commiſſio prædicta,à quo producatur, vbi, quando, & ſub qua forma, num.20.& 21.
Commiſſio pro ſeptuagenaria Iudici de partibus directa,qualiter expediatur,p.3.c.14 nu.26.
Cõmiſsio pro ſeptuagenaria ſolet cõcedi de plano, & an etiam contra Eccleſiam,ibid. n.32.& 33.
Commiſſio in curia poteſt obtineri,abſque mandato, quia illud præſumitur ab impenſa, p,3.c.3.n.196.
Eius verba ſempet intelligũtur prout de Iure, ib.n.197
Auocatoria habet uim inhibitionis, ibidem n.198.
Directa ſuperiori Conuentus non exequitur à ſuperiore Religionis, ib.n.199.
Præiudicat obtinenti,ib.n.200.
Eſt bona clauſula, omneſque alios.ibidem n.201.
Obtenta in plena ſignatura,non excuſat prætextu ignorantiæ,ib.n.202.
Super Iactationibus, quid operetur,ib. a nu. 203. ad 208
Non impedit obligationẽ Cameralem, ibid. n,208 & 209.
Contra eam datur praxis cotam A. C. ibid. n.210.
Commiſſio debet publicari, & fieri communis, ibidem a num. 212. ad numerũ 216
Eam obtinens, quando poſſit pænitere, & nõ vri, ibid.n.214.& 215
Si ſuperuenit poſt poſſeſſionem vigere rei iu dicatæ,non cauſat attentata ſecus,ſi antea, ib.216. & 217,
Debet obtineri infra dicendium, & quando ibid.n.219.
Signata ſimpliciter, ante quatuor terminos retrotrahitur ad diem ſententiæ, ibidem n.217

Commiſſionum Formulæ.

Formula commiſſionis,vt Rotæ Auditor poſ ſit procedere, ſicut A.C.p,3,c,3.n.51
Formula commiſſionis ſuper iudicio adipiſcendæ, ib.n,55.
Formula commiſſionum ad Iudicia adipiſcendæ vnde habeatur, ib.56.
Formula commiſſionis in poſſeſſorio retinẽdæ, p.3.c.3.n.57.
Formula commiſſionis in iudicio recuperandæ,ib,58.
Formula commiſſionis in iudicio ordinario, ibid,n,59.
Formula commiſſionis in Saluiano. parte 3. cap.3,num,60
Formula commiſſionis, qua vtimur poſt cõmiſſiones primæ inſtantiæ. ibid.n.63

Digitized by Google

Formula commiſſionis ſuper iactationibus, ibidem num. 64.
Formula commiſſionis cum clauſula appellatione remota. p.3,cap.3.n.69
Formula commiſſionis reſtitutionis in integrum ibid.num.70
Formula commiſſionis aduerſus adictionem hæreditatis damnoſæ, vndè haberi poſſit. ibid.n.71
Formula commiſſionis aduerſus lapſum fatalium,vndè haberi poſſit. p.3.c.3.n.72
Formula commiſſionis aduerſus venditiones iniuſtas,vnde haberi poſſit. ibid.n.73
Formula conficiendi commiſſiones breuiter ponitur. ibid.n.74
Formula commiſſionis vnionum cauſarum, par.3.c.3.n.76
Formula commiſſionis ſuper aliqua diſcuſſione,vndè habeatur. ibid.n.77
Formula commiſſionis à vocatoriæ cauſarū propter priuilegia. ibid.nu.78
Formula commiſſionis abſolutionis, ad effectum agendi, par.3.cap.3.n.79
Formula commiſſionis aperitionis oris. ibid. nu.82
Formula commiſſionis appellationis in Curia. ibid.n.85
Formula commiſſionis, quæ facit commiſſionem aduerſarij communem. par. 3. c.3. num. 127
Fomula commiſſionis appellationis extra Curiam. ibid.n.131
Formula commiſſionis appellationis ab executione Breuis, & litterarum apoſtolicarum. ibid.n.144
Formula reformatoriæ, ſi relicta fuit clauſula finè præiudicio litterarum apoſtolicarū. par.3.cap.3.nu.146
Formula commiſſionis appellationum in cauſis penſionum. ibid.n.147
Formula reformatoriæ commiſſiones appellationum in cauſis penſionum. par. 3. c.3. num. 149
Formula commiſſionis appellationis in cauſis decimarum. ibid.n.150
Formula reformatoriæ cōmiſſionis, appellationis in cauſis decimarum.ibid.n.151
Formula commiſſionis appellationis in ſaluiano. p.3.cap.3.n.152
Formula reformatoriæ commiſſionis appellationis in ſaluiano, remiſſiuè. ibidem num. 153
Formula commiſſionis appellationis à mandato de euacuando. ibid.n.154
Formula commiſſionis appellationis à laudo peritorum. p. 3.cap.3.n.155
Formula commiſſionis appellationis à condemnatione incauſis mercedum. ibidem num. 156
Formula commiſſionis appellationis ab interlocutoria. ibid.157
Formula commiſſionis poſt ſaluianum ad effectum obtinendi ſubhaſtationem à Papa. par.3.cap.3.n.158
Formula executorialis,ſeu reformatoriæ aduerſus reſtitutionem in integrum. ibidem nu.169
Formula commiſſionis admiſſionis ad bonorum ceſſionem. ibid, num.170
Formula commiſſionis pro non delatione Bireti viridis. p.3. c.3.n.171.
Formula commiſſionis pro ſeptuagennario. ibid.n.172
Formula commiſſionis ſuper reuocatione attentatorum. ibid.n.175
Declara quando cauſa eſt commiſſa inRota, quæ clauſula ſit ponenda. p.3.c.3. n. 176.
Formula commiſſionis in alienatione rei litigioſæ. ibid. n. 177
Formula commiſſionis propter ſuſpicionem. ibid.nu.182
Formula commiſſionis propter abſentiam, par.3.cap.3.n.185
Formula commiſſiones ſanatoriæ nullitatum ibid. nu.189
Formula commiſſionis ſanatoriæ apochæ. ibid.n.190
Formula commiſſionis derogationis feriarū. par. 3.cap.3.nu.191
Formula commiſſionis prorogationis fatalium. ibid,n.192
Formula prædicta pro curia capitolina.ibid. num. 193
Formula commiſſionum prorogādi fatalia, in qualibet cauſa remiſſiuè. par. 3. cap.3. nu. 194
Formula commiſſionis vigore capituli oblatæ. ibid.nu.195.
Commiſſio tollendi nullitates, qualiter fiat. par.3.cap.12.n.214
Formula commiſſionis pro ſeptuagenaria. par.3.cap.14:n.30
Commiſſio reformatoria circumducit priorem p.3.cap.3.n.220
Succeſſiua ſolet continere omnia, quæ continent præcedentes. ibid.n.221
Commiſſio ſuper iure impetrantis interrumpit poſſeſſionem volentis iuuari regula de triennali ibid.n.222
Limita ſi commiſſio eſt ſuper Iactationibus. ibid. num.223.
Commiſſio ſuper iactationibus facit reum voluntarium ibid. n.205.& 224
Vigore iſtius commiſſionis poteſt intentari quodlibet iudicium,etiam immiſſionis, & aſſociationis. ibid.n.206.
Et continet petitorium, & poſſeſſorium. ibid.n.203.& 204

An

An, & quando interrumpat præſcriptionem ibid.nu.207.
Commiſſio in Curia obtinetur etiam ſine mandato p.3.c.3.art.4.n.196
Et eius reſcriptum ex ſignatura iuſtitiæ ſemper intelligitur, prout de iure, & ſecundũ ius commune. ibid.n.191
Commiſſio auocatoria, habet vim inhibitionis. ibid.n.198
Commiſſio directa ſuperiori Conuentus non poteſt exequi à ſuperiore Religionis.ibid. num.199
Commiſſione,qui vtitur ſibi præiudicat ibid. num. 200.
Et ſi habet clauſulam omneſque alios &c.eſt vtiliſſima. ibid.n.201
Commiſſio plenæ ſignaturæ non admittit excuſationem nullitatis. ibid.n.202
Commiſſio ſuper iactationibus, quando cõprehendat petitorium, & poſſeſſorium. ibid.n.203
Et per eius vſum cenſetur deductum vtrumque iudicium, ibid.n.104
Limita ſi ſe reſtrinxit ad certam ſpeciem, ibi.
Et facit, quod iactatus dicatur actor. ibidem num.205
Et quod poſſit agi in pluribus remedijs, vel iudicijs. ibid.n.206
Et tam in peritorio,quam in poſſeſſorio ibid.
Commiſſio ſuper iactationibus interrumpit perſcriptionem. ibidem.n.207
Et ex huiuſmodi cõmiſſione oriturfluctuatio animi ſuper iure impetrantis, ibidem num. eodem.
Non impedit executionem obligationis cameralis. ibid. n.208.
Præcipuæ ſi fuit addita clauſula, dummodo non fuerit actum vigore obligationis cameralis. ibid.nu.209
Qua cautela vtebatur Illuſtriſſimus Meltius obreuerẽtiã Signaturæ,aduerſus commiſſiones, ibidem nu,210
Contra talem commiſſionem idem ſeruarunt alij Locumtenentes. A.C. ibid.n,211
Commiſſio ſemper debet publicari. ibidẽ num. 212
Et ſemper eſt neceſſaria citatio ad dicendũ contra commiſſionem. ibid,n.213
Poteſt impetrans non vti commiſſione, ante citationem ad dicendum contra. ibidem. num.214
Limita quando parti fuit quæſitum ius conſiderabile. ibid.eod.n.
Commiſſionem eſſe communem demonſtrat citatio ad dicendum contra. ibid.n.215.
Superueniens poſt captã poſſeſſionem in vim rei iudicatæ,non vitiat poſſeſſionem.ibid. num.216
Limita ſi poſſeſſio eſt capta intra decem dies ad appellandum. nu.eod.
Commiſſio ſignata ſimpliciter ante quatuor terminos,retrotrahitur ad diem ſententiæ. ibidem nu.212
In curia non datur de ſubreptione commiſſionis. ibidem nu,218
Datis reuerentialibus in forma, commiſſio debet obtineri infra decem dies.ibi.n.219
Commiſſio reformatoria circumducit commiſſionem reformatam. ibid. n.220.
Contenta in priori commiſſione, cenſentur repetita in ſecunda, & alijs ſucceſſiuis. ibidem n.221
Limita quando adeſt reformatoria ibidem. num. eod.
Commiſſio ſuper prætenſionibus poſſidentis præiudicat regulæ de trienali. ib,n.222
Limita ſi fuit commiſſa cauſa ſuper iactationibus in vim legis diffamari. ibid.n.223.
In commiſſione legis diffamari orator an dicatur reus voluntarius ibid.n.224

Comparens.

Comparens poſt emanatam citationem præſumitur citatus. p.1.c.6.n.146
Non comparens, & ſciens agi de re ſua,ſibi præiudicat. p.3.c.6.n.161

Comparitio.

Comparitio non tollit ius quæſitum ex annali mora non comparentis. p.3.c.4.n.304

Compenſatio.

Eſt permiſſa,etiam in executione ſententiæ,ſi creditum ſit liquidum. p,1.c.4.n.42
Compenſatio quid ſit,rimeſſiuè.p.3.c.7.n.1.
Compenſatio non poteſt negari à Iudice in caſu admiſſibili. ibid.n.2
Compenſatio an, & quando admittatur inter creditorem in quantitate, & alterum in ſpecie. ibid.n.4.
Compenſatio quantitatis incertæ, an admittatur contra quantitatem certam. par. 3. cap. 7.num.7
Compenſatio an admittatur ſuſcepto termino ad ſoluendum, vt euitetur executio. ibidem nu.8
Compenſatio an admittatur probanti creditum non liquidam,durante termino dato, ibidem num.9
Compenſatio an admittatur liquidanti ſuũ creditum, pendente termino ad ſoluendũ. p.3.cap.7.n.10.
Compenſatio non datur, vbi non admittitur terminus ad ſoluendum. ibid.n.11
Compenſatio,aliquando admittitur,quando non permittitur particularis ſolutio, ibid. num,12.
Compenſatio admittitur ad fugiendum curſum vſurarum, p.3.c.7.n.13
Compenſatio an fiat ipſo iure, vel per oppoſitionem. ibid.nu.15

Com-

Digitized by Google

Compenſatio triplex eſt. ibid.n.16
Compenſatio legaliter,qualiter fiat, & quibus caſibus, p.3 c.7.n.17
Compenſatio inter duos delinquentes,an ad mittatur, & qualiter. ibid.n.18
Compenſatio,an admittatur ad impediendũ curſum pœnæ, & moram impediendam. ibid.nu.19
Compenſatio alimentorum admittitur contra petentem prætium operarum. part. 3. cap.7.num.20
Compenſatio expenſarum,opponitur contra petentem fructus ibid.nu.eod.
Idem dic ſi agitur de ſerno faciendo, vel exhibitione habenda. ibid.num.eod.
Compenſatio expenſarum in materia dotis. an admittatur. p.3.c.7.n.21
Compenſatio expenſarum,an, & quando admittatur in re aliena factarum. ibidem num. 22
Compenſatio voluntaria, quænam dicatur, & qualiter fiat. ibid.n.23
Compenſatio neceſſaria quænam dicatur, qualiter fiat, & quomodo. p.3.c.7. n.24.
Compenſationis declaratio,an operetur de præterito, & retrotrahatur. ibid.n.25
Compenſatio non fit ipſo iure, quando emptor eſt debitor ex equitate legis. ibidem num. 26
Compenſatio an fiat ipſo iure, quando per creditorem ſtat, quominus debitum extinguatur. ibid. nu.27
Cõpenſatio non fit,quando per creditorem non ſtat,quin debitor exigat.p.3.c.7.n. 28
Compenſatio in vltimis voluntatibus,an admittatur, & qualiter. ibid.n.29
Compenſatio,an præſumatur inducta ex donatione facta à debitore creditori. ibidem num. 30
Et quid ſi appare,de animo donandi. par. 3. cap.7.num.31
Et quid ſi donatio ſit quantitatis, & debitum in ſpecie, vel è contra. ibid.n.32
Et quid ſi donatot in præfatione demonſtrauit nolle donare. ibid nu.33.
Et quid,quando ex coniecturis conſtat velle donare, & non compenſare, ibid.n.34.
Compenſatio,fit etiam in vltimis voluntatibus, & qualiter. p,3,c,7.n.37
Compenſatio an inducatur ex legato,donec dos petatur facto. ibid.n,38
Compenſatio in legatis, & fideicommiſſis, non præſumitur, ſed debet exprimi. ibid. num, 40
Limita ſi debitum eſt in quantitate,& ſpecies ſit legata. p.3.c,7.n.41
Compenſatio an inducatur eſſe legato facto pro vno tempore, & debitum alio exigatur. ibid.n.42
Compenſatio an intret, ſi debitum neceſſarium poſt obitum alicuius maturaretur.ib. num. 43
Compenſatio an induеatur ex legato facto pro conſeruanda familia &c.p.3.c.7.n.44.
Compenſatio, an inducatur ex legato facto marito rei apud eum non perpetuò permanſuræ. ibid.n.45
Compenſatio, an inducatur ex legato etiam vniuerſali facto vxori à marito. ibidem num. 46
Amplia,etſi dicatur, donec vxor ſuam dotẽ petierit p.3.cap,7,n,47
Compenſatio non inducitur ex legato facto à debitore voluntario creditori. ibidem num. 49
Compenſatio lucri dotalis, an inducatur ex donatione, vel legato. ibid.n.54
Compenſatio, an admittatur inter debitorẽ debitoris, & creditorem creditoris. p. 3. cap. 7.num.65
Compenſare poteſt, qui poteſt petere. ibid. num.66
Compenſatio nõ poteſt fieri, niſi debito matutato. ibid.n.67
Compenſatio admiſſibilis,poteſt opponi,etiã poſt ſententiam. p.3.cap.7.n.69
Compenſatio non admittitur, quando requirit altiorem indaginem. ibid.n.70
Compenſatio poteſt opponi in executione, & illam retardat. ibid.n.71
Compenſatio poteſt opponi in quacumque parte iudicij. p.3.c.7.n.72
Compenſatio non admittitur, non facta liquidatione in termino dato. ibid.n.74
Compenſatio de liquido ad non liquidum negatur. ib.n.75
Compenſatio non admittitur, ſi liquidatio habet aliquam exceptionem. p.3.c.7. n.82
Compenſatio liquidi, vel probati per inſtrumentum,admittitur ante ſententiam. ibid. num. 86
Et quid de eo, quod probatur per omne genus probationum. ibid.n.eod.
Compenſate eſt idem, ac ſoluere. ibid. n.89
Compenſatio extinguit actionẽ.p.3.c.7.n.91
Compenſatio allegans dicit ſe non eſſe debitorem. ibid.n.92
Compenſatio impedit litis ingreſſum. ibid. num. 93
Compenſatio, an videatur excluſa à ſtatuto tollente omnes exceptiones. p.3.c.7.n.94
Compenſatio pluries non impedit executionem, & quando. ibid.n.95
Compenſatio,an admittatur contra obligationem cameralem credito poſteriorem. ibidem.nu.98.
Compenſatio, ſi agitur de re liquida, ſemper eſt ex equitate admitteda.p.3.c.7.n.99

Compenſatio non admittitur, ſi obligatio cameralis, ſuccedit credito non liquido. ibid.num.100
Compenſatio,quandonam detur per viam retentionis crediti. ibid.n.101
Compenſatio,quando negetur habenti creditum in ſocietate contra ſocium. par. 3. cap.7.num.102
Compenſatio repellitur quando opponitur creditum alterius. ibid.n.103.
Compenſare nemo tenetur vni, quod debet alteri. ibid.n.104
Compenſatio de ſpecie ad quantitatem,etiã negatur. p.3,c.7.n.105
Compenſatio,an admittatur, quando creditum petitum eſt iuratum, & aliud non ibid.num.106
Compenſatio,an admittẽda etiam poſt termini ſuſceptionem. ibid.n.107
Compenſatio videtur omnino admittenda non obſtante termino. p.3.c.7.n.108
Compenſatio denegatur etiam in depoſito. ibid.n.115
Amplia, & ſi depoſitum eſſet ex alia cauſa conceſſum. ibid.n.116
Limita tamen in depoſito confeſſionario.p.3. cap.7.num.117
Compenſatio inter ſocios de debito proprio cum debito ſocietatis,an admittatur.ibid. num. 118
Cnmpenſatio,an admittatur in cenſu.ibidem num. 120
Compenſatio in cambijs,an admittatur.p.3. cap,7, num.121
Compenſatio in delictis,quo ad fiſcum non admittitur. ibid.n.122
Declara admitti in delictis inter priuatos ib. num. 123
Compenſatio non poteſt peti, niſi debitum ſit maturatum. p.3.c.7.n.124
Compenſare nequit perſona ad vnum negotium deſtinata,cum alio. ibid.n.126
Compenſatio non admittitur inter cauſam ſpolij, & cauſam attentatorum. ibidem num.127
Compenſatio,an cenſeatur remiſſa per promiſſionem à delegato ſcienter factam. p.3, cap,7,nu,131
Compenſatio,an poſſit opponi delegatario putatiuo,ibid.n.134
Et an idem procedat in delegatario ex cauſa lucratiua. p.3.cap.7.n.135
Compenſatio quare ſit permiſſa in debito na turali. ibid.n.155
Compenſatio quando fiat per cõtra poſitio nem partitorum. ibid.160
Compenſatio cum pecunijs prius ſolutis, denegatur in alimentis, etiam futuris. par.3. cap. 7.n.170
Amplia etſi pecuniæ fuiſſent ſolutæ cauſa alimentorum. ibid.n.171
Compenſatio expenſarum ſi ſit in iudicio, vbi totum petitur, quomodo fieri debeat. p.3.cap.11.num.226

Compromiſſum.

Compromiſſum an ſuſpendat curſum fataliũ p.3.cap.1.nu.284

Compulſoria.

Compulſoria, aut remiſſoria,quando conceditur p.1.c.4n.21
Compulſoria alia generalis, alia ſpecialis dicitur. par.2.c,1.n.32
Compulſoria generalis datur pro extractione quarumcumque ſcripturarum. ibid.n.33
Compulſoria generalis, cum,& ſine commiſſione, & citatione conceditur indiſtinctè. ibid,nu.34
Compulſoria generalis non habet dilationẽ proceſſus impeditiuam. ibid.n.35
Compulſoria ſpecialis datur pro certa ſcriptura, ſed non via ordinaria. p.2.c.1.n.39
Compulſoria ſpecialis habet dilationem proceſſum retardantem. ibid.n.40
Compulſoria ſpecialis datur audito aduerſario ſed ſolet negari. ibid.n.41
Compulſoria ſpecialis quibus cõcurrentibus non negetur. ibid.nu.42
Compulſoria hodie in Rota diſputatur,an ſit concedenda. ibid.nu.44
Compulſoria conceditur non citata parte, ſecus poſt concluſionem.p.2.c.1. n.45
Compulſoria poteſt expediri etiam pendente termino remiſſoriæ, ibid,n,51
Compulſoria datur etiam ad inſtantiam aſſerti procuratoris cum cautione de rato, ibid,nu,52
Compulſoria quomodo exequi debeat à Iudice, remiſſiuè, ibid.n,53
Compulſoria, an poſſit expediri,etiam in remiſſoria, & quomodo, p.2.c.3,n,152
Compulſoria datur præuia cauſæ cognitione, & parte citata. p.2.c,6,n,1
Compulſoria ſpecialis an concedatur à Rota, & quomodo ibid.nu,2
Compulſoria ſpecialis, quibus requiſitis concedatur, ibid.n,3
Compulſoria, & editionis petitio,in quibus differant. ibid.n.5
Compulſoria an impediat proceſſum. par.2. cap.6.eod,n.5
Compulſoria generalis,an fiat citata parte, & retardet proceſſum,ibid,nu,6
Compulſoria datur abſque præfixione termini, ibid.n.10
Compulſoria non datur, niſi iuſtificatis requiſitis, & parte citata. ibid,n.14
Cõpulſoriales litteræ,quarè concedantur, & earumdem effectus, p.2.cap,6,n.16

Com-

Compulſoriæ locus eſt, vbi reperitur ſcriptura. ibid.n.17
Compulſoriales litteræ ſpeciales retardant proceſſum. ibid.n.21
Compulſoriales litteræ qualiter exequantur. idid.n.25
Compulſoriæ præſentatio fit ſicuti remiſſoriç p.2.c.6.n.26
Compulſoriales litterę ſtatim receptę Iudici præſentantur. ibid.n.33
Compulſorialium præſentatio qua proteſtatione ſoleat fieri coram iudice de partibus ibid.n.34
Compulſorialium præſentatio,qua proteſtatione fiat, ſi pars aduerſa abſit ab illo loco. p.2.c.2.n.38
Compulſoria,quibus verbis peti& poſſit admitti poſt productionẽ citationis.ib.n.44
Compulſorialium litterarum copia parti aduerſæ denegari non poteſt. ibid.n.53.
Compulſoria ſpecialis non datur,quãdo fuit obtenta generalis,& nihil fuit extractum. ibidem. num.143
In compulſoria eſt euitanda calumnia. p.2. c.6.n.143
Qui obtinuit generalem non poteſt petere regulariter ſpecialem. ibid.n.144
Petita quando cauſa eſt in expeditione ſapit calumnium ibid. nn. 145.
Non retardat proceſſum in ſummariſſimo poſſeſſorio. ibid.n.146

Concluſio in Cauſa.

Concluſio in cauſa,regulariter eſt de ſubſtantia proceſſus. p.1.cap.10.n.13
Concluſio in cauſa non requiritur in cauſis camerae. ibid.n.19
Concluſio in cauſa non poteſt omitti de partium conſenſu. p.1.cap. 10.n.21
Concluſio in cauſa non nocet iudici,ſed partibus. ibid. nu.78.
Concluſio in cauſa,nunquam dicitur facta, quo ad fiſcum. p.2.c.1.n.294

Concordia.

Concordia facta ab vno ex hæredibus fideicommiſſarijs, nocet etiam aliis ſucceſſiue vocatis, quamuis non ſint hęredes tranſigentis, p.1.c.4.n.56
Concordia ſi impugnetur propter cauſæ falſitatem, ſuſtinetur, donec fuerit reuocata per tres conformes. p.1.c.4.n.69

Condemnatio.

Condemnatio expenſarum. Vide in verbo expenſarum condemnatio.
Condemnatio fructuum. Vide fructuum cõdemnatio.
Condemnatio cambiorum. Vide cãbiorum condemnatio.

Condemnatus.

Condemnatus in poſſeſſorio.non auditur in petitorio, niſi ſententiæ ſatisfecerit,par. 1. c.11.n.96
Condemnato,dimiſſio beneficii, non ſufficit ib.97.
Condemnatus, debet facere depoſitum pro fructibus, & expenſis, ib.n.98
Condemnatus, quod tempus habeat ad ſoluendum, & redimendum pignora,p.3.c.6 nu.63
Limitatur tamen de conſuetudine, ibidem nu.64
Condemnatus criminaliter in pecuniariam debet ſtatim ſoluere, part. 3. cap. 6, nu.65
Condemnatus prędictus non relaxatur, etiã cum idonea cautione, ib.n.66.
Condemnatus nõ auditur,niſi facta executione rei iudicatę, ib.n.215
Condemnati in expenſis vnica ſententia, an in ſolidum, vel pro rata teneantur, p.3.c. 11.nu.296
Limita tamen in criminalibus,ib.n.297
Condemnatus coram executore, an poſſit excipere fructus non habuiſſe, ibidem num. 594.
Condemnatus ad fructus non intelligitur ad illos, quos alter percepit, par. 3. cap, 11, n.611
Condemnatus ad fructus,an poſſit probare illos non percepiſſe, ib.n.612.
Condemnatus per tres conformes, an habeat beneficium cap. Odoardus, p.3,c.13 nu.88

Condictio

Conditio, & modus differunt, ſi reus opponat defectum implementi conditionis,p.1 c.4.n.78
Conditio peior eſt carcerati in arbitrariis, p.3,c.13.n.56

Conductor

Conductor, qui non reſtituit rem ſibi locatã, dicitur recõduxiſſe, & tenetur ad nouas penſiones,p 1,c.3.n.41

Confeſſio

Facta à pupillo in delictis,tam ciuilibus, quã criminalibus, niſi detur curator eſt ipſo iure nulla, p.1,c.5,n.17
Limita in praxi, quia hoc non ſeruatur,ibid. n.18.
Confeſſio partis eſt maior probatio,quacum que alia, p.2.c.1.n,2
Confeſſio Notarii in articulo mortis emanans fidem meretur, p.2.c,5.n,58
Confeſſio cedentis,non nocet ceſſionario, ſi eſt facta poſt ceſſionem, p.2.c.2.n.54
Confeſſio facta, vt puta pronunciatio pro confeſſatis poſitionibus,vel articulis, non dicitur releuans, & in Rota non attenditur, p.2.c.2.n.73.

Confeſſio ſponte facta ſine tormentorum metu, ſufficit ad ſententiam capitalem, p.3 c.1.n.494

Confeſſio metu tormentorum indiget perſeuerantia, vt ſufficiat ad ſententiam, ibid. n.496

Confeſſio habet executionem paratam. ibi. n.596.

Confeſsio facit notorium, part. 3. cap. 12 n.242

Confeſſio in criminalibus, tollit omnes nullitates, ib.n.246

Confeſſus

Confeſſus de crimine, debet expectari, an velit perſeuerare in confeſsione, p.3. cap. 1. n.462

Confeſſus tantum, vel confeſſus, & conuinctus, an poſſit appellare, & quando, Vide in verbo, appellatio, poſt hæc.

Confeſſus poteſt confeſſionem ante ſententiã reuocare, ita etiam in cauſa appellationis, p.3.c.1.n.491.

Confeſſus tantum appellans non auditur, niſi prius reuocet confeſſionem, ibidem nu. 495

Confeſſus, quando poſſit appellare, & ſuam confeſſionem reuocare, remiſſiuè, ibidem n.497

Confeſſus, & conuinctus in criminalibus appellans, quando audiatur, vel non, Vide etiam in Verbo appellans.

Confeſſus non ſeruatum ordinem iudiciariũ opponere nequit, p.3.c.12.n.242

Confeſſus poteſt opponere nullitatem iuriſdictionis, ib.n.244

Confiſcatio

Confiſcatio, an locum habet pendente appellatione, vel termino ad appellandum, vel reo ad defenſionem admitti, par.3.c.4. nu.64

Congrua

Congrua ſuccedit loco alimentorum, par.3. c.11.n.629

Coniectura

Coniecturæ quando admittantur in liquidatione fructuum, p.3.c.11.n.535

Coniunctus

Coniunctus pro coniuncto auditur, p.1.c.5 nu.54

Coniunctus, quis dicatur in tali propoſito, ib.n.55

Limita primam concluſionem in requirentibus ſpeciale mandatum, ibid.n.56

Limita, quando principalis habet Tutorem, Curatorem, vel Procuratorem, ibidem nu.57

Limitu etiam, ſi gerit contra voluntatem principalis, ib.n.58

Et quid ſi vellet præferri magis coniuncto, ibidem.

In ſpiritualibus, quo ad mandatum procuræ non habetur ratio affinitatis, vel coniunctionis, ib.n.73

Limita niſi procederetur per edictum, ad priuationem beneficii, quia tunc coniunctus tanquam defenſor cum cautione de rato audiretur, p.1.c.5.n.74

Conſenſus

Qui ſemel conſenſit in iuriſdictionem eam amplius impugnare non poteſt, p.1. c.2. n.417

Præcipuè, ſi iudex declarauit ſe competentẽ ib.n.418.

Conſenſus in iuriſdictionem, poteſt fieri tacitè, & expreſſè, quod declara, ibidem n.444

Conſenſus inducitur per productionem mãdati procuræ, ib.n.445

Conſenſus tacitus inducitur per actus poſitiuos, qui citra iuriſdictionem explicari nõ poſſunt, dicto n.444. ſecus ſi ſonarent in pati, p.2.c.2.n.446

Conſenſus iu iuriſdictionem, an præſtetur per cautionem de ſtando iuri, ibidem n.447

Et quid ſi petatur copia libelli, ibidem n.448

Declara tamen prout ib.n.449

Quid autem indicente citra conſenſum, & poſtea qui alios actus faciat non reperira proteſtatione, vide, par.1. c.2.nu.450. & n.451

Pacientia ſola non ſufficit ad inducendum conſenſum in iuriſdictionem, & quomodo intelligatur concluſio, ibidem n.452. & 453

Conſenſus nouus, & expreſſus, an requiratur in procuratore abſoluto, qui fuerat excõmunicatus tempore conſtitutionis mãdati procuræ, p.1.c.5.n.131

Consenſus procuratoris ſufficit in committẽda cauſa, ib.n.n.173

Conſenſus inducitur ex taciturnitate aduerſarii, p.2.c.6.n.54

Conſilium

Conſiliam ſapientis datur expenſis petentis, p.3.c.11.n.7

Limita ſi conſilium eſſet vtrique parti vtile, ib.n.8

Limita, etiam ſi tale conſilium officio iudicis adhiberetur, ib.n.9

Conſulatus

Plures Conſulatus vrbis in multis cognoſcũt cauſas Clericorum, p.1.c.2.nu.12

Conſulta

Tribunal Sacræ Conſultæ, ſedet bis in hebdomada, p.1.c.2.n.145

Quomodo reperiatur formatum, & quomodo decidat cauſas, ibidem, & eodem num.

Conteſtatio

Conteſtatio litis, vide litis Conteſtatio.

Contractus

Contractus ſi eſt ſtipulatus in vrbe, vel non alibi deſtinata ſolutio, quam actionem det, vbi, & coram quibus, par. 1. cap.2. n.126.

Contractus inualidi, quare non poſſint ſanari, p.3.c.12.n.232

Contradictæ

Per contradictas, quando procedatur cõtra procuratorem abſentem à Curia, p.1. c.5. n.312

Per contradictas etiam poteſt procedi corã A.C. ſi procurator moriatur in curia, etſi non intimetur principali, ibidem num. 313.

Contrarium de ſtilo Rotæ, ib.n.7

Contradictarum officium ſilet tempore vacãtiarum, p.1.c.6.n.69

Proceſſus per contradictas, an detur contra citatum vigore clauſulæ, omneſque alios &c. ib.n.110.

In beneficialibus poteſt procedi per contradictas contra intereſſe putantes mortuo collitigante, ib.n.122.

Proceſſus per contradictas, nunquam conceditur contra intereſſe putantes, ſi adeſt legitimus contradictor, ſiue ſit principalis, ſiue procurator, p.1.c.6.n. 124

Si Dominus comparens conſtituat procuratorem, & ille abſit ab vrbe extra tempus feriarum, facta fide de abſentia, poteſt contra eundem procedi per cotradictas, p. 1 c.6.n.125

Si procurator mandatum non acceptat, vel legitimum non producit, aut moriatur, & eius morte Domino non intimata, poteſt contra eum procedi per contradictas, p.1. c.6.n.126

Limita, ſi procurator ſubſtituit vigore facultatis ſibi datæ in mandato procuræ ſubſtituendi, & Dominus ſuperuiuat, quia citãdus eſt ſubſtitutus, p.1.c.6.n.127

Proceſſus per contradictas, quando detur, ib.n.128.

Contradictarum proceſſus non annullatur, ſi aliquis terminus omittatur, & quare, ib. n.130

Contradictarum formula, quænam ſit, p. 1. c.8.nu.1

Contradictæ vbi, & quomodo legantur, & à Notario ſubſcribantur, ib.n.2

Contradictæ reproducuntur in actis Notarii cauſæ, ib.n.3.

Contradictę, per quod tempus durent, par.1. c.8.n.6

Contradictæ dantur in abſentem obligatum in Curia in forma Cameræ Apoſtolicæ, ib.n.8

Contradictæ non dantur contra hæredem obligatum, ſed fit citatio, ib.n.9

Contradictæ dantur contra citatum perſonaliter contumacem.

Contradictę dantur contra, quem tutus non patet acceſſus per edicta, ib.

Contradictæ in contrarium valent præuia citatione, ibid.n.11.

Contradictæ dantur contra abſentem, qui cõparuerat, p.1.c.8.nu.12

Contradictæ fiunt obſentia per teſtes probata, & quomodo, ib. n.13

Contradictarum plura remiſſiue ad D. Gratioſum Vbertum, ib.n.15

Per contradictas finitur proceſſus, & ſententia valet, p.1.c.8.n.5

Per contradictas coram A.C. terminatur proceſſus cæptus. defuncto procuratore in Curia, ib.n.7

Secus de ſtilo Rota, quia fit intimatio mortis in partibus, ibidem.

Contumacia

Contumacia ſola eſt cauſa faciendæ excommunicationis, p.1.c.6.n.15

Contumacia partis non comparentis accuſatur, & quomodo, p.2.c.3.n.54

Contumacia poteſt etiam in re leui conſiderari, p.2.c.8.n.69

Contumacia non habet locum in tribunali A.C, p.2.c.9.n.81

Contumacia habet locum in curia capitolina, & in ea proceditur, ib.n.87

Contumacia non contrahitur, abſque monitorio, p.3.c.4.n.295.

Contumacia, quando dicatur probata in non obediente executorialibus, p.3.cap.9 nu.47

Contumacia, & inobedientia, dicitur probata in recurrentibus ad iudices laicos. vide ibid. p.3.c.9.n.73

Contumax

Contumax non opponit declinatoriam fori, p.1.c.2.n.398

Declara, ſi poteſt renunciare foro, & vide exemplum, ib.n.399

Contumax, qui comparet, etiam in ſecunda inſtantia, non poteſt allegare defectum iuriſdictionis, ſed tenetur proſequi, p.1. c.2 n.457

Limita, niſi quod opponit eſſet tale, vt redderet ipſo iure iudicium nullum, ibidem n.458

Con-

Digitized by Google

Contumax ſi perſonaliter citatus fuerit,&ſu perueniat poſt tempora ad appellandum non auditur. vide in p,1.c.4.n.7
Contumax verus efficitur ad effectum cenſurarum, qui habet certam, & indubitatam notitiam, p.1.c.6.14
Contumax, quandocumque compareat ante ſententiam, auditur in ſtatu,& terminis, in quibus cauſa reperitur, p.1,c.6.n.115
Contumaces ſolent citari ad ſingulos actus per contradictas, ib,n.129
Contumax, an poſſit excommunicari pro re leui,p.2.c.8.n.70
Contumax, etſi iuſtam cauſam habeat pro ſe in lite, an in expenſis debeat condemnari, ib.n.301.
Contumax vetus, vel fictus, quis dicatur, & quando illi currat tempus ad appellandum p.3.c.1.n.251.252. & 253
Contumax ſcienter probatus, an audiretur poſt decem dies latæ ſententiæ, p.3. c, 1, n.254
Contumax mærus, an appellare poſſit, ibid. n.443
Contumax prædictus rediens ad Iudicem a quo, ſi denuo grauetur, poteſt appellare, p.3.c,1.n.444.
Contumax poteſt appellare tempore debito, alias nunquam reſtituitur in prophanis. ib.n.446
Contumax in beneficialibus poſt primam ſententiam reſtituitur refectis expenſis, ibidē n.447
Contumax fictus, an audiatur, ſi appellat cōtra tertium intra decem dies habitæ notitiæ, ib.n.448
Contumax verus, vel fictus, quis dicatur,p.3 c.1.n.449
Contumax, an reſtituatur, probata notitia ante decem dies, ib.n.451
Contumax prædictus, ſi reſtituitur, quando,& quid hoc caſu obſeruetur, ib.n,452

Conuentus

Conuentus. Vide ſi quid habes in Verbo reus.

Conuinctus

Conuinctus tantum, vel etiam confeſſus, quādo poſſit appellare, vel confeſſionem reuocare. Vide adhuc in verbo Appellatio, Appellans; in verbo Confeſſus; & Confeſſio.

Copia.

Copia compulſoriæ. Vide in verbo compulſoria.
Copia remiſſoriæ. Vide in verbo remiſſoria.
Copia ſcripturæ. Vide in verbo ſcriptura,
Copia iurium. Vide in verbo iura.
Copia inſtrumenti. Vide in Verbo inſtrumētum.
Copia citationis. Vide in verbo citationis copia.
Copia articulorum. Vide in copia articuli
Copia poſitionum. Vide poſitionum copia,

Creditor.

Creditores accollati poſſunt recta via agere contra debitorem accollantem, licet adſit magna controuerſia. Vide in par.1.cap,3. num, 57
Creditor acceptans ordinem à ſuo debirore, illum non liberat, ſed eo vtitur ad faciliorem exactionem. ibid. n,86
Promittens ſoluere creditori, ſi adhuc habet pecunias in manibus, & ſuperueniat creditor anterior, tunc talis anterior poteſt euincere tales pecunias non ſolutas. p. 1, cap.3.n,92.
Dominus herbarum creditor in conſignatione pretij bobum, pro quorum alimonia credidit, debet à iudice præferri omnibus alijs, etiam anterioribus. ibid.n.97
Creditor dicitur eſſe in damno, quando tenetur cauere, p,1.c.3.n,130
Creditor anterior, de quo informatus eſt Tutor, qui ſoluit poſterioribus, poteſt cogi agere pro ſolutione contra eundem, vt ſibi ſoluat. p.1.c.3.n.139
Creditor poſterior ſi occultet bona debitoris, vel illa dilapidet, & de hoc adſit timor, poteſt agi pro aſſecuratione, docto de credito, & iurato de tali metu. par, 1. cap.3,nu,140
Creditor poſterior ſi fuit diligens non ſolum in exigendo, ſed etiam in conſumando pecunias, non poteſt ab anterioribus pulſari, niſi adſit obligatio in forma depoſiti. ibidem num.141
Creditor pauper, ſolet eſſe diligens in exigendo. p,1,c.3.n.142
Creditor non tenetur recipere diuiſas ſolutiones, ibid.n.143
Creditor ſi recepit fructus, dicitur ſibi præiudicaſſe durante illorum tempore. ibidem num.152
Creditor non tenetur diſcutere bona à tertijs poſſeſſa, & litibus intricata. ib. n.153
Creditor, qui obtinuit ſententiam pro ſe, poſt eam poteſt facere liquidationem p.1, cap,4.num,60
Creditor poteſt capere ſuum debitorem fugientem abſque commiſſione. par. 1. c.6. num, 8
Creditor an, & quando habeat contra debitorem ſui debitoris, viam executiuam. p.2 c.9.n.77
Creditor, an poſſit immitti in poſſeſſionem bo-

honorum debitoris propter rem iudicatam. par.3.c.6.n.117
Creditor an poſſit per pactum iuratum propria authoritate executionem facere, ibid. num.148
Creditor an poſſit authoritate propria poſſeſſionem capere ita mandāte Iudice. ibid. num.149
Creditor prædicta faciens armata manu, andicatur violentiam facere. p.3.c.6 n.150
Creditorum maior pars, quomodo intelligi debeat. p.3.c.13.n.13
Creditorum numero parium, benignior pars capitur. ibid.n.14
Creditorum minor pars, debeat ſtare maiori. p.3. c.13.n.15.
Ampliatur idem, quando debitor aufugiſſet. ibidem. num.16
Creditores debent habere, quem conueniant. p.3.c.13.n.17.
Creditores, quando remiſſionem in præiudicium minoris partis facere nequeant. ibid. num.18
Creditorum maior pars poteſt præiudicare minori, etiam in hypotheca. p.3.c.13.n.19
Creditorum maior pars non habens hypothecam, in quibus poſſit præiudicare, minori habenti. ibid.n.20
Creditor an, & quid poſſit conſequi à Clerico habente beneficium cap. Odoardus. p.3 cap.13.n.79.
Creditores an poſſint ad curiam trahi, à quibus, & quando ibid.n.99
Creditor cum inope amittit creditum, & expenſas. ibid.n.161
Creditores debent citari, quando cauſa ſeptuagenariæ proponitur Sanctiſſimo, & qualiter. Vide in p.3.c.14.n.12
Creditores, quando citentur ad videndum ſibi inhiberi in ſeptuagenaria. ibid.n.25
Creditores in conceſſione ſeptuagenariæ an hodie citentur, & bonum ſit illos citare par.3.cap.14.n.28

Creditum.

Creditum certum cum clauſula talia qualia, &c. ſi non ſit exigibile non dat actionem contra cedentem, quia dicitur eſſe in caſu iactus retis, & aleæ. p.1.c.3.n.91
Creditum compenſandum debet eſſe liquidū p.1.c.4.n.42
Creditum dicitur approbatum contra opponentem de veritate eiuſdem, ſi proberur ipſum ſoluiſſe partem debiti. vide. par. 1. cap.4.n.88
Creditum liquidum non differt quo ad compenſationem à caſu permiſſo inter actiones perſonales, vel reales. p.3.c.7.n.68

Crimen.

Crimen punitur à iudice loci, in quo fuit ceptum, vt puta vbi fuit datum mandatum. p.1.c.2.n.376
Declara tamen prout ibid. num, 377. & 378
Crimen ſuppoſitionis perſonæ grauiſſimum eſt. p.2.c.5.n.138
Crimen, & pœna per mortem extinguuntur. p.2.c.8.num.97
Crimina quædam atrocia puniuntur etiam poſt mortem. ibid.n.100
Crimen hæreſis, læſæ maieſtatis, & peculatus, & repetundarū, punitur poſt mortem. vide in p.2.c.8.n.101

Criminoſus

Criminoſus nemo debet reputari ante ſententiam declaratoriam. p.1.c.2.n.229
Criminoſus ſemel punitus ab vno foro, puta ſeculari, non poteſt iterum ab Eccleſiaſtico puniri. p.1.c.2.n.343
Declara tamen qualiter id procedat, ibidem n.345. & 346

Cumulatio Iudiciorum.

Cumulatio petitorii, & poſſeſſorii datur in rebus incorporabilibus. p.1.c.11.n.145
Cumulatio poſſeſſorii, & petitorii quando detur agenti in ſaluiano. ibid.n.152
Cumulatio datur factis probationibus in petitorio. ibid.n.153.
Cumulatio datur ſi hæres ex teſtamento pro parte petitorium, & poſſeſſorium in vim l. fin. ibid.n.154
Cumulatio datur, quando hæres petit in poſſeſſorio, & petitorio. ibid.n.155
Cumulatio datur etiam petenti declarari heredem, & aduerſarium cogi ad reſtituendum. ibid.n.156
Cumulatio datur in iudicio retinendæ ad effectum, vt præferatur, p.1.c.11.n.157
Cumulatio datur etiam in compromiſſo, & quare, ibid.n.158
Cumulatio, non datur in ſpolio ſuper iure tertii. ibid.n.159
Ampliatur etiam ſi in continenti vellet probare, ibid.n.159
Cumulatio non ſemper operatur, vt ſit ſimul, & ſemel terminanda. p.1.c.11.n.160.
Cumulatio quando denegetur remiſſiuè ibidem.n.163
Cumulatio conceſſa intelligitur ſi iudici videbitur. ibid.n.169
Cumulatio regulariter dependet à perſona actoris. ibid.n.170

Curator

Non poteſt à iudice deputari cum facultate ſubſtituendi, ſi tamen aliquo modo efficietur dominus litis, poterit ſubſtituere, p.1. c.5.n.111.
Amplia, quod poteſt conſtituere actores ad omnes cauſas, ib.n.112.
Curator hæreditati iacenti debet dari, ſi non adeſt

adeſt procurator Dominus litis effectus, p. 1. c. 6. n. n. 118.
Curator, quando ſit dandus, quibus, & quomodo, ib. n. 120

Curia.
Ripæ, & Ripettæ.

Curia Ripæ, & Ripettæ. Vide in verbo Iudices Ripæ, & Ripettæ.

Curia Romana

Curia Romana eſt mater inuentrix, & conſeruatrix legum, & bonorum artium. Vide in p. 1. c. 1. n. 1
Curia Romana dicitur excellentior cæteris in omni genere boni augendi, & mali pro pulſandis p. 1. c. 1. n. 2
Curiæ Romanæ aſſiſtit Deus ipſe.
Curia Romana non contentatur ſola ſcientia, ſed requirit Præſtantiores honeſtate vitæ, p. 1. c. 1. n. 6
Amplia non ſolum in Iudicătibus, ſed etiam in procuratoribus, aduocatis, & notariis, ib. n. 7
Curia Romana amat iuſtitiam, & æquitatem, reiicitque cauillationes, & ſubtilitates Procuratorum. p. 1. c. 1. n. 8,
Curia Romana Deum timet, & exoptat partium vtilitatem, ibid. n. 9
Curia Romana, nunquam remitti reum, & tanquam patria communis ſemper cognoſcit. p. 1. c. 2. n. 369
Curia Romana ſemper abundauit hominibus Egregijs. p. 1. c. 5. n. 5

Curialis

Curiales examinantur in Rota, & qui modus teneatur, p. 1. c. 2, n. 83,
Adde Exemplar approbationis, ibidem nu. 84
Curiales, quodnam priuilegium habeant. ib. 301. & n. 302.

Curſores

Debent citationem per iudicem legitimè decretam præſentare, p. 1. c. 6. n. 1.
Curſores cităt, vbiq. etiă in alijs curijs, quę habĕt proprios nŭcios, & mandatarios, ib. n. 2
Curſoribus maior fides adhibetur, quam mădatariis, ib. n. 3
Curſores, ſi referunt ſimpliciter feciſſe, intelligitur perſonaliter, ib. n. 38
Et ſi dicunt domi dimiſſa copia, intelligitur de domo ſolitæ habitationis, p. 1. cap. 6. nu. 39
Curſorum relationi creditur, niſi doceatur de contrario, ib. n. 41,
Curſores, quomodo ſcribant fidem non reperiendi reum, p. 1. c. 7. n. 5
Curſores, quam fidem faciant in reiterata citatione per diligentias, ib. n. 6
Curſor in calce, vel à tergo citationis refert executionem, p. 2. c. 3. 53.
Curſor citationem ad videndum admitti cŏpulſoriam, qualiter exequatur, p. 2. cap. 6. nu. 41
Curſor, quam atteſtationem faciat, & quando citationi ad videndum admitti compulſoriam. ib. n. 2
Curſorum magiſter facit quietantiam de receptione commiſſionis, part. 3. cap. 3. nu. 98
Curſorum magiſter, quinam ſit, & fiat, & quanto tempore duret, ibidem num. 107,

Cuſtos

Cuſtos carcerum debet, & in quo libro atteſta adnotare. p. 2. c. 9. n. 227.

D

Damnum

Damna, & intereſſe ſuccedunt loco promiſſionis factæ, ſi non adſit proteſtatio opportuna, p. 1. c. 3. n. 146
Damna iudicialia, quænam dicantur, p. 3. c. 11. n. 184.
Damna iudicialia, an debeantur à temerè litigante, ibid. n. 185
Damna extraiudicialia. quænam dicantur. ib. n. 186.
Damna extraiudicialia, an debeat reficere temere litigans, p. 3. c. 11. n. 187.
Damna circa perſonam, quæ cauſa litis fuit cohacta ſuum dimittere exercitium, an reficienda, ibid. n. 191.
Et quid de damno facto ob ſequeſtrum mercium, ibid. n. 592.
Damna extraiudicialia per victum non ſoluuntur in curia. p. 3. c. 11. n. 197
Damna, an veniant appellatione expenſarŭ ib. n. 199.
Damna non eſſe expenſas dicunt Canoniſtæ, ib. n. 201
Damna ſemper ſunt de neceſſitate reficienda cum expenſis, & intereſſe, par. 3. cap. 11 n. 347
Damnorum condemnatio non eſt de neceſſitate expreſſe facienda, ib. n. 349
Damna certificari poſſunt ex actorum reuolutione, ib. n. 373

Datio in ſolutum

Datio in ſolutum eſt nulla non admiſſa compenſatione oppoſita, par. 3. cap. 7. nu. 87

Debitor

Debitor căbiorum, ſi aſſumpſiſſet in ſe onus pecunias exercendi, & diligentias debitas procurandi, tunc tenetur ad fructus, ſi non vti cambia, ſaltem loco damnorum

Digitized by Google

rum, & intereſſe. par. 1. cap. 3. num.73
Debitor cambiorum, ſi doceret feciſſe diligẽtias, & non reperiiſſe, qui pecunias ad cãbium reciperet, non tenetur ad fructus, ib, nu.74.
Debitor delegans ex quibus, & quando dicatur liberatus, ib.n.88.
Debitor pagarum decurſarum, quando eſt in mora poteſt conueniri pro toto credito, p. 1.c,3.n,133
Debitor correus liberatus dicitur, quo ad perſonam, & non quo ad bona, ſi in liberatione ad ſunt dictiones perſonales, par. 1. c.4 nu.48
Debitor conuentus ad ſoluendum, ſi oſtẽdat, quod fuit facta deſcriprio in libris de ordine ſuo ſub credito agentis, dicitur probare ſolutionem, p.1.c,4.n.48.
Limita, ſi non adeſt legitima cauſa, ibidem nu,77
Debitor, qui docet de trina ſolutione liberatur ibidem n.48
Debitor, ſi credit ſe liberatum ex accollatione decipitur, & quarè, ibid.n.82.
Debitor reuocato ſequeſtro pecuniam rectè ſoluit. p.2 c.9.n,55
Debitor Durante ſequeſtro, non poteſt moleſtari à creditore, ib.n.56.
Debitor citatur. ad ſoluendum ſtante ſequeſtro, quod tacitè reuocatur, ib.n.60
Debitor volens reuocare ſequeſtrum in prophamis pro aſſecuratione iudicii factum, quomodo citet, ib.n 200.
Debitor aliquando præiudicat creditori cõmittendo cauſam in Rota. par.3. cap. 3. nu.49.
Debitor an, & quomodo poſſit recuperare bona creditori data propter rem iudicatam. p,3,c.6.n.118,
Debitor, an poſſit recuperare pignus iudiciale, ſicut conuentionale, & prætorium, ibi. n.120
Debitor quomodo poſſit recuperare pignus iudiciale, ib,n,121
Debitor ſatisfacto creditore recuperat ſuperfluum prætii pignoris, p.3.c.6.n. 123
Debitor non poteſt diferre ratione liquidationis, niſi habeat promptam probationẽ p,3,c.7.n.83
Dibitor ceſſus, an poſſit petere compenſationem contra ceſſionarium, ibidem num. 129.
Et quid ſubſequatur delegatio, ibidem num. 130
Debitor, contra quem petitur declaratoria, an admittatur ad beneficium Capituli Odoardus, p.3.c.9.n.54
Debitor ſi non ſit ſoluendo, carceribus mulctatur, p.3.c.13.n.3
Debitorem inopem non decet in perſona moleſtare, p.3.c.13.n.4
Debitor impotens non poteſt excommunicari, ob non ſolutionem, ib.n.6
Debitor carceratus, an, & quando debeat ali ab ipſo creditore, ib.n.7.
Debitor fiſci ad ceſſionem bonorum non admittitur, p.3.c.13.n,36
Debitor ex cauſa panis, an habeat beneficiũ ceſſionis, ib.n.44
Debitor negans debitum, an admittatur ad ceſſionem bonorum, p,3.c.13.n.89
Debitor negans debitum, ex cauſa admittitur ad ceſſionem, ib.n.90.
Debitor etiam poſt ſententiam poteſt cedere bonis, ib.n.91
Debitor negando debitum non amittit beneficium ceſſionis, p.3.c.13,n,92
Debitores cum dolo, & fraude decocti latronibus aſſimilantur. ib.n.118.
Debitores bona occultantes acriter puniuntur, ib.n.119

Debitum

Debitum voluntarium, quodnam dicatur. p.3,c.7.n.50.
Debitum neceſſarium, quodnam dicatur, ib.n,52
Debitum particulare compenſari non poteſt cum debito vniuerſali, ib.n.119
Debita vnius negotiationis, an poſſint compenſari cum credito alterius negotiationis, p.3.c.7.n.125
Debita vnius iudicii non compenſantur cum illis attentatorum, ib.n.128
Debitum naturale tantum, an poſſit compẽſari, p.3.c.7.n.153
Debitum naturale, in quonam ſit magis priuilegiatum, quam ciuile, ib.n.154
Debitum naturale non parit actionem, nec ſufficit ad agendum, ib.n.156

Deciſio

Ex duobus deciſionibus contrarjis, attenditur vltima, p.1.c,2,n.97
Deciſio ſemper eſt ſequenda in dubio, & quarè, ib.n.98

Declaratoria

Declaratoria an requiratur in notorio, & huiuſmodi. p.3.c.1.n.465
Declaratoria in curſu cenſurarum, quando ſit licita, & an regulariter ſuſpendatur, ibid. num.570
Declaratoria reſpectu fructuum, debet fieri poſt triginta dies vigore executorialium, p.3.c.8.num.50
Declararatoria reſpectu poſſeſſionis debet fieri vel poteſt, poſt ſex dies. ibid.n.51

Declaratoria quibus terminis ſeruatis fiat. ibid. num.52.
Declaratoria pro quibus caſibus concedatur p.3.cap.9.n.1.
Declaratoriæ dantur ob non paritionem litteris apoſtolicis. ibid.num.16
Declara tamen, qualiter ad id procedatur. ib. num. 17
Declara etiam, quibus citatis, & qualiter. ibidem.num.18
Declaratoria, quando concedatur à Rota, p. 3.c.9.num.39. & 40
Declaratoria, an, & quando detur à Rota ob non paritionem mandato de manutenendo. ibid.num.41
Et quid ob non paritionem mandato pro purgatione attentatorum relaxato. ibid. num.42
Declaratoria an detur, etiam cõtra Tutorem p.3.c.9, nu.43
Et quid contra Capitulum, Clerum, aut vniuerſitatem. ibid.n.44
Et quid contra particulares de facto ſe executorialibus opponentes, ibid.num.45
Declaratoria, an detur contra latitantes ne præſententur litteræ executoriales. par. 3. cap, 9.num. 48
Declaratoria an, & quando detur contra ſucceſſorem in beneficio.ibid, n.50
Declaratoria datur, non ſolum ex inobediẽtia, ſed ex repugnantia. ibid.n.52
Declaratoria datur quandocumque mandatũ rotale fuit legitimè intimatum. p.3.c.6. num. 53
Item quando ſeruatis quattuor terminis non docetur de paritione. ibid.n.eod.
Declaratoria quando non requiratur, ſed ſufficiat denunciatio contra excommunicatum. ibid.n.63
Declaratoria non requiritur, vbi non eſt neceſſaria citatio. p.3.c.9.n 65

Decreta irritans.

Decretum irritans afficit poſſeſſionem ratione tituli. p.1.c.11.n.5
Decretum irritãs habet implicitam inhibitionem. p.3.c.4.n.381

Decreta iudicialia diuerſa.

Decreto vno conceſſo, alterum denegatum cenſetur, p.1.c.11 n.8
Decretum in ſuſceptione litterarum remiſſorialium qualiter fieri poſſit. p.2.c.3.n.61
Decretum acceptationis remiſſoriæ, eſt parti intimandum. ibid.n,63
Decretum iudicis parte, vel procuratore præſente; non intimatur. ibid. eod.n,
Decretum factum parte præſente extenditur cum expreſſione nominis aduerſarij. ibidem num. 64.
Decretum factum parte præſente fit, ſi conſtet de procura. p.2.c.3.n.65
Decretum commiſſionis examinis, & iuramentorum teſtium, qualiter, & quomodo fiat. ibid.n.68
Decretum prædictum eſt parti intimandum. ibid, num.73
Decretum debet parti intimari collationandi, & claudendi proceſſum. ibid.n.129.
Decretum receptionis litterarum compulſorialium, qualiter fiat à iudice. p.2.c.6.n.35.
Decretum prædictum, an fieri debeat cum teſtibus, & rogitu Notarii. ib.n.36
Decretum præſentationis compulſoriæ qualiter fiat abſente parte, ibid.n.39
Decretum admiſſionis compulſoriæ, qualiter fiat à Iudice deputato. ibid.n.45
Decretum inſtantiæ in indicatione ſcripturarum compulſandarum factæ, quodnam ſit. ibid.num.59
Decreta multa in ciuilibus conditionaliter fiunt, & quomodo, p.2.c.8.n.179
Decreta conditionalia, licet videantur incerta, quomodo ſuſtineantur. ib. n. 180
Decretum quomodocumque factum ex falſa cauſa, non ſuſtinetur. ibid.n.209
Decretum ſequeſtri, an ſuſpendatur, ſi dicatur de nullitate ſententiæ, p, 2.cap. 9.n.17
Ampliatur etiam per expreſſam appellationem, etiam à Tertio interpoſitam. ibidem num.18
Limitatur quando in appellatione exprimitur rationabilis cauſa. ibid.n.19.
Decretum conſignandi rem ſequeſtratam, vel reuocandi ſequeſtrum, quodnam fiat. ibid. num,94
Decretum ſuper impetratione ſequeſtri qualiter fiat p,2.c.9.n.190
Decretum fiat ſuper reuocatione ſequeſtri qualiter fiat. ibid.n.198
Decretum quodnam fiat ſuper reuocatione ſequeſtri facti pro aſſecuratione iudicij. ibid.num.202
Decreta ſemper à iuris diſpoſitionem recipiunt interpretationem extenſiuam, p. 3. cap.11.num.362
Decretũ communicationis facultatum S. Viſitæ, obtinetur etiam per contradictas in contumacia. vide in p.3.c.13, n.61

Decreta Citationum

Decreta citationi per diligentias, quomodo per Iudicem fiat, p.1.c.7.n.6

De-

Decretum ſecundæ citationi per diligentias qualiter fiat, ibid.n.8.

Decretum citationis contradictarum, quomodo fiat, p.1.c.8.n.4

Decretum admiſſionis iurium, qualiter extendatur, p.1.c.9.n.5.

Decretum obtentum compulſoriæ generalis notorium remittitur, p.2.c.1.n.38

Decretum collationandi, & claudendi proceſſum &c. qualiter fiat à Iudice, p.2.c.3, n.128

Decretũ citationis pro impetratione remiſſoriæ, qualiter extendi poſſit, ibidem n.159

Decretum citationis pro compulſoria obtinenda, qualiter extendatur, par, 2, cap.6 nu.11

Decretum citationis pro compulſoriæ ſpecialis impetratione, ib.n.23

Decretũ citationis ſuper prorogatione termini in cõpulſoria, qualiter extẽdatur, ib.n.30

Decretum citationi ad dicendum contra cõpulſoriam, quodnam fiat, ibidem nu.52

Decretum citationi admiſſionis iurium coram iudice compulſoriali, quodnam fiat, p.1,c.6.n.71.

Decretum citationi ad videndum tranſumptari proceſſum, quod nam fiat, ibidem n.127

Decretum citationi ad videndum collationa & auſcultari proceſſum, quodnam fiat, ib. n.131

Decretum citationis pro tranſmiſſione proceſſus ad Curiam, quodnam fiat, ibidem n.138.

Decretum, quodnam fiat in citatione ad iuſtificandum ſequeſtrum, p.2.c.9 n.91

Decretum, quodnam fiat in citatione ſuper conſignatione pecuniarum ſequeſtratarũ, ib.n.230

Decretum Citationis ad dicendum contra commiſſionem, quando habeatur, & quod. p.3,c.3,n.119, & 161

Decretum citationi ad concordandum de executore, quodnam fiat, p.3 c.9.n,3

Decretum, quodnam fiat citationi, quæ ſit habita fide de diligentiis. ib,n.10

Decretum citationi ad videndum relaxari litteras executoriales, quodnam fiat, ibidem nu.14

Decretum citationi ad videndum ſe paruiſſe litteris executorialibus, par. 3. cap. 9 nu.20

Decretum, quodnam fiat citationi aggrauandi, & reaggrauandi excommunicatum ib.num.71

Decuriones,

Decuriones Ciuitatum, notarii eſſe nequeunt, acta tamen exercent, par. 2. cap.5. nu, 126

Defectus

Defectus Iudicis. Vide Iudicis defectus

Defectus citationis. Vide citationis defectus,

Delegans

Delegans in delegatione liberatur. p,3.cap.7 n.142

Delegans, quando non liberetur in delegatioue, ib.n.150

Delegatarius

Delegatarius, nititur in propria actione, p.3, c.7.n,144,

Delegatario, non obſtant exceptiones, quæ obſtant deleganti, ib,n.146

Delegatio

Delegatio inter creditorem, & debitorem, quid requirat, p.1.c.3,n,87

Delegatio, & ceſſio in quo diferant, p.3.c,7 n,136

Delegatio debet fieri præſente delegato, & degatario, ib,n,140

Delegatio inducitur cum tribus requiſitis, & & quibus, p,3.c.7.n,147

Delegatus

Vide in verbo iudex delegatus.

Deliberatio

Deliberatio facta non admiſſa compenſatione oppoſita, eſt nulla, & reuocanda, p.3, c, 7.n,88

Denunciatio.

Denunciatio alienationum prohibitarum fit intra duos menſes, par. 2. cap.5.nu. 178

Denunciatio fertur elapſo termino dato ad ſe iuſtificandum, p.3,c.9,nu.65

Depoſitio

Summaria depoſitionum dantur in Curia facto examine. p.2.c.1,n.254

Depoſitiones debent regiſtrari iuxta mentẽ teſtium, p.2,c.3,n,83

Depoſitiones teſtium retrotrahuntur ad iuramenta præterita, p.2,c,3,n.86

Depoſitum

Depoſitum ſupra ſcuta quinque, fieri debet in monte Pietatis, p;2,c.5,n.177

Depoſitum ſequeſtrari non poteſt, p.2,cap.9 n.154

Limitatur ſi debitor eſſet de fuga ſuſpectus, ib n,155

Depoſitum, an, & quod; & quomodo admittatur pro purgatione attentatorum, p.3,c,4 n,206

Depoſitum vnius iulii, cum obligatione &c. quando ſufficiat ob clauſulam refectis &c. p,3.c,11.n.331.& 375

Dies

Dies termini non computantur in termino regulariter, p.2.c.1.n.336
Dies termini, quando computentur, vel non in termino præfixo, ib,n.337
Dies more Romanorum eſt de media ad mediam noctem, p.2.c.5.n.256
Dies iuridici in Cauſa commiſſaria, quinam ſint in Curia, p,2.c.3.n.62
Dies termini non computantur in termino, excepta appellatione. p.3.c,1,n.278
Dies termini, quando computentur in termino, vel non. ib.n.279
Dies præſentationis, & incapſationis, per quem notetur à tergo commiſſionis, p,3, c.3,n.109,
Dies excapſationis commiſſionis ſolet notari, à quo, & vbi, p,3.c.14.n 31

Dilatio

Dilationes, vtrique parti collitigantium ſunt communes, p,1.c.10.n.81
Dilatio in remiſſoria eſt iudici arbitraria, p, 2.c.1 n.192
Dilatio in remiſſoria eſt ſæpè deneganda ; ib.n.193
Dilationes ad probandum communiter dantur in ciuilibus, ib,n.298
Dilationes non poſſunt cumulari, ſed prorogari à iudice, ib.n,299
Dilatio ad probandam poteſt, prorogari par te non citata, p,2.c.1.n.300
Dilatio prædicta eſt Iudici arbitraria, reſpectu termini, & loci. ib.n.301
Dilatio, quando poſſit ſine cauſa, & cognitione reuocari, ib.n.303
Dilatio non poteſt reuocari, niſi de conſenſu quo fuit data, ib.n.304
Limitatur tamen in decem caſibus, in quibus poteſt reuocari ante terminum, p.2.cap.1, n.305
Dilationis reuocatio tenet, niſi appelletur, ib.nu.306
Dilatio deliberatoria, ſolet concedi in Curia ib.nu.307
Dilatio deliberatoria, quæ ſit, cui, & quando detur. ib.n.308.
Dilatio deliberatoria datur Procuratori ad conſulendum Dominum. p,2.c.1.n.309.
Dilatio prædicta datur etiam, ſi intentetur ſpolium non probatum, ib.n.310
Dilatio huiuſmodi non conceditur actori, vel Procuratori Rei ſpeciali. ib. n.311
Dilatio dilatoria debet peti ante terminum ad articulandum, ib.n.312
Limitatur, ſi mutaretur perſona, vel nouum ius impetraretur, p.2.c.1.n.313
Tunc enim in quacumque parte iudicii concedi poſſet, ib.n,314
Dilatio dilatoria poteſt iudicis arbitrio augeri, & minui non citata parte, ibidem n.315
Dilatio dilatoria datur etiam propter abſentiam Aduocati, ib.n.316
Dilatio denegatur, ſi ſit longa abſentia Aduocati, p.2.c.1.n,317
Dilatio ſecunda poteſt dari in Rota de conſenſu Auditorum. ib.n.318
Dilationes duæ dantur accuſatori in criminalibus, & non capitalibus, ibidem num. 319
Dilationes reo in criminalibus tres dantur. ib.nu.320.
Dilationes de conſuetudine dantur in crimine adulterii, p,2.c,1.n.321
Dilatio prædicta de iure non eſt ſeruanda, ibid.num.322.
Dilationum materia eſt Iudici arbitraria. ib.n,323
Dilationes reo modo, vna modo plures conceduntur, p,2.c.1.n.324
Dilationes omnes, ſunt vtrique parti communes. ib.n.324
Dilatio debet dari reo, etiam ſponte confeſſo, ib.329.
Dilatione pendente facta iudicis officio ſunt nulla, ibid.n,340
Dilationum reuocatio, & ſimilium in prolatione ſententiæ expreſſe fiat, par.2,cap.8. nu.87
Dilatio quinquennalis ad ſoluendum, quomodo detur de iure, p.3,c.13. n.11
Dilationes moratoriæ olim debitoribus concedebantur. ib.n.107
Dilationes prædictæ concedebantur per Signaturam Sanctiſſimi, part. 3. cap. 13. n.108
Dilationes prædictæ, per quod tempus, & quibus clauſulis concedebantur, ibidem n.109
Dilationes prædictæ, aliquando dabantur cū clauſula ad electionem creditorum, ibid. n.110
Dilationes moratoriæ, & tolerantiæ, hodie ſunt prohibitæ, p.3,c.13. n,125

Diligentia

Diligentiæ pro ſcriptura reperienda, p.1.c,3 n.155
Remedium procedendi per diligenrias de citando perſonaliter, quando detur, p. 1. c.6.n.19
Diligentiæ, ſi arctandus eſt abſens, ſit de eum reperiendo, ib.n.22
Diligentia debita debet fieri, etiam in criminalibus reperiendi reum, ibidem num, nu.27
Diligentiæ, contra quem fiant, & quomodo

modo in illis procedatur, par. 1. cap.7 nu. 2
Diligentiarum materia apud D.Gratioſum, Vbertum remittitur, ib.n.11.
Diligentia adhibita ne appellatio deſeratur, eſt probanda, p.3.c.1.n.306
Diligentiaappellanti ſuffragatur,quando fue runt dati reuerentiatiales, ib.n.307.
Diligentiæ appellanti non ſuffragatur dato termino iuris, & quarè. ibid.n.308
Diligentia contra debitorem, quibus modis fiant. p.1.c.9.n.15

Diſputatio.

Diſputatio ſuper validitate commiſſionum, litteris non expeditis,eſt ſublata, p.3.c.12, n.126
Diſputatio dubij, vide dubium.

Doctor

Doctor notarius eſſe nequit,acta tamen exercere poteſt, p.2.c.5,n.127

Dolus

Dolus abeſſe præſumitur, quando intentio per bonum teſtem, licet vnum probatur. vide in p.3,c.11,n.183.

Domicilium.

Seruientes in curia non dicuntur contrahere domicilium, p.1.c.3.n.15

Dominium

Dominium, quomodo probetur, p.1. c. 4. nu.86

Dominus

Dominus,ſi compareat falſus procurator,poteſt geſta per ipſam ratificare, p.1. cap.5. n.133
Declara hoc procedere de æquitate; ibidem n.134
Dominus videtur conſentire,& obligatur, ſi procurator ipſo ſciente excedat fines man dati, ib,n.141
Dominus, ſi poſtquam ſemel in iudicio com. paruit, alicui inſtrumenta,& ſcripturas cõ ſignat ad cauſam facientes,videtur tacitè eum conſtituere procuratorem, par.1.c.5 n.143
Dominus, ſi proſequatur cauſam per falſum procuratorem, videtur eius geſta ratificare, ib.n,144.
Domino ſcienti, & patienti præiudicant facta per falſum procuratorem ibidem num. 146.
Dominus, ſi approbauit procuratorem per actus poſitiuos, non poteſt eius mandatũ impugnare, ib.n.295
Dominus litis ſi moriatur, quis citetur in cauſis prophanis, part. 1. cap. 6. num. 116
Dominus nomine ſubditi, an poſſit appellare, & appellationem proſequi, p.3. c.1. nu.27
Dominus principalis negligens non efficitur, niſi intimetur ei mors procuratoris, p. 3. c.10.n.78
Dominus principalis,ſibi imputet abſentiam procuratoris, ibi.n.80
Dominus principalis, non præiudicat tertio in cauſa, p.3,c.12.n,13.
Dominus principalis,an dicat de nullitate, & quando. Vide in verbo nullitas.
Dominus litis vide in verbo procurator.
Dominus herbarum creditor. vide creditor.

Dominus directus

Dominus directus, qua actione conueniatur ad faciendam renouationem ex pacto facto, p.1.c,3.n.136

Domus

Domus vicini deſtructa cauſa incendii, a quonam ſit reficienda. p,3.c,11, n.624

Domus pia

Domus pia, quodnam tribunal habeat, p.1. c.2.n,151

Donatio

Donatione promiſſa, promittens cogi poteſt ad faciendum inſtrumentum. vide in p,1. c,3,n.137.
Donatio cauſa mortis, quando transfundatur in donationem inter viuos. vide remiſ ſiuè in p.1,c.4.n.94
Donatio inter virum, & vxorem regulariter eſt nulla. p.2.c 4.n.102

Donum

Dona facta à conſanguineis viri,ſpectant ad hæredes viri, & dona facta à conſanguineis vxoris,ſpectant ad vxorem,p.1.cap.4 nu.84

Dos

Dos cõſiſtens in ſtabilibus,reſtituitur ſtatim, ſi in immobilibus, & pecunia,poſt annum vide, p.1.c.3.n.52
Dotis reſtitutio reſpectu iocalium, quomodo procedere debeat, ib.n.85
Dotis reſtitutio fit pro rata eiuſdem dotis receptæ ib,n,99
Dos promiſſa in qualitate reinueſtienda ex partium conuentione non dicitur conſiſte re in quantitate, ſed in inueſtimento, p.1. c.3,n.145
Dos poteſt ſequeſtrari in caſu ſæuitiæ viri,p.2 c.9,n,140

Dotans

Dotans non tenetur de euictione rei datæ in dotem, niſi talis euictio fuerit promiſſa in ſpecie, p.1.c.3,n.144

Dotatio

Dotatio, quando cenſeatur facta à Patre,vel matre adminiſtratoribus filiæ,animo com penſandi, p.3,c.7.n,57
Et quid ſi dotando dicant,de bonis propriis, vel de bonis ſuis. ib,n,58

Et

Et quomodo deducendum ſit hoc caſu legatum, ib.n.59

Dubium

Dubium in Rota proponendum, quando ob tineatur, & à quo in declaratoria, p.3.c.9, n.21.
Dubium, An ſit danda declaratoria, ſcribitur ſub citatione, & qua, ibid.n.23
Dubium quando, & qualiter ſubſcribatur ab Auditore Rotæ, ib.n.24
Dubii formula, qualiter ponatur in intimatione, p.3, c.9, n.25
Dubium ſubſcriptum à D. Ponente, etiam parti transmittitur. ib.n.28
Dubium ſubſcribitur, etſi cauſa videatur per contradictas, aut alio modo, ib, n.29
Dubia qualiter obtineantur, & eorum reſolutiones, vbi viſum ſit, p.3, c.9. n.38
Dubium, an cauſa ſit ſpiritualis. Vide in verbo cauſa ſpiritualis.

E

Eccleſia,

ECcleſia cathedralis vltimo loco interdicitur, p.3.c, 8.n.58
Eccleſia cathedralis non cenſetur interdicta abſque expreſſa mentione, ib.n, 61
Eccleſia parochialis annexa, an cenſeatur cũ illa interdicta, ib.n.62
Eccleſia poſt quadriennium reſtitutionem in integrum petere nequit, p.3, c.10, n.31.
Limita, ſi adeſſet fraus, vel alia legitima cauſa, ib.n, 32
Eccleſia, & minor in reſtitutione ambulant pari paſſu, ib.n, 48
Eccleſia eſt minore in vno magis priuilegiata, p.3.c, 10, n.49
Eccleſia petit reſtitutionem non obſtante iuramento Prælati, ib.n.56
Eccleſia quando, & aduerſus, quæ poſſit petere reſtitutionem, ib.n.127
Eccleſia indiget reſtitutione aduerſus lapſum temporis, p, 3, c, 10, n, 133.
Eccleſia, an teneatur ad expenſas factas in vtilitatem capituli, p.3.c, 11.n.321
Eccleſia vtitur iure communi, niſi ſit expreſſe priuilegiata, p, 3.c, 14.n, 35
Amplia præſertim, ſi agatur de bonis temporalibus, ib.n, 36.
Eccleſia ſuccedens Laico, qualiter iudicetur, p.3.c.14.n.38
Eccleſia in caſu prædicto, an conueniatur coram Eccleſiaſtico iudice, ib, n, 39
Eccleſia ſuccedens in bonis priuatorum, vtitur illorum iuribus, p.3.c.14.n.41
Limita, ſi renouaret emphiteuſim, vtendo adminiculo iuris Eccleſiæ, ibid.num.42.
Eccleſia ſolet exercere opera pietatis, p.3.c.14 nu.60
Eccleſia alienat bona pro redemptione captiuorum, ib.n.61
Eccleſia pro redemptione captiuorum alienat veſtes, & ſacram ſupellectilem. ibid. n.eodem.
Eccleſia alimenta præſtat pauperibus, & egenis ob famem, p.3.c.14.n.62
Eccleſia liberat captiuum, etiam quod propria culpa incideirit in captiuitatem, ibid. nu 63
Eccleſia ex quibus præſumatur permittere poſſe ſeptuagenarios inhibitionem perſonalem obtinere, vide in par. 3. cap. 14. nu.64

Eccleſiaſticus

Eccleſiaſtici debent in exemplum aliorum eſſe modeſtiores, p.3.c, 9.n.74.

Edicta

Edicta, quo tempore concedi ſoleant, p. 1. c, 8.n, 6.& c.9.n, 1
Edicti forma habetur apud Gratioſum Vbertum, & vbi, eod, n.9, ibid.
Edicti forma hic, quomodo ſit expreſſa, ib. num.2
Edicti publicatio, & affixio, à quo fiat, & quomodo, p.1.c, 9. n.33
Edictum debet ſubſcribi à Notario, & ſigillo A.C. muniri, ibidem.
Edictorum forma, & executio, qualiter fiat, de non tuto acceſſu, remiſſiuè, ibidem num.6.
Proceſſus per edictum, eſt nullus non tuto acceſſu minimè probato, ibid.n.7

Ægidianæ

Ægidianæ, an locus ſit, quid ſi dubitetur. p.1.c.11.n.142
Ægidianæ, an locus ſit, hodiè ſpectat ad Signaturam, ib.n.103

Electio

Electio fori. Vide Forus
Electio peritorum. Vide Periti.

Emptor.

Emens pro perſona nominanda, ſibi quærit, donec nominet, & quando nominat hypotheca tranſit ad nominatum, perinde, ac ſi ab initio emiſſet, par. 1. cap. 3. num. 125
Emens fundum cum pacto ſoluendi prætium anterioribus, ſi illud non ſoluit, non poteſt agere de euictione, ſi fundus euincitur, ab anteriori, quia debebat ſatisfacere, nec liberatur ex ſolutione facta poſterioribus. p.1.c.3.n.121.

Em-

Emptor, ſi venditor non dedit cautionem de euictione, habet electionem pretium deponendi, vide in p.1.c.4.n.43
Emptor, quid facere teneatur, vt regreſſum habeat contra principalem motæ litis, p.3.c.1.n.47
Emptor rei furtiuæ, an faciat fructus ſuos, p.3 c.11.n.458.
Declara idem procedere, etſi poſtea aquireret titulum, ib.459
Amplia. & etiamſi fructus conſumpti eſſent, ibid.n.460
Amplia, et etiamſi triennio poſſideret. ſi eſſemus in beneficialibus, ib.n.461
Emens ſub haſta nulliter, tenetur ad fructus à die ſubhaſtationis in rebus minoris, p.3. c.11.n.478.490.& 695
Emens nulliter ſub haſta, an regulariter teneatur ad fructus. ib. n.479. & 695
Emens à falſo tutore credenſa bono, an dicatur bonæ fidei poſſeſſor, p.3.c.11.n.503
Et quid. an faciat fructus ſuos, ibidem num. 504.
Et quid in emente à Prælato credente habere ius vendendi, ib.n.505
Emens ſcienter contra canonem, dicitur in mala fide, p.3.c.11,n.526
Emens eſtraiudicialiter nolēte Domino, ſciēs dicitur in mala fide. ib.n.527
Emens ſcienter ab eo, qui vendere non poterat dicitur in mala fide. ib.n.528
Emens à Procuratore, non viſo mandato Domini dicitur in mala fide. par. 3 cap. 11. n.529

Epiſcopus.

Epiſcopus non poteſt procedere contra Cleri cum forenſem, ſine interuentu, vel mandato Ordinarii illius, p.1.c.2.n.359
Epiſcopis, ſolet inhiberi tantum ſub pænis ſuſpenſionis, & quare, p.1. c.6. n.166
Epiſcopus electus tantum, an, & quando poſſit in petitorio, & poſſeſſorio agere, p. 1. c.11.n.55
Epiſcopi teſtes debent eſſe iurati, p.2.cap.1. n.106
Epiſcopi, non ſolent per ſententiam excommunicari, ſed interdici, p.2.c.8.n.115
Epiſcopus an, & qnando poſſit interlocutoriam ſui Vicarii reuocare, ib.n.343
Epiſcopus pro Ciuitate, vel ſubdito poteſt appellare ſine mandato, p.3.c.1.n.28
Epiſcopus grauans appellantem, tanquam Canonicus poteſt recuſari, vt ſuſpectus, ib.n.67
Epiſcopus poteſt exempta loca viſitare regularis ſi Superiores moniti, non viſitauerint. ibid.n.609
Epiſcopus eſt iudex competens rerum ſuæ menſæ, p.3.c.4.n.329.
Epiſcopus cauſat attentaata, ſi allegatus ſuſpectus procedit in rebus ſuæ menſæ, ibid. n.330

Error

Error Actuarii, & ſubſtituti, partibus non nocet, p.2.c.5.n.243
Error in commiſſione ſuper re, de qua agitur, eſt omnino euitandus, p. 3. cap. 3. nu.42
Error in nomine, licet in cognomine non, quid operetur in commiſſione, ibidem nu.44

Euictio

Euictio, & eius actio. Vide actio.

Examen

Examen teſtium, quando admittatur, ſi reus excipit, & vult facere ſuas probationes, p.1.c.4.n.14
Examen prædictum admittitur, quando ſunt plures articuli, & ex iis aliqui releuantes, ib.n.15
Examen ſine citatione, & nominatione Teſtium eſt nullum, p.2.c.1.n.63
Examen teſtis exceptiones patientis ponitur ad partes, ib.n.91
Examen ſine termino ad dandum interrogatoria, non valet. ib.n.98
Examen valet etiam omiſſis interrogatoriis, ib.n.102
Examen eſt nullum ſine citatione ad videndum iurare teſtes, p.2.c.1.n.119
Examen teſtium die, & loco expreſſo, non iuratorum, non valet, ib.n.124
Examē factum die feriata, an valeat, ib.n.127
Examen, an retrotrahatur ad iuramentum in termino à lege dato, ib.n.128
Et quid in termino aſſignato per verba præſentis temporis, p.2.c.1.129
Et quid in termin dato ad probandum, & probatum habendum, ib.n.130
Et quid in termino dato ad probandū aperiſſimis documentis, ib.n.131
Examen nudum poteſt fieri, etiam die feriata, ib.n.139.
Examen à iudice factum cum ſimplici iuramento valet, p.2.c.1.n.152
In examine teſtium non ſeruatur de ſtilo citationis rigor. ib.n153.
Examen teſtium alteri difficilè committas Iudex. ib.n.157.
Examen in Curia ſolet committi Notario, præuia citatione, ib.n.159
Examen teſtium poteſt committi iudici, & notario tantum, p.2.c.1.n.166
Examen teſtium de ſtilo Notariis committitur, ib.n.166

Exa-

Examen factum à Notario eſt, acſi factum eſſet à Iudice. ib.n.167.
Examinis commiſſio facta Notario, debet cõſtare per acta alterius Notarii, ibidem n.168
Examen valet, non conſtito de commiſſione facta Notario per alia acta, par. 2. cap. 1. n.170
Examen committitur Notariis etiam in criminalibus, ib,n.172
Examen, quomodo perfici debeat, ibidem n.181
Examen egregiarum perſonarum fit in earũ domibus.ibid. n.212
Examen ſenis, infirmi, & mulieris honeſtæ vbi fiat, p.2.c.1.n.213.
Examen Teſtis magnæ qualitatis, quomodo fiat,ib.n.214
Examen Teſtium eſt præciſè declarandum, an velit acceptari. ib.n.248
Examen debet intimari pro die certa,& quare, p.2.c.3.n.12
Examinis locus debet omninò parti intimari, ib.n.13
Examen cohactum non fit ſine decreto iudicis parti intimato, ibi,n.20
Examen non releuat, niſi cauſa ſcientiæ reddatur, ib n.26
Examen intimari poteſt lapſa prima die iuridica, p.2 c.3 n.74
Examen fit ſuper articulis tantum, deficientibus interrogatoriis, ib.n.77
Examen debet incipi per horam poſt in intimatione expreſſam, ib.n.80
Examen fit per iudicem dictantem, & Notarium ſcribentem, ibid.n,81
Examen in compulſoria, fit pro recognitione manus, p.2.c.6.n.28
Examen teſtium, qualiter adnotetur in actis ib.n.85
Examen recognitionis iuriũm, fit expeditis interrogatoriis, ib.n.84.& 86
Examen teſtium nulliter examinatorum non ſanatur, p,3.c.12.n.235
Fallit, ſi teſtes eſſent examinati cum interrogatoriis aduerſarii, ib.n.236
Declaratur tamen, ſi interrogatoria ſint data à legitima perſona, ſecus &c. ibidem n.237
Examen teſtium ſuper paupertate fit poſt iuramentum ſequenti die. par. 3. cap. 13. n.143

Exceptio.

Exceptio nullitatis defectu iuriſdictionis dicitur perſonalis, p.1.c.2.n.395
Exceptio declinatoria competens principali non competit fideiuſſori, ibid. num. 396.
Exceptiones declinatoriȩ, quando poſſint in prima, vel ſecunda inſtantia opponi, & alia de materia remiſſiuè, ib.n.459
Exceptio rei non liberè iuſtificata, parit reſciſſionem contractus, adeo vt reus non teneatur ad prætium, ſed actor teneatur recipere, quod credidit, vel tradidit,p.1.c.4 nu.33.
Exceptio rei non liberæ debet opponi ante relaxationem mandati, ib.n,47
Exceptio in incontinenti probata à Reo,impedit immiſſionem, & interdictum adipiſcendȩ. ib.n.53
Exceptio dicitur in incontinenti probara per tranſactionem, quia impedit litis ingreſſum, ib.n.54
Exceptio non implementi etiam opponitur, & implementum debet eſſe durabile, p.1. c.4.n.62.
Exceptio delegationis non ſaluat reum, ſi illa non iuſtificetur in quacunque ſui parte, ibid.n.63
Exceptio, quod quis non ſit procurator, nũquam cenſetur excluſa. par. 1. cap. 5. n.123
Exceptiones omnes contra perſonam procuratoris,tanquam inhabilis,debent opponi ante litis conteſtationem, alias cenſentur excluſæ, p.1.c.5.n.137.& 138.
Exceptio mandati, debet opponi ante litis conteſtationem, ib.n.293.
Exceptio Dominii non admittitur aduerſus agentem poſſeſſorio recuperandæ,p.1.c.11 nu.43
Exceptiones teſtium non omnnes diſcutiuntur in eorum inductione, p.2.c.1. n.87
Exceptionum genere quot, & quæ. p.2.c.7. num.1
Exceptiones dilatoriȩ, quæ, & earum exempla, ib.n.2
Exceptiones dilatoriæ, quando validè opponantur, ib.n.3
Exceptiones peremptoriæ, quando opponi debeant, ibid.n.4
Exceptionum peremptoriarum exempla,p.2 c.7.n.5
Exceptio præſcriptionis eſt peremptoria, ib. eod.n.
Exceptio ſolutionis compenſationem, & pecuniæ non numeratæ,eſt peremptoria.ibi. num.6
Exceptio excommunicationis, & inofficioſi teſtamenti,eſt peremptoria, ib.n.7
Exceptio pacti de non petendo,& inuentarii eſt peremptoria, p.2.c.7.n.8
Exceptio tranſactionis, & adulterii eſt peremptoria. ib.n.9

Ex-

Exceptio euictionis eſt peremptoria, ibidem num. 10.
Exceptio pretij non ſoluti, ſeparationis bonorum,& doli eſt peremptoria, par,2. c.7. num. 11.
Exceptio, Tu non es Procurator,eſt peremptoria, ibid. n. 12.
Exceptio Macedoniani eſt peremptoria, p. 2. cap.7.num.13.
Exceptiones anomalæ non ſequuntur normam aliarum, ibid. num. 15.
Exceptio anomala,quæ dicatur,& an proponi poſſit in vim dilatoriæ, ibid. n. 16
Exceptio legitimationis perſonarum ante omnia liquidari debet, part. 2. cap. 7. num. 17.
Exceptio non debet opponi in genere, ſed in ſpecie, ibid.n.28
Exceptio cedendarum,an ſit dilatoria, perẽptoria, vel anomala, ibid. n. 29
Exceptio defectus notoriæ proprietatis,non datur in profanis agent, in remedio attentatorum, vide in parte 3. cap.4.n.145
Exceptio alterius ſpolij,obſtat agenti ſpolio, ſecus in reuocatione attentatorum, ibid. num. 223
Exceptio excommunicationis, obſtat ſpoliato, ibid.n.224
Exceptio excommunicationis, non obſtat in attentatis, p.3. cap.4.n.225
Exceptiones poſt ſententiam non admittuntur, par.3 cap.6.n.221.
Exceptiones ad impediendam executionem coram mero executore, non admittuntur, ibid. n.219
Ampliatur,etſi poſſint in incontinenti probari, ibidem n.220
Limitatur prædicta concluſio multipliciter, & primo in nullitate, p.3.c.6. num.221
Exceptio excommunicationis ſemper poteſt opponi ad impediendam executionem, & proceſſum, ibid.n.223
Ampliatur nunquam eſſe excluſam, etiam poſt tres conformes, ibidem n.224
Ampliatur etiamſi procedatur coram mero executore, p.3.cap.6.n.225
Exceptio, compenſationis, impedit executionem etiam rei iudicatæ, ibid.n.228
Exceptio prædicta debet probari cum conuenienti dilatione, ibidem n. 229
Ampliatur etiam opponi poſſe in actu executionis, & illam impedire, p.3. c.6.n.230
Limitatur,ſi debitum ſit liquidum, vel liquidari poſſit in incontinenti, ibid.n.231
Exceptio compenſationis, an opponi poſſit in appellatione, ibidem n.233
Exceptio prædicta,an admittatur in interdicto recuperandæ, p.3,cap.6.n. 234
Exceptio falſi,poteſt opponi per 20. annos, ibidem num. 235
Exceptio falſi impedit executionem rei iudicatæ,etiam coram mero executore, ibidem n.236
Exceptio oriẽns ex ipſa ſententia impedit executionem,etiam trium conformium, p.3.cap.6. n.239.
Exceptio,quæ non impugnat ſententiam, an retardet executionem, ibid.n.245.
Exceptio,licet non oriatur ex verbis ſententiæ,poteſt opponi in executione, ibidem num. 246
Exceptio non admiſſibilis, an admiſſa præiudicet executioni, p.3.cap.6. n. 250
Declaratur contra ipſam eſſe faciendam proteſtationem, & appellationem ,ſi admittatur, par.3. cap.6.n.251
Exceptiones altioris indaginis, regulariter non admittuntur ad impediendam executionem, ibidem n.279
Fallit ſi oriantur ex verbis ipſius ſententiæ, ibidem num. 280
Exceptio tertij eſt priuilegiata, non obſtante ſtatuto, & quando, p.3.c.6.n.284
Exceptiones,quænam poſſint opponi in executione ſententiæ, ibidem n.291
Exceptiones omnes executionem impedientes,poſſunt opponi coram mixto executore, p.3. cap.6.n.292.
Exceptio ſemel oppoſita poteſt iterum in executione opponi, p.3. cap.6.n,293
Limitatur ſi fuerit de ea in primo iudicio plenè cognitum, ibidem n.294
Declaratur etiam ſi non fuerit à iudice tacitè,vel expreſsè reprobata, ibid.n,295
Exceptiones impedientes executionem, an opponi poſſint coram iudice in alio territorio exequente. Vide in par.3. c.6. n.296
Exceptio reiecta in vno iudicio,quando poſſit deduci in alio, p.3.c.7. n.165
Exceptio reiecta ſemel, regulariter non poteſt iterum deduci, ibidem n.167.
Exceptio nullitatis incidenter obiecta, & reiecta, poteſt principaliter iterum deduci, p.3.c.7.num.168
Exceptio ſemel oppoſita, & reiecta,vt non poſſit iterum proponi, quæ requirantur, ibidem n. 169
Exceptio fructuum non perceptorum, vel ſimilis,quanto tempore poſſit opponi contra executoriales. Vide in parte 3. cap.8. num.48
Exceptio trium conformium, non præiudicat tertio, p.3.c.12.n.13
Declaratur tamen ſi doceat de intereſſe, & quomodo, ibidem n. 14.
Exceptio nullitatis eſt fauorabilior, quam actio, ibidem n.171

Exceſſus.

Exceſſus non præſumitur, niſi de eo doceatur, & exprimi debet in appellatione, p.3, cap.1.n.157. & 441

Exceſſus in caſu appellationis, an in ſpecie, vel in genere tantum poſſit exprimi, ibid. n.159.

Exceſſus in genere expreſſus ſuſpendit executionem in totum, ibid. nu.160

Exceſſus in ſpecie expreſſus ſuſpendit tantum, quantum capit exceſſus, ibid. n.161

Exceſſus in exequendo, ſex modis poteſt cõmitti, p.3, cap.1. num.435.

Exceſſus in exequendo non præſumitur, niſi de eo doceatur, ibidem n.440.

Exceſſus expenſarum eſt exprimendus in appellatione, p 3. c.11.num.263.

Excommunicatio.

Excommunicatio poteſt ſemper opponi, p.1. c.2. num.226

Excommunicatio publica non dicitur, niſi ſecuta denunciatione. ibid. n.228.

Excommunicatio, niſi ſit publicata, non priuat exercitio officij, p.2.c.5.n.255

Excommunicatio datur contra ſingulos canonicos, p.3.c.9.n.51

Excommunicatio datur etiam contra non obedientem ſequeſtro, ibidem n.101.

Excommunicatus.

Nemo talis dicitur publicè, niſi ſecuta denunciatione, p.1.c.2. n.228.

Excommunicatus publicè, vel occultè, non poteſt conſtitui procurator, p.1. cap.5. num. 128.

Amplia, etſi tempore acceptationis, ſit abſolutus, ibidem n.129.

Excommunicatus ſi procurator conſtituatur, & deinde abſoluatur, ſciatque hoc Dominus, & perſeueret in ſua voluntate, conſtitutio valet, p.1, c.5. n.130.

Excommunicatus ſpoliatus non reſtituitur in beneficialibus, p.1, c.11.n.77

Excommunicatus dimiſſa poſſeſſione, factoque expenſatum, & fructum depoſito, auditur, ibidem n. 99

Excommunicatus teſtis ab omnibus repellitur, p.2.c.1.n.69

Excommunicatus poteſt examinari, abſolutus ad talem effectum tantum, ibid. n.70.

Excommunicatus poteſt appellare tam iudicialiter, quam extraiudicialiter, p.3.c.1. num. 12

Excommunicatus appellare nequit, niſi grauamen inferatur, ibid.num.13

Excommunicatus ex cauſa voluntaria veniens ad indicem nõn auditur, ibid. n.14

Excommunicatus, an reſtitui poſſit ad appellandum, p.3.c.1.n.15

Excommunicatus an, & quando poſſit reſtitui ad appellandum, remiſſiuè, ibidem num.16.

Declara prædicta in excommunicato ſimpliciter procedere, ibid.num, eodem.

Excommunicatus cum denegatione audientiæ num poſſit appellare, ibidem n.17

Excommunicatus appellationi renũciat petendo abſolutionem à iudice, niſi contrarium proteſtetur, ibid.n.708

Excommunicatus poteſt aggrauari, niſi ſoluat infra decem dies, p.3.cap.6.n.127

Excommunicatus prædictus poſt alios decẽ dies poteſt reaggrauari, ibid. n.128

Et interdici, & ſuſpendi ab officio, & beneficio cum inuocatione brachij ſecularis, ib. num. 129.

Fallit, quando ex conuentione partium aliud ſeruatur, p.3.c.6.n.130.

Excommunicatus eſt repellendus à iudicio, etiam à laicis, ibidem n.226

Excommunicatus inſordeſceus, quando, & qualiter moneatur ad reſpondendum de fide, p.3,cap.8.n.54.

Excommunicati vigore Bullæ Cenæ quo termino declarentur, p.3.c.9.n.66

Excommunicatus perſiſtens in excommunicatione, ad quid citetur, & qualiter, ibid, num. 70.71

Excommunicatus ex Bulla Cenæ ob recurſum ad laicos, arcetur à noua audientia, ibid.n.80.

Et an audiatur excipiens, aut appellans, p.3. cad.9.num.81

Excommunicatus ob recurſum ad laicos, non abſoluitur ſaltem ſine paritione verbali, ibidem n.88.

Excommunicatus qui non audiatur, nec agendo, nec excipiendo, ibid.n.100

Excommunicatus ob non paritionem mandati rotalis an poſſit abſolui per Rotam, p 3. cap.9.n. 109.

Excommunicatus prædictus non abſoluitur, niſi pareat iudicato, p.3.cap.9.n.110.

Excommunicatus an petere poſſit reſtitutionem in integrum, p.3. c.10. n.12.

Executio.

Executio intelligitur pro indiuiſo, quando fit vigore mandati obtenti in vim obligationis cameralis, vt ſi res poſſideatur à debitore, & ab alio, quia illa poſt debitoris pro indiuiſo executatur. Vide par.1. c.3. n.30.

Executio debet iuſtificari, & eiſdem actis. ib. num. 59.

Execu-

Executio vigore pactorum executiuorum,datur contra quemcumq. fundi cenſuati poſſeſſorem, ib.n.60

Executio ſtatim eſt facienda,quando appellatio prohibetur in notoriis, p.3.cap.1 n.459

Executio pro mercede in Tribunali Gubernatoris Vrbis,vſque ad quam ſummam non poſſit ſuſpendi ib.n.571

Executio pro alimentis præteritis,an,& quādo transferatur per Signaturam, ibidem n.579

Executio pro alimentis præteritis,non transfertur,contractis debitis pro victu,ibidem n.580

Executio facta,vel facienda,an,& quid patiatur per reſcriptum Signaturæ ſuſpēſiuum, p.3.c.2.n.49

Executio non retardatur, quando per tres conformes proceditur ſuper attentatis,p.3 c.4.n.205

Executio,& inhibitio ſi ſint factæ eadem die pro cuius validitate præſumatur,ibidem n.316

Executio eſt ſtatim facienda, ſi ſit renunciatum appellationi, p.3.c.6,n.8

Executio ſemper debet fieri lite, quomodocumque finita,ib.n.62

Executio rei iudicatæ, quando committeretur iudici appellationis, ib.n.100

Executio fit non ſolum pro ſorte,ſed pro fructibus,& expenſis, p.3.c.6.n.105

Executio rei iudicatæ, ſemper fit purificatis conditionibus, ib.n.114

Executio,in quibus rebus fieri primo debeat ib.n.115

Executio de facto facta reuocatur,etiā parte non citata, p.3,c.6.n.116

Executio perſonalis,an fieri poſſit primo loco, ib.n.132

Executio difficilis dicitur, quę fieri debet cū Beneplacito Prrncipis ſecularis, ib. num. 142

Executio,an poſſit fieri ſuper aliis rebus,quā iis, de quibus agitur, p.3.6.n.143

Ampliatur prædicta concluſio multipliciter, ib.n.144

Executio, an miniſterio Iudicis, vel authoritate creditoris fieri poſſit, ibidem num. 147.

Executio, an poſſit committi parti vincenti. p.3.c.6.n.151

Executio regulariter, an ſit facienda parte citata, ib.n.152

Executio ſine citatione,fit ſolum inter eaſdē perſonas,& in rebus adiudicatis,ibidem n,162

Executio contra bona propria, & perſonam hæredis, quando detur in Curia, ib.n.176

Executio contra fideiuſſorem iudicii, fit ex eodem proceſſu principalis, par.3.cap.6. n.177

Executio, ſi fiat contra fideiuſſorem contractus,requiritur nouus proceſſus, ibidem n.179

Executio, quando eſt facienda in alio loco, quinam modus ſeruandus ſit, ibid. num. 195

Executio ſi facienda ſuper rebus controuerſis, quid agendum, p.3.c.6.n.196

Executio ſententiæ, an poſſit in re propria parti deputari. ib.n.204

Executio,cauſæ cognitionem requirens,committitur poſito in Eccleſiaſtica dignitate ib.n.205

Executio, an poſſit fieri,etiam tempore feriato, p.3.c,6.207

Executio, an poſſit fieri die feriato in honorem Dei, ib.n.208

Limitatur contra tertium, quod fieri non poſſit, ib.n.209

Executio rei iudicatæ regulariter non impeditur ab exceptione, par. 1. c. 6. num. 210

Executio,quibus clauſulis fiat, ſi fiat ſtante exceptione calumnię ſuſpecta, ibidem n.237

Executio, quando impediatur ab inhabilitate perſonæ,eod.n.227

Executio nō poteſt fieri pro eo ſolo,pro quo cauſa eſt inſtructa, ſi plures agunt, p.3.c.6 n,248

Executio ceſſat, etiam trium conformium, ſi requiritur cauſæ cognitio, ibidem num. 249

Executio etiam trium conformium impeditur,quando agitur de interelle tertii.ibid. n 256

Executio facienda in re poſſeſſa per tertium, quando impediatur, p,3,c. 6.n.258

Executio poteſt fieri contra intruſum lite pendete. ib.n.263

Executio ex primo proceſſu, contra tertium an, & quando fieri poſſit, ib.n.268

Executio contra tertium an, & quando poſſit fieri in re poſſeſſa per condemnatum. p,3.c.6.n.269

Executio contra tertium, an,& quando poſſit fieri in re poſſeſſa per condemnatum. p.3.c,6.d.n.269

Executio contra tertium, an poſſit fieri in re non petita in cauſa. ib.n.270

Executio facienda in re vacante, quomodo poſſit à tertio impediri. ibidem num. 272

Declaratur tamen, ſi dederit cautionem de non malitioſè agendo. par.3.cap.6. n.273

Executio à tertio, quando poteſt, impeditur tam in poſſeſſorio, quam in petitorio, ib. n.274
Declaratur, ſi ius ſuum ſit ſeparatum, à iure condemnati, ib.n.275
Declaratur etiam, quando ſententia tertii nullo modo prodeſt condemnato. p.3.c.6. n.276
Executio non obſtante appellatione tertii ſit ſine illius præiudicio. ib.n.277
nxecutio poteſt impediri, ex quali, quali probatione. ib.n.283
Executio, an, & quando impediatur, etiamſi cautio offeratur. par. 3. cap. 10. num. 105,
Executio ſit elapſo termino, & nihil deducto ib.n.108
Executio, an poſſit relaxari poſt litis ceſſionẽ p.3.c,11.n.139.
Executio trium conformium, etiam interlocutoriarum, eſt magis priuilegiata, quam vnicæ non appellabilis. part. 3. cap. 12 n.150
Executio obtenta in cauſa nullitatis reuocatur, vt attentata. par. 3. cap. 12. num. 164
Executio contra admiſſos ad beneficia cap. Odoardus, & peruenit. quando fieri poſſit. p.3.c.13, n.103

Executor

Executor vnus ſufficit, qui perquirat, & referat, non inueniſſe bona, ſuper quibus poſſit facere executionem, par. 1. cap. 3. num. 153
Executor ſequeſtratarius, vel depoſitarius executiuè moleſtari poteſt. par, 2. cap. 9. n.101
Executor, quam fidem faciat à tergo mandati, factis diligentiis. p.3.c.9.n.5
Executor debet facere diligẽtias in loco originis debitoris diſtrictualis, ibidem num.6
Declara hoc ſæpè fuiſſe à Signatura Iuſtitiæ diſputatum, ib.n.7

Executor idest Iudex.

Executor mixtus, quandonam, quis dicatur deputatus, p.3.c.4.n.262
Executor amittens dignitatem ante perfectã executionem, an poſſit proſequi, p.3. c.6. n.206
Executores non ſolum intimant litteras executoriales, ſed etiam procedunt ad cenſuras, & brachium ſeculare, par.3. cap. 8. num.7
Declara tamen non procedere ad vlteriora, niſi habita relatione intimationis, ibidem num.8
Executor non poteſt ſuper nullitate pronunciare. p.3.c.12.n.36
Executor, conſtito de nullitate, ſuperſedet, & quæſtionem ad ſuperiorem remittit, ibid. nu.37

Executoriales Litteræ.

Executoriales intimatæ in Partibus, reproducuntur in Rota, & ſeruantur quatuor termini ad docendũ de paritione. p.1.c.2 n.104.& 113
Executoriales, quare reproducatur. ibidem n.105
Executoriales cõtra latitantem ſufficit, quod intimentur in manibus affinis, & domi intimandi. & per edictum ad valuas, ibidem n.107
Executorialium præſentatio, ſeu inhibitionis ſufficit etiam, quod fiat à Procuratore, ibid.n.110
Et quare id, ita procedat ib.n.111
Executoriales in ſubrogatione, obtentæ, debent etiam ipſæ aduerſario intimari. p.3. c.4.n.183
Limitatur, ſi ſubrogatus habuerit tres conformes, vel rem iudicatam, aut executoriales. ib.n.184
Executoriales intruſo pendente lite poſſunt intimari. p. 3.c.6, n.264
Executoriales litteræ, dantur pro executione rei iudicatæ.p.3.c,8.n.1
Executorialium litterarum formula remiſſiue ad Veſtrium. ib,n,5
Executoriales olim ſub plumbo expediebantur. ib.n.9
Hodie vero ſub paruo ſigillo, habita derogatione in commiſſione. p.3.c.8. n.10
Executoriales litteræ sũt reo perſonaliter intimandæ, intimandæ, ib.n.14
Ampiia ſaltem Procuratori, & cui ſi illeintueniri non poſſit, ibid.n.15
Executoriales, qualiter intimentur, ſi tutus acceſſus non pateat, p.3-c.8.n.16
Executorialis defectus ſanatur per notitiam prout citatio. ib.n.17
Executoriales, quando poſſint per edictum intimari, abſque ſpeciali commiſſione. ibid.n 19
Executoriales, an, & quomodo poſſint intimari intruſo pendente lite, par. 3. cap.8. nu.22
Executoriales, an, & quando committantur intimandæ, ſine cognitione intruſionis lite pendente. vide. p.3.c.8.n.24
Executoriales decretæ contra primum intruſum, an & qualiter poſſint exequi contra ſecundum. ib.n.27
Declara dummodo executoriales intimentur per eum, qui obtinuit, ibidem num. 28.
Executoriales mortuo impetrante, an poſſint

ſint ſubrogato. par. 3. cap.8.n. 29.

Executoriales ſemel decretæ defunćto,de iure denuo non decernuntur ſubrogato. ibi. nu.32

Executoriales ſemel intimatæ per defunćtum denuo non intimantur per ſubrogatum, ib.n.33.

Executoriales denuo non decernuntur ſobrogato ad proſecutionem iam conceſſarum. p.3.c.8.n.34.

Executoriales ſemper decernuntur vigore vltimarum ſententiarum, ib.n.35

Executoriales per reſtitutionem in integrum de medio tolluntur. ib.n.36

Execnroriales primæ ſententiæ,an per commiſſionem concedantur intimandæ, ac ſi eſſent vltimæ. ib.n.39

Executoriales intimatæ debent reproduci, & poſtea ſeruantur quatuor termini ſubſtantiales. ib.n.40

Executorialium intimatio, ſi recognoſci nequeat, datur commiſſio ſanatoria.p.2.c.8 nu.41

Executoriales; an, & qualiter habeant effectum, ſi pendente earum intimatione perdatur regeſtrum. ib.n.43

Executoriales inter non poſſidentes obtétæ, non afficiunt tertium prouiſm. ibidem nu.46

Executoriales ſunt nullæ, abſque fructuum liquidatione, & quando fieri debeat, p.3. c.8.n.49

Execntoriales, an poſſint præſentari,etiam per partes, & qualiter, p.3.c.9.n.49.

Exemptus.

Exempti, quinam dicantur, & qui ſubſint ordinariis. p.1,c,2.n.357

Exempti à iuriſdićtione ordinarii poſſunt commiſſionem impetrare pro prima inſtantia. p.3.c,3.n.22

Exemptus clericus. Vide clericus.

Exhibitio.

Exhibitio rei in iudicio fit petentis expenſis, p.3.c.11.n.4

Exhibitio ſcripturarum; & inſtrumentorum. V. inſtrumentum; & ſcriptura.

Expenſæ

Expenſæ Interrogatoriorum in Remiſſoria,à quo fiant. p.2.c,3.n.167

Expenſæ debentur tantum iudiciales, non autem extraiudiciales. p.3.c,8.n.302

Declara tamen de iure omnes deberi.ibidem n.303.

Expenſæ litis, an debeant ſubminiſtrari ex bonis ſequeſtratis,p.2.c.9.n.133

Expenſę, an, & quando ſint reficiendæ appellato ab appellante appellationi renunciāte, p.3.c.1.n,734

Expenſæ commiſſionis, & ſollicitationis non computantur in ſcuto aureo. par.3.cap.3. n.143.

Expenſæ de ſtilo Curiæ, an reficiantur per producentem nouum ius. p,3.c.4.n.172

Expenſæ, quandouam compenſentur inter litigantes, ib,n.175

Expenſæ, damna,& intereſſe, debent refici,in attentatis. ib.n.231.289. & 307.

Expenſæ, quandonam debeantur in renocatione attentatorum, etiam ante diſcuſſionem negotii principalis, ibid. num. iiſdem.

Expenſæ, an debeantur, quando proceditur per viam nullitatis, vel iniuſtitię in reuocatione attentatorum. ib.n.290

Expenſæ extraiudiciales,non liquidæ,non retardant proceſſum in negotio principali. p.3.c.4.n.291

Expenſæ, an debeantur,ſi pars cedat liti ante ſententiam. p.3.c.6.n.199

Expenſæ vnius iudicii,non compenſantur cū illis attentatorum. p.3.c.7.n.128

Expenſæ circa poſitionum reſponſiones ab abſente faciendas, à quibus facieudæ, p,3. c.11.n.17

Expenſæ extraćtionis, quando, & à quo ſubminiſtrandæ, remiſſiue, ib,n.18.

Expenſæ examinatoris miſſi ad abſentem, à qnibus ſoluantur. p.3.c.11.n.19

Expenſas litterarum, & poſitionum copias ſoluit petens. ib.n.20

Expenſæ in rogitu venditionis ſpećtant ad emptorem. p.3.c.11.n.21.

Expenſe poſt terminatum iudicium, quot, & quibus modis debeantur. ibidem,n.23

Expenſarum aliæ debentur,etiam officio Iudicis, aliæ iure aćtionis, ib.n.24

Expenſe,vt debeantur debent probari, p.3.c. 11.n.29

Expenſę non ſolum debent probari factæ,ſed factæ à petente, ib.n.30

Expenſæ ab eo factæ præſumuntur, qui eas facere tenebatur, ib.31.& 42

Expenſæ an,& quando in quantitate præciſa ſint probandæ, p.3.c,11.n.35.

Expenſæ modicæ, quomodo dicantur ſatis probatæ, ib.n.36.

Expenſæ magnæ, vt ſatis probatæ dicantur, quid reqiratur, ib.n.37

Expenſę prima facie præſumuntur factæ à principali, & non à Procuratore, p.3.c.11 nu.41

Expenſas ab alio factas tenetur probare dicens non fuiſſe factas ab eo,qui tenebatur ib,n.43

Expenſæ non ſolent fieri ſine mandato Domini, cuius intereſt fieri. ibidem nu.44

Declara non ita tamen ſemper procedere,

re, & quare. par. 3. cap. 11. num. 45.
Expenſæ quæ,& quando præſumantur facta à Procuratore, ib.n.46
Expenſas alieno nomine faciens, debet victoriam cauſæ procurare, ib.n.49
Expenſas difficile recuperat ſuccumbens in aliena lite. p.3,c.11.n.50
Expenſas, nequaquam recuperat agens malã cauſam alienam. ib.n.51
Expenſas repetit cauſam alienam bonam agens, ib.n.52
Expenſas factas ad ſuam priuatam vtilitatẽ, vnuſquiſque reddere tenetur, p,3.cap.11, nu.53.
Expenſarum quantitas in dubio vnde habeatur, ib.n.54
Expenſæ ratione contumaciæ debitæ,& ſolutæ, nunquam repetuntur, ib.n.55
Amplia, etſi fuerit iuſta cauſa litigandi, p.3. c.11.n.56
Expenſæ contumaciales debentur loco pœnæ ib.n.57
Expenſę Aduocati, Procuratoris, Notarii, & Hoſpitii, & alia damna debentur à contumace, ib.n.58
Expenſæ contumaciales,& officio iudicis debitæ diferunt, p,3.c.11.n.59.
Expenſæ tolluntur mutua compenſatione, ſi cedens in gradu appellationis habuit ſententiam in prima inſtantia fauorabilem. ib.n.62
Declara tamen eſſe diſtinguendum, & quomodo, p,3.c.11.n.63
Limita, etiamſi ceſſio fieret poſt publicationem proceſſus, ib.n.64
Limita etiam ſi ceſſio fuiſſet malitioſé facta. ib.n.65
Expenſæ poſt ceſſionem in praxi,non reficiũtur, p.3.cap.11.n.60.68.& 91.
Expenſas Rota mandat refici factas ante litis ceſſionem, ib.n.71.
Expenſas etiam reficere debet, qui ſuam intẽtionem non probat. ib.n.80
Expenſas reficere debet, qui cauſam mouit ſuper moleſtiis, & non probauit, par.3, c.11.nu.81
Expenſæ non ſunt reficiendæ, quando omnia in libello narrata non probantur. ibidem nu.85
Limita tamen niſi adſit clauſula non ſe adſtringens. ib.n.86
Expenſæ reficiuntur in mutatione iudicii. p.3.c.11.n.89
Limita tamen, quando plura remedia fuerũt cumulata, vel clauſulæ ſalutares, ibidem nu,90
Expenſarum refectio poteſt omitti vna via, & alia accepta, ib.n.119
Expenſæ, quæ non contineantur ſub clauſula parito Breui. p,3. c11. num. 120.
Expenſæ ex iuſta cauſa regulariter rollũtur, ſed multipliciter limitatur, ibidem n.121
Expenſæ dicuntur debitæ iure actionis, quãdo ſtatutum mandat illas ſoluendas eſſe. ib.n.123
Expenſæ conuentionales ſemper ſunt ſoluendæ à ſuccumbente in cauſa, p.3. cap.11. n.124
Expenſæ, quod regulariter excuſentur ex iuſta cauſa, habet locum in Reo tantum, ib,n.136
Expenſę viaticorum, an veniant nomine damnorum, ib.n.174
Expenſæ non reficiuntur in Curia, ſi per coniecturas, aut teſtem excludatur dolus, p.3, c.11,n.198
Expenſę, an veniant appellatione damnorum ib.n.199
Expenſæ contumaciales, an veni antnomine damnorum, ib.n.200.
Expenſæ, an dicantur intereſſe, par.3, c. 11, n.202
Expenſæ, an dicantur remiſſæ, quando ſunt remiſſa damna, ibid.n.204
Expenſæ regulariter pro omiſſis habentur, ſi iudex omiſit condemnationem, ibidem n.227
Expenſæ omiſſæ, amplius peti non poſſunt, p,3, c,11.n.228
Expẽſæ omiſſæ, quod amplius peti nequeãt, de quibus intelligatur, ibidem num. 230.
Expenſæ conuentionales, an compræhendantur in ſtatuto. quod victus victori, ibidem n.248
Expenſæ iure actionis, quando debeantur,& qui ſint caſus, p,3,c.11,n.253
Expenſarum liquidatio, ad quem Iudicem ſpectet, p.3,c.11,n,274, & ſeq.
Expenſæ plurium iudicioſum, quomodo peti poſſint, ibid.n,287
Expenſæ factę in diuerſo iudicio iure denegantur, ib.n,291,& 396.
Expenſæ, ſi Iudici referuentur, quid inde ſequatur, p.3,c.11.n.293.
Expenſas pecunia reficere impotens, puniatur in corpore, ib.n,298.
Declara tamen non eſſe in vſu, ibidem n.299
Expenſæ poſt litis conteſtationem in genere, an veniant iure actionis, vel iudicis officio ib.n,301
Expenſæ litis, an repeti poſſint, ſi cauſa fuit à Principe commiſſa, p.3,c.11.n.307
Expenſæ litis cum Monacho, moniali litigante non debentur à Monaſterio, ib. n,311.

Ex-

Expenſæ factæ pro viaticis, an compenſandæ, & quæ, in litis expenſis, ibidem n.313

Expenſæ vnius famuli, an poſſint computari cum litis expenſis, par. 3 cap, 11. n.314

Expenſæ factæ à Canonicis litigantibus cum penſionariis, non extrahuntur à maſſa communi, ib.315

Expenſæ litis vnde ſint extrahendę, quando Canonici, & Beneficiati ſimul litigant, ib. n.322

Expenſæ à victo debentur in iudicio Saluiani, p.3, c.11.n.323.

Expenſæ in caſu prædicto, an debeant refici ab ipſo victo, vel ex retentione bonorum, ib.n.324

Expenſæ ratione iudicii debentur etiam in iudicio poſſeſſorio, ibid.n.325.

Expenſas non habet, qui per ſe ipſum cauſas nob agitar. p.3.c.11.n.326

Expenſæ Procuratorum, & Aduocatorum, qui gratis deſeruierunt, an peti poſſint, ibid. n.327

Expenſas conſequi nequie negotiorum geſſtor, niſi reuera negotium geſſit, ibidem

Expenſas ab alio non repetit, qui negotium ad ſui commodum geſſit, par.3, cap. 11. n.329

Expenſas pro alio bona fide factas repetit, qui fecit, ib.n.330

Expenſæ, quomodo veniant reficiendæ in caſu Breuis apoſtolici ob frnctus beneficii refectionem, ib.332

Expenſæ debent ſubminiſtrari, probata paupertate cum præſumptione boni iuris, p,3, c.11.n.336.

Expenſæ neceſſe eſt ſemper, qnod reficiantur cum damno, & intereſſe, ib,n.347

Expenſarum refectio, an ſit pars integralis reuocationis attentatorum. ib.n.351

Expenſæ in cauſis attentatorum, an compenſentur cum expenſis in cauſis ſpolii, p, 3. c,11.n.359

Expenſas eſſe de neceſſitate reficiendas, non obſtante omiſſione, quis dixerit, ibidem n.360

Declara tamen præmiſſa non habere locum in omnibus iudiciis, ib.n.361

Expenſæ in iudicio attentatorum, ſemper reficiuntur, & ſi decretum non contineat cōdemnationem. Vide in p.3.c.11.n.363

Expenſæ certificari poſſunt ex actorum reuolutione, ib.n.373

Expenſarum refectio in attentatis, quando prorſus ſit neceſſaria, ibidem num. 374.

Declara tunc non ſufficere depoſitum vnius inlii cum obligatione reſidui, ib.n,375.

Expenſarum reſtitutio in attentatis, requiritur, vſque ad vltimum quadranrem, p.3, c.11.n.376

Expenſæ iudiciales, ex quibus connumerentur, ib.n.378

Expenſę proceſſales, & pro ſalario Procuratorum, & copiſtarum, vbi narrentur, ibid. n.379

Expenſæ pro honario Iudicis, quænamm ſint p.3.c.11.u.380

Expenſæ voluntarię, & ſolitum excedentes, an debeant refici. ibid.n.384.

Expenſæ ſolitæ, circa procnratorem, & aduocatum, remiſſiuè, ib.n.385.

Expenſæ iure actionis, & promiſſionis, ſemper debentur, & ſi iudex abſolnerit, ibid. n.386

Amplia, vel etiamſi iudex omiſerit comdennare, p,3.c.11.n,387

Expenſæ domi debent deduci, vbi illæ viatixorum, & hoſpitii eſſent reficiendę, ibid. n.390

Expenſæ ſemper ſunt reficiendę, habenti clauſulam litem non inferre, aut non conuenire, ib.392

Declara hoc donec fuerit declaratum litem eſſe finitam, ib.n.393

Declara etiam in his non eſſe neceſſatiam condemnationem, & quare, ib.394

Expenſæ in cauſa appellationis, in qua appellans fuit negligens, petuntur iure actionis, p.3.c.11.n.395

Expenſæ ſi omittantur à Iudice, de quibus intelligendum ſit. ibidem num. 126.,295. & 388

Expenſę factæ in eodem iudicio, vel ab eo dependente, omnes debentur, p.3.c.11 n.397

Expenſæ iudiciales dicnntur expenſę viuę, & paſſim claræ, ib.n.398

Expenſæ prædictę debent refici in omnibus cauſis integre, & abſquedim inutione, ib. n.399

Expenſę etiam pro honorario Procuratorū, Aduocatorum, & copiſtarum, debentur iure actionis. ib.n.402

Expenſę Rotales taxantur ad rationem ſcutorum decem, pro qualiber inſtantia. p,3.c.11.n.403

Declara tamen procedere hoc in expenſis officio iudicis debitis, ib.n.404

Declara, quoque expenſas iure actionis debitas omnes mandari refici, ibidem n.405.

Expenſæ venientes nomine damni, ſunt integrè reficiendæ. p,3.c.11.n.407

Expenſæ, quæ iure actionis debentur, ſunt integrè reficiendæ. ibidem num. 408.

Ex-

Expenſæ factæ, quonam modo iuſtificentur. ib.n.409

Expenſarum quantitas arguitur à ſolito, do de illis conſtat in genere,par.3.cap.11 n.410

Expenſæ, quod fieri debeant in minori ſumma, vbi locum habeat hæc regula, ibidem n.412

Expenſæ factæ ab hætede grauato pro bonorum defenſione, an compenſandæ cum fructibus inde perceptis. vide, par.3. cap. 11. n,413.

Expenſæ, quando non ſint habendæ in conſideratione, in fructuum liquidatione, ibid. n.549

Expenſæ. V. ſumptus.

Expenſarum Condemnatio.

Expenſarum condemnatio, an poſſit reſeruari dubitatur, p,2.c.8-n.287

Expenſarum condemnatio, vel ſolum taxatio, an reſeruari poſſit in diſinitiua, ibid. n.288.

Expenſarũ condemnatio lata in interlocutoria, poteſt ſuppleri, vſque ad definitiuam, ib,n.290

Expenſarum condemnatio poteſt fieri etiam in tertia inſtantia, p.2.c.8.n.293

Expenſarum condemnatio, quando cenſeatur facta pro omnibus inſtantiis, ibidem n.295

Amplia, tam ſi à definitiua, quam ab interlocutoria fuerit appellatum, ib.n.296

Expenſarum condemnatio procedit in illo, qui temere litigauit, ib.n.297

Expenſarum condemnatio de ſtilo Curię ferè contra omnes victos fertur, p.2. cap.8 n. 299

Expenſarum condemnatio, an procedat in contumacia, ib.n.300

Expenſarum condemnatio, quando poſſit, & debeat fieri, & ſuppleri in qualibet inſtantia, ib.n.304

Condemnatio in aliquibus expenſis eſt faciẽda, in aliis non. p.3.c.11.n.25

Expenſarum condemnatio, victi in victorem quandonam fiat, ibid.n,26

Expenſarum condemnatio fit, etiamſi liti cedatur à Rota, ibid.n.66

Declara tamen procedere, quando malitioſè fuit facta ceſſio. p.3,c.11.n.67

Expenſarum condemnatio fit contra mendacem, ibid,n.73

Expenſarum condemnatio fit contra acceptantem reſcriptum, ib.n.74

Expenſarum condemnationem patitur plus debito petens, p,3.c.11,n.75

Idem referens litem contra pactum de non inferendo, vel contraueniendo, ibidem nu.76

Item patitur expenſas iuta ſua producere differens, ib.n.77

Expenſarum condemnationem, an patiatur, qui iudicium mutat, p. 3. c,11,n.82.& 88

Expenſarum condemnatio in pluribus caſibus omittitur,ib.n,83

Expenſarum condemnatio, an fiat, etſi non fuit in libello petita, ib.n.92

Expenſarum condemnationem, neque patitur litigans ex iuſta cauſa, par. 3. cap. 11. nu,93

Declara tamen procedere, ſi reus viſis nouis iuribus acquieſcit, ibid,n,94

Et quid ſi illis non obſtantibus contradicit, ib.n,95

Limita tamen ſi procederetur ex eiſdem actis, & ponitur exemplum, ibid.n.96

Expenſarum condemnatio relinquitur, ſi veritas ſit cancellata, & incerta, p.3. cap.11 n.106

Et quid dicendum, quando conſilia prudentum ſunt ſigillata, ibid.n.103

Expẽſarum condemnatio relinquitur, ſi fuit iuramentum delatum in ſupplementũ &c. p.3.c.11,n.104

Idem dic ſi ſola interuenit ſemiplena probatio, ibid.n.105

Et quid ſi agatur de facto alieno, ibidem n,106

Et quid ſi non fuit facta perſonarum legitimatio petita, ib.n.107

Expenſarum condemnationem ſubire debet qui perſonas non legitimauit, par.3, c.11. n.108

Expenſarum condemnatio ſemper eſt facienda, quando debentur iure actionis, ibidem n.133

Et quid, quando conſtat ex eiſdem actis de iniuſtitia ſententiæ, ex qua victus prætendit excuſationem, ib n.134

Limitatur, ſi ſententia ex nouis iuribus nulla detegatur, p.3.c.11.n.135

Expenſarum condemnatio fit cõtra, vtramq. partem, ſi quis vincit, & vincitur, ibidem n.224

Expenſarum condemnatio prædicta, quando habeat locum, ibid,n.225

Expenſarum condemnatio omiſſa, quando præſumatur per errorem adiecta. p.3.c.11 n,237

Expenſarum condemnationem euitare, nequit exiſtens in mala fide. ibidem n. 240

Declara, quid ſi ad ſit ſtatutum, quod victus victori in expenſis condemnetur. ibidem n. 241

Expenſarum condemnatio eſt regulariter neceſ-

neceſſaria, par. 3. cap. 11. num. 252.
Expenſarum condemnatio, non poteſt fieri antequam finiatur Iudicium, ibidem nu. 254.
Et quid ſi fieret, an diceretur attentatum, ib. num. 255
Expenſarum condemnationem poſſet fieri antequam iudicium finiatur. quis teneat, p.3.c.11.n.256
Expenſarum condemnatio, aliquando omittitur, etiam ab ipſa Rota, ib. n.281
Expenſarum condemnatio à Rota omiſſa, tūc omiſſum habetur pro omiſſo, ibid. num. 282.
Expenſarum condemnatio ſubſiſtit, etſi non adſit iuſta cauſa de ſtilo Rotæ, p.3. c.11 n. 286
Expenſarum condemnatio in ſecunda, an dicatur executio primæ ſententiæ, vbi de illis nulla fuit facta mentio, p.3. cap.11 n 300.
Expenſarum condemnatio pro executione ſententiæ latæ pro poſſeſſore, an fiat. ibid. n. 302
Et quid pro non poſſidente, an fiat? ibid n. 303
Expenſarum condemnatio omiſſa in poſſeſſorio, an poſſit deduci in petitorio. ibid. n. 304
Expenſarum condemnatio cōtra Canonicos, an afficiat ſucceſſores, p.3.c.11,n.334.
Expenſarum condemnatio fit, quoque in attentatis, & quando fieri poſſit, ib n.342.
Expenſarum condemnatio non eſt de neceſſitate expreſsè facienda, ib.n.349
Expenſarum condemnatio eſt de ſui natura inſita in reuocatione attentat. r.i.ib.n.352

Expenſarum condemnatio

Expenſarum condemnatio eſt neceſſaria, quādo damna, & intereſſe ſunt pars iudicii, p.3.c.11.n.353
Expenſarum condemnatio expreſſa requiritur, quando per viam definitiuè proceditur, ib.n.356
Declara multum intereſſe, an vno, vel alio modo fuerit pronunciatum. ibidem n.357

Expenſarum liquidatio

Expenſarum liquidatio, ſolet committi iudici exequenti, p.3.c.6.n.107
Liquidatio prædicta, quando ſoleat committi cum facultate ſubdelegandi Iudicem pro ea. ib.n.108
Expenſæ, quibus modis liquidentur remiſſiue p.3.c.11 n.33
Expenſæ, quibus coniecturis, & præſumptionibus liquidentur. ib.n.34
Expenſæ facilius per Peritum liquidantur. ib.nu.38
Expenſæ proceſſales, ſalariorum, & honorarii Iudicis &c. facilè poſſunt liquidari ex receptis, ib.n.381

Expenſarum omiſſio.

Expenſarum omiſſio ſi tranſit in iudicatum, non comprahenditur in ſtatuo, quod victus victori. vide in, parte 3. cap.11. num. 249
Et quid ſi fuit appellatum, & non proſecuta appellatio, ibid.n.250
Expenſarum omiſſio in interlocutoria, poteſt quandocumque a Iudice reſarciri. ibidem num.251
Expenſarum omiſſio a Iudice facta, de quibus intelligatur, par.3. cap.11. num.126. 295.388.

Expenſarum taxatio.

Expenſarum taxatio ſolum reſeruatur in definitiua iuxta communem praxim, par. 2. cap.8.num.289
Expenſæ quandonam taxentur in interlocutoria ſuper attentatis, ac ſi in definitiua, par.3.c.4.n 199
Expenſæ taxantur vſque ad diem ceſſionis poſt ſententiam, p.3.c.6.n.200
Expenſæ Procuratoris, & Addocati non taxantur in expenſis officio iudicis petitis, p.3.c.11.n.271
Declara tamen, ſemper eſſe recurrendum ad arbitrium iudicis, eadem parte.3. cap.11. nu.272
Expenſarum taxatio, coram quo facienda, & an coram vnoquoque iudice ex pluribus, ibid.num.274
Expenſarum taxatio coram ſuo iudice firmata defertur ad iudicem vltimæ inſtantiæ, ibid.num.275
Expenſarum taxatio, coram quo facienda, data facultate taxandi omnes expenſas in commiſſione, ibid.n.277.
Expenſarum taxatio fit quoque in attentatis, & quando fieri poſſit, parte 3.cap.11.nu. 342
Expenſæ in attentatis quomodo taxentur, ibid.num.343

Extractum.

Extractum in Archiuio exiſtens, an dicatur informa probanti, p.2.c.5.n.199.
Extractum ab extracto non eſt informa probanti, ibid.n.224

Extrema.

Extrema an, & quæ ſint probanda in attentatis, p.3.c.4.n.142
Declara tamen hæc procedere in beneficialibus, & ſpiritualibus, ibid.n.143
Extrema quænam probanda ſint in poſſeſſorio recuperandæ, ibid.n.222.

F

Facultas

Facultatum S. Viſitæ communicatio, quomodo tutius habeatur ab A. C, p. 3. c, 13. nu. 53

Falſarius

Falſarius punitur à laico, & poteſt etiam puniri ab Eccleſiaſtico Iudice. par. 1. cap. 2. n. 340

Falſitas

Falſitas commiſſa coram laico, eſt delictum mixti fori, p. 1. c. 2. n. 338

Fama

Fama poſt litem proueniens, nihil releuat, p. 2. c. 3. n. 101

Fama publica, & vox, quid ſit, ib. n. 139

Familiares Cardinalium

Antea erant exempti à iuriſdictione cuiuſcũque Iudicis, & remittebantur ad ipſos Cardinales, p. 1, c. 2. n. 252

Familiares

Epiſcoporum, & aliorum Clericorum

Familiares Epiſcoporum debẽt cognoſci in ſuis cauſis ab Eccleſiaſtico, p. 1. c. 2. n. 286

Familiares Epiſcoporum, debent cognoſci in ſuis cauſis ab Eccleſiaſtico, ib, n, 287

Famulus

Famulus expulſus non probat contra Dominum, p. 2. c. 3 n. 30

Famulus vilis, & tabernarius non probat, ſi teſtis inducatur, ibidem.

Famulus criminoſus non probat, ſi teſtis ſit, ibidem.

Fatalia

Fatalia prorogantur, & de nouo conceduntur in Rota. p. 1. c. 2, n. 76

Fatalia currunt ſine iudicis culpa, ſi pars ſententiam non petat, & citet, p. 2. c, 8. n. 91

Fatale, quodnam tempus appelletur, & vtrique parti ſit commune, p. 3. c. 5. n. 48

Et quando incipiat currere iudici in termino ad expediendam cauſam. ib. n. 49

Fatalia, quando incipiant currere parti in Curia, & multiplicitet reſpondetur. p. 3, c. 5. nu. 51

Fatalia, an currant impedito facto Tertii, ib. nu, 52

Fatalia ſemper currunt, niſi impedito appellante, & quibus impedimentis, ibidem nu. 53

Fatalia, an currant appellanti non proſequẽti ex ſolo timore iudicis, par. 3. cap. 5. nu. 54

Fatalia, an currant proſequenti incidentia, & emergentia cauſæ, vt attentata, nullitatem &c. ib. n. 64

Et quid ſi ſuccumbat in eis. ib. n. 65

Quidue ſi prædicta calumnioſæ proponãtur? p. 3. c. 5. n. 66

Et quænam ſit opinio Felinii circa prædicta. ibid. n. 67

Fatalia pendente cauſa nullitatis, an, & quãdo currant remiſſiue, ibid. n. 68

Fatalia non currunt pendente termino remiſſoriæ, vel compromiſſi, cum ampliatione, p. 3. c. 5. n. 69

Fatalia, an poſſint ſuſpendi per partem, & quouſque, & quomodo, ib. n. 70

Fatalia, an, & quando ſuſpendantur compromiſſo, remiſſiuè, ib. n. 73

Fatalia non currunt in cauſius coram Principe, & ſignatura pendentibus. par. 3. cap. 5. nu. 75

Fatalia, quando currant, vel non, remiſſiuè ad Felinum, ib n. 76

Fatalia ſolent prorogari in Curia, quare, & qualiter olim, ib. n. 77

Eorumque prorogatio committitur arbitrio iudicis, & qua addita clauſula, par. 3, c. 5 nu. 78

Fatalia non prorogantur, niſi conſtet iudici, quod adhuc durent. ib. n. 79

Hodie vero petitur prorogari, ſi durent, ſi lapſa ſint, nouum terminum concedi, ibid. nu. 80

Fatalia, vt prorogari poſſint, quid de iure conſtare debeat. p. 3. c. 5. n, 82

Fatalia non prorogantur, non docenti de impedimento. ib. n, 83

Fatalia regulariter hodie prorogantur, abſque alia impedimenti cognitione, ibid. n. 84

Fatalia; quando poſſint, vel non poſſint prorogari, remiſſiuè ad Felinum. p. 3. cap 5. nu. 85

Fatalia vigore commiſſionis, vel ad inſtantiam partis prorogantur cum citatione. ib. num. 87

Fatalia, ſi prorogentur per commiſſionem, an expiret facultas Innocentianæ. ibidem nu. 88

Fatalia prorogantur vigore Innocentianę abſque citatione. parte 3. capit. 5. nu. 89

Fatalia iam prorogata, etiam per commiſſionem, abſque citatione, an ſuſtineantur per Innocentianam, ib. n. 89. 90

Fatalia poſſunt prorogari vnica vice, abſque commiſſione à quolibet iudice Romanæ Curiæ, ib, n. 93

Fatalia in criminalibus, an poſſint prorogari vltra primam vicem, & qualiter. p. 3. c. 5 nu. 94

Digitized by Google

Fatalia in Curia prorogantur prima vice ad annum, ſi petatur, ib.n.95
Fatalia extra Curiam, ſemper prorogantur ad annum, ib.n.96
Fatalium curſus, ſi impediatur.an ſubducendum ſit tale tempus. par. 3. c.5.num. 102
Fatalia, an currant tempore Sedis Apoſtolicæ vacantis, ib.n.103
Fatalia, an currant pendentibus diſputatiobus dubiorum, remiſſoria,poſſeſſorio &c. ib.n.104
Fatalia lapſa, quando cenſeantur racitè per partes prorogari, p.3,c.5,n.105
Fatalia prorogata petente aſſerto procuratore ratificantur per Dominum,vel alium legitimum denuo obtinentem prorogari, ib.n.106

Fæmina

Fæminæ, an ſint boni teſtes, & quando, p. 2 c.3.n.146
Fæminæ ſeptem pro vno teſte, ſufficiunt in criminalibus, ib.eod.n.

Fideiuſſio

Fideiuſſio, an ſit de ſubſtantia ſocietatis officii,vt illa promiſſa, & non data,non habeat locum lucrum dictæ ſocietatis. p.1.c. 3.n.147
Fideiuſſio non admittitur in ſequeſtratione rei hypothecariæ, p.2.c.9.n.182
Fideiuſſio,neque admitritur, quando ſit ſequeſtrum ob executionem obtentam. vide in d,p.2.c.9.n.183
Fideiuſſio repræſentandi toties,quoties,quādo expiret. p.3.c.6.n.187

Fideiuſſor

Fideiuſſor datus pro ſequeſtratis fructibus, quanto tempore ſit obligatus, p. 2. c.9. n.170
Fideiuſſor, qualiter cautè poſſit recipi a Notario, vel Iudice, ib.n.210
Fideiuſſoris idoneitas,qualiter probari poſſit ib.n.211
Fideiuſſoris idoneitatis,probatur cum negatiua coarctata, & qua. ib.n.212
Item probatur etiam omni alia poſſibilitate p.2.c.9.n.213.
Fideiuſſoris idoneitas, factis probationibus remittitur diſcuſſioni Iudicis, ibid. num. 214
Fideiuſſor cenſetur idoneus, ſi talis fuit a iudice pronunciatus. ibidem numero 216
Fideiuſſores poſt rem iudicatam ſuper illorum idoneitate poſſunt dari. ibidem n.219
Fideiuſſorum idoneitatis materies, à quibus pertractetur, remiſſiuè, par.2.cap.9 n.220

Fideiuſſor quando & quomodo dicatur idoneus, ſi ſit grauatus ære alieno, ibidem n.221
Fdeiuſſor contractus,tenetur appellare,ſi ſcit exceptionem principali debitori competē rem, p.3,c.1.n.42
Fideiuſſor prædictus excuſatur ſi ſit pauper. p,3.c.1.n.43
Fideiuſſor quoque excuſatur prædictus, ſi neſciat actionem competere. ibidem nu.44
Fideiuſſor contractus non poteſt affici ſententia cōtra principalem lata, ſed ſieri debet nouus proceſſus. ib.n.45
Fideiuſſor de repræſentando, de ſtando iuri, & iudicatum ſoluendo, poteſt affici ſine nouo proceſſu, ib.n.46
Fideiuſſor non poteſt appellare à re iudicata, contra ſuum principalem, p. 3. cap. 6, n.178
Fideiuſſores de iudicatum ſoluendo non tenentur. niſi lite conteſtata contra principalem, ib,n.180
Fideiuſſor de ſtando iuri,& iudicatum ſoluē do,intelligitur de inſtantia coram eodem iudice, ib.n.181.
Fallit, ſi aliud fuerit in promiſſione expreſsū. p,3.c,6.n.182
Fideiuſſor de iudicio ſiſti in criminalibus,an teneatur etiam ad partis intereſſe, ibidem n.183
Fideiuſſor repræſentandi, non tenetur amplius, ſi captus fugiat, ib.n.184
Fallit ſi captus fuit reus ex alia cauſa, & ille non fuerit proteſtatus, p.3.c.6.n.185
Declara tamen multos Doctores tenuiſſe contrarium, ib.n 186
Fideiuſſori non prodeſt ceſſio bonorum debitoris, p.3,c.13.n.37.

Fides

Fides particularium non validat proceſſum non collationatum in compulſoria, p. 2, c.5.n.280
Eides Notarii. Vide in verbo Notarius
Fides Teſtium per contradictionem non tollitur in accidentalibus, p.2.c.3.n.37
Fides Teſtium per contradictionem tollitur in ſubſtantialibus, ib,eod.n.
Fides Teſtium Regni Neapolitani non eſt in Curia accepta, ib.n.40
Vide in Verbo Teſtis.
Fides Baptiſmi ætatem probat, par.2.cap.3 n.110
Fides Notarii fidelis, & legalis eſt facienda in proceſſu remiſſoriali, ibidem num. 126
Fides præſentationis remiſſoriæ,quare ſit vtilis in Curia, ib.n.135

Fides auſcultationis proceſſus debet fieri à Notario, p.2.c.6.n.133

Fides bona, vel mala plurimum attenditur, p.3.c.11.n.309

Fides prædicta, ſi non ſufficit ad euitandam expenſarum condemnationem, nec minus ad obtinendam recuperationem, p.3.c.11 n.310

Fides mala defuncti, tranſit ad hæredes, ibid. n.456

Fides mala dicitur abeſſe, vbi adeſt error iuris, ib.n.483

Fides mala excluditur etiam ex temerariis; & iniuſtis rationibus, p.3.c.11.n.484

Fides bona excuſat, quia etſi contractus ſit nullus, creditur validus. ib.n.485

Fides bona inducitur, ex quauis credulitate malam excludente, ib.n.517

Fides mala inducitur ſcientia, rem eſſe alienam, p.3.c.11.n.518

Fides mala, in quibus regulariter ineſſe dicatur, ib.n.524

Fides mala, an ſufficienter excludatur, ex ſola credulitate, p.3.c 11.n.690

Amplia, ſi ſit etiam, qualisqualis occaſio poſſidendi, ib.n.691

Fides Clericatus, an, & quando ſit producenda in iudicio cap. Odoardus, p.3.cap.13 n.131

Filia

Filia habens legatum à Patre, & deinde aliud maius ab hærede, an vtrumque conſequatur, p.3.c.7.n.64

Filiatio

Filiatio probanda in præiudicium tertii, indiget efficaci probatione, & qua, p. 1.c.3. nu.24

Filiatio legitima, & naturalis quomodo probanda, ib.n.25

Filiationem probat fides Baptiſmatis, & nominatio Patris, adiunctis adminiculis, ib. nu. 25

Filius

Filius, ſi conueniatur nomine patris, vt ſoluat de bonis per ipſum poſſeſſis, an teneatur, p.1.c.4.n.41

Filius obligatus à patre, ad aliquod exercitium, non poteſt ſe eximere à tali obligatione, ib.n.92

Filiusfamilias

Filiusfamilias obligatus vna cum Patre, & eius contemplatione, an liberetur quo ad perſonam, & quoad bona, par. 1. cap.3. nu.98

Filiusfamilias, abſque patris conſenſu, poteſt conſtitui procurator. p. 1. cap. 5. n.126

Filiusfamilias nomine patris, an poſſit appellare, & appellationem proſequi, par. 3. c.1.nu.27

Fiſcus

Fiſcus à ſententiis abſolutoriis, de iure non prohibetur appellare, p.3.c.1.n.504

Fiſcus anno 1651. appellauit in quadam cauſa abſolutoria, ib.n.505.

Declaratur tamen hanc appellationem fuiſſe admiſſam in Signatura Sanctiſſimi, ibidem n.506

Declaratur etiam hoc fieri de raro à Signatura Gratiæ, reo citato, & conſideratis cauſæ qualitatibus, p.3.c.1.n.507

Fiſcus appræhendit bona rei, qui in dubio non eſt abſoluendus, par.3, cap.6.n.67.

Vide Procurator fiſci,

Forenſis

Forenſis poteſt puniri ſecundum ſtatuta loci delicti, p.1.c.2.n.363

Et alia exempla videantur, ibidem num. 364

Forenſis forum, quandoque ſurtitur, ratione domicilii, p.1.c.2.n.360

Forenſis aliquando forum ſortitur ratione delicti, p.1.c.2.n.361

Formula

Formula commiſſionum, citationum, intimationum. Vide commiſſionum, citationum, intimationum formulæ, & ſic de cæteris.

Forus

Forum non poteſt ſibi eligere, non habens priuilegium legis Vnicæ C. quando Imperator, inter pupillum, & viduam, p.1.c.1. nu. 29

Forus, quis dicatur, p.1.c.3. n.5

Forum poſſunt ſibi eligere pupillus, Vidua, & miſerabiles perſonæ, p.1,c.3.n.8

Frater

Frater pro ſorore examinatus non probat, p.2.c.3.n.25

Fructus.

Fructus à die litis, vſque ad obitum prouiſi debentur hæredibus prouiſi, etiam ſi obtinuerit ſubrogationem gratioſam, quia iſta non tollit ius, par.1. c.3.n. 39

Fructus ſi debentur vt genus, debentur etiam ſi ſit lapſum triennium, quo præſumuntur durare, ibidem n.45

Fructus dotales non petiti à marito, ſi non debentur iure actionis, cenſentur remiſſi, ibidem n. 49.

Fructus non amplius debentur, ſi ceſſet titulus dotis, immò ſoluti repetuntur, non obſtante quacumque conuentione, parte 1. cap.3. num.56

Fructus cenſus amplius non debentur, ſi deſtruitur fundus, par.1.c.4. n.46.

Fru-

Fructus boni non veniunt ex radice infecta. parte 2.cap.5.n.228
Fructus recollecti,an ſequeſtrentur, parte 2. cap.9. num.162
Fructus,an poſſint prætendi vigore clauſulæ parito Breui,poſitę in reſcripto Signaturæ, p.3.c.2.num.16
Fructus,medio tempore percepti debent reſtitui, quando reuocantur attentata, p.3. c.4.n.230
Fructus medio tempore percepti, debent reſtitui in poſſeſſorio recuperandæ, ibidem num. eodem.
Fructus beneficiorum, an poſſint ſequeſtrari excommunicato,ob non ſolutam cōdemnationem, p.3.c.6.num.145
Fallit ſi per multum tempus excommunicatus inſordeſceret, ibidem num.146
Fructus rei iudicatæ,à quo tempore debeantur, p.3. c.6.num.197
Declaratur quomòdo, vſque ad quod tempus percipi, liquidari, & reſtitui debeant, ibidem num.198
Fructus aliorum Beneficiorum, an ſequeſtrētur, & qualiter inſordeſcenti in cenſuris, p.3.c.8. num.53
Fructuum quotuplex ſit diſtinctio, p.3.c.11. num.414
Fructus ciuiles,quinam dicantur, ib. n.415
Fructus prædictos aliqui voluerunt dici induſtriales, ibidem num.416
Fructus ciuiles, quod ſingulis diebus percipiantur,quis teneat, par.3.c.11.n.417
Fructus ciuiles an ſpectent ad reſignantem, donec litteræ ſint expeditæ, ibid.n.418
Fructus ciuiles aliqui volunt deberi reſignāti,vſque ad diem datæ ſupplicationis, ib. num. 422
Et quid dicendum ſit, in libera reſignatione, p.3.c.11. num.420.& 423
Fructus etiam ciuiles alij voluerunt ſpectare ad reſignantem, donec fuerit capta poſſeſſio, ibidem num. 424
Item alii voluerunt ſpectare ad rēſignantem, donec ius quæratur reſignatario, ibidem num. 425.
Fructus ciuiles alii voluerunt ſpectare ad reſignantem, donec ſuum præſtiterit conſenſum, ibid.427.432
Declara poſtea ſpectare ad reſignatarium, etiam ante captam poſſeſſionem, p.3.c.11. n.428
Fructus pendentes, an ſpectent ad reſignantē vel reſignatarium, ib.n.431
Fructus ciuiles,quod ſpectēt ad reſignantem vſque ad diem conſenſus,alii tenent, ibid. n.432
Declara poſtea ſpectare ad reſignatarium, p.3.c.11.n.428.433.
Fructus ciuiles non maturati tempore reſignationis beneficii ad quem ſpectent, ibidem n.434.
Fructus prædicti ad quem ſpectant, quando beneficium vacat per obitum, ibidem n.435
Fructus pendentes, ſiue naturales, ſiue induſtriales, ad quem ſpectent tempore reſignationis, ib.n.436
Fructus prædicti, an poſſint diuidi inter reſignatarium,& hæredes reſignantis,p.3,c.11 n.437,
Fructus naturales, quinam dicantur, ibidem n.440.& 444
Fructus induſtriales, quinam ſint, & dicantur, ib.n.441,444
Fructus, ſi petuntur vti fructus, quinam dicātur, & veniant, p.3.c.11.n.442.
Fructus, ſi petuntur vti damnum,& intereſſe, quinam veniant, ib.n.443
Fructuum nomine, quæ veniant in reſeruatione, ib.n.445
Fructus debentur, etiam ab illo, qui eſt in mora. p,3,c,11, n.446
Fructus debiti ratione moræ,debentur ſtatim ac,mora fuit contracta, & quando, ibid, n. 448
Amplia prædicta in fructibus perceptis,&percipiendis, ib.n.449
Amplia etiam in contractibus ſtricti iuris, & in re propria, & actori debita à die morę. ib,nu.450
Fructus poſt litis conteſtationem debentur in contractibus ſtricti iuris, par.3.c,11.num. 451
Fructus, quod debeantur in iudiciis particularibus, quis teneat, ib.n.468
Fructus debentur à die litis conteſtatæ, ibid. n.469
Fructus, an quoque debeantur in vniuerſalibus iudiciis, p.3,c.11.n-471
Fructus percepti, & percipiendi,veniunt in ſpolio violento, ib.n.476
Amplia idem procedere per nullitatem ſubhaſtationis rei minoris,ib.n.477.
Fructus, à quo die veniant in iudicio manutentionis, p.3.c.11.n.480
Fructus aquiruntur dummodo abſit mala fides, ib,n.482
Fructus ſoluens per errorem iuris, an poſſit illos repetere, ib.n,486
Fructus indebite ſcienter ſoluti non repetuntur, p,3.c,11.n.487
Fructus, an ſint reſtituendi,ſi ſint percepti ex contractu nullo, ib.n.488.695.
Fructus Eccleſiæ ſunt reſtituendi ex contractu nulliter cum ea facto,ob iuris errorem. ib.n.489.696
Amplia idem priuilegium fauore minoris ætatis,

tatis, par,3. cap, 11.n. 478,489.490. & 690.
Et quid,an procedat idem fauore fiſci. ibid. n.491
Et quid in iudicio criminali, ib.n.492
Fructus,vſque ad diem litis ſpectant ad illũ, contra quem læſio allegatur, p. 3. cap.11. n.496
Amplia idem in contractu ſimulato. n. 497
Fructus, quando læſio eſt enormiſsima, aut reſtituuntur,aut compenſantur. p.3. c.11. n, 498
Fructus cuinam aquirantur, quando contractus non eſt ipſo iure nullus,ſed annullãdus ibidem.n.502.
Fructus ſuos, an faciat faciens ſibi aſſignare fundum pro legitima, credens licere, ib. n. 506
Fructus cuius ſint, quando competit remedium reintegrandæ, p.3.c.11.n.507
Fructus dotis, an aquirantur bona fide poſſidenti. ib.n.509
Fructus percepti, quinam dicantur, ibidem n.511
Fructus percipiendi dicuntur immaturi, & pendentes, p.3 c.11.n.512
Fructus percipiendi, an dicantur,quando Dominus percepiſſet. ib,n.513
Fructus prædicti dicuntur, qui communiter percipi potuiſſent. ib.n.514
Fructus in area exiſtentes, an dicantur pendentes, vel percepti, p.3.c.11. n,515
Fructus percipiendi de proximo, an habeantur pro perceptis, ib.n.516
Fructus rei furtiuæ,vel vi poſſeſſę,poſſunt per tertium bonæ fidei poſſeſſorem præſcribi. ib.n.525
Fructuum quantitas,ſi eſt de ſubſtantia probationis,debet cõcludenter probari, p. 3. c.11.n.530
Fructus,qui percipi potuerunt,probato dolo, quomodo poſsint liquidari. ib-n.536
Fructuum quantitas in ſpecie, quandonam ſit probanda, ib.n.537
Fructuum quantitas probata per triennium continuum probat quantitatem annorum præcedentium, ib.n.542
Et quid ſi ſit probata tantum in parte, p.3.c, 11.n.543
Et quid de poſſeſſione rei fructiferæ, ibidem n.544.
Fructus ſemper intelligũtur deductis expenſis, ib.n.548.& 571,
Fructum quantitas, an probetur per iuramẽtum, p.3.c.11.n.554
Declara procedere, quando adeſſet vnus teſtis, ſed valdè idoneus, ib n.555
Fructus rei pro intereſſe prætenſo à conductore contra locatorem, an poſſit iuramẽto probari. ib.n.556
Fructuum quantitas, an probetur ex deſcriptione, p.3,c.11,n.561.
Fructus de præſenti percepti, an faciant argumentum ad præteritos, ib.n,567
Fructus optimè argumentantur à ſolito, & vnius anni cum altero computatione.ibid. n.568
Fructuum quantitas,articulatur computãdo tempus ſterile cum fertili, par.3. cap. 11, n,569
Fructus non dicuntur niſi deductis oneribus ib.n.548.571.
Fructuum prætium,eſt valdè arbitrarium ipſi iudici, ib.n.575
Fructus beneficiorum habentis facultatem teſtandi, in quem tranſmittuntur, ibidem n.588.
Fructus beneficiorum vacantium in Curia cui debeantur, p.3,c.11.n.589
Fructus, qui percipi potuerunt,an veniant ex canone reintegrandi, ib.n.590
Fructus quæſiti,in poſſeſſorio,an reſtituantur poſtea obtinenti in petitorio, ibidem nu. 591
Fructus etiam à ſolo ſeparati, an comprahẽdantur ſub mandato executiuo.ibidem n,593
Fructus beneficiorum occupatorum in curia vacantium,à qua die reſtitui debeant,p,3. c.11.n.596
Fructus beneficii non percepti,an debeantur ſucceſſori in beneficio, vel cui, ibidem n. 597
Fructuũ remiſſio,an dicatur facta per perceptionem ſortis principalis, ibidem num. 598.
Fructus, qui non ſubſiſtant per ſe iure actionis, ſed officio iudicis, p,3,c.11.n.599
Fructus à poſſeſſore præſumuntur percepti, & ſic ab illo ſunt reſtituendi, ibidem n. 600
Limita tamen,niſi adeſſet bona fides. ibid. n.601. & 689
Limita adhuc limitationem, quando fuit mota lis, quia tunc debentur, ibidem n. 602
Fructus ante motam litem ſemper debentur bona fide poſſidenti. part. 3. cap. 11. n.603
Fructuum æſtimatio vt ſuſtineatur, de quo tempore attendi debeat, ibidem num. 605.
Fructus beneficii, an veniant in lite, quando eſt ſuper ſpolio beneficii, ibid. num, 608.

Fructus pendentes tempore ſententiæ,an veniant in reſtitutione, part.3. cap.11. nu. 613
Fructus quandonam reſtituantur,deducto ſemine, ibid.nu.614
Fructus, an poſſint alienari pendente lite ſuper beneficio, ibid.n.615
Fructus beneficii male percepti ab immiſſo percipiuntur a camera, parte 3.cap.11.n. 618
Fructus beneficiorum, quinam ſpectent ad Cameram a die vacationis per obitum,vſque ad captam poſſeſſionem, ibidem nu.619
Fructus beneficiorum vacantium quinam ſpectent ad ſucceſſores,etiam ante captam poſſeſſionem, ibid.n.620
Fructus beneficiorum, an vnquam ſpectent ad hęredes defuncti, p.3.c.11.n.621
Fructus, an poſſint furari,ex cauſa neceſſaria, ibid.n.622
Declara tamen eſſe faciendam reſtitutionem ſi abripiens ad pinguem ſtatum peruenerit ibid.n.623
Fructus beneficii regulariter debentur reſidenti, p.3.c.11.n.626
Fructus maturati reſidenti morienti,vel eius hęredibus, aut creditoribus ſunt reddendi, ibid.n.627
Fructus ſuccedunt loco alimentorum, vt dicitur de congrua, ibid.n.628
Fructus ſeparati a ſolo ante reſignationem ſpectant ad reſignantem, parte 3.cap.11. n.630
Fructus dotales ſpectant ad virum ratione oneris, ib.n.631
Fructus dotales ceſſant, ceſſante onere marito. ib.n.632
Fructus, an debeantur de dote tam ſoluta, quam promiſſa marito, part. 3.cap. 11. n.633
Declara tam ſi ſit promiſſa a patre quam ab extraneis, ibid.nu.634
Amplia ad huc,etiam ſi ſit lapſum biennium, ibid.n.635
Fructus reſtituendi debentur tantum a die interpellationis, p.3.c.11.n.636
Fructus naturales bonorum extradotalium percepti a viro, ſeu ab hęredibus,an reſtituantur, ibid.n.638
Fructus melioramentorum,ad quos ſpectent, ibid. n.639.
Fructus omiſſi quandonam adhuc peti poſſint, p.3.c.11.n.640
Fructus pendentes,an veniant in venditione, ibid.n.641
Fructus pendentes, ſpectant ad emptorem, etiam ſi ſint maturi de proximo recolligendi, ibid.n.642
Fructus an ſint reſtituendi ab eo, qui retrouenditionem in longum diſtulit. part. 3. cap.11.nu.643
Fructus pendentes tempore deliberationis, an veniant in deliberatione, vel venditione, ibid.n.644
Fructus,qui ſeruando ſeruari nequeunt non pręſumuntur durare vltra triennium, ib. num.647
Fructus conſumpti reſpectu liquidationis faciendæ,debeutur via ordinaria, parte 3. cap.11.nu.649
Fructus percepti ab immiſſo per Saluianum, cuius nomine percepti dicantur, ibidem num.650
Fructus percepti ex re, quæ debetur immiſſo, cuius nomine percepti dicantur, ibidem num.651
Fructus nõ computantur in ſortẽ,quandiu res ſuppoſita pignori eſt pro ſumma, quam valet, ib.nu.652
Fructus debentur a die moræ in iudicio recuperationis dotis, p.3.c.11.n.654
Fructus an, & quando debeantur in legato, ibid.num.655.
Fructus in obligatione retrouendendi,a quo die debeantur, ib.n.657
Amplia idem etiam in hærede, & ceſſionario p.3.c.11.n.658
Et quid in iudicio retinendæ, ib.n.659
Fructus in ſpolio iudiciali,non debentur ante propoſitum interdictum, ib.n.660
Declara deberi a die motæ litis, & quando, p.3.c.11.n.661
Fructus ab initio percepti debentur interdicto vnde vi, aut clam. ib.n.663
Fructus in quibus dicantur conſiſtere vltra potum, & æſum. ibid.n.664
Fructus in iudicio manutentionis debentur a die litis, non autem ante litem, parte 3. cap.11.n.665
Declara pro lite mota quidnam attendatur in caſu prædicto, ibid.n.666
Fructus in quo iudicio debeantur percepti tantum, & non qui percipi potuiſſent,ibid. num.667
Fructus percepti pendẽte petitorio,reſtituuntur tantum in ipſo iudicio ordinario,ibid. num.668
Fructus veniunt in conſequentiam,ſi agitur de manutentione ſuper re fructifera, ibid. num.669
Declara contrarium eſſe, quando petuntur fructus decurſi principaliter,vti ſors, p. 3. cap.11.n.670
Fructus decurſi, qui debeantur, etiam ante motam litem, ib.n.671
Fructus in manutentione veniunt, licet petiti non fuerint, ib.n.673

Fru-

Digitized by Google

Fructus percepti in vim decreti, vel mandati de manutenendo an, & cui reſtituantur, ibid.nu.674

Fructus decurſi, etiam ante motam litem debentur in iudicio retinendæ ordinario, p.3. cap.11.n.675

Fructus, quand onam debeantur etiam percepti ante motam litem, & petitionem manutentionis, p.3,c.11,n.676

Fructuum æſtimatio fit per mediam prætii viam, & iuxta, quem valorem monetæ,ib. n.687, & 688

Fructus aquiruntur, dummodo abſit mala fides,& quid ſi ſint ſeparati a ſolo. ibidem n.601.689.692

Fructus à die motæ litis,veniunt etiam in interdicto quorum bonorum. par.3.cap.11. n. 693

Fructus in mutuo prohibentur deberi de ſui natura, ib,n.694

Fructus rei nulliter emptæ in ſubhaſtatione, quod debeāt reſtitui dicit Rota,ib.n.478. 479. 488.490. & 695

Declara,quod in iudicio ordinario veniant, tanquam damna. & intereſſe, p.3. cap.11. n, 695

Amplia idem in re eccleſiæ nulliter vendita, ib.n,489. 696

Fructus, quando veniunt principaliter, quid in ſubhaſtatione nulla. p.3.c.11.n. 699

Fructus cenſuum indebitè ſoluti, an reſtituatur, & qua via, ib,n.701

Fructus intelliguntur etiam ex diuerſitate annorum. ib,n.703

Fructus, an debeantur ratione ſeminis,vel ratione ſoli. p.3.c.11.n,713

Fructus, an debeant deſcribi in inuentario,& qui tanquam hæreditarii. ib.n.719

Dic idem etiam procedere de fructibus post obitum teſtatoris perceptis, ibidem num. 720.

Limita in fructibus extraneis, & qui dicantur extranei, p.3.c.11.n.721

Fructus, an veniant in iudicio l. fin. C. de edicto D. Adriani tollendo. ibidem n. 726

Fructus Epiſcopales iurispatronatus,& iuriſdictionis &c. quinam dicantur remiſſiuè, ib.n,727

Fructuum Condemnatio

Fructnum condemnatio, quando extendatur ad perceptos, percipiendos, & illos, qui percipi potuerunt,p.2.c.8.n.305

Et quid ſi à die litis conteſtatæ,vel poſſeſſionis adeptæ. ib.eod.n

Et quid dicendum in bonæ,vel malæ fidei poſſeſſoribus, ib.n.306

Fructuum condemnatio ſi omittatur in poſſeſſorio,poteſt deduci i6 petitorio.p.,3c.11 n.305.

Fructuum condemnatio fit licet in parte ſententia reformetur. ib.n.306

Fructuum condemnatio in beneficialibus,an dicatur venire acceſſoriè. par. 2. cap.11. n.609

Fructuum condemnātio, qui percipi potuerunt, quo caſu fieri poſſit. ibid, num. 610

Fructuum condemnatio non poteſt fieri, niſi præcedente petitione, & liquidatione. ib-n,682

Fructuum condemnatio à die factæ ſubhaſtationis, quando nam fiat, p,3.c.11,n.700.

Fructuum condemnatio fit à dic commiſſi ſpolii pro cenſibus intentati, ibidem n. 702

Fructibus non exiſtentibus fit condemnatio ad illorū æſtimationem,ib. ſed vide n.686

Fructuum liquidatio

Fructuum liquidatio, ſolet committi iudici exequenti. p.3.c.6.n.107

Liquidatio prædicta, quando ſoleat committi, cum facultate ſubdelegandi iudicem pro ea. ib.n.108

Fructus,qui percipi potuerūt, probato dolo, quomodo poſſint liquidari,p.3,c.11.n.536

Fructus, an bene liquidentur ad rationem quinque pro centenario, ib.n. 582

Fructuum liquidatio prædicta eſt valde iuſta in bonis ſtabilibus, n,580

Fructuum liquidatio prædicta dicitur valde iuſta etiam in officiis vacabilibus,p.3.c.16 n.584

Fructunm liquidatio tandem, vt bona dicatur, quid aduertendum ſit. ibid.n.585

Fructus ex quibus, aliquando liquidari ſoleant, ib.n,616

Fructuum liquidatio,quomodo fiat,p,3.c.11 n. 683

Fructnum liquidatio inter alios facta, an admittatur. ib,n.684

Fructuū liquidatio per teſtes ſemper ſumitur a minori quātitate ab eis depoſita,ib.698

Fructuum taxatio

Fructus in cauſa beneficiali,à quonam iudice taxari poſſint, p.3 c.11.n.586.

Fructunm vera taxatio, quenam dicatur. ib. n, 662

Fur

Fur repertus cum re furtiua, poteſt, vbique puniri, p.1:c.2.n.186

Fur fructuum pænas cuſtodum,aliquando incurrit. p.c.3,11.n.625

Furioſus

Furioſus excommunicari non poteſt,nec non doli incapax. p.2.c.8.n.119

Gra-

Digitized by Google

G

Gratia

Gratia obtenta in loco delicti, non ſuffragatur in loco originis. p.2. c. 2. n 373

Limita tamen in foro Pænitentiariæ, quia quis tenetur confiteri proprio Sacerdoti, n. 375

Gratia noua certo modo obtenta, debet in Rota produci, p.3.c.4.n.321

Gratiæ nouę cognitio facta ab alio iudice, dicitur attentata, ib.n.322

Ampliatur, etſi in ſupplicatione fiat mentio litis, ib.n.eod.

Limitatur in Papa, qui non attentat, ſed bene executor, & pars ipſa, ibidem n.323

Gratia nouiter obtenta lite pendente, debet reo poſſeſſori intimari, par. 3. cap. 8, num.30.

Grauamen

Grauamen poteſt, quandocumque à iudice reuocari, p.2,c.8.n.339

Grauamen, etiamſi notorium, an ſit exprimendum pro cauſa appellationis, p.3.c.1. n.130

Grauamen in cauſa appellationis eſt à iudice, ad quem cognoſcendum, ib.n.685

Grauamen. Vide etiam in verbo cauſa appellationis.

Grauatoria

Grauatoria, & reagrauatoria, qualiter fiat in iudiciis remiſſiuè. p.3.c.8.n.6

Grauatoria, & reagrauatoria quando, & quomodo detur. p.3.c,6.n.69

Grauatus

Grauatus, quomodo regnletur in detractione ſi opponit de quantitate legitimæ eidem debita. p.1.c.4.n.38

Grauatus poteſt appellare, altero appellante appellationi renunciante, p.3. cap. 1. n.724

Grauatus poteſt nullitatem principaliter inductam opponere coram iudice à quo, vel ad quem- p,3.c,12.n.28

Grauatus, an dicat nullitatem.& quando, vide Nullitas.

Gubernator Vrbis

In cauſis mercedum cognoſcit, etiam cauſam Clericorum. p,1.c.2.n.11

Gubernator Vrbis habet conſpicuam iurisdictionem in ciuilibus, & criminalibus, ib.nu.127

Procedit in delictis in Vrbe.& diſtrictu commiſſis, & contra Bannitos, Homicidas, & arma deferentes. ib.n.128

Amplia contra Notarios criminales ſui fori. ib,nu.129

Contra Monetarios, ib.n.130

Contra ſcribentes aduiſos ſecretos, & libellos, ib,n.131

Contra Duellantes, ib.n.132

Contra Exules. & animalia diripientes, ibid. n. 133

Contra acclamantes franchitiam. ibidem n. 134

Contra querentes ſine cauſa temerariam rhori ſeparationem, ib.n.135

Contra conuenticulas, & Caualcatas, ibid. n. 136

Contra procurantes abhortus, ib,n.135

Contra maleficos, & Aſtrologos, ibidem n. 138

Contra inceſtuoſos. ib.n,189

Contra Sodomiras, ib.n.140

Contra exercentes Cambia illicita, ibidem n. 141

Contre offendentes ex cauſa litis, ibidem n. 142

H

Habitus Cleeicalis

Habitus Clericalis, qui dicatur, p.1. c.2 n. 276

Habitus Clericalis, an det priuilegium fori, ib. nu.311.

Hebrei

De iure communi ſubſunt in Criminalibus foro ſeculari, par.1.c.2.n.255

Hebreus ſi conueniatur ad euacuandam domum in Ghetto per ipſum habitatã, tuetur conſuetudine, & iure inquilinatus, par.1. cap.4.nu.100

Hebreus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianum, p.2.c.1.n.67

Hebreus in quibus caſibus teſtis eſſe poſſit remiſſiue, ib.n.68.

Hebrei pauperes debent ali in carceribus, p.3.c.13.n.8

Hebrei an, & vbi habeant beneficium alternatiuæ, ib.n.21.

Hebrei nutrices Chriſtianas habere non poſſunt, & quare, p.3.c.14.n.43.& 44

Hebrei debent habitare in locis ſeparatis a Chriſtianorum Domibus, ib.n.45

Hebrei coguntur deferre ſignum, vt facilius euitentur. ibid.n.46.

Hebrei arcentur a recreationibus familiaritatum, ludendi, & comedendi cum Chriſti fidelibus, ib.n.47

Hebrei arcentur ob officio caritatis, & pietatis curandi Chriſtianos infirmos, ibidem num.48

Hebrei prohibentur vocari Domini, ne ſuper-

perbia inſlentur, p.3.c.14.n.49
Hebrei coguntur tenere libros eorũ rationis bancharie, & quo idiomate, ibid.n.50
Hebrei quibus in locis habitare poſſint ſtatus Eccleſiaſtici, p.3.cap.14.n.51
Hebreorum ſcelera remiſſiue, & eorum priuilegia, & à quo fuerint ſublata, ib.n.52
Hebrei pauperes carcerati, an obtineant alimenta a creditoribus Chriſtianis, ibidem nu. 53
Hebrei prædicti, quare obtineant dicta alimenta, & quo iure, par.3.cap.14. num.54.55.56
Hebrei prædicti obtinent alimenta per Indices ordinarios, non per S. Viſitam, ibid. num.57.58

Hæres

Niſi dolo deſierit implere mandata teſtatoris non cadit à commodo hæreditatis, nec incidit in pænam iniunctam a teſtatore caducitatis, p.1,c.4.n.27
Hæres ſi conueniatur, de proprio coudemnabitur, niſi doceat de aditione hæreditatis cum beneficio legis,& inuentarij,& doceat de inuentario confecto infra 90. dies, ib. num.28
Nec executionem retardabit ex ſimplici oppoſitione fideicomiſſi,non probata identitate bonorum, nec alia friuola exceptione, p.1.c.4.n.29
Hæres ſi non eſt beneficiatus neque poterit facere detractiones, ib.n.30
Hęres quando fraudolenter amittit aliquid deſcribere in inuentario non perdit beneficium legis, ſed tantum condemnatur ad duplum, p.1.c.4.n.31
Hęredes mariti,quando agunt pro teſtitutione donatorum a marito,qua diſtinctione procedatur, ib.n.83
Hęres dicitur, qui eſt in poſſeſſione bonorum hæreditariorum, & citatur vti hæres, nec contradicit. ibidem n. 90
Hæres non poteſt reuocare procuratorem conſtitutum ad confitendum debitum in obligatione camerali, p.1. c.5. n.261
Hæres in multis caſibus poteſt reuocare procuratorem,quem non poſſet reuocare conſtituens, ibidem n.271
Hæredes, ſi qui ſint, debent citari hæreditate iacente, p.1.cap.6,num.119.
Hæres præſumitur ignorare facta defuncti, p.1.cap.8. n.9
Hæres probat poſſeſſionem ſuam ex locatione defuncti, p.1.cap.11. n.59
Declaratur ſi duret locatio, & exegit penſiones, ibidem n.60
Limitatur,ſi hæredi nulla fuiſſet facta ſolutio, ibidem num.61
Hæredi tempus non currit, niſi adita hæreditate, p.3,cap.1,num.257
Hæres an,& quando poſſit appellare non obſtante confeſſione defuncti, ibid.n.481
Hæres quando quis probetur ex citatione, & cognitione cauſæ, p.3.cap.6.'n. 169
Hæres poteſt conueniri coram iudice defuncti, ibid. n. 172
Hæres an, & quando poſſit capi pro debito defuncti, p.3, c.6. n. 174
Declaratur tunc procedere de iure, non autem de ſtilo Curiæ, ibidem n. 175
Hæres an dicatur debitor voluntarius,vel neceſſarius, p.3. cap.7.n.51
Hæres poſſeſſoris malæ fidei, an faciat fructus ſuos,p.3.cap.11.n.455
Hæres credens bona dotalia eſſe teſtatoris,an teneatur fructus reſtituere, ibid.n.510
Hæredes an,& quando teneantur inueſtire ad fauorem Legatarii, ibidem n.656
Hæres, qui ſatisfecit de ſuo, creditoribus defuncti, an debeat deſcribere fructus, & quos, p.3,cap.11.n.723
Hæres prædictus facit fructus ſuos, pro æquiualenti quantitate pecuniarum ſolutarum, ibidem num. 724.
Amplia quod poſſit pro dicta quantitate ſibi ſoluere ex hæreditate, ibid.n.725

Hypotheca.

Hypotheca in omnibus minus eſt quam cautio idonea, p.3.cap.13. n.111
Hypotheca an tranſeat ad nominatum, quando res empta fuit pro perſonæ nominanda, p.1. c.3.num. 123

Hypothecaria.

Hypothecaria actio. Vide in verbo Actio.

Homicidium.

Homicidium ſui ipſius, ob patratum ſcelus, punitur etiam poſt mortem, p.2.c.8.n.202

Honorarium.

Honorarium iudicis. Vide in verbo ſalarium

I

Identitas.

Identitas mercium. Vide in verbo merces.

Ignorantia.

Ignorantia excuſat à pœna, ſed non à reuocatione attentatorum, p.3.c.4.n.308. 320

Illatio.

Illatio à præterito tempore ad præſens non datur. p.3.c.13.num.138

Immemorabilis.

Immemorabilis per quem modum probetur in ſacra Rota, p.2,cap.4.num. 2

Imme-

Immemorabilis, an faciat præſumptionem iuris, & de iure, ibid.n.3
Immemorabilis, an habeat vim legis, & æquiparetur priuilegio, ibid.n.4
Immemorabilis, an comprehendatur in generali diſpoſitione, ibid.n.5
Immemorabilis an ſit compræhenſa in Concilio Tridentino, p.2. cap.4. n.6
Immemorabilis an compræhendatur in clauſula non obſtante quacumque diſpoſitione, ibidem num.7.
Immemorabilis an per Principem tolli poſſit, ibidem n. 8.
Immemorabilis conſuetudo, tollitur per regulam octauam Cancellariæ, ibid.n.9.
Immemorabilis omnia facit ſolemnia, p.2. cap.4. num.10
Immemorabilis facit meliorem titulum de mundo, ibid.num.11
Immemorabilis præualet præſcriptioni centum annorum, ibid.n.12
Immemorabilis corruit ſi iura, & inſtrumenta allegata contrariant, ibidem num.13
Immemorabilis non diſcutitur in poſſeſſorio, p.2.cap.4.num. 14
Immemorabilis an ſatis probetur per ſpatium centum annorum, ibidem num.15
Immemorabilis an ſupra centum annis probari debeat, ibid.num.16
Immemorabilis minori ſpatio centum annorum an probetur, ibid.num.17
Immemorabilis hodiè, an ſit octuaginta annorum, p.2.cap.4. num.18
Immemorabilis ſeptuaginta annorum, an ſuſtineatur. ibid.num. 19
Immemorabilis per 60. annos, an probetur, ib,nu.20
Immemorabilis quinquaginta annorum, an ſufficiat, ib.n.21
Immemorabilis, an per 56. annos ſufficienter probetur, ib.n.22
Immemorabilis nonaginta annorum approbatur à Rota, p.2.c.4.n.23
Immemorabilis, iudicis arbitrio iudicatur, ib nu.24
Immemorabilis, an ſit probanda per teſtes, vel per ſcripturas, ib.n.25
Immemorabilis excluditur conſtito de initio p.2.c.4.n.27
Immemorabilis, qualiter excludatur contrariis probationibus, ib.n.28
Immemorabilis, an probetur per ſcripturas, & 100, vel 209, annis, ib.n.20

Immiſſio.

Immiſſio an poſſit fieri, relaxata executione, poſt litis ceſſionem, p.3.c.11.n.139
Immiſſio in caſu prædicto non cauſaret attentata. ib.n. 140

Immiſſus.

Immiſſus propria authoritate, an poſſit vendere pignus, p.4. cap.3. num.61

Impedimentum.

Impedimentum impotentiæ cōparendi, quandò probetur per teſtes, vel iuramento, p.3. cap.5. num.61.
Impedimentum quibus probationibus ſufficienter conſtet, arbitratur iudex, ib. n. 62

Impeditus.

Impeditus legitimè, quiſnam dicatur; p. 2. cap.1. num.236
Impeditus facto iudicis quinam dici poſſit, par. 3. cap.5. num. 60.
Impedito quando non currat tempus, & currens quando reſtituatur, p.3. cap.10. n.37
Impeditus ad probandum debet proteſtari de impedimento, ibid. n.38
Impeditus niſi proteſtetur, non excuſatur, p.3. cap.10. num. 39.
Limitatur proueniente impedimento ex parte iudicis, ibid. num. 40
Limitatur in impedimento notorio abſque probatione, ibidem num.41
Impeditus notoriè debet in integrum reſtitui, p.3. cap.10.num.42
Impeditus an reſtituatur ad appellandum, Vide reſtitutio. & appellans.

Imperator.

Imperatoris aſſertioni in ſententia quē fuiſſe citatum, creditur, licet aliter non appareat, p.1.cap.6. num. 138

Inceptio.

Inceptio non implementi quid operetur remiſſiuè, p.2. cap.7.num. 20

Indebitum.

Voluntas ſoluentis requiritur in iudicio repetitionis indebiti, p.1. cap.3. num. 84

Indicatio.

Indicatio ſcripturarum, & inſtrumentorum compulſandorum ſub qua forma fiat. Vide in p.2. c.6.n.58

Infamia.

Infamia facti requirit opinionem criminis apud plures perſonas graues, p.3.c.4.n.298
Infamia iuris ſit quando interuenit ſententia condemnatoria, ibidem n.299

Informatio.

Informationes in cauſis rotalibus quando communicentur, & vbi, p.3. cap.9. n.34
Informatio concludens, ad miſſionem ad cap. odoardus, ſit accepto ſummario teſtium. Vide in p.3. cap.13. num. 144

Ingreſſus.

Ingreſſus vitioſus an detur in cauſis beneficialibus. Vide cauſa Beneficialis

Inhibens.

Inhibens poſt inhibitionem nihil poteſt innouare p. 3. cap.4. num.253.

Google

Declaratur tamen in inhibitione iudiciali cõceſſa in cauſa litigioſa, ibidem n.254
Limitatur in ſimplici inhibitione, ſeu prouiſione extraiudiciali, ibidem num.255
Inhibitio.
Inhibitionis præſentatio, ſufficit etiam quod ſiat à Procuratore, & quare, par. 1. c. 2. num. 110. 111
Inhibitio, & citatio de conſuetudine ſimul ſolent decerni, p.1. cap.6.num. 150
Inhibitio. & citatio pari paſſu ambulant, ib. num. 155
Inhibitio ſufficit,quod fiat parti, abſque eo quod fiat iudici, p.1. c.6.num. 160
Inhibitio præſentata iudici, vel parti cauſat attentata, ibid. num. 161
Inhibitio facta à iudice ad inſtantiam partis requirit citationem, ibid. num.163
Inhibitio, an fiat Cardinalibus, ſi cauſa fuit commiſſa,& Epiſcopis, & qualiter, ibidem num. 165.& 166
Inhibitio conceditur etiam ad inſtantiam aſſerti procuratoris, & qualiter, p.1.cap.6, num. 168
Inhibitio datur contra litigantes, & contra iudices, & contr tertium, qui poſſet liti præiudicare, ibidem num.169.
Inhibitio in cauſis criminalibus coram Ordinatijs pendentibus,an,& quando concedi poſſit, p 3. cap.1.num. 421
Inhibitio contra principalem non prodeſt fideiuſſori,& è contra, p.3. cap.4.num.126
Inhibitio non eſt neceſſe,quod reproducatur ſtatim poſt præſentationem, ibid. n.245
Inhibitio poteſt reproduci infra biennium,ſi reuocatio attentatorum petitur inſpretum illius, ibidem num.246
Limitatur verò,quando petitur reuocatio in ſpretum litis, p.3. cap.4.num.247
Inhibitio ſimplex non afficit obtinentem quin aliquid faciat ad ſui fauorem, ibid. num.256
Inhibitio ſimplex ſi inducit litem poteſt etiã cauſare attentata, ibidem n.259.
Inhibitio emanans vigore commiſſionis ſuper iactationibus cauſat attentata, par.3. cap.4. num.260
Inhibitio emanans vigore appellationis poteſt etiam attentata cauſare, ib.n.eodem.
Declara tamen ſi appellatio de iure debeatur, ibidem num.261
Inhibitio ſuper iactationibus loco appellationis,an ſuſtineatur, & inducat attentata, p.3.cap.4.num.268
Inhibitio non impedit continuationem poſſeſſionis,& ideo non eſt attentata, ibidem num. 277
Inhibitio ſpecialis non conceditur à Rota, niſi habita diſputatione, ibid.num.278
Inhibitio ſufficit quod ſit parti præſentata, nec reproducta, p.3.cap.4. num. 279
Limitatur ſi pars dicat nihil fieri, quia poſſunt committi attentata, ibidem n.280
Inhibitio extraiudicialis habet vim ſequeſtri, ibid. num. 287
Inhibitio procuratori in Curia,quomodo fieri debeat, vt impediat principali innouare in partibus. ibidem num. 313
Inhibitio facta procuratori, vti principali nõ cauſat attentata, quoad neminem, par. 3. cap.4.num.314
Inhibitio non habentis iuriſdictionem poteſt impunè ſperni, ibidem num.315
Inhibitio minus legitima non eſt timenda par.3.cap.12.num.136
Inhibitio creditori non appellanti in tempore,quando concedatur, p.3.cap.13.n.157
Inhibitio retardatur interpoſita appellatione ab admiſſione ad cap. Odoardus, ibid. num. 159
Inhibitio ad fauorem ſeptuagenarij, qualiter expediatur tam in Curia, quam extra, p.3: cap.14. num. 25.
Inhibitio ſeptuagenariæ hodie non ſolet afficere pro debitis contractus poſt. 70. annos. ibidem num. 27.
Inhibitio A. C.
Inhibitio A. C. in beneficialibus non cauſat attentata contra contrauenientem.vide in p.1.c.2.n.19
Inhibitionem moderatur A. C. abſque alia commiſſione, ſi reus poſtquam appellauit ad A C. paſſus eſt biennium elabi, ſtante cauſæ deſertione, p.1.c.4.n.37
Inhibitio A. C. iuſta, vel iniuſta ſemper cauſat attentata, p.3.c.4.n.283
Inhibitio Rotalis
Inhibitio Rotalis non cauſat attentata in iudicio pænitus diuerſo, par. 3. cap. 4. n. 328
Inhibitus
Inhibitus, etſi non nominatus in commiſſione,an committat attentata,p.3.c.4.n.270
Inimicus
Inimicus non poteſt eſſe teſtis, par. 2. cap. 1 nu. 67
Iniuſtitia
Iniuſtitia manifeſta tollit omnem præſumptionem, quam alias ſententia habet, p. 2. c.8.n.236
Iniuſtia manifeſta impedit, vt non poſſit ſententia mandari executioni, ibidem n. 237
Innouare
Innouari nihil poteſt pendente termino ad reſpondendum de apoſtolis, p.3.c.1.num. 294. 322

Innouari nihil poteſt per partes poſt reſolutionem ſuſpenſiuam Signaturæ inſtitiæ, p.3 c.2.n.6

Declara, ſi reſolutio fuit facta ab ipſa cauſa cognita, ib.n.eod.

Item procedit ſi commiſſio ſub bancha fuit obtenta, quia in omnem euentum debet obtineri reformatoria, p.3.c.2. num. prædicto.

Innouandum nihil eſt appellatione pendente, p.3.c.4.n.3

Innouare non dicitur, nec attentare, qui continuat poſſeſſionem, & ſic non datur reuocatio, ib.n.149.& 153

Innouare, nec attentare dicitur, quando poſſeſſio confirmatur exiſtenti in ea. ibidem n.250

Innouare, nec attentare dicitur iudex confirmans poſſeſſionem appellati. p.3. c.4. n, 151

Innouata

Innouata tam per principalem, quam per procuratorem dicuntur attentata, p.3. cap.4 nu.47

Innouata per Patrem dicuntur attentata, niſi filius ſtatim renunciet, ib.n.48

Innouata etiam pendente cauſa nullitatis dicuntur attentata, ib.n.49

Innouata reuocantur per viam attentatorũ, ſi ſit nullitas cum appellatione deducta, p.3.c.4.n.50

Innouata pendente cauſa recuſationis dicuntur attentata, vt reuocentur. ib.n.55

Innouata non ſolum in committendo, ſed etiam in dimittendo reuocantur, ibidem nu.56

Innouata etiam in criminalibus. vt attentata veniunt reuocanda pendente appellatione, ib.n.62

Innouatum poſt inhibitionem reuocatur. p.3 c,4.n.71

Innouata ante intimationem in appellatione extraiudiciali, an ſint attentata. vel anullanda, ibid.n.77

Innouata in illis, quæ habent ortum de nouo coram iudice ordinario non reuocãtur, ib.82

Innouata dicuntur attẽtata reuocanda, quãdo præiudicant liti, p.3, c.4.n.96

Innouata poſt ſententiam latam ſuper notorio non dicuntur attentata, ib.n.98

Innouata per iudicem, cui eſt commiſſa cauſa per conſcientiam terminanda, non dicuntur attentata. ib.n.100

Innouata poſt decem dies, vſque ad diem appellationis nõ reuocantur, vti attentata, p.3.c.4.n.106

Innouata non reuocantur, vti attentata, niſi fuerit inhibitum, ib.n.109

Innouata poſt inhibitionem ſemper reuocantur, ib.n.110

Innouata non reuocantur, quando difficilis, aut impoſſibilis eſt reuocatio, p.3. cap. 4, n. 111

Innouata, quando non poſſunt reuocari, expectatur futurus euentus, ib.n.112

Innouata de neceſſitate per modum prouiſionis non dicuntur attentata, ibidem n. 113

Innouata pendente cauſa reuiſionis per modum ſupplicationis non ſunt reuocanda. p.3.c.4.n.115

Innouata elapſo termino ad reportandam fidem proſecutionis non reuocantur, ibid. n,118.

Innouata per tertium, vel contra tertium, nõ reuocantur, vt attentata, ib.n.122

Innouata à tertio, ſi dicta reuocantur iuris ordine ſeruato, & ſit noua lis, p.3.c.4.n.123

Ampliatur etiamſi tertius attentaret ratione collitigantis, dummodo non ſit de ſuo mandato, ib.n.124

Innouata à tertio, quænam reuocentur per viam attentatorum, p.3,c.4.num.127.128, 129,& ſeq.

Innouata non reuocantur in actis. quæ cauſam, & tractum ſucceſſiuum habent, ibid. n. 146

Innouata, quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula appellatione remota, an, & quomodo reuocentur. ib.n.154

Innouata, quando adeſt clauſula appellatione remota, quando per viam attentatorũ reuocentur, ib.n.159

Innouata non reuocantur, quando appellans vult appellationi renunciare, p.3.cap.4 n. 160

Innouata non reuocantur, ſi non tangant cauſam appellationis, & abſque ea poſſint expediri. ib.n.161

Innouata, an reuocentur, & quando, ſi reuocatio petitur poſt concluſionem in cauſa, ibid.n. 162

Innouata in caſu prædicto debent expectare ſententiam negotii principalis, p.3.cap.4 n.163

Innouata non reuocantur, quando non poſſunt reſcindi, niſi per definitiuam, ibidem n. 164

Innouata in aquiſitione noui iuris lite pendente, non reuocantur, ib n.165

Innouata contra reum, an proſint etiam correo in ratione attẽtatorum, p.3.c.4.n.286

Declara tamen, ſi ſit inhibitio iudicialis in cauſa litigioſa, ſecus in extraiudiciali, ib. n. 287

Innouatum, quodcumque coram ſecundo iudice eſt attentatum eodem iudicio pendẽte

te coram primo. ib.n.306

Inquilinus

Vigore Bullæ iuris congrui expellitur à ſucceſſore ſingulari, p.1.c.4.n.101

Inquiſitio.

Inquiſitio ſine citatione non dat præuentionem in criminalibus. p.1.c.2.n.100

Si Clericus, & laicus inquiruntur, Eccleſiaſticus procedit contra clericum, laicus contra laicum, ib.n.274

Inquiſitio, an poſſit fieri de periurio contra reſpondentem poſitionibus, p.2.cap.2. nu.64

Inſtantia

In Romana curia eſt perpetua, par,1.cap.2 nu.340

Inſtantia per partes, an prorogari poſſit, p.2. c.8.n.77

Declara tamen in proferendo ſuper negotio principali, ib.n.78

Inſtantia de iure canonico eſt perpetua, ita ſequeſtrum, & ſatisdatio. p,2.c.9.n.173

Prima inſtantia debet de iure ciuili in qualibet cauſa biennio terminari, par.3.cap.5. num. 1,

Prima inſtantia in cauſa criminali triennio terminatur, & quo iure. ib.n.2

Prima inſtantia de iure canonico eſt perpetua, & vbi ſeruetur. ibid.nu.3

Inſtantia perit, ſi adſit cauſæ deſertionis præſumptio, & quomodo inducatur, p.3. c.5. num. 4.

Inſtantia cauſæ, quando currat, vel non, remiſſiuè ad Felinum. ib.n.76

Inſtantia cœpta contra defunctum tranſit ad hæredem. p.3.c.6.n.170

Inſtantia nullitatis deductæ ad impediendam executionem, quanto tempore duret, remiſſiuè, p.3.c.12.n.93

Inſtructio

Inſtructio pro executione, Remiſſoria, p. 2. c.3.num.44

Inſtructio pro exequenda compulſoria, p. 2. c.6.n.32

Inſtrumentum

Inſtrumentum centum annorum, vel 80. vel 70. non indiget recognitione, ſed creditur ſubſcriptioni Notarii. Vide in p.1, cap.3. n, 104

Inſtrumentum, an poſſit extrahi ex protocollo alterius, & probet, p,2.c.1. n.50

Inſtrumenta non probant, niſi habeant locũ, & locum loci, ib.n.54

Inſtrumentum extenditur in folio, deinde regiſtratur in protocollo. p.2.c.5.n.6

Inſtrumenti copia authentica deſumitur ex protocollo, ibidem num. 7.

Inſtrumentum in folio laceratur facta extenſione in protocollo, ib.n.8

Inſtrumentum in folio cautius conſeruatur ad ſincerandas partes. ib,n.9

Inſtrumenti minuta conſeruata calumniarũ pericula fugat, p.2.c.5.n.10.

Inſtrumenta facta in vno loco, probant etiam in alio, in.n.41

Inſtrumentum redditur nullum, abſque notarii ſigno, ib.n,98

Inſtrumenta hodie in protocollis debent ſubſcribi à Notario, ib.n.99.

Inſtrumentum debet à Notario præter ſignũ eſſe ſubſcriptum, p,2.c.5,n,100

Inſtrumentum fieri debet cum duobus teſtibus à Notario, & partibus rogatis, ibid. n, 101

Inſtrumentum diẽ menſem, & annum habere debet, ib.104

Inſtrumentum vitiatur ex omiſſione temporis. ib.n.105

In Inſtrumentis non inutiliter hora apponitur ad cautelam, p,2.c,5.n,106

Inſtrumenta debent habere locum contractus, & locum loci, ib.n,107

Inſtrumentum, an corrigi poſſit de partium conſenſu, ib.n.119

Inſtrumento non extenſo, ſtatur extenſioni Notarii poſtea factę. ib.n.121

Inſtrumenta valent à Clerico facta, ante Clericatum. p,2.c.5.n.125

Inſtrumentorum verba ſunt partium, & non Notarii, ib. n.132

Inſtrumenta ſæpè paratam executionem nõ habent propter Notariorum Imperitiam, ibid. n. 189

Inſtrumenti extractum in Archiuio exiſtens dicitur in forma probanti, ibidem num. 199

Inſtrumentum extractum lite pendente a ſucceſſore in Archiuio probat, p. 2. cap.5. n.260.

Inſtrumentum omnium copiæ hodie ad Archiuium Vrbanum debent deferri, ibidem n, 205

Inſtrumenta reperta in Archiuio, cuicumque exhiberi debent, ib.n.211

Inſtrumenta omnia tempore ſtatuto ad Archiuium, an deferri debeant, ibidem n.222

Inſtrumentum validè renouatur cum citatione interreſſatorum, & iudicis decreto, p.2 c.5,n,270

Inſtrumentum teſtibus præferri ſolet, p.2.c.3 nu. 25

Inſtrumenta compulſanda, quando ſint in actis

tis iudicanda, par. 2. cap. 5. num.57
Inſtrumentum penes Notarium rogatum, vel ſucceſſorem, non eſt compulſandum, ib.num,90
Inſtrumenta publica compulſantur, & recognoſcuntur per teſtes habentes notam manum, ib.n,108
Inſtrumentum habens executionem paratam contra quos intelligatur, p.3.c.6.n.165
Limitatur contra tertios poſſeſſores, ibidem num. 166
Ampliatur, etſi ſit ſingularis ſucceſſor rei litigioſæ, ib.n,167
Et quid ſi tractetur de vniuerſali ſucceſſore, ib.n.168

Interdictum Canonicum

Interdici, an poſſit pro debito pecuniario Prouincia, Ciuitas, vel Caſtrum, p.2. cap.8. n. 118
Interdictum contra ſæculares impedientes executoriales olim concedebatur, & qualiter, p 3.c.8.n.56
Interdictum prædictum, quo ordine relaxabatur, ib.n.57
Interdictum ſtrictè eſt interpretandum, p.3. c.8.num.60
Interdictum ponitur, & tollitur cum maxima conſideratione, ibid.n.63
Interdictum ſuſpenditur in ciuitate aduentu Regis, vel magni Principis, p. 3. c.8.n.64
Interdictum relaxatur propter periculum animarum, ib.n,65
Interdicta hodie relaxantur iuxta formam Concilii Tridentini, ibid.n.67
Interdictum datur contra Capitulum. p, 3. c.9.n.51

Intereſſe

Intereſſe petentis exhibitionem ſcripturarum probatur per ſolum iuramentum, p.2.cap.6 nu.63
Intereſſe, an veniat nomine expenſarum, p,3.c.11.n.202
Intereſſe ſemper debet de neceſſitate refici cũ damnis, & expenſis, ib n.347
In intereſſe condemnatio nõ eſt de neceſſitate expreſſe facienda, ib.n.349
In intereſſe condemnatio fit, quando fructus amplius non exiſtunt, par. 3..c,11.n.648.
Intereſſe an ſuccedat loco promiſſionis, factæ. V. in verbo damnum.

Interpellatio

Interpellatio, quando mulieri ſit neceſſaria vt poſſit petere fructus dotales, p.1. cap.3. nu. 51

Interpretatio.

Interpretatio priuilegiorum, vide priuilegia.

Interpretes

Interpretes ponuntur impedito Iudice, & ipſo conſentiente, p.2.c.3.n.81
Interpretis officium, quid ſit, ib.n.82
Interpretes cauſant ſæpè confuſionem, ibid. nu. 84

Interrogatoria

Interrogatoria dantur ad dilucidationem veritatis, p.2.c.1,n.95
Interrogatoria Teſtibus contra teſtes examinandis dari poſſunt, p.2.c,3.n.123
Interrogatoria, an poſſint corrigi, & reſecari in partibus, ib.n.140
Et coram quo ſint producenda, ibidem n. 168

Intimatio

Intimatio appellationis habet vim citationis p.1.c.6.n.113
Intimatio facta Cardinalibus, cauſam fuiſſe commiſſam alteri, habet vim inhibitionis p.1.c.6.n,165
Intimatio decreti eſt facienda, ſi non conſtat de mandato partis comparentis, p. 2.cap.3 nu. 65
Intimatio pro diebus, & horis certis fit in examine, ib.n.78
Intimatio prædicta debet omninò reproduci ib.n.80
Intimatio decreti citationis perſonalis, an fiat, p,2,c.6.n.12
Intimatio decreti ſuper compulſoria facti, an benè fiat, ib.eod.n.
Intimatio, an, & quando habeat vim citationis, ib.n.48
Intimatio præſentationis compulſoriæ, an ſit neceſſaria, ib.n.49
Intimatio examinis pro recognitione non benè ſit pro certa die, vſque ad perfectum examen, p.2.c.6.n,91
Intimatio prædicta poteſt ſuſtineri pro duobus diebus intimationi ſubſequentibus, ib.num.92
Intimatio decreti ſuper ſequeſtri impetratione perſonaliter præſentatur, par.2.c.9. num. 191,
Intimatio facta appellato, habet vim citationis, p.3.c.1.n.202
Intimatio prædicta ſufficit in cauſa beneficiali, etiam litigioſo beneficio, dummodo perſonalem reſidentiam requirat, ibidem num. 203
Intimatio prędicta poteſt per quemcumque etiam non procuratorem fieri, p.3. cap.1. num. 204
Intimatio prædicta minus legitimè facta, quomodo ſanari poſſit, ib.n.205
Intimatio prædicta, vt rectè fiat, quæ ſint ſeruanda, ib.n.206
Intimatio ſubrogationis non eſt inutilis, quando collitigans reſtituitur aduerſus rē iudicatā, vel tres conformes, p.3.c.4.n.187

In-

Intimatio quotieſcumque requiritur, ſufficit etiamſi fiat procuratori, ib.n.188
Intimatio electi executoris fiat. & quando, p.3.c.9.nu 5
Intimatio propoſitionis dubii pluries reiteratur, et quare, & ad quid inſeruiat, ib. num.27. & 30
Intimatio expeditionis litterarum apoſtolicarum, an ſit facienda reſignanti.p.3.c.11 num. 419
Intimatio admiſſionis articulorum, & mandati examinandi fit in probatione paupertatis, p.3.c.13.n,141
Intimatio, quæ fit hodie pro ſeptuagenario quibus officialibus detur, p.3.c.14.n.15
Intimatio prædicta datur cum commiſſione, quæ petitur obſignari, ib,n.16
Intimatio prædicta fit ſeparata à commiſſione omnibus, ib.n.18

Intimationum formulæ

Intimatio pro admiſſione articulorum, com miſſione examinis, & receptione iuramẽti, quomodo ſit formanda vide p.2. c.1 num. 180
Formula intimationis examinis pro diebus, & horis certis, p.2.c.3.n.79
Intimatio decreti ſuper compulſoria, qualiter fiat, p.2.c.6.n.13
Intimatio protogationis termini in compulſoria, qualiter fiat, ib.n.31
Intimatio præſentationis litterarum compulſorialium, quando fiat. & quomodo, ib. n.40. & 47
Intimatio, qualiter Dominus mandauit iura recognoſci,qualiter fiat, & quando, par.2 c.6.n.76
Intimatio, qualiter fiet recognitio, quomodo formetur, ib,n.82
Intimatio, qualiter Dominus mandauit trãſumprari, quomodo fiat, ib.n.128
Intimatio, qualiter Dominus proponet dubium, quomodo fiat, p.3,c.9. n.26,27

Intruſio

Intruſio facta lite pendente probatur coram executore, p.3.c.8.n.23
Intruſio. an lite pendente ſit facta,cognoſcitur aliquando reproductis executorialibus ib.num.25

Intruſus

Intruſus non dicitur poſſidens vigore prouiſionis, aliis non poſſidentibus, p, 3, c.8 num. 46
Intruſo appellanti à ſcientia, & intimatione executorialium, qualiter ſignetur commiſſio, ib,n.47
Intruſus debet reſtituere fructus à die intruſionis, p.3.c.11.n.452
Intruſus à quo die fructus reſtituere debeat in beneficiis vacantibus in Curia, ibidem num. 595

Inuentarium.

Inuentarium probat contra ſcribentem, & id conficientem, & eius hæredes, p.1. cap.3. num. 118
Inuentarium, ſeu deſcriptio in inuentario ſemper concedi debet, p.2. cap.9.n.117

Iudex.

Iudex, qui ex communi errore habetur pro tali, dicitur iudex competens, p.1. cap.2 num, 50
Iudicum ille dicitur præueniſſe, qui fuit potior in citando contrarium, quando duo Iudices,alter per actorem,& alter per reum impetrantur, ib.n.206
Iudex ille, quo ad partes experitur,qui prior citauit, ib.n.207
Iudex ſine iuriſdictione non poteſt ſe competentem pronunciare. ib.n.220
Iudex procedit contra forenſem, qui coram ſe falſum depoſuit,p.1.c.2.n.362
Iudex originis tenetur remittere reum ad iudicem delicti, ib .n.365
Declara, qualiter id procedat, ib.n.366
Declara amplius prout in numero, ibidem num. 367
Iudex puniens illum, qui cæpit delictum in ſuo loco, an debeat vti iure ciuili,vel municipali. ib.n.379
Et quid poſſit in caſu prædicto, ibidem num. 380
Iudex originis, & domicilii diuerſimode procedunt, p.1.c.2.n.379
Et quomodo ſiue in ciuili, ſiuè in criminali, ib.n.380.& 381
Iudicis competentia, vel incompetentia, quomodo cognoſcatur, remiſſiuè, ibidem num. 394
Iudex bonum eſt, quod ſe declaret competẽtem,quando dubitatur de iuriſdictione, ib. num.419
Iudex,quamuis incompetẽs ſit competens in cauſa reconuentionis, ib.423
Limitatur autem pluribus modis, ib.à n.424, vſque ad n.435.&c.
Differentia, quando iudex pronunciat ſe competentem tacite, vel expreſsè,& quando poſſit dari de nullitate,p.1.c.2.à n,443 ad n.447.
Iudex non allegatur ſuſpectus ſine mandato ſpeciali, ſi non eſt præſens principalis,ibid. num, 460
Fallit hoc inCuria, dummodo mandatum ad allegandũ ſuſpectum ſuperueniat ante ſententiam, Vide. p.1.c,2.n.461
Sublimita extraCuriam,quia niſi opponatur ante litis conteſtationem non attenditur, ibid.462
Iudex ſemper potius fauebit reo,quam actori, p.1.c.4.n.11

Iudex poteſt compellere procuratorem, & quando ad cauendum de rato, p.1.cap.5. num. 61

Iudex in quibuſcumque cauſis poteſt compellere Procuratorem ad docendum de mandato, ibidem num.77

Alias procedere contra principalem tanquã contumacem mittentem Procuratorem minus legitimum, ibid. n.78

Nec requiritur alia monitio Procuratoris, p.1. cap.5. num.79

Iudex poteſt committere parti, non ſolum citationem verbalem, ſed etiam realem, quæ fit per capturam, Vide in p.1, cap.6.n.10

Iudices nunquam ſolent decernere citationẽ exequendam domi, vel ad valuas Eccleſiæ, ibidem num.20

Iudex poteſt iuxta arbitrium credere magis parti, quam Nuncio, attentis qualitatibus &c. p.1.cap.6. num.85

Iudex in caſu prædicto, poteſt deferre iuramentum parti, ſed ei regulariter incumbit onus probandi, quia præſumitur pro nuncio, p.1. cap.6. num. 86

Iudex non poteſt alteri Iudici inhibere, ne aliquid audeat innouare; niſi coram eo lis pendeat. Et quando poſſit de ſtilo Romanæ Curiæ decernere inhibitionem, & citationem, p.1 cap.6. num.151

Iudex ſi vigore commiſſionis poteſt citare extra Curiam, poterit etiam inhibere, ibid. num. 154

Iudex poteſt inhibere parti præſenti, vel abſenti volenti, vel nolenti, ib.num.156

Iudex poteſt admittere noua iura poſt concluſum in cauſa, p.1. cap.10. num,78

Iudex per ſe ipſum terminos obſeruare debet, ibid.num. 82

Iudex per commiſſionem ſimpliciter, an poſſit procedere in petitorio, & poſſeſſorio, p.1. cap.11. num.1

Iudex poteſt articulos admittere, & examinare teſtes poſt concluſionem, p.2. cap. 1. num. 10

Iudex in cauſa aduerſarij, non poteſt eſſe Teſtis, ibid. num.66

Iudex depoſitionibus extraiudicialibus iudicare non debet, niſi citata parte, ib.nu.77

Iudex regulariter debet teſtes examinare, ibidem num.156

Iudex expedita remiſſoria, an poſſit ad vlteriora procedere, p.2.cap.1. n.239

Iudex non dicitur vidiſſe dicta teſtium, niſi publicentur, ibid.n.253

Iudex ex officio teſtem ad offenſam recipere poteſt, ibidem n.291

Iudex poteſt ſtatim vltra procedere reuocata dilatione, ibid.n.342

Ampliatur magis ceſſante cauſa dilationis, parte 2, cap. 1. num. 343

Ampliatur etiam ſi actus non ſint in præiudicium termini, ibidem n,344

Iudicis iuriſdictio eſt citare teſtes, & eorum iuramenta recipere, p.2.cap.5, n.60

Iudex inſufficientem fideiuſſorem pupillo deputans ad intereſſe tenetur, ibid.n.69

Iudices quomodo caute decernant fideiuſſores riſico Notarii, ibid.n.70

Iudex non tenetur pro fideiuſſore, approbatore recepto, ibidem num,72

Iudex non poteſt adiunctum dare ſuſpecto Notario inuitis partibus p.2. cap.3.nu. 59

Iudex poteſt Nuncium, ſiue Curſorem ad libitum nominare, ibidem n.60

Iudex debet deferre iuramentum de veritate dicenda, ibidem n.118

Iudicum copia, quando dicatur eſſe in aliqua Ciuitate, p.2. cap. 6. num. 18

Iudex quando poſſit cogere reum ad edendas ſcripturas fauore actoris, ibid.num.62

Iudex in recognitione per litterarum comparationem, quid aduertere debeat, ibid. num. 113

Iudicis præſentia requiritur pro fideli ſcripturarum extractione, p. 2.cap.6.n.135

Iudex de partibus, qualiter tranſmittat proceſſum ad iudicem Curiæ, ibid.n.141

Iudex quid conſiderare debeat, vt nullitates euitare poſſit, p.2.cap.8.n.39

Iudex quare diligenter debeat videre proceſſus, p.2. cap.8. n.44

Iudex ſecundum acta, & probata iudicare debet, ibid. eodem num.

Iudex non poteſt contra probatum in iudicio pronunciare, ibid. n.45

Iudex in ſententiando debet ſequi conſcientiam ex actis informatam, p.2.c. 8. n.46

Iudex, ſi conſcientia repugnat, debet cauſam alteri iudici ſententiandam remittere, ib. num. 47

Iudex debet ſuam iuriſdictionem conſiderare vid按endo proceſſum, ibid.n.55

Iudex debet ante ſententiam videre, an pars fuerit in actis neceſſariis citata. ib.n.57.

Iudex debet aduertere an pars fuerit citata ad audiendam ſententiam, par. 2. cap.8. num. 58

Iudex ante ſententiam aduertat, an fuerint ſeruati termini ſubſtantiales, ibid. n.72

Iudex ante ſententiam videat, an pendeat aliqua dilatio, vel duret inſtantia, ibidem num.73

Iudicis officium conquieſcit pendente dilatione, ibid. num. 75

Iudex perempta inſtantia poteſt declarare illam peremptam, p.2. cap.8. n.79

Iudex perempta inſtantia poteſt ſe iudicem incompetentem pronunciare, ibid.nu. 80

Iudex perempta inſtantia poteſt pronunciare reum abſoluendum, & quomodo, ibid. num. 81.
Iudices in prolatione ſententiæ ſolent reuocare dilationes, & ſimilia, ib.n.86
Iudex, an debeat ſeruire in cadauer mortui criminoſi, etiam ſe occidendo, p.2.c.8 num. 98
Declara tamen prædicta iuxta conſuetudinẽ ib. num. 99
Iudex, an, & quando poſſit contra mortuũ procedere, remiſſiuè, ib.n.104
Iudices plures in vna cauſa debent in ſententia conuenire, præcipuè arbitri, p.2. c.8 num, 122
Iudices plures in cauſa, an ſimul procedere debeant, vel poſſit vnus tantum, ibidem num, 124
Iudices, ſi omnes conueniant, quomodo ſit concipienda ſententia, ib.n.131
Iudex, an, & quando teneatur ſequi, vel requirere in ſententiando conſilium ſapientis, ib. num. 135
Iudex debet ſuper deuolutione cauſæ ad Curiam pronunciare expreſsè, par.2. cap.8 num. 136
Iudices, aliquando nolunt, vel non poſſunt ſuper deuolutione cauſæ pronunciare, niſi ſciente Principe, vel habito conſilio, p. 2. c.8.nu.140
Iudex, an, & quando poſſit ſine relatione, vel conſultatione pronunciare ſuper deuolutione cauſæ, ib.n.143
Iudex, an, & quando poſſit conſultationem, vel relationem ſuper deuolutione cauſæ factam reuocare, ib.n.144
Iudex, an, & qui poſſit ſententiam per alium recitare, p.2.c.8.n.159
Iudices hodie ſolent omnes per Notarios ſententias recitare, ib.n.160
Iudices hodie ſolent pronunciare in eorum domibus, quas eligunt pro Tribunali, ibi. num. 161
Iudices antiquitus habebant terminos pro ſeruato ad libitum, p.2.c.8.n.163
Iudex, an, & quomodo debeat reſtituere actuario cedulam citationis ad ſententiam penes ſe retentam, n.167
Iudices in Curiâ debent cedulas infra decem ſubſcribere, & terminos declarare, ibidem num. 168
Iudices non poſſunt citationes, in quorum terminis pronunciatur pœnes ſe retinere, p.2. cap.8. num.169
Index debet iudicare de re, de qua cognoſcit, ibidem num. 188
Iudex debet determinare vniuerſam controuerſiam, ac totum id, qood petitur, ibid. num. 189
Iudex poteſt definitiuè pronunciare; quando cauſa committitur arbitrio iudicis, ibid. num. 222
Iudex debet quantum poteſt nullitates euitare, p.2, cap.8, num. 233
Iudex debet iniuſtitiam, & iniquitatem in ſententia euitare, ibid. num. 233
Iudex tenetur in ſindicatu de ſententia lata contra omnem opinionem, ibid.n.254
Iudex qualiter iudicare debeat in diuerſis opinionibus hinc inde probabilibus, ibid. num. 263
Iudex in pari opinione more ruſticorum iudicat differentiam per medium ſecando, p.2, cap.8, num. 264
Iudex, cui committitur cauſa ad ſuam voluntarem, an poſſit non ſeruare iura, ibid. num. 266
Iudex in criminalibus habens arbitrium imponendi pœnam, an, & quando corporalem, & mortis poſſit, ib. n.267
Iudex incompetens ratione maioris delicti, an poſſit reum punire, ibid. nu. 268
Iudex lata definitiua non poteſt ſe vlterius in cauſa intromittere, p.2. cap.8. n.284
Iudex lata definitiua an, & quando poſſit in expenſis condemnare, ibid. num. 285
Index ſeruans condemnationem expenſarum in ſententia, poterit illam quandocumque facere, ibid. num. 286
Iudex an faciat litem ſuam, non condemnãdo victum in expenſis, ſi in libello petantur, ibidem num. 291
Iudex an poſſit condemnare victum in expenſis factis in prioribus inſtantiis, par. 2. cap.8. num. 294
Iudex debet cauere nè partes expenſis fruſtra fatigentur, ibid num. 307
Iudex quoque ſuppleat vbi deſunt Aduocati, ibidem num. 308
Iudex ex officio repellat actorem, ſi cognoſcit ex iuribus reum nihil debere, ibid. n. 310
Index debet ad ſententiam maturè, & deliberatè properare, p.2. cap.8. num. 311
Iudex non condemnet præcipiti perſuaſione, quem culpa non grauat, ibid. n.312
Iudex in iudicando aduertat, nè cogatur erubeſcenda varietate, quod iuſſerit, immutare, ibid. num. 313.
Iudex in iudicando, quid præ oculis habere debeat, ibidem num. 314
Iudex in iudicando nè aliquid propriæ vindictæ, aut vlſioni indulgeat, par.2. cap.8 num. 321
Iudex quando puniatur propter paſſionem, & munera accepta, ibid. n.322
Iudex poſtquam functus eſt officio ſuo non debet ſe amplius intromittere, ibidem num. 327

Limita tamen in iudice ordinario, vel delegato ad cauſarum vniuerſitatem, ibidem num.328
Iudex an, & qui poſſit ſententiam ſuam reuocare notoriè iniuſtam, p.2.cap.8.n.330
Iudex an,& qui poſſit reuocare ſententiam, quæ non tranſit in iudicatum, ib. n.331
Iudex poteſt ſententiam reuocare officio iudicis nobili expeditam, ibid.num.332
Iudicis officium nobile durat poſt ſententiam, p.2. cap.8.num. 333
Iudex poteſt ſententiam latam reuocare per reſtitutionem in integrum, ibid.n.334
Iudex poteſt ſententiam reuocare, latã præter tum priuilegiatæ probationis, p.2.cap.8 num. 335
Iudex poſt reuocationem interlocutoriæ, poteſt prouidere in negotio principali. ibid. num. 341
Iudex interlocutoriam vim definitiuæ habẽtem, an poſſet reuocare, ib.n.345
Iudex poteſt ex eiſdem actis pronunciare, ſi nullitas prouenit ex ſola ſententia, ibidem num. 362
Iudices in Curia ſolent appellantes ab interlocutoriis reponere, ib.n.364
Iudex à quo an, & quomodo poſſit poſt delationem procedere ad ſequeſtrationem, p.2.c.9.n.21
Iudex mandans recipi talem pro cautione, facit cauſam propriam, ib.n.204
Iudices, quid facere ſoleant, antequam fideiuſſores recipiant, ib.n.208
Iudicem, quinam paſſi fuerint lites propter fideiuſſiones receptas, ib.n.209
Iudex dicitur bonus vir in caſu, quo petatur reductio ad arbitrium boni viri, p.3. c.1 num. 52
Iudex ſuperior in appellatione, quis dicatur, ib.nu.53
Iudex grauaminis cum toto negotio principali, aliquando poteſt cognoſcere negotium principale, ib.n.142.143.& 144
Iudex à quo non amittit iuriſdictionem, donec appellatio ei non fuerit intimata, ib. num. 179
Iudex de apoſtolis diuerſimodè reſpondet, p.3,c.1.n.191
Iudex à quo de partibus debet appellanti intra menſem acta exhibere in criminalibus ib.nu.199
Iudices in Curia ſolent pronunciare prout in cedula, vel habere terminum proſeruato, ib.n.216.& 320
Iudex requiſitus tenetur apoſtolos tradere, p.3,c.1.n.296
Iudex facit proceſſum nullum, niſi tempore tradendi apoſtolos reuocauerit grauamen, ibidem num. 297

Iudex reuocato grauamine, & non traditis apoſtolis, an poſſit in cauſa procedere, ibidem num.298
Iudex appellationi deferens, an poſſit taxare expenſas ſibi reſeruatas, ibidem n.301
Iudex cenſetur deferre, ſi appelletur tempore debito, & per legitimam perſonam a definitiua, p.3. cap.1.num. 302
Iudex non cenſetur deferre, niſi in caſu prædicto, etiamſi det reuerentiales, ibidem num. 303
Iudex datis refutatorijs procedit non obſtãte appellatione, ibidem num. 312
Iudex aſſignans ſecundum terminum iuris, cenſetur appellationi detuliſſe, ibidem num 192.& 326
Iudex à quo non dicitur grauare quando cõſtat de veritate, p.3. cap.1.num.405
Iudex ſemper poteſt procedere non obſtante inhibitione, vel appellatione illegitimè facta, ibidem num.422
Iudex à quo non tenetur deferre in notorio, niſi notorium ex cauſa offuſcetur, ibidem num. 489
Iudex à quo non tenetur deferre, niſi inhibeatur, vel exprimatur iuſta cauſa, ibid. num. 492
Iudex ſemper debet appellationi deferre, præcipuè à definitiua, p.3. cap.1. num.619
Iudice appellationi non deferente, ius ipſum defert, ibidem num.620
Iudex non deferens appellationi interpoſitæ ad Papam, tranſmittitur ad Curiam puniendus, ibidem num. 623
Iudex iuſtæ appellationi non deferens, qua pœna regulariter puniatur, p.3.c.1.n.624
Iudex male defert friuolæ appellationi, vel prohibitæ, ibid.num.625
Iudex licet non debeat friuolæ appellationi deferre, non tamen poteſt ſuper ea pronũciare, ibidem num. 627
Iudex lapſo termino poteſt negotium principale cognoſcere, ſi appellans non proſequatur, ibidem num.635
Iudex à quo procedens in cauſa, à qua appellatum, de ordine ſuperioris, an dicatur ordinarius, vel delegatus, ibid.n.641
Iudex tacitè, & expreſſè poteſt appellationi deferre, & quomodo, p.3. cap.1. num. 642
Iudex an cenſeatur deferre, præfigendo terminum appellanti ad proſequendum, ibid. num. 643
Iudex etiam non deferens poteſt appellanti terminum ad proſequendum præfigere, ibidem num. 646
Iudex poteſt, quomodocumque deferat, per tres dies poſt appellationem præfigere terminum ad proſequendum, ibid. 648
Iudex quod poſſit ſolum in incontinenti ter-

minum ad proſequendam appellationem præfigere,tenet Veſtrius, p.3.cap.1.nu.649
Iudex poteſt terminum ad proſequendum præfixum prorogare appellanti, p.3.cap.1. num. 650
Iudex admittens,appellationem ſi, & in quãtum, ſi ſit legitima, videtur deferre, ibid. num.651
Iudex admittens vt ſupra non videtur deferre illegitimæ appellationi, ibid.num.652
Iudex grauans non poteſt cauſam grauaminis cognoſcere, p.3.cap.1.n.684
Iudex illegitimæ appellationi, ab interlocutoria interpoſitæ, non deferens, poteſt ad definitiuam procedere, ibid.n. 694
Iudex procedens vigore commiſſionis iuriſdictionem tribuentis ſemper dicitur Delegatus, p.3.cap.3, num.3
Iudex poſt definitiuam, non poteſt amplius ſe ingerere, ibid.num.7
Iudices debent regulari à reſcriptis, & clauſulis in commiſſionibus poſitis, p.3.c.3. num. 9
Iudex ſi bene, vel malè pronunciauerit dicitur functus officio ſuo, p.3.cap.4.n 4
Iudex in exequendo non dicitur attentare, cauſa nullitatis principaliter deducta, ibidem num. 54
Iudex poteſt ad vlteriora procedere non obſtante inhibitione, reuocato tamen grauamine, p.3.cap.4.num.79
Declara tamen niſi iudex iam detulerit appellationi, ibid.n 80
Iudex ex pura confeſſione poteſt pro legitima appellatione præſumere, ibid. nu.87
Iudex à quo an, & quando poſſit ab eo excommunicatum abſoluere, p.3.c.4. nu.90
Iudex à quo præfigens terminum appellationem interponenti ad proſequendum, non dicitur attentare, ib.nu.92
Iudex concedens ſequeſtrum ob ſuſpicionem dilapidationis non dicitur attentare, p.3. cap.4. num. 94
Iudex examinans aſſuturos teſtes, & in alijs caſibus remiſſiuè non dicitur attentare, ibid.n. 95
Iudex exequens non dicitur attentare elapſa præfixione ad reportandam fidem proſecutionis, ibid. num. 119
Iudex à quo non poteſt præfigere terminum finiendi cauſam appellationis, vel redeundi cum litteris, ibidem n.120
Iudex ſi præfigat terminum ad finiendum, intelligitur ad proſequendum, p.3. cap. 4. num. 121
Iudex an poſſit non obſtante inhibitione contra tertium procedere, ibidem nu.125
Iudex confirmans appellati poſſeſſionem, an dicatur innouare, vel attentare, ibidem num. 151
Iudex cum clauſula appellatione remota nũquam habet ſuſpenſam iuriſdictionem, p.3. cap.4. num. 155
Limitatur tamen, quando cauſa appellationis eſt in iure expreſſa, ibid. n. 156
Limitatur, quando per iudicem ad quem fuit inhibitum, ibid. num. 157
Limitatur etiam, quando cauſa fuit iam recepta per ſuperiorem ex certa ſcientia, ibid. num. 158
Iudex inferior non audeat ſe ingerere in inhibitione iudicis ſuperioris, p 3.c.4.n.243
Iudex contra accuſatum, non poteſt procedere ad inſtantiam partis abſque citatione, ibidem num.300
Iudex qua fide habita debeat reſtituere ad appellandum, p.3.cap.5 nu.14
Iudex poteſt ſecundum annum datum ad appellandum obſeruare, ibidem nu. 21
Iudex an poſſit abſque attentatis ſententiam exequi non reportata fide proſecutionis appellationis, ibid.num. 44
Iudex non acquirit iuriſdictionem, niſi per præſentationem commiſſionis, p.3.cap.5. num. 50
Iudex reuocare nequit ſententiam, quæ tranſit in iudicatum, p.3. cap.6, nu.13
Declara tam in ciuili,quam in criminali,tam contra principales, quam contra tertium, ibidem num.14
Iudex interlocutoriam ſemper reuocare poteſt, ibidem num. 18
Iudex quinam debeat pronunciare ſuper deſertione appellationis, p.3. cap.6.num. 88
Iudex à quo an poſſit exequi condemnationem expenſarum iudicis ad quem, ibidem num. 110
Iudex an poſſit poſt decem dies taxatas expenſas corrigere, ibidem num.111
Iudex compenſationem admiſſibilem negãs nulliter procedit, p.3. cap.7. num.3.
Iudex ad liquidandum debet dare tempus competens, ibidem num.73
Iudex ſemper fauere debet reo,& pauperi debitori, ibidem num. 110
Iudicis officium deſiiſſe non debet, deficiente actione, p. 3. cap.7. num. 124
Iudex ſi accedit ad locum differentiæ, cuius expenſis id fiat, p.3. cap.7. num. 10
Iudex non debet eſſe clementior lege, ibidem num. 125
Iudex abſoluens ab expenſis, nunquam intelligitur de conuentionalibus, ibid. n. 126. 295. 388.
Iudex poteſt acceptare pro abſente, p.3.c.11. num. 158
Iudex quas pœnas poſſit periuro infligere, ib. num. 178
Iudex non poteſt, etſi vellet, iuramentum remitte-

mittere, ibidem num.214
Iudicis officium expirat lata ſententia, par.3. cap.11. num.229
Iudex ſi in ſententia non facit mentionem de expenſis, eius officium expirat, ibid.n.231.
Iudex an poſſit eadem die ſententiæ ſupplere, & in expenſis condemnare, ib.num.232.
Limita tamen in expenſis iure actionis debitis & quare, ibidem num.233
Iudex ſemper poteſt condemnare, quoties non deficit officium ſuum, par.3. cap. 11. num. 234
Iudex delato iuramento debet ſententiam ſuper expenſis ferre, ibidem num.259
Iudex an debeat habere conſiderationem expenſarum aduocati, & Procuratoris, ibid. num.273
Iudex vltimæ inſtantiæ. Vide in verbo iudex appellationis.
Iudex ſibi expenſas reſeruans, non dicitur, neque abſoluere, neque condemnare, p.3. cap.11. num. 292.
Iudex quando non habeat iuriſdictionem, niſi facta ſubminiſtratione expenſarum, ibidem n. 339
Declara non ſufficere, ſi fieret verbalis oblatio, ibidem n. 340
Iudex condemnans ſimpliciter ad fructus, an intelligatur deductis oneribus, p. 3. c. 11. num. 573
Iudex in liquidatione fructuum, quam pretii viam eligere debeat, ibid n.574
Iudex dans pretium fructibus quodnam tempus attendere debeat, ibid.num. 576
Iudex ſimpliciter condemnans circa fructus, de quibus intelligatur, p.3.c.11.n.577
Iudex, quam ſummam amplecti debeat fructuum, ſi teſtis vnus deponit diuerſimodè ab alio, ib.n.578
Iudex in caſu prædicto debet amplecti opinionem duorum cõteſtium ceteris relictis, Ib.579
Iudex, quid facere debeat ſi duo teſtes deponant circa fructus per verbum circiter, vel parum plus, & ſimilia, p.3.c.11.n.581
Iudex, an poſtquam pronunciauit in principali, poſſit ad fructus condemnare, ibid. num. 681
Iudex debet dare refutatorios reſpectu poſſeſſionis, p.3.c.11.n.717
Iudex reſpectu condemnationis fructuum debet dare reuerentiales, ib.n.718
Iudex à quo poteſt ſuam ſententiam nullam reformare, p.3.c.12, nu. 29
Index inferior, an cognoſcat de nullitate ſententiæ ſuperioris, ib n.44
Iudex, cui eſt commiſſa nullitas, & ſimul appellatio, poteſt ſuper vtraque pronunciare. p.3.c.12.n.78
Declaratur ſi commiſſa appellatio habeat in ventre nullitatem, ib.n.79
Iudex poteſt proſequi nullitatem expreſſam tantum in extraiudicialibus, p. 3, c. 12. num. 106
Iudex nullitatis, an poſſit pronunciare non citata parte, ib.n.118
Iudex nullitatis, quando poſſit ſuper negocio principali pronunciare, ib.n.122
Iudex, quas nullitates debeat tollere etiam parte non opponente, p.3.c.12.n.202
Iudices in Curia hodie procedunt, quibuscumque non obſtantibus nullitatibus, ib. num. 240
Iudex poteſt ferre ſententiam iuxta confeſſionem rei, ib.n.243
Iudex debet habere iuriſdictionem, vt poſſit pronunciare ſuper confeſſione, p.3. c. 12 num, 245
Iudex quo caſu poſſit ſententiam nullam exequi, ib.n.254
Iudex de partibus excuſatur adimplendo ſuperioris mandatum, p.3.c.13.n.55
Iudex, quibus cognitis ſoleat inhibere in ſeptuagenaria, & quibus, par.3.cap.14 num. 25

Iudicis

Defectus, vel incapacitas iuriſdictionis

Iudicis incapacitas circa iuriſdictionem, aliquando prouenit ratione perſonæ, par. 1 c.2.n.222
Iudicis incapacitas prouenit etiam à natura, quia mutus, ſurdus, aut furioſus. vide in p.1.c.2.n.223
Iudicis incapacitas prouenit etiam à lege, quia excommunicatus, bannitus, hæreticus, vel iudeus, p.1.c.2.n.223.
Item prouenit à moribus, quando eſt ſeruus, religioſus, fœmina, & ſimilis, ibidem eod. num.
Iudicis defectus differunt in eorum ſubſtantia, & qualiter dicantur, & qui irritent proceſſum, & poſſint ſemper opponi, p.1 c.2.n.224
Iudicis defectus prouenientes à lege non irritant proceſſum, niſi parte opponente, ib. num, eod.
Fallit tamen in quinque caſibus, remiſſiuè, p.1, c.2.n.225

Iudex adiunctus

Iudex adiunctus debet, in quacumque cauſa docere de iuriſdictione, p,1.c.2, n.179
Iudex adiunctus de ſtilo Romanæ Curiæ poteſt ſtatim præſentata commiſſione inhibere, & decernere citationem, & inhibitionẽ p.1.c.6.n.151

Iudex appellationis

Iudex appellationis de iure, dummodo appellatum fuerit in iudicio, poteſt parte nõ citata

citata inhibere. vide in p.1. cap. 6. ſub num. 158
Contrarium tamen videtur firmatum fuiſſe. ib.nu.159
Iudex in appellatione extraiudiciali, poteſt ex officio parte non citata inhibere, ibid. num. 162
Iudex appellationis, quando poſſit inhibere, & quæ debeant præcedere inhibitionẽ, ib.num.164
Iudex appellationis debet primam ſententiã in totum confirmare, vel reuocare, p.2.c.8 num. 194
Iudex appellationis, quomodo debeat confirmare ſententiam, in qua fuit expreſſa falſa cauſa, ib.n.213
Iudex debet cogere appellantem ad producendam primam ſententiam, par.2.c.8, num. 217
Iudex non poteſt ſententiam confirmare, vel reuocare, niſi de illa conſtet, ib.n.218
Iudex poteſt perpetuum ſilentium imponere appellanti, etſi illi non conſtet de prima ſẽtentia, ib.n.219
Iudex non poteſt cauſam appellationis cognoſcere, niſi de appellatione conſtet, p.2. c.8.n.223
Amplia etiam conſtare debere, quod legitimè appellatio fuerit interpoſita, ibidem num. 225.
Iudex appellationis, an poſſit ſine commiſſione ſuper deſertione pronunciare, ibid. num. 229
Iudex poteſt addere, vel minuere articulos omiſſos in fauorem appellati primæ ſententiæ quieſcenti, ib.n.230
Iudex appellationis, an poſſit terminare cauſam criminalem in Curia non viſis actis de partibus, p.3.c.1.n.200
Iudex vltimæ inſtantiæ, quid faciat habita expenſarum taxatione ab alio iudice, p.3 c.11.n.276
Iudex appellationis condemnans, vel abſoluens ab expenſis ſimpliciter, quomodo intelligatur. ib.n.279
Declara tamen, quando prædicta, ita procedant, p.3.c.11.n.280
Iudex appellationis poteſt condemnare ad expenſas, etiam coram iudice a quo factas, p.3.c.11.n.283
Amplia intelligi de omnibus expenſis, etſi dicat de factis coram nobis, ib.n.289
Limita, ſi iudex, à quo abſoluiſſet ab expenſis, & non fuiſſet appellatum, ibidem num. 290
Iudex appellationis poteſt condemnare ad fructus in prima ſententia omiſſos, p. 3. c.11.n.680

Iudex Burgi.

Iudicis Burgi iuriſdictio, & qualitas, quænam ſit, p.1.c.2.n.155

Iudex Capitolinus.

Iudices capitolini habent expreſſam iuriſdictionem, p.1.c.2.n.17
Limita in obligatione camerali, ibid. num. eodem.
Iudicis capitolii, quænam priuilegia habeãt, remiſſiuè, ib.n.eod.

Iudex Commiſſarius

Iudex commiſſarius debet cogere teſtes ad deponendum, p.2.c.1.n.160
Debet etiam citare partes ad videndum iura re teſtes, ib.n.161
Debet etiam iuramenta recipere, & exceptiones admittere, ib.n.eod.
Debet numerum teſtium refrenare, & interrogatoria recipere, & reſecare. ibidem n. eodem.
Poteſt etiam punire teſtes, ibid.n.162

Iudex Compulſorialis

Iudex compulſorialis, an poſſit cogere reum ad exhibendum iura fauore actoris, p. 2, c.6.n.60
Iudex compulſorialis. quoſnam poſſit cogere ad edendas ſcripturas, ibid.61
Iudex compulſorialis, qualiter procedat ad pœnas in litteris contentas, ibid.n.68
Iudex compulſor eſt merus executor, p.2.c.6 num. 74.
Iudex compulſorialis, an poſſit ex ſe committere iuramenta teſtium, & examen Notario, ib.n.93

Iudex confidentiarum

Iudex confidentiarum. Vide Auditor confidentiarum.

Iudex Conſeruatum

Iudices conſeruatores, quam iuriſdictionem habeant, p.1.c.2.n.349
Iudices conſeruatores, an impediant, & quã do iuriſdictionem ordinariam, ib. n. 350 351. & 352
Iudicibus prædictis conſeruatoria non conceditur, vltra quinquennium, par. 1.c.2 num. 353
Iudex conſeruator, ſi allegetur ſuſpectus, quid agendum, ib.354

Iudices Curiæ Ripæ, vel Ripettæ

Iudices Curiæ Ripæ, & Ripettæ cognoſcunt in multis cauſam clericorum, par.1.cap.1 num. 13
Iudices Ripæ, & Ripettæ, quid in actis ſuarum cauſarũ exprimere debeant, p. 1.c.10 num. 57

Iudex delegatus

Iudex delegatus perdit iuriſdictionem ſtatim poſt ſententiam, p.1.c.2.n.51

Iu-

Iudex delegatus debet, in quacumque cauſa docere de iuriſdictione, ibidem num. 179 & 180

Delegato de maioribus aſſerenti habere iuriſdictionem creditur. ib.n.193

*I*udex à Principe delegatus in examine teſtium poteſt alium ſubdelegare, p.2.c.1 num. 163

*I*udex delegatus ab inferiore non poteſt ſubdelare, ib.

*I*udex delegatus nudus miniſter etiã à Principe non poteſt ſubdelegare, ibidem num. 164

*I*udex delegatus, in quibus obſeruet ſtilum delegantis, p.2.c.3.n.62

*I*udex delegatus vigore litterarum miſſiuarum in forma ordinaria, & litterarum remiſſorialium poteſt cogere partem ad reſpondendum articulis occluſis,& qualiter p.3,c.2.n.162

*I*udex delegatus, abſque noua commiſſione poteſt cauſam appellationis dicere deſertam, p.2.c.8.n.82

*I*udices delegati ſi diſcordent, vel ſint pares in ſententiando, quænam pars præualeat, ib.n.130.

*I*udex delegatus ad vniuerſitatem cauſarum æquipatatur ordinario, p.2.c.8.n.129

*I*udex delegatus, ant poſſit reuocare ſententiam nullam ex non ſeruata forma reſcripti, ib.n.337.

*I*udex delegatus poteſt iterum pronunciare, quando non obſeruauit reſcriptum, ibidẽ num.338

*I*udex delegatus poteſt re integra interlocutoriam reuocare, p.2.c.8.n.352

Aduerte tamen dubium eſſe, an fieri poſſit de conſenſu ſolius reuocantis, ibidem eod. num.

*I*udex delegatus cognoſcere nequit,niſi expreſſa grauamina in appellatione, p. 3. c.1.n.138

Iudex delegatus ſuper grauamine,per appellationem,an poſſit cognoſcere ſuper negotio principali, ib.n.139

*I*udex delegatus ſi deferat appellationi, etiã nullæ perdit omnem iuriſdictionem, ibid. num. 628

Ampliatur, qnod tunc etiam, neque de partium conſenſu poſſet ſe denuo intromittere, ib.n.629

*I*udex delegatus reuocans grauamen poteſt ad vlteriora procedere non obſtante appellatione, vel inhibitione, ibidem num.631

*I*udex delegatus etiamſi reuocato grauamidetnlit, non poteſt ad vlteriota procedere. p.3.c.1.n632

Declaratur tamen ſi ſuperior ad quem, appellantis appellationem, vel delẽtionem admittat, ibidem num. 633.

Iudex delegatus non admittente ſuperiore delationem remanet *I*udex, par.3, c.1. num.634

*I*udex delegatus non poteſt taxare expenſas coram aliis factas, p.3.c.6.n.106

*I*udices delegati, qualiter ſoleant relaxare litteras executoriales,ad quem effectum, & contra quos,vide, p.3.c.8.n.4

Iudex delegatus ad vniuerſitatem cauſarum æqniparatur ordinario, p.3.c.12. n.27

*I*udex delegatus cum facultatibns S. Viſitæ, quomodo excarceret debitorem, par. 3. c.13,n 63

Iudex delegatus, vt ſupra,vtitur apoſtolica authoritate, ib.n,64

Iudex Eccleſiaſticus

Iudex Eccleſiaſticus,in multis caſibus poteſt eſſe iudex in cauſis mixti fori, p.1. c. 2. num. 331

Exempla vide ſub numero, ibidem n. 332. & 333.

Eccleſiaſticus in multis non cognoſcit de ſacrilegio, ſed limita in caſu, quo laicus percutiat Clericum,qnia cognoſcit Eccleſiaſticus, ib.n.338

Iudex Eccleſiaſticus, an debeat, vti cenſuris, vel carcere. ib.n.347

Et, an excommunicatum impenitentem, & non petentem,poſſit abſoluere ad tempus p.2.c.8,n,183

Declara tamen ex iuxta cauſa,& cauſa,quænam dicatur iuſta, ib.n,184

*I*udex Eccleſiaſticus, an poſſit compellere Iudicem ſæcularem ad obſeruandum canones, ib.n.243

Iudex Eccleſiaſticus, an poſſit omiſſis grauatoriis ad cenſuras, & executionem perſonalem procedere, p.3,c.6.n.133

Iudex quilibet Eccleſiaſticus, poteſt procedere ad cenſuras, p.3.c.9.n.56

Iudex Executor

Vide executor.

Iudices Laicus.

Iudex laicus in Romana Curia cognoſcit in multis cauſam Clericorum, par. 1. cap. 2 num. 10.

Iudex laicus poteſt cognoſcere,an habitus ſit Clericalis, ib.n.280

Declara tamen prout numero, ibid, nu.281 & 282.

Iudex laicus poteſt cognoſcere in fæudis datis Eccleſiæ à laico. ib.n.305

*I*udex Laicus à Papa delegatus, cognoſcit cauſam Clericl. ib.n.321

Dic idem in cauſa Tributorũ, ibidem num. 322.

Idem

*I*dem in laico, qui dedit ſe, & ſua bona alicui monaſterio, ib.n.323

*I*dem in cauſa ſpolii beneficialis, & quomodo intelligatur, p.1.c.2.n.324.& 325.

*I*udex laicus poteſt procedere in cauſa matrimonii pendente pendente coram Eccleſiaſtico ſuper alimentis, p.3.c.4.n.114

*I*udices laici impedientes curſum litterarum executorialium, poſſunt excommunicari, p.3.c.8.n.55

*I*udex laicus, quomodo poſſit de nullitate ſententiæ matrimonialis cognoſcere, p.3.c.12.n.49

Limitatur tamen non poſſe tangere merita cauſæ, ib.n.50

Iudex Ordinarius

Per commiſſionem circa ea, quæ ſpectant ad eius iuriſdictionem, non dicitur delegatus, p.1.c.2.n.165

Limita, ſi excedirur iuriſdictio, vt ſi detur, quod procedat appellatione remota, ibid. num. 166.

Non poteſt cognoſcere cauſam alteri delegatam, expirata iuriſdictione delegati, ibid. num. 167

Valde diferunt iudices ordinarii, & delegati, ib.nu.177.

Ordinario *I*udici aquiritur iuriſdictio eo ipſo, quod eſt talis, & à principio oſtendit ſe eſſe talem, ib.n.178

Iudex ordinarius, ſi incepit cognoſcere, antequam Commiſſio Delegato præſentetur, dicitur præuenire, quamuis commiſſio fuiſſet antea expedita, ib.n.184

*I*udices ordinarii, quamuis ſint excommunicati validè procedunt, p.1.c.2.n.230

Quod declara ratione poteſtatis officii, ibid. num. 231

Iudex Ordinarius, cuius iuriſdictio fuit prorogata, poteſt denuo cognoſcere de nullitate, quia iuriſdictio eius non expirat, p.1 c.2.nu.447

Iudex ordinarius procedens, vt delegatus, committit nullitatem, p.2.c.8.n.56

*I*udices plures ordinarii, ſi in pronunciando diſcordent, quibus ſtetur, ib.n.127

Iudex Ordinarius, an poſſit cognoſcere negotium principale, ſi illi grauamen fuerit commiſſum, p.3.c.1.n.139

Iudex ordinarius non obſtante delatione poteſt ſe intromittere de pattium conſenſu in cauſa, ib.n.639

Iudex ordinarius per commiſſionem iutisdictionem excitantem nô dicitur delegatus, p.3.c.3.n.5

*I*udex ordinarius habet iuriſdictionem ſuper de nouo emergentibus, etſi fuerit appellatum. p.3.c.4.n.83

Iudex Remiſſorialis.

Iudex remiſſorialis, qualiter procedere debeat in executione, p.2.c.1. n.243.81

Remiſſoriali iudici, quid petendum ſit in præſentatione remiſſoriæ, par. 2. cap. 3. num. 45.

Remiſſoriali iudici iuriſdictionem nolenti, quid proteſtandum ſit, ib.n.46

Remiſſorialis iudex, quid primo faciat acceptata iuriſdictione, ib.n.47

*I*udex remiſſorialis debet deputare Notariû, ib.n. 55

*I*udex remiſſorialis cum Notario poteſt examinare Teſtes, & vtilius eſt, par. 2. cap. 3 num. 84

Iudex remiſſorialis, an teneatur accedere ad Teſtes legitimè impeditos, ib.n.108

*I*udex remiſſorialis, an, & quando ſine alio coniudice procedere poſſit, ib.n.112

Remiſſorialis Coniudicis impedimenta, & teſtatio debent in actis conſtare, ibidem num. 113

Remiſſorialis coniudex impeditus poteſt vices ſuas coniudici cedere, ib.n.114

Iudices remiſſoriales recipere debent iuramenta Teſtium, p.2.c.3.n.115

Iudex remiſſorialis iuramenta teſtium alteri delegare nequit, ib.n.116.

*I*udex remiſſoriæ, ſeu litterarum miſſiuarû abſque alia ſpeciali facultate, poteſt cogere ad reſpondendum poſitionibus per verbum credit, vel nô credit, ib.n.162

Iudicium.

*I*udicium aliud ordinarium, aliud ſummariû aliud executiuum. p.1.c.1.n.10

*I*udicium fit interuentu *I*udicis, actoris, & Rei, ib.n.11

*I*udicii adeſt principium, medium, & finis. ib.nu.12

*I*udicium vnum, quando faciat, aliud ceſſare, p.1.c.2.n.387.& 389

*I*udicium poteſt incipi ab articulis, p.1.cap.3 num. 12

*I*udicium ne reddatur eluſorium, debet reus in criminalibus perſonaliter comparere, p.1.c.5.n.25

*I*udicium quotidiè incipitur ad inſtantiam non procuratoris. p.1.c.5.n.75

*I*udicium poteſt ab articulis incipere, ſi ſummarie proceditur. p.2.c.1.n.37

*I*udicium non ſemper cum libellis, & monitoriis incipitur, p.3.c.3.n.48

*I*udiciû in vim legis diſſamari facit reum voluntarium, ib.n.224

Iudicium ſuper eadem re coram alio iudice pendente primo iudicio, dicitur attentatû p.3.c.4.n.305

Iudicium poteſt habere ordinem à conuictione, & ſic à captura incipere. p.3.c.6. n.131

Iu-

Iudicium attentatorum eſt magis priuilegiatum, quam iudicium ſpolii, p.3. cap. 11. num. 358
Iudicia vniuerſalia, & particularia, an differant, quo ad debitum fructus, ibid. nu. 472
Iudicium nullitatis, an impediat executionē deſerta appellatione, p.3. cap. 12. nu. 116
Iudiciũ in obtinendo beneficium cap. odoardus qualiter fiat, p.3. cap. 13. n. 127
Iudicium executiuum.
Iudicium executiuum mediante commiſſione, quandoque in Rota intentatur, par.3. cap.3. num. 12
Iudiciorum cumulatio.
Vide cumulatio iudiciorum.
Iuramentum.
Iuramentum præſtitum per procuratorem ligat Dominum, p.1. cap.5. n.182
Iuramentum per neceſſe requirit ſpeciale mandatum, ibidem num. 200
Iuramentum non poteſt firmare in contrarium, quod eſt de natura mandati, licet reuocans ſit periurus, ib. n. 226
Iuramentum præſtitum ad commodum alterius eſt ſeruandum, p.1. cap.5. num. 227
Iuramenti abſolutio datur, & petitur ad euitandum periurium, ibidem n. 228
Iuramentum de ſtilo ſufficit, quamuis non conſtet de diligentia, p.1. cap.6. n.21
Iuramenta omnia extenſa, licet non appareant facta, de ſtilo ſuſtinentur. p.1. cap. 10. num. 75
Iuramenti defectus non ſuppletur à numero Teſtium, p.2. cap.1. num. 107
Iuramentum ſanari non poteſt in ſpiritualibus, & dependentibus à voluntate, ibidem num. 108
Iuramentum, quomodo remitti poſſit, ibid. num. 109
Iuramentum in criminalibus debet præſtare etiam principalis, p.2. cap.1. n.110
Iuramentum debet fieri tactis Euangeliis, ib. num. 111
Iuramentum de conſuetudine, fit tacta qualcumque ſcriptura, ibidem n. 112
Iuramentum per tactum fit etiam à conſtitutis in ſacris, ibidem num. 113
Iuramentum ſufficienter fit per verbalem iurationem, p.2. cap.1. num. 114
Iuramentum à iure, vel à parte delatum fit per tactum, ibid. n. 115
Iuramentum debet præſtari eadem die, ſub qua cadit citatio, ibid. n. 123
Iuramentum fit die ſequenti, ſi citatio cadit die feriata, ibidem n. 127
Iuramentum teſtium fit etiam parte abſente, & non citata, p.2. cap.1. n. 138
Iuramentum ſuper articulis, & tota cauſa quare ita fiat, ibidem num. 141
Iuramentum ſimpliciter de veritate dicenda ad quid proſit, ibidem num. 142
Iuramentum ſimpliciter teſti à iudice delatum valet, ibidem num. 151
Iuramentum teſtium de ſtilo Notariis committitur, p. 2. cap. 1. num. 166
Iuramentum deferri nequit à Notario, niſi fuerit expreſſè commiſſum, ibid. n. 174
Iuramenti locus debet exprimi in citatione, ibidem num. 178
Iuramenta teſtium Sacerdotum, & ſecularium qualiter fiant, p.2. cap.3. num. 72
Iuramentum debet præcedere examen, & per quod tempus, ibid. n. 75
Iuramentum Teſtium per Notarium reiteratur in actu examinis, ibidem n. 76
Iuramenta Teſtium Notarius recipere nequit ſine præſentia iudicis remiſſorialis, ibidem num. 117
Iuramenta Teſtium recipiuntur Notario rogante, & atteſtante, p.2. cap.3. num. 119
Iuramentum non valet, niſi tactis ſcripturis, ibidem n. 120
Iuramentum quodnam præſtari debeat à potitore proceſſus, ibid. n. 134
Iuramentum ſemper reſtringitur ad cauſam veriſimiliter cognitam, p.3. cap.1. nu. 337
Iuramentum quodnam faciendum poſt expenſarum taxationem, p.3. cap.6. n. 201
Iuramentum prædictum ſufficit, quod reperiatur penes acta extenſum, ibid. num. 202
Iuramentum non comprehendit exceptionē ſolutionis, vel compenſationis, p.3. cap.7. num. 109
Iuramentum non eſt vinculum iniquitatis, p.3. cap. 10. num. 55
Iuramentum non poteſt tolli, neque per conſuetudinem, & quare, p.3. cap. 11. n. 514
Iuramentum actoris, an neceſſarium in expenſis iure actionis, promiſſionis, & huiuſmodi, ibid. n. 389
Iuramentum calumniæ.
Iuramentum calumniæ, an ſit de ſubſtantia proceſſus, p.1. cap. 10. n. 43
Iuramentum calumniæ tacitè poteſt omitti, ibid. num. 60
Iuramentum calumniæ, eſt iuris naturalis, ib. num. 63
Iuramentum calumniæ debet præſtari etiam in cauſa appellationis, ib. n. 64
Iuramentum calumniæ, quandoque fit per procuratorem nomine proprio, ibidem num. 65
Iuramentum calumniæ, etiam ab hærede præſtari debet, & ſi defunctus iurauerit, ibidem num. 66
Iuramentum calumniæ præſtari poteſt in quacumque parte iudicii, par. 1. cap. 10. num. 67

Iuramentum calumniæ, qualiter diferat à iuramento veritatis dicendæ, ibid. n. 68
Iuramentum calumniæ, an præſtari poſſit per procuratorem, ibid. num. 69
Iuramentũ calumniæ an fieri poſſit per mandatum generale ad cauſas cum facultate iurandi, ibid. num. 70
Iurandi de calumnia facultas expreſsè ponitur in mandato procuræ, parte 1. cap. 10. num. 71
Iuramentum calumniæ poteſt præſtari à Sindaco Monaſterii, abſque ſpeciali mandato, ibidem num. 72
Limita ſi conſtitutus ſit ad vnam cauſam tantum, p. 1. cap. 10. n. 73
Iuramentum in termino extenſum, licet non præſtitum, an valeat, ibid. n. 74
Iuramentum calumniæ debet præſtari in recognitione per comparationem, par. 2. cap. 6. n. 112
Iuramentum calumniæ debet præſtari in omni inſtantia, p. 3. cap. 12. n. 207
Iuramentum, ſi petatur in ſecunda inſtantia, præſtari debet, licet datum in prima, ibid. num. 208
Iuramentum calumniæ, an præſtari debeat à ſucceſſore in lite, p. 3. cap. 11. n. 210
Iuramentum omiſſum regulariter vitiat ſententiam, ibidem n. 211
Amplia etiam, quod annullat proceſſum, ib. num. 212
Iuramentum antiquitus præſtabatur tantum in aliquibus caſibus, p. 3. cap. 11. nu. 216
Iuramentũ calumniæ hodie regulariter præſtatur in omnibus caſibus, ibid. n. 217
Iuramentum an teneatur dare pars non data copia petiti proceſſus, ibid. nu. 218
Iuramentum, niſi petatur, non eſt neceſſario præſtandum, p. 3. cap. 11. n. 219
Iuramentum tacite à parte remiſſum poteſt relinqui, ibidem n. 220
Iuramentum expreſsè à parte remitti nequit, ibidem num. 221
Iuramentum calumniæ fit admiſſis articulis, ipſiſque productis in probatione paupertatis, p. 3. cap. 13. n. 140

Iuriſdictio.

Iuriſdictio eſt fundamentum iudicii, par. 1. cap. 2. n. 1.
Eſtque multiplex, voluntaria, conuentionalis, ordinaria, vel contentioſa, ib. n. 2. & 3.
Ordinaria, à quo tribuatur, ib. n. 3
Quomodo poſſit acquiri remiſſiuè, ib. n. 4.
Delegata, eſt quæ recipitur à delegatione ſuperioris, vel propriam habentis, ib. nu. 5
Differentia inter ordinariam, & delegatam, ibidem n. 6.
In Curia regulariter nullus habet ordinariã, niſi Papa, ibidem n. 7.
Nihilominus ſunt multi Iudices ordinarii in Curia, ibid. n. 8
Iuriſdictio diſtinguitur à qualitate cauſarũ, & ſummæ, p. 1. cap. 2. nu. 168
Iuriſdictio acquiritur ratione qualitatis, ibidem num. 172
Et talis qualitas debet exprimi in libello, vel commiſſionem, ibid. n. 173
Iuriſdictiones diſtinguit quantitas petita, non autem quantitas debita, ibidem num. 175
Declara ad diſtinguendam iuriſdictionem, quod non ſit cumulatio ſummarum, ibid. num. 176
Iuriſdictionis poſſeſſio alio tolerante, acquiritur per vnicum actum, ibid. nu. 189
Iuriſdictio poteſt probari etiam præſumptiuè, p. 1. cap. 2. num. 194
Iuriſdictio vt perpetuetur requiritur ſaltem decretum citationis, ibidem num. 196. & 199
Limita in habentibus iuriſdictionem voluntariam, ibid. num. 197
Et ſi adſunt plures iudices perpetuata iuriſdictionem, quo ad vnum, dicitur perpetuata etiam quo ad alios, ib. n. 201
Perpetuata non dicitur, quo ad non expreſſum, & quando dicatur perpetuata remiſſiuè, ibid. n. 202
Limita in decreto citationis, vt procedat in iudice ordinario, vel delegato à Principe, ſecus ab inferiore, quia requiritur alius actus, p. 1. cap. 2. n. 203
Iuriſdictionis perpetuatio, quo ad Actorem, fit ex ſola citatione decreta, licet non deuenerit ad notitiam Rei, ib. n. 204
Quo verò ad Reum non perpetuatur, niſi executa citatione, ibid. n. 205
Iuriſdictio non perpetuatur, ſi citatio ab initio eſſet valida, & malè poſtea executa, ibidem num. 215
Limita ſi citatus notitiam aliundè habuit, vel ſponte comparuit, quia perpetuaretur, ibid. n. 217
Iuriſdictionis præuentio, non ſemper attenditur, ſi adeſt iudex, qui habet priuatam iuriſdictionem, ib. n. 218
Declara, quando iuriſdictio ſubſiſtit ab initio, ibidem n. 219
Iuriſdictio ſi eſt nulla, partes non poſſunt illam prorogare, parte 1. cap. 2. numer. 220.
Iuriſdictio tam ordinaria, quam delegata poteſt eſſe nulla multis modis, ibidem num. 221.
Iuriſdictio eſt nulla ratione incapacitatis perſonæ Iudicis, ibid. n. 222

Iuriſdi-

Iuriſdictio.

Iuriſdictio poteſt eſſe nulla etiam ratione reſcripti, quando eſt auocatorium, vel ſubreptitium, & in omni caſu,in quo commiſſio eſt nulla ipſo iure, aut ope exceptionis,aut alio modo. p.1.c.2n.23 2

Iuriſdictio ratione cauſæ non eſt aliquando prorogabilis, exempla ſunt, ibidem num. 242

Amplia ratione perſonæ, ib.n.243

Iuriſdictio aliquando eſt nulla propter priuilegium perſonale, & exempla. ibidem num. 348

Iuriſdictionis nullitas, poteſt oriri etiam ratione perſonarum. & quomodo, ibid. num. 390

Idem ratione loci, p.1.c.2.n.391

Idem ratione temporis, ib.n.392

Iuriſdictio delegantis, & delegati,poteſt eſſe nulla, remiſſiuè, ib.n.393

Iuriſdictio poteſt prorogari tacite, & expreſsè, ib.nu,416

Iuriſdictio poteſt à parte prorogari, etiam abſque conſenſu proprii iudicis, par,1. cap.2. num. 421

Quod tamen limita in Clerico, ibidem num. 422

Suſpenſo petitorio iuriſdictio ceſſat in ipſo. p.1.c.11.n.117

Declara niſi receſſum ſit à ſuſpenſione. ibid. num. 118

Iuriſdictio deficit iudici, quando limitates excedit,p.3,c.30.n,10

Iuriſdictio delegata dignitati tranſit ad ſucceſſorem, ib.n.28

Iuriſdictio iudicis ſuſpenditur per appellationem ad ſuperiorem. p.3.c.4.n.5

Iuriſdictio eſt actoris expenſis firmanda, p.3 c.11.n.1

Iuridictio iudicis delegati per ſententiam expirat. p.3.c.12.n.32

Iuriſdictio delegati durat, ſi non pronunciauerit ſuper tota cauſa. ib.n.34

Iurisdictio augetur iudici ratione incidentium. ib.n,48

Ius

Ius commune, quodnam intelligatur extra terras Eccleſiæ, p.2.c.8.n.240

Ius commune, quodnam intelligatur in terris Eccleſiæ, ib.n.241

Ius canonicum in materia peccati, vbique eſt attendendum, ib.n.242

Ius ipſum defert appellationi non deferente iudice, p.3.c.1.n.620

Nos ius ſpoliati, vt dicatur conſtare,quidnã requiratur, p.3.c.4.n.135

Ius competens tan in beneficialibus, quam in prophanis debet ab initio deduci.ibid. num. 166

Ius nouum lite pendente in beneficialibus poteſt imputari,tam in poſſeſſorio,quam petitorio, ib.n.167

Declaratur tamen dummodò fiat mentio litis pendentiæ, ib.n.168

Ius nouum aquiſitum lite pendente, an, & quando & ad quem effectum debeat aduerſario intimari. p.3.c.4.n.180

Ius nouum aquiſitũ, ſi eſt gratia acceſſoria, non requirit intimationem, ib.n.181

Non ius in proprietate notorium obſtat ſpoliato. ib.n.228

Non ius in proprietate notorium,non obſtat in attentatis. p.3.c.4.n.229

Ius non petendi reuocationem attentatorũ, an probari debeat, & quomodo. ib. n.325

Ius quando dicatur, quæſitum reſignatario. p.3.c.11.n,426

Ius nouum non poteſt dari ex ſanatione nullitatis, cum ſit præter mentẽ concedentis. p.3.c.12.n.231

Iura

Iura producta ſine partis citatione ad dicendum contra non attenduntur, par.1. c.3 num. 126

Iura producta, Actuariorum incuria ſæpè per duntur, p. 2.c.5.n.42

Iura pendente lite extrahi, an poſſint ſine compulſoria, ib.n.267

Iurium productio, & admiſſio, an legitimè fiat à citato ad dicendum contra, p.2. c.3 num. 22

Iura, an, & quomodo poſſint extrahi vigore remiſſorialium, ib.n,147

Iurium recognitio fit etiam vigore remiſſoriæ cum citatione ad videndum iurare teſtes, ib.n.148

Iurium copia parti aduerſæ non datur,quando agitur coram iudice compulſore. p. 2. c.6.num,72

Fallit ſi ageretur coram Iudice miſto, ibid. num. 73

Iurium recognitio, qualiter adnotetur poſt interogatoria, ib.n.87

Iura nemo habet maiora, quam ille,cuius nomine agitur. p.2.c.9.n.80

L

Laicus

Laicus fideiuſſor Clerici conuenitur corã Eccleſiaſtico, p.1.2.n.289.290

Laicus per laicum coram Eccleſiaſtico pro Legato pio, conueniri non poteſt, ibid. num. 329

Laicus delinquens in Eccleſiaſticum cognoſcitur ab Eccleſiaſtico, ib.nu.142. & ibid. num. 340

Laicus fideiuſſor Clerici non poteſt conueniri coram Laico, ib.n.397
Laicus in cauſis ſpiritualibus poteſt eſſe procurator. p.1.c.5.n.127

Latitans

Latitans citatur per diligentias. p.1.c.7.n.1

Latitatio

Latitatio, quomodo probetur, p.1,c.2.n.108
Sed quænam ſit via ſecurior, ib.n.109

Legalitas

Legalitas præſumitur ſpatio centum annorũ, p.1.c.3.n.121
Legalitas proceſſus ſubſcribitur à iudice, & ſuo ſingillo munitur, p.2.c.3.n.132
Legalitas proceſſus poteſt fieri etiam ab vniverſitate, vel Epiſcopo,ib,n.133
Legalitas mendicata lite pendente non ſuffragatur, p.2,c,6.n.101

Legatarius

Legatarius, an debeat in inuentario deſcribere fructus perceptos poſt obitum teſtatoris. vide in p.3.c.11.n.722

Legatum.

Legatum, vel fideicommiſſum,regulariter nõ dicitur factum animo compenſandi, p.3 c.7.n.39
Legatum factum vxori,donec dotem ſuam petierit, quo animo cenſetur factum, ibid. num. 48
Legatum Patris, an computetur in dotem filiæ, ibid.n.55
Limita, ſi pater adderet cauſam legati facti, ib num. 56.
Legatum de fructibus, an debeatur quolibet anno, vel ſecundum naturam rei legatæ, p.3.c.11.n.709
Legatum fructuum debetur, ſi fructus naſcentur. ib.n.710.

Legatus

Legatus de latere, an poſſit concedere proceſſum ſummarium, p.1.c.10.n.25
Amplia, ſi ſit cum clauſula ſimpliciter, ibid. num. 26
Legati Sedis Apoſtolicæ,ſunt iudices ordinarii, p.3.c.9.n.61

Legitimatio

Legitimatio perſonarum per ſententiam iudicis non obſtat domino opponenti nullitatem geſtorum per ſuum aſſertum procuratorem, p.1.c.5.n.286

Læſio

Læſio dicitur inducta ex tertia parte, & etiã ex dimidia iuſti pretii, par. 1. cap. 3. num. 134
Læſio neceſſariè conſequitur probata negligẽtia, p.3.c.10.n.137
Læſio enormiſſima, quando dicatur,p.3.c.11 num.500

Lex

Legem ſpernens non eſt à lege ſeruandus, p.3 c.1.nu.654

Libellus

Libellus regulariter eſt de ſubſtantia proceſſus, p.1.c.10.n.13
Libellus, an requiratur in cauſa nullitatis, & quid in eo exprimendum, par. 3. c. 12. num. 117

Liberatio

Liberationem non obtinet promittens duo, & vnum adimplens, p.1.c.3.n.151
Liberatio à moleſtiis non datur agenti, niſi conſter de lite, p.1,c.4.n.71
Et ſi agitur vigore contractus ſimulati,non obtinetur, ib.n.72

Libri

Libri debent exhiberi in loco iudicii,quando datur electio peritorum, ſi vero debent aſportari extra Curiam, tunc qui petit illorum aſportationem,debet ſe obligare de periculo, & expenſis. vide in par. 1. c.3 num. 64.
Libri publici Ciuitatis probant valorem bonorum, ib.n.102
Libri particularium probant valorem fructuum à retinente perceptorum. ibidem num. 103
Libros nomine fictitio,edere prohibet Concilium, & tollit illorum fidem, ibidem num. 105
Liber Communitatis probat exemptionem illorum, qui in eo ſcripti non reperiunrur inter alios onera ſoluentes, p.1,c.3, nu.106
Liber defuncti facit magnam præſumptionẽ, quia nemo præſumitur immemor ſuæ ſalutis. vide in p.1.c.3.n.107
Libri Montis Pietatis, & depoſitariæ,probãt pro tertio, & contra tertium, ib.n.108
Libri mercatorum tunc probant,quando continent data, & recepta, ib.n.109
Libri à mercatore pro memoria retenti,non probant,nec obligant,nec indicant ſolutionem, Vide in p.1.c.3,n.110
Liber qui nuncupatur vacchetta, non probat regulariter, ib.n.111
Liber priuati regulariter non probat fauore ſcribentis. niſi ſit adminiculatus, ibidem num. 112
Liber priuati poteſt adminiculari, ſi detur mors ipſius ſcribentis, & qualitas, & integritas eiuſdem, & illius bona fama, p. 1. c.3, n.113.
Liber priuati quomodo, & quando probet contra tertium, ib.n.114.115.& 116
Libri Cancellariæ, & Secretariæ,habent eadem priuilegia, ac ſcripturæ, par.2. c.5 num. 219

Li-

Liquidatio

Liquidatio in Curia fit termino vnius menſis p.3.c.7.n. 78

Liquidatio per ſententiam, qualiter facta debeat eſſe, ib.n.85

Liquidatio intra quod tempus fieri debeat, ad effectum compenſationis, par. 3. c. 7 num. 161

Liquidatio non perfecta tempore congruo, vel negata debet præſeruari, & quomodo, ib. n.162

Liquidum

Liquidum, an dicatur, & quando, quod fuit per aliam ſententiam liquidatum, p.3. c.7 num. 84

Lis.

Lis ſuper titulo trahit ad ſe poſſeſſionem, p.1 cap.11.n.3

Lis ſuper poſſeſſione, an titulum litigioſum efficiat, ib.n.9

Declaratur hoc de plano procedere in beneficialibus, ib.n.10

In prophanis vero, quid iuris, remiſſiue, ib. num. 11.

Lis in actione perſonali, an poſſit ad vlteriora trahi ſine commiſſione, p.3.c.3. n.179

Lis in actione reali, poteſt trahi ad vlteriora ſine commiſſione, ib.n.180

Declara tamen præuia, quadam citatione, & contra quos, ib.n.181

Lis in criminalibus, vt dicatur pendere, quid requiratur, p.3.4.n. 294

Lis, vt non dicatur calumnioſa, quid requiritur, ib.n.297

Lis fuit nabita pro derelicta per deſertionem 27.annorum, p.3.c.5.n.5

Lis finitur per deſertionem, & quando dicatur derelicta, p.3.c.6.n.1

Lis terminat per ceſſionem litis, & cauſæ, ib. num. 2.

Lis etiam terminatur per mortem ciuilem, & naturalem actoris, ib.n.3

Lis per mortem rei, an finiatur, & contra quos procedendum, p.3.c.6.n.4

Lis finitur per ſententiam, a qua appellare non licet, ib.n.6

Ampliatur, ſi eſſet commiſſa cum conſenſu exequendi ſententiam ferendam, ibidem num. 7.

Lis terminatur quoque per rem iudicatam, p. 3.c.6.n.9

Lis per ceſſionem finitur, p.3.c.10.n.97

Lis finita non debet per Principis reſcriptum reſuſcitari, ibid.n 98

Lis per ceſſionem finita, neque per Principis reſcriptum poteſt ſuſcitari, par.3.cap.11. num 145

Lis poteſt reſtaurari, quotieſcunque renunciatio non fuit acceptata, ib.n.155

Litis renunciatio non valet, niſi fiat de vtriuſque partis conſenſu, ib.n.156

Lis calumnioſa, vel temeraria, quænam dicatur, p.3.c.11.n.180

Declara tam in actore, quam in reo, ibidem num. 181

Lis non dicitur temeraria, nec calumnioſa, ſi per vnum bonum teſtem fundetur intentio, ib.n,182

Litis renunciatio, an teneat vno contradicēte ex pluribus conſentientibus, p. 3. c.11 num. 160

Litis renunciatio in Signatura facta impedit litis ingreſſum, ib.n,162

Lis, an reſpiciat vtilitatem Eccleſiæ, vel priuatum intereſſe, quomodo cognoſcatur, ib. num.318

Lis cæpta corā laico ibi terminari debet, etſi ſuccedat Eccleſiaſticus litiganti, p.3.c.14 num. 40

Litis Conteſtatio

Litis conteſtatio eſt de ſubſtantia iudicii regulariter, p.1.c.10.n.13

Conteſtatio litis, an requiratur in cauſis canonicis, ib.n.19

Conteſtatio litis non poteſt omitti de partiū conſenſu, ib.n.21

Litis conteſtatio inducit malam fidem. p.3. c.11.n.238

Litis conteſtatio, an requiratur in cauſa nullitatis, p.3.c.12.n.117

Litis pendentia

Litis pendentia, quo ad reuocationem attentatorum, quomodo fiat, p.3.c.4.n.20

Ampliatur, etſi decretum ad notitiam citati non deuenerit, ib.nu.21.

Ampliatur idem, etſi citatio decernatur ad inſtantiam Procuratoris, & cuius, ibid. num. 22

Litis pendentia non inducitur per ſolam impetrationem commiſſionis, vel iudicis, p.3 c.4.num.29

Litis pendentia conſideratur ratione vexationis, & moleſtiæ, quo ad expenſas, ibid. num. 30

Litis pendentia: quomodo inducatur quo ad reum, ib.n.32

Declara, quando cauſa eſſet commiſſa litteris non confectis, p.3.c.4.n.33

Litis pendentia, quando non inducatur in præiudicium Rei, niſi litteris expeditis, ib. num. 44

Litis pendentia reſpectu Tertii, quando inducatur, ib.n.36

Litis pendentia ſtatim cenſetur inducta ex ſubrogatione gratioſa, p.3.c.4.n.37

Litis pendentia non inducitur ex gratia ſine litis notitia, ib n.38

Am-

Ampliatur facta non reuocari, etiamſi ferretur ſententia, ib.n.39
Litis pendentia, an inducatur per commiſſariam ſubrogationem. p.3.c.4.n.40
Litis pendentia non inducitur ab extraiudiciali appellatione, ib.n.41
Lis, vt dicatur legitimè pendere, quid requiratur, ib.n.43
Lis, vt dicatur legitimè pendere debet eſſe vera, & non calumnioſa, par.3. cap.4 num. 44
De litis pendentia non poteſt dari, niſi reproducto monitorio, vel inhibitione, ibid. num. 248
Litis pendentia, quandonam dicatur inducta, ib n.n.281
Litis pendentia in criminalibus irrogat infamiam ſaltem facti, p.3.c.4.n.296

Litigator

Litigator debet facere electionem boni Procuratoris, p.1.c.5.n.1
Litigatores inſulſi cligunt togatos ineſpertos, & qui togam ſumpſerunt propter neceſſitatem, ib.n.2
Iſti deficiunt in proprio ſalutari, quia in electione non ſe commendant Deo, ibidem num. 6.
Iſti omnes diſcant incipere a Cælo, a quo prouenit omne bonum, ib.n.7.
Implorentque iuuamen miſerendarum Animarum Purgatorii, ib.n.8
Litigator, quid facere debeat, ſi procurator ex aduerſo non docet de legitimo mandato, & iudex procedit, non obſtante ſua proteſtatione, p.1.c.5.n.81.& 82
Litigatores callidi, aliquando ad effectum euitandi contra ſe patrocinium alicuius ſpectabilis Procuratoris, procurant in principio cauſæ illum allicere. p. 1. c. 5. num. 322
Et vlterius vtuntur opera, ib.n.323
Exemplum euenit Camillo Adriano viro egregio, ib.n.324
Litigator alter ſi compareat, ſiue citatus, ſiue citans, poteſt contra non comparentem procedere, p.1 c.6.n.108
Dummodò is, contra quem proceditur ſit nominatus in citatione, præciſeque citatus, ib.num.109
Partes litigantes renunciant nullitati promittendo ſtare ſententiæ ferendæ, p.2.c.8. num. 26
Idem non poſſunt renunciare ſubſtantialibus iudicii, nec nullitates ſupplere, ibidem num. 28
Sed poſſunt per pactum ſe obligare de parendo ſententiæ, ib.n.29
Litigans ex iuſta cauſa, an poſſit in expenſis condemnari, ib.n.298
Pars litigans, aliquando obtenta commiſſione, non citat ad dicendum contra illam, p.3.c.3.n.120
Item aliquando citationem ad dicendum contra commiſſionem non reproducit, ib. num. 121.
Litigans temere in beneficialibus, an teneatur ad expenſas, & ſi poſtea nouum ius aquiſiuerit, p.3.c.4.n.178
Litigator calumnioſus, & temerarius ſemper in expenſis condemnatur, p. 3. c. 11. num. 72.
Et quid ſi litiget ex iuſta cauſa, ib.nu.93.
Litigator ex nouiter obtinens, quando dicatur contumax, & in culpa, ib.n.98
Declara tunc illum in expenſis condemnari, ſi pars altera cedit, ib.n.99
Litigator vir inſignis, & probatæ famæ, an excuſetur ab expenſis, p.3.c.11.n.166
Et an excuſetur ab expenſis habens pro ſe prudentum conſilia. ib.n.167
Temere litigantium pœna, quotuplex ſit, ibid. num. 168
Temere litigans eſt periurus ſi iurauit de calumnia, p.3.c.11.n.169
Temerè litigans eſt infamis, ib.n.170
Temerè litigans punitur in pecuniaria, & quomodo, ib,n.171.
Amplia extendi ad libras quinquaginta, tam in ciuili, quam in criminali, ib.n.172
Litigator regulariter non tenetur ſubminiſtrare expenſas, p.3.c.11.nu. 335
Litigatores non poſſunt ſuo conſenſu remittere ſubſtantialia iudicii. par. 3. c. 12. num. 191
Declaratur tamen, vt per Felinum loco citato, ib.192
Litigator tacens poteſt ſe tueri exceptione nullitatis, p.3.c.12.n.200
Litigantes, an poſſint ſe obligare de ſtando ſententiæ etiam nullæ, ib.n. 255

Littera

Litteræ ſubſidariæ quando, cui, & ad quid dirigantur, p.2.c.1.n.817
Litteræ remiſſoriales. Vide in verbo remiſſoria.
Litteræ compulſoriales. Vide in verbo compulſoria.

Littera executoriales

Litteræ executoriales. Vide executoriales.

Littera Cambij

Litteræ cambii a mercatore acceptatæ, an procedant executiuè, & qualiter, quoue decreto, p.1.c.3.n.76
Litteræ cambii expoſcunt cellerrimam executionem, ib.n.77
Litteræ cambii acceptatæ ſopra preteſto &c. habent etiam cellerrimam executionem, & quare. ib.n.78

Lit-

Litteræ cambii non admittunt compenſationem dummodo earum acceptatio ſit poſterior credito,cum quo prætenditur compeſatio. p.2.c.3.n.79

Litteræ ſubſidiariæ. vide in Verbo litteræ.

Locatio

Locatio, an probet fructuum quantitatem, vel illorum iuſtum pretium. par.3. c. 11. num. 557

Locatio annua inducit præſumptionẽ, quod plus non percipiatur è re locata, ibidem num. 558

Limita tamen in feudo, & emphiteuſi,& qua rè, ib.n.559

Locationes tres, an probent fructus rei locatæ, p.3.c.11. n.560

Locator

Locator exigens à ſubconductore non liberat conductorem, p.1.c.3.n.40

Locus Pius

Locus pius quis dicatur, p.1.c.2. n.293

Locus pius vtitur iure communi,niſi ſit expreſſe priuilegiatus, p.3.c.14.n.35

Amplia præſertim, ſi agatur de bonis temporalibus, ib.n.36

Locus pius ſuccedens laico, qualiter iudicetur, p.3.c.14.n.38

Locus pius in caſu prædicto, an conueniatur coram iudice Eccleſiaſtico. ib.39

Locus

Locus Remiſſoriæ, qualis,& an plures dentur p.2.c.3.n.166

Locum Tenentes A. C.

Locum tenentes A.C.quo caſu obſeruent cautelam Illuſtriſſimi Camilli Melzii ob reuerentiam Signaturæ. p.3.c.3.n.211

Lucrum dotale, & aliud

Lucrum dotale ex ſtatuto, an dicatur debitũ neceſſarium, vel voluntarium, par.3.c.7. num. 53

Lucra perdita ex cauſa temerariæ litis, an veniant reficienda, p.3. c.11, n.188

Declara multos contrariam tenere opinionẽ ib. n.189

Declara iterum alios, & quos huic contrariã amplecti. ib.n.190

M

Magiſtratus

Magiſtratus vrbis, an poſſint perſonaliter capi,per mandatum executiuum p.3.c.6.n.138

Magiſtri Domus

Magiſtri domus locorum piorum, cenſentur habere ſpeciale mandatum, & poſſunt diſponere, vti tutores, Curatores, & procuratores ſpecialiter deputati, par.1. cap.5 num. 306

Magiſtri Viarum

Magiſtri viarum in Romana Curia cognoſcunt multas cauſas Clericorum. vide in p.1.c.2.n.10

Magiſtri viarum, quam iuriſdictionem habeant, ib.n.147

Maior

Maior decimoquarto anno,ſicut poteſt comparere vti principalis, ita poteſt conſtituere Procuratorẽ, p.1.c.5.n.91

Maior petens reſtitutionem, debet probare impedimentum, & quomodo, p.3.c.10 num. 117

Maior petens reſtitutionem debet probare etiam læſionem, ib.n.118

Maior non poteſt reſtitui, niſi probet impedimentum, & læſionem, ib.n.135

Maior ſuccedens minori reſtituitur, ac ſi minor,p.3,c.10.n,151

Mala

Mala innumerabilia hodie eueniunt propter malam praxim, p.3.c.4.n.28

Mala fides

Vide in Verbo fides.

Mandans

Mandans fieri ſolutionem. Vide in verbo ſolutio, & mercator.

Mandatarius

Plura de mandatario videbis in Verbo Nuncius.

Mandatum

Poteſt relaxari vigore clauſulæ,quam,& quaſ etiamſi cauſa reperiatur cõmiſſa cum clauſula, ſi quid exequendum, par. 1. cap. 2 num. 124

Mandatum non executum, ſi ſit exceſſiuum, reducitur ad ſummam debitam, & pro illa ſuſtinetur. Vide in p.1.c.3.n.33

Mandatum vigore obligationis cameralis obtentum,quod non ſit vndequaque iuſtificatum, ſi non eſt executum poteſt ex nouiter coadiuuari, ib.n.94

Mandatum de aſſociando facilius obtinebit habens facultatem capiendi poſſeſſionem propria authoritate, ſi adeat iudicem, p.1.c.3.n.129

Mandatum de grauando relaxatur ob non reſponſionem articulis, ſeu poſitionibus, p.2.c.2.n.10

Nandatum de conſignando contra ſequeſtrarium executiuẽ, an, & quando detur,p.2 c.9.n.76

Mandatum de conſignando non expeditur, niſi doceatur de credito debitoris, p.2. c.9 num. 81

Mandatum gratioſum de conſignando, quãdo expediatur, & quomodo. ibidem num. 83

Mandatum de conſignando, qualiter obtinea-

neatur. tam ſi adſit conſenſus in mandatū, quam non. ib.n.85
Mandatum gratioſum, & rigoroſum vnico contextu conceditur in Curia Capitolina, ib.nu.88
Declara vna præuia citatione, & qualiter facta, ib.89
Mandatum de conſignando, qua formularius obtineatur, ib.n.90
Mandatum executiuum, quando ſoleat concedi a Signatura, loco cenſurarum, p.3.c.6 num. 136
Mandatum executiuum, an, & quomodo poſſit relaxari contra magiſtratus Vrbis, ibid. num. 137
Mandatum non admiſſa compenſatione oppoſita, eſt nullum, p.3.c.7.n.87
Mandatum executiuum, an, & qualiter olim concederetur in executorialibus, p.3. c.8 num. 11
Mandatum prædictum, an hodie concedatur & inter quos, ib.n.12
Et quid, ſi ſit executio facienda in Curia, ib. num. 13
Mandatum ſi contineat factum, quomodo ſit docendum de paritione, p.3.c.9.n.92
Mandatum tractus ſucceſſiui, ſemel intimatū ſufficit, etiamſi veniat caſus declaratoriæ, ib. n.106
Nec refert, quod directè, vel indirectè contraueniat reus. ib.n.107
Mandatum de manutenendo, datur ſpoliato contra intruſum non iuſtificatis litteris, p.3 c.11. n.70

Mandatum Commiſſiuum.

Mandatum examinandi habet vim admiſſionis articulorum, p.2.c.1.n.6

Mandatum Procuræ.

Si totus tenor mandati eſſet de verbo ad verbum in alio inſtrumento inſertus, credetur, p.1.c.5.n.66.
Mandatum præſumptum, an ſufficiat, vel requiratur expreſſum per inſtrumentum, ib. num. 68
Mandatum præſumptum admittit Rota, ib. num. 69
Mandatum præſumptum reſultat ex impenſa vnius ducati. ib.n.70
Mandatum procuratoris, & mandatum iudicis delegati concordāt in pluribus, quo ad reſcriptum, p.1.c.5.n 84.
Mandatum legitimum, vt dicatur, quale eſſe debeat, ib.n.85
Mandatum ad lites factum ab illo, qui non habet adminiſtrationem, nō valet, p.1.c.5 num. 89
Mandatum, in quo conſtituitur, præter nominatos, ille, quem elegerit talis, valet, ib.num.116
Mandatum per quas procuratorum inhabilitates non irritetur. p.1.c.5. c.132
Mandatum tacitum, quando reſultet per cōſignationem ſcripturarum, & inſtrumentorum, ib.n.143
Mandatum probatur per inſtrumentum, vel per priuatam ſcripturam Domini, p.1. c.5. n.149. & 150
Mandata licet ſint ſtrictè interpretanda regulariter tamen non ſolum extenduntur ad illas cauſas, quæ in eis ſunt expreſſe, verum etiam ad illas, quæ ſub verborum generalitate comprehenduntur. vide in p.1.cap.5 nu.183
Mandatum generale comprehendit cauſas ortas, ib.n.185
Mandatum generale aliquando extenditur ad requirentia mandatum ſpeciale, dummodo comprehendi poſſit ſub generalitate verborum, p.1.c.5.n.195
Mandatum ſpeciale in quibus cauſis requiratur, p.1.c.5.n.199
Mandatum præſumptum ſpecialiter ad exigendum admittitur. ib.n.293
Mamdatum ſpeciale requiritur in acceptatione deuolutionis, & caducitatis, ibidem num. 204
Mandatum ſemper interpretandum, eſt vt operetur effectum ſuum. ibib. num.206
Amplia etiam ſi nulla fiat mentio, ibidem num. 207
Mandatum ad compromittendum, non expirat per primum compromiſſum, p. 1. c.5, num. 208
Mandata, ſi duo appareant, præualet illud, per quod minor authoritas tribuitur Procuratori, ib.n.211
Mandatum ſi ſit reſtrictum ad certas cauſas, & perſonas, non extenditur ad alias cauſas, vel perſonas non nominaras, p.1. c.5, num. 213
Mandatum ad lites cum facultate ſubſtituendi ad quæ ſe extendat, ib.n.218
Mandatum procuratoris durat, donec conſtet de contraria voluntate conſtituentis, ibid. num. 222
Mandatum præſumitur durare, donec contrarium probetur. p.1.c.5.n.224
Mandatum expirat probata contraria voluntate conſtituentis. ib.n.223
Mandatum de ſui natura eſt reuocabile, ibid. num. 225
Mandati reuocatio debet ipſi procuratori intimari, & quando, p.1.c.5.n.230
Mandati reuocatio, quod ſeneerit ad notitiam iudicis, & partis, an ſufficiat abſque notitia Procuratoris, ibid.232
Mandati reuocatio, an debeat intimari iudici, & parti, quibus facta fuit fides antea, ib.n.233

Man-

Mandati reuocatio intimatur, ſi fuit intimata conſtitutio facta in mandaro, p.1. c.5. num. 231

Mandatum extraiudiciale finitur morte mandantis re integra, p.1. cap.5. n.262

Limita primo in mandato ad pias cauſas. ib. num.263

Limita ſecundo fauore dotis. ibid.

Limita tertiò fauore mandatarii, quando mandatum poſt mortem de ſui natura eſt expedibile, ibidem.

Limita quarto, quando in mandato fit mentio de duratione poſt mortem, ibid.

Mandatum quando reddarur nullum, vel non ſubſiſtat, p.1. cap.5. n.276

Mandata, quæ requirantr, ſi fiant, vel reddantur nulla, & quod ſatis excipere non conſtare de eis, ibid. num. 277

Mandati neceſſaria non interueniſſe poteſt probari per teſtes, qui fuerunt præſentes, ibidem num. 278

Mandatum quando ex longo tempore præſumatur, p.1.cap.5. n. 290

Mandatum ſi enuncietur in aliquo actu inter diuerſas perſonas, non probat. niſi illius tenor inſeratur. Vide p.1.cap.5. n.292

Mandatum de iure deber produci in principio litis, de ſtilo tamen ſi producatur poſt ſententiam, proceſſus factus valet, par.1. cap.5. num. 303

Mandatum ſi ſemel producatur inſufficiens, & deinde producatur ſufficiens, proceſſus nõ ſuſtinetur, ibid. num.304

Mandatum procuræ, quas clauſulas de neceſſitate requirat, ibid.num.307

Mãdatum factum cum clauſula releuans &c. & cum clauſula coram quibuſcumque iudicibus &c. non expirat in prima inſtantia, p.1. cap. 5. n. 308

Mandatum ſatis eſt quod producatur poſt ſententiam, ſi de eo non fuit oppoſitum, ibid num. 309

Secus ſi de eo fuit oppoſitum ante ſententiam, ibid. num.310

Manutentio.

Manutentio an detur in reuocatione attentatorum, p.3. cap.4. n.288

Maritus.

Maritus tenetur reddere rationem fructuum extradotalium, & illos reſtituere mulieri agenti, & probata adminiſtratione fructus liquidantur coniecturis, p.1.cap.3. n.54

Maritus ſecundus, quam actionem habeat pro conſequendo dotis aſſignamento, p.3 c.11. num.508

Matrimonium.

Matrimonium promiſſum, & poſtea præſente Parocho non conſentiente contractum, an valeat, p.1.cap.4. num. 57

Matrimonium poſt ſententiam tenet, & ſuſcepta proles eſt legitima, p.3. cap.6.n.48

Melioramentum.

Melioramenta an, & quando debeant refici ante reſtitutionem Domus, p.3.c.6. n.240

Declarаratur dumodo conſtet de melioramentis, & fuerint liquidata, ibid.n. 241

Melioramenta ſunt primo loco liquidanda, & ſoluenda, ib. n.244

Menſarius.

Menſarius Rotæ debet cauere in commiſſione, an ſit noua cauſa, vel dependens. Vide in p.3.cap.3. num. 101

Amplia etiam an beneficialis, vel profana, & à quo tribunali proueniat, ibid. n.102

Menſarius Rotæ adnotat in libro commiſſionem, deinde illam reddit, & cui, ib. n.103

Menſis.

Menſis an, & quando intelligatur de 30. vel 31. diebus, p.2. cap.1. n.338

Mercator.

Mercator committens merces, ſi dum tranſmittuntur moritur, an acquirat illarum dominium, p.1.cap.3. num. 93

Mercatoribus victum ad Vrbem conducentibus fauendum eſt, p.3.cap.13.n.42

Mercatores prædicti pretio ſuarũ rerum non ſunt defraudandi, ibid. num. 43

Merces.

Mercium identitas mercatori venditarum, quomodo probetur, p.1. cap.4 n.85

Merces tranſmiſſæ, cum ſigno ordinantis defuncti, an prius debeantur tranſmittenti, vel creditoribus ordinantis, p.1. cap.3.n.93

Merces, ſiue ſalarium.

Merces pro regeſtro commiſſionis in Dataria quænam ſit, p.3. cap. 3.n.139

Merces agrimenſori, vel diuiſori à guanaiṇ partium ſit ſoluenda, p.3. cap.11. n.5

Mætus.

Mætus iudicis à quo deber eſſe iuſtus, & probabilis vndecumque cauſetur. Vide in p.3.cap.1. num. 173

Mætus prædictus quomodo dicatur, & quomodo ſuper eo debeat appellatio interponi, p.3. cap.1.n.174

Miles.

Milites de cõſuetudine plectuntur ab eorum Ducibus, p.1.cap.2, n. 256

Minor.

Minor contrahens cum muliere, an indigeat ſolemnitatibus, p.1.cap.3. n.82

Minor tractãs de damno euitando, an habeat priuilegia potiora muliere tractante de lucro captando, ibid. n.83

Minor non poteſt conſtituere procuratorem, & quare, p.1. cap.5.n.87

Minor reſpondens poſitionibus, iunctis adminiculis ſibi præiudicat præſertim, ſi agitur

tur cum Eccleſia,& in iſto caſu ceſſant ſtatuta de contractibus ſine certa ſolemnitate non valituris, p.2.cap.3. n.27

Minor, & Eccleſia in reſtitutione pari paſſu ambulant, p.3.cap.10.num.48

Minor aduerſus iuramentum reſtitui nequit, ibid. n.50

Minor poteſt petere reſtitutionem præuia abſolutione iuramenti, ibid. n.51

Minor abſolutus à iuraméto poteſt implorare reſtitutioně prout de iure,p.3 c.10.n.52

Minor anſolutus à iuramento habet viam ad reſtitutionem petendam, ibid.n.53

Minori ſufficit probare læſionem pro reſtitutione in integrum, ibidem num. 128

Minor circa priuilegia reſtitutionis pari paſſu ambular cum Eccleſia, p.3.cap.10.n.129

Minor in vno eſt magis priuilegiatus quam Eccleſia, ibid. num.130

Minor de iure non indiget reſtitutione aduerſus lapſum temporis, ibid.n. 132

Minor indiſtinctè reſtituitur abſque vlla probatione, p.3.cap.10.n.136

Minor debet reſtitui etiam aduerſus ſententiam Imperatoris, vel Papæ, ib.n.141

Minor reſtituitur aduerſus tempus conceſſum ad retrahendnm, ibid.n.144

Minor ſi appellauit, & non præſentauit ſe tépore præfixo, reſtituitur, par. 3. cap. 10. num. eodem 144

Minor reſtituitur aduerſus miſſioně in poſſeſſioně ex primo,ſecũdo decreto, ib.nu.145

Fallit in debito, quia non reſtituitur, ibidem eodem num. 145

Minor aduerſus confeſſionem factam in iudicio, an reſtituatur, p.3. cap.10.n.146

Minor non poteſt renunciare reſtitutioni in integrum, ibid. n. 147

Minor ſi renunciat reſtitutioni cum iuramento tenetur, ibid. num.148

Sed abſoluitur à iuramento ad petendam reſtitutionem, ſi ſit læſus, p.3. cap.10.n.149.

Minori non competit reſtitutio ſuccedenti maiori, ibid. num.150

Minoribus datur reſtitutio in eo, quod fecerint, ibid. num.152.

Miſerabiles perſonæ

Miſerabiles perſonæ, an habeant electionem fori. Vide forus.

Vide in Verbo pauper ſi plura deſideras.

Monachus.

Monaci,& alii regulares ſubſunt eorum Superioribus, p.1. cap.2.num. 248

Dic idem de conſuetudine in concernentibus obſeruantiam, ibid.n.249

Declara ſecundum aliquos ſubeſſe etiam ordinario, ibidem num.250

Sed contra tenet Rota, quod nec volentes poſſunt ſine conſenſu Papæ ſe ſubiecere Ordinarijs, ib.n.251

Monitorium.

Coram A. C. inter mercatores non requiritur, ſed ſufficit aliqualis petitio. par.1. cap.2. num. 27

Monitorium in forma per comparitionem partis reducitur ad citationě,p.1.c.11.n.83

Monitorium de reſpondendo exequitur perſonaliter, p.2. cap.2.n.8.

Monitorium ſuper exhibitione, & editione ſcripturarum perſonaliter exequitur, p.2. cap.6. num.67

Monitorium non eſt neceſſario reproducendum,ſi pars monita cõparuit,p.3.c.4 n.292

Monitorium non eſt neceſſe reperiendum in filſa, ſed ſufficit eius reproductio in Broliardo, ib. num. eodem.

Monitorium an conſtituat in mala fide, p.3. cap. 11. num. 522

Amplia etiam contra minorem 20.annorum maiorem tamen 8. ibid. n.523

Monitorium in indicio cap. Odoardus eſt faciendum, p.3. cap.13. num.128

Monitorio formulæ.

Monitorium de reſpondendo poſitionibus, ſiue articulis, p.2. cap.2.n.7

Monitorium ſuper exhibitione, & editione ſcripturarũ qualiter formetur, p.2.c.6.n.66

Formula monitorii in iudicio cap.Odoardus p.3. cap.13. num.129

Mora.

Mora æquiparatur litis conteſtationi, par.3. cap.11. num.447

Moratoria.

Moratoriæ hodie ſunt prohibitæ, par.3 c.13. num. 48

Moratoriæ Clericis in odium laicorum non conceduntur, ibid.n.113

Moratoriæ aduerſus executoriales non conceduntur, ibid. num. eodem.

Moratoriæ non conceduntur fideiuſſoribus, & quare. p.3. cap.13. num.114

Moratoriæ laicis extra terras Eccleſiæ non dantur, ibidem num. eodem.

Moratoria concernens fiſcum committitur in Camera, ibid. num.115

Moratoria, conſtito de ſubreptione, per Signaturam renocatur, p.3. c.13.n.117

Moratoriæ hodiè raró, vel nunquam conceduntur, ibid, num.120

Moratoriæ, dilationes, & tollerantiæ hodie ſunt prohibitę, ibid.n.125

Moratoriæ quænam concedantur mercatoribus exteris,& à quo,in Vrbe,p.3.c.13.n.126

Mulier.

Mulier agens pro reſtitutione dotis,non impeditur ex eo, quod amiſerit bona mariti, p.1.cap.3. num.46

Mulier non poteſt agere vigore ſtatuti, quod

dat

Digitized by Google

dat contra tertium viam executiuam, ſi dictus tertius ſit Clericus, ibidem ſub.n.47
Mulier ſi pro reſtitutione ſuæ dotis ageret contra bona fideicommiſſo ſubiecta, eſt quæſtio,ad quem ſpectet probare adeſſe,vel non adeſſe bona libera, ibid. num.48
Mulier prætendens alimenta, debet probare paupertatem, & oſtendere diligentias recuperandi dotem. p.1. cap. 3. n.50
Mulier pro. ſe allegans confeſſionem mariti factam in Teſtamento reuocato,non auditur, vide ibid. ſub num.53
Mulier electa à viro poteſt prætendere fructus ad rationẽ ſtatuti Vrbis, p.1.c.3.n.55
Mulier contrahens cum minore, vel è conuerſo,an indigeat ſolemnitatibus, ib.n.82
Mulier tuetur ſua iura, allegando nullitatem obligationis, p.1.cap.4. n.79
Mulier, cui à marito in reſtitutionem dotis fuerunt data bona, non poteſt executiuè conueniri. Vide in p.1.cap.4.n.91
Mulier,quæ fuit inſtituta vſufructuaria à marito vna cum filiis,debet eſſe contenta alimentis. Vide in p.1. cap.4.ſub num.93
Mulier approbans procuratorem etiam ſine ſolemnitatibus non poteſt amplius eum controuertere, p.1.cap. 5. n.296

N

Negligens.

NEgligens reportare proceſsũ remiſſoriæ, quomodo compellatur, p.2.c.3.n.163
Negligentia.
Negligentia partis non præiudicat iudicis officio, p.3. cap.6. n.57
Limita ſi res cõcerneret ſolũ intereſſe, ib.n.58
Negotium principale.
Negotiũ principale. Vide cauſa principalis.
Nobilitas.
Nobilitas perſonæ probata in iudicio cap. odoardus,præfertur ignobili in aſſignatione congruæ, p.3.cap.13. n. 146
Nomen.
Nomen nudum nullum ius præbet, p.1.cap.3 num. 124
Nomen Sanctiſſimi D. N. I. Chriſti poni debet in ſcriptura, p.2. cap.5. num.91
Nomen iudicis ad quem,ſemper eſt in appellatione exprimendum, p.3. c.1. n.76. 163
Nomen iudicis a quo, non eſt neceſſario exprimendum in commiſſione appellationis, ib.n. 167
Nomina, & cognomina citandorum,ponuntur etiam in calce citationis,p.3.c.14.n. 13
Non ius.
Non ius. Vide in verbo ius.
Notariatus.
Notariatus Romanæ Curiæ arrendari non poteſt. p.2. cap.5.num.145

Notarius, an poſſit compati, quod ſit procurator,& Notarius ſimul, p.1. cap.5.n.125
Notarius adnotat inſtantiam, decretum, & publicationem in edicto, p. 1.cap.9. n.4
Notarius an poſſit ſuo inſtrumento addere locum, & tempus, p.2. cap.1. n.55
Notario atteſtanti ſibi commiſſum examen, non creditur, ibidem num.169
Notarius non poteſt examen ſibi commiſſum alteri committere, ibidem num.173
Notarius ſibi commiſſo examine de ſtilo poteſt dare iuramentum, ibid. n.176
Notarius deferre nequit iuramentum, niſi ei fuerit expreſsè cõmiſſum, p.2.c. 1.n.174
Notarius in ciuilibus tranſmittitur ad perſonas egregias, ibidem num.212
Notarius in criminalibus non tranſmittitur ad perſonas egregias, ibid. eodem n.
Notarios textus facit viles, & quare, p.2.c.5. num. 1.
Hodie tamen ſunt in æſtimatione,& qui. ibidem num. 2.
Notarii officium quid ſit, ibid. n.3.
Notarius non poteſt inſtrumentum facere, niſi rogatus, ibidem num.4.
Notario aſſerenti inſtrumentum eſſe publicum,creditur, p.2.cap.5. num.5.
Notarius dat fidem geſtis inter partes, ibid. num. 11.
Notarius non poteſt rogari de incorporabilibus, ſed de viſis,& auditis, ibid.n.12
Notarii ſimul, & creantur iudices ordinarii, ibidem num. 13
Notarii tamen iuriſdictio non niſi in volentes exercetur, p.2, cap.5.num. 14
Notarius probat negatiuam, aſſerens non reperiiſſe inſtrumentum, ibid.n. 15
Notario dicenti ſe aliud feciſſe in aliquo inſtrumento,non creditur, ibidem n.16
Notario ſe vidiſſe inſtrumentum aſſerenti non creditur, ibidem num. 18
Notarii potius error,quam dolus præſumitur in inſtrumentis, p.2.cap.5. n.19
Notarii error quando præſumatur dolus, remiſſiuè, ibidem n. 20
Notarius non poteſt rogari, niſi cognoſcat contrahentes, ibid.num.21
Notarius ſaltem teſtem debet cognoſcere, cui ſint noti contrahentes, ibid. n.22
Notarius an poſſit corrigere,mutare &c. ſcripta remiſſiuè, p.2.cap,5. num 22
Notarius pro quocumque delicto, quomodo puniatur, remiſſiuè, ibid. num.23
Notarius obligatur pro iuuene in officio delinquente, ibid. num. 24
Notarius condemnatus ratione officii, eo priuatus cenſetur, nec poteſt rogari, ibid. num. 25
Notario non creditur in actis collegialiter,

niſi ſingulorum nomine expreſſo, p.2.c.5. num. 26
Notarius inſtrumentum cancellare, abſtrahere, vel comburere an poſſit, ibid.nu.27.
Notarius validè ſtipulatur pro abſente, iuſq; acquirit intereſſe habenti, ibid.nu.28
Notarius ius etiam poteſt acquirere, nondum natis, ibidem num. 29.
Notarius acquirit abſenti reuocabiliter, dummodo ius poſſit deferri, p.2.cap.5.n.30.
Notarius non poteſt ſtipulari pro abſente, ſciens illius contrariam mentem, ibidem num. 31.
Notarii creati à Papa, vel Imperatore vndique poſſunt rogari, ibid. nu.32
Idem de creatis ab habentibus auctoritatem à Papa, vel Imperatore, ib. eodem n.
Notarius creatus ab alio Principe, rogari poteſt in ſuo territorio tantum, ib. eod.num.
Notarius an omnibus teneatur dare inſtrumenta penes ſe exiſtentia, p.2. cap.5.n.33.
Notario neganti, vel occultanti inſtrumenta, an deferatur iuramentum in litem, ibidem num. 34
Notarius adhibitus in cauſa non poteſt teſtis poſtea induci, ibid.n.35
Notarius teſtis debet deponere per verba facti, & non iuris, ibid. n. 36
Notario, an teſti, credatur dicenti notarium non ſcripſiſſe, p.2. cap.5. n.37
Notario, nec Teſti creditur in penalibus, ibidem num. 38
Notario magis, quam teſti in dubio creditur, ibid. num. 39
Notarii actuarii tenentur cuſtodire iura producta, ibidem num. 42
Notarii actuarii condemnantur ad damna amiſſorum iurium, p.2. cap.5.num.43.
Notarius tenetur pro ſcriptura perdita, de falſo etiam allegata, ibidem nu.44
Notarius tenetur etiam de productis tempore anteceſſoris, ibidem eod. num.
Notarius tenetur etiamſi facta diligentia doceat deperditam ſcripturam, ibid. nu.45.
Notarius an excuſetur probans amiſſionem ex iuſta cauſa, p.2. cap.5.n.46
Notarium actuarium, non excuſat amiſſionis iuramentum, ibid. n.47.
Notarius amittens ſcripturam, præſumitur in dolo, vel culpa, ibid. n.48
Notarius an & quando teneatur ad ſummam in ſcriptura deperdita contentam, ib.n.49
Notario non creditur in extraiudicialibus, ſine teſtibus, p.2. cap.5. num. 50.
Notario bene creditur etiam ſoli in iudicialibus, ibid. num. 51
Notario non creditur niſi de actu à ſe, & coram ſe, & teſtibus geſto. ibid.num.52
Notarius parti nec nocet errando, ibid. eod. num.
Notario de præteritis atteſtanti, non habetur fides, p.2. cap 5. num. 53
Notario ſe rogatum de mandato procuræ aſſerenti, neque credendum eſt, ibid. n.54
Notarii aſſertio ſuper rogitu mandati procuræ adminiculat, ibid. eod. num.
Notario an credatur aſſerenti in Inſtrumento cauſæ cognitionem adfuiſſe, ibid.n.55.
Notarii de ſibi data commiſſione rogatorũ aſſerentis, non adhibetur fides, p.2.cap.5. num. 56.
Notario ſe de falſo rogatum, dicenti credatur an non, ibid. num. 57
Notario creditur aſſerta falſitas veriſimilis, ibidem eod. num.
Notarii confeſſio in articulo mortis emanãs fidem meretur, ibid. num. 58
Notario committitur examen teſtium, ſed eidem non ſubdelegatur in totum, par. 2. cap. 5. num. 59
Notario poteſt dari facultas citandi, ſed non ſimul rogandi, ibidem num. 61
Notarii fides in dubio non debet haberi, ibidem num. 62
Notarius ſuſpectus non poteſt examinare, ſine adiuncto deputato, ibid. num.63
Notarii fides aliquando fuit ſuſpecta Rotæ, p.2. cap.5. num. 64
Notarii quotidie variis modis falſa inſtrumenta fabricant, ibid.num.65
Notarii aliquando fideiuſſores minus idoneos recipiunt, ibidem num.66
Notarius ſucceſſor patitur pro fideiuſſore non idoneo ab anteceſſore recepto, ibidem num. 67
Notarius habetur ad inſtar iudicis in fideiuſſore tutoris pupilli, p.2.cap.5.n.68
Notarius tenetur ad intereſſe receptæ fideiuſſionis non idoneæ, ibid.n.70.
Notarius non tenetur pro fideiuſſione habili tempore receptionis, ibidem n. 71
Notarius, neque iudex tenentur approbatore recepto, ibid. num.72
Notarius non tenetur ſi iudex mandet recipi talem fideiuſſorem, p. 2.cap. 5. nu.73
Notarius non tenetur de fideiuſſore recepto coram parte non reclamante, ibidem num. 74
Notarius tamẽ excuſatur, conſtito de præſentia, & non reclamatione, ibid. eod.num.
Notarius actuarius excuſatur, ſi publicè valdè diues habetur fideiuſſor, ibid.n.75
Notarii officium circa receptiones fideiuſſorum, remiſſiuè, p.2.cap.5.num.76
Notarius facit ſcripturas publicas, & priuatas, quæ diferunt à publicis, ibid.n.77

Nota-

Notarius non inhibet vti priuatus, niſi conſtet de ordine, ibid. n. 78
Notario non creditur, niſi probet ordinem inhibendi, ibid. num. 79
Notarius ordinem inhibendi debet probare per teſtes, p. 2. cap. 5. n. 80
Notarii ſignum, an ſit neceſſarium in ſcriptura publica, ibid. num. 85
Notarius ſignum ab initio deſumptum mutare nequit, ibid. num. 86
Notarius mutans ſignum, tenetur pœna falſi, ibidem eod. num.
Notarius ſolemnitates omittens, tenetur ad damnam partium, p. 2. cap. 5. num. 87
Notarius negligens, nec bene ſcribens tenetur ad damna, ibid. num. 88
Notarius tenetur, ſi non ſeruet ſolemnitatem, vel ſeruatam non ſcribat, ibid. nu. 89
Notarius debet ſcire, & ponere ſolemnitates in Inſtrumentis, p. 2. cap. 5. n. 90
Notarius indictionem in publicis ſcripturis apponat, ibidem num. 94
Notarii indictionem non omnes ſciunt, & ſic facile errant, ibidem num. 95
Notarii comitatiuam temporis, & quæ ſignificant tempus, neceſſaria apponant, ibidem num. 96
Notarii ſignum hodie requiritur, & an de iure, vel de ſtilo, p. 2. cap. 5. nu. 97
Notarius debet narrare geſta, & ſeriem contractus, ibidem num. 108
Notarius ob imperitiam, & negligentiam tenetur ad intereſſe, ibid. num. 109
Notarius non ſeruatis neceſſariis moleſtati poteſt de falſo, ibid. num. 110
Notarius neceſſaria ſeruare, an teneatur in teſtamentis tantum, p. 2. cap. 5. num. 111
Notarius errat committendo, & omittendo, & ponendo quod non fuit, ibid. n. 112
Notarii error non nocet partibus, ib. nu. 114
Notarius errans in anno Domini punitur, & quare, ib. n. 115
Notario tamē fauet Mandellus, niſi probetur notarii dolus, p. 2. cap. 5. n. 116
Notarius addere, minuere, vel poſtillas addere an poſſit, ib. n. 117
Notarii priuati amplius creari nequeunt, ib. num. 118
Notarii non ſtatim, ac accuſati priuantur, ibidem eod. num.
Notarius non corrigat inſtrumentum, ſed cautius aliud conficiat, p. 2. cap. 5. n. 120
Notarius extendendo inſtrumentum non poteſt mutare ſubſtantiam matricis, ibidem num. 121
Notarius varians extenſionem inſtrumenti à matrice poteſt torqueri, ibid. n. 122
Notarius varians inſtrumentum corporaliter, & in intereſſe punitur, ibid. eod. num.
Notarius occultans Inſtrumentum qualiter puniatur remiſſiuè, p. 2. cap. 5. nu. 123
Notarius ſibi neque in ſuam vtilitatem ſtipulari poteſt, ibid. n. 128
Notarius non poteſt rogari de Inſtrumento, in quo habeat intereſſe, ibid. eod. n.
Notarius an ſubſcribere debeat toto Inſtrumento perſpecto, ibidem num. 129
Notarii debent citò in protocollis inſtrumenta regiſtrare, p. 2. cap. 5. n. 130
Notarii plures, an poſſint de eodem inſtrumento rogari, ibid. n. 131
Notarius rogatus à partibus, ab illis præſumitur informatus, ibid. nu. 133
Notarius dicitur rogatus præſente vtraque parte, ibidem eod. num.
Notarios creare ad Principem ſpectat, par. 2. cap. 5. num. 134
Notarioque creditur ab Principis auctoritatem, legis diſpoſitionem, & conſuetudinem, ibid. num. 135
Notarius quod iuramentum præſtare debeat remiſſiuè, ibidem num. 136
Notarius, quando duobus, vel pluribus teſtibus vti debeat, p. 2. c. 5. n. 137
Notarius ab ſuppoſitionem perſonæ de falſo argui poteſt, ib. n. 139
Notarii Domini laneis, & iuuenes illorum ſericis vtuntur veſtibus, ib. eod. n.
Notarii diuidunt hæreditates, & pecunias litigantium, & filiorum familias, ibidem num. 140
Notarii viles, qui dicantur iuxta ſenſū l. vniuerſos C. de Decurionibus, p. 2. c. 5, n. 141
Notarii aliorum bona recipientes quas pænas ſubierint, ib. n. eod.
Notarium circa officium plura tradit Saluſtius Tiberius, ib. n. 142
Notariorum officium reformatum eſt à conſtitutionibus apoſtolicis, ib. n. 143
Notarius plures habere Notariatus nequit, p. 2. c. 5. num. 144
Notarius legata fabricæ S. Petri notificet intra certum tempus, ib. n. 152
Notarius, an dicta teſtium, & reorum propalare poſſit, ib. n. 153
Notarius relicta Hoſpitali S. Spiritus, & Beatæ Mariæ Lauretanæ notificet, ib. n. 154
Notarius pænas, mulctas, & compoſitiones exigere nequit, p. 2. c. 5. n. eod. 154
Notarii plures in Curia, & Archiuiſtæ, quas cauſas habeant, ib. n. 155
Notarii A.C. ſeu Capitolini, quid ſeruare debeant, ib. n. 156
Notariorum S.P.A. & S.Rotæ munus, quod ſit, ib. n. 157
Notarii admittantur præuio examine, par. 3 c. 5. n. 158
Notarii Procuratores, nec Promotores poſſunt

ſunt eſſe in cauſis coram ſe vertentibus, ib. eod. num.
Notariorum numerus præfixit Ioannes Vigeſimus ſecundus, ib.n.159
Notarij tenentur pro facto ſuorum ſubſtituto rum. ib.eod.n.
Notarii taxam obſeruare tenentur, p.2. c. 5. num. 160
Notarii Cameræ Apoſtolicæ,quid ſeruare teneantur,ib.n.161
Notarii extorſiones facientes qualiter puniatur, ib.n.162. & 176
Notarii Gubernatoris, quid ſeruare debeat. ib.n.163. & 164
Notarii Piorum locorum, quam taxam ſeruent, p.2.c.5.n.165
Notarius Magiſtrorum viarum, quam taxam ſeruet, ib.n.166
Notarius viarum non poteſt exigere taxas pro viis dirigendis, ib.eod.n.
Notarii Ripæ,& Ripettæ, quam taxam ſeruent, ib.n,167
Notarii Vicarii Papæ quas regulas ſeruent, ib.n.168
Notarii omnes ſubſtitutos non approbatos habere prohibentur, p.2.c.5.n.169
Notarii dent copias pauperibus gratis, ibid num.170.
Notarius appellationibus à Papa ad futurũ Concilium non interſit.ib.n.171
Notarii publici approbari, & matriculari debent per Scrip. Archiuii Romani. ibidem num,174
Notarius offendi nequit ſub grauibus pœnis p.2.c,5.n.175
Notarius qualiter puniatur pro extorſione. ib.n.162.& 176
Notarius nonpoteſt recipere depoſitum vltra ſcuta quinque, ib.n.177
Notarius tenetur Cameræ denunciare alienationes prohibitas, ib.n.178
Notarius promouendorum quoque adeſt, & quorum, p.2.c.5.n.179.
Notarii quoque Sedis Apoſtolicæ adſunt, ib, num. 180
Notarii Sedis Apoſtolicæ, quos titulos habeant, ib,n.181
Notarii imperiti olium infiniti erant, ibid. num. 187
Notarii hodie à quibus creantur, & ſub qua forma, p.3.c.5.n 188
Notariorum multi mundum deſtruunt imperitia, ib.n.189
Notarii non vndique fidem habent ſicut Romæ, & vbi, ib.n.190
Notarius, quare perſona publica dicatur,remiſſiue, ib.191
Notarius pro alio viuente, an, & quãdo poſſit inſtrumenta exemplare,p. 2.cap.5.n.192
Notarius rogatus, vel pro alio quando, & quomodo ceteratas clauſulas extendere poſſit, ib n.193
Notarius, vel ſucceſſor teſtari debet de ſua auctoritate in ſcriptura exemplata, ibidem num. 208
Notarius debet habere bonos, & practicos ſubſtitutos. ib.n.240
Notarii ſubſtituti, officium quod ſit,p.2.c,5 n. 241.
Notarii ſubſtituti in Curia A.C. hodie ſatis laudati,ib.eod.n.
Notarii Rotæ, qui hodie laudentur, ibid. eod.n.
Notarius habet etiam Iuuenes inſtrumenta facientes, & quales, ib.n.242
Notario non creditur ſuper nõ ſpectantibus ad officium, p.2.c.5.n.244
Notario non creditur executio citationis, vel relatio Nuncii, id.n.245
Notario actuario non creditur in extraiudicialibus,& præiudicialibus ſine teſtibus.ib. num. 246.
Notario in iudicialibus credendum eſt, ibid. num. 247
Notario non creditur productio Inſtrumenti, niſi adſit Clauſula tenoris, ibidem num. 248
Notario non creditur, qui dicit de relatione nuncii, niſi conſtet, p.2.c.3.n.249
Notario aſſerenti relationem citationis, an Nuncio neganti credendum ſit, ibidem num. 250
Notario ſemper magis credendum,remota ſuſpicione, ib.eod.n.
Notario, an credatur aſſerenti commiſſionẽ exemplandi ſcripturas, ib.n.251
Notarius de ſtilo præſumitur fideliter exequi commiſſionem, p.3.c.5.n.251
Notario Capituli ſe talem aſſerenti creditur. ibid. n.252
Notario tamen creditur, donec contrarium non probetur, ib.253
Notario excommunicato, an credatur,ibid. 254
Notarius ponat horas noctis in inſtrumentis, & quare, p.2.c.3.num.256.& n.258
Notario non creditur executio edicti in partibus ſine Teſtibus, ib.n,260
Notario tamen gerenti vicem Nuncii credetur, & quare, ib.n.261
Notario dicenti extraxiſſe ab originalibus ſui anteceſſoris creditur, ib.n.262
Notarius ſucceſſor præſumitur ex ſola ſubſcriptione, p.2.c.5.n263
Notarius,quod ille ſit actuarius probatur de ſtilo, ib.n.264
Notarius ſucceſſor proceſſum penes ſe exiſtentem ſine compulſoria extrahere poteſt. num. 265
No-

Notarius aliorum inſtrumenta de ſuis actibus facta ſine cōpulſoria poteſt extrahere. ibid.n.266

Notarius,quomodo validè renouare poſſit In ſtrumentum vetus, p.2.c.5.n. 269

Notarius quarè ſolo iuramento poſſit, vt ſuſpectus recuſari, ib.n.271

Notarius quomodo validè poſſit allegari ſuſpectus. ib.n.272

Notarius ſuſpectus iuratus,nullum facit proceſſum, inb.n.273

Notarius nouus deputatur altero à partibus recuſato, p. 2.c.5.n.274

Notario ſuſpecto non datur adiunctus, ibid. num,275

Notarii ſuſpicio non tollitur adiuncto, ibid. num.276

Notarius in actu compulſandi, quam fidem facere debeat, ib.n,277

Notario creditur collatio facta in actu compulſandi,p.2,c.5.n.eod.277

Notarius remiſſoriæ, an denuo iurare teneatur, vel non, ib.n.287

Notarius debet deputari à iudice remiſſoriali, & qualis. & quando, p.2.c.3.n.55

Notarius poteſt allegari ſuſpectus,etiam ſine cauſa, ib.n.56

Notarii electio, qualiter fiat partibus diſcordantibus in remiſſoria, ib.n.57

Notarius,an,& quando ex officio per Dominum nominari poſſit, ib.n.eod.

Notarius debet teſtificari de iuramento Teſtium, p.2.c.3.n.70

Notarius, quibus verbis inductionem,& iuramenta teſtium ſcribat, ib.n.71

Notarius poteſt mitti ad iurandum, & examinandum Teſtes impeditos, ib.n.108

Notarius recipere nequit iuramenta Teſtium ſine præſentia iudicis remiſſorialis,ibidem num.117

Notarius, quibus verbis iuramenta Teſtium, atteſtetur, p.2.c.3.n.119

Notarius, an, & quomodo debeat teſtari de collatione proceſſus, ib.n.131

Notarius teſtatur de collatione in ſua ſubſcriptione, ib.n.132

Notarius reproducta citatione ad dicendam contra compulſoriam, quid faciat,p.2.c.6 num, 51

Notarius poteſt recuſari, vt ſuſpectus per ſolum iuramentum, ib.n.55

Notarius debet facere fidem auſcultationis proceſſus, ib.n.133

Notario atteſtanti, tanquam actuario, ſine teſtibus creditur, p.2.c.6.n.136

Notarius, vbi apponat ſuum rogitum proceſſui tranſumptato, & ad curiam tranſmittendo,ib.n.139

Notarius prædictus, per quæ verba apponat ſuum rogitum, ib.n.140

Notarii A.C. quando relationem facere teneantur termini ſeruati, p.2.c.8.n.170

Notarius tenetur pro cautione, ſi index non mandet recipi certam perſonam, p.2, c.9 num. 206

Notarius non tenetur niſi diſcuſſo fideiuſſore, ib.n.207

Notarii, quid facere ſoleant, antequam fideiuſſores recipiant,ib.n.208

Notarii, qui paſſi fuerint lites propter fideiuſſiones receptas, ib.n.209

Notario aſſerenti cedulam appellationis,quę non reperitur, fuiſſe datam,creditur, p.3. c.1.n. 102

Notarii Vicarii Vrbis nimis ſiccè extendunt formulam abſolutionis ad effectum agendi, p.3.c.3.n.81

Notarii ſolent habere librum, in quo cōmiſſiones adnotant cum notario Cauſæ. ib. num. 115

Notarii, quam obligationem deberent recipere à Procuratore ſine mandato comparente, p.3.c.4.n.23

Notario fidem facienti de expenſis iudicialibus,plene creditur, p.3.c.11.n.401

Notarius, quando rogetur de confeſſione debitorum Clerici, & ſuorum bonorum, p.3.c.13.n.154

Notarius debet rogari de obligatione Clerici, ſi peruenerit ad pinguem fortunam, ib.n.155

Notarii A.C. quando commiſſiones ſeptuagenariæ ſpectant ad eorum Tribunal, quid faciant, p.3.c.14.n.29

Notarij ſignum

Non eſt opus recognoſcere, quando in ſcriptura reperitur ſigillum, quia ſufficit id recognoſcere,vna cum legalitate,vt fides ad hibeatur, p.1.c.3.n.132

Notarii ſignum, an ſit neceſſarium in ſcriptura publica, p.2.c.5 n.85

Notarii ſignum ab initio deſumptum, an mutari poſſit. ib,n.86

Notarii ſignum hodie requiritur,& an de iure, vel de ſtilo, ib.n.97

Notitia

Notitia nullitatis citationis, dummodo ſit certa & plena, ſi probetur, quando ſufficiat, p.1.c.6.n.144

Notitia citationis præſumitur ex pluribus, ib.n.145

Notitia in prædictis, quomodo probetur, ib. n.147

Notitia executorialium, an ſufficiat,abſque intimatione, p,3.c.9.n,49

Notorium

Notorium quid ſit, & quomodo inducatur. p.3.c.1.n.465

No-

Notorium, an indigeat declaratoria, ibidem num. 466
Notorium inducitur ex confeſſione iudiciali facta coram iudice in forma iudicii, ibid. n. 467
Nouatio
Nouatio, quando dicatur inducta, p. 1. c. 3 num. 90
Nullitas
Nullitas iuriſdictionis eſt maior, quæ poſſit opponi, p. 1. c. 2. n. 400
Et quamuis aliæ nullitates allegari non poſſint, hæc ſemper opponitur, ib. vſque ad num. 402
Ampliatur pluribus modis, & declaratur, ib. à n. 403. vſq. ad n. 411
Limitatur etiam multipliciter, vt ib. à n. 411. vſque ad n. 414
Nullitas ſi allegatur, non tangitur iniuſtitia ſententiæ condemnatoriæ, p. 1. c. 5. n. 49
Nullitas mandati procuræ eſt inſanabilis, quia deficit conſenſus. ib. n. 279
Nullitas mandati non præſumitur ſanari à Principe, niſi expreſsè, par. 1. cap. 5. num. 280
Nullitas mandati non compræhenditur in ſtatuto prohibente dicere de nullitate, etiā aduerſus tres conformes, p. 1. c. 5. n. 281
Nullitas mandati poteſt, quandocumque opponi, etiam vſque ad centum annos, niſi perſonæ litigatorum fuiſſent per ſententiā iudicis expreſsè legitimatæ, p. 1. cap. 5. num. 286
Nullitas mandati procuræ eo ipſo dicitur adeſſe, quando non conſtat de eo, niſi in ſententia, vel laudo antiquo 70, vel 90. annorum. p. 1. c. 5. n. 289
Nullitas citationis eſt inſanabilis. p. 1. cap. 6. num. 132
Et nunquam cenſetur ſublata. ib. n. 133
Nullitas ex defectu citationis, quomodo probari poſſit, p. 1. c. 6. n. 137
Nullitas proueniens à non legitima executione citationis qualiter ſanetur, & coram quibus, ib. n. 142
Nullitates citationis, ex quibus proueniant ex facto partis, iudicis, vel Nuncii, p. 1. c. 6 num. 143
Nullitas executionis citationis prouenit ex perſona nuncii. ib, n. 148
Nullitas reddit ſententiam, licet iuſtam nullam, p. 2, c. 8. n. 10
Nullitas, an poſſit opponi in executione ſententiæ nullæ, & confirmatæ, licet non ſit appellatum, ib. n. 12
Nullitatem non poſſe opponi in caſu prædicto, eſt communis opinio, ib. n. 13
Nullitas in ſententia Principis, quandonam, & an ſemper poſſit opponi, ib. n. 15
Nullitas non poteſt opponi, quando ſententia fuit per Principem confirmata, p. 2. c. 8 num. 17
Nullitas non poteſt opponi, quando ſententia eſt confirmata per aliam, quæ tranſiuit in rem iudicatam. ib. n. 20
Declaratur tamen dummodo error primæ ſententiæ ſit in ſecunda expreſſus, ibidem num. 21.
Nullitates omnes ex conuentione partium poſſunt excqui, ib. n. 25
Nullitatis cauſa ſiue incidenter, ſiue principaliter, qua pronunciatione terminanda, p. 2, c. 8. n. 38
Nullitas iuriſdictionis, vel mandati, an admittatur contra ſententiam ſubſtantialia iudicii habentem, ib. n. 51
Nullitas ſententiæ latæ contra præſentem, & non appellantem, an poſſit opponi, ib. nu. 53
Nullitas citationis, iuriſdictionis, & mandati, an ſanetur etiam per Papam, par. 3. cap. 3. num. 17
Nullitas ex defectu inſinuationis, vel Archiuii, poteſt per commiſſionem, ibidem num. 18
Nullitas reſcripti in Curia non datur coram iudice commiſſario, p. 3. c. 3. n. 25
Nullitas ſententiæ coràm iudice appellationis non datur in Curia, ib. n. 26
Nullitas principaliter deducta non impedit executionem ſententiæ, par. 3. c. 4. num. 52
Ampliatur, etſi iudex appellationis inhibeat ib. n. 53
Nullitas, quando poſſit allegari tam per tertium, quam per principalem, remiſſiuè, p. 3. c. 6. n. 2
Nullitas non poteſt opponi ad impediendam executionem trium conformium, ibid. num. 285
Limitatur in tertio allegante nullitatem, ib. n. 286
Nullitas, an poſſit opponi coram iudice exequente in alio territorio, par. 3. cap. 6. num. 296
Nullitas operatur, vt emptor non faciat fructus ſuos, p. 3. c. 11. n. 697
Nullitatis materia tota cõſideratur per quinque capita, p. 3. c. 12. n. 2
Nullitas dici poteſt à quolibet grauato, p. 3. c. 12. n. 3
Ampliatur tam in principali, quam in tertio pro ſuo intereſſe, ib. n. 4
Ampliatur etiam in comparente defendendo reum criminaliter, ib. n. 5
Nullitas dici poteſt à quocumque non prohibito, p. 3. c. 12. n. 6
Fallit in tertio etiam inhabili comparente

te occaſione publici boni, ibid.nu.7
Ampliatur etiam ſi adeſſet cauſa nullitatis, & quauis appellatione remota,ib.n.8
Nullitas poteſt opponi a tertio quamuis nequeat principalis, par.3.c.12.n.10
Ampliatur etiam poſt tres conformes inuito & prohibente principali, ibid.n.11
Nullitatem dicere poteſt, qui appellare poteſt, ib.n.19
Nullitas actuum extraiudicialium coram quibus ſit dicenda, p.3.c.12.n.20
Nullitas iudicialium ante definitiuam,abſq; appellatione,coram quibus proponatur, ibid.num.21
Ampliatur etiam proponi poſſe coram delegato, ibid.n.22
Nullitas expreſſe deducta cum appellatione ab interlocutoria,coram quo proponatur, p.3.c.12.n.23
Nullitas eſt grauamen, & cauſa appellandi, ibid.n.24
Nullitas poſt definitiuam incidẽter deducta, cognoſcitur a iudice appellationis,ib.n.26
Nullitas propoſita coram iudice ſuperiori, trahit etiam negotium principale, par.3. cap.12.num.30.
Nullitas poſt ſententiam delegati eſt proponenda coram delegante, ib.n.31
Nullitas poteſt proponi corã delegato, ſi ſuper parte cauſæ tantum pronunciauit, ib. num.33.
Nullitas poteſt proponi etiam coram executore. par.3.c.12.n.35
Nullitas regulariter proponitur coram delegante, ſi delegatus pronunciauit, ib.n.38
Nullitas, ſi pronunciauit Ordinarius, coram quo iudice proponenda, ibid.n.39
Nullitas ſemper proponitur coram iudice ſuperiore illo,qui pronũciauit, p.3.c.12.n.40
Ampliatur etiam ſi ſit incompetens ratione litigantis. ibid.n.41.
Nullitas an poſſit proponi coram iudice habente parem iuriſdictionem tantum, ibid. num.43
Nullitatis declaratio non requiritur in notoriis par.3.c.12.n.46
Nullitas incidenter per viam exceptionis inducta cognoſcitur ab inferiore.ib.n.47
Nullitas dupliciter in iudicium deduci poteſt, ibid.nu.51
Nullitas duobus modis principaliter conceditur p.3.c.12.n.52
Nullitas principaliter deducitur per viam actionis,ſi expreſſe dicatur ſententia nulla, ibid.num.53
Nullitas principaliter deducitur etiam cum alio remedio, dumodo æque principaliter ibid.nu.56
Declaratur tunc intelligi conditionaliter, & diſiunctiue. parte 3.cap.12.num.57
Nullitas incidenter tribus modis poteſt deduci,& quibus, ibid, num.58.59.60.& 61
Nullitatis capita quid operentur vnumquodque eorum, ibid. num. 63
Nullitas non comprehenditur in appellatione ab interlocutoria, p.3.cap.12.n.64
Nullitas non poteſt cognoſci à iudice appellationis ab interlocutoria, par.3. cap.12. num. 65
Nullitas non poteſt cognoſci à iudice appellationis ab interlocutoria, ib.n.65
Nullitas quando debeat cognoſci per viam attentatorum, ibid. num.66
Nullitas quando cognoſcatur tanquam cauſa grauaminis ad iuſtificandam appellationem, ib. num.67
Nullitas, ſi interlocutoria habeat vim definitiuæ, quomodo reguletur, p.3. cap.12. num. 68
Nullitas ambigue deducta, ſemper cenſetur modo vtilion, ibid.n. 69
Declaratur tamen ſi habeat clauſulam omni meliori modo, ibid. n.70
Nullitas poteſt ſimul, & ſemel cum appellatione cumulari, & proſequi. p.3.c.12.n.71
Ampliatur etiamſi contraria remedia inducantur, ibidem num.72
Limitatur ſi nullitas, & appellatio ex diuerſis fontibus oriẽtur, ibid. num.73
Nullitas, & appellatio ſimul, & ſemel in Curia committuntur, p.3. cap.12. n.74
Declaratur tamen ſi deducatur conditionaliter,& non copulatiuè, ibid.num.75
Declaratur tunc poſſe proſequi, tam à definitiua, quam ab interlocutoria, ibid.nu.76.
Nullitas cum appellatione deducta, an principaliter, vel incidenter cenſeatur, ibidem num. 77
Nullitas ſimpliciter commiſſa poteſt cognoſci etiam ſtante appellatione, p.3.cap.12. num. 80
Fallit tamen in ordinario iudice, ibid. nu.81
Nullitas, quando regulariter iuxta naturam cauſæ appellationis, p.3. cap 12.n.82
Nullitas, quando operetur effectus deuolutiuos,& ſuſpenſiuos, prout appellatio, ibid. num. 83
Nullitas quando arceتur ad fatalia appellationis, & deferatur deſerta appellatione, ibidem num.84
Nullitati renunciat renuncians appellationi, & quando, p.3. cap.12. num.85
Ampliatur etiamſi appelletur à ſententia nulla ex defectu iuriſdictionis, ibid. n.86
Nullitas ex defectu iuriſdictionis per viam actionis per triginta annos poteſt intentari, ib.num.90
Nullitas per viam exceptionis quandocumque

que deduci poteſt, p.3. cap.12. n.91
Nullitas deducta ad impediendam executionem; an poſſit iterum deduci via ordinaria, ibidem num. 92
Nullitas ſi principaliter deducatur, quomodo in ea procedendum ſit, ibid.n.94
Nullitas prius debet cognoſci, poſtea appellatio, ſi ſimul deducantur, p. 3. c.12.n.97
Declara alias proceſſum eſſe nullum, ſi pars proteſtetur, ibidem nu.98
Limitatur tamen parte non contradicente, quia ſuſtineretur, ibidem num.99
Nullitatem dicere poteſt, qui appellare nequit, p.3. cap.12.n. 101
Declaratur tamen principaliter ſeorſim ab appellatione, id fieri debere, ibid. nu.102
Nullitas principaliter deuoluitur, ſicut appellatio, ibid.num.103
Nullitas attentatorum, & negotium principale poteſt ſimul terminari, par.3. cap.12. num. 107
Nullitas cenſurarum poteſt cognoſci, abſque cognitiõne validitatis ſententiæ, ibidem num. 108
Fallit tamen ſi pars inſtet, quod ſimul, & ſemel cognoſcantur, ibidem num. 109
Declaratur tamen iudicem poſſe prius expedire cauſam nullitatis, ibidem n.109
Declaratur tamen iudicem poſſe prius expedire cauſam nullitatis, ibidem n. 110
Nullitas quomodo principaliter, vel incidenter cenſeatur deducta, p.3. cap. 12.nu.111
Nullitas principaliter, vel incidenter deducta, quid importet, & operetur, ibid.n.112
Nullitas incidenter, vel cumulatione deducta, quando de nouo deduci poſſit, ibid. num. 113
Et quid ſi illi renuncietur, vel renunciatum cenſeatur ex deſertione cauſæ, p.3. cap.12. num. 114
Et quid dicendum in propoſito in cauſa excommunicationis, ibidem num. 115
Nullitas ex mala reſcripti interpretatione poteſt reuocari non citata parte, ib.n.120
Nullitas ſiue principaliter, ſiue incidenter deducatur, quomodo pronunciandum ſit, ibidem num.121
Nullitas quãdo negetur ſeparatim ab appellatione committi, p.3. cap.12.n.132
Nullitas quando non impediat executionem etiamſi fuerit inhibitum, ibid. n.135
Nullitas euidens, & notoria impedit executionem, ibidem n. 138
Nullitas in incontinenti, quando dicatur probari, p.3.c.12.n.142
Nullitas quando ſuſpendat executionem, eſt ſub iudicis arbitrio, ib.n.143
Nullitas ex defectu iuriſdictionis tantum opponi poteſt contra tres conformes, & unitatem non appellabilem, ib.n.152
Declaratur tamen ſi opponatur excipiendo, vel agendo in incontinenti probando, p.3. c.12.n.153
Nullitas ex defectu citatiònis, & mandati ad mittitur, ib.n.154
Nullitas non auditur, niſi tres conformes fuerint executioni demandatæ, ib.n. 155
Fallit in executione irretractabili, vel perſonali, p.3.c.12.n.156
Nullitas impedit executionem irretractabilẽ etiam trium conformium, ib.n.157
Nullitas propoſita à tertio pro ſuo intereſſe impedit executionem, ib.n.158
Nullitas impedit executionem, quando non eſt clauſula parito &c. p.3.c.12.n.168
Fallit tamẽ ſi nullitas ſit calũnioſa, ib.n.169
Nullitas per viam exceptionis deducta ſuſpendit executionem, ib.170
Nullitas deducta per viam exceptionis dicitur iudicium ſummarium, par. 3. cap.12 num. 175
Nullitas deducta per viam exceptionis, quãdo non impediat executionem, ibidem n. eodem.
Nullitas ex defectu iuriſdictionis impedit executionem etiam ſi altiorem indaginem requirat, ib.n.176
Fallit tamen ſi executio eſſet irretractabilis, & ſimile damnũ afferret, p.3.c.12.n. 177
Ampliatur etiamſi requireret altiorem indaginem, ib.n.178
Limitatur quando euidenter appareret de calumnia, ib.n.179
Nullitas reſultans ex repugnantia, & perplexitate ſententiæ non poteſt à ſtatuto prohiberi p.3.c.12.n.181.
Nullitas ex dolo aduerſarii, vel iudicis non poteſt à ſtatuto prohiberi, ib.n.182
Nullitas ex defectu iuris naturalis non poteſt prohiberi à ſtatuto, ibid. n.183
Nullitas proueniens ex forma alterius ſtatuti neque, p.3. cap.12. num.184
Item nullitas ex defectu iuriſdictionis, incõpetentiæ, & non ſeruatæ formæ commiſſionis, ib.n.185
Nullitas quoque procedens ex nullo modo agendi, ib.n.186
Nullitas quoque patens ex tenore ſententiæ, vel actorũ, ad quos ſe refert, p.3.c.12.n.187
Nullitates an, & quæ ſeruentur, etiãſi non obſtante ſtatuto impugnari poſſint, ib.n.188
Nullitas actorũ &c. regulariter ſunt, quæ ad Curiam ex partibus deferuntur, ib.n.189
Nullitates ſolent ſanari à Signatura, exceptis tribus, & quibus, p.3. cap.12.n 198
Nullitates tres neq; per Papam ſanari ſolent etiã cum refectione expenſarum, ib.n.199
Nullitates, quæ poſſint opponi aduerſus tres conformes, ib.n.201

Nullitates, quæ nunquam cenſeantur excluſæ, etſi nullitates prohibeantur, p.3, c.12 num.203
Nullitates, quæ poſſint proponi, etiam elapſo termino, ib, n.204
Declaratur tamen, dumodo euidentes, & notoriæ, ib.n.201
Nullitates euidentes, & notoriæ, quando dicantur, p.3.c.12.n.206
Ampliatur etiamſi deducantur per viam exceptionis, ib, n.207
Nullitas eum iniuſtitia ſanatur per Principē ex plenitudine poteſtatis, ib.n.210.
Nullitates iuris poſitiui, quando ſanentur ſine refectione expenſarum, par. 3. cap.12 num. 212
Fallit tamen, ſi pars dedit de nullitate, ibid. n. 213
Nullitates in beneficialibus ſanantur indiſtinctè, abſque expenſarum refectione, ib. num. 218
Nullitates in quantum reſpiciunt probationes non ſunt ſanatæ, p.3.c.12.n.233.
Nullitates in cauſis iniuriarium, etiam refectis expenſis non ſanantur, ib.n.238
Nullitates ex actibus factis die feriata de facili ſanantur, ib.n.248
Nullitati præteritæ, & futuræ, quomodo renunciari poſſit, p.3.c.12.n.253
Nullitas, quando poſſit dici non obſtante pacto facto, ib.n.259
Nullitas, an poſſit opponi elapſo termino ad defenſiones dato, ib.n.262.
Nullitas deducenda poſt terminum ad defenſiones, qualis eſſe debeat, par. 3. cap. 12. num. 263
Nullitati renunciat renuncians appellationi iam interpoſitæ, & pendenti, ibidem, num. 264

Nunciatio

Nunciatio noui operis cauſat attentata, ſicut inhibitio, p.3.c.4.n.293

Nuncius Apoſtolicus

Nuncii Sedis Apoſtolicæ ſunt iudices ordinarii, p.3.c.9.n.61

Nuncius

Nuncio debet credi, ſi eſt publicus, ſiue citet in voce, ſiue in ſcriptis, p.1. c.6.n.75
Nuncius, ſi non eſt publicus, vel præſentat citationem extra Territorium Iudicis cōmittentis, aut citat coram iudice delegato, non habet fidem ſine litteris citatorijs nec tenetur credere citatus, ib.n.77
Nuncio ſine litteris, neque crederetur, ſi vellet citare realiter capiendo pignora, vel tenutam, aut alias quomodolibet grauando in bonis, p.1.c.6.n.78
Nuncius debet de citationis executione legitima facere relationem penes acta, vel apud notarium publicum, par.1.cap.6 num. 81
Nuncio ſic vt ſupra referenti creditur, ibid. num. 82
Limita ſi nuncius eſſet vilis perſona, ibidem num. 83
Et pars negans in dignitate, vel alias vitæ laudabilis, ib.n.84
Nuncio creditur circa reſponſionem citati, ſi dixerit citatum ſe nolle venire, par.1.c.6 num. 87
Nuncio referenti ſe percuſſum, vel alias iniuriatum à citato, non creditur, ib.n.88
Nuncio dicenti ſe aliter retuliſſe, quam ſcriptum eſt, an magis credatur, quam Notario, ib.n.89
Nuncio, in quibus creditur, vel non. p. 1. c.6. num. 90

Nurſinus.

Nurſinus, quidam ruſticus depoſuit de facto antiquo alieno priuato, p.2.c.3.n.41

O

Obedientia.

Obedientia fit per reuocationem actorū, & quo caſu, p.3.c.9.n.108

Obiectiua materia.

Obiectiua materia quænam ſit, & dicatur, p.2.c.1.n.24

Obitus

Obitus. vide in verbo mors.

Oblatio

Oblatio de parendo, quando habeatur pro paritione, p.3.c.9. n.104
Limita, ſi factus fuerit aliquis actus contra mandatum, ib, n.105

Obligatio

Obligatio nulla ex defectu ſolemnitatum ſuſtinetur, ſi facta eſt ex cauſa neceſſaria, p.1. c.4.n.45
Obligatio filii facta à Patre ad aliquod exercitium non poteſt reici, ib.n.49
Obligatio vigore inſtrumenti facti à Curatore ſine præſentia minoris, & ſine debitis ſolemnitatibus, non valet, p.1.c.4.n.81
Obligatio defuncti tranſit ad hæredem, p.3. c.6.nn.71

Obligatio Cameralis

Obligatio cameralis non dicitur vulnerata per reuocationem executionis ratione exceſſiuitatis, p.1.c.3.n.34
Obligatio cameralis dat executionem perſonalem primo loco, p.3.c.6.n.132
Obligatio cameralis non admittit ea, quæ requirunt altiorem indaginem, p.3.cap.7 num. 96
Limita tamen ſæpè de æquitate, & quando

do ſpecialiter id procedat, ibid. nu.97

Obligatus

Obligatus repræſentare, an amittatur ad purgationem moræ. V. Purgatio moræ.

Obligats ad factum, qua actione cogatur, p.1.c.3.n.28

Obligatus in forma Cameræ

Obligatus cum clauſula ad omne mandatũ recte conuenitur via executiua,par.1.c.4. num. 62.

Obliuio.

Obliu in teſtis præſumitur ſpatio alicuius tẽporis, p.2.c.3.n.24

Obliuio inducta præſumitur ſpatio certi tẽporis, ib.n.42.

Obtinens

Obtinens Beneficium. Vide in verbo prouiſus.

Officialis

Officialis Archiuio præpoſitus debet eſſe publicus, p.2.c.5.n.197

Officiales Cancellariæ dicunturOrganum Papç,& quarè, ib.n.217.

Officium

Officium contradictarum ſilet tempore vacãtiarum, p,1.c.6.n.69

Omiſſio

Ommiſſio expenſarum; Vide expenſarum ommiſſio,& ſic de cæteris.

Omiſſum.

Ommiſſum non habetur pro omiſſo, vbi agitur de refectione expenſarum, p.3.cap. 11. num.350

Omiſſum habetur pro omiſſo, quando omiſſum non est pars iudicii, ib. n.354

Oppoſitio

Oppoſitio, in vno iudicio reiecta,non poteſt amplius peti in alio iudicio, par.3.cap.7 nu. 163

Limita tamen, quando tenderet ad diuerſum finem,& effectum,ib.n.164

Ordinarius

Ordinarius an, & in quibus poſſit prouidere in Eccleſia ſequeſtrata,p.2.c.9.nu.40

Ordo

Ordo iudicii concernens iuſtitiam,& ius partis committi poteſt,p.1.c.10.n.7.

Ordo iudicii concernens ius publicum omitti nequit, ib.n.8

Ordo iudicii, an tolli poſſit a Papa in foro laicali, ib.n.10

Ordo omiſſus in iudicio extraordinario facit proceſſum nullum. ib.n.11

Originale

Originale, quale debeat eſſe ne dicatur infectum, p.2.c.5.n.228.

P

Pactum

Pacta impedienria delegationem non debent poni in delegatione, p.3.c.7,n.148

Pacta prædicta qualiter exemplificẽtur.ibidẽ num.149

Pactum, quod hypotheca, & priora iura maneant, an fiat in delegatione, ibidem num.151.

Et quid, quando delegans promiſit, vt delegatus ſoluat,ibidem.n.152.

Papa.

Papa eligit prudentiores iuris vtriuſque,illoſque ab orbe toto vocat, p. 1.c. 1.n.5

Papa pro delicto proprio,à nullo mortalium iudicatur, p.1.c.2.n.244

Papa nec volens poteſt in criminalibus ſe ſupponere iudicio alicuius, ib.n.245

Papa ſolus iudicat Imperatores, Reges, & alios Principes, etiam Cardinales,patriarchas, & Archiepiſcopos, ib.nu.246

Ampla idem in Epiſcopis, ib.n.247

Papę aſſerenti in litteris fuiſſe factam reſignationem in eius manibus regulariter creditur, p.1.c.5.n.282

Papa ſolus poteſt concedre citationem per edictũ ob non tutum acceſſum,p.1.c.6.n.52

Papa in litteris, ſi ſuppleat omnes, & ſingulos defectus, intelligitur de defectibus iuris poſitiui, non naturalis, & diuini qualis eſt citatio, p.1.c.6.n.135

Papæ aſſerenti in ſententia, partem fuiſſe citatam creditur, licet citatio non reperiatur, ib.n,138

Papa non ſolet ſanare præuerſionem ordinis in poſſeſſoriis, & petitoriis, par. 1.c.11 num.167

Papa poteſt cumulare petitorium, & poſſeſſorium, ib.n,168

Papa ratione peccati eſt iudex competens,& Superior omnibus, p.3.c.1.n.522

Papa, quando poſſit committere cauſam cum clauſula appellatione remota, ibid. num.560

Papa nunquam attentat, ſed bene executor. p.3.c.4.n.323

Papa in beneficialibus eſt abſolutus Dominus, p.3.c.12.n.211.

Papa dicitur pater pauperum, & miſericordiæ, p.3.c.14.n.34

Partes litigantes

Partes litigantes. Vide in verbo litigator.

Pater

Pater donando filiis inter viuos, an dicatur velle compenſare, p.3.c.7,n.35

Et quid ſi pater ſe declarauit velle compenſare. ib.n.36

Pa-

Digitized by Google

Pater dotans filiam ſimpliciter, an præſumatur dotare de proprio, ib.n.60

Pater quādo teneatur dare in æſtimationem rei ipſius filiæ traditæ eidem filiæ pro dote p.3.c.7.n.61

Limita tamen ſi bona patris non ſunt æquiualentia dotis filiæ, ib.n.62

Limita etiamſi pater aliquid de proprio adderet dotationi, ib.n.63

Patres Ieſuitæ

Patribus Iſuitis ante declaratoriam cenſurarum, fuit datum tempus deliberandi, an vellent prius obedire, p.3.c.9.n.99

Patronus vide Procurator, & Dominus, vel Dominus litis.

Pauper.

Pauper non præſumitur per quinquennium diferre exactionem, præcipuè ſi ſit fęmina, pat.1.cap,3.num.117

Pauper obſtinatus non periturus pro certo, an poſſit propter debitum excommunicari, p.2.cap.8.n.120

Pauper an ali debeat de bonis ſequeſtratis, p.2.cap.9.num.132

Pauper non reſtituit fructus, niſi in fine litis, & quare, p.3.cap.11.num.677

Amplia, etſi percepiſſet fructus poſt deciſiones rotales, ibid.num.678

Pauperi opponenti nullitatem, quibus clauſulis reſcribatur, p.3.cap.12.num.165

Pauper quibus clauſulis obtineat ſanationē nullitatum, ibid.num.220.

Pauperibus debitoribus ſuccurritur de iure ciuili, & canonico, p.3.cap.13.n.9.

Pauper quot modis excarcerari poſſit, remiſſiuè, ibidem num.65

Paupertas.

Paupertas probari debet per teſtes, dicentes talem pauperem eſſe cum adiectiuâ, & qua, p.1.cap.3.num.19

Modus probandi paupertatem, ibidem n.20

Paupertas non tollit fidem teſti, p.2.c.3.n,31.

Paupertas excuſat appellantem cauſam tempore debito non expedientem, p 3.cap.5.num.7.

Paupertas quænam habeat priuilegia remiſſiuè ad Fellinum, ibid.num. eodem.

Paupertas qualiter probari debeat à reſtituto in integrum, p.3.cap.10.n.70

Paupertas excuſat à pœna periurij, p.3.c.13.num.5.

Paupertas excuſat à fideiuſſoria, & pignotatitia, ibid.num,76

Paupertas admittendi ad cap. Odoardus eſt probanda, p.3.cap.13.nu.132

Paupertas qualiter probari poſſit, & debeat ad ſupradictum effectum, ibid. n.133

Paupertas non eſt actus permanens, ſed variabilis, ibidem num. 137

Pecunia.

Pecunia data à debitore in ſuſpenſo, an poſſit declarari data in ſolutum, par.3.cap.7.num.157

Amplia etſi creditum non eſſet maturatum, tempore dationis, ibid.nu.158

Limita ſi conſtaret de contraria mente, & voluntate partium, ibid.n.159

Pecuniæ ſoluentis præſumuntur, p.3.cap.11.num.47.

Declara hoc probari poſſe per quaſcumque probationes, & coniecturas, ib.n.48

Pœna.

Pęna Bullæ Alexandrinæ, vt incurratur, primo requiritur dolus, ſecundo quod fuerit illata iniuria verbis, vel facto ex cauſa litis, p.1.cap.4.num.104

Pęna per mortem extinguitur, par.2.cap.8.num.97

Pęna pecuniaria conuertitur in corporis afflictiuam ob non ſolutionem, ibid.num.178.

Penſio.

Penſio quando exigi non potuit ab antiquo poſſeſſore, poterit exigi, factis tamen diligentiis à moderno. p.1.cap.3.n.38

Penſio domus an ſequeſtrari poſſit, p.2.c.9.num.158

Penſio ſi non eſt nulla, ſed reducibilis, quomodo exprimenda in commiſſione, p.3.c.3.n.148

Penſio quænam diuidatur pro rata temporis, ſi penſionarius moritur ante ſolutionem, p.3.cap.11.num.438

Penſio, quæ debetur de fructibus, ſuccedit loco fructuum, ibid.n.439

Peremptorium.

Peremptorium, vel æquipollens, an, & in quibus citationibus poni debeat, p.2.cap.8.num.64

Periti, ipſorumque electio, & relatio.

Electio peritorum non datur, quando plures ſubſunt modi probandi, ſed ſunt aliæ probationes apprehendendæ. p.1.cap.3.n.63

Relationi Tertii Periti regulariter ſtandum eſt, ibid.num.65

Peritus electus ad calculandum, non poteſt aſſumere partes iudicis, ib.num.67.

Periti aliquando eliguntur pro faciliori inſtructione animi iudicis, ib.n.68

Petito expenſas liquidanti, an ſtandum ſit, p.3.cap.11.num.39

Periurus.

Periurus propter calumniam, quas pęnas hodiè ſubeat, p.3.cap.11.num.173

Periurus repellitur etiam à limine iudicii, ibidem num.175

Declara tamen in praxi hoc non videri obſeruatum, ibid.num.176

pe-

Periurus punitur iudicis arbitrio, p. 3. c. 11. num. 177

Petitio.

Petitio quando dicatur continere capitula diuiſibilia, ſeparata, vel connexa, par. 2. cap. 8. n. 200.

Petitio attenditur in commiſſione cauſarum, non verificatio, p. 1. cap. 2. num. 174

Petitio ſalarii. Vide ſalarium.

Petitorium.

Petitorium habet in ventre poſſeſſorium, p. 1. cap. 11. num. 2

Petitorium, & poſſeſſorium ſimul poſſunt intentari, etiam appellando, ib. num. 12

Petitorium, & poſſeſſorium, ſimul intentata debent vnica ſententia terminari, ibidem num. 13.

Petitorium poteſt ſuſpendi etiam in beneficialibus, p. 1. cap. 11. num. 21

Petitorium poteſt ſuſpendi tempore feriato, ibid. num. 22.

Declaratur, ſi ſuſpendatur ab eo, qui intentaret, ibidem num. 23

Declara etiam aliquando, dummodo ſimul de ſpolio, & proprietate cognoſcatur, ibidem num. 24.

Petitorium, & poſſeſſorium, aliquando eodē tempore cognoſcitur, p. 1. cap. 11. n. 27

In petitorio poteſt procedi non obſtante ſuſpenſione alias facta, ibid. n. 30

Petitorium in profanis poteſt ſuſpendi tantū à ſe intentatum, ibid. n. 31

Limita in beneficialibus, vbi procedit contrarium, ibid. num. 32

Limita etiam, quando ſuſpendens ſuccumbit in petitorio, p. 1. cap. 11. n. 33

Petitorium poteſt ſuſpendi vſque ad concluſionem in cauſa, ibid. n. 34

Petitorium ſuſpendi nequit, factis probationibus, ibid. num. 35

Petitorium, & poſſeſſorium, an poſſit cumulari à iudice, ibid. num. 36

Petitorium nihil habet commune cum poſſeſſorio, p. 1. cap. 11. num. 104

Petitorium reſpicientia in poſſeſſorio non diſcutiuntur, ib. n. 107

Limitatur, ſi in continenti probentur, ibidem num. 108

Ampliatur ſi probentur ad diſcolorandum titulum, ibid. num. 109

Petitorium, & poſſeſſorium retinendæ non poſſunt ſimul, & ſemel intentari, ibidem num. 113

Petitorium in prima inſtantia obtentum non poteſt ſuſpendi in ſecunda, par. 1. cap. 11. num. 114

Declaratur quando poſſeſſorium ſuum habuit plenarium effectum, ibid. n. 115

Declaratur etiam quando non fuit appellatum, ibidem.

Petitorium quomodo dignoſcatur fuiſſe intentatum, ibid. n. 120

Petitorium quomodo abſorbeat poſſeſſoriū, ibidem num. 121

Petitorium continet iuſtitiam facti, quæ non examinatur in poſſeſſorio, par. 1. cap. 11. num. 125

Petitorium ex quibus clarius dignoſcatur, ib. num. 132

Petitorium agitur etiam in rebus incorporabilibus, ibid. num. 133

Amplia etiam in confeſſoria, & hypothecaria, ibid. num. 134

Extenditur etiam, quando quis petit ſe recognoſci in dominum, ib. n. 135

Petitorium, & poſſeſſorium non cadunt in actione perſonali, p. 1. cap. 11. n. 137

Petitorium, & poſſeſſorium in Saluiano cumulantur in eodem libello, par. 1. cap. 11. num. 139

Petitorii, & poſſeſſorii cumulatio datur in rebus incomparabilibus, eod. n. 145

Petitorii, & poſſeſſorii cumulatio datur etiā diuerſorum temporum, ib. n. 148

Petitorium ſuſpendi poteſt à perſona obtinente cauſam committi, ib. n. 171

Pignoratio.

Pignoratio, an poſſit fieri die feriato in bono rem Dei, p. 3. c. 6. n. 208. 209

Pignus

Pignoris adiudicatio, nunquam fit creditori, niſi præuia æſtimatione, p. 1. c. 3. n. 31

Pignus, an, & quando vendi poſſit ab immiſſo propria authoritate, p. 3. c. 3, n. 62

Pignus conuentionale, & prætorium dicitur quod datur propter rem iudicatam, p. 3. c. 6 n. 119

Pignus, an poſſit emi à creditore, par. 3. c. 6 num. 124

Pignus, an poſſit creditori adiudicari, ibid. num. 125

Pignus præſumitur conſtitutum animo amplius non reluendi, p. 3. c. 11. n. 653

Poſitio

Poſitionibus pars cogitur reſpondere. par. 2. c. 1. n. 3

Poſitionum exordium, quodnam ſit, p. 2. c. 2 num. 2

Poſitiones producuntur præuia citatione, & qualiter, ib. n. 4

Poſitiones, ſeu articuli producuntur in Broliardo, & à quibus, ib. n. 5

Poſitiones niſi producātur a Principali, qualiter ab alio debeant produci, p. 2. cap. 2. num. 6

Poſitiones ſi breues erunt, & continebunt purum, et ſimplex factum reus cogetur ſimpliciter reſpondere, p. 2. cap. [illegible] num. 14.

Po-

Poſitio, quando vna eſt vera, & altera non, poterit Reus, vtramque negare, ibidem num. 15
Poſitionibus eſt reſpondendum per verbum credit, vel nón credit, ib.n.16
Poſitiones non poſſunt fieri interrogatiuè, ſed poſitiuè, ib.n.17
Poſitio in cauſa ordinaria poſt publicationē teſtium, etiam pro habenda tantum reſpō ſione, an negetur, p.2.c.2.n.21
Poſitiones, an fiant elapſo termino ad probandum, ib.n.22
Poſitiones habentur pro veris, ſi qui negauit vnam de mendacio conuincatur, ibid. num.23
Poſitiones, vt pronuncientur pro confeſſatis quid requiratur, ib.n.28
Poſitiones, ſi fuerint pronunciatæ pro confeſſatis, regulariter non datur reſtitutio pro noua reſponſione, ib.n.34
Poſitionibus qualiter reſponderi poſſit ab abſente, p.2. c 2.n.35
Poſitiones, an poſſit pronunciari pro confeſſatis contra tertium poſſeſſorem, par.2. c.2.n.29
Poſitio eſt inuenta loco probationis, ideoq. ſine defectu probationum non admittitur, ib.num.42
Poſitioni obſcuræ, vel negetiuæ, non eſt reſpondendum, ib.nu.43. & 44
Poſitioni datæ per alteram partem contrariæ alteri poſitioni datę per aduerſarium, non eſt reſpondendum, p, 2.c.2.n.45
Poſitioni incertæ, neque eſt reſpondendum, ib.nu.46
Poſitioni multiplici, neque eſt reſpondendū, ib.n.47
Poſitioni copioſæ, nec eſt permittenda reſponſio, ib.n.48.
Poſitioni alternatiuæ, neque eſt reſpondendum, p.2. c.2. nu.49
Poſitioni iuris non eſt reſpondendum, ibidem num.58
Poſitioni non eſt reſpondendum, ſi lapſus eſt terminus ad probandum, ibidem nu.59
Poſitio non eſt permittenda ſuper his, quæ in animo conſiſtunt, ib.n.62
Poſitio ante litem conteſtatam non datur, niſi ſinus in cauſa ſummaria, par.2.cap.2. num. 63
Poſitionibus in poſſeſſorio recuperandæ, & in poſſeſſorio L. fin. C. de edic. Diui Adriani tollendo, reſpondum non eſt, par.2.cap.3 num.66
Poſitiones, an poſſint poſt modicum reuocari, puta die ſequenti & ſimili, p, 2.c.3.n.71
Poſitionibus, an poſſit reſpōſideri in præſentia Aduocati, vel Procuratoris. ibidem num. 72
Poſitiones negans non poteſt, vti confeſſione ex earum productione reſultante, ibid. num.73
Poſitionibus Iudex Remiſſoriæ poteſt cogere ad reſpondendum, ib.nu.81
Poſitionibus ſi minor reſpondet ſibi præiudicat, ibid.n.84
Illis tamen reſpondendo fideiuſſor, non præiudicat correo, ib. n.85
In curia non attenditur Confeſſio ficta ob nō factam reſponſionē, poſitionibus.ib.n.37
Secus in Curia Capitolina. & quomodo,

Poſitionum formulæ, & copia

Poſitionum formulam videbis in par.2, c.2, num.3
Poſitionum copia datur, quando concernit factum proprium, ib.n.32
Pro habenda reſponſione, quando dentur cenſuræ, vel grauatoria, vel pronuncia pro confeſſatis, ib.n.10
An Iudex remiſſoriæ, vel litterarum miſſiuarum poſſit cogere ad reſpondet poſitionibus, abſque alia expreſſa facultate, ib.num.81

Poſſeſſio

Poſſeſſio quomodo, & quando ex nouiter deductis reuocetur, p.1,c.3.n.95
Poſſeſſio, quando dicatur pacifica, vel litigioſa, p.1.c.1 1.n.11
Poſſeſſio in corporalibus per quæ fieri poſſit, ib. num.56
Poſſeſsio probatur ex receptione penſionis, & fructuum, ib.n.57
Limitatur, ſi conſtaret alium bona poſſediſſe ib.nu.58
Poſſeſſio Canonicatus. & bręhendæ per traditionem, probatur, p, 1.c.1 1.n.62
Declaratur etiam probari per patientiam Canonicorum, ib.n.63
Poſſeſſio, quomodo probetur in incorporalibus, ib.n.64
Poſſeſſio acquiritur actu, & exercitio, & in quibus, ib.n.65
Poſſeſſio ſemper intelligitur de pacifica, p.1 c.1 1.n 66
Poſſeſſio antiquior, & ſpolium ſi probetur, eſt extremum ſecundum, ib. n.67
Poſſeſſio ſua antiquior, & moderna rei ſufficit agenti vi. cap. reintegrandæ, ibidem num, 68
Poſſeſsio abſque ſpolio ſufficit petenti reſtitutionem poſſeſſionis. ib.n.69
Poſſeſſio capta pendente appellatione in cauſa ſpolii non eſt ſequeſtranda, par.2.c.9 num. 165
Declaratur tamen, niſi fuiſſet à Rota inhibitū ib.num.166
Poſſeſſio capta etiam deſerta appellatione eſt nulla, par, 3.cap.4.num.13

Limitatur in cauſa immiſſionis vel in poſſeſſorio adipiſcendæ, vel reintegrandæ, ibid. num.14
Poſſeſſio propria auctoritate capta lite pendente in Curia reuocatur, tanquam attentata, ib.n.59
Poſſeſſio vacua tempore motæ litis, & poſtea capta reuocatur, vt prędicta, p.3. cap.4. num.60
Poſſeſsio poſt appellationem extraiudicialē, & generalem, an, & quando dicatur attētata, ib.n.131,& 132
Poſſeſſio reſtituitur ſpoliato docenti de ſuo titulo colorato, ib.n.138
Poſſeſſio, quandonam capi poſſit propria auctoritate non obſtante litis pendentia ſuper petitorio, p.3.c.4.n.152
Poſſeſſionem continuans nec innouat, nec attentat ib.n.149.& 153
Poſſeſſio confirmata exiſtenti in ea non facit attentata, nec innouata, ib. n.150
Poſſeſſio ſola ſufficit, quod probetur in attētatis, p.3.c.4.n.227
Poſſeſſio attentata ſolet ſequeſtrari à Rota, ib.nu.271
Declara hoc tamen procedere, quando attentatis non fuit renunciatum, ibidem num. 272
Poſſeſſio per ſubrogatum capta non intimatis executorialibus eſt reuocanda, p.3.c.8 num. 21
Poſſeſſio capta non iuſticatis litteris apoſtolicis, dicitur circumſcripta, par.3.cap.11 num. 69

Poſſeſſor.

Poſſeſſor præſumitur fructus percepiſſe, p.1. c.3. n.43
Poſſeſſor non præſumitur in prædiis vrbanis fructus percepiſſe, niſi doceantur locata, & fructus fuiſſe perceptos, ib. n.44
Poſſeſſor non tenetur reſpondere poſitionibus in ſui præiudicium, ſi eſt tertius circa poſſeſſionem. p.2.c.3.n.29
Poſſeſſor durante ſequeſtro non poteſt ſe intromittere in beneficio, p.2.c.9.n.38
Poſſeſſor nullus priuari debet ſua poſſeſſione ib.num.153
Poſſeſſor rei controuerſæ, aliquando petiit litis ſumptus ſed fuit expulſus, p.3.c.11 n. 341
Poſſeſſor malæ fidei quos fructus reſtituere teneatur, & per quas actiones, ibidem n. 453
Poſſeſſor malæ fidei, an faciat ſuos fructus induſtriales, ib.n.454
Poſſeſſor, an, & qui deducat melioramenta facta in re poſſeſſa, p.3.c.11.n.462
Amplia, quod poſſit etiam deducere expenſas, & quis ita tenucrit, ib.n.463
Poſſeſſor triginta annorum facit fructus ſuos. ib.nu.464
Declara vlterius, & limita prout hic remiſſiue habetur, p.3.c.11. n.465
Poſſeſſor malæ fidei facit fructus ſuos in melioramentis perceptis, ib.n.460
Poſſeſſor bonæ fidei regulariter tenetur ad fructus poſt litem motam, ib.n.467
Poſſeſſor bonæ fidei per litem fit malæ fidei, p.1. c.11.n. 473
Poſſeſſor malæ fidei non ſolum ad perceptos fructus tenetur, ſed etiam ad percipiendos ib.num.474
Poſſeſſor malæ fidei deducit expenſas circa culturam, & affictus factos, ib.n.475
Poſſeſſor bonę fidei etiam, quod erret in iure, & veritate, facit fructus ſuos, p.3.c.11.n.481
Poſſeſſor bonæ fidei in criminalibus non tenetur reſtituere fructus, quibus eſt factus locupletior. ib.n.493
Amplia idem in iudicio particulari, quando fuit facta locupletatio, p.3.c.11.n.494
Limita in hęreditate repetita, in actione familiæ erciſcundæ, & in conditione indebiti, ib.n.495
Poſſeſſor malæ fidei dicitur ſciens rem eſſe alienam, p.3.c.11 n.519
Poſſeſſor quoque malæ fidei dicitur, qui ſcit ſuum non eſſe, quod retinet. ib.n.520
Poſſeſſor, quinam præſumatur non percepiſſe fructus, ib.n.645
Poſſeſſor, qui ſe ingeſſit, præſumitur percepiſſe fructus, p.3.c.11.n.646

Poſſeſſorium,

Poſſeſſorium ſemper petitorio præfertur in diuiſione, p 1.c.11.n.13
Poſſeſſorium ante omnia expeditur, maximè in cauſa ſpolii, ib n.14
Poſſeſſorium poteſt terminari ſuſpenſo petitorio, etiam vtroque ſimul introducto, ibid.nu.28
Limitatur in tertio ad cauſam veniente pro ſuo intereſſe, ib.n.29
Poſſeſſorium prius expeditur antequam redeatur ad petitorium ſuſpenſum, ibidem nu.38
Declaratur niſi à ſuſpenſione recedatur, ibid. nu, 39
Poſſeſſorium profanum per Ægidianam ad ius ciuile reducitur, p.1.c.11.n.88
Limitatur tamen in multis caſibus ægidianæ, remiſſiuè.ib.n.89
Poſſeſſorium eſt quando agitur de mera poſſeſſione, vel quaſi. ib.n.123
Poſſeſſorium non oritur ex actis facultatiuis ſine allegatione cauſæ, & probatione poſſeſſionis, ib.n.124
Poſſeſſorium prius debet cognoſci, quam petitorium, p.1.c.11.n.126

De-

Declaratur habere locum, etiamſi prætendatur ſpolium, ibid. n.127
Ampliatur ſi adſit commiſſio pro cumulatione vtriuſque, ibid. n. 128
Limitatur in poſſeſſorio turbido, vel pendente à petitorio, ibid. n.129
Declara tunc admitti arbitrium, pro cumulatione, ſi adſit teſcriptum, ibid. n. 130
Poſſeſſorium dependens à petitorio eſt ſimul terminandum, p. 1. cap. 11. num. 131
Declaratur interim manutentionem non eſſe concedendam, ibid.
Poſſeſſorium dicitur, quando ſola deducitur poſſeſſio, ibid. n. 136
Poſſeſſorium impeditur ex defectu proprietatis, & non iure agentis, ib. n. 146
Poſſeſſorium impeditur ex paritate titulorũ, p. 1. cap. 11. num. 151
Poſſeſſorium prius poteſt cognoſci, non obſtante commiſſione ſuper cumulatione, ib. n. 161
Poſſeſſorium eſt prius de iure terminandum, ibid. n. 162
Poſſeſſorium quare regulariter prius terminetur, ibid. num. 164
Poſſeſſorium prius terminare debent iudices, & quare, ibid. n. 165
Ampliatur, quod neque præuertere poſſint talem ordinem partibus conſentientibus, ibidem num. 166
Ampliatur Papam non ſolere talem præuerſionem ſanare, p. 1. cap. 11. n. 167
Poſſeſſorium non cadit in actione perſonali, p. 1. cap. 11. num. 137
Poſſeſſorium recuperandæ, & remedium attentatorum valde differunt inter ſe, par. 3. cap. 4. n. 140. & 219
Poſſeſſorium recuperandæ requirit ordinem iudiciarium, ſecus attentata, ibid. n. 220.
Poſſeſſorium prædictum non datur contra tertium ſuccedentem in re affecta, ſecus attentata, ibid. num. 221
Poſſeſſorium recuperandæ quænam extrema probata habere debeat, p. 3. cap. 4. n. 222.
Præceptum.
Præceptum factum in confeſſum, habens vim definitiuæ, an debeat fieri in ſcriptis, p. 2. cap. 8. n. 151
Præceptum iudicis de ſoluendo dicitur ſententia interlocutoria, habens vim definitiuæ, p. 3. cap. 1. n. 401
Præiudicialiũ allegatio. Vide allegatio præiudicialium, & verbum dilatio.
Prælatus.
Prælatus non ſolet inhibere Cardinali, ſed intimare cauſam fuiſſe commiſſam, par. 1. cap. 6. n. 165
Prælatus electus an, & quando poſſit in petitorio, & poſſeſſorio agere, p. 1 c. 11. n. 55
Praxis Camilli Capucy.
Prælati quomodo ſoleant iurare, p. 2. cap. 1. num. 118
Prælati votantes non tenentur videre cauſas vltra numerum deſtinatum, p. 3. c. 2. nu. 26.
Prælatus. Videbis aliquid etiam in Verbo Refarendarius, & Epiſcopus.
Prælatus læſus non gaudet priuilegiis reſtitutionis Eccleſiæ læſe, p. 3. cap. 10. n. 126
Præſcriptio.
Præſcriptio non currit contra ignorantem, p. 1. cap. 4. num. 24
Præſcriptio opponitur contra actorem, quando adeſt cõgruus temporis lapſus, ib. n. 66
Præſcriptio non impleta cum defuncto, non currit contra minorem, nec contra pupillum hæredem, ibid. n. 68
Præſcriptio ſtatutaria vrbis cap. 158. habet ſolum locum in actione perſonali, non autem reali, ibid. num. 103
Præſcriptio aduerſus nullitatem mãdati procuræ non admittitur, p. 1. cap. 5 n. 287
Præſcriptio non currit contra ignorantem ſuã poſſideri, p. 2. cap. 3 n. 97
Præſcriptio extraiudicialis temporalis contra minorem non currit, p. 3. cap. 10. n. 131
Præſcriptio extraiudicialis temporalis contra Eccleſiam currit, ib. n. 133
Præſcriptiones iudiciales currunt æqualiter maiori, & minori, ibid. n. 134
Præſentatio.
Præſentatio commiſſionis ſemper attenditur in Rota ad effectum præuentionis, par. 1. cap. 2. num. 209
Præſides.
Præſidum Graſciæ, Annonæ, & Theſaurariæ Iuriſdictio, p. 1. cap. 22. n. 16
Præſes viarum, quam cauſam habeat infra quindecim exequendam, licet pendentem, p. 3. cap. 1. n. 512
Præſumptio.
Præſumptio legis Quintus Mutius non operatur, nec prò, nec contra tertium, par. 1. cap. 3. num. 70.
Præſumptio, an magis faueat ſententiæ, vel appellationi, p. 3. c. 1. n. 6. 7. & 8.
Præſumptio calumniæ ceſſat quando conſtat de bono iure, p. 3 cap. 11. num. 223
Præſumptiones, & coniecturæ, quando admittantur in liquidatione fructuũ, ib. n. 535
Præſumptio ſtat pro re iudicata, & validitate, donec probetur nullitas, p. 3. c. 12. n. 137
Præſumptio eſt magis pro paupertate, quam pro diuitijs, p. 3. c. 13. n. 135
Precium
Precium quando reducatur ad quantitatem in compenſatione, p. 3. c. 7. n. 5
Princeps.
Si ſuppleat omnes defectus ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis, attamen, nec præſumi-

Digitized by Google

ſumitur ſanare defectum mandati procuræ, cum ſit iuris naturalis, p.1.cap.5.n.280
Princeps ſi gratioſè ſuppleat omnes defectus cum quibuſuis ampliſſimis clauſulis, defectus citationis nunquam dicitur ſanatus, p.1.cap.6 n.134
Princeps ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis ſupplet quidem ſubſtantialia, & ſanat nullitates, ſed hoc facit, dummodo proceſſum fuerit parte citata, p.1.c.6.n.136
Princeps non poteſt tollere defenſiones reo, p.2.c.1.nu.330
Princeps quando præſumatur vti plenitudine poteſtatis, vt ſententia ſuſtineatur, p.2. cap.8. num.16
Princeps aufert diſputationem ſuper nullitatibus, ibidem n.18
Princeps poteſt proceſſum nullum de iure poſitiuo confirmare, ibid.num. 19
Principi relatio, vel conſultatio ſapientis ſuper deuolutione cauſæ, quomodo ſit facienda, ibid.n.141.
Princeps non poteſt iuſtè negare reſtitutionem in integrum, p.3.cap.10. n.11
Princeps vel reſcribens poteſt interpretari reſcriptum ſuum, p.3.cap.12.n.119.
Princeps quos defectus ſupplere poſſit ad tollendas nullitates, ib.n.208
Princeps ſupplens defectus nullitatis, nihil addit extrinſecum, ib. num.209

Principalis.

Vide in verbo litigator,& in verbo Dominus

Priuilegia, & Priuilegiorum interpratatio.

Interpratatio Priuilegiorum Papæ committitur ſacræ Rotæ Romanæ, p.1.c.2.nu.260
Priuilegia ſcriptorum Archiuii, quæ ſint, p.2. cap.5.num.232
Priuilegia Clerici deputati Archiuio Cardinalium, quæ ſint, ib.n.239
Priuilegia alternatiuæ, & moratoriarum hodie non ſunt in vſu, p.3.c.13. n.47
Priuilegiis alternatiuæ, & moratoriarũ, quænam priuilegia hodie ſucceſſerint, ib.n.49.

Probatio.

Probationes quomodo faciẽdæ, quando agitur inter vocatos, & in cõcurſu, p.1.c.3 n.42
Probatio non excludit probationem remiſſiuè, ibidem num. 119
Materia probanda, quando eſt difficilis probationis ſupplent coniecturæ, ib. n. 120
Probationes multæ, licet nulliter factæ, coniunguntur ad perfectã probationẽ propter caſuum multiplicitatem, p.1.c.3.nu.122
Inſpectio ocularis, & viſitatio loci ſuperant omne genus probationum, ib. n.123
Probatio non tuti acceſſus contra vnum, an noceat aliis, p.1.cap.6.n.55
Probationes vlteriores renunciantur per concluſionem in cauſa, p.1.c.10.n.76
Probationes quando de iure debeant admitti poſt concluſionem in cauſa, ib. num.80.
Probationes omnes in quibus conſiſtant in quacumque cauſa, p.2.cap.1.num.1
Probatio maior nulla eſt partis confeſſione, ibidem num.24
Probatio eſt materia fauorabilis, & multa de ſtilo habet fauorabilia, p.2.c.1.num.7.
Probationes ſunt vires totius cauſæ, ib.n.158
Probationes ſine dilatione, vel extra illius tempus factæ valent, ibid. num.339
Probatio requirens peritiam cautius fit per examen peritorum, p.2.c.3.n.14
Probatio quælibet fit per tres teſtes ſaltem, ibidem num. 145
Probationes non denegantur, neque anguſtiantur à Rota, p.2.c.6.nu.22
Probationes claræ tantum, & euidentes contra peremptoriam exceptionem admittuntur, p.2.c.7.num.14
Probãdi onus circa merita cauſæ appellationis cui regulariter incumbat, p.3.c.1.n.240
Probatio ſtatus ſimplicis tempore appellationis ſufficit in attentatis, p.3.c.4, num.221
Probatio in incontinenti, quæ dicatur, par.3. cap.9.num. 281
Probatio in incontinenti nõ requiritur, quod ſit plena, ib. n.282
Probatio plena boni iuris, an requiratur in reſtitutione in integrum, p.3.cap.10. n.64
Probationes pro interim expenſis actoris ſunt faciendæ, p.3. c.11.num.2
Probatio expenſarum, quomodo fieri debeat, ibidem num.32
Probationes quænam admittantur in liquidatione expenſarum, p.3.c.11.n.382
Limita in expenſis voluntarijs, & ſolitum excedentibus, ib. n.383
Probatio expenſarum iudicialium fit per fidem Notarii, ib.n.400
Probatio qualis qualis ſufficit data expenſarum veriſimilitudine, p.3.c.11.n.411
Probatio præſumptiua per antea, vel poſtea an ſufficiat in materia fructuum, ibidem num. 531
Probatio à conſuetis quando ſit bona in liquidanda fructuum quantitate, ib.nu.531
Probatio leuior ſufficit, quando liquidatio eſt difficilis probationis, p.3.c.11.n.534
Probatio à conſuetis fit, vbi dubitatur de fructuum quantitate, ib. n.538
Declara, non ita procedere, ſi dubitatur an fructus percepti fuerint, ib.num.539
Probatio triennii, annorum interpolatorum an ſit bona pro fructuum quantitate, p.3. cap.11.num.545
Probatio quantitatis fructuum computato anno ſterili, cum fertili, fit deductis expenſis, ibidem num. 546

Proba-

Probatio circa fructus per vnicum teſtem nō ſuffragatur, ibidem n.547
Probatio redditus prædii, an poſſit fieri habita ratione prædiorum cohærentium,p.3 c.11,num.550
Probatio redditus vnius prædii, an inferatur ad prædium vicini, ib.n.551
Probatio facta de annis præteritis inſeruit præſentibus, & futuris, ib.n.552
Declara tantum procedere, vbi dubitatur de quantitate, p.3.c.11,n.553
Probatio plurium annorum, quarè fiat circa fructuum quantitatem liquidandum, ibidem num.556

Proceſſus

Proceſſus ratione dubietaris ſuſtinetur,ſi quātitas in certa fuit iuſtificata,& excedat iuriſdictionem, p.1.c.2,n.176
Proceſſus factus coram iudice delegato, vel adiuncto ſine præſentatione commiſſionis, & citatione ad dicendum contra commiſſionem eſt nullus, ib.n.182
Amplia, quod neque validatur,ſi poſtea com miſſio præſentetur, ib.n.183
Proceſſus ſine iuriſdictione ſemper eſt nullus exceptis, quibuſdam caſibus, ib.n.220
Proceſſus non valet, ſi delegatus tempore im petrationis commiſſionis erat excommucatus, licet poſtea fuerit abſolutus,p.1.c.2. num. 227
Proceſſus, an ſuſtineatur contra non nominatū in reſcripto, ſi venit in conſequentiam, ibid.n.139
Proceſſus dicitur nullus, ſi laicus contra laicum agit coram Eccleſiaſtico pro legato pio, ib.num.330
Limita ſi cauſa de ſuo natura ſpectet ad Eccleſiaſticum, ibidem.
Proceſſus factus tenet, quando iudex non eſt pænitus incapax iuriſdictionis, ibidem n.415
Proceſſus neceſſarius pro exigenda penſione quomodo formetur, remiſſiuè, par. 1. c.3. n.37
Proceſſus qualiter fiat mortuo reo in quacūcumque parte iudicii beneneficialis, p. 1 c.4. num. 8
Proceſſus eſt nullus, quando admittitur procurator in caſibus,in qbibus non debet admieti, p.5.c.5,n.36
Limita quando proceditur contra mortuum, p.1.c.5.n.37
Item in delictis, pro quibus non eſt imponēda pæna corporis afflictiua, ibidem num. 38
Declara non referre, quod in euentum non ſolutionis pecuniariæ imponatur pæna corporalis, n,39
Idem ſi imponatur pæna priuationis, par. 1 c.5.n.40
Similiter ſi pæna ſit iudici arbitraria, ibidem num. 41
Limita iterum quando procurator comparet nō vt abſentes defendat,ſed cauſam abſentiæ,proponat, ib.n.42
Limita etiam, quando procurator proponit ſuſpiciones loci, ad quem citatur inquiſitus, ib.n.43
Declara niſi ſint notoriæ, par.,1cap.5.nnmer. 44
Secus in alia aliqua extrinſecā probatione, ib.num.45
Procurator in proceſſu carcerati poteſt omnes actus iudiciales facere præterquam reſpondere interrogationibus iudicis, p1. c.5.num.48
Proceſſus ſuſtinetur tanquam factus à coniūcta perſona, ſi non eſt procurator ille, qui tanquam talis comparet, p.1.c.5. n.59
Proceſſus eſt nullus, ſi pars fuerit proteſtata non audiri procuratorem, niſi docto de legitimo mandato procuræ,licet ſit verus procurator, & non doeat, p.1.c,5,'n.80
Proceſſus factus per procuratorem ſubſtitueſt nullus, niſi doceat de legitima ſubſtitutione, ſi per aduerſarium opponatur, p.1 c.5. num,83
Proceſſus factus cum procuratore Clerico, milite, & reo criminis, valet, par.1. c.5. num. 121
Declara ſi pars non opponat exceptiones ante litis conteſtationem, ib.n.122
Proceſſus, & facta per procuratorem contra formam, ac vires mandati, ſi tendant in vtilitatem mandantis ſuſtinentur, vide in p.1.c.5.n,220
Proceſſus factus per alterum ex procuratoribus in ſolidum conſtitutis valet, ibidem num.302
Proceſſus eſt nullus, ſi eſt probandus non tutus acceſſus, & non probetur ante edictum p.1.c.6.n.54
Proceſſus eſt nullus in caſu non tuti acceſſus, niſi citatio legatur,& affigatur in locis vicinioribus, ib.n.62
Proceſſus eſt nullus citato Domino, & non procuratore Domino litis effecto ad ſententiam, p.1.c.6. n.117.
Proceſſus factus parte abſente ſanatur per reſcriptum Signaturę cum clauſula parte legitime citata, ib.n,139
Proceſſus per contradictas, ſeu diligentias, vide in verbo Diligentiæ,vel Contradictæ
Proceſſus per contradictas finitur,& ſentētia valet, p.1.c,8,n.5
Proceſſus cæptus terminatur per contradictas,

tas, defuncto procuratore in Curia, ibid. num. 7
Proceſſus corruit terminis non ſeruatis, p. 1. c.10.n.6
Proceſſus eſt nullus ob omiſſionem ordinis in iudicio extraordinario, ib.n.11
Proceſſus, an ſuſtineatur omiſſo libello, vel inepto dato, ib.n.15
Proceſſus in prophanis eſt nullus ſine conteſtatione, & concluſione in cauſa, ibidem num. 20.
Proceſſus, quandoque fit nullis ſeruatis termi nis. p.1.c.10.n.51.
Limitatur tamen, quod in totum omitti nequeant, ib.n.52
Proceſſus eſt nullus non facto iuramento calumniæ petito, p.2.c.10.n.61
Ampliatur etiam ſi aduerſus ſententiam dici nequeat de nullitate, ib.n.62
Proceſſus valet conſentiente parte non citata ad videndum iurare teſtes, p.2.c.1.n.122
Proceſſus Notario ſuſpecto factus, non ſanatur cum Clauſula arbitrio Rotæ, par. 2 c.5.nu.273
Proceſſus dicitur nullus in caſu Compulſoriæ niſi collationetur, ib.n.278
Proceſſus dicitur etiam nullus, niſi collationetur iudicis decreto, & ipſo præſente, ib. n.279
Proceſſus, an ſit nullus ex ommiſſione citationis ad videndum collationari, ibidem num. 283
Proceſſus non vitiatur, ſi iudex ab initio ſtatuit diem, & horam collationis, p.2. cap.5 num. 281
Proceſſus eſt nullus, niſi ſubſcribatur ab ambobus Notariis deputatis, ib.n.287
Proceſſus neceſſaria Compulſoriæ, & remiſſoriæ, vbi videantur, ib.n.288
Proceſſus imitatur ſine valido iuramento, p.2 c.3.n.120
Proceſſus remiſſorialis collationatio qualiter fiat, & à quibus, ib.n.130
Proceſſus debet legalizzari ab vniuerſitate, vel Epiſcopo, ib.n.133
Proceſſus remiſſorialis, quando claudatur, & cui clauſus conſignetur. ib.n.134
Proceſſus per contradictas. Vide in verbo contradictæ.
Proceſſus à Notario partis aduerſæ accipi ne quit, p.2.c.3.n.153
Proceſſus attentatus, à quibus ſit traſportandus, ib.n.155
Proceſſus, vt teportetur finito tempore, qualis terminus detur. ib.n.163
Proceſſus tranſumptatus coram quo auſcultetur, & quando, p.2.c.6.n.132
Proceſſus debet collationari coram iudice, ib.n.134
Proceſſus compulſorialis nulli partium datur, ſed datur portitori, ibid. num.141
Proceſſus fit nullus, quando ſuper deuolutione ad curiam expreſſe non pronunciatur, p.2.c.8.n.137
Limita ſi ponatur clauſula, & quæ in commiſſione, ib.n.138
Proceſſus ualet etiam non docto de appellatione ſuper prolatione competentiæ iudicis nec appellatur, ib.n.225
Proceſſus appellationis à Vicario ad Epiſcopum factus, an ſuſtineatur, par.3. cap. 1. num.61.
Proceſſus factus a iudice ad quem ante petitionem apoſtolorum, an ſuſtineatur, ibid num. 190
Proceſſus factus pendente termino ad reſpondendum de apoſtolis ſuſtinetur in Rota, ib, num.299
Ampliatur etiamſi appellatio eſſet fruſtatoria, debita tamen forma ſeruata, ibidem num. 300
Proceſſus, an, & quando ſit nullus ſi procedatur appellatione interpoſita, par.3.cap.1 num. 414
Proceſſus factus per iudicem à quo poſt appellationem eſt nullus, ib.n.622.
Proceſſus poſt dilationem factus à iudice delegato eſt nullus, ib.n.630
Proceſſus cauſæ extra curiam commiſſæ, abſque derogatione, capituli oblatæ, eſt nullus, etſi ſuper exceptione dicti Capituli nõ pronuncietur, p.3.c.1 .n.678
Proceſſus eſt attentatus, & nullus factus poſt iudicis inhibitionem, p.3.c.4.n.10
Proceſſus factus poſt appellationem pendente termino ad reſpondendum de apoſtolis, an valeat, ib.n.15
Proceſſus factus non obſtante proteſtationẽ eſt nullus.p.3.c.6.n.252
Declaratur de ſtilo ſuſtineri, niſi appellatio fiat, ib.n.253
Proceſſus contra tertium an, & quando veniat faciendus de nouo. ib.n.267
Proceſſus factus contra intruſum, an valeat, licet de intruſione non fuerit cognitum, p.3.c.8.n.26
Proceſſus non ſemper impugnatur remedio nullitatis, p.3.c.10.n.1
Proceſſus, an valeat ſine iuramento, quia non petitum, aut non data copia proceſſus, p.3.c.11.n.219
Proceſſus ad vlteriora quãdo non retardetur illi, qui attentauit, ib.n.369
Proceſſus ad vlteriora non retardatur ex eo, quod fructus non ſint liquidi, ibid. num. 604

Pro-

Proceſſus nullitatis non impeditur pendente cauſa executionis, p.3. cap.12. n.159
Declaratur etiamſi fuerit inhibitum, ibidem num. 160
Declaratur etiam dummodo negotium principale non præiudicet cauſæ nullitatis, ib. num. 161
Proceſſus an, & quando renalidetur non opponente parte de nullitate, par.3.cap. 12. num. 194
Declaratur tamen quando cauſa ſtatuti reſpicit fauorem partis tantum, ib. n.195
Proceſſus non ex quacumque nullitate ſubuertuntur, p.3. cap.12.n.196
Proceſſus eſt nullus ſuper nullitate, ſi procedatur litteris non expeditis, ib.n.222
Sanatur tamen factus parte præſente cũ clauſula refectis expenſis, ib. n.223
Et ſi factus parte abſente ſanatur cum clauſula citata parte, p.3.cap.12. n.224
Proceſſus ſanatur etiam quando fuit erratum in nomine aduerſarij in commiſſione, ib. num. 228
Proceſſus prædictus tamen non poteſt dici nullus, ib. nu. eodem.
Proceſſus nullus quando ſuſtineatur per confeſſionem in actis factam, parte 3.cap.12. num. 241
Proceſſus criminalis factus tempore quadrageſimæ, an teneat, ibid. n.250

Proceſſus ſummarius.

Proceſſus ſummarius, quibus cauſis concedi nequeat, niſi à Principe, p.1.cap.10.n.25
Proceſſus ſummarius, an per Signaturam cõcedi poſſit, ibid. num. 28
Proceſſus ſummarius in criminalibus, priuat, & iniur non conceditur, ib. n.29
Proceſſus an valeat non addita clauſula ſummariè, ibidem n.31
Proceſſus ſummarius cum verbis clauſulæ ſummariè, quid importet, ibid. n.40
Proceſſus ſummarius per Principem non cõceſſus redditur nullus, p.1.cap.10.num.42.
In proceſſu ſummario qualiter ſũmariè procedendum ſit, ibidem n.40

Procurator.

Procurator debet videre ante omnia ſcripturas, & documenta, quæ producturus eſt pro ſuo Cliente, p.1.cap.3. num.3.
Procuratores multi credunt à toga, & ventris tumore prorogatiuas accipere, p.1.cap.5. num.3.
Procuratores quid facere debent, nè incidãt in malos litigatores, ibid. n.9.
Procuratores ſtudeant ſemper, quando ſe præbet occaſio partes ad concordiam vnire, ibidem n.10
Et procurent ante omnia bene audire Clientem, & eundem de qualitatibus cauſæ interrogare, ibidem num. 11.
Procuratori melius eſt videre proceſſus, quam ſtudere digeſtis, ibidem num. 12
Procuratores pro ſeruitio litigantium faciãt cõgregationem pro directione cauſarum, ibidem nũm. 13
Nec in beneficialibus malum ius tenere debet ſecus in profanis, ibid.
Procuratoris perſona eſt legitimanda, firmata iuriſdictione, antequam fiat proceſſus, ibid. n.14
Procurator quilibet præſumitur habilis ad comparendum in iudicio, niſi ſit prohibitus expreſsè, ibid. num. 15
Procuratores multi non habent perſonam legitimam ſtandi in iudicio, ib. n.16
Procuratores in criminalibus non admittuntur, ſed reus debet comparere, p.1. cap.5. num. 24
Procurator pro accuſatore admittitur, ſed vide, ib.n.34
Quia multi contrarium tenuerunt, ibidem num. 35
Procurator in ſtatu Eccleſiaſtico non auditur in exceptione tangente delictum, parte 1. cap. 5. n.47
Procurator quando admittatur in cauſa criminali, ibidem n.51
Procurator comparens in cauſa, quæ patitur quem audiri per procuratorem, debet producere legitimum mandatum procuræ, p.1. cap.5. num.52
Procurator in proceſſu carcerati poteſt omnes actus iudiciales facere, præterquam reſpondere interrogationibus iudicis, p. 1. cap.5. num. 48
Procurator quilibet admittitur tanquam defenſor pro abſente cum cautione de iudicatum ſoluendo, ib. n.60
Procurator ſi compareat, & non doceat de mandato, poteſt compelli ad cauendum de rato, p.1. cap.5. n.61.
Limita tamen in quatuor caſibus, quos videbis, ibidem n.62
Procurator ad ſolutionem recipiendam debet in ſpecie de mandato docere, parte 1. cap. 5. n.63
Declara non ſufficere, ſi in inſtrumento quietationis diceretur talis procurator, ibid. num. 64
Sed quod ſufficeret talis enunciatio dicitur, ſub num. ibid. num.65
Procurator in beneficialibus, & ſpiritualibus, nemo auditur abſque mandato, p.1.cap.5. num. 71
Procurator illegitimus, niſi repellatur à iudice, quid agendum, ibidem n.80
Procuratorem vnuſquiſque poteſt conſtituere, niſi expreſsè reperiatur prohibitus à iure, ib.n.86.

Pro-

Procuratoris conſtitutio facta per adultum cum iuramento valet, par. 1. cap. 5. num, 88.
Procurator ſi conſtituatur à perſona alias in habili, facit valida per ipſum geſta ad eius fauorem, p.1.c.5.n.90
Procurator, & Dominus litis effectus, poteſt ſubſtituere procuratorem, etiam ſi ſit conſtitutus abſque facultate ſubſtituēdi, quod tamen declara ad negotia. p.1.c.5. n.92
Procurator poteſt proſequi litem non obſtāte morte principalis, ib.n.93
Procurator habens facultatem ſubſtituendi, ſi ſubſtituit. expirat mandatum, nec poteſt reuocare, ib.n.94
Procurator ſubſtitutus non poteſt alium ſubſtituere, niſi fuerit factus dominus litis, ib, num. 95
Procurator non poteſt alium ſubſtituere, poſt quam primus ſubſtitutus fecit plures actus iudiciales, ib,n.96
Procurator dominus litis dicitur ille, qui ſeruauit terminos ſubſtantiales. p. 1. c. 5. num. 97
Et factus dominus non poteſt cauſam deſerere, ſed debet eam continuare, ibidem num. 98
Procurator habens poteſtatem ſubſtituendi, antequam ſubſtituat, debet, vt ſubſtitutio valeat, ſaltem tacite acceptare mandatum p.1.c.5.n.99
Procurator poſtquam ſubſtituit deſinit eſſe procurator. ib.n.100
Procurator efficitur Dominus litis per conteſtationem, p.1. c.5,n.101
Et durat quandiu durat inſtantia, ibidem num. 102
Sed ſi in mandato procuræ adſit clauſula releuans &c. tunc durat etiam in ſecunda, non obſtante morte conſtituentis, p.1. c.5 num. 103
Procurator non poteſt poſt litem conteſtatam per Dominum reuocari, ib.n.104
Limita tamen in contrarium ante litis conteſtationem, ib.n.105
Procurator ſi poſt conteſtationem conſtituatur, & non requiratur conteſtatio litis efficitur dominus faciēdo aliquos actus poſt conteſtationem fieri ſolitos, par.1.cap.5 num. 106
Procurator ſi ſit effectus dominus litis, non poteſt citari ad ſententiam principalis, omiſſo procuratore domino effecto, par.1. c,5.n.107
Procurator quicumque conſtituatur, vel ſubſtituatur debet eſſe certus, ib.n.114
Declara, vel ſaltem talem eſſe, quod certificari poſſit facta relatione ad aliud, ſi non exprimatur in mādato facto, p.1.c.5.n.115
Procurator in prophanis debet eſſe maior 25 annis, ib.n.117
Procuratores cōſtitui non poſſunt, qui non habent legitimam perſonam ſtādi in iudicio, ib, 118
Limita tamen in beneficialibus, ibidem num, 119
Procuratori ad negotia ſufficit haber 17. annos, p.1.c.5.n.125
Procurator, an ſit compatibilis cum Notariatu, ib.n.126
Procurator poteſt non ſolum expreſsè, ſed etiam tacitè conſtitui, p.1.c.5,n.139
Procurator tacitè conſtitutus videtur agens in iudicio ſciente, & patiente Domino, p.1 c.5.n,140
Procurator tacitus ſit ille, apud quem reperiuntur inſtrumenta, & iura ad cauſam faciencia, ib.n.142
Procurator non videtur conſtitutus per comparationem alicuius aſſerentis ſuum eſſe procuratorem, ib.n.145
Procurator expreſſe reuocatus, qui agit ſciēte, & patiente Domino, videtur tacitè recōſtitutus, ib.n.147
Procuratoris conſtitutio non debet de neceſſitate fieri in ſcriptis, p.1.c.5.n, 148
Et ſi ſit probanda per ſcripturam ſufficit iuſtrumentum, p,1.c.5.n,149
Procurator non dicitur ſolum conſtitutus, niſi ipſe receperit mandatum, ib,n. 151
Procurator geſta proprio nomine facit nulla, p.1.c.5.n.152
Procurator debet acceptare expreſſe, vel ſaltem tacitè recipiendo mandatum, & non contradicendo, ib.n.153
Vel comparendo, & faciendò aliquem actum poſitiuum, ib,n.154
Procurator non ſufficit, quod patiatur ſe citari, p.1.c.5.n.155
Procurator ſubſtituens, an dicatur acceptare mandatum procuræ, ib.n,156
Procuratoris ſubſtitutio eſt nulla, niſi doceatur de acceptatione mandati, ibidem num. 157
Procurator recipiens ſimpliciter mandatum, & illud producens præſumitur acceptare, ib.n.158
Procurator conſtitutus ad plures cauſas poteſt ad certam tantum cauſam acceptare mandatum, ib.n.159
Dummodo de hoc proteſtetur in receptione mandati, ſtaante eius productione, p.1.c.5 n. 160
Nec poteſt poſtea productionem ſeparare, p.1.c.5,n.161
Procurator poteſt in prima inſtantia defendere

dere dominum,ſed innitus non cogitur appellationem proſequi, ib.n.162
Limita tamen ſi ſit conſtitutus ad appellandum, & proſequendum, quia tunc poſſet cogi ad proſequendam appellationem,niſi fuiſſet proteſtatus nolle aſtringi, p.1.cap.5. num. 163
Procurator conſtitutus cum facultate ſubſtituendi,poteſt mandatum acceptare tantũ ad effectum ſubſtituendi, p.1. c.4.n.164
Procurator ſubſtituens, an remaneat procurator mortuo ſubſtituto. ib. n.165
Procurator, ſi acceptet mandatum ſimpliciter, & illud producat ad effectum ſubſtituendi,niſi producatur per compulsũ,præſumitur in totum acceptaſſe,p.1.c.5.n.166
Procurator conſtitutus ab abſente, poteſt recuſare mandatum, ſed poteſt pœnitere quandiũ Dominus in eadem voluntate permanſerit, p.1.cap.5.n.167
Procurator ſubſtitutus, niſi acceptet ante mortem ſubſtituentis, quando ſubſtituit iure proprio non dicitur procurator, p. 1. cap.5, num. 168
Et amplia quod geſta per ipſum ſunt nulla, ibid. n. 169
Procurator habens ſpeciale mandatum poteſt facere ea, quæ Dominus faceret, ibid. num. 170
Procurator habens generale mandatum poteſt facere tantum in eo comprehenſa,p.1. cap.5. num. 171
Procurator poteſt in ſolemnitatibus modici præiudicii renunciare, & conſenſus eius præiudicat, ibid. n.172
Procurator abſente Domino tenetur pro eo ad ſoluendum expenſas regeſtri, ib. n.174
Procurator non poteſt prorogare iuriſdictionem iudicis incompetentis, ib. n.175
Limita ſi prorogetur ſciente, & patiente Domino, ibid. n. 176
Procurator producens mandatum, abſque vlla proteſtatione declinatoria fori, dicitur prorogare iuriſdictionem,& præiudicat Domino, p.1. cap.5.n.177
Procurator ſi proroget iuriſdictionem, & inſtat cauſam remitti ad partes,& reiectus nõ appellauit dicitur aquieuiſſe, p. 1. cap.5. num. 178
Limita ſi mandatum non eſſet ſufficieus, quia non præiudicat Domino, ib.n.179
Amplia ſi in illo adeſſent clauſulæ ſufficientes, ibid. n.180
Procurator in caſibus ſupradictis debet recurrere ad Signaturam, ib. num.181
Procurator indefinitè conſtitutus ad omnes cauſas,poterit agere,& defendere in generalibus,& ſpiritualibus, præſentibus, & futuris, dumodo in aliqua cauſa non requiratur mandatum ſpeciale, p.1, c.5.n.184
Procurator conſtitutus ad cauſas deuolutas ex iuris neceſſitate in Curia tractandas poteſt agere,& defendere, p. 1. c.5.n.186
Amplia etiamſi agatur de nullitate proceſſus habiti in Curia,quia cauſa nũquam extra committitur, ib. num. eodem.
Procurator ad appellandum debet habere mandatum ſpeciale, alias nihil facit, p.1. cap.5. num.188
Procurator conſtitutus ad contrahendum poteſt iurare etiam in animam principalis, ibidem n.189
Procurator ſe extendit ad illud, quod de ſui natura requirat mandatum ſpeciale man- datum generale, num. ibid.190
Procurator ad agendum poteſt petere reſtitutionem in integrum incidenter, p.1.c.5. num.192
Et poteſt abſque ſpeciali mandato defendere, ſi aduerſarius committat cauſam reſtitutionis. ibid. n.193
Procurator ad agendum poteſt defendere principalẽ in cauſa recõuentionis.ib.n.194
Procurator ad petendam reſtitutionem in integrum debet habere mandatum ſpeciale, & tamen ſi mandatum dicat ad agendum poterit petere reſtitutionem in integrum, p.1. c.5. n.196
Procurator, ſi in mandato expreſſa ſint aliqua requirẽtia mandatum ſpeciale, & ſubſequatur clauſula generalis, tunc poterit etiam alia facere, quæ mandatum ſpeciale requirunt, p.1. c.5.nu.197
Procurator generalis facit acta valida ſecuta ratificatione per Dominum in requirentibus ſpeciale mandatum, ib. 198
Procurator conſtitutus ad recipiendum,non poteſt liberare debitorem ſine præſentia pecuniarum,p.1. c.5. n.205
Procurator non dicitur excedere fines mandati,faciendo id, quod Dominus mandaret, ſi ſciret, ibid,n. 209
Procurator quãdo poſſit tranſgredi formam mandati, p.1. c.5. n.210
Procuratores, ſi duo cõſtituantur ſimpliciter abſque clauſula in ſolidum, in ſpiritualibus quilibet præſumitur conſtitutus in ſolidum, & eſt melior conditio occupantis. p.1. c.5. n.212
Limita ſi eſſemus in profanis, ib. n.212
Si moriatur nominatus in mandato,alio ſubrogato,vel veniente ad cauſulam, non poteſt procurator vigore primi mandati cõparere, p.1. cap. 5 n.214
Limita tamen ſi mandatum non eſſet reſtrictum, ib n.215
Procurator poteſt tantũ cauſas tractare, quarum exercitium competit Domino,p.1.c.5 num.216 Pro-

Digitized by Google

Procurator, ſi conſtituatur, tanquam rector alicuius Eccleſiæ, poterit tantum cauſas Eccleſiæ tractare, ib.n.217
Procurator, quam authoritatem habeat in præiudicium Domini, p.1.c.5.n.221
Procurator poteſt reuocari expreſſe per inſtrumentum, ib.n.229
Procurator, cui non eſt intimata reuocatio, valida facit geſta per ipsum, ibidem num. 230.
Procuratoris reuocatio debet intimari, alias non valet, ſiue iudicialis, ſiue extraiudicialis ſit, ib.n.234
Procuratori, quandonam intimanda ſit reuocatio mandati, p.1.c.5.n.231
Procurator reuocatus ante intimationem, quidquid facit, tenet, etſi mandatum ſit ad ligandum Dominum, n.234. ibidem
Limita primo in procuratore ad contrahendum matrimonium, ib.n.235
Limita ſecundo, ſi actus factus per procuratorem non poteſt ſortiri effectum contra voluntatem Domini, ib.n.236
Limita tertio, quando agitur de præiudicio tantum conſtituentis, ib.n.237
Limita quarto, quando aduerſarius non fuit certificatus de mandato, ib.n.238
Limita quinto, in Nuncio, ib.n.239
Limita ſexto, quando Dominus, & procurator cenſetur vna, & eadem perſona, ibid. num. 240
Limita ſeptimo, quando reuocatio fit per mortem, ib.n.241
Limita octauo, quando aduerſarius fuit particeps in occultatione fraudolenta reuocationis, id.n.242
Limita etiam, quando procurator eſt factus inimicus Domini, ib.n.eod.
Declara prædicta non procedere in procuratore Domino litis effecto, ib.n.243
Niſi aduerſarius conſentiat, ib.n.244
Procurator efficitur Dominus litis, tantum ad commodum Domini, p.1.c.5.n.245
Procurator, ſi reuocetur ſine cauſa non poteſt amplius in tali cauſa ſe ingerere, ibid. n.246
Procurator poteſt petere, vt cognoſcatur, an fuerit legitimè reuocatus, ib.n.247
Procurator poteſt reuocari tacite, abſq. cauſa, p.1.c.5. nu.248
Et in quocumque procuratore multipliciter poteſt contingere, ib.n.249
Procurator eo ipſo cenſetur reuocatus ſi ſit ſtatus differentis à perſona defuncti, pat.1 c.5.n.250
Procurator reuocatur per mortem mandantis, ib.n.251
Et hoc euenit non ſolum per mortem naturalem, verum etiam per mortem ciuilem, ib.n.252
Procurator ſi ſit conſtitutus à Prælato, vel à Rectore Eccleſiæ, nomine ipſius Eccleſiæ, an re non integra poſſit reuocari, p.1.c.5 num. 253
Limita, ſi eſſet conſtitutus nomine proprio, ib.num.254.
Sublimata primo, in procuratore ad reſignandum, ib.n.255
Sublimita ſecundo, in procuratore conſtituto ſuper eo, ad quod conſtitutus præciſe compelli poteſt, ib.n.256
Procurator poteſt reuocari per hæredem, p.1. c.5.n.257
Limita in procuratore cuius conſtitutio confertur poſt mortem, ib.n.258
Procurator, qui per conſtituentem reuocari non poteſt, ab hærede poteſt, ibidem nu. 259
Limita in procuratore conſtito in obligatione camerali ad confitendum debitum, ib. num. 260
Procurator, & Dominus litis effectus, tacite reuocatur, ſi Dominus veniat ad cauſam, ib.n.264
Declara non induci reuocationem, niſi cõſtet ex coniecturis de voluntate Domini, quod vult reuocare, p.1.c.5.n.265
Procurator primus reuocatur per conſtitutionem ſecundi, niſi contrarium proteſtetur Dominus, ib.n.267
Procurator primus ſi fuit deputatus ad vniuerſitatem negotiorum, & ſecundus ad aliquod negotium particulare, per ſecundi deputationem, prior non dicitur reuocatus, p.1.c.5.n.268
Procurator conſtitutus ad certum tempus ſi ſit, adueniente tempore mandatum expirat, ib.n.269
Procurator poteſt reuocari non ſolum per cõſtituentem, verum etiam per eius hæredes, ib, n.270
Procurator non conſtitutus ad commodum tertii poteſt ab hærede reuocari, licet non poſſet a conſtituente, ib.n.272
Procurator ſubſtitutus vigore facultatis ſubſtituendi, ſi habet facultatem reuocandi in eodem mandato poteſt ſubſtitutum reuocare, p.1.c.5 n.273
Niſi Dominus in totum ei tradiderit vices ſuas. ib.n.274
Procurator conſtitutus per conuentum poteſt per ſolum Abbatem reuocari, ibidem num. 275
Procurator ſi ſemel oſtendit mandatum, & pars nihil opponat, non tenetur amplius exhibere, ib.n.294.
Procuratores duo ſi ſint cõſtituti ſimul non in ſolidum, alter ſine altero admitti non poteſt, ib.n.300

Et

Et ſi ſint in ſolidum conſtituti, altero occupante, alter non poteſt amplius ſe intromittere, niſi in mandato adſit clauſula, quod non ſit melior conditio occupantis, p.1. c.5.n.301
Procurator conſtitutus cum clauſula ad faciendum, quod ſibi placet, tenetur de negligentia, & dolo, ibidem n.305
Procurator ſi diſcedat à Curia debet auricū ſubſtituere, & ſubſtitutionem deducere ad notitiam partis, ibid. num.311
Procuratores habent hypothecam tacitam, ſunt potiores, & præferuntur omnibus creditoribus etiam priuilegiatis, ſi ſeruierunt pro tuenda hæreditate, p.1, c.5. n.319
Procuratores ſicuti volunt ſibi ipſis ſatisfieri, ita debent eſſe cauti in adimplendo eorum munus diligenter, ſecus tenerentur de negligentia, & dolo, p.1.c.5.num.320
Procuratores ſi exegerunt pecunias principalis, tenentur illis etiam executiuè de ſtilo Signaturæ, ibidem 321
Procurator non poteſt cogi ad ſe examinandum contra ſuum Clientem, par.1. cap.5. num.325.
Procurator ſi adfuit, ille ſemper debet citari, p.1. c.6. n.23
Procurator in ſubſidium tantum videtur citandus, ib. n.24
Procurator an poſſit citari, & in quibus cauſis poſt mortem Domini, par. 1. cap. 6. num. 116.
Procuratorem, & Dominum litis non eſt neceſſe citare in beneficialibus mortuo colligante, ibidem n.121
Eſt tamen bonum citare procuratorem, ſi adſit, ibidem num. 123
Procurator in cauſa aduerſarii non poteſt eſſe teſtis, p.2, c.1. n.66
Procurator caueat à ſuſpicione calumniæ, & cauſas protrahendi, ibidem n. 202
Procurator notariatum exercere nequit, p.2. cap.5. n.127
Procurator Dominus litis effectus, an teneatur reſpondere, p.2. c.2. num.36
Procurator an poſſit eſſe præſens reſpondenti poſitionibus, ibidem n.72
Procurator an debeat citari pro eo ſolo inſtante ex pluribus collitigantibus, p. 2. c.8. num. 92
Procurator generalis, vel ad cauſas appellationem proſequi nequit, niſi habeat in mandato, p.3.c.1. n.18
Procurator prædictus poſſet tamen appellare, ibidem num.19
Procurator falſus admittitur ad appellandū, p.3. cap.1. n.20
Procurator falſus poteſt appellationem proſequi, ſi procurator conſtituatur infra decem dies cum clauſula &c. ibidem numero 23.
Procurator vigore mandati poteſt proſequi appellationem, ibidem num.24
Procurator inuitus cogitur proſequi appellationem, licet contrarium fuerit proteſtatus, ibidem n.25
Procurator quando condemnabatur in expenſis friuolæ appellationis, par.3. cap. 1. num.150
Procuratoris negligentia, poteſt obeſſe Domino cauſæ, ib.n.274
Procurator, qui poteſt appellare à quacunque ſententia, an poſſit ab executione abſque ſpeciali mandato, ib.n.442
Procurator abſque ſpeciali mandato appellationi renunciare nequit, par.3.cap.1.num. 735
Ampliatur, & ſi ipſa appellatio fuiſſet per ipſum interpoſita, ib.n.736
Procurator nullus poteſt cōſignare commiſſionem nec referendario, nec reuiſori, niſi illa fuerit ſignata, & manu propria à tergo ſubſcripta, p.3. c.2.n.21
Procuratores ipſi ponunt proponam in informationibus Signaturæ votantibus dandis, ibidem n.23
Procurator ponens ex ſe Proponam in cauſa Signaturæ qualiter puniatur, & quando, p.3. cap.2. n.24
Procuratores practici ſtrictè enarrant factum in informationibus, ib. n.44
Procurator ſine mandato comparens hodie non aſtringitur, ſicut antiquitus, p. 3. c.4. num. 27
Procurator quare cauere debeat, nè fatalia labantur, p.3. c.5.n.100
Procuratoris malitia Domino obeſſe nequit, p.3. c.10. n.72
Procurator, an, & quas incurrat pęnas temere litigantium, p.3. c.11. n.179

Procurator Fiſci.

Procurator fiſci, quam habeat facultatem, & officium, p.1.c.2. n.154
Procurator fiſci debet de iure condemnari, & ipſe in expenſis, p.2. c.8. n.279
Procurator fiſci hodie ſuccedit loco querelantis, ib.n.280
Limita tamen prædicta de conſuetudine non procedere, p.2. c.8. n.281
Procurator fiſci perſequens aliquem dolosè, & calumniosè, in expenſis debet condemnari, ib. n.282
Aduerte hoc quoque nunc in deſuetudinem abiiſſe, p.2. c.8. n.283
Vide alia in Verbo Fiſcus.

Producens.

Producens inſtrumenta,an cogatur ad reſpõdendum prçciſè, an velit vti, p.2. cap.1. num. 58

Declaratur affirmatiuè,ſi ipſe ſit vnus ex cõtrahentibus, ibidem n.59

Limitatur, & quomodo ſi non ſit ex contrahentibus, ib. n.60

Producens nouum ius, videtur in expenſis condemnandus, p.3. c.4. n. 171

Producens nouum ius in profanis, an audiretur abſque refectione expenſarum, ibid. num. 176

Productio.

Productio mandati procuratæ importat conſenſum producentis, p.1.c.2,n.445

Productio quando ſemel eſt facta, nõ eſt opus iterum citare partem ad dicendum contra, ſed poterit citari ad ſoluendum nouos terminos, p.1. c.3. n.127

Productio iurium. Vide in Verbo iura

Promiſſio.

Promiſſio ſimplex à debitore delegato facta in quo differat ab expræſſa, par.3. cap.7. num. 133

Promiſſio cum hypotheca non ſufficit, ſi requiritur idoneitas, p.3. c.13. n.75

Promittens.

Promittens ſoluere creditori, ſi adhuc habet pecunias in manibus, & ſuperueniat creditor anterior, cui ſoluere debeat, p.1.c.3. num. 92

Promittens duo, & vnum adimplens an liberetur. Vide in verbo liberatio.

Proprietas.

Proprietas, quando dicatur pacifica, vel litigioſa, p.1. c,11. n.11.

Prorogatio.

Prorogatio ſemper computatur à fine termini, p.3,c.5.n.98

Proteſtatio.

Proteſtatio ſaluis exceptionibus quid operetur, p.2,c.1.n.89

Proteſtatio reuocandi reſponſionem de iure in iudicio non factam,quid operetur, p.2. c.2. num. 39

Proteſtatio in impedimentis iudicis debet fieri,& in aliis cautius ſit, par. 3. cap.5. num.58.

Proteſtationem eſſe cautelam, dixit Rota, licet de iure requirarur, ib.n.59

Proteſtatio,qualiter fieri poſſit pro paritione ab illo, qui petit abſolutionem à cenſuris. p.3. c.9.num. 96

Proteſtatio,licet extraiudicialis conſtituit in mala fide, p.3.c.11.n.521

Protocollum.

Protocolli liber vocatur originale, p.2. c.5. num. 7.

Protocolla Notariorum ſine filiis mortuorũ ad Archiuium Capitolinum deferebantur, ibidem n.172

Protocolla hodie iſtorum ad Archiuium Vrbanum ſunt deferenda, ib.n.173

Prothomedicus Vrbis:

Protomedicus Vrbis, quam habeat iuriſdictionem, p.1.c.2. n.150

Prothonotariatus.

Prothonotariatus ſenatoris, quid erat,& hodie ſit, p.2. c.5. n. 185

Prothonotarius.

Prothonotarii Apoſtolici à quo inſtituti, & ab ordinario exempti, par.2. cap.5. num. 182.

Prothonotarii habent præcedentiam, & hodie ſunt duodecim, ib.n. 183

Prothonotariorum priuilegia, & facultates, quæ ſint, ibidem num. 184

Prouiſus.

Prouiſus ab ordinario non reſtituitur aduerſus prouiſum à Papa, p.1. c.11. n,77

Publicatio.

Publicatio,an,& quando requiratur in termino ad examinandum, p.2. c.1. n.132

Et quid in termino ad probandum, vel probatum habendum, ibid.

Publicatio,ſi ſiet per iudicem, vel per partẽ, cur non fiat, an præiudicet. ib.n. 133

Publicatio depoſitionum, quando fieri debeat in ciuilibus, p.2. c.1. n.249

Publicatio teſtium, non eſt de ſubſtantia iudicii, ibid.n.250

Publicatio teſtium omiſſa, an nullam reddat ſententiam, ib.n.251

Publicatio depoſitionum, an ſiat in Curia, quando,& vbi, ibidem n. 254

Publicatio proceſſus defenſiui in criminalibus,an ſit de ſubſtantia, p.2. c.1.n.255

Publicatio proceſſus offenſiui contra contumacem,non ſit, ib.n.256

Publicatio proceſſus offenſiui contra præſentem, & carceratum ſit, ib.n.257

Publicatio proceſſus cum termino ad defendendum,datur ante condemnationem, ib. num. 258

Ampliatur etiam ſi Princeps procedat in quocumque delicto, p.2. c.1. n.259

Ampliatur,quod etiam dari debet reo petẽti, antequam torqueatur, ib.n.260

Ampliatur hoc procedere etiam in crimine læſæ Maieſtatis diuinæ, ib.n.261

Publicatio proceſſus,an etiam reo non petenti dari debeat. ib.n.262

Publicatio proceſſus debet dari etiam accuſatori petenti, p.2.c.1.n.266

Publi-

Publica vox, & fama,
Vide, ſi quid habes in verbo Vox. & in verbo fama.
Pupillus
Pupillus quidquid videt ignorat ſub decimoquarto anno, p.2.c.3.n.89
Pupillus excommunicari non poteſt, p.2. c.8. num. 119
Purgatio moræ
Admittitur ad purgationem moræ obligatus repræſentare, ſi pulſatur ad repræſentandū niſi repræſentauit tempore conuento, p.1. c.4.n.39
Purgatio moræ, an detur in reſpondendo in iudicio, p.2,c.2.n.33

Q

Quadriennium
Quadriennium a quo die computetur in reſtitutione in integrum, p.3.c.10.n.29
Quadriennium, quando computetur a die læſionis pro Eccleſia, ib.n.30
Quadrienii lapſus, quando non præiudicet maiori, ib.n.35
Quadriennium, an currat minori,& quando ib.num.47
Quadriennium, aliquando computatur pro vno anno, p.3.c.11.n.707
Quantitas
Quantitas parua, vel magna, quænam dicatur ad effectum reductionis, par. 3.cap.1 num. 431
Quantitas, quando opponatur quantitati, p.3.c.7.n.6
Quantitas expenſarum. Vide in Verbo expenſæ.
Quantitas fructuum pariter videbis in verbo fructus.
Quartum dotale
Vidi lucrum dotale.
Quæſtio
Quæſtio incidens ſuper exhibitione ſcripturæ non facit nouam litem, p.2.c.6, n.65

R

Ratificatio
Ratificatio, an habeat vim ſpecialis mādati, p.3.c.9,n.84
Ratificatio,an inducatur ex retentioue ſcripturæ. ib.n;85
Ratificatio, an inducatur ex non renunciatione, ib.num.86
Reaggrauatoria
Vide plura in verbo grauatoria.

Recognitio
Manus debitoris in apocis obligatoriis,quomodo recognoſcatur, p.2. c.6.n°93
Recognitio ſigni Notarii. Vide in verbo notarii ſignum.
Recognitio iurium vide iura
Recognitio facta per teſtes deputato examine Notario per iudicem compulſorialem, an teneat, p.2.c.6,n.94
Recognitio aliquando fit per teſtes deponentes de qualitate, & fide perſonæ rogatæ, ib.num.95
Item fit per exhibitionem matriculæ Notariorum, ib.n.96
Item fit per exhibitionem legalitatis Collegii Notariorum.ib.97
Item fit per exhibitionem aliorum inſtrumētorum eiuſdem Notarii, p.2.c.6.n.98
Declara ſufficere, quod doceatur de quttuor inſtrumentis, & quibus, ib.n.99
Recognitio, an poſſit fieri per probationem Notariatus, ſi adeſt legalitas, ibidem num. 100
Recognitio per litterarum comparationem, qualiter fieri debeat, ib.n.109
Recognitio per teſtes habentes notam manum approbatur ſatis in Curia, p.2.cap.6 num.114
Recognitio prædicta, qualiter admittatur in ſcriptura priuata, ib.n.115
Recognitio prædicta ſine aliis adminiculis admittitur in ſcriptura publica, ibidem num, 116
Recurſus
Recurſus ad præſidem viarum, quando detur à ſententiis magiſtrorum Vrbis, p.3.c.r. num.510
Recurſus ſimplex ad Signaturam Sanctiſſimi, quando cauſet attentata, p.3. cap.2 num.53
Recurſus ad iudices laicos eſt deteſtabilis ob Bullam cenæ Domini, p.3.c.9. n.72
Recurſus ad iudices laicos à quibus præſumantur procurati, ib.n.75
Recurſus habens ad laicos iudices contra mādata Rotalia, an incidat in Bullam Cenæ, num.76
Recurſus ad indices laicos non conſumatus non infligitur Bulla cenæ, p.3.c.9 num.79
Recurſus ad laicos probatur, ſi adhibitus a procuratore ratificetur a principali, ibid. num.83
Recurſus ad laicos probatur, ſi ſcriptura recurſus pænes principalem reperiatur,ibid. nu. 85
Recurſus ad laicos probatur, ſi ſciens illis ſtatim non renunciauit, par.3.cap.9 num 86

Recurſus ad laicos præſumitur etiam per mandatum procuræ factum in perſonam recurrentis, ib. num. 87
Recurſibus ad laicos habitis renunciandum eſt libere à petente abſolutionem, ibidem num. 97
Recurſibus prædictis qualiter liberè renunciari poſſit, p. 3. c. 9. n. 98

Redditus.

Redditus Cancellariarum ſtatus Eccleſiaſtici. Vide in Verbo Cancellaria.
Reddituum quantitas eſt iudici adducenda, & quare in iudicio cap. Odoardus, par. 3. cap. 13. n. 145

Redemptio.

Redemptio captiuorum dicitur cauſa vrgens alienandi bona Eccleſiaſtica, p. 3. cap. 14. num. 61

Reductio.

Reductio à laudo lato peti debet coram iudice ſuperiore inſtar appellationis, par. 3. cap. 1. num. 51
Reductio à laudo lato à Clericis, & Laicis ſimul, debet peti coram ſuperiore Eccleſiaſtico, ibid. n. 54
Reductio laudi ad arbitrium boni viri poteſt peti vſque ad 30. annos, ib. n. 248
Reductio ad arbitrium boni viri, eſt ſpecies appellationis, p. 3. cap. 1. n. 428
Reductio prædicta non datur niſi ex enormi læſione, ib. n. 429
Reductio, & appellatio in quo differant inter ſe, ibid. n. 430
Reductio ex quanam quantitate reguletur, ibid. n. 431
Reductio ſaltem ad arbitrium boni viri, datur à ſententia arbitratoris, par. 3. c. 1. nu. 475. & 501.
Reductio ad arbitrium boni viri datur à quocumque Arbitro, & nullo pacto, aut cautela tolli poteſt, ib. num. 475. & 501
Reductioni ad arbitrium boni viri renunciari nequit, etiam cum iuramento, ibidem num. 502.
Reductio ſuſpendit executionem laudi non obſtante obligatione Camerali, vel promiſſione de non reclamando, ib. 503

Referendarius.

Referendarij quot cauſas poſſint proponere in Signatura pro qualibet vice, p. 3. cap. 2. num. 20
Referendarii apponunt, Proponam, tantum in informatione dāda Eminentiſſimo Præfecto, ib. num. 23
Referendarii ponentes non poſſunt proponere in Signatura vltra duas cauſas, ib. n. 25.
Referendarii non poſſunt acceptare Commiſſiones, quas non intendunt proponere, p. 3. cap. 2. n. 27
Neque poſſunt facere fidem ad effectum obtinendi alicui parti ſuperſeſſoriam, ibidem num. eodem.
Referendarii non poſſunt recuſari tanquam ſuſpecti, niſi cauſa approbata ab Eminentiſſimo Præfecto, ib. num. eodem
Referendarii, eorum munus, & officium, remiſſiuè, p. 3. c. 3. n. 46
Vide plura in Verbo Prælatus.
Quales clauſulas debent apponere in commiſſionibus, ſub banca, ib. num. 209

Referens.

Referenti non creditur, niſi conſtet de relato, p. 2. c. 5. num. 17
Referens ſe ad inſtrumentum productum dicitur bene reſpondiſſe, p. 2. c. 2. n. 24

Regens Cancellariæ.

Regens Cancellariæ cognoſcit cauſas ſuper falſitate mandati in reſignationibus, vide in p. 1. cap. 5. n. 285
Regens Cancellariæ ponit nomen iudicis in commiſſione, p. 3. cap. 3. n. 95

Regreſſus.

Regreſſus ad actiones, quibus ſponte ceſſum fuit, non datur, p. 3. c. 1 1. n. 146
Limita tamen, ſi ante ceſſionem, fuiſſent commiſſa attentata, ibidem n. 147

Regula Cancellariæ.

Regulæ de Triennali præiudicat commiſſio ſuper prætenſionibus poſſidentis, p. 3. c. 3. num. 222.
Limita ſi facit committere cauſam ſuper iactationibus in vim L. diffamari, ibidem num. 223

Regulares.

Regulares exempti non habentes Conſeruatorem conueniuntur coram Ordinario, tanquam coram delegato à Sede Apoſtolica, p. 1. c. 2. n. 355
Secus autem, ſi conſeruatorem habent, ibid. num. 356
Regularis nō poteſt conſtitui procurator abſque licentia ſuperioris, p. 1. c. 5. num. 135.
Declara regulam procedere in cauſis laicorū, ibidem num. 136
Regulares ſuum habere poſſunt Archiuium, p. 2, cap. 5. n. 234
Ampliatur in habentibus præſides Epiſcopalibus ornatos, ibid. n. 235

Relatio.

Relatio Peritorum. Vide in Verbo Periti.
Relatio curſoris, vel mandatarii. Vide Curſor, vel mandatarius, aut nuncius.

Religioſi.

Religioſi teſtes debent eſſe iurati, p. 2. cap. 1. num. 106
Religioſi poſſunt examinari circa ea, quæ ſeculares ignorant, p. 2. cap. 3. n. 143
Religioſi an validè teſtari poſſint in cauſa Mo-

Monaſterii,& Abbatis, ib.n.144

Remiſſoria .

De ſtilo Rotæ non datur, ſi dubitatur,& agitur de cauſa graui, & ardua, p.1.c.4.n.16.

Remiſſoria, quando ſit in genere concedenda, vel deneganda, ib. n.17

Remiſſoria obtinetur etiam poſt rem iudicatam, ibid. n.23

Remiſſoria hodie in Rota diſputatur,an concedenda, p.2. c.1. num.44

Remiſſoriales dantur pro examine extra Curiam, ibid. n.185

Remiſſoria hodie expeditur, ſub paruo ſigillo, ibidem num. 187

Remiſſoria à Rota conceditur abſque commiſſione in omni inſtantia,& cauſa, ibid. num. 188

An partes poſſint dare facultatem concedendi Remiſſoriam. Auditori S. Rotæ, par.2. cap.1. n.190

Remiſſoriæ non conceduntur ſine releuantia materiæ, ibidem n.195

Remiſſoriæ debent peti poſt litis conteſtationem, ibid. n.197

Remiſſoriæ petũtur ante ſeruatum terminum ad articulandum in cauſa beneficiali, & profana, ib.n.198.

Vel ſaltem ſit citatio contra articulos,ad probandum in Curia,& extra, p.2.c.1.nu.199.

Remiſſoriæ poſt concluſionem in cauſa non conceduntur, ib. n.200.

Remiſſoria datur in profanis,in quacumque inſtantia. ibid.n.204

Remiſſoria datur in beneficialibus in tertia inſtantia tantum, ib.n.204

Declaratur dari in prima, & ſecunda, ſi renuncietur appellationi, p.2.c.1.n.205

Remiſſoria ſæpè denègatur. etiamſi teſtes val de diſtent, ib.n.207

Remiſſoria negatur ſi ſubſit ſuſpicio calumniæ, ibid.n.208

Remiſſoriam petens, quid iurare debet, vt obtineat,, ib.n.209

Remiſſoria non datur, niſi detur fumus boni iuris, p.2.c.1.n.210.

Remiſſoria in criminalibus non datur, ſi teſtes ad iudicem accedere debeant, ibidem num.211.

Remiſſoria concedi poteſt ab Inquiſitore,vel a Principe in criminalibus, ibidem num. 215

Remiſſoria datur quando teſtes ſunt extra territorium iudicis, ib.n.216

Remiſſoria in criminalibus non datur,niſi ex magna cauſa, p.2.c.1.n.218

Remiſſoria in criminalibus reo facilius, quã fiſco, & inſtigatoribus datur, ibidem n. 220

Remiſſoria datur pro capiẽdis inditiis,dato fumo criminis, ib.n.221

Remiſſoria dirigi debet Ordinariis Iudicibus non ſuſpectis, ib.n.22,

Remiſſoria in ciuilibus negatur ad probandũ crimen, vel quid ſimile. par. 2, cap. 1, num. 223

Remiſſoria ad probandum attentata, ſpolium,& ſequeſtri violationem,negatur, ib. num. 224

Limitatur ſi in prædictis daretur maximus fumus, ibid. n. 225

Remiſſoria in incidenti criminali non denegatur, p.2. cap.1. n.226

Remiſſoria conceditur, quando ſpolium eſt in ventre petitionis, ib.n.227

Remiſſoria datur ad excludenda attentata,& ſpolium, ib. n.228

Remiſſoria datur ad repellendum teſtes examinatos, ibidem.

Declarantur prædicta,ſi actor aliqualiter non probauit, vel non potuit probare, p.2.c.1. num. 229

Remiſſoria non datur ad confouendum aliquem in crimine, ib.n.230

Remiſſoria an detur ad probandam exceptiones dilatorias,& incidentia, ib.n.231

Remiſſoria an detur pro probandis articulis per inſtrumenta, ib. num.232

Remiſſoria datur ad recognoſcendum ſigilla,& Notarium, p.2. c.1.n. 232

Remiſſoria negatur, ſi fuit ſemel decreta, expedita,& præſentata, ib. n.233

Remiſſoria negatur ſi fuit cauſa in partibus cognita in prima inſtantia, ibid.eod.num.

Ampliatur etiamſi petatur ſuper nouis articulis de iure dantis, ib.n.234

Remiſſoria fruſtra datur ſi probanda potuerunt probari, p.2. cap.1. n. 235

Limitatur in legitimè impedito,& quis dicatur talis. ibid.n.236

Remiſſoria impedito denuo eſt concedenda, ib.n.237

Remiſſoria ſigillata cenſetur habere manum Papæ, ib.n,240

Limitatur hodie,etiam in remiſſoria per Rotam expedita, & quare, p.2.c.1.n.241,

Remiſſoria extra Rotam per Signaturam à plumbo diſpenſatur, ib.n.242

Remiſſoriarum materias, quinam tractauerint, ib.n.247

Remiſſoria vtrique litigantium à Rota conceditur,p.2.c.3.n.1.

Remiſſoria, an impediatur a re iudicata, & quando, ib.n.2

Remiſſoria in prophanis, etiam in prima inſtantia habetur, ib.n.3.

Remiſſoria datur etiam pro ſanando primo examine nullo, p.2. cap.3. num.4.

Remiſſoria, an, & quomodo detur pro ſanando examine in defectu citationis, ibid. num.5

Re-

Remiſſoriam impedire nequit opponens nullitatem examinis, ib.eod.n.
Remiſſoria non datur ad probandum exceptiones perſonales teſtium, p.2.c.3. n.6
Remiſſoria non datur ſuper materia iudicij arbitraria, ib.eod.n
Remiſſoria non datur ſuper re alias articulata, & probata, ib.n.7
Remiſſoria non datur, quando melior ſpecificatio non verſatur in ſubſtantia, p.2.c.3. num. 7
Remiſſoria an detur petenti reſtitutionem in integrum aduerſus non factam probationem. ibid.eod.n
Remiſſoria non datur, niſi probata læſione, cauſę cognitione, & diligentia timor ſubornationis, ib.n.8
Remiſſoria attētāti nō cōceditur, p.2.c.3.n.9
Remiſſoria in beneficialibus datur conſentienti ſequeſtro, & vnicæ ſententiæ, ibid. num.10
Remiſſoria qualiter exequatur in partibus. ib.num.41
Remiſſaria alicui ex iudicibus ſubdelegatis præſentatur etiam magis confidentibus, ib.num.43
Remiſſoria datur executio etiam non comparente parte, p.2,c,3.n.52
Remiſſoria qualiter exequatur non comparente parte, ib.n.53
Remiſſoriales litteræ debent reprodnci, & quomodo, ib.n.54
Remiſſoriæ impedimenta de partibus liquidantur in Curia, & quomodo, ibidem num.136
Remiſſoria qualiter impetrari debeat, p.2.c.3 n. 156
Qualis terminus concedatur, ib.n.164
Remiſſoria expeditur reproducta intimatione, & ſublatis dubiis, ib.n.160
Remiſſoria dirigitur, vbi ſunt teſtes, ibidem num. 166
Remiſſoria, an impediat proceſſum, p.2.cap.6 num.5
Remiſſoria attenranti negatur, & ſi tendat ad probandam excluſionem attentatorum p.3.c.3.n.326
Declara tamen hoc procedere, quando clarè conſtat de attentatis, ib,n.327
Remiſſoria ad probandos recurſus ad iudices laicos, aliquando fuit data, p.3.c.9 num.78
Remiſſoria denegatur illi, qui incidit in cenſuras ob recurſum ad laicos, ibidem num.82
Remiſſoria qualiter concedatur poſt commiſſionem reſtitutionis, p.3.c.10.n.66
Ampliatur etiam facta ceſſione poſſeſſionis in manibus iudicis, ib,n.67
Remiſſoria poſt commiſſionem reſtitutionis, quibus conditionibus concedatur, p.3. c.10.nu.68
Rota aliquando conceſſit remiſſoriam in ſolis Articulis pertinentibus, reſecatis impertinentibus, p.2.c.6.n.163
Sed generaliter fuit ſolita concedere in omnibus, dummodo vnus ex articulis eſſet releuans, ib.n.164
Etiamſi eſſet probatio contra probationem, ib,n,165
Remiſſoria datur ad coadiuuandas probationes per ſcripturas, ib.n.166
Item ad probandum coniecturas, & inditia, ib.num.167
In prophanis fuit ſolita concedi, abſque fumo, data releuantia, ib.n.168
Etiam ſi probationes tendant directè contra formam Inſtrumenti publici, ib.n. 169
Remiſſoria in Iudicio Manutentionis datur etiam poſt didicita teſtificata, ibid.n.170
In beneficialibus ſemper requiritur fumus, ib.n.171
Pro fumo ſufficit depoſitio teſtium ad perpetuam rei memoriam, ib.n.cod.
Item ſufficiunt fides ſimplices, ib.n.172
Item ſola Iuris diſpoſitio, ib.n.173
Præter fumum requiritur etiam releuantia, ib.num,174
Releuantia tunc dicitur adeſſe, ſi ex datis probationibus oriatur victoria Cauſæ, ibidem num. eod.
Remiſſoria ſi petatur in vltimis audienriis, arguitur calumnia, ib.n.175
Idem, ſi petatur poſtquam cauſa diu fuit agitata, ib.n.176
Vel ſit in limine ferendæ ſententiæ, ibidem n.eod,
Item poſt plures emanatas Deciſiones, ibid. num. 177
Remiſſoria denegatur excommunicato, ib. num. 178
Etiamſi agatur ad faciendas defenſiones, ib. n, eod.
Ad obtinendam remiſſoriam, debet antea doceri de iuſtis cauſis. ib.n.179
Alias negatur, etiamſi agatur poſt rem iudicatam, ib.n.eod.
Vel in gradu reſtitutionis in integrū, ib.eod.
Remiſſoria numquam cōceditur in materiis non concernentibus dubium, ib.n. 180
Nec minus datur ad fauorem ſpoliatoris, ib. n. 181
Remiſſoria negatur, quando agitur ad effectum pęnæ, ib.n.182
Amplia etiamſi materia articulata ſapiat delictum, ib.n.eod.
Secus ſi agatur ciuiliter, ib,n.183
Remiſſaria dirigitur ad locum, vbi ſunt Teſtes, ib.n.184
Locus teſtium non poteſt allegari ſuſpectus, ib.nu.185

Præ-

Præcipue ſi adſit copia procuratorum,& Aduocatorum, ib.n.eod

Renunciatio

Renunciatio litis, vide in verbo lis, & litigator, præter hęc.

Renunnciare liti, inſtantię, & iudicio, & renunciare cauſæ differunt inter ſe, par.3. c.11.n.164

Repetitio.

Repetitio commiſſionis in ſeptuagenaria, quando fiat: p.3.c.14.n.23

Repoſitio

Repoſitio in priſtinum ſtatum, eſt pars integralis reuocationis attentatorum, vide in p.3.c.11.n.351

Reproductio.

Reproductio eſt neceſſaria ad effectum, vt lis dicatur pendere, p.3.c.4.n.282

Rèproductio monitorii ſufficit, quod reperiatur in Broliardo, ib.n.292

Res

Res ſequeſtrata Creditori conſignari debet. p.2.c.9.n.137

Res inter alios acta tertio obeſſe nequit, p.3. c 6.n,259

Res delegata, quando ſit reuerſura ad delegantem remiſſiuè, p.3.c.7.n.132

Res corporalis, & incorporalis diferunt, p.3. c.9.n,89

Res iudicata

Res iudicata, quando propriè dicatur, p.3, c.6.n.10

Rei iudicatæ, an renuncietur,niſi de ea proteſtetur procedente iudice ad vlteriora, ib. nu.11

Res iudicata extinguit omnem ſubreptionē, p.3.c.6.n.212

Res iudicata, æiudicat non appellanti, vel non proſequenti quo ad aduerſarium, ib. n.num.254

Declaratur tamen non prǽiudicare contra iudicem, ſi inique pronunciauit, ibidem num. 255

Res iudicata tertio contumaci plenè præiudicat, p.3.c.6.n.266

Res iudicata, quando non obſtet exceptioni reiectæ in alio iudicio, p.3.c.7.n.166

Rei vendicatio

Rei vindicatio, an ſuſpendat poſſeſſorium, vel potius petitorium, p.1.c.11.n,122

Rei Retentio

Retentio rei datur reo; donec liquidentur me'ioramenta, p.3.c.6.n.241

Declaratur tamen hoc caſu,aliam reconuentionem eſſe prohibitam, ib.n.242

Retentio rei loco pignoris, quando deturetiam ſtante ſtatuto,non poſſe exceptionem opponi, ib,n.247

Reſcriptum

Reſcriptum ad lites,non dat iuriſdictionem contra alios, quam nominatos, p.1. cap.2 num. 238

Reſcripta licet ſint latè interpretanda,non tamen ſe extendunt contra,vel præter mentē reſcribentis, ib.n.241

Reſcriptum ad lites futuras trahi nequit. p.3 c.1.n.236

Reſcriptum, quod obtinetur retrotrahitur ad diem decreti, p.3.c.2.n.13

Declara, alias Rotam dixiſſe, retrotrahi ad diem appellationis,ib.n.14

Reſcriptum cum clauſula parito Breui,an importet prætenſionem fructuum, ibidem num. 16

Reſcripta innumerabilia conceduntur à Signatura, & quo ſtilo, p.3.c.2.n.48

Reſcripti obreptio eſt deducenda in Signatura, ſi Cauſa eſt in Curiæ, p.3.c.3.n.27

Reſcriptum placet de ſecunda parte, quid ſignificet in Signatura, ib.n.41

Reſcripta, quæ fieri ſoleant à Signatura remiſſiuè, ib.n.45

Reſcriptum commiſſioni aperitionis oris à Sanctiſſimo D. Innocentio X. par.3.cap.3 num.83

Reſcriptum Signaturæ ſemper intelligitur pro vt de Iure, & ſecundum ius commune, ib,nu.197

Reſcriptum Signaturæ ſimplex de expenſis quomodo intelligatur,p.3.c.11.n.278

Reſcriptum commiſſionis eodem modo ſit ſuper nullitate trium cōformium, & vnicę non appellabilis. p.3.c.12.n.151

Reſeruatio

Reſeruatio Papæ afficit poſſeſſionem ratione tituli, p.1.c.11.n.5

Reſeruatio expenſarum à iudice ſibi facta, quid operetur, p.3.c.11.n.293

Reſignans

Reſignans liberè dicitur amittere ſtatim poſſeſſionem, p.3.c.11.n.420. & 423

Reſignans libere, an poſſit prætendere fructus, etſi reſignatio ſit nulla, ibidem num. 421

Reſignans ante conſenſum præſtitum, poteſt pænitere, p.3.c.11.n.429

Amplia etſi reſignatarius non ceperit poſſeſſionem; vel ſi litteras expediuerit, ibid. num.430

Reſpondens

Reſpondens poſitionibus, ſi vnam negauit,& de mendacio conuincatur, reliquæ haben dæ ſunt proueris. p.2.c.3,n.23

Reſpondens referens ſe ad inſtrumentum,ſi inſtrumentum eſt productum, dicitur benè reſpondiſſe, ib,n.24

Re-

Reſpondens ſi credat cum aliqua qualitate, talis qualitas,non poteſt diuidi, p.2.cap.2 nu. 25
Reſpondens cum proteſtatione, quod intendit reuocare reſponſionem, ſi de iure reſpondere non debet, optime facit,& quarè, p.2.c.2.n.38. & 39
Reſpondens ſi in reſponſionem detegit turpitudinem propriam,non tenetur reſpondere, ib.n.40. & 41
Reſpondens in prima inſtantia, non cogitur reſpondere in ſecunda, ibidem num. 60.
Reſpondens debet habere terminum ad ſe informandum, ib.n.69
Reſponſio
Reſponſio debet eſſe ſimplex articulis,ſeu poſitionibus, vt puta credit, vel non credit, p.2.c.2.n 12
Reſponſio facta per verbum non credit,vt ponitur, nec ad effectum ad quem ponitur,dicitur ſufficiens, ib.n.13
Reſponſio,non poteſt pro parte acceptari, & pro alia recuſari, ib.n.25
Reſponſio non eſt danda ab illo, qui habet auctorem de euictione,neque ab illo, qui habet fundatam intentionem ſuper Inſtrumento,vel partis confeſſione, vel teſtibus, p.2.c.2.n.61
Reſponſio in poſitionibus,an ſit veritatis, vel credulitatis, & an poſſit contra reſpondentem inquiri de periurio, par. 2. cap. 2 num. 64
Reſponſio danda eſt in facto alieno ſi facit ad cauſam,ib.n.67
Secus, quando non facit ad cauſam, ibidem num. 68
Reſponſio debet eſſet credit, vel non credit, ſi poſitio erit clara, & pura, & non patierur exceptionem, ib.n.74
Reſponſiones illæ negatiuæ non credit &c. nec ad effectum &c. accipiuntur ſępius in criminalibus, pro pura negatiua, & hinc aſſumunt anſam agendi de periurio, p. 2. c.2.n.78. & 79
Reſponſio poſitionibus, quando fiat expenſis communibus inter litigantes,p.3. c.11 num.14
Reſponſionem poſitionibus petens debet ipſe ſoluere expenſas opportunas, ibidem num. 15
Reſtitutio in integrum
Reſtitutio in integrum,eſt medela contra præſcriptionem, & datur quando adeſt probabilis ignorantia, p.1.c.4.n.67
Reſtitutio,non poteſt peti per procuratorem abſque ſpeciali mandato procuræ, par.1. c.5 n.191
Reſtitutio rei, hoc verbum videtur ſapere petitorium, p.1.c.11.n.46
Reſtitutio non competit, niſi probata poſſeſſione, ib,n.52
Reſtitutio non competit ei, qui nunquam habuit, ib.n.53
Reſtitutio in integrum,quando,& quibus detur ad examinandum, p.2.c.1.n.275
Reſtitutio in integrum ad examinandũ,quando concedi poſſit, ib.n.276
Reſtitutio in integrum eſt impetranda ante exceptionem falſi in ſententia in rem iudicatam habita, p.2.c.8.n.210
Reſtitutio competit aduerſus ſententiam, odio, prece, timore, vel fauore latam,p.2 c.8. nu. 317
Reſtitutio ad appellandum via ordinaria, coram quo peti debeat, p. 3. c. 1. n. 72
Reſtitutio ad appellandum Domino cauſæ, an concedatur, & quando, ib.n.273
Reſtitutio ad appellandum non competit Domino, quando procurator eſt ſoluendo ib.n.275
Reſtitutio ad appellandum in Curia de ſtilo, nunquam datur, & quarè, ibid.nu.276
Reſtitutio minori à ſententia ſortis, ſeu fortunæ negatur, p.3.c.1.n.528
Reſtitutio facit litem, & antiquum ius reuiuiſcere, ib.n.186
Reſtitutio ad appellandum competit impedito ſi non appuellauerit,vel non fuerit proſecututus, p.3.c.c.5,n.9
Amplia idem in beneficialibus, ſed an debeat proteſtari, ib.n.10
Reſtitutio ad appellandum, an competat mortuo procuratore, vel principali non relicto procuratore, ib.n.11.
Et quid ſi moriatur procurator ſubſtitutus exiſtente in Curia principali procuratore, p.3.c.5 n.12
Reſtitutio in integrum ad appellandum,quibus caſibus detur remiſſiuè, ibidem num. 14.
Reſtitutio in integrum datur ex impedimento, tanquam ex iuſta cauſa, ib.n.56
Reſtitutio in integrum non datur durante remedio ordinario, p.3.c.10.n.5
Reſtitutio in integrum eſt remedium ſubſidiarium, ib.n.6
Reſtitutio in integrum datur ſupplicatione impetrantis, & gratia Principis, ibidem num. 9.
Reſtitutio in integrum,plus dependet à iure, quam à Principe, p.3 c.10.n.10
Reſtitutio in integrum,eſt in priſtinum ſtatũ repoſitio. ib.n.13
Reſtitutio in integrum litem finitam,facit reuiuiſcere., ibid. n.14.

Re-

Reſtitutio integrum multipliciter petitur, & quomodo, p.3.c.10.n.15
Reſtitutio in integrum via exceptionis dicitur incidenter peti, ib.n.16
Reſtitutio in integrum via actionis,an principaliter, vel incidenter petatur, p.3.cap.10 num. 17
Reſtitutio in integrum, an neceſſaria aduerſus lapſum fatalium ad appellationem proſequendam, ib.n.17
Reſtitutio incidenter petitur via actionis aduerſus ſententiam latam ſuper deſertione, ib. num.19
Reſtitutio in integrum petitur etiam officio iudicis, p.3.c.10.n.20
Reſtitutio officio iudicis petita ſuper reſciſſione proceſſus, vel ſententiæ,dicitur principalis, ib.n.21.
Reſtitutio incidenter peti poteſt etiam per procuratorem, abſque ſpeciali mandato, ib. num.22
Reſtitutio principaliter peti nequit, abſque ſpeciali mandato, p.3.c.10.n.23
Reſtitutio integrum tam principaliter, quam incidenter qualiter obtineatur. ibidem num. 24
Reſtitutio in integrum debet peti, & finiri intra quadriennium, ib.n.26
Reſtitutio datur Eccleſiæ enormiſſimè læſæ etiam poſt quadriennium. p.3.c.10.n.33
Reſtitutio in integrum, an, & quando detur minori, ib.n.34
Reſtitutio, quando iterum concedatur minori. ib.n.36
Reſtitutio aduerſus regulam de triennali, quando concedatur in beneficialibus, p.3 c.10.nu.43
Reſtitutio lapſo quadriennio, petitur cum ali qua cauſa, ib n.44
Reſtitutio non datur non citato, ſed appellatio, ib.n.58
Reſtitutio qualiter ſoleat concedi aduerſus duas conformes, & earum rem iudicatam, p.3.c.10.n.61
Reſtitutio qualiter concedatur aduerſus tres latas per contradictas, ib.n.62
Reſtitutio aduerſus rem iudicatam prætextu boni iuris, qualiter concedatur, ibidem nu. 63
Reſtitutio in integrum pauperi, quibus clauſulis concedatur, p.3.c.10.n.69
Reſtitutio qualiter, & quando fiat ad appellandum Domino à Procuratore decepto, ib.num.71
Reſtitutio ad appellandum de ſtilo non datur Domino à Procuratore decepto, ibid. num, 72
Reſtitutio qualiter detur Domino aduerſus rem iudicatam mortuis procuratoribus p.3.c.10.n.77
Reſtitutio non datur aduerſus remo iudicatam per contradictas vno procuratore ſuperſtite, ib.n.79
Reſtitutiones in integrum gratioſe in beneficialibus conceduntur, p.3.c.11.n.81
Reſtitutio gratiosè nunquam conceditur in prophanis, ib.n.82
Reſtitutio in prophanis datur quomodocum que petatur aduerſus vnicam, & non appellabilem, ib.n.83
Declaratur tamen commiſſione ſignari cum clauſula prout de Iure, p.3.c.10.n,84
Fallit aduerſus lapſum inſtantiæ ſtatutariæ,& quare, ib. n.85
Reſtitutio in ſecunda inſtantia datur cum clauſula refectis expenſis, ib.n.86
Reſtitutio contra tres conformes committitur prout de iure, p.3.c.10.n.87
Reſtitutio commiſſa appellatione committitur iudici ad quem,ib.n.88
Reſtitutio non commiſſa appellatione committitur iudici à quo, ib.n.89
Reſtitutio via ordinaria petenda, quomodo petatur, p.3.c.10.n.90
Reſtitutio in integrom coram quo iudice regulariter petatur, Ib.n.91
Reſtitutio aduerſus ſententiam Epiſcopi, an peti poſſit coram Vicario, ib.n.92
Reſtitutio aduerſus ſententiam Vicarii,an peti poſſit coram Epiſcopo. parte 3. cap. 10.nu.eod.92
Reſtitutio ſpoliatori nunqnam conceditur in cauſis ſpolii.ibid.nu.93
Reſtitutio quando detur ſpoliato cum clauſula refectis expenſis.ibid.nu.94
Fallit in paupere, quia ſeruantur in fine litis p.3.c.10.n.95
Reſtitutio ad proſecutionem,an detur cedenti liti, & cauſæ,propter impotentiam. ib. num.96.
Reſtitutio regulariter impedit executionem de iure ciuili.ib.n.100
Reſtitutio de iure canonico impedit executionem,ſi non adſit ſuſpicio calumniæ,p.3 c.10.n.101
Alias fit executio cum cautione de reſtituendo in caſu ſuccumbentiæ, ib. num. eod.
Reſtitutio gratiosè conceſſa impedit executionem, ib.n.102
Reſtitutio cum clauſula prout de iure, an exe cutionem impediat, p.3.c.10 n.103
Limita ſi ſuſpicio calumniæ ſubeſſet,ib.n.eod.
Ampliatur ſiue reſtitutio petatur de iure cõmuni, ſiue ſpeciali, ib.n.eod.
Ampliatur ſi conceditur minori, vel Eccleſiæ aduerſus tres conformes, ib.n.104

Reſtitutionē debere fieri, vel non nō eſt expreſſe pronunciandum, p.3,c.10 num.112
Reſtitutio conceditur ad appellandum docto de legitima abſentia, ib,n.119
Declaratur tamen abſentem non legitimè defenſum reſtitui in totum, ib.n.120
Reſtitutio Eccleſiæ, & Reipublicæ datur probat a læſione tantum, p.3.c.10,n.122
Reſtitutio datur etiam Eccleſiæ aſſerenti ſe eſſe læſam, ib.n.123
Reſtitutio poteſt peti ab Eccleſia,& republica per quadriennium, ib.n.124
Declaratur etiamſi tempus, quo fuerunt læſæ, ſit minus quadriennio, par.3.cap.10 num. 125
Reſtitutio aduerſus iudiciales præſcriptiones, an competat, & quando, ibidem num. 138
Reſtitutio aduerſus tres conformes ſi cōmittatur, debet probari ſaltē iniuſtitia vnius, ib.num. 139
Declaratur tamen ſufficere qualem qualem probationem, p.3.c.10.n.140
Reſtitutio aduerſus ſententiam Principis, nō eſt regulariter concedenda, ib,n. 142
Reſtitutio aduerſus Principis ſententiam datur ex probabili cauſa, ib.n.143
Reſtitutio datur minoribus in eo,quod fecerint, p.3.c.10,n.152
Reſtitutio conceſſa minori,an extendatur ad maiores litis conſortes, ib.n.153.
Reſtitutio in integrum datur cum clauſula parito iudicato, p.3.c.12.n.167

Reſtitutus.

Reſtitutus, quia à Procuratore deceptus,an debeat docere de ſua iuſtitia. vide in p. 3 c.10.n.76

Reus

Reus non remittitur pro leuibus delictis, neque in ciuili,etiamſi crimen ſit grauiſſimū p.1.c.2.n.368
Reus de pluribus inquiſitus coram diuerſis iudicibus,finito per vnum proceſſu, remittitur ad iudicem delicti. ib.n.370
Reus ab vtroque condemnatus ſoluens pœnā in loco delicti,non poteſt in loco originis amplius moleſtari, ſi fuit proceſſum in contumaciam, ib.n.372
Reus delinquens in vno loco, quando poſſit in alio puniri, & an,& quando ſit locus remiſſioni, vide p.1.cap.2.à num. 387.vſq. ad n.389
Reus debet probare poſſeſſionem. vel detentionem, p.1.c.3.n.14
Reus abſoluitur à petiris, quotieſcumque ſumma, de qua agitur prouenit ex ludo prohibito, ib.n.75
Reus, ſi promiſit dare nouum fideiuſſorem, & interim illo non dato mortatur ille, sub cuius periculo ſocietas poſita erat,non dicta ſocietate,vel non ratificata, quæritur an ſit iudicandum pro,vel contra lucrum, p.3.c.3.n.96
Reus quid agere debeat,p.1.c.3.n.20
Reus quis dicatur, p.1.c.4.n.1
Reus ſi appræhenditur Romæ, dummodo cō veniret ratione deuotionis, ſeu vt cito aliquo, & vrgenti negotio ſe expediat,poſſit Romæ conueniri, p.1.c.4.n.2
Reus conuentus poteſt abſolui duobus caſibus primo ex non iure actoris, ib.n.3
Secundo, quando actor non probat ſuam intentionem, ib.n.4
Reus citatus in partibus in vim citationis decretæ,poteſt contra actorem tanquam contumacem, abſq. alia citatione de partibus per audientiam contradictarum procedere, ib. nu.5
Reus ſi non comparuiſſet,& cōtra ipſum fuiſſent examinati teſtes,ſine interrogatoriis, auditur, p.1.c.4.n.6
Reus ſi moriatur in quacumque parte iudicii & cauſa ſit beneficialis,ſolet concedi proceſſus per contradictas,contra omnes intereſſe putantes, p.1.c.4.n.8
Limita tamen hoc non eſſe practicandum in cauſa prophana, ib.n.9
Reus quando excipit in ſua exceptione dicitur actor, & debet illam cōcludenter probare, vide in p.1.c.4.n.10
Rei duo ſi conueniantur ad ſoluendum,& nō ſunt principales debitores, ſed fideiuſſores ſi alter illorum ſoluit,non eſt neceſſe,quod pro ſua rata reportet iurium ceſſionem,p.1 c.4.num.13
Reus ſi pendente iudicio ciuili accuſet actorem, quid agendum, p.1.c.4.n.22
Reus ſi indiget compulſoria ſpeciali,an obtinebit, & qualiter, p.1.c.4.n,20
Reus ſi indiget remiſſoria, non debet expectare vltimas audiencias, illamque in vltimis audientiis petere, ib.n.22
Reus ſi excipit de præſcriptione,aduertat illā non currere contra ignorantem,ib.n.24
Reus etiam ſi poſſidet,abſoluitur ex non iure ſui aduerſarii, p.1.c.4.n.32
Reus,quando cauſa eſt deſerta,non poteſt, ſi cauſa deuoluta fuit ad Curiā Romanā per appellationem,petere, quod executio remittatur ad partes, p.1.c.4.n.35
Reus ſi pulſatur ad edendum ſcripturas, & iuta,quando poſſit cogi,& quando liberetur cum cautione iuratoria, non habere, nec dolo deſiiſſe habere, ib.n 36
Reus,ſi agitur de probādo valore domus, & actor vti velit peritis tāquā teſtibus, poterit opponere,quod talis peritus debet valide, & iuxta ſtilū examinati,vt teſtis,ib.n.50

Reus

Reus conuentus,ſi fuiſſet paſſus confiſcationẽ bonorũ,non tenetur ad debita antea contracta, etiam quod deueniret ad meliorem fortunam, p.1.c.4.n 52

Reus debet eſſe diligens in opponendo omnes exceptiones, quas habet, & erit memor, adhoc, vt afficiat eius proteſtatio, quod illa debet repeti in quolibet actu,p.1 c.4.n.58

Reus, qui non renunciauit purgationi moræ etiam de iure canonico, ſi conueniatur vi gore pacti, quod deficiente in vna admittatur ad purgationem moræ, & opponere poteſt veniſſe diem ſolutionis,& ſatisfaciẽ do de eo, quod vſque ad diem iudicii efflu xit, liberatur. Vide in p.1.c.4.n.59

Reus ſi actori petit editionem ſcripturarum, quibus vult vti coram Iudice non obtinebit, niſi facta declaratione velle vti pro, & contra, p.1.c.4.n.61

Reus, qui eligit domicilium, & facit actus, qui non ſonant in agere, non dicitur con ſentire in iuriſdictionem, p. 1. c. 4.n.65

Reus ſi opponat deficientiam implementi conditionis, inter modum, & conditionẽ ſit differentia, ib.n.78

Reus etiam poteſt opponere periurium contra actorem, ib.n.95

Amplia non obſtante nullitate contractus, ib.n.96

Reus ſi opponit liberationem ſibi factam à creditore auditur, ib.97

Reus citatus ad comparendum perſonaliter, ſiue cauſa ſit ciuilis, ſiue criminaliſius eſt cum diſtinctione procedendum, quia in cauſa ciuili intelligitur per ſe, vel per procuratorem, p.1.c.5.n.22

Reus ſi cauſa eſt criminalis non auditur per procuratorem, p.1.c.5.n.22.

Declara tamen,quatenus venit imponenda pœna corporis afflictiua, ib.n.23

Rei criminales, qui non audiantur per pro coratorem, p.1.c.5.n.26

Et qui citentur ad perſonaliter comparendũ ib.n.27

Declara procedere,ſiue agatur de crimine pu blico, ſiue de delicto priuato, ib.nu.28

Etiamſi reus fuerit pro alio delicto condemnatus, ib n.29

Quod procedit,quamuis deueniatur contra ſententiam diffinitiuam,ib.n.30

Et quamuis pœna corporis poſſit redimi pecunia, ib.n.31

Etiam quod pœna ſit arbitraria Pprincipi.ib. num. 32.

Reus criminalis repertus in alieno territorio debet citari per litteras ſubſidiarias, par. 1 c.6.num.28

Reus ſi non inuenitur perſonaliter, poteſt citari Domi, ib.n.29

Reus de conſuetudine non requiritur, quod perquiratur prius, vt perſonaliter citetur, ſed ſufficit, quod nuncius de directo eat domum, p.1.c.6,n.30

Reus poteſt impedire proceſſum per contradictas, refectis expenſis, p.1.c.8.n.14

Reus, an poſſit renunciare ſuis defenſionibus p.2.c.1.n.331

Reus poteſt deducere contra confeſſionem, vt non ſit puniendus, p. 2.c. 1. n.332

Reus captus in fragranti,& ſponte confeſſus, poteſt renunciare defenſionibus. ibidem num. 333

Ampliatur in reo legitimè conuincto, & ſi ſit periculum ſcandali, ib.cod.n.

Ampliatur etiamſi eſſet concitata ſeditio in populo propter delictum, p.2.c.1.n.334

Reus, quando poſſit renunciare defenſionibus, remiſſiuè, ib.n.335

Reus non tenetur reſpondere, quando obſtat exceptio,quæ impedit litis ingreſſum, p.2. c.2. num.18

Reus non tenetur reſpondere poſitioni, quæ contineat crimen eius, qui debebat reſpõdere, ib.n.19

Reus in caſu licito,tenetur reſpondere in qua cumque parte iudicii, ib.n.20

Reus non tenetur reſpõdere poſitionibus,quæ non fuerunt datæ cum iuramento,& mandato ſpeciali, p.2.c.2.n.26

Reus ponens contra emptorem,& inſtans, ve auctor eius ſcilicet venditor reſpondeat,ta lis venditor non tenetur reſpondere, quia non agit, nec excipit, p.2, c.2.nu.51

Reus, an cogatur reſpondere per verbum credulitatis, vel veritatis habita diſtinctione, an ſit iuratum de veritate tantum, vel de calumnia dumtaxat. p.2,c.2.n.70

Rei quotidie in pœnam pecuniariam puniuntur criminaliter, p.2.c.8.n.177

Reus defenſionibus renunciare nequit, ibid. num.275

Reus vincit, & debet abſolui per non ius actoris, ib.n.309

Reus poteſt adhærere appellationi per aduerſarium interpoſitæ, p.3.c.1,n.381

Reus, quõmodo obtineat abſolutoriam,quãdo Procurator ſine mandato cõparebat, p.3.c.4.n.25

Reus, quando nihil impendat propter ſolam commiſſionis impetrationem, ib.nu.31

Reus appellans à carceratione, non debet aliud innouare, ib.n.148

Reus ſi in dubio non ſit ſoluendus,fiſcus apprehendit bona. p.3.c.6,n.67

Reus non ſoluendo corporaliter punitur, ib. nu. 68

Digitized by Google

Ampliatur etiam iſta pœna deficiente in parte integræ ſolutioni, ib.n.69
Reus non ſoluendo, an poſſit cedere bonis ad euitandam pœnam corporalem, par.3. c.6 num.70
Reus detinetur in carceribus, ſi pars non conſentiat pœnæ loco debiti, ib.n.71
Reus habens in ære, non poteſt luere corpore etiam volens, ib.n.72
Declarantur prædicta in condemnato per definitiuam tantum, ib.n.73
Reus, an debeat citari ad liquidationem fructuum, & expenſarum, p.3.c.6.n. 153
Declaratur de ſtilo Curiæ id fieri debere. ib. num.154
Declaratur etiam non requiri in citatione inſertionem reſcripti, ib.n.155
Declaratur etiam nouum proceſſum non eſſe faciendum, ſed facto ſtandum, ibidem num. 156
Reus ſi cedit, liti non debet in expenſis condemnari, p.3.c.11.n.60.68.& 91
Declara ſi renunciat ex eiſdem actis, & non noua ſuperueniente cauſa, ib.n.61
Reus excuſatur ab expenſis, quando contra ipſum fit petitio plus debiti, ibid. nu.100 & 116
Reus extraiudicialiter non requiſitus, an, & quando ab expenſis excuſetur, par.3.c.11 num. 109
Reus excuſatur ab expenſis propria culpa ab actore factis, ib.n.110.
Reus excuſatur etiam, quo ad expenſas ratione contumaciæ ab actore factas, ibidem num, 111
Idem dicitur de expenſis factis ab actore propter ſuam abſentiam, p.3.c.11.n.112
Et quid de expenſis pro reſtauratione iudicii ab actore factis, ib.n.113
Et quid de illis factis interpoſita iudicis auctoritate, ib.n.114
Declara tamen ſi ſine dolo, & culpa Rei, ibid. num. 115
Reus excuſatur ab expenſis, ſi actor plus debito petat, p.3.c.11.n.100, & 116
Reus quo ad quantitatem debitam non poteſt in expenſis condemnari ex Bartolo, ib. num. 117
Reus in parte victus an, & quando debeat in omnibus expenſis condemnari, ibidem num. 118
Reus ſemper in expenſis condemnatur, quando ſtatutum mandat victum, victori condemnari, p.3.c.11.n.122
Reus non excuſatur ab expenſis, quando ex proceſſu, & inſtrumentis potuit videre malam cauſam, ib.n.127
Reus habens iuſtam cauſam, ſi mala ſuperuenit, condemnatur in expenſis, ibidem num. 128
Reus, etſi habuerit iuſtam cauſam in Rota condemnatur in expenſis, par. 3. cap. 11 num, 129
Reus in expenſis ſemper condemnatur ſtante iuramento. ib.n.130
Reus ſuccumbens in cauſa appellationis ſemper debet in expenſis condemnari, ibidem num. 131
Reus mendax ſemper in expenſis condemnatur, p.3.c.11.n.138
Reus, & actor, an ſint in pari priuilegio renũciandi, ſi volunt, ib, n.165
Reus, an teneatur ad pœnas contentas in lege actoris temerè litigantis, ib.n,195
Reus temere litigans tenetur ſolum ad expẽſas iudiciales, p.3.c.11.n.196
Reus non liberatur à iuramento calumniæ, ib. n.209
Reus debitum confitens in termino primæ citationis abſoluitur ab expenſis, ibidem num, 391
Reus confeſſus poteſt ex proceſſu condemnari, p.3.c.12. num.246
Declaratur confeſſionem debere eſſe ſpontaneam, ib.n.247

Roma

Romam intereſt pinguem, & abundantem eſſe, p.3.c.13.n.45

Rota Romana

Rotæ Romanę Tribunal quale ſit, p. 1. c. 2 num. 53
Quinam eligantur in Auditores, ibidem
Quænam ſint Auditorum priuilegia, ib.n.54 & 116. remiſ.
Inter ipſos ille dicitur iudex cauſæ, cui primo fuit præſentata commiſſio, ibid. num. 55 & 73
Auditores Rotæ non ſe ingerunt in vorando cauſas familiarium, & Conſanguineorum, vſque ad ſecundum gradum, ib.nu.56
Non remittunt cauſas ad Cancellariam ſine expreſſa licentia Papæ ex cauſis deductis in Rota, ib.n.57
Non pronunciant ſine voto Coauditorum ib.n.58
Limita ſi partes conſentiunt in actis, ib.
Amplia etiam in quocumque decreto præiudiciali, ib.n.59
Sunt contenti vnica commiſſione ab initio, vſque ad cauſæ conſumationem, ibidem num. 61
Et vigore vnius dictæ commiſſionis faciunt omnia, quæ ſunt principaliter, & incidenter in cauſa neceſſaria, ibid.
Dant partibus copias deciſionum, ibidem num. 62.
Auditores Rotæ ſunt incorruptibiles, ibid. num. 63.
Student ſummopere ne quid fiat contra ius, con-

contra ſtilum,& cōtra deciſiones antiquas ib. num.64
Sequuntur aliquando æquitatẽ de voto Coaditorum,ib.n.65
Attendunt tantum nullitates ex tribus, ibid. num. 66
Non cognoſcunt cauſas criminales ibidem num. 67
Sedent regulariter die lunæ.& veneris,& ſi aliqua harum dierum ſit impedita,ſedent die Mercurii, ib.n.68
Si vero ſunt omnes hi dies impediti, ſedent die Iouis,vel Sabbati, ſi dies Iouis eſt feria, & dicitur Rota Martiniana, ibidem num. 69
Rota Vrbana ſit in vigilia ſolemnitatis Sanctiſſimi Corporis Chriſti, ib.n.70
Vota quomodo præbeantur in Rota, ibidem nu. 72
Auditores cognoſcunt ſimul articulum grauaminis, & negotium principale, ibidem num. 75
Quomodo procedant, quando ſententia eſt nulla, ib.n.77
In caſu obitus Decani dignitas datur antiquiori præſenti in Curia, vel abſenti cauſa Reipublicæ, p.1.c.2.n.79
Auditoratus vacat tantum per obitum Auditoris, vel per Promotionem, ibidem num. 80
Rota non admittit ad patrocinia alios,quam probos,& examinatos ab ipſa, ib.81
Inuehitur contra vtentes verbis iniurioſis, ib.num.82
Rota loquente omnia tribunalia obmuteſcūt ib.n.85.& 86
Cognoſcit tantum cauſas ſupra valorem ſcutorum 500. vel eiuſdem valoris, ibidem num. 88
Rota non exequitur ſententias aliorum Tribunalium,niſi cognito de illorum meritis & iuſtitia,p.1.c.2.n.90
Exequitur rem iudicatam alterius Tribunalis per ſolam tranſportationem iurium,in quibus fundatur iuſtitia ſententiæ, ibidem num.91
Auditores Rotæ dicuntur Iudices ordinarii in procedendo, quamuis in ſententiando dicantur delegati, ib.n.92
Poſſunt conferre beneficia loco Papæ,& confirmare electionem loco Ordinarii, ibid. num. 93
Auditores Rotæ iudicant de bono,& æquo. p.1.c.2.n.94
Non reuelant ſecreta diſputationum,ibidem nu. 95
Si partes per decennium ſunt negligentes in expediendo,non dant expeditionem ſine noua diſputatione. ib.n.101
Poſt tres conformes in cauſis de partibus dāt litteras executoriales, ib.n.102
Concedit etiam ad partes Rota mandatum executiuum, ib.n.103.& 106
Rota reuerenter recipit reſolutiones Congregationis Concilii, ib.n.114. & 115
In Rota ſi proceditur prout in prima non eſt opus reuocare ſententiam alterius Tribunalis,quando cauſa fuit commiſſa,prout in prima,nec eſt opus tranſportare acta prioris inſtantiæ, p.1.c.2.n.118
Declara tamen prout, ibidem num 122
Rota procedit prout in prima vigore clauſulæ quam,& quas, ibidem n.120.& 122
Nec ibi diſputantur dubia ſuper damnis,quādo illa dependent à negotio principali, ib. num. 121
Auditoris Rotæ in procedendo habent iuriſdictionem ordinariam, ſecus in pronunciando, ib.n.156
Auditores Rotæ non poſſunt procedere ante præſentationem commiſſionum, ibidem num. 157
In Rota ſemper attenditur præſentatio ad præuentionis effectum, p.1. cap. 2. n.209.
Et tunc poſſunt Auditores procedere de conſenſu Coauditorum, ibidem n.210
Et talis conſenſus non eſt opus, quod ſit expreſſus, ibid. n.211
Si eſt dubium de iuriſdictione inter Auditores Rotæ poſſunt inter ſe ipſos cauſam remittere, & valet proceſſus, p.1. c.2.n.212.
Auditores Rotæ, quamuis ſint excommunicati valide procedunt, ib. n.230
Quod declara ratione poteſtatis officij, ibid. num. 231
Auditor vigore Innocentianæ poteſt procedere ad vlteriora, ac ſi citatio eſſet debito modo executa, quæ alias male fuiſſet executa, p.1. cap.6.n. 141
Auditores ſi committitur cauſa appellationis, docto de appellatione, ſolent inhibere, ibidem n. 153
Auditores Rotæ in quibus cauſis ſummariè procedant præter ſolitos, p.1. c.10. n.27
Rota poſt concluſionem in cauſa admittit noua iura, ib. n.79
Rota admittit ad terminorum reiterationem abſque commiſſione, ſed quando, par.1. cap.10. num. 102
Rota quando concedat cumulationem in remedio reintegrandæ, p 1. c.11. n.26
Auditor Rotæ non poteſt ſine conſenſu aliorum remiſſoriam dare, p.2. c. 1.n. 189
Auditores Rotæ quomodo diſputare ſoleant de infirmatione, vel confirmatione ſententiæ, p.2. cap.8. n.220
Auditores Rotæ,an poſſint procedere in negotio principali cauſæ per appellationem pen-

pendentis, p.3. cap.1. n.155
Rota non ſolet controuertere reſcriptum Signaturæ iuſtitiæ, ſed illud libenter ſequi, p.3. cap.2. num. 5.
Auditores Rotæ non indigent commiſſione, vt poſſint procedere poſt definitiuam, p.3. cap. 3. n.8.
Rota iudicat ſuper nouo iure, quandocumque producatur ſine nouo proceſſu, par.3. cap.4. num. 173
Declara tamen aduerſario debere dari dilationem ad opponendum, & probandum exceptiones. ibid.nu.174.
Rota præfigit terminum ad docendum de attentatis abſque commiſſione. ib.n.204.
Auditores rotæ an prorogent fatalia, & eis elapſis denuo concedant, par.3.c.5.n.86.
Auditores rotæ,qualiter hodie poſſint fatalia prorogare. ibid.n.91.
Auditores rotæ ſuas ſententias abſque alia commiſſione exequntur. p.3.c.6.n.83.
Auditores rotæ poſſunt liquidationē in partibus ſubdelegare. ibid.n.109.
Rota an admittat patrocinium ſolius procuratoris in cauſis. p.3.c.9.n.31.
Auditores rotæ,quando informentur, & vbi ſi ſit dubium proponendum.ibid.nu.32.
Rota inuehit contra non communicātes ſcripturas. p.3.c.9.n.35.
Rota vult, quod iura omnibus aperiantur. ibid.num.36.
Auditores,qua die ſtudeant, quauè reſoluant cauſas. ibid.nu.37
Auditores rotæ ſunt iudices ordinarii, & citant per totum orbem. p.3.c.9.n.62
Rota ſolet mitius agere dando declaratoriam contra regulares. ibid.n.99.
Auditores rotæ poſſunt terminum præfigere ad docendum de cauſis impedientibus executionem. par.3.c.10.n.113.
Rota an, & quādo condemnet ad fructus, qui percipi potuiſſent. p.3.c.11.n.685
Auditores rotæ an, & quando præfigant terminum ad docendum de prætenſa nullitate. par.3.c.12.nu.128
Auditores rotæ,quando expreſſe non ſoleant pronunciare ſuper nullitate. ib.nu.129

Ruſticus

Ruſticus an teneatur ad gabellam impoſitam pro expenſis litis contra ſe. p.3.c.11.n.320

S

Salarium

SAlarium,quod nam debeatur Procuratori part.1.c.5.n.314.
Salarium etiam non conuentum debetur procuratori ad lites. ibid.n.315.
Salarii quantitas,vt plurimum remittitur arbitrio iudicis habito reſpectu ad laborem factum. ibid.nu.316.
Salarium huiuſmodi aliquando Rota taxauit ad rationem ſcutorum 12. pro quolibet menſe. ibid.nu.317.
Salarium ſollicitatori, quodnā debeatur pro quolibet menſe. ibid.n.318.
Salarium debetur iudici in cauſa laboranti, & ſi partes concordent. p.2.c.8.n.325.
Salarium eſt prohibitum ſequeſtrari. parte 2. cap.9.n.157.

Sanatio

Sanatio nullitatum,non poteſt dare nouum ius, alias ſanatio non valet. parte 3.cap. 12.num.230.
Sanationes nullitatum nihil hodiè inſeruiunt in curia. ibid.n.239

Sanatoria

Sanatoria, quo ad probationes an,detur, & quomodò. p.3.c.12.n.234.

Satiſdatio

Satiſdatio ex cauſa ſequeſtri finitur triennio. part.2.c.9.n.169.

Scientia

Scientia vide notitia

Scribens

Scribens Litteras cambii. Vide in verbo mercator & Litteræ cambii
D.Scipio Santron chettus nobilis Auenionēſ ſcribit de reſcriptis. p.3.c.3.n.45

Scriptura

Scriptura ſigillo munita fortius probat, quia illud dicitur confirmatio eorum, quæ in illa continentur. p.1.c.3.n.131
Scriptura non eſt de eſſentia citationis. p.1. cap.6.num.76.
Scripturæ tranſumptatæ ſine compulſoria non faciunt fidem in Rota.p.2.c.1.n.27
Scripturæ a notariis de partibus ſunt cum cōpulſoria extrahendæ. ibid.n.28
Limitatur in extrahendis ab archiuiis publicis ibidem
Limitatur etiam in extrahendis ab ipſis qui rogarunt ibidem
Limitatur etiam in extrahendis a ſucceſſoribus in officio. ibidem
Scripturæ a quibus extrahi poſſint abſque compulſoria. p.2.c.1.n.29
Scripturæ non compulſatæ, an, & quando fidem faciant. ibid.n.30
Scripturę non compulſatæ non creditur, niſi cum debitis requiſitis. ibid.n.31
Scripturæ compulſandæ exemplum eſt iudici oſtendendum.ib.n.42
Scripturæ probant citata parte in commiſſione, non in extractione. ibid.n.46.
Scripturæ poſſunt extrahi per Notarium rogatam ſine citatione. p.2.c.1.n.48.

Scri-

Scripturæ non poſſunt ſine citatione partis extrahi à non rogato, ib.n.49
Scriptura publica dignoſcitur ex ſolemnitatibus, & quibus, p.2.c.5.n.84
Scriptura in Archiuio producta pendente lite non probat. ib,n.196
Scriptura prædicta habetur ac ſi nõ eſſet producta, ib.n.eod.
Scriptura in Archiuio debet reponi inter authenticas, ib.n.198
Scriptura ſimpliciter poſita in Archiuio, an probet, p.2.c.5.n.201
Scriptura Archiuii probat, ſi talis adſit conſuetudo, ib. n.202
Scripturæ non creditur, niſi officialis teſtetur repertam in Archiuio, ib.n.203
Scriptura Archiuii, an probet, ſi eadẽ Notario defuncto alibi reperiatur, ibidem num. 204
Scripturę Archiuii Vrbani, & earum extracta hodie probant, p.2.c.5.n.205
Scriptura Archiuii, quibus requiſitis indigeat, vt probet, ib.n.206
Scriptura, an debeat extrahi cum citatione partis, & recognitione originalis, ibidem num. 207
Scriptura Archiuii dici non debet copia, alias non probat, ib.n.209
Scriptura à priuato repoſita in Archiuio nõ probat, p.2.c.5,n.210
Scripturæ Archiuii Cameræ Apoſtolicæ, & Principis plenè probant, ib.n.212
Scriptura priuata in Archiuio reperta regulariter non probat, ib.n.213
Scriptura prædicta probat, ſi ſit à duobus teſtibus ſubſcripta, p.2.c.5.n.213
Scriptura priuata, quæ dicatur, ibidem num. 214
Scriptura priuata extracta ab Archiuiſta nõ probat, ib.eod.n.
Scriptura à teſtibus, & Archiuiſta ſubſcripta cum fide reperitionis in Archiuio probat, ib.num.215
Scriptura in Archiuio debet reperiri tempore extractionis, vt probet, ibidem eodem num.
Scriptura non probat, ſi ſuſpectus ſit Archiuiſta, p.2.c.5,n.prædict.
Scriptura extracta ex Cancellaria, vel Segretaria à ſucceſſore probat, ib.n.218
Scripturæ Cancellariæ, vel Secretarię priuilegia ad libros etiam extenduntur, ib. num. 219
Scriptura Archiuii, an probet extra territorium contra etiam non ſubditum. ibid. num. 220
Scriptura producta infra quod tempus probet, p.2.c.5.n.221,
Scriptura priuata in Archiuio an, & quando concurrat cum inſtrumento publico, ib. num.223
Scripturæ priuatæ in Archiuio aufertur ſuſpicio antidatæ, ib.eod.n.
Scripturæ ſumptum de ſumpto, an, & quando fidem faciat, ib.n.225
Scripturæ ſumptum ſolemniter à ſumpto non probat, p.2.c.5.n.226
Scriptura ſumpta de ſumpto poteſt adminiculari ad probationem, ib.eod.n.
Scriptura prædicta adminiculata non tamen dicitur in forma probanti. ib.n.227
Scriptura tamen prædicta obtinet finem cõcludentis probationis, ib.eod.n.
Scriptura exemplata ab originali infecto, nõ dicitur in forma probanti, p. 2. cap. 5. num, 228
Scriptura ſine ſolemnitatibus iuris non dicitur in forma probanti, ib.n.229
Scripturæ ſumptum ſolemniter ab alio ſimili non dicitur in forma probanti, ibid. num. 230
Scriptura nõ dicitur in forma probanti, quia à partibus approbata, ib.n.231
Scripturæ Archiuii Monaeſtrii adminiculatæ magis probant, p.2.c.5.n.238
Scriptura, quæ in Archiuio Cardinalium, ib. num. 239
Scripturæ penes ſucceſſorem, poſſunt extrahi ſine compulſoria, ib.n.264
Scripturę penes ſucceſſorem exiſtentes habẽtur loco originalium, ib.eod.n.
Scriptura fideliter extrahi debet, & qualiter & quare, p.2.c.5.n.268
Scripturę exiſtentia, quomodo iuſtificetur pro compulſoria, p.2.c.6.n.4
Scripturæ releuantia per quæ iuſtificetur pro compulſoria, ib,eod.n.4
Scripturæ editio, an ſemper impediat proceſſum, ib.n.5
Scripturæ compulſandæ, quando ſint in actis indicandæ, ib.n.57
Scripturæ exiſtentia de quo tempore probari debeat à petente illius exhibitionem, p.2 c.6.nu,64
Scriptura recognoſcenda, quonam in loco debet eſſe reperta; ib.n.88
Scriptura, an probet. ſi fuit de tempore productionis legibilis, & non de tempore recognitionis, ib.n.104
Scriptura, quæ debet comparari, cum alia recognoſcenda, qualis eſſe debeat, ibidem num. 111
Scripturæ in protocollo exiſtenti. & extrahẽdæ ſufficit recognitio manus, p.2. cap.6 num.117
Scriptura deficientibus requiſitis aliquando ſumit robur à loco. ib.n.122

Segretaria Papa.

Segretaria Papæ dicitur etiam ipſius Archiuium, p.2.c.5.n.216

Senator

Senator Vrbis habet imaginem Principatus antiquorum Romanorum, p.2.c.5.n.186

Senes

Senes dicuntur exemplum iuniorum, part. 3 cap.14.num.1

Senes excuſantur a muneribus publicis perſonalibus, ibid.n.2.

Senes excuſantur a tutela. ibid.n.3.

Senes in criminalibus torqueri non ſolent. par.3.c.14.n.4.

Senes ſemper mitius puniuntur, ibid.n.5

Senes pœna ordinaria puniri non ſolent, ibid. num.6

Senes inſtar minorum ſemper dicuntur excuſabiles, p.3.c.14.n.7

Sententia

Sententia lata contra deciſiones an valeat. p.1.c.2.n.87

Sententia antiqua præſumitur lata cum iuriſdictione. ibid.n.195

Sententia ſi fuerit lata cum citatione pro prima die, & deinde in antea cum continuatione, ſuſtinetur, etiam ſi lata ſit die ſecunda, vel tertia, p.1.c.4.n.70

Sententia lata reuocato procuratore poſt litis conteſtationem, ſuſtinetur, part.1.c.5. num.104

Sententia de iure ciuili eſt nulla lata citato principali, & omiſſo procuratore domino litis effecto. vide p.1.c.5.n.108

Limita tamen vbi ſeruatur ius canonicum, ibid.n.109

Sufficit enim, quod citetur principalis, ibidem num.110

Sententia enuncians aliquem eſſe procuratorem, an probet illum eſſe talem, par.1.c.5. num.290

Sententia lata contra citatum vigore clauſulæ omnesque alios &c. an mandetur executioni, p.1.c.6.n.110

Sententia lata cum Procuratore, mortuo Domino, quãdo ſuſtineatur, & in quibus cauſis, ibid.nu.116

Sententia citato Domino, & non Procuratore Domino litis effecto, an valeat, parte 1. cap.6.num.117

Sententia corruit terminis non ſeruatis, p.1. cap.10.num.6

Sententia lata ſine terminorum obſeruatione partibus conſentientibus, an valeat. ib. num.9.

Sententia eſt nulla omiſſo vno ex terminis ſubſtantialibus, p.1.c.10.n.18

Sententia fieri nequit niſi præcedente petitione. ibid.n.44

Sententia eſt nulla, ſi lapſa ſit inſtantia, ibid num.109

Sententia lata ſuper depoſitionibus ſine citatione ad videndum iurare teſtes, an valeat p.2.q.1.n.120

Sententia non eſt nulla etiam ſi referatur ad acta nulla, eod.p.2.c.1.n.121

Sententia non viſis actis eſt nulla, ib.n.253

Sententiæ abſolutoriæ hodie in criminalibus ex quibus capitibus fiant, ib.n.295

Sententia abſolutoria ex capite innocentiæ rara fuit viſa, ibid.n.296

Alias forte viderint profitentes criminalitatem, p.2.c.1.n.297

Sententia contra reum non factis defenſionibus, quando ferri poſſit, ib.n.335

Sententia lata nullis datis dilationibus, an, & quando ſit nulla, ib.n.345

Sententia fertur factis ab vtraque parte probationibus, & publicato proceſſu, part.2. cap.8.n.1

Sententia quotuplex, & quænam ſit interlocutoria, ibid.num.2.

Sententia deffinitiua quænam ſit, & ſuper quo feratur, p.2.c.8.n.4

Sententia interlocutoria, & definitiua in quo differant, cognoſcantur, & quid operentur ibid.n.6

Sententia quibus animaduerſionibus ſit ferenda, p 2.c.8.n.7

Sententia licet iuſta, ſi eſt nulla, non ſuffragatur, ib.eod.n.

Sententia rectè lata, licet iniuſta, poteſt eſſe vtilis, ibid.n.8

Sententia cuiuslibet etiam Principis, an ſubiaceat nullitatibus iuris poſitiui, parte 2. cap.8.n.9

Sententia nulla licet iuſta, an confirmari poſſit, ibid.n.11

Sententia Principis nulla de iure poſitiuo quando ſuſtineatur, ibid.n.14

Sententia nulla propter ſolemnitatem an poſſit ab eodem iudice confirmari circa merita, ibid.n.22

Sententia nulla de nouo danda debet confirmari, p.2.c.8.n.24

Sententia nulla poteſt mandari executioni, ſi partes illi ſtare promiſerunt, ib.n.27

Sententia quando valeat vt pactum, non vt ſententia, ibid.nu.30

Sententia nulla an per confeſſionem partis in actis factam ſuſtineatur, ib.n.31

Sententia condemnatoria, an poſſit fieri ſtante partis confeſſione, p.2.c.8.n.32

Ampliatur & ſi proceſſus ſit nullus, ib.n.33

Sententia nulla non poteſt impugnari, quando ſuſtinetur per iuramentum, ib.n.34

Ampliatur & ſi feratur contra minorem, & quem, ibid.n.35

Sen-

Sententia contra minorem non habentem procuratorem eſt nulla,& ſi adſit procurator. p.3.c.8.n.26
Limita ſi iurauerit habere rata geſta per ipſum,ib.n.37
Sententia non viſis actis, vel ſine cauſæ cognitione eſt ipſo iure nulla, ibidem num. 40
Sententia, an, & quando non viſis actis ſit nulla, remiſſiuè, ib.n.42
Sententia non viſis actis lata contra præſentem non contradicentem, an ſit nulla, p.2.c.8.num.42
Sententia prædicta,an ſuſtineatur lata ob timorem ſcandali, ib.n.43
Sententia habet præſumptionem pro ſe, donec contrarium probetur, ib,n.48
Sententia in iudicio abſque proceſſu producta nullam fidem facit, ib.n.49
Limita ſi ſententia eſſet valde antiqua, p. 2. c.8.num.50
Amplia ſi in illa ſubſtantialia iudicii enūciarentur, ib.n.51
Sententia continens ſubſtantialia iudicii præſumitur ritè, & rectè lata, ibid. eod. num.
Sentenria eſt ferenda illa die, ſub qua cadit citatio, alias nulla, p.2.c.8,n.65
Sententia lata die ſequenti con,ra contumacem præcedentis diei, an ſuſtineatur, ibid. nu. 66
Sententia hominis, & ſententia canonis, in quo diferant. ib.n.7t
Sententia lata durante dilatione, vel perempta inſtantia, eſt nulla, ib.n.74
Sententia lata perempta inſtantia an, vbi, & quando ſuſtineatur, remiſſiuè, par.2, c.8 nu, 83
Sententia lata in cauſa appellationis deſertæ an ſuſtineatur,ib.n.88
Sententia à quibus, & contra quos peti debeat, & quomodo, ib.n.89
Sententia lata pro non petente eſt nulla, ib. nu. 90
Sententia adiudicatoria pro excommunicato lata eſt nulla,p.2.c.8.n.94
Sententiam petens ſolet ab eccleſiaſticis indicibus petere abſolutionem à cenſuris, ibid. nu. 94
Sententia debet peti contra habilem ad cōdemnandum, ib.n.93
Sententia, & qnilibet actus factus contra mortuum ſunt nulli,ib.n.96
Sententia abſolutoria, vel adiudicatoria in beneficialibus mortuo collitigante, quomodo feratur,ib.n.103
Sententia contra abſentem lata an,& qua de conſuetudine ſuſtineatur, par. 2. cap.8. num.106
Sentētia contra abſentem per procuratorem defenſum, quomodo ſit ferenda, ibidem num. 108
Sententia contra excommunicatum lata ex principis reſcripto,an ſuſtineatur,ib.n.109
Sententia contra falſum procuratorem, non appellante Domino. ſuſtinetur, & quarè. ib.n.110
Sententia ab Epiſcopo lata contra Clericos ſubditos,abſque conſilio capituli, an ſuſtineatur, ib.n.111
Limitatur ſi ex conſuetudine ſolus potuerit procedere, p.2.c.8.n.112
Sententia in dubio, & pari caſu pro Cardinalibus eſt ferenda, ib.n.113
Sententia à maiore iudicum parte lata, quādo ſuſtineatur, ib.n.125
Sententiæ à iudicibus in vna cauſa diuerſæ, ac contrariæ latæ, quæ teneant, ib.n.126
Sententia definitiua eſt in ſcriptis ferenda, p.2.c.8.n.145
Sententia, an, & quando poſſit ſtare ſine ſolemnitate ſcripturæ, ib,n.146
Sententia ſine ſcriptura, an poſſit ſtare in actis vilibus, & vilium perſonarum, ibidem num. 147
Sententia ſine ſcriptis poteſt ſtare in interlocutoriis, ib.n.148
Sententia ſufficit ſine ſcriptis, ſi partes conſentiant, qnod oretenus feratur, p.2. c.8 num. 152
Sententia in dubio, quando præſumatur in ſcriptis lata, ib.n.153
Sententia in dnbio, quando pręſumatur ſine ſcriptis lata, ib.n.154
Sententia in ſcriptis, ſi amiſſa ſit, poteſt probari per teſtes, p.2.c.8.n.155
Sententia amiſſa ſic per teſtes probata, non habet paratam executionem, ib.n.156
Sententia difinitiua poſtquam fuit ſcripta debet per iudicem reiterari pro Tribunali ſedendo, ib.n.157
Sententia,quandonam poſſit de nocte ferri, remiſſiuè, ib.n.158
Sentētia debet reiterari ea die, qua fuit pars citata, ib.n.162
Sententia à iudice ſubrogato ſubſcripta,qua lis eſſe debeat, p.2.c.8.n.173
Sententia à iudice ſubrogato ſubſcripta dubia, & incerta eſt nulla, ibidem num. 174
Sententia non debet ferri ſub conditione,ſed de præſenti determinare debet, ibidem ib.n.175
Sententia in multis caſibus poteſt ferri ſub conditione, ib.n.176
Sententia debet continere expreſſam condēnationem, vel abſolutionem Rei. p.2. c.8 num. 185

Sententia declaratoria ſufficit, quod exprimat factum, licet non pœnam, ibidem num. 186
Declara dummodo adſit certa pœna à iure impoſita, ib.n.187
Sententia ſuper non petitis lata eſt nulla, ib. num. 190
Sententia continens plus, vel minus libello, quando poſſit ſuſtineri, par. 2. cap.8 num.191
Declara, quando continentia virtualiter, vel acceſſorie compræhenduntur, ibid.n.192
Sententia lata ſuper parte ſolummodo eorum, quæ petuntur, an ſuſtineatur, ibidem num. 193
Amplia prædicta etiam in cauſa appellationis, ib.n.194
Sententia, an poſſit ferri, quo ad petita, p.2. c.8.nu.196
Sententia poteſt ſuper parte rei diuiſibilis pronunciari, ib.n.197
Sententiæ tot ſunt, quot ſunt capitula, ibid. num. 198
Sententia, an poſſit reſpectu vnius ferri, & reſpectu aliorum collitigantium diferri, ibid. n. 199
Sententia non poteſt diuidi, ſi iudicium ſit indiuiduum, p.2.c.8.n.201
Sententia ſuper reconuentione tenet ſine terminatione conuentionis, niſi appelletur, ib.nu.203
Sententia lata ſuper parte petitorum, quando ſuſtineatur, remiſſiuè, ib.n.205
Sententia in ſe continens peccatum eſt ipſo iure nulla, ib.n.206
Sententia eſt nulla, ſi cauſa in ea expreſſa eſt falſa, vel non iuſta, p.2.c.8.n.208
Sententia referens ſe ad acta expreſſe, vel enunciatiuè, quando ſit nulla, ib.n.211
Sententia criminalis ſolet continere cauſam condemnationis, ib.n.215
Sententia abſolutoria in criminalibus, quomodo fieri ſoleat, ib.n.216.
Sententia prima, & ſi appellatio ſit deſerta, an poſſit confirmari, vel infirmari, p. 2. c.8 n. 228
Sententia quot modis, & ex quibus cauſis poſſit dici nulla, ib.n.231
Sententia continens expreſſum errorem iuris, vel iniquitatem, eſt nulla, ibidem n. 234
Amplia & ſi expreſſe ſe non referat ad acta, ib.nu.235
Sententia debet ferri ſecundum leges ad euitandam iniuſtitiam, p.2.c.8.n.238
Sententia lata contra ius cuiuſcumque Iudicis eſt ipſo iure nulla, ib.n.239
Sententia lata contra ſtatutum, vel conſuetudinem localem eſt nulla, ib.n.244
Declara dummodo ſimus in notoriis, & iudex ignorare non potuerit. ib.n.245
Sententia lata contra conſuetudinem, vel illum probatum eſt nulla, p.2.c.8.n.246
Sententiæ criminales debent ferri ſecundum legum, vel ſtatutorum diſpoſitiones, ib. num.247
Sententia continens maiorem pœnam, quam diſponit ſtatutum, eſt nulla, ib.n.248
Amplia nullam eſſe non ſolum in exceſſu, ſed etiam in totum. ib.n.249
Limita ſi adſit clauſula, quod exceſſus reducatur ad debitam quantitatem, p. 2. c.8.nu.250
Sententia ſufficit, quod ſit declaratoria, quando Reus in pœnam ipſo iure incurrit, ibid. num. 251
Sententia declaratoria, an, & in quibus caſibus non requiratur contra reum. ibid. num. 252
Sententia lata contra omnem opinionem, an ſuſtineatur, ib.n.253
Sententia lata contra rem iudicatam an ſuſtineatur, p.2.c.8.n.255
Declara dummodo fuerit exceptum, & ſi feratur in diuersa inſtantia, ibidem num. 256
Limita tamen prout remiſſiuè habetur ad Felinum, ib.n.257
Sententia, vt ſit nulla debet eſſe contra caſum legis clarè, & patenter loquentis, ib. n. 258
Sententia ſuſtineri poteſt, quando lex contraria habet plures intellectus, p. 2. c.8 num. 259
Sententia, vt ſit nulla propter expreſſum errorem, qualis error eſſe debeat, ibid num. 260
Sententia, quando ſit nulla propter errorem per relationem ad acta, ib.n.261
Sententia ſuſtinetur, quando opiniones ſunt diuerſæ hinc inde tamen probabiles, ibid. num. 262
Sententia non poteſt eſſe nulla, quando iudici eſt commiſſa iudicanda ſecundum voluntatem. ib.n.265
Sententia lata contra ius partis valet, & poteſt executione demandari, p. 2. c.8 num. 269
Limita tamen ſi eſſet lata contra perſonas priuilegiatas, & in ſpecie quas, ibidem num. 270
Sententia lata non datis dilationibus, aut nõ factis probationibus, quando ſit nulla, ib. n. 271
Sententia. quandonam lata contra ius partis dicatur, ib.n.272
Sententia non debet ferre præce, odio, timore, vel fauore, p 2.c.8.n.315

Sen-

Sententia, vt ſupra lata de rigore iuris tenet, ſed iudicem damnat, ibidem num. 316.
Sententia lata ex corruptione pecuniæ, eſt ipſo iure nulla, ib.n.318
Sententia, vt ſupra lata ab arbitro non eſt nulla, ſed competit reſtitutio, ibidem num. 319
Sententia lata prętextu iuramenti falſi, vel ex corruptione, aut ſubornatione Procuratoris, an ſit nulla, p.2.c.8.n.330
Sententia definitiua, an de partium conſenſu poſſit reuocari, corrigi, vel immutari, ib.n.326
Sententia ex iuris præſumptionibus lata, poteſt apparente veritate reuocari, ibidem num. 336
Sententia, quo ad Iudicem nunquam tranſit in iudicatum, ib.n.342
Sententia non poteſt reuocari, quando bis fuit appellatum, & bis confirmata, p.2.c.8 num. 347
Sententia lata de conſenſu partium an poſſit reuocari, p.2.c.8,n.348
Sententia prædicta non poteſt reuocari, niſi aliqua ſubſiſtente cauſa, ib.n.349
Sententia non poteſt reuocari, ſi delegatus, vel arbiter detulit appellationi, & quare, ib.n.350
Limita in iudice ordinario, ſed quando, ibid. num. 351
Sententia neque poteſt reuocari ſi fuiſſet appellatum ad Papam, p.2.c.8.n.353
Sententia lata ſuper exceptionibus peremptoriis, an poſſit reuocari, ibidem num. 356
Declara tamen tunc poſſe reuocari per iudicem appellationis, ib.n.357
Sententia lata ſuper exceptionibus non reſpicientibus directe cauſam, an poſſit reuocari, ib.num.358
Aduerte quod ſi tunc non appelletur, ſententia tranſit in iudicatum, quo ad partes, & iudicem, p.2.c.8,n.359
Sententia definitiua, quando poſſit per ordinarium, vel delegatum reuocari, p. 2, c.8 num. 360
Sententia, an, & quando poſſit in vno capite ſubſiſtere, & in alio eſſe nulla, ibidem num. 361
Sententia in petitorio in fauorum poſſeſſionis lata in Curia impedit ſequeſtrum, p.2 c.9.num.28
Sententiæ, an appellationi magis faueat præſumptio, p.3.c.1.n.6.7. & 8
Sententia de conſilio concordati ſapientis lata, an poſſit tranſire in iudicatum, ibidem nom.341
Sententia tranſit in iudicatū, quo ad capitula non appellabilia, ib.n.343
Sentententia lata ſuper tertia appellatione eſt ipſo iure nulla, ib.n.374
Sententia prædicta, quando poſſet ſuſtineri, p.3.c.1.n.375
Sententia prædicta poſſet etiam ſuſtineri non excepto, aut non probato de tribus ſententiis, ib.n.376
Sententię, quæ de ſui natura non tranſeunt in iudicatum in nullo differunt ab aliis, ib. n. 379
Limitatur, quando ab vna, & eadem perſona ſuper eodem articulo appellatur, ibid. num. 380
Sententiis tribus conformibus, vndique proceditur, pręterquam in Gallia, p. 3, c. 1 n. 416
Sententiæ duę diffinitiuæ in Gallia habēt vim trium, ib.n.417
Sententia lata per iracundiam differtur, ib.n.462
Sententia lata contra mulierem pregnantem differtur ad tempus partus, ib.n.eod.
Sententia lata contra ſeruum, differtur, donec Domino ſuo rationem reddiderit, p.3.c.1 n. 463
Sententia poſt appellationem lata eſt nulla ib. n. 574
Sententia lata appellatione pendente non tranſit in iudicatum, p.3.c.4.n.12
Ampliatur, etſi appellatio deſeratur ante prolationem ſententiæ, ib.n.13.
Sententia iudicis ad quem ſuper attentatis, quandonam ſit nulla, p.3.c.4.n.67
Sententia ſuper notorio non obſtante appellatione poteſt mandari executioni, ibid. nu. 99
Sententia lata in contumaciam, non probat delictum, p.3.c.4.n.301
Probat tamen priuationem Beneficii, reo infra annum non comparente, ibidem num. 302
Sententia diffinitiua qualibet, niſi appelletur, tranſit in iudicatum, par. 3. cap.6 nu. 12
Sententia etiam iniuſta tranſire poteſt in iudicatum, ib.n,23
Sententia iniuſta, an poſſit per Principem confirmari, ib.n.24
Sententia iniuſta tranſit in iudicatum, ſed nō habet executionem, conſtito de iniuſtitiā, p.3.c.6.n.25
Fallit tamen in parte iuſta, ſi ſit diuiſibilis ſententia, ib.n.26
Sententia, an poſſit pro parte exequi, & pro parte non, ib.n.27.
Sententia plurium capitum, poteſt in vno acceptari, & non in aliis, par.3.cap.6 nu. 28

Sententia indiuiſibilis,an poſſit in parte exequi, & in parte non, ib.n.30
Sententia, an poſſit hodie in parte exequi,& poſtridie in alia, ib.n.31
Sententia, an aliquando non tranſeat in iudicatum,p.3.c.6.n.34
Sententia nulla non tranſit in iudicatum, ib. nu. 35
Sententia confirmatoria alterius nullæ,quando tranſeat in iudicatum, ib.n.36
Sententia confirmatoria alterius nullæ, dicitur iniuſta, p.3.c 6.n.37
Sententia prædicta ſi tranſeat in iudicatum, an habeat ſolitum fauorem, ib.n.38
Sententia nulla per partes poteſt approbari in vim pacti, ib.n.39
Sententia viciata propter nullitatem poteſt per partes ſanari, p.3.c.6.n.40
Declaratur tamen ne partes contradicant, ib.n.41
Sententia nulla,an, & quando poſſit executioni mandati, ib.n.42
Sententia lata contra matrimonium carnale, an tranſeat in iudicatum, par. 3. cap.6 nu. 43
Sententia prædicta ſemper poteſt reuideri à Superiore per viam querelæ, ibidem num. 44.
Sententia præſumitur iuſta lapſis decem diebus, niſi conſtet de errore, ibidem num. 47
Sententia matrimonii carnalis,circã,quãtrãſeat in iudicatum, p.3.c.6.n.49
Sententia contra matrimonium ſpirituale, an tranſeat in iudicatum, ib.n.50
Sententia ſeparationis thori, an tranſeat in iudicatum, ib.n.51
Sententia contra ſponſalia de futuro,an tranſeat in iudicatum, p.3.c.6.n.52
Sententia cum cenſuris,an tranſeat iudicatũ, ib.n,53
Fallit quo ad inſtantiam, & expenſas,ibidem nu. 54
Sententiæ, quænam non tranſeant in rem iudicatam,p.3,c,6.nu.55
Sententia in beneficialibus, an, & circa quos tranſeat in iudicatum. ib.56
Sententia ſemper habet præſumptionem pro ſe, ib.n.59
Fallit tamen, quando rectitudo proceſſus læditur, p.3.c.6.n.60
Sententia an poſſit reuocari per inſtrumenta de nouo reperta non obſtante re iudicata, ib.num.61
Sententia Ordinarii poteſt exequi, abſque alia commiſſione, p.3.c.6.n.74
Sententiam, niſi adſit appellatio, exequitur iudex confirmans, ib.n.84
Ampliatur, etſi alias iudex pronunciet ſuper deſertione cauſæ, ib.n.85
Sententia poteſt exequi, & ſi non pronuncietur ſuper deſertione appellationis,ibidem nu. 87
Sententia à quo iudice exequenda, quando partes recedunt ab appellatione. p.3.c.6 nu. 89
Declaratur ſecundum Bartolum poſſe exequi ab vtroque iudice, ib.n.90
Sententia cõfirmata reuocata, reuocatoria poteſt ab vtroque iudice exequi,ibidem num. 91
Declaratur dummodo, aliquid addatur, vel minuatur, alias ad primum Iudicem ſpectat,p.3.c.6.n.92.
Sententiæ, à qua non poteſt appellari,cui demandetur executio, ib.n.93
Declaratur, quod ſi committatur iudici ſucceſſori, quibus clauſulis fiat, ibidem num. 94
Sententia poſt appellationem deſertam, cui demandetur exequenda, par. 3. cap. 6. num. 96
Sententia exequenda regulariter committitur vltimo iudici, ib.n.98
Sententia à quo exequenda, commiſſa cauſa ſine præiudicio legitimæ executionis,ibid. num. 102
Sententia lata in Curia nunquam committitur extra Curiam exequenda, par.3.cap.6 num. 104
Sententia lata per contradictas qualiter etiã poſſet exequi,ib.n.157
Declaratur ſi contumax fuerit præcisè nominatus in prima citatione, ib.n.158
Limitatur ſi fuerit citatus vigore clauſulæ, omneſque alios,vel quatenus ſua putauerit intereſſe, ib.n,159
Sententia habens executionem paratam qualiter intelligatur. p,3.c.6.n.165
Sententia contra defunctum ſine citatione exequi non poteſt contra hęredem, ibid. n. 173
Sententia contra quatuòr ex pluribus obligatis,an, & quando valeat contra omnes etiam non citatos. Vide in par.3.cap 6 num. 191
Sententia prędicta in caſu & c. erit pro rata facienda,ib.n.92
Sententia in partibus,an poſſit exequi etiam per non inſtitutum in Eccleſiaſtica dignitate, ib.n.203
Sententiæ conformes dicuntur, & ſi 2.& 3 in minus primæ pronuncient, p.3.c.6. num. 217.
Declaratur dummodo omnes ſint ſuper eodem negotio, ib.n.218

Sen-

Sententia, quid requirat, vt tertio præiudicet, ib.n.271
Sententia, quæ nocet tertio, quando in iiſdem caſibus non noceat, par.3.cap.6 num. 287
Sententia, vt noceat debet ferri contra præſentem, & ſe defendentem, ibidem num. 288.
Sententia exequitur contra condemnatum, ſi fuit lata poſtquam tertius venit ad cauſam, ib.n.289
Sententiæ in ſtatu Eccleſiaſtico ſolent habere executionem per viam cenſurarum, p.3.c.8.nn.1.
Sententia non ſemper impugnatur remedio nullitatis, p.3.c.10.n.1
Sententia non ſemper impugnatur appellatione, vt in poſſeſſorio, ib.n.2.
Senrentia non impugnatur appellatione vltra duas vices, vel lapſis fatalibus, p.3.c.10 num.3
Sententia vltimo loco impugnatur reſtitutione integrum, ib.n.4
Senrentia ſuper reſtitutiooe in integrum elapſo quadriennio eſt nulla, par.3.cap.10 nu. 27
Fallit ſi reus conſentiret, ib.n.28
Sententia lata ſine iuramento calumniæ, an quando poſſit confirmarſ, par.3.cap.11 num.222
Sententia abſolutoria expenſarum contra diſpoſitionem ſtatuti eſt ipſo iure nulla, ib. num. 243
Sententia expenſarum debet eſſe de factis, & non de faciendis, ib.n.260
Sententia qnantiratis fructuum, an poſſit ferri ſuper illorum deſcriptione, p.3, c.11 num. 562
Sententia ſuper fructibus non liquidatis regulariter ferri non ſolet, ib.n.563
Declara tamen in genere poſſe ferri, ibidem n. 564
Sententia poteſt impugnari per viam nullitatis, p.3.c.12.n.1
Sententia notoriè nulla poteſt cognoſci ab inferiore iudice, ib.n.45
Sententia à qua non licet appellari poteſt impugnari per viam nullitatis, ibidem num. 100
Sẽtẽtia deducta nullitate ipſius, poteſt etiã in capite nõ expreſſo ãnullari, p.3.c.12.n.104
Limitatur ia actibus extraiudicialibus, ibid. n, 105
Sententia nnlla, quando poſſit confirmari per iudicem appellationis, & per quæ verba, ib. nu. 123
Ampliatur etiam propoſitis nullitate, & deſertione appellationis, ſuper qua primo pronunciandum, ib.n.124
Sententia nulla non tranſit in iudicatum, p.3 c,12 n.124
Sententia poteſt reualidari in vim pacti ab ipſis partibus, ib.n.193
Sententia, an, & quando reualidetur non opponente parte de nullitate, ibidem num. 194.
Sedtentiæ non ex quacunque nullitate ſubuertuntur, p.3.c.12.n.196.
Sententia lata ſine ſubſtantialibus eſt nulla, ib.n.215
Senientia nulla, quando ſuſtineatur per confeſſionem in actis factam, ib,n.241
Sententia, quando mereat executionem in vim pacti, p.3.c.12.n.256
Limitatur, quando nullitas oritur à repugnantia, vel dolo, ib.n.257
Limitatur etiamſi pateat ex tenore ſententiæ errore, aut defectu iuriſdictionis, ibidem n. 258
Sententia eſt inutilis, quando debitor non eſt ſoluendo, p.3.c.13.n.2.

Sententia excommunicationis

Sententia excommunicationis non ſolet ferri contra Cardinales, & Epiſcopos, ſed interdicti, p.2.c.8.n.215.
Sententia excommunicatioois, an ſoleat ferri contra Vniuerſitatem, ib.n.116
Sententia excommunicationis, an, & quæ poſſit ſtare ſine ſcriptis, ib.n.147
Sententia excommunicationis quotidie fertur ſub conditione, vel in diem, ibidem num. 181
Sententia prædicta, an adueniente die, vel cõditione retrotrahatur. p.2.c.8.n.182
Sententia excommunicationis. an debeat cõtinere cauſam expreſſam, ib.n.214
Sententia excommunicationis eſt indiuiſibilis, & iniuſta, ſi in parte, eſt in totum, p.3. c.6.nu.33.

Sententia Interlocutoria

Sententia interlocutoria, quænam ſit, p.2.c.8 num.2
Sententiæ plures interlocutoriæ ferri poſſunt, vſque ad definitiuam, ib.n.3
Sententiæ interlocutoriæ 26. exempla remiſſiue, ib.n.5
Sententia interlocutoria in quo diferat a definitiua, & quomodo cognoſcatur, & quid operetur, ib.n.6
Senrentia interlocutoria ſufficit, quod ſcribatur pænes acta, p.1.c.8.n.150
Sententia interlocutoria, & grauamen poteſt quandocumque a iudice reuocari, ibidem n. 339
Amplia etiam inuitis partibus, & etſi ab ea appelletur, ib.n.340

Li-

Limita tamen dumodo non fiat ad petitionem partis, ib.eod.num.

Sententia interlocutoria quando habet vim definitiuæ regulatur vt definitiua, part.2. cap.8. num.345

Sententia interlocutoria non poteſt reuocari, quando expirat officium iudicis, ib.n.346

Sententia interlocutoria executioni demandata an poſſit reuocari, ib.nu.354

Sententia non poteſt reuocari quando index interlocutus fuit ſuper declaratione ambigui, ibid.nu.355

Sententia interlocutoria, quando poſſit per ordinarium, vel delegatum reuocari, ibid. num.360

Sententia interlocutoria quando dicatur habere vim definitiuæ, p.3.c.1.n.390

Sententia interlocutoria vim definitiuæ habens, dicitur medium inter vtramque, ibid. num.391

Sententia interlocutoria, & definitiua quomodo differant, & cognoſcantur ad effectum appellationis, ib.n.392

Sententia interlocutoria habens vim definitiuæ regulatur vt definitiua, ib.n.393

Sententia ſuper deſertione appellationis mera interlocutoria, dicitur etiam ipſa interlocutoria, ib.n.395

Sententia attentatum, vel non attentatum fuiſſe, habet vim definitiuæ, p.3.c.1.n.397

Sententia iudicem competentem, vel non competentem eſſe, habet vim definitiuæ, ibid.n.398

Sententia exceptionem admittendam, vel nõ admittendam eſſe, habet vim definitiuæ, ibid.nu.399

Sententia Perſonam compareotem in iudicio eſſe legitimam, vel non, habet vim definitiuæ, ibid.n.præd.

Sententia in cauſis ſucceſſionis hæreditatis ſiue principaliter, ſiue incidenter pronunciata, habet vim definitiuæ, ib.n.400

Sententia ſuper exceptione peremptoria habet vim definitiuæ, p.3.c.1.n.401

Sententia interlocutoria habens vim definitiuæ dicitur etiam præceptum iudicis de ſoluendo, ib.n.401

Sententia ſuper attentatis interlocutoria quãdonam efficiatur definitiua, parte 3, cap.4 num.198

Sententia interlocutoria, an tranſeat in iudicatum, & quomodo, p.3.c.6.n.17

Interlocutoria an poſſit reuocari quo ad partes non obſtante re iudicata, ib.n.19

Declaratur tamen ſi negotio principali præiudicaret, alias &c. ib.n.20

Interlocutoria per alias duas confirmata tranſit in iudicatum, etiam quo ad iudicẽ, p.3.c.6.n.21

Interlocutoria bis confirmata per indicem reuocari nequit, ib.n.22

Sententia deſertionis cauſæ eſt interlocutoria ideo ſine actione, p.3.c.6.n.86

Sententia iudicis delegati,

Sententiæ iudicis delegati in Curia non exequuntur abſque commiſſione executoriali, p.1.c.11.n.101

Sententia delegati an poſſit in parte exequi a delegante, p.3.c.6.n.32

Sententia delegati a Principe poteſt exequi abſque alia commiſſione, ib.n.74

Sententia Rotalis

Sententiæ rotales comprehẽdunt omnia, quæ continentur in deciſionibus, p.1.c.2.n.99

Sententia rotalis hodie non fertur, niſi perfecto regeſtro, & viſis iuribus, p.2.c.8.n.54

Sententia in Rota an, & quæ poſſit ferri ſine voto aliorum Auditorum, ib.n.132

Limita ſi partes conſentiant, quod cauſa ſine voto expediatur, ib.n.133

Septuagenaria

Septuagenariæ cognitio, eiuſque priuilegiorum admiſſio, proponitur Sanctiſſimo, p.3. cap.14.n.10.11

Septuagenarius

Septuagenarius pro debito ciuili carcerari non poteſt, p.3.c.14.n.8

Septuagenarius non conuenitur, niſi in quãtum facere poteſt, ib.n.9

Sequeſtrans

Sequeſtrans citatur ad videndum mandari conſignari, quia ſequeſtrum tacitè reuocatur, p. 2.c.9.n.61

Sequeſtratarius

Sequeſtratarius debet per partes concordari decreto ſequeſtro, p.2.c.9.n.35

Sequeſtratarii quales eſſe debeant, & an poſſint reuocari, ib.n.36

Sequeſtratarius ex cauſa petitur iudici remouendus, & alius ſubrogandus, ib n.37

Sequeſtratarius durante ſequeſtro omnia iura Eccleſiæ ſequeſtratæ exercet, ib.n.39

Sequeſtratarii quid debeant facere de fructibus ſequeſtratis, p.2.c.9.n.41

Sequeſtratarius obligatus ſimpliciter non poteſt executiuè moleſtari a creditore creditoris, ibid.n.75

Sequeſtratarius via ordinaria eſt moleſtandus, & quando a creditore ſui creditoris, ibid.num.78

Sequeſtratarius an teneatur conſignare quando adeſt res iudicata, & cui, ib.n.79

Sequeſtratarius debitor debitoris an poſſit via executiua moleſtari, p.2.c.9.n.74

Sequeſtratarius nemo cogitur eſſe, ib.n.145

Sequeſtratarium poſſe coui vbinam dicatur, ibid.num.146

Se-

Digitized by Google

Sequeſtratarium poſſe,& non poſſe cogi quiſnam tenuerit, ib.n.147
Sequeſtratarius ex officio deputatur, quando partes non concordant, par.2.c.9.n.151.& num.192
Sequeſtratarius quando per iudicem eligatur ex officio, & quomodo. ibid.iiſd.num.
Sequeſtratarius a Rota deputatus nihil poteſt prætendere pro ſua mercede, ib.n.193

Sequeſtrum

Sequeſtra decernuntur in Rota præuia diſputatione dubii, p.1.c.2.n.78
Sequeſtrum an Rota det contra habentem ſententiam fauorabilem remiſſiue, ibidem num.100
Sequeſtrum eſt de iure regulariter prohibitum, p.2.c.9.n.1.& 152
Declaratur tamen pluribus caſibus concedi remiſſiue, ib.n.2
Sequeſtrum ſpecialiter datur pendente lite in beneficialibus hoſpitalium, ibid.n.3
Sequeſtrum in caſu prædicto poteſt fieri ab Ordinario ſuper poſſeſſione, & fructibus, ibid.num 4
Ampliatur præcipue ſuperueniente timore dilapidationis, p.2.c.9.n.5
Sequeſtrum ſi non apponatur ab Ordinario, poteſt opponi ab Auditoribus Rotæ, ibid. num.6
Ampliatur etiam ab Auditoribus Rotæ poſſe opponi,non expectato Ordinario, ibid. num.7
Sequeſtrum antiquitus ſub plumbo ſolebat relaxari, ibid.n.8
Sequeſtrum hodie quomodo relaxetur, & a quibus, p.2.c.9.n.9
Sequeſtrum poteſt fieri, tam in poſſeſſorio, quam in petitorio, ib.n.10
Sequeſtrum poſſunt relaxare Auditores Rotæ ex officio, & ſi pars non petat, ib.n.11
Sequeſtrum poteſt decerni etiam poſt ſententiam, etiam per iudicem appellationis, ib. num.12
Sequeſtrum datur non ſolum ad fauorem principalis, ſed etiam ſubrogati, p.2.c.9. num.13
Sequeſtrum decernitur contra poſſeſſorem vnica lata in petitorio, ib.n.14
Sequeſtrum conceditur non obſtantibus quibuſcumque obtentis in partibus, etiam in petitorio, ibid.n.15
Sequeſtrum,an duret, & quouſque reuocata ſententia, cuius vigore fuit decretum, ib. num.20
Sequeſtrum,an tollatur per cautionem, par.2. cap.9.num.23
Sequeſtrum decretum cum cauſæ cognitione, vel lege permittente non tollitur per cautionem, ibid.n.24
Declaratur in ſententia definitiua lata cum citatione partis, ibid.num.25
Declaratur non procedere contra habentem primam ſententiam pro ſe in petitorio,ib. nu. 26
Etiamſi aduerſarius reſtituatur, & obtineat reuocari ſententiam, p.2.c.9.n.27
Sequeſtrum contra triennalem poſſeſſorem an per cautionem tollatur, ib.n.29
Et quid in ſententia priuationis lata ob non ſolutionem penſionis, ib.n.30
Et quid ad fauorem illius, qui obtinuit ſententiam, aut Tertii, vel ſubrogati, ibid. num.31
Sequeſtrum ſolumodo poteſt decerni ſuper fructibus beneficii litigioſi, p.2.c.9.n.32
Ampliatur tamen etiam ſuper aliis recuſantis ponere fructus ſub ſequeſtro, ib.n.33
Sequeſtrum qualiter relaxetur poſt ceſſionem collitigantis, ib.n.42
Sequeſtrum propter inſpicionem dilapidationis, vel periculum ſcandali qualiter ſignetur, ibid.n.43
Sequeſtrum petitum a marito contra vxorem in Monaſterio qualiter ſignetur, ib.eod.n.
Sequeſtrum in prædictis caſibus ſemper concedi ſolet. p.2 cap.9.n.44.
Limitatur tamen ſi de poſſeſſione agatur ib. num. 45.
Sequeſtrum, an priuet poſſeſſione ib. n. 46.
Sequeſtrum ſuper fructibus, & ſequeſtrum ſuper poſſeſſione in quo diferant. ib. n. 47.
Sequeſtrum ponitur in caſu attentatorum in beneficialutus. par.2,cap.9.nu. 48.
Sequeſtrum datur contra habentem fauorabilem ſententiam in beneficialibus, ſecus ex Clemen: ibidem nu. 49.
Sequeſtrum datur in caſu,quo nullus litigantium poſſideat. ibid.nu.50,
Sequeſtrum in profanis conceditur contra debitorem, & debitorem debitoris, ibid. num.51
Sequeſtrum in profanis,vel ſit ſuper re litigioſa, vel pecuniis liberis, p.2.c.9.n.52
Sequeſtrum ſuper re litigioſa lite durante,non reuocatur, ib.n.53
Sequeſtrum tollitur lite finita, & cuinam fiat reſtitutio, ib.n.54
Sequeſtrum de facto factum,de facto reuocari poteſt abſque cautione, ib.n.59
Sequeſtrum non datur,niſi cum quattuor requiſitis, p.2.c.9.n.62
Primo, Quod Creditor ſummarie doceat de ſuo credito, ib.n.63
Secundo, Quod appareat de dilapidatione, ibid.num.64
Tertio, Quod interuenerit Citatio, ib.n.65
Quarto, Quod præceſſerit mandatum executiuum relaxatum pro credito, ib.n.66

Quin-

Quinto,loco ab aliis fuit addita cauſę cognitio, ibid.n.67
Nec non,quod requiratur inſtrumentum crediti in actis exhibitum, ib.n.68
Limita prædicta a multis, & quibus, oppugnari, ibid.n.69
Sequeſtrum,an aliis, & quibus requiſitis debear concedi, remiſſiue, par.2.cap.9.nu.70 & nu.112
Sequeſtrum,an concedatur contra hæredem, ibid.nu.71
Sequeſtrum in Curia A. C. ſolet obtineri obtento mandato, ibid.n 72
Sequeſtrum datum appellatione pendente, dicitur attentatum, ib.n.104
Ampliatur etiamſi cauſa fuiſſet ſimpliciter introducta in Rota, p.2.c.9.n.105
Sequeſtro in actis non reproducto ceſſant attentata, ibid.n.106
Sequeſtrum in caſibus, in quibus datur, non reuocatur,niſi lite finita, ib.n 107
Declaratur tamen id procedere in re litigioſa ibid.num.108
Sequeſtrum datur contra ſuſpectos de fuga lite, & appellatione pendente, par.2.cap.9. num.109
Sequeſtrum ex quibus requiſitis concedatur, ibid.n.70.& 112
Sequeſtrum datur contra obligatum in forma cameræ, ibid.n.113
Sequeſtrum datur,ſi prætēdatur nullitas executionis, qua fuit capta poſſeſſio, parte 2. cap.9.n.114
Sequeſtrum datur etiamſi prætendatur exceſſus in executione, ib.n.115
Sequeſtrum datur ſi adſit timor Barattariæ in mobilibus, ibid.n.116
Sequeſtrum poteſt a Principe ſemper apponi & poſſeſſio ad ſe auocari, ib.n.118
Sequeſtrum,an detur etiamſi lis vertat ſuper ſtatu perſonæ, p.2.c.9.n.119
Sequeſtrum non denegatur vxori, marito ad inopiam vergente, ib.n.120
Sequeſtrum,an, & quando detur in fauorem mariti contra mulierem, ibid.n.121
Sequeſtrum datur in fauorē ſubditi propter timorem ſæuientis Tyranni, ib.n.122
Sequeſtrum quoque datur, ſi timetur,ne virgo corrumpatur, p.2.c.9.n.123
Sequeſtrum quoque datur ſi poſſeſſor ſe abſentet, ibid.n.124
Sequeſtrum etiam datur propter contumaciam, ibid.n.125
Sequeſtrum datur ſi moueatur lis ſuper re ablata alicui de familia, ib.n.126
Sequeſtrum, an detur contra tranſeuntem cum equis alienis, & aliis rebus, part.2.c.9 num.127
Sequeſtrum, vt plurimum dependet ab arbitrio iudicis, ibidem numer.128
Sequeſtrum quando poſſit ex officio a iudice concedi, ibid.b.129
Sequeſtrum mendicatum, aut fraudolenter factum reuocatur, ib.n.130
Sequeſtrum datum contra pauperem reuocatur, ne fame pereat, p.2.c.9.n.131
Sequeſtrum ſuſtinetur datum alicui tuendi ſui iuris gratia, ib.n.134
Sequeſtrum,ne poſteriori creditori ſoluatur factum ſuſtinetur, ib.n.135
Sequeſtrum prædictum,imo neque reuocari poteſt, ibid.n.136
Sequeſtrum ponitur ſi colonus deſerat poſſeſſionem, p.2.c.9.n.139
Sequeſtrum,an detur Clericis, vel regularibus ſæuitiam Prælati timentibus, ib.n.141
Sequeſtrum datur in beneficialibus, etiamſi committatur attentatum, ib.n.142
Sequeſtrum datur etiam obtenta gratia, niſi fuerit expreſſa litis pendentia, ib.n.144
Sequeſtrum poteſt reuocari per pactum illi contrarium, p.2.c.9 n.148
Sequeſtrum dicitur reuocatum, ſi iudex mādet ſolui poſtquam prohibuerit, ib.n.149
Sequeſtrum ſponte ſuſceptum non tollitur niſi de mandato iudicis, ib.n. 150
Sequeſtrum regulariter eſt prohibitum præſertim lite pendente, ib.n.1.& n.152
Sequeſtrum reuocatur, ſi debitor ius non habet in bonis ſequeſtrari petitis, pat.2.cap.9 num.156
Sequeſtrum ante ſententiam eſſe prohibitum quinam dixerit. ib.n.163
Sequeſtrum, an euitari poſſit per iuratoriam cautionem, ib.n.167
Sequeſtrum quanto tempore finiatur, par.2. cap.9.n.168
Sequeſtratio,an poſſit finiri minori tempore triennii, ib.n.171
Limitatur iſta concluſio de iure canonico, ibid num.172
Sequeſtrum factum cauſa litis, & cauſa crediti diferunt, ib.n.175
Sequeſtrum cauſa litis durat, donec lis ſuum ſortiatur effectum, p.2.c.9.n.176
Sequeſtrum non expirat per ſententiam latam, ſed durat in cauſa appellationis, ib. num.174.& 177
Sequeſtrum de iure canonico eſt perpetuum, p.2.c.9.n.173
Sequeſtrum dicitur actus præiudicialis, ibid. num.186
Sequeſtrum quomodo, & quando ſit concedendum, & plura remiſſiue, ib.n.194
Sequeſtrum neceſſarium, & voluntarium in quo diferant, ibid.n.195
Sequeſtrum qualiter etiam reuocetur remiſſiue ad Gratioſum, p.2.c.9 n.196

Se-

Sequeſtrum, & areſtum ſunt affines. ibidem num. 222.
Sequeſtrum factum, an ſufficiat pro interpellatione iudiciali, p.3.c.11.n.637
Sequeſtrum, quando fieri poſſit loco executionis, p.3.c.12.n.163

Sigillum.

Sigillum qualiter per teſtes recognoſcatur, p.2.c.2.n.119

Signatura Iuſtitiæ.

Signatura, quid obſeruet in committenodo Iudicibus cauſas, p.1.c.2.n.9
Signatura, quid ſeruet, quando Clericus comparet, vt defenſor neceſſarius laici, ibidem n.300
Signatura, an poſſit concedere proceſſum ſũmarium, p.1.c.10.n.28
Signatura pluribus granaminibus expreſſis ſuper vno ad libitum appellantis reſcribit p.3.c.1.num.137
Signatura, quomodo reſcribat in deuolutino tantum, ibid.n.567
Signaturam offendens committendo aliquid contra recurſum ad illam, quod periculũ incurrat, p.3.c.2.n.7.
Signatura, quo caſu poſſit reſcribere, remiſſiue, ib.c.2.n.9
Signatura Iuſtitiæ, quo ad Tribunalia, priuilegiata non reſcribit committendo, & neque contra priuilegia, p.3.c.2.n.10
Declara reſcribere indicando prout de iure, ib. n.11.
Signaturæ Tribunal à quo, ſiuè à quibus regatur, ib. n.18
Signatura, quibus diebus ſoleat congregari de ſtilo, p.3.c.2.n.19
Signatura non poteſt informari, niſi oppoſitum fuerit proponam manu Referendarii Ponentis, ib.n.21.
Signatura, an concedat nouam audientiam, & qualiter, p.3.c.2.n.29
Signatura concedit ſuperſeſſoriam, ſed cui, quando, & qualiter, ib.n.30.
Signatura, an ſoleat concedere nihil tranſeat vel retineatur contra commiſiones, ib.n.32
Signatura informatur die martis, & conſuetudine, p.3.c.2.n.37
Limita in Aduocato, Procuratore, ex ſubſtituto fiſcali, ib.n.38
Signatura, an, & qualiter committat A. C. vt cauſas primæ inſtantiæ remittat ad Ordinarium, ib.n.42
Signatura non decidit cauſas, ſed inſtar ſupremi Principis reſcribit, par.3. cap. 2. num. 43
Signatura habet cauſam pro appellabili, ſi ſimpliciter reſcribit pro appellatione. ibid. nu. 49
Et quid ſi reſcribit cum clauſulis ſuſpenſiuis, ib.n.eod.
Signatura reſcribens cum clauſula conſtituto de Aegidiana, quid dicatur facere, p.3.c.2 nu. 51
Signatura in beneficialibus ſignat commiſſionem cum clauſula ſine præiudicio litterarum apoſtololicarum, ib.n.52
Signatura mandante commiſſionem eſſe cõmunem partes acquieſcere debent, p.3.c.3 num.34.
Signaturam petens contra litteras executoriales Rotæ ſe contumacem oſtendit, p.3. c.9.n.55
Signatura, quando reſcribit ſubminiſtratis alimentis arbitrio Rotæ taxandis, p.3.c.11. num.337
Signatura, quarè addat verbum taxandis, & & quid operetur, ibidem, & n.338
Signaturę verba ſemper intelliguntur prout de iure, & ſeruandus Ius commune, p.3. c.3.n.197
Signatura Iuſtitiæ vult reuocari, ibidem num. 211.

Signatura Sanctiſſimi ſiuè Gratiæ.

Signatura Sanctiſſimi videt materias concernentes meram, & ſupremam auctoritatem p.3.c.2.n.1.
Signatura gratiæ, quidnam ſit, remiſſiue, p.3 c.3. n.46

Signum

Signum Notarii. Vide Notarii ſignum

Simoniacus

Simoniacus ſpoliatus non reſtituitur in beneficialibus, p.1.c.11.n.77

Simulatio

Simulatio, vt dicatur probata requiritur cauſſimulandi. p.1.c.4.n.72
Simulatio excluditur ab inueriſimilitudine, nec ſufficit coniunctio ſanguinis, ibidem num. 73
Simulatio dicitur probata ex iniuſtitia pretii. p.1.c.4.n.74

Sindacus

Sindacus Monaſterii, abſque ſpeciali mandato poteſt præſtare iuramentum calumniæ, p.1.c.10.n.72
Sindacus, an teneatur reſpondere poſitionibus, vel articulis, p.2.c.2.n.36

Societas Officij.

An lucretur eam debitor ſi promiſit dare no uũm fideiuſſorem, & interim illo non dato moriatur creditor ſub cuius periculo ſocietas poſita erat non diſdicta ſocietate, vel non ratificata. vide p.1.c.3.ſub n.96
Societatem officii, an incretur, quis non præſtito promiſſo fideiuſſore, ib.n.147

Materia ſocietatis officii fuſedigeſta, ib.n.149
Societatem non lucratur non adimplens pro parte ſua etiam ſine interpellatione, ibid. n. 150
Societates officiorum ſuper Cancellaria creantur, p.2.c.5.n.146

Socius

Socius, qui adminiſtrauit effectus ſocietatis poteſt ea durante conueniri, vt reddat rationem. vide in p.1.c.3.n.29

Solemnitas

Solemnitas mandati. ſicut aliæ ſolemnitates, non præſumitur extrinſece peruenisse, niſi probetur, p.1.c.5.n.288
Solemnitas extrinſeca non præſumitur interueniſſe, niſi probetur. par. 1. capit. 6. nu. 95
Solemnitates examinis debent in repetitione ſeruari, p.2.c.1.n.83
Solemnitates inſtrumentorum ſunt decem neceſſario apponendæ, p.2.c.5.num.90
Solemnitates inſtrumentorum non poſſunt renunciari à partibus, ib.n.113

Sollicitator

Non poteſt cogi ad ſe examinandum contra ſuum Clientem, p.1.c.5.n.325
Sollicitator in cauſa aduerſarii non poteſt eſſe teſtis, p.2.c 1.n.66
Sollicitator, quid facere debeat circa commiſſionem, nè ſententia tranſeat in iudicatum, p.3.c.3.n.104
Sollicitator, ſi videt expeditam commiſſionem quid facere debeat, ib.n.105
Sollicitator, quando Bancham Magiſtri Curſorum adire debeat pro commiſſione, ib. n. 106
Sollicitatores, quid debeant facere pro communicandis partium ſcripturis, & iuribus, p.3.c.9.n.33

Solutio

Solutio facta de mandato iudicis, rectè facta dicitur, p.2.c.9.n.57
Solutio cohæredi facta alteri, quam creditori, dicitur rectè facta, ib.n.58

Spiritus Sanctus

Spiritus Sanctus regit Pontificem maximum, p.1.c.1.n.4

Spoliator

Spoliator ſpoliatum non poſſediſſe probans, auditur, p.1.c.11.n.54
Spolias prouiſum à Papa morietur in forma ad dimittendum, ib.n.79
Spoliatori neganti poſſidere præfigitur terminus, & quis, ib.n.80
Spoliator ad quos fructus teneatur, remiſſiuè ib.n.100
Spoliator à quo die fructus reſtituere debeat in beneficiis vacantibus in Curia, p.3.c.11 num. 595

Spoliatus

Spoliatus poteſt ſuſpenſo petitorio in poſſeſſorio procedere, p.1.c.11.n.15
Ampliatur in omnibus inſtantiis, & poſt publicatas atteſtationes. ib.n.16
Ampliatur etiam poſt factas probationes, etiam pluries de ſtilo Rotæ, ib.n.17
Ampliatur non ſolum ſemel, ſed pluries poſſe ſuſpendi, ib.n.18
Ampliatur pluries poſſe recedi, & ſuſpendi, ib.num.19
Declaratur in omnibus inſtantiis ante tamen concluſum in cauſa, ibidem num. 20.
Spoliatus, ſuſpenſo petitorio, petens tamen procedi in petitorio, obtinet commiſſionē p.1.c.11.n.47
Declaratur etiam obtenta in poſſeſſorio fauorabili ſententia, ib.n.48
Declaratur etiam hoc fieri refectis expenſis, ib.num.49
Spoliatus debet docere de ſpolio termino præfixo, alias proceditur ad negotium principale, ib.n.50
Spoliatus non reſtituitur, niſi probatis duobus extremis, p.1.c.11.n.51
Spoliatus extremis, & ſpolio probatis qualiter reſtituatur, ib.n.70
Amplia etiamſi notoriè conſtet de non iure ſpoliati, ib.n.71
Declara procedere in ſpoliato à priuato, & nō à iudice, ib.n.72
Fallit. quando iudex procederet extraiudicialiter, p.1.c.11.n.73
Fallit, quando nullitas, vel iudicis iniuſtitia eſſet notoria, ibid.n.74
Fallit etiamſi iudex ſine iuriſdictione procederet, ib.n.75
Spoliatus ſi non conſtet de non iure ſuo, non reſtituitur in petitorio beneficiali, ibid. num. 76
Spoliatus in beneficialibus debet docere de titulo ſaltem colorato, p.1.c.11.n.78
Spoliatus per quem, & quomodo inducatur in poſſeſſionem. & quando, ib.n.80
Spoliatus in beneficialibus, & ſpiritualibus ſubeſt tribus conformibus. ib.n.84
Spoliatus notorie reſtituturus repellitur in poſſeſſorio, & proceditur in petitorio, ib. num. 147
Spoliatus fundo petens ſe declarari Dominū, tentat petitorium. p.1.c.11.n.149
Spoliatus fundo petens ſe integrari tentat poſſeſſorium, ib.n.150
Spoliato non poteſt reſtitui poſſeſſio ſi conſtet de non iure ſuo notoriè. p.3.c.4. n.137
Spoliatus in prophanis debet indiſtinctè ante omnia reſtitui, ib.n.144

Spoliatus debet oſtendere titulum ſaltem coloratum, ib.n.226

Spolium

Cauſa ſpolii commiſſa cenſetur commiſſa etiam cauſa damnorum,p.1.c2.n.236
Cauſa ſpolii ſemper prius eſt expedienda, p.2.c.1 1.n.25
Spolium poſt appellationem extraiudicialem & generalem dicitur attentatum, p.3. c.4 n. 131
Ampliatur, etſi ſit tertius, & bonæ fidei poſſeſſor, ib.n.132
Limitatur ſi appellatio ſit ſpecialis reſpectu certæ perſonæ, qua tertius tunc non attentat, ib.n.eod.
Spolium lite pendente factum, quando non reuocetur per viam attentatorum,p. 3,c.4 n. 134
Spolium per viam attentati reuocatur ſtante titulo colorato, ib.n.136
Spolium, an poſſit reuocari à iudice,& ſi notoriè conſtet de non iure ſpoliati, ibidem n. 137
Declara tamen poſſeſſionem non poſſe reſtitui ſpoliato, p.3.c.4.n.prædict.

Sportulæ

Sportulæ iudicum qualis eſſe debeant in cauſis Rotalibus,p.2.c,8.n.323
Sportulæ cauſarum extra Rotam, & coram Iudicibus ordinariis, quænam ſint, ibid. n. 324
Sportulæ debentur Iudici in cauſa laboranti, etſi partes concordent. ibid. n.325

Statutum

Statutum laicorum non habet authoritatem ſuper hæreditate Clerici, p.1.c 3.n.16
Statutum per Epiſcopum, & Capitulum factum, quod ab interlocutoria appellare non liceat, non valet, p.3.c.1.num.388.
Statuta appellationem prohibentia, an valida, ſint, & quare,. p.3.c 1.n.548
Statuta prædicta de conſuetudine ſeruantur, & valent, & de quacunque appellatione intellige, ib.n.549
Statutum prohibens appellationem non tollit reſtitutionem in integrum, p. 3. c. 10 num. 7
Quia tollit remedium iuris communis, & nõ ſpecialis, ib.n.8
Statutum, quod iuramentum poſſit remitti, non valet, p.3.c.11. num. 213
Statutum vrbis, quod victus victori,in expēſis condemnetur, vbi locum habeat, ibid. num. 242
Statutum remouens nullitates non remouet notorias, p.3.c.12.n.141
Statutum prohibens appellationem, vel dici de nullitate, quomodo intelligendum, ib. n. 172
Statutum prohibens dari de nullitate, non prohibet excipi. p.3.c.12.n.173
Statutum prohibens dici de nullitate, quomodo intelligendum, ib.n.174
Statutum prohibens dici nullitatem valet, ſed limitatur multipliciter, ibid.n.180
Statutum prohibens opponi laudo, vel inſtantiæ fallit in defectu citationis, ibidem num. 261

Stilus

Stilus loci iudicii extenditur in procedendo p.1.c.10.n.4
Stilus diuerſus, quandoque attenditur in decidendo, ib.n.5

Stipulatio

Stipulatio facta ad fauorem abſentis debet acceptari, & an acceptetur ſola notitia.p.2 c.5.num.30

Subhaſtatio

Subhaſtatio licet non poſſit fieri niſi præſente pecunia,ſuſtinetur tamen per accollationē debitorum. vide p.1.c.3.n.52
Subhaſtatio non habet locum,niſi adimpleto reſcripto commiſſionis, p.3.c.3. n.168
Subhaſtatio fieri debet cum minori debitoris diſpendio. p.3.c.6.n.122
Subhaſtatio, quomodo fiat, remiſſiuè,ib.126
Subhaſtatio non admiſſa compenſatione oppoſita eſt nulla, p.3.c.7.n.87

Subornatio

Subornatio etiam quotidie cognoſcitur inter homines, p.2.c.3.n.41

Subreptio

Subreptio non obligatur in curia cõtra commiſſiones Iuſtitiæ, p.3.c.3.n.218

Subrogatus

Subrogatio gratioſa non tollit ius a t ri,p.1 c.3.n.39
Subrogatio per Ordinarium facta in locum mortui in Curia reuocatur, vt attentata, p.3.c.4.n.61.
Subrogatio tradit nouum ius non transfundit antiquum, ib,n.179
Subrogatio, quando terminet omnino litem in beneficialibus, ib.n.185

Subrogatus

Subrogatus, an poſſit petere reuocationem attentatorum, p.3.c.4.n.58
Subrogatus in ius temerè litigantis,an reficiat expenſas in beneficialibus, ibidem num. 177
Subrogatus debet intimare aduerſario ſubrogationem, & ius ſui authoris inſtificare, ib.n.182
Subrogatus, an, & qualiter admittatur ad proſecutionem executorialium defuncti, p.3.c.8.n.31
Subrogatus, an, & quando poſſit executoriales iam condemnato intimatas procurato-

ri tantum intimare, ibid.38

Subrogatus, an teneatur ſubrogationem intimare iam per tres conformes condemnato, ib.n. 39

Subſcriptio

Subſcriptio debitoris plenè probat ſcriptum a tertio, p.2.c.5.n.81

Subſcriptio obligat mandantem, ibidem num. 82

Succeſſor

Succeſſor in officio vide Notarius præter hęc,

Succeſſor ſingularis,an faciat fructus ſuos,p.3 c.11.n.457

Succumbens

Succumbens in aliena lite expenſas difficilè recuperat, p.3.c.12.n.50

Succumbens in cauſa ſemper debet ſoluere expenſas conuentionales, ib.n.124

Succumbenti quouſque deſeruiat excuſatio iuſtæ cauſæ, ib. ib.n.285

Summarium

Summatia depoſitionum dantur in Curia fac to examine, p.2.c.1.n.254

Sumptus

Sumptus litis numquam dantur poſſeſſori rei controuerſæ, p.3.c.11.n.341

Plura vide in verbo expenſæ &c.

Sumptum ſcriptura

Vide in verbo ſcriptura, & in verbo extractū

Superſeſſoria

Superſeſſoriæ ſignaturæ contrauenieus,qualiter puniatur ab Emenentiſſ.Signaturæ Pręfecto, p.3.c.2.n.31

Supplicatio

Supplicatio poteſt dari Principi pro noua audientia ſuper ſententia ab ipſo lata, p.3. cap.1.num.519

Supplicatio tamen prædicta non impedit executionem ſententiæ, ib.n.520.593

Supplicatio data Principi,an, & quando impediat executionem, vide ib.iiſd.num.

Supplicatio conceditur ex gratia, appellatio ex iuſtitia, p.3.c.4.n.116

Supplicatio, & appellatio quarè diferant circa reuocationem attentatorum, ib.n.118

Suſpectus

Suſpectus de fuga, aut de dilapidatione ex quibus cauſis fiat, p.2.c.9.n.110

Suſpenſio iudiciorum

Suſpenſio iudicii fit per cædulam de qua remiſſiue, p.1.c.11.n.37

A ſuſpenſione iudicii poſſunt recedere partes tacitè,& expreſſè ib.n.40

Declaratur etiamſi præcedat contraria proteſtatio, non tamen expreſſa, ib.n.41

Suſpenſio petitorii quare inuenta in interdictis poſſeſſoriis, ib.n.111

Suſpenſio an induci poſſit in interdicto retinendæ, ib.n.112

Suſpenſionis petitorii effectus quiſnam ſit, ibid,num.116

Suſpēſionis receſſus debet eſſe clarus,ib.n.119

Suſpicio

Suſpicio calumniæ,quomodo tollatur pro cō ceſſione compulſoriæ, p.2.c.6.n.4

Suſpicio loci tollitur eſt copia iudicum. ib. nu. 17

Suſpicio de fuga, vel de dilapidatione, quomodo probetur, p.2.c.9.n.11.

Suſpicio iudicis. vide in verbo Iudex.

Suſpicio Notarii. Vide in verbo Notarius.

T

Temerè

Temerè litigans. Vide in Verbo litigator.

Termini iudiciales diuerſi

Verminus maior aſſignatus in articulis obiectiuis, an valeat, p.2.c.1.n.23

Terminus ad faciendum interrogatoria eſt dandus, & quomodo, ib.n.96

Terminus ad faciendum interrogatoria eſt trium dierum,ib.n.97

Terminus non currit impedito, ib.n. 134

Terminus ad producendam remiſſoriam præfigitur nolenti reportare proceſſum, p. 2 c.1.n. 245

Termino prædicto elapſo inſtans abſoluitur a moleſtationibus, ib.n.246

Terminus ad impugnandum, vel ſubminiſtrandum noua inditia, cui detur, ibid. n. 266

Terminus ad defendendum datur etiam reo ſponte confeſſo. ib. nu.329

Terminus præfixus certi temporis intelligitur de vltima die, p.2.c. 5.n.259

Termini iudiciales ſunt vtrique parti cōmunes, p.2.c.3.n.19

Terminus in compulſoria datus impedit pro ceſſum, p.2.c.6.n.10

Terminus in compulſoriali datur ad arbitriū iudicis, ib,n,24

Terminus ad dandum interrogatoria, an, & qui detur coram iudice compulſore, ibid. num. 75

Terminus ad probandum debet dari in Ciuilibus, & criminalibus, p.2.c.8.n.273

Terminus ad faciendum defenſiones debet dari in ciuilibus, & criminalibus, ibid. n. 274

Termini quatuor ad docendum de appellatione ſeruantur poſt appellationem ab idoneitate fideiuſſoris, p.2,c.9.n.218

Terminus iuris aliquando datur loco apoſtolorum, p,3.c. 1.n.192.326

Digitized by Google

Terminus decem dierum ad appellandum an computetur à die latæ ſententiæ, ibid. num. 249
Terminus ad appellandum computatur à die ſententiæ latæ contra Procuratorem, vel verum contumacem, ib.n.251
Terminus ad appellandum ficto contumaci, quando currere incipiat, ib.n.252
Terminus appellandi hæredi, quando incipiat currere, p.3.c.1.n.255
Terminus ad proſequendam appellationem hæredi, quando currere incipiat, ibidem nu. 256
Terminus ad appellandum currit ſcienti non ſimpliciter ſententiam latã, ſed latam contra ſe, ib.n.258
Terminus ad appellandum currit intimato etiam Domi poſt decem dies, ib.n.259
Terminus ad appellandum ſemper durat durante grauamine, p.3.c.1 n.261
Terminus ad appellaudum à tortura, vel captura, an labatur poſt decem dies, ibid. n. 263
Terminus decem dierum ad appellandum, quomodo currat de iure, ib.n.277
Termini dies non computatur in termino, excepta appellatione, ib.n.278
Termini dies, quando computetur in termino, vel non. ib.n.279
Terminus decem dierum ad appellandum non ſuſpenditur per compromiſſum, p.3.c. 1. num. 284
Terminus petendi apoſtolos, an à die ſcientiæ, vel ſententiæ ſit, ib.n.286
Terminum petendi apoſtolos aliqui indiſtinctè voluerunt à die ſententiæ, ibidem n. 287
Terminus petendi apoſtolos in Curia, quinã ſeruetur, ib.num.288
Terminus petendi apoſtolos currit de momento ad momentum, p.3.c.1.n.289
Terminus iuris.quid ſit, & ad quid detur, ib, n. 319
Terminus appellandi currit poſt decem dies ab interlocutoria, ib.n.359
Terminus, quinam, & ad quid detur diffamanti, ibid.n.365
Terminus appellanti legitimè, an poſſit præfigi ad proſequendum, p.3.c.1.n.644
Termini præfiſio ad appellationem proſequendam, an habeat vim delationis, ib.nu.645
Termini ſimplex præfixio ad proſequendum non importat delationem, ib,n.647
Terminus in commiſſione præfigitur arbitrio iudicis, p.3.c.3,n.163
Terminus prædictus poteſt præfigi, etiam ſub citatione ad dicendum contra commiſſionem, ibidem, num. eodem.
Termino præfixio ad proſequendam appellationem poteſt fieri per uõ habentem iuriſdictionem, p.3.c.4.n.93
Terminus ad finiendam appellationem nouẽ modis præfigitur, remiſſiuè, p.3.c.5.n.26
Terminus præfixus ab homine ad proſequendam appellationem qualiter intelligatur, ib.n.28
Terminus prædictus præfixus à iure, qualiter intelligitur, ib.n.29
Terminus præfixus ab homine mitius agit, quam præfixus à iure, p.3.c.5.n.30
Termino ad proſequendam appellationem, quando pars cenſeatur ſatisfacere, ibidem nu. 31
Terminus ad proſequendum regulariter præfigitur in incontinenti, ib.n.45
Præfigitur etiam ex interuallo, ſi iudex deferat appellationi, p.3.c.5.n.46
Terminus neque iuris, neque hominis, currit legitimè impedito, ib.n.55
Terminus nnuus lapſis fatalibus non conceditur non docenti de impedimento, ibid, nu. 83
Termini, qui ſeruentur in exeqnendo ſententiam poſt appellationem deſertam, p. 3. c.6. n.97
Terminus ad liquidandum debitum, eſt iudici arbitrius, ib.n 232
Terminus probandi in incontinenti relinquitur iudicis arbitrio, ibidem num. 281.
Terminus ad liquidandum creditum cuius temporis eſſe poſſit. p.3.c.7.n.76
Declara tamen, ſi debitor habeat tale tempus ad ſoluendum, ib.n.77
Terminus ad liquidandum ſolet dependere ab arbitrio iudicis, ib.n.79
Terminus ad liquidandum non poteſt excedere duos menſes, part. 3. capit. 7. num. 80.
Terminus ad liquidandum in Curia A. C. datur triginta dierum, ibidem numer. 81.
Termini, qui ſeruentur ad reddendam partem contumacem in declaratoria, p.3.c.9. num. 46
Terminus, quinam præfigatur in facto notorio, ibid. n.64
Terminus deliberandi, an vellent obedire, datus fuit Ieſuitis, antequam declararentur excommunicati, ib.n.99
Termini, qui ſint, ſeruandi in impetratione reſtitutionis in integrum, par.3.cap.10 num. 24.

Terminus ad docendum de cauſis impedientibus executionem,quomodo detur,& quãdo, ibid.num.106
Termino præfixo ſi deducantur releuãtes cauſæ,quomodo procedatur, ib.n.109
Termini præfixionis remedium,quare adinuentum, p.3.c.10.n.112
Terminus attentata paſſo ad liquidandum præfigitur per commiſſionem, par.3.c.1 r.num.367
Terminus tantum ad dicendum contra commiſſionem, & iura producta,datur, quando nullitas eſt notoria, Vide in par.3.c.12.num.96
Terminus ad docendum de prætenſa nullitate datur per commiſſionem, ib.n.126
Termino vt ſupra dato elapſo, & nihil &c. proceditur ad vlteriora, ib.n.127
Terminus expediendi cauſas capitulorum odoardus, & peruenit,vltra menſem non prorogatur, p.3.c.13.n.102
Termini qui ſint ſeruandi in iudicio cap. odoardus, p.3.c13.n.148
Termini ſubſtantiales
Termini ſubſtantiales ſunt ſeruandi dum proceſſus inſtituitur, p.1.c.10.n.1
Termini ſubſtantiales ſeruantur iuxta morem Curiæ, vbi ſit cauſa, ib.n.2
Termini ſubſtantiales non ſeruantur iuxta ſtilum delegantis, ſed delegati,ib.n 3
Termini iudicii qui ſeruentur in Curia in cauſis profanis, & ſimilibus, ibid.n.12
Termini an, & qui ſeruentur in beneficialibus & in vnione beneficiorũ temporali,ib.n.15
Termini quinam ſeruentur in matrimonialibus, vſuris, decimis, & hæreſi, par.1.c.10.num,17
Termini quinam ſint ſeruandi in proceſſu criminis læſæ maiæſtatis, ibid.
Termini qui ſint de neceſſitate ſeruandi in cauſis canonicis, ib.n.18
Termini qui ſeruentur in cauſis executiuis declaratoriarum, p.1.c.10.n.22
Termini qui ſeruentur in cauſis nullitatum remiſſiue, ib.n.23
Termini qui ſeruentur in cauſis deſertæ appellationis, & abſolutionis ab obſeruatione iudicii, ib.n.24
Termini qui ſeruentur in cauſis nullitatum, iactationis, & iactationum, ibid.
Termini qui ſeruentur in Curia Capitolina, & quibuſcumque cauſis, ibid.
Termini qui ſeruentur in remiſſoria,compulſoria, & huiuſmodi, ibid.
Termini qui ſeruandi ſint in proceſſu ſummario, p.1.c.10.n.41
Terminus ad dicendum contra producta an ſeparatim ſeruetur in ſummariis, ib.n.46
Terminus ad dicendum contra articulos an ſeparatim ſeruandus, & vbi, ib.n.47
Termini ſubſtantiales,an omnes etiam poſſint omitti, & quando, ib.n.48
Termini aliqui ſunt ſeruandi in ſummariis ab ordinariis iudicibus Curiæ, ib.n.53
Termini qui ſint ſeruandi ab A. C. in cauſis excedentibus 200. ſcuta, p.1.c 10.n.54
Termini nulli in quibus cauſis ſeruentur ab ordinariis iudicibus, ibid num.55
Termini qui ſeruentur in cauſis ab vndecim ſcutis infra, ib.n.56
Terminus ad procedendum quando,& in quibus cauſis præfigatur, ib.n.59
Termini, & dilationes vtrique parti ſunt cõmunes, p.1.c.10.n.81
Terminus ſeruatus ad ſecundam diem,dicitur de ſecunda die iuridica, ib.n.83
Terminus ſeruatus vltra ſecundam,dicitur de currentibus, ib.n.84
Terminus ſi cadat in diem non iuridicam, intelligitur de prima, ib.n.85
Termini non ſeruati extra Rotam, ſeruantur in illa in eadem cauſa, ib.n.86
Terminis ſubſtantialibus præcipitatis olim expectabatur tempus obſeruationis, par.1 cap 10.num.90
Terminorum ſubſtantialium expectandum hodie,quod ſit, ibid n.92
Terminorum tempus an poſſit retrotrahi, & quando, ibid.n.93
Termini ſubſtantiales valent, ſi tot audientiæ fuerint, vt ſeruari potuerint, ib.n.94
Termini valent tot diebus effluxis a commiſſione, quot requiruntur pro eorum ſeruatione, ibid.n.95
Termini ſubſtantiales non requiruntur in decretis, ſed in ſententiis, p.1.c.10.n.96
Termini bene ſeruati in petitorio,non ſunt ſeruandi in poſſeſſorio, ib.n.114
Termini bene ſeruati in poſſeſſorio,non ſufficiunt in petitorio, ib.n.116
Termini ſubſtantiales ſunt ſeruandi a conuẽto executiuè volente abſolui, ib.n.117
Termini ad docendum ſe paruiſſe, & de appellatione, remittuntur, ib n.118
Termini ſeruati in petitorio ſufficiunt in poſſeſſorio, p.1.c.11.n.4
Termini ſubſtantiales,quomodo ſint ſeruand a Procuratoribus in cauſis, parte 2. cap.1. num.201
Termini ſubſtantiales,quomodo ſeruentur in Rota, ibid.n.203
Termini ſubſtantiales,an ſint neceſſarii in iudicio cap. odoardus, par.3.c.13.n.147
Terminorum reiteratio
Terminorum reiteratio quarè ſeruetur in Rota, p.1.c.2.n.74,& 85
Termini olim reiterabantur per commiſſionem, p.1.c.10.n.88

Termini tantum ſubſtantiales reiterabantur, ibid.num 89
Termini ſubſtantiales hodie abſque commiſſione reiterantur, ib.n.91
Termini ſubſtantiales, an poſſint reiterari per edictum, & quando, p.1.c.10.n.97
Amplia etiam in cauſis criminalibus, ib.n.98
Termini poſſunt reiterari per ceſſionarium, & tertium, ibid.n.99
Terminorum reiteratio ſanat omnem nullitatem, ibid.n.100
Terminorum reiteratio an ſanet nullitatem in profanis, ibid.n.101
Terminorum reiterationem admittit Rota abſque commiſſione, ibid.n.102
Fallit ſi ſeruati eſſent in cauſa profana, ibid. num.103
Fallit etiam ſi terminus aliquis omiſſus fuiſſet ib:n.104
Fallit quoque ſi cauſa Auditori extra rotam fuiſſet commiſſa, ibid.
Terminorum reiteratio ad quemcumque Iudicem hodie ſpectar, p.1.c.10.n.106
Terminorum reiteratio non ſanat terminos non ſeruatos, ib.n.107
Terminorum reiteratio in eadem cauſa tantum conceditur, ib.n.111
Declaratur niſi cauſa comprehendatur ſub prima, ibid.n.112
Termini ſeruati in petitorio poſſunt reiterari in poſſeſſorio, ibid.n.113
Termini ſeruati in poſſeſſorio non poſſunt reiterari in petitorio, ib.n.115
Termini ſeruati in cauſa pricipali, an poſſint reiterari in cauſa reſtitutionis in integrum Vide in p.1.c.10.n.116
Terminorum prorogatio, vel abbreuiatio
Terminus probandi non citata parte poteſt prorogari, p.2.c.1.n.11
Declaratur in articulis de iure dantis, ſecus in obiectiuis; ibid.n.12
Terminus in articulis, obiectiuis prorogari nequit, ibid.n.18
Limitatur ſi in aliis inſtantiis articuli deduci prohibeantur, ib.n.19
Limitatur etiam ſi deinde eſſent impoſſibilis probationis, ibid.eod.n.
Terminus ad iurandum poteſt a iudice prorogari, p.2.c.1.n.125
Terminus remiſſoriæ qualis detur, part.2.c.3. num.164.& 165
Terminus impedito prorogari debet, ibid. num.135
Termini prorogatio in remiſſoria eſt communis vtrique parti, ib.n.206
Terminus remiſſoriæ prorogatur citata parte, ibid.num.244
Termini qualiter prorogari poſſint in remiſſoria, & quando, p.2.c.3.n.161.& 165
Terminus compulſoriæ poteſt prorogari, & quomodo, p.2.c.6,n.29
Terminus decem dierum ad appellandum non poteſt prorogari a iudice, neq. de partium conſenſu, p.3.c.1.n.282
Limitatur ſi concurreret vrgentiſſima cauſa, ibid.num.283
Terminus ad proſequendam appellationem quis, & an poſſit prorogari, vel abbreuiari, ibid.num.330
Terminus nondum lapſus appellanti poteſt prorogari, p.3.c.5.n.23
Terminus prædictus debet prorogari a iudice à quo, ib.n.24
Terminus iuriſdatus in beneficialibus ad proſequendum appellationem an poſſit abbreuiari, vel prorogari, ib.n.25
Teminus ad finiendam appellationem, an poſſit abbreuiari, vel prorogari, par.3.c.5. num.26
Terminus appellationum non poteſt per partes prorogari, ibid.n.71
Terminus datus ad probandum non poteſt per partes prorogari, ib.n.72
Termini Pro ſeruato.
Terminus pro ſeruato durat regulariter in Rota 15. diebus, & in vltima audientia 30 p.1.c.2.n.60
Terminus pro ſeruato eſt decem dierum ad dignoſcendum de legitima appellatione, p.2.c.5.n.258
Terminus pro ſeruaro in Rota ante vltimam audientiam datur infra quindecim, par.2. cap.8.num.164
Terminus pro ſeruato in Rota in vltima audientia datur infra menſem, ibidem num.165
Terminus pro ſeruato in Rota per non actuarium ſeruatus debet referri, & cui, & quomodo.ib.n. 166.
Terminorum renouatio.
Terminus in articulis obiectiuis renouari nō poteſt parte 2.cap.1.num.18.
Limitatur ſi articuli in aliis inſtantis deduci prohibeantur. ibidem num.19.
Limitatur etiam ſi deinde eſſent impoſſibilis probationis ib.nu.eodem.
Terra magiſtatica.
Terra mageſatica, quænam dicatur parte 3. cap.r1. num.705.
Tertius.
Tertius veniens ad cauſam ſi ignorauit motā litem, & teſtium publicationem, an & quo modo audiatur. p.2.c.1. n.279.
Tertius non poteſt inducere teſtes, niſi eo modo, quo principalis parte 2. capitolo 1. num. 280.
Tertius a principali ad cauſam motus quomodo audiatur p.2.cap.1.num.281.

Tertius

Tertius poſſidens tenetur reſpondere poſitionibus, & contra illam pro confeſſatis habeantur. p.2 cap.2.n.29.

Tertius non poteſt cogi pro alio, ſed tantum pro ſe, ſi facit partes in iudicio ibid. num. 50.

Tertius appellare poteſt etiam à ſententia lata contra Tertium pro ſuo intereſſe parte 3. cap. 1. num. 30.

Tertius poteſt appellationem ab alio interpoſitam proſequi, licet ille non proſequatur ibid. num.31

Tertius pro ſuo intereſſe ſemper poteſt appellationē proſequi ex aliquibus Doctoribus ibid.nu.32.

Tertius tenetur exprimere cauſam in appellatione p.3.cap.1.nu.33.& nu.108.

Tertius debet ſemiplene probare cauſam factæ appellationis pro ſuo intereſſe ibidem num. 109.

Tertius ſciens motam litem, & ſententiam latam qualiter appellare debeat, ibidem num.110 & 246

Tertius ſciens litem, & ſententiam infra quod tempus appellare debeat pro ſuo intereſſe, ib.n.110. & 246

Tertius ignorans litem, & ſententiam quando appellare poſſit pro ſuo intereſſe, p.3. cap.1.num.247

Tertius, an,& quando poſſit appellare a tribus conformibus, ib.n.383

Tertius pro ſuo intereſſe poteſt agere non obſtante clauſula appellatione remota, ibid.num.552

Tertius an poſſit petere reuocationem attentatorum, p.3.c.4.n.45

Tertius poteſt prædicta petere, ſi appellauit in tempore, quo licebat principali, ibid. num.46

Tertius ſuccedens in re vitioſa eſt peioris cōditionis, quam ſi ipſe attentaſſet, ibidem num.136

Tertius intruſus in re ad iudicata debet citari in executione, p.3.c.6.n.163

Tertius comparens pro intereſſe ſuo quando impediat executionem, ib.n.257

Tertius poſſeſſor non poteſt moleſtari primo executione, ſed quomodo, parte 3.cap.6. num. 260

Limitatur ſi tertius eſſet hæres condēnati, & quomodo, ib.n.261

Limitatur etiam ſi eſſet intruſus lite pendente, vel per ſententiam finita, ibidem num.262

Tertius comparens, appellans, & non proſequens poteſt moleſtari executione rei iudicatæ, ib.n.265

Tertius vt impediat executionem quid probare debeat, p.3.c.6.n.278

Tertius non poteſt impedire executionem, niſi illi immineat damnum irreparabile, ibid.num.300

Tertius an poſſit dicere de nullitate, & quādo. Vide in verbo Nullitas,

Tertius ſciens motam litem, & ſententiam, quomodo audiatur, p.3.c.12.n.15

Tertius arctatur ad tempora, & inſtantiam, vt arctatur principalis, parte 3. cap. 12. num.16

Tertius veniens ad cauſam qualis regulariter eſſe debeat, ibid.n.17

Tertius veniens ad cauſam non debet eſſe ſuſpectus de calumnia, ibid.n.18

Teſtamentum

Teſtamentum coram Parrocho, & Confeſſario valet cum duobus teſtibus, par.2.c.5. num.103

Teſtamenta an tempore ſtatuto ad Archiuiū deferri debeant, ibid.n.222

Teſtamenta quare non poſſint ſanari, ſi fuerint inualida, p.3.c.12.n.232

Teſtes

Teſtes in cauſa graui,& ardua debent accedere ad Curiam, p.1.c.4.n.16

Teſtes quomodo debeant deponere, ſi reus indiget probatione immemorabilis, ibid. num.18

Teſtes examinati in poſſeſſorio non probāt in petitorio, p.1.c.11.n.105

Limitatur ſi plenariè fuerint examinati, ibid. num.106

Teſtium nomina edi debent ante examen, p.2.c.1.n.62

Teſtes in criminalibus non faciunt fidem, niſi prius nominentur, p.2.c.1.n.64

Teſtes poſſunt repelli ab aduerſario multis de cauſis, ib.n.65

Teſtium nomina in cauſa hæreſis poſſunt ſupprimi, p.2.c.1.n.71

Declaratur tamen quod publicentur coram egregia perſona, ib.n.72

Teſtis confrontatio habet vim citationis in criminalibus, ib.n.75

Teſtes extraiudiciales recipiuntur ſuper morte, vel abſentia in ciuili cauſa, ibidem num.76

Teſtes recipiuntur ſine citatione timore mortis, vel abſentiæ, parte 2. cap. 1. num. 78

Teſtes recipiuntur etiam ſi pars non patiatur ſe citari, ibid.

Teſtes ad futuram abſentiam quo iuramento recipiantur, ib.n.79

Teſtes redeūtes debent formiter reexaminari ibid.num.80

Teſtes contra contumacem criminalem indiſtincte recipiuntur abſque citatione, p.2.c.1.n.81

Teſtes

Teſtes debent repeti citato reo comparente ib.num.82
Teſtes ſine debitis ſolemnitatibus repetiti non probant, ib.n.84
Teſtis examinatus cum tortura,debet etiam in repetione torqueri, ib.n.85
Teſtium oppoſitiones non omnes procedūt de conſuetudine, ib.n.86
Teſtes omnes admittuntur cum proteſtatione ſaluis exceptionibus, par. 2. cap. 1 num. 88
Teſtes quomodo examinantur, ſi contra ipſos grauiter excipiatur, ibidem num. 90
Teſtes nec admiſſi; nec examinati habentur, niſi iudex ita deliberet, ibidem num. 92
Teſtes non deberent admitti, niſi bene diſcuſſi, ib.n.93
Teſtes non bene diſcuſſi admiſſi,poſſunt prę iudicare Clienti, ib. n.94
Teſtium admiſſio facilis eſt in citatione ad dicendum contra, parte 2.cap.1. nu. eod. 94
Teſtis omiſſo aliquo interrogatorio debet repeti ſuper illo, ib.n.99
Ampliatur,etiamſi fuerint publicatæ atteſtationes,ib.n.100
Teſte i ſine interrogatoriis examinati debēt repeti, p.2.c.1.n.103
Teſtium repetitio ſuper interrogatoriis. cuius expenſis ſit facienda, ib.n.104
Teſtes, vt probent debent eſſe iurati, ibidem num.105
Teſtes, quomodo probent ſine iuramento, ib.n.109
Teſtes præſumuntur tetigiſſe ſcripturas ex ſola tactus mentione, ib.n.117
Teſtis iuratus in termino remiſſiue,poteſt extra illum examinari, parte 2. capit. 1 num. 126
Teſtis iuratus ſuper articulis non probat dicta extra articulata, ib.n.140
Teſtis, quando probet dictum extra materiam articulatam, ib.n.144
Ampliatur additis verbis in forma. ibidem num.145
Teſtes debent citari, & cogi ad perhibendā veritatem, p.2.c.1.n.146
Teſtes vltronei non probant, & qui ſint, ib. num. 147
Teſtes vltronei ſaltem ſunt ſuſpecti, ibidem num. 148
Limitatur ſi deponant in præſentia iudicis, & partis, ib.n.149
Teſtes hodie ſimpliciter inducuntur ad examen ſine citatione, parte 2. cap. 1. num.154
Teſtis in dubio præſumitur inductus,& eius dictum valet, ib.n.155
Teſtes, an,& quando recipiantur ſuper articulis non admiſſis, ib.n.182
Teſtes, an dictum ſuum poſſint corrigere in examine, ib.n.183
Præcipuè ſi teſtes ſunt præſentes, ibidem num.184
Teſtes extra Curiam examinantur per remiſſoriam, p.2.c.1.n.186
Teſtis, quando debeat omnino perſonaliter ad iudicem venire, ib.n.219
Teſtium nomina,an poſſint ſupprimi in publicatione proceſſus, ib.num.263
Teſtium nomina omnino publicanda dari poſſunt confuſè, ib.n.264
Declaratur hoc procedere tam in eo, quam in accuſatore, p.2.c.1.n.265
Teſtes non poſſunt examinari ſuper iiſdem articulis,publicatis atteſtationibus,ibid. n.267
Declaratur procedere in qualibet inſtantia & in gradu appellationis, ibid.
Limitatur tamen in multis caſibus, p.2. c.1 num.268
Limitatur, quando teſtes non fuiſſent rite recepti, ib.n.269
Vel publicatio vere facta non fuiſſet,ibidem eodem n.
Limitatur ſi teſtis per errorem, ſuper aliquo articulo non fuit examinatus, p.2. cap. 1 num.270
Vel quando verſamur In diuerſa cauſa,ibid. num. 271
Teſtes denuo examinantur in petitorio facta publicatione ſuper poſſeſſorio,ibidem num.272
Limitatur etiam, ſi poſt publicationem non fuerunt dicta teſtificata, ib.n.273
Teſtes nouos,quando liceat examinare poſt publicationem, p.2.c.1.n.274
Teſtes ſuper iiſdem poſſunt examinari fanra publiicatione pro tertio ad cauſam veniente, ib.n.277.
Declaratur tamen ſi tertius ignorabat motam litem, ib.n.278
Teſtes non poſſunt induci à tertio, niſi eo modo, quo principalis, p.2.c.1. n.280
Teſtes ſuper iiſdem examinantur perempta inſtantia, & noua inchoata, ibidem num. 282
Ampliatur etiam, quando probatio fit per euidentiam rei, ib.n.283
Ampliatur, quando articuli partis aduerſæ non fuerunt plene probati, ibidem num. 284
Ampliatur quando vna pars probauit contrariū per alios duos teſtes,p.2.c.1.nn.285

Ampliatnr, quando probatio fuit ſcta per inſtrumentum, ib,n.286
Ampliatur, quando teſtes falſum depoſuerunt, & quomodo, ib.nu.287
Ampliatur etiam, quando producens teſtes non eſt ſuſpectus,ib.n.288
Ampliatur in criminalibus præcipuè ad defenſa, p.2.c.1.n.289
Limitatur ad offenſam, ad partis inſtantiã, ib.n.290
Teſtis ad partis inſtantiam reexaminatur, vt declaret dictum ſuum. ibidem num. 291
Declaratur quod ſit ſimplex declarautio ſine additione, ib.n.292
Declaratur amplius hoc hodie male obſeruari, p.2.c.1.n.293
Teſtes ad offenſam hodie examinantur publicato proceſſu. ib.n.294
Teſtis probare dicitur,quantum probat Notarius, p,2.c.5,n.38
Teſtis vnus facit inditium contra Notariũ, ib.nu.40
Teſtes in Codicillis, & Teſtamentis,quot requirantur, ib.n.102
Teſtium depoſitionibus ſuper articulis, vel intertogatoriis, an ſtandum ſit, p. 2 c.3.nu.15
Teſtium dicta ſuper articulis ſapiunt ſuſpicionem, ib.eod.n.
Teſtis inuerisimilia deponens repellitnr,ib. nu.16
Teſtis, quando dicatur inuerisimilia deponere, ib.n.eod.
Teſtis mendax in vno dicitur mendax in toto, p.2,c.3.n.17
Teſtis inductus ab vno, an poſſit ab alio examinari, etiam ſine citatione, ibidem num, 18
Teſtis ſemel approbatus, an reprobari poſſit, ib.n.21
In Teſte obliuio præſumitur ſpacio alicuius temporis, p.2.c.3.n.24
Teſtes debent reddere rationem ſcientiæ, etiam non interrogati. ib,eod.n.
Teſtis reddens ralionem per actus poſſeſſorios, an probet dominium, ibidem num. 27
Teſtium dicta regulantur à cauſa ſcientiæ, ib.u.28
Teſtes examinati in diuerſo iudicio, an fidem faciant, & quam, & quando, p.2. c.3.nu.29
Teſtis examinatus ad per petuam rei memoriam, an fidem faciat, quam, & quando, ib.eod,num,
Teſtis familiaris non probat, ibidem nu. 33
Teſtis ſine cauſa ſcientiæ non probat, ibid, num.34
Teſtis ſe referens alteri examini, an probet. p.2.c.3,n.35
Teſtis ſingularis ſingularitate obſtatiua, an probet, ib.n.36.
Teſtis ſinguiaris ſingularitate adminiculatiua, an probet, ib.n.36
Teſtis vocatus alterum non vocans, an dicatur ſingularis,p,2.cap.3 n,38
Teſtes Neapolitani Regni fuerunt in Rota valde ſuſpetti, & aliquando non ib.n.39.
Teſtium fides vide in verbo fides.
Teſtes nominatim ſunt inducendi, & in quo termino, p,2.c.3.n.69
Teſtes debent iurare, quomodo,& in cuius manibus, ib.n.eod.
Teſtis primo ſuper interrogatoriis, deinde ſuper articulis examinatur, ia.n,77
Teſtes poſſunt examinari poſtea, ſi in termino iurauerint, ib.n.85
Teſtium dicta retrotrahuntur ad iuramenta præterita, p.2.c.3,n.86
Teſtes ſuper immemorabili, debent eſſe 54. annorum, ib.n.87
Teſtes ſuper immemorabili debent deponere de viſu per 40. annos ib.n.88
Teſtes ſuper immemorabili debent dare rationem, & quomodo, ib.n.90
Teſtes ſuper immemorabili debent dare rationem cur non poſſit eſſe contrarium,ib. nu.91
Teſtes ſuper immemorabili debent deponere, etiam de publica voce,& fama,par.2. c.3.nu.92
Teſtes ſuper quadragenaria, & immemorabili, per quæ verba præcise deponere debeant, ib.n,93
Teſtes prædicti denotent tempus continuatum, vel ponant dictionem citra, p.2 c,3.n.94
Teſtis dictum de multis annis non concludit continuationem, ib.n.95
Teſtis ſuper immemorabili debnt deponere de actibus viſis, et auditis. ib.n.96
Teſtis prædictus debet deponere de ſcientia, et patientia aduerſarii, ib. eod.n.
Teſtis debet reddere cauſam ſcientię etiam in articulis, p.2.c.3,n.98
Teſtis ſuper immemorabibli debet negatiuam cohartare, et quomodo, ib.n.99
Teſtis de fama debet deponere per verba fuit, et eſt, ibid.n.100
Teſtis debet deponere iuxta ſeriem articulorum,ib.n.102
Teſtis poteſt deponere per diuerſæ verba, ſi eandem ſubſtantiam exprimant, p.2.c,3 num. 103

Te-

Teſtes nec iurate, nec confuſim examinari debent, ib.n.104
Teſtes debent iurare, & examinari in loco præfixo in remiſſoria, ibidem num. 105.
Teſtes à loco concordato abſentes, vbi examinandi ſint, ib.n.106
Teſtes legitimè impediti poſſunt examinari extra locum præfixum, pat. 2, cap.3 num. 107
Teſtium impedimenta debent conſtare in actis, & quomodo, ib.n.109
Teſtium impedimenta probata penes acta proceſſus remiſſiuè redigi debent, ibid. num. 111
Teſtium iuramenta vide etiam in verbo Iuramentum.
Teſtium dicta non probant, non delato iuramento à iudice remiſſoriali, p.2.cap.3 num. 117
Teſtes examinati, an, & quomodo reprobari poſſint ab aduerſario, ibidem num, 121
Teſtes, quando, & quomodo examinari poſſint contra alios teſtes in remiſſoria, ib. num. 122.
Teſtis examinatus contra Teſtem cauſam ſcientiæ reddere debet, pat. 2. cap. 3. num, 124
Teſtes, an poſſint rogari, vt veritatem dicant, & eorum ſcientiam, ib.n.137
Teſtes ignari, an poſſint inſtrui, vt diſcant, quid ſit vox, & fama publica, ibidem num. 138
Teſtes inducti ſuper certis articulis poſſunt nihilominus à parte interrogari, p.2,c.3. num. 142
Teſtes ſuper recognitione, quando ſint inducendi coram iudice remiſſoriali, ibid. num. 149
Teſtes recognoſcentes iura vigore remiſſoriæ, qualiter deponere debeant, ibidem num. 150
Teſtes ſuper fide Notarii debent deponere de publica voce, & fama, ibidem num. 151.
Teſtium productio, & ſpecificatio, quando fieri debeat in actis, p.2.c.6.n.77
Teſtium productio, & ſpecificatio, ſub qua forma fiat pro recognitione ſcripturæ, p. 2.c.6.n.78
Teſtes debent eſſe bene informati de manu recognoſcenda. ib.n.79
Teſtes debent iurare die iuridica, & per diē ante examen recognitionis manus, ibid. num. 80.
Teſtes ſub qua verborum forma ſoleant iurare ante examen, ib.n,81
Teſtes non ſunt examinandi confuſim, ſed vnus poſt alium, p.2.c.6.n.83
Teſtes examinantur prius iuxta partis interrogatoria, deinde fit recognitio, ibidem n.84.& 86
Teſtis in recognitione manus debet dicere an ſcriptura ſit publica, vel priuata, ibid, num. 102
Teſtis debet recognoſcere ſcripturam, an ſi legibilis, ib.n.103
Teſtes debent recognoſcere, an perſona, cuius intereſt ſcriptura, ſit publica, vel priuata, p.2.c.6.n.105
Teſtes qualiter bene poſſint recognoſcere ſcripturam publicam, vel priuatam, ib. num. 106
Teſtes notam manum habentes, an bene recognoſcant ſcripturam, ib.n.107
Teſtes recognoſcentes per litterarum cōparationem qualiter deponere debeant, p.2 c.6.n.110
Teſtes poſiti in primo inſtrumento, quando cenſeantur poſiti in ſecundo. ibidem num. 118
Teſtes ſuper recognitione ſigilli qualiter deponere debeant, ib.n.119.& 120
Teſtes debent recognoſcere locū, & referre loca, vbi iura compulſanda ſunt reperta, ib.n.121
Teſtes debent recognoſcere inter quas ſcripturas priuata ſcriptura fuerit reperta, ib.n.123
Teſtes ſuper immemorabili cuius ætatis eſſe, & quid deponere debeant, p.2,c.4 num.26
Teſtes examinati poſt lapſum fatalium nihil probant, p.3.c.5.107
Teſtes cuius expenſis conducantur, & examinentur, p.3.c.11.n.6
Teſtes, quinam, & quomodo probent fructuum quantitatem, ib.n.533
Teſtes deponentes de ſolito ſuper fructibus perceptis, quid probent, ib.n.540
Teſtes qualiter debeant deponere circa perceptos fructus, p.3,c.11.n.541.
Teſtis, dicens reddere tot fructus, cenſetur onera deduxiſſe, ib.n.572
Teſtes conteſtes ſunt attendendi, relictis aliis non huiuſmodi dicentibus, ibidem num. 580
Teſtis ad probandam paupertatem, qualiter deponere debeat, par. 3. cap. 13 num. 134
Teſtes ſuper paupertate negatiuam debent concludere, & de quo tempore, ibib. num, 136
Teſtes ſuper paupertate debent iurare per per diem ante, ib.n.142

Titulus

Titulus non reficitur ſtante ſuſpenſione iudicii, p.1.c.11.n.110

Titulus onerosus

Primus acquirens ex titulo oneroſo poteſt excludere, quos vult, & de ſic acquiſitis diſponere. p.1.c.3.n.135

Tranſactio

Tranſactio impedit litis ingreſſum, p.1.c.4. num. 54

Tranſactio, vt dicatur factis eſt, quod ſit ſuper lite mota, vel quæ timetur moueri, p.1. c.4.nu.55

Tranſactio adimit omnem litem, p.3.c.11 n.163

Tranſumptum

Tranſumpto ex regeſtro ſupplicationum non creditur in Curia, par. 2. cap. 1. num. 56

Tranſumptum de regeſtro Bullarum facit fidem, ib.n.57

Triennium

Triennium in diſtrictu Vrbis computatur pro vna recollecta. p.3.c.11.n.708

Tutor

Tutor conuentus ad reddendam rationem legitimam pupillo, quid facere debeat, p.1.c.4.n.25

Tutor datiuus datur, quando alter ſe excuſat ratione publici muneris, ibidem num. 26

Tutor ad lites debet per iudicem dari minori tam in beneficialibus, quam ſpiritualibus, p.1.c.5.n.19

Tutor non poteſt à iudice deputari cum facultate ſubſtituendi, ſi tamen aliquo modo efficieturDominus litis, poterit ſubſtituere, p.1.c.5.n.111

Amplia quod poteſt cõſtituere auctores ad omnes cauſas, ib.n.112

Tutor ante confectum inuentarium non poteſt actorem conſtituere, ibidem num. 113

V

Vacantiæ.

Vacantiæ, quando incipiant, & quouſque durent.

Vagabundus

Vagabundus punitur, vbicunque reperitur, p.1.c.2.n.382

Vagabundus, quis dicatur, ibidem num. 383

Vagabundus, quonam iure puniatur, & quomodo, ib,n,384. & 385

Vagabundus, ſi eſt citandus, adeo vt ſicut non poteſt citari perſonaliter, ita nec habet domum, vel habitationem, ſi lis pendeat ſuper re mobili, debet fieri diligentia de eum reperiendo, par. 1. cap. 6. num. 42

Si vero lis vertitur ſuper immobilibus poteſt citari per affixionem cedulæ in loco rei litigioſæ, ib.n.43

Valor

Valor verus domorum, an ſtar ſola æſtimatione cæmentorum, p.1.c.4.n.51

Valor fructuum modo augetur, modo minuitur, p.3.c.11.n.565

Valor fructuum eſt valde iudici arbitrarius, ibid.n.575

Valor frumenti non probatur ex partitis vẽditionum factarum vno, vel altero die, ib.n.606

Declara requiri partitas venditionum factarum eodem tempore, p.3.c.11.n.607

Venditor

Non poteſt cogere emptorem ad ſoluendũ prætium, niſi data cautione de euictione, p.1.c.4.n.44

Venditor non tenetur reſpondere reo ponẽti contra Emptorem, & quarè, p.2. c.2. num. 51

Venditor, an poſſit prætendere fructus perceptos in contractu conditionali, p.3.c.11 num. 501

Verbum

Quæ hic deſunt fortè inuenies in verbo clauſula.

Verbum condemnno relictum in condemnationem expenſarum ſubintelligitur, p.3 c.11.n.294

Via executiua.

Via executiua, an habeat locum contra ſequeſtratarium debitorem debitoris, p.2. c.9.num.74

Vicarius Papæ

Cognoſcit cauſam viduarum, pupillorum, & miſerabilium perſonarum actiuè, & paſſiuè, p.1.c.2.n.14

Amplia etiam, quod agatur vigore obligationis cameralis, ib.

Am-

Amplia in cauſis monaſteriorum, apoſtatarum, clericolum, & Iudeorum, ibidem.
Amplia in cauſis omnium regularium vtriuſque ſexus, ibidem.
Amplia in cauſis Confraternitatum, etiam Laicorum, & hoſpitalium, ibid.
Ampl. contra exercentes in feſtiuitatibus ve rita, Blaphematores, & periuros, ibidem.
Amplia in cauſis matrimoniorum actiuè, & paſſiuè etiam priuatiuè, ibid.
Amplia in alienationibus bonorū Eccleſiaſticorum, ibid.
Ampl. inter Hebreos priuatiuè, & inter illos & Chriſtianos ſi præuenit, ib.
Ampl. in cauſis hoſpitalis Sancti Spiritus, ibidem.
In executione obligationis cameralis, non extendit illam, vt fit coram A.C. ibidem num. 49
Vicarius Papæ, vbi, & in quibus cauſis pro cedat per præuentiunem, in quibus procederent etiā A.C. & Gubernator Vrbis, vide p. 1. c. 8. n. 143
Vicarius procedit contra ſollicitantes in confeſſione, ib. n. 144
Vicarius Papæ in ſua iuriſdictione non indiget commiſione, p. 3. c. 13. n. 95

Vicarius Epiſcopi, & Capituli.

Noteſt poteſt ſine ſpeciali mandato reſerua re, nec approbare, nec erigere iuſpatronatus, p. 1. c. 5. num. 201
Nec minus poteſt admittere reſignationes, ib. nu. 202.
Vicarius, an, & quando poſſit interlocutoriam ſui Epiſcopi reuocare, p. 2. cap. 1. num, 344
Vicarius poteſt cognoſcere cauſas nominatim ad Epiſcopum interpoſitas, p. 3. cap. 1 num. 58.
Vicarius poteſt reſtituere in integrum aduerſus ſenteutiam Epiſcopi, ibid, n. 59
Vicarius generalis æquiparatur cum Epiſco po, ſed non omnes alii cum ſuo ſuperiore, ib. n. 62
Vicari Epiſcopum, & Capitulorum, an ſint iudices eccleſiaſtici, & ſuas facultates oſtendere teneantur, p. 3. c. 9. n. 56

Vicarius foraneus

Vicarii foranei dicuntur Iudices ordinarii delegati ad vniuerſitatem cauſarum, p. 1 c. 2. n. 162

Victor

Victor, an poſſit contra iudicem pro omiſſis expenſis agere, p. 3. c. 11. n. 235
Victor debet iurare ſe tales expenſas feciſſe, ib. nu. 258
Victor, quando non poſſit ſe iuuare appellatione victi, ib. n. 269
Victor, quando debeat ab omiſſione appellare, non obſtante appellatione victi. ibid. n. 270
Victores cauſarum ſæpe ſunt Notarii, & Copiſtæ, & victi actor, & reus, p. 1. cap. 6, num. 217

Victus

Victus victori in expenſis condemnari debet in quæcumque ſententia, p. 2. cap. 8 num. 276
Amplia etſi expenſæ petitæ non fuerint, ib. num. 277
Amplia etiam procedere tam in ciuilibus quam criminalibus. ib. n. 278
Victo, an proſit etiam victoria Tertii, p. 3 c. 1. n. 34
Victus victori in expenſis non condemnatur in criminalibus, p. 3. c. 11. n. 28
Victus non excuſatur ab expenſis, ſi ſententia reuocatur ex eiſdem actis, ibidem num. 97
Victus non patitur expenſas, quando dubiū præbet anſam diſputandi, ibidem num. 101

S. Viſita Carceratorum.

S. Viſita Carceratorum, quam habeat facultatem, p. 1. c. 2. num. 153
S. Viſitæ Carceratorum priuilegia, an extendantur per ditionem Eccleſiaſticam, par. 3 c. 13. n. 50
Priuilegia prædicta, quomodo extendantur ſupra. ib. n. 51
Limitatur in carceratis ex mandato A. C. ib. nu. 52
S. Viſita declarauit præſtationem alimentorum non comprehendere Iudæos, par. 3 c. 15. nu. 59

Vniuerſitas

Vniuerſitas quomodo cogatur ad ſoluendū p. 1. c. 3. n. 71
Vniuerſitas, ſeu collegium, quando eſt citandum, & quomodo, p. 1. c. 6. num. 71. & 72.
Vniuerſitas, an, & quando poſſit excommunicari, p. 2. c. 8. n. 117

Vo-

Votum

Vota iudicum ſi in ſententiando ſunt paria, quænam præualeant, par.2. cap.8 num.128

Votum pro *Reo* in pari voto præualet, ib. num. 129

Vſura

Vſuræ non debent currere ei, cuius pecunię retinentur, p,3.c.7. n.14

Vtilitas

Vtilitas publica eſt priuatæ præferenda. p.8 c.13.nu.41

LAVS DEO.

REGESTVM.

† ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii KK Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Sſ Tt Vu Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii KKK Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr Sſſ Ttt Vuu Xxx Yyy Zzz

Aaaa Bbbb Cccc Dddd Eeee.

Omnes ſunt Duerniones. Præter † Quaterniones.

ROMAE. M.D.C.LVII.
Typis Iacobi Dragondelli.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google